Den uforbederlige bibliotekar

Niels Jensen

Nutiden

i Billeder og Text. Illustreret Familieblad 1876-90.

Skanningen (affotograferingen) er udført efter eksemplarer i privat eje.

På grund af tidsskriftets format 38 x 29 cm, og foto-udstyrets begrænsning til A3, er hver side fotograferet for sig selv (dvs. ikke som opslag). Det medfører at størrelsen på venstre- og højresider kan være markante.

Tidsskriftets skønlitterære indhold er indekseret på Dansk Forfatterleksikon:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p84818.htm

Udarbejdet 2023-24 af Niels Jensen

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Illustreret Familieblad.

Redigeret af

Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

2den Aargang (1877—78).

Kjøbenhavn.
Hoffensberg & Traps Etabl.
1878.

Indhold.

Text:

Fortællinger og Skitser.

Digte.

Ugen rundt.

Biografier, Karakteristiker m. m.

Til Aarets Historie.

Bidrag til Kjendskab til Lande og Folk.

Populært videnskabelige og tekniske Artikler.

Theatrene, Literatur og Kunst.

Artikler af blandet Indhold.

Smaanotitser.

Billeder:

Portræter.

Billeder vedrørende Begivenhederne i Orienten.

Aarets Tildragelser.

Genrebilleder, Malerier og Tegninger.

Billeder til Kjendskab af Lande og Folk.

Bygninger, Monumenter m. m.

Tekniske Billeder.

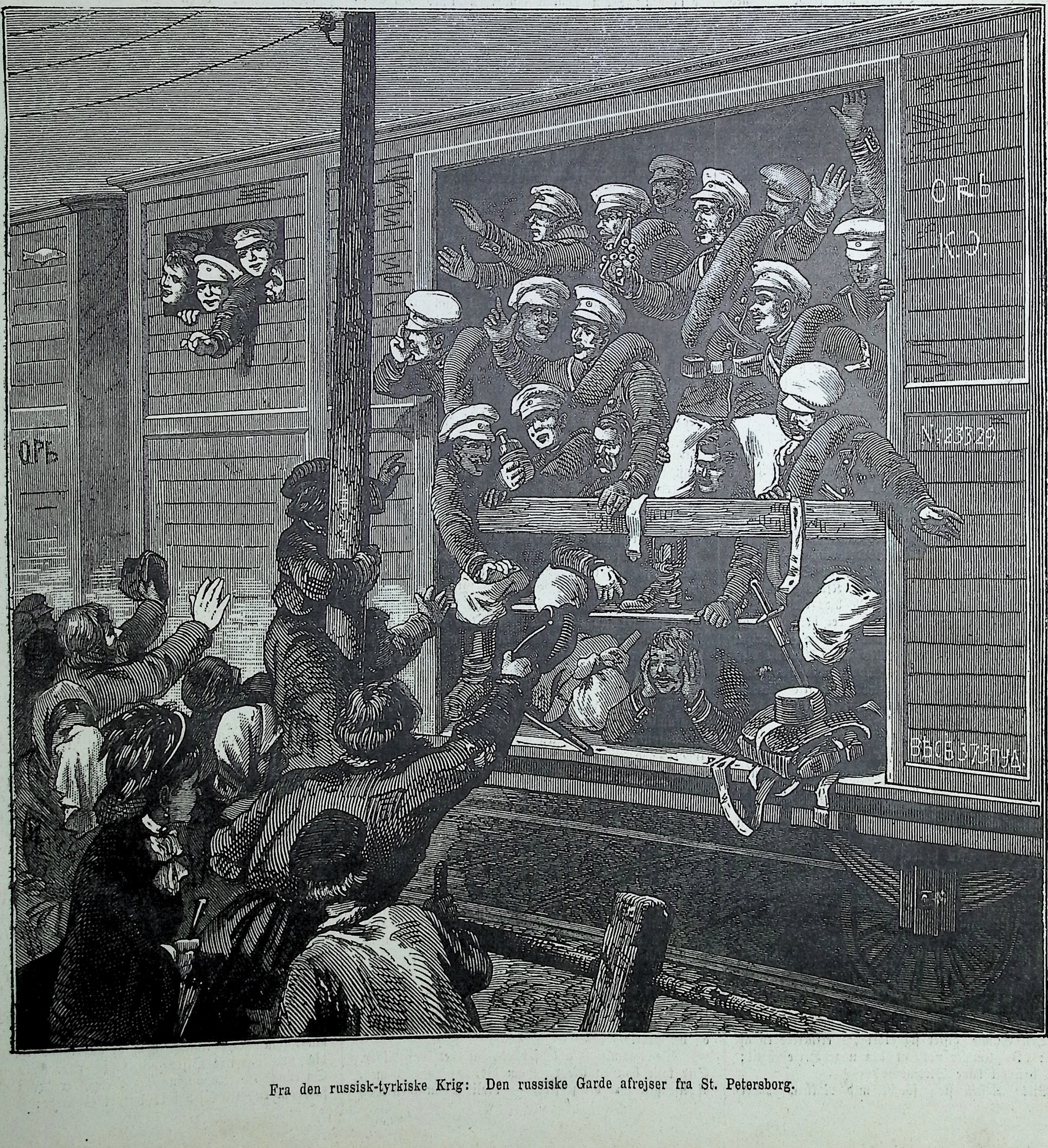
Billeder af Dyr.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 55. Søndagen den 7. Oktober. 1877.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Fra den russisk-tyrkiske Krig: Den russiske Garde afrejser fra St. Petersborg.

Husjomfruen.

Penneteguing af E. de H.

En Damper fra Kjøbenhavn satte det ellers stille Vand i Randers Fjord i skvulpende Bevægelse. Folk, der høstede Hø, stod paa begge Sider og lod Riven og Leen hvile, medens de saae efter Skibet, som langsomt pladskede gjennem det snævre Løb og ved behændige Vendinger undgik at løbe fast mellem fældede Træstammer og Siv, hvoraf Fjorden var opfyldt. Inde over de grønne Enge laa Solskinnet og legede med det Mylder af Farver, som Kornblomst og Klinte, Kløver og Engblommer gjennemvævede Bunden med. Det havde regnet til henad Morgenstunden, og Millioner Draaber glimtede endnu som Perler, Natten havde tabt af sit Bælte. Luften hang tung og sitrede af Varme og duftede af Høet; Vandmyggene summede og krusede det blanke Vandspejl. Ombord paa Skibet stod Passagererne i Klynger og betragtede det sommerfriske og smukke Landskab.

Noget afsides paa Dækket, lænet op til Hjulkassen, sad et ungt Fruentimmer og sov med aaben Mund og hængende Arme. Først da Skibet lagde til ved Bolværket i Randers, vaagnede hun ved Maskinens formindskede Larm. Uden at offre den livlige Scene paa Skibsbroen et eneste Blik gik hun fraborde, med sin Bylt paa Armen, trængte sig igjennem Vrimlen, spurgte en Lastdrager om Vej og gav sig efter den Besked, hun fik af ham, til at trave ud ad den stenede Landevej.

I tre Timer gik hun to stive Mil; saa havde hun naaet sit Maal. Det var en anseelig Herregaard med en bred Allé af Popler, der førte fra Landevejen lige op til den hvide Herskabsbygning. Hun valgte en mere beskeden Indgang; fremmed paa Stedet, som hun tydeligt nok var, gik hun langsomt og nølende bagom Ladebygningerne og Haven. Hun havde ikke gaaet langt, før hun standsede ved at se en gammel Mand staa støttet til Muren i en underlig hjælpeløs og fortvivlet Stilling. Hun traadte haardt i for at blive bemærket og undgaa at skræmme ham; men da han endnu ikke rørte sig, og hun af Ringene paa hans Fingre og af hans broderede Sko blev bragt paa en Tanke, talte hun til ham.

„Er De Herremanden maaske?“ sagde hun. — „Jeg er den ny Husjomfru, og her er min Bog og mine Papirer.“

Den Tiltalte foer sammen og skjød hendes Arm tilside. „Godt, godt! sagde han dumpt. — Gaa ind i Borgestuen, mit Barn, og siig dem — — det er forbi. — — Deres Madmoder er død!“

Husjomfruen stod et halvt Sekund forlegen eller forknyt ved at skulle begynde sin Tjeneste med et saa bedrøveligt Ærinde; saa satte hun resolut sin Bylt fra sig i Græsset og gik for at finde Borgestuen.

Folkene sad om de lange Borde ifærd med at faa Mad. Der var ikke mere Brød i Stablen, som plejede at ligge paa Bænken, men hver Karl sad paa et for at faa Albuerne i Højde med Bordpladen, — og nu vilde Kesten Malkepige partout have en Skive af det Brød, som Ole sad paa. Denne Kjærlighedsytring fandt de Fleste dygtig drøj, og Ole blev hidsig, fordi det paa en Maade ogsaa var ham, der blev grint af.

Midt i al denne Allarm kom den nye Husjomfru ind og blev strax bemærket; Alles Øjne, endnu med Latterens Blink i sig, vendtes mod hendes kjøbstadsklædte Person. Hun gav dem imidlertid ikke Stunder til at gaa videre; de fire Ord, som det var hende paalagt at sige, sagde hun:

„Jer Madmoder er død!“

En dyb Stilhed opstod, og en efter en listede Piger og Karle ud, for paa Bønder-Manér at skjule, at de var bevægede. Henad Aften samledes nogle af dem ude ved Havegjærdet. De snakkede sagte sammen og saae sky op til de hvide sammentrukne Gardiner i Værelset, hvor deres døde Frue laa. En fortalte, at den nye Husjomfru havde været inde og strakt hende og bredt et Lagen over Liget.

Man undrede sig over, at dette fremmede Kvindfolk skulde komme til Gaarden saadan lige netop nu; det havde bestemt Noget at betyde.

Kesten havde tænkt paa det Samme. „Det er vel En, han har havt, og som nu skal til,“ mente hun.

„En, han har havt?! Jøs', nej. Herskabet har levet sammen som Engle, det har vi da Alle set. Men derfor kan Manden jo nok gifte sig anden Gang og hun blive hans Kone!“

„Den Gamle gifter sig aldrig,“ erklærede en af Karlene; „I glemmer nok, at den unge Herre er til; tror I, han vil have Stedmoder?“

„Vil!“ Kesten slog spodsk med Nakken. „Det kunde jo hænde, man glemte at spørge ham ad.“ Men Karlen drejede Halmhatten paa Snur og satte begge Næver paa Hofterne: — „Jeg tror, det vilde ikke bekomme dem vel, som glemte at spørge ham derom. Hvad mener I?“

Samtalen blev afbrudt, ved at den omtalte unge Herre viste sig paa Hovedtrappen. Pigerne skottede til ham. Han var fin i Huden og fed; paa Hovedet havde han Straahat og nedfaldende Krave om Halsen. Han stod og snoede sit røde Mundskæg og slog med Pidsken paa sine lange Støvleskafter og kaldte paa Karlen for at faa en opsadlet Hestført frem. Øjenglasset havde han ikke for, det hang og dinglede ham paa Maven i en Kjæde af Moderens Haar. Han holdt Panden rynket i dybe Folder og sagde til Karlen, at han red ud for at adsprede sig lidt i sin dybe Sorg. Faderen og han udgjorde nu, ved Moderens Død, hele Herskabet paa Gaarden. — —

— — Et halvt Aar var forløbet uden at medføre nogen Forandring i Forholdene paa Herregaarden, undtagen forsaavidt som den gamle Herre blev mere affældig og stadig holdt sig hjemme, og den Unge af Alle betragtedes som den egenlige Herre. Han var eneste Arving og erkjendte selv, at det jo var uden Betydning, om han en Dag før eller senere overtog den uindskrænkede Besiddelse af sin Ejendom; men man maatte virkelig beundre den Taalmodighed, hvormed han afventede, hvad der jo dog ifølge Naturens Orden engang maatte ske. Da imidlertid Sommeren var gaaet, og Vinteren nærmede sig, blev han betænkelig. En Vinter paa Landet! det var endnu aldrig hændet ham, siden han kom til Skjælsaar og Alder, at Nødvendigheden havde stillet ham en saa forbandet kedelig Saison i Udsigt. En hel Uge blev han ind i November Maaned, men saa tog han en rask Beslutning. Den Gamle var altfor syg til at kunne bringes af Pletten og altfor sammensunken til at kunne spille en Rolle i Livet mere. En Morgenstund gik saa Sønnen lige fra Faderens Værelse over i Kjøkkenet, foreløbigt for at faa tændt sig en Cigar; men han havde ogsaa et andet Ærinde.

Pigerne fniste og puffede hinanden i Ryggen, da de saae ham træde ind, og ingen af dem vovede sig frem for at række ham en Gløð fra Ildgryden. De blev staaende og gjemte sig i Halvmørket henne bag Skorstenen. Men han traadte hen til Klyngen og betragtede al denne struttende Sundhed og Ungdom med temmelig stor Misfornøjelse. Idetsamme kom Husjomfruen til, og Synet af hendes plumpe, tarvelige Person gjorde tydeligt nok et behageligt Indtryk paa ham. Han tog hende under Hagen og skjulte ikke sin Tilfredshed over at finde en Person i sin Husstand med saa store Hænder og saa kort en Hals, med Øjne, der saa morsomt lignede to Ridser i et velhævet Brød, og saadan en Trut til Næse og saadant et næsten menigsløst og dorsk Fysiognomi. Den stakkels Pige saae forfærdelig dum og ærbødig ud under hele Synsforretningen, og medlidende slap han hende da, hvorefter han befalede hende at gaa op til hans Gamle og passe ham godt, medens han tog bort et Par Dage.

Husjomfruen nejede og adlød, og den unge Herremand rejste beroliget. Vinteren gled hen. Den gamle Herremand levede op under sin nye Plejerskes Behandling, hendes varme, kraftige Haand havde ikke pudset og heget ret længe om ham, før han taknemlig følte Forandringen; rørt saae han ind i hendes brede, solbrændte Ansigt og opdagede Træk der, som Hjertens Godhed og Ærlighed havde tegnet. Efterhaanden som de blev bedre kjendt, fulgte han hende vedhængende som et Barn, rundt i hele Huset. Man begyndte at skumle, og Sønnen kom pludselig hjem; men samme Aften spurgte den Gamle, — efter at han længe havde tygget paa Pibespidsen med sine tandløse Gummer og ulejliget Husjomfruen med at tænde den, om hun vilde være hans Hustru.

„Kors! nej, det vil jeg rigtignok ikke,“ sagde hun bestemt, og færdig at synke i Knæ af Forundring. „Der er Ingen, der skal forbande mig, fordi jeg er gaaet Nogen imellem og har splittet Børn deres lovlige Arv.“

„Det er bravt svart, mit Barn, og svaret, som jeg kunde vente det af et retskaffent Menneske,“ sagde den Gamle. „Men sig mig ogsaa oprigtigt, uden Hensyn til Andet end Dig og mig, som det angaar alene, kunde Du taalmodigt offre din Ungdom for mig gamle Mand?“

„Jeg vil blive, saa længe De har mig nødig,“ sagde Husjomfruen kort. „Men lad os saa ikke snakke et Ord mere om det Andet, for ellers tager jeg bort, og det strax.“

Den gamle Mand forstod, at det var Alvor. Saa talte han da ikke mere om det, og nøjedes med, at Alt gik, som det plejede, — indtil Sønnen en Dag uformodet traadte ind i hans Værelse med temmelig faste Skridt og sagde ham, at der var fæstet en Dreng til at passe ham istedetfor Husjomfruen. Da gik den Gamle enfoldigt tilværks. Han talte altfor begejstret om hende, og da han endog satte sin Vilje igjennem med Magt, indsaae Sønnen, hvordan det var fat, og at man kunde vente sig det Værste.

Samme Aften stod Husjomfruen paa en Bænk nede i Haven og hang et Par Trøjer op, som hun havde strikket til den Gamle og farvet røde i Persiko. Hun saae op til hans Vindu i Herskabsbygningen, — det laa netop, saa man havde Udsigt til Haven og særlig til denne Plet. Han stod ogsaa deroppe og nikkede til hende. Henne i Gangen, ikke ti Skridt fra hende, kom den unge Herre spadserende. Hun vilde gaa for ikke at forstyrre ham; men han holdt hende tilbage, som om der var Noget, han vilde sige hende.

Hans Ansigt var mildt, og hans Stemme blidt, og han gjorde kun dæmpet det ene Spørgsmaal:

„Har De kjendt min Moder?“

Jomfru Jokumsen rystede paa Hovedet. Men da han saa dog greb hendes Haand og tvang hende ned paa Bænken og satte sig hos hende, saa fik hun ikke engang Tid til at blive rigtig forundret. Han talte ikke mere om Moderen, han talte om Gaardens Folk og vilde høre hendes Mening om Meget. Saalænge det stod paa, sad hun som helt fortumlet. Han bøjede sig over hende, saa hans hvide Hat strøg hende over Øre og Kind. Det var en Fornemmelse, som om hun sad i en Gynge og skjar gjennem Luften; det trykkede for Brystet og krillede ned ad Ryggen, hver Gang det kom, og saa lugtede hans lyse Haar som af det fineste Kryderi. Og Vinden viftede saa mildt, og Blomsterne nikkede tunge af Dug . . . Hun rejste sig med et Ryk, idet hun kom til at huske paa Faaremælken, som den Gamle skulde have op, inden han lagde sig.

(Sluttes.)

Den russisk-tyrkiske Krig.

Paa Vej til og foran Plevna.

Russerne, som i Begyndelsen drømte om en Parademarsch til Konstantinopel, har i den sidste Tid maattet drage flere og flere Kræfter til sig for om muligt at holde den tappre Fjende Stangen; og saaledes har da ogsaa de russiske Elitetropper, Garden, omsider begivet sig til Krigsskuepladsen. Officererne i den Del af Hæren plejer ellers at spille „Løver“ — man faar nu at se, om de ogsaa i Krigstid kan gjøre den Benævnelse Ære. Forøvrig fortæller Korrespondenter fra St. Petersborg, at der før Afmarschen er foregaaet lidet opbyggelige Scener. De Kommanderende og Mandskabet, hedder det, havde en stærk Følelse af, at kun Faa af dem vil gjense Fædrelandet, og enten af denne Grund eller simpelthen for at have Noget „at staa imod med“ under Felttogets Savn og Anstrengelser, fejrede de Dagene før Afmarschen — Officererne ved storslaaede Orgier og Udskejelser, og de Menige ved det, som er den simple Russers bedste Adspredelse: Drukkenskab. Billedet paa Bladets Forside lader imidlertid ikke ane noget Saadant, og det er jo ogsaa muligt, at der ialfald er en Del Overdrevent i Beretningerne.

Størstedelen af Garden er gaaet til Plevna, hvor et stort Slag forberedes. Der vil da oprulles lignende eller maaske endnu forfærdeligere Billeder end det, som viste sig for den engelske Militærbefuldmægtigede Oberst Wellesley, da han sammen med en engelsk Bladkorrespondent og Tegneren af omstaaende Billede besøgte den af Russerne indtagne Grivitza-Redoute. Ligene laa i Lag ovenpaa hinanden — og inde mellem Ligene Saarede, som jamrede sig og bevægede sig krampagtigt! Den stærke Ild havde gjort det umuligt for Lægerne og Ambulancerne at bringe Hjælp, og der laa nu disse Ulykkelige, uden en Drik Vand, uden en Haandsrækning, uden Spor af Lindring. Det var et rædselsfuldt Syn. Og dog viger det kun lidt i Uhygge for de Scener, som man snart sagt hvert Øjeblik kan blive Vidne til, naar man besøger Ambulancerne.

Den første Afdeling af Ambulancen rykker frem til Ildlinjen og søger, ubekymret om de pibende Kugler, at nærme sig Kamppladsen saa vidt muligt. Der oprettes saa Forbindingssteder, og herfra udsendes de Soldater, som skal opsanke de Saarede. Knælende ned paa Jorden anlægger Lægen den ene, flygtige Forbinding, som Tiden tillader ham at anbringe; thi bestandig nye og nye Offre venter jo paa hans Hjælp. Saalænge kun Kanonerne har Ordet, er der i Reglen faa, om end til Gjengjæld haardt Saarede; men saa-

snart Infanteriet kommer med i Spillet, voxer deres Antal efter en forfærdelig Maalestok, og hugger nu desuden Kavalleriet ind, er der saagodtsom altid langt flere Ulykkelige, end Sanitets-Personalet paa nogen Maade kan yde Bistand. Saavel Lægerne som deres Undergivne svæver næsten hele Tiden i Livsfare; og om de end ser deres Nærmeste falde ved deres Side, tillader deres tunge Pligt dem end ikke at trykke den Dødes Øje til: det gjælder jo om at hjælpe dem, der endnu kan hjælpes. Ikke destomindre hersker der en ædel Kappestrid om, hvem der skal ud med Ambulancens første Afdeling og hvem der skal varetage Gjerningen i Hospitalet, som ligger længere tilbage. Ofte maa der kastes Lod for at faa afgjort, hvem der skal have Retten til at sætte sit Liv og sine Kræfter stærkest i Vove.

Saadan gik det ogsaa ved Angrebet paa Redouten foran Plevna, ialfald ved det 13. Dorobanzer-Regiments Angreb. Under dyb og alvorlig Tavshed drog Dr. Georgescu ud til Kamppladsen med hele sin Stab af Hjælpelæger samt af Soldater med Vogne, Karrer og Baarer. Den første Kanontorden gav dem allerede fuldt op at bestille; saa blev der givet Ordre til at storme — og Saarede efter Saarede blev bragt ind til Forbindingsstedet. Her peb Kuglerne lystigt, og en af Lægerne blev ramt i højre Haand, i det Øjeblik han knælede ned for at anlægge en Forbinding. Han forbandt saa først sig selv og vedblev derefter at yde Hjælp, saa længe hans Kræfter tillod det. Endelig afgik der en Transport til Hospitalet, og han fulgte med den.

Hvad for Scener kunde man ikke have været Vidne til der! Da Toget ankom, sprang en af Lægerne frem for at hjælpe de Ulykkelige ned fra Vognen: og den Første han faar fat i, er — hans egen Broder, dødeligt saaret. Lægen, der i et Nu ser, hvorledes det staar til, brister i Graad; men den Øverstkommanderende paa Stedet beder ham huske paa sin Pligt. Broderen selv lader til at vide Besked med sin Tilstand: „Hvordan gaar det vore Folk?“ spørger han. — „Godt.“ — „Saa dør jeg rolig! Kys mig endnu engang og hils Fædrelandet og dem derhjemme!“ svarer han, — og faa Minuter efter har han udaandet.

En Menig kommer med ituskudt Ansigt, Kjæbebenene og Kindbenene er knuste, men han er ved godt Mod og beklager sig kun over, at Tyrkerne netop har skamferet ham hans kjønne unge Ansigt. „Men de har faaet Svar paa Tiltale, trøster han sig: og jeg lod dem da ikke beholde en eneste Stump, ikke engang den haarde Tvebak, som jeg nu ikke kan tygge længer.“ — En anden Menig, hvis Fod er knust af en Kugle, holder sin Støvle i Haanden og beder Lægen om at passe godt paa de 2½ Francs, som er gjemt i den; skulde han dø, skal Pengene deles mellem hans Teltkammerater. — Ingen af de Saarede vil skilles fra deres Geværer, dem har man maattet lægge under Baaren. . . . Og nu strømmer det ind med Kvæstede: her er en Arm, og der et Ben blevet knust, hist har en Granat revet Kjødet af Brystet, saa man kan se Benene, og her igjen har En faaet Kroppen gjennemboret paa hele fem Steder af Bøssekugler!

Aftenen bryder frem, man tænder Fakler, og det rødlige Skjær hjælper Lægerne til at vedblive med deres sørgelige Dont hele den lange, uhyggelige Nat igjennem. Suk og Stønnen og Skrig ledsager Arbejdet — en stilfærdig Dom over de Bedrifter, hvortil nogle Faas Ærgjerrighed har lokket og drevet saa mange uselvstændige og svagttænkende Mennesker.

Generallieutenant Skobeleff.

En af de interessanteste Personligheder fra den russisk-tyrkiske Krig er utvivlsomt den unge Hærfører Skobeleff, som den første Slagdag foran Plevna blev forfremmet til Generallieutenant. Hans fulde Navn er Mikael Dimitrijevitsch Skobeleff. Han er kun 32 Aar, men hører alligevel til Ruslands mest agtede og populære Officerer. Sin Berømmelse vandt han sig, da han i Slutningen af 1870 og i Begyndelsen af 1871 befandt sig som Ritmester i Militærstationen Krasnovodz, hvis daværende Kommandant var beskæftiget med Forberedelserne til Toget mod Khiva og navnlig lod udføre en Del farlige Rekognosceringer i Retning ad bemeldte Stat. Endepunktet for disse Strejftog var dels Brøndene Uzun-Kuzu og Sary-Kamisch, dels den nedre Del af Floden Terek, som danner Grændsen mellem den persiske Provinds Khorassan, de ubestemte Turkmener-Territorier og det russisk-transkaspiske Militærdistrikt Krasnovodz. Skobeleff, som dengang altsaa var 26 Aar, udmærkede sig fornemmelig under disse Strejftog ved sin sejge Udholdenhed, sin ubøjelige Vilje og en uforlignelig Energi. Han ikke blot gjorde yderst vigtige geografiske Opdagelser i det ham anviste Ørkengebet, men han banede ogsaa i høj Grad Vejen for det senere Felttog ved at udfinde Karavanpassagerne, gjøre sig bekjendt med de paagjældende Egnes Karakter og undersøge omhyggeligt de forskjellige Brønde. At især det sidste Punkt var saare vigtigt, kan Enhver indse, naar han hører, at ikke alle Brønde i Turkmener-Ørkenen har ferskt Vand, men at de mange Steder indeholder Saltvand eller Brakvand, der naturligvis er en marscherende Hærs sikre Ruin. — Ogsaa i 1872 foretog man Expeditioner, og det endog endnu mere storartede, og stadig var Skobeleff (nu som Generalstabsofficer) en af de vigtigste Ledere. Næste Aar førte saa de forskjellige russiske Kolonner til Khiva, og Skobeleff, som var avanceret til Generalstabsmajor, indtraf med sit Korps (det orenburgske) som Forstemand foran den vældige Lerhytte-Stad. Overalt udmærkede han sig ved forbavsende Hurtighed, energiske Angreb og stort personligt Mod; saavel her som senere i Ferghana, foran Khokand og nu sidst ved Lovatz og Plevna udsatte han sig saa stærkt, at det næsten er et Mirakel, han ikke for længst er blevet dræbt. . . . Den korte Standsning i Angrebene paa Khiva, som General Kaufmann paabød, lod ikke til at falde i Skobeleffs Smag; thi han benyttede Vaabenhvilen til forvovne Klapjagter efter Turkmener rundt om paa Steppen. Da saa endelig Byen blev stormet, var atter han i Spidsen for en Stormkolonne den, som trængte først ind i Khanens Residens. Alle disse Bedrifter indbragte ham først St. Georgs Ordenens 4de Grad, ligesom han to Aar efter fik en højere Grad af bemeldte Orden og den gyldne Sabel for udvist Tapperhed i Felttoget mod Khokand; men desuden udnævntes han (30 Aar gl.) til Militærguvernør i Ferghana, fik Vladimirs-Ordenen og den gyldne Kaarde med Brillanter. . . . Som alt sagt, er han saavidt vides aldrig blevet saaret, hvorimod der er blevet skudt en utrolig Mængde Heste under ham. Alene foran Plevna har han mistet hele fex. Den sjette faldt, da han den 12te Septbr. stillede sig i Spidsen for sin sidste Reserve, en Skyttebataillon, for at kaste den ind i den med saa store Ofre tagne Krschin-Redoute. Skobeleff skyndte sig roligt videre til Fods; men saa kom hans øvrige Tropper flygtende ned ad Bjergskraaningen og rev Skyttebataillonen og dens tappre Fører med sig.

Ugen rundt.

En dansk Avis.

Hvad var der paafærde? Var det Aladdinsringens Aander, der pludselig havde faaet Lyst til at tumle sig? Kjedede de sig ved at sættes à la suite paa Kasino, til man velbeholdent kom hjem fra Maanerejsen, og havde de i den Anledning faaet det extravagante Indfald at stille sig til en kjøbenhavnsk Magistrats Disposition? Skulde det virkelig være muligt, hvad jeg i Taagenatten syntes at se? Skulde Septembersolen næste Morgen vise de forbavsede Kjøbenhavnere et Storværk, besluttet ganske vist i bemeldte højlovlige Øvrigheds velvise Raad, men uigjennemførligt naturligvis — uden slige Aanders Hjælp — indenfor de nuværende Generationers Levetid? Jeg har altid havt Passion for Kajmure, og mit Hjerte bankede af Fryd ved Tanken om den næste Dag at skulle se Kanalens raadne Træstillads forsvunden og erstattet af disse nye, pyntelige, cementerede Murbolværker.

Men nej: Aladdinsringens travle Aander og den fremadskuende kjøbenhavnske Magistrat er forunderligt artede Tilværelsesmagter til nogensinde at kunne gaa i Spænd sammen. Selv i et Øjeblik, da Midnatslagene lød fra Holmens Kirke, var det dumt af mig at kunne falde paa saadanne Fantasier.

Men hvad var det da, der gik for sig? Der var formelig sort af Folk dernede „ved Stranden“; Vogn kom efter Vogn; store, tunge Gjenstande blev læssede af; blouseklædte Arbejdere og Folk med sorte Hatte hastede travlt omkring mellem hinanden; som om det gjaldt Livet foer man ud og ind ad den store Bygning, hvor der over Porten staar det klingende Navn „Hotel Royal“; der var i de over hundrede Mennesker, som spærrede Gaden, faret en Travlhedsaand, der ikke kunde have været synderlig større, hvis det virkelig havde drejet sig om paa en eneste Nat at flytte Aladdins Eventyrslot.

Jeg gik nærmere, endnu ikke ganske sikker med mig selv om, hvorvidt jeg virkelig saae det, jeg saae, eller om det maaske var Trætheden efter „Henrik den Fjerde“ og Toddyen hos à Porta, der manede Nattefantasier frem i mit Hoved. Men da en Haand pludselig en Haand mig paa Skulderen, og en velbekjendt Stemme spurgte: „Ikke sandt, det gaar rapt? — Men Alting skal ogsaa være i Stand til imorgen Eftermiddag,“ tilføjede han. „Vi har fra Fredag Nat til idag Lørdag Kl. 8 trykket syv Aviser. Paa Slaget otte standsede Dampmaskinen, og en halv Time efter var hundrede Mennesker i Færd med at flytte ud og kjøre det Hele afsted. Paa Mandag kan De komme op og besøge os; saa gaar Victorypressen nok saa lystigt igjen heroppe i den nye Lejlighed.“

Nu er De maaske med. Det var Trekløverbladet „Dags-Telegrafen“, „Nationaltidenden“ og „Aftenposten“, der flyttede fra Store Kongensgade ind i den nye, pragtfulde Lejlighed, som disse Avisers Ejer, Hr. Ferslew, har indrettet i det af ham kjøbte „Hotel Royal“. Saa var Travlheden let at forstaa. Naar man hver Dag skal sende Aviser ud i Verden i et Antal af over 40,000 Exemplarer, have dem skrevne, satte, korrigerede, stereotyperede og trykte, saa har man ikke Tid til at avancere med Sneglefart; saa er man fra forskjellige tidligere Lejligheder saa fortrolig med bemeldte Rings Aander, at det ikke er mere end billigt, om de ved en extraordinær Begivenhed giver en lille Haandsrækning.

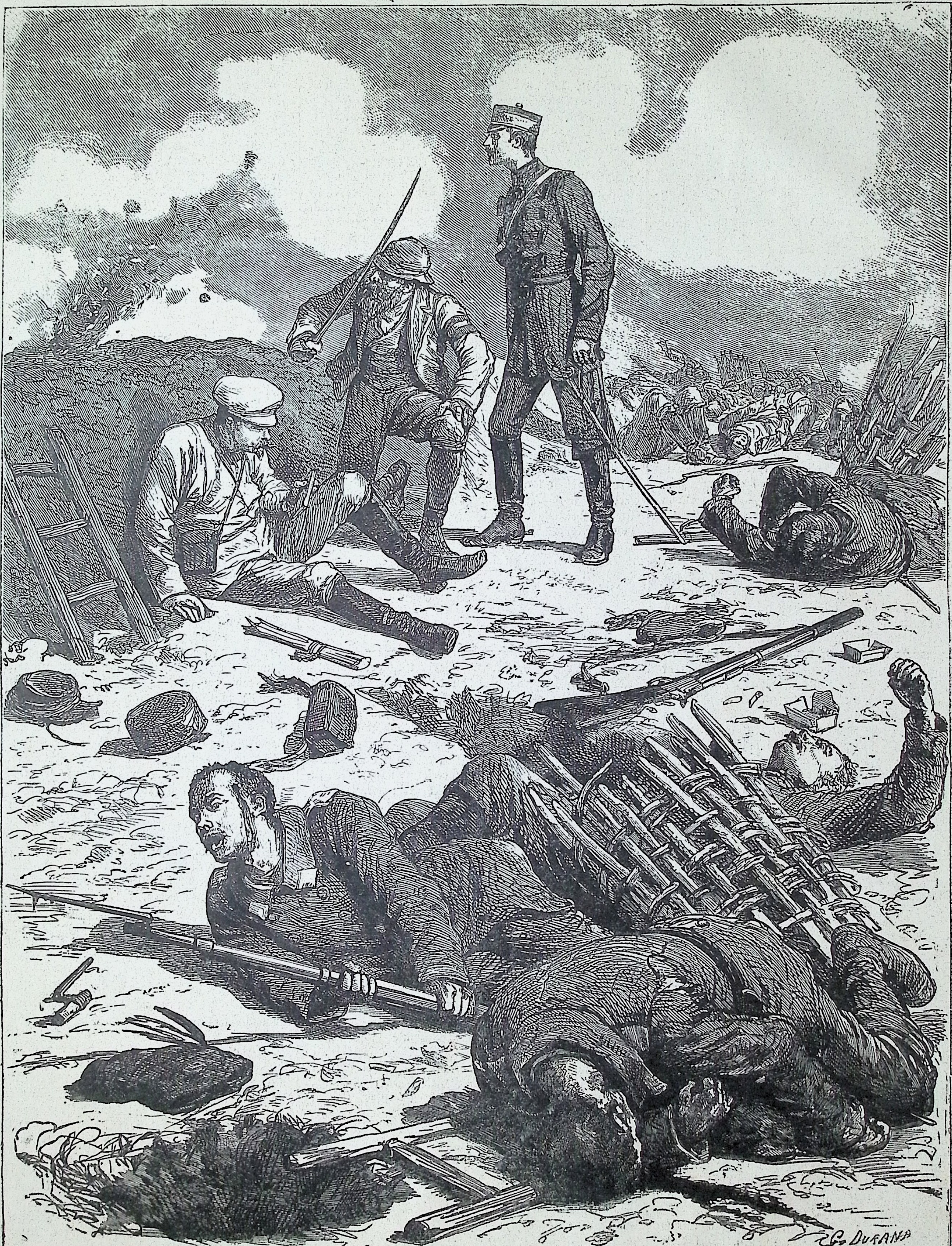
Og dette var virkelig en extraordinær Begivenhed. Lad os se lidt nærmere paa den. De, der hver Morgen og Aften sidder roligt hjemme i Deres Stue og faar Avisen ind ad Døren til Dem med Underretning om Alt, hvad der er passeret ikke alene i Hovedstaden og vort eget Land, men paa hele Guds grønne Jord, — De kan samtidig derved faa et lille Begreb om, hvilket kolossalt Arbejde der præsteres, for at De for en Skilling eller to kan føje den Behagelighed til Livets andre. Og det kan maaske idetmindste for en Stund bevæge Dem til at indrømme, at det dog i Grunden alligevel er en ganske snild Ting med de Aviser, og at det er højst uretfærdigt af Dem, naar De hvert andet Øjeblik paa Dagen giver Ondt af Dem over Deres Blade, til Tak for alle de møjsommelige Tjenester, de viser Dem.

„Dags-Telegrafens“ Historie er tillige et ypperligt Exempel paa, med hvilke Kæmpeskridt Alting gaar fremad i vore Dage, hvorledes der ogsaa begynder at komme Noget af den store Bys Liv i vor danske Hovedstad, og hvad der kan sættes i Scene her, naar det er aktive Folk, som arbejder. Fra en simpel lille Rejseliste har denne Avis svunget sig op til at operere med et Abonnentantal og et Materiel, der kan taale Sammenligning med de store Kulturlandes Verdensblade.

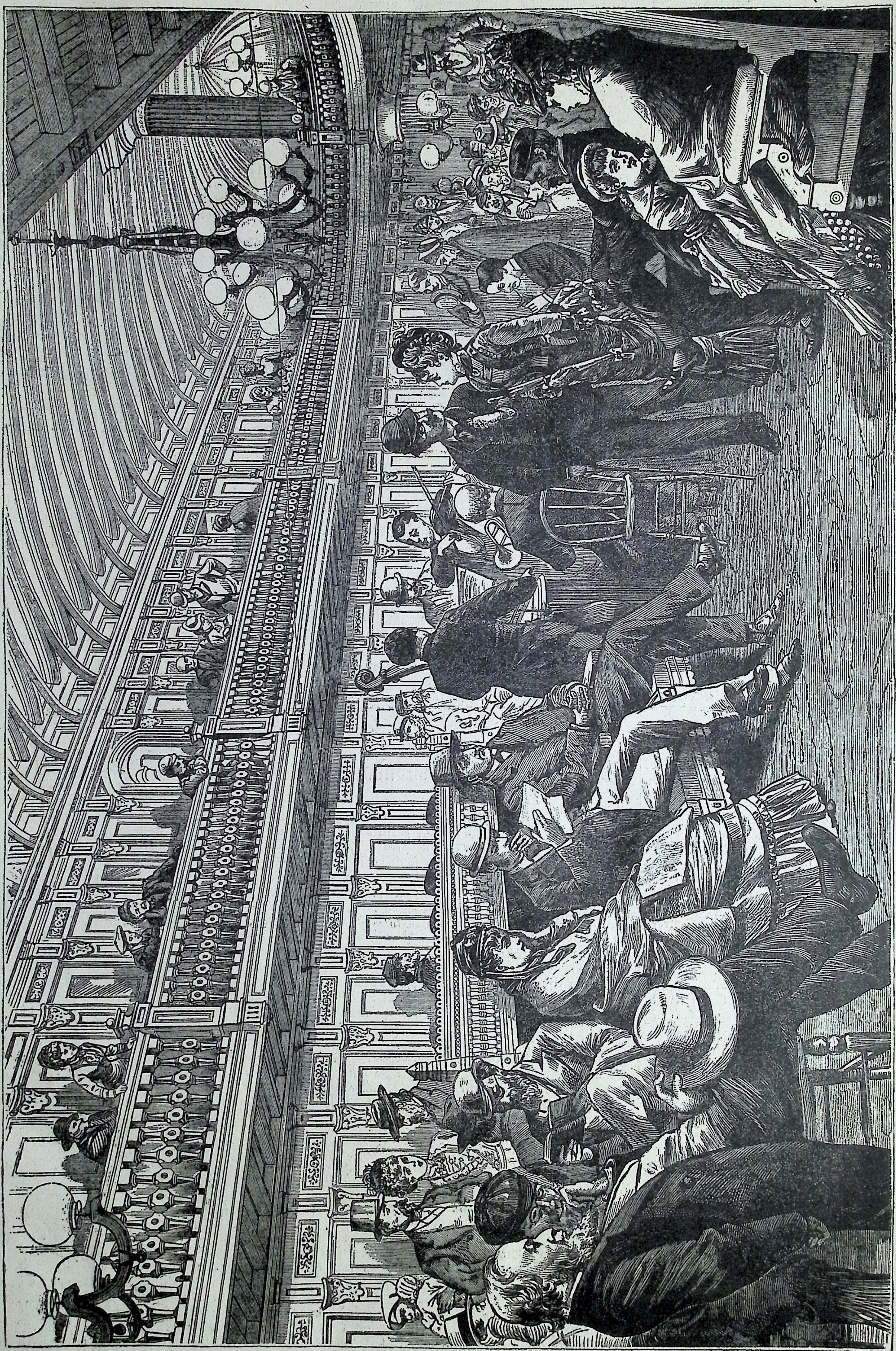
Det var i 1864, at der paa Basis af denne Rejseliste blev grundlagt et nyt Dagblad. Stifteren af „Folkets Avis“ fandt paa Ideen, og man begyndte med en gammel Hurtigpresse, der i Timen kunde trykke 800 Exemplarer af Bladet paa den ene Side, med to smaa Hummere i Store Kongensgade til Redaktionskontor og en Stab, der mindede om Tordenskjold og hans ene Mand; kun at denne ene Mand (Bladets nuværende Medredaktør, Hr. Meyer) rigtignok ikke græd, men derimod arbejdede for ti. Rimestad — Redaktøren — var i Vælten dengang, og der kom Abonnenter; man fik Raad til at anskaffe sig nye Medarbejdere og en Maskine til fra Eickhoff, der kunde besørge 1000 Ex. i Timen; man betjente sine Læsere godt, man tilfredsstillede dem fremfor Alt med Nyhedsstof efter et hidtil ukjendt Omfang, kort sagt man arbejdede baade for Udgivers og Redaktions Vedkommende, og man reusserede, som man altid gjør, naar man tager ordenlig fat. Det er en Historie, som Alverden kjender, og som jeg ikke behøver at fortælle om igjen. Da salig „Rigstidende“ vandrede heden, saae man sig i Stand til at kjøbe dens dobbelte Maskine, som kunde besørge 3000 Exemplarer af Bladet i Timen paa begge Sider, samtidig blev Formatet udvidet, og da endelig Wienerudstillingen kom, var man saaledes i Skuddet, at Ejeren kunde rejse ud for at bringe Bladindustriens bedste og seneste Produkt, den store Victorypresse, med sig hjem.

Man har nu engang i vort kjære Fædreland medfødt Aversion for det Nye, og De kan nok huske, at ogsaa den stakkels Victorypresse i de første Dage blev slemt hudflettet. Der var kommen engelske Folk med hertil for at stille den op, og de forstod sig nok i Grunden ikke rigtigt paa den; dens Præstationer led strax af forskjellige, temmelig synlige Mangler. Men den er nu excellent, i en Time besørger den 10,000 Dags-Telegrafer eller Nationaltidender og 20,000 Aftenposter ikke alene trykkede paa begge Sider, men falsede og lagte sammen, saa de lige kan expederes ud i Verden. Ved dens Hjælp er det muligt, at De — som jeg forleden Dag — kan se Manuskriptet til „Nationaltidende“ komme ind ad Redaktionskontorets Dør Kl. 3, og Kl. 6, tre Timer efter, sidde hjemme i Deres Stue, selv om De bor et godt Stykke udenfor Byen, og læse den færdigtrykkede Avis.

Men Alt i Orden. Jeg vilde give Dem et Begreb om, hvilken Uendelighed af Processer der foregaar, før De faar én saadan Avis i Haanden. Hvis De vil være saa venlig at følge mig paa en Vandring

Hos Russerne foran Plevna: Oberst Wellesley og to engelske Korrespondenter besøger Grivitza-Redouten.

Koncert paa en Boston-Dampbaad.

gjennem Dags-Telegrafens og dens to yngre Bladskuds nyeste Lokaler, faar De ved Siden af et saadant Begreb tillige en Forestilling om, hvad den lille Rejseliste fra 64 nu er bleven til.

Det er altsaa det forhenværende „Hotel Royal“ vi besøge. Det er af Hr. Ferslew kjøbt og taget i Brug udelukkende til hans tre Aviser. Vi gaar forbi Avertissements- og Expeditionskontorerne i Stuen og forbi Ejerens private Lejlighed op til Redaktionskontoret ovenpaa, eller rettere Redaktionskontorerne, thi der er formelig en hel Labyrinth af dem. Ligefor Hovedtrappen fører en Dør ind til den almindelige Konversationssalon for Publikum og Redaktionen, en elegant monteret Sal, der samtidig kan betragtes som Venteværelse og Afleveringssted for alle Meddelelser fra den lille Verden af Folk og Institutioner, der leverer Bladet dets Nyhedsstof, forsaavidt disse da ikke foretrække ganske simpelt at forsyne Stueetagens Brevkasse med hvad de har at bringe. Hvert Øjeblik paa Dagen bliver nemlig denne Brevkasse med samt hele dens Indhold ved Hjælp af en snild Mekanisme hejset op og undersøgt netop i dette Værelse, for derpaa atter ligesaa hurtigt at forsvinde ned igjen paa sin tidligere Post.

Paa begge Sider af denne Ventesal, hvor der altid er Folk og livlig Diskuteren, ligger de to Redaktørers Kontorer, i hvilke man finder dem personlig saa at sige hele Dagen. Den ene har endogsaa ved Siden af dette Kontor sin private Lejlighed, for at han altid kan være ved Haanden, og falder Deres Vej forbi Hotel Royal om Natten før Tre, vil De sjelden se Lyset slukket deroppe i hans Værelse. Lige indtil den Tid tager Morgenavisen nemlig mod Telegrammer og andre vigtige Nyheder.

Søger De Redaktionen i en eller anden Sag, er det i disse Værelser, man vil føre Dem ind. Men de udgjør langtfra hele Redaktionslejligheden; den strækker sig over hele Etagen og bestaar af over en halv Snes store, rummelige Arbejdsstuer, hver til sit bestemte Brug og tilhørende de forskjellige Medarbejdere ved Avisen. I den ene bliver den udenlandske Post gaaet igjennem og excerperet, i en anden oversættes de udvalgte Stykker af den; et tredje Værelse tilhører Provindsaviserne, et fjerde benyttes af den Medarbejder, som refererer fra Generalforsamlinger og Sligt, et femte og sjette af andre Referenter og faste Nyhedsleverandører, og saaledes fremdeles. Hver fast Medarbejder har sit bestemte Lokale, og desforuden staar der stadig en to, tre monterede Arbejdsværelser ledige til mere tilfældige Bidragydende og Folk, som ønsker at skrive deres Meddelelser paa selve Stedet uden at blive sete. Føjer man hertil „Aftenpostens“ separate Redaktionskontorer, vil man kunne slutte sig til, at det kun er faa, selv af Udlandets betydeligste Blade, der har det Hele indrettet i større Stil.

Fra de travlt beskæftigede Penne i disse Redaktionsværelser kommer Størsteparten af Bladets Stof, Altsammen skrevet paa lange Stykker Papir, hvis ene Side er blank, for at de, naar det kniber med Tiden, kan rives i Stykker og fordeles omkring paa flere Sætteres Hænder. Efterhaanden som Manuskriptet i Løbet af Dagen og Natten bliver færdigt, expederes det fra den omtalte Ventesal op til Sætteriet i Etagen ovenover. Det gaar yderst nemt; gjennem et Talerør averteres man derovenpaa om, at det er i Anmarsch, og det hejses saa op paa samme Maade, som Brevkassen fra Stuen bragtes til Redaktionslokalet. Kun hvis De nogensinde selv har besøgt et Sætteri og set, hvorledes de smaa Blybogstaver møjsommeligt et for et og derpaa Linje for Linje føjes til hinanden, kan De gjøre Dem en Forestilling om, hvad en saadan Sætning er for et Stykke Arbejde, og hvilken Virksomhed der maa udfoldes, naar et Blad af Dags-Telegrafens Størrelse skal sættes helt og holdent i Løbet af knap en Dag. Ofte kommer der tilmed i det sidste Øjeblik spaltelange Artikler, som maaske skal være satte, korrigerede, stereotyperede og trykte i Løbet af en Times Tid. Manuskriptet maa da fordeles, undertiden paa en halv Snes Hænder, for at kunne skaffes færdigt. Men der er ogsaa ved Dags-Telegrafen tilstrækkeligt Sætterpersonale, over en Snes Mennesker deroppe i det store, luftige Rum, hvor Alt, som i hele Bygningen, er indrettet yderst praktisk, blandt Andet med Dagslys fra Loftet og om Aftenen Gasblus, som selv skruer sig helt ned i det Øjeblik, Sætteren træder bort fra sin Plads, og flammer op igjen, strax naar han atter tager fat paa Arbejdet.

Efterat Typerne fra Sætterkassens smaa Rum gjennem Sætterens Hænder er vandrede ind i Satsen, og der er bleven et bestemt Antal Linier — en „Vinkelhage“ er det tekniske Udtryk — færdigt, flyttes disse Satsstykker hen til Korrekturpressen, hvor der tages et Aftryk af dem. Saa er Sætningen færdig, og Korrekturprocessen foregaar. De „aftrukne“ Blade Korrektur besørges gjennem en Luge i Væggen ind til Korrektørerne i det tilstødende Værelse, læses igjennem og korrigeres, samt vandrer derpaa tilbage, for at Sætteren kan tage de fejle Bogstaver ud og sætte de rigtige ind i Satsen. Saa et nyt Aftryk og en ny Befordring gjennem Væggen ind til Revisionslokalet, og efterat der er læst en ny Korrektur der, tilbage igjen til Sætteriet, for at de enkelte Smaastykker kan blive føjede sammen til Spalter efter en Liste, der imidlertid er arriveret op fra Redaktørernes Kontor.

Saaledes bliver da efterhaanden Bladets to „Forme„ — henholdsvis de to udvendige og de to indvendige Sider — færdige, som de skal staa i Bladet, skruede sammen og bankede fast, saa alle Typer staar i samme Højde, og det Hele er parat til Stereotypering.

Støbeapparatet hertil findes i samme Etage. Først tages et Aftryk i et Slags Kridt-Papirmasse, og over dette heldes det smeltede Bly fra den store Kjedel. Da endelig har man den Form færdig, hvorpaa der skal trykkes. I store Spande — den stereotyperede Form er nemlig cylinderformet til Brug for Victorypressen — vandrer disse Forme ved Hjælp af et Hejseværk ned i underste Etage til Pressen og Dampmaskinen, som driver denne, og Trykningen begynder.

Victorypressen besørger selv Papiret lagt paa fra sine store Ruller „endeløst“ Papir. Hver af dem indeholder en 4 à 500 ℔, eller omtrent en Mil Papir, hvilket er tilstrækkeligt til 5 à 6000 Dags-Telegrafer. Da der trykkes et Oplag paa omtrent 18,000 Exemplarer alene af denne Avis, besørger Victorypressen altsaa daglig over tre Mil Papir forvandlede til Dagstelegrafer. Og det fuldstændig komplette Aviser. Det er nemlig ikke nok med Trykningen; nogle til Pressen hørende savlignende Blade skjærer hvert Numer af for sig, og selve Maskinen lægger derpaa tillige disse sammen, saa Oplaget gaar ud fra den fuldstændig i den Tilstand, i hvilken de ventende Budekoner marscherer afsted med Bladene til alle de forskjellige Kanter af Byen.

Se Alt det maa der til, for at De hver Dag mageligt kan studere Deres Avis til Morgen- eller Eftermiddagskaffen, og for et Par Ører holdes à jour med hvad der i Døgnet er passeret af Begivenheder, som har mindste Interesse. Ikke sandt, naar De imorgen tager denne Avis i Haanden, vil De gjøre det med en vis Beundring. Ogsaa paa dens Omraade er vore Dages Fremskridt naaede til Resultater, der ikke staar tilbage for, hvad dette mærkværdige nittende Aarhundrede i andre Retninger kan præstere.

Mac Adam.

Ombord paa en Bostondamper.

Naar man fra den larmende, af Mennesker, Heste og Vogne tætopfyldte Broadway passerer Astor House og drejer ned ad Vesey Street, for ved Enden af denne Gade, med den størst mulige Koldblodighed, at springe ud imellem det forfærdelige Kaos af Arbejdsvogne, som altid opfylder West Street, — da staar man, naar man lykkelig og vel er kommet over Gaden, ved Hovedindgangen til den saakaldte Boston Pier, en af de mange tagbedækkede, uhyre Landgangsbroer, som findes rundt omkring Manhattan Island, hvorpaa New-York er bygget.

Hver Eftermiddag henimod Kl. 4 frembyder denne umaadelige Landgangsbro (der er omtrent ligesaa bred som St. Annæ Plads) et højst interessant Skue. Tilhøjre er Broen i hele sin Længde opfyldt af Fragt- og Arbejdsvogne, der er ifærd med at bringe eller afhente Varer fra de forskjellige Bostondampere. Imellem Vognene ser man Negere og Matroser slæbe afsted med de store amerikanske Kufferter, medens de under uafladelige Eder og Raab søger at undgaa at blive overkjørte af de utallige Karether, som i stærkt Trav kjører frem tilvenstre til det under fuld Damp liggende Skib.

Klokken er 4. Et Musikkorps paa en Snes Mand musicerer paa Dækket, der er tæt pakket med elegante Herrer og Damer, som raabe og vifte med Lommetørklæder til Venner og Bekjendte paa Broen. Den hæse Dampfløjte giver Afgangssignalet, Landgangsbroen hales ind, Trosserne kastes løs, og det kæmpemæssige Skib glider langsomt ind i Hudsonfloden.

Intetsteds i Verden findes der Dampskibe, som i Størrelse, Elegance og Bekvemmelighed kunne taale en Sammenligning med de svømmende Paladser, der befare Kysterne og de store Floder i de Forenede Stater. De ere som oftest tre eller fire Etager høje og ligne i Virkeligheden langt mere et svømmende Hotel end et Dampskib. Hovedsalonen er en eneste lang Sal, der paa de større Dampere maaler fra 120—150 Fod i Længde og 30—40 Fod i Bredde. Gulvet er fuldstændigt belagt med de kostbareste tyrkiske Tæpper; Loftet og Væggene er dekorerede paa den mest luxuriøse Maade, og om Aftenen oplyses denne pragtfulde Sal af en Uendelighed af Lampetter samt store Gaslysekroner; thi hvert af disse Skibe har sit eget Gasværk ombord.

Langsmed Hovedsalonens Sider findes Separatkahytterne (med to Køjer, for hvilke der erlægges en særskilt Betaling af $1^1/_2$ Dollars), hvis Antal varierer mellem 2—400. Desforuden findes der særskilte Damesaloner med Separatkahytter for Damer, en Spisesal, der kan rumme et Par hundrede Mennesker, Rygeværelser, Spilleværelser, der i Reglen monopoliseres af professionelle Hasardspillere (gamblers) og endelig, ikke at forglemme, en Drikkeskjænk (bar) uden hvilken ethvert amerikansk Hotel eller Dampskib vilde være ukomplet.

Hver Eftermiddag musicerer det til Skibet hørende Musikkorps i nogle Timer paa Dækket, og om Aftenen giver de dygtigste Musikere i Orchestret forskjellige Præstationer tilbedste i Hovedsalonen; ja, det gik endog en Tid saa vidt, at den bekjendte Jernbanekonge James Fisk, der var Direktør for Selskabet, indtil han blev myrdet, engagerede en bekjendt russisk Kornetvirtuos ved Navn Levy til, mod en Gage af 10,000 Dollars aarlig, at spille nogle faa Numere hver Aften ombord paa en af Bostondamperne.

Smaa Meddelelser for Husmødre.

Maa det være mig tilladt idag at vende mig bort fra de store fysiske, kemiske eller mekaniske Problemer, der sysselsætte Videnskabsmændene, saavelsom fra de store epokegjørende Opdagelser eller Opfindelser, for at dvæle ved nogle smaa Ting, som man derfor dog ikke ubetinget kan kalde „Smaating“. Thi Enhver veed, hvorledes netop hele den daglige, rolige og uforstyrrede Tingenes Gang beror paa, at alle Smaating er i Orden, og hvorledes en eller anden snild, tilsyneladende ubetydelig lille Opfindelse kan afhjælpe det saa meget omtalte, længe følte Savn, hvorledes der ved et eller andet lille Apparat, som man i Grunden ikke er tilbøjelig til at tillægge stort Værd, kan beredes os megen Nytte og Velvære i det daglige Liv. Som et Exempel herpaa beder jeg Læseren, og endnu hellere Læserinden, betragte den her afbildede Vinduespolerer. Enhver veed, hvilke Ulæmper der er forbundne med den hidtil almindelige Maade at polere Vinduer paa, især naar man kommer op i de højere Regioner, paa tredie, fjerde eller femte Sal. Statistikere har udregnet, hvor mange Piger der aarligt komme tilskade eller endog af Dage under Udøvelsen af denne Idræt, idet de falder ud ad Vinduet, — og man er kommet til det Resultat, at Tallet næsten er ligesaa stort, som paa den Mængde Børn, om hvis Himmelfart gjennem aabenstaaende Vinduer Bladene saa jævnlig beretter. Men hvorledes skal man faa sine Vinduer polerede uden at staa op i dem? Behag at betragte Tegningen. Apparatet behøver ingen lang Beskrivelse; det bestaar af en lang Stang, hvortil der er fastgjort et S-formet, bøjet Stykke Jern, som ender med et fladt Stykke Træ. Til dette sidste kan man nu fastgjøre enten en Børste, en Svamp, en Klud eller hvad der ellers udfordres til Rengjøringen, idet der paa Træet er anbragt en Krampe, som kan bøjes lidt tilbage, medens man skyder den paagjældende Gjenstand ind under den, hvorefter Krampen atter bøjer sig frem mod denne og fastholder den. Det vil let ses, at dette Apparat ogsaa kan bruges til Rengjøring af Lofter, Gesimser osv., uden at man behøver at staa op paa Stole eller Trappestiger, hvad der kan medføre et Fejltrin. Men dets Hovedfortjeneste er dog, at den Jakobyske Vinduespudser befrier de vinduespolerende Tjenestepiger fra en alvorlig og unødvendig Fare.

* * *

Det er en utrolig Mængde smaa mekaniske Hjælpemidler, der i de senere Aar er blevet budt Husmødrene, saasom Kjødhakkemaskiner, Æbleskrællere og Maskiner til at udtage Kirsebærstene, for blot at nævne nogle af de mest bekjendte. Vor Afbildning viser et nyt Apparat af denne Slags, nemlig et Instrument til Skrabning af Fiskeskjel, der vistnok kan gjøre god Nytte. Det bestaar af en halvrund Kniv, hvis ene Side er forsynet med Tænder ligesom en Sav, medens den anden er glat, og som er befæstet til et Haandtag af Træ. Til dette er der ligeledes fastgjort en Snor, hvis anden Ende er befæstet til en lang Naal. Denne

stikkes gjennem Fiskens Hale fast i det Brædt, hvorpaa Fisken ligger, og nu skraber man med den takkede Kant Skjællene af, hvorpaa Fisken, naar det er gjort, faar en yderligere Afhøvling med den glatte Side af Kniven.

* * *

Hvad mon Enden dog vil blive paa alle de Forbedringer, man gjør ved Symaskinen? Den Gang, den blev opfunden, betragtede man det allerede som en stor Kunst, at den kunde sy lige Sømme; nu kan den folde Sømme, brodere, paasy Lidser, sy Handsker, sy i Læder, ja den sidste Opfindelse paa dette Omraade gaar endog saavidt, at Maskinen kan bruges til at sy Knaphuller med. Det er forresten morsomt nok, at denne sidste Opfindelse skyldes en tydsk Skrædder Weidling, der i sit Hjem var en rasende Kommunist, men som senere udvandrede til Amerika og her forstod at anvende sin Tid bedre, saa han ved sin Opfindelse har tjent sig en Formue af 60,000 Dollars. En anden i Amerika bosat Tydsker ved Navn Fries, har konstrueret et Apparat, som tillader at benytte Symaskinen til at sy Knapper fast. Hidtil har man kaldet Symaskinen for „Damernes Ven;" men efterat den har faaet denne sidste Forbedring, vil den sikkert ogsaa blive en kjærkommen Hjælper for mange enlige Herrer.

* * *

Petroleumskogeapparaterne stifter paa deres Vis næsten ligesaa megen Nytte som Symaskinerne, og det er altsaa intet Under, at man har næsten ligesaa mange Konstruktioner af dem som af Symaskinerne. I en tidligere Artikel i „Nutiden" har jeg allerede oplyst, hvorledes der paa en Udstilling i Cassel fandtes ikke mindre end en Snes Konstruktioner af dem. Dengang havde man fundet paa at anvende Rundbrændere istedetfor Fladbrændere til Kogeapparaterne. Nu er der en tydsk Opfinder, som har fundet paa en endnu mere hensigtsmæssig Forbedring. Mange vil vistnok endnu kunne huske en Opfinder, som for endel Aar siden boede paa Gl. Kongevej, og som foreviste et Vækkeuhr, der ikke blot kimede af alle Livsens Kræfter ved det Klokkeslet, det blev indstillet paa, men som ogsaa foranledigede, at Ilden under Kaffekjedlen blev antændt, og Kaffen tilberedt. Lod Syvsoveren sig endda ikke friste af den lifligt duftende Kaffe, var Apparatet endog Mand for at besørge ham kastet ud af Sengen, saa han med eller mod sin Vilje maatte staa op. Det er en lignende Opgave, Konstruktøren af det her omtalte Petroleumsapparat har stillet sig. Naar man gaar ud, men ønsker, at Middagsmaden skal være kogt, til man kommer hjem, sættes denne over Apparatet, og Alt gjøres istand til, at dette kan træde i Virksomhed. Lad os sige, at der udkræves tre Timer til, at Maden kan være færdig kogt. Nuvel, saa indstiller man en Viser paa Petroleumskogeapparatet paa det Klokkeslet, der svarer hertil, gaar ud, laaser sin Dør af, og naar man kommer hjem paa det rigtige Klokkeslet, er Maden færdig. Det er saa nemt, som man blot kan ønske sig; Skade kun, at det ikke er ganske farefrit. Veed De, hvorledes det gik den førstnævnte Opfinder med Vækkeapparatet? En Dag, da han kom hjem, havde Apparatet villet prøve Historien for egen Regning og havde gjort saa godt Ild paa, at Alt var brændt, deriblandt ogsaa selve Uhret, hvori den stakkels Opfinder havde gjemt hele sin sammensparede Kapital; det var væk Altsammen. Men nu er Petroleum en endnu mere brandfarlig Væske end de fleste andre, og det vil allerede af den Grund neppe være tilraadeligt at lade Apparatet selv gjøre Ild paa og koge i Ens Fraværelse. Man kunde let, naar man kom hjem, finde, at der var Mer, der var sveden, end netop Suppen.

Dr. Dr.

Ralph og Blanca.

Fortælling af Robert Hamerling.

Et ungt Par, Ralph og Blanca, der havde hørt til et nylig opløst rejsende Skuespillerselskab, vandrede i den friske, duggede Morgen gjennem en susende Bjergskov. De var først blevet gifte for et Par Dage siden, og befandt sig altsaa endnu i Hvedebrødsdagene. Derfor var de ogsaa i mærkværdigt overgivent og godt Humør, skjønt de havde maattet lade deres fattige Ejendele tilbage hos de haardhjertede Værter. Deres Bryllup havde de fejret i en Lade, og de vækkedes om Morgenen af en Kos kolde Snude. Men hele Stjernehimlen havde kigget ned til dem gjennem Ladetagets Huller og Revner: Venus, Jupiter, Mars, Orion, Herakles og saa at sige alle olympiske Guder og Halvguder havde, som indbudne Gjæster, staaet omkring det unge Pars Brudeleje og givet det sin Velsignelse.

En rum Tid vandrede de to unge Folk endnu gjennem den skovklædte Dal langs en Bæk, ved hvis Bredder Blomsterne mellem Pile og Elmetræer voxede høje som Buske.

Det havde regnet hele Natten, men nu dampede Skoven i Morgenglandsen, Luften var varm, og det var, som om i denne tunge, varme Luft Fuglene rundt omkring i alle Træer sang højere og lystigere end ellers. Spidsørede Harer krydsede paa de aabne Pladser fra det ene Buskads ind i det andet, og paa et noget sumpet Sted, hvor de kæmpemæssige Granexs Stammer var grønt anløbne som af Skimmel, stødte Blanca med Foden mod et Pindsvin, der laa skjult i det høje Græs.

De var ganske alene i den stille Bjergskov. I det Højeste traf de, naar de fulgte Landevejen, af og til paa en Fragtmand, hvis trætte, støvbedækkede Dyr graadigt gnavede af Træernes og Buskenes grønne Løv paa begge Sider af Vejen.

Ofte strejfede de med Vilje et godt Stykke til Siden, og tabte sig i en duftende Skovengs endnu fortroligere Ensomhed. Den lyseste Solskinsglands laa over Skoven. Gule Sommerfugle svævede muntert helt op til Toppen af Granerne og Fyrrene. Alt trivedes dobbelt frodigt i Skovstilheden, og de farverige Orchideer skjød saa højt op fra Græsset, at de næsten kunde maale sig med de unge Stenege ved Siden af.

Hvor gjorde dog ikke denne Guds uforfalskede Natur det unge Par godt, der kom fra Sminkens Verden ud i den!

Selvanden i den grønne Skov! I Hvedebrødsdagene! Unge og kjernesunde! — Intetsteds er Kyssene saa søde som i Skoven. Hvor yndig bliver ikke en elskovsvarm Kind kølet af disse Lundens Pust, der er fyldt af den styrkende Naaletræesduft!

Det hændte vel, medens Ralph slyngede sin Arm om den smilende Blanca, at et lille Egern sprang ned fra den høje Gran, under hvilken de sad, og faldt lige i Skjødet paa den unge Kone, for derpaa med et ligesaa hurtigt Spring at fare afsted igjen, eller at en Jæger i lignende Øjeblikke pludselig kom frem fra Buskadset og gik forbi i nogen Afstand. Blanca blev da forskrækket, men Ralph beroligede hende. „Vær blot ikke bange, sagde han, Krybskytten Amor gjør Jægeren Ingenting. Og elskende Par hører ligesaa godt til de grønne Skoves Fauna, som Harer og Egern og Snoge og Sommerfugle og alle den Slags Væsner."

Efterat de unge Nygifte atter var brudt op, og en Stund havde slentret afsted med hinanden under Armen, naaede de et højtliggende Punkt, hvorfra de havde Udsigt til en stor Sø, hvis Spejl straalede i Solglandsen, til Byen nede i Dalen og til en stor Kreds af de smukkeste Landsteder. De kom derpaa ned til en af disse Villaer, der laa paa Skrænten, bagud støttede sig til Skoven, og havde en vid Udsigt foran sig.

Ralph og Blanca lagde sig ned i Græsset her paa denne fortryllende Plet, og nød Rundskuet, forsaavidt som det ikke hindredes af Landstedet og den lange Havemur, ovenpaa hvilken der sad skarptakkede Glasspidser og truede og funklede i Solen.

„Se blot," sagde Ralph, „er det ikke harmeligt, at netop her, paa det smukkeste Sted, hvor man kunde have den friske Udsigt og mest uforstyrret nyde Naturen, at man her har bygget en Villa og lagt Beslag paa Pladsen for en Enkelt? Saaledes gaar det med de mest fortryllende Punkter i Verden: man bygger de største Landsteder og Slotte, hvor de spærre Vej og Udsigt for Andre, og lader dem saa ovenikjøbet ofte staa tomme, akkurat ligesom Paladserne i Byen, der tidt slet ikke blive beboede eller ogsaa kun en Del af Aaret, medens der derimod i de ynkelige Hytter altid er Folk nok, som slaas om Pladsen."

„Ja endogsaa Brudefolk, der maa nøjes med en Lade," afbrød Blanca ham smilende, „som vi iforgaars."

„Du maa dog indrømme, Blanca," svarede Ralph, „at vi desuagtet laa ligesaa godt, som om vi havde hvilet paa Edderdun. Men det kunde jo rigtignok have arriveret os, at en søvndrukken Pige havde kastet os op i Krybben sammen med Høet. Vi vilde neppe have mærket det, før vi var vaagnet deroppe."

„Naar vi dog blot havde en Smule bedre Klæder!" sukkede Blanca.

„Himlen klæder ganske vist Roserne og Liljerne paa Marken, men ikke vagabonderende Skuespillere," svarede Ralph med et Skuldertræk. „Det Allervigtigste for Øjeblikket er imidlertid en god Frokost — synes Du ikke ogsaa? Ser Du," vedblev han, „vi sulter, og derinde ligger der maaske Dynger af de rigeste og lækreste Spisevarer hos Folk, som har Alting undtagen Sult."

I dette Øjeblik kom der fra Landstedet en Tjener, der saae de To og hilste dem i Forbigaaende.

Den uventede Hilsen og Fyrens noget enfoldige Ansigt morede den overgivne Ralph, og i Spøg raabte han til ham: „Hejda, min Ven, kan vi ikke faa en eller anden Forfriskning?"

Han vilde more sig over Menneskets Forbløffelse, og var ikke forberedt paa Andet end et fuldstændig afvisende Svar.

Men Tjeneren bukkede og sagde: „Herren er gaaet ud, og kommer ikke igjen før om et Par Timer. Vær saa god at træde indenfor saalænge."

Hans Herre, en gammel Særling, der beboede Villaen sammen med ham og en gammel Husholderske, havde nemlig sagt ham, at et Ægtepar fra Nabolaget maaske vilde komme i Besøg, og han tog da de to unge Folk for de ventede Gjæster.

Ralph og Blanca saae smilende paa hinanden, og efterat de havde vexlet et hemmeligt Blik, gik de med Tjeneren ind i Huset, begge To enige om ikke at gaa afvejen for et saa fornøjeligt Æventyr, som dette lovede at blive.

De vandrede da forbi Hundehuset, hvorfra en rædsom grim Køter gjøende foer ud imod dem, og gik over Gaarden, hvor en kalkunsk Hane værdig spadserede omkring, medens dens Kyllinger klattrede op paa Ryggen af den, og en Paafugl sad oppe paa Taget og udstødte det ene afskyelige Skrig efter det andet.

Da de naaede hen til Villaens Dør, var den gamle, døve Husholderske netop beskæftiget med at feje en paabegyndt Svalerede bort oppe under Taget. Hun kastede et mistroisk Blik paa de to Fremmede, der sky gik afvejen for hendes Kost, som kunde hun ogsaa have til Hensigt at feje dem bort, ligesom de paatrængende Svaler.

Af Tjeneren blev de ført ind i en rummelig Sal. Her sad en lille, skabet Abe oppe paa Toppen af sin Stang og skar Ansigter, medens den saae ned paa en ung Hund, der stadig nappede efter dens lange Hale og af Ærgrelse over, at den ikke kunde naa den, af og til udstødte en dump Knurren. Henne i en Krog sad en gammel Pappegøje, der paa en højst mærkelig Maade stadig raabte Bum! Bum!

Efterat Tjeneren havde bragt Spise- og Drikkevarer, og de unge Folk tavse og i en Fart havde tilfredsstillet den første Sult, spurgte Ralph, hvorledes Fuglen kom til at udstøde dette mærkelige Raab.

„Dette Bum, Bum," svarede Tjeneren, „skriver sig fra den Tid, da den sammen med den Familie, som den tilhørte, havde hjemme i en By, der blev belejret af Fjenden og stadig beskudt med Kanoner. Dag efter Dag hørte den ikke Andet end dette Bum, bum bum. Den lærte snart at sige det efter, men glemte saa ogsaa Alt, hvad den tidligere kunde. Kun en enkelt Gang imellem gjentager den endnu det Navn, som dens daværende Ejerindes Datter bar."

(Fortsættes.)

Fra vor Boghylde.

Vigtigere og værdifuldere end alt Andet, som disse Dage har set fremkomme, er den nye, gjennemsete Udgave af Shakespeares „Dramatiske Værker", oversatte af Edv. Lembcke (J. H. Schubothes Forlag). Hefterne — thi der vil komme ialt en 36 Hefter — er smukt udstyrede og særdeles billige, og da de udkommer med omtrent en Maaneds Mellemrum, bydes der her en Lejlighed til at erhverve sig nogle af Verdens dejligste Digtninger, som man maa haabe, ret Mange vil benytte sig af. Hvad Oversættelsen angaar, da har den først og fremmest det uskattérlige Fortrin fremfor alle ideale Fordanskninger, at den — er til; men den er desuden overalt udført med den mest samvittighedsfulde Omhu og opvejer stadig en svagere Gjengivelse af ét Sted med en ligefrem mesterlig Oversættelse af et andet. Allerede det første Hefte „Kong Johan" giver En Beviser nok i Hænde. For at en saadan „Hedspore" som Bastarden skal kunne komme helt til sin Ret, maa Oversætteren have kraftige, voldsomme, kamplystne Tendenser; og ligeledes kan kun et energisk og lidenskabeligt Gemyt give Constances vanvittige Fortvivlelse al dens vilde Veltalenhed. Men de mere afslebne Karakterer kommer klart og korrekt frem, og naar deres Temperament ovenikjøbet er i Slægt med det begejstrede Drømmeri, det romantiske Vemod, som giver Lembckes egne, formskjønne Digte deres fine Ynde, — da føjer Ordene sig saa naturligt og stemningsfuldt, at Ingen falder paa at tro, han ikke har Originalen for sig. Tag blot det ene Sted, da Kong Johan skal til at dø, og man melder Sønnen, at den Døende nylig sang; Slutningen af Prindsens Replik lyder da saaledes:

„Hvor selsomt det dog er, at Døden synger!
Og jeg er Ungen til den blege Svane,
Der synger sørgeligt sin egen Dødsang
Og af sin Svagheds Orgelpibe spiller
Sit Legem og sin Sjæl til evig Ro!"

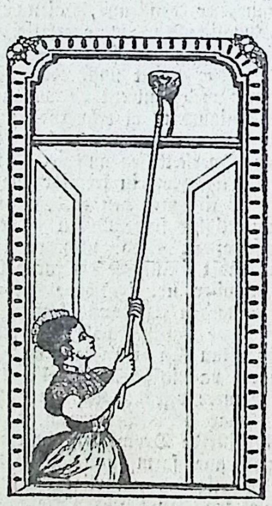
Man skal have vanskeligt, for ikke at sige umuligt, ved at give det simplere og dermed skjønnere.

Bortset fra Shakespeare er den betydeligste af de hidtil udkomne Bøger — og vel ogsaa af dem, som vil udkomme iaar — Turgénjevs „Det unge Rusland" (P. G. Philipsens Forlag). Det tør vel endog Romanens Oversætter sige, uden at det bliver mistænkt for at være en Reklame; thi blandt alle Kyndige vil der neppe være Spor af Tvivl om, at den russiske Digter rager mer end et Hoved op over alle sine samtidige Kolleger. Han staar

ved Siden af „Digterkongen" i Henseende til Følelsens Finhed, om end ikke i Henseende til dens Styrke; og det Tanke- og Følelsesliv han har liggende bagved sig, med ét Ord hans Livserfaring, er — ligesaavel som hans poetiske Ærlighed — ikke ringere end hins. Sammenlignede med ham gjør selv vore Dages største Digtere — Hugo f. Ex. — Indtryk af bestandig at have levet i deres Studereværelse; ingen Andens Skildringer har faaet saa Meget med af Livets Mangfoldighed, af dets Farver og af dets Former — og fremfor Alt af dets Naturlighed, dets Sandhed. I denne Turgénjevs nyeste — og ifølge hans Bestemmelse: sidste — Fortælling vil man gjenfinde al hans Mesterskab i fin og ærlig Skildring af Personligheder; Kjærlighedsscenerne mellem de to unge Hovedpersoner hører vel endog med blandt det Bedste, han nogensinde har skrevet. Men man træffer tillige et Billede, som foreløbigt er enestaaende, af de stiftende Slægter i al deres Ejendommelighed: fra det Rusland, som forsvinder, føres man ind blandt det, som er, og aner det, som skal komme. Folk, som glæder sig ved Stillebensstykker, vil have megen Fornøjelse af at gjøre Bekjendtskab med de to „Uadskillelige", som Tiden har glemt i en Krog, og som lever helt udenfor Verden; de er malede med Gogols Farver og med hele hans Sympathi. Og tag saa alle Nutidsfigurerne: den fine og ormædte Ssipjaginske Familje, den grove, men kjærnesunde Fabrikarbejderske og hendes Mand samt, i Mellemgrunden, alle de forskjellige Repræsentanter for Ruslands Ungdom: hvor er de ikke holdt skarpt ude fra hinanden, og hvor let, hvor sikkert er alligevel ikke Skjelnemærkerne trukket! Endelig er det vel værd at sammenligne hele denne Bog med de fleste af dem, som endnu produceres her i Norden. Vore Forfattere véd jo næsten ikke at fortælle om Andet end om Kjærlighed — og det endda tidt tarveligt nok; efter deres Opskrifter bekymrer Verden sig ikke om Andet, og deres Elskere har hverken Kundskaber, Interesser, Livsgjerning eller Nogetsomhelst, der opfylder dem og lægger Beslag baade paa dem og deres Tid. Turgénjev derimod fremstiller Kjærligheden som det, den er, nemlig en af Drivfjedrene i Verden; og om han end villigt indrømmer, at den er en af de største, glemmer han dog ikke, at der er adskillige andre Hjul og Fjedre i Virksomhed for at holde det indviklede Maskineri i Gang, som vi kalder Livet.

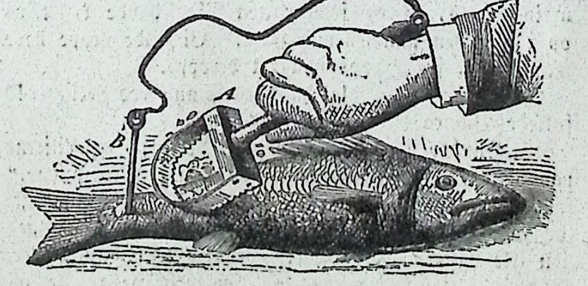

Generallieutnant Skobeleff.

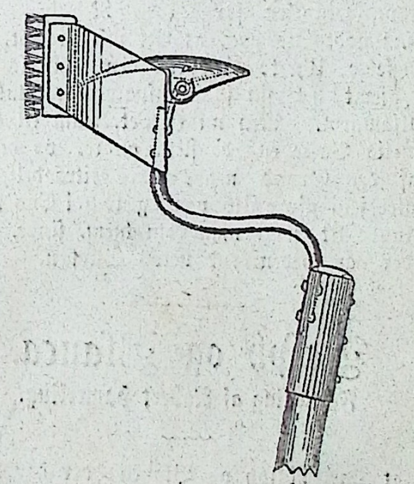

Ny Vindues-Polerer.

Cherbuliez' nyeste Fortælling „Samuel Brohl & Komp." (Gyldendalske Bogh. Forl.) har langtfra vakt saa megen Opmærksomhed som Turgénjevs Bog, og den fortjener det heller ikke. Forfatterens bekjendte Mangler træder, forekommer det os, skarpere frem her end i hans tidligere Arbejder, og samtidig er de Fortrin, hvorved han plejer at udmærke sig, blevet mindre iøjnefaldende. Man husker maaske de Ord, hvormed „Joseph Noirel" slutter: at „de forfejlede Helte er en meget farlig Race"; det er en Sætning, som til Nød kunde tjene til Motto for alle Cherbuliez' Romaner, og som han har varieret og illustreret utrætteligt. Denne Gang har han imidlertid gjort Helten til en Æventyrer af værste Sort, til et Stykke af en Bedrager ja — til noget endnu Foragteligere. En forløben russisk Fyrstinde opdager i en galizisk Kro en ung Jødedreng, hvem hun opdrætter til og saa en Tid lang beholder som Elsker. Den unge Jøde har gjennem tilfældig Læsning af Schiller faaet romantiske Fornemmelser: han flygter en skjøn Dag, bemægtiger sig en afdød Bekjendts Navn, Fortid, Familje, Ydre, Tale osv. og optræder nu som beregnende Kourmager hos en elskværdig Millionærdatter. Bemeldte unge Dames sundt fornuftige Fader søger at gjøre Modstand, understøttet som han bliver af en af den Slags fortræffelige Damer, der ikke vil tillade Nogen at blive lykkelig efter eget Tykke, men kun efter deres Anvisning. Ikke destomindre gaar Æventyreren af med Sejren. „Naar Kjærligheden faar Spillets eller Kampens Spænding til Forbundsfælle, bliver den uimodstaaelig," og vor energiske Heltinde frier en skjøn Dag selv til denne foregivne polske Greve, som er et Vidunder i Forstillelseskunsten. Da, pludselig, ligesom Bryllupet rykker frem, dukker hin russiske Grevinde op paa Scenen og demaskerer Bedrageren. — Det har aabenbart været Meningen at ville tegne, hvad Cherbuliez selv kalder „en romantisk Gavtyv," men Opgaven er ikke blevet løst. Helten er bleven gjort altfor reflekteret (saa reflekteret, at han i og for sig kun en eneste Gang røber sig for en Eneste blandt sine Omgivelser), det Romantiske er forduftet under Udarbejdelsen, og kun Slynglen er bleven tilbage. Belysningen af hans Trædskhed sker saagodt som udelukkende gjennem hans Drømme eller gjennem Forfatterens monologiserede Domme om ham, og Læseren tror hverken ret paa Trædskheden eller paa det indtagende Væsen, som Omgivelserne duperes af. Heller ikke de andre Figurer, med Undtagelse af den unge Pige, ere synderligt fint eller detailleret tegnede. Dette er imidlertid gamle Svagheder hos Cherbuliez; hans Figurer og Planer plejer jo kun at være Etagèrer, han sammentømrer, for at faa udstilt sine fabelagtige Skatte af Aandrigheder, Anekdoter og Vittigheder som ligesaa mange spillende Juvelsmykker. Denne Gang er Stilladset tarveligere end ellers, men Kostbarhederne synes ogsaa at være mindre talrige. Der er dog, maa man tilføje, altid endnu Nok tilbage. Saaledes f. Ex. i Skildringen af den unge Pige, da hun om Aftenen kommer op paa sit Værelse, efter at hun er bleven sig sin Kjærlighed bevidst. Hun har, i jomfruelig Uskyld, erindret sin afdøde Moder. Saa, hedder det, „begyndte hun at gjøre sit Nattoilette. Da hun havde taget Haaret ned, kom hun til at huske paa, at der var En i Stuen, som ser Alt, og at hun endnu ikke havde sagt Noget til ham. Hun knælte ned med blottede Skuldre, foldede Hænder, Øjnene stivt fæstede paa Sølvkrucifixet, . . . og sagde ganske sagte: „Tilgiv, at jeg glemte Dig, som aldrig har glemt mig. O, hvor jeg takker Dig, Du har hørt mine hemmelige Ønsker, Du har skjænket mig den Lykke, som jeg drømte om uden at turde bede Dig om den. O! ja hvor jeg er lykkelig, fuldstændig lykkelig! Jeg lover Dig, at jeg skal lade denne Verdens Smaa og Ulykkelige faa Del i min Glæde; jeg skal holde endnu mer af dem, end jeg har gjort tilforn. Naar man giver dem at spise og drikke giver man Dig at spise og drikke, og naar man skjænker dem Blomster, giver paa éngang Tornekronen sig til at blomstre, som faar din Pande til at bløde. Jeg skal bringe dem Blomster og Brød. Man kan sige, hvad man vil, Du er ikke en nidkjær Gud. Du veed, at hvor fuldt mit Hjerte end er, vil der altid være Rum for Dig, og at Du aldrig skal komme til at banke paa min Dør, uden at jeg svarer: Kom ind, Huset og Alt, hvad som er deri, tilhører Dig; min Lykke velsigner Dig, velsign Du den." — Der er neppe mange unge forelskede Piger, som beder saaledes og saa aandrigt; men man glemmer det Usandsynlige i Skildringen for at glæde sig ved dens opdigtede Skjønhed. — — Hr. Hother Tolderlunds Oversættelse er ikke altid korrekt og aldrig talentfuld.

Instrument til Skrabning af Fiskeskjæl.

Ny Vindues-Polerer.

☞ Af den nu sluttede Aargang Oktober 1876 — Oktober 1877 kan enkelte komplette Exemplarer erholdes til 10 Kroner pr. Stk. Ligeledes kan der faas enkelte Kvartaler (à 2½ Kr.) til Komplettering, og man erhverver ved Anskaffelsen af disse den samme Ret til Præmiebilleder, som om man i den paagjældende Tid havde været Abonnent.

Billederne fra Vilh. Pachts heliotypiske Institut.

Hermed følger et Tillæg.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

TILLÆG TIL NUTIDEN.

Nr. 55. Søndagen den 7. Oktober, 1877.

Theatrene.

Det kgl. Theater har endelig igjen faaet Fru Levinsohn ud af Listen over Upasselige. Hun optraadte første Gang i Tirsdags som Siebel i „Faust," og hendes fortræffelige Sang og Spil i denne Rolle, sammen med Glæden over at se hende igjen, gjorde selvfølgelig Publikum ualmindelig begejstret. Iøvrig gik Operaen særdeles smukt over Scenen. ... Af Nyheder har Ugen ingen bragt. Kun notere vi, at det tiltalende lille Lystspil „En nyttig Onkel" i Fredags atter er kommet paa Repertoiret.

Folketheatret har i den forløbne Uge forøget sit Repertoire med to mindre Nyheder, en original Farce, „En Festaften i Tivoli" af det muntre Firma Peter Sørensen og et ekalts Lystspil „Papas Parti" lokaliseret efter Gondinets franske Original. Farcen spiller i Tivolis nye Labyrinth, og Sujettet — to Provindsfamiliers Besøg i Kjøbenhavn og Løben vild i Tivoli — har naturligvis givet Forfatterne Lejlighed til adskillige Brandere og med Illusioner spækkede Revueviser. Det Hele er ganske morsomt, om end Morskaben hist og her er af lidt grovkornet Art.

„Papas Parti" er et talentfuldt lille Arbejde, med vittige Indfald og fornøjelige Situationer. Et ganske let politisk Anstrøg vil i disse politiske Tider neppe formindske dets Tiltrækningskraft, saameget mindre som Stykket selv ligesaalidt tager noget bestemt Parti, som Hovedpersonen i det, en ogsaa i Hr. Kollings Fremstilling kostelig Figur, der paa selve Rigsdagssamlingens første Dag svinger fra Højre til baade Venstre og Mellempartiet og Fraktionen Jensen (som kun bestaar af ham selv), stadig i Haab om at blive Minister. En politisk Bonde, der gaar ud og ind hos ham som Numer Et blandt „Vælgerfolket", en ung Mand, Søn af hans Modkandidat, der uafbrudt gjør Forsøg paa at følge med Jensen i hans Svingninger, for derved at opnaa hans Datters Haand, samt denne, af alt det politiske Virvar højst generede Datter — det er Stykkets øvrige Figurer, alle morsomme fra Forfatterens Haand og ikke mindre morsomme i Udførelsen. Særlig er Hr. Zinks Lurendrejer af en Bonde virkelig godt og morsomt Komediespil. Stykket gjorde megen Lykke, hvad der ikke er underligt, da Gondinets tiltalende Original præsenterer sig i en smagfuld Bearbejdelse.

Under Indstudering paa dette Theater er et Helaftenstykke af Sardou, bearbejdet af Fritz Holst. — Paa Kasino vil man, efter at Frøken G. Petersen har faaet sin anden Debut som Azurine i „Luftens Datter", præsentere en fransk Operette fra Folies-dramatiques, „Cornevilles Klokker," overført paa Dansk af Erik Bøgh.

Iøvrig har i Ugens Løb det nye Theatre du Boulevard lukket op. Som man af en tidligere Artikel vil mindes, finder vi, det urigtigt, at der er givet Bevilling til et saadant Theater paa dette Sted. Vi kan stadig ikke indse det Hensigtsmæssige i at sammenblande Komedie og Øl og Toddy. Men ifølge den Prolog, hvormed man aabnede, gjør Theatret ikke selv Pretension paa at være Andet end et Sted, hvor der kan slaas en halv Times Tid ihjel med uskyldig Spøg. Vil man holde sig til Smaaoperetter som „Fatinitza," kan dette beskedne Maal sagtens naaes, da Selskabet i ethvert Tilfælde er bedre, end hvad man plejer at se udenfor Kjøbenhavns „Volde". „Fatinitza" har kvik Musik af Suppé, meget smukke Damekostumer og en talentfuldt malet Dekoration.

Spørgsmaal.

Træplante. Hvilken Træplante kan gro i Eng, der af og til oversvylles af Saltvand.
Jens Hopafsted.

Badskemethode. Er der ikke Nogen, der kunde give mig Oplysning om, hvorledes den hollandske Badskemethode med Borax er?
A. F. i K.

Cigaretter. Hvilke Redskaber ere fornødne ved Rulning af Cigaretter i Hjemmet, og hvilken er den letteste Fremgangsmaade? Hvilken Sort Tobak bør anvendes for at skaffe en god, middelstærk Cigarette?
En Røger.

Bitter. Det blev engang udtalt for mig, at den originale Recept til den saakaldte „Brama Livs-Elixir" skulde findes i en af vore Provindsbyer; hvis saa er, og den, som kjender den, vil meddele Indholdet, kunde Forbedringer og mulig Flere blive i Stand til at spare flere Kroneskykker og alligevel faa en ægte og billig Bitter.
m × a + b.

Svar.

Mærkeblæk (Nr. 51). Et særdeles godt Mærkeblæk, navnlig for Stempler, tilbereder man sig ved at pidske en Æggehvide, røre lidt Kønrøg, Zinnober, Ultramarin eller andet Farvestof heri og tilsætte saameget Vand, at det Hele faar en passende Konsistens. Naar man har anbragt Mærket paa Tøjet, maa man strax trykke et varmt Strygejern derpaa; herved vil Æggehvidestoffet coagulere og binde Farvestoffet saa stærkt, at det bliver umuligt at vadske det ud.
F. B.

— 4 Gram Helvedsten, blandet med 6 Gr. Sodapulver og 130 Gr. Vinstensyre, og dertil sat 8 Gr. Salmiakspiritus, 260 Gr. Sukkersaft og 10 Gr. opløst Gummi, giver godt Mærkeblæk.
Otto H.

Pedersilje (Nr. 51) opbevares bedst tørret paa følgende Maade. Bladene pilles fra Stilkene, skylles i kogende Vand, hældes paa en Sigte til Afdrypning og tørres i en varm Ovn. Naar de senere ved Brugen er udblødte lige i den Ret, hvor de skal benyttes, maa Enhver antage, at det er nylig pillet Grønt.
Jens Hopafsted.

Logogryf
af s—r.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.

For dem at gjøre sine Hoser grønne,
Det kunde let sig meget daarligt lønne.

1. 2. 3. 4. 8. 9.

Thi disse paa hver Finger har et Øje,
Og det er ikke godt med dem at spøge

7. 5. 8.

Se her den Ret, Gourmander selv vil kalde
Den første, som de have smagt, af alle.

8. 6. 1. 9.

Pral af dit Mod! Du smører dog vist Haser,
Det bedste Du har lært, naar denne raser.

7. 3. 5. 4.

I hvert et Land Fortvivlelse og Jammer
Og Nød og Kiv og Strid fra mig der stammer.

1. 9. 2. 4

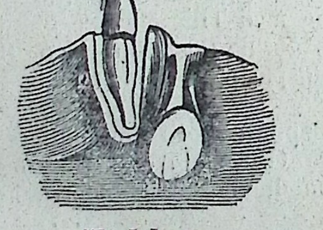
Her ser Du, at paa mig kom Borger, Bonde
Og Konge, Sjover — kan Du det udgrunde?

Opløsning paa Regneopgaven i forrige Numer:

$^{7}/_{9}$

Rigtig løst af: Fætter Henrik fra G. — A. S — Carl og Adolph. — C. L. i Svendborg. — F. M. — Hj. = Hunosø + Hj. — Jens F. Nielsen. — Das gamle Dänemark. — Bjergmanden i Tyrol. — The young merchant. — En enøjet Kordreng. — Iaigro i gfdis.

Indhold.

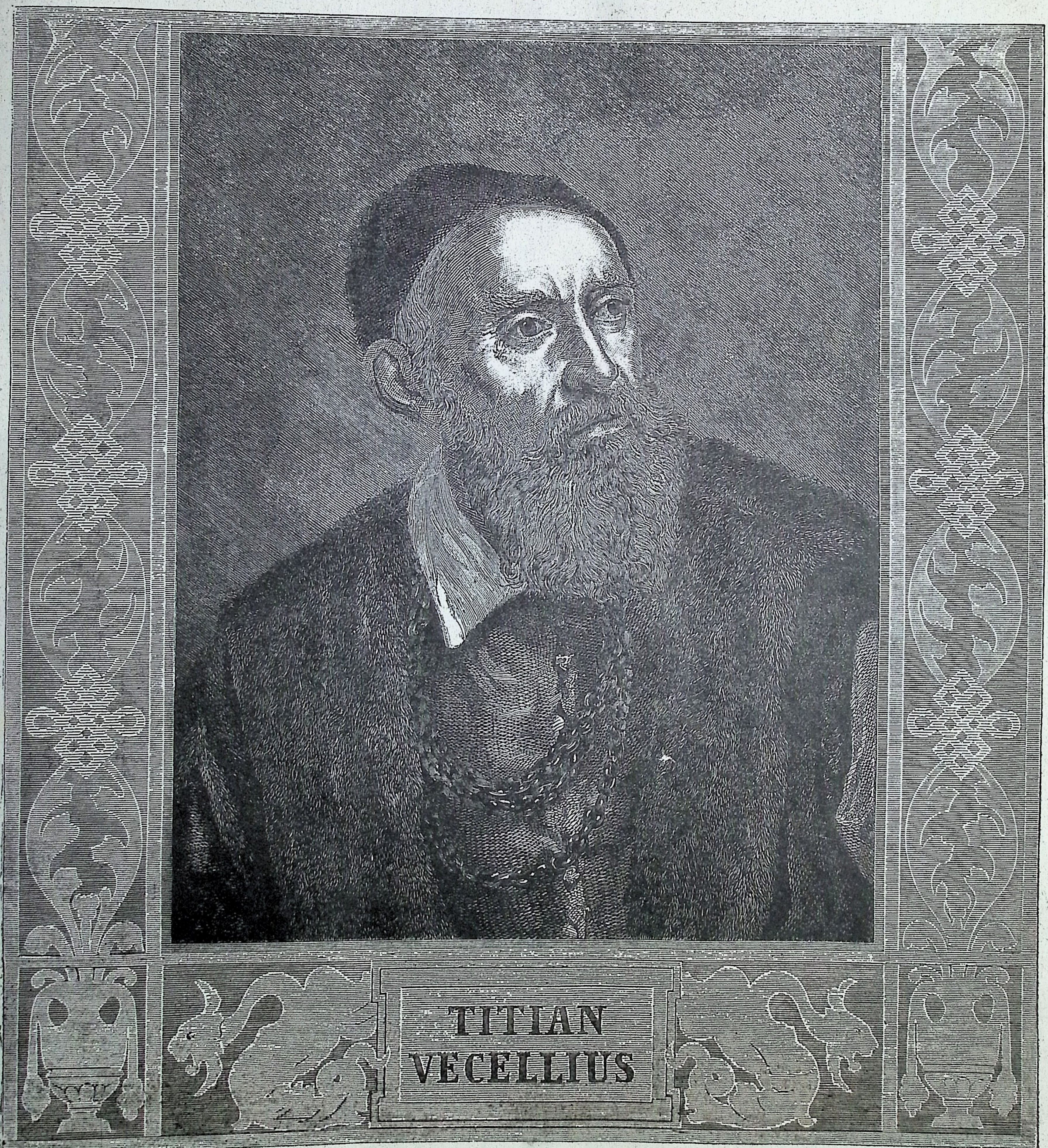
Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 56. Søndagen den 14. Oktober. 1877.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Tizians Portræt, malet af ham selv.

Tizian og hans 400-aarige Fødselsdag.

Antwerpens glimrende Fest i Anledning af Trehundredaarsdagen for Rubens Fødsel synes næsten at have bragt i Forglemmelse, at Aaret 1877 er et Jubilæumsaar ogsaa for en anden af alle Tiders største Malere. Det er iaar 400 Aar siden, Tizian blev født i den lille venetianske By Pieve di Cadore. Dagen kan desværre ikke angives, og Højtideligheder som ved Rubensfesten vil derfor neppe komme til at fejre Mindet om Farvernes store Mester, men den udenlandske Presse opfordrer dog til ikke at lade Jubilæumsaaret gaa fuldstændig stille hen, og dens Røst vil heller næppe komme til at lyde forgjæves. Vi bringe foreløbig Kunstnerens Portræt og tilføje nogle Ord om de Triumfer, han i levende Live har fejret.

Hans Forældre var Gregorio og Lucia Vicellio, en anset og velhavende Familie i den omtalte lille By paa Grændsen af den daværende Republik Venedig og det tydske Rige. I Drengens Sjæl begyndte Sværmeriet for Kunsten allerede tidligt at røre sig, og som ægte Autodidakt brugte han istedetfor Farver den Saft, han pressede ud af Planter og Blomster, for dermed at male et Madonnabillede paa sin Faders Hus. Det var afgjørende for hans fremtidige Liv. Faderen bragte den tiaarige Dreng til sin Broder Antonio i Venedig, hvor Sebastiano Zuccato gav ham den første Kunstundervisning. Med den var det dog ikke stort bevendt; Zuccato var en fortræffelig Mosaikkunstner, men kun en middelmaadig Tegner; som hans egenlige Lærer maa Giovanni Bellini betragtes, den daværende venetianske Skoles betydeligste Mester, der havde ført den for denne Skole ejendommelige varme Kolorit op til dens højeste Blomstring.

Men allerede efter faa Aars Forløb — Tizian var dengang endnu knap 20 Aar — begyndte den unge Ørn med egne Kræfter sin Flugt mod Solen. Ved Begyndelsen af det nye Aarhundrede hørte han allerede til sin Tids fremragende Kunstnere, og de mest hædrende offenlige Arbejder blev betroede ham. Endogsaa i Dogepaladset malede han en lang Suite Freskobilleder, der imidlertid desværre gik tabt ved denne Bygnings Brand i 1577. I hvor høj Anseelse han stod hos Republiken kan ses af, at man allerede 1512 voterede ham en aarlig Rente paa 120 Dukater, der kun gaves til Statens første Maler, at man udnævnte ham til Dogernes Portrætmaler og gav ham Overopsynet med Mosaikarbejderne i San Marco samt fritog ham alene af alle Borgere for Betaling af den Skat, der var bleven udskreven i Anledning af en Krig med Tyrkerne. Som man ser, forlangtes der dengang for at udmærke en stor Kunstner ikke absolut graa Haar og et halvt Aarhundredes Miskjendelse.

Heller ikke Italiens og andre Landes Fyrster sparede paa Gunst og Æresbevisninger. Hertug Alfons den Første af Ferrara kaldte ham 1516 til sit Hof og lod af ham male et betydeligt Antal Billeder, deriblandt det verdensberømte „Skattens Mønt“, der nu findes i Dresdenergalleriet. Til Tiden efter hans Tilbagekomst til Venedig hører blandt Andet „Mariæ Bebudelse“, „Madonna med Barnet og den hellige Nikolaus“, om hvilket Pordenone sagde, at han her havde bragt Kjød, ikke Farver paa Lærredet, og hans „Johannes i Ørkenen“, men især hans „Mariæ Himmelfart“, et Vidunderværk af Farver, som Verden ikke har Magen til. Og dog opgav Munkene, for hvem Mesteren malede dette Billede, først deres Betænkeligheder ved det, da Carl den Femte gjennem en Gesandt lod byde en meget høj Pris for det. Ved dette Billede hævdede Tizian sig Rang som alle Tiders første Kolorist, og selv den med sin Ros saa overordenlig sparsomme Michel Angelo kaldte ham „Naturens store Fortrolige, den universelle Mester, der alene var værdig til at føre Navn af Maler“. Leo den Tiende ønskede, efterat han havde fuldendt dette Billede, at vinde ham for Rom, men hverken han eller Kong Frants den Første kunde formaa Mesteren til at forlade det for ham saa kjære Venedig. Han havde her med fyrstelig Pragt indrettet sig det skjønneste Hjem, og han modtog i det Digtere, Lærde, Kunstnere og andre Tidens Stormænd, medens en Kreds af de skjønneste og mest aandfulde Kvinder forhøjede Glæderne ved det rigtbesatte Bord.

Da Kejser Carl den Femte i Aaret 1530 i Bologna traf sammen med Clemens den Syvende og af ham lod Kejserkronen sætte paa sit Hoved, indbød han ogsaa Tizian til denne By for at lade sig male af ham. Værket lykkedes i den Grad for Mesteren, at da det blev opstillet ved Indgangen til en Søjlehal, bøjede Hofmændene sig for det i den Tro, at det var Kejseren i egen Person. To Aar efter var han atter ved Kejserens Side i Bologna, og det var ved denne Lejlighed, at Carl den Femte, da Tizian tabte sin Pensel, tog den op med egen Haand og overrakte den forbavsede Kunstner den. „En Tizian fortjener at blive betjent af en Kejser“, sagde han. Aaret efter blev han optaget i det romerske Riges Adelsstand og udnævnt til arvelig Pfalzgreve. Kejseren syntes ikke længer at kunne undvære den store Maler. Atter i Aaret 1536 kaldte han ham til Asti, hvor han rustede sig til Kamp mod Frankrig. Og da Kunstneren der havde fuldendt sit tredje Billede af ham, mente han, at han havde Grund til at være stoltere end nogen Fyrste, da Tizian tre Gange havde gjort ham udødelig.

Endnu stadig havde Rom ikke set den fejrede Kunstner indenfor sine Mure, og dog havde han allerede i sin tidligste Ungdomstid næret Ønske om at besøge den evige Stad. Han var 68 Aar gammel, da han i August 1546, ledsaget af Hertugen af Urbinos Hofstat, ankom dertil. Paven og det romerske Aristokrati kappedes med Kunstnerne om at hædre ham. Ja Paven gik endogsaa saa vidt, at han tilbød Tizians Søn Bispopsværdigheden i Ceneda, hvilket Faderen imidlertid afslog, da han ret vel vidste, at Sønnen ikke var værdig til at beklæde denne Post.

Saa kom Aaret 1547. I den Hensigt at bilægge Religionsstridighederne befandt Kejseren sig i Augsburg og kaldte Tizian til sig, for at han med sin Pensel skulde bortskræmme de Skyer, der havde lejret sig om hans Sjæl. Det synes i Virkeligheden ogsaa at være lykkedes den store Mester, men det var jo heller ikke underligt, at han kunde øve saa stor Indflydelse paa den kunstelskende Carl, naar hans Farver end ikke forfejlede deres Virkning paa den indesluttede, strenge og for Kunst kun lidet tilgængelige Philip, den senere Konge af Spanien. Fra Augsburg fulgte Tizian Kejseren til Insbruck og vendte først 1551 derfra tilbage til Venedig, hvor der nu blev ham den højeste Hæder tildel, nogen venetiansk Borger kunde opnaa, nemlig den at turde aflægge Beretning for det forsamlede Raad om sit Ophold ved Kejserens Hof og de der modtagne Udmærkelser. Han var nu en Olding paa over 70 Aar, men havde dog endnu ikke lagt Penselen bort. Først da hans kejserlige Ven trak sig tilbage til Klostercellen i St. Just, begyndte ogsaa Solen over Tizians Liv at blegne. Kejserens paafølgende Død overlevede han selv ikke længe. I Aaret 1575 bragte en Trientiner Pesten til Venedig, og i Løbet af to Aar bortrev den der ikke mindre end 61,000 Mennesker. Mellem dens Offere var ogsaa Tizian. Han døde den 27. August 1576 i sit Hus ved Biri grando og blev begravet i Kirken St. Maria dei Frari.

Tizian skabte i sit lange Liv en overordenlig stor Række Mesterværker i alle Genrer. Der var ingen, som var hans Talent fremmed, og han glimrede i lige Grad i hellige, profane, mythologiske og Landskabs-Sujetter. Den samme Strenghed, hvormed han malede sine Figurer, opgav han heller ikke i Detaillerne; i hans Kompositioner er Intet overflødigt eller unødvendigt, man vilde ikke kunne fjerne den mindste Ubetydelighed uden at ødelægge Harmonien i Ensemblet. Som uforlignelig Gjengiver af Naturen excellerede han i at finde Udtryk for de fineste Nuancer, de mest modsatte Følelser. Det er en og den samme Pensel, der har lagt Dødsrædselen over Martyren St. Peters Ansigt, Resignationen paa Frelserens Pande, Bluferdigheden over den hellige Jomfru og Bellysten over Venus, Uskyldigheden over Englene, Smerten over Marie og den vilde Livsnydelse over Bachanterne. Hvad Ligheden i Tizians Portræter angaar, er man selvfølgelig nu ikke i Stand til at dømme om den, men hvem tør vel tvivle om den, naar han ser den spanske Værdighed hos Carl den Femte, Chevaleresheden hos Frants den Første osv., osv. Det er utvivlsomt en hel Del: tro at kunne gjengive et Menneskes Fysiognomi, men det er dog endnu meget mere: i hans Træk udsletteligt at afspejle hans Dyder og Laster. Til alle disse Egenskaber, der hver for sig maatte gjøre ham til en stor Maler, føjede Tizian den største af dem alle, den at være Italiens største Kolorist. Denne Fortjeneste er det, der har bevaret hans Anseelse uformindsket ned gjennem de 400 Aar, der nu ere gaaede siden hans Fødsel, og vil gjøre det til alle Tider. K.

Paa et moderne Valfartssted.

„Station St. Wendel!“ raabte Konduktøren, og en næsten utrolig Mængde Mennesker strømmede ud af den lange Række Jernbanevogne, som atter hurtigt fyldtes af de Mange, der ventede paa Banegaarden. Alle, baade de Kommende og de Bortdragende, næsten forsvandt under Rosenkrandse og Blikkander, hvori man gjemte eller agtede at gjemme Mirakel-Vand; det var nemlig lutter Valfartende (fra Frankrig, Lothringen, Pfalz, Bajern, Würtemberg etc), som havde besøgt eller vilde besøge det berømte Marpingen. Man saae her de mest forskjellige Nationaldragter: Schwarzwalderens Hjorteskinds-Buxer Side om Side med en Franskmands Blouse, Lothringernes elegante hvide Huer sammen med Elsassernes spraglede Hovedtøj, o. s. v. o. s. v. De Fleste hørte til de lavere Folkeklasser og saae ikke just intelligente ud. Der var maaske en 50 eller 60 Kjøbstadsklædte, og da næsten Allesammen lutter Ungmøer i den Alder, „hvor man er for gammel til blot at lege og for ung til at være helt uden Attraa;“ men de holdt sig fornemt for sig selv og dannede saaledes en ret udsøgt Samling sladdrende og næserynkende gamle Jomfruer.

Endelig begyndte Folk at sætte sig i Bevægelse, og de yderst paatrængende Kaperkudske, der var opmarscheret paa Banegaarden, gimpede langsomt med deres Fangst og deres methusalemsagtige Kjøretøjer hen over Bakkerne. De øvrige Valfartende drog afsted til Fods, for Størstedelen under Opsyn af gejstlige Sortkjoler, som holdt strengt Øje med alle tørstige Sjæles Undvigelsesforsøg til nærliggende Knejper. Af forskjellige mandlige og kvindlige Pilgrimmes højrøstede Samtale og lidt usikkre Gang kunde man slutte, at de — havde taget sig en god Frokost; og det viste sig da ogsaa, at en Del af dem paa Udrejsen havde fyldt de Blikkander, hvori de skulde have Livets Vand fra den hellige Kilde, med en noget verdsligere Slags „Livets Vand,“ ogsaa kaldet Brændevin. Naa ja, og Blikkanderne maatte jo naturligvis tømmes, før de naaede Bestemmelsesstedet! Jeg selv sluttede mig til en gammel Madam, som besad 1) en stor Gevæxt, 2) en rap Tunge og 3) et priseligt Kjendskab til Vejen; hun var nu for treogtyvinde Gang i Marpingen, — og saa havde hun endda været fyv Gange i Mariaeinsiedeln, tolv Gange i Alt-Øtting og en utallig Mængde Gange paa forskjellige mindre berømte Valfartssteder. Men hun havde ogsaa valfartet i over 30 Aar og stadig — paa Andres Vegne. Hendes Mand, fortalte hun mig, havde været fordrukken og var død ung; og da saa samtidig den hidtidige Valfarts-Kommissionær i hendes Landsby, Helligaands-Margrethe (saa kaldet, fordi hun i sin Fritid lavede og solgte Billeder af den Helligaand), blev utjenstdygtig, overtog hun Embedet og befandt sig ret vel derved. Hendes Kommitender, som blev ganske roligt hjemme og alligevel opnaaede alle Valfartens Naadegaver, forsynede hende rigeligt med Proviant og betalte hende desuden en kontant Sum, hvis Størrelse rettede sig dels efter Vejens Længde og dels efter, om hun rejste pr. Jernbane eller til Fods; thi i sidste Tilfælde er Naadegaverne større, og følgelig maa Taxten ogsaa være noget højere. Samtidig drev hun en indbringende Forretning med Amuletter, Kors, Helgenbilleder etc og navnlig da med Mirakelvand, hvorefter der var stærk Efterspørgsel: thi det skal hjælpe baade Mennesker og Dyr i alle Sygdomme, naar blot den, der bruger det, har den rette Tro.

Efter at have mødt en hel Del syngende og bedende Pilgrimstog naaede vi endelig op paa en Banke, hvorfra man har en vid Udsigt over den i en Dalsænkning smukt beliggende og statelige Landsby Marpingen. Højderne rundt om er dels dyrkede, dels skovbevoxte; og Landsbyen selv er næsten skjult af en lille Skov af Frugttræer. Til Venstre, omtrent en hundrede Skridt bag ved Landsbyen, strækker „Härtelwald“ sig, hvor Guds Moder skal have vist sig, og hvor altsaa Pilgrimmene plejer at begive sig hen først. Ogsaa vi begav os derhen. At betræde selve Skoven er ikke tilladt, og Gensdarmer, som holder Vagt baade Dag og Nat, skaffer Forbudet respekteret; men ved at gjøre en lille Omvej kan man dog komme temmelig nær hen til det Sted, hvor Synet skal have vist sig — en Plads i Nærheden af en lille Kløft, hvor tre almindelige Fyrretræer fængsler alle de Valfartendes andægtige Blikke. Mellem disse tre Fyrretræer vil nemlig tre otteaars Børn fra Marpingen, Margaretha Kung, Susanne Leist og Katharina Hubertus, den 3. og 4. Juli forrige Aar have set Guds Moder, som senere ogsaa skal være blevet set sammesteds af fire afdankede Bjergværksarbejdere. Ifjor Juli var der dagligt forsamlet 15—20,000 Pilgrimme fra alle mulige Egne, og der forefaldt en Uendelighed af ubeskrivelige Scener. Allevegne fra kom man dragende til Vogns, til Hest og til Fods; der var en Puffen og Skrigen og Slagsmaal før at komme hen til den hellige Plet — hvor der forresten ikke var Andet at se end nogle brændende Voxlys. Syge blev næsten klemt

fordærvet. Nogle af Pilgrimmene klattrede op i Træerne, Andre kastede sig paa Jorden og rev sig i Haaret — og saa Sang og Spektakel til helt ud paa Natten; ja Enkelte opslog endog deres Nattekvarter i Skoven! Inde i Landsbyen var alle Baand løste; Ingen vilde arbejde længer, og Ingen lystre. Tilsidst maatte Borgmesteren kalde Militær til Hjælp for at opretholde Ordenen, og et Kompagni Soldater jog den 13 Juli med stort Besvær Folk ud af Skoven. Man maatte gjøre Brug baade af Bajonetter og Kolber, og først da de Valfartende hørte, at Geværerne var ladte, trak de sig tilbage. Men det varede endnu fjorten Tage, før man turde trække Militæret bort fra Landsbyen. Havde man ikke fra det Øjeblik spærret Skoven af, vilde der neppe være blevet Blad ved Blad eller Gren ved Gren tilbage. Alt Buskads i Nærheden af det hellige Sted og alt Græsset vidt omkring er blevet rykket op med Rode, og Træerne skrællede og plyndrede; ja det Støv, som saaledes er blevet æltet under Tusinders Fodtøj, bruger man endog at smøre paa Brød, som skal spises af Syge! . . . Gejstligheden lod i Begyndelsen Bevægelsen gaa sin Gang og begunstigede den; og nu er den ialfald fuldstændig ude af Stand til at styre en Fanatisme, som blandt Andet udsætter Enhver for Fare paa Liv og Lemmer, der ikke tror blindt paa Miraklernes Ægthed!

En Tid lang saae det ud, som om hele Bevægelsen skulde dø hen; Soldaterne havde nemlig kastet den undergjørende Kilde til, som ogsaa findes i Skoven, og havde spærret Adgangen til den. Men et halvthundrede Skridt fra Landsbyens Kirke er der under en Trægruppe et Guds-Moders Billede, og i Nærheden deraf en Brønd: og nu opdagede man pludselig, at denne Brønds Vand var blevet undergjørende, — den mirakelvirkende Kraft var fra den tilkastede Kilde i Skoven gaaet over paa Brøndvandet. For at være sikker i sin Sag sendte man Prøver af Vandet samt af Bladene i Marpinger-Skoven til den bekjendte Luise Lateau i Bois d'Haine; og se der! Præsten Niels svarede, at Luise havde smilt fornøjet og var kommet i Extase, saasnart hun hørte Navnet Marpingen nævne og fik Prøverne i Hænde! Desuden blev Børnenes Syner talrigere og talrigere; og da man ikke kunde komme ind i Skoven, maatte Guds Moder vise sig andetsteds. De saae hende i Hjemmet, i Kirken og i Skolen og holdt hele Samtaler med hende; ja de saae endog nu den hellige Treenighed, den Helligaand, straalende Stjerner og en Mængde svævende Engle, som underligt nok sang akkurat de samme Sange, Børnene lærte i Skolen. Luften befolkedes for deres Øjne med sorte og hvide Mænd, Engleprocessioner og Ligtog med over hundrede Deltagere; og tilsidst viste ogsaa Djævlen sig i højstegen Person med Horn og Hale paa. Gejstligheden raadede dem til at bestænke Synet med Vievand, hvorpaa det forsvandt og efterlod den bekjendte sataniske Stank! . . . Og alle disse Historier blev af Bissekræmmere bragt Landet rundt, og Folk strømmede paany til i Massevis. For Øjeblikket kommer der 5—6000 Pilgrimme dagligt. Der samles Bidrag til en ny Kirke i en Mængde udstillede Bøsser, man tænker paa at bygge elegante Butiker og Hoteller „med Udsigt til Visionsstedet." Landsbyens Befolkning tjener Penge efter en smuk Maalestok, dels ved at leje alle de Værelser ud, de paa nogen Maade kan undvære, dels som Kaperkudske og ved den magelige Bestilling som „Førere." Langs Gaderne er der Boder, hvor man til ukristelige Priser sælger Billedér, Kjerter, Rosenkrandse, Blikkander til det hellige Vand etc., og Drenge løber om og sælger bemeldte Vand eller hellig Jord. Kroværterne gjør dog navnlig gode Forretninger; en af dem fortalte mig smilende, at han nu paa én Dag solgte meget mere Øl end tidligere i et helt Aar.

Jeg besøgte ogsaa „Naadesbørnene". Det ene af dem havde jeg mødt paa Gaden; det andet, der har ligget syg i længere Tid og ikke lader til at blive hjulpen af det i store Masser nydte Mirakelvand, vendte sig om i Sengen og bad os rejse af igjen; men det tredie, Susanne Leist, traf jeg i bedste Velgaaende ude i Kjøkkenet, hvor hun sad og gnavede paa et Stykke Kage, som en Pilgrim havde foræret hende. Pilgrimmen stod imidlertid og stirrede paa hende, halvt som man ser paa et mærkeligt vildt Dyr og halvt med inderlig Andagt og Ærefrygt. Susanne, der tog det Hele med stor Ro, er lille og fintbygget; hun har et intelligent, for ikke at sige forslagent Ansigt. Faderen, en Mand i sine bedste Aar, saae med Stolthed paa sit berømte Barn, medens han dampede paa en lang Pibe; Moderen var mere prosaisk anlagt og mønstrede mig noget mistroisk. Dog hindrede hun mig ikke i at rette nogle Spørgsmaal til „Naadesbarnet". Jeg begyndte da med at erkyndige mig om, hvor hun havde kunnet vide, det var Guds Moder, hun havde set.

— Jeg spurgte hende: „hvem er I, lille Frue?" svarede Barnet: — og saa sagde hun: „jeg er den ubesmittet Undfangne. I skal bede og ikke synde!" — — Og derpaa fortalte hun mig hele Historien om de første Visioner i en Tone, som lod En mærke, at hun havde fortalt den over de hundrede Gange. Jeg spurgte endnu, om Guds Moder havde svaret dem paa alle deres Spørgsmaal, og dertil erklærede hun: „Nej, vi spurgte éngang, om naar det vilde regne og naar Soldaterne vilde trække bort, og saa sagde hun Ingenting." — — Forøvrig indviklede hun sig, da jeg gjorde Tilløb til at anstille et lille Krydsforhør, hurtigt i Modsigelser. Først sagde hun f. Ex., at Guds Moders Kjortel havde skjult Fødderne helt, og lidt efter, at Guds Moder — havde havt hvide Strømper paa. De Tilstedeværende vilde rigtignok hjælpe paa det ved at sige, at Barnet havde havt saa mange Syner, og at Klædedragten næsten hver Gang havde været forskjellig. Men jeg havde faaet nok af disse Prøver og besluttede at se mig om efter dem, der skulde være blevne mirakuløst helbredte.

En af dem, som allerførst blev helbredte, var en Bjergværksarbejder Rektenwald fra Marpingen, som led af Rheumatisme og gastrisk Feber. Feberen har forladt ham, efter at han — ogsaa efter „Miraklet" — har benyttet Lægehjælp; men Rheumatismen piner ham endnu, saasnart der indtræder Omslag i Vejret, og han klager selv over Smerter i Bryst og Mave, ligesom han da ogsaa ser yderst sygelig ud. — En Anden, den otteaarige Magdalena Kirsch fra Marpingen, er, ligeledes efter „Helbredelsen," blevet undersøgt af en Læge, som kalder hende „et svagt, sygeligt Barn med en Kartoffelkrop, som de tynde Ben næsten ikke formaar at bære." Netop disse to Tilfælde er blevet udbasune som de mest fremragende, og man kan da slutte sig til, hvordan det staar sig med Resten. — — — Det eneste virkelige „Under," jeg under mit Besøg i Marpingen kunde opdage, var og blev dette: Politiets Undersøgelser (under Ledelse af en Udsending fra det berlinske Opdagelsespoliti) har uimodsigeligt godtgjort, at Børnene den 3. og 4. Juli kun vil have set et Skjær eller en hvid Dame, medens de, efter deres egen Tilstaaelse, har opfundet, udspekuleret, løjet alt det Øvrige; og ligeledes er det med Tal bevist, at fra det Øjeblik man i Marpingen og Omegn har holdt op at benytte Lægehjælp i Sygdomstilfælde, er Dødeligheden steget: — og ikke desto mindre tror Tusinder af Mennesker paa dette dels bevidste, dels ubevidste Bedrageri, der er ligesaa haandgribeligt som det i Lourdes i Frankrig, hvor nogle Stævnemøder, som en smuk Slotsfrue og en Toldinspektør holdt i den nu undergjørende Grotte, gav Anledning til lignende eller endnu mere storslaaede Valfarter.*)

„Lys, mere Lys!" udbrød en stor Digter i sit Dødsøjeblik, — og alle fornuftige Levende maa bestandig istemme hans Raab. M. L.

*) Det omstaaende Billede er tegnet af Maleren Zobel i Stuttgart, efter Opgivelser af nogle voxne Personer i Marpingen, som vilde have set Jomfru Maria staaende i en Busk og omstraalet af en Glorie. Kronen paa hendes Hoved var besat med Diamanter, Jesusbarnet paa hendes Arm havde ligeledes Krone paa og holdt et Kors i Haanden. Billedet udbredes af Katholikerne i Tusinder af Exemplarer.

Husjomfruen.

Pennetegning af E. de H.

(Sluttet.)

I den Uge, som nu kom, gik Husjomfruen ikke en eneste Gang udenfor Gaarden; men hver Aften saae hun den unge Herre gaa nede i Haven, hvor han før næsten aldrig satte sin Fod, og der kom hende en Taage for Øjnene, saa rød som Blod, hver Gang hun fik Øje paa ham. Om Dagen gik hun og grublede; og saa spiste hun Ingenting, Knæene blev matte og rystede under hende, og mangen Nat saa hun søvnløs paa Sengekanten med foldede Hænder og Klæderne løste om sig, nærved at dø af Skam over sig selv og alle de Tanker, hun havde. Hun ønskede saa inderligt, at hun var fyldt de Halvtreds istedetfor femogtyve, eller at hun aldrig var født til Verden.

En Aften sad hun alene inde i Borgestuen, saa kom han og satte sig ved hende og kaldte hende: „Du Gamle!" Han satte sig meget nær hen til hende; men hun trak sig rystende tilbage paa Bænken. Saa rejste han sig leende og bad om Forladelse, fordi han var saadant et stort, gammelt Barn; men hvor han fandt Sandhed og Natur som hos hende, der blev han naturlig selv. Han kunde ikke begribe, at de To havde behøvet saa lang Tid for at blive gode Venner.

Medens han talte, saae hun forvildet til Døren, og før han begreb, hvad hun havde isinde, var hun ude ad Døren og borte. Hun søgte ind paa sit Kammer. Med Dynen trukket højt op over Hovedet laa hun længe efter og bed i Lagenet og græd og lo, Alt i Et. Henad Natten forekom det hende, der lød Skridt etsteds derudenfor, og uden at vide, hvad hun gjorde, som om Lemmerne regerede selv, kun med en Klokke kastet over Skuldrene, foer hun hen til Vinduet.

Det var ham! Han stod der ude paa Malkepladsen, i det blanke Maaneskin, Linnedet lyste hvidt, hans Tænder skinnede bag Mundskæget — hun saae det Altsammen gjennem den røde Taage, som dandsede hende for Øjnene, medens Tankerne laa ligesaa stille i hendes Hoved, som frossent Vand i en Dam. . . . . Et medlidende Vindstød smeldede pludselig mod Vinduet, og hun kom til sig selv; hun løb hen til sin Seng og greb Dynen og dækkede Ruderne med den. Saa slæbte hun sin Kiste for Døren og satte sig selv paa Hug i en Krog af Kamret.

Med Solen og Dagen kom roligere Tanker over hende. Hun begyndte at opstille Muligheder og at blues — bluedes over sin Tvivl og sin Mistro — hvad maatte han tænke om hende!

Den gamle Herremand kunde mærke, der var Noget ivejen med hende; hun bandt ham Tørklædet om Halsen uden at se ham i Øjnene, og hun rakte ham Stokken uden først at kigge ud, om det maaske var mere fornuftigt at give ham Paraplyen med. Han kaldte hende hen til sig og sagde:

„Lad os tale fornuftigt, mit Barn; det gaar ikke, dette her. Jeg har gjort Dig et Tilbud, som vil bringe Dig fra en underordnet og tvetydig Stilling ind i Velstand og de Goder, som Velstand kan bringe. Gud veed, jeg betragter det som ringe Erstatning mod det, Du gjør mod mig, og jeg tør ikke overtale Dig, men bestemt Svar vil jeg fordre, og det iaften, inden Solen gaar ned."

„Det har De faaet," sagde Husjomfruen bedrøvet. „Hvad jeg sagde dengang, vil jeg altid sige."

Han vilde ikke høre hende ud. „Iaften, mit Barn. Jeg vil ikke have dit Svar inden iaften. Saamangen Beslutning er forandret i Løbet af mindre end en Dag. Veed Du, hvad der kan hænde Dig inden iaften?"

I Løbet af Dagen hændte der hende dog ikke Noget. Henimod Solnedgang sneg hun sig ud i Haven, hvor hun nu ikke havde været saalænge. Hun samlede alt sit Mod og gik ligefrem, i det Haab at møde ham. Scenen fra om Natten var ikke ude af hendes Tanker, og hendes redelige Natur længtes efter at komme til at staa tilskamme, som hun havde fortjent; men — da han saa virkelig kom, da hun hørte hans Trin paa Gangstien bag sig, og da hans Stemme naaede hende, saa svandt alle hendes rolige Tanker som Fnug, der blev pustet bort. Hun flygtede ind i et Lysthus, og han hviskede gjennem Tremmerne til hende:

„Er De derinde? Kom, jeg har Noget, jeg vil fortælle Dem."

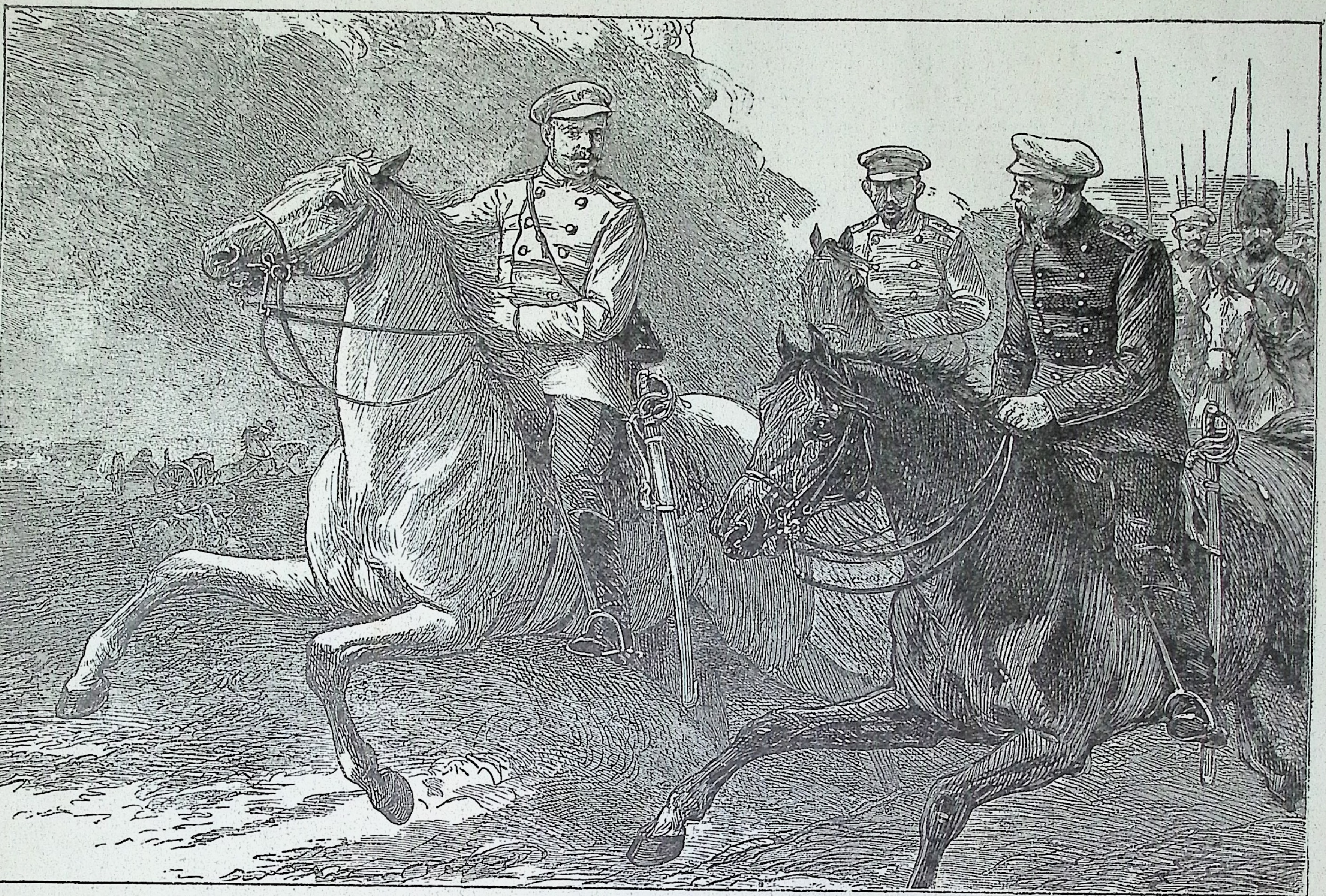
Og hun kom, som han bad, skjøndt hun forstod af Noget i hans Tone, at han ikke vilde berøre det, der var hændet inat. Han havde nu sat sig paa Bænken derhenne, hvor der var Udsigt fra den gamle Herremands Vindu, og hun hørte ham knække en Gren en, to, tre Gange mellem Hænderne.

Nu var det Altsammen igjen som inat. Tankerne laa som døde i hendes Hoved og tyngede, og Stilheden om dem, hans varme Aande paa hendes Hals og saa hendes Hjertensangst, Alt i Forening tumlede med hende. Hendes Blik flakkede vildt, som en anskudt Fugl, om i Luften. Det ligesom tørnede i sit Fald mod den Gamles Vindue deroppe, og en Tanke foer hende gjennem Hovedet. Hun trak i sin Kjole, som han havde grebet en Flig af, og rejste sig halvt op.

„Bliv nu her!" sagde han næsten brutalt; og som den Berusede, der styrtes over med Vand, blev hun pludselig ædru.

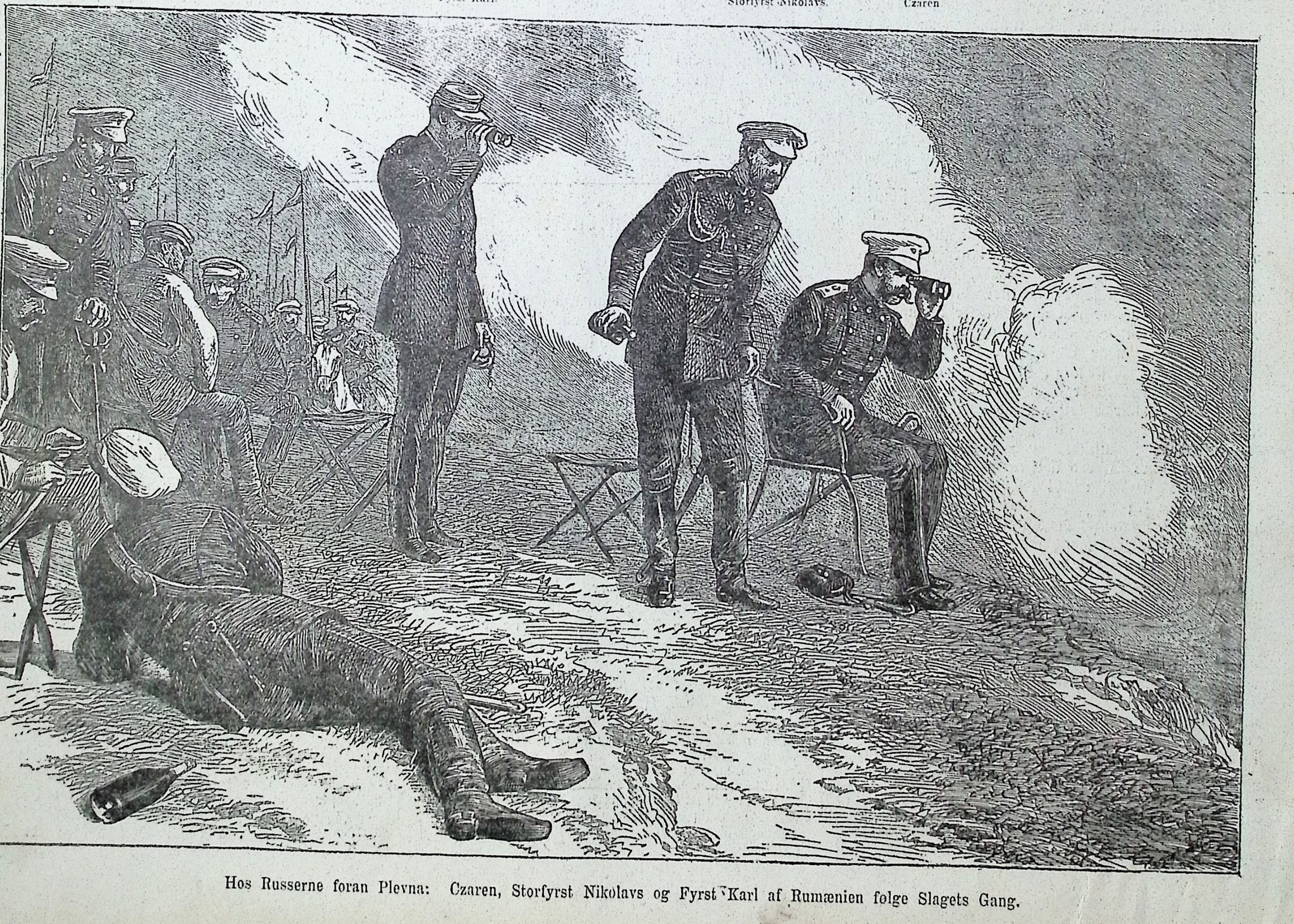
„Hvorfor her?" spurgte hun angst, som om hun vægrede sig ved at tro paa saa stor en Underfundighed. „Hvorfor her?" — Hans Ansigt røbede mod hans Vilje Sandheden, og hun ligesom samlede alle Lemmer til et sluttet Hele, der kunde staa for et Slag. Saa rettede hun sig og spyttede ham lige i Øjnene og vendte sig og gik fra ham med oprejst Hoved og knyttede Hænder, gik med store Skridt op mod Huset. Og han — han sad med sammenpressede Læber i afmægtig Følelse af, at hun havde det i sin Magt at kunne hævne sig paa ham, og at hun maatte hade ham nok til at hævne sig grundigt. Han rejste sig og saae efter hende for at overbevise sig om, at hun gik lige op til den Gamle.

Herremanden sad i sin Stol og ventede paa

Den russiske Storfyrstthronfølger og hans Stab.

Fyrst Karl. Storfyrst Nikolavs. Czaren

Hos Russerne foran Plevna: Czaren, Storfyrst Nikolavs og Fyrst Karl af Rumænien følge Slagets Gang.

Ørnefangst i Tyrol.

Faaremælken og paa, at hun skulde komme og svare ham, som han havde bedt hende om. Der kom hun!

Uden at sige et Ord, gik hun hen og rakte ham Haanden.

„Gud være lovet," sagde den gamle Mand rørt. „Mangt et ungt Par blev maaske ikke saa lykkeligt som vi."

Husjomfruen rev Haanden til sig som en Søvngænger, der vaagner.

„Gud fri mig," sagde hun, „forstaa mig dog rigtigt. Jeg kommer for at sige Dem Farvel. Inat tager jeg bort."

Atter satte en Damper den ellers stille Randersfjord i Bevægelse. Forude arbejdede Skruen forsigtigt, for ikke at løbe fast mellem fældede Træstammer og Rør, som stod højt i det grønne Vand. Paa Bredden tumlede en Flok Faar forskrækkede afsted, eller en Ko travede tungt om i Markerne, medens Skibet pladskede forbi. Ombord sad Jomfru Jokumsen og gjennemgik i Tankerne det, der var hændet hende, siden hun sidst sejlede her med sin Bylt paa Skjødet. „Herregud!" tænkte hun, om nu det, som saadan et Menneske mente skulde holde hans Fader fra at gifte sig med mig, havde jaget mig lige i Armene paa ham — det kunde jo dog hændet — hvor det var godt, jeg tog mig i det. — Saadan En skulde have gaaet og forbandet mig hele sin Levetid! O, Gud, hvor jeg dog er glad, at jeg stod det igjennem, og at Alting gik som det gik!"

Hungersnøden i Indien.

Medens Krigen raser i Evropa og f. Ex. indtil 27de Septbr. har skaffet Russerne (efter egen Opgivelse) af med — 52,008 Mand, har Hungersnøden i Sydindien, i Ædelstenenes og Diamanternes Land, bragt Millioner Mennesker Ansigt til Ansigt med den blege Død. Befolkningen lever der hovedsagelig af Ris, og dens Tilværelse afhænger fuldstændig af de tropiske Regnskyl, som plejer at indtræffe sammen med de regelmæssigt skiftende Vinde, Monsunerne. Udebliver Monsunen og dermed Regnen, er Titusinde og atter Titusinde sikkre paa at sulte ihjel. Nu var i Oktober og November forrige Aar Nordostmonsunen udebleven, og man satte alt sit Haab til, at Sydvestmonsunen i Juni og Juli skulde bringe Regn og Føde; men Juni og Juli gik, og der faldt ingen Regn, og Elendigheden og Hungersnøden og Sygdommene steg over alle Bredder. Allerede i afvigte December Maaned opgav man, at de nødlidende Distrikter i Præsidentskabet Madras omfattede 80,000 engelske Kvadratmil med 18 Millioner Sjæle og i Bombay 54,000 engelske Kvadratmil med 8 Millioner Sjæle. Men senere voxede og voxede Ulykken, indtil Tallet paa dem, der var ved at sulte ihjel, oversteg Indbyggertallet i hele det tydske Rige.

Det engelske Folk og den engelske Regering lagde paa ingen Maade Hænderne i Skjødet. Af frivillige Gaver var der indtil Begyndelsen af September indløbet ialt 2 Millioner 2 hundred Tusind Kroner, og i uhyre Masser blev der opkjøbt og forsendt Ris og andre Fødemidler. Desuden blev der med ægte engelsk Kraft og Hurtighed arbejdet paa at udbedre Samfærdselsmidlerne; alene i Anledning af Hungersnøden fik f. Ex. det ostindiske Jernbaneselskab 50, Madrasbanen 20, Great-India-Peninsular Selskabet 40 nye Lokomotiver, og fra de nordlige Baner blev der sendt 37 Maskiner og 500 Godsvogne til Syden. Men naturligvis er det en sen og vanskelig Sag at sprede Proviant ud over et saa stort Territorium, saameget mer, som enhver Lastdrager selv er sulten og stjæler af de fyldte Sække til sin sultende Familie. Og imidlertid lider og længes Alle: thi Priserne derovre er steget til det Firedobbelte, saa selv den jevnt Velhavende ikke længer har Midler til at skaffe sig Føden. Regeringen maa hjælpe baade de Formuende og de Fattige. Dels lader den da udføre store offenlige Arbejder, og dels lader den ligefrem de Nødlidende bespise paa sin Bekostning. Efter Telegrammer fra Kalkutta af 5te September beskæftigedes i Præsidentskabet Madras 901,227, i Bombay 278,731 og i Mysore 49,000 Personer ved offenlige Arbejder; sammesteds bespistes hver Dag paa Statens Bekostning henholdsvis 1,430,875, samt 125,960 og 213,000 Mennesker.

Man har troet at kunne paavise, at der bestaar en vis Forbindelse mellem Solpletternes Talrighed eller Faatallighed og den større eller mindre Mængde Regn, der falder. Allerede forrige Aar gjorde en Astronom i Madras opmærksom paa, at der var kun faa Solpletter, og at der vilde indtræde Tørke i 1877; og nu har Dr. Hunters gjennem omhyggelige Beregninger ment at kunne paavise, at der med Mellemrum paa elleve Aar indtræffer et Minimum af Solpletter og dermed af Regn. Man har saaledes med periodisk tilbagevendende Ulykker at gjøre, og det vil være et vigtigt Fingerpeg til i Fremtiden at være „forklog;" men overfor den voldsomt indbrydende Nød har det naturligvis denne Gang ikke kunnet hjælpe. Det er gruopvækkende Skildringer, man faar derovre fra. En af Kommissærerne skriver, at af de 5,000 Arbejdere, han havde at inspicere, var i det Højeste 20 pCt. i normal Tilstand, 50 pCt. arbejdsdygtige, om end udmagrede og forsultne, og 20 pCt. stod paa Nippet til at blive syge og dø. En Mængde af Folkene gik i rene Pjalter, Kolera, Kopper og Hungerstyfus ryddede rastløst op iblandt dem, og Mangfoldige kunde ikke betegnes som Andet end „levende Skeletter." En kristen Missionær, som bor i Bangalur, skriver saaledes: „Medens Byerne ellers forsørges af det omgivende Land, maa Landbefolkningen nu forsørges af Byerne. Naar de stakkels Landsbyindvaanere har fortæret Alt, hvad der overhovedet lod sig spise, slæber de sig vaklende og møjsommeligt ind til Byerne. Man kan ikke tænke sig, saadanne Skikkelser man hver Dag møder her, og saadanne Børne-Skeletter de har paa Armen eller ved Haanden. De vandrer da i Reglen Gade op og Gade ned, indtil de synker om og opgiver Aanden uden Klage. Alene i ét Kvarter her i Bangalur opsamlede Politiet i Aarets tre første Maaneder 160 saadanne Lig! Nu drives Folkene, hvis de endnu kan gaa, af Politiet sammen i Spise-Lejre, hvoraf her for Tiden er fem, hver med 3—4000 af den Slags halvdøde Væsner. Ialt bespises her daglig 17,600 — for Størstedelen Kvinder og Børn, — og Antallet stiger stadig. Jeg besøgte igaar en af disse Lejre, som ligger tæt ved min Bolig, og gik ned langs de lange Rækker. I hver Række sad 100—120 Personer, Skulder ved Skulder, og ventede med dybeste Resignation paa det eneste Maaltid, de faar i Døgnet. Der stank styggt i den hede Middagstid, men jeg vilde dog blive og se Begyndelsen af Spisningen. Ved den ene Side af Lejren sad i fire Rækker Børn paa 5—10 Aar; der var vel ialt en 500. Pludselig brød de med deres spæde Stemmer ud i et langtrukkent: „A—ah!" — Hvad er der? spurgte jeg en af Funktionærerne. — Det er Risen, der kommer, svarede han. — — Stemmen svigtede mig, og jeg tror, det gik ham ligesaadan."

Der hænder naturligvis gyselige Ting; blandt Andet havde en Mand kogt sit halvandet Aars Barn og skulde lige til at spise det, da han blev arresteret. Tegnerne har i Reglen sendt herover til Evropa Billeder, som faar Haarene til at rejse sig paa Ens Hoved. Den, der ikke har set fremstillet disse Benstilladser med en Smule Hud paa, hvortil de ulykkelige Indiere er forvandlede af Hungersnøden, gjør sig intet Begreb om, hvor rædselsfuld Ulykken er. Men vi har dog foretrukket at bringe en Afbildning, hvor den haarde Kval har faaet et Skjær over sig af den tungsindige, stilfærdige Resignation, som er saa ejendommelig for hin fjerne Befolkning. Haabløst strækker den øde Flade sig ud om denne Haabløse, der har mistet sin sidste Støtte. Det er mer end et dødt Legeme, som ligger for hans Fødder, — det er Varslet om hans egen og hans ulykkelige Barns Død: thi nu har de Intet mer at opholde Livet ved. Og han bøjer stille Hovedet og bereder sig uden Skrig og uden Klage til selv at glide over i det store Øde, i den uendelige Tomhed og Tavshed.

Katten med Ællingerne.

Man hører undertiden fra det daglige Liv ret besynderlige Iagttagelser. Her er en lille Historie, som virkelig er sand, skjøndt den maaske vil overraske Adskillige. Scenen er etsteds i Tydskland.

En Høne rugede Andeæg ud. Efterhaanden som Ællingerne kom frem, tog man og flyttede dem ud i en stor Kurv, som stod i Kjøkkenet, og lagde et Klæde over den. I bemeldte Kjøkken levede en Grævlingehund og tre Katte i fuldeste Endrægtighed; de to af Kattene havde som Killinger endog en Tid lang søgt Die hos Hunden, hvorimod den tredje, Lise, var en mere selvstændig og bestemt, om end fredsommelig Karakter. Det er hende, som er Heltinden i vor Fortælling. — Naturligvis var Kattene blevet jaget ud af Kjøkkenet, dengang Ællingerne flyttede ind. Men Lise saae sit Snit til at smutte ind igjen, satte sig øjeblikkelig hen ved Kurven, med Ørene stivt i Vejret, og lyttede forbavset efter Stemmerne under Klædet; og da det nu ovenikjøbet begyndte at røre sig under det, lavede hun sig til, som om hun skulde paa Musejagt. Saa tog Madmoderen — stadig med Haanden løftet for at slaa — Klædet bort fra Kurven og lod Ællingerne vralte ud, en efter en. Lise snuste til dem, begyndte at slikke dem og fandt sig taalmodigt i, at de smaa Fyre famlede om med Næbene paa hendes Snude; ja da de tilsidst trængte sig ind mellem hendes Forben, lagde hun sig nok saa skikkeligt paa Siden, løftede det ene Bagben i Vejret og drejede sig saa meget om paa Ryggen, at alle elleve Ællinger fik Plads hos og paa hende og kunde gjemme deres Næb i hendes Skind. Saaledes tog de sig en fredelig Lur, indtil de, efter at være vaagnede, gav sig til at søge efter Æde og Drikke. I det Øjeblik kom Waldmann, Grævlingehunden, vigtigt til og skulde se, hvad der var paafærde. Lise fulgte alle dens Bevægelser med funklende Øjne, og da den tog sig den Frihed at snuse til en af Ællingerne, foer hun rasende løs paa den og mishandlede den saadan, at den hylende løb sin Vej.

Om Aftenen kom Ællingerne i Kurven, og Katten blev sat udenfor; men hun holdt Vagt udenfor Døren om Natten, og næste Morgen tidlig stillede hun øjeblikkelig hos sine Plejebørn og slikkede dem kjærligt, en efter en. Men der var dog Noget hos dem, hun nu ikke syntes rigtigt om; hun kunde ikke lide Næbene og de brede Svømmefødder, og følgelig gjorde hun et blidt Forsøg paa at fjerne disse, efter hendes Opfattelse upassende Udvæxter, idet hun ganske sagte søgte at trække dem ud med Tænderne. Men da „Barnet" skreg, slap hun strax, miavede yderst beroligende og trøstende, og fandt sig med filosofisk Sindsro i det Uundgaaelige. Hun udviklede i det Hele taget den største Omhu for de Smaa, og naar f. Ex. en af dem trimlede om, bragte hun behændigt med sin ene Forpote den lille Fyr paa Benene igjen, tog ham i Nakken og bar ham forsigtigt hen i Kurven. Tilsidst fik hun Lov til at sove der med samt de elleve Ællinger!

Femte Dagen derefter var imidlertid Hønen blevet færdig med at ruge, og den skulde nu tiltræde sine moderlige Rettigheder. Lise blev fjernet, Hønen og Ællingerne sat ned i et firkantet Aflukke i Haven; det nyttede dog ikke at Madam Høne klukkede, Ællingerne var aabenbart bange for hende og vænnede sig først lidt efter lidt til hendes Selskab. Og da man henimod Middag atter kom derned, sad stakkels Høne ganske alene i en Krog; men i et andet Hjørne af Haven laa Lise med alle Ællingerne — hun havde hele Tiden løbet ynkeligt miavende om og ledt efter dem. Ja, næste Dag gik det endnu besynderligere. Hønen og Ællingerne var blevet lukket ind i et Rum, og da Lise jamrede sig saa skrækkeligt, havde hun tilsidst faaet Lov til at slippe ind med. Men da man saa næste Morgen aabnede Døren, laa der Hønsefjer rundt om. Hønen og Katten havde været oppe at slaas! Ællingerne var krøbet hver i sin Krog, og en af dem manglede ... Naturligvis kastede dette Faktum en slem Skygge over Lises Moderomhed, og hun blev pryglet ud; men lidt efter maatte man bede hende om Forladelse, for saa havde hun fundet den manglende Ælling, kom marscherende op ad Trapperne med den i Munden og satte den ned i Kjøkkenet.

Endnu den niende Dag havde Hønen ikke erhvervet sig Ællingernes Hengivenhed; jog man Lise ud, saa krøb de sammen ved den indvendige Side af Døren, indtil Katten miavede udenfor. Tilsidst opdagede Lise et Hul mellem Døren og Tærskelen, og gjennem dette lokkede hun hele Skaren ud til sig og trak afsted med den over til Aflukket. Undervejs faldt tre af Ællingerne i Vandet — og her viste Katten en højst overraskende Aandsnærværelse. Hun bragte først de otte smaa Ællinger i Sikkerhed, og skyndte sig derefter hen at hjælpe de tre efter hendes Mening „Forulykkede": skrigende løb hun frem og tilbage ved Bredden, indtil de roede hen til og lod sig bære bort af hende, en efter en.

Naturligvis ændrede Tiden ogsaa dette besynderlige Forhold. Men Faktum er, at Lise holdt Hønen strengt paa Afstand, og at hun ofte jog hele Hønsegaardens Befolkning bort, naar den vilde nappe Noget af hendes Plejebørns Æde. Det var ogsaa kosteligt at se hende trække med hele Skaren gjennem Haven, hvor Ællingerne naturligvis helst vilde ind paa de moradsige Steder: saadan en Umag det propre Dyr saa gjorde sig med Tunge og Poter for at faa de Smaa rene igjen! Og naar de nu ovenikjøbet søgte ud i Bækken, løb hun skrigende inde paa Bredden, ja vovede sig endog et lille Stykke ud i Vandet for at trække dem op. — Forøvrig legede hun med dem paa sin Vis ved at tage dem som Boldte mellem Poterne og trille dem. De fandt sig i det, til de blev halvt voxne; men saa spærrede de Næbene op og hvæste af den Fornøjelse.

Nu er Ællingerne store Ænder, og det kan Lise tilskrive sig Æren for. Hun selv har endnu ikke helt

glemt „de skjønne Dage i Aranjuez", men vælger stadig med Forkjærlighed sig sit Leje i det tidligere Ande-Aflukke.

Ralph og Blanca.

Fortælling af **Robert Hamerling.**

(Fortsat.)

Denne Fuglens tidligere Ejerinde, fortalte Tjeneren videre, var netop bleven Enke ved den omtalte Belejring, idet hendes Ægtefælle, den nævnte Bys Kommandant, havde mistet Livet ved Forsvaret af den. Men denne Dame, vedblev han, idet han pegede paa et af de i Halvmørket paa Væggen hængende, tilstøvede og halvt afblegede Familieportræter, netop denne Dame havde været Søster til Villaens nuværende Ejer. Efterat hun var død, og hendes Datter midt under det vildeste Krigsvirvar ligeledes var kommet af Dage, havde Broderen nu faaet Villaen og hele Formuen.

„Og altsaa lever han da nu her som gammel Pebersvend?" spurgte Ralph. „Hvormed tilbringer han sin Tid? Spadserer han flittigt i den smukke, grønne Skov?"

„Nej," svarede Tjeneren; „og naar han engang imellem gjør det, saa er det kun for at putte Grankogler i Lommen og bagefter bruge dem til at varme op med."

„Altsaa er din Herre ikke fri for at være en Smule nøjeregnende?" vedblev Ralph at spørge.

„Det er, som man tager det! Kjøkken og Kjælder er altid fulde, og naar det gjælder ham selv, bliver der aldrig sparet paa det Bedste."

„Og hvad er da egenlig hans Hovedbeskæftigelse, hans Tidsfordriv?"

„Hans Hovedbeskæftigelse er i Grunden at fange Fluer; han hader nemlig ligefrem Fluerne, især de store Spyfluer, fordi de efter Bordet smutter ind gjennem Vinduet eller Døren, og med deres Summen forstyrrer ham i hans Middagssøvn. Han vil af den Grund heller ikke have, at der maa lukkes Vinduer op, saa Luften i hans Værelse altid er tung og fordærvet. Og han giver sig da ogsaa bestandig af med at opfinde nye Fluesmækkere og brygge alleslags Gift, for at gjøre det af med det fordømte Utøj, som han kalder dem. Og ligeledes er nede i Haven alle Træer fulde af Snarer og Fælder for Fuglene, som han heller ikke kan lide, fordi de allerede om Morgenen tidlig begynder at kviddre og støje udenfor hans Vinduer."

Efterat Ralph og Blanca havde styrket sig tilstrækkeligt, og den snakkesalige Tjener foreløbig havde overladt dem til dem selv, gav de sig til at se sig lidt om i den Lejlighed, hvori de befandt sig.

Der herskede en kold, stiv Pragt i Værelserne. Det Hele var gammeldags og ubekvemt; smalle Stole med høje Rygstød, haarde Sofaer og Skabe med udskaarne Karrikaturhoveder. Paa et forunderligt formet Uhr gyngede Soloperpendiklen plumpt og søvnigt frem og tilbage. Ved Siden af hang Filisterinstrumentet, Barometret, i kæmpemæssige Dimensioner, og dets Viser pegede netop, som sandsynligvis altid for ikke at kompromittere sig, paa „Foranderligt."

Et kostbart, men jomfrueligt Blækhus, i hvilket der aldrig havde været en Draabe Blæk, stod paa det med Snirkler forzirede Skrivebord. Af Bøger var der kun en eneste at opdage; den var meget smukt indbunden, men da Blanca nysgjerrig aabnede den, viste det sig, at det var en Tobaksdaase.

En Mængde gamle, afblegede Familieportræter, overdængede med Spor af Fluer fra tidligere Aartier, bedækkede Væggene. Udenlandske Planter med store, men halvvisne Blade, stod i Vinduesfordybningerne og kjedede sig. Saae man gjennem Vinduet ned i Haven, saae det heller ikke der friskere eller mere tiltrækkende ud: Alt havde ogsaa der et snirklet, stivt, sjælløst Udseende. Det Hele syntes dykket ned i samme flove Lys som et Kukkassebilledes Scenerier, og dog var Haven stor og rigt anlagt, og i Baggrunden viste der sig den mest fortryllende Udsigt.

Ralph aabnede overgivent et stort Klædeskab. „Se der," sagde han til Blanca, „den gamle Nar har et halvthundrede Frakker og et halvthundrede Par Benklæder; uden Tvivl ogsaa ligesaamange Par Spændesko eller langskaftede Støvler."

„Hvor der lugter muggent her," sagde Blanca. „Tjeneren har Ret, der kommer intet frisk Pust ind i disse Værelser!"

„Herind I banlyste, haardtforfulgte Fluer!" raabte Ralph fornøjet. „Sum og brum engang rigtig af Hjertenslyst herinde!"

Med disse Ord aabnede han Vinduerne paa vid Gab, og ind kom Fluerne og brummede og summede lystigt. Endog et Svalepar forvildede sig ind og flagrede en Stund omkring i Værelserne. Tilsidst kom der ogsaa en Sommerfugl flyvende og satte sig fortrolig paa Buketten, som Blanca havde plukket i Skoven og stukket i Brystet.

Allerede da det traadte ind, havde det unge Par bredt et friskere Pust ud over disse Værelser, og nu forsvandt snart fuldstændig al den trykkende, tunge Luft for de lette, viftende og duftopfyldte Pust, der listede sig ind.

Engang sprang Ralph op paa en Stol for at se lidt nøjere paa Billederne, der hang i Halvmørket paa en fra det indfaldende Dagslys bortvendt Væg. Han tørte Støvet af et Dameportræt, betragtede det og sagde derpaa tankefuldt og halvt for sig selv:

„Denne Dame har jeg set engang før; jeg veed blot ikke, om det er i Virkeligheden eller kun i Afbildning. For Pokker, hvor er det nu jeg har set hende?"

Blanca lagde ikke Mærke dertil; hun var netop beskæftiget med at drille Kakkaduen og lade sig bide i Fingrene af den.

Saa opdagede Parret ved at fortsætte deres Undersøgelse af Huset den Gamles Soveværelse, i hvilket der thronede en gammeldags, men med blødt, straalende Silke rigt udstyret Himmelseng.

Paa et Bord i Hjørnet fandt Blanca, ved Siden af alleslags Lækkerbidskener, en lille Flaskekurv, fyldt med en Sort Vin, hvis pragtfulde, guldgule Farve hun ikke noksom kunde beundre.

„Det er Tokajer!" sagde Ralph. „Ud af Fængslet, i hvilket den gamle Harpagon holder Dig, ildfulde Ungarer!"

Han tog Proppen af Flasken, og de drak derpaa hinanden til og satte sig paa Kanten af Himmelsengen og passiarede fortroligt.

(Fortsættes.)

Natstykker fra vore Dage.

Hvem er den Skyldige?

Den 2den Maj 1869, om Morgenen Kl. 3, opdagede fire Arbejdere og to Fruentimmer, at den Croppenstedter-Møller Könnikes nyopbyggede Vejrmølle stod i lys Lue. To af dem løb nærmere, og da de var omtrent 100 Skridt fra Møllen, saae de ved Skjæret af Ilden, hvorledes en mørk Skikkelse kom frem i den aabne Dør og rullede ned ad den 20 Trin høje og stejle Trappe; en anden af Arbejderne, der i dette Øjeblik var et halvt hundrede Skridt længere tilbage, havde set den samme Skikkelse „hoppe omkring" og saa falde ned. Da de kom helt hen til Brandstedet, fandt de Møllerdrengen Günther liggende paa Jorden. Med en itureven Krave var hans Hænder bundne paa Ryggen; med et Stykke Toug, som var fastgjort til Baandet om Hænderne og tvang disse ned, var begge hans Ben snøret stramt sammen nedenfor Knæerne; og i hans Mund var der stoppet et Bomulds-Lommetørklæde. Der var allerede gaaet Ild i Ryggen paa hans Jakke; selv laa han fuldstændig bevidstløs indenfor Flammernes Rækkevne og kunde hvert Øjeblik været blevet ramt af de nedstyrtende Bjælker og Brande. Først Kl. 8 om Morgenen lykkedes det den tilkaldte Læge — ved Hjælp af en Aareladning — at bringe ham til Bevidsthed.

Endnu samme Dag forlangte bemeldte Møllerdreng Günther at afgive Forklaring for Forhørsdommeren, og han bekræftede med Ed Følgende: Kl. $2^1/_4$ var der blevet banket paa den indvendig fra lukkede Mølledør, og en ubekjendt Stemme havde forlangt, han skulde lukke op. Han vilde da til at standse Møllen; men i det Samme løb der et Brag, og to Mænd med sværtede Ansigter, en høj og en lille, stod for ham; den Mindste kjendte han strax ved Lyset fra Olielampen, — det var Handelsmanden Schrader. Denne Sidste skjældte ham ud og foer ind paa ham; hans Hjelper kom til, og nu bandt de ham i Forening som ovenfor anført; Touget og Kraven havde Schrader hentet fra det lille Kammer ved Siden af, Lommetørklædet havde han taget af Günthers egen Lomme. Derefter havde Schraders Ledsager med en Svovlstik sat Ild paa Møllen; og Schrader selv havde taget „Cartouche," en af de to Hunde, der var, bundet Benene sammen paa den og kastet den ind i Kammeret ved Siden af. Derpaa var de Begge gaaet og havde ladet Døren staa aaben efter sig. Imidlertid greb Ilden om sig og naaede allerede Sengen og Bjælkerne: saa slæbte han, den kneblede og bundne Günther, sig i sin Dødsangst møjsommeligt hen til Døren, der var omtrent 4 Skridt fra ham, kastede sig paa Ryggen og styrtede sig ned ad Trappen. Hvad der senere var sket, vidste han ikke.

Mod dette, under Forhørene strengt fastholdte Udsagn af den omtrent 16-aarige og fuldstændig uberygtede Møllerdreng stillede Schrader en Benægtelse, som imidlertid svækkedes ved flere Omstændigheder. Det lykkedes ham ikke at bevise, at han havde været i sit Hjem fra Kl. $1^3/_4$ — $2^3/_4$, paa hvilket Klokkeslet en af hans Døttre havde været vaagen; og da Møllen kun laa lidt over 1000 Skridt fra hans Bolig, kunde han vel have forøvet Udaaden Kl. $2^1/_4$ og været hjemme til $2^3/_4$ eller 3, da han beviisligt havde været vaagen. Fremdeles opgav Günther, at Schrader under Attentatet havde været iført Hue, graa Benklæder og rødstribet Trøje. Schrader, der mødte for Retten i en ny Trøje, nægtede, at han havde nogen anden, og da man ved en Husundersøgelse saa alligevel fandt netop saadan en rødstribet Trøje, som den af Günther omtalte, svarede han, at han havde „skammet sig" ved at tilstaa for Borgmesteren, at han havde saa daarligt Tøj! Endelig var der nogle mistænkelige Udsagn. Det var afgjort, at Schrader hadede Møllens Ejer og havde truet ham; og faa Timer efter Branden havde han lejlighedsvis udtalt, at „han (Schrader) havde da ikke gjort det" osv., ligesom han havde ytret, at nu var Mølleejeren endelig ruineret. Et Vidne, som havde set ham, kort efter at Ilden var blevet opdaget, havde fremdeles lagt Mærke til, at han saae saa besynderligt nyvadsket ud.

De Edsvorne afsagde Dom den 12te Juli 1869, og dømte Schrader til 15 Aars Tugthusstraf. Han appellerede ikke, og ni Dage efter sad han da under Laas og Lukke i Halle. Først 3 Maaneder efter indgiver hans Ansøgning om ny Undersøgelse, idet han tilføjer, at Günther maa have taget fejl af hans Person. Ansøgningen afslaas, men fornyes $1^1/_2$ Aar efter og bevilges da. (Marts 1871). Det viste sig, at Günther efter Branden var traadt i en anden Møllers Tjeneste; at han der havde opført sig daarligt, samt at Møllen var brændt af to Dage efter, at han var blevet jaget bort; og endelig paastodes det, at han skulde have gjort sig til af, han kunde slutte sig selv krum. Aaret 1872 gik hen med at finde ham (Günther) etc.; og da han i 1873 kom for Retten, holdt han bestemt fast ved sin éngang afgivne Forklaring. Altsaa blev Schrader i Tugthuset, og en Ansøgning om Benaadning blev afslaaet.

Saa den 31te Oktbr. 1876, altsaa over 7 Aar efter Branden, melder Günther sig og siger, at hans Samvittighed lader ham ikke have Ro: Schrader sidder uskyldig fængslet — han selv er Brandstifteren. Og han fortæller Følgende:

Forledt af en Skifertækker havde han den 1ste Maj 1869 stjaalet $^1/_2$ Skjæppe Mel fra den Croppenstedter Møller og solgt den for nogle faa Skilling. Af Frygt for at Tyveriet skulde blive opdaget, havde han dernæst Kl. 1 om Natten stukket Ild paa Halmen i sin Seng, bagbundet og kneblet sig, som i Begyndelsen beskrevet, og derpaa kastet sig paa Ryggen i Nærheden af den aabentstaaende Dør, i den Hensigt at indebrænde sig (!). Paa Grund af Røgen og Ilden havde han tabt Bevidstheden og anede ikke, hvordan han var blevet reddet. Da han kom til sig selv, havde han hørt Schraders Navn nævne, og man havde spurgt ham, om det „ikke havde været en lille Mand, som havde bagbundet ham;" det var da faldet ham ind, at Schrader var blevet mistænkt for at have 2 Aar tidligere stukket Ild paa Møllen, han havde besluttet at angive ham for at fri sig selv for Straf og havde saa paa staaende Fod opfundet hele Historien om Overfaldet. Det var et rent Tilfælde, at der var blevet fundet en rødstribet Trøje hos Schrader. Nu i den sidste Tid havde han, Günther, ikke kunnet sove om Natten osv. osv., og derfor vilde han tilstaa.

Det blev slaaet fast ved Undersøgelserne, at Günther ikke ved Gaver eller Sligt fra Schraders uformuende Familje var blevet tilskyndet til at paatage sig Skylden; selv er han en kraftig Fyr i sine bedste Aar og synes saaledes ikke at have Anledning til at ønske sig Forsørgelse i Tugthuset. Overfor Schrader, med hvem han blev ført sammen, viste han dyb Anger; forøvrig var han efter Lægens Skjøn fuldstændig aandsfrisk. Endelig vidnede Mølleren Kønnicke, at Günther flere Gange efter Branden havde raabt ængsteligt i Søvne: „Cartouche (Hunden) brænder!" og de oprindelige Vidner turde desuden ikke længer benægte Muligheden af, at han kunde have bundet sig selv. Han blev altsaa 5te Maj d. A. dømt til 6 Aars Fængsel, hvorimod den paa Sjæl og Legeme nedbrudte Schrader strax blev løsladt og frikjendt, hvorefter der blev indsamlet rigelige Gaver i hele Tydskland til ham.

Saaledes staar Sagen: og hvem er nu den Skyldige?! det er til Afvexling en Gaade at gjætte paa, som er noget alvorligere, men ogsaa noget vanskeligere end dem, Bladet ellers plejer at bringe. Behøver det at siges, at Günthers sidste Udsagn absolut er ialfald delvis falsk? Skifertækkeren (som dog nu vilde være forskaanet for Straf) nægter bestemt, at han nogensinde har opfordret Günther til at stjæle Mel; og Mølleren erklærer, at han havde Saameget at male, saa det saagodtsom ikke kunde opdages, om der ogsaa var blevet $^1/_2$ Skjæppe Mel borte. Desuden har Günther ialfald senere ikke været nøjeregnende overfor fremmed Ejendom; endnu samme Aar, som Branden fandt Sted, stjal eller bedrog han en fem, sex Steder. Men lad nu ogsaa Alt det gaa: vil Nogen saa fæste Lid til denne omstændelige og grufulde Dødsmaade, han efter Sigende har udspekuleret sig — istedetfor simpelthen, om galt skulde være, at lade Møllen staa og f. Ex. hænge sig?! Og hvordan kan han have bundet begge Hænder og kneblet sig? Og hvor kan han være kommet ned ad Trappen (Vidnerne saae ham „hoppe omkring"), efterat have tabt Bevidstheden? Fremdeles beedigede Mølleejeren, at han ikke har havt Schrader mistænkt for 2 Aar tidligere at have stukket Ild paa Møllen, og at Schraders Navn ikke blev nævnt i Tiden mellem Branden og det Øjeblik, da Günther afgav sin Forklaring til Forhørsdommeren. Og endelig forlangte G ligestrax, saasnart han vaagnede af den 5 Timers Bevidstløshed, at tale med Borgmesteren, og gjorde sin Meddelelse uden at betænke sig, saasnart Borgmesteren $^1/_2$ Time efter ankom. Og i de paafølgende 7 Aar stjæler og bedrager han, straffes med 6 Ugers Fængsel for at have mishandlet et Menneske og lever rask hen, — indtil pludselig han tilstaar!

Det er sandt, at hans oprindelige Udsagn imod Schrader ogsaa lider af Usandsynligheder. Hvorfor skulde Schrader have valgt et saa sent Tidspunkt? hvorfor skulde han have sværtet sig, og brækket Døren ind, og ikke selv taget Materiale med til at binde Günther? hvorfor skulde han kun have bundet en af Hundene, og ladet Døren staa aaben, og valgt netop denne gruelige Maade til at skaffe sig af med Vidnet paa osv. osv.? Men man husker, der var ogsaa mærkelige Træk i den nu uskyldigt Anklagedes Erindringer. Og først og sidst — Kneblen i Günthers Mund, det, at der var Ild i Ryggen paa hans Tøj, at han fandtes, næsten hvor de glødende Bjælker faldt ned, at han laa fem Timer bevidstløs — . . . ja hvem kan drage Sløret bort, som hviler over Alt dette, hvem kan løse Gaaden?

Men det, at der er saadanne „Slør," at der er Forhold, hvor det gjælder Medmenneskers dyrebareste Interesser, og hvor alligevel den ærligste, sindigste, varmeste Menneskeklogt ikke synes at kunne bringe Lys i Sagen — det er maaske et af de uhyggeligste Natstykker fra vor Tid.

Løvemod.

Af Sully Prudhomme.

De var i den Alder endnu, da man gaar
Med Fletninger ned ad Nakken,
Men ogsaa alt deres Værd forstaar
Som Besætning paa Foraarsjakken;

Den Alder, da Kinden rødmer i Smug,
Naar man ser nedad Dagligdagskjolen,
Der stumper ved Anklen og kun er i Brug
Paa den triste Vandring til Skolen;

Da man smiler selv af sin Barndomspassion
For Hjerter af Klid i en Dukke,
Og ser med Foragt paa hver Mandsperson,
Der vover at dutte den Smukke.

Og jeg — jeg var ikke saa fordringsfuld,
At De skulde min Elskov besvare;
Jeg vilde kun, selv under sorten Muld,
Trofast min Flamme bevare;

Storme fremad mod Kugler og Sabelhug
Og erobre mig Tapperheds Stjerne,
Og saa segne og sende et sidste Suk
Til den elskede Mø i det Fjerne.

Som Pagen fra Troubadourernes Tid,
Hvis Hjerte for Dronningen brændte,
Ved Løvernes Fod, i Arenaens Strid,
Deres Handske vilde jeg hente!

Men en pøn og fornuftig Frøken gaar ej
Saadan om og taber sin Handske.
Dog: Deres faldt en Dag paa min Vej,
— Det var en af de dejlige spanske —.

En elektrisk Rysten igjennem mig gik.
Det var klart: jeg kunde jo ikke
Her, lige for Deres, den Elskedes Blik
Lade Handsken paa Jorden ligge.

Ved Skoleporten, hvor netop vi stod,
Var der ikke Tanke af Løver.
„Naa," sagde jeg til mig selv, „frisk Mod!
„Du maa skamme Dig, hvis Du tøver.

„Skynd Dig! Her gjælder det Handling flux."
— Men saadan er Drømmens Dage:
Det blev, min Frue, vor Klasses Fux,
Der levered Dem Handsken tilbage.

Ved *Richard Kaufmann.*

Gaade.

Hvis ej de tvende Første var,
Da blev — i Krigen — de to Sidste:
Og den det Andet mangled', hår
Ej nogensinde kunnet liste
Sig oprejst frem. — Hvor Kampen staar,
Er Masser af de første Dele,
Og derfor tror jeg ej, man faar
Dem til at enes om det Hele.

x.

Opløsning paa Logogryfen i forrige Numer:

Tyrkinder.

Rigtig løst af: Jens F Nielsen. — A E J. & Komp. — C. L. i Svendborg. — laigro i gfdis. — Enderslev & Co.

NB. Gaadeopløsninger maa indsendes, saa de komme Rsd. ihænde senest Onsdag Aften.

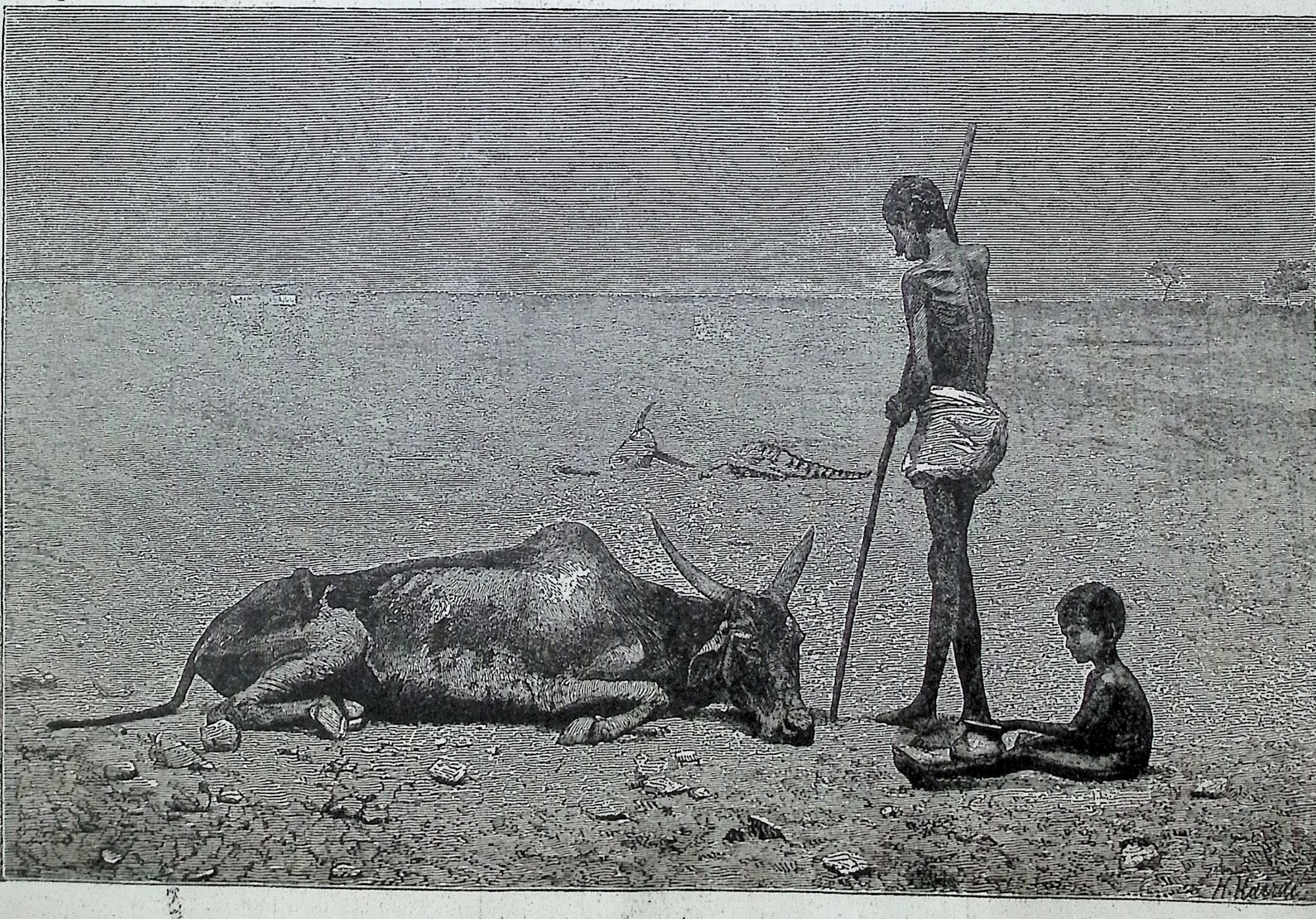
Guds-Moders Visionen i Marpingen.

Korrespondance.

Spekulanten ved Gudenaa. Deres Opløsning var rigtig, men ved et Tilfælde kommet Red. for sent i Hænde.

Indhold.

Af den nu sluttede Aargang Oktober 1876 — Oktober 1877 kan enkelte komplette Exemplarer erholdes til 10 Kroner pr. Stk. Ligeledes kan der faas enkelte Kvartaler (à 2½ Kr.) til Komplettering, og man erhverver ved Anskaffelsen af disse den samme Ret til Præmiebilleder, som om man i den paagjældende Tid havde været Abonnent.

Hungersnøden i Indien: Den Sidste af Hjorden.

Billederne fra Vilh. Pachts heliotypiske Institut.

Hermed følger et Tillæg.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

TILLÆG TIL NUTIDEN.

Nr. 56. Søndagen den 14. Oktober. 1877.

Den russisk-tyrkiske Krig.

De Øverstkommanderende i den russisk-rumænske Hær.

Det er ikke Stort, man faar at vide om de Øverstkommanderendes Liv i Felten. Maaske en Korrespondent har været til Aften hos Sulejman Pascha i hans tarvelige Telt og opdaget, at han baade holder af at tage sig en høj Snaps, af at spise godt og af at spille Skat til langt ud paa Natten med et Par Kreaturer; og maaske en Anden har besøgt Osman Pascha, som hader Spiritus værre end Pesten, som i de fire Kampdage ved Plevna kun nød Vand og haarde Tvebakker og saagodtsom ikke sov, og som alligevel kommanderede med en næsten uhyggelig Ro og Koldblodighed. Men det er nok ogsaa det Hele, der fortælles om de tyrkiske Generaler. Hvad Czaren angaar, erfarer vi af russiske Blade, at han er meget nervøs, at han forøvrig er venlig og snaksom, naar han ikke netop er forstemt; at han konfererer en hel Del med sine militære og administrative Rangspersoner, samt at han aflægger Besøg paa Hospitalerne, bringer Smaapresenter til de Saarede, tiltaler dem og tiltales af dem halvt som et ophøjet Væsen og halvt som en Fader. Om Storfyrstthronfølgeren lader derimod alle Beretninger til at tie, og Fyrst Karl af Rumænien kan heller ikke glæde sig ved eller ærgre sig over, at hans Liv i Felten bliver drøftet i videre Kredse. Kun den hidtidige russiske Øverstkommanderende, Storfyrst Nikolavs, bliver hyppigt omtalt og kritiseret. Man roser ham som en smuk, elskværdig Mand med et godt Hjerte og som en fortræffelig Soldat — ved Parader! Naar han rider ned ad Fronten og raaber med Tordenstemme sit „Bravo Malatsaï!“. (Bravo Børn!), medens han hilses af et tusindstemmigt Hurraraab, tager han sig glimrende ud. Men, tilføjer man, han er ingen alvorlig Mand, og han ødsler ligesaa hensynsløst med sine Undergivnes Liv og Lemmer som med Penge. Hvad det sidste Punkt angaar, er Forholdet det, at han har en kolossal Gjæld, og at han desuagtet fører med sig og underholder en hel Hob Snyltegjæster og disses Kreaturer. Der hersker i Rusland den Skik, at Prindserne af det kejserlige Hus oppebærer baade store Apanager og enorme Generalsgager etc., saa Folket efterhaanden har regnet ud, at der til dets Gavn og Glæde er brugt omtrent en Milliard Rubler af den kejserlige Familie. Og den samme Flothed, som Storfyrsten udviser overfor „det usle Metal,“ siger man, han medbringer til Ledelsen af Armeen. Derfor vil han vistnok ogsaa i Fremtiden mere blive Øverstkommanderende af Navn end af Gavn i denne Krig, som efter et russisk Blads Paastand „fra første Færd har været upopulær blandt Folket.“

Ørnefangst i Tyrol.

For den modige Mand ligger der en ejendommelig Tillokkelse i Faren. Medens Andre, der ved Lykke eller Tilfælde engang er undsluppen Faren, i Gjentagelsestilfælde sky viger tilbage for den, søger den Dristige den netop, naar han engang har lært den at kjende. Med uimodstaaelig Magt drager den ham frem til nye Vovestykker.

Tyrol, Sveitz og overhovedet alle Alpelande er en fortræffelig Skole for dem, der vil hærde og prøve deres Mod. Alpeboernes hele Liv er en uafbrudt Række dristige Vovestykker, hvad enten han forfølger Gemsen eller gaar paa Jagt efter Luftens vældige Herre, Ørnen. Efterat man Dage igjennem har ligget paa Lur .... saa i det gunstige Øjeblik fra sit sikkre Skjul at sende det gamle Ørnepar det dræbende Bly i Brystet — dertil behøver man vel et sikkert Øje og en rolig Haand; men naar dette Arbejde er gjort, begynder dog først det farlige Efterspil, hvilket sjelden Nogen er voxen, hvis Vugge ikke har staaet i de Lande, hvor allerede Ungdommen lærer roligt at se Faren i Øjnene. Højt oppe paa den stejle Klippevæg throner Ørnereden, og det gjælder nu at hente Ungerne ned fra den svimlende Højde.

Vor Illustration viser Læseren, hvorledes Jægeren stiger op ad vaklende Stiger, naar en fremspringende Klippe gjør det umuligt at hisse sig ned ovenfra ved Hjælp af et Reb. Det er intet let Arbejde at binde de snart flyvefærdige Unger, naar Grunden under Ens Fødder vakler, og man maa være forberedt paa i det næste Øjeblik at miste det faste Holdepunkt og styrte ned i den gabende Afgrund. Dertil kommer yderligere den ikke mindre vanskelige Tilbagevej, og selv den dristigste Alpesøn trækker sikkert Vejret lettere, naar han med sit Bytte lykkelig og vel igjen er kommet ned til Kammeraterne, hvis ængstelige Blik har fulgt ham paa den farefulde Vej.

Theater og Literatur.

Theaterugen har denne Gang ingen Nyheder bragt, men kun præsenteret nogle Repriser af ældre Stykker. Baade det kgl. Theater og Kasino har henvendt sig til det store Publikum med gamle Favoritkomedier; det første har draget „Brylluppet paa Ulfsbjerg“ frem fra flere Aars Hvile, Kasino har givet Frøken Petersen Azurine i „Luftens Datter“ til anden Debut. Det vilde aabenbart have været interessantere, hvis bemeldte unge Dame havde faaet en Rolle, hvori der overhovedet lader sig spille Komedie. Da nu ovenikjøbet Saugnumrene for hendes Skyld har maattet tages bort, er Azurine bleven en yderst blodløs Figur, der skulde være Hovedpersonen i Stykket, men ikke kan blive det, selv om man bevæger sig saa smukt, spiller saa forstandigt og ser saa godt ud som Frk. Petersen. Det blev Frk. Schwartz som Zigzag, der kom i Forgrunden og tog Broderparten af Bifaldet. Men hun har ogsaa her al Lejlighed til at lade sit livlige og talentfulde Spil komme frem. — Foruden „Brylluppet paa Ulfsbjerg“ har det kgl. Theater ogsaa spillet „Elskovsdrikken“ med Frk. Schou som Forpagtersken og derved givet den unge Sangerinde Lejlighed til at fejre en lille Triumf. Den vokale Del af Rollen kunde man vel vide vilde blive fortræffelig, men man overraskedes meget af den dramatiske Udførelse, i hvilken der var ikke ringe Lune. Hr. Bruns Nemorino derimod var intet Særligt for Sangens og næsten mere end daarlig for Spillets Vedkommende. — Paa Folketheatret endelig har man hele Ugen igjennem med megen Succes spillet „De røde Dominoer“ og vil nu i Begyndelsen af denne bringe Sardou & Holsts „Landsbyfolk“ paa Scenen. — Iaften vil paa Kasino sammen med „Luftens Datter“ blive opført „En Pilfinger,“ Farce i en Akt af William Brough.

Thomas Langes sidste Arbejde „Et Symposion“ (Gyldendalske Bogh. Forlag) er mindre en Novelle end en „Virkelighedsskildring.“ Der er ikke lagt synderlig Vægt paa en digterisk Udarbejdelse af Karakterer og Situationer, og man vilde have følt sig fristet til at kalde det Hele et Referat, hvis ikke den ejendommelige Sprogtone havde været, som paa én gang minder om kjøbenhavnsk Jargon og er i Slægt med Bibeloversættelsernes antikt-mystiske Udtryksmaade. „Indholdet“ er ellers dette: tre Ungdomsvenner har højtideligholdt deres femogtyve Aars Studenterjubilæum og tilbringer nu Natten med at fortælle hinanden saadanne Erindringer, som dels karakteriserer deres Ungdomsliv og dels har havt en bestemmende Indflydelse paa deres Fremtidsskæbne. Den fortræffelige Doktor beretter smukt og kraftigt om, hvordan han lærte at blive modig overfor Døden; de to Andres Skildringer er hentet fra hine jydske Egne, som udøver en saa betagende Magt over Langes Fantasi og Følelsesliv, og som han skildrer med en saa hemmelighedsfuld Begejstring. Man vil i de her meddelte Historier tro at finde Spiren til adskillige af Digterens mærkeligste Kompositioner, og den, som særligt søger Mennesket bag Værket, vil læse dem med stor Interesse. Men ogsaa de, der kun søge en rent poetisk Underholdning, ville lægge den lille Bog tilfredsstillede bort; thi de har tilbragt en Timestid i elskværdigt Selskab og har maaske selv i den Tid ... følt sig smittede af Elskværdigheden og den romantiske Blidhed.

Henrik Ibsens med saa stor Længsel ventede, fireakts Skuespil „Samfundets Støtter“ udkom kort før Bladet skulde lægges i Pressen. Det er et ypperligt Arbejde, hvorom vi idag dog kun skal sige: kjøb det og læs det!

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 57. Søndagen den 21. Oktober. 1877.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Rumænerne stormer Grivitza-Redouten foran Plevna.

Hvem min elskværdige Ledsager var.

Af Bret Harte.

— Halloj, De Fremmede der!

Stemmen var ikke stærk, men klar og gjennemtrængende. Jeg kigede frem og tilbage paa Bjergstien, hvor det første Tusmørke allerede begyndte at sænke sig, men kunde ikke opdage Spor af noget Levende. I Ellebuskadset foran mig Intet, langs Afgrunden bagved mig heller Intet!

— Øj — øj! De, Fremmede!

Denne Gang lød det lidt utaalmodigt. Det kaliforniske „Øj — øj!" betyder altid, at det er Alvor.

Jeg saae ivejret og opdagede nu først, at en tredive Fod højere oppe og parallelt med den Sti, hvorpaa jeg befandt mig, førte en anden Sti langs med Bjergvæggen, samt at oppe paa den holdt en lille Mand paa en sort Hest og saae, ud over de lave Buske, ned paa mig.

Da jeg var vant til at færdes i Bjergene, paatrængte følgende fem Punkter sig øjeblikkelig min Opmærksomhed. For det Første: at Stedet var ensomt og temmelig utilgængeligt og laa helt afsides fra Fragtmændenes og Guldgravernes vante Passage. For det Andet: at den Fremmede, som benyttede hin anden og mig hidtil ganske ubekjendte Sti, overhovedet vidste ulige bedre Besked med Lokaliteterne end jeg. For det Tredje: at han var bevæbnet til Tænderne. For det Fjerde: at han var bedre ridende end jeg. Og for det Femte: at jeg af Hensyn til disse Omstændigheder gjorde rettest i omhyggeligt at beholde alle mulige Tegn paa Mistillid eller Uro hos mig selv.

Den Tid, som gik med til at besvare hans Hilsen, var ogsaa tilstrækkelig til at lade mig komme til bemeldte Resultat.

— Tobak hos Dem? spurgte han.

Jeg havde Tobak og gjorde ham det forstaaeligt, idet jeg holdt min Tobakspung ivejret.

— Vel! Saa kommer jeg ned. Rid iforvejen . . . støder til Dem nedenfor det gamle Klippeskred.

„Nedenfor det gamle Klippeskred?" gjentog jeg uvilkaarligt. Det var en ny geografisk Opdagelse, og som ikke var mindre besynderlig end Opdagelsen af Bjergstien Nr. 2. Jeg var kommet den Vej over en halv Snes Gange og havde aldrig set Spor af en passérbar Forbindelseslinje mellem Bjergstien og den stejle Skrænt oven over. Ikkedestomindre hørte jeg, da jeg var redet et hundrede Skridt længere frem, pludselig en Raslen og Knagen i det lave Krat — derefter føg en Ladning Støv og Smaastene ud over Stien — og i næste Øjeblik stormede min nye Ven ned til mig under en Vinkel, som jeg ikke vilde have dristet mig til at beskrive, selv om jeg havde ført min prøvede Hest ved Tøjlerne. Der kunde ikke være mindste Tvivl derom — han var en glimrende Rytter. Atter en Kjendsgjerning, som man maatte lægge sig paa Sinde.

Da han kom ned paa Siden af mig, saae jeg, at jeg ikke havde taget fejl, hvad hans Figur angik. Han var ikke engang af Mellemhøjde og havde et yderst almindeligt Ansigt, hvori dog de store, køligt-graa Øjne vakte Ens Opmærksomhed.

— Det er et mageløst Dyr, De der har, bemærkede jeg.

Han var netop ifærd med at stoppe sin lille Pibe med Tobak fra min Pung, og idet han saae en Smule overrasket op, svarede han: „Javel!." Saa gav han sig — med en Mands nervøse Begjærlighed, som længe har maattet savne en saadan Nydelse — til at udpuste vældige Røgskyer, indtil han endelig mellem en Række Drag fik Stunder til at spørge mig, hvor jeg kom fra.

Jeg svarede: — Fra Lagrange.

Han saae et Øjeblik spørgende paa mig, men da jeg tilføjede, at jeg kun havde bedet der et Par Timers Tid, fortsatte han: — Jeg mente ellers, jeg skulde kjende hvert eneste Ansigt mellem Lagrange og Indian Spring . . . men jeg kan ikke huske, jeg nogensinde har set Deres, end sige da at jeg skulde vide Deres Navn.

Da jeg ikke brød mig om, at han skulde have mit Navn at vide, svarede jeg halvt leende, at det var meget forklarligt, eftersom jeg boede paa den anden Side Indian Spring. Han tog saa pænt ligegyldigt mod denne Tilrettevisning (om man ellers kunde kalde det en saadan), at jeg, bare for at være høflig til Gjengjæld, spurgte, hvor han kom fra.

— Lagrange!

— Og De skal til?

— Ja se . . . det beror nu ganske paa, hvordan Sagerne vil stille sig, og hvor langt jeg kan slippe frem uden denne her. — Han lagde, ligesom rent tilfældigt, Haanden paa Kavalleri-Revolveren i Læder-Sadelhylsteret — ligesom tilfældigt og dog paa samme Tid med en Mine, som om han vilde sige, at hvor han vilde „slippe frem med denne her", der slap han ogsaa frem.

— Men lige i Øjeblikket, tilføjede han: — tænker jeg ikke paa Andet end paa at tage mig en lille Ridetur sammen med Dem.

Der var intet Udfordrende i Tonen, det skulde da være, at dens Familiaritet let kunde lede En paa de Tanker, at han, enten jeg saa vilde eller ej, var Mand for at gjøre, som han havde sagt. Jeg indskrænkede mig til at svare, at dersom han havde i Sinde at gjøre en længere Ridetur end til Heavy Tree, blev jeg nødt til at laane hans Hest. Til min temmelig store Forbavselse svarede han roligt: „Ja, saadan maatte det vel være!" og tilføjede, at hans Hest stod helt til min Disposition, naar han ikke selv brugte den, og halvt, naar han brugte den. „Dick har allerede mangen en god Gang baaret dobbelt Vægt og gjør det ogsaa nok igjen, erklærede han. — Hvis Deres Øg der falder af, skal jeg gjerne rykke længere frem og gjøre Plads for Dem."

Jeg kunde ikke dy mig for at smile ved i Tankerne at forestille mig, en croupe bag den Fremmede, ridende Parade for Gadedrengene i Red Gulch, — men kunde samtidig ikke lade være at føle mig ganske besynderligt berørt af det Faktum, at „Dick allerede mangen god Gang havde baaret dobbelt Vægt." — „I hvad Anledning — og af hvad?" lød mit Spørgsmaal, som jeg rigtignok viseligt beholdt for mig selv. Stien førte i det Samme langs den stejle Klippeskrænt op til Toppen, og Vejen var her saa smal, at vi var nødt til at ride langsomt og En for En. Saaledes fulgte det af sig selv, at vi maatte afbryde Samtalen, og dermed forsvandt ogsaa Lejligheden for mig til at tilfredsstille min Nysgjerrighed, selv om han vilde have været tilbøjelig til at hjælpe mig i saa Henseende.

Vi blev ved at klattre langsomt opefter. Det grønne, bladrige Buskads veg Pladsen for smaa, afsvedne Naaletræer. Den nedgaaende Sol forgyldte de nøgne Klipper paa vor højre Haand og blændede vore Øjne! Som et graat Hav, hvor Dagens Hede endnu rugende holdt sig, laa Kløftens Fyrretræsskove neden under os. Roligt kom hist og her en af Bjergets Ørne svævende hen over dem; de dukkede ned i deres mørke Vover eller steg op i Linje med os og kastede saa den kæmpemæssige Skygge af et majestætisk bevæget Vingepar paa Klippemuren, som ragede op ved Siden af os. Da min Ledsagers Hest var min overlegen, kom han tidt et langt Stykke foran og vakte da hos mig den uvilkaarlige Antagelse, at han helt havde glemt mig, eller at han var bleven kjed af sin nølende Rejsefælle og vilde drage videre uden ham. Men han blev stadig holdende og ventede paa mig enten ved en Drejning eller paa et andet Sted, som egnede sig til at bede paa, eller han dukkede frem af et lavt og tæt Buskads, som spærrede Stien. Jeg var paa gode Veje til at hade ham saadan ganske skikkeligt, da han pludselig, efter en ny, uvelkommen Fremdukken, kom tæt hen ved Siden af mig og spurgte mig, hvad jeg — syntes om Dickens!

Dersom han havde ønsket at høre min Mening om Huxley eller Darwin, vilde jeg ikke være blevet mere forbavset. Men saa fik jeg paa éngang det Indfald, at han mente formodenlig en af Lagranges lokale Berømtheder og sagde sindigt: — De mener? . . .

— Charles Dickens. Ja, for De har dog vel læst ham? Hvad for en af hans Bøger synes De bedst om?

Jeg svarede temmelig forvirret, at jeg — hvad der virkelig ogsaa var Tilfældet — syntes godt om dem allesammen.

Han greb min Haand, trykkede den med en Varme, som aldeles ikke stemmede overens med hele hans øvrige rolige Maade at være paa, og udbrød: — Akkurat ligesom jeg, min Gut! Dickens er skam ingen Pjalt — det er en Tamp, der er Krummer i!

(Fortsættes.)

Livet i Folkethinget.

Klokken 8—9 om Morgenen har Livet endnu ikke rigtig begyndt at røre sig i og omkring Folkethingssalen. Omtrent ved denne Tid indfinder sig dog de første bladlæsende Rigsdagsmænd, som sædvanlig mødes af fejende og rengjørende kvindelige Væsner, inden de naaer Læsesalene. Disse har Vinduer i Flugt med Folkethingets, men nærmere den saakaldte „Zahlkammerport", hvor Opgangen er til Finanshovedkassen. Først kommer Ministerværelset, hvortil en Dør fører ind fra Folkethingssalen, derpaa to Arbejdsværelser med Haandbogsamlinger, og endelig de smukke, lyse, rummelige Læsesale med Frederik VII. Buste, J. F. Schouvs Billede m. m. Her findes de fleste inden- og flere udenlandske Blade og Tidsskrifter, hine særlig i Folkethingets, disse især i Landsthingets Læsesal; Salene er iøvrigt fælles for begge Things Medlemmer.

En Timestid senere, sædvanlig Kl. 10 — i den travleste Tid, naar Samlingens Ende nærmer sig, ofte Kl. 9 eller 9½ — besøges Læseværelserne gjerne meget flygtigt af de Medlemmer, som skal i Udvalg, inden disses Møder aabnes. Man sluger En „Leder" hist og en „Leder" her eller indskrænker sig til at spørge de tidligere mødte Bladlæsere, om der er Noget, man behøver at læse. Avislæsning hører nemlig til en Politikers daglige Brød; men ligesom Mangen udenfor Rigsdagen neppe kan faa det daglige Brød af Mangel paa Penge, saaledes kan en Rigsdagsmand tidt ikke faa dette sit daglige Brød af Mangel paa Tid. „Tid er Penge," siger Engelskmanden: jeg tvivler dog paa, at disse to Ting altid lader sig ombytte.

Efterhaanden indfinder sig Flere og Flere i Læsesalene. Der ej alene læses, men føres tidt livlige politiske Samtaler. Der kommer ogsaa Liv i Arbejdsværelserne, hvor mangen En fordyber sig i grundigere Læsning end den lettere Avisføde, — eller som Ordfører affatter sin Udvalgsbetænkning, — eller som Familiefader skriver et Brev til Hjemmet — o. s. v. Postkassen er lige udenfor paa Gangen. Hinsides denne er Bureauet i Virksomhed af den forskjelligste Art. Her klages over et udeblevet Blad; her modtages en ved Ordføreren afgiven Udvalgsbetænkning, eller afleveres et foreløbigt Aftryk af en saadan til ham; her renskrives en skriftlig Forespørgsel fra et Udvalg til en Minister, eller besørges dennes Svar tilbage til Udvalget; og her udleveres Adgangskort for Tilhørere; tyve Folkethingsmænd raader hver Dag hver over to Kort til Tilhørerpladsen og to hver over to til Damelogen (deres Navne findes paa Dagsordenen).

Livet tager til, naar Udvalgsmøderne er tilende, i Almindelighed en halv Times Tid før „Mødet i Salen" Kl. 1. Stærkest rører det sig i det saakaldte „Snapsthing," Konditoriet — hinsides Gangen mellem Bureauet og de Folkethinget nærmeste Udvalgsværelser —, det søges især af de Medlemmer, som har været i Udvalg og nu skal have lidt legemlig Oplivelse, inden Mødet i Folkethinget aabnes. Ikke mindre livligt er der i Læsesalene, hvor de nyeste med Formiddagsposten ankomne Provindsblade netop skal lægges ind, hvert paa sin Plads, i Hylderne paa Skabene; men ofte vandrer de stedlige Blade lige fra Rigsdagsbudets Haand og ind i vedkommende stedlige Rigsdagsmands. Snart farer det ene og snart det andet af Rigsdagens Bude, med de røde Tøjlapper paa Ærmerne, ind mellem denne eller hin læsende, spisende eller talende Gruppe for at meldes, at der er En ude i Forsalen, som vil tale med den eller den. Vedkommende afsted, — og han faar som oftest sin Gjæst med sig ind i et tomt Udvalgsværelse, naar det gjælder en Samtale under fire Øjne. Ja, det er utroligt, hvad Mangen har at betro sin stedlige Folkethingsmand eller et andet mere indflydelsesrigt Medlem, og utroligt, hvad Mangen tror, at en saadan kan bruges til at faa sat igjennem!

Forestaar en vigtig Forhandling, er det farligt for en Folkethingsmand, som har knap Tid, at vove sig over Forsalen udenfor Tilhørerpladsen og til Lokalerne hinsides denne: Finansudvalget, Toiletværelset, nogle Forsamlings- og Udvalgsværelser samt Formandens Værelse, som findes der. Han falder let i Armene paa en eller anden „Bekjendt," som beder ham endelig at skaffe sig en Billet — en ofte haabløs og altid meget tidsspildende Opgave! Hvem har Billetter idag? Dagsordenen efterses. Hvor finder han Nogen af de Nævnte? Har den eller den eller den ikke været her paa Gangen for nylig? Der er En af dem! „Har De en Billet tilovers idag?" — „Nej, begge mine er lovede bort allerede fra iforgaars!" Dette eller et lignende Svar gjentages af mindst de ni Første, man finder. Den Tiende har en tilovers. Efter at have løbet en halv Snes Gange frem og tilbage mellem alle de mange forskjellige Lokaler for at finde den Ene eller den Anden, havner den Ulykkelige endelig i Bureauet, faar den ledige Billet udleveret og giver den til den ventende „Bekjendt." Ved dennes Side staar en anden „Bekjendt:" „Aa, kan De ikke skaffe mig en Billet med?" — (Fortvivlet): „Nej, det er umuligt at opdrive flere Billetter." — Klokken ringer til Mødet. Den vigtige Forhandling skal aabnes, og den tjenstvillige Folkethingsmand maa opgive at faa sit, ofte ret vigtige, Ærinde udrettet dengang.

Formanden trykker paa en lille Knap i den venstre Side af sin Pult, og nu ringer det i alle Folke-

thingets Lokaler baade oppe og nede, baade paa det saakaldte „Bundtmagerloft,“ et langt, smalt, halvmørkt Værelse næsten over Indgangsdøren til Forsalen, i det Forsamlingsværelse nedenunder, hvor Højre plejer at holde sine Partimøder, i de største af Thingets 4—5 Udvalgsværelser, paa Gangene udenfor dem, i „Snapsthinget,“ i Læsesalen og i Arbejdsværelserne. I de sidste for begge Thing fælles Lokaler frembringer „Klokkens Lyd“ tidt nogen Forvirring, forsaavidt som Landthingsmændene, der har begyndt at samles „paa Slottet“ til det en halv Time senere begyndende Landthingsmøde, ikke strax er paa det Rene med, om det er Folkethings- eller Landsthings-Klokkerne, som ringer. Ventes en større og vigtigere Forhandling, er Tilhørerpladsen fuld for længe siden, medens man i selve Salen indtil et Øjeblik før Mødets Aabning kun ser en enkelt Folkethingsmand hist og her ordnende sine Papirer, nogle Stenografer ved det runde Bord foran Formandens Plads og maaske det ældste, høje, hvidhaarede Rigsdagsbud omdelende de nyeste Ark af Rigsdagstidenden eller Lignende ved Medlemmernes Pladser. Men et Øjeblik efter, at Formanden har trykket paa den lille blanke Messingknap, er det, som om pludselig alle Sluser aabnes indad mod Salen, og ind strømmer Folkethingsmændene i lange Rækker for at indtage deres Sæder. Kun naar meget vigtige Sager foretages, kan man vente at se Forhandlingen fulgt med fuldstændig Ro og spændt Opmærksomhed, og det endda kun i Begyndelsen eller naar Hovedtalerne har Ordet. Der udrettes meget Andet under Forhandlingerne. Der tilsiges til Udvalgsmøder; der omdeles Udkast til Betænkninger; der træffes Aftaler af den forskjelligste Art. Mødet i Folkethinget er tillige et Slags politisk Børs. Naar man har hørt Ordførerne og Ministrene, tager man sig ofte et lille Pusterum i Thingets Udenomslokaler. Skulde der uformodet blive forlangt Afslutning eller af andre Grunde forestaa Afstemning, vil alle elektriske Ringeapparater, som Formanden sætter i Bevægelse ved et Tryk med sin Finger, i tre Minuter atter fylde Thinget, om end kort iforvejen en Taler à la „Demosthenes med Stenene i Munden“ har saagodtsom renset det. Omtrent Kl. 3½ eller lidt senere behøver man ikke engang at være en saadan Taler for at kunne rense Thinget, ifald man er saa uheldig at faa Ordet netop ved dette Tidspunkt. De rigtige Kjøbenhavnere paa Tilskuerpladsen skal hjem til Middagsmaden, og de Folkethingsmænd, som ikke har spist Frokost umiddelbart før Mødets Begyndelse Kl. 1, eller som er komne saa sent, at de ikke har faaet læst Aviserne i Læsesalen, — de benytter nu Øjeblikket til at fjerne sig for at søge den henholdsvis legemlige eller aandelige Næring, hvortil de føler Trang. Den Ulykkelige, som da begynder sin Tale, ser Strømmen drage ud ad alle Døre næsten ligesaa stærkt, som Ordene strømmer af hans egen Mund. Det ærgrer ham. Derunder lider hans Foredrag, — og istedetfor at fængsle, renser det kun Salen desto raskere. Utaknemligt er det ogsaa, at faa Ordet saa sent under en Forhandling, at de Allerfleste alt længe har været længselsfulde efter en Afslutning; og det er da kun de smaa livlige Repliker, som kan gjøre sig Haab om at faa videre Ørenlyd.

Efter Mødet er Lokalerne mer eller mindre tomme i en Timestid eller to. Medens Gasblussene slukkes i Folkethingssalen paa nogle enkelte nær, ser man dog endnu hele Grupper af Medlemmer, som livligt forhandler Udbyttet af Mødet eller Lignende, indtil Naturen — det vil sige: Maven — bydende gjør sin Ret gjældende.

Klokken 7½ om Aftenen begynder i Almindelighed Udvalgsmøderne atter, medens samtidig Læse- og Arbejdsværelser befolkes paany. Før henved Midnat plejer Livet sjeldent at være forbi i Folkethingets Lokaler. Bureauet er da lukket for længe siden. Og allerede Kl. 9 indfinder Brandvagten sig, som med visse Mellemrum besøger hvert enkelt Lokale hele Natten igjennem, drejer en Nøgle om i Kontrolapparaterne, og atter forsvinder. Helt udslukt er Livet saaledes aldrig i og om det bevægede Folkething, saalænge Samlingen varer. Kun imellem Samlingerne hersker der fuldstændig Stilhed og Tomhed i de store Rum, hvor saamange heftige Tanker gjærer og udtales under Samlingerne. Ja, ej engang „mellem Slagene“ er der altid Ro. „Tømmermændene“ eller andre Haandværksfolk indfinder sig og gjør istand, hvad der er gaaet itu i dette store talende, hundredtungede Hoved, som kaldes Folkethinget, — ogsaa i dets „øvre Etager.“

Passepartout.

Turgènjev i sit Hjem.

Efter et russisk Blad.

Naar man ved Synet af Kavkasus med dens Kløfter og Fosse mindes om Lermontov og Puschkin, erindrer atter det ægte russiske Landskab i Guvernementet Orel og Tula En om Ivan Turgènjev, som i „En Jægers Dagbog“ og sine andre Skrifter har skildret natursandt og kunstnerisk de russiske Bakkedrags, Enges, Skoves og Mosers ejendommelige Skjønhed. I den Aarrække, som er forløben, siden hin Bog udkom, er der sket store Forandringer i disse Egne! Moser er blevet udtørrede, Skove ryddede, og kun hist og her møder Øjet en Stump Hedejord midt i den uendelige Mængde Marker.

Turgénjevs Landejendom ligger i den nordlige Del af Distriktet Mzensky, i Guvernementet Orel, nær Grændsen til Tula. Allerede langt borte fra kan man se Kirkens hvidtede Klokketaarn, som aftegner sig skarpt paa den mørke Baggrund af Havens Træer og Buske. Den smuktbeliggende Gaard er bygget paa en Bakke i Nærheden af Kirken og ikke langt fra den i russisk Stil opførte Skole. For Tiden ser her lidt øde og forsømt ud; men Haven med dens gamle Ædelgraner og vældige Ege er dog bestandig tiltrækkende, og man kommer uvilkaarligt til at tænke paa, at netop det Indtryk, den i sin Tid har gjort paa Digterens Sind, skyldes Turgènjevs dejlige Naturskildringer. Her har han tilbragt sin Barndom og Ungdom, og han er selv senere, idetmindste én Gang om Aaret og om end kun paa kort Tid, stadig vendt tilbage hertil. De af hans Værker, som spiller paa Landet, er just skrevne i dette Skjul.

Husets Façade prydes af en Veranda, som omrankes af Humle. Forresten tyder Intet, hverken de klodsede gammeldags Møbler eller de værdiløse Kobberstik, paa, at man staar i en af de berømteste Forfatteres Hjem. Men han har af Pietet søgt at bevare Alt, hvad der stammede fra gamle Dage. Et stort, gammeldags, gult Skjærmbrædt, som skjuler Sengen, en læderbetrukken Sofa, to smaa Borde, et Bogskab og to Stole — ja saadan ser her ud! Størst Interesse fortjener det omfattende og righoldige Bibliothek, som Digteren dels har arvet og dels selv anskaffet. Saaledes kjøbte han f. Ex. efter Kritikeren Belinskys Død hele dennes Bibliothek; og dette bestaar for Størstedelen af russiske Journaler fra 40rne, 30rne og 20rne, altsaa af Samlinger, som man ellers i det Højeste træffer i de kejserlige Bibliotheker.

Lad os nu kaste et Blik paa Værten i Huset. Ad en lille Sti, som førte hen til Verandaen, kom en høj, bredskuldret Mand med stort Skæg; han støttede sig til en Stok og gik med bøjet Hoved, langsomt, men fast. Da han kom hen i Nærheden af Huset, forstyrrede en eller anden Støj ham; han stod stille, løftede Hovedet, satte forsigtigt sin Pince-nez paa og saae sig noget aandsfraværende om; saa tog han igjen Pince-nezen af, og gik videre. — Han kom ind paa Verandaen, satte sig paa en af de grønne Bænke, der stod, løftede Hatten op fra Hovedet og tørte sin Pande; han er fuldstændig graahaaret, men Haaret er endnu meget svært og overskygger tildels den høje, solbrændte Pande. Det store, paafaldende hvide Skæg indfatter Underansigtet; og i de store, graa Øjne er der et Udtryk af Tungsind, som man kun sjeldent træffer gjengivet paa Portræter af ham. — — Saa kommer En hen til ham, og han begynder at tale. Den spinkle Tenorstemme svarer ikke rigtigt til det store Legeme og overrasker En i første Øjeblik; men man vænner sig til den. Han taler temmelig langsomt, uden at blive ilter, og indfletter kun nu og da aandrige Sammenligninger og Billeder. Men trods denne hans Jævnhed og hele bramfri Optræden er der over hans Væsen en ærefrygtindgydende Ro, som synes at være naturlig og medfødt. Man kommer uvilkaarlig til at tænke paa Goethe.

Den berømte Skribent er nu 57 Aar*) og har holdt sig fortræffeligt. Hans Helbred er iaar, da han ikke som i de nærmest foregaaende Aar, har været plaget af Podagra, ret tilfredsstillende. — Han indtraf i Maj Maaneds sidste Halvdel til Spasskoje-Lutovinovo, for her i Landlivets Ensomhed at skrive en ny Roman. Han skriver i de stille Nattetimer, ofte til Klokken 3, 4 om Morgenen. Dagen tilbringer han med at spadsere og med at ordne økonomiske Anliggender.

Under sit Ophold paa Landet iaar henvendte han fornemmelig sin Opmærksomhed paa den Aagerkarle-Klasse, som er voxet op med en saa uhyggelig Hurtighed. Baade Godsejere, Kjøbmænd og Bønder giver sig af med at aagre. „Det egenlige Livegenskab, det vil sige, det ene Individs Afhængighed af det andet, ytrede Turgénjev, da han talte om denne Kræftskade: — har vi faaet tilintetgjort. Vi har berøvet Peter hans Ret til at gjøre og lade med Ivan, hvad ham lystede. Men Livegenskabet existerer under en anden Form endnu den Dag idag. En Bonde, som er forgjældet, afhænger fuldstændig af Aagerkarlen; han er hans Ejendom. Dersom jeg var yngre og boede til Stadighed paa Landet, vilde jeg tage fat paa Sagen og behandle dette for Ruslands Fremtid saa overordenligt vigtige økonomiske Spørgsmaal i belletristisk Form.“

Det er almindelig bekjendt, at Turgènjev bedømmer sit Talent og sine Fortjenester med en vidtdreven Beskedenhed. „Det synes mig tidt, bemærkede han lejlighedsvis: — højst besynderligt, at man anser mig for en betydelig Forfatter, og det er virkelig ikke Forstillelse eller hyklet Beskedenhed. Nej, det gaar ganske naturligt til. Jeg har levet hele mit Liv blandt Mennesker, som ikke bekymrede sig om min literære Virksomhed, og mange af mine nærmeste Bekjendte kan ikke Russisk. Det er derfor let forstaaeligt, at jeg kun højst sjeldent føler mig som Skribent, og at der undertiden kan gaa Maaneder, hvor jeg ikke bliver mig denne Følelse bevidst. Kun naar jeg sidder ved mit Arbejde og har Pennen i Haanden, mærker jeg, at jeg er Forfatter!“ — — „Forøvrig, vedblev han: — veed jeg ikke, om det er en Ejendommelighed ved vor Nationalkarakter eller kun ved min egen Karakter, . . . men ethvert offenligt Udtryk af Henrykkelse er mig pinligt. Dersom jeg skulde vælge mellem en smertefuld Straf og en hædrende Fest, — vilde jeg uden Betænkning vælge det Første. Det hændes kun sjeldent, at jeg offenligt foredrager Noget, men ved saadanne Lejligheder staar jeg hele Tiden under Bifaldstilkjendegivelserne som paa Naale og længes utaalmodigt efter, at Ovationen skal høre op. Hverken offenligt Bifald eller Ros i Pressen har nogensinde gjort Indtryk paa mig. Derimod er det mig en stor Glæde at kunne læse mine nye Arbejder op for en Ven, hvis Anskuelser jeg sætter Pris paa, og at høre hans Ros.“*)

Om sin Maade at arbejde paa ytrede Turgènjev Følgende: „Den digteriske Skaben gjennemløber i Reglen tre Faser. En eller anden Karakter fængsler Opmærksomheden, man betragter den nærmere og tænker over den; desuagtet bliver den tidt ikke Hovedpersonen i det nye Arbejde, men kun en af Bifigurerne, — som dog kan være den nødvendige Forudsætning for, at Hovedfiguren overhovedet er blevet til. Denne Tid er den behageligste for Kunstneren. — Saa føler man Trang til at give det taagede Billede en fastere Form. Jeg udkaster da alle de Personers detaillerede Biografi, som kommer til at spille en Rolle. Derefter følger Sammensætningen af Fabelen, hvad der ialfald for mig ikke er noget behageligt Arbejde . . . og saa et flygtigt Udkast til Romanen i dens hele Sammenhæng. — Endelig kommer Udførelsen . . . hvad der undertiden kan være et meget vanskeligt Arbejde. Fuldstændig tilfreds føler jeg mig kun i det Øjeblik, hvor jeg sætter det sidste Punktum. Jeg plejer at skrive mine Fortællinger om en, højst to Gange og samtidig at omarbejde enkelte Detailler.“ — Paa Spørgsmaalet om, hvad for en af hans Fortællinger han selv satte mest Pris paa, svarede han: „Ja, det er det ikke let at sige saadan ganske nøjagtigt. Men der er en af mine Fortællinger, som jeg unægtelig læser med særlig Tilfredshed, hver Gang jeg i Anledning af, at der skal en ny Udgave, gaar mine Arbejder igjennem. Det er „Den første Kjærlighed“**) . . . Jeg opdigter kun lidt og beslitter mig paa at blive paa Virkelighedens Grund. I Novellen „Den første Kjærlighed“ fortæller jeg en virkelig Tildragelse uden Spor af Udsmykning, og naar jeg læser den, staar de optrædende Personer levende for mig.“

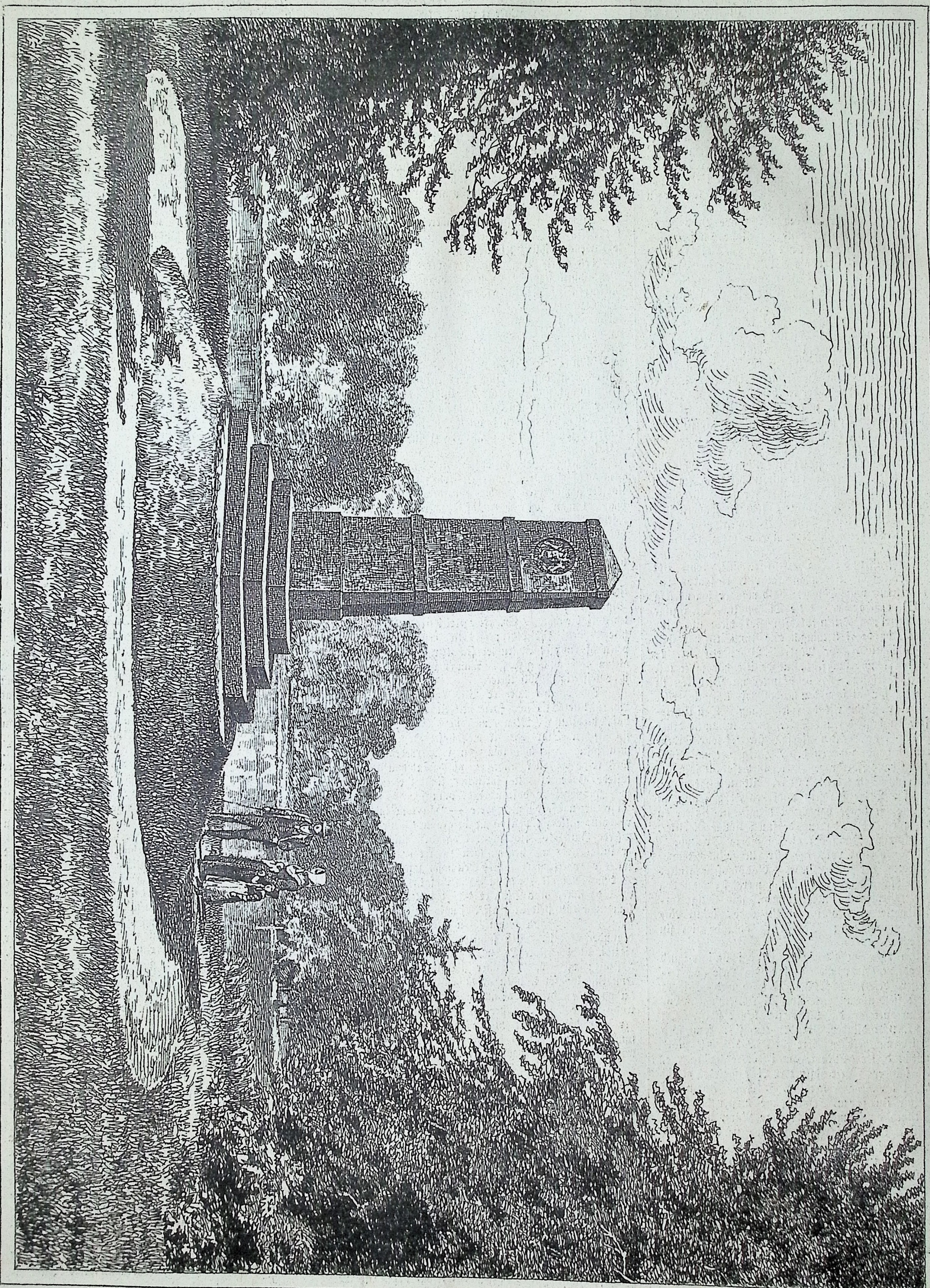
Samtalen kom saa til at dreje sig om den udenlandske Literatur. Om den moderne tydske ytrede Turgénjev sig temmelig skarpt. Tydskland har ikke Mangel paa Talenter, sagde han: — men de tydske Romanforfattere forstaar sig slet ikke paa at fortælle; selv Auerbach og Spielhagen er ikke Undtagelser i saa Henseende, undtagen maaske i deres første Arbejder. Dialogen er ligefrem umulig, og Situationerne er altid overspændt skildrede. Dersom en Elsker befinder sig alene med en ung Pige i et Værelse, ryster eller skjælver hun uvilkaarligt, og det kunde dog hænde i Virkeligheden, at hun ikke altid skjælvede og rystede. — Man

---

*) Denne Beretning er skrevet ifjorfjor. Romanen, hvorom der lidt senere er Tale, er den i „Nutiden“'s Nr. 55 anmeldte „Det unge Rusland“; og i den finder man ogsaa en Del Udfald mod de Aagerkarle, som længere fremme bringes paa Bane.

*) Turgènjevs literære og personlige Venner er Flaubert, Zola, Cladel, kort sagt de saakaldte franske Realister, hvis Paavirkning herhjemme kun har kunnet spores i Jacobsens „Marie Grubbe“.

**) Paa Dansk i „Smaa Fortællinger“ af I. T. (1872).

Æresstøtten i Lerchenborg Have.

En ny Aare.

har ikke Lyst til at læse tydske Romaner. Det er, ligesom man gik igjennem et Hotel, hvor man er taget ind tidt: man kjender hver eneste Krog. Skjøndt den engelske Literatur ogsaa slæber paa en antagelig Ballast, har den dog langt flere store og originale Talenter." — — Om Ruslands moderne Literatur bemærkede han: „De mangfoldige Livsstillinger, hvortil der i den sidste Tid er bleven aabnet Ungdommen Adgang, berøver utvivlsomt Literaturen mange Kræfter, men efter min Anskuelse vil dog ethvert ægte Talent slaa ind paa den rette Vej. Blandt disse Dages unge Skribenter er der Ingen, som er særlig godt begavet. Jeg skulde være en af de Første til med Glæde at hilse et virkeligt Talent velkommen!" — — —

Turgénjev gjorde i det Hele taget et saare gunstigt Indtryk paa mig. I Bevidstheden om sin legemlige og aandelige Kraft betragter han de forskjellige Fænomener indenfor Ruslands sociale Liv med dette klare og roligt forskende Blik, som altid udmærker ham. Tiltrods for sin Forkjærlighed for Vesteuropa baade elsker han oprigtigt og forstaar ogsaa Rusland og det russiske Folk. Men hans Kjærlighed til det er den højtdannede Mands Patriotisme og gjemmer i sig Ønsket om, at hans Fædreland maa nærme sig, om end kun en lille Smule, til det Ideal, som andetsteds allerede er virkeliggjort.

Mindestøtten i Grevskabet Lerchenborgs Have

Den 26de April 1877 var det 25 Aar siden, at Kammerherre, Lehnsgreve C. A. Lerche tiltraadte Besiddelsen af Grevskabet Lerchenborg. Ved Tiltrædelsen kunde, trods den afdøde Lehnsbesidders store Dygtighed og gode Vilje, de trykkende Tidsomstændigheder i Aarhundredets Begyndelse spores i flere Henseender; men i de forløbne 25 Aar har den nuværende Besidder vidst at bringe saagodtsom Alt i en saa fortrinlig Stand, at Grevskabet Lerchenborg nu er et af

Udenfor en Boulevard-Kafé i Paris.

Landets smukkeste, bedste og mest indbringende Lehn. Ligeledes har den nuværende Besidder, i Forening med sin Gemalinde, forstaaet at bevare et i høj Grad smukt og godt Forhold til sine Omgivelser og til Godsernes Beboere. Som Tak derfor har disse i Forening med mange Andre i Kallundborg og Omegn, der ligeledes ønskede at bevidne Ægteparret deres Højagtelse, ladet opreise en Æresstøtte i Lerchenborg Have til Minde om de forløbne 25 Aar.

Den 5te Oktober afsløredes Æresstøtten. Festen, som ved denne Lejlighed fandt Sted, indlededes af Formanden for Bidragydernes Komité, Hr. Provst Jensen i Uby, som i hjertelige Ord tolkede Dagens Betydning. Derpaa fandt Afsløringen Sted. Lehnsgreven aflagde saa sin og sin Hustrus hjerteligste Tak for den store Ære, der var vist dem, og indbød derefter samtlige Bidragydere, c. 1300, med deres Hustruer til et Festmaaltid, ved hvilket Lehnsgreven udbragte Skaalen for Hs. Majestæt Kongen og Sognefoged Søborg holdt Festtalen for Greven og Grevinden.

Paa et højt Sted i Lerchenborg Have, hvorfra haves en smuk Udsigt over Parken, er Æresstøtten rejst. Den er tresidet, med brudte Hjørner, og hæver sig paa 3 Trappetrin 12 Fod højt. Støtten er af poleret Granit og har to Portrætmedailloner og et Vaaben af Bronze, som er modelleret og ciseleret af Billedhugger O. Evens. Støtten bærer følgende Indskrift: Under Lehnsgrevens Portrætmedaillon:

Christian, Albrecht Lehnsgreve af Lerche.

Under Lehnsgrevindens Portrætmedaillon:

Cornelia, Emma, Sophie, Louise, Lehnsgrevinde af Lerche, født v. Tillisch.

Paa Bagsiden, under Vaabnet:

Denne Støtte rejstes af erkjendtlige Medborgere til Erindring om Tidsrummet fra 26de April 1852 til 26de April 1877.

V.

Pariserkaféerne.

Gamle Folk kan vistnok endnu huske den Tid, da det at besøge Kaféerne i den almindelige Bevidsthed slet ikke kunde rime sig sammen med at være et skikkeligt og moralsk Menneske. I ethvert Tilfælde ligger de Dage, da saadanne Lokaler var et fuldstændigt terra incognita for vore Damer, neppe udenfor den nulevende Generations Minde. Men som alt Andet har skiftet Habitus i det sidste Aarti, saaledes ogsaa Kafélivet. Fra Minister og Præst ned til den nybagte Student kan Alverden nu nyde ikke alene sin Frokost, men endogsaa sin Aftentoddy paa Kaféen uden Fare for at blive et mindre moralsk Menneske, selv i gamle Tanters Øjne, og naar det kgl. Theater Kl. 10—11 om Aftenen har kvæget Sjæl og Aand, rummer Stephan á Portas og Vincents Lokaler den første Time efter i Reglen adskilligt flere Gjæster af det smukke Kjøn end mandlige Besøgende. Selv unge Frøkener tager ikke i Betænkning at følge med, naar Onkel eller Papa finder paa at vise sig fra den spendable Side.

Og dog er det en bekjendt Sag, at vi Nordboere holder os til Hjemmet og i Grunden slet ikke leve paa Kafé. De kan saa maaske danne Dem en Forestilling om, hvorledes det maa se ud i en By som Paris, hvor to Millioner Mennesker ikke kommer paa Kaféen engang imellem som Undtagelse, men er daglige, husvante Gjæster der. Leve hjemme, tænke hjemme, spise og drikke hjemme, elske, lide og dø hjemme, det finder Pariseren baade kjedeligt og ubekvemt. Han maa midt ud i Offenligheden, paa Gaden, paa Kaféen, for at vise sig, som han er, for at snakke, for at lære, for at være lykkelig eller ulykkelig, for at tilfredsstille alle sin Aands eller sin Forfængeligheds Krav. Og det fra den Højeste til den Laveste. Kludesamleren har sin Kafé ligesaavel som Millionæren, og Californie eller l'Assommoir er en ligesaa komplet Parisertype som Kaféerne paa Boulevard des Italiens. De første overlader jeg dog til Dem selv at stifte Bekjendtskab med, hvis De har Lyst dertil, naar De under den kommende Udstilling gjæster Verdensstaden; om Boulevardkaféerne derimod skal jeg her, som Text til vort Billede, give Dem en foreløbig Forestilling. Under et senere personligt Besøg vil De have rig Lejlighed til at komplettere den.

Naturligvis er ogsaa den øvrige By oversaaet med Kaféer af alle Slags, men paa Boulevarderne præsenterer de sig dog i det frodigste Flor. De veed maaske, hvordan saadan en Pariserboulevard ser ud. I Midten den brede Kjørevej med dens uendelige, brogede Virvar af Alverdens Befordringsmidler, saa paa begge Sider af den Alleen med de smukke Træer, og inderst inde ved de glimrende Boutiker et bredt, asphaltbelagt Trottoire. Disse Trottoirer er saa at sige i hele Boulevardernes Længde — og det er et adskilligt større Stykke Vej end f. Ex. fra Frederiksberg Have til Slukefter — fuldt besatte med Borde og Stole fra de talløse Kaféer. Stueetagen i hvert tredie Hus næsten er Kafé. Den har sine to, tre store Saloner under Tag, er i Regelen aaben, mellem Piller, ud til Boulevarden og lægger saa derude sans façon Beslag paa hele Fortovet. Der er Ingen, der gjør Indvendinger. Pariseren befinder sig selv saa vel under Kaféens store Solsejl, at det aldrig kunde falde ham ind Andet end at betragte dette som det fornuftigste og brillanteste Arrangement af Verden.

Og disse Hundreder af Kaféer staar aldrig tomme noget Øjeblik paa Dagen. Selv i Tiden før Frokost eller lige midt mellem Frokost og Middag er der altid Gjæster nok, som har Lyst til at passiare en ledig Time hen mellem gode Venner, og kommer De umiddelbart før, under, eller lige efter Spisetiderne, kan det ofte falde vanskeligt nok at finde en tom Stol. Lad os lægge Beslag paa en lige fra Morgenstunden.

Det vil sige fra Klokken ti omtrent. Thi De maa huske paa: vi er paa Boulevardkaféen; dens Publikum vaagner kun undtagelsesvis før, og gjør den det, er det ganske sikkert Arbejdet, der kalder. Der findes upaatvivlelig mellem de flittige Parisere mange Morgenmænd, men de drikker deres Café au lait hjemme i al Hast, før de skynder sig paa Kontoret eller i Forretningen. Først mellem Klokken ti og elleve begynder Kaféens Liv, og det er paa denne Tid tilmed væsenlig Fremmede, der gjæster den. Den vegeterer en Time eller halvanden med morgengnavne Opvartere og avislæsende Rejsende, en ganske søvnig Ouverture til, hvad man senere faar at se og høre. Allerede ved Frokosttid bliver det imidlertid fornøjeligere. Men det er da rigtignok indenfor, at Livet koncentrerer sig.

Især paa de egenlige Frokostkaféer, det vil sige dem, hvor man spiser à prix fixe og for en Betaling af et Par Kroner — Varer af prima Kvalitet, naar man ikke just bruger Café Anglais eller maison dorée til Maalestok — serveres en komplet Frokost: en lille kold Indledning (Pølse, Sardiner, Rejer eller Sligt samt Smør), to Retter varm Mad efter eget Valg, Dessert og en halv Flaske Vin. Som De ser, er det efter nordiske Forhold ganske luxuriøst. Men selv den mindre velstaaende Pariser nøjes nødigt med Mindre, og paa de tarveligere Kaféer kan han ogsaa faa en saadan Frokost for en Franc eller lidt over. Paa alle disse Kaféer á prix fixe er der overfyldt ved Frokosttid. Hver Smule Plads er benyttet, og de smaa, firkantede Marmorborde staa saa tæt, at man akkurat lige kan passere mellem Rækkerne. En Dame ved en stor Pult, meget ofte selve Værtens Kone, holder Øje med, at den travle Stab af Opvartere betjener Gjæsterne rigtigt, udleverer Aviserne for det sjeldne Tilfælde, at Gjæsterne ikke selv har kjøbt dem i Kiosken og bragt dem med, samt paaser, at Opvarterne aflægger rigtig Betaling for de „Supplementer" (Tillægsretter), man muligvis finder paa at nyde. Der er en Støj og en Passiaren inde, en Rumlen og Tumlen udenfor, en Trængsel, en Kommen og Gaaen, som første Gang idetmindste vil gjøre Dem aldeles ør. Men Frokosten er superbe, og Deres demi-tasse — en lille Kop sort Kaffe, hvortil der altid hører Cognac, naar De ikke udtrykkelig forlanger sans petit verre — smager fortræffeligt bagefter ude i frisk Luft paa den nu livligt befærdede Boulevard.

Man spiser i Paris Frokost lige til Klokken To, og indtil Tre, Fire finder De derfor altid Trottoiret fuldt af Gjæster, som nyder deres Formiddagskaffe. Perioden til l'heure de l'absinth er da ikke ikke lang.

Denne for Paris ejendommelige Del af Dagen er Timen umiddelbart før Middag. Naar Pariseren er færdig med sit Arbejde Kl. 5—6, er Kaféen det Sted, hvor han plukker Bouketten af sit Otium. Mellem Forretningsbryderierne og de huslige Bekymringer, som dog i ethvert Tilfælde kan vente ham hjemme, selv om han fører det lykkeligste Familieliv, anbringer han en Times uforstyrret Velbefindende. Skal Pariseren forsømme Absinthtimen paa sin Kafé, maa han enten have ganske umaadeligt travlt eller slet ikke være skabt som en Pariser. Og da Middagen godt kan vente til Klokken Syv, halv Otte, bliver den fulde Time sjelden kortet af. Der er nok at faa Tiden til at gaa med, selv om de fristende Dominoborde ikke lokker. Og for Udlændingen er der det selvfølgelig dobbelt.

Boulevardlivet er paa sit Højdepunkt. Ude paa Kjørevejen ruller de elegante Ekvipager afsted til Promenadetouren ved Boulogneskovsøen, og flyder med Droskerl, Omnibusser og alle mulige andre existerende Kjøretøjer sammen til et fremadhastende, kaotisk Virvar, der aldrig faar Ende, og som Fodgængerne næsten maa have Øjne baade i Hoved og Nakke og Siderne for at kunne krydse uden Fare. Inde i Alleerne tripper de indkjøbgjørende Damer omkring og lader deres Holdning, deres Toiletter og deres nydelige smaa Sko beundre; og fra alle Kanter strømmer den mandlige Del af Befolkningen hen til Blomsterpigerne for at pynte sig med Knaphulsbouketter eller til Kioskerne for at hente de netop nu arriverende Aftenblade med sig paa Kaféen. Hvilken Myldren, hvilken Summen, hvilket uendeligt varieret Galleri af alle mulige Mennesketyper! Thi om end Boulevardkaféen fortrinsvis er den fasjonable Verdens Samlingssted, ser man dog, særlig i Absinthtimen, ingenlunde udelukkende sorte Hatte, sorte Frakker og penséfarvede Halstørklæder, — den ufravigelige Uniform for Øjeblikket for dem, som ubestridt vil hævde sig Gentlemansnavnet. Absinthen eller dens Stedfortræder, den med Kurakao blandede Bittersnaps, maa Alverden have, og da dens Pris, 50 Centimer, selv paa de fineste Kaféer ikke er stort højere end paa dem af anden, tredie og fjerde Rang, dumper selv Hyrekudsken og Blusemanden ikke sjeldent ind endogsaa paa Steder som Café Riche eller Café de Suède. Han sidder Side om Side med den ordensbehængte Officer, med Celebriteten fra Finantsverdenen, med den kulsorte Gentleman fra Afrika eller Englændertypen med de store røde Bakkenbarter og den uundgaaelige Rejsekikkert, med den i sin europæiske Dragt højst ulykkelige Kineser eller den burnusklædte Araber, kort sagt med Figurer fra Alverdens Hjørner og Kanter, tilhørende alle mulige Samfundsklasser og iførte alle mulige og undertiden ogsaa temmelig umulige Koustumer, Figurer, som Pariseren imidlertid er saa vant til at se, at de intet Øjeblik kan drage hans Opmærksomhed bort fra Mønstringen af de bekjendte Ansigter i Promenadevognene eller fra hans ivrige Passiar med Sidemanden, en Passiar, der under Absinthens oplivende Virkning bliver stadig mere og mere fyrig og ledsaget af stadig bredere og bredere Gestikulationer. Vil De se Pariseren, som han er, se ham i Udfoldelsen af hele hans sydlandske Liv, hans frie Ugenerthed, hans chevalereske Elegance, saa søg ham paa hans Kafé i Absinthtimen, og De vil ikke blive skuffet.

Først hendad Syv som sagt, eller ofte senere, kommer Middagstiden, og det er nu en Stund mere de egenlige Restaurationer end Boulevardkafeerne, der kan glæde sig ved overfyldte Lokaler. De fleste af dem serverer ganske vist ogsaa Middage à la carte for Lysthavende, men skjøndt baade Spise- og Drikkevarer er af allerførste Sort, kan de dog kun gjæstes af et begrændset Antal, nemlig af dem, hvem Guldstykkerne ligger meget løse i Lommen. Thi ligesaa billige de flydende Varer er, man nyder ude paa Trottoiret, ligesaa dyre Priser holdes der inde i de elegante Dinèrsaloner. For en enkelt Gangs Skyld kan man naturligvis dog staa sig ved at give et Par Louisd'orer for en Middag f. Ex. i Café Riche eller, bedre endnu, Café Anglais. Thi hvad man her faar at se i Retning af luxuriøs Servering, og hvad man prøver i Retning af gastronomisk Nydelse er ganske sikkert for de Allerfleste noget aldeles Uanet ligefrem.

Efter Middagstid befolkes Fortovsstolene igjen mere og mere. Henad Ti, Elleve er Besøget atter ligesaa talrigt som i Absinthtiden, det tager saa en Smule af indtil Tolv, og florerer paany i Timen umiddelbart efter Midnat, naar Folk kommer fra Theatrene — hvis Forestillinger altid hører op paa denne Tid — indtil Klokken Et, da Kafeerne lukkes. Man nyder først sin Kaffe og siden de forskjellige lette Drikke, der for Pariserne remplacerer vore Toddyer. En ægte dansk Kafégjæst, der om Aftenen paa en Pariserkafé vil tilfredsstille sine nordiske Vaner, vækker hurtigere Opmærksomhed end den mest broget kostumerede Indfødte fra alle de fire andre Verdensdele. Den «Carafon» Cognac, der serveres til ti Personer, hælder han i en eneste Toddy, og det er unægtelig noget aldeles Uset for Pariserne. De nøjer sig med deres „Bock" — fortræffeligt Øl, men kun saameget som det Halve af en halv Flaske hos os —, deres yderst svage Grog, et Glas vin chaud (varmt Rødvin med Krydderier) eller forskjellige kølende Limonader: Grenadine, Grosseille, Cassis o. s. v. Livet er der hos dem i Forvejen, uden at det behøver at kaldes frem af hidsende Drikke, og der er Intet, Pariserne foragter mere, end un homme ivre. Ja, Livet er der, og det baade hos Kafégjæsten selv og rundt omkring ham. I Absinthtiden bestod Besøget hovedsagelig kun af Herrer; efter Middag og om Aftenen derimod er det smukke Kjøn ikke mindre talrigt repræsenteret. Og det ikke blot af den lettere, eventyrsøgende Del af Hovedstadens kvindelige Befolkning. Den har sine Hovedresidenser længst oppe paa

de mindre fine Boulevarder, paa Café du Prince, Café Madrid o. s. v. og vover sig, undtagen promenerende naturligvis, kun højst undtagelsesvis ned til Boulevard des Italiens. Paa Café Riche, Grand Café og alle de utallige andre i Nabolaget vil De derimod altid, selv efter Midnat, finde Dem i saare pænt Dameselskab. Har De spist til Middag hos en parisisk Familie, er det endogsaa højst almindeligt, at Husets Værtinde som Aftenadspredelse proponerer et Besøg paa Kaféen. At den store, i saa Mangt og Meget udmærkede franske Hovedstad tre, fire Skridt længere ude paa Fortovet præsenterer en af sine Skyggesider, generer hende ikke. Hun er vant til at se den og betragter det hele lette Liv derude som en ganske naturlig Ting. Og hun er fremfor Alt saa naturlig selv, saa langt borte fra alt affekteret Pruderi, at det aldrig kunde falde hende ind at fingere Uvidenhed om Existensen af »ces dames«. Hun kan beklage den oprigtigt, som De og Enhver vil gjøre, der elsker den franske Nation og alt det Store, der er kommet og kommer fra den, hun kan beklage, at en Hovedstad, særlig hos et Folk med Franskmændenes Temperament, nødvendigvis maa rumme meget letsindigt Liv, og dog godt more sig en Aftenstund ved at se det som en af Siderne i et stort, uendelig rigt varieret Billede. Og som Andet præsenterer det sig i Virkeligheden ikke i Midnatstimen udenfor Boulevardkafeen. Sid der selv, helst en af disse Sommeraftener, da Alt er mættet med en stille, ren Varme, som uvilkaarligt faar Blodet til at gløde fyrigere selv i Nordboens Aarer, sid der og se disse uoverskuelige Rækker af brogede Menneskegrupper, af gestikulerende Hænder og Ansigter, der alle fortælle om sydligt Liv og Lidenskab med, naar det skal være, se Strømmen, som bølger forbi: promenerende Dandyer; rosenfølgende Piger; Familjefarer, som kommer fra Theatret; pyntede Grisetter og glade Soldater; gamle Stakler, der med deres Kroge samler Cigarstumperne op under Kafébordene; Parisere af alle Klasser og Udlændinge af alle Nationer; se som Forgrund de straalende oplyste Boulevardboutikker og bagved den travle Jagen, selv i Midnatstimen, derude paa Kjørevejen, — og sig saa, om det ikke er et af de mest fængslende Billeder, De nogensinde har set, hvormegen Lethed og Letsindighed der muligvis kan glide med ind i Rammen. Forhaabentlig faar De i Udstillingstiden til Sommer Lejlighed til at anstille et saadant Experiment. Først da vil De faa det rette Begreb om en Pariserkafé. Hvad jeg her har fortalt Dem er, som sagt, kun enkelte Smaating af et stort Materiale, Antydninger som Text til vort Billede.

Mac Adam.

Ralph og Blanca.

Fortælling af Robert Hamerling.

(Fortsat.)

„Hvis den Gamle nu kom!" sagde Blanca.

„Vi lod ham slet ikke komme ind!" svarede Ralph. „Jeg begynder at synes om det her. Naar vi blot blev her otte Dage, hvor anderledes vilde da ikke Alt komme til at se ud i disse Værelser. Jeg foreslaar, at vi bliver her, Blanca, saalænge det gaar! Lad os sætte os fast her, lukke Døren, forsvare os, og først overgive Pladsen, naar den umuligt kan holdes længer! Til en Forandring kunde jeg nok have Lyst til at sove i denne Silkeseng. Vilde det ikke være herligt at overvintre her? Den skjønne Sommertid, da det er fornøjeligt at slakke omkring paa Lykke og Fromme, er snart forbi. Ser Du!" vedblev han, idet han saae ud gjennem det aabne Vindue, „de store Popler der foran Havedøren strøer allerede deres Udbytte omkring i Luften, og Vinrankerne er allerede krøbne helt op over Muren til Kanten af Vinduet. Lad os overvintre, siger jeg igjen, og spærre den Gamle ude; han fortjener ikke bedre, end om han maatte hoppe omkring med Kragerne ude i Sneen."

Blanca lo. „Men naar dog tilsidst det Øjeblik kommer, da vi ikke længer kan holde Fæstningen, hvad saa? Tror Du, at man vil tilstaa os fri Bortmarsch? Jeg frygter for, at vi bliver nødt til at give os tilfange paa den forsmædeligste Maade!"

„Aldeles ikke!" svarede Ralph. „I det sidste Øjeblik smutter vi i Nødstilfælde ad Bagdøren ud i Haven og derpaa ud i Skoven."

Nu satte Parret sig til det gammeldags Piano. Det var forfærdelig forstemt og havde aabenbart ikke været rørt i flere Aar; men de lystige unge Folk spillede dog og sang og lo, opførte Duetter og hele Theaterscener sammen og fandt saa atter paa anden Morskab.

De gjennemstøvede, prøvede, og gjorde sig tilgode med Alt, hvad der i den gamle Harpagons Hænder var en Besiddelse til ingen Nytte.

„Da vi nu faktisk er Herrer i denne Villa," sagde Ralph spøgende, „saa maa vi overveje, hvorledes vi vil indrette os her. Fremtidig, mit kjære Barn, maa Du have Guldnaale i Haaret, istedetfor Grannaalene, som for Øjeblikket stikker i det! I Grunden føjede jeg helst alle Himlens Stjerner sammen til en Perlesnor for Dig, og fæstede Dig selve den gyldne Maane som Brosche i Brystet!"

„Hvor pragtfuldt," sagde Blanca, „er det ikke at se ud gjennem Vinduet! Derovre maa Solen gaa ned i Søen, og hvor behageligt maa det ikke være at spadsere i Aftenstunden Haand i Haand paa dette idylliske Grønsvær.!"

„Og hvilken Udsigt!" tilføjede Ralph. „Foran os Søens vidtstrakte, klare Spejl, bag os de hyggelige, skovbeklædte Bjerge, lejrede i den prægtigste Halvkreds omkring Villaen. Som Glædesblus vil vor Kjærlighedslykkes Ild flamme i Vejret paa disse Højder. —"

„Sværmer!" afbrød Blanca ham leende. „Den Gamle vil næppe give Kjærlighedslykken Tid dertil."

„Ikke et Ord mere om den Gamle," sagde Ralph. „Vi gjør Udfald, vi forsvarer os, vi jager den Gamle paa Flugt milevidt bort, vi provianterer os, vi skaffer herind, hvad vi har Lyst til!"

„Fremfor Alt," sagde Blanca, „maa vi have et nyt og godt Flygel herind, til hvis Toner vi kan synge Duetter, og de skjønneste Romaner, som vi da vil læse højt for hinanden, og en Mængde nye Komedier, som vi kan spille sammen — og til Stuerne og Haven alle mulige Blomster og de mest udvalgte Sangfugle —."

„Og smaa Kaniner," tilføjede Ralph. „Og Rideheste og Turtelduer og Hunde."

„Ja, idetmindste en Vindspiller!" udbrød Blanca. „Jeg holder saameget af Vindspillere, — de ser saa prægtigt ud paa Malerier ved Siden af stolte Damer i sorte Silkekjoler. Og saa, kjære Ralph, maa vi ogsaa have en af de store, slebne Glasbeholdere med forgyldte Kanter, fuld af de allerkjæreste smaa Firben og Salamandere og Skildpadder —"

„Ja, der har vi det!" udbrød den unge Mand. „Før plejede I Fruentimmer slet ikke at vide, hvordan I skulde tage paa Veje, naar I saae en Mus løbe forbi, faldt i Besvimelse over en Skildpadde, og taalte paa ingensomhelst Maade andre Dyr omkring Jer end Skjødehunde og Katte og Kanariefugle i Bur, og nu klapper I formelig Firben og Drager og Gud veed hvad for ækelt, slibrigt Kravl!"

„Ti Du blot stille, Ralph, det forstaar Du Dig slet ikke paa!" svarede Blanca alvorligt; „de smaa Firben er rigtig pæne Dyr! Og disse gamle, stive snirklede Møbler," vedblev hun, „dem kaster vi i Ilden og indretter os pænt og hyggeligt her; ganske simpelt, men behageligt. Kun mit Sovekammer maa idetmindste være ligesaa prægtigt, som det der!"

„Fuldstændig rigtig," sagde Ralph bifaldende; „det vil vi gjøre til et lille Paradis. Og det forbeholder vi os selv ganske alene. Ingen Tredie maa nogensinde sætte sin Fod i det. Der samler vi Alt, hvad der er smukt og prægtigt. Der bærer Du Purpurchemiser og Natkjoler af gult Silke. Tusind og én Nat skal virkeliggjøres der, og alle Slaraffenlandets Herligheder ovenikjøbet!"

Lige til de mindste Enkeltheder arrangerede man dette Vidunderværelse og hele det øvrige Husvæsen og Familieliv.

Af og til havde Papegøjen imedens ladet høre sit Bum, bum, bum! Men nu begyndte den pludselig at udstøde det samme Raab saa højt, at det gav Gjenlyd i hele Huset, og at de To ikke længer kunde høre deres egne Ord.

Ralph saae ud gjennem Vinduet og opdagede en gammel Fyr, som den, Tjeneren havde beskrevet ham, komme fra Byen op ad Bjerget.

Det var en udmagret lille Mandsskikkelse, med et grovtknoklet, rynket, stærkt grimaserende Ansigt, og smaa, ondskabsfuldt blinkende Øjne.

Ralph forlod Værelset, og da han efter faa Øjebliks Forløb kom tilbage, sagde han med et tilfreds Smil: „Saa, nu er Fæstningens Porte lukkede, Vindebroen er hejset op, Fjendens to Forbundsfæller er ved et dristigt Koup sat bag Laas og Lukke og gjort uskadelige, Murene er faste, og Besætningen trodser ethvert Angreb!"

(Fortsættes.)

Billedtexter.

Fra den russisk-tyrkiske Krig.

Under den forholdsvise Stilhed, som i den sidste Tid har herskat paa Krigsskuepladsen i Evropa, har de fremmede Blades Tegnere for Størstedelen indskrænket dem til at sende nye og bestandig nye Billeder af de allerede éngang skildrede Begivenheder. Saaledes bringer ogsaa vi idag en ny Skitse fra den oftere omtalte Grivitza-Redoute foran Plevna. Man erindrer, at det ved det tredie Angreb lykkedes Rumænerne at storme og erobre det haardnakket forsvarede Værk, — men at de rigtignok betalte denne Sejr med vel omtrent 4000 Menneskeliv! Forøvrig har som sagt tidligere Artikler her i Bladet givet de fornødne Oplysninger saavel om Stillingen som om Kampen.

En ny Aare.

„Hallo, Hallo, vi sejle og vi ro." Den gamle Sang lyder endnu ret ofte, naar raske Hænder griber fat om Aaren, og Baaden dandser let hen over Vandfladen. Tiden, der er gaaet, har ikke medført store Forandringer eller Forbedringer i den Maade, hvorpaa en Robaad bevæges, og først nu kommer der fra Amerika Meddelelse om, at travle Opfindere heller ikke have kunnet lade den gamle Konstruktion af en Aare, som vi jo Alle kjende, i Fred, men have begyndt at ville forbedre den. Den medfølgende Afbildning giver en Fremstilling af en saadan forbedret Aare, der er opfundet og patenteret i Amerika. Man vil af Afbildningen let forstaa dens Indretning, idet den omtrent paa det Sted, hvor den rager ud over Baadens Ræling, er delt i to Stykker, der er forbundne med hinanden ved en Vægtstangsarm. Man skal derved langt hurtigere og lettere kunne bevæge Baaden, men Hovedfordelen turde dog navnlig være, at den Roende, der benytter den nye Aare, sidder med Ansigtet mod Baadens Stavn og saaledes kan se i samme Retning, hvori Baaden bevæger sig. At dette maa medføre langt større Ro og Sikkerhed ved Benyttelsen er indlysende.

En Guldgraverbod.

„Den billigste og bekvemmeste Maade, paa hvilken man kunde blive en indflydelsesrig Mand i Byen, bestod i at staa bag en Disk, bære en eftergjort Diamantnaal og sælge Whisky" — saaledes skriver Mark Twain et Steds i sine fortræffelige Skitser fra de amerikanske Guldterritorier, og han tilføjer: „Prokuratoren, Redaktøren, Bankieren, Røveren, den falske Spiller og Knejpeværten indtog i sin Tid den samme Plads i Byen, og det var den allerhøjeste." Det er fra Egne af Verden, hvor slige Samfundsforhold endnu høre hjemme, vi har hentet vort omstaaende Billede, som præsenterer Vestens Guldsøgere i deres egenlige Hjem. Naar Arbejdet er tilende, samler Minegraverne sig under alle Betingelser i Kjøbmandsboden, selv om de ikke i Løbet af Dagen har været fristede til at aflægge en Visit paa dette Sted, der forsyner dem med alt Muligt, hvad de har Brug for i Retning af Livsophold og Livsnydelse, ligefra Vandstøvler og Uldtrøjer ned til Smørret, der i smaa Klumper svømmer omkring i en Vandbalje og fiskes op med Hatteskyggen. Som sagt, næst efter den egenlige Knejpe har Guldgraveren ikke noget bedre Hjem eller noget mere yndet Samlingssted end disse Territoriets „grands magazins", hvor han ved Siden af alle andre mulige og umulige Sager tillige kan faa sin Whisky, og det ikke blot paa Flasker, men ogsaa skjænket ud i Snapse og Toddyer. En Scene af Dagens Liv i en saadan Kjøbmandsbod præsenterer vort Billede. Om Aftenen derimod kjøbslaas der mindre, men snakkes og spilles til Gjengjæld saa meget desto mere. Man anbringer Overkroppen saa lavt som muligt og Benene saa højt i Vejret, som det lader sig gjøre, og medens man saa ret af Hjertenslyst driver sin Yndlingssport: at skraa og spytte omkap efter Kakkelovnen, drøfter man samtidig Dagens Begivenheder, det vil sige, hvad Minerne har givet af sig, hvilket Held den og den har havt med sig i dem eller i Spillet, hvilke Slagsmaal der har været, og hvilke Drab der er blevet begaaet. Thi ogsaa de hører til Dagens Orden i et saadant Gulddistrikt. Der er maaske nok lidt Overdrivelse i hvad Mark Twain skriver, men det maler dog Forholdene ganske godt. „Naar der kom et nyt Individ til Stedet", skriver han, „spurgtes der aldrig, om han var duelig, redelig, arbejdsom, men kun om han havde dræbt sin Mand. Havde han ikke det, saa sank han ned til at blive en betydningsløs Person; havde han derimod begaaet Drab, saa rettede Hjerteligheden sig efter Antallet af hans Døde. Det var svært at skaffe sig Anseelse og Indflydelse uden blodbestænkte Hænder; men dersom der kom en Mand, som havde et helt Dusin Menneskers Blod paa sin Samvittighed, blev han øjeblikkelig anerkjendt som god, og man søgte hans Bekjendtskab." — Selv i Kjøbmandsboden gaar det ved de offenlige Sammenkomster ikke sjeldent under en opstaaende Trætte, eller naar man bliver uenig om Spillet, blodigt nok til. En Landsmand, der selv blandt meget Andet ogsaa engang har figureret bag Disken i en saadan Guldgraverbod, fortæller os saaledes, at hos ham var hele Rummet under Disken fyldt med Sandsække. Naar Revolverne begyndte at plaffe løs, flygtede Bodens Folk og deres Venner ned mellem disse beskyttende Sække, der opfangede Kuglerne, og de laa da der i Stilhed, til Kampen var endt. Lystelige Tilstande unægtelig at leve under!

Regneopgave.

Forleden stod i Bladene, at i Kuglen til det nye Kirkespir til Aarhus Domkirke blev der indlagt alle de under Kristian den 9des Regering prægede Mønter. Hvad vilde vel de nys indlagte 33 Kr. 43 Øre med Renter og R. R. udgjøre om 500 Aar, eller hvilken Kapital vilde Kirken da være i Besiddelse af, om disse var blevne indsatte til Forrentning i Sparekassen i Stedet for at henlægges i Kuglen? samt hvor stor en Plads vilde nævnte Pengestykker, der nu fylde saa lidt i Kuglen, til den Tid (med Udbytte) fylde i Kirken. Ifølge Traps Beskrivelse har Domkirken en udvendig Længde af 148 Al., udvendig Brede af 37 Al. og indvendig Højde af 36 Alen. Den indvendige Længde kan anslaas til 110 Al., og en Trediedeel af Rummet antages at medgaa til Piller og andet Murværk.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Vaabenstilstand.

Rigtig løst af: Jens F Nielsen. — A. E. J. & Komp. — C. L. i Svendborg. — Iaigro i gfdis. — En Plankeværksrytter i Rudkjøbing. — Fætter Henrik fra G. — Almansor.

Indhold.

I Nebraska: Udsalg af Udstyrsgjenstande for Guldgravere.

Fra vor Boghylde.

De Dage, da „Henrik den Fjerde" opførtes paa det kgl. Theater, kunde man have været fristet til at kalde Shakespeare-Dagene. Det saae ud, som om den store Digter pludselig var bleven Tidens Yndling, som om Publikum var greben af — eller antoges at være greben af — en mægtig Interesse for ham. Ikke nok med, at Theatret spillede ham næsten hver Aften og stadig for fuldt Hus; nej ogsaa Boghandelen skød Minutskud til Ære for den udødelige Brite og udsendte i Løbet af faa Dage det ene Bidrag efter det andet til Kundskab om ham. Fra Immanuel Rées Boghandel kom saaledes Konewkas fine og morsomme Silhouetter „Falstaff og hans Fæller": — der er Dyden i det udydige Selskab, den unge Prinds Henrik, der er „Ridderen af den brændende Lampe", den rødnæsede Drukkenboldt Bardolph, der er først og sidst, blandt en hel Del andre fortræffelige Figurer, Falstaff selv, maaske ligesaa morsom og karakteristisk som den uimodstaaelige Skikkelse, man havde set komme ind paa Scenen. Og fra J. H. Schubothes Boghandel fik vi samtidig under Titlen „Shakespeares Liv og Værker" den første udførlige Fremstilling i vort Sprog af det Lidt, man véd om Digterens Livshistorie, af Kilderne til hans forskjellige Arbejder og af disses Forhold til den engelske Skuespildigtning før og paa hans Tid. Bogen, der bliver en 4—500 Sider, er forfattet af Tydskeren Rudolph Genée, som, hvis vi ikke husker fejl, med stort dramatisk Talent og uden at have Texten ved Haanden har deklameret (eller om man vil: spillet) hele Shakespeareske Dramer i forskjellige tydske Byer. Om hans Evne til at skrive Digterens Historie vilde det være forhastet at dømme efter det foreliggende første Hefte. Skildringen i dette af Theatrenes Indretning paa Shakespeares Tid er rigtignok hverken anskuelig eller udtømmende, og hans Omtale af de nærmest foregaaende Dramatikere løber ud i en subjektiv og derfor intetsigende Karaktergivning; men formentlig vil det Følgende overalt udfylde og tilføje, og Folk, som ikke iforvejen véd Besked med Shakespeares Liv og Virksomhed, vil under alle Omstændigheder have baade Interesse og Udbytte af Læsningen. Oversættelsen besørges af Hr. S. Birket Smith, der maaske burde have drevet Fordanskningen lidt videre, end det hist og her er sket; saadan gjør det da f. Ex. et underligt Indtryk, naar der i en dansk Bog siges, at det og det er ikke „som hos os", — at saa dette „os" ikke betyder os Danske, men tvertimod „os Tydske". Vigtigere er det forøvrig, at Genées Fremstilling aabenbart trænger til at korrigeres eller suppleres. Ved Omtalen af „Skjærsommernatsdrømmen" (S. 54) bør det fremhæves, at efter de sidste Undersøgelser er der ret god Grund til at henlægge dette Stykkes Fremkomst til Foraaret 1590 (herved faar ogsaa Genées Bemærkning mere Hold paa paa sig), og til S. 71, hvor Brugen af vexlende Dekorationer omhandles, maa tilføjes, at ialfald allerede Heywoods Stykke spilledes offenligt, om end paa et privat Theater. Maaske det ogsaa kunde have interesseret danske Læsere at høre, at Inigo Jones, som bragte hjem fra Italien Kjendskab til og Smag for et udviklet Sceneri, og som netop satte de hos Genée omtalte Stykker i Scene, — at han, siger vi, havde været i Christian den 4des Tjeneste og skal have bygget paa Frederiksborg.

— Hverken i „Wisbechs illustrerede Almanak" eller i „Folkets Almanak" for 1878, som begge er sendt os til Anmeldelse, træffer man Stort af æsthetisk Værd eller literær Betydning; naar man har nævnt Drachmanns Fortælling „Sølvskibet" — en prægtigt fortalt Historie med ikke faa stemningsfulde og fine Træk (i „Wisbechs Almanak") — og maaske har lagt til en pikant Bagatel af Goldschmidt (i „Folkets Almanak"), har man vistnok nævnt det Meste, af hvad der kan yde virkelig dannede Læsere Glæde eller Udbytte. Men her maa jo ogsaa anlægges en helt anden Maalestok; Spørgsmaalet er ikke længer, hvad der kan tiltale Folk, som læser hundrede Bøger om Aaret og forstaar det Bedste, men om, hvad der kan behage dem, som maaske ellers slet ingen Bøger læser, og som har en langt mindre forfinet Smag: thi det er for disse Sidste, Almanakerne udgives, og det er blandt dem, de udbredes i mellem halvandet og to hundred Tusinde Exemplarer. Naar man da betragter først de underholdende Bidrag under dette Synspunkt, har formentlig ingen af Konkurrenterne Synderligt at gjøre sig til af paa den Andens Bekostning. „Folkets Almanak" byder maaske nok lidt mere Afvexling og har maaske ogsaa et Par af de bedste Bidrag, — men den har til Gjengjæld ogsaa nogle af de tyndeste. Wisbechs største Fejl er Optagelsen af et Par „satiriske" Skitser, som slet ikke hører hjemme blandt Folkelæsning, samt Meddelelsen af adskillige fuldstændig meningsløse „Ordsprog": for det rene Nonsens bør dog fremfor Alle de ikke ivrigt Læsende være fri. — Hvad de belærende eller opdragende Bidrag derimod angaar staar „Folkets Almanak" forsaavidt øverst, som den ved nogle Artikler om Potteplanters Pleje, om Behandlingen af Hunde paa Landet samt om Oldsager har søgt at vække Læsernes Opmærksomhed for nærliggende Forhold og stræbt at hidføre heldige Forandringer i den gængse Optræden; men det maa dog tilføjes, at selv om man fastholder dette rigtige Princip: at gaa ud fra det Bekjendte, kan der godt gives ganske anderledes vigtige og heldige Oplysninger om „det Ubekjendte", og kan der gives ganske anderledes kraftige Stød til Reformer baade i det praktiske Liv og i Læsernes Anskuelser. Uheldigvis har den sidstnævnte Almanaks Udgivere, d'Hr. Thyregod og Rom, næppe tilstrækkelige Kundskaber til at kunne redigere en Samling, som ogsaa skal søge at belære Andre; de har saaledes optaget en historisk-touristisk Skildring, hvor hele Vilhelm Tell-Historien opremses efter den gamle historiske Kogebog. Det er imidlertid en bekjendt Sag, at Historien med Tell hører hjemme i Sagnets Verden og intet andet Sted; det med „Skuddet" er et fælles indogermansk Sagn, og den særlige Form, det har faaet i Svejts, skyldes den saakaldte Wielands- og Egilssaga. En svejtsisk Familie Geßler har rigtignok existeret; men de nye Forskninger har aldeles uimodsigeligt godtgjort, at der aldrig har været en Landfoged Geßler i de tre Skovkantoner, at Borgen Brunegg ikke i 1307 var i en Geßlers Besiddelse, at Borgen Küßnach (hvor Sagnet vil lade Geßler bringe Tell hen) aldrig har tilhørt en Mand af det Navn, — kort sagt, at vi ogsaa fra denne Side kommer ind paa Eventyrets Omraade. Nu gjør det jo ganske vist Ingen hverken klogere eller bedre, om han kjender netop disse Fakta; men vil man lære Folk Historie, skal man dog ikke netop lære dem historisk Usandhed, — og desuden benyttes disse Sagn (der har en ganske anden Betydning) jo ogsaa til at overvælde Folks sunde og ædruelige Sands med. — — Lad os endnu blot tilføje, af Forfatterne i disse Almanaker burde vogte baade paa deres Billeder og deres Sprog. Til „Hertugen af Clarendon" har vistnok kun faa Almanaklæsere det samme intime Bekjendtskab som Dr. H., og specielt i det lille Stykke „Bi-eb-Hans" (hos Wisbech) vrimler det af meningsløse Germanismer.

Af den nu sluttede Aargang Oktober 1876 — Oktober 1877 kan enkelte komplette Exemplarer erholdes til 10 Kroner pr. Stk. Ligeledes kan der faas enkelte Kvartaler (à 2½ Kr.) til Komplettering, og man erhverver ved Anskaffelsen af disse den samme Ret til Præmiebilleder, som om man i den paagjældende Tid havde været Abonnent.

Billederne fra Vilh. Pachts heliotypiske Institut.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 58. Søndagen den 28. Oktober, 1877.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Den russisk-tyrkiske Krig.

I Jantra-Kløften og ved Kizil-Tepe.

Læseren hår i den sidste Tid saa ofte hørt omtale den vildt-romantiske, en Mil lange Jantra-Kløft, som strækker sig fra Samovoden til Tirnova, at et Billede derfra maaske tør gjøre Regning paa at vække lidt Interesse. Vi befinder os her paa en Slags hellig Jord, idet nemlig de over hele Bulgarien berømte og prægtige Klostre „Den hellige Treenighed“ (Sv. Troitza) og „Kristi Forklarelse“ (Sv. Probrazenije) have deres Plads i denne Egn, hvor de ligger skraas overfor hinanden. Begge udmærker sig ved Storartethed og en i Sandhed malerisk Beliggenhed, og bebos hvert af 50—60 Munke, som mindre beskæftiger sig med Industri og Agerdyrkning end med at udbytte de Valfartendes Tro og Overtro. Alle mulige Kneb anses for gode, naar de blot kan skaffe de brave Brødre et behageligt Udkomme og fylde deres Skat- og Forraadskamre; de løser Folk fra at holde et givet Løfte, de lover at kurere Sygdomme i en Haandevending, kort sagt de paatager sig Alt, men ser unægtelig paa Lønnen. Munkene, hvoraf der er flere Tusinde i Bulgarien, har i det Hele taget været og er dette Lands største Plage: de udplyndrede og udsugede Befolkningen værre end nogen tyrkisk Embedsmand, og dersom Krigen kan rydde lidt op og lufte godt ud i deres Rækker, bringer den dog altid Bulgarien en vis Hjælp. Thi Klostrene har her hidtil været den groveste Uvidenheds og Overtros Hjemsted og har paa intet Punkt virket dannende eller udviklende paa de Indfødte.

— — Fra Lilleasien, hvorhen det andet Billede fører Læserne, kommer der, som man kan tænke sig, ikke hurtigt Illustrationer: de sidste telegrafiske Efterretninger har meldt om et vistnok afgjørende Nederlag for Muktar Paschas Armé, og den fremstillede Scene skriver sig fra et Slag, hvori samme Armé tilkæmpede sig en hæderlig Sejr. Det var den 25. August om Morgenen Kl. 2, at Korrespondenterne fik Nys om den Kamp, der stod for Døren. Gjennem Kars' stille Lejr gik det en Timestid i Retning ad Wesinkiøj og saa atter en Time, over vidtstrakte Stenmarker og mellem stejle Klippeskrænter, ret frem mod Jahnilar. Pludselig lød der langt borte Kanontorden, og saa stærkt Hestene kunde løbe, bar det nu afsted hen mod Tyrkernes yderste venstre Fløj ved Jahnilar, (højre Fløj havde Stilling mod Tajnalik og Uetsch-Tepe, Centrum øst for Subatan). Det var en dejlig Nat. Maanen stod højt paa den stjernebedække, staalblaa Himmel, hvor allerede bleggule, store Pletter dukkede op over Kavkasus' Toppe, som Herolder for den frembrydende Sol. Og nu kom Solen helt op. Store og lille Kavkasus og de omliggende armeniske Bjerge, med det syvtakkede Allahghöß i Midten, hævede sig frem dybt mørkeblaa; som flydende Guld skjød sig Horisonten ned mellem deres Toppe og Tinder, indtil Guldfarven efterhaanden blev blegere og

Jantra-Kløften ved Tirnova.

blegere og gik over i en ubeskrivelig blændende, sølvhvid Straaleglands, som saa en Stund efter veg Pladsen for et rødligt Flammehav. Og saa — efter 35 Minuters rasende Ridt, forbi Munitions-Karrer og Sygevogne og under Kanontorden og Bøsseknald — er man oppe paa et højt Punkt med vid Udsigt. Hist ovre er den lille Gruppe Høje, som pludselig stiger op fra Sletten, og hvor Russerne har deres venstre Fløj med en stor Teltlejr 5000 Metre længere tilbage. Tyrkernes Linie bevæger sig fremad som to sammenløbende Halvkredse, paa Højene og Skrænterne raser en vanvittig Kamp, inde mellem Kløfterne dundrer Skytset løs, og lange, fine Røgskyer stiger zikzakformede op. Først for en Time siden (altsaa Kl. 3½) var Striden begyndt, og den havde allerede udviklet sig til et stort Slag. Overalt laa der Lig og Saarede, 150 Stykker Skyts bragte „Manden med Leen“ deres forfærdelige Assistance — og i ubeskrivelig Ophøjethed, helt indhyllet i blændende Snemasser, hævede Ararat, klart og util-sløret, sit vældige Hoved og saae tavs paa den alvorlige Scene, som spilledes nedenfor dens Fødder.

Her kun nogle faa Notitser om Kampens Gang. Tyrkernes højre Fløj rykkede langsomt frem ved Tajnalik, og omtrent samtidig trængte i Centrum Mehemed Beys Infanteri de russiske Forposter tilbage, besteg fægtende Kezil-Tepes sydlige Side og stormede — Mehemed Bey med dragen Sabel i Spidsen for sine Folk — Stillingens med stor Haardnakkethed forsvarede højeste Punkter. En Time senere var Tyrkerne Herre over dem og beholdt dem tiltrods for den rasende Ild og de energiske Forsøg, Fjenden gjorde paa atter at fordrive dem derfra. Omtrent Kl. 11 om Formiddagen blev dog disse Forsøg opgivne, og Hovedslaget stod nu omkring Landsbyen Subatan, hvor det en Tid lang saae ud, som om Tyrkerne skulde trække det korteste Straa: da, henad Middagstid, indtraf i rette Øjeblik Achmed Pascha med friske Tropper. Russerne blev kastet ud af alle deres Stillinger, og dengang Geværilden c. Kl. 4 om Eftermiddagen sagtnede af, havde de med deres Reserver søgt tilbage til deres Lejr ved Paldirvan, hvor stærke Vognkolonners Afmarsch og ilsom Opbryden af Telte vidnede om den Forvirring, der herskede i Hovedkvarteret. Tyrkernes Sejr var fuldstændig, — og Muktar Pascha havde paany befæstet sit Feltherre-Renommé og forøget den blinde Tillid, hans Officerer og Soldater nærede til ham. Strax, da Slaget var afgjort, rettede han fra Felttelegraf-Stationen paa Kezil-Tepe et Telegram til Sultanen, hvori det hed: „Jeg og alle Officererne og Soldaterne i dit fjerde Armékorps er lykkelige ved, paa din ophøjede Fødselsdag at kunne lægge for dine Fødder en glimrende Sejr, som vi har kjøbt med vort Blod. Vi beder Dig tage naadigt mod denne i Ærefrygt budte Gave og mod vor Ed: at vi Alle med Glæde vil offre Liv og Blod for din ophøjede Thrones hellige Sag og for vort dyrebare Fædrelands Uafhængighed og Storhed.“

Ralph og Blanca.

Fortælling af Robert Hamerling.

(Sluttet.)

Ralph tog derpaa fra den Gamles Klædeskab en storblomstret Slaabrok og en Fløjelskappe og iførte sig dem, medens Blanca hentede Tøj fra et Skab, der stod ude i Forværelset, og paa tilsvarende Vis klædte sig ud med Husholderskens Dragter. Efterat de havde udstaferet sig saaledes, at han kom til at ligne den gamle Harpagon saameget som muligt, og hun Husholdersken, hvorved deres Øvelse som Skuespillere kom dem tilgode, traadte de Begge ud paa Balkonen og tog i Ro og Mag Plads der. Ralph røg af en lang Pibe, som han havde fundet, Blanca fordybede sig i en gammel Postil, som hun ligeledes havde laant fra Husholderskens Skab.

Den Gamle opdagede de Fremmede oppe paa Balkonen og blev forfærdet. Det var jo ligefrem et Slags Spejlbillede af ham selv og den gamle Veronika. Et Øjeblik blev han staaende, slaaet af Forbavselse, og derpaa vilde han hurtigt gaa ind i Huset. Men Døren var lukket. Han bankede stærkt. Men der var Ingen, der lukkede op. Kasper! Veronika! raabte han utaalmodigt, idet han vedblev at sende giftige Blik op til Balkonen.

Men Kasper og Veronika fandt deres egen Dør spærret udvendig fra og kunde ikke hjælpe ham.

Han bankede igjen, og da det Ingenting nyttede, raabte han tilsidst til dem oppe paa Balkonen, hvis tavse Ro irriterede ham endnu mere. Hvad det skulde betyde? spurgte han. Med hvilken Ret de saa uforskammet gjorde sig det bekvemt i hans Hus?

„Min Herre,“ svarede Ralph og bøjede sig ned fra Balkonen, „er det en Manér for en dannet Mand at anmode om Gjæstevenskab i et anstændigt Hus? Istedetfor roligt at banke paa Døren og aflevere Deres Kort larmer og skriger De op, som en drukken Mand, der ved Nattetid vil ind i en Knejpe, hvor der allerede er lukket!“

„Det er mit Hus!“ raabte den Gamle og begyndte derpaa igjen at rase, og truede med at ville hente Politiet.

„Ja, gjør De det,“ sagde Ralph, „og faa saa med det Samme Numret at vide paa Deres Bolig. De lader til at have glemt det, og De vil da nok opopdage, at De befinder Dem i en Vildfarelse, naar De tror, at —“

„Kasper! Veronika!“ skreg den Gamle. Han foer i sin Vrede omkring som en Vipstjert og satte forfærdelige Ansigter op.

„Min Herre,“ sagde Ralph, „jeg siger Dem igjen, at vi ikke tager mod Nogen. Jeg beder Dem, lad Folk i Ro, der ikke forlanger Andet end Lov til at nyde deres Hvedebrødsdage i Fred!“

Ny Banken paa Døren. „Kasper! Veronika! i Djævlens Navn luk op, eller jeg —“

„Ærværdige Olding,“ begyndte Ralph paany. „Kom ikke Døren for nær! Vor Lænkehund er bidsk, og vor gamle Pige fører en skarp Kost; hun forstaar sig paa at feje paatrængende Svaler bort, der absolut vil have hjemme her!“

„Væk fra min Balkon!“ raabte den Gamle ude af sig selv af Raseri; „væk, frække Pak, eller jeg kaster Jer denne Kampesten i Hovedet!“

„Vi har udmærkede Fluesmækkere heroppe,“ sagde Ralph, „og skal nok vide at forsvare os mod Folk som Dig.“

„Og det vover man at byde mig, Ejeren af Huset!“ raabte den gamle Harpagon dernede og spyttede omkring sig af Raseri.

„Saa gammel som De er og saadanne Fastelavnsløjer!“ sagde Ralph leende deroppe. „Skammer De Dem ikke, Herre! Gaa Deres Vej! De ser, at man her slet ikke har Tilbøjelighed til at gaa ind paa Deres plumpe Spøg!“

„For Pokker, hvem driver plump Spøg, De eller jeg, Herre?“ raabte den Gamle. „Luk op! Nu siger jeg det for sidste Gang!“

„De hyler jo,“ svarede Ralph haanligt, „De hyler jo for at komme ind, som om det stormede og haglede udenfor! Hvad vil De her i dette prægtige Vejr? De kan trøstigt fortsætte Deres Vej i det Fri endnu en Stund uden at frygte for at faa Dem en Snue paa Halsen!“

Den Gamle dernede sagde ikke Mere. Rasende styrtede han afsted for at hente Hjælp hos Politiet og Nabofolkene.

„Skade, at vi ikke havde noget Publikum!“ sagde Ralph til Blanca. „Vi har spillet den Komedie ganske godt, men den Gamle var dog den Bedste.“

Det lystige Par havde altsaa en kort Frist. Det benyttede den til at betragte Egernet, der kom ned fra Skoven og dandsede langs et Gjærde, hvorpaa det svang sig op i et stort, gammelt Valdnøddetræ for at plyndre det og bære dets Frugter bort til sine Vinterforraad.

Efter et Kvarters Forløb kom den Gamle tilbage med en trivelig Herre ved Siden af sig, paa hvis Embedsfrakke Metalknapperne blinkede i Solskinnet, og som med et stort, kulørt Lommetørklæde tørte sig Sveden af det skaldede Hoved. Det var Politimesteren. Foran ham gik et Par bevæbnede Vogtere af den offenlige Sikkerhed, og til dem sluttede sig en Skare Nabofolk, der var strømmede til ved Efterretningen om denne mærkelige Tildragelse.

En fingeret blind Betler, der sad i Nærheden paa en Bro, skjulte sig bag Buskadset, da han saae Retfærdighedens Haandhævere nærme sig. Men den gamle Harpagon trak ham frem ved Kraven og angav ham for Politiet som Landstryger. — Nu var Flokken kommen hen til Huset. En høj Mand i Skjorteærmer, med et sodet Ansigt, traadte til og begyndte med nogle Jernredskaber at tumle med Dørlaasen.

Det Øjeblik kunde ikke være langt borte, da de to lystige Fugle blev nødt til at flygte ad Bagdøren ud i Skoven, som de havde talt om. Men netop som de vilde til at forlade Værelset, blev der pludselig raabt bag ved dem: „Blanca, Blanca!“

Det var, som om Nogen indtrængende holdt dem tilbage.

Forbavset vendte de sig om. Der var ingen Anden i Stuen end den gamle Pappegøje, der i dette Øjeblik atter engang faldt paa at udstøde istedetfor sit sædvanlige Yndlingsraab hint ældre, halvt forglemte. Medens den med stor Livlighed hoppede frem og tiltage, gjentog den det i Et væk.

Ralph og Blanca saae paa hinanden uden at kunne forstaa et Ord deraf. Men pludselig udstødte Ralph et lille Skrig, og Blanca vidste ikke, om han var bleven gal, eller hvad der ellers gik af ham; han styrtede hen til hende, rev en Medaillon til sig, som hun bar om Halsen, aabnede den, kastede et Blik paa den, og gav sig saa, uden at sige Nogetsomhelst, til som en Forrykt at dandse rundt i Værelset med Blanca.

„Veed Du, hvad jeg opdager?“ fremstødte han endelig, da Vejret gik fra hende. „Hvem er denne Dame?“ vedblev han, idet han pegede paa det i Medaillonen indesluttede Miniaturbillede.“

„Min Moder!“ svarede Blanca.

„Godt! Betragt saa engang Billedet her paa Væggen!“

Han tog hende og løftede hende paa sine kraftige Arme i Vejret, indtil hun var i Stand til at se Billedet rigtigt, til Trods for Skyggen, som faldt hen over det.

„Hvem er det?“ spurgte Ralph.

Blanca gled næsten afmægtig ud af hans Arme og ned paa Gulvet.

„Gud i Himlen, vi drømmer dog vel ikke?“ udbrød hun med en Stemme, der rystede af Bevægelse. „Det maatte jo altsaa nu pludselig være blevet bevist,“ vedblev hun, „at —“.

„At Du er den retmæssige Arving til dette Hus,“ afbrød Ralph; „ja ganske rigtigt, og at den gamle Harpagon —.“

„Maa blive udenfor,“ supplerede Blanca, „hvis jeg ikke benaader ham, den gamle Synder, der, som det nu bliver mig klart — gamle, længst glemte Erindringer dukker atter op i min Sjæl — skaffede den lille Blanca tilside, overleverede hende til Direktøren for en omrejsende Skuespillertrup —.“

„Ja, og uden Tvivl ved Hjælp af bestukne Vidner paastod, at hun var død, for at skaffe hele Arven over til sig.“

„Nu bliver vi, Ralph!“

Han tog hende atter om Livet og svang hende højt i Vejret af Glæde; tog hende derpaa som et Barn paa sine Arme og kyssede hende ømt.

De ilede derefter ned til Husets Port, aabnede dennes Fløje paa vid Gab, og stod pludselig der smilende, som beredte til at modtage kjære, velkomne Gjæster, hvorover den Gamle og Politimanden var yderst forbavsede. De tøvede da ogsaa et Øjeblik med at træde ind, indtil de blev skudt frem af de Nysgjerrige, som trængte bagefter.

Men allerede i dette Øjeblik fløj Blanca den Gamle om Halsen med det Udbrud:

„Kjender Du mig da ikke, Onkel? Jeg er jo din Niece, din Niece Blanca, som Du saalænge havde troet død og nu har gjenfundet!“

Saaledes udbrød hun, og ligesom tidligere med Ralph, saaledes dandsede hun nu ellevildt omkring med den Gamle. Men dennes Knæ nægtede snart at gjøre Tjeneste. Rystende og skjælvende lod han sig falde ned i en Stol, og han vilde sikkert være sunken i Afmagt, hvis ikke Blanca stadig havde holdt ham vaagen med de Ord: „Kjæreste Onkel, det er jo mig, din kjære Niece!“

Hvad skulde han gjøre? Det var hende! Hun levede! Hun vidste Alt.

Idet han stadig igjen sank tilbage i sin Stol, lukkede han Øjnene og overvejede Sagen, medens Pappegøjen blev ved at skrige sit „Blanca, Blanca!“

Tilsidst rejste han sig, fik med Besvær nogle Ord frem som Hilsen og erklærede med en noget sur Mine til de Tilstedeværende, at det Hele beroede paa en Misforstaaelse, paa en Spøg af de to unge Folk, der var hans Slægtninge. Samtidig saae han paa Politimanden med et Sideblik, som om han ønskede ham Pokker ivold. Denne tykke, korpulente Herre tørte sig atter med sit store Tørklæde Sveden af Panden, og da han ikke rigtig vidste, hvad han skulde tænke, saa tænkte han slet Ingenting.

De Andre af Flokken stod der og gabede og saae ud som Folk, der er tilbøjelige til at fordre deres Penge tilbage ved Theaterkassen, fordi den averterede Forestilling er blevet forandret.

Med nogle faa, takkende Ord vilde den Gamle tage Afsked med de tilkaldte Hjælpere. Men den muntre unge Kone afbrød den Stammende, idet hun i sin „kjære Onkels“ Navn anmodede alle de Tilstedeværende om at træde indenfor og drikke et Glas, hvortil da ogsaa den Gamle maatte gjøre gode Miner, hvad enten han vilde eller ej, medens hun selv strax skaffede Alt tilveje og agerede Værtinde paa den mest spendable Maade.

Den gamle Harpagon fandt sig i sin Skæbne. Blanca overlod ham en Del af den hende tilfaldende Mødrenearv, men Villaen maatte han romme og fik ikke Lov til at tage Andet med sig end Lænkehunden Mordax og den gamle Husholderske. Det unge Par derimod indrettede sig omtrent saaledes, som det var blevet aftalt ved den guldgule Tokajer. Kjærligheden, Livsnydelsen, Ungdommen og Poesien vare dragne ind med dem. En Luftning af det friskeste Liv bølgede fra nu af gjennem de tidligere saa beklumrede Værelser. De kvidrende Fugle, ja endogsaa Fluerne blev taalte, og over Døren byggede Svalerne uhindret deres Rede.

Den gamle Papegøje blev, som det forstaar sig af sig selv, hos det lykkelige Par.

Da der var gaaet et Aar, skjænkede Blanca sin Ralph en dejlig Dreng, og Fuglen hilste festligt hans Komme ved hundrede og en Gang efter hinanden at udstøde sit „Bum", som ved en Kronprinds Fødsel.

Fra Kirke til Kirke.*)

Af Eli Frère.

I.

Methodisterne.

Hvis De nogensinde har forvildet Dem i det gamle Nyboderskvarter, er det maaske gaaet Dem, som det oftere er gaaet mig, at De over den lave Husrække har skimtet et Spir, og saa har De vidst, at De ikke var langt fra Grændsen for alle Plante- og Dyregaderne. Har De fulgt den Anvisning, Spiret gav Dem, er De kommet ud paa Rigensgade og har staaet overfor en smuk lille Kirkebygning uden alle kunstige Udbygninger eller Forsiringer, opført af røde Sten, med et smukt Taarn og en Lygte paa hver Side af den store Egetræs Indgangsdør. Det er Methodisternes Kirke.

Naar man er kommen ind gjennem Døren og er stegen nogle faa Trappetrin op til en af de mindre Sidedøre, træder man ind i det Rum, hvor Menigheden holder sin Gudstjeneste. Det er en stor Sal, uden Hvælvinger, men med et fladt, i blaafarvede Terner afdelt Loft, store rundbuede Vinduer langs Siderne, og Gulvet opfyldt af lange Rækker Bænke. Man vil forgjæves lede efter nogetsomhelst Billede; ikke engang et Alterbillede findes der, thi Methodisterne holde strengt paa det, der hos dem er det andet af de ti Bud: Du skal ikke gjøre Dig noget udskaaret Billede osv. — Over Indgangsdøren er Orgelet, og ved den modsatte Væg, der er forsynet med forskjellige Indskrifter, hentede fra Biblen, findes en Forhøjning, hvorfra Prædikestolen hæver sig, og hvor der desuden til Præstens Afbenyttelse er hensat en Sofa og et Par Stole. Fra den nederste Del af Prædikestolen udgaar Alterbordet, og uden om Forhøjningen er Gitteret med Knæleskamlerne som foran det protestantiske Kirkealter. Den hele Sal gjør et simpelt, men smukt Indtryk, om den end ikke har det højtidelige Præg, som vi er vante til at søge ved en Kirke.

Lyden af Klokken fra Taarnet giver Gjenlyd i Rummet, og lidt efter lidt komme Menighedens Medlemmer ind og indtage deres Pladser. De ere ikke mange, og de fylde kun lidt paa de talrige lange Bænke. Den største Del af dem synes at henhøre til Haandværkerstanden; det er ikke Mange, som se ud til at staa højere derude i Verden, og vil man gaa i Kirke for at studere Moderne, skal man ikke gaa ind i Methodistkirken, thi Søndagspynten spiller ikke nogen Rolle derinde. Naar de komme ind og have valgt sig en Plads, knæle de ned, lægge Haanden over Øjnene og bede; enkelte af Mændene bøje blot Hovedet og tildække Ansigtet, men de fleste gjøre Knæfald ligesom Kvinderne.

Der kommer en smuk, ung Pige med to Børn ved Haanden, vistnok en Tante med sine to smaa Niecer: Hun selv knæler ned tilligemed den ældste af Smaapigerne; den anden er for lille dertil endnu og bliver siddende. Det er morsomt at se paa den Lille, der knæler; hun har lagt Haanden over Øjnene, men titter gjennem Fingrene rundt omkring i Kirken; der er Noget oppe ved Orgelet, hun har faaet Kig paa, og som interesserer hende, saa hun rent glemmer at rejse sig igjen, indtil den mindre Søster, som synes, hun bliver liggende for længe, giver hende et Puf og fortæller hende, at Tanten har rejst sig. — Der er ogsaa en Fader med tre Smaadrenge; den yngste, en lille Purk, der ikke er større end Ingenting, skal ogsaa knæle, men kan ikke blive enig med Brødrene om Pladsen; han er kommen ind imellem dem og vil absolut ligge yderst. De sende hinanden i al Tavshed nogle bistre Øjekast, disse Smaafyre, men saa vender Faderen sig om og afgjør Striden til Fordel for det lille, urolige Hoved.

Der kommer en Familje — Mand, Hustru og en voxen Datter. Den gamle Kone falder ydmygt paa Knæ, Manden lægger Haanden over Øjnene, men bøjer sig ikke, og den unge Dame ser halvt nysgjerrig, halvt haanligt omkring sig, ligesaa trodsig som den hvide Fjer, der gynger paa hendes Hat. Man forstaar, at Familjen ikke følges ad i Trossager; Konen er en „Omvendt", Manden paa Veje til at blive det, men Datteren har i sin Ungdom for stort et Krav paa Jordelivets Glæder. Ja, man kan jo forstaa det, naar man ser ind i disse livlige, spillende Øjne, at det ligger hende nærmere at svinge sig i Baldragt med blussende Kind og bankende Hjerte end sidde adstadig derhjemme og granske i Skriften og siden følge med Fader og Moder i Kirke.

Oppe i den øverste Ende af Salen er en Dør paa hver Side af Forhøjningen. Gjennem en af disse træder nu Præsten ind i Kirken og gaar op og knæler ned bag Prædikestolen. Nu begynde ogsaa Orgeltonerne at flagre ud, men de fængsle os ikke; først naar Gudstjenestens alvorlige, højtidelige Præg har bragt os i en egen Stemning, føle vi det Betagende, ligesom Vemodige i Tonerne. Gudstjenesten begynder med en Salme; først læser Præsten den højt, saa rejse de sig Alle op og blive staaende, medens de synge. Kun Damen med den hvide Fjer i Hatten, nogle nysgjerrige Børn og vi blive siddende; thi vi ere fremmede; ingen af os hører til Menigheden. Derpaa beder Præsten en Bøn for Ordets Fremgang, „de Syge og Sorrigfulde", Kongehuset og Menigheden, læser en Epistel og paany en Salme, som Menigheden rejser sig og synger; og saa gaar han over til den Text, han har valgt og til selve Prædikenen.

Han er en ret smuk, middelaldrende Mand. Intet ejendommeligt Ornat pryder ham, men han ser præstelig ud med det hvide Halsbind og den sorte, tæt knappede Frakke. En alvorlig, noget streng Skikkelse er han, men det er jo ogsaa den strenge Afholdenheds Lære, han prædiker; og dog træder Strengheden egenlig ikke saa stærkt frem, at den skræmmer os; undertiden er det endog, som glimtede der Solskin frem i hans Ansigt og hans Tale.

Midt under Prædikenen træder en ung Herre ind og bliver staaende ved Døren. Han slaar sin Havelock til Side og tager Lorgnetten frem; maaske har han læst i Avisen, at der skal være Konfirmation, og kommer nu for at inspicere de unge Konfirmandinder. Han bider i sit Overskæg og trykker Lorgnetten fastere mod Øjet; men han sér Ingen. Lad os lytte til den lille Del af Prædikenen, som han tilfældigvis kommer til at høre:

„Bevarer Eders Tro i Dyd," — lyder det, — „men i Dyden Kundskab, men i Kundskaben Afholdenhed! Ja, afholdende skulle I være! Vi kunne ikke tjene to Herrer, Gud og Verden! derfor skulle I afholde Eder fra, hvad Verden byder Eder, ja, netop det, som den giver Navnet — uskyldige Fornøjelser!" —

— Lapsen forsvinder. —

Prædikenen er endt, og Konfirmanden — thi der er kun én — en lille Dreng, træder frem for at overhøres. Det er en Fornøjelse at høre paa ham; han kan sine Ting og bliver ikke Spørgeren noget Svar skyldig. Men han fik ogsaa Ros derfor, og Præsten henvender nogle Ord til ham, ikke en blomstrende Konfirmationstale, men Ord, som han kan forstaa, gribende netop ved deres Simpelhed og den inderlige Tone, hvori de blive sagte. Overalt, hvor man ser hen, møder man kun duggede, taarevædede Øjne. Saa falder Præsten og hele Menigheden paa Knæ og beder for Barnet, Koret synger en Salme fra Orgelet, og med Velsignelsen og en Slutningssalme ender Methodisternes Gudstjeneste.

Det er ikke i store Ting, at den adskiller sig fra, hvad vi ere vante til i den lutherske Kirke; der bruges Knæfald, men der messes ikke, og Menigheden svarer ikke med sit Amen.

Vi ville et Øjeblik til Slutning dvæle ved det, der i Henseende til Tro og Lære væsenligst adskiller Methodisterne fra os Andre og som har gjort dem til en egen og ejendommelig Sekt.

Methodismens Stifter var en Englænder ved Navn John Wesley. Allerede medens han som ungt Menneske studerede i Oxford, dannede han Aar 1729 sammen med nogle Venner en Forening, hvis Formaal skulde være gjensidig at støtte hinanden til at leve et fromt, strengt sædeligt Liv og — i Samklang hermed — udøve kristelige Kjærlighedsgjerninger. Der undgik naturligvis ikke at komme noget Methodisk ind i deres Fromhed, og der blev derfor spottende givet dem Navnet Methodister, hvilket deres Efterfølgere siden have bevaret som Menighedsnavn.

En af de væsenligste Grundpiller for deres Lære og det, som vistnok for Andre er mest bekjendt, er Læren om den øjeblikkelige Gjenfødelse, — den Omvendelse, der ikke opnaas som Frugten af en lang og haard aandelig Kamp, men den, der slaar ned i Sjælen som et Lyn, tidt uden at være ventet eller ønsket. Der fortælles om en af Wesleys Venner, som var traadt ind i hans Forening, at han længe ikke kunde naa denne Gjenfødelse, men saa under en Gudstjeneste kom det paa én Gang over ham; — „hans Hjerte blev med Et blødt som Vox, og han skreg højt og smerteligt." — En Anden, som var Soldat, besluttede at bede Gud om Gjenfødelsen. En Aften, da han stod paa Vagt, faldt han paa Knæ og besluttede ikke at staa op og ikke at holde op at bede, før han fik, hvad han bad om. Det var en mørk, skyfuld Aften, men paa én Gang saae han straalende Skyer over sit Hoved; de skiltes ad, og over dem saae han Frelseren paa Korset. Læren om denne øjeblikkelige Omvendelse gjorde stærkt Indtryk paa Mange; det Mystiske i den, det, at den kunde komme saa uventet, og den Spænding, hvormed den blev imødeseet, greb Sindene, og det hændte stundom, at Wesleys Tilhørere under hans Prædiken fik Anfald af Krampetrækninger. Men dette blev opfattet som Tegn paa, at Aanden havde fyldt dem.

Vi have meddelt det Mærkeligste og kunne ikke her gaa nærmere ind paa en Udvikling af Methodisternes Lære. Den har vundet stærk Udbredelse navnlig i England og Amerika; her i Landet indtager Menigheden i Henseende til Antal en beskeden Plads. Kirken i Rigensgade blev indviet 1866, og methodistiske Missjonærer have ogsaa i flere af vore Provindsbyer søgt at danne Menigheder; hidtil have de dog kun havt ringe Fremgang.

*) Der findes iblandt os en hel Del Trossamfund, hvis Lære og Kirkeliv kun kjendes lidet af det store Publikum. Red. har tænkt, at nogle paa samme Tid livlige og respektfulde Feuilletonskitser fra disse „ubekjendte Egne" vilde blive læste med Interesse og har derfor formaaet en yngre Forfatter til at skrive en Række saadanne for „Nutiden".

Kejserinde Eugénie i sit Hjem.

Sneen ligger tæt paa Mark og Eng, Himlen er bedækket med mørke Skyer, og der blæser en skarp Østenvind. Vogne er der ingen af paa den lille Station, og vi maa tage Mod til os, trodse Blæsten og Marschen, et godt Stykke Vej — forbi store Fælleder, som ser saa inderligt melankolske ud efter al den Sne og Regn, der er faldet — før vi naaer Camdenhouse. Man venter rimeligvis intet Besøg paa en saa uhyggelig Januardag, og indtil der bliver lukket op her, er der Tid til at betragte den mørke Allé, som fører op til Huset. Det var i denne Allé, netop en Vinterdag for fire Aar siden, at den, der engang holdt Europas Skæbne i sin Haand, foretog sin sidste Spadseretur.

Det første Væsen, som kommer os imøde, idet vi træder indenfor Porten, er en prægtig sort Pudelhund. Det er Kejserindens Yndling; den bliver derfor passet omhyggeligt af de sortklædte Tjenere, der tager mod de Fremmede ude i Forhallen og skiller En af med Overtøjet. Camden Place er et godt Exemplar af et rummeligt stort Herresæde fra Dronning Annas Tid. Indenfor Vestibulen ligger en høj Sal med et smukt Billedgalleri; men den mest fremtrædende Gjenstand her er dog Napoleon den 3dies Rytterstatue af Clesinger. Til Højre og Venstre for Galleriet ligger Dagligstuerne, Spiseværelset, Bibliotheket og Billardstuen. Modtagelsesværelsernes Udstyr har et engelsk-fransk Præg. Forestil Dem, hvad en parisisk »grande dame« med den fineste Smag vilde gjøre ud af en almindelig engelsk Dagligstue, for at hun kunde synes om at opholde sig der en Stund, — saa har De en Idé om de store Saloner i Camdenhouse. Vi bliver ført ind i et Værelse, hvor en Prinds af Huset Bonaparte sidder ved Kaminen og rager om i Gløderne med Ildtangen, aldeles fordybet i sine Tanker. Han byder os venligt Velkommen, og saa sidder vi da og passiarer, indtil Grev Clary den mest elskværdige opvartende Kavaler, man kan tænke sig, kommer for at føre os til Kejserinden. Idag foregaar Modtagelsen i den lille Dagligstue. En ædel Kvindeskikkelse i sort Dragt staar ved Kaminen og besvarer vor ærbødige Hilsen med elskværdig Ynde. Kejserindens Væsen er en Blanding af den højbaarne Spanierindes Overlegenhed og den fornemme Pariserindes Gratie og Vid. Den udsøgte Selvbeherskelse og Ro, hvormed hun forstaar at lede den Rejsende til frit at udtale sig om, hvad der er Aarsag til hans Komme, er enestaaende. Kejserinden har sat sig meget ind i de sociale Spørgsmaal, og særlig i adskillige af dem, der optog saa mange Timer af hendes Dag, dengang hun delte Thronen med Na-

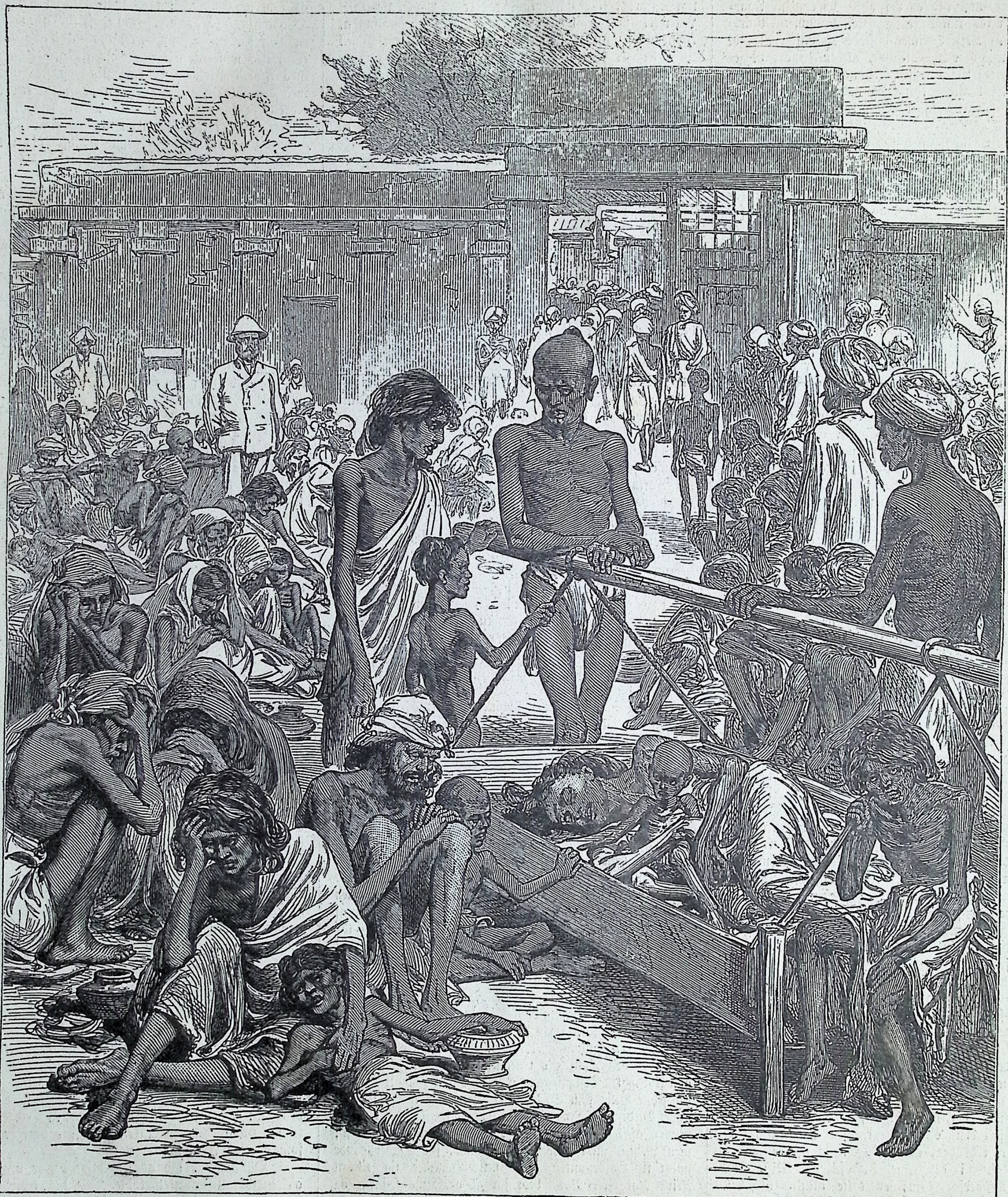

1. Muktar Pascha, den tyrkiske Overstkommanderende. 2. Fremrykkende tyrkisk Forstærkning. 3. Tyrkisk Infanteri. 4. Tyrkisk Batteri paa Kizil-Tepe Høj. 5. Russisk Forskandsning. 6. Russisk Artilleri. 7. Russiske Granater, som springer. 8 Høj, besat af Russerne. 9 og 10. Fremrykkende russiske Tropper. 11. Kurukdara-Høj.

Slaget ved Kizil-Tepe i Asien, d. 25. Avgust d. A.

poleon den Tredie. Den berømte Dame, hvem Verden nærmest har været vant til at betragte som en Skjønhed, hvis Smag i mange Aar beherskede Moden, og hvis Vid og Hjertelighed spredte Ynde og Glands over Hoflivet i Tuillerierne, St. Cloud, Compiegne og Biarritz, er en social Reformator; man mærker tydeligt, at hun har været den Mands Hustru, som var saa ivrigt beskæftiget med at løse Arbejderspørgsmaalet.

Kejserinden udtalte sig omtrent saaledes. „Det forekom Mange at være højst urimeligt at grunde en Laaneinstitution, der skulde laane Penge ud uden anden Sikkerhed end de Laanendes Ærlighed. Men Kejseren opmuntrede os til at anstille Experimentet; han troede paa, at vi ikke vilde tabe Noget derved. Han tænkte altid paa de gode Sider af den menneskelige Natur og troede paa dem lige til det Sidste. Vi holdt os strengt deres Ven brød sin Forpligtelse og ikke betalte, kunde de blot ikke selv faa Laan af Selskabet eller gaa i Kaution for Andre, forinden den Første havde betalt sin Gjæld. Mod denne moralske Sikkerhed har vi udlaant over en Million Francs til fattige, men retskafne og flittige Mænd og Kvinder, og vi har ikke tabt synderlig Mere end 1000 Francs.“ Kejserinden saae stolt og glad ud, idet hun dvælede ved dette interes-

Hungersnøden i Indien: Indfødte, som venter paa Hjælp i Bangalur.

Da vi tillod os at spørge hende om, hvad der var blevet af hendes „societé du prêt au travail“, som hun ikke alene havde grundlagt, men over hvis Skæbne hun havde vaaget Uge for Uge fra Kejserprindsens Fødsel indtil September 1870, gav hun en minutiøs Beskrivelse af Samfundets Love og den Maade, hvorpaa den franske Arbejderstand havde svaret til Grundlæggerens Tillid.

til vor Plan om kun at laane Penge til Folk, hvis Hensigt det var at arbejde, og Formaalet for hvert Laan var at sætte en arbejdende Mand eller Kvinde i Stand til at kjøbe Værktøj eller Raamateriale. Den Ansøgende maatte være en Person med et godt Renommé, og hans Ansøgning maatte støttes af to Venner, som skulde gaa i Borgen for hans Redelighed, men naturligvis ikke selv løbe nogen pekuniær Risico. Dersom

sante Faktum, som hun gjentog et Par Gange. Desværre har de republikanske Myndigheder først berøvet Institutionen, som stod under Kejserprindsens Protektorat, dens Navn og derefter nedlagt den.

Undertiden modtager Kejserinden i et Boudoir, der vender ud til den store Hovedallé, og her tilbringer hun mange Eftermiddage ved sin Korrespondance. En af hendes Kavalerer banker paa Boudoirdøren,

en venlig Stemme indenfra raaber „kom ind“, og Kejserinden vender sig fra sine Breve for at modtage os. Hun er altid klædt i Sort og med den strenge Simpelhed uden Spor af Koketteri, som er arakteristisk for franske Enker. Sorgen har nedbøjet, nen ikke tili etgjort hende. Naar hun taler om Kejserommet, yt er hun altid med Beklagelse, at Kejseren er blevet misforstaaet og de kejserlige Institutioner mistydede. Hun studerer iøvrigt de engelske Aviser og vaager over deres skiftende Dom om franske Forhold. Saaledes ytrede hun ved en Lejlighed, at engelske Journalister ikke vilde kunne forstaa Kejserdømmets demokratiske Basis. Kejserdømmet ønskede og ønsker at give alle Franskmænd direkte Stemme, medens andre Regeringer vil give Bourgeoisiet Monopol paa Magten og lade Folket betale Skatter og være uden Stemmer.

Kejserprindsen modtager Besøg i sit Arbejdskabinet, et komfortabelt, men noget mørkt og tungt Værelse, fortrinlig skikket til Opholdssted for en Studerende. Man mærker dog ogsaa, at man er hos en Militær, forsaavidt som Værelset er fuldt af Vaabendekorationer. Prindsen modtager den Rejsende med et hjerteligt Haandtryk; den Venlighed og Ynde, som var karakteristisk for Faderen, gjenfindes hos ham, og man behøver ikke at have talt længe med ham for at mærke, at Napoleon den 3die har havt stor Indflydelse paa ham. Det er da heller ikke saa underligt; han er jo voxet op med Faderens Arm om sin Hals, og hans Øre er blevet fyldt med disse Drømme om et forbedret Samfund, hvorfra Fattigdom og Lidelse skulde holdes borte, som efter Sigende beskæftigede Kejseren lige til det Sidste.

Med Prindsens sympathetiske Karakter er det naturligt, at han har mange Venner i Woolwich, og han har desforuden om sig de Barndomsvenner, med hvem han legede i Tuilerierne. Sammen med dem driver han alslags mandig Sport. Løverdageftermiddag bliver Spisestuen ofte rømmet i Anledning af forskjellige Legemsøvelser, hvori Prindsen excellerer; navnlig fægter han godt. Det er Rekreationen ovenpaa de anstrengende Studier og den spændte Vaagen over Partiets offenlige Optræden; thi Prindsen er ikke alene den titulære, men ogsaa den ledende og arbejdende Chef for Partiet.

Det daglige Liv paa Camdenhouse er i Reglen ens. Den alvorsfulde Stemning, som fra den afdøde Kejsers Værelse spreder sig over hele Huset, taber sig kun meget langsomt. Værelset, hvor Kejseren døde, ligger paa første Sal og er tilligemed Kejserens Arbejdsværelse fjernet fra den øvrige Del af Huset. Kejserinden nyder sjeldent Fornøjelser. Hun hverken synger eller spiller, derimod har hun i den sidste Tid malet et Par Akvareller af Kejserens nys omtalte Værelser. Dagens første Begivenhed er Postens og Bladenes Ankomst. De engelske Aviser bliver strax bragt Kejserinden, der læser dem, før hun staar op. Længe før Posten kommer, er Prindsen tagen afsted for at ride sig en Morgentur. Forøvrig samles man Klokken halvtolv til Frokost, ligesom man plejede at gjøre i Tuilerierne. Hertugen af Bassano, Grev og Grevinde Clary, Augustin Filon (Prindsens Hovmester ligefra hans Barndom), Madam Lebreton (en Søster til General Bourbaki), Mll. Lherminat og Piétri ere de vigtigste Personer blandt Kejserindens Omgivelser. Frokosten varer en halv Time. Hvis der skal modtages, foregaar dette mellem Frokosten og Theen Kl. 5. Før Theen er Dagens vigtigste Pligter opfyldte, thi Kl. 3. ankommer anden Post. Kejserinden gaar eller kjører saa en Tur, Prindsen forbliver ved sit Arbejde. Dinèren finder Sted 7½. Aftenen gaar meget roligt; der musiceres ikke. Prindsen, som ikke har havt Tid til at aabne et Blad, læser nu Aviserne, baade de franske og engelske. Der er desuden et Billardværelse, og Enkelte spiller Patience. Kejserinden forføjer sig meget tidligt til Ro. I det Hele taget er man tidlig i Seng i Camdenhouse, da man er tidlig oppe.

r man i Frankrig har paastaaet, at Grunden Kejserinden og Kejserprindsen har tilbragt de tere i Syden, maa søges i, at de har mærket olighed i det engelske Hofs og Aristokratis Holdning ligeoverfor dem, er dette aldeles ukorrekt. Kejserinden har lidt af flere Vintres Ophold i Chislehursts taagede Klima, og har søgt til Florentz for at gjenvinde sit Helbred. Prindsen gjør simpelthen en Udenlandsrejse.

„Skikkelige Folks“ Forfatter.

De har været henne i det kgl. Theater og moret Dem eller surmulet over „Skikkelige Folk“. De har skoggerleet eller rynket Næse af Hr. O. Poulsens bornerte, konfuse, pengegridske Nar af en Peponnet, De har sympathiseret med eller ærgret Dem over Hr. E. Poulsens hensynsløst-vittige Edgard, De har beundret eller vrisset ad — skjøndt nej! overfor saamegen Ynde og et saa stort Talent strækker selv den lavede Gnavenhed Gevær! — altsaa De har kun beundret Fru Hennings' fordærvet-elskværdige lille Modedame Eugenie. Og nu vil De lade Forfatteren faa sin Part baade af Takken og af Uviljen. Men hvor skal De træffe ham, og hvad skal De skrive ham paa Regning? At Stykket er ypperligt „gjort“, ligger lige for: det er dog virkelig intet Legeværk saadan næsten uden Spor af Handling at kunne holde Tilskuere i Aande næsten en halvfjerde Time! Men det er jo kun det Haandværksmæssige, det, man kan lære; hvor er det, man ikke kan lære sig til, Hjertelaget, Temperamentet, med to Ord: Mennesket Barrière?

Først og fremmest i det Totalindtryk, Stykket efterlader, deri, at det er en Nutidssatire. Og det en meget drøj og — fornøjet Nutidssatire! Tilsyneladende revses kun Pengegridskheden; men denne Brynde efterviſes hos saa mange Personer, og disse Personer har hver et saa særligt Præg, at vi alligevel, inden vi ser os om, har et helt lille Galleri af Laster. Der er den unge Døgenigt, en af de saakaldte «petits crevés», disse fejge, udlevede, ældgamle Ynglinge, som kjeder sig, idet de morer sig, og kun vil have Penge for at kunne kjøbe sig ny kjedsommelig Morskab. Der er Hykleren Dufourè, hjerteløs, egoistisk, en slet Ægtefælle, en slet Fader, men hvem netop Velstanden, Pengene gjør til den skikkelige, det vil sige: den respektable Mand. Og der er Svindleren Lecardonel, der jager efter Mønt for Møntens Skyld, og dette levende Uhrværk Notaren med sin Faible for det officiellt Anerkjendte og Ansete — jo! der er Afvexling nok. Men Altsammen er det stillet hen uden Spor af Undskyldning; alle forklarende, alle delvis retfærdiggjørende Mellemled er ubarmhjertigt sprunget over, for at Synderne skulle blive aldeles uimodsigelige og aabenbare; og paa disse brede Rygge pidsker saa Forfatteren løs, ikke med Harlekins-Brix, men med en syhalet Kat, og dog under en Latter, der ialfald er ligesaa højrøstet, om end ikke fuldt saa hjertelig som en Harlekins. Hvor det dog er besynderligt! Barrière har skrevet en tre Hundrede Akter – hele 81 Stykker! — og af alle mulige Genrer: men hans Kjæphest var, og sine Triumfer vandt han paa — blodige Nutidssatirer og kaadt overgivne Farcer! I „Marmorkvinderne“ hudflettede han Demimondedamen, — det var en kold, modbydelig Skabning, som ikke brød sig om Andet end sit Offers Penge; i «les Parisiens de la décadence» vaandede den falskt forgyldte Pariser-Ungdom, alle Naoul'erne, sig under hans lidenskabelige Hug; i det først forbudte «Malheur aux vaincus!» blev alle Storheders Øjentjenere under Lattersalver naglede til Skampælen. Og saa næsten debuterede den samme Forfatter med en Paul de Kocksk Kaadhed, hvori en uskyldig ung Landsbypige melder sig som Amme, idet hun tænker, der behøves ikke Andet til den Bestilling end en Smule redelig Vilje; og han afslutter sin Virksomhed og sit Liv med en Pendant, hvor en ung Dame tror sig vanæret, fordi hun er snublet og faldet saa ubehændigt, at en Herre har set — hendes Strømpebaand! Man skulde synes, de to Retninger kunde umuligt forliges. Og dog er de maaske netop kun Sider af Et og det Samme: Satiren en Karrikering af Karakterer, Farcen en Karrikering af Situationer. Det fælles Træk er her som der Opfindsomheden, Indbildningskraften — og saa Overdrivelsen! Og Barrière havde begge Dele; det laa ham i Blodet, det var blevet udviklet gjennem hans Opdragelse. Han var en af disse besynderlige Naturer, hvis Fantasi aldrig er i Ro, og som baade af deres Fantasi og deres Temperament forhindres fra at holde sig blot et Øjeblik paa den gyldne Middelvej. Saadan dvælte han bestandig ved Tanken om Døden; mellem to Akter skrev han Udkast til Testamenter, og han har ligesaa tidt opsat sin sidste Vilje som Skelettet til en Komedie. Der var noget Vildt over hans Energi, hans Lidenskab. I Slutningen af hans Levetid blev hans Syn meget daarligt; men Lægen vilde ikke operere ham, før Ondet havde naaet sit Højdepunkt. Saa satte Barrière sig til at skrive Nat efter Nat, blot for at ødelægge Øjnene og for derved at fremskynde Operationen. Tilsidst kunde han — mærkeligt nok — endnu skrive, men slet ikke læse, hvad han skrev: og han blev ved, blev ved, han skulde dog nok vide at tvinge sin Doktor!

Forfatteren selv stikker ogsaa bag Edgard. Det vil sige, det er den unge Barrière, dengang han endnu forstod at le og være i godt Humør, da han paa parisisk Zigeunervis levede, elsket og elskende, sammen med en brav og trofast Landsbypige, da Sorgen over hendes Død endnu ikke havde gjort ham ligesom husvild, hjemløs, og da han endnu med Thiboust og andre glade Venner spillede „Skikkelige Folk“ alskens Puds. De plejede at gjemme sig bag Tjørnehække og Buske ude i Parises Omegn, og naar saa en forsigtig Søndagsrytter, en hæderlig Spidsborger kom traskende med sin spidsborgerlige Mage, satte de det ømme Ægtepar i maalløs Forskrækkelse ved fortvivlede Raab fra deres Skjulesteder: „Hjælp! Mordere! hjælp!“ — Der var som sagt Humør i ham dengang, som der er hos næsten alle unge Parisere; men Humøret havde dog allerede da en Tilsætning af det, som, naar det ytrer sig aandløst og plumpt, kaldes med et plumpt Ord „Gavflabethed,“ og som man, naar det er træffende og vittigt, kalder Spydighed, Sarkasmer. Han offrede uden Betænkning en Ven for en vittig Hensynsløshed, hans Mund havde et aldeles uovertræffeligt Talent til at lægge ham ud med Alverden. Denne noget stive og stramme Kavaler med den soldatermæssige Holdning, altid tæt tilknappet Frakke, Husarbenklæder, militær Knebelsbart, lynende Øjne under tykke Øjenbryn og en fin, om end lidt næsvis Opstoppernæse — denne udadtil saa rolige Vulkan havde baade Evne og Lyst til at stikke. Stikpiller faldt ham let paa Tungen og smagte ham. Derfor fik han som Privatmand flere Fjender end Venner; derfor brugte — og opbrugte han som Forfatter hele Snese af Medarbejdere, der fandt ham egenraadig, utaalelig og ikke kunde holde ud med ham; og derfor endelig førte han ligesom en kold, bidende Trækvind ind paa den Scene, hvor Vaudevillen og de Scribeske Stykker hidtil havde domineret i gemytlig eller medgjørlig Godmodighed.

Jeg er bange for, at der henimod Slutningen af hans Liv ogsaa var Noget i ham af — en Bassecourt! Han havde et „Men“ til al Ros, rigtignok først og fremmest til al Ros over ham selv og hans Arbejder. Han vilde være ikke blot den Første, men den Eneste; Rivalernes „hede Aande i hans Nakke“ gjorde ham syg, rasende. Havde han Uheld med sig, led han; havde han Held, mente han, det var kjøbt for let, og led endnu mere! Han var aldrig tilfreds. Og som Edgard vilde han ikke beklages — det skulde han nok besørge selv; man saae ham flakke om paa Kafeer og Gader, mørk, bitter — bitter mod Alverden og sig selv. Men hvad for en Opdragelse havde han ikke ogsaa faaet. Han var født (1823) i Paris af ikke velhavende Forældre. Man havde ikke Raad til at sende ham paa Kollegiet; i en Præsteskole lærte han akkurat — eller lærte han akkurat ikke — de simpleste Begyndelsesgrunde: og saa kom han paa et Kontor, i Krigsministeriets „Afdeling for blandede Sager“, hvor Faderen, som Kortstikker, havde en Ansættelse iforvejen. Om Aftenen, naar han var fri, sled, læste, skrev han: atten Aar gammel fik han Stykker opført, 25 Aar gammel var han berømt. Berømt i hele Paris — undtagen i sit Hjem; der var han af sin Nærmeste kun skattet, forsaavidt som han var misundt, og kun afholdt, forsaavidt som han samtidig var hadet. Husker De en lille Skitse af Daudet, hvor en Skuespiller overværer sin Søns Debut paa Theatret: den ulykkelige Forfængelige hysser af sit Barn under Spillet, nedrakker ham højt under Mellemakterne, udhæver hans Fejl, forringer hans Fortrin — og det fordi han selv, Faderen, vilde have spillet Rollen og misunder Sønnen Klappene! Netop saadan en Fader var Barrières, hans Opførsel svarede paa en Prik til Daudets Portræt. Han, den gamle Barrière, var bidt af en gal Skribent; han havde den fixe Idé, at han skrev alle berømte versificerede Stykker om paa Prosa, alle berømte Prosastykker om paa Vers, og den Ringeagt, hvormed man havde mødt denne hans Virksomhed, havde fyldt ham op til Tænderne med Galde. Han underholdt Sønnen i dennes Drengeaar med Klager og Forbandelser over Samfundet, lærte ham at være mistroisk, opdrog ham til at se den rødmussede Frugt som ormstukken, og til i den ormædte Plet at se al Opløsningens og Raadenskabens Vederstyggelighed. Et lidenskabeligt Temperament med Hang til det Mørke — og saa denne Opdragelse: hvor kunde der blive Andet end en Karrikaturtegner ud af det, en Karrikaturtegner overfor Personer som overfor Forhold!

Og dog — lad os ikke blive altfor ufuldstændige og derfor altfor uretfærdige. Denne haarde og tilfredse Satire udsprang ikke af blot og bar Spottelyst, den havde en moraliserende Tendens og vilde reformere Sæder og Anskuelser. Barriére var ikke blot en Edgard og en Bassecourt — en skarp Iagttager og Hudfletter af egen og Andres Skrøbelighed — han var ogsaa en Oktave, ja, hvor underligt det lyder, en Eugenie og en Emmeline. Et saa mangfoldigt sammensat Væsen er Mennesket, mandlige og kvindlige Egenskaber er saaledes og i saa rigt Omfang blandet sammen i de Fleste, at man af en Enkelts Fejl og Fortrin kan skabe fire, fem Figurer, der ser ud, som de er hele, levende Væsner. Barriére havde Oktaves noble Begejstring for

sin Kunst, hans uegennyttige Tænkemaade; han sjudskede aldrig med sit Arbejde, offrede tidt en Maaneds, et Aars Flid for at tilfredsstille sin Selvkritik, — og han var Hjælpsomheden selv. Han hørte om en stakkels Fyr, der sad i Fængsel for Gjæld, og som i Fængslet havde skrevet et Stykke for muligvis med Udbyttet af det at kunne betale sine Kreditorer: og Barrière begav sig øjeblikkelig hen i Fængslet og tilbød sin Hjælp! En anden Gang, da han blev barberet, sukkede tilfældigvis Barberen. — „Hvad sukker De for?" — Ja, Barberen var forlovet, skulde og maatte giftes, men havde ingen Penge at sætte Bo for. — „Hvor Meget skal De bruge?" — Barberen nævnede Summen, og hans excentriske Kunde foer op og saae efter i sin Lomme: „Værsaagod, det er Alt, hvad jeg ejer, der mangler, pudsigt nok, kun en Sous i Beløbet!" — Og bag hans Spot laa der til Syvende og sidst saadant et mildt og godt og for det Gode modtageligt Hjerte som det, der leder Emmeline til Oktave og fører Eugenie fra alle Anatoler og Raouler til Edgard. Barrière var overfor sin Fader som overfor sin Moder en brav og trofast Søn; den Sidste forlod han aldrig, og lige til hun døde, var hans første Gang om Morgenen ind at se til hende. Men navnlig elskede han Dyr. Hans Kjæledægger var Katte — saadan en udmagret, stakkels, forvildet Kat, som man saa tidt ser strejfe husvild om, fyldte ham med den dybeste Medlidenhed, han lokkede for den, tog den hjem, plejede den, satte den i Kost, betalte for den. Alt det Undertrykte havde i ham en utrættelig og lidenskabelig Beskytter. En Dag sad man ude i hans Have i fornøjet Samtale. Pludselig bliver han ligbleg, kaster sig ned paa alle Fire, kryber saadan tværs over Haven, styrter ud i den tilstødende Allée og griber som en Rasende en Fragtmand i Struben, hvem han havde set mishandle en Hest. Uden denne Medlidenhed, denne lidenskabelige Ømhed (som han selv delvis raillerede over) havde han da heller aldrig kunnet skrive denne fortryllende lille Komedie „Dianah", hvor han saa smukt har skildret den pudsige og den rørende Ømhed for en indtagende, elskelig, skrøbelig ung Kvinde — en Figur, i Parenthes bemærket, som vilde give Fru Hennings Lejlighed til at fejre en ny og stor Triumf.

I gamle Sagn tales der saa tidt om, hvorledes Medlidenhed med en Fugl, en Orm, et eller andet overset levende Væsen hjælper en Synder i Himmerig. Man kan godt blive paa Jorden og dog faa et tilsvarende Syn. Det Milde og det Gode har aldrig sin Løn borte! Over Edgard og Bassecourt vil Barrières Venner ikke glemme Oktave og Emmeline, og naar man siger om ham, at han var en glimrende, men haardhjertet Karrikaturtegner, vil man tilføje, at han ogsaa var en Maler med Higen efter store Idealer og med Øje for det Lyse og Smukke i Tilværelsen.

Vilhelm Møller.

Hvem min elskværdige Ledsager var.

Af Bret Harte.

(Fortsat.)

Og efter denne kraftige Indledning styrtede han sig hovedkulds ud i en Kritik af sin Novellist, som hvad angaar forstandig Beundring og oprigtig Begejstring neppe lod sig overfløje af, hvad jeg endnu havde hørt af den Slags. Han ikke blot dvælte med Velbehag ved hans Humors sprudlende Rigdom, nej han lod i ligesaa høj Grad hans mægtige Pathos og den poetiske Troldom, som gjennemtrænger hver Linie, vederfares Retfærdighed. Jeg stirrede paa ham i maalløs Forbavselse. Hidtil havde jeg anset mig selv for en taaleligt gediegen Kjender af den store Mesters digteriske Kunst, men den Dygtighed, hvormed den Fremmede citerede ham og vidste at begrunde og illustrere sin Dom, beskæmmede og henrykte mig. Det er sandt, at han ikke altid klædte sine Anskuelser i den fineste sproglige Dragt, ja tvertimod hyppigt lod dem præsentere sig i det skjødesløse Jargon-Negligée, som var almindeligt paa den Tid og i disse Egne; men hans Maade at udtrykke sig paa blev aldrig raa eller plebejisk, og mer end éngang ligefrem greb den mig ved sin ulastelige og fint betegnende Kortfattethed. Saaledes betydeligt mildere stemt søgte jeg at faa ham til at tale om andre Skribenter. Men forgjæves: fraregnet et Par Lyrikere af den mere „lidenskabelige Skole" kjendte han Intet. Ogsaa han var forøvrig under Indflydelse af sin egen begejstrede Tale blevet i den Grad elskværdigere, at han tilbød mig at bytte Heste, at han med en Fagmands Behændighed spændte min Sadel fast, som var gaaet løs, at han tog min Bagage over paa sit Dyr, at han delte Indholdet af sin Whiskyflaske med mig, og at han endelig, da han opdagede, at jeg var ubevæbnet, paanødte mig en sølvbeslagen Derringer Pistol, som han svor mig til sikkrede saa temmelig mod alt Muligt. Disse mangehaande Kjærlighedsbeviser og den ejendommelige Vending, vor Samtale havde taget, forhindrede mig næsten fra at lægge Mærke til, at der var blevet mørkt paa Stien, som selv slet ikke var til at se. Vi befandt os aabenbart paa en Vej, jeg ikke kjendte. Med en vis Utaalmodighed gjorde jeg min Ledsager opmærksom derpaa; og øjeblikkelig faldt han tilbage i sin forrige Maade at være og sin ubehageligt bestemte Maade at tale paa.

— Naa, jeg skulde mene, den ene Vej er ligesaa god som den anden, og gad nok høre, hvad De har at indvende mod det!

Jeg bemærkede med en vis Værdighed, at den anden Vej havde været mig kjærere.

— Ja, kanske De foretrækker den. Men De rider nu éngang en Tour med mig. Denne Vej her fører Dem lige til Indian Spring, og det uden at Nogen ser Dem og kan rette det fjerneste Spørgsmaal til Dem. Indser De ikke, at jeg mener det godt med Dem, naar jeg fører Dem saadan til Deres Bestemmelsessted?

Jeg saae mig nødsaget til endelig at gjøre en Slags Modstand mod min besynderlige Ledsager. Bestemt, men alligevel saa høfligt, jeg formaaede, erklærede jeg, at jeg havde foresat mig at tage ind til en Ven og tilbringe Natten hos ham.

— Hvor?

Jeg betænkte mig. Min Ven var en til Kalifornien indvandret, højst excentrisk Mand fra Østen, som var bekjendt paa hele Egnen for sin Besynderlighed og fornemme Indesluttethed og betragtedes som en Slags Eneboer. Misantrop, af meget god Familie og overordenlig rig, som han var, havde han udsøgt sig denne affsides, men maleriske Sierra-Dal for der at kunne harmes og brumme paa Verden uden at støde paa Modsigelse. „Lone Valley" (ensom Dal) eller „Boston Ranch" (Ranch, Landejendom), som Ejendommen i Regelen kaldtes, var den eneste Plet i hele Egnen, som den almindelige Guldgraver holdt Næsen borte fra, dels af Respekt og dels endog af en Slags Frygt. Hr. Sylvester, Ejeren, havde ligesaa lidt nogensinde indladt sig med „Krabaterne", som han paa nogensomhelst Maade havde krydset deres Veje eller optraadt fjendtligt imod dem. Dersom Afsluttethed fra Verden var hans højeste Ønske, saa havde han opnaaet det fuldstændigt. Alligevel betænkte jeg mig paa — i det frembrydende Tusmørke og paa den ensomme, ukjendte Sti — at nævne hans Navn for en Fremmed, som jeg aldeles ikke vidste Noget om. Men min hemmelighedsfulde Ledsager tog Sagen i sin Haand.

— Mellem Stedet her og Indian Spring, udbrød han pludselig — er der kun et eneste Punkt, hvor De kan lægge bi, og det er paa Sylvesters Ranch.

Jeg bekræftede det, en Smule modstræbende.

— Vel, sagde den Fremmede, og der var Noget i hans Tone, som om han mente, han viste mig en Naade: — naar De mener Sylvesters Ranch . . . der har jeg ikke Noget imod at tage ind med Dem i Nat. Det ligger jo nok en Smule af min Vej, og jeg kommer til at offre Lidt af min Tid — men Alt vel overvejet, jeg følger med Dem!

Jeg skyndte mig at gjøre gjældende, saa eftertrykkeligt som muligt, at mit Bekjendtskab med Hr. Sylvester ikke var gammelt og intimt nok til at berettige mig til at føre en Fremmed ind i hans Hus — at han var fuldstændig anderledes end alle andre Folk, som boede her paa Egnen — kort sagt, at han var en Særling . . . .

Til min største Forbavselse svarede den Fremmede nok saa roligt: — Ah, det er netop tilpas. Jeg har allerede tidligere hørt det om ham. Og hvis De ikke vil smugle mig ind eller vil sætte mig Deres Mærke paa Ryggen ligesom paa Bagage, saa kan det ogsaa være det Samme. Jeg skal nok selv klare for mig. De maa bare præsentere mig for ham. De siger saadan ganske ligefrem: Sylvester — det er ham der . . . og dermed Basta!

Hvad skulde jeg stille op overfor en saa urokkelig Tillidsfuldhed. Jeg kunde mærke, hvordan Uviljens Rødme steg mig op i Kinderne, og hvor jeg blev nervøs af Urolighed. Hvad vilde den afvisende, formelle Sylvester sige til mig? Og hvad vilde Husets unge Damer — jeg var dengang en ung Mand, og jeg havde kun ved min tilbageholdent-forsigtige Optræden (som „Krabaterne" rigtignok betegnede med et andet Navn) faaet Adgang til deres Kreds — hvad vilde de tænke om mit nye Bekjendtskab? . . . Og dog kunde jeg ligesaa lidt indvende Noget mod hans Erklæring om, at han tog hele Ansvaret paa sig, som jeg formaaede at skjule den Erkjendelse for mig selv, at der strengt taget var noget Komisk ved min Forlegenhed.

Vor Vej begyndte at føre nedad. Det varede ikke længe, før vi langt neden under os saae Lysene i Lone Valleys ensomme Gaard blinke os imøde. Jeg vendte mig om til min Ledsager:

(Sluttes.)

Caprettis Flyvemaskine.

„Frit som en Fugl sig i Luften at svinge" er et Maal, som nu alt i en Række Aarhundreder en Mængde opfindsomme Aander har bestræbt sig for, men endnu ikke har havt Held til, at naa fuldstændigt. Delvis har jo Luftballonen løst Problemet: man formaar ved Hjælp af den at hæve sig højt op i Lufthavet og at holde sig en god Stund svømmende der. Men hvad det angaar: at strejfe frit omkring, ser det endnu temmelig misligt ud; kun i ringe Grad er det hidtil lykkedes at styre Luftballonen efter Ønske, dens Flugt er tvertimod i det Væsenlige afhængig af Vindens Vilje. Ganske vist er der opfundet hele Snese „Luftskibe, som kan styres"; men intet af dem, man kjender, svarer fuldt til sit Øjemed, og det er et stort Spørgsmaal, om noget af de mange Projekter vil gjøre det muligt i Fremtiden at befare efter Forgodtbefindende det udstrakte Hav oven over os.

Bortset fra Luftskibene, som jo altid kræver et stort og kostbart Apparat, har man ogsaa ellers anstrengt sig nok for at sætte det enkelte Menneske istand til at hæve sig som Fuglen i Luften og gjennemskjære den „med raske Vingeslag„. Der er dukket en Mængde forskjellige Flyvemaskiner op, som alle nærmer sig mer eller mindre til Fuglenes Flyveapparat og skal bevæges ved den paagjældende Persons Muskelkraft, — og skjøndt ikke et eneste af de fundne Apparater har vist sig formaalstjenligt, vedbliver man dog bestandig at udspekulere nye. Det sidste Projekt i denne Retning skyldes Italieneren Ignazio Teodoro Capretti og vil formentlig interessere en Del af Bladets ærede Læsere, selv om de ikke tør knytte store Forventninger til dets praktiske Resultater. Man ser af de omstaaende Billeder, at det væsenligt bestaar af to Vinger, som befæstes til den Flyvendes Skuldre. Vingerne bestaar atter af en Del fine Stænger eller Ribber, som lig Stænger i en Paraply er fæstede til et Ledstykke H., og hvorover der er spændt et fint Net. Den hele Vingeflade er nu bedækket med Klapper af et tyndt Stof, som, saasnart Vingerne løftes, selv løftes op fra Nettet og lader Luften trænge ind, medens de, naar Vingen trykkes ned, lægger sig fladt over Nettet og saaledes danner en sammenhængende Flade, der gjør Modstand mod Luften. Fig. E. og L. viser tydeligt denne Konstruktion. Vingerne bevæges ved Stænger, der løber ud fra de enkelte Aarer (Fig. A. og C.) og samles i Haandgrebet, saa naar man trækker i det, bevæges hele Vingen. De to Haandgreb er forbundne ved Hjælp af en tyk Snor, saaledes at naar den ene Vinge bevæges opad, maa den anden altid i det Samme bevæges nedad; Snoren løber gjennem en Ring paa det lange Horn, der springer frem fra den Flyvendes Bryst, og som giver den fornødne Retning. Hornet endelig saavelsom selve Vingerne er befæstede til et Slags Kyrads af Tøj og tynde Stænger, som omslutter den Flyvendes Bryst og Skuldre; føj saa endnu til en Slags Fuglehale, som bevæges ved en Snor, der løber mellem Benene paa den Flyvende, — og Flyvekostumet er færdigt. Den ovenfor beskrevne Forbindelse mellem de to Vinger tilsigter at sætte den Flyvende i Stand til, om det ønskes, at slippe et af Grebene og saaledes at kunne gjøre en anden Bevægelse med Armen. Fig. A. viser, hvorledes den Flyvende, vendt imod Vinden, har til Hensigt at flyve op: den venstre Arm trykker Vingen ned, medens den højre „langer ud" til et Vingeslag; paa Fig. B. har den Flyvende allerede forladt Jorden og stiler for en gunstig Vind mod sit fjerne Maal; Fig. C. viser ham frejdigt svævende, paa rask Flugt fremad; og i Fig. D. endelig er han naaet til sit Bestemmelsessted og bærer Vingerne pænt pakket sammen paa Ryggen for atter efter jordisk Skik at vandre hen over vor gamle Moder Jord.

Opfinderen tror, at c. 1 Kvadratmeter Vingeflade forslaar til 5 eller 6 Kilogr. Legemsvægt, men ønsker at faa anstillet Beregninger over, hvor store Vingerne maa være for at kunne holde sig svævende i Luften, og hvad for en Bane Personen maa gjennemløbe. Naar det er blevet klaret, vil det vise sig, om Flyveapparatet bør forsynes med en Indretning, som tillader Benene at gribe ind med og følgelig giver en større Kraftudvikling, end dersom alene Armene anvendes. Hvor interessant nu imidlertid end hele Projektet er, maa det dog stadig fastholdes, at maaske eller rimeligvis heller ikke dette nye Paafund vil føre til Maalet, idet der er god Grund til at antage, at den menneskelige Muskelkraft i det Hele taget ikke er betydelig nok til at skabe Fuglene en farlig Konkurrence.

Opmærksomheden henledes paa, at vor lægekyndige Medarbejder tiltræder sin Virksomhed fra dette Nr. og meddeler Svar paa en Del indløbne Spørgsmaal i „Vor Brevkasse" i Tillæget.

Fra vor Boghylde.

— Paa C. A. Reitzels Forlag er udkommet nye Oplag af to Bøger, som begge endnu i lang Tid ville yde alle Dannede stor Glæde. Første og anden Del af Henrik Hertz' „Digte fra forskjellige Perioder" bringer ganske sikkert Blomsten af den højt begavede Digters Poesi. Mange af disse dejlige Sange kjendes snart sagt af Enhver; men den, som blot har stiftet Bekjendtskab med Hertz's Lyrik gjennem Anthologier og Udvalg, vil ved at tage hele Samlingen for sig hurtigt opdage, at han hidtil har forholdt sig selv en talrig Række fuldt saa rige og fuldt saa ædle Nydelser. — H. C. Andersens „At være eller ikke være" repræsenterer vel ikke saaledes Højdepunktet af Digterens Produktion. Men foruden den betydelige Interesse, Fortællingen har i og for sig, er den et højst ejendommeligt Udslag af en vis Periode i den store Eventyrdigters Udvikling; endelig har da ogsaa de nys publicerede „Breve„ særligt henledt Opmærksomheden paa den.

— „Illustreret Børneblad" begyndte med Numeret for den 7. Oktober sin syvende Aargang og vil ved sin smukke Udstyrelse og sit i det Hele taget ret velvalgte Indhold (Digte, Fortællinger, Eventyr, Smaaskitser fra Historien, Naturlivet etc.) fremdeles egne sig til Udbredelse, navnlig i mere velhavende Familjer. (Aug. Bangs Forlag).

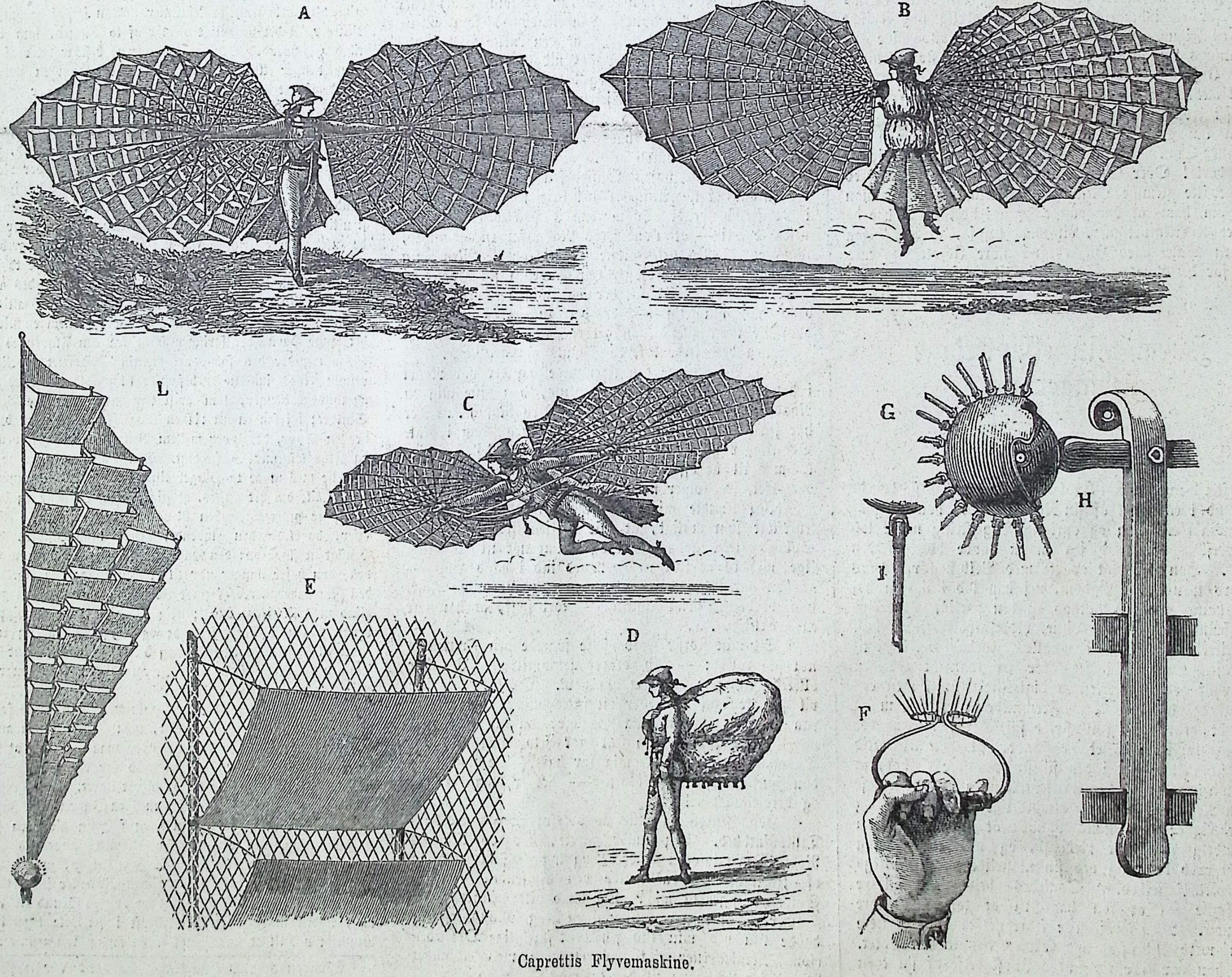
— Hr. Albert Meyer har paa den Gyldendalske Boghandels Forlag udgivet en elegant lille Piece, „Vejledning for Syngende", som giver en sammentrængt og dog særdeles klar og letfattelig Fremstilling af Stemmeorganerne og Stemmedannelsen. Navnlig Enhver, som ønsker at uddanne og at benytte sin Stemme paa bedste Maade, vil have Gavn af at gjøre sig bekjendt med det let overkommelige Skrift.

— Efterat den norske Forlæggerverden i lange Tider havde ført et temmelig stilfærdigt og ubemærket Liv, er nu ogsaa den omsider kommet i en raskere Bevægelse, og de sidste Aar har set Kristianienserne udsende et Par baade betydelige og betydningsfulde Værker. Det nyeste er en af Hr. John Haseland besørget Oversættelse af Friedr. v. Hellwalds „Jorden og dens Beboere", som vil udkomme i ca. 50 rigt og smukt illustrerede store Hefter (Gyldendalske Boghandels Sortiment). Den østerrigske Forfatter — den berømte Oscar Peschels Efterfølger som Redaktør af det ansete populærtvidenskabelige Ugeblad „Das Ausland" — er ikke blot en ualmindeligt belæst og selvstændigt tænkende Mand, men ogsaa en livfuld og underholdende Skribent. I det foreliggende første Hefte dvæles der fornemmelig ved den ny Verdens Udseende, de klimatiske Forhold etc., men saaledes, at der idelig vises tilbage til, hvorledes de nuværende Former og Forhold maa tænkes opstaaede, og at der desuden ved de interessanteste Punkter indskydes rent touristiske Skildringer. Da Forfatteren særlig er Ethnolog, tør man desuden vente, at Omtalen af Jordens Beboere vil frembyde stor Interesse og overalt belære Publikum om de videnskabelige Forskningers nyeste Resultater. — Oversættelsen har vel mange ægte norske Udtryk for os Danske og vidner, som det vil være let at bevise, ikke altid om stor Routine eller Sprogsikkerhed.

— Paa Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Forlag er udkommet „Husprokuratoren", andet Bind, indeholdende Landbolove. Af første Bind, indeholdende: Grundloven, Valgloven, Værnepligtsloven, Næringsloven, Fallitloven, Lov om Udpantning og Udtog, Tyendeloven, Stempelloven og Møntloven — blev i 1874 trykt 5000 Expl., og da Bogen samme Aar blev udsolgt, trykkedes 10,000 Expl. af 2det Oplag i 1875. Denne Samling Love af mere almindelig Interesse, der vil blive fortsat, ses saaledes i ualmindelig Grad at have faaet Indgang hos det store Publikum. Da hver Samling paa ni tættrykte Ark kun koster 50 Øre — eleg. indb. 1 Kr. — bliver det ubetinget den billigste existerende Lovsamling. — Andet Bind, Landbolove, er samlet af en af vore mest ansete Overretsprokuratorer, og i ethvert Tilfælde for Landmanden kan det sikkert med Rette gjøre Krav paa at kaldes en „uundværlig Vejleder". Til alle vore Læsere paa Landet anbefale vi varmt den lille praktiske og paalidelige Raadgiver.

Theodor Barrière, død i Paris 15. Oktober d. A.

Caprettis Flyvemaskine.

TILLÆG TIL NUTIDEN.

Nr. 58. Søndagen den 28. Oktober. 1877.

Theatrene.

Folketheatret har forrige Løverdag atter præsenteret et Stykke af Sardou, af hvilket det neppe vil have mindre Glæde end af „Gamle Ungkarle“ og „En Familie paa Moden“. „Landsbyfolk“ — som Stykket hedder i Frits Holsts Oversættelse — har nemlig ved Siden af alle de Fortrin i Retning af Replik og Situation, der plejer at udmærke Sardous Arbejder, tillige den for en Succes hos os heldige Egenskab: ikke i sit Sujet og sine Figurer at fremstille Forhold og Typer, som vanskeligt forstaas af en exklusiv nordisk Dannelse. Hvad dette Stykke sigter mod og rammer: Landsbysmaaligheden og det ondskabsfulde Chikaneri, der breder sig under snevre Forhold, Ufordrageligheden mod Alt, hvad der ikke selv har Rod og Bund i det Smaa og Smaalige, den dumme Selvtillidsfuldhed, den sneverhjertede Egoisme og nærbeslægtede Skrøbeligheder — alt Sligt savner sandelig hverken vore „Landsbyfolk“ eller vore Hovedstadsbeboere Betingelserne for at kunne forstaa, naar de blot vil lukke Øjnene op og se rundtomkring sig. I Sardous Komedie er det hudflettet med overordenligt rigt Lune. Maaske kan man med Rette kalde de to første Akters Genrebilleder, ved Landsbyens Vadskedam og foran dens Barberstue før Festen, noget bredere, end Stykkets Komposition gjorde det nødvendigt, men den Forsyndelse tilgives let, da man samtidig faar en saa overordenlig morsom og karakteristisk Præsentation af Komediens Figurer. Tillige er der selv i disse Handlingen tilsyneladende uvedkommende Episoder efter Sardous sædvanlige Kompositionsmaade indflettet saa mange smaa fine Traade, der alle er uundgaaeligt nødvendige for hele Vævens Sammenhæng, at den Forkortning, man fra forskjellig Side har anbefalet Oversætteren og Theatret, vilde være ligefrem ugjørlig. Stykkets egenlige Handling i de tre sidste Akter er en Del beslægtet med Hovedmotivet i det senere „Ferreol,“ maaske mindre fin i psykologisk Udarbejdelse, men til Gjengjæld for et Folketheater saare populær, endskjøndt Intrigen ogsaa her har til Basis om ikke et virkeligt Ægteskabsbrud, saa dog et Attentat paa samme, et Attentat, der dog rigtignok ikke er mere alvorligt, end at de komiske Figurer fra Stykkets Begyndelse kan glide med ind ogsaa i disse Akter og gjøre dem lysere, end det plejer at være Tilfældet i den Slags moderne Dramer. Alt i Alt har „Landsbyfolk“ efter vort Skjøn saaledes maaske endog større Betingelser for at gjøre Lykke paa Folketheatret end dets Forgængere, og det er da ogsaa hidtil bleven modtaget med stærkt Bifald af det stadig fyldte Hus. I omhyggelig Indstudering og smagfuldt Arrangement staar Stykkets Præsentation ikke tilbage for dets Forgængere. Med Hensyn til den rent sceniske Udstyrelse henlede vi særlig Opmærksomheden paa den ypperlige Dekoration ved Landsbyens Vadskedam og den ikke mindre elegant end hyggeligt udstyrede Stue i tredie Akt. Ogsaa Udførelsen er gjennemgaaende god. Maaske er der i de andre Stykker af Sardou, som Folketheatret har givet, i Hovedrollerne set mere fremragende Præstationer, men til Gjengjæld er der i „Landsbyfolk“ ingen af Rollerne, som ikke bliver idetmindste respektabelt udført. Særlig morsom forekommer os Hr. Zinck som den ene af Bønderne. Sammenspillet er fortræffeligt, og ogsaa det bidrager til at sikkre Stykket en lang Existens paa Repertoiret.

Hungersnøden i Indien.

I den udførlige Artikel, hvormed vi (i Nr. 56) ledsagede et Billede fra Hungersnøden i Indien, hed det bl. A., at Størsteparten af de i de udenlandske Blade fremstillede Scener var i høj Grad sørgelige og uhyggelige at se. Efter Ønske af flere af vore Læsere bringe vi idag en saadan billedlig Skildring af det Rædselsfulde i Tilstandene derovre; den er hentet netop fra Bangalur, hvis Forhold omhandledes i den overfor nævnte Artikel, og viser nogle af disse Ulykkelige, som vente paa Hjælp og — Mad. Forøvrig er der nu faldet Regn i Indien, og man tør haabe, at Ulykken for denne Gang vil være overstaaet.

Vor Brevkasse.

Spørgsmaal.

Fisk. Skulde Nogen ville være saa god at sige mig den letteste og for Fisk mindst smertefulde Maade at dræbe dem paa førend Skrabningen.
En Husmoder.

Foderstof. Jeg ønsker gjerne at faa Oplysning om, hvad egenlig Palmekager bestaar af?
Proprietær Tranquillement.

Svar.

Farvning. (Nr. 51). Der faas en meget smuk og matglindsende brun Farve, naar man opløser for 16 Øre Jordbeg i en Pægel Terpentin. Ved flere Gange gjentagen Paastrygning bliver den næsten sort, og den kan bruges til andet Træ f. Ex. Nøddetræ og Mahogni. En Blanding af Spiritus og Shellak giver ogsaa en smuk lys Glands, men er ikke saa heldig, da den ophæver Aarerne i Træet. Faas hos de fleste Malere.
En gammel Snitter i Horsens.

Pedersilje (Nr. 51). Rundt paa Siderne af en Smørfjerding bores der Rad over Rad Huller, saa store, at Pedersiljeroden kan stikkes igjennnem dem. For hvert Bælte Rødder fyldes et Lag Jord i Fjerdingen, hvorefter denne sættes i Kjælderen. Paa den Maade holder Pedersiljen sig friskt hele Vinteren.
Fru H.

Bladlus (Nr. 51) udryddes bedst, ved at Bladene vadskes med grønt Sæbevand.
Fru H.

— (Nr. 51.) Af en indenlandsk Plante, Hunde-Kamillen, faas et Pulver, som er meget virksomt. Naar Blade, hvorpaa der er Bladlus, overbruses med Vand og overstrøs med dette Pulver, dør Utøjet strax.

Mærkeblæk. (Nr. 51). 1 Qv. Anilinsort udrives med en Blanding af 60 Draaber Saltsyre og 1½ Qvintin arabisk Gummi, opløst i 6 Lod Vand. Den kan hverken udslettes eller angribes af koncentrerede Mineralsyrer eller af stærk Lud.

Myrer (Nr. 51) kan kun fordrives af Blomsterpotter, ved at Blomsterne omplantes i ny Jord.
Fru H.

A. H. Lige Dele Carbolsyre og højst rektificeret Vinaand.
T. M. T. Bogense. Varme Bade med kold Douche.
Snah Nesral. Carbolsyre 1 Del, Kalkliminent 50 Dele.
To Familiefædre i Hs. Daglig halvkolde Lavementer, hvortil engang imellem tilsættes 5 Gram Dyveldræksdraaber.
A. S. 117 & Haab. Tag hver Aften 2 Spiseskefulde af en Opløsning Bromkali (5 Dele til 200 Dele Vand).
En Patient (utydeligt Mærke). Prøv Salicylsyre.
En Møllersvend. Romerske eller russiske Bade.
En Abonnent af Nutiden paa Gl. Holm. Forsøg Svovlbade.
Birthe. Kan ikke besvares uden Undersøgelse. Henvises til privat at søge vor lægekyndige Medarbejder.

Logogryf

8. 9. 14. 4. 9. 5.
En By i Rusland.
7. 13. 6. 12. 13. 14.
En By i Italien.
1. 11. 3. 9.
En By i Italien.
14. 13. 10. 6.
En Flod i Asien.
12. 2.
En Flod i Italien.
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14.
En Hovedstad.

Opløsning paa Regneopgaven i forrige Numer:
De 33 Kr. 48 Øre vilde udgjøre omtrent 16,235,000,000 Kr. Regnes 12 Kr. til en Kubiktomme, vilde bemeldte Sum fylde en Terning af omtrent 92 Fods Højde. Efter de opgivne Maal bliver Kirkens Kubikindhold 97,680 Kubikalen, medens Kronerne ville udfylde et Rum af 97,336 Kub. Al., eller Kirken vilde omtrent kunne fyldes helt med Kroner.

Carl Mønsters Annonce-Expedition

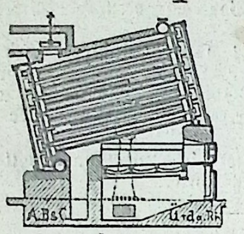
modtager Annoncer til **alle Blade i Kjøbenhavn og Provindserne** ligesom og til alle **øvrige i Verden existerende** Blade til disses **Originalpriser** uden **nogensomhelst** Beregning af Porto eller Provision for Besørgelsen. Kun **eet** Manuscript behøves, selv om Annoncen skal optages i flere Blade og ved større Ordres bevilges Rabat efter Overenskomst og Accorter afsluttes. Overslag over en Ordre gjøres gjerne. Alle Forespørgsler besvares **gratis og franco.**

Annoncer til **„Nutiden“** og **„Jyllandsposten“** modtages **udelukkende** i min Expedition.
Nyeste Bladfortegnelse over alle danske svenske og norske samt **et Udvalg** af de betydeligste **udenlandske Blade** udleveres og forsendes **gratis og franco** paa Forlangende.

Kontor, Østergade 14. Aabent fra 9–7.

Kjøbenhavn.

Ikke exploderende Dampkjedler,

A. Büttner's Patent,
forbedrede **Root'ske** Construction
bygge som
udelukkende Specialitet
Rheinische Röhrendampfkessel-Fabrik
A. Büttner & Co.
i Uerdingen am Rhein.

Fordelene ved disse Kjedler ere: Sikkerhed imod Explosionsfare — Damptryk af enhver ønskelig Styrke — betydelig Kulbesparelse — hurtig Fremstilling af Damp — let at rense indvendig og udvendig — kræver ingensomhelst betydeligere Reparationer (enhver nødvendig Reparation kan udføres af en uøvet Arbejder) største Varighed — bekvem Transport — kræver liden Plads — er let at opstille.

Vi have paany betydelig forbedret vort i en Aarrække prøvede Kjedelsystem, hvilket vi bygge som udelukkende Specialitet, og faaet Patent derpaa i alle industridrivende Lande.

Kjedler fra 2 til 120 Hestes Kraft leveres til Udlandet franco Rotterdam, i korteste Tid. Prospecter paa Forlangende.

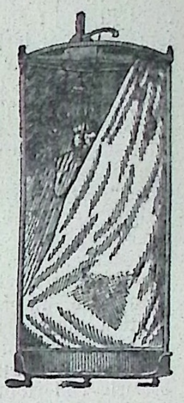

F. Kahle & Sohn,

Potsdam,
Hof-Zinkvare-Fabrik
anbefaler for enhver Bygningsstil:
Statuer, Kandelabrer, Bygningsornamenter,
Fontæner.

I. Præmie paa Verdensudstillingerne
PARIS 1867. WIEN 1873. BRÜSSEL 1876. PHILADELPHIA 1876.

Eduard Lipowsky i Heidelberg

ældste Forretning for Forfærdigelse af hydropatiske og mekaniske Helbredelsesredskaber
anbefaler herved sine efter Teknikens nyeste Standpunkt konstruerede, af forskjellige lægevidenskabelige Autoriteter og paa Udstillinger som fortrinlige anerkjendte

Værelse-Douche-Apparater

til kolde og varme Doucher over hele Legemet ligesom ogsaa for enkelte Legemsdele, indrettet til hvilkensomhelst kraftig Virkning med forskjellig Badeform som **Regn-, Straale- og fuldstændig Douche.** — Ved Fremskyndelse af Stofvexlingen af den mest velgjørende Virkning paa den menneskelige Organisme. — Konservering og Hærdelse af Huden mod Vejrligets Indflydelse.

Fordele: Lette at haandtere, lang Varighed, behagelig Form, til at stille op i ethvert Værelse, til med nogle Potter Vand at fremstille Bade af enhversomhelst Temperatur. — Billige Priser. — Talrige Anbefalinger og anerkjendende Skrivelser (se f. Ex. Niedermeyer, Gesundheitslehre des menschl. Körpers.)

Da mine Apparater, saavel som Tegningerne i mit Catalog fra forskjellige Sider blive eftergjorte, beder jeg at agte nøje paa Angivelsen af mit Forretningsfirma.

Eduard Lipowsky,
Friedrich Fischer & Co s Efterfl. i **Heidelberg,**
Fabrik af Apparater i Sanitets-Øjemed og Redskaber til Sygepleje.

Til Konfirmationen.

C. Hostrup:
Komedier.
Anden Udgave.
3 Bind.
Heftet 9 Kr. eleg. indb. 14 Kr.

Sange og Digte
med Forfatterens Portræt.
Heftet 4 Kr. eleg. indb. med Guldsnit 5 Kr. 50 Ø.

Prædikener
paa alle Søn- og Helligdage.
2. Udgave:
Heftet 5 Kr. eleg. indb. 7 Kr. 25 Ø.

Faas i alle Landets Boglader og hos
F. H. Eibe,
Graabrødretorv 16, St.

„Jyllandsposten“

redigeret af Sagfører C. Nielsen,
udgaar i Aarhus 6 Gange ugentlig **om Morgenen,** i større Format end noget andet jysk Blad, og er **inden Middag** udbredt over den største Del af Jylland. Fra 1. Oktober er

„Jyllandsposten“
ved sin
særlige Telegrafledning

mellem Kjøbenhavn og Aarhus i Stand til at bringe **alle Børs- og Handelstelegrammer, udenlandske Efterretninger, Rigsdagsreferater og overhovedet enhver vigtigere Efterretning indtil 24 Timer forud for de kjøbenhavnske Morgenblade.** Bladet vil derhos, ligesom hidtil, indeholde selvstændige Artikler om alle politiske, økonomiske og for Jyllands Interesser vigtige Spørgsmaal, Korrespondancer fra Landets forskjellige Egne, Nyheder fra Ind- og Udland, orienterende Oversigt over Krigsbegivenhederne, Markedsberetninger, Overrets- og Højesteretsdomme, Oversigt over Proklamaer og lignende retslige Bekjendtgjørelser fra **hele Landet** etc. etc., samt Feuilleton. Desuden indeholder „Jyllandsposten“

Avertissementer fra hele Jylland

om ledige Tjenester, Tjenestesøgende, Ejendomme til Salg, Forpagtninger, Avktioner, Dampskibsfart osv. osv.

„Jyllandsposten“

koster, uagtet den hver Dag vil bringe **flere Spalter** Telegrammer, **kun** 3 Kr. fjerdingaarlig med Tillæg af Postafgiften. Bestillinger paa Bladet modtages af alle Postkontorer og Brevsamlingssteder samt af „Jyllandsposten“s Agenter og paa Bladets Kontor i Aarhus.

Annoncer optages i **„Jyllandsposten“** til den billige Pris 10 Øre pr. Petitlinie; ved større Ordres gives Rabat og afsluttes fast Akkord. Annoncer modtages i Kjøbenhavn kun i

Carl Mønster's Annonce-Expedition,
Østergade 9.

Casino.

Søndagen den 28de Oktbr. Kl. 7
Cornevilles Klokker,
Operette i 3 Akter (4 Tableauer) med Musik af Robert Planquette, frit efter Clairville og Gabet, ved Erik Bøgh.
Forbi omtr. Kl. 10¼.

Udkommen er:
Feltmarschal Grev Moltkes Breve fra Rusland.
Pris 2 Kr. 25 Øre.

Apologatiske Foredrag over Kristendommen ved Dr. **C. E. Lutthardt.** 3die Del. Kristendommens Moral. Paa Dansk ved J. Lund. Pris 3 Kr. 50 Øre og faas hos
J. Gandrup & Co.,
Klædeboderne 47.

Tandlæge A. Walther,
St. Kjøbmagergade 49, 1. Sal, skraas for **Rundetaarn,** tidligere Østergade 5, træffes daglig fra Kl. 9 Form.
Smertefri Tandudtrækning
under universal Bedøvelse, der **ikke efterlader nogen Ulempe,** Kl. 1¼.

Idag er udkommet og faaes i alle Boglader:
Staten og dens Udviklingsformer
af
Major **C. C. Schwartz.**
Pris 3 Kr.
H. Hagerup,
Gothersgade 31.

Modeblad for Børneekvipering.
Bladet giver fuldstændig Vejledning til Forfærdigelse af Børneklæder saavel til Piger som Drenge.
Udgaar 1 Gang om Maaneden. Pris 60 Øre Kvartalet.
Subskription tegnes i alle Boglader og Postkontorer samt hos Udgiveren
P. Petersen,
Amagertorv 23, 1. Sal.

I Kommission hos mig er udkommet og at erholde i alle Boglader:
Jørstad, Kubens Fordobling.
7 S. st. 8vo. med 1 lithograferet Planche. 0,75.
Alb. Cammermeyer,
Christiania, Carl Johans Gade 4

A. Baumgartens
Børste-, Pensel- og Gadekoste- Fabrik og Lager
en gros & en detail
15, Antonistræde 15.

Peder Paars,

komisk Heltedigt
af
Ludvig Holberg.
Med 100 Træsnit af Klæstrup.
Tredie Oplag.

Denne billige og elegante Udgave bliver komplet i 7 Hefter à 50 Øre og vil være færdig inden Jul.
Andr. Fred. Høst & Søn,
Gothersgaden 49.

Paa **Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps** Forlag er udkommet og faaes i alle Boglader:
Fiskere der sætte Garn,
Oliefarvetryksbillede
efter A. Dorphs Maleri. 20 Kr.

S. P. Binderkrantz,
Ligtorneoperatør,
Holmens Kanal 38.

Pasberg & Co.
Fabrik og Lager af Uhre.
28. Østergade. 28.

PRIS 1 Kr. PRIS 1 Kr.
Dr. Airy's Naturlægemethode,
illustreret Udgave,
kan med Rette anbefales alle Syge som et fortræffeligt populairt-medicinsk Værk.
Faaes i **Kjøbenhavn kun** hos **W. Jacobsen,** Bryggerlængen 11, St.
Forsendes mod Efterkrav.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN

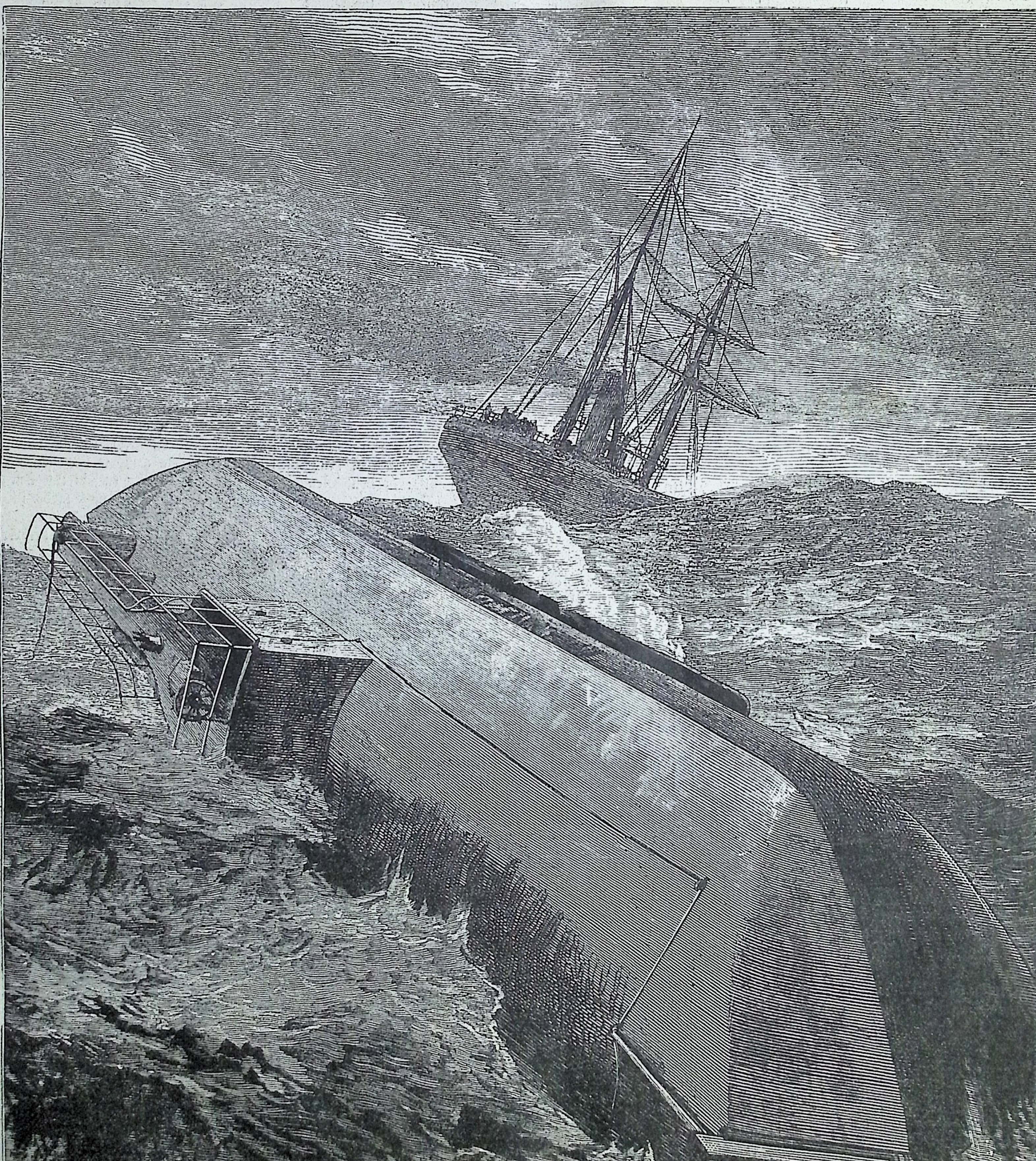
i

BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 59. Søndagen den 4. November, 1877.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder

Kleopatras Naal i den biskajiske Bugt.

Kleopatras Naal.

„Kleopatras Naal“ har for en Stund overtaget den mystiske store Søslanges Rolle og fylder Aviserne med en Mængde Smaameddelelser. „Nutiden“ bør altsaa heller ikke undlade atter at omtale den. Som man véd, er bemeldte „Naal“ en, halvfjerde Tusind Aar gammel, med Hieroglyfer overkradset Obelisk, som, hvis den ellers kan huske Noget, har Barndoms- og Ungdomserindringer fra det berømte Heliopolis, ja maaske om Moses og Aron og selve den kristne Kirkes Indstifter. Den blev i sin Tid foræret England af Mehemed Ali og er nu blevet ført bort fra Ægypten paa en berømt engelsk Læge for Hudsygdomme, Dr. Erasmus Wilsons Bekostning. Ingeniør Dixon havde bygget en særlig, cylinderformet Kasse til den, Dampskibet „Olga“ tog den paa Slæb, — og saadan naaede man ind i den biskajiske Havbugt: men saa rejste der sig en Storm, som man ikke har set Magen til siden Profeten Jonas Dage, og Dampskibet maatte lade „Kleopatra“ skjøtte sig selv. Heldigvis blev den dog to Dage efter kapret af Skibet „Fitzmaurice“ og slæbt ind og fortøjet vel i Ferrols Havn — men saa begyndte man at skjændes om Bjergnings-Salæret. Det er, ser man nok, ikke let for den stakkels „Naal“ at slippe til en fredelig Plads i sit nye Hjem; og saa har den ovenikjøbet faaet ganske moderne Menneskeliv paa sin Samvittighed (sex Matroser forsvandt under Stormen), saa den gaar neppe rolige Timer i Møde.

Hvor den skal opstilles i London, aner endnu Ingen, og det uagtet man har skrevet alle Byens Aviser fulde derom og hittet paa alle de taabelige Forslag, som man overhovedet skulde tro det muligt kunde udspekuleres. Man havde først tænkt paa Parlamentspladsen og prøvet sig frem ved at oprejse en Model af Træ: men ikke engang den tog sig ud mellem de hverdagsligt nymodens Bygninger. Det er vist i det Hele taget en stor Vildfarelse, man gjør sig skyldig i ved saaledes at rive Oldtidens Kunstværker ud af deres oprindelige Omgivelser: det klæder jo ogsaa kun sjeldent kolossale Kulsvier-Ungmøer at gjøre Honnør i Silke og Atlask paa bonede Gulve, og hvad der er Ret for den Ene, maa ikke være mer end billigt for den Anden.

Hvem min elskværdige Ledsager var.

Af Bret Harte.

(Slutter.)

— Men De glemmer, sagde jeg: at jeg veed ikke engang Deres Navn. Som hvem og hvad vil De have, jeg skal præsentere Dem?

— Den er god! svarede han eftertænksomt. — Lad os engang se: „Kearney“ vilde være et meget pænt Navn . . . kort og rask . . . og saa hedder ogsaa den store Gade i Frisco saadan. Hør, lad os blive ved „Kearney“.

— Ja men . . . afbrød jeg ham utaalmodigt.

— Lad De bare mig om det! faldt han mig i Talen med en ligefrem superb Selvtillid, som jeg ikke kunde Andet end beundre. — Navnet har slet Ingenting at sige; det er Manden, man skal holde sig til. Dersom jeg skulde expedere en Mand, som hed Jonas, og det saa bagefter ved Ligskuet viste sig, at han i Virkeligheden hed Smith . . . ja det vilde jeg da ikke tage mig videre af, naar jeg bare var sikker paa, at jeg havde faaet fat i den Rette.

Hvor overbevisende denne Bevisførelse end i og for sig var, forekom den mig dog alt Andet end opmuntrende med Hensyn til den forlangte Præsentation. Men nu var vi allerede ved „Boston Ranch“. Hundenes Gjøen kaldte Sylvester ud i Døren til sin smukke, efter hans egne Opgivelser smagfuldt byggede Villa.

Med nogle faa Ord præsenterede jeg Hr. „Kearney“.

— „Kearney“ gaar an . . . det Navn er mer end godt nok til mig, tilføjede forklarende den saaledes præsenterede „Kearney“ til min Forfærdelse og Sylvesters aabenbare Overraskelse, og saa bad han paa en ugenert elskværdig Maade undskylde, at han selv ønskede at sørge for sin Hest. Saasnart han var kommet saa langt bort, at han ikke kunde høre os, trak jeg den bestyrtede Sylvester til Side:

— Ja der har jeg faaet fat i en net Forrykt . . . eller rettere, han har faaet fat paa mig undervejs. Han hedder ikke Kearney. Han er stærkt bevæbnet og kan den halve Dickens udenad. Naar man er forsigtig, falder til Føje for hans fornemt fremsatte Anskuelser og lystrer blindt hans Ordrer, tror jeg, man kan komme ud af det med ham. Og jeg tvivler ikke om, at Synet af en hjælpeløs Familie, af Deres Døttres Skjønhed og Uskyld vil røre hans fine Sands for Humor og Poesi. Gid Himlen imidlertid være Jer naadig og forlade mig min Skyld!

Uden at afvente hans Svar skyndte jeg mig saa op ad Trappen til det smukke Loftsværelse, som min gjæstfri Vært altid havde staaende parat for sin vidt omvankende Ven. Da jeg, saa smølende som vel muligt, stod og vadskede mig, trængte Sylvesters rolige, belevne Stemme, nu og da afbrudt af min hemmelighedsfulde Bekjendts ligesaa sindige, ugenerte Dialekt, fra Stueetagen op til mig. Og da da jeg noget efter kom ned i Dagligstuen, blev jeg ikke lidet forbavset ved at se „Kearney af egen Naade“ sidde nok saa mageligt i Sofaen sammen med „Lilien fra Lone Valley“, den smukke Mary Sylvester, der med pigeagtig Forundring og uhyklet Interesse stirrede lyttende paa ham, medens fra den anden Side hendes Kusine Kate, den Farligste blandt alle smaa Koketter, ødslede paa ham sine Øjnes Pile med en Iver, der næsten saae ud til at være ægte.

— Hvem er Deres fortryllende „ligefremme“ Ven? hviskede hun til mig ved Aftensbordet, hvor jeg sad, fuldstændig forvirret endnu, mellem den bedaarede Sylvester, som formelig hang ved den Fremmedes Læber, og denne unge, moderne Dame, som lod alle sine Tillokkelsers Batterier spille i livlig Kappestrid. — Vi veed naturligvis, at han ikke hedder Kearney. Men hvor det dog er romantisk! Og synes De ikke, han er en komplet Skjønhed? Men hvem er han egenlig?

Jeg svarede med knusende Ironi, at jeg virkelig ikke vidste, hvad for en fremmed Potentat der netop for Tiden berejste inkognito Kaliforniens Sierras, men at jeg, hvis Hs. Højhed vilde være saa naadig at underrette mig derom, vilde være lykkelig ved at kunne præsentere ham efter alle Formens Regler. — Indtil det er sket, tilføjede jeg, er jeg bange for, at dette Bekjendtskab maa være og blive et morganatisk!

— Aa det er bare, fordi De er skinsyg! svarede hun sippet. — Se blot engang paa Mary, hun er rent væk. Og hendes Fader ogsaa.

Og unægtelig, Sylvester, der ellers var saa afmaalt og menneskefjendsk og tilbageholden, han sad og saae paa sin Gjæst med næsten drengeagtig Deltagelse og en Begejstring, der syntes at være aldeles uforenelig med hans vante Optræden, medens jeg rigtignok, nu som da, ser mig nødt til i al Oprigtighed at henstille til mit eget Kjøns upartiske Afgjørelse: af hvad Grund jeg ikke kunde se Andet og Mere i Manden, end jeg allerede har fortalt Læseren.

Midt i Beretningen om et spændende Eventyr, hvis Helt (efter hans smukke og allerede i saa høj Grad til hans Fordel indtagne Tilhørerskes Mening) umuligt kunde være nogen Anden end ham selv, stoppede han pludselig og lyttede.

— Det er ikke Andet end en Fragtvogn, som kjører over Broen paa Vejen der længere nede, forklarede Sylvester. — Bliv blot ved.

— Kanske min Hest er lidt urolig af sig ude i Stalden, sagde den saakaldte Kearney. — Den er ikke vant til Baas og uldent Dækken.

Himlen maa vide, hvad der laa gjemt for en sjelden og kostelig Aabenbaring i Meddelelsen af dette Faktum: men de to unge Piger saae paa hinanden med blussende Kinder, da „Kearney“ rejste sig og med sindig Ligegyldighed for alt Ceremonielt selv hævede Taflet.

— Er han nu ikke en komplet Skjønhed! udbrød Kate aandeløs. — Og saa vittig han er!

— Vittig? afbrød den henrivende Mary hende, og der var ikke blot det svageste Spor af Spot i hendes Stemmeklang. — Vittig, Kjæreste? Kan Du da ikke se, at hans Hjerte var nærved at sprænges af poetiske Stemninger? Vittig — aa jeg tror, Du vil! Dengang han talte om det mexikanske Fruentimmer, som blev hængt, saae jeg aldeles tydeligt, at han fik Taarer i Øjnene. Pyh — vittig!

— Taarer? bemærkede Sylvester leende. — Snik snak med dine Taarer! I taabelige Børn, — Manden er en født Verdensmand, Filosof, rolig, iagttagende, uden Spor af Anmasselse!

„Uden Spor af Anmasselse!“ Var Sylvester drukken, eller havde den uhyggelige Fremmede mumlet en Trylleformular over Familiesuppen? Før jeg endnu havde faaet besvaret dette af mig selv stillede Spørgsmaal, kom han atter ind i Stuen og gik roligt videre i sin afbrudte Fortælling. Da jeg saae, at jeg blev fuldstændig tilsidesat for den Mand, som jeg havde havt saa svære Skrupler ved at præsentere for min Ven, gik jeg tidlig til Ro, — men opnaaede kun, at jeg endnu to Timer efter maatte høre gjennem den tynde Bræddevæg begejstrede Lovtaler over den nye Gjæst af de to ivrigt snakkende unge Piger, som i Værelset ved Siden af tog sig en lille Passiar, før de faldt i Søvn.

* * *

Ved Midnatstid blev jeg vækket af Hestetrampen og Sporeklirren udenfor Huset. Strax efter holdt vor Vært og en eller anden mysteriøs Person en Samtale i Mørke, men saa sagte, at jeg ikke kunde høre, hvad de talte om. Da Rytterne var redet videre, lukkede jeg Vinduet op.

— Hvad var der?

— Aa ikke noget videre, svarede Sylvester roligt: — bare et eller to af disse Mord for en Adspredelses Skyld, som er saa ejendommelige for Landet her. En Mand er imorges blevet skudt derovre i Lagrange af den notoriske Cherokee-Jack, og nu var Sheriffen fra Calavoras med sit Mandskab ude paa Jagt efter ham. Jeg sagde ham, at jeg havde ikke set en Moders Sjæl, fraregnet Dem og Deres Ven naturligvis. Blot det forbandede Spektakel ikke har forstyrret ham. Den stakkels Fyr saae ud, som om han trængte ordenligt til Ro.

Jeg var — ganske af samme Mening.

Ikke desto mindre listede jeg mig ganske sagte hen til hans Værelse. Det var tomt. Men efter mit Skjøn havde han dog altid havt en to Timers Forspring for Sheriffen fra Kalavoras.

Fra Kirke til Kirke.

Af Eli Frère.

II.

Forsamlingssalen i Store Regnegade.

I Aaret 1830 udkom i Nordamerika en Bog, hvis Indhold og foregivne Oprindelse var i lige høj Grad egnet til at gjøre Indtryk paa ubefæstede Sjæle. Det var Mormons Bog, en Fortælling om, hvorledes en Del Israeliter skulde være udvandrede fra Jordans Bredder til Amerika, og hvorledes det saa siden var gaaet dem indtil 400 Aar efter Kristi F. Længere gik Fortællingen ikke; thi ved dette Tidspunkt skulde Hovedmassen være blevet dræbt i en Krig, og en af det slagne Folks Profeter, Mormon, havde da nedskrevet bemeldte Udtog af dets Historte paa nogle Broncetavler.

Udgiveren var en vis Joe Smith, dengang en ung Mand paa 25 Aar, men trods sin unge Alder vel bekjendt derovre. Han havde været Guldgraver og siden strejfet om fra det Ene til det Andet; tilsidst havde han ernæret sig ved Drømmetydning og Sligt, stærkt paavirket af forskjellige religiøse Bevægelser, navnlig af Methodisterne. Og saa var det endelig, han — efter eget Sigende — fik en Aabenbaring. En Aften, fortæller han, laa han fordybet i Bøn; da omskinnedes han af en straalende Klarhed, og han saae en Engel staa for sig. Og Engelen forkyndte ham det ny Tusindaarsriges snarlige Komme og viste ham den Vej, han skulde gaa for at frelse sine Brødre. Ledet af Aabenbaringen fandt han i en Stenkiste Mormons Broncetavler. Skriften var mystisk; men to klare Stene, Profetbriller, laa henlagt ved Siden af Tavlerne, og han læste Historien og lod den trykke.

Ganske uden Modsigelse blev Bogen ikke modtaget. En Præsteenke erklærede offenligt, at den paa faa Ubetydeligheder nær var et Plagiat efter en Roman, som hendes afdøde Mand havde skrevet, og hvortil Manuskriptet var bortkommet; men otte af Smiths gode Venner aflagde Ed paa, at de havde set Broncetavlerne, og Præsteenken var i den store Masses Omdømme fuldstændig slaaet af Marken. Smiths profetiske Gave ansaas for ubestridelig, og der samledes snart om ham en talrig Menighed, som i Mormons Bog og især i hans egne Ord fandt Regler baade for deres borgerlige og religiøse Forhold. Og Smith havde mange Aabenbaringer — tidt endog om Ubetydeligheder. „Sandelig siger jeg“ — lyder det saaledes engang — „min Tjener W. Pfelps skal nedsætte sig og være min Kirkes Bogtrykker, Amen!“

Menigheden nedsatte sig først i Staten Missouri og flyttede siden til Illinois; og her var det, Smith i 1843 fremsatte Læren om Flerkoneriet. Det skulde ikke blot være tilladeligt, men endog en hellig Pligt for enhver Mand, hvis Formuevilkaar tillod ham at ernære flere Hustruer; thi kun den Kvinde, som har været gift med en af de sidste Dages Hellige, kan blive salig. Denne Lære var maaske en ikke ringe Grund til, at den øvrige, ikke mormonske Befolknings Had til Menigheden Dag for Dag tiltog, og Guvernøren i

Illinois maatte tilsidst fængsle Smith og hans Broder for at forebygge Uroligheder. Men et Par hundrede Maskerede stormede Fængslet og skød dem.

Smiths Efterfølger som Præsident, Brigham Young, stillede sig i Spidsen for den store Udvandring til Egnen omkring Saltsøen, der hørte til Mexiko Det var en langvarig og besværlig Vandring, mer end 300 Mile over Bjergene og gjennem de øde Egne; Mange omkom under Vejs, og først efter halvandet Aars Forløb var Udvandringen tilendebragt og Mormonerne komne til Ro i Utah. Og her levede saa Young i de følgende tredive Aar som Selvhersker over alle Mormoner. Det var et dygtigt, om end ikke blidt Regimente, han førte; haarde Skatter lagde han paa dem, og fandtes nogen Ulydig eller Misfornøjet, forsvandt han, hemmeligt ryddet af Vejen af „Straffens Engle", et Slags Opdagelsespoliti, som Præsidenten havde organiseret. Mildere Straffe gaves dog — og gives endnu — for Forseelser mod Kirken; den Skyldige kan exkommuniseres, „overgives til Satans Næveslag" — som det hedder; det er en Bansættelse, der kan lyde paa forskjellig Tid, f. Ex. paa 1000 Aar.

Som bekjendt afgik Brigham Young for ikke længe siden ved Døden, og hans tolv Apostle har forkyndt, at der ved Aabenbaring er givet dem Befaling fra Himlen til ikke at vælge en ny Profet, men i Fællesskab styre Kirken.

Det var Young, som udsendte Nordens Mormonapostel, Erasmus Snovv, der kom her til Danmark i Begyndelsen af Halvtredserne. De fleste Læsere vil kunne mindes den Bevægelse, han vakte herhjemme. Flere Tusinder her i Norden rev sig løs fra Slægt og Venner og drog ud til den forjættede Stad i Amerika, de Fleste for aldrig at vende tilbage. Men Bevægelsen har ikke holdt sig; endnu findes vel Menigheder rundt om i Landet, men de er smaa og bliver kun sjeldent forøgede med mange ny Tilhængere.

Med en saadan Menighed er det, vi her vil gjøre Læserne bekjendte.

Der er tændt Lys i Forsamlingssalen, — thi det er en Aftengudstjeneste, vi træder ind til, — men ingen kostbart straalende Forsiring kaster Lyset tilbage, det glider hen over de nøgne Vægge som et ensformigt Skjær, og intetsteds glimter det stærkere op, undtagen maaske paa Vinduerne, som er uden Gardiner, eller paa et lille Billede, som hænger oppe i den øverste Ende af Salen, og som forestiller Templet i Utah. Hvor stolt og anseligt ser det ikke ud, dette Tempel med sine Taarne og Spir, sammenlignet med den fattige Sal i Baggaarden, hvor de kjøbenhavnske Brødre og Søstre holde deres Gudstjeneste. Her er Intet, som minder om Rigdom; ingen Billedpragt, ingen Røgelseduft. Luften, der slaar os i Møde, idet vi træder ind, minder os om nyvadskede Gulve, og Sandet, som er strøet inde i Salen, formaar heller ikke at skjule de fugtige Pletter. Siddepladserne er Bænke uden Rygstød, opstillede tæt den ene bag den anden, og den Menighed, som har fyldt dem, er fattige Folk, Arbejdere, som nu, da deres Arbejdstid er endt, søger hen til Gudstjenesten. Hist og her vil De se en ældre Mand eller Kvinde, maaske ogsaa en Kone med sine Smaabørn; men den største Del af Forsamlingen er Ungdom, unge Piger og Haandværkslærlinge eller Svende. De kjender hinanden Allesammen og snakker livligt indbyrdes, inden Tjenesten begynder; men under selve Handlingen er der Alvor endog hos de mest Ungdommelige, og Talernes Ord bliver hørte med Opmærksomhed. Længere hen paa Aftenen kan man vel nok se En og Anden vise Tegn til Træthed, men det er tilgiveligt, — han har Dagens anstrengende Arbejde bag sig.

Den øverste Del af Salen er adskilt for sig ved et Skillerum, fra hvis Midte Talerstolen hæver sig lidt ivejret, og et Bord foran, med en hvid Dug over, bærer et Exemplar af Bibelen og Mormons Bog. Bagved sidder Præsterne, to ældre Mænd, der som oftest ser alvorligt ned for sig; kun den Ene hæver Hovedet og ser op, hver Gang en ny Gjæst træder ind. Der sidder ogsaa en Tredje — Degnen vil vi kalde ham; der er noget Uroligt ved hans Blik, Noget, der minder om visse Portræter, hvis Øjne ligesom følger En, hvor man end stiller sig.

Der er imidlertid blevet rakt os en Salmebog. Fortalen anbefaler at udvikle Stemmen, eftersom Sangen er et herligt Middel til at forøge Glæden i de Helliges Forsamlinger; og nu, da Degnen rejser sig og nævner Numeret paa den første Salme, faar vi Lejlighed til at høre Mormonernes Kirkesang. Et Kor af unge Mænd og Kvinder stiller sig op omkring et lille Orgelharmonium, som findes tæt ved Prædikestolen, en ung Mand slaar Takt med Haand og Fod, og Sangen lyder — flerstemmig, men uden Bøjelighed, blot i Takt. Degnen rejser sig og beder en Bøn; han har lagt den ene Haand over Ansigtet, saa Stemmen bliver noget utydelig; og monotont, ensformigt kommer Ordene frem. Amen! siger han, og Amen! — gjentager hele Forsamlingen, dæmpet og hurtigt, som om Ordene egenlig kun bestod af én Stavelse. Koret synger igjen en Salme, og saa bliver et Navn raabt op, og en ung Mand rejser sig nede i Forsamlingen og gaar op paa Prædikestolen.

Han begynder med Ønsket om, at Aanden maa ylde ham, saa han maa kunne vidne om Sandheden. Hans Stemme slaar kraftigt ud i Rummet, og hans Kinder farves; vi have ondt ved at følge ham, thi der er ingen Vaklen i Tonefaldet, ingen Standsning i Talen, den glider vort Øre forbi som Lyden af Regnen, der slaar mod Ruderne, hvor man maa anspænde sig for at kunne skjelne Slaget af den enkelte Draabe. Han drager en Sammenligning mellem Mormonerne og de første Kristne; disse blev haanede, og Ingen vilde tro dem; og den samme Mistro møder nu ogsaa de sidste Dages Hellige og det Evangelium, de forkynder. Saa paa én Gang sænker hans Stemme sig, Ordene kommer langsommere frem, — og hans Amen bliver gjentaget af Forsamlingen.

Atter synges en Salme, og atter opraabes et Navn. En ung Mand træder frem ligesom før. Han staar stille lidt, inden han begynder at tale; der er noget Mildt, næsten Frygtsomt ved den Maade, hvorpaa han sænker Øjet, og de første Ord, han taler, lyder langsomt og stammende. Men alt som han gaar videre, løfter Stemmen og Blikket sig; Ordene strømmer frem stedse voldsommere og voldsommere, her er ikke længer Tale om et Regnskyl, nej, et Vandfald, en Bjergstrøm, der bruser frem bestandig med større og større Kraft og vil rive Alt med sig. Vi fatter ham ikke; Ordene „fattig", „rig", „Evangelium", „Hellige", løber i Et for vore Øren og vor Tanke. Vi maa opgive Forsøget paa at forstaa ham, og vi hører kun den vilde, bedøvende Lyd af hans Stemme, medens vi lægger Mærke til Sveden, der perler frem paa hans Pande, og Blegheden, som hviler over hans Træk, og vi undres over, at der under det tilsyneladende stille, fredsommelige Ydre har ulmet saa megen Lidenskab. Vi falder hen i vore egne Tanker og kaster et Blik udover de mange Ansigter, som er vendte mod den Talende. Mon det er Ordene selv eller kun det brusende Vilde i hans Stemme, der giver Fysiognomierne dette Præg af Spænding og Betagethed? — Saa vækkes vi pludselig; Amen! lyder det fra ham, og Amen! lyder det igjen som Efterklang gjennem Salen.

Vi lytter til Salmen og vender os nu med Forventning mod den Ene af Præsterne, som rejser sig for at tale. Han er en noget svær, stærkt skæget Mand, og hans Tale falder langsommere, mere sindigt. Han fremsætter Mormonernes Tro paa, at Gud Fader har et Legeme som vi Andre, og Sønnen ligesom han. „Gud bestaar af Dele" — siger han. Lad os høre et af hans Argumenter. Han fortæller af Bibelen om, hvorledes Gud besøger Abraham, og denne beværter ham; — „og hvorledes" — siger han saa — „kunde Gud komme til Abraham og indtage et Maaltid, naar han ikke bestod af Dele?" —

Vi hører her en enkelt af de ejendommelige Læresætninger fremsatte, og medens Præsten taler videre om det Saliggjørende i den Tro, han forkynder, vil vi for os selv tænke lidt over nogle andre Hovedpunkter i Mormons Lære.

Daaben, der foretages ikke som hos os ved Overgydelse, men ved Neddyppelse, giver Syndsforladelse og kan gjentages. Syvoghalvfjerdsindstyve Gange kan et Menneske blive døbt, og hver Gang har Badet den samme rensende, frelsende Kraft. — Gud er ikke et usynligt, rent aandeligt Væsen, men vi hørte nys, hvorledes baade han og Sønnen har Legeme som vi, „thi Adam blev jo skabt i Guds Billede"; og Guderne — thi som saadanne enkelte Personer opfattes Gud Fader og Gud Søn — lever heller ikke ugifte. Faderen var gift med Jomfru Maria, og Sønnen baade med Martha og Marie fra Bethania og den anden Marie, om hvem der staar skrevet, at „hun havde Jesus kjær". — De sidste Dages Hellige skal arve Jorden. Jesus skal komme igjen ovre i Amerika, og da begynder det ny Tusindaarsriges Tid, som gaar forud for Dommens Dag, og hvor de retfærdige Døde og de hellige Levende skal dele Herredom og Herlighed med Herren. —

— Præsten har endt sin Tale, og hvilket underligt Indtryk gjør det ikke paa os, at se Degnen løfte en lille Brevpakke i Vejret og oplæse Adresserne. Vi forstaar det; det er Breve derovre fra, Hilsner, som er komne over Atlanterhavet fra Slægtninge og Venner i Staden ved Saltsøen.

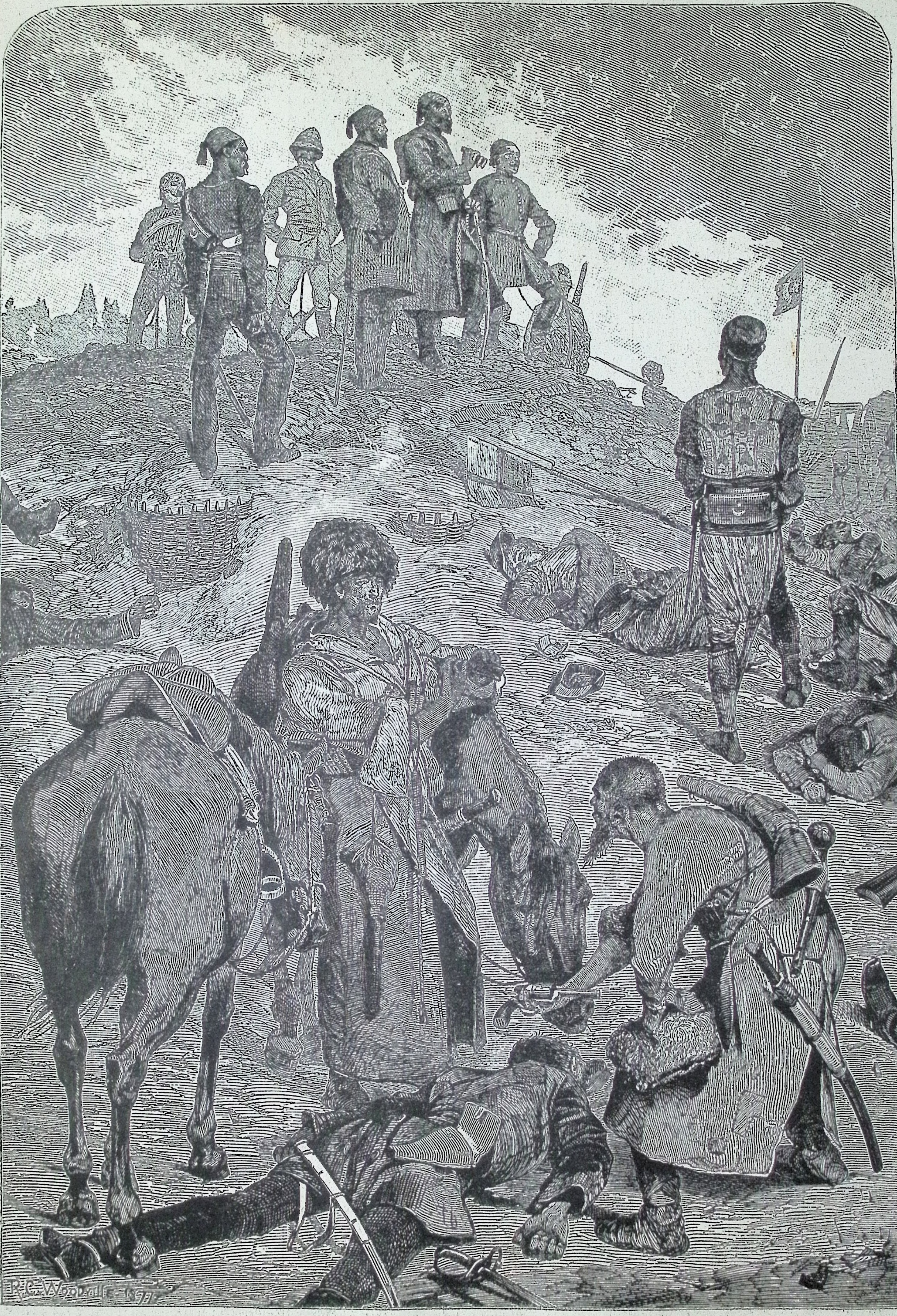
Nu træder den anden Præst frem, og Menigheden rejser sig for med ham at bede Slutningsbønnen. Han lukker Øjnene, strækker Hænderne i Vejret, og i en dæmpet Tone nedbeder han Velsignelsen. Der er noget Fremmed i hans Udtale, noget Engelsk, Beaandet i hans V'er, som siger os, at han har været, maaske endog er født „derovre". Saa lyder den sidste Salme, og Gudstjenesten er til Ende. Folk rejser sig, og en Del gaar ud af Salen, medens Andre bliver staaende for at sige ordenligt Farvel til hinanden. Der staar en ung Pige, en af dem, som sang med i Koret. Hun har endnu ikke sluppet Tonen af den sidste Salme, men den glider efterhaanden over i andre Melodier, og hun nynner sagte: „Underlige Aftenlufte!"

Hvorhen de vinke hendes Hu, véd jeg ikke; vor vinke de blot ud — ud i det Fri; thi der er blevet knugende varmt derinde, Luften er tung og trykkende, og Talernes Stemmer, som Rummet har været for lille til at mildne og sprede, har næsten gjort os helt fortumlet. Vi lægger en Mønt paa den Tintallerken, som rækkes frem ved Udgangen, og famler os i Mørket forsigtigt ned ad Trappen.

I Morgendæmringen.

Maleriet „I Morgendæmringen", som vi idag bringe vor Læsere i Reproduktion, er en ung belgisk Maler, Charles Hermans første større Værk. Først for nogle Maaneder siden har dette Billede begyndt Rundrejsen gjennem Evropa, men allevegne, hvor det kom hen, vakt Sensation i dette Ords bedste Betydning. Overalt har det sat det kunstforstandige Publikum i ikke ringe Bevægelse, ja formelig delt det i to fjendlige Lejre. Dette Maleri er i strengeste Forstand en moderne Kunstpræstation, saaledes imod enhver Tradition og Vane, at man forundret maa spørge sig selv, hvorfra Kunstneren har faaet Tristighed til at male et saadant Motiv. Indholdet er, som man ser, forsaavidt ganske simpelt. Fra en Pariserrestavration kommer i Morgendæmringen en ung Dandy vaklende ud, hans sorte Hat sidder ned i Nakken, hans vidt udskaarne Vest viser et krollet Skjortebryst, Kjolen hænger dinglende paa den trætte Krop, det blege Ansigt viser et sløvt, dyrisk Smil, hele Fyren maatte falde omkuld, hvis han ikke paa begge Sider blev hjulpet af en forførende Skjønhed, i hvis Selskab han har sviret Natten hen. Tæt bagved dette hæderlige Selskab staar endnu i Døren et andet Par; ogsaa det har været med til Orgiet, kun er den anden Bonvivant mere Herre over sig selv end den første, der tilvenstre bliver taget under Armen af en fyrig Brunette, medens han paa højre Side bliver omslynget af en Blondine, der helt har hengivet sig til den vilde Lyst. Langt vilde dette Selskab ikke komme tilfods, men en i Nærheden holdende Vogn, ad hvilken den ene af Damerne har vinket, beroliger Tilskuerne i saa Henseende.

Hermed har vi imidlertid kun skildret den ene Halvpart af Billedet. Den anden dannes af en Flok Proletarer, der netop er paa Vej til Arbejdet og bliver staaende foran Restavrationen, forbavset over, hvad de ser der. Kunstneren viser Kontrasten, at drage Slutninger overlader han til Tilskuerne selv. Man vil indrømme, at det fremstillede Motiv er saare moderne, og at Behandlingen er det i endnu højere Grad, vilde man ligeledes strax indrømme, hvis man havde set Billedet. Allerede det at male et borgerligt Genrebillede med Figurer i Legemsstørrelse, er jo saare ualmindeligt. Der ligger en ejendommelig, i det første Øjeblik uhyggelig, graa Tone over Maleriet, til hvilken Øjet først maa vænne sig, før det kan nyde dets fængslende koloristiske Skjønhed. Det gaar dermed som med enkelte store Skuespilleres Stemmeklang, der maaske i det første Øjeblik ikke kan berøre os sympathetisk, men alligevel formaar at rive os helt hen, naar vi blot en kort Stund har vænnet os til den. Har man først levet sig ind i denne køliggraa, dæmrende Stemning, vil man med Beundring se, med hvor fin koloristisk Smag Kunstneren har malet sit Billede. Den ene af Koketterne er, lige fra Spidsen af hendes Vifte ned til det blegrøde Jupon paa hendes bleggule Kjole, i og for sig et beundringsværdigt koloristisk Mesterværk. Men ligesom Hermans fuldstændig er Herre over al Farvens Trylleri, saaledes forstaar han tillige psykologisk at fordybe sig i Hovederne og lægge et Udtryk i dem, der Intet lader tilbage at ønske med Hensyn til Tydelighed. Ogsaa Billedets Modellering er mesterlig, og en Arm med en saadan sandselig Plastik som den blonde Kokettes vil ikke Mange gjøre ham efter. Over Arbejdergruppen, der bestaar af en gammel Mand, en ung Pige, en Dreng i Forgrunden og nogle irrelevante Skikkelser i Baggrunden, har Kunstneren, som det synes med Flid, ladet Tilskueren i Uvished. Man har villet se en social-demokratisk Tendens i

Efter Stormen paa Redouten foran Plevna.

I Morgendæmringen, efter et Maleri af Charles Hermans.

Billedet. Med Urette forekommer det os. Havde Kunstneren virkelig i Proletarerne villet vise Dyden og i de fornemme Sviregaster Lasten, havde han havt den samme chaleur, som Tizian, da han malede de allegoriske Figurer af Dyden og Lasten: Lasten var kommen til at tage sig meget mere forførende, meget skjønnere og meget mindre kjedsommelig ud end Dyden. Det forekommer os snarere, som om Kunstneren har villet vise, hvorledes Armoden selv demoraliserer, hvorledes den gjør fejg og baner Vej for Hundeydmyghed, for Misundelse og Harme over ikke at kunne bære sig ad som den lastefulde Kapital; Billedet vilde da ogsaa have sin ethiske Side. Under alle Betingelser danner Arbejdergruppen, der er holdt i den nøgterne, naturalistiske Maner, som man for Øjeblikket navnlig træffer hos talentfulde norditalienske Malere, uden Sammenligning den mindst interessante Del af Billedet. Den havde endogsaa helt kunnet være borte, uden væsenlig at forringe den eminente Virkning af Billedets anden Halvpart.

En Dansk i Amerika.

Der gik for kort Tid siden gjennem flere af vore Dagblade en Notits om et af disse store underjordiske Arbejder i Amerika, der for europæiske Ører næsten lyder som et Eventyr. Da Guld- og Sølvproduktionen i Nevadabjergenes rige Miner var forbunden med betydelige Omkostninger, besluttede man en skjøn Dag at grave en Tunnel ind til disse Miner, for ad den ganske bekvemt at besørge Udførelsen af Bjergets ædle Malm samt skaffe Afløb for det stadig mere og mere generende Vand, som det tidligere havde kostet Millioner at pumpe op, og som tillige ved adskillige Lejligheder havde tilladt sig at kræve Snese af Menneskeliv som Offre. Denne Tunnel skulde ganske vist strække sig ikke mindre end halvfjerde engelske Mil ind i Bjerget, undergrave det i en Dybde af 1800 Fod samt koste den Bagatel af henved en Snes Millioner Kroner; men det var Altsammen Noget, der ikke generede de praktiske og foretagelseslystne Amerikanere. Kæmpetunnelen kunde være fordelagtig, en dristig Entreprenør, Mr. Adolph Sutro, paatog sig at anlægge den, og efter nogle Aars Arbejde er den nu saa godt som fuldendt. Sligt er derovre i det mærkværdige Land paa den anden Side Atlanterhavet den naturligste Ting af Verden.

For Folk som os, der skal snakke en halv Snes Aar om det først, før vi kan udføre det store Værk: at lægge en Tunnel under Vesterbros Passage til en Havnebane, der vilde bringe Hovedstaden aldeles uberegnelig Fordel, for Folk som os maa saadan en Halvfjerdemils-Tunnel derimod jo nok tage sig ganske mærkelig ud. Det kan neppe fejle, at de, der læste den omtalte Notits i Bladene, har gjort det med en vis Beundring for dette Yankeefolk, som man ellers saa gjerne vil trække lidt paa Skuldrene af, og ogsaa med en vis Interesse for disse amerikanske Kæmpearbejder, der til daglig Brug gaa saa upaaagtede hen i det gamle Europa, skjøndt de dog ganske sikkert var baade fornøjeligere og nyttigere at høre om end Meget af det, der ellers præsenteres paa det journalistiske Nyhedsmarked.

Med større Interesse endnu vilde man dog sikkert have lagt Mærke til Notitsen, hvis man havde vidst, at det er en dansk Mand, Civilingeniøren Carl O. Wederkinch, der har staaet i Spidsen for en væsenlig Part af dette gigantiske Foretagende og med Rette kan tage idetmindste en stor Del af Æren for, at det er blevet ført saa heldigt tilende.

Rimeligvis kjender Størsteparten af mine Læsere ikke engang denne Landsmands Navn, og de veed følgelig endnu mindre Noget om hans Arbejder paa den store Sutrotunnel. Tilfældigvis er jeg bleven sat i Stand til at give nogle Oplysninger om ham og hans amerikanske Karrière, som jeg tror maa kunne være baade ganske underholdende og maaske ogsaa ganske nyttige for Adskillige. I kjærlige, men kortsynede Mødre, der betragter Studenterkokarden paa Jert elskede Barns Kasket som den magiske Nøgle, der aabner Porten til Alverdens Herligheder for ham, I tyveaarige Ungersvende, der sætter Evner og Energi og et Decennium af Jert bedste Liv ind paa at hente Viden ud af gamle Lovbøger og Dogmatiker for bagefter at kunne trælle Tilværelsen hen som „Noget paa et Kontor“ eller som Timelærer med hvidt Halstørklæde i en Pigeskole, — særlig for Jer mener jeg, at der dog muligvis kunde være et eller andet Vink at hente i de efterfølgende Notitser om, hvad Verden kan byde en Mand, der kaster sig ud i dens praktiske Liv med ungdommelig Kjækhed og med energisk Vilje til at bryde sig en Bane.

Den omtalte, endnu kun noget over tredive Aar gamle Ingeniør hører hjemme her i Kjøbenhavn. Hans Fader var nu afdøde Toldkontrollør Wederkinch. Ved praktisk Uddannelse i Professor Jüngers tekniske Etablissement og gjennem Studeringer ved den polytekniske Læreanstalt og det tekniske Institut var han allerede i en Alder af kun lidt over tyve Aar naaet saa vidt, at han fra det sidste Institut fik en Præmie og et dermed forbundet Rejsestipendium paa hundrede Daler. Det var ganske vist ingen stor Sum, men dog altid Tilstrækkeligt til at betale Dampskibsbilletten til Amerika, hvorhen den unge, praktiske Mands Længsel gik. 1866 landede han derovre med et raskt, enogtyveaarigt Mod og halvtredsindstyve Dollars i Lommen. Han saae hurtigt, at Amerika virkelig, som han havde tænkt sig, var Landet for ham, og han besluttede foreløbig idetmindste at blive der og se, hvad han kunde drive det til. Men han havde hverken Bekjendtskaber eller Penge, og der maatte følgelig begyndes helt fra neden. Efter sex Ugers forgjæves Søgen lykkedes det ham endelig at faa Ansættelse ved et Maskinværksted. Det var altid en Begyndelse, om end ikke den lysteligste, da den kun lige gav ham Midler i Hænde til at opholde Livet. Naa men Herregud: han vidste, at man ikke altid kan springe i det; han ventede og søgte, og fandt da ogsaa til Slutning noget Bedre. Efter elleve Ugers Forløb fik han gjennem et Avertissement i Avisen Beskæftigelse ved et Etablissement for astronomiske Instrumenter. Her var han paa sin Hylde. Allerede hos Jünger i Kjøbenhavn havde han vist særlige Anlæg for dette Arbejde og erhvervet sig fortræffeligt Kjendskab til det. Aldeles paa egen Haand havde han saaledes der lavet det Meridianinstrument, der nu staar i Gøteborg Observatorium. Disse Kundskaber kom ham i det amerikanske Etablissement ypperligt til Nytte, og i forholdsvis meget kort Tid opnaaede han en højere Løn, end Nogen hidtil havde faaet. Men alligevel tænkte han stadig paa, hvorledes det kunde blive muligt for ham at aabne sig en større Virkekreds for sine Evner. Sin Fritid havde han flittigt benyttet dels til Studeringer ved det tekniske Institut i Boston, dels til at sætte sig ind i alt Slags Ingeniørarbejde. Da han følte sig tilstrækkeligt hjemme i dette sidste, søgte han hos en Ingeniør Raad om, hvorledes han skulde gribe Sagerne an. Manden tilbød at give ham Arbejde og prøve ham. Han konstruerede forskjelligt større Maskineri til Bjergværksdrift, tegnede Jernbanekort osv., og det vandt Altsammen saadant Bifald hos Ingeniøren, at denne strax gav ham Ansættelse. Han begyndte rigtignok dette Ingeniørarbejde kun med halv saa stor Gage, som han havde kunnet opnaa ved at fortsætte i det astronomiske Etablissement, men han saae ganske godt, at dette ogsaa kun var en Begyndelse, og at i den nye Verden Penge og Anseelse laa og ventede paa enhver dygtig Ingeniør, der vilde tage dem.

Den omtalte Ingeniør var Chef for Arbejdet paa den store Hoosac-Tunnel. Fra Chikago og det vestlige Opland var Udførselsvejen til Europa hidtil væsenlig gaaet over New-York. Boston laa ganske vist en to hundrede engelske Mil nærmere Europa, men paa Vejen mellem denne By og Chikago skjød „de grønne Bjerge“ sig ind og standsede Forbindelsen. Naar man kan spare to hundrede engelske Mil for sine Varers Befordring, kjender Amerikanerne imidlertid ingen Hindring, og „de grønne Bjerge“ kunde følgelig heller ikke faa Lov til vedblivende at være en. Man maatte bryde Vej igjennem dem, den kolossale Hoosactunnel blev projekteret og strax paabegyndt. Den skulde imidlertid have en Længde af ikke mindre end 5 engelske Mil, og der kunde følgelig ikke være Tale om ganske simpelt at gaa ind fra den ene Ende og blive ved at grave disse fem Mil, til man kom ud paa den anden Side af Bjerget. Man besluttede sig da til at sænke en Skakt ned paa Midten og fra dens Bund grave ud til begge Sider, indtil man kom i Forbindelse med det paabegyndte Stykke af Tunnelen. Ved dette Arbejde var det, Wederkinch 1870 fik Ansættelse som Ingeniør, efter at han i to Aar havde været beskæftiget paa det samme Værk. Skakten skulde føres ned til en Dybde af 1028 Fod, og man vil da meget let indse, med hvilken Akkuratesse og efter hvilke minutiøst nøjagtige Maalninger et saadant Arbejde maatte foretages, for at de Stykker af Tunnelen, der gravedes fra Skaktens Bund nøjagtigt kunde støde sammen med de Stykker, der var gravet ind fra Enden af den. Paa Grund af Jordens Indvirkning kunde Kompas ikke bruges, og ligeledes hindrede Luftlagene nærmest Jordoverfladen nøjagtige Observationer, foruden at der var mangfoldige andre Vanskeligheder, som det vel sagtens vilde være spildt Ulejlighed at forklare for de Fleste af mine Læsere. Nok er det, vor unge Landsmand besejrede dem alle paa den heldigste Maade. Hans Kundskaber i Indretning af astronomiske og lignende Instrumenter kom ham atter her til Nytte, og han førte det vanskelige Arbejde tilende med en Dygtighed og Akkuratesse, der hurtigt gjorde hans Navn bekjendt i vide Kredse af Amerika. Ifølge en Rapport, som jeg har for mig, fra den konsulterende Ingeniør Phiberick, er denne Tunnel lagt med 16 Gange saa stor Nøjagtighed som Mont Cenistunnelen, og den samme ansete amerikanske Autoritet tilføjer om Hr. Wederkinchs Arbejde: „dets Udførelse er enestaaende og har, saavidt jeg veed, hidtil ikke nogetsomhelst Sidestykke.“

Det følger af sig selv, at Sligt bliver betalt i Amerika. Skjøndt Hr. Wederkinch endnu var ganske ung Ingeniør, fik han dog allerede for dette Arbejde omtrent halvsyvende hundrede Kroner om Maaneden, og da det ikke udelukkede ham fra samtidig at sysselsætte sig med Andet, kunde han allerede nu begynde at lægge Grundlaget til en ganske kjøn lille Formue. Han var saaledes paa samme Tid, tilligemed den ansete Professor Maynard fra Troy's polytekniske Institut, af Højesteret i Staten Massachusetts ansat som Ingeniør og Befuldmægtiget ved Hudson-Jernværket, om hvilket to store Selskaber laa i Proces, og fik her en Gage af 100 Kroner om Dagen.

De Instrumenter, han havde opfundet til Arbejdet paa Hoosactunnelen, og paa hvilke han selvfølgelig strax tog Patent, omtaltes, sammen med Phibericks smigrende Rapport om ham, hurtigt af de fleste Blade i Amerika, og han var nu en søgt Mand. Af de forskjellige Tilbud, der blev gjort ham, modtog han Posten som Chefingeniør ved den nævnte Sutrotunnel.

Det drejede sig, som tidligere sagt, om at føre en halvfjerde engelsk Mil lang Tunnel ind til Minerne. Det var ganske vist et kolossalt Arbejde, men Minerne var rige, og de havde nok Raad til at betale det; alene i de tre sidste Aar havde de givet en Indtægt af omtrent halvtredje hundrede Millioner Kroner. Ligesom ved Hoosactunnelen gik man her ned med en Skakt i Midten. Den maatte imidlertid gjøres 1041 Fod dyb, og Vandet fra Bjergets Indre strømmede saa voldsomt ind i den, at skjønt man anvendte 2000 Kroner daglig for at holde det Maskineri i Gang, der pumpede Vandet ud, var det alligevel en Umulighed at faa dette bort; det fyldte Skakten saa hurtigt, at Mændene, som arbejdede dernede, kun med Nød og neppe slap derfra med Livet. At bygge nye Pumpeapparater for at udtømme Vandet vilde kræve omtrent en Million Kroner i yderligere Omkostninger. Wederkinch tilbød derfor at føre Hovedtunnelen op til det Stykke Tunnel, der allerede var udført under Skakten, og saa tage Vandet ud gjennem Hovedtunnelen. Smaa Arbejder af samme Art var tidligere et Par Gange prøvede i Kalifornien, men endt med Tilintetgjørelse af hver Mand, der deltog i dem, idet nemlig Vandet, som man borede ind til, havde udvidet Borehullet, var strømmet for pludseligt ind, havde fyldt Tunnelen med Vand og saaledes druknet Folkene. Dette vidste alle Wederkinchs Arbejdere, og denne modtog derfor ogsaa en Dag af sin Læge Underretning om, at man havde holdt et Møde og var blevet enig om, at saafremt der gik blot et eneste Menneskeliv tabt under Forsøget paa at udføre Arbejdet, skulde Wederkinch hænges i det første, det bedste Træ, saasnart han kom ud. „De veed, at man virkelig vil gjøre det,“ sagde Lægen, „og jeg opfordrer Dem derfor indstændigt til at opgive Forsøget.“ Men vor modige unge Landsmand havde Tillid til sin Sag. Han havde lagt Mærke til, at det gjaldt om at holde Vandet rent og frit for Sten og Grus; fandtes der ikke saadanne Partikler i det, følte han sig overbevist om, at det ikke vilde udvide Borehullet. Hvorledes han bar sig ad med at opnaa dette Resultat hører ikke herhen. Han gik med sine Folk de 9077 Fod ind i Bjerget, som Tunnelen allerede var lang, og Boringen begyndte. Da man traf Vandet, skjødes Borestangen tilbage med en saadan Kraft, at den blev aldeles hvidglødende ved at jages igjennem Maskinen og faldt ned over 200 Fod længere tilbage i Tunnelen. Vandstraalen, der jog efter under et Tryk af 935 Fod, var som Vox at føle paa, da den kom ud; men Wederkinchs Beregninger havde været rigtige, den var fuldstændig ren og udvidede saa godt som aldeles ikke Borehullet.

Dette dristige og saare talentfuldt udførte Arbejde var saaledes ogsaa heldigt bragt tilende, og vor unge Landsmands Anseelse som Ingeniør dermed grundigt befæstet. Et Uheld et Aar efter under det fortsatte Arbejde paa Tunnelen, hvorved han modtog en meget stærk Kontusion, kastede ham imidlertid paa et længere Sygeleje og for helt at gjenvinde sit Helbred foretog han en større Rekreationsrejse gjennem Mexico og Centralamerika, en Rejse ivorig, paa hvilken der blev tilbagelagt den Bagatel af 10,000 engl. Mil. Fra den gik han til New-York. I Ingeniørfaget havde han nu drevet det til et saadant Punkt, at han var tilfreds, men han mente sagtens som saa, at naar man kun har tredive Aar bag sig, behøver man ikke at holde sig til

et enkelt Fag. Saa er man endnu ikke for gammel til at lære Mere. Han gav sig til at studere Bjergværksdrift ved det ansete Columbia Kollége i New-York og besluttede at tage Examen ved det. Tiltrods for alle Venners Forestillinger om det Unyttige heri, da man ikke lod Andre bestaa end dem, der havde studeret det reglementerede Antal Aar ved Institutet, gik han dristigt op og — fik Examen med det højeste Antal Points, der nogensinde var blevet givet. Dette rygtedes, og man tilbød ham ny hædrende Beskæftigelse paa det Omraade, han nu ogsaa havde draget ind under sine Kundskaber. Mod Nord, oppe ved Lake superior, havde der tidligere været meget værdifulde Sølvminer, ud af hvilke det Kompagni, som ejede dem, havde taget omtrent for fem og tyve Millioner Kroner Erts. Saa var imidlertid Sølvaaren pludselig forsvundet, og i de tre sidste Aar havde Selskabet offret fire Millioner Kroner uden at finde det mindste Sølv. Wederkindh blev da kaldt til, og ved sindrige Undersøgelser af Bjerget, der havde forskudt sig, paaviste han, at naar man borede videre i den og den Retning, vilde man efter al Sandsynlighed atter træffe Sølvaaren. Wederkindh fik Ansættelse over hele Værket, han borede i fem Maaneder, han fandt Sølvaaren, og Kompagniets Lykke var atter gjort. Men at Wederkindh ogsaa samtidig selv havde tjent sig en Formue, vil man let forstaa. De 20,000 Kroner i aarlig Gage, han havde faaet, var maaske endog det Mindste.

Se saaledes kan man i Løbet af en halv Snes Aar gjøre Karrière ude i den store Verden og i det praktiske Liv. Det er, som sagt, af den Slags Ting, hvorom en Del ærede unge Samtidige maaske kan have godt af at høre fortælle.

Mac Adam.

„Mysores Løver“.

Et Blad af en Dyretæmmers Erindringer.

Som vi Allesammen veed, men som Ingen af os husker paa, er der intet Nyt under Solen. De Eneste, som af og til erindrer os derom, er Præsterne og Politikerne. Hver Gang, der bliver rettet selv et splinternyt Angreb paa Kirkens Lære, svarer dens Tjenere med at sige, at der altid har været Angribere; og hvis Folkethinget vil til Venstre eller Landsthinget til Højre (det Omvendte skal mærkeligt nok høre til det „noch nie dagewesene“) skynder en eller anden indsigtsfuld Forfatter, som endnu ikke helt har svedt sin historiske Børnelærdom ud, sig ufravigeligt at fortælle os det bekjendte Sagn fra Romernes hellige Bjerg, hvorefter de forskjellige Dele af et Legeme gjør rettest i at slaa deres Pjalter sammen og lade være at chikanere hinanden. Men der er meget Mer end filosofiske Anfægtelser og politisk Strid, som har krydret ogsaa vore Forfædres glade Liv. Saae de end ikke „Dronningen af Lahore“ og „En Nat i Kalkutta“, fik de dog frit Lov til at klappe deres Forpoter itu til Benefice for pragtfulde Udstyrsstykker; ja, om det saa er hin berømte Ullmann, der ifølge sine berømmelige Avertissementer skal være Menneskehedens allersomnyeste Velgjører i Retning af kunstneriske Rundrejser, saa er ogsaa han og hans „Princip“ kun en ny og elskeligere Udgave af det Gamle. At tænke sig, ikke engang sin Renz og sin Ullmann kan vor Tid have for sin egen Mund! og hvad Nyt skal der vel saa kunne være under Solen?

I Tyverne og Trediverne af dette Aarhundrede var navnlig de militære Udstyrsstykker paa Moden. Cirkus blev under Slutningen af hver Forestilling lavet om til et Theater, og paa denne Skueplads opførte Beriderne deres betagende Skuespil. Først saae man hele Regimenter defilere over Scenen, med en vældig Tambur-Major og Trommeslagere i Spidsen; saa kom Fjenden frem i Baggrunden, Kavalleriet jog i strakt Karriere ud og ind, Artilleri-Salver drønede gjennem Huset, bengalske Lys overstraalede det uforanderlige Slutnings-Tablau, og Tæppet faldt under bedøvende Bravoraab og Klap. Samtidig trak Theatrene fuldt Hus ved saadanne interessante Arbejder som „Ganges' Vandfald“, hvor der var fuldt op med baade virkeligt Vand og virkelige Heste, og „Ferdinand Cortez eller Mexikos Erobring“, hvor en hel Beridertrup tog Broderparten af baade Anstrengelserne og Bifaldet. Men Højdepunktet naaede Datidens sceniske Kunst dog først, da man ogsaa fik vilde, kjødædende Dyr paa Scenen. Og det er saa omtrent hele Forskjellen paa dengang og nu: at da befandt som sagt Kjødæderne sig oppe paa Scenen, medens vore Dages Udstyrsstykker, der nærmest gaar ud paa at udstille de størst mulige Masser Tricot og Bentøj, undertiden synes at blive givne til Adspredelse for en Samling Kjødædere, der befinder sig paa Tilskuerpladsen.

Det var en gammel Bekjendt af sidste Kvartals Læsere, Henri Martin, som indviede hine spændende Dyre-Forestillinger. Stykket, hvori han optraadte, hed „Mysores Løver“ og havde kostet ikke mindre end fire Forfattere Hovedbrud; men det var forresten ikke vittigere, end at en almindelig Dødelig godt kunde have besørget hele Aandrigheden og endda havt Lidt tilovers til privat Brug. Scenen er først henlagt til Sultanen af Mysore, Hyder-Alis Palads, hvor en satiriserende Hofnar med det skjønne Navn Brudulbudur og et Par andre Personer gjør os bekjendt med Forholdene. Hyder-Ali har stødt Naboen Sadhusing fra Thronen, skaaret Tungen af ham, røvet hans Lande, bortført hans Familie i Fangenskab og forelsket sig i hans Datter, hvis Entrée fejres med en lykkeligt umotiveret Ballet. Spektakel . . . Madam Sadhusing kommer styrtende ind forfulgt, og underretter Delhy (det er Datteren) om, at hendes Fader har stillet sig i Spidsen for en Flok oprørske Pariaer og sluttet et intimt Venskab med Skovens vilde Dyr. En Dag, da han flakkede fortvivlet om i Urskoven, viste sig en majestætisk Hanløve og syntes at opfordre ham til at følge med; han tog imod Invitationen, fandt Fru Løvinde liggende syg, plejede den og vandt baade hendes og hendes Gemals uskromtede Hengivenhed . . . Nyt Spektakel, Kamp mellem Pariaer og Indiere, Flugt — og saa begynder de vilde Dyr at optræde. For at bringe dem paa Scenen var der arrangeret et Slags uhyre stort Bur, hvis Stænger var forsvarlige nok til at forhindre alt ubehageligt Samkvem mellem Dyrene og Publikum, og dog paa den anden Side ikke saa svære, at de ophævede Illusionen; desuden var der truffet saadanne Foranstaltninger, at de almindelige Spillende uden Fare kunde bevæge sig rundt om Buret, medens det fra Tilskuerpladsen saae ud, som om de trængte ind i det. Da saa Skuepladsen i fjerde Scene forandredes, opdagede det forfærdede Publikum den tungeløse Sadhusing (ɔ: Martin) hvilende og legende med en Løvinde henne under et Træ: han kalder paa den, støtter den, da den er nær ved at segne, og gaar endelig ind med den i Baggrundens tætte Kratskov. Et Øjeblik efter bringer en Slave hans to Børn — og se, tvende vældige Kvælerslanger bugter sig ned og snoer sig om dem. Sadhusing vender tilbage og befrier Børnene efter en haard Kamp; men neppe har han faaet det besørget, før fjendlige Indiere styrter ind paa ham. Han trækker sig da atter tilbage til Kratskoven, Løverne samles om ham og skræmmer Forfølgerne, og Tæppet falder for første Akt.

I næste Akt er man paa Tigerjagt i Pelikan-Dalen. Mysores Sultan kommer ridende paa en Elefant, Jagthornene gjalder, en Bøffel styrter over Scenen og forfølges af Jægerne. Narren Brudulbudur har mistet sin Hest og vil søge Tilflugt i et Træ; men en uhyre stor Abekat modtager ham med en skrækindjagende Grimace. Saa forfølges han af en stor Pelikan, slipper fra den, og farer et Øjeblik efter atter ind paa Theatret, holdende sig fast i Halen paa en Kænguruh. Jagt paa to Lamaer og paa Kænguruh'en — da lyder pludselig Raabet: „En Tiger! En Tiger!“ Et Barn forfølges af og trædes til Jorden af Tigeren, Sadhusing kæmper med den og befrier Barnet; men det ender ikke desto mindre (efter en ny Kamp mellem Indiere og Pariaer), med, at han selv bliver taget til Fange af Hyder-Alis Folk. Og saa skal han frelse sit Liv ved at kæmpe med en skrækkelig Løve. Theatret forvandles til Arena, man ser Sultanen omgiven af sit Hof paa Tribunen og Folket grupperet rundt omkring. Klædt som Gladiator og bevæbnet med Landse gaar Sadhusing ind til Løven, kæmper en gruopvækkende Kamp med den, besejrer den og bæres nu sluttelig (i et forgyldt Bur og med den besejrede Løvinde ved sine Fødder) i Triumf af 24 Slaver. I Toget, der ledsager ham, er der atter Elefanter og Pelikaner og Kænguruh'er etc. etc.

Stykket blev opført første Gang i Paris den 21. April 1831 og gjorde en Lykke og fremkaldte et Tilløb, som man aldrig havde set Magen til. Her var der endelig Nervepirring og Spænding, saa det kunde forslaa noget. Ganske vist var det ikke Altsammen saa farligt, som det saae ud til. Saaledes repræsenteredes f. Ex. den Tiger, som traadte Barnet ned, af en Jagtleopard, der var saa tam, at Martin kunde betro den til at bringe ham en levende Høne i Flaben; men Jagtleoparden ligner dog saa temmelig en Panther eller en Jaguar, og Indtrykket blev derfor ikke ringere. I London, hvor Martin optraadte med sin Dyre-Trup fra Efteraaret 1831, blev Stykket sat endnu prægtigere i Scene og slog fuldstændig alle andre Forestillinger af Marken. Og saa tiltraadte han den lange kunstneriske Rundrejse gjennem alle Englands Byer, som maa bringe vore Dages Ullmann'er til at blegne af Misundelse. Han fulgte netop ogsaa det Princip: ikke at gruppere en Række Middelmaadigheder om en enkelt „Stjerne“, men at præsentere Publikum paa éngang en Samling fremragende Kunstnere. Og af dem var der ikke færre end 23: en Løve, to Løvinder, en Tiger, en Lama, en Kænguruh, en Pelikan, en Zebra, to Kvælerslanger, sex Aber, sex andre Fugle og den berømmelige Jagtleopard. Ikke sandt, det var en Forsamling, der kunde lade sig baade høre og se?

Et væsenligt Trækplaster var ganske sikkert — Haabet om, at det skulde gaa den tavse Sadhusing ilde! Folk holder nu engang af stærke Krydderier, og dengang ønskede man dem endnu stærkere end nutildags. Hvor rodfæstet denne menneskekjærlige Forventning var, kan man se deraf, at ikke blot Bladene lod Martin opædt af de vilde Dyr, men at der endog udkom et Billede, hvorpaa man saae hans Hoved, skilt ved et kraftigt Bid fra Kroppen, trille hen i et Hjørne af Buret! Hidtil var imidlertid Alt gaaet godt: Kænguruhen fik en Aften en Pote knust, og den altfor begejstrede Jagtleopard dumpede en anden Aften ned i Sufflørhullet, slog sig et Søm gjennem Halsen og døde paa Stedet: men dens Behersker blev staaende uantastet og stolt. Der var en Englænder, som fulgte Truppen fra England til Wien og fra Wien til Paris, og som hver Aften mødte i en Loge nærmest ved Scenen. Naar han havde sat sig, bragte en galloneret Tjener ham Dagens Aviser, som han studerede opmærksomt, indtil de vilde Dyr kom ind: saa spejdede han opmærksomt gjennem sin Lorgnet for at se, om ikke en vældig Løvepote vilde berøve den tungeløse Sadhusing nogle flere Legemsdele. Og endelig kom det. Det var i Boulogne, og paa en Tid, hvor Løverne var hengivne til erotiske Sværmerier; deres med Blod underløbne Øjne, deres hæse Brøl og besynderlige Nervøsitet gjorde dem da til højst farlige Omgangsvenner, og Martin maatte bruge al sin Energi og Koldblodighed for at kunne tumle dem. Denne Gang havde han som en Anelse om, at det vilde gaa galt; ved Formiddagsprøven vilde hans Yndlingsløve, Prince, ikke lystre, da han kaldte paa den, og han ytrede overfor sin Kone Betænkeligheder ved at spille om Aftenen. Men med denne alle „Gjøgleres“ uforlignelige Lyst til at trodse Faren og stole paa egen Dygtighed lod han alligevel Forestillingen gaa sin Gang. Der hændte Intet for Slutningsscenen, hvor, som man husker, Sadhusing væbnet med Landse og klædt som Gladiator kæmper for sit Liv med den vældige Løve. Strax da han kom ind paa Scenen (der ved et Gitter var skilt fra Publikum, men hvortil Løvens Bur vendte ud), mærkede han, at Prince var i daarligt Humør; den laa sammenkrøben i en Krog, saae stivt og vildt paa ham og kom ikke paa hans sagte Kalden. Han gik lige hen foran den og kaldte igjen — saa begyndte den at slaa med Halen. I et Nu havde Martin stillet sig i Boxerstilling . . . Løven fløj med et Sæt ind paa ham og modtoges af et saa vældigt Næveslag, midt imellem Øjnene, at den trillede flere Skridt tilbage: men Martin havde knust flere Ben i Haanden! Og imidlertid beredte Løven sig paany til at fare løs, og dens Herre havde ikke engang sine Næver længer til at forsvare sig med. Nede i Orkestret kastede Musikerne deres Instrumenter, og sprang rædselsslagne over i Parterret; Logedøre klapprede, Fruentimmer besvimede, Folk skreg og løb! Og saa — fløj Løven ind paa Sadhusing for anden Gang! Med uforlignelig Koldblodighed havde den raadsnare Mand vendt Ryggen halvt til og stillet sit venstre Laar frem: i dette Laar huggede Dyret sine vældige Tænder, Martin blev næsten løftet op fra Gulvet — men Musklerne sprængtes, og Løven beholdt det blodige Stykke Kjød i Tænderne, medens dens Herre slyngede den en rasende og forpint Ed i Ansigtet. Og se, pludselig skiftede dens Øjne Udtryk; den havde gjenkjendt sin Herre, lagde sig ned, krøb langsomt og slukøret ind i sit Bur — Tæppet faldt. Martin besvimede af Blodtabet, saasnart han kom ud mellem Koulisserne; men hans første Udbrud, da han atter kom til sig selv, var en Forbandelse over — at han havde faaet ødelagt sin „Sortie“.

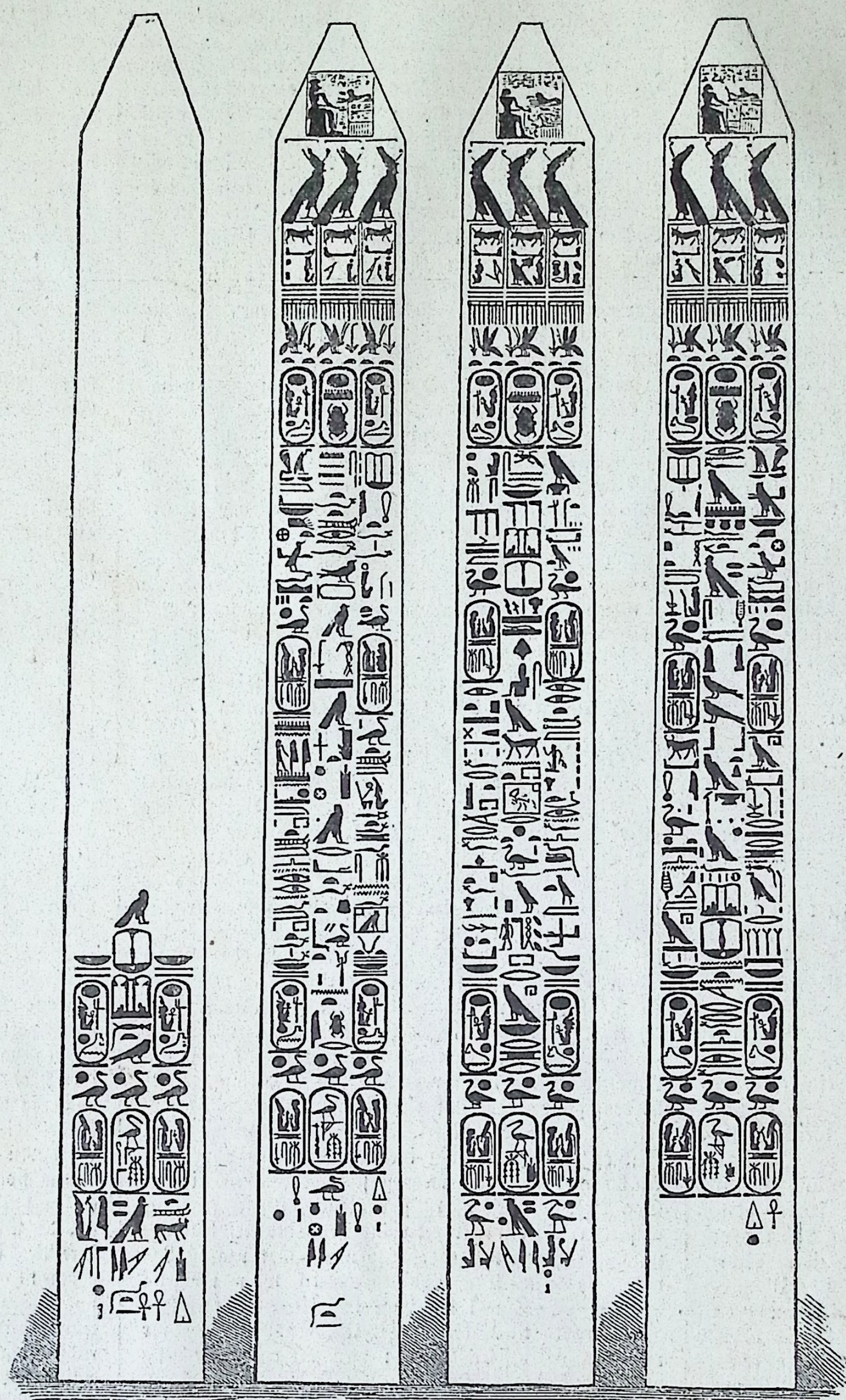
Nej, der er intet Nyt under Solen, hverken Udstyrsstykker eller Rundrejser eller Publikums Hang til Nervepirring eller Kunstnernes Graadighed efter Klap. Det eneste Nye er vel de skiftende Former: at man søger Klap paa, og klapper af, bestandig mindre og mindre bloddryppende Adspredelser. Og naar det blot bliver ved at gaa videre ad den Vej, kan Moralisterne endda trøste sig og sige, at Noget er bedre end Intet; thi som sagt, paa en fuldstændig, afgjørende Forandring maa det være alene de Taaber overladt at tro, som regner med den Verden, de ønsker sig, istedetfor med den, der er.

D. D.

Fra vor Boghylde.

Spielhagens sidste store Roman „Stormflod", der nu foreligger i dansk Oversættelse, fortsætter Cyklussen af hans Romanskildringer fra de sidste Aartiers sociale og politiske Liv. Han sluttede i „Altid forrest" med de smaa tydske Staters Forening ved Krigen; han fortsætter her med den efterfølgende Periode: Gründeruvæsenet. Allerede strax i Begyndelsen træder Bogens Karakter som Tidsdigtning tydeligt frem, maaske endogsaa vel tydeligt, idet der med stor Brede i de indflettede Samtaler forhandles allehaande Emner, som i Grunden nærmest ligger indenfor den periodiske Presses Omraade. Efterhaanden som den snildt slyngede Intrige udvikler sig, svinder imidlertid denne Debattering af Handlingen temmelig uvedkommende Detailspørgsmaal betydeligt ind, og til Slutning er det, til stor Fordel for Bogen, kun den almindelige Tidsstemning, der gjør sig gjældende i det Hele. Spielhagen har — og det er mer end et lykkeligt Indfald, det er en af poetisk Intuition fremstaaet dyb Tanke — betragtet selve den ustandselige Vindesynges højtoptaarnede Bølger, der i deres svimlende Hast river Alting med sig og overskyller det rolige og redelige Erhverv, som et Slags forfærdelig Naturbegivenhed og kombineret denne med den ikke mindre uhyggelige Stormflod fra Foraaret 1873, hvis Voldsomhed mærkedes paa de nordtydske Kyster endnu værre end hos os. Digteren har i sin Romans Anlæg saare heldigt sammenføjet disse to Stormfloder, den geografiske og den finansielle, og ladet selve Havets ødelæggende Magt kuldkaste et af disse mange ubegribelige Svindlerforetagender fra Gründerperioden, der skyldte den vildeste Spekulation og den frækkeste Egennytte deres Tilblivelse. Skjøndt man ogsaa i de tidligere Romaner har havt rig Lejlighed til at beundre hans Kompositionstalent, hæver han sig dog i saa Henseende henimod denne Bogs Slutning til en Høide, han ikke tidligere har naaet. Det er ligefrem forbavsende, med hvilken imponerende Sikkerhed han her sætter alle Handlingens Traade i Bevægelse og bringer dem i Sammenhæng med Elementernes Storm. Der er en Storhed, en digterisk Potensering i disse Billeder, som aflokker den alvorligste Respekt. Som en stor Feltherre leder Spielhagen sine Masser; han overser og behersker det hele, vidt udstrakte Terræn. Vi følger Stormens forfærdelige Rasen i alle dens Faser. Vi ser dens Ødelæggelse paa alle Punkter af det Landskab, Digteren efterhaanden har gjort os bekjendt med. Alle disse Skildringer er af en sjelden Skjønhed, og midt under Stormen føjer Scene sig til Scene, den ene mere fængslende end den anden. Paa fuldstændig naturlig Maade bringer Spielhagen i denne ene Stormnat alle Romanens Personer i Aktion, fører dem sammen, river dem fra hinanden, straffer, hævner og soner, paa alle Punkter med overlegent Talent. Den, der har læst disse Skildringer, glemmer dem aldrig. De ere fremstaaede som Frugt af en kombinatorisk Fantasi, til hvilken kun faa Romanforfattere kan opvise Magen, og af en Fremstillingskunst af saare fremragende Betydning. Al Brede i Romanens Begyndelse er hurtigt glemt, naar man naaer til denne sidste Part af Bogen, der overgaar det Bedste, Spielhagen nogensinde tidligere har skrevet.

— V. G. Philipsens Forlag, som særligt har gjort sig bekjendt i vide Kredse gjennem en Række smukt udstyrede og rigt illustrerede populært-videnskabelige Værker, har i indeværende Efteraar paabegyndt ikke mindre end tre saadanne Foretagender. Et af disse Skrifter er fuldstændig nyt; det er „Søfarten og Skibsbygningskunsten", en Fremstilling af Søvæsenet og dets historiske Udvikling, som dels er bearbejdet efter en tydsk Bog, dels forfattet af Hr. Kommandør J. C. Tuxen, hvis tidligere populære Arbejder jo har fundet saa stor Tilslutning hos Publikum. Vi nære ingen Tvivl om, at ogsaa dette den højtærede Forfatters sidste Forsøg vil blive modtaget med megen Interesse. Søen har „fra Lodbrogs Tid" spillet en saa vigtig Rolle for os Danske, at man næsten allerede „paa Nationens Vegne" føler sig forpligtet til at lære Livet — og Betingelserne for Livet — derude at kjende; men hvor Mange iblandt os er desuden ikke enten personligt eller gjennem nære Frænder og Venner og vaa mangehaande Maader knyttede til „Søvæsenet", og naar man er interesseret i Et eller Andet, er det saa ikke ogsaa ganske behageligt at have lidt Kjendskab til det? Her bydes der nu Oplysninger i Masse. Efter en kort (og hvad den forhistoriske Tid angaar maaske lidt vel „løs") Skildring af Søvæsenets og Skibenes historiske Udvikling føres vi allerede i første Hefte ind paa Skibskonstruktørernes og Skibsbyggernes Territorium og faar en detailleret Beskrivelse af Skibsskrogets Tilblivelse og dets enkelte Dele. I det Følgende vil der blive fortalt om Skyts og Dampskibe, om Søfart, Navigation, Havnevæsen, Fyr, Fiskeri, Handel etc, og det hele Værk, som udkommer i 8—10 Leveringer, vil blive udstyret med næsten 200 Billeder.

Faksimile af Indskrifterne påa Kleopatras Naal.

— — De to andre Værker er begge nye, gjennemsete og betydeligt forøgede Udgaver af Arbejder, som allerede i deres første Form vandt meget Bifald. I Docent Jul. Lange's Bearbejdelse af Lübkes „Kunsthistorien" er Billedernes Antal blevet forøget fra 386 til omtrent 500, navnlig for at skaffe Kunstens Højdepunkter og den moderne Kunst en fyldigere Repræsentation, og disse nye Illustrationer overgaa efter Prøverne at dømme endog de ældre i Finhed og Klarhed. Allerede som Billedværk betragtet vil Bogen (der udkommer i 12—15 Hefter) altsaa kunne skaffe Mange Adspredelse og Fornøjelse. Men Texten er unægtelig en meget behagelig „Tilgift". Ærligt talt forekommer det os ikke, at Hr. Lange helt har formaaet at udvidske „det Tydske" i Opfattelsen; og Alt, hvad der tilsigter at forklare Kunstens Udviklingsgang, giver vi ikke Stort for: man maa utvivlsomt ganske anderledes tilbunds i Folkeslagenes hele sjælelige og legemlige Organisation, dersom man skal kunne naa til en Forstaaelse af den skiftende Smag og den skiftende Kunst. Men den blot beskrivende, altsaa langt overvejende Del af Værket afgiver en sammentrængt og smagfuld „Fører" paa alle Udflugter i den bildende Kunsts rige og vidtstrakte Tempelbygning, og som en Haandbog kan Værket gjøre god Nytte. Et Sag- og Navneregister vilde saavel her som ved den ovenfor omtalte og efterfølgende Bog være af allerstørste Betydning, og desuden vilde det — ogsaa for alle tre Forfatteres Vedkommende — være heldigt, om der aldrig benyttedes tekniske Udtryk, uden at de strax forklaredes. — Endelig er der August Thomsens bekjendte Bog „Naturkræfterne i Menneskets Tjeneste". At udbrede sig over, hvad for en mægtig Rolle Naturvidenskaberne spiller i vore Dage, hvad for imponerende Resultater de alt er naaede til, og hvorledes disse Resultater baade har havt Indflydelse paa vore Anskuelser og paa vort praktiske Liv — vilde være omtrent det Samme som at lære voxne Mennesker ABC. Men Noget, man nok tør gjøre opmærksom paa, er, at de Fleste just ikke veed saa god Besked om hine vigtige Resultater og deres Indvirkning paa Industrien og vort Dagligliv, samt at Kundskab herom ikke blot er eller kan blive praktisk nyttig for Enhver, men ogsaa stærkt begynder at høre med til, hvad man kalder „almindelig Dannelse". Netop som en fortræffelig Hjælper til paa en let og behagelig Maade at opnaa Kjendskab til Naturkræfterne og deres Love og da navnlig til disses forskjellige Anvendelser i Industrien og det daglige Liv maa vist det foreliggende, lidt ubehjælpsomt komponerede, men særdeles populære Skrift anbefales. De faar her Oplysninger baade om Legemets og om Kattelovnens Varme, om Aandedrættet og om Ventilationen, om Maskiner og Metaller, om vore Fødemidler, om Lyset . . . ja endog om Papiret, hvorpaa Deres Blad er trykt. Bogen udkommer i c. 10 Hefter.

— Den Samling smukke, formfuldendte „Digte", der blev den kvantitativt ringe, men kvalitativt rige Frugt af Ludvig Bødtchers Digterliv, foreligger nu i fjerde Udgave, et talende Vidnesbyrd om, at Bogen hører til vor Literaturs mest søgte lyriske Samlinger. Gud og Hvermand veed, hvilken Skat af Poesi dette lille Bind slutter inde, og enhver Anbefaling for den nye Udgave er da overflødig. Vi tilføje kun, at den fra Forlæggerne (Andr. Fr. Høst & Søn) præsenteres i en baade smagfuld og nitid Udstyrelse samt — hvad der ikke har været Tilfælde ved de tidligere — indledes med en af Kr. Arentzen forfattet biografisk Pennetegning af Digteren. Denne lille Biografi støtter sig paa personlige Meddelelser fra Bødtcher til Forfatteren og giver et hyggeligt og træffende Billede af den gamle, elskelige Digter, saaledes som sikkert Mange selv kjender det fra Bødtchers mangeaarige Ungkarleliv i Sværtegade.

— Paa Høst & Søns Forlag udkommee for Øjeblikket i Subskriptionshefter til en saare billig Pris tredje Oplag af Holbergs „Peder Paars" med de hundrede fortræffelige Træsnit, som ere skaarne til den efter Klæstrups Tegninger. Ved sin smukke Udstyrelse trods Prisbilligheden bliver denne Udgave af det berømte komiske Skrift en af de Bøger, som ikke ret vel tør mangle, hvor der findes et Hjem og en Bogreol.

— Paa J. Gandrups Forlag er udkommet „Feltmarschal Grev Moltkes Breve fra Rusland". Andet staar der ikke paa Titelbladet, og andre Oplysninger om sin Herkomst giver Bogen heller ikke andetsteds. Antagelsesvis er det imidlertid en Oversættelse fra Tydsk, og Bogens Oprindelse er da unægtelig temmelig kuriøs. Med dens Tilblivelse forholder det sig nemlig i saa Tilfælde saaledes: I August og September 1856 gjorde daværende Friherre von Moltke i sin Egenskab af General og første personlige Adjutant hos den nuværende Kronprinds Friederich Wilhelm af Preussen med denne i Anledning af Kejser Alexander den Andens Kroning en Rejse til St. Petersborg og Moskva, hvorfra han sendte en Række Breve til en ham nærstaaende Dame i Kjøbenhavn. I 1872, saavidt vi mindes, blev en Afskrift af disse Breve overladt „Dagens Nyheder" til Offenliggjørelse, og en Oversættelse af dem meddeltes da i dette Blads Feuilleton. Dengang tog Tydskland ingen Notits af dem. Men nu i Februar dette Aar indeholdt „Deutsche Rundschau" en Oversættelse efter „Dagens Nyheders" Oversættelse. Den vakte Opsigt og udkom kort efter i Bogform. Efter denne antage vi, at den nu paa Dansk foreliggende Bog er en tredje Oversættelse. — Hvad Brevene selv angaar, er de ganske vist af en overvejende personlig Natur, hvilket imidlertid kun forhøjer Interessen ved dem. De skildrer væsenlig Kejseren af Ruslands Kroning og de den ledsagende Højtideligheder og Fester, ved hvilke Rigets højeste Pragt udfoldede sig. Men de indskrænke sig ikke hertil alene; overalt kaster de et skarpt Blik ind i de daværende Tilstande, i Familjelivet, i de offenlige Forhold og de aandelige Bevægelser, og meddeler herom Adskilligt, som har Gyldighed den Dag idag.

Præmiefordelingen af „Tordenskjold" vil finde Sted, for de Abonnenters Vedkommende, som have holdt Bladet fra April 77—April 78, i Februar 1878; for Abonnenter fra Juli 77—Juli 78, i Juni 78; for Abonnenter fra Oktober 77—Oktbr. 78, i September 78 osv. De, som have erholdt Halvaarspræmier, men efter at have set det store Oliefarvetryksbillede af „Tordenskjold" ønske hellere at erholde dette, kunne retournere Halvaarspræmierne og istedetfor 2 af disse erholde „Tordenskjold."

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hermed følger et Tillæg.

Hoffensborg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

TILLÆG TIL NUTIDEN.

Nr. 59. Søndagen den 4. November. 1877.

Den russisk-tyrkiske Krig.

Foran Plevna.

Efterat Plevna er blevet indesluttet, og denne Stillings Forsvarere saaledes fuldstændig afskaarne fra Forbindelse med Omverdenen, har den russiske Overkommando bortvist alle Bladkorrespondenter fra Stederne nærmest Kamppladsen og nødt dem til at tage Ophold langt derfra, hvor det vil være dem aldeles umuligt at meddele Andet end netop, hvad — Russerne har Lyst til at fortælle dem! Man gjør altsaa vel i foreløbig at modtage med den største Mistænksomhed alle de Efterretninger, som indløber om Osman Paschas og hans tappre Hærs Skæbne. Den sidste delvis paalidelige Melding, man fik derfra, angik et mislykket Stormforsøg, som Rumænierne havde sat i Værk, og hvorfra de vendte hjem med betydelige Tab. Disse Redouter foran Plevna har allerede kostet mange Familier mange bittre Taarer, mange Aars Savn og vel ogsaa megen Nød og Elendighed; og endnu er Maalet ikke fuldt, Menneskeliv og Menneskelykke har jo saa lidt at sige — for dem, som ikke personligt, med deres eget Liv og egen Lykke, betaler Udgifterne. Maaske de modige Soldater, som er afbildet paa Tegningen, tænker omtrent saaledes; maaske de siger ved sig selv, at om denne Forskandsning end idag blev deres Frelse, kan den imorgen blive deres Grav. „Iaften rød, imorgen død!" er jo blevet det Evangelium, som vor Tids Magthavere prædiker for de beundrende Nationer paa en højst overbevisende Maade.

Theatrene.

Kasino har meget hurtigt, efter at Stykket er blevet opført i Paris, anskaffet sig en af de nyeste franske Operetter, „Cornevilles Klokker", hvormed man for Øjeblikket søger at drage Folk til Huse, indtil „Aladdin" kan bringes paa Repertoiret. Robert Planquette, den unge Komponist, hvem Musiken til dette Arbejde skyldes, har ikke gaaet i de moderne Operettemaestroers, i Offenbachs og hans Skoles Fodspor. Han har snarere søgt at ligne ældre franske Syngespilskomponister, og ogsaa forstaaet at samle en omfangsrig Bouket af ganske klingende og populære Melodier, der dog paa intet Sted har det Humør og den uimodstaaeligt smittende Overgivenhed, som har gjort „Den skjønne Helenes", „Orfeus", „Røvernes" og mangfoldige andre Offenbachiaders Lykke. Robert Planquettes Musik er maaske noget finere, men den er langtfra saa morsom, og særlig falder Korene temmelig virkningsløse til Jorden. Et Numer f. Ex. som Karabiniersangen fra „Røverne" vilde have livet ganske godt op, hvad i Grunden nok kunde gjøres nødig, da ogsaa Texten, idetmindste hvad Handling angaar, er temmelig tam: en af de bekjendte Spøgelsehistorier fra et gammelt ensomt Ridderslot. Hvad der er kvikt og underholdende i den skyldes aabenbart Bearbejderen, Hr. Erik Bøgh. Sangnumrene former sig hovedsagelig til Kopletter, og med flere af disse har han været saa heldig, at de kan stilles ved Siden af hans bedste, hvilket jo ikke vil sige saa ganske lidt endda. Det, der skaffer „Cornevilles Klokker" et taknemligt Publikum ogsaa paa Kasinos Theater, er dog vistnok endnu mere Frøken Schwartz' Spil som Tjenestepigen Serpolette. Til sin smukke og sympathetiske Sangstemme, sit næsten mærkværdige Humør og den uimodstaaelige Kvikhed, hvormed hun tidligere har udstyret saa mange af sine Operettefigurer, føjer hun denne Gang en saa tydelig Pronunciation, at ikke et eneste af Textens Ord gaar tabt, og en paa adskillige Punkter endogsaa overraskende talentfuld Pointering af Kopletternes Vittigheder. Man tør uden Overdrivelse kalde mange Partier af hendes Spil i denne Rolle temmelig nærved at være fuldendte, og naar Publikum jevnlig har belønnet hende ligefrem med stormende Applaus, har det ikke været for ødsel. Hendes Præstation vilde gjøre ikke mindre Lykke paa ethvertsomhelst Operettetheater, og det er sjeldent, man hos os ser noget saa kvikt og talentfuldt i denne Genre, der, hvor let den end kan være, har sin Berettigelse alligevel, især da det Kjedeliges Kategori er den, hvorunder den mindst af Alt i Verden kan indrangeres. Maaske er der ogsaa hist og her i de andre Rollehavendes Spil Et og Andet, som kunde fortjene Paaskjønnelse, men Frøken Schwartz's Serpolette dominerer saa fuldstændig, at Interessen ved Forestillingen saa godt som udelukkende koncentrerer sig om hende. Debutantinden i den egenlige Hovedrolle, Frøken Holter, kan mindst af alle de Agerende gjøre hende Rangen stridig. Stemmen er ikke ubetydelig, men usympathetisk, Sangnumrenes Text, som dog ogsaa gjerne skulde høres i en Operette, forsvinder saa fuldstændig, at Publikum vilde forstaa hende akkurat ligesaagodt, om hun sang Kinesisk, og hvad Spillet angaar; har hun i ethvert Tilfælde overordenlig Meget at lære. Men en Debutantinde hører jo hjemme i Mulighedens Verden, og vi tør derfor heller ikke betragte det som umuligt, at hun med Tiden kan vise sig modtagelig for, hvad der i saa Henseende skal læres.

Spørgsmaal.

Pibehoveder. — Kan Nogen meddele, hvorledes Ubehagelighederne ved Tilrøgning af nye Pibehoveder undgaaes?
E. O.

Tidende. — Existerer der en fortrinlig dansk Tidende for Strikning, Hækling og Broderi? og hvilken? 4—9.

Utøj. — Skulde Nogen ville gjøre mig den Tjeneste at sige mig den sikkreste Maade at udrydde de paa Myrthebladenes Undersider og Stilke siddende Dyr? saavidt jeg veed, er det en Art Skjoldlus. En Blomsterelsker.

Svar.

Fisk. (Nr. 58). — Den letteste og for Fisk mindst smertefulde Maade at dræbe dem paa, synes at være følgende: Hovedet bør skjæres af strax, og Fisken derefter lægges i koldt Vand omtrent i en Times Tid. Da vil den være fuldstændig død, og Skrabningen kan da foretages uden nogensomhelst Smerte for Dyret. Miss.

Korrespondance.

V. K. Kan ikke benyttes.

En jydsk Abonnent. Jo.

Gf. M. Ved Lejlighed vil vort Blad selvfølgelig ogsaa bringe Noget i den Retning.

Gaade af s—r.

Det Første og de Sidste Alle led;
Og mangen Mand og mangen Kvinde sled
For det Andet og Tredie at blive;
Og synded' man mod det Hele, har tidt
Man baade paa Sjæl og Legeme lidt —
Hvad Navn kan man saa det Hele kun give?

Opløsning paa Logogryfen i forrige Numer:

Konstantinopel.

Tilsit, Neapel, Comi, Lena, Po.

Rigtig løst af: Jens F. Nielsen. — laigro i gfdis. — Otto Olsen, (Nyborg). — En Kaffesøster i Maribo. — En enøjet Kordreng. — C. L. i Svendborg. — „Fætter Henrik fra G." — A. S. — Almansor. — C. B. i Horsens. — Oni Ono i Skjelskør. — Bjergmanden i Tyrol. — H. G. H. i Frederikssund. — I. K. paa N—byholm. — (Waavsikaali Frdh). — To stud. art. i Randers. — V P. Th. E. — ÷ Hj. + Hunoso" ┼ Hj. ═

(Ved en Trykfejl stod i Logogryfen sidste Gang Tilsit opført som en russisk By istedetfor en preussisk.)

Indhold.

Carl Mønsters Annonce-Expedition

modtager Annoncer til **alle Blade i Kjøbenhavn og Provindserne** ligesom og til alle **øvrige i Verden existerende** Blade til disses **Originalpriser** uden **nogensomhelst** Beregning af Porto eller Provision for Besørgelsen. Kun **eet** Manuscript behøves, selv om Annoncen skal optages i flere Blade og ved større Ordres bevilges Rabat efter Overenskomst og Accorter afsluttes. Overslag over en Ordre gjøres gjerne. Alle Forespørgsler besvares **gratis og franco.**

☞ Annoncer til **„Nutiden“** og **„Jyllandsposten“** modtages **udelukkende** i min Expedition.
Nyeste Bladfortegnelse over alle danske svenske og norske samt **et Udvalg** af de betydeligste **udenlandske Blade** udleveres og forsendes **gratis og franco** paa Forlangende.

Kontor, Østergade 14. Aabent fra 9–7.

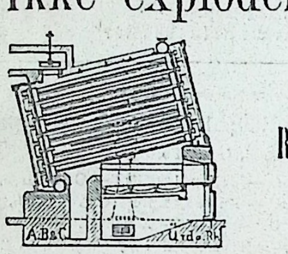
Kjøbenhavn.

Aktieselskabet
forhen
Oscar Kropff & Co. i Nordhausen.
anbefaler

Ismaskiner til 1000 ℔ Is pr. Time **120 Stk.**
Mineralvandsapparater uden Gerometer **643 Stk.**
Ølkølere for Ølbryggerier. **415 Stk.**
(i Virksomhed.)
Terningskjæremaskiner for Slagtere.
Præmiebelønnet paa alle større Udstilinger.
Prospekter og Referencer gratis.

Ikke explodercnde Dampkjedler,

A. Büttner's Patent,
forbedrede **Root'ske** Construction
bygge som
udelukkende Specialitet
Rheinische Röhrendampfkessel-Fabrik
A. Büttner & Co.
i Uerdingen am Rhein.

Fordelene ved disse Kjedler ere: Sikkerhed imod Explosionsfare — Damptryk af enhver ønskelig Styrke — betydelig Kulbesparelse — hurtig Fremstilling af Damp — let at rense indvendig og udvendig — kræver ingensomhelst betydeligere Reparationer (enhver nødvendig Reparation kan udføres af en uøvet Arbejder) største Varighed — bekvem Transport — kræver liden Plads — er let at opstille.

Vi have paany betydelig forbedret vort i en Aarrække prøvede Kjedelsystem, hvilket vi bygge som udelukkende Specialitet, og faaet Patent derpaa i alle industridrivende Lande.

Kjedler fra 2 til 120 Hestes Kraft leveres til Udlandet franco Rotterdam. i korteste Tid. Prospecter paa Forlangende.

Hansen & Henningsen,

Ny Østergade 5. Kjøbenhavn,
anbefale af udsøgte originale røde **Bordeauxvine**, aflagrede paa Bouteiller:
Cantenac à 1,00, Palmer Margaux à 1,30, Pontet Canet à 1,50.
Fortrinlige originale Oportovine,
meget fyldige og bløde, til 2,00 à 3,00 pr. Boutl.
Priscouranter udleveres paa Forlangende.

„Ude og Hjemme.“

„Ude og Hjemme.“

Udgivet af **F. Hendriksens xyl. Institut**, Tordenskjoldsgade 21.

Bladet udkommer hver Søndag med et elegant udstyret Numer forsynet med mange Billeder, væsentlig efter danske Kunstneres Tegninger. Prisen er 3 Kr. Kvartalet overalt i Norden.

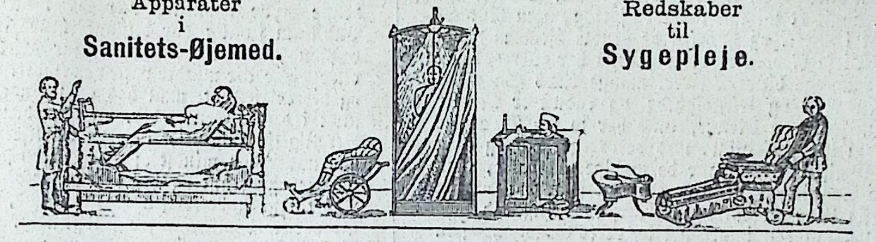
Nr 5 for Søndagen den 4de November indeholder:
„Fra Norge“ af **L. Schrøder** med Tegning af **C. Aagaard**, „Ved Flodtid“ af **L. Budde** (sluttet), „Væddekjørsel i Cirkus Maximus“ efter Prof. **A. Wagners** Maleri med Digt af **Holger Drachmann**, G. F. Händel af W., med Portræt, „Paa Jagt“ efter **Ernest Guiset** med Billede, Smaa Meddelelser, Rebus.
Med dette Nr. følger et Tillæg.
Abonnement modtages i alle Nordens Boglader og Postkontorer, samt hos Udgiveren og i Hovedkommissionen
Gyldendalske Bogh. Sortiment
Lehman & Stage.

Hans Tausen beskytter Biskop Ronnow
mod oprorske kjøbenhavnske Borgere.
Efter Professor **C. Blochs** Maleri i Universitetets Festsal,
tegnet paa Træ af **Aug. Jerndorff.**
Dette Billede, **Særtryk af „Ude og Hjemme“**, kan faaes gjennem alle Nordens Boglader. Pris 50 Øre pr. Exemplar, trykt paa stort, smukt Papir.

I. Præmie paa Verdensudstillingerne
Paris 1867. Wien 1873. Brüssel 1876. Philadelphia 1876.

Eduard Lipowsky i Heidelberg,
mangeaarig Associé og nuværende Indehaver af den i en Aarrække bestaaende Forretning, tidligere Friedrich Fischer & Co.
Fabrik og permanent Lager af

Apparater i **Sanitets-Øjemed.** — Redskaber til **Sygepleje.**

tilbyder i over 600 anerkjendt prøvede Systemer af egen Construction, passende Gjenstande for alle forekommende Tilfælde, ligesaavel til at iværksætte den skaansomste Transport af Saarede, Syge og Rekonvalescenter som og til at gjøre Tjeneste ved sammes Helbredelse, Forplejning og Bekvemmelighed, som f. Ex. Bære- og Hjulbaarer, Ambulancer, Transport- og Sygesenge af forskjellig Slags, Svæveindretninger og alle Slags Madratser, deriblandt saadanne, som specielt ere indrettede til Legemsdele, der ere udsatte for Tryksaar, endvidere Lænestole, Lejer, Sovestole, som kunne indstilles for alle mulige Stillinger, Træ- og Staaltraadsskinner, Krykker, Fracturmaskiner (ɔ: Benbrudsmaskiner) fortrinligt anvendelige ved Skudfracturer, simple og billige Bære-, Kjøre- og Natstole, permanente Badeindretninger, Douche- og Dampbads-Apparater Operations- og Undersøgelsesstole, Divaner og Borde. Paa Forlangende overtager jeg ogsaa Transporten af enkelte Saarede og Syge med mine Apparater. Mit i Privathuse, Hospitaler, Barak-Lazaretter, i Stats- Almue- og Privatanstalter, allerede meget indførte og som lugtfri prøvede Abort-System til Bortskaffelse af menneskelige Affaldsstoffer i Tønde- og Fad-Form anbefaler jeg til speciel Opmærksomhed. Pris-Kuranter, Tegninger, Cataloger og Attester staa til Tjeneste.

Da mine Apparater saavel som Tegningerne i mit Catalog fra forskjellige Sider blive eftergjorte, beder jeg at agte nøje paa Angivelsen af mit Forretningsfirma.

Eduard Lipowsky,
Friedrich Fischer & Comp's. Efterfl. i Heidelberg,
Fabrik af Apparater i Sanitets-Øjemed og Redskaber til Sygepleje.

Advis for Smørhandlere.

De ærede Smørhandlercs Opmærksomhed henledes paa, at Foreningen for jydske Smørhandlere har valgt „Jyllandsposten“ til det eneste Organ, hvorigjennem Noteringerne af Smørprisen hver Uge offentliggjøres (Søndagsnumeret), saa at alle Kjøbere og Sælgere af Smør i Jylland fremtidig maae holde Bladet, og vil „Jyllandsposten“ altsaa særlig egne sig for Avertissementer angaaende Kjøb og Salg af Landmandsproducter, Foderstoffer, kunstige Gjødninger, Landbrugsmaskiner, Avlsredskaber osv.

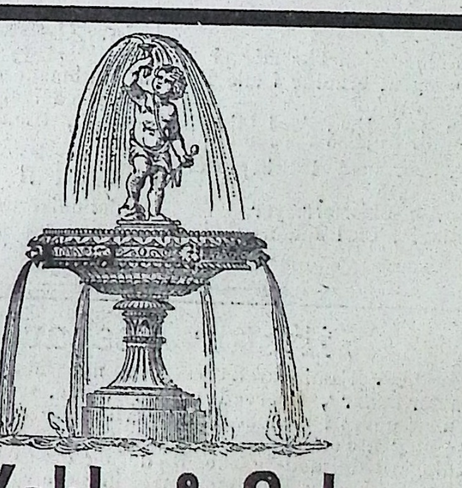
Annoncer til „Jyllandsposten“, som indrykkes for 10 Øre pr. Petitlinie, modtages i Kjøbenhavn **kun** i min **Annonce-Expedition, Østergade 14.**

Carl Mønster.

Til Konfirmationen.

C. Hostrup:
Komedier.
Anden Udgave.
3 Bind.
Heftet 9 Kr. eleg. indb. 14 Kr.
Sange og Digte
med Forfatterens Portræt.
Heftet 4 Kr. eleg. indb. med Guldsnit 5 Kr. 50 Ø.
Prædikener
paa alle Søn- og Helligdage.
2. Udgave:
Heftet 5 Kr. eleg. indb. 7 Kr. 25 Ø.
Faas i alle Landets Boglader og hos
F. H. Eibe,
Graabrødretorv 16, St.

S. P. Binderkrantz,
Ligtorneoperatør,
Holmens Kanal 38.

F. Kahle & Sohn,

Potsdam,
Hof-Zinkvare-Fabrik
anbefaler for enhver Bygningsstil:
Statuer, Kandelabrer, Bygningsornamenter,
Fontæner.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl

NUTIDEN

i

BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 60. Søndagen den 11. November. 1877.

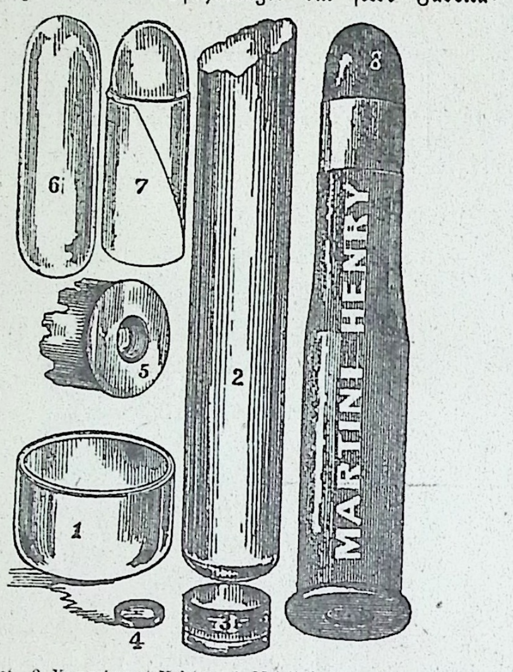
Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder

I en amerikansk Patronfabrik.

I en amerikansk Patronfabrik.

Amerika lader til at være det store Arsenal, hvorfra begge de krigsførende Magter henter Vaaben og Ammunition, — naturligvis mod god Betaling, og Fabriker, som beskæftiger sig med Tilvirkning heraf, har derfor fuldt op at bestille, medens Industrien i Amerika ellers for Tiden ligger sørgeligt nede. «Union Metallic Cartridge Company» i Bridgefort i Staten Konnektikut og «Winchester Repeating Arms Company» i New Hoven har saaledes travlt med at fabrikere Patroner, leverer tilsammen hver Dag to Millioner og forbruger 60 Tons Bly og 5—6 Tons Krudt. Her nogle nærmere Oplysninger om selve Fabrika-

1. Hylsteret. 2. Komprimeret Hylster. 3. Metalbeholder. 4. Percussionshætte. 5. Hoved, hvori Percussionshætte. 6. Kuglen. 7. Kuglen omviklet. 8. Den færdige Patron.

tionen. Det Hylster, hvoraf 1 giver en Afbildning, er det første Materiale til Fremstillingen af Patronen. Det maa gaa fire Gange gjennem de dertil konstruerede Maskiner, før det har faaet sin rette Form. Ved denne Proces forandres det efterhaanden saaledes, at det fra at have en Diameter af en halv Tomme bliver komprimeret til den halve Diameter. Derefter gaar det gjennem en Klippemaskine, som beskjærer alle Hylstre saaledes, at de med næsten mathematisk Nøjagtighed faar samme Størrelse, og hvert enkelt af dem kommer derpaa ind i den Maskine, som tildanner Patronens „Hoved", saaledes at det bliver istand til at modtage Fængkrudtet. Inden i Hylstret bliver der saa sat en lille Metalbeholder, som skal forøge Styrken i den lukkede Del af Patronen, og derefter anbringes Patronerne paa et Hjul, saa hver Patrons øverste Del kommer i Berøring med en Gasflamme; den opheder Metallet og gjør det mere skikket til den Operation, hvorved den saakaldte „Krave" anbringes paa Patronen. Men forinden det sker, gaar Patronen gjennem en ny Maskine, hvor den forsynes med en lille Perkussionshætte, og denne Hætte er fyldt med et meget stærkt Sprængstof, hvis Tilberedning kun overlades til særlig betroede Folk og under Jagttagelse af de største Forsigtighedsregler. Først naar det er sket, forsynes Patronen med Krave. Saa skal Hylstrene fyldes med Krudt og Kugler. I sin første Skikkelse er Kuglen afrundet og afstumpet i begge Ender; men forinden den anbringes i Patronen, passerer den gjennem en Maskine, der giver den en konisk Form, saa den bliver fladtrykt i den ene Ende, samtidig med at den her bliver lidt takket i Randen. Kuglen bliver derhos i to Tredjedele af sin Længde omviklet fra den flade Ende at regne med en lille Lap Papir, der har til Formaal at udfylde Riflerne i Geværløbet og give Projektilet større Gnidningsmodstand. De færdige Bestanddele af Patronen, nemlig Hylstret og Kuglen tilligemed en lidt oliet Oblat, anbringes derpaa under Fyldemaskinen, og nu gaar den endelige Fabrikation for sig. Ved en meget sindrig Fremgangsmaade fyldes hver Patron med nøjagtigt samme Kvantum Krudt, derpaa anbringes den oliede Oblat oven paa dette, og endelig presses Kuglen ind i Patronen. Denne er dermed færdig, men for at man kan forvisse sig om, at alle Patronerne er omhyggeligt fyldte, og at ingen af dem er i ubrugbar Stand, er det Modtagerapparat, hvori de færdige Patroner opsamles, forsynet med en særegen fintfølende Mekanisme, som foranlediger, at en Klokke giver sig til at ringe, og at Modtagelsen standser, saasnart der er gaaet en Patron ind, som ikke er i regulær Stand. Man nøjes forøvrig ikke med denne automatiske Prøve paa Patronernes Brugbarhed. Hver enkelt Patron bliver fremdeles undersøgt af særlig dertil ansatte Vejere og Bragere, og desuden undersøges hver Dag Godheden af det fremstillede Produkt gjennem særlige Skydeprøver, som Fabrikerne selv anstiller. Først naar man paa alle mulige Maader har forvisset sig om Produktets Godhed, bliver det afsendt.

Man kan danne sig en Forestilling om denne Fabrikations Omfang, naar man hører, at de to Fabriker, som blev nævnt i Begyndelsen, tilsammen beskæftiger ca. 4000 Arbejdere, hvoraf en stor Del er Kvinder. De arbejder imidlertid heller ikke udelukkende for de krigsførende Magter; ogsaa andre Stater, som vel for Tiden ikke fører Krig, gjør jævnlig store Bestillinger hos dem — maaske i Henhold til Ordsproget: si vis pacem, para bellum, dersom Du vil have Fred, saa rust Dig til Krig.

„For enlige Personer".

Af —x—.

I.

Det er muligt, jeg tager fejl; men en lang og bedrøvelig Erfaring har bibragt mig den Anskuelse, at der i Kjøbenhavns Adresseavis under Rubrikken „For enlige Personer" skjuler sig et med stor Snildhed etableret System af Snarer, Faldgruber og Limpinde, hvilket der hører megen Skarpsindighed til at undgaa. Man plejer jo, naar det bliver almindeligt, at Folk ved at passere et bestemt Byggeforetagende faar Mursten og andre Brudstykker af Entreprisen i Hovedet, at udstille advarende Stivere, og naar Børn i større Partier jevnlig omkommer ved at udstrække deres Udflugter paa Isen til en vis bestemt Vaage, at omgjærde denne med et Rækværk (en Foranstaltning, som af ubekjendte, men udentvivl vægtige Grunde ikke udvides til ogsaa at omfatte Mergelgrave): og saaledes vil da ogsaa jeg, som nu i en Række Aar, givende efter for en undskyldelig Lyst til at have Tag over Hovedet, har prøvet det rige Udvalg af Farer i forskjellig Skikkelse, der skjuler sig under nævnte Rubrik, tillade mig med et Par advarende Linier at tilraade mine enlige Medskabninger en koncentreret Forsigtighed paa det nævnte Omraade.

Det første Værelse, jeg lejede, dengang endnu ukjendt med Situationens Farer, var, om jeg ikke husker fejl, beliggende i Oehlenschlägersgade i en Stue-etage. Den Dame, der modtog mig, havde — med stor Sorgløshed for den Mulighed, at der kunde komme Fremmede — iført sig et ikke ubetinget skjønt Klædningsstykke, nemlig en rød ulden Natrøje, som mulig i Husets indre Tjeneste kunde være ubetalelig, men som i en Selskabsal og ved festlige Lejligheder neppe turde gjøre Regning paa udelt Bifald. Ved min Indtræden viste hun den Takt at udstøde et lille Hvin for at antyde, at hun følte sig overrasket og beskæmmet, samt med Lynets Fart at forsvinde bag Døren, hvorfra hun, da denne Formalitet havde varet en passende Tid, atter dukkede frem med en Række Undskyldninger for sit beskedne Toilette. Dersom hun havde udstrakt sine Undskyldninger til at omfatte hendes Person i det Hele taget, vilde det ikke have været ganske umotiveret; thi det Vindende ved hendes Ydre forringedes endel ved den Omstændighed, at hendes Ansigt til Overflod var gjennemfuret af Rynker, trukne maaske af en ukjendt Fjende af hendes Sindsro og timelige Lykke, der havde røgtet sit Hverv saa grundigt, at det diminutive Organ, hvori hendes Lugtesands førte en indskrænket Tilværelse, næsten ganske var forsvundet i de bølgeformede Omgivelser. Til Gjengjæld var der af Naturen indrømmet hende en Begunstigelse, som ellers kun visse Tykhudede kunne gjøre sig til af, nemlig at to Tænder paa en glubende Maade ragede frem af Overmunden. Dette Indbegreb af Fuldkommenheder førte mig ind i det paagjældende Værelse, og efter at hun for at forebygge ethvert Forsøg paa Flugt havde truffet den betryggende Foranstaltning at anbringe sin indtagende Person i Døren, begyndte hun med stor Hurtighed et længere Foredrag hvoraf fremgik, at Værelset var elegant, Prisen fabelagtig lav, Meublerne kostbare, Opvartningen fortrinlig, Vejret daarligt, Nabokonen en slet Kjærling, som mishandlede sine Børn og bankede sin Mand, den forrige Lejer en gentil Herre, og jeg, derom var hun overbevist (her betragtede hun med Inderlighed min Uhrkjæde), ikke mindre gentil, samt at man (her takkede hun Forsynet) var fri for Gjenboer, hvilke uden Undtagelse var slette og moralsk fordærvede Væsner. I Talens Løb henvendte hun sig oftere til de himmelske Magter og anmodede dem om at vise den Imødekommenhed at hjemsøge hende paa forskjellig Maade, dersom hendes Fremstilling maatte befindes mindre korrekt, — idet hun snart overlod dem Valget, om de blot ganske i Almindelighed vilde straffe hende, og snart udtalte Ønsket om at blive underkastet en aldeles bestemt Lidelse.

Værelset var i Avisen skildret som elegant meubleret og hyggeligt. Begrebet „Hygge" kan maaske opfattes paa forskjellig Maade, men i det Rum, jeg betraadte, var det tænkt at maatte fremkomme som det uundgaaelige Resultat af følgende samvirkende Aarsager: et stort cirkelrundt Bord, et Klædeskab af Dimensioner, der gjorde det skikket til Bolig for en mindre Familie uden Børn, og Stole i et Antal, som selv en Værtshusholder, hvem det var forbudt at have siddende Gjæster, ikke vilde have fundet generende stort. En af disse Stole var en Gyngestol, Værelsets mest fremragende Luxus og udentvivl det, der havde bibragt Værtinden den Anskuelse, at det var elegant meubleret. Jeg har overhovedet bemærket, at dette Meubel aldrig undlader at gjøre et saa dybt Indtryk paa dets Ejerinde, at hun ikke formaar at frigjøre sig fra den Forestilling, at et Værelse, som ejer et saadant Pragtstykke, er udstyret med en Elegance, der maa hensætte enhver Lejer i en svimmel Tilstand af Henrykkelse. Ellers har den menneskelige Opfindsomhed neppe paa noget Omraade naaet større Resultater end i Retning af at skjule Sengesteder og hilde den uindviede Besøger i den Vildfarelse, at han befinder sig i et Gemak, hvorfra Nattens prosajske Syssel er banlyst, medens det overlades hans Fantasi at henlægge denne Sport til et eller andet fjernt Appartement i Lejligheden. Jeg overraskedes altsaa ikke synderligt ved ikke at forefinde i Værelset noget Bohave, som kunde imødekomme Beboerens Tilbøjelighed til at tilbringe Natten paa den traditionelle Maade; jeg anede, at her maatte foreligge en eller anden Mystifikation. Da hverken Stolene eller Bordet kunde mistænkes for at undergaa en mod deres oprindelige Natur stridende Forvandling, droges min Opmærksomhed hen paa en Gjenstand af hemmelighedsfuld Beskaffenhed, en lang Kiste, betrukken med sort Voxdug og af et Udseende, der paa éngang mindede om det Dæmoniske ved en Ligkiste og havde et Anstrøg af en Pufs Gemytlighed. Det var i Virkeligheden det formummede Sengested; Mekanismen var simpel: Laaget aabnedes og afstøttedes med en Pind, og nede paa Bunden fandtes Midler til at afslutte Dagens Gjerning paa en med Naturens Krav stemmende Maade. Jeg var ingenlunde blind for det Hensigtsmæssige ved denne Ordning, som fjernede den for livlige Naturer existerende Fare: at kunne falde ud af Sengen; men det forekom mig dog, at der hørte endel Frimodighed til at stige ned i dette Dyb samt til overfor den Mulighed, at Laaget kunde smække i, at være henvist til at sætte sin Lid til Forsynets Godhed og til de mulige Aander, som efter visse Digteres Paastand giver Afkald paa deres Nattero for at omsvæve vort natlige Leje paa en beskyttende Maade.

En Bemærkning fra min Side, der anerkjendte Fortrinligheden af det existerende System, men berørte de mulige Fordele ved en Tilbagevenden til den almindelige Sengemekanisme, foranledigede Værtinden til med en Bevægelse af Afsky at udbryde: „Seng, si'er Herren — Gud fri og bevare os i sin Naade fra en Seng! der er inte Noget, der saadan tager Synet fra et Værelse. Hr. Petersen, som boede her før, sagde altid: Madam Sivertsen, sa'e han, dersom de inte havde Ære af Andet — hvad De da har af Meubleringen og hele Anretningen — saa har De det af den Seng. Ja, Herren kjender naturligvis Hr. Petersen, for han levede da ogsaa af Studeringerne. Herregud, hvem skulde have sagt, at det pæne Menneske skulde komme saadan afsted, saa han maatte tage ind til sin Moder, som er Enke og bor i Studiestræde Nr. 27, 2den Opgang 3die Sal tilhøjre — Sivertsen!" Virkningen af dette Trylleord var, at et Par Stole væltedes i Naboværelset, en Hund traadtes paa Halen og udstødte et Hyl, et Par Flasker faldt ned og gik istykker, og forskjellige huslige Ødelæggelser anrettedes som Følge af den Omstændighed, at en Person, ligegyldig for mulige Forhindringer, med hensynsløs Nøjagtighed fulgte den Linie, som i Mathematiken angives som den korteste Vej mellem to Punkter. Hr. Sivertsen viste sig i Døren, stivede sig et Øjeblik af op ad Dørstolpen, valgte Klædeskabet som et Objekt, det var muligt at opfatte og fastholde med det blotte Øje, til Retningspunkt og styrede videre efter samme fordærvelige Grundsætning, ringeagtende praktiske Vanskeligheder. Ligesom imidlertid de paalideligste Himmellegemer, der bevæge sig efter uomstødelige Love, kunne være underkastede Perturbationer, saaledes dreves Hr. Sivertsen af en hemmelig Kraft ud af sin Bane, tørnede mod Bordet, gik efter Loven for spændige Legemers Tilbagekastning ud under samme Vinkel og vilde ufejlbarligt have knust Gyngestolen, dersom ikke hans bedre Halvdel ved et kraftigt Greb i et rødt Halstørklæde, som udgjorde hans Paaklædnings eneste Luxus, havde

standset ham og ved et Par hastige Snoninger af Torklædet skruet dette sammen paa en Maade, som gjorde en Kvælning til en nærliggende Eventualitet. Fastholdt saaledes viste Hr. Sivertsen, der var i ustadig Ligevægt ligesom en Kegle paa dens Spids, sig at være i en Tilstand, som lod formode, at han næste Morgen vilde vaagne med Hovedpine, og han viste sig endvidere at være et ualmindeligt velkonserveret Exemplar af den Art Skabninger, der i sildige Timer kastes ned ad Trapper og op af Kjælderhalse af samvittighedsfulde Værtshusholdere, i dydig Harme over, at Klokken har slaaet et bestemt Antal Slag. Imidlertid havde Hr. Sivertsens Ansigt antaget en blaasort Farve, der røbede, at det beroligende Middel, hans ømme Ægtefælle havde anvendt, muligt kunde blive for stærkt for hans Konstitution, og hun ophævede derfor Afspærringen af hans Luftrør ved at sno Torklædet tilbage. „Bedste Sivertsen,“ sagde hun, tilkastende ham et opromt Smil, „siig Herren, om inte Hr. Petersens Moder bor i Studiestræde Nr. 27, 2den Opgang, 3die Sal tilhøjre.“ „Slip først Torklædet! din . . .“ Resten tabte sig i en Mumlen, men jeg rødmer ved at tilstaa, at det forekom mig, at han sammenlignede sin Hustru med et bestemt Pattedyr, hvis Egenskaber ikke bliver almindeligt beundrede, og at han tillige anbefalede visse Forholdsregler mod hendes Lever og Lunge, som i betydelig Grad vilde have forringet Værdien af disse nyttige Organer. En begyndende Snoning af Torklædet bragte ham imidlertid til Besindelse, og med den korte Erklæring: „Jo, go'e Herre, det slaar til!“ hævede han det til en ubestridelig Kjendsgjerning, at Hr. Petersens Moder boede paa det angivne Sted, en Omstændighed, der ikke forekom mig at være betydningsfuld nok til at berettige, at et saa stort Apparat sattes i Bevægelse til dens Bekræftelse. „Ja, for Herren maa vide,“ vedblev Værtinden, „at da Hr. Petersen en Dag gik over Pevlingesøen, slap han igjennem Isen — en Guds Lykke var det da, at han inte dronede, — men Vandet tog al Kraften af ham, og han laa saamænd en hel Maaned i sin Mave — ja, mænd gjorde han saa — men han havde da ogsaa altid havt Ansættelse til Mavepine, kan jeg tro, fra han var en lille Dreng. Men som det nu var den sidste Aftning, og jeg bringer ham hans Kamelthe, saa si'er han og sa'e li'esaadanne: „Madam Sivertsen,“ si'er han, „dersom det inte var, fordi Sygdommen inte er farlig — efter Doktorens Formening da — saa skulde jeg aldrig ønske mig en bedre Seng at dø i — nej ikke om jeg saa blev hundrede Aar.“ Siig Herren, om det var Hr. Petersens sidste Ord eller ikke, Sivertsen — siig kun, at jeg lyver!“ Det vilde ikke have været uden Fare for Hr. Sivertsen at følge denne sidste Opfordring; tillykke var han skarpsindig nok til at indse det og til, belært af sin tidligere Erfaring, øjeblikkelig at indrømme, at Hr. Petersens sidste Ord „slog til“.

Det maa udelukkende tilskrives min ungdommelige Tillidsfuldhed, at jeg indkvarterede mig hos dette elskelige Ægtepar. Hvad det originale Sengested angaar da opdagede jeg snart, at Stillepinden maatte anbringes under en bestemt Hældningsvinkel for at holde Laaget oppe; men da jeg ad empirisk Vej havde udfundet dennes Størrelse, sov jeg med en Nat for Nat voxende Tryghed paa Bunden af Kassen. En Omstændighed var i Begyndelsen, inden jeg blev fortrolig dermed, Gjenstand for min Bekymring, at jeg nemlig til et bestemt sent Klokkeslet vækkedes ved en natlig Ceremoni, der regelmæssig foregik paa følgende Maade: Hr. Sivertsen, der var lille af Væxt og, om jeg saa maa udtrykke mig, et Offer for den Vildfarelse, at der kan gaa en Pot paa en Pægleflaske, indfandt sig, efter at have gjennemgaaet den nævnte Udsmidningsproces, til et bestemt Klokkeslet ved Entrédøren med det Forsæt at smutte ind saa stille og lydløst som muligt. Efter at have fejret den Triumf at finde Nøglehullet, holdt han sit Indtog i Gangens Mørke under Paavirkning af tvende Kræfter: en, der bibragte ham en translatorisk Bevægelse henad Gangen og udsprang fra en paa tidligere lykkelige Forsøg grundet Erfaring, og en anden, der havde en væltende Indflydelse paa hans Person og virkede lodret paa den foregaaende. Som Følge heraf gik han, som ethvert Legeme vilde have gjort i hans Sted, efter Diagonalen i Kræfternes Parallelogram, prellede gjentagne Gange af paa Væggene og fandt sig endelig stillet overfor den Vanskelighed at træffe et Valg mellem min Dør og sin egen. Et Instinkt tilsagde ham regelmæssigt at gribe fat i den første, og ikke uden en betydelig Aandsanstrengelse lykkedes det ham at indse sin Fejl og foretrække den rette Dør. Da det gik op for mig, at dette Tag i Døren kun var et Udtryk for hans Tvivlraadighed, og at den frygtede Invasion aldrig fandt Sted, vænnede jeg mig imidlertid til det, og det generede mig ikke mere.

(Slutt. s.)

Den russisk-tyrkiske Krig.

To tyrkiske Generaler.

Den, som ved Nattetid besøger de tyrkiske Stillinger omkring „Kirsebærbyen“ (Plevna), kan se en Officer ride rundt og inspicere dem, ledsaget af en eneste Adjutant: det er Osman Pascha, Hærens Øverstkommanderende. Karakteristisk nok er der fra Konstantinopel endnu ikke meddelt en eneste Oplysning om denne tappre Soldats Liv; hans Landsmænd lader nu éngang ikke til at lægge videre Vægt paa deres Storheders Livshistorie, og det Lidt, man véd om dem, skyldes udelukkende vesteuropæiske Korrespondenter. En Tid lang paastod man, at Plevnas Forsvarer var Bazaine eller dog en sydamerikansk General; men nu skal det være slaaet fast, at han er født 1832 i Armasia i Lilleasien af fattige Forældre og at han, samtidig med Mehemed Ali og Sulejman Pascha, er blevet opdraget paa Militærakademiet i Konstantinopel, hvor dengang flere preussiske Officerer var ansat som Lærere. Saa bliver der imidlerlid igjen et tomt Rum i Osman Paschas Historie, som strækker sig lige til 1876, da han var Kommandant for det widinske Korps, debuterede som Sejrherre i Slaget ved Saitschar og blev rost for sin Kjækhed og sit skarpe militære Blik. Da den nuværende Krig udbrød, stod han med 35,000 Mand i Widin og vilde havt Lov til at tage Stilling i det lige overfor liggende Kalafat; men skjøndt han ved en Offensivbevægelse rimeligvis vilde være trængt frem til Rumænernes Hovedstad, Bukarest, maatte han lystre Ordre og se paa, at Rumænerne forberedte sig til og sluttelig ogsaa bombarderede Widin fra Kalafat. Han hævnede sig ved talrige Strejftog paa den venstre Donaubred, hvor hans Navn vakte en næsten latterlig Frygt. Kort forinden Russernes Donau-Overgang havde han maattet afgive Halvdelen af sit Korps til det tyrkiske Centrum og fik for silde Ordre til at undsætte det af Fjenden truede Nikopolis. Nu gik han med 6000 Mand til Plevna, bragte sin Armè op til 60,000, forvandlede Byen til en komplet Fæstning, har siden den 20de Juli forsvaret sig heltemodigt og har, som man véd, gjentagne Gange tilkæmpet sig store Sejre. Hans Fortjenester har indbragt ham Titlen „Ghazi“ (den Sejrrige), Osmaniéordenen, en Æressabel, en Takkeskrivelse fra Sultanen samt en gylden Ærestavle fra Konstantinopel, og man tænker paa at forære ham en pragtfuld Koran.

Om Reuf Pascha kan vi i Øjeblikket ikke engang fortælle saa Meget. Han er Marineminister i det nuværende Kabinet og har Ord for at være en energisk Mand. Derfor blev han ogsaa, da det kneb haardest (idet Gurku med sine Russere havde overskredet Balkan), i Hast sendt til Adrianopel. Han samlede hurtigt Tropper, kastede sig ind i Tunschadalen, men fik nu at kæmpe med Bulgarernes blodige Opstand. Det er bekjendt, hvilke Rædselsscener navnlig Egnen omkring Eski-Sagra og Jeni-Sagra blev Vidne til, idet Tyrkerne øvede Gjengjæld mod Bulgarerne for disses exempelløse Grusomheder. Reuf Pascha stoppede nok Russerne, men blev slaaet i flere Træfninger, og først da Sulejman Pascha kom til med sine montenegrinske Veteraner, blev Fjenden i det afgjørende Slag ved Eski-Sagra tvungen til at gaa tilbage. Efter den Tid var Reuf igjen i Konstantinopel, indtil han, dengang Sulejman udnævntes til Genralissimus over Hovedarmeen, fik Befalingen over Troppestyrken i Schipkapasset.

I Simnitza.

Den rumæniske By Simnitza fik sit Navn gjort berømt ved den Donau-Overgang, som Russerne iværksatte her. Men ogsaa senere er den vedblevet at være et Slags Knudepunkt og besøges f. Ex. ideligt af Korrespondenter, som herfra gaar til Rustschuk, Rasgrad, Schumla, eller til Plevna, Gabrova, Schipkapasset. Naar de endelig har slæbt sig frem over Veje, som ligner mest af Alt her i Verden en meget vaad Mose uden Græs paa, kan de prise sig lykkelige, hvis det bliver dem muligt at faa Tag over Hovedet; thi selvfølgelig er hver Nonne fyldt i hver en Krog. Derimod er der Lokaler, som altid staar dem aabne, — nemlig en hel Række Spillebuler. Som Ravne samler sig om Aadsler, saaledes har lige fra Krigens Begyndelse hele Bander af professionelle Spillere omsværmet det russiske Militær, og navnlig i Rumænien har de ialfald enkelte Steder hærget efter bedste Evne. I snavsede, mørke Hummere eller Sale ruller Rublerne lystigt hen over Bordet, og der bliver tidt sat en 200 af dem paa ét Kort. Det er jo ogsaa en Forberedelse til det forestaaende, noget alvorligere Krigsspil, hvor der rulles med Kugler, og hvor Livet er Indsatsen!

Glem og husk!

„Glem Døden, drik med Døgnet Dus,
Er Drikken nok saa vammel!
Lev Livet hen som i en Rus —“
Den Visdom kjøres grøn i Hus,
Skjøndt den er grim og gammel.

— Ja, glem den, naar det gaar tilstorms
For hvad Du kjærest ejer!
Og glem den, gaar det mod et Worms,
Hvor ej der kæmpes for en Forms
Men for en Sandheds Sejer!

Men naar i Lidenskabens Brand
Du blusser op og gløder;
Og naar i Lykkens Glemmeland,
Og strenge Tiders Ørkensand
Dig Fristeraanden møder, —

Da husk, Du er som i en Baad
Paa Verdenshavets Bølge!
At Livet hænger i en Traad, —
At Synden, som er Dødens Braad,
Kan brat faa Dom i Følge!

— Nej glem ej Døden, husk den vel,
Naar Sol i Havet dukker,
Naar Mørket vider sine Skjel,
Og naar Du selv i sene Kveld
Din Sengelampe slukker!

Thi Mulmet, naar det vælder ud
Og jager Aftenrøden, —
Det Nattens dunkle Sørgeskrud,
Det fik af alle Sjæles Gud
Den Indskrift: Glem ej Døden!

Chr. Richardt.

Engelske Forlystelser og Censuren.

Af et Brev fra London, af A. S.

London er blevet et af sine berømteste eller mest berygtede Forlystelsesetablissementer kvit: det store Haveanlæg Cremorne Garden er ikke mere! Dermed er det sidste Sted forsvunden, hvor det var Folk tilladt at høre Musik eller indtage Forfriskninger i det Fri; thi i de talrige Parkanlæg taales der hverken Orkestre eller Buffeter, og de bliver alle lukkede ved Mørkets Frembrud. Man har altsaa nu kun „Musikhallerne“ tilbage, som i Englands Hovedstad har naaet et rentud forbavsende Antal og Størrelse; desværre begynder ogsaa de at faa et bestandig mere og mere „blandet“ Publikum og omkap med det hensovede Etablissement at udvikle sig til „civiliserede“ Slave- eller rettere Slavinde-Markeder af en temmelig uhyggelig Beskaffenhed.

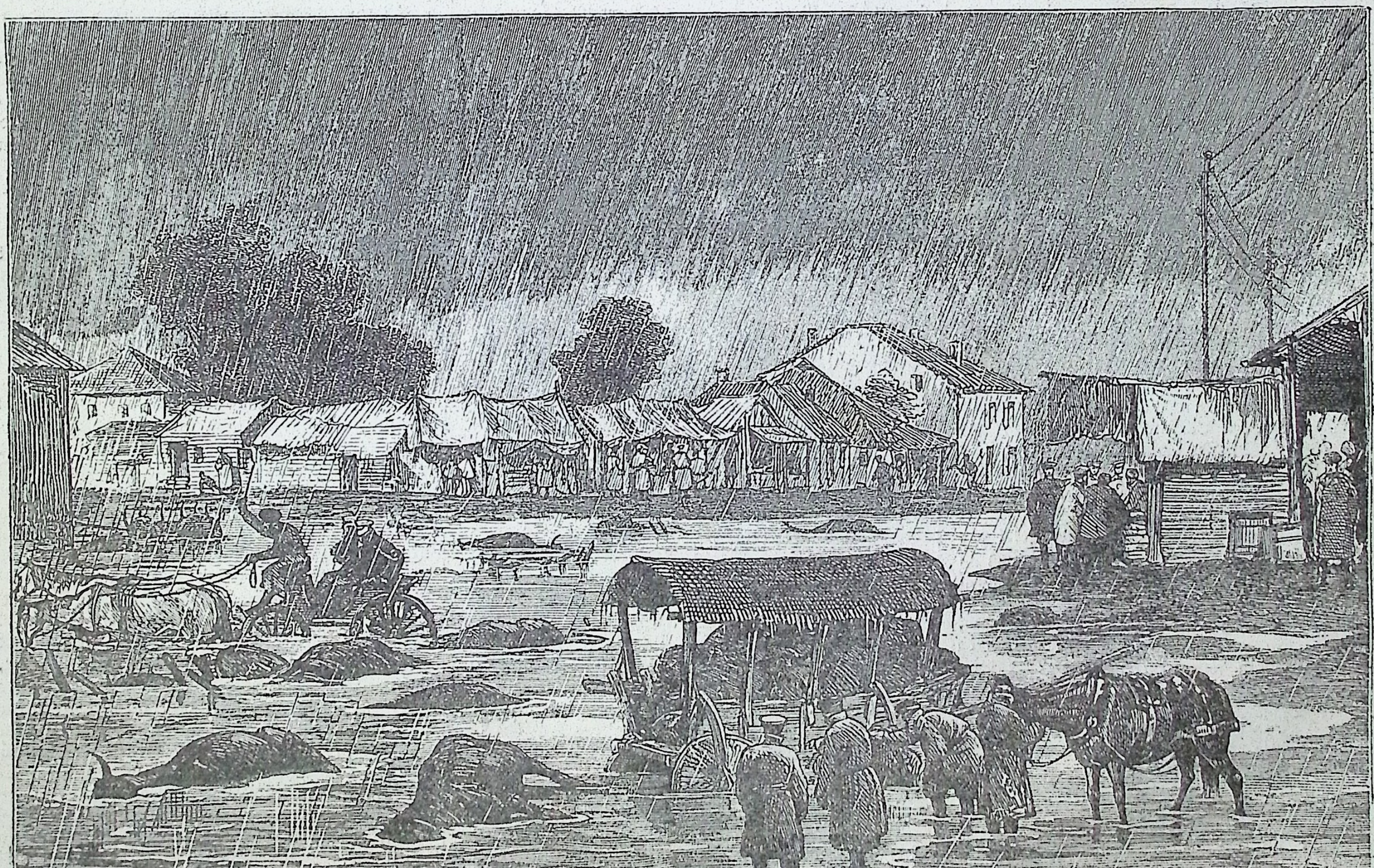
Cremornes Forgængere var Ranelagh, som blev aabnet 1742 og skal have overtruffet Alt i Pragt og Elegance, samt Vauxhall, hvis nærmeste Arvtager Cremorne blev for omtrent en Snes Aar siden. I de to ældre Anlæg mødte Kongehuset, Hoffet og alle de Fine (foruden naturligvis Parvenuerne og det rige Udskud af Bourgeoiset), ja Ranelagh øvede en saa stærk Tiltrækningskraft, at den gamle Lord Chesterfield endog lod sine Breve adressere derhen! Man hørte der de bedste Kunstnere — og saae de mest lascive og plumpe Udskejelser, man kunde tænke sig. Datidens Mennesker var ikke blot meget letfærdige eller nydelseslystne, men ogsaa dygtigt raa, og Fyrsterne og Aristokratiet gav Tonen an. Saa sank imidlertid efter hinanden begge Etablissementer ned til at blive det simple Publikums Tumleplads og forsvandt omsider under nye Bygninger. Cremorne kunde aldrig saaledes som de blive Hovedkvarter for den højaristokratiske Umoralitet; dertil var de moderne Englænderes Sæder altfor strenge, det vil da sige, forsaavidt som de kommer frem offenligt. Den Trup, der førte sit tøjlesløse Liv her, bestod hovedsagelig af de bekjendte tiltalende „unge Aristokrater“, af de ligesaa elskværdige velhavende unge Handelsmænd, af Fremmede samt af Kvinder, hvis Rygte ikke vilde lide stor Overlast ved nye Pletter. Tidlig om Aftenen kunde man i Fred og Ro glæde sig over de smukke Træer og over Udsigten til Themsen. Men fra Elleve til Et, da Politiet slukkede Lamperne, præsteredes her — navnlig Natten efter det store Derby-Væddeløb — saadanne Beviser paa Menneskets nære Slægtskab med de Firfødede, at man vanskeligt skulde kunne opdrive dem kraftigere. Med Mindre, tilføjer jeg, man maaske vilde have begivet sig ud i en af Byens Forstæder og set dette Underdyr af et Menneske, som hedder

Osman Pascha,
tyrkisk Øverstkommanderende i Plevna.

Reuf Pascha,
tyrkisk Øverstkommanderende ved Schipkapasset.

Gade i Simnitza.

Kinesere, som forhandler Smaapiger.

Indianske Udsendinge i Washington.

Gale, trave Dag og Nat sine 1500 engelske Mil i Løbet af 1000 efter hinanden følgende Timer. Paa en Arena, som var nøjagtigt halvanden Mil, tradskede denne alle Menneskers og Dyrs gaaende Overvinder uafbrudt fra d. 26. August til d. 6. Oktober, uden at hvile sig mer end i det Højeste en halv Time ad Gangen, — og vandt Væddemaalet.

En saadan Anvendelse af Tiden kunde give god Anledning til allehaande Betragtninger. Men jeg foretrækker at blive ved at fortælle fremfor at ræsonnere, og da man netop for nylig etsteds udi det storbritaniske Rige har forbudt som umoralsk „De røde Dominoer“, der blev spillet uden Anstød paa „Folketheatret“, vil jeg tage denne Omstændighed som Apropos og slutte med Noget om Theatercensuren.

Man bilder sig i Reglen ind, at i England hersker der den mest tøjlesløse Frihed med Hensyn til Alt, hvad der vedkommer Theatret. Men det er en stor Misforstaaelse. Der bestaar en Censur, som ikke kan tænkes vilkaarligere, og som i Praxis kan føre og ofte har ført til de mest fortvivlede Resultater. Lord Overkammerherren har, theoretisk taget, Magt til at tillade og forbyde Opførelsen af et hvilketsomhelst Stykke paa en hvilkensomhelst Scene i Storbritanien. Ved Stykke forstaas ifølge Loven „enhver Tragedie, Komedie, Farce, Opera, dramatisk Spøg, Intermezzo, Pantomime eller anden theatralsk Forlystelse“ — kort sagt Alt. Censoren kan enten fuldstændig forbyde Opførelsen — dersom Stykket forekommer ham „at stride mod det Sømmelige eller god Sæd eller at være farligt for den offenlige Orden“, — eller han kan stryge saa Meget, han finder for godt. Og hans Magt er fuldstændig absolut; faldt det ham f. Ex. en skjøn Dag ind at forbyde Opførelsen af alle de Shakespeareske Stykker i England, maatte der en Parlamentsakt til, for at man kunde faa „Hamlet“ sat i Scene. Som Vederlag for sit Arbejde endelig modtager han, foruden sin officielle Gage, et vist Honorar for hvert Stykke, han gjennemser, og dette Honorar udredes direkte til ham af det paagjældende Theater.

Saaledes er det som sagt i Theorien. Men i Praxis er Forholdet det, at Lord Overkammerherren udnævner en Underordnet til at gjennemlæse Stykkerne og til paa hans Vegne at afgive Kjendelse. Denne „Undersøger af Stykker“, der altsaa er personligt uansvarlig, skulde naturligvis kunne afsættes, hvad Dag hans ansvarlige Overordnede fik Lyst dertil; men Faktum er, at Bestillingen bliver livsvarig, og at der i de sidste halvandet Hundrede Aar ikke er forefaldet en eneste Afskedigelse. Man ser, hvor urimelig og farlig hele denne Ordning er, og hvorledes den overgiver Forfattere og Direktører til en maaske gridsk eller udannet Persons Forgodtbefindende; og naar Englænderne alligevel har slaaet sig til Ro med det, som det nu éngang er, maa, tænker man vel, Censuren bestandig have været røgtet med stor Liberalitet og Fordomsfrihed. Men nogle Exempler kan hurtigt overbevise En om, at denne Antagelse er meget fejlagtig. I Virkeligheden har der foregaaet snart de mest latterlige, snart de mest oprørende Ting, og man maa tage med i Beregningen al den engelske Nations naturlige Konservatisme samt det fine, religiøst bornerede Selskabs Uvilje mod Theatrene, om man ellers vil kunne forstaa, at Ordningen har kunnet overleve saa frygtelige Misgreb og de talrige Angreb, som er blevet rettet paa den i Pressen.

En lang Tid fejdede man fornemmelig mod politiske Hentydninger, og under Georg III kom man saaledes til at forbyde Opførelsen af et af Verdens Mesterværker „Kong Lear“, fordi — det fremstillede en Konge, der var afsindig! Endnu i 1808 var det ikke det engelske Publikum tilladt at interessere sig for Thronprætendenten Karl Edvards Eventyr; ja under Dronning Viktoria undertrykte man Hugos „Ruy-Blas“, fordi man i det Stykke troede at finde Hentydninger til bemeldte Fyrstindes Giftermaal! Senere blev saa Censuren puritansk, efterat Georg Colman (en Person med meget løse Sæder, og som tidligere selv havde forfattet usømmelige Theaterstykker) var blevet „Undersøger“. Han svarede koldblodigt paa alle Henvisninger til hans egen Virksomhed, at han nu „havde skiftet Anskuelser“, og var utrættelig i sine Bestræbelser for at skabe „et moralsk Theater“. Underligt nok, kan det tilføjes i Forbigaaende, er det altid forhenværende Demimonde-Forfattere, som paatager sig at ville gjøre Theatret moralsk; i Frankrig optraadte f. Ex. for faa Aar siden den noksom bekjendte Romanforfatter Paul Féval som Talsmand for hin Fordring! Men tilbage til Colman. Han forbød Elskerne at kalde den Elskede „min Engel“, eftersom en Engel er Navnet paa en Person i den hellige Skrift, og man ikke bør profanere dette Ord paa Scenen ved at bruge det om en Kvinde. Udbrud som „Min Gud!“ o. s. v. blev ubarmhjertigt strøgne; det forbødes at sværge eller at benytte Ord som „forbande“, „Forbandelse“ o. s. v.; og det erklæredes for irreligiøst at anvende Udtryk som „Himmel“ og „Helvede“ paa Theatret. Man kan tænke sig til, hvad de stakkels Melodrama-Forfattere maatte lide; og næsten endnu værre farne var Operadirektørerne, hvem det forbødes at bringe Munke eller Nonner paa Scenen.

Dette som Exempel paa, hvad for literære Vanvittigheder „Undersøgeren“ tillod sig — og tillod sig ustraffet; men dertil føjede han saa endnu pekuniære Optrækkerier. Ifølge den Tarif, som Skik og Brug havde fastslaaet, skulde Theaterdirektørerne betale c. 38 Kroner for hvert autoriseret Stykke; men dermed var Colman ikke tilfreds, han forlangte nyt Honorar for selv den ubetydeligste Forandring, som Forfatteren eller Skuespillerne foretog efter den første Opførelse! Og desuden forlangte han sine 38 Kroner for hver Prolog, Epilog, Sang eller hvad man nu kunde have Lyst til at knytte til Forestillingen. Et Theater, der spillede Vaudeviller, maatte gjennemsnitlig betale ham c. 107 Kroner om Aftenen; ja skjøndt det lyder utroligt, drev han det endog saa vidt, at han fik honoreret som „Theaterstykke“ — strengt videnskabelige Foredrag om Astronomi!

Denne Mand blev i Bestillingen, til han døde 1836! Hans Efterfølgere har vel vist sig mindre strenge, men endnu den Dag idag er det engelske Theater undergivet et strengt og lunefuldt Voldsherredømme. Den yngre Dumas' Stykker er næsten allesammen forbudte i England, medens de tøjlesløse „Offenbachiader“ modtages med aabne Arme; og Verdi's Opera „Nabuco“ og Rossinis „Moses“ fik kun Lov til at blive opførte paa den Betingelse, at Navnene forandredes til „Ninis“ og „Zora“. Desuden er man endnu stadig meget aarvaagen overfor politiske Hentydninger; saaledes maatte man for ganske faa Aar siden opgive at komponere et Drama efter en af den nuværende Førsteminister Disraëlis Romaner, idet nemlig Lord Overkammerherren (eller hans Substitut) erklærede, at han tillod det ikke „paa Grund af Værkets Tendenser“.

Brugte Sager.

„Og der blomstrer nyt Liv paa de gamle Ruiner“ ...

Et Digterord, der er ligesaa sandt, som at to Gange to er fire. Og det ikke blot i den poetiske Forstand: at den unyttige unge Vedbend slynger sig om de gamle, faldefærdige Mure, men ogsaa sandt i den sunde, livspraktiske Forstand, at der af Gruset opbygges skjønne, nye Paladser, at det tiloversblevne Kalkstøv føres ud paa Markerne for at gjøde og frugtbargjøre dem, medens Vedbenden rives op og forvises til den stille Grav eller til en skyggefuld Haveplet for der at brede sit unyttige Grønne. Vor Tid lader Intet gaa tilspilde. Den lytter til Naturens Pulsslag og aflurer den dens Hemmeligheder. Og fordi den gjør det, ser den i Alt, hvad der har været, kun Spiren til fremtidig Væren, i hver Død kun Vuggen til nyt Liv. Det Gamle, Brugte, Døde forvandler den i sine Ovne og Dampkjedler atter til nye, nyttige Stoffer og efterligner derved selve Naturen, som ikke lader Noget gaa fuldstændig tilgrunde.

Dyrene dør, og deres Forraadnelsesstoffer bliver af Planterne forvandlede til nye Former for organisk Liv.

Det Blæk, hvormed jeg netop nu skriver, er maaske opstaaet af det sprungne Baand om et Ølfad, i det Papir, jeg benytter, træffer jeg maaske igjen en af mine gamle, aflagte Skjorter, og saasnart jeg har skrevet det fuldt, vandrer det fra Sætterens Haand tilbage til Papirmøllen, for til Slutning i Banken at fejre sin glædelige Opstandelse som Ti- eller Hundrede-Daler-Seddel, indtil det efter lang Tjeneste atter bliver stampet og valset og gjennemgaar nye, uberegnelige Metamorfoser.

Og saaledes som den gamle Papirslap atter og atter kommer til Anvendelse, saaledes er Intet absolut unyttigt i Verden, takket være Kemien, der er den gode Husholderske, som forstaar at drage Nytte af Alt, selv det Mindste.

Hvor ofte for Exempel har ikke, især i de Tider, da man endnu brændte Roeolje i Husene, vore kjære Husmødre ærgret sig over — Lampeosen; denne uhyggelige sorte Krabat, der spolerede dem det saa blankt polerede Lampeglas. Og hvor langt oftere endnu har de ikke erklæret den for den ækleste og mest unyttige Ting af Verden — ... Men hvor højt vil de ikke agte den nu, naar de hører, at deres Mand gaar med denne ækle sorte Krabat i Lommen som en Del af en prægtig — Ædelsten, der tjener til Tapleje i hans Kronometer.

„Bah!“ hører jeg mine kjære Læserinder udbryde, „naar det kommer til Stykket, skal man vel ovenikjøbet tørre Lampeosen af med Glacéhandsker.“

Men lad dem kun le. Gaudin i Paris vil derfor alligevel blive ved at benytte Lampeosen til at udvinde Saphir eller Corundum for Uhrmagere og til at tjene sig selv smukke, gyldne Louisdorer. Hvorledes bærer han sig ad? Det gaar ganske simpelt til. Han overtrækker nemlig for at udvinde de transparente Krystaller — der har samme kemiske Sammensætning, som den under Navnet Saphir bekjendte Ædelsten — en almindelig Smeltedigel med almindelig Lampeos, kommer lige Portioner Alun og pulveriseret svovlsurt Kali deri og udsætter den derpaa i femten Minuter for Ilden fra en almindelig Ovn. Efter Smeltediglens Afkøling og ved Sønderbrydningen af den finder han Overfladen af Lampeos-Overtrækket bedækket med talrige glindsende Punkter, der bestaar af Svovlblegner, i hvilke de udvundne Krystaller findes, eller med andre Ord virkelige Saphirer eller Corundum. De er saa haarde, at de ved Uhrfabrikationen fortjener Fortrinet for Rubinerne og virkelig ogsaa hyppigt bliver benyttede til Taplejer.

Overhovedet er Franskmændene hvad den praktiske Kemi angaar ligefremme Tusindkunstnere. Mange andre Nationer kunne i saa Henseende have godt af at tage Exempel efter dem. Stoffer, der hos os kun faar Plads i Skarnbøtten, kommer ofte til os fra dem som Indhold af vore Lugteflakoner; hvad der hos os kun altfor ofte er Kilde til Ærgrelse for vore Husmødre, bliver for dem Kilde til en alt Andet end ærgerlig Rigdom. Hvilke Kapitaler forstaar de saaledes ikke ene og alene at drage ud af Sæbeluden, der hos vore Husmødre sikkert rangerer umiddelbart efter Lampeosen! Og det ikke blot ved at benytte den som Gjødningsmiddel — som saadant er Sæbeluden til uskatterlig Nytte for Jorden og leverer ganske forbavsende Resultater — men ogsaa idet de, ved Hjælp af Kemien og Dampen, af denne unytttige Sæbelud aarligt udvinder Mask til 3000 Svin og 1/2 Million Pund Sæbe. Men saa samler man den rigtignok ogsaa op, ja udskiller den endog ved Hjælp af et eget System af Seinen, i hvilken den flyder ud fra Privathuse og Vadskeanstalter.

Og hvad kan disse Franskmænd ikke gjøre ud af Brødaffald, af Skorper og Krummer! En hel Industrigren finder — finder i Ordets sande, mest bogstavelige Betydning — sit Ophold ved dette Brød. Paa Gaderne, i Rendestenene, i Husenes Kroge, men mest dog under Skolebænkene bliver disse Brødrester, der ofte se ganske gyseligt ud, samlede op og solgte til de saakaldte Boulangers en vieux, der sondrer og sorterer Varerne alt efter deres forskjellige Arter. De endnu nogenlunde anselige Stykker bliver ristede i Bagerovnene, afskrabede og bragt i Handelen til Tilberedelse af Suppe, saaledes som da ogsaa Pluraliteten af de bekjendte ristede Brødterninger, hvilke man i Paris anvender til Tilberedelse af Gemyse, ikke har anden Oprindelse. Men de Brødskorper og Krummer, der allerede er for meget medtagne eller for smaa til at kunne skjæres i Terner, bliver paa samme Maade ristede, derpaa pulveriserede og leverer saa til Slutning det Materiale, hvormed Spekhøkerne panerer deres Koteletter og glacerer Skinkerne. De fuldstændig daarlige Rester bliver sværtede i Ilden, stødte til Pulver, blandede med nogle Draaber vellugtende Vand, og giver da et Slags sort Tandpulver, der ikke er daarligere og, hvad der er Hovedsagen, heller ikke bliver daarligere betalt end tusinde andre Sorter.

Ben, gamle og nye, leverer Pariserne den Suppe, som de sætter saamegen Pris paa.

Ja, naar man blot altid vidste, hvad man blev fed af! Saa vilde maaske heller ingen gamle Støvler længer vandre fra Husmødrenes Hænder over i Marskandiserens. De vilde være bange for at møde Støvlen igjen som Gelé. I New-York passerede det idetmindste for ikke lang Tid siden ved et Klubmaaltid, at der samtidig med et Fad Gelé kom en gammel, opslidt Støvle paa Bordet, hvilken af et Klubmedlem blev præsenteret Selskabet som den Støvle, af hvis Kammerat den omtalte Gelé var lavet ved Hjælp af en vis kemisk Proces. Historien var sat i Scene for at opfordre Deltagerne i Maaltidet til ikke at bortkaste gamle Støvler og Sko, men opbevare dem til en af de mange Forvandlinger, Kemikeren kan foretage med dem. Opløser man dem ved Hjælp af Damp og visse Syrer, lader der sig forfærdige Trykkevalser af dem til Kattuntrykkerier. Naar de skjæres i Stykker, blandes med et Slags flydende Kit og derpaa paany presses sammen til en fast Masse, lader de sig atter forarbejde til smukke, elegante Dame- og Herrestøvler. Fodtøjfabrikationen i Massachusetts bruger den Slags fabrikeret nyt Læder i Massevis.

Men det Allerherligste er, at vi maaske en smuk Søndagmorgen præsenterer os i en ny, moderne Dragt, der nogle Uger før er blevet kastet paa Gaden af en

gammel Betler, fordi han skammede sig ved at gaa med den. De gamle Klæder bliver nemlig, efterat Knapperne er skaarne af og Foret taget bort, af særegne Maskiner forvandlede til saakaldet „Djævlestøv", blandede med frisk Uld, kæmmede, spundne, derpaa vævede til nyt Tøj og sendt paa Markedet under Døbenavnet „Schoddy". Dog kan dette kun ske en Gang. Har Schoddyen gjort sin Skyldighed, saa vandrer den til det sydlige Frankrig eller til Norditalien som Gjødning for Oliventræer, eller til England i Egenskab af det samme frugtbargjørende Middel for Humle. Denne Slags Gjødning er endnu mere søgt af Landmændene end det fortræffelige Benmel, hvortil de Stykker af Ben bliver forarbejdede, som ikke kan anvendes i Sukkerfabrikationen og heller ikke duer til Udvindingen af Lim eller til Haandtag for Knive og Gafler eller til Tandbørster. Men saa er ogsaa deres Kredsløb i Menneskets Tjeneste fuldendt, hvis Benyttelse af gamle ubrugbare Stoffer, som sagt, kun er en viis Efterligning af Naturen, saa det gamle Ord ikke gjælder længere: at ingen jordisk Skabning trænger ind i Naturens Hemmeligheder.

Emanuel Malten.

Ugen rundt.

Den russiske Bazar.

Det er ikke for Kjøbenhavnerne, jeg fortæller det Følgende. De kjender det allerede Allesammen af eget Øjesyn, de har nu en hel Uge igjennem svælget i disse Nydelser uden Ende, otte samfulde Dage paa Rad badet sig i alle disse Herligheders magiske Straaleglands. Men I Livet stille henlevende Folk paa Landet, I Provindsens Stedbørn, der, naar I vil more Jer, vandrer en Tour ud i Byens nye Lystanlæg eller ned paa Havnebroen for at se Dampskibet komme, I taknemlige Medmennesker, for hvem en Klubassemblé eller et Hansensk, Petersensk, Sørensensk Skuespillerselskabs Kunstpræstationer er en Begivenhed i Fornøjelsesannalernes Historie, — I, venter jeg, vil lytte med Studsen til min Beretning og slaa Hænderne sammen af Forskrækkelse over disse Kjøbenhavnere, der saa saare Renz og Ullmann og Kleberg og Kaschner har vendt Staden Ryggen, øjeblikkelig igjen har nye Guder oppe paa Pjedestalen og lader Morskabens Helligdom hvælve sig over dem med dobbelt Glands og dobbelt fyldt af beundrende Tilbedere. I aner ikke, hvad et saadant kjøbenhavnsk-babylonisk Fornøjelsesraad kan udspekulere i Retning af massevirkende Adspredelser, I har ingen Forestilling om, hvad et saadant Morskabens Pantheon i Nordens Athen kan rumme under et enkelt Tag.

Den russiske Bazar, som dette Pantheon er bleven døbt, efterat Miss Elisa og Hagar og Frøken Eichel og alle de andre gamle Tilbedte er stegne ned af deres Hesteryggspostament og forsvundne fra den elektriske Olympglorie, der en hel Sommer har omstraalet dem, medens et blændet og beruset Folk lod Betagelsens Virak fylde Templet, den russiske Bazar har nu i otte Dage været Kjøbenhavns store Begivenhed, Centrum for Alt, hvad der har existeret af Liv i Hovedstaden. Majestæterne har egenhændigt kjøbt deres Mortensgjæs i dens Butiker, Grever og Excellenser har spadseret omkring med blaa og hvide Kokarder paa Brystet og ageret Værter, Hovedstadens fine Frøkener og Fruer har taget hvidt Forklæde paa og forvandlet sig til Konditorjomfruer, søde smaa Studenter (og ganske store da forresten ogsaa) har siddet paa Pavillonforhøjningen og diverteret Publikum med Sangerindeviser, Balduin Dahls og alle andre kjøbenhavnske Orkestre har forvandlet Rummet derinde til et Hav af Toner, og selvfølgelig er Bazaren bleven fyldt med Folk og Kassen med Kroner i Tusinde og Titusindevis. Det kunde jo umuligt være Andet efter Alt, hvad der her blev budt et Folkefærd, som gjerne til daglig Brug lægger sin Tribut paa Fornøjelsens Altar, og dobbelt gjerne, naar man samtidig kan more sig i den glade Bevidsthed, at man gjør det af saa smuk en Bevæggrund og i saa ædel en Hensigt, som man kun sjeldent faar Lejlighed til.

Som sagt, det er aldeles utroligt, hvad der har kunnet finde Plads under dette Tag for at adsprede et fornøjelsesbegjærligt Publikum. Lad mig præsentere nogle af Hovedherlighederne for Dem.

Her ser De for det Første øverst oppe, hvor i de gamle Renziske Guders Dage Galleriernes forbavsede Tilskuere stirrede ned paa Arenaens Kunstvidundere, yppige, romantiske Klippelandskaber med det frodige Mylder af Lyngens røde Klokkeblomster, der maner Tanken hen til Loch Lomonds og Loch Kathrines skjønne Bredder. Det elektriske Maanelys lægger sit blaalige Sølvskjær over Kløfter og Høje, sagte Dahlske Toner føjer sig til for at forøge Stemningens Virkning, og har De blot en lille Smule Fantasi, kan De meget vel i den dumpe Summen og Brusen omkring Dem tro at høre den fjerne Larm fra Inversnaid Fald.

Det vil sige, hvis De da ikke pludselig bliver forstyrret i Illusionen ved Støjen fra et omstrejfende Selskab af Neger-Minstrels eller ved en Henvendelse til Dem fra det store Bullmannske Menageris Beduin-Forevifer, der forhører, om De ikke tilfældigvis skulde have truffet Gorillaen Mr. Pungo, hans verdensberømte Selskabs første Kunstner, som har den slemme Vane aldrig at være i Menageriet, men stadig forklædt som Gentleman at spadsere omkring mellem Publikum.

I Regelen vil denne Forespørgsel være ledsaget af en blid Opfordring til at aflægge Menageriets andre Vidundere et Besøg. De gjør klogt i at følge Opfordringen. Kun Dyr af allerhøjeste Rang har den Ære at sidde i Bur i dette Menageri, hvis Systems Hovedidé er „at opnaa det mindst mulige Antal store Dyr, der hver for sig har en Stjernes Rang og til den hidtil ukjendte Pris af 10 Øre fremvise saadanne Dyr, som for et Enkelt ellers ubetinget bliver betalt." Bullmann har været saare heldig i denne Opfindelse. Hans Tiger, der maaler 6 Fod fra Snuden til Halespidsen og 7 Fod fra Halespidsen til Snuden, hvert Aar vokser 1 Fod samt aldrig faar mere end 4 Fødder; hans „plettede eller leende Hyæne", der ved sin Latter efterligner et Barns Graad, hvorved den lokker Folk ud i Skovene og opæder dem som et sørgeligt Exempel paa den menneskelige Naturs Fordærvelse; hans prægtige Akvarium, der blandt Andet rummer slige Mærkværdigheder som Spegesild, der eller ikke findes i Akvarier; hans Natabe, der kun vise sig om Natten, paa hvilken Tid Etablissementet er lukket, og mangfoldige ligesaa interessante Dyrefænomer hævder ubetinget, dette, for alle Europas og en Del af Amerikas Fyrster og Konger forevifte Menageri Rang som en af den russiske Bazars Hovedmærkværdigheder.

Det har imidlertid en hel Suite af ligesaa fabelagtig billige Konkurrenter til Publikums Gunst. Der er den mærkværdige Malkeko, som iøvrig tidligere har havt den Ære at forevise sig for et kjøbenhavnsk Karnevalspublikum; der er det store Diorama, indeholdende 1500 imposante Slagbilleder fra den fransk-tydske Krig; den kolossale „Kleopatras Naal", stillet til Bazarens Raadighed, indtil England udløser den hos Lieutenanten, som fandt den i den biskajiske Sø; en gribende og sandfærdig Fremstilling af Kampene omkring Plevna, samt endelig Kaschners verdensberømte Kunstudstilling og mekaniske Samling, i hvilken der ved Siden af mekaniske Klaverer, Sole, Tælleapparater, Ænder, Uhre osv. tillige findes saa mærkværdige Sager som den mekaniske Paafugl, der er saa lig en levende, at den, for ikke at chikanere Kleberg, ikke findes, samt Kuriosa som: en Sten fra den Bakke, hvorfra man ser Frederiksberg Slot bedst, Side om Side med en Sten fra det Sted i Slotshaven, hvorfra man ser denne Bakke bedst.

Som bekjendt trættes jo imidlertid selv den mest engelsk anlagte Bazartourist ved saaledes at vandre om mellem Muséer og Kunstudstillinger i det Uendelige, og man har derfor ogsaa forskaffet sig fornøjelige Etablissementer af anden Art. I et Lokale, der, saavidt jeg mindes, tidligere skjulte de Renziske Skjønheders Toilethemmeligheder, har man indrettet den store, med groteske Billeder rigt dekorerede Pavillon „Over Staden", hvor hele den nysgjerrige Dameverden, der muligvis brænder af Begjærlighed efter at kaste et Blik ind i disse ellers for den utilgængelige Sfærer, i fuldeste Maal kan faa sin Lyst styret. Her er Kortskjørtede, hæse Sangerinder, udenlandske Kunststjerner „af første Rang", Tallerkengang, Solderi og Alt hvad man kan ønske sig af den Slags. Og det lige fra Klokken 5 til 10 for et fuldtproppet Lokale.

Vil De fra dette Besøg i Sminkens Hjem tilbage til den elegante Verden, holder lige nedenfor Trappen Bazarens lydløse Dampsporvogn, der hvert femte Minut befordrer Passagerer den utrolig lange Strækning gjennem vilde Egne i Stormvejr til en prægtig, i Festdragt straalende Vinterhave, som for at være et komplet Tivoli kun mangler Labyrinthen. Den savnes imidlertid ikke. Mellem de smukke Træer og Restaurationens talrige Smaaborde er der en saadan Trængsel, at man kan føle sig labyrinthisk nok tilmode ogsaa uden den.

Det er hele det store Renziske Staldlokale, der har undergaaet Metamorfosen, som forvandlet, gasstraalende Eldorado med Blomster og Marmorstatuer i myldrende Mængde. I den egentlige Cirkus derimod foregaar Bazarens brogede Handelsliv. At der i dens talrige Butiker er Udstillinger, som ikke alene i Kvantitet, men ogsaa i Kvalitet kan maale sig med Østergades rigeste Julebitoer, behøver jeg neppe at forsikre Dem om, naar De faar at vide, at hele Kjøbenhavn, men da først og fremmest Fødsels- og Pengearistokratiets Verden, har været Leverandørerne, at der findes Puffer, egenhændigt broderede af Kronprindsessen, at Fyrstindehænder har taget Penselen i Haanden for at kunne skjænke Bazaren et Portræt af Prindsesse Thyra, at Etatsraad Tietgen har beriget den med et ægte japanesisk Skab, der i Grunden er meget mere værd end de tusind Kroner, hvortil dets Pris blev sat, at Firmaet Pasberg & Comp. har foræret et Guldkronometer til den pæne lille Sum firehundrede Kroner, samt at Hundreder af andre Velgjørere er fulgt efter i samme Spor. Hvor der i disse Dage er blevet skjæmtet og let og falbudt ved disse Butiker! Men da forresten ogsaa kjøbt. I den brogede Menneskemasse, som hver Aften har mødtes og moret sig sammen i dette moderne kjøbenhavnske Fornøjelsesetablissement, har der været Nok, som ikke behøvede at vende Skillingen i Lommen, naar deres Øje faldt paa Et eller Andet, som fristede. Og da der ved Siden af Butikerne tillige har floreret en Guds Velsignelse af Tombolaer, Væddeløbsspil og Sligt, bestyrede tilmed af de mest talentfulde Agerende fra vore Karnevaler, er det intet Under, om Bazaren slutter sin Tilværelse med en rigt spækket Pung. Den har været den mest storartede, Kjøbenhavn i lang Tid har set, og den vil ganske sikkert ogsaa blive den mest indbringende. Der kan saamæn ogsaa behøves Penge nok til de Stakler dernede, hvis Regimenter Dag efter Dag decimeres af denne Menneskehedens mest umenneskelige Svøbe: Krigen.

Mac Adam.

Kinesiske Børn.

Man kjender, paa Grund af det Mørke, der endnu i saa mange Henseender svæver over Forholdene i det mærkelige himmelske Rige, kun lidet til de kinesiske Familieforhold. Ældre kinesiske Love bestemte, at Manden først turde indgaa Ægteskab, naar han var 39 Aar, og Kvinden, naar hun var 20. Nu gifter man sig imidlertid ofte i Kina i en Alder fra 16—20 Aar. Som bekjendt er Flerkoneriet der endnu almindeligt udbredt; mindst en Femtepart af Befolkningen sværger endnu til dets Fane. At under saadanne Omstændigheder Hustruens Værdighed ikke kan være synderlig stor, ligger lige for. Kun sin første Kone knytter Kineseren sig sædvanligvis til af Tilbøjelighed, de andre kjøber han. Det kan maaske interessere vore Læserinder at faa at vide, i hvor høj Pris en smuk Kineserinde staar; vi ser os i Stand til at tilfredsstille denne Nysgjerrighed: alt efter Vedkommendes personlige Tillokkelse og Ungdom betales hun med fra 500 til 2000 Kroner. Det smukke Kjøn nyder overhovedet kun liden Agtelse i Kina. Smaa Piger bliver ofte strax efter deres Fødsel sat ud eller dræbte. Efter den største Maalestok blev denne barbariske Skik en Tid lang dreven i Provindsen Fukilus Kystdistrikter mellem Fuming og Chan-chan, hvor den var saa almindeligt udbredt, at der indtraadte ligefrem Mangel paa Fruentimmer, saa man saae sig nødsaget til at indforskrive giftelystne Piger fra den nordligere Del af Provindsen. Denne Omstændighed er det da ogsaa, der har givet Anledning til en ganske mærkelig Levevej i det himmelske Rige. Mange Familier finder nemlig deres Ophold ved, at de kjøber nyfødte Børn af Kvidekjønnet, naar de er raske og velskabte, opdrager dem, og saa, naar de er blevet voxne, sælger dem til rige Kinesere. Vort omstaaende Billede præsenterer saadanne Nyfødte, som man kjører omkring med for at forhandle dem.

En Deputation af Indianere.

Vi har jo formodenlig Allesammen i vore glade Ungdomsdage læst Coopers Romaner og gjennem dem gjort et intimt Bekjendtskab med hans Helte, de kobberrøde Indianere. Vi lærte deres Stammer at kjende, Høvdingernes Navne og deres forskjellige Emblemer og erhvervede os derved et Kjendskab til Indianere og Indianerlivet en detail, som vel rettest kan sammenlignes med det, vi samtidig gjennem de historiske Romaner erhvervede os til Fortidens ædle og ridderlige Skikkelser. Men som det er gaaet disse sidste: at Virkeligheden har lagt sin kolde Haand paa dem og for en stor Del bortstrøget det Skjær af Romantik, hvormed de var fernniserede, saaledes gaar det ogsaa uheldigvis mere og mere med de Cooperske Indianere. Det er bekjendt nok, at de forenede Staters Regering lever i tilsyneladende god Forstaaelse med Indianerstammer, som er henviste til bestemte Territorier og faar Understøttelse af Regeringen, navnlig i Form af Fødemidler; men det er ligesaa bekjendt, at den gode Forstaaelse ogsaa kun er tilsyneladende. Baade af den ene og af den anden Grund er der idelig Kjævl og Kiv. Det er jo f. Ex. ikke mange Uger siden, en Afdeling af Perce-nez-Indianerne gjorde grundig Nar ad de forenede Stater ved at gjøre den Vej usikker, ad hvilken en Kommission, som var udsendt for at forhandle med Høvdingen Sitting Bull, skulde drage. Men til andre Tider gaar det mere fredeligt til, og Deputationer af Indianere henvender sig da til „den gode Fader" i Washington — Regeringens Præsident — for som hans lydige Børn at forebringe ham deres Ønsker. Det er Medlemmer af en saadan Deputation, vi idag bringer en Afbildning af. De ærede Deputerede af Sioux og Arrapahoe-Stammerne har tolket den gode Fader i Washington deres Sorger og Bekymringer. Hvad Præsidenten og hans Minister Carl Schurz, hvem de ogsaa besøgte, svarede dem, vides ikke, men det er et ret betegnende Træk, at med det Samme Deputationens Medlemmer fremførte deres Besværinger, tiggede de til sig selv hos Præsidenten og hans Minister, samt at deres Høvding, Spotted Tail, „den brogede Hale", var den værste Tigger af dem Alle. Spotted Tail vilde gjerne have 40 Dollars for dermed at kjøbe Smaaforæringer til Kone og Børn samt en Vogn, og de andre Medlemmer stillede naturligvis tilsvarende Fordringer. Nogle af Fordringerne blev opfyldte, og Deputationen, der som alle Tiggere lod prutte med sig, vendte veltilfreds hjem.

Hr. Bamsens Historie.

(Med Billeder af J. J. Granville.)

Hr. Bamsen havde i yngre Dage
Været en Verdensmand uden Mage,
Havde svælget i Livets skjønneste Glæder
Og været søgt paa de allerfineste Steder.

Men mens Aar efter Aar saa smaat vare rundne,
Var ogsaa Aranjuezfesterne svundne,
Og Bamsen — ak, saadan gaar det jo ofte desværre —
Begyndte at blive en afdanket Herre.

Han var ikke mere Løve paa Ballerne,
Ikke Festtaler længer i Grantræshallerne,
Ikke Gjenstand for evig Avislovprisning
Og hver Dag budt til gratis Middagsbespisning.

Istedetfor straalende Fremtidsplaner
Var der kommen fuldt op af Pebersvendsvaner.
Humøret var væk; da det stopped med Hyldningen,
Syntes Bamsen, at Livet misted Forgyldningen.

Og saa vendte han krænket Verden Ryggen.
I Ørkenen vilde han søge sig Lykken
Og derude som Digter og Tænker præstere
Et Storværk, der skulde tilgavns reussere.

Men ak! det blev atter den gamle Historie:
Der var Ingen, der opdaged Bamsens Glorie.
Man læste ham ikke engang; Rescencenterne
Rangered ham mellem Dusinskribenterne.

Men han kjendte sin Faust, han vidste, hvorlunde
En livstræt Vis gaar med Glands tilgrunde;
Alt stod han parat til at springe i Lethe,
— Da veg han tilbage, da kom hans Margrethe.

Hun var ikke saa smuk som de fordums Koketter,
Og hun prangede ikke i Festtoiletter,
Men til Gjengjæld kunde hun Bamsen byde
En Haand, der var vant til at passe en Gryde.

Det elskende Hjerte, han før havde savnet,
Det fandt han hos hende. Hr. Bamsen var havnet
Og Bryllup, Barsel og Barnedaabsfester
Bortjog Melantristhedens sidste Rester.

Han fandt sig tilpas i det Ordinære
Og lo ad den gamle Storheds-Chimære.
Et hyggeligt Husliv — det var det Reelle,
Men Berømmelsens Ry blot en klingende Bjælde.

Der var koldt kun og stormfuldt paa Livets Tinder,
Men varmt ved de blussende Barnekinder.
Ministerfrakken sad stramt og umageligt,
Men Kalot og Slaabrok saa dejlig behageligt.

Saa laved han Fødselsdagsvers til Madamen
Om Gjæs og Ænder og Hjerters Flammen.
Gak hen, I tusinde Bamsependanter,
Og lær af Forsagelsens vise Sanger!

Richard Kaufmann.

Vor Brevkasse.

Middel mod Snue (efter Hospitalstidende 1875). Udgiveren af Archives of Electrology and Neurology meddeler, at han længe har benyttet, hvad han kalder et „Snuepulver", som har vist sig meget virksomt til at kurere en Snue, naar det bliver taget itide, eller modificere dens Styrke, naar det først kommer til Anvendelse paa et senere Tidspunkt. Det tilberedes ved at opløse 5 Dele Kamfer i Æter, til det faar Konsistens som Fløde, og dertil sætte 4 Dele kulsurt Ammoniak og 1 Del pulveriseret Opium. Det maa opbevares i en vel tilproppet Flaske. Han foreskriver i Almindelighed saameget, som der kan ligge paa en Negl. Pulveret tages i lidt Vand, kort førend man gaar tilsengs eller paa hvilkensomhelst Tid af Dagen, naar man har Mistanke om at have forkølet sig. Hvis det behøves, kan en moderat Dosis tages flere Dage efter hinanden. Smagen er behagelig, Børn gjør ingen Indvendinger mod at tage det. Virkningen er ligesaa fortrinlig som uforklarlig. Undertiden fremkalder det en let Sved. Mange baade Læger og Lægmænd have prøvet dette Pulver og forsikkre, at det ganske har svaret til Forventningerne.

„Tykke Peter." Naar De ved passende Diæt modarbejder Deres tiltagende Korpulence, bliver De nok af med Deres saakaldte „Asthma."

En Embedsmand og M. R. Brug et Championingswater fra Barber Wivel, Holmenskanal, det hjælper tillige for Skældannelse i Hovedbunden.

V. R. 19. En reguleret Diæt og Emservand. Et ikke daarligt Husmiddel er Kridt.

W. K. i Faaborg. Hyppig Badning med Chamomille Infus og Søvand.

Alfonsine. Et virksomt Middel mod den nervøse „trykkende Hovedpine ligeover Øjenbrynene" er at indgnide nogle faa Draaber af en kinesisk Pebermynteolie. Den faaes hos Apothekere og Materialhandlere. — Forsøg Pepsinpastiller nogle Timer før Middag.

En Abonnent. Deres Spørgsmaal om Pepsin fordrer en Besvarelse altfor vidtløftig for dette Blad. De henvises til at søge Deres Oplysninger i f. Ex. Hospitalstidende 1875, Nr. 52, 29. December.

V. J. T. „Et Instrument til at tælle Draaber" haves i Form af en lille Flaske med en smal, lang Hals. Den kan kjøbes hos dem, der forhandle Kemikalier til Fotograferne.

Deres andet Spørgsmaal kan ikke besvares uden Undersøgelse af vedkommende Patient.

P. F. T. Dersom Deres Magerhed ikke hidrører fra Sygdom eller er arvelig, kan De vel opnaa „at blive bedre ved Magt" ved en bestemt Diæt og Levemaade.

Korrespondance.

I. L. Det indsendte „15 Aars" Digt er for ungdommeligt.

☞ Digte, Gaader og lignende Smaaarbejder kan Red. ikke indlade sig paa at remittere, og Meddelelse om, hvorvidt de kan benyttes eller ej, gives udelukkende gjennem Bladet.

Gaade.

Som Middel mod det Hele bær'
Det Første vistnok Prisen;
Thi, som man veed, kun Varmen er
I Stand at optø Isen.
Et andet Middel faas, naar blot
Man første Bogstav fjerner;
Naar Vejret det er koldt og raat,
Det mod det Hele værner.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Afholdenheden.

(Af Heden; holden.)

Rigtig løst af: Ialgro i gfdis.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hermed følger et Tillæg.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

TILLÆG TIL NUTIDEN.

Nr. 60. | Søndagen den 11. November. | 1877.

Theatrene.

Paa det kgl. Theater gik i Mandags Balletten „Et Folkesagn“ over Scenen for 100de Gang. Som bekjendt er der ikke blot i dette Arbejde enkelte endog særdeles virkningsfulde Partier, men det er gjennemgaaende fantasifuldt komponeret, krydrer paa en tiltrækkende Maade Alvor med Spøg og holder sig saa temmelig frit for alle pantomimiske og koreografiske Overgreb. Endelig bæres det jo næsten overalt oppe af en ypperlig Musik. Desværre er Udførelsen imidlertid ikke længer saa god, som endog den yngre Generation har set den. Balletkorpset agerer endnu med anerkjendelsesværdigt Liv og Adræthed, og blandt Figurerne i første Række møder man stadig Hr. V. Prices karakteristiske og energiske unge Ridder og Frk. Westbergs overordenligt gratiøse og hyppigt rørende udtryksfulde Slotsfrøken; den Sidstnævntes Spil i tredje Akt, hvor hun kommer tilbage til sit Hjem, og navnlig da under Slutningsdandsen, havde f. Ex. fortjent endnu mere Bifald, end det vakte. Men overfor ikke faa af de andre Rollers Udførelse paatrænger der sig En uvilkaarligt det bekjendte kjedsommelige Suk: „Ak, hvor forandret!“ Frk. Flammè, der har overtaget Troldbarnets Rolle, havde det Uheld — ikke at se godt ud: det mørke Haar gav især hendes Underansigt et mindre lykkeligt Præg, hun „fyldte“ i det Hele taget ikke, og hendes Heftighed kom til at tage sig ud som Udbrud ikke af et lidenskabeligt Sind, men af en forbigaaende og paataget Lunefuldhed. Alligevel var der en Del Talent, navnlig i Dandsen foran Spejlet, og i Roller, som passer bedre til den unge Dames Naturel, vil hun utvivlsomt finde større og mere berettiget Anerkjendelse. — Slutningen af Stykket bestaar, som bekjendt, af en temmelig trættende Række Dandse, der uden Skade kunde beskjæres betydelig. Fru Tychsen, som i gratiøs Lethed ikke viger Pladsen for nogen af Ballettens Damer, og som i Elegance og Aplomb vistnok overgaar dem alle, hjalp dog i Forening med Hr. Krumm — Herrepersonalets Øverste — Publikum til saavidt muligt at overse Finalens altfor store Brede.

I Bojeldieus „Den hvide Dame“, hvis fantasirige Livfuldhed og elegante Instrumentering lader til at kunne tage det op med et halvt hundred Aar endnu (Stykket fremkom i 1825), debuterede Frk. Christensen og vandt en velvillig succes d'estime som den lidet fremtrædende gamle Margrethe. Debutantinden synger meget net, taler tydeligt og spiller respektabelt — en Anerkjendelse, som kun den, der ønsker at kompromittere sin Smag, tør udstrække til ogsaa at gjælde Hr. Christoffersen. Hans Udførelse af Georgs Rolle er nemlig i dramatisk Henseende meget forstyrrende og gjør det f. Ex. i den bekjendte Nattescene i 2den Akt ubarmhjertigt af med al Illusion.

Folketheatrets nye, store Folkekomedie „Nat og Morgen“ gik i Torsdags for udsolgt Hus og under stærkt Bifald. Den er efter Bulwers bekjendte Roman dramatiseret af den samme Haand, der har bragt f. Ex. „Et Vajsenshusbarn“ paa Scenen, og ligesom dette Yndlingsstykke, som „de tre Musketerer“, „Brud og Pavekrone“ og alle de store Folkekomedier af den bekjendte Genre søger den at tage det brede Publikum med Storm ved Masser af Effekt. At den i dette store Publikums Gunst ikke vil komme til at staa tilbage for sine Forgængere, kan man slutte sig til af Forsøget den første Aften paa at faa det virkningsfulde Tableau i Falskmøntnernes underjordiske Hvælving da capo og af Folks lydelige Glæde, hver Gang den unge, ædle Mand, som Hr. Abrahams spiller, søger at komme Skurkene tillivs. De mindre umiddelbare Tilskuere kan naturligvis ikke være blinde for, at det med dette Drama ikke forholder sig anderledes end med de fleste, der laves efter Romaner, men de vil dog ikke kunne undlade at indrømme, at det er underholdende, at Folketheatret præsenterer det rask og virkningsfuldt, og at det gjennemgaaende faar en god Udførelse. Herregud, man kan jo ikke forlange, at et Privattheater altid skal spille Komedier som „Gamle Ungkarle“; engang imellem maa ogsaa Kassens Tarv være det Bestemmende.

Fra vor Boghylde.

— Andet Bind af C. A. Thyregods „Fra afsides Egne“, indeholder ialt syv Fortællinger. Det er nu en temmelig lang Række Skildringer, den fortjenstfulde Forfatter har sendt ud i Verden, og idet man aabner en ny Bog af ham, ængstes man uvilkaarligt for, at man skal træffe paa ganske vist ret gode, men dog gamle Bekjendte. Hans Evne til bestandig at gruppere Personer og Begivenheder paa en anden Maade lader imidlertid til endnu at være usvækket. Det er tidt kun „smaa Ideer“, han møder med, som f. Ex. her i „Louises Shavl“; men er end det Glas, han tilbyder Læseren at drikke af, lille, saa er det hver Gang dog smeltet i en ny Form. Uforanderligt den samme er kun den moraliserende Tendens, hin Opfordring til Ædruelighed, flittigt Arbejde og sund Læmpelse efter de givne Forhold, som Thyregod ikke bliver træt af at variere. Hvad endelig Fortællemaaden angaar, da er den vel gjennemgaaende noget bred og ikke synderlig karakteristisk; men det er netop en Anbefaling for den til at trænge ind der, hvor den søger Indgang. (L. A. Jørgensens Forlag).

Chr. Winthers bekjendte Samling „Gamle og nye Digte,“ en af de skjønneste lyriske Skatte, vor Literatur ejer, er for nylig udkommen i 7de Udgave. Den elegante lille Bog rummer foruden de uforlignelige „Træsnit“, tillige Pluraliteten af Digterens mest stemmingsfulde og formfuldendte Ungdomsdigte. Den foreliggende Udgave er fra Bogbinder Carl Petersens Etablissement tillige bleven forsynet med et Bind, saa rigt og smagfuldt, som det kun sjelden bringes i Handelen herhjemme. Paa hvid Grund er der i Guld trykt en Gjengivelse af det bekjendte Billede, som fremstiller Winther selv, der bag Buskadset overværer en landlig Scene. Den hele nitide Udstyrelse gjør ved Siden af Indholdet Bogen ganske særligt egnet til Present. (Reitzels Forlag.)

— Af Granvilles „Offenlige og private Scener af Dyrenes Liv“ foreligger der nu syv Hefter. Vi have, da 1ste Hefte udkom, omtalt dette fortræffelige humoristiske Billedværk, men benytte Lejligheden idag, da Bladet selv bringer nogle Billeder af den geniale Tegner, til atter at henlede Opmærksomheden paa hans samlede uforlignelige Dyrebilleder, der i sin Genre er et enestaaende komisk Pragtværk. Det vil være sluttet inden Jul, med ialt ni Hefter. (Im. Reés Forlag).

— „Alene i London“, af Hesba Stretton, er Titlen paa en opbyggelig Fortælling med tolv Billeder, hvoraf andet Oplag er udkommet (i Kommission for Danmark hos Hofboghandler Vilh. Prior). I en usel lille Gyde i London bor en gammel Avissælger, som har forstødt sin Datter; en Aftenstund smugler hun hemmeligt, om end i de bedste Hensigter sit Barn, en lille Pige, ind i hans fattige Hjem, og Forholdene gjør, at hun strax efter maa forlade Landet. Den stakkels Gamle maa da tage sig af Barnet, understøttet som han bliver af en hjemløs lille Gut; og nu skildres disse tre Personers Liv, navnlig Bedstefaderens og Guttens Opoffrelser og Gudsfrygt. Den lille Pige dør, men ellers ender Fortællingen i Fred og Lykke. Pastor Storjohann kalder den „en elskelig liden Bog“ og anbefaler alle Ligetænkende den som en kjær Julegjæst.

„Nutiden“ har i sin Tid, samtidig med de af Hr. Paul Petersen og hans Elever paa Folketheatret givne Gymnastikforestillinger, henledet Opmærksomheden paa det Gavnlige i omhyggelige Gymnastikøvelser for Ungdommen. Den nævnte dygtige Lærer tilbyder nu, som man vil se af nedenstaaende Bekjendtgjørelse, gjennem private Kursus for Ungdommen at supplere den temmelig mangelfulde Undervisning, der i saa Henseende gives i Skolerne. Af Hensyn til, at de korte Vintereftermiddage er saa optagne af Lektielæsning, Musik- og Dandseundervisning, har han valgt Søndagmorgen til disse Kursus, som vi kun kunne ønske maa vinde almindelig Deltagelse hos Publikum. Den Udvikling af Legemet, som de tilstræbe, spiller særlig i vor af Nervøsitet og saamange lignende Sygdomme plagede Tidsalder en vigtig Rolle, ikke alene for Sundheden, men ogsaa paa mange andre Punkter.

Paa **P. G. Philipsens** Forlag har nylig forladt Pressen

2den Levering af:

Anden forøgede og forbedrede Udgave af

Naturkræfterne i Menneskets Tjeneste.

Belærende Underholdninger paa Videnskabens og Industriens Omraade.

Af **Aug. Thomsen.**

Lærer i teknisk Kemi ved den polytekniske Læreanstalt i Kjøbenhavn

Med et stort Antal i Texten indtrykte Afbildninger.

Der vil sikkert hos det danske Publikum **findes Interesse for dette Værk, som nu udkommer i en betydelig forøget og forbedret Udgave.** Der gives nemlig i samme en Skildring, ikke blot af selve **Naturkræfterne og deres Love,** men ogsaa og **navnlig af disses forskjellige Anvendelser i Industrien og det daglige Liv.** Man vil saaledes finde behandlet **Varmen** og dens Benyttelse til Opvarmning, Ventilation og Frembringelse af bevægende Kraft i Maskiner, **Lyset** og de optiske Instrumenter, elektrisk Lys og Fotografi, **de kemiske Kræfter, og den kemiske og metallurgiske Industri,** som leverer os Metaller, Salt, Soda, Potaske, Salpeter, Glas, Sæbe, Lervarer, Kalk m. m., og desuden vore Fødemidler og gjærende Drikke, **de mekaniske Industrigrene,** som forsyne os med Beklædningsgjenstande, Papir, Kautschuk, Guttaperka, **Magnetisme og Elektricitet** med dens Anvendelse til Galvanoplastik og Telegrafering. — Da Værket er affattet **i et populært Sprog og forsynet med talrige Afbildninger,** ville selv de, der ikke ere bekjendte med Naturvidenskabernes Begyndelsesgrunde kunne læse Værket med Interesse.

Det hele Værk udkommer i omtr. 10 Leveringer, hver paa 4 Ark à 1 Kr.

Paa **P. G. Philipsens** Forlag har idag forladt Pressen **første Levering** af:

Søfarten og Skibsbygningskonsten.

En Fremstilling af Søvæsenet og dets historiske Udvikling

af **J. C. Tuxen,**

Kommandør.

Med 12—15 store Afbildninger, omtr. 180 Textbilleder og 4 lithograferede Sejl- og Taklingstavler.

Paa enhver Beboer af Landjorden plejer det friske frejdige Sømandsliv med dets tusinde Farer og Æventyr at udøve en ejendommelig Tiltrækning. **Orlogsmanden med sine pandserklædte Sider, det ilende Dampskib, Koffardifareren med sin stolte Rejsning, de bugnende Sejl og vajende Flag, den brogede Vrimmel af store og smaa Fartøjer,** der bedække de mægtige Vandveje, ad hvilke Nationerne udvexle deres Produkter eller mødes i alvorlig Dyst, Alt dette frembyder et livligt og mangfoldigt Billede, som det vel er Umagen værd at betragte. Hos Nordboen er denne Følelse sikkert ikke mindst udviklet; vor Fortid og Historie, ja, vore bedste Minder ere knyttede til det Hav, der beskyller vore Kyster.

Ikke desmindre er **vor Kundskab om Søen, om de Flaader, der bedække den, og om Sømandens Liv ombord kun ringe.** De talrige Foranstaltninger, der træffes i Havne, paa Kyster, ja, ude paa det aabne Hav for at sikkre Menneskeliv og støtte de modige Mænd, der søge deres Erhverv ved at besejle det, kjende vi kun ufuldstændigt, og Forholdet bliver endnu værre, naar der spørges om, **hvorledes et Skib bliver til, eller hvorledes dets forskjellige Dele og Udstyr benævnes,** hvorledes det **navigeres** og **manøvreres,** eller hvad det er for **særegne Ord og Udtryk, Sømanden anvender i det daglige Liv.** I Literaturen foreligger der kun sparsomme og spredte Oplysninger i denne Retning, og en samlet populær Fremstilling af **Søvæsenets historiske Udvikling og nuværende Standpunkt** turde ventelig derfor være det danske Publikum velkommen og afhjælpe et virkeligt Savn.

Undertegnede Forlægger har overdraget Hr. Kommandør **Tuxen** Udgivelsen af et saadant Værk. Til Grund for dette lægges et bekjendt østerrigsk Arbejde „**Die Marine**“ af **Brommy** og **Littrow,** som i disse Dage ser Lyset i tredie Udgave hos det ansete wienske Firma A. Hartleben. Det er dog en Selvfølge, at den sagkyndige Udgiver vil underkaste den fremmede Text en gjennemgribende Bearbejdelse, hvorved der navnlig vil blive taget Hensyn til nordiske Forhold, saaledes at man i „**Søfarten og Skibsbygningskonsten**“ vil erholde **en i det Væsenlige original Bog.**

Efter en kort Indledning om **Skibsbygningskonstens Historie** vil Forfatteren gaa over til en Skildring af **Skibsskrogets Sammensætning og Indretning, dets faste Dele, Fartøjer m. m.** samt for Krigsskibes Vedkommende af **Skytset og Torpedoerne.** Derefter vil følge en Fremstilling af **Hjul- og Skrueskibe** og alle Slags Krigsskibe, en populær Udsigt over **Søfart og Navigation, Havnevæsen, Værfter, Fyrtaarne m. m.,** en Fremstilling af **Søtaktiken, Oversigt over de forskjellige Magters Krigs- og Handelsflaader** samt Skildringer af **Sønæringsvejene: Fiskeri, Handel, Paketfart m. m.** Endelig vil Værket indeholde en Fortegnelse over de **tekniske Udtryk, der vedrøre Søvæsenet.** Det vil saaledes paa een Gang afgive en underholdende Læsning og blive en brugbar Haandbog.

Værket vil blive særdeles smukt udstyret og foruden omtr. **180 oplysende Textbilleder,** der i enhver Henseende kunne staa ved Siden af det Bedste, der præsteres i denne Retning, vil det blive ledsaget af **4 lithograferede Sejl- og Taklingstavler** samt af **12—15 store Afbildninger af Skibe, der henhøre til Søstaternes Krigsflaader.** Blandt disse Billeder af engelske, franske, tydske og østerrigske Skibe vil bl. A. findes et Portræt af det nye danske Pandserskib „**Helgoland**“ med Taarnskibet „**Lindormen**“ i Baggrunden, samt af den norske Monitor „**Skorpionen**“, begge efter Originaltegninger af Marinemaler **C. Baagøe.**

Værket vil udkomme i omtr. 8—10 Leveringer, hver paa 48 Sider i stort Medianformat, til en Pris af 1 Kr. pr. Levering. Subskriptionen er bindende for det hele Værk og modtages i alle Boglader samt hos Forlæggeren, Højbroplads 5.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN

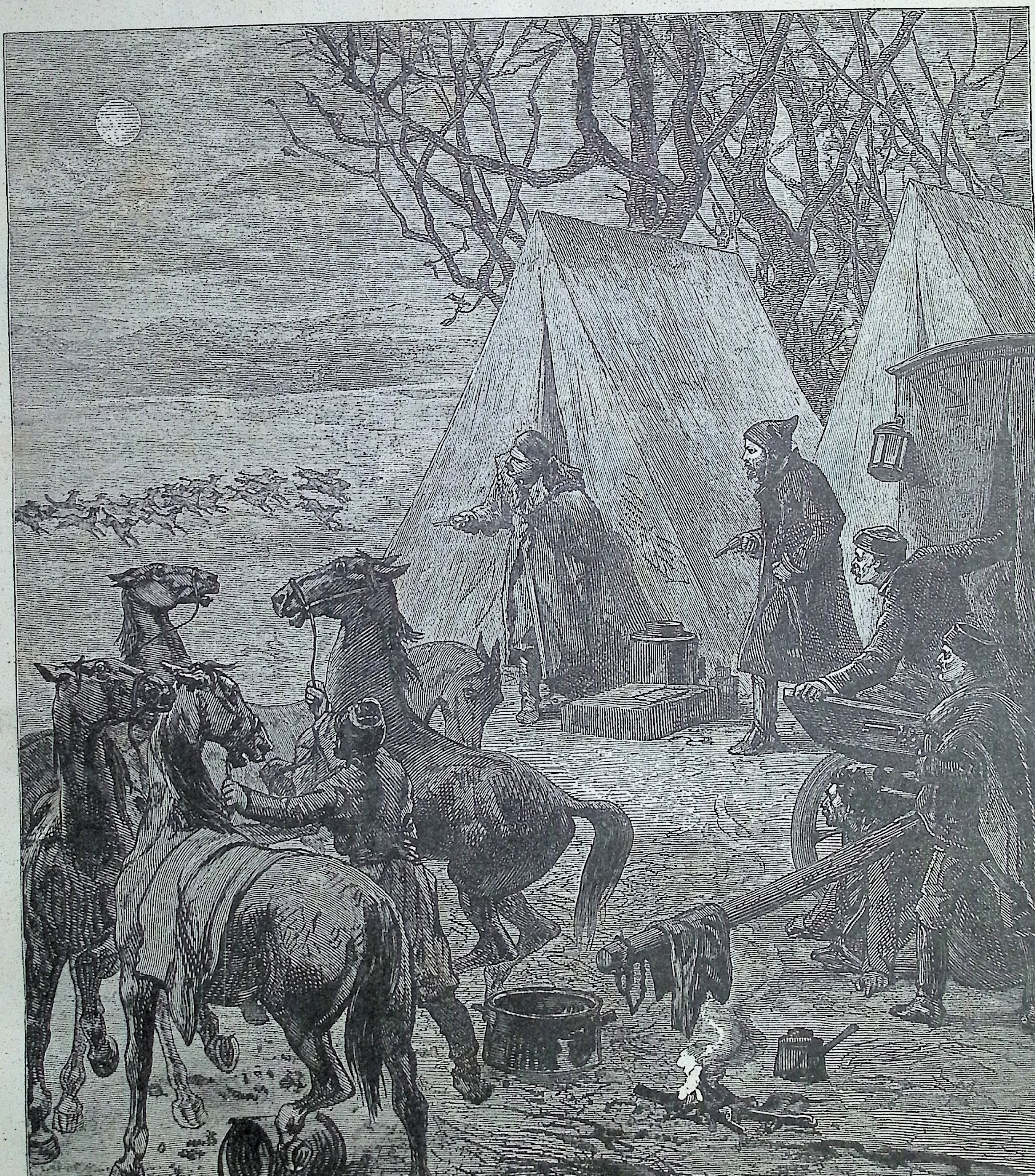
i

BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 61. Søndagen den 18. November, 1877.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder

«Times» Korrespondenter ved den russiske Armé angrebet af Ulve.

Den russisk-tyrkiske Krig.

Træk af Livet i Felten.

Hvis Nogen her i Verden har en utaknemlig Opgave at udføre, saa er det sikkert Krigskorrespondenterne. Der fortæller f. Ex. en hjemvendt Times-Korrespondent om, hvad han har maattet udstaa ved det russiske Hovedkvarter i Lille-Asien, — en Række af de „pinligste Fornærmelser", og det Fornærmelser, som han ikke kunde kræve til Regnskab for. Hvad han skrev, blev enten holdt tilbage eller censureret; saaledes stoppedes hans Brev, da han overensstemmende med Sandheden havde fortalt, at russiske Soldater først havde dræbt og derefter skaaret i Stykker Kvinder, som havde befundet sig blandt de tyrkiske Kæmpende, og hvem Fanatismen havde drevet til Forsvar for deres Tro og deres Land: den russiske Armé og Evropa maatte nu éngang ikke ane, at Begejstringen for Sultanens Sag var saa stærk! — Og selv bortset fra den Slags Kvaler — hvad tror man ikke en Korrespondent maa døje af Strabadser og Farer og Savn i disse lidet civiliserede, umilde og af Krigen hærgede Egne? Mer end En har allerede sat Livet til for at skaffe os Tilskuere ialfald nogen Underretning om Begivenhedernes Gang, og Flere er vendt hjem med maaske for bestandig nedbrudt Helbred! Som man ser, er da saadanne Hændelser som den, Forside-Billedet fremstiller, næsten rene Bagateller: Times' Krigskorrespondenter overfaldes i deres Telt af en Bande Ulve og faar med Nød og neppe forjaget de graadige, i Flok modige og grusomme Dyr ved Revolverskud. Det er næsten for Intet at regne i Sammenligning med Korrespondentens øvrige Møje — men hvor Mange af hans Kritikere vilde indlade sig paa den Bagatel?

— — Det andet Billede fører os til Nikopolis, hvor Russere og Rumænere en Tid lang garnisonerede i respektabel Endrægtighed. Den godmodige menige Russer havde nok lidt vanskeligt ved at gjøre sig forstaaelig for den let bevægelige Rumæner, men naar de saadan sad om den sprudlende Brønd, gik Konversationen endda ikke saa daarligt. Den kioskagtige Fontæne, som ses paa Billedet, er forøvrig bygget fuldstændig af antike Levninger, og blandt de indmurede Tavler finder man en, som fører helt tilbage til Mark Avrelius' Dage. Dengang havde Romerne nemlig en stærk Fæstning her, med hvis Ruiner Citadellet oppe paa Klippen maaske er bygget; i selve Byen finder man dog intet Spor længer af den svundne Herlighed. Derimod kunde man for ikke lang Tid siden baade om Soutluk-Brønden og Byens øvrige Fontæner se Mindelser nok om den moderne Ødelæggelse og Nød. Da Russerne forberedte sig til det andet Angreb paa Osman Pascha, fik Rumænerne alene Bevogtningen af Nikopolis; men da Slaget havde staaet, flygtede den russiske højre Fløj delvis ind bag Byens Volde, og ved Brøndene traf man de af Blod tilsølede Saarede, som søgte at køle deres brændende Saar med det klare og kolde Vand.

„For enlige Personer".

Af —x—.

I.

(Sluttet.)

Jeg skal ikke opholde mig ved de forskjellige skæmtefulde Overraskelser, hvorved min Værtinde søgte at indsmugle nogen Afvexling i min ensformige Tilværelse. Saaledes kunde jeg jevnlig støde paa en Karklud, hvor jeg havde ventet at finde mit Blækhus, ligesom en Fejekost tilbragte den største Del af sin Fritid i min Stue, — hvad der igjen havde til Følge, at jeg i Reglen efter en Times Søgen kunde være saa heldig at opdage min ene Morgensko dybt inde under Klædeskabet eller paa et andet, for Personer af en vis Korpulence utilgængeligt Sted, hvorhen den var flygtet for hin Fredsforstyrrer. Der forestod mig imidlertid en ejendommeligere Overraskelse af akustisk Natur. En skjønne Morgenstund vækkedes jeg ved, at Værelset gjenlød af Fuglesang: Fløjtetoner, Roulader, Triller af enhver tænkelig Højde strømmede gjennem Stuen, de fire Vægge kastede med Protest de uvante Toner tilbage, og overalt, hvor det var muligt, at et Ekko kunde slumre, blev det vækket. Jeg rejste mig og opdagede, at Ophavsmændene til dette musikalske Fyrværkeri var to Kanariefugle, der med spændte Struber og aabenbart overvurderende Soliditeten af deres indre Organisme sang som Vanvittige. Hvad der havde bragt dem i denne exalterede Stemning er uvist; maaske var det Erkjendelsen af Morgenens Skjønhed, der samtidig havde overvældet dem Begge, maaske var det simpelthen et Væddemaal, men vist er det, at de handlede efter Overenskomst og naaede store Resultater. Dersom det var Meningen med dette Arrangement at hensætte mig i en potenseret Henrykkelsestilstand og bibringe mig Følelser af lignende Art som de, der efter H. C. Andersens Beretning engang gjorde Kejseren af Kinas Sjælstilstand saa misundelsesværdig, da lykkedes dette ikke. Min Henrykkelse var i hvert Fald meget passager og afløstes snart af dyb Fortvivlelse. I en Fart kom jeg i Klæderne og stirrede et Øjeblik med et Slags bedøvet Forknyttelse paa disse to musikalske Vidundere i det uklare Haab, at et Blodkar maatte sprænges eller en anden apoplektisk Ulykke ramme dem. Da der imidlertid end ikke viste sig Antydning af Congestioner til Hovedet, og jeg ikke kunde opdage Andet end Tilfredshed og Velvære i deres Fysiognomier, medens de, stimulerede af hvad de ansaae for min Beundring, anstrengte deres Stemmemidler med forøget Raseri, greb jeg min Hat og styrtede ud, opfyldt af Medlidenhed med de ulykkelige Beboere af de kanariske Øer. Jeg skylder Sandheden at tilstaa, at da jeg kom tilbage, var Sangen ophørt, idetmindste for et Øjeblik. Men „lidt Mad og megen Sang" var disse nøjsomme og glade Smaavæseners Livsprogram, og de undte kun sjeldent dem selv og mig en to Minuters Pavse. En Henvendelse til min Værtinde, hvori jeg paaskjønnede den udsøgte Opmærksomhed, hun havde viist min Trommehinde, men antydede, at jeg dog muligt kunde bære det Savn, som vilde være forbunden med en eventuel Resolution fra hendes Side om at forlægge det lille Orkester til et andet Appartement af Lejligheden, forblev uden Resultat. Det maa nu bemærkes, at den ene af disse Fugle var den Anden betydelig overlegen i Livlighed og desuden, paa Grund af sin spinkle Legemsbygning, i Besiddelse af den Evne at kunne klemme sig ud mellem Traadene i Buret. Neppe havde det kloge Dyr opdaget denne Naturbegavelse, før den benyttede sig deraf paa den mest udstrakte Maade: snart udtalte den sin Henrykkelse for Klædeskabet, saa kom en Lovsang fra Kakkelovnen, og saa hævede den sig under støjende Jubel paa Lærkemaneer fra Gulvet til Loftet. Paa disse Udflugter opførte den sig med stor Ugenerthed, lagde ikke mindste Baand paa sin Naturs Indskydelser og tillod sig Friheder, som man er vant til at beundre hos „den mekaniske And", men som ikke paaskjønnes slet saa meget hos en levende Kanariefugl. For at befri mig for dette flyvende Musiknumer blev jeg opfindsom: jeg aabnede Vinduet i det Haab, at den skulde bukke under for Fristelsen og flyve ud. Den satte sig i Vinduskarmen og holdt et musikalsk Foredrag, som foranledigede et Opløb i Gaden af Spurve og Stærer, der nær kunde bragt den i Kollision med Ordenspolitiet. Saa stærk blev Beundringen for denne nye Trebelli, at jeg for ikke at faa mit Værelse forvandlet til et ornithologisk Museum, hurtigt maatte smække Vinduet i. Jeg besluttede da at gaa grundigt tilværks: jeg vilde forlede den til Vellevnet og derved paaføre den en Korpulence, som umuliggjorde dens gymnastiske Kunststykke. Til den Ende beværtede jeg den med de mest udsøgte Retter; den spiste med stor Graadighed, og jeg trak allerede triumferende paa Smilebaandet. Forfængelige Haab! Den gamle, bibelske Taskenspillerkunst med de 7 svangre og de 7 magre Ax gjentog sig, — den led af en konstitutionel Magerhed. Paa dette Tidspunkt tror jeg, den begyndte at fatte Planer til en Redebygning i min sorte Silkehat og i den Anledning at gjøre ivrige Forstudier hos Spurvene. I min Fortvivlelse, maa jeg tilstaa, var jeg lav nok til at slutte en Alliance paa Basis af Fuglens Ombringelse med en af Nabolagets Katte, der beredvillig gik ind paa Planen og omfattede Sagen med megen Interesse. Da den indsaae, at en aaben Fejde ikke vilde føre til Maalet, lagde den en Snildhed for Dagen, som gjorde den megen Ære, idet den snart, tilsyneladende sovende, placerede sig paa min Sofa, snart sad hensunken i dybe Betragtninger eller beskæftiget med sit Toilette paa en solbeskinnet Plet i det Øjemed at gjøre Fuglen tryg og lokke den indenfor Rækkevidde. Var dette opnaaet, paafulgte et Spring af saa guttaperkaagtig Beskaffenhed, at det vilde have bragt Kautschukmanden til at daane af Misundelse, og som havde til Følge, at Fuglen flygtede op paa Gardinstangen, hvorfra den med Hovedet paa Siden tilkastede sin Modstander et spottende Smil, medens denne regelmæssig rev et Blækhus, en Petroleumslampe eller anden lille Nødvendighedsgjenstand med sig i Faldet. Da denne Maade at føre Krigen paa i Længden blev noget kostbar, og jeg tillige opdagede, at min firbenede Ven havde misbrugt mit Venskab til at bestjæle mit Madskab efter en fabelagtig Maalestok, brød jeg paa min Side Kontrakten og viste min Forbundsfælle Døren, en Forandring af mine Følelser, der hensatte den i en Tilstand af uforstilt Forbavselse og Indignation.

Imidlertid indtraf en Episode, som bragte Misfornøjelsens Bæger til at flyde over. Det var over Midnat; den natlige Ceremoni var begyndt og saa vidt fremskreden, at Hr. Sivertsen stod overfor den Vanskelighed at træffe Valget mellem Dørene. Han havde grebet fat i min; jeg var rolig og ventede, at han som sædvanlig ad Raisonnementets Vej skulde indse sin Fejl. Der fandt aabenbart en heftig Tvivlens Strid Sted i Hr. Sivertsens Indre; han slap Døren og greb den atter gjentagne Gange. Jeg begyndte at blive ængstelig. Da — o Skræk — gik Døren op, og min Vært viste sig. Stødende sig bort fra Døren forcerede han sig ind i Værelset, saa fuldstændig prisgiven Tyngdekraften, at han kun holdtes oprejst ved aldeles tilfældige Afstøtninger, medens det uundgaaelige Fald med lige Sandsynlighed kunde finde Sted efter enhver af Kompassets Streger. Betegnende sin Vej med knækkede Stoleben og rivende mine kjæreste Ejendele paa Gulvet, styrede Hr. Sivertsen videre, medens han ubekymret slog ud med Armene for at antyde sin Uafhængighed af alle jordiske Ting og med en Sangstemme, hentet fra Mavens hemmeligste Dybder, stillede sig selv det Spørgsmaal: „hvorfor skulle vi sørge mer, hvorfor skulle vi græde?" Ved et aldeles ufatteligt Sammenstød af heldige Omstændigheder lykkedes det ham at gribe fat med begge Hænder i Bordpladen og fastholde sig saaledes, at han omtrent dannede samme Vinkel med Perpendikulæren som det skæve Taarn i Pisa, samtidig med, at han fremnynnede det som sin Anskuelse, at „Livet var skabt til Glæde". Gjennemtrængt af denne muntre Livsopfattelse, lagde han ikke Mærke til mine fortvivlede Raab, at han skulde vende om, at han var gaaet fejl osv., men koncentrerede sine Aandsevner, forsaavidt de var villige til at underkaste sig en saadan Tvang, paa den Opgave, at oplede et Bohave, der kunde henføres under Begrebet „Seng". Neppe havde han i Halvmørket opdaget de mørke Omrids af den Kiste, hvori jeg hvilte, før han med en Falks Resoluthed styrtede sig over Byttet. Stillepinden knækkede, Laaget smækkede i, og — jeg var begravet. Jeg skal ikke forsøge at skildre den Rædsel, der greb mig, da umiddelbart derpaa en dyb Snorken røbede, at Hr. Sivertsen med upassende Hastværk var falden i Søvn ovenpaa Laaget, den Gysen, der løb ned ad min Ryg og susede ud i mine Fingerspidser, det korte og hurtige Aandedræt, hvormed jeg paa en ødsel og ubetænksom Maade forbrugte det ringe Kvantum Ilt, Kassen indesluttede, og mine vanvittige Anstrengelser for at løfte Laaget og min vægtfulde Vært ivejret: — jeg gjennemgik den hele Skala af Fornemmelser, som er forbeholdt Folk, der bliver levende begravne eller omkommer ved Kuldamp. Endelig lykkedes det mig, ved at bøje min Person sammen under en spids Vinkel og anvende en Kraftanstrengelse, som gjorde mig uskikket til fysisk Arbejde i 14 Dage, at løfte Laaget. Hr. Sivertsen trillede ned som en ubevægelig, affektløs Masse og sov uforstyrret videre.

Jeg behøver neppe at bemærke, at jeg sagde op Dagen efter.

Fra Kirke til Kirke.

Af Eli Frère.

III.

Det ny Jerusalem.

Den Kirke, vi i Dag vil føre Læseren ind i, hører til dem, som er saa vel skjulte for Offenlighedens nysgjerrige Øjne, at det vistnok tør antages, den er ubekjendt for Mange. Maaske har De en Søndag Eftermiddag gaaet ned ad Store Kongensgade; og hvis De saa ikke har passiaret altfor livligt med Deres Ven eller Veninde, har De muligvis ogsaa hørt nogle svage, dæmpede Lyde strømme ud fra en af Gaardene, — Lyde, der var saa dæmpede, at De ikke engang vidste, om det var Menneskestemmer eller kun Vinden, der suste gjennem Gaardspladsen og Porten. Man skal helt ind i Baghuset for at finde Kirken, og selv naar man er kommet derind, veed man endnu ikke ret, hvad Vej man videre skal tage. Man skeler hen til en solid Dobbeltdør med en stor Nøgle i Nøglehullet, og man tænker paa, om det ikke skulde være der; thi den kunde nok ved sin Soliditet ligne lidt en Kirkedør. Jo, ganske rigtigt! Graveren aabner den og bringer os ud af vor Tvivl.

Klokken er kun 2, og vi studser lidt over det Mørke, som hersker herinde. Der er trukket Gardiner for Ruderne, vel nærmest for at forhindre Folk fra at kige ind; de høje, lukkede Kirkestole, som fylder Gulvet, er meget mørkt malede, og Loftet breder sig som en høj, tavlet Hvælving, saa hele Kirken faar Lighed med en Tunnel, der er lukket i begge Ender. Langs Siderne

findes et Galleri eller en Loge, adskilt fra det lavere liggende Gulv ved en Række Piller. Der er intet ophøjet Kor; men i den øverste Ende af Kirken er et Stykke af Gulvet indhegnet med et Gitter, og bag det staar et Bord, dækket med en hvid Dug og bærende to tændte Lys. Ovenover er der et Slags Pulpitur, hvor der staar et lille Orgel; der er tændt to Gasblus, og man kan se en Dame sidde deroppe, beredt til at begynde at spille. Prædikestolen, som staar ved Siden, ikke langt fra Alterbordet, er af samme mørke Farve som Stolene og med rødt Fløjl over Randen og Pulten; ogsaa der er der Lys, to Gasblus med hvide Kupler. I Kirkens anden Ende falder Lyset ind gjennem et stort, halvcirkelformet Vindu; men det sidder saa højt oppe, at det ikke formaar at sprede Skumringen.

Menigheden er en af de mindste, vi har set; kun en Snes Mennesker er der, og da de er saa faa, undrer det En heller ikke, at de kjender hinanden og baade giver og modtager Hilsner, naar de kommer ind. Nogle, kan man se, er Fattigfolk, medens Andre lader til at leve under blidere Vilkaar. Forsamlingen har i det Hele taget ikke noget særligt, fattigt eller fornemt Præg. Der er ikke faa unge Piger, og siden, naar Salmesangen begynder, hører man deres klare Sopran-toner gjennem de faa Mandsstemmer.

Men forinden Gudstjenesten tager sin Begyndelse, vil vi sætte os lidt ind i Samfundets Lære og Historie. Allerførst kommer vi da til at begynde med den Mand, fra hvem Læren om „Det ny Jerusalem" er udgaaet, Emanuel Swedenborg. De husker utvivlsomt Anekdoten, som Atterbom fortæller, om den finske Lærde, der aflagde Swedenborg et Besøg, medens denne opholdt sig i London. Finnen maatte sidde noget og vente, og alt imedens hørte han Swedenborg tale Latin i Værelset ved Siden af; men hvor forbavset blev han ikke, da Døren omsider aabnedes, og S. traadte ind og gik igjennem Stuen for under mange Komplimenter og Taksigelser at ledsage en usynlig Gjæst til Udgangsdøren, hvorpaa han vendte sig om mod Finnen og undskyldte sin lange Borteblivelse med et Besøg af Virgil. Men maaske husker De ogsaa det elskværdige lille Træk af ham, at da engang en lille Pige, som havde hørt om hans Aandesyner, bad ham vise hende en Engel, førte han hende hen foran et Tæppe og sagde til hende: „Pas nu godt paa! nu faar Du en Engel at se!" — og derpaa trak han Tæppet til Side, og Barnet saae sit eget Billede i et Spejl, som hang bag ved. Hvorom Alting er, — Swedenborg blev født i Stokholm d. 29. Januar 1668. Hans oprindelige Navn var Swedberg, thi han var en Søn af Biskop Jesper Swedberg i Skara; men han blev senere adlet under det Navn, hvorunder vi kjender ham. Han studerede i Upsala og lagde sig især efter Mathematik og Naturvidenskaber, og som Dyrker af disse har han vundet et Navn og udgivet en Mængde Skrifter. Interessen for de nævnte Videnskaber fortog sig aldrig hos ham; den spillede tvertimod en stor Rolle i hans senere religiøse Skrifter, og er derfor ogsaa blevet af Betydning i hans Efterfølgeres og Tilhængeres hele Aandsliv. I Aaret 1743 — fortæller han — aabenbarede Herren sig for ham som en Mand, der straalede i underfuld Glands, og bød ham nedskrive, hvad han dikterede. Fra den Tid havde Swedenborg jevnligt Aabenbaringer; han havde faaet den Evne, naar han vilde, at kunne kaste et Blik ind i baade Himmel og Helved og leve et aandeligt Samliv med de Afdøde. Han paabegyndte nu Udgivelsen af den lange Række theologiske Skrifter, som haves fra hans Haand, og som indeholder Trosbekjendelse og Leveregler for Medlemmerne af den ny Jerusalems Kirke, der skulde være den afsluttende, herlige Fuldendelse af Menighedslivet og Menighedstroen hernede. Han forkastede Troen paa Treenigheden. — Der er kun én Gud! Ja, lad os se i den lille Salmebog, indbunden i rødt Bind, som Graveren har lagt hen foran os inde i Kirken. Der staar Trosbekjendelsen aftrykt, og den begynder med de Ord: „Vor Herre Jesus Kristus er Hærskarernes Jehovah, Himlens og Jordens Skaber og Fader!" — Derfor træffer vi ogsaa i Salmerne ikke blot Ordene „Jesus" og „Jehovah" brugt i flæng, men vi ser endog Gud benævnet „Jesus Jehovah". Engle og Djævle er de Afdødes Aander, nogle herliggjorte, andre fornedrede og i Fortvivlelse. Om Mennesket skal frelses eller fortabes, beror paa, om hans Liv har været et Liv i Kjærlighed til Gud og Næsten, og paa Kjærligheden til denne sidste lægges der en særegen Vægt. Den Karakter, et Menneske har i Dødsøjeblikket, beholder han i al Evighed, og Omvendelse i den tolvte Time kan ikke tænkes; thi gjennem lange Tider maa Menneskets Karakterudvikling have stilet mod det Gode, dersom Sjælen skal kunne gjenfødes. — Legemet opstaar ikke; kun dets Form bibeholdes, naar Aanden ved Døden skiller sig fra Kjødet.

Vi har her faaet et flygtigt Indblik i Hovedlærdommene; endnu er der blot et Træk, vi vil mindes, nemlig dette, at den ny Jerusalems Kirke i Modsætning til saa mange andre Kirkesamfund ikke fordømmer et Menneske, fordi han har en anden Religion. Muhammedaneren, Hedningen, Jøden — alle staar de Frelsen lige nær, naar de blot stræber alvorligt at holde deres særegne Læres Bud og for Resten fører et godt, af Kjærlighed opfyldt Levnet. Den første Del af Salmebogen indeholder „Gudstjenesteordenen for den nye kristelige Kirke, som i Aabenbaringen kaldes det nye Jerusalem". Der er her en fuldstændig Anvisning til Gudstjenestens Gang; hist og her ser man tilføjet i Parenthes: „Menigheden sidder" eller „Menigheden rejser sig!" Der staar Alt, hvad Præsten og Menigheden siger under Gudstjenesten (naturligvis med Undtagelse af selve Prædikenen), og vi har saaledes let ved at følge med.

„Gudstjenestens Leder" er kommet op paa Prædikestolen, Damen ved Orgelet begynder at spille, og Gudstjenesten begynder med en Salme. Den synges meget langsomt, og ret stærkt lyder den just ikke, da der kun er saa Faa til at synge. Fra Prædikestolen oplæses efter Salmebogen nogle Ord til Lovprisning og Bøn, og Menigheden svarer i Kor med sin Lovprisning af Jehovah. Men Svaret er ikke Sang; Ordene bliver mumlede frem, taktmæssigt og dæmpet. Der læses videre; snart sidder man ned, snart rejser man sig, alt eftersom det er bestemt i Gudstjenesteordenen. Der oplæses ogsaa „De Tiords Bud", og Menigheden svarer i den samme stødvise, sagte Tone med en Bøn om Kraft til at overholde dem. Den sagte Mumlen, Halvmørket, som hersker i Kirken, og som gjør, at vi ikke tydeligt kan se Trækkene i de Talendes Ansigter, paavirker os et Øjeblik som noget Mystisk; men Graverens milde, fornøjelige Ansigt, som viser sig ved Døren, og — ja, tilgiv! — det Faktum, at Forelæseren paa Prædikestolen har Lorgnet paa, bringer — i Forbindelse med den rolige, maaske noget udtryksløse Maade, hvorpaa han læser — strax vore Tanker i Ligevægt igjen. Atter synges en Salme, og saa oplæser Præsten Texten og gaar over til Prædikenen.

Der er et Træk, som vel ikke er særegent for denne lille Menighed, men som vi har havt Lejlighed til at lægge Mærke til i alle de smaa fremmede Trossamfunds Kirker, og det er — om vi saa maa sige, — en større Tilnærmelse mellem Præst og Menighed, end vi er vante til i de lutherske Kirker. I disse lader Præsten sig kun til Syne, naar han skal prædike eller messe, men ellers er han usynlig, som om det Øvrige egenlig ikke vedkom ham. I de fremmede Menigheders Kirker derimod er han med under den hele Gudstjeneste, — altid paa Prædikestolen, — og man faar det Indtryk, at han ikke blot skal opbygge de Andre, men at han ogsaa selv føler Trang til at opbygges af den fælles Andagt. Hans Nærværelse giver det Hele ligesom et hyggeligere Præg. — Ogsaa her staar Gudstjenestens Leder paa Prædikestolen under hele Handlingen.

Han har begyndt paa Prædikenen. Simple Ord til de Enfoldiges Opbyggelse lader det egenlig ikke til at være; man kunde maaske bedre kalde det et theologisk Foredrag, en Skriftfortolkning, som just ikke altid er saa ganske populær. Han taler om, at ikke Troen alene er nok til Salighed, men kun Troen i Forbindelse med Kjærlighed og gode Gjerninger, hvorfor han heller ikke kan anerkjende nogen pludselig Omvendelse; thi den kan jo ikke have et Liv fuldt af Kjærlighedsgjerninger bag sig. Han nævner andre Kirkesamfunds Stilling til dette Spørgsmaal og fremdrager som Beviser for sin Opfattelse forskjellige Bibelsteder, hvis Plads i Skriften han nøjagtigt opgiver. Derpaa gaar han over til at omtale de forskjellige Betydninger af Ordet „Retfærdiggjørelse", og atter her fremdrager han Skriftsted efter Skriftsted, og lader det ene slaa det andet ned eller det ene støtte det andet, indtil hans egen og hans Kirkes Mening er tilstrækkeligt belyst. Han læser Foredraget op af en Bog, og undertiden har han svært ved at læse Ordene, da han maa holde Bogen langt ned, for at Lyset fra Gasflammen kan falde hen over Bladet.

Efter Prædikenens Slutning synges endnu en Salme, og dermed ender Gudstjenesten, uden nogen yderligere Bøn eller Oplæsning.

Vi forlader Kirken, og Graveren, som kan se, vi er Fremmede, rækker os et Provenummer af „Dansk Nykirke-Tidende", et Maanedsskrift, udgivet af den ny Jerusalems Menighed i Kjøbenhavn og redigeret af Gudstjenestens Leder. Han rækker ogsaa et til en anden Fremmed, en lille, midaldrende Dame. Hun staar stille lidt og drejer det i Haanden, og man kan se, der er Noget, hun gjerne vil have sagt; tilsidst kommer det da: hun føler blot Trang til at meddele Graveren, at hun „virkelig har læst næsten alle Swedenborgs Skrifter", og idet vi gaar, ser hun efter os, som om hun var nysgjerrig efter at vide, om vi hørte det. Ja med Hensyn til saadanne smaa mandige Idrætter som at have læst „noget Mer end de Fleste", kan Kvinden kun daarligt nænne at lade sit lille Lys brænde Hul i Bunden af Skjæppen.

Menighedens Medlemmer kommer ud paa Gaden, men de er saa faa, at de ellers saa nysgjerrige „Folk" ikke engang bryder sig om at tænke over, hvad der vel har været paa Færde inde i Huset. Alligevel maa man ikke tro, at „Det ny Jerusalem" som Kirkesamfund er uden Betydning. Swedenborgs Skrifter, som oprindeligt blev skrevne paa Latin, er foruden i de skandinaviske Sprog oversatte paa Tydsk, Fransk, Engelsk og Italiensk, ja én Bog endog paa Islandsk. Der udkommer „nykirkelige" Tidskrifter foruden her i Kjøbenhavn ogsaa i Stockholm, Stuttgart, London, Florens, New-York, Chicago, Boston; og mangfoldige Steder i Udlandet er der dannet Menigheder, som ofte er meget betydelige. Størst Udbredelse har Læren vundet i alle de religiøse Sekters andet Fædreland, det fri Nordamerika, samt i Tydskland, navnlig i Würtemberg.

Valpladsen.

Af **André Theuriet.***)

Det begynder at dæmre. Solen forgylder,
Før den daler, Skovbrynets yderste Rand.
Signaler og Skrig og Kanontorden fylder
Den sitrende Luft over Sletten. I Brand
Staar de Taager, der om Horisonten sig hyller.

Man har kæmpet fra Solen stod op, og dernede,
Hvor man slaas om det sidste, spærrende Hegn,
Paa Marken, hvor Lig sig i Tusindvis brede,
Og hvor Kornet er mejet af Kuglernes Regn,
Raser Striden endnu i sin vildeste Hede.

Saa langt Øjet kan skjelne, staar Husene øde.
I den afsvedne Have, paa Tomtens Ruin
Sidder Aadselfuglen og lurer paa Føde,
Og hvor Egnen før gløded af Roser og Vin,
Ser man Mord kun og Flammer og Dynger af Døde.

Ingen giver Pardon. Hvert et Hjerte er lukket,
Al Medlidenhed dræbt, hver en Følelse kvalt,
Alle gode Instinkter i Mennesket slukket!
I et Kaos af Skræk, hvor kun Sværdet faar talt,
Raser Dyret, berust af det Blod, det har drukket.

Det er Nat nu, men klart dog og stille i Vejret;
Og naar Krigslarmen tier et enkelt Minut,
Kan man høre Frøerne kvække i Kjæret . . . .
Bag Krattet hist løfter en saaret Rekrut
Sit blodige Hoved i Fuldmaaneskjæret.

Kun for Maaneder siden gik han og saa Mange
Endnu livsfriske om, hugged Skovenes Ved,
Satte Høet i Stak paa de duftende Vange,
Og drog saa, efter Arbejd, i Aftenens Fred
Hjem til Hustru og Børn under lystige Sange.

Og nu ligger de der i Fortvivlelsens Jammer.
Farvel, Solskin og Sange og Moder og Brud!
Et Skrig — og de dør af de blodige Skrammer,
Forbandende Krigen og ham, paa hvis Bud
Den har tændt sine altfortærende Flammer.

Nu er Hegnene tagne. De sejrende Skarer
Stormer videre frem i karrésluttet Trop.
Enhver hugges ned; der er Ingen, man sparer.
Helt op til de tavse Snebjerges Top
Et tusindfoldtunget Rædselsraab farer.

De sprængte og flygtende Batailloner
Sidder fast til Halsen i Moser og Kjær.
Slaget er endt. — Til Fanfarernes Toner,
Under Trommernes Hvirvel, i Faklernes Skjær,
Tæller Sejerherren de tagne Kanoner.

Vidt ud naaer hans Navn paa Berømmelsens Vinger,
Alt før Solen staar op over Valpladsens Lig . . . .
Men dernede i Landsbyen Klokkerne ringer;
Gjennem blodstænkte Gader, med jamrende Skrig,
Mænd, Brødre og Sønner til Graven man bringer.

Ved *Richard Kaufmann.*

---

*) En af Frankrigs betydeligste og mest ejendommelige yngre lyriske Digtere. Navnlig hans Digtsamling „Le chemin des bois", (Paris 1876) hvorfra det her meddelte Digt er taget, viser en Begavelse, der med Et har gjort hans Navn berømt. Han har tidligere udgivet en anden Digtsamling „Le bleu et le noir" samt desuden skrevet et Par Romaner og et lille Drama paa Vers.

Jules Grévy.

Skjøndt der sikkert skal mer end almindelig Klarsynethed til for at øjne Udfaldet af de politiske Kampe, som for Tiden ryste Frankrig, kan der dog neppe herske Tvivl om, at Jules Grévy vil være et af de Navne, der kommer til at figurere mest fremtrædende i deres Historie. Ved Thiers' Død gjaldt det for Republikanernes ledende Kræfter om ufortøvet at finde en Mand, der i den Afdødes Sted kunde paatage sig den øverste Ledelse af det store Folkeparti og i indtrædende Tilfælde beklæde den højeste Værdighed i Staten. Gambetta var endnu ikke den, om hvem Alle kunde samle sig, og han viste da selv hen til Grévy, den tidligere Præsident for Deputeretkammeret, hvis Bravhed, Karakterfasthed og urokkelige Retskaffenhed gav tilstrækkelig Garanti for, at han trofast og redeligt vilde søge at tage Arv efter den afdøde store Statsmand. Det er ikke noget Geni, de franske Republikanere i ham har skudt frem foran sig som Fører; men ifølge Gambettas Udsagn ønsker de heller ikke et saadant. Maaske ser de fejl; maaske er det netop kun en genial Indgriben, der atter kan bringe det haardt omtumlede Statsskib paa ret Kjøl, men Genierne kan man, som bekjendt, mindst af Alt i Verden stampe frem af Jorden, og indtil en virkelig stor og genial Mand træder op og overhugger det politiske Virvars gordiske Knude, har Grévy ikke faa Betingelser for at kunne løfte Banneret i Kampen. De moderate Republikanere kan samle sig under det, fordi denne Fører for længst har løbet Hornene af sig i en hel anden Grad end hans genialere yngre Kollega Gambetta, og de mere yderligtgaaende veed

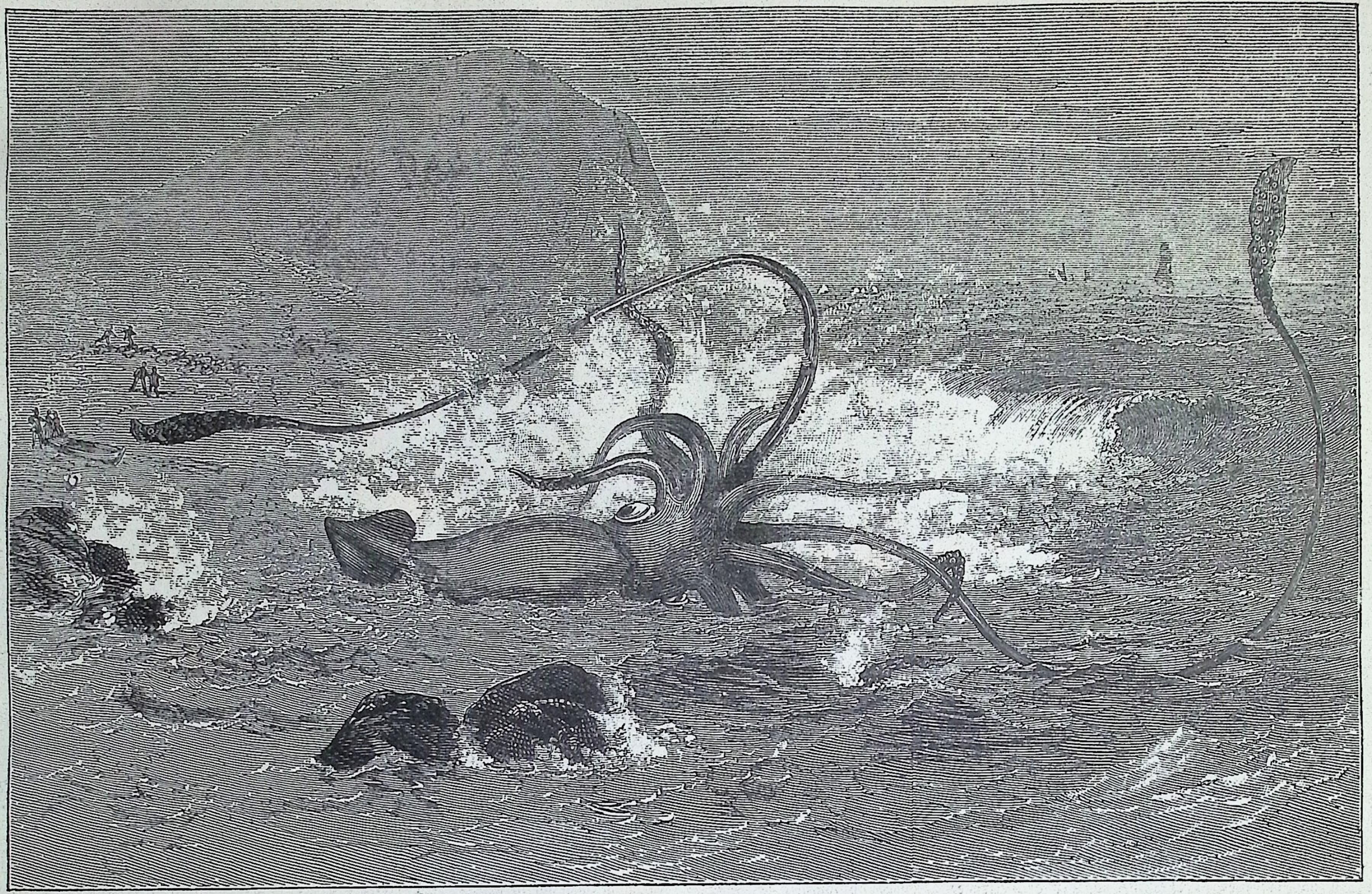
Jules Grévy, de franske Republikaneres Fører.

idetmindste én Ting med Sikkerhed: at Republiken ikke har nogen ærligere og mere trofast Tilhænger end ham. Hans tredsinstyveaarige Liv taler tilstrækkelig højt derom.

Hans Fødselsaar er 1813. Som Student kom han fra sin Fødeby i Departementet Jura til Paris netop i Julirevolutionens Dage. Det unge Blod drev ham dengang med ud paa Barrikaderne, og da han senere var traadt ind i de Retskyndiges Række, mærkede man den samme ungdommelige Ilterhed i hans velfalende Forsvar for Radikale, mod hvem der anlagdes politiske Processer. Februarrevolutionen bragte hans Udnævnelse til Kommissær for den provisoriske Regering i Departementet Jura. Løsningen af Opgaven fordrede megen Takt og Besindighed, men Grévy var ogsaa allerede bleven ældre, og han lagde under Udførelsen af sine Embedspligter et saa fornuftigt Maadehold for Dagen, han undgik saa omhyggeligt i Partistriden at vende den skarpe Side ud, at han ved Valgene til den konstituerende Forsamling næsten enstemmig blev valgt til Deputeret. Indtil Statskoupet spiller han da en ikke lidet fremtrædende Rolle i Nationalforsamlingen, hvor han ikke mindre varmt og kraftigt end klogt og besindigt fører Folkepartiets Sag. Men efter Napoleons Bestigelse af Kejserthronen trak han sig tilbage til Juristsfæren, og det er først 1868, at den kejserlige Regering atter møder ham i Deputeretkammeret som en haard og uforsonlig Modstander. Han tog ikke selv nogen Plads i Regeringen af 4. September, men han støttede sin gamle Ven Thiers paa enhver Maade, og ikke mindre da denne som Præsident traadte i Spidsen for Republiken og ordnede Krigsskadeerstatningens Pengeaffærer paa en for Frankrig saa hel-

Rumænske og russiske Soldater ved Romerbrønden i Nikopolis.

En Blæksprutte, fangen ved Nevfoundlands Kyst.

Et Melonmarked i Budapest.

dig Maade. Ti Gange i Træk blev Grévy valgt til Deputeretkammerets Præsident, et talende Bevis for den almindelige Agtelse, han nød. Posten var ikke misundelsesværdig, naar man tager Hensyn til det Raseri, hvormed Partierne bekæmpede hinanden; at holde Hovedet oppe under saa stormende Optrin som de, der forefaldt i Versailles de første Aar efter Krigen, og upartisk, som Stillingen bød det, at holde sig borte fra alle Overskridelser af den Magt, hans Post gav ham, var ingen Bagatel. Men Grévy lod sig ikke afficere af Noget og opnaaede ved sin kloge, besindige Adfærd en saadan Indflydelse i Nationalforsamlingen, at man allerede ved Kabinetskrisen af 19. Januar 1872 pegede hen paa ham som Thiers' Efterfølger. Han beklæder nu atter Præsidentpladsen i den samme Forsamling og staar paa Nippet til at tage den Arv, man dengang tiltænkte ham. Under alle Betingelser er han Dagens Mand og kan komme til at spille en stor Rolle i vor Tids Historie.

Fra Elefanternes Land.

Det er Noget, Enhver faar at afgjøre med sig selv og sin Skæbne, hvordan han helst vil have sin Kone; men den gamle indiske Lovgiver Manu mente rigtignok, at en tiltalende Hustru ialfald maatte lyde et velklingende Navn „og have en ung Elefants gratiøse Gang“. Elefanten var i det Hele taget, og er endnu, i Hinduernes Øjne Noget af det Skjønneste, Fornemste og Skarpsindigste, der findes; de gamle Fyrster tilstod den endog visse Officersgrader i deres Armé. Sandt nok, vor tykhudede Ven fra Menagerierne præsterer næsten det Utrolige; han (eller hun) gjør sig efter Omstændighederne til Lastdrager, Træhugger, Kommissionær, Jæger, Tigger udenfor Templerne, Dressør, Soldat og endnu en hel Del andre skjønne Ting. Saasnart Elefanten er blevet dresseret, marscherer den af med Varer til et eller andet fjernt Sted, først under Opsigt af en Tjener, saa af et Barn og tilsidst ganske paa egen Haand; naar den har besørget sit Ærinde, vender den efter en to, tre Dages Forløb punktligt tilbage og bereder sig til en ny Expedition. Eller den gaar til Skovs og henter Brænde og Frugter til Familjen og Urter og unge Skud til sig selv og til Boslerne; eller den stiller som Daglejer hos en Fremmed om Morgenen og tramper om Aftenen hjem til sin Herre; eller den henter højt oppe i Ceylons Bjerge kæmpestore Træer til Skibstømmer, slæber dem ned til Havnen og afleverer dem til et Par Kolleger, som atter meget nøjagtigt indlader Tømmeret i Skibe! Saa bruges den ogsaa i Krigen og gaar med Dødsforagt mod Batteriernes Ild. Vælter en Kanon eller Vogn paa Marschen, venter den ikke, til den bliver kommanderet til Hjælp, men begiver sig af egen Drift hen og bringer Sagen i Orden og vender saa tilbage til sin Plads i Kolonnen. Dersom Englænderne ikke havde havt Elefanter, vilde deres Krige i Indien og Kina og særlig Toget til Abyssinien have været rent umulige.

Saalænge man kun brugte disse vældige Dyr — der efter Digteren Vina-Suatis Mening er „Fortidens Mennesker“ — til Fester og religiøse Processioner, fangede man dem ved Hjælp af en tæmmet Hun eller saaledes, at én Person udfordrede Elefantens Opmærksomhed, medens en Anden listede sig bagfra ind paa den og befæstede om dens Pote en stærk Slynge, som derpaa blev snoet om et tykt Træ. Nu fanges de ved Klapjagter og ved Hjælp af iforvejen tæmmede Elefanter. Det er højst kuriøst, saa forbittret disse er paa deres vilde Slægt, og saa ringe Lyst de føler til at vende tilbage til „Frilivet“ i Urskoven. Og tænk saa, ligesom man helst bruger gamle Officerer til at indøve Rekruter, saaledes betror man ogsaa Dressuren af de Nyfangede til veltjente ældre Elefanter. Denne Dressur varer kun nogle faa Maaneder; men man maa gaa forsigtigt tilværks og fremfor Alt lære Dyret at holde af sin Fører; thi dets Lydighed beror langt mere paa Hengivenhed end paa Frygt. Man har Exempler paa, at Elefanter efter deres Førers Ordre har undertrykt pinlige Smerter, taget ildesmagende Medikamenter, ja endog underkastet sig slemme Operationer. Desuden har navnlig Hun-Elefanterne et blødt Gemyt; de lægger sig tidt pludselig og er døde med det Samme, — „deres Hjerte er bristet“, siger de Indfødte. Og vist er det da, at hvor man vil anvende Elefanter til Arena-Kampe, maa man hele Maaneder igjennem formelig korrumpere dem ved at give dem alle Slags hidsende Drikke etc. Kun Pebersvendene blandt Elefanterne er — som det jo ogsaa undertiden hænder med Pebersvendene blandt Menneskene — vrantne, forvildrede Krabater, der slet ikke kan bruges til Noget. I vild Tilstand, maa det tilføjes, lever jo nemlig Elefanten i Familjer eller Klaner paa 20, 25 Stykker, med en Høvding i Spidsen, og indlader sig ikke paa at optage ugifte Snyltegjæster i Familjens Skjød.

De Færreste drømmer vel om, at Elefanten blandt Andet kan være høflig. „En Aften, fortalte Englænderen Major Skinner mig, red jeg en Tur i Skoven, da min Hest pludselig blev sky ved det flere Gange gjentagne Skrig: „Ourmph! Ourmph!“ Det var en Hus-Elefant, som — ganske alene — kom slæbende paa den smalle Fodsti med en stor Træstamme og var i daarligt Humør over det vanskelige Arbejde. Da den fik Øje paa os, studsede den et Sekund, slap saa Stammen og rykkede tilside for at lade os komme forbi. Min Hest rystede af Angst, — og Elefanten rykkede endnu længere tilbage, gjentog venskabeligt og opmuntrende sit „Ourmph!“ og lod os passere, hvorpaa den atter gav sig ilag med sin Træstamme og slæbte videre.“ Derimod er dens Taknemlighed mod Menneskene og dens Hukommelse jo ofte blevet omtalt. Jeg selv har set en Elefant med Livsfare frelse sin Vogter fra at drukne, da han var faldet ud i Floden fra det Skib, som Elefanten ladede Petroleumsfade i; og efterat jeg engang havde forbundet og kureret en anden Elefants syge Fod, kom den aldrig forbi mit Hus, uden den udstødte et ejendommeligt Skrig, og naar den mødte mig, gned den sagte sin Snabel op ad min Ryg eller min Arm. Det mærkeligste Tilfælde er dog maaske følgende, for hvis Paalidelighed jeg tør indestaa, da jeg kjender de Paagjældende meget nøje. En lille Pige, der hyppigt med sine Forældre kom i Besøg paa en af mine Venners Plantage, var blevet særligt gode Venner med en Elefant og delte trofast alle Slikkerier med det slikvorne Dyr. Elefanten, som hed Iravana, traskede om med Barnet langs Flodbredden og paa Rismarkerne, samlede Blomster og Frugter og fangede med sin Snabel Kolibrier i Bananblomsterne til sin unge Veninde; et kjærtegnende Ord af hendes Mund formaaede Mer end Førerens mest indtrængende Befalinger. Saa en Dag kom den lille Piges Moder fortvivlet til min Ven: Barnet var blevet stjaalet af nogle omrejsende Gjøglere. Elefanten, der var kommet farende, da den saae den velbekjendte Vogn, var øjensynligt bedrøvet over ikke at finde sin lille Værtinde; og da dens Fører sagde nogle Ord til den, blev den rent rasende. Nok sagt, Iravana og dens Fører drog ud for at finde den lille Emma, og tre Uger efter vendte Dyret tilbage med Barnet siddende paa sin Ryg! Den havde truffet Gjøglerne, ligesom de skulde til at sætte over Ganges, havde i et Nu bemægtiget sig den Søgte og havde saa med Snablen taget den Person, der gik med Barnet, om Halsen og kastet ham ud i Floden. Føreren kunde ikke blive træt af at fortælle, hvordan Elefanten havde ledt og ledt i alle mulige Retninger og tilsidst var kommet paa Sporet.

Man har paa Ceylon lagt Mærke til, at under heftigt Tordenvejr søger Elefanterne ud paa aaben Mark, hvor Faren som bekjendt er mindre, og man plejer der ogsaa spøgende at kalde disse Dyr „Bro- og Vej-Administrationen“: thi deres yderst intelligent anlagte Veje gjennem Urskovene er Menneskene til stor Nytte. De Dresserede hitter endog paa at lave sig en Slags Broer, og man ser dem tidt betjene et Savværk osv. Med en forbavsende Hurtighed tilegner Elefanten sig sine Omgivelsers Vaner og Skikke, og den, der f. Ex. er blevet opdraget af en Muhammedaner, undlader aldrig at hilse Solens Op- og Nedgang med sit Skrig. Hvor vidt Dressuren kan drives, fremgaar af Følgende. Jeg var paa Ceylon gode Venner med en Majorfamilje, hvis Elefant, Soupramany, agerede Barnepige; den marscherede omkring med Børnene og var ofte hele Dage borte med dem, uden at Forældrene ængstede sig for deres Skæbne. En Dag kom jeg derover for at give det ældste Barn en Bog, og da jeg spurgte efter Drengen, svarede Faderen: „Soupramany er gaaet ud at fiske med hele Banden.“ — „Hvad for Noget, fiske?“ spurgte jeg forbavset og fulgte nu efter Majorens Opfordring med ham ned til den sandede Bred, som gik temmelig langt ud i Floden. Der sad det lille Selskab, hver med sin Medestang, og stirrede tavs og ufravendt ud efter Floddet. Et lille Stykke fra dem stod, saa stiv som en Støtte, den gamle Soupramany med en lang Bambusrørs Medestang i den udstrakte Snabel og ventede taalmodigt paa at faa Bid! Naturligvis havde jeg nu kun Øje for den. Floden var meget fiskerig, og det varede ikke længe, før Floddet paa Elefantens Snøre begyndte at bevæge sig. Soupramany rørte sig ikke af Pletten; dens lille, stikkende Øje fulgte med spændt Opmærksomhed Floddets Trækninger — nu dukkede det helt under, og med en øvet Fiskers Behændighed trak den værdige Tykhudede en stor Guldfisk op. Da den saae sin Fangst, udstødte den gjentagne Gange dette Glædesskrig, der ligner Trompetstød, og ventede saa, til Majorens ældste Søn, James, kom og tog Fisken af Krogen. Men James var drillevoren: han satte ingen Madding paa, men vendte roligt tilbage til sin Plads. Elefanten havde mærket Gavtyvestregen og kastede ikke ud igjen; derimod søgte den ved forskjellige blide Brøl (der rigtignok skræmmede alle Fuglene i Træerne op) at henlede lille James' Opmærksomhed paa sig. Men da James blot blev ved at le, traskede Soupramany hen til ham, søgte stilfærdigt at puffe ham med Snablen hen til den Side, hvor Bøssen med Maddingen stod, og da det heller ikke hjalp, gjorde den pludselig omkring, tog Bøssen med Ormene, lagde den ned for Majorens Fødder og hentede derpaa sin Medestang. „Hvad vil Du, gamle Soupramany?“ spurgte Majoren, og Elefanten gav sig til at stampe i Jorden og udsendte paany nogle melodiske Toner. For Spøgs Skyld tog jeg nu Beholderen og lod, som jeg vilde løbe med den; men øjeblikkelig stak det tirrede Dyr Snablen i Floden og oversprøjtede mig under Børnenes Jubel med en ordenlig Ladning Vand. Endelig fik Majoren stillet den tilfreds, jeg satte selv Madding paa dens Krog, og lykkelig vendte den tilbage til sin tidligere Plads og begyndte atter at fiske.

Efter Louis Jacolliot.*)

Et Melonmarked i Budapest.

Naar Profeten Jonas forevigede Græskarret, hvorfor skulde jeg saa ikke sætte Melonen et Mindesmærke. Mellem de mange Bagvaskelser, man udbreder om Ungarn, er ogsaa den, at man kalder vor Yndlingsfrugt skadelig for Sundheden. Historikerne har endogsaa ikke undset sig for at berette, at to ungarske Konger, nemlig Albert den Anden (1439) og Joseph den Anden (1770), er døde af Meloner. En saadan Mangel paa Loyalitet kunde kun de mest haardnakkede Modstandere vise ligeoverfor den taknemligste og herligste Frugt af Verden, der i hele sex Uger hvert evige Aar frembyder den højeste Nydelse for det samtlige ungarske Folk.

Thi Melonen dyrker man i Ungarn ikke i Drivhuse og Mistbænke, men i det Fri, paa saa udstrakte Marker, at man i Melonsaisonen ligefrem ser hele Egne bedækkede med de store grønne og gule Hoveder. Melonerne fra Schamshon, Hevvesch og Kamasch er overalt stærkt søgte, og udgjør en anselig Udførselsartikel. Melondyrkningen er endogsaa i Ungarn en særlig Videnskab, og har saavel i det tydske som i det ungarske Sprog frembragt en hel Literatur. Der gives ungarske Lærde, som udelukkende helliger deres Liv til Melonen. Jeg kjender saaledes en lærd Nationaløkonom, der har hævet Melonvidenskaben til ligefrem akademisk Højde. At man endnu ikke har oprettet nogen Lærestol for ham, er ikke hans Skyld. Han har hidtil fremelsket 1900 Afarter af den gule eller Sukkermelonen, og Navnene paa ligesaamange Mænd og Kvinder eller paa Byer og Valpladser garantere disse Arters Udødelighed. Ja, man har endogsaa foreviget Pragtexemplarer af disse Racer ved Oliemalerier, og ligesom Tydskerne kan rose sig af at eje en „Katte-Raphael“, saaledes er vi stolte af vor „Melon-Raphael“. Den Ene malede kun Katte, den Anden kun Meloner.

Alverden veed, at der i Evropa gives to Hovedarter af Meloner. Den med gult Kjød, Sukkermelonen, regner Botaniken til Agurkernes Familie, medens derimod Vandmelonen, der har rosenrødt Kjød, hører til Græskarfamilien. Langs med Budapests Donau-Kaj hæver der sig paa Augustmarkedets Tid høje Skandser, ligesom af Bombekugler til Belejringsskyts. Kun er disse Kugler, istedetfor med Krudt og Bly, fyldte med rosenrødt, kosteligt, saftigt Frugtkjød, og veje allesammen omtrent femogtyve Pund. Ved Melonerne ligesom ved Diamanterne forhøjer Karatets Tal det indre Værd. Ogsaa den fattige, slovakiske Daglejer finder i disse Kæmpedynger Frugter for sig, som han kjøber for nogle faa Ører, medens den naadige Frue derimod søger sig en ud af mere statelig Kaliber, som hun saa imidlertid ogsaa maa betale med en Krone eller saa omtrent.

En Melons Godhed er forøvrig en stor Hemmelighed, som den almindelige Dødelige først opdager, naar han har skaaret Kuglen i Stykker og smagt paa den. En gul Melon, som man skal bruge Sukker til, er slet ingen Melon, men kun en gul Agurk; thi den ægte gule Melon maa være sødere end Sukker, maa smelte paa Tungen som Is, og efterlade den allerfineste

*) Second voyage au pays des Eléphants, Paris 1877. Forfatteren har levet mange Aar i Orienten og har erhvervet sig et Navn som talentfuld Skildrer navnlig af Dyrelivet der.

Smag af Ambra. Vi Gourmander strøer hellere Salt og rødt Peber paa den for at gjøre dens Sødhed mere pikant. Ved den gule Melon afgjør Farve og Duft Godheden, og derom kan ogsaa de dømme, der ikke har studeret sig ind i Melonliteraturen. Derimod er en Vandmelons indre Godhed meget vanskeligere at bedømme. Denne forraader, som moden Frugt, hverken ved sin smukke røde Farve eller ved sin Duft, hvad den er. Den praktiske Kjøber orienterer sig med Hensyn til dens Kvalitet ved saavel at tage Vægten i Betragtning (fuldmodne Meloner er altid lette) som ved den ejendommelige Lyd, der opstaar, naar man stikker Tommelfingeren ned i det Hul, hvor Blomsten har siddet. De i umoden Tilstand afplukkede Vandmeloner vedbliver at være umodne. Derfor indridser samvittighedsfulde Dyrkere af Vandmeloner deres Fødselsdagsdatum i den grønne Skal, for derefter at bestemme Afplukningsdagen. Melonen bruger sex Uger for at blive moden. I de fine af dem er som oftest ogsaa Dyrkerens Firma indridset. For den, der sælger umodne eller fordærvede Meloner, sætter Loven streng Straf.

Statistikeren Keleti ansætter den samlede Frugtproduktion i de ungarske Lande til noget over to Millioner Tønder om Aaret, og godt og vel en Ottendepart deraf falder paa de kostelige, kolossale Frugter, der i den graa Oldtid har faaet deres Navn efter den græske Ø Melos, men som i det Fri kun dyrkes massevis i Persien, Sydrusland, Italien, Frankrig, Spanien og Ungarn.

Maurus Jókai.

Robert E. Cooper jun.

Herr Robert E. Cooper var en kjøn, zirligt bygget lille Mand. Han havde glat, lysebrunt Haar, der altid var omhyggeligt skilt og børstet, ærlige, blaa Øjne, et blødt, kraftigt Skæg, smaa, soignerede Hænder og Fødder. Han var altid klædt efter nyeste Mode, men meget lidt iøjnefaldende og smagfuldt. Han gik til Sengs paa et bestemt Klokkeslet og stod op til bestemt Tid, meget tidligt. Dersom et eller andet Gilde holdt ham længer oppe, end han plejede at være, sagde han: „Jeg trækker mig ikke tilbage, fordi det altid har været et Princip hos mig, at naar et Menneske gaar i Selskab, paatager han sig en Forpligtelse til ikke at forstyrre de Andre ved sine Særheder. I Reglen gaar jeg i Seng Kl. 11." Og han kæmpede tappert mod Søvnen og sagde ikke „Godnat" til Værten, før der kun var en 3, 4 Personer tilbage i Salen. — Hans Stemme var dyb, han talte langsomt, og lo kun ved særlige Lejligheder, og saa ikke, fordi han fandt Et eller Andet komisk, — han havde ikke Spor af Sands for Humor —, men fordi han mente, at Anledningen krævede, at han burde le. Han udstødte altsaa et meget lydeligt „Ha, ha, ha!" og antog derefter strax sin vante rolige Mine. — Han kaldte kun sine Slægtninge, men disse da ogsaa helt ned i fjerde Led, samt sine mest intime Venner kort og godt ved deres Navn. I det lille, hovedsageligt af unge Mennesker sammensatte fremmede Selskab i Yokohama, hvor Ordet „Herr" kun yderst sjeldent blev brugt mellem Ligestillede, var han den Eneste, som tiltalte Enhver med den Titulatur, og som traadte et Skridt tilbage og fæstede Blikket straffende paa dens Støvler, der vovede at kalde ham simpelthen „Cooper". En ligefrem Gru var det ham, om man familiært kaldte ham „Bob" eller „Bobby" (Forkortning af „Robert"); det taalte han, endog af sine Venner, kun yderst nødigt. „Det har altid været mit Princip, plejede han at sige, at man skal give Enhver hans rette Navn; det forekommer mig at være det Korrekteste. Jeg hedder Cooper, Robert Cooper." — Man holdt meget af ham i det udenlandske Selskab i Yokohama, og da Enhver maatte have et Øgenavn der, havde man døbt ham „Herr Robert Cooper", med stærkt Eftertryk paa Ordet „Herr". Han var 28 Aar og Agent for et stort engelsk Kjøbmandshus. Der var ikke en Forretning i Japan, hvor Bøgerne blev ført bedre eller smukkere. Han havde en kjøn, stor, rund Haandskrift; han skrev, som han talte: langsomt, kort, sententiøst.

Man havde overdraget Hr. Cooper Ærespostem som Præsident for Yokohamas Handelskammer. Han røgtede sit Hverv med exemplarisk Flid. Ved offenlige Forsamlinger, som der i Aarene 1860—70 holdtes mange af i Yokohama (enten det nu gjaldt om at stifte en ny Klub, eller om at foranstalte et Væddeløb, eller om at rette „en Petition fra Udlændingene i Yokohama til de udenlandske Ministre i Yeddo"), var Cooper i Reglen Præsident. Han vaagede som ingen Anden over Ro og Orden, talte gjerne, hyppigt og godt og havde en særlig Forkjærlighed for visse Ord og Fraser, som enhver af hans Tilhørere kjendte, og som hver Gang blev hilst med et undertrykt Smil, som f. Ex. „Hvorom Alting er" . . . „Det være langt fra mig at ville paastaa med absolut Sikkerhed . . . „Som allerede før bemærket" . . . „Modsat — eller i Overensstemmelse med den ærede foregaaende Talers Bemærkning tror jeg at turde paastaa, at" . . . o. s. v. Han opdagede aldrig, at Mange gjorde sig lystig over ham, og vilde have anset det for noget absolut Umuligt. Han selv spottede Ingen og Intet. — Han gik hver Søndag i Kirke; gjengjældte enhver Visit inden 24 Timer; besvarede ethvert Brev med omgaaende Post; havde aldrig gjort en Øres Gjæld og gav rigeligt til de Fattige, Mer maaske, end hans beskedne Midler tillod ham, og ikke blot, naar det drejede sig om en offenlig Subskription, men ogsaa uden at Nogen vidste deraf.

Efterat Hr. Robert Cooper i 8 Aar havde været Agent for det engelske Hus, som havde sendt ham til Yokohama, gik dette — paa Grund af et Foretagende, som Filealen i Yokohama ikke havde havt Noget at gjøre med — fallit, og Forretningen i Japan lekviderede. Efterretningen om Uheldet, som havde truffet det Firma, Hr. Cooper havde tjent i saa lang Tid, var vor Ven et haardt Slag; men han bar det uden at fortrække en Mine og uden at klage. Han indgav øjeblikkelig sin Dimission som Præsident for Handelskammeret — der dog enstemmigt tilbagevistes af Kamrets Medlemmer — og etablerede sig nu for egen Regning under Navnet „Robert E. Cooper jun." Hvem Cooper sen. var, anede dengang Ingen i Yokohama. Senere fik man at vide, at det var Hr. Coopers Fader, en velhavende og i en mindre Kreds højt anset Kjøbmand i City. Med ham traadte nu Hr. Robert E. Cooper jun. i Forbindelse, og i flere Aar blev hans Flid, hans Omsigt og hans Punktlighed kronet med glimrende Held.

Han var en rig Mand og havde i et af Handelskammerets sidste Møder gjort den Meddelelse, „at han næste Aar maatte give Afkald paa den Ære at repræsentere Udlændingenes kommercielle Interesser, eftersom han havde i Sinde i Løbet af nysnævnte Aar at opgive sin Forretning i Yokohama og vende tilbage til England" — da den Efterretning indtraf til Yokohama, at der var udbrudt en frygtelig Krise i London, og at mange agtede Firmaer, deriblandt flere aldeles uforskyldt, var blevet ødelagte ved den. Blandt de Huse, som var blevet nødt til at standse deres Betalinger, nævnedes ogsaa „Robert E. Cooper sen. i London."

Den Dag, da hint Sørgebudskab indtraf til Yokohama, begav Hr. Robert Cooper jun. sig til vante Klokkeslet ind i Klubbens Læseværelse; men al Farve var veget fra hans Ansigt, og han saae ud, som han var blevet mange Aar ældre. Han tog «China Express» og blev en stiv Time siddende med Bladet foran sig. En Nabo, som imidlertid havde løbet et Dusin af de nyankomne Aviser igjennem, lagde Mærke til, at Coopers Øjne var ufravendt rettede paa et og samme Sted i «China Express», paa den Depesche nemlig, som meddelte Navne paa de forulykkede Londoner Huse. — Da der var gaaet en Time, rejste han sig, trak Vejret dybt, tog langsomt de tykke, lyse Ridehandsker paa, som han plejede at gaa med, og gik sin Vej med afmaalte Skridt, efterat han paa sin sædvanlige højtidelige Maade — ved langsomt at løfte og sænke Øjenlaagene og næsten umærkeligt at nikke med Hovedet — havde hilst paa de Tilstedeværende i Lokalet.

Nogle Venner og Bekjendte, som besøgte ham næste Dag for at vise ham, at de frikjendte ham for alt muligt Ansvar for den Ulykke, der havde ramt hans Fader, traf ham i hans Kontor, hvor han sad og arbejdede, fordybet i sine Bøger. Han omtalte ikke med et Ord Begivenheden i London, og Ingen af de Besøgende havde Mod til at lede Samtalen hen paa det Emne.

Blandt Udlændingene i Yokohama var dengang en ung Mand af meget rig Familje, som for 3 Aar siden var kommet til Japan med Anbefalingsbreve til Cooper, som var blevet modtaget af Sidstnævnte med stor Gjæstfrihed og Venlighed, og som havde sluttet sig til ham med ungdommelig, oprigtig Højagtelse. Han hed Erasmus Gardener og var Fremmedkoloniens Yndling: den bedste Steeple-chase-Rytter i Yokohama, den muntreste Selskabsbroder, et venligt, godmodigt, kjønt ungt Menneske. Han kom hin Dag ligeledes hen til Hr. Cooper, men for at tale med ham om sine private Anliggender.

— Hr. Cooper, begyndte han, efter at han havde trykket hans Haand og taget Plads ved Siden af ham ved Pulten paa en Stol, som stod der til Brug for Fremmede: — jeg er blevet ramt af en stor Ulykke. Med Posten igaar fik jeg Underretning om, at min Fader er død . . . pludseligt. Imorgen gaar jeg med „Kina" over San Francisko til London for at hjælpe Moder, og jeg er kommet for at sige Farvel til Dem. Kan jeg gjøre Noget for Dem i London?

Hr. Cooper rejste sig, greb Erasmus Gardeners Haand, rystede den, og satte sig saa igjen, uden at have sagt et Ord. Gardener, der saae ham ind i Ansigtet, lagde Mærke til, at det dirrede krampagtigt om hans tavse Mund.

— De har ogsaa faaet sørgelige Efterretninger med den Hjobspost, Hr. Cooper, vedblev han. — Det har gjort mig uendelig ondt at høre.

Cooper rejste sig igjen og rystede ligesom før Gardeners Haand. Han gjorde fortvivlede Anstrengelser for at bevare sin Ro. Han rettede paa sin Skjortekrave, som om den klemte ham, sank et Par Gange, som om han havde Noget i Halsen, og sagde endelig sagte og hæst: — Ja en Hjobspost . . .! — Videre kunde han ikke komme.

— Lad mig høre fra Dem, Hr. Cooper, begyndte Gardener igjen. — Og for det Tilfælde, jeg ikke skulde se dem mer, før jeg tager herfra, saa tillad mig hermed at sige Dem Farvel.

Næste Morgen Kl. 6, da Passagererne til San Francisko begav sig ombord paa „Kina", og Gardener, fulgt af nogle Bekjendte, kom ned paa Dampskibsbroen, stod Cooper der og ventede paa ham for at følge ham ombord. Hr. Cooper var som sædvanligt dadelløst paaklædt; men han saae ynkelig ud . . . Han fik Gardener installeret i Kahytten og blev hos ham, til der var lettet Anker. I sidste Øjeblik, et Minut før Skibet gik, sagde han: — Min Fader trænger til Trøst. Dersom De kan være et Par Timers Tid borte fra Deres Fru Moder, saa opsøg ham. Siig ham, at jeg har det godt og er rask. Paa Gjensyn, Hr. Gardener!

Dermed skyndte han sig bort, gik ned i sin Baad og blev staaende der og viftede med et hvidt Lommetørklæde, til Gardeners Skikkelse ikke længer kunde ses paa „Kinas" Dæk.

I Løbet af den følgende Maaned blev det bekjendt i Yokohama, at Robert E. Cooper jun. aldeles uforskyldt var blevet insolvent og havde sluttet en hæderlig Akkord med sine Kreditorer. Han havde solgt sit venlige lille Hus ved Kajen (Yokohamas fineste Gade), sine komfortable Møbler (som han i sin Tid havde faaet fra et gammelt solidt Hus i England), ja endog sine Rideheste (en saa naturlig og almindelig Luxus i Japan) — og havde lejet sig en ganske lille Villa paa „Højen" (en Forstad, hvor der var billigt at bo). Der levede han sammen med en japanesisk Tjener, som havde været hos ham i 10 Aar, saa tarveligt som vel muligt. Han havde taget imod en meget godt aflagt Stilling som Bogholder hos det store amerikanske Firma James Webster & Co., og man vidste af Chefens fortrolige Meddelelser, at han, Cooper, knap brugte Fjerdedelen af sin Gage til sig selv, men lod hver en Hvid, han kunde spare, gaa til sine Kreditorer. Selv talte han aldrig til Nogen om sine Forhold. Han vedblev at klæde sig omhyggeligt og saae altid fornem og net ud, skjøndt han havde holdt op at anskaffe sig nyt Tøj; ligeledes vedblev han at vise sig i Klubben og overværede alle offenlige Møder, hvor der førhandledes almenvigtige Spørgsmaal; men han talte ikke mere og sad, endog under de voldsomste Diskussioner, rolig og deltagelsesløs paa sin Plads. Han havde bedt James Webster om underhaanden at gjøre bekjendt, at han gjerne vilde være fri for at præsidere fremtidig: han led af et ubetydeligt Halsonde, som gjorde ham det vanskeligt at tale. Hans højtalende, undertiden ogsaa noget raa Kammerater forstod Ønsket, som om de havde været fine Diplomater, og Hr. Cooper overværede Møderne tilsyneladende fuldstændig ubemærket.

Nogle af hans nærmere Bekjendte, der saae lige saagodtsom alle Andre, hvor dybt den ulykkelige, i sin Stolthed saarede Mand led, søgte at faa ham til at gjøre dem fortrolige Meddelelser, saa de kunde komme ham til Hjælp. Men Cooper kom dem aldrig imøde og ledte strax Samtalen hen paa noget Andet. James Webster gik længe og grublede frem og tilbage og sagde saa en Dag til ham i den ejendommeligt ligegyldige amerikanske Tone: — De veed, Hr. Cooper, at De ikke behøver at genere Dem, hvis De vil have Forskud paa Deres Gage. De har bundet Dem hos mig for 3 Aar, og det er mig nedersaksisk ligegyldigt, om De tager, hvad jeg skylder Dem for Deres Arbejde, ud af Kassen idag eller først den Dag, da Deres Kontrakt udløber.

Hr. Cooper svarede derpaa: — Mange Tak; men jeg tror, det er korrektest, at jeg ikke hæver min Gage prænummerando. Jeg er, i Alder, den Ældste i Deres Forretning, og det er min Pligt at foregaa de unge Mennesker med et godt Exempel paa Orden og Punktlighed.

Scene af «Nat og Morgen» (Falskmøntnerhvælvingen).

Med de Ord havde Hr. Cooper igjen sat sig hen bag sine store Bøger. Webster, som stjal sig til at se paa ham, saae, hvordan det dirrede og arbejdede i hans Ansigt. Cooper rømmede sig flere Gange, trak Kinderne ind, som om han prøvede paa at faa fat i deres indvendige Side med Tænderne, og „sank" nervøst, som han havde faaet for Skik at gjøre i den sidste Tid, hver Gang der kom en Hentydning til hans Forhold; — men han sagde ikke et Ord mere. Webster gned Hænderne og gav sig til at fløjte saadan halvhøjt en amerikansk Vise; lidt efter trak han ærgerligt paa Skuldrene, mumlede et «Damn it» og forlod Kontoret. — Cooper saae længe efter ham, nikkede gjentagne Gange langsomt, tog sit Lommetørklæde frem, pudsede sin Næse voldsomt, sukkede dybt og tog saa atter fat paa sit Arbejde. Rudolph Lindau.

(Fortsættes.)

Fra Teknikens Verden.

Der er saa ofte talt om, at vor Jordbund i sig kun indeslutter faa af de Bestanddele, der er Betingelsen for den store Industri. Netop derfor kan det maaske interessere Læserne at høre et Par Ord om et mineralsk Produkt, som vi — om end kun ved Hjælp af et af vore Bilande — kan sige at have Eneret paa, og som i den sidste Tid har brudt sig en Bane paa Industriens Omraade. Ved Arksutfjorden i Grønland ligger Ivigtut Stenbrud, og det Mineral, som brydes der, hedder paa Grønlandsk Kryolit, hvilket nok paa Dansk vil sige saameget som „Isstén", en Benævnelse, det fuldkommen retfærdiggjør ved sit Udseende. Ivigtut er det eneste Sted i Verden, hvor man hidtil har fundet Kryolit, og det er derfor blevet Sædet for en ret livlig Minedrift. Hvert Aar gaar danske Skibe og danske Ingeniører derop, som hjælper den Koloni af Arbejdere, der findes, med at bryde Kryoliten og befordre den hertil. Men hvad bruges da Kryoliten til? Det er en af de interessanteste Sider ved dette Minerals Historie, at det netop er en dansk Kemiker, Prof. Julius Thomsen, hvem det er lykkedes at udfinde, at Kryoliten egner sig fortræffeligt til Tilberedning af Soda, samt hvad Mere er, at angive en virkelig praktisk brugbar Fremgangsmaade til denne Tilvirkning. De fleste Kjøbenhavnere kjende Fabriken „Øresund", som er beliggende ved Langelinie, og véd maaske endog, at den er baseret paa Sodatilvirkning af Kryolit; men hvad vistnok de Færreste véd, er, at denne Industri har forplantet sig langt ud over vort Fædrelands Grændser og har faaet sit Hovedsæde i Nordamerika. I Staten Pensylvanien ligger Fabriken „Natrona", der tilvirker Soda af Kryolit, og hvor danske Kemikere leder Fabrikationen; og der har ialfald tidligere været endnu nogle Fabriker af lignende Art i de forenede Stater. Men nu har Kryoliten pludselig brudt sig en ny Bane, og har navnlig valgt sig Bøhmen til Hjemsted. Allerede for nogle Aar siden forsøgte man i Nordamerika at anvende Kryoliten til Tilvirkning af mat Glas, og den viste sig saa vel egnet hertil, at den bøhmiske Glasindustri derefter har bemægtiget sig den, for at fremstille en billig Efterligning af det saakaldte „Opalglas", som vi kjender fra Kupler og Lampeglas. Fra Bøhmen har hin Anvendelse af Kryoliten ogsaa forplantet sig til de tydske Glasværker, og derfra vil den vel gaa videre, saa der herigjennem synes at aabne sig en verdensindustriel Anvendelse for „Isstenen" fra det høje Norden.

Dr. Dr.

Falskmøntnerhvælvingen i „Nat og Morgen".

Som vi formodede i vor Anmeldelse af Folketheatrets nye Folkekomedie „Nat og Morgen", har den effektfulde Dramatisering af Bulwers bekjendte Roman vist sig at øve betydelig Tiltrækningskraft paa Publikum, og navnlig er det Tableau, der foregaar i den parisiske Falskmøntnerhvælving, stadig blevet modtaget med stort Bifald. Vi bringer idag en Afbildning af dette Tableaus Slutningsscene. Efterat Tilskuerne først har set Falskmøntnerbanden i Arbejde, har denne ved sin Fører, William Gavtreys, Komme samlet sig om Glassene. Den falske Kammerat Birnie har dernæst indført Opdageren Favart, der giver sig ud for selv at være Falskmøntner og drikkes til af de Andre I Samtalens Løb opdager imidlertid Gavtrey, hvem der skjuler sig under Forklædningen. Efter forskjellige nærgaaende Spørgsmaal springer han tilsidst op og fortæller de Andre, hvem Politimanden er. Da Falskmøntnerbanden hører det frygtede Navn, bliver den som rasende, Alle faar fat i deres Vaaben, Gavtrey støder først Opdageren ned og affyrer dernæst sin Pistol paa den falske Kammerat Birnie. Men i det Samme stormer Politiet ind, og Theatret gjenlyder af Pistolskud og Larm; den Ene efter den Anden af Falskmøntnerne skydes ned, og kun Gavtrey samt Stykkets Helt, Filip Morton, der er kommet til den underjordiske Hvælving uden at ane, hvad der gaar for sig, lykkes det at undkomme. Det er som sagt denne Episode, Kampen umiddelbart før Tæppets Fald, vort Billede fremstiller. Paa Folketheatret præsenteres Scenen med stor Virkning; man hører i Begyndelsen af Tableauet det ene falske Møntstykke efter det andet falde ud af Pressen, og Effekten stiger lige til Tæppets Fald.

Regneopgave.

13 deles i 2 saadanne Dele, at deres Produkt lagt til deres Kvadraters Sum udgjør 129. Hvilke ere Delene?

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Kulden.

Rigtig løst af: Iaigro i gfdis. — C. L. i Svendborg. — Carl og Adolph. — cervus inter vicum u. — Jens F. Nielsen. — Hansines Elskor i Rudkjøbing.

Vilh. Pachts Institut.

Hermed følger et Tillæg.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

TILLÆG TIL NUTIDEN.

Nr. 61. Søndagen den 18. November. 1877.

En Kæmpeblæksprutte.

Sidste 22de September blev der under en heftig Storm i Nærheden af Catilina, Nev-Foundland, kastet en usædvanlig stor Blæksprutte ind paa Kysten, hvor den af to Brødre ved Navn Kees' blev fundet levende. Af Kæmpeuhyrets ti Fangarme har de to en Længde af 30 Fod og er forsynede med Sugeskaale af en Tomme i Diameter. De andre otte Arme, der ligeledes er tæt besatte med Sugeskaale, har en Længde af 11 Fod. Dyrets Krop er 10 Fod lang og har et Omfang af næsten 17 Fod. Halefinnen, i hvilken Kroppen ender, har en Brede af 2¾ Fod. Medens Dyret endnu var levende, havde det en mørkerød Farve, men efter dets Død blev Krop og Fangarme hvide. Øjehulningerne har et Gjennemsnit af 8 Tommer; Øjnene havde ifølge de to Brødres Udsagn et usædvanlig vildt Udtryk, da Dyret blev fundet. Antallet af Sugeskaale paa samtlige Fangarme beløber sig til omtrent to Tusinde. Fangarmene have paa det Sted, hvor de er forbundne med Kroppen, et Omfang af 12 Tommer.

Fra vor Boghylde.

Carit Etlars nyeste Fortælling „Fangen paa Kallø" indeholder en Figur, som maaske hører til de effektfuldeste og morsomste, denne vor uovertrufne „Fortæller for Alle" har skabt: det er hin godmodigt og gemytligt forsorne Ridder Jens, hvis fornøjelige Eventyr „Nutidens" Læsere havde den Behagelighed at være de Første til at lære at kjende. Men foruden ham bevæger sig endnu en hel Del andre karakteristiske og mer eller mindre fremtrædende Figurer omkring Bogens Hovedperson, hvis Skæbne her som saa ofte ellers hos Etlar er et Liv i Opoffrelse og Troskab, under bestandig Higen mod Lyset og Lykken. Man véd, hvor opfindsomt og behændigt vor Forfatter forstaar at slynge sin Intrige, saa det er ikke let at rede Handlingens Traade ud fra hinanden; og desuden bør man jo heller ikke ved et Referat forringe hos Læserne Spændingens interessante Uro. Det maa da være nok at sige, at „Fangen" paa Kallø naturligvis er Gustav Vasa, og at Borgherrens Datters Forelskelse i ham samt hendes forsmaaede Bejler, den strenge Ridder Torstens Hævnforsøg er de Løftestænger, der driver Alt frem mod den tragiske Slutning. Fremstillingen er her som i alle Etlars historiske Fortællinger energisk, hurtig, malende med store og sikre Træk; han skyer ikke det Stærke og Overraskende, men foragter paa den anden Side heller ikke det Blide og Fredelige. Enkelte af hans Skildringer af Naturens Hvile og Stilhed udgjør maaske endog Fortællingens mest tiltrækkende Partier. Det mandige Ideal, han yndet at fremstille, er jo ogsaa en Blanding af en forviltret Kæmpe og et kjærligt Barn, og som en Skribents Idealer er, saaledes er hans Komposition, hans Sprog, hans eget digteriske Naturel. (Chr. Steen & Søns Forlag).

— En anden historisk Fortælling, som baade har glædet og fremdeles vil kunne glæde et ualmindeligt stort Publikum, er Carl Bernhards bekjendte „Krøniker fra Kristian den Andens Tid", der netop nu udkommer i en ny, smuk og dog forbavsende billig Udgave (paa J. H. Schubothes Forlag). Han bevæger sig hovedsagelig i Kjøbenhavn, og hans Fremstilling har ogsaa noget mere „Bymæssigt" over sig; men han staar i andre Henseender ikke Etlar saa fjern, og hans Helt, „Den norske Kæmpe", er paa ingen Maade først langt ude beslægtet med Svend Gjøngerne og hvad de nu Alle hedder. Tager vi ikke fejl, saa svarer hele Bogens aandelige Atmosfære, Digterens Syn paa, Dom over og Skildring af Menneskene endnu ganske godt til det, den overvejende Del af danske Læsere venter og kræver hos deres Yndlingsforfattere, og desuden er her en saadan Rigdom af Anekdoter og kuriøse Smaatræk, at ogsaa vort Folks Sands for historisk Lekture finder rigelig Tilfredsstillelse. Vi anbefale navnlig alle Folkebiblioteker etc. den ny Udgave, der med en Smule Anstrengelse vil kunne faa en saare stor Udbredelse.

— De fire satiriserende Smaaskitser, som Hr. William Secher har publiceret under Fællestitlen „Herhjemme" (P. G. Philipsens Forlag) har ganske vist al mulig hjemlig og øjeblikkelig Interesse: i den første railleres der over grundtvigiansk Højskole-Opblæsthed, i den anden over Modstanden mod, at Kvinder studerer for Alvor, i den tredie over den Uvillje mod Jøderne, som i den sidste Tid har givet sig spredte Vidnesbyrd, og i den fjerde endelig over Bourgeoisiets Stilling til Arbejderspørgsmaalet. Alle fire Skitser er Gjengivelser af opdigtede Samtaler, og denne Form er forsaavidt heldigt benyttet, som Forf. besidder en langtfra ikke almindelig Evne til at holde sig Virkeligheden efterretelig og lade sine Personer tale som jevne Dødelige; men paa den anden Side har han ikke havt digterisk Talent nok til kun at gribe de væsenlige Træk, han har næsten stenograferet, og den Bredde, som herved fremkommer, svækker yderligere den iforvejen ikke stærke Ironi. Man har imidlertid at gjøre med en baade tænkende og belæst Mand, for hvem Udlandets nyere Literatur ikke er en lukket Bog. Om hans Anskuelsers Værd er det her ikke Stedet til at diskutere. Kun de to Bemærkninger ønsker vi at indskyde, at i Debatten om Jøderne er den af Raceforskjellen betingede Forskjel i Temperament, Anlæg etc. ikke tilstrækkeligt fremhævet, samt at Darvinismen Intet har at gjøre med Socialismen. Ikke en eneste betydeligere Darvinist vil gaa ind paa den Sammenblanding.

— En højst mærkelig og ejendommelig Bog er den Samling „Islandske Folkesagn og Æventyr", som Carl Andersen har udvalgt og oversat efter Jon Arnesons berømte Original, og som nu foreligger i anden, forøgede, baade smagfulde og prisbillige Udgave (J. H. Schubothes Forlag). Det er sandt, som Bearbejderen siger, at den har stor Interesse allerede som et Slags Supplement til Sagaliteraturen; men endnu betydningsfuldere forekommer den os at være derved, at disse Sagn gjennem en omhyggeligt behandlet Staffage tillader os at kaste et langt Blik ind i Folkets Dagligliv og i hele dets Tænkemaade. Man maa nemlig ikke tro, at lutter Konger og Prindsesser eller mirakuløse Dyr er disse Skildringers Helte, (undertiden har f. Ex. ogsaa en stakkels Stoledisciple slumpe til saadan Ære, som i hin besynderlige Historie om „Løpt den Troldtyndige", der tryktes for første Gang i denne Udgave); og selv hvor Fortællerne fører os sammen med de uhyggelige forunderlige Væsner, har saafald Omgivelserne et aparte og noget jevnt Præg. Endelig skyder man ogsaa paa en Del Pudsigheder. Engang slap saaledes en gjenpe Hund ind i Kirken, hvor Præsten stod og prædikede; Degnen fik omsider jaget den ud, men var imedens blevet saa altereret, at han fortalte sig og sagde: „Man kan da heller ikke høre et Ord af Hunden for den forbandede Kjæft, der sidder paa Præsten".

— For de Mange, der i „Fromont" og „Jack" har beundret Alphonse Daudets ypperlige Fortællertalent, vil den senest paa Dansk oversatte Samling „Fortællinger og Skitser" af ham ganske sikkert være en meget kjærkommen Nyhed. „Nutidens" Læsere har allerede gjennem Smaastykker som „Kommunens Turco", „Hanebæreren", „Den sidste Time i Frankrig" osv. faaet en Forsmag paa, hvilken Nydelse denne Bog vil kunne forskaffe dem, og vi kan derfor fatte os i Korthed om den. Den sjeldne Evne, Daudet besidder til paa nogle ganske faa Sider at tegne et lille Stemningsbillede, med Poesi koncentreret paa faa Linier, og ved nogle ganske faa Træk at stille baade prægede og humoristiske Figurer levende frem for sine Læsere, fornægter sig ikke i nogen af disse Skitser. Bindet indeholder omtrent et halvhundrede Stykker af dem, og da Forfatteren ogsaa har den heldige Egenskab kun yderst sjeldent at gjentage sig, vil man kunne skjønne, at det er en ualmindelig rig og fornøjelig Afveksling, den byder. Som særlig farvefulde Blomster i den rige Bouket kunne vi fremhæve Historien om Hr. Bonnicars Pojtejer, de fortræffelige realistiske Pariserbilleder „Aben" og „Fotografen", den hjertevarme patriotiske Skildring „Berlins Beleiring" samt skjelmske Smaanovelletter som „Mari-Anto" osv. Oversætteren Hr. N. J. Berendsen har som Indledning til Bogen skrevet en velskrevet lille biografisk Skitse om Daudet. (Andr. Schous Forlag).

Carl Mønsters Annonce-Expedition

modtager Annoncer til **alle Blade i Kjøbenhavn og Provindserne** ligesom og til alle øvrige i Verden **existerende** Blade til disses **Originalpriser** uden **nogensomhelst** Beregning af Porto eller Provision for Besørgelsen. Kun **eet** Manuscript behøves, selv om Annoncen skal optages i flere Blade og ved større Ordres bevilges Rabat efter Overenskomst og Accorter afsluttes. Overslag over en Ordre gjøres gjerne. Alle Forespørgsler besvares **gratis og franco.**

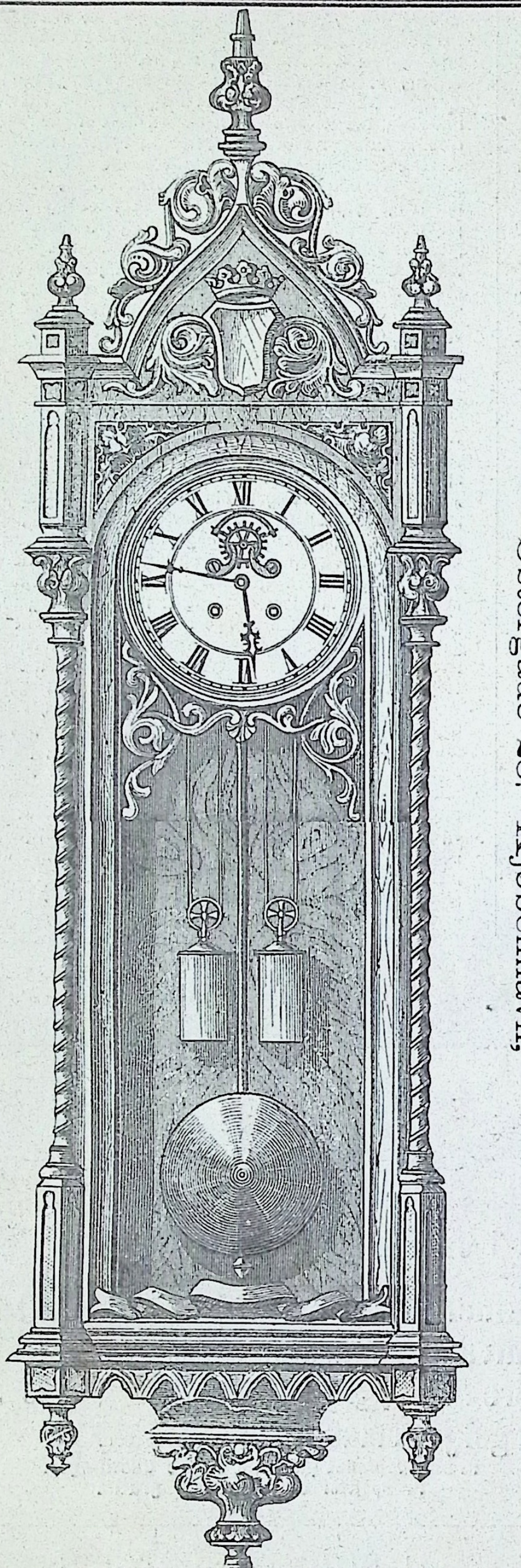
☞ Annoncer til „**Nutiden**“ og „**Jyllandsposten**“ modtages **udelukkende** i min Expedition.
Nyeste Bladfortegnelse over alle danske svenske og norske samt **et Udvalg** af de betydeligste **udenlandske Blade** udleveres og forsendes **gratis og franco** paa Forlangende.

Kontor, Østergade 14. Aabent fra 9 - 7.

Kjøbenhavn.

Pasberg & Co's Fabrik og Lager af Uhre,

Østergade 28, Kjøbenhavn,

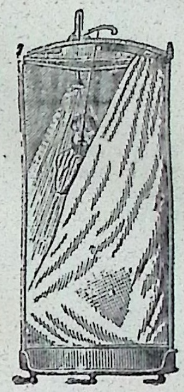

anbefaler et stort Lager af Uhre i alle Genre.
Vi føre som bekjendt kun bedste Kvaliteter og ere vore Priser billige men faste. Reparationer udføres.
Ordres fra Provindserne expederes nøjagtig.

I. Præmie paa Verdensudstillingerne
PARIS 1867. WIEN 1873. BRÜSSEL 1876. PHILADELPHIA 1876.

Eduard Lipowsky i Heidelberg

ældste Forretning for Forfærdigelse af hydropatiske og mekaniske Helbredelsesredskaber
anbefaler herved sine efter Teknikens nyeste Standpunkt konstruerede, af forskjellige lægevidenskabelige Autoriteter og paa Udstillinger som fortrinlige anerkjendte

Værelse-Douche-Apparater

til kolde og varme Doucher over hele Legemet ligesom ogsaa for enkelte Legemsdele, indrettet til hvilkensomhelst kraftig Virkning med forskjellig Badeform som **Regn-, Straale- og fuldstændig Douche.** — Ved Fremskyndelse af Stofvexlingen af den mest velgjørende Virkning paa den menneskelige Organisme. — Konservering og Hærdelse af Huden mod Vejrligets Indflydelse.

Fordele: Lette at haandtere, lang Varighed, behagelig Form, til at stille op i ethvert Værelse, til med nogle Potter Vand at fremstille Bade af enhversomhelst Temperatur. — Billige Priser. — Talrige Anbefalinger og anerkjendende Skrivelser (se f. Ex. Niedermeyer, Gesundheitslehre des menschl. Körpers.)

Da mine Apparater, saavel som Tegningerne i mit Catalog fra forskjellige Sider i live eftergjorte, beder jeg at agte nøje paa Angivelsen af mit Forretningsfirma.

Eduard Lipowsky,
Friedrich Fischer & Co's Efterfl i **Heidelberg,**
Fabrik af Apparater i Sanitets-Øjemed og Redskaber til Sygepleje.

Udkommen er **andet Oplag** af

Fortegnelse

over

alle danske, svenske og norske Blade

samt

et Udvalg af de betydeligste udenlandske Blade
med disses **originale** Annoncepriser
fra

Carl Mønster's Annonce-Expedition

Østergade 14.
Udleveres **gratis** og forsendes **franko.**

Peder Paars,

komisk Heltedigt

af

Ludvig Holberg.

Med 100 Træsnit af Klæstrup.

Tredie Oplag.

Denne billige og elegante Udgave bliver komplet i 7 Hefter à 50 Øre og vil være færdig inden Jul.
Andr. Fred. Høst & Søn, Gothersgaden 49.

Dr. Airy's Naturlægemethode,

illustreret Udgave.
— Pris 1 Krone.

Dette populært-medicinske Værk kan med Rette anbefales alle Svage og Lidende. Endskjøndt Bogen er oversat paa dansk, saaledes at Enhver kan læse og forstaa den, er Prisen dog **kun** sat til 1 Krone, for at sætte endog mindre Bemidlede i Stand til at kunne anskaffe sig samme.

For at lette Anskaffelsen vedføjes en Kupon som blot behøver at udfyldes og indsendes til Undertegnede, hvorefter Bogen strax vil blive tilsendt.

W. Jacobsen,
Bryggerlængen 11 St., Kjøbenhavn.

Kaulbachs verdensberømte Compositioner.

i mesterlig udførte Stik.

Stikkenes Størrelse: 53 Ctm. Højde til 64 Ctm. Brede. Papirets Størrelse: 83 Ctm. Højde til 100 Ctm. Brede.

DER BABELTHURM.
HOMER UND DIE GRIECHEN.
DIE ZERSTÖRUNG VON JERUSALEM.
DIE HUNNENSCHLACHT.
DIE KREUZFAHRER VOR JERUSALEM.
DAS ZEITALTER DER REFORMATION.

Pris for Tryk:
a) med Skrift 36 Mark.
b) med Skrift chines. 45 M.
c) for Skrift 54 Mark.
d) for Skrift chines. 72 M.
e) bedste chines Kunstner Tryk 90 Mark.

Ovennævnte 6 Blade tilsammen, Udgave a) 189 Mark; b) 236 Mark 25 Pf.; c) 283 Mark 50 Pf.; d) 378 Mark; e) 472 Mark 50 Pf.

I fortræffelige Photographier efter ovennævnte Stik, Billedstørrelse 27 Ctm. Højde til 33 Ctm. Brede 7 Mark 50 Pf. pr. Stik, Stik i lille Format à 3 Mark pr. Blad; samme, indbunden, med oplysende Text, i et pragtfuldt Album tilsammen 30 Mark.
Faaes hos alle Kunst- og Boghandlere.

Berlin. **Alexander Duncker.**

A. Baumgartens

Børste-, Pensel- og Gadekoste- Fabrik og Lager
en gros & en detail
15, Antonistræde 15.

Kupon.

Undertegnede ønsker sig tilstillet .... Expl.

Dr. Airy's Naturlægemethode

i dansk Oversættelse, mod Efterkrav.

(Navn) ....

(Adresse) ....

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 62. Søndagen den 25. November 1877.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

En tyrkisk Forpost.

Den russisk-tyrkiske Krig.

Kampen ved Gorniji-Dabnik.

Da den russiske Styrke d. 24. Oktober rykkede frem mod Gorniji-Dabnik, var den lille Bys Indbyggere allerede draget bort. Dens nette, solidt byggede Huse og to Moskeer ragede tavse op paa Udkanten af det Plateau, som mod Syd begrændses af den lille Bæk Dabnitza-Kara. Gaar man over Bækken og stiger op ad en omtrent 22 Alen høj Banke, befinder man sig paa en Slette, og her laa — en 600 Skridt længere mod Sydvest — de tyrkiske Befæstninger. De bestod af en i Polygonform anlagt stor Redoute, med flere Blokhuse indvendigt, og en forskandset Lejr i Retning ad Telisch. Klokken 7 om Morgenen vexlede de russiske Dragoner de første Skud med Tyrkernes Kavalleriforposter i en Vinhave udenfor Gorniji Etropol og drev dem tilbage. Besynderligt nok laa næsten alle de tyrkiske Saarede i samme Stilling, med Ansigtet opad og udstrakte Hænder og Ben; de var kun let saarede, men undersøgte man, tilføjer en Korrespondent, de udplyndrede og delvis afklædte Lig (!) fandt man paa det blottede Bryst i Nærheden af Hjertekulen en blaat underløben Plet. — Imidlertid var den russiske Opmarsch rundt om den nu fuldstændigt indesluttede tyrkiske Stilling tilendebragt; paa den anden Side Wid stod General Laskareff med sit Artilleri for at forhindre Tyrkerne i Telisch fra at komme til Undsætning, og 82 Stykker Skyts, placerede i en stor Bue, faldt Kl. 8½ ind med deres Hilsner til de Angrebne. Skud paa Skud dundrede løs mod Redoutens Brystværn, stadigt besvarede af Tyrkerne. Klokken 12 dirigeredes den russiske Garde frem, besteg Banken, satte sig fast en 370 Alen fra den tyrkiske Position, hvorfra det regnede med Kugler, og avancerede en 200 Skridt, — men blev saa kastet tilbage. Klokken 2 blev der foretaget et nyt Forsøg. Garde-Dragonerne sad af Hestene. Det suste af Kugler rundt omkring, Røgen skjulte Alt, den forfærdelige Knalden af Geværerne lød øresønderrivende og bestandig stærkere og stærkere — og under Alt dette rykkede Garden frem Skridt for Skridt og i en Orden som paa en Exercerplads. Klokken 3½ fik de Forstærkning, Geværskuddene fulgte efter hinanden i aandeløs Hast, men Tyrkerne forsvarede sig som Løver, og endnu en Time efter saae det ud, som om den overlegne angribende Magt ikke skulde faa Bugt med sin tapre Modstander. Saa blev imidlertid hele den russiske Styrke kastet frem, Artilleriet avancerede til Revolverskuds Distance, og der begyndte en Batteri-Ild, som trodser enhver Beskrivelse. Luften omkring Redouten var en eneste, tæt, gul Støvsky, men Tyrkerne sigtede og skjød, som om de kunde se i Mørke. Klokken 5 formeredes 20 russiske Batailloner i første, 10 i anden Linje til den afgjørende Kamp. Da Kolonnerne alvorligt og taktmæssigt marscherede frem, steg op ad Skrænten og forsvandt i Krudtdampen, ud af hvilken den orkanagtige Geværild blev ved at rase, blottede uvilkaarligt Reservetropperne deres Hoved og slog Kors for sig. Imidlertid brændte i det Indre af Redouten Blokhusene og alt andet Brændbart, den tykke, sorte Røg blandede sig med den hvide Krudtdamp, og den nedgaaende Sol kastede sit blodrøde Skjær ud over det forfærdelige Billede.

Pludselig skar et tusindstemmet Hurraraab gjennem Luften, — man gik paa med Bajonetten. I Løb frem til Graven, der hurtigt fyldtes med Lig paa Lig: Tyrkerne stod endnu og lod til heller at ville dø end vige. Endelig Kl. 6½, da Russerne atter og atter havde trukket friske Folk til, var man da inde i Redouten, og her raste Kampen nu videre, skjøndt Størstedelen af Forsvarerne allerede var paa Tilbagetog i Retning ad Telisch. Hvad for Scener der forefaldt her, kan end ikke en Deliriumskandidat udmale sig; Magen til dem er maaske ikke set i Aarhundreder. Batteriernes Bespænding, Kreaturet, som Tyrkerne havde havt til Fourage, de Saarede, de Døde, Vaabnene, kort sagt Alt — brændte; og hvad der var det Rædselsfuldeste, saavel Mennesker som Dyr brændtes levende! De af Stillingens Forsvarere, der endnu var tilbage, blev hugget ned — og imidlertid lød Geværilden bestandig med bedøvende Raslen, eftersom de i Massevis omkringstrøede Patroner blev antændt af Flammerne og exploderede.

Man veed, at de Tyrkere, der havde forsøgt at undslippe til Telisch, blev indhentede og taget til Fange, samt at Tyrkerne havde en 3500 Døde og Saarede, Russerne en 4000 (deriblandt 230 Officerer). Men herved skal vi ikke opholde os. Husk blot til Slutning paa, at saadanne Scener er de med til at fremkalde, som kalder sig „Civilisationens og Religionens Forkæmpere“, og se saa paa Baschi-Bozouken paa Forsiden. Denne Repræsentant for Folk, der har endnu hidsigere Blod og vildere Drift, vil ikke virke „civiliserende“, men blot forsvare sig mod sine Angribere: er der da saa stor Grund til at undre sig, om han af Krigens Furier drives til Misgjerninger, som man havde haabet vilde være umulige i vore Dages Europa?

Tre „Perler“.

I.

Karen.

Den første Pige, vi fik, hed Karen. Hun hørte paa en Maade med til Medgiften, idet min Svigermoder havde fæstet hende til os. Det var, som Svigermama sagde, et stort Held, at vi havde kunnet faa Karen, der var anbefalet som en ældre, sat, fuldkommen paalidelig og ualmindelig dygtig Pige, kort sagt en komplet „Perle“ for saadan en ung Husholdning. Det eneste „men“, der kunde være Spørgsmaal om, skulde nok være, at hun til Tider, naar det stak hende, var en lille Smule „bestemt“; men hvad gjør det, — en saa sød Kone som min vilde hun da sagtens kunne komme ud af det med.

Jeg har — som de fleste svage Karakterer — den Egenskab, at jeg ikke godt kan taale at se misfornøjede Ansigter omkring mig. Karens Ansigt var ikke alene misfornøjet; det var saa surt, at jeg en Dag i Sommertiden, da min Hustru klagede over, at hun ikke kunde faa Mælken hurtigt sur, spurgte hende, om hun ikke troede, det kunde hjælpe at lade Karen se lidt paa den.

Denne Surhed trykkede mig, og jeg tog endelig engang, da Karen havde været hos os en Maaned eller to, Mod til mig og spurgte, hvorfor hun aldrig saae rigtig fornøjet ud, og om der var Noget, hun manglede: jeg tænkte, vi maatte have forset os imod hende i et eller andet Punkt, men at det dog maaske kunde gjøres godt igjen. Karen saae forbavset og meget „bestemt“ paa mig og svarede, at hun vidste ikke Noget af, at hun var fæstet til at se fornøjet ud, og hvis jeg forlangte det, maatte jeg helst se mig om efter en Anden.

Aa — ja, det maatte jeg ganske vist, thi i den Tid, hun var hos os, var det umuligt at opdage saameget som blot Skyggen af et Smil i hendes Ansigt.

Det „stak“ meget ofte Karen at være „bestemt“, endogsaa meget bestemt — hun var egenligt talt aldrig anderledes, og jeg følte mig overbevist om, at hvis jeg havde dristet mig til ved Nattetid at kigge ind i hendes Kammer, vilde jeg have set hende ligge i Sengen med et Udtryk i Ansigtet, som om hun vilde til at erklære, at det havde stukket hende og stak hende og vilde vedblive at stikke hende at være bestemt og det ligesaa meget, hun lystede.

Karens Bestemthed ytrede sig først og fremmest som en i høj Grad udviklet Lyst til Modsigelse. Vi var formelig bange for i hendes Nærværelse at komme med en eller anden Bemærkning, saa sikkre kunde vi være paa i moralsk Forstand at faa — hvad en af mine Skoledrenge vilde kalde — „en paa Tuden“ fra Karens Side. Sagde min Hustru f. Ex., naar vi fik noget Vadsketøj hjem, at det var pænt vadsket, hed det altid: „Naa, saa det kalder Fruen pænt vadsket,“ og sagde hun, det var daarligt vadsket, turde jeg tage Gift paa, at Karen vilde opfordre Fruen til at gjøre det bedre eller Lignende. Endogsaa en saa uskyldig Ytring, som at det var smukt Vejr idag, blev modtaget med et Skuldertræk og et foragtende: „Naa, det kalder De smukt Vejr“.

Det blev imidlertid ikke ved disse mere uskyldige Modsigelser. Naturligvis vankede der ikke saa faa Sammenstød i det Aar, Karens Regimente varede; — selv om vi havde været Engle, vilde det have været umuligt at undgaa dem. Jeg skal indskrænke mig til et Par Exempler.

Den første større Skjærmydsel fandt Sted i følgende Anledning.

Iblandt de Privelegier, som Karen strax havde tiltaget sig, og som hun efterhaanden havde vundet et Slags Hævd paa, var ogsaa det, at hun efter Middagen lavede Kaffen ude i Kjøkkenet. Som alle Kokkepiger lagde hun mere Vægt paa Kvantiteten end paa Kvaliteten af denne ædle Drik, for hvilken jeg — som en Rest af mine Ungkarle-Tilbøjeligheder — nærede en særlig Ømhed. At gjøre nogensomhelst Bemærkning i den Anledning faldt os nu ligesaa lidt ind, som det vilde faldet en ussel Negerslave ind at gjøre Oprør mod Storsultanen; men da Kaffen efterhaanden antog foruroligende Dimensioner, vedtog vi en Dag i al Stilhed, at min Hustru fremtidig selv skulde foretage den omhandlede Operation inde i Spisestuen, og iværksatte virkelig denne modige Beslutning.

Denne Bedrift havde øjeblikkelig tilfølge, at Karen, gnistrende af „Bestemthed“, viste sig i Døren til Spisestuen med det Spørgsmaal, om det var Meningen, at Fruen fremtidig vilde gjøre hendes Arbejde, for saa var det bedst, hun gik med det Samme, — hun hverken kunde eller vilde finde sig i, at Andre rørte ved hendes Sager. Ovenpaa denne Salve forsvandt hun igjen ud i Kjøkkenet. Hvad jeg havde haabet, indtraf ganske rigtigt; — nej, nu, da hun maatte, vilde hun netop ikke. — Gudbevares, naar hun ikke kunde gjøre det godt nok, var det bedst, Fruen selv gjorde det, — og saa blev da Resultatet, at Kaffen blev lavet i Spisestuen.

En anden Gang kom Freden i endnu højere Grad i alvorlig Fare. Vi var gaaet ud en Aften, og da Karen ligeledes var ude, havde min Hustru for mulige Sølvtyves Skyld lukket Buffet'en af og glemte atter om Aftenen at aabne den, uden at tænke paa, at der dog muligt var en eller anden Spisevare i den, som Karen i Løbet af Natten eller om Morgenen kunde faa Lyst til at bruge. — Følgen udeblev ikke. Næste Formiddag marscherede Karen op med et stort Fad, hvorpaa 3 Nøgler sirligt bredte sig. Hun satte Fadet paa Bordet foran min Hustru med et „Værsgo“.

„Hvad er det, Karen,“ spurgte min Hustru forundret.

„Gud,“ svarede Karen med Noget, som mest af Alt det, jeg endnu havde set hos hende, lignede et Smil, men rigtignok et meget „bestemt“ Smil — „det er Nøglerne til Spisekamret, Viktualie-Kjælderen og Brændeloftet — da det nu synes at skulle være Skik i Huset, at der skal lukkes af for Alting, vil jeg helst med det Samme levere Fruen Nøglerne til det Hele; — det er rigtignok første Gang, man har beskyldt mig for Tyveri, men Gudbevares — man skal jo opleve Meget i denne Verden — skjøndt det havde jeg dog rigtignok ikke ventet.“ Og dermed tridsede hun ud ad Døren, efterladende Herren og Fruen stirrende paa hinanden i maalløs Forbavselse, indtil der lidt efter lidt perlede nogle smaa Draaber i Fruens Øjne, og hun udbrød: „Nej — nu er hun dog virkelig for slem“.

Foranlediget ved disse smaa Draaber samlede Herren Nøglerne op af Fadet, gik ud til Karen, forklarede hende, hvorfor Buffet'en var lukket af, anmodede hende om at anbringe Nøglerne paa deres Plads og bad hende, med et Slag i Kjøkkenbordet, der fik Porcellænet til at klirre, om for Fremtiden at være ordenlig, hvis hun ikke vilde risikere, at vi skulde blive meget misfornøjede med hende.

„Naa — det manglede kun — det er maaske ikke mig, der har Grund til at være misfornøjet“.

„Med hvad, Karen?“

„Med hvad — med Alt — men det behøver jeg dog vel ikke at forklare Herren, — Ens Tanker har man dog vel endnu Lov til at beholde for sig selv, skulde jeg tro — —“.

Herren gik med den stolte Bevidsthed at have tilkæmpet sig en fuldstændig Sejr. I fulde 48 Timer derefter kom der ingen for os hørlig Modsigelse ud af Karens Mund, hvilket i Forbindelse med min Fremstilling af Slaget i Kjøkkenbordet hævede mig i den Grad i min Hustrus Øjne, at hun fra den Dag ansaae mig for en større Held end Samson, da han ene vog de 1000 Philistere. Forøvrig maa jeg i Sandhedens Interesse tilstaa, at Sejren, — efter de 48 Timers Forløb — ikke efterlod sig nogensomhelst Følge, men at Karen i Tavshed atter overtog sit vante Enevolds-Herredømme. Skulde vi f. Ex. have Middags-Fremmede, maatte vi altid gjøre saadanne diplomatiske Krumspring, at det kom til at se ud, som det var Karen, der havde bestemt, at vi skulde have Selskab, og navnlig hvad Dag det skulde være — ellers risikerede vi, at hun i det sidste Øjeblik erklærede ikke at kunne sætte Andet end Vandgrød paa Bordet.

En Ting var Karen ikke at formaa til, nemlig at lukke op, naar Nogen ringede paa hos os. Hun var ikke fæstet til at være Portner, sagde hun, og Følgen deraf var, at Herren eller Fruen altid maatte sidde hjemme og passe paa, naar vi ventede Et eller Andet, som nødvendigt skulde modtages. Engang blev vi imidlertid meget forbavsede ved at se Karen bryde dette Princip. I Løbet af et Par Dage — hver Gang det ringede — tridsede hun nok saa rask ud og lukkede op. Jeg kunde ikke forklare det paa anden Maade, end at hun ikke kunde være rigtig rask; men nogen Tid efter fik vi tilfældigt Nys om, at hun i de nævnte Dage ventede nogle Fotografi-Portræter, og jeg forstod da saa godt, at hun selv vilde tage imod dem, for at vi ikke skulde faa at vide, at hun havde begaaet Noget, der grændsede saa nær til det Gemytlige, som at lade sig fotografere. Hun var aabenbart bange for, at en saadan Kundskab skulde virke skadeligt paa Respekten.

For Bestikkelse var Karen desværre ikke tilgængelig, det vilde dog ellers have aabnet en Mulighed for hendes Formildelse. Jeg erindrer saaledes, at jeg engang i Begyndelsen, da jeg vilde forsøge at blødgjøre hendes Hjerte ved en Komedie-Billet, ikke fik anden Tak end det Svar, at hvis hun havde Lyst til at gaa paa Komedie, skulde hun nok selv sørge derfor, og min Hustru gik det ikke bedre de Gange, hun søgte at formilde de vrede Guder ved forskjellige smaa Ofringer. Det Højeste, vi drev det til, var en enkelt Gang at faa en vranten Tilladelse til „at lægge det der“ — med „der“ mentes: paa Kjøkkenbordet — samt en Tilføjelse om, at hun forresten ikke havde Brug for den Slags Ting. — Hun var, kort sagt, af en Fasthed og Skarphed i Kanten, der fuldt saa meget vilde have berettiget min Svigermama til at kalde hende en Diamant som en Perle.

Som antydet gik det saaledes — efter Omstændighederne — i Fred og Ro i godt et Aar. Da hændte omsider den store Begivenhed, at Familjen fik en ganske lille Forøgelse. Da denne Affære var vel overstaaet, og vi en Dag igjen var samlede inde i Dagligstuen, henkastede Karen, der var tilstede under Udførelsen af en eller anden Forretning, den Bemærkning, at Herren og Fruen vel ikke gjorde Regning paa hende længer end til den 1ste. Det kom ganske uventet som en Raket.

„Men Gud, Karen“ udbrød Fruen ganske betuttet ved dette Knald — „De har jo slet ikke talt om, at De vilde skifte“.

„Ikke — ja, det troede jeg fulgte af sig selv“.

„Saa — hvorfor det?“ spurgte Herren.

„Jo — jeg veed ikke af, at jeg er fæstet til at være i et Hus, hvor der er Børn“.

„Hm! — men det var dog en Mulighed, som var at forudse, Karen,“ indvendte Herren.

„Ja, det kan jeg ikke gjøre for“.

„Nej — det veed jeg nok, De ikke kan, men jeg mener, De burde dog saa i Tide have sagt, at De ikke vilde blive her, hvis der kom Børn i Huset“.

„Naa! — det skulde nok fedt have hjulpet“.

„Nej — De misforstaar mig, Karen, jeg mener kun, De burde sagt det i Tide, for at vi kunde have været forberedte derpaa“.

„Ja — jeg veed ikke, hvad Herren mener, men jeg mener, at jeg ikke bliver her længer end til den 1ste; Børn kan jeg ikke finde mig i“.

Da vi ikke saae nogen Mulighed for at afskaffe Barnet, var der altsaa ikke Andet for, end at Karen blev afskaffet, og det blev hun. — Om Aftenen den 1ste, da hun var draget afsted med sin Kommode, steg der et lettende Suk op fra min Hustrus Bryst, og hun sagde: „Det var i Grunden godt vi kom af med hende, for hun var dog, egenlig talt, en — —“

„En Havgasse, ja det er vist“. Emil.

En Kullenstur.

Dampskibet skulde gaa Klokken otte, men jeg havde allerede været paa Benene flere Timer tidligere. Det var første Gang, jeg skulde se virkelige Klipper. Rigtignok gjaldt Turen kun Skærgaarden ovre paa den anden Øresundskyst, men udenlands var det dog, og det gaar med den første Udenlandsrejse ikke anderledes end med alt Andet, man endnu aldrig har prøvet. I Forventningerne forud voxer det sig ti Gange saa stort, som det i Virkeligheden er.

Vi var To, der for længe siden havde aftalt Turen, to gode Venner, der Sommeren forinden samtidig havde erhvervet os Ret til at pryde vort Hoved med den hvide Studenterhue, to idealistiske Fusentaster, der ikke havde Andet end Vers og Solskinsdrømme og Alverdens Galskaber i Hovedet. Vi oversatte Heine og Hofmann i Kompagni, vi forelskede os regelmæssigt hveranden Dag begge To i en og samme unge Pige, var begge lidenskabelige røde Republikanere og omgikkes med stolte Fremtidsdrømme om en Dag at træde frem som Camille Desmoulins, anbringe det grønne Blad oppe ved Siden af den gyldne Lyre, kalde Folket under Vaaben og gjøre Gud veed hvad saa. Selvfølgelig havde vi paa den Maade mer end Berøringspunkter nok til at være de intimeste Venner af Verden, og til i de sidste otte Dage at have fantaseret sammen om det mest vidunderlige Udbytte af den projekterede Kullenstur.

Nu stod jeg paa Dampskibsdækket. Hveranden Time om Natten havde jeg været oppe og kigget ud ad Vinduet for at se, om det dog ikke endelig engang vilde blive Morgendæmring. Til Slutning kvidrede da den første Spurv, og jeg begyndte at øjne den første røde Farvetone over Gjenbohusenes Tage. Saa kunde jeg naturligvis ikke sove længer. Jeg klædte mig paa, tog Pletterne af den hvide Hue, bandt Halstørklædet med de flagrende Vinger om og om igjen, anbragte omhyggeligt Cigarer og Portvinsflaske i Rejsetasken, Altsammen saa langsomt som muligt for at faa Tiden til at gaa, talte og satte med en Akkuratesse, som gjaldt det Livet, Foden paa hver eneste Flise helt ned til Kvæsthusbroen, men kom alligevel over tre Kvarter for tidligt.

Det var varmt, glittrende Junisolskin og fuldstændig stille. Søndagspyntede Lystturspassagerer kom, den Ene efter den Anden, men stadig kiggede jeg forgjæves ned over St. Anna Plads uden at faa Øje paa ham. Hvis han nu kom for sent! Dampskibsklokken ringede første Gang, og med bankende Hjærte stormede jeg i Land for — ja Himlen maa vide hvorfor.

Der stod han. „Skynd Dig, skynd Dig,“ raabte jeg, men han syntes slet ikke at høre mig. Han trak Vejret stakaandet som efter et voldsomt Løb, og stirrede omkring sig, som gjaldt det for ham Livet at opdage En eller Anden, der var blevet borte for ham.

Endelig fik jeg ud af ham, hvad det var. Og hvad kunde det vel være Andet! En ung Pige med hvid Kjole, blaat Sommershawl, gule Krøller og Øjne saa vidunderlige som — nu ja, som den Slags Aabenbaringer altid har dem. Hun var kommen kjørende forbi ham i Droske paa Hjørnet af Bredgade, og et halvt Minut efter var han, hvad jeg i hans Sted sagtens ogsaa vilde have været: dødelig forelsket. Men i dette halve Minut var Vognen bleven borte for ham, han var løbet efter en, som han troede var den rigtige, og nu, da han indhentede den ved Kvæsthusbroen, sad der ingen Aabenbaring i den.

I det Samme ringede Dampskibsklokken anden Gang. „Hun maa allerede være kommen ombord,“ sagde jeg og søgte at trække ham med over paa Skibet. „Men hvis hun nu slet ikke skal med; hvis hun er bøjet om ad en anden Gade,“ indvendte han. Det var et kritisk Øjeblik. Jeg kjendte ham godt nok til at vide, at hele Ugens Rejsedrømme vilde være vejrede bort ved den blotte Udsigt til et Glimt af hende, og jeg havde ikke set nogen Aabenbaring i hvid Kjole passere Landgangsbroen.

Det stod imidlertid ikke skrevet i Skæbnens Bøger, at vor Kullensrejse skulde offres paa Forliebelsens Alter. Netop som han vilde storme afsted for at kigge om Hjørnet af Toldbodgade, flagrede Fligen af et blaat Shawl frem paa den ene Side af Dampskibsskorstenen, med to Spring var vi ombord, og efter at have skubbet os gjennem den spærrende Passagertrængsel, stod vi nogle Øjeblikke efter Ansigt til Ansigt med dette Shawls Besidderinde: et kvindeligt Væsen i den ubestemmelige Alder mellem otteogtyve og fyrre og med et Ansigt omtrent ligesaa fuldt af Filipenser som den grønne, uldne Kjole var det af Fedtpletter. Min skuffede Ven forsvandt slukøret fra Dampskibsskorstenen, men inden vi kunde komme tilbage gjennem Menneskemyldret, havde det ringet tredie Gang, Broen var kastet af, og Skibet sejlede.

Indtil udfor Skovshoved blev Tiden tilbragt med at afsøge Dæk og Fælleskahytter. Kun ind i de smaa separate turde vort diskrete Øje ikke trænge. Men hvor kunde vel et saa poetisk Væsen, som hun absolut maatte være, finde paa at skjule sig der. Det var det sandelig ikke Vejr til. Saa foraarsblaat havde Sundet aldrig været før, forekom det os; saa højt til Himlen, saa klar en Feststemning over den stille, grønne Kyst og saa fornøjet et Solskin over det Hele, som der var idag, det kunde hun ikke have villet gaa glip af, hvis hun havde været ombord.

Saa maatte vi da slaa os tiltaals. Musikkorpset, der var med paa Lystturen, gav sig til at blæse, Folk oppe paa Hjulkasserne begyndte at synge, først svagt og enkeltvis, men efterhaanden i højere og talrigere Kor. Vi To stemmede i med, og vi var snart de Toneangivende ligefrem. Vi fik de skikkelige kjøbenhavnske Søndagsturister til at tordne Marseillaisen ud, saa den kunde høres helt til Kronborg, man bød os paa Punsch og Sodavand, vi snakkede op og diskuterede, vi berusede os i Solskinnet og Menneskemyldret og vor egen Begejstring, og selvfølgelig havde vi hørt op med at tænke paa og tale om Aabenbaringen i den hvide Kjole allerede længe, før vi var kommet ud af Sundet.

Rent glemt var hun og alt Andet, da vi kom Skjærgaardspartierne saa nær, at vi tydeligt kunde skjælne Klippernes Konturer. Og da saa Skibet kastede Anker under Hurraraab og Fanfarer, følger det af sig selv, at vi var første Mand i Baadene, første Mand der sprang i Land og pladskede os selv med samt de ulykkelige Nærmestsiddende drivvaade ved at springe for kort, samt ligeledes de Første, der satte i Stormløb op ad Bakkeskraaningerne, for saa rigtignok til Gjengjæld siden at gjøre Holdt ved hver eneste romantisk Skrænt paa Vejen og falde i Extase over hver nogenlunde brat Styrtning, der aabnede sig ved vore Fødder, indtil vi endelig kom paa Højdepunktet af lyrisk Pathos, da Fyrtaarnet var naaet, og Udsigten over Kattegat, med Sjælland som en blaa Taagestribe i Horisonten, over det myldrende Liv af Sejlere derude og over Klipper, Skove og Marker laa for vort tyveaarige Blik i sin hele magnifike og for os saa uvante Herlighed.

Den mindre iltre og mindre rapfodede Part af Lystturspassagererne var imidlertid ikke, som vi, strax stormet afsted til Bjergets højeste Punkt, og da Begejstringen havde sat sig en Smule, indsaae vi det Hensigtsmæssige i at søge den op for ogsaa at nyde Godt af den snakkesalige Fører, der fulgte med.

Vi fandt Hovedstyrken lejret paa Klippeskrænterne ovenover Josefinegrotten. Man havde allerede kigget ind i det mørke Hul, debatteret om, hvorvidt her virkelig havde levet Vikinger i gamle Dage, prøvet de moderne Stenpuders Haardhed og skreget af Skræk, naar en Sten gled under Foden, og man i Tankerne saae sig begravet dernede i Afgrunden. Vilde vi slaa Følge til de andre Mærkværdigheder, maatte vi skynde os at tage denne i Øjesyn.

Vi klattrede ned paa Firbeneviis og med Firbenebehændighed. Overalt, hvor Øjet saae hen, undtagen hvor der var fri Udsigt over Havet, mødte det Klippen. Tilhøjre hævede den sig i Vejret som et vældigt Taarn, bygget af Menneskehænder, tilvenstre stod dens Væg brat afskaaren med næsten lodret Stigning. Og rundt om var der kastet Klippeblok ved Klippeblok i det forunderligste Virvar, som paa et Theater, hvor man har taget Bagtæpper, Koulisser, Sætstykker og Alt, hvad man ejede af den Slags, for at sætte en Bjergdekoration sammen. Men over det laa det varme Junisolskin og den fuldstændig blaa Himmel; hist og her sprang Smaabuske ligesom midt ud af Fjældet og Bjergblomster med stærke, røde Farver. Det gav det Hele en ejendommelig, romantisk Glands. Kun yderst ude, hvor Havet i Oprør kan naa at udstrække sin voldsomme Haand, stod Klippepartierne nøgne og sorte, bestandig overstænkede af Brændingens Skum.

Vi nærmede os Perlen i det Hele, den hemmelighedsfulde Grotte. Men i det Samme, vi gjorde det første Skridt ind under den mørke Hvælving, greb min Ven mig voldsomt i Armen. Jeg saae en Kvindeskikkelse i hvid Kjole og med blaat Shawl glide ud i Solskinnet, og jeg forstod øjeblikkelig, hvad der var paa Færde. Saavidt jeg nu, efter saa lang Tids Forløb kan mindes, forstod jeg nok ogsaa strax Mere. Det er mig umuligt at tilbagekalde hendes Træk i min Erindring som Andet end et ubestemt Indtryk, jeg ikke kan faa til at antage Form, beslægtet med det, man har af en glemt Melodi, i hvilken man en Sommeraften i unge Dage har drukket sig beruset, med de taagede Billeder af Barndomstidens Have, naar Æbleblomster og Aurikler stod i Flor, eller hvad skal jeg sige: med det, man følte, da man første Gang læste Oehlenschlægers Vers. Men Saameget er sikkert, at der maa have været baade Ungdom og Ynde over denne Skikkelse, og utvivlsomt er det vistnok ogsaa, at jeg allerede hernede mellem Klipperne blev ligesaa pludselig betaget, som min Ven var blevet det paa Hjørnet af Bredgade.

Da vi kom til os selv, var Aabenbaringen atter forsvunden. Vi skyndte os ud i den klamme Fordybning i Bjerget og saae endnu engang et Glimt af den hvide Kjole oppe paa Siden af en Klippeblok, der skjulte den øverste Del af Vejen. Men vi fulgte ikke efter. Om vi istedetfor paa staaende Fod gav os til at lave Vers, skal jeg ikke længer kunne sige, men saameget er afgjort, at vi i ethvert Tilfælde blev siddende og drømte og fantaserede saa længe, at baade det øvrige Rejseselskab og vor unge Flamme ikke længer var at finde, da vi kom op. Kun det Ene vidste vi, at hun alligevel under Sejlturen maatte have været nede i Separatkahytterne, og at hun nu virkelig var *her*.

Saa nøjagtigt som muligt beskrev vi hende for en halvvoxen Knøs, der laa og solede sig mellem sine Faar overfor Skjærgaardspartiet. Jo, han havde ganske rigtigt set hende, og han troede nok, hun var fulgt med de Andre. Rundhaandet gjorde vi et Greb i vor forresten alt Andet end vel forsynede Rejsekasse, og Fyren forlod sine Faar for at vise os Vej. Vi fik Meget at se: baade Kløfter og mærkelige Klipper og Vandfald og Udsigter og Solvpikkerhullet, der bragte os over tyve Fod ind i Bjerget, men hende traf vi ikke igjen. Vi maatte nøjes med Gisningerne om, hvem og hvorfra hun vel kunde være, og med at finde tusinde Paaskud til kun at tale om hende, uden dog gjensidig at tilstaa for hinanden, hvor betagne vi var. Men Herregud, hvad forlangte man vel i Grunden mer i hin herlige Tyveaarsalder.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Ved Middagen kjøbte vi os hos Dampskibsværten, der havde bragt Spise- og Drikkevarer med op til Bondegaarden, hvor der nu er fast Restavration, en halv Flaske Champagne. Mere kunde vi ikke faa for vor Kasses Indhold. Vi var kommet for sent tilbage, og Dandsemusiken nede fra Skoven lød allerede op til os, mens vi spiste. Hele Stuen var fuld af Solskin, og i den mest ungdommeligt begejstrede Stemning drak vi da hendes Skaal med Haabet om, at hun vilde vise sig endnu en tredie Gang paa Vejen hjem.

Det skete tidligere. Fra Bordet skyndte vi os gjennem Skoven ned til Dandsepladsen. Umiddelbart før man kom til den, stod der ved Vejen en gammel Eg med meget tyk Stamme, om hvilken en eller anden Forstmand med Sands for smukke Skovpartier havde ladet anbringe en Bænk. Vi havde siddet der, da vi gik op til Fyret, og hvad enten det skyldes Bækken med de maleriske Skrænter eller Trangen til endnu lidt mere stille Sværmeri, før vi hvirvlede os ind i Dandsetummelen, styrede vi begge vore Skridt hen mod denne Bænk.

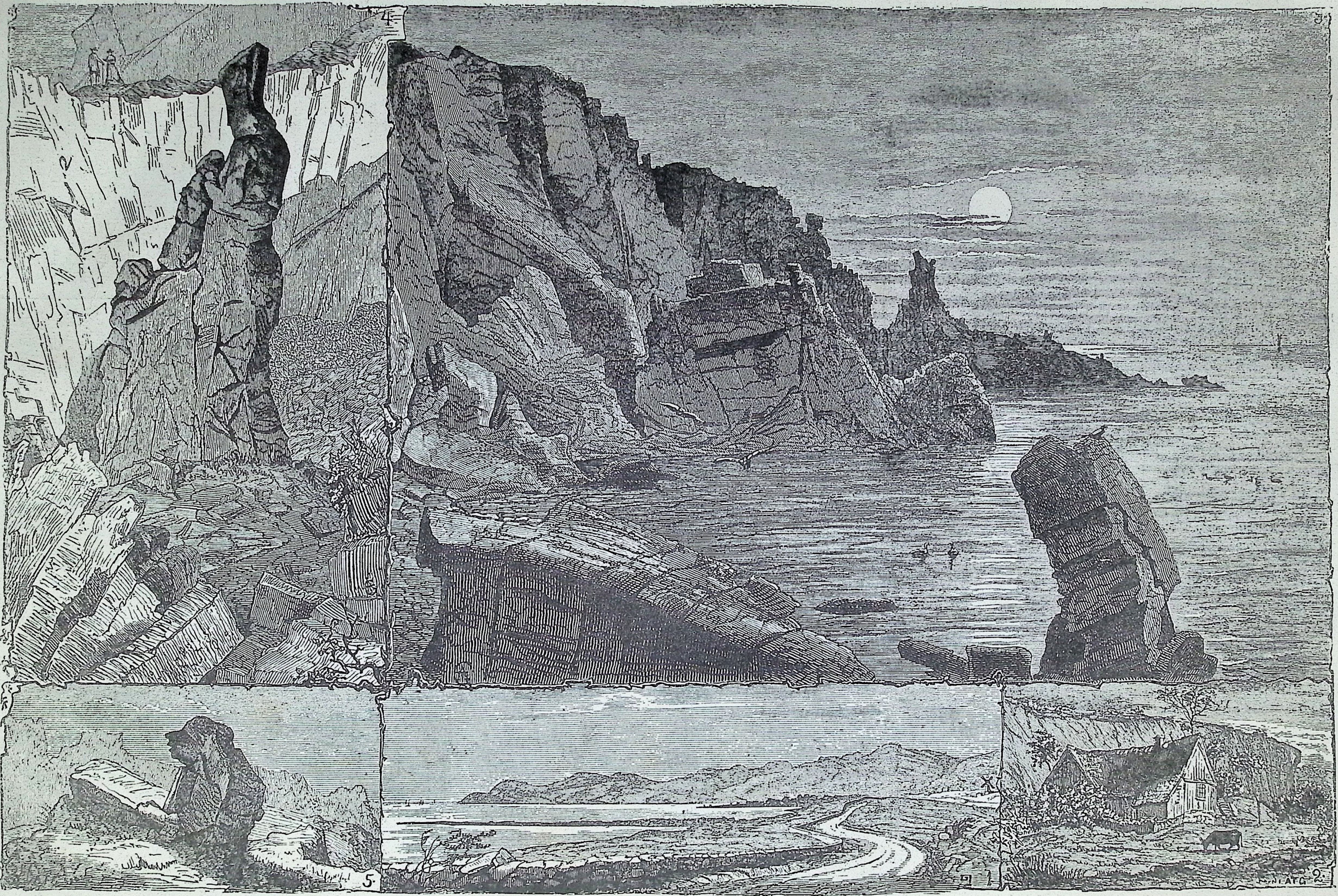
Men hvad skildrer vor Forskrækkelse, da der, i det Samme vi vilde sætte os, bøjede sig et Hoved om fra den modsatte Side af Stammen, og dette Hoved — var hendes. Jeg har endnu en dunkel Forestilling

Henrik Ibsen.

En Spillehule i Deadwood, Dakota Territorium.

1. Kullen set fra Høganæs. 2. En Bondehytte. 3. Den nordlige Side af Kullen. 4—5. Mærkelige Sten

Billeder fra Kullen.

om, hvor gyselig beklemte vi i dette Øjeblik var tilmode, og hvor vi krøb sammen ovre paa vor Side af Træet. Heldigvis for saadanne Fyre, der er nogle Allerhelvedeskarle, saalænge Forelskelsen holder sig paa Fantasiens Territorium, men gjerne kryber i et Musehul, naar man staar Ansigt til Ansigt med den Elskede, heldigvis for dem plejer en ung Pige med hvid Kjole og blaat Sommershawl ikke at gjøre Lysture til Kullen alene. Ogsaa vor Aabenbaring var i Følge med to ældre kvindelige Paarørende, og de fik snart Bekjendtskabet stiftet og Passiaren i Gang. Selvfølgelig var det kun det første Skridt, der kostede, saa var vi strax med og gav vore Talegaver frit Løb. I Grunden var vi dengang vistnok ganske underholdende med vor futtende og spruttende Begejstring over alt Muligt, og muligvis ogsaa ganske elskværdige. Vi fik tilsidst ogsaa Tilladelse til at dandse en Gang rundt Hver med vor Tilbedte, og de Gamle vilde blive siddende saalænge og vente paa os.

Men det blev hverken ved den ene Gang eller ved to og tre. I en hel Time hvirvlede vi os ellevilde rundt, og de, der endnu kan huske, hvordan en ung Student med Champagne og Tyveaarslyrik i Hovedet er tilmode, naar han til Galopadetoner flyver afsted med hende i sine Arme, for hvem han alene har Sands og Øje og Tanke, de kan slutte sig til, om vi befandt os i den syvende Himmel.

Endelig blev Ventetiden de Gamle for lang, og de kom for at hente os. Aftenen nærmede sig stærkt, og man skulde kjøre. Kjøre! I det næste Øjeblik vidste vi Besked om den forfærdelige Sandhed. Aabenbaringen og hendes Tanter havde kun været paa Besøg i Kjøbenhavn og skulde ikke med Dampskibet tilbage. De havde hjemme i Helsingborg eller en anden lille svensk By, jeg kan nu ikke længer huske hvilken, og tog tilbage dertil med Vogn, der vistnok allerede holdt forspændt og ventede paa Kullagaarden. Vor første Indskydelse var selvfølgelig at rejse efter, men det er, heldigvis maaske for Tilfælde som vort, ikke givet enhver nybagt Student at have Penge paa Lommen, saa han kan rejse rundt i fremmede Lande efter kvindelige Aabenbaringer i hvid Kjole. Et tavst Blik, der vexledes mellem os to Venner, var nok til at minde os om, at de sidste Markstykker var gaaet til Champagnen, og at vi ikke havde nogensomhelst anden Udvej end at tage hjem med Dampskibet om Aftenen.

Vi fulgte dem da op til Gaarden, og da Hestene ikke var trukne frem, fulgtes vi ligeledes ad til et kort Afskedsbesøg paa Udsigtspunktet. Vi saae Solen gaa ned ovre bag den danske Kyst og et Ildhav af røde Skyer stige op fra Horizonten som Bjerge paa lueforgyldte Piller. Sundet laa blankt og dybtblaat, og gjennem Aftenstilheden lød kun de afdæmpede Toner nede fra Skoven. Vi To stammede Noget om, hvor kjedeligt det var at skilles. „Men De kan jo komme og besøge os, naar De kommer til Sverrig igjen," sagde hun, og da vi endnu slet ikke havde faaet at vide, hvad hun hed, skrev hun Navn og Adresse paa et Blad, som jeg rev ud af min Tegnebog.

Jeg har været mange Gange i Sverig siden denne første Kullenstur, men jeg har aldrig truffet hende senere. Idetmindste ikke saavidt jeg veed. Med Sikkerhed tør jeg ikke sige det. Thi mens vi om Natten under Musik og Illumination paa Skibet sad ude i Forstavnen alene og kiggede paa Maaneskinsstriben over Sundet og drømte og sværmede, var det naturligvis hende, om hvem Alt drejede sig. Og ogsaa i de første Ugers Tid bagefter var hun jævnlig Gjenstand for vore Aftenfantasier paa Spadsereturene i Søndermarken. Vi tænkte tilmed paa at sende hende en Hilsen paa Vers gjennem et Tidsskrift, som vi af og til skrev i. Men siden — — der er jo saamange hvide Kjoler og blaa Sommershawler og saa mange kjønne unge Piger i Verden. Nybagte Studenter og Kjærlighed for evig passer kun daarligt til hinanden, og det er sagtens ganske heldigt baade for dem selv og for Andre ogsaa.

Flere Aar efter kasserede jeg en udtjent sort Vest. Jeg tømte Lommerne, før den vandrede bort. I den ene var der Hul, og en krøllet Papirslap var gleden ned mellem Foret. Jeg rullede den op. Der stod nogle Ord paa den med Blyant, og jeg anstrengte mig længe forgjæves for at huske, hvor den skrev sig fra. Endelig gik det op for mig at det var den, vi fik om Aftenen paa Kullen. Men Navnet kunde jeg nu ikke læse, og, med Skam at tilstaa: jeg kunde heller ikke huske det længer.

Mac Adam.

Russere fra vore Dage.

Den høje Adel. — Grundejerne og den lavere Adel, Tschinovnik'en. — Grosserern. — Kjøbmænd og Kræmmere.

For Livegenskabets Ophævelse var det russiske borgerlige Samfund egenlig kun delt i to Klasser: Adel og Livegne; men siden 1861 har Forholdene forandret sig, og Befolkningen kan nu søndres i mindst fem forskjellige Lag. Blandt disse er den høje Adel, taget som Helhed, en fuldstændig opslidt og unyttig Race. Disse fine Herrer taler flydende flere Sprog, bukker og bevæger sig elegant, forstaar sig paa et godt Bord, paa Vine, Heste, Toilette og Theatre; men der er ingen Alvor i dem, det er en paa Grund af Forfædrenes Synder og deres egen blødagtige Opdragelse udartet og ødelagt Slægt. Børnene ligner rene Dukker — nogle latterlige smaa Automater, som ved den fineste Støvregn gyser for deres lakerede Støvler og pæne Klæder. Og senere hen? Endnu under Kejser Nikolavs maatte enhver ung Adelsmand under en eller anden Titel tjene Staten; nu existerer denne Forpligtelse ikke længer. I vore Dage søger Sønnerne af de fornemme Familier fornemmelig ind i Garden, hvor Tjenesten er indskrænket til at gaa i en smuk Uniform, til at lege Soldater paa St. Petersborgs offenlige Pladser og til at more sig. Paa alle Forlystelsessteder træffer man dem massevis. Deres elskværdigste Egenskaber kommer kun den Fremmede til Gode; fulde af Kastestolthed overfor deres Landsmænd udmærker de sig, naar de træffer sammen med Udlændinge, ved en uovertræffelig Forekommenhed og Forbindtlighed. Man kan ikke tænke sig et behageligere Rejseselskab. — Omvendt findes der vel enkelte fine Huse, hvor man lægger mindre Vægt paa den ydre Politur; men saa løber Opdragelsessystemet gjerne ud i den modsatte Yderlighed, man træffer da smaa tiaars Pedanter hængende over deres Bøger fra Morgen til Aften, og saavel deres Helbred som deres aandelige Udvikling lider derunder. Overalt bliver baade Drenge og Piger allerede som ganske unge ført ind i Selskabslivet, og fra det Øjeblik er enhver alvorligere Beskæftigelse banlyst. Der findes i St. Petersborg nogle lærde Selskaber, men kun faa Medlemmer af Aristokratiet tager Notits af dem.

I alle Provindsbyer træffer man en Mængde Mennesker, som med Rette eller Urette paastaar, at de hører til Adelen. Den Slags komiske Prætentioner er langt almindeligere i Rusland end selv i Italien og Tydskland. Tidligere var enhver Grundejer adelig; hans Børn er og vedbliver at være Adelige. Deraf kommer det, at Folk, som befinder sig paa det nederste Trin af den sociale Trappestige, smykker sig med Adelstitlen, som desuden tilkommer enhver Tschinovnik eller Statsembedsmand. — Denne paa Gymnasiet, den offenlige Distriktsskole, uddannede Matador hæver sig hverken ved Intelligens eller Kundskaber op over sine Omgivelser. Han forstaar kun sjeldent andre Sprog end Russisk; naar man erindrer, at det vrimler af Tschinovniks i samtlige Provindsbyer, hvor de faktisk repræsenterer Regeringen, vil det være oplysende at høre, at i en By med 15,000 Indbygger kunde ikke en eneste Embedsmand og ikke et eneste af Embedsmændenes Børn hverken Fransk, Tydsk eller Engelsk! Nej, Gjennemsnits-Tschinovnikens Lærdom er begrændset til kun at omfatte de Kundskaber, som udkræves ved hans embedsmæssige Funktioner, samt et vist Antal forskjellige Slags Kortspil. Han spiser umaadeligt, sover godt og meget, og offrer Kortene eller Byens Theatre sine faa vaagne og ledige Øjeblikke. Standen som Helhed danner — og navnlig dannede tidligere — et hovmodigt Coteri; den ser ringeagtende ned paa Kjøbmandsstanden, som er strengt udelukket fra de adelige Kredse. Damerne føre et om muligt endnu mere ørkesløst Liv; de bestiller bogstaveligt intet Andet end at spise, sove og bagtale. Jeg har ofte været inde i deres Dagligstuer og har saa at sige aldrig truffet En med en Bog i Haanden. Et Bibliothek sætter dem i Forbavselse. Men som sagt, der er Undtagelser fra enhver Regel; og det gaar jo ogsaa noget fremad med hver Dag.

Den moskovitiske Kjøbmand plejer man at tænke sig som en skæget Person i en lang, uklædelig Kaftan af grovt Klæde, sort Hue og store Støvler, der gaar helt op til Knæerne. Men han har forandret sig storligt. Nutildags møder han paa Børsen smukt barberet og efter sidste Mode; han er dristig og behændig i Forretninger, lever paa en stor Fod og forstaar, at det er af Vigtighed at lægge Vind paa en værdig Optræden. Men han adskiller sig i høj Grad fra sine Standsfæller i Vesteuropa; hvad der for dem er Maal, er for ham kun Midler til at opnaa sit Maal, det vil sige: Formue. Hans pragtfulde Møbler, hans glimrende Selskaber, hans Luxusheste, de Ædelstene, der pryder hans Ægtehalvdel, det tjener ham Altsammen til Reklame; for sin egen Person har han ingen Glæde af det. Dersom han giver Penge ud og beværter sine Kunder kongeligt, saa er det en Forretning, og han vender gjerne tilbage til sine landlige Vaner, saasnart han ikke længer har Interesse af at strø Folk Sand i Øjnene. En Dag gav Kjøbmandslauget i en Provindsby en Middag til Ære for mig, og jeg tilbragte Natten hos en af disse Herrer, en hovedrig Olding. Efter russisk Skik viste han mig hele sit Hus og lod mig beundre det kostbare Udstyr. Bunker af Malerier, kostbart Husgeraad, Uhre og Tæpper; det blinkede allevegne af Guld og Sølv! Tilsidst førte han mig ind i sit Soveværelse, hvor der stod en prægtig Seng, og spurgte mig, hvad jeg syntes om det. „Brillant!" svarede jeg; thi Sengen var betrukken med blaa Silke og hvide Kniplinger. „Ja, det har kostet mange Penge," sagde han og blinkede, som kun Russeren forstaar at blinke: „men jeg sover ikke i den Seng, jeg lægger mig under den." — Børnene af disse Kjøbmænd, der er blevne rige, befinder sig i en skjæv Stilling og er udsatte for store Farer. Faderen mangler endog den tarveligste Dannelse, og han har erhvervet sin Formue for sent, til at Berøring med Luxus kan file ham af. Der er da en Kløft mellem ham og hans i „Purpur" fødte Afkom, og man føler sig gjensidigt ilde tilmode ved at være sammen. Faderens Vaner og Tilbøjeligheder støder Børnene, Børnenes ærgrer Faderen. Hele Opdragelsen overlades til Lærere og Guvernanter, som ikke altid udøver en heldig Indflydelse. I de sidste Aar har de rige Kjøbmænd forøvrig begyndt at lade deres Sønner opdrage i Udlandet; derved bliver den ny Slægt ganske vist mere dannet end den ældre, men neppe saa dygtig til at skrabe Penge sammen.

De Kjøbmænd, der holder fast ved de gamle Overleveringer og Skikke, tager sig mindre statelige ud, men er maaske lykkeligere. Deres Husholdning er jevn og ædruelig, deres Koner og Børn deler deres Fordomme og Tilbøjeligheder og er ligesaa opsatte som de selv paa at tjene Penge. Mange af dem har, gjennem et Liv fuldt af Arbejde og Savn, Skilling for Skilling samlet sig store Rigdomme. Det er mærkeligt, at de trods deres — for Russerne overhovedet karakteristiske — Kjærlighed til Mønt har kunnet besejre deres ligesaa nationale Hang til at spille; men de rører næsten aldrig et Kort og indlader sig neppe paa vovelige Spekulationer. De følger Forfædrenes Skik; i gunstige Tider forøger de deres Formue ved Flid, i slette ved Sparsommelighed. Det er vakkre, fromme Folk, der retter sig efter alle Kirkens Forskrifter og strengt iagttager alle Fester og Fastedage; de ligner forsaavidt og i flere andre Retninger de rettroende Jøder. Om de vil kunne holde Skridt med den nye Tid i Rusland og lempe sig efter dens Krav, er ikke godt at sige; men ellers vil de blive kastede til Side og udryddede.

Efter Herbert Barry.

To norske Digterværker.

I.

„Paa Sandhed høres Alle skrige,
Men Faa kun veed, hvad det vil sige".

Der ligger ligesom en fremmed „Aande" over Samfundets Støtter og forhindrer os fra at lyse det i Kuld og Kjøn som vort Eget. Den kommer ikke blot fra saadanne Smaating, som at vore Forretningsmænd ikke bruger „Samfundet" og „Forsynet" som Paalæg paa hver eneste Bid Smørrebrød, de putter i Munden, men i det Højeste slaar sig op til en asthmatisk Skaal for „det kjære gamle Danmark"; nej, den skriver sig fra noget dybere Liggende. I det Ibsenske Samfund er Adjunkt Rørlund den Sol, hvorfra det moralske Lys spreder sig; hans raa Intolerance, hans hjerteløse Selvgodhed og Selvretfærdighed reflekteres i det Selskab af Kjøbmænd og Fruer, der er hans nærlige Eftersnakkere og Disciple. Nuvel, Danmark har ogsaa sine „Rørlunder", men de er ikke dominerende; de sidder hengjemte som Kapellaner i en eller anden Præstegaard paa Landet, og vor blødere Folkekarakter har forhindret og vil forhindre dem fra at komme til at spille første Violin. Og som Herren er, saa følger ham Svende. Vi har Fru Rummeler og Fru Holter med al deres Hjertets Simpelhed — men ikke med en saa fanatisk, en saa grusom Strenghed mod de Svage; eller ialfald er heller ikke de typiske, de er ikke karakteristiske Repræsentanter for vort Samfund. Der er ikke den Provindsby her i Landet, hvor man med Skadefryd vilde se en falden, ellers hæderlig og flittig Skuespillerinde halvvejs sulte, halvvejs arbejde sig ihjel; tvertimod, hvis „det

bedre Selskab" fik Nys om Sligt, vilde det hjælpe hende, og allermindst vilde det da aabenlyst triumfere over hendes Hjemsøgelser. Efterhaanden som Dannelsen, Civilisationen skrider frem, udvikles ogsaa den menneskelige Medlidenhed, Følelsen for Andres, selv de Skrobeligstes, Lidelser og Sorger; og vore „Dannede" er for den alt overvejende Del naaet ud over det Standpunkt, hvor fremmed, haandgribelig Kval kan blive enstydig med egen Glæde.

Imidlertid, efterat Ibsen éngang havde manet et saa selvtilfredst og grusomt Samfund frem, havde han og hans Befuldmægtigede, Lona Hessel, kun én værdig Modstander: dette Samfunds rette Repræsentant, Adjunkt Rørlund! Altsaa slet ikke „Usandheden" — thi Rørlund lader jo til at være ærlig — men Ukjærligheden! Det, der gjør dette Samfund saa utaaleligt, er jo da endelig heller ikke dets Lognagtighed. Det kan kvalme den Udenforstaaende en Smule, naar han hører alle disse fede Fraser og ædle Ord, som dækker over magre Handlinger og simple Tanker; men om nu Fraserne og Ordene skiftede, vilde der saa være vundet Stort, naar dog Handlingerne og Tankerne blev de samme? Nej, det er Hjertelaget, Digteren skulde have været i Kast med, — Hjertelaget, som gjør den respektable Rørlund og hans urespektable Abekatte til de usympathetiske Figurer, de er! Og det ses endnu bedre, naar man tænker lidt over Stykkets „Helt". Karsten Bernick er vore Dages Tartuffe, den virtuosmæssige Deklamator, som er „kühl bis ins Herz hinein". Hvis man kjender Daudets Skuespiller Delobelle eller hans d'Argenton i „Jack", saa veed man, hvordan Racen er: Egoister lige ud til Fingerspidserne, krævende Opoffrelser til Højre og Venstre, slaaende om sig med værdige Talemaader, følende sig selv og betragtede af Andre som Højmodige. Tænk dog engang paa denne Mands Fortid! Han har aabenbart havt Sands for og Forstand paa det Dygtige — derfor har han forlovet sig med Lona Hessel. Men saa samtidig eller kort efter — Liaison med en Skuespillerinde, hvis Nød og Død han har paa sin Samvittighed, og hvis Barn han ikke engang af sig selv falder paa at tage sig af! Og samtidig eller kort efter denne Liaison — Brud med sin første Forlovede, hvis Excentricitet bringer ham i Folkemunde, samt Forlovelse med en Skjønhed, som han ikke elsker, men hvis Medgift lokker ham! Endelig ikke blot Benyttelse af en godlidende Vens Ubesindighed og Elskværdighed til at lægge Skam og Foragt over paa ham, men endog yderligere, overlagt Bagvadskelse af den opoffrende Vens Rygte: — mener virkelig Nogen, at en saadan Person har sin Svaghed andetsteds end netop deri, at han kun elsker sig selv og ikke kan holde af nogensomhelst Anden? Det ses jo ogsaa i selve Stykket. Han er Hustyran, og hans Kone maa gjerne græde, saameget hun kan, naar blot ikke Folk ser det. Ja han elsker ikke engang sit Barn. Ogsaa Sønnen er kun et Postament for ham, og naar han revser ham, er det ikke for at forbedre ham, men — hvor utroligt det end lyder — udelukkende af Hensyn til sig selv: „jeg har en Gjerning at efterlade her i Verden, jeg er ikke tjent med at blive barnløs!"

Man har maaske hørt Tale om et Stykke af den yngre Dumas, hvor han sammenligner visse Personligheder med „Vibrioner". Vibrioner er uanselige Organismer, som trænger ind i et Legeme og bevirker dets Opløsning, Forraadnelse, Død; paa samme Maade, mener Dumas, virker ogsaa visse Existenser i Samfundslegemet, og Stykket slutter med en fanatisk Erkjendelse af, at deres Tilintetgjørelse er en Lykke. — Ibsens „Vibrion" var ganske rigtigt oprindeligt og instinktmæssigt det Ukjærlige; han vilde hudflette med sin tunge Svøbe den Mangel paa Samfølelse og Medfølelse og Hensynstagen til Andre, som volder baade de Enkelte og Samfundet saa mange Slags Sorger og Ulykker. Det kan man se ikke blot af Anlæget og Udførelsen af de to første Akter, men ogsaa af enkelte „Mindelser" helt hen til Slutningen. Der kommer f. Ex. pludselig i den næstsidste Replik den overraskende Ytring, at hvad Bernick har lært af sine Hjemsøgelser, er, at Kvinden er Samfundets Støtter; og overalt stilles de to Tanter, Lona Hessel og Frøken Bernick, som Repræsentanter for det Rette, som Bærere af hele Sympathien. Hvorfor? Er de maaske sandere, ærligere end Adjunkten? eller følger de i Livet deres Natur med større Konsekvens, end han sin? Nej aldeles ikke. Gaar Adjunktens Parti for vidt i at bruge fine Udtryk, saa gaar Lona omvendt for vidt i at bruge simple; hun har extravageret ikke af Kjærlighed til Sandheden, men af Trods, for at irritere de Andre (det vil sige: hun har været personlig usand), og hun vil senere paa flere Steder til at gaa paa Akkord med Løgnen. Frøken Bernick for sit Vedkommende er Medlem af „Foreningen for de moralsk Fordærvede" og har som de Andre set andægtigt op til dens Leder. Altsaa, Forskjellen ligger ikke i større eller mindre „Sandhed". Men disse to Kvinder, de veed, hvad det er at holde af Andre end sig selv; de har den Naturens Gave, at de kan tænke tidt endog sidst paa deres egen Person, at de kan arbejde, inderligt, opoffrende, for Andenmands Held og Lykke! Kort og godt, de har den Kjærlighed, som de Andre mangler, og derfor, ene og alene derfor, er de i Sandhed „Samfundets Støtter". Hvis ikke Digterens oprindelige og instinktmæssige Inspiration havde havt Egoismen til Skive, kunde hverken Selvkjærlighedens Hævder, Adjunkt Rørlund, eller dens Modstandere, disse to Tanter, være blevet til. Men saa har en ny Inspiration brudt ind med en ny Opgave. Den Bjørnsonske Text fra „Falliten" „Se dog at komme i Sandhed" har ogsaa ringet for Ibsens Øren; og Interessen for den afledede Skrobelighed, Løgnen, har lagt i den Grad Beslag paa ham, at han hvert Øjeblik og i hele den dramatiske Komposition har glemt Løgnens Aarsag: Egoismen.

Hvorfor Ibsen saaledes er gledet bort fra den rette Opgave, skal her forbigaas; det maa være nok at sige, at han har gjort det ubevidst, dreven af sit Naturel. Men alt det Mangelfulde, der findes i hans mærkelige Arbejde, skriver sig fra denne ufrivillige Faneflugt. Det er intet Under, at vi faar to lige berettigede Slutningsrepliker, to stridige Forklaringer om, hvem der er Samfundets rette Støtter: „Kvinden" (det Ikke-Egoistiske) og „Sandheden og Friheden"; det er intet Under, gjentager jeg, thi der er, som man ser, egenlig to Stykker. Det ene er anlagt, men ikke udført. Havde Digteren kunnet gjøre det færdigt, havde han gjennem Personernes Indvirkning paa hinanden og gjennem Begivenhedernes Udvikling formaaet at brændemærke Egoismen og den fejge Forfængelighed: saa havde han ikke blot ramt sin Helt lige i hans Akilleshæl, men havde ogsaa gjort det af med det „Samfund", som er bragt paa Scenen i første Akt! Det andet Stykke derimod er udført, men ikke anlagt. Der slaas en Streg ikke blot over Adjunktens og „Samfundets" Kræftskade, men ogsaa over Bernicks dybeste Skyld, og istedetfor opereres der videre udelukkende med de Usandheder, som dog kun er Følger af hans forfængelige Egoisme, og som „Samfundet" Intet har at gjøre med. Handlingen synker ned til at blive en ofte tidligere varieret Intrige: et Menneske har gjort Noget, han ikke gjerne vil have frem, og saa tvinges dog Afsløringen frem af Hændelserne og Omgivelserne. Kort sagt, istedetfor en social Tragedie eller Komedie faar vi til Slutning et Forbrydermelodrama! Ja endnu mere: ogsaa de optrædende Figurer skifter, skjøndt de beholder de samme Navne! Fru Bernick er i Begyndelsen vel tilfreds, hun ser op til Adjunkten, priser Dina lykkelig, fordi hun skal være denne Mands Kone, og røber i en lidenskabelig Replik, at hun lever i „Lykke"; men til Slutning meddeler hun pludselig, at hun har levet hele sit ægteskabelige Liv i den dybeste Ulykke! Johan Tønnesen, Amerikafareren, er først Opoffrelsen og Bravheden selv; senere bliver han for en Stund en galdefyldt Bersærk, der vil „knuse" det størst mulige Antal fuldstændigt Uskyldige! Og Bernick, Hovedpersonen, er ifølge sin Fortid en fejg, letsindig Egoist, men bliver nu ikke blot en koldblodig og modig Tugthuskandidat, men ogsaa lejlighedsvis etaf Samvittighedsnag dybt forpint Menneske. Saaledes hos dem Alle; vil man gaa de to Tanter, Lona Hessel og Frk. Bernick, lidt efter i Sømmene, skal man ogsaa nu og da hos dem opdage overraskende Spor af en vidtindgribende Forvandling. Men naturligvis bryder Digterens to forskjellige Inspirationer sig uafbrudt mod hinanden, saa hvis en af de handlende Hovedpersoner Klokken 1 faldt paa at spørge sig selv: om han var den Samme som Kl. 5 Min. i 1, vilde Spørgsmaalet just ikke være urimeligt.

Mest karakteristisk træder dog maaske Dobbeltheden og Usikkerheden frem i Polemiken mod Samfundet. Man husker nok et Digt af Ibsen om, hvorledes man lærer en Bjørn at dandse, samt den bitre Tilføjelse, at han selv, Digteren, ogsaa er blevet dresseret paa en gloende Kjedelbund. Denne Dressur kan han aldrig glemme; han sidder inde med et dybt Nag — og vil skaffe det Luft. Se nu imidlertid engang paa, hvad dette Samfund har forbrudt mod de optrædende Personer! Det har i sin Ukjærlighed begaaet Dødssynd mod Dina, den fuldstændig Uskyldige, og det har saaret og saarer hende med sin farisæiske Retfærdighed; men det Motiv bliver slet ikke benyttet! Og imod alle de Andre har det sin Samvittighed fri. Hvad har Frk. Bernick at klage over? Intet, slet Intet! Hvad har Lona Hessel at klage over? Hun har paa Trods, ikke i nogetsomhelst højere Øjemed, tirret eller drillet Samfundet, og hun har faaet nogle Rap af dets hvasse Tunger til Straf; de to Ting gaar o, p, op. Eller tag Johan Tønnesen. Samfundet har troet, fordi det ikke kunde Andet, at han har baaret sig ad som en snavs Person, og det har karakteriseret ham som saadan; er der Brøde ſi det? Og endelig Konsul Bernick; thi ogsaa dette hæderlige Medlem læser Samfundet Texten og erklærer, under Retfærdighedsgudinden Lonas Billigelse, at Samfundet har „tvunget ham ind paa Krogveje". Hvor? Naar? Kan Samfundet for, at han, en fejg og letsindig Pjalt, har jadsket i sine erotiske Forbindelser, at han ikke har opfyldt sine Forpligtelser mod Dina og hendes Moder, mod sin Søster og sit Barn og sin Hustru? Er det Skyld i hans topmaalte Egoisme? Og selv hvad hans Forretningsforhold angaar — det viser sig jo, at „Samfundet" meget vel vilde have tilladt ham at forvalte de store Arealer, saa han godt kunde ladet det om at kjøbe dem! Altsaa — de, der griber ind i Handlingens Gang, har Intet at klage over; og alligevel buser endog den stille Tante Bernick ud i en revolutionær, men rigtignok ogsaa aldeles uforstaaelig Opfordring om at sætte sig op mod Omgivelserne! Ja dette Samfund er ikke engang skyldigt i uberettiget Begejstring for Bogens Helt; thi hvad Slet, han har gjort, aner det ikke og kan det ikke ane, hvorimod det fra hans Haand har modtaget virkelige Tjenester. Bestandig den samme Forvexling: den Ukjærlighed og selvglade Egoisme, som er Samfundets Brøde, faar det slet ikke Straf for; men det pidskes med Skorpioner for den Konsul Bernickske Ladning Usandheder, som det aldeles ikke har havt Noget med at gjøre!

Man kan sige sig selv, at i et saadant Stykke er det vanskeligt eller umuligt for de Rollehavende at skabe noget helt igjennem Godt. Da Personerne skifter Karakter, maa ogsaa Indtrykket, de frembringer, blive skiftende og usikkert, og de Spillende kan ikke drive det videre end til at præstere en god Udførelse af enkelte Partier. Det var da ogsaa Tilfældet. Baade Fruerne Jacobsen og Eckardt samt Frøken Dehn og Hr. Wiehe ydede i visse Scener noget meget Smukt. Konsekvent fastholdt fra Forfatterens Side er kun Adjunkt Rørlund, og denne usympathetiske Skikkelse fremstillede Hr. Jerndorff med korrekt Maadehold og ikke ringe Dygtighed. Endelig har Hr. E. Poulsen søgt at bringe Konsekvens ind i Tegningen af Konsul Bernick og havde, for at opnaa dette Resultat, ombyttet visse Træk hos ham med lige de modsatte. Paa Theatret var hin Hædersmand ikke en kold Hustyran, men en ret venlig Ægtemand, der klappede sin Kone paa Skulderen; og ligesaadan var han her en øm Fader, der virkelig elskede sin Søn! Der er ingen Tvivl om, at hvis Skuespilleren skal kunne redde sig ud af Digterens Dobbelttungethed og gjøre den forsonende Slutning paa nogen Maade mulig, er han nødt til at korrigere Skildringen. Thi for den fødte, haardhudede Egoist er ingen „Omvendelse" eller Forbedring mulig, men vel for den gode Natur, der er kommet paa Afveje.

Endnu blot et Par Ord. Derom er sikkert Alle enige, at naar en Digter som Ibsen skriver et Drama er der altid stor Nydelse at hente baade ved at læse og ved at se det. Enhver, der har Interesse for Poesi vil da af sig selv skynde sig at gjøre sig bekjendt med det; og en Anmelder tør, istedetfor at vise Publikum Vej til Stykket, søge at vise Vej til Forstaaelse af dets Tilblivelse. Naar der altsaa her ikke er paapeget særlige Skjønheder i „Samfundets Støtter", glimrende udførte Scener eller sikkert træffende Udtryk, da skriver Undladelsen sig kun fra den Overbevisning: at Læseren enten selv allerede har fundet eller dog selv snart vil finde dem.*)

V. M.

Et kalifornisk Spillehus.

Det er fra en af de mærkelige amerikanske Byer, der existerer idag, skjøndt man igaar saa at sige ikke har havt Anelse om dem, at vi omstaaende bringe et Billede. Det gjengiver en Scene fra en af de Bygninger, som først rejser sig paa disse Steder: Spillehuset. Husene selv er der ikke megen Stads ved; de er for det Meste af Træ og forsynede med en Veranda, hvor en Flok beskægede og bestøvlede Mænd, indhyllede i deres Serap'er (et fint mexikansk Tæppe) eller i Skjorteærmer, ikke sjeldent ses samlede omkring en Spiller, der lægger Bank op, idet han koketterer med sine talrige Guldruller og ikke mindre med sine velladte Vaaben, der paa en iøjnefaldende Maade stikker op af hans Lommer. Gaar man gjennem Verandaen, kommer man til et større Værelse, der just ikke udmærker sig ved paafaldende Elegance. Man føler, at man er langt fra det grønne Bord i den gamle Verdens Spillesale, hvor Damernes Toiletter glimrer, og hvor en kildrende Parfume bølger gjennem den ophedede Luft. Det Apparat, der bliver sat i Bevægelse paa et Spillehus i de nyopstaaede kalifornske Byer ved Stillehavsbanen, er langt simplere. Et Træbord, omgivet af nogle Stole, midt paa

*) Stykket er udkommet paa den Gyldendalske Boghandels Forlag.

1. Vid-Bredden. 2, 2. Fremskudte russiske Linjer. 3, 4 Tyrkiske Linjer. 4. Tyrkisk Artilleri. 5. Landsbyen Dabnik

Slaget ved Gorniji-Dabnik, d. 24. Oktober.

Gulvet, og en Disk, hvor der serveres med Drikkevarer, i den ene Ende af Rummet, danner som oftest hele Udstyret; men Guldet ruller ligesaa frit som i sin Tid i Baden-Baden, og det tilstedeværende Publikum er nok saa interessant, om end en Del farligere i Omgang. I Byen Benton traf saaledes den danske Konsul Dreier paa en Rejse langs Stillehavsbanen en Læge, hvis Hovedpraxis bestod i at behandle Skudsaar, hentede i Spillehelvederne, og denne havde efter eget Sigende i de sex sidste Uger, før vor Landsmand ankom til Stedet, behandlet 32 saadanne Tilfælde. Paa Kirkegaarden i Cheyenne laa der ifølge den samme Rejsende 140 Personer, af hvilke kun ti var døde en naturlig Død. Under sin Rejse i Amerika gjorde Robert Watt Bekjendtskab med en af de mest berygtede Helte fra Spillehelvederne, der tilligemed sine tre Medhjælpere — af hvilke den Ene var forklædt som Landmand, den Anden som Handelsrejsende og den Tredie som „uskyldig ung Mand", der rejste for sin Fornøjelse — kom ind i Waggonen og kjørte med et Par Stationer, indtil han ved Kortspil havde tjent et Par hundrede Dollars og saae, at der ikke var Mer at gjøre der. Hans nom de guerre var Buckskin-Joe, han var velbekjendt i Texas og Kalifornien, men levede nu fornemmelig af at kjøre med Toget her og plukke Uerfarne. Han havde et ægte Galgenfysiognomi, og skjøndt han gjorde sin Entré med et Kræmmerhus Sukkergodt i Haanden og først henvendte sig til nogle Børn, kunde man vanskeligt tage fejl af ham. Han begyndte da ogsaa hurtigt at kaste omkring sig med sine tre Kort, idet han foreslog at spille det saakaldte „Monte", hvilket bestaar i med en Force at udpege Damen, naar de omtalte tre Kort ved en egen Vending med Hænderne kastes med Ryggen opad foran Spillerne. Der bruges altid Hundreder af Kneb for at vildlede Ofrene for denne Taskenspillerkunst, og Joes tre Haandlangere gjorde samtidig Alt for at dupere Deltagerne i det ædle Spil „Monte". Udbyttet var, som sagt, ikke videre stort den Dag, men en af de Bissekræmmere, der uadskilleligt følger med ethvert amerikansk Jernbanetog, og som under hele Rejsen plager Passagererne med Falbydelsen af de mest uensartede Gjenstande, fortalte, at han Dagen forud havde set Buckskin-Joe vinde 1000 Dollars. Paa selve Spillehusene plejer han og Konsorter ofte at have endnu bedre Udbytte.

Fra vor Boghylde.

Paa I. Gandrup & Comp.'s Forlag er udkommen Dr. E. C. Luthardts apologetiske Foredrag over Kristendommen, 3die Del: Foredrag over Kristendommens Moral. Bogen, der er oversat af Sognepræst I. Lund, slutter sig ganske til de to ogsaa paa Dansk tidligere udgivne Foredrag over „Kristendommens Grundsandheder" og „Kristendommens Frelsessandheder". For de mange Læsere, som disse to Bøger har fundet, vil den nu foreliggende Fortsættelse af de apologetiske Foredrag sikkert være meget kjærkommen. Til Grund for dem ligger de Forelæsninger over den theologiske Ethik, som Dr. Luthardt i en længere Aarrække har plejet at holde i Leipzig, og som ikke alene der, men vidt omkring har vakt betydelig Opsigt.

Victor Rydberg har gjennem sine Romaner vundet et stort Publikum hos os. Rimeligvis vil denne udbredte Popularitet ogsaa skaffe den sidst oversatte Bog af ham, „Romerske Dage", en større Læsekreds, end den Slags Lekture i Reglen ellers kan gjøre Regning paa. De „romerske Dage" er nemlig intet Digterværk i Smag med „Den sidste Athenienser", men en Samling historiske, æsthetiske Afhandlinger, der kun i deres lette, smagfulde Form røber, at de kommer fra en Digterhaand, medens de forresten ganske sikkert kunne holde Stand for en hvilken som helst videnskabelig Prøve. Selv Læsere, der ellers nødigt fordøjer anden aandelig Føde end den, der præsenterer sig for dem under Romanens lette Form, vil ikke føle sig skuffede. Afhandlinger som den om Venus fra Milo, Antinousstatuen, Kejser Nero og adskilligt flere endnu vil, hos enhver blot nogenlunde Dannet, fængsle og underholde, og det ovenikjøbet paa den ædleste Maade. Det er en rig Sum af Viden, der er nedlagt i denne Bog, og et ikke mindre Fond af Varme for den Sag, der altid har været Rydbergs: Humanitetens Kamp mod Bornerthed og Intolerance. Selv gjennem hans „Sagn om Apostlene Paulus og Petrus" mærker man tydeligt, i hvilken Lejr Forfatteren staar. Højere end dette Afsnit af Bogen og de moderne „Blyantstegninger fra Rom" sætte vi dog de yderst anskuelige og paa mange Punkter aandfulde Skildringer af Roms Julisk-Klaudiske Kejserslægt, samt fremfor Alt den livfulde Fortælling om Opdagelsen af den milesiske Venusstatue og de i flere Retninger originale Bidrag til Forstaaelsen af dens Oprindelse. Bogen er ledsaget af en udførlig Biografi af Rydberg ved Oversætteren Hr. Otto Borchsenius. (Andr. Schous Forlag).

„Styrismanden og hans Brud" af Henning Fox er et Forsøg paa den historiske Romans Omraade, aabenbart et Begynderarbejde, men dog ganske underholdende og paa flere Steder ikke uden Talent. Handlingen drejer sig om en ung prægtig Helt fra det tolvte Aarhundrede og hans Kjærlighedshistorie, men ved Siden deraf har man tillige at gjøre med historiske Personer og historiske Begivenheder fra Kong Niels Tid. Mordet paa Knud Lavard er endog et fremtrædende Moment i Bogen. Den store Læsekreds, for hvem Romaner med ældre, fædrelandshistorisk Emne hører til den kjæreste Lekture, vil uden Tvivl finde Behag i denne Fortælling, tilmed da den baade har spændende Handling og mange saare romantiske Episoder. (Reitzels Forlag.)

Vor Brevkasse.

M n. Et Middel mod Frost er: Carbolsyre 1 Del, Kalkliniment 50 Dele.

En gammel Abonnent. Mod uren Hudtejnt kan De bruge „Kummerfelds Vadskevand"; bestaar af Svovlmælk 10 Dele, Kalkvand og Rosenvand 75 Dele af hver, Kamfer 1 Del, Gummi minosæ 2 Dele, Ved Indtørringen vil der altid blive en Del Svovlpulver paa Huden; det aftørres let med et Lommetørklæde.

Miss. Kan bruge nogle tempererede, senere kolde Styrtebade.

P. i F. Brug Borax-Øjenvand, som De kan faa paa ethvert Apothek De vil sikkert med megen Nytte bruge farvede Briller.

J. C. C. Varme Sædebade.

J. C. O. — B. Brug Levertran og Pensling med Jodtinktur.

I. Prøv Indgnidning med Althæa-Salve eller Cold cream; faas paa ethvert Apothek. — Om „Gymnastik er særlig gavnlig 8 Timer efter et Maaltid"? betvivles; „om den er uskadelig"? ja.

J. Andersen. Deres første Spørgsmaal kan De finde besvaret i „Nutiden" Nr. 60 under Mærket P. F. T. — Deres andet Spørgsmaal kan ikke besvares uden Undersøgelse eller nærmere Oplysninger.

„Lille Malene". I alle Tilfælde, hvor en Læge behandler den Spørgende, kan der selvfølgelig ikke være Tale om at meddele Raad.

„X i H. ved Randers". Brug en Spiseskefuld Carlsbadersalt daglig i 6 à 8 Uger.

P. S. Langvur. (?). Mod Deres „Ringorm" kan De prøve en Salve bestaaende af Tjære (1 Del) og Glycerinsalve (10 Dele), faas paa ethvert Apothek.

J. A. S. Brugt Mælkediæt, daglig 1 Theskefuld af et Pulver bestaaende af lige Dele brændt Magnesia og Fennikeloljesukker, faas paa ethvert Apothek. Daglig megen Bevægelse.

C. Det er mig ubekjendt, at „Garvebark" har nogensomhelst Indflydelse paa den Sygdom, hvoraf De lider. Hvad De i Slutningen af Deres Brev omtaler, er rimeligvis en Følge af Deres Sygdom.

Korrespondance.

— Den anonyme Forfatter, med hvem jeg har brevvexlet poste restante, bedes under Opgivelse af sit Mærke lade afhente et Brev hos mig.

V. M.

X. — Erindringen fra Amerika kan ikke benyttes.

B—r. i Roskilde. Vi tør ikke sende den frelsende Engel ud paa Mission blandt Publikum.

A. T. Ubrugeligt.

Gaade af F. J.

Jeg er af Jern, jeg er af Sten,
Af Træ og meget Andet,
Og Drengene med bare Ben
Mig henter tidt i Vandet;
Og jeg er kun et lille Ord,
Hvor Skolepog mig kjender,
Den samme Mening i mig bor,
Hvordan Du end mig vender.

Opløsning paa Regneopgaven i forrige Numer:

8. og 5.

Rigtig løst af: laigro i gfdis. — En Plankeværksrytter i Rudkjøbing — cervus inter vicum u. — Minnus. — Hj + Hunoso + Hj. = — A. S. — Almanson. — En Metropolitaner. — Fætter Henrik fra G. — Klothilde — Doamiski. — A. E. I. & Komp.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hermed følger et Tillæg.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

TILLÆG TIL NUTIDEN.

Nr. 62. — Søndagen den 25. November. — 1877.

Robert E. Cooper jun.

(Fortsat).

Robert E. Cooper jun. var blevet en gammel, stille Mand, siden den Ulykke havde ramt ham. Han gik endnu sikkert og fast, men hans Hoved var bøjet og Blikket sænket mod Jorden. Hans brune Haar var blevet graat og laa sparsomt om de gjennemsigtige, magre Tindinger. — Da der var gaaet et Aar, begyndte han at skrante; og en skjøn Morgen, da Webster traadte ind i Kontoret, fandt han Skamlen henne foran Bogholderens Pult tom. Strax efter kom Coopers japanesiske Tjener med et Brev fra Herren; det meddelte med faa Ord, at Afsenderen var upasselig og derved forhindret fra at møde idag i Forretningen.

Webster begav sig strax ud til „Højen". Han traf Cooper siddende ude paa Verandaen i snehvide Pudjamas*) og med en solidt indbunden engelsk Klassiker i Haanden. Han rejste sig med Anstrengelse, bad sin Gjæst tage Plads og svarede paa hans Spørgsmaal om, hvordan han befandt sig, at han følte sig noget angreben, og at Doktoren havde befalet ham at blive hjemme. Paa et lille Bord ved Siden af ham stod en stor Flaske Medicin, hvoraf han, præcis da Klokken slog 10, tog to Theskefulde. Han bemærkede samtidig: „Jeg har aldrig kunnet forstaa eller billige, at Lægerne, naar de ordinerer Medicin, bliver staaende ved et saa upaalideligt Maal som „en Skefuld". Som om man ikke havde baade store og smaa Spise- og Theskeer".

Heller ikke de nærmest følgende Dage viste Cooper sig paa Kontoret. Webster besøgte ham regelmæssigt og blev sædvanligvis en god Time hos ham. Saa talte Cooper med svag Stemme om Udsigterne for Silke- og Thehøsten; om den voxende Kvantitet af den i Løbet af Aaret fra Kina importerede Opium, om Chaucer, Spenser, Shakespeare, Milton, Goldshmith, Samuel, Johnson og Walter Scott*) samt om de politiske Begivenheder i Evropa. Om sit Befindende gav han Oplysninger med ganske faa Ord, og sine Forhold omtalte han ikke med en Stavelse.

Doktoren, hvem Webster havde udspurgt for at faa nærmere Besked om Coopers Helbred, rystede betænkelig paa Hovedet. — Jeg tror, sagde han hemmelighedsfuldt og mismodig, at vor stakkels Ven gaar hen og dør af et brustent Hjerte.

— Mand, hvad er det, De siger! foer Webster op. — Hvorfor skulde hans Hjerte briste? Han har mistet sin Formue og skylder maaske endnu et Par Tusinde Dollars bort; men den lille Fyr har for meget Mod, til at det kan have slaaet ham i Gulvet.

— Han er i det sidste Aar blevet et helt andet Menneske, svarede Doktoren. — Han havde en stærk Konstitution, men nu har han mistet al sin Livskraft; han lider ikke af nogen klart udtalt Sygdom, han er som en Olding paa Halvfjerds. Jeg kjender ham bedre end alle mine andre Patienter; han har altid holdt meget af at være under Lægebehandling, ogsaa dengang han endnu var frisk og rask. Jeg ser, hvor han fortærer sig selv, og jeg er bange for, det lakker nu ad Enden med ham.

Da Webster næste Morgen kom ud til Cooper, laa denne endnu i Sengen. Webster satte sig hen til ham, og efterat han en Stund havde passiaret om allehaande ligegyldige Ting, sagde han pludselig: — Hør, Cooper, gamle Dreng, har De Pengesorger?

— Nej ikke Spor, svarede den Syge. — Mine Kreditorer har endog indrømmet mig længere Frist, end jeg haaber, jeg behøver. Jeg tænker, at jeg, endnu før min Kontrakt med Dem udløber, vil have faaet betalt al min Gjæld.

— Vil De have Penge, Cooper?

— Jeg takker Dem, kjære Hr. Webster, De er meget venlig. Mange Tak . . . Skulde Posten fra Shanghai ikke komme idag? . . . Jeg takker Dem, Hr. Webster.

Webster forstod sig ikke paa diplomatiske Finesser. Han saae, at den syge Mand, som han gjerne vilde have hjulpet, ikke vilde tage imod Penge af ham, og han vidste ikke, hvordan han skulde paanøde ham dem.

— Dersom De nogensinde trænger til et Laan, sagde han, saa staar jeg med Glæde til Deres Disposition, Hr. Cooper.

Cooper svarede kun med et Nik.

— Jo, Shanghaiposten med de evropæiske Breve falder ind idag, tilføjede Webster.

Den kom i Virkeligheden i Løbet af Dagen og bragte Cooper blandt Andet et Brev fra Erasmus Gardener, hvori denne meddelte ham, at han havde i Sinde at forlade London om 14 Dage for at vende tilbage til Japan. Han haabede at træffe Hr. Cooper ved godt Helbred og tegnede sig hans „oprigtigt hengivne".

De fjorten Dage gik hurtigt. Mr. Cooper havde ikke forladt sit Soveværelse siden; men hans Seng var saa hvid og koket som en ung Barselkones. Han halvt laa, halvt sad i den, med de smaa gjennemsigtige Hænder hvilende stivt og stille paa Tæppet og med den kinesiske Silke-Nattrøje saa pletfri ren og fin, som om den lige i samme Minut var hentet frem af Linnedskabet.

(Sluttes.)

*) Kinesiske Silkebenklæder, bæres navnlig Morgen og Aften.

*) Lutter engelske Digtere.

Kunst.

Den fremmede Skuespiller, Hr. Neville, som for Tiden gjæster Kjøbenhavn, holdt d. 17. ds. en offenlig Deklamation i Kasinos lille Sal. Han foredrog paa Engelsk nogle Scener af Shakespeares „Othello", paa Tydsk nogle Partier af „Hamlet" samt to Digte, og viste sig fremfor Alt at være i Besiddelse af store naturlige Midler og en rig Fantasi. Hans Replikfremsigelse er ualmindelig distinkt og tydelig, og da han holder de forskjellige Roller skarpt ude fra hinanden i sit Foredrag, følger man ham baade let og med megen Interesse. Forøvrig forekom hans Gjengivelse os at være naturalistisk i Enkeltheder, men set som en Helhed ikke ganske sand. Han river Karaktererne i Stumper og Stykker; det enkelte Brudstykke vilde være fortræffeligt, hvis det ikke tilfældigvis var Del af et Hele og maatte og skulde rette sig derefter. Under alle Omstændigheder er imidlertid disse Præstationer af saa stort Værd, at vi kun kunne anbefale det kjøbenhavnske Publikum at gjæste Hr. Nevilles fremtidige Foredrag.

Carl Mønsters Annonce-Expedition

modtager Annoncer til **alle Blade i Kjøbenhavn og Provindserne** ligesom og til alle **øvrige i Verden existerende** Blade til disses **Originalpriser** uden **nogensomhelst** Beregning af Porto eller Provision for Besørgelsen. Kun **eet** Manuscript behøves, selv om Annoncen skal optages i flere Blade og ved større Ordres bevilges Rabat efter Overenskomst og Accorter afsluttes. Overslag over en Ordre gjøres gjerne. Alle Forespørgsler besvares **gratis** og **franco**.

☞ Annoncer til „**Nutiden**" og „**Jyllandsposten**" modtages **udelukkende** i min Expedition. **Nyeste Bladfortegnelse over alle danske svenske og norske** samt **et Udvalg** af de betydeligste **udenlandske Blade** udleveres og forsendes **gratis og franco** paa Forlangende.

Kontor, Østergade 14. Aabent fra 9–7.

Kjøbenhavn.

Cream hygienique

er et fortrinligt lægende Middel mod Frost, Revner paa Hænderne, øm og tør Hud i Ansigtet, Hudløshed etc. Faaes i enhver Kolonial- og Materialforretning i Kjøbenhavn og Provindserne. Hovedoplag: **August Andersen & Co.** i Slagelse.

Violiner,

Bratscher, Celli & Basser,
Specialitet i Mesterformer
efter eget System.

Violiner meget gode i Tonen M. 12–20 (Kr. 10,80— Kr. 18) Tilspillede Mester-Violiner efter Stradivarius, Guarnerius, Amati etc. fra M. 30 (Kr. 27). **Bratscher, Celli og Basser** i fortrinligt Arbejde, samme Forhold i Prisen. Buer fra M. 2—30 (Kr. 1,80—Kr. 27). Solide Etuier M. 6—40 (Kr. 5,40— Kr. 36). Garanti!!! Anbefales af Prof. **Wilhelmj, Sarasate, Kontski** og a. større Autoriteter. Lager af gamle, ægte Instrumenter.

Man bedes at forlange Priskuranter, gratis, fr.

Gebrüder Wolff, Creuznach,
Fabrik af Strygeinstrumenter.

Spilleværker,

som spille fra 4 indtil 200 Stykker med eller uden Expression, Mandoline, Trommer, Klokker, Kastagnetter, Himmelstemmer, Harpespil o. s. v.

Spilledaaser,

som spille fra 2 til 16 Stykker; endvidere Necessaires, Cigarstativer, Schweitzerhuse, Fotografi-Albums, Skrivetøjer, Handskeæsker, Brevpressere, Blomstervaser, Cigaretuier, Tobakskasser, Syborde, Flasker, Ølglas, Portemonnaier, Stole o. s. v., Alt med Musik. Altid det Nyeste anbefales af

J. H. Heller, Bern.

NB. Alle Værker, som falbydes uden at mit Navn staaer deri, ere ikke af mit Fabrikat. Jeg anbefaler Enhver at kjøbe direkte hos mig. Illustreret Prisliste sendes franco.

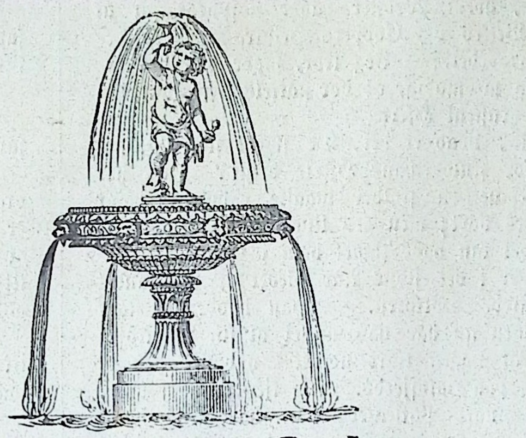
Gymnastikkursus for Drenge.

Efter gjentagne Opfordringer fra Forældre og Værger begynder jeg et Kursus i Gymnastik for Drenge Søndagen den 11te November Kl. 8½ Morgen. Honoraret er 2 Kr. om Maaneden; for Brødre Moderation. Kursusset er bindende til 30te April n. A. Foruden en samvittighedsfuld Undervisning vil der blive overholdt en streng Orden og Disciplin. Indmeldelser modtages af

Paul Petersen,
exam. Lærer i Gymnastik og Dands, Nørrebroes Boulevard 25, Stuen.

A. Baumgartens

Børste-, Pensel- og Gadekoste- Fabrik og Lager
en gros & en detail
15, Antonistræde 15.

F. Kahle & Sohn,

Potsdam,
Hof-Zinkvare-Fabrik
anbefaler for enhver Bygningsstil:
Statuer, Kandelabrer, Bygningsornamenter, Fontæner.

Aktieselskabet
forhen
Oscar Kropff & Co. i Nordhausen.
anbefaler

		Virksomhed.
Ismaskiner til 1000 ℔ Is pr. Time		120 Stk.
Mineralvandsapparater uden Gerometer		643 Stk.
Ølkølere for Ølbryggerier.		415 Stk.

Terningskjæremaskiner for Slagtere.

Præmiebelønnet paa alle større Udstilinger.
Prospekter og Referencer gratis.

Hansen & Henningsen,

Ny Østergade 5. Kjøbenhavn,

anbefale af udsøgte originale røde **Bordeauxvine**, aflagrede paa Bouteiller:

Cantenac à 1,00, Palmer Margaux à 1,30, Pontet Canet à 1,50.

Fortrinlige originale Oportovine,
meget fyldige og bløde, til 2,00 à 3,00 pr. Boutl.
Priscouranter udleveres paa Forlangende.

Wichtig für Bücherfreunde!

Die vorzüglichste Auswahl,
Garantie für complet! und fehlerfrei!!! zu den billigsten Preisen!!

Aus allen Welttheilen. Illustrirte Länder- u. Völkerkunde der beliebtesten Schriftsteller, das interessanteste Werk, über 400 doppelspaltige Seiten stark. ☞ **gross Quart,** elegant ausgestattet mit ☞ **134 Bildern** und cr. 50 Karten etc., nur Kr. 4. — **Neues Conversations-Lexicon** des gesammten menschlichen Wissens, **1870,** vollst. in 2 Bänden, grösstes Lexiconformat, von A—Z, nur Kr. 6,70. — 1) **Göthe's Werke,** die vorzügliche Auswahl in **16** Bänden, Classiker-Format, in eleganten Einbänden mit Vergoldung gebunden, 2) Eine reizende Gedichtsammlung in Prachtband mit Goldschnitt, 4) Vom Nordseestrand zum Wüstensand, kulturgeschichtliche Bilder aus Deutschland, Italien u. Aegypten, interessantes Werk mit Illustrationen, grösstes Octav, ☞ alle 3 Werke zusammen nur Kr. 8. — 1) **Heinrich Heine's** vermischte Werke, die Original-Ausgabe, **vollständig** in **3** grossen Bänden, 2) **Heine's** Denkwürdigkeiten, Erlebnisse etc., mit Portrait u. Autographen, beide Werke zus. Kr. 5,35. — 1) **Schiller's** sämmtliche Werke, die vollständige **Classiker-Ausgabe** in **12** Bänden, in reich vergoldeten Einbänden gebd., 2) Ein höchst **interessanter** neuer Roman, 3) **Album** deutscher **Dichter** und **Denker,** höchst interessantes Werk, der beliebtesten und neuesten deutschen Schriftsteller u. Gelehrten, mit Portrait gross Format elegant ausgestattet 1875, gebunden alle ☞ drei Werke zusammen nur Kr. 8. — **Börne's** gesammelte Werke, vollständig in 12 Bänden nur Kr. 3. — 1) **Illustrirte Naturgeschichte** der 3 reiche, 740 Seiten Text, mit über **330** colorirten Abbildungen, grösstes Octav, pompös gebunden, 2) Das Universum, die Welt in Bildern, **30** Stahlstiche, Quer-Quart, zus. nur Kr. 5,35. — Die **Weltgeschichte** vom berühmten Dr. **Wehse,** in 2 starken Bänden, gr. Octav, nur Kr. 2,70. (Werth das Dreifache.) — **Illustrirte Geographie,** mit den vielen **100**ten Abbildungen von Städten, Gebäuden, Völkern etc. grösstes Format, nebst Atlas von **53** fein colorirten Karten, nebst Karte von **1874,** grösstes Hoch-Folioformat, geb. Kr. 5,35. — **Capitain Marryat's** beliebte Romane, beste elegante deutsche Ausgabe, **10** starke Bände, nur Kr. 8. — Das Buch der **Conchylien, Mollusken, Infusorien,** etc. mit 590 Abbildungen, Quart, gebunden nur Kr. 2,70. — **Reinecke Fuchs** die ☞ grosse Quart-Ausgabe, mit **30** Kupfertafeln, Kunstblätter des berühmten Ramberg, Quer-Quart, Kr. 6,70. — **Homer's Ilyas,** Kupferwerk mit den 21 Kunstblättern des berühmten Ramberg, grösstes Quer-Quartformat gebund., Kr. 6,70. — **Mignet,** Geschichte der franz. Revolution, deutsche gr. illustr. Quart-Pracht-Ausgabe, mit über **200** berühmten Illustrationen, Kr. 4. — Raphael's **Psyche,** 16 berühmte Kunstblätter in Quer-Quart von **Raphael,** (antiquarisch, selten und höchst interessant). Kr. 5,35. — 1) **Portrait-Gallerie** berühmter Persönlichkeiten, **200** Stahlstiche, gross Octav, 2) **Lessing's** sämmtliche poetische u. dramatische Werke, eleg. gebunden, Beides zusammen nur Kr. 5,35. — 1) Die **Geheimnisse** des **Vaticans.** ☞ **Interessantes** aus **Rom,** 282 Seiten stark, mit Titelbild, 2) Pfaffenwesen u. Mönchscandale etc., gross Octav, Beides zusammen nur Kr. 2,70. — Der **Jugendspiegel,** Zuverlässiger Rath u. sichere Hülfe, gross Octav (versiegelt), Kr. 1,60 — **Bulwer's** beliebte Romane, beste deutsche Ausgabe, **30** Theile, Classikerformat, elegant ausgestattet Kr. 5,35. — **Egyptische Geheimnisse** 4 Theile, mit über **1200** bewährten Geheim- und Sympathiemittel, Kr. 3,60. (selten). — **Hogarth's** Kupferwerke, die seltene grosse Ausgabe mit ☞ **74** grossen Folio-Bildern, Kr. 8. — 1) **Shakespeare's** sämmtliche Werke, die neueste deutsche Ausgabe von **Schlegel** etc., in eleganten Einbänden, mit Vergoldung, 2) Ein **Dichter-Album.** höchst elegant mit Goldschnitt, 2) humoristischer Talisman, 2 Bände, ☞ Alle 3 zus. Kr. 8. — 1) **Das neue Decamoren,** mit Titelbild, 2) Tagebuch des Sultans, höchst interessant, Beides zusammen Kr. 3,60. — **Tyll Eulenspiegel,** die grösste Pracht-Ausgabe mit den **55** berühmten Kunstblättern von **Ramberg** ☜ grösstes Quer-Quart-Format, gebunden, Kr. 8. — **Romberg's** so berühmte **Bauzeitung** für praktische Baukunst etc., pr. vollständiger Jahrgang, in gross Quart, mit ca. 50 grossen Kupfertafeln, statt Kr. 10,70 nur Kr. 2,50 (10 verschiedene Jahrgänge zusammen, statt Kr. 107, nur Kr. 24.) — **Jacob Grimm's** Grammatik der deutschen Sprache, gross Format, nur Kr. 1,80. — 1) **Die Jungfrau von Orleans,** frei nach Voltaire, gross Octav (alt und selten), 2) **Amor im Beichtstuhl,** mit Titelbild, Beides zusammen nur Kr. 4. — **Scandalgeschichten** Europäischer Höfe, 10 Bände, Kr. 13,35, (höchst interessantes Werk.) — **Shakespeare's complete works** (englisch), vollständig in **37** Theilen, nur Kr. 2,70. (Werth über das Vierfache). — 1) Boccacio's Decameron mit den vielen **Bildern,** 2) Pikante Abenteuer von einem Abenteurer, Beides zusam. Kr. 5,35. — **Grazien-Album,** 24 Photographien in eleg. Album mit Vergoldung, nur Kr. 5,35. — **Cossius** moralische **Bilderbibel,** berühmtes Kupferverk, in 5 grossen Bänden, mit **70** Kupfertafeln, (selten) nur Kr. 9,35. — Das **6te** u. **7** Buch Moses, Geheimnisse aller Geheimnisse, das ist magisch Geisterkunst, wort-u. bildgetreu nach einer alten Handschrift, des Papstes Gregor, deutsch, mit über 20 Tafeln, sammt wichtigen anhang Kr. 8. (Interessante Curiosität.) — **Eros,** Wörterbuch der Liebe, 2 starke Bde, A—Z. Kr. 7,60. — **Dr. Rozier,** die Heimlichkeiten u. Geschlechts-Verirrungen beider Geschlechter, 2) D. Geschlechtsleben aller Völker alter und neuer Zeit., Beides zusammen nur Kr. 5,35. — **Göthe's** Abhandlung über die Flöhe, Prachtausgb., mit 28 Abbildungen, (höchst interessant), Kr. 3. — **Casanova's** Memoiren, einzige, beste, vollständige **illustrirte,** deutsche Ausgabe in **17** gr. Bänden Octav, mit über **40** Bildern, elegant!!! nur Kr. 13,35. — **Hackländer's** Hausblätter, die Original-Romane, 4 grosse Bände, nur Kr. 4. — **Amerikanische Bibliothek** der interessantesten Indianergeschichten, Romane etc., aus Amerika, deutsch, von den besten Schriftstellern, ☞ **24** Octavbände, nur Kr. 8. **Amerikanische Bibliothek** n:r. 2, ebenfalls, jedoch andere interessante Werke enthaltend, **24** Octavbände, nur Kr. 8. **Beide** Sammlungen zusammen genommen, also ☞ **48** grosse Octavbände, **zusammen** nur Kr. 14,70. Werth über das Vierfache. — **Temme's** berühmte Criminalgeschichten, 10 Bände, mit Bildern, nur Kr. 4. — **Der Papstspiegel.** Leben und Treiben aller Päpste bis auf unsere Zeit, 3 Bände, mit colorirten Bildern, gross Format, nur Kr. 2,70. — **Interessante Unterhaltungs Bibliothek,** Romane etc. der beliebtesten Schriftsteller, **24** Bände, nur Kr. 8. (Werth das Sechsfache). — ☞ **Eine Jugendbibliothek,** bestehend aus 8 (**Acht**) Jugendschriften und Bilderbüchern, zusammen nur Kr. 4. — 1) **Naturgeschichlicher Bilder-Atlas** des **Thierreichs,** über **300** Abbildungen, Quer-Quart, 2) Der Jugendfreund m. Bildern, Beides zus. nur Kr. 2,70. — Die enthüllten **Geheimnisse** der **Freimaurerei** aus den Papieren eines alten Meisters, 2 Bände gross Octav, versiegelt Kr. 5,35. — 1) Der Hausfreund, 2 Jahrgänge mit Stahlstichen, 2 **Hamburg** in Licht und Schatten, Sittengemälde, von W. Bernhardy, 3) Gesundheitspflege für Familie und Haus, über 200 Seiten, Octav, elegant gebunden, ☞ Alle **3** zusammen nur Kr. 2,70.

☞ Geschäftsprincip seit länger als **20** Jahren. Jeder Auftrag wird sofort prompt, in gänzlich **completen fehlerfreien** Exemplaren unter Garantie effectuirt. Man wende sich daher **nur direkt** an die **Export-Buchhandlung** von

J. D. Polack in Hamburg.

Geschäftslocalitäten im eigenen Hause. Gänsemarkt **30** und **31**, dem Jungfernstieg gegenüber.

☞ **Bücher sind überall gänzlich zoll- und steuerfrei.**
Aufträge werden auch gegen Postnachnahme prompt ausgeführt.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN

i BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 63. Søndagen den 2. December 1877.

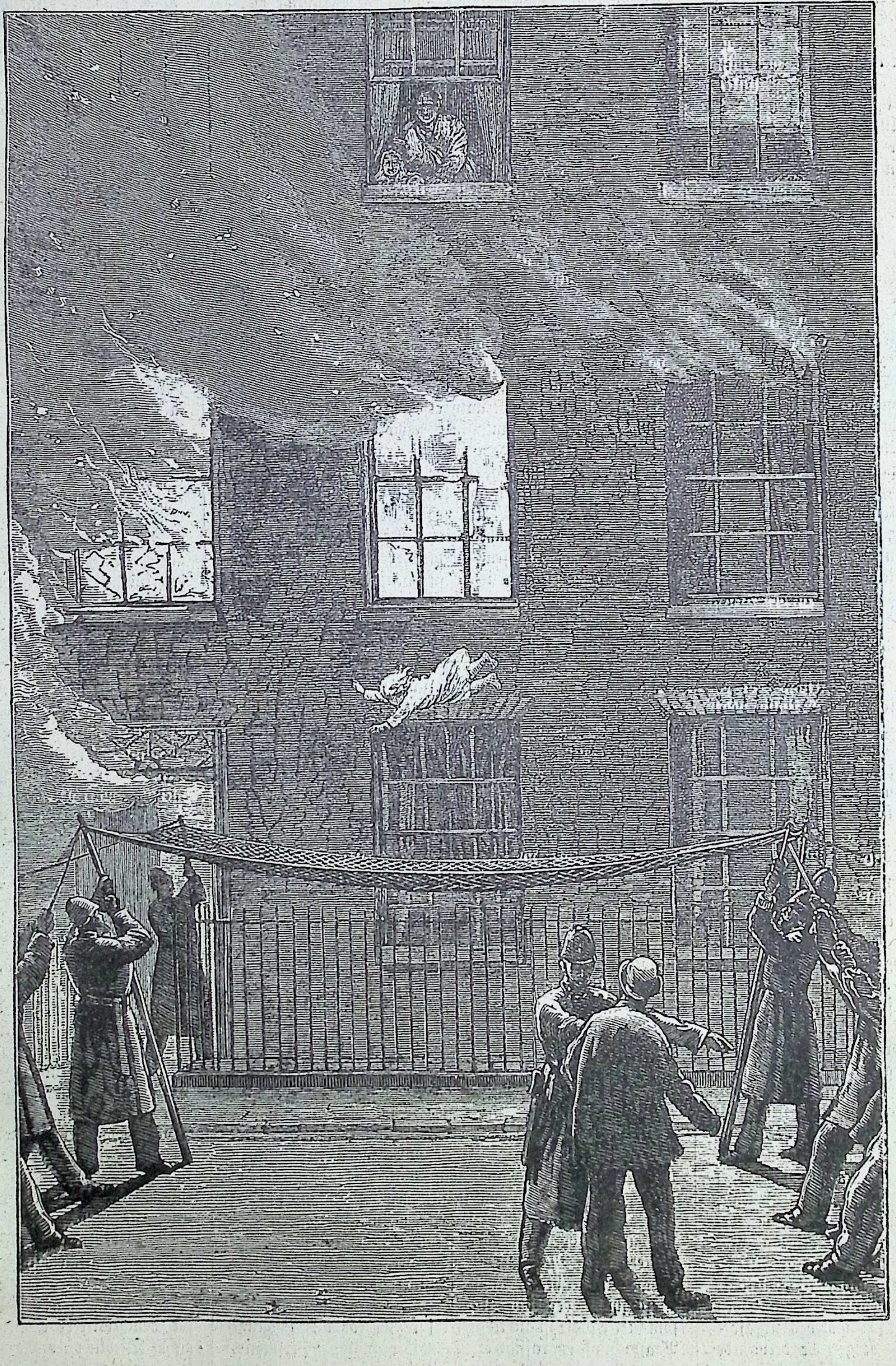
Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Henry Stanley.

Om kort Tid modtager forhaabenlig Englænderne med store Æresbevisninger den tidligere amerikanske Journalist og nuværende Afrikarejsende, Henry M. Stanley. I Løbet af 3 Aar har han banet sig Vej tvers igjennem Hjertet af Afrika. I November 1874 forlod han med 3 Europæere og 300 Mand Østkysten ved Zanzibar, d. 8. August d. A. kom han som eneste Hvide og med kun 115 Mand til Embomma ved Kongo og til Kabinda paa Vestkysten. Hovedresultaterne af hans enestaaende Expedition var Undersøgelse og Omsejling af Indreafrikas store Søer og Floder; men desforuden saae han mange mærkelige Væsner og Egne og hørte om endnu mærkeligere Ting. Med de Indfødte bestod han ialt 45 blodige Kampe, hans Folk gjorde hvert Øjeblik Mytteri, og Elementerne og Klimaet truede ham næsten ved hvert Skridt. Selv slap han dog derfra med Livet; men „i mit 35te Aar er jeg nu en gammel Mand," skriver han. Det er ingen Spøg at skaffe os Andre Oplysninger om et Gebet paa mindst 600,000 Kvadratmiles Størrelse eller at besejle Lualaba-Kongo indtil dens Munding; og saa maa man dog erindre, at Stanley har været en stærk Natur, energisk, modig, kløgtig, begejstret, samt (hvad han selv med en vis Stolthed omtaler) at han „aldrig har ødelagt sit Helbred ved Udsvævelser."

Folk, som ikke har læst Skildringen af hans første Rejse, gjør sig vanskeligt et Begreb om, hvad for et uendelig besværligt Foretagende, saadan en Opdagelsesrejse er. For det Første Forberedelserne. For hver 100 Mand, den Rejsende fører med sig, og for hvert Aar, han agter at blive borte, maa han have 15,000 Yards forskjelligartede Tøjer med sig; desuden over en Snes Sække Perler af en ti, elleve Slags, samt nogle Centner Kobbertraad af Tykkelse som Telegraftraad. Inde i Landet gaar Perlerne som Kobbermønt, Tøjerne som Sølvmønt, og Kobbertraaden som Guldmønt; men hos den ene Stamme „gjælder" kun sorte, hos en anden kun gule Perler, osv. Saa kommer de tusinde forskjellige Ting: Fødemidler, Kjøkkentøj, Baade, Tougværk, Tælle, Æsler, Sadler, Sejldug, Naale, Geværer, Ammunition, Tjære, Værktøj, Klæder' Medicin, Foræringer til Høvdingerne osv. — Altsammen i nøje bestemt Forhold: thi Overflod kan paa et saadant Togt blive ligesaa uheldig som Mangel. Alle de Handlende, man har at gjøre med, er dels forslagne, dels frækt naive Skurke; der er neppe En, som ikke søger at snyde paa enhversomhelst Maade. Alt det Indkjøbte skal saa pakkes i Baller paa kun lidt over 70 Punds Vægt; thi Mer kan en Mand ikke bære, og Transporten i disse Egne, hvor Hesten ikke lader til at kunne trives, og hvor man hverken kan faa Vogne eller Kameler, maa næsten udelukkende besørges af Negere, der skal betales i dyre Domme. Og saa er der Hvervningen af Ledsagerne. Paa den første Rejse havde Stanley to forhenværende Styrmænd med som en Slags Underbefalingsmænd; de drak sig fulde, da Afrejsen skulde gaa for sig, og gav deres Herrer blot altfor hyppige Beviser paa „den udannede Angelsachsers Uduelighed til at rejse og til at omgaas Folk af andre Racer". Under dem stod en sex „Trofaste", som i sin Tid havde fulgt Kaptajn Speke paa hans Opdagelsesrejse (den Ene fik 80, de andre 40 Dollars om Aaret), og under disse atter en Del Frivillige (til 36 Dollars om Aaret). En af de Trofaste havde i sin Tid været i Klammeri med en Soldat, og denne og et Par af hans Kammerater havde saa bundet ham op ved Haandleddene til en Gren, pint ham og ladet ham blive hængende i to Dage, hvorved Aarerne i den ene Haand var sprængte. Det giver allerede en lille Forestilling om „Tonen" i de mest civiliserede Dele af disse Egne.

Naturligvis er Forberedelserne langtfra ikke afsluttede hermed; tvertimod det Vigtigste og Værste staar endnu

Nye Redningsforsøg i Ildebrandstilfælde.

tilbage, nemlig det at skaffe sig det fornødne Antal Dragere. Bedraget og plyndret paa en uforskammet Maade bliver Expeditionens Fører altid; der kan kun være Tale om at slippe mer eller mindre naadigt og om ikke at faa Lov til at ligge og vente i halve Aar paa Betjeningen. Men sæt, at Alt endelig er i Stand, og at Expeditionen begiver sig paa Marsch indefter i Karavaner paa gjennemsnitlig en 30, 40 Mand og med en 8 eller 14 Dages Mellemrum mellem hver Karavanes Afmarsch: hvorledes tror man saa ikke Vanskelighederne og Besværlighederne taarner sig op! Følget gjør Oprør eller deserterer eller bliver sygt over en lav Sko; Stanley selv havde i 13 Maaneder 23 Feberanfald! Og saa Vejen, man skal frem ad. Hyppigt kan man selvfølgelig glæde sig ved en ejendommelig og farverig Naturs Skjønheder; men en Stund efter gaar det saa over en fugtig Jordbund, hvorfra der opstiger en næsten kvælende Stank, eller gjennem et Jungel, hvor den kvælende Luft driver Sveden ud ad alle Porer, hvor Torne river ikke blot Klæderne af Kroppen, men ogsaa Huden af Hænderne og Ansigtet, og hvor endelig en stærkt lugtende Plante slaar En mellem Næse og Mund og frembringer en brændende Fornemmelse som af Cayenne. Der kommer desværre baade Timer og Dage og Maaneder fler end nok, hvor man sander den Mands Ord, som sagde, at man befinder sig i Daarernes Paradis, naar man er paa Rejser. Og husk saa paa de vilde og farlige Dyr, der altid er parate til at forfriske sig med en Menneskekrop, og paa de farlige Steder, man maa passere; paa sin sidste Rejse f. Ex. har Stanley med Baad sat over 57 Vandfald, Katarakter etc. og derved mistet sin sidste hvide Ledsager samt 15 Mand. Og sluttelig er der de Indfødte. At Adskillige af dem heller ikke foragter Menneskekjød, veed jo Alle og Enhver; og selv om de nu ikke har valgt sig saa farlig en Yndlingsret, er der jo altid Anledning nok til Overfald og Udpresninger og Tyveri og Uforskammetheder, baade fra de mindre Stammers Side og i disse store, despotisk regerede Negerriger, som undertiden tæller 3, ja endog 5 Millioner Indbyggere. Paa en af sine Sejladser nu sidste Gang — det var i Lualabas næststørste Biflod — blev Stanley f. Ex. angrebet af en Flaade paa 54 Kanoer. En af dem indeholdt over 80 Folk til at ro; paa en Platform i Forstavnen stod 10 af de fornemste Krigere, 8 Styrmænd styrede med 10 Fod lange Roeskovle Krigsskibet, paa en bred Træbro, som løb fra For- til Bagstavnen opførte Høvdingerne deres Krigsdands, og hele den fjendlige Skare anfaldt Expeditionen saa rasende, at fire af dens Kanoer greb Flugten. — Selv om det ikke kommer til aabenlys Fejde, er der dog endnu et langt Spring til at vinde de Indfødtes uundværlige Bistand. Hvor let kommer man ikke trods al Forsigtighed til at lægge sig ud med dem. Da saaledes En af Stanleys Folk en Dag var ifærd med at rejse sit Telt og flyttede en lille Sten for at drive en Pæl ned, foer Landsbyens Høvding til, lagde Stenen tilbage paa sin Plads og tilkjendegav som sin bestemte Vilje, at der skulde den blive liggende. Under Stenen fandtes en lille tilskaaret Træpind, hvorpaa et Insekt var spiddet, som — skulde have været Aarsag i, at en af Landsbyens unge Koner var kommet for tidlig ned!

Disse Smaatræk maa være tilstrækkelige til at fremkalde en Forestilling ialfald om de smaa Vanskeligheder, Stanley har overvundet; naar Beretningen om hans nye Rejser udkommer, kan vi maaske fortælle Læserne Et og Andet om de store, han nu senest har faaet Bugt med. Foreløbig blot et Par Bemærkninger om ham selv. Han er aabenbart for det Første en modig Mand; bange lader han sig ikke gjøre, og om han end husker, at man kun har ét Liv at miste, husker han dog mindst ligesaa godt, at dristigt vovet er halvt vundet. Og saa er han saa mageløs praktisk, det vil sige, han forstaar at benytte baade Forhold og Personer paa bedste Maade. Revolveren falder let i hans Haand, naar det behøves; men han er saa langt fra at være opfarende, at han tvertimod besidder al en amerikansk Kjøbmands Evne til at være taalmodig, hvor der kan opnaas en Fordel. Fremdeles er han videbegjærlig og tilsidesætter under sin Higen efter Kundskab alle Hensyn til sin egen Person. Dør hans Hest, saa obducerer han selv Liget for at udfinde Sygdommen; og hører han om et Insekt, hvis Stik skal dræbe Kreaturer, lader han det med englelig Udholdenhed drikke sig en Rus i hans eget Blod for at komme paa Spor efter Følgerne. Bestemt, udrustet med en levende Uafhængighedssands og begavet med denne sjeldne Evne til tillidsfuldt og roligt at give sig en uvis Skæbne i Vold, har han Øje for Alt og Alle, og han er f. E. ikke saasnart kommet til Zanzibar, før han har et Forslag om at gjennemskjære en af Søen og en Havarm dannet Landtunge for saaledes at gjøre Byen til et sundt Opholdssted, — Noget, de derboende Konsuler aldrig havde tænkt paa. Kort sagt, han er som skabt til sin Opdagergjerning, uagtet hans Forberedelse til den har været Korrespondentvirksomheden ved et stort Dagblad.

„For enlige Personer".

Af —x—.

II.

Der bor her i Staden en Boghandler, hvis Hovedindtægt bestaar i at sælge røde Blyanter til mig. Jeg har nemlig den Skik at mærke med en rød Streg i Almanaken de Dage i Maanederne, hvor jeg har maattet forlade Hus og Hjem for at søge mig en ny Bopæl. I Almindelighed træffes Stregerne ved de første Dage i hver eller hveranden Maaned; men man finder ogsaa Dage midt i Maaneden forsynede med dette pinlige Mærke. Det gjælder for Exempel den 22. Oktober 1875. Jeg tager denne Datum, opsøger den i Indholdsfortegnelsen til min „Lidelseshistorie" og finder følgende usminkede og sanddru Beretning:

Paa en solvarm Eftermiddag i Slutningen af August viftede jeg Myggene bort fra mit Ansigt, medens jeg med et Uddrag af Adresseavisen i Haanden og stønnende som et Lokomotiv skjød en Fart af 1 Fjerdingvej i Timen henad Jagtvejen. Endelig naaede jeg Maalet: Jagtvejen Nr. 29, Mellembygningen. Jeg traadte gjennem Porten ind i Gaarden og opdagede tilvenstre en Bygning, der saae ud som en Aflægger af det store Forhus og havde en skuffende Lighed med et Driv- eller Lysthus; der fandtes ingen Bagbygning, og dog maatte det være Mellembygningen, da det ingen Konkurrenter havde til denne Betegnelse. Uden at fortabe mig i smaalige Betragtninger over det Ukorrekte i Udtrykket gik jeg gjennem den aabentstaaende Gadedør og kom ind i en Forstue. Det første Syn, der mødte mit Blik, var Reversen af en knælende Tjenestepige, der skurede Trapper med en Heftighed, som røbede, at hun enten var besjælet af en fanatisk Begejstring for denne Idræt eller i Aanden indbildte sig at opgjøre et gammelt personligt Mellemværende med en Uven. Hun vendte Hovedet om og fremviste et Fysiognomi, som, hvis det ikke var blevet nægtet den Velgjerning, hun i saa rigelig Maal lod blive Trappen tildel, sikkert vilde have antydet en heftig Sindsbevægelse. Derpaa skjænkede hun min Person den Opmærksomhed at lade sit Blik glide afsøgende fra min Hattepul ned til min Støvlesaal og, som en Slags Kontrol, samme Vej tilbage; men da hun ikke opdagede Noget af Interesse, vendte hun atter Hovedet om og optog med uformindsket Voldsomhed sit Arbejde. „Undskyld, jeg afbryder Dem, Jomfru — men er her ikke 2 Værelser tilleje?" spurgte jeg i en af Hensyn til hendes opirrede Stemning meget blid Tone. „Det kunde jeg se i Avisen; Urtekræmmeren boede paa Hjørnet. Jeg kunde passe mig selv og lade hende være i Fred." „Ja, men hvis jeg ikke tager fejl, staar det i Avisen: Jagtvejen Nr. 29, Mellembygningen — 2 Værelser — og dette er jo Mellembygningen?" sagde jeg konfererende med Extrakten og læggende saamegen Sagtmodighed i min Stemme, som det i en Fart var mig muligt at opdrive. „Naar jeg vidste det, hvorfor spurgte jeg saa? Vilde jeg tale med Frøken Bæverlo, saa boede hun, som Gud og Hvermand vidste, der (pegende paa en Dør). Men jeg ønskede formodenlig, at hun skulde springe op som en Kakerlak og smække Fløjdørene op for at melde mig? nej! Hun var Gudskelov ikke født igaar." At denne Oplysning med Hensyn til hendes Alder øjensynlig var stemmende med Sandheden, maa betragtes som en Guds Lykke for hendes Amme, da en saa tidlig modnet Uomgængelighed sikkert vilde have været en Kilde til megen Bekymring for denne værdige Dame. For ikke yderligere at vække Anstød, fløj jeg med en Dandserindes Behændighed, neppe berørende de skurede Trin, hen til den omtalte Dør, men undgik dog ikke, at Pigen i en mere dæmpet Tone udtalte en højst nedsættende Dom om „saadan en Herre" og endog lod falde Vink om, at min moralske Vandel i det Hele neppe var saa ren, som jeg gjerne vilde give det Udseende af. Jeg bankede paa: „Kom ind!" lød det i en skarp Tone, som gjorde det alt Andet end lysteligt at følge Indbydelsen. Jeg traadte ind i et net lille Dameværelse, udstyret med en Luxus af gaadefulde Nipsgjenstande, som røbede, at Besidderinden var belemret med en Række for andre Dødelige ukjendte Smaafornødenheder, samt af Malerier, udførte med den Frejdighed, der kun findes hos sande Kunstnere, og som sætter disse istand til at frigjøre sig for alle smaalige Paafund af en raffineret Tidsalder saasom Perspektiv, Skygge og deslige forkastelige Finesser. Det var derhos paa en sindrig Maade overladt Betragteren selv at udfinde, hvad Kunstværkerne skulde forestille, hvorved der etableredes en meget skarp Maalestok for Jagttagernes Skarpsindighed. Dufte af forskjellige Parfumer stredes om Herredømmet i Værelset: at „van Buskirs ægte, uforfalskede Haarbalsam" var stærkt repræsenteret, at Meublerne aandede „Esprit de Valdemar", og at „Orientens Blomst" laa paa Lur i et eller andet Skab eller Skuffe, var Kjendsgjerninger, som mit Lugteorgan strax slog fast. I Baggrunden af Værelset hvilte den mærkelige Dame, der kun kunde trives i en saa balsamisk Atmosfære — Bærerinden af det velklingende Navn Bæverlo. Naar jeg siger „hvilte", mener jeg, at hun sad tilbagelænet i en Flugtstol, fordybet i Studiet af et eller andet Værk og saa aldeles absorberet af dette, at hun ikke havde bemærket min Indtræden. Var det Byrons Digte, Mad. Mangors Kogebog eller Mynsters Betragtninger? Ingen Bevægelse i hendes Træk røbede det, hun læste med rolig, lidenskabsløs Interesse, befandt sig øjensynlig ikke i nogensomhelst extraordinair Sindsstemning og bemærkede mig som sagt ikke. Nu kunde maaske en paastaaelig Person insinuere, at dette kun var hyklerisk Forstillelse, og fremsætte den Anskuelse, at ingensomhelst anden Gjenstand i Værelset vilde ladet sig formaa til under nogen Betingelse at opfordre mig til at komme ind. Men selv om dette indrømmes, er Intet bevist; thi i vor forunderlige Tidsalder kunde den skarpe Tone, jeg havde hørt, meget vel være et spiritistisk Fænomen, maaske endog et ganske almindeligt. Naar jeg derfor nu bemærker, at Frk. Bæverlo's Ansigtstræk forekom mig noget skarpe, maa denne Skarphed paa ingen Maade bringes i Forbindelse med den, der vedrørte Lyden, men kun opfattes som en Ejendommelighed ved Frøkenens Fysiognomi, der var en aldeles privat Sag, og hvorfra der ingenlunde kunde drages Slutninger med Hensyn til hendes aandelige Fysiognomi. Naar jeg derpaa røber den Hemmelighed, at Frk. Bæverlo's Legemsbygning var noget knoklet, da er det et saa betydningsløst Moment, at det vilde være grusomt af den Grund at nægte hende hin Beundring for Legemsskjønhed, hvorpaa enhver Dame har et retsgyldigt Krav. Naar jeg dernæst med uskrømtet Glæde beretter, at Frk. Bæverlo's Læber var røde som Havets Koraller, at hendes Haar og Øjenbryn var af en intensiv sort Farve, og hendes Tænder blændende hvide — da vilde det være hensynsløst samtidigt at mindes, at Industrien i vor Tid har taget et Opsving, der har gjort Damernes Toilette til en Labyrinth af Hemmeligheder, som det granskende Øje forgjæves søger at udforske. For at fuldstændiggjøre Kataloget over Frøkenens Yndigheder maa jeg tilføje, at hun, hvad hendes Lokker angik, havde givet efter for hin Digterens indstændige Anmodning om at lade dem „flagre, som de vil", en Frihed, som de havde benyttet til at antage den indsmigrende Form af Krøller (hvor smukt og betænksomt!) for i stor Fylde at bølge ned over hendes Skuldre; nogle enkelte havde misbrugt denne Frihed til at snige sig om paa hendes Barm, og en af disse gjenstridige Lokker havde i det Moment, jeg omtaler, nydt den misundelsesværdige Lod at opfanges af Damens aandsfraværende Haand, for at fastholdes mellem de omtalte mælkehvide Tænder. Jeg berører denne lille Omstændighed, fordi den kaster ligesom et ungdomsfriskt Skjær over det hele gaadefulde Billede af den Intet anende Jomfruelighed.

At synke hen i stille Beskuen af dette underfulde Syn, var fristende. Jeg modstod dog, fulgte Pligtens Røst og rømmede mig. „Gud," udbrød Damen, idet hun foer op, „Gud, hvem er det? O, min Herre," vedblev hun, idet hun rødmende slog Øjnene ned — „hvor De gjorde mig bange! — Undskyld, jeg — jeg bemærkede Dem ikke, jeg — o, mine Nerver — Himmel, hvilken pinlig Situation, —" hun ransagede omhyggeligt Gulvtæppet, som om hun stykkevis opsamlede Ordene. Det er min faste Overbevisning, at Frk. Bæverlo paa dette Tidspunkt omgikkes med den Tanke at illustrere sin Angst ved en Besvimelse og overvejede, hvilket Meubel hun skulde give Fortrinet ved denne festlige Lejlighed. Situationen var imidlertid virkelig bleven noget pinlig for mit Vedkommende. Paa Stikordet „Gud" var nemlig med et Meteors Hurtighed en lille spansk Terrier dukket frem fra et underjordisk Tilholdssted under Bordet. Opløftende et Krigsskrig foer dette interessante Dyr løs paa mig med den umiskjendelige Plan at sønderrive mig, inden jeg fik Tid til at begaa en Forbrydelse. Forgjæves gav jeg den de ommeste Navne og gjennemgik Registret fra „Perle" til „Uncas", forgjæves prøvede jeg Trylleformlen „Kom saa, gamle Dreng, kom saa!" — den var hverken tilgængelig for Smigrerier eller Bevisgrunde, den kjendte sin Pligt, og et Øjeblik efter var jeg indviklet i en haabløs Kamp til Forsvar for mine nye Nankins Unævnelige. Det

var uden Tvivl den Betragtning, at jeg paa Grund af min overhængende Livsfare var afskaaret fra at opfange hende i mine Arme, der bragte Frøkenen til at opgive Besvimelsen til Fordel for mit nye Sommertøj. Hendes vilde Beskytter blev under lydelig Protest lænket ved et rødt Baand til Bordbenet, hvorfra den, uden at føle Sorg over sin Opførsel, vedblev at holde skarpt Udkig med Stimandens Bevægelser, rede til, naar jeg begyndte at iværksætte mine lumske Hensigter, at styrte sig over mig eller omkomme under Forsøget. Først nu fik jeg Lejlighed til at forklare min spøgelseagtige Tilsynekomst og Grunden til mit Besøg. Rødmen fra Frøkenens Side: jeg maatte undskylde, hun havde endnu ikke ganske forvundet sin Skræk; det ene Værelse laa her ved Siden af — dersom hun turde ulejlige mig. Der indtraf nu ved Passagen af Døren det mærkelige Tilfælde, at vi Begge samtidig betoges af en Høflighed, som ikke tilstedte Nogen af os at gaa først igjennem den, at vi Begge samtidig indsaae det Usandsynlige i nogensinde at ankomme til det andet Værelse, dersom denne Høflighed ikke overvandtes, og at vi Begge samtidig overvandt den, hvad der, da Døraabningen ikke var beregnet paa en saadan Eventualitet, fremkaldte en let momentan Berøring. Virkningen var magnetisk. Frøkenen rødmede, anklagede sine Nerver, begyndte at skjælve og tabte naturligvis sit Lommetørklæde paa Dørtærsklen. Atter den samme ulykkelige Samtidighed, da vi skulde bukke os efter det, og en ny deraf flydende flygtig Berøring. Virkningen var lammende — og i en Tilstand af den yderste Bestyrtelse ankom Frøkenen til det andet Gemak. Det er senere blevet mig klart, at Passagen af dette skæbnesvangre Dørtrin blev, om jeg saa maa sige, et Vendepunkt i Frøkenens Følelsesliv, og at der ved den Lejlighed foregik vigtige Begivenheder i hendes Hjerte. — Da Værelset indeholdt saamange Bekvemmeligheder, som jeg overhovedet kunde vente at faa tilskjødet for en rimelig Betaling, lejede jeg og flyttede ind et Par Dage efter.

(Fortsættes.)

Den russisk-tyrkiske Krig.

Mellem Slagene.

„Er der noget Nyt fra Krigsskuepladsen? spørger man sine Bekjendte, som sidder med den nyeste Avis i Haanden, og Ens Bekjendte svarer ufravigeligt mindst de sex af Ugens syv Dage: „Nej, ikke Spor af Mærkeligt — der er slet Ingenting af Interesse!“ Denne skjønne Kamp for „Civilisationen“ viser blandt Andet sin civiliserende Indflydelse deri, at den hos alle Tilskuerne svækker de humane Stemninger, Medfølelsen med de Lidende. Hvis det under fredelige Forhold rygtes, at en stakkels Enke i Borger- eller Adelgade ikke har havt Noget at spise i et Par Dage, eller at et Barn er frusset ihjel, løber det ialfald en hel Del Mennesker koldt ned ad Ryggen og dog samtidig varmt op til Hjertet; eller hvis der fortælles i Bladene om et forladt lille Skibsmandsskabs Kvaler, lægger mer end én Pande sig i alvorlige Folder. Nu derimod er Publikum hærdet mod den Slags Sentimentalitet; naar der ikke netop sker noget Vældigt, glider den Læsendes Øje sløvt hen over Beretningerne, og selv de store, mest rædselsfulde Tildragelser opfattes af Mangfoldige halvvejs som et prægtigt Spektakelstykke. Om der hver Nat fryser en halv Snes Krigsfanger ihjel, eller om nogle Tusinder akkurat faar saa Meget at spise, at de ikke kan faa Lov til at dø, — hvem ynkes længer over Sligt? "Det er saa Krigens Gang" — og dermed gaar man fra Suppen over til Fisken eller Stegen ved det hyggelige Middagsbord. Her er et Brudstykke af et Brev fra en russisk Officer; læs det og se selv, om det efterlader noget dybere Indtryk. „Højst uhyggelige Kvarterer, afskyeligt Vejr, hvor det er fuldstændigt umuligt at holde sit Tøj blot nogenlunde tørt, ensformig, yderst tarvelig Mad, hvis Hovedbestanddele er Ærtesuppe og Grød, dertil streng Vagttjeneste og som særlig Adspredelse tilbørlig Beskydning fra Kanoner og Geværer af alle mulige Arter — det er den sædvanlige Dag- og Nattetilværelse. Hvordan en Seng ser ud, kan jeg knap nok huske, for jeg har ikke set en saadan siden Midten af Juli; og det forekommer mig næsten at være en komplet Umulighed, at et Menneske kan lægge sig til at sove, undtagen med lange, med Tran eller Tjære indgnedne Støvler paa Benene, med en som oftest dyngvaad Kappe over sig, den skarpe Sabel ved Siden og Revolveren i Brystlommen.“ Ikke sandt, det har jo Intet at sige; og dog — hvis Lieutnant Petersen eller Christensen, som De, Frøken, kjender saa godt fra Ballerne, — hvis han fortalte Dem om slige Lidelser i Fredstid, hvor vilde Deres smukke Øjne da ikke faa et bedrøvet og medlidende Udtryk! — Mod Død og Massemord er Folk ligefrem blevet pandsrede. „Er der nogen Efterretning fra Shipkapasset?“ spørger man f. Ex., og Svaret fra Ens Bekjendte lyder: „Ikke det, Gud har ladt skabe. Meget høj Sne (det maa forresten ikke være rart for Soldaterne) . . . en Transport, som søgte op ad en stejl Klippevej, styrtede ned i Afgrunden (hm! det er ogsaa Noget at skrive om!) . . . en russisk Granat har sprængt et tyrkisk Krudtmagasin i Luften, hvorved en tydskfødt Pascha og nogle Soldater mistede Livet, . . . nej, ikke Spor af Mærkeligt!“ Kampe, hvor et Tusind Mennesker er blevet gjort til Krøblinger eller Lig, og hvorved en tre, fire tusinde Familiers Lykke er blevet tilintetgjort, tæller slet ikke med; og Mandefald paa over ti Tusinde gjælder knap saa Meget for den offenlige Medfølelse, som om Digter Henriksen en skjøn Dag nødes af en afgjørende Hændelse til at høre op med at sige i slette Vers, hvad ti Tusinder har tænkt og sagt smukkere og bedre længe før ham.

For dem, som mener, at Menneskehedens og det enkelte Samfunds Fremtidslykke beror derpaa, at Alle vænnes til at bryde sig ikke en Døjt om Menneskelykke og Menneskeliv, — for dem er Alt dette jo meget lysteligt. De derimod, som venter alt virkeligt Fremskridt af netop de Følelsers videre Udvikling, som „Civilisationskrigen“ gjør sit Bedste for at svække, kan just ikke faa det store Krigsbillede til at præsentere sig i et saa smilende Sollys. Og hvad der vel næsten er det Allerværste — særligt hos de Kæmpende lader Krigen til at udklække højst betænkelige Stemninger og Aandstilstande. Læs lidt videre i den ovenfor nævnte russiske Officers Brev, — men læg først Mærke til, under hvad for Omgivelser hans Fortælling spiller. Som man veed, gik den „jernhaarde“ Osman Pascha for nogen Tid siden ind paa at lade en Del Lig begrave, som laa og raadnede efter de tidligere Kampe paa Terrænet mellem de russiske Forposter og de tyrkiske Skandser. Vor Officer fik Ordre til med sit Kompagni at bortskaffe de russiske Lig, og „altsaa marscherede jeg strax af med mine Soldater, der var udrustet med Øxer, Baarer og Jernhager paa lange Stænger. Jeg tog en Flaske Brændevin med og noget Opodeldok, for det Tilfælde jeg skulde besvime af Stanken. Og jeg trængte virkelig til begge Dele; thi skjøndt jeg har gjort fire Felttog med, — noget saa Gyseligt har jeg aldrig hverken set eller . . lugtet. Paa en Mark af vel en Fjerdingvejs Længde og Bredde laa omtrent 5—600 Menneskelig og 50—60 Kadavere af Heste, i alle mulige Stadier af Forraadnelse. I to rædselsfulde Timer maatte jeg opholde mig her. De russiske Soldater forrettede imidlertid med forbavsende Ligegyldighed deres Arbejde. Saavidt Uniformer eller Vaaben tillod at skjelne mellem de Faldne, blev de Lig, der ansaaes for russiske, slæbt, eller — hvor dette (som oftest) paa Grund af den vidt fremskredne Forraadnelse var umuligt, — med de lange Hager trukne hen til en stor og dyb Grube, puffet ned i den og saa tildækket med Jord.“ Under disse Omgivelser træffer han nu sammen med den Major, der førte Befalingen over den udsendte tyrkiske Kommando. „Det var en statelig ung Mand paa knap 25 Aar, som talte flydende Fransk, og som havde opholdt sig 1 Aar i Berlin, samt et halvt Aar henholdsvis i Wien og Berlin. „Til hans Forbavselse tiltalte jeg ham saa paa Tydsk, og han svarede mig i samme Sprog. I Berlin havde Operaen og især de store Balletter behaget ham mest, men allermest dog Ballerne i de store Dandselokaler med deres elskværdige kvindelige Gjæster. Det var dog et ejendommeligt Træf, at en tyrkisk og en russisk Officer skulde i Skandserne foran Plevna passiare ganske kammeratligt sammen om det Krollske Theaters Balletnymfer og lignende „lette“ Personligheder. Jeg forærede ham mine sex sidste gode Cigarer, og han gav mig til Gjengjæld et Etui med parfumerede Mastix-Pastiller, som det virkelig var yderst velgjørende at tygge paa i denne gyselige Atmosfære; og saa skiltes vi med et Haandtryk.“ Og hvad der er endnu mere karakteristisk, samtidig fortæller den russiske Officer om en Fægtning, hvori han i hine Dage deltog. „Jeg selv havde en Tvekamp med en stor og stærk tyrkisk Underofficer, som trængte rasende ind paa mig. Han affyrede to Revolverskud, og den ene Kugle rev mig Huen af Hovedet, den anden slog ned i Jorden ved Siden af mig. Men det var ogsaa de sidste Skud, Muhammeds ædle Søn kom til at gjøre i dette Liv. Jeg samlede al min Fægterdygtighed og gav min Modstander et saa vældigt Kvarthug over hans med en rød Fez bedækkede Hoved, at han øjeblikkelig styrtede om og strax kunde komme til at nyde det tyrkiske Paradises evige Glæder med de 10,000, i uforgængelig Skjønhed prangende Houris“.

Monstro nogen Hr. Sørensen har fortalt med større gemytlig Ligegyldighed om, hvordan han en Aftenstund „slog til Tyren“ ude i Tivoli?

I St. Petersborg og i Konstantinopel er imidlertid ikke blot Sorgen, men ogsaa Manglen og Misfornøjelsen i frodig Væxt. Paa det sidste Sted iler Sultanen om paa Hospitaler og til Revuer over Borgervæbningen, eller han dekorerer egenhændigt Invaliderne. Og i Kafé chantant'erne lytter en begejstret Skare Hjemmesiddere til armeniske og franske Kunstnere, som foredrager en Akt af — „Madam Angots Datter“, eller de lader en fransk Sangerinde i grøn Kjole, med en tyrkisk Standart i Haanden og Halvmaane baade for og bag, fejre Plevnas Hæder under endeløse Dakaporaab. Naar det krigsglade Publikum saa gaar hjem derfra, kan det se ligge og vride sig paa Gaden en eller anden Fattig, som ikke vil tage mod Almisser i Penge, men skriger paa — Brød! Og det Altsammen er Frugter af — moderne Civilisationsbestræbelser.

Den franske Bonde.

Af H. Taine*).

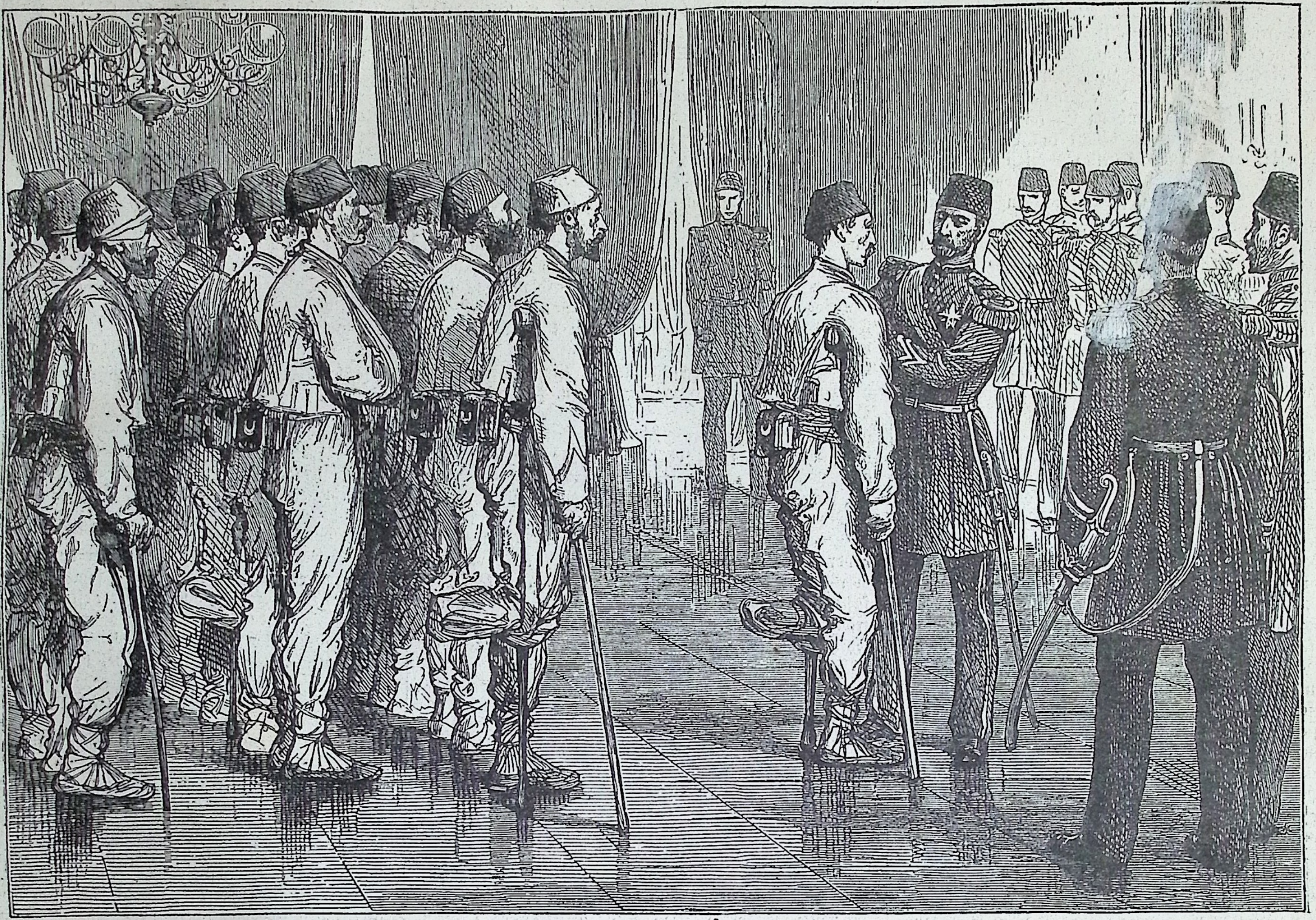
Hr. Hamerton er Englænder, Landskabsmaler, en god Iagttager og en god Skribent, som efterat have giftet sig med en fransk Dame har slaaet sig ned i Nærheden af Autun og nu har boet der i flere Aar. Han beskriver, hvad han har set „rundt omkring sit Hus“, deri bestaar hans Bog; og det er en oprigtig Bog, skrevet uden Fordomme, ligesaa oplysende for en Franskmand, som for en Fremmed . . . Jeg skal kun udskille to Kapitler, de, som handler om Bonden. Nu, da den almindelige Stemmeret funktionerer frit og regelmæssigt, ligger Hovedvægten her: af ti Millioner (franske) Vælgere er omtrent syv Millioner Landboere, og af deres Oplysnings-Standpunkt, af deres Forestillingers Beskaffenhed afhænger deres Stemmegivning. Intet kan være vanskeligere end at trænge rigtigt tilbunds i deres Aandstilstand; skal man være nøjagtig, saa veed vi slet ikke Besked om den: vi veed hverken, hvad de tænker, eller hvorledes de tænker. Jeg har mangfoldige Gange efter en politisk Afstemning søgt ude i Landsbyerne at begribe Valgets Mekanisme, at gjætte mig til, hvorfor de, af to lige ubekjendte Kandidater, hellere valgte den Ene end den Anden, og at opdage, hvem der var de egenlige Ledere, om det f. Ex. var Dyrlægen eller Gjæstgiveren eller Skolelæreren eller Formanden for Brandkorpset eller Notaren eller Sognepræsten: men det er aldrig lykkedes mig. Paa alle disse Punkter har vi kun vage Gisninger eller Anelser; vi burde have fra en tyve, tredive Distrikter en kløgtig Mands, en gammel „Indfødts“ Undersøgelser desangaaende. Hr. Hamertons strækker sig kun til det øvre Bourgogne, men rækker, forekommer det mig, meget længere.

Ifølge vor Forfatter er den franske Bonde eller ialfald den Del af Bønderne, som han har iagttaget i sit Nabolag, ingenlunde den store Klodsmajor, som hans Kollega, Landskabsmaleren Millet har fremstillet paa sine Billeder. „Bønderne, siger han, er ubegribelig uvidende, men meget intelligente. Deres Manerer er fortræffelige; de har en skarp Iagttagelsesevne, megen Takt og en vis Finfølelse . . . Dersom I indlader Eder med dem ude paa Marken eller i deres Hjem, giver de sig til at passiare i Ro og Mag og yder deres særdeles anselige Bidrag til Underholdningen, med en tiltalende Blanding af Værdighed og fredsommelig Malice.“ Der er en „uhyre stor Forskjel“ paa dem og en Bonde fra Grevskabet Kent (i Storbrittanien). „Efterat jeg havde levet sammen med franske Bønder, kom jeg til at tilbringe en Uges Tid i en Landsby i Kent og søgte nu der at trænge ind i en Bondes Hjerne.“ Det var umuligt at slippe derind; Indgangen var spærret ved en tyk Mur af dvask Stupiditet. „Hodge (Betegnelse paa Bonden) lod ikke til at antage, at nogensomhelst Udvexling af Ideer mellem ham og mig kunde være til Nytte for Nogen af os, og jeg gik hurtigt over til Hodges Mening. Tal til en fransk Bonde, og han vil gaa ind paa Eders Synsmaade, dersom han kan; tal til Hodge, og han vil stirre paa Eder med store og dvaske Øjne.“

*) Den berømte Forfatters Artikel vil, ialfald delvis, formentlig have Interesse ogsaa for tænkende Læsere i Danmark. Da den fremkom, vakte den en stærk Storm i den franske demokratiske Presse, men det blev ved lutter Fraser, der forsøgtes intet Modbevis, og man gjorde ikke engang den nærliggende Indvending, at baade Hr. Hamerton og (navnlig) Taine maaske har været for raske til at drage almengyldige Slutninger.

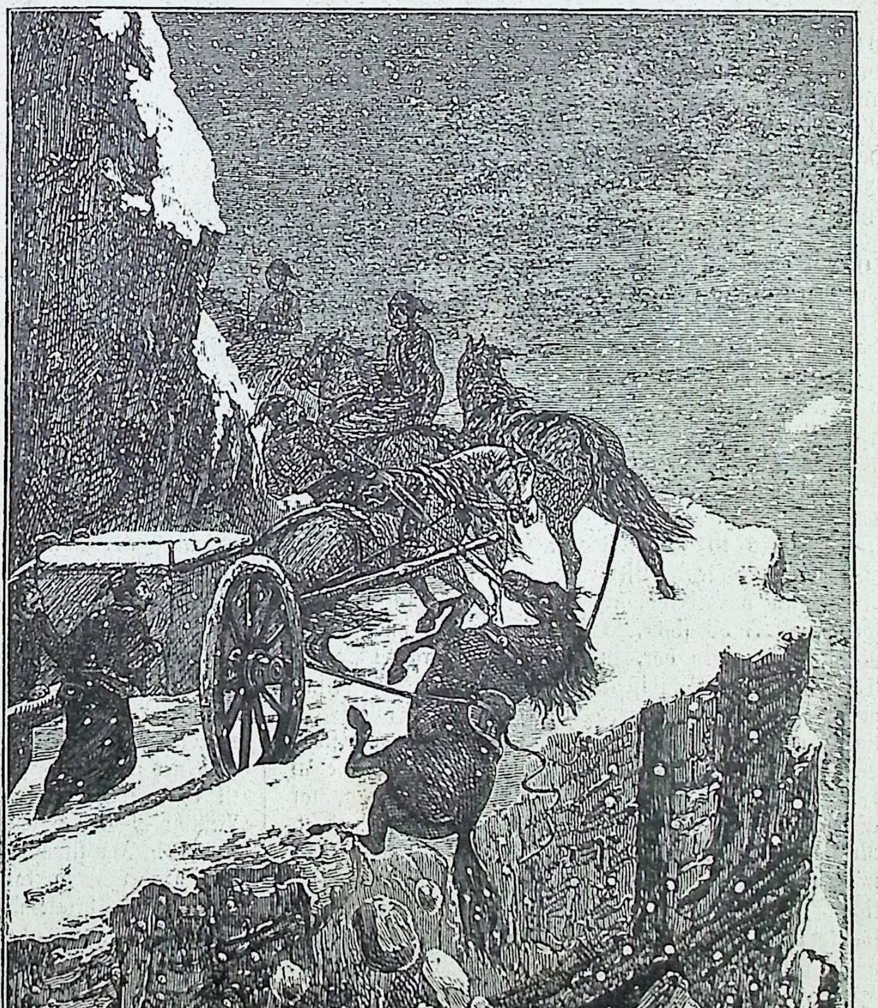
Stanley og hans Rejsefæller i Cabenda paa Afrikas Vestkyst.

Sultanen dekorerer saarede Soldater.

I en tyrkisk Kafé chantant.

En farlig Vej i Shipkapasset.

Men saasnart den franske Bonde kommer udenfor sin snevre Kreds, mangler han al rigtig Opfattelse, ligesaa forstandig og vel underrettet han er, naar det drejer sig om lokale, ligesaa vild paa Karethen er han, naar det gjælder offenlige Anliggender. Hans eneste Oplysninger er de Rygter, som han hører hver ottende Dag paa Torvet; disse Rygter udbreder sig med en forbavsende Hurtighed og Ensformighed; og de er næsten altid Myther. Det siger kun Lidt, at de er meningsløse; den af den folkelige Fantasi omdannede Nyhed fæster sig saa meget desto bedre, og naar den først engang har slaaet Rod, formaar Ingen at rykke den op igjen. „Englænderne antager, siger Hr. Hamerton, at de franske Bønders Aand er fuldstændig i de katholske Gejstliges Magt; men det er langtfra ikke Tilfældet. Bonden tror kun sig selv; jeg har tidt talt med Præster om det Forhold, og de har forsikkret mig, at de var absolut afmægtige overfor de Rygter, som udgjør Landboernes Nyheder." Her er et slaaende Exempel. Under Krigen 1870—71 var det en almindelig udbredt Tro paa Landet, at Præsterne var den preussiske Regerings Agenter, og at de sendte Udbyttet af deres samtlige Kollekter til Preussen. Grunden til dette Rygte laa i et andet Rygte, som havde været udbredt et eller to Aar iforvejen, i Anledning af den anden Besættelse af Rom ved franske Tropper; ifølge Bondens Forklaring havde Paven i Sinde at opkaste sig til Konge i Frankrig, og Napoleon III havde saa sendt en Armé til Rom for at tvinge ham til at holde sig rolig. Heraf sluttede man nu i 1870, at Paven, Kejserens Fjende, bestemt maatte være Preussernes Forbundsfælle. Men hvordan var saa den første Fabel angaaende Paven opstaaet? Ved at søge omhyggeligt efter, siger Hr. Hamerton, fandt vi Kilden, som var: de med Pavens Billede stemplede Tyvesous'-Stykkers Værdiforringelse. Det romerske Pengemarked havde oversvømmet Landet med disse Mønter, og der var ingen Bonde, som ikke havde adskillige af dem blandt sine Sparepenge paa Bunden af en Gryde eller i en gammel Strømpesok. Pludselig falder disse Mønter, som var af simplere Legering, to Sous pr. Franc i Værdi, og Intet er føleligere for Bonden end sligt et Tab. „Hver Gang Skatteopkræveren eller Kjøbmanden fradrog de to Sous, saae han paa Pavens Billede, og fra nu af dukkede Erindringen om dette venlige Præsteansigt aldrig op i hans Hukommelse, uden at det vakte samme Stemning, som vi gribes af ved Synet af en Gavtyv, der har taget os ved Næsen." Saaledes opstod da hin Legende: Paven er Frankrigs Fjende, han vil være fransk Konge; han har sluttet Forbund med Preussen, følgelig er alle Præsterne Forrædere og Fjender.

Her ser man da, paa hvad Maade Bondens politiske Ideer dannes; og man skjønner, at de unddrager sig al Berigtigelse. Til Syvende og sidst skal den franske Landbostand nok vide at styre sig selv og puffer alle Styrere til Side. I hele fire Aar, fortæller Hr. Hamerton har Legitimisterne gjort deres Bedste for at opkaste sig til Herre over Bøndernes Stemmegivning, og deres Agenter har været valgt fortræffeligt: det har nemlig været Damerne og Præsterne. „Der er omtrent 50,000 Præster i Frankrig og mindst 100,000 Damer," som har arbejdet i denne Retning, Hver paa sit Territorium, i Landsbyerne, ved at gaa omkring i Husene, passiare med Konerne, kjærtegne Børnene, disputere med Mændene og ved overhovedet at anvende al deres Indflydelse. Men det har Intet nyttet. „I vort Nabolag er baade Gejstligheden og Aristokratiet yderst mægtigt", overordenligt antirepublikansk, — og alligevel har Landet bestandig valgt republikanske Kandidater, endog ved de rent lokale Valg, som naar der f. Ex. skulle vælges til Generalraadet. „I kan søge ud i de mest affides liggende Bjergegne, hvor man skulde mene, at Præsten og Adelsmanden udøvede en absolut Autoritet, og I vil finde, at Bonden stemmer imod Eder. Nord for hvor jeg bor, en Times Vej derfra til Vogns, ligger der et Bjergdistrikt, en Plet Land helt skjult mellem dybe Dale, og med den fredeligste af alle fredelige Landsbyer til Valgsted; der var der ved sidste Valg til Generalraadet to Kandidater. Den Ene af dem var ældste Søn af en kongeligtsindet Adelsmand, af en anset Mand, stor Ejendomsbesidder der i Nabolaget, Repræsentant for en gammel Familie, meget dygtig, ikke mindre ærgjerrig, og som havde vist Befolkningen vigtige Tjenester; den unge Mand selv var elskværdig og folkelig, høj, smukt skabt, Officer i Mobilgarden og meget afholdt af sine Folk, som alle var der fra Egnen. Han var just, hvad man i England vilde kalde en ypperlig Kandidat for Landboere: en populær ung Mand, støttet af al mulig Slags Indflydelse, deriblandt Præstekabets. Den anden Kandidat var en forhenværende Notar, som boede i en af Bjerglandsbyerne, Republikaner af Princip, moderat, men bestemt, energisk og afskyet af Præsteskabet formedelst sine politiske og religiøse Anskuelser; paa disse sine Anskuelser havde han aldrig lagt Skjul, ikke engang under Kejserdømmet. Da der var blevet stemt, viste det sig, at den unge Greve, som støttedes af Aristokratiet og Præsteskabet, kun havde faaet 700 Stemmer, medens Notaren, som modarbejdedes af Aristokratiet og Præsteskabet, havde faaet over 1200." **Det kommer af, at Bonden husker sin Faders og sin Bedstefaders Beretninger; han er bange for,** at det gamle Regime skal vende tilbage med Hoveriet og Tienden. Alle de Fordele, Adelsmanden indrømmer ham, alle de Prædikener, Præsten holder for ham, al den Elskværdighed og Godgjørenhed, Damerne viser ham, er ikke istand til at bringe ham paa andre Tanker; hans Synsmaade er fix og færdig, er sænket, som noget Nedarvet, umaadeligt dybt ned i hans Aand. Der maa flere Aarhundreder til at rokke den, thi der har behøvedes flere Aarhundreder til at bygge den op; de daglige Samtaler og øjeblikkelige Begivenheder gaar hen over den uden at naae ned til den. — **Det er** hos Bonden de to Kilder til Tro: paa den ene Side Traditionen, som overleveres, paa den anden Side Rygtet, som udbreder sig; paa den ene Side de Gamles „efter hvad man siger", som man gjentager om Aftenen, paa den anden Side Gadernes „efter hvad man siger", som man hører paa Torve og Markeder. Naturligvis omdannes og voxer alle disse „efter hvad man siger" i den uopdyrkede Hjerne, som modtager dem; **der** bliver enhver Sandhed til en Legende. Ingen af vore Ideer fæster Rod i denne primitive og haarde Jord; Intet trives der, undtagen de gamle Stubbe af Aarhundredes Fordom og disse pludselige Udslag af Meldrøjer, som lig en epidemisk Skimmel udbreder sig i Løbet af faa Dage over alle de underste Samfundslag.

(Sluttes.)

Robert E. Cooper jun.

(Sluttet.)

Det var en mild Septemberaften. Vinduerne i den Syges Værelse stod aabne. Man hørte de gamle Træer suse, som stod omkring Huset; fra det Fjerne lød Fiskernes korte Skrig og Raab, naar de i deres tunge Baade drog forbi den stejle Klippekyst nede paa Havet. I en nærliggende Villa spillede et japanesisk Pigebarn sit Lands Cither og sang dertil. Alle disse Lyde smeltede harmonisk sammen til en fredelig, søvndyssende Melodi. Der kom en besynderlig, dump Træthed over Cooper. Han lukkede Øjnene. — Saa lød der raske Hovslag, — og det blev igjen stille; en Hest var standset udenfor Villaens Dør. Et halvt Minut efter traadte den japanesiske Tjener ind i Sygeværelset og spurgte „Herren", om han vilde modtage Hr. Gardener.

— Bed ham komme ind, svarede Cooper.

— Det gjør mig ondt at se, at De er syg, sagde Gardener, og traadte hen til Sengen. — Hvordan befinder De Dem idag, Hr. Cooper?

— Jeg er en Smule angreben, svarede den Syge.

— Hvordan har De det? Lad mig engang se paa Dem. (Han mønstrede opmærksomt den ungdommelige, kraftige Skikkelse. Saa sagde han med et stille Smil:) De ser godt ud. Det glæder mig.

Gardener havde talt med Webster, strax efter at han var kommet, og havde begivet sig ud til Cooper i en aldeles bestemt Hensigt.

— Hr. Cooper, begyndte han hurtig og resolut som En, der ikke vil lade sig afbryde og vil sige helt ud, hvad han har paa Hjerte: — undskyld, at jeg uden at være opfordret af Dem giver mig til at tale om Deres Sager. Jeg er rig. Jeg disponerer over hele min salig Faders Formue. Jeg er kommen tilbage til Yokohama for at anbringe en Del af min Kapital her. — Jeg veed, Hr. Cooper, at De endnu har enkelte Kreditorer. Tillad mig at gjøre Deres Stilling lidt mindre indviklet. Lad mig blive Deres eneste Kreditor; disponer hos mig over den Sum, De har Brug for til at dække hele Deres Gjæld med. Viis mig den Venlighed, Hr. Cooper . . . behandl mig som en Ven, Cooper! Jeg tilbyder Dem intet Andet, end hvad enhver Hædersmand tør modtage af en Ven: et Laan, som De kan betale mig tilbage, og som jeg kan forstrække Dem med, uden at det i mindste Maade generer mig. — Hører De, hvad jeg siger, Hr. Cooper?

Cooper laa ganske stille; men Erasmus Gardener kunde se i Tusmørket, hvordan store, klare Taarer faldt paa de afmagrede Kinder og trillede langsomt ned.

— Hvormeget skylder De endnu bort, Hr. Cooper?

— Erasmus Gardener, sagde Cooper næsten uhørligt: — De er . . . han stammede, som om han ledte efter Ord: — De er en Gentleman!

— Hvormeget skylder De bort endnu, Hr. Cooper?

— 7560 Dollars foruden Renter à 6% per annum, fra 1 April a. c.

— Vil De give mig Lov til at laane Dem dette Beløb til samme Rentefod?

— Men hvad Sikkerhed kan jeg stille?

— Overdrag De mig Halvdelen af Deres Gage hos James Webster, som er villig til at slutte en ny Kontrakt med Dem paa 3 Aar, og som af Hensyn til den Nytte, De gjør ham, ønsker at forhøje Deres Gage til 5000 Dollars. Paa den Maade er De kvit med mig efter 3 Aars Forløb.

— Ja undtagen for Renternes Vedkommende.

— Ogsaa for Renterne vil jeg tage Sikkerhed hos Dem, hvis De forlanger det, skjøndt det forekommer mig unødvendigt.

— Jeg kunde, uden at jeg behøvede at indskrænke mig, aarligt afbetale 3000 Dollars i tremaanedlige Rater à 750 Dollars.

— Det er tilstrækkeligt, fuldstændig tilstrækkeligt, kjære Hr. Cooper.

Cooper laa længe hensunken i dybe Tanker. Saa gjentog han: — Hr. Erasmus Gardener, De er en Gentleman.

Næste Morgen havde Gardener ladet et Skrivebord bringe ind i Sygeværelset, hvor han sad, med en opslaaet Contocurrent-Bog foran sig, og havde travlt med at skrive et halvt Dusin Breve, som var stilede til Coopers Kreditorer og alle forfattede efter et og samme, af ham dikterede Udkast. Cooper laa, i kinesisk Natdragt, i en stor Bambuslænestol. — Efterat Brevene var skrevne og var blevet gjennemsete, billigede og underskrevne af Cooper, skyndte Gardener sig fra „Højen" ind til Byen og kom i Løbet af Eftermiddagen tilbage til sin Ven. Han overrakte ham sex Sigtvexler fra „Oriental-Bank-Corporation" paa London til et Totalbeløb af 7786 Dollars 80 Cents, — nøjagtigt den Sum, som Cooper var skyldig i London for Kapital og Renter førstkommende 1. Oktober, paa hvilken Dag Posten formentlig vilde ankomme til nævnte By. — Cooper underskrev Vexlerne, efterat Gardener med en smuk, tydelig Haandskrift havde endosseret dem. Saa spurgte den Syge efter det Dokument, som han havde bedt Gardener om at sætte op, og hvori han (Cooper) skulde forpligte sig til at betale ham de 7786 Dollars 80 Cents tilbage med paaløbende Renter à. 6% p. a. i tolv ligestore Rater og i Løbet af 3 Aar.

— Webster kommer herud med det i Eftermiddag, før han gaar til Middag, svarede Gardener.

Dermed var Cooper tilfreds; og nu begyndte han at tale langsomt, med noget tyk Tunge, om „Gammelengland" og om „gamle Folk derhjemme". Om den nys afsluttede Forretning sagde han ikke et Ord mere; men han tog flere Gange de nu forseglede Breve, som laa ved Siden af ham, læste med særlig Opmærksomhed de Adresser, der var skrevet udenpaa, og lod dem glide langsomt mellem Fingrene.

Henimod Kl. 6 kom Webster. Saasnart han havde hilst paa Cooper, trak han op af Lommen et paa tykt, blaat Papir skrevet samt med rød Traad sammenheftet Dokument og sagde: — Her er Dokumentet. Skriv nu under, gamle Dreng; og se saa foreløbig at jage hele den Historie af Hovedet og bekymre Dem ikke om den mere.

Han rakte Cooper Dokumentet og en Pen. Cooper tog Dokumentet, men skjød blidt den Haand tilbage, som holdt Pennen.

— Rul Stolen lidt nærmere hen til Vinduet, sagde han tonløst. — Her er altfor mørkt.

Webster og Gardener saae bestyrtede paa hinanden; saa skyndte de sig at opfylde den Syges Ønske.

— Det har altid været mit Princip, vedblev Cooper sagte og højtideligt: — aldrig at underskrive et Dokument, som jeg ikke havde læst igjennem.

Derpaa holdt han Papiret op mod Lyset og begyndte at læse det. Dokumentet var opsat efter alle Regler af en Jurist og indeholdt visse, kun i det engelske Lovsprog endnu gængse, gamle, vanskelige, majestætiske Udtryk. Man kunde se paa Coopers hvide, tavse Læbers Bevægelse, at han læste hvert eneste Ord, uden at springe en Stavelse over.

Der var dødsstille — i Dødsværelset.

Efter en lang Pause sagde Cooper: — Det er i sin Orden . . . En Pen, Hr. Webster!

Den blev rakt ham. Han tog den med venstre Haand, lagde den ubehjælpsomt over i højre, gjorde en Kraftanstrengelse og skrev med utydelige Bogstaver: „Robert E. Cooper jun."

Saa lod han den højre Haand synke ned. Pennen faldt lydløs paa Gulvet. Han lænede sig tilbage i

Lænestolen; og med et usigelig blidt Smil i det fredelige Ansigt hviskede han: — Det er i sin Orden ... fuldstændig i Orden ... De tager jo Brevene med for mig paa Posthuset. Jeg kan ikke gaa mere ud idag. Jeg føler mig lidt træt ... og vil nu gjerne hvile.

Rudolf Lindau.

Den menneskelige Stemme og Telegrafen.

Hvis man ikke vil være altfor streng overfor en spøgefuld Bemærkning, kunde man maaske sige, at under Forretningsstilheden i de sidste Uger har man næsten ikke hørt Andet end Taletelegrafen. Vist er det, at i den sidste Tid har Forretningsstilheden og Telefonen været de to almindeligste Samtaleemner. Der er kommet en formelig Telefon-Mani over Kjøbenhavn. I Bladene læses der om Forsøg paa Statstelegrafens Linjer med Telefonen, paa Fredensborg Slot har der for Kongehuset været anstillet Forsøg med den, i forskjellige Foreninger har den været forklaret og forevist under stærk Tilstrømning af Mennesker. Der vil forhaabenlig snart blive givet ogsaa den store Almenhed Lejlighed til at blive bekjendt med den; og driftige Fabrikanter og Forhandlere vil vistnok allerede i de nærmeste Uger kappes om at tilbyde inden- og udenlandske Telefoner til Forhandling. Det er forresten kun en Gjentagelse af, hvad der er foregaaet med Telefonen i Udlandet. I Amerika, der jo er Opfindelsens Fødeland, skal der allerede være ca. 3000 Apparater af denne Art i Brug, og man hører stadig om det ene Forsøg med den efter det andet. I den store Kancertsal Steinway-Hall, som New-Yorks mest berømte Pianofortefabrikant Steinway har ladet opføre, er der blevet koncerteret, og Musiknumrene skulle ved Hjælp af Telefonen være blevne befordrede til et lyttende, taknemligt Publikum i Filadelfia. I Providence har en italiensk Sanger produceret sig i det derværende Theater, og Telefonen har forskaffet ham Tilhørere i det 43 engl. Mil derfra liggende Boston. Saaledes kunde man vedblive i det Uendelige, hvis man vilde reproducere de amerikanske Beretninger.

I England, hvortil Opfindelsen blev forplantet fra Amerika, og hvor Opfinderen har opholdt sig siden i Sommer, har Telefonen ligeledes vakt megen Opsigt. Der har saaledes været ført en telefonisk Konversation mellem London og Jersey; flere Forretningsmænd har ladet indrette en Telefonforbindelse mellem deres Forretningskontorer inde i Byen og deres Privatboliger udenfor dem; og i Slutningen af forrige Maaned holdt Opfinderen et Foredrag, hvor en Telefon var anbragt i Foredragssalen og var sat i Forbindelse med et Orgel, som stod i Bygningens nederste Etage, hvorefter hele Publikum tydeligt kunde høre Telefonens Gjengivelse af de Melodier, som blev spillede. Et af de mærkeligste Forsøg med Telefonen i England er ellers det, som blev foretaget ved Wigan and Whiston Kompagniets Kulgrube i Nærheden af Liverpool, hvor man nede fra Gruberne førte en Samtale med de Folk, som befandt sig i Kontorbygningen oppe paa Jorden.

Intetsteds lader Telefonen imidlertid til at være blevet modtaget med større Begejstring end i Tydskland. Det varede noget, før den kom dertil, — den havde allerede dengang været i Frankrig, Norge og Sverig — men Generaldirektøren for det tydske Post- og Telegrafvæsen, Stephan, der vistnok er en eminent dygtig Mand, blev snart opmærksom paa den og tog den under sin mægtige Beskyttelse. Den første Telefon i Tydskland blev saavidt vides prøvet mellem Stephans Kontor i Berlin og en af hans Undergivnes Kontor i en anden Gade i samme By. Forsøgene, der foretoges paa en Ledning af 2 Kilometres Længde, lykkedes over al Forventning, og fra den 6. November korresponderer Stephan med de nærmest under ham ansatte Embedsmænd paa denne baade Tid og Arbejde besparende Maade. Det heldige Udfald af disse Forsøg gav Anledning til, at man anstillede andre. Man prøvede først Apparaterne paa den underjordiske Ledning mellem Berlin og Schøneberg; da det gik godt, flyttede man det sidste Apparat ud til Potsdam; og da man ligeledes kunde høre tydeligt paa denne Afstand, anbragte man endelig det ene af Apparaterne i Brandenburg, der ligger 61 Kilometre fra Berlin. At Bismarck har faaet sig en Telefon paa Varzin, ved Hjælp af hvilken han skal kunne korrespondere med Udenrigsministeriet i Berlin, turde være almindeligt bekjendt. Men ikke nok hermed; foruden disse af det Offenlige foretagne Forsøg har ogsaa Private kastet sig med Interesse over det nye Apparat, og Fabrikanterne har faaet saa travlt, at alene en Fabrik i Berlin, der endda ikke hører til de største, i Løbet af nogle Uger har afsat over 300 Telefonapparater.

Hvad Apparatet selv angaar, har det allerede for omtrent 1 Aarstid siden været udførligt omtalt i dette Blad; vi skal derfor fatte os i al Korthed. Det maa da først bemærkes, at det allerede har havt flere Forløbere, som imidlertid hvilte paa andre Forudsætninger end det nu saa almindeligt benyttede Apparat og heller ikke var saa fuldkomne som dette. Som Exempel paa dets Forgængere hidsætter vi Afbildninger af den af Tydskeren Ph. Reiss i Nærheden af Frankfurt am Main i Begyndelsen af Tredserne opfundne Telefon. Under denne Tegning vil man finde en Afbildning af den af Graham Bell først opfundne Telefon, der var at se paa Verdensudstillingen i Filadelfia forrige Aar og allerede der vakte megen Opmærksomhed. Som Billedet viser, benyttede Bell hertil en Hesteskomagnet, men den har han senere opgivet og benytter nu en firkantet eller cylindrisk Magnetstang. Det lader imidlertid til, at Bell har forskjellige Konstruktioner af sin Telefon: nogle, der er større, og hvorved en stor Forsamling paa éngang bliver sat istand til at høre, hvad der bliver sagt gjennem dem, og andre, der er mindre og bestemte til Privatbrug. Af disse sidste Apparater, de eneste, som hidtil har været foreviste herhjemme, bringer vi ligeledes en Afbildning. Apparatet er ikke større, end at man godt kan have det i Lommen, og det frembringer selv den Elektricitet, det behøver (saa der ikke som f. Ex. ved de elektriske Ringeapparater udkræves et galvanisk Batteri); det forudsætter kun et tilsvarende Apparat, der afvexlende bruges til at høre og tale igjennem, samt en elektrisk Ledning, der til mindre betydelige Afstande ikke behøver at være tykkere end den Traad, som anvendes til galvaniske Ringeledninger.

En af de bedste Egenskaber ved dette Telefonapparat er dets overordenlige Simpelhed. I sit Ydre ligner det et Stethoskop. Foroven, gjennem en Udskjæring i den runde Ring, ser man en rund lille Plet omtrent af Størrelse som et Ørestykke, og er man nysgjerrig og skruer Ringen af, vil man under den finde en meget tynd Jernplade. Driver Nysgjerrigheden En videre, finder man under Jernpladen, og uden at være i Forbindelse med denne, inden i Skaftet en Magnetstang, foroven omgiven af en Rulle meget fin Kobbertraad, hvis Ender fortsætte sig hen til de Skruer, hvormed man fastgjør Apparatet til Telegrafledningen. Det er hele Hemmeligheden.

Forklaringen paa Fænomenet er heller ikke vidtløftig, om den end kræver nogle Forudsætninger for ret at kunne forstaas, og skjøndt der altid bliver Noget tilbage, som ikke saa let lader sig forklare. Idet man taler mod Jernpladen, sættes denne i Svingninger. Den nærmer sig saaledes til og fjerner sig igjen fra Magneten, hvis Magnetisme derved kommer i en noget forunderlig Tilstand og ligesom svinger med, saa ogsaa den afvexlende forstærkes og svækkes. Nu kommer Turen til Traadrullen. Ved de Forandringer, Magneten er Gjenstand for, fødes der en elektrisk Strøm i Traadrullen, men ogsaa den maa svinge med paa Lydens Bud, og den Strøm, der fra Traadrullen gaar ud i Ledningen, svinger ligeledes med. Saaledes forplantes den til Modtagelsesapparatet, hvor de samme Fænomener gjentager sig i omvendt Orden. Svingningerne i Ledningen paavirke Traadrullen, denne igjen Magneten, denne atter Jernpladen, og denne tilsidst Øret. Den elektriske Ledning har ført Lyden gjennem Luften eller under Jorden og har bragt den Lyttendes Øre til den Talendes Mund, som om de To befandt sig ved Siden af hinanden.

Hvorledes det forholder sig med de store Telefoner, der skal kunne bruges til at meddele en hel Forsamling paa éngang, hvad der siges, synges eller spilles i maaske flere Mils Afstand, lader sig ikke afgjøre med Bestemthed, saalænge man ikke selv har overværet Forsøgene. Men hvor interessante — og tildels ogsaa nyttige — disse Apparater end kan være, ligger Opfindelsens Betydning for Øjeblikket dog i de smaa Apparater. Enhver véd fra sin Brevskrivning, hvor ofte der forekommer Tilfælde, i hvilke man føler det skrevne Ords Utilstrækkelighed og ønsker at have den Vedkommende tilstede for at kunne sige ham eller hende, hvad der ligger En paa Hjerte. Telefonen realiserer dette Ønske indenfor ikke ubetydelige Afstande. Men ogsaa i Hjemmet eller i en Forretning yder den langt større Fordele end de nu brugelige Meddelelsesmidler, f. Ex. Ringeapparaterne. Vil man fra Kontoret have Noget udrettet paa Lageret, eller vil Husmoderen give en Besked i Kjøkkenet, maa man nu først hidkalde Vedkommende, som da atter skal begive sig tilbage til de respektive Lokaler; derved spildes Tid. Gjennem Telefonen kan man strax give den Besked, man ønsker, og saa udførligt, man vil. Enhver vil forøvrig let kunne tænke sig mangfoldige Anvendelser af Telefonen i det daglige Liv, og der er neppe Tvivl om, at den efterhaanden, navnlig naar den bliver yderligere udviklet, vil blive et stærkt benyttet Redskab.

Dr. Dx.

Fangen snitter Legetøj.

Af Carl Snoilsky.

Her sidder jeg gammel, bøjet og graa
Paa det taarnhøje Akershus.
Saa endeløst langsomt Timerne gaa,
Jeg sør kun en Flig af Himlens Blaa,
En Stribe af Bølgens Brus.

Engang var jeg ogsaa stærk og ung
Og ubekymret og glad,
Med Gods og Gaarde og Pengepung,
Til Vrede snar og med Haanden tung —
Jeg slog, før jeg varede ad.

Nu er jeg kuet i Slaveri,
Ved Høvl og ved Snittekniv,
Min Kraft er brudt og min Trods forbi,
Jeg veed, at jeg aldrig meer kommer fri,
Før Gud naadigt ender mit Liv.

Men Kniv og Høvl, lad kun flinkt dem gaa!
Det lakker mod Julens Fest:
Jeg snitter her, for at more de Smaa,
En rødmalet Hytte, tækket med Straa,
Og en prægtig, guldskoet Hest.

En Hytte som den bag det gamle Træ
Ved Hjemmets brusende Flod,
Og saa en Kirke i Lundens Læ
Som den, hvor Barnet engang bøjed Knæ
Med Taarer ved Alterets Fod.

Det lakker mod Jul: jeg skynder mig blot,
At Alt kan staa færdigt til den;
Men Doktoren ryster paa Ho'edet saa smaat,
Og Vogteren hvisker — jeg hører det godt, —
At jeg bliver Barn igjen.

Dog nærmer sig den velsignede Fest,
Da frydes jeg gamle Skarn,
Thi Hus og Træer og Kirke og Hest
Vandrer fra Fængslet som velkommen Gjæst
Til et muntert, lykkeligt Barn.

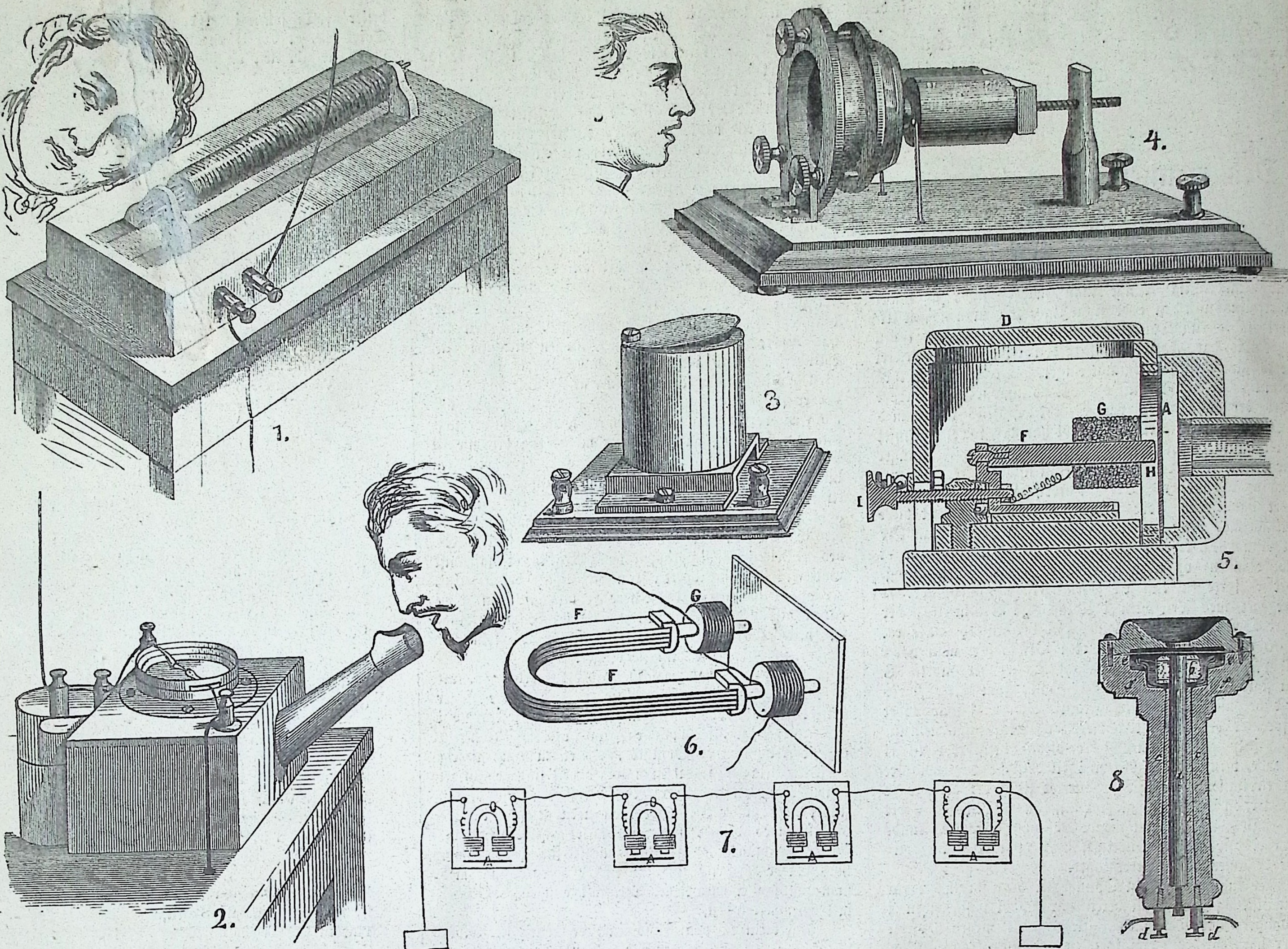
Og Grantræet bliver af Moder tændt, —
Saa var det jo ogsaa før!
De Smaa er til Sovekammeret sendt
Og staar der og længes og venter spændt:
Naar aabnes den lukkede Dør?

O gid det ej vare mange Aar,
Før jeg hører det Julebud:
At guldskoet Gangeren udenfor staar,
Og bort fra Fængsel og Mørke det gaar
Til Frihed og Lys hos Gud!

Ved *Richard Kaufmann.*

Nyt Redningsforsøg i Ildebrandstilfælde.

Det ansete engelske Blad „Graphic“ har faaet tilsendt omstaaende Skitse, som i sit Billedsprog foreslaar Indførelsen af et nyt Redningsmiddel i Ildebrandstilfælde. Fordelene ved det nye og simple Middel er saa øjensynlige, at Bladet „vover at forudsige, at det om kort Tid vil være almindelig anvendt.“ Ideen er naturligvis taget fra de Net, som nu saa hyppigt bruges af Akrobater, og ligger forsaavidt lige for. Naar en saadan Kunstner dumper ned, kan det jo se gyseligt nok ud; men Faldet i Nettet er paa ingen Maade saa farligt, som man skulde tro, eftersom Nettets Elasticitet i høj Grad mildner Stødet af det faldende Legeme. Den eneste virkelige Fare indtræder, hvis Kunstneren styrter hovedkulds ned i en vertikal Linie, thi saa kan han knække Halsen; men dette Tilfælde er saa overordenlig usandsynligt, at det neppe er værd at tage i Betragtning. Fordelene ved Apparatet som Redningsmiddel i Ildebrandstilfælde bestaar i dets Lethed, dets Billighed og dets Simpelhed. Nettet er af stærkt Reb og udspændes mellem stærke Pæle, hvis nederste Ende er gjort spidse, saa de kan fæstes i Jorden. Navnlig for nervøse Personer og Børn, som ellers ikke kan redde sig, vil det maaske i kritiske Omstændigheder blive til Frelse, ligesom det da ogsaa kan komme saadanne Brandfolk og Politimænd til Nytte, som af deres Mod og Menneskekjærlighed er bragt i overhængende Fare

1. Reiss Telefon (Høreapparat). 2. Reiss Telefon (Taleapparat). 3. Graham Bells ældre Telefon. 4. Samme, Taleapparatet. 5. Gjennemsnit af dette. 6. Magneten og den svingende Plade. 7. Telefonisk Ledning. 8. Graham Bells nyeste Telefon.

Telefonen.

Fra vor Boghylde.

Med „Historisk Aarbog" 1878, udgivet af S. B. Thrige (P. G. Philipsens Forlag) er der paabegyndt et Foretagende, som formodenlig er sikkert paa en gunstig Modtagelse hos Publikum, og som — rigtigt udviklet — kan blive særdeles værdifuldt for os Alle. I alle Samfundsklasser er der jo stor Sands for historisk Læsning, og man finder nu i denne Bog en Række meget livlige, underholdende og samtidig dog forskjelligartede Artikler. I Spidsen gaar en smuk Skildring af vor afdøde Historiker, Prof. Allen, (forfattet af den kgl. Bibliothekar, Chr. Bruun), som stiller denne frisindede og flittige Mand i et for Mange nyt og tiltrækkende Lys, og som desuden lejlighedsvis bringer i Erindring, hvad ikke Faa er tilbøjelige til at glemme, at Englænderne foreløbig ikke blot er Verdens største Nation, Anføreren i den moderne aandelige Udvikling, men ogsaa det Folk, som vi Danske næsten har flest Berøringspunkter med. Saa er der fra vor egen Historie en Skildring af Griffenfelds Stigen og Fald (af Dr. C. Paludan-Müller) samt en Notits om Erland Kalv og Kong Valdemar (karakteristisk nok var denne Konges Mundhæld slet ikke Noget om „Atterdag", men „des Dages", det vil sige: hvad maa vi ikke opleve!), og fra Udlandets Historie Artikler om Ormazdtroens historiske Betydning (ved den lærde og poetisk begavede Pastor Fibiger), Camille Desmoulins, Magdeburgs Ødelæggelse, Cæsar d'Azeglio samt Hertug Erik af Sverig. Endelig fører Emil Elberling i en kort, men klar og i det Hele taget upartisk Fremstilling Evropas politiske Udvikling siden Krimkrigen frem for vor Hukommelse, og Udgiveren refererer Begivenhederne fra 1876 og første Halvaar af 1877. Som man ser, er der virkelig megen Afvexling, og naar vi alligevel tillader os at fremsætte en Hovedindvending mod Bogen, haaber vi ikke, den vil skræmme Folk med Interesse for historisk Læsning fra at kjøbe den. Det forekommer os imidlertid, at den foreliggende Samling er fuldstændig planløs; man kunde ligesaa gjerne tage paa Maa og Faa en Række Artikler af „Historisk Arkiv", sammenhefte dem og kalde det Sammenheftede „Historisk Aarbog". Baade ved den „Rundt paa Jorden", der tidligere er udgaaet fra en anden Forlægger, og ved dette historiske Pendant kunde vi ønske Redaktionen ledet saaledes, at Bindene for 1878 ikke ligesaa godt kunde udgives 1880 eller omvendt. Med andre Ord, forsaavidt der i det forløbne Aar var forefaldet vigtige historiske Tildragelser, burde disse, forekommer det os, skildres livligere, udførligere og omhyggeligere, end Dagspressen formaar; og det øvrige Stof maatte saa vælges saaledes, at det gav et Begreb om de vigtigste nye historiske Undersøgelser fra det nærmest forbigangne Aar, — om de Undersøgelser nemlig, hvorved enten betydelige Tildragelser eller betydelige Personligheder fra ældre Tid var blevet stillet i et nyt Lys. For at tage et Exempel: i Aarbogen for 1878 skulde man have truffet en livfuld Skildring af Galilæi, hvis Historie jo netop i den sidste Tid er blevet behandlet i den udenlandske Literatur med stor Omhu, og ligesaadan burde Taines mærkværdige Bog om „det gamle Regime" have været gjort bekjendt for det store Publikum gjennem et udførligt Referat. Ved at følge det her foreslaaede Princip vil Redaktion og Forlæggere kunne skabe os en virkelig Aarbog, vil de kunne bidrage i høj Grad til at nærme den videnskabelige og den gængse Opfattelse af historiske Begivenheder og Personer til hinanden, vil de kort sagt bygge med paa det store Oplysningsarbejde, som er vor Tids ufravigeligste Pligt og en af dens nødtvungne Opgaver.

— Paa P. G. Philipsens Forlag har Hr. Adolf Bauer udgivet en lille interessant Afhandling om „Industrielle Fremtidsopgaver". Med den livfulde Fremstillingsevne, som Bladets Læsere oftere har havt Lejlighed til at glæde sig over, skildrer han en betydningsfuld industriel Bevægelse, som siden Londoner-Udstillingen 1851 har bredt sig med Lynets Fart til næsten alle civiliserede Lande, og som gjennem Industrimuseer, Skoler, Forevisninger og Foredrag søger at fremkalde smukkere og bedre Industrigjenstande samt at lære Publikum at skjelne mere kræsent mellem Markedets mangehaande Varer. Karakteristisk er det nationale Element, som overalt gjør sig stærkt gjældende, og som leder Industrien til at søge Udvikling ikke blot ved Studiet af fremmede Arbejder, men ogsaa ved Forøgelse og en videre Udfoldelse af den hjemlige lokale Husflid. Det lille Skrift indeholder i det Hele taget adskillige værdifulde Vink og er affattet med saa megen Interesse for Sagen, at Publikum sikkert vil have baade Nytte og Fornøjelse af at gjøre sig bekjendt med det.

— Juletiden plejede i gamle Dage regelmæssigt at bringe os et Hefte Eventyr fra H. C. Andersen; nu er der Herlighed ophørt, men de, som ogsaa iaar ønsker at se den store Eventyrdigter som Julegjæst, kan dog forsaavidt faa deres Ønske opfyldt, som der i Aarets Løb er udkommet Fortsættelse (1855—67) af hans „Mit Livs Eventyr". Fra Egn til Egn og fra By til By gaar det afsted, ofte med større Hast, end Læseren ønsker, indtil endelig Farten standser ved Hædersfesten i Odense. Og alt imedens indstrøes der mange Smaatræk, som giver betegnende Oplysninger om Forfatterens Personlighed, eller man støder paa disse besynderligt „slaaende" Billeder, som Andersen var en Mester i at opfinde. Saaledes skriver han om det berygtede Slot i Blois, at „de rødmalede, aabne Altanbuer foran hvert Vindue synes at være en Mund, som man har skaaret Tungen ud af, for at den ikke skal fortælle, hvad der herinde er sket og oplevet". Er det ikke fortræffeligt? (C. A. Reitzels Forlag).

— Biskop Monrads „Politiske Breve" (Nr. 9—13) bør selvfølgelig læses af mange, mange Andre end dem, der interesserer sig for Politik; det er en æsthetisk Nydelse, ofte af første Rang, at følge denne ganske vist undertiden „skruede", men altid lette, livlige, poetisk beaandede Fremstilling. Med Undtagelse af Goldschmidt har vi neppe en Forfatter af den ældre Skole, der skriver saa glimrende. Hertil kommer, at der ogsaa lejlighedsvis meddeles ganske oplysende Anekdoter som f. Ex. den, hvorefter Nord for Limfjorden „drukken" betyder dinglende og „fuld" døddrukken, medens det at have sig en almindelig Perial kaldes at være „vel tilpas af Brændevin". — I politisk Henseende indtager Forfatteren en forsonlig og patriotisk Stilling imellem Partierne og vil vel ogsaa derved tiltale alle de Læsere, der ikke som Journalister, Politikere, politiske Kandestøbere eller iltre Eftersnakkere selv er Parter i Striden . . . Enkelte af de som Kjendsgjerninger fremsatte Paastande er dog absolut fejlagtige. (C. A. Reitzel).

— Udkommen er to Terrænkort over Krigsskuepladsen ved Plevna og nærmeste Omegn.

— Paa Immanuel Rées Forlag er udkommet andet Oplag af det lille originale Lystspil „Hr. Volmer i Sorø", der altsaa ikke alene paa Theatret, men ogsaa i Læseverdenen synes at bevare den Interesse, hvormed det modtoges ved dets Fremkomst. Vi anbefale denne nye Udgave til Alle, der projektere Dilettantkomedier i Vintersæsonen.

— Paa Hornemann & Erslevs Forlag er udkommet to Hefter livlige Dandse for Pianoforte, en „Julianevals" komponeret af Vilhelm Ramsøe, samt en Polka „Godmorgen, Louise" af C. Molberg. — Ligeledes paa samme Forlag „Øvelser for en dyb Stemme" som Bilag til Alb. Meyers Sangskole.

Paa Kittendorff & Aagaards Forlag er udkommet den praktiske lille „Notitskalender" for 1878, der ligesom de forrige Aargange indeholder en Mængde for alle Samfundsklasser nyttige Oplysninger ved Siden af den almindelige Kalender, der er gjennemskudt med hvide Blade til Notitser og Fødselsdage.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hermed følger et Tillæg.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

TILLÆG TIL NUTIDEN.

Nr. 63. Søndagen den 2. December. 1877.

Theatre, Basar og Foredrag.

Der har ikke været Afverling i Theatrenes Repertoire i den sidste Uge, alle tre har de levet godt ved ældre Sager. Nu er man imidlertid ifærd med at føre friske Tropper i Ilden: det kgl Theater bringer endelig „Kongen har sagt det", Folketheatret spiller to morsomme Stykker af Hostrup, Kasino lader sin lovende Debutantinde, Frk. Giovanni Petersen, foretage det fristende Vovestykke at spille Hovedrollen i „Froufrou". Det sidste Theater bragte forøvrig allerede i Torsdags de uopslidelige „Cornevilles Klokker" en Forbundsfælle i den ny indstuderede, morsomme Farce „Tre Hatte". Hr. Madsen havde overtaget Hr. Wulffs tidligere Rolle, men fordunklede ikke sin Forgænger. Frk Rosenstand viste i en ubetydelig Elskerinderolle en sympathetisk Personlighed, god Stemme, ugenerte Bevægelser, kort sagt en Del Betingelser for scenisk Virksomhed, — og som gode gamle Bekjendte hilste man Hr. Knobelauchs konfuse og Hr. Neumanns nærsynet-idiotiske Familiefædre.

— Hvis den russiske Basar ikke har gjort det af med al Kjøbenhavnernes Basarbegejstring, vil den Basar, som er arrangeret „til Fordel for Skibsførernes Enker og Efterladte" ganske sikkert komme til at glæde sig ved et talrigt Besøg. Hr. Kommerceraad Heymann har med sin vante, sjeldne Liberalitet stillet store og prægtige Lokaler i Niels Juelsgade 10 til dens Disposition, og der er her samlet en lille Uendelighed af smukke Gjenstande (deriblandt flere Gaver fra Kongefamilien), som i Kjøbernes Hænder bl. A. vil kunne gjøre Tjeneste som ligesaa mange Julepresenter. Desuden er der sørget for de Besøgendes Adspredelse ikke blot ved en smagfuld Dekorering, men ogsaa ved Kunstkabinet, Akvarium, Dykkerklokke, Fotografi-Atelier og maaske endnu flere interessante Institutioner.

— Under den herskende Telefon-Begejstring vil de Foredrag over og Fremvisninger af Apparatet, som Hr. Civilingeniør Hopstock har foranstaltet iaften Kl. 7 i Kasino, sikkert kunne gjøre Regning paa saa stor Opmærksomhed, at det næsten er overflødigt at medgive dem en forøvrig velfortjent Anbefaling.

Spørgsmaal.

Planet. Hvor stor er den nyopdagede Planet Nr. 175 „Iduna" i Forhold til Jorden?

Kit. Mange af „Nutidens" Læsere vilde være fornøjede for en Recept til Sammensætning af ituslaaet Marmor, Gips etc. etc., om hvilken der med Føje kan siges: probatum est.

Uldtøj. Vil en dygtig Husmoder være saa god at sige mig, hvorledes man vadsker Uldtøj, uden at det kryber ind?

En Anonym.

Svar.

Bitter. (Nr. 55). — Paa Spørgsmaalet herom er der foreløbig indløbet ikke mindre end 11 Besvarelser. H. B. foreslaar at kjøbe 3 Lod „Tycho Brahes Urter" paa Apotheket, derpaa hælde en Pægl stærk Brændevin, lade det staa ved Varmen i 4—5 Dage og dernæst filtrere det. — Mærket „—u—" anbefaler 2½ Lod fin Aloe, ¼ do. Ormefrø, ¼ Engianrod, ¼ bedste Safran, ¼ hvid Agerik, ¼ venetiansk Teriak, ¼ Zedoariarod, ¼ Myrrha electa, sat paa ¾ Pot fransk Brændevin, henstaaende i 9 Dage, filtreret saa med Filtrerpapir. — „En forhenværende Kjøbmand": 1 Pot Sprit, ½ Pot Vand, 1 Lod Aloe, ¼ ℔ Roberante, 2 Lod Korender, 2 Lod Kanel, 2½ Lod Pericon, hensat paa et mørkt Sted i nogle Dage, derefter siet gjennem et tæt Klæde og saa farvet mørkt med Sukkerkulør. — „H. × A.": paa 3 Pægle Brændevin ¼ ℔ Aloe, 5 Lod Rhabarber, ¼ ℔ Safran, 2 Lod Tusindgyldenurt, 2 Lod Malurt, 1½ Lod Benediktianerurt; rystes godt i Flasken, staar nogle Timer i Solen og filtreres saa. — „S": ½ Pægl Brændevin, tilsat lidt Aloe, lidt Kanel, lidt Kryderi. — „O—R—L. A.": 1 Pot Brændevin eller Akvavit, 2 Lod Aloe, 2 Roberante, 2 Lærkesvamp, 2 Althiere, 2 Malurt, 5 Ormefrø, 5 Rhabarber, 4 Lakrits, staar i 14 Dage paa et koldt, fugtigt Sted og sies derpaa gjennem dobbelt Flonel. — „Væver A. Pedersen": 1 Pot Kognak, ¼ ℔ Aloe, 16 Øre Rhabarber, 1 Lod Theriak, ½ Lod Valmuefrø, 4 Lod Ormefrø, ½ Lod stødt hvidt Peber. — „Smed Lars Andersen i Holsted": 1 Pot fransk Brændevin eller Kognak, 8 Lod Aloe, 8 Safran, 8 Rhabarber, 1 Tymian, 1 Malurt, 1 Andromachisk Theriak, 1 Lakritssaft, ¼ Muskatblomme, 2 Tusindgylden, 2 Kassekarillebark, sættes i Solen eller ved Varmen i 14 Dage og sies derefter gjennem en Sigte. — „Søren Lidtgodt, Skandersejsijeg" endelig har indsendt en utydelig Opgivelse, og to Anonyme har tilbudt nærmere Oplysninger, den Ene, naar Spørgeren vil avertere i Onsdagsnumeret af „Dagens Nyheder", hvorhen han ønsker Svaret sendt, den Anden, naar man vil sende ham Brev gjennem Bladets Red.

Pibehoveder. (Nr. 59). Efterat Piben er tændt, tages Hovedet af og stikkes med Stilken ind i Trækhullet paa en Kakkelovnsdør. Kakkelovnen, i hvilken der maa være Ild, vil da ryge Hovedet fuldstændigere og smukkere ud, end man selv kan gjøre det.

Camepynx.

Gaade af s—r.

At jeg paa Ho'det gi'er en Dumrian,
Ser daglig man passere,
Det hænder tilmed i det hele Land
Og i mig selv — at sige omvendt, — kan
Det jevnlig arrivere;
Men hvis man ej paa Grund af den Besked,
Jeg bragte, Gaaden stikker,
Tag da det Halve af mit første Led,
Sæt til mit andet det, og strax man veed,
Hvorpaa jeg omvendt ligger;
Og vender man mit sidste Led blot om,
Det til mit første sætter,
Tak mig da for, at tidt paa Borde kom,
Hvad der med Rette kan betegnes som
Fortræffelige Retter!

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Rør.

Rigtig løst af: laigro i gfdis. — En Plankeværksrytter i Rudkjøbing — cervus inter vicum u. — C. L. i Svendborg. — Carl og Adolf. - A. S — A. E. I. & Komp. — Almansor. — Semplisita.

Korrespondance.

En Abonnent. Alle Bidrag, som optages, honoreres, De kan godt indsendes anonymt; men hvis et Bidrag skal benyttes, ønsker Red. at kjende Indsenderens Navn.

E. P. r. Digtet egner sig ikke til at offenliggjøres.

Forf. til „Karakterbogen". Kan ikke benyttes.

Frederik W. Ubrugeligt.

A. L. S. Saagodtsom hele Stoffet i de indsendte Artikler foreligger allerede paa Dansk, Legers Artikel endog i Oversættelse. Manuskripterne kan afhentes.

Minnus. Ubrugeligt.

Indhold.

Carl Mønsters Annonce-Expedition

modtager Annoncer til **alle Blade i Kjøbenhavn og Provindserne** ligesom og til alle øvrige **i Verden existerende** Blade til disses **Originalpriser** uden **nogensomhelst** Beregning af Porto eller Provision for Besørgelsen. Kun **eet** Manuscript behøves, selv om Annoncen skal optages i flere Blade og ved større Ordres bevilges Rabat efter Overenskomst og Accorter afsluttes. Overslag over en Ordre gjøres gjerne. Alle Forespørgsler besvares **gratis og franco.**

☞ Annoncer til „**Nutiden**" og „**Jyllandsposten**" modtages **udelukkende** i min Expedition. **Nyeste Bladfortegnelse over alle danske svenske og norske** samt **et Udvalg** af de betydeligste **udenlandske Blade** udleveres og forsendes **gratis og franco** paa Forlangende.

Kontor, Østergade 14. Aabent fra 9–7.

Kjøbenhavn.

Cream hygienique

er et fortrinligt lægende Middel mod Frost, Revner paa Hænderne, øm og tør Hud i Ansigtet, Hudløshed etc. Faaes i enhver Kolonial- og Materialforretning i Kjøbenhavn og Provindserne. Hovedoplag: **August Andersen & Co.** i Slagelse.

Violiner,

Bratscher, Celli & Basser, Specialitet i Mesterformer efter eget System.

Violiner meget gode i Tonen M. 12–20 (Kr. 10,80– Kr. 18) Tilspillede Mester-Violiner efter Stradivarius, Guarnerius, Amati etc. fra M. 30 (Kr. 27). **Bratscher, Celli og Basser** i fortrinligt Arbejde, samme Forhold i Prisen. Buer fra M. 2–30 (Kr. 1,80– Kr. 27). Solide Etuier M. 6–40 (Kr. 5,40– Kr. 36). Garanti!!! Anbefales af Prof. **Wilhelmj, Sarasate, Kontski** og a. større Autoriteter. Lager af gamle, ægte Instrumenter.

Man bedes at forlange Priskuranter, gratis, fr.

Gebrüder Wolff, Creuznach,
Fabrik af Strygeinstrumenter.

Forlagt af

Firmin Didot & Cie. i Paris,

Til Julen.

Lacroix Paul, Dix-huitième Siècle. Vol. II. Lettres, sciences et arts. France 1700—1789. Ouvrage illustré de 15 chromolithographies et de 250 gravures sur bois. Un vol. i 4o. de 600 pages. Heftet 12 B. Indbunden med Guldsnit 16 B.

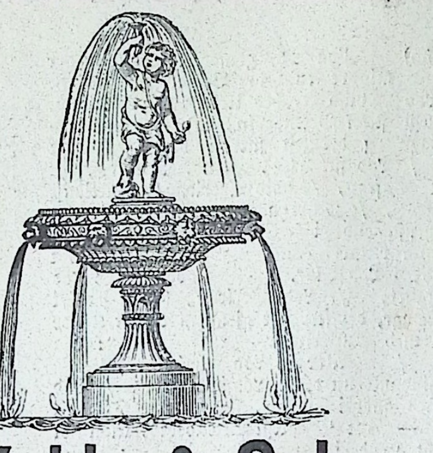
La Sainte Bible. Ancien et nouveau Testament. Récit et Commentaire par M. l'abbé Salmon, du diocèse de Paris. Un vol. i 4o. de 550 pages. Illustré de 240 gravures d'après Schnorr. Heftet 8 B. Indbunden med Guldsnit 12 B.

Rambosson, I, Les harmonies du son et les instruments de musique. Un vol. stor 8o. raisin, illustré de 120 gravures et de 4 chromolithographies. Heftet 4 B. Indbunden med Guldsnit 5 1/2 B. 20.

For at enhver Syg

før han foretager en Kur eller opgiver Haabet om Helbredelse, uden Udgifter kan overtyde sig om de ved Dr. Airy's Lægemethode opnaaede overraskende Helbredelser, sender Richters Forlags-Anstalt i Leipzig paa frankeret Forlangende gjerne enhver et „Attest-Udtog" (190. Oplag) gratis og franko. — Ingen bør forsømme at anskaffe sig dette med mange Sygeberetninger forsynede „Udtog". — Af det illustrerede Originalværk: Dr. **Airy**,s Naturlægemetode er udkommet **100. Oplag, Jubel-Udgave**, Pris 1 Krone og faaes i Kjøbenhavn kun hos

W. Jacobsen,
Bryggerlængen 11.
(Forsendes mod Efterkrav).

F. Kahle & Sohn,

Potsdam,
Hof-Zinkvare-Fabrik
anbefaler for enhver Bygningsstil:

Statuer, Kandelabrer, Bygningsornamenter,

Fontæner.

Orchester-Werke

von **Niels W. Gade.**

Op. 10. Symphonie No. 2. E dur. Partitur 15 M., Stimmen 18 M.
Op. 14. Ouverture No. 3. C dur. Partitur (geschrieben) n. 9 M. 80 Pf., Stimmen 9 M.
Op. 15. Symphonie No. 3. A moll. Partitur 15 M., Stimmen 18 Mk.
Op. 25. Symphonie No. 5. D moll. Partitur 15 M., Stimmen 21 M.
Op. 37. Hamlet. Concert-Ouverture. Partitur 5 M., Stimmen 10 M.
Op. 45. Symphonie No. 7. F dur Partitur 18 M., Stimmen 24 M.
Op. 53. Novelletten. Vier Orchesterstücke für Streichinstrumente. Partitur 4 M., Stimmen 5 Mk. 50 Pf.
Nachklänge von Ossian. Concert-Ouverture. Partitur 4 M. 50 Pf., Stimmen 7 M. 50 Pf.

Verlag von **Breitkopf & Härtel** in Leipzig.

Werke für Kammermusik

von **Niels W. Gade.**

Op. 6. Sonate No. 1 für Pianoforte und Violine. A dur. 5 M.
— Dieselbe für Pianoforte und Violoncell bearbeitet, 5 M.
Op. 8. Quintett f. 2 Violinen, 2 Bratschen u. Violcll. E moll. 9 M.
Op. 17. Octett f. 4 Violinen, 2 Bratschen u. 2 Violclls. F dur. 11 M.
Op. 21. Sonate No. 2 für Pianoforte und Violine. D moll. 5 M.
— Dieselbe für Pianoforte und Violoncell bearbeitet. 5 M.
Op. 42. Trio für Pianoforte, Violine und Violoncell. F dur. 7 M.
Nachklänge von Ossian. Concert-Ouverture für Orchester. A moll. Für Pianoforte und Violine bearbeitet. 2 M. 75 Pf.

Verlag von Breitkopf & Härtel in Leipzig.

Wichtig für Bücherfreunde!

Die vorzüglichste Auswahl,
Garantie für complet! und fehlerfrei!!! zu den billigsten Preisen!!

Aus allen Welttheilen. Illustrirte Länder- u. Völkerkunde der beliebtesten Schriftsteller, das interessanteste Werk, über 400 doppelspaltige Seiten stark. ☞ **gross Quart,** elegant ausgestattet mit ☞ **134 Bildern** und cr. 50 Karten etc., nur Kr. 4. — **Neues Conversations-Lexicon** des gesammten menschlichen Wissens, **1870,** vollst. in 2 Bänden, grösstes Lexiconformat, von A—Z, nur Kr. 6,70. — 1) **Göthe's Werke,** die vorzügliche Auswahl in **16** Bänden, Classiker-Format, in eleganten Einbänden mit Vergoldung gebunden, 2) Eine reizende Gedichtsammlung in Prachtband mit Goldschnitt, 4) Vom Nordseestrand zum Wüstensand, kulturgeschichtliche Bilder aus Deutschland, Italien u. Aegypten, interessantes Werk mit Illustrationen, grösstes Octav, ☞ alle 3 Werke zusammen nur Kr. 8. — 1) **Heinrich Heine's** vermischte Werke, die Original-Ausgabe, **vollständig** in **3** grossen Bänden, 2) **Heine's** Denkwürdigkeiten, Erlebnisse etc., mit Portrait u. Autographen, beide Werke zus. Kr. 5,35. — 1) **Schiller's** sämmtliche Werke, die vollständige **Classiker-Ausgabe** in **12** Bänden, in reich vergoldeten Einbänden gebd., 2) Ein höchst **interessanter** neuer Roman, 3) **Album** deutscher **Dichter** und **Denker,** höchst interessantes Werk, der beliebtesten und neuesten deutschen Schriftsteller u. Gelehrten, mit Portrait gross Format elegant ausgestattet 1875, gebunden alle ☞ drei Werke zusammen nur Kr. 8. — **Börne's** gesammelte Werke, vollständig in 12 Bänden nur Kr 3. — 1) **Illustrirte Naturgeschichte** der 3 reiche, 740 Seiten Text, mit über **330** colorirten Abbildungen, grösstes Octav, pompös gebunden, 2) Das Universum, die Welt in Bildern, **30** Stahlstiche, Quer-Quart, zus. nur Kr. 5,35. — Die **Weltgeschichte** vom berühmten Dr. **Wehse,** in 2 starken Bänden, gr. Octav, nur Kr. 2,70. (Werth das Dreifache.) — **Illustrirte Geographie,** mit den vielen **100**ten Abbildungen von Städten, Gebäuden, Völkern etc. grösstes Format, nebst Atlas von 52 fein colorirten Karten, nebst Karte von **1874,** grösstes Hoch-Folioformat, geb. Kr. 5,35. — **Capitain Marryat's** beliebte Romane, beste elegante deutsche Ausgabe, **10** starke Bände, nur Kr. 8. — Das Buch der **Conchylien, Mollusken, Infusorien,** etc. mit 590 Abbildungen, Quart, gebunden nur Kr. 2,70. — **Reinecke Fuchs** die ☞ grosse Quart-Ausgabe, mit **30** Kupfertafeln, Kunstblätter des berühmten Ramberg, Quer-Quart, Kr. 6,70. — **Homer's Ilyas,** Kupferwerk mit den 21 Kunstblättern des berühmten Ramberg, grösstes Quer-Quartformat gebund., Kr. 6,70. — **Mignet,** Geschichte der franz. Revolution, deutsche gr. illustr. Quart-Pracht-Ausgabe, mit über **200** berühmten Illustrationen, Kr. 4. — Raphael's **Psyche,** 16 berühmte Kunstblätter in Quer-Quart von **Raphael,** (antiquarisch, selten und höchst interessant). Kr. 5,35. — 1) **Portrait-Gallerie** berühmter Persönlichkeiten, **200** Stahlstiche, gross Octav, 2) **Lessing's** sämmtliche poetische u. dramatische Werke, eleg. gebunden, Beides zusammen nur Kr. 5,35. — 1) Die **Geheimnisse** des **Vaticans.** ☞ **Interessantes** aus **Rom,** 282 Seiten stark, mit Titelbild, 2) Pfaffenwesen u. Mönchscandale etc., gross Octav, Beides zusammen nur Kr. 2,70. — Der **Jugendspiegel,** Zuverlässiger Rath u. sichere Hülfe, gross Octav (versiegelt), Kr. 1,60 — **Bulwer's** beliebte Romane, beste deutsche Ausgabe, **30** Theile, Classikerformat, elegant ausgestattet Kr. 5,35. — **Egyptische Geheimnisse 4** Theile, mit über **1200** bewährten Geheim- und Sympathiemittel, Kr. 3,60. (selten). — **Hogarth's** Kupferwerke, die seltene grosse Ausgabe mit ☞ **74** grossen Folio-Bildern, Kr. 8. — 1) **Shakespeare's** sämmtliche Werke, die neueste deutsche Ausgabe von **Schlegel** etc., in eleganten Einbänden, mit Vergoldung, 2) Ein **Dichter-Album.** höchst elegant mit Goldschnitt, 2) humoristischer Talisman, 2 Bände, ☞ Alle 3 zus. Kr. 8. — 1) **Das neue Decamoren,** mit Titelbild, 2) Tagebuch des Sultans, höchst interessant, Beides zusammen Kr. 3,60. — **Tyll Eulenspiegel,** die grösste Pracht-Ausgabe mit den **55** berühmten Kunstblättern von **Ramberg** ☜ grösstes Quer-Quart-Format, gebunden, Kr. 8. — **Romberg's** so berühmte **Bauzeitung** für praktische Baukunst etc., pr. vollständiger Jahrgang, in gross Quart, mit ca. 50 grossen Kupfertafeln, statt Kr. 10,70 nur Kr. 2,50 (10 verschiedene Jahrgänge zusammen, statt Kr. 107, nur Kr. 24.) — **Jacob Grimm's** Grammatik der deutschen Sprache, gross Format, nur Kr. 1,80. — 1) **Die Jungfrau von Orleans,** frei nach Voltaire, gross Octav (alt und selten), 2) **Amor im Beichtstuhl,** mit Titelbild, Beides zusammen nur Kr. 4. — **Scandalgeschichten** Europäischer Höfe, 10 Bände, Kr. 13,35, (höchst interessantes Werk.) — **Shakespeare's complete works** (englisch), vollständig in **37** Theilen, nur Kr. 2,70. (Werth über das Vierfache). — 1) Boccacio's Decameron mit den vielen **Bildern,** 2) Pikante Abenteuer von einem Abenteurer, Beides zusam. Kr. 5,35. — **Grazien-Album,** 24 Photographien in eleg. Album mit Vergoldung, nur Kr. 5,35. — **Cossius** moralische **Bilderbibel,** berühmtes Kupferverk, in 5 grossen Bänden, mit **70** Kupfertafeln, (selten) nur Kr. 9,35. — Das **6**te u. **7** Buch Moses, Geheimnisse aller Geheimnisse, das ist magisch Geisterkunst, wort-u. bildgetreu nach einer alten Handschrift, des Papstes Gregor, deutsch, mit über 20 Tafeln, sammt wichtigen anhang Kr. 8. (Interessante Curiosität.) — **Eros,** Wörterbuch der Liebe, 2 starke Bde, A–Z. Kr. 7,60. — **Dr. Rozier,** die Heimlichkeiten u. Geschlechts-Verirrungen beider Geschlechter, 2) D. Geschlechtsleben aller Völker alter und neuer Zeit., Beides zusammen nur Kr. 5,35. — **Göthe's** Abhandlung über die Flöhe, Prachtausgb., mit 28 Abbildungen, (höchst interessant), Kr. 3. — **Casanova's** Memoiren, einzige, beste, vollständige **illustrirte,** deutsche Ausgabe in **17** gr. Bänden Octav, mit über **40** Bildern, elegant!!! nur Kr. 13,35. — **Hackländer's** Hausblätter, die Original-Romane, 4 grosse Bände, nur Kr. 4. — **Amerikanische Bibliothek** der interessantesten Indianergeschichten, Romane etc., aus Amerika, deutsch, von den besten Schriftstellern, ☞ **24** Octavbände, nur Kr. 8. **Amerikanische Bibliothek** n:r. 2, ebenfalls, jedoch andere interessante Werke enthaltend, **24** Octavbände, nur Kr. 8. **Beide** Sammlungen zusammen genommen, also ☞ **48** grosse Octavbände, **zusammen** nur Kr. 14,70. Werth über das Vierfache. — **Temme's** berühmte Criminalgeschichten, 10 Bände, mit Bildern, nur Kr. 4. — **Der Papstspiegel.** Leben und Treiben aller Päpste bis auf unsere Zeit, 3 Bände, mit colorirten Bildern, gross Format, nur Kr. 2,70. — **Interessante Unterhaltungs Bibliothek,** Romane etc. der beliebtesten Schriftsteller, **24** Bände, nur Kr. 8. (Werth das Sechsfache). — ☞ **Eine Jugendbibliothek,** bestehend aus 8 (**Acht**) Jugendschriften und Bilderbüchern, zusammen nur Kr. 4. — 1) **Naturgeschichlicher Bilder-Atlas** des **Thierreichs,** über **300** Abbildungen, Quer-Quart, 2) Der Jugendfreund m. Bildern, Beides zus. nur Kr. 2,70. — Die enthüllten **Geheimnisse** der **Freimaurerei** aus den Papieren eines alten Meisters, 2 Bände gross Octav, versiegelt Kr. 5,35. — 1) Der Hausfreund, 2 Jahrgänge mit Stahlstichen, 2 **Hamburg** in Licht und Schatten, Sittengemälde, von W. Bernhardy, 3) Gesundheitspflege für Familie und Haus, über 200 Seiten, Octav, elegant gebunden, ☞ Alle **3** zusammen nur Kr. 2,70.

☞ Geschäftsprincip seit länger als **20** Jahren. Jeder Auftrag wird sofort prompt, in gänzlich **completen fehlerfreien** Exemplaren unter Garantie effectuirt. Man wende sich daher **nur direkt** an die **Export-Buchhandlung** von

J. D. Polack in Hamburg.

Geschäftslocalitäten im eigenen Hause: Gänsemarkt **30** und **31**, dem Jungfernstieg gegenüber.

☞ Bücher sind überall gänzlich **zoll- und steuerfrei.**
Aufträge werden auch gegen Postnachnahme prompt ausgeführt.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN

i

BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 64. Søndagen den 9. December 1877.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Storfyrst Nikolavs i Tscherkesserdragt og en bulgarisk Pige.

Den russisk-tyrkiske Krig.

Maskerade i Feltcn.

Bukarest skal slet ikke være et daarligt Opholdssted, og skjøndt de russiske Officerer, som paa Grund af Krigen er nødte til at opholde sig der, maaske nok savner St. Petersborg, er den rumænske Hovedstad dog istand til at byde dem adskillige Erstatningsmidler. Der er for det Første Promenaderne, Parkerne, de offenlige Lystanlæg, Theatrene og Kafeerne, hvor der udfolder sig et elegant og muntert Liv. Dernæst er Bukarest det Sted, hvor de rige Bojarer i Vintermaanederne lader deres Rigdom og Pragt glimre, og hvem det lykkes at faa Adgang til deres Kredse, vil neppe føle Savnet hverken af Paris's eller St. Petersborgs mest aristokratiske Cirkler. Sæsonens store Begivenhed i Bukarest er dog Afholdelsen af de fire aarlige Bals masquès, der finder Sted i Karnevalstiden, og som plejer at samle hele det fornemme Selskab i Staden. Storhertug Nikolavs har ogsaa taget Del i et af disse og var ved den Lejlighed iført en Dragt som Tscherkesserhøvding, et Kostume, der neppe har undladt at forfejle sin Virkning, at dømme efter Udtrykket hos hans Omgivelser.

Kars og Erzerum.

Det vakte betydelig Opsigt, da man i forrige Maaned hørte, at Fæstningen Kars i Lilleasien var falden i Russernes Hænder. Som man erindrer, havde der allerede fra Begyndelsen af Maj indtil Slutningen af Juni staaet en Række blodige Kampe om den; men dengang hentede Fjenden sig kun braadne Pander og store Tab og maatte sluttelig drage bort med uforrettet Sag. Ogsaa tidligere har Kars heltemodigt trodset talrige Fjenders Angreb. Ganske vist tog Russerne den i 1828 efter knap fire Dages Belejring; men i 1855 holdt den sig hele ni Maaneder mod 30,000 Mand; og saavel i 1807, da ligeledes Russerne gik imod den, som i 1735, da Persiens Shah rykkede frem med 100,000 Mand og et vældigt Artilleri, fik Belejrerne kun Skam til Tak. Senere var saa Fæstningsværkerne blevet udbedrede og bestod nu af Citadellet samt 12 Befæstningsgrupper; Anlægene deltes af den stejle og dybe Kars-tschaj Dal i to Partier, som var forbundne ved i Klippen indhugne Gange samt tre Stenbroer, og skulde synes at maatte kunne lægge Fjenderne alvorlige Hindringer i Vejen. Ikke desto mindre tog 15,000 Russere, (med et Tab af 2700 Mand) baade Befæstningerne og Byen og desuden 10,000 Fanger, 300 Stykker Skyts, mange Faner og Levnetsmidler. Det var General Loris Melikov (hvis Portræt vi tidligere har bragt), som ledede Angrebet, og som altsaa har Æren af under den nuværende Krig at have indtaget den første ordenlige Fæstning; thi Ardahan og Nikopolis kunde ikke godt betegnes som saadanne.

Den ældgamle By Kars, der først for en tre Aarhundreder siden fik Betydning som Grændsebolværk, ligger særdeles gunstigt midt imellem Armenien, Transkavkasien, Kurdistan, Pontus og Persien og vil derfor rimeligvis altid komme til at spille en fremtrædende Rolle. Jorden er ogsaa frugtbarere og Klimaet bedre her end de fleste Steder i Armenien. Alligevel er Omegnen kun tyndt befolket; i over 600 Kvadratmiles Omkreds træffer man ikke fuldt 300 Landsbyer (c. 30,000 Indbyggere for hele Landet, Kars medregnet), og disse, som kun bestaar af i Højene indmurede Hytter med stensat Front, er endda saagodtsom ikke til at se. Hvad selve Byen angaar har vi allerede i forrige Aargang givet nogle Oplysninger.

Erzerum, Hovedstaden i Vilajetet af samme Navn, ligger paa et Plateau omtrent 2500 Alen over Havet og er omgivet af høje Bjerge. Den er Sædet for en Pascha, en armenisk Patriark og græsk Biskop, har hele 45 Moskeer (hvoraf en rummer 8000 Mennesker) foruden adskillige kristne Kirker, og desuden naturligvis en Uendelighed af Karavanserais, Bazarer, Bade osv. Husene er tildels byggede af Sten, men ofte ogsaa gravet ind i Jorden, og paa de græsbevoxede Tage græsser Kvæget nok saa gemytligt. I den sydlige Del ligger Citadellet Isch-Kaleh, hvor i Fredstid Paschaen residerer; fra gammel Tid strækker dobbelte Mure og dybe Grave sig rundt om Byen. Befolkningen sank, da Byen og en Del af Armenien 1829 indlemmedes i Rusland, fra 130,000 til 15,000, men skal senere være voxet til 50, efter Andre endog til 100,000. At der drives en levende Handel med Metalvarer, Silketøjer etc. fra alle mulige Lande, og at her saaledes til Dagligdags er baade livfuldt og malerisk, behøver vel ikke at fremhæves. Derimod maa Stedets geografiske Beliggenhed omtales, eftersom det er Knudepunktet for de tre vigtigste Veje, som fører ind til de rigeste tyrkiske Provindser og til Hjertet af Asien. Netop af den Grund vil nemlig Russerne naturligvis gjøre de største Anstrengelser for at bemægtige sig og — beholde Byen, og den „sejrrige" Muktar Pascha kan formentlig neppe forhindre dem fra at naa deres Maal.

Fra Kirke til Kirke.

Af Eli Frère.

IV.

Baptisterne.

De kjender fra Historien den store Gjendøberbevægelse i Tydskland paa Luthers Tid: Kongedømmet i Münster, hvor Kong Jan, en forhenværende Skræddersvend, bebudede Tusindaarsrigets Komme, udviklede Læren om Flerkoneriet og omtrent i et Aar holdt sig som Profet og uindskrænket Despot indenfor Murene, medens en betydelig Hær udefra forgjæves stræbte at indtage Byen og at gjøre Ende paa det hele Raseri. Tre Gange om Ugen holdt han Dom paa Torvet, siddende paa en Throne i kongelig Pragt, medens Bødlen stod ved Siden for strax at exekvere Dommene; og en Dag, da en af hans Koner var blevet kjed af ham og forlangte at blive fri, førte han hende ud paa Torvet, halshuggede hende med egen Haand og haanede Liget, medens hans andre Koner stod omkring og sang: „Alene Gud i Himmerig"! Nuvel, hin Bevægelse har naturligvis Intetsomhelst at gjøre med de Gjendøbere, vi i Dag vil omtale. Ja disse bærer ikke engang Navnet „Gjendøbere" med Rette. Ganske vist døber de paa deres ejendommelige Maade et Menneske, der er blevet døbt som Barn i en anden Menighed og nu gaar over til deres; men det er kun en Følge af, at de overhovedet forkaster Barnedaaben, og at følgelig den Voxne, som træder ind i deres Samfund, efter deres Opfattelse aldrig tilforn er blevet gyldig døbt. Selv kalder de sig stundom „Daabssindede" (hvilket skal betyde dem, der med Hensyn til Daaben er ret sindede), og deres historiske Navn er som bekjendt „Baptisterne". Dette Ord „Baptist" kommer af det græske Ord βαπτιζειν (baptistein), som i vore Bibeloversættelser blot er oversat ved „at døbe", hvorimod Baptisterne oversætter det ved „at neddyppe". De særegne Hovedpunkter i Menighedens Troslære bliver da altsaa disse, at Daaben foretages ved Neddyppelse, og at Barnedaaben forkastes: kun den Voxne, som allerede er oplært i sin Kristentro og har fuld Bevidsthed om den Naadegave, han faar Del i, kan stedes til Daaben! De støtter denne Lære især paa Kristi Ord til Apostlene: „Gaar hen og lærer alle Folk — og døber dem!

Baptisterne fremstode første Gang i England under de religiøse Bevægelser i de første Decennier af det 17de Aarhundrede. Det er maaske en af de religiøse Sekter, som har havt Mest at kæmpe imod og er blevet ivrigst forfulgt. I England var de saaledes i næsten 40 Aar Gjenstand for en heftig Forfølgelse, og først efter at de forlængst havde vundet betydelig Udbredelse i Nordamerika, anerkjendtes de i England under Wilhelm III som afvigende Religionsparti og fik Lov til i Fred at øve deres Gudsdyrkelse. I 1838 kom de første baptistiske Missionærer her til Danmark, men de blev strax meget ilde modtagne. Gejstligheden traadte ivrigt op imod dem, der udspandt sig en heftig Strid om, hvorvidt Baptistbørn skulde være underkastede Tvangsdaab, og der blev i det Hele taget lagt dem alle de Hindringer i Vejen, som paa nogen Maade kunde tænkes. Aar 1842 fik de Tilladelse til at oprette en Menighed i Fredericia, og denne By var indtil Grundlovens Komme det eneste Sted, hvor Baptistdaab maatte foretages. Vel skulde det være dem tilladt ogsaa udenfor Frederica at afholde gudelige Forsamlinger; men om Afholdelsen skulde der ske Anmeldelse til Sognepræst og Politiøvrighed, for at disse Myndigheder kunde have Tilsyn dermed; og navnlig skulde det strengt paases, at Ingen, som ikke var optaget i Menigheden, bivaanede Forsamlingerne! Paa samme Tid blev det slaaet fast, at Baptistbørnene skulde døbes, og da de kontrollerende Øvrigheder overhovedet viste sig alt Andet end overbærende mod den nye Sekt, kan man ikke undre sig over, at den foreløbig kun vandt ringe Udbredelse. Men saa kom Grundloven 1849 med Frihed i den som i saa mange andre Retninger, og nu varede det ikke længe, inden der over hele Landet dannedes større og mindre baptistiske Menigheder. Man ser da ogsaa strax, naar man træder ind i Kristuskapellet i Baggesensgade, at man kommer til et større Kirkesamfund, thi her er Kirkestolene fyldte! Baptismen har virkelig vundet mange Tilhængere i Kjøbenhavn saavelsom i Provindserne blandt Landbefolkningen, navnlig i Vendsyssel, hvor en ikke ringe Del af Almuen er optaget i Menigheden.

Ovre i Amerika, hvor Baptisterne maaske efter Methodisterne udgjør det største kirkelige Samfund og tæller 4—5 Millioner Medlemmer, har der lidt efter lidt dannet sig forskjellige noget afvigende Sidegrene, som hver for sig har grebet et enkelt Bibelsted og lagt det til Grund for Adskillelsen fra Moderstammen. Men Forskjellen er altid overordenlig ubetydelig; saaledes adskiller én Menighed sig fra de andre alene derved, at den højtideligholder Sabbathen i Stedet for Søndagen. Af disse smaa Underafdelinger har da ogsaa én fundet Vej her til Hovedstaden og holder sine Forsamlinger i Store Kongensgade. Den bliver undertiden benævnet Campbelliter efter dens Stiftere, to Brødre Campbell; selv kalder den sig Kristi Disciple. Omendskjønt den kun har bestaaet i faa Aartier, har den dog allerede i Amerika faaet mange Tilhængere; men her i Landet er Udbredelsen endnu i sin allerførste Begyndelse.

Kristuskapellet paa Nørrebro, som blev indviet 1857, er en tarvelig lille Kirkebygning, ikke ret høj og uden Taarn, men med en Gavlspids med et lille Kors over Indgangsdøren. Naar man ser den ude fra Gaden, som den ligger der, noget tilbage, med et lille Stykke Have foran, gjør den just intet smukt Indtryk. De lyse Mursten, som den er opført af, har i Tidens Løb antaget en smudsig graa Farve, der kun afgiver ringe Modsætning til Skiferpladerne paa det noget flade Tag; og nu i Efteraaret, da Træerne foran staar nøgne og fattige, og Himlen ligger tung og skyfuld derover, afgiver Bygningen et dobbelt trist Skue. Den er langagtig, firkantet, uden nogensomhelst Udbygning; paa hver Side af Døren er et stort Vindu, og lignende findes langs hen ad Siderne; paa Glasruden over Døren er malet Ordene: „Kun Kristus".

Vi træder ikke derind med store Forventninger om Dekorationer eller anden Udsmykning, og derfor bliver vi heller ikke skuffede, naar vi ser de samme lyse Mursten træde frem inde i Kirken, kun hist og her — saaledes om Vinduerne — overstrøgne med Kalk, saa der dannes buede, lidt fremspringende hvide Striber. Det flade Loft er hvidmalet og saa godt som slet ikke dekoreret. Prædikestolen øverst oppe i Ende af Salen staar saa nær ind mod Væggen, at der bagved maa være en Nische, for at der kan blive Plads til den Stol, Præsten hviler sig paa, naar han ikke taler. Over den forreste Del af Kirken strækker Rummet til Orgelet sig ud, saa dets Gulv maa støttes af nogle Piller; og langs Sidevæggene staar en Række Kirkestole, fyldte med Folk, medens en Del af den store aabne Plads mellem disse Rækker er optaget af Bænke. Gjennem Rader af smaa blaa og gule Ruder, som findes i Vinduerne, falder Lyset ind og lægger sig hen over Stolene og Gulvet som smalle, mat farvede Striber. Pulten paa Prædikestolen og et Bord, som staar foran, er drapperet med blaat Fløjl; og den samme Farve gjenfinder vi i Tavlen med Salmenumrene, som har sin Plads ovenover Prædikestolen. Men netop denne blaa Farve gaar saa jævnt over i den graa Murstensfarve paa Væggene; her er Intet, som falder i Øjnene, Intet, som træder anmassende frem foran det andet, saaledes som f. Ex. den røde Farve i de lutheranske Kirker, og derfor bliver det Hele ogsaa indeni lidt mat og trist.

„Spiser De hos os i Dag?" lyder det i en af Stolene bag ved os. „Vi skal have gule Ærter!"

„Skal De have Ærter? — ja, Tak! saa kan De være vis paa, jeg kommer!"

Havde det været i en Kirke, hvor der var Mange af den „fine Portion", vilde en saadan Indbydelse være blevet hvisket ud, for at den ikke skulde høres af Andre. Det, at den kommer frem i denne halv høje, jævne og ugenerte Tone, viser os, at vi er mellem jævne Folk, og at den, som talte, var sikker paa her kun at være mellem sine Egne. Hvoraf mon det i Grunden kommer, at det næsten altid er simple Folk, vi træffer i disse smaa Kirker? Skulde det være, fordi den Fattige i det Hele taget er mere religiøs og lettere lader sig paavirke? Maaske til Dels; men Hovedgrunden er vistnok den, at det altid er lettest for de fremmede Missionærer at faa Adgang til de fattige Huse.

„Troens Stemme" kaldes Baptisternes Salmebog, og den er ikke saa lille endda; der staar omtrent 700 Salmer i den, og naar vi ser i Registeret, hvor Forfatternavnene er angivne, finder vi, at over hundrede af dem er skrevne af den ældste af Præsterne ved den herværende Menighed. En Del af dem har den fælles Overskrift „For Israel" og indeholder Bønner om, at dette Folk maa ledes tilbage fra Forvildelsen til den gode Hyrde. „Troens Stemme" har et Tillæg, som kaldes „Hosanna", og dette har atter et, saa vi ser,

der er lagt megen Vægt paa Salmesangen. Et flerstemmigt Kor synger oppe fra Orgelet, Menigheden selv synger kraftigt med, og Sangen er noget af det Smukkeste i den lille Kirke.

I selve Gudstjenesten finder vi ingen særegen Ceremoni, og vi hører ingen særegen Læresætning fremsat i Prædikenen; det er kun Betragtninger og Formaninger, som Lutheraneren kan sige Ja og Amen til. Men over den hele Handling hviler alligevel et eget Præg, noget Langsomt, ligesom Langtrukkent; man mærker ingen Begejstring eller Lidenskab, men der er en ejendommelig Ro baade over Gudstjenesten og de mange, mest ældre Ansigter rundt omkring i Stolene. Præsten er en ung, høj Mand. Han oplæser en lang Epistel af et af Pavli Breve, og efter at Menigheden har rejst sig, holder han en ligesaa lang Bøn, inden han gaar over til Prædikenen. Der er noget Langtrukkent ogsaa i hans Stemme, noget Anstrengt; det er næsten, som om Ordene undertiden blev liggende og bævede en Stund paa Læberne, inden de flagrede ud. Men alt som han kommer længere frem i sin Prædiken og taler sig varm, faar man dog en enkelt Gang en Følelse af, at der er en Magt, som presser paa inde fra, saa ogsaa Stemmen maa slaa sig løs og bryde sine Lænker.

En Daabshandling overværer vi ikke; thi paa Grund af den særegne Maade, hvorpaa den foretages, finder den Sted i et eget, lukket Rum. Dette blev allerede paabudt i 1842.

Det maa endnu bemærkes, at det baptistiske Samfund har udfoldet og udfolder en storartet Missionsvirksomhed, navnlig i Indien og Kina, samt at baptistiske Bibelselskaber har efter en omfattende Maalestok arbejdet for Udbredelsen af Bibelen og andre gudelige Skrifter. Naar hertil endnu føjes, at Samfundet har oprettet Universiteter og theologiske Seminarier saavel i Amerika som i England, og at det blandt sine Præster har talt og tæller adskillige af Englands berømteste Prædikanter, vil man forstaa, at denne Kirke ikke blot med Hensyn til Tilhængernes Antal, men ogsaa i andre Henseender har en ikke ringe Betydning.

„For enlige Personer".

Af —x—.

(Fortsat.)

II.

Et lille Afsnit af Værelset indtoges af et omfangsrigt Blomsterbord, hvilket efter Frk. Bæverlo's Forklaring var vant til at bære det smigrende Navn „Rosenlunden", en saameget genialere Opfindelse, som Ideen ikke var hentet fra nogen i Blomstersamlingen repræsenteret Plante. Dette lille botaniske Menageri bestod af et Antal karakterfaste Væxter, som, ærgerlige over at de skulde vegetere i en saa tilrøget Atmosfære, havde indgaaet den gjensidige Forpligtelse: aldrig at springe ud. De visnede ikke rent af Velanstændighedshensyn; mistede de et Blad, skjød de i Reglen et nyt, dels for at opretholde status quo, dels fordi Tiden dog skulde gaa med Noget. Som Præsident og Formand for Sammensværgelsen fungerede en sværlemmet Kala, der ragede op over de andre Planter; gjorde en af disse Mine til at ville sætte Blomst, skjød Kalaen strax et af sine brede Blade ind mellem den og Lyset, hvorover den paagjældende Plante i Reglen blev saa fortumlet, at den visnede paa det Sted, hvor den havde tænkt at sætte Blomst. Mod sig selv var Kalaen meget streng i dette Punkt. I dens Top havde en Edderkop indrettet sig en hyggelig Ungkarlelejlighed, hvor den saa at sige laa paa Landet, og herfra havde den saa anlagt en privat Vej til et Hjørne af Loftet, hvor den havde sine Forretningslokaler, Forraadskamre og Udenomsbekvemmeligheder — Alt efter Nutidens Fordringer. Hvad Værelsets dekorative Udstyring angaar, da var den foretaget under Ledelse af den samme uopnaaelige Kunstner, som havde forskjønnet Frøken Bæverlo's Dagligstue; han havde havt ialt 3 bibelske Indfald, hvilke han havde foreviget paa Væggene — den fjerde Væg nød godt af et stort Spejl, der reflekterede alle 3 Malerier, hvorved gaves Beskueren Lejlighed til at lade sig overvælde af det samlede Indtryk af disse Kunstværker. Paa den ene Sidevæg saae man Kain forsynde sig mod det 5te Bud, idet han med den godmodigste Mine af Verden myrdede sin Broder med et, udtrykkeligt til dette Øjemed konstrueret Mordinstrument, som var en Mellemting mellem en Sabelbajonet og en Støvleknægt. Der laa et Udtryk af forklaret Fromhed i Kains Ansigt, medens han udførte denne sørgelige Pligt, som forøvrig syntes ret at falde i Abels Smag, hvis man kunde dømme efter det opromte, næsten henrykte Smil, hvormed han betragtede sin Broder. De to unge Mennesker lod sig aldeles ikke bringe ud af Fatning ved den tilfældige Omstændighed, at en ældre beskæget Herre i samme Øjeblik skjød et Par Skyer tilside og fraoven med et opbragt Aasyn iagttog den rørende Scene. Paa den anden Sidevæg saaes en Herre og en Dame, som paa Grund af Varmen eller en øjeblikkelig pekuniær Forlegenhed havde skilt sig ved endog de nødvendigste Klædningsstykker, hensunkne i Betragtning af en øjensynlig nylig fanget Aal, der efter disse Dyrs Skik havde rejst sig paa Halespidsen og med spillende Øjne og Tunge iagttog det tænksomme Par. Da dette var en altfor hverdagsagtig Begivenhed til at kunne antages at ville fængsle en Beskuers Opmærksomhed, var Billedet gjort betydelig interessantere ved paa Foden at være angivet som en Fremstilling af „Adam, Eva og Slangen i Edens Have". Paa Bagvæggen var fremstillet en Begivenhed, som antoges at være i saa frisk Minde, at den ikke behøvede nogen særlig Kommentar. Det var „Jødernes Overgang over det røde Hav": tilhøjre saae man de befriede Hebræer, som havde naaet Land, hengive sig til en vild Kankan, tænde Glædesblus og foretage sig allehaande Narrestreger som Udtryk for deres glade Sindsstemning, medens Moses med et Spanskrør i Haanden rettede en indstændig Anmodning til de blegrøde Bølger om at opsluge Kong Farao, som i stærk Sindsbevægelse kom ansættende i Spidsen for en Rytterskare med en Karabin i den ene Haand og en Omdrejningspistol i den anden. Det var forsaavidt et instruktivt Maleri, som det viste, at disse Vaaben har været kjendte noget længere tilbage i Tiden, end det i Almindelighed antages.

En af de Hjemsøgelser, jeg var Gjenstand for i dette mit ny Hjem, skal jeg omtale i al Korthed. Med den Punktlighed, som udmærker Sekundviseren paa et Nürnbergeruhr, indfandt sig til et bestemt Klokkeslet en vis hovedrig Person i Gaarden, medførende en Lirekasse, hvori gjemtes Toner, som enhver nogenlunde velrenommeret Kat med Indignation vilde have fralagt sig. Efter at have stillet sig i Position, begyndte denne Mand, givende sine Ord Vægt ved et nerverystende Akkompagnement, at forklare, at han havde „Diamanter og Perler og Alt, hvad et Menneske begjærer". Hvorvidt denne Fremstilling af hans Formuesomstændigheder var ganske korrekt, skal jeg lade være usagt og kun bemærke, at han undertiden gjorde sig skyldig i en Pantomime, som røbede, at han tragtede efter Mere. Som en snurrig Inkonsekvens hos den lykkelige Samtidige maa dog anføres, at han engang udtalte, at „hans hele Rigdom var hans Sang!" men da han ikke i senere Foredrag fastholdt denne Paastand, har det formodenlig været en øjeblikkelig løgnagtig Indskydelse, han siden har fortrudt. Neppe havde han hævet sin klangfulde Røst, før min Ven, Skomagersvenden, i Kjælderen ligeoverfor greb sin Harmonika og foredrog den yndede Melodi: „Vil Du væk fra Døren, Hansemand!" hvilket atter var Signalet for en ukjendt Kunstner i de højere Regioner til paa Fløjte indstændig at anmode alle Fiskermænd om at give Møde i Anledning af det astronomiske Særsyn, at „en nyfødt Sol glødede i Østen". Jeg veed ikke, om det var ifølge en hemmelig Lov eller kun et Spil af det uberegnelige Tilfælde, at Frøken Bæverlo altid i dette Moment anfaldt et Fortepiano, som kun ugjerne lod sig frarive Toner, det maatte undse sig ved; ligesaalidt har jeg kunnet erfare, om ikke hele dette musikalske Maskineri, som jeg havde en Mistanke om, sattes i Bevægelse paa Foranstaltning af Frøkenen i det kjærlige Øjemed at befordre min jordiske Lyksalighed: — nok er det, at efter 4—5 Minuters Forløb svømmede hele Kvarteret i Toner. Saasnart den første Lydbølge naaede mit Øre, greb jeg Hat og Stok og gik mig en Tur. Her optræder nu en af disse Begivenheder, som paa Grund af deres ufravigelige og uforklarlige Indtræffen er skikket til at vække overtroiske Forestillinger. Det var det mærkelige Tilfælde, at jeg paa disse Ture kunde være ligesaa sikker paa at møde Frøken Bæverlo, som jeg kunde være vis paa ikke at møde Kejseren af Kina; og hvad der ingenlunde formindskede det Paafaldende, var, at hun, naar jeg hilste, tilsendte mig et Blik, som kunde have givet Enhver nok at tænke paa, der overhovedet vilde lade sig anspore til Eftertanke. Det var et meget blidt Blik — jeg kunde fristes til at sige generende blidt. I det Hele ødslede min Værtinde saamegen Elskværdighed og Blidhed paa mig, at jeg er bange for, det havde til Følge, at hendes øvrige Omgivelser sattes paa knap Ration i saa Henseende. Hver Morgen lod hun sig overraske i en klædelig Morgendragt, medens hun vandede Planterne i „Rosenlunden" og den mimoseagtige Dame gjennemgik da følgende Skala: først blev hun betagen af Skræk og Forvirring, dernæst lod hun sig berolige, og endelig blev hun konversabel og smilende. Hun forsynede ogsaa stadig mit Bord med friske Blomster. Saavel med Hensyn til Valg som Arrangement af disse lagde hun en højst original Smag for Dagen: snart saae man en Rose eller Lilje parret med en Tidsel, snart en „Fandens Mælkebøtte" attacheret en Tulipan eller Hyazint osv. . . . — det var den underligste Sammenstilling af de højeste og laveste Rangklasser i Blomstersamfundet. En Dag havde hun glemt en Bog paa mit Bord, som jeg pligtskyldigst afleverede — det var Bergsøe's „Blomstervignetter". Først paa et langt senere Tidspunkt gik det op for min langsomme Fatteevne, at Frøkenen var inde i Blomstersproget og havde ønsket at udfolde sine Tanker i dette mærkelige Tungemaal, hvorfor hun, da hun mærkede min Ukyndighed, havde villet tilsmugle mig den lille Ledetraad. Hvormange træffende og pikante Bemærkninger kunde hun ikke have gjort uden at blive forstaaet? Hvormange smaa delikate Spørgsmaal kunde hun ikke have rettet uden at faa Svar? Her var en vid Mark for Selvbebrejdelse fra min Side. Ikke uden Bekymring bemærkede jeg, hvorledes min Værtindes Interesse — jeg kunde næsten sige Ømhed — for mig Dag for Dag voxede, ligesom Ledene i en geometrisk Progression; overalt omsvævede hun som en venlig Fee mine Veje. Jeg havde f. Ex. abonneret i det kgl. Theater. Omtrent halvanden Maaned, efter at jeg var flyttet ind hos Frøkenen, begav jeg mig en Aften hen for at indtage min Plads i Theatret og overvære Opførelsen af en Tragedie. Da, ved alle Olympens Guder! opdager jeg i samme, den selvsamme Loge — Frøken Bæverlo og en Veninde, hvem hun strax præsenterede som sin Kusine, Betty Pind. Jeg var som lynslaaet — dette Lumskeri af Skæbnen havde jeg ikke ventet. Jeg skal ikke forsøge at beskrive mine Følelser den Aften. At jeg ikke blev et Offer for den almindelige Sønderknuselse, som formedelst Stykkets sørgelige Natur hærgede mine Omgivelser tilhøjre og venstre, at jeg ikke som de følte Trang til at inflammere mine Øjne med mit Lommetørklæde — var udentvivl Fordele, hvorfor jeg kunde takke den Iherdighed, hvormed Frøkenen og hendes betydeligt yngre og livlige Kusine underholdt mig hele Aftenen. Det maatte udentvivl være højst smigrende for min Forfængelighed, at jeg i Mellemakterne gjennem Kikkerter og andre optiske Instrumenter blev undersøgt med grundig Omhyggelighed af mindre Grupper, spredte paa forskjellige Steder i Theatret, som viste sig at være Venner og Bekjendte af Frøkenen, og hvis Opmærksomhed hun øjeblikkelig ad telegrafisk Vej henledte paa min Ubetydelighed. Det var udentvivl ogsaa en højst misundelsesværdig Side af Sagen, at det blev min lykkelige Lod at følge de to Damer hjem — men hvad nyttede alle disse Begunstigelser, naar jeg var forblindet nok til ikke at paaskjønne dem. Med bankende Hjerte betraadte jeg næste Abonnementsaften Logen, — atter det samme lykkelige Møde med de to Damer. Jeg led i Stilhed; men da jeg kom hjem, svor jeg en til den Ende med stor Omhu sammensat dyr Ed paa ikke oftere at sætte min Fod i den skæbnesvangre Loge.

Mennesket undgaar imidlertid ikke sin Skæbne; naar Skyerne har samlet sig, maa Uvejret bryde løs — ja jeg kunde blive ved at opstille en hel Række af den Slags urokkelige Sandheder og derved holde Læseren i spændende Uvished om, hvor jeg vil hen; men jeg foragter slige Pirringsmidler og tilstaar heller strax, at min Mening er, at der maatte komme en Katastrofe. Og den kom.

(Fortsættes.)

Rosen og Graven.

Af Victor Hugo.

„O, Blomst, som Elskov kaarer!
Du Rose frisk og rød!
Hvad blive Nattens Taarer,
Der falde i dit Skjød?"

— „O Grav, Du tavse Vægter
For Dødens rige Høst!
Hvad blive Jordens Slægter,
Der synke til dit Bryst?"

Gjensvared Blomsters Dronning:
— „O kolde, mørke Grav!
Jeg brygger om til Honning
Den Dug, som Natten gav."

Gjenmæled Graven sorte:
— „O, Dronning i din Pragt!
Viid: af en Dødningskjorte
Jeg syer en Brudedragt."

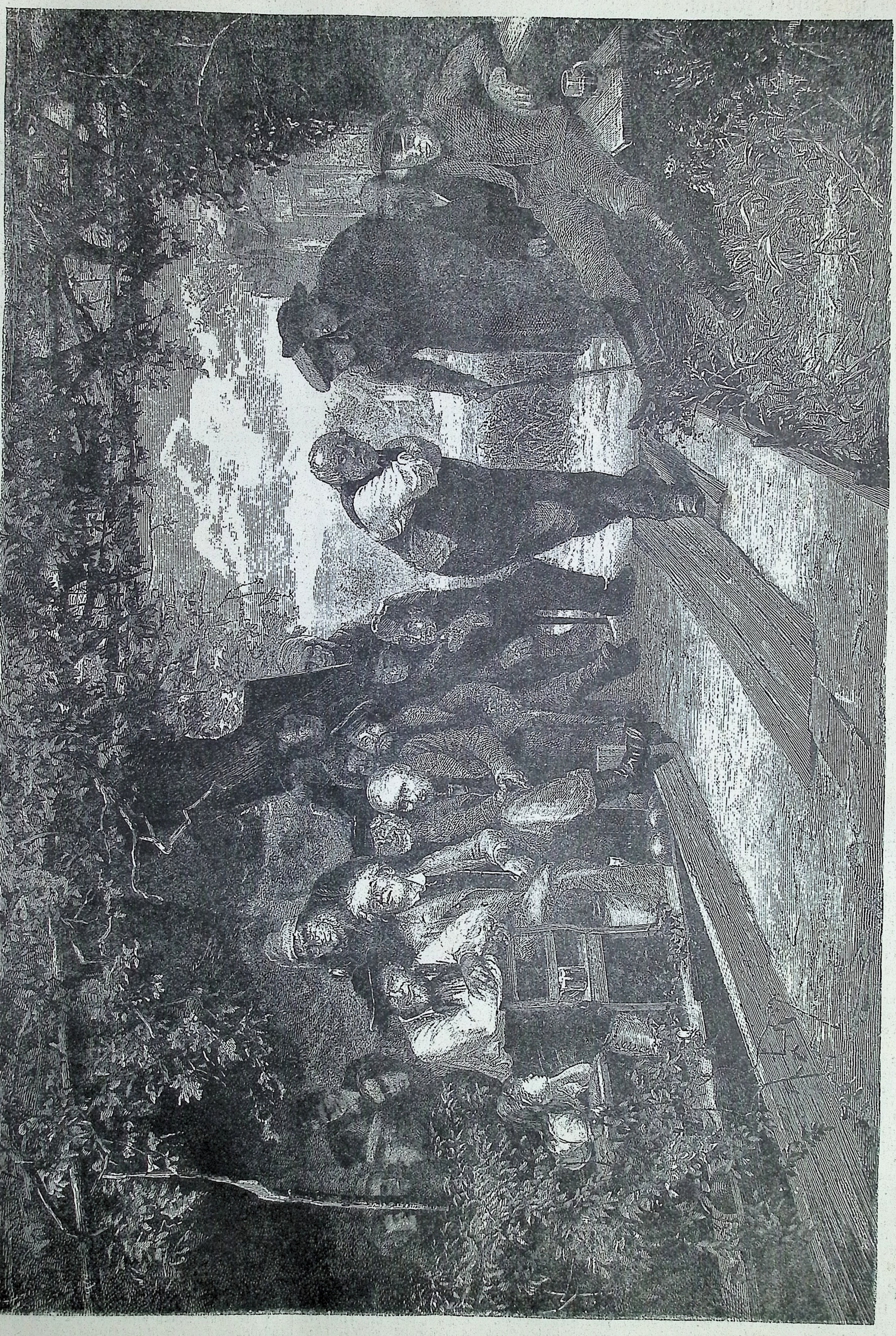
Ved *Pauline Worm.*

Fra Lilleasien: Byen Kars med Citadellet.

Fra Lilleasien: Byen Ercerum.

Søndagsfornøjelse paa Landet i Mellemtydskland, efter et Maleri af W. Zimmer.

En ny Kafé i Berlin.

I en eller anden Rejsebog — det maa sandsynligvis være hos Bædecker, thi andre tyer jeg kun sjelden til — har jeg læst, at der i Grunden kun er fire Steder i Verden, hvor det er Umagen værd at drikke Kaffe, nemlig paa Boulevard des Italiens i Paris, paa en Hotelbalkon ved Marseilles Havn, paa den Brühlske Terrasse i Dresden og hos Krantzler „unter den Linden" i Berlin. Naturligvis kan der ingen Tvivl være om, at den gode Mand har glemt Stephan à Porta paa Kongens Nytorv i vort eget Kongens Kjobenhavn. Det behøver jeg ikke at fortælle Kjobenhavnerne; de, der har rejst, veed det af Erfaring, og de, der ikke har rejst, har det paa Fornemmelsen: at han rangerer lige ved Siden af Boulevard des Italiens-Kaféerne. Naar jeg, der har ligefrem Passion for disse sidste, siger det, kan man ganske rolig tro det. Forhaabenlig vil han engang komme til at indtage sin ærligt fortjente Plads i den nævnte Rejsebog.

Men i et nyt Oplag vil den desuden ganske sikkert ogsaa faa en anden Forøgelse. Krantzler har nemlig ligeoverfor paa det andet Hjørne af Friedrichsstraße faaet en Konkurrent, og det en meget farlig Konkurrent. Siden „das zuckersüße Mägdelein unter den Linden", som de fleste Kjobenhavnere vel sagtens nu kun kjender fra Hoedts Sang, hos Krantzler rømmede Pladsen for Konditorsvendene med de hvide Forklæder og Huer, har den lille, gamle, elskværdige Knejpe Aar for Aar mistet sin Attraktionskraft. Andre Tider, andre Guder. Henne hos „Lutter und Wegener" i Charlottenstraße har man hængt Kejserkongens Portræt op ved Siden af „Die Serapionsbrüder", og over Krantzlers gamle Miniaturterrasse pranger der nu en Hoben grønne Skilte, som fortæller, at han er Hofleverandør baade for den Heldengreis selv og for den kejserlige Thronfølger og Gud veed hvad for andre kejserlige Herskaber; men med Alt det bliver Spøgelser fra gamle Dage alligevel kun Spøgelser. „Lutter und Wegener" og Krantzler hører ikke hjemme i K e j s e r s t a d e n ved Spree. Carl Hiller og Bauer har taget Thronen i Arv, — naa, lad os saa skjænke de gamle Storheder et Suk og lad os lade de nye leve. De gjør det jo dog, om vi end nok saa meget vil være Legitimister og holde paa de Gamle. Og de fortjener det ogsaa.

Carl Hiller kommer jeg maaske en anden Gang tilbage til. I Forbigaaende bemærker jeg kun, at Café anglais i ham har faaet et Berlinerpendant, der slet ikke er saa ueffent endda. Idag om Bauer. Han er for Øjeblikket Berlins nyeste Nyhed og mærkværdigste Mærkværdighed.

Alverden, som fik at vide, at jeg befandt mig paa en Sviptur til Berlin, lagde mig øjeblikkelig paa Hjerte strax at gjæste Bauer. Man sagde det i Kjøbenhavn, man sagde det paa Dampskibet, i Jernbanen, i Hotellet, overalt, og jeg havde da selvfølgelig heller ikke været en halv Time i Berlin, før jeg stod derhenne paa Hjørnet af Friedrichsstraße og „Unter den Linden" udenfor Lyshavet af Gasflammer, mellem den nysgjerrige Mængde, der nu i de sex Uger, Kaféen har været aaben, fra Morgen til Aften har staaet i Klynger og kigget ind gjennem Vinduet.

En fornemt pyntet Portier aabnede Gadedøren for mig, og en Sort i Beduinkostume Døren ind til Kaféens store Sal i Stueetagen. Jeg havde ventet mig Noget, og jeg blev ikke skuffet. Kafé Bauer er det eleganteste og største Kafélokale, jeg har set i Verden, og da jeg vel saa noget nær kjender de fleste Konkurrenter, vil dette sagtens ogsaa absolut sige: det eleganteste og største. Forestil Dem i Stueetagen en Sal, fyldt med smaa runde Marmorborde, omgivet af — i Reglen fem — højryggede Egetræsstole, tænk Dem denne Sal i Stand til at rumme omtrent et Tusinde Mennesker, tænk Dem den endvidere belyst af mange Hundreder af Gasblus, dekoreret saa rigt, som det overhovedet er muligt at dekorere et saadant Lokale, samt, i ethvert Tilfælde om Aftenen, uophørlig fuld af uendeligt varierede Grupper af Gjæster, Officersuniformer og rige Damekostumer navnlig ikke at forglemme, — og De har et nogenlunde rigtigt Begreb om, hvorledes Scenen ser ud for de efterfølgende Bemærkninger.

Det pragtfulde Hus, hvis Stue og 1ste Etage Kaféen indtager, er ganske nyt og ogsaa i sit Ydre et af de rigeste i det med Hensyn til Bygninger saare rige Berlin. Kafélokalet er af Hr. Bauer og hans Kompagnon'er lejet for en aarlig Sum af noget over 50,000 Kroner, og det har kostet omtrent 300,000 at montere. Baade en ganske net Udstyrelsessum og en ganske net Leje, ikke sandt? Det fortjener dog at bemærkes, at Lejen for det første Aar allerede var taget ind efter otte Dages Forløb. Besøget har nemlig hidtil været gjennemsnitlig 11 à 12,000 om Dagen, paa nogle er det endog naaet op til 23,000. Skjøndt hver enkelt af disse Gjæster ikke lader store Summer blive tilbage hos Bauer, idet Kaféen nemlig ikke serverer Andet end omtrent det Samme, man faar hjemme hos à Porta, kan man nok slutte sig til, at Omsætningen med et saadant Besøg maa være ganske antagelig. Man dømme f. Ex. derom af et enkelt Faktum. Som paa enhver Berlinerkafé findes der ogsaa hos Bauer en saakaldet „Zahlkellner", til hvem der betales. Han modtager da tillige Drikkepengene og betaler de andre Opvartere. Denne „Zahlkellner" hos Bauer, der forøvrig er Kjøbenhavner, faar ingen Løn, men udreder tvertimod hundrede Thaler om Maaneden til Værten samt tyve à tredive Thaler til hver af sine Kolleger. Da Antallet af disse er ikke mindre end hundrede, bliver altsaa allerede det en ganske net lille maanedlig Sum. Men alligevel er Pladsen saa god, at han ikke vil bytte den mod nogen anden i hvilkensomhelst Hovedstad.

Og saa et Par Ord om selve Lokalet. Skjøndt man her i Berlin, ligervis som hos os, for Øjeblikket har mere Grund til at klage over de evindelige Skomagerdrenge, som Himlen nedsender, end over Kulden, er det ikke desto mindre Vinter ifølge Almanaken, og Bauer har derfor ladet Glasmuren, som lukker Kaféen ud til „Unter den Linden", hejse op. Med disse kolossale Spejlglasruder forholder det sig nemlig saaledes, at de ved Hjælp af en sindrig Mekanisme gaar i Jorden eller stiger op af den efter Behag. Om Sommeren staar da Kaféen fuldstændig aaben ud til det livlig befærdede Trottoire, hvor det imidlertid ikke, som paa de parisiske Boulevardkaféer, er tilladt at anbringe Stole. En Mangel ganske vist, som dog maaske bliver afhjulpen med Tiden.

Foreløbig vilde man imidlertid, selv om den var borte, under alle Betingelser søge ind. Thi her er unægtelig nok at se. Det med Graat og Brunt og Guld glimrende smykkede Loft og Panelværk taler jeg slet ikke om. Det er en ren Bagatel ved Siden af Vægdekorationen. Tolv kolossale Malerier, for hvilke Bauer har maattet betale omtrent 20,000 Kroner, giver Øjet Noget at se paa, hvor det end vender sig hen. Paa de sex har Maleren Anton von Werner, Professor ved Kunstakademiet, med udmærket Talent vist, hvorledes det gamle Roms Epikuræere nød deres selskabelige Glæder, og hvad Resten angaar, lader Willbergs solbestraalede Landskabsbilleder med de pragtfulde antike Bygninger Besøgeren fuldstændig glemme den trykkende Taage og den pladskende Regn udenfor. Tolv Piller fulde af Gaslampetter og ligesaamange gigantiske Lysekroner lægger Glands over det Hele, og hvad der ikke gjør mindst Virkning er Udsigten i Baggrunden af Salen til de store, dampende Kobberkjedler, de Tusinde af blinkende Glas og Regimentet af hvide Kokke ude i Kjøkkenet. Fra det vandrer Alt, hvad der bestilles, gjennem de aabne Vinduer ind til de tre Damer ved Buffeten, Glas, Sølvbakker og Sligt sætter de til, og straalende af Nyhed og Elegance flyver saa Anretningerne paa de exemplariske Opvarteres Bakker rundt inde i den store Sal. Hver har naturligvis sine bestemte Borde at passe; ellers var det umuligt at hitte Rede i Virvaret. Nu gaar det paa en Snor Altsammen. Aldrig saasnart har Beduinen aabnet Døren for En, før man, uden selv at vide af det, er anbragt ved et Bord, afført sin Overfrakke, Hat og Stok, og betjent med en Hurtighed, som grændser til det Utrolige. Tager man en Cigar op af Lommen, vupti, har man et Sekund efter Vin og Lys foran sig, gjør man Attentat paa at ville notere Et eller Andet, ligger der i samme Øjeblik Papir og Blyant foran En, og tænker man blot paa at gaa, har man i det Samme Frakke og Hat igjen. Det er en Betjening, som jeg intetsteds har truffet Magen til.

Den midterste Del af Salens Loft er aaben og giver Udsigt til Lokalet ovenover. Ogsaa her er Indretningen omtrent den samme. Kun ser man flere Damer og Avislæsende. Desuden er der i Sidefløjene en Uendelighed af mindre Sale, Billardstuer, Læseværelser osv. Og altid er der fuldt af Mennesker overalt, en Vrimlen, Konverseren, en Mangfoldighed i Ansigter og Kostumer, som det vil være vanskeligt at give Den en Forestilling om, der ikke selv af Erfaring kjender, hvorledes et myldrende Liv kan tage sig ud, naar det i en Verdensby koncentrerer sig paa et enkelt Sted. Men sit Kulminationspunkt naaer dette Liv dog om Aftenen, jeg kan i Grunden godt sige om Natten ogsaa, thi lige til 1 à 2 er hver eneste Plads optaget i den store Kafé. Og selv efter den Tid er der Folk nok. Tiltrods for den abnorme Middagsspisetid saa at sige midt om Formiddagen synes Berlineren nemlig ingenlunde at gaa tilkøjs med Hønsene, og hos Bauer kan han komme ind, naar han vil. Kaféen holder ikke lukket et eneste Øjeblik af Døgnet. De gode Tydskere lader unægtelig til at komme ganske godt med, hvad Kaféliv angaar. Naa, man maa dog ogsaa huske paa, at Bauer er ganske ny endnu, og at et Besøg hos ham er i højeste Grad i Mode i Berlin. Man er aabenbart overordenlig stolt af her endelig engang at have faaet Noget, der er en Verdensstad værdigt. Og det maa man indrømme, hvormeget man end ellers kan have mod Berlin: det er Kafé Bauer virkelig, baade hvad Lokale, Udstyrelse og Besøg angaar.

Mac Adam.

Den franske Bonde.

Af H. Taine.

(Sluttet.)

Det kunde umuligt være anderledes, eftersom enhver politisk Idé, da det jo er en almindelig Idé, kræver en Forberedelse, en Opdragelse, en vis Hjerne-Struktur, som ikke kan findes i et Hoved af den Beskaffenhed. Mangfoldige Bønder kan ikke læse; for Størsteparten af dem, der kan det, er Læsning et besværligt Arbejde, og de holder sig saameget som muligt borte fra det. I ethvert Tilfælde er vort daglige Sprog altfor abstrakt for dem; dersom en af dem om Søndagen henne ved Mairiets Dør prøver paa at dechiffrere „Kommunernes Monitør", forstaar han ikke én Linje af ti. Under Krigen 1870, skriver Hr. Hamerton, harmedes mange fædrelandskjærlige Franskmænd ved at se Bøndernes Ligegyldighed; den var der dog intet Forunderligt ved, thi „Bønderne veed virkelig ikke, hvad Ordet Frankrig betyder. Forestil Dem en Aandstilstand uden Spor af geografiske Begreber. Jeg kjendte en gammel Bonde, som undertiden spurgte mig om, hvor den eller den By laa, og ad hvad for en Vej man kom derhen; jeg forklarede ham det, men naar to Byer laa i samme Retning, var det noget nær umuligt at faa ham til at begribe, at de ikke laa paa et og samme Sted." En ung Tjenestepige skulde følge med sit Herskab, som flyttede til et andet Departement en 25—30 Mil derfra; hendes Forældre satte sig derimod, fordi „det er jo ikke i Frankrig". Forgjæves viste man dem Kortet, de blev ved deres Paastand; Pigebarnet rejste, og de truede med at gjøre hende arveløs, hvis hun blev ved at leve „i Udlandet". — „Svejts ligger meget nær ved Øvre-Bourgogne; visse Dage kan man fra Toppen af alle vore Høje se Alperne. Nuvel, Flertallet af vore Bønder har aldrig hørt tale om Svejts. De kjender Navnet paa England, men veed ikke, hvor det ligger; og Nogle af dem, som har hørt tale om London, forvexler London og England, og tror, at London er Navnet paa Nationen. Jeg kjender En, som mente, at London ligger i Frankrig, og at man kunde begive sig derhen baade tillands og tilvands, eftersom man havde Lyst til." — „En Bonde har hørt tale om Rom og tror, at Paven er en mægtig militær Hersker; men som Regel veed han endnu ikke Besked om Italiens Enhed." Undertiden forbinder de Navne, han lejlighedsvis opsnapper, sig i hans Tankegang til de mest bizarre Fejlsyn. „En af dem fortalte mig, at han havde hørt, Italien og Lapland skulde nok til at føre Krig med hinanden; jeg søgte ved politiske og geografiske Beviser at overtyde ham om, at det var en meget urimelig Krig, men det lykkedes mig ikke at berolige ham." — Samme Uvidenhed med Hensyn til Historien. „En fransk Bonde husker, saavidt jeg har kunnet opdage, Intetsomhelst af det Forbigangne, undtagen sine egne Ulykker, Hoveriets Afskaffelse og Religionskrigenes Rædsler". Da han hverken har Begreb om Frankrigs Historie eller om dets Territorium, hvor skulde han saa kunne være Patriot? „I fortæller ham, at Krigen er endt med Tabet af Elsaß og Lothringen, men det vækker ingen tydelig Forestilling hos ham; og af hvad Grund skulde han gjøre Opoffrelser for Elsasserne, der altid har staaet for ham som Udlændinge".

Jo mere dannede vi er, desto større Vanskelighed har vi ved at tænke os en Aandstilstand, som er saa forskjellig fra vor egen; det er et Barns, og Intet er saa vanskeligt for en voxen Mand som at forestille sig et Barns Aandstilstand. Ja en lille syvaars Dreng fra Byen har ganske sikkert over de tyve Ideer, som en Bondekarl paa 25 Aar ikke har. „En Dag, fortæller Hr. Hamerton, kom en ung Bonde over til mig i en Forretningssag; det var en meget intelligent Mand i Alt, hvad som angik hans daglige Liv, og han var velhavende, da han ejede en Kapital paa en ti Tusinde Franks. Man viste ham ind i mit Kabinet, hvor der var en Mængde Bøger; hans Nysgjerrighed blev vakt, han begyndte at udspørge mig. Jeg opmuntrede ham ved velvillige Svar, og til Slutning forhørte han sig om mine Beskæftigelser, der var ham et ukjendt Mysterium. Jeg søgte saa tydeligt som muligt at for-

klare ham Sagen og viste han skiftevis en trykt og en skreven Bog; men her stødte jeg paa en uforudset og uovervindelig Vanskelighed. Da han fik den trykte Bog i Haanden, sagde han til mig: „Det her har De skrevet rigtig kjønt, det er ligesaa kjønt, som en Boghandler kunde have gjort det; men den anden der er ikke saa godt gjort, den bliver aldrig saa pæn som denne her.“ — Hans Opfattelse af Bøger var, at hvert eneste Exemplar er en af Boghandleren forfærdiget Kopi, og han mente, at jeg var en af de Boghandlere, der lavede Skrifter, men at jeg maatte være en Slags Amatør, siden jeg ikke holdt Butik. Det var mig umuligt at gjøre ham begribeligt, at naar mit Manuskript blev trykt, vilde det blive meget smukkere, og at mine trykte Bøger ikke var kjønne Haandskrifter. Kort sagt, han havde aldrig hørt tale om Bogtrykkeri eller vidste ikke, hvad man forstod derved.“ — Hvad Lægevidenskaben angaar er de ligesaa langt tilbage, og det uagtet de ser Lægen og undertiden henter ham. Naar de sender Bud efter ham, bruger de ikke det, han ordinerer, eller bruger de det, han forbyder dem at tage. Vinen f. Ex. er efter deres Opfattelse et ufejlbarligt og vigtigt Helbredelses-Middel, og de giver de mest angrebne Feberpatienter Vin. Mod stærk Forkølelse eller Lungebetændelse koger de et Lys i en lille Flaske Rødvin, og naar det har kogt godt, maa Patienten sluge det; mod Andendagsfeber røres Sod fra Kaminen og Æg sammen; og for Kopper giver man vin chaud (varmet Vin) med Peber og Honning. „En Mand i vort Naboskab havde kjøbt til sin Kone nogle Sennepskager; det var næsten umuligt at overbevise ham om, at de var til udvortes Brug. — Tror De ikke, jeg veed, sagde han, hvad Sennep bruges til? Jeg veed meget godt, at det bruges til at spise, saa jeg kan da sige mig selv, at min Kone maa synke disse her.“ En Anden, som havde faaet ordineret Omslag af Hørfrø, erklærede, at det skulde da ikke hjælpe ham stort; og det viste sig, at hans Datter havde kogt Hørfrøet i en fedtet Kjedel, og da det saa var blevet koldt, havde hun formelig stablet det op i store Klumper paa den Syge. Jeg kjender et Pigebarn, som, da hun fik Mavepine, tog nogle Droguer, man havde givet hendes Moder for Krampeaare, og det blot, for at de Droguer ikke skulde blive spildt.“ — Til Syvende og sidst tror Bønderne, hvad Lægemidler angaar, fortrinsvis paa Magi, navnlig da, hvor der er Tale om Brandsaar eller Benbrud. I slige Tilfælde begiver den Syge sig en lang Vej hen til en eller anden gammel Kone, som „kan en Bøn“. Dette Træk viser, at deres Aand endnu hører hjemme i Middelalderen; og i Virkeligheden trives Overtroen hos dem med alle sine Torne og alle sine Blomster. De giver den Døde et Pengestykke i Haanden; og paa Mariæ Renselsesdag kommer Fruentimmerne, bærende et tændt Voxlys, og læser Evangeliet for deres Bier. De er overbeviste om, at Kreaturet snakker sammen under Midnatsmessen Julenat; og i Fastelavnen springer de saa højt, de kan, for at deres Hamp skal voxe godt. De tror paa Troldom og kan en Uendelighed af Historier om, hvordan man forhexer Kvæget. Efter deres Overbevisning indeholdes alle denne Kunsts Hemmeligheder i et mystisk Bind, som de kalder „en Albert“. „En af mine Venner, Landsbyens Notar, gaar for at eje det Bind; man kommer tidt og beder ham bruge det, og han har stor Nød med at blive af med Sollicitanterne.“ Kort sagt, de udgjør i enhver Henseende en skarpt udskilt Race, den overlevende Levning af en tidligere Slægt, en Slags fast og afslebet Granit, som holder sig urørt under den løse Jord og under Civilisationens overfladiske Dyrkning.

Men denne Granit smelter, og „man behøver ikke at være Profet for at kunne forudsige, at den ægte franske Bonde af den gamle Skole om hundrede Aar vil være et ukjendt Væsen. Tidligere var Sønnens Liv simpelthen en Fortsættelse af Faderens, enhver Bondesøn blev Bonde. Dersom en af dem udmærkede sig ved Intelligens, blev han Sognepræst og kom paa ingen Maade ud over den snevre landsbyagtige Sfære. Da han ingen Børn havde, kunde han ikke fristes til at hæve dem op over den, og Ærgjerrigheden manglede, eftersom Horisonten var lukket. Nu aabnes Horisonten: „Mangfoldige Børn, som for tyve Aar siden vilde være blevet paa Gaarden og have vogtet Faar og Gjæs, sendes nu til Skolerne i Byen; efterat være blevet opdragne, bliver de aldrig rigtige Bønder som deres Forældre; allerede nu har man let ved at skjelne dem fra de Øvrige“. Det staar da kun tilbage at faa at vide, om Alt ved denne Metamorfose er lige heldigt. Efterhaanden som Intelligensen udvikles, forkrøbles Karakteren, og det er muligt, at Bonden med sin Uvidenhed mister en Del af sine Dyder. Han har store Dyder, navnlig Tarveligheden, som er „heroisk“, og Arbejdsihærdigheden, som er vidunderlig. Aldrig har noget Menneske været mere ædruelig, hvor det gjælder om at konsumere, og mere virksom, hvad det angaar at producere; man vil ikke kunne finde et levende Væsen, som med saa faa Udgifter til sin egen Person faar Jorden til at give saa stort et Udbytte. Desværre lader det til, at selv den mest begrænsede Opdragelse ikke kan forliges med den vidtbrevne Afholdenhed, som Agerdyrkningen tilsteder. „Den uoplyste Bonde besidder en stoisk Filosofs Resignation og en hebraisk Patriarks Værdighed; han er Herre i sit Hus og respekteret af sine Omgivelser, han forstaar at styre baade sig selv og Andre; han tvinger Andre ind under Disciplin, fordi han selv iagttager den, og han har Autoritet, fordi han er streng mod sig selv. Lige stik modsat er i det samme Land, under samme Klima og under samme Regjering velopdragne Folk, som driver et Haandværk, i Reglen Epikuræere“. Sammen med Oplysningen sniger Nydelseslysten sig ind i Landsbylivet. „Allerede nu er de Yngre mindre afholdende end deres Fædre; velhavende Bønder tillader sig, efterhaanden som de bliver formuende, smaa Nydelser, som tidligere var forbeholdt Bourgeoisiet og Adelen. Den foregaaende Slægt røg ikke, fordi det var en Udgift; den nulevende ryger uden at bryde sig om, hvad det koster. Og det at drikke Vin bliver mer og mer almindeligt“. I Virkeligheden, saasnart Mennesket har emanciperet sig, higer det efter Lykke, og det faar Smag for Velvære, idet det afkaster Traditionens Aag. Saaledes er Reglen i de forenede Stater, hvor al Tradition er forsvundet. En amerikansk Forfatter, som kjender sine Landsmænd nøje, skrev for nylig: „Tag i Ny-York, Filadelfia eller Chikago et ungt Menneske paa atten Aar, som lige skal til at træde ind i Verden: al hans Attraa, al hans Ærgjerrighed, alle hans Drømme samles i en eneste Tanke: at tjene 50,000 Dollars om Aaret og — at give dem ud!“

Berømte Avtomater.

Man forstaar, som bekjendt, ved Avtomater en Slags Maskiner, der uden synlig Hjælp udenfra efterligner levende Skabningers Bevægelser, hvilket opnaas ved mekaniske Kræfter, som man under forskjellige Former — Hjul, Lodder, Spiralfjedre, Vægtstange o. l. — bringer til at virke inden i Avtomaten. Allerede i Oldtiden finder man den Slags Legetøj. Den berømte græske Astronom og Mathematiker, Tarentineren Archytas, (400 Aar før Kristi Fødsel), skal have forfærdiget en Trædue, som kunde flyve. I et Bachustog i Alexandria deltog en Ptolemæus Philadelphus tilhørende avtomatisk Kunstfigur. Ja endog den store Archimedes skal have anvendt en ikke ringe Del af sin kostbare Tid paa Konstruktionen af Avtomater.

I Middelalderen træffe vi allerede hyppig paa Avtomater. Den bekjendte tydske Astronom og Mathematiker Johannes Müller, med Tilnavnet Regiomontanus, der levede i det 15de Aarhundrede, konstruerede af Træ en Ørn, som fra den By, hvor han boede, fløj Kejseren i Møde, bragte ham en Hilsen og atter fløj tilbage til Byen. Den samme Johannes Müller forfærdigede ligeledes en Staalflue, som ved et Gjæstebud fløj ud af hans Haand, Bordet rundt og tilbage til ham igjen. Albertus Magnus beskæftigede sig i 30 Aar med Forfærdigelsen af en Figur, der kunde tale. Hook lavede en flyvende Vogn, som kunde holde sig nogen Tid i Luften. De næste Forsøg paa at konstruere Avtomater træffe vi først efter Opfindelsen af de mekaniske Hjul-Uhre. Kejser Carl V havde i Klostret St. Just, hvor han levede, to Riddere, som paa et givet Signal sprængte imod hinanden. I Aaret 1610 forevistе Achilles Langenbucher et musikalsk Instrument, som af sig selv spillede et Orgelstykke paa 2000 Takter.

Den franske Mekaniker Vaucanson har konstrueret nogle meget berømte Avtomater. I Aaret 1738 forevistе han sin Fløjtespiller, sin Klarinetblæser, sin Trommeslager og sin And. Fløjtespilleren var en 1½ Meter høj Figur, som hvilede paa et Klippestykke, der igjen var forsynet med et Fodstykke i Kvadratform. Aabnede man Forsiden af Fodstykket, saae man et Uhrværk, som satte en Staalaxe i Bevægelse. Denne Staalaxe var forsynet med Snore, der ved Tribser virkede paa Træde-Brædderne til ni Par Blæsebælge, som ved Axens Omdrejning afvexlende blev hævede i Vejret og sænkede. Blæsebælgene lod deres Luft gaa ind i tre forskjellige Rør, som i Figurens Krop endte med 3 smaa Beholdere. Et andet, meget indviklet Hjulværk satte de syv Fingre i Bevægelse, som udfordredes til at lukke for Fløjtens syv Huller. Tre Drivfjedre havde det Hverv at regulere Luftens Indtrængen, saa man efter Behag kunde frembringe en stærkere eller svagere, en lavere eller højere Tone. Fire andre Fjedre sørgede for Mundens Bevægelser; en aabnede Læberne for at lade et større Kvantum Luft slippe ud, en anden trak dem sammen for at formindske Luftudstrømningen, en tredje drog dem bort fra Fløjtemundingen, og den sidste bragte dem atter i Berøring dermed. Ogsaa Tungen havde sin Fjeder, som gav den en saadan Bevægelse, at den skiftevis aabnede og lukkede for Mundstykket. Ved denne sindrige Mekanisme i Forbindelse med de fra Spilledaaserne bekjendte Omdrejningscylindre, hvorpaa Melodierne, saa at sige, er fastgjorte, kunde Vaucanson tilfredsstille alle de Fordringer, der stilles til en dygtig Fløjtespiller.

Vaucanson's andre Avtomater var om muligt endnu sindrigere konstruerede. Hans And er navnlig berømt. Den rejste sig op, løb, baskede med Vingerne, snaddrede aldeles naturtro, aad og drak, og, hvad der var det Kunstigste, gav Føden fra sig i fordøjet eller i det mindste kemisk opløst Tilstand. Den efterlignede paa den mest skuffende Maade alle Andens Bevægelser og Vaner. Denne And blev senere kjøbt af Beireis i Helmstädt. I det kejserlige Lystslot Zarskoe Selo ved St. Petersborg forefindes en ganske lignende Avtomat. I vor de mekaniske Underværkers Tid vilde Vaucansons Avtomater ikke vække megen Opsigt, men man forstaar let, at han i 1738 maatte sætte hele Evropa i Forbavselse.

Kort efter Vaucanson forfærdigede Brødrene le Droz, dygtige Uhrmagere fra Chaux de Fond i Svejts, meget kunstfulde Avtomater. I et Uhr, som blev foræret Kongen af Spanien, havde de anbragt et Faar, som kunde bræge aldeles naturligt, en Hund, der knurrede og gjøede, naar man forsøgte at fratage den en Frugtkurv, som den holdt i Munden, samt en Mængde menneskelige Figurer, som udførte de mest forbavsende Bevægelser. Senere konstruerede Brødrene le Droz den berømte tegnende Avtomat, som, saasnart man løsnede en Springfjeder, gav sig til at tegne en eller anden Figur paa et Stykke Papir; naar den første Tegning var færdig, hvilede Tegneren sig, gik derpaa over til en helt anden Tegning, hvilede sig atter lidt osv.

H. Stobitser.

(Sluttes.)

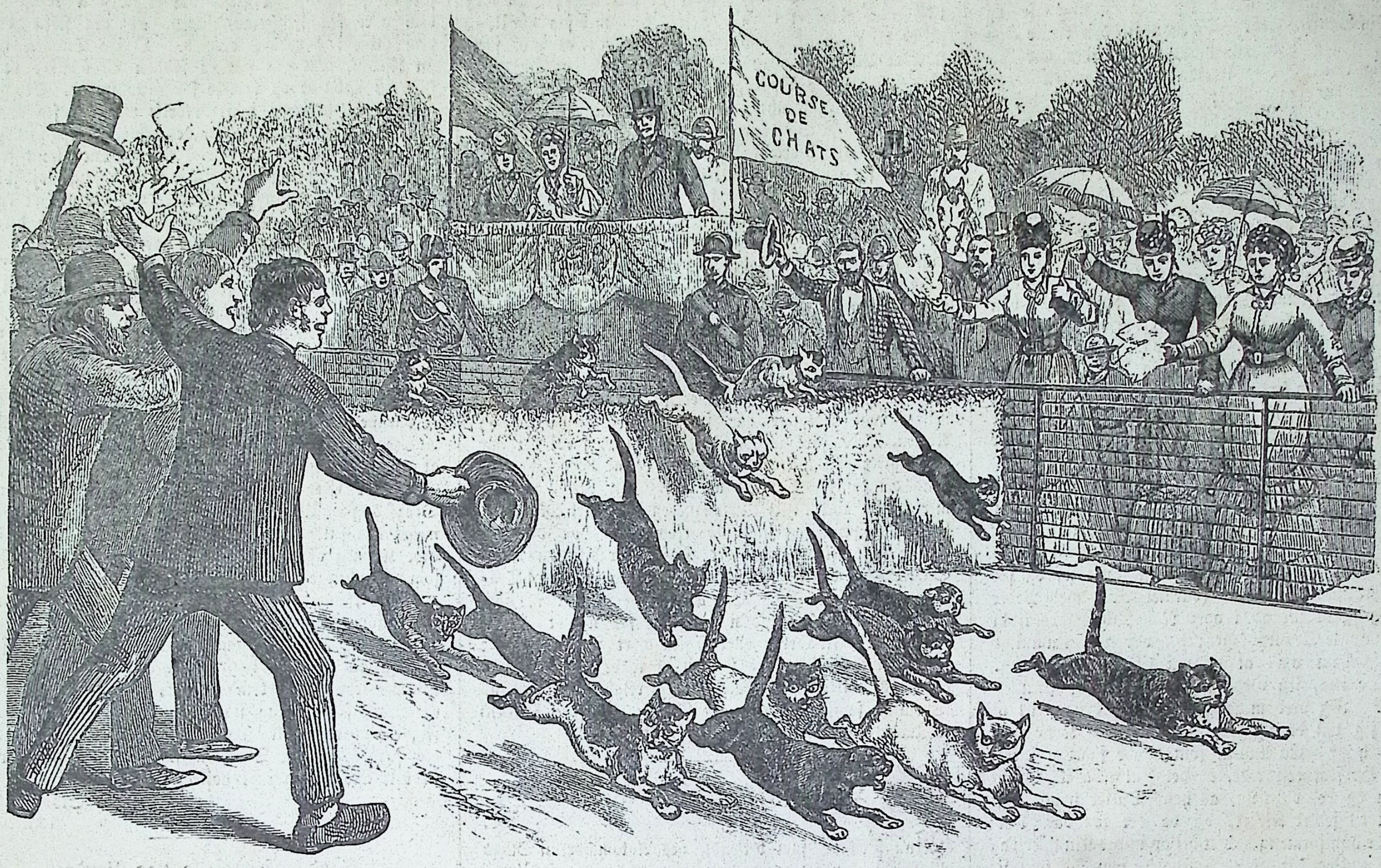
Søndagsfornøjelse paa Landet.

Det er et temmelig sandt Ord, der staar i Taines Artikel om den franske Bonde, at de forskjellige Samfundslag i de forskjellige Lande ikke kjender synderligt til hinanden. Hvad véd f. Ex. Kjøbenhavnerne eller Kristianienserne om Landbostanden? Den videnskabelige Forskning lader her i Norden endnu ikke engang til at have tænkt paa Bonden; og Kunsten — Digtningen og Maleriet — har for Størstedelen ikke drevet det videre end til at præsentere os Kjøbstadsfrøkener og Kjøbstadsherrer i Bondedragt. Den, som f. Ex. vil studere norske Bønder gjennem „Synnøve Solbakken“, kan vistnok gratulere sig til Resultaterne. Forøvrig har denne falske Retning været den herskende overalt i Evropa, og først i de senere Aar er man begyndt at gaa Virkeligheden paa Livet. Digterne søger at fremstille os Bønder, som de gaar og staar, istedetfor forklædte Udgaver af deres egen Person, og Malerne holder Trop med eller vel rettere viser Digterne Vejen. Det gjælder delvis for Nordens, men ganske bestemt i endnu højere Grad for de store Kulturnationers Vedkommende. Hr W. Zimmer i Weimar f. Ex., som har malet Originalen til omstaaende Billede, tager, ser man nok, Virkeligheden, ganske som den er. Et ypperligt lille Selskab af mellemtydske Bønder, smaa Gaardejere og Husmænd, er kommet sammen en Søndag Eftermiddag under de skyggefulde Træer for at faa sig en „fornuftig“ Pot Kegler. Banen løber imod Tilskueren, der, hvor han staar, er Keglerne tænkt opstillede, og saaledes kan han da se Selskabet lige i Ansigtet og iagttage dets forskjellige Miner, som dels udtrykker hjertelig Gemytlighed og dels Skadefryd over det mislykkede Slag. Fortræffelig er især den Figur, som lige har slaaet; se blot, hvor han ligesom bliver liggende i Stillingen for at hjælpe paa den allerede kastede Kugle, og hvor han er gnaven over det daarlige Slag og over Selskabets Latter. Paa Maleriet ialfald træder ogsaa Latteren højst forskjellig frem i de forskjellige Ansigter, og Lysvirkningen, som vort Billede ikke formaar at gjengive, er desuden særdeles vellykket.

Zimmer har allerede tidligere hyppigt hentet sit Stof fra Livet i Landsbyen og har navnlig med megen Humor og Naturtroskab skildret smaa Drenges og Pigers lystige Leg, (f. Ex „Den uheldige Slædetur“ etc.). Han er født 1853 i Apolda af Haandværksfolk, kom saa til en Lithograf, fik Undervisning i Tegning, var saa heldig at vække en dygtig Malers Opmærksomhed og indtager nu en smuk Plads blandt Tydsklands Kunstnere.

Theatrene.

Gondinets og Delibes' tre Akts Opera-comique „Kongen har sagt det“ blev opført første Gang i Paris d. 24. Maj 1873 og gjorde stor Lykke. Det fortjente den ogsaa; thi Texten er ualmindelig morsom, og Musiken har, skjøndt den hverken er meget original eller meget effektfuld, noget vist gratiøst Livligt, næsten noget Koket over sig, som uimodstaaeligt aflokker Tilhøreren et bifaldende Smil. Man har nok herhjemme ment, at Gondinet — Verdens elskværdigste og morsomste Farceleverandør — havde spundet Traaden altfor langt ud; men naar Stykket paa vort kgl. Theater gjør et lidt bredt Indtryk, skyldes det utvivlsomt dels den elendige Oversættelse og dels det altfor ubehjælpsomme Sammenspil. Paa saadanne lette og flotte Sager maa der ikke tages med haarde og kejtede Hænder. Som man véd, er Scenen henlagt til Ludvig den 14des Tid, da Alt drejede sig om Monarkens og hans Elskerindes Luner, og da et Ord af deres Mund bestemte alle Lykkesøgeres Tanker og Handlinger. En ærgjerrig Adelsmand er blevet bragt i den ubehagelige Knibe at skulle have en Søn, skjøndt han ingen har — thi Kongen har sagt,

Kattevæddeløb i Belgien.

han vidste, at han havde en; og herfra udspringer der saa en hel Hoben Pudsigheder til Højre og til Venstre. Fru Marquisen faar uhyggelige Anelser om sin Mands moralske Holdning i unge Dage; den pludselig adopterede Søn begaar Dumheder og kommer paa Kant med sin hidtidige Kjæreste; og endelig skydes et Kjærlighedsforhold ind mellem to unge Piger, fire Friere og en hjælpende Dandsemester, hvorved det Hele bliver til et lille Kaos af snurrige Forviklinger, som kun et nyt „Kongen har sagt det" bringer Rede i. Alt dette har Gondinet fremstillet i kvikke, naturlige, ofte skjelmsk pointerede Vers. Der er ikke bredt nogen særlig Tidskolorit ud over Stilen, og den er heller ikke gjennemaandet af Stemning; men selve den bundne Form giver Replikerne midt under Lystigheden noget vist Stadseligt og Fornemt, som passer godt til den middelalderlige Forudsætning, hvorpaa Intrigen beror, og til Kostumeringen. Musiken fremhæver endnu tydeligere dette Præg af elegant Belevenhed; den har paa sine Steder en vis Duft af noget Gammeldags, og den gaar aldrig dybt ind hverken i det Rørende eller det Kaade, men strømmer fin og flygtig ud over Situationerne. Man høre blot den lille Kaskade af Triller, hvorunder det unge Bondepar til Slutning drager bort, og man vil forstaa, at her kræves der Lethed og en vis Finhed og Frihed af Alle. Oversætteren har imidlertid ikke blot gjengivet Sangnumrene i saa slette Vers, som vi dog nu virkelig skulde være kommet ud over, men han har endog oversat hele den versificerede Dialog i Prosa. Det er den samme utilladelige Forvrængelse af fremmed Arbejde, som for nogle Aar siden udsatte Augiers „Gabrielle" for saa megen Misforstaaelse. Resultatet er blevet, at medens den, der læser Originalen, hele Tiden fængsles og morer sig (i Sandhed noget Sjeldent, naar det gjælder en Operatext!), vil den, der hører den danske Oversættelse, ganske sikkert nu og da blive lidt træt. Især naar Stykket ikke gaar med større Fart over Scenen, end det gik i Søndags. Kun Hr. O. Poulsen var „i Aande", hans uudtømmelige Liv og Lethed reddede det morsomme lille Arbejdes Sukces. Af de øvrige Hovedpersoner spillede Hr. Schram, der var meget fornøjelig, men altfor grovkornet og tung; Resten bevægede sig knap, og de fire unge Døttre f. Ex., som skal bringe baade Poesi og Skjønhed og Ungdom ind paa Scenen, præsenterede intetsomhelst Andet end fire kjedsommelige og generte „Guds Ord fra Landet". Den kvindelige Hovedrolle var ganske vist heller ikke i en Skuespillerindes Hænder; men Frk. Augusta Schous udmærket smukke Sang ydede fuldt Vederlag for hendes Spils Mangler, hvorimod noget Lignende ikke gjælder — om forskjellige Andre.

— Til den første Opførelse af „Froufrou" i Tirsdags Aftes havde alle Kjøbenhavns Forkølede givet Møde, og Kasinos store Sal gjenlød af en uendelig Nysten og Prusten og Hosten og Rømmen sig. De faa Ikke-Forkølede, som var kommet i Theatret for at se Komedie, havde som Følge heraf nu og da noget vanskeligt ved at høre Replikerne, og Vanskeligheden hævedes ikke, ved at man formodenlig engang havde givet for sent Tegn til, at der begyndtes, hvorefter den første Trediedel af en Akt begravedes under Larmen af en lille Folkevandring oppe i Logerne. Desværre gik al denne Forstyrrelse mest ud over Frk. Giovanni Petersen, hvis lidt spinkle Stemme ikke formaar at overdøve eller gjennemtrænge et saa usømmeligt Spektakel. Hendes Fremstilling af „Froufrou" var, saavidt det tillodes En at følge den, paa ganske enkelte Punkter ypperlig, endnu flere Steder temmelig svag, men gjennemgaaende anerkjendelsesværdig dygtig. De to første fra Forfatternes Side saa glimrende udførte Akter lykkedes hende ikke rigtigt. Hun spillede smagfuldt og korrekt og saae her som forresten overalt nydelig ud; men Rollen smeltede ikke sammen med hendes Personlighed, man mærkede det Tillærte og blev trods al Sympathi og Anerkjendelse en ganske lille bitte Smule forstemt. Fra tredie Akt derimod, hvor det overgivne Sommerfugleagtige hos Froufrou viger Pladsen for en vis karakterfast Beslutttethed og Energi, kom der større Enhed og Sikkerhed i Udførelsen, og Entreen i sidste Akt f. Ex. vilde ganske sikkert ikke en eneste Skuespillerinde her i Landet kunne fremstille saa gribende og dog saa kunstnerisk behersket. Taget som Helhed befæstede denne Præstation ialfald de smukke Forhaabninger, som den unge Dames Debut i „Dora" med Rette vakte; hendes Ydre og hendes ualmindeligt yndefulde Bevægelser gjør hende Sejren let over de Fleste af hendes danske Rivalinder, og hvis Skolen og — Livet udvikler hendes Intelligens og hendes Føselse, tør man spaa hende mange og smukke Triumfer. — — Blandt de øvrige Rollehavende fortjener kun Hr. Knobelauchs særdeles karakteristiske Gjengivelse af Froufrous Fader at fremhæves, hvorimod det dog vistnok bør siges, at Hr. og Fru Madsen ikke og Frk. Lerche ialfald ikke længer er paa deres Plads henholdsvis som Baron, Baronesse og Froufrous af talrige Friere begjærede Søster. Selv med en mangelfuld Besætning fortjener Stykket imidlertid at ses baade en og to Gange. Meilhac og Halévys Anlæg af Figurerne og Handlingen overtræffer efter vort Skjøn langt Sardous, endog i hans bedste Arbejder, og er fremfor Alt baade originalere og interessantere; i denne lille flagrende Froufrouskikkelses og hendes Faders Skæbne er der ganske sikkert taget et Emne op til Behandling, som er anderledes betydningsfuldt end disse tomme Intriger med Avtomater af mer eller mindre brødefulde Hustruer, Elskere og Ægtemænd. Desværre har Forfatterne bøjet af, netop hvor det gjaldt; og istedetfor at vise os, at forklare os dramatisk, hvorledes Froufrou kan blive alvorligt forelsket, eller hvorledes hendes Dydsmønster af en begejstret Ægtemand kan støde hende bort, dengang hun er paa Veje til at synke og griber efter en frelsende Planke, — istedetfor derfor har de betragtet dette som noget Givet og har dermed berøvet Slutningen af Stykket alt Fodfæste. Men giver man dem Fribrev for disse Hovedsynder, trænger de heller ikke mere til selv en streng Kritiks Overbærenhed.

Folketheatret har af de to Hostrupske Sangspil „Feriegjæsterne" og „Familietvist" samt af Octave Feuillets fine lille Lystspil „Liniedandseren" sammensat sig en Forestilling, der lader til at falde særdeles godt i Publikums Smag. Det sidste Stykke blev spillet ifjor ved en Beneficeforestilling i Sæsonens Slutning, men viste sig kun paa Repertoiret den ene Gang, for at det kunde beholde Nyhedens Interesse, naar det blev gjenoptaget i Vinter. Nu vil det forhaabenlig ikke saa snart forsvinde; det hører nemlig til den Slags smaa dramatiske Perler, der er fuldstændig ægte. Desværre stiller det i Retning af Udførelse saa store Fordringer, at nogle paa Folketheatret maa blive utilfredsstillede. Til Gjengjæld viser Personalet i de to Hostrupske Stykker, og da særlig i „Familietvist", sig i det allerheldigste Lys. Fru Holst og Hr. Wulfs ømme, men dog stadig stridende Elskende, Hr. Zinks Snyltegjæst og Hr. Kollings skikkelige gamle Isenkræmmer er fortræffelige komiske Figurer, ligesom ogsaa Hr. Dorph-Petersens Gaardskarl og Fru Langes halvbedagede Jomfru i „Feriegjæsterne" ikke vel kan Andet end vække megen Moro. „Familietvist" og „Feriegjæsterne" er iøvrig saa gode Bekjendte for Publikum, at der hos os ingen Grund er til at give yderligere Vink med Hensyn til dem. De, der ikke gaar i Theatret med Vished om at more sig, naar det er den Hostrupske Muse, der paatager sig Underholdningen, er endnu kun faa, kan og hvorledes Forholdet engang senere i Tiden vil blive, jo forsaavidt være Øjeblikkets Theatergænger ligegyldigt. At den Rondour og det Liv, hvormed de to Sangspil gaar over Scenen paa Folketheatret i den nye Indstudering, ikke kan tage den mindste Part af Æren for Publikums lydelige Tilfredshed, er ganske sikkert.

Katte-Væddeløb.

Paa den ædle Sports Omraade er der gjort et betydningsfuldt og, om vi saa maa sige, folkeligt Fremskridt. Hidtil holdt man sig væsenligt til at lade Heste løbe Livet af sig; men der er jo ikke Enhver, der har Heste, og endnu Færre har dem da netop i det skjønne Øjemed, at de skal rende sig en Svindsot eller idetmindste et Par brækkede Ben til. For saa at bringe større Dele af Befolkningen til at omfatte med passende Varme den opløftende Beskæftigelse: at se paa nogle Dyr, som styrter afsted til ingen Verdens Nytte, fandt en snedig Velgjører paa at opdrætte Hunde til Væddeløbere; ak, Hundegalskaben kom, og Tanken kvaltes i Fødselen ved Udsigten til at faa Arenaen besat med lutter Besatte! Det vilde have set galt ud, hvis ikke Belgierne havde været: de har vist sig som Sportverdenens Kolumbus'er, der har opdaget Kattenes Evne til at udfylde den ledige Tid mellem Muse- og Rottejagter med et spændende og voldsomt steeple-chase. Det sidste af disse Væddeløb fandt Sted ved Noget, der hedder Belcele, i Nærheden af Noget, der hedder Bonsecovs. Hele 72 Katte var indtegnede fra de omkring liggende Gaarde og „startede" Allesammen. Væddeløbspladsen laa fire engelske Mil udenfor Landsbyen og var paa den for Løbet berammede Dag befolket med en stor og efter Omstændighederne elegant Skare Tilskuere. Desværre kan vi ikke meddele, hvem der „fungerede ved Vægten", eller hvem der til Hest eller til Fods røgtede disse ophøjede Hverv, hvortil der i Reglen synes at kræves aristokratisk Forberedelse. Beretningen meddeler kun, at Minette, en nydelig hvid Kat, kom ind som en ypperlig Nr. 1 og tog første Præmie, en Sølvflødekande, men forbigaar endog, hvor Mange der blev „distancerede", om Nr. 2 kom ind „med et godt halvt Kattehoveds Forspring" osv. osv. Det er jo imidlertid Noget, som let kan afhælpes, hvis vore Sportsmænd indfører disse mærkelige Kapløb hos os, og man vil da maaske om ikke lang Tid kunne læse i Referaterne: „(husvild Kat uden Navn, fra Kongens Have) satte behændigt over første Barriere og passerede Dommerpælen som en god Nr. 1, stærkt trængt i Opløbet af Vaagekone, Madam Petersens „Musse", der saaledes tog anden Præmie, en elegant dekoreret Mælkekande". — Ja, saadan Verden dog gaar fremad!

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hermed følger et Tillæg.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

TILLÆG TIL NUTIDEN.

Nr. 64. Søndagen den 9. December. 1877.

Fra vor Boghylde.

— Paa den Gyldendalske Boghandels Forlag har Holger Drachmann udgivet en zirlig lille Bog, „Derovre fra Grændsen, Strejftog over det danske Termopylæ (Als-Dybbøl) i April Maaned 1877“. Den vil, tænker vi, faa mange Læsere og rimeligvis ligesaa mange Venner. Forfatteren skildrer en Dampskibsreise til Sønderborg og en Aftenvandring derfra over til Dybbøl og tilbage igjen; i raske Træk tegner han Egnens Kontourer, kraftigt og varmt gjengiver han sine Indtryk, og halvt forarget, halvt bedrøvet dels indskyder han i brede Ræsonnementer og dels underlægger han sin Fremstilling som en Grundtone Tanken om den patriotiske Forpligtelse, „vor Smertes Land“ retter til alle Danske. I Alt dette er der Meget at sympathisere med og Meget at glæde sig over. Enkelte af de indflettede Digte er ypperlige (f. Ex. de sønderjydske Pigers dejlige Vexelsang S. 129); og nu og da støder man paa store og gribende Billeder, som naar det hedder om Døden (S. 31), at den „suger med sin Knokkelmund, drømmende, paa Slagets Vunde“, eller naar ved Indsejlingen til Slesvig (S. 26) „Erindringen rejser sin torne- og laurbærkronede Gestalt i overnaturlig Størrelse og vender sit blege, forklarede Ansigt spørgende mod Fremtiden, medens Haanden presser sig om de Vunder, som Slaget slog“. Men i disse Kontourtegninger, disse Ræsonnementer, disse Stemninger og disse Billeder ligger ikke Bogens æsthetiske Betydning; den liger i den unge Piges Figur ved Graven og — stærkere endnu — i Skorstensfejersvendens mere udførte Figur, den skriver sig kort sagt derfra, at vor sidste sønderjydske Krig og dens Minder og dens Stemning her endelig er taget op af vor Tids rette, det vil sige af den novellistiske Poesi. Kampene 48—49 har kun sat sig faa (man huske imidlertid Goldschmidts „Ravnen“), de fra 64 slet ingen Minder i vor fortællende Digtning; og dog er disse Kampe Bærere af alle vore dybeste nationale Forhaabninger og Skuffelser, dog har de bevirket afgjørende Omslag i hele vort Aandsliv, og dog skulde Digterne i deres Værker ogsaa direkte afspejle al denne Virkelighed! Den fortræffelige „Skorstensfejersvend“, som Drachmann vil have mødt ovre mellem Skandserne, er rigtignok kun en Skitse, og Dybbølsbankernes store Historie er kun antydet gjennem et Referat af ham; men alligevel er dette lille Kapitel en Svale i vor æsthetiske Literatur, et af den Slags Varsler, som bebuder ny Sommer. Formaar Drachmann ad Aare at udforme hine Dages Stemning, baade derovre og herhjemme, i anskuelige Skikkelser, vil han ogsaa dermed paa den eneste rette Maade vise vort Folk tilbage til „Livssagen“ og Forpligtelsen. Thi hans, Digterens, Sag er det at prædike gjennem Figurer; Ræsonnementerne kan han, om han end har dem nok saa gode, roligt overlade Kritikerne.

Den tydske Forfatter Hermann Grimm har et anset Navn ikke blot som fin og selvstændig Kunstkritiker, men ogsaa som Digter. Hans store Roman „Uovervindelige Magter“, der skildrer Brydningen mellem Aristokrati og Bourgeoisi, lader ganske vist Meget tilbage at ønske; men som Novellist indtager han sammen med Paul Heyse Hæderspladsen i sit Fædreland, og den yndige lille Episode „Landskabsmaleren“ overtræffer maaske ved Stemningens Styrke og Blødhed endog Heyses bedste Skitser. Der er saagodtsom ikke Spor af Handling i denne lille Fortælling, som omhandler en ung Malers Forelskelse i en forlovet Dame; men der er saameget Liv og Lys over Skildringen, Naturen er afmalet med saa varme og bløde Farver, Forholdet mellem de optrædende Personer er præget af en saadan kydsk Ynde og Elskværdighed, at man med Rette har kaldt det lille Arbejde en Søndagshistorie, en Solskinsfortælling. De tre andre grimmske „Noveller“, som Hr. N. Juel Hansen har oversat (paa Brødrene Salmonsens Forlag), staar betydeligt under den nys omtalte, og man mærker her altfor meget Forfatterens Mangel paa Evne til at anskueliggjøre. Sagen er, at Grimm er „Stuedigter“; han lader hverken til at have levet stort eller set stort, og han skaber snarere ud af sin Reflexion end ud af Jagttagelser. I „Cajetan“ er der Tilløb til at faa et lille fint Tidsbillede fra 1750 frem; men Fortsættelsen holder desværre ikke Begyndelsens Løfter, og de brede og ubehjælpsomme Samtaler gjør Fortællingen lidt trættende. Repliken forstaar Grimm nu éngang slet ikke at behandle.

— Alle vor nationale Poesis Beundrere eller Venner skylder Forlæggerfirmaet C. A Reitzel Tak for den elegante, samlede Udgave af Emil Aarestrups Digte, som det har foranlediget Hr. F. L. Liebenberg til at besørge. Det er rigtignok ingen „Familiebog“ og vel heller neppe den mest passende Konfirmationsgave etc.; men de, som ikke forarges over, hvad man har kaldt en sund Sandselighed, og som forresten kan glæde sig over en farverig, duftfyldt, funklende og spillende Digtning, bør ikke blot læse, men eje og have ved Haanden denne Samling, som neppe har et Sidestykke i hele vor Literatur. Mange af Digtene er forlængst gaaet over i Fortegnelsen over vore klassiske Poemer, og Enhver kjender allerede fra sin Skoletid „Fjeldspringet“, „Torsten og Trine“, „Et Aftensuk“ samt — maaske det smukkeste i denne Gruppe — „Skjøn Ellens Elsker“. Det er dog navnlig de erotiske Sange, med deres forunderlige Farvespil af Graad og Smil, Alvor og Vittighed, som giver Aarestrup hans særegne Stilling; saadanne lunefulde og lette Udkast som f. Ex. „Distraktion“ er kort og godt fuldendte i sin Art. — Dr. G. Brandes har omarbejdet sin Karakteristik af Digteren, og hans ypperlige lille Arbejde indleder nu den mærkelige Samling.

— En Nyhed til Julen, der sagtens vil blive overordenlig stærkt søgt, er den saakaldte „Kouponbog for Kjøbenhavn“. Der findes ved den det Hensigtsmæssige, at man kan faa sine Penge tidobbelt ind igjen, i det Allermindste. Bogen, der kun koster en Krone, indeholder nemlig en Række Blade med Kouponer, der giver Ejeren betydelig Rabat paa Theaterbilletter, Restavrationsdineer, Badekort, Hatte, Handsker og mangfoldige andre Ting; næsten Alt, hvad man skal betale for, slipper man billigere til, naar man befinder sig i Besiddelse af denne magiske Kouponbog: og hvem har vel i vore Dage ikke Lyst til at kjøbe billigt?

— Under Titlen „Ny dansk Folkekalender 1878“ har Hr. Rom udsendt „Folkets Almanaks“ største Udgave i andet Omslag og trykt paa tykt Papir. Derved er Indholdet selvfølgelig hverken blevet slettere eller bedre, end vi i Nr. 57 har paavist, det var.

— Paa H. F. Mansas Forlag i Randers er udkommet et meget net lille Kort over Ryom—Aarhus Jernbane.

Vor Brevkasse.

„B i Aarhus.“ Megen Legemsbevægelse enten som Gymnastik eller som Spadsereture.

„J i Nyborg.“ Da De jo selv angiver Grunden til Deres Sygelighed at være uregelmæssig Levemaade, ligger det nær, at De lever regelmæssigt for at gjenvinde Deres Helbred.

B. P. A. i Kolding. Forsøg Maltinfus, hver Morgen frisk tillavet fra nærmeste Apothek.

Hans kan godt drikke bajersk Øl mod sin „Nervøsitet“, uden at blive mere „søvnig“ deraf.

(x—y) 3. Bromkali i en Opløsning af 5 Gram til 200 Gram Vand; 2 Spisekefulde henad Aften.

A. T. Odense. Brug det Badevand, som under Navn af „Kummerfelds Vaskevand“ anbefales „en gammel Abonnent“ i Nutiden Nr. 62.

Gaade.

Fra hvilken Læbe end mit Første bryder frem,
Jeg dristig tør forsikkre, ej Fryden er dets Hjem.
Saalænge kan det lyde fra Læbens Ejermand,
At han det Sidste uomvendt med Lethed blive kan.
Ja selv naar en Bersærk,
Saa grumme stor og stærk,
I Vreden stolt sig bryster;
Naar Stokken da man kryster,
Mod ham anvender den,
Og han Berørelsen
Finder for intim;
Ja da er Tanken min,
Har han det Sidste kjendt,
Bli'er han det snart, omvendt.
Et Hele er mit Hele, et Liv indslutter det,
Et Liv, hvor Livet fattes; vil De, som jeg, saa gjæt.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Øxen.

Rigtig løst af: laigro i gfdis.

Subskriptions-Indbydelse
paa
Samlede Skrifter af Jørgen Moe.

Idet Undertegnede indbyder til Subskription paa en samlet Udgave af Biskop **Jørgen Moes** Skrifter, er det vistnok kun nødvendigt i ganske faa Ord at gjøre opmærksom paa den Betydning, disse Arbejder, som nu for første Gang udsendes i samlet Udgave, indtager i den norske Literatur.

Jørgen Moe repræsenterer, som bekjendt, sammen med sin mangeaarige Medarbejder P. C. Asbjørnsen, det sandt nationale Nybrydningsværk, som ovenpaa den Welhaven-Wergelandske Strid gjorde sig til Opgave at søge hen til selve Folket, som det lever i Dal og ved Strand, for derfra at hente de Skatte, som i egentligste Forstand kan kaldes vort Folks Særejendom, dets Arvedel gjennem Rækker Generationer. Æventyr, Folkeviser, Sagn blev samlet, og hvad mere er, den Aand, af hvilke disse ere sprungne, blev fra at være halvvejs upaaagtet og i ethvert Fald en omtrent bortgjemt Ejendom, atter gjenoplivet som Grundkilde for vort Folks fortsatte højere Udvikling.

Foruden sin Del i det egentlige Samlerarbejde, har Jørgen Moe imidlertid udfoldet en betydningsfuld selvstændig Forfattervirksomhed. Selv en Folkets Søn, har han som Digter været et Udtryk af den i al sin enkle Inderlighed saa varme og dybe Grundtone, som strømmer gjennem det. Nordmanden vil selv i de tilsyneladende enkleste af Moes Digte finde disse smaa karakteristiske Træk, som gjenkalder Stemninger fra Friluftslivet i vor herlige Natur eller Billeder af Folkelivet, hvilke strax føles som typiske. Med Rette har derfor Jørgen Moes Digtning altid været sat meget højt inden vort eget Land og ikke mindre blandt fremmede, som er fortrolige med vort Land og Folk. I vor Literaturhistorie indtager hans Digternavn ogsaa en fremragende Rang blandt de i særlig Mening nationale Digtere.

Ikke mindre Betydning har hans videnskabelige Forskninger angaaende vore Æventyr, Sagn og Folkeviser. Berømt er hans Indledning til Folkeæventyrene, et Arbejde, som med sin Tids Forskning som Maalestok var opsigtvækkende, og som altid skal bevare en høj Betydning. En Række andre Arbejder i samme Retning slutter sig hertil, og det maa fremhæves som et betegnende Træk, at de alle er holdt i en saa sand populær Form og forfattede med saa megen Fremstillingskunst i det hele taget, at selv hans Indberetninger om Stipendierejser har kunnet blive optrykt i Samlinger af skjønliterær Art.

Som allerede anført, har der hidtil ikke foreligget nogen samlet Udgave af Jørgen Moes Skrifter, hvilke er spredte paa mange forskjellige Steder, hvor de tildels er vanskelige at overkomme. Baade Hensynet til disse Værkers store Værd i og for sig; til at de danner en af de vigtigste Grundpiller for vort nationale Arbejde paa aandeligt Omraade; og endelig til deres sandt populære Form og Stemning, som gjør dem skikkede til Læsning i vide Kredse, skal vistnok retfærdiggjøre den Forventning, at den her anmeldte samlede Udgave tør blive særligt kjærkommen og vil finde talrige Læsere i de nordiske Lande.

Udgaven omfatter 2 Bind af omtrent følgende Indhold:

Bind I.

„Digte". — „I Brønden og i Tjernet". — „En liden Julegave". — Efterslæt af Digte.

Bind II.

Indledning til Æventyrene. — Indledning til Folkeviserne. — Indberetninger. — Om Barneæventyret. — Hemingsviserne og Blind-Anne. — Besøg i et Bondebryllup. — Æventyrfortællere. — Anmeldelser. — Taler.

Samlede Skrifter af Jørgen Moe, der udkommer paa undertegnedes Forlag, vil udgjøre omtrent 50 Ark 8vo og udgives i 9 à 10 Hefter à 1 Kr. pr. Hefte. Med sidste Hefte følger Forfatterens kobberstukne Portræt. Det hele vil foreligge færdig til Julen 1877. Subskription, bindende for hele Værket, modtages i alle Boglader i Norge, Sverige, Danmark og Finland. Subskribentsamlere erholde paa 9 betalte Exemplarer det 10de gratis.

Kristiania i Novbr. 1877.

Alb. Cammermeyer.

Paa **P. G. Philipsens** Forlag har forladt Pressen:

Historisk Aarbog 1878.

Udgivet af

S. B. Thrige.

Indhold:

Carl Ferdinand Allen. — En Biographi af Chr. Bruun. — **Om Ormazdtroens historiske Betydning.** — Af J. Fibiger. — **Hertug Erik af Sverige.** Af S. B. Thrige. — **Griffenfeld's Stigen og Fald.** Af Dr. C. Paludan-Müller. — **Camille Desmoulins.** Efter Jules Claretie ved S. B. Thrige. — **En piemontesisk Adelsmand.** Efter Massimo d'Azeglio ved S B. Thrige. — **Erland Kalv og Kong Valdemar.** Af A. D. Jørgensen. — **Magdeburgs Ødelæggelse.** Efter Revue historique ved V. A. Bloch.

Europas politiske Udvikling i de nærmeste Aar før 1876. Af Emil Elberling. — **Aaret 1876 og det første Halvaar 1877.** Af S. B. Thrige.

Af Pressens Udtalelser fremhæves:

(„**Berlingske Tidende**"). „Dette nye Foretagende, som fremtræder med en Række **interessante og i det Hele taget særdeles livligt og velskrevne Afhandlinger,** i hvilke der med megen Skjønsomhed er holdt Middelvejen mellem den mere videnskabelige og den egentlig populaire Fremstillingsmaade, fortjener derfor særlig Opmærksomhed og vil uden Tvivl blive modtaget med Bifald. I en vis Henseende ligner det „Raumers historisches Taschenbuch", dog med den væsentlige Forskjel, at Skildringerne og Afhandlingerne her aldeles have Overvægten, hvorimod Oversigten over det forløbne Aars Begivenheder, der forøvrigt i „Historisk Aarbog" er givet paa en **særdeles tilfredsstillende klar og koncis Maade,** træder mere i Baggrunden."

(„**Folkets Avis**"). „**Det er utvivlsomt en særdeles heldig Tanke, der ligger til Grund for dette nye literaire Foretagende,** som man kun kan ønske al mulig Held og Fremgang, da det, ledet paa rette Maade, vil kunne stifte megen Gavn og vi tro, at **Enhver maa føle sig tilfredsstillet ved hvad der allerede her ydes.**"

(„**Dags-Telegrafen**"). „Udgiveren har lagt en Plan for Arbejdet, som skulde synes at kunne borge for et heldigt Udfald. — **Alle Artiklerne ere skrevne let og livlig** uden nogen tung og overflødig Ballast og der er ydet Stof fra mange forskjellige Omraader. I Spidsen staar **en smuk med stor Pietet given Skildring af afdøde Professor Allens** Liv, hvilken skyldes Bibliothekar, Justitsraad Bruun. **En anden Artikel som er fuldstændig paa sin Plads** er Professor Paludan Müllers Afhandling „Griffenfelds Stigen og Fald". Her er ikke Andenhaandsarbejde, men en Levnetsbeskrivelse, som hviler paa grundigt Kjendskab til Stoffet og den samtidige historiske Baggrund."

(„**Jyllandsposten**"). „**Aarbogens Program er heldig fundet og gjennemført.** Det er en Kjendsgjerning, at de Fleste trænge mest til at orienteres i de Begivenheders Sammenhæng, der ligge Nutiden nærmest, og hertil er da en saadan objectiv sammentrængt Oversigt som den, „Historisk Aarbog" byder et ypperligt Hjælpemiddel. Men ogsaa den anden Side af Opgaven, Tilvejebringelsen af selvstændige Afhandlinger, er smukt løst i den foreliggende Samling."

Pris 5 Kr., indb. 6 Kr. 75 Øre.

Hoffensberg Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 65. Søndagen den 16. December. 1877.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Kvindefigurer fra Guvernementet Voronesch.

Stormænd i det nye tydske Rige.

Man er saa vant til udelukkende at tilskrive Bismarck Æren for det nittende Aarhundredes store historiske Begivenhed: Skabelsen af det nye tydske Rige. Saae man nærmere til, kunde det dog maaske hænde, at der hist og her opdagedes Kapaciteter, som ikke uden Grund kunde fremkomme med Krav paa Andel i Paternitetsretten, og sikkert er det under alle Betingelser, at der nu ikke blot er en og to, men mangfoldige dygtige, arbejdsstærke og solide Hænder i Virksomhed for at styrke og frede om Barnet i dets Opvæxt. Hvad man end kan have at indvende mod vore Naboer paa den anden Side Ejderen, det maa man indrømme dem: de rejser deres store nationale Bygning ikke blot paa Mure af Bajonetter, men — og det er sikkert den Grund, der med Tiden vil vise sig varigst og stærkest — tillige paa en energisk og arbejdsdygtig Stab af talentfulde Mænds utrættelige Virksomhed i Fremskridtets og den nationale Udviklings Tjeneste. Lad den almindelige Opmærksomhed nok saa længe koncentrere sig paa Bismarck og Moltcke med samt hele Suiten af Soldaterberømtheder: ved Siden af og bag dem staar der talrige Stormænd, som ikke rykker i Felten for at føje den ene erobrede Provinds til den anden, men som i Stilhed Hver paa sit særskilte Omraade gjør Erobringer, der muligvis har nok saa megen Betydning ikke alene for det nye, mægtige Rige, men for hele Kulturudviklingens store Fællessag. Vi skulle efterhaanden ogsaa indoptage disse Kapaciteter i vort Galleri af Tidens Mænd; foreløbig bringer vi idag Portræter af to Stormænd i det tydske Kejserrige: Støbestaalskongen Alfred Krupp og Chefen for det tydske Postvæsen, Dr. Stephan, af hvilke den Første uden Skade kan tages til Forbillede af alle Industridrivende og den Sidste i ikke mindre Grad staar som et Mønster for alle Embedsmænd paa Forvaltningsvæsenets forskjellige Omraader.

I.

Gehejmeraad Alfred Krupp er Chefen for den bekjendte Støbestaalsfabrik i Essen, der næsten tør kaldes enestaaende mellem alle Fastlandets moderne industrielle Frembringelser og unægtelig aflægger et talende Vidnesbyrd om den Mands Geni, der fra en ganske ringe Begyndelse har arbejdet sit Værk op til evropæisk Betydning. Støbestaalet er i hans Haand blevet en Stormagt af første Rang, det hersker nutildags ubestridt saavel i Fredens som i Krigens Rige, og naar det tyrkiske Artilleri for Øjeblikket er det russiske overlegent, saa skyldes dette fremfor Alt Indførelsen af de Kruppske Støbestaalskanoner, der nu ogsaa massevis gaar til Rusland, for at tilvejebringe militær Ligevægt.

Alfred Krupp er født d. 11. April 1811 i Essen, hvor hans Fader, Frederik Krupp, som kom til Verden 1787, i Aaret 1810 oprettede en lille Støbestaalsfabrik. Han offrede den sit Liv og sin Formue, men uden tilfredsstillende Udbytte. Efterat han var død den 8. Oktober 1826 fortsatte Enken Driften med den ældste Søn Alfred som Bestyrer; siden 1848 har denne været Ejer af Fabrikken. Det undgik ikke hans skarpe Blik, hvilken epokegjørenge Indflydelse Støbestaalet vilde tilkæmpe sig paa Metalindustriens Omraade. Derfor gjorde han Alt for at gjøre sit Produkt saa fuldkomment som muligt samtidig med, at han sørgede for sit Etablissements tekniske Udvikling. Den første Londonerudstilling gav ham ogsaa fuld Anerkjendelse. Han førte en Staalblok paa 45 Cntr. ind paa den industrielle Arena. Et engelsk Jernværk havde udstillet en sværere Blok og var allerede vis paa at gaa af med Sejren, da Krupp sendte en Blok af endnu langt større Dimensioner og saaledes slog den engelske Konkurrent af Marken. Dette vakte megen Opsigt, og Krupps Berømmelse var grundlagt.

Paa Verdensudstillingen i 1862 havde Krupp en Støbestaalsblok paa 100 Cntr., som i kold Tilstand var bleven gjennembrudt i Midten ved Hjælp af en Damphammer paa 1000 Cntr. og tydelig viste, hvorledes ogsaa den første Støbning, altsaa før Smedningen, var af en smuk, ren og porefri Beskaffenhed. Han udstillede endvidere et Stykke færdigt smedet Støbestaal paa 30,000 Pund, som var blevet skilt i fire Stykker, for at anskueliggjøre Bearbejdelsesprocessens Indflydelse paa det raa Stof. Stor Anerkjendelse vandt ogsaa hans Jernbanehjulringe af et Stykke Støbestaal uden Svejsning, endvidere hans Lokomotivhjulaxer, en Dobbeltkrumaxe til et transatlantisk Skrueskib, en Støbestaalskrumaxe, som vejede 31,000 Pund og var smedet af et Stykke Staal paa 50,000 Pund, og en Mængde andre Ting, som vi her maa forbigaa.

En Specialitet for Krupp var hans Støbestaals Skyts, som allerede paa den første Londonerudstilling vakte den franske Regerings Opmærksomhed, saa den lod anstille Prøver dermed, hvilke faldt fuldstændig ud til dens Tilfredshed. I Begyndelsen var disse Skyts af mindre Kaliber. Fra 1847 til 1856 anstilledes stadig Forsøg, som rigtignok ogsaa havde en Masse tekniske Vanskeligheder at overvinde. Men alle disse Hindringer blev ryddede tilsidst, saa Krupp paa de senere paafølgende Verdensudstillinger kunde møde med Kæmpekanoner af Støbestaal, der aflagde glimrende Vidnesbyrd for Alle om hans eminente Dygtighed. Til Dato har det kruppske Etablissement leveret over 15,000 Stykker Støbestaalsskyts til alle mulige Dele af Jorden.

Hvad selve det kruppske Etablissement angaar, bedækker det et Fladerum af 400 Hektarer, af hvilke 75 er optagne af Bygninger. Overalt, hvor man vender Blikket hen, ser man tilrøgede Skorstene, udstrakte Haller, hvor Smedene arbejde, Støbeværker, i hvilke det flydende Metal gløder og sprutter, hvor Bælgene blæse, Hamrene drøne og Tusinder af Arbejdere passe Hver Sit. I Aaret 1877 ejede den kruppske Fabrik 1648 forskjellige Ovne, 298 Dampkjedler, 77 Damphamre, 294 Dampmaskiner paa fra 2 indtil 1000 Hestes Kraft, tilsammen 11000 Hestes Kraft og 1063 Værktøjsmaskiner. Af disse statistiske Enkeltheder vil man let kunne danne sig et Begreb om, hvor storartet det hele maa være, og hvilken Om- og Oversigt, der maa udkræves for at lede og samle dette umaadelige Kompleх. Støbestaalsfabriken alene beskæftigede i Aaret 1877 omtrent 8500 Arbejdere, men kan ved den fuldstændige Benyttelse af alle Etablissementets Anlæg beskæftige 4 à 5000 flere.

Men til Etablissementet hører ogsaa 5 Smeltehytter med 14 store Ovne, som levere det nødvendige Raastof, samt 4 Kul- og 562 Jernværks-Miner rundt omkring i Tydskland. Krupp har endvidere kjøbt Jernertsminer ved Bilbao i Spanien; Ertsen bliver ved Dampskibe transporteret derfra til Mundingen af Rhinen, ad hvilken den saa bliver befordret til Hytterne. Det samlede Antal af de Arbejdere, som de kruppske Værker ernærer, er 14,500, en sand Hær, som arbejder sammen ligesom Myrerne med rastløs Iver og Udholdenhed og løser sin kolossale Opgave fuldendt harmonisk og med en Maskines Nøjagtighed og Sikkerhed. Kulforbruget paa samtlige Værker er selvfølgelig enorm, 44,000 Cntr. daglig — ikke saa underligt derfor, at man har kaldt det „Industriens Brød"; man kan nok forstaa, at det, Ild og Dampkraften koster mellem Aar og Dag, ikke er en Klatskilling. Men Maskinerne yde ogsaa det Utrolige, og at se den store 1000 Cntr's Hammer smede et Støbestaalsbjerg, skal være et yderst interessant Skue.

Krupp er en sand Fader for sine Arbejdere, og saavel deres legemlige som aandelige Vel ligger ham i højeste Grad paa Sinde. Han har saaledes ladet bygge og indsætte 3277 Funktionær- og Arbejderboliger, som tilfredsstiller alle de Fordringer, Beboerne med Billighed kunne stille. Paa Stedet forefindes en Bespisningsanstalt, som sætter Arbejderen istand til at gjøre alle sine Indkjøb solidt og forholdsvis billigt. Der findes et Hotel, 8 Ølhaller, en Sodavandsfabrik, 1 Dampmølle, 1 Bageri, 1 Slagteri, 22 Udsalgssteder for Kolonial- Manufaktur- og Kramvarer, Møbler, Skomagerarbejde osv. osv. Bageriet producerer maanedlig 195,000 Kilogr. Brød, som bliver leveret Arbejderen billigt og godt. I en Børstenbinderfabrik finder Invaliderne let og overkommelig Beskæftigelse. En Syge- og Pensionskasse, et særskilt Sygehus, en Desinfektionsanstalt, en Badeanstalt, en Livsforsikringsanstalt, 4 Skoler med 21 Klasser, en Industriskole for Piger og en Arbejdsskole for Konerne, — Alt dette vidner i endnu højere Grad om den omfattende og omhyggelige Interesse, Krupp viser sine Arbejdere, saa det sikkert vilde blive svært for Socialdemokraterne at gjøre Propaganda her. — I selve Etablissementet anvendes til at holde Forbindelsen vedlige mellem de forskjellige Dele 39 Kilometre Jernbane med 14 Lokomotiver og 537 Vogne og endvidere 10 Kilometre smalsporet Jernbane med 10 Lokomotiver og 210 Vogne. Desuden er 80 Heste og 214 Vogne i Virksomhed, der forefindes 60 Kilometre Telegrafledning, et Gasværk, en Vandledning, et kemisk Laboratorium, et fotografisk og et lithografisk Atelier, et Bogtrykkeri og et Bogbinderi.

Endnu staar kun tilbage at omtale den storartede Skydeplads ved Dülmen, hvor det kruppske Skyts bliver prøvet. En anden bliver indrettet ved Meppen og er bestemt til større Skydeprøver med Skyts af allersværeste Kaliber. Ogsaa de udgjøre en betydelig og interessant Del af dette vidunderligt organiserede, mangegrenede Kæmpeetablissement, som er en eneste Mands Værk, der selv har gaaet Arbejdets haarde, møjsommelige Vej, for endelig efter mange Aars Kamp og Stræben at naa det høje Standpunkt, paa hvilket han nu staar. Sikkert tænker Krupp i sit nylig opførte, prægtige Slot ved Bredden af Ruhr i Nærheden af Werden ofte paa den Tid, da han ved imødekommende Venners Hjælp begyndte i det Smaa at fortsætte og udvide sin Faders paabegyndte Værk. Dengang kunde han ganske vist ikke ane, at han nogensinde skulde bringe det til det kolossale Resultat, som han nu har naaet.

II.

Den anden Mand er som sagt Mønsteret for en nordtydsk Embedsmand: bestemt, virksom, intelligent, højt dannet og med rastløs Interesse for Forbedringer og Fremskridt. Han er en ypperlig Administrator og dog samtidig en elegant Taler og en kundskabsrig og behagelig Forfatter. Vi har herhjemme ikke mange af den Slags højere Embedsmænd, som er fuldstændigt à jour med den moderne Videnskab, ogsaa med de Grene af den, som ikke vedkommer deres specielle Fag; men i Tydskland er de ikke sjeldne. Den, der har studeret Stephans Bog om Ægypten (en af de bedste, der existerer om dette tidt beskrevne Land!) kjender hans Belæsthed i historiske og anthropologiske Værker; og hans Skrift om Postvæsnets Historie aflægger nye Vidnesbyrd derom. Men netop fordi han ved slige almendannende Studier holder sin Aand frisk og ung, bliver han istand til at faa Ideer til Forbedringer i sit Fag og til strax at opdage den Mulighed for en Hjælp, som nye Opfindelser paa andre Omraader synes at tilbyde Postmanden. Saaledes har Stephan omhyggeligt beskæftiget sig med Luftballonen, for at se, om den skulde kunne blive et heldigt Beforingsmiddel; og ikke saasnart kom Telefonen op, før han — vistnok først af Alle — greb efter den som Forbundsfælle for sit kjære Post- og Telegrafvæsen. Det er en ganske heldig Idé at afbilde ham lyttende til et saadant Apparat; thi det karakteriserer hans energiske Opmærksomhed for det Ny.

Heinrich Stephan er født af lidet formuende Forældre d. 7. Januar 1831 i Stolp i Pommern. Han fik en ret god Undervisning og skaffede sig selv yderligere Aandsdannelse; thi for de Sparepenge, han kunde opsamle ved at læse med yngre Elever, anskaffede han sig Bøger. Til at studere slog imidlertid hverken Forældrenes eller hans egne Indtægter til, og følgelig besluttede han da at søge sin Lykke i Postvæsnet. Efterat have gaaet en praktisk Skole igjennem dels i sin Fødeby, dels i et Par andre tydske Byer, tog han 1855 i Berlin den højere Examen for Postembedsmænd og bestod den med Udmærkelse. Naturligvis gik han saa en Stund og sled i mindre fremragende Stillinger; men hans Dygtighed kunde ikke forblive ubemærket, og det nye Liv, der efter de heldige Krige udfoldede sig i hans Fædreland, bragte ogsaa ham op og gav ham Lejlighed til at yde vigtige Tjenester ved Postkonventioners Afslutning etc. I Maj 1870 blev han Generalpostdirektør for det nordtydske Forbund, og det større Ansvar lod til at give ham større Begavelse; eller rettere maaske, nu kunde hans Begavelse endelig faa Lov til at vise sig helt. Hvad han har udrettet for at forbedre Samfærdselsmidlerne og lette Kommunikationen, lader sig ikke opregne med faa Ord: han har brudt Vej for det Smaa (f. Ex. Brevkortene) som for det Store, — thi at den store Postforening kom istand, som snart sagt omfatter alle civiliserede og halvt civiliserede Lande, skyldes væsenligt ham. Specielt hans Landsmænd staar desuden i dyb Gjæld til ham for hans beundringsværdige Ledelse af Feltpostvæsenet under den fransk-tydske Krig. Her sørgede han ikke blot for, at Forbindelsen mellem de af tydske Tropper besatte Steder hurtigt kom igang og blev vedligeholdt, men han organiserede ogsaa med næsten fabelagtig Hurtighed tydsk Postvæsen i de erobrede Provindser og Byer. For at tage et Exempel skabte han i mindre end en Maaned 121 Postkontorer med tydsk Personale og i tydsk Stil i Byen Metz! Et saadant Faktum lærer En Mere om Manden end mange rosende Egenskabsord.

Hvor stor Betydning Stillingen som tydsk Generalpostdirektør forøvrig har, kan Enhver let tænke sig til; man behøver jo blot at erindre, hvor mange Privates og Forretningsmænds Lykke, Velfærd, Fremtid o. s. v., der saa at sige gaar gjennem Postvæsnets Hænder og delvis afhænger af dets Akkuratesse. Men nogle Tal vil maaske give et klarere Begreb om den Magt og det Ansvar, hvormed Lederen er beklædt. For et Par Aar siden fandtes i Tydskland 7500 Postanstalter samt et Personale paa 60,000 Personer, og der faldt (Avisdistributionen og Personposten mediberegnet) 23 Postforsendelser om Aaret pr. Hoved i Landet. I 1873 expederede det tyske Rigspostvæsen 500 Millioner Brevpostforsendelser foruden 230 Millioner Exemplarer af Blade etc.; og samtidig forsendtes der over 10 Millioner Telegrammer, og ogsaa for disses rigtige Besørgelse bar Stephan det øverste Ansvar, eftersom Telegrafvæsenet

ligeledes sorterer under ham. Af Telegrammerne angik 4 p. Ct. Statssager, og 1 p. Ct. var Avis-, 29 p. Ct. Familie-, 66 p. Ct. Børs- og Handelsdepescher; af Brevpostforsendelserne faldt 15 p. Ct. paa de offenlige Myndigheders Korrespondance, 5 angik Videnskab og Kunst, 35 Handel og Industri, og 45 p. Ct. (eller 200 Millioner Breve) var private Skrivelser. Tænk nu, om det vældige Maskineri arbejdede sløvt eller unøjagtigt: hvilken Forstyrrelse, hvor mange Ulykker vilde det ikke afstedkomme! Og i hvor høj Grad har da ikke den Krav paa Anerkjendelse, som, samtidig med at han sørger for Maskineriets stadige og præcise Gang, uafladeligt er betænkt paa at forbedre det og paa at lade Forbedringerne komme hele Verden til Gode!

„For enlige Personer".

Af —x—.

(Fortsat).

II.

Det var en skjønne Formiddag; jeg sad i min Sofa og hengav mig til lette Studeringer. Det bankede paa Døren, og tilsyne kom min Værtindes Hoved, som, efterat det havde forvisset sig om, at jeg var ene, efterfulgtes af hendes øvrige Person. „Undskyld, at jeg forstyrrer Dem, Hr. x!" udbrød hun, „veed De, hvad jeg har tænkt paa?" Nu er Folks Kjendskab til hinandens Tanker i Reglen saa begrændset, at jeg uden at rødme kunde tilstaa min Uvidenhed i dette Kapitel. „Gud, hvor De ser nysgjerrig ud, Hr. x," vedblev hun — „men De maa først love mig, at De ikke vil sige Nej — vil De sværge det?" Hun forskjønnede sit Ansigt med et Smil og bibragte det et Udtryk, som jeg var velvillig nok til at opfatte som ungdommelig Skjelmskhed; ikke desto mindre forekom det: at binde mig ved en omfattende edelig Forpligtelse, mig noget forvovent, hvorfor jeg indskrænkede mig til at erklære, at jeg med Glæde, dersom jeg kunde være hende til Tjeneste, vilde bringe ethvert rimeligt Offer. „Ja, det er ganske vist et Offer, jeg beder Dem om," sagde hun, idet hun i Kontinuation af sin tidligere Skjelmskhed rystede sine Lokker paa en barnlig overgiven Maade, „jeg vilde — Gud, hvor De har sat mig i Forlegenhed, Hr. x! — jeg vilde anmode Dem om at gjøre mig den Ære — me faire l'honneur d'assister à — hvad skal jeg kalde det? — à en lille souper à la fourchette iaften." Efter at have befriet sig for denne Ballast af franske Gloser syntes hun at føle sig lettet og at være kommet ud over den Forlegenhed, hvori jeg paa en saa intrigant Maade havde bragt hende. Jeg maa nu bemærke, at mit Hang til Selskabelighed i fuldt Maal tilfredsstilles ved, at jeg af og til besøger enkelte bestemte Familier, og at jeg aldeles ikke følte Trang til at udvide min Omgangskreds paa det af Frøkenen foreslaaede Gebet. Medens jeg søgte efter en Udflugt — jeg har altid været noget langsom af mig — udbrød min Værtinde, som om hun ved en pludselig Indskydelse gjættede mine Tanker: „Det er sandt, jeg har glemt at fortælle Dem, at Betty kommer naturligvis!" Jeg forsikkrede, at jeg nærede ikke større Interesse for Frk. Betty, end jeg vilde føle for enhver af min Værtindes Veninder. „Aa, Hr. x," vedblev hun, idet hun koketterede med alle disponible Midler, Øjne, Stemme, Lokker og Tænder, — „De behøver slet ikke at forstille Dem, det gjør saamænd Deres Smag Ære. Jeg har nok bemærket det Indtryk, Frøken Bettys blonde Lokker . . ." „Men jeg forsikkrer Dem," afbrød jeg hende med Fortvivlelsens Kraft, — „jeg interesserer mig aldeles ikke for Frk. Betty eller hendes Lokker — desuden foretrækker jeg langt sorte Lokker for blonde, sorte Øjne for blaa, jeg . . ." „Gud, Hr. x, ti stille — sig ikke Mere — jeg beder Dem — sig ikke Mere — idetmindste ikke nu!" tilføjede hun mat. Her geraadede hun i en heftig Sindsbevægelse og betoges af en Undseelse, som jog Blodet op i hendes Kinder med en saadan Kraft, at hendes Undersaatter, berøvede deres sædvanlige Andel deraf, vaklede paa en Maade, som gjorde Faren for en Besvimelse overhængende. Ved hvilken Trylleformel det lykkedes hende at bortmane denne Fare, var mig ligesaa uforklarligt, som hvad der overhovedet havde forstyrret hendes Sindsligevægt, og jeg noterer blot den Kjendsgjerning, at hun, korteligt resumerende Resultatet af vor Samtale i de Ord: „Saa tør jeg altsaa gjøre sikker Regning paa Dem, Hr. x, — Kl 7 præcise!" — forsvandt gjennem Døren og derved lagde halvanden Tomme tykt Egetræ mellem min Person og et Blik, som til det Sidste havde hvilet paa den med et Udtryk af øm Bebrejdelse. Ved nærmere at granske over Aarsagen til den momentane Ophævelse af Frøkenens Sindsro, faldt det mig ind, at idet jeg for at rense mig for enhver Mistanke havde nedsat Frk. Bettys Yndigheder og paa deres Bekostning havde fremhævet de diametralt modsatte, var jeg tilfældigt dumpet ned i en Række Yndigheder, hvorpaa min Værtinde mente at have udelukkende Krav; en Omstændighed, hvori hun maaske havde set noget Mere end Tilfældigt.

Jeg tænkte ikke nærmere over Sagen, og da Kl. blev 7, og jeg gjentagne Gange fra Sideværelset havde hørt Udraab som „Gud Betty, er det Dig?" „Gud, Hr. Jensen, kommer De endelig?" osv., (Spørgsmaal, der mere maa opfattes som Udtryk for Frk. Bæverlo's glade Overraskelse ved at se sine Gjæster end som Midler til at forvisse sig om disses Identitet), bankede jeg ogsaa paa. „Hr. x — Frk. Betty, som De jo kjender, (krampagtig Blinken af min Værtindes venstre Øje) — Hr. Jensen — Hr. x, — Hr. Petersen — Frøken Ulrikke Plambek — Fru Plambek — Hr. x!" Summa Summarum 5 Buk fra min Side, 5 Smil af glad og velvillig Overraskelse fra Selskabets. Jeg lagde Mærke til, at min Værtindes Fysiognomi under denne Præsentation havde samme Udtryk af Stolthed, som jeg engang bemærkede hos en Menageriejer, da han første Gang fremviste en zoologisk Mærkværdighed, der længe havde været anmeldt paa Gadehjørnerne som „et nylig ankommet Næshorn". Frk. Betty lagde først som gammel Bekjendt Beslag paa mig; men tiltrods for den livlige Maade, hvorpaa hun gjorde det, undgik det mig ikke, at Hr. Jensen vendte sig om og blinkede til Hr. Petersen, der tillod sig samme Fortrolighed ligeoverfor Frk. Plambek, som atter viste Fruen af samme Navn en lignende Opmærksomhed, samt at Frk. Betty i et, som hun troede, ubemæket Øjeblik vendte sig om og blinkede til Selskabet i Almindelighed, hvornæst dette som en Helhed blinkede til Frk. Bæverlo, der — hvorfor skal jeg nægte det — paa sin Side blinkede igjen. Summa Summarum Blinken af 12 Øjne paa éngang. Nu fremdrog Damerne Plambek deres Lommetørklæder for i Skjul af disse at tilhviske hinanden og Frøken Bæverlo Noget, som bragte denne til at rødme gjentagne Gange og til paa en meningsløs Maade at beskæftige sig med nogle Thekopper. Derpaa hævede Herrerne Petersen og Jensen deres højre Hænder og rømmede sig betydningsfuldt i det Indre af Haanden, hvornæst hele Selskabet grebes af en samtidig Trang til at trykke Frk. Bæverlo's Hænder, hvad der bragte denne Dame, der befandt sig i en Tilstand af kronisk Rødme, til den yderste Rand af Undseelse og nær havde skaffet Porcellænshandleren en uventet Indtægt. Denne hele frimureragtige Fremgangsmaade var mig noget paafaldende, den syntes at antyde, at Selskabet paa en eller anden Maade var kommet i Besiddelse af en stor Hemmelighed, som det kun kunde forhandle om ad Mimikens Vej; men da Fænomenerne var ledsagede af hyppige og stjaalne Øjekast, som gjennem Øjenkroge og ad andre Snigveje tilsendtes min Person, betoges jeg af Frygt for, at jeg muligt havde bundet mit Halstørklæde i Nakken eller begaaet en anden Ubehændighed ved mit Toilette, en Ængstelse, som dog viste sig at være overflødig.

Jeg kan ligesaa godt strax berette, hvad jeg først sukcessivt erfarede i Løbet af Aftenen, nemlig at de forskjellige Medlemmer af Selskabet var knyttet til hinanden ved følgende Relationer. Frøken Betty var forlovet med Hr. Jensen. Denne var en ung Mand i sort Kjole, med høje Fadermordere, blaat Halstørklæde og et kejtet Væsen; hans Haar var omhyggeligt friseret og salvet, og for at forebygge Misforstaaelser var den korteste Vej fra hans Nakkehoved til hans Næseben anlagt paa en iøjnefaldende Maade. Nogle faa spredte Haar over Munden, der vemodigt spejdede efter et Par enlige Kolleger paa Hagen, røbede, at Skæg var en Omstændighed, hvorover Hr Jensen ikke var Herre; og det var tillige en Omstændighed, som i høj Grad lagde Beslag paa hans højre Haands Interesse, der ved hyppige Eftersyn skulde kontrollere (maaske ogsaa føre Bog over) hvert nyt Haars Tilsynekomst og i det Hele holde sig à jour med de under Skæggedepartementet sorterende Forhold. Det forekom mig, at jeg havde set Hr. Jensens Fysiognomi engang før og stod i Taknemlighedsgjæld til ham for en udvist Tjeneste; men om det var i en Urtekrambutik eller paa en Restavration, han havde opvartet mig, var mig ikke klart. Hr. Petersen, der var ansat i en eller anden Egenskab ved et kemisk Laboratorium, var bygget efter det for Bryggerkudske gjældende Mønster; han var høj, sværlemmet, med kort, studset, sort Skæg, sort, krollet Haar og et Par Hænder som Dessertallerkener; hvad Fødder angik, da havde Naturen i et Anfald af overdreven Flothed gjort ham det umuligt at passe Fodtøj med noget andet dødeligt Væsen end en Flodhest. Der boede i dette kolossale Legeme ømme Følelser, hvis Gjenstand var Frk. Plambek, og der boede i denne Dames jomfruelige Barm Følelser af en lignende kjælen Beskaffenhed, hvis Gjenstand var den kolossale Mand. Dette var nu forsaavidt en uheldig Tingenes Tilstand, som de gamle Plambekker, Frøkenens kjærlige Forældre, hvem Gud og Loven gav Ret til at disponere over hende, efter forgjæves at have opbudt deres Sekraft for at opdage Hr. Petersens Fortjenester, med rørende Omhu for deres Barns Vel havde fattet den Beslutning heller at se hende dø for deres Fødder end forenet med „denne Petersen". I den Anledning havde de medgivet hende en Tante, Fru Plambek, som skulde opdage og forpurre enhver Fortrolighed mellem de kontraherende Parter. Hvad der gjorde denne Dame særligt skikket til en saadan Tillidspost, var dels en medfødt Trang til at stikke sin Næse i Andres Sager, dels et Par gjennemtrængende graa Øjne af et Mikroskops Skarphed og endelig en stærkt udviklet Mistænksomhed; hvad Midlerne angaar, som hun anvendte for at bringe Frøkenen tilbage paa Pligtens Vej, saa var de udtænkte med ligesaa megen Opfindsomhed, som de blev anvendte med Delikatesse. De bestod dels i irettesættende Blik, dels i irettesættende Nap og dels — er jeg bange for — i irettesættende Spark; men medens hun iværksatte disse smaa Mishandlinger, deltog hun med Liv i Konversationen, og hendes Aasyn straalte af et lykkeligt Smil. . . . Endelig var Familien Plambek repræsenteret af en meget ung Udgave i kort Kjole, en Søster til Frøkenen, der udmærkede sig ved Ligefremhed, og som med hensynsløs Lidenskab hengav sig til Manipulationen af en Gummiboldt, — et Spil, der var højst spændende for hele Selskabet, da Enhver af os efter Tur fik Boldten i Hovedet, uden at man dog kunde beregne, naar Turen kom til En at modtage denne lille Opmuntring.

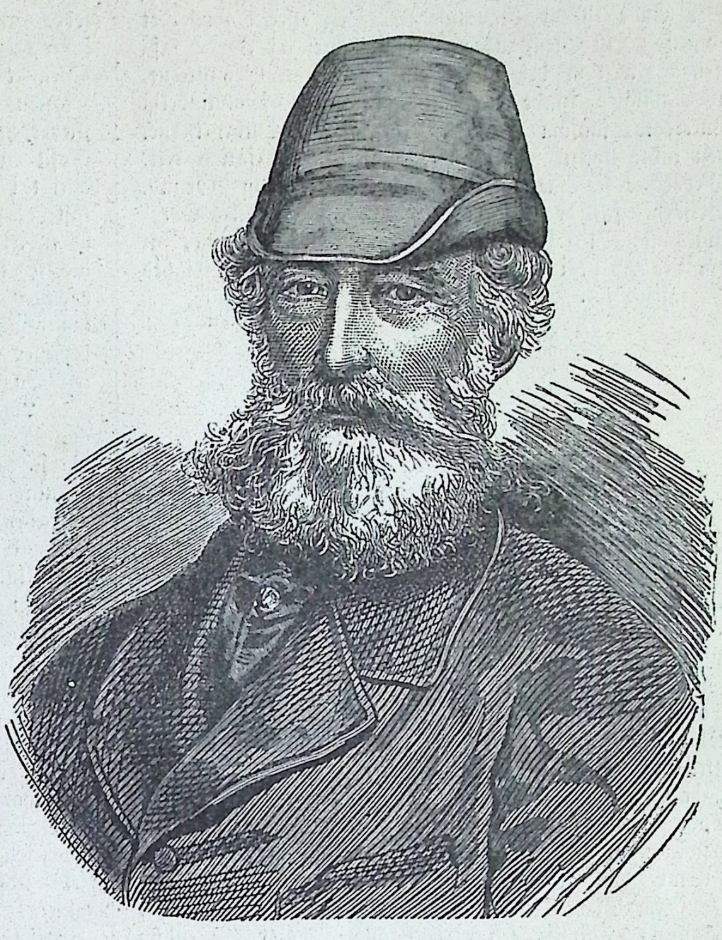
Neppe havde den pludselige Deltagelse for Frk. Bæverlo lagt sig lidt, før Hr. Jensen med en Behændighed, som tydede paa, at han var vant til at føre en gymnastisk Tilværelse, og at hans Vej ligesaa ofte faldt over Diske og Tønder som udenom disse, ilede hen til mig og greb min Hnand. „Undskyld, Hr. x, — maa jeg — tillad mig — maa jeg have den Ære — nej, jeg be'er, Æren er paa min Side — maa jeg have den Ære at være den Første til at trykke Deres Haand og lykønske Dem — hm, af Hjertet!" Det Hele blev sagt med megen Hurtighed og paa Melodien: „Værseartig, lille Jomfru, værseartig! ½ ℔ Sukker 20 Øre, 1 Lys 8 Øre — 28 Øre, 2 Øre tilbage, værseartig, lille Jomfru, ikke videre? Smukt Vejr, Tak skal De ha'e, mange Tak, takker!" Jeg var dybt rørt over hans Inderlighed, men eftersom jeg ikke var mig bevidst at have begaaet Noget, som kunde motivere en Lykønskning, vilde jeg lige til at spørge om Grunden, da Frk. Betty med et foragteligt Blik paa sin Elskede udkastede følgende korte Karakteristik af ham: „Gud, hvor Du er et Fæ, Adolf!" „Hvad behager, min Engel," udbrød den begavede Yngling, lidt krænket over at se sin aandelige Tilstand saa miskjendt, „Du skal ikke være bange, — jeg siger ikke Noget. Jeg lykønsker Dem naturligvis, Hr. x," vedblev han, henvendt til mig og med lapset Bevidsthed om, at han smuttede ud gjennem en Bagdør, — „til den smukke Lejlighed, som jeg er vis paa, De ikke saa snart forlader;" og han kneb det venstre Øje lidt sammen og blinkede ad mig med det højre paa en uforskammet fortrolig Maade. „Adolf," hviskede hans Kjæreste højt, „Du prostituerer Dig selv og os Andre ved din Kejtethed." — — Da denne uheldige Gratulant sønderknust trak sig tilbage, opstod der en Pavse, og Hr. Petersen, som, dækket af hans Veltalenhed, havde vexlet en 5—6 smægtende Øjekast med sin Gjenstand, ophørte klogeligt med denne Idræt, nærmede sig med højtidelige Fjed og greb min Haand. „Mit Navn," begyndte han, „er Hans Christen Petersen, og jeg røber aldrig en Hemmelighed — jeg veed, hvad en Hemmelighed er. Jeg forstaar Dem, Hr. x; jeg ser og agter Deres Følelser, og jeg er stolt — jeg vil lade mig behandle med koncentreret Svovlsyre, om jeg ikke er stolt, — af at trykke Deres Haand og ønske Dem til Lykke med det smukke Valg." Der var noget Gribende ved at høre denne Alvorsmand gjøre et saa uegennyttigt Tilbud; jeg fandt hans Stolthed saare naturlig og ønskede kun at vide, hvilket Valg der havde været saa lykkeligt at vinde hans Bifald. „Valg — sa'e jeg Valg — godt, saa har jeg ogsaa ment Valg — jeg gaar aldrig fra mit Ord! Vær rolig, lille Frøken (til Frk. Bæverlo), jeg er tavs som en Mur, hermetisk tillukket! Jeg mener, Hr. x, Valget af den smukke Lejlighed, som — som De bebor. Jeg siger, jeg veed, hvad jeg veed; vi forstaar hinanden, Hr. x; Sagen gjør Dem Ære!" Det var en højst forsigtig og gaadefuld Slutning af Hr. Petersen. At han vidste, hvad han vidste, var i og for sig intet overraskende Fænomen; hans Ytring, om, at vi forstod hinanden, viste, at han overvurderede min Fatteevne; og at Sagen gjorde mig Ære, var en opmuntrende Kjends-

Af den tyrkiske Arrièregardes Bedrifter.

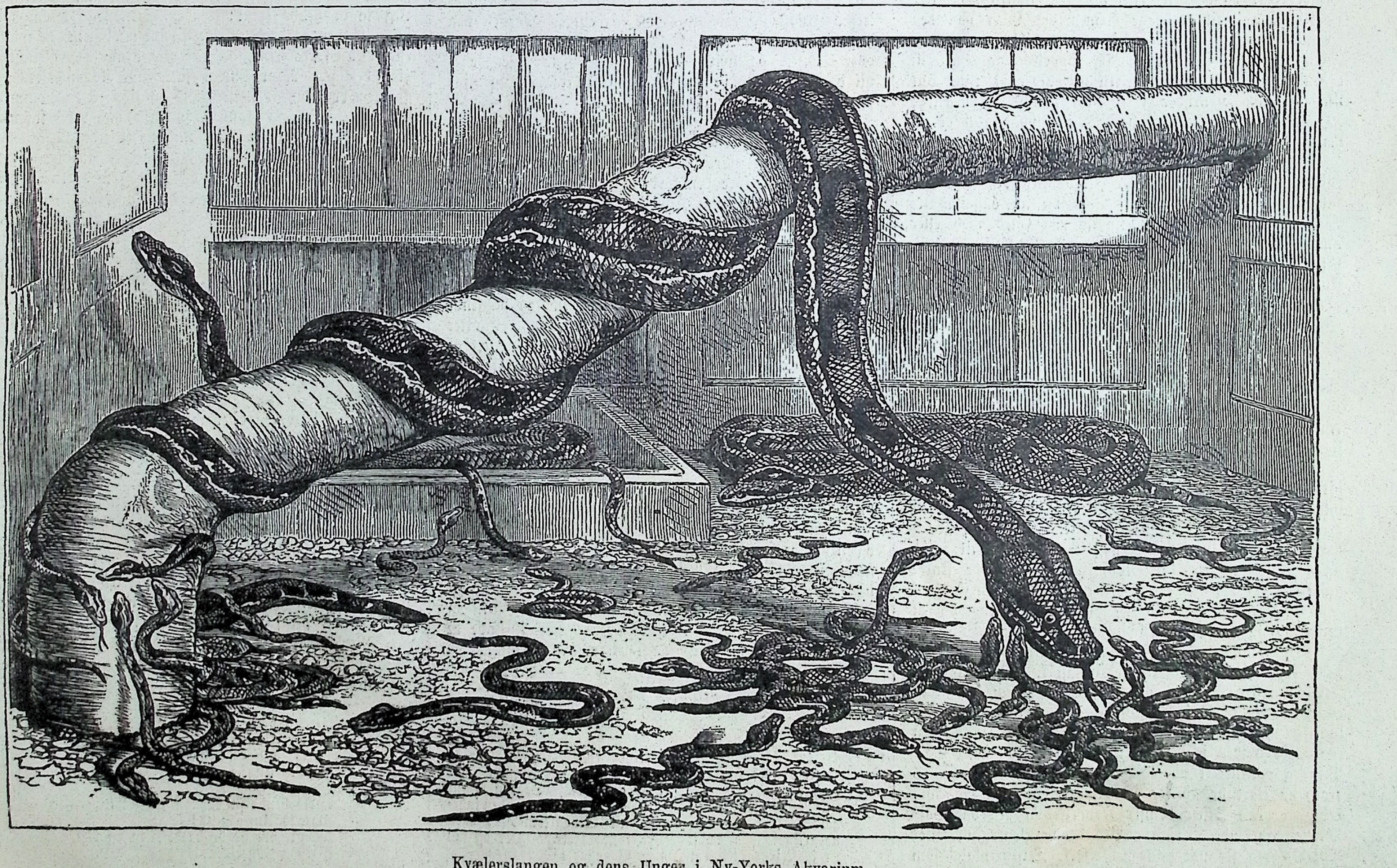

Generalpostdirektør Stephan.

Alfred Krupp.

Stormænd fra det nye tydske Rige.

Kvælerslangen og dens Unger i Ny-Yorks Akvarium.

gjerning for mig og gav mig en tilfreds Fornemmelse af pr. Instinkt at have gjort mig skyldig i en eller anden rosværdig Handling. . . . Medens Hr. Petersen udfoldede sin Hjertelighed, hørte man Fru Plambek med et forbittret Blik paa sin Niece mumle, at der gaves Folk, som altid var plumpe og taktløse, hvorfor Niecen øjeblikkelig frakjendte sin kjære kvindelige Slægtning enhver Evne til at bedømme den Sag eller overhovedet nogensomhelst Gjenstand mellem Himmel og Jord. Efterhaanden kom der dog saamegen Ro i Gemytterne, at Samtalen kunde dreje sig om Ting af almindelig Interesse, saasom Vejrets Beskaffenhed, Smørpriserne, den indre Politik osv., under hvilken Konversation Frk. Bæverlo ofte saaes at rødme uden skjellig Grund. Selskabet fæstede da hver Gang, som efter fælles Overenskomst, Blikket paa mig, ligesom om de antog, at hin Rødme bevirkedes ved en eller anden Underfundighed fra min Side.

(Fortsættes.)

Tidsfordriv i Julen.

1. Skyggetheater og Haandskyggebilleder.

Hvis man tør tro gamle Folk, skal der have været en Tid, da alle Mennesker gik og spurgte hinanden: „hvor skal jeg sætte min Søn i Skole“. Maaske det dog fornemmelig var dem, som kun havde Døttre, der spurgte saaledes; og maaske de allerflittigste Spørgere var dem, der hverken havde Døttre eller Sønner. Thi jo mindre en Sag vedkommer vor forunderlige Slægt, desmere plejer den jo at beskæftige os. Hvorom Alting er, og selv om der virkelig engang har været saadan en Guldalder for Skolemænd: der er dog et Spørgsmaal, som ogsaa dengang har pint, og som endnu bestandig piner, og som vil vedblive at pine et stateligt Flertal langt, langt mere. Sæt, der er Selskab f. Ex. hos Apotheker Mikkelsen. Man er mødt tidlig, har passiaret og spist og spist og passiaret og er dog endnu ikke naaet til, hvad man anstændigvis tør anse for anstændig Sengetid. Pludselig indtræffer der Noget, hvilket af Samtidige med theologiske Interesser udlægges som, at en Engel, og hvilket af unge Damer med kvindelig Svaghed for Uniformer fortolkes som, at en Lieutnant gaar igjennem Stuen: kort sagt, der bliver en Pavse. Fruerne ser paa de unge Herrer, de unge Herrer ser paa de unge Damer, og de unge Damer ser ned i Gulvet eller op i Loftet eller føler en pludselig, uimodstaaelig Trang til at lægge Armen om Livet paa den „Veninde“, de ikke kan udstaa. Indtil endelig først Fætter Kristian (Familjens gode Hoved), saa Datteren i Huset, og derefter hele Selskabet giver et lille Suk Rejsepas og udbryder i de forskjelligste Tonearter: „Hvad skal vi saa bestille, . . . ja! hvad skal vi nu bestille?“

Der er, som bekjendt, intet Morsommere i Verden end en morsom Samtale eller (i Nødstilfælde) en Samtale om morsomme Emner. Men da nu éngang ikke Alle har let ved at faa Munden paa Gled med eller om Morsomheder, bør man hos alle Mikkelserne være betænkt paa Reservetropper, for det Tilfælde, der . . . skulde gaa en Lieutnant gjennem Stuen. Hvad mener man f. Ex. om iforvejen at have arrangeret et lille Skyggetheater? I vore Dage, hvor Lysten til ikke blot at gaa paa, men til ogsaa at spille Komedie lader til at være i en saa lavineagtig Fremvæxt, vilde den Slags Adspredelse ganske sikkert slaa godt an. Og den frembyder, som man hurtigt vil skjønne, visse uvurderlige Fordele. Alle ærede Dilettanters Skuespillertalent ubeskaaret, saa hænder det jo dog, og hænder hyppigt endog, at den alvorlige dilettantiske Elsker med sin dybe Alvor aftvinger os et lykkeligt Smil, og at omvendt den dilettantiske Komikers ejendommelige Komik hensætter os i nogle Øjebliks alvorlige Eftertanke. Der maa aabenbart være en Tilbøjelighed hos Komedianter til imod deres Vilje at give det Modsatte af, hvad de skulde give: og jo bedre de kan gjøre det ved Skyggetheatret, desto heldigere er det, thi her gjælder det netop om at vende op og ned paa Alting, om at travestere.

Indretningen af Theatret er (det være sagt for dem, som ikke kjender den) yderst simpel. Over en Døraabning (eller over en opstillet stor Træramme) spændes et Stykke hvidt Tøj (Bomuldstøj) saa stramt, at der ingen Rynker bliver. Værelset (eller Rummet) paa den ene Side holdes i Mørke, hvorimod der bagved Tøj-Væggen opstilles i passende Afstand fra den (10—15 Fod) en klart brændende Lampe, der maa staa saa dybt nede, at dens Skjær belyser Fødderne af den bag Tøj-Væggen agerende Person. Ved denne Belysning viser Tøj-Væggen sig ude paa den mørke Tilskuerplads som en klart oplyst hvid Flade, og Skyggerne af de mellem Lampen og bemeldte Væg optrædende Personer tegner sig paa den i skarpe Omrids. De Personer, der optræder, maa hele Tiden være i Profil og kun gjøre Bevægelser fremad eller tilbage, eftersom Bevægelser til Siden ikke kommer frem i Skyggebilledet. Desuden skal de have Papmasker bundet paa Siden af Hovedet, saaledes, at Masken rager op over dette, for at ikke Personens eget Ansigt skal skjule de i Masken indskaarne Øjen- og Mundaabninger. Det er heldigst at binde Masken saaledes paa, at den Optrædende, naar han skæver hen paa Tøjvæggen, kan se sin egen Skyggeprofil og derved kontrollere, om han befinder sig nøjagtigt i den Stilling, som kræves, for at Lampen kan kaste et skarpt Billede. Af samme Grund er det bedst at indrette det saadan, at den Optrædende altid kommer ind fra samme Side. Maskerne, tilføjer vi, maa kunne bevæges ved Hjælp af en Traad i hver Side, hvori saa den Spillende ubemærket trækker, og hvorved han bevæger Øjne og Underkjæbe; de kan anskaffes for en ren Bagatel.

Lige bagved Lampen sidder endelig En, der læser op. Hvis det er et Digt, man benytter, gjøres der Pavse ved hvert Vers, og i det Hele taget maa Oplæsningen naturligvis være saa langsom, at den eller de optrædende Personer kan faa Tid til at gjøre deres Grimacer eller Bevægelser paa hvert enkelt Sted. Scenen sluttes, ved at man skyder en Skjærm hen for Lampen, hvorefter den hidtil oplyste Tøjvæg strax bliver mørk; skal en ny Scene begynde, tager man simpelthen Skjærmen bort igjen. Saagodtsom alle fortællende Digte, ikke faa Fortællinger og de fleste smaa dramatiske Stykker egner sig til saadan en Skyggefremstilling, der kan indledes med en lille Henvendelse til Publikum i Mester-Jakels eller Tyrolerferdinands Stil. Naturligvis kan man ogsaa opføre en Pantomime, uden ledsagende Text. Hvad for en Dragt, de Optrædende skal have paa, og hvad for Bevægelser de skal gjøre, maa man selv udspekulere. Kunsten er blot at gjøre Alt „jo galere, des bedre“. Hvis man f. Ex. tog Schack Staffelds „Elskovsbaalet“, der begynder:

> „Til Hjortelund rider en Riddersmand
> Med Frænder og glimrende Følge“,

saa kunde Riddersmanden være udstyret som en fordrukken Sjover, ridende paa et Kosteskaft og ledsaget af et Par sølle, afdankede, haltende Fugleskræmsler, paa smaa Kjæpheste; og naar Verset slutter med at tale om „et Elskovssuk af en Jomfrues Bryst“, kunde der vises Publikum en gruværdig tyk Spekhøkermadame og udstødes et forfærdeligt Grynt osv. osv. Man behøver ikke at ængste sig for, at „man vanhelliger“ Poesien paa den Maade. Tilskuerne vil le af Skyggespillet, ikke over Digtet, og hvis de Tagen efter selv læser dette, vil de finde, det har bevaret al sin Skjønhed og gjør sin vante Virkning paa deres Sind.

I Mellemakten mellem Scenerne kan der endelig opstilles Grupper uden Text. Til Mønster kan man tage Figurer f. Ex. fra Konevkas Silhouetter eller Maskeoptog og føre dem forbi bagved Tøjvæggen. Man maa da slukke Lysene i Salen saalænge, og naar man samtidig lader Musiken dæmpet akkompagnere Skyggebillederne, plejer de at gjøre en fortræffelig Virkning. Endelig, hvis ogsaa dette falder for besværligt, kan man holde sig til Haandskyggebillederne. Til dem kræves der hverken Masker eller Dragter, men kun en passende belyst Væg og et Par flinke, øvede Hænder. Benytter man den føromtalte Tøj-Væg, der jo er saa let at arrangere, maa nu saa stort et Stykke af den tildækkes med et Brædt, at Haandkunstnerens Person bliver skjult, og at man kun ser hans Hænder. Er der To, som er dygtige i Kunsten, kan de opføre hele smaa Dyrekampe etc., der volder baade Voxne og (navnlig) Børn megen Fornøjelse. Omstaaende giver vi en Række vistnok ikke meget bekjendte Billeder, som tillige tydeligt viser, hvorledes Hænder og Fingre skal holdes, for at man kan faa Billedet frem. Men man maa øve sig og ikke lade sig skræmme af Uheld i Begyndelsen, hvis man vil opnaa gode Resultater. Med nogen Behændighed er man istand til at fremtrylle en uendelig Billedrække; og tidt kommer Tilfældet En til Hjælp og bringer Ens Hænder til paa Tøjvæggen at skabe de latterligste, mest uventede Dyre- og Menneskeansigter*).

Beppo.

---

*) I Bursills „Haandskyggebilleder“ (der koster 50 Øre og er udkommet her i Kjøbenhavn) findes 22 Figurer. De ovenfor meddelte er taget af den i disse Dage udkomne lille Bog, Wallners „Schatten-Theater“, der desuden indeholder Text og Silhouetter til Skyggekomedier, men naturligvis paa Tydsk. Den koster 1 Kr. 50 Øre og kan let forskrives gjennem enhver Boghandel.

Russiske Kvindefigurer.

De ligner hinanden forbavsende, disse ægte russiske Kvinder; naar man har kjendt en af dem, har man kjendt dem Alle, eller dog de Fleste af dem.

Hun hed Dotja, Dotja Fedorovna Polosov, og var min første og min haabløseste Kjærlighed. Da jeg en Dag i Begyndelsen af vort Bekjendtskab bød hende en Buket, lo hun mig op i Ansigtet; da jeg lidt senere søgte at røbe hende min ømme Følelse, var hun lige ved at sprække af Latter; og da jeg endelig gav mig til at surmule, rynkede hun Næse, drejede sig om paa Hælen og lod mig staa, saa ubevægelig og fortabt som et kinesisk Afgudsbillede. Men derfor var hun alligevel paa ingen Maade ufølsom. Hun kunde græde Strømme af Taarer, naar en Tigger blev vist bort fra hendes Faders Dør, og kurre saa elskværdigt indsmigrende som en Due, naar den gamle Godsejer, jeg var Huslærer hos, klappede hende venligt smilende paa Kinden. Desværre forstod hun kun Russisk; og jeg kunde rigtignok sex Sprog, men foreløbig ikke hendes Modersmaal, saa jeg var nødt til at erklære mig gjennem Tegn og Blikke, der undertiden vel har taget sig løjerlige nok ud.

Fedor Prokofitsch, hendes Fader, var Handelsmand og havde forpagtet Brændevinsudskjænkningen. Da Godsejeren var en gammel Gnier, Præsten en Svamp til at drikke, og Fredsdommeren et farligt Menneske at spille Kort med, imponerede jeg, skjøndt først Numer Fire blandt Egnens Honoratiores, paa en vis Maade den Gamle mest, og for mig udkrammede han alle de franske Brokker, han i sin Tid havde opsamlet som Bydreng hos en Moskvaer Kjøbmand. Han skjulte heller ikke for mig sine Planer med Hensyn til Dotja. „Hvem skal jeg dog give hende til Mand, Herre? sukkede han tidt. — En Lærer? nej, derfor har Fedor Prokofitsch dog ikke lagt Kopek til Kopek i samfulde tyve Aar! Eller en simpel Mujiks (Bondes) Søn, som for knap ti Aar siden var „Sjæl“ (Livegen)? Nej, saadan et lille russisk Æsel, der gnaver den bare Steppe af, er man da heller ikke? Men hvem skal jeg saa give hende til?“ gjentog han og sukkede igjen. — Det faldt mig undertiden ind, om dette med „Læreren“ ikke var møntet paa mig, og om al den Gamles Bekymring ikke var paataget og blot en anden Form for en Mishagsyttring angaaende mine ømme Blikke.

En saadan Lektion havde nu slet ikke behøvedes. Dotja var knap en atten Aar, snart kaad og overmodig, snart sky og melankolsk, og jeg var — en ung Huslærer. Jeg fandt hende smuk: hendes Skikkelse forekom mig junonisk, hendes brede, hvide Pande intelligent, de smalle røde Læber forføreriske, og de tykke brune Haarfletninger vidunderlige. Naar hun i sin brune Kattunskjole fløj gjennem Landsbyen, syntes jeg, hun lignede en Sommerfugl; og naar hun om Søndagen vandrede sammen med Faderen til Kirke, pæn, med nedslaaede Blikke, med Kokoschniken (det med gyldne Stjerner gjennemvævede Silke-Diadem) om sit brune Haar og med et Sølvkors hængende i en Perlesnor over den blændende hvide Chemise, der holdtes oppe af to brede Baand over de runde Skuldre, — ja, saa forekom hun mig at være et Mønster paa Troskab, Elskelighed og Dejlighed. — Saadan en Søndag var det forøvrig, hun kom hen til mig, med Øjne, der var røde af Graad, og gik ved Siden af mig med knyttede Hænder.

— Hvad er der ivejen, Dotja? spurgte jeg. — Har din Fader været styg imod Dig?

Ja, det var jo Sagen, og Faderen fik baade læst og paaskrevet. Hun, Dotja, havde under Gudstjenesten set ud ad Kirkedøren efter mig, Huslæreren, der netop gik forbi, og saa havde han taget hende om Armen, saa der sad Mærker af Taget. — „Gaa til Fader, Herre, og siig ham, at han er en Nar. Dotja har slet ikke i Sinde at gifte sig, og allermindst med Jer. Siig det til ham, saa vil jeg kysse Jer, paa jer Mund og paa jer Øjne, saa tidt I vil!“

Jeg lovede det, og hun faldt mig om Halsen og kyssede min Mund og mine Øjne, og nynnede baade lystige og rørende Viser, og klappede i Hænderne, og fløj som en Pil fra mig og forsvandt.

Næste Dag gik jeg til Faderen og udrettede min Mission, Dotja, der havde set mig komme, gik inde i Værelset ved Siden af og nynnede:

> Kosakken drog til et fremmed Land,
> Stakkels Ungersvend!
> Mødte en dejlig Pige paastand,
> Stakkels Ungersvend!
>
> Kaldte hende sit Liv og sin Skat,
> Stakkels Ungersvend!
> Drømte om hende baade Dag og Nat,
> Stakkels Ungersvend!

Men paa éngang blev tungt hans Sind,
Stakkels Ungersvend!
Bort ham fejed en fygende Vind,
Stakkels Ungersvend!

Bliv med din Elskov i dit Hjem,
Stakkels Ungersvend!
I det fremmede Land er Kulden saa slem,
Stakkels Ungersvend!

Den Gamle hørte roligt paa mig, grundede, saae paa mig, og grundede igjen. „Hr. Lærer, sagde han endelig, I siger mig der Noget, som jeg ikke har spurgt Jer om." Jo, paastod jeg, I har sagt til Eders Datter, at jeg vilde fri til hende. „Til min Datter? Jeg? Nej, Herre!" erklærede han. Og saa grundede han igjen.

— Naa saadan, udbrød han pludselig og fløjtede langsomt: — I gaar i Byen for min Datter! (Og han grinte nok saa fornøjet). Jer vil hun ikke have; men Feofan, den Slyngel, ham render hun efter, hvor hun ser ham. Og nu har hun sendt Jer for at fri for ham!"

— Feofan, büste jeg ud højst fornærmet: — en simpel Mujiks Søn! Ham giver I da ikke Jer Datter?

— Bah, hvad skal man sige! mumlede den Gamle. — Det er en kjøn Fyr, og han har Mønt, Herre. Hvad mener I om Partiet?

Dotja stod i Døren; hun kyssede paa Fingeren til mig (som jeg selv i et lystigt Øjeblik havde lært hende), hun halvt smilte og halvt truede, og — beundre mig, alle Elskende! jeg raadede Faderen til at sige Ja.

To Maaneder efter rejste jeg der fra Egnen. Samme Dag stod der Bryllup hos Fedor Prokofitsch. Han selv, Godsejeren, Præsten, Kredsdommeren og den lykkelige Feofan var dygtigt drukne. Dotja saae jeg om Morgenen kjøre i den blankt pudsede og med tre raske Heste forspændte Tarantaß til Feofans Forældre. Hun laa halvt kastet hen i Sædet, hendes Kokoschnick funklede i Morgensolen, og hendes Øjne sendte mig et halvt Smil, hendes Mund en halv Hilsen. Saadan ser jeg hende tidt endnu i Erindringen. Og saa nynner jeg, uden at jeg ret selv veed af det, det sidste Vers af hendes kaade Sang med den tungsindige Melodi:

Bliv med din Elskov i dit Hjem,
Stakkels Ungersvend!
I det fremmede Land er Kulden saa slem,
Stakkels Ungersvend!

Frit efter **Vilhelm Goldbaum.**

Ugen rundt.

Julepresenter og Telefoner.

Om en Uge er det Jul. Samtlige Tinsoldat- og Dukkearmeer bliver mobiliserede, og nogle Forposter af disse Skarer, der i den nærmeste Tid udelukkende vil fylde Terrænet, er allerede skudte frem i de mest exponerede Galanteri- og Isenkramboutikers Vinduer. I Byens Hovedgader er der ikke længer Tale om Forstoret; for hvert Skridt finder man pludselig Vejen spærret af et Opløb. Hvad er der paafærde? Hvorfor flokker Folk sig sammen? Er der passeret en Ulykke? Er der Slagsmaal eller Brand, eller har Politiet taget en ulykkelig Tyv ved Vingebenet? Ingen af Delene. En driftig Kjøbmand har ganske simpelt i sit Vindue udstillet et Dukkekjøkken, hvor en Kok med hvid Hue passer Maden og en Tjenestepige skyller sit Vandfad, og dette er noget saa Mærkværdigt, saa Tiltrækkende, saa Ukjendt og Uset, at alle de Forbigaaende nødvendigvis maa blive staaende, trykke og støde og puffe til hinanden, blot for at kigge paa det kolossale Vidunder. Og det er paa ingen Maade Børn, men Voxne af alle Aldre og alle Stænder, der finder Behag i denne Fornøjelse, ikke — som poetiske Forklarere muligvis vil paastaa — fordi det vækker en sød Erindring hos dem om den lyksalige Barndomstid, men ganske simpelt af stupid Nysgjerrighed, og fordi man paa den nemmeste Maade af Verden kan staa og glo paa en Dukke uden at behøve at strabadsere sin Hjerne ved mindste Spor af Eftertanke.

Ligesaa regelmæssigt som Svalerne drager bort om Efteraaret, ligesaa regelmæssigt holder før Jul to Talemaader deres Indtog hos os, og skjøndt man hører dem gjentages hvert Aar, har de dog endnu ikke tabt Nogetsomhelst af Nyhedens Tillokkelse. Den første lyder:

„Iaar bliver der Ingenting af Julepresenterne. Tiderne er for daarlige dertil, og vi har allerede i Forvejen havt altfor store Udgifter. Med Undtagelse af de allernødvendigste Smaating til Børnene, kjøber vi Ingenting".

Saaledes taler Mødrene og giver samtidig deres Ansigt et saa energisk Udtryk, at man virkelig let kunde faa den Overbevisning, at deres Ord var Alvor, hvis man ikke ganske godt vidste, at de det ene Aar efter det andet udstøder omtrent samme Trudsel, der jo ganske vist har en Slags Berettigelse i den tilsigtede Nedstemning af de barnlige Forhaabninger og Forventninger, men øjeblikkelig smelter som Marts-Sne ved ethvert Besøg i Juleudstillingerne, ved enhver Kalkule over Forholdet mellem dette eller hint Stykke Legetøjs Pris og den Glæde, man kan forvolde de kjære Børn ved at kjøbe det.

Ordlyden af den anden Talemaade er: „Nu har jeg været etableret i tyve Aar, men saa daarlig som iaar er Juleforretningen aldrig gaaet."

Saaledes klager de Handlende. Naa, hvis Klagen kan bevæge en eller anden Husvært til Afslag paa Lejen eller diverse Chefer til mere Dyrtidstillæg, saa kan der jo heller ikke være Noget at indvende mod denne staaende Frase. Men forsten udviser en mangeaarig Erfaring det uomstødelige Faktum, at naar de paagjældende Handlende mellem Jul og Nytaar holder Mandtal over Hjorden, jeg mener Guldstykkerne og Tikronesedlerne, er den saa langtfra bleven formindsket i Sammenligning med det foregaaende Aar, at der snarere altid forefindes et lille Plus.

Det Eneste, der muligvis iaar skulde kunne gjøre Skaar i den almindelige rivende Afsætning paa Julepresenter af sædvanlig Art, maatte da være Telefonen. Antagelsesvis kan det ikke vare ret længe, for vi er akkurat ligesaa vidt her som i Berlin. Der slaas man for Øjeblikket formelig om den. Da jeg for nogle Dage siden under et Ophold i den tydske Hovedstad henvendte mig til Fabrikanterne af denne Modeartikel med Ærinde for en Kjøbenhavnerbekjendt, stod Kjøberne formelig i Queue udenfor Kontordøren, og Fabrikanten gav Audiens som enhversomhelst anden Potentat. Han kunde alene her paa Kontoret daglig sælge Telefoner i hundredevis, naar han blot havde dem, forsikrede han mig, og jeg tror ham saamænd gjerne. Hvor kan man tænke sig en Julepresent, der i saa høj Grad har den skjønne Egenskab at være noget Splinternyt og samtidig er i Stand til at stifte saamegen Nytte i ethvert Hjem?

Tænk Dem blot om. Hvad forstyrrer vel nu Roen og Freden i ethvert Hus? Tjenestepigerne! Naar man sender dem i Byen efter Noget, kommer de aldrig igjen; naar man skal have en Haandsrækning af dem, staar de altid med Kjæresten ude paa Kjøkkentrappen; naar Fruen gjør den mindste Bemærkning, svarer hun strax tidt, og naar man om Morgenen bebrejder hende, at der endnu ikke er gjort i Stand i Lejligheden, forklarer hun med den største Ro af Verden, at hun har sovet over sig.

Alt det vil fremtidig blive anderledes. Enhver Familiefader sætter sig naturligvis nu i Besiddelse af et passende Antal Telefoner. Fra sin Bolig til Urtekræmmeren, Slagteren og Bageren lader han ufortøvet lægge Ledninger. Hvad han skal have hos dem, bliver strax bestilt pr. Telefon og Øjeblikket efter sendt ham ind i Huset. Selv om man skal betale en Bagatel herfor, vil naturligvis Ingen beklage sig. Saa kan Pigen maaske faa en lille Smule bestilt hjemme og har i ethvert Tilfælde ikke den Grund til at sige op: at hun skal gaa for mange Ærinder.

En anden Ledning bliver lagt fra Dagligstuen ud i Kjøkkenet. Fruen og Kokkepigen behøver fremtidig kun at konversere paa Afstand, og dermed er Meget vundet; i de fleste Tilfælde er det jo den Førstes overlegent stolte og den Sidstes impertinente Mine, der fremkalder de alt Andet end opbyggelige Træter. Og desforuden bortfalder jo samtidig enhver Anledning til de Visiter, som den kjære Hr. Gemal — hvad der jo af og til skal arrivere — aflægger i Kjøkkenet hos unge Tjenestepiger af et ikke ubehageligt Ydre.

En tredie Ledning maa føre fra Kjøkkenet ned i Porten. Naar han da kommer om Aftenen, den inderlig Elskede, vil den søde Kjærlighedshvisken ikke forstyrre Opvaskningen efter Middagsbordet. Og har da den hulde Kjøkkenfee begivet sig tilsengs, og forfølger de søde Ord hende saaledes i Drømme, at hun siger til det Øjeblik, der holder hendes Sjæl fangen: „Vent dog og bliv, du er saa dejlig," og bliver det virkelig, saa hun sover længer, end Husreglementet strengt taget tillader, da vil ved Dagens Frembrud Vægterens sagte Stemme gjennem den samme Telefon med et blidt smeltende: „Stine, Klokken er Syv" kalde hende tilbage til den nøgne Virkelighed.

Tjenestepigespørgsmaalet er altsaa løst, og det er Hovedsagen. Naar først Alverden har kjøbt Telefoner til Julepresenter, vil der, det er jeg sikker paa, ogsaa hurtigt ved Hjælp af dette undergjørende Instrument opstaa mangfoldige andre totale Omvæltninger i hele det huslige og sociale Liv — for slet ikke at tale om det politiske. Tænk blot, naar man naaer saa vidt, at Rigsdagsmanden ganske roligt kan gaa hjemme bag sin Plov og snakke i Folkethingssalen og alligevel faa sin sex Kroner i Diæt om Dagen. Og saa kommer man og fortæller, at der ikke er væsenlige praktiske Fordele forbunden med Telefonen. Hvilken Uretfærdighed mod en af det nittende Aarhundredes mest epokegjørende Opfindelser!

Mac Adam.

Berømte Avtomater.

(Sluttet.)

En anden Svejtser, Maillardet, forfærdigede flere sindrige Avtomater, bl. A. en Sangfugl af saa smaa Dimensioner, at man kunde gjemme den i en Æske paa tre Tommers Længde. Naar man aabnede Laaget, hoppede en lille, nydelig Fugl op af sin Rede, slog med Vingerne, aabnede sit lille Næb og gav sig til at synge en kort Sang. Derpaa hoppede den igjen ned i sin Rede, og Laaget faldt i af sig selv. Maskineriet var meget lille her og bestod hovedsagelig af en i nogle Minuter virkende Spiralfjeder. Fuglen sang fire forskjellige Melodier; det var ubegribeligt, hvorledes der kunde frembringes saa mange og forskjellige Toner i et saa lille Rum, hvor der dog aabenbart ikke kunde være Plads til Vaucansons utallige Rør og Piber. Sagen var, at Opfinderen kun brugte et eneste Rør, som ved en meget simpel Mekanisme kunde gjøres snevrere eller videre, kortere eller længere. Paa den Maade frembragte han Toner af forskjellig Højde.

En anden af Maillardet's Avtomater beskriver Brewster paa følgende Maade: „Avtomaten forestiller en Dame, som paa et Piano udfører 18 Melodier. Fradraget det Udtryk, som kun kan lægges i Klaverspil ved det virkelige Tryk af Fingrene, er alle Damens Bevægelser yndefulde, elegante og meget skuffende. Før en Melodi begynder gjør Figuren en let Bøjning med Hovedet, som for at gjøre Tilskueren sin Kompliment og vække hans Opmærksomhed. Saalænge Stykket varer, er Damen aabenbart meget optaget deraf; hendes Barm bølger, hendes Øjne bevæge sig og synes saa naturligt at følge Fingrene, at man let lader sig skuffe. Hendes Hænder slaa kun de fulde Toner an, dæmpede og skarpe Toner frembringes ved en Pedal, hvorpaa Fødderne virke. Endvidere kan bemærkes, at Instrumentet, skjøndt det ligner et Piano, i Virkeligheden er et Orgel, hvis Blæsebælge sættes i Bevægelse ved et særligt Maskineri. Legemets forskjellige Bevægelser frembringes ved 25 meget sindrigt konstruerede og med beundringsværdig Nøjagtighed forbundne Bevægelsesmekanismer. En Mængde andre, fra den bevægende Krafts Midtpunkt udgaaende Hjælpemekanismer er fordelte omkring paa de forskjellige Dele af Instrumentet. Et Svinghjul af Messing regulerer den regelmæssige Gang. Figuren er indesluttet i en Glasbeholder og hviler paa en Mahognikasse, som Opfinderen aabner, for at man kan gjøre sig bekjendt med Mekanismen. Denne Avtomats Værdi blev af dens Ejermand anslaaet til 30 à 40,000 Mark, en Sum, som giver et Begreb om, hvilket Arbejde der udkræves til Konstruktionen af en saadan Figur."

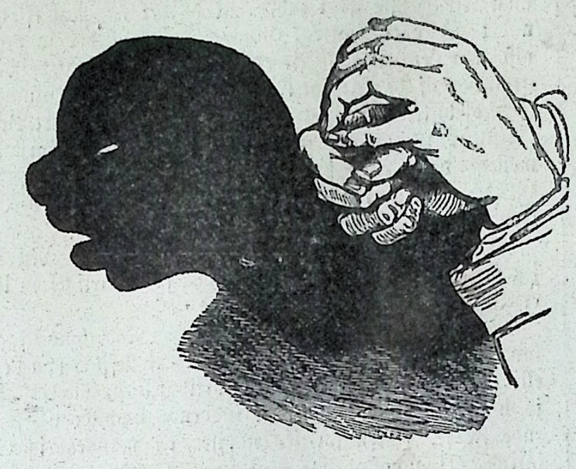
Ludvig XIV ejede som Barn en meget kunstfuld Avtomat. Det var en lille, af to Heste trukket Vogn, hvori der sad en Dame og paa Bagsædet en Page og en Tjener. Naar man stillede Kjøretøjet paa den ene Ende af et langt Bord, knaldede Kudsken med Pidsken og Hestene satte sig i Bevægelse, idet de paa en fuldstændig naturlig Maade løftede Benene i Vejret og kastede dem fremad. Kom Vognen nær til Bordkanten, drejede den under en ret Vinkel og kjørte videre langs med Randen. Naar den nærmede sig det Sted, hvor den unge Konge sad, holdt Kudsken Hestene an, Pagen sprang ned og aabnede ærbødig Døren, hvorpaa Damen steg ud og med en dyb Nejen rakte Kongen et Bønskrift, som hun holdt i Haanden. Derpaa tøvede hun i nogen Tid, som for at faa Svar, og steg saa, efter en ny dyb Nejning, op i Vognen, Pagen sprang op paa Bagsmækken, Kudsken pidskede paa sine Heste, og Vognen rullede atter afsted.

Ludvig XIV ejede ogsaa en avtomatisk Opera en miniature, som Truchet havde forfærdiget; den var 16 Tommer lang og 13 Tommer bred og fremstillede avtomatisk en hel Opera i 5 Akter med Musik, Skuespillere, Sceneforandringer osv.

Et andet avtomatisk Theater, som tidligere forevistes i Paris, beskriver Evans paa følgende Maade: Den første Dekoration fremstillede en Skov en tidlig Morgen, da Alt ser friskt og dugget ud. Den gradvise

En Kanin.

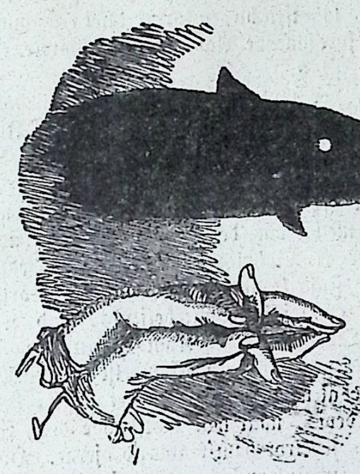
En Neger.

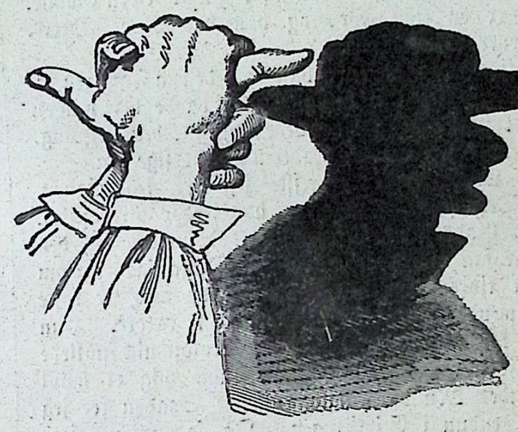
En Hare.

En fransk Soldat.

En Fisk.

En Faarehyrde.

Haandskyggebilleder.

Overgang i Lysvirkningen til Middagsbelysningen var fortræffeligt efterlignet. Slanger krøb omkring i Græsset; en lille Jæger spadserede omkring med sin Fuglebøsse og bevægede sig meget naturligt. En Vildand fløj op fra en Sø, han hævede sin Bøsse, sigtede og fyrede. Fuglen faldt; han kastede den over Skulderen, greb sit Gevær og spadserede bort. Flere Lastvogne forspændte med 4 Heste, Skarer af Bønder o. s. fr. passerede over Scenen. Andre Dekorationer fremstillede t. Ex. Bugten ved Neapel og en stor Bro, over hvilken man saae Ryttere passere i Skridt, Trav og Galop. De ubetydeligste Ting havde man forstaaet at aflure Naturen. Øret blev skuffet af Hestehovens Slag mod Jorden. Nogle af de smaa Dyr stejlede, blev sky og foer afsted langt forbi de andre. — Ypperlige var ogsaa Søstykkerne, hvor man først saae Skibe sejle og manøvrere omkring imellem hverandre. Pludselig begyndte det at storme; Bølgerne skummede højt i Vejret og kastede Skibet mod en Klippe, saa det knagende gik i Stykker. Løsrevne Planker og Matroser svømmede paa Vandet og blev begravne i Brændingen. En af Matroserne dukkede op igjen og søgte svømmende at naa en Klippe, hvad der ogsaa lykkedes ham. Der stødte Baade fra Land for at redde ham, men de kæntrede i den stærke Brænding. Endelig hørte Stormen efterhaanden op. Nogle Personer viste sig paa en fremspringende Klippe og hissede et Tov ned til Matrosen, som han fangede, og ved hvilket han efter flere mislykkede Forsøg endelig arbejdede sig i Vejret.

I Fyrrerne af dette Aarhundrede foreviste en vis Maseppe for Konservatoriet i Paris en Avtomat, der spillede Violin, og som Aviserne omtalte med stor Roes. Maskinen lod sig styre saa godt og var saa fuldkommen, at Opfinderen paatog sig at spille et hvilketsomhelst Violinnumer paa den, naar man underrettede ham derom 14 Dage i Forvejen.

Af de nyere Avtomater maa endnu omtales Maelzl's Trompeter i Wien, der udmærkede sig ved en meget simpel, men dog kunstfuld og sindrig Mekanisme. Skak-, Skrive-, Regne- og Tale-Maskinerne er ofte blevne beskrevne og er sikkert den største Del af Publikum bekjendte.

H. Stobitzer.

Julebordet.

— Paa Oscar Risoms Forlag har Hr. Henrik Hennings udgivet en „Grande Polonaise brillante", tilegnet Hofballetmester A. Bournonville, et stort og pompøst Musikstykke, der ikke alene vidner om grundige musikalske Kundskaber, men ogsaa paa en særdeles heldig Maade bestyrker det Lovende i Komponistens tidligere Arbejder. Der er baade megen Stemning og megen Virtuositet i dette Koncertstykke.

— Til Julen er der paa Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Forlag udkommet nogle meget praktiske Børnebøger, trykte paa Lærred. Der foreligger „Vilde og tamme Dyr" i to Samlinger samt en Billed-ABC. Skjøndt det ganske vist nærmest kun er en Talemaade, naar man kalder disse Bøger uopslidelige, idet som bekjendt Alting forgaar, og kun Svinelæder bestaar, bliver de dog de billigste for Forældrene, da de kan gaa i Arv fra den Ene til den Anden. Man har forvisset sig om, at der ikke ved Prepareringen af Lærredet er anvendt „Blyhvidt", saa Børnene Intet risikerer, selv om deres Kjærlighed til de smukke Billeder skulde gaa saa vidt, at de forsøgte paa at spise dem. I Betragtning af deres Udstyrelse og Holdbarhed kan disse Lærredsbilledbøger anbefales som særdeles billige.

— Paa Thomsen & Bojesens Forlag: en hel Suite meget smukt udstyrede, billige og (hvad der er det Vigtigste) morsomme smaa Billedbøger, som „Basse", „Bortførelsen", „Negerjagten", „Den lystige Hans" o. s. v. De versificerede Texter er forfattede af Henrik Smith, som har et godt Greb paa at underholde Smaafolk, og raske Billeder i Busch's Manér forhøjer overalt Historiernes Tiltrækningskraft.

— Paa Kittendorff & Aagaards Forlag: den elegant udstyrede „Damernes Notitskalender" for 1878. Den er gjennemskudt med Blade til Notitser for hver Dag i Aaret og indeholder en Mængde almennyttige Oplysninger.

— „Blade af Hendschels Skitsebog", 2den Samling paa Oscar Risoms Forlag. De Mange, som har glædet sig over dens Forgængere, vil i de her udgivne toogtyve nye morsomme Tegninger finde mangen Lejlighed til at faa sig en hjertelig Latter.

— Paa Brødrene Salmonsens Forlag er der udkommet nogle literære Nipsgjenstande, som anbefales bl. A. til Julepresenter: „Guldblade", af Fr. Rückert, en respektabelt oversat, lille Samling versificerede Tankesprog og Visdomsregler, trykt i Forglemmigej-Format og smukt indbunden; første Aargang af „Nordisk farmaceutisk Medicinal-Kalender", som skandinaviske Læger og Farmaceuter vil have god Nytte af, eftersom den foruden Kalenderen og Blade til Regnskabsførelse indeholder en Del Oplysninger, det kan være dem af Vigtighed at have ved Haanden; endelig anden Aargang af „Skole-Kalender for Ungdommen" med Rubrikker til Skema, Bogfortegnelse etc.

— Paa Thomsens & Bojesens Forlag: en fixt udstyret lille Bog med Regnskabsblade til L'hombre og Whist — en meget billig og dog net og morsom lille Julepresent.

Kvælerslangen og dens Unger

i Ny-Yorks Akvarium.

Den store Boa Konstriktor i Ny-Yorks Akvarium fik om Aftenen d. 20. Oktober pludselig Unger. Slangen var først for faa Uger siden kommet fra Brasilien, og Akvariets Personale blev ikke lidet forbavset, da det lukkede Kassen op og saae ligesom et helt Bundt af sammenslyngede Slanger, der, da man rørte ved det, bevægede sig og søgte at gjemme sig under den Gamles Krop. De 43 Unger blev strax flyttet over i en anden Kasse og anbragte over et Varmeapparat. Hver Unge var omtrent 22 Tommer lang samt saa tyk som en Lillefinger, havde blegere Farver end den Gamle, men samme Tegning, og bar under Bugen en langstrakt, velfyldt Slimsæk. Hos adskillige af dem tørrede denne Slimsæk fuldstændig ind i Løbet af de næste 24 Timer, hos andre blev den for Størstedelen trukket ind, og Dyrene blev da meget ophovnede midt paa Kroppen, tykkere end en Mands Tommelfinger. Den tredie Dag var alle udvortes Slimsæksrester forsvundne, og Ungerne var nu ret livlige.

Den gamle Slange fik Lov til at beholde tre Unger inde hos sig, som laa under dens Krop. Da man imidlertid faa Dage senere indlogerede hele Selskabet i et nyt, vel indrettet og behageligt opvarmet Bur, laa en af disse Unger død og fladtrykt paa Gulvet, og af de to Andre var der ikke Spor at opdage. Man kan vel neppe tænke sig Andet, end at den kjærlige Moder har spist dem.

Theatrene.

Paa Theatrene har Ugens Nyheder reduceret sig til en, nemlig Gjenoptagelsen paa Folketheatret af Fritz Holsts Vaudevillekomedie „Revuen". Det tætbesatte Hus tog imod den med samme Interesse, som om det var en ren Nyhed, og morede sig kosteligt over alt det fortræffelige Lune, der rummes i dette maaske Holsts bedste Stykke. Hr. Kolling spiller endnu Obersten, der ogsaa i hans Repertoire hører til Glandspunkterne, og heller ikke i ret mange andre af de vigtigste Roller har man været nødt til at bringe nogen anden end den gamle gode Rollebesætning. Kun fortjener det at noteres, at Hr. Pio spiller den forkjælede Søn særdeles morsomt.

Regneopgave.

100 Kroner skal udbetales i 2 Kr., 1 Kr., 25 Øre og 10 Øre-Stykker saaledes, at dertil bruges 100 Møntstykker.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Avtomat.

Rigtig løst af: laigro i gfdis. — Kit Kitson. — C. L. i Svendborg. — Jens F. Nielsen, Skjelskør.

Vore ærede Abonnenter, som modtage „Nutiden" gjennem et Posthus, bedes erindre at forny deres Abonnement inden d. 26., for at der ikke skal indtræde Standsning i Tilsendelsen af Bladet.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hermed følger et Tillæg.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

TILLÆG TIL NUTIDEN.

Nr. 65. Søndagen den 16. December. 1877.

Fra vor Boghylde.

Det værdifuldeste og samtidig det mest underholdende af alle Aarets originale Prosaarbejder er uden Sammenligning Goldschmidts „Fortællinger og Virkelighedsbilleder“, der nu foreligger som et afsluttet Hele (Gyldendalske Boghandels Forlag). Bogen indeholder ikke mindre end 36 Skildringer af større og mindre Omfang; otte af disse er helt nye, og endnu flere blev, da de første Gang publiceredes, vel kun bekjendte i en snevrere Kreds. For de Allerfleste vil saaledes Samlingen være en Nyhed i strengeste Forstand. Og hvor mange Timers Nydelse vil den ikke berede sine Læsere, hvor mange Impulser kan det Dygtige og Gode i deres Sind ikke hente her, hvor megen Kundskab og Klarhed over mangehaande Forhold byder den dem ikke i en uforligneligt indsmigrende Form. Man fristes næsten til at misunde dem, der første Gang skal læse saa ungdomsfriske og naturtro Skitser som Erindringerne fra Onkelens Hus eller saa fine og aandfulde Rejseiagttagelser som Optegnelserne fra Tydskland, Svejts, Italien og — navnlig — England: thi Besøgene hos Mr. Ellis og i „workhouses“ forekommer os næsten at bære Prisen for alle de øvrige Meddelelser. Den Læser, der er fortrolig med Forfatterens Skrifter, griber imidlertid naturligvis ivrigst efter det Ny; og han bliver ikke skuffet. Billederne af Pariserlivet strax efter Kommunens Fald er f. Ex. ligesaa karakteristiske som kunstnerisk udførte, og for den, der interesserer sig for religiøse Materier, har „Fra London og Kjøbenhavn“ ikke ringe Betydning. Men Perlen ikke blot blandt det Nye eller i Samlingen, men næsten i hele Goldschmidts digteriske Produktion er og bliver dog Fortællingen „Gift“. Her aabenbarer den udmærkede Forfatter alle sine Fortrin, og den Skarpsynethed og Nænsomhed, hvormed de to unge Menneskers og ſenere Ægtefolks Følelsesliv er iagttaget og afspejlet, er rent ud beundringsværdig. Alene for denne Novelles Skyld burde Alle læse Bogen. De, som hidtil ved Noget, „de veed ikke hvad“, har følt sig holdt i Afstand fra den Goldschmidtske Muse, har vistnok i det Hele taget lettest ved at stifte Bekjendtskab med hende gjennem dette Bind; allerede rent stofligt vil det fængsle deres Interesse ved sit saa overordenligt afvexlende Galleri af Billeder fra Begivenheder, Institutioner, Forhold eller personlige Tilstande.

— Paa Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Forlag er der udkommet et Par Bøger, som vi tillader os at anbefale til Læsernes, og særligt til de Present-kjøbende Læseres, Opmærksomhed. For det Første foreligger nu komplet den af Wilhelm Møller besørgede forkortede Gjengivelse af Mackensie Wallace's „Rusland“, det nyeste og vistnok ogsaa baade det paalideligste og interessanteste Arbejde om det mægtige Czarrige. En stor Del af Bogen er egenlig smaa Stillebens-Billeder, fotografiske Skildringer af Godsejeres, Præsters, Kjøbmænds eller Bønders Dagligliv. Der er her indskudt mange ligesaa karakteristiske som pudsige Anekdoter; men desuden føres Læseren næsten umærkeligt til Kjendskab om de ejendommelige Institutioner og Forhold, som gjør Rusland til ligesom en Verden for sig midt i det øvrige civiliserede Europa. De sidste Afsnit beskæftiger sig fortrinsvis med at belyse Aarsagerne til og Udviklingen af den mærkelige Reformperiode, som begyndte ved den nuværende Kejsers Thronbestigelse; og her dvæles der da atter fornemmelig ved de to vigtigste Forandringer: Livegenskabets Ophævelse og Retsreformerne. Wallace's Arbejde er af den engelske, franske og tydske Presse blevet modtaget med ualmindelig stærk Ros, og Publikum vil ogsaa vanskeligt kunne finde en omhyggeligere, sundere og mere mildtdømmende Vejviser paa et hidtil ubekjendt Terræn. Men ogsaa den, der søger mer end blot Underholdning hos en Turist, vil have stor Interesse af at følge Forfatteren, navnlig paa Grund af hans ofte nye, højst oplysende og altid sindige Bemærkninger om de politiske og retslige Begrebers Udvikling. Om den danske Bearbejdelse skal vi af nærliggende Grunde indskrænke os til at bemærke, at den ikke har udeladt blot et eneste Ord, som kunde tjene til at karakterisere Landets eller Folkets øjeblikkelige Tilstande. — Den anden Bog, vi ovenfor henthyde til, er et Slags Opbyggelsesskrift eller en moraliserende Fortælling af den engelske Rektor og Præst F. W. Farrer, hvis Skildring af „Jesu Liv“ har fundet en saa enorm Udbredelse og nu ogsaa snart vil præsentere sig paa vort Modersmaal. Denne store Udbredelse af et Skrift, som har saa mange og saa glimrende Forgængere, lærer En, at Forfatteren maa have Evne til at skrive for det store Publikum, og at saavel hans Fortrin som hans Fejl maa falde i dets Smag. At dømme efter hans „St. Winifred eller Livet i en engelsk Skole“ er han, naar ikke netop Krosiver forvirrer hans Syn, en ikke just særligt begavet, men meget retskaffen og kjærlig Natur, der ser paa Tingene med et roligt og alvorligt Blik, og som kan hjælpe Mange med et godt Raad. Den her anmeldte Fortælling eller Roman skildrer en lille Drengs Liv, Lidelser og Sejre i en stor engelsk Skole; han selv, hans Kammerater og hans Lærere indtager hele Forgrunden af Scenen, men der aabnes flere Steder Udsigt til Familiehjemmene i Baggrunden, og i det Hele taget vil Bogen fulot saa meget kunne tjene til at lede mange Forældre som mange Børn i den modnere Alder til gavnlig Eftertanke. Naar vi endnu har bemærket, at jo længere Bogen skrider frem, et desto stærkere og stærkere religiøst Anstrøg faar den, samt at dens Formaal er: at indskærpe streng og dog kjærlig Pligtopfyldelse under den kristne Tros Ledelse, — kjender Læserne saa omtrentlig dens væsenligste Egenskaber: og de, som derefter bestemmer sig til at forære deres Børn den, vil ganske sikkert finde, at de med det Samme har gjort sig selv en Foræring.

Kunst.

Da Hs. Majestæt i sin Tid vendte tilbage fra sin Islandsrejse, udsendte Hr. Etatsraad Tietgen, det forenede Dampskibsselskabs øverste Direktør, en hel Flotille af flagbehængte Dampskibe, hvis talrige Passagerer bragte Kongen den første Velkomsthilsen. Denne smukke Scene har Hr. Marinemaler Baagøe fastholdt i et effektrigt Maleri, som tilhører det forenede Dampskibsselskab, og efter dette Maleri er der atter i Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etablissement blevet udført et stort af F. Larsen lithograferet Oliefarvetryksbillede. I Midten ses Fregatten „Jylland“ med Kongeflaget paa Stormastens Top; den følges af Korvetten „Hejmdal“ og flankeres paa begge Sider af en hel lille Armé af større og mindre Damp- og Sejlskibe, som er smykket fra Øverst til Nederst med talrige Flag. Nogle ligeledes flagsmykkede Robaade tilhøjre i Forgrunden bidrager til at forhøje det Indtryk af Liv og Friskhed, som det krusede Vand, de vajende Flag og Vimpler og de udspændte Sejl efterlader hos Betragteren. At endelig hele Billedet er gjengivet med sjelden Kunst og med den største Omhu for, at alle Detailler skal komme til deres fulde Ret, behøver næsten ikke at tilføjes. Hele vor Presse har gjentagne Gange enstemmigt stillet det vedkommende Etablissements Arbejder over de konkurrerende udenlandske Anstalters, og denne Etablissementets sidste Præstation staar snarere over end under dens Forgængere.

Den russisk-tyrkiske Krig.

Tyrkernes Grusomheder.

I den sidste Tid er den megen Tale om de Krigsførendes Grusomhed saa noget nær forstummet. Har begge Parter forbedret sig? eller er Alle blevet kloge paa, at hvor der er Slagsmaal, gaar altid mer end Porcellænet i Løbet, og tier man af den Grund om de blodige Optrin? Det er ikke godt at vide. Men da det Billede af en tyrkisk Arrieregardes Bedrifter, som den russiske illustrerede Tidende pludselig bringer, ialfald er malerisk og dristigt tegnet, lader vi det gaa videre, idet vi nødtvungne efterligner vor russiske Kollega i ikke at bringe nærmere Oplysninger om den Begivenhed, hvorfra selve Skitsen skal være taget.

Carl Mønsters Annonce-Expedition

modtager Annoncer til **alle Blade i Kjøbenhavn og Provindserne** ligesom og til alle øvrige **i Verden existerende** Blade til disses **Originalpriser** uden **nogensomhelst** Beregning af Porto eller Provision for Besørgelsen. Kun **eet** Manuscript behøves, selv om Annoncen skal optages i flere Blade og ved større Ordres bevilges Rabat efter Overenskomst og Accorter afsluttes. Overslag over en Ordre gjøres gjerne. Alle Forespørgsler besvares **gratis** og **franco**.

☞ Annoncer til „**Nutiden**“ og „**Jyllandsposten**“ modtages **udelukkende** i min Expedition. **Nyeste Bladfortegnelse over alle danske svenske og norske** samt **et Udvalg** af de betydeligste **udenlandske Blade** udleveres og forsendes **gratis og franco** paa Forlangende.

Kontor, Østergade 14. Aabent fra 9–7.

Kjøbenhavn.

Ægte Esprit de Valdemar

fra H. C. Aarsleff, Præstø
faas hos d'Hrr.
H. Hagerup, Gothersgade. Valdemar Jørgensen, Østergade.
Møller & Meyer, Gothersgade. Svaneapotheket. Hofapotheket.
Meyer & Henckel, Kjøbmagergade. Gammelholms Apothek.
Th. Lohse & Co., Kronprindsensgade. Gammeltorvs Apothek.
Løveapotheket. St. Paulsapothek. F. C. Vilsoet, Amagertorv.
Barth & Jensen, A. Jørgensen, H. V. Hartvig, Amagertorv.
Thaning & Appel, M. Bartrumsen, Pilestræde
P. Rønning, Blad & Hude, Vesterbro.
Chr. Fratz, Østerbro. Bang & Gjeruff, Nørrebro.
Tofte & Michelsen, Tordenskjoldsgade.
Reinhardt Andersen, Kjøbmagergade.
Chr. O. Tornved, Frederiksberggade. I. Eszlinger, Lille Kongensg.
Aagesen & Olsen. C. A. Been, Bredgade.
H. P. Sundorph, Ved Stranden 10. P. Ibsen, Kjøbmagergade.
H. C. Nygaard, Nørrebro.
Samt hos flere Kolonialvarehandlere.

Fabriken Aluminia

aabner Lørdagen den 8de December
21, Amagertorv 21,
(ligeover for Helliggejstes Kirke)
et **Detail-Udsalg** til **Fabrikpriser**
af sine danske Fabrikata i
Fajance og Porcelæn.

Paa mit Forlag er udkommet og faas i alle Boglader:

Charles Dickens:

Vor fælles Ven I—II. 6 Kr.; eleg. indb. med komp. Rygge 9 Kr. 50 Øre.
Juleæventyr. 3 Kr.; indb. 4 Kr. 75 Øre.
Et Julekvad, **Klokkeslagene**, **Faarekyllingen**, **Livets Kamp**, **En Julefantasi** — á 75 Øre; indb. i Shirtingsbind à 1 Kr. 50 Øre.
Nicholas Nickleby I—II. 6 Kr.; indb 9 Kr. 50 Øre.
To Byer. 3 Kr.; indb. 4 Kr. 75 Øre.
Lille Dorrit I—II. 6 Kr.; indb. 9 Kr. 50 Øre.
Master Humphreys Stueuhr I—II. 9 Kr.; indb. 14 Kr. 25 Øre.
Dombey & Søn I—II. 6 Kr.; indb. 9 Kr. 50.
Pickvick Klubben I—II. 7 Kr.; indb. 10 Kr. 50 Øre.
David Copperfield I—II. 6 Kr.; indb. 9 Kr. 50 Øre.
Oliwer Twist. 3 Kr; indb. 4 Kr. 75 Øre.
Bleak House I—II. 3 Kr.; indb. 6 Kr. 50 Øre.
Martin Chuzzlewit I—II. 3 Kr.; indb. 6 Kr. 50 Øre.

F. H. Eibe.
Graabrødretorv 16
Kjøbenhavn. K.

Til musikalske Familier

anbefaler den Heinrichshofen'sche Forlagsboghandel, Magdeburg:

Chwatal, Op. 183. Weihnachts-Symphonie, musikalsk Spøg med 12 Børneinstrumenter ad lib., 2-hændig, 4-hændig med Stemmer og Solo.

Chwatal, Op. 193. Eine heitere Schlittenpartie, musikalsk Spøg med 12 Børneinstrumenter ad lib., 2-hændig, 4-hændig, med Stemmer og Solo.

Haydn, Kindersymphonie, musikalsk Spøg med 7 Børneinstrumenter, 2-hændig, 4-hændig, for 2 Violiner og Bas, med Stemmer og Solo.

Chwatal, 41 leichte Chorale für Anfänger, 2-hændig. 1 M. 50 Pf.

Instrumenter haves stedse. Forsendes gratis!

☞ Lommeuhre ☜

i elegant Udvalg for Damer og Herrer sælges for 2, 5 à 10 Kr. ugenlig eller maanedlig

☞ Afbetaling. ☜

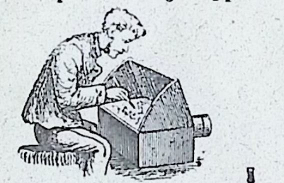
Andre Uhre tages i Bytte. Pr. Kontant gives 6 Procent Rabat, (Reparationer udføres). **O. Christensen. Pilestræde 13, 6te Sted fra Østergade.**

For at enhver Syg.

før han foretager en Kur eller opgiver Haabet om Helbredelse, uden Udgifter kan overtyde sig om de ved Dr. Airy's Lægemethode opnaaede overraskende Helbredelser, sender Richters Forlags-Anstalt i Leipzig paa frankeret Forlangende gjerne enhver et „Attest-Udtog“ (190. Oplag) gratis og franko. — Ingen bør forsømme at anskaffe sig dette med mange Sygeberetninger forsynede „Udtog“. — Af det illustrerede Originalværk: Dr. **Airy,s** Naturlægemetode er udkommet **100.** Oplag, **Jubel-Udgave,** Pris 1 Krone og faaes i Kjøbenhavn kun hos

W. Jacobsen,
Bryggerlængen 11.
(Forsendes mod Efterkrav).

Original Nyhed til Julen!
Sturms optiske Tegneapparat.

Dette af Hr. Optiker **Sturm** i Køln opfundne **nye Tegneapparat** er et fortrinligt Middel til at gjøre det muligt for Enhver, **selv for dem, som ikke have lært Tegnekunsten,** at aftegne hvilkesomhelst Gjenstande, Landskaber, Byer, Monumenter, Blomster, Personer etc., som vise sig i naturlig Farve direkte paa Papiret, og saaledes at have den Fornøjelse **i Løbet af faa Minuter at fæstne Gjenstande, som have Skjønhed og Interesse for Enhver.** Sammenlagt har Apparatet Størrelse som en almindelig Bog; derved er det meget let og bekvemt at transportere.

Fortrinsvis egner Apparatet sig for den opvoxende Ungdom, til Skolebrug, for Tourister, Jægere etc. **Isærdeleshed anbefales det ogsaa som Festgave.**

De mest ansete Blade (som f. Ex. „Leipziger Illustrirte Zeitung“ i dens polytekniske Meddelelser) udtale sig paa **anerkjendende Maade** om denne nye Opfindelse.

Prisen er kun 6 Kroner. Imod Franko-Indsendelse af 6 Kroner 50 Øre sende vi Apparatet samt Brugsanvisning franko til alle Dele af Danmark og det sydlige Sverig og Norge.

M. Lengfeld'she Buchhandlung i Köln.

Memorandum.

Vore mange ærede Kunder i Kjøbenhavn og Provindserne, samt andre der til forestaaende Jul ønske Uhre fra vort Etablissement tillade vi os at gjøre opmærksom paa, at der ved Juletid i Reglen indgaa en Masse Bestillinger paa Uhre til os fra hele Landet. Dette foranlediger os til for at undgaa lignende Tilfælde, der indtraf sidste Jul, hvor mange Ordre indgik saa sent, at der trods vor Forretnings store Omfang ikke altid levnedes os den nødvendigste Tid til disses samvittighedsfulde Effektuering, høfligst at anmode om, at Bestillinger sendes os saa betids som muligt og ej gjærne senere end 3 Dage forinden Jul, da vi derved blive satte istand til at tildele hver Ordre vor specielle Opmærksomhed. Som sædvanligt sende vi paa Forlangende 4 à 6 Uhre til Udvalg, men hvor dette ønskes, maa Ordren helst indgives 6 Dage forinden Jul.

Som bekjendt føre vi kun reelle, gode Kvaliteter og ere vore Uhre nu saa fordelagtig bekjendte, at en yderligere Anbefaling af disse her vil være unødvendig. Paa Lager føres Uhre fra 5 Kr. til 3000 Kr. pr. Stk

Man bedes velvilligst at notere sig ovenstaaende, da denne Bekjendtgjørelse ikke gjentages.

Pasberg & Co.
Kronometer- og Uhrfabrikanter.
Østergade 28.
Kjøbenhavn K.

Jule-Nyheder i Spil for Børn og Voxne

udgivne af
Larsen & Jørgensen, Amagertorv 4.

Nissernes Julefest. Underholdende Selskabsspil for indtil 15 Personer. 2 Kroner.

Katten efter Musene. Nyt og livligt Selskabsspil for indtil 14 Personer. 2 Kroner.

Tyveriet i Møllen og Klapjagten paa Tyvene.
Nyt og morsomt Selskabsspil for 4—15 Personer. **1 Krone.**

Tidligere udkom:

Venstre og Høire. Spil for Voxne. **1 Kr. 75 Øre.**

Første Mand tilveirs! Underholdende Spil for Børn. **1 Kr. 50.**

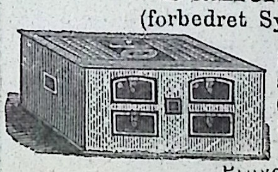
Skøiteløb med Forhindringer.
Spil for større Børn og Voxne. 1 Kr. 75 Øre.
Kan faaes gjennem alle Boglader i Norden og hos Udgiverne:
Larsen & Jørgensen, Amagertorv 4.

Central-Fabrik af
transportable & faststaaende Spare-Kogemaskiner

af nyeste, prøvede Konstruktion i Jern, Leer og Marmor for herskabelige Hotel-, Landbo-, Kaserne-, Hospitals-, Skibs- og mindste Privatkjøkkener i enhver Genre ogsaa med selvvirkende Vand- og Luftopvarmning osv. til billige Priser.

Damcke's Magazinovne

(forbedret System Professor Dr. Meidinger).

Sundeste Varmeudvikling, elegant Udseende, sparsommelig Brændselsforbrug, Ventilation (til Privat-, Skole-, Kaserne-, Hospitals- & Skibsbrug).

Prøvebøger, Priskuranter etc.
Emil Rudolph Damcke
Teknisk Bureau for rationelle Kogeanløg.
Fabrik & Lager Berlin N. W.
Dorotheenstr, 44.

Zither-Priskurant, Cataloger over **Zithermusik** og **Zitherskoler** i det tyske, franske eller engelske Sprog sendes gratis.
P. Ed. Hoenes, in Trier, Rheinprovinz.

A. Baumgartens
Børste-, Pensel- og Gadekoste- Fabrik og Lager
en gros & en detail
15. Antonistræde 15.

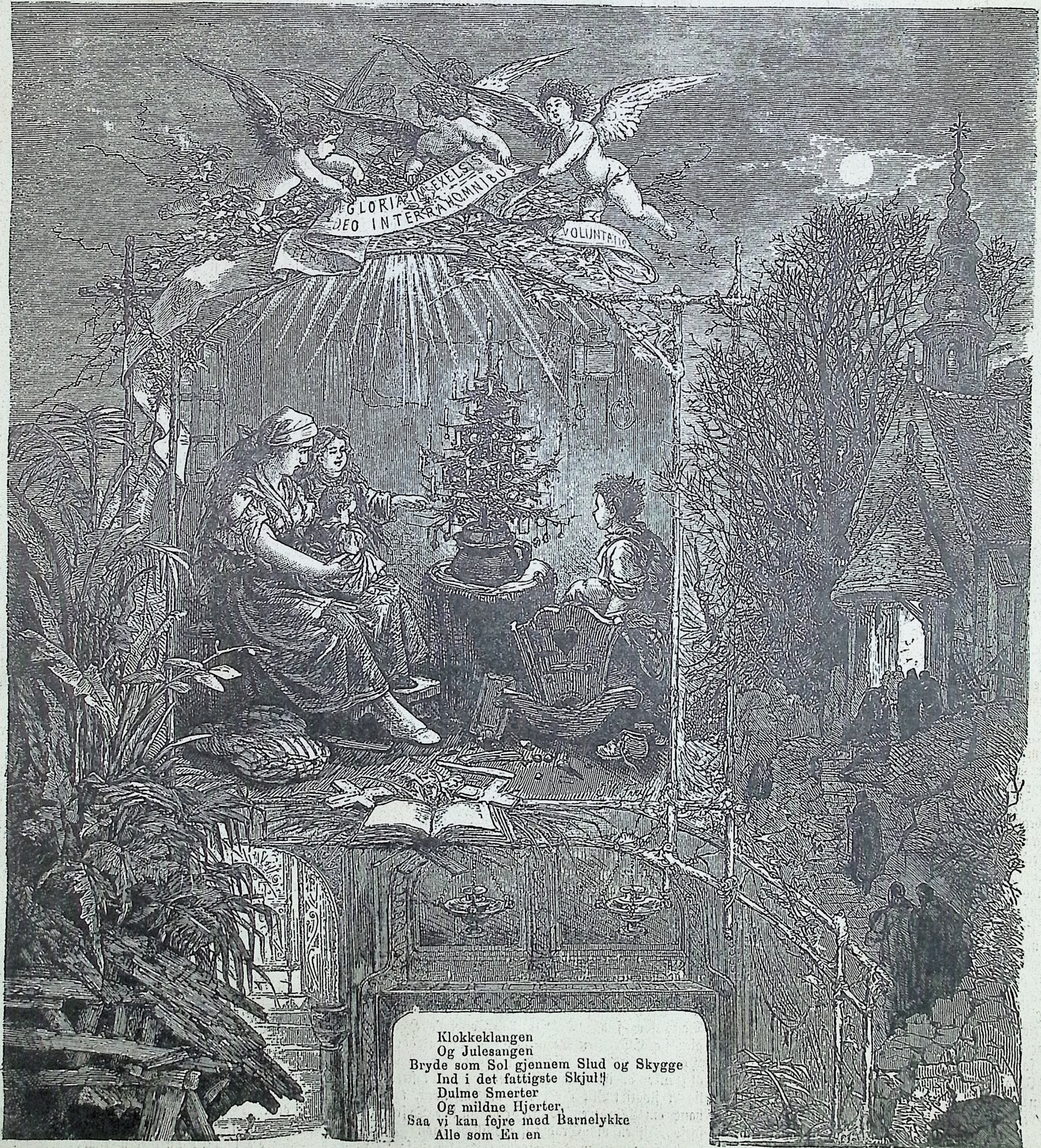
Hoffensberg Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 66. Søndagen den 23. December. 1877.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Glædelig Jul!

Ugen rundt.

Lille-Juleaften.

Lille Juleaften!

I veed det, alle I lykkelige unge Fremtidsborgere, som idag sidder og fryser i Jernbanewaggoner, Dampskibskahytter og langsomt rullende gamle Postdiligencer, men glemmer baade Kulde og Træthed for den altopslugende, salige Fornemmelse af, at der nu siges et fjorten Dages Farvel til latinske Stile, vrantne Mathematiklærere, Anmærkninger, Skoletvang og alle andre af den Slags Gjenvordigheder, medens der aabnes de mest fortryllende Udsigter til at slide Skojter og Balsko, og Kanepidske maaske ovenikjøbet, rent i Stykker, til Lotterispil og Pebbernødder, til Kiggeri hvert andet Øjeblik ned i Fru Mamas store Blikkasser med de dejlige hjemmebagte brune Kager, til Visiter i Onkels Stalde ovre paa den jydske Herregaard eller til Dukketheatrets Floreringssæson under den kjøbenhavnske Studentfætters allerhøjeste Protektion, til Driveri og Drømmeri og Kjæleri og Alverdens andre Herligheder — I veed det, mens I sidder der og ruller afsted til det dejligste Sted paa Guds grønne Jord, til Barndomshjemmet hos Fader og Moder, eller til Besøg hos Slægtninge og Venner, hvis bedste Juleopgave er den at more deres smaa Gjæster, — I veed, hvad Lille-Juleaftensdagen er for en stor Dag i Aaret.

I veed det ogsaa, I Forældre, som har sendt Jert Livs Lykke og Stolthed ud mellem Fremmede, som i et halvt Aar har gaaet alene omkring paa alle de Steder, hvor hvert eneste Møbel, hvert Træ, hver Sten vækker Minder om den raske Krabat, og som nu endelig har faaet Brev om, at han er paa Vejen hjem igjen, at der kun er en Time, maaske kun Minuter, til Vognen holder for Døren, og han kommer farende op ad Trappen og flyver Jer om Halsen, ti Gange saa stor og smuk, synes I, som da han rejste bort.

I veed det, I unge Piger derude i den stille Præstegaard paa Landet, I, som for sex Maaneder siden, da alle Træer stod grønne og Havens Roser var saa røde og Himlens Sol saa straalende og hele Verden saa dejlig, som I aldrig havde set den før, I, som dengang sad paa Bænken under Vinrankens Espalier med den unge, muntre Student, der var i Besøg paa Nabogaarden, men hver eneste Dag saa mærkværdig tilfældigt traf Jer i Lunden bag Præstegaardshaven og saa fulgte med Jer hjem for at spørge Eders Fader tilraads om Exegese og Dogmatik og hundrede andre slige lærde Sager, uden dog nogensinde at naa længere end netop til den bevidste Bænk ved Espalieret, denne samme unge Student, der forekom Jer at være et helt andet Slags Menneske end alle Egnens unge Herrer, den Samme, som I hver eneste Dag siden den Tid har talt om med Herregaardens Frøken, der mærkværdigt nok i disse sex Maaneder er blevet Eders uadskillelige Veninde, den Samme endelig, som denne Venindes Broder ieftermiddag vil bringe med fra Hovedstaden.

I veed det ikke mindre godt, I Folk, i hvis Lod Skæbnen har lagt strengt og flittigt Arbejde, I Mødre, der sidder ved Symaskinen fra Morgen til Aften, og som nu i Uger og Maaneder har gjort den lange Arbejdsdag en halv Gang saa lang til, men saa ogsaa hver Lørdag har kunnet gjemme én eller to eller maaske tre Kroner ud over den sædvanlige Indtægt hen paa Kistebunden, I, som nu tager denne i Nætterne vundne Skat frem for Dagens Lys, og naar Klokken slaar Fire gaar maaske den gladeste Gang i Jert Liv: den, hvis Frugt imorgen er Risengrød og Gaasesteg til den jublende Flok Børn og den forbavsede Fader, der ikke kan begribe, hvor al den Herlighed har kunnet finde Vej til hans fattige Hjem.

I veed det, alle I, for hvem den Dag idag er Forventningens store Dag, I, som tæller Timerne til den Højtidsstund, der dog, naar Alt kommer til Alt, er den skjønneste i et Menneskeliv: den, da de, som har hinanden kjær, samles i lykkelig, altopfyldende Bevidsthed om, hvor dejligt det er at føle sit Hjerte banke i Takt med Andres.

I veed det Allesammen: næst efter Juleaften er der af alle Aarets Dage ingen, der er saa skjøn som den Dag idag, som den af Spænding, Travlhed, Forberedelse og Forventning fyldte Lille-Juleaften. Og I, der selv venter og længes og hvert Øjeblik iler til Vinduer og Døre for at lytte efter, om han dog endelig ikke kommer, I vil bag al Kunstnerens overgivne Spøg ogsaa kunne opfange og forstaa Stemningen i det lille Genrebillede langvejs borte fra, som vort Blad idag bringer, dette humoristiske Interiør fra et Familjeliv, hvor først for nylig den store Juletanke, der gjør alle Mennesker til Brødre med samme Frihed og samme Ligeberettigelse for Loven, hvor den først efter store Kampe har sendt sin Sol og sin Glæde ind, men hvor dens Velsignelse allerede har baaret rige Frugter og med Tiden vil bære dem endnu rigere, saavist som Frihed og Kjærlighed og indbyrdes Fordragelighed altid har været de bedste og eneste Førere paa Menneskeslægtens Vej opad og fremad.

Mac Adam.

Baron Rothschilds Plads.

En Pariserhistorie af Albéric Second.

Da jeg første Gang traf Arnold Raymond, var han en fattig Djævel af en Kunstner, som ved sin Pensel fristede en kummerlig Tilværelse. Hans Akvareller, som stod til Salgs i Butiksvinduerne i Rue Lafitte, fandt sjeldent Afsætning, og ikke bedre gik det dem af hans Landskaber, som naaede Maleriudstillingen i Industripaladset uden at blive vist tilbage af Kommissionen. Dengang beboede han et Kvistkammer i et gammelt Hus i Rue Neuve-Coquenard. Det var ganske vist ikke nogen komfortabel Lejlighed; men den unge Mand var neppe tyve Aar gammel og befandt sig altsaa i den Alder, da man endnu er modtagelig for det Fortryllende ved en saadan Kvistkammer-Bolig.

Nogle faa Maaneder senere var den samme Arnold Raymond flyttet ind i et elegant, komfortabelt indrettet Hotel i Avenue Eylau og havde en henrivende ung Kone, som elskede ham saa ømt, som kun en ung nygift Kone kan elske sin Mand. Han besad en anselig, sikkert anlagt Formue og førte et behageligt Liv, fri for alle Bekymringer, uden at behøve at være bange for ubetalte Regninger og protesterede Vexler. Og dog havde han hverken arvet eller vundet i Lotteriet . . .

Var det maaske ham, der havde undfanget Ideen til Suez-Tangens Gjennemskjæring, og havde han solgt den til Hr. de Lesseps?

Heller ikke det, elskværdige Læser. Hør engang Historien om, hvorledes den unge Maler pludselig kom til Hæder og Lykke, og tilstaa saa, at det — da det er en virkelig passeret Historie — er Noget, man ikke oplever hver Dag.

* * *

Arnold Raymond levede, som man siger, fra Haanden i Munden. Hver Dag bragte ham nye Sorger og Bekymringer. Man kan sige, hvad man vil, Fattigdom er og bliver den utaaleligste af alle Sygdomme; den er ligesaa frygtelig som Pesten; thi man skyer den Fattige ligesaa ængstelig som den Pestbefængte. Saaledes levede Arnold i Hjertet af det larmende Paris som en Eneboer, der maa ernære sig af Nødder og Urter.

Men hans Ulykkes Bæger var endnu ikke fyldt til Randen. Den unge Maler havde ovenikjøbet forelsket sig. Gjenstanden for hans Tilbedelse var den 18aarige Francise Joubert, Datter af en rig Handlende, som havde trukket sig tilbage til Privatlivet med den smukke, lille Sum af nogle Millioner og sandsynligvis neppe vilde vælge en ubekjendt og fattig Maler til Svigersøn. Derimod havde han engageret Arnold til at give Datteren Undervisning i Tegning, og i disse Timer havde Maleren som sagt tabt sit Hjerte til sin smukke, unge Elev. Denne Kjærlighed var ham en rig Kilde til Lidelser, men ganske vist ogsaa til Glæder. At se paa Francise og underholde sig med hende, at spidse hendes Blyant og give hende den tilbage med skjælvende Haand og berøre hendes Haar, — Alt dette fyldte ham med overvættes Henrykkelse.

Kun én Skygge formørkede hans Lyksalighed. Det var hans Garderobes Tilstand. Trods den største og mest udholdende Omhu for et Par raadyrfarvede Benklæder, som allerede havde kunnet fejre adskillige Fødselsdage, og uagtet den stakkels Djævel paa enhver Maade søgte at skaane sin eneste sorte Frakke, som heller ikke just var nogen Aarsunge, — gik hans Kostume sin Opløsning imøde med stærke Skridt og stod aabenbart ikke mere til at redde. Hvor skulde han træffe en Velgjører i en Kredit givende Skrædders Skikkelse? Eller skulde han atter vove at henvende sig til den, hos hvem den gamle Regning endnu henstod ubetalt?

Med disse sørgmodige Tanker begav han sig en Dag, som sædvanlig, til Hr. Joubert's Hus for at give sin Elskede en Tegnetime; da han traadte ind ad Døren anmodede en Tjener ham fra Hr. Joubert om at se indenfor ind i hans Kabinet. Arnold kastede ængstelig et flygtigt Blik i Spejlet, hvis Resultat, takket være hans om Morgenen udførte omhyggelige Opfriskningsforsøg, til en vis Grad tilfredsstillede ham. Desværre kom der en anden Forlegenhed i Stedet for: trods hans ivrige Undersøgelse af sine Lommer, kunde han ikke finde mer end én Handske. Ingen Lykke er fuldkommen!

Hr. Joubert modtog Arnold med en streng Mine og et stivt Smil, som Arnold ikke tidligere havde set paa hans Ansigt.

„Min Herre," — begyndte han med et gjennemborende Blik paa Arnold, „jeg er ingen Komedie-Fader, jeg har Øjne, som jeg ser med, og Ører, som jeg hører med; med andre Ord: jeg kjender Deres Følelser for min Datter."

Den unge Maler tav. Hr. Joubert vedblev med et Anstrøg af isnende Ironi: „Jeg indrømmer, at De er en elskværdig ung Mand. Jeg tror endogsaa, at De er i Besiddelse af en Del Talent. Men jeg er min Datters Fader; hun gifter sig aldrig uden min Tilladelse, og jeg tilkjendegiver Dem herved, at jeg hverken nu eller nogensinde tager Dem til Svigersøn."

Arnold rejste sig stiltiende, greb sin Hat og forlod Stuen; to store Taarer sneg sig ned ad hans Kinder.

Nogen Tid efter fik den stakkels Fyr en lille Trøst i sin Sorg. Han havde dediceret Direktøren for den store Opera en Akvareltegning, og til Gjengjæld gav Direktøren ham nu gratis Entré; i sin Fortvivlelse gjorde Arnold den mest udstrakte Brug deraf. Ligegyldigt, om det var den første Tenorsanger, der optraadte, eller Scenen blev overladt Kunstnere af anden og tredje Rang, ligegyldigt om Primadonna-Dandserinden dandsede sine gratiøse Pirouetter, eller Theaternympher af lavere Rang gjorde deres Entrechats, — Arnold stillede hver Aften med den regelmæssigste Punktlighed; det var dog altid en Maade at slaa Tiden ihjel paa. De første Gange følte han sig beklemt og trykket her i det store, glimrende, lysstraalende Rum, omgivet af det mest udsøgte Pariserselskab og den eleganteste Del af Paris' Dameverden. Han listede sig da sagte bort og foer som en Gal omkring i Gaderne med brændende Øjne og et af Fortvivlelse, Ærgjerrighed og Kjærlighed svulmende Bryst. Efter nogle Afteners Forløb indfandt disse Anfald sig imidlertid ikke mere; Theatret blev ham snart en bekvem og sikker Havn, hvor han kunde lægge bi og udhvile sig efter den stormfulde, møjsommelige Dag. Han valgte bestandig sin Plads paa venstre Side af Orkestret.

Iblandt de reserverede Pladser paa denne Side lagde man Mærke til en, som saae anderledes ud end de andre; den havde mere Udseendet af en Lænestol, var bred, bekvem og blødt udstoppet og tilhørte en Abonnent. Men da denne ikke i samme Grad som vor Maler havde nogen Opfordring til at overvære Forestillingen hver Aften, stod Pladsen jævnlig ubesat. Den tilfaldt den Første, som tog den i Besiddelse; og hvem var i saa Fald mere selvskreven til den end Arnold Raymond, som stedse indfandt sig samtidig med Theatrets Maskinfolk og først gik, naar Billetkontrollørerne forlod Huset?

En Aften, da han gik hjem fra Theatret, gled han paa Fliserne og faldt. Da han senere klædte sig af, saae han til sin Forfærdelse, at dette Uheld havde givet hans eneste Par Benklæder Dødsstødet. Han tilbragte en urolig Nat, fuld af sørgelige Fremtidstanker. Den næste Morgen blev han vækket ved en heftig Ringen paa Dørklokken. Arnold lukkede op, og man tænke sig hans Forstenelse, da han i sin tidlige Morgengjæst gjenkjendte Ophavsmanden til det Par Benklæder, hvis sørgelige Levninger hang over en Stol i Atelieret. Med et dybt Suk lagde han sig igjen tilsengs og hengav sig resigneret i sin Skæbne.

„Jeg forsikkrer Dem, Hr. Raymond," — begyndte Skrædderen, som stod ærbødig med Hatten i Haanden — „jeg er aldeles utrøstelig over at have forstyrret Deres Morgensøvn; men er det ikke Deres egen Skyld? De unddrager mig Deres Søgning og nøder mig derved til at komme til Dem."

Arnold forstod ikke et Ord. Skrædderen fordoblede sin Kattevenlighed og vedblev:

„Igaar Aftes fik jeg Øje paa Dem i Operaen og maatte virkelig undre mig over, i hvor høj Grad De forsømmer Deres Toilette. Noblesse oblige, siger man jo, og Talentet er ogsaa et Slags Adel. Vent lidt, jeg har en Modejournal i Lommen; vælg, hvad De vil have; paa mindre end 8 Dage skal jeg gjøre Dem til Modens Konge."

Medens Arnold spurgte sig selv, om det Hele var en Drøm, bestilte han sig sex Par Benklæder, tre Frakker, to Overfrakker og et betydeligt Antal Veste.

„De besøger Operaen meget ofte, Hr. Arnold? spurgte Skrædderen, da han stod i Begreb med at gaa.

„Ja, jeg forsømmer ikke nogen Forestilling."

„De benytter oftere den Plads, som jeg saae Dem paa igaar?"

„Ja."

Mere forlangte Skrædderen ikke at vide.

Otte Dage efter kunde den unge Mand vise sig i et komplet elegant og moderne Kostume.

Den næste Fredag mødte Arnold sin Husvært paa Trappen og blev ikke lidt forbavset, da den ellers ingenlunde behagelige Mand fortrolig tog ham under Armen. Arnold fremstammede en Undskyldning for, at han endnu ikke havde betalt den resterende Husleje.

„Ikke et Ord derom," udbrød Værten, „eller jeg bliver vred paa Dem. Mit Hus og mit Hjerte staar Dem aaben. Skulde De være noget generet ved Terminstid, saa gjør ingen Omstændigheder med en gammel Ven og disponer over min Pung. Ligeoverfor en Herre, der har saadanne Forbindelser som De, behøver Kreditoren sandelig ikke at være ængstelig."

Arnold troede stadig, at han drømte. En højst mærkelig Omstændighed gjorde hans Forvirring endnu større: en Dag fik han et Brev fra Francise's Fader, hvori denne beklagede, at hans Datter ikke gjorde det mindste Fremskridt i Tegning, siden hun havde ophørt at faa Undervisning, — og bad Maleren endelig gjenoptage Timerne samt venskabeligt glemme de ham i Heftighed undslupne Ord.

Den unge Maler var nær ved at blive vanvittig af Henrykkelse. Men det var endnu ikke Alt. Efter Slutningen af den første Tegnetime tog Hr. Joubert ham til Side og sagde:

„Lad være at forstille Dem for mig. Ikke sandt, De haaber endnu at blive min Svigersøn?"

„Hr. Joubert!" stammede Arnold bevæget og rødmende.

„Jeg har ladet indhente Oplysninger om Dem. De er en vel situeret Mand! De har ypperlige Forbindelser i Rue Lafitte. De skal endnu i denne Maaned blive indlemmet i min Familje."

* * *

Den Dag, Kontrakten skulde underskrives, kom Hr. Joubert hen til Arnold og sagde med et Anstrøg af Bitterhed:

„Det er ikke smukt af ham, virkelig ikke artigt af ham. Jeg havde haabet, at James Rothschild vilde have beæret os med sin Nærværelse. Nu sender han pludselig dette Brev og undskylder sig med, at han er for optaget af Forretningee."

„James Rothschild?" spurgte Arnold ... Han faldt fra den ene uopløselige Gaade i den anden.

Den næste Dag blev Arnold overrasket med et Besøg af sin Husvært. „De staar altsaa, min Hr. Raphael," — begyndte han i en indsmigrende Tone — „i Begreb med at gifte Dem? Hvem er den Lykkelige? Uden Tvivl en Slægtning af Baron Rothschild?"

„Paa min Ære aldeles ikke," svarede Maleren, „min smukke Brud er af borgerlig Herkomst."

„Hvorledes — Hr. Baronen skulde ikke lægge sig imellem i en Sag, der angaar hele Deres Fremtid?"

„For Pokker, hvad har Baron Rothschild at gjøre med mit Giftermaal?"

„Han er diskret!" tænkte Værten og svarede ikke at Ord.

Senere gik den unge Mand hen til sin Skrædder for at prøve sin Bryllupsdragt.

„Meget forbunden for Deres Besøg," sagde Skrædderen, „De er en saa elskværdig Herre, at Baron Rothschild ikke kunde gjøre nogen Værdigere til Gjenstand for sin Protektion."

„Vil da Alverden kaste mig Baron Rothschild i Næsen?" tænkte Arnold, men svarede dog: „Hvad er det for en Protektion, De taler om?"

„Hvorfor skal det være saa stor en Hemmelighed?" svarede Skrædderen. „Veed da ikke Gud og Hvermand, at Baronen vil betale Deres Gjæld?"

„Gaa Pokker ivold! Naar De gjør Regning paa det, kunde det let arrivere, at Deres Tabskonto blev et Par Poster større."

De skiltes meget koldt. Skrædderen sendte ikke Klæderne, og Maleren var nødt til at træde for Alteret i en Dragt af meget ubestemmelig Alder.

Man kom ud af Kirken. Arnold var nu for evig forenet med sin elskede Francise. Medens Bryllupsgjæsterne endnu i Sakristiet lykønskede Parret, trak Hr. Joubert Maleren til Side og sagde:

„Svigersøn, en saadan Taktløshed havde jeg neppe troet mulig. Har De lagt Mærke til, at Baron Rothschild's Plads stod tom?"

„De har altsaa atter indbudt ham trods hans tidligere Afslag?"

„Naturligvis. Gudbevares, jeg veed nok, at han er overlæsset med Forretninger, men kunde han ikke lade sig repræsentere ved et andet Medlem af sin Familje? Muligvis ved en af sine Sønner, Baron Alphonse eller Edmond, eller ogsaa ved de yngre Baroner, James eller Arthur?"

„Men hvorfor inviterede De ham egentlig?"

„Hvorfor? Naturligvis, fordi han er Deres Ven, Deres Bankier og Deres Velynder; hvorfor ellers?„

„Min Ven?! — Min Bankier?! — Min Velynder?! — Jeg kjender ham jo aldeles ikke."

„Men han har jo bestandig overladt Dem sin reserverede Plads i Theatret!"

Nu faldt det Arnold som Skjæl fra Øjnene. Den smukke Lænestol, som han havde siddet i flere Aftener, var Baron Rothschilds Abonnentplads, og dette Træf havde været mer end tilstrækkeligt for den taabelige Bysladder til at sætte ham i nær Forbindelse med den store Millionær. Svigerfaderen gjorde endelig gode Miner til slet Spil og har aldrig havt Grund til at angre sin Fejltagelse.

Saaledes kunde Arnold takke en Lænestol for sit Held. Historien gik fra Mund til Mund, og i et helt Aar saae Operagjæsterne med stor Nysgjerrighed efter, hvem der sad i Baron Rothschilds Lænestol. Men saavidt vi vide, har den ikke gjort noget Mirakel senere.

I Bethlehem og Jerusalem.

Det, som giver en fremmed Egn dens Interesse og Tiltrækningskraft, er dels dens ejendommelige Natur og dels dens historiske Minder. Kun hos Fanatikeren lammer og kvæler Erindringerne ogsaa i det første Øjeblik Opmærksomheden for Stedets Skjønhed eller Mangel paa Skjønhed; hos den Aandsfunde og Besindige derimod gjør overalt Sandserne deres Førstefødselsret gjældende. Den fromme, men karske Kristen, som flytter Foden ind over „det hellige Lands" Grændse, vil da først dvæle ved alt det Nye, som møder ham. De fine Oliepflantager om Landsbyerne, Havernes Overflod af Roser og Tulipaner, Narcisser og Anemoner, Liljer og Levkøjer, de kæmpemæssige Kaktushække, som indgjærder Vejene, endelig Palmernes majestætiske Toppe, de brede, mørkløvede Figentræer, Aprikoserne og Orangerne og Granaterne og Vindruerne — Alt dette vil i Forening med Bjerge og Dale og Klipper allerførst fængsle hans Øje. Og naar han saa kommer ind i Byerne, vil disses ejendommelige Bygningsforhold, deres Indbyggeres Ydre og Optræden, kort sagt hele det Liv, som rører sig der, lægge stærkest Beslag paa hans Sind, og Erindringerne ville kun overalt klinge dæmpet med, som et højtideligt Akkompagnement. Alt overdøvende og eneraadige bliver de ikke, før „Øjet har set sig mæt", før Sandserne er blevet ligesom sløvede for de uvante ydre Indtryk.

Den, der sidst har paataget sig at være Vejviser for danske Pilgrimme til eller Rejsende paa de ovenfor nævnte Steder, kjender dem ikke af eget Ojesyn; hans Bog er en Bearbejdelse efter et tydsk Skrift*). Maaske af denne Grund er Landskabsbillederne og Bylivet blevet ligesom overskygget lidt af den historiske Stemning. Men maaske det ogsaa skriver sig fra Bearbejderens Plan. Hans Ønske med Hensyn til Bogen var, at den maatte tjene „til Vejledning og Opbyggelse for Bibellæsere". Hans Opgave var nok at skildre disse Steder i Fortid og Nutid saavelsom deres forhenværende og nuværende Beboeres huslige, religiøse og politiske Liv; men Skildringen maatte dog overalt rette sig efter „ulærde Bibellæseres" Tarv og havde først og sidst til Hensigt at forklare dem Skriftsteder, bibelske Udtryk og kirkelige Skikke samt at gjenkalde i deres Erindring hele den bibelske Historie. Deraf ogsaa Bogens vidtstrakte Overblik. Ikke nok med, at Nedrægypten og Halvøen Sinaj drages ind med i særlige Afsnit, nej ogsaa Assyrien og dens Fortid offres der en udførlig Beskrivelse, og nogle „Udflugter" til Slutning fører til Ararat, Babelstaarnet, Patmos, Athen og Rom. Saaledes bliver der en Slags Strid mellem Illustrationerne og Texten; thi de talrige og smukke Billeder hører nærmest til et Rejseværk og hjælper kun et saadants Beskrivelser, medens en Opbyggelsesbog maaske desuden burde havt billedlige Fremstillinger af Fortidens Steder, Redskaber og Dragter o. s. v.

Ikke desto mindre finder ogsaa Den, som søger Oplysning om Landets øjeblikkelige Tilstande, ikke Lidet af Interesse. Det ser vel ud til, at Bearbejderen ikke har kjendt de nyeste, navnlig de engelske Undersøgelser, som i det Hele taget hans Belæsthed i den moderne fremmede Literatur er iøjnefaldende ringe. Men der bliver altid Nok endda. For at sætte Læseren istand til selv at dømme, gjengiver vi i Korthed Bogens Oplysninger om et Par Steder, og vælger da dem, som i disse Dage nævnes og erindres overalt. Vi behøver saa ikke at tilføje den historiske Stemning.

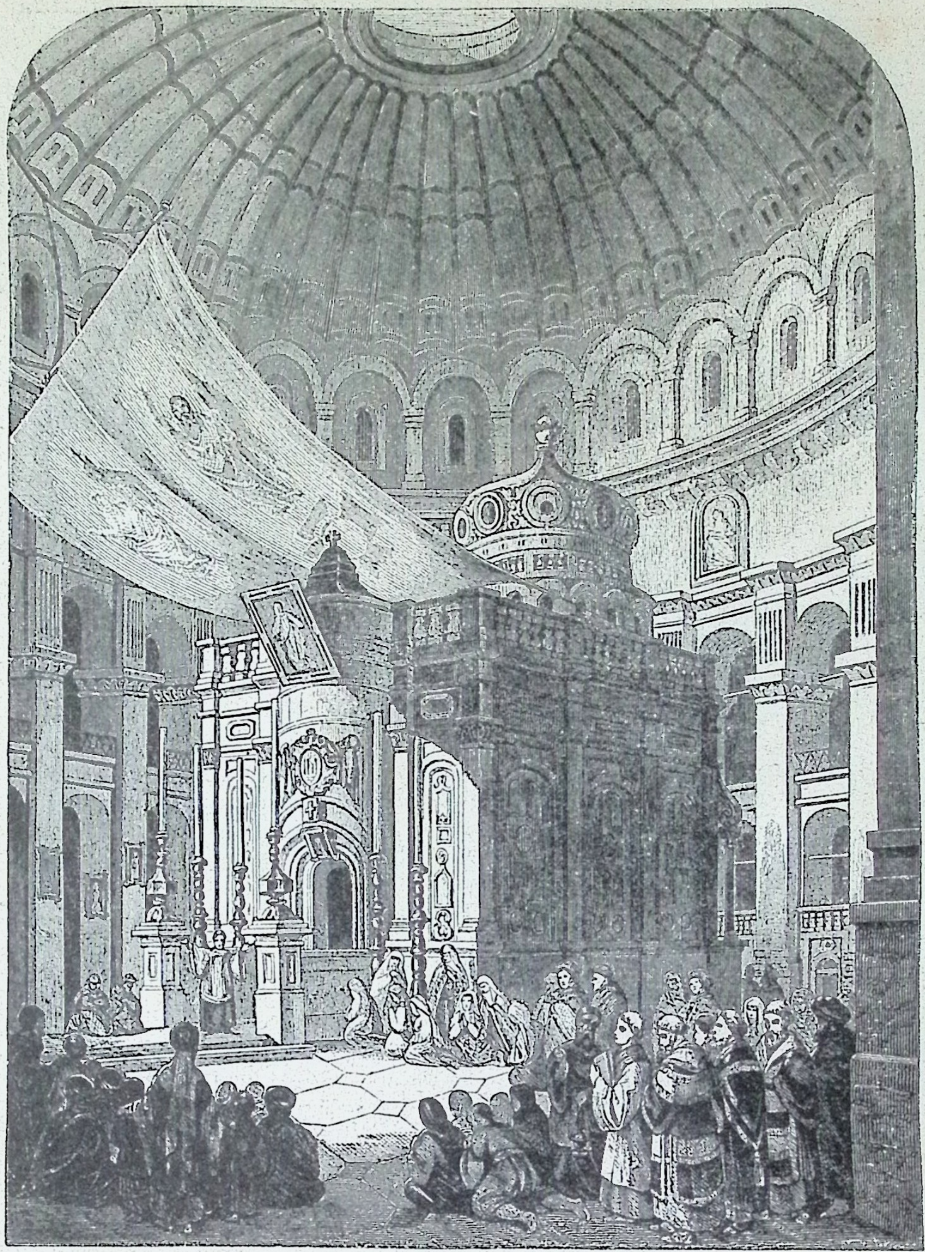
Lad os, som i Forbigaaende, først søge hen til den bølgeformede Højslette, som udgjør Galilæa. I gamle Tider var den „besat med alle Slags Træer og Planter", opdyrket overalt og oversaaet med mer end 200 Byer og Flækker, hvoraf selv de mindste talte over 15000 Indbyggere. Men nu er her øde og mennesketomt. Det ser ud, siger en Rejsende, som om Markerne baade tilsaaede og høstede sig selv; Meget er Steppe og Kratskov, endnu Mere ligger hen som Græsgange for Nomader. Har vi saa gjennemvandret Jesreels ellers Esdralons otte Mil lange Slette og er steget ned ad det ensomme, skovkrandste Tabors vestlige Skraaning, kommer vi efter et Par Timers Vandring til højtliggende Kalkbjerge. Henrivende Udsigter lokker Blikket til at dvæle ved den gjennemvandrede Slette med Tabors og Karmels Bjerge eller til at glide stille hen over Middelhavets blanke Vandflade; men i den Tal, som disse Kalkbjerge paa alle Sider omgiver, titter en lille By os imøde, Nazaret eller, som den nu kaldes, En Nasirah. Her er omtrent 8000 Indbyggere, hvoraf kun et Par Hundrede Muhammedanere og slet ingen Jøder; de bor i toetages velbyggede Stenhuse med flade Tage som Terrasser og uden de ellers saa sædvanlige Kupler. Ragende op over Omgivelserne møder den græske Kirke, den tyrkiske Moské's høje Minaret og det latinske Klosters store Bygninger først Øjet. Træder man ind i den sidstnævnte af disse Kirker, kommer man lige under Hovedaltret ned i en bestandig af Lamper oplyst Klippegrotte, der efter Sagnet skal have været Jomfru Marias Kjøkken. To Søjler, hvoraf den ene er afbrudt paa Midten, betegner Stedet, hvor Jomfruen og Englen skal have staaet, dengang Bebudelsen skete, og der findes en latinsk Indskrift, som siger: „Her blev Ordet Kjød." I et andet Kapel nær Klostret vises Stedet, hvor Josefs Hus stod, og et Værelse angives som den Synagoge, hvor Jesus paa en Sabbatsdag traadte frem og forelæste Jesajas Spaadom og anvendte den paa sig selv. Spadserer man endelig en fem Minuters Vej mod Nordost udenfor Byen, støder man under skyggefulde Oljetræer paa en Kilde, Byens eneste, hvor Nazaretinderne hver Aften kommer med deres Krukker og øser Vand: den bærer Navnet „Jomfru Marias Kilde".

Dog, det var som sagt ikke Hensigten at dvæle her. Forbi en Række Steder, hvis Navne ialfald kjendes af Enhver fra Barndommens Tid, kommer vi ned i Judæa og — kun lidt over en dansk Mil fra Jerusalem — til Bethlehem. Mod Øst, en Fjerdingvej udenfor Byen, passerer vi den frugtbare og vel dyrkede „Hyrdernes Dal", og midt i den ses en af Mure omgiven Have, mellem hvis ærværdige Oljetræer, man skimter Levningerne af en Kirke, bygget efter Sagnet paa det Sted, hvor Hyrderne paa Nattevagt skulle have hørt en Engels Evangelium. — Selve Bethlehem (Brødhus) eller Efrata (Frugtbarhed) ligger paa Højden af en Bjergryg med Udsigt over to skjønne frugtbare Dale. Vinstokken breder sig frodigt over Terrasserne, Mandel-, Olje- og Figentræer dækker alle Høje, og mellem hvide Klipper titter grønne Sædemarker frem. Byens Huse er byggede af Sten og har en noget besynderlig Form, eftersom Trapperne er anbragt udvendigt og fra Gaden fører op til de øvre Etager. Den Befolkning, man møder her, er vel ikke talrig (c. 5000, for Størstedelen Kristne), men livlig og af et smukt Ydre: Mændene med den turbanlignende Hovedbedækning og plaidagtige Dragt bærer Vaaben og er tappre, Kvinderne i deres røde Tunika over den blaa Særk ser helt maleriske ud. Men det er jo endelig mere Fortiden end Nutiden, den Rejsendes Øje søger, og mere Minderne end Virkeligheden. Lad os altsaa stige op paa den østlige af de to Høje, hvori Bethlehems-Bjergryggen er delt ved en lille Tal, og lad os her begive os ind i Marias Krybbekirke: vi staar da over den hellige Grotte eller Hule, hvori efter Traditionen Jesus fødtes. Thi den Stald, hvorom Biblen taler, har efter Kirkens ældgamle Vidnesbyrd været indrettet i en Klippehule. Selve Kirken er en femskibet Basilika, hvis Cedertræs Loft bæres af 48 Marmorsøjler, 12 i hver Række. Langskibet bruges imidlertid kun til Gjennemgang, og ene Koret og Tverskibet benyttes til Kirke-Tjeneste. Fra Højalteret fører paa hver Side en Trappe ned i en til Kapel indrettet, 37 Fod lang, 12 Fod bred og indtil 9 Fod høj Grotte, hvor Guld- og Sølvlamper brænde Dag og Nat. I en Niche i Grottens østlige Væg bærer en i Gulvet indlagt Stjerne den latinske Indskrift: „Her fødtes Je-

*) Det hellige Land og dets Nabolande, udarbejdet af Johannes Kok (med over 130 Billeder). Forlæggerne, Firmaet P. G. Philipsen, har venligst overladt os nogle originale Clichees, for at vi kunde give navnlig Bibellæsere blandt vore Abonnenter en fyldigere Forestilling om det særligt for dem saa værdifulde Værk.

sus Kristus af Jomfru Maria", og i en Niche i den sydlige Væg vises en i Klippen indhugget Krybbe, efter Sigende den, hvorom Biblen taler. Hvor mange fromme Troende har ikke bøjet og vil ikke i Fremtiden bøje andægtigt Knæ paa disse Steder! Rundt om fører iøvrig Gange ned til andre hemmelighedsfulde, alvorligt stemmende Grotter. Der træffer vi f. Ex. et Par Grave, paa hvis Altre Billeder viser os en valfartende Moder og hendes Datter, Begge sovende Dødens Søvn. Moderen er i sort Pilgrimsdragt, Datteren ligger med opløst Haar, gjennemflettet af Roser, og holder Krucifixet i højre Haand støttet mod det venstre Bryst, der endnu synes at hæve sig under den fine Tunika. Hvilket mangetydigt og Meget sigende Symbol!

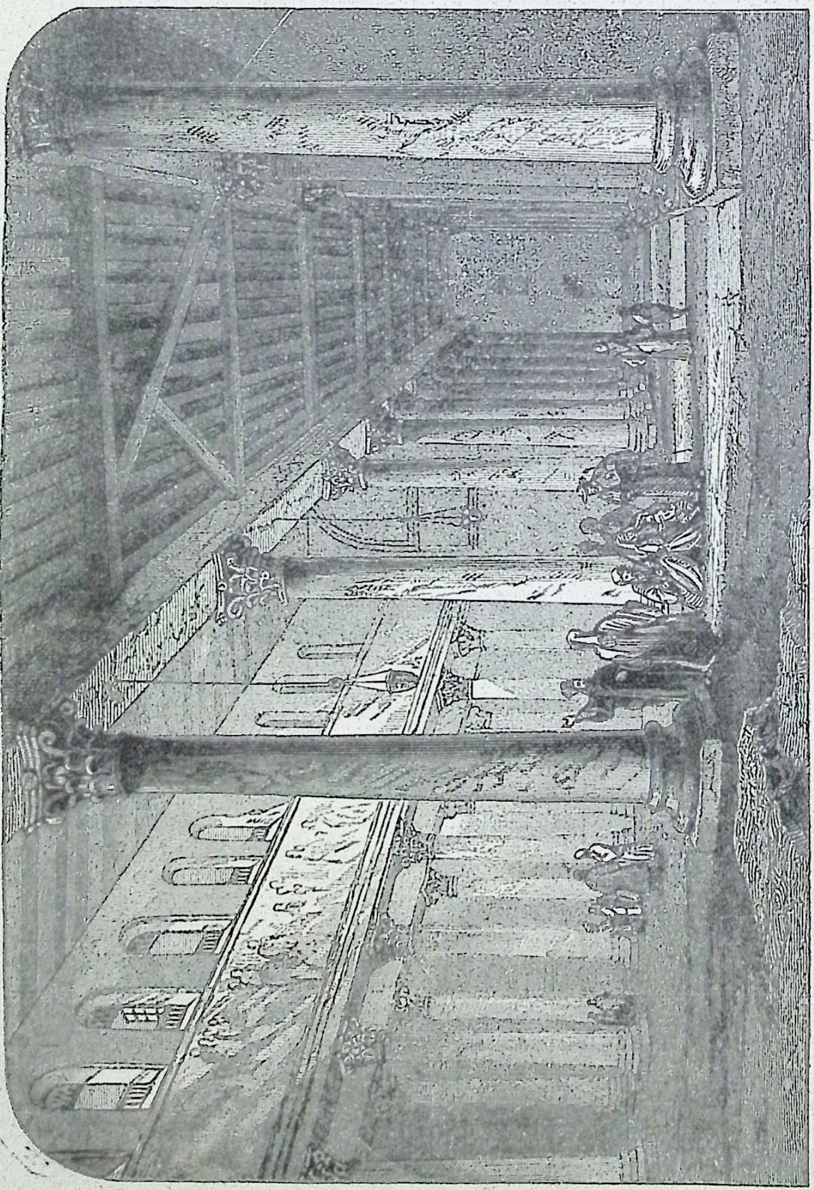
Fra Buggen til Graven, fra det Sted, som saae hvad der i den Troendes Øje er Forjættelsen, til det Sted, som skal have set Opfyldelsen. Vi følger vor Vejviser indenfor Jerusalems af fyrretyve firkantede Taarne beskyttede Mure; men istedetfor saa med ham at fortabe os i de snevre Gyder eller at dvæle blandt Byens øvrige Mærkeligheder, dens Folkeliv, historiske Minder og Omgivelser, ledsager vi ham denne Gang strax ad den 600 Skridt lange „Smertens Vej" gjennem det muhammedanske Kvarter og kommer over en dyb Dal stejlt op til Golgatha med dens af tre sammenbyggede Kirker dannede store Tempel, „den hellige Gravs Kirke". Det er fra dette Tempels Hoveddør, vi i omstaaende Billede se Kristne gaa frem i højtidelig Procession. Til Venstre for Indgangen ligger et af Marmorkvadre opført, men halvt overbrudt Klokketaarn, til Højre begrændser et Par Kapeller og et græsk Pilgrimsherberg den med store, hvidgule Fliser belagte Forgaard, hvor der er fuldt af paatrængende Sælgere og Sælgersker, som med Skrig og Tegn falbyder Rosenkrandse, Krucifixer etc. etc. Gjennem den ikke tilmurede af Facadens to Portaler træder vi ind og finder vagthavende tyrkiske Soldater siddende

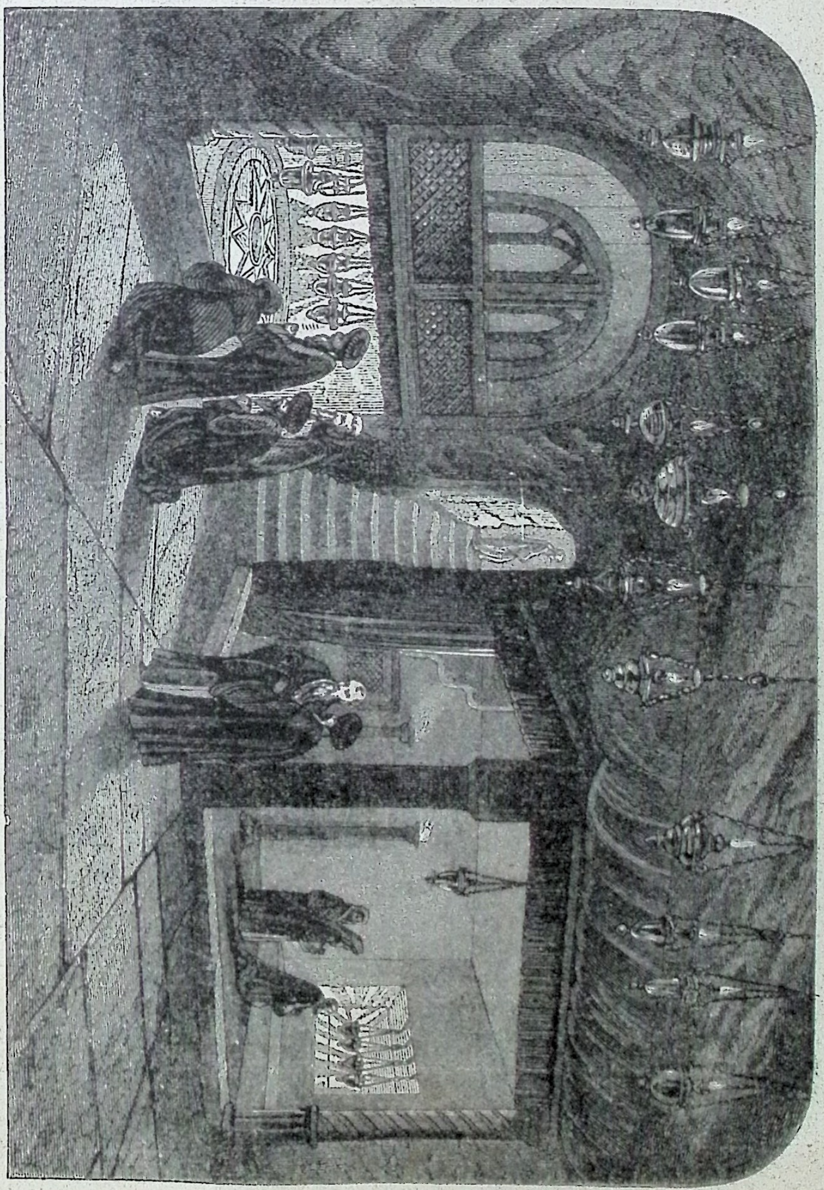
Det Indre af den hellige Gravs Kirke i Jerusalem.

paa Gulvet med Kaffekopper foran sig og Tobakspiber i Munden! Tyve Trapper fører os op til Korsfæstelseskapellet, der er 18 Kvadratskridt stort og delt i to hvælvede Sidekapeller; af disse skal det sydligste betegne det Sted, hvor Jesus blev naglet til Korset, det andet selve Korsfæstelsesstedet. Det gaar saa tilbage til Forhallen og derfra ind i den hellige Gravs Kapel, som ligger midt i den vestre Kirke. Det er selv en lille Kirke, bygget af Marmor indeni den store, 25 Fod lang og omtrent halvt saa bred; i det Indre har den Form af en Klippegrav med Forhal og Gravkammer. Indgangen er fra Øst, og foran den er opstillet store Sølvkandelabre med brændende Voxlys. Forhallen, hvor der ligger en Sten midt paa Gulvet (den, hvorpaa Englen skal have siddet efter Opstandelsen) fører ind til Gravkammeret, som er af hvidt Marmor. Paa højre Side, mod Nord, dækker en Marmorplade af omtrent 6 Fods Længde og 3 Fods Bredde det Gravrum, hvori Jesu Legeme skal have hvilet; den øvrige Plads er saa trang, at kun tre, fire Mennesker kan staa derinde. En stor Mængde Guld- og Sølvlamper oplyser det mørke Rum, og Blomster, som stedse holdes friske, dufter i zirlige Kar.

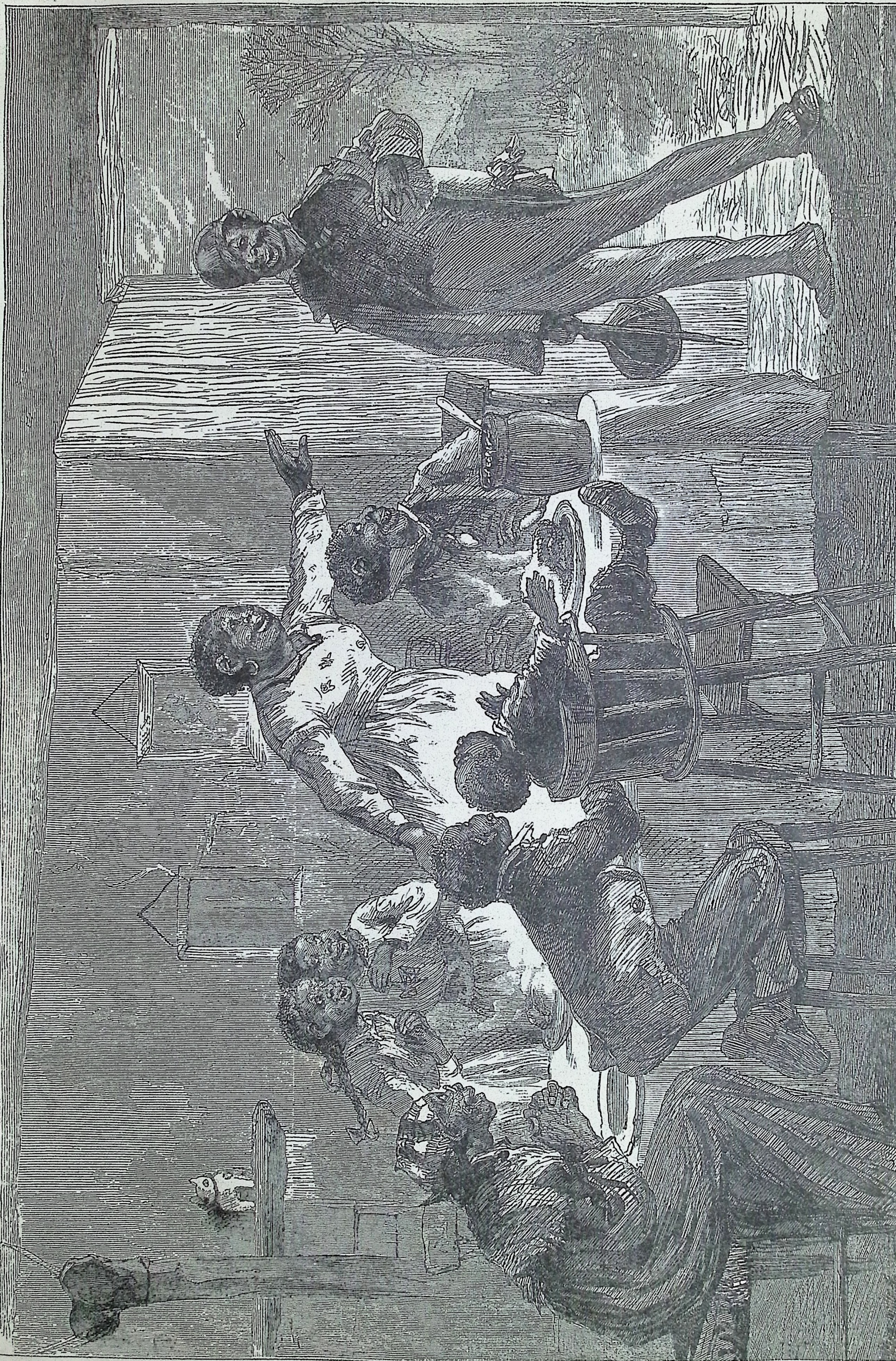
Vejviseren har endnu Meget at vise os, før vi tør sige, vi har set Alt i dette vældige Tempel; og endnu Mere meddeler han som sagt om selve Jerusalem, der er behandlet med størst Udførlighed. Men efter at vi har ligesom rykket de to Kirker sammen og nærmet Fødselsstedet til Dødsstedet, betragter vi vort Hverv som endt. Det maa overlades Bogens Læsere alene at nyde Godt af dens øvrige Indhold saavelsom at opbygges af den Tone, hvori Alt er fortalt — en Tone, som Bearbejderen betegner klarest gjennem den Forsikring, at han allevegne har efterkommet det gamle Ord: „Drag dine Sko af, thi det Sted, hvorpaa Du staar, er hellig Grund."

Kirken i Bethlehem.

Kryptkirken i Bethlehem.

Lille Juleaften hos en amerikansk Negerfamilje.

Den sydamerikanske Jernbanekonge.

Den 29. September har i Lima, Hovedstaden i Peru, en Mand for bestandig lukket Øjnene, hvis Navn i Amerika havde en lignende Betydning, som i Europa Navnet Strousberg. Og i Virkeligheden har Henry Meiggs Løbebane megen Lighed med Strousbergs; Begge arbejdede sig op fra en ringe Begyndelse, Begge viste betydelig Indsigt, Begge udførte storartede og dristige Foretagender, Begge gik tilgrunde, blev spottede, udleet og forbandede af Verden. Hvad Meiggs angaar, saa vidste han efter gjentagne Falliter igjen at komme paa Benene og vinde hundrede Gange tilbage, hvad han havde tabt, saa han er død som en af Amerikas rigeste Mænd. For ham frembød der sig ogsaa en uendelig større Mark end for hans europæiske Dobbeltgænger. Den sidste gjennemførte sine geniale Planer paa det allerede af Jernbaner opfyldte europæiske Territorium, medens Meiggs valgte Sydamerikas jomfruelige Jord til Skuepladsen for sine Foretagender og her ganske vist udrettede noget Forbavsende.

Den Mand, om hvem vi taler, havde et højst eventyrligt Levnetsløb. Heller ikke mangler der en Plet paa hans Rygte, som i det Mindste i Europa vilde have gjort ham umulig for bestandig, medens i Amerika hans senere Held fuldstændig sonede hans Forbrydelse. Henry Meiggs blev født den 7. Juli 1811 i Catskill i Ny-York. Han kom først til Handelen og drev i Boston og i Ny-York en betydelig Træhandel, indtil Aaret 1837 med sin Pengekrise for første Gang tvang ham til at opgive sit Bo. I Villiamsborg tog han dog atter fat, og her lykkedes det ham at faa Bygningen af den nye St. Markuskirke overdraget; hurtigt arbejdede han sig derpaa op, men — spillede 1842 for anden Gang Bankerot.

Hidtil havde der intet Paafaldende været ved hans Livsvandel. Amerikanere, som er 30 Aar gamle og to Gange fallit, forekommer meget hyppigt. En Forandring indtraadte først for Meiggs, da Kaliforniens Guldlejer 1849 blev opdagede, da Udvandrere massevis begyndte at strømme mod Vesten, da den nye Stat ved det stille Hav skjød frem ligesom en Paddehat i en Nat, og man kunde fortjene en Formue ved en Haandbevægelse. Den forhenværende Træhandler overskuede med et klart Blik Situationen. „Jeg gjør Regning paa," sagde han til sig selv, „at i Kalifornien strømme Tusinder og atter Tusinder sammen. Disse Tusinder vil bosætte sig, men finder i det uciviliserede Land ingen Huse. Velan, jeg skaffer i en Fart Huse til Alle dem, som mangler Tag over Hovedet, og jeg lader mig godt betale.

Som sagt, saa gjort. Meiggs samlede Alt sammen, hvad han kunde faa, ladede et Sejlskib, „Niantik", med Bygningstømmer og Bygningsredskaber, sejlede om Kap Horn og ankom i Juli 1849 til den daværende Landsby San Francisko, hvor netop Guldfeberens første stærke Pulsslag satte Alt i Bevægelse. Meiggs solgte sin Ladning med en ren Fortjeneste af 50,000 Dollars, som han strax gjorde frugtbringende. Endskjøndt Arbejdskraft neppe var til at opdrive for Penge, da Alle strømmede til Minerne, hvor det forførerisk Metal laa i Sandet, vidste han dog at forskaffe sig 500 Folk, med hvilke han paa den saakaldte Contra-Costa ved San Francisko Bugten fældede Træer, som saa af en af ham selv i denne By bygget Saugmølle blev forvandlet til Bjælker og Brædder. Nu var han igjen ovenpaa, og hans Forretning sikrere end Guldgravernes.

Naar Folk indfandt sig i større Antal et eller andet Sted ved en Guldgrube, som saae ud til at ville give godt Udbytte, var Meiggs strax tilstede og lod de forud forfærdigede Bjælker, Brædder, Lægter, Tagspaan og Vinduer føje sammen, saa i Løbet af faa Dage stod et Antal Huse færdige, med Kjøkken og Bohave af enhver Art. Den, der kun havde fundet Guld og var blevet en rig Mand i den øde Egn, længtes efter at faa Tag over sig, og saaledes kunde Meiggs faa sine Bræddeskur bedre betalt i Minerne, end man betaler Stenhusene i de store Byer. Da Gaderne formerede sig, og der af de smaa Landsbyer af Bræddeskur fremvoxede Smaabyer, vidste Meiggs at imødekomme ogsaa de nye Krav. Han leverede et stort Hotel i 6 Dage, en Spillesal i 24 Timer; til et Raadhus behøvede han omtrent 8 Dage. Naturligvis var Alt af Træ og efter Modellerne, — men tilstrækkeligt for den ny By. Ogsaa Galger, som var en meget søgt Artikel, fordi der næsten daglig blev en eller anden Forbryder hængt, leverede Meiggs yderst solide. Som Forretningsmand var han virksom og som Menneske almindeligt afholdt.

I Kalifornien indtraadte dengang, efter den stærke Flod, en meget betydelig Ebbe. Priserne sank, og rolige Forretningsfolk tog de nye Forhold med i Beregning. Kun Meiggs, der var blindet af sit store Held, udvidede sine allerede ifjorvejen vidt og bredt forgrenede Forretninger endnu mere og erklærede, at han havde sat sig for at blive den rigeste Mand ved det stille Hav. Dengang gik imidlertid ikke hans Ord i Opfyldelse, og istedetfor at han skulde være blevet rigere, fulgte Tab ham paa Tab. Han betalte imidlertid, indtil han ikke kunde mer. Fra den 5. Oktober 1854 saaes han ikke i San Francisko.

Allerede flere Uger forend hans Afrejse havde ugunstige Rygter om ham været i Omløb, og da han var forsvunden, viste Undersøgelserne, at han havde sat falske Statsobligationer til et Beløb af 900,000 Dollars i Omløb. Der indtraadte en Slags Panik; man vilde forfølge Flygtningen, om hvem man erfarede, at han havde indskibet sig paa Barken „Amerika", men kunde ikke indhente ham. Det er karakteristisk, at efterat han var rejst bort for naturligvis ingensinde mer at vende tilbage, erklærede mange Forretningsfolk, som selv egenhændigt havde underskrevet Vexler, at deres Underskrifter skyldtes Forfalskninger, som Meiggs havde udført!

Det er den sorte Plet paa denne mærkelige Mands Liv. Vi skal strax tilføje, at han senere saavidt muligt anstrengte sig for at gjøre den foraarsagede Skade god igjen. Men til Kalifornien turde han ingensinde vende tilbage; Skuepladsen for hans Virksomhed var fra nu af Sydamerika.

I Chile, hvortil Meiggs rejste, og hvor han var i Sikkerhed, begyndte han et nyt Afsnit af sit Liv og en gjennemgaaende hæderlig Løbebane. I Hovedstaden Santiago stiftede han Bekjendtskab med indflydelsesrige Statsmænd, og dem beviste han, at netop for et Land med Chiles Beliggenhed og Jordbund var et udstrakt Jernbanenet en komplet Nødvendighedsgjenstand. Man gik ind paa hans Planer og overdrog ham Anlæggelsen af en Jernbane mellem Hovedstaden og Havnen Valparaiso. Han overvandt alle Vanskeligheder og gav Stødet til nye Foretagender. Hin første Bane er et storartet Værk, og man har sammenlignet Arbejdet, navnlig hvad Broerne angaar, med det ved Semmering. Engelske Ingeniører havde beregnet Omkostningerne ved denne Bane til 27 Mill. Dollars og Byggetiden til 8 Aar. Længden beløb sig til 33 engelske Mil, og Bakker af 1500 Meters Højde maatte gjennemskjæres. Men Meiggs fuldførte Arbejdet i 4 Aar for 12 Mill. Dollars og havde en ren Fortjeneste af 1,320,000 Dollars.

Nu steg igjen hans Berømmelse, og Regeringen i Peru, som høstede stor Fordel af sine Guanolag og havde Penge disponible, indbød ham til at forsyne Landet med Jernbaner. Her, hvor Cordillerne ligesom en uhyre Skranke afspærrer det egenlige store Gebet med dets Overflødighed af Produkter fra Havet, var der større Vanskeligheder ved at anlægge Jernbaner end noget andet Sted i Verden. Men Meiggs lod sig ikke afskrække og begyndte i 1867 paa Anlæggelsen af de peruanske Jernbaner; før sin Død fuldendte han i de sidste 10 Aar 1007 engelske Mil med en Udgift af 126,000,000 Dollars. Den første Bane, hvis Anlæggelse blev afbrudt ved Jordrystelsen 1868, førte fra Havnen Mollendo ved det store Ocean til det 2500 Meter højt liggende Araquipa og blev aabnet i Begyndelsen af Aaret 1871 med rentud uhørt Pragt. De Erindringsmedailler af Guld og Sølv, som Meiggs lod præge og uddele, havde en Værdi af 100,000 Dollars. Desuden lejede han en stor Damper „Panama", som fra Lima afhentede 600 af de mest ansete Personer. Alle disse Gjæster blev indkvarterede og beværtede en hel Uge igjennem paa hans Bekostning, og saa kom endda Republikens Præsident, General Bolta, med et Følge af 1000 Mand, og han og Følget var ogsaa Gjæst hos den forhenværende fallerede Træhandler. I Sandhed en Gjæstfrihed, som neppe nok Vicekongen af Ægypten overfløjede ved Suezkanalens Aabning.

Den mest storartede Bane, Meiggs byggede, er dog den fra Lima til Oroga over de vestlige Cordiller. Den fører over snevre, dybe Slukter, himmelhøje stejle Klipper og frygtelige Afgrunde og er ubetinget det mægtigste Jernbaneforetagende, som nogensinde er blevet udført. Det kan let gjøres tydeligt. Det højeste Punkt af

Senmeringbanen ligger i	. . .	307	Meters Højde.
Gotthardbanen —	. . .	1163	— —
Montcenisbanen —	. . .	1295	— —
Bremerbanen —	. . .	1396	— —
Pacifikbanen —	. . .	2512	— —
men Orogabanen —	. . .	4769	— —

Her fører saaledes Jernbanen i Montblankshøjde over Bjergkjæden, og Alt, hvad der blev brugt til dens Anlæggelse, maatte hentes i de forenede Stater eller England.

Henry Meiggs, som havde udrettet Alt dette, var nu blevet Dagens Løve og tillige, hvad han engang i Kalifornien havde sat sig for at ville blive: den rigeste Mand ved det stille Ocean. Man tilgiver ham maaske hans kaliforniske Synder, eftersom hans Godgjørenhed senere hjalp næsten Alverden. Han blev en Velgjører i Lima, hvor han boede i et kongeligt Pallads, og hvor bestandig 70 Gjæsteværelser stod beredte til at optage distingverede Besøgende. Tiggere kom til ham fra alle Verdens Egne. I Maj i Aaret 1871 indløb der f. Ex. hos ham næsten med hver eneste Post en utallig Mængde Bønskrifter af alle mulige Slags. Han lod da sin Sekretar lægge de Summer sammen, som han paa en eneste Dag lod udbetale til ubekjendte Folk fra Amerika, Evropa og Avstralien, og det beløb sig til den nette lille Sum 188,000 Dollars! Th. M.

Tidsfordriv i Julen.

2. Taskenspillerkunster.

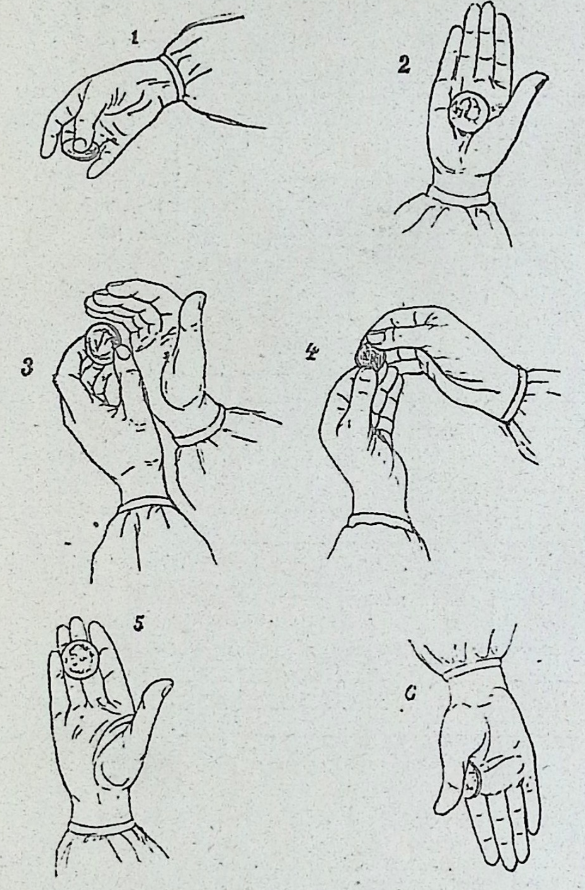
En fransk Taskenspiller har skrevet en Bog om, „hvorledes man bliver Tryllekunstner*)". Det er en Titel, forekommer det mig, som maa kunne friste En og Andens Ærgjerrighed. Navnlig ude i Provindserne er jo et Selskab sjeldent Kostforagter overfor Forsøg i den højere Magi; og om end „Nordens største Troldmand" neppe vilde være den mest velsete, er da omvendt Den heller ikke den mindst velsete Gjæst, som har lært ham nogle af hans Kunster af. Altsaa: attention! Der er blot den Mislighed, at lige med det Samme kan man ikke komme til at agere. I Spidsen for sin Fremstilling sætter vor Forfatter den Erklæring, at skal man have Held med sig som Taskenspiller, kræves der tre Ting: Behændighed, megen Behændighed, og umaadelig megen Behændighed! Men Behændighed erhverver man ikke i en Fart. De ledige Juletimer, hvor Folk alligevel sidder og „driver", kan da nærmest kun anvendes som Øvelsestimer af alle Lysthavende.

Lad os begynde med at lade en Mønt af passende Størrelse forsvinde. De drejer højre Haand halvt opad, tager Mønten mellem Tommelfingeren, Langefingeren samt Ringfingeren (Fig. 1), viser Tilskuerne den, og fører derpaa højre Haand over mod venstre Haand, som for at lægge Mønten i denne. For at vinde Tid fører De højre Haand over i en brudt Linje, saa de altsaa løfter den lidt i Vejret; og naturligvis er den nu drejet saaledes, at Overfladen vender opad. Imidlertid har Tommelfingeren sluppet Mønten, og de to andre Fingre har klemt den ind i den Hulhed, som dannes af de pudeformede Forhøjninger ved Roden henholdsvis af Tommel- og af Lillefingeren. Naar det er sket, støtter De højre Haands Fingerspidser mod den aabnede venstre Haand, lukker saa denne sidste, som om Mønten nu laa i den, og fører — saa fladt udstrakt som muligt — højre Haand tilbage (Fig. 2). Kunststykket er ikke saa let endda, og Begyndere hjælper sig undertiden ved at bruge en Mønt, som enten er hakket i Kanten eller voxet, hvorved den naturligvis lettere hænger fast. Men efterhaanden, som man øver sig, vil man opdage, at det Indre af højre Haand faar en forbavsende Evne til at føle og fastholde, saa man tilsidst kan gribe en Ting ligesaa let med den som med Fingrene. Man kan da efterhaanden lade flere Mønter af forskjellig Størrelse forsvinde saaledes paa engang, idet man blot sørger for at lægge den største yderst, ja man kan endog, med Mønterne trykkede ind i højre Haand, give Kort osv. Endelig bærer man sig ad ganske paa samme Maade med at borteskamotere Kugler, Sukkerstykker, Dominobrikker etc., og det her beskrevne Kunststykke er i det Hele taget al Fingerfærdigheds A. B. C.

Det samme Resultat kan forresten opnaas paa flere andre Maader. Man holder f. Ex. (Fig. 3) Kanterne af Mønten mellem venstre Haands Tommel-, Pege- og Langfinger, med det Indre af Haanden vendt ind imod En selv. Højre Haands Fingre lægges derefter bøjede ned mellem venstre Tommel- og Pegefinger, som om de skulde tage Mønten, og i det Samme lader man denne falde ned i venstre Haands Hulning, hvorfra den praktiseres ned i en Lomme eller Sligt, medens man lader, som om den tvertimod fandtes i højre Haand, der naturligvis holdes lukket foreløbig. Man kan ogsaa holde Fladen af Mønten mellem Fingerspidserne paa venstre Haand (Fig. 4), skjule den bag højre Haands to lange Fingere, idet man lader, som om man vil tage den med sidstnævnte Haands Tommel- og Pegefinger, og i samme Nu lade den falde ned i venstre Haands

*) Robert Houdin, Comment on devient sorcier. Paris 1878.

Hulning. Eller man kan holde en Mønt mellem højre Haands Tommel- og Pegefinger, og idet man da fører den over mod venstre Haand, lader man den glide ud ved Lange- og Pegefingerens yderste Led, hvor den holdes fast ved at klemmes ganske svagt ind mellem Pege- og Langefingeren (Fig. 5). Haanden holdes en Smule bøjet op med Fladen nedad, man giver det Udseendet af, at man lægger Mønten over i venstre Haand, men man bliver ved at holde den klemt fast ved Fingerleddene, hvad Ingen falder paa at opdage. Endelig kan man, idet man tager Mønten paa samme Maade som sidst, lade den glide ned og holde den fast mellem Roden af Tommelfingeren og den indvendige Pude i Haanden (Fig. 6); vil man derefter have den op mellem Fingerspidserne igjen, lukker man blot Haanden halvt og sænker Armen. — Noget vanskeligere er det at slynge den ind i Ærmet. Her tager man Mønten, som ikke maa være altfor stor, mellem højre Haands Tommel- og Langefinger, lader — idet man atter fører højre over mod venstre Haand — Langefingeren glide tilside og smækker i det Samme kraftigt med den mod Mønten. Der er Folk, som har drevet det til saa stor Færdighed og Sikkerhed i denne Kunst, at de kan faa Mønten til at forsvinde selv i det snevreste Ærme, ligesom atter Andre kan lade den flyve ned bag Flippen.

Naar man er bleven tilstrækkeligt ferm i disse Kunststykker, kan man gjøre dem baade vanskeligere og interessantere ved at ombytte Mønten. Man laaner altsaa af en af de Tilstedeværende et Pengestykke, som mærkes ved et Rids eller Sligt, og skal nu ubemærket bringe et andet i Stedet. Af de forskjellige Maader, hvorpaa dette kan udføres, skal her kun angives to. Enten holder man skjult i den forøvrig udstrakte højre Haand som ved Fig. 2 en Mønt, og tager den laante, mærkede Mønt mellem samme Haands Fingerspidser; idet man fører Haanden over mod venstre Haand, som for at lægge den synlige Mønt ned i denne, slipper man den skjulte Mønt og bringer gesvindt den, man har laant og mærket, ned mellem de pudeformede Forhøjninger ved Roden af Tommel- og Lillefingeren (Fig 2), altsaa paa den hidtil skjulte Mønts forrige Plads. Eller ogsaa klemmer man den Mønt, man vil lade komme frem istedetfor den laante, ind mellem den svagt bøjede Ring- og Lillefinger, tager den laante Mønt mellem samme Haands Tommel- og Pegefinger og bærer sig saa ad som ved Fig. 5. Med andre Ord, den skjulte Mønt falder ned i venstre Haand, hvorimod den laante og mærkede fastholdes ved det yderste Led af Lange- og Ringfingeren, ligesom indeklemt mellem de indre Rande af Pege- og Lillefingeren.

Disse smaa Kunststykker kjendes og kan udføres af Mange; men da de som sagt udgjør den højere Magis og Taskenspillerkunsts Begyndelsesgrunde, kan de ikke forbigaas. Maaske vi nu en anden Gang tør vove os til vanskeligere Opgaver. De nærmest følgende Afsnit hos vor Forfatter handler, for at sige det med al ønskelig Kortfattethed, om, hvorledes man paa alle mulige Maader, ved Blik, Gestus og Tale, maa se at lede Tilskuerne paa Vildspor. Hvis man f. Ex. tæller „En, To, Tre", maa man ved „To" have henledt Folks Opmærksomhed paa noget Uvedkommende og samtidig udføre det, der skal gjøres, medens man ved „Tre" allerede har overvundet Vanskeligheden. Ligeledes maa man tage Hensyn til, hvem man har at gjøre med. Vor Forfatter udførte f. Ex. et Kunststykke, hvor en lille Kasse paa hans Kommando blev skiftevis saa let, at et Barn kunde løfte den, og saa tung, at en voxen Mand ikke kunde rokke den. I Parenthes bemærket skyldtes Forandringen en elektromagnetisk Strøm. Da han nu kom til Algier og skulde give Forestillinger for Araberne, sluttede han meget rigtigt, at med den ovenfor givne Forklaring vilde Kunststykket ikke have gjort stor Virkning; Tilskuerne vilde have tænkt, at Kassen indvendig var indrettet paa en Maade, som de vel ikke kunde forklare, men som maaske dog var ganske simpel. Han tog dem derfor paa en anden Vis og fremstillede Sagen saaledes, som om han var en mægtig Troldmand, der efter Behag kunde berøve alle Araberne og gjengive dem deres Kræfter. Resultatet var glimrende; det naive Publikum mente, at Djævelen selv aflagde dem Besøg!

Nuomstunder og overfor et mere dannet Publikum søger Taskenspillerne at bortlede Opmærksomheden ved en halvt-videnskabelig Smaapassiar. Dersom f. Ex. en Tilskuer til Brug under et Kunststykke opgiver Tallet 9, fortæller de strax, at 9 multipliceret med et Tal fra 1 til 9 giver to Cifre (27, 45, 72 osv.), som sammenlagte altid udgjør 9 (2 og 7 er 9 osv.); eller at naar man ved disse to Cifre, fra 45 at regne, gaar tilbage og læser dem omvendt, faar man istedetfor 45, 36, 27, 18 just 54, 63, 72 og 81, som er de fire nærmest følgende Produkter efter 45. I tidligere Tid opnaaede de imidlertid ganske det samme Resultat ved det meningsløseste Nonsens. En meget berømt Taskenspiller havde f. Ex. lavet sig en Tale, hvori det til „nødvendig Forklaring af hans Experiment" bl. A. hed: „Det Indtryk, som hersker ved al erronerende Indflydelse, modificeres delvis ved den Tonernes Resonans og Molekulernes Agitation, hvoraf Intelligensens Kræfter subreptisk omkrandses; og dersom det maatte være mig tilladt at anstille en Sammenligning, vilde jeg sige, at det fra Solen direkte emanerede Lys er for vore Øjne det Samme som Reflexionens Prisme for det halvkonvexe Plan af de sociale Forbindelsers dobbelte Refraktion!"

Som man ser, ogsaa hos Taskenspillerne kan man studere Kulturens Fremskridt. Beppo.

„For enlige Personer".

Af —x—.

(Fortsat.)

II.

Vi gik tilbords. Det var, som forjættet, en souper á la fourchette; Vinen perlede i Glassene, laante Servietter, lejede Sølvgafler og Thekopper bidrog i Forening med de to pletterede Armstager, jeg kjendte saa godt fra Marskandiserbutiken paa Hjørnet, til at forherlige Festen. Den gnavne Tjenestepige, hvem man i Dagens Anledning havde tilføjet den Overlast at vadske hende, besørgede med et harmfuldt Aasyn Opvartningen; hun suste frem og tilbage mellem Spisesalen og et hemmelighedsfuldt Gemak, hvorfra den ene Ret dukkede frem for at afløse den anden. Intet var sparet — det var Lucullus, der spiste hos Lucullus — min Værtinde havde opbudt Alt for at bibringe mig en falsk Forestilling om sine Formuesomstændigheder. Jeg forbigaar den første Del af Maaltidet, da Bevidstheden om, at der maatte udbringes en Skaal, hvilede som en Mare paa den mandlige Del af Selskabet, medens der mellem Frøknerne Plambek og Betty udspandt sig en Kappestrid om, hvem der kunde bringe sin Tilbeder til at holde Talen. Den Første agiterede stærkt med Blik, hvad der, da hun sad ved Siden af sin Tante, udentvivl paaførte den Del af hendes Person, som ikke var synlig over Bordet, usigelige Lidelser; Frk. Betty søgte ved en snart spottende, snart opmuntrende Hvisken at drive sin Elsker til den omtalte halsløse Gjerning. At Frk. Bæverlo imidlertid befandt sig i en feberagtig Uro og Spænding i Anledning af den ventede Skaal, kunde Enhver, der gad, læse i hendes Ansigtstræk. Saaledes kom omsider det Moment, da Hr. Petersen efter c. et Kvarter at have stirret drømmende paa Platmenagen for ad den Vej at blive inspireret, slog paa sit Glas og med en festlig Rømmen rejste sig op. Frøken Bæverlo rødmede anelsesfuldt. Han begyndte med at gjøre os den overraskende Meddelelse, at hans Navn var Hans Christen Petersen. Han havde, mine Damer og Herrer, set Barnet lege saa smukt hele Aftenen, og var derved kommen til at tænke paa, at var der Noget i denne Verden, hvormed man ikke maatte lege, saa var det Følelser — en Dames Følelser i Særdeleshed. Han vidste, hvad Følelser var, han kunde være sine bekjendt og skulde derfor gjerne tilstaa, at han taalte ikke, Nogen legede med disse Følelser, hvornæst han rettede en almindelig Opfordring til Enhver, hvo det end var, om at forsøge at lege med dem, idet han lod falde direkte Vink om, at han da meget hurtigt skulde forandre den Paagjældendes Udseende saaledes, at hans egen Bedstemoder ikke skulde kjende ham igjen. Da den sidste Oplysning en Del formindskede det Tillokkende ved Legen, meldte der sig ingen Lysthavende. Det var paa Grund af disse Principer, at Frøkenen — han nævnede ingen Navne — saa rolig kunde betro sig til, hvad han vilde kalde sin Dis . . . sin Distraktion . . „Diskretion," rettede Hr. Jensen. Han takkede sin mangeaarige Ven og Stalbroder for hans gode Villie — Diskretion kunde være et meget godt Ord, men det duede ikke her; desuden kom det mindre an paa Ord end paa Meninger, og han haabede, tilføjede han, idet han saae sig tvivlende om, at her ikke var Nogen tilstede, der tvivlede om, at han mente, hvad han sagde! Han skulde da begynde med at berolige en Dame, hvis Følelser, som bekjendt, var ligesaa zarte som hendes Nerver — Vorherre holde sin Haand over dem, — var, hvad han vilde kalde delikate. Her var tilstede en Dame, som han ikke nærmere skulde betegne, men som iaften havde udfoldet huslige Dyder som Værtinde, der maatte beundres og højagtes. Han havde ogsaa for første Gang truffet en Herre, hvem han nu ikke tog i Betænkning at kalde en Broder, og som strax havde indgydt ham, hvad han vilde kalde varme — varme . . „Følelser," foreslog Hr. Jensen. Han, Taleren, skulde ikke nærmere betegne den Herre, men, naar man sagde, at han havde mørkt Haar, lige Næse og sorte Øjne, kom man Sandheden nærmere, end hvis man mente lyst Haar, krum Næse og blaa Øjne — det var kort sagt en Mand med — med . . . „Sort Kjole og hvid Vest," supplerede Hr. Jensen, berust af sit tidligere Held. Taleren havde gjentagne Gange frabedt sig Afbrydelser — han sendte Hr. Jensen et knusende Blik — han ønskede ikke at faa en Hemmelighed røbet og fraraadede Enhver at komme til ham med en Paraplui, som det regnede igjennem. Dette syntes at være en lidt overflødig Advarsel, da Ingen havde gjort Mine til at ville forsøge noget Saadant. — Han havde ment: med Dannelse . . . Der var, mine Damer og Herrer, i Kemien Noget, som hed Affinitet — dog han vilde nødig være uklar og skulde derfor bruge det gode danske Ord — Sympathi; det var Noget, som vedrørte Sjælene, og det var det, som fandtes mellem den Dame og Herre, han havde omtalt! — Her var, hvad en Digter saa smukt havde kaldet 2 Sjæle og 1 Slag — det var nu hans Princip, at hvad der foregik herinde (han slog sig paa sin højre Vestelomme) var en Følelsessag og — og . . . Her begyndte han at tale vildt og kjørte et Par Minuter efter saa fast i en Sætning, at han hverken kunde komme frem eller tilbage. Da han ingen Assistance fik fra Hr. Jensen, og da Platmenagen, tiltrods for de fortvivlede Blikke, han sendte den, heller ikke indlod sig paa at fuldføre hans Tanke, fattede han en Beslutning, der røbede stor Sjælsstyrke, og udbrød: „— nok sagt — jeg har ikke sagt Noget, men jeg veed, jeg er bleven forstaaet — — jeg har nu kun eet Ord at tilføje og det er — Skaal!"

(Sluttes.)

Julebordet.

— Granvilles fortræffelige Billeder „Dyrenes Liv, tegnede af dem selv" foreligger til Julen komplet i to forholdsvis billige og særdeles elegant udstyrede Bind. Det er et humoristisk Pragtværk af sjeldent Værd, hvilket vi ikke noksom kunne anbefale til vore Læsere. (Im. Rées Forlag.)

— Som passende Julegave foreligger et nyt Oplag af H. C. Andersens smukke Roman „En Digters Bazar."

— I Kommission hos H. Hagerup er udkommen en Nyhed paa Selskabsspillenes Omraade, nemlig et saakaldet „Geografisk Rejsespil", udført i smukt Farvetryk efter Tegning af J. Bondesen og med Spilleregler i Vers af P. Hansen-Sønderkøge. Det er baade morsomt og forskjelligt fra hvad man ellers har i den Retning.

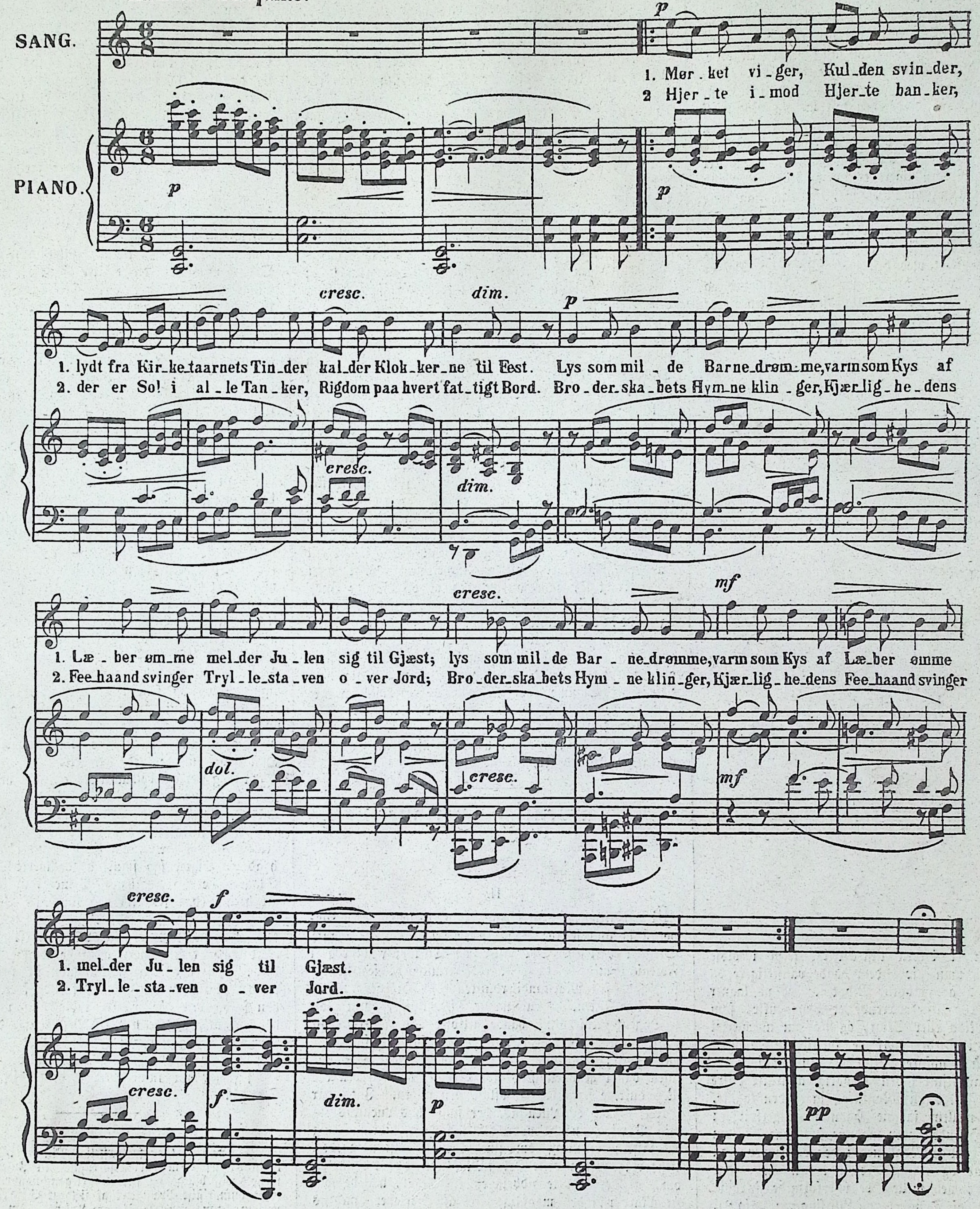
— Paa Larsen & Jørgensens Forlag er udkommen „Den rigtige gamle lystige Historie om det Hus, som Hans har bygget." Det er en morsom Børnebog, der har det Fortrin, at dens Billeder er tegnede og trykte her i Kjøbenhavn.

— Paul Konewkas Silhouetter, der er udkomne paa Im. Rées Forlag, har vundet saa stor Udbredelse, at Forlæggeren har kunnet paabegynde et nyt Oplag, hvoraf 1ste Suite Billederne til „Sommernatsdrømmen", i disse Dage er udkomne. Værket vil komme til at bestaa af syv Samlinger (ialt 39 Hefter), der udkommer med et Hefte hver 8de Dag til en Subskriptionspris af 50 Øre Heftet. Disse fortræffelige Billeder er saa almindeligt bekjendte, at vi ikke behøver at føje nogen ny Ros til al den, hvormed de tidligere er bleven modtagne.

JULESANG.

Andante tranquillo.

Henrik Hennings.

Skjønne Fest, kom til os atter
Rig som før paa Leg og Latter,
Barnesmil og Barnesind.
Spred fra Hjemmets stille Stuer
Straalende som Nordlysluer
Juletræets Fakkelskin!

Lad det over Jorden tindre,
Lad det lyse, lad det lindre
Trindt i Vest- og Østerled.
Livet har saa onde Trætter,
Hadet har saa mørke Nætter,
Send til dem din Julefred!

Fra det Lille, fra det Lave
Send den rige Himmelgave
Paa Apostelgjerning ud.
Lad den over Lande bære
Livets bedste Visdomslære:
Kjærlighedens Julebud!

Richard Kaufmann.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hermed følger et Tillæg.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

TILLÆG TIL NUTIDEN.

Nr. 66. | Søndagen den 23. December. | 1877.

Fra vor Boghylde.

— Et af de elegantesłe Værker, der overhovedet i den senere Tid er udkommet herhjemme, har netop naaet at kunne tilbyde sig komplet, som en smagfuld og værdifuld Julepresent. Det er Davilliers Skildringer af „Spanien i ældre og nyere Tid", prydet med 170 Billeder af Gustave Doré. Nærværende Blad har i sin Tid udførligt omtalt denne saa særdeles underholdende Bog, hvor en livlig og kundskabsrig Forfatter har fundet en saa uforlignelig Assistance hos maaske den genialeste af alle nulevende Illustratorer; vi ønske blot ved nærværende Linier at gjenkalde den alt éngang udtalte stærke Anbefaling i Læsernes Erindring. (P. G. Philipsens Forlag.)

— Paa Bergmann & Hansens Forlag er udkommet hvad man vel tør kalde Aarets fineste og smukkeste Børnebog, nemlig Alfred Séguins næsten berømte Fortælling om „Den sorte Robinson". De 22 Illustrationer er rask og morsomt tegnede, og ikke faa af dem (f. Ex Billedet af Abekatten med Nathue paa S. 37) vil sikkert gjøre endog stor Lykke hos den glade Ungdom. Men Historien er alligevel det Bedste i Bogen. En ung Negerdreng flygter fra sin grusomme Herre og lider sammen med sin trofaste Hund Skibbrud paa en øde Ø. Her faar han en Ged og en Abe til Selskab, ja senere endog den onde Halvbroder, hvis Mishandlinger har drevet ham i Landflygtighed. Og desuden indtræffer der naturligvis mangfoldige mærkelige Hændelser, som vi dog ikke vil berøve unge Læsere Fornøjelsen af at høre fortalte fra første Haand. Det maa være nok at sige, at Skildringerne er endnu mere afvexlende og underholdende end i den gamle Robinson og desuden mere tidssvarende.

— Dagbladene har i den sidste Tid bragt flere interessante Artikler, hvortil Emnet har været hentet fra „Af A. F. Tscherrings efterladte Papirer" (P. G. Philipsens Forlag). Ogsaa „Nutiden" haaber ved Lejlighed at kunne omtale nærmere dette interessante Værk, der indeholder saa mange karakteristiske Oplysninger om vor nyere Historie og om Personer, som have spillet en fremtrædende Rolle herhjemme, helt op til Kong Frederik den VII og Grevinde Danner. Foreløbig notere vi blot, stadig med Hensyn til Julebordet, at der foreligger to komplette Bind, hvoraf det ene indeholder Tschernings Levnet samt Uddrag af Breve og Dagbøger indtil 1832, medens det andet fører Meddelelserne frem til det mindeværdige 1848. I det paabegyndte tredie Bind træffer man Breve fra Monrad, Orla Lehmann etc. samt de meget omtalte Breve fra og til Balthazar Christensen og Frederik den VII's Gemalinde.

— Gamle Käthi, Fortælling af Jeremias Gotthelf er visfnok en meget god og underholdende Bog for ældre jevne Folk og for ikke altfor livlige Børn af den modnere Alder. Den er kort sagt som skrevet for dem, der har ondt ved at følge en rask og energisk Fremstilling, og som ikke er vant til at sysle med finere Sinderørelser eller med en strengere Tænkning. Historien handler om en brav gammel Bedstemoder, om de Lidelser, som dels Naturbegivenheder og dels Menneskers Opførsel bringer over hende, og om den Styrke og Glæde, som navnlig hendes Gudsfrygt skjænker hende. Tonen, hvori det Hele er fortalt, danner Læseren sig let en Forestilling om, dersom han kjender en noget salvelsesfuld og sindig Præst og saa tænker sig, at denne Præst har sat sig til at skrive en Fortælling, hvori der hist og her er puttet Brudstykker af alle de Prædikener, han har holdt i Aarets Løb. (P. G. Philipsens Forlag).

— Til Julen foreligger et Bind „Nye Noveller" af Paul Heyse, oversat af Richard Kaufmann. Det Bekjendtskab, Læserne af dette Blad har gjort til en af disse Fortællinger, vil ganske sikkert give dem forøget Lyst til ogsaa at læse de andre. Samlingen indeholder i Virkeligheden flere af Heyses smukkeste og bedste Noveller. Til Julepresent er den saameget mere skikket, som den præsenterer sig i et yderst elegant, specielt til Bogen komponeret Bind. (Im. Rées Forlag)

— „Decemberdrømme," et Juleforspil af Christopher Boeck, er en Suite smaa Dialogskitser paa Vers og Prosa, der give et Billede af Juleforventninger og Juleforberedelser rundt omkring i By og paa Land, altsaa en lille Bog, der har Betingelser for i disse Dage særlig at kunne tiltrække sig Publikums Opmærksomhed. Den røber Talent til Tegning efter Naturen, hist og her Lune og ogsaa versifikatorisk Evne, om Forfatteren end paa dette Omraade stundom tager sig Sagen let. Det Hele er en fordringsløs Lejlighedsbagatel, der, elegant udstyret som den er, appellerer til alle Julebordspynteres Bevaagenhed. (Reitzels Forlag.)

— „Fyrretyve Fortællinger af danske og norske Forfattere, udvalgte for Ungdommen af Skolebestyrer M Bruhn, er af den Slags Anthologier, som altid kan være sikre paa stor Udbredelse. Paa et snevert Rum trænges det Bedste, vor Literatur ejer i den paagjældende Genre, sammen med rig Afvexling. Dertil kommer, at denne Bog hidtil ikke har havt noget Sidestykke, at Valget er gjort med Smag og med godt Øje for, hvad der passer for de unge Læsere, samt endelig — hvad der ikke har Mindst at sige med Hensyn til dens Expektance paa at blive en søgt Julepresent — at den, smukt indbunden, ikke koster mer end tre Kroner. (Hoffensberg, Jespersen & Traps Forlag).

— Paa samme Forlag er udkommet, „For Unge og Gamle, Skitser af en Dyrevens Album. 23 Fotoraderinger af H. Funch." Det er smukke og morsomme Billeder med tilhørende passende vercificeret Text. Man finder vanskeligt ellers en saa fornøjelig Børnebog til saa billig en Pris.

— „Saadan gaar det!" er Titlen paa en nylig af Hr. Em. Hansen fra Russisk oversat Roman i to Dele af J. Gontscharoff. Forfatteren indføres med denne Bog paa Dansk. Han hører ligesom Turgènjew til den naturalistiske Skole, der henimod 1840 dannede sig i den russiske Literatur, og næst efter Turgènjev er han upaatvivlelig den af de nuværende russiske Romanforfattere, der har størst Talent og fortjener mest Paaagtelse. I hans Hjem har „Saadan gaar det" gjort ligefrem Furore. Han afmaler i den med stærke, realistiske Farver den intellektuelle og moralske Afmattelse, hvori Kejser Nikolavs' Regering havde nedsænket Rusland. Helten, en ung Mand fra Provindserne, der med Hoved og Hjerte fuld af Lyrik og Idealisme kommer til Hovedstaden og der ubønhørligt omformes af Livets Skole, er en fortræffelig Figur, og Fortællingen om hans Skæbnetilskikkelser ikke mindst som psykologisk Studie af saare stor Interesse. (Andr. Schous Forlag)

„Livets Strøm" af Hesba Stretton er en moraliserende Fortælling med kristelig Tendens. Den røber et varmt Hjerte og hører til den Slags Bøger, som i hele deres Façon er tilstrækkeligt populære til at kunne blive Folkelekture. Dertil vil ogsaa de Billeder, hvormed den er udstyret, hjælpe den. (Giertsens Forlag i Bergen). Paa samme Forlag er samme Forfatterindes Fortælling fra Strasburgs Belejring „Max Krømer" udkommet i 2det Oplag. Den er forsynet med et Forord af Sognepræst C. M. Eikhoff samt 13 Billeder.

— Paa Gandrup & Comp.'s Forlag er udkommet 2det Oplag af Grims Eventyr, 3die Samling.

Gaade.

Det Hele ikkun er en Mand,
Som levet har i Grækenland;
Heraf betegne første To
Det Dyr, som man har kaldet —;
De sidste Fire kan maaske
I Skoven tidt Du faa at se;
Og nu de allersidste Tvende:
Et Kort, som vel de Fleste kjende.

Opløsning paa Regneopgaven i forrige Numer:

33 Stkr.	2 Kr.	=	66 Kr.
27 „	1 „	=	27 „
20 „	25 Ører	=	5 „
20 „	10 „	=	2 „
100 Stkr.			100 Kr.

Rigtig løst af: laigro i gfdis. — Kit Kitson. — C. L. i Svendborg. — Jens F. Nielsen. — Charles Bang, Frederikshavn. — Pass-i-Flora i Glashuset. — En Plankeværksrytter i Rudkjøbing. — AEI & Komp. — A. S. — Hjulmanden i Randers. — L'Allegro, Rudkjøbing. — Almansor. — Spekulant ved Gudenaa. — Hj. + Hunosø + 6 Decbr. — En Sergent og en Student i R. — Martin Schmidt, Holstebro — M Andersen.

Carl Mønsters Annonce-Expedition

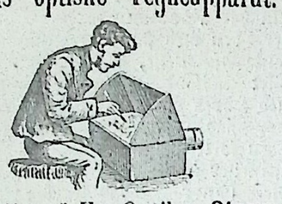
modtager Annoncer til **alle Blade i Kjøbenhavn og Provindserne** ligesom og til alle øvrige **i Verden existerende** Blade til disses **Originalpriser** uden **nogensomhelst** Beregning af Porto eller Provision for Besørgelsen. Kun eet Manuscript behøves, selv om Annoncen skal optages i flere Blade og ved større Ordres bevilges Rabat efter Overenskomst og Accorter afsluttes. Overslag over en Ordre gjøres gjerne. Alle Forespørgsler besvares **gratis og franco.**

☞ Annoncer til **„Nutiden“** og **„Jyllandsposten“** modtages **udelukkende** i min Expedition. **Nyeste Bladfortegnelse over alle danske svenske og norske** samt **et Udvalg** af de betydeligste **udenlandske Blade** udleveres og forsendes **gratis og franco** paa Forlangende.

Kontor, Østergade 14. Aabent fra 9 - 7.

Kjøbenhavn.

Original Nyhed til Julen! Sturms optiske Tegneapparat.

Dette af Hr. Optiker **Sturm** i Køln opfundne **nye Tegneapparat** er et fortrinligt Middel til at gjøre det muligt for Enhver, **selv for dem, som ikke have lært Tegnekunsten,** at aftegne hvilkesomhelst Gjenstande, Landskaber, Byer, Monumenter, Blomster, Personer etc., som vise sig i naturlig Farve direkte paa Papiret, og saaledes at have den Fornøjelse **i Løbet af faa Minuter at fæstne Gjenstande, som have Skjønhed og Interesse for Enhver.** Sammenlagt har Apparatet Størrelse som en almindelig Bog; derved er det meget let og bekvemt at transportere.

Fortrinsvis egner Apparatet sig for den opvoxende Ungdom, til Skolebrug, for Tourister, Jægere etc. **Isærdeleshed anbefales det ogsaa som Festgave.**

De mest ansete Blade (som f. Ex. „Leipziger Illustrirte Zeitung“ i dens polytekniske Meddelelser) udtale sig paa **anerkjendende Maade** om denne nye Opfindelse.

Prisen er kun 6 Kroner. Imod Franko-Indsendelse af 6 Kroner 50 Øre sende vi Apparatet samt Brugsanvisning franko til alle Dele af Danmark og det sydlige Sverig og Norge.

M. Lengfeld'she Buchhandlung i Köln.

Underholdende Industri-Blade,

udgivet af **Oscar Dodt,** udkommer fremdeles fra 1ste Januar og er ved sit velafpassede Indhold og smukke letforklarende Illustrationer i Særdeleshed egnet for enhver Industridrivende, men ogsaa for ethvert Hus, hvor Industriens Fremskridt følges med Interesse. Subskription modtages i alle Boglader og Postkontorer.

Paa **P. G. Philipsens** Forlag har nylig forladt Pressen:

Gamle Käthi.

En Fortælling af Jeremias Gotthelf.
Paa Dansk ved **Anna Winkel Horn.**
Med Jeremias Gotthelfs (Albert Bitzius's) Portrait og Biografi.
Pris 4 Kr., indb. 5 Kr. 65 Øre.

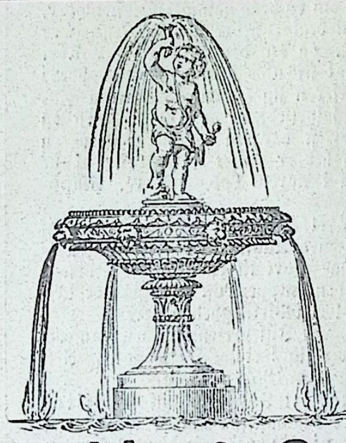
„Nær og Fjern“: **„Gamle Käthi er et saa smukt Exemplar af Landsbyhistoriens Art,** at Enhver, der har Sands for en ren, ublandet Drik i et simpelt men ingenlunde kunstløst Kar, vil finde sig tiltalt. Enhver, der ønsker en stille Læsning, en rolig Nydelse, vil ikke skuffes af denne Bog“

I Kommission hos Undertegnede er udkommen:

Hervør.

Drama i fire Handlinger
af
J. K. R.
Pris 1 Kr.

Vilhelm Tryde, Østergade 1.

F. Kahle & Sohn,

Potsdam,
Hof-Zinkvare-Fabrik,
anbefaler for enhver Bygningsstil:

Statuer, Kandelabrer, Bygningsornamenter, Fontæner.

Paa mit Forlag er udkommet og faas i alle Boglader:

Charles Dickens:

Vor fælles Ven I—II. 6 Kr.; eleg. indb. med komp. Rygge 9 Kr. 50 Øre.
Juleæventyr. 3 Kr.; indb. 4 Kr. 75 Øre
Et Julekvad / Klokkeslagene / Faarekyllingen / Livets Kamp / En Julefantasi á 75 Øre; indb. i Shirtingsbind à 1 Kr. 50 Øre.
Nicholas Nickleby I—II. 6 Kr.; indb 9 Kr. 50 Øre.
To Byer. 3 Kr.; indb. 4 Kr. 75 Øre.
Lille Dorrit I—II. 6 Kr.; indb. 9 Kr. 50 Øre.
Master Humphreys Stueuhr I—II. 9 Kr.; indb. 14 Kr. 25 Øre.
Dombey & Søn I—II. 6 Kr.; indb. 9 Kr. 50.
Pickvick Klubben I—II. 7 Kr.; indb. 10 Kr. 50 Øre.
David Copperfield I—II. 6 Kr.; indb. 9 Kr. 50 Øre.
Oliwer Twist. 3 Kr; indb. 4 Kr. 75 Øre.
Bleak House I—II. 3 Kr.; indb. 6 Kr. 50 Øre.
Martin Chuzzlewit I—II. 3 Kr.; indb. 6 Kr. 50 Øre.

F. H. Eibe.
Graabrødretorv 16
Kjøbenhavn. K.

Til musikalske Familier

anbefaler den Heinrichshofen'sche Forlagsboghandel, Magdeburg:

Chwatal, Op. 183. Weihnachts-Symphonie, musikalsk Spøg med 12 Børneinstrumenter ad lib., 2-hændig, 4-hændig med Stemmer og Solo.

Chwatal, Op. 193. Eine heitere Schlittenpartie, musikalsk Spøg med 12 Børneinstrumenter ad lib., 2-hændig, 4-hændig, med Stemmer og Solo.

Haydn, Kindersymphonie, musikalsk Spøg med 7 Børneinstrumenter, 2-hændig, 4-hændig, for 2 Violiner og Bas, med Stemmer og Solo.

Chwatal, 41 leichte Choräle für Anfänger, 2-hændig. 1 M. 50 Pf.

Instrumenter haves stedse. Forsendes gratis!

Tandlæge Felumb, Gothersgade 19.

For at enhver Syg,

før han foretager en Kur eller opgiver Haabet om Helbredelse, uden Udgifter kan overtyde sig om de ved Dr. Airy's Lægemethode opnaaede overraskende Helbredelser, sender Richters Forlags-Anstalt i Leipzig paa frankeret Forlangende gjerne enhver et „Attest-Udtog“ (190. Oplag) gratis og franko. — Ingen bør forsømme at anskaffe sig dette med mange Sygeberetninger forsynede „Udtog“. — Af det illustrerede Originalværk: Dr **Airy,s** Naturlægemetode er udkommet **100.** Oplag, **Jubel-Udgave,** Pris 1 Krone og faaes i Kjøbenhavn kun hos

W. Jacobsen,
Bryggerlængen 11.
(Forsendes mod Efterkrav).

Schneekoppen 'Käse'

en **aromatisk, delikat** Ost i **Staniol** à Stkt. **60 Pf. (c. 50 Øre);** i Papkasser til **4 Mark** (c. 3½ Krone) imod Postopkrav. Forhandlere **betydelig** Rabat.
A. Düsing, Görlitz, Pr. Schlesien.

Pr. Stearinlys,

overalt anerkjendt som et fortrinligt og smukt Fabrikat, faaes som sædvanligt
à 85 Øre pr. fuldvægtigt Pund
i Hovedlaget i Kryttalgade Nr. 18 hos **H. A. Møller.**

Ordres til Provindserne expederes prompte og i god Emballage kun pr. Kontant.

Paa mit Forlag er udkommet og erholdes i alle Boglader i Norge, Sverrig, Danmark og Finland:

Udsigt over den norske Historie

af
J. E. Sars.

Første Del. Anden Udgave. 323 S. st. 8vo. 4,50, indb. 5,70.
Anden Del, 400 S. st. 8vo. 5,50, indb. 6,70.

Alb. Cammermeyer,
Kristiania, Carl Johans Gade 4.

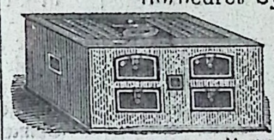
Central-Fabrik af

transportable & faststaaende Spare-Kogemaskiner

af nyeste, prøvede Konstruktion i Jern, Leer og Marmor for herskabelige Hotel-, Landbo-, Kaserne-, Hospitals-, Skibs- og mindste Privatkjøkkener i enhver Genre ogsaa med selvvirkende Vand- og Luftopvarmning osv. til billige Priser.

Damcke's Magazinovne

(forbedret System Professor Dr. Meidinger).

Sundeste Varmeudvikling, elegant Udseende, sparsommelig Brændselsforbrug, Ventilation (til Privat-, Skole-, Kaserne-, Hospitals- & Skibsbrug).

Prøvebøger, Priskuranter etc.

Emil Rudolph Damcke
Teknisk Bureau for rationelle Kogeanløg.
Fabrik & Lager Berlin N. W.
Dorotheenstr, 44.

Ny Børnebog.

Paa Undertegnedes Forlag er udkommen:

Den sorte Robinson.

Af
Alfred Ségnin.
Med 22 Illustrationer.
Elegant udstyret. Pris 3 Kr. 50 Øre. Exemplarer faaes i alle Boglader.

Bergmann & Hansen,
34, Kongens Nytorv, Hotel d'Angleterre.

Ægte Esprit de Valdemar

fra H. C. Aarsleff, Præstø
faas hos d'Hrr.

H. Hagerup, Gothersgade. Valdemar Jørgensen, Østergade.
Møller & Meyer, Gothersgade. Svaneapotheket. Hofapotheket.
Meyer & Henckel, Kjøbmagergade. Gammelholms Apothek.
Th. Lohse & Co., Kronprindsensgade. Gammeltorvs Apothek.
Løveapotheket. St. Paulsapothek. F. C. Vilsoët, Amagertorv.
Barth & Jensen, A. Jørgensen, H. V. Hartvig, Amagertorv.
Thaning & Appel, M. Bartrumsen, Pilestræde.
P. Rønning, Blad & Hude, Vesterbro.
Chr. Fratz, Østerbro. Bang & Gjerulff, Nørrebro.
Tofte & Michelsen, Tordenskjoldsgade.
Reinhardt Andersen, Kjøbmagergade.
Chr. O. Tornved, Frederiksberggade. I. Eszlinger, Lille Kongensg.
Aagesen & Olsen. C. A. Been, Bredgade.
H. P. Sundorph, Ved Stranden 10. P. Ibsen, Kjøbmagergade.
H C. Nygaard, Nørrebro.
Samt hos flere Kolonialvarehandlere.

Udkommet er og faas gjennem enhver Bog- og Musikhandel i Danmark, Norge og Sverrig:

Henrik Hennings: Sechs Lieder von Heine. Pris 1 Kr. 50 Ø.
Henrik Hennings: Vier Gesänge à 50 Øre,
Henrik Hennings: Zwei Gedichte von Anton Klesheim (Wiener Mund-dialekt). Pris 1 Kr. 50 Ø.
Henrik Hennings: To Digte af Kaalunds: Et Foraar. Pris 1 Kr.
Henrik Hennings: Fem Sånger till Tekster af Malmstrøm och Topelius, tilegnede kgl. Skuespiller P. Jerndorf. Pris 1 Kr. 75 Ø.
Henrik Hennings: „Notturno“ af Ludvig Böttcher för 2 Syngestemmer. Pris 50 Ø.

Henrik Hennings: **Grande Polonaise brillante pour Piano seul.** Op. 16. Pris 1 Kr. 25 Ø.
Henrik Hennings: Julesang (Særtryk af „Nutiden“). Pris 25 Ø.

Oscar Risom,
St. Kjøbmagergade Nr. 1.

Zither-Priskurant, Cataloger over **Zithermusik** og **Zitherskoler** i det tyske, franske eller engelske Sprog sendes gratis.
P. Ed. Hoenes,
in Trier, Rheinprovinz.

A. Baumgartens

Børste-, Pensel- og Gadekoste- Fabrik og Lager
en gros & en detail
15. Antonistræde 15.

Hoffensberg Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN

i BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 67. Søndagen den 30. December. 1877.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Thamor, efter et Maleri af Dubufe.

Ved Siden af min døde Fjende.

Fire Dage af en Saarets Liv

Jeg drak af Flasken: Vandet var lunkent, men endnu ikke raadent, og der var Meget af det. Jeg kan leve et Par Dage endnu. Det falder mig ind, jeg har læst i „Hverdagslivets Fysiologi", at et Menneske kan leve over en Uge uden at spise, naar han blot har Vand; ja det fortælles endog om en Selvmorder, som vilde sulte sig ihjel, men som levede meget længe, fordi han blev ved at drikke.

Naa ja og hvad saa? Selv om jeg ogsaa lever en fem, sex Dage til, hvad nytter saa det? Vore Folk er borte, Bulgarerne har smurt Haser; og ingen Vej fører forbi her i Nærheden. Nej, det kommer ud paa Et — dø maa og skal jeg dog; og istedetfor en tre Dages Dødskamp forhjælper jeg mig til en, som varer en hel Uge igjennem. Vilde det ikke være bedst strax at gjøre en Ende paa det? Henne ved Siden af min Nabo ligger hans Bøsse, prægtigt engelsk Arbejde; jeg behøver blot at strække Haanden ud — et Sekund! og Alt er forbi. Der ligger ogsaa Patroner, i Masse; han har ikke faaet brugt dem allesammen.

Skal jeg altsaa gjøre det Hele af — eller vente? Paa hvad? Paa at blive frelst? eller paa at dø? Vente, til Tyrkerne kommer og flaar Huden af mine saarede Fødder! Saa var det dog bedre, jeg selv . . .

Nej, jeg maa ikke lade Modet synke; jeg vil kæmpe, saa længe jeg endnu har Spor af Kræfter. Thi finder man mig, saa er jeg frelst. Maaske Benene ikke er beskadigede; saa hjælper man mig op, og jeg ser igjen mit Fædreland, min Moder, min Marie . . .

Store Gud! lad dem ikke ane den hele Sandhed! lad dem tro, at en Kugle i en Fart har bragt mig Døden. Hvad vil der ske, om de hører, at jeg har ligget og pintes to, tre, fire Dage!

Det svimler for mig; jeg er blevet helt udmattet ved den Rejse hen til Naboen. Og saa denne forfærdelige Stank! Hvor han er blevet sort . . . og hvordan monstro han saa vil se ud imorgen . . og iovermorgen? Jeg bliver liggende her, blot fordi jeg ikke har Kræfter til at vælte mig et Stykke bort. Nu vil jeg se at komme lidt til Hægterne og saa slæbe mig tilbage til min forrige Plads; fra den Side blæser ogsaa Vinden, saa vil den jage den væmmelige Stank bort fra mig.

Jeg er fuldstændig kraftesløs. Solen brænder mig i Ansigtet og paa Hænderne. Naar dog blot Natten vilde skynde sig at bryde frem. Det er, tror jeg, den anden Nat . . . .

Mine Tanker forvirres, og jeg mister Bevidstheden.

Jeg maa have sovet længe, for da jeg vaagnede, var det allerede Nat. Ellers Alting uforandret: mine Saar smerter ligesaa stærkt som før, og Naboen ligger ligesaa stor og stiv . . . .

Jeg kan ikke lade være at tænke paa ham. Har jeg da virkelig forladt Alt, hvad der var mig kjært og dyrebart, har jeg marscheret de tusinde Verster, har jeg sultet og dirret af Kulde og været nær ved at vansmægte af Hede og ligger nu endelig her i denne forfærdelige Kval, — blot for at den Ulykkelige skulde ophøre at leve? Eller har jeg, naar jeg undtager dette Mord, udrettet Nogetsomhelst, der var til Nytte under Krigen?

Mord! . . . Morder! . . . jeg!

Dengang jeg bestemte mig til at gaa i Krig, kunde hverken Moder eller Marie holde mig tilbage med deres mange Taarer; blændet af Ideen saae jeg næsten ikke, at de græd. Jeg vidste ikke (men nu véd jeg det!), hvor dyb en Sorg jeg voldte disse kjære Mennesker . . . Dog, hvad nytter det at tænke tilbage paa Alt det. Gjort Gjerning staar ikke til at ændre.

Saa drog jeg da til Kischenev, og man gav mig Tornystren paa og hvad Soldaten ellers har Brug for i Krigen. Og jeg trasker videre sammen med mange Tusinder, hvoraf kun Faa, saaledes som jeg, søgte med Lyst til Kampen; de Fleste var helst blevet hjemme, om de havde faaet Lov dertil. Men de marscherer Tusinder og Tusinder Verster, ligesom vi, der er os „bevidst", hvad vi gjør, og de slaas ligesaa godt eller bedre end vi. De gjør deres Pligt, skjøndt de øjeblikkelig vilde kaste Tornyster og det Hele, dersom man blot vilde give dem Lov dertil.

En bidende Morgenbrise har rejst sig. Bladene vifter for Vinden; en forsovet Fugl flagrer op; Stjernerne blegner. Over den mørkeblaa Himmel glider et graaligt Slør og fine Fjerskyer; graaligtlyse Taager stiger op fra Jorden. Det er den tredie Dags — ja, hvad skal jeg kalde det? Liv? . . eller Dødskamp?

Den tredie! Hvor mange har jeg saa tilbage? Under alle Omstændigheder kun faa. Jeg er meget mat og kan ikke flytte mig bort fra Liget: det varer ikke længe, før jeg er som Du, og saa vil vi aldrig mere være ubehagelige for hinanden.

Jeg maa drikke Noget. Jeg vil fra nu af drikke tre Gange om Dagen: Morgen, Middag og Aften.

Solen er staaet op; den store Kugle, der er ligesom skaaret i Stykker og sønderlemmet af Buskadsets sorte Grene, er blodrød. Det bliver vist meget varmt idag. Hvordan vil det gaa Dig, Nabo? Allerede som Du er, er Du rædselsfuld nok.

Ja, han var rædselsfuld at se til. Hans Haar begyndte at falde af; hans af Naturen sorte Hud begyndte at bleges og gulnes og var saa stærkt spændt i det ophovnede Ansigt, at den var bristet omme bag Øret; Benene, der stak i Halvstøvler, var ligeledes svulmet op, og store Blærer trængte ud af dem; hele Kroppen var spilet ud. Hvad vil Solen gjøre ham til?

Det var utaaleligt at ligge saadan ved Siden af ham. Jeg maa bort herfra, det koste, hvad det koste vil. Jeg kan løfte Armen, tage Proppen af Flasken og drikke; men kan jeg derfor rykke det tunge Legeme bort? Alligevel vil jeg prøve derpaa, om jeg saa ogsaa i en Time kun flytter mig en Fodsbred.

Hele Morgenen gaar med disse Forsøg. Smerterne er skrækkelige, men hvad har det vel at sige? jeg kjender ikke, kan ikke længer forestille mig et karsk Menneskes Følelser. Ja det er endog, som om jeg havde vænnet mig til Smerten. Omtrent hele to Favne har jeg dog faaet væltet mig bort og ligger nu igjen paa min forrige Plads. Men jeg havde ikke lang Tid at glæde mig over den friske Luft, dersom der overhovedet kan være Tale om frisk Luft i sex Alens Afstand fra et raadnende Legeme. Vinden slaar om og fører igjen de rædselsfulde Uddunstninger hen til mig, saa jeg begynder at faa ondt. Den tomme Mave trækker sig krampagtigt sammen, og det slider i den, som om man vendte op og ned paa alle Indvoldene. Og den forpestede Luft strømmer i fulde Drag over mod mig.

Fortvivlet brister jeg i Graad . . .

Sønderknust, bedøvet, næsten bevidstløs laa jeg der. Pludselig . . . men bedrager ikke min ophidsede Fantasi mig? Nej, det lader ikke til det! jeg hører Nogen tale, hører Hestetrav og Menneskestemmer. Jeg var paa Nippet til at give mig til at raabe, men betvang mig. Hvis det nu er Tyrker, hvad saa? Saa føjes der nye og forfærdelige Kvaler til dem, jeg alt lider, Kvaler, som faar Haarene til at rejse sig paa Ens Hoved, naar man læser derom i Aviserne. De flaar Huden af En, stikker de saarede Fødder ind i Ilden. . . Og dersom det endda ikke var værre! men de er opfindsomme. Er det da virkelig bedre at ende sit Liv under deres Hænder end at dø her? Men dersom det nu er — vore Egne? I forbandede Buske, hvorfor skal I ogsaa staa saadan rundt om mig, ligesom et tæt Gjærde! Intetsteds kan jeg komme til at kigge igjennem; kun her ser jeg, ligesom gjennem et Vindu, mellem Grenene ud i det Fjerne, ned i Hulvejen. Der risler, tror jeg, en lille Bæk, hvor vi stillede vor Tørst lige før Fægtningen. Ja, og der er ogsaa den store Sandsten, der er lagt som Bro over Bækken. De kommer bestemt over den Sten. Lyden af Stemmerne dør hen. Jeg kunde ikke høre, hvad Sprog de talte: ogsaa min Hørelse var svækket. Gud i Himlen, dersom det nu var vore Folk! . . . Jeg vil skrige, de maa kunne høre mig derovre ved Bækken. Det er altid bedre end at staa Fare for at falde i Kløerne paa Baschi-Bozuker. Hvor bliver de dog af? Jeg er nærved at forgaa af Utaalmodighed og mærker ikke engang Stanken fra Liget, skjøndt den ikke er blevet mindre stærk.

Og pludselig kommer de frem ved Overgangen over Bækken — Kosakker! Blaa Frakker, røde Lampasser, Piker. En halv Ssotnie. I Spidsen en sortskæget Officer paa en prægtig Hest. Den halve Ssotnie er neppe kommet over Strømmen, før Officeren vender sig om i Sadlen og kommanderer: — Trav! Marsch!

— Stop, stop, for Guds Skyld, hjælp, hjælp, Brødre! skreg jeg; men Hestenes Hovslag, Sablernes Raslen og den højrøstede Samtale overdøver min hæse Tiggen, — og de hører mig ikke.

Forbandede Skæbne! Udmattet, højt hulkende synker jeg om paa Jorden. Flasken er væltet, og Vandet løber ud — mit Liv, min Frelse, det Eneste, der endnu kan holde mig oppe! Men jeg opdager det først, da den tørre, graadige Jord allerede har indsuget Saameget, at der knap er et halvt Glas tilbage.

Mon jeg længer kan mindes tydeligt den Stivhed, som kom over mig, da hint Forfærdelige indtraf? Jeg laa ubevægelig med halvt lukkede Øjne. Vinden slog ideligt om og omgav mig nu med ren, frisk Luft og nu igjen med Stanken af Liget. Min Nabo var den Dag blevet ubeskrivelig skrækkelig; jeg gøs, da jeg engang lukkede Øjnene op og saae paa ham. Kjødet i Ansigtet havde løsnet sig fra Benene; og det rædselsfulde, benede Smil, dette uforanderlige Smil forekom mig modbydeligere og grueligere end Alt, hvad jeg nogensinde havde set, uagtet jeg ikke sjeldent havde havt Hjerneskaller mellem Hænderne og lavet anatomiske Præparater. Dette Skelet i Uniform og med blanke Knapper fik mig til at ryste: „Saadan er Krigen, tænkte jeg: — han er Krigens Billede!"

Solen bliver ved at brænde og gløde. Mine Hænder og mit Ansigt er for længst forbrændte. Det Vand, der var tilbage, har jeg drukket; Tørsten pinte mig saa forfærdeligt, at skjøndt jeg havde besluttet kun at tage en ganske lille Slurk, tømte jeg Flasken i ét Drag. Ak, hvorfor raabte jeg dog ikke paa Kosakkerne, dengang de var saa tæt ved mig! Selv om det ogsaa havde været Tyrker — det havde dog været bedre! jeg havde maatte lide Pinsel en, to Timer, men hvor længe skal jeg endnu ligge og pines her? O, Moder, dyrebare Moder! Du vil rive dit graa Haar af og forbande den Dag, Du fødte mig, og forbande hele Verden, som til Menneskenes Kval opfandt Krigen!

Dog, Du og Marie hører formodenlig aldrig om mine Lidelser. Lev vel, Moder, og Du, min Elskede, min Kjærlighed! O, hvor det tynger, tynger og presser . . . dernede . . . ved Hjertet . . . !

Igjen den hvide Hundehvalp! Gaardskarlen havde ingen Medlidenhed med den; han smak den med Hovedet mod Væggen og kastede den ud i Gjødningskulen. Men den levede endnu og laa og pintes en hel Dag. . . Jeg er endnu elendigere, jeg har allerede pintes i tre Dage. Imorgen — er det den fjerde Dag, og saa kommer den femte, og den sjette . . . O, Død, Død, hvor er Du? Kom og hent mig!

Men Døden kommer ikke og henter mig. Og jeg ligger i den forfærdelige Solhede og har ikke en Draabe Vand til at væde Ganen med, og Peststanken fra Liget strømmer hen over mig. Legemet er helt skilt ad, et Aadsel for Ormene. Naar de er færdige med ham og kun Frakken og Benene er tilbage, kommer Turen til mig. Og jeg bliver ligesom han!

Dagen gaar, og Natten med. Bestandig det Samme! Morgenen bryder frem. Bestandig det Samme! Nok en Dag slæber jeg hen . . .

Der rører sig Noget inde i Buskadset, Bladene rasler sagte, som om de hviskede til hinanden. „Du skal dø, dø, dø!" siger de. „Du faar dem ikke at se, ikke at se, ikke at se!" svarer Bladene paa den anden Side.

— Her er de Pokker ikke at se! lyder det pludselig lige ved Siden af mig.

Jeg farer op og kommer paa éngang til mig selv. Jakovlevs, vor Kommandersergents, venlige blaa Øjne ser fra Budskadset ud paa mig.

— Herhen med Spaderne! raaber han. — Her ligger To til; en af Vore og en af Fjendens.

— I behøver ingen Spader, I skal ikke begrave mig, jeg lever jo! vil jeg raabe; men der kommer kun en sagte Stønnen over mine tørre Læber.

— Du gode Gud! han lever jo! Boris Ivanov! Herhen, Børn, vor Lieutnant lever! Afsted efter Doktoren!

Et halv Minut efter hælder man Vand, Brændevin og Noget, jeg ikke véd, hvad er, ned i Halsen paa mig. Saa forsvinder Alting.

Sagte vuggende bevæger Baaren sig fremad. Denne regelmæssige Bevægelse luller mig ind. Det ene Øjeblik vaagner jeg, det næste taber jeg atter Bevidstheden. Saarene, som er blevet forbundne, gjør ikke længer ondt; en ubeskrivelig Følelse af Glæde ligesom strømmer gjennem hele mit Legeme . . .

— Holdt — sæt af! Fjerde Deling frem! Tag fat! Marsch!

Det er Peter Ivanitsch, vor Lazarethofficer, som kommanderer, en høj, slank, elskværdig ung Mand. Han er saa høj, at som jeg ligger der og ser hen til Siden, kan jeg hele Tiden se hans Hoved med det lange, tynde Skæg samt et godt Stykke af Halsen, og det uagtet fire velvoxne Karle bærer Baaren paa deres Skuldre.

— Peter Ivanitsch! hviskser jeg.

— Hvad er der, min Ven? . . . Og han bøjer sig over til mig.

— Hvad sagde Doktoren, Peter Ivanitsch? Skal jeg snart dø?

— Aa hvor vil De hen, Ivanov! De skal slet

ikke do. Alle Benene er jo hele paa Dem, De Lykkens Pamfilius! Hverken Benene eller Pulsaarerne har taget Skade. Men hvordan har De holdt disse halvfjerde Dage ud? Hvad har De spist?

— Ingenting.

— Drukket da?

— Jeg tog Feltflasken fra den Tyrk, der laa, Peter Ivanitsch, . . . men jeg kan ikke tale endnu. Senere.

— Naa, Gud være med Dem min Ven; se at sove!

Og atter Søvn, Bevidstløshed . . .

Jeg vaagnede op paa Divisions-Lazarethet. Lige foran mig staar Lægen og et Par barmhjertige Søstre, og foruden dem opdager jeg en berømt Petersborger Professors bekjendte Ansigt. Han staar og pusler ved mine Fødder — hans Hænder er ganske blodige. Men han bliver ikke staaende længe bøjet ned over mine Fødder og siger saa til mig: — Naa, pris De Deres Lykke, unge Mand! De slipper fra det med Livet. Deres ene Fod har vi rigtignok maattet tage, men . . . det har jo Ingenting at sige. Kan De tale?

Jo, jeg kan tale, og jeg fortæller dem Alt, hvad jeg har nedskrevet her. **Wssevolod Garschin.**

Bjela, i August 1877.

Nytaar i Japan.

Af Japanesernes mange Familje-, Folke- og religiøse Fester, der alle har deres særlige, bestemte Præg, er Nytaarsfesten ubetinget den højtideligste, og kan vel nærmest stilles ved Siden af vor Julefest. Den oprindelige japanesiske Kalender henlægger denne Fest til Begyndelsen af Februar, men siden, ifølge et af Mikadoen Misch'to udstedt Edikt, den evropæiske Kalender er bleven indført og autoriseret i Japan, falder den sammen med vort Nytaar. I alle Dele af Hovedstaden Tokio hersker der i flere Dage et livligt, rastløst Røre; thi den japanesiske Arbejdsmand — Kuli — offrer sig i disse Dage med en rosværdig Fanatisme til alle Gaders, Pladsers og Huses Rengjøring, og udfylder de korte Pavser med Spøg og Akrobatkunster. Foran hvert Hus bliver der anbragt et lille Gran- eller Bambustræ, disse Træer bliver behængt med Straa-Guirlander, røde Bær, Mandarin-Oranger og brogede Papirstrimler. Ingen Gjenstand, ikke engang Vandspanden eller Gademusikantens Hat slipper for denne uundgaaelige Straaguirlandeprydelse. Ogsaa de endnu ikke færdig byggede Huse bliver, ligesom hos os, pyntede med Krandse og Faner. Langt tarveligere i Henseende til Pynt fremtræder de Fornemmes Bygninger og Paladser, og kun en Slags Triumfport ved Indgangen bærer de sædvanlige Tegn paa Festen, Risstraaguirlanden, en Riskage og en Pommerants.

Sælgerne søger at opstille deres Varer saa løkkende som muligt. Bønderner kjøber med Forkjærlighed Amuletter og saakaldte Lykketræer: lange, med smaa Gjenstande behængte Pilegrene. Borgerstandens og den lavere Adels Tjenere baner sig Vej gjennem Mængden, iførte langnæsede Masker og Hatte af samme Form som Lampeskjærme, og gjør saameget Spektakel som muligt med deres Bambusstave for at tiltrække sig Opmærksomheden og bevæge Husbeboerne til milde Gaver.

Men ikke blot festlige Forberedelser og Lystighed udfylder de sidste Dage af Aaret. Alle Regninger, Huslejer osv. skal betales uden Naade og Barmhjertighed, og ingen Gjæld maa blive staaende ind i det nye Aar. Familjefædre, Kjøbmænd og Professionister bliver i disse Dage til rene levende Regnemaskiner og rører sig ikke af Pletten, før den sidste Post eller Itzibu er bleven klareret. Denne pedantiske Gjøren Arbejdet færdigt for enhver Pris udstrækker sig ogsaa til Risstamperne: alle Forraad af denne nationale Kornsort maa være stampet færdig inden Nytaarsdag, og ofte ser man i en Familie tre Generationer beskæftigede med dette anstrengende Arbejde, som næsten altid ledsages af en eller anden gammel, med dæmpet Stemme foredraget Folkesang.

Ligesom man her i Evropa endnu mange Steder ser de traditionelle Optog af Haandværkergilder og Arbejderforeninger paa visse bestemte Dage i Aaret, saaledes plejer ogsaa Saké (Risvin)-Bryggerne Nytaarsaften at drage igjennem Byerne i Optog med Spil, Dands og Kunstpræstationer. Der gaar det Sagn, at Sakéens Opfindere, en Gudefamilie, paa denne Dag opføre en højtidelig Dands ved Havets Bred omkring en Kjedel, fyldt med aargammel Saké.

I det Øjeblik om Aftenen, da alle de pyntede Huse og Gader, Maskerne, Musikanterne og den brogede Folkehob belyses af en almindelig, straalende Illumination, forvandler den i Forvejen maleriske og bevægede Scene sig til et magisk Billede. Mængdens Skrig, Trængslen, Sangen og den støjende Musik naaer i dette Øjeblik sit Højdepunkt. Gaderne synes forvandlede til et Lyshav, og ser man i et eller andet Hus en svagt brændende Lampe, kan man være sikker paa, at det er en flittig Lærer, som sidder og tegner et Nytaarsvers paa en Vifte, han den næste Dag vil overrække sin Elevs Forældre. I disse Nytaarsvers besynges i Almindelighed Foraarets Komme med glødende, klangfulde Ord. Saaledes er ogsaa de personlige Lykønskninger, som f. Ex. ofte lyde saaledes: „I Gudernes Land staar Ferskentræerne med modne Frugter i tredive Aarhundreder, gid dit Hus ved Søens Bred maa velsignes med 90 Høster flere!“ eller: „Gid de tre Stjerner: Fred, et Embede og en høj Alder maa drage ind over din Dør, og gid Sønner, Rigdom og Ære velsigne dit Hus!“

Ildtilbedelse og Overtro er Motiverne til en ejendommelig Ceremoni, som efter Midnat gaar for sig i ethvert Hus. Man antænder et Bundt med Vievand besprængte, smaa Pinde og tyder af Flammens Retning eller af Pindenes Knittren det kommende Aars Lykke eller Ulykke. Tempeltjenere tænde et stort Baal i Nærheden af Templet, Præsten træder frem i fuldt Ornat, to onde Aander søge at spærre ham Vejen, men et Sving med det i Vievand dyppede Papirsbundt (Goheï) er tilstrækkelig til øjeblikkelig at fordrive dem. Enhver Husfader bærer sig omtrent ad paa samme Maade, ogsaa han besværger de som onde Aander Forklædte, idet han, ligesom det var Skik hos de gamle Romere, kaster en Haandfuld Bønner efter dem — og udtaler Trylleformlen: „Onde Aander ud! Skatte herind!“ Men efter Alt dette kræver Naturen ogsaa sin Ret. Det bliver lidt efter lidt tyst omkring i Gaderne. Enhver Husbeboer er snart smuttet ind gjennem Døren, der er til at skyde for, han hyller sig hurtig i sin stærkt vatterede Silkeslaabrok og lægger sig saa, med Hovedet støttet paa det ubekvemme Træhovedgjærde, udstrakt paa sin Sovemaatte.

Men allerede ved Solopgang bliver der livligt Røre i og omkring Husene; thi idag er det jo Lykønskningernes vigtige Dag. I ethvert Hus er der idag endnu zirligere pyntet end sædvanlig. Nethed, fint og nydelig forarbejdet Husgeraad er Kjendetegnet for den japanesiske Daglistue, hvor overhovedet aldrig Blomster og Potteplanter maa savnes, og hvor navnlig paa Nytaarsdagen Dvergferskentræerne med deres fine rosenrøde Blomster er en yndet Prydelse.

Ægtefolkene præsenterer hinanden deres Gaver ledsagede af dybe Buk, ceremonielle Bevægelser og vel belagte Ord. Hustruen taler ved denne Lejlighed først, derpaa kommer Turen til Børnene og til Bedsteforældrene. Med Hensyn til Gratulationerne udenfor Hjemmet har den i det Hele høflige og ceremonielle Japaneser bestemte Regler at følge. Han gjør nøje Forskjel paa de Familier, som han besøger personlig, de Huse, i hvilke han selv afgiver sit Kort, og dem, hvorhen han sender sin Tjener, som paa denne Dag gaar omkring fra Hus til Hus med Kort „pour féliciter“ paa en lakeret Præsentertallerken. Tidligere udviklede Daimioerne i deres Nytaarsoptog en uhørt Pragt; men siden Sagerne i „den opgaaende Sols Rige“ har taget en anden Vending, indskrænker Ceremoniellet sig til Kur hos Mikadoen og de overordnede Embedsmænds Modtagelse af deres Underordnede.

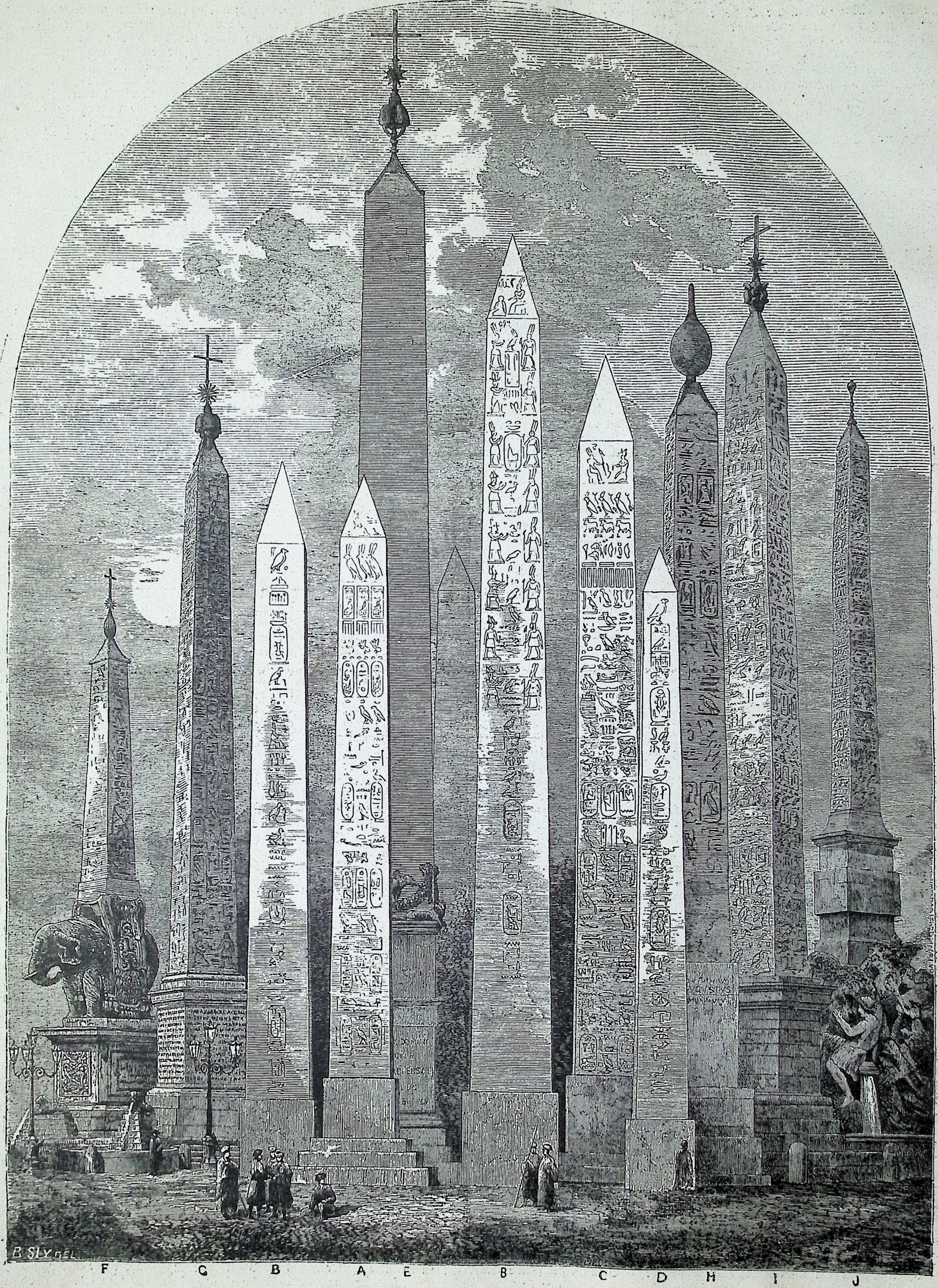
Den højtidelige Ro i Nærheden af det kejserlige Palads staar i underlig Kontrast til det livlige Røre, som gaar for sig i det Indre af Byen. Børn og unge Mennesker opføre en vild Jagt med Papirsdrager, som er udspændte over et hult Bambusrør og saaledes, naar de sættes i Bevægelse, frembringe en pibende Lyd. Ved Snorene er ophængt smaa Glasstykker. De kæmpende Partier søge at vikle Snorene ind i hinanden og saa skjære dem itu med Glasstykkerne, for at Dragerne skulle falde til Jorden. Er det Pigerne, der sejrer, lyder en almindelig Bifaldsstorm. Ringspillere, Styltegængere og Fjerboldt spillende Mænd og Kvinder forøge Scenens brogede Virvar. Med Top ser man navnlig de mest forbavsende Evolutioner udføres. De velbekjendte Træraketter og de uundgaaelige Vifter høre til de mest brugte Nytaarspresenter. Nydelige Legetøjer, som er bekjendte fra Verdensudstillingerne, Dukker i alle mulige Skikkelser osv. vækker de Smaas Sympathi. For at en Nytaarsfest skal have sit fuldstændige Præg, maa man endvidere ikke savne Marionettheatrene, de dresserede Aber og hvide Mus, Taskenspillere og Troldmænd, som jo ogsaa Allesammen spille en Rolle ved vore Folkefester. Det glade, barnlige Sind og den umiddelbare Opfattelse, som strax falder i Øjnene hos Børnene, det smukke Forhold mellem Forældre og Børn, og Bestræbelsen hos de Første for at vise deres Smaa Verden i et saa rosenfarvet Lys som muligt — Alt det er rent menneskelige Træk, som gjør et dybt Indtryk paa Hjertet, og som man ikke træffer saa udpræget i noget andet Land eller i nogen anden Religion. Den japanesiske Nytaarsfest har i det Hele taget ikke nogen religiøs Karakter, og der er ingen Ceremonier i Templet forbundne med den. Men enhver Familie ærer paa denne Dag Husguderne og tyer ofte ind i den med Grønt og Spiseoffre smykkede Helligdom, for at forebringe en eller anden af de syv Lykkeguder sine private Anliggender og Bønner. Disse Guder har ikke Noget tilfælles med Penater, men er blot Legemliggjørelser af Egenskaber eller Gaver, nemlig: et langt Liv, Rigdom eller Tilfredshed, det daglige Brød, Berømmelse, Talent og Kjærlighed. Ligesom Kristne ofte stiller sig under en bestemt Helgens Beskyttelse, saaledes vælger Japaneseren sig af sin Gudesyvstjerne en Yndlingsgud. Mest populær er den gamle Schiuro, Tilfredshedens Gud, hvis Pande, hvilket vi ser paa de smaa Statuer af ham, som Følge af anstrengende Tænken og lang Erfaring i Tidens Løb er blevet meget høj. Som Symboler paa denne høje Alder har han Skildpadden, Tranen og den hvide Hjort. Det er ganske ejendommeligt, at den jevne Borger udelukker den syvende Lykkegud, Berømmelsens, fra sit Alter; thi Berømmelsen tilhører kun de priveligerede, fornemme Stænder, og dens Gud hører altsaa kun hjemme paa et adeligt Husalter. Over alle de andre staar Skytsgudinden — Beuten, med sine milde Gaver; hun har 15 Sønner og bliver særlig æret i ethvert Hus ved Nytaarsfesten. Enhver af hendes Sønner bærer et Tegn, som refererer sig til en Kunst eller et Haandværk.

Denne Japanesernes Tilbøjelighed til paa Nytaarsdag at stille sig under Beskyttelse af deres Husguder, er ikke mindre rørende end Evropæeres Tro paa den gode Engels Indflydelse. Efter **E. von Endriafffky.**

En Obelisk-Kongres.

Den Omstændighed, at „Kleopatras Naal“ er blevet transporteret fra Alexandria til England, har — ligesom i 1833, da Franskmændene flyttede et lignende Mindesmærke fra Luksor til Paris — henledt Alverdens Opmærksomhed paa Obeliskerne. Disse Flytninger, der kun kan iværksættes med Opbydelse af store Midler og mange Kræfter, er ikke noget Nyt, eftersom allerede under de romerske Kejsere talrige Obelisker bortførtes fra Nillandets Tempelporte og opstilledes som Prydelse for de prægtigste Bygningsanlæg i Rigets Hovedstæder. I selve Rom staar de fleste af dem (12), to findes endnu den Dag idag i Konstantinopel, og en i Arles i det sydlige Frankrig. Efter hvad vi hører, vil nu ogsaa Triest have sin Spidssøjle og tror sig berettiget til at gjøre Krav paa den opretstaaende Obelisk ved Alexandrias nye Havn, som vi i Reglen tænker paa, naar der tales om „Kleopatras Naal“, og som kan kaldes den Obelisks Tvillingbroder, der nu er paa Vej til England.

For de Mange, som i disse Dage beskæftiger sig mere med Obelisker, end det formodenlig ellers plejer at være Tilfældet, agter vi her at præsentere hele Skaren af de ypperste, fra Faraonernes Tid stammende og til os overleverede Obelisker, ligesom vi i al Korthed vil vise, hvad disse mærkelige Monumenter betød for de gamle Ægyptere. — Meget tidligt, allerede i Pyramidebyggernes Epoke, blev der rejst Spidssøjler ved Nilen. Dog opstillede man ikke de ældste af dem (som man senere gjorde altid og overalt) parvis — og kun parvis — foran Tempelportene; nej man opstillede dem enkeltvis, paa Bygningsværker, i Form af en stump Pyramide. Obeliskernes ældste Form var saaledes afstumpet. Men allerede før det gamle Rige ophørte (det sidste Aarhundrede af det tredje Aartusind før Kr.), havde de faaet den Facon, som vi nu kjender. Den ældste af alle de bevarede staar blandt det gamle Heliopolis' sparsomme Ruiner. Denne berømte Stad, som Ægypterne selv kaldte deres Solguds Bolig eller Sæde, og om hvilken det hedder paa en til Rom flyttet Spidssøjle, at den var fyldt med Obelisker, — er forsvundet fra Jorden; men paa det Sted, hvor engang det store Soltempels Porte stod, peger endnu den Dag idag en statelig Spidssøjle (vort Billedes D) op mod Himlen. Usertesen I, den første Konge af det 12te Dynasti, har rejst den; dens Kammerat, som endnu arabiske Skribenter saae staaende opret, er forsvunden. Den samme Farao, som rejste dem, lod bygge en anden Obelisk, som nu ligger itusslaaet og væltet i Fayum ved Ebgig, og som istedetfor med en spids var kronet med en afrundet Pyramidion. I Faraonertidens Glandsperiode efter Hyksos'-Dynastiets Forjagelse rejstes der af alle det 18de og 19de Dy-

En Obelisk-Kongres.

En Episode af Stormen paa Kars, Søndag Morgen 18. Novbr.

nastis store Konger mangfoldige Obelisker navnlig foran Pylonerne til Thebens uhyre store Rigshelligdom og til det af Ramses II grundlagte Tempel i Tanis (San). I Karnak, mellem Sanctuariet og den store, senere opstaaede Søjlehal, stod to Par Obelisker. Af det ældste af Tutmes I (18de Dynasti) rejste Par er den ene, som endnu Englænderen Pococke saae staaende opret, væltet og sønderslaaet; det yngste Par blev rejst efter Ordre af Hatasu, Tutmes I's mægtige Datter, som lod sig afbilde med Skæg og gjerne vilde tiltales, som om hun var et Mandfolk. Ogsaa af disse Spidssøjler (B. B.) sank en i Støvet; den anden, som er blevet staaende og har holdt sig fortræffeligt, overgaar i Størrelse alle dens Kammerater. Ifølge Mariette maaler den 33 Metre og er uden Tvivl, navnlig paa Grund af de Indskrifters vidunderligt storslaaede Stil, som bedækker dens glat polerede Flader, det skjønneste af alle denne Slags Monumenter; og dog belærer en Indskrift paa Sokkelen os om, at det kun har taget syv Maaneder at tilvejebringe hele dette vældige Mindesmærke. Som alle Obeliskerne blev den forfærdiget af Granit i Stenbruddene ved den første Katarakt nær det under Vendekredsen beliggende Syene (Assuan). Dens Spids og de dybt i Stenen huggede Indskrifter havde man overtrukket med Metal, og det staar at læse paa den, at den i Glands kappedes med Solens Straaler. Saare mange Obelisker, blandt andre begge Kleopatras Naale (A) og den næsthøjeste af dem alle, som nu staar udenfor Lateranet i Rom (I), opstillede i sin Tid Hatasu's store Broder, Tutmes III, foran Portene til Soltemplet i Heliopolis. Seti I og hans berømte Søn Ramses II (Grækernes Sesostris) lod rejse flere Spidssøjler: den Første Obelisken paa Piazza del Popolo i Rom (G), hvis af Hermapion oversatte Indskrift Ammianus Marcellinus meddeler, den Anden Luksors Obelisker, af hvilke en staar paa sin oprindelige Plads, en anden (C) paa Konkordiapladsen i Paris.

Af de Oblisker, som Ramses opstillede udenfor Tempelportene i Tanis, er ikke en sluppet for at blive omstyrtet; men blandt denne Helligdoms højst maleriske Ruiner ligger den Dag idag ikke mindre end 11 sønderslaaede paa Jorden. Den store Ramses' Søn, Mer-en-Ptah, der vel med Rette anses for Udvandringens Farao, lod rejse i Heliopolis den Obelisk, som nu staar paa Peterspladsen i Rom (E). Fra det 26de Dynasti (Biblens Hophra) skriver sig den paa Piazza della Minerva i Rom — efter Arkitekten Berninis Udkast paa en Elefantryg — opstillede Obelisk (F), medens den paa Piazza di Monte Citorio (H) blev forfærdiget for Psamtik II, som hørte til samme Kongerække. — Sidst af dem alle er den saakaldte Barberiniske blevet stillet hen paa Monte Pincio i Rom, thi paa den findes Hadrians Kejserinde Sabinas og Antinous Navne. Det er lidt vanskeligt at bestemme med Sikkerhed af Indskrifterne, fra hvad for en Konge de forskjellige Obelisker skriver sig, eftersom Faraonerne fulgte den Uskik at usurpere deres Forgængeres Værk, idet de satte deres eget Navn ved Siden af Ophavsmanden. Naturligvis maa man altid tildele den ældste Fyrste Æren for at have udført Værket.

Ægypterne kaldte deres Spidssøjler techen og senere men, det er: fast- og opret staaende, hvorimod Navnet Obeliskos kun kan være opkommet blandt Alexandrias vittige Grækere. Det betyder et lille Spyd; Herodot kalder dem ogsaa endnu „Stenspyd". Der er ingen Tvivl om, at samtlige Obelisker var helliget Solguden, opfattet som avlekraftigt Lys. I Heliopolis var de helliget Ra, som med sine Straaler giver Verden Liv, og i Theben Amon, en øvreægyptisk, yngre Form af samme Gud, som efter Hyksos'-Dynastiets Forjagelse kom mer og mer til at beherske det ægyptiske Pantheon. Amons (den Skjultes) Væsen kan opfattes paa flere Maader. Obeliskerne helligedes ham i hans Egenskab af Generator, og selv om de ogsaa maatte tjene kunstneriske Øjemed og smykke Templernes Porte, selv om de paa Grund af deres Form og ved deres metalindlagte og polerede Flader Glands kan betragtes som ligefremme Afbildninger af Solstraalerne, saa viser dog visse Fremstillinger og Indskrifter med uomstødelig Sikkerhed, at der til Grund for deres Fremkomst laa endnu en Tanke, som vi her ikke tør gaa nærmere ind paa. Og dog gjør netop den Opfattelse det forklarligt, at man ikke blot beundrede Obeliskerne, men nærmede sig dem og deres hemmelighedsfulde Væsen med Offre og Bønner. Lignende Stensøjler er ogsaa blevet tilbedte andetsteds i Orienten, og af samme Grund. De endnu bevaredes Størrelse er forbavsende nok, og alligevel omtales i hieroglyfiske Texter Maalene af enkelte, som maa have været betydeligt større end dem, vi kjender.

Efter G. Ebers.

„For enlige Personer".

Af —x—.

(Sluttet.)

II.

Ethvert Forsøg i oratorisk Retning var efter denne glimrende Veltalenhed en Formastelighed, som kun kunde føre til ynkelig Prostitution for den Paagjældende. Da ikke destomindre Hr. Jensen havde den Dumdristighed at udbringe omtrent den samme Skaal med andre Ord, blev det almindeligt misbilliget, og Frøken Bettys Beskyldning for Kejtethed traf den uheldige Taler med en saa knusende Vægt, at den slog hans Frimodighed til Jorden for Resten af Aftenen. Naar jeg nu bemærker, at den ubekjendte Herre omsider var blevet skitseret saa omstændeligt, at jeg i ham troede at gjenkjende min egen Ringhed, — da anfører jeg det ikke som et Bevis paa stor Skarpsindighed fra min Side; men det var øjensynligt, at Selskabet svævede i en beklagelig Vildfarelse med Hensyn til mit Forhold til min Værtinde.

Efter Bordet blev Situationen utaalelig. Den yngste Plambek fik den kostelige Indskydelse at vælge mit Pibebrædt som Retningspunkt for sin Boldt, og hun udøvede sin Kunst med saa megen Præcision, at den ene af mine Piber raslede ned paa Gulvet efter den anden, saa jeg i mindre end et Kvarter saae den lille Kapital forødt, jeg havde anbragt i Svampedaaser og Pibehoveder. Den ældre Del af Selskabet fik den ikke mindre kostelige Indskydelse at lege Panteleg, og da de Alle besjæledes af en kjærlig Stræben efter at imødekomme mine hemmeligste Ønsker, gik Legen ud paa, ved alskens snedige Kunstgreb at bringe mig i ejendommelige og farefulde Situationer, saasom at lade mig falde i Brønden osv. osv., af hvilke jeg efter Selskabets enstemmige Kjendelse kun kunde udfries ved min Værtindes velvillige Mellemkomst. Da dette var overgaaet mig en 3—4 Gange, besluttede jeg, at det skulde have en Ende. Den Illusion, hvori Alle svævede, maatte hæves, og jeg fik den praktiske Idé at opnaa dette Resultat ved at gjøre Kur til en anden af Damerne. Om Frk. Betty kunde der ikke være Tale, da dette kunde bestyrke en tidligere ugrundet Mistanke. Altsaa Frk. Plambek. Jeg begyndte at vise hende Opmærksomhed — Hr. Petersen blev tavs. Jeg fortsatte mit Kurmageri — Hr. Petersen blev mørk. Uden at lægge Mærke til det sig nærmende Uvejr fremturede jeg i min Slethed. Hr. Petersen blev stedse tavsere og mørkere, indtil han var bleven saa tavs og mørk, som noget Menneske overhovedet vides nogensinde at være bleven under lignende Omstændigheder. Saa kom Eruptionen.

Han kom hen, hagede sin Pegefinger fast i mit Knaphul og trak mig hen til det Kunstværk, som forestillede Jødernes Overgang over det røde Hav. „Mit Navn," begyndte han, „er Hans Christen Petersen." — Tak, det havde jeg en Anelse om. — „Det er ikke min Skik at gjøre Opsigt i Dameselskab, — lad derfor, hvis De ikke har Noget derimod, som De betragter Maleriet, mens jeg udvikler mig. Smukt Stykke — herligt Perspektiv!" Bemærkningen om Maleriet fremsattes med høj Røst, hvorpaa han med lav Stemme vedblev: „De er en Skurk!" Naar et Menneske, der et Øjeblik i Forvejen ikke tog i Betænkning at kalde En „Broder", pludselig fremsætter en saa stik modsat Opfattelse af Ens personlige Værd, da er dette en saa overraskende Omstændighed, at det virkelig vidnede om en høj Grad af Selvbeherskelse, naar jeg indskrænkede mig til at sige „Hvad behager?" „Hvad mener De med Deres Uforskammethed mod Frk. Plambek — prægtig Himmel i Ægypten — men jeg kan sige Dem, at hvad hende anbelanger, saa er der vinket af!" Jeg tvivlede ikke om, at der var truffet en saadan Foranstaltning, og haabede, at den vilde vise sig hensigtssvarende. „Jeg kalder den Herre en Skurk," vedblev Hr. Petersen, idet han slog ud efter Farao — „som sniger sig ind til en ung, uplettet Dame — læg Mærke til, at jeg siger uplettet — og kissemisser med hende, barestens for siden at begaa, hvad jeg vil kalde et Brud paa Ære og Samvittighed — hvor bibelsand er ikke Arons Stilling! — og det gjør mig ondt for Dem, naar De ikke mener det Samme — det er det Hele!" Jeg havde en lignende smertelig Følelse for ham, hvis han ikke mærkede, at han blev ført bag Lyset — men — tog jeg fejl — eller havde Kunstneren virkelig været uheldig med Moses Ben? var han ikke ligesom lidt hjulbenet? „Prøv ikke paa at spille Fandango med Borgermusiken — har De ikke endnu i Formiddags friet til Frk. Bæverlo med hvad man kalder Haand og Mund?" Her tillod jeg mig den slette Brander, at, hvis man vilde fornærme ham ved at antage, at han var ved sine 5, vilde man komme Sandheden nærmere ved at sige, at han var ved sine fulde 5. „Ingen Personifikationsdemonstrationer" — fortsatte han med stigende Heftighed — „prøv ikke paa at lirke Dem bort fra Sagen — her spiller vi ikke Komedie — De er ikke paa Maskerade, go'e Herre — jeg har før slaaet . . ." „For Himlens Skyld, bedste Hr. Petersen, se dog, hvor skrækkeligt Kong Farao skeler med det højre Øje . . ."

Paa dette Tidspunkt blev Damernes Konversation meget højrøstet, Noget, der forsaavidt var et Held for mig, som Hr. Petersens Interesse for Maleriet begyndte at tabe sig i en betænkelig Grad og at overføres paa min Ringhed. Hvad der foranledigede denne heftige Diskussion var den tilsyneladende ubetydelige Omstændighed, at Frk. Bæverlo i Samtalens Løb, henvendt til Frk. Plambek, var fremkommen med den ornithologiske Bemærkning, at der gaves Papegøjer, som var saa vigtige og opblæste, at de bildte sig ind, enhver Herre beundrede dem. Ligeoverfor denne skarpe Udtalelse fandt Frk. Plambek det nødvendigt at gjøre et Udfald mod Dompaperne, hvilke hun betegnede som arrige, misundelige og forfængelige; de gik i Reglen med falsk Haar og Tænder for at skjule deres Alder. Nu udtalte Frk. Bæverlo en meget nedsættende Dom over ondskabsfulde og næsvise Skader, som gjorde bedst i at passe sig selv og ikke gaa i andre Folks Bede. Hun havde den dybeste Medlidenhed med disse stakkels Væsner, da de var for uvidende til at indse deres Dumhed. Hidtil var Krigen saa at sige ført paa neutral Grund, og der var endnu ikke fremkommet noget egenlig Personligt. Det var derfor en betænkelig Vending, da Frk. Plambek udtalte, at hvis der var Noget, som var hende modbydeligt, saa var det i Sandhed gamle Damer, der vilde være unge. Hun kjendte en saadan gammel Sibbeneje, som var en Veninde af Sminkekrukken og gik med forlorne Krøller, skjøndt Gud og Hvermand vidste, at hun var saa skaldet som en Billardkugle, — og — skulde man tro det? det gamle Skind mente at kunne gjøre Erobringer! Hertil bemærkede Frk. Bæverlo, at der var unge Personer, som var højst ubetydelige Individer — rene Bagateller. Hun havde den Ulykke at kjende en saadan ung Pige, som hun havde den største Medynk med, da hun havde faaet sin Opdragelse paa Steder, som hun havde for megen Respekt for sin Mund til at nævne — hvor det var en Lykke for denne unge Pige, at Ingen lagde Mærke til, hvad hun gjorde og sagde! Frk. Plambek bad Frk. Bæverlo undskylde hendes Glemsomhed — hun erindrede ikke, om det var det 44nde eller 45nde Aar, Frk. Bæverlo fyldte paa Tirsdag. Dette blev den følsomme Dame for Meget — hun brast i Graad og erkjendte, at hun havde næret en Slange ved sin Barm — dog, hun kunde takke sig selv for, at en saadan Dame nogensinde var kommet over hendes Tærskel — hun var nu glad ved at kjende hende; men det var haardt i hendes eget Hus osv. Hertil bemærkede den ubarmhjertige Plambek blot, at hun, hvad Erobringer angik, skulde minde sin Veninde om den gamle Regel, at man ikke skal sælge Skindet, før man har skudt Bjørnen. — Ligeoverfor dette Ultimatum havde Frk. Bæverlo intet andet Valg end at besvime, hvorved hun vandt en glimrende Sejr over sin Veninde, der af Hr. Jensen og Frk. Betty enstemmigt erklæredes for et ondskabsfuldt og afskyeligt Uhyre. Frk. Bæverlo vaagnede netop tidsnok op til at se sin Kontrapart med Hat og Shawl rømme Valpladsen med den Bemækning, at hun følte det som sin Pligt at lykønske Frk. Bæverlo i Avisen til hendes 50aarige Fødselsdag paa Tirsdag, — og at hun takkede meget sin elskelige gamle Veninde og bad Vorherre holde sin Haand over Ruinerne af hendes Yndigheder. Dette fremkaldte øjeblikkelig et nyt Tilbagefald, der var af noget kompliceret Natur, eftersom Symptomerne paa en fuldstændig Afmagt var tilstede i Forbindelse med Tegn paa det mest energiske Raseri. I denne interessante Forfatning bares min Værtinde af sine omhyggelige Venner ind i Sideværelset for at bringes til Ro. Hr. Petersen fulgte sin Tilbedte, men oplyste mig, forinden vi skiltes, om hvad hans Navn var og hvor han boede, en Underretning, som jeg beklagede ikke at kunne drage Nytte af, da jeg ikke leverede Bidrag til „Vejviseren"; desuden forpligtede han sig til at drikke koncentreret Svovlsyre i store Portioner, dersom han ikke inden tre Dage indfandt sig hos mig for at bringe Sagen i Rigtighed! Da jeg ikke senere har set Noget til denne originale Person, gik jeg en Tid lang og ængstede mig for, at han mulig havde iværksat sin skrækkelige Trudsel; men efterat jeg i Løbet af et Par Maaneder ikke havde set noget Selvmord fuldbyrdet under saa graverende Omstændigheder, lykkedes det mig dog at gjenvinde min Sindsro.

Jeg behøver neppe at tilføje, at jeg endnu samme Aften skrev en Opsigelse og flyttede Dagen efter.

Orientalske Bagateller.

Fra et Besøg ved den nedre Donau hidsætte vi idag Følgende: Det var Stedet, hvor Katastrofen med „Lutfi Djelil" havde fundet Sted, at vi særlig henvendte vor Opmærksomhed paa; da vi derfor fik Øje paa dens Mast, som ragede op over Vandet, lagde vi an ved den, og klattrede, ikke uden Fare, op i Toppen for at nedtage nogle af de tiloversblevne, sørgelige Rester, Stykker af Rebene, som endnu hang i den.

Her paa selve Stedet stod det egenlig først klart for os, hvor forfærdeligt et Øjeblik det maa have været; alle Delene af den indvendige Kahyt, deriblandt svære Træbjælker, som for at løftes havde behøvet en Dampkran, laa halvt forkullede i Pilekrattet paa Øen. Det exploderende Krudt havde knækket dem i Stykker, som smaa Pinde. Vi vadede længe om paa denne sumpede Ø, som vi gjennemsøgte i alle Retninger, indtil tre Lig tilstrækkelig borttog os Lysten til at forske videre. Synet af disse forfærdeligt medtagne Lig, som Aadselsgribbene havde sønderrevet, vilde have været i Stand til at ryste selv stærke Nerver. Vel var vi vante til at sé mangt et skrækkeligt Syn, som de forskjellige Valpladser altid kunne fremvise i Hundredvis, men Bevidstheden om et saadant ulykkeligt Offer, som ikke engang i det sidste Øjeblik kan gjøre Brug af Selvforsvarets Ret, er nok til bringe En til af hele Ens Hjerte at fordømme Krigen i dens Vederstyggelighed. Den forpestede Luft drev os hurtig herfra, uden at vi en eneste Gang saae tilbage. Da vi atter var komne ombord, betragtede vi længe den ominøse Mast, der nu forekom os mere spøgelseagtig end nogensinde, efter at den havde oprullet Billeder for os, som man ikke let glemmer og som bestandig vende tilbage med mørkere og mørkere Farver, hvormegen Umag man end gjør sig, for at afryste Indtrykket.

* * *

Da vi efter en Udflugt fra Galatz vendte tilbage til Braila, blev vi opholdte ved Ankomsten af et Sanitetstog, som her skulde optage Syge og Saarede for at bringe dem hjem til Rusland.

Toget, der bestod af en tyve Waggoner, der var betegnede med Genferkorset, rullede mørkt og tavst ind for Perronen. Disse lange, alvorlige Tog, hvorfra der ikke som ved andre Transporter lyder munter Sang og Latter, men i det Højeste kun et Suk, følge nu, da Begivenhederne have faaet større Betydning, hurtigere og hurtigere efter hverandre. Det Indvendige i disse Tog er, takket være de Fremskridt, der ad praktisk Vej ere gjorte, og takket være Humaniteten, der mere og mere baner sig Vej, overordenlig komfortable.

Ethvert Tog ledsages i Regelen af otte Damer der høre til det røde Kors; disse Damer følge deres sørgelige Transport til de store Hospitaler, der er etablerede i russisk Bessarabien, og vende atter her tilbage for strax ved deres Ankomst at overtage et andet Tog, der staar beredt. Det ankomne Togs Transport bestod af firsindstyve Soldater, der var blevne saarede ved Budschak; hertil blev i Braila endnu føjet femten Mand. De gjorde Alle Indtrykket af den højeste Resignation.

En Matros der laa udstrakt paa Perronen, faldt fra den ene Besvimelse i den anden; det var et smukt, kraftigt ungt Menneske, som havde faaet et Saar i Foden, der havde splintret Benet. Den Ulykkelige maatte udholde ulidelige Smerter, men ikke en Klage kom over hans Læber. Saasnart han kom til sig selv, begyndte han at synge sit Hjemlands Sange. Han blev ligesom de andre Lidende forsigtig løftet over i den nærmeste Waggon. Man var næsten færdig med at anbringe alle de Saarede. Kun en spinkel, ung Fyr sad med forbundne Hænder og Fødder i en Krog. Det var den tyrkiske Matros Omer, som ved „Lutfi Djelils" Explosion befandt sig paa Dækket og blev saa skrækkelig forbrændt og vansiret, at man ikke kunde gjenkjende ham, da man fandt ham i Pilekrattet paa Øen Balta, hvor han var slynget en Kilometer langt ind. Nu er han kommen sig saavidt, at han allerede kan bruge Hænderne, hvormed han med megen Færdighed rullede sine Cigaretter; men Fødderne nægte ham endnu deres Tjeneste, saa han maa bæres over i Waggonen. Angaaende Katastrofen kunde han kun huske et frygteligt Knald og ellers Intet. Da de Saarede alle var lagte tilrette, forlod Toget stille og roligt, som det var kommet, Perronen. De Saarede saae med en vis glad Tillid ud fra Waggonerne; den glade Bevidsthed om, at det gaar mod Hjemmet, opliver deres Sind.

E. K.

Ugen rundt.

Lotteri-Hemmeligheder.

De behøver ikke at blive bange: jeg skal i min egen velforstaaede Interesse nok vogte mig for at gjentage Dagens store Kor fra de tusinde Munde. Jeg veed saa godt, at De strax vilde springe mig over, hvis De mistænkte min Feuilleton for at dreje med paa Nytaarsgratulationernes forfærdelige, ørespolerende Lirekasse. Der har allerede været tilstrækkeligt af baade Skorstensfejere og Aviskoner, og De har en saa frydelig Udsigt til at multiplicere deres Antal adskillige Gange med Post-, Kontor-, Magazin-, Boghandler-, og andre Bude, Slagterdrenge, Vadsketøjspiger og Himlen maa vide hvilken Hærskare af mandlige og kvindelige Væsener, der Alle føle en uimodstaaelig Trang til at frembære deres hjertelige Lykønskninger i Anledning af Aarsskiftet — De har allerede havt og vil i Dagene, som kommer, faa en saa ganske overvættes rig Lejlighed til at aabne Deres Dør og Deres Portemonnaie for den Slags Gratulanter, at det ikke er mere end billigt, at Deres Venner bliver Dem fra Livet med det evindelige, dumme, daarligt Humør vækkende Nytaarsønske.

Jeg vælger et langt fornuftigere Æmne for min Feuilleton. Jeg bringer Dem Mixturen for den ved Nytaarstid altid sig temmeligt ilde befindende og ved det hæderværdige Anno 1878's Komme upaatvivlelig af ganske extraordinære Lidelser betyngede Portemonnaie. Eller rettere sagt: jeg har til Hensigt at advare Dem mod den Kvaksalvergift, der med bombastiske Talemaader præsenterer sig selv som den eneste ufejlbarlige Elixir mod Pinen, medens den i Virkeligheden kun dublerer, tripplerer og kvadruplerer Ondet.

Det skulde gaa højst mærkeligt til, hvis Postbudet ikke en skjønne Dag umiddelbart efter Nytaar samtidig med den uhyggelige Pakke af større og mindre Nytaarsvers ogsaa bragte Dem en anden Epistel, der strax ved Frimærkerne oppe i Hjørnet underrettede Dem om, at De her ikke behøvede at være bange. Udenlandske Kreditorer vidste De Dem fri for. Men hvad kan det da være? Hvem kjender De derude, hvem kan finde paa at skrive til Dem? Med den hjælpsomme Fantasi, der altid er ved Haanden, naar Kniben er størst, føres Deres Tanker, medens De holder Brevet uaabnet i Haanden, lidt efter lidt hen paa de gladeste Udsigter, paa amerikanske Onkler eller Sligt, og spændt bryder De Konvoluten. Er det et Vink af Skæbnen? „Man biete Dem Glücke die Hand", „Gottes Segen", „Wo gewinnt man fieles Geld", „Jetzt blüht das Glück im Weniberze" — eller et andet af disse fristende Feltraab lyder Dem i Møde, og samtidig løber det rundt for Deres Øjne paa Grund af alle den Mængde dejlige runde Nuller bag store Tal, der dandser omkring der paa det hvide Papir og raaber til Dem: „Stræk blot Haanden ud efter os, saa dumper vi strax ned i Lommen paa Dig og bringer Dig vidt ud over Bekymringen for Nytaarsvers og Alverdens andre Gjenvordigheder."

Nej, stræk ikke Haanden ud og lad Dig ikke friste; den Historie med de stegte Duer passerer ikke til Hverdagsbrug.

Jeg har i disse Dage tilfældigvis faaet fat paa en lille Pjese, der kalder sig „Hamborger Lotteriets Hemmeligheder." Havde De læst den, vilde De ganske sikkert betænke Dem ikke to, men ti og hundrede Gange, før De bød Lykken Haanden." Da De nu sandsynligvis ikke faar den at læse, og da den omtalte Epistel med de udenlandske Frimærker vil arrivere til Dem om nogle Dage ligesaa sikkert, som at De er en i Danmark bosiddende Mand, leverer jeg Dem her Modgiften til denne Gift i Form af nogle enkelte Oplysninger om den nævnte Pjeses meget, men sikkert ikke for nærgaaende Afsløringer.

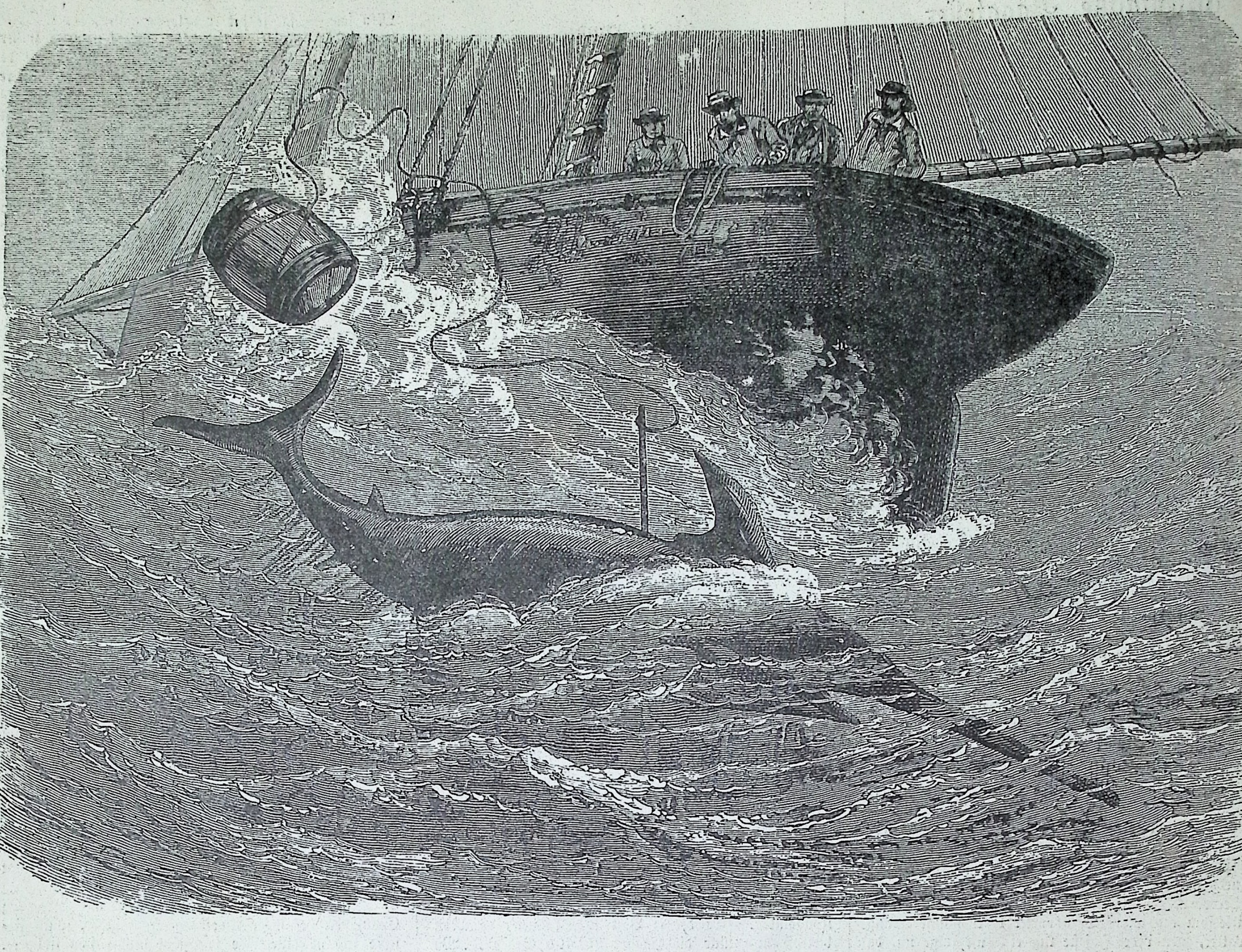
Det er efterhaanden bleven Mode hos os at spille i de hamborgske Lotterier. Man har der større Chancer end i vore egne, man kan dog der vinde noget Klækkeligt, paastaas der. „Større Chancer" — Ja, døm nu selv. Der sælges til Hamborgerlotteriets første Klasse 81,500 Lodder, er altsaa 81,500 Spillende til at slaas om Gevinsterne. Og til hvormange saadanne har man da nu Udsigt? Til 3000. Og af disse er 2950 kun paa 20 Reichsmark, følgelig bliver der til de 81,500 Spillende kun 50 nogenlunde ordenlige, men dog langtfra store Gevinster. Den samlede Gevinstsum i denne Klasse beløber sig til 83,350 Reichsmark, men Spillernes Indskud er, da hvert Lod koster 6 Mark, omtrent en halv Million Mark, eller med andre Ord: Lotteriet præsterer kun Gevinster for en Femtepart af Spillernes Indsatser. Og lige til sjette Klasse bliver Forholdet det samme; først i syvende kommer det „Klækkelige". Men saa — ja, se det er netop Humlen, saa er Spilleren i Regelen bleven kjed af at punge ud, og spiller ikke længer. Til 1ste Klasse lokker Planen med de mange dejlige, store Tal; man kan jo sagtens risikere de 6 Mark, naar man har Udsigt til de herlige Gevinster, der figurere overalt i Kollektørens Annoncer og Cirkulærer. Man tager Loddet, men vinder naturligvis ikke; derimod faar man at vide, at et Lod til anden Klasse koster 12 Mark, man risikerer ogsaa dem, maaske endvidere de 18 til 3die Klasse, men saa bliver man kjed af det. 4de, 5te og 6te koster hver 24 Mark, altsaa tilsammen en tredsindstyve Kroner, og det har man i vore dyre Tider ikke Raad til at kaste ud ad Vinduet. Man stopper, og Kollektøren, „Bankieren", som han i Hamborg altid titulerer sig, gnider sig i Hænderne; det var netop det, han vilde have. Den dumme Spillers Mont gaar nu i hans Lomme, han sælger ganske simpelt hans Seddel til en Anden og faar fuld Betaling af den nye Kjøber, ikke alene for de resterende Klasser, men ogsaa for dem, for hvilke Spilleren Numer Et allerede éngang har betalt.

At finde disse nye Spillere falder ham ikke vanskeligt. Thi Kollektøren for Hamborger-Lotteriet er en ganske fiffig Fyr, der driver sin Geschäft i det Store. Man kan danne sig en Forestilling derom af et Par Smaaoplysninger, som den nævnte Pjese giver. En i Skandinavien velbekjendt Hamborger Kollektør udsendte saaledes til en enkelt Klasse 120,000 Cirkulærer, hvilke kostede ham mindst 32,000 Kroner. Og dog var det kun en lille Kollektør. Efter en større Maalestok sætter „Das Bank & Wechsel-Geschäft B. & Comp." Historien i System. Dette Firma underholdt i 1874 ikke mindre end syv danske og norske Kontorister, af hvilke de sex ikke havde Andet at bestille end fra Morgen til Aften at udskrive Adresser paa Konvoluter og Korsbaand efter Adressebøger fra de skandinaviske Lande. Den Syvendes Tid gik med til at kontrollere disse Adressers Rigtighed og Tydelighed samt til, naar de var færdige, at ordne dem i Pakker paa 100 Stykker og derefter bringe dem ind paa „Lageret", hvor hvert Land havde sin bestemte Plads. Foruden alle mulige Adressebøger søgte Firmaet ogsaa at skaffe sig skrevne Adresser, der betaltes med 1 Kr. pr. 100. Hvad Sligt maa koste, kan man let slutte sig til, og naar Kollektørerne saa alligevel kan blive hovedrige Mænd, tyder det unægtelig paa, at Pjeseforfatteren har Ret i sin Paastand om, at Lotteriet kun er til for Kollektørernes Skyld.

Men trods disse Oversvømmelser med Breve og Cirkulærer, der lover Alverdens Herligheder, synes Fiskene ikke at ville bide saa godt længer som tidligere. De begynder at ane den uhyggelige Krog bag Lokkemaden. Der maa følgelig hittes paa noget Nyt, og ogsaa det er Hamborger-Kollektøren Mand for. Han anskaffer sig i de forskjellige Byer Agenter, hvis Hverv bestaar i at tabe paa Gaden Lodsedler, indlagte i smaa Breve, der lyder saaledes: „Paa Grund af Omstændighederne kan jeg ikke spille mit Lod videre og skjænker det til Finderen samt beder ham spille det videre; jeg drømte, at Numret vinder Meget. Kollektøren hedder o. s. v. Eller ogsaa faar man Loddet ind ad Døren, ledsaget af følgende Epistel: „I vor hellige Kirkes Navn, Tro og Haab. Efterat paa min Bøn vor hellige Moder Maria havde vist sig for mig i en Drøm og forkyndt, at vedlagte Lod skulde erholde en stor Gevinst, maa jeg, da jeg ingen Penge har, opgive det og forærer Dem det med Bøn om at spille det videre. Kollektøren bor i Hamborg, og De behøver kun" o. s. v.

Naturligvis hjælper denne nye Medetrafik idetmindste foreløbig den fiffige Kollektør til en ret god Fangst. Ligesaa snild er han, naar endelig syvende Klasse med det „Klækkelige" kommer. Med dette „Klækkelige" forholder det sig paa en aparte Maade. Man kan ganske vist i denne Klasse vinde 370,000 Reichsmark, det vil sige „i det heldigste Tilfælde". Der existerer nemlig ingen Gevinst paa 370,000 Mark, men kun en paa 120,000 Mark samt en Præmie paa 250,000, som lægges til den af de 300 Hovedgevinster, der udtrækkes sidst. For at de 370,000 skal tilfalde en Lykkelig, maa altsaa Gevinsten paa 120,000 udtrækkes sidst, et Tilfælde, der jo ganske vist er muligt, men dog af den Slags Muligheder, som højst indtræffe engang hvert hundrede Aar.

Foruden Hovedgevinsterne findes der det nette lille Antal af 21,400 Gevinster, hver paa 138 Mark, Altsammen for at den snilde Kollektør kan mele sin Kage. Ifølge Planen trækkes syvende Klasse fra 28. Oktbr. til 15. Novbr. Ikke sandt, det maa være et prægtigt Lotteri at spille i, der kan bruge saa lang Tid til at trække sine Gevinster! Ja, hvis det hang saadan sammen. Nej, man trækker en Dag og pavserer saa i otte, stadig udelukkende af Hensyn til Kollektøren. Han skal have Tid til at gjøre sine Forretninger. Der ligger

Harpuneringen af en Sværdfisk.

i hans Pult to Sorter lithograferede Breve og venter paa denne syvende Klasse. Den ene Sort er bestemt for de faa lykkelige Spillere, der har faaet en stor Gevinst, og underretter dem om, at for at de endnu længere kan deltage i dette interessante Spil, vil Kollektoren være saa venlig at overlade dem et lille Parti Sedler, som han tilfældigvis har liggende. Den anden Sort arriverer til det langt overvejende Antal, der kun har vundet de 138 Mark. De faar ganske simpelt ikke disse Penge, men et „Erstatningslod“ med Expectanse paa de „mange store Hovedgevinster, som endnu befinder sig i Lykkehjulet“. Pluraliteten bider paa Krogen; de, der har vundet Meget, kan sagtens risikere en lille Part af deres Gevinst, de, der har vundet Lidt, haaber paa bedre Lykke. Man spiller jo dog kun for at vinde noget „Klækkeligt“. Og Enden paa Historien bliver stadig den, at Pengene vandrer fra Spillerens Portemonnaie over i Kollektorens.

Den nævnte afslørende Pjece giver endnu andre ligesaa slaaende Træk til Hamborgerlotteriets Karakteristik. Antagelsesvis har man dog allerede af disse faaet en temmelig sikker Anelse om, at der er Ugler i Mosen, og at Brevet med de udenlandske Frimærker og Vinket om, hvor man skal byde Lykken Haanden, spiller en meget upassende Maskerade, naar det optræder som frelsende Engel. Skal der endelig tyes til Lykkehjul, højstærede Læser, saa hold De Dem til de kjøbenhavnske. Der er dog alligevel ganske god Fornuft i Principet: „hellere Lidt, som man faar, end Meget, som man ikke faar.“

Mac Adam.

Thamor.

„Hun var smuk, og Auman, Davids Søn, elskede hende“. Saaledes hedder det i Samuels Bog, der har inspireret den franske Maler Dubufe til at fremstille den prægtige Type paa orientalsk Skjønhed, som man idag vil finde paa vort Blads Forside. Trækkene har den jødiske Races Karakter i hele dens Renhed, Øjet er stort og klart, Næsen lige, Læben overordentlig fyldig, og i hele hendes Fysiognomi er der et Udtryk, som det er umuligt at beskrive, og som endnu den Dag idag lægger Glands over den asiatiske Kvindes Smil. Denne Figur er mere end Thamor; det er hele Orienten med alt dens glødende, bedaarende, sandselige Liv, Kunstneren har forstaaet at lægge ind i sit Billede, der med Rette har vakt Beundring og skaffet hans Navn Berømmelse ogsaa et godt Stykke udenfor Frankrigs Grændser.

Harpunering af Sværdfisk.

Sværdfiskene hører til Makrelernes Familie og udmærker sig ved deres lange, sværdformet forlængede Overkjæbe. Halen er bedækket med meget smaa Skjæl, Bugfinnerne mangler, og en kun fortil høj, ellers yderst lav Rygfinne løber nedad Ryggen. Den almindelige Sværdfisk, der navnlig træffes i Middelhavet, men dog ogsaa i Atlanterhavet og helt op i Nord- og Østersøen, bliver 15—18 Fod lang og kan veje over 400 Pund. Foroven er den sorteblaa, underneden sølvhvid, og den har en stor, halvmaaneformet Halefinne og seglformede Brystfinner. Sværdet er omtrent en Trediedel saa lang som hele Kroppen. Den lever kun af meget smaa Fisk etc., svømmer hurtigt og er yderst muskelstærk. Undertiden løber den med et vældigt Stød mod Baade og Skibe, saa dens Sværd trænger dybt ind i Træet og knækker over; dog lader den Slags Sammenstød til at være uvilkaarlige, eftersom Dyret ellers er meget fredeligt og temmelig ængsteligt og forsigtigt. Kjødet af de yngre Fisk smager godt og er hvidt og skjært, hvorfor de ogsaa, især fra Kalabrien og Sicilien, jages med Harpuner, som ved lange Reb er fastgjort til Tønder. Tønden viser Matroserne, i hvad Retning den saarede Fisk svømmer bort, og gjør det derved lettere at finde Dyret, naar det endelig er aflivet. Man sælger Kjødet i frisk Tilstand eller salter det. — — De sydlige Haves Sværdfisk adskiller sig fra de ovenfor beskrevne ved en meget stor Rygfinne, som er udspændt i en Halvkreds.

En Abonnent i Kværndrup. Middel mod Haaraffald vil væsenlig afhænge af, hvad der giver Anledning til Sygdommen. Efter langvarige svækkende Sygdomme, ligesom efter Ansigtsrosen, vil Haaret ofte falde af, men kommer af sig selv tilbage, naar Patienten er kommet til Kræfter. — Forskjellige Sygdomme i Haarbunden bevirke ogsaa Haaraffald. — De kan forsøge et spirituøst Burrerods Infus, der faas paa ethvert Apothek. — „Middel mod Svimmelhed og Opkastning“ kan ikke meddeles uden nærmere Oplysning.

G. z. Forsøg Styrtebade eller kolde Vaskninger; Klidbade.

H + 6. Decbr. Forsøg Indgnidning med Chloroformolje, kan ikke faas uden Recept.

A. B. „Middel mod Hjertebanken og Mathed“ kan ikke meddeles uden nærmere Oplysninger.

Dorflai i N. Forsøg i 6—8 Uger daglig at drikke Karlsbader Salt.

A. O. i T. Henvend Dem privat til „Nutidens“ Læge.

Korrespondance.

Mange Abonnenter. — Rammer til „Tordenskjold“ ville i sin Tid kunne erholdes for en moderat Pris gjennem Bladets Expedition

Bjorn. Deres Forslag skal ikke blive glemt. Tak for Deres venlige Henvendelse.

— g — —.
— j.
Thr. D.
B. 78.
Philopædion.
} Kan ikke benyttes.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne læste fra oven nedad, danne Navnet paa en By i Nørrejylland. Endebogstaverne læste fra neden opad, danne Navnet paa en By i Fyen.

En By i Sverig.
En By i Jylland.
En Flod i Tydskland
Et Land i Evropa.
En Fjord. i Slesvig.
En By i Finland.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Sokrates.

Rigtig løst af: laigro i gfdis. — Kit Kitson. — C. L. i Svendborg. — A. S. — En Plankeværksrytter i Rudkjøbing, — AEI & Komp. — Jens F. Nielsen. — Hj. + Hunosø = Hj. — To stud. art. i Randers.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hermed følger et Tillæg.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

TILLÆG TIL NUTIDEN.

Nr. 67. | Søndagen den 30. December. | 1877.

Theatrene.

Det kgl. Theater, som Søndagen før Jul endelig gav en ny Forestilling til nedsatte Priser, opførte anden Juledags Aften Holbergs „De Usynlige“ og Hertz's „De Fattiges Dyrehave“ for vel besatte Bænke. Det sidste Stykke har lidt en Del af Tidens Tand, og selv en ypperlig Fremstilling vilde neppe kunne bringe vore Dages Tilskuere til at overse, at Handlingen er overordenlig spinkel, Sammenkjædningen af Scenerne lidet behændig, og de enkelte Scener endelig for Størstedelen altfor bredt og monotont behandlede. De fortræffeligt valgte Melodier og Hr. Rosenkildes fornøjelige Spil holdt dog saa nogenlunde Humøret oppe hos Publikum. — I „De Usynlige“ vakte navnlig Hr. O. Poulsen og Fru Phister stor Munterhed, og det kan neppe fejle, at dette ellers ikke betydelige Skuespil ved deres Hjælp nu atter vil holde sig en Stund paa Repertoiret.

— Den første Opførelse af „Aladdin“ paa Kasino er foreløbig berammet til 2den Nytaarsdag. Efter Forlydende er der offret Betydeligt paa Dekorationer etc., og ialfald Iscenesættelsen vil vistnok blive den dejlige Digtning værdig og lokke et talrigt Publikum til.

— Folketheatrets sidste Trumf hedder „En Søndag paa Amager“, hvilket Kassestykke det kgl. Theater har været saa elskværdig at lade gaa i Arv til sin Kollega paa Nørregade. Noteringen af dette Faktum turde være tilstrækkelig til at orientere Publikum. Duftvaudevillens Antagonister vil neppe forandre deres Mening om Amagersøndagen og dens Pendanter, fordi vi fortæller dem, at et tætproppet Hus atter i 1877 var ligesaa enthousiasmeret over dette Stykke, som man saae det i gamle Dage, og det talrige Publikum, hvis umiddelbare Kunstsands det helt og ganske tilfredsstiller, faar vi neppe til at synes mindre godt om det, fordi vi gjentager Foredragene om dets Blodløshed. Vi indskrænke os derfor til at notere, at Theatret naturligvis var udsolgt ved den første Opførelse i Torsdags, samt at Personalet paa en meget respektabel Maade bestræbte sig for at puste Liv i Marionetfigurerne. Særlig finde vi Anledning til at komplimentere Fru Holst for hendes langtfra karrikerede Inger samt Hr. Abrahams for hans smukke Foredrag af Lodsens Sang. Det er dobbelt vanskeligt at tage Arven her efter en saa mesterlig Præstation som Kammersanger Hansens, der jo endnu er i friskt Minde.

Fra vor Boghylde.

— Hr. Grenville-Murray er en meget vindende Romanfeuilletonist; han har gaaet i Skole hos sine franske Kolleger og lært dem den Kunst af: at være livlig, hurtig, lidt vittig, lidt aandrig og fremfor Alt at springe alle Analyser og dybere Undersøgelser over og kun at holde sig til Overfladen. Hans Skildring fra det andet Kejserdømmes Tid „Den Deputerede for Paris“ er derfor en yderst underholdende og yderst lidt anstrengende Bog, som paa Forhaand er sikker paa mange Læsere. Hvem ser man ikke portræteret her, — Ministre og Arbejdere, Præster og Kjøbmænd, Hertuger og Advokater, fine Damer og mere beskedne! Her er alle politiske Partier og alle Partiers Underafdelinger repræsenterede, og Scenen spiller snart i et Ministerværelse, snart i et Snedkerværksted, snart i et prægtigt Millionærhjem, og snart i — en aaben Grav! Man kan ikke ønske sig større Afvexling, især ikke da denne adrætte Fortælling idelig krydres med Anekdoter og Hentydninger og historiske Oplysninger. Hovedpersonen er en ung Republikaner-Arving, som dels tvinges, dels lokkes over i Modstandernes Lejr samt til et Ægteskab, der forudsættes ikke at kunne tilfredsstille ham; idet han opgiver sin oprindelige Ensidighed og fanatiske Forblindethed, lader han ogsaa til at opgive sin moralske Hæderlighed. Omkring ham svirrer saa hele det øvrige Mylder af Figurer, som, lad os tilføje det med det Samme, paa faa Undtagelser nær og efter større eller mindre Maalestok viser os Fordærvelsen og Gemenheden. Fraregnet et Par Skikkelser, som svæver et Stykke oppe i Luften, bestemmes alle de Optrædende udelukkende af den simpleste og i mange Tilfælde smudsigste Egoisme; og Forfatteren har da meget travlt med at vende Vrangen ud af deres glatte Ydre og med i en blaseret-spydig Tone at agere Forevíser for og raillere over deres moralske Misvæxt. Paa samme Maade kritiseres og satiriseres der over politiske Systemer, Revolutioner, Fremskridt og endnu en Uendelighed af Doktriner, Udviklingsprocesser og Stikord. Men naturligvis vil ingen forstandig Læser tage denne megen Kritik og Satire alvorligt. Hr. Grenville-Murrays Menneskekundskab, Verdenskundskab, politiske Kundskab etc. etc. er af den mindre indtrængende Beskaffenhed, som man karakteriserer ved Udtrykket „at være paa Hat“ med En eller Anden, og den Sindsro, hvormed han tager endog det Ulideligste i sin Fremstilling, lærer os da ogsaa, at han selv godt veed, det Hele er kun en Karrikatur, udført til et højtæret og betalende Publikums Adspredelse i ledige Sofatimer. — (Den af Hr. P. V. Grove besørgede og meget heldige Oversættelse af Forfatterens Skrifter udkommer i Hefter paa P. G. Philipsens Forlag).

— Paa Magnus A. Schultz's Forlag (Aalborg) er udkommet en særdeles praktisk „Ny Regnskabsbog over Husholdningen etc..“ Rubrikerne er valgt meget fornuftigt, og man har her i en Fart en bekvem Oversigt over hele Maanedens Udgifter til hver Gjenstand.

— Starbæks populære historiske Roman „Fra Erik af Pommern og Christopher af Bayerns Tid“ er (paa Im. Nées Forlag) for nylig udsendt komplet og i et til den særlig komponeret Bind. Foruden de andre Berøringspunkter, den har med Ingemanns Romaner, kan ogsaa fremhæves dens sjeldne Prisbillighed. Alt i Alt er det et Arbejde, der fortjener og sikkert ogsaa vil finde Indpas hos hele den store Læseverden. Den vil blive efterfulgt af en anden Roman af samme Forfatter, „Carl Knutsson og Christian I“.

— „Den store nordiske Almanak“ for 1878, der for nylig er udkommen, indeholder taar ved Siden af de humoristiske Smaastykker tillige en Række Bidrag af ansete danske Forfattere, som Holger Drachmann, Professor C. Holten, S. Schandorph, Ernst v. der Recke o. s. v. Den er rigt udstyret med Billeder. (Im. Nées Forlag.)

— Den Række udførlige Skildringer af berømte fremmede Digteres Liv, som i de sidste Aar er blevet overført paa Dansk, forøges nu med en af Hr. Karl Elze forfattet Bog om „Sir Walter Scott“, som i en god Oversættelse af Hr. Kroman offenliggjøres i fem Hefter paa J. H. Schubothes Forlag. Forfatteren har venligst meddelt forskjellige Tilføjelser og Forbedringer, som han ønskede foretaget, saa Oversættelsen har Fortrin fremfor den tydske Original. Et Par Indledningskapitler orienterer Læseren saa nogenlunde med Hensyn til de skotske Grændselandes Fortidshistorie samt særligt angaaende den Klan og Familie, hvortil Scott hørte; og saa fører Skildringen ind i den senere saa berømte og yndede Digters Barndoms- og Ungdomsliv. Karl Elze er en flittig Mand, som fortæller med respektabel Dygtighed, og hvis Skrifter egner sig godt til Læsning for videre Kredse. Han søger ikke at trænge dybere ind i sin Helts Sjæleliv, end Grosset af Literærhistorikere plejer at gjøre, og han kræver derfor heller ikke uafbrudt og anstrengt Opmærksomhed; man følger hans varme, nu og da med Anekdoter behageligt krydrede Fremstilling uden Besvær, faar en hel Del at vide, og ledes gjennem mange Oplysninger til en bedre Forstaaelse af Walter Scotts Digtninger. For disses store Læsekreds vil Bogen utvivlsomt være velkommen.

— Under Titlen „Brydninger i Folkelivet“, en Familiehistorie fra Syd-Italien, har Anton Nielsen udgivet en Cyklus af tre Fortællinger, hvoriblandt „Alfonso“, som tidligere har været optaget her i Bladet. Adskillige af vore Læsere ville antagelsesvis gjennem den have faaet Lyst til at stifte Bekjendtskab ogsaa med de to andre Fortællinger, som knytte sig nær til den, og i hvilke Forfatteren til en Forandring ikke dvæler ved det danske Bondeliv, men skildrer Figurer og Sæder i Italien. (Andr. Schous Forlag.)

Hoffensberg Jespersen & Fr. Trap's Etabl.

NUTIDEN

i

BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 68. Søndagen den 6. Januar. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Kongen af Spanien og hans Forlovede.

Den 28. Novbr. har den unge Konge Alfons XII af Spanien fyldt sit 21nde Aar og samme Dag fejret sin Forlovelsesfest med en Datter af Hertugen af Montpensier, der altsaa er en Kousine til ham. Den 10ende i denne Maaned skal Parrets Forlovelse meddeles Deputeretkammeret; dette vil da debattere Sagen, og saa den 23nde, paa Kongens Fødselsdag, præsenterer den unge Konge sin Gemalinde for Cortes som Dronning. Det er, som bekjendt, et af de mest vindende Karaktertræk hos Alfons den Tolvte, at han ikke forsømmer nogen Lejlighed til at bevidne sin Fader, Frants D'Assisi af Bourbon, der allerede i flere Aar har levet adskilt fra Moderen, Exdronning Isabella, sin barnlige Kjærlighed og Ærefrygt.

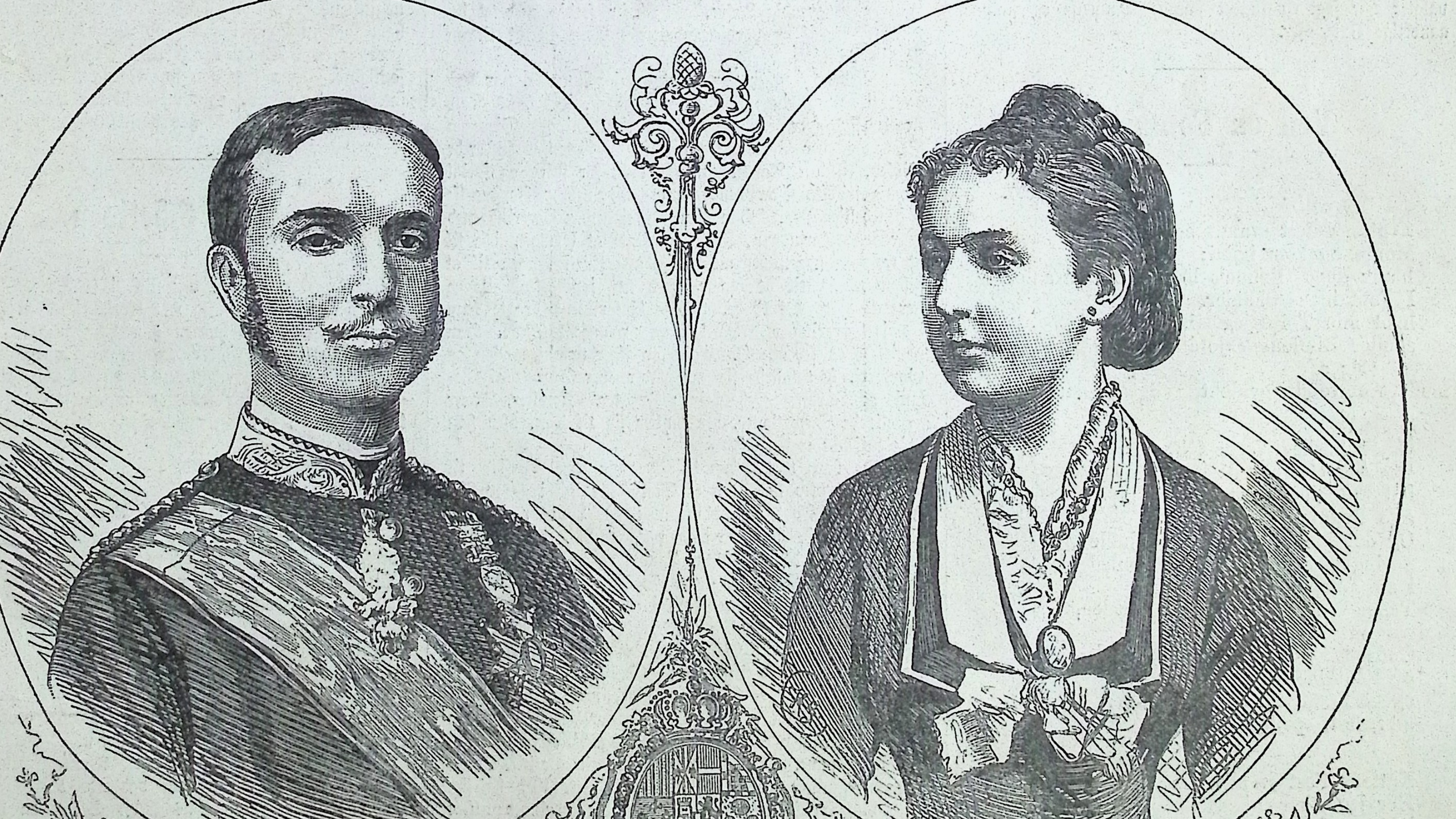
Efterat Hertugen af Asturien — saaledes lød den spanske Kronprinds og Dronning Isabellas eneste Søns Titel, — da hans Moder gav Afkald paa Thronen var bleven Prætendent og senere, ved General Pavias Pronunciamento, Konge, gjorde hans ældste Søster, Enke efter Exkonge Frants den Anden af Neapel Honnør i Huset, da man nemlig ikke ansaae det for passende at betro dette Hverv til den tidligere, fra Thronen stødte Herskerinde. Den Tid er nu imidlertid kommen, da Alfons den Tolvte ønsker at se ikke blot en Søster, men en Ægtefælle, en Dronning ved Siden af sig, og han har selv truffet Valget af sin Brud og vidst at hævde sin Vilje og sit Hjertes Ønske med Hensyn til denne Forlovelse trods Moderens og Ministerpræsidentens Forestillinger.

Man var ganske vist ikke indtaget mod selve den unge Dame, som Kongen havde skjænket sit Hjerte, men derimod mod Faderen, Hertugen af Montpensier, en af „Borgerkongen" Louis Philips fem Sønner, hvem denne havde fundet for godt at gifte med Christine af Spaniens anden Datter, en yngre Søster til Dronning Isabella.

Man kjender den ejendommelige Stilling, Hertugen af Montpensier indtager i de spanske Bourboners Familiekreds, man veed, hvorledes han stadig er indviklet i Intriger, og man vil ligeledes huske, hvorledes han for faa Aar siden i Duel dræbte en Onkel til den unge Konge, Hertug Henrik af Sevilla. Tanken om, at denne Mand som Svigerfader til Kongen kunde vinde væsenlig Indflydelse paa Rigets Politik, har vakt megen Anstød; Alfons den Tolvte synes imidlertid at holde sig forvisset om, at hans Svigerfader aldrig ligeoverfor ham vil opgive en taktfuldt reserveret Holdning, og han har da nu ogsaa overbevist sin trofaste Raadgiver, Ministerpræsidenten Canovas om, at der i det af ham projekterede Ægteskab ikke ligger nogensomhelst Fare for Landet.

Dog heller ikke overfor sin nuværende Brud selv skal Kongen have vundet Spillet let, og man vil vide, at der først skal have været nogle smaa Luner og forelskede Indfald fra hendes Side at besejre.

Hertugen og Hertuginden af Montpensier har nemlig flere Døttre. Den ældste, Marie Isabella (født 1848), er gift med Greven af Paris, hendes orleanistiske Fætter, og om hende er der her ikke Tale. Men med de to yngre,

Kong Alfons XII af Spanien og hans Forlovede, Infantinde Maria de las Mercedes.

Maria Christine (født 1852) og Maria de las Mercedes (født 1860), skal Kong Alfons samtidig have staaet i en Brevvexling, der for Begges Vedkommende skal have været meget fortrolig, og som synes at have fremkaldt en forbigaaende Misforstaaelse mellem de to Søstre, skjøndt Forklaringen til den sikkert ganske simpelt laa i det nære Slægtskab.

Kongen overhuggede til Slutning Knuden. Det var paa en Udflugt til Aranjuez. Han spadserede med Donna Maria de las Mercedes paa Toledovejen og underholdt sig ivrigt med hende paa Tydsk, rimeligvis for ikke at blive forstaaet af Følget. Pludselig havde han et ejendommeligt Indfald. Han standsede en med sex Muldyr forspændt Vogn og sprang op i den, greb Tømmerne, lod Infantinden sætte sig ved Siden af ham og Gouvernanten bag ved, og satte saa, til Hertugen af Sestos store Forfærdelse, Dyrene i Galop. Under denne Fart over Stok og Sten forlovede Kongen sig med sin Tantes og sin Onkels tredie Datter. Men af Skjelmeri meddelte han endnu ikke det hertugelige Par Noget derom og lod dem kun gjætte sig til, hvorledes Sagen hang sammen ved kort efter at indbyde den unge Dame til la Granja.

Brudens fuldstændige Navn lyder: Infantinde Donna Isabella Francisca de Assisi Antonie Louise Ferdinande Maria de las Mercedes. Hun er født den 24. Juni 1860 og gaar altsaa nu i sit attende Aar. Da Forlovelsen blev bekjendt, skrev et spansk (naturligvis regeringsvenligt) Blad ordret om hende som følger: „Den dydzirede Infantinde Mercedes er en yderst dannet og en yderst smuk Dame, hvis fortræffelige Egenskaber kan opstilles som et Monster for Alle; hun er eminent katholsksindet, besidder sjeldne Kundskaber og høje, aandelige Gaver og lover saaledes at bringe sit dyrebare Fædreland lykkelige Dage.“ Med Hensyn til hendes Personlighed og ydre Fremtræden hører man i Virkeligheden kun idel Ros. Især fremhæves hendes ædle, ægte andalusiske Ynde, saavelsom hendes Toilettes næsten ængstelige Ærbarhed — hun gaar, paastaas der, altid klædt i en simpel, sort Dragt. Denne Ynde skal for Exempel paa den mest vindende Maade lægge sig for Dagen, naar hun ved Aftensbordet hos sine Forældre selv laver Theen og egenhændigt byder den om til Alle, der deltager i Maaltidet.

Som bekjendt har alle Louis Philips Børn og Børnebørn nydt en streng og omhyggelig Opdragelse, og naar man mindes, hvorledes Kong Alfons selv er en baade meget dannet og meget kundskabsrig Mand, tør man vel formode, at han ogsaa hos den Dame, hans Hjerte valgte, har søgt og fundet samme Dannelse og samme aandelige Interesser.

Ved en Fontaine.

Paris, 1877.

Nattens Fest svandt hen,
Morgenen kom igjen;
blank dens Himmels hvalte Bue straaler.
I Fontainens Skaaler,
hvor min Tørst jeg stilled,
spejler Himlens Skjold
sig af
med et omvendt, gyldent, roligt Drømmebilled.

O jeg husker Nattens Fest.
Godsets Herre ved sit Gilde
lod Fontainens Straaler spille;
alle Regnbufarvers Fest.
Og det plasked, sprang og jubled,
Springets Straaler op sig kupled
i en Tempelhvælving fri;
Tempelhvælving, bygt for Glæden,
mens i Kjæden
Godsets Ungdom lo og dandsed,
og Fontainen blev bekrandset,
og et Pragtfyrværkeri,
afbrændt, spejled sig deri.

Nattens Fest svandt hen.
Her jeg staar igjen,
kølig, ved Fontainens stille Kumme.
Hvad Dit Væld kan rumme,
ak, det har jeg lært mig,
men den Lærdom, Du
mig gav,
drikker jeg af Dig, før Springet har fortært sig.

H. D.

Præsten Beecher i hans Hjem.

I Januar Maaned 1864 stod der i «The Atlantic Monthly» en Biografi af Præsten Beecher i Anledning af hans forestaaende Besøg i England, og denne Beskrivelse af den bekjendte Præst er ligesaa sand nu, som den var dengang. „Beecher, hed det, er en Mand, der befinder sig vel paa Sjæl og Legeme. Hans Nerver er aldrig bleven spolerede af Spiritus, hans Tænkeevne er ikke blevet forstoppet af Tobaksrøg, som saa mange ulykkelige Amerikaneres Hjerner er det, han er den samme lystige, varmblodige, klarøjede Natur, med det brave Hjerte og den lette Sjæl, som han var i Skolen, da han var bekjendt som den dygtigste Croquetspiller. Han har den Ligefremhed, der er egen for en Mand, som føler, at han befinder sig fuldstændig vel i fysisk og moralsk Henseende, og hans Selvfølelse er tusinde Gange ædlere end den paatagne Ydmyghed hos saa mange Talere, som dog altid har et aabent Øje for deres egne Interesser.“

I de forløbne tretten Aar er Beechers Skikkelse bleven stivere og hans Haar mere graat, men trods Ophidselserne under Borgerkrigen og de politiske Kampe, der fulgte den, trods de tiltagende Arbejder, som hans Kirke og den Gjerning, der knytter sig hertil, paalægger ham og trods de ulykkelige bekjendte Sager, der i de sidste Aar have stillet saa store Fordringer til hans Hjerne og Nerver, synes han at være ligesaa elastisk, ligesaa stærk, ligesaa spøgefuld med Børn, ligesaa kjærlig mod sine Venner, ligesaa rask i sit Vid og ligesaa kraftig i sin Tale nu, da han er fire og treds, som dengang han var en og halvtreds. Beecher har stadig lagt Vægt paa, hvad han karakteristisk kalder „Maskinens Gang“. Hans røde Ansigtsfarve og fuldblodige Udseende kunde udtydes som Tegn paa en stærk Appetit, der gavmildt tilfredsstilles. Dette er dog ikke Tilfældet. Han drikker Kaffe til sin Frokost Klokken syv, og nyder kun en Bagatel, han drikker koldt Vand til sin Middag Klokken to, hvilket er hans vigtigste Maaltid, og en Kop The Klokken sex. Han besørger sit Arbejde om Morgenen; efter Middag tager han sig en lille Lur, kjører sig da en lille Tur eller læser Bladene til Thetid. Han trækker sig tidlig tilbage, sover trygt og er oppe tilligemed Lærken. Han vogter sine Fødder for Fugtighed, passer omhyggeligt paa at tage sig i Agt for Forkølelser, naar han er bleven varm af at tale offenligt, og gjør sig megen Umag for at undgaa skadelige Næringsmidler. I Henseende til aandelig Næring er han mindre maadeholden end i Henseende til fysisk. Han er en graadig Læser, men læser stadig med et bestemt Formaal og har en udmærket Evne til at tilegne sig sin Læsning.

Medens Beecher var i det vestlige Amerika, var han vant til at tilbringe hele Dage til Hest, idet hans Kald strakte sig over en meget lang Strækning. Gjennem Skove og over Enge tog han afsted, idet han studerede Biblen, i den Tanke, at han i en for fysisk og social Tvang fri Atmosfære kunde komme til en bedre Forstaaelse af den hellige Bog. Han kom i umiddelbar Berøring med de raaeste Karakterer, som han søgte at formaa, ikke til at tro paa nogen bestemt Religionsanskuelse, men til at bestemme sig til at ophøre med at gjøre det Slette og lære at gjøre det Gode. Dette Experiment bragte ham i nøje Berøring med Livet i en ny anlagt Stat. Han udviklede en levende Interesse for Agerdyrkningsvæsen og Gartneri, han kastede sig med Iver over Studiet af Botanik og Jordens Behandling; Frugter, Blomster, Træer og alle de Operationer, der knytter sig til dem, blev han nøje bekjendt med.

Da han 1847 kom til Brooklyn (en Forstad til New-York) blev han med et Sæt kastet ind i en ny Art Interesser. Født og opdragen i en Landsby i New-England, havde han været fortrolig med de givne Samfundsformer i denne Del af Landet og med den literære og theologiske Atmosfære ved Datidens Universitetsbyer, hvorimod hans ti Aars Ophold i det Vestlige havde været en afgjort Tilbagevenden til Naturen. I New-York gjorde han for første Gang Bekjendtskab med de Nydelser, som Livet i en stor By giver. Ganske vist er hvad der rummes i New-York kun ubetydeligt, naar det sammenlignes med hvad der er ophobet i Europas store Byer; men det var mer end nok til at bringe Beechers Fantasi i Fyr og Flamme. Maleri, Arkitektur, Musik, Politik, Statsøkonomi, sanitær Videnskab . . . over Alt dette kastede han sig. Med disse forskjelligartede Studier, med Vandringer mellem alle Slags Mennesker, Besøg i Butikker, hos Kunstnere, hos Søfarere, saaledes gik de første ti Aar af hans Liv i New-York. I den Tid havde de fysiske Studier taget et svært Opsving, og som Følge deraf var Kjendskaben til det Sjælelige tiltaget paa samme Tid. Beecher sympathiserer varmt med de dristige Efterforskere af Naturens lønlige Veje og modtager taknemlig den Kundskab, hvormed Mænd som Darwin, Huxley og Tyndall berige Menneskeheden. „Loven,“ hævder han, „er kun den Maade, hvorpaa Kraften virker,“ og det, som man kalder Naturen eller det Ukjendte, kalder han Gud. Han er paa ingen Maade generet af, at Videnskaben forkaster den almindelige Fortolkning af den hellige Skrift. I Anledning af hans eneste større literære Arbejde „Jesu Liv“ har Beecher anvendt en betydelig Opmærksomhed paa de kritiske, historiske og geografiske Undersøgelser, der angaar Biblen og det hellige Land. Hans Methode er at tage forskjellige Forfattere, den Ene efter den Anden, i Særdeleshed originale Tænkere, sætte sig ind i deres Synspunkt og da erhverve sig sit eget. Virkningen af denne betydelige Læsning er en ualmindelig Skærpning af Hukommelsen og en mærkelig Originalitet i at behandle gamle og forslidte Themaer.

Men hvad har dog Alt dette at gjøre med Beecher i hans Hjem? kunde man jo spørge. Det eneste Svar herpaa er, at Beecher er Beecher allevegne. Hans offenlige Udtalelser ere en direkte Afspejling af hans Privatliv. Hans komfortable Hjem i Brooklyn er vel forsynet med Kunstens og Literaturens Frembringelser. Udmærkede Malerier hænger paa Væggene, fortrinlige Kobberstik hænger i alle Værelser eller ligger i Mapper. Elegante Folianter med kolorerede Plader af den gamle Verdens Kathedraler og andre Kirker, gode Udgaver af de græske og latinske Klassikere, de gamle engelske Dramatikere, Digtere og Theologer, Værker om Kunst og om Videnskab, moderne Filosofer og Fysikere, Alt dette findes i Beechers Bibliothek. Han har et Landgods ved Hudsonfloden, omtrent halvfjerdsinstyve Mil fra New-York. Her har han Lader og Stalde, som er en sand Stolthed for ham. Hans Smag er aldeles bukolisk. Han elsker Træer, Blomster, Græs og Korn, Mos og Siv, og hans Kjendskab hertil er ligesaa nøjagtigt som udstrakt.

Her skal vi ikke opholde os ved hans Arbejde, ved Plymouths Kirke med dens 2500 Sognebørn, dens aarlige Indtægter af 50—60000 Dollars, dens Missionsskole og gode Gjerninger; heller ikke skulle vi dvæle ved hans Rundrejser, hvor hans Prædikener følges med varmeste Sympathi, ligesaalidt som ved hans Ugeblad og hans Prædikensamlinger, der stadig beskæftiger Pressen. Hans største Magt er som Taler; naar han staar op for at fængsle en Forsamling, det være sig med Alvor eller Spøg, er han Mand for at gjøre det. Han er rimeligvis Amerikas populæreste Taler; og hvad Mere er, man kan godt sige, at han er den Mand, der har størst personlig Indflydelse i de forenede Stater. Hans Ønske, hans Følelser, hans Tanker bevæger flere Amerikanere end nogensomhelst anden Mands. Efterverdenen vil nævne ham som en Apostel for sund Sands i Religionssager. Han er en i Theorien radikal, i Praxis konservativ Personlighed. Han tror paa nye Former, uden at ville tilintetgjøre de gamle, og Tusinde takker ham for det Lys i deres Raadvildhed, de har vundet gjennem ham.

Fra Ghettoen.

Det var Nat, og der var stille i Gaderne. Det forekom flere Gange den gamle Kirkebetjent, at han hørte Træhammeren, med hvilken han hver Morgen og Aften kaldte de rettroende Jøder sammen til Synagogen, banke sagte, som om Nogen løftede den og lod den falde igjen.

— Jeg kan ikke sove for den Hammer, sagde han til sin Datter, som nu ogsaa hørte disse lette, forunderlige Slag.

— Her er en Døende i Gaden, sagde hun, og det gøs i hende; strax efter raabte hun i den største Angst: „Schmah Isroel, (hør Israel,) Rabbineren dør!“

I samme Øjeblik hørte Hammerens Slag op; men udenfor bankedes der heftigt paa Vinduet, og Fader og Datter hørte en Stemme raabe:

— Staa op og bank paa alle Dørene; Alle maa samles i Synagogen og synge Salmer; thi Rabbineren er ved at dø.

* * *

Midt i den tavse Nat lød nu paa hver Dør de tre velbekjendte Slag af Træhammeren.

Med ængstelig Gysen hørte Kirkebetjentens Datter sin Faders Skridt, idet han vandrede om fra Hus til Hus. Og da Hammerens tredje Slag paa den sidste Dør i Gaden døde hen, sagde hun sagte ved sig selv:

— Nu har Rabbineren udaandet sit sidste Suk.

Og hun kunde ikke lade være at udgyde bittre Taarer. Men Salmesangen bandt endnu Rabbinerens Sjæl, skjøndt den var rede til at flyve bort, og Dødens Skygger svævede endnu ikke om ham.

Henad Morgenstunden blev han daarligere, og hans Disciples Klager fordobledes. De tog da Vox og en

Bæge og maalte den Døendes Taille, og efter dette Maal forfærdigede de et umaadeligt Voxlys.

Dette Voxlys hyllede de i et Liglagen og førte det tilsidst ud paa Kirkegaarden, hvor de begravede det ved Siden af de Døde.

Men trods alle disse Anstrengelser blev det snart nødvendigt at anvende det samme Maal paa de sex Planker til Rabbinerens Kiste.

— Gud! mægtige Gud! raabte Disciplene, hvad kan vi gjøre for at hindre Rabbinerens Død?

— Lad os gaa og samle Aar for ham, svarede En af dem; maaske Gud da vil bønhøre os.

En Discipel gik nu fra Dør til Dør med et Papir i Haanden, paa hvilket Enhver skrev det Antal Aar, Uger eller Dage, han af sit eget Liv vilde give den døende Rabbiner.

Kirkebetjentens Datter stod netop i Husets Dør, da Disciplen kom forbi med Papiret.

— Og Du, sagde han, idet han henvendte sig til hende, vil Du ikke give Noget af dit Liv for den døende Rabbiner?

— Mit Liv, hele mit Liv giver jeg ham, sagde hun hulkende.

— Skal jeg skrive det?

— Skriv! skriv!

Disciplen føjede da Hamela's Liv til den øvrige Tid, som var bleven skjænket den døende Rabbiner.

Fra det Øjeblik gik det fremad med hans Helbredelse, og den næste Dag begravede man et ungt Lig paa Kirkegaarden.

Det var Kirkebetjentens Datter.

Saasnart den unge Pige uden Betænkning havde kastet sig i Dødens Arme, stod det ikke længer i Rabbinerens Magt at lade sit Liv forsvinde af de Levendes Bog.

I den første Rekonvalescenttid var Rabbineren glad og i godt Humør; hans Livsblomst udfoldede sig igjen med en forbavsende Kraft. Senere blev han bleg og alvorlig. Man kunde ikke begribe, hvad Grunden var.

Man vidste ikke, at om Natten, naar Rabbineren sad i sit stille Studereværelse med Gémara'en liggende opslaaet foran sig, hørte han dernede fra Gaardspladsen en sagte, forunderlig Sang svæve op til sig; og hver Gang Rabbineren aabnede Vinduet, fik han dernede Øje paa en ung, smuk Pige, og igjennem Mørkets Slør saae han hendes af Døden isnede Smil straale op til sig.

— Hun kunde nu, tænkte Rabbineren da, have været fri og sunget saa glad som Fuglen i Luften.

Og i den tavse Nat vædede hans bittre Taarer Gémara'ens tykke Blade.

Engang lød der omtrent ved Midnatstid klagende Angstskrig omkring Rabbinerens Hus; det var forunderlige Lyde, saadanne som Smerten aftvinger.

Lidt efter hørte han et nyfødt Barns Klynken.

— Jeg Ulykkelige! raabte Rabbineren, det er mig, der har berøvet hende denne Lykke.

Hver Nat hørte han nu denne Klynken, af og til afbrudt af himmelske Engles Vuggesange; og disse Sange bragte ham til at græde, græde i det Inderste af sit Hjerte.

Sex Nætter i Træk lød disse Smertens Skrig; og hver Gang hørte han et nyfødt Barns Klynken og de henrivende himmelske Vuggesange.

Derefter blev det stille som i Graven.

Endnu engang lød der en Sang, denne Gang glad og munter, og Rabbineren sagde til sig selv:

— Nu bliver hendes første Dreng underkastet vor Religions Renselse, og det er mig, som har berøvet hende denne Glæde!

Det blev atter stille.

Nogle Aar efter lød den glade Sang igjen, og Rabbineren sagde:

— Nu fører hun sin første Datter til Brudesengen; jeg Ulykkelige! jeg har ogsaa berøvet hende denne Lykke!

Naar Stemmen senere paany lod sig høre, var det aldrig Klager eller Graad, men altid en yndig og blid Sang, og Rabbineren maatte sige til sig selv:

— Hun vilde have været en lykkelig Moder, men jeg har knust denne Lykke.

Saaledes kom Rabbineren til at gjennemleve hele den unge Piges Liv.

Han vilde have give Meget for blot éngang istedetfor disse yndige Sange at høre nogle bittre Klager; thi han vilde da have vidst, at hun ogsaa havde lært Ulykken at kjende, hvis hun var bleven her paa Jorden; men dette Ønske blev aldrig bønhørt, og Rabbineren maatte stadig bade Gémara'en med sine Taarer og sige til sig selv:

— Ak! Hun vilde have været lykkelig, meget lykkelig lige til denne Time!

Nu ønskede han at dø; denne Sang tærede paa hans Liv.

Men — han kunde ikke dø. Han var nu bleven gammel og affældig; alle Menighedens Gamle var stegne i Graven før ham; der var ikke Andre tilbage end dem, som han havde givet Velsignelsen, da de var smaa, og som han nu saae slæbe sig afsted paa deres Krykker rundt om ham. De var nu selv affældige Oldinge, der forgjæves gjorde Alt for at trodse Døden; thi de døde. Men han alene kunde ikke dø, og han ønskede det dog saa inderligt.

— Ak! hvornaar vil Øjeblikket dog komme, unge Pige? spurgte han ofte; hvor længe vil Du endnu leve?

Da lød der endelig en Nat ved Midnatstide op til ham et Skrig som fra en Døende.

— Nu er hun død, sagde Rabbineren; den evige Gud være lovet!

Den næste Morgen tidlig, da bochrim kom, fandt de ham livløs, med Hovedet hvilende paa Gémaräen.

Leopold Kompert.

Den russisk-tyrkiske Krig.

Efter Plevnas Fald.

Allerede Fredag Aften d. 7. Decbr. vidste Russerne fra Desertører, at Osman Pascha vilde gjøre et sidste Forsøg paa at undslippe. Modstræbende havde han holdt den Plads, som han selv havde forvandlet til en saa stærk og berømt Fæstning, og atter og atter havde han bedt i Konstantinopel enten om Undsætning eller om Tilladelse til at trække sig tilbage, medens det endnu var muligt; men alle hans Bønner nyttede Intet, og — „en Ordre er en Ordre," som han selv engang sagde, da en Bekjendt søgte at faa ham til at udtale den Misfornøjelse, han gik og bar paa. Nu var alle Levnetsmidler sluppet op, og han havde kun Valget mellem at overgive sig strax eller at forsøge en Kamp. Hele Fredag Nat, hele Løverdagen og Løverdag Nat stod Russerne parate i deres Løbegrave; men man mærkede ingen usædvanlig Bevægelse blandt de tyrkiske Tropper. Vejret var imidlertid blevet klamt og koldt, store Skyer hang under Himlen, og Søndag Middag begyndte Sneen at falde i store Fnug. Overalt var der stille, man hørte kun nu og da en Sang fra de russiske Soldater eller det dumpe Drøn af et Kanonskud. Lidt efter Kl. 10 om Aftenen opdagede man paa Russernes nordligste Poster en besynderlig Blinken af Lys inde i Byen, og omtrent samtidig bragte Spioner til andre Dele af Belejringshæren Melding om, at det afgjørende Øjeblik var kommet. Imidlertid var det holdt op at sne; Himlen skjultes af sorte, ilsomme Skyer, og nu og da kom der et Haglskyl. Alle ventede spændt fra Time til Time. Kl. 3 om Morgenen meldte en Spion, at Tyrkerne havde rømmet Krischina-Redouterne, og Skobelef, som kommanderede paa denne Kant, besatte nu hurtigt alle de heromkring liggende tyrkiske Forskandsninger, hvori kun nogle faa Mand passede Vagtbaalene. Og saa brød Morgendæmringen frem, og den fortvivlede Kamp begyndte, indledet med bedøvende Salver af 30—40 Kanoner og den skrattende Geværild. Krudtrøgen hvirvlede op mellem Højdedragene, som omgiver Vid-Dalen, hvorhen Osman Pascha havde ført sin Hær over to Broer, der i Løbet af Natten var blevet udbedret og slaaet over Vid-Floden. En Demonstration mod de rumænske Stillinger i Retning ad Opanesch og Susurlu maskerede det Angreb, han under sin personlige Ledelse rettede mod Russerne til Højre for Landevejen til Sofia. Dækkede tildels bag en tæt, med Oxer forspændt Række Pakvogne avancerede Tyrkerne frem, tog en Redoute med sex Stykker Skyts og banede sig med uforlignelig Tapperhed en Vej. Men Russerne trak fler og fler Forstærkninger til, Redouten blev under et frygteligt Mandefald paa begge Sider taget tilbage, og Tyrkerne trængtes helt hen mod Vid-Floden. Kampen blev alligevel ved at rase endnu i fulde fire Timer, og man veed, at Osman Pascha selv stillede sig i Spidsen for sine Soldater og stormede frem, til en Kugle traf ham i Benet og tvang ham til at standse. Saa, da alt Haab var ude, gav han Ordre til at hejse det hvide Flag; men Tegnet blev ikke set, Myrderiet vedvarede, og først da Flaget kom op for fjerde Gang standsede Striden. Imidlertid havde den overvundne Feltherre udsendt Parlamentærer i flere Retninger, og det lader til, at den første Forhandling om Overgivelse førtes af to rumænske Officerer i det lille Hus nær Vid-Broen, hvor „Plevnas Løve" laa saaret. Noget efter kom den russiske Gardegeneral Ganetzky, og til ham overgav Osman sig formelt. Kort efter kom den nominelle Overstkommanderende, Storfyrst Nikolavs, med sin Stab over Floden for at komplimentere de russiske Grenaderer, og til ham førtes nu den fangne tyrkiske Feltherre. Storfyrsten tog „naadigt" imod ham, udtalte under Følgets Bifaldsraab sin Højagtelse for hans og hans Hærs Tapperhed og tillod ham at overnatte i Plevna, for at han kunde faa sit Saar ordenligt forbundet. Næste Dag tog ogsaa den russiske Kejser imod ham og gav ham hans Sabel tilbage, — og kort efter begyndte saa den lange Rejse gjennem næsten hele Rusland, som den Besejrede har faaet Ordre til at foretage, man skulde næsten tro: for at forevises for Folk.

Imidlertid stod det forfærdeligt til i den forladte By. Hele den Dag og Nat, Slaget — eller Slagteriet — varede, havde de Syge og Haardtsaarede ligget hen uden Spise og Drikke, da Hospitalsoppasserne og de Letsaarede var draget ud med Tropperne. Den næste Dag holdt Russerne Fest, og først den tredje Dags Morgen begyndte Sejrherrerne at skille de Døde fra de Levende og at skaffe de Sidste Næring. Men Opholdet i de gruværdige Hospitalshuler havde hjulpet Sulten og Tørsten i at gjøre det af med Kvalerne, og mangt et Hoved sank livløst ned i det Nu, det løftede sig for at spise eller drikke. Døende sloges om og klamrede i vanvittig Angst Fingrene om en Stump Brød. Tredje Dagen fik Bulgarerne Ordre til at hjælpe de 50 tidligere udkommanderede Russere med at rydde Lazaretherne; og de ædle Bulgarer slæbte Døde og Levende hulter tilbulter ned i den rædselsfulde Grav. — „Han der lever jo endnu!" — „Aa Pokker ivold med ham! imorgen dør han dog! Ned med ham!" Paa den Maade begravedes over hundrede „døde" Tyrkere om Dagen! Og imedens kravlede om i Gadernes Snavs Saarede, der var undslupne fra denne saakaldte Begravelses Slagteri. „Plevna, slutter den bekjendte Forbes, er et stort Slagterhus, som i Henseende til Gyseligheder overgaar Alt, hvad det er muligt at udtænke."

Et lille Bidrag til Selskabslivets Kemi.

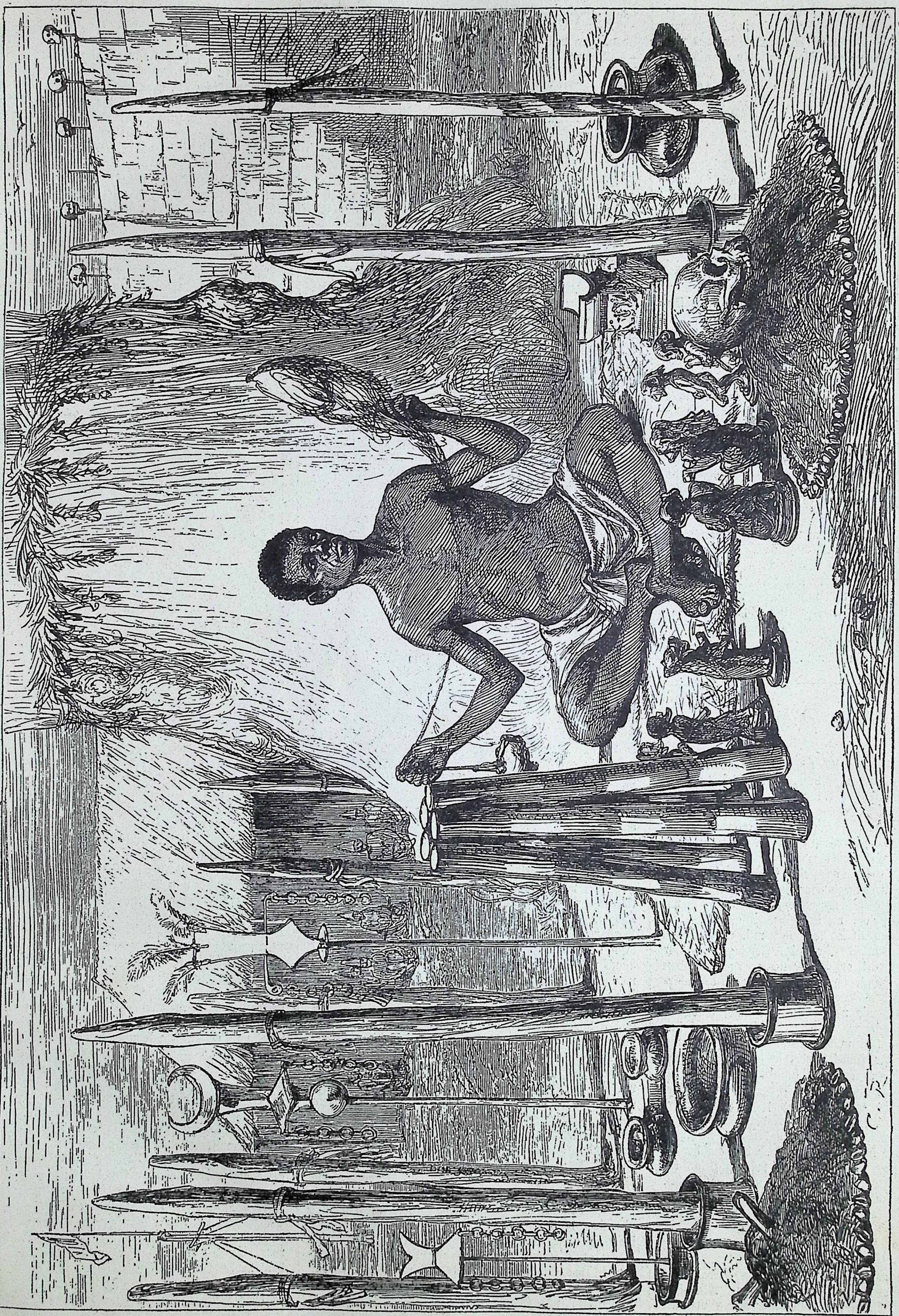
I denne Tid, hvor de selskabelige Adspredelser staar paa Dagsordenen, kræver ogsaa Kemien sin Ret som et Element i det almindelige Underholdningsstof. Derved tænkes nu ikke blot paa den „Punschens Kemi" efter hvis Forskrifter der formodenlig i de sidste Dage af mere eller mindre erfarne Kemikere er bleven brygget utrolige Kvantiteter, men fornemmelig paa de smaa kemiske Experimenter, som i de senere Aar er blevne almindelige Underholdningsgjenstande. Efterhaanden som Opfindsomheden maatte søge sig nye Omraader for at finde paa selskabelige Adspredelser, tyede den ogsaa til Kemien om Assistance og ikke forgjæves. For nogle Aar siden henrandt der næsten ikke en Jul, hvor der ikke kom et eller andet nyt kemisk Legetøj i Handelen. Det ene Aar var det „Dybbølpapiret", en efter samme Methode som Skydebomulden præpareret Papirsort, man lod flamme op. Derefter kom Turen til „Faraoslangerne", de med Sølvpapir omviklede Tutter, der, naar man antændte dem, som Slanger skjød sig hen ad Tallerkenen; men uheldigvis udsendte disse ved deres Forbrænding giftige Kvægsølvdampe, hvad der gav Anledning til, at de blev forbudte. Mærkeligt nok forøvrig, at Ingen senere har gjenoptaget Tanken med disse Faraoslanger, da der dog gives andre Forbindelser, som uden at besidde det oprindelige Produkts Farlighed har den samme Egenskab som det: ved Forbrændingen at vikle sig op i Slangeform. Mellem de kemiske Julegjæster kan endvidere nævnes de usynlige Fotografier, der Tid efter anden er dukkede op; de traadte først frem, naar man udsendte Tobaksrøgskyer imod dem, idet den i Røgen indeholdte Ammoniak da fremkaldte Billedet; endvidere „det kemiske Vinterlandskab", et smukt Experiment med forskjellige kemiske Forbindelsers Evne til at krystallisere. I de sidste Aar har man tildels igjen forladt Kemien. Det ser ud, som om „Selskabsspillene" i alle deres mangfoldige Arter har givet de spekulerende Opfindere saa Meget at tænke paa, at de slet ikke har faaet Tid til Andet.

Jaar er der endnu i det sidste Øjeblik dukket et lille kemisk Experiment frem, „den brændende Istap", som dog maaske kommer tidsnok til at kunne benyttes som Underholdning ved adskillige af Vinterens selskabelige Sammenkomster. Det gjælder naturligvis om dette som om de fleste kemiske Experimenter, at det maa foretages med hvad en Læge engang erklærede for Hovedsagen ved en Operation, nemlig „Behændighed og Forsigtighed"; men af begge disse Dyder udkræves der i Grunden ikke Mere, end hvad enhver Familie, der i Skikkelse af en Fætter eller Broder tæller et godt Hoved i sin Midte, kan raade over.

„Brændende Istapper" synes i Grunden at være en Modsigelse. Rigtignok skal der i Sebalduskirken i Nürnberg findes en Samling Relieffer, der skyldes Peter Vischer og hans Sønner, og blandt hvilke Et viser, hvorledes den fromme Pilgrim, efter hvem Kirken er opkaldt, engang, da han manglede Favnebrænde, brugte Istapperne,

Osman Pascha og Storfyrst Nikolavs mødes efter Plevnas Fald, 10. Decbr. 1877.

En Dahomey-Præst spinder hellige Traade.

som hang ned fra hans Hyttes Tag, til dermed at antænde sig en god Ild, ved hvilken han varmede sine stivfrosne Hænder og Fødder. Det er beklageligt, at den fromme Sebaldus ikke har efterladt os en udførlig Beskrivelse af sin virkelig i høj Grad besparende Opvarmningsmethode, der vistnok vilde have været særdeles velkommen i de nuværende dyre Tider; thi den engelske Fysiker, Prof. Guthrie, der har fundet paa at efterligne hans Experiment, kan vel nok faa Istapper til at brænde og lyse, men han kan uheldigvis ikke bringe dem til at varme. Foreløbig maa vi altsaa indskrænke os til kun at efterligne den første Del af den afdøde Helgens Experiment.

Man tager — for at begynde paa den rigtige gamle Maade — 1 Maal Æther og blander det ved Omrystning godt med 9 Maal Vand. Blandingen maa helst ske i et Rør, ligegyldigt af hvad Materiale. Man kan f. Ex. tage et saakaldet Prøve- eller Reagentsglas; udvendig paa det anbringes et Mærke, der betegner en Niendedel af Rørets Højde, fylde det dertil med Æther, samt hælde Vand til for Resten og ryste det Hele godt, indtil begge Vædskerne er blandede med hinanden. Derpaa lader man Blandingen fryse, hvad der allerede sker ved en Temperatur af — 2°. Man behøver saaledes blot, naar det er nogenlunde friskt Vejr, at binde en Traad om Glasset og hænge det udenfor Vinduet, hvorpaa Indholdet hurtigt vil fryse. Naar dette er sket, tages Istappen ud af Glasset, bringes ind i Stuen og kan nu stilles omvendt f. Ex. paa en Lysestage og antændes. Man gjør bedst i at slukke eller dæmpe de andre Lys i Værelset; thi Istappen brænder med en kun svagt lysende Flamme, saa den ikke frembringer den fulde Virkning, naar der er altfor lyst i Værelset. Det er naturligvis kun Ætheren, der brænder, medens Vandet drypper ned fra den smeltende Istap, og det vil derfor være hensigtsmæssigt at stille Stagen med Istappen paa en Tallerken eller Bakke.

Experimentet er, som man vil se, let at forstaa og vil udentvivl blive forsøgt af Adskillige. Derfor endnu blot et Ord til Advarsel. Ætheren, eller som man hyppigt, men meget med Urette, kalder den, „Svovlæther" er et Stof, der antændes meget let. Derfor: ingen brændende Lys, tændte Cigarer eller Lgn., naar man hælder Ætheren fra Flasken i Prøveglasset! Man maa i dette Tilfælde vise samme Forsigtighed, som naar man hælder Petroleum paa en Lampe.

Dr. Ox.

Russiske Bønder.

Den russiske Bonde kan ikke tegnes med faa Ord; men hvad der gjælder om en af dem, gjælder saa temmelig om alle Bønder, ialfald i den Del af Rusland, der strækker sig fra St. Petersborg til Siberien og til Kiev. I Reglen beskylder man ham for at være grovt uvidende, — og deri har man desværre ganske Ret. I de agerdyrkende Distrikters Landsbyer traf jeg kun sjeldent en Bonde, der kunde læse og skrive flydende; ja blandt Mellemruslands Landmænd tror jeg ikke, En af hver Hundrede formaar blot saameget som at skrive sit Navn. Og de, der kan skrive, vil ikke gjerne tilstaa det. Jeg havde ofte Lejlighed til at forhandle med en Landsbys Befolkning angaaende et eller andet Foretagende. Var vi saa konne overens om Betingelserne, og Kontrakten skulde opsættes, spurgte jeg, om hvem der skulde underskrive paa de Andres Vegne. Ikke en Sjæl rørte sig, før jeg endelig lod mig udpege En, der kunde skrive, og saa henvendte mig direkte til ham. Puffet frem af sine Kammerater kom han uvillig nærmere, rakte Haanden rundt — hvad der skulde betyde, at han fik Fuldmagt af hver Enkelt —, kom saa hen til Bordet, og tog Pennen. Det var, ligesom hans Fingerspidser brændte, den store Operation lagde Beslag paa alle hans Evner. Langt om længe fik han kradset sit Navn. Bonden føler imidlertid meget godt, at Undervisning er ham til Nytte, og han kræver den indtrængende. Naar de, som har erhvervet sig den store Kunst: at kunne læse og skrive, besynderligt nok søger at sætte deres Lys under en Skæppe, kommer det deraf, at de veed, deres Kammerater er skinsyge og muligvis kan falde paa at gjøre ethvert Fortrin til et Vaaben imod den, som besidder det.

Skylden for Folkets Uvidenhed bærer de tidligere Tiders Godsejer. Han holdt sig som oftest borte fra sin Ejendom og overlod det til Intendanter og Forvaltere at inddrive de Summer, han havde Brug for. Men Intendanten og Forvalteren søgte kun altfor ofte at udpresse Landbefolkningen yderligere til Fordel for sig selv, og dens fuldstændige Uvidenhed var Betingelsen for, at de ofte rædselsfulde Uretfærdigheder og Udsugninger overhovedet kunde finde Sted. Endnu den Dag idag bevarer Bonden flere Steder Noget af den idiotiske Forvirring og Angst, som Synet af hans Foresatte forhen indgød ham. Jeg fik engang en skægget Arbejder til Fører. „Siig mig, Ivan", sagde jeg til ham, „hvor mange Børn har Du?" — „Deres Excellence maa spørge min Kone", svarede Ivan, „jeg veed det ikke selv". — „Hvad hedder Du?" — „Ivan." — „Ja, men til Efternavn?" — „Jeg har intet, ikke det jeg veed af ialfald." — Og en anden Gang sendte man mig et Ilbud fra en længere borte liggende Landsby for at meddele mig, at der var udbrudt Ildløs. „Naa," spurgte jeg Budet, „er det en stor Ildebrand?" — „Ja, Deres Excellence, en meget stor." — „Det har vel ikke videre at sige, vel?" — „Nej, det har ikke videre at sige." — „Blæser det stærkt?" — „Ja, meget stærkt." — „Det er vel stille, ikke sandt?" — „Jo, ganske stille." Og saaledes videre. Manden var imidlertid ingenlunde et Fæ; jeg kjendte ham tvertimod som en fortræffelig og intelligent Kulsvier.

Den ægte russiske Bonde er umaadelig høflig; man hilser hinanden med en Ynde, som vilde geraade en Adelsmand til Ære. Maaske de af Gudstjenesten foreskrevne evindelige Pladsforandringer har skaffet ham disse udsøgte Høflighedsformer. Men vil man lære Bonden ret at kjende, maa man opsøge ham i de afsides liggende Landsbyer, hvor man neppe nok kjender blot Navnet paa en eneste Stad. Jeg har tidt opholdt mig hele Dage paa saadanne Steder, medens jeg afventede det gunstige Øjeblik til at gaa paa Jagt. Saa indfandt Sogneraadets Medlemmer sig for at gjøre mig deres Opvartning og for maaske samtidig at udbede sig Et eller Andet eller afslutte en Forretning. Vi satte os Alle i en Rundkreds i min Stue; derpaa rejste Ordføreren sig og meddelte mig Sognets (Kommunens) Ønsker. Mandens rolige og alvorlige Væsen, den Ærbødighed, hvormed han bukker, naar han rejser sig op og sætter sig ned, endelig den Lethed, hvormed han udtrykker sig, er rent ud beundringsværdig; men endnu mærkeligere er hans klare og præcise Fremsætten af Spørgsmaal saavel som hans Dygtighed til at drage Slutninger.

Bonden har sine egne Tanker om Retfærdighed og bedømmer efter dem den Maade, hvorpaa man behandler ham. Her et Exempel. Jeg administrerede de Godser, der var henlagt under mig, efter gammel Mode, og mine Undergivne havde en ren Mani for hvert Øjeblik at bestorme mig med Ansøgninger, Klager, Bønskrifter o. s. v. Som oftest var disse Petitioner enfoldige eller endog latterlige; men jeg gjorde det alligevel til en Pligt nøjagtigt at læse hver eneste en. Saa engang svarede min Sekretær kort og smagfuldt Ansøgeren, at han kunde gaa Fanden ivold. Et Par Dage efter mødte jeg Bonden, og han sagde til mig: „Aa ja, Barin (det var den Titel, de Livegne tidligere gav deres Herrer). — De har sagt, jeg skulde gaa Fanden ivold. Naa lad gaa; mig er det lige kjært, De har jo sagtens Ret, og en skjøn Dag gaar jeg rimeligvis alligevel Fanden ivold. Men seer De, vi kan godt lide Dem for, at De læser vore Ansøgninger og først bagefter beder os gaa Fanden ivold. Tidligere, hver Gang vi kom med et Bønskrift, sendte man os strax Fanden ivold, uden at læse Bønskriftet. Det syntes vi ikke om; det var ikke, hvad Ret er."

Det vilde være heldigere for Folket, om det havde lidt mindre frugale Vaner; tidt behøver det kun at arbejde en to, tre Dage og kan saa Resten af Ugen lægge Hænderne i Skjødet. Føden bestaar væsenligst af Rugbrød og Kaalsuppe, Drikken er Kvas, som laves af i Vand udblødt Rugbrød. Klæderne forfærdiges i Hjemmet. Hver Familie har sit Hus, et Stykke Kommunaljord, en Ko, en Hest og et Par Faar. Det er tilstrækkeligt til dens Underhold, saameget mer, som Russeren er den bedste Arbejder, der overhovedet findes. Jeg paastaar ikke, at han har Englænderens Arbejdskraft og Arbejdsfærdighed; men hans Efterligningstalent er ligefrem forbavsende. Man kan give ham, hvad Mønster man vil, og han skal nøjagtigt eftergjøre det — ligegyldigt, om det er en Laas eller et Uhr. Navnlig er han en ypperlig Tømmermand; man plejer at sige, at Muschiken (Bonden) kommer til Verden med en Øxe i Haanden, og vist er det, at han haandterer den ypperligt. Ofte bygger og indretter han fuldstændigt et helt Hus uden at bruge nogetsomhelst andet Redskab end den. — Forøvrig, maa det tilføjes, slaar det nævnte Efterligningstalent ogsaa ud i andre Retninger. Overalt, hvor Bønderne kommer i Berøring med mere civiliserede Folk, altsaa navnlig i industridrivende Landsbyer, antager de disses Klædedragt, Skikke og Manerer. Jeg havde givet Landsbybefolkningen Lov til om Søndagen at spadsere i vor Park, og jeg husker, jeg har mødt Koner og unge Bønderpiger i hvide Kjoler samt med Glacéhandsker.

Bondens største Last er hans Lidenskab for Brændevinen. I den Henseende ligner de Alle hinanden, ja selv Kommunens ansete ste Medlemmer er ikke til at stole paa. Forholdet er ikke det, at Bonden drikker Dag ud og Dag ind eller blot hver Uge; men ved højtidelige Lejligheder, f. Ex. paa Helligdagene, eller naar han tilfældigvis har Penge paa Lommen, foresætter han sig udtrykkeligt at drikke det mest Mulige i den kortest mulige Tid. Han passiarer ikke imedens, nyder ikke en begyndende Ruses Tillokkelser; nej tavs og uden at unde sig selv Tid til at trække Vejret styrter han Glas ned efter Glas. Ved det femte er han pærefuld; saa sætter han sig paa en af de plumpe Træbænke, hvormed Skjænkestuerne er udstyrede, støtter Albuerne paa Bordet, Hovedet i sine Hænder, og bliver siddende, saa længe Værten tillader det, — det vil sige, alt eftersom han er en god eller daarlig Kunde, og forsaavidt som ikke en ny Gjæst skal have hans Plads. Mener Værten, det er nok, fører hans Dreng Gjæsten et Stykke udenfor Døren, for at han ikke skal okkupere Dørtrinet. Saasnart den kolde Luft slaar den Beruſede imøde, trimler han om og falder i Søvn paa aaben Gade, indtil Politiet, hvis det er i Byen, eller hans Bekjendte, hvis det er paa Landet, samler ham op og faar bragt ham hjem. Men drukken eller ikke drukken er Bonden aldrig kivagtig; jeg mindes fra de mange Aar, jeg har boet i Rusland, ikke at have været Vidne til blot en eneste alvorlig Strid.

Alle Bønderne er topmaalte Løgnere, men deres Løgne er temmelig uskyldige og udspringer mer af Vane end af Skadefryd. Det lader næsten til at være dem medfødt, at de aldrig kan sige den rene Sandhed, men finder Behag i sindrige Opdigtelser. Tidt er det umuligt at opdage en Grund til deres Usandheder; men har de først engang disket op med en Historie, er alle Kneb gode, som kan hjælpe ud af Forlegenheden. — En Morgen greb jeg nogle Folk, som var ifærd med at stjæle Træ og Jern fra os, og jeg lod saa lægge Beslag paa deres Vogne og Heste, til de Hver havde betalt en Bøde. Dagen efter holdt Gavtyvene Raad; „saasnart Du ser ham," sagde den Ene, „kaster Du Dig paa Knæ og skraaler af fuld Hals, at Du ejer ikke en Hvid. Jeg gjør min Saligheds Ed paa, at min Kone er lige ved at dø af Sult, — Du skal se, naar vi bærer os fornuftigt ad, tror han os og lader os slippe billigere." Uheldigvis havde jeg hørt Aftalen og var kold som en Sten, da de begyndte paa Komedien; tilsidst tabte jeg Taalmodigheden. Saa trak den Ene af dem roligt en spækket Bors op af Lommen og betalte Bøderne: „Siden Du ikke vil lade os slippe, maa vi jo betale," mente han. Jeg svarede, at en anden Gang, naar de vilde spille Komedie for mig, skulde de passe paa, jeg ikke hørte deres Aftaler. Derover brast Bonden i Latter, puffede sin Ven forsvarligt i Maven og udbrød: „Hæ, Maxim, vil Du se, Barinen veed Alt, hvad vi tager os for." Men Ingen af dem blev flove over at være grebne i en Usandhed. — Kort efter blev jeg, en Dag jeg spadserede gjennem en af vore Skove, opmærksom paa Støj fra etsteds i Nærheden; jeg løb derhen og traf vor meget paalidelige Skovfoged ifærd med at brydes med en Bonde, som han havde overrasket i at stjæle Jern fra et af vore Værksteder. Vi tog Fyren og førte ham til en Slags Dommer, som anstiller den foreløbige Undersøgelse i Kriminalsager. Dommeren udspurgte Arrestanten. „Ak, Herre," svarede Vassili, jeg har ikke gjort noget Urigtigt. Jeg kjører med min Trillebør der gjennem Skoven, saa kalder Skovfogden paa mig: „Hejda, Vassili Vassiljevitsch! kom herhen, jeg har fundet en Bunke Jern her under Træet, laan mig din Trillebør, saa jeg kan kjøre det hen til Værkstederne." Jeg gaar saa derhen, for jeg har altid bestræbt mig for at gjøre mig saa nyttig for Barinens Sager som vel muligt; jeg kjører derhen med Trillebøren og giver mig til at læsse Jernet paa. Men ligesom jeg har begyndt, — ja det er næsten utroligt! — saa griber Skovfogden mig i Kraven og kalder mig en Tyveknegt, og Barinen kommer til, og de slæber mig med Magt herhen." — Den redelige og dygtige Dommer, der kjendte lidt til Bonden iforvejen, erklærede sig tilfreds med dette Udsagn; Vassili blev givet fri, og min Skovfoged og jeg gik hjem med en lang Næse.

Disse Anekdoter kan tjene til at vise, hvor lidt Bonden respekterer fremmed Ejendom. Andre Forbrydelser begaar han forholdsvis faa af; men han er Tyv af Profession og af Uvidenhed. Han vil egenlig ikke gjøre noget Ondt, men ræsonnerer som den Vilde og tager, hvad han har Brug for, nærmest fordi han ikke rigtigt formaar at fatte Forskjellen paa Mit og Dit. Mangfoldige Gange traf jeg Folk, som ganske aabenlyst og roligt traskede af med det Træ eller Jern, de havde stjaalet i vore Værksteder. Spurgte man saa En, hvorfor han havde taget det Stykke Jern, svarede han ganske ugeneert, at han vilde lave sig dette eller hint Redskab; og hvad Brænde, Kul og lignende Bagateller angik, hed det altid: „Gud har skabt Skoven, Jorden og Vandet for alle Mennesker." Det vilde være aldeles umuligt at faa dem til at indse, at de, støttende sig paa denne Grundsætning, gjorde sig skyldig i uhæderlige Handlinger.

Karakteristisk er ogsaa den Maade, hvorpaa Muschiken tigger. Han beder aldrig direkte om Dette eller Hint, men gjør en Mængde Omsvøb, før han rykker ud med Sproget. Saaledes kommer en Dag en Bonde i sin bedste Stads ind til mig og spørger vidt og bredt til mit og min Families Befindende. Saa vender og drejer han Huen mellem Fingrene og siger: „Barin, kunde Du ikke give mig lidt Træ, jeg bygger mig et nyt Hus?“ — Hvor meget skal Du bruge, Gabriel? — „Saameget, som Du vil give mig.“ — Er tyve Stykker nok? — „Jo det er.“ — Naa, saa gaa over til Nikolaj Ivanovitsch og sig, han skal give Dig en Anvisning. — Med et „Tusind Tak og god Morgen', Excellence“ forlader Gabriel tilsyneladende meget vel tilfreds Stuen; men to Minutter efter stikker han igjen Hovedet ind ad Døren og siger: „Barin, jeg trænger ikke til Træ, men til Sten.“ — Godt, hvor mange vil Du have? — „To Læs.“ — Naa, saa gaa og hent dem. — Saa kom han hen til mig og kyssede mit Frakkeærme, og jeg vidste, at han nu havde faaet, hvad han vilde have. Han vilde ogsaa gjerne have kastet sig for mine Fødder og kysset mine Støvler; men jeg skyndte mig altid at forebygge den Slags Taksigelser ved at holde Haanden frem, . . . thi helt tør man ikke unddrage sig deres Æresbevisninger.

Tidligere betragtede Bonden al Straf som Voldsgjerning eller som dikteret af Lune og Vilkaarlighed; nu derimod indgyder den retfærdige Straf ham Agtelse eller afføder ialfald ikke Hævntanker. Jeg saae mig f. Ex. engang nødt til at anklage en Mand for en alvorlig Forseelse, og Landsbyens Dommer idømte ham tyve Pidskeslag. Han tog taalmodigt imod Pryglene og gik hjem. Næste Dag kommer han til mig og siger, at han igaar paa Hjemvejen havde set Sporene af en Bjørn: om jeg ikke vilde ud at skyde den? Jeg, som kjendte Muschikerne, gik ene med den Straffede ud i den ensomme Skov, og efter en lang Omflakken lykkedes det os virkelig at fælde Dyret. Manden havde ikke et Øjeblik tænkt paa at lade mig undgjælde for Pidskeslagene. — — Siden jeg nævner Pidsken, maa jeg dog tilføje, at de gamle Dages barbariske Knut er afskaffet; derimod har Landsbyens dømmende Myndighed Ret til — i sin Nærværelse — at lade enhver af Sognets Medlemmer tildele indtil tyve Pidskeslag. Undertiden gaar man videre, end man har Lov til; men som oftest er Straffen ikke synderlig haard — hvad man jo kan se af, at min Muschik næste Dag kunde begive sig paa en lang og anstrengende Jagttour. Dersom man paa éngang havde afskaffet alle korporlige Straffe i Rusland, tror jeg, Bonden hverken vilde have forstaaet det eller sat Pris derpaa. For Øjeblikket foretrækker han langt en Dragt Prygl for en Pengebøde; og desuden er det jo ogsaa nu hans Ligemand og ikke Godsejeren, som idømmer ham Pryglene.

I det Hele taget, dersom man finder vel mange Skyggesider hos den godmodige Muschik, maa man erindre, at Timen for hans Udvikling først for nylig er slaaet, og at han siden Livegenskabets Ophævelse allerede har gjort betydelige Fremskridt. I næsten alle Landsbyer er Husene blevet reparerede eller ombyggede, Markerne er bedre indhegnede end før, og paa ikke faa Bondersteder træffer man Assuranceselskabers Skilte. Hestene er som oftest omhyggeligere beslaaede, og Vognhjulene nu i Reglen forsynede med Jernbaand. I Husene har Fyrrespaanen veget Pladsen for Tællelyset; baade Mænd og Fruentimmer gaar bedre klædte, søger at skaffe sig Oplysning, veed, at de staar under Lovens Beskyttelse, og har et rigtigere Begreb om Forholdene og Begivenhederne i Byerne. Mændene lægger sig efter et Haandværk, bliver Møllere, Garvere, Skippere, Dampskibsejere, Kreatur- og Kornhandlere etc.; de bruger allerede nu Maskiner til at bryde Hamp og tærske Korn; de behandler deres Koner med mere Hensyn og lever mindre hyppigt i lovløse Forbindelser end tidligere. Alt dette, som ingen Rejsende kan undgaa at lægge Mærke til, har dog virkelig ikke saa Lidt at sige. Men navnlig begynder den hundske Underdanighed at fortage sig, og Bonden faar en Følelse af sin menneskelige Ligeberettigelse. Undertiden slaar denne Frigjørelse endog over i Udskejelse. Her et Par Ytringer, som jeg selv har hørt, og som en Livegen aldrig i Verden vilde have driftet sig til at komme med.

Ved en lille Buffet paa en Jernbanestation mellem Nishni og Moskva kom en General i Galauniform op at trættes med en Opvarter, som ikke bragte det Bestilte hurtigt nok. Nu maa man vide, at en General — takket være de Tvangs- og Straffemidler, han disponerede over — i Bondens Øjne omtrent var det Samme som en Slags Halvgud. „Ser Du ikke, jeg er General?“ skreg tilsidst den høje Herre umaadelig fornærmet; men Opvarteren svarede ganske roligt: „Jo, det ser jeg nok, men nutildags er en General ikke Mer end ethvert andet Menneske.“ — Det Svar skulde En have vovet at give for lidt over en halv Snes Aar siden!

En anden Gang kjørte jeg sammen med en Kavalleri-Oberst i en Tarantasz. Kudsken kjørte utilgivelig langsomt og vilde ikke lade sig sige. Omsider sprang min Ledsager hidsig op og knyttede allerede Haanden. Kudsken vendte sig imidlertid om og sagde: „De veed nok, Excellence, at De ikke længer har Lov til at slaa mig!“ — Og denne Oberst var dog en meget rig og anset Fyrste der paa Egnen, saa Kudsken vidste paa en Prik, hvilken mægtig Mand han havde for sig.

Undertiden løber rigtignok, som sagt, Uafhængighedsfølelsen helt af med Bonden. Jeg stod en Dag ude paa min Balkon og hørte to Muschiker tale om mig. „Du, Ivan,“ sagde den Ene, „hvad er det for en Fyr, han deroppe?“ „Aah,“ svarede den Anden, „det er en af disse Tydskere, som har forpagtet Jernværkerne.“ Da Ordet „Tydsker“ ikke just bruges i en særlig højagtende Betydning, gaar disse Bønders Frisprog allerede en Streg over Grændsen. Og en anden Bonde sagde til mig: „Ser De, Barin, nutildags er Alt forandret. Før tilhørte jeg selv og Alt, hvad jeg ejede, Dem, men nu tilhører De og Alt, hvad De ejer, mig.“

Dog, hvor skulde det kunne være Andet, end at den ny vundne Frihed hist og her maa stige dem til Hovedet. Forhaabenlig vil Rusen sætte sig, og kun de gode Følger af Emancipationen ville i Tidens Løb vise sig varige. At hin Hovmodsaand imidlertid skal have Tid til at lægge sig, kan ses af et Faktum fra de sidste Dage. I 1864 fik en vis Klasse Bønder Forpagtningen af deres Gaarde paa 12 Aar, hvorefter Gaarden ifølge Loven skulde falde tilbage til Ejerne. Men da Fristen udløb (April 1877) nægtede Bønderne at rykke ud, og da man ikke havde Militær til at tvinge dem, har flere Tusinde Bønder imod samtlige Domstoles Kjendelse foreløbig beholdt deres Forpagtning og opkastet sig til øverste Magt. Ja de er endog ikke veget tilbage fra at bruge Vold!

Efter **Herbert Barry.**

En Mejemaskine,

som selv binder Kornet i Neg.

Paa en Udstilling af Agerdyrkningsredskaber, som for et Par Maaneder siden holdtes i Frankrig, vakte en amerikansk Mejemaskine, som selv bandt Kornet i Neg, stor Opmærksomhed. Der er blevet gjort betydelige Fremskridt i de sidste Aar, hvad det angaar at sætte Landmanden i Stand til mere og mere at undvære den menneskelige Arbejdskraft; men et Redskab, som aldeles maskinmæssigt kunde samle Kornet i Neg og binde det, kjendte man dog endnu ikke. Hvad vilde ikke vore Bedsteforældre have sagt, om man havde fortalt dem, at man paa en fireogtyve Timer kunde meje, binde og kjøre ind adskillige Tønder Lands Sæd! De vilde sikkert ikke have troet deres egne Øren. Og det er jo da heller ikke ret længe siden, man høstede langsomt og besværligt ved Hjælp af en Le samt var nødt til at lade Kornet blive liggende flere Dage paa Marken, udsat for Regn og Uvejr.

Bindemaskinen kommer som sagt fra Amerika, hvor den høje Arbejdsløn, der kræves, har lokket Konstruktørerne til at lægge deres Hoveder iblød for at udfinde bestandig fuldkomnere og fuldkomnere Agerdyrkningsredskaber. Den har laant fra Symaskinen sin væsenlige Indretning, hvad det angaar at faa en Knude paa Baandet om Neget; men man har selvfølgelig bestræbt sig for kun at anvende de simpleste Dele af Mekanismen og for at gjøre det Hele saa vel skikket til at modstaa Stød og saa let istandsætteligt som paa nogen Maade muligt. Billedet viser Osborne-Maskinen, saaledes som den saae ud, da den prøvedes ved den ovenfor nævnte Udstilling; for Tiden er man i Hr. Osbornes Værksteder beskæftiget med at søge at gjøre den endnu mere fuldkommen, hvorefter den i Løbet af indeværende Aar vil blive bragt paa Markedet i et stort Antal Exemplarer. En anden Bindemaskine, som Hr. Wood har konstrueret, arbejder ikke saa godt og vil ialfald foreløbig ikke kunne skabe Hr. Osbornes Opfindelse nogen alvorlig Konkurrence.

En udførlig Beskrivelse af Maskinen vilde nødvendiggjøre Afbildninger af dens enkelte Dele og vilde endda ikke være til Nytte for Nogen; thi Enhver, der har havt Lejlighed til at gjøre Erfaringer i saa Henseende, véd, at kun Øjesyn og mundlige Forklaringer formaar at give et tydeligt Begreb om en indviklet Mekanismes Sammensætning og Virkemaade. Det maa da være nok med nogle løsere Antydninger. Idet vi forbigaar det Apparat, som tjener til at meje Kornet, bemærker vi først med Hensyn til Bindeapparatet, at det ved en meget simpel Indretning kan afpasses efter Kornets forskjellige Højde, saa Baandet altid kommer til at sidde midt paa Neget, samt at man efter Behag kan gjøre Negene større eller mindre. Dog gjør man dem i Regelen noget mindre, end det ellers plejer at være Tilfældet, dels fordi man her bruger ikke Halmbaand, men Metalbaand til at binde dem sammen med, og dels for at Luften frit kan trænge ind mellem Straaene og tørre og modne Kjærnen. Selve Neget dannes og bindes paa den Platform, man ser til Højre. Staaltraaden er rullet op paa den Ten, Billedet viser, og afvikles efterhaanden med en nøje bestemt Fart. Bemeldte Traad følger ligesom i Symaskinen den store knæformede Arm forrest paa Platformen, passerer en Del faste Tridser, gaar fra Spidsen af Armen (Naalen) gjennem en Ridse ned under Platformen og fastgjøres om en Slags Tvinde (twister) . . . Ridsen i Platformen er en Cirkelbue, med Armen som Centrum. Armen bevæger sig omkring sin Axe og fører Traaden fra den ene Ende af Ridsen til den anden. Traaden bevæger sig yderst fra højre Side i samme Øjeblik, som det sidste Neg falder fra Platformen ned paa Jorden, og den skrider over mod venstre Side, idet den skyder Straaene, som vedbliver at udbredes paa Platformen, foran sig. Samtidig sænker Naalen eller Spidsen af Armen sig og klemmer det Neg sammen, som er ifærd med at dannes; og saasnart Traaden er naaet til den venstre Udkant af Ridsen, gaar Naalen ned under Platformen og fastgjør sin Traad om Tvinden. Saa bevæger Armen sig atter tilbage fra Venstre til Højre, og drager Traaden og Neget med sig; ogsaa Traaden flytter sig til Højre, men sammenslynger med det Samme Traaden, som den jo nu holder begge Enderne af. Naar Neget da kommer til Platformens Kant, er det færdigt og bundet, avtomatisk bevægede Knive skjærer Traaden over der, hvor Knuden er slaaet, og Neget falder til Jorden, hvorefter den hele Proces begynder forfra.

Efter Hr. Osbornes Udsagn kan man ved Hjælp af hans Bindemaskine have fuldstændig høstet 4 à 5 Tønder Land paa en eneste Dag! Hvor store Fordele denne Hurtighed medfører for Landmanden, navnlig da naar Vejret er ustadigt, behøver ikke at udvikles nærmere. Desuden har man i de sidste Aar gjort en Iagttagelse,, som er af ikke ringe Værd, idet man nemlig har opdaget, at man meget godt kan meje Kornet fem eller sex Dage, før det er fuldstændig modent. Kornet falder da ikke saa let ud, og det fremgaar desuden af de Hrr. Isidor Pierrés, de Villeborts og endnu Fleres Undersøgelser, at den saaledes mejede Sæd giver vægtigere Korn, end om Sæden først mejes, naar den er fuldstændig moden. Kornet modnes lige godt, fordi det er mejet; de mineralske Stoffer, som indeholdes i Straaet, forlader lidt efter lidt dette og gaar op i Kjærnen. Kun naar der er Tale om Saasæd, gjør man rettest i at vente, til Kornet er helt modent.

Ugalante Bemærkninger.

Det hører til mine urokkeligste Principer, aldrig at indlade mig med Damer angaaende Moden. Jeg mener nemlig, at det vilde være spildt Ulejlighed for mine stakkels Lunger at indsuge alt det Vejr, der utvivlsomt vilde udkræves til en saadan Disput. Men man tro dog endelig ikke, at jeg mangler Fornuftbeviser — nej! dem har jeg fler end nok af. Men Beviser! — Du gode Gud, hvad hjælper de vel, naar man disputerer med Damer? At ville bekæmpe Moden med Fornuft er ligesaa umuligt som at slukke en Ildløs ved at henvende nogle venligt bebrejdende Ord til den, eller at indlade sig paa at parlamentere med en Pladskregn.

Nej, jeg selv giver mig aldrig i Kast med Moden, men det volder mig altid en usigelig Nydelse, naar en Anden begaar denne heltemodige Daarskab. For kort Tid siden er der udkommet et Uddrag af Alphonse Karr's samlede Skrifter*) — et rent Pakhus af Tanker! 342 Sider propfulde af korte og vittige Tankesprog om alt Muligt og saa ovenikjøbet en sand Insektsværm af satiriske Bemærkninger, hvoraf hver eneste har sin skarpe Braad. Man træffer i denne kostelige Samling ogsaa paa en Række Aforismer om Moden, — glimrende smaa Indhug mod dens Daarskaber og Udskejelser. Det klukkede i mig, da jeg læste dem, og jeg spurgte mig selv, om det ikke kunde være nyttigt at gjøre vort Publikum og navnlig vore Damer bekjendt dermed . . .

Nyttigt?

Nej! — dette formastelige Haab kan selv Alphonse Karr ikke have vovet at nære! Men lad os dog høre nogle af hans Bemærkninger:

*) „L'esprit d'Alphonse Karr“. Pensées extraites de ses oeuvres complétes. Paris 1877, Calmann Lévy.

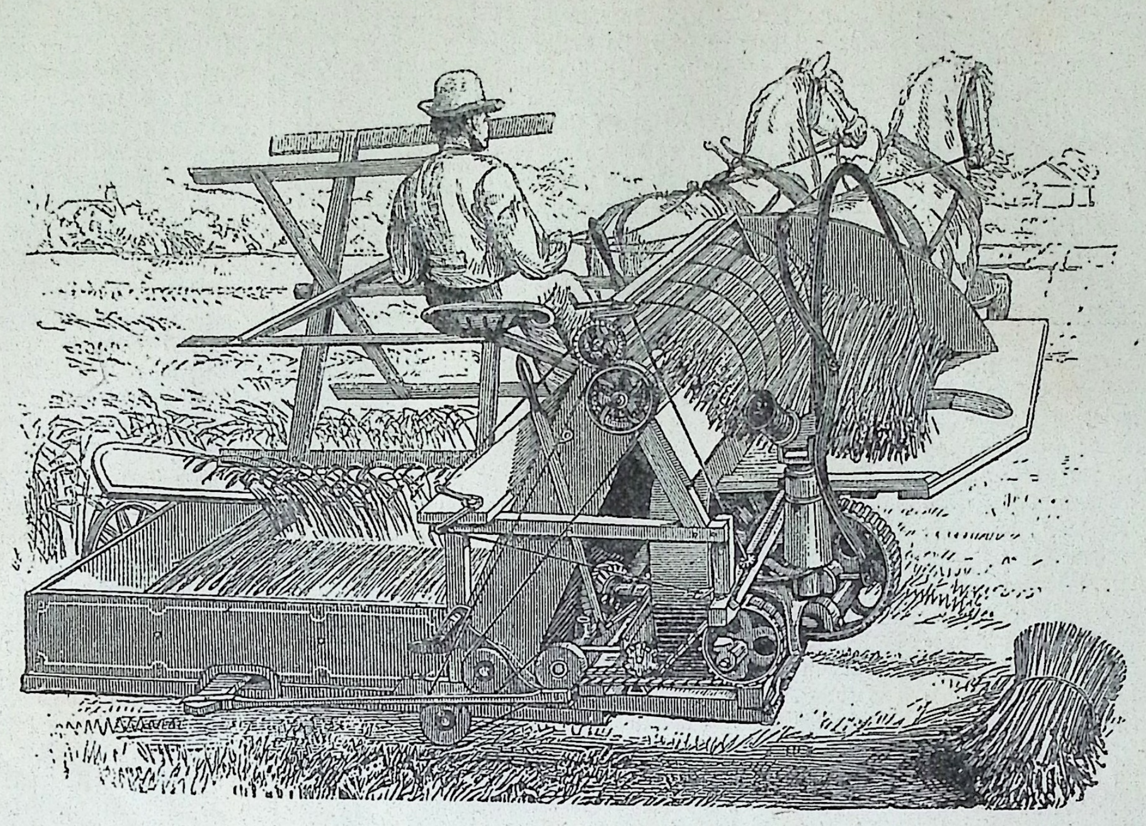
„Hvis der gaves en ganske ualmindelig pragtfuld Dragt, men som kun maatte bæres paa Vejen til Skafottet, tror jeg ikke, der vilde fattes Kvinder, som gjerne indlod sig paa alt Muligt for at gjøre sig værdige til at bære denne Dragt!“

„Naar en Dame besøger Theatret i en glimrende Dragt, er det aldrig uden det hemmelige Haab, at hun — selv bliver Skuespillet.“

„Toiletværelset er Skjønhedens Kjøkken, og Damerne bliver aldrig trætte af at finde paa nye Ragout'er, som de saa om Aftenen serverer for deres Beundrerers hungrende Blik.“

„Naar en Dame fortæller mig om en anden Dame, at hun er letfærdig og koket, er slet begavet og maaske endog bedrager sin Mand, saa vil det for mig ikke sige Andet end: Det Uhyre har faaet en ny Hattemode fra Paris, som endnu ingen Anden har, og som klæder hende fortræffeligt.“

„Man maa ikke bære det samme Toilette paa to Baller. Det er en af de Love, som hævdes strengere, end de, paa hvilke Staters Lykke og Frihed beror.“

Ny Mejemaskine, der binder Kornet i Neg.

„Jeg er overbevist om, at Strudsen langtfra ikke er saa indbildsk af sine Fjer, som de Damer, der bærer dem paa deres Hatte.“

Hvorledes opstaar Moden?

Den franske Satiriker gjør sig al mulig Umag for at aabne Damernes Øjne desangaaende.

En fornem Dame opdager f. Ex. en Dag, at hun har store Platfødder. Hvad er hendes første Tanke?

„Du maa skjule disse grimme Fødder.“

Og hendes næste Tanke?

„Du maa ogsaa se at skjule de Andres smukke og elegante Fødder.“

Begge disse Maal opnaar hun ved Opfindelsen af lange Slæbekjoler. „Det er Mode,“ siger hun, og — „det er Mode“ lyder det almindelige Ekko — og nu ser man hverken hendes egen platfodede Piedestal eller de Andres henrivende, velskabte smaa Fødder.

Den samme Politik fulgte de magre og sletskabte Damer, da de opfandt Fiskebensskjørterne og senere „Turnurerne“, ved hvilke den naturlige Figur blev aldeles skjult. Det, som kun var opfundet til de Hæsliges Fordel, det efterabede de Smukke, som ikke behøvede det, fordi det — var Mode. Og ligeledes fordi det var Mode, bar høje og slanke Damer en lang Tid de bekjendte taarnhøje Koiffurer og Haarbjerge, som ene og alene var opfundne til Gunst for smaa og uanselige Væsner. Saaledes ser vi bogstavelig, at de Smukke paa Modens Befaling skjuler deres Yndigheder for at gjøre det muligt for de Hæslige at dække deres Skrøbeligheder . . . Det er absurdt, utroligt, saa komplet i Strid med Kvindens Forfængelighed — men dog har Alphonse Karr Ret, thi han havde kunnet tilføje, at Damerne kun ophøre at være forfængelige, naar Forfængeligheden ikke længer er moderne, og at de beslutter sig til at være hæslige, saasnart det ikke længer er moderne at være smuk.

„Hvorfor bærer De denne Kjole, som dog aldeles ikke klæder Dem?“ har jeg ofte spurgt, og jeg har ufravigelig faaet det Svar: „Fordi det er Mode,“ hvilket i Oversættelse lyder saaledes:

„Jeg bærer denne Kjole, fordi den klæder Andre . . .“

Selv de Moder, der ligefrem gjør vanskabt, adlydes med største Iver.

„Meget hyppigt“, siger Karr, „finder Moden paa, istedetfor at følge den kvindelige Figurs yndige Bølgelinier og henrivende Bøjninger, fuldstændig at fjerne dem fra det Naturlige og forkvakle dem. Men hvis en Dame med Smag om Aftenen ved Afklædningen fandt, at hun virkelig saae saaledes ud, som hun hele Dagen igjennem havde ladet sig selv se ud . . . saa er jeg overbevist om, at man den næste Morgen vilde finde hende liggende sønderknust af Fortvivlelse og badet i Taarer.“

Endnu ivrigere bliver den vittige Forfatter der, hvor han taler om de nedringede Damedragter.

„Har De hørt,“ spørger En en Dame, „hvor mærkelig Fru v. M. var klædt paa det sidste Bal.“

„Mærkelig? Hvorledes da?“

„Ja tænk Dem — men De tror det ikke — hun mødte i en fuldstændig højhalset Dragt!“

„Er det muligt?“

„Paa Ære!“

Gud! hvor upassende!“

Saavidt er det altsaa kommet, at Anstændighed kaldes upassende. Jeg kom til at tænke paa, hvad Ferdinand Kürnberger siger:

„Naar det bliver Mode at gaa nøgen, saa vil de Damer blive de uanstændige, som — bærer Klæder . . .“

Jeg hidsætter af Alphonse Karr's Bog endnu nogle andre herhen hørende Bemærkninger:

„De virkelig agtværdige Koner burde kun pynte sig for den Mands Skyld, som de elsker; men i Virkeligheden smykker Konerne sig hverken for deres Mand eller for dem, de elsker: Deres Toilette ligner det Alter, som Grækerne opreiste for en ubekjendt Gud.“

„De Gamle ansaae Diamanten for en Talisman, der beskytter Dyden. Ak, naar man kunde fortælle sine smaa, hemmelige Eventyr, vilde det vise sig, at netop den har spillet Kvindernes Dyd de værste Puds.“

Damernes fleste Smykker har Form af Ringe. De er i Virkeligheden Ringe i en Kjede, hvis yderste Led befinder sig i Satans — den ældgamle Forførers Haand.“

„I den løgnagtige Kamp med Alderen bliver sædvanligvis kun En skuffet: Løgnen selv.“

„Mange Damer er saa snildt sammensatte af et smukt Hoved, en Smule Krop, meget Haar og en Uendelighed af Klæder, Kniplinger og Smykker, at man ikke mere kan adskille, hvad der er Natur og hvad der er Kunst. Dragten er knyttet uløseligt til dem, som Fjerene til Fuglen.

„Vandet antager Karaffens Form, hvori det opbevares. Paa samme Maade antager mangen Dames Legeme Form efter Korsettet og den Dragt, som omslutter det. Tages Karaffen — og Dragten bort, saa flyder Vand og — Legeme formløst fra hinanden.“

– Ganske ugalante, det er sandt, er disse Bemærkninger. Men jeg finder hos Alphonse Karr dog nogle galante Ord, der da her maa staa som Slutning paa denne lille Blomstersamling.

„Hvoraf kommer det,“ spørger han, „at vi strax seer Naragtighederne ved enhver Dragt, naar vi finder den afbildet i et Kostumeværk fra tidligere Aarhundreder? Det kommer af, at den Kvinde er død, der engang udfyldte denne Dragt, og af, at det Ansigt er forvandlet til Støv, som denne Hat engang omsluttede, — medens en moderne Dragt let fører vor Dom paa Vildspor, fordi den i sine Folder skjuler det, — der bestikker Dommeren.“

Maaske formilder denne elskværdige Tilstaaelse Læserindernes Harme, — maaske finder de i den franske Forfatters Bemærkninger en Spore til selvstændige Beslutninger . . . maaske! „Bliv ikke træt af at mane, thi Du er en Maner,“ hedder det i Koranen, og det retfærdiger forhaabenlig ogsaa dette feuilletonistiske Angrebsforsøg mod Damemodernes mangfoldige Smagløsheder.

Efter **Oscar Blumenthal.**

Fra Dahomey.

Det vestafrikanske Kongerige Dahomey staar paa Grund af de forfærdelige Grusomheder, som udøves der, ikke just godt anskreven hos Evropæerne, og kun Faa har dristet sig til at besøge det. Den vidt bereiste Kaptajn Richard Burton var indtil 1871 den vigtigste Hjemmelsmand for Meddelelser fra disse Egne; i det nævnte Aar fik desuden den engelske Naturforsker Skertchly Lejlighed til at gjæste Hs. sorte Majestæt Gelelé i otte Maaneder, for at lære ham og hans Krigere at haandtere nogle evropæiske Geværer. Modtagelsen var endog glimrende; en Skare dandsende Trommeslagere med en Mængde Ringe paa Fingrene og Bjælder paa Benene afsang og ledsagede med en Slags Dands et „Festdigt“, som en indfødt Poet havde fabrikeret, og som i Korthed gik ud paa, at den hvide Mand havde set mange Ting, samt at Gelelé nu ogsaa vilde vise ham mange Ting. Desuden lagde bemeldte Kong Gelelé sit af Kopper formelig itubidte Ansigt i de venligste Folder; men da det kom til Stykket, holdt Hs. Majestæt ikke desto mindre, trods sit givne Løfte, den Rejsende under streng Opsigt i hele otte Maaneder istedetfor i otte Dage! Naa, herved fik vi Andre da ialfald nærmere Oplysninger saavel om Landet som om dets Indbyggere, der hedder Ffons; og navnlig bragte Skertchlys Bog illustrerede Beretninger om de forfærdelige Offringer, som foretages af overtroisk Frygt og af Hensyn til gammel Skik. Desuden kan man selvfølgelig i Skriftet træffe en Del ret pikante Anekdoter. Saaledes fortælles der bl. A. om disse ærede sorte Samtidige, at de holder meget af at stjæle, og især af at stjæle Fedt, hvormed de indgnider deres legemlige Yndigheder. En skjøn Dag fik imidlertid en Hob af dem fat paa en stor Krukke med Fernis og smurte et ordenligt Lag over hele Kroppen, hvorpaa de stolt begav sig ud i Solskinnet. Men ak, hvad skete? Fernis'en tørrede naturligvis i Solen, og de stakkels Fyre, der pludselig saae sig forvandlede til levende Asfaltmennesker, led en uanet Mængde Kvaler i deres tætsluttende Hylster.

Det Billede, Bladet bringer, fremstiller et ærværdigt Medlem af Dahomey-Præsteskabet i en forholdsvis fredelig Bestilling. Ellers kan han nok lide at bevæge sig mellem dampende Blod, ituhuggede Menneskekroppe o. s. v.; her har han kun — til en Smule Opmuntring — beholdt omkring sig en lille Samling Afgudsbilleder, Hjerneskaller etc. og beskæftiger sig forresten med at spinde Bomuld. Folket ærer og tilbeder „de høje, smukke Træer“ (eller disses Aander?) og blandt Træerne atter fornemmelig „Silke-Bomuldstræet“. Bomulden indsamles, afpilles samt bredes ud paa et Net, for at den kan tørres i Solen; og saa gaar man frem efter den Methode, man ser Hs. sorte Velærværdighed anvende. Først sorterer man, om det behøves, Bomulden i smaa Bunker, og ved Hjælp af en lille Bue skiller man Haarene fra hinanden og „glatter“ dem. Derpaa gjøres den fast til en Stok af omtrent en Fods Højde og spindes paa en Ten, som bestaar af et Stykke Bambusrør med en tung, rund Lerklump paa Midten, der drejes rundt med Fingrene. At der til denne simple Operation nødvendigvis kræves en Opmarschering af Gudebilleder og andre uhyggelige Gjenstande, belærer os om, at Præsten betragter sit Arbejde med noget andre Øjne, end evropæiske Bomuldsfabrikanter betragter deres. Men disse Traade kunne da ogsaa komme til at spille en noget vigtigere Rolle, end der ellers er forbeholdt Bomuldsgarn, og det er meget muligt, at de, man netop her ser blive spundne, har kostet ikke et, men flere Mennesker Livet i et Land, hvor Præsternes Profetier og Forklaring endnu lystres blindt og hensynsløst.

Gaade af s—r.

Paa høje Steder selv sig inviterte
De Første til Souper, Diner saagar;.
Og nu og da man vist Dig gratulerte,
Ifald Du til de Sidste Udsigt har:
Er det dit Sværmeri, din svage Side
At mønstre Folk igjennem Rudens Glar,
Da vil af Kjedsomhed Du grusomt lide,
Hvis i det Hele dit Logis Du har.

Opløsning paa geografisk Gaade i forrige Numer;

Grenaa. — Odense.

Rigtig løst af: C. L. i Svendborg. — Max & Komp. — Den Staaende — De fem Rotter. — En Plankeværksrytter i Rudkjøbing. — L'Allegro i Rudkjøbing. — A. S. — Kit Kitson. — Jeppe Katun. — Ingeborg paa Næsbyh. — Fætter Henrik fra G.

Korrespondance.

Hr. — x. Behag at lade afhente Brev paa samme Sted som sidst.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hermed følger et Tillæg.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

TILLÆG TIL NUTIDEN.

Nr. 68. Søndagen den 6. Januar. 1878.

Theatrene.

Skjøndt det kgl. Theater havde anvendt ikke saa Lidt endda paa en virkningsfuld Iscenesættelse af Hr. E. v. d. Reckes fire Akts Tragedie „Kong Liuvigild og hans Sønner", herskede der dog temmelig længe en noget trykket Stemning under den første Opførelse. Det effektrige Billede, der viste sig, da Tæppet rullede op, — til Højre prægtigt klædte gothiske Adelsmænd, til Venstre Kongens store Thronstol med Brynje og Vaaben, i Midten ariansk og katholsk Gejstlighed — glemtes saa smaat under den lange og for vor Tid lidet vigtige politiskreligiøse Disput, som fulgte efter. Først da den blonde Kongehustru Ingunde (Frk. Dehn) viste sig paa Scenen, begyndte Publikum at komme med. Ingunde er vel ogsaa i de Flestes Øjne Stykkets mest sympathetiske Figur. Ung og jomfruelig blid og uskyldig glider hun som et Solglimt ind mellem alle de politiske Intriger og religiøse Kampe, mellem alt det Had og al den Kiv og Strid, der ellers gjennem en lang Række Repræsentanter behersker hvert eneste Optrin. Det Mordforsøg, som Liuvigilds onde Dronning begaar mod hende, og som delvis sætter Handlingen i Gang, bringer yderligere Medfølelsen paa hendes Side; og naar hun (man veed ikke ret, hvordan eller hvorfor?) i tredje Akt forsvinder, efterat hun i en deklamatorisk Maaneskinsscene har belært sin Husbond om det forventede Liv i en anden Verden, lader hun en vis Tomhed tilbage, som en paafølgende Henrettelse og en Vanvidsscene neppe formaar at udfylde. Der faldt intet Klap efter de tre første Akters Slutning. Hovedpersonerne høstede Bifald efter de betydeligste rhetoriske Udbrud, og Huset næsten drønede af Applaus under den glimrende udførte, af enkelte Fakler svagt belyste Massekamp i tredje Akt; men ellers sad man træg og tavs, og da Stykket omsider var til Ende, mødtes et svagt Klap hurtigt af en svag Hyssen. Denne Publikums første Dom vil neppe forandres væsenligt ved de følgende Opførelser, selv om man foretager en Del højst gavnlige Forkortelser; og den bestemmer ogsaa temmelig nøjagtigt Tragediens sceniske Fortrin og Hovedfejl. Som altid hos Hr. Recke er der en vis tiltrækkende Klarhed og Kraft i Replikerne; hvad man end vil dømme om det, der siges, om Tankerne, Billederne, Udtrykkets Nyhed eller Lidenskab, — saa er dog den Form, hvori det siges, sikker og sleben og tillader Skuespilleren at fremkalde ofte et stærkt Indtryk hos ikke altfor forvænte Tilhørere. Desuden har Forfatteren Meget af den Slags Fantasi, som f. Ex. udmærker Bournonville: han forstaar at operere med Lys og Mørke, stiller skarpe Modsætninger sammen, vælger som ovenfor antydet stærke Motiver (Mord, Vanvid etc.) og har et godt Blik for den Effekt, der fremkommer, naar f. Ex. midt under Slagtummelen Rækkerne brydes, Sværdene sænkes, Faklerne samles, og derpaa — Kongen (!) kommer ind fra Baggrunden, skridende frem over faldne Mænds Lig. Men det Hele falder fra hinanden i Deklamationsnumere og Effektsteder. Sceneførelsen er urolig og ofte usandsynlig, en evindelig Gaaen og Kommen paa undertiden højst mærkelige Steder; og der er saa Lidt af egenlig Handling og Karaktertegning, at det næsten er umuligt i faa Ord at sige, hvad Stykket drejer sig om. Kong Liuvigild, Vestgothernes Konge, har udi de Aar 582—86 to Sønner til Medregenter og en Del misfornøjede gothiske Adelsmænd samt katholske Prælater til Fjender. Hans mest elskede Søn gjør fælles Sag med Fjenden og rejser sig imod Liuvigild og hans politiske Planer; senere bliver bemeldte Søn til en katholsk Troshelt og lader som saadan sit Liv paa Skafottet. Det er nok saa omtrent Emnet. Og hvor skal nu fremdeles det kunne gribe for Alvor voxne Mennesker i vore Dage, navnlig da Mennesker, som staar ikke blot Gother og Romere, men endnu mere Arianer og Katholiker meget fjernt? De Fleste vil betragte alle disse Stridigheder og Kampe som sig personligt uvedkommende, og dersom Tragedien opnaar et respektabelt Antal Opførelser, har Forfatteren følgelig Grund til at være erkjendtlig mod Udstyrelsen og mod Hr. Vilh. Wiehe, Hr. E. Poulsen, Frk. Dehn og Hr. Jerndorff, som holdt Interessen oppe. Et Par ufrivillige Farceskuespillere, som havde indsneget sig, fortjener maaske mindre Hr. Recke end lattermilde Tilskueres Anerkjendelse.

— Kasinos Opførelse af „Aladdin" er naturlig[illegible] en Forestilling, som længe har været imødeset med [illegible]chlægers Hvor lidet egnet til at bringes paa Scenen Nor os Alleskjønne Digtning end er, saa repræsenterer den [illegible]rindringer, den sammen en Sum af vore smukkeste Barndog Drømme, som rigeste Periode af det Ungdomsliv i Fa[illegible]irkelighedserfaringer man endog med graa Haar og aarelo[illegible]nde i sit Hjerte. Selv beholder en Plads tilbage til in[illegible]önges Værker hører til de naar mange af den gamle D[illegible] i Reolerne, men aldrig læser, klassiske Bøger, som Folk stil[illegible] Den er Ungdommens vidunderligt vil „Aladdin" ikke glemm[illegible] Hjerte, som virkelig er ungt, vil albeaandede Højsang, og [illegible]ns begejstrede Rhytmer. Dog notabene: tid banke i Takt me[illegible] Selv i tidligere Tid paa det kgl. Theater under Læsningen [illegible]ffelig Besætning gjorde „Aladdin" egenlig ikke og med en fort[illegible] Fantasi spænder saa vidt, at der nødvendigvis Lykke. Det[illegible] og adskillige Skuffelser, naar den skal klemmes ind maa vise [illegible]ulisser og Suffiter. Man mærker det bedst, f. Ex. mellem [illegible] Tryllehaven præsenteres. Som Kasino i det Hele taget naar [illegible] har anvendt overordenligt Meget paa Dekorationer og Udstyrelse, saaledes præsenteres der ogsaa her Noget, der ganske sikkert i ethvertsomhelst andet Stykke vilde have været fuldstændig tilfredsstillende. Men skal det være Aladdins Vidunderhave, saa bliver Forholdet anderledes, thi da har hver Tilskuer en Dekoration færdig i sin egen Fantasi, og med den vil den virkelige aldrig kunne komme til at hamle op. Langt mere fyldestgjør adskillige andre Dekorationer, særlig Hr. Wallins pragtfulde Paladshave og den bedste af dem alle, Gulnares Værelse i Aladdins Palads, malet af Hr. Gillich med ligefrem fortræffelig østerlandsk Eventyrkolorit. Smukt er ogsaa Torvet i Ispahan og Noureddins Værelse; enkelte af de øvrige mangle altfor paafaldende Dybde og Perspektiv. I det Hele taget maa dog, som sagt, den ydre Side af Digtningens Præsentation paa Kasino kaldes god, paa mange Punkter endogsaa uvant glimrende for Kjøbenhavn. I Retning af Dragter var der (aabenbart gjort meget store Bekostninger, og man tør vistnok uden Overdrivelse sige, at der ikke paa nogen dansk Scene er set saa rige og straalende Kostumer som f. Ex. Sultanens, Aladdins Bryllupsdragt og Gulnares, om man end tør tilføje, at den sidste kunde have været klædeligere, samt at hverken de røde Atlaskesstøvler eller deres høje, franske Hæle hørte hjemme her. Til den øvrige pragtfulde Udstyrelse som desuden Balletten. I ethvert Tilfælde med Rosendandsen i tiende Tableau havde Hr. Balletmester Carey været meget heldig, og han havde da ogsaa den Satisfaktion, at Publikums ellers en Smule matte Applaus her samlede sig til en ganske ualmindelig heftig Bifaldsstorm. At en rigelig Part af den tilkom hans Døttre, er selvindlysende; Frøknerne Carey har saamegen Gratie og Dandsefærdighed, at de ikke behøver et aarelangt forudgaaende Bekjendtskab som det, de har til Kjøbenhavnerne, for at vinde Publikum med. Balletkorpset kunde selvfølgelig ikke være fuldkomment, da det bestod af Kasinos sædvanlige Damekor, men af Elle-Dandserinder at være gjorde de sine Sager mærkværdig godt. Paa et Par Undtagelser nær lykkedes Maskineriet, og Alt i Alt fortjener Theatret Ros for hele Stykkets ydre Apparat.

At vi har omtalt denne Side af Sagen først, er ganske naturligt. Det vil blive den, der maa paatage sig at skaffe „Aladdin" Tiltrækningskraft paa Kasino. At den dramatiske Udførelse ikke kan svare til Fordringerne, er jo i Grunden ganske forstaaeligt. Dog maa det siges, at Hr. Stigaards Aladdin var en baade beaandet og dygtig Præstation. Han er muligvis noget lovlig søgt naiv i de første Scener og lidt for grædende paa Kirkegaarden, men ellers forekommer det os, at han kan lykønske sig selv til den Maade, hvorpaa han stiller sig ved denne vanskelige Opgave. I første Scene f. Ex. da han med Noureddin kommer til Indgangen til Tryllehaven, er der saamegen Friskhed og Lyrik over hele hans Fremtræden, at man rives med og glemmer den Monotoni, der ellers [illegible] hviler over en stor Part af Forestillingen. Særdeles heldig er Frøken Møller som Morgiane; i alle Punkter forstandig Opfattelse af Rollen forener sig hos hende med elskværdigt Lune og fortræffelig Versfremsigelse. I den sidste Henseende lider ellers Personalet Skibbrud. Særlig uheldig er Hr. [illegible], der var næsten ikke muligt at forstaa en eneste af hans Replikker, væsenlig paa Grund af gal Betoning. Heller ikke Frk. Petersen har aabenbart sin Styrke i Versfremsigelse; hendes Gulnare bekræfter ingenlunde Forventninger fra „Dora" og „Froufrou" om hendes Talent. Af de øvrige Rollehavende tør vi ikke fremhæve Andre end Hr. Neumann, hvis Jøde var en helstøbt, lidt grel, men talentfuld Figur med megen Kolorit over sig.

Hvad nu endelig Bearbejdelsen angaar, er det ganske klart, at der maatte skjæres Meget bort, naar Stykket skulde bringes paa Scenen, og at Sammenhængen derved nødvendigvis maa komme til at lide. Ubehændigheden ved den umotiverede Sammentræf i Divansalen, særlig Aladdins Legen Skjul bag Thronen burde dog billigvis have været undgaaet. Imellem de bortskaarne Partier savner man ganske vist nogle af Digtets smukkeste, men det er ikke godt at sige, hvordan de [illegible] kunne være taget med, og saameget er ialfald vist, [illegible] nu er mer end langt nok. Ved den [illegible] Forestillingen som Helhed det til over halv Tolv; muligvis [illegible] kunne sknibes noget ind senere [illegible] kan kun vinde derved.

Broget Selskab.

[illegible]inderi-Industrien. Den, der fra tidligere [illegible] hvor ubetydelig Buket-Fabrikationen var fra Be[illegible] Tiden, maatte blive højlig forbavset ved at besøge den [illegible]etudstilling, som afholdtes ifjor Efteraar i Erfurt, Hovedsædet for hele Tydsklands Buketbinderi. Allerede i Oldtiden forfærdigede man til Krandse og andre saadanne Ting, der skulde holde sig længere Tid, kunstige Blomster af Silketøj, Pergament o. L., og det er Aarhundreder siden, man faldt paa at anvende de saakalde „Evighedsblomster"; men det er dog først, efter at Kemiens senere Fremskridt har lært os at give Blomsterbladene alle mulige stærke Farver, at „Evighedsblomsterne" er blevne det vigtigste Materiale i Buketbinderi-Industrien. Af hele den talrige Mængde Arter Evighedsblomster er den saakaldte Buket-Immortel den vigtigste; den dyrkes i det sydlige Frankrig efter en storartet Maalestok; paa Grund af sin ualmindeligt fine og sirlige Bygning egner denne Blomst sig særlig til mindre Buketter og udføres aarlig i store Masser til Tydskland. Man har imidlertid ved Soltørring, Svovldampe og efterfølgende kemisk Farvning naaet at fremstille de fleste andre Blomster, navnlig Pelargonier, Roser, Pæoner, Katoste, Riddersporer, Nelliker, Asters, Kornblomster, Georginer og en Mængde andre. Istedetfor Løvet træder i Buket-Fabrikationen de forskjellige Mosser og Græsarter, hvilke sidste navnlig i Bøhmen anvendes med forskjellige glimrende Farver til de bekjendte pragtfulde Vasebuketter. Fra Fabrikerne i Erfurt udføres der hvert Aar utrolige Masser af Buketter, Blomsterkurve, Blomsterborde, Krandse, Kors osv. osv. til alle Egne af Tydskland, Østerrig og Rusland, ja selv til Amerika. Blomster-Industrien beskæftiger i Erfurt en Masse unge Piger, dels med Leden efter de talrige, i Omegnen vildtvoxende Græsser og Indsamlingen og Tørringen af kultiverede Blomster, dels med de sidstes Befæstelse paa Metaltraade og det egenlige kunstneriske Arrangement, hvortil dog udkræves en fleraarig Erfaring i Forbindelse med en udviklet Farvesands og en ikke ringe Smag. I den nyere Tid har man undertiden i blomsterfattige Aar anvendt de mærkværdigste Ting til Forfærdigelsen af Kunstblomster; for nogle Aar siden fandt man i Paris i et saadant uheldigt Aar paa at anvende Roer til Forfærdigelsen af Blomster, og disse, navnlig Cameliaerne, lignede saa skuffende, at selv en rutineret Blomsterkjender havde ondt ved at skjelne dem fra virkelige, levende Blomster. Siden den Tid har imidlertid Tøjblomstfabrikationen udviklet sig saa kraftigt, at man ikke længer behøver at gribe til den Slags Midler.

En Negerrepublik. Den Rejsende, der i en sildig Aften- eller Nattetime kommer igjennem den brasilianske By Diamantina, bemærker med Forundring, at hist og her enkelte Butiker er svagt oplyste og have Døren staaende halvt aaben; ofte ser han en krøllet Neger hemmelig smutte ind i en af disse Boutiker, Døren bliver lukket til, og nu begynder en sælsom Handel mellem Kjøbmanden og Afrikas Søn. Den Sidste trækker et lille Papir frem, aabner det og holder det hen til den svagt brændende Lampe, hvis Lys viser Kjøbmanden Gjenskinnet af de skjønneste, funklende Diamanter. Hurtigt er Begge enige om Prisen, som bestaar i Penge, Klæder eller Fødevarer, og Negeren forsvinder da ligesaa hemmelighedsfuldt, som han er kommen. Hvorledes er denne Neger kommen i Besiddelse af disse kostbare Stene? Hvorfor sniger han sig som en Tyv ind i Butiken, da jo dog Enhver imod en ringe Afgift frit og uhindret kan vadske Diamanter i Omegnen? Han er en fredløs, af Staten banlyst Mand, et Medlem af den frygtede Negerrepublik, der har sit Sæde i de utilgængelige Bjerghøjder, som strækker sig paa begge Sider af den diamantrige Flod Jequitinhanha. I disse Bjerges stejle, vilde Kløfter og paa de næsten lodrette Klipper lever 2 til 3000 undvegne Negerslaver, som her midt i Hjertet af det brasilianske Kejserdømme have grundlagt og organiseret en formelig Fristat. Paa alle Sider rundt om deres, i Forvejen af Naturen uindtagelige, Klippeboliger har de gravet dybe Grave og anbragt omhyggeligt skjulte Jagtspyd. Vee den Uforsigtige, der sætter sin Fod paa det Løv og Grønsvær, som skjuler Spydenes Jernspidser; et skrækkeligt Saar i Foden er den visse Følge. Ved at vadske Diamanter i den nærliggende, rige Flod erhverver Negerne sig med Lethed deres Livsunderhold; thi Diamanthandlerne tiltusker sig gjerne Frugterne af deres Arbejde for Penge eller Varer. I den sidste Tid har den brasilianske Regering afsendt talrige, vel udrustede Expeditioner mod de undvegne Slaver, men de Sorte er itide blevne underrettede af deres Venner om, hvad der var igjære, og har hver Gang med væbnet Haand slaaet Angrebene tilbage og til Dato hævdet deres Uafhængighed. Den Sti, der fører op til deres vidt udstrakte Klippekoloni, er neppe to Fod bred, og paa den ruller de store Stenblokke ned paa Angriberne eller modtager dem med deres velrettede Kugler. Levnetsmidler og Kvæg kjøber de Sorte hemmeligt af de nærmeste Landboere, som de betaler meget generøst; undertiden standser de ogsaa et af de hyppige Tog af belæssede Muldyr, tvinger Driverne til at sælge dem Dyrenes Ladning, og transporterer [illegible] hen paa et afsides liggende Sted, hvor de faar [illegible] forlanger, fuldt udbetalt. Det er endnu [illegible] Kvæg var for disse sorte Republikanere har nedloet en Sum Penge, der Rovmord; ja det er endogsaa [illegible]ærdi.

[illegible] Edderkop. Man havde i Almindelighed anseet de [illegible] om Dødsfald fremkaldte ved Edderkoppebid [illegible] overdrevne. Følgende avthentiske Tilfælde beviser imidlertid, at visse Edderkoppers Bid kan virke farligt, ja endogsaa dødeligt. En Hr. Meek i Weissæra (Ny Zeeland) havde en 31 Aar gammel Søn, som, medens han sov, blev bidt af en Edderkop, der omtrent var saa stor som en Ært, næsten sort og bekjendt under Navnet Katipo. Der blev strax efter Bidet anvendt den største Omhu overfor den unge Mand; Moderen sugede selv Saaret ud, og den tilkaldte Læge kom Ammoniak paa det bidte Sted. Desuagtet følte Patienten heftige Smerter, især i Ryggen, Brystet og Armene. Den følgende Dag tog Smerterne til og yttrede sig ogsaa i Benene, hvis Vener svulmede op. Der blev lagt Omslag paa Saaret, af hvilket en fortagtig Vædske flød ud i stor Mængde. Lægen foreskrev, da Smerterne endnu ikke var gaaede over om Eftermiddagen den anden Dag, en Salve, hvormed man indgned den Syges Lænder. Der viste sig derefter paa Huden store Draaber af en fuldstændig kulsort Vædske. Fra dette Øjeblik begyndte Helbredelsen. Hvormeget dette Saar har taget paa den kraftige unge Mand, bliver imidlertid klart af den Omstændighed, at han i et Tidsrum af fire Dage tabte henimod ti Pund i Vægt. En nyzeelandsk Høvding fortalte Hr. Meek, at Katipoedderkoppens Bid ofte medførte Døden for de Indfødte. Mellem disse hersker den Anskuelse, at Helbredelsen kun er mulig, naar Edderkoppen, som har bidt Vedkommende, bliver brændt. De søger derfor at finde den, og naar det ikke hurtigt lykkes dem, brænder de endogsaa det Hus, i hvilket efter deres Mening Edderkoppen maa være.

En repareret Stork præsenterer sig for Tiden i det berlinske Akvarium. Den havde faaet den ene Halvdel af Næbet splintret, og kunde ikke fange Frøer og vilde være sultet ihjel, hvis ikke en Kirurg havde lavet den en ny Næb-Halvdel af Blik: Operationen er lykkedes saa godt, at Storke Langeben nu kan forrette alle en veludviklet Storks Funktioner med sin Bliksnabel.

Nyeste Dametoilette. En Amerikanerinde har, under et Besøg i en Iskjælder, faaet Ideen til en grundig Forandring af Damernes Dragt. Kjolen skal laves af to Lag Tøj, og Mellemrummet mellem Lagene skal udfyldes med en eller anden daarlig Varmeleder, f. Ex. Saugspaaner. Fordelene ved dette „Emancipért-Kostume" er iøjnefaldende nok; ikke blot kan en saadan Kjole bæres baade i stærk Hede og i streng Kulde, men Damen kan ogsaa, eftersom Thermometret staar, regulere Saugspaans-Beholdningen, saa hun altid vil have det tilpas. Det Værste er, hvordan det vil gaa med Figuren; men saasnart det smukke Kjøn blot vil holde op at være forfængeligt, kommer man jo let ud over det. Nu kan Enhver slutte sig til, naar Dragten bliver „moderne".

Annoncer til „Nutiden“ modtages i „Nutidens“ Expeditionskontor, aabent fra Kl. 9—7, samt i alle Boglader og Annonce-Expeditioner.

Bekjendtgjørelser.

Indrykkes til en Pris af 20 Ø pr. Petitlinie — eller dens Plads — for Indenlandske og 35 Ø (40 Pfenn.) for udenlandske.

Illustreret Modeblad for Toilette og kvindelige Haandarbeider

Dagmar

udkommer nu i **12te Aargang** og har til Dato vist sig at være det billigste, og dog mest praktiske Modeblad. Foruden at indeholde de for Modens forskjellige Omskiftelser nødvendige Afbildninger med tilhørende Text, findes endvidere Anvisning paa alle Slags Haandarbejder i rigt Udvalg og tydeligt afbildet. Det til Bladet hørende Tilskjæremønster kan ved Hjælp af Copierhjulet anvendes af enhver uden ringeste Forkundskab. Subskription à **1 Kr. 60 Øre** Kvartalet modtages i alle Boglader og Postkontorer i Danmark, Norge og Sverig.

Prøvenumre leveres paa Forlangende

Carl Otto's Efterf.

Vimmelskaftet 41.

Glafey Natlys,

prøvet siden 1808, 4 Gange præmiebelønnet faaes i alle bedre Forretninger.

G. A. Glafey, Nürnberg.

B. 1 Kr. 50 Øre.

Bortlodning af indenlandske Konstflids- og Konstindustriarbeider (stamp)

Bort... Konstflids ... indenlandske ... Lodderne udstedes ... delinger til forskjellig Pris.

Afdeling A. 3 Kroner.

Afdeling B. 1 Krone 50 Øre.

Afdeling B. er hele Serien igjennem det billigste af alle Lotterier.

En Udstilling af Gevinsterne er foranstaltet **i Industriudstillingsbygningen Nr. 21 lige ved Sporvognenes Holdeplads.**

B. 1 Krone 50 Øre.

Johanne Hansens Sangskole.

Timefortegnelse.

Solosang 2 Timer ugl. 3 Elever i Timen, Lærerinde: **Undertegnede.**

Sang fra Bladet, 2 Timer ugl., 6 Elever i Timen. Lærer: Hr. Organist **V. Kalhauge.**

Efter 3 Maaneders Forløb tillige **Korsang** 1 Time ugl. 12 Elever i Timen. Lærer: Hr. **Lange Müller.**

Honorar 10 Kr. maanedlig.

Johanne Hansen.

De i Industriforeningen foreviste og fordelagtig omtalte **Patent-Skjorter** fabrikeres og forhandles alene i Eneudsalget for Danmark St. Kongensgade 10. **Alfred Hansen.**

Zither-Priskurant, Cataloger over **Zithermusik** og **Zitherskoler** i det tyske, franske eller engelske Sprog sendes gratis.

P. Ed. Hoenes, in **Trier, Rheinprovinz.**

Tandlæge **Felumb, Gothersgade 19.**

Pasberg & Co.
Fabrik og Lager af Uhre.
28. Østergade. 28.

Idag er atter ankommen:

Chevalier's „Life for the hair“.

Det bedste af alle Haarmidler.

Nr. 8, Gothersgades Materialhandel Nr. 8.

M. L. Møller & Meyer.

Det mest passende til **Jule- og Nytaarsgaver** og til **Syge** er ubetinget **smukke, sorte, søde, Meraner Taffeldruer** i elegant Pakning

1 Kiste à 3 Ko. ø. fl. 3.

1 — à 6 — — 6.

forsendes mod Indsendelse af Beløbet ved

Pristingers Obstgeschäft Lana bei Meran. Tyrol.

For at enhver Syg.

før han foretager en Kur eller opgiver Haabet om Helbredelse, uden Udgifter kan overtyde sig om de ved Dr. Airy's Lægemethode opnaaede overraskende Helbredelser, sender Richters Forlags-Anstalt i Leipzig paa frankeret Forlangende gjerne enhver et „Attest-Udtog“ (190. Oplag) gratis og franko. — Ingen bør forsømme at anskaffe sig dette med mange Sygeberetninger forsynede „Udtog“. — Af det illustrerede Originalværk: Dr. **Airy,s** Naturlægemetode er udkommet **100.** Oplag, **Jubel-Udgave,** Pris 1 Krone og faaes i Kjøbenhavn kun hos

W. Jacobsen,
Bryggerlængen 11.
(Forsendes mod Efterkrav).

...konnen Käse en **aromati...** **Staniol** à Stkt. **60 Pf.** (... Ost i Papkasser til **4 Mark** (c. ... **Krone**) imod Postopkrav. Forhandlere **betydelig** Rabat.

A. Düsing, Görlitz, Pr. Schlesien.

Spilleværker,

som spille fra 4 indtil 200 Stykker med eller uden Expression, Mandoline, Trommer, Klokker, Kastagnetter, Himmelstemmer, Harpespil o. s. v.

Spilledaaser,

som spille fra 2 til 16 Stykker; endvidere Nesessaires, Cigarstativer, Schweitzerhuse, Fotografi-Albums, Skrivetøjer, Handskeæsker, Brevpressere, Blomstervaser, Cigaretuier, Tobakskasser, Syborde, Flasker, Ølglas, Portemonnaier, Stole o. s. v.. Alt med Musik. Altid det Nyeste anbelales af

J. H. Heller, Bern.

NB. Alle Værker, som falbydes uden at mit Navn staaer deri, ere ikke af mit Fabrikat. Jeg anbefaler Enhver at kjøbe direkte hos mig. Illustreret Prisliste sendes franco.

Paa Grund af Flytning

udsælges hele Lageret til og under Indkjøbspris.

Joh. A. Benthe.

Central-Herre-Ekviperings-Magasin.

19. Store Kongensgade 19.

Jux Artikler, Kommers Cigarrør hos **H. Schlorke,** Leipsig. Hohestr. 22. Prisliste gratis.

Til musikalske Familier

anbefaler den **Heinrichshofen'sche** Forlagsboghandel, **Magdeburg:**

Chwatal, Op. 183. Weihnachts-Symphonie, musikalsk Spøg med 12 Børneinstrumenter ad lib., 2-hændig, 4-hændig med Stemmer og Solo.

Chwatal, Op. 193. Eine heitere Schlittenpartie, musikalsk Spøg med 12 Børneinstrumenter ad lib., 2-hændig, 4-hændig, med Stemmer og Solo.

Haydn, Kindersymphonie, musikalsk Spøg med 7 Børneinstrumenter, 2-hændig, 4-hændig, for 2 Violiner og Bas, med Stemmer og Solo.

Chwatal, 41 leichte Choräle für Anfänger, 2-hændig. 1 M. 50 Pf.

Instrumenter haves stedse. Forsendes gratis!

Ægte Frimærker.

P. Kliewer, Danzig.

Pris-Katalog 35 Øre.

Til 1ste Februar 1878 faar enhver Kjøber af Kataloget udenl. Mærker til Værdi 30 Øre gratis.

Galanterivarer til halv Pris.

Det fra Julen tiloversblevne store Galanterilager af flere Tusinde elegante Brugs- og Luxusgjenstande samt Legetøj udsælges ... af denne Maaned fra **Brammer,** Nye Priser. **L. M. A.** Sal. **M. Jensen,** ... Stuen og 1. Stuen og 1. Sal. ...gade 5.

Paa **P. G. Philips** Forlag er udkommet:

7de Levering af

Grenville-Murrays

(Trois-Etoiles)

samlede Skrifter, oversatte af **P. V. Grove.**

Af denne berømte Forfatters Skrifter udkommer en dansk Oversættelse. Begyndelsen er sket med: **Den Deputerede for Paris, Fortælling fra det andet Keiserdømmes Tid,** som udkommer i omtrent 8 Leveringer, hver paa 5 Ark, til en Pris af 85 Øre pr. Levering.

(„Dagbladet“) „Man behøver næppe at have læst Meget af ham for at indse at han er **en Forfatter af en ikke almindelig Begavelse;** og skjønt Rækken af hans Arbejder endnu ikke er synderlig lang, regnes han dog allerede blandt de betydeligste af de nulevende engelske Romanforfattere. Han viser sig her som en original Satiriker, der har sin egen Stil, som Dickens har sin, og Thackeray sin, og det er ikke mindst denne **Evne til at give en ny og ejendommelig Variation af det originale engelske Humor,** der har bidraget til at skaffe ham Anseelse.“

Subskriptionen, **der kun er bindende for een Roman ad Gangen,** modtages i alle Boglader samt hos Forlæggeren.

Under Titlen

„Nutidens“ Romanbibliothek

udkommer midt i Januar 1ste Hefte af et elegant udstyret Fjortendagsskrift, som vil indeholde større og særligt fængslende Romaner og Fortællinger af Ind- og Udlandets mest afholdte Forfattere. I første Hefte paabegyndes saaledes:

1) Kagepigen, original Fortælling af **S. Schandorph.**
2) Minen i Djævlesvælget, **Bret Hartes** nyeste Roman.
3) Under Jorden, af **Jules Verne.**

☞ **Første Hefte vil blive omsendt til alle „Nutidens“ Abonnenter.**

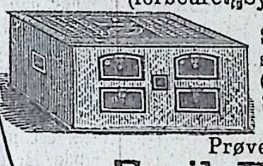
Central-Fabrik af

transportable & faststaaende Spare-Kogemaskiner

af nyeste, prøvede Konstruktion i Jern, Leer og Marmor for herskabelige Hotel-, Landbo-, Kaserne-, Hospitals-, Skibs- og mindste Privatkjøkkener enhver Genre ogsaa med selvvirkende Vand- og Luftopvarmning osv. til billige Priser.

Damcke's Magazinovne

(forbedret System Professor Dr. Meidinger).

Sundeste Varmeudvikling, elegant Udseende, sparsommelig Brændselsforbrug, Ventilation (til Privat-, Skole-, Kaserne-, Hospitals- & Skibsbrug).

Prøvebøger, Priskuranter etc.

Emil Rudolph Damcke

Teknisk Bureau for rationelle Kogeanlæg.
Fabrik & Lager Berlin N. W.
Dorotheenstr, 44.

Elegante Bind til „Nutiden“.

For at imødekomme mange Subskribenters Ønske have vi til „Nutiden“ ladet forfærdige elegante, holdbare og billige Shirtingsbind, med Titel i Guldtryk og pressede Forsiringer, til en Pris af:

2 Kr. pr. Bind.

Bindene ere beregnede til en hel Aargang af Bladet og kunne enhtidig benyttes som Mapper for det. De erholdes gjennem Expeditionshandel, ved Bestilling hos Bladets Bude samt paa Exligeledes ...oret, **St. Kjøbmagergade 44, St. over G.** De forsendes i Norden mod Postforskud.

For Blomsterelskere, Haveejere, Land- og Forstmænd.

Mit General-Katalog indeholder det Nyeste og det mest prøvede Ældre hvad Handelen byder og blandt Andet ogsaa et Katalog for Dyrkning af Grøntsager, fuldstændig Anvisning til Avling

af alle i samme anbefalede Frø og Planter saavelsom Hundrede af naturtro Afbildninger og dannende derved en uundværlig Raadgiver for enhver Blomsterven.

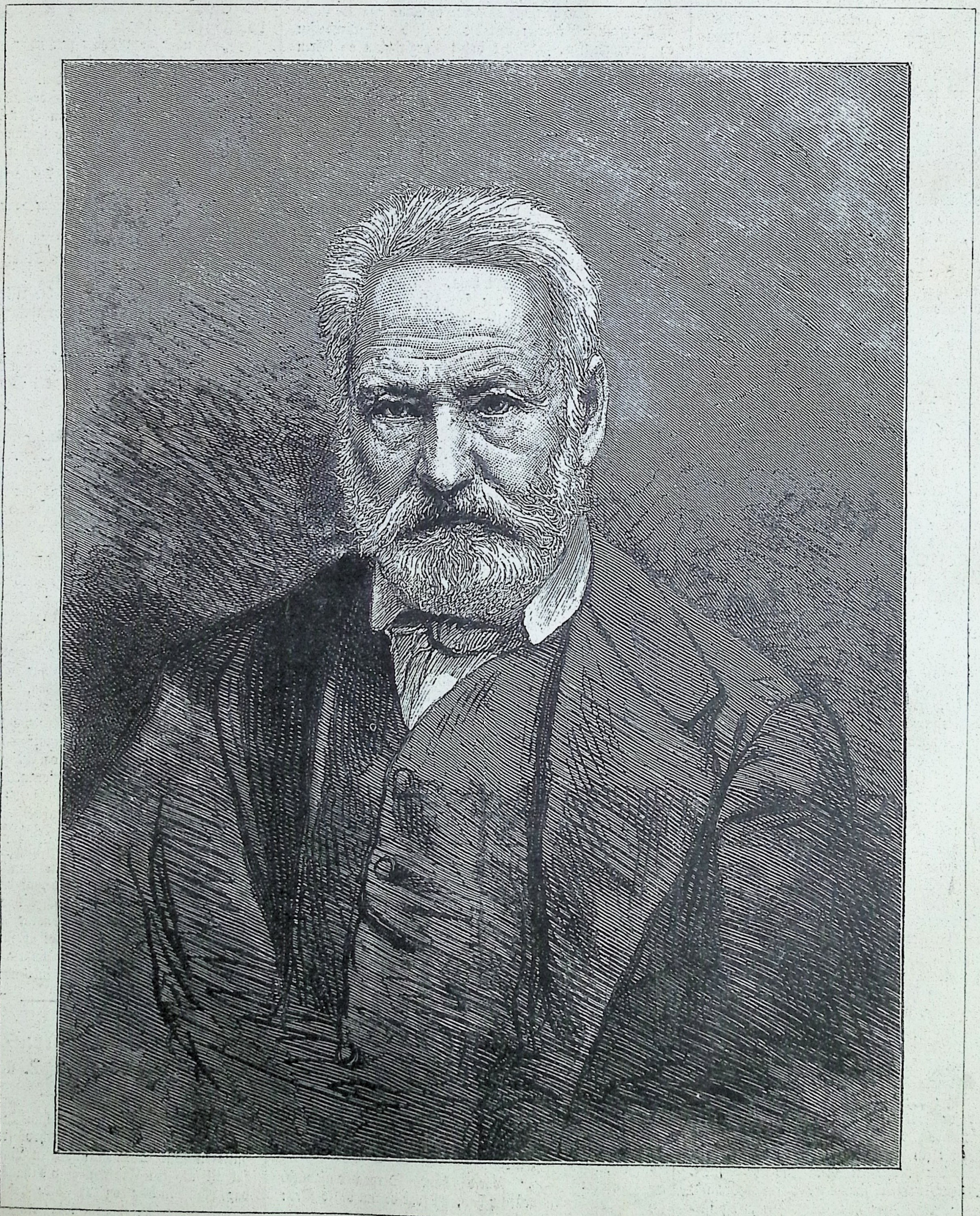
Hoffensberg Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN i BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 69. Søndagen den 13. Januar. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Victor Hugo. (Se „En Forbrydelses Historie". S. 140).

„En Forbrydelses Historie."

„Denne Bog er mere end tidssvarende: den er paatrængende nødvendig. Derfor offenliggjør jeg den."

Med denne Fortale, der er kort og syndig som et Signalskud, aabner Victor Hugo en for kort Tid siden i Paris udgivet Bog, der fører Titlen:

„En Forbrydelses Historie. — Udsagn af et Øjenvidne."

Der vil neppe fattes Folk, som efter denne Titel venter sig en rigtig blodig og nervepirrende Kriminalhistorie, maaske et Sidestykke til Hugos egen Bog, „En Dødsdømts sidste Dage" eller til hans „Galejslaverne". Der er jo Læsere nok, der med særlig Velbehag opsøger saadanne Fortællingers Rædsler. Naar en Forfatter kan fortælle dem om aldeles uhørte Forbrydelser, der faar Brystet til at snøre sig sammen og Haaret til at rejse sig paa Hovedet af En, føler Mange en vis selvplagende Nydelse og en grusom Tilfredsstillelse, Noget, Victor Hugo jo saa godt forstod at fremkalde ved de grelle og skrigende Effekter i mange af sine tidligere Digtninge. Man vil imidlertid blive skuffet, hvis man søger Sligt i hans nye Bog. Den er hverken mer eller mindre end en historisk Beretning om Statscoupet den anden December.

„En historisk Beretning" om Statscoupet? — Ja, det maa da rigtignok forstaas cum grano salis.

Dersom lidenskabsløs Prøvelse af Kilderne, Objektivitet i Dommene, besindig Sammenkjædning af Kjendsgjerningerne og kold, genetisk Udvikling af Begivenhederne er nødvendig Forudsætning for al Historieskrivning, saa vil Historikerne betænke sig længe, før de tæller Victor Hugo mellem sig. Hvilken uudslukkelig Flamme bor dog ikke i dette Digterhjerte! Tiden har drysset Sne over den gamle Skribents Hoved, men indvendig er det blevet ved at være det samme ildsprudende Bjerg som tidligere. Sex og tyve lange Aar ere gaaede hen siden Forbrydelsen, og Verdenshistorien har imidlertid fuldbyrdet sin ubønhørlige Dom over Æventyreren fra Boulogne saa grusomt, som det mest fanatiske Had og den uforsonlige Forbitrelse nogensinde kunde ønske det. Man skulde tro, at selv for de Lidenskabeligste maatte Øjeblikket være kommet til at fortælle det Passerede med kold og ædruelig Ro. Men hvad enten Grunden nu er, at Øjeblikkets politiske Strømninger i Frankrig og den truende Fare for et nyt Statscoup atter havde faaet Victor Hugos Forbitrelse til at blusse op, eller at denne overhovedet aldrig er bleven afkølet — nok er det, der banker i denne Bog en saa ophidset Feberpuls, som var den bleven skrevet otte Dage og ikke sex og tyve Aar efter Statscoupet. Kun sjeldent afbryder spøgende Bemærkninger og Sarkasmer Fremstillingens Pathos, og det er selv da Spøg uden Munterhed og Sarkasmer uden Humor. Det er sande pandekløvende Vittigheder, der med Øxeslags Vægt falder paa deres Hoveder, mod hvem de er rettede. Saaledes fortæller Victor Hugo om Præsidenten for Nationalforsamlingen, Dupins, fejge Flugt.

„Ved Udgangen fra Salen," siger Forfatteren, „lod Hr. Dupin falde nogle Ord. Vi vil ikke gjentage dem: Historien ejer ikke nogen Muddermaskine."

Han fortæller, hvorledes Direktøren for Nationaltrykkeriet bragte Proklamationerne, der var blevne trykte om Natten, til Politipræfekturet.

„Her," hedder det, „begyndte Brændemærkningen for den Elendige: thi Politipræfekten — gav ham Haanden!"

Forfatteren taler om den ovenfor omtalte Hr. Dupins senere Tilskikkelser: „Han fik sin Betaling. Det lader til, han er bleven saadan Noget som Generalprokurør ved Kassationsretten. Han har bevist Napoleon den Tjeneste: i hans Sted at være det usleste af alle Mennesker."

Talrige saadanne Hadets Raketter stige op af Bogen, men denne Sprogets varmblodige Iver er det netop, der giver Fremstillingen saa stor Tillokkelse; thi af nye Kjendsgjerninger vil man ikke finde mange i Bogen. Derimod er den hist og her spækket med ganske morsomme anekdotiske Meddelelser, der belyser hine Dages Historie.

Victor Hugo begynder med Skildringen af den almindelige Sorgløshed, der før den første December 1851 herskede i alle politiske Kredse. „Hvem kunde vel frygte et Statscoup af denne Dverg? Man lo deraf! Til at begaa Misgjerninger hører der en bestemt Højde. Visse Forbrydelser er for store for visse Hænder. For at tilvejebringe en attende Brumaire, maa man i sin Fortid have et Arcole og i sin Fremtid et Austerlitz; det er ikke givet den Første, den Bedste at blive en stor Bandit. Hvem er da, spurgte man hinanden, denne Hortenses Søn? Istedetfor Arcole har han Strasbourg, og istedetfor Austerlitz har han Boulogne bagved sig. Berømt er han kun bleven ved sine kejseragtige Attituders Naivetet, og den, der vilde rive en Fjer ud af hans Ørn, maatte frygte for at beholde en Gaasefjer i Haanden!"

. . . . Saaledes lader Victor Hugo Napoleons Modstandere tale, men ogsaa hans Venner lægger han Ord i Munden. „Lad os ikke fornærme Præsidenten ved ubegrundet Mistænkeliggjørelse! Thi denne Mand har været ulykkelig og landflygtig: Landflygtigheden luttrer, og Ulykken forbedrer." Ja, selv den Forhadte lægger Forfatteren en Tirade i Munden, der ikke i en Linie fornægter sin Victor Hugoske Oprindelse. „Der er," lader han Napoleon filosofere, „to Mennesker, som en stor Ærgjerrighed kunde stræbe at efterligne: Washington og Napoleon. Den ene var en genial Mand, den anden en dydig Mand. Det er absurd at sige til sig selv: jeg vil være en genial Mand. Det er derimod ærefuldt at sige: jeg vil være en dydig Mand. Hvilken af disse to Ting afhænger af os selv? Hvilken af dem kan vi opnaa ved vor Viljestyrke? At blive genial? Nej! At blive god? Ja. I hvad kunde jeg vel efterligne Napoleon? Kun i Et: Forbrydelsen. En net Ærgjerrighed! Nej — da Republiken engang foreligger, saa vil jeg ikke kopiere Napoleon, thi jeg ejer ingen Storhed, men jeg vil sætte en Ære i at efterligne Washington. Mit Navn Bonaparte vil da være at finde paa to Blade af den franske Historie: paa det ene Blad er Forbrydelsen og Berømmelsen, paa det andet Borgerdyden og Æren optegnet. Og det andet Blad vil maaske fordunkle det første. Hvorfor? Fordi naar Napoleon var større, saa var Washington bedre. Naar Valget stilles mig mellem den brødefulde Helt og den gode Borger, bestemmer jeg mig for den gode Borger, og det er min Ærgjerrighed."

I denne antitheserige Tale gjengiver Victor Hugo den Mening, som Napoleons Venner havde om dennes Sindelag — og det endnu den første December 1851 . . .

En Dag senere var Statscoupet et fait accompli.

Enkelthederne i den Nats Tildragelser, der gik forud, skildrer Victor Hugo med stort dramatisk Liv — saaledes især de Deputeredes Fængsling. Da man vilde fængsle General Bédeau, traf man ham, som de fleste Andre, i Sengen. Hans Søvn var saa fast og ubekymret, at Politimanden først maatte træde hen til Lejet for at vække ham.

„General, De er min Fange."

„Jeg? — Jeg er ukrænkelig."

„Undtagen naar De bliver greben paa fersk Gjerning."

„Ja vel, paa den ferske Gjerning: at sove!"

Hvad hjalp denne overbevisende Indvending? Man rev ham op af Sengen og pakkede ham i Fiakren.

Interessant er den Meddelelse, Victor Hugo gjør, at de Soldater, som forrettede Tjeneste ved disse Fængslinger, hørte til det samme 42de Linieregiment, der engang havde sat Napoleon fast i Boulogne.

„1840 laante Regimentet sit Mandskab til Loven mod Oprøreren; 1851 laante det sit Mandskab til Oprøreren mod Loven. Der er dog noget Smukt ved den blinde Lydighed!"

Meget spændende skildrer Victor Hugo Tildragelserne i Nationaltrykkeriet, hvor hver af Sætterne blev stillet mellem to Gendarmer, og Trykningen af Statscoupproklamationerne foregik under militær Bevogtning. I Gaarden var der opstillet et Kompagni, som havde faaet det Hverv at skyde Enhver ned, der gjorde Forsøg paa at forlade Huset eller aabne Vinduerne.

„Da nu Trykningen var endt," fortæller Victor Hugo, „tildrog der sig Noget, som Pokkers meget ligner et Forræderi mod Forræderiet. Beville, Napoleons Kommissær, og Saint Georges, Direktøren for Nationaltrykkeriet, de to Betroede, i hvis Hænder Hemmeligheden om Statscoupet og med den Præsidentens Hoved befandt sig, en Hemmelighed, der for ingen Pris turde røbes før den fastsatte Tid, — Beville og Saint Georges kom pludselig paa den uhyggelige Tanke at meddele denne Hemmelighed til to hundrede Mennesker, — for at prøve Virkningen af den, som de senere naivt sagde. De læste de nylig trykte, skæbnesvangre Proklamationer for de i Gaarden opstillede Mobilgardister, og disse tilklappede dem lydeligt Bifald. Men hvis de nu havde pebet? Man spørger uvilkaarlig sig selv, hvad vilde Statscoupets to Regissører da have gjort."

En stor Plads optager i Bogen Skildringen af Victor Hugos personlige Deltagelse i Begivenhederne. Man vil kunne tænke sig til, at det ikke gaar af uden theatralsk Effekt. Da den Deputerede Versigny bragte Digteren de første Efterretninger, meddelte han strax Alt til sin Kone.

„Og hvad vil Du gjøre?" spurgte hun ham blegnende.

„Min Pligt," svarede han. Derpaa omfavnede hans Kone ham, fortæller han, og svarede kun de to Ord:

„Gjør den!"

De Deputerede, med hvem han nu strax forhandlede, havde ifølge hans Beretning stor Møje med at dæmpe hans Kamplyst.

„Man har sagt os," udbrød den vaabenklirrende Digter, „at Generalerne nutildags laver ligesaa gode Vers som Poeterne. Nu maa Poeterne vise, at de ogsaa kan slaas ligesaa godt som Generalerne!"

Michel van Burges spurgte ham: „Hvad agter De at gjøre?"

Victor Hugo svarede simpelthen:

„Alt!"

„Det er ogsaa min Mening," bemærkede Michel . . .

Hvor theatralsk dette „Alt" klinger! Det er, som om man læste en Sammensværgelsesscene i „Hernani". Men endnu besynderligere lyder en Beretning, hvori Victor Hugo giver sig Mine af, at han i et bestemt Øjeblik har været i Stand til at vælte hele Stascoupet overende. Han kjørte med den Deputerede Charamaule over Boulevard de la Porte Saint Martin, hvor der havde samlet sig en ophidset Folkemængde. En af Hoben, der kjendte Digteren, raabte: vive Victor Hugo! og vive Victor Hugo! svarede et mangestemmigt Ekko. Derpaa traadte en Mand hen til Vognen og spurgte: „Borger Victor Hugo, hvad skal vi gjøre?"

„Riv Statscoupets oprørske Plakater ned og raab: leve Forfatningen!"

„Og naar man skyder paa os?"

„Saa il til Vaaben!"

„Bravo!" brølede Mængden.

„I har to Hænder," tilføjede Victor Hugo. „Tag i den ene Jer Ret, i den anden Jert Gevær og gaa løs paa Bonaparte." (Det er, som om man kunde høre ham!)

„Bravo! Bravo!" gjentog Hoben.

Da traadte en Borger hen til Brushovedet og sagde:

„Tal ikke saa højt, thi naar man hører Dem, vil man skyde Dem ned!"

„Nu vel," svarede Victor Hugo, „saa vil I følge mit Lig, og min Død vil blive Stikordet for Guds Retfærdighed!"

„Leve Victor Hugo!" raabte Alle igjen.

„Raab hellere: leve Forfatningen," rettede Digteren dem.

„Dengang," tilføjer han, „troede jeg, og jeg tror det endnu, at Øjeblikket kunde været afgjørende. Jeg vilde allerede til at sætte Folket i Bevægelse og begynde Kampen, da Charamaule gjorde mig opmærksom paa, at det kun vilde blive en Blodsudgydelse til ingen Nytte, idet Alle var uden Vaaben, og der paa den anden Side allerede var Artillerikolonner i Sigte. Dette ene Øjeblik kunde være Sejr, og det kunde være Undergang. Gjorde jeg Ret eller Uret i at lade det gaa ubenyttet hen?"

Læseren vil uden Tvivl smile ad disse revolutionære Jagthistorier uden iøvrig at tvivle om Fortællerens personlige Tapperhed.

Lad det nu være, hvordan det vil, man tør efter de Prøver, der her ere meddelte, med Spænding imødese anden Del af Bogen, der var bebudet at skulle udkomme den anden December, men dog endnu ikke er kommen. Siden har jo nemlig Meget i Frankrig forandret sig; det nye Statscoup, der, da Victor Hugos Bog udkom, hang over Frankrig som — det har jo senere vist sig — én i høj Grad truende Uvejrsdag, er denne Gang trukket over; Venner, om end ikke absolute Meningsfæller af den gamle Digter ere komne til Roret, han selv er atter ved Gjenopførelsen af hans „Hernani" paa Theatre francais bleven Publikums Yndling, og Regeringen har hædret ham med Storkorset af Æreslegionen. Intet Under derfor, at han har havt Andet at tænke paa end paa at tilfredsstille sin Politiks gamle Nag. Bogens anden Del udebliver dog sagtens ikke og vil sikkert bringe interessante Ting for Dagen. Om den Opsigt, Offenliggjørelsen af første Del har vakt ogsaa i Udlandet, kan man danne sig en Forestilling, naar man faar at vide, at den engelske Forlagshandel Sampson, Law & Comp. har afkjøbt Forfatteren Oversættelsesretten for et Honorar af 25,000 Francs. Victor Hugo hader Statscoupet af sin inderste Sjæl — men mod de Indtægter, han kommer til at takke det for, vil han neppe have Noget at indvende.

Ligkistesnedkerens Datter.

Pennetegning af **E. de H.**

Hun var neppe saa stor, at hun kunde løfte en Kasse med Søm eller kjende en Slethøvl fra en Skruphøvl og putte en Visk Spaaner under en Limpotte, da hun blev sat til at staa Faderen bi ved hans Haandværk. Han var Ligkistesnedker og arbejdede for et stort Magasin. Arbejdet var haardt og Indtægterne smaa; ofte maatte de hænge strengt nok i til langt ud paa Nætterne, uden at

det indbragte ham mere end ellers. Han klagede dog aldrig, hans Valgsprog var: „Vi er ikke Vorherre eller veed, hvad der baader os. Lad os bare være taalmodige."

Med sit store, ludende Hoved og sin tunge Gang mindede han om en udslidt Hest, der med Anstrengelse af de stive Sener drager det Læs, den er spændt for; og af de Ord, han i Ugens Løb henvendte til Barnet udenfor Befalinger og Tilrettevisninger, var de to Tredjedele da ogsaa ganske vist dette: „Lad os bare være taalmodige."

Men Barnet var ikke taalmodigt. Hun løb med Værktøj fra Hylden til Høvlebænken, saa lang Dagen var, uden nogensinde at vise Træthed, hun bankede Søm ud og varmede Lim, hun stod som Buk indeni Kisterne for at holde dem stram, medens Faderen sværtede dem indvendig og strøede dem over med Sand. Midt under Arbejdet stampede hun undertiden i Gulvet og fik ligesaa regelmæssigt et Ørefigen af Faderens haarde Haand. Hendes eneste siddende Gjerning med Synaal og Traad var at samle de sorte Klædelapper i Strimler, hvormed Tougenderne blev beklædt, før de sloges paa Kistefoden, som Hanke for Ligbærerne; paa Hug i Spaanebunken sad hun tidt med dette Arbejde og græd eller stirrede ud gjennem de støvede Ruder paa den lyse, brede Himmel, eller hun knyttede Hænderne og truede ad denne fjerne Himmel. Det sædvanlige Ørefigen fulgte gjerne efter, og væltet om i Spaanerne famlede hun længe efter sit spredte Sytøj, før det trodsige Sind bøjede sig for sin Herre. — — Foruden dette Barn havde Ligkistesnedkeren en ældre, brystsyg Datter, som næsten altid var sengeliggende. Han førte dog den lille Husholdning for ham og holdt dem Alle hele og rene. Moderen var død, og Familien bestod kun af disse Tre.

I Ligkistesnedkerens Hus holdtes strengt over mange Skikke. Om Aftenen for Exempel, inden man gik til Hvile, lagde Enhver sig paa Knæ foran sit Leje og mumlede sit Fadervor. Barnet gjorde det længe mekanisk med; men en Aften laa hun og saae hen paa Faderen, og det faldt hende ind, hvor tynde hans Arme var i det slidte, lappede Linned, hvor mager og rynket Halsen, hvor graasprængt hans Haar og Skæg. Hun sprang op med et Skrig, slog med sin lille, sværtede Haand et vildt Slag i Bordet og raabte: „Hvorfor skal vi gjøre Saameget for Gud! han gjør jo ikke Noget for os."

Faderen rejste sig langsomt og greb hende i Armen og slængte hende hen paa Sengen, saa Fjælen knagede under hende. Og næste Morgen, efter at han havde sovet paa det, tog han en af de Tougender, som hun netop sad og betrak med Sort, prøvede Tougets Bøjelighed, maalte det med et andet, tog det længste, og gav sin Datter saadant et Livfuld Hug, at hun blev liggende for hans Fødder uden at røre sig. Hverken før eller under Tugtelsen mælede han et eneste Ord; først da han stille lagde Tampen til Side, sagde han: „Heller det end blive fordømt. Mine Børn skal ikke i Helvede."

Ligkistesnedkerens Datter gik ikke i Skole. I Kristendom underviste hendes Fader hende selv, som vi har set; og „det Øvrige", som Snedkeren kaldte det, var en halvgammel Fyr, der boede oppe paa Kvisten, bag Værkstedet, villig til, for en Kop Kaffe om Morgenen, at lære hende.

Var Angivelsen af Lærefagene ved denne Undervisning saaledes temmelig problematisk, saa var Udbyttet, Eleven havde deraf, det ikke mindre. Skrivning og Regning var det, Snedkeren nærmest tænkte sig ved „det Øvrige"; men for disse hæderlige Videnskaber havde hverken Læreren eller Eleven synderlig Smag. Første Gang hun kom derop med sin Tavle og sin Bog, bød han hende smilende Værelsets eneste Stol; selv lagde han sig paa Sengen, med Armene sammenslyngede under Nakken, og begyndte muntert at fortælle om en lille Mus, han havde fanget imorges og ladet spadsere ind igjen i Hullet til Familien.

Barnet lo ikke med ham, hun smilte ikke engang, men blev ved at holde sit sorte Øje skarpt fæstet paa hans Ansigt, som for at opdage, om det var en List, der kunde bringe hende i Ulykke. Hun havde endnu aldrig opdaget, at et voxent Menneske gav sig Tid til at spøge med hende, hun hørte i det Hele taget saa sjeldent Nogen i hendes Nærhed le, at hun havde ondt ved at fatte, hvad der foregik.

Han blev nu ved at fortælle, om Svalerne lige over hans Vinduer (han havde maattet rykke en Rude ud for ikke at rive en Rede ned for dem), om Duerne ovre paa Slaget, om Spurvene, som kjendte ham. Hun svarede i hele Timen ikke et eneste Ord, men da hun fortumlet stod ude paa Loftet igjen, stillede hun Tavlen mod Væggen, løb ind paa Faderens Værksted, hentede en Kost og fejede Gangen fra Lærerens Dør lige hen til Trappen, hvor han skulde træde, naar han gik ud.

Senere blev det hendes Festdag, naar hun skulde derop. Tavle og Bog blev kun grumme lidt brugte; han fortalte, liggende i sin Yndlingsstilling paa Sengen, og hun lyttede henrykt. Han søgte at vække Sands for Naturen hos sin lille Elev, han forklarede hende Stjernernes Gang paa Himlen og Jordklodens Udvikling gjennem Millioner Aar, han læste højt for hende af Bøger, der var meget mindre end Faderens Bibel og dog forekom hende at indeholde meget Mere end den. En Dag kom hun til at forraade denne sin dristige Mening i Hjemmet; det kom hende dyrt til at staa.

En af de Skikke, som overholdtes strengt i Ligkistesnedkerens Hus, var nemlig ogsaa den, at Søndagmorgen, naar Stuen var fejet og Alle vadskede og redte, læste den Brystsyge et Kapitel af Biblen højt. Barnet havde altid tidligere siddet stille og hørt efter som de Andre; men nu hændte det, at hun midt under Læsningen rejste sig med glødende Kinder og sagde: „Det, der staar, er ikke sandt."

En Dødsstilhed opstod, Fader og Søster stirrede paa hende, — Stykket, der blev læst, var Beretningen om Profeten, som i sin Vrede over Folkets Synd løftede sin Haand mod Himlen og bød Skyerne vige og fik dem til at holde Regnen tilbage i tre samfulde Aar. Barnet slog ikke Øjnene ned for deres; hun gjentog: „Ja, det, der staar er ikke sandt, for — det er umuligt."

Faderen vinkede, og Læsningen fortsattes. Da den var tilende, satte han sig stille hen for Bogen og læste sagte videre selv. Ingen mælede et Ord. Den syge Søster lagde sig paa Sengen; udenfor regnede det. Deres Vinduer vendte ud til Gaarden, og de regnblanke Tage, en enlig, forfalden Skorsten med Røghætte var hele deres Udsigt. I Blikrenden nedenfor Vinduet peb en Rotte. Barnet rejste sig for at kigge ud, men et tordnende: „Stille!" bragte hende ned paa hendes Skammel igjen. Saadan sneg Søndagen sig hen under knugende Tavshed.

Mandagmorgen traadte Faderen ind paa Værkstedet med et Udtryk i sit Ansigt, der fik Blodet til at stige og synke i det lille Barnehjerte, som Stempelstangen i et Værk.

Han tog fat paa sit Arbejde og anviste hende sit; saa forstod hun, at Ugens Gjerning ikke skulde begyndes med hendes Afstraffelse, den skulde være hans Dagværks Slutning. I Løbet af Dagen tænkte hun flere Gange paa at gaa ind paa Loftet og springe ud fra Lugen, ned paa Stenbroen, og slaa sig ihjel med det Samme. Timerne sneg sig langsomt afsted, endelig — endelig blev det Aften. Mørket faldt paa, og Sengetid naaedes. Saa tog han hende med sig ind i Kamret og laasede Døren efter sig.

Han slog hende ikke strax.

Fra Hylden over sit Hovedgjærde hentede han Biblen ned og lagde den aaben paa Bordet for hende. Saa læste han det Kapitel, som blev afbrudt igaar; Linie for Linie pegede han det ud med sin knoklede Finger, og da han kom til den Sætning, som forvoldte al den Nød, hun nu var stedt i, lod han hende gjentage sine Ord fra igaar.

Hun gjorde det.

Saa greb han hende med Hænderne og tugtede den Formastelige, som hun aldrig før var blevet tugtet. Men der var ikke Spor af Vrede, af denne Sindets lave Ophidselse, der drager Mennesket ned til sin Gjenstand, i Snedkerens Adfærd; han stod over sin Handling.

Da den grædende Søster udenfor bønfaldt ham om at styre sig og ikke skamslaa Barnet, sagde han roligt: „Hellere opføde en Krøbling paa Sengen end en Hedning for den evige Ild. Lad os bare være taalmodige."

(Sluttes.)

Vinter i Holland.

Naar Græsset paa Engene i Holland visner, og Landstedernes mærkeligt formede og forzirede Tage frit kigger frem mellem de bladløse Buskadser, bliver det ogsaa ensommere i Gaderne, og sjeldnere og sjeldnere ser man et Skib paa Kanalerne. Søen slaar brusende imod Strandbredden og tvinger Skipperen til at holde sig hjemme. Engene og Markerne forvandles til Sumpe og Vandpytter. Det ser sørgeligt ud derudenfor, alt Liv trækker sig tilbage til Husene; Thekjedlen snurrer uafbrudt, og Theen faar en større Tilsætning af Kandis og Genever. Holland er som uddød, og selv de livlige, snakkesalige Koner sidder ganske stille og varmer Fødderne ved Ilden, medens de lytter til Stormen og Regnen derudenfor og er ivrigt beskæftigede med deres Uldarbejde. Da gaar Mynheer en Dag udenfor Gadedøren og kigger op i Luften; de graa Skyer hænger stille, og Solens Straaler bryder kun mat gjennem det mørke Dække. „Imorgen har vi Is," siger Mynheer til Mefrouw, og over Mefrouw's smukke, blomstrende Ansigt gaar et Skjær af Glæde, og de store, runde Øjne straaler. Der kommer Sne, Vandet bliver til Is, og de tusinde Kanaler til tusinde Gader.

Nu vaagner Holland til et ganske vidunderligt Liv; Unge og Gamle, Rige og Fattige er som elektriserede — der kommer sydlandsk Munterhed og Kjækhed, formeligt engelsk Væddegalskab over hele Folket. Præsidenterne for Skøjteklubberne rundt omkring i Byerne indvarsler Møder, hvor man berammer Skøjtepartier, Vædde-, Hurtig- og Kunstløb. Damerne aftaler ved deres Theselskaber ligeledes Skøjtepartier, og Skoleforstandere og Lærere fører Børnene ud paa Isen til Væddeløb. Kaféejerne pakker deres Kopper og Themaskiner paa Slæder og befordrer dem ud paa Isen; Vaffelbageren slaar sin Bod op derude. „De stærke Drikkes" Forhandlere etablerer deres Udsalg paa det frosne Element, og Salget af Grog og Rosinbrændevin gaar lystigt; man ser hele Gader af Kagebutikker paa Kanalerne, og Snefejeren vandrer omkring med sin Kost og holder Banen ren. I Landsby og Kjøbstad, i Flækker og ensomme Bøndergaarde forlader Alle, der paa nogen Maade kan, den varme Stue og tumler sig paa Isen. Jernene under Fødderne giver Livet et raskere Sving. Der udvikler sig paa Isen et rent Karneval, som strækker sig over hele Landet, — et ensomt Værthus, som hele det øvrige Aar ligger øde og forladt midt i en Sump, bliver nu et søgt Udflugtssted for Bybeboerne, og derhen kommer skøjtebevingede Selskaber jagende fra alle Egne. Tilbage i den brunlige Røg og Vintertaagen bliver kun de gamle Byer og de tætte Skove af Master paa de indefrosne Skibe. Ude fra Landet strømmer hele Selskaber af Bønderkarle og Piger ind til Byen for at gjør Indkjøb, Alle med klodsede Skøjter under de tykke Saaler og samlede i Rækker om en stor Skibsaare, som de holder fast i. Paa denne billige og lystige Maade besøger de ogsaa fjernt boende Slægtninge; de jager omkap med Postens tunge Slæder, Postillonen gjør Nar af dem, og afsted flyver de rødmussede Karle med deres Peltskapper og Pigerne med deres forgyldte Smaaskjolde paa Panden hen over Isen og jubler og raaber over til Postillonen paa den snebedækte Vej.

Jo koldere det bliver derudenfor, jo mere Sneen knirker, desto livligere blinker Hollænderens Øje, desto hurtigere slaar hans Hjerte ude paa Isen, — ikke saa underligt da, at der ogsaa tabes og vindes Hjerter derude under det raske, vingede Løb, midt imellem Grog og Rosinvinbutikerne, at behandskede smaa Hænder trykkes og gjengjælde Trykket, og galante Riddertjenester vises de nøvede Damer. Den ellers aldeles ikke rejselystne Husfader iler paa Skøjterne lange Ture ud i Landet; Husmoderen opdager pludselig, at hun skylder et Besøg hos fjent boende Veninder, og rask faar hun Skøjter under Fødderne og flyver afsted i den brogede Kaabe med de mange Slag. Pigen har bedt om Udgangslov og besøger paa Skøjterne sin fjerne Landsby. Jufrouw Lideweide bliver afhentet af Jelke van Haas i Slæde og paa Skøjter; pludselig naaer de en ensom Kanal, og der, medens de flyver hen over den blanke Flade, tilstaar Jelke sin Kjærlighed, og Lideweide rækker den unge Mand sin Haand.

I Værtshusene er der om Aftenen Musik; der bliver dandset og spillet Kort og fjaset og drukket The med overordenlig meget Kandis og endnu mere Genever; Pengene spiller nu i det ellers saa sparsommelige Holland ingen Rolle, og Skjænkeværternes Kasser fyldes daglig. — Da kommer der en Tøvind. Sump bliver Sump, Kanalerne Isvand, og atter sidder hele Holland eftertænksomt, med Fødderne paa Kaminristen, og drikker utallige Kopper The. Mændene ryger, Børnene leger, og Konerne er atter flittige som til daglig Brug.

Naturlægeanstalternes Stiftere.

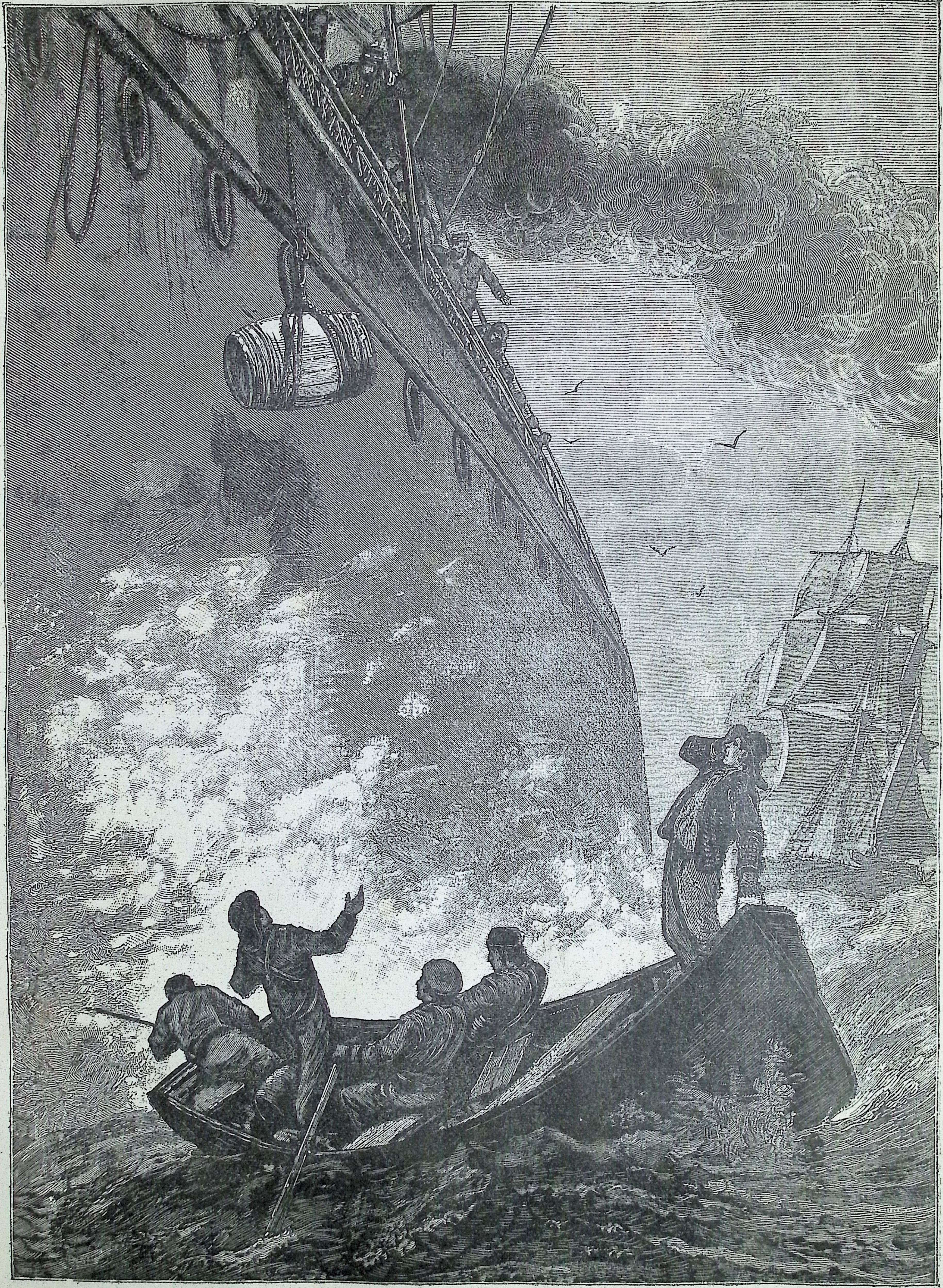
Af **Marie Bojesen.**

I.

Der har i de sidste Aar været en Bog i Handelen, der bærer Navn af „Lægen uden Medicin", en Oversættelse fra Tydsk. Vistnok har den ukjendte og unavngivne Oversætters Mening været god, nemlig den at henlede Opmærksomheden paa, at i de fleste Tilfælde er Naturen den bedske Læge; men Bogen er ligesaa vildledende som oplysende, thi uden en Læges Anvisning, eller rettere, uden at søge til de nævnte Kuranstalter, vil vel neppe Nogen benytte de omtalte Helbredelsesmidler. Disse Kuranstalter bestaar imidlertid enten slet ikke længer, eller de har faaet anden Bestyrelse, paa Grund af de oprindelige Stifteres Død for henved 10 Aar siden, og det er tilvisse møjsommeligt at skrive til forskjellige Egne af Tydskland og Svejts om detaillerede Meddelelser; for den, der ikke

Vinterbilleder fra Holland. (Se „Vinter i Holland“, S. 141)

Et Dampskib overlader et Skib Proviant paa høj Sø. (Se „I Storm og Stille", S. 145).

er sprogkyndig og skal benytte fremmed Hjælp, bliver det endog meget vanskeligt. Hertil kommer desuden, at Bogen (hvoraf 2det Oplag udkom i 1876, — et Vidnesbyrd om, at den bliver læst!) udelukkende omhandler den Schrothske Methode, medens den Methode, der nu almindeligt anerkjendes som den fortrinligste og mest anbefalelsesværdige, er den Steinbachske, et Uddrag af det Bedste, der fandtes i den Schrothske og den Prietsnitzske, udviklet ved Videnskaben og iværksat af kyndige Læger.

Det kan vistnok antages, at kun Faa kjender Vincents Prietsnitz's Navn og Værker, og endnu Færre Johan Schroths, og derfor forudskikkes*) her en Meddelelse om disse to Mænds Lægevirken og de ejendommelige Omstændigheder, der bragte de jevne Landboere, en Fragtmand og en Agerdyrker, til at træde frem som Læger og ved afvigende Anskuelser og Livsopfattelse forvandlede to Barndoms Legebrødre og Skolekammerater til afgjorte, tilsyneladende endog hadefulde Modstandere, — uagtet de Begge havde samme Maal for Øje: at afhjælpe og lindre Medmenneskers Lidelser.

Johan Schroth blev født i Linderriese i Østerrig-Schlesien den 9de Februar 1800 og døde sammesteds den 26de Marts 1856, Vincents Prietsnitz saae Lyset den 4de November 1799 ved Gräfenberg og døde i November 1851, saa de med Rette kan kaldes Jevnaldrende. De var, som alt sagt, jevne Landboere uden videnskabelig, medicinsk eller psykologisk Dannelse, men ikke destomindre blev de ved Tænksomhed og et medfødt klart Blik Reformatorer i Lægevidenskaben, og med dem aabnedes en ny Æra i dens Historie. Begge udførte mærkelige Kure, men med aldeles modstridende Midler, Schroth ved fugtig Varme og en streng tør Diæt, Prietsnitz ved vaad Kulde, overvættes Nydelse af Vand og stærk Føde. Og som ved de fleste vigtige Opfindelser var det tilfældige Omstændigheder, der lod dem finde de Hjælpemidler, der have viist sig saa velgjørende og helbredende.

„In feuchter Wärme wächst Brod u. Wein, auch Fleisch u. Bein," var Schroths Valgsprog, og disse Ord staar ogsaa paa den Mindestøtte, der er oprejst foran hans Kurhus i Linderriese. Anledningen til, at denne unge Fragtmand opgav sin Bestilling som saadan og traadte over i en heldbringende og velsignelsesrig Livsgjerning, var et Uheld, der tilvisse kan kaldes et Held, hvorved han i 1817 fik sit højre Been kvæstet lige ved Knæskallen af et Hestespark. Helbredelsen fandt Sted af en nærboende Læge ved de sædvanlige Midler; men da han blev erklæret for rask, var der endnu Hævelse og Stivhed i Benet, og han kunde kun gaa paa Fodspidsen af samme, da det var blevet kortere ved de sammentrukne Muskler og Sener. Det hændte sig da, at en rejsende Munk af de barmhjertige Brødres Orden traf sammen med den unge Schroth, udspurgte ham om hans Svaghed og gav ham det Raad, at han for at blive fuldt helbredet, flere Gange daglig skulde bade det stive Ledemod med et Klæde, gjennemblødt med koldt Vand, hvortil han knyttede en eller anden sympathetisk Formular. Denne tillagde Schroth ikke nogensomhelst Betydning eller Indvirkning, og anvendte derfor kun Vandet, men paa en for ham langt bekvemmere Maade, end Munken havde tilraadet, da hans Forretninger ikke tillod ham de hyppige Afvaskninger. Han lagde nemlig hver Aften et vaadt Klæde over det beskadigede Sted, over dette igjen et tørt Hestedækken og lod saa dette kolde Omslag ligge hele Natten, kun skiftende det af og til, naar det benyttede var blevet tørt. Dertil fastede han som troende, bibelkyndig Katholik 40 Dage, ligesom fordum Melchicedec, thi i det nævnte Tidsrum nød han udelukkende tørt Brød, i saa ringe Maal som var nødvendigt til Livsopholdet, og af og til et ubetydeligt Kvantum Vin. Og snart svandt Svulsten, Stivheden fortog sig, Musklerne styrkedes, Senerne blev blødgjorte og strækkedygtige, saa det efter 10 Ugers Forløb ikke var muligt for Nogen at skjelne det syge Ben fra det sunde.

Den heldige Virkning, disse Omslag havde fremkaldt hos ham selv, bragte ham til at forsøge, om han paa lignende Maade kunde afhjælpe Stivhed og andre Svagheder saavel hos Mennesker som hos Dyr, og hans Opmærksomhed blev mer og mer henledet paa Vandets gjennemgribende, opløsende Kraft til at fremkalde fugtig Varme. Fra de ydre Organer sluttede Schroth sig til de indre, og begyndte at anvende sine Omslag ved Milt- og Leversygdomme; senere gik han over til Indviklinger og Indhylninger. I Forbindelse med en strengt overholdt Diæt, der kun tillod Nydelsen af gammelt Hvedebrød med en ringe Tilsætning af Vin, søgte han at anspore Organerne i sit Kjøkken — saaledes kaldte han Maven — til forstærket Virksomhed, at fremkalde Opsugen og Opløsningsevnen og derpaa ved Omslag og Viklinger at uddrage gjennem Huden de opløste sygelige Stoffer, der kredsede i Blodet.

Schroths Tillid til den tørre Diæt hidrørte tildels derfra, at han overtydede sig om, at hans Heste var langt mindre kraftige og arbejdsdygtige end sædvanligt, naar de tog megen Drikke til sig, hvorimod de ved tørt Foder og liden Væde var langt kraftigere. Deraf sluttede han, at det Samme maatte være Tilfældet hos Mennesker, og med hvert Aar holdt han stærkere paa „Semlekuren". Svækkedes Kræfterne ved den vedholdende tørre Næring, gav han i Almindelighed lidt rigeligere Vin, for derved at styrke til fornyet Kamp mod de opløste Sygdomsstoffer, indtil han omsider fik Bugt med dem.

Schroth var ikke Fysiolog, men sand og rigtig var ubestridelig den Grundsætning, han udtalte, at et Menneske, hvis Fordøjelse er kraftig og ufordærvet, kan ved et lille Stykke Kjød og lidt mer Brød end sædvanligt lettere hjælpes til Fornyelse af det forbrugte Næringsstof, end en ødelagt Fordøjelse ved de kraftigste Supper og Stege, da det først og fremmest kommer an paa Forberedelsen til at modtage det, vi nyde. Men med al sin gode Vilje og sin naturlige Insigt var Manden dog ikke istand til at individualisere sine Patienter, og derfor kunde det ikke undgaas, at mange Fejlgreb fandt Sted. Han havde det samme ufravigelige Princip, naar en Syg vilde helbredes: fugtig Varme, fremkaldt ved Viklinger og Indhylninger, streng Diæt, Nydelse af tørt Brød og Vin, afvexlende med lette, men faste, saavidt muligt tørre, kolde Spiser, og dertil indskrænke Nydelsen saa meget som muligt, men derimod anspore Legemets Udtømning af al Evne. Det var Schroths System.

En meget anset Læge har sagt: hvad enten man var Læge eller ukyndig i Lægevidenskaben, maatte man forbavses og blive begejstret ved det mærkværdigt lykkelige Resultat af Schroths Methode. „Jeg har jo personlig været Vidne til, at vedholdende snigende Febre, Svulster af forskjellig Art, der ellers blev erklærede for uhelbredelige, hævedes, gamle Maveonder og Betændelser blev fordrevne, indgroede syfilitiske Sygdomme, Underlivstilfælde, gamle kroniske Onder svandt, Alt ved de nævnte simple Midler. Aldrig havde jeg oplevet lignende Resultater ved Medikamenter eller i Allopathiens Skole, i hvilken jeg var oplært og alt havde faaet Navn; og dertil i saa forholdsvis kort Tid."

Det var derfor intet Under, at Enhver eller idetmindste de Fleste af dem, der iagttog Johan Schroths Virken og fulgte Resultaterne, svor til hans Fane, uden at forske efter, hvorledes eller hvorfor, men efterlignende ham blindthen. Taknemlige Individer, for Størstedelen af den jevne Almue, der skyldte ham gjenvundet Helbred, udbredte vidt og bredt det glade Budskab, at der var opdaget en vidunderlig, ny Lægemethode; men de lod det ikke blive derved, thi Mange af dem begyndte selv at blive Mirakeldoktorer. Uvidende og ukyndige, blottede for fysiologisk Kundskab, uden en Schroths rige Erfaring og fine Bedømmelsesevne behandlede de alle Sygdomme paa en og samme Maade og mindskede derved den Agtelse og Tillid, det sunde Princip havde Krav paa. Mange blandt dem troede, at et heldigt Udfald hidrørte fra den strenge Fremfærd, og blev endnu strengere end Stifteren selv. Beklagelige Udfald maatte overtyde dem om stedfundne Misgreb, og dog findes der endnu den Dag idag urorthodoxe Schrothianere, der saa at sige gaar haandværksmæssigt frem, haaner al Lægevidenskab og kurerer „schrothisk".

En Omstændighed, der væsenlig bidrog til at skaffe Johan Schroth stort Ry, var den heldige Kur, han iværksatte ved Prinds Vilhelm af Würtemberg, der tilbragte flere Maaneder i hans Helbredelsesanstalt. Den unge, neppe tyveaarige Fyrste fik 1849 i Træfningen ved Oversø en Spidskugle i Skinnebenet og blev behandlet først af Militærlægen, derefter af de dueligste Læger i Baden, men Saaret vilde ikke læges. Han led usigelige Smerter, og det var tvivlsomt, om han nogensinde kunde komme til at bruge Benet igjen. Lægerne tilraadede en Amputation, da de ellers ikke vilde indestaa for Prindsens Liv. Men den unge, livsglade Fyrste vilde ikke bekvemme sig dertil, og lod sig med stort Besvær og under heftige Smerter bringe til sit Hjem i preussisk Schlesien, hvor hans Slægtninge og Venner formaaede ham til at lade en af Berlins mest ansete Læger kalde. Denne Mands Dom lød som de andre Lægers paa Amputation, og selv dette Skridt vilde han ikke indestaa for kunde frelse den unge Mands Liv. Faren var saa overhængende. Da besluttede Prinds Vilhelm at tage sin Tilflugt til Johan Schroth og lagde sig ind under hans Behandling. Den 12te November forlangte han Optagelse, begyndte Kuren den 14de, og den 31te Januar fremstillede han sig i det nærliggende Gräfenberg for en større Kreds, der havde spottet hans Bestemmelse at henvende sig til Schroth, for hvis Methodes Fortrinlighed han da var et levende Vidne. I 16 Uger forblev han dog i Linderriese under Naturlægens Tilsyn og Pleje; men imod Slutningen af Marts traadte han atter ind i sit Regiment med et aldeles sundt og helbredet Ben, der kunde taale enhver Anstrengelse, og indtil nu har han ingensinde havt Meen af Lemlæstelsen.

Af Taknemlighed lod den unge Prinds det heldige Resultat indrykke i flere offenlige Blade og anbefalede paa det Varmeste Schroths Kurmethode; intet Under derfor, at Tilliden forhøjedes til Naturlægen, ikke alene mellem de Mange, der tyede til hans Helbredelsesanstalt, men ogsaa trindt om i de forskjellige Lande.

---

*) En følgende Artikel behandler selve Naturlægeanstalterne. Vi benytter Lejligheden til at fremhæve, at en meget anset ældre Læge har gjennemset og anbefalet disse Artikler, paa hvilke vi henleder vore Læseres Opmærksomhed.

Red.

Hvis vi ikke havde Jernbanerne.

Enhver veed, at det var James Watt, „Civilisationens jernklædte Ridder", der opfandt Dampmaskinen. Kun lidt over et Aarhundrede er forløbet, siden hin Opfindelse skete; men i hvilken Grad har den ikke forvandlet Verdens Udseende! Overalt, hvor Civilisationen er trængt hen, er Dampmaskinen fulgt med snart som Banebryder for, snart som det Middel, der skulde fuldkommengjøre og udvikle det af Menneskene paabegyndte Arbejde. Selv paa de store, uopdagede Søer i det indre Afrika har Dampfløjtens Piben allerede lydt fra de Dampbaade, som de første Opdagere førte med sig for at kunne besejle de jomfruelige Vande.

Det bedste Bevis for, i hvilken Grad Dampkraftens Anvendelse har gjennemtrængt vor Tid, vilde være at forsøge at tænke sig, at dens Benyttelse pludselig maatte ophøre, at der f. Ex. manglede det fornødne Materiale til Fyring under Kjedlerne. Hvorledes vilde det da gaa? Enten maatte alt Arbejde standse, eller vi maatte forsøge paa at faa det udført f. Ex. ved Menneske- og Hestekraft. Mon der er Nogen, der tænker sig, hvor stort et Antal Mennesker og Dyr der vilde udkræves for at afløse Dampkraften? Alene for Evropas Vedkommende vilde der behøves 10 Mill. Hestes og 50 Mill. Menneskers Arbejde, saa omtrent en Femtedel af denne Verdensdels Beboere maatte gaa i Trædehjulet, dreje paa Haandsving eller bære Byrder, — og endda vilde det være et stort Spørgsmaal, om de herved kunde erstatte Dampkraften!

Men Watts Dampmaskine manglede en vigtig Egenskab. Den var lænket til det Sted, hvor den var anbragt. Først en Anden af vor Tids store Opfindere var det forbeholdt at gjøre den transportabel. George Stephenson, Sønnen af den fattige Kulgrubearbejder i Wylam i England, der for at skaffe sig Penge til at kunne lære at læse og skrive maatte flikke Støvler og reparere Uhre, var det Geni, som skulde give Dampen Vinger.

Siden den mindeværdige Dag i Efteraaret 1826, da „Jernbanernes Fader" prøvede sit første Lokomotiv paa Skinnevejen mellem de to engelske Byer Stockton og Darlington, er der efter almindelig Beregning kun forløbet et forholdsvis kort Spand af Tid; men hvilken Udvikling indeholder dette Tidsafsnit ikke? Det var næsten, som om Menneskeheden blot havde ventet paa denne Opfindelse for strax at kaste sig over den med sin fulde Kraft og anvende al sin Aand paa at forbedre og fuldkommengjøre den, paa at skabe Jernbaner og paa at forbinde de fjerneste Punkter med hinanden. Det vilde fylde mange Bind at beskrive hele denne Udvikling; men nogle enkelte Tal, der kunne give en Forestilling om dens Betydning, og om de Kræfter, der herved bliver sat i Bevægelse, vil dog vistnok være af Interesse.

I Løbet af et halvt Aarhundrede er Evropa blevet bedækket med et Komplex af Jernbaneskinner, hvis samlede Længde nu er større, end de gamle Landevejes var for hundrede Aar siden. Og det er ikke blot i Evropa, at Jernbaneanlægene har naaet en saadan Udvikling; Amerika havde allerede ifjor med sine ca. 19,000 Mil Jernbaneskinner taget Luven fra de 17,600 Mil Spor, som fandtes i Evropa. Den samlede Længde af hele Verdens Jernbaner vilde udgjøre et smukt lille Jernbaand af en saadan Størrelse, at det kunde lægges ti Gange omkring Jordkloden.

Paa denne Skinnevej bevæger der sig nu over 100,000 Lokomotiver med tilsammen mer end 25 Mill. Hestes Kraft, og disse bevæger over 30 Mill. Centner Gods. Men det er jo ikke blot Godstransporter, der foregaar ad Jernvejene; de er et nok saa vigtigt Befordringsmiddel i Persontrafikens Tjeneste, og det vil da interessere at erfare, at det Antal Mennesker, der aarlig føres sammen ad Jernbanerne, ikke er langt fra at naa Jordens samlede Beboerantal, der udgjør ca. 1000 Millioner. Hvis man vil udvide lidt den Kreds, indenfor hvilken vi her bevæge os, og ogsaa tage det Antal Personer med, som hvert

Aar flyttes og bevæges ved Hjælp af Dampskibene og andre Transportmidler, bliver det nævnte Tal ikke blot naaet, men endog overskredet. Det er en Folkevandring, saa stor som ingen anden hidtil kjendt; og hvilken ganske anden civilisatorisk Betydning har ikke denne Bevægelse end hin, hvor Fortidens vilde Horder drog frem med Sværd og Staal for at tilintetgjøre den bestaaende Civilisation! — Og for endelig ligeledes at nævne den tredje Gruppe store Tal, som Jernbanernes Udvikling omfatter, hvilken Virkning har det da ikke havt og har endnu den Dag idag paa Handel og Industri, at en Kapital af omtrent 25 Milliarder i Anlægsomkostninger og ca. 2—3 Milliarder Kroner i aarlige Indtægter og Udgifter er knyttet til Jernbanerne?

Ogsaa paa andre Maader kan man anskueliggjøre de store Tal, der sættes i Bevægelse af denne uhyre Kulturmekanisme. Alt det Jern og Staal, der aarlig i Form af Rust, Spaaner osv. maa betragtes som Affald fra Evropas Jernbaner, vilde være tilstrækkeligt til derfor fuldstændigt at udruste en Armé paa en halv Mill. Mand. Hver Dag raadner der næsten for en kvart Mill. Kr. Træ i Form af Sveller, og af de 170 Mill. Centner Kul, som samtlige Lokomotiver i Evropa bruger hvert Aar, kunde der bygges en Ring af 1 Fods Tykkelse og 1 Fods Bredde omkring Jorden. Men den Strækning, som disse Lokomotiver ved Hjælp af det nævnte Kulforbrug tilbagelægger, udgjør 120 Mill. Mil, det vil sige, at naar man fra Jorden førte dem op i Verdensrummet, vilde deres Endepunkt falde mellem Saturn og Jupiters Baner.

Det er imidlertid ikke blot Nutiden, der kan gjøre Krav paa Jernbanerne; ogsaa Fortiden har sin store Andel i deres Udvikling, ja en saa stor, at hvis vi ikke havde havt Fortidens opsparede Kapital af Kraft i Form af Stenkul at ty til, vilde Udviklingen neppe have kunnet gaa for sig med saadanne Kæmpeskridt, som vi nys har set. Stenkullene har derfor billigt Krav paa at omtales i denne Sammenhæng.

Dengang — for mange Aartusinder siden — da utalte Skove bedækkede Jorden, da Planter og Dyr af for største Delen ganske andre Arter end dem, vi nu kjender, levede, og da den stærkt kulsyreholdige Atmosfære ikke tillod Menneskene at aande, dengang, i det Afsnit af vor Jordklodes Udviklingshistorie, som vi kalder „Stenkulsperioden", dannedes hine „sorte Diamanter", som vel i deres indre Egenskaber ligner den straalende Diamant, men som i det Ydre er saa overordenlig forskjellige fra den. Naar man veed, at vore tætteste Skove ved at forvandles til Stenkul kun vilde danne et Lag af omtrent en Tommes Tykkelse, kan man sige sig selv, hvilken Tid, Kraft og Vegetation der er medgaaet til Dannelsen af vor Jords mægtige Stenkulslag, hvis Tykkelse paa sine Steder endog udgjør 100 Fod. Det er dette gjennem Aartusinder dannede Brændmateriale, der nu kommer os tilgode i Form af „opsparet Solvarme". Og hvis man vil have en Forestilling om Betydningen af denne Kraft, kan man lægge Mærke til følgende Kjendsgjerninger. Den i et Kilogram Kul indeholdte Kraft svarer til det Forbrug af Kraft, som en fuldvoxen Mand behøver for at kunne bestige Mont blanc. Et Centner Kul vil være nødvendigt for at kunne befordre en Bataillon Fodfolk, en Eskadron Ryttere eller et Batteri en Mil ad Jernvejen. En Ottendedel af et Centner Kul omsat til Arbejde i en Dampmaskine svarer til det Arbejde, en kraftig Hest kan udrette i Løbet af en Dag, medens to Kilogram Kul svarer til to stærke Menneskers Arbejde.

Saaledes forvandles ved Teknikens Magt de i Aartusinder i Jordens Skjød slumrende Kræfter til Liv, Lys, Varme og Bevægelse, og tjene til at føre Menneskene nærmere til hverandre, at forkorte Afstandene, at befordre Velstanden, at udvikle Kulturen, og at skaffe Næring og Beskæftigelse for Tusinder.

Dr. Ox.

Uge-Revue.

(Indeholder sammentrængte Meddelelser om Aarets vigtigste Begivenheder, Personalia, Notitser om Foreningsliv, Opfindelser og Opdagelser, Literatur, Theater, Kunst, Sygdomme, Ulykkestilfælde, Forbrydelser m. m. M.)

I. Fra Krigsskuepladsen: General Gurko rykker frem mod Sofia og besætter den efter en ubetydelig Skjærmydsel (d. 3.); rygtevis meldes General Radetzkys Overgang over Balkan gjennem Schipkapasset; Befolkningen i Leskovik rejser sig mod Tyrkerne; Hafiz Pascha slaar i et blodigt 2 Dages Slag Serberne og tilbageerobrer Kurschumla; Montenegrinerne gjenoptager Beskydningen af Fæstningen Antivari; smaa Skjærmydsler ved Storfyrstthronfølgerens Detachement; for Russerne heldig Kavallerifægtning nær Erzerum, hvorefter Karatz besættes. — Kejseren af Rusland udsteder Amnesti for alle Presseforseelser; talrigt besøgte Borgerforsamlinger i England kræver Opretholdelse af Landets Nevtralitet, Kolonialminister Carnarvon afgiver beroligende Erklæringer, et Skib med Munition for Tyrkerne beslaglægges af den engelske Regering; Kongen af Italien udtaler sig ved Nytaarskuren ængstelig med Hensyn til den kommende Tids Begivenheder; i Frankrig Valg til Kommuneraadene med et for Republikanerne meget gunstigt Udfald, Handelsoverenskomst sluttes med Grækenland; i Konstantinopel Demonstrationer mod den græske Patriark og de Kristnes Militærpligt, Storveziren og Mahmud Damat Pascha indgiver paa Grund af en Mistillidsadresse fra Kamret Begjæring om Afsked, Porten beslutter sig til at anmode Rusland direkte om Vaabenstilstand og at afsende Krigsministeren til det russ. Hovedkvarter. — Exdronning Isabella af Spanien nægtes der som mistænkt for politiske Konspirationer Tilladelse til at vende tilbage til Spanien; Elliot udnævnes til engl. Gesandt i Wien, Layard til eng. og Fournier til fransk Gesandt i Konstantinopel; Don Karlos ankommer til London, hvor Kejserinden af Østerrig og Kongen af Neapel ligeledes er Gjæster, General Grant begiver sig til Ægypten, Midhat Pascha til Paris, Gambetta modtages af den italienske Konge, og dennes Udenrigsminister giver en officiel Diner for ham; „Fædrelandets" mangeaarige Medudgiver, Hr. Giødvad, fratræder, „Dannevirkes" tidligere Redaktør, Hiort-Lorenzen, indtræder som Ansvarshavende i Red. af „Dagstelegrafen" og „Nationaltidende". — Ved Dekret af 31. Decbr. stiftes „den indiske Krones Orden" for Prindsesser, indiske Fyrstinder og fornemme Damer og tildeles bl. A. Prindsessen af Wales og den tydske Kronprindsesse; Czarinden af Rusland dekorerer Fyrstinden af Rumænien med Katharina-Ordenen, den tyrkiske Udenrigsminister Scherif Pascha faar den indiske Stjernes Storkors, Komponisten Delibes Ridderkorset af den østerrigske Frands-Josephs-Orden, den afrikanske Opdagelsesrejsende Stanley af Khediven Medjidieordenens Storkors, Østerriges Udenrigsminister Grev Andrassy af sin Kejser den gyldne Vliess. — Som Forlovede meldes en Datter af Digteren Spielhagen (med sin Fætter Otto S.), eneste Datter af den engelske (fra Danmark stammende?) Baron Meyer Rothschild (med Earl af Rosebery), en Datter af Huset Rotschild i Frankfurt (med en ung Handelschef); som farligt syge Kongen af Italien, Fru Thiers, den franske Kammers Alderspræsident Raspail og Kardinal Bonaparte; som døde Kobberstikker Sonne (74 Aar) og Politiets Skoleforstander L. Bjørnbak (54), fransk General Montauban, Greve af Palikao (81) og Landskabsmaler Lambinet (61), italiensk General La Marmora (73), tydsk General A. v. Benedek (55), der ledede Angrebet ved Øvre-Selk 1864 (død af et for dybt Snit i en Ligtorn), General Schwarzkoppen (67) haardt saaret som Bataillonschef i Slaget ved Slesvig, fhv. dansk Kommissarius ved de holstenske Stænder, Gehejmeregeringsraad Springer (61). — Paa et Møde af kjøbenhavnske Handlende besluttes det at overholde strengt den Provindskjøbmændene indrømmede Kredittid; stærk Agitation fra de Handlende i München mod Byens sig heldigt udviklende Konsumforening; Boghandler-Læreanstalten i Leipzig fejrer 25 Aars Jubilæum. — Ved Apenrade fanges en sjelden Fisk (Sohare), en Alen lang, purpurrød og guldglindsende med rødstribede, blaakantede, olivengrønne Finner; i Wien fremlægges Prøver af forskjellige nye japanesiske Thesorter; i Ny-Guinea skal man have fundet store Guldlejer, i Folderejd i Namdalen (Norge) en rig Sølvaare; afdøde Grosserer Schwensen har til Kristiania testamenteret 200,000 Kroner, som skal anvendes til Husleieunderstøttelse for Enker af de dannede Klasser. — Et italiensk Blad vil vide, at Telefonens Opfinder, Hr. Bell, har konstrueret efter de samme Principer et nyt Apparat, Telektroskopet, som ved Hjælp af Elektriciteten bringer En til at se Billedet af fjerne Personer og Gjenstande, og to Franskmænd har desuden opdaget en Methode, som tillader at tage Aftryk af den ved Telefonen forplantede Lyd; det skal være lykkedes en Pariserfabrikant at fremstille udmærkede Bogtrykstyper af Glas, som skulde være mindre, er billigere og bedre end dem af Bly. — I Bordeaux Vin-Auktion over Rødvin fra 1811, som betales med 240 Kr. Flasken; i Ny-York to store Udstillinger, en af farvede Børn i alle mulige Størrelser og Kulører lige fra svagt Kaffebrunt til Kulsort, og en af Katte, hvoriblandt en fra Polaregnene koster 3750 Kr, samt en Angorakat med et rødt og et blaat Øje; Tastenspilleren Prof. Hermann faar for en 6 Maaneders Kunstrejse til Valparaiso, St. Jago og Lima 500,000 Frcs; i Londons og Berlins Akvarier optræder Kunstnere, som leger med og snoer omkring sig Giftslanger, hvis Gifttænder ikke er brækket ud; „Krokodillemanden" gaar klædt i Dykkerdragt i England ned i et med elektrisk Lys glimrende oplyst Akvarium og gjør Kunster mellem Alligatorer, Havslanger etc. — En for nylig udkommen „Ex- og Importør-Verdensadressebog" (af S. Bilitz) indeholder paa omtrent 1500 store Oktavsider 80,000 Firmaer i alle Brancher fra Wien, 170,000 Firmaer fra omtr. 7600 Byer i Østerrig, 45,000 Firmaer i 3000 ungarske Byer samt 120,000 Firmaer fra næsten alle evropæiske Stater; en i Florens udgiven Bog af Pater Curci, hvori forfægtes Nødvendigheden af, at den katholske Kirke anerkjender og forliges med det moderne Italien, vækker stor Opsigt og blandt Jesuiterne rasende Forbittrelse; en württembergsk Premierlieutnant har i et efter Sigende af Feltmarskalk Moltke gjennemset Skrift anerkjendt Gambettas organisatoriske Dygtighed under den fransk-tydske Krig, men dadlet hans Indblanding navnlig i Aurelles de Paladines Operationer; „Samfundets Støtter" skal opføres paa Berlins Stadttheater, Konsulens Rolle Direktør Hahn; i Tydskland stærk Theaterkrise, ikke mindre end 6 Theatre lukker omtrent samtidig; paa Wiener Carltheater opføres med Bifald en Operette af Suppé, „Djævlen paa Jorden"; Ole Bull begynder en Række Koncerter i Wien, hvor Burgtheatret for 3. Gang giver hele Suiten af Shakespeares historiske Dramer i Træk. Paa det kgl. Theater i Kbhvn. første Gang med svagt Bifald E. v. d. Reckes Tragedie „Kong Liuvigild og hans Sønner", paa „Kasino" pragtfuldt udstyret „Aladdin" [illegible]. — I Kassels Omegn raser en temmelig heftig Tyfusepidemi, som har krævet mange Ofre; i Wales vedblivende stor Nød blandt Kularbejderne paa Grund af de store Jernværkers formindskede Produktion, 5 sh. 6 P. (c. 5 Kr.) pr. Uge er en Arbejders Gjennemsnitsfortjeneste; i London Koncert og talrige private Bidrag til de tyrkiske Saarede; i Patronfabrikken i Douai en Explosion, hvorved en Artillerist dræbt og to saarede; voldsom Storm paa den amerikanske Kyst, hvorved mange Skibe og Menneskeliv gaar tabt; Seinen stiger stærkt og oversvømmer flere Landsbypladser; i Paris er en ung Mand bleven dræbt af et Stykke Legetøj, en Barnekanon, hvori han havde kommet Kugle og Krudt. — I Horsens paagribes en Falskmøntner; Pariser Blade fortæller, at en Vogn en sen Aftenstund i disse Dage holdt ved Sejnen, hvorefter en Mand sprang ud og styrtede sin Ledsagerske i Vandet, uden at denne gav en Lyd fra sig. Kudsken greb Morderen, der satte sig heftigt til Modværge og raabte: „Slip mig, jeg har blot druknet min Svigermoder!" Politiet kom til, og det viste sig, at Morderen var sindssyg og den Druknede en legemsstor Dukke, som han antog for sin Svigermoder; Sammesteds (i Paris) har man opdaget og foreløbig arresteret 54 Medlemmer af „Fløjlshuernes Bande", et vidt forgrenet Selskab, som i de sidste tre Aar med exempelløs Dristighed har forøvet over 200 Tyverier og Røverier. Medlemmerne kjendte hinanden paa deres sorte Fløjlshuer; Chefen er en for Øjeblikket arresteret berygtet Forbryder Petit-Louis, efter hvis Tilstaaelse Banden tæller 160 Banditer; I Bryssel opdages et Mord begaaet af en 53aarig Arbejder, som har skaaret sin Kone i smaa Stykker, og som formentlig har hugget Knoklerne itu. — Samtlige Slagtersvende i Lübeck indleverer til deres Mestre en sirligt trykt Ansøgning om, at Mestrene fra dette Aar at regne vil sige „De" til dem.

(Sluttet d. 9. Januar).

For Dameverdenen.

Pariser-Frisører. Det er selvfølgelig en vanskelig Kunst at frisere Damehoveder. I Paris existerer der tre Etablissementer, hos hvis titulære Professorer Disciple lærer at behandle og anvende Friserkaabe, Kam, Børste, de forskjellige Farver, Chignon, Fletninger o. s. v., hvorefter der hver Vinter uddeles Præmier og holdes en Slags offenlige Examiner. Til at blive Professor kræves der mange Evner, bl. A. en Begavelse til at konversere flydende; desuden maa Vedkommende være diskret, besidde Smag, have en let og kølig Haand samt være hurtig, ligesom han nøje maa iagttage Ansigterne og ved sin Kunst forstaa at modvirke disses sygelige Udtryk etc. Frisørerne har deres egen Avis, som behandler Politik, Filosofi og adskilligt Andet i Flæng med alle mulige Emner, der vedkommer Haarkunstnere. Vi træffer f. Ex. der en Oplysning om, at en bekjendt Pariser-Dame har givet 3000 Frks. for nogle blonde Lokker, som en fattig Savoyardpige lod klippe af sig for 120 Frks. — Examinen holdes i Valentino-Salen, hvor Byens flere Tusinde Frisører er tilstede med Familie. Professorerne kalder Hver op paa Estraden en Dame, hvis Haar, Ansigt og Karakter han nøje kjender, og friserer hende efter bedste Skjøn; dens Arbejde, som faar Præmien, tjener derefter til Model for Eleverne, som nu i den kortest mulige Tid og nøjagtigt skal søge at kopiere Frisuren paa et nyt Hoved. Naar Professorerne er færdige, fører de deres Modeller gjennem Salen, hvor Tilskuerne med dyb Alvor tier eller applauderer. En af Haarkunstnerne svarede paa et Spørgsmaal om dette Aars herskende Mode: „Meget høj og meget lav" og pegede paa en præmieret Dame, hvis Baghaar hang ned paa Nakken, medens Forhaaret var sat op som et Slags Taarn.

Bg.

I Storm og Stille.

Bladet bringer idag fra Krigen et lille Stillebens-Billede og fra det store Verdenshav Skitsen af en stormfuld og farlig Episode. I begge Tilfælde drejer det sig om det, uden hvilket Helten er Ingenting, nemlig om Mad. Som man ser, faldt det selv foran Plevna lettere og gemytligere at faa sig en Middag, end det falder i rum Sø, naar Bølgerne gaar højt. En Baad har lagt an ved et stort Dampskib; Søen slynger den idelig op mod Skibets Sider, og Besætningen skal ikke blot passe paa Varerne, som hejses ned, men ogsaa sørge for, at de ikke kommer ind under eller knuses mod den store Kasse. Der er baade Fare og Besvær i Overflod; men naar Folkene saa kommer tilbage med Proviant, hvor vil da ikke Kammeraternes Ansigter oplives og Alle faa nyt Mod til at gaa Stormen og Bølgerne imøde!

Theatrene.

Folketheatret har i Ugens Løb til sit seneste Repertoire af mindre originale Sangspil føjet en ny Reprise, ligeledes en Original. Det er den i sin Tid fra Studenterforestillinger bekjendte Farce „Den Trekantede" eller „Den forunderlige Lampe", hvis overgivne Humor allerede for nogle Aar siden vakte megen Munterhed ogsaa paa Folketheatret. At dømme efter Publikums hjertelige Latter vil Stykket heller ikke denne Gang forfejle sin Virkning, hvad der er saa meget naturligere, som d'Hrr. Zinck og Kolling yderligere forøge Lystigheden ved en fortræffelig Udførelse af deres Roller, henholdsvis som Naalemagerdrengen og den dinglende Borgerkaptajn.

— Paa Theater du Boulevard samler i den sidste Tid et Nytaarsstykke „Rejsen til Nymaanen" (i Forbindelse med det øvrige Repertoire samt et Par Dandserinder) saa fuldt Hus, at Lokalet endog undertiden er aldeles overfyldt. En meget løs Handling tjener i det nævnte Stykke til Ramme for nogle Figurer, som gjennem Kuplеter til bekjendte Melodier gjør Løjer med Tordenskjoldsstatuen, Kuponbogen, Foreningen til Dyrenes Beskyttelse etc. Publikum lader til at more sig godt. Et Par Dekorationer er raskt komponerede.

Gaade.

De Folk, som leved' paa de sidste Dele,
De blev vist tidt generet af det Hele,
Hvorefter mangt et Suk de vilde sende,
Ifald de opholdt sig i hine tvende.
Jeg tror bestemt, det Hele Skylden bar
Saa ofte for, at Livet ikke var
— Endog for Pebermø og Pebersvend —
Det, som Du ser, naar blot Begyndelsen,
Et Bogstav kun, bortfjernes af de tvende,
Som Gaadens fire Dele ende.

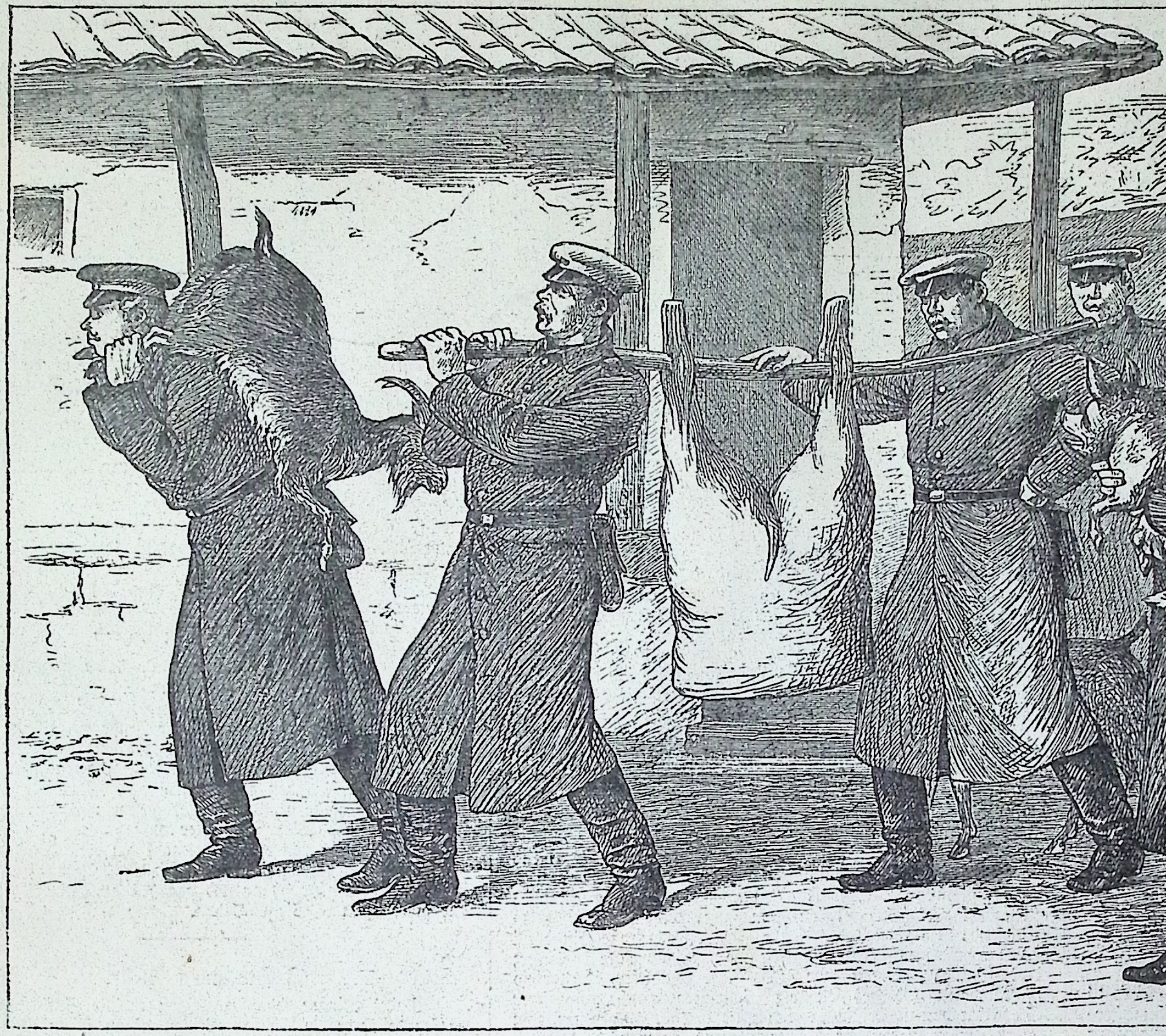
Opløsning paa geografisk Gaade i forrige Numer:

Kattesundet.

Rigtig løst af: laigro i gfdis.

Indhold.

Klager over mangelfuld Distribution af „Nutiden" bedes sendt skriftligt til Expeditionskontoret, Kjøbmagergade 44.

Russiske Gardister, som henter Fødevarer udenfor Plevna. (Se „I Storm og Stille“ S. 145).

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 70. Søndagen den 20. Januar. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Victor Emanuel og hans Omgivelser. (Se S. 148).

Victor Emanuel og hans Omgivelser.

Fra Italien lyder i denne Tid Bud paa Bud om en Landesorg, ligesaa dyb og almindelig som den, der fyldte vort eget Fædreland ved Frederik den Syvendes Død. Den er i Virkeligheden ogsaa let forstaaelig; det er kun faldet i faa Monarkers Lod at blive det for deres Land, som Victor Emanuel har været for sit. Han har skjænket det ikke blot Friheden, men tillige den Enhed og Selvstændighed, hvorefter det saalænge havde sukket.

De store Træk af hans Regeringshistorie er sagtens i saa frisk Minde hos Alle, at vi ikke behøver at dvæle udførligt ved dem. Man husker, hvad Sardinien var, da Victor Emanuel 1849 tog sin abdicerende Fader Karl Alberts Krone i Arv, men man husker ogsaa, hvorledes det Skridt for Skridt arbejdede sig opad, hvorledes det under den unge Konges og hans store Minister Cavours kloge Ledelse snart tiltrak sig hele Evropas Opmærksomhed som et lille, fremadblomstrende Land, hvor Lov og Ret nød en ellers i Italien uhørt Pleje, og indenfor hvis Grændser Italiens ædleste Aander, som aldrig kunde opgive Drømmen om den nationale Enhed, fandt et Asyl, der stadig holdt Haabet vedlige om Fædrelandets endelige Gjenfødelse. Man husker endvidere de store Resultater af Cavours Statskløgt, Frugterne af hans med overordenlig diplomatisk Finhed sluttede Allianer, der efterhaanden førte til Maalet. Man mindes, hvorledes først Lombardiet kom til, hvorledes derpaa Toskana, Modena og Parma selv sluttede sig til det udvidede piemontesiske Kongerige, samt hvorledes den tappre Folkehelt Garibaldi efter de „Tusindes“ eventyrlige Tog til Marsala lagde Sicilien og Neapel for sin Konges Fødder, medens de piemontesiske Tropper besatte Umbrien og den forhenværende Kirkestats Territorium. Alle disse Begivenheder var ligesaa mange Triumfer for Victor Emanuel, ligesaa mange Adkomstbreve til Folkets Beundring, og da endelig ogsaa efter den preussisk-østerrigske Krig Venedig var draget med ind under den italienske Kongekrone, og han efter den fransk-tydske havde sat denne Krone paa sit Hoved i selve Rom, var det en Selvfølge, at han kunde glæde sig ved en saa at sige ubegrændset Popularitet.

Imidlertid var Victor Emanuel ogsaa personlig som skabt om ikke til at imponere den store Mængde saa dog til at falde i dens Smag. Skjøndt han var ridderlig og galant i enhver Retning, maatte hans enorme Grimhed allerede ved det første Blik fjerne enhver Tanke om den „kongelige Højhed og Værdighed“, der ikke sjeldent gjør Kronens Bærer til noget Ophøjet, til en Undtagelse i Publikums Øjne. En ærlig Natur eller idetmindste en Karakter, der hele sit Liv igjennem mesterligt forstod at bære den politiske Ærligheds Maske, — var Manden med den langt nedhængende, sorte Knebelsbart, den gule Teint, den fladtrykte Negernæse, det sortglindsende Haar og de buskede Øjenbryn, under hvilke der blinkede to Øjne, som forgjæves gjorde sig Umag for at udsende strenge Herskerblik, — en undersætsig, kraftig bygget Skikkelse, der vel tog sig godt ud til Hest, men tilfods aldeles ikke kunde lede Tanken hen paa Herskeren. Nøjsom indtil Tarvelighed — han spiste rent borgerligt til Middag Klokken tolv, og rørte aldrig Noget ved Galadinererne, som han tilmed undgik, saa ofte det paa nogen Maade lod sig gjøre, — var han heller ingen særlig Ven af Bakkusdyrkelsen, medens Fru Venus derimod ganske vist kunde glæde sig ved en større Opmærksomhed fra hans Side. Som ivrig Jæger undgik han saa meget som muligt Hovedstæderne, af hvilke han havde tre efter hinanden (Turin, Florens, Rom), for i sine hjemlige Bjerge at kunne hengive sig til Jagtens Glæder. Saaledes var han som Menneske.

Under almindelige Forhold kunde han tjene som Model for en konstitutionel Monark; han var Herskeren, der ikke regerede. Men i alle vigtigere Sager forstod han ligeoverfor sine Ministre at gjøre en fortræffelig Dosis sund Menneskeforstand gjældende, og omendskjøndt han som Politiker havde gjort Paven overordenlig megen Skade, kunde han alligevel — exkommuniceret og belagt med Ban, som han var — personlig bevare et ganske godt Forhold til Pius IX, hvem han undertiden endogsaa hemmeligt skal have aflagt Aftenvisiter i Vatikanet. Han overholdt ogsaa strengt alle en god Katholiks religiøse Pligter, og Telegrafen undlod, da den meldte hans Død, ikke at tilføje, at han først døde efter at have modtaget Religionens Trøst.

Som ægte Italiener vidste han fortræffeligt at gjøre Forskjel paa sin politiske Fordel og det, Religionen krævede af ham; ja, hvor det kunde lade sig gjøre, lod han endogsaa den sidste have Overvægten. Saaledes er det bekjendt, at hans morganatiske Ægteskab med den skjønne Rosita, Tambourmajorens Datter, som han gjorde til Grevinde af Mirafiori (siden 1855 var han allerede Enkemand) kun var indgaaet kirkeligt, men ikke statsretligt. Hans Ministre kunde gjøre ham ligesaa mange Forestillinger, de vilde, om at dette Ægteskab ikke havde Gyldighed, han vedblev haardnakket at fordre, at man skulde betragte Grevinden som hans retmæssige Gemalinde og se bort fra den manglende statsretlige Bekræftelse.

Paa den Slags Modsigelser i hans Karakter kan der nævnes flere Exempler. Trods al hans retskafne Tænkemaade rummede han dog en god Portion af den Bondesnuhed, der ikke altid gjorde ham til den behageligste Herre for hans nærmeste Omgivelser. Uden egenlig fremragende Begavelse viste han sig dog stedse som en tro Italiener og en ærlig Forfatningsven. Skjøndt han saavel paa det politiske som paa det selskabelige Omraade nærede en udpræget Forkjærlighed for Alt, hvad der var Fransk, forstod han dog i paakommende Tilfælde at undertrykke den Taknemlighed, som han maatte føle for Napoleon den Tredie, og at holde sig langt borte fra den Kamp, der efter Slaget ved Sedan aabnede ham den evige Stads Porte. I enhver Italiener stikker der et Stykke af den gamle Machiavelli, og ogsaa Victor Emanuel havde faaet sin Del af denne Nationalarv.

Til sit Folk kom han meget jævnligt i personlig Rapport. Naar han havde nydt sit tarvelige Middagsmaaltid, der i Regelen kun bestod af en Kjødret, nogle Frugter og en Flaske Landvin, var det hans Yndlingsfornøjelse med en „Cavoura“*) i Munden at slentre ud i Byens Gader. Han gik sædvanligvis alene og incognito, i en ganske tarvelig borgerlig Dragt. Nu kjendte ganske vist ethvert Barn ham, men man gjorde ham den Tjeneste at lade, som det ikke var Tilfældet. I Turin var tidligere hans Aftenvandringer, der ofte gjaldt netop de fattigste og mest affides liggende Gader, saare ofte det almindelige Konversationsthema. Victor Emanuel optraadte ved disse Lejligheder som en moderne Harun-al-Raschid, han overbeviste sig med egne Øren om Folkets Stemning og med egne Øjne om den friske, blomstrende Skjønhed hos Landets Døttre.

Hans ivrige Beundring for Kvindekjønnet gav ham engang Lejlighed til i Ordets fuldeste Forstand at fortjene sit Tilnavn il re galantuomo. En Oberst var skinsyg paa sin Monark. Om med eller uden Grund vil vi her ikke undersøge. Han udbad sig en Avdiens og forlangte sin Afsked. Kongen spurgte om hans Grund, og Obersten skjulte den ikke. „De mener, at jeg har krænket Deres Ære, svarede Victor Emanuel; godt, jeg skal give Dem Oprejsning.“ I det Samme tog han to Pistoler ned fra Væggen og rakte den ene ud mod Obersten. — „Jeg kan ikke skyde paa min Konge“, sagde den gamle Soldat. — „Saa omfavn mig, Hr. General!“ udbrød Kongen, og den saaledes Befordrede gjorde det med inderlig Bevægelse.

Ikke ilde er Historien om den nysgjerrige engelske Korrespondent, der for nogle Aar siden ved Aftenstide listede sig omkring Palazzo Pitti i Florens for at opfange en og anden Detail om den italienske Konges huslige Liv. Til en af Paladsets Sideportaler læner sig en Herre, som ganske gemytligt staar og ryger sin Cigar. Korrespondenten henvender sig til ham og spørger, hvorledes man skal bære sig ad med at faa Kongens Privatværelse at se. „Kom De blot ind med mig“, siger den Ubekjendte, fører ham ind i Paladset, viser ham rundt derinde, beder ham tage Plads, byder ham en Cigar og ryster kordialt hans Haand, da han efter en længere Samtale rejser sig for at gaa. Først da han var kommet udenfor, gik det op for Englænderen, hvem det var, han havde passiaret med.

I sit Ægteskab med Grevinde Mirafiori havde Kongen flere Børn, der imidlertid Alle kun bærer Grevetitlen. Lige til de sidste Aar maatte hans Kone kæmpe haardt for at blive anerkjendt af det italienske Aristokrati. Men Kongen gjorde paa sin ejendommelige Maade en Ende derpaa. Da han engang var Gjæst i en stor italiensk By — hvis vi ikke tager fejl, i Venedig — blev der givet glimrende Fester til Ære for ham. Under en Gallaforestilling i Theatret viste Kongen sig uventet for Alle i Logen med Grevinde Mirafiori under Armen. Han lod Podestaen kalde til sig, og da denne kom, præsenterede Kongen Grevinden for ham som La mia consorte! (min Gemalinde). Dermed var Grevinden officielt indført i den store Verden, og Ingen kunde fremtidig nægte hende den hende tilkommende Respekt.

Fra sit første Ægteskab efterlader Victor Emanuel sig fire Børn, nemlig Prindsesse Clotilde, gift med Prinds Napoleon (Plon-Plon); Exkonge Amadeo af Spanien; Prindsesse Pia, gift med Kongen af Portugal, samt Prinds Humbert, der nu har besteget Italiens Throne under Navnet Humbert I. Han er født 1844, og hans Fødselsdag (14de Marts) falder sammen med hans Faders. Den Arv, han nu skal tage efter denne, vil det neppe falde ham let at løfte. I Italien existerer der et ivrigt republikansk Aktionsparti, som ved Nørighed og Sammensværgelsestalent opvejer, hvad det muligvis mangler i numerisk Henseende. Victor Emanuels Forhold til disse Republikanere var rent exceptionelt. I Kongen saae alle disse antimonarkiske Patrioter dog stadig først og fremmest den vigtigste Repræsentant for den nationale Enhedstanke, Befrieren fra de Fremmedes forhadte Aag og Kampfællen fra de Dage, da det gjaldt om ved List og Magt at gjøre Ende paa det fælles Fædrelands sønderrevne Tilstand. Hans Personlighed, populær og ridderlig som den var, vanskeliggjorde enhver mod ham direkte rettet republikansk Bevægelse, og det hjertelige Forhold, han trods Alt for sit personlige Vedkommende vidste at bevare til Garibaldi, var et Slags beskyttende Dæmning for Kongedømmet. Men disse personlige og traditionelle Værn savner Prinds Humbert. Han er for de italienske Republikanere ikke Andet end en Arvemonark, det vil sige en „uberettiget Hindring“ paa Vejen til en kongeløs Statsform. Dersom hans Fader var æret og afholdt hos de lavere Folkeklasser paa Grund af sin Venlighed og Ligefremhed, ja dersom endog hans Fejl blev regnede ham til Fortrin, saaledes da navnlig hans Kjærlighed til den smukke Tamburmajors Datter, der paa en vis Maade forbandt ham nærmere med Folket, saa er netop det Modsatte Tilfældet med Kong Humbert. Han er ingen populær, ingen vindende, ingen imponerende Natur. Han staar overfor Folket som en Fremmed. Han har aldrig bejlet til dets Gunst, hele hans aristokratiske Væsen har snarere virket frastødende, og det vil sikkert vare en Stund, før han vinder Italienernes Hjerter. Ser man hen til de omfattende politiske og parlamentariske Brydninger i Italien for Øjeblikket, tør det forudsættes, at dette Land gaar meget bevægede Tider imøde.

Paa Billedet, vi idag bringer, og som er hentet fra en før Kongens Sygdom afholdt Udstilling, ser man baade Victor Emanuel samt hans Efterfølger. Ved den afdøde Konges Arm gaar Kong Humberts Gemalinde, den almindeligt afholdte Dronning Margaritha. Angaaende hende henvise vi Læserne til en Artikel i vort Blad fra 5. August 1877.

*) Som italiensk Patriot røg Victor Emanuel næsten udelukkende disse forfærdelige Cigarer, der koster 5 Øre Stykket og paa det Skrækkeligste forpester Italiens rene Luft.

Erindringer om H. C. Andersen.

Af Edmund Lobedanz.

Jeg har kjendt Andersen personligt lige siden 1847. De forudgaaende Aar havde jeg ikke blot læst Meget af ham, men jeg havde ogsaa hørt adskillige af hans holstenske Venner fortælle om ham. Andersen gjorde sig undertiden, naar han var paa Rejse, en Fornøjelse af at besøge en af sine ældste højtstillede Velyndere, den forhenværende Statsminister for Hertugdømmerne Slesvig og Holsten, Grev Konrad til Rantzau-Breitenburg. Denne havde i Tiden, da Andersen første Gang optraadte som Skribent og levede i yderst trykkende Forhold, opsøgt ham i hans fattige Bolig og ved sin blotte Fremtræden bragt stor Trøst og rig Vederkvægelse til den unge Mand, som smægtede efter Anerkjendelse, hyppigt fortvivlede om sig selv og sit Kald som Digter og hidsedes lig et ængsteligt Raadyr af ildesindede og uforstandige Kritikere. Dengang Grev Rantzau tog sin Afsked, forlod Kjøbenhavn og trak sig tilbage til sit Herresæde Breitenburg i Holsten, glemte han ikke Andersen, men tog det Løfte af ham, at han ved Lejlighed vilde komme over at besøge ham paa hans Gods. Andersen havde paa den Tid endnu kun skrevet faa af sine Eventyr, ja vist ikke engang den ligeledes saa berømte lille „Billedbog uden Billeder“. De Arbejder i ubunden Stil, han i Begyndelsen offenliggjorde, bar Præg af en næsten uhyggeligt forvirret Umodenhed, uagtet man ganske vist samtidig mødte en rig, skjøndt endnu uøvet Produktionskraft, saavel i Henseende til Tankerne som til Billederne, der ofte strejfede stærkt over paa det Fantastiskes Gebet. Men i enkelte af sine lyriske Digte havde han strax anslaaet en saa rørende naturlig, gribende og ukunstlet ægte folkelig Tone, at velvilligt sindede Mænd, som besad Aand og Dannelse, allerede dengang kunde spore den uforligneligt naive Digter, selv om de ikke anede, at han som Eventyrdigter skulde opnaa en næsten exempelløs Berømthed ud over de civiliserede Landes Grændse og blive oversat paa utallige Sprog. Grev Rantzau oplevede ikke at se Andersen egenlig verdensberømt; han døde, dersom jeg ikke husker fejl, i Aaret 1844, da Andersen endnu kun havde vundet sig et Navn — væsenlig som Lyriker og Romanforfatter, men dog ogsaa som Eventyrdigter — i Tydskland, hvorimod han her i Dan-

mark alene fandt ubetinget Anerkjendelse hos de dybere Seende, medens den literære og uliterære Pøbel uden Forstaaelse „kritiserede“ og tidt paa en meget ufin Maade forhaanede ham i baade de alvorlige Blade og Vittighedsbladene. De Uger eller Maaneder, Andersen tilbragte paa Herresædet Breitenburg, hørte, som han selv har forsikkret mig, til de skjønneste i hans Liv, og Opholdet der var da ogsaa i høj Grad skikket til at trøste og virke vækkende paa bløde, poetiske Gemyter. Andersen hørte til den Slags Mennesker, som — mindre af Forfængelighed (den, man af Misforstaaelse har forekastet ham altfor stærkt) end langt snarere for i Begyndelsen at faa styrket deres overdrevent beskedne Tro paa deres, i hyppigt rørende Ydmyghed ligefrem undervurderede, Talent — smægter efter Ros og Anerkjendelse. Endnu paa sine gamle Dage og da han bares oppe af hele den civiliserede Verdens Beundring, formaaede han ikke at hærde sig mod en uretfærdig Kritiks Torne — selv ikke, om denne Kritik kom fra de ubetydeligste Personer, — men den voldte ham tvertimod tidt uforholdsmæssig dyb Sorg, idet han ikke var istand til at hæve sig til den, om man saa vil, personlige Storhed, hvorfra en Mand — i fuld Bevidsthed om, hvad han er værd, og ligegyldigt, enten han er anerkjendt eller ej, — mægter at se med et roligt eller ringeagtende Smil paa alt det Simple og Lave, som ligger dybt neden under ham i overfladisk Glands. For en Del bør maaske Grunden hertil søges i en vis Karaktersvaghed; men delvis var det ogsaa det naturlige Resultat af hans sørgelige Ungdoms Tilskikkelser, der beredte ham al den Sjælekval, som et bravt, ædelt og rigt begavet Menneske kan lide, naar han, fattig og ringe, ser sig fordømt til en ofte ydmygende Rolle, medens Personer, der i ydre Henseende er lykkeligere stillet, men som mangler baade Sjælshøjhed og Talent, med ofte grusomt Velbehag mishandler den Ubeskyttede og Værgeløse, hvis reagerende Adelsnatur da af og til bryder frem som Lynblink i altfor udpræget Selvfølelse og oprører eller tirrer dem. Ogsaa mig blev den Lykke til Del at finde en første Velynder i Greven, som var blevet gjort opmærksom paa mig ved et Par Digte, jeg havde ladet trykke, og som indbød mig til et Feriebesøg paa Herresædet Breitenburg, medens jeg endnu studerede i Kiel. Jeg lærte altsaa de Omgivelser at kjende, hvor Andersen befandt sig saa usigeligt vel, før senere danske Adelsmænd inviterede ham ud paa deres Herregaarde. Breitenburg ligger i Nærheden af den holstenske By Itzehoe ved den lille Flod Stør, omgiven af yppige Enge og rigt skovbevoxede Højе. Greven selv var ret egenlig skabt til at være Mæcen; han kaldte sig selv et „passivt Geni“, d. v. s. et for alt Skjønt og for al Kunst modtageligt Gemyt uden produktiv Skaberevne. Han var højt dannet, meget berejst og endnu mere belæst; han havde været Ven med to Konger, med Frederik den Sjette, hvem han langt overgik i Aand og Dannelse, og med Kristian den Ottende, som i ham havde fundet en jævnbyrdig Statsmand og Omgangsfælle, — endelig ogsaa med Digteren Øhlenschlæger og Billedhuggeren Thorvaldsen. Han var ugift og satte derfor Pris paa at se hos sig navnlig unge Digtere, eftersom der dog altid kunde ventes mere aandelig Oplivelse af Samtaler med dem end af Samtaler med hans lille Grevskabs tørre og stive Bestillingsmænd, der naturligvis maatte indbydes til hans Bord. Samtidig med Andersen har jeg aldrig besøgt Herregaarden Breitenburg, fornemmelig paa Grund af mine Studeringer. Men tidt naar jeg kom, var han lige fløjet bort derfra mod Syden, og jeg flyttede da ind i det af ham iforvejen beboede Værelse, for Enden af en lang, med Ahnebilleder dekoreret Korridor, udenfor hvis Vinduer der stod nogle Elmetræer med mægtige, susende Toppe.

Jeg havde altsaa hørt en hel Del om Andersen, ligesom han ogsaa havde faaet Nys om min Tilværelse, uden dog nogensinde at have set mig. Da jeg derpaa i Efteraaret 1847 kom til Kjøbenhavn, opsøgte jeg ham strax i hans Bopæl, og Mødet imellem os havde en saa hjertelig Karakter, som om vi havde kjendt hinanden i Aarevis. Han forærede mig strax et fornylig udkommet lille Hefte med fire Eventyr, deriblandt det nydelige om „lille Tuk“, hvad der egenlig skulde betyde „Karl“, og hvor Andersen med den ham ejendommelige Humor tilføjer, at det er godt, man veed det, da det rigtignok vilde være umuligt at gjætte sig til det. Naturligvis opbevarer jeg stadig det lille Hefte som en nu dobbelt værdifuld og kjær Erindring om den Afdøde. Med den ham egne overstrømmende Velvilje og med hvad man maaske kunde kalde en Anerkjendelses-Beruusning, som hører til de største Sjeldenheder i Norden, skrev han en Dedikation med mit og sit Navn, som jeg endnu den Dag idag ikke kan læse uden at rødme, og som jeg følgelig heller ikke kan meddele. Derimod gik mit noget naive Haab ikke i Opfyldelse om, at jeg nu skulde komme i et nærmere Omgangsforhold til Andersen, omtrent saaledes som de tydske Studenters plejer at være. En fortrolig Samtale eller en rolig Diskussion om et eller andet paa Dagsordenen staaende videnskabeligt, politisk eller literært Spørgsmaal laa slet ikke for hans Naturel; han var absolut intet logisk Hoved og havde sandsynligvis aldrig drevet grundigere filosofiske Studier og derved lært at tænke skoleret. Hans naive Umiddelbarhed drog sig endog sky tilbage fra al den Slags, der kom en nervøs Uro over ham, og han blev først rolig igjen, naar han kunde faa Lov til at læse op af sine Arbejder eller til at give en mundlig Skildring af et eller andet Oplevet, navnlig da fra sine Rejser; han kjendte saa imidlertid Intet til den gode Værts Resignation, som, især naar han er sig sine store personlige Fortrin bevidst, med høfligt, men af de Andre ubemærket Overlæg træder tilbage i Baggrunden og, om det behøves, sætter sit eget Lys under en Skæppe, for at ikke hans indbudne Gjæster, som han jo dog ønsker at hædre og som bør befinde sig vel hos ham, skal faa deres Lys fordunklede. Det er derfor vistnok forholdsvis sjeldent hændet ham i hans Liv, at han i sine yngre Aar, hvor han forøvrig stadig var paa Rejse, har samlet en større Kreds Gjæster om sig i de smaa, lidet hyggeligt indrettede Værelser i et Hotel af tredje Rang, som han beboede i Kjøbenhavn. Selv dukkede han op i alle mulige, for det Meste fornemme Selskaber som en Gjæst, der rigtigt var i sit Element som saadan overalt, hvor man gjerne saae ham og vilde høre ham læse op, men som saa, saasnart han havde indskovlet Beundringens rige Tribut, ligesaa hurtigt og pludselig forsvandt og dernæst vel heller ikke blev egenlig savnet, netop fordi Følelsen af, at han absolut vilde være Midtpunktet, ikke ret tillod en ugenert Stemning at udbrede sig. Det var imidlertid en ganske overordenlig Nydelse at høre ham læse sine Eventyr op paa Dansk. Hans Organ var unægtelig kun svagt, om end ikke klangløst, men hans Udtale af Modersmaalet var, til Trods for hans lave Herkomst, i høj Grad ædel og tiltalende, og naar han læste op, levede og aandede hos ham Alt, hvad der forekom i de fortræffelige Eventyr, baade Mennesker og Dyr, det Alvorlige og det Humoristiske, det Ophøjede og det Lave, og Tilhøreren ansaae det et Øjeblik ikke for umuligt, at ogsaa døde Gjenstande kunde have en Sjæl, kunde glæde sig eller sørge, være forfængelige og naragtige, — ja Stoppenaalen og Synaalen, Toppen, Boldten og Dukken, Tinsoldaten og det gamle Hus, som ikke veed, til hvad Side det skal falde . . ., de blev til vor Forbavselse Allesammen skarpt individualiserede Personligheder af Kjød og Blod, hvis Egenskaber saavelsom hele den Maade, hvorpaa disse Egenskaber havde udviklet sig fra Ungdommen af netop saaledes og ikke anderledes, forekom os fuldstændig troværdige. Man kunde da i Sandhed sige, at Andersen var virkelig enestaaende i sin Art, og at han paa sin Vis besad en Evne til at udforme, som ellers kun de største Genier plejer at raade over. Det kunde synes mærkværdigt, at han alligevel ikke formaaede at skabe egenlig klassiske Dramer eller Romaner; men det har tildels sin naturlige Grund i den Omstændighed, at han levede altfor lidt i den store virkelige Verden og Historie, hvor han desuden manglede en i Ordets rette Betydning vægtig Personligheds Karakterfasthed og ægte Mandighed for at kunne spille en Rolle.

(Fortsættes.)

Ligkistesnedkerens Datter.

Pennetegning af **E. de H.**

(Sluttet.)

Næste Morgen var Barnet sygt. Faderen gik op til hendes Lærer paa Kvisten; han løftede Hænderne, hvormed han havde tugtet hende saa haardt, og raabte: „Hvordan kunde De nænne at gjøre saadan en Gjerning imod et værgeløst Barn?“

Den Tiltalte sprang overrasket op fra Sengen, hvor han som sædvanligt laa henslængt, bød høfligt Snedkeren sin Stol og ytrede sagtmodigt: „Jeg er mig ikke bevidst nogensinde at have gjort Noget, der fortjener det stolte Navn: Gjerning.“

Snedkeren saae alvorligt paa ham

„De gjør Nar af mig,“ sagde han sagte. „Men,“ føjede han heftigere til, „Barnet er mit, og De skal ikke lære den Umyndige at bespotte det Hellige.“

„Det har jeg aldrig gjort,“ forsikkrede den Angrebne alvorligt. „Lad os hellere tale med Barnet, og fornuftigt bevise hende. . .“

„Jeg beviser aldrig Noget,“ afbrød den gamle Mand ham barsk. „Jeg vil bare anbefale Dem Meningen: De lader Barnet i Fred. Værsaagod! for Fremtiden vover De ikke at sige hende et eneste Ord, jeg svarer ikke for, hvad jeg gjør, hvis jeg træffer dem sammen.“

Undervisningen paa Kvisten var afbrudt. Barnet sørgede dybt og skjulte ikke sin Sorg. For denne Trods havde Faderen ingen Straf.

Den brystsyge Søster mæglede og græd, men Forholdet mellem de To blev skarpere og pinligere med hver Dag, der gik. Barnet havde fundet et Punkt, hvor det havde Magten, og Faderen følte det. Han hidsede hende ubevidst for at faa hende ud fra denne Tankens og Følelsens beskyttede Kreds til Handlinger og Ord, der kunde paapeges og tugtes; men Barnet vogtede sig aabenbart. Det var en stille, uhyggelig Kamp, som i lang Tid uhindret førtes. Den brystsyge Søster sagde:

„Her maa ske et Mirakel.“

„Der er En, der kan gjøre det,“ sagde Faderen. „Lad os bare være taalmodige.“

Saa skete der tilsyneladende et virkeligt Mirakel.

Ligkistesnedkerens Datter mødte en Dag sin fordums Lærer paa Trappen og standsede ham. Han vilde med et venligt Nik skynde sig forbi, men hun satte sig paa Trinet og spærrede ham Vejen.

„Jeg vil gjerne tale med Dem,“ sagde hun sagte og med sine sorte Øjne fulde af Vand, der tindrede og sitrede som Perler paa Randen af et overfyldt Glas. „Vil De ikke være saa artig at sige mig — — hvad De er?“

Den gamle Fyr smilte. Barnets gode Forstand i løjerligt Sammensurium med hendes dybe Uvidenhed gjorde dette Spørgsmaal, som intet andet Barn vilde kommet saaledes med, forstaaeligt, idetmindste for den, hun henvendte det til.

„Hvad jeg er? Jeg er til,“ svarede han spøgende. Hun saae skarpt, næsten irettesættende paa ham.

„Hvorfor bor dog De, der kan Saameget, ligesaa simpelt som vi?“ spurgte hun, famlende efter Bevis i det Ydre paa, at man virkelig tabte Noget ved at holdes i Uvidenhed, ved at nægtes Lov til at gaa paa Kvisten og høre ham læse alt det Meget, som stod i alle disse Bøger deroppe hos ham. Hun stampede i Gulvet, hendes klare Barneøjne afspejlede Tanker, som hun ikke formaaede at give Udtryk og Form i Ord; og han stod sørgmodig ved at føle sig afspærret fra Muligheden af at udvikle denne maaske rige Aand, at dyrke og danne denne slumrende Forstand, at føre alt det Spirende og Dæmrende, som maaske gjemtes her, frem til Bevidsthed og Modenhed. Han klappede hende venligt paa Kinden, og hun glemte for et Øjeblik alt Andet, hun var lykkelig, som hun havde været det hine Timer paa Kvisten. Leende puttede hun sine smaa, sværtede og forhuggede Fingre ind i hans hvide, varme Hænder; hun klyngede sig til ham. Saa lød Faderens Skridt nede i Gangen; men hun blev slet ikke bange: hun stod jo hos den Mand, som hun vidste nok vilde forsvare hende.

Da Faderen kom nærmere, snoede den gamle Herre sig imidlertid læmpeligt fra hende og tog Trappen i fire Spring for at være borte, inden Modstanderen kom. Barnet stirrede maalløs efter ham, hun hørte ham smække sin Dør haardt i efter sig deroppe, — een Dør til faldt i ved dette Slag. Een ? nej, ti Tusinde syntes hun! Da Faderen naaede det Trin af Trappen, hvorpaa hun sad, slog hun sine Arme om hans Knæ og knugede sig op til ham og kyssede hans grove Hænder, som om hun havde været skilt fra ham ved Hav og Land i lange Tider og i dette Øjeblik fandt ham igjen for aldrig at skilles mere fra ham.

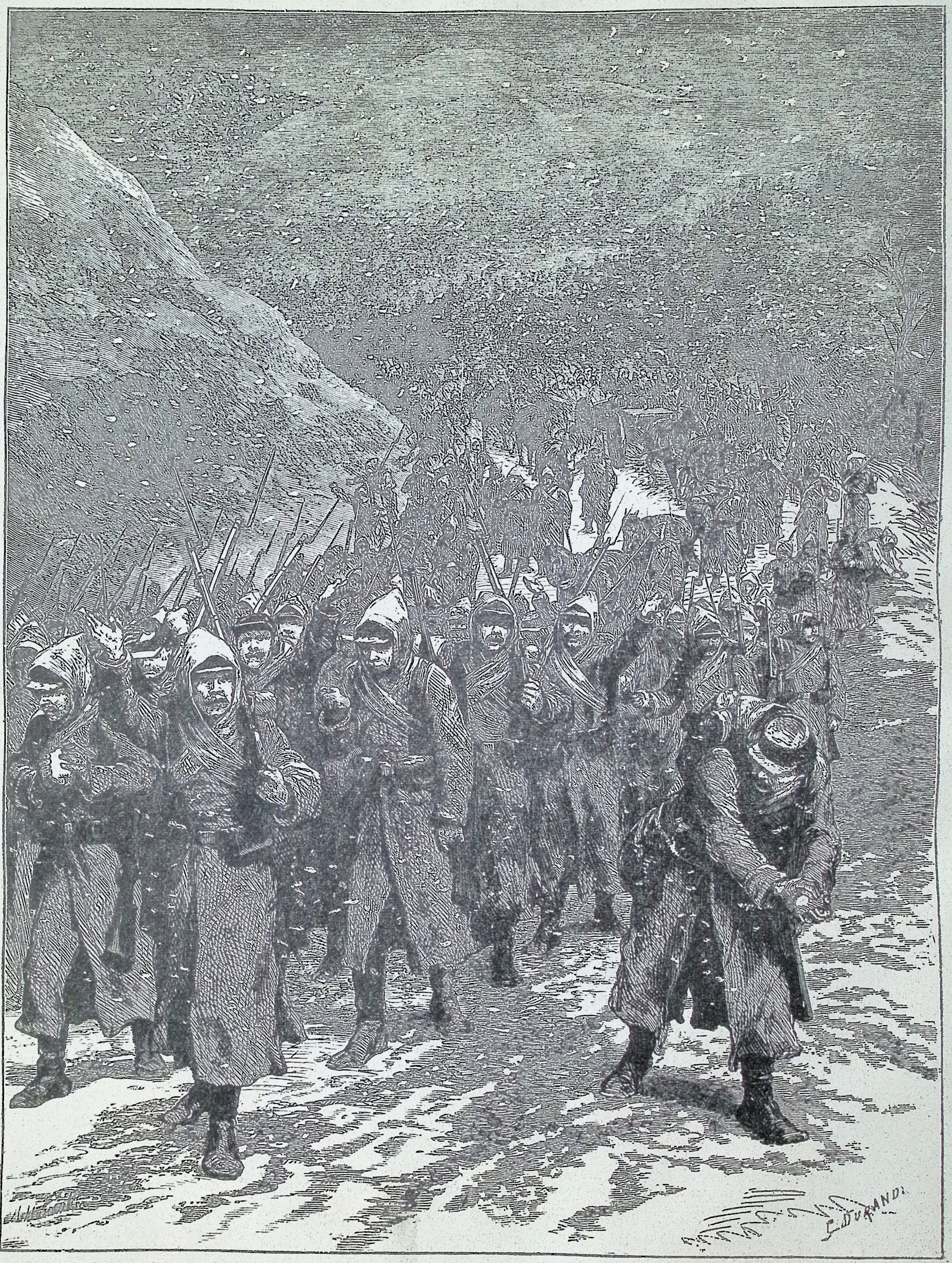
Saaledes forløb en Tid. Da Ligkistesnedkerens Datter fyldte sit fjortende Aar, døde den brystsyge Søster, og i samme Vinter blev Faderen sengeliggende. Dage og Nætter i lang, sørgelig Række sad Barnet indespærret i Kamret ved Sygesengen, med en gudelig Bog i Haanden. Den vilde Hengivenhed, hvormed hun fra hin Dag havde sluttet sig til Faderen, det inderlige Forhold imellem dem, hvori der maaske aldrig havde været sand og virkelig Glæde, men kun en hvileløs Trang, var dog nu i sin Heftighed istand til at gjøre Smerten dybere for hende og Tabet uudholdeligt, hvis Døden virkelig var der. Tanken var nær ved at forvirre Barnets Forstand. Nattevaagen og Nød tog hendes Kræfter. En medlidende Nabokone tilbød at ville løse den Lille af; men den Døende viste hende bort med den korte Besked: „Det er hendes Barnepligt, den skal Ingen tage fra hende. Lad os bare være taalmodige.“

En Aftenstund sagde han til Datteren:

„Inat kommer Vor Herre.“

Natten oprandt. Liv og Død stred om sit Bytte. Da det lysnede, havde han udstridt; de trætte Øjne var lukkede. Rædselsslagen og sammenkuuget sad Barnet i en Krog og stirrede hen for sig, medens en Vrimmel af vilde Spørgsmaal tumlede om i hendes Hoved.

Var det virkelig Gud, her havde været inat? Var det en Udvalgts jublende Henfart, som Faderen altid havde levet i Haab om? Var det Indgangen til Herlighed, denne bittre Dødsstund, som hun havde lidt inat med den gamle Mand? hun saae sky hen til Sengen, hvor den Afsjælede laa med aaben Mund og Øjne, hvoraf kun det Hvide var synligt; og Virkeligheden, denne rædsomme, uomstødelige Virkelighed, tilintetgjorde med eet Slag

En Snestorm i Balkanbjergene. (Se S. 153).

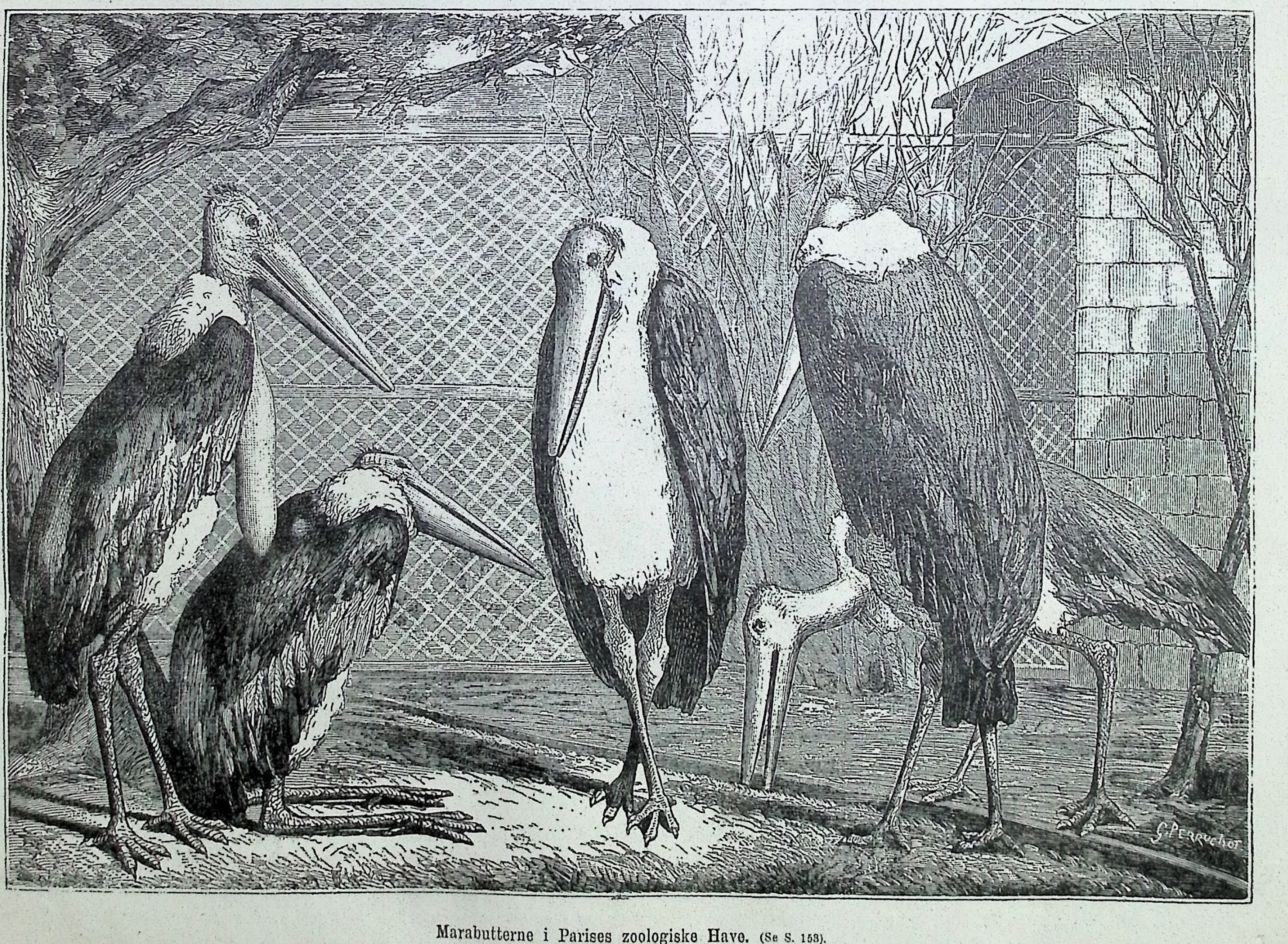

General La Marmora.

Maleren Courbet.

(Se Artiklen „To Afdøde", S. 152).

Marabutterne i Parises zoologiske Havo. (Se S. 153).

Alt, hvad han i levende Live havde prædiket for hende og formanet hende til at tro og forsøgt paa at banke ind i hende! Saa blev hun bange for at være ene med den Døde; men efter at have listet sig over Gulvet og udenfor Døren, kom den knugende Følelse af at være ene og forladt og rystede endnu stærkere end Angsten, da hun var indenfor. Tilbage turde hun dog ikke gaa, og med forvildede Sandser tumlede hun afsted, ned ad den mørke, mennesketomme Gade. Hun lod Fødderne selv søge Vej, og de standsede ikke, før hun pludselig ligesom stod ved en Dør, som hun ikke havde tænkt paa var hende aaben. Den kunde hun smutte bort ad! Ingen Magt i Himlen eller paa Jorden var istand til at spærre hende den.

Hun gjorde endnu et Par raske Skridt fremad, og saa et Spring ud i Stadsgravens Vand! Det kolde Element aabnede hende sin Favn, og hun gik strax tilbunds, med Hovedet nedad. En eller to Gange kom hun, som en Boble, op paa Overfladen igjen. Vandet gled som et iskoldt Jern henover hendes Isse; det ligesom løsnede Haarets Rødder fra Hovedet og fyldte hendes Øre med flydende Bly. Et Skrig, Naturens Protest mod den egenmægtige Viljes Voldshandling, aabnede uvilkaarligt hendes Læber for at hidkalde den Hjælp, som hun flygtede for; den kom dog for sent, da hun blev trukket op, var hun død!

Mellem dem, som medlidende kastede et Afskedsblik paa den fattige Kiste og offrede den lille Skabning, som den omsluttede, en stille Tanke, var ogsaa den gamle Lærer deroppe fra Kvisten. Han holdt en Slags Ligtale ved den, idet han med et Skuldertræk mumlede sagte hen for sig:

Ødselt rige, gaadefulde,
Vældige Natur! jeg skulde
Gjerne prise alt dit Værk,
Men Du er saa grum som stærk.
Millioner Blomsterfrø
Af din egen Haand forødes,
Og af tusind Liv, som fødes,
Lader Du de bedste dø.
Altings Ophav! Altings Ende!
Er da Livets Sandhed denne:
Evig er kun dine Love?
Lykkelig kun de, der sove?

To Afdøde.

General La Marmora.

Umiddelbart før Victor Emanuel har Døden ogsaa bortkaldt en af denne Konges betydeligste Mænd, en Politiker og Soldat, hvis Liv saa at sige falder sammen med Italiens Udviklingshistorie siden 1848. Den 5. er General Alphonse La Marmora død i en Alder af tre og halvfjerdsindstyve Aar. Han kunde saaledes se tilbage paa en lang Løbebane, og de Tjenester, han har ydet sit Fædreland, var, selv naar deres Følger ikke blev udelt heldbringende for Folket, altid prægede af den varmeste Patriotisme, af et Sindelag, der ikke kjendte andre Følelser end Ærens og Ridderlighedens. — Han traadte frem i den politiske Arenas Forgrund paa den Tid, da den nationale Enhedstanke og Uafhængighedstrangen i Italien gik Haand i Haand med Frihedsbestræbelser, som ellers kun kunde øve ringe Tiltrækningskraft paa konservative Naturer som La Marmora. Man befandt sig i hine Dage endnu paa en vis Maade i politisk Uskyldighedstilstand. Det nationale Banner samlede baade konservative og demokratiske Elementer om sig, og under de altbeherskende Befrielsestendenser traadte Forskjellen mellem Partierne endnu ikke frem. Deraf kom det, at La Marmora trods sine demokratfjendlige Anskuelser virksomt understøttede sin Konge, Karl Albert af Piemonts revolutionære Bevægelse i Aarene 1848 til 1849, og alligevel kort efter det ulykkelige Slag ved Novara, der udsatte Realisationen af de italienske Enhedsdrømme i hele ti Aar, var rede til med stor Strenghed at undertrykke den revolutionære Opstand i Genua.

Efter Karl Alberts Abdikation vidste den nye Konge, Victor Emanuel, ikke paa nogen bedre Maade at belønne den strenge Artilleriofficers Tjenester end ved at udnævne ham til Krigsminister og betro ham Reorganisationen af den fuldstændig opløste piemontesiske Armé. Til dette Arbejde gik La Marmora med ligesaa megen Iver som Eftertryk, og det lykkedes ham i Virkeligheden ogsaa at udrette Meget. I den følgende Tid stod han snart som Minister ved Cavours Side, snart optraadte han som Modstander af den store italienske Statsmand, indtil han af Victor Emanuel blev udset til Fører for det lille piemontesiske Armékorps, der, ifølge Cavours Planer ved sin Deltagelse i Krimkrigen var bestemt til at lette Piemont dets italienske Opgave og skaffe det lille Land en Plads i de europæiske Magters Raad. Træfningen ved Traktir idetmindste gav de af La Marmora skabte „Bersaglieri“-Bataillonen rig Lejlighed til at lægge deres Fortræffelighed for Dagen. — Cavour blev efter Krigen sat i Stand til paa Pariserkongressen 1856 at føre Italiens „Smertensskrig“ frem for Evropas Øren, og Felttoget 1859 saae La Marmora ved den personligt kommanderende Victor Emanuels Side, hvem han som Generalstabschef hjalp til at vinde Sejren ved Palaestro. Efter Villafrancafreden blev La Marmora paa en vis Maade en evropæisk Personlighed. Diplomatiske Missioner førte ham gjentagne Gange til Paris og Berlin, og da Residensen i 1864 skulde forlægges fra Turin til Florens, traadte han som Ministerpræsident i Spidsen for Regeringen. Det er fra den Tid, hans Berømthed skriver sig, og han har sikkert da ogsaa vist sit Land væsenlige Tjenester. I det østerrigske Feltog 1866 derimod var han ikke heldig; i hans Egenskab af Overgeneral kom Nederlaget ved Custozza til at hvile tungest paa hans Skuldre, og for en Del skyldes det sagtens Irritabilitet derover, at han efter Krigen trak sig tilbage fra sin politiske Virksomhed og kun af og til lod høre fra sig gjennem — rigtignok meget skarpe — Pjecer og Afsløringsbrochurer. Italiens senere Tilnærmelse til Preussen var ham i højeste Grad imod; han havde altid været Frankrig hengiven af hele sin Sjæl, og han var altfor ridderlig til nogensinde at kunne glemme, hvad Napoleon III havde gjort for hans Fædreland. Det er i det Hele taget en i den politiske Verden sjelden ædel og ren Karakter, der er gaaet til Hvile med ham.

Gustav Courbet.

Den Mands Navn, som staar over disse Linier, vil vel for Mangfoldige være knyttet uadskilleligt til Kommunens Rædselsherredømme og til en af dens skjændige Bedrifter: Vendômesøjlens Omstyrtelse. Hvorvidt man derved gjør den nu Afdøde Ret eller Uret, kan neppe nogen Dansk afgjøre, som savner nøjagtigt Kjendskab ikke blot til Beviserne, men ogsaa til Courbet selv og — til hans utallige og mægtige Misundere eller Fjender. Den udmærkede og ialfald ellers sjeldent upartiske Feuilletonist Wittmann, hvem vi i det Følgende holder os til, paastaar imidlertid bestemt, at ingen Bebrejdelse for Vendômesøjlens Omstyrtelse kan ramme Courbet. „Han, Maleren, vilde jo redde den truede Søjles Liv, man har fundet Breve fra hans Haand, som beviser det.“ Men det er ganske vist sandt, at Retten dømte ham til at betale Omkostningerne ved dens Gjenoprejsning! Hvorom Alting er, — Courbet var idetmindste i sin Tid en af Alle anerkjendt betydelig Kunstner, og det vilde vel være Enhver, som elsker Kunsten, kjærest, om hin sorte Plet virkelig kunde vidskes af hans Skjold. Ialfald dækker nu Liglædet derover; og selv om han har været Ophavsmanden til hin Forbrydelse (der dog vel endelig ikke er betydeligt større end Tilintetgjørelsen af et Menneskeliv?), saa tør man vistnok sige, at den er udsprunget af en vildledt Overbevisning om det Rette og ikke af noget egoistisk og uædelt Motiv.

Courbet var en Bondedreng fra Ornans, en Søn af hint Franche-Comté, som har sendt Frankrig saa kraftige og dygtige Folk som Victor Hugo, Naturforskeren Cuvier, Filosofen Proudhon osv. Han var født 1819, kom som tyveaarigt Brushoved til Paris, skulde studere Jura, men kastede sig istedetfor over Malerkunsten og lærte den — hos og af sig selv; „Naturens Discipel“ kaldes han i et Udstillingskatalog fra 40'erne. Han stred imidlertid som en Kæmpe, søgte at lære alt Levende som alt Livløst nøje at kjende, malede om og malede om, ti, tyve, hundrede Gange, de ubetydeligste Ting ofte, og bragte det ved sin forbavsende Energi til en teknisk Dygtighed, som skaffede ham Hædersnavnet „Mestermaleren fra Ornans.“ Det rige Liv, som dengang rørte sig i Parises Kunstnerkredse, greb ham stærkt; han blev en af Victor Hugos ivrigste Tilbedere, drømte om at omforme Verden, sværmede for kommunistiske Broderskaber, og blev saa atter kort efter paavirket af George Sands ejendommelige Mystik og studerede Goethes Faust. I 1848 malte han sin „Eftermiddag i Ornans“, en Gruppe spillende, passiarende, spøgende unge Mennesker, som Staten afkjøbte ham, hvorimod hans tre Billeder fra 1851 („Bønderne fra Flagey“, „Stenhuggerne“ og „Begravelsen i Ornans“) fremkaldte fra Nogle ganske vist Hyl af Begejstring, men fra endnu Fler Hyl af Forbittrelse. Her var Hæsligheden gaaet ind paa Livet som maaske aldrig før. Nok er det imidlertid, — dengang var Courbet en Magt, en Berømthed, Fører for en ny „Skole“. Enkelte af hans mindre Billeder betaltes med 25,000 Franks, Disciple strømmede til ham, og om end hans Fjender i 1855 fik udelukket ham fra den store Udstilling, kunde han tage sig den Tort temmelig let. Saa kom imidlertid Proudhon og fordærvede ham. Courbet havde opstillet det som sit Løsen, at han kun vilde male Virkeligheden, som den er; for at tækkes det berømte Geni, hvis Navn nys anførtes, tilføjede han, at han malede „reale Allegorier“, Gjenstande, der tillige var Begreber! Proudhon paastod imidlertid, at det Gode ved de Courbetske Billeder var, at de vakte Tilskuernes Tænkning. Naar f. Ex. „Begravelsen i Ornans“ fremstiller Gravere med dyriske Ansigter, drukne, gemytlige Ligbærere, raa Præster, der idiotisk nynner et „De profundis“, et kjedsommeligt, ligegyldigt Følge osv. — saa var det en gribende Protest mod den Dvaskhed, hvormed man overalt profanerer Dødens Hellighed! Eller naar i det Billede, som 1855 bevirkede Courbets Udelukkelse fra Udstillingen, en Bande berusede Præster fremstilledes som kommende fra en theologisk Konference, — saa var det en Paavisning af, hvad det blev til med Verden, naar den ægte Fromhed forvandledes til tom Ceremoni! Hele denne Lære, som foredroges med glimrende Dygtighed, gjorde den stakkels Courbet ør i Hovedet, saa han f. Ex. i en pjaltet Stodder mente at kunne fremstille — hele det sociale Spørgsmaal! Han troede, hans Pensel var en politisk Magt, og bestyrkedes deri, ved at den napoleonske Regering overraskede ham med Æreslegionens Ridderkors (som han dog afslog!). Mer og mer dreves han ind paa Politiseren, og tilsidst førte denne ulykkelige Tilbøjelighed ham over mellem Kommunarderne. Han slap dog saa nogenlunde mildt derfra, især da Thiers var ham en mægtig Beskytter; de sex Maaneders Fængsel, han fik, kunde han nærmest takke sin egen utrolige Naivetet for. Han holdt sig skjult hos en Ven, men kunde en Dag ikke dy sig fra at male, hentede et Billede fra sit Atelier og bar det hjem, og da Politiet paa den Maade fandt hans Bolig og kom efter ham, udbrød han: „De søger vist Hr. Courbet, men han bor ikke her“! — Fængslet forlod han syg paa Legem og Sjæl, og halvt frivilligt, halvt tvungen vendte han saa sit Fædreland Ryggen, opsøgte sig en stille Krog i La Chaux-de-Fonds, paa den anden Side Jurabjergene, og fandt her i Slutningen af forrige Aar det, som venter os Alle: — Døden!

Fra „den gode gamle Tid“.

1. Sørøveri i Kattegat for 50 Aar siden.

Vistnok ikke en eneste dansk Sømand, som den Dag idag pløjer Kattegattets Vover, tænker sig Muligheden af, at han kan blive overfaldet af Sørøvere, han selv og hans Folk myrdede, hans Ladning røvet, og hans Skib overladt til Vindens og Bølgernes Forgodtbefindende. Der er Ufred nok paa alle Kanter, og naar Krigen driver Folk sammen i Flokke, regnes Liv og Ejendom ikke højt hverken paa Land eller Sø; men et Overfald tilsøs, udført af fredelige Fiskere i den dybeste Fredstid, — nej, det hører til Umulighederne. Og dog er det knap 55 Aar siden, at det nævnte Hav var Vidne til en saadan Bedrift; vi fandt tilfældigvis Retsforhørerne og Dommen, og da dette vel sagtens er det sidste Tilfælde af Sørøveri i danske Farvande, kan En og Anden maaske have Interesse af at høre derom.

Den 26. April 1823 udklarerede Skipper Andreas Nordby af Fanø med Fartøjet „Fru Mette“ (eller „Die Frau Mette“) fra Kjøbenhavn til Altona. Ombord var, foruden Skipperen, Math. Clausen (36 Aar) og Joh. Abrahamsen (17 Aar); Ladningen bestod af 50 Tønder Tran, 2 Fade og 18 Kister Bøger (!), 5 Pakker Lammeskind, 18 Pakker Skrivpapir, 29 Sække Sagogryn, 1 Kasse med Naturalier (udstoppede Fugle etc.), 78 Sække Gurkemeje og en Del brugte Møbler — kort sagt, Skibet var en Slags vandrende Marskandiserbutik, der fortræffeligt belærer os om Datidens Transportforhold og Handel. Dagen efter Kristi Himmelfartsdag (d 9. Maj) befandt Fartøjet sig i Nærheden af Skagen og blev her prajet af en Fiskerbaad med fire Mænd, hvis Maal røbede, at de var Svenskere. Det var ved Middagstid. Folkene i Baaden bad om Vand, som de ogsaa fik; saa roede de lidt bort, kom tilbage og spurgte, om Skibsbesætningen ikke vilde tiltuske sig Fisk for Brændevin, og da det afsloges, fjernede de sig atter. De blev saa en Stund borte; men den, der havde fulgt dem, vilde have set, hvorledes en af Mændene trængte ind paa de Andre for at faa dem til at gjøre, som han sagde. Pludselig nærmede Baaden sig for tredie Gang Skibet. Den Ene af Svenskerne sad til Rors, de tre Andre havde fordelt imellem sig et Gevær og to Pistoler, der var ladede med Krudt, med dels støbte, dels huggede Hagl og en hugget Kugle. Idet de lagde til, rejste En fra Baaden sig og rakte en Tørv op og bad om Ild; men næsten før Svar endnu var givet, sprang saavel den Bedende som de to bevæbnede Kammerater ombord paa „Fru Mette“. Besætningen satte sig ikke til Modværge, men flygtede over i den anden Side af Skibet; og her blev samtidig Skipper Nordby og hans Mandskab truffet af tre Skud. Den Ene, Drengen, faldt strax og blev kastet overbord. Skipperen gik frem imod sin Morder, men fik et Hug af Bøssekolben, saa han trimlede 'om, hvorefter han ogsaa kom ud i Søen. Tilbage var Math. Clausen, den

Største og Stærkeste, og han værgede sig næsten et Kvarter (!) med de bare Næver. De tre Mordere huggede i Forening løs paa ham med Bøsse og Pistoler, og da de tilsidst fik Bugt med ham, lod de ham — endnu levende (!) — gjøre sine Fæller Følgeskab ud i det vaade Element, hvor han ynkeligt druknede. Derpaa skred Forbryderne til at undersøge deres Bytte. En stillede sig hen ved Roret, de to Andre hentede op fra Kahytten lidt Rom i en Krukke, et Par Sølvuhre samt en Tegnebog med 10 Rigsdaler og brød dernæst Skibsrummet op. En Del af Ladningen blev kastet i Søen eller spredt om paa Dækket, hvor imidlertid Blodet var blevet vadsket bort; Resten (en 3, 4 Fade, en 13, 14 Sække, 2 blaa og 1 hvid Overfrakke, 1 Pakke Faareskind og 2 Pakker Papir samt noget Husgeraad etc.) bragtes ned i Baaden, som den Ene af Kjæltringerne imidlertid havde roet om med i en Timestid. Karakteristisk nok søgte de To af dem, der havde forøvet Udaaden paa Skibet, saa at slippe bort fra deres Anfører, hvem de vilde lade blive tilbage ombord; men med Fare for sit Liv kom ogsaa han ned i Baaden, nægtede bestemt at indlade sig paa at stikke „Fru Mette" i Brand og sejlede sammen med de Andre over til den svenske Kyst, hvor de først forgjæves søgte at sælge og derefter skjulte Størsteparten af de røvede Koster paa et øde Skjær. Eftermiddagen derefter saae tre Fiskere fra Hönö et Fartøj løbe for fulde Sejl ind paa Foto-Odde og strande der. Da Ingen svarede paa deres Tilraab, gik de ombord, fandt Skibet uden Besætning med Sejl i Top og fastbunden Ror samt Storlugen opbrudt og Lasten plyndret. Paa Dækket laa et opbrækket Fad, indeholdende Bøger, nogle smaa Baller og et næsten aftappet Fad med Tran.

(Sluttes.)

Age-Revue.

II. Fra Krigsskuepladsen: Rus. General Radezky tager (d. 9.) efter heftige Kampe hele den tyrkiske Schipkahær til Fange (41 Batailloner, 10 Batterier, 1 Kavalleriregiment); over Balkan rykker Russerne i flere Hærafdelinger rask frem mod Adrianopel og leverer forskjellige Fægtninger; Befolkningen i Rumelien flygter i store Skarer; Fæstningen Antivari kapitulerer (til Montenegrinerne), Fæstningen Nisch (til Serberne); Serberne besætter Kurschumla; Mehemed Ali Generalissimus over de tyrkiske Tropper i Rumelien, Reuf Pascha over dem i det østlige Bulgarien, Ismail Kuri Pascha over dem i Armenien; Udfald af den tyrkiske Besætning i Widdin, hvor Rumænerne forener sig med Serberne, (18° Kulde i Bulgarien, hvor Mange fryser ihjel); tyrkiske Monitorer bombarderer Eupatoria, Feodosia og Anopa; Rustschuk bombarderes; Server Pascha med Fl. afrejser til Kesanlyk for at forhandle om Vaabenstilstand; Tyrkerne fordrives fra Baiburt mellem Trapezunt og Erzerum, der siden d. 9. er fuldstændig indesluttet; paa Kreta krigeriske Aktioner mellem Tropperne og Insurgenterne. — Kronprindsen af Italien proklameres som Konge (Umberto d. 1ste) og lover i en Proklamation trofast at ville holde fast ved Landets Institutioner, stor Folkedemonstration i Neapel, hvis Borgere højtideligt stadfæster Plebiscitet af 21. Oktbr. 1860; I Frankrig republikanske Præsidentvalg i Kamrene; I Ægypten undertegner Khediven (d. 1.) et Dekret, som forbyder al Ind- og Udførsel af Slaver, fastsætter Straffe for Slavehandel og træffer nye Forholdsregler for at forhindre den; Fredsvennerne i England fortsætter deres Bestræbelser for at opretholde Landets Nevtralitet, i Edingburg Kongres for at modarbejde Katholicismens Omsiggriben i Skotland; i Konstantinopel Ministerskifte, Handi Pascha Storvezir. — Hundredaarsdagen efter Naturforskeren Linnés Død fejres flere Steder i Udlandet; Møde i Kjøbenhavn af Arbejdsgivere etc. for at drøfte Arbejdsforholdene og afhjælpe Arbejdsløsheden, enkelte Steder i Landet træffes særlige Foranstaltninger i sidstnævnte Øjemed; fra Sønderjylland meldes om hyppige Underslæb og Bedragerier af Embeds- og Bestillingsmænd; Wiener-Foreningen til Dyrenes Beskyttelse udlover 30 Gulddukater for det bedste tydske Skrift paa 4—6 trykte Ark om Beskyttelse af Dyr (indleveret inden 1 Juli); den peruanske Regering udsætter en Præmie paa 10,000 Soles for det bedste paa Spansk skrevne Drama af den peruanske Historie; Majland indbyder til en dramatisk Kongres; rus. By Rybinsk holder Hundredaarsfest (med Stiftelse af en Pigeskole og Aabning af det ny Theater, hvor levende Billeder fremstiller Scener af Fædrenes Liv, samt Dilettantforestilling). — Kong Oskar af Sverig udnævnt til Æresmedlem af Linnéselskabet i Edingburg; Fuldm. J. M. E. Gad Chef for dansk statistisk Bureau; Midhat Pascha kommer til London; i Berlin stor Undersøgelse mod Englænderen Bishop, som ved Bestikkelse skal have skaffet den franske Regering Oplysninger om tydske Troppedispositioner; Stanley ankommer til Frankrig; en Mængde fyrstelige Personer og diplomatiske Udsendinge samles i Rom til Viktor Emanuels Jordefærd; Gifte: arvelig tyrolsk Landmarskalk Fyrst Auersperg med Grevinde Wilhelmine Kinsky (Datter af en Fyrste og en født Prindsesse); Døde: Kong Viktor Emanuel af Italien (57 Aar), fransk Videnskabsmand og Politiker Raspail (84), Düsseldorfer Maleren Geselschap, dansk theologisk Forfatter, Professor Vilh. Rothe (77), fhv. fransk Bataillonschef Meunier, som Natten til 2. Decbr. 1851 førte Kommandoen ved Nationalforsamlingens Palais og brød sin Kaarde itu og kastede den for Oberst Espinasses Fødder, da denne rykkede frem for at besætte Stedet, Osman Paschas „tavse" unge Generalstabschef Tevfik Pascha, som ifølge rumænske Blade skal have taget Gift af Sorg over Plevnas Fald, bøhmisk historisk Forfatter Franz Wlasák (50, død d. 6.), fhv. græsk Ministerpræsident Bulgaris (77), fhv. engelsk Overhofstaldmester, Ridder af Hosebaandsordenen, Marquis af Ailesbury (74, død den 6te), hvis Pairstitel overgaar til Broderen Lord E. Bruce, fransk Senator og Dramaforfatter Grev Monier de la Sizeranne (85), rus. Generaladjudant v. Grünewaldt (81, død d. 5.), italiensk Maler og kunsthistorisk Professor og Forfatter Antonio Caimi i Majland, liberal engelsk Lord, Medlem af Gehejmeraadet Kinnaird, Stifteren af Münchens Handelsskole for Kvinder, A. Riemerschmid, berømt russisk Digter Nekrasof (54), i Somme-Departementet en umberordnet Diplomat (102½ Aar gl.) Mirvault, i Triest maaske det ældste Menneske i Europa (Oldingen Millanich c. 114 Aar), i Kjøbenhavn Tandlægen, Prof. Jansen, i Schwerin Historiemaleren Schöpfe. — Paa tydske Theatre med Bifald et nyt Stykke af Paul Lindau „Johannestriebe", som skal indeholde pikante Hentydninger til Berliner Forhold; i Køln en særdeles vel optaget Opera „Den skjønne Melusine" af Theod. Hentschel; paa Stadttheater i Hamburg til Minde om den tydske Operas 200aarige Bestaaen en „historisk Opera-Aften" med Arbejder af Keiser, Händel, Gluck, Hiller, Dittersdorf, Mozart, Beethoven; i Paris glimrende Forestilling til Fordel for Bouffé, Sardou læser et nyt stort Stykke op for Gymnase; Polks Konfirmencestykke „Den døde Fisk" gjør ikke sin Lykke paa Wiener Stadttheater; Offenbach arbejder paa to nye Operetter, hvoraf den ene spiller i Cypriet; Rubinstein giver Koncert i Odessa til Fordel for russiske Saarede; I Florens paabegynder to unge Nationaløkonomer Franchetti og Sonnino et nyt vigtigt Ugeskrift (Rassegna settimanale) for Politik, Videnskab, Literatur og Kunst, antiklerikalt, realpolitisk og forsvarende Fremskridt, men uden at lægge Vægt paa de gamle Partiinddelinger; Englænderen Conybeare udgiver et prisbelønnet og lærd Værk om „Islands Stilling i de europæiske Institutioners Historie"; Makarts store Billede „Katharina Cornaro" solgt til Berlins Nationalgalleri for 50 eller 75,000 Mk. — I Berlin kjøbte man for nylig i 20 Tobakshuitter 20 Pakker Tobak, og heraf indeholdt kun 2 Pakker virkelig Tobak, de andre Kirsebær- og Rødbedeblade, Kartoffelskaller osv.; I Ostrova (Posen) skal man have fundet Guld; Spiritisten Slade gjør vedblivende gode Forretninger i Wien med Medlemmer af Aristokratiet, indtil Politiet udviser ham; I Paris har Damerne (væsentlig foranlediget ved Gondinets Stykke „Le Club") tiltvunget sig Adgang paa visse Dage til forskjellige Klubber; Paa Sveriges Vestkyst rigt Sildefiskeri; I Havre har samtlige Læger forlangt en Honorarforhøjelse (10 Frks. for hvert Besøg, 15, hvis det haster, 20 om Natten); For Patentretten til Telefonen i England skal der være givet 300,000 Lstr.; Fabrikationen af kunstigt Smør og Ost stiger i Amerika saa stærkt, at der af det Første dagligt produceres 250,000 Pd., af Oste i en enkelt Fabrik daglig 150,000 Stykker. — En Dreng i Aarhus angribes 2. Juledag af Vandskræk efter om Sommeren at være blevet bidt af en formentlig gal Hund (?); Et Fata Morgana, fremstillende en stor Slette med høje Bjerge i Baggrunden, ses fra Taarbæk; Istransporten begynder over Ufsund; I et Kalkstensbrud nær Gießen styrter en Klippemasse ned fra 70 Fods Højde og knuser eller skamslaar flere Personer, deriblandt Ejeren; Fra Rusland klages over talrige Rovmord og over Ulvene, som nemlig sætter det Lublinske Guvernement i Skræk; Firmaet Procherovs store Kattunsfabrik i Moskva nedbrænder (Tabet en Million Rubler); I Bremen ses d. 7. et prægtigt, langsomt og lydløst fra Vest til Nordvest gaaende Meteor, med en rund, hvidt lysende Kjerne, 10 Gange saa klar som en Stjerne af første Størrelse, samt en Hale, der lyste ¼—½ Sekund; I Sivas og andre af Lilleasiens Byer slemme Excesser paa Grund af den tyrkiske Regerings Plan om at gjøre Kristne værnepligtige; For Saarbrückens Kriminalret 14 Personer anklagede bl. A. for at have ladet Guds Moder, den skinbarlige Satan, Afdødes Aander osv. vise sig for Valfartende; I Nærheden af Greifenhagen nedbrændt til Grunden en stor Sukkerfabrik med 12,000 Centner Raasukker; I St. Petersborg om Eftermiddagen Kl. 6 et Nordlys paa flere Steder af Himlen i Form af snart sølvblanke, snart rødlige Søjler, der saae ud, som de strakte sig og trak sig sammen (næste Dag Storm); I Alperne og Karpatherne stærke Snestorme; I Bristoler Kanalen Sammenstød mellem to Dampskibe, hvoraf det ene strax synker med omtr. hele Besætningen; I Insbruck to korte, men stærke Jordskjælv; Fra Mekka og Dschidda meldes Koleratilfælde. — Renz er blevet slaaet af Marken af Salamonsky i Berlin og rejser over Hals og Hoved med Exprestog (der koster 15,000 Mk.) til Brüssel; af hans Personale oppebærer Frk. Elisa 2000, Hr. Hager 1800 Rmk. om Maaneden; I Spanien lader Foreningen til Dyrenes Beskyttelse til med Held at modvirke Tyrefægtningers Afholdelse og har faaet Befolkningen i tre større Byer til helt at afskaffe dem; De engelske Rejseentreprenører Gaze og Søn indbyder til Deltagelse i to Fornøjelsesrejser til Krigsskuepladserne i Evropa og Asien; Paa Grund af, at der hersker Kvægpest i Leitmeritz — forbyder Byens Avtoriteter et Bal efter en Koncert; I Tydskland stor Sukces for engelsk „Professor" Wheelers „Vidunder-Fontaine", som viser en Uendelighed af glimrende oplyste, forskjelligt formede Vandstraaler, i hvis Midte levende Billeder præsenteres drejende rundt; Foruden en Gage paa 12,000 Frcs. modtog Theatre francais, Societærer (dygtigste Medlemmer) ifjor hver en Andel af Udbyttet paa 30,000 Frcs., det højeste Beløb, der nogensinde er opnaaet.

(Sluttet d. 16. Januar).

Billedtexter.

Snestorm i Balkanbjergene. Om de Lidelser, Schipkapassets Forsvarere og Angribere har gjennemgaaet, danner man sig vanskeligt en Forestilling. Snestormen rasede bl. A. tre Dage saa forfærdeligt, at det næsten var umuligt at færdes i fri Luft. Forposterne inddroges paa begge Sider og anbragtes i af stærkt Tømmer byggede Hytter; men Hytterne fejedes bort af det vældige Uvejr, der ofte ikke tillod En at skimte et Menneske paa 50 Skridts Afstand. Ilden formaaede heller ikke at varme, og kun naar en vildfarende Hest eller Oxe søgte ind i et af Skurene, hjalp de dyriske Uddunstninger saa nogenlunde Soldaterne til at faa det en Smule lunt. I denne Tilstand overraskedes Russerne saa nu og da af Skud fra de tyrkiske Batterier, og da Artilleristerne var dygtige Folk, lykkedes det dem af og til at træffe. Man kan tænke sig til, hvad en Marsch fra Gabrova op i Bjergene har havt at betyde under saadanne Forhold, selv paa de Tider, hvor Stormen var sagtnet af; Sneen laa næsten en halv Alen højt og skjulte Vej og Sti, som møjsommeligt maatte opdages og gjøres farbar. Efter tre Dages Forløb klarede det imidlertid op, og nu, da Solstraalerne brød sig tusindfoldigt mod Snetæppet og mod de fra Træer, Klipper og Afgrunde nedhængende Istapper, viste der sig unægtelig et vidunderligt dejligt Skue for dem, som endnu havde Evne og Sands til at beundre det.

Marabutterne. Jardin des Plantes, Paris' zoologiske Have, har nylig faaet en Forøgelse i nogle højst komiske Fyre, af hvilke vi omstaaende bringer et Billede. Marabutterne, eller Argalerne, som deres videnskabelige Navn lyder, hører hjemme i Hindostan, hvor man finder dem i betydeligt Antal i alle de større Byer. Med deres skaldede Hoved, deres store, runde, ligesom brilleprydede Øjne og deres langsomme, afmaalte Gang spadserer de filosofisk op og ned ad Gaderne og omsamler omhyggeligt alt muligt Affald og Urenlighed, en Bestilling, der selvfølgelig i disse tropiske Egne, hvor Varmen hurtigt bringer Forraadnelse og deraf resulterende Sygdomme med sig, er af overordenlig stor Nytte. Regeringen beskytter derfor ogsaa disse Dyr, og en Bøde paa flere hundrede Kroner falder ubarmhjertigt over den, som forulæmper Marabutterne. Selvfølgelig er de derfor ogsaa efterhaanden kommet til at staa i et saare fortroligt Forhold til Befolkningen. Ved Middagstid finder man dem altid udenfor Husene, og Levninger og Ben indenfra kastes gjennem Vinduerne ud til dem. Da de trods deres filosofiske Holdning er yderst graadige, kan de aldrig faa for meget; befinder de sig ude af Stand til i Øjeblikket at fordøje de milde Gaver, som skjænkes dem, har Naturen været saa forekommende at udruste dem med en Hals, der kan pose sig ud efter en omfattende Maalestok og opbevare Herlighederne, til de efterhaanden kan fordøjes.

„Milliardkjælderen" i Spandau. Til at føre Krig hører der som bekjendt tre Ting: Penge, mange Penge, og umaadeligt mange Penge! Da nu de ledende tydske Statsmænd bestandig venter sig en ny Krig, er det ikke saa underligt endda, at de af de berømte 5 Milliarder fik henlagt en klækkelig Tærepenge til fremtidige krigeriske Begivenheder. Først opbevaredes al denne Rigdom i Slotskjælderen i Berlin, men senere flyttedes den til Fæstningen Spandau. I Julius-Taarnet, som behersker Citadellet og som blev skudt i Grus under den franske Garnisons tappre Forsvar Aar 1813, findes der siden 1842 nogle ildfaste Hvælvinger med Mure paa 9 Fods Tykkelse, og hvortil Indgangen spærres af vældige Jerndøre. Her hviler Skatten, som forøvrig kun udgjør 40 Millioner Thaler, opstablet, ser man nok, Lag paa Lag. Billedet er taget af den bekjendte franske Forfatter Viktor Tissots „Rejse i Milliardlandet", hvor man dog ikke finder nogen udførligere Skildring af Stedet.

For Dameverdenen.

Pariser-Moder. Under de talrigt besøgte Kammer-Møder, som gik forud for Dannelsen af det sidste franske Ministerium, fandt Modens hemmelige Lovgivere det nødvendigt at skabe et særligt „Kammer-Kostume", der tillige skulde være en Protest mod disse „Princesse-Kjoler", som truede med at blive almægtige, og hvis Slæb rejste saa meget Støv og saa mange Betænkeligheder. Den nye Dragt er ligesaa kort og tætsluttende, som dens Bærerindes Fødder maa være bitte smaa. I Begyndelsen kun af ensfarvet Tøj eller af langharet „Zibeline" samt garneret med et simpelt Skraalæg har den allerede smuglet sig ind i det pressede Fløjls Regioner og lader til at ville holde sig paa dette Højdepunkt. Istedetfor den folderige „Polonaise" hører hertil en paa Siden knappet „Redingote incroyable" med store Opslag, og over den bæres yderligere en lille „Carrick". Til Dragten hører fremdeles en „Merveilleuse en Voyage", en rigtig Damehat, krampet op foran, foret med rubinrødt eller mosgrønt Atlask, rigt garneret paa Siden med krøllede Fjer, og forsynet med Atlaskes Bindebaand. Denne Hat saavelsom alle andre optænkelige Hatte og al Slags Haarpynt for Theatre og Aftenselskaber fik ialfald endnu for knapt fjorten Dage siden en Tilgift i de under Navnet „Epingles-de-Nourrice" bekjendte forgyldte Knappenaale med store, slebne Hoveder, hvormed Ammer og Barnepiger befæster kunstmæssigt de kulørte Baand paa deres hvide Huer. Dameverdenen var dengang bleven grebet af en ren Mani for disse massive Tingester, som anvendtes i Kniplinger, Fjer, Blomster, kort sagt overalt; men naturligvis vil det snart gaa med dem som med Elsasser-Sløjferne, der i sin Tid ikke turde savnes paa selv det ærværdigste Hoved, og som saa efter en Tids Forløb blev fordømt som en utilgivelig Smagløshed. Til Bal- og Selskabstoiletter bruges mer og mer de storblomstrede svære Silkestoffer med hvid eller Créme-Grund; de garneres udelukkende med Kniplinger, og et andet Snit end „Princesse"-Formen hører til Sjeldenhederne. Ligeledes er de fuldstændig sorte spanske Dragter stærkt paa Moden og bæres endog paa store Baller. Efterat den berømte Skuespillerinde Sarah Bernhardt har fejret saa glimrende Triumfer i Viktor Hugos Tragedie „Hernani", efterlignes hyppigt hendes Kostume, det snevert sluttende saakaldte Futteral (Fourreau) af sort Silke, der bæres over en sort Fløjls Kjole og er rigt broderet med Snore af Guld- og Sølvperler; et gyldent Bælte, hvori der stikkes en lys og en mørk Rose, samt en med en Rose befæstet Kniplingsmantille fuldstændiggjør Dragten. I Forbigaaende bemærket holdes ved de sidstnævnte Paaklædninger, der kræver Spaniernes høje Skildpaddekam, Frisurerne meget lave; ellers er de, om just ikke taarnlignende, saa dog stadig høje og meget indviklede, og Pariserinderne vil aldeles ikke indlade sig med de „klassiske Knuder" og lignende Efterligninger efter det Antike, som sidste Sommer gjorde saa stor Lykke blandt tydske og engelske Damer paa alle finere Badesteder. Til Selskabsdragter (Middage o. s. v.) ynder man i høj Grad at sammenstille forskjellige Stoffer. Den for Øjeblikket yderst moderne „Robe bourgeoise de Paris" bestaar af Genueser Fløjl med gylden Grund og brune Arabesker, som danner Forbredderne af Kjolen; de kileformet indsatte og i Plissés lagte Sidebredder er af guldgult Atlask, Slæbet af tilsvarende Kachemir, forneden foret med rødt Faille. Forstykket og Ryggen af Livet er henholdsvis af Fløjl og Kachemir, Ærmerne af Atlask. Dertil hører saa et gyldent Bælte og en vidt udfaldende Kniplingskrave. Endnu maa omtales stærkt brogede, saakaldte indiske og kinesiske Broderier, som i den sidste Tid anvendes saameget til uldne Kjoler, samt den allernyeste Nyhed, en Pibe af meget smalle, hvide Klædesstykker, der vistnok hurtigt vil blive en fortræffelig Export-Artikel.

Rg.

Rebus.

		re		
E O	re	V	re	Klæder.
		re		

Oplosning paa Gaaden i forrige Numer:

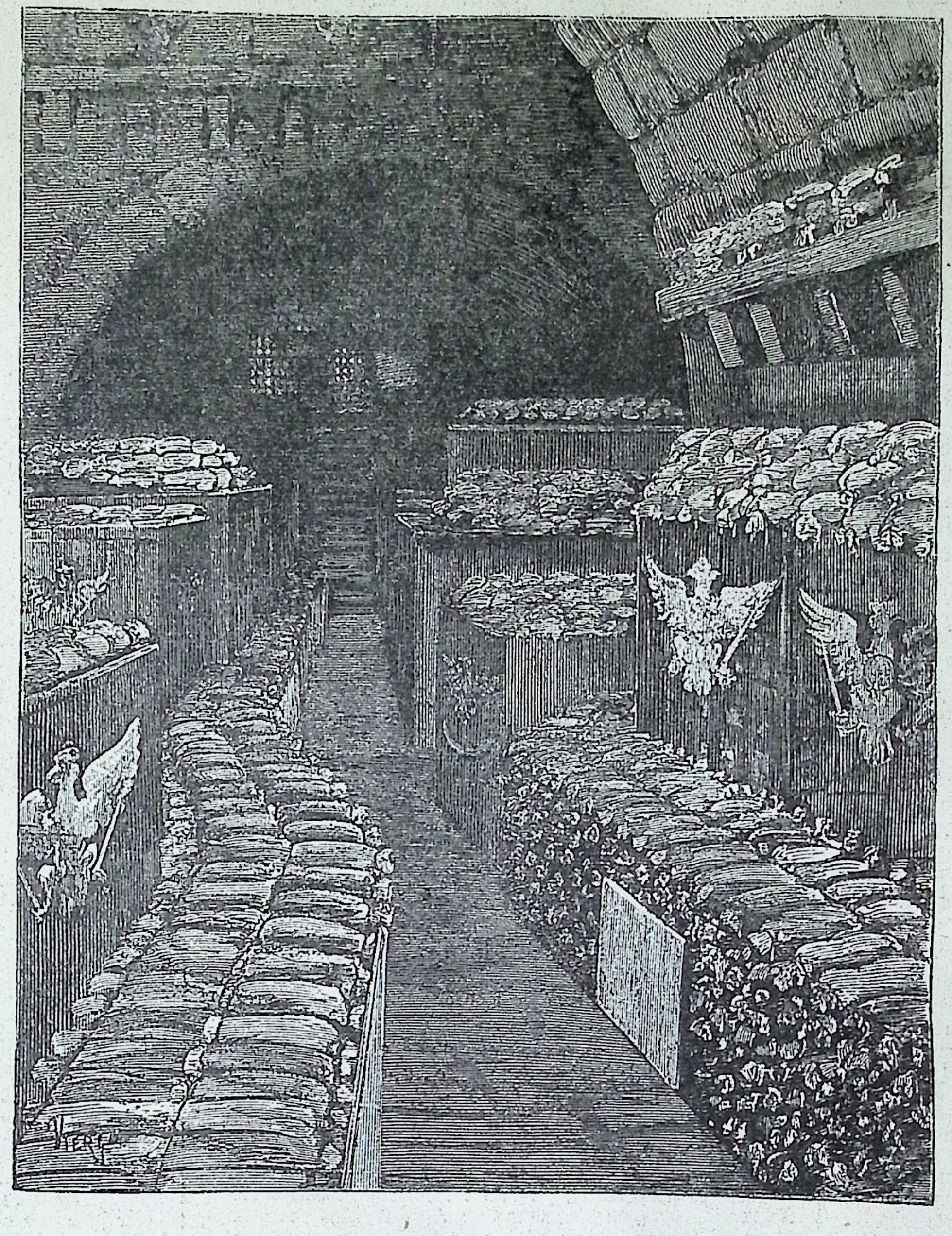
Kjøligheden.

Rigtig løst af: laigro i gfdis

Fra Videnskabens Verden.

Man fortæller, at en kjærlig Fader engang erindrede sin til Kortspil forfaldne Søn om, hvor megen Tid der gik tabt, naar man spillede. „Ak ja“ — svarede Sønnen noget distræt — „især ved at give.“ Men selv mindre passionerede Spillere har fundet, at den Operation „at give“ er en besværlig og ubehagelig Sag. Det vil derfor maaske interessere og glæde dem, at en opfindsom Tydsker har forstaaet at bøde paa denne Ulæmpe. Han har opfundet en lille mekanisk Kortgivningsmaskine, hvis nærmere Konstruktion endnu ikke er bekjendt, men som føres omkring paa Bordet og samtidig deponerer et Kort foran hver af de Spillende. Tænk, hvor bekvemt! Og saa har man desuden den Fordel, at Maskinen aldrig giver fejl, og at der derfor heller aldrig behøver at gives om. Om Maskinen derimod ogsaa giver lutter gode Kort til hver af de Spillende, skal lades usagt.

— Medens vi taler om avtomatiske Maskiner, bør Læsernes Opmærksomhed henledes paa et nylig opfundet Apparat, som man maaske kunde kalde „den avtomatiske Klaverlærer“. Dermed skal ikke være sagt, at dette Apparat vil tage Brødet af Munden paa den hele Flok klaverhamrende Damer og Herrer, som lærer ældre og yngre Medborgere og Medborgerinder ligeledes at hamre løs paa et Klaver eller Fortepiano. Ligesaalidt som „den avtomatiske Murer“, der lægger Murstenene tilrette og stryger Kalk over og under dem, vil tage Arbejdet fra de virkelige lyslevende Murere, ligesaalidt vil den avtomatiske Klaverlærer gjøre det ved sine menneskelige Navnefæller. Den vil tvertimod kun befri disse fra et anstrengende Stykke Arbejde. Vistnok Enhver veed, hvor megen Paapasselighed og Aarvaagenhed der udkræves fra Lærerens Side for at faa Eleverne til at bevare den rette Haand- og Fingerstilling, og at Lærerens Opmærksomhed derved ofte sløves og afvendes fra andre Ting, der er af Vigtighed ved Undervisningen. Det er derfor af Betydning, at en Klaverlærer ved Navn Wilhelm Bohrer i Montreal i Kanada har opfundet et Apparat til at anbringe paa Hænderne, medens man spiller, saaledes, at disse altid holdes i den rette Stilling, og som desuden forhindrer, at man sætter Tommelfingeren under paa urette Maade osv. Hvorledes Apparatet forøvrig er indrettet, vil man rimeligvis kunne finde nærmere Oplysning om i en af den tydske Opfinder udgivet Pjece: „Zweck und Gebrauch des Bohrerschen avtomatischen Handleiters“, hos J. Aibl i München.

»Milliardkjælderen« i Spandau. (Se S. 153).

— Ny Varmemethode. En amerikansk Ingeniør tilbyder at opvarme hele Bykvarterer paa engang, og i Ny-York agter man at gjøre et Forsøg med denne renlige, hurtige og billige Methode. Fra Dampkjedlen, som skal kunne forsyne Husene i en halv engelsk Kvadrat-Mils Omkreds med Varme, fører firtommede Hovedrør, som til alle Sider forgrener sig i Rør paa en Tommes Tykkelse, Dampen ud i Byen. Rørene er ved en tyk Beklædning beskyttede mod altfor stort Varmetab. Inde i Husene behøver man kun at dreje paa en Hane, for strax at faa tilstrækkelig Damp til Madlavning og Værelsernes Opvarmning. Ideen er saa smuk, at man næsten ikke tør tro, den vil lade sig realisere i det Store.

— Den elektriske Kjerte, opfundet af en forhenværende russisk Officer Jablochkoff, og hvori Porcellænsleret „Kaolin“ spiller en vigtig Rolle, kan med et eneste Batteri frembringe 50 Flammer. Lyset er saa stærkt, at det maa dæmpes med Opalbrændere, og sex Flammer gav i Marengohallen i Paris ligesaa meget Lys som hundrede Gasflammer. Navnlig for Theatre og lignende Steder synes dette elektriske Lys at kunne blive fortræffeligt.

— Som et særdeles behageligt Desinficeringsmiddel i Syge- og Dagligværelser anbefales fra England en Opløsning af Salicylsyre i Kølnervand (2 Grm. Syre i 40 Grm. Kølnervand). Ved Hjælp af en Refraicheur (Eau de Cologne-Udpuster) stænkes det paa Møbler, Gardiner, Tæpper etc., ligesom Læger bør lade deres Klæder desinficere dermed, for at ikke de skal føre Smitte med sig. Midlet turde ogsaa vise sig tjenligt som Parfume paa Lommetørklæder, naar man kjører i Sporvogne, Omnibusser og Jernbaner, naar man gaar i Kirke eller overhovedet kommer i Berøring med mange Mennesker.

— Naar man skal beslaa uregerlige Heste, paastaar et tydsk Blad, vil det være hensigtmæssigt at holde dem et med ætherisk Pedersiljeolje vædet Lommetørklæde for Næseboerne; de bliver da ligesom bedøvede.

— Samme Blad meddeler, at man i England slagter Dyr ved at lægge dem en lille Smule Dynamit paa Panden; Dynamiten antændes ved Elektricitet, og Døden skal paafølge øjeblikkelig og smertefrit.

— En Mekaniker i Dresden har anbragt et Apparat, som er dannet efter Ørets saakaldte eustachiske Rør, paa Telefonen; derved undgaas den generende Susen, og det talte Ord høres tydeligere.

Med dette Numer følger Nutidens

gratis

til alle «Nutidens» Abonnenter Romanbibliothek 1ste Hefte.

Se iøvrigt Omslagets Bagside.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut. Hermed et Tillæg (Nutidens Romanbibliothek). Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 71. Søndagen den 27. Januar. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Nianina Marpha.

Et Livsbillede fra det russiske Livegenskabs Tid.

I Aarene 1848 til 1850 kunde man paa Nikitskøj-Boulevarden i Moskau næsten daglig se en ualmindelig smuk, ung Pige klædt i elegant Bondedragt. Hun gik med to nydelige Smaapiger paa fire og fem Aar ved Haanden og ledsagedes i nogen Afstand af en Tjener i glimrende Liberi. De Forbigaaende stod altid stille og betragtede hende med beundrende Blik. Folk af ringere Stand nøjedes med at se paa hende i Afstand; nogle mere dristige Herrer gik derimod hen til den smukke Bondepige, kjælede for de to Smaa, spurgte hende, hvem hendes Herskab var, og om hun var Fri eller Livegen.

Hun gav stadig det samme Svar: Jeg er Livegen og tilhører General Gertzkoff; Smaapigerne er hans Døttre, og jeg er deres Nianina.

Der gik sjelden nogen Dag, uden at hun blev tiltalt. Hendes Skjønhed var virkelig paafaldende. Hendes Teint havde et fint, rosenfarvet Skjær, — Mælk og Blod, som Russerne siger — og hendes ovale Ansigtsform var fuldendt klassisk; de nydelige, blaa Øjne fremhævedes af svære, fint buede Øjenbryn, og en blændende hvid Rad Tænder traadte fortryllende frem mellem de koralrøde Læber. Sit blonde, svære Haar bar hun i to lange, nedhængende Fletninger. Al denne Skjønhed gjorde hende som Kvinde meget tiltrækkende, som Livegen uvurderlig. Ifølge et Lune af hendes Herre gik hun stadig i Bondedragt. Den bestod af en blaa eller rød Jakke af Damaskesilke, en Busseronne af broderet Linned med vide Ærmer og et Slags Diadem paa Haaret. Om Halsen bar hun ifølge udtrykkelig Befaling flere Rækker gjennemsigtige Ravperler.

Klokken fire om Eftermiddagen plejede hun at vende hjem med de to Smaapiger til et Hus paa Boulevarden. Her boede Generalens Gemalinde, afsondret og alene. Svag og sygelig af Konstitution, som hun var, levede hun her et stille, tilbagetrukket Liv, medens hendes Mand beboede et prægtigt Hus i St. Petersborg og hyppigt foretog Rejser til Paris.

For til enhver Tid at have Underretning om sin Familje og for at kunne sørge for Husholdningen havde Generalen, som Skik var dengang, indrettet sit Bureau i Huset i Moskau, der indkasserede alle Afgifterne fra de talrige, ham tilhørende Landsbyer. Flere Skrivere arbejdede her hele Dagen, og deres Chef maatte daglig sende ham en, i de yderste Detailler gaaende Rapport. Skriverne og Tjenerskabet talte fyrretyve Personer, som alle var Livegne. Generalen ejede over 12,000 Sjæle og en Mængde Landejendomme i de rigeste russiske Guvernementer. Fra Tid til anden kom han og besøgte sin Hustru og sine Børn; men efter nogle Dages Ophold vendte han saa tilbage til sin Petersborger-Frihed.

Da det ikke kunde være anderledes paa Grund af hendes Helbredstilstand, bar Generalinden med Resignation sin Ensomhed. Hun var lys og mager og havde et sygeligt Udseende, men hun var tilbedt af alle Livegne; hendes Mellemkomst havde allerede ofte befriet dem for svære Tugtelser. Nianina Marpha, den smukke Bonne, var hendes Yndling, og hende havde hun betroet Opsynet med Børnene lige fra deres Fødsel.

En Dag var Generalen atter kommet til Moskau. Han sad i sit Kabinet og passiarede med sin Regimentskammerat, Oberst Dmitrieff. De røg Begge paa lange Ravpiber og talte om Forretningssager, da Marpha traadte ind med Børnene, som kom for at sige deres Fader Godnat, inden de gik tilsengs. Obersten blev næsten forstenet ved Pigens mærkværdige Skjønhed. Da hun var gaaet, sagde han til Generalen:

„Hør, Loris, jeg vil foreslaa Dig en Forretning: jeg giver Dig min Kok Basil, som nu har fuldendt sin Læretid i den engelske Klub, og i Tilgift, hvad Du forlanger; giv mig saa Marpha."

„Det kunde aldrig falde mig ind," svarede Generalen i en barsk Tone.

„Godt," sagde Obersten, idet han lod, som han ikke mærkede den korte Affærdigelse, „vil Du have min bedste Kudsk Pavl, som dresserer Heste saa ypperligt, Maria, der broderer, og som Tilgift min Hingst Emir —?"

„Nej! Jeg vil ikke sælge Dig Pigen for ti Heste, ikke for ti Livegne, hvor store Talenter Du end tillægger dem! Hun er god og blid, medens min Kone derimod er syg og i højeste Grad uskikket til at passe Børn. Havde jeg ikke Martha, kunde jeg ikke leve en Time roligt borte fra mit Hjem."

„Men dine Smaapiger skal dog snart have Gouvernante?"

„Ja, jeg venter endnu i denne Maaned en Svejtserinde, men jeg vilde dog ikke kunne være rolig, hvis Marpha ikke blev hos dem. Hvem kjender disse Fremmede? De er maaske meget duelige til at give Undervisning, men ikke til Børnepleje. Desuden vilde min Hustru aldrig afstaa Dig Marpha. Jeg beder Dig altsaa aldrig oftere berøre denne Sag. Derimod giver jeg Dig frit Valg mellem mine øvrige Livegne; jeg vil endogsaa forære Dig hvilken af dem, Du selv vil."

„Nej, Tak; netop hende vilde jeg have og ingen Anden." —

Nogle Dage efter rejste Generalen tilbage til Petersborg. I Huset i Moskau gik Alt som ellers. Marpha

Hs. Majestæt Kong Umberto I af Italien. (Se S. 161)

gik hver Dag den sædvanlige Spadseretur med Børnene; undertiden kjørte hun med dem til Petrowsky-Parken eller tog dem med, naar hun skulde gjøre Indkjøb for sin Herskerinde, der saa godt som aldrig forlod Hjemmet. Saaledes kom hun ofte i Kjøbmand Sidoroff's Varelager for at kjøbe Silketøjer. Magasinets Ejer betjente hende stadig selv og gav altid hende bedre Stoffer end de øvrige Kunder. Han var en smuk, ung Mand med lyst Skæg, en meget udpræget Type paa en Russer. En Dag bad han om Tilladelse til selv at maatte overbringe Fru Gertzkoff et smukt Stykke Fløjel. Han vilde, tilføjede han, gribe Lejligheden til at fremkomme for Hendes Naade med en Bøn, der laa ham meget paa Hjerte. Marpha overbragte hans Andragende for sin Herskerinde, og denne indvilligede i at modtage Kjøbmanden.

Sidoroff medbragte foruden Fløjlet en Kurv fyldt med den mest udsøgte Konfekt, hvilken han bad Generalinden modtage. Derpaa tog han Mod til sig og sagde:

„Jeg elsker Marpha! jeg veed, hun er Livegen! Hvis Deres Excellense tillader det, og Marpha ikke er ugunstigt stemt overfor mine Følelser, vilde jeg udbede mig Tilladelse til at matte kjøbe hende fri for den Pris, som Deres Excellense selv vil bestemme."

„Min Ven, jeg formaar ikke at hjælpe Dig!" svarede Generalinden, „Marpha er ikke fra mine Landsbyer, hun tilhører min Gemal. Til ham maa Du henvende Dig. Gaa ind i hans Bureau og bed Skriveren opføre dit Forslag paa den daglige Rapport, saa vil Du snart faa Svar. Jeg tror, at Du vil blive lykkelig med Marpha. Du er bekjendt som en ædruelig og dygtig Forretningsmand. Ogsaa jeg bringer et Offer derved; thi det vil falde mig tungt at skille mig ved Pigen. Jeg vil lade hende kalde, saa kan Du selv tale med hende derom."

Marpha traadte nu rødmende ind, hun gjættede, hvad der var Tale om.

„Denne hæderlige Kjøbmand, Marpha," — sagde Generalinden — „begjærer Dig til Ægte og vil kjøbe Dig fri. Dersom hans Bøn ikke mishager Dig, vil jeg gjøre mit Bedste og understøtte Forslaget fra Bureauet med et Brev til min Gemal."

Pigen sænkede Blikket mod Jorden og blev saa rød som en Valmue.

„Vil Du?" gjentog Generalinden.

Marpha kastede sig for sin Herskerindes Fødder og bedækkede hendes Haand med Kys. „Skriv, Soudarina" — hviskede hun — „og jeg skal bede til Gud for Dig hele mit Liv igjennem!"

Kjøbmanden bukkede taknemligt. Generalinden lod Bureauchefen komme og sagde til ham:

„Meld Hans Excellense, at Kjøbmand Sidoroff vil ægte Marpha og byder to tusinde Rubler i Løsesum for hendes Frigivelse."

„Vil Du betale denne Sum?" spurgte hun Kjøbmanden. „Generalen giver Dig ikke en Rubels Afslag; for kort Tid siden tog han tusind Rubler for Konditoren Ilia."

„Alt, hvad Excellensen bestemmer," — svarede Kjøbmanden — „jeg byder gjerne Mere, hvis det er nødvendigt."

Rapporten til Generalen blev affattet paa sædvanlig Maade:

Rapport af 15 Oktober 1848.

Art. 1. Modtaget fra Landsbyen Davidovo:
10 Lastvogne Hø.
12 Sække Mel.
15 Fade Frugt.
1 Td. Honning.

Art. 2. Fra Ivanovnos Kro modtaget 4000 Rubler.

Art. 3. Paa Excellensens Befaling er Lakajen André d. 14. Oktober blevet Soldat.

Art. 4. Kjøbmand Sidoroff byder 2000 Rubler for at kjøbe Marpha fri.

Art. 5. Kjøbmand Martinoff byder 10,000 Rubler for Retten til at skove i Davidovo.

Art. 6. Kudsken Ignaz er stadig forfalden til Drik og har ikke været ædru i de sidste otte Dage.

Art. 7. Vadskepigen Glaschka er nedkommen med en Dreng.

En Uge efter Rapportens Afsendelse kom følgende Befalinger fra Generalen:

Art. 1. Hans Excellense befaler, at Kjøbmand Martinoffs Tilbud skal modtages.

Art. 2. Kudsken Ignaz skal have 50 Slag Knut og marschere til Fods fra Moskau til Petersborg.

Art. 3. Pigen Glaschka skal til Straf for sin Opførsel sendes tilbage til sin Landsby, efter at hendes Haar er blevet klippet hende af Hovedet.

Art. 4. Hans Excellense befaler, at Kjøbmand Sidoroffs Andragende skal afvises, og at der tildeles Marpha en Irettesættelse, fordi hun har vovet at besvære Generalinden med denne Sag. Det er Hans Excellenses Vilje, at Marpha skal blive hos hans Døttre, indtil disse Begge har fyldt deres tolvte Aar. Naar denne Dag er kommet, vil Hans Excellense i Anerkjendelse af Pigens Samvittighedsfuldhed belønne hende med Friheden." —

Sidoroff og Marpha kastede sig i Fortvivlelse over denne haarde Afvisning paa Knæ for Generalinden, hvis gode Hjerte allerede var bedrøvet over hendes egne Anstrengelsers Resultatløshed.

Kjøbmand Sidoroff sagde:

„Jeg har lagt 25,000 Rubler op. Turde jeg bede Deres Excellense om Tilladelse til at maatte byde denne Sum for Marpha. Uden hende er Livet mig uudholdeligt."

Generalinden befalede at indføre det nye Forslag i den næste Rapport. Det med feberagtig Utaalmodighed ventede Svar kom hurtigt. Det lød saaledes:

„Hans Excellense er bleven meget vred over Rapporten af 16. November. Han vil ikke høre Noget om Kjøbmand Sidoroffs Forslag, men befaler at kaste ham paa Døren, hvis han endnu engang skulde vove at vise sig. Hans Excellense forbyder den Livegne Marpha, under meget streng Straf, nogensinde oftere at tale et Ord til Generalinden om denne Sag."

Marpha græd længe og faldt endelig i en svær Sygdom, af hvilken hun rejste sig bleg som et Lig. Sidoroff solgte sit Silkelager; han kunde ikke udholde at blive længer i Moskau. For at glemme, hengav han sig il Drik og rejste om i Rusland fra den ene Messe til den anden. Senere gik han til Siberien, hvor han giftede sig efter sine Forældres indstændige Ønske. Med Taalmodighed og Blidhed plejede Marpha Børnene ligesom tidligere. Ikke desto mindre formørkedes hendes Blik ofte, naar hun saae paa dem. De Smaa spurgte da: „Har vi gjort Dig Noget? Har vi været ulydige?" — Og hun tog dem paa Skjødet, kjælede for dem og sagde: „I har Intet gjort. Bliv ved at holde af Eders Nianina."

Saaledes gik otte Aar.

En Dag lod Generalinden Marpha kalde og gav hende et Dokument.

„Generalen giver Dig heri din Frihed. Du kan nu forlade os eller blive hos os, ligesom Du selv vil."

Marpha vædede sin Herskerindes Haand med Taknemlighedens Taarer, tog Dokumentet og gik.

Hendes Hjerte bankede heftigt. „Nu er Du fri!" jublede det i hende. Men derpaa overvældedes hun atter af bittre Følelser.

„Hvad skal jeg nu med Friheden?" sagde hun til sig selv. „Sidoroff har en anden Kone. Hvor skal jeg gaa hen? Til mine Forældre, som selv er Livegne? Saa kan jeg ikke engang længer understøtte dem, som jeg dog hidtil har gjort." Hun kastede sig ned for Helgenbillederne i sin Alkove og bad længe.

Efter nogle Timers Forløb vendte hun tilbage til sin Herskerinde; Folkene vilde lykønske hende, men hun sagde:

„Tag Papiret tilbage, Sendarina, jeg behøver det ikke mere. Det kommer for sent. Lad mig blive hele mit Liv hos Frøkenerne."

„Jeg vil gjemme det for Dig," svarede Generalinden. „Bliv hos os, men betragt Dig som fri. Den Dag, Du forlanger Dokumentet tilbage, skal jeg udlevere Dig det."

I Aaret 1874 var Marpha endnu Nianina hos Generalindens ældste Datter, som nu var gift og havde tre Børn. Den tidligere Livegne var anden Gang bleven frigivet ved Loven om Ophævelse af Livegenskabet i Aaret 1861. Hun var 50 Aar gammel, hendes Træk var ældede, men bar endnu Præg af stor Skjønhed.

Generalen og hans Hustru er døde. Sidoroff er en af Siberiens Nabober. Fra Tid til anden kommer han til St. Petersborg, hvor hans Sønner ligger i Garnison som Garde-Kuirasser-Officerer. Hans Døttre har gjort glimrende Partier.

Da jeg en Dag i Newski Klostret var tilstede ved en fremragende Persons Begravelse, spadserede jeg paa Kirkegaarden og betragtede Gravstederne. Jeg kom da ogsaa til General Gertzkoffs. En Præst og en Sakristan læste med snøvlende Stemme en Dødsmesse. En enkelt Kvinde var tilstede; efter at have endt sin Bøn lagde hun nogle Rubelstykker i Præstens Haand og en Blomsterkurv paa Graven.

Det var Marpha, hvis Historie jeg kjendte saa godt. „Hvorledes," sagde jeg til hende, „Du beder for Generalen?"

„Ja," svarede hun, „jeg har forlængst glemt det Onde, han gjorde mig. Det var sikkert Guds Vilje, at jeg skulde forblive blandt de Ringe her paa Jorden; det var maaske bedst saaledes. To Nætter i Træk har jeg set min Herre i Drømme. Marpha, Marpha! raabte han, mine Synders Byrde hviler tungt paa mig. Saa gik jeg til vor Præst, og nu har vi bedt for hans Sjæl. Han lider meget; thi han har ladet mange Andre lide. Min Historie er det ikke værd at tale om. Gid Gud vil optage ham i Himlen, ligesom jeg tilgiver ham af mit ganske Hjerte."

Idet hun sagde dette, antog hendes Træk et Udtryk af Sjælsstorhed og Selvfornægtelse.

Marpha blev ved med sine Kirkegaardsbesøg. Hun besøgte ofte Generalens Grav, ligesom hans egne Børn. Maaske gjælder hendes Forbøn deroppe dobbelt.

Lydie Paschkoff.

Erindringer om H. C. Andersen.

Af **Edmund Lobedanz.**

(Fortsat.)

Naar man besøgte ham om Formiddagen, lukkede han (da han intet særligt Tyende holdt) altid selv Døren op, som førte fra hans Værelse ud til Gangen; og dersom han da tilfældigvis blev forstyrret i sit Arbejde, kunde — endog forinden han havde set, hvem Gjæsten var — paa en højst komisk Maade Forfærdelsen over det uvelkomne Besøg afspejle sig saa tydeligt i hans Ansigt, at den Fremmede maatte føle sig grundigt skræmmet ogsaa for Fremtiden. Jeg mindes kun at have tilbragt en eneste hel Aften hos ham og alene med ham, og det forekommer mig endnu den Dag idag mærkværdigt, at den forløb, uden at jeg opdagede mindste Spor af nervøs Utaalmodighed hos ham som Vært. Den Aften var han imidlertid i en ganske særligt lykkelig Stemning; han havde nemlig tilfældigvis lige fuldendt sit berømte Eventyr „En Moders Historie", og han var glad ved at kunne læse det op for mig, da han mente hos mig at kunne gjøre Regning paa en ikke blot nogenlunde rigtig, men ogsaa for alt smaaligt Pindehuggeri blottet, oprigtig, velvillig og maaske endog beundrende Dom. Jeg tror saaledes, jeg har havt den Lykke ikke alene først at lære at kjende, men ogsaa at høre Digteren selv ligesom digtende forelæse dette skjønne poetiske Arbejde, et af den danske Literaturs saavelsom af hele Verdensliteraturens Klenodier. Mange Aar efter, kort før Andersen døde, blev netop dette Eventyr udgivet i en saakaldet „polyglott Udgave", nemlig paa 15 eller endnu flere Sprog, og jeg skal ikke nægte, at jeg ved Synet af denne lille Bog tænkte med en ejendommelig stolt Glæde tilbage paa hin Aften, da Andersen selv læste Eventyret op for mig, friskt, som det var vældet ham ud af Sjælen. Maaske kun et eneste af hans andre Eventyr bør stilles højere, nemlig „Klokken", hvor han ligeledes anslaar næsten ophøjede Toner, saa vi mener at kunne høre Sfærernes Harmoni. Men ellers finder vi i „en Moders Historie" en saa kostelig Rigdom af skiftende poetiske Billeder med det dybeste Tankeindhold, en af Idealitet saa overstrømmende Følelse eller Stemning, at vi forgjæves ser os om efter Magen dertil indenfor en hvilkensomhelst Kunstbranche. Alligevel kan der nok strides om, hvorvidt Eventyrets egenlige Grundtanke ogsaa holder Stik for den logiske Tænkning. Jeg mindes ikke, om en Tvivl i saa Henseende strax trængte sig ind paa mig eller først er opstaaet hos mig senere. Under alle Omstændigheder har jeg vel vogtet mig for at udtale den strax, for ikke at forstyrre Andersens berettigede og inderlige Glæde over det geniale Værk; men jeg er dog bestandig kommet tilbage til den. En Moder, som er istand til at tænke klart og har en virkelig fornuftig Forestilling om et ophøjet, kjærligt og retfærdigt Forsyn, kan næppe finde Trøst i den Tanke, at Gud i sin Alvidenhed har taget hendes Barn til sig som ganske lille, for derved at bevare det fra syndige Udskejelser eller fra en sørgelig, ja rædselsfuld Skæbne. Sligt minder uvilkaarligt til en vis Grad om den Læge, som, da han havde kureret en af sine Patienter ihjel ved altfor kraftige Midler, trøstende mente, at Feberen jo dog nu havde forladt ham. Den elskende Moder maatte først og sidst ønske, at Gud lod hendes Barn blive ved at leve, og samtidig fastholde Haabet om, at Barnet netop ved Guds Hjælp og baaren samt løftet af hendes Kjærlighed lykkeligt skulde kunne modstaa Livets Fristelser, — ligesom da ogsaa en retfærdig Herre over Liv og Død maatte have det i sin Magt at afvende altfor stor Ulykke fra det: men isaafald var Moderen blevet forskaanet for Smerten ved det tidlige Tab og havde altsaa under alle Omstændigheder endnu en rum Tid kunnet glæde sig over Barnet. Det er imidlertid godt, at dette ikke er faldet Andersen ind, thi da havde han ikke skrevet sit dejlige Eventyr. Til al digterisk Produktion kræves jo netop en vis aandelig Tilstand, som udelukker den ædru Tænkning; hvor hin Tænkning altid er lige stærk, vingestækkes Fantasien, og Digteren naaer kun sjeldent op paa Højden af sig selv . . . Af den Beundring, det nævnte Eventyr vakte, lod Andersen sig forlede til at gjøre Forsøget om igjen; men det mis-

lykkedes for ham. Hans anden „Historie om en Moder" taaler ikke at sammenlignes med den første.

Mest yndefuld, om jeg saa maa sige, traadte Andersens Personlighed frem for mig engang ved et lille Middagsselskab hos Øhlenschlæger, — i Sommeren 1848, om jeg ikke husker fejl. Øhlenschlæger boede paa den saakaldte „Fasangaard", et forhenværende Jægerhus helt inde i Tykningen af den store og dejlige Frederiksberghave, en Fjerdingvej fra Kjøbenhavn. Kong Kristian den Ottende havde stillet den ubenyttede Bygning med tilhørende Have til Disposition paa Livstid for Digteren, som da allerede i en Række Aar havde været Enkemand. Han boede nu her ganske alene med sin Søn Villiam, som lever endnu, sin Tjener og et Par Tjenestepiger. Han havde forholdsvis kun liden Omgang; Digterberømmelse og Digterstorhed udøver ikke sjeldent en isolerende Virkning, thi det falder Folk ubekvemt at skulle omgaas fortroligt med en Personlighed, naar de dog samtidig ikke formaar at skille dem af med en vis indre Respekt, der ikke tillader dem at være helt ugenerte. Enkelte, for Størstedelen ældre Venner blev dog en Gang om Ugen bedt til Øhlenschlægers Bord, og da jeg var varmt anbefalet til ham fra Kiel, havde jeg den Lykke nu og da at blive draget med ind i denne, virkelig udmærkede, Kreds. Jeg mindes saaledes, at jeg har truffet sammen der med Digteren Hauch, som nu ogsaa er død og ligger begraven ved Cestius-Pyramiden i Rom; fremdeles med Oldgrånskeren, den senere Kultusminister Worsaae, med Boje, Holbergs allerede dengang gamle og nu forlængst bortgangne Udgiver, samt med Komponisten til den af Øhlenschlæger digtede Nationalsang „Der er et yndigt Land", Kantor Krøyer, som hørte til Øhlenschægers Whistparti om Aftenen . . .; endelig med en højst interessant Mand, en Slægtning og Ungdomsven af Heinrich Heine, Dr. Christiani, en født Lüneburger, men hvis Fader havde været tydsk Præst i Kjøbenhavn. Den Sidste førte for det Meste Ordet; han vidste naturligvis Meget at fortælle om Heine og havde desuden Hovedet fuldt af tydske Digte, som han plejede at citere, særdeles heldigt, ved alle mulige Lejligheder. Ogsaa med den udmærkede, aandfulde, meget talende norske Digter Welhaven traf jeg sammen der, saavelsom med hans Svoger, den daværende Professor, nuværende Biskop Martensen; Welhaven er ligeledes nu slettet ud af de Levendes Tal . . . Men, som sagt, en Middag traf jeg Andersen derude, just som han var kommen tilbage fra en Rejse i Skotland. Øhlenschlæger satte i Grunden ikke Andersen synderlig højt som Digter, og der var maaske et Stænk af Jalousi i hans Dom; imidlertid var han et altfor godhjertet og velsindet Menneske, til at han ikke skulde have skattet og holdt af Andersen som et paa sin Vis rent, barnligt og dog altid højt begavet Menneske. Hver Gang derfor Andersen (hvad der jo paa den Tid hændte hyppigt) blev dadlet uretfærdigt, var Øhlenschlæger strax parat til i de varmeste Udtryk at tage sig af hans Sag. Lejlighedsvis stiklede han dog vel ogsaa selv paa ham, og jeg kan huske, at han engang, da Andersen ikke var tilstede, og man opkastede det Spørgsmaal: hvem af de levende tydske Digtere der vel var den største, pludselig ironisk bemærkede: „Blandt de danske er Andersen det," hvad der fremkaldte en noget spydig Smilen. Hin Middag viste Andersen sig imidlertid i sin fulde Glorie. Endnu helt betagen af Indtrykkene fra sin nys tilendebragte Rejse og fyldt af de dejligste Erindringer, ikke blot om den skotske Naturs Skjønheder, men ogsaa om Robert Burns, Walter Scott, overhovedet om Edinburg, „Maria Stuart" o. m. A., gav han uvilkaarlig en saa farvestraalende Skildring af sin Rejse, at de ellers Snaksomme forstummede, og at alle de øvrige Gjæster, og Øhlenschæger ikke mindst, hang med oprigtig Beundring ved hans Læber. Andersen var ganske vist fortrinsvis Eventyrdigter, men dernæst ogsaa, ifølge sine naturlige Anlæg, som Rejsende og som Rejseskildrer et Talent af første Rang; dog, selv hans skjønneste Rejseskildringer fra Italien, Spanien etc., stod langt tilbage for denne mundlige Skildring af hans skotske Rejse, saaledes som den, improvisatorisk og næsten under en Slags ubevidst Henrykkelse, flød fra hans Læber her, hvor en Kreds af saa udmærkede Tilhørere satte ham i Aande. Hans ikke smukke Træk forklaredes vidunderligt, hans Ojne straalede som to Sole, og hans i det Hele taget ualmindeligt indtagende, bløde Udtale af det Danske moduleredes, saa det klang som Musik, efter den Gjenstand, hvorom han netop talte. Den Time har jeg aldrig glemt, og vil jeg aldrig kunne glemme; og ingensinde senere har jeg set Andersen saa smuk, saa elskværdig og saa interessant!

(Fortsættes)

Ingelske Verdensblade.

Man kan ikke tage en Avis i Haanden i disse Dage, uden at Ens Blik evig og evindeligt møder et spaltelangt, trøstesløst Einerlei af Referater og Reflexioner over, hvad den gaadefulde Stormagt ved Themsen, hans journalistiske Majestæt «Times» den Første og Eneste, i Grunden mener om Øjeblikkets kritiske Situation. Jeg skal vel vogte mig for at være med om Hesten i dette Kapløb. Men da Avismagnaten og dens Orakelforkyndelser atter er Dagens Løve, fandt jeg det ganske apropos at aabne en Suite Indblik i engelske Forhold og Institutioner ved at løfte Sløret en Smule, som hidtil har hvilet over denne Gigantkollega ovre paa Spleenøen. Jeg fandt det saa meget mere apropos, som forskjellige udenlandske Kaldsfæller netop i disse Dage har lagt Stoffet lige til Rette for mig, særligt da en fransk Journalist, der ogsaa tidligere har givet sig en Del af med Afsløringer og stadig vist sig at være mer end almindelig godt underrettet.

Man veed maaske, at de engelske Avisskribenter er fuldstændig anonyme. Ved «Times» er dette System drevet helt ud i sin yderste Konsekvens. Bladet har ikke blot ingen navngiven Redaktør, men Hemmeligholdelsen af Forfatterskabet til dets forskjellige Artikler gaar endogsaa saa vidt, at i de ni Tilfælde af ti aner end ikke nogen af selve Bladets Medarbejdere, hvem f. Ex. Bladets daglige „Leder" skyldes. Hvem tilhører da «Times»? Hvem er den egenlige Styrer af denne Stormagt, og hvad er Grunden til, at naar «Times» har sagt: vi faar Krig, eller vi faar Fred, dets Ord saa altid gaar i Opfyldelse? Min franske Kollega besvarer disse Spørgsmaal med en Oplysning om, at «Times» bagved sig har som Inspiration Londons, Paris', Berlins og de andre store Hovedstæders mest indflydelsesrige Finansverden. I første Række staar Rothschilderne og Amsterdams Pengemagnat, Baron Hope, hvis Specialitet er de russiske Laan. Naturligvis er disse Finans-Matadorer i Rapport med den Politik, som repræsenteres af Bismarck, Disraeli, Andrassy, Gortschakoff osv., men dog ingenlunde paa den Maade, at Bladet nogensinde direkte staar i Bismarcks eller de Andres Sold. Hverken Rotschilderne eller Hope trænger til Penge, Titler og Ordener.

Den materielle Ejendomsret til Bladet befinder sig for Størsteparten i Hænderne paa Mr. John Walter, Sønnesøn af en Typograf, Medlem af Parlamentet, stor Jordegodsejer og paa Nippet til at blive Lord. Endvidere nævnes som Parthavere i «Times» to gamle Jomfruer, hvem Indtægten af de Avertissementsspalter tilfalder, hvori opnoteres Fødsler, Ægteskaber og Dødsfald. Disse for deres Medborgere mere eller mindre lykkelige Begivenheder indbringer dem saa omtrent et Par hundrede tusind Kroner om Aaret.

Hr Walter har imidlertid aldeles Intet at gjøre med Redaktionen. Den virkelige Hovedredaktør har indtil for nogle Maaneder siden, da hans Helbred nødte ham til at trække sig tilbage, været Hr. Delane. Han er nu bleven afløst af en Hr. Chenevey, der dog kun beklæder Pladsen interimistisk, mens man rundt omkring i Evropa — Avis for Lysthavende — søger en Anden, der er Opgaven voxen.

Det var Delane, der fik sat hele det til Redaktionen knyttede mystiske Apparat i System, og han var personlig Sjælen i Alt. De bekjendte «Times»ske Ledere, der vandrede Verden over pr. Telegraf, saae aldrig Lyset, før han havde givet dem Form, og denne blev ganske hyppigt saare forskjellig fra Forfatterens oprindelige. Der skal saaledes adskillige Gange være arriveret Mr. Gallenga, en af Bladets vigtigste Korrespondenter, Følgende, naar han opholdt sig i London. Delane skriver til ham: Kom Klokken To. Gallenga indfinder sig præcis paa «Times'» Kontor. Delane beder ham vente. Klokken Sex venter han endnu uden at have nogen Anelse om, hvad man vil ham. Klokken Syv serverer man ham en Diner. Stadig ingen Hovedredaktør. Endelig Klokken Et om Natten arriverer Hr. Delane fra et eller andet mystisk Stævnemøde og bestiller en af de Artikler om den udenlandske Politik, som er Mr. Gallengas Specialitet. Han skriver den, men Dagen efter er det ham umuligt at finde den i Bladet. Delane har rettet saaledes paa den, at den er bleven ukjendelig for selve Forfatteren.

Lidt anderledes gaar det naturligvis, naar det er en Minister eller en lignende Kapacitet, der for en Dag gjør sig til Medarbejder af «Times». Og det hænder meget hyppigt; Disraeli og Gladstone har adskillige Gange tumlet sig i dets Spalter, og da f. Ex. Sejrherren ved Waterloo, Wellington, døde, var det den berømte Historiker Macaulay, der fik det Hverv at skrive Nekrologen over ham.

For at det bedre kan skjules, hvem Medarbejderne er, har «Times» sin særskilte Stab af Sættere og Trykkere, der er fuldstændig uafhængige af den almindelige Bogtrykkerforening. Man har, uvist af hvilken Grund, givet dem Tilnavnet „Rotter". «Times'» Rotter er iøvrig forsynet med al den Komfort, de kan ønske sig; de har i selve Bladets Lokaler en Restavration, en Læsesal og endogsaa Bade.

Selvfølgelig betaler Bladet godt, men dog ingenlunde særlig højt i Forhold til dets Indtægter. Skjøndt det giver omtrent 4 Millioner i aarligt Overskud, har dets Hovedredaktør dog kun en Gage af 50,000 Kroner. Lederne betales i Reglen med lidt over 100 Kroner, men det maa dog saa tilføjes, at man snarere skriver i Times for Ærens end for Pengenes Skyld. Det Oplag, hvori Bladet trykkes, er 60,000 Exemplarer; naturligvis læses det imidlertid af mindst ti Gange saa Mange.

En betydelig større Udbredelse har Medbejleren «The daily Telegraph», der daglig udgaar i 270,000 Exemplarer, et Oplag, som med en næsten fabelagtig Hurtighed trykkes i kun to Timer paa ti Maskiner af kolossale Dimensioner.

«Daily Telegraphs» Historie er den samme som saa mange af den Slags Foretagenders. Man begyndte med et ganske lille, foragtet Skillingsblad, men ved Iherdighed og Dygtighed avancerede man Trin for Trin. Avancementet begyndte dog først, da Bladet gik over til dets nuværende Ejere Levy & Lawson; de slog det i Vejret ved at udslette Begrebet „Sparen" af dets Existens, forsyne det paa alle Omraader med det Bedste, der kunde opdrives, og saa kaste Penge ud i Haandfuldevis — for senere at tage dem ind igjen Skjæppe- og Tøndevis. Bladets Budget viser nu et aarligt Overskud af halvtredje Million Kroner, og Familjen Levy-Lawson hører til Englands Stormatadorer. Men den gjør alligevel personlig sin Kasse op hver Aften, og der er altid en Levy eller en Lawson paa Kontoret fra Klokken 11 om Formiddagen. Uden det tjener man ikke Millioner.

Det var særligt ved dets ypperlige Korrespondenter, Bladet kom frem, og de er endnu dets Styrke. Paa Krigsskuepladsen i Orienten har det saaledes for Øjeblikket ikke mindre end en Snes særlige Meddelere.

Naar «Daily Telegraphs» Korrespondent er ude, har han Ordre til aldrig at spare. Han skal tage ind i de bedste Hoteller, holde Heste og Vogne, give Middage osv., Alt for at skaffe sig gode Forbindelser. Saaledes holdt under den fransk-tydske Krig Korrespondenten i den preussiske Lejr, Kingston, aabent Taffel hver Dag, og hans ugenlige Udgifter beløb sig til gjennemsnitlig 5000 Kroner, — en Sum, som andre Smaafolk er ganske glad ved i aarlig Revenu. Og hvad saa en saadan Korrespondent faar set! Mr. Sala ved «Daily Telegraph» har i den sidste Snes Aar været med til Følgende: 1854, Felttoget paa Krim. — 1859, det italienske Felttog. — 1862—63, Borgerkrigen i Amerika. — Slutningen af 1863, en Tur til Mexico med Bazaine. — 1864, i Algier med Napoleon III. — 1865, Rejse gjennem hele Evropa for at give et Overblik over den almindelige politiske Situation. — 1866; Sala er i Berlin. Der finder et Pronunciamento Sted i Spanien. En Telegrafdepesche beordrer ham til at begive sig derned ad den hurtigste Vej. — Fremdeles 1866, Wien, Venedig, Slaget ved Custozza. Felttog med Garibaldi. — 1867, Verdensudstilling. — 1870, Den fransk-tydske Krig; i Metz, i Paris den 4. September, i Rom ved Italienernes Indtog i Rom. — 1873, ved Kong Alphonsos Kroning i Spanien. — 1876, St. Petersborg, Moskau, Odessa og Konferencen i Konstantinopel.

Se det kalder man at faa set sig om i Verden! Men man tænke sig nu, hvad et saadant Blad maa give ud til Korrespondenter. Foruden de „flyvende" har det faste i alle de store Hovedstæder, og de betales hver med 25,000 Kroner om Aaret samt fri Bolig, Vogn og Tjenerhold. Jo, det var nok værd at være engelsk Journalist!

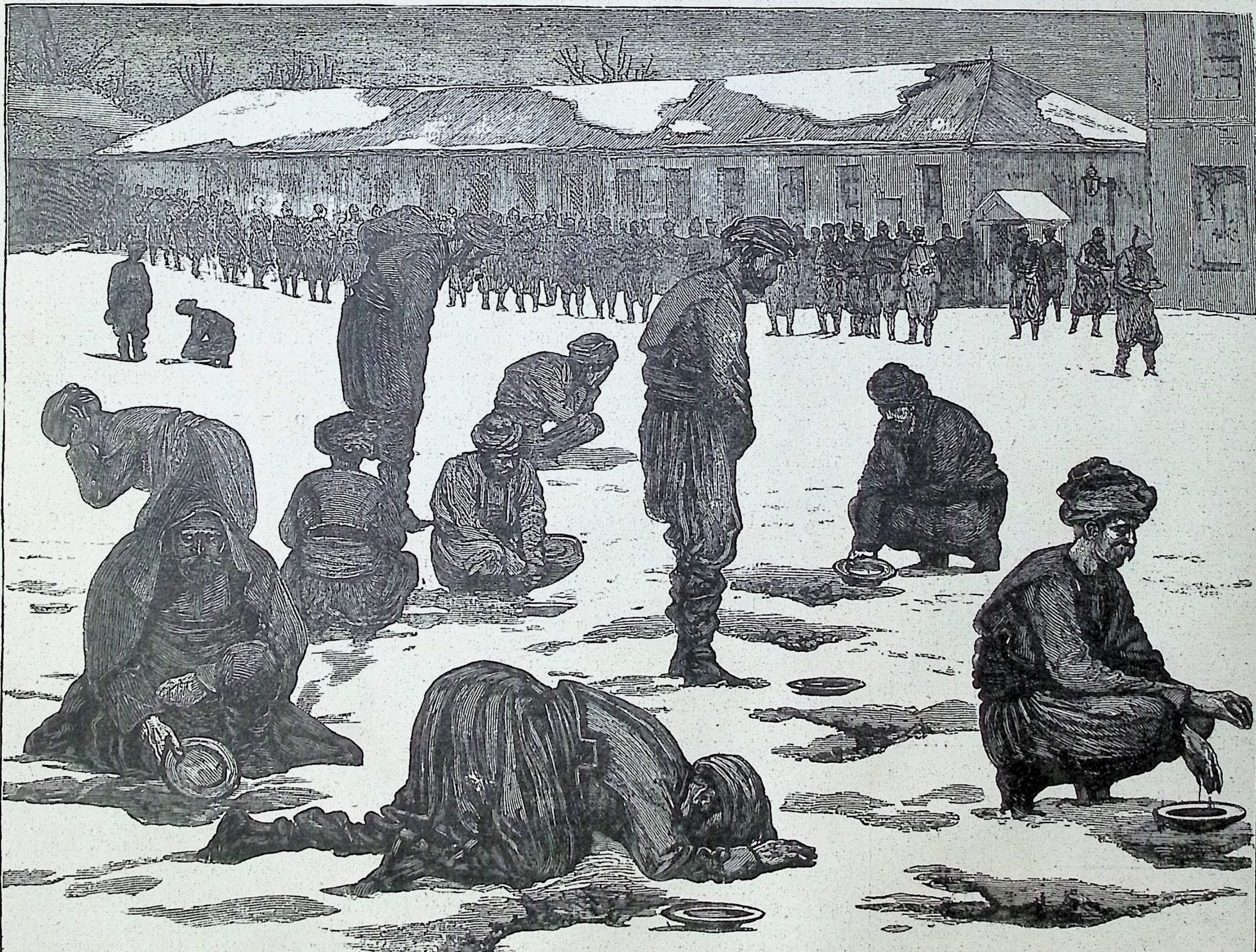
Mac Adam.

Francois Vincent Raspail.

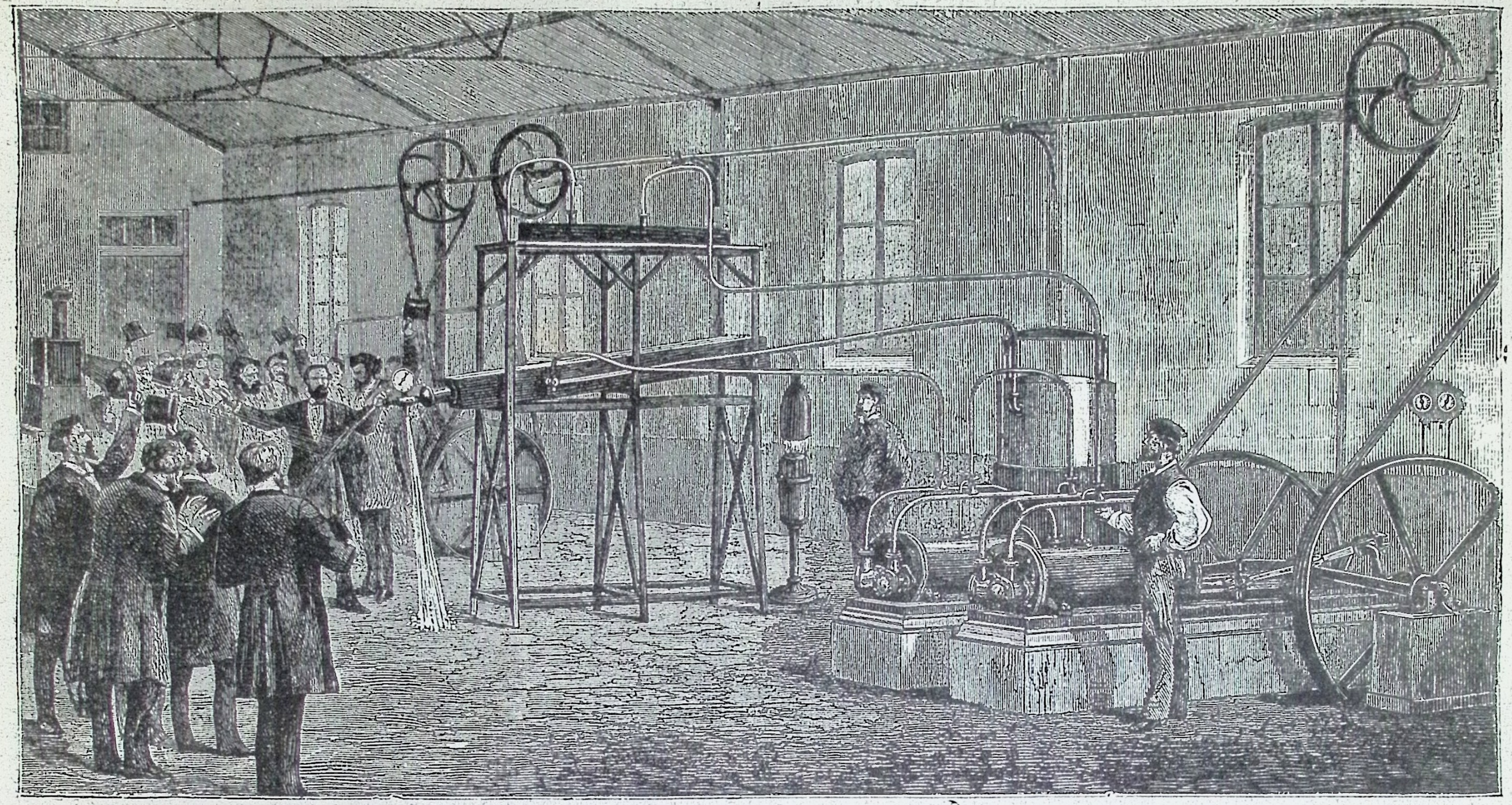
De Arbejder, som har sikkret Raspails Navn en blivende Plads i Videnskabens Historie, er ikke trængt ud blandt det store Publikum og kan neppe gjøre Regning paa dets Interesse. Hans talrige botaniske, zoologiske, palæontologiske, medicinske, og navnlig hans kemiske og anatomiske Undersøgelser vakte i sin Tid de Faglærdes udelte Opmærksomhed og bevægede bl. A. en italiensk Videnskabsmand til i en Tilegnelse at benævne Raspail „Skaberen af den organiske Kemi". Navnlig i de Aar, den politiserende Naturforsker tilbragte i Fængsel, udsendte han det ene betydelige Arbejde efter det andet. Hvad der imidlertid henledte hele den evropæiske Læseverdens, ja baade Dannedes og Udannedes Øjne paa ham, var den Theori, som skaffede ham Navnet „Kamferdoktoren". Raspail troede at have opdaget, at Størsteparten af Sygdomme skrev sig fra Parasiter eller fra smaa Insekter, som dels trængte ind i, dels tog Bolig paa Legemet, og hvis Virksomhed saa fremkaldte Ødelæggelser af forskjellig Art. For da at dræbe disse Snyltedyr eller ialfald modvirke deres Indflydelse søgte han et Universalmiddel

Scene i den russiske Lejr: »Hurra, Kars og Plevna er falden!« (Se S. 161)

Tyrkiske Fangers Bøn og Tvætning i Bukarest. (Se S. 161)

Genferen Raoul Pictets Maskine. (Se S. 162).

Pullmanns nye Hotelwaggon; Spisesalonen. (Se S. 161).

og troede at finde det i Kamferet, der jo iforvejen anvendtes i Medicinen som et beroligende og antiseptisk Stof. Først leverede han sit Kamfer i Cigaretter, der hurtigt og i uhyre store Masser fandt Vej til næsten alle europæiske Lande; men efterhaanden som han løb sig fastere i sin fixe Idé og udviklede Theorien til et helt System, opfandt han ogsaa nye Former for sit Mirakelmiddel og præsenterede det i Pomader, Pudder, Vadskevand osv. osv. Ogsaa Dyrene skulde forøvrig nyde Godt af det, og ligesom han udgav en Sundheds-Haandbog for Mennesker, publicerede han en Haandbog i Dyrlægevidenskaben. Lægfolk greb naturligvis med begge Hænder efter en saa bekvem Methode, og ikke faa Læger sluttede sig til den; nu har den imidlertid mistet sin Berømthed og indbringer vel neppe vedblivende Millioner.

Om selve Mandens Liv kan ellers fortælles Følgende:

Francois Vincent Raspail, hvis lange hvide Skæg og lange hvide Haar kjendtes af snart sagt hver eneste Pariser, var født i Carpentras d. 20. Januar eller d. 25. Febr. 1794. Faderen, en simpel Gjæstgiver, sendte ham til det gejstlige Seminarium i Avignon, hvor han 13 Aar gammel fik Tonsuren og gjorde gode Fremskridt; men pludselig opgav han den gejstlige Stand, blev Lærer i sin Fødeby og holdt bl. A. der, i Anledning af Kampen for Fædrelandet under Kejserdømmet, en saa glimrende Tale, at den store Napoleon lagde Mærke til den og sagde: „Den unge Mand bliver noget Stort." At være Bonapartist og Liberal faldt dengang sammen, og følgelig er der intet Underligt i, at Raspail fejrede Kejserens Tilbagevenden fra Elba med en Ode, som Bourbonerne takkede ham for gjennem en Afskedigelse. Fra denne Tid var den unge Mand en ligesaa ivrig Politiker som videnskabelig Arbejder; han var Medlem af hemmelige Selskaber, kæmpede og saaredes under Julirevolutionen og tilkæmpede sig en Dekoration. Ogsaa i Fredstid befandt han sig paa Krigsstien, skjældte ud paa og yppede Klammeri med Notabiliteter af alle Genrer, men havde dog allerede nu vundet et saa stort Navn, at Regeringen troede at burde udnævne „Naturforskeren" til Ridder af Æreslegionen (1831) — en Orden, som han bad sig forskaanet for gjennem et hensynsløst, uforsonligt, men meget frimodigt og ærligt Brev til Ministeren. Domfældelser regnede stadig ned over den skarpe og fantastiske Oppositionsmand, der gjorde Front næsten mod Alt og Alle; men samtidig (omtrent 1848) skaffede hans berømte Kamfer-Cigaretter ham en kolossal Formue, ikke mindst, da Lægerne anklagede ham for uberettiget Praktiseren. Al Verden røg disse Cigaretter. Saa kom imidlertid igjen Revolutionen og bragte ham — først i Spidsen for hele Bevægelsen, derefter i langvarigt Fængsel og Landflygtighed. I Belgien skaffede han sig ligeledes udbredt Praxis, navnlig blandt Bønderne og de simple Folk, som han altid var god imod. Endelig vendte han tilbage til Frankrig, blev valgt ind i Kamret og fortsatte sin radikale Opposition og Agitation, alt medens han syslede med astronomiske Jagttagelser og studerede Botanik. Lad os endnu tilføje, at hans ivrigste politiske Modstandere anerkjender hans personlige Hæderlighed og betoner det Faktum, at skjøndt han tidt ikke vejede sine Ord tilstrækkeligt, var han dog aldrig bange for at bryde med sine Partifæller, naar de skejede ud. Et Rædselsherredømme vilde han saalidt være med til, at han selv i de Øjeblikke, hvor det var farligst at tale imod selvbestaltede radikale Magthavere, aabenlyst skilte sin Sag fra deres.

Han har forøvrig engang i en af sine mange Forsvarstaler givet nogle Bidrag til Forstaaelsen af sin Karakter. Hans Fjender har mer end éngang søgt at faa ham myrdet; som Ung og uendelig Flittig har han kæmpet med den yderste Fattigdom blot for ikke at bøje sig for Regeringen; som Læge med udbredt Praxis — han taler selv om 25000 Mennesker — har han spurgt Folk om, hvad Regeringsform de ønskede, og faaet Svaret: Republiken; han har set endog Advokaterne græde ved enkelte af de uretfærdige Domfældelser, der overgik ham; han har forladt sit rige Erhverv og nægtet at berige sig selv for at kunne hjælpe Andre, og han er blevet haanet og forfulgt derfor; — læg nu til dette Tusinders Leveraab, Tilhængernes Smigrerier, Modstandernes Gemenheder, — og den febrilske Oppositionsmand bliver strax mere forklarlig. Som et Par betegnende Smaatræk kan tilføjes, at han som Magthaver forbød ligesaavel at rose som at dadle Regeringen offenligt, saalænge Forholdene ikke var ordnede; at hans „Livs Tanke" var: ingen Krige mellem Folkene, ingen Borgerkrige!" samt at han over sin Kone, der døde, medens han selv var i Fængsel, lod opreise et Mindesmærke, der lignede en Fængselsmur med Jerngitter for, og at gjennem dette Gitter en Haand strækker sig ud: — det er Raspails Haand, som vil holde den Afdøde tilbage! Ser man ikke ligesom selve den sentimentale, excentriske, men veltænkende Fantasts Portræt i dette Gravmæle?

Fra „den gode gamle Tid".

I. Sørøveri i Kattegat for 50 Aar siden.

(Sluttet.)

Det var Forhørenes Oplysninger om dette koldblodige Myrderi og Røveri paa dansk Skib udi Kattegat for omtrent 50 Aar siden. Men man tro blot ikke, at Forbrydelsen skrev sig fra et pludseligt Indfald; nej, den var vel overvejet, Svenskerne var gaaet ud i den bestemte Hensigt at myrde og røve, ja det lader næsten til, som om en slig Hærgen egenlig slet ikke var saa usædvanlig endda i de Tider. Ifølge deres egen Tilstaaelse havde de d. 7. Maj „forføjet sig til Søs for at angribe noget Fartøj og til sig tage Gods"; Torsdagen d. 8. havde de krydset om uden at finde passende Bytte, og da de „efter nogen Overvejelse" besluttede at angribe „Fru Mette", bestemtes det ogsaa, at „det røvede Gods skulde deles i fem Lodder, en Lod for Baaden og en Lod for hver af de Anklagede". Desuden udsagde en af Banditerne, at han kun ugjerne foretog den i Spørgsmaal værende Rejse, „eftersom Christen Andersen (Føreren) forud skal have været ude paa Eventyr (!) og Rejsen formodedes at blive langvarig"; og en Anden af dem erklærede, at man havde henvendt sig til en femte Mand, Lars Jensen, men „som det er noget tidlig paa Aaret at foretage slig en Udfart, helst ingen mindre tydske Fartøjer findes her i Farvandet" (!), vilde denne ikke følge med. Man ser: Sørøveriet lader til at være en hverken ualmindelig eller frastødende Gjerning hos disse brave Svenskere. Den Ro, de udviste, efter at Forbrydelsen var begaaet og delvis under Forhørene, er ogsaa højst karakteristisk; da de roede bort fra det plyndrede Skib, beskæftigede den Fredsommeligste blandt dem sig med at sprætte Snorene af og iføre sig en af de røvede Kavajer!

Ikke faa Personer — langt flere end den tilsyneladende lidet kløgtige Underret fik Tag i — lader til at have været indblandet i Sagen som Medvidere og Hælere. En af disse, en Enke, var maaske endog den egenlige Ophavsmand og havde ialfald ubestrideligt været kjendt med og deltaget saavel i Forberedelserne som i hvad der fulgte efter Røveriet; hos hende støbtes f. Ex. Haglene og huggedes Bly i Stykker (medens Kuglerne huggedes under Udrejsen i Baaden), og hun var ogsaa behjælpelig med at bære en Del af de stjaalne Gjenstande bort. I det Hele taget lader disse Egnes Beboere til paa den Tid at have talt vel mange „Blakkede" imellem sig. Drukkenskab hører næsten til Dagens Orden; mer end et af Vidnerne har været straffet for Tyveri; der smugles over en lav Sko; i Fængsel sidder bl. A. en Skipper, som har „plyndret Lasten i hans førendes Skib"; og det skjulte røvede Gods forsvinder delvis paa en ubegribelig Maade. Endelig er der saadanne Smaatræk som det, at Natten før de fire Sørøvere drager ud paa Togt, ligger to af dem (Begge gifte Mænd) i Kammer sammen med den nysnævnte Enke, og en Tredie kommer til og bliver lukket ind. Bemeldte Enke skriver desuden i Breve fra Fængslet til sine Slægtninge, at hun vil blive dømt til Døden, hvis der ikke kan skaffes (falske) Vidner til Fordel for hende. „Der ere Mange," tilføjer hun, „som i Skjærgaarden vidne for Penge, og flere endnu paa Varvet. Jeg veed, at et Vidne i Skjærgaarden koster 2 Rdlr. Banko."

Den, der ønsker at lære særligt de Anklagedes Karakter at kjende, finder i Forhørsakterne ikke synderligt andet Materiale end deres Sognepræsters Attester om deres tidligere Liv samt Fængselspræstens Erklæringer. Attesterne opstiller som afgjørende Prøvesten det Spørgsmaal, hvorvidt den Paagjældende „har besøgt Kirken og gaaet til Herrens Nadvere" eller ej. De meddeler ellers om En, at han „er kjendt for sin Liderlighed og alt mer tiltagende uordenlige Levemaade som for Indgreb i Andres Tilhørligheder"; om en Anden, at han i de sidste Par Aar har været uenig med Konen og sjelden ædru, samt at han er kjendt som Smuglere; om en Tredie, at han altid har været anset „som en fuldkommen Lurendrejer" og Tyv; og om den Fjerde, at han „dog forhen har benyttet Naadens Middel og ført et roligt Levnet": men, tilføjes der saa forklarende, „nu har han dog alligevel ikke været til Nadveren." Den samme Menneskekundskab viser Fængselspræsten sig at være i Besiddelse af. Han beretter om den ene Anklagede, at han er doven, følesløs og ligegyldig for sin Brøde, om en Anden, at han bliver mer og mer forhærdet, saa „Vildheden og Ildsken fremskinner frygteligt af hans Blik"; med de to Hovedmænd for Forbrydelsen nærer han derimod den dybeste Sympathi, eftersom „han ser dem stride, at i Guds hellige Ord søge efter den Vej, som dem lede kunde til et bedre Liv." Noget senere kommer det imidlertid op, at saavel En af disse „Forbedrede" som hans (af Præsten anbefalede) Kone i Fængslet har truffet Aftale om at holde visse Tyvekoster skjulte, hvorpaa de længe for Retten lyver og fortier og benægter, indtil endelig uomstødelige Vidnesbyrd tvinger dem til en noget fuldstændigere Tilstaaelse! — Lidt tydeligere aftegner den hæderlige Enkes Skikkelse sig. Præsten maa indrømme om hende, at hun „ejer god Kristendomskundskab, skjøndt hun forholder Sandheden i Uretfærdighed", samt at hun fik Nadvere i Januar Maaned; men hun er dog „et slet Exempel for en kortseende Almue", forslagen, efter Alles Tro dreven i Smugleri og har desuden fornylig født et dødfødt Drengebarn. Under Forhørene er hun langsom til at svare, men hurtig til at spørge. Hvert Øjeblik gjør hun Indvendinger mod Vidnernes Duelighed eller Sanddruhed, fremstiller den rejste Mistanke som en Frugt af hendes mange Fjenders Ondskab og fremstiller sig selv, snart som den krænkede, snart som den fortvivlede og grædende Uskyldighed. Præsten har løjet hende paa, siger hun, og en højere Autoritet, der forgjæves har søgt at presse Penge ud af hende, har ligefrem ladet henflytte Ting, som kunde vidne imod hende, i hendes Hus. Samtidig slaar hun dygtigt om sig med bibelske Vendinger; „men erindre, at jeg var syg og i Fængsel, og I besøgte mig ikke", bebrejder hun f. Ex. sine Slægtninge. Hun er et ypperligt Exemplar af en vis Slags Individer af Datidens svenske Almue, paa éngang sledsk og vigtig, snart tiggende, snart truende, lumsk, fiffig, betænksom og med et Skjær af Hellighed over sig. For Underretten lykkedes det hende, som vi strax skal høre, at fri sig ved alle disse Hokuspokus; men Befolkningen i Gøteborg (hvor hun sad arresteret) lader de kun til at have ophidset mere og mere. „Og saa fløjter de (hendes Fjender) ad mig for en Almue med Mennesker mellem to Soldater, saa at her er et almindeligt Opløb, naar jeg gaar over Gaden", skriver hun i et Andragende; „det høres overalt, slaa hende ihjel, og man spytter mig i Ansigtet" (paa en af hendes Fjenders „Tilstilling"). „Jeg kommer ihu vor Frelsers Lidende i denne Omstændighed og ønsker mig Taalmodighed", hedder det, men Andragendet slutter ikke desto mindre: „jeg vil anholde, at jeg fik civil Vagt, naar jeg skal gaa ud, saa at jeg ikke bliver nedtrampet."

Nu og Enden paa Sagen? Naar man hører, at de Anklagede dels sad arresteret sammen, dels havde Samkvem med andre Fanger, og dels endelig modtog Besøg af eller hemmeligt sendte og fik Breve fra Slægt og Venner, — venter man sig vel ikke store Resultater af Undersøgelsen. De fire Røvere blev dog i første Instans dømt til at miste den højre Haand, halshugges og stejles; men et Par Medvidere og Hælere slap med at bøde Værdien af det Stjaalne, og den Værste af disse skulde desuden en Søndag „undergaa aabenbar Kirkepligt", eller — hvis hun ikke udredede Mulkten — „straffes med elleve Par Ris, tre Slag af Parret". Mod Enken sluttelig fandt Retten vel, at der var fremkommet „mer end halvt Bevis", men „skjød dog Sagen til Fremtiden, da den kan vorde opdaget". Hvorvidt Overretten saa forandrede Kjendelsen, skal vi ikke kunne sige. D. D.

Naturlægeanstalternes Stiftere.

Af Maria Bøjesen.

II.

Ganske i Modsætning til Schroth, der søgte at helbrede ved fugtig Varme og tør Diæt, gik Vincents Prietsnitz frem. Hans Anskuelse var, at Kulde og Væde i enhver Retning tilligemed overvættes Nydelse af Vand og stærk Føde var de eneste og rette Midler til at ophjælpe en svækket Natur, tilvejebringe Ligevægt i samme og fremkalde Sundhed. Schroth unddrog Legemet saa megen Flydenhed som mulig, lod sine Patienter lide en forsmædelig Tørst ved det tørre Hvedebrød, skyede fremfor Alt koldt Vand, i den Grad endog, at han forbød at skylle Munden dermed om Morgenen og vilde, at de skulde benytte tørt Hvedebrød til at rense den; og for at de ikke skulde fristes af den ofte uudholdelige Tørst til at drikke af det Vand, der var bestemt til andet Øjemed, lod han Sand og Grus blande sammen med Kandens Indhold. Den eneste Maade, hvorpaa han anvendte koldt Vand for at opvarme Maven og anspore Livskraften, var som sagt til Omviklinger og Indhylninger efter den maaske rigtige Opfattelse, at skadelige og sygelige Stoffer i Blodet bør drages ud gjennem Huden.

„Vandet styrker og Kulden hærder", sagde omvendt Prietsnitz, og deri havde han vistnok Ret; men Sandheden ligger i Grændserne for Anvendelsen. Han unddrog med Magt Legemet den Varme, der er uundgaaeligt nødvendig for det menneskelige Legeme som for alt Levende paa Jorden. Ved stærk Kost, megen Bevægelse og Benyttelsen af koldt Vand paa alle mulige Maader, indvendig og udvendig, søgte han at fremskynde Organismen til Selvhelbredelse. Men den Diæt, han foreskrev, egnede sig ikke til at mindske Sygdomsstoffet; i det heldigste Til-

fælde kunde den nære Ondet, men hyppigt hidførte den uheldigere Resultater. Alle Lidende i denne Vandkuranstalt maatte finde sig i den drøje Kost: Svinesteg, Gaasesteg og Andesteg, udkogt Oxekjød, Salater, stærkt krydrede Pølser, Kartofler, tunge Mel- og Kjødboller, der Alt blev endnu ufordøjeligere ved den Masse koldt Vand, Patienterne maatte drikke, samt derved, at Maaltiderne skulde endes saa hurtigt, at Maden, for at bruge et jevnt Udtryk, maatte „sluges". Vistnok søgte han at modarbejde den skadelige Indvirkning af denne forfejlede Diæt ved anstrengende Spadsereture og Arbejder i fri Luft, der kunde fremkalde Varme; men hvad der opnaaedes herved blev atter tilintetgjort ved de forskjellige kolde Bade, der fulgte efter hverandre saasom: Sædebade, Fuldbade, Doucher o. A. Kurgjæsterne, der i Førstningen havde et friskt og blomstrende Udseende, fremkaldt ved den fortrinlige Luft, saae derfor som oftest nogen Tid efter blege og oppustede ud. For bedre at fordøje Maden og bekæmpe den rystende indre Kulde (thi selv i Hjertet af Vinteren blev Kuren ikke mildnet, der fandtes ikke engang Ovne til Opvarming) foer Kurgjæsterne skjælvende af Kulde op og ned ad Bjergene, tog derpaa kolde Bade, slugte Maden i sig, tømte hvert Kvarter et stort Glas Vand og blev saaledes ved fra Morgen til Aften. I mer end 15 Aar, medens Anstalten var paa sit Højdepunkt, var dette den „rene Prietsnitz-Kur", og mange Efterlignere er gaaede frem paa samme Maade, navnlig for et Par Decennier siden.

At mange nervesvage Personer virkelig blev mishandlede ved denne overvættes Bevægelse, Uro og Kulde, naar de trængte til Varme, Ro og Stilhed, er let forstaaeligt, da en altfor stærk Anstrengelse, legemlig eller aandelig, virker forstyrrende paa Fordøjelsen; men vist er det, at der kan fremvises glimrende Resultater af den Prietsnitzske Kur, fornemmelig ved Gigt, Rheumatisme, Kirtler og Syphilis, forudsat Manden havde med stærke Konstitutioner at gjøre. Mange Fejlgreb fandt Sted; men dette kunde ikke undgaas, thi medens Schroth ufravigelig blev ved sin tørre Kur, var Prietsnitz intet Mindre end konsekvent og anvendte snart den ene, snart den anden Methode. Derfor blev det ogsaa en staaende Udtalelse mellem Kurgjæsterne, at Den, der passede sin Kur mindst samvittighedsfuldt, gjennemgik altid den heldigste Kur. I de første Virkeaar anvendte Prietsnitz altid stærke Svedekure og overholdt en passende simpel Diæt, uden at benytte det kolde Vand i utilbørlig Grad, og hans Kure var da langt heldigere end senere, da han indførte den forunderlige Diæt og gik fra den stærke Svedemethode over til udelukkende Kuldeanvendelse. Et af de Midler, han anvendte for at fremkalde Varme, et Middel, der sikkert har krævet mange Ofre, var, at lade sine Patienter, efter at have taget kolde Bade, kløve Brænde en halv Timestid, næsten uden ringeste Paaklædning og det selv i den strengeste Vinterkulde.

Prietsnitz's Skarpsindighed og Ihærdighed kan man imidlertid takke for den nutildags heldige Anvendelse af koldt Vand i kroniske Sygdomstilfælde, da han ved Erfaring var kommen til den Erkjendelse, at det fortrinsvis leder Blodcirkulation, Varme og Kraft til de Dele af Legemet, med hvilke det kommer i Berøring. Det var ham, der først bragte den Tanke til Vished, at et koldt Bad kun bliver styrkende og lægende, naar Huden forud er varm, endog svedig, medens saavel Lægfolk som Læger indtil da havde holdt det for skadeligt, endog livsfarligt, at bruge kolde Bade, naar Legemet var i en ophedet Tilstand. Det var ogsaa Prietsnitz, der holdt fast ved den Paastand, at den rette Behandling af heftige Febre var koldt Vand, f. Ex. ved Kopper, Skarlagensfeber, Tyfus o. L. Endnu den Dag idag er der jo Mange, der slaar Hænderne sammen og korser sig ved denne Fremgangsmaade og efter gammel Skik fordrer: Hede, mer Hede, Fjerdyner, varm The!

Til Slutning maa bemærkes, at ogsaa Pr.'s Virken ligesom Schroths skyldte tilfældige Omstændigheder sin Tilblivelse. Der boede hos hans Fader, der var en jevn Landmand ved Gräfenberg, en Milsvej fra Lindewiese, hvor Schroth havde hjemme, en Invalid, som led af Benedder. Lægerne tilraadede en Amputation, fordi de ansaae Ondet for uhelbredeligt, men den vilde den Syge ikke tillade, og af egen Tilskyndelse holdt han den syge, smertefuldt brændende Fod flere Gange om Dagen i koldt Kildevand og indhyllede den om Natten i kolde, vaade Omslag, hvorved Benet efter nogen Tid blev aldeles helbredet. Derpaa anstillede han, Faderen, lignende Forsøg med sit Kvæg ved udvortes Skader, og den unge Bonde, Vincents Prietsnitz, søgte efter samme Methode at komme den lidende Menneskehed tilhjælp. Ligesom flere ansete Læger sluttede sig til den Schrothske Methode, var dette ogsaa Tilfældet med Hensyn til den Prietsnitzske, og blandt disse er især to Mænd bekjendte og fortjener sand Anerkjendelse, fordi de med videnskabelig Indsigt søgte at forbedre og virke mildnende paa den oprindelige Koldvandskur. Det er Dhr. Rauhse og Münde, der begge arbejdede for at skaffe Fordøjelsen og Nervesystemet den nødvendige Ro, mindskede Kuldegraden, hvor det gjordes nødvendigt, og forbedrede i det Hele Badenes Teknik. Ved sit Skrift „Vandkuranstalten i Gräfenberg og Prietsnitz' Kurmethode, der udkom i mange Oplag, gjorde Münde Vincents Prietsnitz bekjendt over hele Evropa og ud over denne Verdensdel. Kuranstalten blomstrede mer og mer; for at vise dens Fremgang, behøver man kun at anføre, at i 1829 var der 49 Patienter i Gräfenberg, i 1836 var der 470, og i 1839, 1548; nutildags er Tallet atter gaaet ned til 4—500. Efter et daadrigt Liv døde Prietsnitz i Novbr. 1851, 52 Aar gammel.

Uge-Revue.

III. Gammelserbien udraaber Fyrst Milan til Hersker, Russerne besætter Filippopel og Hermanli, samt Adrianopel; der rømmes uden Sværdslag af Tyrkerne; Vaabenstilstands-Underhandlinger i Kesanlyk; en Irade fra Sultanen kalder alle Muselmænd til Kamp for Fædrelandet; Opstanden i Thessalien og Macedonien vøxer. — Fire benaadede Fenière hilses i Dublin af et Fakkeltog paa 15,000 Mennesker og 20 Musikkorps; i Provindserne i Danmark stærk Bevægelse mod de kbhv. Grosserers Forsøg paa at begrændse Kreditten; Kunstnerne i Kbhvn. afholder Møde om at vælge — en særlig Hatteform for den bildende Kunsts Dyrkere; Tilgangen af kvindelige Studenter til de rus. Universiteter er meget stærk, Examinerne for dem heldige; der oprettes i Rusland mange tekniske Jernbaneskoler; i Berlin Foredrag for Postembedsmænd i forskjellige Brancher; Londoner Universitetet tilstaar Kvinder Ret til at blive Doktores medicinæ og praktisere; i den preussiske Rigsdag indbringer Centrum et Forslag til Fordel for Mirakelsvindlerne i Marpingen. — Kong Viktor Emanuel begraves med stor Højtidelighed, Kong Alfonso af Spanien holder Bryllup; rygtevis meldes om engelske Prindsessers Forlovelse med Kronprindsen af Holland og en preussisk Prinds; den rumænske Stjerneorden tildeles de rus. Statsmænd Gortschakoff, Jomini, Hamburger o. Fl.; Stanley modtages med store Æresbevisninger i Paris. — Døde: berømt Sindssygelæge Dr. Roller ved Baden (76), hollandsk Literaturhistoriker og Forkæmper for Oplysnings Udbredelse J. P. Keyser, Hertugen af Montmorency (76), Sognepræst, Bibliothekar ved det kgl. Bibliothek i Kbhvn. Jakobsen, en rus. Præst paa 101 Aar (i Walniti, Woronesch), som efterlod sig et Expl. af det første, for 150 Aar siden trykte rus. Atlas, engelsk konservativ Politiker og Historiker Stirling-Maxwell, Entomologen Murray i Edingburg (66), Medhjælper hos Overprokuøren for den rus. hellige Synode, Gehejmeraad Tolstoj, Barths, Nachtigalls og flere Afrikarejsendes højtbedagede Ledsager Mohammed el Gatroni (i Fesan), stor russisk Bankier i Paris Günzburg, polsk Patriot og Statsmand Dembovski, de franske Naturforskere Regnault og Becquerel. — Berthold Auerbachs „Erlösendes Wort" stor Sukces ved 1. Opførelse i Dresden; Petersborg og Moskva har hver sikret den italienske Skuespiller Rossi med hans Trup 20,000 Franks fast Indtægt; med stort Bifald i Dresden opført fhv. Dramaturg ved Prager Theatret, Emanuel Bogdechs 3. Akts Lystspil „Der Gebieter der Welt im Hauskleide", hvor Napoleon I er gjort til Midtpunkt for en farceagtig Handling; paa det kgl. Theater i Kbhvn. Lange-Müllers Helaftens Opera „Tove" med svagt Bifald; „Rigasche Zeitung" fejrer (13 J.) sit Hundredaarsjubilæum under stor Deltagelse fra Befolkningens Side; ved Moskvaer Universitetet udsat en Pris paa 1560 Rbl. for det bedste Skrift om Bondespørgsmaalet i Rusland; En Londoner Fotograf van der Weyde tager Fotografier (med Udelukkelse af Dagslyset) ved elektrisk Lys, saa en Dame, der kjører i Theatret, paa 5 Minuter kan blive fotograferet og faa Billederne, endnu før hun forlader sin Loge. — Stor Ildebrand i Honolulu; Snefog i Danmark; af Kolera død i Mekka 60, i Jeddah 38 Personer om Dagen; i det indiske Ministerium i London Tyveri af vigtige diplomatiske Papirer; fra Tydskland advares mod en i England fabrikeret Humbugvare af en Slags gazeagtig Vævning, hvor paa begge Sider er presset opplukket Uld, som man kan pille af i smaa Fnug; en bekjendt Læge i Moskva befinder sig i et privat Galehus og bilder sig ind, han er en gammel-græsk Guddom; i Kischiniv kom en Kone op at skjændes med sin Mand, sendte saa sine Børn ud af Huset, tog rent Linned paa, slæbte Møblerne sammen, satte Ild paa det Hele og hængte sig selv; i Rostov ved Don dræbte en Kjøbmand med sit Revolverstud en af de offentlige Huses kvindelige Beboere samt med et nyt Revolverstud Portneren, hvorefter Synet af det rindende Blod bragte ham til Besindelse, saa han krampagtig skjælvende sank ned paa en Stol og roligt lod sig afvæbne; et Jernbanetog fra Hartford (Konnektikut) knækker en Bro og styrter ned i Floden, hvor mange Passagerer dræbes eller saares; fra Bonn meldes om retslige Undersøgelser mod Bedragere (deriblandt Børn), som har havt Syner etc. for at lokke Penge fra Troende; i Tyrol ses ved 17° Kulde en smuk Regnbue; i Ungarn røverisk Overfald paa en Postvogn, Postmesteren og Byens Borgmester blandt de Skyldige; i Nordamerika kommer paa hver Befalingsmand ialt 12 Soldater.

(Sluttet d. 28. Januar).

Billedtexter.

Kong Umberto I af Italien, af hvem vi idag bringer et Portræt, have vi allerede omtalt i Bladets foregaaende Numer sammen med hans afdøde Fader. Den unge Konges Liv har hidtil ikke været rigt paa særlig mærkelige Tildragelser, og til hvad vi sidst skrev om hans Stilling overfor sit Rige og dets politiske Partier have vi derfor idag kun faa biografiske Notitser at tilføje. Hans Udvikling har væsenlig været militær. Sine Studier i den Retning begyndte han 1858, og blev ganske kort Tid efter udnævnt til Infanterikaptajn. 1860 fulgte Majorstitlen efter, og Aar for Aar avancerede han saa; 1862 var han allerede Brigadegeneral ved Artilleriet. I Slaget ved Custozza tog han personlig Del og bidrog væsenlig til, at Nederlaget ikke udartede til vild Flugt. To Aar senere, 20. April 1868, ægtede han sin kjødelige Kusine, Marguerita af Savoyen. I sit Ægteskab med hende har han en Arving, Victor Emanuel, født 1869.

Pullmanns nye Hotelwaggoner. Jernbanevæsenet staar paa et højt Trin i Amerika, og der gjøres stadig Fremskridt i alle Retninger. Vi illustrere idag et saadant, der viser den seneste Forbedring med Hensyn til Komfort. De nye Hotelwaggoner, der er blevne byggede af „Pullman Car Company" udmærke sig baade ved en fortræffelig Benyttelse af Rummet, ved udsøgt Bekvemmelighed og den yderste Elegance. Naar man fra Forenden træder ind i Vognen, befinder man sig først i Toiletværelset for Herrer, der er komfortabelt indrettet og har et Kloset ved Siden af sig. Tilhøjre findes saa Damernes Toiletværelse, der er udstyret med stor Luxus, tilvenstre Varmeapparatet, der er indesluttet i et elegant Skab. Saa en Separat-Kupé med fire Pladser, respektive Køjer, og bagved den den store Salon med sexten Afdelinger. I det Hele indeholder Vognen Sidde- og Sovepladser for fyrretyve Personer. Elegancen ved Indretningen er uovertræffelig. Hynderne er af rødt Fløjl, Væggene og Loftet af udskaaret Træværk med smukt Mosaikarbejde, de første dog forsaavidt som de ikke bestaar af Spejle. Alt Metalarbejde er af stærkt forsølvet Messing eller af Jern. Til den store Salon støder bagude den Afdeling, som har givet Vognen Navn. Hvorledes det er muligt paa et saa lille Rum at skaffe Plads til saa Meget, lader sig neppe beskrive; man maa se det. Til den lille Gang i Midten støder tilhøjre den saakaldte Pantry, tilvenstre Linnedskabet samt Flaskerummet og Isskabet. Pantryen indeholder en Mængde andre Skabe og Indretninger af lignende Art, deriblandt Opbevaringsstederne for Sølvtøjet, Tallerkener, Fade og øvrige Bordservice osv. Her modtages ogsaa gjennem et Vindu de i det bagved liggende Kjøkken tilberedte Spiser. Ogsaa i dette sidste er Anvendelsen af Rummet forbavsende. Højst to Personer kan bevæge sig i det, men de er ogsaa tilstrækkelige til at koge Maden til samtlige fyrretyve Personer, idet Alt ligger saa bekvemt for dem, at de kun behøver at gribe tilhøjre eller venstre for at faa fat i det, de skal bruge. Over Vinduet et Skab til Urtekramvarer, ved den bageste Væg Ovnen, og bag Døren et Skab, der holdes koldt med Is og Salt, til Opbevaring af Kjødet, saalænge det er i Kjøkkenet. Da Hotelwaggonerne altid er de sidste i Toget, er det umuligt, at Lugten fra Kjøkkenet kan trænge ind i Salonen og forulæmpe de Rejsende. Interessant er det, at Vognhjulene er forfærdigede af Pap-Maché med en Staalindfatning, hvad der giver dem større Elasticitet. Fremdeles fortjener det at omtales, at der under Vognen er anbragt store Isskabe til Opbevaring af Kjød, Grøntsager og Frugt. Man spiser i Hotelwaggonerne a la carte; den Extragodtgjørelse, man betaler for Benyttelsen af dem, er ikke større end i de almindelige Sovewaggoner, omendskjøndt Omkostningerne ved hver af Hotelwaggonerne beløber sig til mellem 70 og 80,000 Kroner.

Sejr og Fangenskab. Den Enes Død er den Andens Brød, siger man jo, og det Mundhæld bekræftes i høj Grad af Krigen. Medens de russiske Soldater, som et af Billederne viser, fejrede Plevnas Fald med Sang og Dands og Fortæring af en uendelig Mængde The (samt Brændevin?), tiltraadte de tyrkiske Fangne deres lange og gruopvækkende Marsch ind i Fjendens Land. Om de Lidelser, Stakkerne har maattet og fremdeles maa døje undervejs, har ogsaa danske Blade fortalt en Del. Plevnas tappre Forsvarere er frusset ihjel i Hundredvis, eller Frosten har røvet dem nu et Ben, nu en Taa, nu en Arm; og kun altfor hyppigt har de kunnet læse i Ansigterne det Svar, som eskorterende Læger eller Korrespondenter har faaet mer end éngang, naar de bad om Hjælp for Fangerne: „Hvad gjør det, om de Hunde kreperer?" Navnlig den demoraliserede rumænske Nation lader til at spille den brutale Vigtigpeter overfor de Besejrede. I Bukarest var Muselmændene paa et snebedækket Torv ifærd med at forrette deres Bøn og deres af Religionen paabudte Tvætninger. En Droskekudsk blandt de Nysgjerrige antastede en af Fangerne, en ung Araber, meddelte ham paa sin Rumænsk, at „saadant noget Rak" som Tyrkerne burde været hugget ned Altsammen, og illustrerede endelig sine Følelser ved en lille Næsestyver. Da foer den hidtil rolige og resignerte Orientaler op og slængte med en eneste Armbevægelse Fornærmeren et langt Styrke bort, hen i en Snedrive. „Slaa den Hund ihjel!" raabte de andre Rumæniere — naturligvis om Araberen.

Theatrene.

Hensynet til Pladsen nøder os til foreløbig kun i stor Korthed at omtale det kgl. Theaters Forestillinger i den forløbne Uge. Direktionen har for det Første gjenoptaget Molières evigt unge, altid lige vidunderlige „Tartuffe" i en Oversættelse, som — hvis man da ikke vil glemme Helheden over nogle mindre heldige Enkeltheder — er et af det sidste Decenniums bedste versifikatoriske Arbejder. Fru Eckardt spiller paa sine Steder ypperligt; Hr. E. Poulsen er noget „tydsk", men konsekvent og dygtig i sin Gjengivelse af Titelfiguren, og Fru Jakobsens Dorine er ret sympathetisk. — Desuden har Etatsraad Holst fordansket smagfuldt en yngre fransk Lyriker, Ernest d'Hervillys japanesiske Kjærlighedsbagatel „Den skjønne Saïnara", hvis ejendommelige og smukke Dekoration i Forbindelse med Fru Hennings', Fru Nyrops og Frk. Dehns ualmindeligt klædelige Dragter allerede var Nok til at sikkre en afgjort Sukces. Der er dog ogsaa over det lille Intrigestykke — en Elskerinde sætter sin Elsker paa Prøve — udbredt en vis naiv og let, men samtidig sund og indtagende lyrisk Duft, som ikke undlader at gjøre Virkning. Det Samme gjælder tildels om Hr. Krums paa sine Steder ret pompøse og farverige „Bakkusfesten", som bringer et ganske svagt Pust af det antike Liv over til Tilskuerne. Flere af Tableauerne er fortræffeligt komponerede, Dandsene er, om end lidt brede og monotone, ofte yndefulde, og Sujettet især er godt grebet. Damepersonalet (specielt Frk. Westberg) samt Dekorationsmaleren har forøvrig ogsaa her en væsenlig Andel i det Bifald, der lyder, og Hr. Grandjean, som har komponeret den (navnlig i Introduktionen) smukke Musik, tør vel ligeledes tilegne sig en Part af Æren. — Hr. Lange-Müllers „Tove", et lidet dramatisk Arbejde, omtaler vi næste Gang.

Den faste Luft.

At Is er fast Vand, og at Damp er Vandet i luftformig Tilstand, veed vistnok de Fleste. Forestillingen om Vandet som et Legeme, der er istand til under givne Forhold at antage baade den faste, flydende og luftformige Tilstand, turde saaledes være temmelig almindelig. Ogsaa om andre Legemer turde Mange maaske have den Forestilling, at de er istand til i visse Tilfælde at skifte Form. Det er saaledes vistnok temmelig almindelig bekjendt, at Svovlet baade kan smelte, altsaa blive flydende, og fordampe eller blive luftformigt, og at Kvægsølvet baade kan stivne, altsaa antage en fast Form, og fordampe. Antallet af de Legemer, om hvilke Fysikeren og Kemikeren veed, at de kan antage alle disse Tilstandsformer, er imidlertid langt større, saa stort, at man er kommet til den Anskuelse, at alle Legemer er istand til at præsentere sig i de tre nævnte Former.

Man søgte nu gjennem Experimenter at godtgjøre Rigtigheden af denne Antagelse, og det lykkedes ogsaa for en stor Mængde Legemers Vedkommende. Tilbage blev imidlertid bl. A. nogle Luftarter, der hørte til de mest udbredte og vigtigste i Naturen, og som det ved de forhaandenværende Midler ikke vilde lykkes at bringe til at vise sig i andre Former end dem, de nu engang havde. Det var f. Ex. Tilfældet med Brinten og Ilten, der i Forening danne Vand, og af hvilke den sidstnævnte desuden udgjør en af de vigtigste Bestanddele af den atmosfæriske Luft; Luftens anden Hovedbestanddel, Kvælstof, viste heller ikke Tilbøjelighed til at opgive sin luftformige Tilstand. I de sidste Dage af forrige Aar er det dog endelig lykkedes at bringe ogsaa disse Luftarter til at blive flydende og tildels ogsaa faste. Det er Raoul Pictet i Genf og Louis Cailletet i Paris, som samtidigt, men uafhængigt af hinanden har udført det interessante Experiment, og de opnaaede det heldige Resultat ved ikke blot at udøve et Tryk paa de nævnte Luftarter, men ved tillige at afkøle dem.

Raoul Pictets Apparat til Iltens Fortætning bestaar af en bombeformet Beholder af Smedejern, i hvilken Ilten udvikles. Under et meget stærkt Tryk herfra kommer den ind i Afkølingsrøret, hvor den svales, ikke ved Sne eller Is eller en af vore bekjendte Kuldeblandinger, men ved fast Kulsyre — den Luftart, der udvikler sig i Soda- eller Seltersvand — som fordamper. For at tilvejebringe denne Fordampning af Kulsyren, ved hvilken der frembringes en Kulde af ÷ 140° C, benyttes to Dampmaskiner, der drive fire Luftpumper. Det sidste Stykke af det Rør, hvori Ilten fortættes, er frit og rager udenfor Svalerøret. Aabner man Hanen for dette, strømmer den flydende Ilt ud, saaledes som viist paa Afbildningen, hvor de Tilstedeværende give deres Bifald tilkjende.

Som man har baaret sig ad med Ilten, er man ogsaa gaaet frem med Brinten og Kvælstoffet, og det er lykkedes ligeledes at fortætte disse to Luftarter. Den Tanke laa da nær at prøve paa at fortætte den atmosfæriske Luft, der, som sagt, bestaar væsenlig af Ilt og Kvælstof; og det er virkelig ogsaa lykkedes Cailletet. Man har faaet rigtig, veritabel, fast atmosfærisk Luft og har, saa at sige, kunnet gribe Luften med Hænderne. Hvilket ypperligt Materiale er der derved ikke tilvejebragt for Alle, som vil bygge Luftkasteller!

Fransk Videnskabsmand og Politiker Raspail. (Se S. 157)

Gaade.

Uden Begyndelse, uden Ende,
Sjelden ens, men altid rund
Er mit Første. Du det kjende
Vil fra din tidligste Barndomsstund.
Sat til mit Andet har Du paa Stand
En venlig By i vort lille Land.

Opløsning paa Rebusen i forrige Numer:

En Ulv i Faareklæder.

Rigtig løst af: laigro i gfdis. — C. L. i Svendborg. — J. F. Nielsen.

Indhold.

Præmiebilledet Tordenskjold.

Begrundet paa flere Forespørgsler meddele vi atter, at den første Uddeling af Præmiebilledet „Tordenskjold" vil finde Sted i Begyndelsen af Marts til de Abonnenter, der have holdt Bladet fra April 1877 til April 1878.

Til Abonnenterne i Provindserne.

Da Posthuset nægtede at besørge „Nutidens Romanbibliothek" 1ste Hefte med Bladet, kunde Abonnenterne i Provindsen ikke faa dette Hefte i Hænde sidste Søndag. Til de Abonnenter, der faa Bladet gjennem Posthuset, er det nu sendt med Frimærke, til dem, der have tegnet sig hos Boghandlerne i Provindsen, gjennem disses Kommisionærer i Kjøbenhavn. Enhver Abonnent paa „Nutiden" skal altsaa nu være i Besiddelse af Romanbibliothekets 1ste Hefte. Skulde Nogen ikke have faaet det, bedes de rekvirere det, hvor Bladet er bestilt.

Abonnement paa Fortsættelsen bedes, for at Oplagets Størrelse kan bestemmes, indsendt snarest muligt.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 72. Søndagen den 3. Februar. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Præmiebilledet Tordenskjold.
Begrundet paa flere Forespørgsler meddele vi atter, at den første Uddeling af Præmiebilledet „Tordenskjold“ vil finde Sted i Begyndelsen af Marts til de Abonnenter, der have holdt Bladet fra April 1877 til April 1878.

Klager over mangelfuld Distribution af „Nutiden“ bedes sendt skriftlig til Expeditionskontoret, Kjøbmagergade 44.

Martin Luthers Moder.

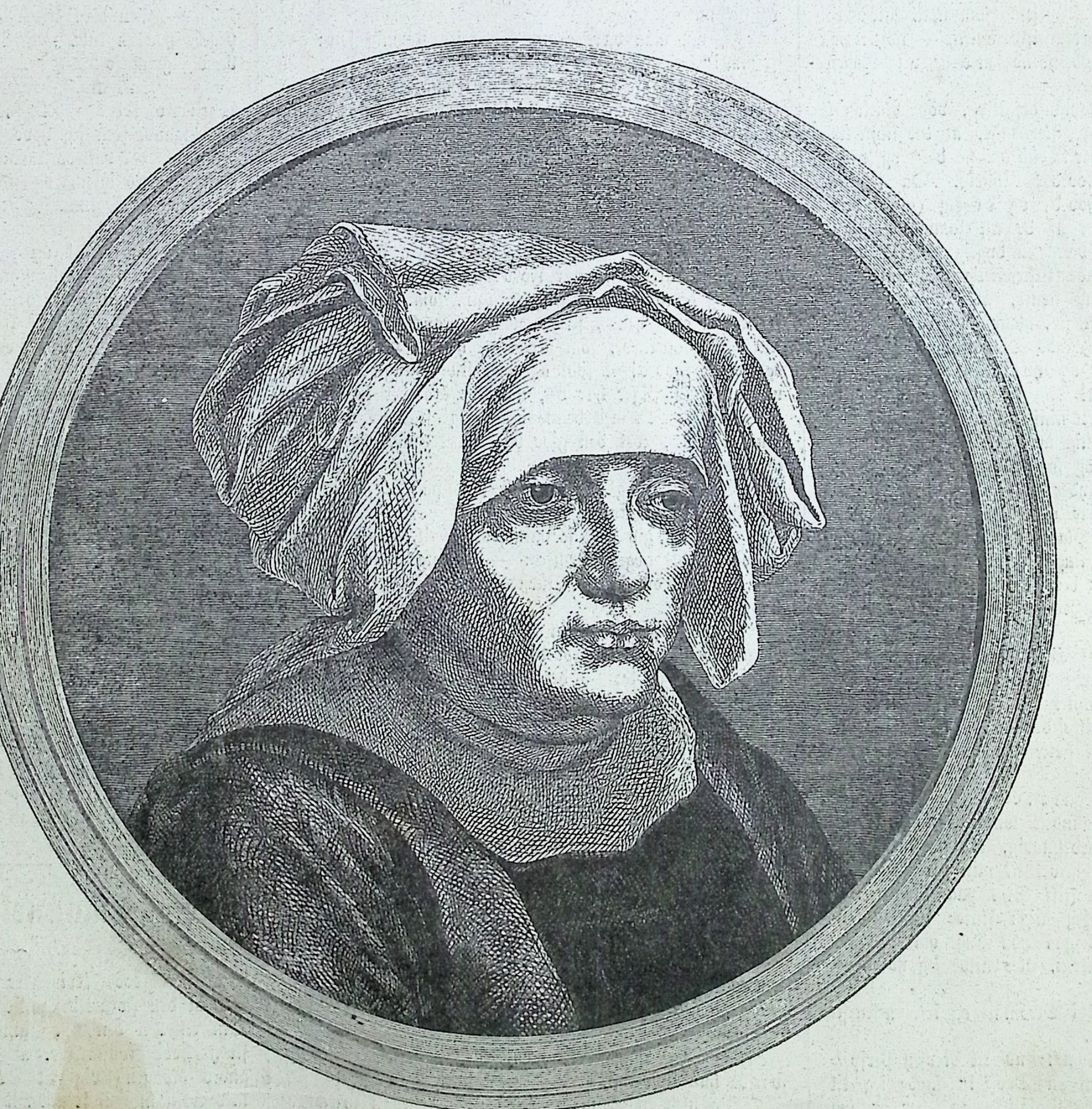
Nedenstaaende Billede, som man for nylig har fundet i en gammel Bog, fremstiller vel Ingen af vore Dages Berømtheder, men kan dog maaske have Interesse for ikke Faa af Bladets Læsere. Margaretha Luther, født Lindemann, var den 10 Novbr. 1483 gaaet fra Mansfeld til Aarsmarkedet i Eisleben; og her fødte hun om Aftenen Kl. 11, i et lille Hus i den senere saakaldte Luthergyde, det Barn, hvis Navn har baaret ogsaa Erindringen om hende over til Eftertiden.

Mellem Salzungen og Eisenach ligger den lille Landsby Møhra, og her levede i trange Kaar den retskafne Bjergmand og Skiferhugger Hans Luther, som forøvrig nedstammede fra en anset Familje. Omkring Aar 1479 tog han til Medhjælp i Huset den ligeledes uformuende Jomfru Margaretha fra Eisenach og lod sig senere vie til hende. Faderen sled utrætteligt i Bjergværket, Moderen slæbte selv sit Brænde hjem paa Ryggen, og Begge tog Livet saa tungt og strengt, som kun de Færreste paa de Tider. De havde ogsaa mange Børn at sørge for, vistnok mindst 4 Drenge og 9 Piger. Naturligvis maatte væsenligt Moderen sørge for deres Opdragelse, og Martin Luther veed at fortælle om hendes Haardhed og Strenghed: hun pidskede ham ofte til Blods for en ren Bagatel, og da han omsider blev sat i Skolen anbefaledes han saa udtrykkeligt til Lærerens Ferle, at han i Løbet af en eneste Formiddag fik ikke mindre end 15 Gange „Stryg“. Forældrene tog ikke stort Hensyn til Børnenes Karakter, men behandlede dem Allesammen paa en og samme bestemte og voldsomme Maade. Ikke destomindre bevarede de, lader det til, deres Børns Hengivenhed, og ialfald om den berømte Reformator vides det, at han indtil det Sidste holdt navnlig Moderen højt i Ære.

Hun havde ogsaa døjet en Del for hans Skyld. Da Luthers Lære begyndte at sætte Sindene i Bevægelse, vendte den Folketro sig imod hende, hvorefter Djævlen drog om i Landet og forførte ubesindige Jomfruer. Før hun, Margaretha, blev gift, hed det sig, havde en ung Haandværkssvend i røde Klæder vundet hendes Kjærlighed, og Martin Luther var Frugten af denne Forbindelse. Et sligt Rygte og al den deraf følgende Sladder og Bagvadskelse kunde hun saameget mindre tage sig let, som hun selv sad dybt fast i Datidens Overtro; Luther fortæller f. Ex. at hans Moder blev meget plaget af en Hex blandt hendes Naboersker, og at hun maatte være umaadelig elskværdig mod denne, for at Fruentimmeret ikke skulde forhexe hendes Børn! — — Imidlertid drev ogsaa de Sorger over, og Margretha havde den Tilfredsstillelse tilsidst ikke blot at blive hædret af sin Søn Martins Venner, men ogsaa at se alle sine Børn vel forsørgede og sit eget Hus i gode Omstændigheder. Faa Aar efter at hendes Mand var flyttet til Mansfeld, valgtes han ind i Byraadet; og Indtægterne havde samtidig været saa betydelige, at han havde begyndt at lægge sig en kjøn lille Formue op. Nu behøvede Margaretha ikke længer at slæbe Brænde hjem fra Skoven; med sin hvide Hue paa Hovedet sad hun rolig i deres nette lille Hus og saae Børn og Børneborn samlet omkring sig. Men det lakkede ogsaa alt mod Enden; d. 29. Maj 1530 døde hendes Mand, og Aaret efter (d. 30. Juni) fulgte hun ham i Graven. Ved Begges sidste Leje stod den Gejstlige (M. Coelius i Eisleben), som femten Aar senere skulde høre deres døende Søn Martins sidste Trosbekjendelse.

Selv var Martin Luther ikke tilstede ved Moderens Dødsseng; „men da han formodede, at dette turde blive hendes sidste Leje, vilde han staa hende bi med Trøst“ og skrev til hende det bekjendte Brev, som findes i hans samlede Skrifter, og hvor man læser de naive Linjer: „Alle Eders Børn og min Käthe beder for Eder; nogle græde, andre spise og sige: Bedstemoder er meget syg. Guds Naade være med Eder og med os Alle. Amen!“

Selve det Hus, hvori Luther blev født, indrettedes i 1693 af Byraadet til et Slags Fattighus samt Regne og Skriveskole. Forinden den Tid havde det, som der staar i en gammel Krønike, „mange Gange været udi stor Ildsfare, men reddedes altid underbart derudaf“; saaledes brændte 1653 to Hundrede Huse og Lader rundt om det, og ene dette lille Hus blev staaende uskadt. Men nogle og tredive Aar efter gik Ilden det ikke forbi, og saa var det, Raadet lod det opføre paany og bestemte det til Friskole for forældreløse Børn. Nu hæver en statelig Bygning, et Lærer-Seminarium, sig bagved den gamle Luther-Stiftelse. Hen til den valfartede endnu i Begyndelsen af Fyrrerne om Aftenen d. 31. Oktbr. hvert Aar alle Byens store og smaa Piger og sang Luther-Sangen; og naar de saa kom hjem, læste Forældrene for dem af en gammel Bog, om Husets skiftende Skæbne, men navnlig da om det mærkelige Barn, som var født der, og om hans dygtige Moder. Hendes Ansigt minder ellers om Sønnens; der er den samme Klarhed og Sikkerhed i Øjet, den samme strenge Egensindighed i den brede Næse, den samme Levelyst i den syldige Hage.

Martin Luthers Moder.

Vera.

Af Henry Gréville.

Selv om ogsaa vort St. Petersborg tager sig godt ud paa de rigtige Frostdage, naar Træerne staar pudrede med Rimfrost, og det klare Solskin faar alle de forgyldte Kupler til at funkle, saa maa man dog indrømme, at det er ingen Skjønhed paa Efteraarsaftnerne, naar det regner i Strømme, og Gadelygterne neppe nok spejler sig i de opsvulmede Rendestene, der breder sig ud over Halvdelen af Gaden.

Jeg anstillede disse melankolske Betragtninger, medens jeg traskede videre i Sjappet. Saa faldt det mig ind, at vor Distriktsby var endnu meget, meget mindre tiltrækkende paa denne Aarstid: de bundløse Gader med deres smaa Træ-Fortove, der gjør Indtryk af at holde sig oppe paa Overfladen af en almindelig Opløsning, saa man bliver ganske forbavset, naar man, idet man sætter Foden paa dem, mærker, de ligger fast; Karrerne, der har løbet sig fast i Snavset udenfor Kippernes Døre; ikke Spor af Belysning . . .

„Nej, saa holder jeg dog absolut mere af St. Petersborg, selv i Oktober Maaned og om Natten!“

Alligevel var jeg i daarligt Humør: jeg havde spildt en Aften.

„Ja, det var ogsaa en forfærdelig Ulykke!“ indvender man maaske.

Ganske vist var Sligt hændet mig mer end éngang om Ugen; men naar man er kommet til St. Petersborg for at more sig, og naar man har vænnet sig til at forlange af Skæbnen, at den hver Dag, der gaar, skal skaffe En lidt Fornøjelse, saa surmuler man strax over en kjedelig Aften.

„Hvad vilde Du ogsaa paa den Galej?“ sagde jeg irriteret til mig selv. — „Som om Du ikke havde det meget bedre derhjemme paa dit Gods, hvor Du ikke havde nogetsomhelst Andet at bestille end at sidde og have det lunt enten ved Kakkelovnen eller i Solen . . .“

Det var just der, Skoen trykkede: jeg havde kjedet mig ved ikke at have Noget at bestille, og dreven af et roesværdigt Ønske om at gjøre mig nyttig for mine Medmennesker var jeg saa en skjøn Dag gaaet ombord paa et af Volga-Selskabets Skibe og var taget til St. Petersborg for at træde i Tjenesten (som man kalder det hos os), det vil sige: ind i Administrationen, — hvilket paa ingen mulig Maade er ensbetydende med at vise Nogensomhelst i Verden Tjenester.

I Tillid til vore Romanforfattere, vore Nationaløkonomer etc. havde jeg forestillet mig, at det ulykkelige Samfund „manglede Hænder til at betjene det“ og kaldte alle Landets intelligente Hoveder tilhjælp. Da jeg nu ikke var noget rent Kjødhoved, og da jeg (takket være min Hovmester, som ved et af de allersomvidunderligste Tilfælde havde vist sig at være en dygtig Mand) var i Besiddelse af saa nogenlunde tilstrækkelige Forkundskaber, havde jeg i mit stille Sind tænkt, at jeg vilde gjøre Andre og mig selv en Tjeneste, naar jeg søgte at stille mine svage Evner til mit Lands Disposition.

Tiltrods for mine sex og tyve Aar var jeg et ordenligt Guds Ord fra Landet!

Den første Chef udi Administrationen, som jeg henvendte mig til, hørte paa mig med et Smil, der just ikke behagede mig overdrevent, og sagde roligt:

— Vore Bureauer flyder over af lignende Ansøgninger, unge Herre; vi har over tredive Kandidater til hver af de allerede besatte Pladser; og hvad Vakancerne angaar, saa faar vi Ansøgninger i Tusindvis.

— Men hvordan gaar det til? udbrød jeg med ædel Indignation i Barmen: — Rusland mangler jo paalidelige, intelligente Folk . . .

— Ja, ser De, sagde Embedsmanden, stadig smilende: — Alverden vil træde i Statens Tjeneste; men naar Folk saa først er kommet der, vil Ingen af dem bestille Noget. Skjøndt, tilføjede han: — fra det Øjeblik vi har lagt os efter at sætte Gagerne ned, begynder vi at faa dygtige Folk.

Dermed lod han mig gaa . . .

Senere var jeg efterhaanden kommet til at forstaa det: jeg var blevet mindre ædelmodig, mindre skeptisk, end jeg var, dengang jeg sagde Farvel til min rare Ejendom, men jeg havde faaet et praktisk Syn paa Tingene . . . Ikke desto mindre betænkte jeg mig: skulde jeg tage tilbage til Provindsen for at gaa paa Jagt om Vinteren og sidde og gabe om Sommeren, eller skulde jeg yderligere forsøge min Lykke? . . .

Imidlertid regnede det i Strømme og ikke en eneste isvostchik (Droskekudsk) . . .

„Du maa jo tilsidst komme ud til Nevsky-Perspektivet, og der finder Du nok en Droske!“ sagde jeg til mig selv med al den Mands filosofiske Ro, der er saa fuldstændig gjennemblødt, at det er ham umuligt at blive vaadere. Jeg havde nok en Paraply, men ene og alene for Stads Skyld, af Hensyn til Tjenestefolkene; det lille Møbel generer mig endnu mere, naar jeg har det i Haanden, end naar jeg gaar med det under Armen, og jeg havde vel vogtet mig for at slaa det op.

Jeg fulgte en af Byens store Pulsaarer, Mestchanskaka, hvor smukke Huse, beboede af respektable Folk, læner sig op til modbydelige Knejper . . . En Snes Skridt foran mig, henne under en Markise, som belystes af Skjæret fra den nærmeste Gadelygte, aftegnede sig en sort, helt tilhyllet Skikkelse: saavidt jeg kunde skjønne, var det en Kvinde. Skikkelsen saae sig rask om og kaldte med en klar og klangfuld Stemme: isvostchik!

Raabet døde hen i Larmen af den stærkere nedstrømmende Regn. Hun trak saa smaat paa Skuldrene, løftede behændigt og gratiøst sin Kjole op, og gav sig resolut paa Vej i Retning ad Perspektivet, — uden Spor af Paraply.

Denne unge Kvinde og jeg var foreløbig, saavidt man da kunde se med det blotte Øje, de eneste Mennesker paa Gaden. Idet jeg gik forbi det Hus, hvorfra Skikkelsen var kommet ud, saae jeg op ad det: det var hverken fint eller simpelt; i Stueetagen Butiker, som var lukkede, (Klokken var næsten Elleve), en god Trappe, ingen Portner . . . . Deraf blev jeg lige klog. . . .

„I et saa forfærdeligt Vejr, tænkte jeg, — og uden Paraply! Gud veed, om hun er smuk?“

Dermed slog jeg min ubekvemme Byrde op, som oversprøjtede hele mit Ansigt, da den udfoldede sine af Himlens Vande sammenklistrede Folder, . . . og gik stærkere til for at indhente den lille modige Skikkelse.

Hun gik min Tro godt, og jeg havde en Del Besvær med at naa hende. Hun var aldeles afgjort ung: hendes Gang havde denne paa éngang kraftige og bløde Elasticitet, som taber sig saa hurtigt under en ublid Himmel. Som hun smuttede hen mellem de Pytter, der bedækkede Fortovene, lignede hun bogstaveligt en Fisk i Vandet. Ærligt talt, denne Undine gjorde mig nysgjerrig; naar hun endda blot havde villet vende Hovedet om!

Da hun kom hen under en Gadelygte, vendte hun sig virkelig om og saae ned ad Gaden; men idet hun saa skjønnede, at det vilde være unyttigt, at kalde paa en Vogn, eftersom der øjensynligt ingen var, løftede hun paany sin Kjole op med en lille sikker og bestemt Haandbevægelse, og gik hurtigt videre.

„Hun maa være smuk, sagde jeg til mig selv: — fremad!“

Jeg indhentede hende med to Syvmileskridt, (der i Forbigaaende bemærket sprøjtede Vandet helt op i Nakken paa mig) og sagde til hende i en uimodstaaelig Tone:

— Det regner saa stærkt. Tør jeg ikke byde Dem Halvdelen af min Paraply?

Damen vendte sig om, saae mig ind i Ansigtet og svarede roligt:

— Nej Tak, min Herre, jeg trænger ikke til den; jeg er tilstrækkeligt vaad i Forvejen . . .

Og ganske rigtigt, min Paraply, som kun var holdt halvt hen over hende, sendte en hel Douche ned over det lille Silke-Tørklæde, som bedækkede hendes Hoved. — Ja og hvilket Hoved! et sødt og frisk lille Ansigt, som vore unge russiske Piger har det, naar de indlader sig paa at være smukke, . . . med denne unaturligt skarpe Teint, som Kulden giver, idet den gjør baade det Hvide hvidere og det Røde rødere.

Jeg følte mig øjeblikkelig bestemt paa at følge hende lige til Verdens Ende.

— Men giv mig idetmindste Lov til, Frøken, sagde jeg og traadte noget nærmere: — at følge Dem, til De kan komme bedre i Ly; Blæsten, som jager os Regnen i Ansigtet . . .

— Mange Tak, min Herre, sagde hun i en noget kortere Tone, men som røbede, at hun havde en vis Tilbøjelighed til at le; — det behøves ikke.

— Men giv mig idetmindste Lov til at gaa ved Siden af Dem!

— Ja, det kan jeg ikke forhindre Dem i, svarede hun, og saae ud over den øde Gade.

Vi skraaede i dette Øjeblik forbi Kazan-Torvet, hvor der var daarligt oplyst.

— Det er ellers farligt at gaa ene ud paa denne Tid, sagde jeg med den mest udsøgte Høflighed; — er De ikke bange?

— Jeg er aldrig bange, svarede hun resolut.

— Aldrig? . . .

Samtalen var indledt, det gjaldt nu om at holde den gaaende.

— Aldrig? gjentog jeg. — Heller ikke for Folk, der er uforskammede?

— Den Slags Folk har jeg endnu aldrig truffet, svarede hun alvorligt.

Jeg blev en Smule forvirret; men Noget maatte jeg sige . . .

— Tør jeg ikke byde Dem min Arm? plumpede jeg kejtet ud.

— Nej Tak, min Herre, det vilde genere mig i at gaa; og De er jo desuden ogsaa ganske pjaskvaad.

Hun havde Ret, den lille Tingest! Hendes Profil var meget smuk, vædet af Draaberne, som pidskede hende i Ansigtet uden saameget som at faa hende til at blinke.

— Gaar De tidt saadan alene ud om Aftenen? sagde jeg.

— Nej, aldrig! lød det igjen.

Der var just ikke megen Afvexling i hendes Svar.

— Men nu iaften da?

— Iaften var der Ingen til at følge mig hjem.

Jeg sagde til mig selv, at jeg var en Idiot, om jeg troede hende paa hendes Ord.

— Ja! . . . for saa smuk, som De er, . . . (For Pokker, man maatte dog se at rykke lidt frem i den Samtale!)

— Jeg er aldeles ikke smuk, svarede hun i den alvorligste Tone af Verden, og vendte om imod mig sit tilbedelsesværdige Ansigt.

Hendes Øjne spillede af Skadefryd. Der kunde ikke være Tvivl om det, — hun gjorde sig lystig over mig.

„Saadan en fræk lille Tingest! tænkte jeg: — ja ja, saa! . . .“

Jeg var lige paa Nippet til at sige en Dumhed; men saa saae jeg igjen paa hende, og jeg veed ikke selv hvorfor, . . . men Ordene standsede paa mine Læber. Der var kommet et strengt og alvorligt Udtryk i hendes Øjne, som slog mig.

— Der har vi „Perspektivet“, sagde min Ledsagerske. — Vil De være saa venlig, min Herre, at kalde paa en isvostchik?

Henrykt over, at hun endelig forlangte Noget af mig, gav jeg mig til at skraale op med mine Lungers fulde Kraft. Efter nogen Tids frugtesløse Kalden saae jeg da ogsaa fare ud af de dybe Skygger to eller tre Drosker, der omkaps halede Livet af sig for at naae hen til os.

— Vi kan vælge, sagde jeg galant til min Ledsagerske.

— Hvad for en af dem er den bedste? spurgte hun alvorligt og hældede Hovedet lidt til den ene Side og mønstrede de pustende Heste.

— Den der! erklærede jeg med en Kjendermine og pegede paa en lille, undersætsig, kraftig, men beundringsværdig grim svensk Hest.

— Tak, min Herre, sagde hun, og satte med et let Spring op i det skrøbelige Kjøretøj, uden at betjene sig af den Haand, som jeg havde rakt ud.

Før det vaklevorne Sæde i Drosken endnu var kommet rigtigt i Ro igjen, og før jeg, der generedes af min Paraply, havde kunnet gjøre en Bevægelse, kommanderede hun Kudsken:

— Lige frem! og gesvindt! . . . Og i det Samme viste hun ham et Pengestykke.

Det infame Dyr foer afsted som en Pil og bjergede henover Syndfloden min Undine, der hilste mig med et gratiøst Nik og et nyt, stærkt betonet „Mange Tak, min Herre!“

Den aabne Vogn rullede midt ind i Søerne paa Træbrolægningen, og en sølvklar Latter førtes hen til mig paa de lydbærende Bølger, — Vandet er en meget god Leder. Det var afgjort, at min Ledsagerske morede sig kosteligt. Jeg havde en Tilbøjelighed til at blive vred, men gav mig pludselig selv til at le over den dumme Figur, jeg gjorde, som jeg stod der, med min Paraply i Haanden, midt imellem to Kudske, der stredes om min dyrebare Person. Maaske lo jeg en Smule højere, end jeg egenlig følte Trang til, — og (hvad enten det nu var Illusion eller Virkelighed) en sagte Latter svarede mig fra det Fjerne.

„Naa, sagde jeg tilsidst til mig selv: — det stod skrevet, at Du skulde spilde den Aften! Lad os gaa hen at spise.“

Jeg gik hen og spiste hos Borel, spiste mig en Forstoppelse til, og nødtes til i hele to Dage ikke at nyde Andet end The. Saa gav det sig til at blive Snevejr, og jeg selv gav mig til at leve paa vante Viis.

(Fortsættelse.)

Victor Emanuels Ligbegængelse.

Italiens afdøde Konge er nu bleven stedt til Jorden med al den storartede Højtidelighed, som man kunde vente. Om Aftenen den 11. Januar, saasnart Senatets Præsident havde konstateret, at Døden var indtraadt, overgaves Kongens Lig til Doktor Sogliane, for at han med Assistance af Kemikeren Garneri kunde foretage Balsameringen. Dette varede hele Natten og en Del af

den følgende Morgen, hvorefter den kongelige Familie for sidste Gang tog Afsked med Liget, der nu istedetfor den almindelige lit de parade blev udstillet i Quirinalets saakaldte Svejtsersal, saaledes som vort Billede viser det. Kongen staar endnu paa Thronen, iført alle de italienske Ridderordeners Insignier. Lazarusordenens vide Stormesterkappe bedækker ham næsten fuldstændig. Salen er dekoreret som til Fest med rødt Damask og Blomster, og ligeledes er Thronen og Trinene op til den beklædt med Rødt. En kolossal Baldakin er udspændt over Baggrunden; uendelige Mængder Voxlys, opstillede i dobbelte, koncentriske Rækker paa høje, forgyldte Kandelabrer, breder straalende Glands ud over Salen. Ved Kongens Fødder ligger Kaarden, Kronen og Scepteret samt Krandse og Kroner, skjænkede af fyrstelige Personer. Tilstrømningen var umaadelig; man antager, at Quirinalet i de tre Dage, Kongens Lig var udstillet, har været besøgt af mindst halvtredsindstyve tusinde Mennesker af alle Samfundsklasser. Og under ikke mindre Deltagelse fra alle Sider fandt selve Begravelsen Sted.

Rom husede den Dag en halv Million Mennesker, og dens Hovedgade lignede et af brusende Vandmasser gjennembølget Flodleje. Allerede fra den tidligste Morgenstund strømmede Folk til Quirinalet og Pantheon, Ligtogets Udgangs- og Endepunkt. De paa hele Strækningen fra høje Flagstænger vajende Sørgefaner betegnede de Gader, gjennem hvilket det kongelige Lig skulde føres. Ikke alene paa disse Gaders Huse, men ogsaa paa enhver, selv den fjernest liggende, Hytte i de syv Højes Stad saae man Faner og Sørgeemblemer. Toget gik, som alt sagt, ud fra Quirinalet, passerede den bekjendte Piazza del Popolo og Corso'en og naaede endelig gjennem en Mænge krogede Gader Pantheon. Processionen gik i følgende Orden: forrest en Eskadron Kavalleri, dernæst et Batteri af Artilleriet, efter dette et Infanteri-Musikkorps, derpaa et Kompagni af Ingeniør-Korpset, en Bataillon Bersaglieri, en Deling af Marinen, en Bataillon af Alpiner-Regimentet, og saa atter Infanteri; derefter kom et Musikkorps, som spillede Sørgemarschen; derpaa Carabinierer og Marineeleverne, hvorefter en Bataillon, sammensat af alle de italienske Vaabenarter, sluttede den militære Del af Toget. Nu var der et Mellemrum, indtil det municipale Musikkorps kom med klingende Spil, umiddelbart fulgt af Hærens og Marinens samlede Officerskorps samt Ligtogets Kommandant med hans beredne Generalstab. Derefter kom Deputationerne fra de videnskabelige og alle Kunst-Institutioner i Rom, Florenz og Turin, Præsidenterne og Deputationerne for Civil- og Handelsretterne, det romerske Universitets Rektor og akademiske Raad, Deputationer fra Akademier og højere Institutter samt Provindsial-Deputationer, endelig som Midte og Kjærnepunktet af Toget Ministeriets og det kongelige Hus's Pragtvogne.

Dernæst kom Repræsentanter for Krigsministeriet og General-Kommandoen. Umiddelbart efter Indehaverne af Mauritius-, Lazarus- og den Savoyiske Militær-, Fortjenst- og Krone-Orden fulgte saa: Repræsentanter for det øverste Krigsraad, Skattevæsenet, Statsraadet, Deputerede og Senatorer; et Hornmusik-Orkester; de udenlandske Magters og Regeringers Repræsentanter, Ridderne af Annunciata-Ordenen og Gesandterne.

Umiddelbart foran Kisten gik Prinds Amadeo, Erkehertug Rainer, den tydske Kronprinds, Prindsen af Portugal og Prindsen af Baden. Victor Emanuels første Adjudant red med Kongens Kaarde foran Ligvognen, hvis Snore blev baarne af Indenrigsministeren, Statsraadet, Kammerets og Senatets Præsidenter og tre Riddere af Annunciata-Ordenen. Desuden red ved Siden af Vognen det kongelige Hus's Thron- og Husofficerer; derpaa kom Jernkronen, og efter den Ceremonimesteren sammen med Municipalitetet.

Efter Sørgehesten, som nu næsten i tredive Aar havde nydt Kongens Naadsensbrød og som førtes af den første Staldmester, kom samtlige den italienske Armés Faner; dernæst fulgte Repræsentantskaber for Municipaliteter i Provindserne samt Laug og Foreninger, i hvilke sidste Arbejderklassen var stærkt repræsenteret; en Eskadron Kavalleri, efter hvilken man saae den tusindhovede Mængde bølge frem, sluttede det ejendommelige Tog. Det behøvede fulde tre Timer for at naa fra Quirinalet til Pantheon. Man hørte ingen Klokkeklang, kun Kanontorden. Hvor Ligtoget kom frem, strømmede der en sand Blomsterregn ud fra alle Vinduer og gjorde de otte Heste, som trak Vognen, sky.

Den gamle Stads skjønneste Bygning blev udset til Hvilested for den af Folket saa højt elskede Konge. Pantheon er en Kuppelbygning, hvis indre Rotunde forneden er gjennembrudt af Kiosker, mellem hvilke Kapellerne træder skarpt frem. I et af disse Kapeller, hvis ydre Tilgang er muret til, blev Kisten med Kongeliget foreløbig hensat. Da den kæmpemæssige Katafalk lagde Beslag paa en stor Del af Pladsen, kunde Pantheon neppe rumme et Antal af 500 Personer; det forstaar sig altsaa af sig selv, at Tilladelsen til at komme derind kun blev givet med Varsomhed, og alle Adgange var afspærrede allerede fra den tidligste Morgen. Efter Bisættelsen blev der imidlertid givet Publikum Adgang, og Gaderne var derfor længe efter neppe til at passere for Trængsel.

Fra Begyndelsen af Ligfærden til Bisættelsen havde fundet Sted, blev der vedvarende affyret Kanonskud fra Monte Pincio og Engelsburg. Gaderne var bestrøede med gult Sand. General Bruzzo førte Kommandoen over Toget, Højtidelighederne varede i fem Timer. Ordenen blev opretholdt paa den mønsterværdigste Maade, hvilket i lige høj Grad skyldtes Militæret og selve Folket.

Erindringer om H. C. Andersen.

Af Edmund Lobedanz.

(Fortsat.)

Omtrent paa samme Tid udkom ogsaa Andersens filosofisk-dramatisk-historiske Digt „Ahasverus", og han var saa venlig at forære mig et Exemplar af det. Men som det saa ofte gaar, hidførte denne skæbnesvangre Gave uvilkaarligt en vis Kølighed, for ikke at sige Kulde i vort Forhold. Andersen havde her aabenbart stillet sig en Opgave, som han ikke var voxen, og det viste sig da ogsaa meget snart, at han istedetfor Lavrbær høstede næsten lutter Torne. Han har selv offenliggjort et Brev fra Digteren Hauch, hvori denne paa en saa grundig Maade fremførte sine Betænkeligheder eller Udsættelser, at endog Andersen maatte lade dem staa ved Magt. De fleste Blade kritiserede Bogen strengt, og Ingen vovede at træde kraftigt op til Fordel for den. Af mig havde han vistnok ventet en velvillig Anerkjendelse, eftersom han ansaae de fleste af Kritikerne for dikterede af personlig Uvilje og Digtet selv for et Mesterværk eller dog for et vellykket Arbejde; men jeg stod udenfor alle de Kredse af hans Landsmænd, som efter hans Opfattelse dengang endnu havde sammensvoret sig om i det Mindste ikke at lade ham gjælde for Digter i Ordets højere Forstand, og jeg, mente han, maatte følgelig dømme anderledes. Værkets Mangelfuldhed var imidlertid altfor iøjnefaldende, det havde desuden ingen Evne til at fængsle, og saavidt jeg mindes manglede der fuldstændig en Idé, som holdt det Hele sammen, eller en Pointe. Dertil kom, at den Verdensanskuelse, hvorfra han gik ud, var temmelig uklar og ialfald forældet, og at han ikke havde forstaaet at afvinde det Gamle ny Sider. Mig var hele „Ahasveruslegenden" antipathisk, fordi den har sit Udgangspunkt i en utilgivelig Miskjendelse af Kristi Karakter, forsaavidt som Kristus (der jo dog skildres som Sagtmodigheden selv og hvis Bud lyder paa, at man skal elske ogsaa sine Fjender) umuligt kunde gjøre sig skyldig i en slig Vredesopbrusning og i en Forbandelse, som rækker saa uhyre vidt. Desuden forekommer der strax i Begyndelsen af Bogen besynderlige Ting, som beror paa Uklarhed. Andersen lader f. Ex.: en „Tvivlens Engel" optræde; men det forekom mig at være fuldstændig meningsløst. Mennesker kan tro eller tvivle, men ikke højere Væsner som Engle. De veed, hvad der er sandt, og kan altsaa enten kun tjene og elske Sandheden og det Guddommelige eller, som Djævlen, hade og bekæmpe det, — dersom man da overhovedet vil indlade sig paa disse kristeligt mythologiske Forestillinger. At sige Andersen dette og Andet, som jeg nu ikke mindes længer, uden at han selv havde bedt mig om min oprigtige Mening, ansaae jeg imidlertid med Rette for upassende eller dog for ikke tilraadeligt; men jeg fik rigtignok det Indtryk, at min Tavshed saarede ham. — Tilfældigvis kom jeg nu ogsaa ind i Kredse, som ikke var gunstigt stemte mod Andersen, og som navnlig ikke syntes om hans formentlige Paatrængenhed, hvor det gjaldt om at slippe ind i fornemme Huse, saalidt som om hans Jagen efter Ordner og i det Hele taget hans formentlige naivt egoistiske og servile Forfængelighed. Disse Kredse manglede desuden fin poetisk Sands, saa de kunde ikke vurdere navnlig hans bedste Eventyr efter Fortjeneste; ja selve de Eventyr, hvori han hemmeligt og af den Grund formentlig fejgt angriber snart Dette og snart Hint af de hjemlige Tilstande, gav dem ligefrem nye Vaaben ihænde mod ham. En saadan ubevidst Indflydelse kan nu imidlertid end ikke den Bedste helt unddrage sig, og allermindst, naar der virkelig ligger meget Berettiget til Grund for de fremsatte Bebrejdelser. At Andersen desuden havde virkelig komiske Sider, vil selv hans bedste Ven ikke kunne benægte, og nogle af de mangfoldige, ofte ret pudsige Anekdoter, som var i Omløb blandt det kjøbenhavnske Publikum, maatte man, hvor ondskabsfulde de end var, dog betegne som højst træffende opfundet.

(Fortsættes.)

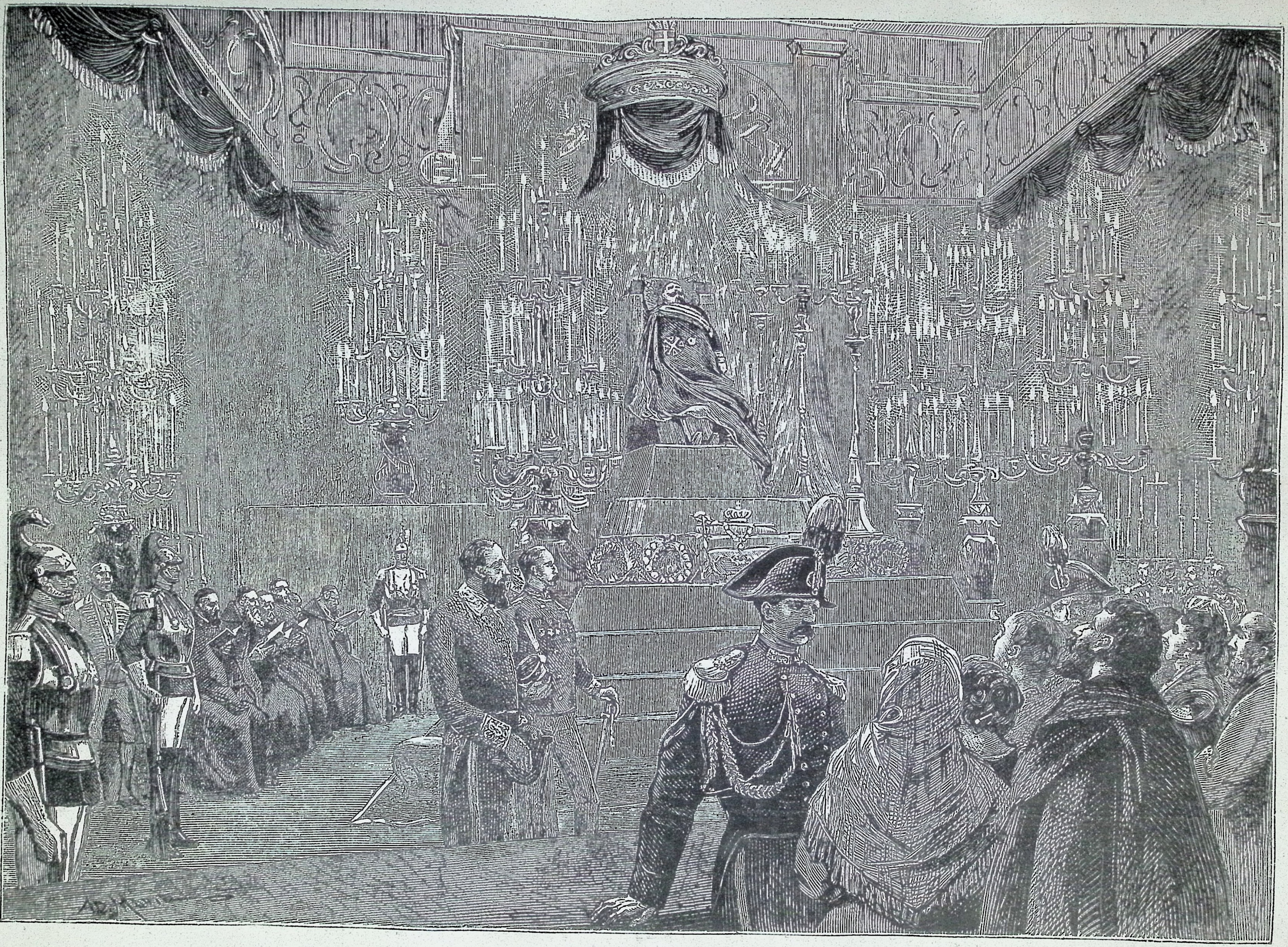
Skolesparekasser.

For kort Tid siden gik der gjennem de fleste Hovedstadsblade og en Del Provindsaviser en Meddelelse om, at den aarsgamle Skolesparekasse for Kommuneskolen i Hobro havde havt en „glædelig Fremgang", idet der i det forløbne Aar var indskudt henved 500 Kr., medens der ved Aarets Udgang indestod 444 Kr. 65 Øre i den. — Det er maaske de Færreste, der ville føle sig imponerede af disse Tal, og farligt høje er de jo egenlig heller ikke. Naar Bladene med en vis Interesse har omtalt denne Skolesparekasse, maa det Interessante søges i noget Andet end i Summens Højde. Det Interessante ligger deri, at Skolesparekasseinstitutionen er saa ung, ja næsten ukjendt i Danmark, men — maaske — har en Fremtid for sig ogsaa hos os.

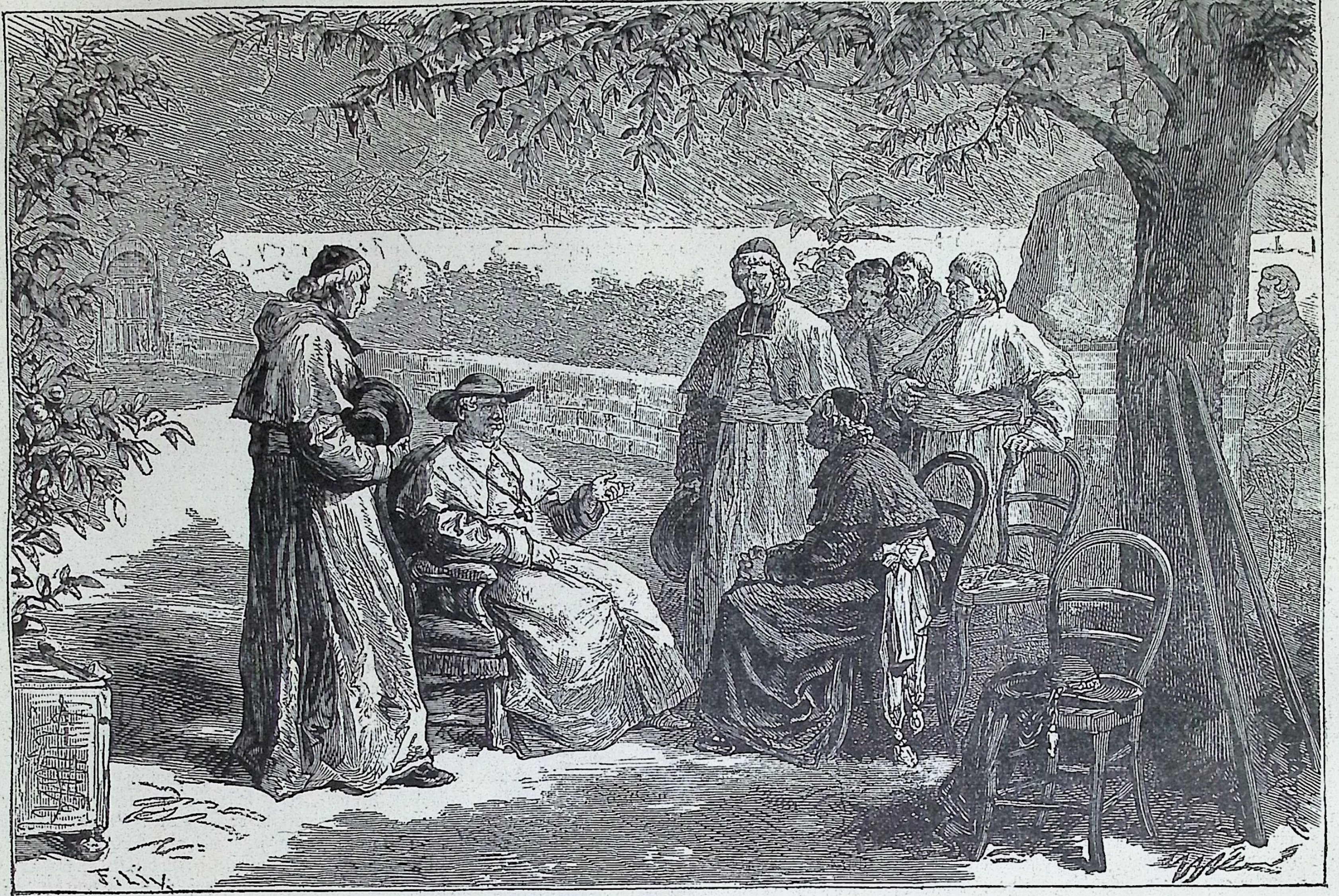
Franskmændene, hvis fixe Ide det er, at alle „Ideer" egenlig er franske, har nu opdaget, at „ogsaa for Skolesparekassernes Vedkommende er Ideen egenlig fransk". Ja Skolesparekasserne i Frankrig føres endog tilbage til Aar 1835. Alligevel er det Belgien, som 31 Aar senere, i 1866, først gjorde Ideen ret praktisk. Her faldt den i saa god Jord, at alene i Gent steg i Løbet af kun tre Aar Tallet paa de sparende Skoleborn fra 807 til 11344. Nu tog Frankrig for Alvor fat paa Sagen, og allerede for nogen Tid siden havde Frankrig i 53 af sine Departementer over 2300 Skolesparekasser; alene i ét Departement (Departemente Aisne) bestod der c. 500 Kasser, i hvilke henved 6000 Elever havde Indskud. I Frankrig er det navnlig Nationaløkonomen de Malarce, der har virket for denne Sag. I Belgien er det Prof. F. Laurent, der især har taget sig af den, og ved den Fest, der i Gent nylig fejredes til Ære for den berømte belgiske Videnskabsmand, Politiker og Pædagog, var der god Grund til at mindes hans Fortjenester af Skolesparekassesagen; thi der er i Virkeligheden Ingen, som med større Udbytte end han har arbejdet for den. — Fra Belgien og Frankrig har Skolesparekasserne nu bredt sig ud til andre Lande, ikke blot til England og Italien, men ogsaa til Ungarn, der just ellers ikke har Ord for at være et Hjemsted for Sparsommelighed. Og som anført er de endelig ogsaa komne til Danmark.

Hvorledes ovennævnte danske Sparekasse er indrettet, veed vi ikke. Men de Læsere, der maatte frygte for, at Skolesparekasserne vil bebyrde Skolen med Ulejlighed og et Besvær, som Lærerne, hvis Tid jo er stærkt optaget i Almindelighed, vanskeligt kan overkomme, — dem kan kan vi berolige. Sagen kan ordnes paa den simpleste Maade af Verden. I Belgien og Frankrig bruges ikke altid den samme Organisation; men i ethvert Tilfælde er denne yderst simpel. Eleven giver Læreren, hvad han har sparet, ligegyldigt hvor lidt det er, selv om det kun er én Øre eller det mindst Mulige. De Beløb, Læreren faar, indfører han strax i en Bog, hvor hver Elev har Plads, og giver samtidig Eleven et Bevis. En Gang om Ugen tæller Læreren sammen, hvor Meget de enkelte Elever har givet ham, og hvis en Elev ialt har sammensparet en vis lille Sum, f. Ex. en Krone, indsættes Summen i Egnens Sparekasse, og Eleven faar en paa sit Navn lydende Sparekassebog. Dermed bliver vedkommende Sparekasse Elevens Debitor, og nu er forsaavidt Skolens eller Lærerens Ansvar tilende. — Saafremt Nogen skulde gjøre den Indvending, at Skolesparekassen herefter kun er en Omvej, og at Børnene ligesaagodt strax kunde gaa til den egenlige Sparekasse, saa har han overset: for det Første, at de almindelige Sparekasser ikke plejer at modtage saa smaa Beløb, som Skolesparekassen bør modtage, og for det Andet, at selv om de modtager de mindst mulige Beløb, saa har Børnene dog ikke den Opfordring til at indskyde i dem som til at indskyde i Skolens Sparekasse, hvor de kontrolleres af Læreren og Kammeraterne. Uden Skolesparekassen vil Børnene i Almindelighed slet ikke spare; det er Sagen. Desuden maa vi fastholde, at det ikke vilde gaa an, om Skolen overtog en egenlig Sparekasseforretning; dermed vilde for mange Misligheder være forbundne. Som almindelig Regel kan vi opstille den Sætning, at det simpleste og mindst komplicerede Skolesparekassesystem er det bedste.

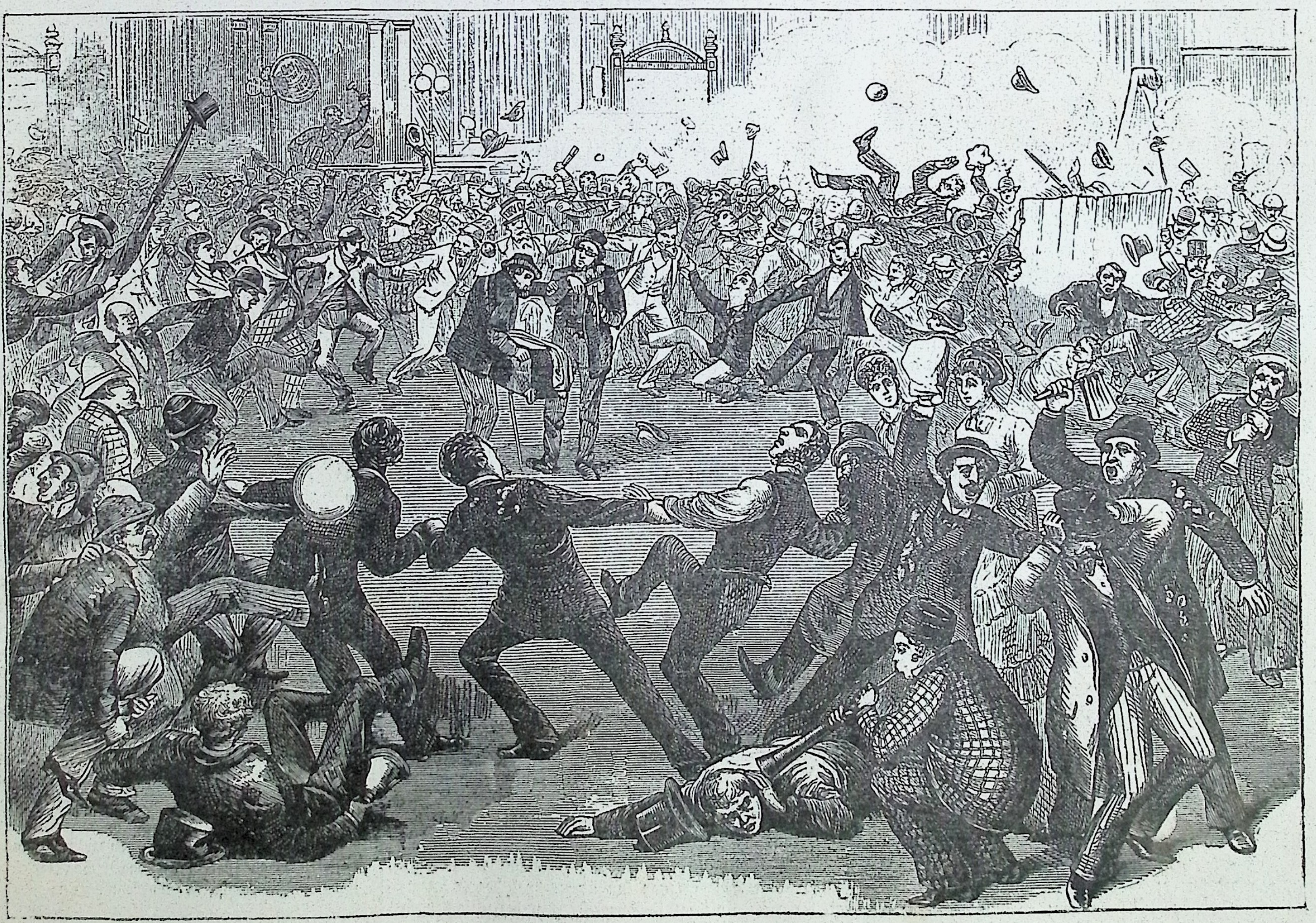
Men, vil man nu spørge, kan der egenlig udrettes Noget ved Skolesparekasser? I Belgien har man følt sig overbevist ikke blot om, at der kan udrettes Meget ved dem, men endog om, at „de er det Middel, ved hvilket Arbejderens Kaar bedst kan forbedres"; og „Guinard-Prisen", der ifølge Donatarens Bestemmelse skulde tilkjendes Den, som paaviste det bedste Middel til en Forbedring af Arbejdernes Kaar, er bleven tilkjendt Prof. Laurent for hans Forsvar for Skolesparekasserne. Nu er der naturligvis Ingen, som vil benægte, at Sparsommelighed, uden at være det ene Fornødne, dog altid er af stor Vigtighed, og saafremt Skolesparekasserne kunne vænne

Kong Victor Emanuels Lig offenligt udstillet i Quirinalet i Rom. (Se S. 164)

Paven og hans Omgivelser i Vatikanets Have. (Se S. 169).

Nytaarsløjer paa Ny-Yorker Børsen. (Se S. 169).

til den, maa de have vor Sympathi, hvis der ikke følger Mangler med dem, hvorved hint Gode opvejes. Men der er rigtignok dem, som mene, at Skolesparekasserne ville kunne gjøre adskillig Skade, medens den Nytte, de ville stifte, vil være sørgeligt beskeden.

Som en af Mislighederne ved dem nævner man den, at de i Skolerne ville indføre Forskjellen: rig og fattig, nagtet denne Forskjel netop burde holdes ude fra Skolerne. De Børn, der er rige nok til at kunne sætte i Sparekassen, ville blive hovmodige og indbildske, medens de fattige ville blive misundelige paa de mere lykkeligt Stillede eller maaske endog ved utilladelige Midler ville søge at skaffe sig Penge, som de kunne sætte i Sparekassen. — Man svarer hertil, at Skolen ikke vil skjelne mellem Rige og Fattige, men mellem Sparsommelige og Ikke-Sparsommelige, og til at skjelne herimellem er den ligesaa berettiget som til at gjøre Forskjel paa Flittige og Dovne, Ordenlige og Uordenlige. Skolesparekasserne skulle benyttes saaledes, at de ikke ville avle Hovmod, Havesyge, Egoisme, Misundelse osv.; de skulle give Læreren Lejlighed til at vise Børnene, at det, der agtes, og det, der roses, ikke er selve Rigdommen, men den Maade, hvorpaa den benyttes. Læreren vil rose det Barn, der, hvad enten dets Forældre er fattige eller rige, sparer nogle Skillinger i Stedet for at kaste dem bort til Slikkerier; og det Barn, der af sine rige Forældre faar et Par Kroner for at sætte dem i Sparekassen, vil ikke faa den Ros og Anerkjendelse som det fattige Barn, der, naar det bringer Læreren et Par Skilling i Stedet for at kjøbe Kager for dem, viser Selvovervindelse. Man haaber saaledes, at Skolesparekasserne netop ville kunne benyttes til et give Børnene det rette Blik paa Rigdommens Betydning; man haaber, at det er saa langt fra, de ville befordre Egoisme og Havesyge, at de tvertimod af en forstandig Lærer ville kunne benyttes til at vise Børnene, hvorledes Rigdommen bør anvendes, og hvilke Pligter dens Besiddelse paalægger. — Prof. Laurent har i sit berømte Foredrag særlig dvælet ved dette Punkt: „Man nægter ikke, at Sparsommelighed er en Dyd; men man paastaar, at vi ikke skulle prædike den for Børnene, fordi det vilde være det Samme som at prædike dem Egoisme og at fordærve deres højmodige Natur. Hvilken Vildfarelse! Tror man, at Børnene af Naturen er højmodige, og ikke egennyttige og egenkjærlige! Betragt dette Barn: dets Forældre giver det, hvor fattige de end er, hver Søndag et Par Skilling, for at det kan more sig; strax løber det hen og kjøber sig nogle Slikkerier; — tænker det paa at dele dem med sine Forældre og Kammerater? Nej, det skynder sig at spise sit Æble, uden at bryde sig om, hvilke Savn Forældrene lider. Lommepengene, som vi giver Barnet, er en Skole i Egoisme. Men at sige det, at det skal opspare en Del af sine Lommepenge, er ikke at lære det Egoisme, men at lære det at besejre sine Lyster; — at paalægge sig et Savn, er det ikke Begyndelsen til Offerberedvillighed og til Selvfornægtelse?" Og at dette ikke er „bare Theori", men Virkelighed, søges godtgjort ved en Mængde rørende Exempler paa, hvorledes Børnene har brugt deres opsparede Penge til at komme Fattige til Hjælp, til at lindre Nød og Sorg hos Slægtninge eller Kammerater. Som et Exempel i en noget større Maalestok anfører man det, at Børnene i Bordeaux for et Par Aar siden gav 10,000 Franks af deres i Skolesparekasserne indsatte Penge til de ved Oversvømmelserne i Sydfrankrig forarmede Familier. Ved saadanne rørende Smaatræk søger man at vise, at Skolesparekasserne langt fra at gjøre Børnene havesyge og egoistiske, tvertimod lære dem at besejre deres Lyster.

Ja, saadan opfattet maa Enhver kunne billige Skolesparekasseinstitutionen. Og lad os indrømme, at den i nogle Tilfælde — hvor Læreren er ualmindelig forstandig, Barnet lykkeligt anlagt, og hvor Hjemmet støtter Lærerens Bestræbelser — vil kunne virke saaledes som skildret af dens Enthusiaster. Men vil den i de fleste Tilfælde — derpaa er det jo, det kommer an — blive ledet saaledes, at ikke blot Forstandens, men ogsaa Hjertets Fordringer sker Fyldest? Laurent haaber, at netop Følelseselementet skal blive udviklet; — men er han ikke her lidt for sangvinsk?

„Følelsen" er nu engang en Faktor, der existerer, og naar den siger os, at det er „Synd" at faa Børnene til at opgive alle deres uskyldige Smaafornøjelser og i Stedet for at tillade sig saadanne at sætte Pengene ind i den kjedelige Sparekasse, saa er ogsaa det en Indvending, der forlanger Svar. Svaret gaar da ud paa, at man slet ikke vil berøve Børnene Fornøjelser og Nydelser, at man slet ikke vil bringe mere Alvor ind i Barnelivet, at man slet ikke vil gjøre det mørkere eller mindre smilende, end det nu er; — man vil kun give Børnene andre Glæder end dem, de nu har; man vil have, at de ved Opsparinger skal skaffe sig Nydelser af en højere og ædlere og mere varig Art end den Fornøjelse og Nydelse, der kan være forbunden med at gaa til Konditoren. — Bestræbelsen er prisværdig; Spørgsmaalet er kun, om den af almindelige Børn vil blive ret forstaaet.

Og „Følelsen" bliver ved at indvende: Plag ikke Barnet, ødelæg ikke Barndommens Poesi med Penge-Brøvl; jo mindre Barnet tænker paa Penge, des lykkeligere er det. — Svaret ligger nær: Hvad Penge er, faar Barnet allerede i den tidligste Alder at vide i og udenfor Hjemmet; ogsaa den lille Paul Dombey grubler herover og spørger sin Fader: „hvad er Penge?" — naar han bliver lidt ældre, maa og skal han lære, hvad Penge er. — Men om et nok saa rigtigt Svar, der er et Forstands-Svar, ganske vil besejre en Indvending, der er en Følelses-Indvending, er dog tvivlsomt. Indrømmes maa det imidlertid, at den nævnte Indvending ikke saa meget rammer Skolesparekasseinstitutionen som Lommepenge- og Karakterpenge-Systemet.

Af en anden Art er den Indvending, der rettes mod det Urimelige i at forlange, at Børn, der ikke selv erhverve, skulle spare. Imidlertid fordres der dog kun, for at der kan være Tale om en „Opsparing", at det Opsparede stod til Sparerens fri Raadighed, hvorimod det ikke er en nødvendig Fordring, at han har erhvervet det ved eget Arbejde. Naar Barnet har faaet en Pengegave med Ret til at bruge den efter Forgodtbefindende, saa kan det enten øde den bort til unyttigt Stads eller sætte den i Sparekassen. Kun i dette Tilfælde har det virkelig sparet og har gjort noget Fortjenstligt, hvorimod dette ikke er Tilfældet, naar Barnet blot sætter de Penge i Sparekassen, som det faar paa den udtrykkelige Betingelse, at det skal anvende dem paa denne Maade. Det Fortjenstlige ligger altsaa i den Selvbeherskelse, Barnet udviser; om det selv har „erhvervet" Pengene, eller om det har faaet dem som Gave, er forsaavidt ligegyldigt; ja, det er vel endog vanskeligere at spare „let tilsmigrede Gaver", end hvad man tjener ved eget Arbejde.

Forskjellige mere praktiske Indvendinger mod Organisationen af Skolesparekasser kan der, efter de i Belgien og Frankrig indvundne Erfaringer, ikke tillægges videre Vægt. Spørgsmaalet er derfor kun, om man vil betragte alle de tidligere, mere principielle Indvendinger som saa eftertrykkeligt gjendrevne, at man tør betegne Skolesparekasseinstitutionen som en virkelig god Ting. Maaske kan man blive enig om, at er det paa den ene Side en Overdrivelse at betragte Skolesparekasseinstitutionen som „det bedste Middel til en Forbedring af Arbejdernes Kaar", saa kan der paa den anden Side dog nok være Grund til praktisk at prøve den. Vi ønske altsaa den ovennævnte jydske Skolesparekasse til Lykke og haabe paa yderligere „glædelig Fremgang" saavel for den som for dens Kolleger og Efterkommere.

Alekfis Petersen.

Fra „den gode gamle Tid".

II. Spøgeriet i forrige Aarhundrede.

Af egenlige Spøgelsehistorier er der ikke efterladt os mange, men af de Skrifter, som er udgivne for at modarbejde Overtroen, forstaar vi, at der maa have gaaet utallige fra Mund til Mund, og at virkelig Troen paa dem har været levende. Den havde nu engang trængt sig ind i Sindene og var ikke let at faa ud igjen; det havde jo noget ejendommeligt Tiltrækkende, dette Mystiske, som man ikke kunde forklare. En lille Bog, trykt i Kjøbenhavn 1774 og betitlet „Samtale om Spøgelser" er en i Dialogform forfattet Afhandling om, hvorvidt man skal tro paa Spøgeriet eller ikke. Bogen er skrevet i en alvorlig Tone, og netop det viser, at Overtroen maa have været stærkt udbredt. Den Ene af de Talende tror fast paa Spøgelser, og den Anden stræber nu at bringe ham derfra, idet han søger at forklare alt Spøgeri som Maaneskin eller Vinden, der har viftet med Gardinerne, o. Lign. Han kalder Overtroen „Indbildninger og Forestillinger, hvilke Sokrates og Cicero forlængst have gjort latterlige" og tager endog Biblen til Hjælp. Han har ikke fundet nogen Historie om Spøgelser heri, siger han, det skulde da være Fortællingen om, hvorledes Spaakvinden fra Endor manede Samuel for Saul. Om det Exempel, mener han, „ere de Lærde endnu ikke blevne enige", men han er dog for sit Vedkommende af den Mening, at Kvinden „har forblindet den bestyrtede Konges Øjne". Den Anden holder fast ved sin Tro, men forstaar alligevel ikke, hvorledes Spøgelset, som jo var en Aand og altsaa uden Legeme, kunde ses af menneskelige Øjne, thi det „kan dog ikke gaa uden Fødder og pusle". Nej, ganske rigtig, siger saa den Første igjen, en Aand kan vi ikke se; vi formaar kun at se, hvad der er legemligt. Og da Folk nu se Spøgelset, kan det altsaa ingen Aand være; følgelig „maa alt Spøgeri, som vi enten høre eller se, ikke være af Spøgelser". — Ak! De har vundet, De har vundet! udbryder den Anden.

Det var paa Prent, men neppe i Virkeligheden, Sejren blev vundet saa let, thi en simpel, naturlig Forklaring har sjelden gavnet overfor fixe Ideer. En anden Forfatter har derfor valgt en ny Fremgangsmaade; han forsøger nemlig at gjøre Spøgeriet latterligt. Det er i „Afhandl. om det ny Spøgeri" Kbhvn. 1785. Der fortælles deri om en Jomfru, som „den sorte Mand" havde sluttet fortroligt Venskab med og ofte besøgte. Hun blev saa viis af denne Omgang, at hun kunde nævne Navnene paa fremmede Folk, som hun aldrig havde set før og slet ikke kjendte; Fanden lærte hende fremmede Sprog, men rigtignok oversatte han dem ikke for hende, maaske fordi den dumme Djævel selv ikke har forstaaet dem". Naar han besøgte hende, hørte Alle en voldsom Allarm; men Ingen kunde se ham undtagen alene Jomfruen. Imidlertid blev det opdaget, at denne Djævel var saa ærbar, at han forlod hende, saasnart hun tog sine Strømper af, og Følgen heraf var, at de Folk, der var om hende, tog Strømperne fra hende for bestandig, hvorved Autor mener, de har paadraget sig stort Ansvar, da de derved berøvede hende den Sortes behagelige Selskab. Bogen er tilegnet Nyboders Indbyggere, da disse „aldrig nævne den Ledes Navn uden med den tilbørlige Højagtelse og Ærefrygt."

Der var dog altsaa Enkelte, der ikke var berørte af Overtroen og som stræbte at belære de Andre. Men at selv de Dannede, endog de Lærde, var let tilbøjelige til Tilbagefald, kan man se af „En ung Piges Syge og Spøgelsehistorie, som et Bidrag til Menneskelighedens Historie og Bagtalelses Skolen" af Joh. Paul Gottfr. Pflug, Doktor i Lægekunsten, Kbhvn. 1786. Dr. Pflug lader til at have været en dengang meget anset Læge, men han blev i længere Tid duperet af en Tjenestepige, som foregav, at hun kunde se og tale med en gammel, for alle Andre usynlig Mand, og som desuden ved Hjælp af et Medicinglas, hun havde faaet sat fast paa Taaen og hvormed hun slog mod Sengens Sider, fik Sengestolpen beskyldt for at huse en Bankeaand. Dr. Pflug blev tilsidst mistænkt for at staa i Ledtog med Pigen. Om man tør tro ham paa hans Ord, var en stor Del endog lærde Læger blevne omvendte til at tro paa Spøgeriet; men de vilde naturligvis ikke staa ved det, da det opdagedes, at det Hele var Bedrageri. At en Læge, en lærd Mand, kunde fremkomme med følgende Udtalelse, turde maaske være betegnende for Tiden: „Hvor meget det endog bør iøvrig være Enhver magtpaaliggende at se Sandheden bragt for Lyset og ethvert Bedrageri opdaget, saa synes det dog i visse Henseender næsten at være Skade, at denne Sag ikke blev undertrykt, efterdi den kunde have efterladt sig adskillige gode Virkninger. Den formente Aand har allerede gjort dybe Indtryk paa Manges Hjerter. Et uenigt Ægtepar var kommen til et kjærligt Forlig. En Dranker havde allerede en god Portion formindsket sin daglige Dosis. Et Par Fritænkere var allerede ganske tamme, osv." Man maa anse disse Virkninger for sande og forstaar atter deraf, hvor let Troen var vakt paa det Overnaturlige, og hvor dybt den saa greb ind. Men deraf, at Dr. Pflug kunde have ønsket Bedrageriet uoplyst, bliver det ogsaa klart, at de mere Dannede, selv om de ikke gik saa vidt som han, alligevel ikke var synderligt ivrige for at gjøre deres Medmennesker bedre vidende.

(Sluttes.)

„Overlampepudserens Dagbog"*).

Naar je griver oret paa desse Stadijom saa eret for aa hviske Kaven ren for en Plet i Publikoms Øine for je ka nok være gemytli men i de Pongt erje majet streng. Der kommer kun pene Folk i Kaven som hver Barn ved, aamest Konstnere aa Dramme Tiggere fra Senerne i Byen aa saa kader falle en Musikker ina Døren me en Dikter unner Armen eller en Fiollin aa et annet Indstrument te a tude i, etter noder aa Konstens Reiler, aa saa ka di bestelle en Snabs eller to aa en hal Historie, eller en Hœl aa en hal Bajer eller en knække bajner me dobbelt Vaje te Sinnets Oplivelse aa Hjertets Behavelihed etter som Hodet staar paa dem aa derer Trængsel te; i al Sjangtiletet aa Nopelhed. Men saa sidder iaftes Andresen someren Pryd for Kaven aa den nationale Sene, desformedelst han er ful, a Aan aaes Sprit te ud te Neilerødderne aa er en haar Neil te aa kridte sære Komedier sørremodi, aa ser ud forse paa ingenting; i Tanger. Sille, sier je te min Kone som tørrede et Glas a te Andresen me sin Strikkestrømpe som sku ha en frisk Gnave, vodden eret Andresen har fat paaet iaften? hvaforen Snabs sidder han paa? Paa den femte, sier hun meve Mod som øsfe va Sandhed; naar man reirer den føste

*) Da det kjøbenhavnske Spørgsmaal „Andresen contra Severine" truer med at antage rentud „orientalske" Dimensioner, har Red. ikke troet at burde nægte den ærede Indsender Lejlighed til at tilbyde sine bona officia.

fra te aa sidde Smag paa aa den Sille gjore istan te ham. Idetsamme kaster han sine Øine op paa Loftet men synker dem strax etter me Smærte aa Skræk i Blækket. Krillesen, sier han saa me Nystelse i Melet, Du er en Mand me in Tællegense aaom Dømme i Tankerne, sime hvaforen Mening Du hæller te om de annet Liv. Andresen, sier je me Trøst aa Overveielse i orene, Du plajer inte Vand aa være te aa putte i en Flaske, men je ser a Du haren Sorg som er Haar aa Dine Tanker er bleen Tunge. Skaet være min offi Sjæle mening i de aannelie spørsmaal Du kastede op, for da Du eren Ven a Kaven ka du osse faa min private vis du holler mer a den. Lamme faa din private, sier han me et Suk i Enden. Andresen, sier je saa udenfor Blommelse, je har inte taet a te Stads i The aa Logik men je hæller te den Suppe Session imellem vos a di Snabse Du ve ha drukket skudu Drikke i de Herre Liv for i de annet hardi inte Rom aa har dienosse er den inte saa go; som den Herre. De kommer Du te aa Lammefaaret i. A Labonnør, sier han saa me Rekreation aa Oplivelse, Du er min goe Engel, Krillesen; Du ha giet mei tebaves te Livet ve Aladin Mening komme frem paa de Pongt. Spæk eller inte, sier jeg te ham, mer over di Dele. Krillesen, visker han me Nysten i Nysten, Du ermin Ven; je føret etcom plisseret Liv som Severine aadi annere kaller de annet men je holler; fordeføste; aa jekal kelerer paa adu skaffer mei en a Liebig som du ka gjøre a Lene. Eret noet vi har i Kaven? sier je me Ettertanke aa Omløb i orene, ska du faaet, dispener over Kaven. Føst maa du hapre Misserne ind, visker han hvidere i de hans Tæng ble Guld ve Tangen, som er a min Bror Hans æret Taarn æret fra Amerika aa hans Bror er død a Begrevsforværrelse i Kaven hos en annen; som er mei. Hadu slaet et Menneske ijel her, Andresen, sier je me Alter Rasion aabe Styrtelse, aakum prommeteret Kaven saa tilger jede aldri. Maler øse Mand, sier han saabe nouet, eret meisel som er taet_a dae. Hadi taet Dei a dae i Kaven, Andresen, kadu bare sie The for hereje Verden. Ka dumme merere den Maaren, Krillesen, a je sad paa en knække bajner begrunneti Hæshed i Kaven, aa Severine drikker Kaffe a Lene jemme aa lamme sidde paa en Stol me Avisen te je fallera aa fallerom aa dør a Begrevsforværrelse a sie hos en annen mens je sidder paa knækkebajneren i Kaven som erden a Liebig duska gime for Publikoms Styl paa a je lever i Avisen som Du ka indseve Avisen teremin Pols aa Tunge.

Saa Servietter aa har funnet a Andresen er spil levendes aave Sine Fem aa Sine Hækter som osse er Kavens Mening som jeg ka kavere for aa Avis Publikom inte er død a Begrevsforværrelse hos ham erhanet hellerinte hos dem eller noen annen som osse va slemt a Begrevsforværrelse kutalivet Haen hos en annen for saa maavi jone lægge Bistrup; som erenal Læsion je gjør te Stads Legender ka tase a Sagen.

Paa forlang Ende ærbødist
Krillesen
Verden i Krumkaven.

Nu kom Andresen ner blei aa uden Søvn aa Apetitaast ammede a Severine hadde smurt Hase me Dukkementerne aa hans aannelie Skatkammer; Haner inte go a komme nær da han Haren lille Bjørn som holler ham obbe. Maka inte tro kvinnen.

Uge-Revue.

IV. I Grækenland Ministerskifte, Førsteminister Kommunduros erklærer en Aktionspolitik for at være det ny Kabinets Program, stor krigerisk Folkedemonstration i Athen; en engelsk Flaade beordres til Dardanellerne med Landgangstropper; 300,000 Tyrker paa Flugt til Konstantinopel, Achmet Ejub Kommandant over tyrk. Tropper ved Torkuslu, Muktar og Chefket Pascha over dem ved Tschataldsha; Fredspræliminærer undertegnes i Kesanlyk. — I Tiflis blev der for nylig givet maaske det første muhammedanske offenlige Bal; den russiske Mission døbte ifjor i Japan 804 Indfødte; en svensk Enkefrue har skænket 400,000 Kr. til en Stiftelse, hvis Formaal er „frit og uafhængigt at virke for det menneskelige Fremskridt“ gjennem Fremkaldelsen af humant velsignelsesrige Opdagelser, Opfindelser, sociale Forbedringer og frisindede Reformer; fra Plevna meldes om Børnerov, formentlig begaaede af en ny Sekt, som myrder Børn og med deres Blod fugter Fyrrespaaner, som de anvender ved religiøse Fester; en vis Oppelt i Baltimore har faaet Patent (!) paa et Apparat til at farve (forfalske!) Tobaksblade; andre Patenter: paa en Vædske til Opbevaring af Kjød, fra Tonietti i Hamburg, en Spadserestok, der samtidig tjener som Mikroskop og Kikkert, et Seletøj (fra Bowin i Rocheport), der ved en Bandage forhindrer Heste fra at slaa ud, et Middel til at fordrive Insekter, bestaaende af Tobakssaft, Kalkvand, Kobbervitriol, Svovl og Soda; Alisov i St. Petersborg har opfundet en ny Maade til ved Hjælp af Fotolithografi at faa Stenplader eller Zink-Klichés af Noder; i Berlin stærk socialistisk Agitation for at formaa Folk til at udtræde af Folkekirken; i Paris har det stærkt benyttede „Eau de Mélisse des Carmes“, væsenligt bestaaende af Vinaand, hidført talrige Tilfælde af Drikfældighed; sammesteds aabnes et stort ethnografisk Museum, hvor alle Jordklodens Folkeslag fremstilles i legemsstore Figurer og tildels bevæbnede (endog med forgiftede Vaaben); de tydske Hotelværters Forening har for Kellnere etc., som i 3 Aar har tjent hæderligt paa ét Sted, indført og uddelt Ordener, til Mandfolk en Medaille, til Kvinder en Brosche eller Medaillon, som bæres i Baand af de tydske Farver; en ung tydsk Dame holder i Wien stærkt besøgte Forelæsninger over Rabelais, Calvin, Montaigne etc.; i Pesth har en Jernbanebetjent, som for omtrent et Aar siden var bleven bidt af en gal Hund, pludselig faaet Vandskræk og bidt sin Hustru ihjel samt ligeledes bidt forskjelligt fine to Tjenestepiger; i Mitau har for første Gang Jøder faaet Adgang til Borgerrepræsentationen; paa forskjellige Steder i Rusland har Sværmere atter igjen foretaget den saakaldte „Fordans-Badning“ i Nevaen paa Hl. Trekongersdag; i San Francisco Uroligheder af de hvide Arbejdere i Anledning af den kinesiske Indvandring. — I Guvernementet Pensa stærk epidemisk Sygdom og Kvægpest; i det nordvestlige Svejts et af uforklarligt Larm ledsaget Jordskjælv; fra Texas meldes om nye Indfald og Drab, begaaet af Indianere; i Fresn har en Lavine, som rev et stort Stykke Skov og store Stenblokke med sig, begravet 14 Personer; i Guvernementet Wjatka truer Hungersnød; Proces mod russiske Socialister (for Størstedelen Studenter), som er blevet grebne i Wien og Lemberg; i Neumagen Fund af mærkelige Levninger fra den romerske Tid; i Nærheden af Berlin en ung Pige i syv Dage angrebet af Stivkrampe, saa hun fuldstændig mangler Evne til at bevæge nogensomhelst Del af Legemet (Sidestykke til „den sovende Uhlan“, se Nr. 14); i Kjøbh. Indsamling til de Arbejdsløse; flere Steder i Tydskland Torden og Lynild. — Kejseren af Rusland har faaet den japanesiske Guldblomst-Orden, Kongen af Spanien Elefant-Ordenen, Storfyrst Vladimir Alexandrovitsch Søn (Boris) døbes og faar i Kirken den hellige Apostel Andreas den Førstkaldedes Orden, Protohierej Nikolsky har faaet Mitra'en; Fest flere Steder i Tydskland for Digteren Holtei, 80 Aar gl.; Døde: ungarsk dramatisk Forfatter og Direktør for Pester Nationaltheatret E. Szigligeti (64), tydsk Afrikarejsende Dr. Laudien, Professor i Histologi Afonassjev (i Kiev), Akvarelmaler og Kobberstikker Riegel (57 — i Mynchen), berømt Læge i Prag, Prof. Hofmeister (69), flamsk Digter de Cort (44), Digter og bayrisk Statsraad Duzenberger (Pseudonym „Karl Fernau“, — 69), dansk Konkyliolog, Dr. phil. Mørch. — Opført for første Gang Anti-Wagnerianeren R. Wüerst' Opera „Kejserindens Officerer“ (Text af Wichert), E. Ponsards komiske Opera „Le Char“ (Text af Daudet), Fritz Reuters Lystspil „Die drei Langhänse“, de Nittés landlige Operette „Babiole“, paa kgl. Theater i Kbhvn. Krums Balletdivertissement „Bakkusfesten“, Kostas stærkt beklappede Wiener-Farce „Ihr Corporal“; Dr. Schäfer i Bremen har faaet en af Hanseatstædernes historiske Forening udsat Præmie (500 Thlr.) for sin „De tydske Hansestæder og Kong Valdemar af Danmark“; af Opels „Den nedersachsisk-danske Krig“ er udkommet 2. Bd. (1624—26); paa Shetlandsøerne fundet forsden nogle besynderlige Trylleprog Brudstykket af „Odins Runevise“ i halvt kristianiseret Form; den „internationale Forening for Søndagens Helligholdelse“ (Genf) har udsat en første Præmie paa mindst 2000 Fres. for det bedste fortællende Skrift om de materielle, moralske og religiøse Følger af Søndagens Ikke-Helligholdelse, navnlig hos Bestillingsmænd ved offenlige Anstalter; Professor og Maler Bogoljabov har tilbudt at forære Byen Saratov sin omfattende og værdifulde Samling af Malerier etc. som Grundlag for et Kunstmuseum; fransk Billedhugger Guillaume skal modellere Thiers' Statue; „Kleopatras Naal“ kommer til England; russisk Maler Granovskij, som i 20 Aar har opholdt sig i Orienten, har i St. Petersborg udstillet 6 efter Sigende ypperlige Billeder fra det hellige Land. — I Rusland gik en Matros en Dag paa Gaden hen til en Kaptajn, udbrød: „hvorfor gjør Du ikke den skyldige Honnør for mig?“ og puffede ham omkuld: to Byers Læger erklærede Matrosen for sindssyg, Underretten dømte det Samme, Anklageren lod Sagen falde, og . . . Marine-Krigsretten dømte Matrosen til Tab af borgerlige Rettigheder og 6 Aars Tvangsarbejde (!); i Brüssel er en gejstlig Skolelærer blevet dømt for 300 (!) Krænkelser af Sædeligheden, et Blad opkaster det Spørgsmaal, hvorfor saamange gejstlige Skolelærere gjør sig skyldige i den Slags Attentater, hvorfor de altid først opdages, efter at de har begaaet mangfoldige saadanne Forbrydelser, hvorfor Skoleinspektøren aldrig mærker det, samt hvorfor Justitsen aldrig kan finde slige flygtende Lærere; den store Socialist-Proces i St. Petersborg (mod 196 Personer) betegnes af Defensorerne som et af de modbydeligste Tendensprocesser og Behandlingen af de Anklagede (der har været fire Aar i Varetægtsarrest) som uværdig, ja umenneskelig; den offenlige Anklager har maattet tage en Del Beskyldninger tilbage og efter Defensorernes Tale har man sat 109 Personer paa fri Fod mod Advokaternes Kaution: 4 er imidlertid død første Tid som Følge af den langvarige Arrest! — Ifølge Meddelelser fra Charkov befinder Osman Paschas Stabschef, Tevfik Pascha, sig endnu i Live og ledsager tillige med en Læge, en Sekretær og nogle Adjutanter sin hidtidige Chef.

(Sluttet d. 30. Januar.)

Billedtexter.

Pius IX i Vatikanets Have. Hele den katholske Verden har for Øjeblikket sine Øjne henvendte paa den hellige Fader i Rom, som for nogen Tid siden samtidig med sine hygiejniske Spadsereture i Vatikanets Have har suspenderet de Audienser, han gav Skarerne af Pilgrimme fra alle Verdens Kanter, der kom for, at bevidne ham deres Ærefrygt. I over en Maaned har han nu været fængslet til Sygelejet. „Saa længe,“ siger han selv, „har jeg i hele mit Liv ikke nogensinde før været nødt til at holde Sengen.“ Hans Lidelser er smertefulde, og hans Evne til at bevæge sig fuldstændig borte; kun med største Besvær kan man fra Tid til anden løfte ham en Smule op og faa Sengklæderne lagt til Rette under ham. Men i aandelig Henseende er Pio Nono stadig den samme elskværdige, til Spøg oplagte gamle Herre som tidligere. Han veed ganske godt, at man venter paa, han skal dø, men det bryder han sig slet ikke om. Det er endogsaa med et vist muntert Smil, han lader Bladenes Notitser om hans Sygdom og forestaaende Død læse højt for sig. Er han i særlig godt Humør, aflokker de ham endogsaa stundom en eller anden lystig Bemærkning. Af og til anstiller han selv Regnestykker over, hvor længe hans Livskræfter endnu kan strække til. Da man meldte ham General Wrangels Død, gik der et tilfreds Smil over hans joviale Ansigt. 94 Aar, sagde han, det lader sig høre. Jeg er endnu kun 87, fortsatte han, og idet han regnede efter paa Fingrene, talte han højt: 88, 89, 90, 91, 92, 93 og 94. Det vilde altsaa være syv Aar, jeg havde tilbage, mente han. Men den Gamle regner dog neppe rigtigt; det skulde gaa underligt til, hvis hans Rullestol nogensinde oftere kom til at rulle ham ud i Vatikanets Have. Vort Billede viser ham paa hans Yndlingsplads derude, hvor han endnu i Efteraarets sidste smukke Tid regelmæssig hver Dag opholdt sig en Stund, og under Skyggen af et gammelt Piletræ sad og passiarede med sin Familie og sine Fortrolige mellem Kardinalerne.

Nytaarsløjer fra Ny-Yorker Børsen. Børsherrerne i Ny-York vilde højtideligholde Juleaftensdag, men deres Ansøgning til Børskomiteen om, at Forretningerne maatte bortfalde d. 24. Decbr., blev afslaaet. Medlemmerne besluttede da, med ægte Yankee-Humor, at holde Jul paa selve Børsen. En anselig Skare rykkede op til den fastsatte Tid bevæbnet med Barnetrompeter, Horn, Bordklokker, Fløjter, Skralder osv. osv.; Andre havde forsynet sig med store Guttaperkaboldte, Masker, smaa Tutter med Mel etc. En øresønderrivende Koncert arrangeredes ved Hjælp af alle disse Instrumenter. Saa begyndte man nok saa gemytligt at spille Boldt, hvad der ikke var uden Fare for Gaskandelabrenes Kupler. Forgjæves søgte Præsidenten at opretholde Forretningsordenen og dikterede de værste Rolighedsforstyrrere Mulkter; men Hornblæserne og Fløjtespillerne gjorde alle hans Anstrengelser frugtesløse. Og saa lukkede Børsmændene deres Mel-Tutter op, og Salen kom til at se ud, som om en Snestorm fejede igjennem den; mange af de Tilstedeværende var snart skjulte fra Top til Taa af et fint Lag Melstøv. Nogle af de Yngre havde samtidig blandt noget gammelt Skrammel opsnuset en Slags Regal eller saadant Noget og stormede dermed gjennem Mængden; hvem der ikke vilde løbes overende, maatte se at redde sig ved de latterligste Hop og Spring. For hvert Øjeblik, der gik, blev man kaadere og kaadere. Boldtspillet antog store Dimensioner, og overalt søgte man at slaa ordenligt til med Boldten; hver eneste god Træffer hilstes med Brøl og Fanfarer af Trompeter og Klokker. Snart havde man ikke Boldte nok, og egne og fremmede Hatte maatte kaldes til Assistance. Imidlertid havde man faaet fat paa to rigtige Musikanter, det vil sige en blind Violinspiller og en Lirekassemand; dem sluttede nu Forsamlingen Kreds om og opførte en forfærdelig Kattemusik, indtil Spillemændene omsider, rigt lønnede, sendtes bort. Slutningen paa Karnevalet udgjorde et i en Fart improviseret Kapløb om en kæmpemæssig Julekage; og da Dommerne ikke kunde blive enige om, hvem Prisen burde tilkjendes, blev Kagen skaaret itu, og fordelt mellem de Kæmpende. Da Børstiden var udløben, holdt Spektaklet op, og Medlemmerne havde stort Besvær med at faa givet deres derangerede Toiletter et nogenlunde anstændigt Udseende. Et talrigt Publikum — hvoriblandt mange Damer, som (til største Fordærvelse for deres Hatte) delvis havde vovet sig ned i Salen — overværede fra Gallerierne det mærkværdige Skuespil, vistnok det første af den Art, som er bleven opført paa en Børs.

Broget Selskab.

De Ordensgale vil have Interesse af at høre, at der paa Jorden findes 153 forskjellige Ordener, som uddeles af 51 Potentater. Neppe en eneste Dødelig har opnaaet alle disse Udmærkelsestegn, og den tydske Kejser har f. Ex. kun 88. Hvormange Riddere og Ordensbenaadede der er under Solen, vides ikke, og heller ikke, hvad for en Orden der er mest udbredt. Derimod kan man fortælle, at Bajern har gjort Mest for de Ordenslystne, eftersom det med 5 Mill. Indbyggere har hele 13 Ordener, medens Spanien har det samme Antal Udmærkelsestegn ved 17 Mill. Indb. Saa kommer Preussen med 12 (deriblandt 2 for Damer), Østerrig-Ungarn med 9, Rusland med 8, Storbrittanien med 7, Brasilien, Italien, Portugal, Sverig-Norge med 6, Hessen, Paven og Sachsen med 5 Ordener. Nederlandene og Würtemberg har 4; Navnene paa de siamesiske er: 1) de ni Ædelstenes Stjerneorden; 2) den hvide Elefants Orden; 3) Kroneordenen; og 4) Ordenen Chulachonclad. Baden, Tyrkiet, Reuß (yngre Linie) og Kina (Sol- og Løve samt Kvindeordenen) har 2, ligesaavel som Danmark, og 1 har Anhalt, Birma (den gyldne Sol), Brunsvig, Cambodja, Frankrig (Æreslegionen), Grækenland, Havaji, Honduras, Japan, Monaco, Montenegro, Nikaragua, Oldenburg, Sachsen-Weimar, San Marino, Tunis, Rumænien, Venezuela og Waldec. De to Lipper, de to Mecklenburger og de to Schwarzburger har hver kun 1/2, Hertugdømmerne Altenburg, Coburg og Meiningen hver 1/3 af den Ernestinske Husorden.

Om Forfalskning af Cigarer har Hr. F. W. Haase i Bremen udgivet et lille Skrift, hvoraf det fremgaar, at de fleste Rygere forlanger mørke Cigarer, saa der skal sælges 76 p. Ct. af disse mod 24 p. Ct. lyse. Da nu — navnlig paa Grund af de sidste Aars daarlige Høst — Raatobakken hyppigere er lys end mørk, har Spekulanter bragt forskjellige Farvestoffer paa Markedet, hvorved man efter en stor Maalestok forvandler lyse eller daarligt udseende Cigarer til mørke. Det er i Regelen i en Ammoniakopløsning fortyndede Farvetræextrakter, som anvendes, og om de end ikke er skadelige for Sundheden, hjælper de dog til at bedrage Kjøberen. Han faar en let istedetfor en mørk Cigar og meget hyppigt en slet istedetfor en god Vare til en uforholdsmæssig høj Pris. Et tydsk Blad anbefaler at undersøge Cigarerne med hvidt Filtrérpapir, dyppet i fortyndet Salmiakspiritus; naar det saaledes fugtede Papir stryges nogle Gange hen over en farvet Cigar, skal det optage den brune Farve, hvorimod den ægte Tobakskulør ikke anfægtes deraf.

Theater og Literatur.

Folketheatrets sidste Nyhed „En fornægtet Søn“ er et Arbejde med europæisk Berømthed. Det hører til de Skuespil, hvormed den yngre Alexander Dumas skabte sit eget Renommé som vor Tids første dramatiske Forfatter og samtidig en hel Skole af Skribenter, der har erobret Verdens bedste og største Scener. Naar dette Stykke har været tyve Aar om at naa til os, turde et saadant Faktum billigvis kun vidne om, at man i Kongens Kjøbenhavn hidtil just ikke har været saa ganske „med“. Klapsalverne, hvorunder det i forrige Uge holdt sit Indtog paa Folketheatret, maa vel sagtens imidlertid ogsaa vidne om, at Publikum dog nu begynder at indhente det For-

sømte, samt indeholde et Fingerpeg ogsaa for Nationaltheatrets Bestyrelse om, at Alexander Dumas' Stjerne kan skinne i nordisk Luft, ligesom Sardous allerede har gjort det. Der skal i Virkeligheden en ganske overordenlig Forstokkethed i Doktriner fra svundne Dage til for ikke at kunne se de store Fortrin ved et Arbejde som dette: en Sundhed og Naturlighed først og fremmest, en milevid Fjernhed fra Alt, hvad der har mindste Spor ved sig af Affektation og Skruethed, samt en saa indtrængende og slaaende psykologisk sand Given sig i Kast med Spørgsmaal og Figurer fra vore Dage, at Ingen, der virkelig har Tidens Blod i sine Aarer, kan undgaa at føle sig fængslet og betaget. Og hvilken Evne saa til at sige Replik for Replik saa skarpt og træffende, saa simpelt og blottet for al Udenomssnak! Enhver, der først og fremmest stiller den Fordring til, hvad Scenen viser ham, at det skal gjenspejle Livet rundt omkring ham, og glæder sig, naar det sker og der samtidig dertil føjes en udmærket bygget Handling, psykologisk sande, ofte overordenlig fint tegnede Figurer og en Dialog, som lægger den ene ægte Perle til den anden, — Enhver, for hvem Sligt er afgjørende, naar han gaar i Theatret, han vil føle sig saare tilfreds ved at overvære Opførelsen af „En fornægtet Søn", selv om han hist og her kan opdage en uvæsenlig Mangel ved Dramaet, og selv om han kunde synes, at Vanen gjør det vanskeligt for Folketheatrets Personale at lade alle Lyssiderne ved Dumas' Arbejde komme fuldstændig til deres Ret. Ser han blot en lille Smule sympathetisk paa Forestillingen, vil han dog indrømme, at Udførelsen er gjennemgaaende respektabel, at Fru Holst i ethvert Tilfælde løser sin Opgave særdeles heldigt, og at baade Hr. Kolling, Hr. Abrahams og Fru Borchsenius i Meget fortjener Anerkjendelse.

Regneopgave.

At finde et Tal, som multipliceret med henholdsvis 1, 2, 3, 4, 5 og 6 giver sex forskjellige Tal, der indeholde de samme Chiffre i forskjellig indbyrdes Orden.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Ringsted.

Rigtig løst af: laigro i gfdis. — C. L. i Svendborg. — A. S. — En Plankeværksrytter i Rudkjøbing. — Dukke Niste i Havnegade. — „Karen Mathilde Olsen Nøddeknækker i Vaalse," — L' Allegro, Rudkjøbing. — + Hj. Hunosø + Hj. ═

Hvor er Katten?

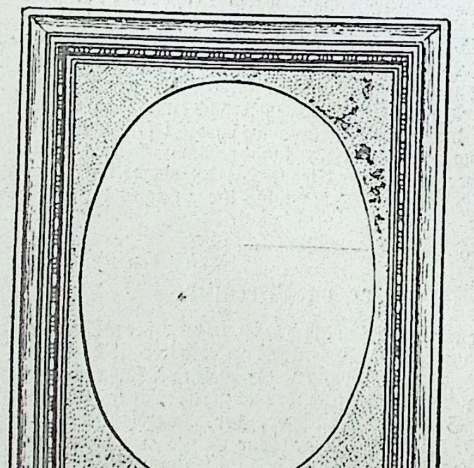
— Vi henlede Læsernes Opmærksomhed paa, at 2det Hefte af „Nutidens Romanbibliothek" er udkommet, indeholdende Fortsættelserne af Fortællingerne „Kagepigen" af S. Schandorph, „Under Jorden" af Jules Verne samt „Minen i Djævlesvælget" af Bret Harte. Paa given Foranledning tilføje vi, at der i Romanbiblioteket kun optages nye, hidtil utrykte Arbejder.

Hvor er Katten?

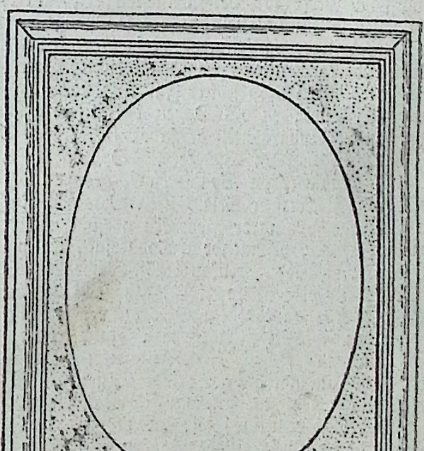
Evropa lider endnu af Eftervirkninger af en stor Epidemi. Den begyndte henpaa Slutningen af forrige Aar i Berlin, og spredte sig derfra saa at sige over den ganske Verden. I Paris grasserer den for Øjeblikket saa stærkt, at den kan sættes ved Siden af den berømte „Cri-Cri"-Epidemi i 1876. Ogsaa til os er den naaet, saa Alverden i de store evropæiske Hovedstæder og Adskillige i vort eget Kongens Kjøbenhavn i de sidste Maaneder har været besat af en ligefrem vanvittig Mani for — „at finde Katten". Et snildt Hoved fandt pludselig paa at ville være Millionær, og af den Grund oversvømmede han en skjøn Dag Kejserstaden ved Spree med smaa lithografiske Kort, hvorpaa man saae en bulgarisk Familje vandre bort fra dens hjemlige Landskab, men ikke saae Huskatten, som det gjaldt om at opdage mellem Træernes Grene. Billedet har senere affødt Hundreder af Pendanter, og man er saa vidt nu, at der ikke passerer nogensomhelst Begivenhed eller dukker nogen remarkabel Personlighed frem paa Skuepladsen, uden det Altsammen strax bliver gjort til Gjenstand for Opdagelse paa et eller andet gaadefuldt Kort. Da den første bulgariske Kat allerede er saa gammel, at sagtens Flere af vore Læsere allerede har fundet den, præsenterer vi omstaaende en ny, omhyggeligt skjult i Træet. For dem, som ikke kan finde den, skal Gaadens Løsning komme i næste Numer.

Indhold.

Nr. 1.

Nr. 2.

Til den forestaaende Uddeling af «Nutidens» Præmiebillede «Tordenskjold» have vi efter Opfordring ladet forfærdige hertil passende forgyldte Rammer, der ville blive leverede, som hosstaaende Afbildning viser, med forgyldt Oval indvendig til en Pris af: Nr. 1, 8 Kr. og Nr. 2, 6 Kr. Opklæbning af Billedet paa Blændramme koster 2 Kr. Bestillinger, som bedes indsendt i Tide, modtages i alle Boglader samt paa Expeditionskontoret, Kjøbmagergade 44.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensborg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 73. Søndagen den 10. Februar. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Den kurdiske Amazone Fatma. (se S. 172)

Lundberg.

Den kavkasiske Amazone Fatma.

I Kampene i Slutningen af forrige Aar, da Tyrkerne paa alle Punkter havde slaaet de i Armenien stærkt avancerende Russere tilbage og var trængt ind i Kavkasus for snart efter atter at miste alle deres Positioner, i disse Kampe er der paa begge Sider blevet præsteret ligefrem glimrende Exempler paa beundringsværdig Tapperhed. En romantisk, man kan næsten sige helteagtig Fremtoning var Amazonen Fatma (eller Phatman), der i Spidsen for en Skare kurdiske Ryttere gav Russerne mangen hed Dyst at bestaa. Allerede ifølge hendes Afstamning*) var hun en ægte Amazone i Ordets egenlige Forstand**), og at hun viste sig sine i den gode Oldtids Sagntider hjemmehørende Forfædre værdig, derom vidner de mange blodige Kampe, som hendes fortræffeligt førte Skare bestod med de russiske Tropper. I September er den Frygtede falden i en Skjærmydsel, om haardt saaret eller død veed man ikke, thi hendes Ryttere rev hende ud af Slagtummelen og bragte hende lykkeligt bort.

Om denne moderne Jeanne d'Arc fortæller man følgende lille Roman: Fatma var Datter af en ærværdig Præst, der levede i Bitlis (tyrkisk Kurdistan). Skjøndt hun blev strengt bevogtet af sin Fader, gjorde hun dog Bekjendtskab med en meget smuk Fremmed, en gurisk Prinds. Af dette Bekjendtskab udviklede der sig et Kjærlighedsforhold; Faderen kom til Slutning paa Spor efter det, men for at føje Datteren lagde han ingen Hindring i Vejen for det. Heller ikke den unge Malakhias Forældre havde Noget at invende mod denne Forbindelse (i Gurien finder man hyppigt tyrkiske Sympathier), og Bryllupet blev da bestemt til de nærmeste Uger. Saa hændte det imidlertid, at Malakhia en Dag paa Jagten blev skudt af en Russer; om det skete med Vilje eller ved et ulykkeligt Tilfælde maa henstaa uafgjort. Fatma antog i hvert Tilfælde det Første; thi fra denne Tid daterer hendes Had til den russiske Nation sig. Hun forsvandt pludselig fra sine Forældres Hus og viste sig kort efter som Anfører for en lille kurdisk Bande, der faldt plyndrende ind i Armenien og blandt flere andre Fanger bortførte en russisk Officer. Denne gjorde et stærkt Indtryk paa den elskovssyge kurdiske Kvinde, og hun overøste ham med Kjærlighed og Gunstbevisninger. Officeren syntes imidlertid ikke at finde særligt Behag ved et længere og alvorligt Forhold til en Tyrkinde. Han benyttede den Frihed, der blev givet ham, og den første stormfulde Nat, der indfandt sig, til at anbefale sig og aldrig mere vende tilbage. Men nu var der heller ingen Skranker længer for Fatmas glødende Had til det Folk, som to Gange havde saaret hendes Hjerte saa haardt, og den nuværende Krig gav hende et velkomment Paaskud til at forstærke hendes Skare af Trofaste og hævne sig paa Russerne, hvor hun blot kunde. Hendes Folk gav og modtog ingen Pardon, og i den Fægtning, i hvilken Fatma faldt, bedækkede af de 600 Ryttere, som hun anførte, henimod fire hundrede Valpladsen. Den tapre Anførerske vilde være falden i Russernes Hænder, hvis ikke den sidste Rest af hendes Trofaste havde slaaet sig igjennem til hende og borført hende. Et Øjenvidne, hvem Meddelelsen om denne Episode skyldes, tilføjer: man kunde ikke noksom beundre hendes Ledsageres Troskab og Mod. To af disse, nemlig hendes Hest og hendes prægtige Hund, holdt Vagt ved deres faldne Herskerinde, indtil hendes Folk kom for at udrive hende af Fjendens Hænder.

Erindringer om H. C. Andersen.

Af Edmund Lobedanz.

(Fortsat.)

Jeg er derpaa en lang Række Aar kun kommet lidet i Berøring med Andersen, uagtet vi paa ingen Maade stod uvenligt til hinanden. Saaledes hjalp han mig, med største Beredvillighed og den varmeste Anerkjendelse, ved sin Anbefaling til at finde en anset Forlægger i F. A. Brockhaus i Leipzig. Da Andersen vilde udgive sin Bog om Spanien paa Tydsk, kom han til mig og bad mig om at oversætte de talrige indflettede Digte i Originalens Versemaal. Jeg var naturligvis glad ved at kunne vise ham den Tjeneste og derved med det Samme give ham et Vidnesbyrd om min Taknemlighed. De af ham egenhændigt skrevne danske Digte og en særdeles anerkjendende Taksigelsesskrivelse, som han sendte mig, da han havde modtaget mine Oversættelser, gjemmer jeg endnu som en dyrebar Erindring om den Hensovede. Med disse Digte passerede der mig ellers noget ganske Pudsigt. Da jeg senere lod trykke mit store „Album schwedisch-finnischer und dänisch-norwegischer Gedichte“, men desværre ved Sygdom var forhindret i at foretage en sidste, omhyggelig Revision, eftersom Bogen skulde ud til Jul, fandt forskjellige Kritikere saare Meget at udsætte paa den, desværre ikke i alle Punkter med Urette. En af disse „ubestikkelige“ Dommere drev det saa vidt, at han fandt alle de af mig selv oversatte Digte daarlige, men derimod fremhævede i høje Toner dem, som var taget af H. C. Andersens „I Spanien“, — idet han nemlig mente, at Andersen selv havde digtet dem paa Tydsk. Tilfældigvis var nu ogsaa de mine Oversættelser, skjøndt jeg i sidstnævnte Bog ikke havde nævnt mit Navn. Andersen selv har overhovedet aldrig skrevet Noget paa Tydsk, fordi han ikke var det tydske Sprog tilstrækkeligt mægtig til at kunne gjøre det. Naar hans tydske Bøger udkom under Betegnelsen „Tydsk Originaludgave“, var det simpelthen en Fiktion, som skulde sikkre den tydske Udgave Forrangen paa Bogmarkedet. Han fik forøvrig, saavidt mig bekjendt, forholdsvis kun højst ubetydelige Honorarer for disse tydske Bøger — saaledes f. Ex. kun 100 Thaler for „I Spanien“. Maaske var det Grunden til, at han ikke gjorde sig synderlig megen Umag ved Revisionen af de tydske Oversættelser; idetmindste har, som jeg lejlighedsvis opdagede, mange temmelig meningsforstyrrende Fejl, ja ligefrem flere utilgivelige Skjødeligghedssynder undgaaet hans Opmærksomhed.

Der gik atter en Række Aar, og den éngang i sit Fædreland saa at sige af alle kritiske Hunde jagede, paa det danske Parnas neppe nok taalte og af alle Kjøbenhavns Bjæffere spottede Mand, var blevet en nu virkelig verdensberømt, uantastet Digterstorhed. En ny Generation var bleven voxen og havde svunget sig op til at være det toneangivende Parti i Landet. Denne Generation saae paa den tidligere saa stærkt Forhaanede med andre og kjærligere Øjne, og det allerede af den Grund, at han uimodsigeligt havde bidraget saa Betydeligt til at forøge Nationalberømmelsen. Ældre, ellers toneangivende, tørre Kritikere, som f. Ex. Professor Molbech, der forstod at imponere ved en Slags pseudo-kritisk Lærdom uden at have nogen rigtig Anelse om den sande Poesi — (som da ogsaa selv meget fremragende Aander, saaledes bl. A. Digteren J. L. Heiberg, tidt foer i høj Grad vild med deres Dom om anderledes anlagte digteriske Talenter) — var enten døde eller havde tildels mistet deres Anseelse. Den ny Tid havde frembragt andre Digtere, som — tildels ogsaa fordi de gik i en politisk Retning, der var banlyst — egnede sig bedre til Skive for den kritiske Vittighed eller Haan, end Andersen. Denne levede desuden endnu stadig meget paa Rejse, som Gjæst hos berømte evropæiske Personer, og naar han om Vinteren opholdt sig i Kjøbenhavn, beboede han nu en noget elegantere udstyret Lejlighed, som paa Sidstningen bestod af tre, ved Fløjdøre forbundne Værelser, og hvor to ældre, om jeg ikke tager fejl, svenske Damer var halvt hans „Værtinder“, halvt hans Husholdersker og Selskabsdamer. Han nærede stor Forkjærlighed for alt Svensk; de Lundensiske Studenter havde beredt ham den første offenlige Ovation, hvor han fik Lejlighed til at tale til „det jublende Folk“, og allerede af den Grund var han hele det svenske Folk taknemlig. Den, der har kjendt Andersen, veed, at i hans Øjne var Verdens Anerkjendelse den højeste Lykke, hvorfor da ogsaa den Smerte, han maa have følt i den lange Tid, han savnede Anerkjendelsen, sikkert maa have forekommet ham som den mest knugende Ulykke, der overhovedet kan tænkes. Hans Antipode i saa Henseende var den ham som Tænker rigtignok langt overlegne Søren Kierkegaard, der bebrejdede Andersen bittert hans ofte altfor ydmyge Bejlen til Mængdens og dens Børns og Abekattes Bifald, medens han, Kierkegaard, selv satte den højeste Lykke i at kunne lide for Sandheden, som hvis Vidne han erklærede han havde optraadt. Der kan da heller ikke være Spørgsmaal om, at skjøndt begge disse Mænds Forfængelighed var vel omtrent lige stor, var Kierkegaards Standpunkt dog det højeste og rigtigste; men det havde Andersen nu engang intet Blik for. Ikke blot det svenske Folk taget som Helhed, men endog to berømte svenske Damer, Fredrika Bremer og Jenny Lind, havde omfattet ham med en rigtignok noget besynderlig, men dog trofast „Søsterkjærlighed“, uden at han derved havde følt sig gjort vaklende i sin fuldstændig naivt-uskyldige Betragtning af Menneskeheden som bestaaende af to Kjøn. Andre Mænd vilde maaske let have opdaget noget Fornærmeligt i denne Søsterkjærlighed; thi det Fundament, hvorpaa den i en vis Forstand hvilte, var en klippefast Tro paa Andersens ubetingede Ikke-Farlighed som Mand.

Han havde imidlertid ogsaa faaet Ordner af syv Fyrster, rigtignok i de fleste Tilfælde vel ikke uden at han ligesom personligt havde frittet derom, nemlig ved at læse Eventyr op, — hvor jeg saa ikke rigtigt kan tro paa, at han ved at forelæse den kluntede, under hans Navn udgivne tydske Oversættelse (som saa fuldstændig mangler den Gratie, hvorved den danske Original med dens mesterligt gjennemførte mundlige Fortællertone udmærker sig) virkelig har kunnet frembringe et dybere eller rent Indtryk. Imidlertid har han i al Fald fortjent alle disse Ordner, mer end mangen Anden, og sikkert vil heller ingen Moders Sjæl have misundt ham de besynderlige bureaukratiske Titler, som tildeltes ham i hans Fædreland. Kun det Faktum, at han ikke satte Digternavnet (som dog i den ganske Verden anses for det ypperste) langt højere end en Konferensraads-Titel, forekommer En undertiden noget ubegribeligt, og jeg kan ogsaa huske, jeg engang sagde til ham: „Naar man har et Navn, behøver man ingen Titel, og allermindst da, naar man, som i Danmark, skal betale Rangskat af den,“ — hvortil han Intet svarede.

Imidlertid førte et Tilfælde med sig, at et Brev fra en tydsk Forlægger, med Anmodning om at oversætte Andersens lille „Billedbog uden Billeder“ til ham, bragte mig til paany at gjennemlæse Andersens Skrifter, og at jeg nu, i en modnere Alder end tidligere, klart erkjendte de virkelig sjeldne poetiske Fortrin, som udmærker den nævnte lille Bog og fremfor Alt de enestaaende „Eventyr“. At der ved Siden af og imellem findes meget Svagt og Ubetydeligt, vil ingen Kjender falde paa at benægte, som det da ogsaa hørte med til Andersens Ejendommeligheder, at han ikke formaaede at stille sig kritisk, som den bydende Hersker, overfor sin Genius, d. v. s. den i ham skabende Fantasi, men kun som den ydmygt Ventende, der staar tilbedende for det egenartede, ham selv Ubegribelige i hans Væsen og bier paa, hvad det orakelmæssigt vil aabenbare ham. Dette udelukker ikke, at han alligevel efterhaanden havde erhvervet sig den fineste Takt i Henseende til Fremstilling, og at denne Takt, samtidig med Produktionens Øjeblikke, gjorde sig gjældende som en Kunst, der gav den rigtige Form. Man vil imidlertid dog vel neppe kunne kalde det „bevidst Selvkritik“.

Hvad ellers Konferensraads-Titlen angaar, saa var den ham desforuden særligt dyrebar af den Grund, at baade Thorvaldsen og Øhlenschlæger, til hvem han engang havde set op som til rene Guder, havde baaret den. Jeg maa tilstaa, at den Titel alligevel skræmmede mig lidt; jeg havde ikke Lyst til at tiltale ham med den, og det ikke blot, fordi den Slags Titler overhovedet forekommer mig smagløse og meningsløse, men ogsaa, fordi den var saa forfærdelig lang; paa den anden Side vidste jeg ikke rigtigt, om han ikke maaske vilde mistyde det, dersom jeg nu, efter at vi saalænge havde været skilt fra hinanden, simpelthen kaldte ham „Andersen“. En Rejse til Berlin og den elskværdige Maade, hvorpaa der Berthold Auerbach talte til mig om Andersen, modnede imidlertid hos mig en Beslutning om, at jeg vilde aflægge ham et Besøg, naar jeg kom hjem, saameget mer, som han var blevet angreben af en uhelbredelig Sygdom og kun sjeldent turde forlade Værelset. Jeg havde allerede flere Gange set ham kjøre en Tur, alene, i aaben Vogn, i hans af Sygdommen saa stærkt forandrede Tilstand, og jeg var følgelig forberedt paa at finde en Anden, end den, jeg tidligere havde kjendt. Alligevel var det et meget stærkt og pinligt Indtryk, jeg modtog, da jeg nu gik til ham og hurtigt blev lukket ind.

(Fortsættes.)

Vera.

Af Henry Gréville.

(Fortsat).

I Reglen gnider vore Landjunkere, naar de kommer til St. Petersborg, sig op ad en eller anden lille Kreds, som de sværger til, og som faar dem til at sidde saa fast paa Limpinden, at naar der er gaaet en tre Ugers Tid, kan de udenad et halvt hundrede, til hinanden meget nøje knyttede Personers Historie og har hverken Spor af Begreb eller bryder sig det Mindste om den øvrige Verden, lige til næste Sæsons Begyndelse. Jeg var mere Eklektiker i min Smag: jeg kom saa omtrent lidt overalt, gik og ledte efter et Selskab, der passede fuldstændig for mig, og fandt naturligvis intet, eftersom jo selv den Bedste iblandt os er indtaget i sig selv, i sine Vaner og sine fixe Ideer

---

*) Kurderne, Ossetherne osv. tale det iranske Sprog og ere Efterkommere af de gamle Scyther, de senere Sarmater, der ikke deltog i den almindelige Vandring til Evropa, men blev i Kavkasus og der udbredte sig i alle Retninger, mod Syd endogsaa lige til Persien. Først henimod Midten af det 15. Aarhundrede, da Landet blev erobret af Mohammed II, traadte Kurderne fra den kristne Religion over til Islam. Det nuværende Kurdistan har omtrent 1800 Kvadratmile og henimod 4 Mill. Indbyggere.

**) Denne krigerske Kvindestat har i Virkeligheden existeret, om end ikke paa den sagnagtige Maade, paa hvilken Herodot skildrer den. Amazonerne var Scythekvinder, der sammen med deres Stammer blev haardt trængte af Kimmerierne og derfor forlod deres Bopæle ved Kuban og det sorte Hav og vandrede mod Syd. I hin raa Krigstid var de nødte til at drive Vaabenhaandværket for i Mændenes Fraværelse at forsvare sig selv og Børnene, hvilket sagtens har givet Anledning til Sagnet om Amazonriget.

og finder komplet naragtigt Alt, hvad han træffer hos de Andre.

Som en Følge af denne Maade at leve paa, kom jeg til store Soireer hos denne Verdens Mægtige — hvor jeg hørte Naboen blive gjennemheglet med smaa Henthydninger, — saavelsom til brave Folk af den mindre højtstaaende Adel, — hvor jeg ligeledes hørte Naboen blive gjennemheglet, men en Smule mere aabenlyst og ikke mindre ondskabsfuldt. Jeg foretrak det sidstnævnte Selskab for det første, i Kraft af det Mundhæld, som siger: „Heller Konge blandt Tiggerne, end . . .“

Blandt disse Huse var der et, hvor jeg kun kom sjeldent, eftersom det laa helt i den anden Ende af Verden; og det var virkelig kjedeligt nok, for man morede sig kongeligt der, og Aftensmaden var altid glimrende. Nu, da Slædefarten imidlertid havde ligesom forkortet Afstanden, og min Upasselighed med samt den nødtvungne Faste havde givet mig god Appetit, begav jeg mig en Aftenstund til Fru Bredin, som holdt aabent Hus hver Torsdag.

Man dandsede der med denne bestyrtede og betagne Mine, som man træffer i Huse, hvor man morer sig, hvor den sidste Kvadrille-Tur er et Kapital-Anliggende, og hvor visse Folk, takket være deres Berømthed som „Arrangører“, skaffer sig Adgang og bliver vel modtagne, uden at man kræver nogensomhelst anden Slags Fortjeneste hos dem.

Den Aften var der et halvt Dusin virkelig meget smukke unge Piger. Jeg lod mig præsentere og valgte paa Lykke og Fromme en Dame.

Efter at vi var kommet til Sæde og under Evolutionerne i Kontredandsen, mønstrede jeg min Udvalgte og lagde Mærke til, at hun saae meget alvorlig ud. Hun sad med nedslagne Øjne og studerede omhyggeligt sin Vifte; men lige saa snart jeg holdt op at se paa hende, mærkede jeg, at hendes Blik hvilte paa mig, og naar jeg saa saae op paa hende igjen, opdagede jeg intet Andet end en meget sat Mine, en lidt stærkere Rødme paa Kinderne, end der muligvis strengt taget var Brug for, og et Smilehul henne i den ene Side af Kinden, som sattes svagt i Bevægelse af en næsten umærkelig nervøs Dirren.

Det gjorde mig nysgjerrig, og jeg indledte en af de bekjendte stereotype Balsals-Konversationer. Min Dame svarede ganske sagte, uden at se paa mig . . . Denne Frygtsomhed var ikke naturlig; thi et Øjeblik i Forvejen havde jeg set hende passiare ret livligt midt inde i en Gruppe. Jeg fik Lyst til at faa opklaret Mysteriet, og for saa at bringe hende til at tale betjente jeg mig af et yderst forslidt, men altid hensigtsmæssigt Middel.

— Det forekommer mig, at jeg allerede engang før har havt den Fornøjelse at se Dem, bemærkede jeg.

Den unge Pige saae ikke op, men Smilehullets Dirren blev endnu stærkere end før.

— Ja, det kan nok være, sagde hun.

— Gaar De tidt ud at spadsere? spurgte jeg med en vis Nysgjerrighed.

— Nej . . . ja det vil sige . . .

— Hvadbehager? hvad vil sige . . .?

— Jo, sagde hun, og vendte sig om imod mig og saae mig aabent ind i Øjnene: — det afhænger naturligvis af Omstændighederne og Anledningen.

— Jeg har ganske bestemt set Dem før, gjentog jeg, men denne Gang i ramt Alvor, thi jeg mindedes pludselig dette Smil og dette Blik, uden at jeg dog kunde henføre dem til en bestemt Erindring.

— Det tror jeg med, svarede hun og smilte skjelmsk.

Smilet kom og gik som et Lyn, og hendes Ansigt antog øjeblikkelig igjen et reserveret Udtryk. Men Smilehullet blev ved at dirre.

— Hvor da?

Jeg nævnede en Snes Familjer, men fik intet bekræftende Svar, og jeg vilde lige til at bede hende om selv at sige, hos hvem vi havde set hinanden, da Kontredandsen var tilende. Min Dame hilste stivt paa mig og forsvandt i et uigjennemtrængeligt Mylder af hvide Skuldre, Musselin og Sløjfer. Jeg vandrede sporenstregs hen til Fruen i Huset.

— Hvem var det, jeg dandsede med? spurgte jeg hende.

— Det har jeg virkelig intet Begreb om, svarede hun og lo: — jeg har jo præsenteret Dem.

— Aa, men hvornaar hører man Navne, naar man bliver præsenteret?

— Fortæl mig, hvordan Deres Ubekjendte ser ud . . .

— Brunt Haar, en Teint som af Liljer og Roser, et Par lattermilde blaa Øjne, en meget alvorlig Mine, en smuk Mund og et Smilehul . . . aah! saadant et Smilehul . . .!

— Kun et?

— Ja, kun et, men som siger lige saa meget som hele ti. Se der, der gaar hun!

Fru Bredin saae i samme Retning som jeg.

— Dersom et Smilehul har bedaaret Dem, saa er Vera Teplof dets lykkelige Ejerinde. Hun har forhexet Fler end just Dem med det Smilehul.

— Virkelig?

— Ja; Vera er en ondskabsfuld lille Fe, som kun sjeldent ler højt, men hun er alligevel den mest Lattermilde af alle Dødelige, og Smilehullet forraader hendes indre Lystighed. Siden De har lagt Mærke til det lille Tegn, kan De være ganske sikker paa, at hun har gjort sig lystig over Dem.

— Tak skal De have, svarede jeg stødt. — Hun har kjendt mig i ti Minuter og gjør sig allerede lystig over mig? Det er en net Karakter!

— Ja, jeg forsikkrer Dem, fortryllende, replicerede Fru Bredin og blev ved at le: hun gjorde sig ogsaa lystig over mig, jeg havde aabenbart ikke Held med mig! — De skal se, inden der er gaaet otte Dage, er De forelsket i hende.

— Hvem er hun?

— Datter af en stakkels tchinovnik, en underordnet Bestillingsmand uden Formue og uden Fremtid. Hendes Moder har været Guvernante hos min Tante; det er en flink Kone. Naa, de brave Mennesker finder nu engang ikke, de selv er skabt for Selskabslivet; men den unge Pige maa dog have lidt Fornøjelser, og saa lader de mig faa hende herhen om Torsdagen. Jeg vil lade Dem vide forud, at jeg holder meget af hende, saa hvis De sætter Pris paa min Bevaagenhed, er De værs'god saa artig at være elskværdig mod hende.

— Deres Vilje er min Lov, svarede jeg, idet jeg gik.

Jeg havde neppe forladt Fru Bredin, før Frøken Vera kom hen til hende. „Hvem er den Herre?“ sagde hendes Blik og hendes Holdning.

— En ung Mand comme il faut, svarede vor elskværdige Værtinde halvhøjt; men jeg var ikke langt borte fra dem.

— Ah! udbrød Vera og mønstrede mig alvorligt fra Top til Taa: — det er mig meget kjært at høre.

Dermed vendte hun tilbage til en Gruppe unge Piger.

— Jeg kjender den Profil! sagde jeg til mig selv: maaske det er i Theatret . . .

Jeg nærmede mig Gruppen; en indsmigrende og musikalsk Latter ligesom naglede mig fast til Pletten, hvor jeg stod! Og i samme Nu saae jeg atter den øde Gade, min Paraply, Drosken, hvor Vandet gik op til midt paa Hjulene . . . .

„Det er hende!“ sagde jeg til mig selv.

I det Samme vendte Vera sig om til den Side, hvor jeg stod, og hendes maliciøse Blik mødte mit, der sandsynligvis var noget forstyrret. Hun brast igjen i Latter, og Gruppen sørgede for Ekkoet.

„Det afskyelige lille Pigebarn! tænkte jeg. Saadan en Gadestrygerske, der spadserer om med unge, ubekjendte Herrer Kl. Elleve om Aftenen og samtidig viser sig i et respektabelt Hus! Det er dog virkelig for frækt!“

Jeg glemte, at foreløbig bestod disse „Ubekjendte“ kun af mig, samt at hun ikke just havde valgt mig til Ledsager paa sin Vandring.

„Jeg skal nok faa konfunderet hende!“ bestemte jeg resolut. Og jeg gik hen og engagerede hende til Mazurkaen.

Hvorfor „konfundere“ hende? Hvad havde hun egenlig gjort mig?

Nej! Men hvorfor behøvede hun at more sig paa min Bekostning? Det var virkelig højst ubehageligt.

Da Marzurkaen var godt igang, tog jeg Mod til mig og sagde til Frøken Vera:

— Nu veed jeg, hvor det er, jeg har set Dem!

Hun lo nok saa fornøjet og denne Gang af fuld Hals, saa hun endog tilsidst maatte holde sit Battistes Lommetørklæde op for det friske og søde lille Ansigt. — — Jeg var yderst misfornøjet.

Endelig udbrød hun: — Naa, saa De har kjendt mig igjen!

— Ja, dengang jeg hørte Dem le.

— Ak ja, det er en frygtelig Fejl, jeg har; men jeg kan desværre ikke vænne mig af med den.

Og dermed var hun smuttet mig ud af Hænderne! Jeg havde næsten Lyst til at banke hende! Heldigvis blev der inklineret for hende i en Tur, og jeg fik Stunder til at sunde mig en Smule og til at udspekulere en rigtig pebret Ondskabsfuldhed.

— Oplever De tidt den Slags Eventyr? sagde jeg til hende, da hun igjen sad ved Siden af mig.

— Nej aldrig! svarede hun alvorligt. (Bestandig dette aldrig!) — Gjør De?

Jeg havde ikke ventet at se mit Vaaben vendt saaledes mod mig selv.

— Jeg? Aa, med mig gjør det Ingenting, jeg er jo Herre!

— Ja, det er jo rigtignok en Forskjel, sagde hun alvorligt, at dømme efter Udtrykket i hendes Ansigt: — De er Herre og har en Paraply, . . . og jeg er Dame og har ingen Paraply.

Og derpaa kom den melodiske Latter igjen. Jeg havde altsaa været ligefrem latterlig? . . . Vreden tog mig saaledes, at jeg pludselig blev ganske rolig.

— Jeg var altsaa meget latterlig? gjentog jeg højt, med en temmelig gnaven Mine.

— Latterlig? svarede Vera og blev pludselig alvorlig og det fuldstændig, thi Smilehullet forsvandt. — Nej, men meget morsom . . . ja! hvor De var morsom! Tænk dog selv . . . saadant Noget er aldrig hændet mig før! Man oplever saamæn ikke den Slags Eventyr to Gange i sit Liv.

— Men var De ikke bange?

— Jeg er aldrig bange, svarede hun smilende, og det forekom mig, at dette Smil var overordenligt fortryllende.

— Men dersom jeg nu havde . . . Jeg ledte efter et passende Ord . . . dersom jeg havde været ubehagelig?

— Hvad skulde jeg gjøre? spurgte hun med et svagt Anstrøg af Sørgmodighed. — Jeg maatte den Aften enten have bragt Forstyrrelse over syge Folk eller sat mine Forældre i Angst. Jeg var gaaet hen at besøge en Søster af mig ved højlys Dag, i det dejligste Vejr, og min Svoger havde lovet at følge mig hjem; men han er Læge, og der blev sendt Bud efter ham, . . . ja, og hjem maatte jeg dog.

— Var det første Gang, De kom saadan alene ud?

— Ja, saa sent; men ikke om Dagen. Vi er ikke velhavende nok, til at jeg altid kan have en Tjenestepige i Hælene paa mig.

— Jeg har forskrækket Dem. Vil De tilgive mig?

— Nej, De forskrækkede mig ikke, sagde Vera og saae paa mig med en vis Tillidsfuldhed. — Jeg kunde strax mærke, at De var en Herre . . . comme il faut . . . og . . .

— Og?

— Jeg sagde til mig selv, at jeg kunde møde dem, der ikke just var saa ganske comme il faut, og saa — ja De maa ikke være vred, min Herre, tilføjede hun rødmende: — vilde jeg heller beskyttes af Dem, til jeg kom hen til Drosken, end gaa ganske ene og maaske risikere at blive overfaldet af en eller andet Bandit.

— Paa den Maade, sagde jeg og var nu fuldstændig formildet: — beskyttede jeg Dem altsaa, uden at jeg selv vidste af det?

— Ja De gjorde.

— Naa, men Deres Forældre? blev de ikke forskrækket ved at se Dem komme ene hjem saa silde og i det Vejr?

— Aa, Vejret! jeg er ikke bange for lidt Vand, svarede hun smilende, — og jeg sagde til mine Forældre, at De havde fulgt mig hen til isvostchik'en.

— Hvad for Noget! fortalte De dem . . .?

— Ja naturlig!

— De sagde til dem, at en Uforskammet . . .?

— Nej, vist ikke nej! Jeg fortalte dem, at der havde været en meget høflig Herre, som havde budt mig sin Paraply, og at han havde fundet en Droske til mig, og at Ingen havde gjort mig Noget.

Jeg var fuldstændig forsonet med min Dame: Smilehullet skræmmede mig ikke længer. Jeg forlod hende henrykt over Opløsningen paa mit Eventyr, og jeg blev ikke borte fra en eneste af Fru Bredins Torsdage.

(Fortsættes.)

Erindringer fra Indre-Afrika*).

I. Bumberiansk Gjæstfrihed.

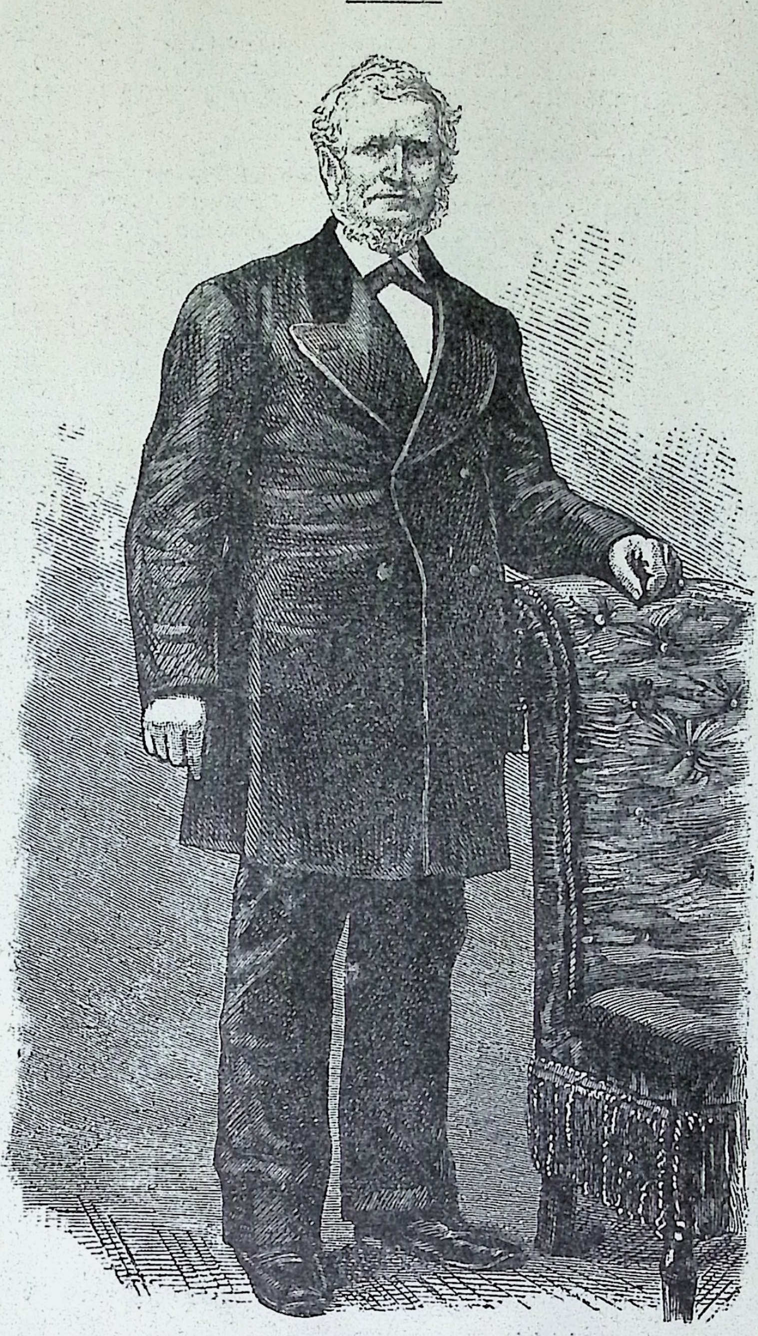
Bumbireh-Øen ligger i den vestlige Del af Viktoria-Søen. Vort Bekjendtskab med den skriver sig fra Aftenen forud for den mærkelige Scene, jeg nu skal beskrive.

Vi havde havt en lang Sejltur fra Fastlandet til en Ø, jeg kaldte Alice Island, hvor Beboerne — som jeg siden fik at vide — er meget smaa og lever af Fisk og Bananer. Det var blevet Nat, da vi lagde til med Baaden nedenfor en Klippe, hvor der sad to Mænd og en Kone og kogte Fisk i en Hule. Mine Søfolk var saa udmattede af Anstrengelse og Mangel paa Føde, at de forglemte sig og bemægtigede sig Fiskene, medens jeg indrettede mit haarde Leje i Baaden. Fiskernes Skrig gjorde mig opmærksom; men da jeg saae, hvad Striden drejede sig om, fik jeg dem stillet tilfreds ved at betale dobbelt Pris for Fiskene. Hele næste Dag tilbragte vi med at ro henimod Bumbireh, og kom om Aftenen i

*) Den berømte Afrikarejsende Stanley, om hvis Tog vi tidligere har fortalt (se Nr. 63) har i et engelsk Blad meddelt de her oversatte Smaaskitser.

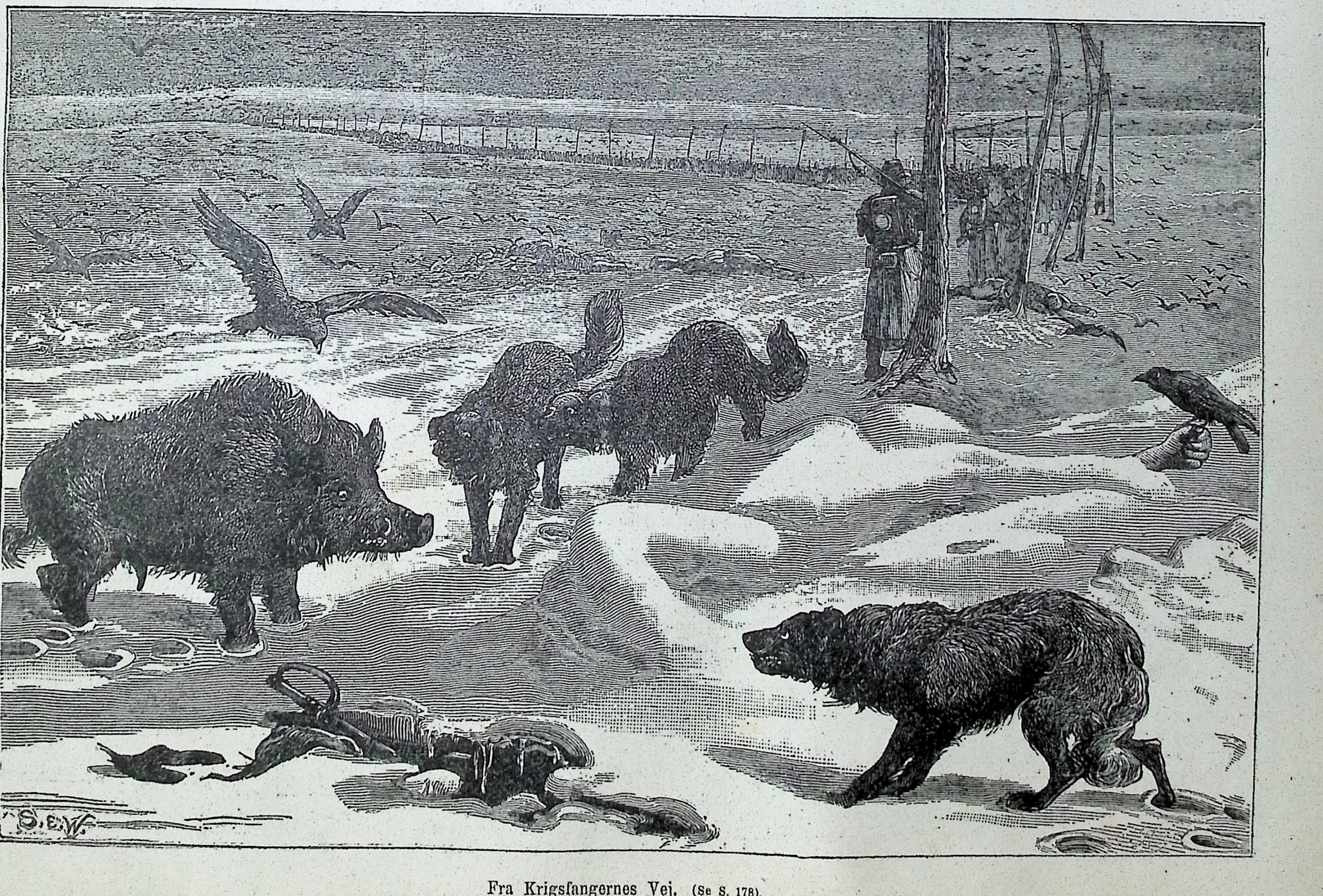
Læ af Barkers Ø, tæt ved den nordostlige Spidse af Bumbireh. Fiskene fra Alice Island var spist til Frokost, og den Nat maatte vi lægge os til at sove uden Aftensmad. Men vi blev snart efter vækkede af en voldsom Storm, og vor Stilling blev yderst ubehagelig.

Da vi næste Morgen havde vredet vore Klæder tørre, styrede vi ind til Bumbireh, hvor Skrænterne var bedækket med tætte Bananskove, og hvor den ene Landsby efter den anden med græssende Køer og Faareflokke fik vore sultne Sjæle til at haabe, at vi her skulde faa vore skrigende Maver bragt til Ro. — Vi krydsede langs Kysten for at finde en rolig Bugt; men hvis ikke Sulten havde gjort os blinde, burde vi have set, at de Indfødte lod til at være mere oplagte til at mishandle os end til at sælge os Mad. Naa, Skæbnen og Sulten fik os altsaa til at løbe ind i en lille Bugt paa Østsiden. De Indfødte var listige nok til foreløbig at lægge Baand paa deres Vildhed, og da vi var saa nær, at de kunde vade ud til os, tog de fat i Baaden og trak den langsomt op paa Land. Saasnart de mærkede, at Kjølen stod paa Jorden, blev de endnu mere venskabelige, og deres Opførsel var saa særdeles elskværdig, at Alt, hvad jeg forestillede mine tykhovedede Ledsagere, ikke kunde faa dem til at være forsigtige. Det varede ikke længe, før en Skare paa 200 var samlet, eftersom Krigsskriget havde gjenlydt over Højene fra det første Øjeblik, de saae os. Nu, da de troede sig stærke nok, forandrede de øjeblikkelig hele deres Væsen. Endnu medens vi sad i Baaden, tog de og slæbte den en Snes Fod op paa det tørre Land; og saa begyndte en næsten ubeskrivelig Scene. Der sad tolv Fanger, mig indbefattet, udsatte for alle mulige Udbrud af deres Raseri; og hvorledes vi undgik Døden, da hver eneste Bue var spændt imod os og hvert eneste Spyd dirrede i Hænderne, er Mer, end jeg kan sige. Vi sad net i det, og vort Liv var ikke to Skilling værd. Dog fløj hverken nogen Pil eller noget Spyd, medens jeg tog et langt Aandedrag og beredte mig paa det Værste. Kongen var nemlig kommet i det Samme, og han slog højtideligt paa Baaden med sin Kølle og erklærede, at saadan en Fangst maatte der „tales om". Saa gik de vigtigste Mænd nogle Skridt tilside for at overveje Sagen. Men de kunde ikke blive enige og kom tilbage for at myrde os

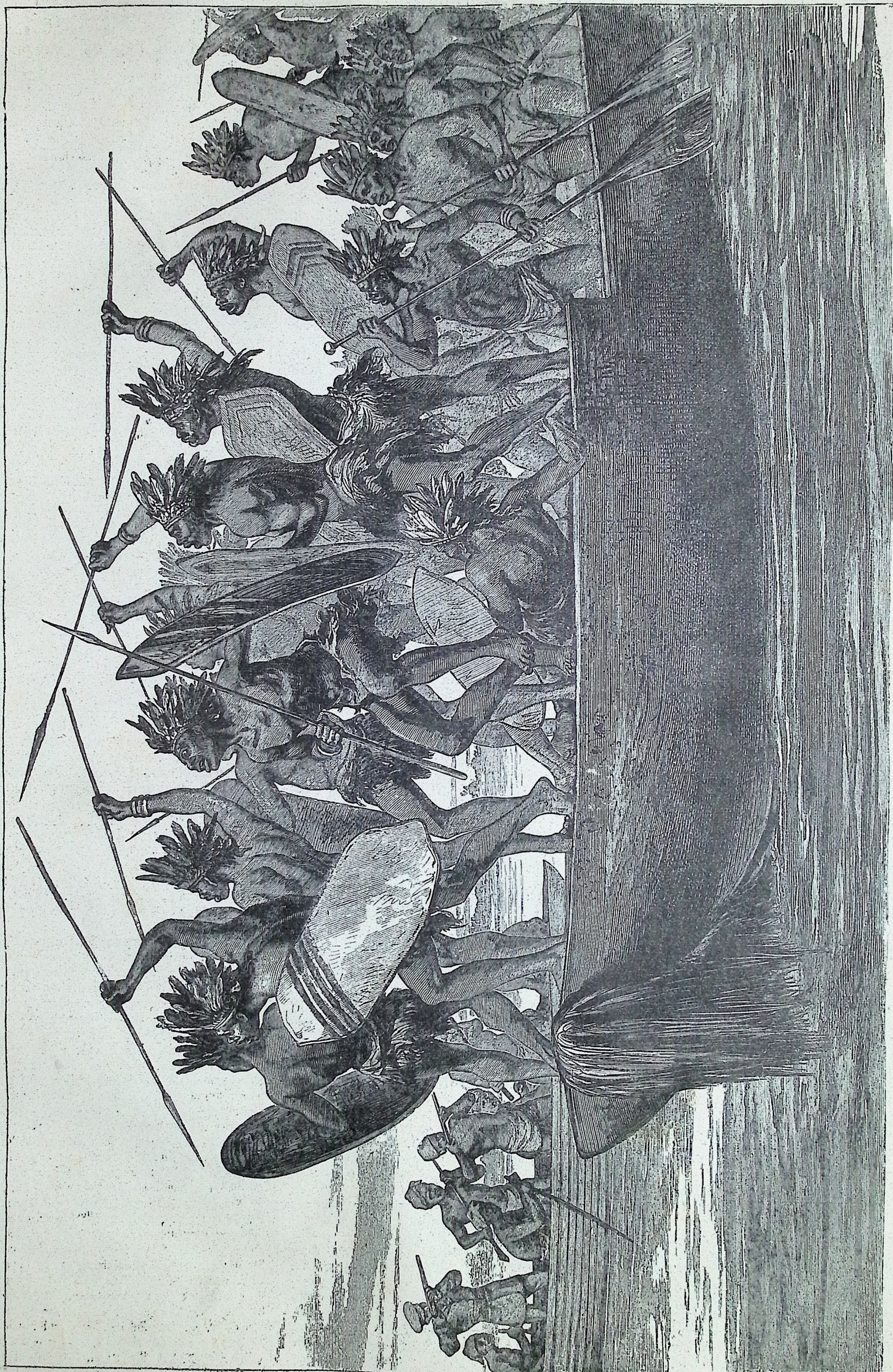

John Taylor, Mormon-Apostlenes Præsident. (Se S 178)

paa en eller anden Maade. Jeg greb mine Revolvere og fulgte ivrigt Alt, hvad der foregik; især holdt jeg Øje med de spændte Buer. Mit faste Blik bragte de Vilde ud af Fatning; men skjøndt de ikke kunde beslutte sig til at gjøre det af med os paa engang, afholdt dette dem ikke fra at behandle os paa den mest brutale og barbariske Maade. Mig rev de voldsomt i Haaret, og mine Folk mishandlede de ved Hug og Stød med deres Spyd og Køller. Jeg opfordrede mine Ledsagere til at være rolige og endelig ikke gjøre Noget, der kunde vække deres Blodtørst. De Vilde fik saa atter en Diskussion i Gang, der endte med, at de pludselig greb vore Aarer for at sikre sig mod, at vi skulde flygte fra dem. Vor Levetid blev imidlertid forlænget til Kl. 3 om Eftermiddagen, da den store Tromme gav de Indfødte Krigssignalet. De var saa venlige at lade os vide, at de agtede at skjære Halsen over paa os, og spurgte os spottende, om Alt var klart. Vi havde allerede givet dem kostbare Gaver og vilde have givet dem hver Trevl, vi ejede, om de havde forlangt det. Men nu var der ingen Tvivl om, hvad Enden vilde blive, og mit Instinkt sagde mig, at det var paa Tide at handle. „Gutter, tænk over, hvad I svarer! sagde jeg til mine Folk: tror I, I kunde skyde vor Baad ud i Vandet, naar det gjaldt Livet?" De svarede Alle bekræftende. Jeg sendte Safeni, en af mine Mænd, hen til de Vilde med et Stykke fint Tøj, som jeg havde holdt tilbage til et sidste Forsøg, og mine Folk lænede sig skjødesløst op mod Baaden. Jeg lod Safeni gaa en Snes Skridt frem, og da jeg saae, han tiltrak sig de Sortes Opmærksomhed, raabte jeg: „Stød fra!" Da jeg følte Baaden glide, kaldte jeg paa Safeni, og han kom løbende ned til os. Men vi blev hurtigt opdagede. Vi havde næsten intet Forspring, og de Indfødte strømmede ned efter os; men Baaden havde vi dog faaet skudt ud i Søen. Safeni skulde lige til at springe i Vandet, da jeg saae et Par høje Vilde iførd med at kaste deres Spyd efter ham. Jeg tøvede ikke et Øjeblik, men skjød strax de To ned, og vi var frelste. De andre blev rasende over at være narrede, styrtede sig ud i tre Kanoer, og gjorde Jagt paa os, der maatte plaske os frem med Tofterne, som vi havde brækket løs fra Baaden. Men da jeg indsaae, at vi aldrig kunde haabe at flygte med den Slags Aarer,

Fra Krigsfangernes Vej. (Se S. 178).

Fra Stanleys Rejse: Den store Kanoe-Kamp paa Kongo-Floden. (Se S. 173).

befalede jeg mine Folk at holde op og vente paa Forfølgerne. To af Kanoerne blev knuste, og den tredje maatte skynde sig ind i synkefærdig Tilstand. Dage fulde af Lidelse og Sult, Fare og Uro og Sygdom fulgte efter denne vor Flugt fra Bumbireh.

II. Et afrikansk Søslag.

Uganda'erne og Uwuma'erne er Arvefjender. Den nuværende Ugandakejsers Bedstefader havde først overvundet disse krigerske Øboere, og hans Fader havde ligeledes tæmmet dem. Mtesa higede nu efter at udmærke sig mod dem, og de har aldrig været i Forlegenhed med at give ham Grund til Krig. Efter gammel Vane brandskattede de nemlig rundt om paa Kysterne af Usoga og Uganda, og det kunde saa stolt en Hersker som Mtesa i Længden ikke finde sig i. Derfor rustede han sig, og indbød Oberst Linant de Bellefonds, der siden blev myrdet af Bari'erne, til at følge med sig i Krigen. Hr. Linant afslog det imidlertid, da han kom som Gesandt fra Oberst Gordon og blot ønskede at slippe bort igjen saa snart som muligt. Mtesa opbød saa Krigsfolk fra alle sine Tributstater og udmønstrede alle sine Kanoer fra sit Hovedarsenal paa Øen Sesse. Alt i Alt talte jeg over 420 større og mindre under hans Flag. Paa den anden Side sendte Uwuma'erne hele deres Krigsflaade ud og opfordrede Naboøerne til at hjælpe sig mod Centralafrikas store Konge. Kort sagt: det var igjen Athen, der bønfaldt sine Søsterstater om at modstaa den mægtige Xerxes. Mtesa var midt i Krigen, da jeg kom tilbage for atter at prøve paa at kristne ham og paa at faa de Folk, han havde lovet mig. Omstaaende Skitse viser, hvorledes Uwuma'erne anfalder Uganda Flaaden med et Had, der trodser enhver Beskrivelse. Næsten 800 Kanoer er med i Slaget. Sammenstødet foregaar ved en Ø midtvejs i Farvandet mellem Uwuma og Uganda. Naturligvis var Mange saa uheldige at miste Livet her som i alle andre Slag. Tilsidst fik jeg gjort Ende paa Krigen ved en Krigslist, Uwuma fik Fred, Uganda Ære, og jeg selv Hjælp til mine Undersøgelser ved Albertsøen. **H. V. Stanley.**

Fra „den gode gamle Tid".

II. Spøgeriet i forrige Aarhundrede.

(Sluttet.)

For de tænkende Tilhængere af Overtroen var der imidlertid et andet vanskeligt Spørgsmaal at løse. Hvad var Spøgelser? Ja, derom naaede man ikke at blive enig, inden Spøgeriet hørte op. Var det onde eller gode Aander? var det Djævlen eller de salig Afdøde? Man skulde synes, at det Første laa nærmest; det var om Natten, i Mørket, at Spøgelserne skræmmede Folk; hvad var da rimeligere, end at de ogsaa var Mørkets Børn? Og det var i Virkeligheden ogsaa den almindeligste Mening. I saa godt som alle de gamle Skrifter, der handler om Spøgelser, tales om „den lede", „den sorte Mand", „Djævlene" osv. Kun en eneste Forfatter staar med en modsat, original Opfattelse. Det er Nis Lassen fra Ribe i sin Bog, „Angaaende Spøgelser og Varsler, i Pennen anført og til Trykken befordret af den, der anfører ham beviste Troværdigheder, hvoraf næsten alt er set, hørt og hændet ham selv." Haderslev 1777. Der er noget vist Forstandigt i, hvad han siger. Han troer fuldt og fast paa, at Spøgelserne er gode Aander, Guds Redskaber; ingenlunde kan han antage, at Satan vilde spøge paa saadanne Steder, hvor ugudelige Gjerninger er passerede, thi „han gjorde sig derved stor Afbræk i sin Næring, da ved slige Forestillinger andre endnu Levende kunde afskrækkes fra at begaa slige Ugudeligheder." Han har selv mærket det spøge flere Steder, hvor man vidste, at der tidligere var begaaet Barnemord, og han bemærker i den Anledning: „Satan ved Barnemord er vistnok tilstede, men at han siden paa Stedet skulde spøge, tror jeg næppe. Snarere tror jeg, at det er dens Forretning, som har begaaet Gjerningen." — „Venteligt" føjer han dog siden til — „bliver der ingensinde nogen tilforladelig Dom angaaende disse Ting at erholde."

Endnu staar tilbage at undersøge, hvad det var, Folk saae og hørte, og som de gav Navnet Spøgeri. En egen Art var de fra Folkesagnene saa godt kjendte Nisser og Trolde. Den for omtalte Nis Lassen fortæller, at han nok har hørt, visse Folk skal have set noget Saadant, men slige Historier finder han meget urimelige. Ligesaa lidt har han nogen Tro til Helhesten, en Spøgelseshest uden Hoved og kun med tre Ben, om hvilken det sagdes, at naar den vendte sig mod et Hus, døde En eller Anden af Beboerne. Ogsaa Mareridt blev anset for at være Spøgeri; det var en Mare, et Spøgelse, der plagede Folk om Natten. Saa var der de bekjendte hvidklædte Spøgelser, som i Reglen Ingenting tog sig for, Djævle, som gjorde alle mulige Kunster, og endelig Ligbegængelserne. Af disse sidste har Nis Lassen set mange, og han veed vel, at Sligt betyder Død. En Aften saae han saaledes et Ligtog bevæge sig langsomt hen ad Gaden. Der kom en Officer med sin Hund gaaende lige imod det; Dyret mærkede, der var Noget ivejen og satte sig ved Siden, hylende, til det var kommet forbi, men Officeren, som Intet kunde se, gik lige igjennem Toget. Der er bevaret en gammel Spøgelsehistore fra Begyndelsen af Aarhundredet. Den er skreven paa Tydsk c. 1706, men da det er en dansk Mand, Talen er om, kunde den maaske her tages med. Den bærer Titlen „Nächtliche Schreck-Bilder des Satans oder wahrhaftiger Bericht, was sich mit einem nach Holstein reisenden Mann zugetragen." Det var en 60 Aar gammel Militær, som i mange Aar havde været i dansk Tjeneste, men tilsidst tog sin Afsked og vendte hjem til sin Fødeby i Holsten. Paa denne Vandring, da han gik gjennem en mørk, stor Skov, var det, han havde alle de mærkelige Syner og Fornemmelser, af hvilke blot her skal anføres de allervidunderligste: et stort Træ, som hang fuldt af døde Mennesker; en 10 Alen lang Mand, som havde lagt sig tværs over Vejen og spærrede den; Stemmer, som truede med at dreje Halsen om paa ham; en Mand med et draget Sværd, som vilde hugge Hovedet af ham, men heldigvis ikke ramte; to Djævle, der gik tæt ved ham, og i al Gemytlighed talte om, hvorvidt det kunde være nok, eller om han skulde plages mere endnu; en Mand, der sugede Luften til sig gjennem et Rør og sugede saa voldsomt, at Stjernerne dalede ned og Maanen tilsidst kun var en Haandsbred fra hans Hoved; en ung Asmodæus, der friede til en lille kvindelig Djævel og fik Ja; Bryllup med Festmaaltid og Dans og endelig det unge Pars Bortrullen i en Karosse, forspændt med sex sorte Hunde. — Da den gamle Soldat kom hjem og fortalte om Alt dette, blev han ifølge Fortællingen forhørt og formanet af en Præst; men han svor paa, at det var sandt, og lod i den offenlige Kirkebøn frembære Taksigelser for sin vidunderlige Frelse! **Eli Frère.**

Findes der Mennesker med Haler?

Det er et ganske lille og simpelt, men hverken uvigtigt eller uinteressant Spørgsmaal, vi her vil beskæftige os med. Har, for at sige det ganske kort, vi Mennesker i vor Familie Væsner, der bagtil er udstyrede med en lille gemytlig Svands? eller maa Historierne om „Halenegerne" og lignende udmærkede Skabninger forvises til Rygternes og Ammestuefortællingernes vidt udstrakte Rige?

Fortællingerne om, at der virkelig skulde existere Folk med Haler, har holdt sig i et halvandet Tusind Aar og er ikke forstummet endnu. „Niam-Niamerne" og andre Stammer i Afrika er ganske vist ved nærmere Undersøgelser bestemt blevet frikjendte for sligt et upassende Paahæng; men de malayiske Folkeslag har det ikke lykkedes at frigjøre sig fra Beskyldningen. Claudius Ptolemæus, hvis Ungdom falder i Kejser Hadrians Regeringstid (116—138), befolker en indisk Ø med Halemennesker; Marco Polo (1298) lader dem leve i Kongeriget Lambri paa Sumatra; og i Slutningen af d. 17. og Begyndelsen af d. 18. Aarh. vil en Hollænder have truffet dem paa Formosa, en Italiener paa Philippinerne. Gaar vi saa frem til den nyere Tid, træffer vi (1839—43) Udsagn af en Tydsker ved Navn Køgel, som vil have truffet Halemennesker blandt Javaneserne samt blandt de saakaldte Dajaks paa Borneo; det sidstnævnte Sted, siger han, træffer man hyppigt i Rorbænkene Huller, som er bestemte til at give Plads for den forlængede Rygrad. Den for ikke længe siden bortgangne Afrika-Rejsende Louis Lucas melder fremdeles (Marts 1876) fra Khartum, at han i Dschidda er truffet sammen med Dampskibskaptajn Smith, som havde overført Pilgrimme fra det malayiske Arkipelag til den nævnte Havn. Smith, hvem den engelske Konsul betegnede som en paalidelig Mand, fortalte, at blandt Pilgrimmene havde der været 2 Halemennesker fra Borneo og 2 fra Sumatra. Kun den ene af dem havde villet lade sig undersøge; hans Hale var 14 eng. Tommer lang, bedækket med 1/4—1/2 Tomme lange Haar og bares bunden op ad Ryggen, eftersom han skammede sig ved den. Alle Fire var de godt byggede (5′ 4″ høje) og meget haarrige paa Brystet, men ikke i Ansigtet; kun To af dem havde Skæg. Ligeledes meddeler Missionæren George Brown, som Oktober 1876 vendte tilbage fra Ny-Britannien og Ny-Irland til Sidney, at de Indfødte det førstnævnte Sted bestemt havde forsikkret ham, at etsteds i det Indre af Øen, som de kaldte Kali eller Kalili, levede der en Folkestamme, som havde Haler. Missionæren spurgte, om det ikke kunde være Aber; men de Indfødte erklærede fornærmet, at Aber kunde dog vel ikke kæmpe med Spyd, plante Yams, bygge Huse osv., og de tilføjede: at Kalili-Befolkningens Haler var stive og ubevægelige, at de paagjældende Personer maatte grave et Hul i Sandet, før de satte sig, da de vilde dø, om deres Hale knækkedes, samt at Børn med Haler blev dræbt strax efter Fødslen, fordi de var til Spot blandt de Øvrige. — Endelig har en Hr. Billmann paastaaet i en Skrivelse til et hollandsk Tidsskrift, som udkom i Batavia, at man omtrent Aar 1832 havde fundet adskillige Børn med Haler i Residensskabet Passeruan, og at specielt en syvaarig Drengs Hale havde været blød, slap og bevægelig, saa længe han var i godt Humør, men blev meget haard og stiv, naar man drillede eller ærgrede ham.

Disse Meddelelser blev fremdragne af Stabslæge Mohnike paa et Møde, som det nedrerhinske Selskab for Natur- og Lægevidenskab holdt i Bonn 5. Febr. f. A. (se „Köln. Zeit." 31. Marts 74, 3. Numer). Hr. Mohnike har i omtrent femogtyve Aar opholdt sig i det malayiske Arkipelag og har berejst det Indre af alle de store Sunda-Øer; som Forfatter har han særligt gjort sig bekjendt ved nogle Arbejder om det malayiske Arkipelags Aber, hvori han optræder som en meget hidsig Modstander af den Darwinske Theori (efter hvilken Mennesket jo iøvrig ikke nedstammer fra nogen nulevende Abeform). Aabenbart frygtede han for, at disse, for Størstedelen fra kristne Missionærer stammende Beretninger om Halemennesker skulde give hin Theori ny Vægt, og derfra skriver sig vel den Ilterhed og Bidskhed, hvormed han søgte at afkræfte de nys meddelte Vidnesbyrd. Han selv, erklærede han, havde aldrig hørt om Exempler paa malayiske Halemennesker; ligesaalidt havde han truffet Nogen derovre, som havde hørt om eller set den Slags Væsner, og det nagtet den nederlandsk-indiske Regering havde i sin Tid ladet anstille omhyggelige Efterforskninger desangaaende. Endelig havde ingen af de talrige bekjendte eller berømte europæiske Rejsende, som fra Begyndelsen af dette Aarhundrede havde gjennemstrejfet de paagjældende Egne, bragt blot Rygtet om Halemennesker hjem med sig. Hvad de nysnævnte Herrer Brown, Kögel og Lucas angik, da lod de til kun at tale „von Hörensagen"; og selv om Kapt. Smith var det ikke afgjort, at han personligt havde overværet en Undersøgelse. Men Hovedsagen var dog, at (efter Hr. Mohnikes Skjøn) et Menneske med Hale overhovedet ikke kunde existere, ligesaa lidt som en Engel med Vingepar osv. Han støttede dette Skjøn paa en Paastand om, at en slig Forlængelse af Rygraden var absolut uforenelig med den menneskelige Benbygning, og søgte gjennem en Række anatomiske Antydninger videre at udvikle og forsvare sin Opfattelse. Der er imidlertid saameget mindre Grund til her at gaa nærmere ind paa disse, ikke just almenforstaaelige Bemærkninger, som en naturvidenskabelig Autoritet, Prof. Schaffhausen, erklærede, at der ved Misdannelse kan fremkomme hos Mennesker en virkelig Haledannelse med Hvirvler —, Noget, som man idetmindste kjender 7 Exempler paa. Forøvrig var ogsaa denne Taler tilbøjelig til at antage Historierne om Folkeslag med Haler for Fabler, som tildels kunde tænkes opstaaede derved, at nøgne Vilde tidt bærer en smal Læderrem om Hofterne, og at den saa i Frastand ser ud som en Hale. Det Eneste, der gjorde Professoren noget betænkelig, var det Faktum, at Karmelitermunken Ribeiro 1768 havde aflagt Ed paa, at han havde set en Indianer med Hale fra Yupurá.

Saavidt kom man paa Mødet; men senere er der rigtignok blevet fremdraget en Del, som stiller den blotte og bare Benægtelse i et noget tvivlsomt Lys. Til Støtte for sin Vantro havde Hr. Mohnike bl. A. fremhævet, at heller ikke hos de menneskelignende Aber traf man nogensinde Haler: men i Parises anthropologiske Selskab var der ganske kort iforvejen blevet forevist en Orang-Utang med en meget udviklet Hale, og den berømte Broca havde forklaret Tilfældet! Fremdeles er der blevet anført en Mængde nye Udsagn af ældre Rejsende fra de østasiatiske Øer. Barchewitz vil f. Ex. paa Molukkerne have set et Pigebarn med Hale; Hesse (1680) paa Sumatra en Kone med en kort Gedebukkehale; og Strauß (1650) overværede paa Formosa, hvorledes en Mand paa Grund af Mord blev levende brændt: „at denne Mand havde en Hale (en Fod lang og behaaret) saae jeg saa tydeligt, som at han havde et Hoved", hedder det. Fra vore Dage har atter Missionæren Lawes meldt om Halemennesker i det Indre af Ny-Guinea, ja endog fra Albanien (Lilleasien og Grækenland) bringer den Rejsende J. G. v. Hahn Beretninger om meget kraftige, undersætsige Folk, der var fortræffelige Fodgængere, og som havde enten en Gedebukkehale eller en lille Hestehale. Ogsaa disse To taler imidlertid „von Hörensagen". Anderledes forholder det sig med Kaptajn i den kgl. nederlandske ostindiske Armé, L. F. M. Schulze, som under et midlertidigt Ophold i Berlin har tilskrevet det videnskabelige Tidsskrift „Globus" (XXXII, Nr. 8) bl. A., Følgende: „I Aaret 1860 opholdt jeg mig paa Øen Borneo i Bandjermasfing. Man talte der meget om saakaldte behalede Piger af den

dajakiske Race, som skulde træffes i Forterne og de forskjellige Biwaks. Da jeg en Dag igjen hørte tale om en ung Dajakerinde, som netop opholdt sig i Fort Tatas, besluttede jeg at overtyde mig derom. Desværre bar jeg mig temmelig kejtet ad og maatte indskrænke Undersøgelsen til en flygtig Beføleu, eftersom hun skammede sig over sin Abnormitet, og den Dragt, hun bar (Sarong og Kabaja) ikke tillod mig at se. Jeg fandt, at hun havde en haard, benagtig, ubevægelig, nogle Tommer lang Rygradsforlængelse. Det er sikkert, at der er forekommet flere af den Slags Tilfælde paa Borneo, thi jeg hørte Personer fra de forskjelligste Egne af den sydostlige Del tale derom, og vore javanske Soldater var yderst tilfredse, da Regeringen sendte dem Kvinder fra Java (istedetfor Dajakerinder)."

Dette ser jo rigtignok temmelig afgjørende ud. Skal man da tro, at der findes Mennesker med Haler? Nej! Eller skal man lade være at tro det? Nej! Man skal ganske simpelt give lidt Stunder endnu og se, om ikke nye Undersøgelser vil føre til et Resultat, hvorom der fornuftigvis slet ikke kan tvivles. **Henr. Holst.**

Hvordan man laver Skaaltaler.

(Efter et Proverbe af Carmontel.)

Grosserer Petersen er en snurrig Fyr. Han har en smuk ung Kone, et prægtigt Hjem og en endda ikke saa ganske lille Formue, men alligevel befandt han sig i lang Tid slet ikke vel. En utilfredsstillet Ærgjerrighed tærede paa hans Humør. Naar han var ude til Middag, og En eller Anden af Gjæsterne, der var skaaren for Tungebaandet, udbragte en Skaal, som slog an hos Selskabet, kunde den kjære Petersen næsten ikke sidde rolig paa sin Stol. Han vilde i saadanne Øjeblikke have givet, Gud veed hvormeget, for at ogsaa han kunde rejse sig op og, „uforberedt som han var", lade en lignende Skaaltale løbe af Stablen. Men forgjæves sad han og rodede distræt med Gaffelen omkring paa sin Tallerken, medens de lækreste Retter gled ned, uden at han smagte det Mindste af dem, og medens de vittigste Brandere foer forbi hans Øre, uden at han hørte dem; forgjæves opbød han alle sine aandelige Evner for at sætte Noget sammen, der kunde ligne en Tale — forgjæves: Ærgjerrigheden var og blev utilfredsstillet.

I Vinter er det imidlertid bleven helt anderledes. Der findes nu i hele den kjøbenhavnske Selskabsverden ingen vittigere Skaaltaler end Grosserer Petersen, Ingen, fra hvem Ordene strømmer lettere, mere flydende og med større Aplomb.

Hvordan det er gaaet til? Ganske simpelt: Hr. Petersen lader — hvorfor skal man ikke tage sig det saa bekvemt som muligt — sine Skaaltaler fabrikere udenfor Huset.

I Kandidat Jensen, en begavet, men noget „vidtløftig" Literat, har han tilfældigvis lært en Mand at kjende, som ypperligt kan supplere ham. Bemeldte „Herre i Aandernes Rige" har nemlig den lidt ubehagelige Vane at bruge Mere, end han tager ind, hvisaarsag han aldeles ikke har Noget imod smaa „Nebengeschäften". Og samtidig er han en komplet Selskabsmand, hvem Grossereren f. Ex. meget vel kan indbyde til sit Bord, saafremt det ved enkelte Lejligheder skulde synes ham ønskeligt at have en Sufflør ved Haanden. Paa den Maade har Kandidaten allerede adskillige Gange været Ørevidne til de Lovtaler, der regnede ned over Værten for hans vittige Foredrag — ja ofte er Hr. Jensen endogsaa selv bleven spurgt om, hvad han syntes om Skaalen. Hvad Andet har der vel været for ham at gjøre end med et hemmeligt Smil at svare:

„En ganske fortræffelig Tale! Og hvor den var rig paa Pointer! Og hvor brillant den blev holdt!"

„Det er det, der gjør det! det er det, der gjør det! forsømte Grosserer Petersen da aldrig med et selvbehageligt Smil at hviske til sin Assistent, og Hr. Jensen holdt altfor meget af Grosserens Guldstykker til nogensinde at gjøre Indvendinger.

Forsaavidt var jo Alt ypperligt. Men Historien havde dog en Hage. Efterhaanden satte den fixe Idé sig fast hos Petersen, at han, og han alene, var Ophavsmand og Forfatter til alle de vellykkede Taler, hvormed han havde glædet saamange Selskaber. Man smigrede ham saa ofte, at det til Slutning virkelig lykkedes ham at bilde sig ind, at denne Smiger var fortjent.

„Jeg har nu engang Talent for denne Specialitet". sagde han mere end én Gang til sin Kone, der i Tavshed morede sig over sin, iøvrig godmodige Ægtefælles Svaghed — og til Slutning kunde Intet harme Petersen mere end en Tvivl om hans poetiske Anlæg.

Det var derfor ogsaa nu temmelig vanskeligt for Grosserens inspirerende Medarbejder at hævde sin Stilling, — der hørte en ganske overordenlig Forsigtighed dertil, en fuldstændig Forandring af den tidligere Taktik. Men Hr. Jensen var et kløgtigt Hoved, og han fandt endelig ogsaa en hensigtsmæssig Operationsplan.

En Eftermiddag sad Grosserer Petersen ved sin Pult, med Hovedet støttet i Haanden, og stønnede.

„Men Herregud, hvad er der dog i Vejen?" spurgte hans Kone.

„Det er Fru Holms Fødselsdag' iovermorgen," svarede han . . ., og jeg bliver nødt til at lave et Digt i den Anledning. Mit Renommé som den eneste Poet i vor Kreds fordrer det ligefrem."

„Og det falder Dig vanskeligt at komme ud af det?"

„Vanskeligt? Nej, Gud bevares! Er det maaske nogensinde før faldet mig vanskeligt? Som nu f. Ex. med min Sang sidste Lørdag."

„Ja, men da var det dog Kandidat Jensen —"

„Der gav mig et Par Dessin'er, ikke mere. Det var mig selv, der skrev Sangen fra Ende til anden . . . Rimene har jeg iøvrig ogsaa til dette Digt," vedblev Hr. Petersen. „Jeg mangler kun de Ord, der skal staa foran dem, og det er jo dog det Mindste."

Han vedblev at stønne. Da gik Døren op, og Pigen meldte Kandidat Jensen.

„Gudskelov!" tænkte den ulykkelige, sveddryppende Poets Frue. „Jeg forlader Dem," sagde hun efter at have hilst paa Kandidaten. „Men forsigtigt!" hviskede hun til ham, idet hun kastede et Sideblik over til Manden og pegede paa Panden med en Gestus, der unægtelig ikke kunde kaldes særlig hensynsfuld, men havde det Fortrin at være yderst let forstaaelig.

„Tør jeg spørge, hvad det er, der saa levende beskæftiger Dem?" spurgte Kandidaten.

„Aa, kun et lille poetisk Arbejde," henkastede Hr. Petersen. „De veed jo, at jeg undertiden giver mig af med den Slags Ting."

„Og det vil idag ikke gaa rigtigt fra Haanden?"

„Nej, mærkværdigt nok, netop idag har Muserne forladt mig."

„Saadan gaar det; de Himmelske har ogsaa deres Luner. Selv den største Digter har ufrugtbare Øjeblikke."

„Den største Digter — meget rigtigt," bekræftede Hr. Petersen, ikke lidet smigret.

„Maaske har De valgt et særlig svært og usædvanligt Thema?"

„Nej, det kan jeg dog egenlig ikke sige. Det drejer sig om et Fødselsdagsdigt til en Dame."

„En ypperlig Idé! Themaet er fortræffeligt."

„Synes De?"

„Ja vist saa . . . Jeg vilde f. Ex. begynde: Tusind Hilsner ser jeg bringes . . ."

„Ja, ja, det er rigtigt," afbrød Grossereren, „akkurat den samme Linje har jeg over tyve Gange tænkt paa."

„Ikke sandt, det er en ganske stemningsfuld Begyndelsesakkord."

„Nu smigrer De."

„Nej, nej, det er virkelig en ganske god Begyndelse: Tusind Hilsner ser jeg bringes, — tusind Ønsker bæres frem!"

„Naa ja," sagde Grossereren og skrev det ned. „Saa langt kom jeg altsaa: Tusind Hilsner ser jeg bringes — tusind Ønsker bæres frem! — Ganske pænt, ganske pænt!"

„Hvor glat det strømmer Dem ud af Pennen. Læseren fortsætter uvilkaarlig: Ogsaa mine Ord bevinges . . ."

„Ogsaa mine Ord bevinges" —

„Frue, for at naa til Dem . . ."

„Nej, om Forladelse, det skriver jeg helt anderledes."

Hr. Petersen tænkte sig nogle Øjeblik om og udbrød derpaa med glad Hastværk: „Nu har jeg det! Jeg skriver: Ogsaa mine Ord bevinges — Frue, for at prise Dem . . . Hvad synes De om det? men rent ud, uden ethvertsomhelst Smigeri."

„De to Linjer tager sig virkelig godt ud."

„Det glæder mig. Men nu videre. Vi maa have lidt Mythologisk i det andet Vers — Noget om Venus og Gratierne!"

„Det er en udmærket fin Tanke, Hr. Grosserer. Jeg synes blot, det var rigtigt at vente til de to sidste Linjer. Saa falder det med mere Aplomb. Man burde maaske snarere lade de første Linjer lyde saaledes: Ak, men hvor skal jeg begynde — hvor skal jeg til Ende naa . . ."

„Rigtigt: Ak, men hvor skal jeg begynde, hvor skal jeg til Ende naa . . ."

„Ikke sandt, saa faar vi netop Deres Tanke ypperligt frem, naar vi siger: Musers Vid og Gratiers Ynde — jeg hos Dem jo samlet saae."

„Musers Vid og Gratiers Ynde!" gjentog Petersen. Ypperligt! Musers Vid . . . Der har jeg i Grunden ligefrem overgaaet mig selv. Hele Morgenstunden vilde det ikke falde mig ind, men blot en lykkelig Inspiration, saa har man strax det Hele! Maa jeg læse det for Dem i Sammenhæng."

„De veed, Hr. Grosserer, at jeg altid med Glæde hører, hvad De skriver."

Og Hr. Petersen læste med synlig Tilfredshed Versene for den taalmodige Hjælper:

Tusind Hilsner ser jeg bringes,
Tusind Ønsker bæres frem!
Ogsaa mine Ord bevinges,
Frue, for at prise Dem!

Ak, men hvor skal jeg begynde,
Og hvordan til Ende naa:
Musers Vid og Gratiers Ynde
Jeg hos Dem jo samlet saae!

„Nu, hvad synes De saa om det?" spurgte Forelæseren med et forventningsfuldt Udtryk.

„Brillant", svarede Kandidaten med Overbevisning.

„Det glæder mig, at De er tilfreds."

„Tilfreds? — De kan godt sige henrykt, Hr. Grosserer. Men apropos: det falder mig ind . . . jeg har imorgen en lille ubehagelig Gjældspost paa 200 Kr., som gjerne skulde betales. Tør jeg gjøre Regning paa Deres prøvede Velvilje?"

„Naturligvis, naturligvis," svarede Hr. Petersen adspredt. „Musers Vid og Gratiers Ynde . . ."

„Nu, saa takker jeg Dem paa Forhaand og tillader mig at lade Beløbet afhente henimod Aften."

„Som De ønsker . . . Musers Vid! Det vil gjøre Effekt. Naa, — synes De saa ikke, jeg har gjort Fremskridt?"

„Gudbevares, Hr. Grosserer, hvor kan De spørge derom!"

Efter en lille Forfriskning tog den poetiske Fødselshjælper Afsked og lod Grosserer Petersen tilbage i en Selvhenrykkelsens Glædesrus. Paa den Maade har samme Hr. Petersen senere skrevet adskillige Digte, og det bliver sagtens ikke ved dem. **Mac Adam.**

Uge-Revue.

V. Storfyrstthronfølgerens Hær besætter Osman Bazar og Rasgrad; General Zimmermanns Bazardschik, Tyrkerne tilbage til Varna; paa Vejen til Konstantinopel besætter Russerne Tschorlu, Burgas og andre nærliggende Punkter; Erzerum overgiver sig til dem; Montenegrinerne og Serberne i Fremrykning, Rumænerne tager med store Tab Widdins Udenværker; Fredspræliminærer og Vaabenstilstand undertegnes i Adrianopel (31. Jan.); græske Tropper overskrider den tyrk. Grændse; Kretenserne erklærer sig uafhængige af Tyrkiet; I England heftige Debatter om den forlangte overordenlige Bevilling paa 6 Mill. Pd. St., Hertugen af Northumberland udnævnt til Storseglbevarer. — Bremens geografiske Selskab har udnævnt Stanley, Nordenskiöld og Bennet, Berlins do. Stanley til Æresmedlem; Charkov har udnævnt General Radezky til Æresborger; den berømte Astronom, Pater Secchi ligger for Døden; Døde: Berømt Leipziger-Fysiolog, Prof. E. H. Weber (83), Bankier, Baron v. Erlanger i Frankfurt (73), Historiemaler og Illustrator Schuler i Straßburg (71), østerrigsk Bjergværksdirektør Barré (39), eng. Karrikaturtegner G. Cruikshank (86), fhv. fransk Undervisningsminister Mege (61), fhv. tydsk Statsminister v. Uhden (80), tydsk nationaløkonomisk Professor B. Hildebrand, Fyrst Heinrich LXIX af Reuß (86), fransk Senator Brame (70), rus. Kirurg og Forfatter Pelikan, fransk Romanforfatter Soutin og fr. Læge Dr. Hertz (69), berømt ital. Skuespillerinde Fru Checchi-Bozzo. — Brand i Graz' Staalværk; under Trængslen ved Mindefesten over Viktor Emanuel i Majlands Domkirke dræbes og saares over 100 Personer; Dampskibet Metropolis („en Plimsolsk Ligkiste") forliser under Nordamerikas Kyst, c. 100 Mennesker omkommer; en Ildebrand i Shanghai koster over 2000 Mennesker Livet; Afsløring af et Mindesmærke i London for Stuart Mill; Dr. Schleiden meddeler, at i Thyringen anvendes aarligt 20,000 Centner Runkelroblade sammen med Cikorieblade og Kartoffeltoppe til Tobak, samt at de saakaldte Vevey-Cigarer ikke indeholder Spor af ægte Tobak, men kun tilberedte Kaal- og Roe-Blade; Det ny Hoftheater i Dresden aabnes. — Paa Odéon-Theatret Scholls og de Artois' vittige 3 A. Lystspil „I fremmed Rede", paa Renaissance-Th: Lecocqs stærkt beklappede 3 A. Operette „Den unge Hertug" (Text af Meilhac & Halévy), paa Residenstheatret i Berlin Wildbrandts Skuespil „Natalie"; i London opføres for Tiden for 4500 Tilskuere en militær Pantomime „Plevna", hvor Osman Paschas Fremstiller hilses med Jubel; det franske Akademi tilkjender Prof. Hannover i Kbhvn. den monthyonske Præmie for hans Undersøgelser om Øjets Nethinde; Direktør Palisa i Pola har opdaget en ny Planet (den 180.) af 12te Størrelse. — I den lille By Evreux nær Paris har en Søn dræbt sin Moder og hugget Liget i smaa Stykker.

(Sluttet d. 6. Februar).

Theatrene.

Mdm. Trebelli vil efter den foreløbige Bestemmelse optræde 10 Gange paa det kgl. Theater i Dagene fra 20. ds. til 17. Marts, nemlig i Troubadouren (20. og 22.), Martha (24., 26. Febr. 2. og 6. Marts), Don Juan (28. Febr.), Barberen i Sevilla (4. M.), Hugenotterne (10. og 17. M.) og Verdis Requiem (2 Formiddagsforestillinger). Hendes aldeles glimrende Udførelse af Partiet i Troubadouren anbefaler vi foreløbig Læserne at gjøre sig bekjendte med.

— Vi henlede Opmærksomheden paa Hr. Baldnin Dahls Løverdagskoncerter i Kasinos store Sal.

Billedtexter.

John Taylor, Mormon-Apostlenes Præsident. Efter Brigham Youngs Død bliver Mormonkirken styret af 12 Mænd, der kalde sig Apostle. Præsident for dem er en Englænder ved Navn John Taylor. Han blev født 1808 i Westmoreland i England, rejste 1832 til Canada, hvor han kort efter sin Ankomst giftede sig, og blev 1836 Mormon. Som saadan gik han til det vestlige Missouri, hvor Mormonerne paa den Tid byggede det saakaldte „Nye Jerusalem“, og blev kort Tid efter valgt til Apostel. Fra 1839 til 1841 virkede han som Missionær i England, og det lykkedes ham der at „omvende“ Mange til Apostlenes Lære. Efter at være vendt tilbage til Nauvoo i Illinois, Mormonernes daværende Opholdssted, redigerede han et Blad: „The times and Season“, indtil Sekten 1846 flyttede til Utah. Tre Aar senere forsøgte han at indføre Mormonismen i Frankrig, og nogle Aar senere gjorde han Ny-York usikker. Han udgav her et Ugeblad „The Mormon“, der 1857 paa Brigham Youngs Befaling ophørte at existere. Siden 1858 har han opholdt sig i Utah, hvor han fører et ganske behageligt Liv i sin huslige Kreds, der bestaar af syv Koner og fyrretyve Børn.

Fra Krigsfangernes Vej. Omstaaende Skitse fra Krigsskuepladsen er tagen i Putina, hvor Størstedelen af Russernes Fanger er dragne igjennem, og hvor der er indrettet Hospitalsbarakker af det russiske Selskab for Syges og Saaredes Pleje. „Bogstaveligt Tusinder“, skriver Dr. Baker, „har Baron Benkendorfs gode og omhyggelige Forplejning at takke for deres Liv. Hvad disse stakkels Fanger led paa deres besværlige Rejse gjennem Sneen til Donau, er ubeskriveligt. De var et Billede paa den dybeste Elendighed, usselt paaklædte og medtagne af Frostbylder. I Massevis faldt de undervejs om i Sneen og døde, og nu bliver de opædt af Hunde og Vildsvin.“ Skitsen svarer fuldstændig til denne Beskrivelse, og Tegneren haaber, at den fremstillede Scene, „et af de rædselsfuldeste Syn, vi saae paa Fangetogets Vej, maa kunne formaa til at sende Hjælp til disse ulykkelige Fanger, der dør som Fluer af Mangel og Sygdom.“ De rumænske Bevogtere lader desværre til at have behandlet dem meget brutalt; man siger, at Soldaterne har mishandlet de ulykkelige Mennesker, naar de ikke kunde holde Marschen ud.

Geografisk Logogryf.

3. 2. 8. 9. 2. 8. En By i England
1. 2. 6. 3. 7. 8. 9. Et Land i Evropa
4. 7. 7. 5. En Flod i Mellemevropa
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7 8. 9. En Ø ved Jyllands Kyst.

Opløsning paa Regneopgaven i forrige Numer:

142857
285714
428571
571428
714285
857142

Rigtig løst af: A. S. — g i Frederikssund — „Lille Jensine N. Regnemester i Egense“.

Hvor er Katten? — Petra og C. A I., Thisted, har rigtigt fundet Katten, siddende under den nederste Gren til Højre og slikkende den venstre Pote.

Den abyssinske Slangetæmmerske Lualla. (Se S. 178).

Hvorledes man morer sig i England. Det kan maaske interessere Læserne at høre Lidt om, hvad man faar for Pengene i den Bygning i London, der kaldes the Royal Aqvarium, det kgl. Akvarium, og hvor der, foruden det Etablissement, som har givet Anledning til Bygningens Navn, ogsaa findes et Theater. Først og fremmest opføres naturligvis en Pantomime, et Slags Feéri i mange Akter med en Mængde straalende Dekorationer, Masser af Forvandlinger, eventyrlige og fantastiske Skikkelser og en meget grovkornet Komik. Iaar er man endog gaaet et Skridt videre frem paa denne Kunstens Bane, end man tidligere har indladt sig paa, idet man har opført Pantomimer, som udelukkende spilledes af Børn. Men Programmet indeholder fremdeles en Mængde højst afvexlende Præstationer, f. Ex. et Kæmpeluftspring, der udføres af et kvindeligt Væsen, som lyder det højst ejendommelige Navn „Zazel“ og som ligeledes lader sig skyde ud af en Kanon. Endvidere Akrobaten Ethardos højst mærkelige Præstationer paa en rullende Kugle, hvor han tilsidst med Fødderne triller den op ad en Spiralgang, dernæst Sabelslugeren Benedetti, en japanesisk Trup, nogle Christy Ministrels (de bekjendte Neger sangere), peruvianske Akrobater, og den skjønne Myra, som, uden at det generer hende, bliver hugget tvers over for Tilskuernes Øjne og derpaa præsenterer sin Overkrop anbragt paa et Bord. Saa er der Optræden af en ung Laplænderfamilie, bestaaende af to Mænd og to Kvinder, som viser sig for Tilskuerne med deres Rensdyr, Slæder, Hunde og Telte; Petersons dresserede Hunde; og endelig den Dame, hvis Billede vi idag præsenterer for Læserne, nemlig Lualla eller den abyssinske Slangebesværgerske, der er istand til at udøve en saadan Troldomsmagt over Slanger, at hun fuldstændig har vendt op og ned paa det gamle Forhold, der fra Verdens Begyndelse skal have bestaaet mellem Kvinden og Slangen. I Bygningens Gallerier vil man sluttelig finde en Række Billeder af den i disse Dage afdøde, saa berømte engelske Karrikaturtegner Georges Cruikshank i Forening med en Samling „Krigsbilleder“, og i Akvariet ser man: en Samling levende Muræner, de siden Romernes Dage saa berømte Fisk, som man plejede at styrte dødsdømte Forbrydere ned til, for at de kunde fortære dem; endvidere en Mængde levende Koraldyr, fire smukke Sæler, en stor Alligator, smukke japanesiske Guldfisk og en stor Samling mærkelige Aber, deriblandt en Chimpanse, Aber med Hundehoved og „hellige“ Aber fra Indien.

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 74. Søndagen den 17. Februar. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Röshult, Fødestedet. — Mindesmærke, — Portræt. — Grav. — Arbejdsværelse. — Bolig i Upsala.
Fra Linnés Hundredaarsfest. (Se S. 180).

I et af de nærmest følgende Numere paabegynder vi under Titlen:

Under Danebroge 1848—50,

af

H. Betzonich,

(Forf. til „Dansk Soldaterliv“,)

en Række Skildringer af Personer, Stemninger og Begivenheder fra ovennævnte Tid, — hvorpaa vi foreløbig henleder Læsernes Opmærksomhed.

Linnés Hundredaarsfest.

Den egenlige lærde Forskning kræver et ikke ringe Maal Resignation af sine Dyrkere. End ikke Navnene paa de fleste Specialister, og det ofte de betydeligste, bliver kjendte udenfor en vis aandelig Elite-Kreds; det ligger i selve Sagens Natur og kan ikke ret vel være anderledes. Desto mærkeligere er derfor de Undtagelser, som desuagtet trænger ud over denne Kreds og forstaar at vinde sig et Verdensry. Og det har i videste Forstand den Mand gjort, hvis Minde vort Broderland Sverig i forrige Maaned med Stolthed har fejret, og af hvem vi idag paa vort Blads Forside, for ogsaa at give vort Bidrag til hans Ihukommelse, bringer et Portræt, ledsaget af Randtegninger, der dvæler ved forskjellige Mærkepunkter af hans Liv. Linné er hos alle kultiverede Folk kjendt som det attende Aarhundredes største Botaniker; selv den yngste Skoledreng har hørt hans Navn, naar han med Botaniserkassen paa Ryggen vandrede ud paa sine Exkursioner, og der hører et Minimum af Dannelse til for ikke at vide, at det er „Nordens Stjerne“, — som Linné blev kaldt af sine Samtidige — der har slaaet den Klasseinddeling af Planteverdenen fast, hvorpaa i ethvert Tilfælde hele Botaniken hos os er baseret.

Hvad Karl v. Linné (født 4. Maj 1707 i Röshult i Smaaland, død 10de Juni 1778) har gjort for Videnskaben, viser sig for os i hele sin Betydning, naar vi mindes Botanikens Tilstand paa den berømte Lærdes Tid. Det efter Amerikas Opdagelse mere og mere udviklede Kjendskab til Planterne, som befordredes ved den voxende geografiske Forskning og ved Anlæggelsen af talrige botaniske Haver, havde i Løbet af to Aarhundreder opdynget en uendelig Mængde Materiale paa Videnskabens Bord. Men al Anstrengelse for at bringe Orden i dette Kaos bidrog kun til at forøge den almindelige Forvirring, og det er Linnés store Fortjeneste at have gjort Ende paa disse anarkiske Tilstande og derved at have frelst Botaniken som Videnskab.

Den oprindelig for Skomagerhaandværket bestemte Præstesøn kom allerede tidligt paa den Tanke at gjøre Planternes Befrugtningsorganer til Grundlag for et almindeligt gjældende botanisk System. Allerede da han var ganske lille, havde Blomsterne været hans bedste Venner. Han blev formelig opdraget i Haven, thi Faderen havde den smukkeste Have, som fandtes i det hele Lehn, og den lille Karl viste tidlig stor Forkjærlighed for den. Naar han skreg og ikke vilde lade sig berolige, stak man ham blot en Blomst i Haanden, saa blev han strax stille igjen. Da han var fire Aar gammel, tog Faderen ham med i et Selskab. Det var om Sommeren, og medens Selskabet om Aftenen hvilte paa en Eng, udviklede Pastoren for dem, hvorledes hver Blomst havde sit Navn. Siden fik han ikke Ro for Drengen, der spurgte om Navnet paa langt flere Planter, end han kjendte. Sex Aar gammel fik den lille Karl Lov til at anlægge en egen Have i Miniatur, og her plantede han et eller flere Exemplarer af de Planter, som fandtes i den større. Ogsaa senere, under Skoletiden, læste han botaniske Skrifter med saa megen Iver, at hans Lærere og Kammerater kaldte ham „den lille Botaniker“. Men man kjendte dengang i Sverig ikke andre Videnskaber end de, der gik ud paa at præparere et antageligt Præsteemne, og Skolens Lærere tilraadede derfor ogsaa Faderen at tage den lille Linné bort fra Studierne, som han efter deres Mening slet ikke egnede sig for, og at lade ham lære et Haandværk. Havde ikke en Enkelt af Lærerne dengang været mere klartseende, og havde ikke senere Doktor Stobæus i Lund beskyttet Drengens botaniske Sympathier, er det højst uvist, hvilken Fremtid han var gaaet imøde. Nu kom han tidligt ind i den lærde Verden og fik Lejlighed til at udvide sine Kundskaber. Den første Spire til hans i Videnskabens Verden epokegjørende Tanke: at gjøre Planternes Befrugtningsorganer til Gjenstand for den længe savnede botaniske Klassifikation, skriver sig allerede fra 1730. Som saa ofte ellers gav et Tilfælde Stødet til Ideen. Dengang prøvedes nemlig i Upsala en Afhandling „om Træernes Bryllupsfest“. Titlen paa denne Disputats vakte Linnés Opmærksomhed, men Skriftet holdt ikke, hvad Titlen lovede; den stod der blot som en metaforisk Henthdning til Blomsternes Herlighed. Han forfattede derfor selv en lille Afhandling om Planternes Kjøn, og den indeholdt adskillige nye og skarpsindige Bemærkninger. Opsatsen kom Professoren i Botanik for Øje, der paa Grund af sin høje Alder havde faaet Tilladelse til at antage en Vikar til at holde Forelæsninger istedetfor sig. Han havde gjort Forsøg med en Adjunkt, men denne havde ikke tilfredsstillet ham, og han sendte derfor nu Bud efter Linné. Linné kom, og den gamle Professor tog ham ned i Haven og begyndte at examinere ham paakryds og paatværs. Tilsidst spurgte han ham, om han vilde paatage sig at holde Forelæsninger. Den unge Student blev ikke lidt hed om Ørene, men svarede dog, at naar Professoren fandt ham værdig til en saadan Tillid, vilde han forsøge. Han gjorde det, og det Livlige i Fremstillingen og det Nye i Indholdet begejstrede ligefrem hans Tilhørere.

Det kan ikke her være Hensigten at følge den vordende Videnskabens Stormand gjennem de kommende Dages travle Studeringer og de Triumfer, som blev Resultatet af dem. Man kan finde disse rent biografiske Fakta i ethvert Konversationslexikon. Vi har kun villet paapege, hvorledes Kjærligheden til det Studium, hvoraf han senere skabte en hel ny Videnskab, laa „Blomsterkongen“ i Blodet lige fra den tidligste Tid, og hvorledes han kun naaede saa langt, som han naaede, fordi al hans Kraft og al hans Tid sattes ind paa det ene Maal. I Trediverne undte han sig ikke et Øjebliks Hvile. Hans botaniske Exkursioner gik allevegne hen, selv til Finmarkens og Laplands mest utilgængelige Egne; overalt samlede og studerede han, og udgav derpaa Skrifter om sine Opdagelser. 1737 var det Aar, hvori han udfoldede den største Produktivitet, idet han alene i dette Aar udgav henimod 200 trykte Ark; og disse Arbejder var i Ordets strengeste Forstand Originalarbejder, hvilende paa de besværligste Forskninger og udmærkende sig ved nye Opgaver og nøjagtig kritiske Fremstilling.

En af de største Ubehageligheder, som hidtil havde vanskeliggjort det botaniske Studium og truede med at skabe en fuldstændig babylonisk Forvirring, var det ubestemte, barbariske Sprog, som benyttedes. Mod dette vendte Linné sine Angreb, idet han paaviste dets Slethed og udvikede visse Regler for Planternes Benævnelse. Det er paa dette Omraade, han har sin uforgængelige Betydning. Idet han foretog sig at fastsætte det tekniske Sprog, var det især af Vigtighed, at han tog Fastsættelsen af Artsbegrebet til systematisk Udgangspunkt. Han henviser til, at Individantallet stadig forøges i hver Art, og at det kan føres tilbage til et eneste Par eller en hybrid Form. At finde de naturlige Grupper var efter Linnés Mening Botanikens Maal. Naturen gjør intet Spring. Dens Kjæde naaer uafbrudt fra Menneskets nære Slægtning, Aben, til Planten, og fra denne til Stenmassen. Man ser heraf, at Linné i en vis Henseende er Darwins Forgænger.

Eftersom Revolutioner aldrig kan løbe roligt af, er det naturligt, at der rejste sig stor Modstand mod Linnés System. Men Resultater som hans staar trods al Modstand; nu, hundrede Aar efter hans Død, er dette System Botanikens Grundpille, og i Anledning af Hundredeaarsdagen har man overalt i den civiliserede Verden fejret hans Minde, særlig naturligvis ved Upsala Universitet, til hvilket hans Livsgjerning væsenligst var knyttet. I Stockholm vil senere hen paa Aaret hans Billedstøtte blive rejst, sikkert ogsaa under betydelige Festligheder.

K.

Vera.

Af Henry Gréville.

(Fortsat).

Det var en besynderlig Pige, denne Frøken Teploff, og endog da jeg havde kjendt hende i to Maaneder, var jeg ikke fuldstændig sikker i min Dom om hende. Var hun en udspekuleret Kokette eller simpelthen et paa éngang skjælmsk og naivt Barn? Skulde man tilbede hende eller være mistroisk overfor hende?

Tiltrods for den meget naturlige og ligefremme Forklaring, hun havde givet mig, havde det Besynderlige ved vort første Møde efterladt en vis Tvivl hos mig. „Af en ung Pige at være, som ovenikjøbet for første Gang i sit Liv er alene paa Gaden, saae hun mig rigtignok lidt vel rolig ud!“ tænkte jeg.

Men hun saae altid rolig ud, og jeg begyndte at tro, at hun, som hun havde sagt mig, virkelig aldrig var bange.

Det kunde jeg ikke rigtigt lide: jeg synes nok om, at en Kvinde er lidt ængstelig af sig!

Tiltrods for vore Knebelsbarter er vi Mænd ikke altid uforfærdede, og naar det kan hænde os, jeg vil ikke sige at blive angst, men at føle en lille bitte Smule Benauelse, saa er det ingenlunde behageligt at maatte høre af en ung, atten Aars Piges Mund, at hun aldrig er bange. Dersom en Kvinde overskrider den Grændse, der er sat for hendes Kjøn, og tillader sig at have en moralsk Overlegenhed over Herrerne, bør hun idetmindste være beskeden nok til at skjule den omhyggeligt; thi det er den eneste Betingelse, hvorpaa hun kan faa den tilgivet.

Ikke desto mindre var vi blevet meget gode Venner. Men tiltrods for Fru Bredins Spaadom havde jeg ikke forelsket mig i Frøken Vera. Ja oprigtig talt, jeg skal ikke kunne sige, om jeg var forelsket; men jeg elskede hende da ikke saadan, som jeg i mit nittende Aar havde elsket min Kusine Helene, før hun giftede sig med Fyrst S.***, som var baade smukkere, rigere og ældre end jeg. Nej, jeg var ganske sikkert ikke forelsket, for jeg kom da hverken med Udbrud til Maanen eller til Loftet; men dersom tilfældigvis Vera ikke var der, naar jeg Torsdag Aften traadte ind til Fru Bredin, følte jeg mig ganske vist besynderligt tung om Hjertet lige til det Øjeblik, da hendes straalende Øjne og Smilehullet viste sig henne i Døraabningen. Jeg befandt mig saa mageløs vel i hendes Nærhed og naar vi dandsede sammen: jeg kunde have ønsket, at den Kontredands vilde vare evig; men alligevel sagde jeg fra Tid til anden til mig selv: „Hør min Ven Sergej, jeg synes Du er paa Nippet til at gjøre Dumheder; siden Du ikke har kunnet finde en Ansættelse, er det vist bedst, Du ser at komme hjem til din Gaard igjen!“

Og dermed blev jeg!

Jeg kan ikke selv forklare mig, hvordan det gik til, at jeg lod Vera præsentere mig for sine Forældre.

Det hænder ikke sjeldent, i det russiske Samfunds Mellemklasser, at Forældre tillader deres Døttre at præsentere for dem unge Herrer, som de har gjort Bekjendtskab med hos Familier af deres Omgangskreds. Det kunde imidlertid aldrig være faldet mig ind, af egen Drift at benytte mig af denne Frihed i den selskabelige Tone; men da Frøken Teploff en Aften sagde til mig: „Det er min Fødselsdag imorgen; kom hen at gratulere mig og drik en Kop Chokolade hos os!“ kunde jeg ikke ret vel undslaa mig for at følge Indbydelsen.

Hvad jeg endnu mindre forstaar, er, at dette første Besøg førte til et andet, og at jeg stadig blev ved at komme der.

Hr. og Fru Teploff havde giftet sig, da de allerede var noget tilaars, og Vera var deres eneste Barn. Det var et Par ikke synderligt fine Folk, men ægte russiske, gjæstfri og overtroiske Naturer, som var Hjerteligheden selv, og som evig og altid førte Kalenderens Helgene i Munden.

Deres beskedne, endog meget beskedne Hjem tiltalte mig som noget Nyt; Alt var der ærligt og ligefremt og fordringsløst, og Veras Friskhed og Ynde vandt over sine hundrede Procent ved at indfattes i denne en Smule uanselige Ramme.

De brave Folk fattede Hengivenhed for mig og overvældede mig med Forekommenhed. Vera havde aabenbart ikke gjentaget for dem den Frase, jeg var kommet med: „Saa smuk, som De er . . .!“ ellers vilde Modtagelsen neppe have været saa venlig.

Jeg lod mig dog ikke i Ro og Mag forkjæle, men sagde i Ny og Næ til mig selv: „De betragter Dig som Datterens Tilkommende; se at være paa din Post!“ Og jeg lod gaa længere Tid mellem Visiterne, . . . og vendte saa tilbage, fuldstændig fortryllet af Veras uimodstaaelige Smil, der virkede paa mig som en Talisman. Hun var den levende Personifikation af Glæden, og i hvor vranten en Sindsstemning jeg end befandt mig, naar jeg kom op til hende, gik jeg dog bort derfra tilfreds med hele Verden og med mig selv.

Vi var imidlertid naaet til Vinterens smukkeste Frostdage; Fru Bredin havde arrangeret en to, tre særdeles vellykkede Kanefarter, og for nu paa en værdig Maade at slutte Fastelavnsugen gav hun den sidste Karnevals-Fredag en Soirée. Saadan havde man aldrig før moret sig! Uheldigvis havde Herren i Huset en saa forfærdelig Hovedpine, at han maatte trække sig tilbage midt paa Aftenen — efter at have sagt til os, at vi skulde ikke bryde os om ham, men blot blive ved at more os. Og vi blev ogsaa ved, og det af Hjertens Lyst!

Den, der ikke har levet i Rusland, kan ikke gjøre sig noget Begreb om, med hvad for et ustyrligt Raseri man slaar Gjækken løs i Fastelavnstiden. Man mærker nok, at der er Tid til at gjøre Bod i de syv Fasteuger! Den Bunke Synder, som dænges op paa Samvittigheden, kan virkelig heller ikke nøjes med Mindre end en saa lang Anger, dersom Folk da ellers Paaskesøndag skal kunne vise sig rene som nyfalden Sne. Men saadan en Mængde Forstoppelser man saa ogsaa spiser sig til i Skinke og Kalvesteg, naar Boden omsider er overstaaet!

Ved Midnatstid omtrent tog Fru Bredin mig til Side.

— Siig mig, er De en galant Riddersmand? spurgte hun smilende.

— Det haaber jeg, svarede jeg med al ønskelig Suffisance.

— Og De er ovenikjøbet en Hædersmand, tilføjede hun noget alvorligere. — Jeg vil betro Dem et Hædershverv. Vil De være saa venlig, naar vi er færdig her, at følge Frøken Teploff hjem? mine Folk er Allesammen mer eller mindre drukne . . . ja, hvad skal man sige? det er jo nu engang fædrene Skik i vort hellige Rusland; jeg tør ikke betro Barnet til Nogen af dem. Min Mand, som havde lovet at tage sig af hende, er altfor daarlig, til at han tør gaa ud; og om at blive her i Nat vil hun slet ikke høre Tale . . . hun er bange for, hendes Forældre skal blive urolige for hende . . .

— Der behøves virkelig ikke saa mange Forklaringer, svarede jeg; — jeg skal med Fornøjelse følge Frøken Teploff, hvorhen hun saa ønsker det.

Henad Klokken To om Morgenen, efter Souperen, begyndte det at lysne i Grupperne; Vera kom hen til mig og sagde ængsteligt:

— Hvis det saa var Dem belejligt, Hr. . . .

Vi tog afsted. Der var ingen Mangel paa Slæder, — og hyllet tæt ind i vort Peltsværk og trykkende os op til hinanden, uden at vi selv vidste deraf, gled vi lynsnart hen over den haarde Sne, der tindrede som Diamantstøv i Skjæret fra Gadelygterne.

Det var godt og vel en tolv, femten Graders Frost, men Vejret var saa stille, at man ikke havde nogen pinlig Fornemmelse deraf. I den kolde Luft aandede vore Lunger igjen kraftigt og frit, og vi passiarede fornøjet om alt Muligt.

Balstemningen var endnu over os og gav os ligesom en lidt febrilsk Lyst til at lade Munden løbe; vi befandt os i den Aandstilstand, hvor Tanken om at komme hjem og sove forekommer En absurd, og hvor man i det Uendelige kan blive ved at snakke, le, ja endog soupere, lige indtil Morgendæmringen bryder frem og viser En Livet i saa hæsligt et Lys, Ens Omgivelser saa vrantne og det Leje, man ligger og vender og drejer sig paa uden at kunne falde i Søvn, endnu modbydeligere end alt Andet.

Vera fortalte om sin Barndom, om en Sommer, hun havde tilbragt ude i Provindsen hos sin Bedstemoder, om lange, lyse Aftener, da Solen stod blussende rød lige til Klokken Ni ovre bag Fyrreskoven, hvor der var fuldt op af store duftende Jordbær . . .

— Jeg elsker Landet! udbrød hun pludselig. — Hvor De er lykkelig, at De kan bo i Provindsen! Petersborg kjeder mig . . .

— Saa . . . hvorfor det?

— Jeg veed ikke . . . den kjeder mig. Jeg vilde ønske, jeg kunde være blevet paa Landet og have en Have med Syrener, en Mængde Syrener, nede ved Bredden af en Flod . . .!

Vera drømmerisk og sentimental! det forekom mig saa originalt, at jeg ytrede min Forbavselse over det for hende. Hun gav sig til at le, med sin fortryllende, smittende Latter; uvilkaarligt kom jeg til at tænke paa vort første Møde, og en absurd, afskyelig Tvivl dukkede op i mig . . .

„Hun ser vel rolig ud af en ung Pige at være, som Klokken Tre om Morgenen følges hjem af en ung Herre!"

Og jeg vidste ikke, hvad jeg skulde sige til hende . . .

Vi havde siddet tavse en lille Stund, da Vejen pludselig svingede, og vi saae Horisonten foran os ligesom glorød; lysere Skjær flammede nu og da frem af den glorøde Flade og ligesom slikkede op ad Himlen.

— Der er Ildebrand! udbrød Vera.

— Ja, og hun er nær herved, bemærkede vor Kudsk.

— Hvor mener Du, det kan være? spurgte jeg ham.

— Kanske henne ved Narva-Porten, svarede han: — længere borte er hun da ganske bestemt ikke!

— Der kommer Sprøjterne! sagde Vera og vendte Hovedet om og lyttede efter Klokkespillet.

Og i Virkeligheden foer i samme Øjeblik en Rytter dundrende forbi os i strakt Karriere. Nogle hundrede Skridt bagefter ham fulgte Sprøjterne, trukne af deres kraftige Forspand med det blinkende Seletøj. Trespandene med de flagrende Manker fløj forbi os som et Lyn; og Brandfolkenes Kobberhjelme gjenspejlede det uhyggelige Brandskjær, der voxede med hvert Minut. Et Par Hunde gjøede; saa blev der igjen stille rundt om os, og man hørte kun Lyden af Klokkeklangen, der lidt efter lidt tabte sig i det Fjerne.

Vor Kudsk vendte sig om til os.

— Vil De have, jeg skal kjøre Dem hen, saa De kan se Ildebranden! spurgte han vindigt.

— Ja, kjør! udbrød vi Begge og i Munden paa hinanden.

Kudsken pidskede paa sin Hest, og vi foer hen over Sneen, der var farvet rosenrød af det stedse mere og mere voxende Brandskjær.

(Fortsættes.)

Erindringer om H. C. Andersen.

Af Edmund Lobedanz.

(Fortsat.)

En vis Sygeværelseluft slog mig imøde, Andersen var bange for al Slags Træk og turde ikke lukke sine Vinduer op. Men Blomster, som i ikke ringe Antal var sendt ham fra beundrende Læserinder, bredte ligeledes deres Duft i denne triste Atmosfære, som knugede baade Aand og Sandser. Andersen tog venligt imod mig og blev meget glad over den Hilsen, jeg bragte ham fra Berthold Auerbach. „De synes vist, jeg har forandret mig meget, sagde han, — det er saa længe siden, vi har set hinanden." Jeg kunde havt Lyst til at svare: „Saadan, som De nu er, forekommer De mig just rigtig ærværdig, tidligere var De kun elskværdig, det vil sige i Deres bedste Øjeblikke og paa Deres noget aparte Vis. Nu synes jeg, De er som den gamle Digter i Deres eget Eventyr eller som de gamle gode Konger, De har skildret, og hvem De jo ogsaa i Reglen fremstiller ensomme, akkurat ligesom De her sidder forladt i de tre Værelser, der udgjør Deres lille Eventyrrige, men som De efter Behag kan forvandle til Skov og Mark, Bjerge og Dale, tropiske Landskaber eller Is- og Snemarker." Jeg gjorde imidlertid Vold paa mig selv; saadan en Tale vilde dog maaske have saaret ham lidt, og desuden forbyder dansk Konveniens Alt, hvad der gaar ud over den almindelige Konversationstone: man trækker jo her i Danmark saa smaat paa Smilebaandet over Alt, hvad der lader pathetisk, og kalder det . . . „tydsk". Jeg sagde altsaa kun: „At vi bliver gamle, følger jo af, at vi er dødelige, og jeg haaber, De nu snart kan gjøre en Rejse og fuldstændig gjenvinde Deres Helbred." Han smilte smerteligt og udbrød, idet han trak Vejret dybt, som om han havde Brystkrampe: „Rejse! Ak Gud, jeg tænker nu kun paa den sidste Rejse og paa min Begravelse!" Det gjorde et stærkt Indtryk paa mig; hans skrøbelige Ydre, hans øjensynlige Svaghed bekræftede kun i altfor høj Grad hans Frygt for, at hans Dage var talte. Brystkrampen havde imidlertid fortaget sig, og han lod til at føle sig lettet. Han talte saa med stort Liv om Berlin og om Auerbach og spurgte mig, om jeg havde set og talt med andre betydelige literære Personligheder derovre. Jeg fortalte ham, hvad jeg troede kunde være af Interesse for ham, og han lod til at blive oplivet. Derpaa viste han mig om i sit Værelse, hvor der var en Mængde Rariteter, og spurgte, om jeg ikke ogsaa fandt, at det nu var kjønt indrettet? Jeg sagde Jo, og saa lod han mig se talrige Udgaver af hans Værker paa forskjellige Sprog, med og uden Illustrationer, som tilsammen udgjorde et lille Bibliothek. Just den foregaaende Dag havde han fra Frankrig faaet sendt en illustreret fransk Udgave af sine Eventyr. Jeg maatte ogsaa se paa og beundre det store, mærkelige Skjærmbrædt, som han, dengang han var for svag til at kunne læse og skrive, havde overklistret fra Øverst til Nederst med Billeder, der var klippet ud af illustrerede Blade. Dette store, omtrent 3 Alen høje og 5—6 Alen brede Skjærmbrædt var et ligefrem interessant Kunstværk, navnlig paa Grund af hele den Maade, hvorpaa Andersen, yderst aandfuldt og med et ægte malerisk Blik, havde sammenstillet en utallig Mængde smaa Billeder til store Tableaux. Hvert eneste Land var repræsenteret, og man kunde, saa at sige, gjennemrejse Verden paa det Skjærmbrædt. Jeg ytrede min oprigtige Beundring, hvad der øjensynligt glædede ham. Efter dette Prøvestykke at dømme nærer jeg ingen Tvivl om, at Andersen under andre Forhold ligeledes kunde være blevet en stor Maler i Kaulbachs Maner; om jeg ikke husker fejl, følte han sig da ogsaa stærkt tiltrukken af Kaulbach, hvad der saaledes maaske beroede paa Fornemmelsen af et dybere aandeligt Slægtskab. Da vi var færdige med at bese denne i sin Genre enestaaende Gjenstand, som, hvis jeg mindes ret, nu opbevares paa et kjøbenhavnsk Museum, var Andersen aabenbart blevet animeret ved min oprigtige Beundring; hans Bevægelser blev uvilkaarligt mere elastiske og ungdommelige, og han fortalte mig, at han havde havt Kræfter nok til den Formiddag at fuldende et Digt, nemlig til Komponisten J. P. E. Hartmanns Jubilæum, — hans mangeaarige, fortrolige Ven, for hvem han tidligere havde skrevet et Par desværre svage Operatexter. Han vilde læse det for mig, hvis jeg havde Lyst til at høre det. Tilbøjeligheden til at læse et ganske nyt Digt, helst medens Hjertet endnu var fuldt deraf og i udtryksfuld Tone, for den første Gjæst, der kom, havde Sygdommen altsaa foreløbig ikke røvet ham; ogsaa Øhlenschlæger havde denne Tilbøjelighed, skjøndt han ikke besad Andersens afgjorte Talent til at foredrage. Andersens Digt forekom mig meget vellykket og tydede ikke paa Svækkelse af hans Aandsevner eller digteriske Evne. Men jeg mærkede dog, at hans fysiske Kræfter nu var udtømte; han lænede sig tilbage i sin Lænestol, fik atter heftig Smerte i Siden og skjulte Ansigtet i Hænderne, som var blevet hvide og gjennemsigtige. Jeg vilde gaa min Vej, men han bad mig blive et Par Øjeblik endnu; han havde, sagde han, fornylig i et stort tydsk Tidsskrift læst en Artikel om ham selv, som ganske vist var meget velment, men som ikke desto mindre indeholdt saa meget Opdigtet og Usandt om ham, at han ikke havde kunnet læse den uden at maatte rødme. Navnlig pinte den Tanke ham i høj Grad, at Enkelte af hans Landsmænd kunde tro, han selv havde fortalt den Slags Ting i Udlandet for at gjøre sig interessant, og han fandt det meget dristigt, at Nogen tillod sig at opfinde den Slags Myther, medens han, Gjenstanden for de opdigtede Udsmykninger af hans Liv, endnu var i Stand til at nedlægge Indsigelse derimod. Jeg beroligede ham med den Forsikring, at Ingen mistænkte ham for selv at have bragt de usande Historier i Omløb, og at desuden den Slags Myther ligesom dannes af sig selv. Et eller andet af hans Digte eller Eventyr kunde saa let give en formel Støtte for den Formodning, at der laa noget Selvoplevet til Grund; den mundligt udtalte Formodning blev saa allerede paa anden Haand til Vished, paa tredje Haand formede den sig til en lille afrundet Fortælling, og maaske allerede den fjerde Haand skrev den ned og lod den trykke. Man kunde ikke konstatere nogen Brøde i den Sag, Alle handlede i god Tro, og Verden spurgte mindre om en saadan Mythes reale Sandhed end om dens poetiske Tiltrækningskraft. „Ja det kan jo Altsammen være meget kjønt," svarede han, „men naar man f. Ex. fortæller om mig, at jeg har skrevet mit Digt „Det døende Barn", kort efter at et af mine Venners Børn, som jeg holdt af, virkelig var død i mine Arme, og at altsaa Digtet er den umiddelbare Udstrømning af en virkelig dybtfølt Smerte, saa er det Altsammen kort og godt usandt; jeg har skrevet det uden Spor af ydre Foranledning paa mit Værelse!" — „Naa, svarede jeg, saa viser Deres Fantasis Styrke sig jo kun i et saa meget desto kraftigere Lys, naar Deres Digt alligevel ikke lader En savne den virkelige Oplevelse." Vi talte saa endnu mere om Sagen, og jeg maatte love ham at skrive til den paagjældende Redaktion i hans Navn, for at de opdigtede Historier kunde blive tilbagekaldte. Naturligvis gjorde jeg det, men jeg fik aldrig Svar.

(Sluttes.)

Tyrefægtning i Madrid.

Endelig kan jeg da sige, at jeg har set Madrids Befolkning være begejstret; men idag byder man den ogsaa et Syn, som er vel skikket til at opildne den, — den store Nationalfest, en Tyrekamp. Hvilket Liv i Gaderne! Alcalagaden, som er Madrids Boulevard des Italiens, er propfuld af alle Slags Vogne: Drosker og Landauere, de med fem Mulæsler forspændte Omnibusser og de beskedne Kapervogne. Man slaas for at faa Plads, man klattrer op paa Taget, paa Trinet, ja om det saa er i den store Kurv, som er anbragt under Vognen, og hvor man opbevarer Høet til Hestene og Mulæslerne. Det varer ikke længe, saa begynder de store Galavogne at indfinde sig. Ved Siden af elegante Kjøretøjer, eskorterede af Lakajer, ser man Prøver paa alle optænkelige Slags Vogne. Alt, hvad der kan holde sig paa et Par Hjul, har forladt Skurene; ikke en Hest, den være saa affældig, den være vil, og ikke en Mule, den være saa gammel, den være vil, er blevet i Stalden. Og dog kan kun en ringe Del af denne Skare komme ind i Cirkus; de 15000 Pladser er blevne uddelte gjennem Hofmarskalatet, de er blevne givne til Ministerierne, Gesandtskaberne, forskjellige Embedsmænd og Officerer. Til Folket i egenlig Forstand er der ingen Plads, og alligevel iler det hen imod Cirkus; vel maa det blive udenfor, men det er dog altid nær ved sine kjære Toreadorer, og i Mellemrummene kan det høre Nyt. Man har ikke Taalmodighed til at oppebi Aftenaviserne, for at faa at vide, om Kaardestødene har været drøje, og om Tyrene har forsvaret sig tappert.

For at komme til Cirkus maa man op ad en stejl Bakkeskraaning, og her bliver navnlig Skuet i høj Grad interessant. Ved Siden af svindsotige Mulæsler, som trække af med mærkværdige Kjøretøjer, marscherer Staldkarle, som ved Hjælp af Stokkeprygl faar dem til at trave afsted i en jævn Galop. Hoffets prægtige Vogne, den fornemme Verdens Ekvipager i broget Blanding med de simpleste „Kaffemøller" og de gammeldags Kjøretøjer, som man ellers kun finder paa gamle Billeder fra Slutningen

Tyrefægtning i Madrid i Anledning af Kongens Bryllup. (Se S. 181).

Fra Stanleys Rejse: Gjennem Unyoro. (se S. 186).

af forrige og Begyndelsen af dette Aarhundrede! Midt i den brogede Forsamling ser man ridende Gendarmer, der tager sig ligesaa majestætiske ud som de franske. Talrige Lakajer gaar paa begge Sider af Galavognene. Hvis en Ulykke skulde ske, var det jo nemlig bedre, at det „gik ud over dem“ end over Vognen. Det Hele danner et interessant og yndefuldt Skue. Madrid lever, Madrid er i Bevægelse, Madrid er Fyr og Flamme.

Cirkus'en har kolossale Proportioner. Efter de femten Rækker Staabænke kommer tolv Rækker numererede Stole, og over dem i anden Etage Logerne. Aristokratiet har sine Pladser øverst oppe, ligesom Kongen. Souverainens Loge er den eneste bedækkede, et Glastag beskytter den kongelige Familie mod Stormen. Souverainerne og Prindserne tager sig ud, som om de sad i et Drivhus.

Den velgjørende Fé, som har vaaget over mig under hele mit Ophold i Madrid, har heller ikke forladt mig idag. Jeg sidder paa første Række i første Etage, lige overfor den kongelige Loge. Herfra kan jeg i Ro og Mag betragte det uvante Skue. Lidt under mig sidder en Paukeslager og to Trompetere, med Blikket ufravendt rettet paa den kongelige Loge, hvorfra Signalet skal gives. Fra Øverst til Nederst danner Publikum ligesom en mørk Masse, omrammet af Bygningens glimrende Farver og de tusinde Faner, der smykker den. Enkelte Damer har iført sig Nationalkostumet, Mantillen, som fra den høje spanske Kam falder ned over Skuldrene. Synet af dem vækker Enthusiasme; ved deres Indtrædelse modtages de af en sand Bifaldsstorm.

Kong Alfons den 12te er Nøjagtigheden selv, han lader aldrig vente paa sig. Klokken tolv præcis træder han ind i sin Loge, medens de tvende Musikkorps, som er anbragt paa begge Sider af Cirkus, spiller Nationalhymnen. Den Tyrefægtning, vi skal overvære, er ingen almindelig. Man har kaldt Fortiden tillive igjen, man er gaaet tilbage til Philip den 4des Tid. Efter Velasques' Malerier har man kopieret datidige Kostumer. Det er Adelsmænd, som denne Gang skulle jage Tyrene.

Neppe har Kongen taget Plads i sin Loge, før han hæver Haanden; Paukeslageren og begge Trompeterne har forstaaet det, en Fanfare bryder løs. Man aabner to Døre paa Arenaen, og medens Toreadorer, Piccadorer og Ovadrillos i Procession træder ind ad den ene, ser man et ejendommeligt Optog komme ind ad den anden. Først en Paukeslager til Hest, ledsaget af tvende Trompetere. Dernæst i én Række fem Alguaziler, som lader til at være traadte ud af et af Velasques' Malerier; de er klædt i sort Fløjl fra Top til Taa. Kappen, Knæbenklæderne, Strømperne, Alt er sort; paa Hovedet en Fløjlshat, udstyret med nogle mørke Fjer.

To tomme Vogne følger dem, dernæst kommer Ridderne, les chevaliers, i et Par andre Galavogne, forspændt med sex Heste. Bagved Vognene og rundt om dem marscherer en Mængde Lakajer i Galaliberi. Riddernes Heste føres ved Haanden af Pager; thi hver Ridder har sin Page, der holder et Spyd i Beredskab til ham, hvis det første skulde knækkes i Tyrens Sider. Matadorerne, Piccadorerne og de sytten Ovadrillos slutte sig til dette historiske Optog. Piccadorerne, som knejser paa deres forfærdelige Øg, der er bestemte til at opsprættes under Tyrenes Bid, minder, som de sidder der med Landsen i Haanden, om Don Quichote; med lidt Fantasi kunde man gjerne tage deres brede hvide Hat for det berømte Barberbækken i Cervantes' Roman. Begge Optogene forene sig. Endelig kaster Solen, som hidtil har skjult sig bag Skyerne, et Par Glimt ind paa Arenaen, den spiller paa Toreadorernes gyldne Dragter, paa Hestenes prægtige Harnisker. I den Belysning tager Optoget sig ud, som om det var anbragt i elektrisk Lys. Det varer kun et Par Minuter, men det er et vidunderligt Skue.

Ridderne præsenteres nu for Kongen af de tvende Hofmænd, som ledsage dem, hvorefter Kongen bøjer sig frem i Logen og gjengjælder deres Hilsen. Dernæst fortsætter Optoget sin Vej og forlader Cirkus efter at have passeret Arenaen én Gang. I selve Arenaen neden for Kongelogen paraderer tre Geledder kongelige Gardister; de staar der ifølge Tradition. Forhen havde Souverainen nemlig ikke sin Plads ovenpaa, men sad i en lav tilgittret Loge lige nede ved Arenaen; Tyren kunde med et Spring sætte ind i Kongelogen, og derfor stod Gardisterne der for at beskytte Kongens Liv. Nu, da denne sidder i anden Etage, er deres Nærværelse paa selve Arenaen overflødig; men deres krigerske Holdning og deres maleriske Kostume giver Skuespillet en forøget Glands.

Arenaen er tom; Toreadorerne har trukket sig tilbage til Rummet mellem Kamppladsen og Publikum, hvor de kan sætte over den mer end fem Fod høje Barriere og frelse sig, saasnart Tyren kommer dem altfor nær paa Livet. Paukeslageren, assisteret af de tvende Trompetere, udfører en ny Fanfare. Kongen kaster Nøglen til Tyrestalden ned i Arenaen, Kampen skal til at begynde.

Hvis det her gjaldt en almindelig Tyrefægtning, som er beskrevet saamange Gange, vilde jeg ikke opholde mig længe derved, thi nøjagtige Beskrivelser heraf findes i de fleste Bøger, som er skrevne om Spanien. Men jeg gjentager det, en saadan Kamp som den idag ses ikke ret ofte. Sidste Gang en saadan fandt Sted var i 1846. Ved disse Fægtninger anvendes hverken Piccadorer eller Banderillos. Toreadorerne ledsager kun Ridderne, for at afvende Tyrens Opmærksomhed i det Tilfælde, at der skulde være Livsfare, og for at føre Dyret hen til Ridderen, der skal gjennembore det med sit lange Kastespyd.

For at gjøre dette maa han vente paa Tyren, undgaa Stødet i det Øjeblik, Dyret kaster sig over Hesten, og plante Spydet mellem Skuldrene paa det. Det er ikke saa let, som man skulde tro, og det gjælder Ridderens Liv. Derfor forlader Toreadorerne ham heller ikke, de gaar ved hans Side, de angiver ham de Bevægelser, han skal gjøre. Desuden maa Ridderen være en ypperlig Rytter, i Stand til at lade Hesten pirouettere paa Stedet og til at holde den rolig et Par Skridt fra den brølende Tyr, for hvem den er angst. Hertil kommer, at Tyren er mistroisk af Temperament; den kæmper som en sand Fægtemester, den kaster sig ikke blindt løs paa sin Modstander, som man med Urette tror, nej den er fiffig, bruger Finter, ser til Højre for at bilde Modstanderen ind, at den vil angribe ham fra den Side, og kaster sig saa over Fjenden fra den modsatte Side. „Under Kampen er Tyrens Øje falsk,“ sagde den berømte Frascuello, til hvem jeg strax skal komme tilbage, til mig; „den, der er saa ulykkelig at fæste Lid dertil, er fortabt.“ Saa kan De altsaa tænke, hvor farlig en saadan Kamp er for Ridderen, som jo kun er Amatør. Tyrekampen hører med til Spanierens Opdragelse, som det at haandtere en Fleuret til Franskmandens, og i nogle Uger har de holdt Øvelser under Vejledning af Spaniens berømteste Matadorer. Men Faren er overhængende. Dette veed Toreadorerne, og Publikum ligeledes; derfor er Bevægelsen stor.

Den første Tyr, som bliver sluppet ind, er ikke i videre godt Humør. Fra Stalden styrter den rasende ind paa Arenaen. Den standser et Øjeblik midt i Cirkus, ser sig om med forbavset Mine, og idet den blændes af Toreadorernes Kapper, som funkler for Øjnene af den, styrter den sig løs paa Alt, hvad den møder paa sin Vej. Synet af Gardisterne lader til at mishage Dyret; det styrter lige løs paa dem, og ved dette Angreb taber de gamle Hugaf'er Kontenancen, der opstaar Uorden i deres Geledder, de trykker sig sammen og modtager Tyren med Stik af deres Hellebarder. Saa kaster det rasende Dyr sig over de ulykkelige Alguaziler, der flygter forfærdede, saa hurtigt deres Hest formaar at løbe. At standse Tyren i den vilde Jagt, at drage den til en anden Side ved at lade de brogede Kapper flagre for dens Øjne, det er Toreadorernes vanskelige Hverv. De slaar Kreds om Dyret og bringer det mod dets Vilje hen foran Ridderen. Denne venter det siddende i Stigbøjlerne og med Spydet i Haanden. Han kan kun angribe den forfærdelige Modstander forfra for at forsvare sit Liv, han kan ikke plante sit Vaaben i Dyrets Side; han maa rolig og ufølsom vente, til Fjenden kaster sig over ham, og maa saa, Legeme mod Legeme, ramme Spydet ind mellem Skuldrene paa det. Henved ti Gange maa Dyret bringes hen foran Ridderen, før denne kan udføre det forfærdelige Stød. Det er et rystende Syn.

Endelig bestemmer Tyren sig til at give Ridderen Naadestødet; den staar kun nogle Skridt borte fra ham, den standser et Sekund. Toreadorerne forøger dens Raseri med deres Kapper, og den styrter løs paa Ridderen, som i samme Sekund borer sit Spyd i Ryggen paa den og kaster sin Hest til Side, for at undgaa Stødet. Men han har ikke ramt kraftigt nok, Spydet er kun trængt nogle Centimeter ind og brækkes i Saaret. Blodet strømmer ud. Hurtig som Lynet har Tyren vendt sig om og sætter efter den afvæbnede Ridder, den trænger ind paa ham, Hornene er allerede under Hestens Bringe, om et Øjeblik vil Hest og Rytter tumle om i Sandet. Mængden er i den Grad spændt, at den ikke længer udstøder et Skrig, den, som dog nylig med vilde Tilraab hidsede Ridderen, Toreadoren og Tyren.

Saa ser jeg endelig den berømte Frascuello ved Arbejdet, Spaniens ypperste Toreador, Mængdens Kjæledægge, den uforlignelige Frascuello, Madrids Ideal. Han har kun én Rival, Lagartigo, og denne er syg. Frascuello er altsaa Eneherre paa Arenaen. Allerede ved det første Glimt af ham gaar der en Mumlen gjennem Mængden. Frascuello er Tyrekampenes Bayard. Han har aldrig flygtet ind i Rummet mellem Arenaen og Publikum; to eller tre Gange er han blevet skrækkeligt saaret, men han vilde heller dø end flygte for Fjenden.

Frascuello ser Faren, som truer Ridderen, og med forbavsende Dristighed, med vidunderlig Behændighed kaster han sig saa at sige ind under den stejlende Hest og svinger sin røde Kappe lige for Tyrens Øjne. Det lykkes ham at faa den til at slippe sit Bytte. Dyret kaster sig rasende over Toreadoren, der springer omkring det, som en Balletdandser. Han leger med det glubske Dyr, som Katten med Musen, og bringer det tilsidst hen foran Ridderen. Pagen har bragt sin Herre et nyt Spyd, og denne Gang rammer Stødet saa sikkert og kraftigt, at Vaabnet trænger ind mellem Skuldrene og kommer ud under Bringen. Tyren er gjennemboret, Blodet strømmer. Men Dyret mister ikke Besindelsen alligevel; det ryster sig aldeles forbavset over at have denne Landse i Kroppen, det bliver staaende et Øjeblik som forstenet, men idet saa alt Blodet løber fra det, styrter det løs paa Riddere, Alguaziler og Gardister og sætter til Slutningen over den fem Fod høje Barriere og staar nu midt imellem Toreadorerne, der venter paa, at Turen til at kæmpe skal komme til dem, Staldkarlene og Soldaterne. Dette Tilfælde er ikke sjeldent, man har forudset det. Idet Toreadorerne flygter for Fjenden, aabner de skyndsomst en Dør, som fra hint Tilflugtssted fører ind til Arenaen. En af Dørens Fløje spærrer Vejen for Tyren, der efter et Par Gange at have stødt med sine Horn i Træet bestemmer sig til atter at gaa ind paa Arenaen. Den driver af Blod, og det er et højst uhyggeligt Skue. Paa et Signal af Kongen forkynder Trompetstød Tyrens Død. Toreadoren skal gjøre det af med den.

Nu staar da Frascuello, med den lange Kaarde i den ene Haand og den røde Kappe i den anden, foran Tyren. Jeg har set andre berømte Toreadorer, men ingen af dem har hans Koldblodighed. Jeg har set Toreadorer staa over for Modstanderen og plante Kaarden mellem dens Skuldre, men derpaa strax vige tilbage for at undgaa dens sidste Stød. Han her gjør ingen Indrømmelser. Før han vilde vige en Fodsbred, vilde han lade Maven sprætte op paa sig. Publikum veed det, det er spændt og ængsteligt. Nu voltigerer først Frascuello foran Tyren og svinger sin Kappe; det gjælder for ham om at tvinge Fjenden til saa at sige at kaste sig i hans Kaarde, ligesom en Mester i Fægtekunsten søger at tvinge sin Modstander til at levere det Stød, han ønsker at ripostere. Frascuello og Tyren ser hinanden ind i det Hvide af Øjnene. Endelig er Øjeblikket kommet: med sænket Hoved springer Tyren løs paa Frascuello, og uden at vige en Fodsbred borer denne sin lange Kaarde lige til Skæftet ind mellem Skuldrene paa den. Stødet var saa sikkert, at Publikum er ude af sig selv. Man staar op, man skriger, man hyler, man applauderer. Dyret har faaet Dødsstødet, det vakler, men giver sig dog ikke endnu.

„Det er et Dyr, som dør med Anstand,“ sagde den Spanier, der var med mig.

Spanieren havde Ret. Tyren dør som en stor Tragedieskuespiller; den vakler, den slæber sig nogle Skridt afsted, den vil ikke give sig, den forsøger endnu engang at styrte løs paa Fjenden, men Kræfterne svigter den. Knæerne vakler under den, den falder ikke, den lader sig glide ned paa Jorden, og først da giver man den — meget for sent for en Fremmed, som ikke er vant til det Slags Skuespil — Naadestødet ved at bore en Dolk ind i Hjernen paa den mellem Hornene. Et Forspand af tre Muler med blaa Topper kommer ind; man spænder en Rem om Tyrens Horn, og Muldyrene slæber saa Dyret en Gang rundt om Arenaen, medens den Ridder, der gjorde det første Stød, træder frem og gjør et dybt Buk for Kongen. Frascuello, som er vant til Triumfer, modtager Publikums Bifald som en stor Skuespiller, der er fortrolig med alle mulige Ovationer.

Albert Wolff.

To Personer i ét Menneske.

Under den fransk-tydske Krig slog Bismarck mangen lun Passiar af med sine nærmeste Omgivelser og fortalte dem bl. A. lejlighedsvis Smaatræk af sit eget Liv. Saadan faldt Talen engang paa det: at styrte med Hesten, og „Jernkansleren“ bemærkede da, at den Slags var hændet ham vel et halvt Hundrede Gange, — sidste Gang i Varzin, hvor han knækkede tre Ribben og allerede tænkte, det var ude med ham. „Men engang tidligere,“ vedblev han, „havde jeg et mærkværdigt Tilfælde, som viser, at Menneskets Tænkning dog afhænger af hans Hjerne. Jeg var en Aftenstund paa Hjemvejen sammen med min Broder, og vi red, alt hvad Hestene kunde løbe. Saa hører min Broder, som havde et lille Forspring, pludselig et ordenligt Kladsk: det var mit Hoved, som slog imod Landevejen! Min Hest var blevet forskrækket for Lygten paa en Vogn, der kom imod os, og var styrtet med mig, saa den laa ovenpaa mig og ogsaa paa mit Hoved. Jeg tabte lige strax Bevidstheden, og da jeg kom til mig selv, havde jeg kun faaet den halvt tilbage. Det vil sige, en Del af min Evne til at tænke var meget flink og klar, men den anden Halvdel var fløjten.

Jeg undersøgte min Hest og opdagede, at Sadelen var gaaet itu; saa kaldte jeg paa Rideknægten, lod ham give mig sin Hest og red hjem. Da Hundene begyndte at gjø (det var for at hilse paa mig), troede jeg, det var fremmede Hunde, blev gnaven og skjældte dem ud. Derpaa sagde jeg, at Rideknægten var styrtet med Hesten, og at man dog maatte sende Folk med en Baare ud efter ham, og jeg blev meget vred, da de, efter et Tegn fra min Broder, ikke vilde gjøre det. Om de da vilde lade det stakkels Menneske blive liggende derude paa Vejen? spurgte jeg. Jeg vidste ikke, at jeg var jeg, samt at jeg var i mit Hjem; eller rettere, jeg var baade mig selv og Rideknægten! Tilsidst forlangte jeg Noget at spise og gik derpaa til Sengs, og da jeg vaagnede om Morgenen, var det Hele i Orden."

Læseren vil vistnok give den berømte Statsmand Ret i, at det var et mærkeligt Tilfælde: Bismarck har altsaa, da han rejste sig efter hint Fald, fuldstændig rigtigt foretaget Alt, hvad der var praktisk nødvendigt (f. Ex. undersøgt Sadlen, forlangt en anden Hest o. s. v.) og har dog samtidig været saa at sige fremmed for sig selv, sine Hunde og sit Hjem. Hvordan kan dog det hænge sammen? Vi har jo næsten Allesammen hidtil troet, at vor Bevidsthed, vort „Jeg", var noget Afsluttet, Uforanderligt, Udeleligt; skulde det nu pludselig komme for en Dag, at Folk kan have en rent forskjellig Bevidsthed til forskjellige Dage og Tider, at der samtidig kan være ligesom mer end ét „Jeg" eller én Personlighed i et enkelt Menneske?

Vi kan ligesaa gjerne strax svare: Ja! Thi hvor mærkværdigt end det Bismarckske Eventyr er, overtræffes det dog i Henseende til Mærkelighed af en Del nærbeslægtede, omhyggeligt iagttagne Tilfælde, og de sidste 15 Aars Sygehistorie har i Virkeligheden saa uigjendriveligt godtgjort Tilstedeværelsen af den saakaldte „dobbelte" eller skiftende Bevidsthed, at vore tidligere Forestillinger om Bevidsthedslivet er blevet fuldstændig uholdbare. Den berømte hollandske Læge Schrøder van der Kolk meddeler det første paalidelige Exempel paa en slig Tilstand (1863). Han besøgte en 20aarig ung Pige, som for syv Aar siden havde overstaaet en langvarig Sygdom, og som dengang i hele 4 Aar uafbrudt og med den største Regelmæssighed havde ført et (af Krampeanfald ledsaget) Slags Dobbeltliv. Paa sin „raske" Dag var hun en ret klog Pige, talte flydende Fransk og Tydsk og var temmelig belæst; paa sin „syge" Dag derimod var hun kejtet og pjattet, havde glemt Alt, hvad hun kunde (saa hun f. Ex. begyndte at lære sig Fransk, men kun gjorde ringe Fremskridt) og var kort sagt et helt andet Menneske. Paa sin „raske" Dag kunde hun kun huske, hvad der var sket den foregaaende „raske" Dag, men ikke, hvad der var hændet paa den mellemliggende „syge"; og bragte man hende f. Ex. den „syge" Dag til et nyt Sted, vidste hun den „raske" Dag ikke, hvorledes hun var kommet derhen. Schrøder van der Kolk besøgte hende i et Par Uger altid den „syge" Dag, og hun kjendte ham altid; men saa kom han engang til hende paa den „raske" Dag, og nu var han hende fuldstændig fremmed, og det var hende ikke muligt at erindre, at hun havde set ham nogensinde før!

I de sidste Aar er der, — som det altid gaar, naar man har faaet aabnet Øjnene for en eller anden Tilsyneladelse — blevet fremdraget flere og flere herhenhørende Iagttagelser. En anset medicinsk Professor Azam i Bordeaux har navnlig vakt stor Opsigt ved sin udførlige Beretning om en ung Kone, hvis Tilstand han har studeret omhyggeligt i næsten en Snes Aar. Denne Kvinde er fra sin tidligste Ungdom omtrent daglig pludselig faldet i en dyb, dødlignende Søvn, og den er hun saa efter nogle Minuters Forløb vaagnet op fra som et fuldstændig nyt Væsen. I sin „anden Tilstand" husker hun nøjagtig Alt, hvad der er hændet hende tidligere under hendes „anden" Tilstand, medens hun, naar hun er normal, ikke har Spor af Begreb derom. Hendes Tilværelse er ligesom spaltet i to Stykker, der tilsyneladende ikke har Noget at gjøre med hinanden; ja det gaar saa vidt, at efterat hun er bleven frugtsommelig i den ene Tilstand, veed hun i den anden Tilstand ikke det Mindste derom. Dog, hendes Sygehistorie er baade saa mærkelig og saa lang, at vi maaske ved Lejlighed tør offre den en hel Artikel. Lad os her blot i al Hast notere et Par andre Tilfælde. Professor Laveran (ved et fransk Hospital) har blandt sine Patienter en 43aarig Kaptajn, der tror, han er forvandlet til to Personer, og som stadig ser ved Siden af sig en Anden, der gjør ham Alt efter. Han veed, det er en Skuffelse, men kan dog ikke frigjøre sig fra den. Dr. Galicier har behandlet en Syg, som pludselig troede, at han ikke var sig selv mere og ikke var mere i Frankrig, men at han var en Anden eller i en Andens Legeme. Han fortalte senere, at han troede, han var forvandlet til en Kineser og befandt sit i Kina. Endelig har Dr. Krishaber i Paris aflagt nogle meget karakteristiske Beretninger. En fuldstændig fornuftig Patient, der selv erklærer sine Indbildninger for falske, mister ved pludselige Anfald alle sine tidligere Erindringer. „Jeg er ikke jeg," siger han, og „jeg er en helt Anden". Hans egen Stemme og Alt omkring ham forekommer ham fremmed; om han ogsaa er lige ved sin Bolig, kan han ikke finde den og brister i Graad derover. En anden sagde efter sin Helbredelse, at han syntes, han selv og Alt omkring ham havde været uendelig langt borte, saa han f. Ex. ikke kunde begribe, at en Kudsk kunde høre hans Kalden, der forekom ham selv at lyde i stor Afstand. Han maatte gjøre forfærdelige Anstrænglser for at forstaa, at han var sig selv, at han gik paa Gaden o. s. v; det var, ligesom Hoved, Ben og Arme tilhørte ikke ham selv, men en Anden, et andet Jeg, hvem han hadede og foragtede og havde Lyst til at dræbe. Endelig syntes en Tredie, skjøndt han følte paa og kunde føle sit Legeme, at han slet ikke existerede, samt senere, at han var mutters ene i et vildfremmed Land. Ogsaa han sagde i dette andet Stadium: „Jeg er en Anden."

Man har træffende erindret om de Udbrud, som ved visse Sindstilstande kan undslippe os Allesammen: „Jeg kjender ikke mig selv igjen," „Jeg veed ikke, hvad jeg selv siger" o. s. v. Der er en Overensstemmelse mellem disse Ytringer og de ovenfor nævnte Patienters, som tyder paa, at den saakaldte dobbelte Bevidsthed kun er Højdepunktet af et i og for sig naturligt og almindeligt Forhold. Og saaledes forholder det sig vistnok ogsaa. Nyfødte og ganske smaa Børn har som bekjendt ingen Bevidsthed om en egen Personlighed, et eget Jeg, saalidt som de formaar at stille ud fra hinanden eller forbinde til et Hele de Fornemmelser, som indvirker paa Yderfladen af deres Legemer. Først efter lang Erfaring og fremhjulpen af Hukommelsen eller Erindringen begynder Jegheds-Bevidstheden at udvikle og at fæstne sig. Men denne Bevidsthed ledsager ikke alle vore vaagne Tanker og Handlinger; i mangfoldige Tilstande glemmer vi fuldstændig os selv og Ting, som vi ellers vilde lægge Mærke til. Med andre Ord, vort „Jeg" er et Produkt af vore Fornemmelser, og naar eller saalænge disse ændres, maa ogsaa vort Jeg ændres og vise sig som et nyt Jeg. Ser man tilbage paa længere borte liggende Dele af sit Liv, vil man forbavset opdage, hvor man har forandret sig, ja hvor man har ondt ved at gjenkjende sig selv i mangen en Handling eller Situation; og kunde man se rigtigt de smaa Afvigelser, vilde man vel finde, at hvert eneste Menneske i hvert eneste Øjeblik af sit Liv strengt taget er et nyt Menneske. Folk med den saakaldte dobbelte Bevidsthed er, for at gjentage det, i og for sig ligesaa fornuftige som vi Andre, og de fortæller os jo ogsaa med fuldstændig Tydelighed om deres mærkværdige Tilstand, saasnart den er forbi.

Men nu Forklaringen? Man har tidligere troet, at vor Tænkeevne var knyttet til et enkelt Punkt i Hjernen, men man synes nu at maatte antage, at den ligesom sammensættes af alle de enkelte Hjernedeles Samvirken. Forstyrres en af Delene i sine Funktioner, lider naturligvis ogsaa hin Samvirken derunder, og der optræder slige Fænomener som de nys beskrevne. Maaske findes der en Hjernedel, som paa Grund af sin Beliggenhed og sin Dannelse ligesom sammenknytter alle de øvrige Deles Virksomhed, og maaske fortrinsvis den spiller en Rolle ved den saakalte dobbelte eller skiftende Bevidsthed. Det er ikke usandsynligt, at Tilstanden fremkaldes ved en forbigaaende Krampe i de Blodkar, som ernærer en bestemt Del af Mellemhjernen; denne forstyrres eller hæmmes saaledes for en Stund i sin Ernæring og følgelig i sine Funktioner. I den Retning peger maaske ogsaa Bismarcks Tilfælde. Men her som overalt gjælder det om langsomt og møjsommeligt at gaa fra Iagttagelse til Iagttagelse og opbygge sine Slutninger paa Erfaringens forholdsvis sikkre Grund. Man maa blot ikke lade sig skræmme af gamle Meninger og Fortidens Avtoriteter; thi det er, som en dygtig Mand har sagt, ganske vist paa Tide, at vi vænner os til at se Naturen lige i Øjnene istedetfor som nu at lave os et forskjønnet Billede af den, hvor vore Ønsker har ført og fører Penslen. Th. M.

To Tusind om Aaret.

Efter **Gustave Nadaud.**

To Tusind Kroner i aarlig Rente!
Tænk, hvad det var for en Existens:
Udstrakt Kredit og, naar Lommen var læns,
Altid to Tusind andre i Vente.

Tre, det forstaar sig, var endnu flere;
Men med de to jeg dog nøjes vil,
Thi naar man har, hvad man trænger til,
Hvad skal man saa i Grunden med Mere?

Solskin og Hygge er gratis Varer,
Et muntert Humør er det ligervis,
Og et godt Glas Vin til en billig Pris
Kan man ogsaa sagtens faa, naar man sparer.

Husk paa, hvad to Tusind om Aaret vil sige!
Det er i Somrens og Rosernes Tid
Frihed for Stuestøv, Lænker og Slid
Og et drømmende Driveri uden Lige.

Rejser hver Dag paa Apostlenes Heste,
Eller, naar Foden tilsidst bliver træt,
Stundom en tredje Klasses Billet,
— Det er i Varmen, veed man, den bedste.

Om Vinteren Aftenvisit hos Gianelli,
Og L'hombre- og Whistpartier en masse;
Til hver Première en Parterreplads,
Og engang imellem Koncert af Trebelli.

Raad til at leve, som selv man behager;
Staa op, hvis det morer En, først Klokken Ti,
Raad til at undgaa ethvert Maskepi
Med „Forretningsvenner," som helst man vrager.

Raad til at blæse „Profitten" et Stykke,
Arbejde, naar man har Lyst og i Ro,
Og blive sig selv og sin Ungdom tro,
Selv om paa den Vis man aldrig „gjør Lykke".

To Tusind Kroner! Saa er man garderet;
Saa lider Kunsten ingen Nød,
Og Kunstneren har sit daglige Brød
Og sin Uafhængighed assureret.

Saa kom da I stakkels, slidende Klynger
Af Folk med Mejsel og Pensel og Pen,
Talentets, Aandens og Frihedens Mænd —
Kom og vær med til den Vise, jeg synger:

To Tusind Kroner i aarlig Rente!
Tænk hvad det var for en Existens:
Udstrakt Kredit og, naar Lommen var læns,
Altid to Tusind andre i Vente!

Richard Kaufmann.

Theatrene etc.

Paa det kgl. Theater har man i den forløbne Uge atter opført „Hans Heiling"; det elskværdige Syngestykke „Kongen har sagt det" giver stadig udsolgt Hus.

Vi har ikke tidligere omtalt Folketheatrets seneste Nyhed „Rejsen til Kjøbenhavn", en treakts Vaudeville eller rettere Farce, som Poul Marcussen har lokaliseret efter en fremmed Ide. Det er et af den Slags Theaterstykker, som ikke taaler at vejes paa kritisk Vægt, og hvis Fremkomsts Tilladelighed udelukkende afhænger af, hvorvidt deres ingenlunde fine Spøg „slaar an" eller ej. Idetmindste delvis synes det Sidste nu at have været Tilfældet med Kjøbenhavnerrejsen, og vi skulle da blive staaende ved dette Faktum. En Komedie med mere Indhold har Theatret i den forløbne Uge bragt frem i det paany indstuderede Lystspil „En dygtig Moder", der for en halv Snes Aar siden gjorde megen Lykke og ogsaa har baade Indfald og Situationer, som udmærke sig ved heldig Originalitet. Det er derhos muntert og faar idetmindste for Hovedpersonernes Vedkommende (Fru Betty Schmidt og Fru Borchsenius) en meget god Udførelse, — Betingelser nok for at kunne samle Hus. Under Indstudering er det af Erik Bøgh efter Sardou bearbejdede Helaftensstykke „I den nye Verden".

Musikdirektør Balduin Dahls første Abonnements-Koncert fandt Sted i Lørdags i Kasinos store Sal for vel besat Hus. Det interessanteste Numer paa Programmet var Berlioz's Symfoni: „Episode af en Kunstners Liv". Den franske Komponist Hektor Berlioz († 1869), der kun er lidet kjendt her, har i Udlandet et betydeligt Navn. Hvorledes man end vil stille sig overfor den Retning, til hvilken han hører, maa Berlioz anses for en af de genialeste og mærkeligste Tonekunstnere paa Instrumentalmusikens Omraade. Som Skaber af ejendommelige Orkestervirkninger og i at give sine musikalske Tanker et bestemt realistisk Udtryk var han en Mester. Om han end langtfra naaede de store tydske Mestre i Formens Klarhed og Stilens ophøjede Simpelhed, fortjener han dog tilfulde den Anerkjendelse, der er bleven ham tildel som den saagodtsom eneste franske Komponist, der trods den ringe Anerkjendelse, han vandt i sit Fødeland, fulgte sit ideale Maal uden at lade sig paavirke af den bekjendte franske Letfærdighed i Kunsten. Derfor finder man hos Berlioz saa Meget af den tydske Grundighed, men paa den anden Side saa saare Lidet af den Elskværdighed og det sprudlende Lune, der er karakteristisk for hans Landsmænd. — Den nævnte symfoniske Digtning henhører til Kategorien „Progammusik", og det i videste Forstand. I en fantastisk Form og med Anvendelse af de stærkeste instrumentale Midler har B. i grelle Farver skildret en forsmaaet og ulykkelig Kunstners uhyggelige Drømmesyner — et Billede paa Komponistens eget glædeløse Liv. Værket, der maa høres ofte for ret at kunne forstaas, indeholder mange interessante Enkeltheder, men som Helhed forekommer det os for barokt til at kunne kaldes virkelig skjønt. Hvorom Alting er, maa man være Hr. Balduin Dahl taknemlig, fordi han ikke har skyet de Vanskeligheder, der er forbundne med Opførelsen af et saa stort Arbejde, og det Bifald, hvormed Orkesterets Præstationer modtoges, var derfor velfortjent. Foruden Richard Wagners pompøse Hyldingsmarsch udførtes Emil Hartmanns stemningsfulde

og fint instrumenterede Nordiske Folkedandse, blandt hvilke Scerzoen interesserede mest.

Koncertgiveren assisteredes af d'Hrr. Bielefeldt og Jensen, der foredrog en Duet af „Røverborgen", samt af Hr. Siegfried Langgaard, der udførte Pianopartiet i Rubinsteins D Moll Koncert med teknisk Dygtighed og stor Bravour, men — navnlig for Andantens Vedkommende, — uden noget sandt musikalsk Foredrag.

— Som det ses af omstaaende Bekjendtgjørelse, har Kasino ikke kunnet benytte noget af de indsendte præmieæskende Stykker.

— Af „Nutidens Romanbibliothek" er nu ogsaa tredje Hefte udkommen, indeholdende Fortsættelsen af Schandorphs Fortælling „Kagepigen", samt af Bret Hartes og Jules Vernes Romaner.

Billedtexter.

Gjennem Unyoro. Det sydlige Unyoro har været ubekjendt, lige indtil jeg besøgte det. Kong Kabba af Unyoro var ikke den Mand, der lod Opdagere af min Race, som Sir Samuel Baker, komme ind i sit Land. Han sendte ogsaa et Gesandtskab til Mtesa og bad ham ikke indlade sig med de onde Hvide, eftersom Ingen kunde være god, naar han ikke var sort. Mtesa lo af denne Ambassade og sendte den tilbage med den Besked, at der tvertimod kun var faa Sorte, der var gode, men at alle Hvide, og da især „Speke" og „Stamlee", var meget gode Mennesker, og at han vilde lade „Stamlee" tage saa mange Folk med sig, han ønskede, og at hvis „Stamlee" havde Lyst til at sluge Kabba med hele hans Land, vilde han forsyne ham med Alt, hvad han behøvede dertil. Men da „Stamlee" nu ikke brød sig om Noget af Unyoro og kun forlangte at rejse der igjennem, befalede han (Mtesa) Kabba at lade „Stamlee" i Fred og modtage ham gjæstfrit.

Da jeg dog ikke stolede paa Mtesas Forsikringer om, at Kabba ikke vilde gjøre os Noget, foregik Marschen gjennem Unyoro under Jagttagelse af alle mulige Forsigtighedsregler. Jeg kjendte saa Meget til de Vildes Krigsførelse, at jeg især var paa min Post mod Baghold, som kunde være farlige nok for mig med min udisciplinerede Skare. Paa omstaaende Skitse ser man derfor Fortroppen en halv (engl.) Mil foran Hovedstyrken, medens vore flinke Spejdere sværmer omkring vor højre Flanke. Det ser stolt ud med de mange Bøsser, Spyd og Skjolde, medens de bevæge sig i Rækker op og ned i det bakkede Landskab, hvorfra Mount Bennett løfter sit Hoved op i Skyerne. Saa længe vi selv holder os fredelige, er de Indfødte i det tæt befolkede Land bange for at udfordre os ved aabent Fjendskab. Saaledes marscherede vi næsten 500 (eng.) Mil, uden at en eneste Indfødt blev dræbt, og uden at Fler end fem af Mine mistede Livet, medens vi opnaaede meget vigtige Resultater med Hensyn til Geografien.

H. M. Stanley.

Fem Minuters Hvil i Balkan. (Se S. 186).

Fem Minuters Hvil i Balkan. Russernes anden Overgang over Balkanbjergene hører til den nyere Krigshistories mest glimrende Bedrifter. Et saadant Mod, en saadan dødsforagtende Ligegyldighed for Farer og næsten uovervindelige Vanskeligheder har man kun sjeldent hørt om, og det lyder næsten som et Eventyr, at Soldater virkelig har villet indlade sig paa og har kunnet udføre sligt et Bovestykke. Vejen gik, som man veed, gjennem dyb Sne, over spejlglatte og stejle Skrænter, forbi truende Afgrunde; tidt maatte man bære Skytset samt ovenikjøbet hejse sig selv ved Hjælp af Reb fra det ene Træ til et andet lidt længere ned. Og under Alt dette isnende Kulde, Intet eller saagodtsom Intet at spise, og hverken Tid eller Plads til at hvile og samle Kræfter! Maatte de Udmattede omsider nødvendigvis puste nogle Minuter, svøbte de sig, som Billedet viser, ind i deres Kapper og lagde sig ugenert ned i Sneen i en eller anden Kløft eller Hulvej. Fem Minuters Rast, et flygtigt Blund, og saa — afsted igjen! Neppe mange Nationer vilde kunne gjøre Czarens Undersaatter dette Bravourstykke efter, og Rusland har fuldtud Ret, naar det indskriver hin Balkanovergang i sin Historie som et af de stolteste Exempler paa Folkets Kraftudfoldelse og som et imponerende Vidnesbyrd om dets Lydighedsaand.

Gaade.

Mit Første især er til for Kvæget,
Mit Andet af Sorg og Bekymring bær Præget,
Mit Tredje er mangen en Sommerdag,
Mit Hele er en vanskelig Sag,
Der altid forskjønner Menneskelivet
Og bøjer det stolteste Hjerte som Sivet.

Opløsning paa geografisk Logogryf i forrige Numer:

Holmsland.

Rigtig løst af: C. L. i Svendborg. — C. E. T. — Limelachim. — Moer Maja i Havnegade. — Kulsvieren i Kundby. — Bjergmanden i Tyrol. — Lange Julle fra K. og Æge Peer fra A. — Marius Lauridsen (Marstal). — Klister og Malle. — Avgustas trofaste Emil. — Pyllemoer.

Indhold.

Bekjendtgjørelser.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut. Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 75. Søndagen den 24. Februar. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Til Pius IX's Billede.

Han saae engang anderledes ud, end man ser ham her. Det var, før han blev „ufejlbarlig“. Paa en høj, slank og dog samtidig kraftig Skikkelse sad der et af rigt, mørkt Haar indfattet Ansigt, fuldt af Udtryk og ægte mandig Skjønhed. Den unge Grev Johan Maria v. Mastai-Ferretti, dengang Lieutenant i et paveligt Kavalleriregiment, gjaldt for at være en af Roms flotteste og mest livsglade unge Kavallerer; han var en afholdt Gjæst i den fine Verdens muntre Kredse og en af Kammeraterne ofte misundt Yndling hos Damerne. Han fægtede, red, dandsede og — elskede omkap med Alle, og i Rom fortæller man endnu, at Paven under et Besøg af en ligeledes højtbedaget Ungdomsveninde spøgende pegede paa sine gigtsvage Fødder og sagde: „Nu, Fyrstinde, kan jeg ikke dandse længer som dengang i Palazzo Corfuci.“

Men pludselig blev det anderledes. Lieutenant Mastai kom sjeldnere i Salonerne, han blev mere stille og ordknap, og en skjønne Dag forbavsedes Rom ved istedetfor den smukke Uniform at se ham iført den sorte, triste Soutane, som Eleverne ved Volterraseminariet bar. Hvad der havde foraarsaget denne indre og ydre Forandring, véd sagtens Ingen nu. Grev Mastai selv gav Sygelighed Skylden, men Andre talte om en lang, indviklet Kjærlighedshistorie.

Hvordan det end er: en Kavallerilieutenantsuniform kan man skyde af som enhver anden Ham, naturam derimod — veed man nok — furca pellas ex, hun kommer dog igjen den Hex. Saadan som man ser Pio nono her, med det hvide Haar og Ufejlbarlighedskaaben over de afmagrede Skuldre, stak der alligevel en hel Del af den gamle, livsglade Verdensmand i ham. Der er Smaatræk nok, som tyder hen paa det. Der blev endogsaa ved at slaa et Stykke af Officerens Hjerte bag det kirkelige Purpur. Da saaledes efter Slaget ved Mentana nogle hundrede røde Garibaldister holdtes fangne i Kastel St. Angelo aflagde Paven dem et Besøg. Han lod frygtløs sin Suite blive tilbage og traadte alene ind i den store Sal, hvor Flertallet af Fangerne opholdt sig uden Bevogtning. «Ecco quel monstro» (Her kan I se det Uhyre, som I bekæmper) sagde han, idet han traadte midt ind imellem dem, og ingen af de Fangne løftede Haanden imod ham. Senere udvirkede han deres Benaadning. — Endnu tydeligere stikker Ridderligheden frem gjennem et andet Træk, fra Tiden før han endnu var bleven Pave. Som pavelig Nuntius blev han sendt til Neapel. Kongeriget var opfyldt af Sammensvorne, og de hemmelige Politiagenter var i travl Virksomhed med at forfølge Rebellerne. En Dag, da han var til Avdiens hos Kongen, traadte Politidirektøren ind med en Rulle Papirer i Haanden, der var blevet fundet hos en af de Sammensvorne, og som indeholdt en fuldstændig Liste over alle de Oprørsagenter, der fandtes i Landet. Kongen rakte glad Haanden ud efter Papirerne, men Monsignor Mastai tog dem og kastede dem i Kaminen. „Imorgen er det Nytaarsdag,“ sagde han; „lad Deres Undersaatter vide, at De var i Besiddelse af en Liste over Deres Fjender, og at De har brændt den. Det vil skaffe Dem Venner i det nye Aar.“

Den gamle, af sine Tilhængere saa forgudede og af sine Modstandere lige til den sidste Tid saa haardt medtagne Kirkefyrste var i det Hele taget som Menneske en sympathetisk, ædelt anlagt Natur,

Pave Pius IX.

hos hvem Godmodighed og Energiløshed maa kaldes de mest fremtrædende Grundtræk. Disse Egenskaber forklarer hans Fortrin og hans Fejl. Han holdt af at se en selskabelig Kreds omkring sig, i hvilken Dagens Begivenheder, ja selv smaa Pikanterier og interessante Byhistorier blev debatterede. Han var en stor Ynder af uskyldig, munter Passiar og lod ingen Lejlighed ubenyttet til at fortælle en Anekdote eller henkaste en spøgende og ironisk Bemærkning. Ogsaa andre selskabelige Fornøjelser satte han Pris paa. Han var en udmærket Billardspiller; han havde fransk Billard i Vatikanet, og naar hans Helbred tillod ham det, plejede han gjerne at spille to eller tre Partier hver Aften, før han gik tilsengs. Han holdt ikke af at staa tidlig op, og hans Vaner vedblev stadig at minde om Manden, der holder af at nyde Livet. Til Slutning blev hans Passioner lækre Kager og Syltetøj, men selv i dem kan man maaske forfølge den unge Verdensmands Tilbøjelighed for et godt Bord. Mærkeligt nok manglede dog Vinen altid hos ham.

Kjærligheden til Kunst og Musik forlod ham aldrig. Hvor han kunde, tog han sig af dem. Han befordrede Udgravningerne af det gamle Rom, han understøttede Kunstnere, og udfyldte sine Fritimer med Nydelsen af Musik. I tidligere Aar spadserede han gjerne gjennem Vatikanets Loggier og blev ofte staaende, stille hensunken i Betragtning af Rafaels vidunderlige Arbejder. Gjennem en lang Række Aar havde han en Yndlingsmaler, som han overdrog snart Forfærdigelsen af Kopier, snart selvstændige Udkast. Timevis sad han da tidt selv og saae paa Kunstneren. Engang var denne beskæftiget med en Studie, til hvilken Paven selv havde givet Ideen. Men Udkastet faldt ikke i Pius' Smag. Først korrigerede han med Ord, men talte sig stadig mere og mere varm og foer saa pludselig med Pegefingeren hen over Staffeliet, idet han udbrød: „Saadan! saadan!" indtil han ærgerlig indsaae, at han derved havde ødelagt hele Skitsen. Ved Franz Liszt hang han med særlig Kjærlighed. Den berømte Kunstner, der havde tømt Berømmelsens og Nydelsens Bæger lige til Randen, var, efterat han i sine gamle Dage havde taget Kutten, som Abbed persona gratissima ved det pavelige Hof, og Dørene til Pius IX stod altid aabne for ham. Paven lyttede gjerne til hans henrivende Spil, og det har sagtens bortskræmmet mange onde Tanker, som Jesuiterne havde bibragt ham.

Unge Kunstnere kunde altid finde en Protektor i ham, og det en Protektor, som de var godt tjent med. Thi Pio Nono havde den Egenskab tilfælles med Kejseren af Rusland: ikke at have nogensomhelst Anelse om Penges Værdi. Med rundhaandet Gavmildhed kastede han dem omkring sig, hvor Lejlighed bød sig dertil, og han vilde ganske sikkert have gjort det efter en endnu større Maalestok, hvis hans højre Haand Antonelli ikke ogsaa i saa Henseende havde gjort sin Indflydelse gjældende. Blandt de mange Anekdoter i denne Retning, der fortælles, hidsættes en: En Dag fandt Pius IX i det vatikanske Billedgalleri en tydsk Kunstner hensunken i tavs Beundring foran Rafaels Madonna di Foglino. Han spurgte ham, om han var Kunstner, og om han vilde lære her. Da der fulgte et bejaende Svar, sagde Paven til det unge Menneske, at han skulde gaa til Akademia di St. Lucca, saa ordnede Resten sig nok af sig selv. „Men jeg er Protestant", stammede det unge Menneske. Pavens Svar lød imidlertid: „Saa har Du i Rom saa meget desto mere Brug for mit Protektorat."

Denne lille Historie maa samtidig her staa som Vidnesbyrd om et andet Karaktertræk, det almindelige Omdømme vel i Regelen ikke vil tilskrive Pio Nono, men som alligevel fandtes idetmindste hos Mennesket: Tolerance. Saaledes havde hans Fjendskab til Victor Emanuel heller ikke nogen synderlig dyb Bund. Han kaldte ham fra gammel Tid kun Fra Vittorio (Broder Victor), og hvor hinanden modsatte end de to Karakterer var, forbandt dog et fælles, sympathetisk Baand dem, maaske den ogsaa hos Pius IX stærkt udprægede Kjærlighed til Italien. Paven erkyndigede sig stadig om Kongens og hans Familie Befindende, og da han modtog Efterretningen om Kongens Dødssygdom, glemte den gamle Kirkefyrste Akt og Ban og udbrød: „hvis jeg var rask, kom jeg selv og rakte ham Sakramentet."

Disse Smaatræk staar her, valgte mellem mange, som Supplement til Indtrykket af det gamle elskværdige, lidt joviale Ansigt. Hverken de eller det viser neppe fejl, naar det er om Mennesket Pius IX, man vil danne sig en Forestilling. At vi Ikke-Katholiker imidlertid ogsaa faar en Revers af Medaillen at se, naar der tænkes paa den Afdøde som Kirkefyrste, falder af sig selv. Dog: de mortuis nil nisi bene. De Skampletter, Dogmerne om Ufejlbarheden og den ubesmittede Undfangelse har sat paa „det oplyste nittende Aarhundrede" kommer sagtens adskilligt mindre over Pio Nonos Hoved end over den langt dygtigere maaske, men ogsaa langt mindre sympathetiske Figur, der var hans Raadgiver: Kardinal Antonelli. Og desuden: tør vel dette nittende Aarhundrede gaa strengt i Rette med den afdøde Olding, naar man husker paa, at efter Kirkeforsamlingens 1869 fulgte Kommunens 1871. Den Oplysning, der har Petroleumsfaklers Skjær nødig for at kaste Glands omkring sig, er den moden til Andet end at kvæles i Obscurantismens Ufejlbarlighedsnat?

Pius IX's første Aar som Pave taler for, at det ikke er ham, der har undfanget Ideen til Absurditeterne fra de sidste Dage. Da han 1846 fulgte den strenge Gregor XVI paa Thronen, gik der formelig et Skrig af Jubel over det hele, endnu ikke enige Italien. Den nyvalgte Pave havde Ry paa sig ikke alene for at være et sjeldent godt Menneske, men ogsaa for at være en afgjort Tilhænger af Liberalismen. Og i Begyndelsen skuffede han heller ikke de Forventninger, der sattes til ham. Han blev virkelig en Stund Forkæmper for sunde, moderate Frihedsbevægelser; han saae i dem det bedste Værn mod deres Udskejelser. Det kan uden Overdrivelse siges, at det er ham, der har lagt den første Grundsten til den italienske Friheds og Enheds Tempel og ved sit Exempel, ved den Begejstring, hvormed man hilste hans liberale Forholdsregler, tvunget de italienske Fyrster ind paa Fremskridtets Vej. Havde han været en virkelig stor Mand, hvem veed, hvad der saa kunde været sket. Nu var han imidlertid en elskværdig „skikkelig Fyr", og det blev snart Andre end ham, der kom til at føre Kirkens Tøjler. Jesuiterne tog dem fra ham, og da de stod ved Roret, var det selvfølgelig ude med Liberalismen. De troede at styrke Kirken ved at bygge Barrikader om den af Græstørv fra den middelalderlige Mystiks Mosedynd; de saae ikke eller vilde ikke se, at Fugtigheden fra disse Barrikader sivede ind under selve Kirken og fik den til at raadne i dens Grundvold. Pio Nono, den eneste af de 262 Paver, som er fulgte efter St. Peder, der har naaet og overskredet de fem og tyve Aar, hvori Apostlen var „den hellige, almindelige Kirkes" Hyrde, den samme Pio Nono er tillige den sidste, den hellige Stad skulde se som sin souveræne Herre. Det er Mer end en almindelig Pave, Læserne paa den omstaaende Side under glimrende Følge ser baaret ud fra Vatikanet for at stedes til Hvile mellem andre Mindeværdigheder i St. Pederskirken. Det er, om ikke den sidste Pave, saa dog den sidste verdslige Kirkefyrste. Pio Nono har været sejglivet. Som Barn styrtede han i Vandet og blev kun reddet ved et rent Tilfælde; som ungt Menneske faldt har af Hesten og laa flere Dage bevidstløs og næsten død; som Pave hændte det ham, at Loftet til et Værelse, hvori han befandt sig, styrtede ned, uden at han kom til Skade. Han rystede Gruset af Talaren og sagde blot: „Det kunde være gaaet værre." Dertil kom endnu, at han led af en Sygdom, Epilepsi, der kun i meget sjeldne Tilfælde gjør en høj Alderdom mulig. Ikke destomindre blev han 86 Aar. Men Enden kom alligevel trods al Ufejlbarlighed. Vil det gaa anderledes med den Kirke, hvis øverste Repræsentant han var? Den har ogsaa været sejglivet. Men det nittende Aarhundredes Halvfjerdsinstyver synes at være farlige. Døden holder svær Høst i dem. Har Sangvinikerne Ret, og rydder den virkelig op til en ny Æra, saa kan vi forhaabenlig ogsaa snart holde Ligtale over den døde Papisme.

Mac Adam.

Erindringer om H. C. Andersen.

Af **Edmund Lobedanz.**

(Sluttet.)

Kort efter, faa Dage efter Andersens halvfjerdsindstyvende Fødselsdag, besøgte jeg ham igjen og tænkte ikke, det skulde være sidste Gang, jeg saae ham. Af en fælles Bekjendt havde han tilfældigvis faaet at vide, at jeg havde Auerbachs „Barfüßele" i den illustrerede Pragtudgave, og han havde saa ladet mig bede om at vise sig denne Udgave, som han ikke kjendte endnu. Naturligvis opfyldte jeg med stor Glæde dette den døende Digters Ønske, og altsaa gik jeg derop en Formiddag sammen med min yngste, tiaarige lille Datter, der kunde bære Bogen og skulde lægge Mærke til, hvor han boede, saa hun kunde hente den igjen og Andersen selv ikke behøvede at have yderligere Besvær med at sende den tilbage. Den Lille var henrykt over ved denne Lejlighed at kunne komme til at se og tale med den ellers utilgængelige Digter, der var bleven saa fornem ved sin Titel, og hvis samtlige Eventyr hun havde læst gjentagne Gange og kjendte ud og ind. Hun vidste paa Forhaand, at alle hendes Skolekammerater i høj Grad vilde misunde hende den Lykke. Saasnart vi havde ladet os melde, blev vi lukket ind. Andersens Lejlighed, som man med Føje kunde kalde hans „Eventyrhjem", bar endnu talrige Spor af de Gratulationer, som Venner og Veninder fra nær og fjern havde bragt ham paa hans Fødselsdag. Kongen og Kronprindsen var komne personligt og havde gratuleret ham. Den, der kjendte Andersen, vidste, hvad saadant et Øjeblik betød for ham, han formelig svælgede i det, hele hans Liv drog hurtigt forbi hans Sjæls Øje, og han saae sig selv vandre fattig og ubekjendt og ovenikjøbet grim og daarligt klædt bort fra sin Fødeby, Odense, for at søge Lykken i den store Hovedstad; han havde saa maattet døje Meget, havde grædt mange Taarer, sendt mange tunge Suk og Bønner til Himlen, havde tidt maattet finde sig i taabelig Dadel fra underlegne Personer, der gererede sig som hans Velgjørere, men havde dog tilsidst besejret alle Hindringer og var nu uomtvistelig sit Lands berømteste dalevende Søn. Ja han saae vel i et saadant Øjeblik endog ud i en Fremtid, hvor der var bygget et saakaldet „Asyl for smaa Børn", som bar hans Navn, og hvor hans Statue var rejst under de ældgamle Træer i Rosenborg Slotshave, kun faa Skridt fra Statuen af Christian den Fjerde, den berømteste og mest populære Konge af den Oldenborgske Stamme, som er bleven uforligneligt besunget og fejret i Nationalsangen „Kong Christian stod ved højen Mast".

I det første af Andersens Værelser stod paa en Forhøjning og et med Blomster bestrøet Tæppe en Gibsbuste af Digteren, bekrandset med Lavrbær, og rundt om den laa talrige Gaver, deriblandt, om jeg ikke husker fejl, endog Etuier med Ordener. Som sagt, der var ligesom en aandig Viraksduft i dette Værelse, som maaske vilde have berørt mangen En ubehageligt, og som vel ogsaa kunde have udfordret Satiren: thi Andersens naive Kultus af sit eget Jeg lod til hist og her at være drevet en Smule vel vidt.

Andersen tog venligt imod os og underholdt sig ogsaa med sin lille beundrende Læserinde; hun skulde komme igjen og hente Bogen, og saa skulde hun som Budeløn faa et Exemplar af hans Eventyr. Hvor hun glædede sig, og hvor Alt det gjorde hende stolt! Desværre skulde der følge en Skuffelse efter, hvilket jeg vidste iforvejen; thi hvad den Slags Ting angaar var Andersen meget glemsom, han havde ingen umiddelbar Sands for Andres Glæde. Med stor Tilfredshed viste Andersen mig saa den af Berthold Auerbach forfattede, i kalligrafisk Henseende mesterligt udførte Adresse fra Berlins Forfatterforening; og han følte meget vel, at denne Hyldest fra virkelige Kjendere og kompetente Dommere over hans Virksomhed dog i Grunden betød mer end Ordner fra Fyrster, skjøndt der jo ogsaa blandt disse var Kjendere og oprigtige Venner af Poesien. Ligeledes maatte jeg se en Mappe med Tegninger af en Münchener Dame, nogle højst aandfulde og fantasirige Fremstillinger af Scener af Andersens Eventyr; Damens Navn husker jeg ikke og heller ikke, om hun havde i Sinde at bringe sine Tegninger frem for Offenligheden. Han udtalte sig ligeledes med taknemlig Anerkjendelse om den elskværdige holstenske Digter Johann Meyer i Kiel, der havde skrevet og sendt ham et højst sindrigt opfundet Eventyr i Andersensk Maner (paa Dansk ved Dora Enking i Kiel). Samtidig glemte han ikke at spørge, om jeg havde holdt mit Løfte og skrevet til den tydske Redaktion angaaende en Tilbagekaldelse eller Berigtigelse af de falske Fremstillinger af hans Liv. „Ja, jeg har rigtignok skrevet, svarede jeg, men har ikke faaet Svar." Han rystede paa Hovedet og sagde: „Hm, hm, ja jeg kunde have tænkt mig det, saadan bliver man endnu i levende Live og mod sin Vilje selv til Eventyr. Og jeg har dog i „Mit Livs Eventyr" skrevet ikke Opdigtet, men kun Sandheden, tidt endog paa min egen Bekostning." — „Det maa saa ogsaa kunne tjene Dem til Beroligelse," svarede jeg; „Enhver, hvem det er om at gjøre at faa den nøjagtige Sandhed at vide, vil jo kunne slaa efter i Bogen og der strax se, hvad Andre med Vilje eller i god Tro har lavet til efter løse Rygter." Derefter talte han om sit Monument, men tilføjede vemodigt: at han selv vilde jo nu ikke komme til at opleve, at det blev rejst, men han var dog glad over idetmindste at have set Pladsen, hvor det skulde staa. Jeg vilde endnu have talt med ham om en Plan, jeg havde, nemlig at skrive et Efterslet eller en Fortsættelse af hans „Billedbog uden Billeder", og vilde have bedt ham sige mig sit Skjøn, om han nemlig troede, at Noget i den Genre idetmindste tilnærmelsesvis vilde lykkes mig. Men saa traadte en af hans ældre Venner ind i Stuen, Grosserer Melchior, til hvis Villa ved Sundet Andersen kort efter blev flyttet, og hvor han under kjærlig Pleje tilbragte de sidste Uger af sit Liv og ligeledes døde. Der kunde nu ikke tales mer om det nys berørte Thema, og følgelig rakte jeg lidt efter Andersen Haanden for at sige Farvel. Det var sidste Gang i dette Liv.

I August lød saa pludselig det Sørgebudskab, at han var stille slumret hen, efter et delvis smertefuldt Sygeleje; idetmindste tyder derpaa de smertestillende eller bedøvende Midler, som hans Læge, efter hvad der fortaltes, navnlig hen paa Slutningen havde ordineret ham. Det lader til, det har berørt ham pinligt, at Aviserne i den sidste Tid, da han dog laa for Døden, næsten slet

ikke omtalte ham, og at ogsaa kun Faa af Publikum, udenfor hans snevrere Vennekreds, forhørte sig om hans Befindende. Men de Fleste var ikke i den Grad nøje underrettede, at de kunde antage hans Endeligt for saa nær forestaaende og hans Sygdom for saa absolut uhelbredelig. Til hans Ligbegængelse i Frue Kirke var det store Rum helt fyldt af Følget; og deriblandt befandt sig ogsaa den tydske Digter Mosenthal, der som bekjendt allerede har fulgt ham i Graven.*)

Rothschilderne.

Man kjender Sagnet om Rothschildernes Oprindelse. En Mayer Rothschild fra Frankfurt am Main modtog et betydeligt Depot af den hessiske Kurfyrst Wilhelm, der flygtede for Napoleon. Han gjorde det frugtbringende. Vi har her det sædvanlige lykkelige Tilfælde, der altid som et Pas af Skæbnen rækkes de Mennesker, der bør komme frem i Verden.

Mayer Rothschild stod urokket, medens hele Evropa vaklede. I 1810 var han allerede en betydelig Bankier. Han havde blandt Andet overtaget to Laan for Danmark, paa en halv Snes Millioner hvert. Og det var enormt i de Dage. Mayer Rothschild havde forstaaet midt i denne saa farlige Periode at omsætte Uheldene i Dukater! I 1812 følte han Døden komme. Han kaldte da sine fem Sønner til sig. „Lov mig", sagde han til dem, „altid at blive sammen i den samme Forretning." Nathan, Salomon, Anselme, Karl-Mayer og James lovede det, — og Faderen døde rolig.

De fem Sønner delte Evropa mellem sig. De nedsatte sig i Paris, i London, i Frankfurt, i Wien og Neapel. Hver Rothschild tog Del i den fælles Forretning samtidig med, at han passede sin egen. Der var ikke noget Hovedhus, og ingen Filialer. Det var fem forskjellige Huse, der i visse Tilfælde blev ét.

Kejseren af Østerrig adlede Rothschilderne og gav dem senere Barontitelen. Enhver Rothschild fødes nu med den. Deres Vaaben er fem Guldpile. I 1855 døde Nathan Mayer, den ældste af Brødrene, samt Salomon og Karl-Mayer. Dengang, som nu, haabede Forretningsverdenen ved hver af Chefernes Død endelig at komme under Vejr med Hemmeligheden ved dette enorme Bankierhus. Men forgjæves! Man faar ikke Tid til at læse i Hovedbogen, som den Dødes Haand slipper. En anden Rothschild tager den strax. Man veed kun om denne Hemmelighed, at Nøglen til at vinde Rigdom og Magt og Anseelse gjemmes i dens Skjød.

Sagnet fortæller om Rothschildernes store Forretningskup efter Waterloo, om Betalingen af Spaniens Gjæld osv. Der er i disse Fortællinger ofte Overdrivelse. Men hvad der er sikkert, det er, at Nathan de Rothschild, Bankier i London og engelsk Borger, i 1815 havde fulgt Napoleon lige i Hælene, som havde han en Forudfølelse af Kæmpens nære Fald. Endnu selve Waterloonatten rejser han til London. Han kjøber engelske Konsols, som stod meget lavt. Den store Nyhed udbreder sig i London. Konsols stiger. Nathan de Rothschild sælger.

Trækket er i al sin Simpelhed karakteristisk for Rothschilderne. Der er saa lidt Hasard i deres Forretninger, som der kan være i noget menneskeligt Foretagende. Tros al deres Storhed er de saa „einfache" som vel muligt. Hele Hemmeligheden bestaar i at have et hurtigt Øje og store Midler. Men i denne Rothschildmaneer ligger dog Kjendetegnet paa Forretningsgeniet. Der er i disse første store Operationer som et Slags Kolumbus' Æg. Ligesom Soldaterne maa Guldstykkerne, for at vinde en Sejr, kastes pludselig, i Masse, ud paa et bestemt Punkt. I saa Henseende har Rothschilderne været Aarhundredets største Hærførere.

De har forstaaet Aarhundredet, lige fra det begyndte at tale Forretningssproget, det vil sige fra 1814. Formuens gamle Kilder var for bestandig tilstoppede. Kapitalen remplacerede Manden i den økonomiske Verden. Før var man enten Producent eller Handlende, enten Laangiver eller Laantager; fra nu af spillede man gjennem sin Remplacent alle disse Roller paa engang. Rothschilderne er Industridrivende i Belgien og Spanien, det ene Sted driver de Kul-, det andet Kviksølvminer. De er Vognmænd gjennem deres Jernbaner osv. Idag er de de største Sælgere i Evropa, imorgen maaske de største Kjøbere. Spekulationen var født — denne det nittende Aarhundredes Fe! Rothschilderne er dens Gudsønner.

Men man siger, at naar Gud mønter en Medaille, graverer Satan ogsaa Reversen. Reversen blev i dette Tilfælde det tøjlesløse Børsjobberi. Rothschilderne holdt sig imidlertid til Medaillens gode Side, og den blev i deres Hænder den nye Mønt for en Civilisation, der stod noget lavt maaske i visse Henseender, men var forbavsende i sine Resultater. Ved den blev vore Dages Liv tripleret — et Menneske fra vor Tid, der dør i en Alder af fyrgetyve Aar, har sikkert levet mere end det attende Aarhundredes Hundredaarige!

Samtidig bliver Pengene ogsaa kosmopolitiske. Rothschilderne laaner til Belgien og til Holland, disse to fjendlige Broderlande; til Østerrig og Italien; til Frankrig og til Rusland; til Cavour og til Antonelli! Huset Rothschild staar støt og urokket midt i al den politiske Vaklen under Napoleon den Førstes Kejserdømme. Det betaler, for at man kan føre Krig. Det betaler, for at man kan slutte Fred. Sejerherren skylder det Betalingen for sine Geværer, den Besejrede Krigsomkostningerne.

Imidlertid bekæmper dog to Huse Rothschild hinanden i det italienske Spørgsmaal. Den parisiske Rothschilds Penge staar imod den neapolitanskes. Baron Adolphe de Rothschild flytter sin Forretning fra Byen Neapel, der ikke længer er Hovedstad. Han forlanger Likvidation af sin Part i det store fælles Hus — 75 Millioner. For første Gang er der i Færd med at indtræde et Skisma i Rothschildslægten. Den skinsyge Forretningsverden smiler, men hvordan det nu gaar — Alt arrangeres. De forskjellige Rothschilder vedbliver i den forvirrede og konfuse Periode at tale det samme klare Ord over Grændserne — paa samme Maade som i de store Byers Nat de af den samme Haand regulerede Kirkeuhre slaa Klokkeslagene til samme Tid.

Da Dampen og Elektriciteten kom paa Thronen, blev den tidligere Spekulations store Kup ikke længer mulige. Men det er Forretningsgeniets Væsen — at være forud for sin Tid. Baron James, Parises Rothschild, brugte det Redskab, som man sagde vilde dræbe ham, til en ny Løftestang. Han var den første Skaber af de franske Jernbaner. Han græd af Glæde, da han sendte det første Telegram til San Francisko. Han havde beregnet den Tidsforskjel, der er mellem denne By og Paris. Han vidste, at Svaret vilde komme i Løbet af Dagen og ventede det i febrilsk Spænding. Det kom — akkurat til det Klokkeslet, han havde beregnet.

Baron James de Rothschild syntes at være skabt specielt for det Samfund, der var Datter af 1830. Den Rolle, han spillede i det, er saa betydelig, at hans Navn forekommer ligesaa hyppigt i denne Tids Historie som nogensomhelst stor Statsmands. Men der er som bekjendt ikke noget Regimente i Frankrig, der holder sig længer end 18 Aar. 1848 kommer. Julithronen falder, Nordbanens Aktier falder, Alverden tror, at Baron James ogsaa vil falde. Men han staar mod Stormen. Huset standser ikke sine Betalinger. Og Revolutionen i 1848 oversvømmer hele Evropa — men de forskjellige Rothschilder modstaar alle den samme Storm uden at være paa det samme Skib.

I 1867 havde han ligesom en Forudfølelse af, at Døden nærmede sig. Man ser klarere end ellers i saadanne Tider. Befandt han sig ikke muligvis i et saadant Tilfælde, da han til en Bemærkning om, at den Periode, hvis Herre ogsaa han havde været, nærmede sig sin Ende, da han dertil føjede de Ord: „Man har gjort Nar af Greffuhle, da han sagde, at enhver Anbringelse af Penge til en Rente over 3 pCt. var Hasardspil — han havde dog maaske Ret." 1868 døde han og testamenterede sin Hemmelighed til sine Sønner, hvis han virkelig havde anden Hemmelighed end den, der ligger indbefattet i de tre Ord: „Sammenhold, Diskretion og Forsigtighed." Det synes næsten, som Baron James har skabt Skole. Alle de franske Finansmatadorer, hvis Klogskab og Forsigtighed Evropa kjender, er maaske hans Disciple, med eller uden deres Vidende.

Franskmændene vedbliver stadig at sige Hr. de Rothschild, skjøndt de burde tale om Rothschilderne. Baron James har efterladt en Formue, hvis Størrelse det er umuligt at taxere. Ved hans Død overtoges den af hans tre Sønner og to Sønnesønner, der nu er Husets Chefer — Baronerne: Alfonse, Gustave, Edmond, James og Arthur. De er alle naturaliserede franske Borgere; de har været Mobilgardister og ikke mindst i 1870 vist deres franske Sindelag. Forøvrig arbejder Rothschilderne endnu som smaa Bankierer. De er Slaver af deres daglige Gjerning. Om Morgenen kommer de forskjellige Vexellerer og modtager deres Ordrer, og derefter gaar Rotschilderne til Bankierforretningen i Rue Lafitte. Man ser der Baron James, Søn, komme og gaa til ligesaa bestemte Tider som en simpel Kommis.

Et Slags Folkesagn tilskriver Rothschilderne den Tanke at ville realisere Ezechiels Drøm — Gjenopførelsen af Templet og den jødiske Stad Jerusalem. De er ganske vist troende Jøder, hvad de har bevist ved at skille sig fra Rom efter Mortaraaffæren. Men Rothschilderne er samtidig altfor praktiske Folk til ikke at vide, at de vilde ophøre med at være usaarlige — naar de blev Konger.

Deres Rolle er tilstrækkelig stor. En Kanon paa 80 Tons koster 80,000 Kr. En saadan Kanon kan hver Slagdag sluge 5000 Kr. Rothschilderne er altsaa kaldede til at spille en stor Rolle i Krigen — det vil, desværre! sige, i den moderne Civilisation. Mængden misunder dem og deres Skatte. Har den Grund dertil? De daarligste Pladser er, saaledes som i de gamle romerske Cirkusser, ofte de, der er mest udsatte for Solen. Lykken er relativ; man har den i sig selv, man har den aldrig udenfor.

Ignotus.

*) Til den hermed sluttede Række Erindringer om Andersen kan vi idag føje den Meddelelse, at vor berømte Eventyrdigters Portræt vil blive det næste i den Samling store og kunstnerisk udførte Oliefarvetryksbilleder, som Bladet gratis byder sine Aarsabonnenter, samt at Publikum forhaabenlig allerede om kort Tid vil faa Lejlighed til at se Prøver af dette Portræt, der med stort Held fremstiller Digterens Ansigt netop i et af hans elskværdigste og bedste Øjeblikke.
Red. Anm.

Opad Floden.

Themsen. Surrey. Novbr. 1877.

Han sad foran mig i Baaden og sang.
Og Themsen traved sin evige, gamle
Marche, for nye Værdier at samle
og lægge dem hen til de gamle
og stable i Dynger dem op.
Han kjendte nok, lod det, til Flodens Gang;
han sad med sin arbejdsøvede Krop,
smidig, utrættet, vant til at slide,
og smilte til Hvirvlen ved Færgens Side,
og krummed sin Ryg, og hev, og sang:
„Vi kommer vel, Polly, iland engang!"

Det led paa Dagen, og Skumringen hang
foroven, forneden i skifergraa Striber.
Det er ved det Lag, hvor paa Floden det kniber
at hitte de rigtige Striber,
hvor Baade kan finde sig frem.
Vel kjendte han, lod det, til Flodens Gang;
lovet han havde at bringe mig hjem,
men Et er at love, et Andet at holde,
og spurgte jeg, svared de knagende Tolde.
De overskreg Ordet. Men han — han sang:
„Polly, vi kommer nok hjem engang!"

Jeg saa' over Floden; og Vejen var trang.
Hist kom en Lægter med Varsko-Rabalder;
her spærred en Kuf af adstadig Alder;
en Damper med Skovlenes Skralder
pidsked det larmende Vand.
Min Færgemand skotted til Skibenes Gang,
og, missende ud over Øjnenes Rand,
lod han dem raabe og spærre og skralde;
det var, som han kjendte hver enkelt og alle,
og frygted dem ikke. Han hev blot, og sang:
„Vi kommer nok hjem, min Polly, engang!"

Vi stred imod Floden, og Farten blev lang.
Og Mørket dækked forlængst de Sider,
hvor Hvirvelen evigt, ustandset sig vrider,
og da vi slap over omsider,
saa takked jeg Gud med et Suk.
Da sprang ned ad Bolværkets Trappegang
en Kvinde, smilende, væver og smuk;
hun havde en lille Pige paa Armen,
og trykked min Færgemand kraftigt til Barmen.
Jeg saa' paa hans Baad; jeg forstod hans Sang:
Polly: de To og hans Baad paa engang.

Holger Drachmann.

Fra „den gode gamle Tid".

III. Vore Forfædres Naturhistorier.

Zoologien har som Videnskab neppe bestaaet i halvandet hundrede Aar; men i det Tidsrum har den gjort saa hurtige Fremskridt, at en moderne Læser vil være ganske fremmed overfor en Naturhistorie fra det syttende Aarhundrede. Vi behøver ikke at gaa saa langt tilbage, som man i Almindelighed antager, for at finde videnskabelige Bøger, der siger Sparto til Nils Klims Rejse. Lad os f. Ex. aabne en af de første danske Naturhistorier, der udkom i Aarhus Anno 1639*). For ikke at blive

*) Mirabilia naturalia eller Natur Wunder, det er Wunderlige oc adskillige naturlige Tingesters Beskriffuelse Nemlig Om Menisken: Item Om vunderlige Bjerge i Verden, Trærs Diurs Fuglis oc Ormis wunderlig Art oc Natur. Med mere andet forunderligt som medfølger. Ved Hans Hanßön Skaaning.

altfor overraskede, maa vi erindre, at alle de eventyrlige Skikkelser, der figurerer ikke alene i Bibelen, men ogsaa i Homers og Virgils Værker, blev tagne for gode Varer og gik igjen i hvert eneste zoologisk Værk; heller ikke glemte man at medtage Alt, hvad Helgener eller andre af Middelalderens Avtoriteter havde berettet, — og saaledes fik man det Galleri i Stand, som vi nu nærmere skal betragte.

Strax træffer vi en Brimmel af menneskelignende Skabninger, som fødes med en eller anden Skavank; efter denne Skavanks Natur inddeles de i Arter, hver med sit latinske Navn. Vi lærer her Mennesker at kjende, der har Øren saa store, at de kan svøbe sig ind i dem som i en „Regenmantel", hvis man ellers kan tro Forfatteren. Andre har kun en eneste uhyre Fod, men er desuagtet rask tilbens; naar Solen skinner, lægger de sig paa Ryggen og holder Foden over sig som Parasol. At høre om laadne Mennesker med to Øjestene i hvert Øje, kan vi endda forsone os med; men at der gives Folk uden Hoved, som til Gjengjæld har sex Arme og Hænder samt „tuende store Øyen for paa Brystet, med Næse oc Mund ned mod Bugen," det gaar dog vel højt over vor uromantiske Tidsalders Forstand.

Imellem dem rangerer ogsaa Cykloper og Satyrer, som tilligemed Oldtidens andre Aandsfostre: Centaurer og Cynoscephali har overlevet Romerne, men er blevne forviste til det indre Afrika. Her gjenfinder vi ligeledes til vor store Forbavselse vore gamle Venner Pygmæerne, der fra Homer er flyttede over i Zoologien og beskrives med videnskabelig Nøjagtighed. Vi faar at vide, at de er voxne i Treaars Alderen og affældige, naar de bliver otte Aar, at deres Hytter er byggede af Dynd, Fjer og Æggeskaller, og at de rider paa vilde Geder for at slaas med Tranerne og røve deres Æg. Som et Bevis for, at der virkelig er saadanne Smaafyre til, anføres det, at Kurfyrsten af Sachsen har et Skelet af en Pygmæ, der er „tuende Føder oc tre Finger lâg." Kæmperne manglede naturligvis ikke i Opregningen af de forskjellige Menneskearter, og da man ingen andre Steder kunde anbringe dem, anviste man dem Plads i Kina og lod Peking blive forsvaret af en Garde Kæmper, hver femten Fod høj.

I Fortalen udtaler Avtor den Mulighed, at Nogen kunde tvivle om disse „Wunderbarligheder"s Existens; men han har strax en Række Skriftsprog ved Haanden, der alle gaar ud paa at bevise, at man hverken kan eller bør udgranske Naturens Hemmeligheder. Lad os da høre, hvad vi

Prindsesse Charlotte, Arveprindsen af Meiningen. — Prindsesse Elisabeth, Arvestorhertugen af Oldenburg.

Et tydsk Dobbelt-Bryllup. (Se S. 193).

Salamis. Ruby. Rupert. Research. Temeraire. Swiftsure. Sultan. Agincourt.

Den engelske Flaade i Dardanellerne. (Se S. 193).

Pius IX's Lig overføres fra Vatikanet til St. Peterskirken. (Se S. 187)

skal tro om de andre Dyr, der ikke har Noget tilfælles med Mennesket!

De bliver omtalt i al Korthed, men der staar dog nok, til at vi kan faa et rigtigt Indtryk af vore Forfædres zoologiske Begreber. Løven og Tigeren, der nu er de farligste Dyr, indtager en mere beskeden Stilling, eftersom de ikke er giftige. Naturligvis betragtedes Løven ogsaa i gamle Dage som Forbillede paa Mod og Styrke. Den er saa stærk, fortælles der, at den med Lethed bryder Jern og Staal itu; Træ derimod skammer den sig ved at bruge sin Styrke paa, og derfor sætter man Løver i Træbure med Sprinkelværk for. Mange almindelige Dyr var udstyrede med fabelagtige Egenskaber; for ikke at tale om den stakkels Flagermus, saa var det især Firben og Padder, det gik ud over: naar man havde brændt en levende Skruptudse, vilde der ud af Asken krybe ikke ikke blot en, men Masser af Skruptudser osv. osv. Dog, det vilde føre os for vidt at gaa nærmere ind paa disse Historier.

Hvor højt Zoologien stod dengang, vil man se af følgende Exempler, som er skrevne ud af Bogen: 1. I Norge avles i Luften smaa Dyr, der kaldes Lemminger. De falder ned fra Luften, og Ingen kan faa at vide, hvorfra de kommer. 2. Det er gemenlig alle Naturens Skribenters endrægtige Mening, at der avles Hugorm af alle Aadsler, fornemmelig dog af Menneskets Legeme efter Døden. 3. En Fugl lever i Brasilien, som Ingen har sét spise, hvorfor den antages at leve af Luften. 4. En anden Fugl æder gloende Kul og sluger hel Is for at lædske sig!

En fremragende Plads i Fortidens Naturhistorie indtog ellers et Slags Gæs, som voxede paa Træer. Af en vis Sort Træer ved Vandet flyder der en Saft ud, ligesom Gummi; derover voxer en haard Skal, og i denne skabes Fuglene. Nu hænger de der ved Næbet, ligesom Pærer paa Stilken, indtil de bliver helt udvoxne; saa falder de af og svømmer omkring i Vandet!

Mange mener, at Troen paa Dragerne og de andre eventyrlige Skabninger forsvandt omtrent efter Korstogenes Tid eller i det Mindste ikke levede Reformationen over. Men lad dem blot blade lidt i den videnskabelige Bog fra Slutningen af Kristian den fjerdes Regering! Dragen omtales flere Steder, om den end ikke beskrives udførligt; dens Plads er optagen af Varulven, som jo florerede paa den Tid. Derimod er et forholdsvis langt Stykke ofret til et andet af Fortidens mest bekjendte Udyr: Basilisken.

Vi vil beskrive den med Forfatterens egne Ord: „Naar en Hane vorder gammel, gjør den Æg; samme Æg er ikke med Skal paa, men som med en tyk Hud overdraget, og helt sejg derhos. Af et saadant Æg avles en Basilisk. Han er indtil midt paa skabt ligesom en Hane, og den anden halve Part som en Hugorms Hale, hvilken han slæber efter sig. Han er en slem forgiftig Hugorm, hvilken med sit giftige Paasyn dræber et Menneske strax, eller om Nogen hører hans Røst, bliver han forgivet flux i samme Øjeblik. Af Skribenterne, der skrive om Naturen, kaldes han en Konge for alle Hugorme, efterdi han bærer som en Krone paa sit Hoved. Han er et saa forgiftigt Kreatur, at vil Nogen røre ved en Basilisk med et Træ, trænger Forgiften sig gjennem Træet op til Mennesket og forgifter hannem strax.“

Dog, hvad er disse Skabninger mod de Vidundere, vi læser om i de første Naturhistorier fra Slutningen af det femtende Aarhundrede*)? Der finder vi udførlige og videnskabelige Beretninger om de gamle bekjendte Uhyrer, som nu kun har hjemme i Eventyrbøgerne.

Dragen er det største Dyr i Verden. Det er en vældig Slange med uhyre Flagermusvinger, og den naive Zoolog lader den ligesom de andre store Udyr bære en Krone paa Hovedet. Den lever i Bjerghuler og forpester Luften med sin giftige Aande. Den er saa stor, at den kan knuse en Elefant, og Indien er en stor Skueplads for rædsomme Kampe mellem disse to Dyrearter. Inde i Hjernen har Dragen en Sten, den bekjendte Dragesten, der er de orientalske Fyrsters største Skat. I alle gamle Naturhistorier tales der Meget om Dragens medicinske Egenskaber; dens Galde driver onde Aander ud; al Gift maa vige for Dragefedt, og ved at komme en Dragetunge i sin Vin undgaar man Nattemare. Dragens Kjød er glasagtigt og stærkt afkølende, derfor holder Æthioperne i deres hede Land meget af den Spise. Dyret skal ellers kunne tæmmes, og man kan da ride paa det; dog er en saadan Tur ikke at anbefale, thi naar Dragen faar det for varmt, styrter den sig ned i Havet for at køle sig af.

Et andet af Middelalderens Skræmmebilleder var den uskyldige Salamander. Den blev beskrevet som et Firben, med skjællet Hud som en Krokodille, og fremstillet paa et mageligt Leje af Ild. I naturhistorisk Henseende var den mærkelig, eftersom den manglede Milt og havde Leveren i venstre Side, men især, fordi den kun levede af Luft og Morgendug. Af den Grund var den ogsaa saa mager og manglede næsten Blod. Som alle andre opdigtede Uhyrer var den giftig, og tilmed det skadeligste af dem alle; thi medens de andre nøjedes med at dræbe ét Menneske ad Gangen, myrdede Salamanderen en masse. Naar den nemlig krøb op i et Træ, blev alle Frugterne forgiftede, eller hvis den faldt i en Brønd, maatte Alle dø, som drak af den. Pave Alexander havde en Kaabe af Salamanderskind, der blev kastet i Ild og ikke i Vand, naar den skulde vadskes.

*) Daß puock der nâtûr, von Konrad v. Megenberg, 1475. (Den første tydske Naturhistorie.)

Af den øvrige forsvundne Dyreverden kan det være interessant at lære det Dyr at kjende, der efter de gamle Zoologers Mening fristede Eva. Det er en Slange med kvindeligt Hoved, og vor gamle Skribent mener, at den kun viste Eva sit dejlige Hoved og skjulte sin Slangehale bag Kundskabens Træ. Selvfølgelig finder vi ogsaa den mangehovedede Hydra beskrevet med al ønskelig Akkuratesse; og hvad Mere er: vi ser Digterens egen Hest, Pegasus, afbildet og omtalt. Desforuden traf man ikke sjeldent et Uhyre med Løvekrop, Slangehale, Menneskehoved og Tyrehorn eller lignende kombinerede Fantasifostre. Den Slags Væsner beskrives saa stedse som meget farlige og menneskeædende.

Af alle Fugle var som bekjendt Fønix Numer Et. Den beskrives som purpurfavet med gylden Hals og tilhørende Krone. Enhver kjender dens Historie: den existerer kun i et Exemplar; og naar den bliver 340 Aar, samler den vellugtende Urter i en Bunke, vifter dem i Brand under Arabiens brændende Sol og brænder sig selv op, for at komme frem igjen fra Asken i fornyet Udgave. Assuranceselskaber synes endnu faa godt om denne Fugl, men vi indser ikke hvorfor; skal den være Symbol paa Noget, hvad kan det da være Andet end den rene, skjære Ildspaasættelse, mine Herrer i Phønix' Assurancekompagni? Den nye Fugl Phønix kommer først ud af Asken som en Orm, men voxer hurtigt til; og dette ubestridelige Faktum plejede man at bruge til Bevis for Gjenopstandelsen!

De øvrige Fugle kunne vi her ikke indlade os nærmere med: hver har sine overnaturlige Egenskaber, og den ene har Intet forud for den anden. Mon man behøver at bemærke, at en Zoolog for nogle faa hundrede Aar siden regnede Flagermus, Biller og Fluer til Fuglene? — I Havet tiltrækker Delfinerne sig mest vor Opmærksomhed. Disse Skabninger svømmede omkring med Ungerne ved Brystet og Øjnene mellem Skulderbladene. At de var modtagelige for blidere Følelser, ja endogsaa musikalske, bevistes jo tilstrækkeligt ved Arions Historie. Desuden vidste man om dem, at de fulgte afdøde Slægtninge og Venner til Graven og bisatte dem i undersøiske Kirkegaarde, udenfor Fiskenes alfare Veje. Af de andre Havuhyrer var Sømunkene det mest berygtede. Dette grusomme, blodtørstige Monstrum løftede sit kronragede Munkehoved op af Bølgerne ved Kysten og raabte som et Menneske for at lokke Folk ud til Undergang. Hvem kan gjenkjende vor uskadelige Blæksprutte i denne Beskrivelse?

Vi har allerede set for Meget til at blive forundrede over at finde Havfruer og Nereider behandlede som Fiske, og Odysseen lagt til Grund for deres videnskabelige Beskrivelse. Heller ikke kan det undre os, at den gamle Naturhistorikers Fantasi ret har slaaet sig løs i Beskrivelsen af Dybets øvrige Vidundere og givet de fleste Landdyr Pendanter i Havet, saa vi træffer Søheste, Søløver, Søharer (rædsomt giftige), Søsvin, Søulve og Søgræshopper, aftegnede som rigtige Heste, Løver, Harer og Græshopper med en Smule Finner og Skjæl paa. Søslangen holder sig, maaske som den sidste Rest af Fortidens Zoologi, endnu i vort oplyste nittende Aarhundrede.

C—n.

Vera.

Af Henry Gréville.

(Fortsat).

Jo længere vi kom frem, desto mindre opkjørt var Sneen af Slæder; Husene blev sjeldnere og sjeldnere, Hække, bedækkede med Rimfrost, begyndte som Indhegninger at antyde Vejen. Det var et godt Stykke længere borte, end vor Kudsk havde tænkt.

Vi kjørte paa Lykke og Fromme, stadig i Retning ad det uhyre Ildskjær, og var næsten begyndt at tvivle om, hvorvidt vi vilde naa derhen, da vi pludselig (efter at have kjørt over en eller to Broer og raskvæk drejet om en fem, sex Hjørner) fandt Passagen spærret af Brandfolkenes Vogne. En høj Mur rejste sig foran os, og bag den lød en forvirret Støj, Skrig, Raab, Flammernes uafbrudte Raslen og, dominerende det Altsammen, en klar og befalende Stemme, der udstedte Ordrer.

— Man bliver nødt til at staa af og gaa, sagde jeg til Vera.

Vi stod af Slæden. Hun tog mig under Armen, og med usikkre Skridt, snublende hvert Øjeblik i den høje Sne, drejede vi om Hjørnet af Muren. Et imponerende Skuespil viste sig for os.

Et stort Sæbesyderi, som laa for sig selv midt ude paa Marken, brændte paa alle Kanter, saa det var en Lyst. Ilden havde rimeligvis taget fat i en Bunke antændelige Stoffer, der var stablet op i Nærheden af den største Ovn. Den høje Murstens Skorsten, som ragede i Vejret midt i Ødelæggelsen, slyngede op i Luften et Neg af Flammer, som man kunde se paa uhyre lang Afstand; i de tilstødende Bygninger blussede det ud ad alle Vinduer; Sprøjterne sendte midt ind i Ilden deres hvæsende Straale, indhyllet i ligesom en hvid Støvregn af Damp. Nu og da forkulledes en brændende Bjælke under deres Anstrengelser; men i næste Øjeblik greb Flammerne om sig med ny Voldsomhed, Vandet joges paa Flugt som en tyk, graalig Røg, og det ene Murstykke efter det andet styrtede ned.

Bygningens Skæbne var hurtigt afgjort; der var ikke videre at gjøre end at betragte det uhyggelige og glimrende Skuespil. Over hundrede Mennesker, der ligesom vi var blevet lokket til af Nysgjerrigheden, havde besat Skrænter og Mure og alle omkringliggende Punkter og stirrede tavse paa denne pragtfulde Rædsel.

Pludselig aftegnede en sort Skikkelse sig oppe paa Taget af et tilstødende Skur. Et Skrig af Forfærdelse undslap alle Munde.

— Der er En deroppe endnu!

— Aah, det er forfærdeligt! mumlede Vera sagte og trykkede min Arm stærkt.

Der blev sat Stiger til den brændende Mur, og Brandfolkene forsøgte at naa op til den Ulykkelige, som bønfaldende strakte Hænderne ud imod dem. En to, tre Gange troede man ham allerede frelst; men hver Gang tvang en Ildtunge, som pludselig brød frem af en ny Revne, Redningsmændene til at vige tilbage. Der var blevet dødsstille rundt omkring; man hørte ikke Andet end Flammernes Knittren og Bragen.

— Vi kan ikke! raabte en udmattet Stemme langt borte.

— Mod, Børn! svarede en anden Stemme, den Kommanderendes, der her, som overalt, havde været første Mand paa Brandstedet: — man kan, hvad man vil!

Ved denne Bemærkning rejstes hele ti Stiger mod de brændende Mure, og efter en fortvivlet Kamp med Ilden vendte en Brandmand, en ubekjendt Helt, tilbage med et besvimet Menneske i sine Arme og lagde ham ned paa Jorden.

I samme Nu styrtede Skorstenen med et forfærdeligt Brag og sprøjtede helt hen til os en Regn af Gnister, brændende Splinter, ja endog glødende Murbrokker. Ilden kastede et sidste, blændende Flammeskjær op i Luften; saa lagde der sig over Ruinen en ensformig, mørkerød Taage.

— Det er forbi, sagde Vera: — lad os komme afsted.

Hendes Stemme lød saa besynderligt, syntes jeg. Jeg saae paa hende; hendes Tænder klapprede i Munden, og hun rystede fra Isse til Fod.

— Hvad er der? spurgte jeg forskrækket.

— Jeg føler mig ikke rigtig vel, svarede hun: — jeg fryser. Lad os skynde os hjem.

Det var ikke saa let en Sag at finde vor Slæde. Men tilsidst lykkedes det os dog at slippe ud af det forvirrede Mylder rundt omkring os, — og sat i Aande ved en god Drikkeskilling førte vor Kudsk os i en Fart midt ind i Byen igjen.

Veras Tænder klapprede hele Tiden. Hun gjorde et Forsøg paa at le, men hendes tvungne Latter pinte mig; og hvor ofte jeg end spurgte, svarede hun kun:

— Jeg fryser, . . . fryser saa frygteligt.

— Det var ogsaa en dum Ide af os! udbrød jeg, bedrøvet over Udfaldet af vor eventyrlige Udflugt.

— Nej vist ikke, sagde Vera, neppe hørligt, — det var rigtig morsomt! . . . I Deres Selskab har jeg det godt.

Jeg stod under en besynderlig Indflydelse; mine Nerver var overophidsede af Ballets Hede, af den omgivne Lufts Kulde, af den skrækkelige Scene, vi nylig havde overværet, . . . og de førte Befalingen over min Vilje. Jeg befandt mig i denne Tilstand — ak! hvem har ikke kjendt den? — hvor man maa tale, hvad det saa end skal koste, og hvor det er En umuligt at holde et Ord tilbage, om man saa ogsaa skal fortryde hele sit Liv igjennem, at man har sagt det.

— Har De det bedre i mit Selskab end i Andres? spurgte jeg.

— I Andre? gjentog Vera. — Jeg har aldrig været nogen Steder henne med Andre! Men i Deres Selskab har jeg det altid godt . . .

Hun blev ved at klage over, at hun frøs. Da vi kjørte forbi Stedet, hvor jeg boede, foer en forrykt Idé mig gjennem Hovedet.

— Der bor jeg, sagde jeg til Vera. — Har De ikke Lyst til at gaa op og drikke en Kop The?

Hun saae forbavset paa mig, men strax efter kom der et henrivende Udtryk af straalende Glæde i hendes Blik. Hun smilte blidt og svarede:

— Nej, ikke nu; men naar Fader er med . . . saa naar De vil.

Naar hendes Fader var med! Hvad havde jeg med hendes Fader at bestille! Jeg kom i daarligt Humør og sagde Intet mere, før vi naaede Veras Bolig.

Der overgav jeg hende til deres eneste Tjenestepige og kom hjem til mig selv meget træt, meget nervøs og meget misfornøjet. Hvad Rolle spillede jeg egenlig? Ganske bestemt i alt Fald ikke en Mands, der veed, hvad han vil! . . . Og jeg blev mer og mer hidsig.

(Sluttes.)

Spiritismen paa Scenen.

Det er, hvad man let kan se, meget tankeløst at mene, at den saakaldte Spiritisme er noget væsenligt Nyt eller noget meget Sørgeligt. Det, Spiritisterne forfægter, er Troen paa, at der findes en Aandeverden, samt at de Levende formaar at træde i Forbindelse med bemeldte Aandeverdens Beboere; og denne Tro møder vi omtrent lige ved den menneskelige Aandsudviklings Begyndelse. Jo længere vi gaar tilbage op mod „den graa Oldtid", desto almindeligere er Troen, og desto lettere og hyppigere tænker man sig hint Samkvem tilvejebragt; jo længere vi rykker nedad mod vor Tid, desto færre bliver de, som holder ved Troen, og desto flere og særligere Mellemled (Medier) og Kunstgreb antager man, der behøves for at tilvejebringe Forbindelsen med de Afdøde. Spiritismen kræver nu eller benytter, som man veed, et meget raffineret Apparat for at korrespondere med sin Aandeverdens Indbyggere; og naar man ræddes over, at der er Tusinder og atter Tusinder Spiritister, — hvad har saa disse Tusinder at betyde i Sammenligning med den Kjendsgjerning, at de dog kun er svage Levninger af en Armé, som engang talte alle Slægtens ypperste Hoveder i sine Rækker? — For den, der ser Sagen historisk, er Spiritismen da ikke Vidnesbyrd om en Tilbagegang, men tvertimod om et sikkert, skjøndt langsomt Fremskridt.

Selv en fjendlig Magt, der er paa Tilbagetog, forfølges og bekæmpes jo imidlertid, — og derfor har bl. A. ogsaa de Forestillinger baade deres Interesse og Berettigelse, som de berømte Taskenspillere Maskelyne og Cooke nu i en Række Aar har givet i det londonske Forlystelsesetablissement „Egyptian Hall". Alt, hvad der navnlig tidligere præsteredes under de mest opsigtsvækkende „Séancer", forevises her med novertræffelig Præcision, og der er kun den Forskjel, at Taskenspillerne strax erklærer, at det Hele gaar fuldstændig naturligt til og udelukkende skyldes Behændighed. Der stilles f. Ex. op paa Scenen et stort Skab, i hvis to Døre der foroven er et rundt Hul, og hvori der anbragt smaa Bænke (2—5). Her tager de to Herrer Plads, og nogle af Tilskuerne surrer nu deres Hænder og Ben forsvarligt fast ved Hjælp af en Mængde Reb og Remme. Naar saa Dørene lukkes, foregaar der inde i Skabet de mærkeligste Ting, uagtet de to Taskenspillere, hver Gang man atter aabner for dem, sidder lige saa omhyggeligt fastsurrede og ubevægelige som før! Snart kommer der Hænder farende ud ad Hullerne i Skabsdørene, snart spilles der paa Instrumenter derinde; saa kastes der en Ring, som iforvejen er bleven mærket, ind til dem, og skjøndt som sagt deres Arme og Ben er bundne, viser det sig, at de har faaet denne Ring helt op om Armen etc. Ja de tager endog en Tilskuer ind til sig, lader hans Hænder binde fast til deres Arme, saa han maa kunne mærke hver eneste Bevægelse, de gjør, og overrasker ham nu, skjøndt de stadig er bundne, ved at stryge ham over Ansigtet med en Dødningehaand o. Lign. Man skulde tro, disse Mennesker kunde tilsidesætte alle Naturens Love; Reb og Lænker binder dem ikke, og det hjælper, som man ser, heller ej at sætte dem under Laas og Lukke. Man kan, naar de sidder bundne derinde i Skabet, snøre deres Kjoler sammen over Brystet og forsegle Sammensnøringen: inde i det hemmelighedsfulde Skab tages Kjolen af, uden at Sammensnøringen eller Seglet beskadiges, ligesom Taskenspillerne ogsaa med største Lethed ifører sig forskjellige Klædningsstykker derinde. — Og dette er endda ikke det Mærkværdigste af det, de præsterer. Gassen slukkes i Salen, der bliver fuldstændigt mørkt, og pludselig ser man en lysende Harmonika svæve hen over Tilskuernes Hoveder, medens den spiller en eller anden yndet Melodi; den følges et Øjeblik efter af et Par, ligeledes lysende, Tamburiner, som paa Aandemanér besvarer de Spørgsmaal, der rettes til dem, ved forskjellige Slag eller Hop. Eller der viser sig et veritabelt Spøgelse med ligblegt Ansigt og i flagrende Klæder, som paa en højst mærkelig Maade træder i Rapport dels til Publikum og dels til Taskenspilleren. Hr. Maskelyne f. Ex., der for et Sekund siden endnu sad bunden paa Hænder og Fødder inde i Skabet, staar, paa et Vink fra Spøgelset, som ved et Trylleslag paa éngang fuldstændig fri midt paa Scenen og tiltræder — det er bogstaveligt sandt! — det næste Øjeblik svævende en Rejse hen over Tilskuerne, som ved Skinnet fra en Blændlygte nu og da formaar at følge den ubegribelige Fart. Ja Hr. Maskelyne fører endog undertiden Møbler med sig paa sin eventyrlige Luftrejse . . . og sidder saa, naar Gassen lidt efter atter tændes, bunden som før paa Hænder og Fødder, inde i Skabet! At de Herrer ogsaa kan halshugge (4) og atter opvække Folk, følger næsten af sig selv.

Foruden de spiritistiske Experimenter forevisser de to Taskenspillere ogsaa nogle Avtomater, hvoriblandt Whistspilleren „Psycho" (1) allerede er verdensberømt. Paa en ganske almindelig Forhøjning stilles en stor Glaskrukke, og ovenpaa den atter en Figur i indisk Dragt og siddende paa Hug, som er anbragt paa en firkantet, af et meget indviklet Apparat optaget Kasse, hvori der dog ikke synes at kunne være skjult et levende Væsen. Figuren udfører saa først de vanskeligste Regnestykker, man kan ønske sig, idet den angiver Svarene paa en Række Tal, der er anbragt foran den; derefter spiller den som sagt Whist med lysthavende Tilskuere. Saasnart der er givet, stikkes Kortene hulter til bulter ned i en halvrund Ramme, som Figurens højre Haand kan naa; og hver Gang den saa skal til at spille et Kort ud, viser den først Publikum det. Det Pudsige er, at man ofte kan se Figuren være i Tvivl om, hvorvidt den skal følge den ene eller den anden Plan, og at den stadig viser sig som en overordenlig tænksom og dygtig Spiller. Den har i den sidste Tid faaet en Kammerat i „Zoe", en ny Avtomatfigur (3), som noterer de Summer, Hr. „Psycho" vinder, og som desuden fornøjer Publikum ved at tegne træffende Billeder af bekjendte Personligheder! Det er virkelig ikke godt at vide, hvor D'hrr. Maskelyne og Cookes mekaniske Geni vil standse; maaske de en skjøn Dag præsenterer Verden en Tandhjulskritiker, en elektromagnetisk Digter eller en mekanisk Komponist.

Og hvad siger saa Spiritisterne til Alt dette? — Rygtet vil vide, at de rette Troende betragter disse Taskenspillere som stærke „Medier", der finder det mere fordelagtigt at smigre et tvivlesygt Publikum ved at nægte, at de staar i Forbindelse med „Aanderne", end ganske simpelt, som Doktor Slade og Andre, at vedkjende sig den overnaturlige Indflydelse! Saadan er nu engang Verden: den vil bedrages, . . . og det er derfor intet Under, at den bliver bedraget.

Theatrene.

Det kgl. Theater gjenoptog i afvigte Uge „Dronning Marguerittas Noveller" og gav En derved Lejlighed til at gjense Fru Eckardt i en af de Roller, hvor hendes personlige Skjønhed og Ynde i Forbindelse med et helt igjennem smagfuldt og undertiden fortræffeligt Spil hæver hende et højt Stykke over alle hendes Omgivelser. — Iøvrig har naturligvis de sidste Dages Begivenhed været Fru Trebellis Optræden; hun holdt sit Indtog i Onsdag Aftes med „Troubadouren" og hilstes af det udsolgte Hus med talrige Bifaldsudbrud, ligesom der fra den kongelige Loge tilkastedes hende en Buket. Hendes Udførelse af Azucenas Parti er da ogsaa vedblivende en Kunstpræstation af allerførste Rang; hun ikke blot „synger" den gamle Zigeunerske, nej hun er hende, og hver eneste Tone kommer som et ganske naturligt Udtryk for hendes Sindsstemning, ja som den ikke var lært, men fødtes uvilkaarligt i samme Øjeblik. Man kjender næsten ikke Musikken igjen. Dens Dandserythmer, der ellers synes at have saa lidt at gjøre med Vanvid, Fortvivlelse, Hævnlyst eller øm og ængstelig Bedex, omskabes paa hendes Bud snart til en hjerteskjærende Klage og snart til en hoverende Undsigelse, — i den Grad energisk er Figuren grebet, og saaledes er dens formentlige Sindsrørelser ikke blot forstaaede, men følte og gjennemlevede! Kort sagt, man staar endelig her overfor denne højeste Art af Kunst, hvor Kunsten er blevet Natur og illuderer med Virkelighedens betagende Magt. Og det Ejendommelige er, at Fru Trebelli til Syvende og sidst næsten udelukkende opnaar dette Resultat ved Hjælp af sin Stemme. Hun „spiller" nok og endda kraftigt og inderligt; men hendes Ansigt egner sig næppe særligt til tydeligt eller smidigt at afspejle vexlende Stemninger, og hendes Plastik er, om end ofte meget virkningsfuld, tilsyneladende lidt ensformig og ikke altid fuldkommen skjøn. Skulde hun sige Replikker istedetfor at synge dem, vilde hun neppe fejre saa store Triumfer, tiltrods for al hendes Intelligens og hendes Følelses Rigdom. Men nu kan man omtrent gjerne lukke Øjnene og ikke forstaa et Ord af Texten: — alene af Stemmens Farve og Styrke vil man kunne slutte sig, til hvad der foregaar eller omhandles, . . . saa fint og sikkert et Meddelelsesmiddel er den, og saa fint og sikkert benyttes den. At Azucenas Fremstillerinde under disse Forhold lader sine danske Medspillende langt, langt bagved sig, behøver ikke at tilføjes, skjøndt navnlig Fru Hansen jo baade har en ypperlig Stemme og synger smukt, og skjøndt „Troubadouren" i det Hele taget gaar respektabelt over Scenen. En af de tarveligste Præstationer er aabenbart Hr. Behrens'; hans Stemmemidler er ingenlunde betydelige, paa hans Sangkunst passer nøjagtigt det samme Signalement, og af det, der gjør Fru Trebelli til en „Stjerne" paa Operaens Himmel, har han ikke blot den svageste Gnist: hans „Foredrag" er nu som forrige Gang aandløst og overfladisk.

— Paa Kasino, hvor „Aladdin" dog formentlig endnu af og til vil aabne sin Tryllehave, forberedes der en hel Del Nyheder, deriblandt et større Stykke af Gondinet, en af det moderne Frankrigs morsomste Farceforfattere, som dog herhjemme væsenligt kun er kjendt gjennem det interessante alvorlige Skuespil „Christiane", der jo i sin Tid opførtes paa Nationaltheatret. Før det Gondinetske Arbejde kommer frem — (og efter Bestemmelsen allerede paa Mandag) — agter Direktøren imidlertid at præsentere en 4 Akts Farce („Barn i Kirke") af Firmaet „Peter Sørensen", sammen med Dands af Søstrene Carey.

— Folketheatret har i den sidste Tid favoriseret den bedste Part af sit Publikum med to meget vellykkede Repriser: „En fornem Svigersøn" samt „Ungkarl og Ægtemand". Det sidste Stykke har ikke været spillet i over en halv Snes Aar, og de Mange, for hvem det altsaa maa være aldeles nyt, faar vanskeligt for Tiden fornøjeligere Komedie at se paa vore Privattheatre. Udførelsen er i Harmoni med Stykket, det vil sige let og elegant, Ensemblet rundt og behageligt, kort sagt: Forestillingen en af dem, som man befinder sig meget vel ved at overvære. Theatrets Venner kan kun være glade ved stadig at se den Slags Stykker holdte paa Repertoiret. — Vi tilføje, at ogsaa den muntre originale Vaudeville „Landliv" er bleven gjenoptaget, dog væsenlig med de samme Rollehavende, der harskabt dens Succes.

Billedtexter.

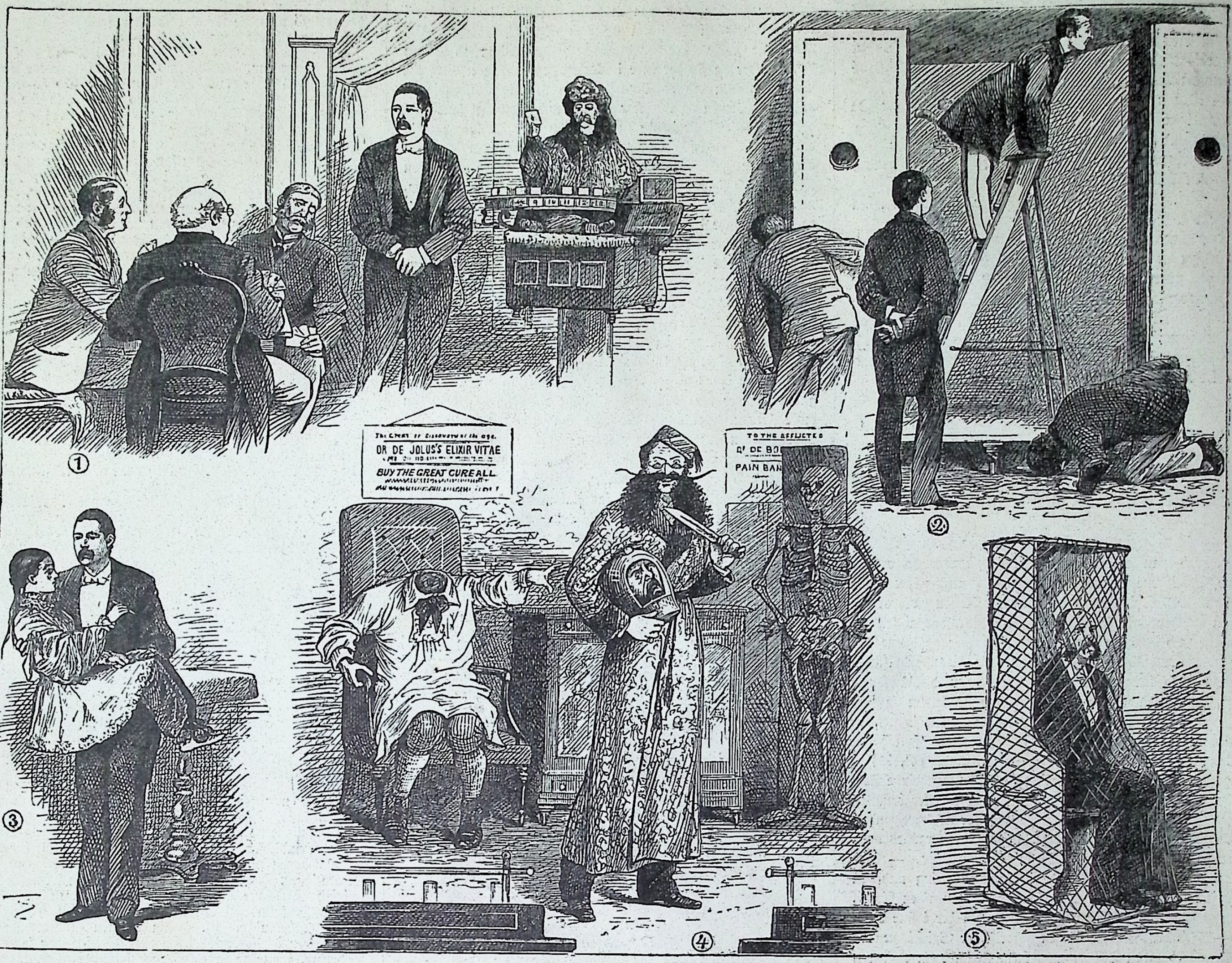
Et tydsk Dobbelt-Bryllup. Ved Berliner-Hoffet har der i den forløbne Uge fundet store Festligheder Sted, idet paa en og samme Tid den tydske Kronprindses Datter, Prindsesse Charlotte (født i Potsdam 24. Juli 1860), er blevet gift med Arveprinds Bernhard af Meiningen (f. 1. April 1851), og Prinds Friedrichs Karls næstældste Datter, Prindsesse Elisabeth Anna (f. 8. Febr. 1857), er blevet gift med Arvestorhertug af Oldenburg (f. 16. Novbr. 1852). Allerede længe før Bryllupsdagen kom, havde Begivenheden sat Folk i den tydske Hovedstad i travl Bevægelse, eftersom nemlig de to unge Damers Udstyr var offenligt udstillet. Maaske heller ikke det kvindelige Publikum herhjemme vil have Noget imod at høre i det Mindste Lidt fortalt om disse Toiletter. Prindsesse Charlottes Brudekjole var af hvidt Sølvmor med langt sølvbroderet Slæb og pyntet med Kniplinger; det Kniplings-Brudeslør, der var omtrent 4 Alen langt, befæstedes bagpaa Kronen, saa det indhyllede hele Skikkelsen; Lommetørklædet endelig prydedes af Navnetræk, Vaaben og Kroner, Handskerne var med 6 Knapper, og de høje Knappestøvler af hvidt Atlask. Prindsesse Elisabeths Brudekjole af svært Sølvbrokade var en prinzesformet udskaaren Robe med 6 Alen langt Slæb, rundtom pyntet med kostbart Sølvbroderi i ophøjet Arbejde samt naturligvis med Kniplings-Volants. Mønsteret i Brudesløret var Rosen- og Myrtebuketter, og forøvrig var baade det, Lommetørklædet, Handsker og Støvler saa noget nær som den anden Bruds. Nævnes maa endnu Viften, hvor Stellet var af Perlemor med indlagt Guld, og hvor Kniplingerne bar i Midten Kejserørnen og paa hver Side af den Prindsessens Navne-Forbogstav. — At Berlin paa selve Bryllupsdagen viste sig i Stadsklæderne, følger jo af sig selv. Dekorationer, Flag, Illumination og først og fremmest en Uendelighed af Vogne og halvt om halvt foraarsklædte Mennesker hjalp det ualmindeligt milde og smukke Vejr til at fremkalde en rigtig Feststemning. Kl. 6 om Aftenen samledes de øverste Rangklasser i Slotskapellet, og efterat Kejserinden saa et Kvarter senere, i alle de tilstedeværende fyrstelige Personers Nærværelse, havde paasat de to Brude de af Embedsmænd og Officerer baarne og eskorterede Kroner, begav Brudetoget sig, med Overmarskalken i Spidsen, til Kirken. Forrest kom Brudeparrene, derefter Kejseren med Dronningen af Belgien og Storhertuginden af Oldenburg, og saa Kejserinden med Kongen af Belgien og Prindsen af Wales. I det glimrende oplyste Kapel, hvor man formelig blændedes af en Vrimmel af Uniformer (deriblandt tyrkiske og japanesiske), modtog hele den øverste Gejstlighed Toget. Hofpræst Køgel forrettede Vielsen, og da den var tilende, vexlede de to Par Ringe; i samme Øjeblik begyndte alle Kirkeklokker at kime, og der lød Kanonsalut, under hvilket Akkompagnement Selskabet vendte tilbage til Slotssalene. — Blandt de Tilstedeværende lagde man meget Mærke til den kinesiske Gesandt, der var iført en brun og guldbroderet Kjortel, og som paa Hovedet havde en rødlig Baret med sort Fløjlskant og sorte Fjer.

Den engelske Flaade i Dardanellerne. Som man veed, begyndte den engelske Regering at frygte for, at Ruslands ledende Mænd skulde spille den et Puds og bemægtige sig „Nøglerne" til det sorte Hav, og den gav derfor en Del af Flaaden Ordre til at begive sig til Konstantinopel. Vejen hertil er traktatmæssigt spærret for Krigsskibe, og af en eller anden, hidtil uoplyst Grund nægtede Tyrkernes hovedløse Beherskere nu pludselig at give de engelske Skibe den tidligere tilbudte Tilladelse til at løbe ind i Dardanellerne. Den paagjældende tyrkiske Fort-Kommandant protesterede altsaa mod Indsejlingen, men blev forøvrig staaende ved en Protest; og den engelske Admiral, der havde ladet gjøre klart Skib til Kamp, fortsatte roligt sin Vej, indtil han kun befandt sig et lille Stykke Vej fra Sultanens Hovedstad. Senere har dog Skibene atter trukket sig tilbage, maaske fordi de fandt, at Strædet vel meget lignede en Fælde, hvori det jo kan hændes Enhver at blive siddende.

Uge-Revue*).

VI. Det tyrkiske Storvezirraad ophæves, Akmed Vefik Effendi Ministerpræsident; En eng. Flaade beordres til Konstantinopel, rus. Tropper faar Ordre til at besætte Byen; Attentat paa St. Petersborgs Politidirektør; Grækenland trækker efter Stormagternes Opfordring sine Tropper tilbage fra Thessalien; heftige Debatter i det eng. Underhus, som bevilger Ministeriet det forlangte Beløb til Krigsforberedelser. — Første sjællandske Fællesudstilling af Mejeriprodukter (i Næstved); Arbejderkongres i Lyon; et stærkt Jordskjælv i Sydamerika ødelægger næsten hele Lima og Guyaquil. — I Görlitz opføres Auerbachs enakts Lystspil „en sjelden Kvinde" (svag Sukces), paa Hoftheatret i

*) Maatte af Mangel paa Plads udelades sidste Gang; i næste Nr. vil Revuen blive ført frem til 1ste Marts.

Maskelynes og Cookes anti-spiritistiske Experimenter. (Se S. 193).

Berlin Oehlenschlægers „Correggio", bearbejdet til 2 Akter af Dr. M. Meyer; Den bekjendte østerrigske Statsmand Metternichs] Memoirer bebudes udgivne om kort Tid. — General Lefort, Berthaut o. Fl. udnævnt til Storofficerer, Maleren Gérôme til Kommandør, Digteren Sully Prudhomme og fire Feuilletonister (deriblandt Claretie) til Officerer af Æreslegionen; Stanley fejres i Londons geografiske Selskab. — Døde: Pave Pius IX (86, 7. Febr.), ital. Digter Cabianca (28. Jan.), øster. Feltmarschallieutnant Mollineux, grundtvigiansk Sognepræst P. A. Fenger (79), ital. berømt Billedhugger Mazziotti, ital. Artillerigeneral Sobrero, indflydelsesrig fransk Skibsrheder Lecesne, tydsk Prof. i fransk Literatur Peschier (73), Grundlægger af den første amerikansk-engelske Dampskibslinie E. K. Collins i Ny-York (76), svensk berømt Botaniker Elias Fries (84), berømt fransk Fysiolog Claude Bernard (65). — I Bangkok dør, 107 Aar gl., den ældste hvide hellige Elefant og begraves med store Hædersbevisninger.

(Sluttet d. 14. Februar).

Gaade.

Mit Første gjerne med Foraaret kommer
Og drager bort med den hældende Sommer,
Min Andet man bruger ikke om den,
Man hader — men kun om sin Ven.
Mit Hele er et knejsende Slot,
Der er bygget baade solidt og flot.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Kjærlighed.

Rigtig løst af: C. L. i Svendborg. — Batterifaer. — Cognacsen. — Viggo H.-Dalby. — Bedstemoder og Moster paa Hauserplads. — Gunhilde Falck. — Dr. Hjælpeløs i B . . . . — A. O. i Nykjøbing pr Falster. — C. S.

Indhold.

Bekjendtgjørelser.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN i BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap. Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann. | Nr. 76. Søndagen den 3. Marts. 1878. | Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal. Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Den russiske Storfyrst-Thronfolger, Alexander Alexandrovitsch. (se S. 196).

Under Danebroge 1848—50.

Af G. Letzonich.

For tredive Aar siden, omtrent paa denne Aarstid, foregik her i Danmark Noget, som længst er traadt i Skygge for nyere Begivenheder og dog som tusind og en Nats Eventyr altid er lige stort og forunderligt, hver Gang det atter bringes frem for Erindringen. I Løbet af fjorten Foraarsdage rejste et Folk sig som Fugl Fønix af sin Aske, og fire Uger var nok til at samle en glødende Ungdom paa Kamppladsen.

Den, som gjenfortæller dette, saae kun med et meget ungdommeligt Blik, hvad der dengang foregik, og han taler derom uden anden Myndighed end Digterens. Men de halvt forglemte Begivenheder fremdrages dog ikke aldeles tilfældigt. Tiden er nu, da der ikke kan hæve sig Stemmer nok og der ikke kan paamindes for alvorligt om, at den Kamp, vi dengang kastedes ind i, ikke er sluttet, men føres i Stilhed mellem højst ulige Kræfter. Meningen med de følgende Linier er da den, at medens al opvoxende Ungdom i den løsrevne Del af vort Fædreland i et fremmed Sprog indpodes Begejstring for fremmed Kraft og Idræt og gjøres dygtige til Stridsmænd for fremmed Hæder, vil vi fortælle *vore* Unge om, fra hvem de stamme, og skildre, hvorledes Sagnet om Holger Danske engang blev til en Skikkelse med Kjød og Blod, der vandrede lys levende iblandt os. Vi vil om muligt i klare Træk opfriske Danmarks Nød dengang, hvorledes den, som ved et Lynglimt, forvandlede Drenge til Mænd og Mænd til Kæmper, vise paa nært Hold og lære at forstaa, hvad det var, der i hine Dage gjorde vort lille Land stort og gav det Betydning som Nation blandt Nationer.

I ét Ærinde endnu sendes disse Erindringer ud. Som Skibet i Storm løsner Nødskud, saaledes oprulles disse Billeder fra en Tid, der er svunden. Erindringen er den Bavne, vi rejser de Betrængte til Tegn paa, at her banker Hjerter i Slag med deres, og at her længes og haabes for dem og med dem. For at hæve en Skat er det nødvendigt at tro paa, at den findes i Dybet og kan bringes for Dagens Lys, og for at holde ud i en Kamp, som den løsrevne halve Del af vort stakkels Fødeland fører, maa man se, at den ikke staar ene, og føle, at den Ild ikke er slukket, som engang slog ud i Luer paa Nødens Dag og gjorde en lille standhaftig Flok sejrrig.

I. Ude paa Landet.

Man skrev 1848. Martssolen smeltede den ene Snedrive efter den anden, og Bonden drev til Foraarets Arbejde, tunglemmet og ordknap som altid; han sigtede sit Sædekorn, trak sine Plove frem og slog Klamper under sine gamle Træsko. Dersom man nede i Smedien tilfældig traf et Par af sine Naboer og slog en Passiar af, medens Hestene blev skoede, hævede Samtalen sig aldrig ud over, hvad der angik Avlingen og Kreatur; eller maaske, naar det gik meget livligt, man fik en Disput om, hvorvidt det gamle Kjævl mellem Nils Persen og Per Nilsen dette Aar skulde føre til Proces mellem dem eller ikke.

Jeg har personlig oplevet følgende Tildragelser i en Landsby i Aaret 1848. Byen laa som et Dyr i sin Vinterdvale, uden Forbindelse med Kjøbstaden. Vel havde der været nogen Sygdom derude, og mest blandt Kvindfolket; men de laa taalmodigt hen og ventede, til der engang ved Lejlighed alligevel skulde Hest og Vogn i Ærinde til Kjøbenhavn og Apotheket. En Dag henad Vaaren fik saa en Husmand Brev fra sin Søn, der laa inde til Tjeneste det Aar. En Sergent skrev for ham til Hjemmet og underrettede Folkene om, at Sønnen var faldet ned gjennem en Loftslem paa Kasernen og laa nu paa Sygehuset, nær ved at opgive Aanden. Man græd i Husmandens Hytte, man forbandede det Soldatervæsen, der aldrig var til Andet end Ulykke for Bonden, og hele Landsbyen holdt med Husmanden og stod ham bi med kraftige Forbandelser over Kongens Trøje og den fordømte „Malice", som Bondens Børn skulde ind til. At Husmanden virkelig var bedrøvet for sin Søn, tør vel ikke betvivles; alligevel ordnedes Sagen dog med Bondens sædavnlige Flegma saaledes, at en Søn af Gaardmanden, som han tærskede for, tog ind og saae til Karlen i Faderens Sted, for at denne kunde faa tærsket færdig til den Tid, som nu engang var bestemt.

Hvorfor den gamle Bondemand var saa villig til at lade Hest og Vogn gjøre Turen, har jeg bevaret en dunkel Formodning om, — han skulde have nyt Hoved til sin Tobakspibe. I Vinterens Løb havde han havt Tid til at spekulere over Sagen, nu var Betænkningen færdig: han vilde have et Hoved med et Slot eller med Napoleon paa. Sønnen fik en meget omstændelig Besked derom og kjørte ud af Gaarden med de smaa fede Heste spændt for et Tørvelæs, som han sad højst ubekvemt paa Toppen af, medens Faderen stod med sin uldne Hue paa Hovedet, sin Faareskindstrøje og sit lune Smil, som en lille Konge i sit Rige, hvor Intet kunde hænde, som han ikke havde givet sit Minde til. Jeg erindrer ham endnu, hvorledes han, idet Sønnen rullede ud ad Porten, raabte til en af sine Karle: „Du, Niels, spred den Bunke ud fra Stalden, for Lars har Gjødning med sig, naar han kommer hjem derinde fra!"

Ingen af dem anede da, hvornaar eller hvorledes Lars skulde komme hjem, eller hvad han skulde bringe med sig derinde fra, naar han engang kom.

Henad den anden Nat ventede man ham tilbage; men baade den og den næste Dag forløb, uden at han havde vist sig. Saa kom der Brev fra ham, saaledes lydende:

Kjære Forældre.

Det er galt fat derovre, men det tydske Pak skal blive fri for at tage os. Per Persens Ole bringer Jer Kjøretøjet inat, jeg maa blive herinde. Om Gud vil, ses vi igjen, hvis ikke, saa har jeg gjort, hvad der var min Skyldighed, lev vel. Liv og Blod for Konge og Fødeland!

Eders kjære Søn
Lars Larsen.

Da Forældrene havde læst Brevet, var de længe om at komme til sig selv igjen. Den gamle Gaardmand svor, at de Tossestreger skulde komme den Bondekamel dyrt at staa. Konen græd lidt og fandt i sin Nød endelig paa at løbe ned til Smedien og faa Smeden, som var en lystig og forslagen Karl, til at tage afsted efter Lars. En Time senere saae vi ham virkelig, vasket og kæmmet, i Vadmelsfrakke og Hareskindshue, ride i kort Galop henad Landevejen til Kjøbenhavn.

I otte Dage hørte vi Intet til ham. Saa tog den gamle Bondemand overtvers selv at tage afsted for at faa en Ende paa Sagen. Han trak Stadsvognen frem, der ellers aldrig blev brugt til Andet end Kirke og Gildelag, og sine bedste Heste spændte han for den, han tog rede Penge i Tegnebogen og hængte Signet og Kjæde ved Uhret, Alt i en uklar, men dog aldeles bestemt Følelse af, at der var Noget, han vilde trodse og nok skulde faa Bugt med; og saa rullede han afsted. I spændt Forventning gik vi Tilbageladte og talte Timerne, til man med Rimelighed kunde vente at høre Noget.

Allerede Dagen efter kom der Underretning fra Byen og ham. Ved et gaaende Bud, som han havde betalt for at bringe en skreven Seddel, lod han Konen vide, at det Altsammen havde sin Rigtighed, han havde med egne Øjne set det Hele. Nu kom han hjem inat med Dagvognen, der gik over Stenstrup By, for selv havde han spændt sine Heste fra midt paa Gaden, ligesom alle de Andre gjorde, og sendt Krigsministeren dem, medens alle Folk raabte Hurra og svingede med Tørklæder og Hatte, og Mange græd højt, men Andre igjen sang, for Alle var glade og fulde af Mod og Haab.

En kold Foraarsmorgen kom han, i Træsko og med lang, tændt Cigar i den ene Mundvig, travende op ad Landsbyens Gade, muntert nikkende til Højre og Venstre, hvor bekjendte Ansigter tittede frem. Ved hans egen Port stod Konen og saae ned ad Gaden. Da hun fik Øje paa ham, stak hun begge Arme ind under sit Forklæde og saae stivt over paa Gjenboens Part, og da han hilste Goddag, gav hun ham et stivt Nik til Tak og sagde skarpt, uden endnu at dreje Hovedet imod ham:

„Du fik nok ikke Lars med Dig?"

„Jeg gjorde nok ikke det," lød det roligt fra ham.

„Du har Træsko paa!" sagde hun efter den Pavse, som opstod.

„Kan Du se det uden Briller, Mo'er, saa staar det sig jo godt med Synet," sagde han leende. Han sugede paa Cigaren, der ikke trak godt, og spyttede forbi hende, medens hun bredte sig for Porten, som for at minde ham om, at han ved Giftermaal med hende var kommen ind i den som Ejer. Han mærkede det nok og tyggede en Smule paa det.

„Du har skrevet mig til," blev Konen ved.

„Ih, Kors, har jeg det!" sagde Manden.

„Den, som gi'er, til han tigger, skal slaaes, til han ligger," mente Konen.

„Det veed Gud, han skal!" bekræftede Manden. „Men hvis Du mener, at vi Bønder har givet Noget, fordi vi skikker et Par Heste fra os, saa tager Du lige godt fejl, for nu har vi Krig i Landet, og hver Mand gi'er, hvad han evner — En af sin Marv og en Anden sin Arv."

„Lad de Store kriges, som de har Lyst. Der er Ingen af dem, som pløjer en Fure for os eller gi'er os en Hvid, om vi trængte!" mumlede Konen, idet hun førte Tørklædet til Øjnene.

Bonden smed sin Cigar, men bukkede sig efter Stumpen igjen, da han saae den ligge paa Jorden.

„Du er et Kvindfolk," sagde han, med et Skridt forbi hende henimod Porten; „Du veed ikke, hvad det vil sige at høre saadan en Million ad Gangen raabe Hurra! Du har ikke set Kongen selv holde Tørklædet for Øjnene, da han havde sagt det til Folk, hvordan det var fat, og at vi kun skulde holde sammen, saa skulde vi nok staa det igjennem. Du har ikke set Lars med Gevær paa Nakken og en rigtig Sabel i Skeden! Der var over tusinde Mand frivillige Soldater med ham paa Volden, da jeg tog Farvel med ham, og han kyssede mig midt paa Munden og bad mig at hilse hans Mo'er og sige, nu var han en Landsoldat, og han skulde ud at slaas som en brav Karl for Danmark! og saa sang de Allesammen:

„For Konge og for Land
Vi kæmpe alle Mand!"

Den gamle Gaardmand havde Visen med sig og trak den frem af sin Trøjelomme og gav sig til at synge midt paa Gaden, som om han var svirende. Naboer og Gjenboer kom nysgjerrige til for at høre paa den Komedie, og Konen mente, at Kometen forgangen Aar havde rigtignok sagt sandt, da den spaaede, at underlige Tider skulde komme for Danmark. Den tappre Landsoldat gjorde imidlertid Lykke i Landsbyen, snart var den paa alle Læber, Børnene sang den paa Skolevejen, og Pigerne sang ved deres Arbejde: —

„Hvem skal saa pløje Markerne og hvem skal Græsset slaa?"

og de rejseklædte Karle, Alt, hvad Byen og Sognet ejede af frisk, frejdig Ungdom, der rask fulgte Lars Larsens kjække Exempel, sang, saa Ekko gungrede mellem Bakkerne: —

„Jo det er netop derfor, vi Alle maa afsted,
For ellers kommer Tydsken og hjælper os dermed!"

Naar Kirketjenesten om Søndagen var endt, og Mænd med deres Kvinder samledes paa Kirkegaarden, hændte det ikke sjeldent, at den samme Sang som paa et givet Signal pludselig brød Stilheden; og ikke i denne enkelte By alene, men overalt i den mest øde, landlige Egn, saa langt det danske Tungemaal forstodes, lød det samme Raab: —

„For Konge og for Land vi kæmpe alle Mand!"

Henad alle Landeveje ilede Kjørende og Gaaende, og mellem Hurraraab klang: —

„Og Ve det usle Drog, som elsker ej sit Sprog
Og ej vil offre Liv og Blod for gamle Danebrog!"

Den røde Fane med det hvide Kors blev løftet, og man flokkedes under den, man sang i fuldtonende Kor af velsignet Bryst: —

„Se den har Tydsken haanet og traadt den under Fod,
Men dertil er vor Fane for gammel og for god!
Og derfor vil vi slaas, som tapper Landsoldat — Hurra! Hurra!
Hurra!"

To af Fremtidens Mænd.

Den russiske Storfyrst-Thronfølger.

Den 18. Febr. var Warschauer-Banegaarden i St. Petersborg smykket med Blomster og Grønt. En Infanteri-Afdeling var opstillet som Æresvagt, i Salonerne og paa Perronen saaes galaklædte Ministre, Generaladjutanter og Officerer, og en Kreds af festligt klædte Damer vogtede omhyggeligt paa en Lavrbærkrands, smykket med Georgs- og Vladimirsordenens Baand. Lidt før Toget skulde komme, indfandt Storfyrst Konstantin Nikolajevitsch med sine Sønner, Storfyrstinde Alexandra Petrovna og Prinds Peter af Oldenburg sig, og i sidste Øjeblik traadte Selvherskeren over alle Russer ind blandt de Forsamlede. Saa holdt Toget under lydelige Hurraraab, en Herre i Generalsuniform og med Georgskorset om Halsen kom fornøjet smilende ud fra Toget, hilste og blev hilst, fik Lavrbærkrandsen overrakt, og kjørte omsider bort i en Slæde, siddende ved Kejserens højre Side. I den anden Slæde, der ligesom den første hilstes med Hurraraab, hvor den kom frem, sad, ved Siden af Storfyrst Alexej, den tidligere danske Prindsesse Dagmar: hun havde rejst sin Ægtefælle imøde til Dünaburg og var nu vendt tilbage sammen med ham.

Storfyrst-Thronfølgeren, der hin Dag kom hjem fra sit otte Maaneders Felttog, er jo her i Norden næsten bedre kjendt end selve den russiske Kejser. Medens maaske kun de Færreste har Rede paa Czarens Alder, veed de Fleste, at Cæsarevitsch er et Par og tredive Aar (født 10. Marts 45), og medens ikke Faa bliver usikre, naar man spørger dem, om Alexander d. 2. er gift eller Enkemand, veed Enhver, at den tilkommende Alexander d. 3. har været formælet siden 1866. Men hvad Stilling Thronfølgeren indtager og hvilke Forventninger der knyttes til ham, har man dog kun ringe Begreb om. Det er heller ikke let at vide, om man tør tro paa de Oplysninger, russiske Publicister nu og da har meddelt. Det paastaas imidlertid, at den vordende Hersker indtager et temmelig fjendligt Forhold til den nuværende Kejsers Raadgivere, at det nationale og reaktionære Parti sætter sin Lid til ham, og at hans Thronbestigelse rimeligvis vil medføre et Omslag (samt maaske visse Katastrofer) saavel i Rigets indre Udvikling som i dets Stilling udadtil. Da den oprindelige og meget afholdte Thronfølger

Nikolaj Alexandrovitsch døde, kom den saa uventet til Cæsarevitsch Ophøjede i en vanskelig Situation. „Opdragen til levelysten Gardeofficer, uden statsvidenskabelig Dannelse, med for hans Stilling mangelfulde Sprogkundskaber og af Naturen mere anlagt paa Nydelse end paa Arbejde, som den nye Thronfølger var, havde han behøvet Tid for at finde sig tilrette i de nye Forhold. Og netop Tid lod man ikke til at ville unde ham, overalt skulde han gribe ind, overalt skulde han røbe Interesse og Dømmekraft, overalt skulde han strax i Gjerningen bevise, at det russiske Rige ikke havde tabt ved det Bytte, Skæbnen havde paabudt.“ Saaledes, fortæller man videre, kom han under Slavophilernes Indflydelse og dreves af dem til forskjellige Angreb først paa Indenrigsministeren Walujeff, saa paa Chefen for det hemmelige Politi Schuvaloff, og saa paa Krigsministeren Miljutin. Ialfald i det ene af disse Tilfælde trak Kejserens tilkommende Efterfølger det korteste Straa, og Oppositionen mod Miljutin fik ialfald et lidt besynderligt Udseende. De „Nationale“ (den stortalende og uklare Fadejeff etc.) vilde bl. A. ikke finde sig i, at Hæren først efterhaanden fik nye Vaaben, og Storfyrstthronfølgeren sluttede sig nu til deres Opfattelse, idet han for egen Regning lod forfærdige nogle tusind Bøsser og en Del Skyts: derved skulde Reformen drives hurtigere igjennem! — Det Forunderligste var imidlertid, at man arrangerede en lille Kamp mellem Krigsministerens (det vil sige: Rigets) og Thronfølgerens Leverandører, og at man f. Ex. søgte at lokke fra de officielle Fabrikker de dygtigste Maskinfolk, Værkførere osv. Den raske Indførelse af nye Vaaben, som man forlangte og personligt søgte at tilvejebringe, forhindrede man saaledes efter Evne de rette Vedkommende fra at bringe i Stand paa den bedst mulige Maade: en Methode, som forresten er i højeste Grad karakteristisk for Rusland, hvor det, man kalder sund Logik, ikke just trives frodigere end andetsteds.

Storfyrst-Thronfølgeren, der en Tidlang havde til Yndling en vis afskediget Guvernør Tschikaloff og senere en „national“ Maler Bogoljuboff, gjælder for at være en Fjende af det Tydske. Allerede derved var han ialfald før Krigen sikker paa at en høj Grad af Popularitet indenfor temmelig store Kredse af det russiske Selskab. Ogsaa den jævne Befolkning, idetmindste i St. Petersborg, skal efter Forlydende være ham meget hengiven, — men om han derfor vil have Autoritet nok til i Fred at kunne regere sit vidtstrakte Rige, kan selvfølgelig kun Fremtiden vise.

Pave Leo XIII.

Det er knap nok muligt at komme til Besindelse i vore Dage. Hvad dette Aarhundrede dog har for Hastværk med at lade den ene Begivenhed styrte sig vildt ovenpaa den anden! Selv den romerske Kirkes værdige Overhoveder bliver revne med ind i Tidens svimlende Strøm, skjøndt man dog visselig ikke skulde vente Sligt efter alle de Fordømmelser, som fra den Side er blevne udsendte over den moderne Aand. De har knap siddet to Dage i deres Conclaveceller, saa er den nye Pave strax færdig. Hvor bliver Traditionerne af fra tidligere Tider, da Kardinalerne idetmindste et Par Maaneder frydede sig ved deres halvfjerdsindstyvedelte Souverænetet, medens af og til En iblandt dem vandrede over i den anden Verden for personligt at opsøge den hellige Aand, der ventede saa længe med at stige ned! Skjøndt, ogsaa denne Gang har forresten hver af de to Dage befordret en Eminenz over i Sygeafdelingen, og de Øvrige er vel sagtens saa blevne uhyggeligt tilmode ved den endnu vaade Murkalk. Derfor har de ogsaa, skjøndt den traditionelle Røg fra det sixtinske Kapels Skorsten havde meddelt Folket, at et Skrutinium atter havde været forgjæves, alligevel strax efter og uden Ceremonien med Stemmesedlerne givet den hellige Petrus en ny Efterfølger. Af den moderate Fraktion havde nemlig Franchi, næst Camerlengoen Pecci, samlet det største Stemmeantal paa sig. Men da han af Valgresultatet Onsdag Morgen saae, at hans Modstander, der allerede havde vundet sexogtredive Kardinaler, endnu kun manglede fem Vota for definitivt at sejre, knælede han med sit Parti ned for ham, de Andres Tilhængere fulgte Exemplet, og med femogfyrretyve Stemmer blev saa Camerlengoen ved „Tilbedelse“ sat paa den hellige Stol. Saaledes fortæller man idetmindste.

Joachim Pecci blev født den 2den Marts 1810 i Carpineta, en lille Flække ikke langt fra Anagni i det gamle Volskerland. Efterat være opdraget i Kollegium Romanum, Jesuiternes berømte gamle Læreanstalt i Rom, traadte han ind i Accademia del Nobili, hvor han helligede sig til juridiske og theologiske Studier. Pave Gregor den Sextende, der snart blev opmærksom paa den stræbsomme unge Mand, udnævnte ham endnu i en Alder af kun niogtyve Aar til sin Husprælat og sendte ham snart efter som Legat til Spoleto. Her, i det gamle Umbrier- og Samniterdistrikts øde Bjergkløfter, havde paa den Tid Banditvæsenet sine gyldne Dage; der blev ustraffet plyndret og ustraffet drevet det berygtede Ricattovæsen — næsten under Beskyttelse af den høje Øvrighed. Thi Adelen, der naturligvis brugte mange Penge, fik en anselig Procentandel af Forretningen mod at protegere Banditterne. Peccis Sendelse til disse Egne blev en veritabel Ulykke for de uskyldige Forretningsdrivende; ubønhørlig og med Jernhaand begyndte Legaten at rømme op. De ængstede Banditter flygter ind i deres beskyttende Patriciers Paladser; Slottene forvandles til Fæstninger, men Legaten lader sig ikke standse i sit Værk. Da kommer der en Dag en Marchese til ham og truer med, at man snart skal vide at faa ham ryddet af Vejen, hvis han ikke lader sig tale til Fornuft. Pecci tog saa venligt mod den adelige Herre, at han slet ikke lod ham komme bort igjen, men overgav ham til to af sine Tjeneres Pleje — paa Vand og Brød i tre Maaneder. Det hjalp, og Bjergbeboerne i denne Del af Apenninerne hengav sig fra nu af til andre Beskæftigelser.

I Aaret 1843 blev han Biskop af Damiette. Da dette Sted, hvor allerede Ludvig den Hellige kom galt afsted, desværre endnu stadig er beliggende in partibus infidelium, sendte Paven den nye Biskop som Nuntius til Brüssel. Han kunde der glæde sig ved almindelig Sympathi, men da Klimaet i det flamske Land var ham for koldt og fugtigt, ansøgte han snart om sin Afsked. Kong Leopold den Første anbefalede ham paa det Hjerteligste til den hellige Fader, og denne betroede ham da istedetfor det fingerede Bispedømme det reelle Ærkesæde i Perugia. Hvis Gregors snart paafølgende Død ikke var indtruffen, vilde Erkebispen af Perugia allerede paa det næste Consistorium af denne Pave være bleven prydet med den røde Hat. Nu kom han til at vente hele syv Aar til paa Kardinalsværdigheden, indtil Pius den 19de December 1853 endelig huskede den Mand, som han til Slutning faa Aar før sin Død skulde gjøre til Kirkens Camerlengo.

I over tredive Aar har han passet sit Embede i Perugia. Han kom yderst sjeldent til Rom og er heller ikke i mindste Maade kompromiteret som Deltager i eller Raadgiver ved den forrige Regerings Handlinger i Vatikanet. Man fortæller, at Antonelli, saa vidt det gik an, holdt ham borte fra Pavestolen, fordi han frygtede for, at de omfattende Kundskaber og den sunde politiske Forstand, som Pecci altid havde lagt for Dagen, skulde komme til større Anseelse hos Paven og Kardinalskollegiet, end det var Intrigepolitikens forslagne Minister kjært. Erkebispen blev da i sin lille toskanske By, passede roligt sine Forretninger, hengav sig til alsidige Studeringer, og — skrev Digte.

I Perugia kunde man godt lide den høje, magre Mand. Et ovalt Hoved med bred Pande, under hvilket der skinner kloge Øjne frem, et stærkt markeret Ansigt, paa hvilket der afspejler sig Energi og i ejendommelig Blanding ogsaa et Træk af elskværdig Godhed, en trods de otteogtredsindstyve Aar elastisk Skikkelse — saaledes ser Billedet af den nye Pave ud. De, der staar ham nær, roser ham for venlig Imødekommenhed og en højst aandfuld Konversation. En Korrespondent fra Rom fortæller, at han i denne By kjendte en Hattemager, som den nye Pave endnu for faa Dage siden var Dus med; de smaa Hattemagerbørn, for hvem det altid var en stor Fest at faa „Onkel Kardinalen“ at se, kom styrtende hæsblæsende hjem for aldeles ellevilde af Glæde først at bringe Faderen Bud om, hvad der var gaaet for sig i Vatikanet.

Han har kaldt sig Leo XIII. De ultramontane Blade er ikke synderligt opbyggede herover, thi de havde allerede længe i alle Tonearter forkyndt, at den „pavelige Martyrs“ Efterfølger ikke kunde komme til at hedde Andet end Pius X for strax derved ogsaa i Politiken at antyde Kontinuitet med det forrige Pontifikat. Men af den blotte Navneforandring at slutte sig til et radikalt Omslag i Kuriets Forhold til de svævende Stridsspørgsmaal, saaledes som det i disse Dage ofte sker, er dog sagtens ogsaa at gaa for vidt. Ganske vist har den nye Pave strax, efter at han var bleven valgt, uddelt Velsignelsen i Peterskirken og dermed vist, at det vatikanske Fængsel idetmindste har en Udgang til denne Kirke, og det taknemlige Folk har ogsaa strax klappet af ham paa det hellige Sted, som af en Skuespiller. Ligeledes har han endnu som Camerlengo befalet, at den pavelige Gallavogn skulde gjøres i Stand, hvad der synes at tyde paa, at han vil vove sig ud i den slemme By; men siden han er bleven Pave, hører man dog intet Videre herom. Hvad om nu Folket, der kjøber nylig udkomne Lithografier, paa hvilke Pave Leo og Kong Humbert rækker hinanden Haanden, medens Viktor Emanuel og Pius i Fællesskab kigger ned fra et Himmelvindue, hvad om dette Folk tog ligesaa meget fejl som for toogtredive Aar siden.

Naar en Pave vælger sit Navn, er man vant til deraf at slutte, at han vil fortsætte de af sine Forgængeres Traditioner, der bar det samme. Mellem de Bærere af Tiaraen, der har kaldt sig Leo, findes der saare forskjelligartede Karakterer; kun et Træk er fælles for dem: det er politiske Paver. Den første Leo er en halv legendeagtig Skikkelse. Han holder Attilas vilde Skarer tilbage fra den italienske Jordbund og redder under det Røvertog, som Vandaleren Genserich foretager, om en ikke Kunstens Skatte saa dog idetmindste utallige Menneskeliv fra Barbarernes Ødelæggelsesraseri. — Leo III! Hvem kjender ikke denne Figur? Den Dag, da han kaldte Karl den Store til sin Beskyttelse og smykkede ham med Imperatorkronen, blev der lagt Roden til meget Ondt. — Leo X, Michel Angelos Ven, Beskytteren af alle Kunster, der gik op i antik ubekymret Livsglæde, Hedningen paa St. Peters Stol. — Leo XII endelig, en Fjende af al Frihed og alt Fremskridt, men samtidig retfærdig og velgjørende, en Reformator af de gejstlige Discipliner.

Denne Sidste har den nye Pave allerede som Camerlengo efterlignet, til stor Forfærdelse for alle Vatikanets Lediggængere. Ligesom Leo XII nemlig med ubønhørlig Strenghed førte sin Forgængers Hof, der var bleven overfyldt med alskens Pak, tilbage til regelmæssige Forhold, saaledes har Kardinal Pecci strax efter Pius IX's Død ladet optage et Inventarium over alle de i Vatikanet værende Gjenstande, hvilket mærkværdigt nok ikke existerede, samt samtidig, ligesom Kristus drev Kjøbmændene ud af Templet, renset det pavelige Palads for alle de unødvendige Elementer, som havde sammenhobet sig der paa Grund af den sidste Paves hjælpeløse Alderdomssvaghed.

Vera.

Af Henry Gréville.

(Sluttet.)

„Elsker Du hende virkelig?“ spurgte jeg mig selv over de tyve Gange den Nat.

„Ja!“ svarede Samvittigheden, naar der trængtes ind i dens hemmeligste Folder. — „Nej!“ sagde Forfængeligheden, Hensynet til Andres Dom, Egennytten og tusind andre Stemmer, som altid danner Majoriteten, naar det gjælder om at stemme mod det Sande og det Rette.

„Men dersom hun nu elsker Dig?“ sagde jeg til mig selv. — „Ja, det kan Du ikke gjøre for!“ svarede Stoltheden. — „Du kan dog alligevel ikke gifte Dig med hende! Dersom Du endda kunde være sikker paa“ . . . Paa hvad? . . . „Paa at hun ikke forinden har elsket en Anden!“ udbrød jeg endelig, dreven til det Yderste ved denne indre Kamp. — „En ung Pige, som gaar alene ud at spadsere — hun har selv tilstaaet, at hun gaar alene ud om Dagen . . . og om Natten! . . . og som Klokken Tre om Morgenen tager hen at se paa en Ildebrand med en ung Herre . . . hvad Hustru skulde hun kunne blive? . . . Nej, det er umuligt! . . . Og forresten elsker jeg hende heller ikke! Nej, jeg elsker hende ikke! Jeg maa dog vel nok selv vide, hvad jeg føler!“

Ja, maaske . . .!

Da jeg vaagnede, stod min Beslutning ganske overordenlig fast. Jeg havde bestemt, at jeg ikke vilde elske Vera og endnu mindre gifte mig med hende! Den simpleste Høflighed krævede imidlertid, at jeg endnu samme Dag gik hen og forhørte mig om hendes Befindende. Jeg havde ikke synderlig megen Lyst dertil, men det maatte gjøres; og da Klokken var To, ringede jeg altsaa, som en Pligtens Martyr, paa Fru Teploffs Dør.

Den unge Pige var alene i Stuen og hvilede, halvt udstrakt, paa den uundgaaelige grønne Kanapé, som saa at sige er Grundpillen for ethvert ægte russisk Møblement. Hendes Fader og Moder var gaaet ud; vi var alene.

Det tiltalte mig just ikke. Jeg havde havt den bestemte Hensigt kun at gjøre en ganske formel Visit, og nu maatte jeg nødvendigvis blive der mindst en lille halv Time. Da jeg imidlertid kom til at se paa Veras Ansigt, kunde jeg ikke undertrykke en Følelse af Medlidenhed, i den Grad forekom hun mig lidende og forandret.

— Hvad fejler De, Vera Ivanovna? spurgte jeg og gik nærmere hen til hende.

— Jeg veed ikke selv, svarede hun, og der foer en Gysen igjennem hende, — jeg tror, jeg har Feber.

— De har forkølet Dem i Nat.

— Ja; men det siger Ingenting. Det gaar nok over, naar jeg holder mig i Ro et Par Dage.

Jeg kunde se, at hendes Læber dirrede; hun havde ondt ved at tale.

— De burde være blevet liggende, sagde jeg, næsten mod min Vilje: — hvorfor er De staaet op?

— Jeg vilde se Dem; jeg var vis paa, at De kom, sagde hun og rødmede pludselig, og blev saa atter i næste Nu saa hvid som det hvideste Marmor.

— Hvorfor det?

— Jo ... efter i Nat ... det var da meget naturligt.

Hun talte med Besvær. Var det Feber eller Sindsbevægelse, der gjorde hende saa urolig?

— Det er urigtigt af Deres Forældre, at de ikke, ovenpaa en saadan Nat, har sendt Bud efter en Læge. Jeg skal sige det til dem.

— Nej, De maa Ingenting sige, afbrød Vera mig forskrækket, — jeg har ikke fortalt dem, ... de vilde ikke synes om det!

Forfærdelige Pigebarn! Hun havde altsaa Hemmeligheder, som hun beholdt for sig selv? Her i Huset havde hun indført mig, efter at jeg ved vort første Sammentræf havde opført mig mildest talt ukorrekt; og nu fortav hun ogsaa vor Udflugt! Var den Slags Hemmelighedskræmmeri Vane hos hende?

Endnu mere bestyrtet end nogensinde før og denne Gang alvorligt gnaven over et Fortielsessystem, som kunde have meget alvorlige Følger for mig, dersom man kom under Vejr med det, spurgte jeg hende i en næsten streng Tone:

— Af hvad Grund vil De holde det hemmeligt?

— For at jeg ikke skal faa Skjænd, fordi jeg tog saa langt bort saa silde og i Baldragt. De holder saa meget af mig, mine stakkels Forældre! Naar de fik at vide, hvordan jeg havde forkølet mig, vilde de aldrig mere have et Øjebliks Ro.

Denne Forklaring forekom mig at være oprigtig; men var den ogsaa sandfærdig? Tvivlen rasede i mit Bryst som ingensinde før. Dog — da jeg saae paa den stakkels unge Pige, blev jeg igjen rørt.

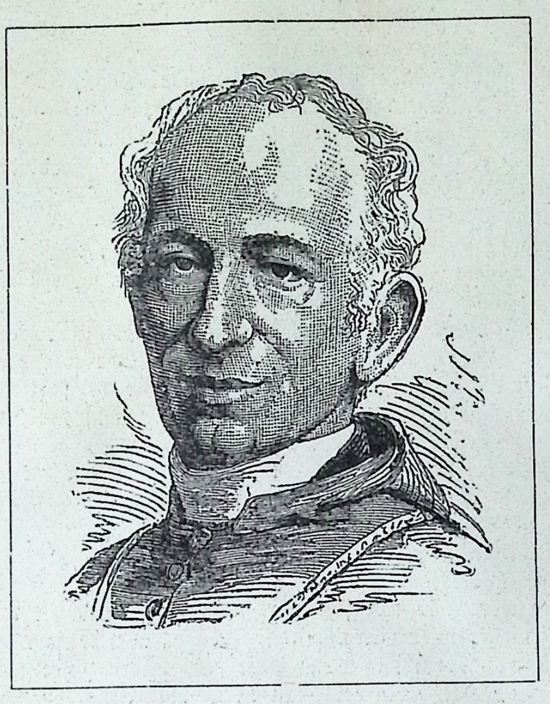
— Det gjør mig inderlig ondt, Vera Ivanovna, sagde jeg: — at jeg skal være Skyld i, at der er tilstødt Dem saadant et Uheld ...

— Det er slet ikke Deres Skyld, afbrød hun mig: — det er min egen.

— Lad gaa, svarede jeg uden at overveje, hvad jeg sagde: — vi har maaske Begge Skyld; men jeg er den Ældste og burde have forudset ...

Veras Ansigt straalede.

— Hvor det er kjønt af Dem saadan at skjænde paa mig! faldt hun ind, og der var en skjælmsk Klang i hendes Stemme. — Man siger nok, jeg er ulærvillig, men det er ikke sandt; skjænd paa mig, saa meget De vil, — De skal se ...

Pave Leo XIII. (Se S. 197).

Situationen blev utaalelig; jeg besluttede at bryde overtvert.

— Ja desværre, sagde jeg med en iskold Mine: — kan jeg ikke forskaffe Dem den Adspredelse ret længe. Jeg rejser med det Første hjem til min Gaard.

— De rejser? spurgte Vera og rejste sig pludselie helt op og saae paa mig med et Par store, forvildedg Øjne.

— Ja, Frøken.

— Men hvorfor?

En djævelsk Idé faldt mig ind.

— Man venter mig, sagde jeg og saae til Siden. Veras Blik ligefrem pinte mig.

— Hvem venter Dem? Deres Forældre?

Jeg led utroligt, jeg vilde ønsket, jeg kunde være løbet fra mig selv. Men i Følelsen af det Umulige i at undslippe fra min Samvittighed, brød jeg fuldstændig overtvert med den, og da Vera gjentog sit Spørgsmaal med en Stemme, der skjælvede af Angst, faldt en grusom, modbydelig, unyttig Løgn fra mine Læber.

— Min Kone! svarede jeg, og saae mit Slagtoffer lige i Øjnene.

Hendes Ansigt fortrak sig forfærdeligt; Blikket funklede et Øjeblik med blændende Glands og sluktes saa, ligesom Ildebranden havde gjort den foregaaende Dag, med et sidste Suk; Haanden, som hun havde strakt frem mod min Arm, sank kraftesløs ned til Siden; og hun stirrede paa mig, som om hun ikke havde forstaaet et Ord. Jeg ønskede, jeg havde været i den anden Ende af Verden.

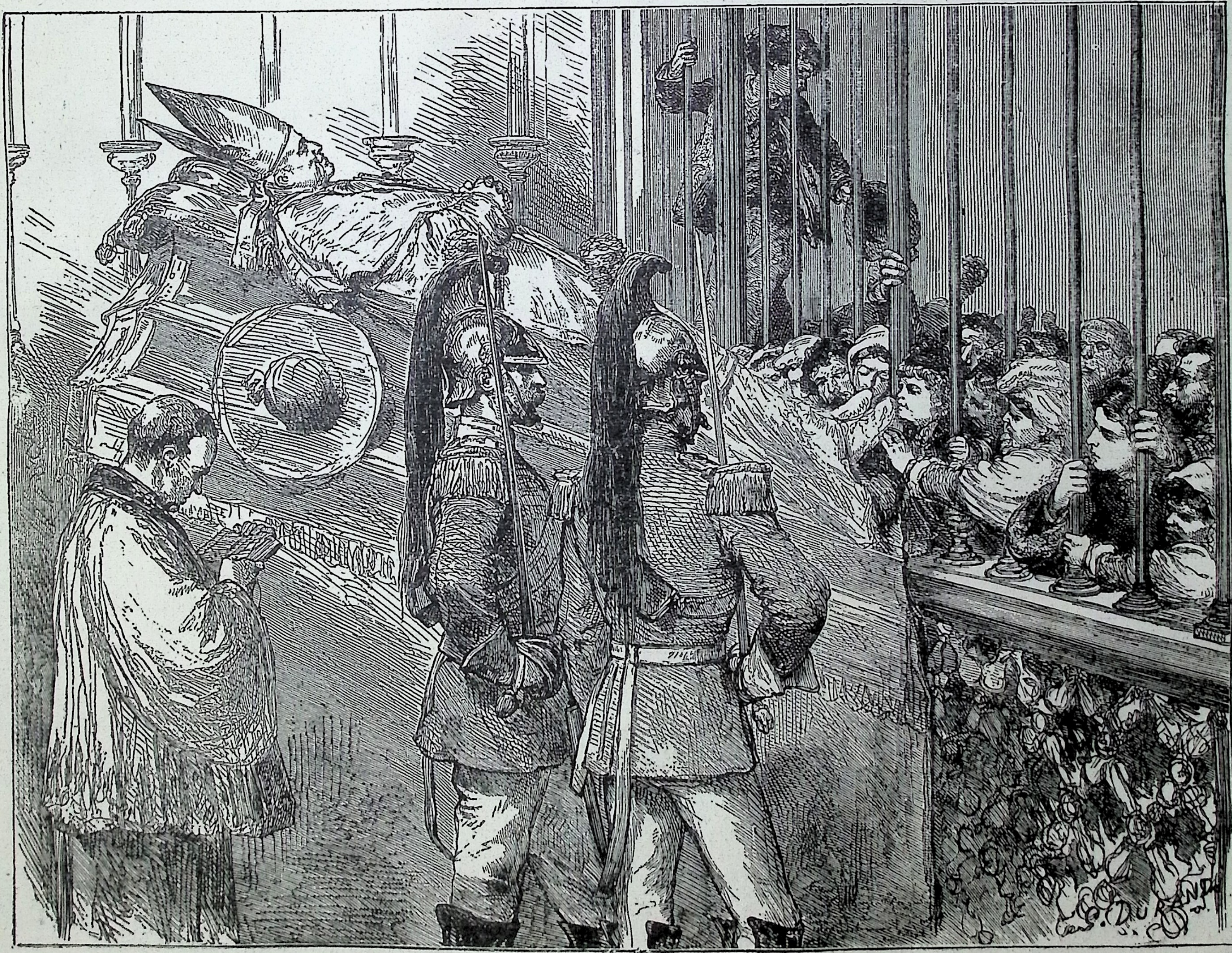
— De er gift? sagde hun stille.

— Ja.

— De er gift! ... Det vidste jeg ikke! tilføjede hun i en Tone som et Barn, der er bleven greben i en Fejl og nu søger at undskylde sig. — Jeg vidste det ikke, Hr. Sergius, gjentog hun bønfaldende og med taarekvalt Stemme.

Jeg følte en næsten uimodstaaelig Lyst til at tage hende i mine Arme, trykke hende til mit Bryst og sige til hende: „Det er ikke sandt! Jeg elsker Dig ... elsker kun Dig!“ ... Men i det Samme kom jeg til at tænke paa, at hun havde holdt vor natlige Udflugt hemmelig, og mit Hjerte forhærdedes mod hende.

— Jeg ser op til Dem igjen, Frøken Vera, sagde jeg og rejste mig: — men jeg raader Dem indstændig til at sende Bud efter en Læge; De er ikke rask.

Befolkningen i Rom kysser den afdøde Pave Pius IX's Fødder. (Se S. 201).

Stanleys Fart over Kongoflodens Katarakter. (Se S. 201).

Hun fulgte mig uden at sige et Ord hen til Døren. Da hun stod paa Dørtrinet, sagde hun med brudt Stemme:

— Jeg vidste det ikke, Sergius Pavlowitsch . . . det sværger jeg Dem til! . . . Adieu!

Hun brugte dette Ord, som paa Russisk betyder baade „Farvel“ og „Tilgiv“. Jeg rakte hende Haanden, og hun gav mig sin, der var iskold og ligesom død. Døren lukkedes efter mig; i det Samme hørte jeg et tungt Legeme falde paa Gulvet. Jeg lyttede: jeg syntes, jeg kunde høre en sagte Hulken . . . og vilde til at gaa ind; — men saa kom Fru Teploff.

— Deres Datter er meget syg, sagde jeg til hende: — jeg raader Dem til saa hurtigt som muligt at sende Bud efter en Læge.

Hun vilde til at bestorme mig med Spørgsmaal: jeg skyndte mig bort.

Der gik fire Dage, hvor jeg ikke vovede at se op igjen til Familien Teploff. Jeg var i en Stemning omtrent som en Mand, der frygter for at han mod sin Vilje er kommet til at slaa en Anden ihjel. Torsdag Aften endelig begav jeg mig, forpint af Uro og Samvittighedsnag, hen til Fru Bredin. Det var midt i Fasten; hun var ene.

— Naa! De veed det? sagde hun, da hun saae mig træde ind: — stakkels Vera Teploff!

— Hvad er det? spurgte jeg, og en kold Sved piblede frem ved Haarrødderne paa mit Hoved.

— Hun er meget syg . . . eller for at sige det rent ud, hun ligger for Døden. Det lader til, hun har forkjølet sig, da hun forleden tog hjem fra os . . . Nej, De maa ikke tro, jeg bebrejder Dem Noget! afbrød hun sig selv, idet hun lagde en fejlagtig Mening i den Bevægelse, jeg blev greben af: — De kunde jo fornuftigvis ikke forhindre hende fra at blive varm af at dandse og saa senere forkjøle sig.

— Hvad fejler hun? fik jeg stammet frem, og det forekom mig, som om min Stemme var ganske tonløs.

Fru Bredin saae forbavset paa mig. — Det er nok Hjernebetændelse, sagde hun.

— Men hun maa ikke dø! udbrød jeg og mistede pludselig helt Besindelsen: — Jeg elsker hende! . . . Vera, Vera! . . . O, Du min Gud! frels hende! . . . Jeg kan ikke leve uden hende!

Fru Bredin blev ved at stirre paa mig uden at forstaa et Ord af, hvad jeg sagde.

Jeg trængte imidlertid saa indstændig ind paa hende, at hun bestemte sig til at følge med hen til Teploffs . . . De to Gamle var i den Grad forsørgede og forknytte, at det slet ikke faldt dem ind at undres over, at jeg kom i Besøg paa den Tid af Dagen.

Vera laa henne paa den grønne Kanapé, der var blevet forvandlet til Seng. Man havde lagt hende der den Dag, jeg saae hende sidste Gang, og Sygdommen havde grebet saa voldsomt om sig, at man ikke havde turdet flytte hende . . . Hendes smukke Haar havde man klippet af for at kunne komme til at lægge hende Is paa Hovedet. Det hvilede tungt og ubevægeligt paa Puden; Ansigtet var blevet rødt, udmagret, aflangt, fuldstændig ukjendeligt. Hun vred fortvivlet Hænderne og gjentog meget hurtigt, med en klangløs og ensformig Stemme:

— Gift! gift! gift! . . . Hvad har jeg dog gjort ham? . . . Gift! . . . Aah, hvor jeg lider! . . .

Og Skriget, hun havde begyndt paa, døde hen i en hjerteskjærende Klage, der lokkede Taarer frem, endog i Sygevogterskens Øjne, som jo dog ellers var vant til at se den Slags Lidelser.

— Hvem er gift? spurgte Fru Bredin den stakkels Moder, som saae sit eneste Barn ligge og drages med Døden.

— Ingen . . . jeg forstaar hende ikke, svarede Moderen. — Hun fantaserer. Saadan har hun ligget lige siden i Søndags Aftes. Doktoren siger, hun er fortabt, og at hun ikke vil leve Natten over . . . O, min Datter! . . .

Jeg stirrede et Øjeblik paa den forfærdelige Scene. Der var en kort Pavse, saa begyndte Vera atter at kramme Tæppet mellem sine krampagtigt krummede Fingre og at jamre: — Gift . . . gift . . . gift! . . .

Jeg kunde ikke holde det ud længer, jeg flygtede derfra som en Morder, som Kajn, da han havde dræbt sin Broder.

Vera døde virkelig samme Nat.

Det er nu ti Aar siden. To eller tre Gange senere har jeg tænkt paa at tage mig en Kone; men hver Gang jeg skulde til at bede om hendes Haand, har jeg hørt Veras brudte og klangløse Stemme gjentage: „Gift! gift!“ . . . Og jeg har ikke vovet det.

Fra Kirke til Kirke.

Af Eli Frère.

V.

I Synagogen.

Det var endnu ikke blevet ganske lyst, da jeg forleden Morgen gik hen gjennem Krystalgade for at overvære en jødisk Gudstjeneste i Synagogen. Jeg havde aldrig før set den Bygning; der er saa Meget, man gaar forbi, som nok var værd at standse ved. Men da jeg nu kom til det solide Jerngitter med dets Stenpiller og saae den underlige, firkantede, fremmedagtige Bygning ligge bagved, da vidste jeg ogsaa strax, at jeg stod ved Maalet for min Vandring. Naturligvis! skjøndt jeg ikke er inde i Arkitekturen, forstod jeg dog strax, at dette var orientalsk Stil; det var hverken Rundbue- eller Spidsbuestilen! Og dette Lys, der stak saa sært af mod Morgenlyset og ligesom stræbte at hævde sig en Plads overfor den frembrydende Dag, det Lys, syntes jeg, kunde kun straale ud fra Lysekronerne i det jødiske Bedehus. Saa kom en gammel Mand gaaende, langsomt, festligt klædt. Jeg vidste, hvor han skulde hen, og jeg vidste, hvor de Andre, Yngre og Ældre, skulde hen, som efterhaanden viste sig. Det kunde ses paa deres Træk, at de hørte til derinde, — og først i dette Øjeblik, da jeg saae dem samles saaledes, Alle saa forskjellige i Ydre fra de travle Fodgængere, der ilede Bedehuset ligegyldigt eller nysgjerrigt forbi, først i det Øjeblik stod hint Mirakel klart for mig: at det udvalgte Folk har formaaet at hævde sin Plads og bevare sin Ejendommelighed, saa det endnu den Dag idag i hvert eneste Land, hvor der findes Jøder, er som et Folk i Folket.

Jeg gik ind i Synagogen og satte mig i en af de høje, mørke Kirkestole; og saa lod jeg Blikket glide rundt, fra det ene Sted til det andet. Jeg saae paa Pillerne, som stod i to Rækker ned gjennem Salen og bar det Pulpitur, hvor Kvinderne har deres Plads; en og anden Damehat tittede frem deroppe, og engang imellem bøjede en ældre eller yngre Skikkelse sig frem og saae ned paa Mændene. Jeg lagde Mærke til Mængden af Lysekronerne og de mange Gasbrændere, som sad fast paa Randen af Stolene, — men først og fremmest fængsledes dog min Opmærksomhed af den øverste Del af Salen: der var det stærkeste Lys og det Helligste i Synagogen. Der standses Blikket af den ottearmede Lysestage, hvis Grene staar ud fra Hovedstammen, to og to ligeoverfor hinanden, og bliver kortere, jo højere man naaer op, saa Lysene allesammen komme i samme Række. Et Gitterværk omgiver den første Forhøjning, hvorpaa Bedepulten med dens to store Lysestager har Plads; og bagved den hæver sig Bima'en, den anden Forhøjning, med Prædikestolen, to høje Kandelabre samt det hellige Skab, for hvis Døre lange, mørke Forhæng er trukne, og hvorover den evige Lampe hænger og lyser med sin lille rødlige Flamme.

Rundt om sad de jødiske Mænd, de Gamle, Livstrætte, og de Unge, Livsglade, Alle med Bønnebogen foran sig, bedende med samme Alvor og Andagt. Andagt! — siger jeg. Ja, maaske og maaske ikke. Der er ikke den andægtige Ro over dem som over en pietistisk Bedende; de har for meget Liv, for megen Uro i Blodet. De vender sig tidt om og ser efter dem, der kommer ind, og stundom holder En og Anden af dem pludselig inde i Bønnen og hvisker smilende med sin Nabo. Og dog er det alligevel Andagt; Følelsen breder som et Skjær over Ansigterne. Det syntes mig ikke at være Hengivelsens Andagt, Troslivets Begejstring, men det var, som jeg følte, at Historiens Hellighed, Mindernes Andagt, kastede sit eget, hemmelighedsfulde Lys ind i disse bedende Sjæle. Enhver Mand havde over sine Skuldre bredt et lyst Stykke Tøj, Thallis, med lange Fryndser, hos Nogle med en guldbroderet Rand, der gik rundt om Halsen. Hattene beholdt de paa; Jøden skal tildække sit Hoved, naar han beder. Oppe ved Bedepulten stod Forsangeren, ogsaa med sin Thallis over Skuldrene, og paa Hovedet en rund, sort Hat uden Skygge. Han bad ligeledes, og hans Stemme lød stærkt gjennem de Andres. Han messede paa en Maade, det var en hastig Dalen og Stigen af Tonen uden egenlig Melodi. Enhver bad højt efter sin Bønnebog; der var ikke Tale om at følges ad, snart hviskedes Ordene frem, snart blev de ligesom sungne ud, men bestandig lige hurtigt, saa man ikke kunde gribe et eneste af de hebraiske Ord. En gammel Mand stod op lige bagved mig, støttet til Randen af Kirkestolen. Mon han virkelig kunde de lange Bønner uden ad? han kastede kun sjeldent et Blik i Bogen, og han sagde dem frem saa hurtigt, som om Ordene kappedes om at slippe bort fra hans Læber. Jeg stræbte et Øjeblik at glemme de andre Stemmer og kun at lytte efter hans. Der var noget saa Utydeligt i den, som om man mærkede, at det egenlig slet ikke var Meningen, at hans Bønner skulde ud og fornemmes af Andre; de skulde blot faa Lyd, for gjennem Øret at trænge endnu dybere ind i ham selv. Han holdt inde en Stund; der traadte En hen og talte til ham. Stemmerne omkring mig blev til en Summen, der snart kom nærmere, snart igjen lød dæmpet og ligesom langt borte; jeg blev træt af at lytte, faldt hen i mine egne Tanker og forsøgte et Øjeblik at tælle, hvormange Gasblus, der kunde tændes inde i Salen. Men pludselig vækkedes jeg; et lille Kor af Mænd og Drenge havde stillet sig bagved Bedepulten og faldt ind med deres Stemmer. Var det Sang? — jeg vidste det ikke rigtig; idetmindste havde Melodien faaet et eget Tilsnit, der passede til det Andet. Forsangeren tilligemed tre andre Mænd gaar op ad Trinene til Bima'en; Forhængene drages til Side, Dørene til det hellige Skab slaas op. Hvad er det dog, som staar derinde? hvorfor rejser Alle sig og hæver deres Stemmer? — Det er Thoraerne, Moses's hellige Lovruller. Hver Rulle er opvunden paa to Stokke, hvis øverste Ender er smykkede med Sølv, og et Hylster af rødt Fløjl omgiver dem. En af dem tages frem; men forinden det sker, berøres den med en Flig af Thallis, som derefter kysses. Forsangeren tager imod den og løfter den op, og denne Gang følges alle Stemmer ad og smelter sammen i de samme Ord, den gamle jødiske Troesbekjendelse: Schema jisroel, adaunoi elauheinu, adounoi echoed! Hør Israel, Herren vor Gud er en eneste Herre! — Thoraen bæres ned til Bedepulten, og omkring den samles de syv Mænd, der paa Sabbathen oplæser det ugenlige Afsnit. At læse op af Thoraen kaldes at laine, det er en Ære, som Enhver kan tilkjøbe sig, og det var ikke blot gamle Mænd, jeg saae bøje sig ærefrygtsfuldt ned over Lovbladene, men ogsaaa yngre. Den øvrige Del af Menigheden blev siddende og lyttede efter eller sagde Ordene igjen. Jeg saae paa dem, der stod bøjede over Lovrullen, saae rundt paa dem i Kirkestolene, og jeg blev besynderlig højtideligt stemt, fik et ganske særegent Indtryk af noget underligt Ærefrygtsfuldt, Strengt og Alvorligt. Den Gamle bagved mig lod igjen sin Stemme høre; et Øjeblik iforvejen havde dens Utydelighed mindet mig om Barnets Lallen, nu kom det mig for, som var det et Sagn, der gled mit Øre forbi . . . . Lovrullen blev atter lagt ind i sit Hylster og baaret op og sat ind i det hellige Skab, hvis Døre tillukkedes. Og saa steg Præsten op ad Trappen og stod frem paa Prædikestolen. Han var iført en sort Præstekjole, hvorover han bar en lille hvid Bladkrave, og paa Hovedet havde han en høj, sort Kalot. Han var en svær, temmelig høj Mand, med lidt Skæg rundt om Hagen; et tykt, stærkt graasprængt Haar krøllede sig ned under Kalotten. Han talte om Overgangen over det røde Hav, Farao og hans Hærskarer, der sank i Bølgerne, og Moses, der førte sit Folk fra Ægyptens Trældom, gjennem Trængslerne i Ørken til det forjættede Land. En og anden Sætning gik tabt, hans Stemme lød ikke altid klart nok, og han stod jo ogsaa langt borte; men stundom slog en vis Inderlighed og endnu mere en vis Kraft ud gjennem, hvad han sagde. Saa sluttede han, bad som Præsten i den lutherske Kirke for Landet, Kongehuset og Menigheden, lyste Velsignelsen, den samme velbekjendte Velsignelse, — og da var det, som havde jeg rent glemt, at det, jeg havde hørt, var en Prædiken efter Text af det gamle Testamente.

Dermed var Gudstjenesten til Ende. Jeg gik ud af Synagogen. Solen var nu kommen helt frem, havde hævet sig op over Tagene og skinnede ind paa de store Vinduer i Bedehuset. Lyset derindenfor kunde man næsten ikke mere skimte, kun ved den ene Rude var det ligesom krøbet sammen i en Krog: det havde maattet vige mere og mere for Dagslyset, men havde dog endnu hævdet sig en egen, beskeden Plads.

Tigerjægeren Periwáloff.

Den japanesiske Søs nordlige Kyststrækning frembyder en Række Forbjerge og Højdedrag, som delvis skraaner stejlt ned mod Havet og i tidligere Tid har været bedækket med Urskov (Løvtræer med tæt Underskov). Efterhaanden er imidlertid Træerne her og et Stykke længere ind ad Landet til dog blevet nedhuggede af Kolonisterne samt af det russiske Militær, som garnisonerer i en Række Stationer, der strækker sig fra den koreanske Grændse langs Mantshuriets Kyster og langs Bifloderne til Amur. Først naar man kommer hen til Højderyggen af disse Forbjerge, ser man ikke langt borte de mørke Linier af de umaadelige Urskove, som næsten fuldstændig dækker det store Areal, Rusland efter Krigen i Aaret 1858 fik afstaaet fra Kina, og som nu under Navnet det russiske Mantshuri udgjør en Del af Østsiberien og er henlagt under Guvernøren i Wladiwostock. I disse umaadelige Skov-

tykninger findes et af Verdens første og hidtil mindst afsøgte Jagtrevierer. Masser af Agerhøns, Fasaner, Birkhøns, Vildgjæs og Vildænder optræder i Flodgebeterne; Vildsvin i store Skarer, Raadyr og prægtige Hjorte færdes i det Indre af Skoven; den brune Landbjørn gaar her efter Føde; Ulve og Panthere ligge paa Lur efter det til Kilderne forbidragende Vildt; og den største Fare truer fra Tigeren, som i disse Egne opnaaer en Størrelse, der overgaar den bengalske Kongetigers.

Tigeren lever her, hvad man maaske neppe tænker, til Stadighed paa Steder, hvis Temperatur om Vinteren falder indtil ÷ 35 til 40° Celsius. Den overvintrer og yngler indtil 48° nordlig Brede og strejfer undertiden om Sommeren op i Siberien indtil 57°. I det sydlige og østlige Mantshuri er den en meget hyppig Gjæst og drister sig (navnlig om Vinteren, da den vanskeligere kan skaffe sig Føde ved at snige sig paa Vildtet i Skoven), endog til at aflægge Besøg i de langs Kysten af det japanesiske Hav beliggende Byer eller rettere russiske Militærposter: Olga, Nahodka, Wladiwostock og Possiette, hvor den tidt dræbes i selve Gaderne eller ialfald meget nær ved Bygningerne, og det enten ved Anbringelse af Selvskud eller ved Gift, i Regelen Stryknin. Desuden fanger de Indfødte (i Syd Mantshurerne, ogsaa kaldte Mansa, mod Nord Tunguserne og Giljakerne) den i en Slags store Fælder, forfærdigede af massive, raat tilhugne Bjælker, hvortil de for det Meste benytter et levende Svin som Lokkemad. Paa den Maade nedlægges der aarlig omtrent 50 Tigere og Panthere, de fleste om Vinteren og Foraaret, da Skindene paa Grund af Haarenes større Længde og Tæthed bliver bedst betalt. Jeg har flere Gange set Tigerskind, hvis Længde fra Hovedet indtil Enden af Halen maalte over 13 Fod; de smukke, plettede Pantherskind er selvfølgelig betydeligt mindre og forekomme desuden sjeldnere. Næsten alle Skind sendes nu til Wladiwostock, som er Hovedmarinestationen og Guvernørens Sæde, og herfra gaar Størstedelen ad Søvejen til Kina. — At Tigeren, tiltrods for det forholdvis betydelige Antal, der aarlig dræbes, dog ikke aftager synderligt og vedbliver at være en Landeplage for Mantshuriet, ligger ligefrem i Landets umaadelige Skovstrækninger og vilde, utilgængelige Egne, som næsten overalt yder den Tilhold; og dernæst i Befolkningens Faatallighed. Saavel i Byerne ved Kysten som i det Indre af Landet, hvor Mantshurerne bo adspredte i smaa Lerhytter (Fanser), gaar intet Aar hen, uden at Tigeren volder betydelige Tab ved at røve Heste, Køer og Hunde. Det er forbavsende, med hvilken Dristighed den angriber Husdyrene, endog i selve Stalden, og vover sig ind i Gaderne ved Nattetid; men da den sjeldent eller aldrig kan fortære hele Byttet paa engang og altid kommer tilbage for at tage Resten af Hesten eller Koen, styrter den sig, som alt sagt, ofte selv i Fordærvelse. — Som Modsætning til dens Optræden i Bengalen, Bagindien og paa Java kan det forøvrig anføres, at den i Mantshuriet og Nord-Kina kun yderst sjeldent angriber Mennesker, med Mindre den bliver forfulgt eller er saaret.

En forhenværende russisk Underofficer ved Navn Perivaloff kan uden Overdrivelse kaldes Mantshuriets eller Øst-Siberiens Gérard. Ialfald staar han ikke tilbage for den berømte Løvejæger, hvad Koldblodighed, Mod og Dødsforagt angaar. Perivaloff, som efter en 20aarig Tjenestetid, hvoraf Størstedelen tilbragtes i Øst-Siberiens forskjellige Garnisonsbyer, endelig blev permitteret fra den russiske Soldatertjeneste, lever nu som Postholder i Wladiwostock, men helliger sig dog fortrinsvis til Jagten, dens Glæder og Besværligheder. Han foretager gjerne sine Strejftog enten fra Wladiwostock eller fra Possiette til det Indre af Landet, og har alene derved utrolige Vanskeligheder at overvinde. Tæt ved Stationerne findes der nok en Slags Vej, som dog nærmest indskrænker sig til en slet og ret Udhugning gjennem Skoven; men selv den forsvinder snart, og kun nogle faa Verster borte begynder Urskoven, som det paa Grund af det tætte Underkrat er meget vanskeligt at trænge igjennem. Dernæst har han Bjerge at bestige, Floder at passere (NB. uden Broer), og der kan gaa Dage, hvor han ikke ser Spor af menneskelige Væsner eller Boliger. I Reglen rider han alene, kun ledsaget af sin Hund, medførende Proviant for 8 à 14 Dage. Nætterne tilbringer han enten i en eller anden nærliggende „Mansa-Fansa" eller i Skoven selv, hvor han da tæt ved sit Leje antænder et stort Baal, som han holder vedlige til om Morgenen. Han er bekjendt overalt i den sydlige Del af Landet, baade blandt de faa russiske Kolonister og blandt de Indfødte. Naar der meldes ham, at Tigeren huserer slemt, drager han afsted uden Hensyn til Afstanden, opsøger den alene, og har tidt været saa heldig at dræbe eller forjage den. Han har paa denne Maade, uden Spor af Hjælp, dræbt 9 eller 10 Tigere, som oftest under de vanskeligste og farligste Forhold; desuden har han nedlagt flere Bjørne, Panthere og Vildsvin. De sidste opnaar i Mantshuriet en uhyre Størrelse og kan veje indtil 20 russiske Pud (1 Pd. = 2 Lsp. dansk).

Tre Gange er Perivaloff blevet alvorligt saaret, sidste Gang af en Bjørn, som angreb ham, et Øjeblik før den selv udaandede efter et heldigt Skud fra hans næsten aldrig fejlende Riffel. At han har været underkastet mange Farer og oplevet en Mængde Æventyr paa sine Jagttog, er en Selvfølge; men hans Beskedenhed forbyder ham desværre at udtale sig nærmere derom. Man veed, at han engang tæt ved Soldaterbyen Janseka, 10 Verster fra Possiette, blev angrebet og alvorligt saaret af en Tiger, just som han var i Begreb med at stige op i et Træ for at skaffe sig Udsigt over Steppen; kun med den største Aandsnærværelse og Anstrengelse reddede han sit Liv. Ved en anden Lejlighed blev han tvungen til et ufrivilligt Ophold i et højt Træ i over 60 Timer, idet en Tiger, han havde saaret, uafbrudt vedblev at patrouillere omkring Træet; kun ved nogle russiske Soldaters tilfældige Mellemkomst blev han hjulpet ud af denne ubehagelige og ubekvemme Situation.

I det ovenfor berørte Tilfælde med Bjørnen havde Perivaloff, som er aldeles sikker paa sit Skud, skudt et saadant Dyr, der i en Afstand af 50 Alen havde rejst sig fra sit Leje og langsomt avancerede frem imod ham. Bekjendt med Bjørnens næsten utrolige Sejglivethed nærmede han sig, uagtet Dyret laa henstrakt tilsyneladende stendød, først efter flere Minuters Forløb. Da han saa kom hen til den i Underskoven liggende Bjørn, der ikke rørte sig blot det Allermindste, drog han af Forsigtighed sin lange kinesiske Jagtkniv, for at støde den i Bringen paa sin Fjende. Men endnu før han havde udført sit Forsæt, rejste Bamsen sig pludselig og bibragte ham et voldsomt Slag med sin ene Lap. Perivaloff tabte Bevidstheden og blev først senere funden i denne Tilstand af nogle Koreanere, ved Siden af den døde Bjørn. — Dette faar staa som Exempler paa hans Jagteventyr. Og man maa, bør det tilføjes, sætte hans Mod og Uegennyttighed saameget desto højere, som den russiske Regering hidtil ikke (saaledes som den engelske i Ostindien) har sat Præmie paa hver dræbt Tiger. Selve Skindene betales i Reglen kun med 25 à 40 Rubler Stykket, saa det kan næppe være Indtægten, som frister ham!

Perivaloff er selvfølgelig meget populær og afholdt af Alle derovre, baade af Russere, Mansaer og Koreanere. Egenlig talt er han dog maaske kun en noget fremragende Type paa den simple russiske Soldat, hvis fortrinlige Egenskaber, Mod, Udholdenhed og den højeste Grad af Nøjsomhed vi jo i fuldt Maal har havt Lejlighed til at beundre under Kampene paa Balkanhalvøen.

Emil Hansen.
Fhv. Telegrafbestyrer i Wladiwostok.

Billedtexter.

Udstillingen af Pius IX's Lig i Peterskirkens Sakramentekapel, hvoraf vi idag bringer et Billede, synes i Forening med Fodkysningen at have været den mest fremtrædende Ceremoni mellem de mange, til hvilke Italiens Hovedstad i den sidste Tid har været Vidne. Fra alle Egne af Verden er der strømmet fornemme Katholiker til Rom for at kunne trykke det traditionelle Kys paa den hellige Faders Fod og dermed bringe ham det sidste Farvel; ja selv heroppe fra vort eget Land vide vi, at slige Andægtige har tiltraadt Rejsen i denne Hensigt. Antagelsesvis er de komne tidsnok, idet Udstillingen af Liget paa Grund af Publikums uafbrudte Tilstrømning maatte fortsættes udover de oprindelig bestemte tre Dage. Efterat Liget den foregaaende Dag var overført dertil, blev det nævnte Sakramentekapel i Peterskirken den 10. f. M. aabnet for Publikum. Paven laa paa en Paradeseng bag et stort Jerngitter, saaledes som man ser paa Billedet; den Dødes Fødder, beklædte med røde Tøfler, ragede frem udenfor dette Gitter, og disse Tøfler var det, Enhver af de Forbigaaende maatte kysse. Katafalken bag Gitteret var beklædt med sort Silke og smykket med Guldprydelser. Paven selv var iført en rød, biskoppelig Klædning. Paa Hovedet havde han ikke Tiaraen, men Biskopshuen. Den Dødes Arme var lagte over Kors; Hænderne, der var foldede over Brystet, holdt et Krucifix. Trækkene var blege, men uforandrede; om Munden saaes det bekjendte milde Smil, der var betegnende for Pius IX. Fem høje Kjærter stod ved Hovedgjærdet. Ved Siden af Katafalken holdt Mobilgarden Vagt.

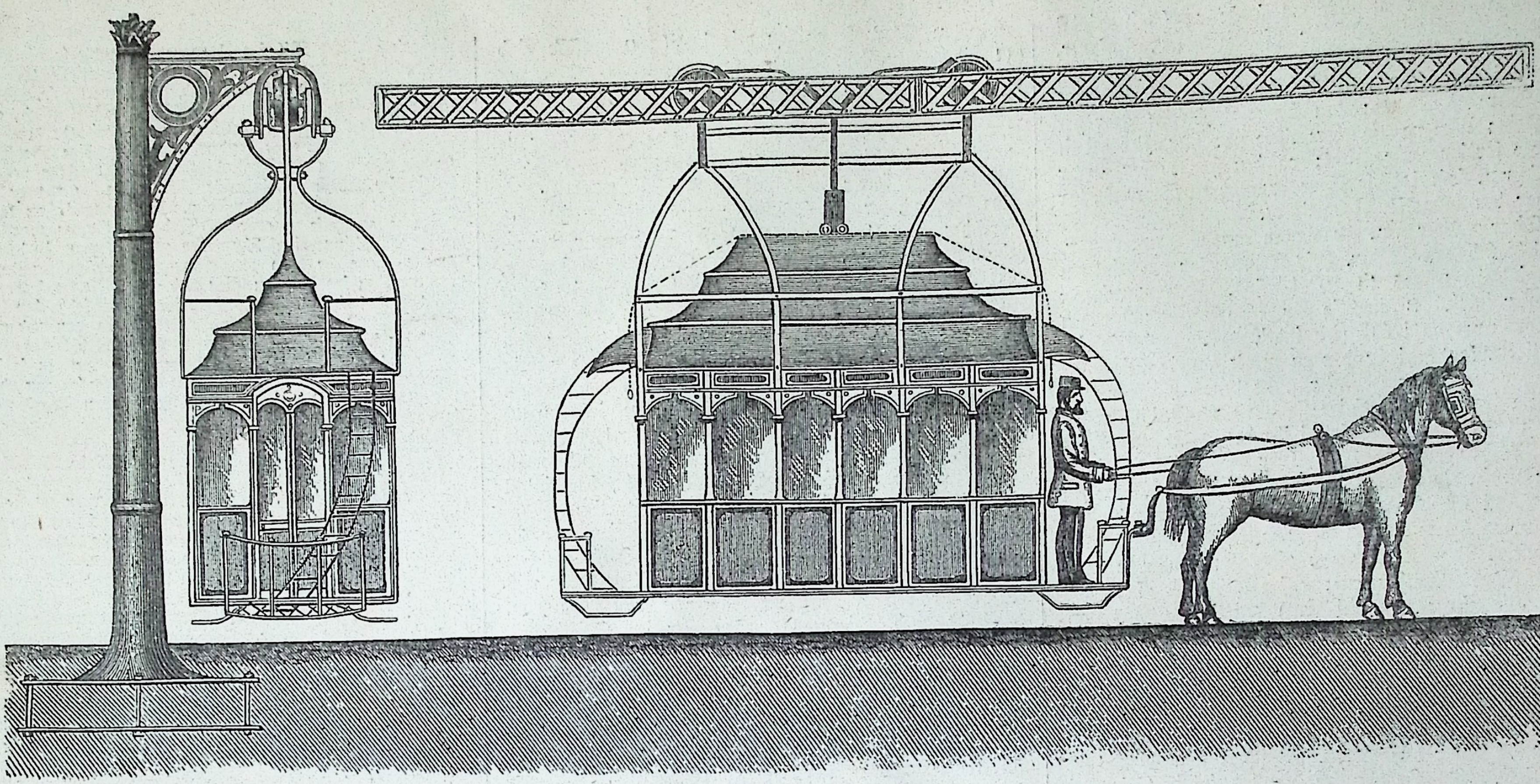
Stanleys Fart over Kongoflodens Katarakter er ganske sikkert en af de eventyrligste Bedrifter paa den berømte Rejsendes hartad eventyrlige Rejse. Som man maaske erindrer, brød han den 5. Novbr. 1876 op fra Nyangve og trængte gjennem mørke og ufremkommelige Skove ned til den højre Bred af Afrikas største, hele Verdens tredie største Flod, som paa dette Sted allerede har tilbagelagt en Strækning af 1100 Mil. Han satte saa over paa den venstre Bred og kom nu hurtigt til brusende Fald, som maatte enten passeres med Livsfare eller omgaas ved lange Marscher, hvor man møjsommeligt slæbte Baadene efter sig. Paa sin 9 Maaneders Flodrejse (til 11. August 1877) havde han ialt 62 saadanne Fald at brydes med; og imedens maatte han saagodtsom stadig forsvare sig mod de vilde, ofte menneskeædende Stammer, der dels søgte at dræbe ham og hans Folk, dels søgte at drive hans lille Flotille ud i de fraadende og hvirvlende Katarakter! Det var dog navnlig den sidste Del af hans Rejse — fra det Sted, hvor Kvangofloden flyder sammen med Kongo —, som formede sig til en uafbrudt Kjæde af Farer, Elendighed, Fortvivlelse og Ulykker. Her, hvor han alt havde tilbagelagt 1400 Mil fra Nyangve, begyndte smalle Bredder, indhegnede af nøgne Klipper, stejle Bjergskrænter eller tætte Skove, at tvinge den uhyre Strøm ind i et snevert Leje. I brudte Snoninger bruste dens brunlige Bølger vældigt afsted, eller de buldrede fra Skraaning til Skraaning, sprøjtende deres Skum op mod Skyerne eller sondrende sig i stridige Masser, der brødes med hinanden i rasende Hvirvel. Forledt af nogle falske Angivelser paa Kortet, bestemte Stanley sig for at vove Farten, der kostede adskillige Menneskeliv. Tidt maatte han lade sine tunge Kanoer hejse op over 200 Fod stejle Højder, maatte lægge en Slags Skinnevej af Træruller over Klipperne for dem, eller maatte bygge sig Bro over Afgrunde med omhuggede Træstammer; og saa skød han igjen med Lynets-Fart ned over lange, hvidt skummende Vandstrækninger, saa de Indfødte, der saae til, gøs af Angst. Over Mbelo-Faldet styrtede han ned med sin Baad og Mandskabet, og kun med yderste Nød frelstes han fra at knuses eller sluges af Malstrømmen. Det er saadan en Sejltur, Billedet fremstiller. Hidtil har Stanley kun udtalt sig i al Korthed om denne Del af sin Rejse; men Tegningen, der jo er udført efter hans eget Udkast, gjør heldigvis næsten forklarende Ord overflødige.

Stevensons hængende Sporvei. I et Møde, British Association for nylig holdt, beskrev Hr. G. Stevenson et ejendommeligt Sporvejssystem, som omstaaende Billede giver en tydelig Forestilling om. Skinnerne bæres af stærke Smedejerns Kramper; disse er atter anbragt paa langt fremragende Arme paa solide Søjler, som staar paa hver Side af Sporvejen. Vognen hænger ved Hjælp af Staalstænger fast til Axen af to Par Hjul, der løber henad Skinnerne. Man kan bruge saavel Heste- som Dampkraft: i sidstnævnte Tilfælde hænges Lokomotivet op paa den nys beskrevne Maade. Fordelene ved det ny System maa væsenligst søges i, at man ikke behøver at bryde Gaderne op, og at Vognen her er betydeligt lettere at trække.

Theatrene etc.

George Sands 4. Akts Komedie „Marquis'en af Villemer" holdt ifjor den 4. Juni sit Indtog paa Frankrigs første Scene. Det havde været et af Forfatterindens sidste og inderligste Ønsker at se netop dette Stykke (som ellers tilhørte Odéon-Theatret, hvor det spilledes siden 1864 med stort Bifald) overført til det berømte Hus i Richelieu-Gaden, og Odéons Direktør, Hr. Duquesnel, imødekom hendes, for ham alt Andet end fordelagtige, Ønske med udsøgt Aplomb. Ifølge de gjældende Reglementer har en fransk Forfatter Lov til at disponere frit over sine dramatiske Arbejder, naar de ikke i et Aar har været opført paa det Theater, som oprindeligt kjøbte dem; Hr. Duquesnel spillede da „Marquis'en" tre Gange, for saaledes at hævde sig Retten til den, — og umiddelbart derefter tilbød han George Sand fuld og gratis Raadighed over Komedien! Det blev saa slaaet fast, at den skulde spilles paa Theatre-Francais; men i lang, lang Tid gik man og ledte efter en Skuespiller til Hovedrollen, og først da man, specielt i den Anledning, havde faaet engageret Hr. Worms fra Gymnase, tog man fat paa Arbejdet. Iscenesættelsen og Prøverne ledede ikke af en Enkelt, men af den ypperlige Skuespiller Delaunay og en saa scenekyndig Forfatter som den yngre Dumas i Forening. Søndag Eftermiddag den 3. Juni holdtes endelig for fuldt Hus Generalprøven. Forestillingen vakte stormende og varigt Bifald. Man beundrede navnlig Delaunay som Hertugen af Aléria; thi vel „savnede han i de to første Akter delvis den fornødne belevne Elegance og Distinktion og forcerede Rollens lystige Momenter paa den medfødte Courtoisies og adelige Elskværdigheds Bekostning," men i de sidste Akter var han ligefrem glimrende. Kun Croizettes Udførelse af Frk. de Saint-Geneix lod i altfor ringe Grad denne Figurs „kydske Ynde og blide og strenge Stolthed" komme til sin Ret, og hun afgav da ogsaa senere Rollen til den uforligneligt yndefulde Broisat.

Herhjemme har man hverken ladet sig binde af saa mange Betænkeligheder eller indstuderet Stykket med saa stor Omsigt, og Følgen er blevet, at denne Komedie, der har saa mange elskværdige og hjemlige Figurer, hvis Situationer ofte er saa rørende, hvis Dialog er saa fin, og hvorover der hviler en saa ægte poetisk Stemning, — at den, siger vi, efter al Sandsynlighed ikke vil opnaa en saa afgjort Sukces, som den til Trods for adskillige tekniske Svagheder ellers er selvskreven til. Hovedmanglen ligger i, at man har maattet give Hr. Jerndorf Titelrollen. Den unge Marquis af Villemer er en af disse stille Naturer, der ligesom det dybe Vand har den dybe Grund; et Mønster paa en kjærlig Søn, som han er, en sjeldent opofrende Broder, flittig, praktisk, fjern fra alt romantisk Sløseri og Sværmeri, kan han dog ikke finde ret Fodfæste i Livet, fordi Angeren over et ældre, ulykkeligt Kjærlighedsforhold ideligt tærer paa hans Sindsro. Og nu gribes han efterhaanden af en ny Kjærlighed, af en Forelskelse i Moderens energiske, kydske, kvindeligt modige Selskabsdame; han trænger sin Følelse tilbage, men Skinsygens Furier river den mod hans Vilje frem for Lyset, og det kommer omsider til et Udbrud, som næsten truer med at dræbe ham. Den Slags Roller kræver af deres Fremstiller to meget sjeldne Egenskaber: en baade elegant, og sympathetisk Personlighed samt en fuldendt Kunst — og Hr. Jerndorf savner desværre begge Dele. Han har intet særligt talende Blik, hans Stemme griber ikke, han hverken gaar eller staar kjønt, naar han er iført Selskabsdragt, — og til al Ulykke sidder hans Tøj (navnlig „Permissionerne") saa lidet klædeligt som vel muligt. Alt dette er af større Vigtighed, end Mange tror; men vigtigst er det rigtignok, at den omtalte, ganske sikkert meget flittige Skuespiller i en beklagelig Grad mangler Fantasi eller Livserfaring. Hr. J. kan nok fremstille eller „skabe" en Figur; men saadan som han har skabt den i Stykkets første Scene, fører han den monotont gjennem alle Situationer, næsten som en Dukke, en Automat, der blot ved visse Lejligheder taler højere eller sagtere eller gjør visse traditionelle Bevægelser, men saa strax falder i Ro igjen. Særdeles karakteristisk var i saa Henseende hans Spil under den store Scene i 3. Akt. Den unge Selskabsdame er reden ud (efter hvad Marquis'en tror) med sin Elsker, og medens han selv nu er nærved at sprænges og kvæles af Skinsyge, maa han besvare en Del Spørgsmaal af den unge Pige, som Moderen har udset til hans Ægtefælle. Her stirrede Hr. J. i Begyndelsen mer end nervøst ud ad Vinduet efter den bortridende Frøken de Saint-Geneix; men saa opgav han lige med Et tilsyneladende al Uro, plantede sig op et Stykke henimod Baggrunden, og uden hverken at lytte eller

Stevensons hængende Sporvej. (Se S. 201).

se ud eller blot saameget som at røre sig, førte han i en arrig Tone Konversationen med Diana til Ende. Hvor skal Tilskueren af saadan en Optræden kunne slutte sig til, at den Mand er paa Nippet til at forgaa under Vægten af sin fortvivlede Kjærlighed? eller, om man vil, hvilken Forelsket bærer sig saaledes ad i en lignende Situation? Det var i det Hele taget det Sørgelige, at man ikke saae eller hørte, men maatte gjætte sig til, at Marquis'ens Hjerte var erobret; Hr. Jerndorfs Forelskelse tog sig kun ud som Gnavenhed, ligesom hans Melankoli nærmest mindede om Kjedsomhed og Træthed.

Blandt de øvrige Rollehavende vækker Fru Hennings og Fru Eckardt næsten udelt Beundring. Der er her paa den ene Side saa megen Overlegenhed og Finhed i Replikbehandlingen og Spillet, paa den anden Side en saa naiv og uskyldig Ynde, at man falder fra den ene Glæde i den anden og fristes til at glemme de smaa Skyggesider, der findes: hos den Første et lidt for elskværdigt, ikke tilstrækkeligt „forstyrret" Anlæg af Rollen, hos den Sidste en lidt for sentimental Deklamation og en enkelt Gang maaske ogsaa en lidt for balletmæssig Plastik. Hr. E. Poulsens Hertug er sikkert holdt og paa sin Vis meget fortjenstfuld, men hverken indsmigrende eller elegant nok: man mærker ikke „det store Barn" i ham og finder ham tidt lidt uopdragen, hvor han kun skulde være spids eller aabenmundet. Endelig har Frk Nielsen og Frk. Dehn (hvis Dragt er fortræffelig) adskillige gode Momenter, den Sidste flest, men den Første dog altid fler end hele den unævnte Rest af de Spillende tilsammen.

.... Ugens anden Nyhed paa det kgl. Theater var Flotows „Martha", der gik særdeles heldigt over Scenen og vel i sin øjeblikkelige Indstudering maa betragtes næsten som Theatrets bedste Præstation paa Operaens Omraade. Den ikke meget ejendommelige, men melodiske og populære Musik udmærker sig navnlig i Begyndelsen ved stort Liv; senere glider den delvis over i en Sentimentalitet, som man efter Behag kan kalde ægte tydsk eller ægte dansk, men som under alle Omstændigheder hverken har forringet eller i den nærmeste Fremtid vil forringe dens Tiltrækningskraft for vort Publikum. Fru Trebelli var Nancy, og denne i dramatisk Henseende lidet fremtrædende Rolle, dette i musikalsk Henseende ikke overdrevent taknemlige Parti blev ved hendes Udførelse til en Helhed, hvor man skiftevis glemte den fortræffelige Sang over det fortræffelige Spil og Spillet over Sangen. Frk. A. Schous friske, klare Stemme, der med souveræn Lethed voltigerer op til forholdsvis svimlende Højder, gjorde ypperlig Virkning i Lady Harriets Parti; men de, som har Øre for dramatisk Sangkunst, kunde ikke godt undgaa at lægge Mærke til, at denne glimrende og tiltalende Stemme endnu idetmindste snarere er et Middel til at skjule end til at udtrykke Tanke- og Stemnings-Nuancer. Det stærkt beklappede Foredrag af „den sidste Rose" var f. Ex. Koncertforedrag, ikke dramatisk Sang, og Komponistens Mening kom neppe overalt til sin Ret. Men naturligvis er og bliver det altid en sjelden Nydelse at høre saa ypperlig en Stemme! — Hr. Schram endelig stillede sig i sin ubetydelige Rolle værdigt i Nærheden af Fru Trebelli, medens Hr. Christophersen, trods sin ikke store Stemme, nærmede sig mest til Frk. Schou. Korene gik smukt, — hvorimod Kostumeringen, specielt Lady Harriets Paaklædning, mindre tør kaldes smuk end anstødeligt tarvelig. Det er dog virkelig ikke korrekt at lade en fin Hofdames Dragt være nogle Snese Gange simplere og grimmere end hendes "Fortroliges".

— Forfatterfirmaet Peter Sørensens 4 Akts Farce „Barn i Kirke" vakte megen og fortjent Munterhed ved den første Opførelse paa Kasino i Onsdag Aftes og vil formodenlig holde sig en god Stund paa Repertoiret. Nærmere næste Gang.

— Af Nutidens Romanbibliothek er 4de Hefte udkommet, indeholdende Fortsættelserne af Schandorphs originale Fortælling „Kagepigen" samt af Bret Hartes og Jules Vernes Romaner.

Logogryf.

2.
Af Lærdomme de første,
Du fik, — var jeg det sidste.

2. 3.
Saa ofte maa jeg tørste,
Og sjeldent nok jeg spiste.

1. 2 4
Du rolig kan modtage
Den, naar Du den fortjente.

1. 2. 3.
Til Boenf kan det Dig smage
Hos Venner og Bekjendte.

4. 2. 1.
Gjør dette ej. min Kjære,
Saa gjætter Du ej Gaader.

1 2. 3 4.
Brug denne ej: den Lære
At følge jeg Dig raader.

Oplosning paa Gaaden i forrige Numer;

Thranekjær.

Rigtig løst af: C. L. i Svendborg. — En Plankeværksrytter i Rudkjøbing. — A. S. — Istap. — Kjærs Svigerske. — Carl og Adolph.

Gaaden i Nr. 74 var endvidere rigtigt løst, men Oplosningerne indsendte for sent af: Moer Maja i Havnegade. — Dagmar paa Østergade. — C. O og C. H. fra Assens — Avgusta, Emil, Onkel Vilhelm & Co. — Gregorius den lille, Feldballe. — Jydepotterne i Adslev. — Opmærksomheden henledes gjentagende paa, at Oplosninger maa være indsendte til Onsdag Aften.

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

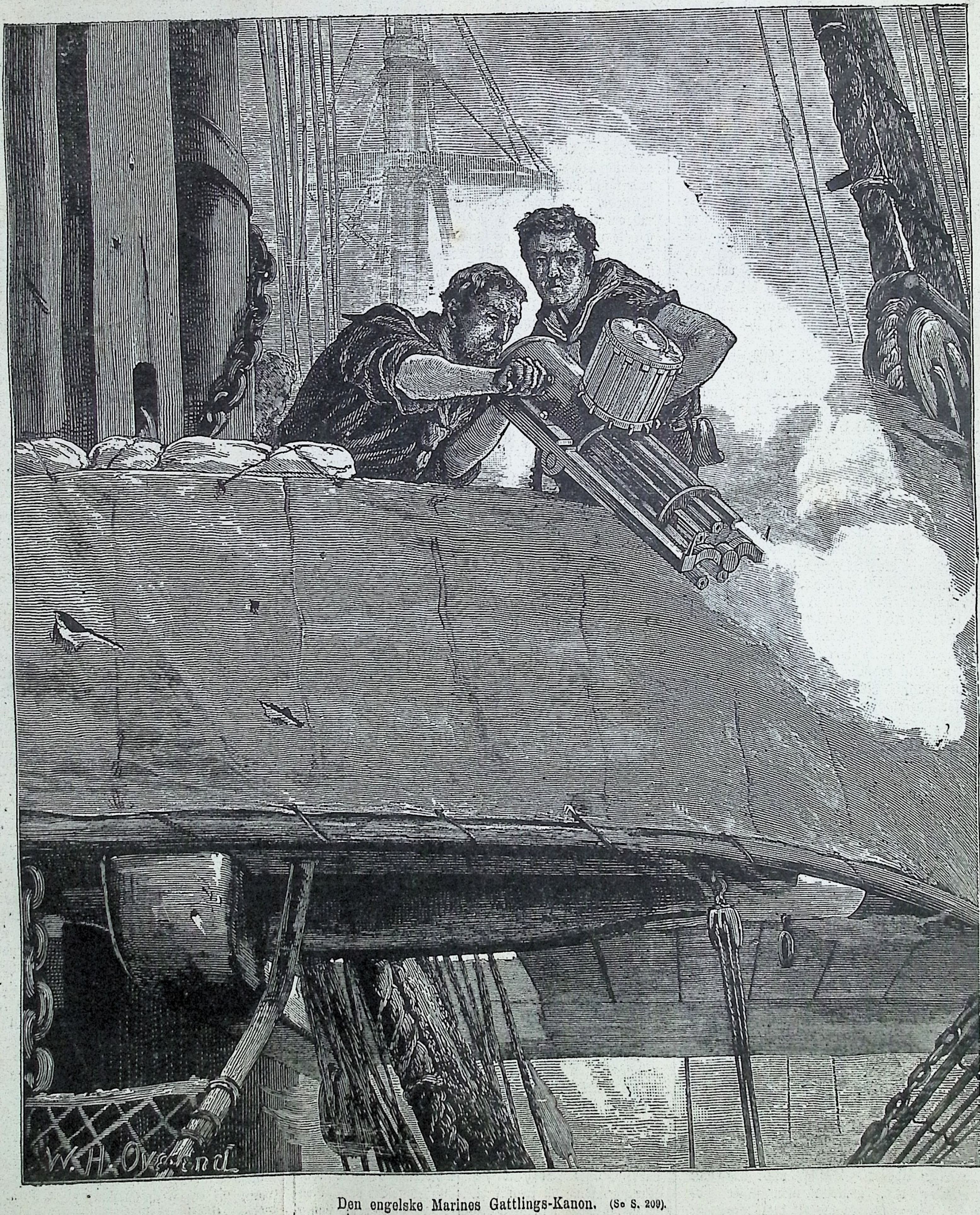
Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 77. Søndagen den 10. Marts. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Den engelske Marines Gattlings-Kanon. (Se S. 209).

Under Danebroge 1848—50.

Af G. Vetzonich.

II. I Hovedstaden.

Hvad foregik der i Kjøbenhavn, medens Bevægelsen som et fremfarende Vejr naaede de fjerneste Egne af Landet?

Der var et Røre og et Liv, som kun faa Dalevende havde set. Midt i Hverdagslivets jevne Trit var det danske Folk pludselig vaagnet og havde med et Skrig grebet til Vaaben, da det opdagede Fjenden for Døren eller rettere indenfor Døren, næsten bænket ved Arnen. Med sædvanlig dansk Umistænksomhed havde man selv vist ham omkring og ladet ham se paa Lejligheden. I Aar og Dag var der givet ham rigelig Tid til at arbejde og sætte sig fast, medens man havde levet tryg hen uden at ane Uraad. Følelsen af saaledes paa en Maade at være overlistet, en dyb national Fælleserkjendelse af, at vi Danske virkelig er vel langsomme til at bevæge os og en lille Smule for tillidsfulde, for ikke at sige troskyldige og kortsynede, fremkaldte en Ærgrelse, der langtfra ikke skæmmede Begejstringen, men snarere som et tørt og godt knastet Ved vedligeholdt Ilden, gjorde Flammerne rødere og Gnisterne, der føg af det, mere svidende, hvor de traf.

Det er i Grunden ukorrekt at gaa til Kasernerne og skildre Militæret der, naar man vil tegne et Billede af dette Felttogs Soldater. De laa ikke i Garnisonen, da Krigen brød ud, de færdedes vidt spredte over hele Landet, de kom myldrende fra alle Landsogne og Kjøbstæder, de rejste sig i Masse paa Værksteder og Arbejdspladser, de mødte i Flokke og gjentog med hundrede Struber det samme Raab om Vaaben og Anførere og Lov til at komme afsted og slaa løs. Vaaben og Anførere — det var netop Sagens Brændpunkt. Efter en 40aarig Fred stod Landet, paa Dags Sigt omtrent, uforberedt og overrasket midt i en Krig, og det forøgede maaske ikke mindst den øjeblikkelige Forvirring, at disse begejstrede Skarer bankede paa alle Porte og fyldte Luften med deres Skrig.

En lykkelig Stjerne førte i dette Øjeblik en Mand til Styret, som var den vanskelige Plads voxen. Med genial Uforfærdethed satte han det Kæmpeværk igjennem at danne en Hær af de sammenstrømmede Masser samt at udruste denne Hær og stille den i Marken efter neppe fjorten Dages Forløb, — og det saa rolig og reglementeret, som en lille Korporal kunde stille med en vel pudset Deling paa Paradepladsen til Øvelse.

Næst efter at anerkjende denne Mands Betydning og Talent, maa man beundre det Øjes Skarpsyn, som opdagede ham i en mer end beskeden Stilling. Som Officer under Frederik den Sjette havde han tidlig faaet sin Afsked som Kaptajn i Artilleriet, da denne Monark jo kun holdt af stramme, tøjlede Soldater og mindst af Alt taalte liberale, dristigtalende Mænd iblandt dem.

Marts 1848 gjorde Tscherning til Minister, og mellem de mange karakteristiske Smaatræk, der fortælles om ham, er ogsaa det, at han fra sin Udnævnelses Øjeblik og til der kom ordenlig Flugt og god Gænge i Tingene, ikke veg fra sin Pult. Han blev Nat og Dag i Ministeriet, sov kun et Par Timer, spiste og arbejdede ved samme Bord, og Alt uden at tabe sit ægte danske Humør, der kom frem i joviale Glimt midt i de alvorligste Anliggender. Da han havde sat sin store Reform igjennem, at Underofficeren ved Udnævnelse kunde gaa over til at blive Officer, maatte han døje Meget fra Sider, hvor han mindst ventede det; men hans Godmodighed og Lune fornægtede sig aldrig.

En Dag kom saaledes en ældre Kaptajn, fortælles der, og overraskede ham med det Spørgsmaal, om den Slags Officerer, som han nu havde lavet, ogsaa skulde have røde Striber ned ad Buxerne ligesom de virkelige.

„Ja," svarede Tscherning med sit lune Smil og et Skuldertræk, „foreløbig er man desværre nødt dertil; men jeg har forresten tænkt paa at gjøre den Udmærkelse særskilt for Enkelte, saasnart vi bare faar set, hvor mange *virkelige* Officerer vi har."

Ministerens kostbare Tid forsøgtes ofte utilbørlig optaget af uvedkommende Ting; men han var paa sin Post og affejede Alle, hvem det saa end var, med disse raske Svar, hvori Satiren skjulte sig bag Spøgen.

En gammel Bulderbasse af Officer, der altid pukkede paa sin krigerske Natur og strenge Begreber om Pligt og Ære, kom en Dag hen til hans Pult og indledede snaksom en Passiar om Øjeblikkets Anliggender. Tscherning var længe taalmodig, han nikkede til Svar, medens han lod Pennen løbe, og den Gamle blev ved med sine martialske Udbrud. Tilsidst vilde han vide Ministerens Mening om, hvorvidt man skulde give Pardon eller for Fode væk nedsable alt det Oprørspak. Tscherning mente: „Var det dog ikke bedst, at vi først saae til at overvinde dem, inden vi gaar altfor strengt tilværks."

„Naturligvis, men det er vi jo enige om, at vi gjør," svarede han Manden; „Sagen er blot, skal vi hugge løs eller give Pardon?"

„Efter at De har lovet dem Pardon," sagde Ministeren kort, „skal De ikke hugge dem ned."

Intetsteds vakte den ny Krigsminister og hans Reformer større Røre eller fremkaldte flere Omvæltninger end paa Elevskolen, som dengang var indkvarteret i en Etage paa ny Artillerikaserne paa Kristianshavn. Sammentalte var vi vel et halvhundrede unge Knægte mellem 14 og 18 Aar, der uddannedes til Befalingsmænd for Artilleriet og Ingeniørerne; men en vis Følelse af at lege Soldat, alle Drenges yndede Idræt, gjorde den daglige Tummerumme derude til Noget, som højst uegenlig kunde kaldes virkeligt Soldaterliv. Vi exercerede og læste, men jeg er bange for, at Skolebarnet sad os i Ærmet endnu, og at de forskjellige Læreres forskjellige Maade at tage os paa var Gjenstand for vel megen Opmærksomhed fra vor Side. Næst efter det havde vi travlt med at udfinde, hvordan det Nyttige bedst lod sig forene med det Behagelige, det vil sige Læretimerne og vore Narrestreger, og vi havde ganske bestemt vor Hovedstyrke i at spekulere paa Spilopper, saa Lærerne har havt deres Møje med os Utaknemlige. Især gik det løs paa Løjer, naar Mester kom, som skulde indvie os i Kunsten at sy; det skulde vi nemlig ogsaa lære. Allerede naar han viste sig i Døren og med sin dybe Stemme kommanderede: „Paa Plads, der skal syes!" flokkedes de skalkagtigt bønlige Ansigter omkring ham istedetfor at lystre Ordre, og naar han saa med sit gjennemtrængende Blik fæstet paa os rettede sin Skikkelse, der mere mindede om en gammel fransk Soldat end om en Mester med Naal og Traad, satte vi os maaske nok andægtigt og syede fort, alt hvad Remmer og Tøj kunde holde: men desværre skyldes det Sandheden at bekjende, at det ikke saa sjeldent hændte, naar vi kom for at vise op og Mester eftersaae vore Fingres Værk, at den herlige gamle Mand blev ganske bleg af Forskrækkelse over, hvor vidt menneskelig Uvidenhed kunde drives. Saa havde vi en Lærer, en ung Officer, hvis Hidsighed skaffede ham Respekt, saa længe han var tilstede. Han hed Collstrup, og, som vi senere hen faar at se, faldt han i Krigen og mistede sit Liv, man kan næsten sige paa en ærgerlig Maade. Her i Fredstid var han Fyr og Flamme. Han lærte os Geografi og Dansk med en saa barsk Iver, at Linealer og Bøger, ja selv Blækhuse var i bestandig Flugt mellem hans Hænder og de Hoveder, som ikke viste sig at have Kundskabens Masse inde.

Komplet modsat hans var en anden Lærers Methode. Han førte Undervisningen paa en ejendommelig dæmpet Maade og faldt aldrig ud af sin Stil. Med et stille Smil rettede han vore Fejl, — vi havde ham i Skjønskrivning og anden theoretisk Haandgjerning —, og hans store hvide Hænder legede saa uskyldigt med Pennen: det var en ren Fornøjelse at se paa, hvor let og fint den gjorde nu hist og nu her et lille Mærke i Protokollen. Men naar han saa omsider rejste sig, og vi Alle som En styrtede til Lærrebordet for at se vore Karakterer, lød som oftest et enstemmigt Brøl ved Synet af de Nuller, som i overflødig Mængde pyntede Siden. Hvilken Betydning havde ikke et Nul! Det var ikke alene en slet Karakter, det var en ligefrem Ulykke, den haardeste Straf, der kunde overgaa os. Det fordømte En nemlig til at have sin Søndagsfrihed forbrudt, og jeg tør nok sige, at mangen flink lille Artillerist tog sig som Mand større Sorger langt lettere, end han dengang bar sin Skæbne, naar Søndagsparaden traadte af for at styrte afsted fra Kasernen hjem til Slægt og Venner, og han, alene eller i bedrøveligt Selskab med Lidelsesfæller, efter Ugens Møje maatte sjokke ind i Klassen igjen, trække det gamle Tøj paa og sætte sig hen med de Bøger, som han i dette Øjeblik forbandede af sit inderste Hjerte.

Ude i Felten, under Krigens Farer og Besværligheder, saae vi det samme rolige Smil paa hans Ansigt som her i Skolestuen, og hans Pen havde samme spøgefulde, dandsende Bevægelser henad Papiret og gjorde saa let som fordum et lille Mærke nu hist og her i Lønningsbogen og Protokollerne; han var en Tid Fureer ved et Batteri. Naar han arbejdede, havde han for Skik at stille alle disse Bøger opslagne omkring sig paa Borde og Stole, og Grunden dertil var ganske karakteristisk og betegnende for ham: han vilde ikke spilde en eneste Draabe af det Blæk, som var betroet ham, og det Atom, som muligvis kunde være tilbage i Pennen, naar han skulde lægge den bort, anvendte han derfor til at udfylde et Tal eller tilføje et Par Streger, som kunde mangle i en anden Bog. Ikke dette enkelte Træk alene, men utallige andre Beviser paa hans strenge Redelighed og retskafne Karakter, som kom frem i Alt, overbeviste En om, at en Mand, der var samvittighedsfuld til en saadan Yderlighed som han, aldrig vilde nedlade sig til at give et Nul, som ikke efter hans Overbevisning var strengt retfærdigt. Det udsletter en Del af de mange, han regalerede os Drenge med, og udsletter Sporet af de ungdommelige Taarer, som han engang bragte til at flyde.

Dog, det er jo ikke Fredssoldater, men Erindringer fra Krigen, disse Blade skal give Billeder af; Plads for en eneste til kniber vi dog her.

Han var Lieutenant i 48 og hele Skolens Ideal; han sagde „De" til Eleverne, der ellers efter Skik og Brug dengang blev tiltalt med Du af alle de øvrige Lærere, og han gjorde Undervisningen — vi havde ham i Mathematik — saa tiltalende, at Klassen i hans Time var ligefrem hyggelig, og Overhøringen snarere lignede en Samtale, hvori Alle var interesserede, end en Oplæsning af Lektier. Ikke mindst bedaarede han dog sine ungdommelige Tilhængere ved sit indtagende Smil, sin uforlignelige Knebelsbart, sin ranke Skikkelse og hele sin Optræden som Kavaler. Begejstringen for ham stod hos Mange paa Grændsen af Forgudelse, hvad man dog, med Drenges egne Frygt for at blive til Latter, gjemte godt bag en undselig Iver for at være ham til Behag. Han var mellem de Begunstigede, der med Livet og hele Lemmer kom tilbage fra Felten, hvor vi faar ham at se, ikke som Kavaler alene, men som Befalingsmand og kjæk Forsvarer af sin Post.

Det daglige Skoleliv gled altsaa i sine jevne Folder, som en stilfærdig Strøm mellem snevre Bredder, og man kan forestille sig Forandringen, da hele Kasernen fra den ene Dag til den anden ombyttede sit fredelige Udseende med den højeste Grad af Travlhed og Uro. Det lille Ord „Krig" slog ned som et Lyn og forvandlede Alt i et Nu. Mesters: „Paa Plads, der skal syes!" hørtes ikke mere, nu lød istedetfor: „Afsted, der skal slaas!" Bøgerne bort, nu er det ved Kanonerne vi skal vise, hvad vi duer til!

En Morgen, da vi var komne i Klasse, begyndte det med, at Læreren ikke kom ind, dengang Uhret paa Gangen slog. Alting plejede at gaa saa snorlige efter Reglementet, at denne usædvanlige Begivenhed for et Øjeblik gjorde os ganske forventningsfulde; og da han saa kom — det var den hidsige Lieutenant, jeg glemmer det aldrig! Han blev staaende midt i Klassen og saae sig om med et eget, halvt fornøjet og halvt medlidende Blik, som om han saa godt forstod, at selv om han meddelte os det, fattede vi Drenge dog ikke, hvad der bragte hans Hjerte til at brænde. Saa kom det som et pænt lille Foredrag til os:

„Børn — I er Børn!" sagde han, og med stigende Ild lagde han til: „Men I vil engang voxe op og blive Mænd. Den franske Revolution har som en glødende Brand bredt sig over hele Evropa og har nu naaet vore fredelige Dale. Oprøret er brudt ud ovre i det Tydske, og vi tager afsted, Alle som En; de skal finde os paa Pletten!"

Klassens Dux, en praktisk lille En, hvis tusinde Paafund og Spilopper havde indbragt ham mangen forsvarlig Dragt Prygl, greb Øjeblikket og anbragte et saa frejdigt Hurra, at hele Klassen, smittet af hans Dristighed, stemte i med, og den løssluppne Begejstring kulminerede, da en stor, noget enfoldig Elev ved nederste Bord rejste sig og med et kraftigt Haandslag spurgte den overraskede Lieutenant, hvor naar vi skulde træde an og marschere af.

I de følgende Dage fulgte Omvæltninger og Overraskelser Slag i Slag. Undervisningen fortsattes vel, men paa en anden Maade end tidligere. Lærere og Elever var rykkede nærmere sammen, der var ingen hidsige Overordnede mere, Blækhuset fik Ro, Nullerne mistede al Betydning, Hjemturen om Søndagen traadte i Skygge for Begivenheder af langt alvorligere Art, den ene Lærer efter den anden blev udkommanderet og rejste, ældste Klasse af Skolen underkastedes en flygtig Examination og anbragtes ved Afdelingerne, og det Hele var som en Drøm; man vaagnede først derovre, hvor Kanonerne dundrende gjentog: „Paa Plads, her skal slaas!"

Over hele Hovedstaden gik dette nye Liv som en Stormvind, der fejede al gammel Slendrian bort i en Fart; det ureglementerede og i Grunden højst insubordinære Haandslag, hvormed vor Klasses sværlemmede Dux overraskede Lieutenanten, kunde næsten tages som Symbol paa den Bevægelse, som rystede Folket. Man fulgte Øjeblikkets Indskydelse uden ængstelig at undersøge, om det ogsaa passede sig, og Sammenhold og glad Tillid indbyrdes blev som det faste Fundament, hvorpaa de første Krigsaars stolte Sejre hvilede.

Paa Exercerpladsen i Gothersgade og rundt omkring i Kasernerne samledes det Mylder af Frivillige, som i Dagene fra Midten til Slutningen af Marts meldte sig og øjeblikkelig sattes til at exercere og øve sig i Brugen af Vaaben. Toldbodvejen og den tilstødende Esplanade opfyldtes daglig af ankomne Masser Heste, Befolkningens Gaver til Udrustningskommiteen, og sammenstrømmende Skarer af Folk, med Ærinde og uden Ærinde, bevægede

sig forventningsfulde om Kasernen og Toldboden, hvor det vrimlede med Soldater og Matroser, der i Fredstid gik og saae skævt til hinanden, men som nu i broderlig Forening hev paa Trosser og drejede paa Spillet og baxede Materiel ombord, medens det røde Kommandoflag hejsedes og Skibene satte Damp op for at føre Tropperne til Krigsskuepladsen saa hurtigt som muligt.

Rejsen til Pariserudstillingen.*)

I.

Hvordan man rejser derned. — Droskevæsen. — Drikkepenge. — Hoteller.

Naturligvis gaar Alverden i denne Tid omkring med Planer eller i ethvert Tilfælde Ønsker om at drage til Paris under Udstillingen. Men til de skjønne Fantasier om Livet i den skjønne Seinestad knytter der sig vel ogsaa i mere ædruelige Øjeblikke alskens Betænkeligheder af økonomisk, praktisk og lignende Natur. For de Allerfleste er jo en saadan Rejse noget meget Nyt og meget Stort, — man har god Brug for alle de Vink og al den Orientering, man kan faa. Forhaabenlig vil da min Assistance være velkommen. Man kjender altid Vejen godt til det, man holder af — og Paris, det er nu engang min Kjærlighed.

Først og fremmest: De skal ikke lade dem afskrække. Det er slet ikke saa forfærdelig en Historie. Man har siddet og voxet sig fast, det er Sagen; man bilder sig ind, at det Hele ramler sammen, naar man en skjønne Dag ikke er der længer og passer paa alle de tusinde Bagateller, som en Anden kan passe ligesaa godt; man er bleven Vanedyr og man gyser for at kaste Vanehammen, som man den første Sommerdag gyser for at springe ud i det friske Søvand. Men naar man kommer ung og styrket op efter Badet, saa angrer man det aldrig. Gjør Beslutningsspringet, ryst Lænkerne af Dem og rejs — tro De mig: naar De kommer hjem igjen med Hundreder af Oplevelser og Erfaringer og Hundreder af nye Indtryk, naar De kommer hjem med ny Kraft til at arbejde og ny Viden paa alle Kanter, kommer hjem og finder Alt i den skjønneste Orden — for det gjør man nemlig altid — saa falder det Dem aldrig ind Andet end at velsigne den Dag, De tog afsted.

Men rejs fornuftigt, rejs bekvemt, rejs roligt og med Sikkerhed i Forvejen paa, hvordan De skal bære Dem ad, hvad De skal se, hvad De skal betale, hvordan De skal arrangere Dem paa alle Kanter. Forstand paa at rejse kræver lidt Studium som alt Andet i denne Verden; og kun naar man har Noget af denne Forstand, er Rejsen en Nydelse.

Hvad jeg begynder med at sige Dem, veed De maaske allerede. Men jeg siger det alligevel. Man har altid godt af at repetere sine Skalaer. Først og fremmest altsaa: pak Deres Kuffert fornuftigt og gjør den dygtig stor. Alle de Bekvemmeligheder, De gjemmer i den, koster kun paa et Par Stationer nogle Ører til en Drager. Det er dumt at indrette sig paa at slæbe afsted selv med sit Tøj; man taber sin rolige Ligevægt til at se og nyde, man kommer maaske for sent og har mangfoldige andre Gjenvordigheder for muligvis at have sparet en fire, fem Kroner højst, naar man kommer hjem. Tager man direkte Billet til Hamborg og ligeledes direkte fra Hamborg til Paris — og det bør man naturligvis altid gjøre, da det baade er det billigste og bekvemmeste — er der kun Tale om Tøjtransport i disse to Byer. Man faar sin Garantiseddel i Kjøbenhavn og i Hamborg, og Bagagen udleveres saa henholdsvis paa Hamborgs og Paris' Banegaard saa sikkert, som havde man havt den i sin Lomme hele Tiden. Al Overførsel fra Dampskib til Jernbane osv. besørges, uden at man selv behøver at ofre det mindste Tanke.

Følgelig ogsaa saa lidt Haandbagage med i Kupeen som muligt. Helst kun et enkelt Stykke, der kan rumme de nødvendige Toiletgjenstande og Sligt, hvorved man dog ikke bør glemme, at der skal overnattes paa Dampskibet fra Korsør til Kiel samt paa Rejsen fra Cøln til Paris. Jeg forudsætter nemlig, at De gjør den almindelige Rute og gjør den i ét Træk, nemlig fra Kjøbenhavn med Aftentoget til Korsør, videre til Kiel om Natten, fra Kiel over Hamborg til Cøln den næste Dag, og saa videre om Natten for at være i Paris den næste Formiddag. Er Deres Kræfter normale og Pengepungen ikke spækket mere end almindeligt, bør De ikke standse undervejs. Naar De er saa forsynlig pr. Brev eller Telegram at sikre Dem en Køje ombord i Kielerdamperen og tager Sovevaggon fra Cøln til Paris, hvilket kun koster Dem et Tillæg af 10 Francs, vil De ved Ankomsten til Paris ingenlunde være træt. Men skal De absolut standse, saa foretræk Hamborg for Cøln. Hamborg er bedre end sit Rygte, særlig naar man tager ind i Mosers fortræffelige lille Hotel, og man har absolut mere Udbytte og Fornøjelse af at blive en Dag der end af at sove en Nat paa et uhyggeligt Hotel i Cøln: og mindre hyggelige tror jeg nok de er allesammen.

Rejsen fra Hamborg via Cøln til Paris koster til daglig Brug, 2. Klasse til Cøln og 1. Klasse fra Cøln til Hamborg — paa denne Strækning fører Exprestogene, som De under alle Betingelser bør vælge, kun 1. Klasse — omtrent hundrede Francs; med Rejseudgifterne til Hamborg bliver det lidt over hundrede Kroner. Men der er næppe Tvivl om, at man i Udstillingstiden vil arrangere billige Tog, saa De kan faa Billetten for omtrent det Halve. Med Hensyn til Furageringen paa Turen underretter jeg Dem kun om, at De spiser slet paa Pariserbanegaarden i Hamborg, men at De i Cøln — særlig ved at opsøge en gammel, snakkesalig jovial Opvarter med stort sort Skæg — kan arrangere Dem en fortræffelig souper dinatoir, ved hvilken De ikke maa undlade at stifte Bekjendtskab med en kostelig Drik, der betitler sig Konigsmosel, Altsammen dog først efter at have sikret Dem den omtalte Sovevaggon. Der gaar nemlig i Regelen kun én, hvisaarsag der er Rift om Pladserne.

Med Hensyn til Afgangstider, Ruter osv. henviser jeg Dem iøvrig til „Händschels Telegraf", denne alle Rejsendes Alfa og Omega — tør, men paalidelig som det mest Paalidelige i denne Verden — samt til Deres Medrejsende i Kupeen. Gjør Dem strax gode Venner med dem, saa kjeder De Dem aldrig; og saa faar De en saadan Hoben venskabelige Oplysninger, at De, med Tillæg fra Dem selv af en lille Smule sund og praktisk Forstand paa at vælge, aldrig kan komme i Forlegenhed. Skulde jeg gaa i Detailler med Hensyn til Rejseoplysninger, vilde vi aldrig komme til Paris; og det var dog egenlig der, vi skulde til.

Lad os altsaa antage, vi er der. De befinder Dem hjemlig strax paa Banegaarden. Ingen Hotelomnibusser gjør Forsøg paa at kapre Dem; De tager Deres Droske akkurat som herhjemme i vort eget Kongens Kjøbenhavn, og naar De har faaet Deres Tøj efterset af Toldrevisionen, lader De en Drager bringe det ud til den. Naar Deres egen Besippelse blot ikke gjør Knuder, gaar det Hele fuldstændig simpelt og af sig selv. Og saa kan De sætte Dem i Vognen med den absolut behagelige Fornemmelse, at De hverken nu eller nogensinde under Deres Ophold i Paris risikerer at blive trukket op af den Kudsk, der kjører for Dem. I Tydskland har man, naar man ikke vil skjændes fra Morgen til Aften, ikke Andet at gjøre end at give sig de befordrende Optrækkeruhyrer i Vold; i Paris falder ingen Droskekudsk paa at forlange Mere, end han skal have. Maaske finder han det under sin Værdighed som Gentleman, hvad han naturligvis prætenderer at være ligesaavel som enhver Pariser, maaske gjør han ogsaa kun ganske simpelt en Dyd af Nødvendigheden. Naar det ikke er rene Klodrianer, han kjører for, vilde han nemlig aldrig komme langt med Optrækkeri. Droskevæsenet i Paris er dertil altfor praktisk indrettet. Om man kjører kort eller langt indenfor Fæstningsværkerne er aldeles ligegyldigt; Turen fra Julisøjlen f. Ex. gjennem alle Bulevarderne til Triumfbuen — saadan en Times Kjørsel omtrent — koster det Samme, som Befordring fra det ene Gadehjørne til det andet, halvanden Francs for Droskerne med to og tre Pladser, 1 Fr. 70 C. for dem med fire eller fem. Vil man bestille dem paa deres Holdepladser, lægges der yderligere 30 C. til. Til Overflod stikker Kudsken, naar man sætter sig i Vognen, En en trykt Seddel i Haanden, paa hvilken Prisen staar. For Timekjørsel betales der henholdsvis to Francs (2 à 3 Pladser) og 2 Fr. 25 C. (4 à 5 Pladser). Som man vil se er det en ganske billig Historie. Og hvad er det saa ikke for en Fornøjelse at kjøre i saadan en Pariserdroske, særlig i de smaa elegante Tingester med to Pladser, der farer hen over det fløjelsbløde Asfalt, som om man kjørte Væddeløb. Monsieur paa Bukken — for han er naturligvis monsieur — kan man i Regelen ogsaa være godt tjent med, fornemmelig naar man holder sig til de uniformerede og skyer Kommunardracen med Blusen. En lille Passiar tiltaler ham i høj Grad, og det er ham en ren Fornøjelse at levere alle de Oplysninger, man ønsker. Men gaa ikke hen i Glæde over hans Elskværdighed og forvæn ham med Drikkepenge; Pariserne vilde tage Dem det meget ilde op. Hvad De betaler over to Sous (ti Centimer) for Turen, er over Grevetaxt og altsaa absolut for Meget.

Ogsaa Drikkepengesystemet er nemlig yderst praktisk indrettet i Paris. Man afleverer altid sin lille Tribut pour boire, men netop fordi man gjør det altid, holder man sig til Smaasummer. Paa sin Kafé eller Restavration betaler Pariseren selv sjeldent over den reglementerede Sous af Franken. Vil han særlig vise sin Erkjendtlighed, eller morer det ham at blive antaget for noget meget Fint og meget Rigt, kan han til Nød flotte sig med ti Cent. pr. Frank, men ud over det gaar han aldrig; den, der giver mere, har kun den Fornøjelse af det: at blive antaget for en totalt desorienteret Englænder.

Men om alle den Slags Smaating senere. Først og fremmest maa vi jo se at faa os anbragte i Verdensstaden. Ifølge en for nylig af Pariser Politipræfekturet iværksat Optælling har Byen 110 Hoteller af første Klasse, 510 af anden, 7900 af tredie og 8700 Hotels garnis (maisons meublées), altsaa ikke mindre end godt og vel sexten tusind Hoteller. Desuden gaar det naturligvis der, som det gik her: at Alverden vil leje Værelser ud. Paa Plads vil det da neppe komme til at knibe, selv om Fremmedbesøget bliver nok saa stort, men Husleje og Hotelværelser er nu engang ikke nogen billig Affære i Paris, og det vil aabenbart blive paa dette Punkt, at Rejsen bliver Dem forholdsvis dyrest. Til Gjengjæld vil De, som vi i en efterfølgende Artikel skal se, med en Smule fornuftig Indretning aabenbart ellers kunne arrangere Dem for adskilligt Mindre, end De maaske bilder Dem ind.

Under alle Betingelser turde det være højst anbefalelsesværdigt, at De veed Besked om, hvor De skal bo, før De rejser hjemmefra, altsaa at De har sikret Dem Værelser. Kommer De ukjendt med Alting til Paris og muligvis skal kjøre omkring fra det ene optagne Hotel til det andet, er det ganske naturligt, at De kommer til at betale meget mere end nødvendigt, særlig da Hotelværter i Paris nok holder af at tage Munden noget fuld, hvisaarsag ogsaa lidt Prutteri her ikke altid er af Vejen. Bliver De ikke altfor længe dernede, eller kan De ikke nemt gjennem Bekjendtskab faa fat i et privat Værelse, vil baade De selv og Deres Portemonnaie ganske sikkert befinde sig bedst ved et af de smaa Hoteller, hvor De kan lade table d'hôte være table d'hôte og indskrænke Deres Forbrug ganske simpelt til Værelse, Seng og Betjening, den sidste i Regelen foruden Portnersken kun bestaaende af un garçon og une servante, hvad imidlertid er fuldstændig tilstrækkeligt for Dem. Jeg kan af egen Erfaring anbefale Dem to saadanne Smaahoteller: Hotel du Dannemark (Rue neuf St. Augustin 13) og Hotel du Midi et de Pernambuco (Cité d'Antin 8), det første midt imellem Palais Royal og de store Boulevarder, det sidste umiddelbart ved Boulevard des Italiens. Er disse optagne, kan jeg nævne Hotel du Pavillon i Rue l'Ezechier og Hotel des hauts Alpes i Rue Richelieu. Men under fem Franks daglig tror jeg neppe, De slipper, — det mener idetmindste Bekjendte, som er dernede for Øjeblikket. Paa de store Hoteller bliver det naturligvis langt dyrere. Som sagt, Hotellerne er ikke billige, men oprigtig talt: kan man i Grunden fortænke Pariserne i, at de lader de Fremmede betale Lidt for Opholdet i denne vidunderlige By og for Lejligheden til at se og nyde alt det uendelig Meget, som man dernede faar at se for slet Ingenting. Betal De i Guds Navn Deres fem Franks. Som sagt: De angrer det ikke.

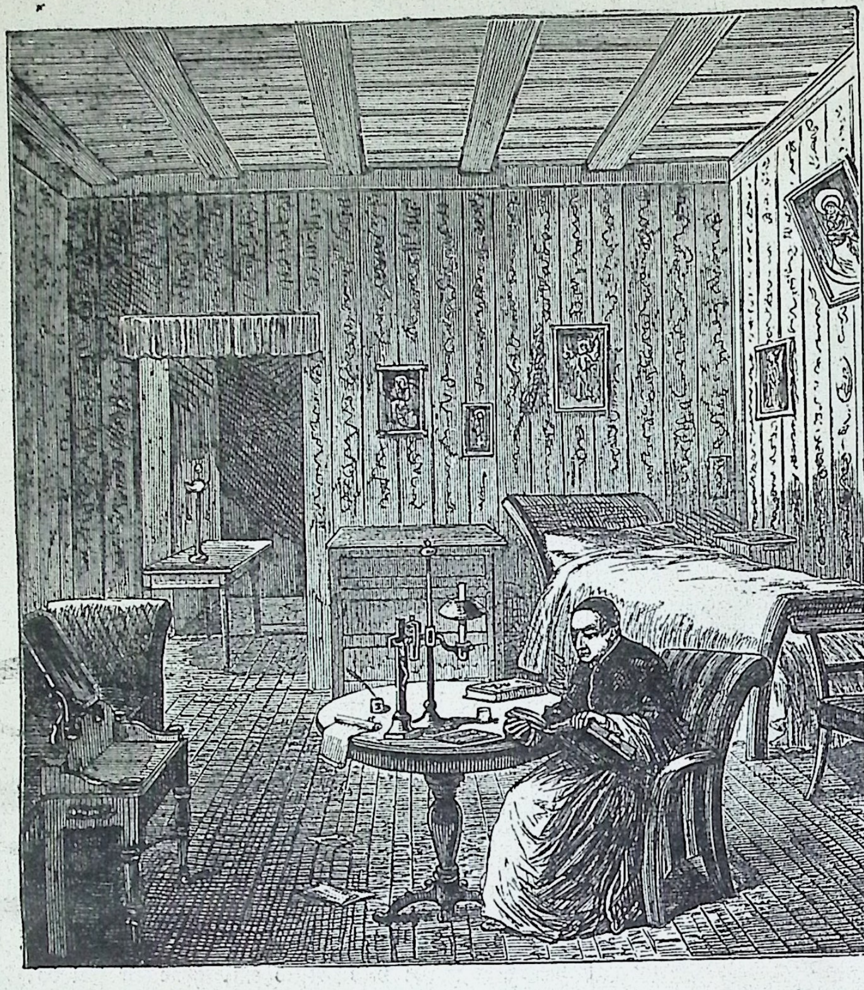
Mac Adam.

*) Ligesom vi, før vi begynder vore Skildringer af selve Verdensudstillingen og Udstillingslivet i Paris, lader vor i saa Henseende særligt orienterede Medarbejder Mac Adam give Læserne en Række praktiske Vink om Alt, hvad der kan være til Nytte under en eventuel Rejse til Udstillingen, aabner vi ogsaa allerede idag Spalterne af vore Illustrationer fra dette Omraade med Portræter af to Mænd, der særlig er knyttede til Udstillingens Forhistorie, nemlig af Hovedingeniøren for Bygningernes Opførelse, E. Duval, og af Direktøren for de udenlandske Afdelinger, G. Berger, med hvem vore egne Udstillere jo antagelsesvis vil komme i hyppig Berøring.

Det tydske Socialdemokrati og dets Førere.

Den socialistiske Bevægelse er, som bekjendt, endnu i Tiltagende i Tydskland. Regeringernes Forholdsregler, Opløsningen af de socialdemokratiske Foreninger, og 2,843 Processer, anlagte i Tidsrummet fra 1863—1877, hvorunder der i det Hele idømtes 70,468 Dages Fængselsstraf samt Pengebøder til Beløb af omtrent 35,000 Kroner, har hidtil ikke kunnet standse den.

Aarsagen til dette Forhold maa nærmest søges i den socialdemokratiske Agitations fortrinlige Organisation, i de politiske liberale Partiers nærsynede Fremgangsmaade og i den Omstændighed, at den lutheranske Gejstlighed i den nordlige Halvdel af Tydskland næsten har tabt alt Fodfæste hos og Indflydelse paa de store Lag af Samfundet. Det er kommet saa vidt i vort Naboland mod Syd, at Spørgsmaalet er blevet diskuteret, om det i en nær Fremtid vil kunne lykkes Socialdemo-

En Kardinal i sit Værelse.

Vinduer og Døre i Vatikanet mures til.

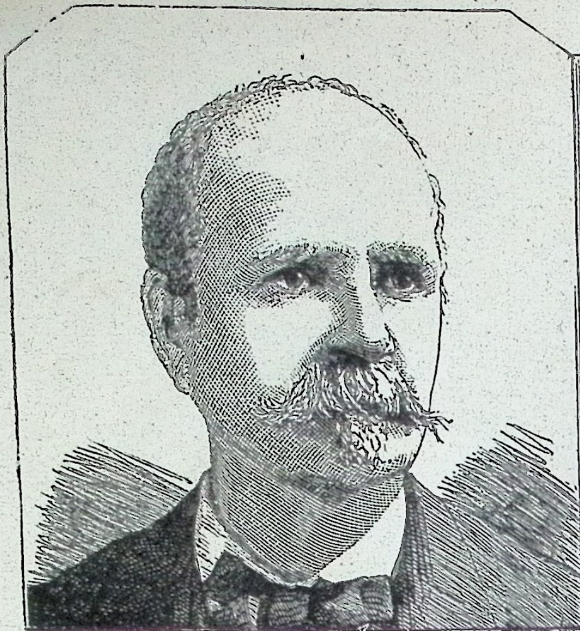
Under Konklavet. (Se S. 209).

kraterne at faa Majoritet i den tydske Rigsdag, hvor de for Tiden har 12 Deputerede. En vis Beroligelse har de liberale Partier i saa Henseende faaet ved den statistiske Eftervisning af, at Antallet af stemmeberettigede Arbejdere og Smaamestere i Tydskland kun udgjør noget over 53 pCt. af Vælgerne, samt at disse er saa ulige fordelt i de enkelte Valgdistrikter, at der ingensinde vil kunne tilvejebringes en Majoritet ad den Vej. Derimod er der paapeget den Mulighed, at Socialisterne, som ved de sidste Valg i Januar 1877 raadede over c. 487,000 Stemmer, ad Aare maaske vil kunne sætte et saa stort Antal Deputerede ind i Rigsdagen, at disse, ved at slutte sig til det ultramontane eller konservative Parti, vil kunne udøve en stærk Indflydelse.

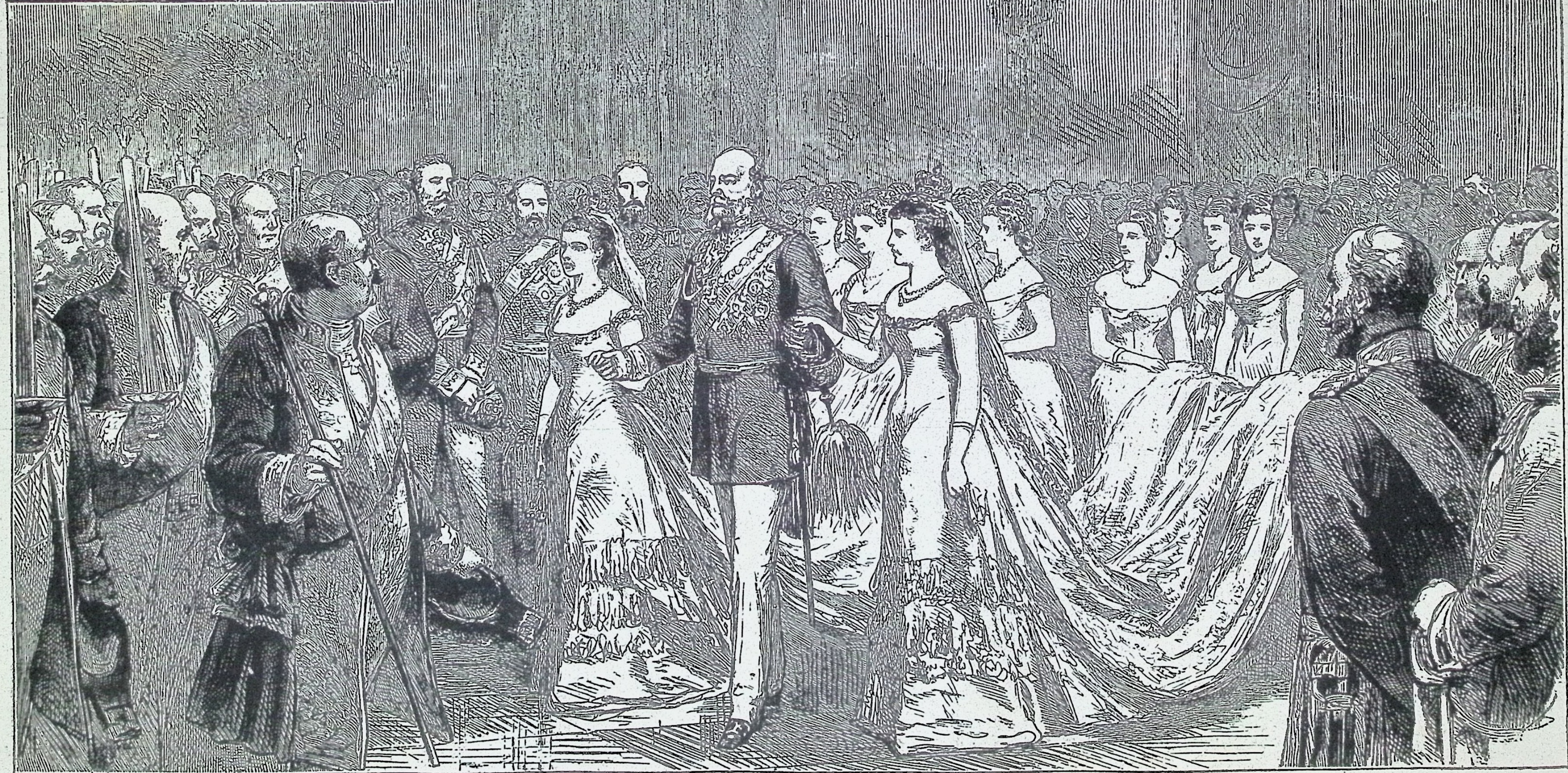
Man vil kunne forstaa den Panik, der herskede i Tydskland i Januar 1877 ved Efterretningen om Valgkampene med Socialdemokraterne, naar man har de egenlige Formaal for Øje, som dette Parti efterstræber, og som det søger at realisere gjennem Forberedelserne til Dannelsen af den saakaldte „Folkestat“. Omridsene i denne attraaede Fremtidens Samfundsbygning er i de

Konstantinopel, med Udsigt til Prince-Øerne. (Se S. 209).

E. Duval, (Se S. 205).
Pariser-Udstillingens Chef-Ingenior.

Fakkeldandsen i Berliner Slottets hvide Sal under Dobbeltbrylluppet d. 8. Febr. (Se S. 209).

G. Berger, (Se S. 205).
Direktør for Pariser-Udstillingens udenlandske Afdeling.

senere Aar traadt mere tydeligt frem, ikke saa meget ved det vidtløftige Program, der vedtoges efter fuldendt Sammensmeltning af samtlige socialistiske Partier paa Kongressen i Gotha i Aaret 1875, som ved særegne Skrifter, ved de officielle Artikler i Hovedorganerne: „Der neue Socialdemokrat" (Berlin) og „Der Volksstaat" (Leipzig), hvilke stærkt udbredte Blade for nylig er blevne forenede til et stærkt Centralorgan „Vorwärts", samt ved de Taler, de mest behændige og intelligente Førere i Aarenes Løb har holdt. Særligt maa i saa Henseende et Skrift nævnes, der blev udgivet ifjor af Bebel, under Titlen: „Vore Formaal" („Unsere Ziele"), idet der i samme findes en paafaldende Tilslutning til de Ideer, som for Fremtidens Folkestats Vedkommende er blevne udviklede af en af „Internationales" vigtigste Ophavsmænd, Carl Marx.

Saavidt man hidtil har kunnet dømme efter de Afsløringer, som er fremkomne dels herved, dels gjennem den under de talrige Processer fremdragne Korrespondance mellem Agitatorerne, tilsigtes der i det Væsenlige en socialistisk Stat, hvor Kapitalens Magt skal være fuldstændig knækket, hvor al Konkurrence ophæves, idet Centralmagten bliver eneste Arbejdsgiver, og hvor Menneskenes Lighed efterstræbes i størst mulige Udstrækning, ved at tilvejebringe en stærk Tilnærmelse til Naturtilstandene. Enkelte Førere og socialistiske Organer gaar i sidstnævnte Retning saa vidt, at de næsten søger at fremkalde hos Arbejderne en Længsel efter Urskovene, efter disses primitive Forhold, ubundne Frihed, ukunstlede Fødemidler og tavse, ubarmhjertige Kampe. Disse Formaal danner Kvintessentsen for den tydske Socialisme. Hvad Overgangstilstandene og Enkelthederne angaar, efterstræbes der med Hensyn til Familien en løsere Forbindelse end den i den moderne Stat og ved Ægteskabets retslige Forhold gjældende. Den gjensidige Tilbøjeligheds Ophør skal i Regelen ogsaa have Ægteskabets Ophør til Følge, og om der end ikke ligefrem tages Ordet for den frie Kjærlighed, forlanges der dog med Bestemthed fuldstændig Ligestilling af ægte og uægte Børn. Det er en Selvfølge, at i en Stat, hvor Arbejdet skal betales med Nydelsesanvisninger (til Fødemidler, Klæder, Bøger, Theatre etc.), og hvor enhver Ophobning af Formue skal forhindres, maa Lovgivningen i mange Punkter fuldstændig forandres, samt at i et saadant reguleret Samfund kan Arveretten, der jo er blevet gjenstandsløs, ikke existere. Enhver skal foreløbig nyde efter Evne; senere, naar Overgangstilstanden er forbi, fuldstændig ligeligt. Al Jordejendom skal overtages af Staten og drives efter et rationelt videnskabeligt System. Hele Samfundet slutter sig sammen i mindre Kredse, bestemte af Fagene. Disse Fag vælger Delegerede, der træder sammen i et Associationsparlament, som ved Hjælp af statistiske Data fordeler Arbejdet i det Store til de enkelte Associationer og forhindrer enhver Overproduktion og enhver Konkurrence. En Præsident, valgt af Folket, styrer Staten, men kontrolleres stærkt af et eget Raad og af Parlamentet. I Statens Undervisningsanstalter er al Religionsundervisning udelukket, og selve Folkestaten erklærer som sin Statsreligion: Atheismen.

For at tilvejebringe en saadan Folkestat arbejdes der i Tydskland med en stærkt udbredt Presse, med faste og omrejsende Agitatorer og med Deputerede i de politiske og kommunale Repræsentationer.

Den socialdemokratiske Presse talte den 1. Jan. 1878 ikke færre end 55 Lokalblade, hvoraf 2 har omtrent 16,000, 3 omtrent 10,000 og 6 fra 5—8000 Abonnenter. Desforuden haves 14 Fagblade, 1 belletristisk illustreret Tidsskrift („Die neue Welt") og 1 videnskabeligt Organ: „Die Zukunft". Hele Antallet af Abonnenter beløber sig for Tiden til omtrent 180,000. Ved denne Presse er beskæftigede 51 Redaktører og henved 350 Medarbejdere. Desforuden er der udbredt 184 Skrifter af socialistisk Indhold i flere hundred tusinde Exemplarer. Lassalles 18 Tendentsbrochurer er alene solgte i 96,000 Exemplarer. En Almanak: „Der arme Konrad" sælges aarligt i henved 50,000 Exemplarer. Dens Indhold er indtil det mindste Vers, indtil den mindste Anekdote gjennemtrængt af den reneste socialistiske Verdensanskuelse, og der prædikes Had mod Storborgerne og den moderne Stat paa hver Side.

En Rethorskole i Würtemberg uddanner de socialistiske Talere. De omrejsende Agitatorer lønnes af Agitationsfondet, der har en aarlig Indtægt af omtrent 300,000 Kr.; de andre Førere lever tildels af journalistisk Virksomhed. Liebknecht, Bebel og Hasenclever er for Tiden det tydske Socialdemokratis Hovedledere; af andre mere bekjendte Førere kan nævnes: Engelsgeib, Hartmann, Brosch, Derossi, Auer, Hasselmann, Försterling, Most, Fritsche, Mende, Richter, Frohme, Dreesbach, Förster etc. Sidstnævnte omrejsende Agitator besøgte ifjor Kjøbenhavn og holdt her nogle Foredrag, i hvilke han blandt Andet anbefalede de danske Socialister at lade sig repræsentere ved Liebknecht paa den socialistiske Verdenskongres i Genf, dersom de ikke selv havde Raad til at sende en Delegeret.

Mange af Tydsklands socialistiske Førere har ført et stærkt bevæget Liv; kun et mindre Antal har nydt akademisk Dannelse. Blandt Medarbejderne ved den socialdemokratiske Presse derimod findes der mange Studenter og ikke faa Videnskabsmænd, som dels af Overbevisning, dels af Lyst til at deltage i det offenlige Livs Prøvelser eller af falsk Sentimentalitet og Trang ofrer deres Kræfter til Agitationens Fremme.

Af de nulevende Hovedførere for det socialdemokratiske Parti er Wilhelm Liebknecht født i 1826 i Giesen. Han studerede i sin Fødeby, i Berlin og Marburg Filologi og Filosofi, deltog i Opstanden i Baden, sad i Fangenskab fra September 1848 til Maj 1849, flygtede senere til Svejts og England, fik Amnesti, blev senere udvist af Preussen og har siden 1869 været Redaktør af „Volkstaat", der nu er forenet med „Der neue Socialdemokrat" til Socialdemokratiets officielle Organ: „Vorwärts". Liebknecht, som repræsenterede de tydske Socialister paa Verdenskongressen i Gent i August Maaned 1877, har ofte været fængslet, og der er saagodtsom stadig anlagt Processer mod ham af den sachsiske Regering. Hans bedste Ven og Lidelsesfælle er Ferdinand Bebel, oprindelig Drejermester i Leipzig, senere Medredaktør af „Volkstaat" og ligesom Liebknecht Medlem af den tydske Rigsdag. Han er født i Köln i Aaret 1840 og har ført et stærkt bevæget Liv med uafbrudte Konflikter med Autoriteterne. Den tredje af de mere fremragende Førere er Vilhelm Hasenclever, Garvermester fra Helver i Vestphalen, Medlem af Rigsdagen og i en Række Aar Præsident for den nordtydske socialistiske Fraktion, indtil denne sammensmeltedes i Aaret 1875 med den mellemtydske Fraktion, som ledede s af Liebknecht og Bebel.

Blandt de øvrige Førere optræder der, hvad angaar deres Skrifter, Taler og Agitationsmidler, temmelig stærke Afskygninger. Der findes Uforsonlige og Moderate imellem dem. Til de Første hører især Hasselmann, som i det af ham redigerede Organ: „Die rothe Fahne", taler det samme Sprog, som engang Marat i «l'ami du peuple». I de Angreb, han retter mod Storborgerne, har han opfundet en hel Række Ukvemsord som f. Ex. „Lygtepælsprydere", „de Mægtiges Støvleknægte", „Procentpatrioter" etc. Han ophidser Arbejderne ved i sit Blad at aftrykke de store Hotellers Spisesedler og ved at stille ved Siden af disse den arbejdsløse Proletars Middagsretter. Han taler om Guillotinen og afhuggede Hoveder og er af den Mening, at Folkestaten ingensinde vil kunne tilvejebringes uden ved Vold. Blandt de moderate Førere maa Mende og Bräuer nævnes, der stræber efter at give Bevægelsen et nationalt Præg, at arbejde langsomt, ad fredelig og lovlig Vej, og ikke at kaste al patriotisk Følelse og alle religiøse Holdepunkter over Bord.

Midt imellem disse Mænd, altsaa tilhørende et Slags Mellemparti, staar Johann Most, født i Augsburg 1846, oprindelig Bogbindersvend, senere Redaktør, omrejsende Agitator, Medlem af Rigsdagen og en af Partiets mest brugte Folketalere. Most har særlig sin Virkekreds i Berlin. Vort Billede fremstiller ham i det Øjeblik, hvor han bestiger en Stol for at holde en Tale til Arbejderne i en af den preussiske Hovedstads Forstæder. Han har fuldstændig Ordet i sin Magt og udøver en betydelig Indflydelse paa de Kredse, i hvilke han har tilbragt den Tid, som har været levnet ham fra Fængslerne i Sachsen og Preussen, hvis Bekjendtskab han har havt rigelig Lejlighed til at gjøre, som Følge af Dommene i de henved 40 Processer, der har været anlagte mod ham. I den allerseneste Tid har Joh. Most gjort sig bekjendt, dels ved en Dagbog, han har udgivet og hvori hans Lidelser i Fængslerne skildres, dels ved en Kritik over nogle Værker, affattede af Preussens mest fremragende Historikere, Mommsen og Treitschke. Sidstnævnte literære Arbejde har i rigelig Maal fremkaldt den liberale Presses Spot, men vidner, tiltrods for mange Blottelser, Forfatteren giver sig, dog om stor naturlig Begavelse og om en ikke ringe Fremstillingsevne. Naar der forresten er bemærket, at Joh. Most hører til det socialdemokratiske Mellemparti, maa man derved ikke drage en Parallel med et eller andet politisk Mellemparti. Om nogen Medgjørlighed eller Muligheden af et Kompromis mellem de af ham forfægtede Anskuelser og de i den moderne Stat raadende, kan der ikke godt være Tale. Most er begejstret for Pariser Kommunen og dens Gjerninger, og i den Visebog han har samlet og selv leveret Bidrag til („Proletarier Liederbuch"), prædikes ligefrem den blodige Revolution. Dette skeer især utilsløret i „Proletarier Sangen", Pag. 19, i „Arbejdermarsejllajsen", Pag. 46, i en Travesti paa Luthers Salme: „Vor Gud han er saa fast en Borg", samt i et Digt, der har til Overskrift: „Et Vintereventyr", og hvor der forekommer følgende kraftige Udbrud:

„Dort (in der Hölle) will ich liegen und warten und ruh'n,
Bis andre Zeiten gekommen,
Bis die Deutschen ihr Schicksal mit kräftigem Thun
Selbsteigen zur Hand genommen!
Bis sie mit heiliger Zornesgluth
In Fetzen die Throne geschlagen
Und sie die ganze Tyrannenbrut
Zur Guillotine getragen.
Bis der verpestete deutsche Sumpf
Von Henkern und Heuchlern und Strolchen
Ist ausgerodet zum letzten Strumpf
Mit Knüppeln und Messern und Dolchen."

George V. Manicus.

Regnormens hæderlige Livsvandel.

En moralsk Historie for Landmænd.

Hvis man en Morgenstund, efter en varm, fugtig Nat, kommer ud i Haven, og Blikket tilfældigvis træffer en lidt leret Gangplet, opdager man der som oftest nogle smaa bitte Jordbunker, vel en halvanden Centimetre høje og ligesom pølseagtigt snoede. Flytter man en af disse Smaabunker, ser man neden under den et Hul, af omtrent en Penneposes Tykkelse, og som fører ned i Jorden. Paa bevoxede Jordflader træffer man lignende Huller og tildels paa samme Maade overdækkede; men endnu hyppigere rager op af Hullet en lille Samling affaldne og raadnende Plantedele, Græsstraa, Blade, ja endog smaa Kviste. Bladene er rullet sammen, og næsten altid stikker Spidserne af dem ned i Jorden. I disse Huller bor Regnormen, en Hædersmand, om end ikke just en glimrende Salon-Kavaler; de smaa Plantedele er hans Forraad af Levnetsmidler, som han flittigt har bragt hjem i Løbet af Natten. Hr. Regnorm stiger i den Anledning op af sit Hul, dog ikke med hele Personen — det gjør han kun, naar han og Fru Regnorm en skjøn Foraarsnat husker paa at „Intet er saa dejligt som en Maan'skinstur"! — men med den forreste Del af sin Krop. Hale-Enden bliver siddende i Hullet og gjør Tjeneste som en fast Axe; drejende sig om den afsøger vor Hædersmand saa i en Cirkel den omliggende Jord og haler til sig, hvad han finder værdigt til at nydes. Retterne er, som alt sagt, saare beskedne og bestaar hovedsagelig af affaldne Bladstykker; selv de er ham endnu for haarde, saa længe de er friske, men bliver jo hurtigt bløde og halvraadne i hans lille Hules klamme Atmosfære, og saa gnaver han dem i sig med Velbehag. En enkelt Nats Høst yder ham Mad til flere Dage; han haler dem blot lidt længere ind i sin underjordiske Lejlighed.

Regnormen borer sig, som man dagligt kan iagttage, med forbavsende Lethed gjennem Jorden. Stryger man henad den med Fingeren, mærker man snart, hvad det er, der giver den Evnen dertil. Den er, navnlig paa Bugsiden, besat med meget smaa, men stive Ujævnheder, som alle vender bagud: stryger man den fra Hovedet ned mod Halen, synes den En ganske glat, men stryger man den fra Halen op mod Hovedet, er den ru, som en fin Fil. Naar Fyren nu skal til at krybe, trækker den sig først sammen og strækker sig derpaa ud i hele sin Længde. Det kunde naturligvis lade sig udføre paa to Maader: enten ved at Hovedenden bevægede sig fremad, eller ved at Hale-Enden bevægede sig bagud. Men den sidste Spadsere-Methode umuliggjøres af Ujævnhederne. De giver Hale-Enden et fast Støttepunkt, og fra det trykker Regnormen det noget spidse Hoved let og glat ind i Jorden.

Hvordan de Rør ser ud, som den laver, kan man vanskeligt se i sprød Jord. I Sand gaar de en tre, fire eller sex Fod næsten lodret nedad og stopper saa pludselig, enten med eller uden en vandret Svingning. Nede for Enden sidder Ormen, med Hovedet opad; rundt om den er Væggene tapetserede med smaa Sten. Langs med Rør-Væggene finder man smaa sortladne fremspringende Punkter: det er Enderesultaterne af dens Fordøjelsesproces. Her, i denne Artikel, tør vi jo nok snakke om Gjødning; lad os kalde de sorte Masser Ormens Humus, thi de ser unægtelig ud som Humus, som fed, sort Muldjord, og de er ligesaa frugtbare. Gamle, forladte Orme-Rør er saa temmelig regelmæssigt tapetserede eller fyldte dermed. Man har anstillet Forsøg og sat Regnorme i et halvanden Fod bredt Glaskar, som var fyldt med et halvanden Fod højt Lag Sand, hvorover der atter var bredt et Lag affaldne Blade. Ormene tog fat i en Fart: efter halvanden Maaneds Forløb var en Mængde Blade trukket indtil otte Centimetre ned i Sandet, paa Overfladen fandtes et Humus-Lag af en Centimeters Tykkelse, og nede i Sandet var der talrige Rør, dels friske, dels betrukne indvendigt med et tre Millimetre tykt Humus-Tæppe, og dels helt fyldte med Humus.

Naar der nu voxer Planter paa en af Orme gjennemboret Grund, træffer man i de noget ældre Rør kraftigt

udviklede Planterødder, som kryber helt ned til Enden af Rørene, og som med talrige Sugehaar opsuger Væggenes Humus. Den Slags Rør maa i Virkeligheden være meget gavnlige for Røddernes Vært, eftersom disse jo der finder Plads i Retningen lodret nedad, foruden Fugtighed og Næring. Ja det lader endog til, at de fleste Rødder, navnlig de tynde, smidige Sugerødder overhovedet kun formaar at trænge ned i Bunden, hvor Ormene ligesom har traadt Vejen for dem. — Det bør i denne Sammenhæng tilføjes, at man har gjort et Overslag over Ormehullerne i en Have og har fundet pr. Hektare Land (1 Hektare = 1⅘ Td.) 133,000 Orme, der tilsammen vejer ikke Mindre end 800 Pund og producerer 133 Pund Humus i 24 Timer: som man ser, en ret respektabel Forretning!

For at sammenfatte Alt, saa bestaar altsaa Regnormens Virksomhed deri, at den fremskynder de affaldne Plantestoffers Forvandling til Gjødning, at den oproder Jorden, aabner Planterødderne Vej ned i den og ovenikjøbet giver dem Proviant med paa Vejen. Ja om det saa er de Plantelevninger, den selv frister Livet ved, saa afleverer den dem troligt igjen; saa længe den lever, udaander den sin Føde som Kulsyre og afsætter den som Slim (to Artikler, som Planterne har god Brug for under deres Vært), og dør den, tjener selve dens raadnende Legeme til Gjødning. At den skulde spise Rødder, er en lav Bagvadskelse; man finder aldrig Levninger af friske Rødder i dens Mave, — Staklen maatte sulte ihjel, hvis den skulde nøjes med saa haard en Kost.

Og saa Moralen? — Indtil for en tredive Aar siden betragtede man Muldvarpe og Regnorme som Landmandens Fjender og slog dem ihjel. Saa lærte man at skaane Muldvarpene, fordi de spiser Orme. Nu viser det sig, at Ormen selv er en brav Fyr, der i beskeden Tilbagetrukkenhed yder Tjenester, som ingen Anden formaar at erstatte. Landmanden bør altsaa betragte den som en af sine fine Venner, og dersom vi, det 19. Aarhundredes Mennesker, havde været gamle Ægyptere eller Indere, burde nogle bedagede Kvinder absolut have stiftet et Legat eller saadant Noget, for hvis Midler der i et eller andet pænt Tempel kunde underholdes et Dusin hellige og tilbedelsesværdige Regnorme. Nuomstunder kan maaske „Foreningen til Dyrenes Beskyttelse“ tage sig af Sagen ... Men yderst kritisk bliver jo saa rigtignok et andet Spørgsmaal: skal man igjen slaa Regnorms-Morderne, de ædle Muldvarpe, paa Planeten, eller skal man lade dem fryde sig ved Livet, saa længe de aarker? Jeg tænker, man som Regel skal give dem Lov til at leve, navnlig da, hvor der er mange Oldenborrelarver og andet Utøj: thi den Slags kan kun Hr. Muldvarp faa Bugt med, ... og om han saa ydermere tager sig en lille Regnorms-Smaus imellemstunder, faar vi trøste os ved Haabet om, at der ogsaa for Regnormene er mange rare „Maan'skinsture“, og at de vil vorde frugtbare og formere sig.

K. Z.

Dobbeltbrylluppet ved det berlinske Hof.

I Sammenligning med tidligere Tiders fyrstelige Bryllupper og Hoffester er de, man ser nutildags, næsten beskedne og tarvelige. Der var dengang ingen Ende paa de Retter, hvormed Gjæsterne beværtedes, man spiste og drak og tumlede hele Uger igjennem, og der var en rig Overflod af statelige Dandse og Optog, af besynderlige Ceremonier og ofte mer end djærve Lystigheder. Nu er hele denne „Herlighed“ bragt i noget sindigere og fornuftigere Former, og kun enkelte besynderlige Skikke har det konservative Hofceremoniel forstaaet at bevare uantastede og uforandrede.

Det fyrstelige Dobbeltbryllup, som fejredes i Berlin d. 18. Febr. havde som alt omtalt*) bragt en uhyre Menneskemængde paa Benene. Omtrent Kl. 5½ rullede Kejserens Vogn, forspændt med to Heste og eskorteret af gallonerede Lakajer, op foran Slottet, og lidt senere traadte henne i Kronprindsens Palais den Fornemste af de unge Brude, fulgt af sin Moder, ud i Vestibulen og steg ned ad Trappen. Ved Foden af denne modtoges hun af sin Fader, Kronprindsen, omgiven af hele hans Hofstat, og hun fik Hermelinskaaben hængt om sine Skuldre. Kronprindsen omfavnede og kyssede fire Gange, med Taarer i Øjnene, sin grædende Datter, kyssede ogsaa sin grædende Hustru, og hjalp derefter de to Damer ind i det preussiske Kongehuses Bryllupsvogn, som blev trukken af sex sorte Heste med prægtigt Seletøj. Vognen er brun og indvendigt foret med matgraat Silke, forgyldte Arabesker slynger sig paa begge Sider, foroven er der anbragt sex Sølvkroner, og ved de fire Hjørner sidder Lygter med Ørne over; Bukken endelig har et udhængende, rødt Fløjls Tæppe med guldbroderede Vaaben og Kroner. I det Øjeblik, Ekvipagen satte sig i Bevægelse, sprængte beredne Fakkelbærere foran og ved Siden af den, Kronprindsens Palais viste sig pludselig i rødt bengalsk Flammeskjær, og i denne magiske Belysning bøjede den unge Prindsesse sig ud ad Vinduet for at hilse paa den jublende og hurraraabende Folkestimmel.

Ægteskabskontrakterne var tidligere paa Dagen blevet undertegnet (der er som bekjendt tvungent borgerligt Ægteskab i Preussen), og den efterfølgende kirkelige Vielse saavelsom de Nygiftes Toiletter har vi allerede omtalt. Det skal blot tilføjes, at Prindsessernes Slæb bares hvert af fire Brudepiger, samt at Overhofmesterinden fulgte paa højre Side af det. Af Damerne i Følget var Dronningen af Belgien iført en rød, kniplingsbesat Fløjelskjole, Storhertuginden af Oldenburg en søgrøn, kniplingsbesat Robe; deres Slæb bares af Pager. Den tydske Kejserinde var i hvid, kniplingsbesat Overkjole og brun Underkjole med Hermelins Besætning; hendes brune, med Ørne broderede Slæb bares af fire Grevinder og fulgtes paa højre Side af en Overhofmesterinde, paa venstre Side af en Hofdame og Overhofmesteren. Endelig var Kronprindsessen i hvid Atlaskes Kjole med gult Slæb, Prindsesse Friedrich Karl i hvid og rød Kjole med rødt, sølvbroderet Slæb, og Storhertuginden af Baden i en hvid, med stort Rosengarniture besat Atlaskeskjole.

Da Brudetoget var vendt tilbage til Slottets hvide Sal, tog de nygifte Par Plads under Thronbaldachinen, og efter at Fyrsterne og Hoffet havde opstillet sig til Højre og Venstre for denne, defilerede alle Gjæsterne forbi og hilste tre Gange, en Gang paa de Nygifte, en Gang paa Kejseren og en Gang paa Kejserinden. Derefter var der Souper, for de almindelige Gjæster i tilstødende Saloner, for Fyrsterne i Riddersalen, hvor Bordet var dækket i Hesteskoform. To Generallieutnanter rettede an og rakte Maden til Kammerlakajerne, som atter rakte den til de forskjellige funktionerende Adjutanter og Kavalerer. En Fyrste og Overjægermester bød Kejseren Suppen, en Overmundskjænk og Prinds rakte ham Vinen. Efter Suppen udbragte Hs. Majestæt de Nygiftes Skaal. Omtrent Kl. 9¼ var Souper'en til Ende, og nu samledes man atter i den hvide Sal, hvor Fakkeldandsen skulde finde Sted.

Denne Ceremoni (se Billedet S. 207), som nu kun er i Brug ved de tydske Hoffer, iagttoges tidligere ved alle borgerlige Bryllupper og maa i sin Tid have medført en højst ødelæggende Luxus; man har ialfald Love fra Middelalderen, hvorved den fuldstændig forbydes for Sommertiden, og som kun tillader at benytte to Fakkelbærere om Vinteren. Meningen med Skikken er simpelthen den: at de Nygiftes Venner og Raadgivere bringer dem Lys i deres ny Hjem og tænder dem Ilden paa deres egen Arne! Ved det her omtalte Bryllup var der komponeret tre Polonaiser til Dandsen, og Musiken udførtes af et Orkester paa 250 udsøgte Stabstrompetere. Forøvrig var Arrangementet følgende: Brudeparrene, Kejseren og den belgiske Dronning samt Kejserinden og den belgiske Konge tog Plads under Thronbaldachinen, de andre fyrstlige Personer stillede sig op til Højre og Venstre, Kejseren gav Tegn til, at man kunde begynde, og Overhofmarskallen nærmede sig de nygifte Par og opfordrede dem til at træde Dandsen. I Spidsen kom saa Overhofmarskalken med den store Marskalkstav, derefter Overceremonimesteren, derefter, To og To og med hvide Voxfakler i Hænderne, samtlige Ministre (eller disses Repræsentanter) efter deres Udnævnelses-Datum, og sluttelig de nygifte Par. Dette Tog gik Salen rundt. Derefter nærmede de to Prindsesser sig Kejseren og opfordrede ham med en Nejning til at dandse; man gik atter Salen rundt, og saaledes fortsattes det 21 Gange, idet efter hver Omgang to nye fyrstelige Personer bødes op, til Alle havde været med.

Efter Fakkeldandsen fulgtes de Nygifte til Brudekamrene, og saa kom man til Strømpebaandenes Uddeling. Ogsaa denne Skik rækker langt tilbage og iagttoges ialfald ved Prindsesse Henriettes Bryllup Aar 1716: saasnart dengang Prindsessen havde betraadt Brudekamret, kom Overhofmesterinden ud med hendes virkelige, Bryllups-Strømpebaand, som lige var blevet taget af hende, klippede det i smaa Stykker og fordelte Stykkerne, til Erindring, blandt de forsamlede Hofkavalerer! Nu laver man særlige Fløjls- eller Silkebaand, som skjæres i Stykker, og hvoraf hvert enkelt Stykke indeholder, broderet eller paatrykt, Brudens Navnebogstaver. Man brugte den 18. Febr. hele 200 saadanne Silkebaand.

*) Se Brudeparrenes Portræter med tilhørende Text i Nr. 75.

Billedtexter.

Gatlings-Kanonen. Paa Tøjhuset i Kjøbenhavn vil man i det Rum paa første Sal, hvor Hovedmængden af den danske Armees Vaaben er opstillet i lange Rækker, i den nederste Del af Salen, der vender ud mod Kallebodstrand, finde opstillet nogle underlige mangeløbede Kanoner, nærmest lignende en Revolver af saa store Dimensioner, at den har maattet anbringes paa Hjul ligesom en Kanon. Det er de saakaldte Gatling Guns, en engelsk Udgave af den franske Mitrailleuse. Man vil endnu erindre, hvor megen Opsigt dette Vaaben vakte under Krigen mellem Frankrig og Tydskland i 1870—71, og hvorledes det først blev prøvet i aktiv Kamp i Slaget ved Spichern i Juli 1870 i Kejser Napoleon III's Overværelse. De engelske Gatling-Kanoner blev først tilvirkede af den bekjendte Konstruktør og Fabrikant af Kanoner, Sir William Armstrong, i hans Værksteder i Elswick ved Newcastle on Tyne. Efter den fransk-tydske Krig er der i England blevet foretaget yderligere Forsøg med Gatling-Kanoner, og som Resultat af disse er der fremgaaet det Krigsredskab, hvoraf vi idag bringer en Afbildning, og som er konstrueret af den ovennævnte Sir William Armstrong. Den bestaar i det Væsenlige i et Antal af indtil 10 Rør eller Løb, gjennem hvilke Projektilerne udsendes. Disse Løb er alle anbragte paa en fælles Drejeskive og staar i Forbindelse med en Beholder, hvor Patronerne anbringes, og som kan rumme indtil 350 saadanne. Naar Skiven, paa hvilken Løbene er anbragte, drejes rundt, idet disse affyres, løber Patronerne gjennem en Rende ned hver til sit Løb, og man kan derfor ved Hjælp af dette Skydevaaben affyre Skuddene med en Hastighed af indtil 5—6 Skud i Minuttet. Skydeindretningen er desuden anbragt paa et bevægeligt Stativ, ved Hjælp af hvilket man kan sigte i forskjellig Retning.

Under Konklavet. Verden har altsaa været Vidne til et nyt Konklave. Resultatet af det, Leo den Trettendes Bestigelse af den ophøjede Pavestol, har vi allerede meddelt vore Læsere, men vi vende tilbage til det, da vi idag ser os istand til at gjengive avthentiske Billeder fra det. Et Konklave er, veed man, samtlige Kardinalers Sammentræden til et helligt Raad for at vælge en ny Pave. Oprindelig gik man anderledes tilværks med dette Valg. Folket og Gejstligheden enedes om det, og Fyrsterne bekræftede det. Men efterhaanden tiltog Kardinalerne sig Retten alene. Under Pave Alexander III blev det fastsat, at Paven, for at være lovligt valgt, skulde samle to Trediedele af Stemmerne paa sig. Man havde endnu ikke Bestemmelsen om Konklavets Sammentræden paa et bestemt og strengt aflukket Sted. Kardinalerne samledes i en af Roms Kirker, voterede, og vendte saa tilbage til deres Hjem for der at afvente, om en ny Stemmegivning skulde finde Sted. Og den blev dengang ofte gjentaget ikke en, men mange Gange; det varede Uger, Maaneder, Aar undertiden, før man kunde blive enige. Man maatte saaledes holde Konklave hele tre Aar for at faa givet Clemens IX en Efterfølger. For at Sligt ikke skulde gjentage sig oftere, udstedte Gregor X 1274 et nyt Reglement for Konklavets Afholdelse.. I den By og det Palais, bestemte han, hvor den sidste Pave var død, skulde Kardinalerne, hver med en Tjener eller to i det Højeste, lukkes inde, indtil de havde givet den Afdøde en Efterfølger. Føden skulde rækkes ind til dem gjennem en Drejeskive i Døren, og hvis de tre Dage efter deres Sammentræden ikke var blevet færdige med Valget, skulde der de følgende fem Dage kun serveres dem èn Ret til hver af deres Maaltider. Efter den Tid skulde Kosten endogsaa indskrænkes simpelthen til Brød og Vin. Det er denne gamle Tradition, der har holdt sig lige til vore Dage, og som ogsaa delvis er bragt i Anvendelse ved det sidste Pavevalg. Kun har man denne Gang opgivet den tidligere Indretning af Konklaveceller til Kardinalerne og simpelthen anvist hver af dem sit særskilte Værelse i Vatikanet. Det ene af vore Billeder præsenterer et saadant. Som man vil se, kan Luxus'en ved dets Indretning just heller ikke opfordre dets fromme Beboer til at trække Valget i Langdrag. Hele Møblementet, bestaar af en Seng, et Skrivebord, en Bedeskammel, en Lænestol og nogle andre Stole. Paa Gulvet ligger et Tæppe af Straa. Her overvejer den hellige Mand i sin Ensomhed, hvem han skal give sin Stemme. Hans Vindu er muret til paa saa Meget nær, at der kan falde lidt Lys ind, og ligeledes var alle Adgange til den Del af Vatikanet, som optoges af Konklavets Lokaler, fuldstændig tilmurede. Saaledes har det været Skik i de sidste sex hundrede Aar, og saaledes var det ogsaa ved dette. Det andet af de Billeder, vi bringer idag, viser Haandværkerne i travl Beskæftigelse med at tilvejebringe Afspærringen fra den profane Omverden. Kun en eneste Dør mures ikke til, for at de Kardinaler, der kommer efter Konklavets Lukning, dog kan komme ind. Man er imidlertid saa forsigtig at lukke den med fire Laase. Som man veed, holdt Fædrene denne Gang ikke af Afspærringen. Allerede efter to Dages Forløb blev de enige om Valget.

Konstantinopel og Livet der har allerede oftere været omtalt i „Nutiden“; men paa en Tid, da Fredsslutningen og den engelske Flaades Nærværelse giver Byen forøget Betydning, vil det maaske ikke være uden Interesse at se et Billede af den, navnlig ikke, naar man paa dette Billede har Udsigt til de saa meget omtalte Prince-Øer, som den engelske Admiral foreløbig har valgt sig til Station. Om at skildre selve den tyrkiske Hovedstads Udseende kan der denne Gang ikke være Tale. Rejsende beskriver det Panorama, der udbreder sig for En, naar man kommer dertil fra Søsiden, som uendelig ejendommeligt og overvældende. Rundt om det vældige Havnebækken hæver sig en Skov af Master, og over denne atter, terrasseformigt og i tre Hovedstrøg, uoverskuelige, farverige Rækker af Huse, hvor paa den ene Side Kuplerne dominerer og Hundreder af slanke Minareter stiger lette og blinkende op mod Skyerne.

Theatre og Literatur.

Anmeldelsen af det kgl. Theaters sidste Nyhed „Den Hjemkomne“ maa af Mangel paa Plads gjemmes til næste Gang.

.... Fru Trebelli optraadte i den forløbne Uge som Zerline i „Don Juan“ og Rosina i „Barberen i Sevilla“. Begge disse Præstationer havde selvfølgelig glimrende Partier, og navnlig blev i det førstnævnte Stykke Scenen, hvor Zerline søger at forsone Masetto, aldeles vidunderligt udført. I „Barberen“ forekom det os, Fru Trebelli generedes lidt af hendes Medspillendes fremmede Tungemaal, og at specielt hendes stumme Spil under Scenerne med vor fortræffelige Don Bartholo ikke altid var ganske sikkert. Den indlagte Sang af den franske Komponist Massenet foredroges naturligvis med fuldendt Kunst.

„Nutiden“s Præmiebillede Tordenskjold.

Uddelingen af Billedet vil, til Abonnenter fra April 77 til April 78, blive paabegyndt den 20. ds. og være sluttet inden indeværende Maaneds Udgang. Til Abonnenter fra Juli og Oktober 77 til Juli og Oktober 78, sker Fordelingen respektiv i Maj og Avgust Maaned, eller hvis Kontigent erlægges forud, da strax.

Kasinos sidste Nyhed „Barn i Kirke“ er en Alt i Alt ganske god Farce af Firmaet Peter Sørensen. Dette Firma har efterhaanden skabt en specifik dansk Farcegenre, bygget i Regelen paa franske Motiver og ogsaa stundom med fransk Façon i Indfaldene, men i sin Dialog, sine Kupletter og sin hasarderet-støjende Lystighed nærmende sig meget mere den tydske Posse. Da et dansk Publikum, særlig et dansk Privattheater-Publikum, jo bestaar af højst uensartede Elementer, er en saadan Sammenblanding maaske ganske heldig; den mere dramatisk opdragne Part kan more sig over de virkelige Farceindfald, af hvilke der altid findes adskillige i en Peter Sørensensk Farce (f. Ex. saadanne Smaating som Helsengrens Monolog om ældre og yngre Børn i Begyndelsen af „Barn i Kirke“ fjerde Akt), den til Galleriet mere eller mindre hjemmehørende Part over Krydsilden af Brandere med lokale Allusioner som Basis, hvad enten disse nu præsenterer sig som Dialog eller Kouplet. More sig maa man i Reglen over dette Firma, og hvad „Barn i Kirke“ angaar er Latterens Applaus i ethvert Tilfælde ligesaa rundhaandet som ellers. Et aldeles ubestrideligt godt Humør, parret hist og her med Stænk af Aand, baaret af heldigt valgte Melodier med flot rimet Text, ganske passende Tømmerværk i den lette Bygning, mellem adskilligt Gammelt ogsaa af og til nye Situationer samt — hvad man maaske paa Grund af Tidernes Ugunst bør sætte mest Pris paa — Intet, der støder ved sin Simpelhed: — det turde i Forening være Adkomst nok til, som vi ovenfor gjorde, at kalde „Barn i Kirke“ en ganske god Farce. Skulde den ikke slaa tilstrækkeligt an, er Forfatterne sagesløse. Manglende rondeur og Vane hos Skuespillerne til at give en Farce den rette Form turde saa være det Afgjørende. Men forresten bør det dog bemærkes, at baade Hr. Helsengren og Fru Schwartz-Nielsen i alle Maader „er med“, som man siger, og at Hr. Hyltoft og Hr. Neumann i ethvert Tilfælde sporadisk leverer særdeles gode Ting. Naar man faar spillet sig mere sammen, vil det Hele aabenbart ogsaa vinde.

Gaade.

Et Ord jeg veed der netop har
Tre Stavelser. Det første Par
Deraf var alle Koner — før
De gifted' sig — men saa ej mer.
Den tredje er — skjøndt let og tynd —
Et Værn dog mod den skarpe Vind.
Det Hele er den tredje, naar
De første dermed smykket staar.

Opløsning paa Logogryfen i forrige Numer:

Løgn.

Rigtig løst af: C. L. i Svendborg. — Carl Hansen, Aalborg. — Republikaneren Jørgen Graakjær i Skals. — Moer Maja i Havnegade. — Hellegrød & Røgen. — C. S. = Carl Herman = Ted. pæg. — Ingeborg paa Næsbyh. — Madam Rust, Aarhus. — A. S. — Den graadige Slughals. — Svans Peter 6—4. — = Hunosø = S. P. — Skomager Flicks Sø. — Cognacsen. — Cosmus & Vilhelm. — Et aktivt Medlem af Spritkompagniet. — Max & Co. — Tante Emma og Onkel Sander. — Morten Hauserplads. — Vilhelm Tell. — En Bonderose i Frederikssund. — Den sorte Tombola og Peter Selvkoger i Hobro. — Onkel Jens i Kolding. — Paa Vers af Marquis de Villemer.

Den tydske Socialdemokrat Most taler til Berlins Arbejdere. (se S. 205).

— Fr. Spielhagens nyeste Fortælling „Skelettet i Huset“ foreligger nu ogsaa paa Dansk, oversat med Forfatterens Tilladelse af Richard Kaufmann. Det er til Forandring en lille Fortælling, der Intet har at gjøre med Tidens store brændende Spørgsmaal. Det synes, som Forfatteren har villet vise, at han ogsaa uden at tage sin Tilflugt til dem i fuldeste Maal kunde fængsle sine Læseres Interesse. Han har godtgjort det paa en meget eklatant Maade, og der er neppe Nogen, der lægger denne fortryllende lille Idyl fra sig uden at beundre hans Mesterskab i Fortællekunst. Handlingens Kjærnepunkt er i Grunden ganske simpelt: en Uvejrssky paa et ungt Ægtepars Fremtidshimmel, foraarsaget ved Fortielse af et vist — iøvrig saare uskyldigt — „mørkt Punkt“ i Ægteherrens Liv; men denne i Virkeligheden ganske lille bitte Sky synes ved en Række tilstødende Omstændigheder at brede og fortætte sig saaledes, at man lige til Fortællingens Slutning med potenseret Spænding læser videre og videre for at komme paa det Rene med, hvorvidt den virkelig skulde udlade sig med forfærdelig Lyn og Torden, eller om man af den Skalkagtighed i Maaden, hvorpaa det Hele fortælles, tør vente sig en lys og forsonende Slutning. Kompositionen er fra Forfatterens Haand saa sammenslynget og saaledes indviklet i et Slør af Mystik, at man ikke bør formindske Nydelsen af Læsningen ved paa Forhaand at give Gaadens Løsning; vi indskrænke os derfor til at fortælle de af vore Læserinder, hvem Skelettet og al den anden Gru, der synes at knytte sig til det, muligvis kunde forskrække, — at fortælle dem, at en ganske ualmindelig elskværdig og yndefuld Repræsentant for deres eget Kjøn med nogle lyse Blik og nogle ganske overordenligt prægtige Solskinsord jager alle Skyer paa Flugt, og at det Hele ender i den hyggeligste Feststemning. Folk, der have Sands for det, anbefale vi en gjentagen Læsning for ret at se, med hvor stor Kunst denne Fortælling er komponeret. (Andr. Schous Forlag).

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 78. Søndagen den 17. Marts. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Efter Slagene.

Den 31. Januar Kl. 1 om Formiddagen afsluttedes i Adrianopel Vaabenstilstand mellem Russerne og Tyrkerne og undertegnedes de foreløbige Fredspræliminærer. Storfyrst-Generalen havde til Raadgivere General Nepokojtchitsky og Diplomaten General Nelidov, de tyrkiske Befuldmægtigede var en dygtig Militær, Namyk Pascha, samt Diplomaten Server Pascha. Man fortæller, at den Sidstnævnte kort forinden havde telegraferet hjem til Konstantinopel, at han heller selv vilde afhugge sin Haand end undertegne disse grusomme Betingelser, der indeholdt Dødsdommen over hans Folks Stilling i Evropa; og den gamle Namyk skal have grædt som et Barn, da han efter Sultanens bestemte Ordre endelig satte sit Navn under Overenskomsten. Men hvad Andet var der at gjøre? Det tyrkiske Folks beundringsværdige Tapperhed og Heltemod var i kun altfor høj Grad blevet bortødslet til ingen Nytte af uduelige Førere, og Valget stod nu mellem fuldstændig Ødelæggelse strax eller tunge Tab, som dog ikke absolut udelukkede al Tro paa Hjælp af en kommende Tid. Og kun de Affindige prædiker hen i Vejret om Kamp paa Kniven til sidste Mand: de, som endnu har Hovedet og Hjertet paa rette Sted, mindes alle Folkeslags gamle Lære om, at saa længe der er Liv, er der ogsaa Haab.

Først en hel Maaned efter enedes man om den endelige Fred; og den lader, ogsaa i tyrkiske Byer, til at være bleven modtaget med en vis Tilfredshed, som en Lettelse fra en altfor ulidelig Byrde. Men for mange, mange Tusinder staar dog endnu maaske de tungeste Lidelser tilbage: naar Flygtningene nu kommer til deres gamle Hjem — hvilken Sorg og Smerte venter dem da ikke i de fleste Tilfælde der! Slægtninge døde, Huset nedrevet, Haver og Marker lagt øde . . ., ja Alt det er det lettere at tænke sig end at beskrive. For de Allerfleste vil Hjemkomsten være som et Besøg paa et uddød Sted og vil den have al Dødens Uhygge over sig. En russisk Korrespondent til «Novoje Vremja» har bedre end andre Krigskorrespondenter faaet denne Stemning frem ved sin Fortælling om et Besøg i Plevna; et lille Brudstykke heraf kan da forsaavidt med Rette knyttes som Text til det melankolske Billede, en engelsk Maler har udkastet, og som man ser nedenfor.

Altsaa:

I de Dødes By.

Den sydvestlige Del af Byen ligger fuldstændig i Ruiner. Forkullede, forrevne Tage, Murene gjennemborede af Kugler — der er slet Intet helt. Kun den hvide Moské staar endnu, og dens slanke Minaret rager stolt op over Ødelæggelsens Vederstyggelighed. Her fængsler Intet Vandreren, og han styrer sin Gang mod den anden Del

Fra Krigen i Orienten: Flygtninges Hjemkomst. (Se S. 211).

af Byen, bagved den anden Moské, hvor Husene har lidt mindre .... Øde Gader, menneskétomme Bygninger, en lang Række forladte Boder! Overalt er Butikerne lukkede. Og jo længere man kommer frem, desto mere vorer det pinefulde Indtryk af en uddød By. Endelig møder man Mennesker; men de lister afsted langs Murene, sky og ængsteligt skævende: Ingen vil ses, Enhver ønsker blot at smutte ubemærket bort. Kvinder og Børn findes slet ikke. Men paa Stenbroen, i Gadesnavset, ligger Hundreder af Lig. Der er En kommet gaaende: Kræfterne har svigtet ham, han er styrtet næsegrus om og har udaandet i den Stilling. En Anden har i sidste Øjeblik holdt Hænderne op for Øjnene for at unddrage dem Synet af noget Rædselsfuldt: de er ligesom forstenede, disse Hænder! Og der ligger En midt i Gaden, med et gabende Pandesaar, hvis Rande for længst er blevet sorte ... Hesten prusier og rykker til Siden. Døren til en Bod staar aaben, man ser ind i et blaaligt Tusmørke. Der ligger Noget paa Gulvet derinde: et næsten nøgent Menneske er sunket om ved et for længst udgaaet Baal, de stivnede Hænder har han strakt ud for at varme dem ved Ilden, og den og hans eget Livslys er blevet slukt omtrent samtidig. Lejligheden er plyndret; byttelystne rumænske Soldater har sprængt Døren og gjort rent Bord derinde.

Et lille Opløb henleder min Opmærksomhed paa et andet Hus. Folk ser noget forfærdede ud og peger ind i Gaarden; der er der en Slags underjordisk Bolig. En bulgarisk Familie har gravet sig ned i Jorden for at undgaa Granaterne og er falden som Offer for Hungersdøden. Familiens Medlemmer har presset sig op til hinanden; et dødt Barn i en død Moders Favn er navnligt gyseligt at se paa. Henne i en Krog sidder en Olding: man skulde tro, han levede, de glasagtige Øjne stirrer saa ufravendt paa En. Men de er Alle sultet ihjel, — med tavs, utrolig Hengivenhed i Skæbnens Vilje. Kun Barnet lader til at have grædt længe, før det drog sit sidste sagte Suk ved det udtærede Moderbryst.

Dr. Stukovenka spørger mig, om jeg har set Hospitalerne. — Nej! — „Naa, saa følg med“, siger han, og den bekjendte Maler Wereschtschagin slutter sig til os. Jeg nævner med Overlæg Navne; hvad man ser her, er saa forfærdeligt, at jeg selv ikke vilde tro det, hvis jeg ikke havde mine egne og bekjendte Mænds Øjne som Vidner.

Vi kommer ind i en bulgarisk Gaard. Plankeværk til Højre og Venstre. Her er en Stank — som af nys opkastede Grave: Peststank. Op ad en Trappe: hentørrede Blodpøle, væmmeligt Snavs, raadne Lærredsklude overalt! Bag den første Dør fem Døde — paa det bare Gulv, uden Underlag, i én Række. Den Ene af dem har aabenbart villet slæbe sig hen til Udgangen og er død undervejs. Øjnene staar aabne, i Saarene vrimler det af Orme ... I det næste Værelse to Døde og to Levende. Den Ene af de Levende staar lænet op mod Væggen og stirrer paa os med forvildede Blik; han forstaar hverken Bulgarisk eller Tyrkisk og bliver blot ved at stirre, som en Vanvittig. Den anden Levende ligger mellem to Lig. Alt hans Liv har koncentreret sig i Blikket. Tolken bøjer sig ned til ham — han aander en Bøn om Vand: i fire Dage har han hverken spist eller drukket det Mindste ....!

„Nej, nej, mine Herrer! siger Doktoren i en bitter Tone: — vi er langtfra ikke færdige! De er saa begejstrede over Attakerne og Heltemodet, — lær nu engang ogsaa at se den anden Side af Krigens Medaille!“ — — Og det gaar ind i en ny Gade, ind i andre Huse. Strax i det første: et Værelse med fem og et med tolv Lig. De Tolv ligger langs Væggene, tæt op til hinanden; et Par Øjne stirrer atter her spøgelseagtigt imod os — og saa denne rædselsfulde Peststank. En af dem, man troede død, gjør pludselig en Bevægelse for at rejse sig, men synker kraftesløs tilbage. Og i næste Nu er vi atter mellem lutter Lig!

Hundreder af Huse følger efter — og bestandig de samme Billeder! Lykkelige de, som er døde strax. At tænke sig at skulle ligge saadan mellem raadnende Lig, saaret og vansmægtende, og vente, Timer og Dage, paa Døden, som tøver med at komme. Selv Dantes mørke Fantasi formaaede ikke at opdigte slige rædselsfulde Kvaler!

(Efter Nemirovitsch-Dantschenko)

Under Danebroge 1848—50.

Af G. Bezonich.

III. Fra Kjøbenhavn til Als.

Mod Slutningen af Marts afgik saa de første Tropper fra Hovedstaden; og disse Mødre og Brude, som paa Volden og Exercerpladsen tog Afsked med deres Kjære, disse Fædre og Søstre, der sagde Farvel til Soldaten, viste, hvorledes et helt Folks Sag kan have Familjebaandets Inderlighed og dog hæve sig op over Skilsmissens Smerte. Danmark var vaagnet af sin Vinterdvale og følte sig som et Folk, der havde Noget at elske og forsvare; og som det var Foraar i Naturen, saaledes spirede og voxede det nylig vakte Liv, der højrøstet og frisk gjennemstrømmede Landet. Soldaten, der rejste, var ikke den Enkeltes Søn, han var i bogstavelig Forstand Alles Barn; den Rige som den Fattige vilde give ham det Bedste, de ejede, idet de trykkede hans Haand og sagde ham Farvel. Net betegnende for den herskende Stemning er det, at den alle Danske medfødte Frygt for at „skabe sig“ var som blæst bort. Man græd, man lo, man kyssede hinanden, saa Alle saae det, man raabte højt, man jublede og sang med Taarer i Øjnene, medens det danske Flag højtideligt udslog sine røde Folder over de Bortdragendes Hoveder.

Og saa gik det da afsted, derover for at slaas. Naturligvis tænkte de Fleste ungdommeligt Sagen afgjort saadan, at man strax gik løs paa Fjenden og gav ham nogle Bank; mellem Slagene glædede man sig ved sine Sejre og hvilede ud. Kun Faa havde Begreb om, hvorledes et Feltliv virkelig var.

Af Artilleriet var femte Batteri et af de første, som rykkede ud. Chefen for dette Batteri var Kaptajn Dinesen; han havde været i Algier og med Franskmændene deltaget i Krigen mod Abdel Kader, saa det var let forklarligt, at man ilede med at faa hans Batteri mobiliseret og sendt afsted. Det var ogsaa kun et Par Dages Værk, saa stod han paa Ny Artillerikasernens Exercerplads færdig til at rykke ud. Regimentskommandøren, Oberst Fensmark, mødte selv og saae Alt efter i Sømmene, og det Sjeldne skete, at han roste Noget; han takkede Officererne, der saa kraftigt havde bidraget til, at Udrustningen var sket paa saa kort Tid. Batteriets Officerer havde nu dog vist næppe synderlig Del i dette gode Resultat, eftersom Kaptajn Dinesen holdt altfor strengt paa sin Myndighed som Batterichef, til at han skulde give sine Underordnede Del i et saa vigtigt Anliggende. Skulde Lieutnanterne ved hans Batteri roses for Noget, maatte det snarere være for det Mod, de viste ved at drage ud med en Foresat som ham. Det var nemlig en bekjendt Sag mellem alle Regimentets Officerer, at han, til det Yderste streng og hidsig, overholdt Disciplinen fra neden opad i den Grad, at de, der stod under ham, aldrig fik Lov til at handle paa egen Haand, men maatte bøje sig for ham i Alt; Tjenesten forlangte han passet efter en Snor. Exempelvis kan nævnes, at da Premierlieutnant Dorn, en bekjendt dygtig Officer, i Begyndelsen af næste Aars Krig meldte sig til Tjeneste ved Batteriet, og Kaptajnen havde udregnet, at Lieutnanten mødte et Par Timer senere, end det var strengt nødvendigt for hans Rejse, modtog han ham vred som Krigsguden selv, gav ham ikke alene paa Stedet en drøj Irettesættelse, men befalede ham øjeblikkelig at begive sig til Kvarteret, hvor han havde Stuearrest indtil videre; desuden indmeldte han Sagen og forlangte Lieutnanten forsat fra Batteriet, hvad der ogsaa skete nogle Dage efter. Lieutnant Dorn kom til Fredericia, og der hændte ham det, som blev saa mangen Krigsmands Lod foruden hans, — han faldt for en fjendtlig Kugle. Der vil senere hen blive Anledning til at omtale denne kjække Officer nærmere.

Batteriet stod altsaa paa Exercerpladsen en Morgenstund færdig til Udrykning, og under rungende Hurraer satte Massen sig i rask Bevægelse. I Spidsen for Toget red først de tre Trompetere paa deres Skimler og med de blanke, skinnende Horn ved Hoften; efter dem kom saa Chefen, en kjæk, ret mandig Skikkelse, med spillende Liv i hver Bevægelse. Hans blanke, brune Hoppe dandsede paa sine slanke Ben utaalmodigt under ham. Saa rullede dumpt og majestætisk Kanon frem efter Kanon, med Artilleristerne opmarscheret paa begge Sider af Skytset; foran hvert Halvbatteri red en af Lieutnanterne, og ved Siden af Kanonens Forløber en Bombarder eller Kanonkommandør. Den Sidste i Toget var Kaptajn von der Recke, Fader til Digteren Ernst v. d. Recke. Som disse to Mænd, Dinesen og v. d. Recke, nu her ved Udmarschen dannede de to Yderpunkter i Batteriet, saaledes var de i Virkeligheden to stik modsatte Elementer, der ved deres indbyrdes Forskjellighed frembragte en gavnlig Modvægt mod hinanden. De kan skildres Begge i ganske faa Ord. Kaptajn Dinesen var Soldat med Hjertet paa rette Sted; Kaptajn Recke var først en Mand med Hjerte og saa Soldat. Den stramme Disciplin og den for vidt drevne Frihed fik derved sin rette Form, idet Enhver af de to Befalingsmænd med megen Takt og Finhed forstod at holde sig indenfor sin Myndigheds Grændser. ... De unge Bombarderer saae sig om, glædestraalende, undselige, røde i Kammen som Konfirmanten, der er med ved Bordet mellem de Voxne for første Gang i sit Liv. Det er ikke vanskeligt at sætte sig ind i saadant et ganske ungt Menneskes Følelser, der pludselig kommer højt til Hest og ser sig som Befalingsmand over Folk, der er langt ældre end han. Indtil nu har han levet i en Stilling, hvor der aldrig er blevet lagt Mærke til ham, hvor den daglige Forretning er Exercits paa Fælleden og Øvelser i Stalden og til Afvexling Vagtstuens Kjedsomhed hver tredje, fjerde Dag. Her stormer han nu frem, tiljublet fra alle Sider „Farvel!“ og „Gud velsigne Dig!“ her trykkes han i Haanden af fornemme Damer og Herrer, tiltales høfligt af Overordnede, der aldrig saameget som har set til ham tidligere, og Alt dette blandet med Følelsen af, at han drager ud til noget Ubekjendt, til Alvor og Eventyr! Det gjælder Livet — ja vist, men man kan ogsaa vende tilbage derfra som noget Stort. Aldrig har et Menneske oplevet noget Dejligere end det, som disse unge Krigsmænd fra 48 mødtes af! Med Alt, hvad Tiden dengang bragte den Enkelte af Sorg og det Hele af Besvær og Farer, var det dog herlige Dage, og Enhver, hvem det forundtes at være med i dem, gjemmer Erindringen om noget saa Stort og Smukt, som Hverdagslivet ellers kun byder ganske Faa.

Ud ad Vesterbro, over Frederiksberg Bakke og videre ad Roskilde Landevej gik det nu under idelig Tilstrømning af Folk, der vilde hilse paa Soldaterne og give dem deres Farvel med paa Vejen. Toget drog afsted, stadig i Fælledtrit, og Chefens skarpe Blik fulgte enhver af dets Bevægelser, han foer omkring paa sin dampende Hest, det ene Øjeblik langt forude og i det næste tæt paa Siden af Folkene, altid, hvor han mindst blev ventet, og Artilleristerne skævede efter ham uden at vove at dreje Hovedet. Hen imod Aften, da man nærmede sig Roskilde, Maalet for denne Dags Marsch, mødte man Batteriets Fureer, der efter Befaling fra Regimentet havde været forud for at ordne Kvarter til Mandskabet. Chefen tog imod ham meget barsk og sagde: „Nu er vi paa Feltfod, hils De Regimentet fra mig og siig dem det! Mandskabet har at blive i Munderingen, og skal de endelig i Hus, saa lad dem selv søge sig et Kvarter ... Vi tjener ikke som Ammer her, vi er Soldater og ude i Krig.“

Fureren — en gammel Bekjendt, vor stille Lærer fra Skolen, han, der gav os de mange Nuller — kom med nogle blide Indvendinger, der ikke blev hørt; paa Chefens Befaling svingede Batteriet ind paa en Mark og gjorde Holdt. Saa blev der spændt fra, og efter at de mange Undersøgelser om Tilstanden med Materiel og Heste endelig var sluttet, og Vagten var etableret og Poster udstillede, skete der et Omslag til Gunst for de trætte Artillerister. Kvarterbilletterne omdeltes, da de nu engang var besørgede, der blev kommanderet „Træd af!“, og man kunde faa Lejlighed til at se sig om i Byen og nyde lidt Ro.

I den nærmeste Fremtid fik den stakkels Fureer mangen Lejlighed til at ryste paa Hovedet, naar han med sin Samvittighed, sin Ordenssands og sine Bøger stødte an mod Kaptajnens mere krigerske og flotte Maade at tage Tingene paa i Felten. En Dag kaldte han saaledes Fureren til sig og spurgte ham, om der var en Slagter ved Batteriet, — de passerede netop en Mark, hvor noget Kvæg stod tøjret. Nu, man var paa Feltfod, maatte man tage sit Bytte, hvor man fandt det, og herefter skulde der slagtes og Kjødet uddeles til Folkene midt paa Landevejen. Det lykkedes Fureren at ride den Storm af; men en værre Prøvelse forestod ham første Lønningsdag, da han mødte paa Klokkeslet med sine Bøger, og Kaptajnen forstod det som en daarlig Spøg.

„Hvad er det for Noget!“ buldrede han; „maa vi nu bare være fri for saa mange Omstændigheder. Vi er ude i Krig, Fureer, og ikke i et Omsvøbsdepartement! Giv hver af Folkene et Par Species Penge, og lad dem holde ud, saa længe de kan; de kommer nok igjen, naar de trænger!“

En Maaned senere sendte Intendanturen imidlertid sine Embedsmænd ud til de forskjellige Afdelinger for at gjøre sig bekjendt med, hvorvidt deres Regnskaber var i Orden. Den Dag klappede Kaptajnen Fureren paa Skulderen og sagde:

„Det Lapperi var dog godt for Noget ... De har vel det Krimskrams opskrevet nøjagtigt, Fureer? Forresten,“ føjede han gnaven til, „min Ven Tscherning, der gjør saa mange ypperlige Ting, kunde gjerne give os en civil Mand med til det Stykke Arbejde, jeg holder ikke af det Kludder ved mit Batteri. Naar man er Soldat, er man Soldat, og ikke Plejemoder for Folkene, og er man paa Feltfod, saa er man paa Feltfod, og saa skal man bære sig ad, som andre fornuftige Folk gjør, naar de er i Krig.“

Efter den første Dags Marsch stod Batteriet altsaa ved Roskilde. Byens Befolkning modtog jublende Soldaterne, da de om Aftenen kom ind, og overalt saae man smilende Ansigter og vinkende Hænder, vidt aabnede Døre, dækkede Borde og opredte Senge til Krigsmændene.

(Sluttes).

Fra Verdis Ungdomstid.

„Troubadouren“ har forlængst bragt Verdis Navn eller ialfald enkelte af hans Melodier paa Manges Læber herhjemme, og det selv paa saadanne Menneskers, som ellers ikke bekymrer sig stort om Musik. Særlig dog i den sidste Tid vil ogsaa den Slags Læsere hyppigt have hørt den berømte Komponist omtale, dels fordi en udmærket fremmed Kunstnerinde glimrende har fremstillet den nysnævnte Operas Hovedperson paa vort Nationaltheater, og dels fordi man sammesteds har bragt Verdis pompøse „Requiem“ til Opførelse. Under disse Omstændigheder kan det forhaabenlig interessere de Fleste at se den gamle Mesters Billede samt at faa nogle Oplysninger om hans Ungdomstid, der først er blevet fremdragne for ganske nylig.

Guiseppe Verdi er født 1813 (samme Aar som Richard Wagner) i Landsbyen Roncole (i det fordums Hertugdømme Parma). Her havde hans Forældre et tarveligt Værtshus og holdt desuden en lille Butik, hvor de solgte Sukker, Kaffe, Tobak osv.; men at Forretningen ikke var overdrevent indbringende, kan man se allerede deraf, at Faderen, Carlo Verdi, hver Uge maatte gaa sine tre Mil frem til og tre Mil tilbage fra Byen Bussæto, bærende i to Kurve paa Skuldrene det beskedne Indkjøb. Den lille Guiseppe, der havde en kjærlig Moder, var et godt, lydigt, lidt ængsteligt Barn, hvem man aldrig behøvede at straffe. Der var kun Et, han ikke kunde modstaa: det var Tonerne fra en Lirekasse! hvor de lød, stillede han øjeblikkelig, og blev saa ved at følge med Lirekassemanden det længst mulige Stykke Vej. Nuvel, denne Sands for Musik, tænkte Forældrene, kunde maaske endda ikke være saa uheldig; thi — den lille Landsbykirkes Organist var meget gammel, og det er jo Noget, man veed i alle Tungemaal, at den Enes Død altid er den Andens Brød. Altsaa, Guiseppe lærte at spille Orgel, og lærte saa flinkt, at han efter 3 Aars Forløb kunde overtage den Plads, der imidlertid ganske rigtigt var blevet ledig. Men Faderen syntes dog, Drengen nok burde lære noget Mere, og en Ven, han havde i Bussæto, en brav Sæbesyder, kom ham til Hjælp: for tredive Centimer om Dagen (c. 20 Øre) gav han den Lille Kost og Logis. Guiseppe søgte flittigt Skolen, læste meget mere, end han legede (hvad der ikke skal være uheldigt for Folk, som vil frem i Verden), og passede imidlertid sin Tjeneste som Organist, forsaavidt som han hver Søn- og Helligdag vandrede tilfods sine 3 Mil til Roncole og spillede ved Gudstjenesten. Hans Gage beløb sig i det Højeste til en 75 Kroner — om Aaret; men ifølge en gammel Skik kunde han rigtignok desuden engang aarlig, i Korn- og Majshøstens Tid, gjøre en Slags Tiggergang i Sognet og indsamle Naturalforplejning . . . Paa en af disse Helligdagsvandringer var han forøvrig nær ved at sætte Livet til. Engang i Julen, da han skulde spille til Froprædiken, dumpede han nemlig i Mørket undervejs fra Bussæto til Roncole i et Vandhul og kunde, stivnet som han var af Kulden, trods fortvivlede Anstrengelser ikke selv hjælpe sig op. Allerede én Gang før, i Aaret 1814, havde han været i Livsfare, saa han stod for den Sags Skyld i Bekjendtskab til Døden. Det Aar huserede nemlig de russiske Tropper slemt i Roncole, hvor de lemlæstede Indbyggerne og stak Ild paa deres Huse. Landsbyens Fruentimmere var flygtet ind i Kirken; men ogsaa her blev de forfulgte, og Soldaterne vanhelligede Stedet med uskyldige Offres Blod. Verdis Moder havde Aandsnærværelse nok til, med sit spæde Barn ved Brystet, at klattre i en Fart op ad en snever Trappe, hvorfra hun slap ind i Klokketaarnet; her holdt hun sig skjult, til Soldaterne var draget bort, og frelste saaledes for Verden den lille, senere saa store Verdi.

Naa men — tilbage til Skoletiden! Efter 2 Aars Forløb kunde Guiseppe læse, skrive og regne, og han, der stadig var Organist, fik nu en lille Ansættelse hos en Likørfabrikant i Bussæto.. Dette var, hvad man ikke strax skulde falde paa at tro, hans Livs Lykke. For det Første opnaaede han nemlig nu et af de fire Stipendier, som Kommunen kunde uddele til fattige Børn, der vilde hellige sig til Universitetsstudier, Musiken eller Billedkunsten; og for det Andet var Likørfabrikanten ikke blot en lidenskabelig og dygtig Musiker, havde et fortræffeligt Klaver, var en Slags Præsident for en lille musikalsk Forening etc., men han ejede ogsaa — en ualmindelig, smuk og begavet Datter, Margarete Barezzi, som først blev den unge Verdis Lærer og senere (naturligvis adskilligt senere) hans Hustru! Hvor skulde det unge Geni da have kunnet Andet end udfolde sig? Ialfald arbejdede Guiseppe af alle Kræfter. Han lærte af den omtalte musikalske Forenings Komponist og Dirigent, den gamle Provesi, komponerede en Mængde Stykker, dirigerede — 16 Aar gl. — Foreningens Øvelser og Koncerter og maatte desuden hyppigt spille Orgelet i Bussæto. Og hans gamle Velyndere slog ikke Haanden af ham; de skaffede ham — rigtignok kun for 2 Aar — det kommunale Stipendium forhøjet fra c. 225 til c. 450 Kroner, for at han kunde gaa til Milano og uddanne sig, ja Likørfabrikanten, Barezzi, skød endog af sin egen Lomme, dels som Gave og dels som Laan, en Sum til. Til Tak vil nu hans Navn blive bevaret nogle hundrede Aar eller mere, og Folk, som støder paa det, naar de læser om Verdi, vil offre den brave Gamle en venlig Tanke og en Anerkjendelse. Det være sagt som Opmuntring for alle andre hæderlige Likørfabrikanter, der muligvis kunde møde en vordende Storhed paa deres Vej.

Her i Milano hændte der nu Verdi en af disse sørgelige Pudsigheder, som gjentager sig atter og atter. Han henvendte sig først om Optagelse paa Musikkonservatoriet til dettes Direktør; og denne, en vel dresseret Hr. Aandløs, — afviste den unge Mand som talentløs og „fuldstændig blottet for musikalske Anlæg“! Det er dog en aparte Ting, at de indflydelsesrige Stillinger saa ofte er i Hænderne paa Folk uden Spor af Begavelse, og at netop disse Folk næsten altid betegner Genierne eller Talenterne som rent evneløse! Historien er jo propfuld af Exempler derpaa. Nok sagt — Verdi gik saa til Theatrets Kapelmester, der selv var Komponist, og efter at han havde set paa de selvsamme Arbejder, som Konservatoriets Direktør havde erklæret for dumme, engagerede han øjeblikkelig Ansøgeren. Han skulde ikke høste Utak derfor. Guiseppe Verdi blev hurtigt bekjendt i Milanos musikalske Kredse, ja skal endog — 19 Aar gl. og efter tre Prøver — have dirigeret med Held Haydns „Skabelsen“ ved en stor Koncert, efterat den oprindelige Dirigent havde maattet melde sig fra Tjeneste paa Grund af Partiturets Vanskeligheder. Desuden komponerede han Adskilligt, navnlig en Del Marscher, som han senere indflettede i et Par af sine Operaer.

Efter de to Aars Forløb vendte han tilbage til Bussæto, hvor hans tidligere Lærer, Provesi, Kapelmesteren og Organisten, netop var død. Alle tænkte, at Verdi skulde faa hans Plads; men Valget afhang af Gejstligheden, og et Par Biskopper anbefalede og skaffede antaget en middelaldrende Person istedetfor den (efter de Gejstliges Mening) „profane Mode-Komponist“! Sagen gav Anledning til en hel lille Borgerkrig, hvor man næsten stormede Kirken, og hvor Gejstligheden lagde sin Intelligens og Takt for Dagen ved at fremkalde et Forbud mod et musikalsk Selskabs rent musikalske Sammenkomster! Men for Verdi var og blev Resultatet det, at han ikke fik Pladsen, men kun en aarlig Gage af c. 225 Kroner som det nysnævnte Selskabs Dirigent. Ikke desto mindre giftede han sig (1835); thi den brave Likørfabrikant havde igjen været fremme og svaret den 22-aarige unge Mand, at han foretrak til Svigersøn en fattig, men hæderlig og talentfuld Person, der elskedes af hans Datter, for selv Byens bedste „Parti“. Det unge Par levede saa en Tid lang i Bussæto, hvor Verdi bl. A. glimrede som Klaverspiller, og hvor det fik et Par Sønner; men saa maatte man atter til Milano, og denne Gang med et bestemt Formaal: Operaen. En nittenaarig Digter, med hvem Verdi hurtigt havde sluttet et inderligt og urokkeligt Venskab, skrev Texten for ham til hans første Opera (Oberto, conte di San Bonifacio), som blev komponeret, indstuderet og opført paa mindre end et Aar, og det med saa stort Held, at Theaterdirektøren øjeblikkelig sluttede Kontrakt med ham om tre nye. Numer 2 skulde være en komisk Opera, og den — gjorde fuldstændig Fiasko. Men han havde ogsaa maattet være lystig med Graaden i Halsen og havde skullet været morsom, medens han var nær ved at blive sindssyg af Fortvivlelse: hans elskede Hustru var nemlig blevet pludselig syg og var død, medens hans Kontrakt nødte ham til at aflevere Partituret færdig inden en vis Tid. Træt og forknyt tænkte Verdi kun paa at lade alle ærgjerrige Drømme fare og trække sig tilbage til et ubemærket Liv i Bussæto hos sin gamle Svigerfader; han vilde, det var hans faste Beslutning, aldrig mere forsøge at skrive en Opera. Tiltrods for Fiaskoen gav Theaterdirektøren kun nødig Slip paa den unge Komponist; der maatte mange Bønner, ja næsten Tryglen til, før han hævede Kontrakten for den tredje, endnu ikke leverede Operas Vedkommende. „Men husk, sagde han, at hvis Du engang skifter Beslutning, staar mit Theater Dig altid aabent.“ Saa trykkede de hinandens Haand, og Verdi drog til Bussæto, for, som han tænkte, at forsvinde for bestandig i denne Provindsbys beskedne Tusmørke.

* *
*

Som man veed, gik det ganske anderledes. Verdi forlod ikke blot Bussæto og giftede sig igjen, men han skrev ogsaa en hel Række Operaer, der gjorde ham baade rig og berømt. Han bor nu, aldeles vidunderligt skjønt, i Pallazzo Doria i Genua, fra hvis store Sten-Veranda man har en fortryllende Udsigt ud over Havet. Møblementet, der er holdt i ægyptisk Stil og spiller i Farver, udmærker sig ved en ren orientalsk Pragt, og desuden finder man her en hel Samling Guld- og Sølv- Lavbærkrandse, Taktstokke og lignende Gaver. Maestro'en lever forøvrig temmelig stille, gaar aldrig paa Koncert og kommer kun sjeldent i Theatret. Han udmærker sig ved en ualmindelig Beskedenhed, der heller ikke forlader ham, naar han dirigerer ved Opførelsen af sine egne Kompositioner.

Tre „Perler“.

Af Emil.

II.

Petronelle.

Det var jo saa saare rimeligt, at vi søgte Karen*) afløst af et Væsen, der ikke vilde være altfor streng imod os. „Naar jeg bare maatte faa en rigtig godmodig og skikkelig Pige“, sagde min lille Hustru, „saa tror jeg virkelig, vi hellere maatte finde os i de smaa Ulæmper, der følger af, at hun ikke er saa forskrækkelig dygtig.“

Endelig traf vi Petronelle, en middelaldrende Pige, som havde været nogen Tid i Hovedstaden — „ikke længe nok til at blive fordærvet,“ sagde min Hustru — og som var i Besiddelse af de mest glimrende Anbefalinger for Villighed, Skikkelighed og Troskab. „I den Henseende,“ erklærede den gamle Dame, der anbefalede hende, „kan jeg forsikre Dem, er hun en komplet Perle.“ Det var netop, hvad vi søgte.

Strax den første Dag var Petronelle lidt uheldig. Da vi skulde have Øllebrød til Middag, blev hun noget forinden sendt ud for at hente en Spegesild. Efter omtrent 2 Timers Forløb — da Øllebrøden forlængst var spist — kom hun hjem og erklærede, der var ingen at faa i hele Byen. Vi fik ved Forhør ud af hende, at hun havde afsøgt alle de Isenkræmmer-Butiker, hun kunde overkomme, „for det vidste jeg nok, at jeg skulde have Spegesilden paa et Sted, hvor de ogsaa handlede med Jern.“ Allermest optaget var hun af — hvad hun fortalte med en stærk Fnisen — at en Mand i en af Butikerne havde peget hen paa en ung smal Fyr, der ligeledes stod bag Disken, og sagt, at han havde ikke andre Spegesild end den der, og ham kunde hun vel ikke bruge til Øllebrøden, for ellers var han til Tjeneste. Hun lo, og vi lo. Min Hustru forklarede hende Misforstaaelsen og sagde: „det er heller ikke saa let saadan strax at finde Rede i alle disse Butiker, det bliver nok bedre.“

Hen paa Eftermiddagen væltede Petronelle et Blækhus over et smukt Bordtæppe, og om Aftenen slog hun 3 Par Kopper og en Porcellæns Thepotte itu, — andet Tilfælde —, hvorover hun forøvrig blev meget ulykkelig og angergiven. Fraregnet en 2—3 mindre væsenlige Uheld endte hermed hendes Bedrifter paa den første Dag.

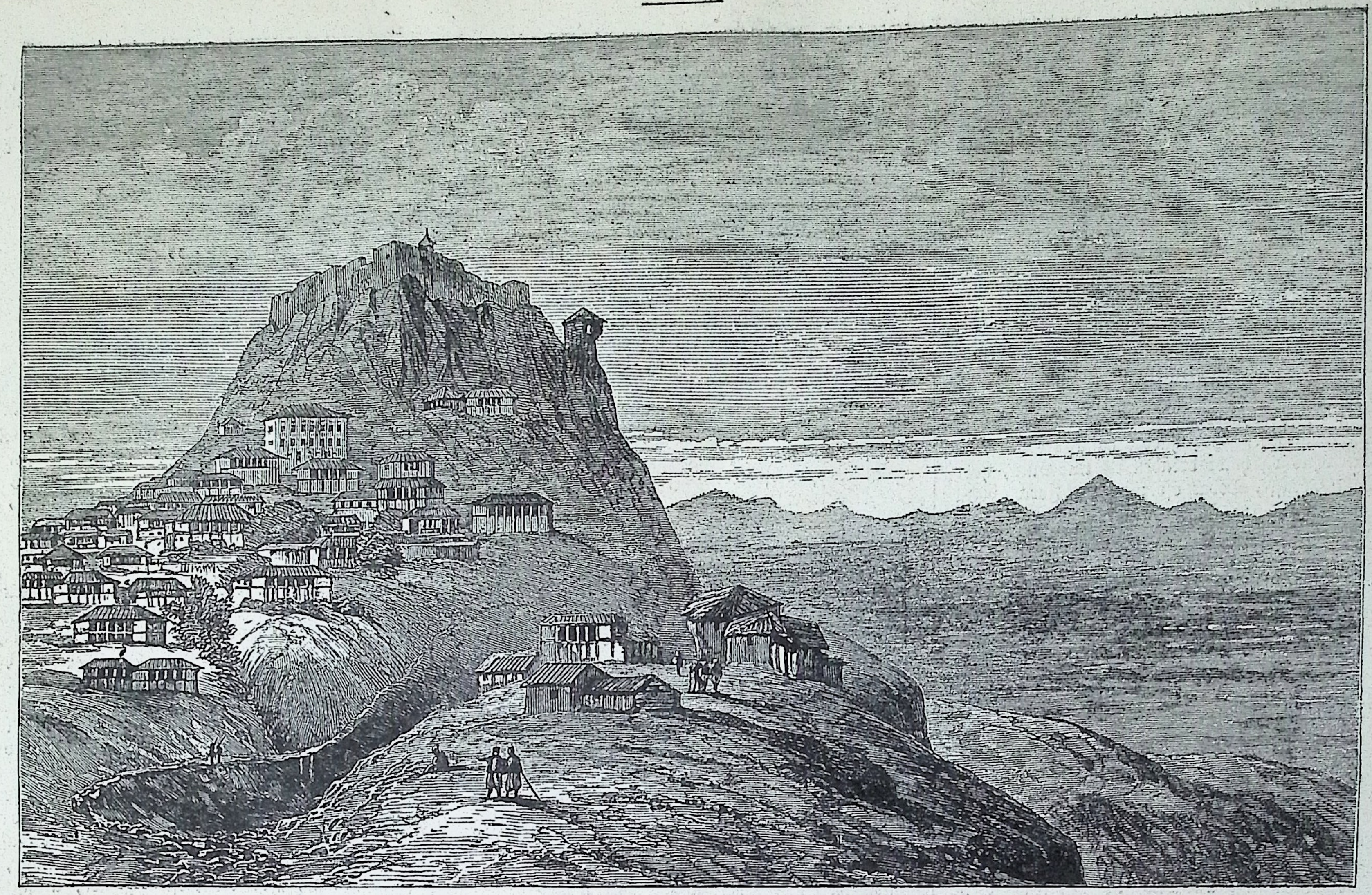
„Ja, hun er jo rigtignok lidt forkert paa det,“ indrømmede min Hustru, „men det bliver nok bedre, og skikkelig er hun da, — det er det Vigtigste.“

Jeg vil dog ikke paastaa, at vi hurtigt sporede nogen Bedring. Petronelles Forkerthed, Forsjamskethed og Kejtethed var saa stor, at det næsten ikke kunde henregnes til Mangel paa Begavelse, men snarere maatte tilskrives en Slags Begavelse for det Bagvendte. Blev hun sendt i Byen, kunde man næsten være vis paa, at hun kom hjem med uforrettet Sag. Snart kom hun tilbage med en helt anden Ting end den, hun skulde hente, — i Reglen fem Gange saa dyr og til ingen Nytte — og naar hun saa skulde gaa hen og bytte den, kunde hun aldrig finde, hvor hun havde kjøbt den; snart kom hun tilbage og havde, — om hun saa skulde synke levende i Jorden — ikke kunnet komme i Tanke om, hvad hun skulde gaa efter; og snart endelig havde hun paa Vejen tabt de Penge, hun skulde kjøbe for. I det allerheldigste Tilfælde kunde man være vis paa, at hun blev et Par Timer længer borte end nødvendigt, da hun aldrig kunde finde Vej; hendes ejendommelige Talenter fik hende desuden til at fare vild, selv om hun kun skulde ind i Huset ved Siden af vort. Da hun engang skulde finde en Mand i Frederiksberggade, valgte hun naturligvis at gaa ud og søge efter ham i en Gade i Frederiksberg, og da der en anden Gang var Spørgsmaal om at lade hende gaa et Ærinde hen i Frederiksborggade, er jeg vis paa, hun havde søgt lige ud til Frederiksborg, hvis jeg ikke heldigvis i Tide havde forpurret, at hun kom afsted.

Mindst éngang om Dagen kom Petronelle grædende ind og fortalte, at hun havde rigtignok været meget uheldig, men Fruen maatte endelig ikke være vred paa hende, hun kunde virkelig ikke gjøre ved det. Snart var det en Gjenstand af Glas og snart en af Porcellæn — dog

---

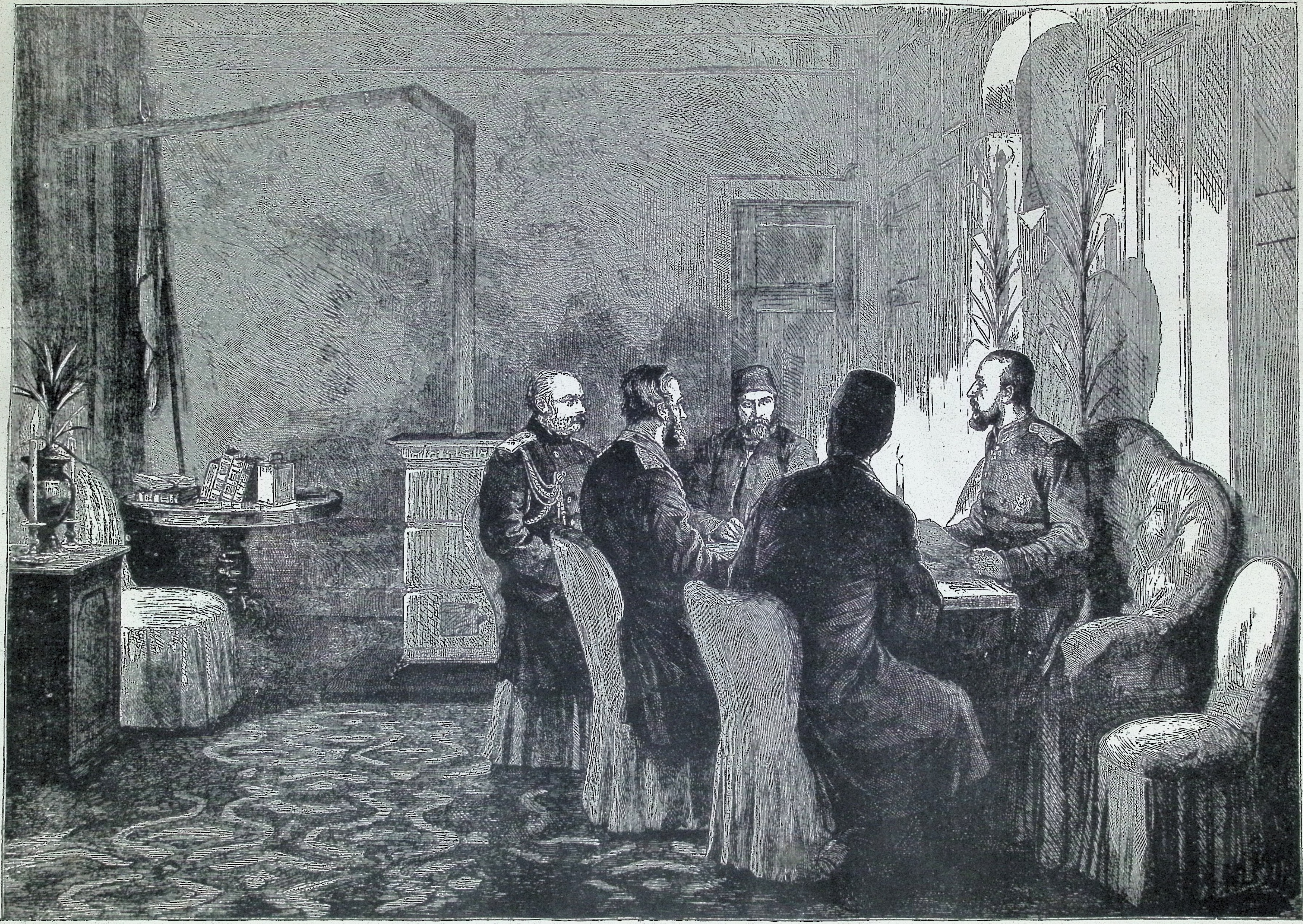
*) I den første Artikel (Nr. 62) skildredes, som man erindrer, et nygift Pars første Pige, der led af at være „bestemt“.
Red. Anm.

Fra Opstanden i Thessalien: Grændsefortet Domoko. (Se S. 217)

Kardinalerne kysser Pave Leos Fod. (Se S. 217)

General Nepokojtchitsky. General Nelidov. Server Pascha. Namyk Pascha. Storfyrst Nikolavs.

Fredspræliminærerne underskrives i Adrianopel. (Se S. 211)

blev vi efter en 14 Dages Forløb noget roligere med Hensyn til Glasvarerne, da det var lykkedes Petronelle ved Paaskjænkning af kogende Vand at sprænge Alt, hvad vi havde af den Sort. Hun maatte fra den Tid nøjes med Porcellænet og Ruderne, hvoraf hun da ogsaa regelmæssigt besørgede et Par om Dagen. Jeg er sjeldent bleven saa forundret over Noget, som da min Hustru en Aften meldte: „Idag har Petronelle ikke slaaet Noget itu;“ men jeg skylder Sandheden at tilstaa, at hun tog en ganske artig Revanche Dagen efter.

At Petronelle stadig pudsede mine Støvler med Kakkelovns-Sværte, var en af hendes mest uskyldige Fornøjelser; værre var det, at hun til Forfærdelse for det Tøj, der skulde stryges, blankede Strygejernene med samme Substans, — og naar hun til Gjengjæld ved Pudsning af Kakkelovne anvendte betydelige Kvanta af olieagtige Stoffer (Vorherre maa vide, hvor hun fik dem fra?) var det jo heller ikke saadan egenlig heldigt. Vi havde altid en Fornemmelse af, at vi befandt os midt i en vel smurt Dampmaskine; det gik endog saa vidt, at en gammel Dame, der ofte kom hos os, altid blev søsyg, da hun følte sig akkurat som ombord paa et Dampskib.

Kun med en vis Ængstelse satte jeg mig til Bords om Middagen, naar Petronelle havde havt Noget med Maden at gjøre, eftersom hun da ganske sikkert havde sat sit Snit og brugt Salt, hvor der skulde været Sukker, Kanel istedetfor Peber og Brændevin istedetfor Eddike, — for ikke at tale om, at hun forstod i en Haandevending at tilrede den lækreste Boeuf saaledes, at den ikke var til at skjælne fra stegt Saalelæder, og overhovedet havde en sjelden Gave til at give al Slags Mad et saadant Udseende, at jeg i Reglen — endog efter at have spist den, — ikke kunde blive enig med mig selv om, hvad det var eller skulde forestille. — Middagsselskaber kunde der selvfølgelig ikke være Tale om, saalænge vi havde hende. Selv om vi havde lejet en Kogekone, vilde hun nok have sørget for at ødelægge det Hele. En rig gammel Onkel, der havde indsat mig til sin Universalarving, og som plejede at komme til os hver anden Søndag, kunde vi imidlertid ikke undgaa engang at beværte med Petronelles Mad. Det blev os en dyr Historie. Han havde neppe faaet 2—3 Mundfulde af en Fiskebudding ned, før han rasende stod op, svor paa, at vi havde forsøgt at forgive ham, og gik sin Vej. Det Hele var ikke Andet, end at Petronelle — da min Kone et Øjeblik havde været inde hos den Lille — havde været saa snild at „hjælpe paa Farcen“ med lidt Salpeter og Kajennepeber, — Sukker og Kanel paastod hun først, det var —; men Resultatet blev, at vi ingensinde saae Noget til Onkel mere og heller ikke Noget til Arven efter ham.

Et Par Gange i Begyndelsen, naar Petronelle skulde ud at kjøbe Noget, og vi ikke havde Smaapenge, fik hun større Pengesedler med til Vexling; men det lærte vi da snart kunde ikke gaa an. Den ene Gang tabte hun Sedlen, den anden Gang kom hun tilbage med Halvdelen af Værdien og paastod, hun havde ikke faaet Mere for den — ja naturligvis forsøgte hun at finde, hvor hun havde faaet den verlet, men det lykkedes selvfølgelig ikke, — og den tredje Gang var hun saa uheldig paa det Sted, hvor Sedlen skulde vexles, at slaa en kostbar Glasgjenstand itu, som hun maatte betale, saa hun kom tilbage med en halv Krone til Rest, — Gudbevares, i højeste Grad grædende og elendig og ønskende sig syv Mile under Jorden.

Ja, hun var en dyr Pige, Petronelle, saa dyr, at jeg engang regnede ud, at hvis jeg havde havt de Penge, hun kostede os, og sat dem paa Rente, kunde vi n æ s t e n have levet sorgfrit af dem i vor Alderdom. Jeg meddelte min Hustru denne Tanke, og hun kom mig strax imøde med den Meddelelse, at Petronelle jo nok var en komplet Perle af Skikkelighed, men at ogsaa hun havde tænkt paa, vi vist ikke havde Raad til at holde saa kostbar en Perle. Saa endte det da med, at vi saae os nødsagede til at anmode Petronelle om at opsøge en mere velhavende Familje.

Natslykker fra vore Dage.

Kinesiske Snigmordere i San-Francisko.

Sikkert hos intet andet Folk finder Theorien om Blodhævn saa vid Anvendelse som hos Kineserne og specielt hos Kineserne i Kalifornien. For dem er Blodhævnen ligefrem en Hovedlov, og særlige Selskaber, der driver Snigmordet forretningsmæssigt, beskæftiger sig med at bringe den i Anvendelse.

I tidligere Tider, da Blodhævnen endnu florerede hos Spanierne, Italienerne og andre af Europas Folk, opsøgte de to fjendlige Parter hinanden og stødte Dolken i hinandens Bryst. Faldt den Ene, tog hans nærmeste Slægtning Blodhævnen i Arv og førte Striden videre. Ikke saaledes hos Kineseren. Han anser det for overflødigt at binde personligt an med sin Modstander; hans Hævn er stillet, naar denne er bragt ud af Verden, og ved hvem Drabet sker, er ham ligegyldigt. Han sidder eller ligger roligt paa sin Divan, ryger sin Opium og underhandler med Snigmorderen om den Pris, for hvilken Mordet kan leveres, eller udbetaler de klingende Møntsorter for et allerede fuldført Drab.

De forretningsmæssige Snigmordere i San-Francisko, der ere bekjendte under Navnet «Higbinders», udgjøre et stærkt og af alle Kinesere frygtet Selskab. Deres Værk er de talrige, paa San-Franciskos offenlige Gader begaaede Mord og Mordangreb, der giver Politiet saa Meget at bestille, men ved hvilke kun i de sjeldneste Tilfælde Morderne blive grebne. Betaler Mordhaandværket sig daarligt, udpresser den driftige Higbinder under Trudsel om Døden Penge af sine Landsmænd, og de fleste af disse præsterer de paagjældende Summer, fordi de af Erfaring veed, at hans Trudsler ikke er tomme Ord.

Som et for sig afsluttet, selvstændigt Selskab er Higbinderne fuldstændig organiserede under det kinesiske Navn «Hip Ze Tong» eller Øxe-Selskabet. De har deres egne Love og holder sammen i enhver Fare. Hovedselskabet bestaar af flere Underafdelinger, hver paa ti eller femten Mand. Medlemmerne er for det Meste Kinesere af den laveste Klasse, der allerede i Kina kun har givet sig af med Tyveri, Sørøveri og Mord. Men hvor frygtede og forhadte af de bedre Klasser de end er, bliver de dog af disse betragtede som et nødvendigt Onde, ved Hjælp af hvem Hævnen udføres hurtigt og Forbrydelserne kan begaas ustraffede.

Higbindernes Klædedragt ligner ved en overfladisk Betragtning de øvrige Kineseres. De gaar med den samme blaa Bluse med de vide Ærmer, den samme runde Filthat og de samme Filtsko, der gjør ethvert Fodtrin uhørligt. Men ved nærmere Undersøgelse finder man indenfor en tæt Vattering med Filt, saa intet Øxehug kan trænge igjennem. Den indvendige Side af dette Pandser er forsynet med talrige Lommer, Strupper og Snore, som gjemmer Skydevaaben og Sligt. I Lommerne findes desuden pulveriseret rødt Peber eller et andet Pulver, der, naar det kastes i Øjnene, gjør blind for længere Tid.

Det er i San-Francisko aldeles ikke sjeldent, at der paa Gadehjørner i Kinerserkvarteret findes anbragt Plakater, i hvilke der udloves en bestemt Belønning — fra 50 til 500 Dollars — for at myrde en nærmere betegnet Kineser. Skal nu et saadant Mord udføres, saa afholder Embedsmændene ved «Hip Ze Tong» Selskabet, der kan kaldes Higbinder-Ordenens Storloge, en hemmelig Forsamling. Hvad der besluttes i denne, om det betros en Underloge eller bestemte Individer at udføre Mordet, har endnu ikke kunnet opdages. Men sikkert er det, at det ulykkelige Offer efter faa Dages Forløb bliver overfaldet og dræbt i sin Bolig, i en mørk Allé eller paa aaben Gade. Som oftest undslipper Morderne; kun i meget sjeldne Tilfælde lykkes det at fængsle dem og endnu sjeldnere at overbevise dem. Og falder en af dem i Politiets Hænder, saa arbejder hele Higbinder-Ordenen paa at befri ham. Kavtionen for ham bliver betalt af Ordenens Kasse og ligeledes Omkostningerne ved hans Proces. Der skaffes Hundreder af Vidner tilveje, som optræder til Gunst for ham. Ingen Kineser tør vidne mod Morderen, thi han frygter Higbindernes Hævn og veed, at ingen amerikansk Lov kan beskytte ham imod den. Er det muligt at skaffe Morderne af Vejen, bliver de forsynede med Penge og sendte til Kina eller det Indre af Staten. Betalingen for Mordet tilfalder Underlogen, ved hvis Medlemmer det er blevet udført. Dog gaar en Part af den i Storlogens Kasse, fra hvilken enhver Higbinder bliver understøttet i Tilfælde af Fare. Storlogen fører desuden alle Processer og leder det hele Forretningsvæsen.

Som Nebengeschæft driver Higbinderne samtidig en højst ejendommelig Forretning. De fleste kinesiske Kvinder i Kalifornien er, som bekjendt, Slavinder, kjøbte af rige Kinesere. Vil nu Nogen gifte sig med en saadan Slavinde, maa han først kjøbe hende fri for en Pris, der i Reglen er 500 Dollars. Higbinderen forstaar imidlertid at omgaa denne Handel. Først søger han at sætte sig i Gunst hos sin Udvalgte, hvad i Regelen falder meget let. Derpaa begiver han sig til Rev Gibson eller en kinesisk Missionær, hykler en Smule Fromhed og erklærer, at han vil ægte sin Udkaarne efter kristelig Skik og Brug, men ikke har de 500 Dollars til at kjøbe hende fri med. Broderen i Kristo bliver naturligvis sjælefornøjet, paakalder Politiets Hjælp, faar ved Hjælp af det den kinesiske Kvinde slæbt ud af den Prostitutionshule, i hvilken hendes Herre i Regelen har anbragt hende, og vier hende saa til Higbinderen. Den næste Dag læsser denne sin unge Hustru paa sin Vogn, bringer hende ind i det Indre af Staten og sælger hende for 400 eller 500 Dollars. Det er en profitabel Forretning, og den bliver ofte endnu mere indbringende ved, at han senere for en bestemt Sum stjæler hende tilbage til den første Ejer. Tilfælde af denne Art er langtfra sjeldne.

Nu vil Læseren imidlertid sandsynligvis spørge: hvorledes kan saadanne Tilstande herske i en civiliseret Stat? Hvorledes kan Politiet finde sig i den Slags Forbrydelser? Politiet er magtesløst ligeoverfor Alt dette. Mod det staar 30,000 Kinesere, der har deres egne Love og danner en Stat i Staten. Det vil være indlysende, at kinesiske Forbrydere er vanskelige at opspore, naar de begunstiges af 30,000 af deres Landsmænd og skjules af dem. Det maa være et rent Tilfælde, naar et Higbinder befindes skyldig, thi Tusinder er altid rede til at besværge hans Uskyldighed. Penge, Frygt og Sammenholdssands er herved Drivfjedrene. Enhver kjender disse Tilstande, men Ingen undtagen Kineserne er i Stand til at levere saadanne Beviser, at de Skyldige kan drages til Regnskab.

Til Slutningen vil vi endnu give et enkelt Exempel mellem mange paa disse Higbinderes Bedrifter i San-Francisko. Den 29. Febr. 1877 fandt der i denne By mellem Higbindere og andre Kinesere en aaben Kamp Sted, i hvilken en vis Sam Lee blev myrdet og et Antal andre Kinesere farligt saarede med Øxer og Knive. En halv Snes af disse Rolighedsforstyrrere faldt i Hænderne paa Politiet. Undersøgelserne varede Uger og Maaneder og førte ikke til noget Resultat paa Grund af, at Kineserne idelig aflagde falsk Ed. Kun Saameget blev fastslaaet, at der i Forvejen havde existeret en aabenlys Opfordring til at myrde Sam Lee, at denne Opfordring udsatte en Belønning af 500 Dollars for Mordet, samt at den havde været opslaaet paa alle Gadehjørner i Kineserkvarteret. Flere af disse Plakater blev fremlagte i Retten. De var skrevne med kinesiske Tegn paa et Stykke rødt Papir, tre Tommer bredt og otte Tommer langt, og lød i Oversættelse saaledes: „Medlemmerne af »Wing Ye Tong Selskabet“ udlove en Belønning, fordi Cheong Sam's Fodtøjsfabrik har krænket Lovene. Følgelig har vort Selskab nedlagt Arbejdet. Naar den ikke igjen føjer sig efter vore Love, vil vi ikke arbejde. Nogle af vore Arbejdere har imidlertid hemmelig begyndt at gjøre dette. Vi tilbyde 300 Dollars til den kraftige Mand, der kan dræbe en af disse Arbejdere, og 500 Dollars for Drabet af Cheong Sam selv; Samme bliver ogsaa kaldet Sam Lee. Til Sikkerhed forsyner vi denne Meddelelse med vort Segl. Quong Chues Regering, i det andet Aar. Den fjerde i den kinesiske Februar. Wing Ye Tong.“

Alle Forsøg paa at faa fat i Morderne saavel som paa at faa sat Wing Ye Tong Selskabet under Anklage forblev frugtesløse. Man maatte nødvendigvis have kunnet godtgjøre, at Plakaten virkelig hidrørte fra og var opslaaet af det; og dette Bevis kunde ikke leveres ved Hjælp af kinesiske Vidner.

M. A.

Lidt om Stokke.

Stokken har nok de Fleste af os gjort Bekjendtskab med. Har ikke vort uskyldige Bagparti i den glade Barndomstid bragt os i pinlig Berøring med den, saa har vi Mandfolk dog maaske som Unge, dengang vi „gav Partiet“, svunget den frejdigt mellem et Par behandskede Fingre, eller vi har, som ældre og mere satte Folk, udtrykt vor Værdighed og vor Sathed netop ved at støtte os til denne uundgaaelige Stok. Hvorfor møder man den dog saadan i alle Aldere og alle Stillinger? Hvorfra skriver sig den løjerlige Skik, at man skal traske om med en Kjæp i Haanden, skjøndt den saa ganske udmærket kunde undværes? Ja, det er ikke godt at sige; Stokkens Historie er endnu ikke skrevet og bliver det maaske aldrig. Men det Rimeligste er, at det er en Vane, som vi har arvet fra fjerne Fædre, for hvem Stok eller Stav virkelig var til Nytte. Saa er Stokken sagtens senere blevet Privelegium for de Fineste og Fornemste, og saa har de Andre abet efter — for at s y n e s fine og fornemme. Det er i Korthed de fleste menneskelige Sæders og Skikkes Historie, og Skikken at gaa med Stok danner vel neppe en Undtagelse.

Men lad os holde os til disse snart saa afskyede og snart saa rare Stokke, saaledes som de nu éngang præsenterer sig den Dag idag, og lad os sige et Par Ord om deres Tilblivelse. Hvem aner, at Spadserestokken er en af visse Landsdeles betydeligste Industrigrene? eller hvem har blot et Øjeblik tænkt paa alle de Stadier, saadan en Kjæp maa gjennemløbe, før den kan tilfredsstille Modens og Smagens Fordringer eller Hensynet til det Praktiske? For det Første skal Materialet naturligvis skaffes tilveje, og det hentes fra de forskjelligste Omraader og de forskjelligste Lande. Elfenben, Skildpadde, Horn, Rhinoceroshud, Fiskeben etc. etc. maa holde for; men navnlig gaar det ud over Planteriget.

Der er næsten ikke det Træ, den Busk eller de Slags Rør, man ikke plyndrer, naar blot de Dele, man kan hente fra dem, er elastiske og stærke, og Stokkefabrikanterne har Forbindelser ikke blot rundt om i Europa, men ogsaa i Indien, Kina, Japan og endnu en Uendelighed af fjerne Steder. Gjennemvandrer man en af de store Londoner Fabrikanters Lager, skulde man tro, man gjæstede en Engros-Forretning i Brændsel, for saa mægtige Kapitaler og i saa mægtige Masser ligger Naturstoffer opstablet her. Og hvor forbavses man saa ikke, naar Fabrikherren forklarer En, at for at en af de Stokke, som ligger her, skal kunne blive blot en ganske simpel Spadserestok, maa den gaa mindst en 20 Gange gjennem Arbejderens Hænder, medens de elegante Lapsestokke endog undergaar henimod en 30 Forvandlinger, før de bliver, som de bør være! Der er i Virkeligheden en lang Række Manipulationer at foretage, hvoraf nogle skal omtales her.

Først gjælder det om at faa trukket Barken af, der naturligvis er tørret ind under Lagringen. Forestil Dem, at det f. Ex. drejer sig om en Kjæp af det vilde Æbletræ, hvis Bark er oversaaet med Vorter (fremkaldte ved et Insekts Stik), og tænk saa, at Arbejderen kun faar en halv Penny (3½ Øre) for at trække Barken af selv det vanskeligste Exemplar! Men han er endda ikke til at ynke: han lader simpelthen Stokken koge et Par Timers Tid, og derpaa trækker han nok saa nemt med Fingrene Barken af, uden i mindste Maade at molestere de Forhøjninger eller Fordybninger, som Vorterne danner. Er det sket, sendes Kjæppen til et orthopædisk Institut for at lære at rette sig og blive kjønt rank og lige: det vil sige, man ophede noget Sand paa en Jernplade, stikker Kjæppen ind i Sandet, saa den bliver blød som rødglødende Jern, og lader den derefter gaa gjennem en Skrue. Skal der yderligere laves en Krog eller et Haandtag paa den, bliver dens øverste Ende gjort blød og elastisk i hedt, fugtigt Sand; man kan da give den hvad Form man lyster, uden at den falder paa at brække, og denne Facon fastholdes ved Indspænding eller Skruer, indtil Stykket atter er blevet koldt. Kunsten bestaar i at finde den rette Temperatur for hver enkelt Træsort, og kun gjennem mange Aars Erfaringer og Forsøg opnaar Arbejderne Færdighed heri. I Begyndelsen gaar der en Masse Kjæppe i Løbet.

En Krog eller et simpelt Haandtag er jo imidlertid ikke altid tilstrækkeligt. Den skiftende Smag og Mode forlanger snart knorteformede Udvæxter, snart spiralformede Bindinger og snart atter ringlignende Afsatser; og da vor elskværdige Moder Natur ikke just imødekommer alle den Slags Ønsker, maa Kunsten tage Haand i med og ved Hjælp af Høvlen, Filen, Brænden og Skæren se at frembringe de ønskede Abnormiteter. Om kunstigt udskaarne Hoveder, som er bestemte til at vække uklare Forestillinger om Hestehove, Elefantpoter, Fuglenæb eller Moriansfjæs, vil vi nu slet ikke tale, den Slags, kan Enhver nok tænke sig, kræver særligt uddannede Træskjærere osv. Men en Kulør skal jo de fleste Stokke gjerne have! Altsaa poleres de med Smergelpapir eller Fiskeskind og dekoreres derefter med forskjellig Farve; eller man forkuller dem og skræller delvis det Forkullede bort igjen, hvorved Kjæppen faar et imponerende tigerskindsagtigt Ydre; eller man paatrykker lithografiske Mønstre osv., før Stokken sluttelig modtager sit Overtræk af Fernis eller Lak. Er det Spanskrør, der benyttes, og Stykkerne maa sættes sammen, bestaar Opgaven i at farve den tilsatte Del saaledes, at Ingen kan opdage Sammenføjningen. Thi i denne som i al Slags Handel bliver naturligvis den ærede Kjøber narret den ene Gang efter den anden.

At Stokkene af Skildpadde, Horn osv. har en endnu vidtløftigere Tilblivelseshistorie, følger af sig selv. Hornet bliver først gjort blødt ved Hede og saa trukket ud i cylinderformede Ruller ved Hjælp af forskjellige mekaniske Indretninger; Høvlspaaner af Skildpadde æltes ved Hede og Tryk sammen til en fast Masse og deles derefter i lange Stænger etc. etc. Det vilde imidlertid blive for trættende at dvæle nærmere herved. Allerede af hvad der er sagt, kan man forstaa, hvilken uhyre stor Arbejdskraft der gaar med blot til at lave Folks Spadserestokke, — og forsaavidt er det jo altid til nogen Nytte, at Østergades-Lapsen svipper omkring med sin lille Kjæp: han bidrager ogsaa derved til at skaffe ubekjendte Familier deres daglige Brød. H. G.

Trebelli-Dagene.

I et Lyshav af Gas svømmer Ouverturens anelsesfulde Toner for at vække en til Øjemedet svarende Stemning. Straalende Toiletter fra Gulv til Loft, funklende Smykker, behandskede Fingerspidser med elegante Kikkerter og Vifter, Øjne af forskjelligt Kjøn, der taler om sjælelig Slægtskab, udtrykker private Stemninger og benyttes i private Øjemed. Og de individuelle Stemninger taber sig i Ouverturens Grundstemning, og Tæppet gaar op. Stormende Jubel, da en af Kunstnerinderne opdages at besidde Træk, der kjendes fra Boghandlervinduerne, anspændt Lytten, da hun kjendes paa Mælet. Hvilket Væld af Toner fyldige, klare, spillende i alle Klangfarver stige de tilvejrs som Sæbebobler, højere gaa de uden at briste, overstige de dristigste Forventninger . . . Aandeløs Lytten! Et Par ældre Herrer med Anlæg til Hoste kvæler sig i deres Lommetørklæder; de mindste Rømmen vilde være en Dødssynd — i Sandhed, en Situation for en Lommetyv! Højere endnu: ved en klokkeren Trille, som ved et Vingeslag, naaer hun en svimlende Højde . . . Apoplexien bebuder sin Ankomst paa adskillige Fysiognomier — der aabnes en Ventil for Publikums Begejstring: Halvdelen af de lyttende Allunshandsker taber Fatningen og kaster sig larmend over den anden Halvdel, Handskeknapper springer i Henrykkelse ud over Galleriet ned i Parquettet, Blomsterbuketter beskriver Baner i Luften, men Intet beskriver Publikums Fryd. Atter lydløs Stilhed, idet Kunstnerinden gaar ned med samme glimrende Resultat. Folk er lutter Øre under Forestillingen, og ganske øre efter den. „O!" siger en ung Dame med et smægtende sindsforvirret Udtryk, idet hun tager sit Tøj paa — „himmelsk!" „Aurelia," forklarer Moderen en ung Mand, der stræber at jage sin Arm gjennem sin Frakkelomme, „er altid saa følsom overfor den højere Musik." „Frøkenen har Ret," siger han beundrende. „Der er en Friskhed og Kolorit i Stemmen, en Renhed i Intonationen, som — som, er himmelsk." Adskillige Herrer er saa berusede, at de ikke kan gaa lige hjem, men falder ind paa Kafeer, der holder dem oppe til langt ud paa Natten. En Herre med merkantilt Skæg sidder i en lille fortrolig Klynge med en halv Bajer og en Ven. Den halve Bajer betror sig til ham, og han betror sig til Vennen. „Petersen," siger han, „hun var ikke bange for at sætte Dampen op." „Hun er et Jern," siger Vennen drømmende som den største Anerkjendelse, der kan ydes en Dødelig. Og det er ikke de eneste Venner, som den Aften skilles med den Forsikkring, at det ikke har været „til at holde ud;" hvorpaa de gaar hjem og holder det fortræffeligt ud.

Forunderlige Fremtoning! der forstyrrede enhver Beregning, endogsaa Almanakkens. Torsdag Aften, der var „Trebelliaften," existerede ikke mer som Torsdag Aften, og enhver Plan, der var bygget paa den i denne Egenskab, strandede. Kancelliraadens Whistparti gik istykker, eller den gamle døve Herre maatte opmuntre tre ulykkelige „Blinde" med dette underholdende Spil; og i Berlingske Torsdagsnummer læste man: „Iaften ingen Modtagelse paa Hauchsvej 17. Trebelli." Onsdagen traadte i Torsdagens Tjeneste og solgte Billetter. Folk forsømte deres Forretninger og bestilte ikke Andet end Billetter. De trængte sig om „Hullet", bag hvilket Fingerfærdighed og Regnekunst gik Haand i Haand, taalmodigt stod de timevis og stivede hverandre af eller sad paa smaa transportable Stole med en Avis i Haanden. Med smaa Mellemrum fik de lette Feberanfald af Utaalmodighed og borede Albuerne ind i hinandens Øjne for at komme frem. Betragt den unge Herre der nærved „Hullet" med den nonchalante Holdning, som om han nylig var kommen; det er Hykleri: han er langsomt avanceret i Løbet af tre Timer, og det er fjerde Dag, han forgjæves har gjort det Kunststykke — nu er han kun en Alen fra Maalet. Ved Himlen, bærer han ikke Cigaren i venstre Mundvig! Et ubedrageligt Kjendetegn — det er Hr. Sørensen af Kontorfaget. Han er ikke mere musikalsk end hans Spadserestok, og dog har han mobiliseret sine sidste sex Kroner til en Trebellibillet. Men at høre hendes Toner hører til god Tone, og det er en offenlig Hemmelighed, at han er væk i Frøken Iversen — Krigsraadens, De veed — som igjen i Overensstemmelse med sine Tanter er væk i Trebelli. Det gjælder hans Fremtid; han har stukket de sex Kroner i Vestelommen — heller leve som en agtet Asket Resten af Maaneden end foragtet i Vellevnet. Nu er Turen til ham. Hvad er det? Han bliver bleg. Hvor er Pengene? „Tak, Skæbne!" hvisker han med forstilt Taknemlighed, og iler beskæmmet bort under almindelig Fnisen, uden at agte Formaninger som „denne Vej med Sølvtøjet!" o. l. Han gaar ned ad Østergade, ind i en Port, hvor han opdager Pengene i en lille Annexlomme i Foret. Tilbage til Theatret — for sent. Det bliver en Pind til hans Ligkiste; han vil sikkert begrave sine Sorger i „Ligkisten" iaften, og imorgen Aften hos Krigsraadens gaa hans jordiske Forhaabninger samme Vej. Har han hørt Trebelli? vil man spørge — Naturligvis! — Han examineres i hendes Præstationer, og det gaar nogenlunde, da han har læst Bladene. Dernæst i hendes Garderobe, Frisure, om hun satte sin højre eller venstre Fod frem, da hun sang det store Soloparti i anden Akt. — Ynkelig Prostitution og Afsløring er Vished, og han selv bliver en Umulighed i Familien.

Ja, Mdm. Trebellis Organ omorganiserede mange Forhold; men særlig var det en Begivenhed for Folks Ører, baade dem, de bar i Ansigtet, og dem, de bar i Lommen. Medens hun adspredte de Første og samlede de Sidste, gjorde hun maaske den Iagttagelse, at Folk her var paa Knæerne. Hun anede neppe, at de daarlige Tider var Skyld deri. Elskværdige kvindelige Forfængelighed! Hun troede sikkert, det var hende, der havde bragt Folk i denne tilbedende Stilling, og naar hun nu kommer til Udlandet, vil hun forsikkre, at det danske Folk indtager en alt Andet end udfordrende Holdning! —x—.

Billedtexter.

Pave Leo XIII's Kroning fandt Sted Søndagen den 3die i denne Maaned, men Ceremonierne ved den Lejlighed havde ikke det Omfang og den Publicitet som sædvanlig. Højtideligheden foregik i det sixtinske Kapel. Kardinalerne, Prælaterne, Diplomatiet samt den fornemste romerske Adel var tilstede og udgjorde en, om end mindre talrig, saa dog meget straalende Forsamling. Klokken Ni om Formiddagen iførte Kardinalerne og Biskopperne Leo XIII den pavelige Kroningsdragt i den saakaldte Paaklædningssal. Klokken Elleve modtog han i „Hertugsalen" Kardinalerne, der kyssede ham paa Haanden, samt Biskopperne, der overensstemmende med det brugelige Ceremoniel maatte knæle ned og kysse hans Fødder. Paven gav dem sin Velsignelse og celebrerede derpaa den store Messe. Ved Udgangen fra denne besteg han den saakaldte sedia gestatoria, der bares af otte Referendarer, og med en straalende Baldakin over Hovedet blev han baaret til det sixtinske Kapel. Efterat han der havde besteget Thronen, modtog han Kardinalernes, Biskoppernes og Bodspræsternes Hyldest. Man anbragte den tredobbelte Krone paa hans Hoved, han uddelte endnu engang den pavelige Velsignelse og vendte saa tilbage til Paaklædningssalen for at afføre sig Kroningsdragten. Nogen offenlig Velsignelse fandt der mod Sædvane ikke Sted, og den store Skare Mennesker, som havde samlet sig udenfor for at vente paa den, maatte til Slutning meget skuffet begive sig hjem, uden at have set det Mindste af Højtideligheden.

Den græske Opstand i Thessalien. Omstaaende bringer vi et Billede af Domoko, en befæstet By i Thessalien, ikke langt fra Grækenlands Grændse og omtrent midtvejs mellem den græske By Lamia og Larissa, Hovedstaden i den tyrkiske Provinds. Det var fra Domoko, de græske Insurgenter, hjulpne af frivillige Skarer fra Kong Georgs Rige, første Gang truede med et alvorligt Angreb de tyrkiske Forter i Thessalien, — et Angreb, som de dog maatte opgive, da General Soutza med de regulære græske Tropper havde faaet Ordre til at trække sig tilbage indenfor Grændsen. Man kan imidlertid vente, at Domoko paany vil blive angrebet og ogsaa indtaget, hvis Oprøret, som for Øjeblikket raser i andre Dele af Provindsen, vedbliver at vinde i Styrke. Ifølge afvigte Uges Meddelelser fra Athen har alle de thessaliske Insurgenter samlet sig ved Bjerget Pelion, efter at de forgjæves havde tilbudt Tyrkerne Slag. Men nu har ogsaa Tyrkerne koncentreret deres Tropper og synes at være rede til at angribe, saa Faren for et Sammenstød er overhængende. De er paa Marschen til Makriniza, hvor Insurgenterne har lejret sig, og der venter man en fortvivlet Kamp. Tillige truer Tyrkerne med et Bombardement fra Volo's Havn. Insurgenterne har besat Landsbyerne mellem Mouzaki og Milazi, og de finder stadig Tilslutning i det Indre af Landet. Befolkningen omkring Olympen har grebet til Vaaben og givet sig under Grækenlands Beskyttelse. To Dampere har bragt Insurgenterne fuldt op af Vaaben og Ammunition, og et Hjælpekorps paa 550 Macedonere gik i Land ved Litochori, Olymps Havn, uden at de tyrkiske Krydsere kunde forhindre det. Desværre tør man dog ikke stole ret meget paa de græske Nyheder, da ialfald russiske Blade har paastaaet, at de fleste Slag-Efterretninger etc. — fabrikeres i Athen.

Broget Selskab.

„Rejs ad Hækkenfeldt til!" Ja, det er lettere sagt end gjort, især da kun de Allerfærreste veed, hvor denne meget omtalte Egn ligger. Man tror i Almindelighed, at det er et tydsk Ord, som maaske endog er ensbetydende med Bloksbjerg. Og dog er „Hækkenfeldt" saa ægte nationalt, som man blot kan ønske sig; det er nemlig det gebrokne tydsk-danske Navn paa Hekla Fjeld. Som enestaaende Vulkan i Norden har det naturligvis altid været Gjenstand for Sagn og Eventyr, først om Trolde og Dverge, dernæst om disses Arvtagere og Efterkommere: Djævle og Spøgelser. Her, fortalte man, var Nedgangen til Helvede, og om Aftenen kunde man se døde Folk komme farende fra alle Verdens Hjørner og forsvinde i Svælget. Derfor var det et af Hans sorte Majestæts specielle Yndlingssteder, og naar han var særdeles gemytlig stemt og vilde gjøre et rigtigt Knald, lod han Bjerget sprude Ild; saa vidste man, at Fanden var løs paa Island. — Stod der et Slag et eller andet Sted i Verden, var Havet nedenfor Hekla rødt som Blod; man kunde tydeligt høre, hvor alle Smaadjævlene morede sig, og bagefter saae man et helt Tog af Spøgelser drage ind i Bjerget. Forresten var det en mindre hyggelig Tur at rejse til Hækkenfeldt, eftersom Djævlene ikke taalte deres haleløse Medskabninger paa deres Enemærker, men gjorde kort Proces med dem og slog dem ihjel. En Rejsende vilde for 300 Aar siden vove sig op paa Fjeldet; men hans Ledsagere turde ikke følge ham nærmere end to Mil, og da han desuagtet ene gik videre, blev han syg paa Vejen af Overanstrengelse og maatte vende om. Manden var overbevist om, at han heldigt var sluppen ud af Djævlenes Kløer, og provede aldrig siden paa — at rejse ad Hækkenfeldt til. e—n.

En stor Billardkamp afholdtes i Juledagene i Paris hvor det gjaldt om at gjøre 5000 Points i Carambole. Hr. Vignaud, der vandt Prisen (en Guldskaal til 5000 Frks.) gjorde det fastsatte Antal Points i 253 Serier, medens hans Modstander kun opnaaede 3880 Points i 244 Serier (8 Stød mislykkedes helt). Gjennemsnitlig gjorde Sejrherren 19 og hans Modstander, Hr. Piat, 16 Points i én Tur; den Første naaede eller overskøjede i 10, den Anden i 5 Serier 100 Points. Derimod gjorde Hr. Piat i én Serie 176 Points, medens Hr. Vignauds bedste Præstation var 174.

Theatrene.

Det kgl. Theater lod som alt antydet for nylig sine bedste Skuespillere fortælle et meget langt og meget mærkeligt

Eventyr. Der var engang en ung Mand, som var saa rar og saa dygtig, og som baade Regeringen og Folket holdt saa meget af; derfor gjorde de ham da ogsaa til Borgmester og Byfoged i hans Fødeby, men foreløbig ganske hemmeligt. Og saa rejste den unge Mand ned til den By og til sin Tante Højer, som ogsaa var meget rar og meget afholdt, men ikke af Regeringen; saa hun kunde ikke blive Borgmester, men maatte nøjes med at være Tante for alle Byens ugifte Mennesker. Saadan var hun bl. A. Tante for Frk. Kathrine Kjærby, der var Askepot og ikke fik Lov at komme med til Middagsselskaber eller maatte pynte sig, naar hun skulde skjænke Kaffe, men som alligevel var en Engel og nok kunde fortjene at faa en rigtig rar Mand til Mand. Saa gik det imidlertid saa mærkværdigt til, at Tante Højer slet ikke kunde kjende sin egen Plejesøn, der nu var hemmelig Borgmester, men antog ham for en slem Broder, han havde, og som nok var gift med en Sort og havde mange smaa sorte Børn; og Frk. Kathrine kunde heller ikke kjende ham igjen, og Ingen i hele Byen kunde kjende ham, og han selv, der netop var meget forpint og sørgmodig og derfor saa ganske udmærket oplagt til alskens Kommers, syntes just, det var udmærkede Løjer. Saa gik han op i et stort Selskab, hvor han ikke var bedt, og da de viste ham ud, lod han, som han ikke forstod Dansk, men satte sig uden videre til at synge og spille med Frk. Kathrine; og saa blev han nok Skriver paa Byfogedkontoret. Men da det havde varet noget, friede han til Frk. Kathrine og fik en Kurv, fordi hun troede, han havde den Sorte, og de var Begge meget fortvivlede, og han gik hjem til Tante Højer, og hun tænkte paa at tage til Løgstør. Men saa havde Regeringen betænkt sig og satte Udnævnelsen i Avisen, saa de Alle kunde se, at han var Borgmester og havde ingen sort Kone og heller ingen sorte Børn, og saa blev han og Kathrine forlovede. Men alle de Andre, der havde gaaet og Ingenting bestilt i hele Eventyret, fik Lov til at gaa hjem og lægge sig. Og Moralen var, at selv om man er Borgmester, tør man dog ikke bilde Folk ind, man er en Mand med en sort Kone, for saa kan Folk gjerne falde paa at tro, at man ikke er ugift. Men Borgmesteren havde desforuden en Moral for sig selv, nemlig at det undertiden kunde være rart at komme hjem, — og den Moral var der Flere af Tilskuerne, der havde tænkt paa, lige fra Eventyret begyndte. Derfor kom ogsaa Eventyret til at hedde „Den Hjemkomne".

Tip, tap, Tønde — saa kan vi begynde . . . . at tale om Udførelsen. Den var gjennemgaaende god, langt bedre end man finder den i langt bedre Stykker. Fru Jacobsen som den brave, lidt sentimentale Tante Højer, Fru Phister som den rigtignok noget karrikerede Provinds-Dame & Moder, endelig Fru Eckardt og Hr. Wiehe som det elskende Par var rigtigt hjemlige og sandfærdige Skikkelser. Det er aabenbart med det borgerlige Skuespil og ikke med de opstyltede Deklamations- og Dekorations-Stykker, Theatret kan vinde baade ideelle og materielle Triumfer. Ikke for lavt nede, men heller ikke for højt oppe . . . i den jevne Mellemstands intellektuelle og selskabelige Atmosfære — — der bevæger Personalet sig sikkert, og der (det har navnlig „En Fallit" vist) føler Flertallet af det nuværende Theaterpublikum sig bedst tilrette . . . . Blandt de Spillende i „Den Hjemkomne" bar forøvrig Hr. O. Poulsen og Fru Hennings Prisen. Den Første havde en meget karakteristisk Maske, og i de første Scener var Holdning, Dialekt osv. fortræffelig; senere hen gik Figuren i Stykker for Fremstilleren, og i Stedet for fik man lidt vel Meget af Farce-Pudsigheder. Derimod var Fru Hennings' 13—14 Aars Pige i kort Kjole en fra Ende til anden glimrende Præstation, lige energisk holdt og lige fuld af Lune og Sandhed paa hvert enkelt Punkt. Det er stor Skam, om Theatret ikke søger at fremkalde eller ialfald at lade oversætte Stykker specielt for denne udmærkede Skuespillerinde: hun er betydelig nok, til at de øvrige Figurer i Nødstilfælde kan betragtes blot som Ramme om hendes Spil, — saa selv om man kun kunde finde passende Opgaver for hende i svage Stykker, burde man ikke frygte for at opføre disse. Den, der kjender lidt til dramatisk Literatur, veed jo imidlertid, at der er endog fortræffelige Arbejder, som ikke har været opførte herhjemme, og som vilde give Fru Hennings rig Lejlighed til at udfolde og udvikle sine Evner.

Komponisten Verdi. (Se S. 213).

Fru Trebelli optraadte i Onsdags for sidste Gang, efterat hun forinden paa en beundringsværdig Maade havde udført et af Solopartierne i Verdis „Requiem" og spillet Pagen i Meyerbeers „Huguenotterne". Den førstnævnte Komposition har allerede for en 2—3 Aar siden vandret Verden rundt og blev bl. A. i London opført med et Kor paa 1200 Stemmer og et Orkester paa 200 Mand. Paa vort kgl. Theater var Koret opstillet i en Halvkreds, som fyldte hele Scenen (Dekorationen var en Sals-Dekoration), og de fire Solister sad i Lænestole tæt fremme ved Lamperækken. Herrerne var i Sort, Fru Keller i hvid Kjole, Fru Trebelli i sort, nedringet Kjole med korte Ærmer. Paa Hovedet havde hun et Smykke med Diamant-Rosetter, om Halsen et Diamantkors i en diamantbesat Kjæde, og om Haandleddene sorte Armbaand med store, diamantbesatte Guldlaase. Desuden bar hun paa venstre Side af Brystet tre eller fire Ordener. Korets Herrer var sort klædte, Damerne i hvide Kjoler, tildels med røde og blaa Livbaand. Tiltrods for den gjennemgaaende ikke ganske heldige Udførelse gjorde den meget dramatisk holdte Sjælemesse et stærkt Indtryk paa Tilhørerne; den har enkelte trivielle, lidet stemningsfulde Partier, men endnu flere Steder, som udmærker sig ved en gribende Alvor . . . I de to første Akter af „Huguenotterne", der ligeledes var mindre omhyggeligt indstuderede, og hvor navnlig Hr. Jastrau lod en Del tilbage at ønske, høstede Fru Trebelli fortrinsvis stærkt Bifald for sit uforlignelige Foredrag af Kavatinen i 1ste og den raske Sang i 2den Akt. Men stærkest lød dog maaske Jubelen ved de to sidste Opførelser af Slutningsakten af „Barberen i Sevilla", hvor den udmærkede Sangerinde, foruden Arier af Bizet*) og Offenbach, sang paa Dansk Weyses bekjendte „Skjøn Jomfru", — ikke just med den Forstagelse af Texten og Musiken, som enhver Dansk er fortrolig med, men under alle Omstændigheder med en bedaarende personlig Elskværdighed. Begge Gangene hilstes hun med en Regn af Buketter, som ved Afskedsforestillingen antog rent kæmpemæssige Dimensioner. Til denne Tak til Fru Trebelli burde der forøvig billigvis knyttes en til Theaterchefen, som atter har givet Publikum Lejlighed til at stifte Bekjendtskab med saa sjeldne og lærerige Kunstpræstationer.

—

*) Ved en Trykfejl stod forrige Gang: Massenet.

Gaade.

Du ser mig alle Steder,
I alle Vejr og Vinde.
Hos Mandfolk vel jeg savnes,
Men findes i hver Kvinde.
I Ilden er jeg hjemme,
Derfor jeg Vandet hader.
Jeg findes i hvert Gjemme,
Men ej i dine Sale.
Jeg er ej stor, ej svær,
Men kjendes paa en Prik;
Se saa, af Gaadens Løsning
Det Halve nu Du fik.:

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Brudeslør.

Rigtig løst af: C. L. i Svendborg. — Hj. + Hunosø +. — Max & Co. — Cognacsen og Peter. — Moer Maja i Havnegade. -- J. g. J. — Vilhelm Trk. — Agnes W—r., Slagelse. — Petra. — H. v. Bremen, Rudkjøbing. — Lavras Ven og Bettys Beundrer. — Lille Fenris i Frederikssund. — Joh. Rasmussen. — Jydepotterne i Adslev. — Gogy. — Mis i Ringsted. -- Hans Herlighed, Nykjøbing Morsø. — Emil Kraffen. — Pedu. — Du lille Gaue. — Moster paa Hauserplads. — Onkel Wilhelm. — Dagmar paa Østergade. — Logogryfen i Nr. 76 ligeledes rigtig løst af: H L. Sandberg. — Dagmar paa Østergade — Moder og Line i Horsens. — Opløsninger maa være indsendte inden Onsdag Aften.

Indhold.

Vore ærede Abonnenter, som modtage „Nutiden" gjennem et Postkontor, bedes erindre at fornye deres Abonnement inden d. 26. ds., for at der ikke skal indtræde Standsning i Tilsendelsen af Bladet.

Bekjendtgjørelser.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut. Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 79. Søndagen den 24. Marts. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

De spanske Studenter i Paris (Se S. 220).

Vore ærede Abonnenter, som modtage „Nutiden“ gjennem et Postkontor, bedes erindre at fornye deres Abonnement inden d. 26. ds., for at der ikke skal indtræde Standsning i Tilsendelsen af Bladet.

Et spansk Studentertog.

Medens Studentertogene heroppe i vort høje Norden synes at befinde sig paa den Side af Skraaplanet, der fører til det for alt Menneskeværk ejendommelige Endeligt, eller i ethvert Tilfælde dog at have tabt Adskilligt af Ungdommens mest straalende Forgyldning, dukker den samme Tanke pludselig op helt nede paa de to Sider af Pyrenæerne, og det under Former, hvis ungdommelige Jubel fuldstændig minder om de nordiske Studenterfesters mest glimrende Periode, eller vel rettere endogsaa tager Luven fra denne. Det har nemlig denne Gang ikke været en lille nordisk Universitetsby, men selve Verdensstaden Paris, der er bleven sat i Extase ved at modtage nogle unge fremmede Minervasøner som Gjæster. Trods de lumre politiske Tordenskyer, trods Travlheden med Forberedelser til Verdensudstillingens Aabning og alt Andet har den franske Hovedstad i Begyndelsen af denne Maaned ikke havt Sands eller Tanke for Andet end de spanske Studenter. Middage og Koncerter og Baller og alle mulige Fester har afløst hinanden i uendelig Række, Alverden har været paa Benene, og Blomsterregn, Champagne og Toner er flydt sammen til et Begejstringsvirvar, der naturligvis ogsaa, ligesom heroppe, i politisk Henseende har udstedt ungdommelige Vexler, som Fremtiden neppe vil indfrie. En munter Karnevalstid har de spanske Studenter skaffet Pariserne, men dermed er Historien sagtens ogsaa forbi.

De kom i Antal af fem og treds, dannende, hvad man i Spanien kalder en estudiantina, det vil sige en Samling af Studenter, der forsynede med Guitarer, Violiner, Fløjter, Trompeter og Kastagnetter i Ferietiden paa gammel Troubadourviis gjennemstrejfer Kjøbstæder og Landsbyer og giver Koncerter og Serenader, ledsagede af Dandse, tilbedste overalt, hvor de kommer frem. De er paa disse Expeditioner, saaledes som det ogsaa var Tilfældet under deres Besøg i Paris, iførte et ejendommeligt Kostume, nemlig Salamankastudenternes gamle klassiske Dragt fra det femtende Aarhundrede: en ganske lille Hat, der sidder paa Snur, og paa hvilken der istedetfor Kokarde er anbragt en Spiseske af Ben — hvilken har Hentydning til deres tidligere Gjæsterering — endvidere snevert sluttende Trøje, Bælte, Fløjels Knæbenklæder, sorte Silkestrømper, hvide Handsker samt Sko, udpyntede med Sløjfer ligesom Guitarerne, og over det Hele den store Kappe. Det var noget Nyt for Pariserne, der charmerede sig fuldstændig i deres ejendommelige Gjæster. Efter Beskrivelserne at dømme skal de i Virkeligheden ogsaa baade have taget sig godt ud og været ganske elskværdige Fyre. Brunladen Teint, store, af sydlandsk Liv spillende Øjne, muskuløse og smidige Lemmer, en stolt Holdning med en vis Tilbøjelighed til theatralsk Positur skal i Forbindelse med udsøgt Galantitet overfor de smukke Pariserinder have taget disses Hjerter fuldstændig med Storm, og ifølge de franske Blade har Studenterbesøget fremkaldt mer end ét Kjærlighedseventyr af saa romantisk Karakter, at det ganske vel kunde høre hjemme i det Aarhundrede, fra hvilket Estudiantinaens Dragt er laant. I en af de Serenader, som lød, naar Studenterne i lystige Optog om Natten strejfede gjennem Parises Gader og sang udenfor de Skjønnes Vinduer, hedder det: „Fortryllende franske Kvinder, Studenterne vil altid være Eders ømmeste Beundrere, thi overalt, hvor der er Tale om Studenter, er der ogsaa Tale om Kvinden og Kjærligheden. Tryllerinder, Eders Blik tænder den Ild, som fortærer vort Hjerte. Den Student, som rammes af en Straale fra Eders Øjne, bliver Eders villieløse Slave. Viis Eder, Skjønne, ved Eders Vinduer, lad os beundre Eder og fyld vort Hjerte med Jubel ved Synet af Eder!“

Man kan let tænke sig, at Karakteren af Festiviteter, ved hvilke man sang saaledes, maa have været noget anderledes, end hvor der blev sunget om, at „sparsomt i Norden kun Blomsterne findes.“ Selve Rækken af de Festligheder, Studenterbesøget i Paris gav Anledning til, kan man dog nogenlunde danne sig en Forestilling om, naar man opfrisker Mindet om de nordiske. Snart var det Gilder, Baller og Koncerter i Beaumondens Kredse — selv Marschalpræsidenten havde inviteret dem til sit officielle Bal i Tuillerierne — snart Lystighed sammen med de franske Studenter i Quartier Latin og i Bulliers Dandselokaler. Mellem de ejendommeligste af Festerne har rimeligvis været en Soirée i Bladet „Figaro“'s elegante Hotel i Rue Drout. Som ægte galant spansk Kavaleer havde Figaro strax ved deres Komme bedt Studenterne betragte sig som hjemme hos sig og til den nævnte Koncert inviteret en udvalgt Kreds af berømte Sangere og Sangerinder, Theaterdirektører, Deputerede, Journalister osv. Udenfor havde der samlet sig en langt talrigere Skare. Mellem Rue de Provence og Rue Lafayette saae man kun en en eneste kompakt sort Menneskemasse; Bladet selv mener, at den talte mindst en halv Snes Tusinde Nysgjerrige. Med dets sædvanlige Blik for Sligt har „Figaro“ sagtens ment, at der her var en Lejlighed til at gjøre sig populær. Det proponerede Studenterne at give en Part af deres Koncert paa Balkonen, saa Alverden kunde høre dem, og et Øjeblik efter var de livlige Spaniere grupperede om Statuen af „Figaro“ derude. Det beskrives som en ganske ejendommelig Scene, Noget à la Hoffmann, denne Koncert af de ejendommeligt kostumerede Sangere paa Balkonen, med den elektriske Belysning over dem og over hele Folkemængden, som naturligvis overøste Hotellet med en Buketregn og paa alle mulige Maader gav deres glade Stemning tilkjende. Endnu mere malerisk blev dog maaske Billedet, da Studenterne forlod „Figaros“ Lokaler og ude paa Gaden kastede deres Kapper over Stenbroen, og paa dem opførte en Seguidilla til Guitarakkompagnement. En lang Suite af den Slags Fornøjelser har, som sagt, det spanske Studenterbesøg beredet Pariserne, og paa den Maade har Karnevalstiden faaet et Præg af Lystighed over sig, som det ellers muligvis vilde have savnet.

Af Vilhelm Dahls Synderegister.

En Skole-Erindring af Ernst Eckstein.

Det var i næstøverste Klasse. Den sidste af Eftermiddagstimerne nærmede sig sin Ende. Da rejste min Ven Vilhelm Dahl sig og bad Læreren paa den traditionelle Maade om Tilladelse til at maatte „gaa ned i Gaarden“.

Det var mig paafaldende, at Vilhelm, da hans Bøn blev tilstaaet, ganske imod Sædvane greb efter sin Hue; — men jeg skulde snart erfare Grunden til denne Forholdsregel . . . Thi da Dr. Vendel lykkelig og vel var bleven færdig med de latinske Stiløvelser og vilde til at gaa ud af Klassen, fandt han Døren lukket udvendig fra. Vilhelm Dahl havde ganske sagte drejet Nøglen om og var saa, i den stolte Bevidsthed om at have gjort noget Overordenligt, leende stukket af.

I Klassen opstod der, som Følge af denne uventede Indespærring, en frygtelig Tumult. Allesammen trængte de ivrigt paa og forsøgte at aabne Døren. De Svagere blev i Trængselen kastede til Jorden, de Raske og Hensynsløse uddelte Puf og Stød, og Læreren selv stod Fare for at blive reven med af den bevæged: Skoleungdoms oprørte Ocean. Kun med stor Møje og ved at opbyde alle sine legemlige og aandelige Kræfter lykkedes det ham atter at tilvejebringe saa megen Orden, at han kunde komme til Orde. Distræt som han var, holdt han følgende Tale til os:

„Fremfor Alt udbeder jeg mig Ro! Ro, siger jeg, eller der sker en Ulykke! Mikkelsen, hele Skandalen lader igjen til at udgaa fra Dem! Jeg raader Dem i al Venskabelighed til at optræde en lille Smule mindre voldsomt!“

Mikkelsen forsøgte at gjøre Invendinger.

„Gaa paa Deres Plads!“ raabte Vendel med Tordenstemme. „Jeg vil dog engang se, om man ikke kan faa fat paa Ophavsmanden til den Slags Drengestreger! Smidt, — sæt Dem ned! Det er uhørt, hvad man maa opleve her i Klassen! Kort og godt: Hvem har lukket Døren der af? — Vedkommende behager at melde sig!“

„Men Hr. Dr.!“ sagde Smidt i en mild, tilrettevisende Tone, „Nøglen sidder jo udvendig.“

Almindelig Latter.

„Det er sandt,“ brummede Læreren, „det tænkte jeg ikke paa. Naa, det er ikke Deres Skyld, at De denne Gang imod Forventning er uskyldig. I ethvert Tilfælde er Gjerningsmanden en elendig Dreng, som nok skal blive exemplarisk straffet.“

„Hr. Dr.,“ begyndte Lange, „det har ganske bestemt En af de fjantede Drenge fra 1ste Klasse gjort!“

„Er De gal? — I 1ste Kl. sidder kun alvorlige, dannede Mennesker! Jeg vilde ønske, De blot havde halvt saa megen Anstand og Æresfølelse som de!“

„Saa har det været En fra 3dje Kl!“ raabte Bang.

„Det er jo ligegyldigt nu. Foreløbig maa vi se at komme ud. Meyer, gaa ned og kald paa Pedellen!“

Vi undertrykte kun med stor Møje en djævelsk Munterhed. Meyer rejste sig og skred med komisk Grandezza hen mod Døren.

Først nu opdagede Vendel sin mærkelige Fejltagelse.

„Naa ja!“ raabte han med voxende Uvilje, „man kan virkelig nok blive forvirret i disse Omgivelser herinde. Sæt Dem ned, — jeg vil selv gaa!“

En skraldende Lattersalve belønnede denne nye Buk.

„Hvad jeg vilde sige, —“ rettede Vendel sig med rynket Pande, „vi maa saa hurtigt som muligt se at faa fat paa Pedellen . . . Mikkelsen, tag og kald ud ad Vinduet!“

„Saa gjerne, Hr. Dr.,“ svarede Mikkelsen forekommende. Han lukkede et Vindue op: „Hr. Mortensen! Hr. Skolepedel! Hr. Fangevogter! Hr. Jens Chr. Mortensen! De maa skynde Dem at komme herop! Hører De ikke? Mortensen! Hr. Doktoren kalder!“

„De kan spare Dem alle de Navne!“ foer Læreren op, og stampede heftigt i Gulvet. „Kald De blot: Hr. Mortensen! og dermed Basta!“

„Hr. Mortensen! og dermed Basta!“ skreg Mikkelsen af fuld Hals.

„Nu kommer jeg jo,“ lød Pedellens ærlige Stemme, og han selv kom i det Samme ud fra Brændeskuret med en Ladning Høvlspaaner. „Hvad vil De mig saa?“

„Hr. Mortensen! De maa strax komme herop! Hører De, Hr. Mortensen? Hr. Doktoren kalder! Vi er lukket inde, Hr. Mortensen! Skynd Dem dog, Hr. Mortensen, ellers bliver Kaffen kold! Hører De, Hr. Mortensen?“

„Aa, saa hold dog op med Deres fordømte Hr. Mortensen!“ raabte Vendel arrig.

„Men det hedder Manden jo! Jeg maa ikke sige Hr. Skolepedel, jeg maa ikke sige Hr. Fangevogter . . .“

„De maa holde Deres Mund!“ skreg Doktoren ude af sig selv.

„Ogsaa det!“ — sagde Mikkelsen ydmygt.

Et Par Minuter efter lød der Skridt i Korridoren. Strax derpaa blev der banket beskedent paa Døren.

„Kom ind!“ raabte Doktoren distræt.

Mortensen tog, til unaadelig Munterhed for to og tyve overmodige Skoledrenge, fat i Laasen og trykkede paa.

„De maa dreje Nøglen om!“ sagde Vendel ærgerlig. En eller anden fræk Slyngel har lukket os inde.“

„Hvadbehager?“ spurgte Mortensen.

„De skal dreje Nøglen om!“ skreg den koleriske Pædagog. „De lader til at være meget tunghør idag!“

„Tunghør? Paa ingen Maade, Hr. Dr., men ovre i 1ste Kl., hvor de har Engelsk fra Fire til Fem, bliver der virkelig leet saa højt, at man ikke kan høre, hvad man selv siger.“

„Lad os blive fri for alle Deres Bemærkninger, og luk blot op!“

„Jo, Hr. Dr.! — men De maa virkelig være saa god at undskylde, at jeg ærbødigst tillader mig at bemærke, at det med min bedste Vilje ikke vil være mig muligt, desformedelst at Nøglen ikke sidder i.“

„Hvad? Det manglede, blot! det er jo oprørende!“

„Vi lidt, Hr. Dr.,“ begyndte Mikkelsen, idet han med den højre Haand søgte i Lommen, „jeg har min Gadedørsnøgle hos mig, maaske passer den . . .“

„Hvad? Deres Gadedørsnøgle? Med hvad Ret bærer De Gadedørsnøgle hos Dem? veed De ikke, at De har at være hjemme inden Kl. 9?“

„Jo, ganske vist, Hr. Dr.! Men man kan dog engang imellem blive forsinket mod sin Vilje . . . Naar man f. Ex. skal følge en Onkel paa Jernbanen . . .!“

„Deres Onkel kan rejse om Dagen. Denne Gadedørsnøgle kaster et meget betænkeligt Lys paa deres Levevis.“

„Det er rigtignok at dømme for haardt! Men maa jeg tage og prøve? Jeg tør vædde paa, den passer!“

„For mig gjerne, — prøv De væk!“

Nu begyndte Mikkelsen at operere meget støjende. Naturligvis til ingen Nytte.

„Hr. Dr.!“ raabte Smidt et Øjeblik efter. „Jeg maa skynde mig ud! Jeg er bleven daarlig!“

„Saa —! Hvad fejler De da?“

„Vi fik Agurkesalat til Stegen idag, — og hver Gang jeg spiser Agurkesalat . . .“

„De maa give Tid! — Jeg kan da ikke for Deres Skyld lade Fyldingen sparke ud af Døren!“

„Nej, — men De tillader vel nok . . . ud ad Vinduet . . .“

„Jeg tror, De er forrykt!“

„Aldeles ikke, Hr. Dr.! Jeg klattrer ganske simpelt ned ad Røret fra Tagrenden!“

„Og brækker Halsen!“

„Naa, — det tabte Verden da ikke saa meget ved! De har jo saa mange Gange sagt, at . . .“

„Pas Dem selv! De bliver her, til der bliver lukket op! Mortensen, sørg De nu for, at dette her snart faar Ende.“

„Tillader Hr. Doktoren . . . Skal jeg, om jeg saa maa sige, hente Smeden?"

„Naturligvis! Med Deres Fingre kan De dog ikke udrette Noget, veed jeg!"

„Godt, Hr. Dr. Hvad for en Smed skal jeg saa hente?"

„Det er mig ligegyldigt."

„Maaske Salling?

„Aa, i Djævlens Skind og Ben, hent, hvem De vil!"

„Saa vil jeg hente Salling. Rasmussen bor rigtignok betydeligt nærmere . . ."

„Ja, saa forstaar det sig, at De henter Rasmussen."

„Ja men, — jeg veed ikke, om det maa være mig tilladt i al Ærbødighed at gjøre Hr. Doktoren opmærksom paa, at saa bor Brandt rigtignok endnu nærmere!"

Dr. Vendel slog med den knyttede Næve i Katхederet.

„De er et Faarehoved! Se De nu øjeblikkelig at komme afsted!"

„Jo, Hr. Dr. . . . Nu gaar jeg, nu gaar jeg!" sagde Mortensen fornærmet.

Og hermed sjokkede han langsomt hen ad Korridoren og ned ad Trappen. (Slutter).

Under Danebroge 1848—50.

Af G. Letzonich.

III. Fra Kjøbenhavn til Als.

(Sluttet.)

Ved Dagens Frembrud skingrede Hornet til Appel, og Batteriet stillede atter paa den fugtige, opkjørte Mark. Hestene drog i Skaglerne, Kanonhjulene drejede sig langsomt og trægt, den graa Morgenluft smeltede hen i melankolsk Harmoni med de sorte Omrids af Skytset, og da Chefens „Batteri — marsch!", som Hornet gjentog og Ekko førte videre, skar gjennem Luften, lød det ud af Taagen, som om en Kæmpe samlede omkring derinde under Skyggerne. Et skarpt Vindstød kom uformodet med Horisontens første lyse Stribe og skilte Nat fra Dag: det fejede pludselig Luften ren; man saae nu hinandens Ansigter og nikkede til Godmorgen, man greb sig i det, rettede Kroppen og marscherede stramt og taktfast fremad, medens Chefen som sædvanlig foer langs med Rækkerne, op og ned, og brugte sine Øjne og Øren saa skarpt, at dette Øjekast, som man følte sig under, holdt det Hele i den befalede Orden. Mandskabets og Bespændingens skiftende Fodslag vedblev monotont at forlyste den militære Sands for det Regelrette; en graarød Damp steg tungt og tæt op fra de fremadskridende Masser, men Disciplinens Jernhaand, som dengang ganske anderledes end nu sluttede Alle ind i en snever Ring, vilde dog tiltrods for alle andre Magter paa Jorden have holdt hver Mand og hans Vilje paa Pletten, selv om Støvet og Heden og Hjulspor som Plovfurer havde fristet ham til at vige en Streg udenfor det befalede „Ligeud".

Op af denne ordløse Larm og lydtunge Tavshed skød pludselig som en Raket et skingrende „Halløj!" et aldeles ureglementeret, ubegribeligt „Halløj, Kammerater!" Raabet „Mord!" eller „Brand!" vilde ikke have fremkaldt større Forbavselse hos Alle end dette frygtløse Halløj; om det saa var Kaptajn Dinesens Hest, saa gav det et Sæt i den, saa den med et Sidespring slog over i Galop uden at spørge sin Herre om Lov dertil. Trænkonstablerne gav Bespændingen fri Raadighed over Tøjlerne, og Fodmandskabet havde Møje med at holde den indbyrdes Retning, da Enhver bøjede sig frem for Sidemanden for at faa et Glimt at se af den Frække, der turde vove et saa grovt Brud paa den militære Tugt og Skik. Det var en ung livsglad Tømmersvend, der nok saa frejdig nikkede til Højre og Venstre og endelig, da han fandt, at han havde vakt tilstrækkelig Opmærksomhed for sig, med den største Ugenerthed af Verden istemte en Vise, der var bekjendt fra de kjøbenhavnske Gader:

Ægtestand, o kjære Ægtestand, faldera!

Man tænke sig Batteriets Bestyrtelse! Første Vers maatte han synge ganske alene, og han sang det til Ende med uforstyrreligt Humør; da han begyndte paa det andet, smittede hans Dristighed den Nærmeste, og da først En til var brudt over Gjærdet ved at nynne med, kom det som et Djævelsskab over hele Besætningen, og ved Omkvædet stemte hver Mand ved Batteriet i med ham.

Chefen vendte sin Hest og sprængte hen foran Fronten, hævede sin Sabel og lod Trompeteren blæse Holdt! Batteriet stod som en Mur, forventningsfuld spændt paa, hvad der nu vilde følge. I det Samme red Kaptajn v. d. Recke frem, og som om der ved Synet af ham gik et Lys op for Dinesen, smilede han let, red Konstablerne langsomt en Smule nærmere paa Livet og sagde:

„Bravo! det er, som det skal være i Felten! En Vise paa Vejen gjør smidige Lemmer. Syng kun fra Leveren, Folk!"

Under det Hurra, som denne Tale fulgtes af, red de to Befalingsmænd tilsyneladende venskabeligt ved hinandens Side henad Vejen, men Samtalen mellem dem eller rettere de korte Bemærkninger, som vexledes, lignede i mistænkelig Grad en Række smaa Kaardestød, hvormed man kan holde sig en Modstander fra Livet uden at saare. Chefen havde i sin Henvendelse til Folkene lagt særlig Vægt paa Ordet „Felten" og fastholdt nu overfor v. d. Recke som sin Overbevisning, at det kun passede for Soldaten at synge, naar han som her sendtes ud i Krig. Kaptajn v. d. Reckes personlige Mening var — ganske vist noget umilitær, men aldeles absolut, at Musik og Sang hørte med til Livet, ligesaa nødvendig som Solen og Luften. Det var ogsaa almindeligt bekjendt, at han hjemme i Kjøbenhavn paa Marschture og efter Øvelse, til Trods for al Forargelse, ofte havde ladet Folkene forkorte Tiden og forfriske sig efter Møjen med en munter Sang. Og Elevskolen — med hvilken Jubel hilsede den ham ikke, naar han udenfor Skolens Have om Aftenen mødte Flokken, der skulde hjem til Kasernen! Med den Gren, som han brød af en Busk ved Vejen og svingede som Taktstok, foretog han saa en Exercits, som hans musikalske Natur havde mere Fornøjelse af end af den, Artillerister og Kanoner bød ham. De unge Mennesker sang saa lystigt til, naar det saaledes traf sig, at han ledsagede dem paa Vej, saa Fuglene vaagnede og kvidrede i Buskene, og Amagerlands Befolkning samledes langs Vejen for at høre efter.

Vognene rumlede imidlertid, og Artilleristerne travede ud, og den ene Sang afløste den anden under stigende Munterhed. Tømreren, som ved saa frejdig at istemme Ægtestandens Pris havde givet Stødet til, at Stemningen fik den Plads, den havde Brug for, var fra det Øjeblik Alles Yndling. Det viste sig snart, at han i Forening med sit Forraad af Viser havde en aldeles overvældende Strøm af Vittigheder paa rede Haand, hvor der var Lejlighed til at anbringe dem. Desforuden havde han, hvad der bedre end noget Andet i Verden sikrer den Enkelte Mængdens Gunst, den personlige Kraft, som forskaffer Respekt, et Næveslag som en Kæmpe, og i Forening hermed eller maaske som Følge heraf den klædelige Dristighed, der indtager Alle. Han hed Hornbek og havde en Ven, som hed Borgkvist, en Spasmager som han selv. De To var uadskillelige, maaske mest fordi — som En af dem selv engang bemærkede, da der blev holdt for og imod, at de dog nok kunde blive uenige — Begge hyldede Ordsproget: „Man skal nok sidde sin Ven nær, men man skal ikke sidde Laaret af ham;" eller som Borgkvist en anden Gang bemærkede, da deres Venskab blev omtalt og deres indbyrdes Hengivenhed rost, „Mølleren er aldrig saa drukken, at han skulde glemme at stryge Maalet, naar Toppen er hans." Begyndte den Ene Visen, holdt den Anden sig til Omkvædet; de støttede og hævede hinanden indbyrdes, fri for al Jalusi, og blev derved dobbelt ubetalelige med deres evige Munterhed og uopslidelige Lunger baade paa Marschen og i Kvarteer, overalt under Felttogets Besværligheder. Som Bevis paa, i hvilken Grad de var afholdt og hvilken Betydning man tillagde dem, kan fortælles et lille, næsten rørende Træk fra Slaget ved Bov. Hornbek og Borgkvist bar en saaret Kammerat imellem sig hen til Ambulancen. Den blødende Artillerist trøstede sig med, at det kunde være meget værre, end det var.

„Ja det kunde være Hovedet, Du havde mistet istedetfor Benet," mente de spøgende.

„Meget værre endnu," sagde den Saarede; „det kunde været en af Jer, der var ramt."

Dog, vi vil gjemme Slaget med alle dets gribende og ophøjede Momenter et Øjeblik endnu og holde os ved Forspillet, der samlede Soldaterne paa Valpladsen.

Den menige Mands uklare Forestillinger om, hvorledes det egenlig hang sammen og hvem man drog ud imod, bragte ham til at betragte Alt, hvad der var udenfor hans egen Hjemstavn, som Fjender og fjendlig Grund. Da man fra Korsør i Pramme og Damper satte over til Als, grebes Soldaterne af en ejendommelig vild Begejstring, en vis spidsfindig Vagtsomhed, som i Grunden slet ikke laa for de kjække, skikkelige Jensers Natur, der hellere vil gaa lige paa. Man spidsede Øren, efterhaanden som man nærmede sig Land, man spejdede mistænksomt ind mod de venlige Kyster af Als, man eftersaae sine Vaaben med haandfast Iver, man klappede Kanonerne, som om man skulde styre dem tilfreds, og ikke en eneste Bonde, det tør ganske vist forsikres, traadte i Land paa Als, uden han med bankende Hjerte havde givet sig Gud i Vold med Sjæl og Legeme og forresten havde samlet alt sit Mod. Og da man saa endelig var der, — saa kom denne Ø's Befolkning, som man trode ikke var En god, ilende til strax ved Synet af den første danske Uniform og hilste ham som den længselsfuldt ventede Befrier. Batteriet opholdt sig der et Par Dage og laa indkvarteret i Ulkebøl. Det var var virkelig pudsigt at se de brave Artilleristers Forundring, først ved ikke at finde Fjenden slagfærdig paa Pletten, her hvor de havde ventet ham, og dernæst over, at en Dag skulde spildes, uden at man gik ud og søgte ham op.

En Morgenstund skete endelig Noget, der gav Artilleristerne nyt Mod. Trompeteren kaldte Batteriet til Allarmpladsen; i en Trækfærge førtes man langsomt over i det Sundevedske og marscherede ad Flensborg til. Før man naaede saa vidt, gjordes der imidlertid Holdt for et Par Dage, og rolig indkvarteret i en Landsby begyndte man paa Exercits og Øvelser, ganske som hjemme i Fredstid paa Fælleden. Folkene knurrede lydeligt, „de var kommet ud for at slaas, og de var Feltsoldater nu og ikke Rekruter." Kaptajn Dinesen vidste imidlertid nok, hvad han gjorde. — Den næste Dag gik det som en Løbeild mellem Mand og Mand, at Batteriet Dinesen regnedes til „Flankekorpset". Det beroligede, men saa kom der igjen et Skaar i Mandskabets Glæde, da det fik at høre, at der var Noget, som hed Avantgarden; den var forude for dem og havde ikke alene mødt Fjenden, men ogsaa leveret en Bataille, hvorved rigtignok kun én Mand var falden. Et andet Rygte fortalte, at et frivilligt Korps havde indtaget en fjendtlig By endnu længere fremme mod Flensborg og taget alle Beboernes Vaaben fra dem! . . . Man brændte af Længsel efter at komme med, det var saa harmeligt at ligge stille under disse Omstændigheder. Jo før man begyndte, desto før blev man færdig, mente man.

Det var den 7. April. To Dage senere fik de brave Artillerister Lejlighed til at vise, hvad de duede til, i Slaget ved Bov.

Rejsen til Pariserudstillingen*).

II.

Pariserne som Frisører og Kokke.

Der er to Ting, siger man, Franskmændene er bedre end alle andre Nationer: — Frisører og Kokke. Naturligvis underforstaar vi, at deres Overlegenhed ikke indskrænker sig hertil; med det Forbehold kan der Intetsomhelst være at indvende mod Bemærkningen. Enhver, der blot en eneste Gang har været inde hos en Pariserfrisør, veed, at Fyren driver sin Forretning som Kunst. Han har læst det i de lynende Øine og de brede Gestus, der ledsage Skvadaen om, hvor superbt han betjenes, han har set det i Spejlbilledets Forvandling fra Isbjørnetype til Dandysnit, og vidste han det endda ikke, har han kunnet fornemme det ved at løfte paa sin Portemonnaie, naar han kom udenfor. Den er decideret blevet lettere. Thi det er ikke blot i sit eget Fag, Pariserfrisøren er Kunstner, han er det ogsaa i Evnen til at kunne snakke sine Kunder Alverdens Sager paa. Man maa være ganske mærkeligt konstrueret, naar man skal slippe billigere end et Tyvefranksstykke, første Gang man aflægger Besøg hos en saadan æret Samtidig. Han opdager øjeblikkelig Tendenser til Skaldethed, der vil udvikle sig med foruroligende Hast, saafremt man ikke benytter en specielt af ham opfunden vidundergjørende Pomade: Værsaaartig, her er en Krukke; den koster kun sex Franks. Behag at aflevere Deres Visitkort, saa sætter han det fast paa Træfuderalet (to Franks) til den; den kan da blive staaende paa Stuen, og han vil smøre Dem ind med Mirakelelixiren, hver eneste Gang De kommer. Men for at forstærke dens Virkninger, maa De ogsaa benytte et af ham ligeledes patenteret Hovedvand (otte Franks Flakonen), og da De naturligvis ikke ønsker at betjenes med de samme Børster som Alverden paa Stuen, har De her Deres egne (fire Franks), der ligeledes forsynes med Deres Navn og bliver liggende, til De rejser. Det er en gammel Historie, der gjentager sig med hver eneste Parisergjæst; nu faar De jo se, om De kan holde bedre Stand mod disse Frisørangreb end Deres forudgangne Landsmænd. Jeg har advaret Dem, undgaa dem kan De ikke. De maa endda prise Dem lykkelig, naar De slipper som her angivet. Hr. Pierson, som jeg undte min Søgning, var endnu værre. Da jeg en Dag udtalte min Beundring af nogle Krøllejern hos ham, der

*) Til vor Suite af Billeder, der referere sig til Pariserudstillingen, føje vi idag Portrætet af dens Generaldirektør, Senator Krantz (født 1817), en af Frankrigs dygtigste Ingeniører, der ligeledes i 1867 ledede Opførelsen af Udstillingsbygningen paa Marsmarken og iøvrig navnlig har gjort sig bekjendt ved sit store Vandbygningsprojekt, der gik ud paa ved Hjælp af Seinen at gjøre Paris til en Søstad, samt ved sin Beretning angaaende Muligheden af en submarin Jernbane mellem England og Frankrig.

Parade ombord over engelske Soldater under stærk Søgang.

Fra Krigen mod Kafferne. (Se S. 224)

Tembus-Krigere, som rykker ud for at patrouillere.

Fra Krigen mod Kafferne. (Se S. 224)

Kongen af Italien modtager Hosebaandsordenen. (Se S. 225)

var saa fine som Strikkepinde, maatte jeg først afslaa et Attentat paa at gjøre mig til Ejer af Separat-Krøllejern, der ligesom Børsterne kunde blive liggende paa Stuen, og da jeg viste mig komplet ufølsom for en saadan Ejendomsrets Tillokkelser, betroede Hr. Pierson mig under en Uendelighed af Gestikulationer og Øjelyn det geniale Indfald, at jeg skulde bringe saadanne Jern med til min Kjøbenhavnerfrisør, til hvilket Øjemed han vilde forskaffe mig nogle allerkjæreste smaa Tingester med Elfenbenshaandtag. Saadan er Pariserfrisøren; han fordrer sin Tribut, og helt fri for den slipper man ikke. Naa, men man rejser jo ogsaa til Paris for at se dens Specialiteter. At der leveres Entrébillet, kan man ikke forunde sig over, og er denne først engang betalt, slipper man for hvert nyt Besøg med en halv Franks, efter hvor stor Maalestok man end lægger Beslag paa den ærede Kunstners Tid.

Under en Fornemmelse af at være bleven ti Aar yngre vandrer De fra ham til Restaurationen. Lad mig dog give Dem et godt Raad med: gjør ikke strax Springet fra Deres danske Kjødgryder til Kafé Anglais. Den fine Pariserkoks Forførelseskunster er saa uimodstaaelige, at De, éngang sluppen ind i deres Næt, aldrig slipper ud af det igjen. Selv om Guldstykkernes Mangfoldighed hos Dem tillader et mere omfattende Studium af den parisiske Overlegenhed paa dette Omraade, anbefaler jeg dog en Begyndelse fra neden. Under alle Betingelser har det jo ogsaa sin Interesse at prøve, hvor mærkværdig billigt man kan leve i Paris, naar man vil. Men for Himlens Skyld: lad Dem ikke friste af Palais Royals Affodringsanstalter, hvor den Fremmede til en fast Pris af 1 Fr. 50, 2 Fr. og 2 Fr. 25 Cent. faar en aldeles utrolig lang Række Spise- og Drikkevarer, der alle udmærke sig ligesaameget ved deres stolt klingende Navne som ved deres ejendommeligt komplicerede, uanalyserlige Sammensætning og under alle Omstændigheder har den Virkning tilfælles, at de i Begyndelsen begejstre Konsumenterne for Pariserrestaurationernes Billighed, men saa efter nogen Tids Forløb, ganske som hos Molière, styrter dem fra Bradypepsi i Dyspepsi, fra Dyspepsi i Apepsi, fra Apepsi i Lienteri, fra Lienteri i Dysenteri, fra Dysenteri i Hydropepsi" og fra den Gud veed i hvad for andre Kalamiteter. Palais-Royal-Restaurationen lever af de døde Fisk fra Kafé Riche og af ukyndige Rejsendes Godtroenhed. Paris er ingen Mirakelby, der kan levere syv Retter god Mad plus en Flaske Vin for en Krone eller to, og derfor leverer alle de billige Grand-Restaurant'er i Palais Royal naturligvis Mad, som ingen Dødelig kan være tjent med. Der er andre Steder nok at ty til.

Vi vil, som sagt, begynde med de billigste. Naturligvis overspringer vi dog de velgjørende Anstalter i Forstadskvartererne og paa den venstre Seinebred, hvor den hele Middagsfortæring leveres for knap en Francs, skjønt der foruden Suppe og Vin serveres en Steg, som jeg har hørt en kjøbenhavnsk Pengemand karakterisere som „udmærket". Den Slags Steder er for Studenter og Grisetter og unge Landsmænd, som bliver halvaarsvis i Paris, ikke for almindelige Rejsende. For dem maa Duvallerne være Billighedens Alfa og Omega. Saavidt jeg mindes er der nu omtrent en Snes Etablissementer af denne Art i Paris. Grundlæggeren, en Slagter ved Navn Duval, har ved sin Idé tjent sig selv Millioner og gjort sig fortjent af Alverden. Man spiser hos Duval — Etablissement de Bouillon hedder disse Restaurationer; paa Grund af Lokale og Beliggenhed kan særlig anbefales et Par Stykker paa de store Boulevarder samt den største af dem alle i Rue Montesquieu — à la Carte. En Kæmpesal med Galleri ovenover og med Kjøkkenet i Baggrunden er inddelt i smaa Baase. I hver staar et Bord med skinnende hvid Marmorplade. Naar man ikke præsenterer sig med stor Roset i Knaphullet eller paa anden Maade markerer, at man er et særlig distingveret Exemplar af Menneskeslægten, beklædes disse Marmorborde aldrig med Dug undtagen paa Forlangende. Den betales nemlig med nogle Centimer extra. Hver Ret koster, alt efter dens Finhed, fra 20 til 80 Centimer; en almindelig god Bordvin faar man for 90 Centimer Flasken. For halvanden à to Franks kan man her af god, sund Mad sammensætte sig en Middag, som efter danske Forhold ikke kan kaldes tarvelig, da den meget vel kan komme til at omfatte tre Retter foruden Dessert og Vin. At Vin hører med overalt i Paris, veed vel Enhver. Selv Arbejderen drikker sin. Øl er endogsaa i Reglen dyrere. Vil man ikke spendere ½ Flaske Vin paa sig, kan man hos Duvallerne som paa enhver tarveligere fransk Restauration for en Snes Centimer faa sin »carafon«. Bange for at blive „trukken op" behøver man ikke at være; det hele Betalingssystem er dertil altfor udmærket. Ved Indgangen faar man en lille Seddel, paa hvilken de forskjellige Retter staar noterede: hver Gang man rekvirerer en af dem, sætter Opvarteren paa denne Seddel Streg for den; ved Udgangen tælles sammen, kontrolleres og betales. Drikkepengene (en Sous af Franken) lægges paa Bordet, ved hvilket man har siddet. Selv om man til daglig Brug spiser paa dyrere Steder, bør man dog ikke forsømme et Besøg hos Duval. Lokalets og Betalingsmaadens ejendommelige Indretning samt Livet i den menneskefyldte Sal fortjener under alle Betingelser at ses.

Af Restaurationerne med fast Pris er Diner de Paris paa Boulevard Montmartre den mest bekjendte, den største og, efter min Erfaring idetmindste, ogsaa den bedste. Entreen koster fem Franks og herfor serveres: Suppe, to hors d'œuvres (Smør, Rejer, Radiser, Tunge, Pølse eller Sligt), tre Retter efter eget Valg af Dagens Spiseseddel, en Salat, to Desserter samt en Flaske Vin. For at anskueliggjøre sætter jeg en Spiseseddel sammen, som jeg selv har fulgt: Purée aux croûtons (Grønærtesuppe med bagt Brød). — Brød, Smør og Radiser. — Hummer. — Kalvesteg i Champignonsause. — Andesteg. — Salat (Salaten spises altid i Paris som særlig Ret; Legumerne i Reglen ligeledes). — Jordbær. — Ananas. Foruden en saadan, af veltillavet og sund Mad bestaaende Middag faar man altsaa for sine halvfjerde Krone en hel Flaske Vin, eller — om man foretrækker det — ½ af finere Sort. Man vil sagtens indrømme, at det ikke er dyrt. Naturligvis har Paris en Uendelighed af lignende Restaurationer med Middag til fast Pris. Anbefales kan Diner Européen, hvor man faar omtrent det Samme i lidt ringere Kvalitet for 4 Franks. Derimod bør man, som sagt, fly Palais-Royal-Restaurationerne, hvor Spisesedlen ikke er kortere, Anretningen elegantere og Prisen under det Halve, men Maden umulig for normale Fordøjelsesorganer.

I sin fulde Glorie udfolder det parisiske Kjøkken sig imidlertid først paa A-la-Carte-Restaurationerne af højere Rang. Jeg kunde maaske inddele dem i to Kategorier: de selv for Smaafolk nogenlunde overkommelige, og de, man maa være Pengemand for at besøge oftere end undtagelsesvis. Som de ypperste af den første Kategori nævner jeg særlig Noël-Peters i Passage des Princes og Ledoyen i Champs Elysées. Naar man er to gode Venner, der omtrent har samme Smag og sætter Pris paa at spise lidt, men fortræffeligt, kan man meget vel slippe fra disse Steder uden at bøde mer end en sex Franks eller lidt derover. Men man maa ogsaa være To; Alt er nemlig beregnet derpaa, og serveres ligefrem med to Converter til Deling, saafremt man ikke kommer ene. I sidste Tilfælde har man ikke Andet at gjøre end at nøjes med et Par Retter — hvad man jo aldrig gjør i Paris — eller lade Halvparten af hver bringe ud igjen. For sex, syv Francs Hver kan derimod To uden Vanskelighed sætte en Diner sammen, bestaaende af Suppe, Mellemret, Steg, Legumer og Dessert, samt dertil drikke ½ Flaske almindelig Bordvin og ½ Flaske rød eller hvid fransk Vin af finere Sort. Tunge Vine (Sherry, Portvin osv.) sees sjeldent paa en fransk Restauration og er forholdsvis dyre. Vil man endelig extravagere, er det Champagnen, der maa holde for, og selv den nydes kun sjeldent, idetmindste af de indfødte Parisere, betydeligt sjeldnere f. Ex. end paa de store tydske Restaurationer. Franskmanden drikker i Reglen én Sort Vin til alle Retter og overlader til de Rejsende den dyre og lidet misundelsesværdige Fornøjelse at prøve Vinkortet igjennem. Peters har yderligere det Fortrin at ligge midt i Centrum af Byen, Ledoyen det, at man der kan spise i en glimrende Blomsterhave under aaben Himmel; begge Restaurationerne er Pariserens Yndlingssteder, og paa Dage, hvor Folk er ude, faar man, maaske særlig hos Ledoyen, som Tilgift til den ypperlige Middag en straalende Pariser Beau-monde at se.

Tyndere er Besøget hos Vefour og i Café Anglais. Priserne er nemlig her godt og vel dobbelt saa høje som hos Peters; under en Louisd'or pr. Couvert vil det falde vanskeligt at slippe. Men det forstaar sig: saa serveres der ogsaa den superbeste Mad paa den eleganteste Maade, man overhovedet faar nogetsomhelst Sted i Verden. Med Hensyn til Elegance bærer dog Vefour Prisen. I hans smaa, med udsøgt Smag monterede Kabinetter, over hvilke der altid hviler en vis gammeldags, fornem Tavshed, ser man kun Opvartere med Knæbenklæder og graat Haar. Han er det gamle aristokratiske Paris' første Sted. Men da Glandsen gik af Palais Royal, og de store Boulevarder kom i Stedet, fik ogsaa Vefour en farlig Rival i Café Anglais. Den er for Øjeblikket i ethvert Tilfælde den mest moderne af de store Restaurationer og uden Tvivl ogsaa den, hvor Gourmanden finder sig mest tilfredsstillet. Spørger De Opvarterne, hvad han kan servere Dem, vil han svare Dem: „hvad Herren ønsker", og han har Ret. Der findes næppe nogensomhelst Spise fra nogensomhelst Egn af Verden, som man ikke paa Deres Forlangende vil præsentere Dem i Café Anglais, selv om Rekvisitionen paa den vildeste Maade omgaas med de for Aarstiderne særlige Retter. Men naturligvis faar De ogsaa Lov til at betale, og naar jeg stiller Dem i Udsigt, at De kan slippe med en Louisd'or, forudsætter jeg, at De holder Dem til almindelige Retter; ellers kan Regningen saare let løbe op i det Ubegrændsede. Der er imidlertid heller ingen Grund til at extravagere; selv de almindelige Sager vil slaa Dem med Forbavselse, og naar De blot én Gang har fornummet Bouketten af Anglais' Juliennesuppe, denne Bouket, der synes at koncentrere alle Foraarets friskeste og vidunderligste Parfumer, vil det aldrig falde Dem ind at bestride Parisernes absolute Overlegenhed i Egenskab af Kokke. Naturligvis kan De ogsaa gjøre denne Erfaring mangfoldige andre Steder; men Visiterne paa dem faar vi i ethvert Tilfælde af Hensyn til Pladsen gjemme til en anden Gang.

Mac Adam.

Krigen mod Kafferne.

Vaabenlarmen og Blodsudgydelsen i Tyrkiet har bortledt Opmærksomheden fra, at der andetsteds i Verden føres Krige. Hvem har f. Ex. i den sidste Tid tænkt paa, at hollandske Soldater nu i en fem Aar har sat Liv og Helsen til i Kampen om Atschin paa Sumatra? eller at England — dette 5700 Kvadratmile store Moderland med sine 380,000 Kvadratmile Kolonier — for ikke længe siden har paabegyndt en blodig Strid (den 32te siden 1849!) mod den vilde afghaniske Dschovaker-Stamme ved den indiske Nordvestgrændse? Fra saa fjerne Steder naaer Hyl og Dødsrallen kun vanskeligt og næsten uhørligt over til „Sjølunds fagre Bred" . . . Kafferkrigen i Sydafrika, som brød ud forgangen Efteraar, er dog baade for vigtig og for farlig, til at man kan forsvare at være uvidende om den. Store Handelsinteresser staar paa Spil, den kristne Missionsvirksomhed trues paa Livet, og Begivenhederne derovre kan meget let faa Indflydelse paa Englands evropæiske Politik, paa det, man kalder „Verdensfreden". Det er, som vi strax skal høre, allerede éngang tidligere faldet de Herrer Kaffere ind at betragte sig som — Russernes Forbundsfæller.

Fra det Øjeblik, hvide Mænd begyndte at nedsætte sig i Sydafrika, blev de Indfødte (Hottentotter og Kaffer) trængt mer og mer tilbage, og en Række, af Hvide befolkede Stater skød sig længer og længer op mod Nord. Saadanne Stater er Kapkolonien, Natal, Oranje-Flod-Fristaten og Transvaal-Republiken. Men naturligvis blev de Indfødte ved at være i Flertal paa disse uhyre store Landstrækninger, og naturligvis kom det saa hvert Øjeblik til Tvist og til blodige Kampe mellem de fremmede Kolonister og den vilde Befolkning. Kafferne driver Kvægavl og Agerdyrkning; naar man nu veed, at det er dem umuligt at gjøre Forskjel paa Mit og Dit, at de er løgnagtige, gridske og upaalidelige, forstaar man let, at de alene kunde give Anledning nok til smaa Batailler. Og de Hvide har maaske ogsaa nu og da havt lidt Skyld. Bataillerne udviklede sig imidlertid lejlighedsvis til store Krige, som f. Ex. i Aarene 1849—53, hvor de Vilde drog brændende og hærgende om i Britisk-Kaffraria og navnlig ødelagde alle Missions-Stationer. Som altid gik en religiøs Bevægelse Haand i Haand med Blodbadet; en Profet (der bl. A. lærte, at Solen var Gud etc.) havde opflammet Hadet mod de Hvide. Juleaften brød Krigen ud, og Nat efter Nat rødnedes Himlen af Gjenskinnet fra de Hvides Boliger, som var gaaet op i Luer. Alle Kolonister, lige fra Oldingen til Barnet, blev myrdede, Blod og Lig betegnede de talrige Fjendehobes Strejftog gjennem Landet og et godt Stykke ind i Kapkolonien. Under Anførsel af Sandili, Makomo og Galeka-Høvdingen Krili, samt støttet af Hottentotter, der i sin Tid havde lært Exercits i den engelske Hær, vandt Kafferne den ene Fordel efter den anden, idet de stadig forsigtigt trak sig tilbage til utilgængelige Kratsteder og Kløfter, saasnart en større engelsk Troppestyrke nærmede sig. I over to Aar raste Krigen, 22 Missions-Stationer var gaaet op i Luer, og de Hvide havde lidt store Tab paa Liv og Penge: saa lykkedes det endelig den ny Guvernør (Cathcart) at faa sluttet Fred! Man tog nu ivrigt fat paa at berolige og sikkre sig: ved Anlæg af Vandledninger og Veje skaffede man Befolkningen Arbejde og Fortjeneste, Skoler og Missionshuse blev gjenopbyggede, et stort Antal hvide Kolonister blev skudt helt frem til Grændsen, Høvdingen Sandili blev ansat og lønnet som en Slags Politidirektør i en Række urolige Distrikter osv. osv. Men Freden varede alligevel ikke længe. Rygterne om den evropæiske Krimkrig naaede ogsaa Kafferne, og det hed sig iblandt dem, at Russerne vilde komme og fordrive Englænderne! En ny Profet, Galeka-Manden Umhlakaza, optraadte og berettede store Ting. Alle de

afdøde Kaffer-Heltes og Kaffer-Høvdinges Aander, sagde han, havde meddelt ham, den Benaadede, at de vilde staa op igjen i Fællesskab og som en forfærdelig Orkan feie samtlige Hvide ud af Landet; og de Kaffere, der ikke troede Profeten eller lystrede hans Bud, vilde — blive feiet med. Men Budet lød paa, at enhver Kaffer, som vilde frelses, skulde slagte alt sit Kvæg, kaste alt sit Korn bort og strengt lade være at dyrke sin Jord. Ifølge denne Ordre slagtede Kong Krili og hans Folk samt mange Høvdinge i Britisk Kafferland Kvæg, og allerede i Oktober 1856 begyndte der at vise sig Tegn til Hungersnød. Den lovede Aande-Orkan udeblev imidlertid, og Profeten erklærede, det kom af, man ikke havde slagtet nok. Altsaa nye Hekatomber, medens Uroen og Ophidselsen voxede, og man hist og her troede om Natten at høre Aander suse gjennem Luften. Indtil Slutningen af Januar 1857 var der vel blevet nedlagt 100,000 Stykker Kreatur. Profeten havde lovet Kong Krili, der nu stod med 6000 Krigere var draget til ham og ængstedes over den lange Udsættelse, — at hvis næste Fuldmaane stod blodrød op, vilde Aanderne komme. Fuldmaanen hævede sig ganske rigtigt blodrød, men alligevel hed det stadig: „der er ikke slagtet nok! Inden otte Dage maa hvert eneste Stykke Kreatur — med Undtagelse af en Ko og en Ged pr. Mand — være offret: saa vil Aanderne staa op og Orkanen begynde.“ Og man slagtede igjen og blev ved at slagte, — men den fastsatte Termin kom og gik, og der viste sig ingen Aander! Muligvis var det Profetens Hensigt, at de hundredede Tusind Vilde nu, da Hungersdøden stod for Døren og deres Overtro var hidset til det Yderste, skulde have kastet sig ind i den engelske Koloni. Men Guvernøren og Kolonisterne var paa deres Post med en stor Styrke, og den benaadede Kaffer-Profet bragte kun sit Folk Nød og Lidelser og Mange iblandt det den ulykkelige, mest pinefulde Død!

Hvorvidt den Kafferkrig, som raser for Øieblikket, er blevet fremkaldt ved Rygter om, at England skulde til at slaa med Rusland, er det ikke godt at vide; men Rygterne derom vil ialfald bidrage til at give de Vilde mere Mod og Udholdenhed. Opstanden udbrød paa tre forskjellige Steder paa engang: 1) i Britisk Kaffrarja, hvor den gamle Sandili reiste sig med sine Gaikas i Omegnen af King-Williams-Town; 2) i Fri-Kafferland (nord for sidstnævnte Gebet og skilt fra det ved Kaifloden), hvor den gamle Kong Krili har stillet mange Tusinde Galekas i Marken; og 3) langt op mod Nord, paa den anden Side Tugelafloden, hvor Fyrst Ketschwayo har reist de mægtige Sulu-Kaffere og truer paany den blomstrende Koloni Natal. Galekaerne gjorde Begyndelsen, — dels for dog engang igjen at komme til at stjæle og myrde, saa det forslog noget, men dels ogsaa for at fordrive Englænderne. Et voldsomt Slagsmaal, som under en Rus opkom mellem dem og de saakaldte Fingoes, gav Signalet til Fjendtlighedernes Udbrud; Kong Krili faldt ind i Fingoelandet og røvede og ihjelslog af Hjertens Lyst. Nu er disse Fingoes (et Blandingsfolk, sammensat af alle mulige Indfødte, men navnlig af Galeka-Stammens tidligere Slaver) ligesaa afholdte af Englænderne, som de af Kafferne er misundte og hadede paa Grund af deres Flid, Bindskibelighed og deraf følgende Velstand, — og følgelig tog Kapkoloniens Guvernør Parti for dem. Rasende herover afviste Kong Krili de engelske Udsendinge, og hylende deres vilde Krigsskrig, pyntede med hvide Oxehaler og Strudsfjedre samt svingende deres Skjold, Kastespyd og Flintebøsser styrtede hans Mænd sig over den lille Styrke Politisoldater, man i Øjeblikket kunde stille imod dem. Efter en lang og blodig Guerillakrig lykkedes det omsider et Tusind engelske Frivillige at drive Kafferhæren over Baschi- og Umtata Floden samt at tvinge Krili til at flygte mod Nord ind i Pondo-Landet; men herfra var han i Decbr. 77 atter brudt plyndrende frem. Hans Exempel havde desuden som sagt ikke tilladt den gamle Sandili at sove, og efter en Tid lang at have baaret Kappen paa begge Skulder samlede denne 7000 Gaika-Krigere om sig til et Mordbrands- og Plyndringstog. Gjæringen voxer i det Hele taget, den griber den ene Kafferstamme efter den anden; og hvad det har at betyde, skjønner man let, naar man husker paa, at der i samtlige britiske Besiddelser i Sydafrika og Fri-Kafferland lever c. 250,000 Hvide, medens der er godt og vel en Million Kulørte, som endda har Transvaals, Oranjerepublikens og Sululandets Kaffere i Ryggen.

Sulu-Kafferne kjender vi Danske jo saa godt — især de nøgte Exemplarer nemlig, der hyppigt har været forevifte paa vore Markeder. Men Spøg til Side, — saa har det da ofte været omtalt herhjemme, hvor krigerisk, for ikke at sige grusom og blodtørstig en Stamme de er, og hvorledes de tidligere har tilføiet Europæerne store og smertelige Tab. Deres staaende Hær organiseredes (1810) af den mægtige Kong Tschaka, som gav hvert Regiment sit Skjold med et særegent Farvemønster og indførte det korte Kastespyd, der atter har veget Pladsen for Flintebøsser og Bagladningsgeværer. Tropperne marscherer altid i en Slags Falanx, med stærkt Centrum og to let bevægelige Fløje; den, der vender tilbage fra Kampen med et Saar i Ryggen eller uden Skjold eller Kastespyd, bliver dræbt, og en Afdeling, som lader sig drive paa Flugt, bliver enten decimeret eller hugget ned for Fode. Fra 1845, da Englænderne grundlagde Natal-Staten, fik man dog trukket en Grændse (Tugelafloden) mellem deres og Europæernes Besiddelser, og de Kaffere, der blev boende paa engelsk Grund, søgte man at lede til Flid og Sparsommelighed, medens man lod deres Høvdinge stifte Ret imellem dem efter Stammens gamle Traditioner og kun gjorde disse Høvdinge ansvarlige overfor Regeringen. Trods al Klogskab og Forsigtighed vedblev Forholdene i det fri Sululand, paa den anden Side Tugelafloden, imidlertid at være lidet tilfredsstillende, og nu har som sagt Kongen, Ketschwayo, kaldt sine Skarer til Kamp mod de forhadte Hvide.

— — Hermed vil Læserne vel saa nogenlunde være „sat ind i Situationen“; det staar da kun tilbage at sige et Par Ord om de ledsagende Billeder. Det første viser en Parade over engelske Hjælpetropper ombord paa Transport-Damperen „Nubian“. Den stærke Søgang, ser man nok, generer i høj Grad de brave „Landkrabber“; ikke desto mindre vil de sikkert paa gammel engelsk Soldatervis kæmpe som Helte, naar de først faar Jord igjen under Fødderne og faar de vilde Fjender overfor sig. Det andet Billede fremstiller nogle Tembus-Krigere, en indfødt Stamme, som har sluttet sig til Englænderne og som benyttes til Patrouille-Tjeneste etc. Deres Chef, Gangelizve, var oprindelig gift med en Datter af Galeka-Kongen Krili; men da den Skjønne ikke længer faldt i Hr. Gangelizves Smag indledte han ved Hjælp af nogle Spydstik eller Oxehug en kortvarig Skilsmisseproces og gjorde sig samtidig sin hidtidige „Svigerfader“ til Dødsfjende.

Endelig ser man et Portræt af den ovenfor omtalte Sandili. Prof. Fritsch, den berømte Afrikareisende, traf ham for en 14 Aar siden i en afrikansk Landsby og tilkjøbte sig for en Flaske Brandy Retten til at fotografere ham. Han var kommet sprængende med sit beredne Følge, hvis Medlemmer dels var nøgne og dels i Nationalkostume, for i Landsbyens Skjænkestue at kvæge sit Hjerte ved den ædle Alkohol. Heraf fortærer Kafferne umaadelige Portioner, uden at det tilsyneladende generer dem det Mindste; den stærkeste Brændevin drikker de af Vandglas, og 2—3 Flasker om Dagen siger Intet. Naturligvis giver Sandili, en høj, mager Person, ogsaa paa dette Omraade Tonen an. **Henr. Holst.**

Billedtexter.

Strømpebaands-Uddelingen ved fyrstelige Bryllupper, som omtaltes i dette Blads næstsidste Nummer, har i den sidste Tid beskæftiget en hel Del tydske Journalister. Her nogle af de interessanteste Oplysninger, som er fremkomne. Den første Strømpevæverstol opfandtes 1589 af Lee i Cambridge, men allerede længe forinden havde man kjendt strikkede Strømper, og Strømpebaandene spillede en stor Rolle i Kjærlighedshistorierne og Kjærlighedslegene. Efter hvad der fortælles, skal den engelske Kong Edvard III's Elskede, Grevinde Salisbury, paa et Bal og under Dandsen have tabt sit venstre, blaa Strømpebaand; Kongen vilde i en Fart tage det op, men fik fat i Grevindens Kjole, og for at forebygge al Spot, udbrød han: Honny soit qui mal y pense (Skam faa den, der tænker noget Ondt herved) og svor, at han skulde bringe Strømpebaandet til Ære. Han stiftede den 23. April 1344 Hosebaandsordenen, der kun maa tælle 26 engelske Medlemmer (foruden Prindserne), og hvor Dekorationen bestaar af et blaat Fløils-Baand, som ved et Spænde befæstes under det venstre Knæ, og som bærer det nysnævnte franske Motto. Om Dronning Elisabeth fortælles der, at hun var den Første, som bar et Par strikkede Silkestrømper; de skulde have kostet 100 Lstr. (900 Kr.) og holdtes fast af kostbare Strømpebaand. Selve Strømpebaands-Uddelingen træffer man dog først omtalt ved et Bryllup fra Aaret 1604. En engelsk Forfatter skildrer, hvorledes Skikken var almindelig udbredt i det nordlige England og der praktiseredes paa en højst betænkelig Maade. Endnu medens Bruden stod for Alteret, kappedes de unge Mænd i Følget om, hvem der kunde komme til at løse hendes Strømpebaand af. Hun bar i den Anledning i Reglen løsnede Silkebaand; og ikke blot blev hun under Kampen stødt og puffet, saa hun skreg højt, vel tit ogsaa ligefrem væltet om paa Gulvet, medens Brudesvenden, der havde bemægtiget sig Trofæerne, stolt bar dem Kirken rundt. Ja det lader endog til, at de unge Mænd og Brudepigerne tidligere har kæmpet om at løse Brudens Strømpebaand af, efterat hun var blevet bragt til Sengs! Senere fik Sæderne jo i det Hele taget et mere civiliseret Anstrøg, og Bruden bragte nu at bære paa sin Barm et Baand af samme Kulør som hendes Strømpebaand, hvilket hun da strax efter Vielsen af sig selv uddelte til Følget. Andetsteds lod man Enderne af Strømpebaandene hænge saa langt ned, at Brudesvendene uden videre Attentater kunde løse dem af, eller man bandt paa Bryllupsdagen Strømpebaandene om Anklen, eller man lod Brudepigerne, eller ogsaa et Barn tage dem af o. s. v. o. s. v. Skikken var som sagt vidt udbredt, ikke blot i England, men ogsaa i Frankrig og Tydskland, og den har formodenlig ogsaa hersket her i Landet. I Slutningen af det 16de Aarhundrede kom Silkestrømper (navnlig fra Florens) i Brug; de var enten hvide eller kulørte og befæstedes enten med Naale eller ved Hjælp af kostbare Strømpebaand, som tit var udstyrede med Sølvbroderi samt med et eller andet fransk Kjærlighedsvers. I Frankrig havde man endog en Dands, la jarretière, som udførtes af de unge Piger, og hvor Strømpebaand gav Anledning til mangehaande Toure og Krumspring. Hvad der imidlertid oprindelig har været Meningen med denne besynderlige Strømpebaands-Uddeling, er endnu ikke opklaret, og det tager sig derfor dobbelt løjerligt ud, naar man hører, at fine Herrer i mange Aar er marscheret om med saadanne Brude-Strømpebaand slynget om deres Kaarde, etc. etc.

— — Til disse iforveien nedskrevne Notitser knytter vi, som Text til omstaaende Billede, et Par Bemærkninger om den sidste „Hosebaands“-Dekorering. Kong Humbert af Italien modtog om Middagen den 2den Marts det engelske Gesandtskab, som overbragte ham Insignierne. De 11 Herrer, som Dronning Victoria havde udsendt, og i hvis Spidse Lord Abercorn befandt sig, afhentedes i fire Galavogne til Kvirinalpaladset, hvor de modtoges af en Æresvagt og med den engelske Nationalhymne. Under Anførsel af den italienske Ceremonimester og bærende Insignierne paa fem Puder steg man op til den store Sal, hvor Kongen, omgiven af hele sit Hof, ventede Toget. Hs. Majestæt var iført en Slags grøn Tunika uden Dekorationer, Knæbenklæder og hvide Strømper; til Højre for ham stod Dronningen i Sørgedragt og, længere tilbage, Hofdamerne etc.; til Venstre Hertugen af Aosta, Ministrene i Gala, de fremmede Gesandter o. s. v. De engelske Udsendinge, der var i glimrende guldbroderede Uniformer, udvexlede først de foreskrevne Hilsener, som besvaredes af Kongen, og derpaa fastgjorde Vaabenherolden Strømpebaandet om Hs. Majestæts venstre Knæ. Efterat man saa endnu havde overleveret de forskjellige andre Insignier (Ordenens Kaarde, Kappe, Halskjæde, Hat og Stjerne), gjorde Gesandtskabets Medlemmer deres Reverens for Majestæterne og ledsagedes af Ceremonimestrene tilbage til de ventende Vogne.

Theater.

Folketheatret bragte i Onsdags Sardous L'oncle Sam paa Scenen i dansk Gjengivelse af Erik Bøgh og under Titelen „I den nye Verden“. Det er en særdeles morsom Komedie, talentfuld og vittigt skreven, snildt komponeret, underholdende og — til Forskjel fra saamange af Sardous i den sidste Tid herhjemme opførte Stykker — lys fra Ende til anden. Han er her fuldstændig borte fra det franske Ægteskabsdrama og helt og holdent Lystspilforfatter, saaledes som man f. Ex. kjender ham fra „Familien Benoiton“ og de første Akter af „Landsbyfolk“. Stykket er en skarp, endogsaa meget skarp Satire over moderne amerikanske Forhold, og som i sine fleste Arbejder opererer Sardou ogsaa her med en Mængde Figurer. Der er for det Første den hæderlige Samuel Tapplebot, en ægte Amerikaner, som i en Alder af 12 Aar solgte Svovlstikker paa Gaden, 18 Aar gammel handlede med Pakkasser, 20 Aar efter var Grosserer i stor Stil og nu gjør Forretninger med alt Muligt, blandt Andet med Byggegrunde i den efter ham opkaldte Tapplebot City, der endnu slet ikke existerer som Andet end en uhyre Sump, fra hvilken kun enkelte Besøgende nogensinde er vendt hjem uden Sumpfeber. I Forretningssnildhed overgaas han kun af sin egen Søn Ulysses, der „er saa heldig“ at gjøre en „beundringsværdig“ Fallit Kl. Ti om Formiddagen for Kl. Tolv at tilfredsstille sine Kreditorer med 30 %, hvilke ikke betales kontant, men med Aktier i et nyt, stort, af ham grundlagt Foretagende, hvori han indskyder den Million, han har tjent ved Fallitten. Ved Siden af disse to Hædersmænd staar en Række mandlige Repræsentanter for amerikanske Ejendommeligheder, blandt Andre Maadeholdsprædikanten Mr. Brixton, der drikker som Spiritusa, men ender hvert af sine gudelige Foredrag med at anbefale den af ham selv forhandlede Sundhedselixir, samt Prokuratoren, der har Ægteskaber og Skilsmisser til Specialitet og kun behøver en enkelte lille Kjærlighedsbillet for strax at bringe den ulykkelige Brevskriver ind i Hymens Lænker eller gjøre hans Portemonnaie lettere for adskillige Tusinder i Skadeserstatning. Hvor ubarmhjertigt imidlertid end disse og lignende Yankeer behandles af Sardou, synes han dog særlig at have villet tage den nye Verdens Kvinder under Behandling. Det er et ligesaa broget som for os herhjemme mærkværdigt Selskab af unge Damer, der i dette Stykke præsenteres. Frøken Lukretia, som gaar omkring og samler Penge ind i velgjørende Øjemed for at lade sig tyske paa Studeren for to Dollars Kysset (medens hun selv tydser Herrerne paa Kinden for den dobbelte Sum) hører endda til de mindst forbavsende af dem. Men det forstaar sig: Begrebet „Flirtation“, der idetmindste ifølge Sardou har vundet absolut Borgerret i Amerika er jo rigtignok fuldstændig ukjendt hos os. Naar en ung amerikansk Dame sender sin Tilbeder opmuntrende Blik og Smil, naar hun kjælent lægger sit Hoved til hans Skulder, sætter sig paa Skjødet af ham og morer sig med forskjellige andre slige Intimiteter, naar hun pludselig finder paa at bortføre ham og tilbringe flere Dage med ham i en fremmed By, saa er Alt dette kun en Smule uskyldig „Flirtation“, der har

til Hensigt, at de skal gjøre sig bekjendt med hinanden for at se, om de muligvis kan passe sammen. Medens nemlig den unge Mand maa være yderst forsigtig af sig, idet han — saaledes som en af Stykkets Figurer — risikerer pludselig at være bleven Ægtemand, fordi han, medens han sad og drak Chokolade, for Spøg har erklæret til en meddrikkende Præst, at han elskede den unge Pige, der var Trediemand i Selskabet, ... medens amerikansk Skik og Brug er saa nærgaaende mod de unge Herrer, tillader den det smukke Kjøn de utroligste Ting. Hvis de unge Damer i Amerika ikke bliver lykkeligt gifte, er det sandelig ikke Samfundets Skyld, thi det giver al ønskelig Tilladelse til at prøve sig for først. Og hvis de Alle er som Figurerne i Sardous Stykke, tør det heller ikke anses for deres egen. De fører ligefrem Bog over mulige Partier, Forretningsbøger med Debet- og Kreditposter, med Opnoteringer af Alt, hvad der kan tale for og imod Vedkommende, og „Ja“ eller „Nej“ gives først som Resultat af Regnestykkets Opgjørelse. Saaledes er ogsaa oprindelig den kvindelige Hovedperson Sara i „I den nye Verden“, og Stykkets Handling drejer sig om hendes Omvendelse til en virkelig sand og følt Kjærlighed. Hun har har fra først af „spekuleret“ paa den unge Franskmand, hvis Hustru hun siden bliver, som hun har spekuleret paa Snese før ham. Men Kjærligheden tager Magten fra hende, og til Slutning bliver han den Stærke. Da han er Millionær og Marquis, ønsker Saras Slægtninge Partiet bragt i Stand. Der arrangeres en Overraskelsesscene — af en ganske uskyldig tête a tête iøvrig —, ved hvilken Mr. Samuel vil tvinge det igjennem med det Samme: enten Ægteskab eller Skadeserstatning. Men Marquis Robert er som sagt rig. „Jeg veed ikke,“ siger han, hvor højt De vurderer denne Dames Ære, men vil De sende mig Regning, jeg betaler.“ Det er Stramningen af Handlingens Knude, og baade Frøken Sara og Hr. Robert, der Begge elsker hinanden, vilde aabenbart være blevet meget ulykkelige, hvis der ikke ogsaa mellem Franskmændene havde existeret saa snilde og forretningsdygtige Hoveder som Fru Bellamy, en Dame, der endogsaa forstaar at komme af med sin Sumplod i Tapplebot-City til selve Hr. Tapplebot, ved nemlig at tilbyde det Tidobbelte for Lodden ved Siden af og derved vække Formodning om skjulte Petroleumskilder eller Sligt. Denne ægte Sardouske Figur er den røde Traad gjennem det Hele, hun hæver Konflikterne og bringer Alt til en lys og fornøjelig Slutning — paa hvilken Maade vil vi lade vore Læsere faa at vide gjennem selve den i høj Grad underholdende og interessante Komedie, af hvilken Folketheatret aabenbart vil faa megen Fornøjelse. Baade spilles „I den nye Verden“ nemlig gjennemgaaende godt, og ogsaa i Udstyrelsen er der Ting, som maa lokke Publikum tilhuse, særligt da en fortræffelig, saavidt vides af Hr. Güllich malet Salon i en første Klasses Floddamper samt i sidste Akt Trappegangen i et stort Hotel, paa hvilken man løber omkring og skyder efter hinanden med Revolvere. Hele Theatrets Personale medvirker. Det bør noteres, at Frk. Olsen som Sara paa en meget heldig Maade bekræfter de Forventninger, man har sat til denne unge Dames Talent. Iøvrig har Fru Holst som den snilde franske Dame, Hr. Abrahams som Marquisen, Hr. Wulff som en anden elskværdig ung Franskmand, Hr. Kolling som Samuel Tapplebot og Hr. Zink som Valgagent Roller, der hører med til deres bedste. Udstyrelsen er gjennemgaaende ualmindelig rig, og for Iscenesættelsen fortjener Hr. Watt al mulig Anerkjendelse, saa meget mere, som den aabenbart har været vanskelig i dette Stykke, hvor der stadig opereres med store Masser paa Scenen. Forestillingen fortjener i det Hele det ublandede Bifald, som den vandt.

J. B. Krantz, General-Inspektør for Pariser Verdensudstillingen. (Se S. 221).

Broget Selskab.

Spiritisternes „Aandebanken“ forklares af den fysiologiske Professor Schiff i Genf paa en højst mærkelig Maade. Ved at passe paa „Medierne“, medens denne „Aandebanken“ lød, lagde han Mærke til, at Medierne tilsyneladende forholdt sig ganske uvirksomme, og at Lyden kom nede fra deres Fødder. Da nu imidlertid Hælens Knokler i forholdsvis ringe Grad er skilte fra hinanden ved blødere Dele etc., faldt det Hr. Schiff ind, at netop disse Knoklers Sammensmækken kunde frembringe den omspurgte Klappren eller Banken. Han gav sig altsaa til at studere Hælknoklerne, de Sener, Muskler og Nerver, der styrer dem, samt de Bevægelser, der kan udføres med dem, og han opnaaede ad den Vej overraskende Resultater. Til Bevis for sine Paastandes Rigtighed foranstaltede han strax en lille „Séance“ for de 6—70 Tilhørere. Professoren stod, saa de Alle kunde se ham, og han hverken bevægede Kroppen eller Foden, der kun hvilte med Støvlehælen paa Gulvet: ikke desto mindre udgik der fra denne Fod Lyde, som hørtes tydeligt af de Tilstedeværende, og som fuldstændig lignede Spiritisternes „Aandebanken“. Altsaa bestandig Taskenspillerkunster og bevidst Bedrageri af disse begejstrede Medier, som mærkeligt nok ogsaa altid sætter saa stor Pris paa — Betaling.

Interessante naturhistoriske Oplysninger meddeler en fransk Industridrivende i et parisisk Blad: „Man vil maaske spørge, skriver han, hvorfor min Tran, der udvindes af Klipfiske-Lever, skulde være bedre end andre Kjøbmænds. Jo, Sagen er: mine Konkurrenter har aldrig taget tilstrækkeligt Hensyn til et meget vigtigt Punkt. Klipfisken er en Fisk, som efterstræbes stærkt af saadanne Rovfiske som Hajen, Hvalen osv., og som derved uafladeligt sættes i Angst og Skræk. Men det er en bekjendt Sag, at Angst og Skræk fremkalder Leversygdomme hos alle mulige Dyr, og følgelig lider Havets Klipfiske altid af Leversyge. Jeg derimod holder Klipfiskene for sig selv i et roligt Bassin, hvor de vedbliver at være raske, og derfor er min Tran, som udvindes af dem, bedre end den, mine Kolleger kan sælge.“

For giftelystne Damer anbefales en Tur til „Black Hills“. En ung Skuespillerinde, Augusta Chambers, havde under sin to Maaneders Optræden som første Heltinde paa Theatret i Deadwood 276 Friere. Paa én Dag maatte hun ubarmhjertigt uddele 17 Kurve.

Lakeret Smør er paa Mode i England, hvor det fortrinsvis benyttes ved Selskaber osv. Det har et blankt, næsten isagtigt Udseende og præsenterer sig meget smukt, naar det er presset i passende Form. Tilberedelsen sker saaledes: Smørret udvaskes omhyggeligt og gives den ønskede Form, hvorefter man lader det staa til næste Dag. Saa opløser man en Theskefuld hvidt Sukker i 1/4 Liter kogende Vand, lægger Smørkuglerne paa et hvidt Klæde og bestryger dem — ved Hjælp af en fin, ikke altfor lille Pensel — i en Fart med den hede flydende Substans. Resultatet er, at Overfladen smelter ganske lidt, men strax bliver fast igjen, hvorved der fremkommer en lakagtig Politur. Man kan ogsaa simpelthen dyppe Smørret i Sukkeropløsningen, men dertil kræves der en Del Øvelse og Behændighed.

Regneopgave.

To trechiffrede Tal (A og B) multipliceres henholdsvis med 13 og 11. A. er saaledes beskaffen, at det paa Enernes Plads staaende Tal er lig Summen af de paa Tiernes og Hundredernes Plads staaende, B saaledes, at det paa Tiernes Plads staaende Tal er lig Summen af de paa Enernes og Hundredernes Plads staaende. Af de ved Multiplicationerne fremkomne Produkter er A × 13 tolv større end B × 11. Produkterne ere beliggende i Talrækken mellem 4350 og 4400. — Disse Produkter søges.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Bogstavet „i“.

Rigtig løst af: C. L. i Svendborg. — Larsen. — Et aktivt Medlem af Spritkompagniet. — Joh. Rasmussen. — Ny-Forlovede K. & H. i Maribo. — En Plankeværksrytter i Rudkjøbing. — En Beboer paa Vestervej i Maribo. — Et Kløverblad i Horsens. — Carl Hattemager. — Skomager Perk og Uhrmager Erlandsen i Ringsted. — Moster paa Hauserplads. — Skolepigen. — To Elskende paa Gammelholm. — Otto Smed i Springgade. — Krag von Knutzon, Feldballe. — Malle Palle i B . . . . . — J. M. H. T. i Frederikssund. — Emmanowsky Alexandrowitsch. — To unge udspekulerede Isenkræmmere fra Assens. — Alma Fleischer, Søndergade Horsens.

Indhold.

Til vore ærede Abonnenter.

☞ Til det Galleri af Oliefarvetryks-Billeder af berømte danske Mænd, som „Nutiden“ **gratis** leverer sine Abonnenter som Præmie for at have abonneret paa Bladet *et Aar*, have vi nu ladet udføre et smukt og fortræffeligt lignende Portræt af Eventyrdigteren

H. C. Andersen,

der saaledes uden yderligere Vederlag vil tilfalde enhver Abonnent paa Bladet fra 1ste April 1878 til 31te Marts 1879.

Prøve-Exemplarer af Portrætet vil om kort Tid være udstillet i alle Landets Boglader.

☞ **Det næste Billede i Rækken vil blive Christian IV og derefter Thorvaldsen.**

Blandt en større Række Artikler, som ville blive optagne i April Kvartal, tillade vi os at nævne Fortsættelsen af de med stort Bifald modtagne Skildringer af Betzonich:

Under Dannebroge 1848—50,

hvori der meddeles personlige Erindringer fra disse Danmarks Hædersdage. Endvidere en Suite humoristiske Skizzer:

Kjøbenhavn paa Kryds og Tværs,

med originale Tegninger af Klæstrup,

samt gjennem Feuilletoner af Bladets særlige Korrespondent **Mac Adam** omfattende Oplysninger og Skildringer af

Paris under Verdensudstillingen,

med tilhørende Illustrationer.

Bladet leveres fremdeles til den billige Pris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.

Abonnement for April Kvartal tegnes i alle Nordens Boglader, paa alle Postkontorer samt paa Bladets Expeditionskontor, Kjøbmagergade 44, Stuen o. G.

☞ Paa given Foranledning tillade vi os yderligere at meddele: at Fordelingen af Præmiebilledet **Tordenskjold** vil finde Sted saaledes:

For Abonnement fra April 1877 til ultimo Marts 1878 vil Fordelingen være sluttet inden Udgangen af indeværende Maaned;
- — - Juli 1877 - — Juni 1878 finder Fordelingen Sted i Juni Maaned d. A.;
- — - Oktbr. 1877 - — Septbr. 1878 — — — i Septbr. — —
- — - Januar 1878 - — Decbr. 1878 — — — i Decbr. — —

og saaledes fremdeles med efterfølgende Præmiebilleder.

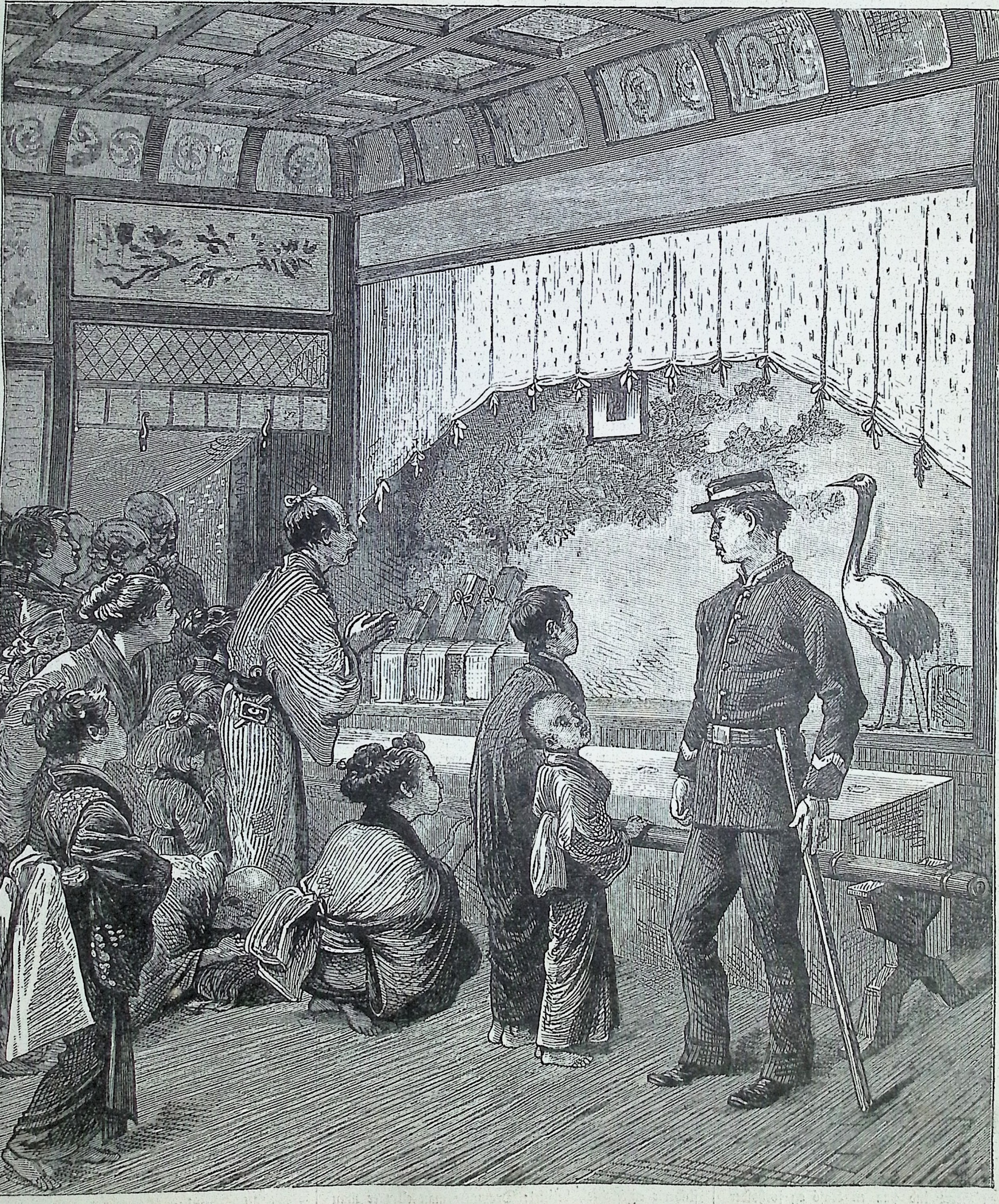
Billederne fra Vilh. Pachts Institut. Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 80. Søndagen den 31. Marts. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Japanesere hilser Mikadoens Fotografi. (Se S. 233).

I San-Stefano.

Natten til den Dag, da Freden mellem Rusland og Tyrkiet skulde underskrives, blæste det pludselig op i San-Stefano til en voldsom Storm. Marmora-Havets Bølger slog skummende og brusende ind mod Kysten, hvor der i et af Husene blev ved at skinne Lys hele Natten igjennem. Derinde sad de diplomatiske Udsendinges Sekretærer uafbrudt bøjet ned over Dokumenter og Papirer, og medens et Par andre Herrer dikterede, skrev og skrev de utrætteligt, til det gryede ad Dag. Neppe var det blevet lyst, før den lille By kom i en mærkværdig Bevægelse og fik talrige Gjæster; tiltrods for den stærke Søgang bragte den ene Damper efter den anden fulde Ladninger af nysgjerrige Passagerer fra Konstantinopel, og udenfor Værtshusene eller de højere russiske Officerers Boliger myldrede Grækere, Bulgarer, Russere og Tyrker. Imidlertid blev Klokken 1, 2, ja 3, og hverken saae man Spor til, at den lovede store Revue i Anledning af Aarsdagen for Czarens Tronbestigelse vilde finde Sted, ikke heller hørte man Noget om Fredsslutning. Istedetfor kom en øsende Regn, som dog ikke mægtede at sprede det nysgjerrige Publikum. Endelig, henad Kl. 4, viste Storfyrst Nikolavs sig til Hest, red hen til det diplomatiske Kancelli, raabte ind ad Døren: „Er Alt i Orden?" og sprængte saa over mod det Bakkestrøg, hvor de russiske Tropper stod opstillede. I det Samme kom en Vogn rullende, og den russiske Diplomat General Ignatiev, som sad i den, rejste sig op, hilste ærbødigt paa Storfyrsten og sagde: „Jeg har den Ære at lykønske Deres Højhed til Fredens Undertegnelse." Mængden, der havde samlet sig, svarede med et tordnende, længe gjentaget Hurra. Fulgt af en glimrende Eskorte paa vel hundrede Officerer red nu Storfyrsten ned forbi Troppe-Geledderne, og efterhaanden som Nyheden forplantedes fra Mand til Mand, stemte ogsaa Soldaterne i med jublende Udraab. Da den Øverstkommanderende havde passeret Rækkerne, red han op paa en lille Høj, hvor han kunde ses af samtlige Afdelinger, og forkyndte saa formelt den vigtige Begivenhed med de Ord: „Jeg har den Ære at meddele Armeen, at vi med Guds Bistand har sluttet Fred." Atter lød fra tyve tusind Struber begejstrede Hurraer — fra tyve Tusind af de tappre Mænd, som havde døjet ubeskriveligt Ondt paa Balkans ugjæstmilde Toppe, og som havde været med i de blodigste Kampe. Lige overfor, paa et andet Bakkestrøg, stod som nysgjerrige Tilskuere Tyrkerne, — de selvsamme Tyrkere, der heltemodigt havde holdt Schandorniks snebedækte Rygninger og havde stridt som Løver paa Højderne ved Stanimika. I Sandhed, et gribende Syn og et højtideligt Øjeblik! ... Efter en kort Pavse samlede Storfyrsten Officererne om sig, og da han med faa Ord havde komplimenteret dem som Hærens Repræsentanter, traadte Præsten frem, og Gudstjenesten begyndte. Alle steg af Hesten og blottede Hovedet, Soldaterne knælede ned. Og imidlertid blev Stormen ved at hyle, Bølgernes Brusen overdøvede Præsternes Sang og Troppernes Svar, og i det svindende Dagslys aftegnede sig ude i Horisonten den konstantinopolitanske Sofiakirkes slanke Minareter, medens man mod Syd skimtede som sorte, tunge Masser de saakaldte Prince-Øer og bag dem Mastetoppene af den engelske Flaade. Baade disse Minareter og disse Mastetoppe strittede op som Udraabstegn, der mindede om, at Enden var ikke endda. Eller er i Virkeligheden denne Fred, som forkyndtes saa højtideligt, Andet end Rast paa Marschen til den længe ventede, store evropæiske Krig?

Kjøbenhavn paa Kryds og Tvers.

I.

Stamgjæster paa Kaféen.

Det er Formaalet for en omfattende Industri at drage de menneskelige Tilbøjeligheder — der gjerne, som visse Personer, der averterer i Bladene, „er villige til hvadsomhelst" — i Retning ad Kaffe, Cigarer og Aviser. En saaledes besnæret Tilbøjelighed omdannes i meget kort Tid til Vane. Har Du to Dage i Træk antruffet samme Person paa en Kafé, kan Du holde Ti mod En paa, at han er der tredie Dag; har han i en Uge givet efter for denne Svaghed, kan Du uden Livsfare sætte dit Hoved i Pant paa, at han vil blive Stamgjæst. Paa disse er Kaféerne baserede; de tilfældige Besøgende har kun Interesse i Forhold til Omfanget af deres øjeblikkelige Fornødenheder og som Raamateriale til Stamgjæster.

Kommer en Herre ind paa en Kafé og forholder sig vaklende mellem Kaffe og Chokolade; bringes han i yderligere Havsnød ved Kagerne (om det skal være den Forjadskede med Flødeskum eller Telefonkagen med det ubestemmelige Indhold): — saa er han ikke Stamgjæst. Selv om han med husvante Fagter sætter Hat og Stok fra sig og resolut forlanger: „Kaffe og Dagbladet! Men lidt muntert!" — er det ingen Garanti. Den ægte Stamgjæst siger ikke Noget, nikker maaske til Opvarteren som Tegn paa hemmelig Forstaaelse og gaar hen paa sin Plads, idet han gnider sig i Hænderne, verificerer sin Paryks Stilling, kjærtegner sit Overskæg eller retter paa sit Halstørklæde — hvad der nu i Øjeblikket kræver størst Aarvaagenhed. Kaffen og Avisen kommer af sig selv. Finder han sin Plads optaget, bliver han forvirret, hoster (hvis han er en ældre Mand) sagte i Haanden, mumler Noget, som ikke er bestemt til at høres, og lister hen paa en fremmed Plads, hvor han sidder urolig, som han led af en smertelig Sygdom, og viser sig hidsig mod Opvarteren.

Størst Sparsommelighed med Ord har vi iagttaget hos en ældre Person, der dog ikke hører til de „siddende" Gjæster. Paa et bestemt Klokkeslet træder han ind, og man bemærker, idet han blotter sit Hoved, ved hans Haarvæxt den samme Sparsommelighed, som man bemærker ved hans Frakke, idet denne ikke kan opdages paa de Steder af hans Person, hvor dens Nærværelse vilde være nødvendig for at adskille den fra en Jakke. Sparsommeligt fastholder han mellem sine Tænder en Cigar, der er saa kort, at den ikke kan ryges længer, og saa lang, at den ikke kan ryges kortere. Han banker tre Gange med sin Pegefinger i Disken. En Opvarter sender et Ord gjennem et Pusterør i Væggen. En hemmelighedsfuld Flaske kommer tilsyne, og en Snaps forsvinder i Personen, som lader en 25 Øre komme tilsyne og dernæst selv forsvinder.

Fem Minuter efter — hvis dit Uhr gaar rigtigt — sætter Justitsraaden Galoscher og Paraply fra sig. Han har naaet en vis høj Alder og en vis lav Pension; desaarsag er hans Ryg bøjet, hans Frakke af ubestemmelig Farve — i det ene Øjeblik brun, i det andet grøn — og hans Hoved dækket med en Kalot, der udelukker Almenheden fra astronomiske Jagttagelser. Han kaster et mistænksomt Blik paa Uhret og siger „for stærkt!", et tvivlende paa Thermometret og siger „for lavt!", og ryster paa Hovedet og ryster paa Haanden, idet han trækker en lille Borddug op af Lommen for at tøre sine Briller af ... „Morgen, Justitsraad!" siger en lang, mager og gul Person med en Cigar plantet i et lille Buskads af sort Skæg — „smukt Vejr." „Forandring i Luften —" siger Justitsraaden, medens han paa sin lydløse Maade indsamler de Blade, der ikke bliver læste, og betinger sig Retten til alle de øvrige. Af de Første danner han et lille bekvemt Fundament for sin Person og laver sig til at undersøge sin Puls. Han bliver bleg, da han ikke kan finde den, ... indtil han endelig opdager den paa et afsides Sted af sit Haandled, hvor den i Smug røgter sine Funktioner. Han fordyber sig i Rigsdagens Forhandlinger, — og netop som Ordføreren vil skride til at aabne Øjnene paa den sidste ærede Taler, lukker han dem paa Justitsraaden, der gradvis antager det Udtryk af dyb Eftertanke, som har udmærket de Fleste af Ordførerens Tilhørere. Kaffen sættes ind og bliver kold; og først da den magre Herre farer op med et Sæt og siger: „Død og Plage, hvad Tid er det, Justitsraad?" skræmmes denne op af sin parlamentariske Tilstand. „Hvad sa'e De? — Ah, Klokken er fem, 10 Minuter og 31 — nu 32 Sekunder!" Den Magre gribes af al den Overraskelse, en Begivenhed, som med største Regelmæssighed indtræffer hver Dag, kan foraarsage, og bortfjerner sig med et — „Morgen, Justitsraad!"

I Sideværelset gaar det livligere til — der politiseres. Det vil sige: Gjæsterne slaar sig sammen to og to, for — under Jagttagelse af den ydre Ceremoni at pikke hinanden overbevisende med Pegefingeren paa Brystet, slaa ud med Hænderne, smile haanligt, trække medlidende paa Skulderen osv. — gjensidigt at tilkjendegive hinanden, at deres Standpunkt er falsk, fordi det er forbryderisk, og deres Tænkemaade forkastelig, fordi den er i yderste Grad lumpen og foragtelig — hvad der selvfølgelig ikke i fjerneste Maade kan formindske den ubegrændsede Højagtelse, de haardnakket paastaar, de nærer for hinanden. Undertiden faar dog Debatten en mindre harmonisk Afslutning. Betragt de to Herrer af forskjellig Farve, der sidder hver med sit Blad (ligeledes forskjelligt kolorerede). Den Ene læser en Artikel med Overskrift: Kan man tro sine Øren? Redaktionen begynder med at erklære sig ude af Stand til at finde Ord til at karakterisere det meningsløse, jammerlige, komiske, for ikke at sige latterlige Væv og Tøjeri, som dens Modstandere osv., — men er dog saa heldig at finde Ord nok til at fylde sex Spalter med en omstændelig Skildring af bemeldte Væv og Tøjeri. Den Anden studerer en Artikel, betitlet: Drømmer man eller er man vaagen? Redaktionen ønsker sig tillykke til med eet Ord at kunne betegne Modstandernes sande Natur og Væsen — og dette Ord er: Frækhed i dens mest potenserede Form, eller rettere: en paa den tykkeste Uvidenhed baseret, af Inkonsekvenser fremgaaet Fremsætten af en Række Absurditeter eller Taabeligheder, der har deres Kilde og Udspring fra den krasseste Egoisme eller maaske snarere osv. — og det „ene" Ord forsvinder i fire Spalter, hvor der da kan gjøres Jagt paa det. Herren, der har tvivlet om sine Øren, nærmer sig ham, der har drømt eller været vaagen, og spørger, om han har læst „det Nonsens", og der udvikler sig en Debat af den omtalte Slags: Cigarer gaar ud, Svovlstikker stryges af og kastes forbittret bort, Cigarstumper trædes under Fødder osv. „Skulde jeg betegne Deres Standpunkt" — her springer den Ene op for at tage sit Tøj — „maatte jeg bruge et Udtryk, som ..." „Som ... brug det! Jeg beder Dem —" „Jeg vil ikke." „Aa, De er en vigtig Herre." „De er en Nar." „Nar! Hvad behager! Siig det igjen." Den Anden foretrækker at sige sin Spadserestok forskjellige Ubehageligheder for dens politiske Naragtighed og gaar brummende ud. Hans Modpart knapper sin Frakke med blodtørstig Energi og glemmer at betale. Opvarteren hoster. Han betaler, glemmer at knappe og gaar.

Nu, da Larmen har lagt sig, hører Du igjen tydeligt den knittrende Lyd, der har bragt Dig til at gjætte paa Kakkelovnen og mistænke stygt den satte, alvorlige Herre med „Illustreret Tidende". Den stammer fra en Række kunstfærdige Bestræbelser paa Billardbordet i det inderste Gemak. Træd kun indenfor! Her generer man sig ikke. Den unge Mand med Haaret klippet à la Skobørste, med en hel Del Transpiration og Spænding, en mindre Portion sjæleligt Udtryk og en forsvindende Brøkdel Skæg i sit Aasyn — er øjensynligt „oppe". Hyppig Efterspørgsel paa Øl og Interesse for Spillet har løftet hans Humør og holder det oppe; Naturens urandsagelige Visdom har givet hans Næse en hermed sympathiserende Form. For at kunne nyde den fulde Brug af sine Lemmer har han paalagt sig Savnet af sin Frakke og overrasker Publikum med en blaastribet Skjorte, skjøndt hans Krave og Flipper lod formode, at den var hvid. Hans Medspiller er et Billede paa den mest affejende Overlegenhed, der lægges for Dagen i Frisure, Skæg, Klædedragt og Billardspil. Med koldblodig Sikkerhed opgiver han Adressen for hver enkelt Bal og ledsager dem med en kort Anmeldelse, betræffende dens ejendommelige Natur og Beskaffenhed, saasom: „her har De En, der har vadsket sig — Her har De En til privat Brug — Den kan De sove paa — Skal vi lade den staa paa sin egne Ben" osv. „Forløber til Midterhullet for en halv Bajer!" siger han med Spaadomsgave om en fjendlig Bal, som er slaaet ind paa denne fordærvelige Vej. „Holdt!" raaber den Anden, ikke for at paavirke Kuglens Beslutning, men med ungdommelig Letsindighed gaaende ind paa Væddemaalet. „Peter" — vedbliver han med dirrende Røst — 2 Karlsbergere, men ikke for længe (dette refererer sig til Tiden), og en Cigar, der kan ryges." — „Hjørnehullet!" siger den Koldblodige profetisk. — „Nu kan De sætte Deres Navn under den Sidste." Opvarteren vender tilbage med en Kasse Cigarer af den forlangte sjeldne Slags. „Falder den godt i Munden?" spørger den transpirerende Spiller. „Kvalitetstobak", siger Opvarteren, omgaaende Spørgsmaalet. Gjæsten anstiller selv et Forsøg, finder, at den ikke falder tilstrækkeligt godt, anstiller et nyt og synes at finde Behag i denne Syssel. Da Opvarteren beskedent antyder, at denne Idræt ikke er stemmende med Etablissementets Tarv, erklærer Gjæsten i et Overmaal af Livsfylde, at han vil „blæse Etablissementet et Stykke." Forsøg af lignende Natur anstilles med Øllet, og Spillet fortsættes. „Der har De En til Dessert," siger den Koldblodige forekommende, — „nu er De bremset, Lund." „Parti", raaber Markøren. „Læg op!" svarer Lund for tolvte Gang i transpirerende Lidenskab, og synes, for hver Gang et Spil lægges op, selv at blive mere oplagt.

Den Art Stamgjæster har Kaféen paa Lager. Den udstiller dem i Reglen i sine Vinduer til Gaden (navnlig i Hjørnevinduerne), naar den ikke har Brug for dem i Billardstuen. De sætter en Ære i at kalde Opvarterne ved Fornavn og er højst uberegnelige i deres Opførsel mod disse. Snart antager de paa Skrømt den høfligste Tone og indleder Andragender om Kaffe, Øl og Cigarer med Vendinger som: „Undskyld jeg gjør Dem Ulejlighed, Peter" — eller: „Naar Deres Vej falder forbi, og De tror, Anstalten kan staa sig ved at sælge mig en Cigar", osv. Snart ønsker de med unaturlig Barskhed at erfare, „om den Kaffe kommer idag eller imorgen," og ofte indlader de sig paa fortrolig Konversation af den mest private og personlige Art, der i Reglen begynder med delikate Spørgsmaal som: „Dame paa iaftes, Gavstrik!" eller „Forbi med den gamle Kjæreste, Peter?" o. l.

Til Slutning skal korteligt berøres den skrækkelige

Lod, som venter en af disse Stamgjæster, naar han i flere Dage har svigtet Kaféen. Idet en saadan Synder træder ind ad Døren, faar den yngste Opvarter (hvis der findes en saadan, som ikke er konfirmeret) ondt og falder bagover med opspilede Øjne og alle Symptomer paa Krampe, som om han saae et Gjenfærd. De Ældre stirrer forbavsede, spørgende, tvivlende, næsten vemodigt paa den Ankomne, idet de med stor Behændighed ad pantomimisk Vej anskueliggjør Tanker af omtrent følgende Indhold: „Kors — er det Hr. Petersen — umuligt! .. og dog — disse Flipper, dette Skæg, disse Dokumenter — ved Himlen osv." Har han gjennemgaaet denne Skjærsild, forestaar der ham en ny, naar han træffer sine Kolleger, der paa det Indstændigste besværger ham at sige dem, om det er ham selv. Har han ikke Dristighed nok til mod bedre Vidende at benægte dette, strømmer en Regn af de urimeligste og mest nærgaaende Spørgsmaal ned over ham og gjør ham nervøs for Resten af Dagen. Opvarternes Forundring, der er meget pinlig, lægger sig først flere Dage efter, og dette arbitrære Straffemiddel forfejler sjeldent sin Virkning.

Samuel Weller.*)

Et norsk Folkelivs-Billede.

Det religiøse Liv havde tidligere, og har vel delvis endnu, et noget andet Præg hos den norske end hos den danske Landbostand. De vanskelige Naturforhold, den mangelfulde Udvikling af Samfærdselsmidlerne osv. ligesom skilte den norske Bonde fra Byernes Røre og forhindrede ham fra at blive greben af forskjelligartede Interesser. Hans snevre Dagværk og hans Religion blev ham Et og Alt; og alt eftersom Karaktererne saa var bløde og velvillige eller haarde og hidsigt selvglade, fik Gudsdyrkelsen et mildt og tiltrækkende eller et arrigt og frastødende Væsen. Maleren Adolf Tidemand har med lige stort Held fremstillet begge Retninger. Paa hans „Haugianerne" (Navnet paa en norsk Sekt) er en Snes Personer samlede til stille Andagt i en lav Bondestue; en ung Bondekarl med et sagtmodigt og hengivent Udtryk i Ansigtet staar oppe paa en lille Bænk og tolker den hellige Skrift for de Andre, som næsten alle uden Undtagelse enten mildt alvorlige eller tankefuldt betagne lytter til. Der er en ophøjet Ro over denne Sammenkomst, som øjeblikkelig griber og forplanter sig til Tilskueren ... I „Fanatikerne" er der anderledes Fart og Lidenskab, men der er ogsaa en ganske forunderlig Uhygge. Vi træder ind i en nordlandsk Stue, som er fuld af Mennesker, og hvor en kraftigt bygget, mørkladen Mand med skarpe Ansigtstræk arrigt og næsten med indædt Glæde vræler op om Lovens Bud og Helvedes Pinsler for en lyttende Kreds af Almuesfolk. En gammel Kvinde med flagrende graat Haar er stærkest smittet af hans usunde Ivrighed og peger med triumferende Vanvid paa den besvimede unge Pige: „Ser I, Straffen er allerede over os!" Ogsaa de øvrige Fruentimmer er i høj Grad grebne — af Nysgjerrighed, af Rædsel eller af denne Selvretfærdighed, som afleder Opmærksomheden fra Ens egen Person, eller som luller Selvprøvelsen i behagelige farisæiske Drømme; kun en Enkelt, i Baggrunden til Venstre, søger ved Ord og Handlinger at drage sin Søster ud af de religiøst Besattes Tryllekreds. Mændene omvendt ser tankefulde, men dog ogsaa betænkelige ud, blot med Undtagelse af Laplænderen i den lodne Dragt, der er falden paa Knæ og stirrer skjælvende op til Taleren som til en Halvgud. Der en stor Rigdom af skiftende Udtryk og Lidenskab i dette Billede, som naturligvis kun er en forskjønnet Gjengivelse af det norske fanatiske Tros-Liv. Der er blevet sagt om Tidemand, at han har skildret sit Lands Søndage, men aldrig dets Hverdage, og dette — lidt for milde — Udtryk gjælder ogsaa om „Fanatikerne".

Hvad ellers Maleren selv angaar, da var han født i Mandal 1814 (Faderen var Toldkontrollør) og døde i Norge 1876. Han havde lært paa Akademiet i Kjøbenhavn, men fik sin egenlige Udvikling og vandt sig et berømt Navn i Düsseldorf, hvor han boede det Meste af sit Liv. Hans talrige Billeder af det norske Folkeliv — i Regelen milde, godmodige, med et lidt komisk Skjær over Emnet — har vakt størst Beundring, om man end ogsaa har historiske Billeder, Altertavler etc. fra hans Haand. Et rigt Forraad af personlige Iagttagelser, stor teknisk Dygtighed, Kompositionsevne og heldig Farvegivning satte ham istand til — selv fjernt fra Hjemmet — at skildre utrætteligt og fra de forskjelligste Sider disse Folkets Fest- og Helligdags-Stemninger, som hans egen Natur sympathiserede stærkest med.

*) Under dette mindre almindelige og lettere kjendelige Navn præsenterer sig fra idag den Forfatter, som tidligere har underteguet sine Artikler her i Bladet med Bogstavet „x", og hvis „For enlige Personer" osv. sikkert erindres af Læserne. Red.

Af Vilhelm Dahls Synderegister.

En Skole-Erindring af Ernst Eckstein.

(Sluttet.)

Dr. Vendel satte sig, slog det ene Ben over det andet og hyklede en i Sandhed stoisk Ro.

„Jeg vil benytte Tiden til at diktere dem en kort latinsk Stil. Vil de tage det Nødvendige frem!"

„Hvad?" raabte Mikkelsen pathetisk. „Det staar ikke paa Skemaet!"

„Hvis De tillader Dem et eneste frækt Ord til, saa kommer De sporenstregs op i Kachotten."

Mikkelsen rejste sig.

„Det er ikke min Skik at være fræk: men i al Beskedenhed ..."

„De lærer mig til Straf den første Sang af Odysseen udenad. Jeg skal lære Dem at underkaste mine pædagogiske Forholdsregler Deres umodne Kritik! — Stille der bagved! Nu begynder jeg at diktere!"

Han lagde sindigt Armene overkors og begyndte som følger:

„Misund ikke den Rige hans Rigdom, men foretræk Dyden for Rigdommen!"

„Hvorledes var det?" spurgte Kruse, „hvad skal man foretrække?"

„... men foretræk Dyden for Rigdommen," gjentog Vendel med isnende Kulde.

Pennene kradsede hurtigt hen over Papiret.

„Naar jeg forsmaar Visdommens Lære og endnu i en modnere Alder higer efter Øjeblikkets Adspredelser som et Barn, da er jeg taabelig ... Det sidste Ord kan de gjengive med ineptio, ineptire."

„Hvad er jeg saa?" spurgte Kruse.

„Taabelig er De," fortsatte Vendel, — „i højeste Grad."

„Hører det med til Diktaten?"

„Ja, De kan gjerne sætte det med i Diktaten! — Meyer, hvorfor skriver De ikke?"

„Jeg er færdig."

„Saa —? lad mig engang se!"

Med et sejrsbevidst Smil rakte Meyer ham Papiret.

„Hvad er det for noget skrækkeligt Smøreri?"

„Det er Stenografi."

„Saa? Stenografi. Igjen et af disse Midler til at føre Læreren bag Lyset. Jeg siger Dem, at jeg vil ikke vide Noget af den Slags Lønskrifter. I mine Timer er De saa god at skrive, saa Enhver kan læse det!"

„Det kan Enhver læse, — naturligvis forudsat at han har lært det! Den sædvanlige Skrift kan ogsaa kun den læse, der forstaar den!"

„Hold op med Deres Snak, og skriv videre!"

Endnu tre eller fire Sætninger fik vi nedskrevet. Saa begyndte vi at oversætte de mindeværdige Fraser paa Latin.

„Mikkelsen, hvorfor skriver De ikke?"

„Jeg har Hovedpine! at sidde sex Timer paa Skolen er saamæn ogsaa mer end nok."

„Nu lærer De mig ogsaa den anden Sang af Odysseen udenad!"

„For at min Hovedpine kunde blive værre endnu? For at jeg til Slutningen kunde faa Hjernebetændelse?"

„Ikke et Ord mere, eller jeg smider Dem paa Døren!"

Klassen begyndte igjen at le, og selv Mikkelsen kunde trods sin Hovedpine ikke lade være at tage oprigtig Del i Latteren.

„Hvad? Vil De gjøre Nar af mig op i mine aabne Øjne! — Vil De øjeblikkelig gaa udenfor!"

„Saa gjerne, Hr. Dr., — ligesaa snart Mortensen kommer med Brandt."

„Javist, — ja ... det Menneske bliver da ogsaa en Evighed borte! Meyer, se engang efter ... det vil sige ... jeg mener ... Det er godt! Bliv De kun ved Deres Arbejde!"

Saadan forløb et Kvarter. Da lød der langsomme Skridt i Korridoren.

„Hr. Dr., — Brandt var ikke hjemme, og for at De ikke skulde vente for længe og maaske tro, jeg var efterladen i Tjenesten, saa vilde jeg blot tillade mig i al Ærbødighed at underrette dem derom. — Nu gaar jeg, med Deres Tilladelse, hen til Rasmussen!"

„De er det mest bornerte Menneske, jeg endnu i mine Levedage har truffet paa!" tordnede Vendel aldeles fortvivlet. „Tror De, jeg har Lyst til at holde Kvarantæne her til imorgen tidlig?"

„Men hvis Hr. Doktoren vilde være saa god ... eftersom at De jo dog med rene Ord har sagt mig ... og Brandt jo ogsaa bor lige i Nærheden ..."

Vendel stormede i afmægtig Vrede ned fra Katheteret og hen mod Døren. Med knyttet Næve slog han mod Fyldingen.

„Tak De Deres Gud for, at Døren er imellem os," stønnede han, idet Stemmen næsten svigtede ham.

„Men Gud forlade mig min slemme Synd, — Hr. Doktoren er jo frygtelig ophidset. Saa skal jeg saamæn skynde mig Alt, hvad jeg kan, for at jeg kan være tilbage i god Tid!"

Og borte var han, inden Vendel kunde indvende Noget.

Vilhelm Dahl havde indtil da drevet omkring paa afsides liggende Steder i Gaarden og udspioneret Sagernes Stilling. Han benyttede det gunstige Øjeblik til ubemærket igjen at sætte Nøglen i Døren.

Vendel sad imidlertid paa Lærerstolen, — et Bytte for de heftigste Sindsbevægelser. Hele hans Udseende forraadte, at han maatte opbyde al sin moralske Styrke for ikke at bryde ud i skummende Raseri. Med den højre Haands Finger trommede han i heftig Trefjerdedels-Takt paa Katheterpladen. Af og til nikkede han med et fortvivlet Smil hen for sig, som vilde han sige: „Meget godt, — det er virkelig ganske udmærket! Sligt kan ogsaa kun passere i denne Klasse." Saa gjorde han igjen et Kast med Hovedet og trak paa Skuldrene. „Den hele Sag," — saaledes lod denne Gestus sig fortolke, — „er altfor ussel til at jeg skulde ærgre mig over den: Dumme Drenge er I Allesammen, Mortensen iberegnet! Naar jeg dog endelig engang kunde blive denne Skole med dens fatale Optrin kvit! — Men Professoratet ved Universitetet lader endnu vente paa sig, trods min epokegjørende Studie over det græske Medium! Den sande Fortjeneste bliver aldrig paaskjønnet! Forbandet være denne Tidsalder!"

Endelig, endelig kom saa Mortensen med den længselsfuldt ventede Rasmussen.

Smeden var i højeste Grad muggen.

„Tror De, jeg saadan kan løbe fra det Altsammen for ingen Verdens Ting," sagde han endnu paa Trappegangen. „Og saa lige paa den mest bandsatte Tid: Svendene er borte, og Drengen forstaar inte Noget! Jeg har sgu inte Lyst til at løbe tre Mil bare for at dirke en Laas op! De Par Skilling skal man inte blive fed af."

„Men, hvis jeg maa være saa fri," indvendte Mortensen, „saa hører det jo dog til Deres Haandtering, og naar Deres Embedspligt ..."

„Aa, Snak!" vedblev Rasmussen, „jeg har inte noget Embede, og Fanden skal ta'e mig, om jeg saadan evig og altid vil staa paa Pinde for den Første, den Bedste. Næste Gang maler jeg dem to Daler paa Regningen. Jeg har inte Lyst til at spilde den halve Eftermiddag, fordi Folk gaar hen og smider deres Nøgler væk."

De var naaet hen til Døren.

„Men hvad vil De mig egenlig?" skreg Rasmussen, idet han rasende ruskede den arme Mortensen i Armen. „Dér sidder jo Nøglen! Hvad Satan i hede Helvede skal dette her sige? Tror De maaske, De kan holde en ærlig Mand for Nar, — hvad?"

„Ja men, bedste Hr. Rasmussen, det gaar ikke rigtig til! Før sad Nøglen ikke i, det kan jeg aflægge Ed paa."

„Saa —! naa, saa det kan De? Ja, kom De igjen til mig og vil have Laase dirkede op! Jeg vil være et Asen, om De nok engang skal faa mig til at rende i Hælene paa Dem, — saadan en gammel, fordrukken Pandesmed!"

Smeden skyndte sig bandende ned ad Trappen.

Men Mortensen stod aldeles maalløs og forstenet.

„Naa, bliver det snart til Noget?" raabte Dr. Vendel og ruskede i Laasen.

Pedellen sukkede. Saa drejede han, i en fuldstændig nedtrykt Stemning, Nøglen om.

„Hør!" begyndte Dr Vendel i en straffende Tone, „jeg tror, De selv i Deres grændseløse Distraktion har taget Nøglen af! Der er ikke Noget, jeg hader som Distraktion! Hvis Sligt gjentager sig, skal jeg sørge for, at De faar en ordenlig Irettesættelse af højere Vedkommende."

„Hr. Dr., saa sandt jeg haaber, engang at blive salig ..."

„Det kan Enhver sige."

„Det finder jeg ogsaa," mente Mikkelsen. „Som Sagerne staar, kan kun Hr. Mortensen have gjort det."

„Der kan De høre," svarede Vendel.

„Men jeg vil dø paa Stedet, om ..."

„Ti stille! Nøglen kan kun være bleven drejet om udefra, og der er ingen Anden end De, som har været derude. Deres haardnakkede Benægtelse er virkelig utaale-

Storfyrst Nikolavs forkynder Fredens Afslutning for de russiske Tropper i San-Stefano. (se S. 228).

X.A.v.R.Brend'amour

Billeder af nordiske Malere I.

»Fanatikerne«, efter A. Tidemanns Maleri. (Se S. 229).

lig. Jeg skal ogsaa nok strax gjøre Anmeldelse til Hr. Rektoren."

Vilhelm Dahl, der havde hørt paa disse Forhandlinger fra en Krog af Korridoren, følte ved Lærerens strenge Ord Noget, der lignede Medlidenhed.

Pludselig traadte han ind i Klassen og raabte aandeløs:

„Aa, Hr. Dr., jeg er aldeles ude af mig selv! Da jeg før forlod Klassen, gik jeg saaledes i Tanker, at der hændte mig en Ulykke. Jeg huskede ikke Andet, end at jeg var hjemme. Thi De maa vide, Hr. Dr., De taler akkurat ligesaadan som min Husvært . . . jeg veed ikke engang selv, hvorledes det gik til . . . i Distraktion gik jeg hen og tog Nøglen af . . ."

„Kruse, tag og skriv i Protokollen: Dahl, paa Grund af skandaløs Opførsel, straffet med en Dags Stuearrest. — Naar De igjen fabrikerer Historier, saa se til at lyve noget bedre!"

„Historier?" raabte Vilhelm med voldsom Pathos. „Det er sandt hvert Ord, jeg siger! Den, der føler sig skyldig, forbliver skjult! Men jeg træder dristig frem for Dem for at befri Mortensen for Mistanke . . ."

„Aa, ja! Hr. Dahl," mumlede Mortensen rørt, „Det er virkelig smukt gjort af Dem! Jeg har ogsaa altid sagt, Hr. Dahl hører saamæn ikke til de værste af Eleverne."

„Naa, lad det saa være godt," sagde Vendel, idet han satte sin Hat paa. „Naar De virkelig er saa forfærdelig distræt, som De paastaar, saa se Dem en anden Gang bedre for! Jeg kan ikke fordrage Distraktion! — Og De, Mortensen! er fra nu af saa god at lade Nøglen sidde i indvendig. Naar saa Nogen lukker os inde, kan vi da idetmindste lukke op uden at lade Smeden hente. — Farvel!"

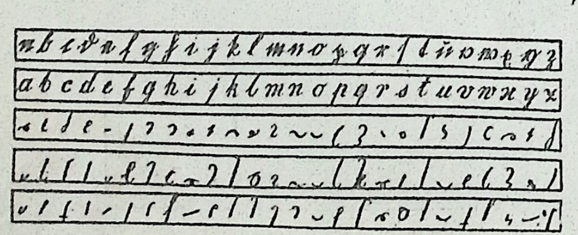
„Vær De rolig, Hr. Dahl," hviskede Mortensen beroligende, „jeg skal ikke være vred paa Dem for de tolv Skilling, som jeg skulde havt i Pedelgebyr for den ene Dags Arrest!"

Oversat med Forfatterens Tilladelse af Ch. K.

Fra Skrivekunstens Omraade.

Mange har hørt og bruger Navnet „Stenografi" og har dog ikke fjerneste Anelse om, hvad det egenlig er for Noget. Forklaringen kan imidlertid gives med faa Ord. Hvis man vilde lave tilsvarende danske Udtryk, kunde man f. Ex. kalde den Slags Skrift „Kort Skrift", eller „Tæt Skrift", eller „Hurtig Skrift". Bestræbelsen gaar for det Første ud paa at forkaste alle Bogstaver, der ikke er absolut nødvendige for Forstaaelsen; „skriv, som Du taler", det er Stenografens første Læresætning. Bogstaverne bliver desuden gjort korte og mindre og skrives med færre Pennestrøg end de, vi Allesammen kjender fra vort daglige Alfabet. Tag saaledes det gamle Gudenavn „Thor", hvis fire Bogstaver kræver 19 Pennestrøg; i stenografiske Bogstaver behøves der kun fra 6—3 Pennestrøg, og følgelig bliver Navnet næsten fem Gange kortere at skrive. Da fremdeles Bogstaverne presses tæt ind til hinanden, saa Slutningen af det ene altid danner Begyndelsen af det næste, kan man ligesaa vel tale om „tæt Skrift"; og da det selvfølgelig gaar meget raskere at trække 3 end at trække 19 Pennestrøg, er Skriften endelig en „hurtig Skrift". Dette Hensyn — at kunne skrive meget gesvindt — i Forbindelse med et andet og meget vigtigt Hensyn: at kunne skrive paa en Maade, som hurtigt tilegnes og forstaas af alle mulige Nationer . . . har da vel ogsaa givet Stødet til Stenografiens Opfindelse eller til dens videre Udvikling og Udbredelse.

Man veed jo nok, at oprindelig skrev man med Billeder. Vilde man f. Ex. have skrevet „Ugle", saa havde man tegnet en Ugle af, saa godt eller slet det nu lod sig gjøre. Disse Billeder ligesom skrumpede mere og mere ind — under den til alle Tider herskende Bestræbelse efter at spare Tid osv. —, og langsomt og gradvis kom man saa til Bogstavskriften, der jo ogsaa har gjennemløbet adskillige Udviklingstrin og set højst forskjellig ud til forskjellige Tider. Af den udviklede sig saa atter, allerede for mer end 18 Hundred Aar siden, Stenografien. Den skal være opfundet, siges der, af en frigiven Slave, som havde tilhørt den berømte romerske Statsmand Cicero, og skal strax have vundet betydelig Udbredelse; men omkring Aar 1000 blev den nok lagt paa Hylden, og først i det 16de Aarh. drog en lærd Mand, Gutterus, atter Systemet frem for Lyset. Saa arbejdede dels Englænderne og dels Franskmændene meget med det, hvorimod Tydskerne først senere tog for Alvor fat paa Sagen. Det er dog en Tydskers System, som maaske for Øjeblikket anvendes de fleste Steder, nemlig Myncheneren Franz Xaver Gabelbergers (født 1780), hvis berømte store Lærebog i Stenografien (1834) er Frugten af et helt Livs Studeringer. Ændret og udviklet blev hans Forslag af Berlineren Stolze (1841), medens Berlineren Arends (1860) søgte at skabe en saakaldet „rationel Folkestenografi", der særligt skulde egne sig til at indføres i Folkeskolerne og til forøvrig at benyttes af Alle og Enhver i det daglige Liv. Senere har omtrent hver Aar bragt et nyt System, hvoraf dog de fleste kun var Ændringer af de tre nævnte samt delvise Forsøg paa at skabe en Universalskrift eller Universal-Stenografi, der lige let lod sig anvende paa alle mulige Sprog. Naturligvis kan der ikke være Tale om at dvæle ved alle disse Forslag, hvorimod ovenstaaende Billede vel nok kan tjene til at give en omtrentlig Forestilling om Sagen. I første Række ser man de saakaldte gothiske (danske), i anden Række latinske Bogstaver; derefter følger som Nr. 3 Gabelsbergers, som Nr. 4 Stolzes og som Nr. 5 Arends' Bogstaver.

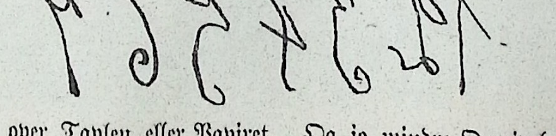

Det behøver jo ikke at tilføjes, at Stenografiens Opgave altsaa er: at fæstne en Tale ordret til Papiret samt at gjøre det muligt at besørge alle skriftlige Arbejder i omtrent en Femtedel af den Tid, man ellers bruger. Ja endnu mere, — man sparer ogsaa fire Femtedel af det ellers fornødne Papir: det, man med den almindelige Bogstavskrift skriver i 5 Timer paa 5 Ark Papir, kan man ved Hjælp af Stenografien skrive i c. 1 Time paa 1 Ark Papir. De praktiske Fordele deraf er saa indlysende, at man maatte undre sig over, at Stenografien ikke for længst er indført i alle Skoler og benyttes almindeligt i det daglige Liv, — dersom ikke Enhver, som har lært at tænke, vidste af tusinde og atter tusinde Exempler, hvor umaadelig vanskeligt selv det bedste Nye har ved at trænge sig frem. En væsenlig Anstødssten ligger naturligvis i, at Lærerne ikke kan Stenografi; thi uden en god Lærer, Flid og Udholdenhed kommer man ikke langt paa dette saa lidt som paa de fleste andre Omraader.

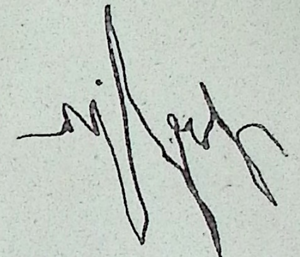
* * *

Siden vi taler om det praktiske Udbytte af at kunne en vis Skrift, kan der passende tilføjes nogle Ord om en Slags Skrift, som det i visse — rigtignok meget sørgelige Tilfælde — kan være af største Betydning at kjende. Det drejer sig desuden om en Jagttagelse, man først for ganske nylig har gjort, og som vel er de Fleste ubekjendt. Man veed muligvis, at Personer, som er trufne af visse Hjernelidelser, mister Evnen til at bevæge Lemmerne saavelsom Evnen til at tale; navnlig plejer denne Ulykke at ramme dem, der er blevet lamme i den højre Side. Lægerne har nu kunnet fastslaa, at denne Lamhed i den ene Side som oftest skyldes en Hæmmen af Vilje-Virksomheden, og at den følgelig kun vedkommer de vilkaarlige Bevægelser i den paagjældende Side af Hovedet samt af den paagjældende Sides Lemmer. Med andre Ord, Patienter, hos hvem visse Dele af den højre Hjernehalvdel er angrebne, vil nok bevæge f. Ex. højre Arm eller højre Ben, men kan det ikke; de maa tage venstre Haand til Hjælp for at bevæge den højre Haand, naar man opfordrer dem dertil. Paa samme Maade forholder det sig med deres Evne til at tale; de smaa Muskler, som styrer Tungen, Strubehovedets og Ganesejlets Bevægelser etc., lystrer ikke Patientens Vilje, og han befinder sig i den pinlige Situation, hver Gang han ønsker sig Noget, at han umaadelig gjerne vil, men ikke kan sige det. Hans Omgivelser mener i Reglen, at hans Tænkeevne ogsaa er ligesom lammet, og at han selv ikke har nogen Følelse af sine Lidelser, ikke gjennemgaar en ligefrem Sjælekval. Men i saare mange Tilfælde er det rent falsk sluttet, og dersom Patienten kommer sig, vil man tidt faa at høre af ham, hvad for en rædselsfuld Pine det har været saaledes at ville tale, men ikke at kunne.

Nu laa det jo nær, at man rakte saadan en ulykkelig Maalløs en Tavle og en Blyant, for at han med den venstre, ikke lamme Haand, der ogsaa holdt Blyanten fast og sikkert, kunde nedskrive de Ønsker, han ikke mægtede at udsige. Men naar Patienten saa skrev, saae det næsten altid ud, som om en Flue med blækkede Ben var krøbet

hen over Tavlen eller Papiret. Og jo mindre Omgivelserne viste sig at være istand til at udtyde det Skrevne, desto uroligere og heftigere blev den Syge, indtil han

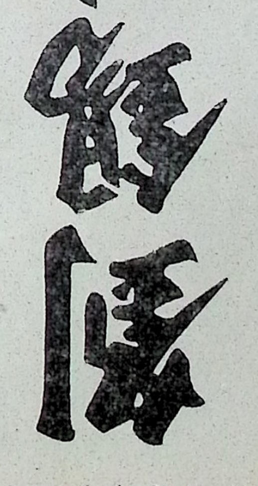

endelig fortvivlet og udmattet sank tilbage paa Puden. Hvordan hang dette sammen? . . . Ja det er netop det, man nu har opdaget paa en Breslauer Klinik, idet Underlægen der har fundet: at Patienter, som er lamme i den højre Side, og som ved Hjælp af den venstre Haand skal gjøre sig skriftligt forstaaelige, — altid skriver Spejlskrift, det vil sige en Skrift, som maa læses fra Højre til Venstre, og som først naar den ses i Spejlet viser sig som vor almindelige Skrift. En 45-aarig Arbejder var blevet indlagt paa Anstalten for Lamhed i den højre Side og Mangel paa Evne til at tale; han skrev paafaldende rask med venstre Haand fra Højre til Venstre i Spejlskrift, og skrev ikke blot Tal (som ovenfor afbildet), men ogsaa sit Navn og mange andre Ord. Derimod nyttede det ikke, man gjorde ham opmærksom paa, at han skrev forkert, eller at man endog skrev for ham hans Navn og Tal, som gik fra Venstre til Højre; han var ikke til at bevæge til at gjøre det efter. Ligesaadan viste det sig, at en Dame, som ramtes af gjentagne Slagtilfælde, kort før hun døde havde skrevet (se ovenfor) Ordet „Sophie", som var Navnet paa den, der plejede hende, — uden at man dog dengang havde været istand til at forstaa hende og derfor havde faaet hende til at fortsætte. Hvor vigtig den gjorte Jagttagelse er i praktisk Henseende — naar det gjælder om maaske at forstaa Patientens sidste Vilje etc. —, og hvor meget den kan bidrage til at mildne de Ulykkeliges Stilling, ligger herefter lige for; men naturligvis har den desuden en høj Grad af videnskabelig Interesse.

Den Forklaring af Forholdet, man foreløbig har givet, lyder i Korthed saaledes: En Del af de Organer i Hjernen, der har ligesom lært Skrivebevægelserne fra Venstre til Højre, ligger i den venstre Side af Hjernen, og de er under den paagjældende Sygdom lamme; følgelig kan heller ikke de Skrivebevægelser længer udføres, som Patienten er blevet dresseret til alt i Skolen, og som han senere har holdt fast ved hele sit Liv. Derimod overfører den, der er lam i højre Side analogt den højre Haands Skrivebevægelser paa den venstre Haand og gjentager dem fra nu af instinktmæssigt, men fra Højre til Venstre. Imidlertid maa man vistnok adskilligt dybere ind paa Sagen og tage Hensyn til flere Ejendommeligheder ved vor Organisation, dersom det skal lykkes at gjøre det besynderlige Forhold helt forstaaeligt; der vil sikkert saa ogsaa kræves flere Forudsætninger til at følge Udviklingen, end et underholdende Blad som „Nutiden" tør tillægge Flertallet af sine Læsere.

* * *

Til Slutning en lille Kuriositet. Ovenfor blev der hentydet til, at der i Tidernes Løb havde existeret mange Slags Skrift, og man kan nu her se en Prøve paa en af de ældste Slags, den kinesiske. Det første

Skrifttegn (som læses fra oven nedefter) betyder Liu og er et Familjenavn; det andet betyder Hsi og det tredje Hung, og de to er Mandens Tilnavne. I engelsk Oversættelse lyder det hele Navn: Liu-Ta-jên, og det Hele, der oprindeligt har været trykt paa en rød Papirsstrimmel, er Intet mindre end et Visitkort, afleveret af den kinesiske Gesandt ved det tydske Kejserhof som Nytaarsgratulation. Nytaar er vel omtrent Kinesernes største Fest. Hele Maaneder iforvejen forbereder Alle baade Rige og Fattige og Folk i Byerne saavelsom de i Landsbyerne, sig paa at fejre den højtidelige Begivenhed, og de første Dage af det nye Aar er alle Butiker lukkede, alle Mennesker møder i Stadstøjet, og Husene bliver pyntet paany. Men Kineseren, som er saa umaadelig ceremoniel, har alligevel Nytaarsdag et drøjt Stykke Arbejde, idet han nemlig skal besøge

sine samtlige Bekjendte og overlevere dem sit Visitkort. Gesandten i Berlin har bevaret sit Fødelands Skikke under de forandrede Omgivelser, og følgelig overraskedes ved Aarets Begyndelse en hel Del pæne Tydskere etc. med Hs. Excellences Visit og den uundgaaelige røde Papirsstrimmel.

B. O.

Agen rundt.

Vort indfriede Løfte.

For et Aar siden paa denne Tid fik jeg det kjærkomne Hverv at gjøre et Løfte fra vore Udgivere til Abonnenterne, — et Løfte, vi paa mange Maader har set Vidnesbyrd om er blevet modtaget og paaskjønnet, som vi havde ventet det. Foruden Bladets øvrige Betingelser for at blive en hyggelig og gjerne set Gjæst i Hjemmet, vilde man give det endnu et yderligere Anbefalingsbrev med til at finde alle Døre aabne: man vilde til dets Illustreringer af Dagens store og smaa Begivenheder føje et Portrætgalleri, hvis kunstneriske Værd tilfredsstillede selv meget kræsne Fordringer, og som samtidig havde den behagelige Egenskab, at det gaves for slet Ingenting, skjøndt det satte Enhver i Stand til at pynte sin Stue med Billeder af Mænd, der for længe siden havde fundet Plads i alle Danskes Hjerter.

Aaret er gaaet. Der er, tør jeg nok sige, bleven arbejdet med utrættelig Flid for at holde det givne Løfte, og jeg har idag atter faaet det Hverv at gjøre en Meddelelse til vor imidlertid betydeligt forøgede Kreds af Abonnenter: den, at Indfrielsens Øjeblik nu er kommet.

I disse Dage forsender Bladet til vore Læsere i alle Egne af Danmark og Norge det første Billede i „Nutidens" Portrætgalleri. De veed, hvem det er. Og De kjender ham Allesammen. De er jo saa fuldstændig sande, Digterens smukke Ord: at

> . . . ingen Bølge gaar i Kattegattet,
> Og ingen Brænding slaar mod Sveas Skjær,
> Der ikke til hans Heltery har skattet,
> Der ej har set hans raske Vikingfærd;
> Som ej hans glatte Lag har overdøvet,
> Som ej blev tøjlet af hans Viljes Magt,
> Saa tidt han, lige glad og uforsagt,
> Med Stormen eller Fjenden Styrke prøved.
>
> Og intet Smuthul hist ved Stranden findes,
> Hvorind hans skarpe Øje ej er trængt,
> Og ingen By, hvor jo med Skræk han mindes,
> Som den, for hvem ej Port og Bom var stængt.
> Halvandet hundred Aar er næsten omme,
> I dem har Kirken gjemt hans Sarkofag;
> Men Skaanes Kvinde siger end idag:
> „Ti stille, Barn! Hvis ej vil Tornskjold komme."

Hvis Yndlingshelt har vel ikke Peder Tordenskjold engang i de unge Dage været? Hvem er der vel, som ikke har følt denne underlige elektriske Sitren gjennem Blodet, naar han læste om de stolte Tider, da:

> Der slog et Lyn igjennem Pudderstøvet,
> En Torden gjennem Tidens Hvislen lød;
> En Skrædderdreng sprang ned fra Skrædderbordet,
> Fra Norges Kyst løb ud en liden „Svan", —
> Og Vikingaanden over Nordens Hav
> Fløj atter ungdomskjæk og staalomgjordet.

Hvilken dansk Skoledreng har ikke med bankende Hjerte slugt Fortællingen om alle hans berømmelige Eventyr, om Daaben i Dynekilen, om Torskesalget og Revuen for den svenske Oberst, om den stakkels skaanske Præsts Bortførelse, om Svømmeturen med Kaarden i Munden, og om den ene resterende Mand, der græd. Og hvilket ungdommeligt Øje har ikke selv fældet Taarer, da Eventyret var tilende og den stolte Helt faldt for Spillerens Kaarde? Men hvem har ikke ogsaa senere givet Digteren Ret, naar han i det ovenfor citerede smukke Digt*) tilføjer:

> Hans Liv var kort. Hvi skulde han vel graane?
> Hvi skulde dølge sig hans Morgens Gry
> Bag Middagsdis og blegen Aftenmaane,
> Mens nu den straaler evig ung og ny?
> Hvor skulde han, de vilde Vovers Tæmmer,
> Der skued Verden fra sin høje Stavn,
> Vel trives i et Hus paa Kristianshavn
> Og røre sig bag Hverdagslivets Tremmer?
>
> Nej! Endt var Banen og fuldbragt hans Gjerning,
> Da Danmarks Svaner var i Lejet lagt,
> Og den forløbne Spillers falske Tærning
> Var kun et Redskab for en større Magt.
> Kong Karl og han, de skulde følges sammen
> I Livets Tvekamp og i Dødens Fred,
> I Daadens Glands og Ryglets Evighed,
> Thi de var Tvillingskud af Asastammen.

Faa af vort Lands Sønner er i Virkeligheden bleven Nationalhelt efter en saadan Maalestok som han, og naar ogsaa vi idag bringe vor Tribut til hans Minde ved at vælge ham som den Første i vor Portrætrække af Danmarks ypperste Mænd, mener vi netop at bringe det Billede, der maa være den store Part af Publikum mest kjærkomment.

Men dog falder Valget efter ham os heller ikke svært. Han var en af de stolteste Svaner, der er fløjet ud fra den gamle Svanerede mellem Østersøen og Nordhavet. Men i den er der jo ogsaa født saa mange mange Andre, hvis Navne aldrig skulle dø. Husk blot paa dem, om hvem selve „Svaneredens" Sanger taler. „Vi saae en Svane slaa med Vingerne mod Mormorfjeldet, saa at det brast, og de i Stenen bundne Skjønhedsskikkelser skrede frem ved solklar Dag, og Menneskene rundt om i Landet løftede deres Hoveder for at se disse mægtige Skikkelser. — Vi saae en anden Svane spinde Tanketraaden, der fæstes nu fra Land til Land, rundt om Jorden, saa at Ordet flyver med Lynets Fart gjennem Landene." Mænd som Bertel Thorvaldsen og H. C. Ørsted vil vel enhver Dansk med Glæde og Stolthed skjænke en Plads i Hjemmets Stue.

Vi bringe saavel dem, som vi bringe Tordenskjolds Medbejlere til Helteryet, og da særlig „ham med det ene Øje", Nationalsangens kongelige Helt; men først og fremmest bringe vi den Svane fra de allerynngste Dage, hvis Navn fløj videst og mest velsignet ud over Verden, Eventyrenes uforglemmelige Digter H. C. Andersen.

Det tør vel siges, at naar Tordenskjold i videste Omfang er hele Folkets Yndlingshelt, saa er H. C. Andersen i ikke mindre Grad alle Danskes Yndlingsdigter. Der ligger netop foran mig et i disse Dage udkommet Hefte, som indeholder Breve fra ham. Det aabnes med et til Ingemann, der lyder ord- og bogstavret saaledes:

„Hr. Ingemann. Stolende paa deres Godhed fordrister jeg mig at skrive dem til for at anmode dem om at igjennemlæse det indlagte Papir. Jeg føler meget ved at jeg maa henvende mig til Fremmede men jeg ser at jeg paa ingen anden Maade kan naa det Maal jeg anser for min største Lykke. — Blottet for alt vover jeg mig til Hovedstaden med det Haab at jeg ved ædelmodige Menneskers Hjælp og med det Talent som jeg efter fleres Dom skulde besidde vilde arbejde mig frem — (vis de ej vil opfylde mit Ønske da jeg er dem ganske Fremmet haaber jeg de dog tilgiver mig) vis det var dem til Fornøjelse vilde jeg Declamere nogle Scener og Digte for dem. Jeg har ogsaa vovet at skrive nogle Vers og Tragedier vis de vilde se disse da Jeg veed man maa være Overbærende med en ustuderet Begynder."

underdanigst Hans Christian Andersen.

Enhver kjender udenad det forunderlige Digterliv, der omsluttes af de halvhundrede Aar mellem dette Brevs Fremkomst og den Dag, da Alverden fra det fattigste Barn i fjerne Lande lige op til Danmarks Konge fældede Taarer over den store Mands Død. Han havde jo sunget sig ind i hele sin Samtids Hjerter, og Generation vil følge efter Generation i utallige Rækker, før den Dag kommer, da Barndomslivets skjønneste Minder ikke længer er nadskilleligt smeltede sammen med H. C. Andersens Navn.

Vi, der særligt henvender os til Hjemmets og Familiens hyggelige Kreds, tror da ogsaa at føje Alles Ønsker, naar vi for det kommende Aar fortsætte vort Portrætgalleri med Billedet af H. C. Andersen. Vi vide ganske vel, at vi ikke tør gjøre det uden at være i Stand til at byde noget virkelig Fortræffeligt. Vi have havt dette klart for Øje, og det er da ogsaa lykkedes os at bringe et Billede tilveje, som paa alle Punkter trofast og smukt gjengiver den gamle Digters Træk. Vore Læsere ville om nogle Dage kunne se dette Billede udstillet hos de fleste af Landets Boghandlere. Med Tordenskjold i Hænde og dette efterfølgende Billede i Udsigt for det kommende Aar vil man sikkert indrømme „Nutiden", at Bladet indfrier sine Løfter paa en Maade, med hvilken man ikke kan Andet end være fuldstændig tilfreds.

Mac Adam.

---

*) „Peder Tordenskjold" af Carl Ploug.

Den lille Raadgiver.

Til Middagsbordet. Uden Øl og Mad er Helten som bekjendt Ingenting; det veed ganske sikkert en Del af de ærede Læserinder, og de veed ogsaa, at deres kjære „Helte" yderligere sætter Pris paa forskjellig Øl og Mad og nødigt nøjes med de samme Retter Uge ud og Uge ind. Maaske bemeldte Læserinder da ikke vil have Noget imod at faa engang imellem en lille „Idé" til Middagsbordet, især hvis der kan gives snart en lidt finere og snart en lidt tarveligere Spiseseddel. Her en til Begyndelse. Roesuppe (Potage crecy): Man skjærer 2 store Løg, 1 Gulerod, 1 Selleri, 2 Purrer og 1 Pebersillerod istykker, smelter 1/4 Pd. Smør og svuer Rødderne deri, indtil de er næsten bløde, saa kommer man noget kogende Bouillon derpaa og lader det Hele koge, indtil Rødderne er fuldstændig møre. Derefter gnider man dem gjennem Sigten, kommer dem i Gryden igjen, og tilsætter saameget Bouillon, som man finder passende. 6 Æggeblommer røres med rigeligt en 1/2 Pot Fløde og kommes lige før Anretningen i Suppen. Krydre den med hvidt Peber og Salt. — Filets de sole à l'Orlie. Man rengjør Rødspætterne og skjærer dem fra Benene og i 4 Stykker. Stykkerne lægges i en Blanding af Citronsaft, Salt, Pedersilje og Skiver Løg, hvorpaa man ryster dem af og til i denne Marinade og lader dem ligge en Timestid deri. Derefter tages de op, dyppes i Mel og steges, indtil de er smukt lysebrune. Hertil spises „Sauce italienne", som bliver saaledes tillavet: et Stykke Smør saa stort som en Valnød kommes i Gryden tilligemed en Smule Pedersilje, en Chalotte, nogle Champignons og Trøffler (Alt maa være hakket fint) og koger nogle Minuter. Saa kommer man et Glas hvid Vin, en Smule Peber og Salt deri, lader det Altsammen koge langsomt en halv Time, sier det gjennem en Sigte og kommer en Spiseskefuld Olivenolie deri. — Une Dinde rotie parfaite. Man bedækker Kalkunen med Flæskeskiver og hvidt Papir; lidt før den er færdig stegt, tager man begge Dele af, for at den kan blive smukt brun. Man fylder den med 50 Kastanier, noget Pølsefars og Trøffler. En Kalkun maa omtrent stege 45 Minuter. — New college puddings. 6 Æggeblommer og 3 Hvider blandes med en Skefuld Mel, fire Skefulde Brødkrummer, lidt Salt, Muskatnød og hvidt Sukker efter Smag 28 Kvinter smaatskaaren Oxefedt og samme Vægt velvaskede Korender, hvorpaa Alt dette røres godt sammen. Man danner Dejgen i smaa ægformede Stykker og steger disse i meget hedt Smør eller bager dem i smaa Postejforme i Ovnen.

Pariser Moder. Den saakaldte Princesse-Kjole i alle dens utallige Variationer, med og uden Skjærf, er herskende Mode. For lettere at kunne bære det lange Slæb bruges, istedetfor Slæbeopløfter, nu en Sløjfe, som sidder skjult under en Volant, en Plissé eller Sligt, og som gjør det muligt, at den Paagjældende kan holde hele Slæbet oppe blot med sin lille Finger. Mange Damer dandser ogsaa med Slæbet saaledes opløftet. Hvidt og Sort har i den sidste Tid været den „fineste" Farve i Selskabslivet, men forøvrig ses ogsaa en Mængde andre, navnlig zarte Kulører samt den purpurrøde Farve. — De unge Fruer og Frøkener begynder kun at bære eget Haar, og da enten glat redt eller stærkt kreppet og opsat i Bukler langt nede i Nakken eller endelig i Krøller à la Ninon. — Blandt de Stoffer, der vil komme til at spille en Rolle i den forestaaende Saison, nævnes foruden bredstribede Silketøjer, Mørkegrønt, Crevette (gulladent Rosenrødt), Granatrødt, Mørkeblaat etc., de tarveligste og netteste Toiles de Laine (omtrent som det tidligere Musselins-Laine) i de zarteste Nuancer, fremdeles smaastribede Linons og endelig et rigt Udvalg af orientalske Silketøjer, indisk Sarah, kinesisk Kai-Ka, Tschu-Silke og Wam-Poa, det af Silke og Uld fabrikerede, kostbare, men smukke Kuruku, Yang-Take etc. — Meget moderne er det at foranstalte Soupers i Karakter- og Fantasi-Kostumer, hvor man kommer sammen en Time, før man gaar til Bords, og hvor de ældre Damer møder i middelalderlig Dragt.

Skal man drikke Spiritus? Det er afgjort, at man ikke skal drikke ret megen Spiritus; men Spørgsmaalet er, om man helt skal sky Vin, Øl og Brændevin eller ej? En engelsk Læge har anstillet Beregninger herom, idet han benyttede statistiske Opgielser fra et Livsforsikrings-Selskab, som i én Klasse kun optager Folk, der forpligter sig til slet ikke at smage Spiritus, samt i en anden Klasse Enhver, der blot ikke lider af en ved Nydelse af Spiritus fremkaldt Sygdom, og som saavidt bekjendt heller ikke er tilbøjelig til Drik. Udfaldet af Undersøgelserne viste, at blandt dem, som drak Spiritus til Maade, døde 50 pCt. flere af Nervesygdomme og 86 pCt. flere af Lever- og Nyresyge samt af Vattersot end blandt dem, der aldrig smagte Spiritus; omvendt døde blandt disse strengt Afholdne 8 pCt. flere af Lungesygdomme, 5 pCt. flere af Hjerte-Sygdomme, 50 pCt. flere af de saakaldte zymotiske Sygdomme og 18 pCt. flere ved Ulykkestilfælde. I det Hele taget var Dødeligheden blandt dem, som slet ikke smagte Spiritus, kun tre Fjerdedel saa stor som blandt dem, der nød Spiritus til Maade! Med andre Ord, de strengt Afholdne lever længere, men de Andre har større Livs-Energi og derfor et fyldigere Livs-Indhold. De, der drikker til Maade, viser større Modstandskraft mod de zymotiske Sygdomme (dem, der lader sig undgaa). Ved vor Bybefolknings kunstlede Levevis, til Beskyttelse mod Sundhedens mange Fjender, for at kunne bevare vor Livsenergi under strengt Arbejde og flittig Virken trænger vi til Nydelsen af spirituøse Drikke, og den, som giver Afkald herpaa, har ringere Modstandskraft mod skadelige Indflydelser. Dermed stemmer ogsaa det større Antal Døde af Hjerte- og Lunge-Sygdomme blandt de „Afholdne". Men hvorfor dør disse ikke saa hyppigt af Nervesygdomme? Mest udsatte for Sygdomme i Nervesystemet er Folk, som er aandeligt virksomme og arbejder meget. Sygdomme i Lever og Nyre træffes fremdeles navnlig hos saadanne Personer, som ved deres Gjerning er bundet til Værelserne og til at sidde meget. Kort sagt, de, der drikker Spiritus til Maade, bukker fortrinsvis under for den Slags Sygdomme, som rammer flittige Arbejdere. Disses Liv har havt et rigere Indhold, om end mindre Længde. Nu kan Enhver dømme om Fordelene; den tydske Professor og Dr. med., hvorefter dette meddeles, holder for sit Vedkommende paa:

> Trinke Wein und — erwirb,
> Trinke Wasser und — verdirb!
> Besser Wein getrunken und erworben,
> Als Wasser getrunken und verdorben.

Qvis.

Billedtext.

Mikadoens Fotografi. Omendskjøndt den japanesiske Nation paa Grund af dens Skikke og Sæder er blevet anset for at besidde en meget original og ejendommelig Civilisation, er den, som det synes, nu paa Veje til at undergaa særdeles store Forandringer. Uagtet Nationen endnu ikke har vist Tegn til at ville gaa ind paa demokratiske Ideer, kan man ikke vide, hvad de næste 10 eller 20 Aar vil bringe. Foreløbig modtager dog den arvelige Kejser og absolute Hersker, som benævnes Mikado, Folkets Hyldest, efter at han har gjenvundet Magten fra Tycoonen, som plejede at regere i hans Navn. Mikadoen er ikke længer som i forrige Tider udelukket fra at vise sig offenligt, men lader sig nu lejlighedsvis se ved officielle Hofceremonier og har endog fornylig i egen høje Person været tilstede, da den første Jernbane aabnedes fra Yokohama til Yeddo. Hans kejserlige Majestæts Hof bliver ofte besøgt af en stor Mængde loyale Undersaatter, som dog ikke altid kan beæres med hans personlige Nærværelse; men i saa Tilfælde maa de lægge deres undersaatlige Hengivenhed og Ærbødighed for Dagen overfor et fotografisk Billede af Mikadoen, der er hængt op paa Væggen, omgiven af de hellige Reliquier og de hellige Lovbøger.

Kjøbenhavn paa Kryds og Tvers I.

Stamgjæster paa en kjøbenhavnsk Kafé, tegnet til «Nutiden» af P. Klæstrup. (Se S. 228).

Gaade af s—r.

Jeg sætter, at jeg var i Krig, og at
Man saae, hvad saare let man vist faar fat,
Naar Ordets første Bogstav skjæres væk,
Som Tegn paa, at jeg bar for Fjenden Skræk,
Saa vil jeg bare sige, at det ej
Paa mindste Vis det Hele var for mig.

Opløsning paa Regneopgaven i forrige Numer:

A = 336   336 × 13 = 4368.
B = 396   396 × 11 = 4356.

Rigtig løst af: Jens F. Nielsen. — L., Frederikshavn. — En Blæksprutte i Fredericia. — H. D, Saxkjøbing. — Jeppe(sen) paa Bjerget eller En Søulk paa 1ste Sal fra Himlen. — Carl og Adolf. — Onkel Jens i Kolding. — g i Frederikssund. — Tyroler Ferdinandt. — Et aktivt Medlem af Spritkompagniet. — Joh Rasmussen. — Dagat- Skralde-. Tip fra Grønningen. — Sergent Rasmussen, J. — A. S. — Malskgabab-Tip-Nutte. — Cognacsen. — Batterimor. — D. Johansen. — Brilleslange. — To Gulerødder i Randers.

Indhold.

I Redaktionsanliggender henvender man sig til Hr. Vilhelm Møller, som træffes (Peder Skramsgade 17) hver Søgnedag Kl. 10—11 Formiddag. Sammesteds hen adresseres Manuskripter, Breve, Bøger etc. til Redaktionen. — Bladets Expeditionskontor er St. Kjøbmagergade 44, St. o. G., og til det rettes alle Tilmeldelser, alle Forespørgsler om Præmiebilleder, Klager over mangelfuld Distribution, Bestillinger af Rammer og enkelte Numere osv.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut. | Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN

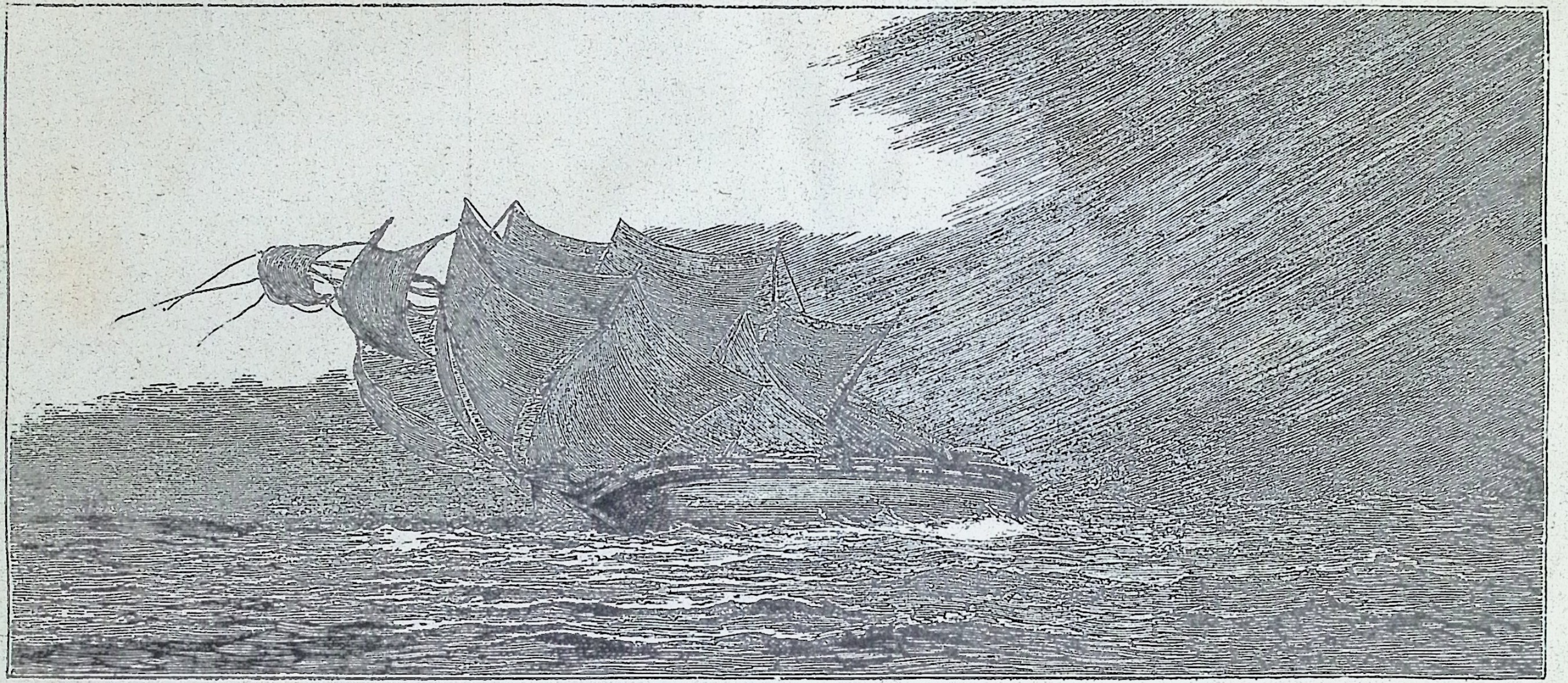
i

BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

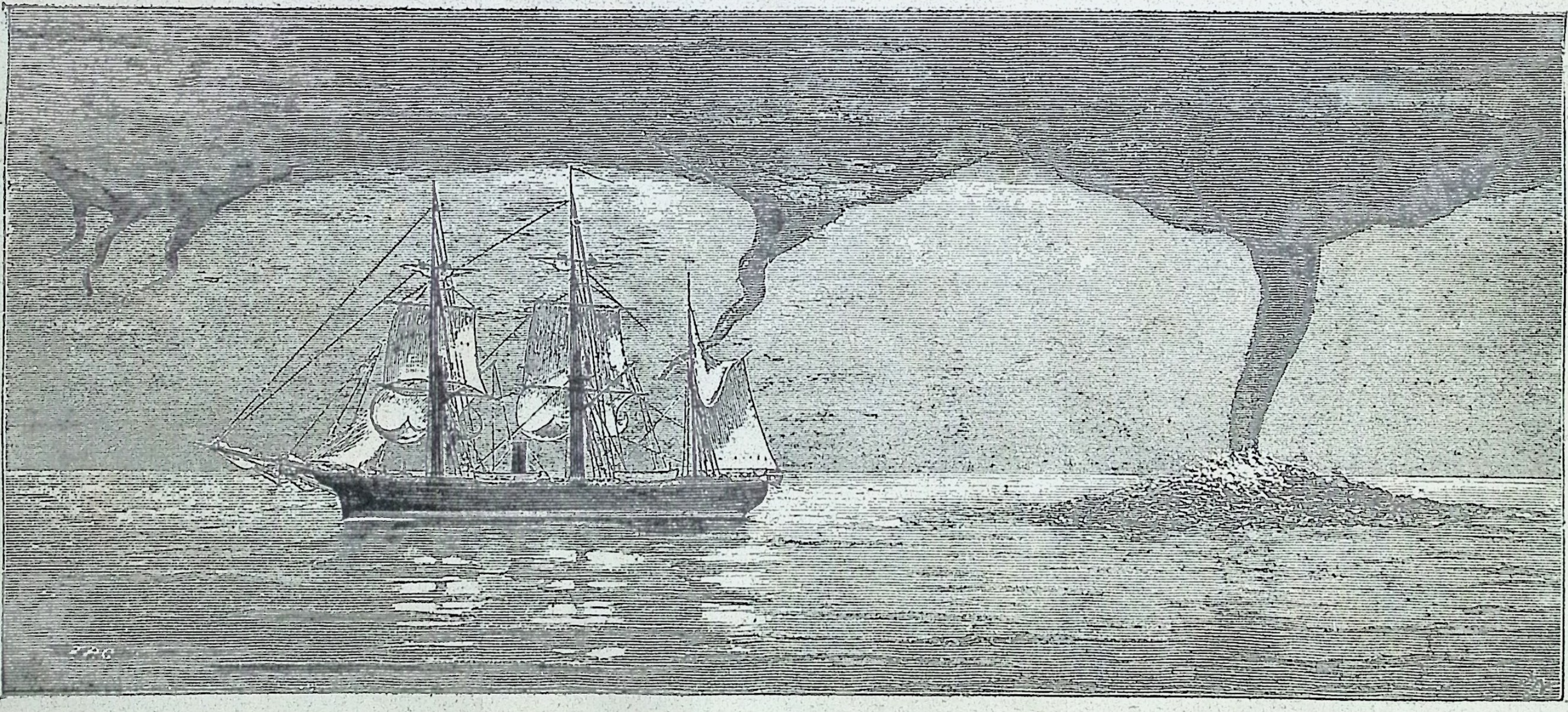
Nr. 81. Søndagen den 7. April. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Hvad der kan hænde til Søs.

I. Det engelske Kadetskib »Eurydice« forliser.

II. Skypumper i Guineabugten.

Hvad der kan hænde til Søs.

Naar man selv ikke har oplevet andre Sønlykker end den at faa Søsyge, kan man neppe forestille sig Rædslerne ved et Skibbrud i Atlanterhavet. Derfor vækker vel ogsaa den sidste Katastrofe: det engelske Øvelsesskib „Eurydices" Undergang, forholdsvis kun ringe Opmærksomhed udenfor England. Eurydice var en fuldtrigget Træfregat og en af den engelske Flaades smukkeste og hurtigste Sejlere. Ifjor blev den indrettet til Skoleskib for unge, ugifte Søfolk, og løb ud i Efteraaret paa et Togt til Vestindien med en Besætning af omtrent 350 Mand. Nu er der kun 2 Mand tilbage af dem Alle. — Paa Vejen hjem sejlede Skibet fra Bermudasøerne d. 6. Marts, og blev Søndag Middag d. 24. iagttaget fra den engelske Kyst, da det for fulde Sejl styrede mod Spithead. Dengang var det uhyggeligt stille i Vejret, men svære Skybanker trak op fra Nordvest, og Barometret sank hurtigt. Den Smule Vind, der var, kom fra Vest, og blæste ind om Bagbord. Sydsiden af Øen Wight dannes af en Række høje Klitter, der hæver sig til 500 Fod over Havet og dækker Skibene under Kysten for Vinden. Efter den Retning at dømme, som Eurydice styrede i, vilde den komme ind i forholdsvis smult Vand under Klitterne, naar den fik klaret Dunnose Head, netop det Sted, hvor Ulykken skete. Men Klokken ti Minuter i

Fire vendte Vinden sig pludselig fra Vest til Øst, og en stærk Stormvind med tæt Snefog kom brusende fra Landsiden og drev Eurydice ud af Kursen, saa den svajede rundt og vendte Bougen mod Øst. Det maa man antage, skjøndt man for Sneen ikke kunde se Noget af Skibet i det sidste Øjeblik, da det kæntrede til Styrbord. Strax efter klarede det op igjen lige saa hurtigt, som det var blevet overtrukket, og Vinden lagde sig med det Samme. Af alle Folkene ombord lykkedes det kun 2 at slippe levende derfra, nemlig en dygtig Sømand, Benjamin Cuddiford, og et ungt Menneske paa nitten Aar, Sydney Fletcher.

Cuddiford har afgivet følgende Erklæring til Admiralen om Strandingen. „Ved syv Glas Søndag Eftermiddag fik Vagten Ordre til at tage Læsejlene ind. Dengang friskede Kulingen stærkt op. Kaptajnen kommanderede Folkene ned og lod saa Bramsejlene tage ind. Søen gik allerede dengang ind over Nælingen til Styrbord og skyllede Storbaaden bort. Vi havde Forre Merssejl oppe, og Vinden var omtrent en Streg til Bagbord. Jeg greb efter en Trosse, men faldt, fik fat i Tougværket til Luvart og kom til at hænge udover Nælingen. Vi kunde se Kjølen af Skibet. Hun rettede sig en Smule, inden hun gik under, og sank saa gradvis forover. Tilsidst kæntrede hun og lagde sig med Bagbordssiden opad. Jeg svømmede et Stykke med en Redningsbøje, jeg havde været saa heldig at finde, og samlede nogle Vragstykker op til nogle af Folkene i Vandet. Jeg mødte Skibsbaaden: den var fuld af Vand, og der var fem Mand i den. Den vendte snart Bunden i Vejret, og de kom Alle op paa Kjølen. De spurgte, om jeg kunde se Tegn til Hjælp, og jeg svarede, at det Eneste, de havde at gjøre, var at holde Modet oppe. Bagefter fik jeg Øje paa Fletcher, der tappert holdt ud med et Korkbælte, men jeg tabte ham af Syne igjen i Snetykningen. Da det fem Minuter senere klarede op, saae jeg ham atter, og vi holdt os siden sammen. Vi havde Landet i Sigte, men Brændingen var saa voldsom, saa vi maatte vende os udefter igjen, og vi saae da en Skonnert komme ned imod os. Vi fik en Tougende kastet ned, og slap saaledes op. Jeg antager, vi havde ligget i Vandet tyve Minuter over en Time. De Andre af Eurydice's Besætning, der blev fiskede op af Skonnertens Baad, var saa medtagne, saa de døde, inden der kunde skaffes Læge til dem."

... Det andet Billede fører os fra Snestormens Regioner til Farerne i de tropiske Have. Guineabugten, hvor man i Almindelighed har smukt Vejr, hjemsøges ofte af voldsomme Hvirvelvinde — Tornados — der er meget farlige, men heldigvis kun af kort Varighed. Saaledes sejlede det engelske Fartøj „Boxer" nys for fulde Sejl, da Vejret begyndte at se truende ud, og man saae Skypumper dannes til alle Sider og sno sig meget hurtigt fremad. En af dem lod til at komme lige ind paa Skibet. „Alle Mand — høj! Mindsk Sejl, Klar med agter Kanon!" lød Kommandoen. I et Øjeblik var hver en Klud nede, og Kanonen klar til at give det glatte Lag; men saa gjorde Fyren pludselig omkring, bedst som Vandet nedenfor skummede aller uhyggeligst, og den opløste sig tilligemed sine Kolleger, saa der ingen Brug blev for Kanonen dengang. Ovenpaa blev det blikstille. Skibet fik Dampen op i en Fart, og det dampede saa videre under en bogstavelig Syndflod af Regn, der omtrent varede en Timestid. C—n.

Under Danebroge 1848—50.

Af G. Vetonich.

IV.*) Slaget ved Bov.

Det var den 30te Marts, en halv Snes Dage før Slaget ved Bov. For at støtte Troppernes Bevægelser i Land havde Flotillen faaet Ordre til at følge langs Slesvigs Kyst, og Briggen St. Thomas sejlede saaledes en stille Morgenstund for smaa Sejl ned ad Fjorden fra Hardeshøj til Aabenraa. Paa engang blev der Røre ombord, idet man opdagede, at der hen ad Chausséen, som paa en længere Strækning løber helt inde ved Fjorden, marscherede en Mængde tydske Soldater nok saa fornøjelige og skraalende deres Turnersange, saa det klang ud over Vandet, medens Oprørsflaget vejede fra det Vogntog, som fulgte efter Truppen. Briggens Mandskab kom hurtigt til Kanonerne, og i samme Øjeblik væltede Ild og Røg fra Skibets Sider, før den muntre Flok i Land anede Uraad. Kuglerne hoppede henad det glatte Vandspejl, de strøg over Chausséen og fejede den ren i et Nu. Kolonnerne opløstes, og i vild Flugt spredtes Folkene til alle Sider; de, der sad paa Vognene, sprang af og brugte Benene for at komme udenfor Skudvidde, Hestene fejlede og satte afsted i Galop, saa Vogntøjet splintredes, og ombord stod man og morede sig over al den Forvirring og det Skraal, som afbrød Sangen derinde. Man var saa henrykt over at se Tydskerne rende, at Alle som En erklærede, det var det dejligste Syn, de nogensinde havde havt, og det skjøndt der var dem iblandt, som havde været ude med Verdensomsejleren Bille. Paa Sømands Vis tog de tillige overtroisk et Varsel af Begivenheden; det spaaede godt for Krigens Udfald, mente de, at Danmark havde løsnet det første Skud, og som de her havde gjort lyst i en Haandevending, saadan skulde det Hele med Guds Hjælp snart komme paa ret Kjøl igjen, maatte de saa vist faa Lov at tage fat.

Nede ved Graasten boede en dristig og behjertet Mand, som under hele Krigen gjorde de Danske utallige Tjenester og spillede Fjenden en Mængde Puds; det var Thingskriver Jepsen. Hans Navn og hans Sindelag var vel kjendt paa Egnen, og en smuk Morgen i Marts sendte Oprørshæren et helt Jægerkorps og en Eskadron Ryttere ud for at fange ham. Et civilt ridende Bud sprængte imidlertid strax afsted til Rinkenæs, hvor vort 1ste Jægerkorps havde Kvarter; i Hælene paa ham kom en Ordonnans fra Tyrstrup og meldte, at fremrykkende Tropper var i Sigte, og neppe var en sikret Stilling indtaget, før den fjendlige Kjæde viste sig og aabnede Kampen.

Saa kom man da for første Gang i Ilden. For første Gang saae man fjendlige Bøssepiber blinke under Buskene, og for første Gang hørte man Kuglerne skjære syngende gjennem Luften. De danske Jægere rørte sig ikke af Pletten, de stod som en Mur, med Fingren paa Aftrækkeren og Foden fast mod Jorden, med Øjet skarpt fæstet paa Modstanderen og ventede, til Fjenden kom paa virksom Skudvidde. Affæren selv blev kun kort, det fjendlige Rekognosceringskorps trak pludselig af, og Jægerne fulgte dem høfligt et Stykke paa Vej med en vel ment Salut til Afsked. Men da de saa gik tilbage, og man samledes om den første Faldne og løftede ham op for at bære ham bort, kom der Noget over vore Folk, som vanskeligt kan gives Navn: en vis naiv Forstaaelse af Øjeblikket og dem selv, som ikke var langt fra at give sig Luft i et vældigt Hurra for den danske Soldat.

Den 9de April oprandt. Rimfrosten laa som et Støv af Kniplinger svøbt om Buskenes brune, halvt udfoldede Knopper, og Solstraalerne gjennemglødede de blaafarvede Skyer, der legede i Horisonten, medens Dagen steg frem som med en yndig Musik, mere dæmpet og harmonisk end Æolsharpen, naar Vinden griber i dens Strenge. Der var Ord til denne Musik. Luften mumlede dem sagte, de stigende Dampe fra Engene gjentog dem hviskende, og Fuglene kvidrede dem: Det er Foraar! Og i dette vaarfriske Landskab stod to slagfærdige Hære overfor hinanden, paa denne Dag skulde de for første Gang maale Kræfter!

Insurgenterne havde sat sig fast i og omkring Landsbyen Bov og stod vel hundrede Mand stærk i hver Bondegaard; Byen var desuden barrikaderet, og med den solide Mur om Kirkegaarden kunde den under de forhaandenværende Omstændigheder næsten betragtes som en Fæstning i det Smaa. Fra Højderne om Bov saae man i lang Frastand de fremrykkende Danske. — Slaget aabnedes ved, at et fjendligt Batteri gav Ild. En Officer, der forstod den skjønne Kunst at forene en oplivende Spøg med Gjerningens Alvor, tog smilende til Chakoten ved denne første Salve; det var Kaptajn Hegermann-Lindenkrone af 3dje Jægerkorps. Med et rungende Hurra brød hans Jægere saa frem mod Fjenden, og en livlig Fægtning var snart i fuld Gang over hele Linien. Ved Kirkegaarden var Kampen haardest. I denne fredelige Have, hvor Dødens Ro ellers hvilede, saae man nu krudtsværtede Ansigter og rygende Vaaben, og med tilsølede Støvler trampedes der vildt hen over den taalmodige Jord og dens omstyrtede Mindestene. Paa Hug under en Taarepil, midt i Tummelen, sad en stakkels, halvt fjollet Person fra Byens Fattighus; han havde formodenlig i Vildelse søgt Ly der. Det Blik, hvormed han saae sig om, røbede paa engang hans Sjæleangst ved at blive og hans Skræk for at røre sig fra Pletten; paa Børns Vis, der giver sig til at synge i Mørke for at sætte Mod i sig selv, sad han og vrælede det ene Salmevers efter det andet. Udenfor nærmede de Stormende sig rask; nu var de lige ved den Tralværksport, hvor igjennem hidtil kun fredelige Tog af Bedrøvede havde vandret. En dansk Officer kom løbende op ad Skrænten i Spidsen for sine Folk. Paa hans Ansigt spillede et livsglad og frejdigt Smil, og han vendte sig for at raabe „fremad Børn, fremad!" da han i samme Nu sank om, ramt af en fjendlig Kugle. Det var Hegermann-Lindenkrone. Hans Jægere grebes af en dump Modløshed, en sagte Knurren løb gjennem Rækkerne, og først da en Anden havde overtaget hans Kommando, kom man til sig selv og stormede frem for at hævne den Faldne. Efter en halv Times Kamp var Byen taget paa alle Punkter, Kirkegaarden sidst. Der sad den Fjollede endnu under sin Pil og sang med rusten Hals uden at lægge Mærke til Kampens Gang eller de forandrede Omgivelser. En kæmpestærk Jæger langede pludselig ud, greb den Ulykkelige i Nakken med den ene Haand, satte ham med den anden sin Feltflaske for Munden og gav ham en ordenlig dansk Snaps deraf. Virkningen var komisk, — den Gamle rejste sig øjeblikkelig, tog den fedtede Hat af Hovedet og raabte Hurra for den danske Soldat!

Jægerkorpsets fire Kompagnier svingede rask op og satte sig fast i den nordre Kant af Byen, medens de fordrevne Fjendlige søgte Ly i Husene, hvorfra de saa aabnede en morderisk Ild mod deres Forfølgere. Enhver kan forstaa, at det er en egen Sag at spadsere op ad en saadan Gade, hvor en Bøssepibe peger ud ad alle Døre, der staar paa Klem, og hvor alle Vinduer er fulde af Fjender, som sigter og brænder løs. Man bliver saa underligt hed over hele Kroppen, og uvilkaarligt smøger man Ærmerne bort fra Haandledet; Næven knyttes, Kampen antager Karakter af et Slagsmaal. Den danske Landsoldat er prægtig at se i saadant et Øjeblik, en ægte Type for den Race, han er Ætling af. Al Kommando og sluttet Orden er ophørt, Jens fører Krig paa egen Haand. Sveden staar i store Draaber paa hans Pande, og hans ærlige Øjne lyser af Iver. Det vil sige, han er i Grunden for tung af Person, for godmodig en Natur og har for tykt Blod til at være ivrig fuldt ud, eller som en hidsig Mand er det. Naar han vender Geværet og slaar om sig med Kolben, er det af dyb Betydning og udtrykker hans Stemning bedre end noget Andet. Allerhelst vilde han nøjes med at give den Uregjerlige saadant et lille Rap, der ingen Skade gjorde. Han holder ikke af at se Blod, og i al Enfoldighed har han hele Tiden indvendig Vismandens Syn paa Sagen: han finder det saa løjerligt, at man saadan skal lemlæste hinanden! Men som sagt, her var man jo i Krig, man værgede for sit Liv, og Kolben forslog desværre ikke engang. Saa havde disse langhaarede Friskaremænd ogsaa den for Tydske ejendommelige, livlige Bevægelighed, der tog sig helt besynderlig ud ved Siden af de trivelige Fyenboer, Jyder og Sjællandere, som ikke mælede et Ord, medens det stod paa, og som pudsigt nok altid tog dem paa Kornet, der snakkede højest. Blev Jens en sjelden Gang hidsig eller lod sig henrive til noget virkelig Grusomt, hvad der i Krig kan hænde Enhver, kunde man have væddet Tusinde mod En paa: at „den Karl skreg saa forbandet, saa man maatte stoppe Halsen paa ham."

(Fortsættes).

Helbredet!

Af Gustave Droz.

Alle og Enhver vidste, at Robert tilbad sin Kone. Han havde giftet sig med hende af Kjærlighed og havde styrtet sig ud i de nye Forhold med saadan en Begejstring, saa alle hidtidige Bekjendtskaber og Vaner knækkedes over som Glas. Han lukkede sig inde i sin Helligdom, tog Nøglen af Døren, og nød sin Lykke Draabe for Draabe. Mødte man ham, sagde han saagodt som ikke et Ord. Sine Bakkenbarter havde han ladet barbere af, gik kun med Knebelsbart og viste sig stadig med blaat Halstørklæde. Han lod til at frygte sin Fortid, thi han undveg med ængstelig Omhu Enhver, som kunde vække Erindringen om den hos ham. Han saae to Gange paa En, før han kjendte En, og svarede, omtrent som naar En i Theatret ved Mellemaktens Slutning vil skynde sig hen paa sin Plads. Robert var ikke den Første, hos hvem jeg havde iagttaget en saadan Optræden. Næsten alle unge Ægtemænd ligner hinanden: de anlægger sig pludselig en Værdighed, som En, der har vundet den store Gevinst i Lotteriet, eller som En, der lige er blevet optaget blandt Frimurerne, eller som en Sammensvoren, der netop har været henne at sværge. De læser ikke de samme Aviser mere, skifter Skrædder og vilde, hvis det ikke var altfor kostbart, lægge hele Byen øde, for under dens Ruiner at kunne begrave Minderne om alle de Marie'r og Anna'er, der tidligere i Forbigaaende har tilsmilet dem.

Saadan bar Robert sig ad i omtrent otte Maaneder. Henimod Midten af den niende indtraadte der en ubetydelig Forandring i hans Vaner. Man traf ham hyppigere, han lod igjen sine Bakkenbarter voxe, og det blaa Halstørklæde viste sig noget sjeldnere. Han var igjen begyndt at ryge, han gik langsommere, og kunde nok lide at „drive" lidt. Det var ikke, fordi han følte sig mindre lykkelig eller holdt mindre af sin smukke lille Kone. Jeg kan endog huske, at jeg paa den Tid traf ham alene en Aften, da der gik et Kassestykke, og at han, da jeg spurgte til hans Kone, svarede fortroligt: „Hun er en Engel, min Ven!"

Naar en Ægtemand siger saadant Noget rent ud,

*) De tre første Afsnit i Nr. 76, 77, 78 og 79.

har man saa ikke god Grund til at tro, at han er meget forelsket? Ærligt talt, — nej. Jeg tror tvertimod, naar jeg da indlader mig paa at tænke videre over det, at hans Forelskelse er begyndt at kølnes. Hver Gang jeg hører En af dem sige: „Hun er en Engel, man skal blot kjende hende rigtigt etc.", synes jeg, jeg har for mig et Menneske, der blæser paa en ulmende Glød. Saalænge Ilden brænder i lyse Luer, varmer man sig ved den og mæler ikke et Ord.

Sandt at sige, Robert begyndte allerede at blæse paa sin Ild. Al den Sødme, som for ni Maaneder siden havde berust ham, forekom ham allerede en Smule vammel. Temperaturen var ham lidt lummer, en Smule trykkende, og naar hans Kone kom listende ganske sagte bag fra og kyssede ham paa Panden, gjorde han den Opdagelse (hvad der aldrig før var passeret ham), at hun ødelagde hans Frisure, og ærgrede sig derover. Han sagde Ingenting og foer ikke op, men blev desto mere irriteret, naar hans fortryllende lille Kone, hver Gang hun havde kysset ham, omhyggeligt huskede at holde ham for Øjnene og at le, som hun var besat.

— Men, Louise, dog! Du kan jo se, jeg sidder og læser!"

— Ja saa maa Du først pænt sige: kjære lille Kone, jeg tilbeder Dig! Før bliver Du ikke fri for mig.

— Aa, men det har jeg jo sagt Dig over de tusinde Gange . . . — Saa ærgrede han sig i sit stille Sind og tilføjede hurtigt: — Kjære lille Kone, jeg tilbeder Dig! Saa . . . jeg tilbeder Dig! Kys mig saa! Punktum! Du er en Engel! Tag saa Hænderne bort.

— Nej, nu gjør jeg det slet ikke! Det er Snyderi. Du skal sige pænt ærligt og langsomt: Kjæ=re lil=le Kone . . .

— Kjæ=re lil=le Kone! gjentog Robert og trommede imedens paa Bordet: — jeg til=be=der Dig! Ser Du, jeg lader mig ikke nøde; Du skal ikke kunne sige, at jeg lader mig nøde.

— Du holder altsaa stadig af mig?

— Ja, naturlig! men jeg kan dog virkelig ikke give Dig det skriftligt hver tiende Minut. Vær nu fornuftig! — — Og han tog igjen Bogen, som var faldet paa Gulvet. Han maatte lede fem Minuter, før han fandt det Sted, hvor han var standset. Det gjorde ham endnu mere gnaven, og da han et Kvarter efter satte sig tilbords, synes han naturligvis, at Suppen var for salt.

— Det kan jeg ikke mærke, sagde Louise.

— Ja men jeg kan det, svarede Robert, og kom Vand i Suppen.

Den lille Frue, som mente, at hendes Mand blot havde sat sig saadant Noget i Hovedet, protesterede ved at gjøre sin Suppe endnu saltere. Robert trak arrigt paa Skuldrene, og udbrød efter nogle Øjebliks Tavshed: — Nej men, Kjære, Kokkepigen har jo ikke Spor af Begreb om at stege! Den Filet er jo uspiselig . . . man faar den aldrig ordenlig uden paa Restavrationer. — — Og han udstødte et Slags Suk, der forraadte en længe tilbagetrængt Kummer.

— Det er først lige i den sidste Tid, Du har begyndt at beklage Dig, kjære Robert; jeg forstaar Dig ikke!

— Forstaar mig ikke . . . forstaar mig ikke! For det Første beklager jeg mig aldeles ikke, forstaar Du det? Naar man hører Dig tale, skulde man tro, jeg ikke var tilfreds med Nogetsomhelst mere.

— Det har jeg ikke sagt!

— Ja det ligger i det Mindste i dine Ord. — — Robert tav, men medens han tav, tænkte han paa, at naar han nu rejste sig fra Bordet, vilde han gaa ind og sætte sig tilrette i Dagligstuen, at da der iaften hverken var Theater eller Bal, vilde han folde sin Avis ud, at medens han læste, vilde han komme til at se sin Kones Broderenaal foretage de evindelige regelmæssige Bevægelser og se det evige Broderi med det sorte og røde Mønster paa den hvide Bund, samt at naar han var færdig med Avisen, vilde han tage sin Bog. Han vilde saa gabe tre Gange og se op til Uhret; hans Kone vilde ærgre sig over, at han gabede, og for at forhindre ham fra at falde i Søvn vilde hun sige til ham: „Jeg kunde have stor Lyst til at gjøre det Hjørne der blaat istedetfor sort. Hvad synes Du, lille Mand?"

Lille Mand! et Navn, hvis søde Klang engang bragte ham Taarer i Øjnene, og som nu forekom ham meningsløst! Alle disse Tanker trængte ind paa ham under Middagen, og jo fler der kom af dem, i desto daarligere Humør blev han. Pludselig udbrød han i en bitter Tone: — Jeg indser ikke, hvad ubilligt der er i, at man vil have sin Filet ordenligt stegt!

— Naa, naa, jeg havde Uret, jeg skal passe bedre paa for Fremtiden, svarede Louise en Smule stødt.

— Har jeg maaske sagt, at Du havde Uret? Naturligvis er det mig, som har Uret! Du har en besynderlig Lyst til, kjære Barn, altid at fremstille Dig som Offerlam. — — I sit stille Sind forekom han sig selv meget taabelig, men Hidsigheden var stærkere end han. Den foer ham op i Ansigtet, som Sveden træder frem paa Panden, naar man opholder sig i et altfor varmt Værelse.

— Vær nu blot rolig, Robert, det er jo da endelig ikke saadan en forfærdelig Ulykke!

— Være rolig? er jeg maaske hidsig? Men Du er virkelig ligefrem utaalelig idag, Kjære!

— Ja, ja vist saa, jeg indrømmer det.

— He, nej det er for morsomt! Du indrømmer det, og saa er Du dog i dit stille Sind overbevist om, at Du er et Mønster paa Fuldkommenhed; det har jo din fortræffelige Tante tidt nok fortalt Dig. Det undrer mig saamæn, at hun ikke har bedt Dig til Middag idag . . . Naar jeg bare kunde faa i mit Hoved, hvad I har gjort ved den Filet!

— Ja jeg veed det virkelig ikke. — — Middagen sluttede i dybeste Tavshed. Derpaa tog Robert sin Hat.

— Gaar Du ud?

— Ja, hvis Du ikke har Noget imod det? — — Og han gik sin Vej med faste Skridt. Paa Trappegangen sagde han til sig selv: „Hun spurgte mig ikke engang om, naar jeg kom hjem igjen. Det var mærkeligt. Nej, jeg har været altfor svag de første Maaneder." — Da han kom ned paa Gaden, stod han lidt stille paa Fortovet og vidste ikke rigtigt, hvor han skulde gaa hen. Han trak Vejret af fuldt Bryst som et Menneske, der lige kommer op af Vandet, og travede saa paa Maa og Faa lige ud, medens han knappede sine Handsker. „Jeg maa have frisk Luft," sagde han til sig selv — „ha! det gjør godt! Aa, hun er en fortræffelig lille Kone; men jeg har været altfor svag." — Han gik ind i en Tobaksbutik, for at faa tændt en Cigar. Alle Kaféerne paa Boulevarden var aabne, og paa Stolene udenfor var der sort af Folk. Han tænkte ved sig selv, at skal man „drive" lidt paa Gaden, maa man være ene. Han kom forbi sin tidligere Klub, hvor der var tændt Lys; men han havde ikke Mod til at gaa derop, skjøndt han havde stor Lyst: han var bange for visse spydige Miner, og traskede over paa den anden Side af Gaden. Saa faldt det ham ind, at naar han gik med sin Kone under Armen, kradsede hendes Kjole paa en generende Maade op ad hans Ben. Hver eneste Gang de kom forbi en Modehandel eller en Juvelerbutik, standsede Fruen, hvad der altid ærgrede ham. Og udenfor Bøssemagerne eller Boghandlernes Butiker maatte han sige til sig selv: „Dersom jeg nu havde været alene, kunde jeg være gaaet ind og have set paa det." Han kom ogsaa til at huske paa, at endnu igaar, da de kjørte hjem fra Skoven, var Samtalen gaaet helt istaa under Vognrummelen, at han tilsidst havde tiet helt stille, fordi han ikke vidste Mere at sige, og at hans Øjenlaag næsten var faldne til. Han blev forfærdet over, at han, som endnu for to Aar siden havde nydt Livet i fulde Drag, allerede paa den korte Tid var blevet saa gammel og trist. Men der var dog ikke gaaet to Timer, før han fik Samvittighedsnag og instinktmæssigt vendte hjem, hvor han traf sin Kone med røde Øjne. „Saa, nu har hun grædt! sagde han til sig selv. Nej det er dog virkelig ikke til at holde ud, at man ikke engang skal kunne gaa et Øjeblik, uden man strax faar Graad og . . .!" Istedetfor at kysse hende (som han havde bestemt ude paa Trappen, at han vilde gjøre) sagde han roligt: „Godnat, min Pige!" og gik ind paa sit Værelse.

(Sluttes)

Harald Jerichau.*)

† i Rom; Marts 1878.

Jeg hører, at Harald Jerichau
er gaaet paa Studierejser.
De fulgte ham udenfor Byens Porte,
hvor Stenpyramiden knejser.
Ved Stenpyramiden staar Obelisker,
Sørgecypresser, som hegner
Stedet, mens Solens synkende Haand
Hieroglyfer paa Støtterne tegner.

De saae — de var jo en Kunstnerflok,
i Billedsproget bevandret —
hvorledes Skriftens glødende Linier
lidt efter lidt blev forandret.
Zinobers og Cadmiums højeste Lys
blev saa forunderligt sorte;
saa sagde de ham deres sidste Farvel, —
og den unge Maler var borte.

Hvor er han henne? hvor langt er han rejst?
hvad agter han vel at male? —
Tys, Kammerater, kom her til Side;
kun hviskende tør vi tale.
Han drager over Campagnens Sletter,
bort imod Aftenrøden;
Campagnen har baaret hans Kunst over Daaben,
Campagnen har bragt ham Døden.

Malariasletternes smulrende Sten,
som Vedbenden slynger sig over,
den stirrende Himmel med Fugletrækket,
Ørkenens rødbrune Vover:
Campagnen blev Kunstnerens ensomme Ven;
det vildsomme, tusindaars Øde
støbte sig for ham i Farver og Form,
da hans Alt her i Livet døde.

Malariens Febertaager har trængt
hvert andet Billed tilbage,
men ét stod urørt, da Øjet brast,
et solvarmt fra Ynglingens Dage.
Det Billed fulgte ham Dag og Nat
over de øde Sletter;
hævet det stod over hver en Dom,
kjendte hverken Manér eller Pletter.

Han var blandt de Færreste vel i vor Tid,
som voved sit Liv at leve
paa Love, som Hyrdefolkenes Skjalde
i Guldalderrythmer skreve.
Men Guldaldertiden er længst forbi;
Idyllen i Gruset falder,
og mellem Ruinernes smulrende Sten
en Stemme fra Skyggerne kalder.

Jeg synes, at Harald Jerichau
er lykkelig fremfor de Mange,
som bygger i Stædernes evige Stad,
men ej paa de evige Sange.
Hans Liv var viet til Kjærlighed;
den kaldte paa ham, da han døde,
den søger han nu paa sin Studierejse
i Aftenens evige Røde.

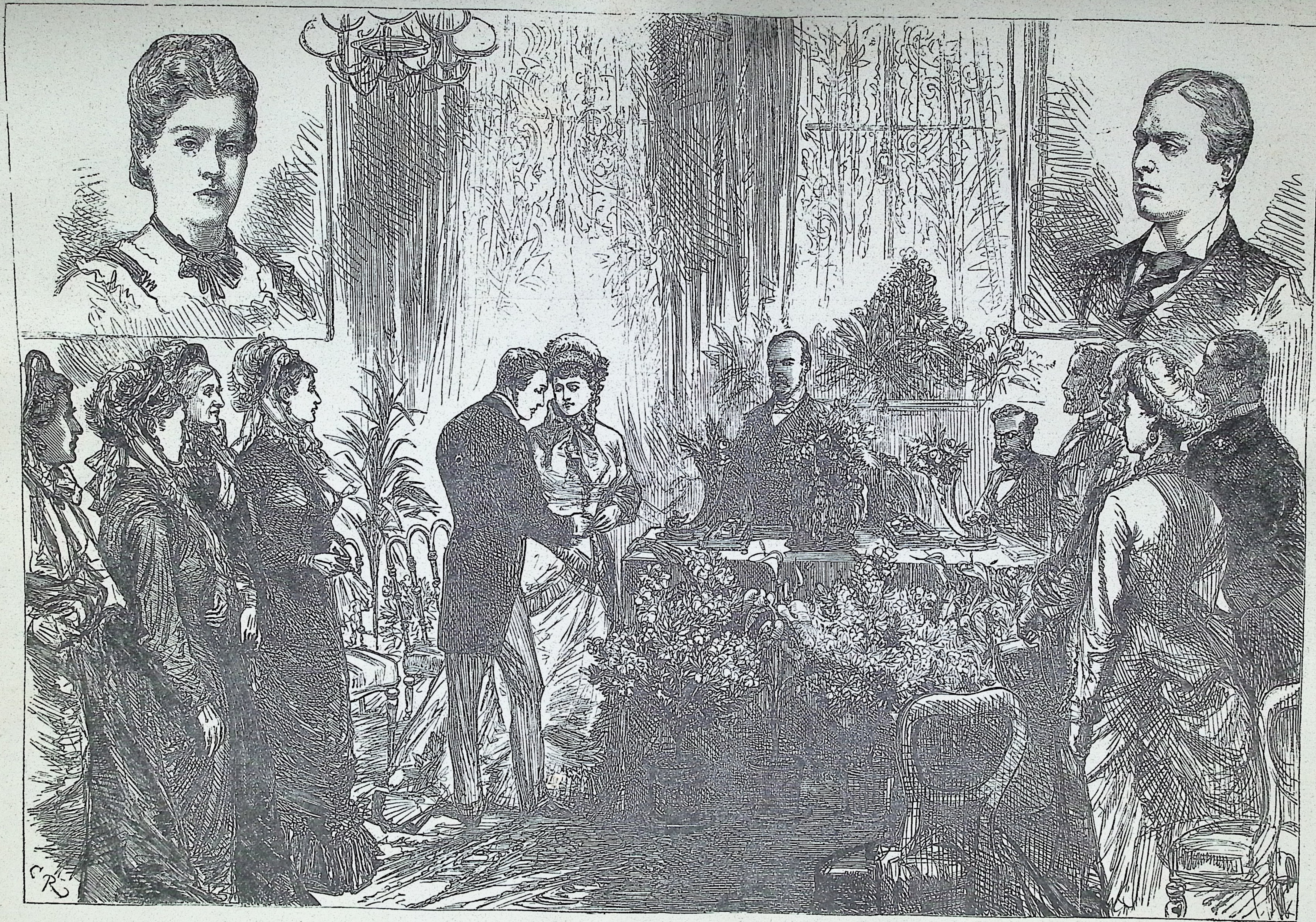
Holger Drachmann.

*) Den unge Maler, en Søn af vor udmærkede Billedhugger Professor J. og Malerinden og Forfatterinden Fru Elisabeth J., havde for et Aars Tid siden mistet Hustru og Barn. Hans sidste Billede fra den romerske Campagne berettigede til at knytte store Forventninger til hans Fremtid. Red. Anm.

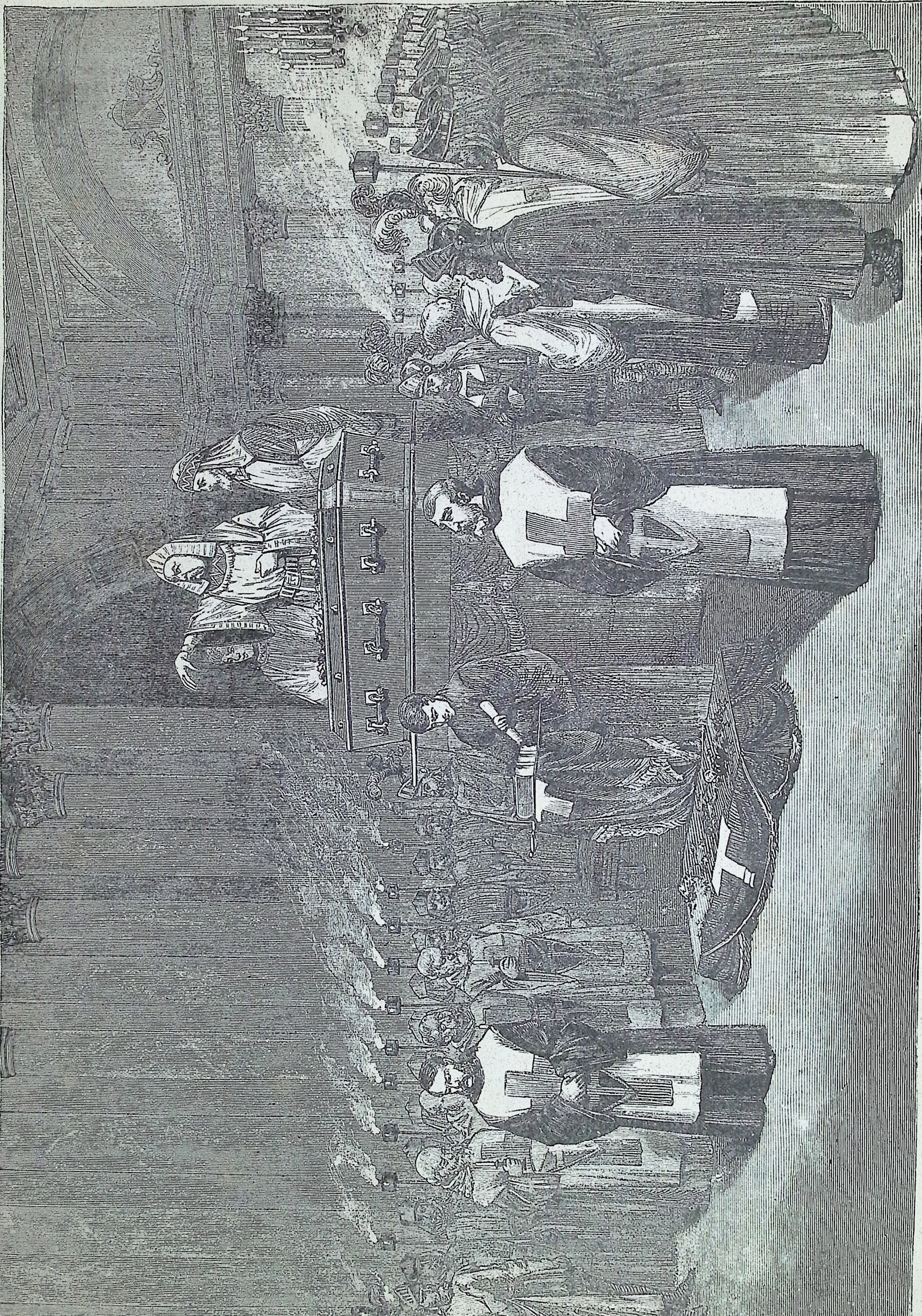
Et Blik ind til Frimurerne.

Den 12. Febr. holdt Ny=Yorks Frimurere — til Minde om 52 Medlemmer af forskjellige Loger, som var død i det forløbne Aar — en offenlig Sørgefest i Musik=Akademiet. — „Sørgelogen" aabnedes med Afsyngelsen af en Bøn. Scenen fremstillede et gammel=ægyptisk Tempel; i Forgrunden saae man en sort draperet Ligkiste, hvorover sørgende unge Piger stod bøjede, og paa begge Sider af den Frimurere i lange, hvide Kapper med store, røde Kors paa Brystet og med brændende Fakler i Hænderne. Til Højre var opstillet i lange Rækker Loge=Medlemmer, som bar Hjelme, lange, sorte Kapper, sorte Skjødskind med røde Kors og brændende Fakler, hvorimod Loge=Medlemmerne til Venstre havde hvide Kapper med røde Kors. I Spidsen af hver Række endelig stod en Kriger i blinkende Rustning med flagrende Fjer, hvid Tempelherre=Kappe og draget Sværd. Medens de unge Piger strøede Blomster paa Kisten, afsang et usynligt Kor en latinsk Ode, og Fakkelbærerne traadte saa hen foran Kisten og slukkede efter Tur Faklerne, idet Hver af dem nævnede en af de afdøde Brødre ved Navn; saasnart en Fakkel sluktes, lød der et dumpt Slag paa en Gonggong. Nu fulgte en Sørgemarsch, to sortklædte Mænd sang et Slags Litani om alle jordiske Tings Forgængelighed (Korene faldt ind og svarede), og Stormesteren og hans Assistenter læste de i Frimurernes Ritual foreskrevne Sørgebetragtninger og Bønner. Den imponerende Højtidelighed sluttede med, at Kisten eskorteredes hen og højtideligt bisattes i en Gravhvælving i Baggrunden, hvorefter Sangerne endnu foredrog det store Kor „Fred, Glæde og Frihed".

Saaledes fortæller den amerikanske Text til omstaaende Billede, og den tilføjer, at der var et umaadeligt Tilløb af Mennesker til Sørgelogen. Man tør svare for, at herhjemme vilde en saadan Højtidelighed ligeledes have samlet mange Mennesker. Der er neppe et eneste Selskab

Lord Roseberrys og Frøken Rotschilds Bryllup: Den borgerlige Vielse. (se S. 241).

En Sørgeloge hos Ny-Yorks Frimurere. (Se S. 237).

eller en eneste Institution, som er omgiven af saa megen Hemmelighedsfuldhed, og som i saa høj Grad frister navnlig det smukke Kjøns Nysgjerrighed. Hos de mindre Dannede er de eventyrligste Rygter om Frimureriet i Omløb, og selv det finere Selskab veed kun daarligt Besked om det; men næsten Alle vil de særdeles gjerne have noget Mere at vide. Billedet af den Ny-Yorkske Sørgeloge giver os nu en passende Anledning til delvis at søge at imødekomme hin almindeligt udbredte Lyst, ved nemlig at meddele et sammentrængt Uddrag af den berømte Literærhistoriker, Professor H. Hettners Kapitel om „Frimurerne". Oplysningerne gjælder vel egenlig ikke Selskabets Stilling i Nutiden; men de kaster dog paa den anden Side saa meget Lys ogsaa over den, at de vel hører hjemme i „Nutiden", — og de er fremfor Alt sikkert yderst paalidelige.

Den store Loge i London blev stiftet 1717, og denne Begivenhed var ensbetydende om ikke med Indstiftelsen, saa dog med den væsenlige Omformning af hele Frimurervæsnet. Det hører til Ordenens inderste Ejendommeligheder, at den søger at give sig en vis ærefrygtindgydende Nimbus ved Hentydninger til en ældgammel, mystisk Oprindelse og til en hemmelighedsfuld, historisk Sammenhæng; den indførte jo endog for sit Vedkommende en særlig Tidsregning og henlagde sin første Stiftelse til 4000 Aar før Kristus. Men Frimurervæsnets Historie er slet ikke saa omsløret, som man i Reglen tror. Ingen Videnskabsmand vover nu til Dags at fastholde de fromme Eventyr om Salomons Tempelbygning, om den umiddelbare Nedstamning fra Tempelherrerne osv.; det er tvertimod alle de nyere Forskningers overensstemmende Resultat, at historisk begrundet er kun Frimureriets Slægtskab med de gamle Bygge-Laug (eller „Gilder"). Disse bestod fra gammel Tid i England som i alle andre Lande og havde der som overalt deres egen Jurisdiktion (Domsret), hvorfor de kaldtes frie Murere, Free-Masons. Stedet, hvor Byggebrødre-Selskaberne samledes, hed lodge; deres gamle Love, Skikke og Byggebrødre-Selskabernes Læreregler var saa temmelig ens i alle Lande og gik ud paa at bevare og forplante de overleverede Privilegier og Kunsthemmeligheder samt paa at opretholde sædelig Tugt og Ligestilling blandt Laugets Medlemmer. Disse gamle haandværksmæssige »lodger« stod i fuld Blomstring i England til henimod Slutningen af det 16. Aarh.; men de forfaldt, da den middelalderlige Bygningskunst efterhaanden forfaldt, og i første Halvdel af det 17. Aarh. blev det mer og mere Skik, at fornemme Velyndere og lærde Kunstvenner deltog i Laugs-Livet, sandsynligvis for at hidføre en stærkere Vexelvirkning mellem Haandværksfolkene og Bygherrerne. Disse finere Folk kaldtes antagne Murere (accepted Masons). Ogsaa Vilhelm af Oranien traadte 1695 ind i en saadan „Lodge", og fra den Tid plejede man at kalde Murerkunsten „den kongelige Kunst". Imidlertid var Tiden løben fra disse Stiftelser, og om de end lader til at have faaet et Opsving ved de af den store Brand 1666 fremkaldte Nybygninger og navnlig ved Opførelsen af Paulskirken, gik de engelske „Lodger" dog tilsidst (ligesom det samtidig var Tilfældet med de tilsvarende tydske Institutioner) deres fuldstændige Opløsning imøde.

I det Gamles Forfald laa imidlertid Spiren til et nyt og rigere Liv. Den eneste hidtil uomtvistede Beretning om det nuværende Frimurervæsens Oprindelse og Dannelse (Andersons Konstitutionsbog fra 1738) fortæller, at da Opstanden 1716 var blevet dæmpet, samledes Brødrene fra Londons fire Loger i Æbletræs-Logen (et Vinhus i Coventgarden), satte den ældste Mester-Murer paa Stolen, erklærede en Stor-Loge for dannet og besluttede bl. A. at vælge en Stormester af deres Midte, indtil de kunde have den Ære at stille en adelig Broder i Spidsen for sig. Aarsforsamling og Fest afholdtes derpaa i Ølhuset „Gaas og Rist" (en anden af Logernes Samlingssted og Navn), hvor en vis Anton Sayer valgtes til Stormester, en Kaptajn og en Tømmermand til hans Assistenter. Den store Loge var altsaa en Forening og Gjenoplivelse af de gamle, hensygnede Byggebrødre-Selskaber, men skulde snart virke i en helt ny Retning. Laugsvæsenets snævre Skranker kunde ikke længer holde sig, og naar nu desuden saavel Stormesteren som en betydelig Del af Medlemmerne ikke længer var virkelige Haandværksfolk, men fri og dannede Mænd af alle Samfundsklasser, gjaldt det om at lave en Forfatning, som — med Iagttagelse af Broderskabets tidligere Forhold — kunde tilfredsstille og ligesom spænde om baade de nye og de ældre, haandværksmæssige Bestanddele. Lauget veg da Pladsen for en rent human Forening, under Indflydelse af Tidens Aand. England led endnu under Eftervirkningerne af en langvarig og blodig Religionskrig, alle ædle Gemytter længtes efter Tolerance og Fred og Kjærlighed til Næsten, og de store Filosofer bekæmpede aabenlyst den herskende Kirketro og søgte efter en saakaldet naturlig Religion, hvor Mennesket, tilfreds ved blot at tilbede en alstyrende Skaber, uddrog Sandheden og Dyden ikke af en bibelsk Aabenbarings Lærdomme, men af sin egen menneskelige Fornuft. Det, at Mænd af forskjellige Stænder, Vilkaar og Troesanskuelser sluttede sig sammen i saadan en Forening med overleverede Principer og Skikke, var da Noget, som udsprang af Tidens dybeste Trang. I dette Broderskab var jo Stands og Troesforskjelligheder ophævede, der talte „Broder" til „Broder"; og i dets Ceremonier, Tegn og Former havde man jo allerede, hvad man søgte: et passende Ritual for den Fælles-Religion eller „naturlige Religion", som skulde omslutte alle Bekjendelser. Man behøvede blot fremtidigt at tage sindbilledligt, hvad der tidligere i Lauget var blevet taget som virkeligt: der skulde fra nu af ikke bygges et ydre, synligt Tempel, men et indre og usynligt, og ikke Sten, Træ etc. skulde fra nu af være Byggematerialet, men Livet og selve den menneskelige Sjæl!

Saaledes skete det. Desværre veed man kun Lidt om den nye Stiftelses første Aar. Lederne var en juridisk Doktor og berømt Fysiker Desaguiliérs, der nedstammede fra en fransk Hugenottfamilje, samt den førnævnte Anderson, en anglikansk Præst, der i 1721 og paa Grundlag af de bestaaende Skikke og Overleveringer gjorde Udkast til den Forfatning (Old charges — Gamle Pligter) for Frimurerne, som i alt Væsenligt gjælder den Dag idag allevegne . . . Men Saameget staar fast, at det nuværende Frimurervæsen har to helt forskjellige Bestanddele: paa den ene Side de middelalderlige Byggelaugs Vaner og Overleveringer, paa den anden Side Indvirkningerne af det 18. Aarhundredes Filosofi, af dets menneskekjærlige og imod al Orthodoxi fjendlige Tendenser. Et nøjere Indblik kan man imidlertid kun faa, naar man sammenligner de gamle Laugs og den nye store Loges Indretninger, Skikke og Læresætninger; man vil da ogsaa opdage, hvor forsigtigt og skaansomt overfor det Gamle de nye Foreningsstiftere gik til Værks, og hvor det lykkedes dem at sammensmelte Alt til en fast og levende Enhed.

(Sluttes).

Besynderlige Mennesker.

Damer med Skæg.

Man har til alle Tider kunnet træffe skjøn' Jomfruer med forsvarlige Knebelsbarter, Folk, der havde Haar om ikke „paa Tænderne" saa dog i Ansigtet, Mennesker med Pelts over en Del af Ryggen osv. osv. I meget gamle Dage mente man, at Mødrene til den Slags Væsner maatte have „forset" sig paa Abekatte eller andre haarede Dyr, og i Middelalderen troede man, de havde „forset" sig paa selve Djævlen; men nuomstunder er man altid blevet lidt klogere, og man giver nu en ganske anderledes simpel Forklaring af Forholdet. Allerførst skjelner man dog strengt mellem de forskjellige Tilfælde af paafaldende Haarudvikling. Først er der de saakaldte haarede Modermærker, som viser sig paa sygeligt forandrede Partier af Huden. I Reglen er de kun en Tomme store eller lidt derover, men de kan ogsaa brede sig over hele Ryggen og optræde flere Steder paa éngang — som hos en lille Pige, der fødtes 1768 og afbildedes nøjagtigt af en dalevende Videnskabsmand (se ovenfor). Nær beslægtede med disse Tilfælde er de, hvor der opstaar usædvanlig Haarvæxt paa Grund af forbigaaende Hud-Betændelse, Indgnidning med Salve etc. Man antager, at de fine Haar, som ellers beklæder de paagjældende Steder, forandres gjennem

den forandrede Ernæring, og man søger heri Forklaringen af, at adskillige af de Midler, som tilraaber de Skaldede deres trøstende „Det kan blive godt engang endnu!", virkelig undertiden skaffer ærede Medborgere en frodigere Toupé eller et stateligere Skæg. — Naar man faar udskilt disse Tilfælde, beholder man tilbage den Gruppe, hvor en usædvanlig Behaaring viser sig paa en ganske sund og almindelig Hud. Hos den Nyfødte er, som bekjendt, næsten hele Kroppen overtrukken med en ensartet, blød, dunagtig Haarbeklædning, der i Tidens Løb paa visse Steder udvikler sig til virkelige Haar. Af fuldstændigt nøgne Legemsdele hos den Voxne, som endog aldrig har været behaarede, kan man kun paavise faa, som f. Ex. Haandfladerne og Fodsaalerne. Men nu kan det som sagt indtræffe, at en stærk Haarvæxt viser sig enten meget tidligere hos visse Personer, end den i Reglen plejer at fremkomme, eller at den optræder paa usædvanlige Steder. Det Sidste gjælder om de saakaldte skægede Fruentimmer. Herunder forstaar man ikke de unge Brunetter, der hyppigt lapser sig med Tilløb til en Knebelsbart; thi hos saagodtsom alle Kvinder voxer Haarene forholdvis stærkt paa Skægstederne, om det end naturligvis ses mest, naar Haarene er mørke! Nej, skægede Fruentimmer er kun de, gjerne noget bedagede, Skjønheder, som møder med et virkeligt, kraftigt Skæg. Om den Slags Væsner træffer man i den videnskabelige Literatur en stor Mængde Oplysninger. En vis Rosina Müller, som døde (64 Aar gammel) paa et Dresdener Sygehus i 1732, havde en tynd Knebelsbart af ½ Tommes Længde samt et Par hvide Bakkenbarter, som var 3 Tommer lange. Under Maria Theresia skal et Fruentimmer med en vældig Knebelsbart have gjort Tjeneste i mange Aar blandt Husarerne og endog paa Grund af sin Tapperhed være blevet forfremmet til Ritmester; tilsidst opdagede man dog, at hun hørte til det smukke Kjøn, og saa blev hun sat paa Ventepenge med Ordre til stadig at vise sig i kvindelig Dragt! Lignende Tilfælde kjender man fra den nyere Tid. I 1852 behandledes paa et Londoner Hospital en svejtsisk Sypige, der havde et mægtigt Kindskæg; og i 1876 kunde man i en tydsk By se nogle kæmpestore Plakater med følgende Indhold: „Det Nyeste for vore Dages fine Verden, den skægede Vidunderpige, den berømte Nordpolsrejsende, Professorinde i Frenologi og Fysiologi! Ved Hjælp af Frenologien i Forbindelse med Fysiologien er hun istand til strax og nøjagtigt at angive enhver Persons Evner, Karakter og Oplevelser baade i Fortid og i Fremtid. Denne Vidunderdame er meget interessant, fordi hun selv er et Spil af Naturen; skjøndt hun besidder alle en skjøn Dames Fortrin og en kvindeligt velklingende Stemme, har hun et mandigt Hoved med stærkt Skæg." — Faa Dage efter bragte Politiet Liget af et Menneske i anstændig Mandsdragt op paa Byens Anatomikammer. Det var „den skægede Vidunderkvinde", som paa Grund af finansielle Misligheder havde hængt sig om Natten

paa Hotellet. Hosstaaende ser man et meget ligt Portræt af hende. Hun var, som de anstillede Efterforskninger oplyste, allerede et Stykke ude over de Halvtreds, havde ført et meget bevæget Liv, og besad ganske rigtigt, foruden en lidt spinkel Knebelsbart, et meget respektabelt Hageskæg. Udtrykket i Ansigtet var noget mandfolkeagtigt, men Legemsformerne absolut kvindelige, og ved den foretagne anatomiske Undersøgelse af de indre Organer stødte

man heller ikke paa nogen medfødt Afvigelse fra den almindelige kvindelige Bygning.

Disse „Damer med Skæg“ er gode Exempler paa, hvorledes en stærk Haarudvikling ofte optræder paa urette Sted. — Baade paa urette Sted og til urette Tid viser tildels en paafaldende Haarudvikling sig hos de saakaldte „Haarmennesker“, som i de sidste Aar har lagt i høj Grad Beslag paa Videnskabsmændenes Opmærksomhed. Læserne kjender maaske allerede af Selvsyn en vis Afdeling af disse „Haarmennesker“, nemlig den Afdeling, som paa Grund af en paafaldende Haarudvikling over hele Ansigtet meget træffende er blevet kaldt „Hundemennesker“. Det er jo ikke saa længe siden, vi her i Kjøbenhavn havde Besøg af et Par russiske Hundemennesker, og hvis vi ikke husker fejl, gjæstede de ogsaa en Del af vore Provindsbyer, hvor de vel neppe har savnet Betragtere. Men Andrian og Fedor, som de nok hed, er paa langt nær ikke enestaaende Vidundere. I Bagindien f. Ex. har nu Familien Shvé-Maong allerede gjennem tre Slægtled præsenteret sig med Ansigter, der er helt skjulte af Haar, og den berømte Dandserinde Julia Pastrana, som ialfald kjendes af Mangfoldige fra Voxkabinetter, har sammen med „den haarede Familie fra Ambras“ vakt vore Forældres og Bedsteforældres Opmærksomhed. Dog, der er saa meget Mærkeligt eller Pudsigt at berette om Alle dem, at en lille Artikel særligt om „Hundemennesker“ maaske ved Lejlighed tør gjøre sikker Regning paa at kunne interessere. Der vil da ogsaa blive Anledning til at fortælle, hvorvidt man paa Videnskabens nuværende Standpunkt tror at kunne forklare Forholdet eller ej.

Frit efter A. **Ecker** (ved **H. R.**)

Børn med smaa Hoveder eller „Abemennesker“.

For Tiden forevises i større tydske Byer den 15aarige Esther Jakobovitsch, ældste Barn af et Par fattige, men i det Hele velskabte ungarske Jøder. Hendes Legeme ser ud som et 5 Aars Barns, men er dog saa temmelig normalt bygget; Armene er blot meget lange, saa Fingerspidserne naaer omtrent ned til Knæet, og Benene er ved Knæerne krummet indad. Hovedet derimod er i høj Grad besynderligt; det er ikke alene overraskende lille, men Baghovedet mangler saagodt som fuldstændigt, den lave Pande løber fladt bagud, det Sted, hvor Øjenbrynene sidder, er stærkt udviklet, og Kjæberne springer et Stykke frem og forhøjer det abelignende Udseende. Endelig er Ørerne usædvanligt store, tragtformede og bevægelige, og Panden rynkes hyppigt. I Reglen holder Barnet Hovedet bøjet og spiller ligesom drømmende med Fingrene. Rækker man en eller anden Gjenstand hen mod det, saa det ser op, mærker man ikke noget egenlig Idiotisk i Blikket; men det dumt venlige Grin, de hastige og tidt ganske planløse Bevægelser overtyder En dog snart om, at den stakkels 15aarige Pige kun besidder en yderst ringe Grad af Evne til selvbevidst Tænkning. Hun kan ikke udtale et eneste artikuleret Ord; og rækker man hende f. Ex. en Æske med Noget i, hvis Raslen lader til at fornøje hende, formaar hun ikke saameget som selv at lukke Æsken op. Desuden er hun meget nervøs og bliver let hidsig; giver man hende en Kasket paa, river hun den arrigt af og kaster den paa Gulvet, hun giver sig til at skraale, saasnart hun ikke faar sin Villie, men kan saa atter le nok saa lystigt, ja endog blive helt ellevild af Glæde, naar hun faar Øje paa en Dreng. Til at være renlig har det ikke været muligt at vænne hende, og hun har en forbavsende Appetit.

Saadanne Væsner som Esther Jakobovitsch kaldes med et fremmed Ord „Mikrocephaler“ (Individer med smaa Hoveder), og disse Mikrocephaler spiller en stor Rolle i vor Tids videnskabelige Forskning og Strid. Undersøgelserne og Striden drejer sig om, hvorledes Mikrocephali opstaar, eller hvad der er Aarsag til den. Er den Mikrocephales Hjerne (navnlig den saakaldte store Hjerne) paa et eller andet Punkt i Fostertilstanden blevet sygeligt hæmmet i sin Udvikling? eller har vi her at gjøre med, hvad man kalder „Atavisme“, et Tilbagefald til de Former, som en tidligere Tids Mennesker har fremvist? Læseren veed maaske nok, at mange af de nulevende ansete Naturforskere og Filosofer holder paa: at de Mennesker, Dyr, Planter etc., som vi kjender, har udviklet sig umaadelig langsomt og gradvis af ganske anderledes simple og usammensatte Former, ja strengt taget allesammen nedstammer fra Livets første og oprindelige Grundform, den saakaldte „Celle“. Jorden er efter deres Mening ikke pludselig og paa engang blevet befolket med Mennesker, Hunde, Katte, Heste, Tigere, Løver, Elefanter osv. i det Uendelige; nej, hine Forskere forestiller sig det Mylder af levende Væsner, der nu findes, omtrent som de yderste og sidste Kviste paa et vældigt Træ, hvis Virvar af Grene formindskes og skrumper ind, jo længer man kommer nedad, indtil det Hele tilsidst ender (eller rettere begynder med) en enkelt Spire. Som Støtte for deres Lære henviser de blandt Andet til det besynderlige Forhold, at f. Ex. det menneskelige Foster gjennemløber en Række Stadier, hvor det neppe er til at skjelne fra en Hunds Foster etc.; og ligeledes lægger de Vægt paa, at ligesom et Barn kan vise en overraskende Lighed med en Bedstefader eller Oldefader og have Bedstefaderens eller Oldefaderens Sygdomme, saaledes optræder undertiden ældre og mere primitive Former blandt virkeligt levende, højere udviklede Dyr. I Mikrocephalerne vil de nu saaledes finde et Tilbagefald til en abelignende Form og derfra hente Bevis for, at Mennesket har udviklet sig til sin nuværende Tilstand fra abelignende Stamfædre. Det er imidlertid endnu et uafgjort Spørgsmaal, hvorledes man retteligt skal forklare Mikrocephalien; Virchov bl. Andre, der er en Modstander af de her skitserede Anskuelser, erklærer, at for at kunne dømme sikkert i Sagen, maa man vide langt bedre Besked om „Udviklingens Mekanisme“, end man hidtil veed. I det Hele taget tør det dog vist siges hvad Mikrocephal-Hjernen angaar, at de Fleste af vore Dages store Anatomer ikke er tilbøjelige til at indrømme Ligheden mellem den og Abehjernen; men Karl Vogt som er Hovedtalsmanden for Ligheden, har unægtelig ogsaa Forbundsfæller, og selv har han paa ingen Maade ladet sig overbevise af de fremførte Argumenter.

Blandt de Mikrocephaler, som i de sidste Aar har vakt størst Opsigt, kan ellers nævnes de tre Sødskende Helene, Gretchen og Franz Becker fra Offenbach. Det er, i Forbigaaende bemærket, temmelig paafaldende, at Mikrocephali plejer at optræde hyppigt i visse Forældres Afkom; saaledes har den ovenfor omtalte Esther havt to Sødskende, hvis Hjerne ogsaa var meget lille. Den nu afdøde 8aarige Helene Beckers Hjerne vejede kun 219 franske Gram (medens en udvoxen Menneskehjerne vejer 1300—1500, og to almindelige 8 Aars Børns vejede 1000 og 1300 Gr.) og er den næst mindste Hjerne, man nogensinde har fundet hos et Menneske. Den bekjendte Münchener Professor Bischoff opdagede „talrige Abe-Ligheder“ saavel ved den som ved Hjerneskallen, formaaede ikke at paapege Spor af en Sygdom, som muligvis kunde have fremkaldt den besynderlige Udvikling eller Mangel paa Udvikling, og godtgjorde, at Forældrene var sunde og velskabte samt stammede fra Familier, hvor der ikke i Mands Minde var fremkommet lignende Tilfælde. I levende Live stod Helene Becker i flere Retninger under Dyrene. Tale kunde hun ikke, men udstødte blot Lyde eller Skrig. Hun havde ingen Hukommelse, ingen Hengivenhed for enkelte Personer og gjorde ingen aandelige Fremskridt. Blikket var stivt og udtryksløst, kun straalende, glorøde Gjenstande eller Musik vakte hendes Opmærksomhed. Hun lo ikke og græd ikke og legede heller ikke med Dukker; naar hun var vaagen, var hun urolig og stadig i rastløs, uhyggelig Bevægelse, naar hun sov (Søvnen maatte næsten altid fremkaldes ved Opium), vækkedes hun af den svageste Støj. Mad og Drikke ytrede hun ikke særlig Trang til, men maatte fodres kunstigt, og hun kunde hverken tage paa eller holde fast paa Noget. Som man ser, var dette ulykkelige Væsen langt fra at ligne et virkeligt Menneske, og dog er hendes endnu levende Broder Franz (hvis Hoved ogsaa er mere vanskabt) næsten værre stillet. Han er saa ustyrlig, saa han ikke engang kan transporteres, han ler og græder ikke, river Alt itu, hvad han faar fat paa, maa fodres fuldstændig og sover næsten ikke, undtagen maaske naar han faar Valmuethe. Lidt højere end begge disse To staar den ligeledes endnu levende, 7aarige Gretchen Becher. Hun er umaadelig nysgjerrig, griber efter og undersøger Alt, hvad hun ser, leger ogsaa med Dukker, men kaster dem strax, og er stadig i Bevægelse for at klattre op paa Stole og Borde. Pludselige Lyde gjør hende forskrækket, Musik og glorøde Farver lader til at glæde hende, og hun kan nok lide at lege, om end fortrinsvis med Heste, Hunde og Katte. Ogsaa hun er bidsk og hidsig og har Lyst til at rive itu, men hun kan baade le og græde, kan tage paa og fastholde Gjenstande, forlanger Mad og Drikke ved Gebærder, sover (om end let og kort ad Gangen) og viser Hengivenhed for visse Personer. Med Undtagelse af Ordet „Mama“ kan hun Intet sige, og mærkeligt er det, at hun nok føler Smerte, naar man stikker eller skjærer hende i Huden, men at hun overordenligt hurtigt glemmer Smerterne.

Der er blandt de her meddelte Karaktertræk adskillige mærkelige, som man gjenfinder i Beskrivelserne over ældre Mikrocephaler. Marie Wyß i en Landsby ved Bern løb efter Hundene paa Gaden, sloges og legede med dem og tog deres Æde fra dem; Michel Sohn og hans Broder (1833), Sønner af en fattig Enke udenfor Bromberg, holdt af at klattre i Træer, udstødte dyriske Hyl og rev eller plukkede Alt itu; og Konrad Schüttelndeyer ved Bückeburg endelig (1815) klattrede ligeledes i Træerne og var meget lykkelig, naar han fik Lov til at rive Papir eller gamle Klude i smaa Stykker. De to Brødre Sohn betegnedes da ogsaa i den officielle Dødsrapport som „menneskelige Abe-Organismer“, og Konrad blev af den berømte Fysiolog Blumenbach kaldet et „Dyremenneske“. Men naturligvis kan slige ydre Forhold, der strax springer i Øjnene, slet Intet afgjøre med Hensyn til det før berørte videnskabelige Stridsspørgsmaal. At Esther, Helene Becker etc. skulde være „rene Aber“, falder i det Højeste kun ukyndige Lægmænd paa at antage. Vogt og hans Tilhængere mener som sagt, at de er halvt Aber og halvt Mennesker, medens det modsatte Parti tror, at de helt er Mennesker, som blot ved Sygdom er blevet hæmmede i deres Udvikling. For at tage et Exempel andetsteds fra, saa fødes der undertiden Heste, som foruden Hoven har to, mer eller mindre udviklede Tæer ved Siden. Disse to besynderlige Tæer mener Nogle er fremkaldte ved Sygdom, medens Andre tror, de er en Arv fra, en Mindelse om Hestens formentlige Stamfader, den saakaldte Hipparion, der levede i Pliocæn-Tiden, og hvis Ben ganske rigtigt løb ud ikke i en Hov, men i tre Tæer. Paa samme Maade som vore Dages Heste med Hov og to Tæer ifølge den sidste Anskuelse altsaa er, hvad man kunde kalde „Hipparion-Heste“, paa samme Maade skal vore Dages Mennesker med abelignende Hjerne og Hjerneskal være „Abemennesker“. Men — det maa endnu engang gjentages: Kampen paa dette Omraade er stadig staaende og kan først afgjøres fuldstændig ved nye Undersøgelser.

Henr. Holst.

Et Bryllup i den fornemme Verden.

Vi antager, at Læserne har hørt nok af Dagbladene om de kirkelige Ceremonier ved den rige engelske Lord Roseberry's Bryllup med Miss Hannah de Rothschild i London, og vi vil derfor idag blot fortælle, hvorledes det gik til ved den borgerlige Vielse, som jo efter engelsk Skik kræves, forinden den kirkelige finder Sted. Den forrettedes af den øverste Registrator for St. George's Distrikt i London, og fandt Sted i et Lokale i Raadhuset, som i Dagens Anledning var dekoreret med Bregner og Blomster. Lord Roseberry bar en blaa Selskabsfrakke og lys Vest, og var ledsaget af to Venner og sin Broder; Bruden, Miss Hannah de Rothschild, fulgtes ligeledes af flere Damer; hun var, saa tidligt paa Dagen, i en Morgendragt af snehvid, broderet Silke med Overkjole og tre Garneringer samt Livet pyntet med Rosenknopper. Hatten var af Filt, for at svare til Dragten, og udstyret med blegrøde Roser og Fjer af lignende Farve. — Præcis Kl. 9¼ satte den øverste Registrator Mr. Worlock sig ved Bordet, med anden Registrator til Venstre og Brudgommen samt Bruden til Højre for sig. Han læste op, at efter tilbørligt Varsel var han nu beredt til at forrette Vielsen, og opfordrede derpaa Brudgommen til at erklære, at han, Archibald Philip Premrose, Earl af Roseberry, ikke vidste af nogen Grund, som kunde forhindre ham fra at ægte Hannah de Rothschild. Bruden afgav en tilsvarende Erklæring. Lord Roseberry kaldte saa de Tilstedeværende til Vidne paa, at han tog Miss Rothschild til Hustru, og hun gjorde paa sin Side det Samme. Endelig tog Lord Roseberry Ringen fra Registratorens Bog og satte den paa Brudens Finger. Da det nygifte Par nu stod for Mr. Worlock, sagde han: „Vielsen er fuldbyrdet, jeg haaber, at Deres Herligheder maa leve længe og lykkeligt sammen.“ Derefter underskrev Lord og Lady Roseberry tilligemed Vidnerne Registratorens Bog, og Selskabet vendte hjem for at klæde sig om til den mere offenlige Højtidelighed i Christkirken en Time senere.

Theatrene.

I en ny, helt igjennem sikkert forstaaet og gjennemgaaende ogsaa sikkert udført Oversættelse „Et Kompagniskab“ præsenterede det kgl. Theater i Søndags Picards og Fleres tre Akts Lystspil „les deux ménages“. Picard (1769—1828) var en af disse livfulde, ikke dybe, men frodige Kunstnernaturer, hvis Navn man — for at benytte en fransk Kritikers Udtryk — har Lov til at nævne halvhøjt efter Molières. Et ubehageligt Besøg, et Vers, en lille Rejse til en Provindsby gav ham strax Stof til en Komedie eller en Roman, og han skrev det ned Altsammen let, kvikt, i én Støbning og med dette gode, elskværdige Humør, som vækker Latter eller dog Smil, og som ligesom faar Hjerterne til at udvide sig. Man morer sig over ham, og man holder af ham. „Et Kompagniskab“ har en ganske lille sjælelig Konflikt og en ganske lille Forvexling til Udgangspunkt; deraf udvikler Situationerne sig, og de optrædende Karakterer er da saa fortræffeligt valgte, at skjøndt der hverken falder Vittigheder eller klattres op paa pathetiske Stylter, tilvejebringes der baade en vis Spænding og en heldig Afvexling af lattervækkende og rørende Scener. Ægtemanden Dorsai, et Stykke af en poetisk Fusentast blandt Forretningsmænd, er bleven overfalden af en Slags indbildt Forliebelse i en ung Skjønhed. De Kjendsgjerninger, der kunde tjene til at røbe hans erotiske Feberanfald, henføres imidlertid ved Skæbnens Lune og Fru Bourdenils Jalousi ikke til ham, men til hans Kompagnon og Husfælle Bourdenil, der er Satheden og Sundheden i egen Person; og da saa ovenikjøbet Dorsais skjønne Tilbedte kommer med ind i Virvaret, voxer de komiske Misforstaaelser op som Paddehatte. Desværre blev dette adrætte lille Situationslystspil spillet altfor tungt og farceagtigt og var desuden ikke heldigt besat. Hr. Wiehe gav vel Dorsais Figur det sympathetiske Hold hos Tilskuerne, som den absolut maa have, men magtede ikke det Ungdommelige, det lidt romantisk Forsløjne, der er ved den; Fru Nyrop havde som Fru Dorsai faaet den for hende uløselige Opgave at fremstille en Ingenue i Fruernes Kreds og nærer jo desuden fra gammel Tid en vis Afsky for at sige hverdagslige og naturlige Repliker med naturlig og hverdagslig

Betoning; Hr. O. Poulsen endelig, hvis Bourdenil paa sin Vis var særdeles god, paatrykte delvis den satte Ægtemand et hovidst komisk Præg, der slet ikke tilkommer ham. Som altid havde Fru Hennings grebet sin Rolle sikkert og med den fineste Opfattelse, idet hun havde gjort den sinsyge Fru Bourdenil til et af disse lidenskabelige „store Børn", som Sydens Sol udvikler i saa rig Mængde. Hun spillede med en forbavsende Energi, gav sig fuldt hen til Øjeblikkets Stemning og opnaaede paa sine Steder den højeste Virkning (som f. Ex. i 3. Akt, hvor Fru Bourdenil oplyses om sin Fejltagelse). Hvad der skadede Totalindtrykket af hendes Præstation, var for det Første det, at medens hun var saa fransk livfuld, var Hr. Wiehe og Fru Nyrop saa danskt sindige, og for det Andet, at hendes fysiske Midler ikke altid lystrede Kommando: hendes sinsyge Latter f. E. havde ikke nok af Smerten og det Tirrende over sig. Endelig burde hun vistnok have forvandlet sig til en endnu langt mørkere Brunette. Publikum herhjemme er ikke vant til at tænke sig selv mørkeblonde Kvinder som evigt sprudende Vulkaner, og naar en Blond præsenterer sig særligt hestig og urolig, paatrænger der sig let et første Indtryk af noget Usiønt eller Ærrigt. Men det første Indtryk klinger altid sagte forstyrrende ind endog ved Tæppets Fald.

Vi skylder endnu at notere Gjenoptagelsen paa Repertoiret af Øhlenschlægers „De to Armringe" og af Dust-Balletdivertissementet „Matrosens Hjemkomst", samt at tilføje to Ord om Frk. Lunds Debut i „Sparekassen". Den unge Dame har et meget talende og smukt Blik, en nydelig Profil, en behagelig og klangfuld Stemme og i det Hele taget en vindende Personlighed; hun vil ganske sikkert faa mange Venner blandt Publikum. Om hun ogsaa vil faa kunstforstandige Beundrere bliver igjen et helt andet Spørgsmaal. I Antonies Rolle kopierede hun paa en ikke rigtig naturlig eller strengt taget lovende Maade Fru Hennings, men der kom dog engang imellem Betoninger eller Gestus, som syntes at tyde paa en første Haands Følelse og Tænkning. Det maa blive Theaterbestyrelsens Opgave at søge at styrke og udvikle disse Spirer til Selvstændighed.

Logogryf af s—r.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.
Som stegt det smager ingenlunde ilde;
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.
Tænk blot paa en og anden stakkels Lille,
Hvis tunge Lod fik Taarer til at trille,
Saa vil vist Gaaden neppe dem forvilde.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:
Smigrende, mig rende.
Rigtig løst af: AEI & Komp.

Et saakaldet «Abemenneske». (Se S. 241).

Kasino har havt mindre Held med sin sidste Nyhed, Gondinets „Marguerite", et Helaftenslystspil, i hvilket Elementer fra det moderne Konversationsstykke og Farcen gaa Side om Side. Den egenlige Handling er kun tynd. Grev de Guerches har som Ugift staaet i Forhold til en gift Kone, Fru d'Orbeche, men gifter sig med Marguerite, elsker kun hende, og føler sig højligt generet af det tidligere Forhold, der bringer meget truende Skyer paa det unge Ægteskabs Himmel, Skyer, som imidlertid ikke udlader sig med egenligt Uvejr. Dette er i en fransk Komedie langtfra noget Nyt, men det er heller ikke Stykkets Fortrin. Man maa søge disse i en Række morsomme Figurer, og i Smaaindfald hele Komedien igjennem, der er originale og vidner om et baade aandfuldt og modent Forfattertalent. Der er næppe Tvivl om, at Stykket absolut maa more, spillet paa Fransk og af franske Skuespillere. Men falder Konversationslystspillet disses danske Kolleger vanskeligt, saa maa det efter en endnu større Maalestok være Tilfældet med Arbejder som dette; Farcen skal her præsenteres med den aller eleganteste Selskabstournure over sig. Det er lutter Mennesker fra de højeste Samfundslag, der bringes frem, paa den ene Side med alle en veritabel Farcefigurs Attributer og dog samtidig med disse draget ind i en saa dæmpet og douce Sfære, at de Agerende skal kunne være med til en alvorlig dramatisk Konflikt. At gjøre Sligt sammenhængende og forstaaeligt ligger over Kasinotheatrets Kræfter, og deri saavel som i en mindre heldig Oversættelse af Stykket maa rimeligvis søges Grunden til, at „Marguerite" ikke blev en Succes. — Til Gjengjæld havde man saameget mere Held med en nydelig dramatisk Nipsgjenstand af Erik Bøgh, en til fortræffeligt ørefaldende Melodier skreven Cyklus italienske Sange, sammenbundne ved en ganske let, lille Traad, foredragne i maleriske Kostumer af Theatrets bedste Kræfter, med en vellykket sorrentinsk Dekoration som Staffage og med et Careyst Dandsedivertissement endelig som Slutning. Publikum var saa glad over det Hele, at det af sit Bifalds Overflod ogsaa spenderede en ikke ringe Part paa en Debutant, Hr. Aagaard, om hvem der ikke kan siges Andet, end at han sang sine Sange upaaklageligt.

Indhold,

I Redaktionsanliggender henvender man sig til Hr. Vilhelm Møller, som træffes (Peder Skramsgade 17) hver Søgnedag Kl. 10—11 Form.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN

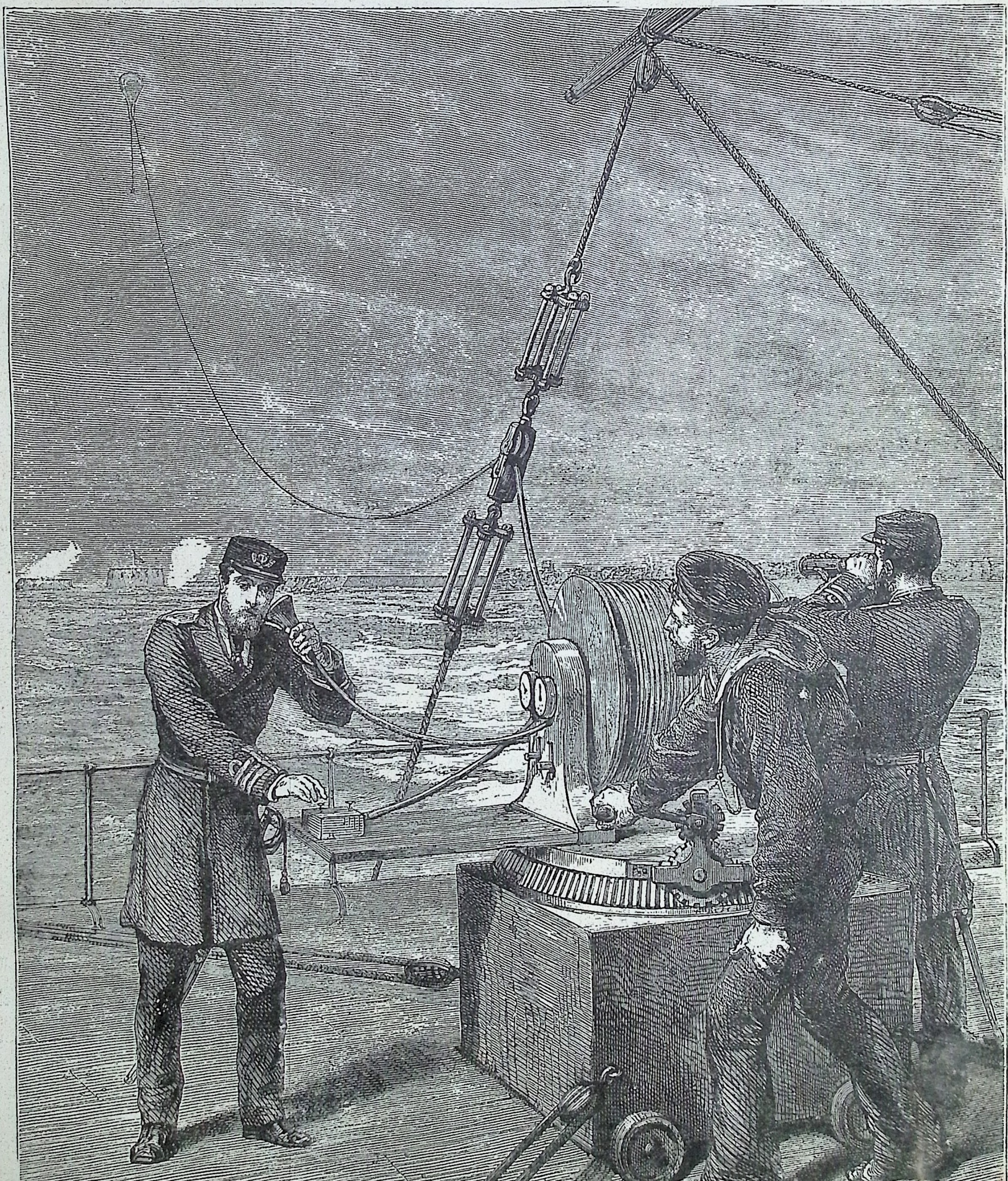
i

BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 82. Søndagen den 14. April. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Krigskunst i Luften. (Se S. 234).

Krigskunst i Luften.

Der er noget Sorgeligt i at se, hvorledes de smukkeste videnskabelige Opfindelser bliver benyttet i Krigens og Odelæggelsens Tjeneste. Om det saa er Luftballonen, har den ikke kunnet gaa fri. Man veed, at den under Paris' Belejring ikke blot anvendtes til at tilvejebringe en Kommunikation mellem den indesluttede By og Omverdenen, men at man tillige brugte den som Middel til at udspejde Fjendens Lejr. Allerede dengang udtalte man forøvrig en Formodning om, at Luftballonen ligeledes maatte kunne finde Anvendelse som et agressivt Vaaben, der kunde udslynge Projektiler over Modstandernes Hoved; og da det ikke ret vel gik an at lade den føre en 21-Pundiger eller et lignende tungt Stykke Krigsredskab op i Luften, var man hurtigt paa det Rene med, at Ballonen maatte blive et Slags Lufttorpedo, der kunde udsende en Dynamitladning mod Fjenden. — Denne Tanke er realiseret i omstaaende Billede, hvor desuden en anden ny videnskabelig Opfindelse, nemlig Telefonen, er traadt i Krigskunstens Tjeneste. Strax da Telefonen kom frem, saae man, at der her var et udmærket Middel til at tilvejebringe Korrespondance f. Ex. mellem Dykkerne paa Havets Bund og de i Land værende Personer, mellem Arbejderne i Kulgruberne og Beboerne af Oververdenen samt endelig med Luftskippere, der ikke hæver sig altfor højt fra Jordens Overflade. Det er netop den sidstnævnte Anvendelse, Afbildningen viser. Ballonen er en saakaldet Ballon captif ɔ: en Ballon, der er fastgjort til sit Udgangspunkt, saa den ikkun kan fjerne sig i en vis Afstand fra dette. Skibet ligger saa langt borte fra de fjendlige Forter, at Ilden fra dem ikke kan naa det. Ombord er man fuldstændig Herre over Ballonens Bevægelser. Det Toug, hvormed Ballonen er fastgjort til Skibet, er tildels viklet op paa en Vinde, og en Matros af- eller opvikler det, efterhaanden som der gives ham Ordre dertil af Officeren, der staar ved Siden af og korresponderer med Luftskipperen ved Hjælp af en Telefon. Paa de paa Vinden anbragte Skiver kan man aflæse, hvor stor en Længde af Touget der er afviklet, og altsaa se, hvor langt Ballonen er borte. Ballonen selv er fyldt med Brint, og fra den hænger „Projektilet", eller som man i dette Tilfælde har foreslaaet at kalde det „Dejektilet", en Dynamitladning paa 500 Pund, ned. Hvis vi nu tænker os, at Ballonen befandt sig i en saadan Højde over det fjendlige Fort, at Kuglerne fra det ikke vilde kunne naa den, vilde den paa et givet Signal være istand til at udsende sin Torpedoladning over Hovederne paa de ulykkelige Modstandere, medens den selv vilde nøjes med at gjøre et lille Hop i Luften, idet den jo nu var blevet befriet for endel af sin Ballast, hvorefter den i al Ro og Mag kunde hales ombord i Skibet. Det maa dog tilføjes, at disse Luftballontorpedoer endnu kun existerer paa Papiret, altsaa i Ordets egenlige Forstand er et Slags Luftkasteller; det vilde maaske være et ganske berettiget Ønske, om man haabede, at de heller aldrig maatte blive Andet.

Under Danebroge 1848—50.

Af G. Betzonich.

IV. Slaget ved Bov.

(Fortsat).

Der var ved Batteriet Bruhn en Konstabel, Alsønderup tror jeg, han hed, en Kulsvier, som tilsyneladende, før han havde været i Slag, hverken skyede Ild eller Vand. Han sang altid, kaldte sig selv „Jernet", og skjøndt der var noget Febrilsk og Forceret ved hans Munterhed, var han dog stadig uforfærdet og flink i Tjenesten. Her ved Bov stod han nu som Numer To ved sin Kanon, der var stillet bag et lavt Hegn; og ved den første fjendlige Kugle, som ganske vist kom noget næsvist ind paa Livet af os og slog ned en tre, fire Skridt netop fra ham, kastede han Sætteren og styrtede rædselsslagen hen til Forstillingen. Alle saae forbavsede paa ham, og slukøret kom han ogsaa strax tilbage for at lade Kanonen; men ved det næste Skud derovre fra dukkede han med et Brøl ned under Lavetten, og saadan hele Tiden, saa længe der blev fyret. Da Skydningen var forbi, kaldte Delingskommandøren, en lille ung Bombardér, Konstablen til Side og skammede ham ud for hans Fejghed. Kulsvieren tav længe, saa sagde han det ene Ord „Føj!" med et saadant Udtryk, at Bombarderen ikke tvivlede om, at han havde forstaaet ham. Et Par Dage efter blev Alsønderup forsat til en anden Deling og kom atter i Ilden; og herfra hørte man, at han gjorde sig ligefrem bemærket ved sin Ro og Uforfærdethed. En Aftenstund kom der Bud til Bombarderen, at Alsønderup var haardt saaret og bad om at tale med ham. Livet var næsten udslukt, da han fandt Kulsvieren, men denne saae fornøjet op paa ham med sine halvt brustne Øjne, som om han vilde spørge: Naa, hvad synes Du nu? Bombarderen trykkede hans Haand og sagde, at han altid havde været en brav og tapper Mand. En Skamrødme gled over den stakkels Fyrs Kinder. „Nej, aa nej!" stammede han. „Men nu skal De høre, hvordan det kom sig. Al den Stund jeg tog hjemme fra, vidste jeg jo, at jeg skulde falde, og Bombarderen kan tro, at alle de Kugler, som ikke traf, har voldet mig mere Pine end den, som nu sidder i mit Liv. Se det var det, jeg vilde sige Bombarderen og bede Dem betænke, naar jeg er borte. Det var saadan en Dødsangst i Blodet, der gjorde det; i Tanke og Sind var jeg dansk Soldat."

„Det har Du bevist, min Ven. Jeg skal skrive hjem til dine Forældre, at Du er død som en Helt, større maaske end Mangen, der aldrig som Du kjendte Fejghed og Frygt."

En anden Konstabel havde vi ogsaa i 48, en Nordsjællænder, en kjærnesund Bondekarl, der bandede som en Tyrk og altid pralede af, at han havde været Pigernes Jens derhjemme. Med et brillant Humør forenede han sin berømte Navne, Anders Tikjøbs Held i Alt, hvad han foretog sig; der kom bestandig Noget, som vendte det til det Gode, der saae broget ud for ham fra Begyndelsen, og medens den stakkels Alsønderup havde sin Dødsangst at kæmpe med, gik Anders Tikjøb lige saa frejdigt til at fyre Kanonen af som til at røre i Ærtegryden henne bag Marketenderens Vogn. Han stolede i den Grad paa sin Lykke, der altid havde været ham huld, at han blev som rasende, da en Geværkugle uden Omstændigheder rev et Par Fingre af ham og (siden et Uheld sjeldent kommer ene) næsten i samme Nu fulgtes af en Kollega, der gik, som han lydeligt klagede over, „gjennem hans tykkeste Bagfjerding". Anders kom nu paa Lazarethet, og i halvfemte Maaned laa han her afvexlende knuget af Saarfeber og Kolden, som Bonden kalder det. I al den Tid flød hans Taarer uafladelig for den Skæbne, der havde ramt ham, og den sidste Nat, han levede, fortælles der, bad han lydeligt for sine Kammerater, at de maatte blive skudt med Et, naar det endelig skulde være, for at de kunde dø som Mænd.

. . . Bov var taget, men i Terrænet rundt om, ved Broen over Aaen, ved Teglværkerne langs den gamle Landevej og i Landsbyen Harreslev havde Insurgenterne endnu faste og gode Stillinger. Broen over Vandet var færdig til at kastes af, naar vore Soldater nærmede sig; men Generalens Ordre lød paa at kulbuttere Alt, hvad der stillede sig i Vejen, og over Vandet maatte man: thi Fjenden skulde jages ud af alle Huller og Kroge. Klokken var nu heller ikke mer end Ti, saa der var langt til Middag og længere endnu til Aften; det skulde nok blive besørget.

Nede ved en Mose, som ligger foran Harreslev, gik det en Tid lang ganske muntert til. Da den sidste Gaard var blevet fejet ren for tydske Gjæster, og Vore trak afsted derfra, hilstes vi uformodet af en dygtig Kanonade fra et fjendligt Batteri, som nok saa listigt var posteret langs Landevejen, vi skulde passere. Infanteriet gjorde Holdt, og 5te Batteri foer i frit Trav over Vejen under jublende Hurra fra Bataillonerne. Kaptajn Dinesen foer om paa sin slanke Hoppe, og i Hælene paa ham luntede hans Trompeter som en Slags Adjutant. Det var en lille taalmodig og sikker Fyr, der tog Alt med Ro, hvad der kan hænde et Menneske og specielt en Trompeter med en saa livlig Kommandør som Dinesen. Det gik varmt til en Tid. Tydskerne lod til ikke at kunne forstaa, hvad Meningen var med disse Kanoner paa Bakken, indtil en Salve derfra fik Jorden til at ryste og bragte dem til at forandre Front dernede og svare paa høflig Tiltale. En af de første Kugler fra det fjendlige Skyts strakte Chefen og hans Hest til Jorden, og af alle de brave Artillerister beholdt kun den vævre Trompeter Fatningen. Han sprængte hen til den Faldne, sprang af Hesten og sagde med Haanden til Chakoten: „Hr. Kaptajn, vær saa god at tage til Takke med denne, til der kommer en bedre!" Og Kaptajn Dinesen rejste sig uden i mindste Maade at vise sig overrasket ved, at hans Trompeter tiltroede den, der havde været i Algier og kæmpet med Kabylerne, saa meget Krigsheld, at hans Hest nok kunde blive skudt bort under ham, uden at han tog Skade. Han svang sig paa Trompeterens hvidsokkede Øg med et muntert: „Tak skal Du have, Krigskammerat!", og vendt mod Artilleristerne, der undrende saae ham tilhest igjen lige saa kjæk som før, raabte han med sin gjennemtrængende Røst: „Saa fyr dog for Satan, og lad os blive færdige med det Pak!"

Omkring Mosen blev Kampen hed, og det holdt haardt, inden de fjendlige Kolonner tog Flugten og de høje Hegn, som til begge Sider indesluttede Vejen, var stormede og ryddede. Teglværksbygningerne begyndte at brænde, og Tydskerne myldrede ud derfra uden dog endnu at opgive at forsvare Stillingen. Første og ellevte Bataillon, „de tre tapre Ettaller", som de senere blev døbte, trængte heftig paa, — og da var det, en ung Officer af Ellevte, Lieutenant Wedige, med det gamle, danske, uopslidelige Hurra tog et Kæmpespring over et Vandløb og i Spidsen for en lille Snes Modige styrtede frem, slog Kjæde om et helt Kompagni af overraskede Fjender og fik dem til at strække Gevær, inden de, forvirrede af alle disse Gjærdeskrænter og Hegn, opdagede, at der ikke var Fler om dem end denne Haandfuld Folk.

Da Slaget ved Bov imidlertid var endt, og de Faldne sankedes op, var Lieutnant Wedige imellem dem; han var ikke død endnu, men livsfarligt saaret blev han kjørt til Lazarethet i Flensborg. Hos ham paa Vognen, som førte ham derhen, sad hans Oppasser og græd som et Barn og gik lydeligt i Rette med Skæbnen, som, efter den ærlige Jydes Mening, der aldeles ingen Mening var i. „Mellem saa mange hundrede Mennesker skulde saadan en forbandet tosset Blyklat" — Ole værdigede ikke engang at kalde saa taabelig en Ting Kugle — „træffe justement Lieutnanten. Det kan man kalde Retfærdighed!" hulkede Ole; „det kan man sige er en ret og billig Tilskikkelse! Som om der ikke var Mandfolk nok der nede, hvis Moder ikke sidder Enke, som Lieutnantens Moder gjør hjemme . . . som om der ikke var dem med paa Mosen, som aldrig har tjent sig fra neden af opad som Lieutnanten, og som aldrig har studeret til Præst, som Lieutnanten ogsaa har. Men Lieutnanten kan ogsaa tro, naar Doktoren nu først faar fat, saa finder han nok paa Raad og faar Lieutnanten paa Benene igjen!"

Ole trøstede sig selv og den Døende imod sin egen Overbevisning. Paa hans Herres tillukkede Øjne og blege Pande stod Dødens Mærke altfor tydeligt skrevet, til at Nogen kunde tvivle om Udfaldet. Tre Dage levede han dog. Da han havde udaandet, sad Ole foran hans Seng, med Hovedet mod Brystet og foldede Hænder, stiv og kold, som om ogsaa han var død. Ved oplivende Midler fik man ham bragt til sig selv igjen og i Seng; han havde ikke været af sine Klæder i de fire Gange fireogtyve Timer, som var forløbet, siden han stod med sin Herre ved Bov, og nu, man trak dem af ham, opdagedes det først, at den skikkelige Fyr selv var saaret og maatte have lidt store Smerter i alle disse Dage, enten han nu i sin Sorg ikke havde været i Stand til ret at føle legemlige Lidelser, eller han maaske havde holdt dem skjult for ikke at forstyrre sin lidende Herre. Maalet for hans Hengivenheds Dyb tog han som en Hemmelighed med sig i Graven, der lukkede sig over ham et Par Maaneder efter.

Lazarethet er nu éngang den mørke Revers i Modsætning til den lysere Side af Medaljen: Begejstringen og den sejrende Soldat. Det Bedste er, at bevægede Tider og Scener som Slagets udvikler mangen dorsk Natur saa smukt og lokker Sjælen frem af Taagerne, hvorunder den fødtes, saa den korte Stund, han er til, maaske dog fører ham videre, end et halvthundred, i træg Stilhed tilbragte Aar vilde have været i Stand til. Og som En derovre ogsaa altid sagde: „Det gjør slet ikke Noget, hvor længe eller hvorledes et Menneske lever, naar han blot har levet, saa han kan dø!"

Det var en snurrig Fyr, der kom med denne vise Forklaring, og Mange erindrer ham vistnok endnu fra Augustenborg, hvor han var en Mellemting af Læge og Oppasser; han gik tilhaande ved alle Operationer og var en Mester i at lægge Bandager paa. Tilsyneladende udeltagende ved al den Smerte, han saae, var han dog den mest udholdende og paalideligste Hjælper paa Lazarethet. Oprindelig var han nok Barber, af Fødsel en Svejtser, hans Navn kan jeg ikke erindre, men Historier om ham fortælles der mange af. Blandt Andet var han berømt for sine snudige Svar. Naar trøstesløse Slægtninge kom og søgte om deres Kjære mellem de Syge, og han istedetfor maatte vise dem ned paa Ligstuen, afbrød han gjerne alle jamrende: „Er han her!" med et barsk: „Ja Gudskelov!" De Sjælesørgere, som undertiden havde deres Gang mellem de Døendes Lejer, var især, som al Snak om en Ting, den gode Svejtser en Torn i Øjet. En Dag forfærdede han en saadan Alvorlig lige midt i Forklaringen af, hvorledes Synderen ved Døden kom til Helvede, ved at stikke sit Hoved ind imellem dem og sige: „Jeg maa gjøre Pastoren opmærksom paa, at dette her er en fri dansk Mand, der har Lov til at gaa, hvorhen han vil."

(Afsnittet sluttes i næste Nr.)

Helbredet!
Af Gustave Droz.
(Sluttet.)

Louise mærkede snart, at hendes Mand kjedede sig i hendes Selskab, og at Alt — om det saa blot var hendes Kjoles Raslen — irriterede ham. Hun anstrengte sig paa de tusinde Maader for at bringe den tidligere Munterhed tilbage og den tidligere hyggelige Passiar henne ved Kaminen; men hendes Anstrengelser faldt noget kejtet ud. Hun kyssede sin Mand til urette Tid eller indledte en en vel forberedt Samtale, bedst som han sad og læste en interessant Bog; og han svarede saa altid: „Ja saa! Virkelig?" uden at slaa Øjnene op. Paa den anden Side følte hun sig ogsaa saaret i sin Forfængelighed. Dersom hun i hans Nærværelse prøvede en ny Hat, som hun havde ventet skulde gjøre en betydelig Virkning, sagde Robert: „Aa ja, den er ikke ilde, men jeg havde dog heller set, Du havde taget en Gul end en Hvid." Saa fik den stakkels lille Frue en besynderlig Lyst til at banke En eller Anden og tænkte ved sig selv: „Du gode Gud, hvad skal jeg dog gribe til?"

Denne Tilstand havde varet omtrent fire Uger, da Robert en Dag, just som han sad til Bords, modtog en parfumeret Billet. „Undskyld," sagde han, med en lille Bøjning over mod sin Kone; saa lukkede han Brevet op og læste Følgende: „Gud skal vide, kjæreste Robert, om De ikke kunde have Lyst til at titte ud engang i den lille Restavration i Vincennes-Skoven, De veed den, der ligger midt ude i Vandet. Er det ikke Værelset Nr. 3, hvis Vinduer vender ud til Søen? Jeg har en Anelse om, at det Værelse er ledigt imorgen, Tirsdag. Hvad mener De? Man kan jo altid se efter. Kl. 7 gaar Solen ned bag Træerne, der er dejligt køligt i Restavrationen, og man spiser der en ganske udmærket Filet à la Chateaubriand. — Amanda."

„Amanda?" sagde Robert til sig selv. — „Hvad Pokker er det for en Amanda?" — Og han gav sig til at spekulere.

— Var det en ubehagelig Efterretning? spurgte Louise. — Det fik ham til at tænke paa, at hans Kone var tilstede, og han svarede som En, der bliver forstyrret ved et indiskret Spørgsmaal: „Nej! nej, det var fra min Skrædder." Da han imidlertid saa, for ikke at blive nødt til at se sin Kone i Øjnene, gesvindt plumpede noget Sukker i sin Kaffe, troede han ved et Sideblik at opdage, at hans Kone mønstrede ham skarpt. Istedetfor at rive Brevet itu, lagde han det omhyggeligt ind i Konvoluten igjen og stak det i Lommen. En mærkværdig Forandring! den Aften var han yderst elskværdig. Dette Brev med den fordrejede Haandskrift, denne Amanda, som han aldeles ikke kunde huske, hvem var, vakte lokkende Tanker hos ham. Han følte sig paa en vis Maade smigret ved, at man dog altsaa ikke troede, at den gamle Broder Lystig var helt død i ham. „Jeg gaar naturligvis ikke til det Stævnemøde," tænkte han ved sig selv. „Ja! dersom jeg ikke havde været den, jeg er! for der er saamæn kun faa Mænd, som ikke lader sig friste til et Øjebliks Daarskab! . . . Forresten vilde det jo ikke engang være et Øjebliks Daarskab, men kun et Øjebliks Lystighed. Og hvorfor skal man egenlig til Syvende og sidst give Afkald allerede paa Alt? Aa! bare jeg ikke havde saadan en Engel af Kone! Det stakkels Barn, hun aner Ingenting!" Han saae hen paa hende, som hun sad der bøjet over sit Broderi og ikke sagde et Ord.

„Nej, hun aner Ingenting!" gjentog han . . . „Dersom jeg nu gik!" Han rejste sig umaadeligt optagen og maalte Gulvet med lange Skridt, medens han nynnede saa smaat hen for sig med al den indre Tilfredshed, som f. Ex., en Mand føler, der er bevæbnet til Tænderne og siger til sig selv: „Dersom jeg ikke slaar Nogen ihjel, saa er det blot, fordi jeg er saadant et godt Menneske."

— Hvor Du har travlt iaften, Kjære! Det Mønster er forresten meget kjønt. Og hvor det Sorte der tager sig godt ud i det Røde. Det tager sig virkelig meget godt ud, det Sorte! — — I sit stille Sind tænkte han imidlertid: „Det Mærkværdigste ved det Hele er, at jeg aldeles ikke kan mindes den Amanda. Det er umaadelig grinagtigt!" og han nynnede: „Det er grinagtigt, ha, ha, ha! ja det er pudsigt, ha, ha, ha . . ."

Næste Morgen gjaldt hans første Tanke Diner'en, og medens han spiste Frokost kunde han ikke dye sig for at forklare sin Kone, hvordan man laver en ægte Filet à la Chateaubriand.

— Vil Du have saadan en iaften?

— Nej, jeg snakker nok om det, men jeg har forresten slet ingen Appetit til det. Og iaften passer det mig heller ikke.

— Har Du Noget for?

— Ja det er sandt, jeg har glemt at fortælle Dig, . . . jeg traf Pavl F., en meget brav Fyr, . . . og han bad mig spise til Aften hos sig . . . hans Broder er lige kommet hjem fra Mexiko. Jeg sagde Nej, men han blev ved at plage mig saa længe, saa jeg tilsidst maatte give efter. Det er en rigtig brav Fyr, den Pavl."

— Saa!

— Ja, men jeg gaar der ikke alligevel . . . efter al Sandsynlighed ikke! — Robert rejste sig fra Bordet, kyssede sin Kone og tænkte ved sig selv: „Ja det er klart, dersom jeg ikke var saadant et rent Mønster paa en Ægtemand, saa var der da Intet, der kunde forhindre mig i at tage derud, saameget mer, som hele Historien jo i Grunden er fuldstændig uskyldig." — Kl. $5^1/_2$ kom han hjem igjen.

— Top! sagde han, — jeg vil nødig saare den stakkels Pavl . . . jeg gaar derhen. Du er vel ikke kjed over det, lille Louise? Forresten er der faldet mig Noget ind: jeg følger Dig hen til din Tante, . . . saa kan Du spise til Middag der, og Jean kan komme med Vognen og hente Dig. Jeg selv har isinde at gaa, det har jeg bedst af . . . jeg faar kun saa sjeldent Motion. Naa, er vi enige?

— Ja som Du vil. Men Du skal ikke gjøre Dig Ulejlighed med at følge mig hen til Tante, jeg kan godt gaa alene.

En halv Time efter satte Robert — straalende som en Sol, med et fornøjet Smil om Munden og et blaat Halstørklæde om Halsen — sig ind i en Hyrevogn og lod sig kjøre ud til Vincennes-Skoven. Han forekom sig selv halvtredsindstyve Pund lettere end før, og gik op ad Trappen til Restavrationen, idet han trøstede sig med: „Naa! i værste Tilfælde faar hun jo ikke Noget at vide om Historien!"

Han følte et ubeskriveligt Behag, da han indaandede den ejendommelige Kjøkkenduft, da han hørte den bekjendte Klirren af Tallerkener og Fade og saae Opvarterne med Servietter over Armen fare op og ned ad Trappen.

— Herren er ene? spurgte En af dem.

— Ja! Men jeg venter Nogen. Nr. 3 er jo ledigt, ikke sandt?

— Jo det er, Herre. — Opvarteren lukkede en lille Dør op, og Robert traadte glædestraalende ind. Det forekom ham, at Opvarteren havde sendt ham et Blik, der sagde saadant Noget som: „Du gamle Gavtyv!" og han var lykkelig som et Barn derover.

— Ønsker Herren Noget?

— Nej, jeg vil vente lidt. — Robert tog sin Hat af og mønstrede Værelset. Det var disse nopslidelige Tapeter, som han havde set vel de tusinde Gange: røde Felter med forgyldte Ranker, . . . og saa en altfor blød Sofa til Tre, et Taffeluhr af forgyldt Bronce med en Hyrdepige ved en Kilde, et gammelt Fortepiano uden Laag, et Tæppe, som alle mulige Pariser-Støvler har Ret til at efterlade Spor paa, samt et lille dækket Bord. De klodsede, tunge Gafler og Knive var krummede og ridsede; man kunde se, at Hundreder af Mennesker havde benyttet dem, som andre Hundreder vilde komme til at benytte dem i Fremtiden. Paa Kanten af Tallerkenerne stod Restavrationens Navn. Alt dette vakte hos Robert en Væmmelse, som han havde følt før, men som han ikke mindedes mere. Han smækkede begge Vinduerne op for at faa frisk Luft ind i det beklumrede Værelse.

„Jeg havde helt glemt Alt det," sagde han til sig selv, — „og var ligefrem glad ved at komme herud. Besynderligt! — — Saa gav han sig til at nynne paa en eller anden Sang for at fordrive allehaande forvirrede Tanker, der dukkede op i ham. Han mærkede, at hans gode Humør lidt efter lidt fortog sig. Han trak sit Uhr frem; Kl. var $7^1/_4$, og han begyndte at blive sulten.

„Dersom det Brev nu kun var en daarlig Spøg! Det er slet ikke faldet mig ind før . . . men forresten vilde det jo endda være det Bedste!" — — Inde i Værelset ved Siden af gik det lystigt til; gjennem Tallerkenernes Klirren kunde han tydeligt høre kaad Latter. Det ligesom værkede i hans Hoved.. Han støttede Albuerne mod Vindueskarmen og stirrede aandsfraværende ud over Søen, der laa som et Spejl. Træerne kastede deres Skygge ud over Vandet, og frisk Skovduft slog ham imøde.

„Min stakkels lille Kone!" mumlede han halvhøjt. Han vilde til at ringe . . . saa lød en Silkekjoles Raslen ude i Korridoren. Døren gik op, en Dame traadte hurtigt og forvirret ind og satte sig i Sofaen. Hun havde et saa tæt Slør paa, at det var umuligt at se hendes Ansigt; men hendes Bevægelser forraadte ligesaavel hendes Fornemhed som hendes Angst og Forlegenhed. Robert stod forbavset og rørte sig ikke; han saae stivt paa Damen og søgte at opdage hendes Træk gjennem Sløret. Endelig dukkede en Erindring, som endnu var ganske frisk, op i ham, han blev saa hvid som Kalken foroven paa Væggen, og kastede sig i de Arme, den unge Frue strakte ud imod ham.

— Siig, at Du tilgiver mig! udbrød Robert, — hører Du! skynd Dig! — — Hun slog Sløret til Side, og hendes Øjne straalte gjennem Taarer.

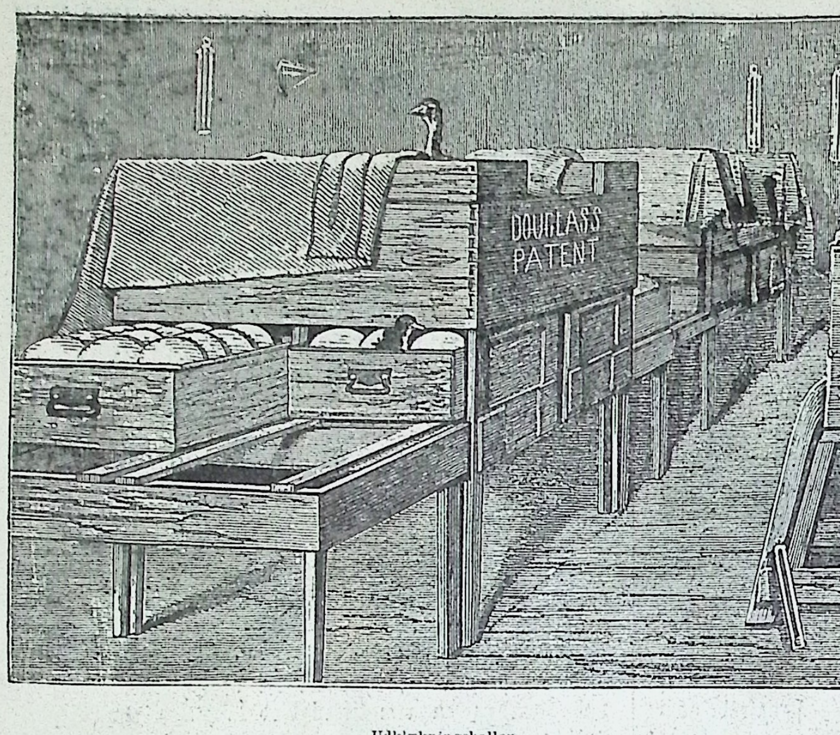
— Jeg har jo bedraget Dig! sagde hun ganske sagte og tog med begge Hænder om sin Mands Hoved. Og saa brast hun pludselig, til Trods for Taarerne, ud i en lykkelig Latter: — „Ser Du, Robert, jeg vilde saa rædsomt gjerne engang spise en rigtigt tillavet Filet à la Chateaubriand."

Strudsavlen i Syd-Afrika.

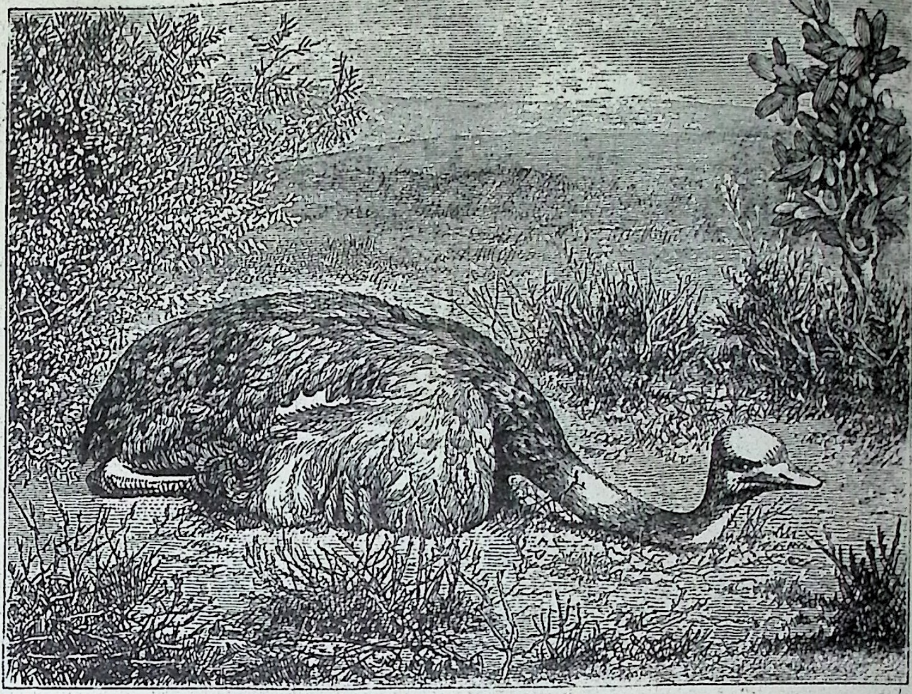
For en halv Snes Aar siden tænkte Ingen paa at holde Strudse som Husdyr, eller paa, at en langsom og besværlig Opdrætning kunde give større Udbytte end en rask Jagt. Nu derimod er Strudsavlen en saare vigtig Erhvervsgren i Syd-Afrika. En engelsk Landmand, Mr. Douglas, begyndte for ti Aar siden med Strudsavlen og har efterhaanden bragt sin Besætning op fra 11 til 900 Stykker. Han opnaaede imidlertid først heldige Resultater, da han havde opfundet sin Udrugningsmaskine. Det er et grimt Stykke Møbel af Fyrretræ paa fire lave Ben og en otte til ni Fod langt. I hver Ende er der to Skuffer, hvor man lægger Æggene ned med et Mellemlag af Flonel, og disse Skuffer kan skrues nogle Tommer op og ned. De skrues ned, naar de skal trækkes ud, og rummer hver et vist Antal Æg. Oven over Skufferne og langs hele Maskinen er et Bækken med varmt Vand. Naar man har skudt Skuffen ind, skruer man den op, saa Æggene kommer til at ligge med den ene Side mod Bunden af dette Bækken. Derved frembringes den nødvendige Varme; neden under og midt i Indretningen brænder der nemlig Lamper. Æggene ligger i Skufferne en 6 Uger, og saa er Ungen udruget.

Alt det ser simpelt nok ud, og dog er Udklækningen et meget møjsommeligt Arbejde, som ikke blot kræver særdeles stor Omhyggelighed, men ogsaa en Jagttagelsesevne, som ikke Enhver er i Besiddelse af. Den naturlige Udrugningsproces maa nemlig nøjagtigt efterlignes, og følgelig maa den først være iagttaget og forstaaet. Strudsen plejer at vende sine Æg hyppigt, for at de ikke skal varmes mere paa den ene Side end paa den anden, og Opdrætteren maa gjøre ligesaadan, mindst tre Gange daglig. Æggene kræver desuden en vis Grad af Fugtighed, og Varmegraden maa omhyggeligt afpasses, for at Blommen ikke skal blive limet og kvæle Fugleungen. Og naar denne saa skal ud af Ægget, maa Opdrætteren være Jordemoder og forsigtigt hjælpe den frem med særegne Instrumenter. Er han nu godt og vel kommet over Fødselshjælpen, skal han være Barnepige for det unge Afkom, der paa ingen Maade selv kan sørge for Føden de første Dage: og dette Afkom er meget kostbart, eftersom en enkelt Unge er en 200 Kroner værd mellem Brødre! Opdrætteren maa derfor paatage sig alle en Strudsmoders Bestillinger og maa vide Alt, hvad den har lært af Instinktet, ellers vil han neppe have Held med sig. At lade Æggene udruges af Strudsene selv, vilde jo rigtignok være baade sikrere og bekvemmere; men desværre lider Fjerene meget, ved at Fuglen ligger ned, og da Rugningen varer to Maaneder, og Hannen og Hunnen skiftes at ligge, vilde paa den Maade hele Fordelen gaa tabt.

Saasnart Ungerne kan staa paa deres egne Ben, slipper man dem ud til de andre Strudse paa store indhegnede Sletter, hvor ethvert andet Dyr forgjæves vilde søge sig Æde, men hvor der dog er Føde nok for en hel Flok Strudse. Da det er saa store Dyr, og Terrænet er saa aabent, har man ikke stor Ulejlighed med at vogte dem og med at finde Æggene. Hvert Æg har en Værdi af henved 100 Kroner, saa der vil blive gode Forretninger at gjøre for Tyve, naar Strudsavlen først bliver almindeligt udbredt. De fundne Æg bringes til Hovedkvarteret og gjemmes, indtil der bliver Plads for dem i Maskinen. — — Forøvrig har man udelukkende begyndt at drive Strudsavl af Hensyn til Fjerene, og følgelig er ogsaa Plukningen det Allervigtigste. Den foregaar to Gange om Aaret. Endnu inden Fuglene har fyldt det første Aar, maa de af med deres Fjer. Naar Plukningstiden er kommen, lokker man dem med Majs ind i et Slags Stald, hvor den ene Væg er bevægelig; og man behøver ikke at frygte for, at de ikke vil gaa i Fælden: thi med en saadan Delikatesse som Majs kan man faa de intelligente Dyr, hvorhen det skal være. Saasnart Stalden er fuld, skyder man den bevægelige Væg ind, og presser derved Fuglene saaledes sammen, at de maa overgive sig paa Naade og Unaade; de kan ikke komme til at slaa med Vingerne, og endnu mindre kan de kaste sig fremad, som de maa gjøre, naar de vil sparke. Man kan altsaa gaa ind mellem dem, løfte Vingerne op, og

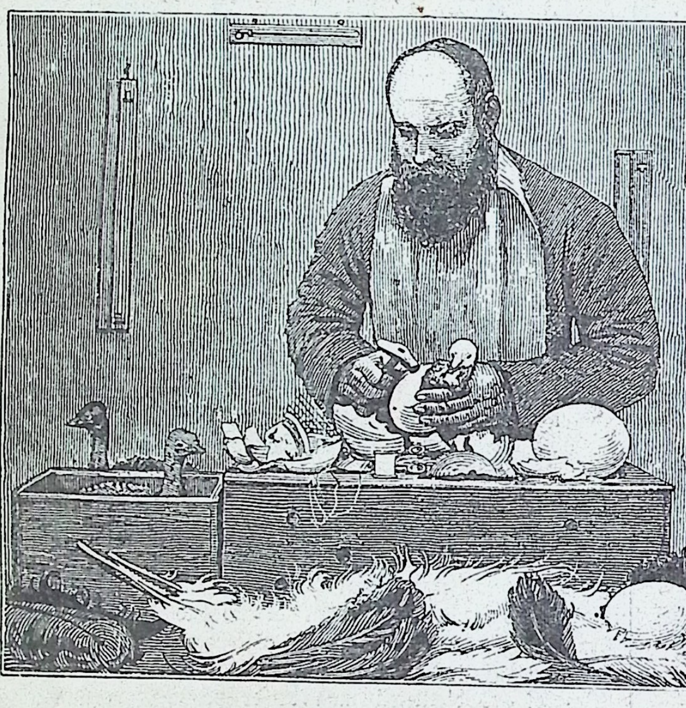

Udklækningshallen.

En Struds paa Æg.

plukke dem. Hvordan Strudsene saa forresten synes om den Behandling, er der Ingen, der spørger om, da der i Kapstaten ingen Forening er til Dyrenes Beskyttelse. — Tilbage staar derefter kun at sortere og indpakke naar man er heldig og passer sine Dyr med Omhu, men den er paa den anden Side dog altid en vovelig Spekulation. Lad os sige, at en rask, fuldvoxen Struds har en Værdi af 1400 Kroner; hvor megen Tid og denne Industri jo kun beror paa en Modesag.. Hvede, Uld og Læder vil altid have Værdi, men Strudsfjerenes Glandstid vilde være forbi, dersom Barnepigerne begyndte at anlægge den Pynt.

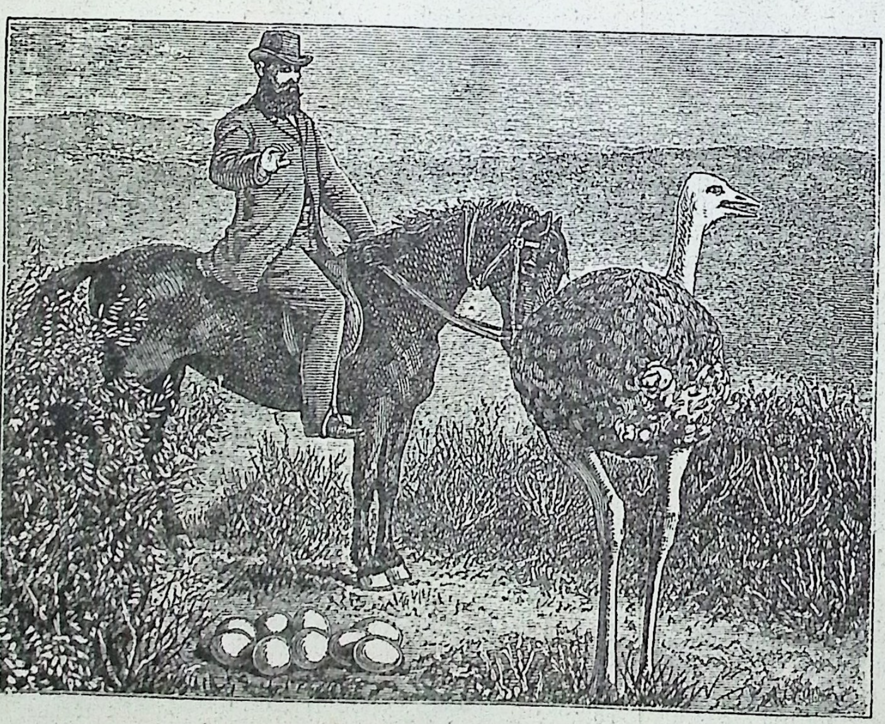
Hr. Douglas hjælper en Unge ud af Æget.

En Kulie vogter Struds-Unger.

Fjerene," hvilken Bestilling overlades de Sorte. Pakkerne sendes ned til Port Elisabeth og sælges der ved Auktion, som ofte giver en 500 Kroner for Pundet. Strudsavlen er da en meget indbringende Forretning, Møje vil der saa ikke udkræves, inden Anlægsomkostningerne indvindes, — for ikke at tale om, at alle Forhaabninger kan glippe, dersom Fuglen bliver syg eller brækker et Ben Og endelig kan man tilføje, at hele

Vore Illustrationer gjengiver de beskrevne Processer. Vi kommer først til Udklækningshallen, hvor flere Maskiner er i Gang; i en af dem ser man et Æg, som Ungen lige er brudt igjennem. Ovenpaa er Fuglenes Sovesteder, alle-

En Rede findes.

Fjer-Opbevaringslokale.

Strudsavlen i Syd-Afrika. (Se S. 245).

Engelske Matroser i Konstantinopel. (se S. 249).

sammen opvarmede. Skufferne er paa Tegningen trukne ud, for at man kan se deres Indretning; naar de skydes ind, bliver de, som sagt, skruet op af store Skruer underneden. Paa det andet Billede hjælper Mr. Douglas en svagelig Unge ud af Ægget. Af visse Mærker kan han paa en Prik bestemme, naar Fuglen er fuldt udviklet; men det hænder ofte, at den ikke kan bryde igjennem Skallen, og den maatte da omkomme, hvis den ikke fik Hjælp. Endvidere bringer vi et Billede af Plukningen, og af en Flok Unger med en Kulie til Oppasser. Det burde vi nemlig før have sagt, at hver Afdeling paa omtrent tredive Unger faar en Mand med i Marken, som skal grave Rødder op og brække Ben itu til den. Det femte Billede viser, hvorledes Fuglen ligger paa Reden. Hønen ligger om Dagen, og Hanen om Natten, undtagen i Regnvejr, da Hanen bliver liggende baade Dag og Nat og aabenbart er bange for at overlade Hønen Forretningen. Den sidste Illustration fremstiller endelig „Søgningen". Det kan ofte være slemt nok at søge efter Reder, thi Fuglen bliver vred, naar den forstyrres, og hvis det er en Han, som ligger, skal dens rasende Sparken nok kunne drive baade Hest og Rytter paa Flugt.

Efter det Engelske ved **c—n.**

Rejsen til Parisérudstillingen.

III.

Hvorledes man indretter sin Dag i Paris.

Naturligvis staar man ikke tidligt op i Paris. En god, lang Morgensøvn er en af Livets største Behageligheder, og hvorfor skulde man ikke unde sig den, naar man er ude for at more sig. Man gaar i Paris ikke i Seng med Hønsene og kan følgelig heller ikke godt staa op med dem. Er man paa Benene Kl. 9, er det al Ære værd. Før Frokost kan man da besørge sin Korrespondance, hvis man har nogen, maaske udrette et eller andet Forretningsærinde i Byen, gjøre Indkjøb i de tomme Butiker, gjæste Frisøren og tage sit Bad. Men endelig ikke Douche; det hører ikke hjemme i det varmere Klima, benyttes ikke af Pariserne og kan ikke maale sig med vort danske. Ellers derimod har Paris naturligvis glimrende Badeetablissementer med utallige for os ukjendte Raffinementer. Jeg gaar ikke nærmere ind paa dette Thema for ikke at føre i Fristelse; jeg husker, hvordan det gik en Provindsbekjendt, der endelig havde realiseret mange Aars Ønske og var kommen til Paris, for saa efter et Par Dages Forløb at maatte vende hjem igjen efterat have givet sine sidste hundrede Francs ud til et eneste Bad. Jeg anbefaler ganske simpelt en Anstalt af denne Art, der paa alle Punkter vil tilfredsstille en Dansks videst gaaende Fordringer: Bains de la Samaritaine i Seinen. De fortræffelige Opvartere paastaar, at Vandet kommer fra en Sundhedskilde under Floden; det, tror jeg nok, er et lille Stykke af en Roverhistorie, men den hele Indretning er ypperlig, og Badet, som man faar, superbt. Og vil man endelig probere parisiske Raffinementer, kan man ogsaa her faa parfumeret Tilsætning til Badet (bain parfumé americain à 1 fr.), med Sæbe og paafølgende Eau-de-Cologne-Indgnidning, en Luxus, som man, da den Alt i Alt kan haves for en 4 à 5 Francs, dog engang bør unde sig, for at prøve, hvad det er for en mærkværdig forfriskende Velgjerning paa en varm Dag.

Frokosten falder i Paris aldrig før 12—1. Men man har saa ogsaa Appetit og nøjes ikke med „Smørrebrød og Snaps". For de Rejsende er der to Slags Etablissementer, hvor man kan spise Frokost. Vil man leve særlig sparsommeligt, tyer man til de saakaldte Crèmeries, kan man derimod holde Trup med den mere velstaaende Pariser, gaar man til de egenlige Frokostrestavrationer. Paa Krèmerierne kan man for omtrent en Franc have sin Chokolade (en hel lille Terrin, som man spiser med Ske, men meget tynd), sine Spejlæg eller sin Kotelet med en halv Karafon Vin til, samt sin Dessert — naar Tiden er dertil anbefales særligt Jordbær, ellers andre Frugter. Man træffer Krèmerierne overalt; særlig fortræffeligt er et Etablissement af denne Art i en lille Gade, der forbinder Seinequaien tæt ved Samaritainebadene med Rue Rivoli, nærmere Stedsbestemmelse er det mig desværre umuligt at give.

Solidere er Frokosten paa Restavrationerne. Alle Middagsrestavrationerne serverer ogsaa Frokost, men rigtigst er det naturligvis — ligesom ogsaa billigst — at holde sig til dem, der har gjort den til Specialitet. Jeg kan her nævne et ganske udmærket Sted: Scossa paa Hjørnet af Rue Drouot og Rue Lafayette. For 2½ Francs serverer han Smør, Brød og Rejer, Sardiner, Radiser eller Sligt; to Retter efter eget Valg paa Dagens Spisekort, altsaa enten en Fiske- og en Kjødret eller, naar man vil være mere fransk, en Kjødrét og en Legumeret; Dessert — som Alt af prima Kvalitet — samt en halv Flaske Vin. Dertil et af Parisere propfuldt Lokale samt en Betjening af allerfortrinligste Art. Scossa selv er Svejtser og minder meget om Gianelli paa Hjørnet af Lille Kongensgade, det vil altsaa sige: han er et non plus ultra af en Vært. En stor Formue har han for længe siden tjent, men ikke desto mindre er han paa Kaféen fra Morgen til Aften. Kun om Søndagen holder han Ferie og tager ud til sit Landsted udenfor Paris. Til Kunder, som han særligt begunstiger — jeg var saa heldig at høre til dem — medbringer han saa om Mandagen Jordbær fra sin egen Have. Det maa være en ren Vidunderhave, hvis alt Andet ligner Jordbærrene; Magen til dem har jeg aldrig i mit Liv spist.

Sin Café noir efter Frokosten drikker man naturligvis paa Bulevarden. Særlig i Udstillingstiden vil Fordøjelsesotiet der være et af Dagens livligste og behageligste Glandspunkter. Disponibel til at se sig om er man vel saa omtrent Kl. 2, og man har da en fire à halvfemte Time — thi Parisermiddagen falder som engang tidligere omtalt ikke før 6½ — til at besøge Udstillingen eller Stadens øvrige Seværdigheder.

Eller lad os sige: man har 3 à 4 Timer. Skorter det ikke paa Tid under Pariserbesøget, bør man nemlig ubetinget følge Pariservane og lægge en Times Hvile mellem Middagen og den ganske vist paa Udbytte rige, men ogsaa trættende Turen rundt. „Absinthtimen" paa Kaféen er underholdende nok, og en Tur i Bois de Boulogne er det ikke mindre.

Det er netop mellem 5 og 6, Pariserne kjører i Boulogneskoven. Over Konkordepladsen, op gjennem Champs Élysées og videre ad avenue de l'Imperatrice bevæger der sig paa denne Tid et Tog, som man intetsteds i Verden ser Magen til. Vor Strandvej frembyder selv med Helligdagsfærdsel paa den skjønneste Sommerdag Intet, der kan sammenlignes dermed. Ekvipage følger efter Ekvipage i bogstavelig talt uafbrudt, firdobbelt Række, den ene mere straalende forspændt og med Tjenerskab forsynet end den anden. Skjødesløst lænet tilbage i de udpolstrede Silkehynder, men dog med en Holdning, som beviser, at man har Bevidstheden om at blive set, udfolder Verdensstadens rigeste Beau-monde og Demi-monde her Alt, hvad moderne Toiletteluxus ser sig i Stand til at præstere. Snart er det en med kulsorte ædle Heste forspændt, ligeledes kulsort Ekvipage, hvori throner en kridhvid Skjønhed, der tiltrækker sig Opmærksomheden, snart præsenterer sig i Rækken et af de for den gamle Adel ejendommelige kolossale Kjøretøjer med Sæder, der ligesom vugger sig paa brede, elastiske Seler, og med høje Bukke, hvor de silkestrømpede Lakajer throner med Roser i Knaphullet, snart baner en rødkjolet Forrider Vejen for sit fyrstelige Herskab, snart er det atter en moderne Skjønhed, der ruller afsted for at vise Verden hendes tilbedende Nabobs straalende Gaver, og saaledes i det Uendelige. Man maa snart, naar man vil forbavse her i dette glimrende, uendeligt varierede Virvar af Rigdom, Pragt og extravagante Modeindfald, virkelig realisere et kaadt Indfald af en af mine Venner, der gik om med Planer til at kjøre i Boulogneskoven med isabellafarvet Forspand.

Man har hørt Tale om «le tour du lac» — en allerkjæreste lille, naturligvis yderligt soigneret Indsø —. Her er det egenlige Stævne. Den brede Allee paa den Side af Søen, som vender ind mod Byen — men ogsaa kun denne Allee; Pariserne foragter alle de andre — er fuldtproppet af Kjøretøjer. Naar man er kommen til Enden af den, vender man om, og kjører saaledes Promenade i Skridtgang en halv Times Tid, tre, fire, fem, sex Rækker ved Siden af hinanden, og stadig med sit eget Forspand kun en Alen fra Forgængeren. Det er nu Parisernes „Rute" og deres Maade at promenere paa. Være med til den Historie maa man idetmindste én Gang. Men det er dyrt, forudsat man ikke vil sætte sig ud over alle foragtende Blik og Bemærkninger og kjøre derud i almindelig Droske. Ellers kan man henne hos den store Vognmand Brion paa Bulevarden (saavidt jeg mindes B. de la Madelaine) eller i Reglen ogsaa udenfor Operaen faa Selvejerekvipager at leje til en saadan Tur. Naar man prutter med Kudsken, faar man det med Drikkepenge og Alt for 15 à 20 Francs.

Hvor er man efter en saadan Tur ikke oplagt til en god Middag! Sædvanligvis bliver den lang, og før Otte er man da ikke parat til at gaa i Theatret. Men det er ogsaa tidligt nok. Parisertheatrene slutter aldrig før 12, og begynder derfor ogsaa i Reglen først 8 à 8½ — der er det i Modsætning til her Begyndelsestiden, der er varierende. Desuden gaar der som oftest en lille piece de rideau før det egenlige Stykke, saa man ikke behøver at komme før 9. Naturligvis ender man i Paris Dagen i Theatrene, eller rettere efter dem paa de store Bulevarder med en Beundring af denne berusende odeur de Paris, en Atmosfære, i hvilken sydlandsk Klima, Natteluft, Gas, Blomster- og Parfumeudstrømninger blander sig sammen til et ubestemmeligt, vidunderlig duft- og livslystsvangert Noget, som udelukkende er ejendommeligt for den parisiske Bulevard.

Mac Adam.

Kjøbenhavn paa Kryds og Tvers.

II.

En „Fødselsdag" i en Sangerindepavillon.

Peter Jensen hed den unge Mand hos Samson & Komp., som hver Morgen Kl. 9 skruede sig op paa en Kontorstol i Niveau med en høj Pult for at tygge sine Negle, blække sine Fingre og anbringe Signaturer i en tyk Protokol efter den Orden og Maade, som det dobbelte italienske Bogholderi foreskriver. Naar han atter paa Slaget 3 betraadte den moderlige Jord, færdedes han paa denne i Klæder fra Schottländer, Linned fra Brønderslev & Lose, blaat Halstørklæde med Brystnaal, Neglemanchetter og Stok med Hundehoved, som han svang paa en sorgløs Maade. En Mellemting mellem en Slaabrok og en Overdyne til at spænde sammen i Ryggen skærmede ham mod Vejrets Barskhed, og naar han tog sin vel strøgne Cylinder af med Tommel- og Pegefingeren, krummede han den lille Finger paa en yderst sirlig Maade, som affekterte Personer, naar de drikker The. Enten sad han paa Kafeen med den positive Opgave at ryge Cigarrør til og læse Inserater, Personalia og Ulykkestilfælde i Bladene, eller han strejfede om paa Gaden med den negative Opgave at undgaa at møde sin Skrædder, om han end kun vedkjendte sig officielt den Opgave „at slaa Tiden ihjel". Dette var lykkedes ham saa godt, at han allerede, at dømme efter de „Fødselsdage" han havde oplevet, maatte være betydeligt ældre end sin Bedstefader. Men bemeldte Glædesfester iagttog rigtignok heller ikke den Formalitet at indtræffe paa en bestemt Dag af Aaret, men indfandt sig med Krav paa at blive fejrede, saa ofte en pekuniær Livsytring fra en fjern Tante gjorde Ceremonien mulig.

Paa en saadan Mærkedag befandt Hr. Jensen sig „ved det Lag 7 om Aftenen" i en af de underjordiske Restavrationer, i hvis Vinduer en rød Hummer af Papmaché i appetitvækkende Omgivelser af grøn Pedersilje skærper Publikums Madlyst. Ved hans Side i Sofaen sad Hr. Petersen, mager, opløben, spinkel, med Tungsind og Lorgnet i Øjet, Cigar i Munden og Karakteren „ej ubekvem" til juridiske Idrætter; hans ungdommelige Udseende forøgedes ved et Kvarter nøgent Haandled og en ligesaa stor Strækning bar Hals. Han kunde have anlagt Injurieproces mod disse Legemsdele og være blevet tilkjendt Erstatning, da de blandt hans personlige Uvenner paaførte ham Smædenavnet „Konfirmanden"; hans Skæg vilde derimod blive frifundet, da det kunde bevise sit Alibi. Hr. Jensen var iførd med i forblommede Ord at udbringe en Skaal for en Dame, „som, hvis hun var tilstede her, sikkert vilde have glædet Selskabet ved . . . ved sin Nærværelse, og som . . . kort sagt — før vi brækker op fra dette sørgelige Sted — din og hendes Skaal, Petersen, det bliver mellem os, Du har mit Ord! — Opvarter, hvor stor er Mulkten?" Forbrydelsen, der var begaaet mod Suppe, Lax, Ryper, syltede Ingefær og Vine af forskjellig Kulør og Styrke, blev sonet med Tillæg af Retsgebyhrer til Opvarteren. Som Tegn paa vaagnende Lystighed begyndte Hr. Petersen at blinke til en Dame med Sølvpil i Haaret, Hr. Jensen rev en fremmed Hat ned og satte den spøgende paa Opvarterens Hoved, hvad denne paaskjønnede ved et tvungent Smil. Stokken med Hundehovedet blev svunget rundt, og afsted gik de to Venner Arm i Arm.

„Den Hest ser ud, som den havde været oppe til theologisk Examen og faaet tredie Karakter," bemærkede Hr. Jensen, standsende foran en Droskehest af asketisk Magerhed og med et fromt Tilløb til at knæle med Forbenene. „Den staar og fortryder det," sagde Vennen. Her kom et Par Vandstøvler, som paa en meningsløs Maade havde dinglet udenfor Vogndøren, i Sindsbevægelse, og en Stemme raabte: „Bæsartig, mine Herrer! Her er ingen Ynk i Gaden — kommer sent, men her er Plads endnu — li'esaa godt gi'e mig som Skomageren Fortjenesten — Smerterne er ens." Og da Hr. Jensen hyklede en barnagtig Frygt for at betro sig til det vælige Dyr, vedblev Kudsken: „From som et Lam — faaet Præmie af „Beskyttelsen". Ingen Extrabetaling paa Grund af det, som Husværten sagde om Væggetøjet. Saa sidder vi op — immer gemytlig!" „Jernporten," raabte Hr. Jensen. „Fredsberre," sagde Kudsken, og afsted gik det til alle Parters Tilfredshed undtagen Hestens, som ved et mat Forsøg paa at lægge sig ned søgte at forpurre Rejsen.

Tobaksrøgens lydløse Syssel: at kvæle Gasflammerne i den til Muserne indviede Hal „Tschinglala" var midlertidig afløst af en bedøvende Larm, da de to Venner traadte ind. Tolv smaa Kognaksglas til Højre vaandede sig under Anfald af et tilsvarende Antal Theskeer, Stokke og Paraplujer var grebne af St. Vejtsdands, den brune Herre til Venstre brugte sin Ølflaske som Hammer, Sergeanten i Centrum sin Stol paa samme Maade, og hans skaldede Sidemand laa bagover i klappende Raseri. Den verdensberømte Pariserinde Mslle. Gabrielle skulde tillade sig at gjentage sidste Vers. Orkestret, sammensat af to kjoleklædte Herrer, to halve Bajere, et Fortepiano og en Violin, faldt ind, og et kvindligt Fedtfænomen i hvidt Atlask med Guldarmbaand traadte frem, førte højre Pegefinger til Munden, bibragte sig med venstre Haand et Slag i Hjertekulen og tilkjendegav ved andre gratiøse og bølgeformede Fagter sin Taknemlighed. „To Kognakstoddyer," forlangte Hr. Jensen med Myndighed, „med dobbelt Vægt og ikke af det sædvanlige Sukkervand, man faar ondt af;" og han gav sig derpaa til at se paa „Varerne". Ved Siden af den trivelige Kunstnerinde glimrede en anden Stjerne af 1ste Rang i den stik modsatte Foderstand, med taarnhøj Frisure og blaa Nederdel, om hvem han strax yttrede, at „han vilde ønske, der var lidt Mere af hende." Derpaa kom to Sæt blonde Lokker med adskillige Alen blaa og røde Baand af 2den Rang, og endelig en vandkæmmet Dame i Sort, som Ingen tog Notits af — tilsammen „et udsøgt Selskab paa 5 Damer og 2 Herrer," hvilke Sidste med Tommelfingeren i Ærmegabene færdedes blandt Publikum og talte med deres personlige Venner. „Stille Bølge" af Frk. L. Jokkumsen (den Blaa). „Det er hendes Figur og Næse," hviskede Hr. Petersen drømmende, „men Haaret er mørkere. Hun er mager og mørk, Jensen — tænk Dig, mørk!" Spøgefuldhed var paa en behagelig Maade blandet med Sands for det Overordenlige hos Hr. Jensen, og medens hans Ven tog sin Lorgnet af for at kunne blinke eftertrykkeligere til Kunstnerinden, satte han sin paa for at anstille en kranioskopisk Undersøgelse af den skaldede Mands Baghoved. „Petersen," sagde han højt, „kan Du se den Herre med Keglebanen ned ad Nakken? Han er ikke til at holde ud." Det paagjældende Individ stak Hovedet sammen med Sergeanten, og fire Øjne hengav sig til en haanlig Stirren paa de to Venner. Hr. Jensen fløjtede sagte for at udtrykke Foragt.

„Som en Boeufsteg uden Løg," af Frk. Bramsen for at udfylde Tiden, medens Tallerkenen gik rundt. „Hvor har jeg set Dem før, skjønne Lavra?" spurgte Hr. Petersen blidt, da en parfumeret Luftstrøm forraadte, at den blaa Kunstnerinde nærmede sig med det omtalte Redskab. „Mit Navn er tilfældigvis ikke Lavra," sagde Damen knibsk. „Saa siig mig, hvad De hedder, fortryllende Væsen —!" „Jovist," svarede Damen, „nu skal vi strax ha'e Kaffe," og dermed var hun henne ved Sergeanten, som hviskede hende en Fornærmelse mod Hr. Petersen i Øret. Den berømte Kunstner og Artist Hr. Eugen Varielle skulde have den Ære at foredrage det yndede Solonummer „Damen uden Underkrop" i Karakterdragt. „Bravo", fra de to Kognakstoddyer. „Dacapo!" raabte Hr. Jensen. En Mellemting mellem en italiensk Røver og en arkadisk Hyrde dukkede op paa Tribunen og besang en Dame, som offenligt havde gjort Krav paa den Udmærkelse kun at existere til Bæltestedet. Stormende Jubel, da dette skjændige Hykleri afsløres og den udødelige Sanger ender med følgende Strofe:

Men da Crone sagde: „Stop,
Skynd Dig nu og led den op!"
Se — saa fandt hun i en Snup
Ligestrax sin Underkrop.

Drikke af alle Regnbuens Farver havde afløst hverandre i de to Venners Glas, og talrige var de pantomimiske Tilnærmelser, Hr. Petersen forgjæves havde forsøgt til Damen i Blaat. Ofte havde hun fremdraget under sin Stol en kvægende Drik, klinket med en imaginær Person i Luften og drukket paa en imaginær Persons Velgaaende, og medens Harme havde Hr. Petersen set Sergeanten samvittighedsfuldt efterligne disse Gebærder. Højere steg hans Harme, da hun paa sin Vandring med Tallerkenen med Velbehag dvælede længer end strengt nødvendigt ved dette krigerske Individ. Han besluttede at hævne sig og lagde kun fem Øre paa Tallerkenen.

„Det er vist inte Deres Mening," sagde Damen krænket, „man sku' dog tro, De var en dannet Herre." „Er De ikke tilfreds," sagde Hr. Petersen, „saa tag mig Deres Taxt." „Taxt," skreg Damen forbittret, „Naada! Tror De jeg er en Droske." „Pokker i Fænghullet!" udbrød Sergeanten og slog i Bordet, men indskrænkede sig til at fremsætte nogle nærgaaende Bemærkninger om Hr. Petersens Ydre. Nu indeholder Udtryk som „Svibilum" og „Strikkepind" vel ikke noget umiddelbart Beskæmmende, men det er dog ingenlunde behageligt for en Gentleman at høre sig betegnet paa en saa lidet ærbødig Maade i en offenlig Forsamling. Og det er uvist, paa hvilken blodtørstig Maade Hr. Petersen vilde have tilintetgjort Sergeanten, dersom ikke en pludselig, uudre Beklemthed (som han senere let indsaae stammede fra de syltede Ingefær) havde tvunget ham til skyndsomst at forlade Lokalet.

Hævnen tilfaldt nu Hr. Jensen, og kort efter indtraadte det Tidspunkt, da, som en Digter siger:

En Synd, at Julle
Synge skulde,
En om Hanne
Si'er li'esaabanne osv.,

kort sagt, da den ene Halvdel af Publikum raabte paa Pariserinden, den anden vilde høre Damen i Blaat, og et Par lurvede „halve Historier" holdt paa hende i Sort. Ved Sergeantens larmende Agitation gik den Blaa igjennem; men neppe havde hun begyndt: „Ak, min Peter —" før Hr. Jensen istemmede en forfærdelig Piben i den kjærlige Hensigt at spolere Effekten. „Smid ham ud," raabte Nogle. „Giv ham Mundkurv paa," foreslog Andre, medens Hr. Jensen for hurtigere at naa sit Maal bankede saa heftigt i Bordet med sit Glas, at Foden knækkede af. En Opvarter nærmede sig og foreslog ham den Formalitet at betale Glasset. „Vaas," sagde Hr. Jensen, „det trækker vi af i Huslejen." Dette besynderlige Arrangement syntes ligesaa lidt at tiltale Opvarteren, som det tiltalte den skaldede Herre, at Hr. Jensen, der nu benyttede sin Stok istedetfor Glasset, bibragte hans (den Skaldedes) Silkehat et eftertrykkeligt Slag i Pullen. „Sa'e De om Forladelse, eller hvad gjorde De?" raaber den Skaldede og springer op; Sergeanten tilbyder „at slaa Hovedet ned i Maven paa Hr. Jensen og gjøre ham til Bugtaler for Livstid"; flere Herrer strømmer til for at erfare, „om der er Røg i Kjøkkenet"; Hr. Jensen forlanger strax at blive Øjenvidne til den Ceremoni, at „Sergeanten bliver hængt i hans Kammerats Haarpidsk;" og den sorte Dame lader sig bære besvimet ud, ved hvilket følsomme Indfald hun vinder en behændig Sejr over sine Rivaler og bliver Aftenens Heltinde. I denne kritiske Situation reddes Hr. Jensen af en Opvarter, der trækker ham ud, „da en Herre venter paa ham udenfor," og med korslagte Arme og rynket Bryn forlader han Lokalet, idet han udtaler den usandsynlige Formodning, „at enhver af de Herrer veed, hvor han kan finde ham imorgen."

Støttet mod et Træ, med et Cigarrør i Munden og et meget blegt Aasyn vendt mod Stjernerne forefandt Hr. Jensen sin Ven. „Veed Du, hvad jeg synes, Jensen?" sagde denne. — „Nej, hvad synes Du, Gamle?" — „Jeg synes slet ikke (Hik) — om de Cigarer — de er altfor lette — jeg tror (Hik) — jeg vil kaste det Snavs bort." „Lad mig først faa Fyr hos Dig," sagde Hr. Jensen. „Væ'sgo!" sagde hans Ven. — „Men Du har jo kastet Cigaren bort, Petersen." „Ja (Hik) — naar det er din Mening, Jensen — saa vil jeg (Hik) — virkelig osse kaste den Nadekop bort," sagde Vennen, idet han slængte Cigarrøret fra sig. — „Giv mig din Arm, gamle Borger" — sagde Hr. Jensen — „og lad os dingle et Sted hen, hvor vi ikke risikerer at komme sammen med fulde Folk."

Samuel Weller.

Den lille Raadgiver.

Papirstoiletter er en ny og virkelig fortræffelig Opfindelse af Amerikanerne. Istedetfor at anvende store Summer paa Modeldragter af Tøj laver man dem af Papir, der i Henseende til Farve, Udklipning, Pynt, Gjengivelse af Stoffets Bonitet osv. ligner virkeligt Tøj saa skuffende, at selv et øvet Øje har ondt ved at opdage Forskjellen, naar man ser Dragter udstillet i et Vindue. Storartede Etablissementer, og navnlig Mad. Demorests mangfoldige Gange præmierede Forretning befatter sig med denne ny Artikel. Sæt nu, en Dame vil have sig et saadant Toilette, som hun ser udstillet: hun behøver da blot at forlange Modellen af ensfarvet Papir og ikke sat sammen, og i Løbet af faa Minuter har hun for en ren Bagatel (1 Kr. 85—3 Kr. 75) sit Ønske opfyldt. Man leverer hende nemlig en Konvolut, paa hvis udvendige Side der er en nøjagtig Tegning af den paagjældende Dragt, medens der indeni den ligger et komplet Mønster af alle mulige Detailler (endog af Besætning) i original Størrelse; og Damen har da kun at klippe Tøjet af efter Mønstrene og at sætte Stykkerne saaledes sammen, som hun har set paa Papirsmodellen! Selv den mest Uøvede kan ikke „forkludre" Noget her, og følgelig er ogsaa i Amerika selv de tarveligste Damer klædt fuldstændig lady-like, ialfald hvad Snit og Farvevalg angaar. Der er taget Hensyn til alle mulige Legemsformer, og man har hyppigt, det vil sige af særlig efterspurgte Facons, en og samme Dragt i en 50,000 Mønstrer, svarende til de forskjellige Figurer! Naturligvis raader disse storartede Etablissementer, der, hvad Dragterne angaar, bidrager saa meget til Udbredelsen af god Smag, over ypperlige Tegnere, Tilskjærere, Kolorister osv. Papirefterligningerne omfatter desuden ikke blot Kjoler, Kaaber og Lignende, men alt Slags Undertøj etc. Selve Papiret ligner fint kinesisk Blomsterpapir og findes i alle mulige Farver og Nuancer; Besætningen (Fryndser, Fjer, Kniplinger) efterlignes skuffende ved Hjælp af smaa mekaniske Apparater; de enkelte Stykker af Modellen endelig syes eller klæbes sammen, og det Hele er lavet i fabelagtig kort Tid. Naturligvis benyttes der stadig Stykker af samme Størrelse som Kjoletøjerne, saa f. Ex. Slæbene baade i Modeldragterne og Mønstrene har Originalens Størrelse og er i ét Stykke. — Hvor nyttig denne Opfindelse er for Damerne og ikke mindst for de Handlende, som paa den Maade for en Bagatel kan føre et stort og stadig skiftende Udvalg af Modeldragter, behøver jo ikke at forklares; men skjøndt den er saa nyttig, vil den dog maaske nok bruge en Del Tid for at naa til Kongens Kjøbenhavn.

Salicylsyre-Tandmidler. De Fleste veed, af hvor stor Betydning Tænderne er, og at man bør gjøre sit Bedste for at bevare dem saavidt muligt uskadte. De Tandpulvere, der hidtil almindeligt anvendtes, tilfredsstiller nu alle billige Krav, saalænge Tænderne virkelig er fuldstændig sunde; de baade giver dem et smukt hvidt Udseende og renser dem, idet de neutraliserer den forhaanden værende Syre. Er Tænderne imidlertid allerede angrebne, kræves der kraftigere Midler og navnlig saadanne, som standser Forraadnelsen, paa samme Tid som de udøver de alkaliske Tandpulveres Virkning. Carbolsyren egner sig ikke rigtigt til at bruges, da den dels har en ubehagelig Lugt og Smag og dels let angriber Tænderne; derimod lader den af Prof. Dr. Kolbe opdagede og nu saa stærkt anvendte Salicylsyre til at opfylde alle Fordringer, og man har da ogsaa i Udlandet skyndt sig at tilberede saavel Salicylsyre-Mundvand som Salicylsyre-Tandpulver. Herhjemme er begge disse Midler nylig bragt i Handelen af Materialhandler F. Bang, som i det Hele taget først fremstillede danske Salicylsyre-Præparater. Tandpulveret skal afgive et baade behageligt og virksomt Beskyttelsesmiddel for Tænderne og Tandkjødet samt kunne standse „carries" (hule Tænder); det benyttes sammen med Mundvandet, der tillige skal fordrive ildelugtende Aande osv.

For Kudske, navnlig Droskekudskene lægger den bekjendte tydske Forfatter Fanny Lewald et godt Ord ind, som ogsaa fortjener Opmærksomhed her i Landet. Som bekjendt er de i øsende Regnvejr henviste til at lade sig gjennemblødе med mer eller mindre Sindsro, og der kan neppe være Tvivl om, at adskillig Sygdom kan skrives paa disse Gjennemblødningers Regning. Lewald foreslaar nu saavel private Vognejere at indføre som ogsaa Øvrigheden at befale indført ved Droskerne en Indretning, man almindeligt bruger i Rom. Foran og midt paa Kudskesædet har man der anbragt en Træcylinder, som foroven og forneden er beslaaet med Messing, og hvor der sidder den øverste Ende af en meget stor Paraply. Saasnart det begynder at regne, trækker Kudsken sin Skærm frem, anbringer den paa Cylinderen og kan nu, sammen med en Tjener, sidde fuldstændig beskyttet mod det ublide Vejrlig.

Qvis.

Englændere i Konstantinopel.

Den russiske Armés og den engelske Flaades Ophold i Nærheden af Konstantinopel giver naturligvis Livet i Byens Gader hyppigt et ualmindeligt og ejendommeligt Præg. Hvert Øjeblik ser man Besøgende, enten de nu gjæster Byen for at søge efter Furage eller blot for at more sig. Priserne paa alle Livsfornødenheder er steget umaadeligt, og gaar man f. Ex. ind i en velfyldt Slagterbutik og spørger paa en Oxesteg, risikerer man let at faa det Meget sigende armeniske Svar „Tchó", hvilket i al Korthed vil sige, at Kjødet er lovet bort — til den engelske Flaade. Dette er imidlertid for selve de udsendte engelske Matroser kun en Grund mere til at være i godt Humør, og omstaaende Billede fra en af Peras Gader viser da ogsaa, at de ikke tager sig Livet eller Fremtiden synderligt nær. Som vel tilfredse Søndagsryttere bereder de ogsaa Publikum en Søndagsfornøjelse.

Theatre og Kunst.

Scribes en Akts Lystspil „Min Lykkestjerne", der først dukkede op herhjemme i den berygtede Saison 1854—55 og derpaa i Løbet af en halv Snes Aar spilledes næsten 40 Gange, havde i Tirsdags — sammen med „Et Kompagniskab" og „Matrosens Hjemkomst" — skaffet det kgl. Theater udsolgt Hus. Trods denne glimrende Entré vil dets nye Livsperiode sikkert blive temmelig stakket. Ideen med den unge Fusentast, der overalt lader Tilfældet raade, er unægtelig meget tiltrækkende, enkelte af Figurerne (navnlig den altid overvejende Paimpol) er virkningsfulde, og Scenefølgen særdeles behændigt ordnet; men som Helhed er Stykket dog unomstunder lidt for konventionelt og flaut og efterlader tilnærmelsesvis den bekjendte interessante Smag, man ellers faar, naar man rækker Tungen ud ad Vinduet. Det er, for blot at tage ét Exempel, en Forelskelse, der bevirker det dramatiske Omslag og saa at sige prædiker Stykkets Moral (at selv en Lykkens Yndling dog ikke bør stole blindt paa Lykken): nuvel! denne Forelskelse er behandlet nærmest som en Nysen, blandt Andet idet Helten besvarer Tilstaaelsen om, at han er gjenelsket, paa en Maade, der paafaldende minder om det traditionelle „Gud velsigne Dem!" Dersom „Min Lykkestjerne" skulde slaa an nutildags, maatte det kraftigt og sikkert retoucheres gjennem Udførelsen; den Erotik f. Ex., som det savner, maatte Skuespilleren lægge ind deri ved sin Personlighed, sit stumme Spil, sin hele Facon at være og tale paa. Men de Spillende lagde ikke Meget til af deres Eget, og Stykket gik i det Hele taget lidt vel tungt og ufint og samtidig usikkert; atter her var der desuden ingen Enhed i Spillemaaden, Fru Hennings' næsten altfor zarte Hortense tilhørte en hel anden Selskabssfære end Hr. O. Poulsens massive Paimpol og Hr. Cettis med svigtende Routine fernisserede Kerbennec. Fremhæves bør Frk. Betzonichs Udførelse af Jasselines Rolle. Denne Dame har aabenbart en hel Del Intelligens, hendes Ansigt og Stemme egner sig godt for Scenen, og naar hun gjennem Studium og hyppigere Optræden har faaet afslebet forskjellige Kanter og Slakker, vil det formentlig vise sig, at Theatret i hende har gjort en af den Slags Akkvisitioner, som lover Adskilligt, og som endda holder mer, end de lovede.

— Hos C. G. Iversens Boghandel er der paabegyndt et Foretagende, som er baade smukt, nyttigt og fornøjeligt, og som vi haaber maa finde stor Tilslutning. Under Titlen „Fra Kunst-Udstillingen 1878" udsender Vilh. Tillges vel renommerede Atelier 12 Fotografier i Kabinetsformat af de betydeligste Billeder paa dette Aars Charlottenborgs-Udstilling og tilbyder Subskribenterne dem for en særdeles moderat Pris. Som bekjendt har man i Udlandet for længst kastet sig over den Slags aarligt tilbagevendende fotografiske Samlinger, der dels tillader ogsaa den Fjerntboende at danne sig et Begreb om den indenlandske Malerkunsts nyeste og bedste Arbejder, og som dels

Kjøbenhavn paa Kryds og Tvers II.

I en Sangerindepavillon. Tegnet til «Nutiden» af P. Klæstrup. (Se S. 248).

efterhaanden giver En et let overkommeligt Materiale til i store Træk at følge dens gradvise Udvikling. Herhjemme er Hr. Tillges Forsøg, saavidt vi mindes, det første. Det er Hensigten væsenligt at holde sig til Genrebillederne, og det saavel fordi disse jo tiltaler de Fleste mest, som fordi de egner sig bedst til at fotograferes; imidlertid vil vel ogsaa et enkelt Landskabsbillede og Søstykke blive indlemmet. De to første Fotografier gjengiver Otto Baches fortræffelige Kobbel Heste samt Rosenstands Karnevalsscene; Fotograferingen er tilfredsstillende og lader Maleriets „Stemning“ komme ganske godt til sin Ret.

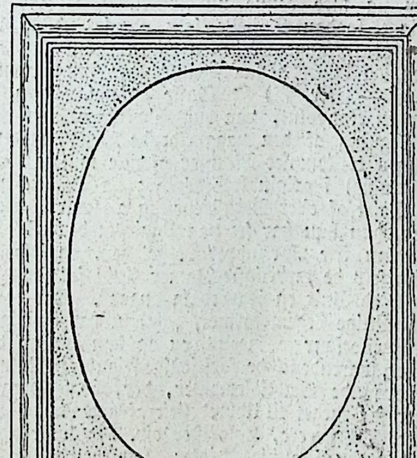
Gaade af s—r.

Med et foran forsikkrer Dem, at
Det Hele ødelagde mangen Hat;
Med en foran er det en Dame, der
For Et og Andet, Læser! frygtsom er.

Opløsning paa Logogryfen i forrige Numer:

En Lammetunge. — En lammet Unge.

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN

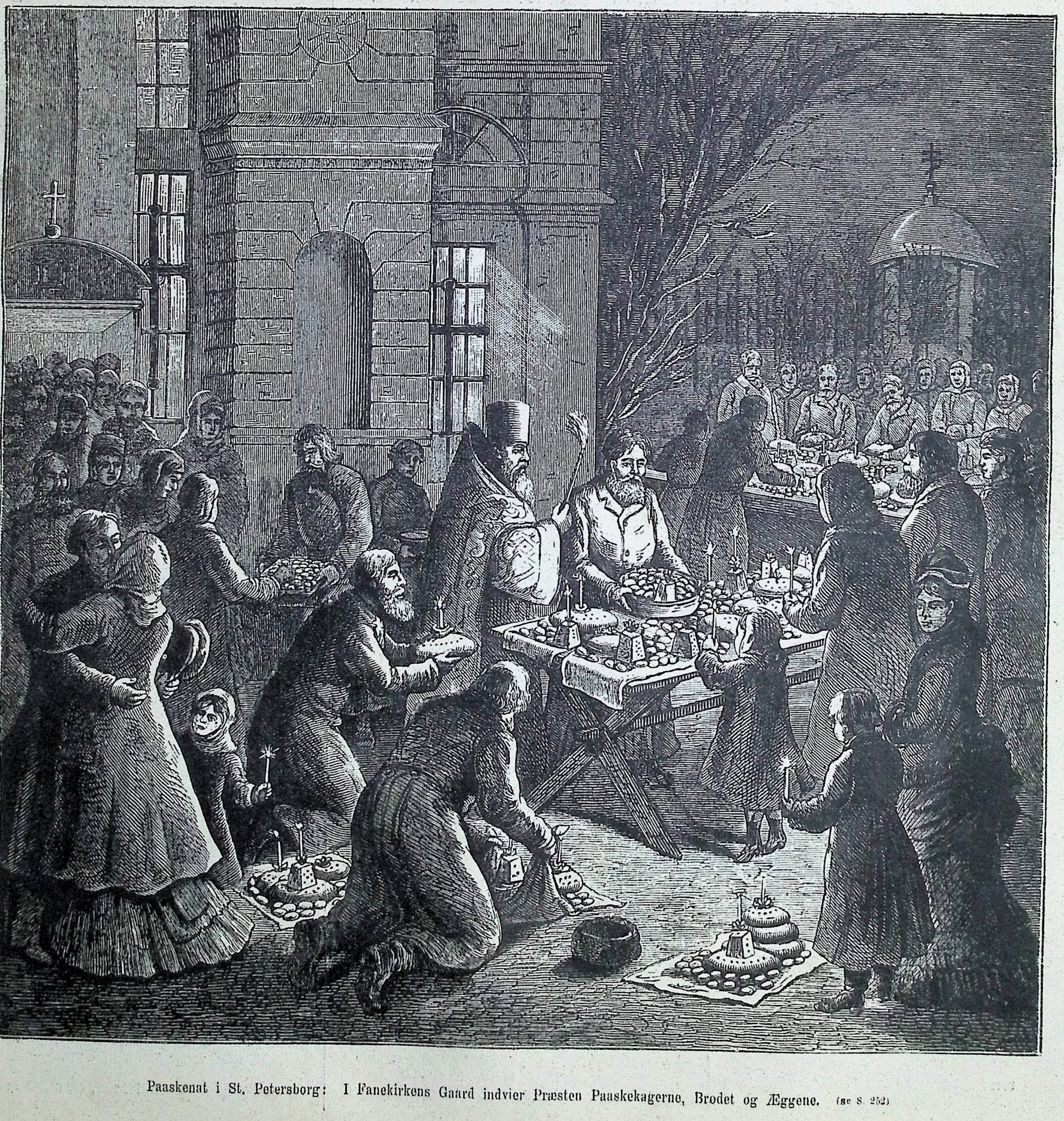
i

BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensborg, Jespersen & Fr. Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 83. Søndagen den 21. April. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder

Paaskenat i St. Petersborg: I Fanekirkens Gaard indvier Præsten Paaskekagerne, Brodet og Æggene. (se S. 252)

Paaskefest i Rusland.

Paaskeugen har i Rusland et ganske særegent Præg, og navnlig Paaskenat tror den Fremmede sig hensat i en helt ny Verden. Den strenge Faste lakker mod Enden. I den stille Uge har Mænd og Kvinder, Unge og Gamle havt travlt med at koge og farve Paaskeæg, som skal anvendes til Presenter; desuden tilberedes eller anskaffes der i ethvert rettroende Hus en Slags Kager af oplagt Mælk samt Brød, som med et indviet Lys i Midten bæres hen i eller udenfor Kirken, hvor Præsten velsigner dem og bestænker dem med Vievand. Disse Kager og Brød udgjør saa Hovedbestandelen paa det dækkede Bord, som i Paaskenatten staar rede for Familjen og dens Gjæster. Hen ad Midnat er de prægtigt smykkede Kirker propfulde, og udenfor myldrer det med Folk, som trods Vind og Vejr taalmodigt afventer Midnatstimens Frembrud. Man ser der den skægede Bonde i sin slidte og fedtede Faareskindspelts, den kluntede, selvglade Kjøbmand i lang, glindsende Kjortel, den Adelige i moderne Overfrakke, gigtsvage gamle Fruentimmer rystende af Kulde, unge Frøkener med spillende Øjne og indhyllede i bløde Peltsværkskaaber, hvidhaarede Oldinge med Pilgrimsstav og Tversæk, kaade Gadedrenge, der forsøger at se andægtige ud, — kort sagt en broget og besynderlig Blanding. Fra Kirken falder et stærkt Lysskjær ud over Mængden, hvor Hver desuden har sit tændte Lys i Haanden, saa de tilstødende Bygninger faar et hemmelighedsfuldt og malerisk Udseende. Endelig begynder Uhrværket at slaa de længe ventede tolv Slag. I samme Nu lyder der Kanonskud, og alle Byens mange Kirkeklokker istemmer omkap en Ringen og Kimen, der ikke standser et eneste Sekund hele fireogtyve Timer i Træk. Kirkedøren slaas op, og i Indgangen viser den øverste Gejstlige sig, iført sin funklende og kostbare Embedsdragt og omgiven af alle sine Underordnede. Han velsigner Mængden, idet han tre Gange gjør Korsets Tegn, og erklærer højtideligt: „Kristus er opstanden!“ „Han er visselig opstanden!“ lyder det i Kor fra Tusinder af Munde, og denne Forkyndelse og denne Bekræftelse gjentages tre Gange. Saa intonerer Kirkesangerne en Glædeshymne, og imidlertid indvies som sagt de talrige Paaskekager, der staar opstillede — hver med et tændt Lys i Midten og i lange Rækker — inden- eller udenfor Kirkedøren.

Nu er det, Paaskeæggene kommer for en Dag og ogsaa — Kyssene! Enhver har Ret til at byde en Anden, selv en Ubekjendt, et Æg, som denne da er forpligtet til at modtage, og ligesaadan er Enhver berettiget og forpligtet til henholdsvis at kysse og lade sig kysse. Det vil sige, i St. Peterborg gaar man maaske saa smaat paa Akkord med denne over hele Rusland udbredte Skik; der indskrænker man sig saavidt muligt til at hilse paa — og lade sig hilse af — Venner og Bekjendte med det kristne Broderkys. Men møder to Bekjendte hinanden den Nat eller næste Dag, omfavner de hinanden med Tilraabet „Kristus er opstanden!“ samt med Svaret „Han er visselig opstanden!“ og kysser samtidig hinanden tre Gange skiftevis paa højre og venstre Kind. Endog den kejserlige Familje overholder strengt denne Skik. Wallace anfører i sin Bog om Rusland, idet han omtaler Paaskeskikkene, en ganske pudsig Anekdote om den strenge og barske Kejser Nikolavs. Da han en Paaskemorgen traadte ud af sit Kabinet, henvendte han hint glade Budskab „Kristus er opstanden!“ til den vagthavende Soldat, men fik istedetfor den vante Gjenhilsen det overraskende Svar: „Nej, han er ikke, Deres kejserlige Majestæt!“ Czaren studsede og forlangte i en Fart Forklaring paa Soldatens Opførsel; det viste sig da, at Manden var Jøde — og mærkeligt nok slap denne fra sin dristige Trosbekjendelse med en Paaskegave, som skulde udtrykke Kejserens Anerkjendelse af hans moralske Mod.

Naa, den Slags Smaaforstyrrelser kan naturligvis indtræffe. Men som Regel tager i Paaskenatten samt Paaskedagen hele det russiske Folk sig ud som et Folk af Brødre og Sødskende, og der sørges da paa mange Maader (eller sørgedes ialfald tidligere) med broderlig Kjærlighed for alle Ulykkelige, for dem, der er i Fængsel, paa Vej til Siberien osv. osv.

Under Danebroge 1848—50.

Af G. Vetzonich.

IV. Slaget ved Bov.

(Sluttet.

Efter tre Timers hidsig Kamp var hele Terrænet fuldstændig i vore Hænder og nu kun Et tilbage: Flensborg skulde tages. Tydskerne halede rigtignok, efter at have stukket deres Barakker i Brand, i fuldt Løb ned over Chausséen for at naa Byen, inden vi Danske satte os fast i den; men lige idet de troede sig frelste, red vore Dragoner frem fra en Bakkeskrænt og spærrede dem Vejen. Fra Søsiden sendte Kanonbaadene paa samme Tid en Regn af Kugler ind over de Ulykkelige, Dragonerne red skarpere til, huggede løs og sprængte Tydskerne til alle Sider. Blod flød i Strømme, Heste og Mennesker væltede sig paa Jorden mellem hverandre. De saae ellers godt ud, disse Dragoner, Fanens umiddelbare Forsvarere, som de holdt omkring Danebroge i sluttet Trop i deres røde Uniformer, med Kasken lidt ad Nakken, Hageremmen med Sjupperne under Næsen og saa drabeligt et Skæg, som det havde staaet i hver Enkelts Magt at faa til at gro omkring Mund og Kind. Foruden Eskvadronschefen selv, den tappre Sauerbrey, var der navnlig Lieutnant Regenborg, en ung Mand, som overalt ved sin ædle Holdning og sit vindende Ydre kunde tages som Mønster paa en smuk Soldat. Desværre, da Myrderiet og Skrigene endelig stilnede af, da de døde Heste kastedes i Bunker, og Ambulancen kom og samlede Saarede og Faldne, var Lieutnant Regenborg, Eskadronens Afgud, mellem disse. Dengang han løftedes op paa Ambulancen og laa udstrakt paa Madratsen, kom han til sig selv, slog Øjnene op og saae sig om. Et Øjenvidne forsikrer, at han aldrig i sin Levetid har set noget saa gribende Smukt som det Smil, der gled hen over den Saaredes Ansigt, da han mærkede, hvordan det var fat med ham. Og da en deltagende Kammerat heftigt greb hans Haand og, ude af Stand til at tale, trykkede den til sin Mund, sagde han fornøjet: „Der skal man se, Alt, hvad der sker, er dog vist godt for Noget. Du kan ikke tænke Dig, hvor dejlig Himlen ser ud, naar man ligger saadan paa Ryggen og ser lige ind i den. Det fik man aldrig Tid til, hvis man altid blev siddende tilhest . . . Bare de Karle nu vilde tage Benene med sig,“ tilføjede han lidt efter; „jeg vilde saa gjerne naa Aabenraa, medens Livet hænger i mig, — det er min Fødeby, og der vilde jeg gjerne dø!“

Hans Ønske blev ikke opfyldt. I Skyndingen styrede man mod det nærmere liggende Flensborg, og med rørende Taalmod fandt han sig deri.

Lazarethet er som sagt Krigens mørke Punkt, og det ikke for den Saarede alene. Intet Menneske, som ikke har oplevet det selv, kan føle, hvad det vil sige at sidde saadan hos en døende Kammerat og se ham lide. Man kan ikke udholde at blive, og man kan ikke forlade ham, man kan Intet sige til Trøst, og vilde dog give sit Hjerteblod for at finde et Ord, som kunde jage den knugende, forfærdelige Tavshed paa Flugt, om saa blot for et Minut. Men Stilheden bliver der, Lampen kaster sit matte Skjær hen over de mange Senge, de Døende vaander sig, Sygevogterne læsker dem, Lægerne gjør deres Ronde mellem alle disse Smertenslejer, hvor Venner og Fjender ligger Side om Side og har faaet nok for den Gang af at slaas.

Paa tredje Dag laa Lieutnant Regenborg og droges med Døden. Intet medlidende Blund, ingen barmhjertig Feberfantasi tilførte den Forpinte et eneste Øjebliks Lindring; en rasende Tørst holdt ham vaagen, men af og til vendte han dog de matte Øjne mod den, der trofast sad ved hans Seng, og sagde mildt: „Er Du der endnu, min stakkels Ven; jeg gjør Dig Tiden lang.“

Sygepasserne, som paa den Tid var unge endnu i Tjenesten og ikke som senere hærdede ved det daglige Syn af Lidende, fulgte med stor Deltagelse Alt, hvad der foregik. Taarerne trillede En af dem ned over de tykke røde Kinder, og alt imellem at han glittede dem bort med Bagen af Haanden, bestræbte han sig for at glatte Tæppet rigtig pænt over den døende Dragonofficer. En Kollega af ham søgte at trøste ham med den Bemærkning, at det jo i Grunden var dumt at føle saa meget for Folk, hvis Navn man ikke engang kjendte. Den Anden protesterede: „Jeg skulde ikke kjende en Søn af vor gamle Præst! I Aabenraa kjender vi Alle ham, Regenborg . . . hys! Glasset, ræk mig det gesvindt, han vinker ad mig.“

Den Syge drak begjærligt, de tørre Læber bevægede sig, efter at han havde hvisket: Tak!, og Vennen bøjede sig hurtigt hen over ham for at opfange den svage Lyd.

„Hils Falbes!“ hviskede han, for anden Gang.

De to Sygevogtere havde sat sig paa Hug ved Enden af Lieutnantens Seng for at være ved Haanden, hvis han skulde ønske Noget.

„Vorherre være hos Hver i den sidste Stund!“ stønnede den medlidende Slesviger. „Det er en haard Død, han har . . . Jeg skulde ikke kjende ham, Regenborg! De har boet i Aabenraa i de sidste hundrede Aar; alle hans Forfædre var Søfolk . . . Se hvor hans Fingre knuger om Lagnet . . . javist, Stakkel! Døden er bitter.“

„Veed Du ellers godt Nyt?“ spurgte Kammeraten. Imorgen kommer den danske Konge til Flensborg.“

„Hurra — hvad siger jeg — — tys, tys, jeg er nok tosset . . . Vilde Lieutenanten sagt Noget?“

Den Døende nikkede. „Kald paa Doktoren,“ bad han; „spørg ham, om jeg kan leve imorgen over.“

Han levede ikke imorgen over. Ved Daggry slog han Øjnene op for sidste Gang, og i samme Øjeblik, som Frederik den Syvende traadte ind i Lazarethet, udaandede den unge Helt. — —

Flensborg skulde tages, var der sagt, og naar der nu fortælles, at Danebroge under tordnende Hurraraab hejsedes paa Møllen ved Indgangen til Hovedlandevejen Klokken halv Tre, kan man være vis paa, at de mellemliggende Timer fra Frokost til Middag var blevet vel anvendte. General Baggesen, fulgt af et halvt Dusin Dragoner, red, da Ilden var standset, op ad Flensborg Gade med den danske Fane udfoldet. Tusind og én Nat har aldrig mere eventyrligt og underfuldt fremtryllet noget saa Smukt som disse Hundreder af danske Flag, der pludselig vajede fra alle Vinduer og Tage, og den Jubel, som brød løs ved at se de kjække Soldater drage syngende ind i Flensborg; Generalen fik neppe Tid til at spørge Magistraten, om den vilde have Byen betragtet som dansk eller som tydsksindet. Fra Strabadser og Farer førtes Soldaten i Triumf til Hvile og Vederkvægelse, ovenpaa saa megen Anstrengelse skulde han her have en halv Dags Rast, før det gik videre, mod Slesvig.

I en af de nu henved tredive Aar gamle Beretninger om Felttoget 1848—50 fortælles, at en simpel Sten rejstes paa den Plet, hvor den første danske Soldat var falden; det var i den før omtalte lille Affære ved Rinkenæs. Paa Stenen stod:

„Minde om den 6. April 1848.“

„Første Skud fra Krigerskare
Voldte Byen Skræk og Fare;
Men med Tak og Pris og Hæder
Broderlig vi mindes Eder,
Som for os i første Møde
Sejren vandt, hvor „Sejer“ døde.“

Paa Rinkenæs Kirkegaard hviler han, og under hans Navn:

„Sejer Steffensen Botterup“ staar:

„Fred med Dig, vor Broder Sejer,
Hist Du Sejrens Palme ejer!
Thi dit Løsen var for sand:
Gud og Konge, Fædreland!
I det gaadefulde Møde
Kjækt for os Du stred og døde.“

Lige overfor denne Grav, paa den anden Side Flensborgfjord, ligger mærkeligt nok den Første af Marinen, hvem Oprørernes Kugler kostede Livet: Kvartermester Børgesen, der ombord paa Hekla blev skudt den 6. April ved Holdnæs i en Kamp mellem Damperen og et Par fjendlige Kanoner i Land. I et Blad fra den Tid skriver en Fædrelandsven: „Der ligger noget saa Smukt i at tænke sig, at den første danske faldne Landkriger og den første faldne Søkriger hviler hver ved sin Side af Hovedindgangen til det Land, for hvilket det danske Folk maatte føre en Kamp paa Liv og Død i tre Aar, to betydningsfulde Bautahøje, som netop paa dette Sted maa minde enhver dansk Mand, der drager forbi dem, om de kostbare Offre, det kostede at holde dette herlige Land fast ved Danmark, og derved tillige erindre ham om en større Aarvaagenhed for Fremtiden, at Offrene ikke skulle blive smerteligere og Kampens endelige Udfald et Nederlag. Nu drager den danske Mand med Stolthed forbi disse to Kæmpers Høje, som han drager forbi alle de Steder, der gjemme Minder om faldne Krigere; men reves Slesvig engang for bestandig bort fra Danmark, da maatte Skamrødme bedække hans Kinder, hver Gang han sejlede ind ad Flensborgfjord, thi da forstod han ikke i rette Tid den advarende Røst, der raabte til ham fra disse Grave.“

Ak! det var dengang, man kunde skrive saaledes!

Fra Kirke til Kirke.

Af Eli Frère.

VI*). Hj. af Gyldenlovesgade og Norresogade.

Det er Søndag Eftermiddag. Paa sin Vej ud til Nørrebro kommer Sporvognen rullende hen ad Vester-Farimagsvej og udsender, idet den drejer om Hjørnet, den bekjendte hylende, underligt skrattende Lyd; Helsingørstoget sender i det Samme Hovedstaden sin sidste, højrøstede Hilsen, Drenge raaber Hurra til Svar, — der er Liv

*) De 5 foregaaende Artikler i Nr. 58, 59, 61, 64 og 76.

og Larm overalt. Men naar saa Sporvognen og Toget er borte, kan man se En og Anden af de mange Spadserende blive staaende et Øjeblik og stirre over paa den lille Bygning, ved Siden af Frederik VII's Stiftelse, der tager sig saa ejendommeligt ud med sit lille Taarn og det store cirkelrunde Vindue med de farvede Ruder lige over Indgangsdøren. Jeg kom forbi og stod stille som alle de Andre. Der lød Sang derindefra, — og et Minut efter befandt jeg mig i det lille Kapel, hvor Irvingianerne, den almindelige katholsk-apostoliske Menighed, holdt deres Aftengudstjeneste.

Der var Mange derinde, vistnok et Par Hundrede Mennesker, Fattige og bedre Stillede, Gamle og Unge, ja, endog smaa Børn, som senere viste sig at have lidt vanskeligt ved at være stille. Jeg havde ingen Salmebog; men en Mand kom velvilligt hen og holdt sin frem, saa jeg kunde se med deri. Oppe ved Orgelet, der havde Plads paa et Pulpitur over Indgangsdøren, sang et Kor af Kvinde- og Mandsstemmer, og jeg saae en Herre staa og slaa Takt. Lige i Øjeblikket sang hele Menigheden livligt med, saa først ved Gudstjenestens Slutning, da Koret sang en Salme alene, fik jeg Lejlighed til at glæde mig over de smukke Stemmer og den dygtige Indøvelse. — Præsten stod paa Prædikestolen, iført en sort Præstedragt, hvorover han bar en hvid Messeskjorte, og over den igjen, om Halsen og foran ned over Brystet, et bredt, højrødt Baand. Han var en ret smuk yngre Mand med et smukt og kraftigt Organ; selv naar Larmen ude fra ligesom gjorde Anstrengelser for at drage Tankerne bort og sløve Sandserne, gik intet Ord tabt for mig, og det uagtet jeg sad temmelig langt borte. Hyppigt citerede han et eller andet Sted i den hellige Skrift og slog det saa altid op i den Bibel, han havde liggende foran sig, og læste det op; derved kom der undertiden en lille Pavse i Foredraget. Jeg sad og lyttede til hans Ord og ventede paa, at der skulde komme Noget, som var ejendommeligt for denne Kirke; det kom ogsaa, — som Hentydninger til Frelserens snarlige Gjenkomst.

Edward Irving, en begejstret, ypperligt begavet ung Præst, stiftede i Begyndelsen af Aarhundredet denne Sekt. Han var født i Skotland 1792 og blev siden Præst ved den skotske Kirke i London; men hans afvigende Meninger og den Uforfærdethed, hvormed han traadte op og forfægtede dem, bevirkede 1832 hans Afskedigelse. Allerede to Aar efter døde han. Da fremstod Profeter, som kaldte 12 Mænd til at være Apostle for den nye Kirke, og af disse var Drummond, en anset Bankier, som havde staaet Irving bi i de haarde Dage, den ene. „Herren kommer!" — lød deres Raab; de paastod, at Frelserens Gjenkomst var saa nær, saa alle tolv Apostle vilde opleve den. Siden er imidlertid Flere af dem døde; der er kun tre tilbage af de tolv, og det hedder nu, at Herrens Komme vel ikke er umiddelbart forestaaende, men at dog de alt er fødte, som skal være i Live paa den gamle Verdens sidste Dag. Og Alle de, hvem denne Stund finder forberedte, skal herske sammen med Herren i det nye tusindaarige Rige, hvor Satan ikke længer har Magt. Naar de tusind Aar er forløbne, skal han dog atter løses af sine Lænker og være Herre en stakket Tid. Derefter kommer den sidste Afgjørelses Dag med den anden Opstandelse.

Det faldt mig ind, medens jeg sad her i den lille kjøbenhavnske Kirke, at de Mennesker, som havde antaget Troen paa denne Frelserens nærforestaaende Gjenkomst, dog vist maatte føle sig ganske underligt til Mode. Alle vi Andre gaar jo omkring i den Forventning, at vor Tid vil være ude længe før Jordens; men de tror ialfald paa Muligheden af, at Verdens yderste Dag kan falde indenfor deres Levetid, de er forberedte i saa Henseende og stoler paa, at de netop i Kraft af Forberedelsen skal paa hin Dag tælles blandt de Udvalgte! Hvor var det muligt Andet, hvis man virkelig havde saadan en Tro, end at man maatte føle sig begejstret og gaa i et bestandigt spændende Haab? — Jeg saae rundt paa de mange Mennesker derinde. Begejstring opdagede jeg ganske vist ikke hos en Eneste; de saae Alle saa temmelig rolige ud, men fulgte dog Præstens Foredrag med øjensynlig Interesse.

Han sluttede sin Prædiken, hans Amen blev gjentaget af Menigheden, og medens saa Alle stod op, blev der afsunget en Salme, ligeledes efterfulgt af et Amen. Saa vendte han Ansigtet mod Alteret og bad en Bøn, Menigheden knælede ned, og da han tav, blev de endnu et Øjeblik liggende og bad stille Hver for sig. Dermed var Gudstjenesten til Ende; thi efter at Præsten havde bedt de Fremmede, som muligvis kunde ønske at tale med ham, om at blive tilbage i Kirken, gik han ned fra Prædikestolen, og Koret afsang en smuk Slutningssalme. Medens Mængden saa strømmede ned ad Midtergangen for at komme ud, indledte min Sidemand en Samtale med mig, spurgte, om jeg var her for første Gang, om hvordan jeg syntes om det, osv. Han sagde, at det navnlig gjaldt om at komme til den rette Forstaaelse (hvad jeg gav ham Ret i), og anbefalede mig at tale med Præsten, dersom der var Noget, jeg ikke forstod; jeg fulgte Raadet, og Præsten gav mig med stor Beredvillighed de ønskede Oplysninger.

Kirken, som blev indviet 1. August 1871, er i Grunden slet ikke saa lille endda. Men den er meget tarvelig. Væggenes lyse Mursten er ikke overstrøgne med Noget og ser derfor lidt triste ud; det hjælper ikke stort, at der hist og her kommer en Række røde Sten imellem. Der er intet Loft eller Hvælvinger; vi har Taget med dets mange, umalede Støttebjælker umiddelbart over os. Ogsaa det ser tarveligt ud, men bidrager paa den anden Side til, at Rummet gjør et frit og luftigt Indtryk. Ved de to Rækker Kirkestole langs Sidevæggene lægger man kun Mærke til et skraatliggende Bræt, som er gjort fast i hver Stol, og som er beregnet til at knæle ned paa. Den Væg, der vender ud mod Søen, er gjennembrudt med en Række lange, smalle Vinduer uden Gardiner for. Ved samme Side, men oppe i den øverste Del af Kirken findes Prædikestolen, som bærer Indskriften „Troen kommer derved, at man hører!" og paa hvis Forside desuden Bogstaverne J. H. S. (ɔ: Jesus hominis salvator, J., Menneskets Frelser!) ses slynget ind i hinanden. Bagved snævrer Væggene sig ind til begge Sider, og Loftet bliver lavere, saa den øverste Ende af Kirken kommer til at se ud som en lille Kirke for sig. Det er „Helligdommen". Her staar Alteret, hvis Midtpunkt dannes af et bredt, hvidt Fodstykke, hvorpaa en lille kunstigt forarbejdet Kirkebygning, „Tabernaklet", Gjemmestedet for Brødet og Vinen. Paa hver Side ses en høj Kandelaber, og ovenover hænger den evigt brændende Lampe. Der hænger ogsaa en anden Lampe med syv Blus, og dette Syvtal har for Irvingianerne mer end én Betydning. Da Sekten stiftedes, blev der i London dannet syv Menigheder, og naar en Menighed er fuldstændig, forestaas den af syv Personer, nemlig Biskoppen eller Englen, som han kaldes, og de sex Ældste. Ved hver Menighed skal desuden findes sex Diakoner, saa vi faar altsaa ogsaa Tallet tretten ud, et Afbillede af Herren og de tolv Apostle. Ind i Helligdommen kommer vi imidlertid ikke, Adgangen dertil er forbeholdt Præsterne samt Menigheden ved Kommunionen; vi staar og ser derind fra det saakaldte nedre Kor, et bredt Trin, som fører op dertil. Nedenfor dette, lige overfor Prædikestolen, er en Udbygning paa Kirkens ene Side, atter ligesom et lille Kapel for sig, og her findes et mindre Alter, Sidealteret, som ligeledes har en Kandelaber paa hver Side. Der er Gudstjeneste hver Dag inde i Kirken. Tre Dage om Ugen holdes den saakaldte Eucharistiegudstjeneste, der forestaas af fire Præster med Englen i Spidsen, en Taknemlighedens Mindefest for Frelseren, med andre Ord: en højtidelig Altergang. Paa disse tre Dage benyttes Hovedaltret inde i Helligdommen, Sidealtret derimod de andre Dage.

Medens Irvingianerne i Modsætning til alle andre Sekter kun i meget ringe Grad har kunnet vinde Indpas i Nordamerika, og Bevægelsen i England allerede har tabt sig, lader de andetsteds, f. Ex. herhjemme, til at skulle have større Held med sig. Deres strenge Sædelighed og milde, stille Fromhed har skaffet dem mange Venner i Danmark, og i Tyskland, men især i Sveitz har de en ret betydelig Udbredelse. Med Hedningemission befatter de sig slet ikke. —

Abe Nahum Vandkrukke.

En jødisk Historie af Sacher-Masoch.

Den 25. November 1830 bragte Bønder — som vendte hjem fra Aarsmarkedet i Tarnov, og som undervejs havde kigget dygtig i Glasset i hver eneste Jødekippe — den Rædsels-Efterretning til Brzostek, at Pest-Jomfruen havde vist sig for dem. Hun var at se paa den anden Side Visloka, hvor hendes Flamme-Hoved ragede op over de sorte Skove, og i hendes Alt nedtrampende Fodspor fulgte, efter Folketroen, Krig, Hungersnød og Epidemi.

Den lille polske Landsby kom midt om Natten i en ubeskrivelig Ophidselse. Oppe paa Herregaarden stod Tyendet barbenet ude i Sneen og stirrede mod Vest, hvor der virkelig saaes et rødligt Skjær paa den mørke Himmel. Forgjæves viste Godsejeren sig i sin tyrkiske Slaabrok og søgte at berolige dem. „Det er Maanen, der kommer op, eller maaske ogsaa et Meteor," sagde han med Nationalistens overlegne Smil. „Det er, hvad Naadigherren befaler," svarede den gamle Kudsk, som havde været med under Kosczinsko, „men De skal faa at se, Hr. Velgjører, det der skaffer os Krig." — Og ligesaa forgjæves anstrengte Godsejeren sig for at belære sin unge Kone, der i en Fart var smuttet i en med Skind foret Kazabajka og som nu hang skjælvende ved hans Arm. „Jeg er ikke overtroisk, sagde hun, men Fader har fortalt mig om lignende Himmeltegn, som varslede Krigene af 1809 og 1812. Du skal se, Kjære, der kommer til at flyde Blod; efter Alt, hvad man læser i Avisen, faar vi en Revolution ovre i Kongeriget."

Men frem for Nogen ængstedes Forpagteren af Brzoteks Kro, Abe Nahum Vandkrukke, som i sin dristige, palæstinensiske Fantasi altid saae et Dusin Stokke, naar en enkelt Stok truede hans af Slid og Slæb bøjede Ryg, og som engang var flygtet op paa et Gjærde for en stribet Hankat, fordi den, da den kom løbende i fuld Fart, aldeles bestemt forekom ham at være en Tiger. Hans Angst yttrede sig paa en højst aparte Maade. Han mumlede i Et væk Ordene: „Krig vil der komme, Hungersnød vil der komme, Pest vil der komme," og gik imidlertid fra det ene Leje til det andet og talte sine syv Børn, og naar han havde faaet talt dem alle Syv, begyndte han forfra.

Pludselig udbrød hans Kone, som sad oppe i en Seng fuld af Dyner som paa et nyt Babelstaarn: „Hvad er det, Du gjør Mand? Jeg tror, Du tæller Børnene — vil Du have, dine Børn skal dø for Dig, siden Du tæller dem?"

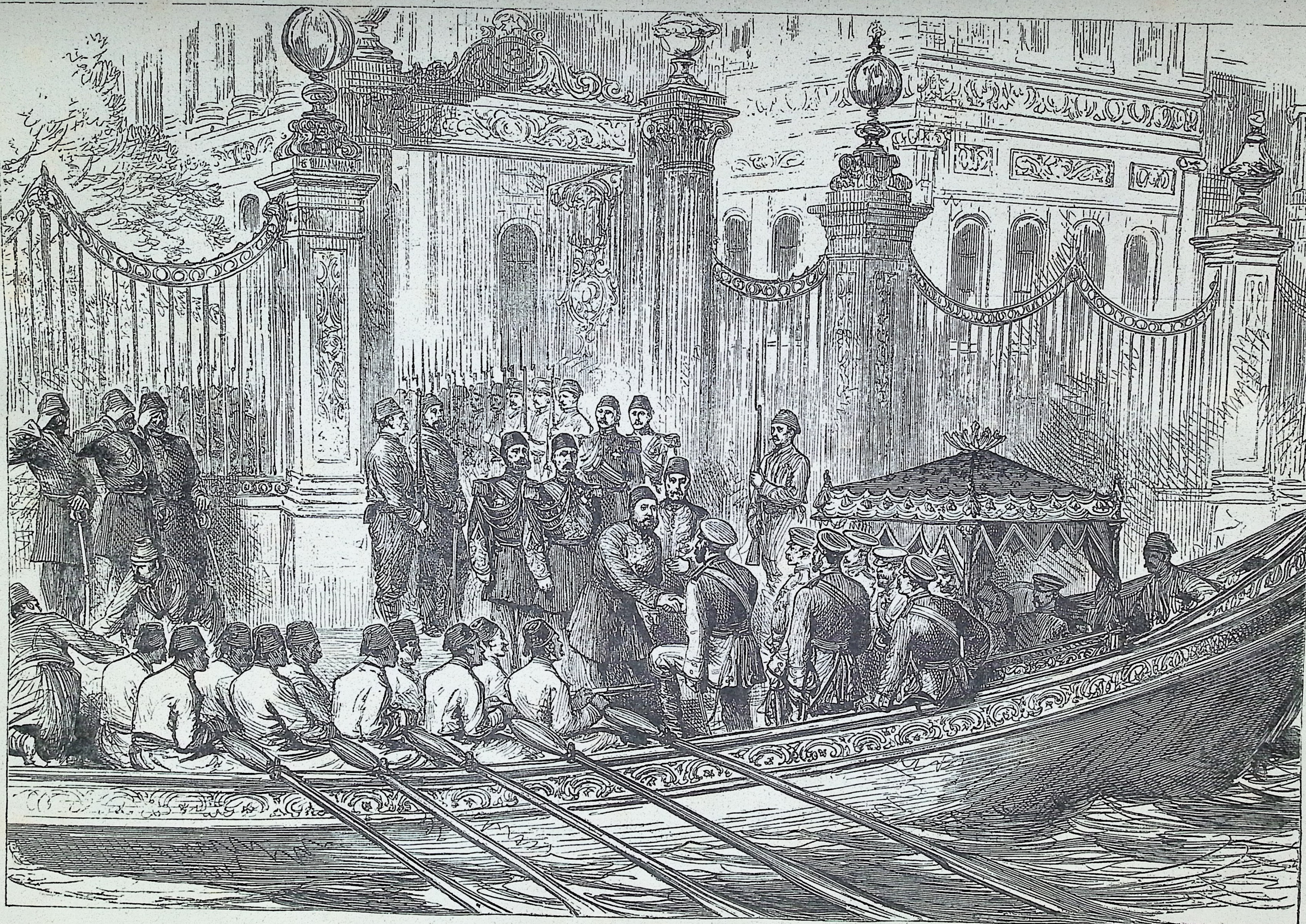
Abe Nahum Vandkrukke blegnede, tørte Sveden af Panden og mumlede: „Min Aand er forvirret, jeg har talt Børnene."

Der gik en Uge eller lidt mer, saa traadte en Aften den gamle Sentschuk — der hentede Breve og Aviser fra Posthuset i Pilsno — helt ude af sig selv og endog med forstyrret hvid Knebelsbart ind i Spisestuen, hvor Herskabet netop sad og spillede Domino, og sagde: „Naadige Herre! det var dog Pest-Jomfruen; den 29. brød Revolutionen ud i Warschau!" Og Godsejeren i den tyrkiske Slaabrok og hans unge Kone i den med Skind udslagne Kazabajka blev siddende tavse og blege, og Folkene stak Hovederne sammen, og ovre i Kroen sukkede Bønderne og tyldede sukkende Brændevin i sig, og mer end alle Andre blegnede og sukkede Abe Nahum Vandkrukke. Denne Gang bevarede han dog Fatningen og talte ikke sine Børn; men heller aldrig i sit Liv havde han saa andægtigt som nu bedt Slutningen af Schemona Esreh: „Lovet være Du, Gud, som velsigner dit Folk Israel med Fred."

Paa Revolutionen fulgte Krig, paa Krigen Kolera. Den førstnævnte fremkaldte en uhyre stærk Bevægelse i Galizien. Mange vaabenføre Mænd ilte Brødrene paa den anden Side Wejchselen til Hjælp, Andre samlede Penge til dem, Kvinderne pillede Charpie og bad. For Krig blev Landet forskaanet, men Pest-Jomfruen brød sig ikke om Lande-Grændser. Koleraen kom langsomt, men frygtelig som ingensinde før, og krævede tusinde og tusinde Offre. Intet Lægemiddel og ingen Bønner hjalp. Havde et Lægemiddel kunnet hjælpe, saa var Kroen i Brzostek blevet skaanet, thi den lignede ingen Brændevinskippe mere, men et Apothek; og havde Bønner kunnet hjælpe, saa vilde Abe Nahum Vandkrukke være blevet bønhørt, thi fra Morgen til Aften stod han med Ansigtet mod Væggen og skreg højt til Gud som en Chassid.

Men den Ulykkelige havde talt sine Børn, og i en eneste Nat tog Dødsenglen Sex af de Syv. Der hjalp intet Lægemiddel og ingen Bøn. Og det hjalp heller ikke, at Abe Nahum Vandkrukke strengt opfyldte Loven: at strax da hans ældste Søn døde, blev alt Vand i Huset kastet bort, for at ikke Dødsenglen skulde tvætte sit blodige Sværd i det; at den Døde kun blev liggende et Kvarter i Sengen og saa blev lagt paa Gulvet henne ved Vindus-Væggen og dækket til med et Lagen; at Ligets foldede Hænder dannede Schadaj, eller at Spejlet blev taget ned fra Væggen: — de døde, En efter En, og det var kun en daarlig Trøst for Abe Nahum Vandkrukke, at hans Kone ogsaa døde, uagtet han ikke havde talt hende med hin Ulykkes Dag. Han sørgede syv Dage uden at forlade Huset, og sørgede tredive Dage, hvor han sagde „Kadisch" for de Bortgangne. Og da saa Pest-Jomfruen imidlertid var dragen videre, — hun drog med Solen, over mod Vestens store Byer — stod han alene med en Dreng paa et halvt Aar, som havde faaet Navnet Jossel.

Hans Stilling var mindst ligesaa pudsig som sørgelig. En Mand, en Krovært — med et Barn i Svøb! Og nu havde Faderens og Ægtefællens Kjærlighed — denne store, paa en Hustru og syv Børn ligeligt fordelte Kjærlighed — samlet sig om og fæstet sig til dette ene lille Hoved, og Angsten for at miste det var saa overmenneskelig stærk i ham, at han ikke turde betro det til fremmede Hænder. Barnet laa hos ham om Natten, han vadskede og svøbte det, han madede det med Mælk og Vand, han lullede det i Søvn, og bar

Storfyrst Nikolavs aflægger Besøg hos Sultanen: Ahmed Vefyk Pascha og Reuf Pascha modtager ham ved Dolma Baghtche-Paladset. (Se S. 258.)

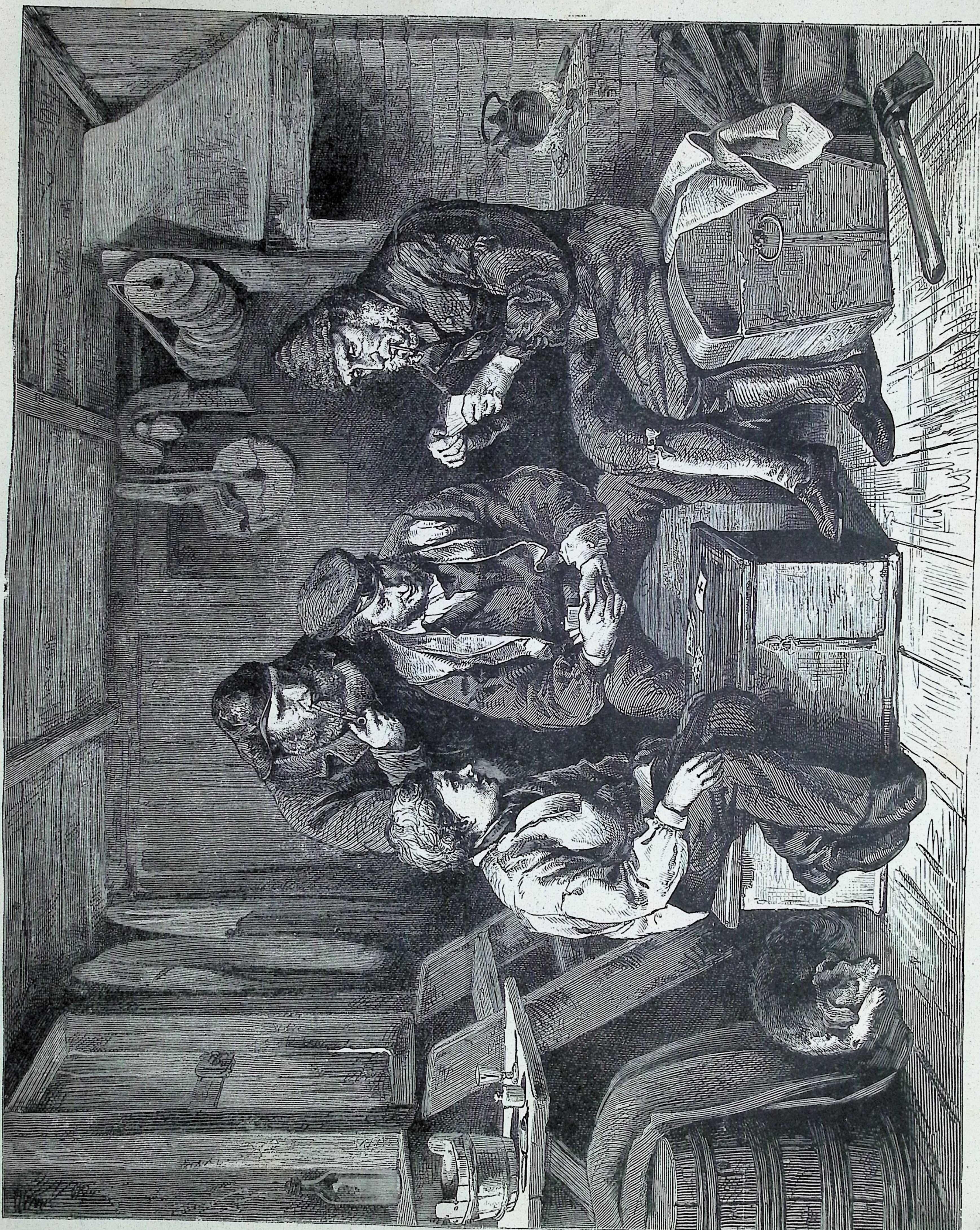
det, naar det ikke sov, paa sin Arm, om det saa skulde være den hele Dag. Saadan gik det til, at Abe Nahum Bandkrukke besørgede sine Forretninger, medens hans Fod satte Vuggen i Bevægelse, og at han skjænkede Brændevin ud, medens Barnet paa hans Arm famlede

første Ord, det kunde sige, det erstattede Barnet baade „Moder“ og „Broder“ og „Søster“.

Og en skjøn Dag var lille Jossel gammel nok til Skolen, og Abe Nahum Bandkrukke tænkte alvorligt paa, at Drengen dog maatte lære Noget, og det laa paa hans

var en Skole. Hvor søgte ikke det ømme Faderhjerte Dag og Nat ængsteligt efter en Udvej! Og det fandt den ogsaa: da Jossel nødvendigvis maatte ud af Huset for at lære Noget, saa fulgte Huset med ham!

Abe Nahum opgav sin Forpagtning i Brzostek og

Billeder af nordiske Malere, II.

«Klø'r-Es», efter K. E. Janssons Maleri. (Se S. 234.)

ved hans lange Skæg eller ved hans fedtede Spytkrøller. Og saadan voxede Barnet op mellem svirende Bønder, det legede i Sandet paa Krostuens Gulv, der lærte Faderen det at gaa, der tog det de første usikkre Skridt, der begyndte det at løbe og at tale, og „Tade“ var det

skikkelige, ængstelige Sjæl som gloende Kul, at der var ingen „Cheder“ (Skole), ingen „Talmudport“ Talmudskole for fattige Børn i Brzostek. Om han sendte Jossel ud af Huset? — nej, det var umuligt! — og alligevel maatte han bort herfra, til Tarnov, hvor der

flyttede til Tarnov, hvor han blev en Slags Huseier og Kjøbmand. Det Hus rummede 32 Familier; man skulde tro, det maatte være som Semiramis' Palads eller da i det Mindste som Vatikanet! jo vist, — nej det var en to Etages Træ-Barakke med fire

Vinduer ud til Gaden, og der var intet Værelse i det, som tilhørte udelukkende en enkelt Familie, alle var de afdelte ved Trævægge, og de rigeste Familier havde 1/2, de fattigere 1/4, de fattigste 1/8 Værelse. Abe Nahum kjøbte sig 1/2 Værelse i Stue-Etagen og aabnede der en lille Forretning med Hestehaar, Svinebørster og Hareskind; dog forsmaaede han heller ikke Katteskind, og mangen tarvelig Adelsfrue stoltserede om i en majestætisk Kazabajka, som han havde leveret Hermelinen til. Han havde bragt Jossel et stort Offer. I Brzostek havde han været en fremragende Person, Godsejerens højre Haand, Bøndernes Orakel og en velhavende Mand, her i Distriktsbyen derimod var han hverken Mer eller Mindre end en stakkels fattig Jøde. Men hans Jossel lærte Noget, og det var ham nok. Naar man saae haanligt eller medlidende paa ham, tænkte han: „Ja vent blot, til min Jossel bliver en Ilan (genial Talmudist) eller en Rabbi, saa vil I nok se paa mig med andre Øjne." Hans eneste Fornøjelse var at staa henne i Bedehuset, efter Gudstjenesten, og i Afstand lytte til Talmuddisciplenes Disput over talmudiske Emner. „Jossel vil snart have sin Plads imellem dem", mumlede han saa ved sig selv. Hele den udslagne Dag spekulerede og handlede han utrætteligt for at udvide sin Forretning, og tidt tilbragte han ydermere halve Nætter med at gruble over Anliggender og Gjenstande, som en Polak vilde have sparket væk fra sig: men den lille magre Mand med den krogede Ryg, det indfaldne Pergamentsansigt og de blinkende Øjne var i Grunden Filosof — han holdt sig til Nedorims Traktat, hvor der af Navnene paa Israels tre Sønner, Mischnah, Democh og Massa, uddrages den vise Lære, at man skal høre, tie og taale!

(Fortsættes.)

Vendsysselske Øgenavne.

Hos vor Landalmue hersker som bekjendt en stærk Tilbøjelighed til at kalde Folk ved andre Navne end dem, der er dem givne i Daaben; men intetsteds er Tilbøjeligheden saa udpræget som i Jylland og vel især i Vendsyssel, hvor denne Øgenavns-Idræt næsten er bleven en Mani, som paa sine Steder endog har faaet sin egen Betegnelse ved Ordet „Tørdaab". En „Tørdøber" er da igjen Øgenavnet til den, som er stærk i Opfindelser paa dette Omraade.

Det er maaske ikke formeget sagt, naar jeg paastaar, at i visse Egne af Vendsyssel maa hvert femte eller sjette Menneske gaa omkring med et Navn, som slet ikke tilkommer det. Ja der gives end ikke Faa, som ved denne Uskik og Tidens Hævd er gaaet aldeles Glip af deres rette Familjenavne og nu bærer paa helt andre, hvilke de — med Ret eller Uret — har taget i Arv, og som vil gaa over paa kommende Slægtled.

For at levere nogle Exempler til det her Sagte, kan jeg anføre, at der i Vendsyssel existerer en hel Familje under Benævnelsen: „Helvedesfamiljen". Dens Overhoved hedder slet og ret „Helvedesmanden", følgelig kaldes hans Hustru og Børn „Helvedeskonen" og „Helvedesbørnene", eller ved Navn: Moust Helled', Dorthe Helled', Lars Helled' osv., ligesom det passer. Det Hus, Familjen bebor, hedder naturligvis „Helvede"; formodenlig er der i sin Tid blevet holdt „et helvedes Hus", men derom veed den nuværende Generation Intet, og skjøndt det odiøse Navn stadig følger med til Beboerne, lægger dog Ingen nogen ond Betydning deri; det geraader i ingen Henseende de Paagjældende til Skade paa gode Navn og Rygte. Paa samme Maade er det gaaet med Navnet „Kvælhals". Der er tæt ved Hjørring en større Gaard af dette Navn, og dens Beboere har heller intet andet; men vel at mærke, det er forlængst gaaet over til at blive et virkeligt, ved Daaben forplantet Familjenavn. Hvorfra dette, ialfald mindre velklingende Navn stammer, veed neppe Nogen, dog kan det vel ikke drages i Tvivl, at det har hentet sin Oprindelse fra en Begivenhed, som Enhver kan slutte sig til. Man kan jo, om man vil, gaa frem efter en Analogi: Paa Morsø findes baade et „Rækhals" og et „Strækhals" — Benævnelser, som man, ialfald for det Førstes Vedkommende, er istand til at udlede: man veed nemlig, at en Henrik Skarpenborg, som paa Frederik den Førstes Tid boede her, gjorde sig skyldig i Mordbrand, og af den Grund maatte „række Hals".

Den Kategori af Øgenavne, hvortil de fornævnte uden Tvivl maa henregnes, er heller ikke fremmed for Nutiden; den fremkommer som en Slags Folkejustits, beregnet paa at ramme der, hvor Lovens Arm har vist sig altfor slap eller vel endog magtesløs. Familjen „Kobber" nedstammer saaledes fra en Person, som for endel Aar siden „bjærgede" en stor Mængde Kobberbolte fra et ved Stranden henliggende Vrag, uden at Fru Justitia var istand til at afsløre, hvad der for alle Andre syntes klart som Dagen. Nu gaar Familjen „Kobber" omkring med en uhyggelig Arv, som den sikkert vil bevare i lange Tider. Man har paa lignende Maade i Vendsyssel en „Kofamilje"; og Ko-Mariane maa endnu den Dag idag bøde for det Tyveri af en Ko, som En af hendes Forslægt har gjort sig skyldig i.

Øgenavnet gaar, som sagt, hyppigt fra Personen over til det af denne beboede Sted, hvorfra det saa igjen gaar tilbage til Stedets Ejer, saa ofte end denne skifter. — En Fremmed maa tage sig vel iagt, naar han kjøber en Ejendom, hvortil der knytter sig „en Rang", ɔ: et Tilnavn, som hører til Stedet; thi inden han veed et Ord deraf, er han en skjøn Dag bleven „Rangsperson", en Værdighed, som de Fleste helst vil være fritagne for. Man kan — for ogsaa her at anføre et Exempel — være temmelig sikker paa, at Kroen i Hørmested (mellem Frederikshavn og Hjørring) vil vedblive at hedde „Skræderkroen", og Kromanden, uden Hensyn til at han aldrig har havt Naal i Haanden — „Skræderen". Paa samme Maade hedder Kroen i Tylstrup „Hattemagerkroen", og dens Ejer eller Forpagter er ufravigeligt „Hattemager". Sjeldent spørger Nogen: „Er Jens Kromand hjemme?" men derimod: „Er Jens Hattemager hjemme?"

Ligesom paa sal. Holbergs Tid mister den, der udøver et Haandværk, stedse sit Døbenavn og kaldes udelukkende efter Professionen: Chren Smed, Hans Maler, Jens Podemester osv., og Børnene af disse Forældre hedder da f. Ex.: Hanne til Chren Smeds, Peter til Hans Malers, Ole til Niels Slagters og saa fremdeles. Her er nu vel egenlig ikke Tale om noget Øgenavn; men det gaar over til at blive det, saasnart Professionen bliver Fællesbenævnelsen for alle Familjens Medlemmer uden Undtagelse. Naar En saaledes f. Ex. hedder „Skræder-Smeden", saa følger ikke deraf, at han dyrker begge de nævnte Professioner; det udtrykker tvertimod, at han nedstammer fra en Skræder, men er Smed. Sønner af en Haandværker maa ofte hele deres Liv, om de end bliver nok saa gamle, vedblive at gaa under Navnet „Drengene", en Titulatur, der ogsaa gaar i Arv til deres Sønner. Forfatteren af denne lille Skildring har saaledes kjendt „Malerdrenge", der var gamle Folk, med Børnebørn, der ligeledes var „Malerdrenge", uagtet Malerprofessionen slet ikke mere blev drevet af Familjen. — Er omvendt Konens Bestilling den vigtigste eller den, det egenlig kommer an paa som Subsistensmiddel, saa er det ogsaa hende, der foranlediger Opkaldelsen, idet Mandens Fornavn i saa Fald føjes til Konens Fornavn. Gifter Christen Jensen sig med Jordemoder Dorthe Hansen, eller Jens Nielsen sig med Mariane Christensen, som lever af at sy Kapper, saa vedbliver vel den Første at hedde Dorthe Jordemoder og den Anden Kappe-Mariane, men deres Mænd faar ufejlbarligt Navnene: „Jordemodermanden" eller Chren Dorthe og „Kappe-Jens" eller Jens Mariane.

Foruden at en Tjenende ofte antager og beholder for sig og Efterkommere sin Husbonds Navn, saa hans eget endog gaar rent i Glemme, idet Børnene — ialfald i senere Led — kirkedøbes med det annekterede Navn, antager han ligeledes undertiden for sig og Familje, gjennem hele Livet, Navn efter Husbondens Bestilling, især hvis denne antyder en Embedsværdighed. Saaledes er „Præst, Amtmand, Kommandant, Apotheker, Byfoged" o. s. v. meget almindelige Familjenavne, medens dog ogsaa „Kudsk" og „Tjener" paa samme Vis vedblive at hævde deres Berettigelse. Til samme Art Navne kan ellers ogsaa henregnes „Skriver" og „Dommer", det ene hjemmehørende i Rubjerg, det andet i Raabjerg Sogn. Hvad det første af disse nedarvede Familjenavne angaar, da vil man vide, at det har sin Oprindelse fra en Birkeskriver ved det fordums Segeltorp Birk, saa den nuværende Anders Skriver kan gjøre sig til af at nedstamme fra en Mand, der virkelig forstod den Kunst at kunne skrive; det andet: „Dommer", skal stamme fra den sidste Birkefoged i Raabjerg, som derimod var en Karl, der bogstavelig hverken kunde „læse eller skrive"; men dømme kunde han naturligvis ligefuldt. Man fortæller ifølge Traditionen, at den allersidste Dom, han afsagde, overgik en stakkels Pige, som havde født i Dølgsmaal, og at Dommen lød paa, at hun for sin Forbrydelses Skyld skulde „undlyw's. Naar man paaviser Galgebakken, hvor den Ulykkelige blev hængt, glemmer man aldrig at pege paa det Hus, hvor Familjen „Dommer", Efterkommerne af hin raabjergske Salomon, bor.

Ogsaa den afskyelige Uvane finder Sted, at opkalde Folk efter Legemsfejl; men da saadanne Navne stundom er tagne i Arv, er det en Selvfølge, at „Lamme-Maren" ikke nødvendigvis behøver at „lamme", ɔ: halte, ligesaalidt som „Kryk'-Mads" har nødig at gaa paa Krykker for at svare til Navnet. Begge kunne være Offre for Traditionen.

Siden her omtales Navne af „gammel" Oprindelse, skal endvidere anføres Familjen „Halvfems". Navnet er i og for sig uskyldigt; det vil kun vedblive, sagtens gjennem flere Generationer, at minde om, at En af Slægten har opnaaet den nævnte høje Alder. Et andet Exempel paa, hvor tilbøjelig man er til at bortkaste Navnet for at sætte en selvlavet Betegnelse i Stedet, har man deri, at en gift Kone „udenfor Bondestanden" ofte tituleres: „Hr. Frue!" eller hvis hendes Mand er død: „Fru Enke!" medens, som sagt, Navnet slet ikke medtages.

Til Slutning en kort Fremstilling af, hvorledes et Øgenavn, der nærmest kan henregnes til den foran berørte Kategori: „Folkejustits", bliver til. — En Milsvej nordost for Aalborg ligger en stor og smuk Avlsgaard, der ejes af en anset og velhavende Mand. Gaardens Navn er „Pinen" og Ejeren hedder: Jens Piner. Naar man med Forundring spørger om Oprindelsen til disse lidet velklingende Navne, faar man følgende Oplysning: I Aaret 1843 kom denne Mand sønderfra op til Vendsyssel. Han medbragte en Trillebør, men ejede forresten Intet. Det paabegyndte Chausséanlæg mellem Aalborg og Hjørring, i Forbindelse med Arbejdslyst og Udsigten til en god Fortjeneste, havde lokket ham. Det varede ikke længe, før han havde tjent sig saa Meget, at han kunde kjøbe en Hest og en skrøbelig Arbejdsvogn, og med Opnaaelsen af disse indledende Formaal voxede i kort Tid hans Velstand. Vejanlæget blev ved Licitation udbudt i Parceller eller Skifter, og af saadanne overtog Jens stedse flere og flere. Han skaanede hverken sig selv eller sit „sølle Dyr"; det var baade Selvplage og Pinsel, sagde man. Saasnart Jens havde faaet Driftskapital, udvidede han sine „Entrepriser" til milelange Strækninger. Den driftige Mand var godt lidt af Vejvæsenet som heller vilde have at gjøre med En end med Flere og derfor med Glæde saae ham i Besiddelse af hele Ansvaret, medens det slet ikke brød sig om, at Hovedentreprenøren igjen lod bortlicitere Dele af sine Parceller til Andre. Jens og hans Hest kom da snart til bedre Huld end nogensinde tilforn, siger man; men Under-Parcellisterne maatte i Almindelighed slide og slæbe, uden at blive federe. Det var naturligvis Misundelsen, der talte saaledes; men denne blev endnu mere højrøstet, da den store Bondegaard, hvortil Andres Sved havde medvirket, skjød op. Dette kunde ikke hengaa aldeles ustraffet, og saa fik da Gaarden Navnet „Pinen" efter Ejeren, som forlængst var bleven tørdøbt Jens Piner. Spørg engang en Vendelbo om dette Navn; der findes neppe et Menneske mellem Aalborg og Skagen, uden at han kjender det og dets Oprindelse.

Pinen og Piner — disse to Navne ville utvivlsomt endnu bestaa, naar Gaardens sidste Mursten er forvittret; men nogen ond Betydning ligger ikke længer deri; tvertimod, idet man tager sin Hat af for Lykken, erkjender man tillige, at Ejeren fornemmelig har sin egen Flid og Stræbsomhed at takke for det heldige Resultat. Enhver Vendelbo vilde have baaret sig ad paa lignende Maade, hvis han havde kunnet, selv med Fare for at blive „Rangsperson".

Camillo Brunn.

Hvordan man laver Ædelstene.

For nogen Tid siden fik Juvelererne sig pludselig en ordenlig Forskrækkelse, og den har neppe sat sig endnu. Ganske vist bliver Folk saa tidt forfærdede over Noget, som ved nærmere Eftersyn viser sig at være ingen Verdens Ting; men her, maa man indrømme, var der unægtelig betænkelige „Ugler i Mosen". Kort og godt, to franske Kemikere, de Hrr. Fremy og Feil, meddelte en skjøn Dag det parisiske Videnskabernes Selskab, at de var istand til at lave Ædelstene i Pundevis, og det saadanne Ædelstene, som i Henseende til Kostbarhed nærmer sig mest til, ja endog undertiden overgaar Diamanten, nemlig Rubinen, Sapfiren og den meget dyre orientalske Smaragd. Det Værste for Juvelererne var, at her slet ikke var Tale om nogen Efterligning, men at de Hrr. Fremys og Feils Ædelstene lignede Naturprodukterne fuldstændig; deres Rubiner f. Ex. passer maaske ovenikjøbet bedre for Uhrmagerne end de naturlige Rubiner, eftersom de næsten er endnu haardere.

Sagen er, at de fleste Ædelstene egenlig er af meget simpel Familje. Diamanterne, bilder man sig jo nok ind, er voldsomt meget finere end Kullet og Rubinen, Sapfiren eller den orientalske Smaragd voldsomt meget finere end Lerjord; og dog ligger hele Finheden i, at de Førstnævnte kan glæde sig ved en Tilstand af større Renhed og Tæthed. Andre Ædelstene, som f. Ex. den almindelige Smaragd, indeholder den med Lerjorden beslægtede saakaldte Beryljord; og Beryljorden er i og for sig saa lidet kostbar eller sjelden, at man i visse Egne kan træffe Smaragdens mindre rene Broder benyttet ved — Gadebrolægningen. Saaledes forholder det sig med alle de Stene, Perlerne iberegnede, som vor rige Verden pynter sig med: de bestaar for Størstedelen af yderst ordinære Stoffer, og kun fordi det gemene Stof i dem har op-

naaet en meget sjelden og ualmindelig Krystalform, betaler glade Mennesker dem med ligesaa sjeldne Priser. Paa hvad Maade saa forresten disse noblere Stene er blevet dannede i Naturen, kan i denne Sammenhæng være sae temmelig ligegyldigt. Mange „Halv-Ædelstene" (Opalen, Akaten, Karneolen etc.) er formodenlig opstaaede ved Stoffernes langsomme Overgang fra flydende til faste, eller ved at smeltende Masser langsomt er blevet afkølede; men især har „Naturen" dog vist fabrikeret Ædelstene, ved at Mineralier er blevet forvandlede til en ildflydende Opløsning og de nydannede Forbindelser saa er blevet langsomt udskilte gjennem kemiske og elektriske Indflydelser. Jorden har jo efter al Sandsynlighed engang (ligesom Solen og de fleste Fixstjerner) befundet sig i ildflydende Tilstand, og alle Stoffer stødte dengang sammen og indgik de besynderligste Allliancer. Metallerne gav imidlertid Farvestoffernes Parti og sørgede for, at Ædelstenene ikke blev ensformige og klare som det klareste Vand; Rubinen og Smaragden er rimeligvis farvede med Chrom, Sapfiren med Kobold osv. Den, der har set de prægtige kolorerede Vinduer i middelalderlige Kirkebygninger, ved, hvad for straalende Kulører man kan frembringe ved Metalforbindelser i Ild; og de uægte Ædelstene, som navnlig Paris har forstaaet at give en bedaarende Skjønhed, er ofte farvede med det samme Metal-Oxyd, som de saakaldte ægte.

Naa men — nok om den Ting og tilbage til de kunstigt fabrikerede og dog fuldstændig „ægte" Ædelstene! Den første, man hittede paa at lave, var Lasurstenen, Oldtidens Sapfir, en gjennemsigtig, nydelig, kornblomstblaa Sten, som de gamle Indere, Assyrere, Perser, Jøder, Ægyptere og Grækere satte stor Pris paa. Naar den rives, faar man det bekjendte Lasur- eller Ultramarinblaat, hvormed Middelalderens Malere plejede at gjengive Madonnas Kappe eller Kjortel, skjøndt de maatte opveje dette Farvestof med Guld og derfor ogsaa altid førte det særskilt paa Regningen. For en 50—60 Aar siden opdagede en tydsk Kemiker Gmelin, at man ved at ophede Lerjord med Soda, Svovl og Kul kunde kunstigt fremstille denne den dejligste af alle blaa Farver, og nuomstunder fabrikeres der aarlig omtrent 150,000 Centner af bemeldte Ædelstenspulver i Evropa! — — Og saa Rubinen og Sapfiren søgte man tidlig at fremstille ved Kunst, da det jo som sagt var indlysende, at de kun bestod af krystalliseret og med Metaloxyd farvet Lerjord. Det gjaldt om at forvandle Ler- eller Berylljord med den fornødne Mængde farvende Metalforbindelser til en ildflydende Opløsning og saa langsomt at lade den krystallisere; men skjøndt man kjendte Maalet, var man dog endnu ikke Herre over Midlerne, og i bedste Tilfælde naaede man kun at producere saa smaa Rubiner, Sapfirer og Smaragder, at man ikke fik sin Ulejlighed ordenligt betalt. Først Fremys Forsøg i Hr. Feils Glasfabriker kronedes med Held. Han tog Lerjord i dens overalt forekommende Forbindelse med Kiselsyre, holdt den 2—3 Uger i stadig ildflydende Tilstand, udskilte ved Bly-Oxyd Lerjorden fra Kiselsyren, og fik paa den Maade de nydeligste „ædle Korunder" (Diamantspath), næst efter Diamanten den haardeste af alle Stene. Men Rubiner, Sapfirer og saakaldte orientalske Smaragder er ikke Andet end farvede Korunder, og ved at tilsætte Blandingen 2—3 Procent dobbelt chromsurt Kali eller en Ubetydelighed heraf og lidt Kobolt-Oxyd fik man ganske rigtig i første Tilfælde Rubiner, i sidste Sapfirer. De Prøver, der blev forelagt Videnskabernes Akademi, og som vejede flere Kilogrammer (1 Kilogram = 2 Pund), havde absolut Diamanternes Form, Vægt og Haardhed, ja de lignede endog de naturlige Rubiner deri, at de ved at ophedes mister den rosenrøde Kulør og faar den igjen, naar de er blevet afkølede. Kun i Henseende til Farvens Glands kunde de kunstigt fabrikerede ikke maale sig med de smukkeste naturlige Rubiner, og det kan nok være, man maa følge Naturens Exempel og give Krystallerne endnu længere Tid til at udvikle sig, hvis man vil opnaa de mest fuldendte Resultater. Imidlertid er her jo ogsaa kun Tale om et første Forsøg, og da Opdagerne med sjelden Imødekommenhed har forklaret deres Fremgangsmaade, vil der vel opstaa en Kappestrid mellem de Kyndige, som sikkert i en Fart bringer Fabrikationen et godt Stykke videre. Der gaar neppe lang Tid, før man ogsaa har lært at farve Lerjords-Krystallerne grønne, gule eller purpur-violette og altsaa kan frembringe kunstigt de haardere og kostbare Ædelstene, som Juvelererne (i Modsætning til de ligesaadan farvede, men billigere egenlige Smaragder, Topaser og Amethyster) kalder orientalske Amethyster, Topaser og Smaragder. Da vil man for et Par Kroner kunne bære Smykker, som hidtil betaltes med Tusinder, og „Mellemstandens" Damer vil kunne kappes i straalende Pragt med Fortidens mest pragtelskende Fyrstinder!

Det er igjen det „Demokratiske", den udjævnende Tendens hos vor Tid! — Kun Diamanten bærer endnu med Rette sit gamle Navn „Adamas", det vil sige „den Ubetvingelige", og man aner ikke, hvordan den opstaar i Naturen. Man tror, den skyldes en uhyre Glohede, eller (lige modsat) at den er fremkommet ved umaadelig langsom Afkøling, eller at den er Produkt af organisk Virksomhed, eftersom man undertiden opdager i den grønne, celleagtige Dannelser, som minder om visse Planter (Alger). Men man veed som sagt Intet, og saalænge man ikke veed Besked om dens Tilblivelse, kan man naturligvis heller ikke gjøre den efter. Hvordan skulde det ogsaa gaa, om man en skjøn Dag kunde sælge Diamanter for et Par Kroner eller saa omtrent? For ikke faa Damers Vedkommende vilde det jo fra det Øjeblik næsten blive en Umulighed at opdage, at de hører til den fineste Verden — eller til den fineste „Halv-Verden".

Frit efter **Carus Sterne.**

En rigtig, kjærlig Fader.

Efter **Pierre Véron.**

Forleden Aften var jeg i Cirkus.

En ganske lille Pige, der helst burde have ligget rolig i sin Seng, svingede frem og tilbage i nogle Trapezer, der var anbragte helt oppe under Loftet. Ved Foden af den lange Snor, der dannede det eneste Forbindelsesled mellem Luftens Regioner og „vor fælles Moder", stod der en stiv og alvorlig Herre, som gjorde dybe, retvinklede Buk, hver Gang en Bifaldssalve stræbte at gjøre den Lille endnu mere fortumlet i Hovedet. „Hvad kan det være for en Fyr?" tænkte jeg; „han staar nok saa mageligt og sikkert nede paa Manegen og tilegner sig hele Æren! Det maa vist være en Klovn."

Efter Forestillingens Slutning sad jeg inde paa Kaféen og søgte at gjenvinde mine medfødte, menneskekjærlige Fornemmelser, som var blevet noget forrykkede efter tre Timers skuffede Haab om at komme til at overvære en mandlig eller kvindelig Næstes fysiske Sønderknuselse. Da opdagede jeg henne ved et Sidebord — min mystiske Herre. Han havde kastet den traditionelle Lakajkjole med de forgyldte Tinknapper og sad nu i en almindelig Dødeligs beskedne Klædebon ved en halv Bajer. En Ven kom til; Ølkrusets svindende Fluidum blev fornyet ved Opvarterens velvillige Assistance, og der udspandt sig følgende Samtale:

— Gratulerer! sagde Vennen. — Du har nok gjort Lykke?

— Ikke mer end fortjent. Der er Ingen, som aner, hvor mange Opoffrelser og Skuffelser Haandværket fører med sig!

— Det vil jeg tro.

— Du vil tro det, naar Du hører det, ja. Men der er Ingen, som aner det. Ser Du, jeg havde nu fire Børn — —

— Ja, jeg veed det nok.

— Jeg siger det ikke, fordi Du veed det; men fordi jeg rent ud sagt havde fire Børn. Det havde været en let Sag for mig, at faa dem ind i Handelen eller i den Retning. Drengene kunde have været Grosserere og Pigebørnene siddet ved Kassen i en Urtekræmmerbod; men jeg spør' Dig, hvad Gavn havde de saa gjort? Nej, jeg tog den Mindste, da han var sex Aar gammel, og saa sagde jeg til mig selv: „Du skal være Kaoutschoukmand, min Dreng!"

— Ja, — det kan jeg huske!

— Jamen Du veed ikke, hvad saadan en Opgave koster en Familjefader, naar han er, som han skal være. Saadanne Anstrengelser og saadant et Arbejde! Syv, otte Timer om Dagen stod jeg og vred og vendte hans Ledemod, saa det knagede i Fugerne — naa! jeg havde Lykken med mig: da han var halv ottende Aar gammel tjente han sine hundrede Kroner om Maaneden hos Loisset.

— Det var stolt!

— Ja, jeg vil ikke rose mig selv; men de var vel fortjente. Saa passerede det ved en Forestilling, at han gjorde en baglænds Saltomortale for paa den nemmeste Maade at gribe en Tallerken i Tænderne. Det var ikke hans Fag; han var jo Kaoutschoukmand! Hovedet gled ind mellem Fødderne, han faldt ned paa Brystet, og Dagen efter kom han paa Hospitalet.

— Der kom han nok aldrig fra?

— Jo; — men ikke før han skulde paa Kirkegaarden. Tror Du, saadan Noget er morsomt?

— Nej! det maa Du nok sige.

— Enhver Anden havde ladet sig skræmme; jeg ikke. „Du har offret Dig for Kunsten," sagde jeg til mig selv; „nu maa det føres ud." Otte Dage efter tog jeg fat paa den Næste. Hun var fem Aar gammel. Se, Kaoutschoukvæsenet skulde jeg ikke have mer af. Saa tænkte jeg paa Linjedansen. Det vil sige, ikke noget gammelt. Tredive Fod op i Luften, uden Balancerstang; hvor der ikke er Fare, er der ingen Fortjeneste. Det kneb i Begyndelsen. „Jeg falder ned, Fader! . . . Hvad har jeg gjort Dig? . . . Vil Du skille Dig af med mig?" Hun græd, og hun skreg; Moderen blandede sig i det; men jeg holdt ud. Og det maa jeg tilstaa, Dolores holdt mig skadesløs for Drengen.

— Var hun dygtig?

— Dygtig? Nu kjører vi om! Baade Madrid, Wien og New York var færdige at slaas om hende. Halvtredssindstyve Kroner om Aftenen, min Fa'er! I mindre end et Aar havde jeg tjent saa Meget, at jeg kunde bygge den lille Villa nede ved Paris, Du veed nok.

— Hed hun ikke Sofie?

— Jo. Men paa Plakaten kaldte jeg hende Dolores; det gjør sig bedre. Nu spør' jeg igjen: Hvad Fornøjelse har en Fader af sine Børn? Jeg havde altid sagt til hende: „Du arbejder ikke nok, Sofie; Du stoler paa din Lethed. Det ender galt." Og det endte galt. En Aften faldt hun ned, — og nu gaar hun med Træben. Det er kjønt, hvad? Alt, hvad jeg havde gjort for hende, var spildt! Du maa indrømme, at jeg nu kunde have Lov til at tabe Modet. Tror Du, jeg gjorde det? Nej, jeg staar fast. Et Menneske er sat paa Jorden for at gjøre Gavn; er han ikke?

— Det forstaar sig.

— Skaal. Saa tog jeg fat paa Numer Tre, en rigtig brillant Dreng. Han skulde være stærk Mand, den Ting var givet. Saadan en Knøs paa fire Aar, der kunde løfte halv hundrede Lispund i Tænderne, hvad mener Du om den Entreprise?

— Ja, — den er ny!

— Funklende ny; men den koster Anstrengelse. Jeg begyndte med et ti Lispunds Lod; løftede det op i strakt Arm og sagde til ham: „Nu Du!" Han gjorde nogle Indsigelser og sagde, det var for tungt. Har Du kjendt Magen til Dovenskab? Naa, dovne Folk kommer aldrig frem i Verden, derfor gik det ham ogsaa forkert. Naar jeg tænker paa, at jeg engang har plejet ham i et helt Fjerdingaar, fordi han laa i Seng med Noget, der var knækket inden i ham. Uden mig havde han været død og borte; og veed Du, hvordan han lønnede mig?

— Nej?

— Han løb væk med en amerikansk Trup! Nu tjener han en Masse Penge ovre i Amerika; men tror Du, at han saa meget som sender mig, hvad han fortjener?

— Det er jo en snavs Fyr!

— Ja, Børn er utaknemlige; det maa Enhver indrømme, som opoffrer sig for sin Familje. Jeg blev naturligvis nødsaget til at tage fat paa den Mindste, længe før hun var stor nok til det. Publikum har saamænd ogsaa gjort Ophævelser i den Anledning. Men hvad skal man sige? Jeg har ikke Fler end den Ene. Det løber mig koldt ned ad Ryggen, naar jeg saadan ser hende svæve oppe i Luften; mit Nervesystem er spoleret af Skræk og Benauelse, og Doktoren fylder mig med Piller, der koster lige saa meget, som Pigen kan fortjene.

— Ja, det er saa rimeligt. Sæt, at hun ogsaa kom til Skade.

— Hm! — Hvem vilde tage Hensyn til Alt, hvad jeg har gjort for Kunsten? Der er ikke en Sjæl, der paaskjønner den sande Fortjeneste. Naar jeg engang bliver en gammel Mand, for saadan ender vi jo Alle, saa siger Folk bare: „Sørg for Dig selv; nu kan Du have det saa godt!" Nej, de Børn forkorter min Tilværelse! Saae Du i Aften? Hun var lige ved at slippe Trapezen! Jeg ventede allerede at have hende i Hovedet. Det manglede bare, at hun skulde knuse sin egen Fader; hvad siger Du om den Finale paa et helt Liv fuldt af Skuffelser og Arbejde! — Naa, Skaal Du!

— Skaal!

— Lad os saa gaa et lille Øjeblik hjem. Jeg er ikke rigtig kommet mig af Skrækken endnu; imorgen skal jeg dog tale med Doktoren, om at faa nogle andre Piller. Men det siger jeg Dig: Himlen bevare Dig for nogensinde at blive en rigtig kjærlig Fader for dine Børn! — —

Saa forlod de Kaféen.

Da jeg kom hjem, fandt jeg, at deres Samtale var værdig til at stenograferes. Og det har jeg gjort.

Theatrene.

Kasinos sidste Nyhed „Madame Angots Datter" har brugt forholdsvis lang Tid om at komme til Kjøbenhavn. Aarvis har den staaet paa Repertoiret i Paris Dag ud og Dag ind og ogsaa i den øvrige civiliserede Verden har Gud og Hvermand,

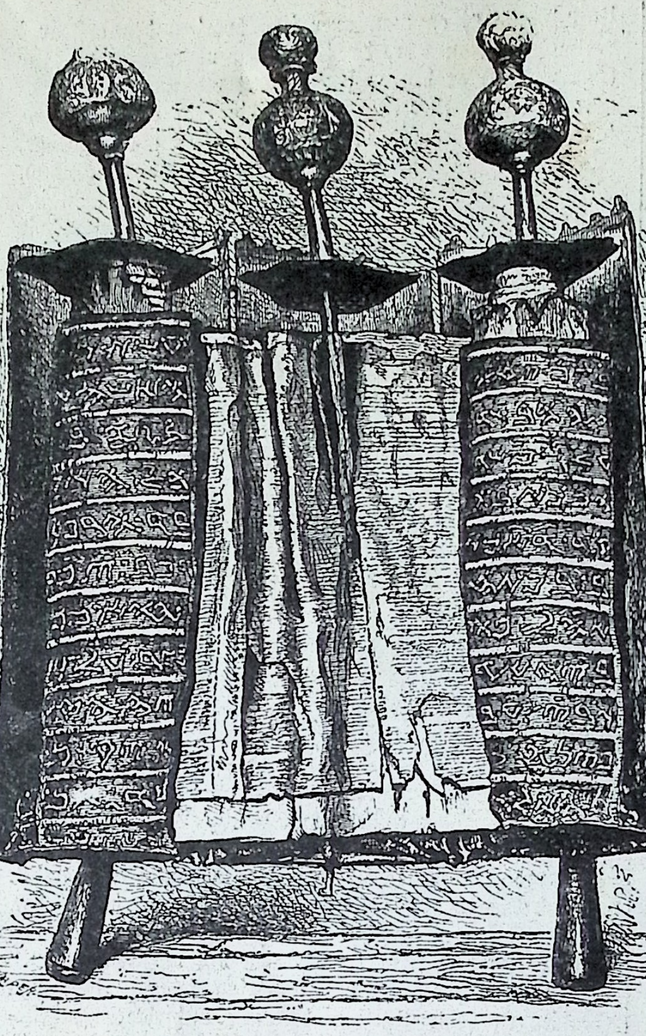
moret sig over det. Det vilde da være altfor morsomt, om Stykket ikke ogsaa skulde more i Kongens Kjøbenhavn, nu da dette af overgivent Humør sprudlende Lecoqske Aandsprodukt endelig her lader sine Dandserhytmer høre i deres Helhed. Thi Brudstykker af Operetten kjender vi jo længst. Det er desuden Foraarstid, den heldigste Del af Sæsonen for Operettemusik. Kasino vil da neppe komme til at angre Præsentationen af Madame Angots Datter. Men betydelig større Sukces havde dog været at vente, hvis Kræfterne havde slaaet bedre til. Naturligvis er Fru Schwartz-Nielsen ganske paa sin Plads, men de to andre Hovedroller har man paa Grund af ingen Andens Havelse set sig nødsaget til at besætte mindre heldigt: L'Anges Parti med en Skuespillerinde, der har tjent de Sporer, hun bruger i Marguerite, for altfor lang Tid siden til længer at kunne agere Operetteprimadonna, og Ange Pitous med en ung Skuespiller, hvis Triumfer hører Fremtiden til. Det er aabenbart Grunden til, at Madame Angots Datter efter al Sandsynlighed hos os ikke kommer til at leve ind i en fremtidig Sæson, skjønt den er bragt paa Scenen flot udstyret og i en særdeles god Oversættelse.

— Som det vil ses af nedenstaaende Avertissement, giver Hr. Gymnastiklærer Paul Petersen paa Folketheatret en Forestilling, der baade ved sit Formaal og sit Program anbefaler sig til Publikums Velvilje.

Billedtexter.

Storfyrsten og Sultanen. Verden har i den sidste Tid paa Afstand været Vidne til det besynderlige Skuespil: at efterat Rusland i et Aarstid har skjældt Tyrkerne ud for de foragteligste Hunde under Solen og sluttelig har skilt „den syge Mand" af med hele Underkroppen, lige til Skuldrene, — omfavner bemeldte syge Mand og Knutens Haandhævere rørte hinanden og er paa Nippet til at sværge hinanden ubrødeligt Venskab. Naa, Løfter om Guld og grønne Skove har jo fra Arilds Tid faaet Fler end Tyrkerne til at gaa i Gyngen, og virkelige, haandgribelige russiske Guldskillinger er jo da endelig heller ikke til at kimse ad. Den, der har Penge nok paa Lommen og sledske Ord i Munden, kommer altid frem. Og desuden maa man huske paa, af hvad Kaliber Størsteparten af Tyrkiets ledende Mænd er. Djemil Pascha, Namyks Søn, har for nylig ladet falde den betegnende Ytring: „Sultanen vilde være i sin gode Ret, om han af sine 400 Generaler lod 350 skyde, mig selv medregnet". Da den ærværdige Pascha ikke glemmer sig selv, har man maaske Aarsag til for en enkelt Gangs Skyld at tro Manden paa hans Ord.

Nok sagt, det gaar foreløbig venskabeligt varmt til mellem Russere og Tyrkere, og denne Varme steg næsten til Koghede under Storfyrst Nikolavs' første Besøg i Konstantinopel. Tirsdag Morgen d. 26. Marts løb Storfyrsten, med et Følge paa c. 100 Officerer, ombord paa den kejserlige Yacht „Livadia" ind i Bosporus og standsede Kl. 11 om Formiddagen foran Paladset Dolma Bagdsche. Ved Landgangstrappen modtoges han af to tyrkiske Ministre; Sultanens Musikkorps intonerede den russiske Nationalhymne, de osmanske Skibe hejste det russiske Flag, og de opmarscherede Soldater afgav Honnør. Ved Paladsets Indgang ventede Sultanen selv paa sin fornemme Gjæst og modtog ham med hjertelige Haandtryk; derefter trak de sig, kun ledsaget af to Tolke, tilbage til de øvre Gemakker, hvor de havde en længere Samtale. Sultanen fulgte nu Storfyrsten igjen ned til Galatrappen og aflagde ham kort efter et Kontra-Besøg i Slottet Beglerbeg paa den asiatiske Side af Bosporus, — hvilket Slot midlertidig var blevet overladt Russerne, for at Storfyrsten kunde sige, han modtog Sultanen i sit eget Hus. Det gjør ved de diplomatiske Forhandlinger endda ikke saa nøje, om det Hele er en Komedie, der spilles; naar blot Skinnet frelses, er Alt vundet — og, som sagt, nu kom Sultanen i Storfyrstens „eget Hus". Han ledsagedes af Ministre og Følge og hilstes med akkurat de samme Æresbevisninger, som var blevet Storfyrsten til Del; kun ventede denne nede ved Strandbredden, omgiven af en Mængde højere Officerer i glimrende Uniformer.

De fem Mosebøgers Rulle i Sikem.

Da man saa atter havde havt en større Samtale, fulgtes man omtrent ad tilbage til Dolma Bagdsche, hvor Sultanens Galaekvipage med et pragtfuldt Firspand stod beredt til at føre den russiske Overstkommanderende til et Besøg hos den tydske Gesandt i Pera og til det russiske Gesandtskabspallads. Efter at have været lukket i 11 Maaneder aabnede sig atter den svære Jernport, og man søgte i Hast at anbringe det russiske Vaaben paa dets gamle Plads; Vaabnet vilde imidlertid ikke lade sig anbringe, og da Storfyrstens Vogn svingede ind ad Porten, stødte den saa voldsomt mod en Afviserstén, at den paa et hængende Haar nær var væltet. Et daarligt Varsel! sagde de Overtroiske.

Festen begunstigedes ikke af det skjønneste Vejr. Sydvinden fejede graa Bølger foran sig, Regnskyer drev hen over Himlen og sendte af og til en Skylle ned over det talrigt forsamlede Publikum. Men den pragtfulde Vrimmel af Tropper, de mange Flag, den livlige Færdsel i Gaderne og paa Bosporus samt den evindelige Militærmusik kæmpede i Forening med de vidunderlige Naturomgivelser tappert mod Vind og Vejr for at frembringe den fornødne festlige Stemning.

Nede i Kahytten. Vi er som usynlige Tilskuere ombord paa en aalandsk Skærgaards-Skude. Vejret er dejligt — for Folk, som har let ved at blive søsyge, men saa temmelig pinagtigt for et honnet Skibsmandskab. Ingenting at bestille oppe paa Dækket; man kan ligesaa gjerne krybe ned i Kahytten og „tage den med Ro". Der er just ikke fint eller stadseligt dernede, men ganske hyggeligt; Solen titter ind gjennem det lave Vindu og spiller hen over Bordet med det behagelige Snapseglas, Kaffekjedlen snurrer saa smaat henne paa Ildstedet, og Skibshunden, der faar sig en forsvarlig Lur paa Gulvet, knurrer med i Søvne, Himlen maa vide af hvem eller hvad. Naa, Kortene frem, — siden man ikke har Andet at forslaa Tiden med. Nu er der givet; Kløver bliver Trumf, og Baghaanden tog første Stik. Men saa spiller han min Sandten selve Trumf Es ud, og se det er en kritisk Historie! Her er saamænd gode Raad dyre. Han med Esset er nok saa ligegyldig ud ved det Hele, men han har en Skjelm i Øjet og gotter sig saa smaat over Modspilleren, der aabenbart er „leveret", og som med en højst bekymret Mine mønstrer de Kort, han har paa Haanden. Imidlertid griner Skibsdrengen over hele Ansigtet ved den Gamles Forlegenhed, medens en anden Søulk, der ikke er vant til at lade sig gaa paa, tager Piben af Munden og bøjer sig frem over de Spillende. For at se, om det virkelig er saa galt fat, som det lader til.

Ja det er, kort at melde, den Scene, som en ung finsk Maler en skøn Dag fandt paa at fortælle med smukke Farver og i klare, friske Figurer. Billedet skaffede ham paa Pariserudstillingen 1873 en Medaille og i St. Petersborg Værdighed som Medlem af Akademiet; men hverken denne eller de andre Triumfer, han vandt som Kunstner, formaaede at standse „Manden med Leen" paa hans grusomme Gang, og for omtrent 4 Aar siden saae Karl Emanuel Jansson Øjne for sidste Gang Dagens Lys. Han var født 1846 af Almuesfolk i Finnstrøms Sogn paa Aaland og fik sin første Undervisning af den finske Genre- og Historiemaler Ekman i Aabo. Senere kom han til Stockholm og derefter til Düsseldorf, hvor Genseren Vautier fik stor Indflydelse paa hans kunstneriske Udvikling. Det her meddelte Billede malede han paa sin Fædreø i Aaret 1871; det skaffede ham Statsunderstøttelse til en ny Udenlandsrejse, som man havde haabet skulde standse hans voxende Brystsyge, — men Sygdommen lod sig som alt sagt ikke standse, og han vendte døende tilbage til Fædrelandet, der med ham mistede en af sine talentfuldeste Sønner.

De fem Mosebøgers Rulle i Sikem skal ifølge Traditionen være skreven af Arons Søn Eleazar. Saadanne Ruller fandtes i de jødiske Synagoger, og herfra hentede man Skriftsteder, som man saa søgte at fortolke. — Som man erindrer, var Sikem (det nuværende Naplus), mellem Bjergene Ebal og Garizim, en Tid lang Hovedstaden i Israels Rige. Om dens „fem Mosebøgers Rulle" vil der maaske blive Anledning til at fortælle Nærmere i et af de følgende Numere.

Gaade af s—r.

Det skyldes mig tildels, at Folk de bære
Det, som beskærmer dem mod Vind og Vejr,
Og mig maa Gaader sidst af Alting være,
Hvad enten de er lette eller svære,
Hvor korte og hvor lange de end ere,
Om trykte Gaader gjælder det især,
Selv om — ja! det er netop det Perfide —
Man ikke læser mig fra rette Side.

I forrige Nr.'s Gaade var i 1ste Linie efter „forsikkrer" udfaldet Ordet „jeg".

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Et Skybrud. — En sky Brud.

Rigtig løst af: The riddle-guesser in Portstreet. — Jens F. Nielsen.

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

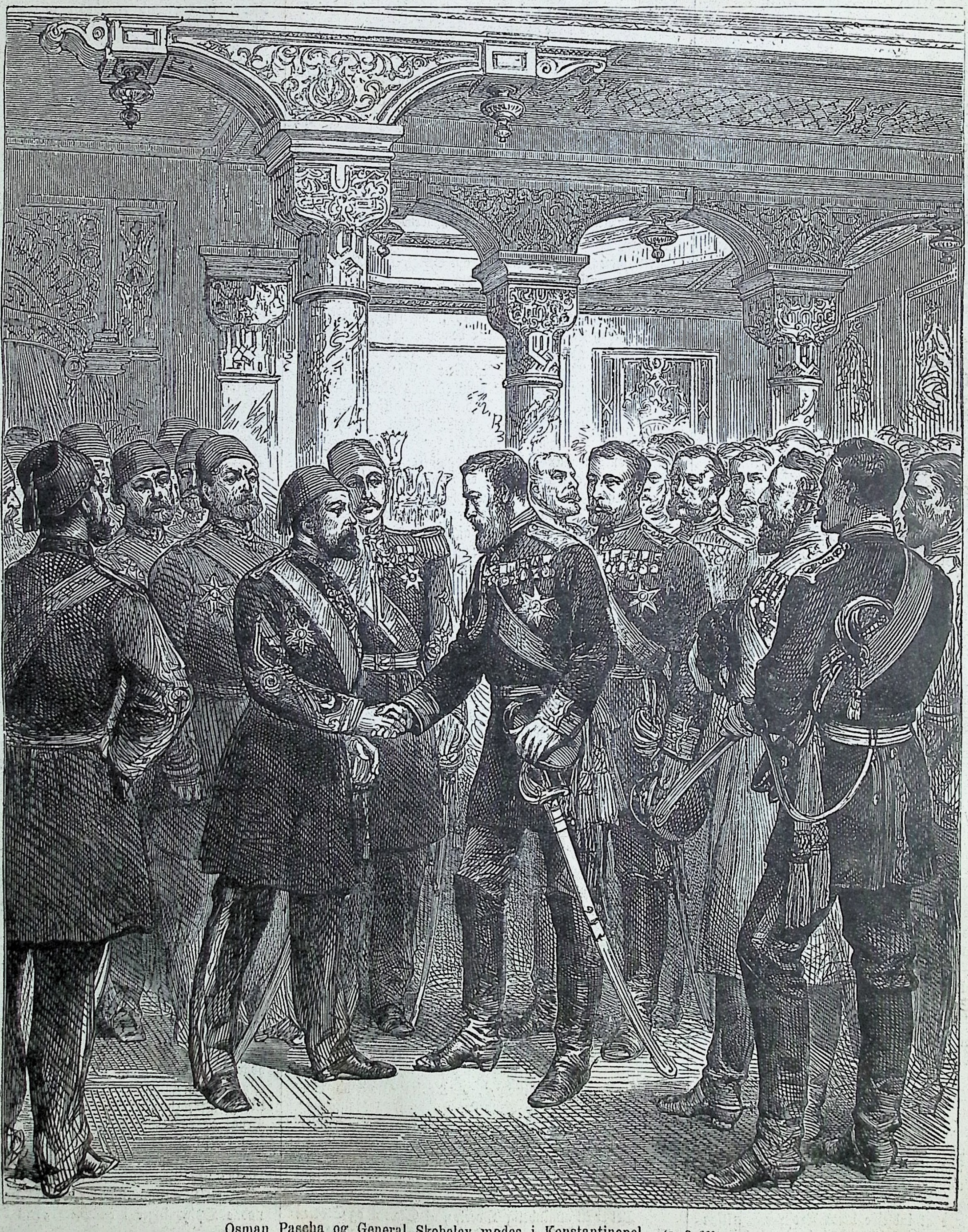
Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 84. Søndagen den 28. April. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder

Osman Pascha og General Skobelev mødes i Konstantinopel. (Se S. 260)

Medens der ventes.

Skjøndt Kanontordenen i Orienten forlængst er forstummet, holdes hele Evropa dog vedblivende i spændt Forventning om, hvordan det nu videre vil gaa. Er Tyrkiets Skæbne endelig afgjort eller ej, og kommer der Fred eller Krig? . . . Ja, hvem kan sige det! Foreløbig kunde man ligesaa gjerne spille Plat og Krone om Svaret, som tænke paa at finde det ad anden Vej. De udenlandske Korrespondancer modsiger hinanden, Diplomaterne præsenterer sig det ene Øjeblik med dragen Sabel og i det næste med en fredelig Konferenceprotokol i Haanden, der er en Forvirring og Usikkerhed og Raadvildhed som maaske ingensinde før under den nyere Tids store Bevægelser. Det Eneste, Publikum kan gjøre, er fremdeles at stirre og spejde fra Øst til Vest og at lytte efter, om denne trykkende Tavshed dog ikke endelig engang skulde blive afbrudt enten af Skud fra nogle engelske Skibskanoner eller af hjemvendende russiske Troppers tunge og taktfaste Trit.

Men medens der saaledes spejdes og lyttes og ventes, dukker dog altid Et og Andet op, som for en Stund fængsler Opmærksomheden. Saaledes Osman Paschas overraskende Hjemkomst til Konstantinopel. Den 24de Marts var han ombord paa Skibet Zarevna løbet ind i Bosporus og var derfra af to af Sultanens Adjutanter blevet ført til Paladset Dolma Bagdsche. En Æresvagt og vel et Par tusind Mennesker ventede ham ved Landstigningen: han passerede dybt rørt ned mellem de tavse Rækker, der ikke fortrak en Mine, og modtoges saa, da han traadte ud ad Paladsets Dør, af en formelig vanvittigt begejstret Mængde, der udjublede hans Navn, som var han en Gud, og med religiøs Andagt trykkede hans Hænder til sine Læber. Næsten endnu mere gribende var den Hyldest, der ydedes ham, da han Dagen efter holdt sit Indtog i Stambul. Han sad ganske alene i en Vogn, forspændt med to Heste, og ledsagedes kun af en bereden Adjutant; hans Øjne var halvt lukkede, men da han hørte, hvorledes en betaget Mumlen bar hans Navn fra Mund til Mund i denne tæt sammenpakkede, brogede Folkemasse, som næsten spærrede ham Vejen, — foer der nu og da ligesom en Sitren eller Dirren over hans tilsyneladende saa ligegyldige Ansigt. En ejendommelig Scene! Hoved ved Hoved viste sig for En, hvor langt man end lod Blikket glide, hvide Kvindeslør over blaa, grønne eller gule Kaaber, grønne Turbaner over bølgende Kaftaner eller farverige Kjortler, . . . og saa igjen Kavassernes brogede Uniformer, Softaernes lange, sorte Talarer, Araber- og Negerhoveder, Hamal'er og Kaikdjer. Man kunde gjerne have troet, man oplevede et Eventyr fra Tusind og én Nat, — og saa denne usædvanlige Stilhed, denne Begejstring uden Raab, denne Tak og Hengivenhed uden støjende Forsikringer, denne dybe, ægte orientalske Ærefrygt, der neppe tillod Mængden at hæve Blikket til „Helten fra Plevna“ . . . Høje, statelige Soldater patrouillerede, de skulde skaffe Orden og holde Vejen ryddelig. Men deres Hverv var let: stille og fredeligt veg man af sig selv til Side, og behøvede de en sjelden Gang at rette ligefremme Opfordringer, skete det med Ord, der klinger usædvanlige fra Politiets Læber: „Kusum, mit Lam“, sagde de, „gaa lidt af Vejen“.

Da Storfyrst Nikolavs besøgte Sultanen, var General Skobelev med i hans Følge, og denne den russiske Hærs Yndling traf da ogsaa sammen med Osmanernes Stolthed. „Jeg kjender Dem godt . . . fra Plevna,“ sagde han til Osman Pascha, og de to tappre Soldater rystede hjerteligt hinandens Haand. Det er dette Møde, Billedet paa Forsiden fremstiller; en dygtig Modstanders Anerkjendelse og Venskab vejer jo altid mer end adskillige Meningsfællers — derfor kan den Episode nok staa som Erindring fra Hjemkomsten til Konstantinopel.

* *

Det spejdende Blik glider videre under Ventetiden. Det standser maaske et Øjeblik og dvæler ved de nye tyrkiske Ministre — hvad betyder nu monstro d e n Forandring? Er det et Skifte som mellem Per og Poul, eller er det en Systemforandring, en Opgivelse af den engelske, en Tilbøjelighed for den russiske Alliance? Den Ene siger Ja, den Anden Nej, der er Ingen, som veed Besked. Videre da! Bort fra Konstantinopel med dets Jammer og dets Jammerligheder, ud, hvor Luften er renere og friere, eller hvor man ligesom er en Afgjørelse nærmere. Ah, der er Bujukdereh, den underfulde „store Dal“ ved Bosporus, med Byen af samme Navn, i hvis nedre Del Jøder, Grækere, Armeniere og nogle Tyrker fører en nanselig Tilværelse, og hvis øvre Del pranger med de evropæiske Gesandters og de osmaniske Stormænds feagtige Villaer og Haver. Her vilde Porten i k k e tillade Russerne at indskibe deres Tropper. Altsaa dog Mistillid til Czarens snilde Raadgivere og Hængen ved Briterne som det sidste Frelsens Anker! Den Tanke fører os som med et Trylleslag helt over til Albions Ø, hvor ialfald de lavere Klasser brænder af Begjærlighed efter at „smøre Rusland“, og hvor et forandret Ministerium sindigt og fastsluttet repræsenterer den store Del af Befolkningens politiske Anskuelser.

Den nye Udenrigsminister, Lord Salisburys Portræt har Bladet for længst bragt; idag følger et Billede af den nye Krigsminister, paa hvis Skuldre Øjeblikket og Stillingen har lagt et saa umaadeligt Ansvar. Frederik Arthur Stanley er en fornem Mand, Broder til Lord Derby; men hvad der siger mere i bevægede og travle Tider: han er en ung Mand, født 1841, og maa saaledes antages at have baade tilstrækkeligt klare Øjne og tilstrækkelige Kræfter til at røgte sit vanskelige Hverv baade hurtigt og bestemt. Den store Napoleon sagde engang, at til at være Anfører hørte der først og fremmest Ungdom; de Ord gjælder maaske ikke blot paa Valpladsen. Stanley, som er blevet opdraget i Eton, har forøvrig kun fra 1858—65 havt Lejlighed til praktisk at lære Soldatervæsnet at kjende; i den Tid var han nemlig Officer i Grenaderkorpset. Senere har han været beskæftiget dels som Parlamentsmedlem, dels i Krigsministeriets finansielle og i Finantsministeriets Sekretariat. Han roses som en energisk og klog Administrator. Hvad hans Privatliv angaar, da ægtede han 1864 en Datter af den bekjendte Jarl af Clarendon, Frk. Konstance Villiers.

Der er, som man ser, foreløbig ikke Meget at berette om ham; men han skal jo ogsaa først til at „skrive sin Historie“, — og dens Indhold kommer vel for en Del til at afhænge af, hvad Udfaldet bliver, naar „Ventetiden“ engang udløber.

Foraars-Feuilleton.

Vejret — Foraaret — Den „staaende Hær“.

Man taler nutildags saa meget om Vejret, at et Barometer næsten er ligesaa uundværligt som et Konversationslexikon. Enhver Samtale begynder med Vejret, jeg tror de fleste Frierier indledes med det Emne, og jeg har altid en Følelse af personligt Ansvar i denne Sag, naar Etatsraaden modtager mig med de bebrejdende Ord: „De kommer med Regn, bedste Weller.“ Lige som en Besvimelse kan ligge paa Lur i en Dames Nervesystem til stadig Underholdning for hendes Omgivelser, saaledes ligger paa Bunden af min Barbers Sjæl en dyb Bekymring for Vejret til Adspredelse for Kunderne. Hans tre Barometre holder ham i en ophidset Tilstand af profetisk Vanvid og tiltrods for en paataget sorgløs Mine arbejder han under tre Atmosphærers Tryk. Med al Respekt for Torricelli og Barberen holder jeg ikke af Barometre. Jeg er ingen Ven af de exakte Videnskaber: det falder mig ikke ind, naar jeg spadserer paa Langelinie, istedetfor Spadserestok og Paraply at medtage en Regnestok; jeg bryder ikke mit Hoved for at finde Ligningen til den Kurve, som Hr. Sørensen beskriver, naar han i sildige Aftentimer begiver sig hjem i den gemytlige Proptrækkerstil; og jeg trøster mig ikke til med mathematiske Kunstgreb at kunne beregne en Dames Alder, naar hendes Fødselsaar er givet. Jeg er mere empirisk end rationelt anlagt og holder med min Ven, Høker Syndergaard, som med Hensyn til Vejret forfægter den gamle Theori, at „Børnene leger mod godt Vejr.“

Paa Volden udenfor mit Vindue anstiller jeg mine meteorologiske Jagttagelser. Den første Top, der viste sig, fyldte mig med Henrykkelse, men den blev mat betjent og døde snart bort. I lang Tid blev Ensomheden kun afbrudt af et Par melankolske Drenge, som af og til indfandt sig og med stor Alvor spillede „Nærmest til Væg“, indtil jeg endelig skræmmedes op af min Sofa ved det glade Raab „Ballade“! — men det havde heller ikke noget blivende Værd; det var kun en fuld Sjøver, der passerede forbi. Først i forrige Uge kom mit Hjerte igjen til at banke af Fryd ved at høre det velbekjendte Raab: „Kaalstokken er d e n.“ „Kaalstokken“ er en tynd, opløben Dreng, hvis Person korresponderer med Omverdenen gjennem utallige Huller i hans Klædning, der umuligt alle kan være anbragte for Ventilationens Skyld. Han er rig paa pudsige Indfald, tegner lidenskabeligt Kridtstreger paa andre Dreuges Ryage, og er en stor Tilhænger af at snappe Huer fra Smaadrenge og lade dem sejle i Rendestenen. Da jeg kjendte hans Passion for bitte smaa Cigarstumper, kastede jeg en ud ad Vinduet; den gik ogsaa i Rendestenen, men, „Kaalstokken“ attraperede den, da den dukkede ud under Brædtet. Ved saa stadig at lade mine Cigarstumper gaa denne Vej, holdt jeg omhyggeligt „Kaalstokken“ til Huset, og takket være hans sprudlende Humør lykkedes det mig „at fange en Solstraale.“

Det er en almindelig Overtro, at Stæren og Storken ikke kommer paa Grund af Foraaret, men Foraaret paa Grund af Stæren og Storken. Med al Agtelse for hvad Storken kan bringe, har jeg i det Punkt mere Fidus til Bybudet paa Hjørnet. Naar han, efter en hemmelig Konference med min tykke Gjenbo (som i de sidste Dage med en Statsforbryders Samvittighed knappet ind i en tyk Vinterfrakke har listet ned ad Gaden) forsvinder med en Pakke — vaagner Foraarsdrømme i mit Indre. Næste Dag viser min Gjenbo sig i lys Sommerfrakke; han har faaet sin Samvittighed paa Benene igjen, og hans Mine er som en Mands, der tør puffe en Kammerjunker i Siden og kalde ham: „Gamle Dreng“. Hører jeg da paa Trappen en mat Indsigelse mod en Foraarsrengjøring af det blege unge Menneske paa Kvisten, er min Glæde fuldkommen. Bøjet sammen af Studier og Blegsot har han tilbragt Vinteren med at tage Aftryk af sin Person paa de forskjellige Møbler, uden at faa den praktiske Ide at bortlicitere Retten til at foretage Udgravninger i det Støv, hvorunder hans gamle Folianter nyder en underjordisk Hvile. Kun én Gang om Aaret fordriver Sæbevand, Karklud og Kost den bedagede Yngling fra disse pompejanske Enemærker.

Dog Folk er mistroiske; de tør endnu ikke klæde sig i ganske lyse Farver. Det ses paa min Nabo, Kontoristen, hvis Linned frembyder alle Afskygninger mellem Graat og Sort. Det ses paa den unge Dame med den isabellafarvede Nederdel og den sorte Jaquet og Hat; det er et Slags Thermometerkostume: efterhaanden som Kvægsølvet stiger, vil de lyse Farver naa højere op. Først naar hun er ganske isabellafarvet, og en lysebrun Handske stræber at løfte en lyserød Parasol over en lysegraa Antydning af en Hat, der fører er svimmel Tilværelse paa Toppen af en lysegul Haaropsætning — kan jeg roligt anlægge Straahat og Støvfrakke.

„Er det mig, der er bleven større, eller er Petersen bleven mindre?“ sagde forleden Dag paa Østergade en Ven til mig, pegende paa Bagsiden af en sortklædt Kavaler, paa hvis Forside Trydes Vindu havde lagt Beslag. Dette noble Snit paa Frakken, disse sorte Handsker, der legede med en Stok med Elfenbensknap, var Hr. Petersen. Jeg satte min Lorgnet paa: den lagde et Par Tommer til hans Vært, men det var dog stadig Hr. Petersen set i Formindskelsesglas. Netop som jeg vilde skraa over Gaden og give ham et bekymret Slag paa Skulderen, vendte han sig om og fremviste — „Kaalstokkens“ Fysiognomi, forøget med en h e l Cigar mellem Tænderne. Jeg har altid tænkt mig en saadan som inkommensurabel med dette Individs Tyggeredskaber; men det vikingagtige Sving paa Hatten, den begyndende Fløjten af „La'e vær og grin —“ idet han tog Fingren af Munden og nærmede sig, hævede enhver Tvivl; han havde „staaet“, var bleven „opklædt“ og voxen. Jeg er aldrig blevet saa vred paa et Menneske, jeg nægtede ham Ild paa Cigaren og skal ingensinde glemme ham dette Puds, der undergraver mine meteorologiske Beregninger. Jeg mødte siden flere smaa Bander af disse „staaende“ Medborgere med Handsker, Stokke, Paraplyer, Nonchalance og hinanden under Armen. Det er en Art Smaamønt, som ved Foraarets Begyndelse kastes ud paa Markedet og sikkert vil drive Priserne tilvejrs; idetmindste har jeg allerede sporet en betænkelig Stigen af Drikkepengene paa Kafeerne. Paa disse Steder har jeg truffet dem i smaa Klynger: de drikker halve Bajere, bestiller stærke Cigarer, udvexler deres politiske Anskuelser og drøfter, om de for Fremtiden vil være „Em- eller Arbejdsmænd.“ Lad der gaa et Par Uger, og man vil se dem spytte paa en ejendommelig Maade, begrave Hænderne i Lommen til Albuen og med andre sære Fagter røbe, at de er bleven Frimurere.

Jeg har ogsaa havt det Held at møde adskillige kvindelige Exemplarer af den „staaende“ Kategori, og kan ikke noksom berømme Kjolernes Længde, Blondernes Mængde, Frisurens Sindrighed og den alt opnaaede Færdighed i Betjening af Kvindens farligste Vaaben, Øjet — med Finter, maskerede Bevægelser, livsfarlige Udfald og Parader. Med lidt Kombinationstalent kan man læse Smaaromaner i disse Øjne, der med faa Tillæmpelser kunne konstrueres efter følgende Skema. Frk. Sørensen elsker Hr. Hansen og er gjenelsket; haaber hemmeligt, at hendes Forældre vil sætte sig imod Forbindelsen, og frygter kun for Hansens voldsomme Karakter. Vil han fremkalde en huslig Scene, knalde en kinesisk Pistol af og bortføre hende i Krudtrøgen, eller skal de træffes ved „Hesten“, hvor han da vil møde med Fire? Hovedsagen er, at hun kommer saa langt bort, at hun Dagen efter kan vende tilbage og formedelst Knæfald, Taarestrømme og hyppig Brug af Lommetørklædet faa Tilgivelse for Forlovelsen som en fuldbragt Kjendsgjerning.

Dog jeg skal ikke dvæle længer ved denne „staaende Hær“; vor Literatur udvikler sig saa stærkt i krigersk Retning, at Publikum sikkert snart vil kunne finde alle fornødne Oplysninger i en Pjece „Fra de Staaendes Lejr.“

Samuel Weller.

Et Landskabsbillede.

Af Thomas Lange.

Det var en anden Pintsedag for vel en Snes Aar siden. Pintsen er en saa vidunderlig skjøn Fest — at tilbringe paa Landet; men er man i Byen, forekomme disse Dage mig at være de uhyggeligste i hele Aaret. Man har saa tidt gjort den Erfaring, at der ikke er til at være paa noget af de sædvanlige Steder udenfor Byen, og saa vil man da blive hjemme. Men hjemme føler man sig heller ikke tilpas. Man er greben af den almindelige Rastløshed, ligesom ogsaa selve Foraarstiden fylder En med Uro og synes at kalde paa En med tusinde Stemmer. I en saadan Situation befandt jeg mig en anden Pintsedag for en Snes Aar siden. Efter flere forgjæves Forsøg paa at komme til Ro indenfor de fire Vægge tog jeg endelig henad Eftermiddagen Staven i Haanden og vandrede ud ad gamle Kongevej, hvor jeg boede, og tog, ligesom Columbus, stadig Retning mod Vest. Det var i Begyndelsen af Juni, en blikstille og meget varm Dag. Selve gamle Kongevej var fuld til Kvæling af Støv og Mennesker, og da jeg kom til Gadekjæret i Frederiksberg Smallegade, hvor Stien drejer ind til Frederiksberghave, var Pladsen et bølgende Hav. Midt i dette to mægtige Strømme af Ind- og Udgaaende. De brødes vildt, som naar en brusende Elv mødes af Havets Brænding. Jeg gyste, kæmpede mig med Møje igjennem og fortsatte Vandringen mod Vest. Da jeg var sluppen gjennem dette Hav, var Situationen mere udholdelig; dog vedblev Smallegade i hele sin Længde at være en temmelig vanskelig Passage. Først da jeg var kommen udenfor den egenlige Frederiksberg By, der, hvor den nuværende Peter Bangs Vej — som dengang var en blot og bar Markvej — fortsætter Smallegades Retning, begyndte „Folkemængden paa mig nær at blive ubetydelig". Hvor Diakonisséanstalten nu ligger til Venstre og det Komplex af Huse, som kaldes „Bangs Anlæg", til Højre, var dengang kun Marker, og som om jeg pludselig var bleven forsat til en eller anden øde Egn i Jylland, begrændsede her kun nogle fjerne taageagtige Huse i det yderste Vest den Horisont, mod hvilken jeg stirrede. Jeg gav mig da paa Lykke og Fromme til at vandre ud ad denne Vej — ud mod det ubekjendte Land. Imidlertid varede det ikke længe, førend Vejen mere og mere begyndte at ligne en Sti, der snart gik over Eng, snart gjennem Kornmarker og snart paa Toppen af et Dige. Og da jeg saaledes skred frem ad, herskede foran og til Siderne den dybeste Stilhed, medens den skjærende Lyd af de mange Mennesker, der vare i Bevægelse bag ved mig, tabte sig i en sagte, harmonisk Rullen eller Susen, der kun saameget mere fremhævede Omgivelsernes kvægende Ro.

Efterhaanden var imidlertid ogsaa selve Stien bleven mere og mere utydelig, — ja paa enkelte Steder var det ligefrem umuligt at opdage, hvor en Fod tidligere havde traadt, — men ved stedse at holde den rette Linje hen imod et lille teglhængt Hus, omgiven af Træer, som havde begyndt at vise sig for mig, fandt jeg dog hver Gang igjen de svage Spor. Tilsidst var der imellem mig og Huset kun en lav og fugtig Eng, paa hvilken dog Stien fremdeles viste sig paa de tørreste Steder. Huset laa paa en Skrænt ned mod Engen. Endelig besteg jeg Toppen af Skrænten, og se — en tilsyneladende stor, blikstille og smilende Sø laa udstrakt for min Fod! At det var Damhus-Søen vidste jeg ikke i det første Øjeblik, forinden jeg havde faaet orienteret mig, da jeg kun én Gang tidligere havde set denne Sø, fra Damhuskroen ved Roskilde Landevej, hvorfor ogsaa dette pludselige og saa ganske uventede Skue glædede mig usigeligt. Hvor jeg stod, var der i den dejlige Skjærsommerdag lige saa ensomt som midt inde i Grib Skov. Herud til naaede ikke den svageste Lyd af de larmende Mennesker. Her hørtes kun Stærenes og Bogfinkernes Sang i Lindetræerne ved Huset og en forskjelligt susende Lyd som af flere Vandfald i Nærheden. Huset selv laa der paa Skrænten mellem Sø og Eng, som om det var uddøet, og intet Menneske var at øjne hverken fjernt eller nær. Der var i denne saa brat indtraadte Stilhed i Forbindelse med dette saa uventede landlige Skue Noget, der greb mig næsten som et Eventyr, — som om den store Stad var uendelig langt borte, eller som om en mægtig Magus pludselig havde tryllet den i Søvn.

Da jeg en Tidlang havde staaet ganske stille paa Stedet, hvor jeg først betraadte det Øverste af Skrænten, fjernede jeg mig nogle Skridt derfra for at søge efter den susende Lyd, og fandt da ved den anden Ende af Huset et cirkelrundt Bassin, hvori de omtalte Vandfald strømmede ud. Bassinet aabnede sig mod Øst i en klar, hurtigtstrømmende Aa, der fortsatte sit Løb nedover den Eng, jeg for nylig havde passeret . . . Ja, saaledes ser Ladegaardsaaen virkelig ud paa et saa tidligt Stadium af sin Tilværelse! . . . Da jeg ved at staa ved Bassinet havde faaet en videre Udsigt op ad den ene Side af Søen, saae jeg, at jeg dog ikke var ganske ene i disse Egne. Halvt skjult mellem noget Krat sad en Skikkelse — aabenbart en Fisker — ved Søens Rand. Jeg havde i længere Tid mine Øjne rettede paa ham, men han vedblev at sidde saa ubevægelig, som om han sov, hvoraf jeg skjønnede, at han var en rigtig Fiskermand, af dem, der forstaa med Anstand „at prise Taalmod og at vente paa sin Lejlighed", — hvilken forøvrig alt to Gange havde indfundet sig for ham, hvorom to Gjedder, bedækkede med vaadt Græs, bare Vidnesbyrd. Jeg havde nemlig nærmet mig og hilst paa ham for om muligt at faa nogle Oplysninger om Stedet og navnlig om, hvad det lille Hus var for et. Lyden af mine Skridt, som i den dybe Stilhed ikke kunde have undgaaet hans Opmærksomhed, bragte ham lige saa lidt som min derpaa følgende Tiltale til at se op fra sin Snøre. Mit Spørgsmaal om Huset besvarede han dog: „Det kaldes Aalekistehuset." „Er her da en Aalekiste?" spurgte jeg, som ikke havde faaet Øje paa en saadan. „Nej", svarede han, „her er ingen Aalekiste." „Men saa har her maaske været en?" bemærkede jeg spagfærdig. „Det har der maaske." „Bor der Nogen?" vovede jeg fremdeles at spørge. „En Opsynsmand ved Søen," var Svaret.

Det var tydeligt, at han ønskede sig befriet fra min Nærværelse, hvori jeg ogsaa med største Fornøjelse vilde føje ham; kun ønskede jeg endnu gjerne at vide, hvad en lille, temmelig højtliggende Kirke hed, der laa paa den anden Side af Søen, og som jeg havde faaet Lyst til at besøge. „Rødovre Kirke," brummede han, stadig uden saa meget som blot at se op.

Senere har jeg i Aarenes Løb ofte truffet paa slige rigtige Fiskere her ved Damhus Søen, vejrslagne, tarveligt klædte Skikkelser, der i Udøvelsen af denne deres Idræt, som de dyrke med Lidenskab, ere forunderligt tilbageholdne, ja folkesky — helt forskjellige fra deres muntre og pyntede Kollegaer ved de kjøbenhavnske Søer, som Intet have imod, at man betragter deres Færd, og med Fornøjelse indlade sig i en lille Passiar med de Forbigaaende for deri at udvise et forbavsende Kjendskab til denne Sports tekniske Udtryk.

(Sluttes).

Abe Nahum Vandkrukke.

En jødisk Historie af Sacher-Masoch.

(Fortsættelse.)

Men Abe Nahum skulde dog ikke blive ret længe i denne tilbagetrukne og uanselige Stilling. En Egenskab, som han vist allermindst havde ventet vilde fremkalde et Omslag, gjorde ham lidt efter lidt afholdt og i en vis Forstand berømt blandt Tarnovs Jøder og bidrog meget til, at fine og rige Folk skjænkede ham deres Gunst, at hans Forretning voxede, ja, at han endelig endog blev den lykkelige Indehaver af ligefrem et helt Værelse. — Abe Nahum Vandkrukke var nemlig den største Kujon blandt alle Tarnovs Jøder, hvad der vil sige meget, saasom Ingen af dem var en Helt. Og da det nu ligger i den menneskelige Natur, at store Aander altid bliver bekæmpet og forfulgt, hvorimod store Dumrianer bliver overøst med Kjærtegn — fandtes der i det ganske Tarnov ingen Hebræer, der ikke følte sig som en Makabæer, naar han kom til at se paa Abe Nahum: og derfor holdt Enhver af ham, som om han kunde have været hans kjødelige Broder.

Abe Nahum var ikke blot bange for Ulve, Bjørne eller Kanoner — hvad de andre Jøder ogsaa var bange for — nej, han var istand til at blive forskrækket for en Spurv og til at tage Flugten for en Klystérsprøjte. Strengt taget var der Intetsomhelst, som ikke kunde forfærde ham, men navnlig var han dog angst for Vand. Han udførte ganske vist hver Dag de befalede Tvætninger, men aldrig anderledes, end at han lige dyppede Fingerspidserne. Derimod skulde han nok huske hver Fredag at bære sit Vandtøj hen paa Begravelsespladsen, „for at de Døde kunne tvætte sig til Sabbathen", og at han ikke taalte noget skarpt Instrument i sit Hus, forstaar sig af sig selv. Samvittighedsfuld satte han om Sommeren stadig en stor Skaal Vand udenfor sin Dør. Han var umaadelig angst for gale Hunde og gjorde blot for at undgaa en Hund de latterligste Omveje; dersom det ikke var muligt at knibe ud, kravlede han op i et Træ eller paa et Gjærde eller stillede sig med Ansigtet ind til en Mur, og dersom der slet ingen frelsende Gjenstand var i Nærheden, kastede han sig plat ned paa Jorden. Naar en Mus krøb frem af sit Hul, sprang han op paa Bordet, og kom en Skruptudse hoppende ham imøde, løb han skraalende sin Vej. En Dag saae Jossel ham trække sig ængstelig tilbage fra den dampende Tallerken. „Hvad er der, Tade?" spurgte han, „hvorfor vil Du ikke spise?" — „Ak, hvor kan jeg spise?" jamrede Abe Nahum, „naar Fluerne tager det Altsammen fra mig; vil Du maaske have, jeg skal slaas med Fluerne?" — „Men, Tade, dog, hvem vil vel være bange for en Flue?" — „Nej, hvem vil være bange for en Flue? Jeg er ikke bange for en Flue, men der er hele fem af dem."

Jossel, Sønnen, var imidlertid, til det ængstede Faderhjertes dybeste Bekymring, ligesaa modig, som Abe Nahum Vandkrukke var bange af sig. Han slægtede sin Moder paa, for hvem Abe Nahum havde været endnu mere angst end for en Flue eller en Skruptudse eller for Vand; ja han havde endog været mere bange for hende end for en Kanon. — Ligesom Abe Nahum blev de tarnovske Jøders Yndling paa Grund af sin Frygtagtighed, saaledes blev Jossel det paa Grund af sin Kjækhed og de lystige Puds, han spillede. I Førstningen gjorde han dem bekymret, og Alle spaaede de ham en eller anden stor Ulykke, men lidt efter lidt indgød han dem Respekt og tilsidst endog Begejstring. Han var endnu ikke femten Aar, da allerede alle Tarnovs Jøder, de hvidskægede Patriarker ikke fraregnede, betragtede ham som deres fødte Beskytter, ved alle Lejligheder anraabte ham om Hjælp og i Farer flokkedes om ham som om deres Samson. Den Gamle havde rigtignok ikke megen Glæde deraf. Da Jossel, som dengang endnu gik i Skole, en Dag kom hjem med en stor Stok og skuldrede og præsenterede med den og tilsidst endog lagde an med den som med et rigtigt Gevær, skreg Abe Nahum: „Ak, Gud staa mig bi, jeg tror, Drengen vil til at skyde! læg det Mordgevær væk!" — „Men, Tade, dog," lo Jossel, „hvor skal jeg kunde skyde med en Stok?" — „Aa, naar Gud tillader det, saa gaar ogsaa Stokken af." — „Nej, hvor skal den kunne gaa af, naar den ikke er ladt." — „Ja, Skyen er heller ikke ladt, men den gaar dog af." — — Desuden pinte det ogsaa den Gamle, at Drengen ikke vilde lære Noget. Han brød sig kun om Heste. Der kjøber f. Ex. Abe Nahum en Talmud til ham. Og hvad gjør Drengen? han lægger Bidsel paa Talmud og rider paa den. — „Aa, hvem tror Du rider paa Talmud?" belærer den Gamle ham saa: „desuden kan Du falde ned og slaa Dig fordærvet." — Det lægger Drengen sig paa Sinde, og da Abe Nahum atter kommer hjem, har Jossel spændt sig selv for Talmuden og kjører om med den som med en Vogn. — Saasnart Diligencen viser sig, er han altid første Mand til at spænde Hestene fra og trække friske ud af Stalden; alle Postillonerne forguder ham, hvorimod Reb Mauschel, Læreren i Talmud-Skolen, hader ham som en Karait eller Meshumed (Frafalden). Tilsidst jager han ham endog til Faderens dybe Sorg helt ud af Skolen. Og det gik saaledes til.

En varm Sommereftermiddag, medens en af Disciplene læser op eller rettere synger en Slags snøvlende Dødsklage, der lig en rislende Bæk bliver ved at mumle søvndyssende — lukker Reb Mauschel Øjnene og slumrer ind; strax er Jossel paa Færde, og med en sværtet Prop maler han ham et Par vældige Briller i det hvide Ansigt. Omsider hører Drengen op at læse, og Reb Mauschel vaagner; Alle fniser. Reb Mauschel befaler dem at være stille og tager en Anden op, der læser og læser galt. Læreren har ham allerede i Kardusen, men saa skraaler den frække Unge: „Hvor skal jeg kunne læse rigtigt, naar jeg ikke har saadan et Par store Briller, som Reb Mauschel." — „Hvad er det, den Æsel siger? hvor har jeg Briller?" — „Paa Næsen, paa Næsen!" raaber hele Skolen, og Alle stikker i at le. I det Samme slaar Klokken, og Timen er ude; Reb Mauschel klapper sin Bog sammen, holder en Tordentale og gaar. Men ude paa Gaden seer Folk saa forundrede efter ham. „Reb Mauschel maa have faaet Øjensygdom!" siger Salomon Pintscher Divan, Slagteren, „siden han paa éngang har begyndt at gaa med saa store Briller." Det hører Reb Mauschel, og da netop en stor Pyt ligger og blinker lige for hans Fødder, kigger han ned i Vandet og opdager Uglspilstregen. Men bag ved ham staar hele Skolen og fniser, og Reb Mauschel faar fat i Jossel og prygler ham ordenligt af, og Jossel faar ikke Lov til at komme mere i Skolen.

(Sluttes).

Rejsen til Pariserudstillingen.

IV.

Parisiske Butiker.

Mellem alt det Mærkelige, der er at se paa i Paris, staar Butikerne neppe i sidste Række, idetmindste ikke for mine Læserinder. Selv vi Mandfolk, der vilde blive røde til helt op over Panden, hvis vi en enkelt Gang greb os i at standse udenfor et kjøbenhavnsk Udstillingsvindue for at overbevise os om det Særsyn: at der

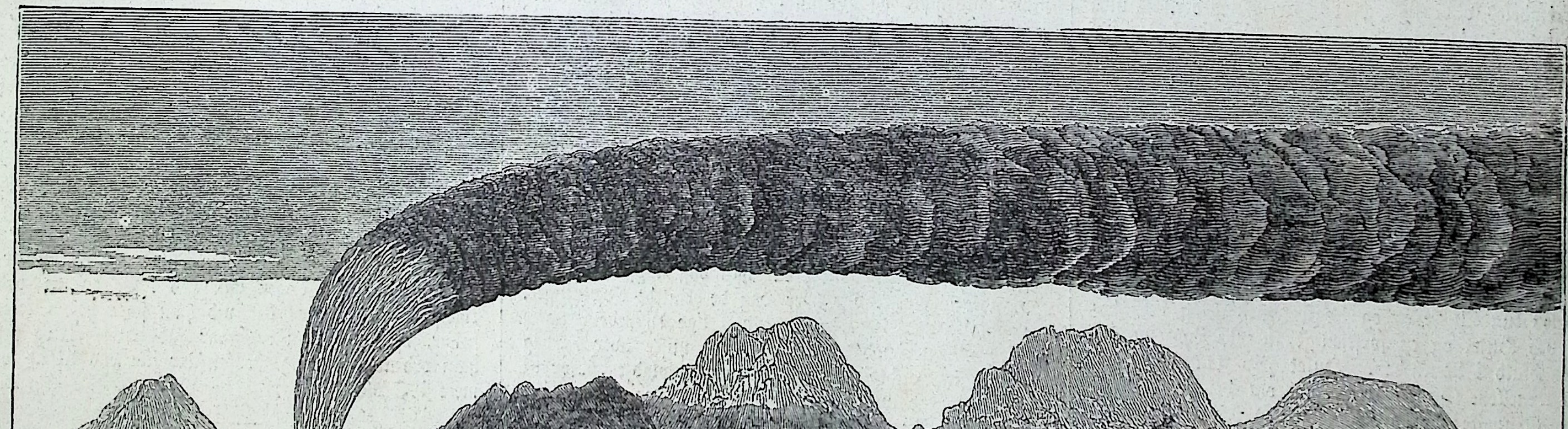
virkelig var Noget at se i det, selv vi kan jo tilbringe Timer i Palais Royals Gallerier, i Rue de la Paix, Rue Rivoli, paa Boulevarderne osv. blot med at kigge paa Butiksvinduer. Hvor man faar Lyst til at kjøbe! Og hvor let man lader sig friste! Naa, Ulykken er jo ikke saa stor: man kjøber altid gode Varer og i Regelen ogsaa billigt i Paris. Og den gamle, hyggelige nordiske Vane: at have Noget med tilbage til dem, der er blevne hjemme, den hører ikke til dem, man bør lægge af.

Altsaa ogsaa nogle Vink paa dette Omraade. De dækkede Arkader og Gallerier omkring Palais-Royals Have turde for Butikernes Vedkommende være mere anbefalelsesværdige end for Restavrationernes. Skjøndt de store Boulevarder og det nærmeste Terrain omkring dem ogsaa paa dette Punkt er blevet farlige Konkurrenter, finder man dog endnu i Palais-Royals Butiker en permanent Udstilling af enestaaende Art. Det Dyreste og det Billigste har kun et en halv Alen bredt Stykke Spejlglas mellem sig. Ved Siden af Fontanas Brillantsmykker, der kun kunne betales af kronede Hoveder eller amerikanske Petroleums- og Minekonger, finder man Imitationsbutiker, der udfolder den samme uendelige Pragt i eftergjorte Sager til en Hundrededel af Prisen. De er fortræffeligt billige at kjøbe i, især for dem, der kun skal have Snurrepiberier og nye fixe Smaating med hjem. Men man tage sig dog

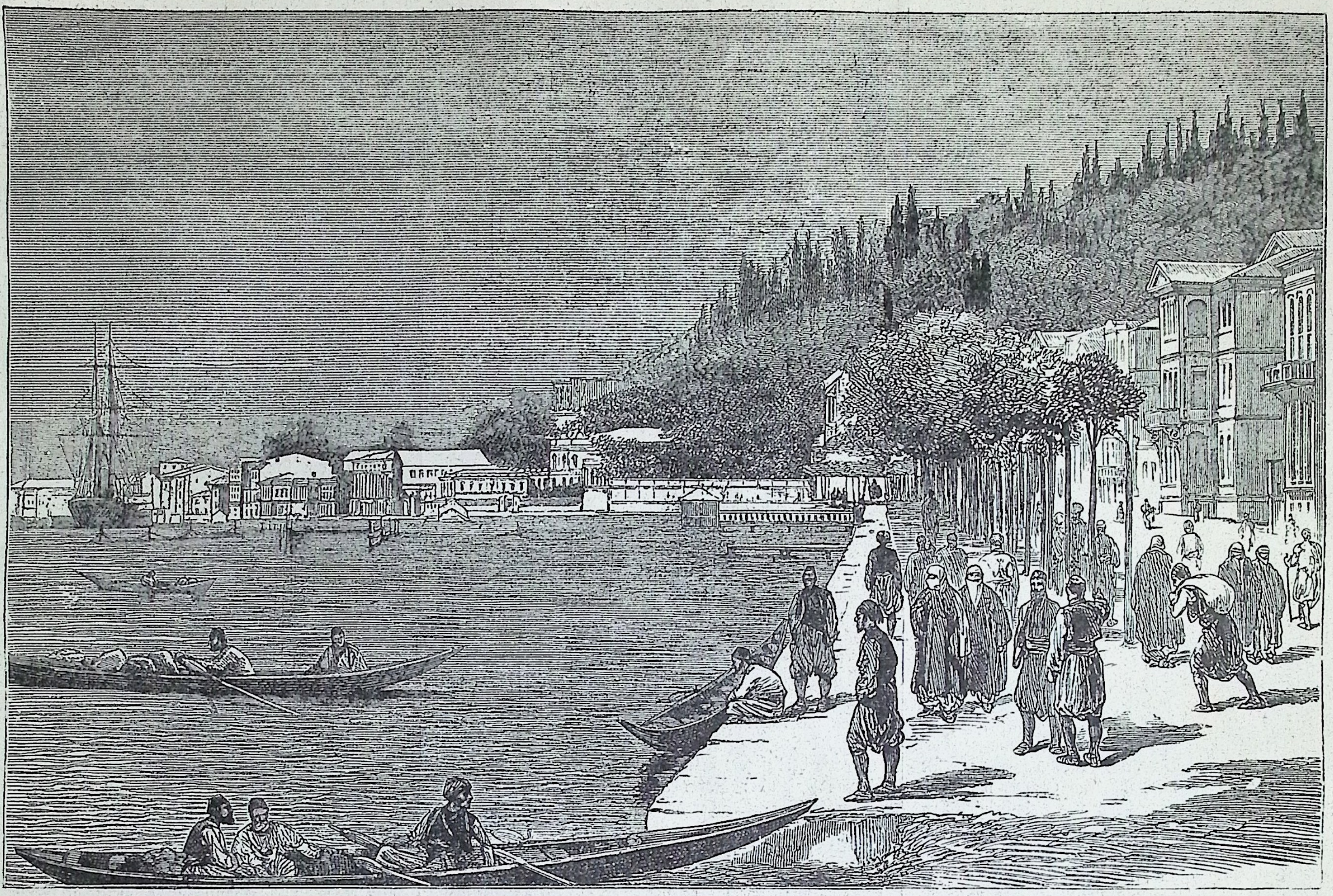

F. A. Stanley, Englands Krigsminister. (Se S. 260)

iagt; Pariserne er Mestere i den Kunst at kunne stille op, og naar man har sine Indkjøb hjemme paa Hotellet, er det ikke altid sagt, at Sagerne tager sig saa godt ud der, som da de laa i Vinduet. Man er saa tilbøjelig til at kjøbe i Palais-Royal, netop fordi der er saa uendelig Meget, Tænderne løber i Vand efter, men som overstiger Evnerne. Ogsaa i bogstavelig Forstand. I Palais-Royal udstiller nemlig Paris' fortræffeligste Delikatessehandler Chevet Lækkerbidskener fra hele Verden: Svalereder og Chow-Chow-Konfiturer fra China og unge Bjørne fra Pyrenæerne, Sukkerrørsskud fra Cuba og Ananas fra Brasilien, bøhmiske Fasaner og islandsk Lax af en Kvalitet, som man ikke ser den noget andet Sted i Verden, Æbler til 30 Francs, Ferskener saa store som Kokusnødder og Jordbær som Aprikoser, bedre, dyrere, besynderligere Ting, end Lucullus nogensinde har drømt om mellem sine Nattergaletunger og menneskefodrede Muræner. Og de, hvem Sligt ikke frister, behøver kun at kigge paa Vinduet ved Siden af, hvor al Verdens Ordener fra den gyldne Vließ til vort Sølvkorshænger sammen i det forunderligste Mylder. Ogsaa i Glas- og Porcellains-, i Skildpadde og Emaillesager finder man her endnu det Smukkeste, og hvis Palais-Royal som Herkulanum og Pompeji forsvandt under et Lavalag, for først efter to Aartusinders Forløb at blive gravet op igjen, vilde den Tids Lærde her finde et fuldstændigt Mu-

Heklas sidste Udbrud, iagttaget ombord paa det danske Postdampskib »Valdemar«, 24. Marts. (Se S. 263)

Bujukdere. (Se S. 260).

En Eskimo-Familie i Berlins zoologiske Have. (Se S. 265).

sæum, der gav dem et dybt Indblik i Pariserluxusens Overdrivelser ved Slutningen af det nittende Aarhundrede. Med Forlegenhed vilde de betragte de tusinde Skrin og Æsker af Guld og Sølv, af Elfenben og Porcellain, der var bestemt til at figurere paa Damernes Toilette- og Herrernes Skriveborde, i Rejsekufferter, paa Kaminen osv. Og de vilde ganske sikkert faa stort Besvær med at udfinde deres Bestemmelse. Men endnu mere vilde de dog vistnok forvirres af Prisen, som de fandt angivet paa mange af disse Sager, og hvis den bragte dem til at slutte, at i vor Tid af ukjendte Grunde Elfenben, Email, Skildpadde og Porcellain var kostbarere Stoffer end Guld og Ædelstene, saa vilde det være en Fejltagelse, som de mange Butiker i det nuværende Palais-Royal kunde give et Skin af Rigtighed.

Til at se paa er alle disse Butiker brillante, til at kjøbe i tør neppe anbefales andre end de nævnte Imitationsbutiker, med Mindre man da har Lommen fuld af Guld eller Taalmodighed nok til at anstille omhyggelige Sammenligningsprøver mellem Vinduespriserne. De fleste parisiske Handlende har nemlig den ganske hensigtsmæssige Vane at mærke deres Varer i Vinduerne med Pris. Særlig gjør man neppe godt i at unde Palais-Royal sin Søgning, naar man vil kjøbe Damepynt eller andre Beklædningssager. Man bør da, som næsten altid, gaa til Grands magasins du Louvre.

De har efterhaanden antaget Dimensioner, som man vanskeligt danner sig nogen Forestilling om, naar man kun kjender kjøbenhavnske Butiker. Det Største, man i den Genre har set herhjemme, er jo Wessel paa Kongens Nytorv, der iøvrig snart vil blive noget aldeles Mærkværdigt efter nordiske Forhold, idet hele Etagen ovenover i Sommerens Løb føjes til det allerede meget store og indholdsrige Lokale. Tænk Dem dette, iøvrig fortræffelige Etablissement forstørret, saa Proportionen kommer til at svare til Forholdet mellem Kjøbenhavn og Paris. De begynder saa at kunne ane, hvordan Grands magasins ser ud. De er ikke mindre, end vor Industriudstilling var. Hundreder af Kommis'er og hvert Øjeblik paa Dagen Tusinder af Kunder, en uendelig mumlende Larm og et eventyragtigt Spil af Farver, et Straalehav af Lys, naar der er tændt, fra den utallige Mængde Lysekroner, og saa for hvert Skridt, man gaar, Udstillingsbordene med den aldeles utænkelige Rigdom af alle mulige Sager fra alle mulige Egne af Verden — det kan saamænd nok gjøre en stakkels Kjøbenhavner, for slet ikke at tale om danske Provindsboere, ør i Hovedet første Gang.

Men efterhanden vænner man sig til det som til alt Andet, og man indser, at Grands magasins er en ren Velgjerning for de Kjøbende. Man kan der faa Alt; jeg husker i ethvert Tilfælde ikke i Øjeblikket nogen Varebranche, som disse mærkværdige Magasiner ikke har sin Afdeling for. Jo, det er sandt: Spise- og Drikkevarer kan man ikke faa i Grands magasins, det vil sige ikke tilkjøbs. For Ingenting serveres der Dem derimod, hvad De ønsker. Ja, det er virkelig at forstaa aldeles bogstaveligt. Naar man fra Parterreetagen har passeret de glimrende, med Brysselertæpper belagte Trappegange og kommer op paa første Sal, finder man der midt imellem de forføreriske Toilette- og Silketøjsafdelinger en allerkjæreste lille Buffet, hvor Grands magasins gratis beværter sine Kunder med Kager og forfriskende Drikke, for det Tilfælde Indkjøbet skulde have trættet dem. Ved Siden af er der en luxuriøst monteret Læsesalon, ligeledes til de trætte Kunders Bekvemmelighed. Sligt kan gaa hos det elskværdige parisiske Folkefærd af den ganske simple Grund, at det der aldrig misbruges. Man drikker sin Sodavand med Kognak eller Safttilsætning, naar man virkelig trænger til den, ellers ikke. — Ligesaa ubegrændset Tillid til Publikums Takt og Ærlighed røber disse Magasiners Maner at udsælge paa. Man stiller ud paa Gadens Fortov store Borde fulde med de Gjenstande, der skal realiseres. Pris ligger paa, og Folk kan saa selv gaa omkring og søge sig ud, hvad de vil have. Naar de har fundet det, bliver det deres egen Sag at gaa ind i Etablissementet og finde den Bureauafdeling, hvor der skal betales.

Ved disse Udsælgningsborde kan man i Regelen kjøbe sig de nydeligste Sager — navnlig Porcellænsgjenstande, Baand, Galanterivarer osv. — til ligefrem fabelagtigt billige Priser. Som et Exempel mellem tusinde fik jeg engang en Portemonnaie for en Frank, som en kjøbenhavnsk Ven, efter at jeg havde brugt den et halvt Aar, partout vilde kjøbe for halvfjerde Krone. Men ogsaa inde i selve Etablissementet kjøber man billigt. Grands magasins du Louvre har efterhaanden faaet mange Efterlignere, som skriger op med Avertissementer paa alle mulige Maader, men de fortræffeligste Ting, man kan kjøbe i Paris, faar man dog i Louvremagasinerne, og kun højst undtagelsesvis giver man et Par Centimer mere for dem end for daarligere Sager andetsteds. Desuden er, som sagt, her Alt samlet. Naar De er færdig i den ene Afdeling, opgiver De til Kommis'en, som fører Dem rundt, hvad De videre vil have; han ledsager Dem saa hen til en elegant lille Sporvognskupè, der gaar i Gulvet, nede i Kjælderen rutscher hen ad den der anlagte Skinnevej, og saa stiger op igjen, naar De er arriveret under den Afdeling, hvor De vil handle videre. Jo, De kan tro, der venter Dem Overraskelser i Louvremagasinerne.

Og Overraskelser venter Dem naturligvis ogsaa i og udenfor mangfoldige andre parisiske Butiker, fremfor Alt paa de store Boulevarder. Her er hele Stueetagernes Række naturligvis slet ikke Andet end kolossale Ruder med Opstillinger indenfor, som — ja som man kunde blive ved og blive ved at skrive „Nutider" fulde om, hvis man vilde skildre Paris og ikke blot give smaa praktiske Vink som Deres ærbødige

Mac Adam.

Den underjordiske Kæmpeslange.

En i Itajahy i det sydlige Brasilien bosat Tydsker ved Navn Fritz Müller har fornylig afgivet udførlig Beretning om en kæmpemæssig Jordslange paa Brasiliens sydlige Provindsers Højsletter, hvor Dyret er bekjendt under Navnet „Minhocao". De Historier, der fortælles om dette Uhyre, mener Hjemmelsmanden, klinger for største Delen saa utrolige, at man fristes til at sætte dem i Klasse med rene Fabler. Og desuagtet er han efter den omhyggeligste Undersøgelse og Prøvelse kommet til det Resultat, at et saadant Dyr virkelig maa existere, selv om det ikke har en saa uhyre Længde, som de Indfødte gjerne vil tillægge det.

De Notitser, han har indsamlet, gaar hovedsagelig ud paa Følgende: For omtrent otte Aar siden viste der sig en saadan „Minhocao" i Omegnen af Lages. En Landmand, ved Navn Francisco de Amaral Varella, saae, medens han endnu var omtrent $1^1/_3$ geografisk Mil borte fra den nævnte By, et usædvanligt bygget Dyr af kæmpemæssig Størrelse og næsten en Meters Tykkelse samt med en Art Svinetryne ligge udstrakt paa en Sandbanke ved Rio dos Caveiras. Han formaaede ikke at afgjøre, om Dyret havde Ben eller ej. At angribe det vovede han ikke, da han var alene. Og efterat han havde faaet tilkaldt nogle nærboende Folk, forsvandt Dyret, dog ikke uden at efterlade sig kjendelige Spor i Form af en dyb Gang ned i Jorden. En Uge senere fandt man en lignende dyb Jordgang paa den modsatte Side af Byen Lages, omtrent en Mil borte fra den nys omtalte, og man kunde forfølge Sporet et langt Stykke, indtil det tabte sig inde under en mægtig Grans Rødder. En Tydsker ved Navn F. Kelling, fra hvem Meddelelsen hidrørte, levede dengang som Kjøbmand i Lages og har med egne Øjne set de omtalte Gange, som Minhocao'en havde gravet.

En Hr. L. Odebrecht skulde, under en Inspektion af nogle fra Itajahy ind i Provindsen Santa Catarinat's Bjerge førende Vejanlæg, passere tværs over en bred, sumpet Slette, som gjennemskjæres af en Arm af Floden Marombaj. Han blev her gjentagne Gange opholdt af talrige, paa Kryds og Tvers gaaende Jordgange, som fulgte Flodens Løb og tabte sig i den. Paa den Tid var Hr. Odebrecht endnu ikke i Stand til at forklare, hvorledes disse besynderlige Jordgange var opstaaede, men han hælder nu til den Antagelse, at de hidrørte fra en „Minhocao".

For omtrent fjorten Aar siden havde Forpagteren Antonio José Branco i Januar Maaned med hele sin Familie været otte Dage borte fra sit Hjem, der ligger ved en Biflod til Rio dos Cocorhos, omtrent en Tredjedel Mil fra Currithibano. Da han rejste hjem, fandt han Vejen undermineret. Der var blevet opkastet store Jordbunker og gravet lange Gange i Jorden. De sidste begyndte ved en lille sumpet Flod og fulgte alle dens Snoninger, indtil den omtrent tusind Meter længere nede faldt ud i et Morads. Disse Jordganges Bredde skal have været henimod tre Meter, og siden den Tid flyder Floden i denne, aabenbart af en Minhocao gravede Seng. Hundreder af Mennesker var strømmede til fra Currithibano og andre nærliggende Steder for at se den af Minhocaoen foraarsagede Ødelæggelse, og man formodede, at Dyret endnu opholdt sig i det nævnte Morads, da Vandet der fra Tid til anden blev sat i Bevægelse paa en uforklarlig Maade. Ligeledes hørte man i stille Nætter en dump rullende Lyd som af fjern Torden og mærkede samtidig i Nabolagets Huse en let Bevægelse under Jorden.

I Omegnen af Rio dos Papagaios i Provindsen Parana hørtes en Aften i Aaret 1849 efter et vedholdende Regnvejr pludselig en Larm, som om Regnen endnu strømmede ned i en lille Skov i Nærheden. Desuagtet var Himlen klar og ren. Den næste Morgen opdagede man, at en stor Strækning Land bag en lille Høj var fuldstændig undermineret og gjennemtrukket af dybe Jordgange, der førte hen til et bart og aabent Plateau, som var oversaaet med Stene. Store, nylig opkastede Bunker Lerjord betegnede Vejen, Dyret havde fulgt, ned til en lille Biflod, der falder i Papagaios. En senere Undersøgelse viste, at disse Gange hidrørte fra to Dyr, hvis Bredde var to til tre Meter.

I den samme Egn er efter Senhor Selino's Forsikring en Minhocao ligeledes blevet set forskjellige Gange tidligere. En Negerinde hentede Vand fra et Sted tæt ved Huset, hvor hun boede, da hun en Morgen i kort Afstand fik Øje paa et Dyr, der bevægede sig hen over Jorden og efter hendes Beskrivelse var „saa stort som et Hus." Hun kaldte Folk til, men de kom for sent og forefandt endnu kun Sporene af Dyret, der rimeligvis over en nærliggende Klippe havde søgt ud i Floden. I det samme Distrikt saae en ung Kone pludselig en kæmpestor Gran styrte om, skjøndt det var fuldstændig stille, og der ikke var noget Menneske i Nærheden, som kunde have fældet Træet. Hun ilede til for at undersøge, hvad Grunden var, og saae da, at Jordbunden bevægede sig bølgeformet, og at midt i den en uhyre Jordslange, af omtrent fem og tyve Alens Længde og forsynet med to Horn paa Hovedet, snoede sig langsomt fremad.

I Aaret 1849 befandt Senhor Selino sig paa en Rejse i Nærheden af Arapehy i Staten Uruguay. Her fortalte man ham, at en død „Minhocao" var bleven set i en Afstand af kun nogle faa Mil, siddende indeklemt i en snever Klippespalte. Dens Hud var efter den af ham givne Skildring saa tyk som Barken paa et Grantræ og blev dannet af en Række haarde Skjæl, der lignede Bæltedyrets.

Saavidt disse Meddelelser. Af dem tør man vel drage den Slutning, at der i det Distrikt, hvor Uruguay og Paranafloden har deres Kilder, forekommer lange Jordgange, der uden Tvivl hidrører fra en levende Dyreart. I Reglen, men dog ikke altid, viser disse Dyr sig først efter vedholdende Regnvejr, og de synes at komme ud af Sumpe eller Flodsenge, til hvilke de altid trækker sig tilbage. Angivelserne om denne Jordslanges Størrelse og Udseende er meget upaalidelige. Man kunde maaske være tilbøjelig til at erklære Dyret for en Kæmpefisk, i Slægt med Lipidosiren eller Ceratodus. „Svinetrynen" tyder idetmindste paa en vis Lighed med denne Ceratodus, medens Hornene paa den anden Side synes at tyde hen paa Slægtskab med Lepidosiren, forudsat at der tør stoles paa de nævnte Angivelser. I ethvert Tilfælde, saaledes slutter Hr. Müller sin Beretning, vilde det vel nok lønne Umagen at fortsætte Efterforskningerne og, hvis det paa nogen Maade var gjørligt, at søge at fange et Exemplar til en eller anden zoologisk Have.

Hvis der tør drages en Slutning af denne Hr. Müllers Beretning, maa Dyret rimeligvis erklæres for en Art af de Kæmpebæltedyr, der i tidligere zoologiske Perioder netop var stærkt udbredte i det sydlige Brasilien. Men muligt er det jo ogsaa, at det nye Uhyre kun er den store Søslange, omplantet paa Landjorden.

Efter Dr. H. Smith.

En Kuranstalt for Lungesyge.

Ordene „De har Lungesvindsot!" klinger endnu stadig i de fleste Menneskers Øren som en ufejlbarlig Dødsdom. Og dog er det fuldstændig falsk: Lungesvindsoten kan helbredes. Allerede i 1857 udkom der et lille Skrift af Dr. Brehmer i Görbersdorf, under Titlen, „Den kroniske Lungesvindsot, dens Aarsager og Helbredelse", som oplyste om denne dræbende Sygdoms virkelige Aarsag samt angav, ved hvad for Midler og ad hvilke Veje der kunde opnaas Helbredelse. Det gik naturligvis det lille Skrift, som det gaar alt Nyt, der stiler imod den snevre Skoleklogskab: det blev for det Meste udlet eller ignoreret. Men dermed standsede man ikke Dr. Brehmer i hans modige og stilfærdige Virksomhed, og om end Tilstrømningen af Patienter i Begyndelsen kun var ringe, blev de helbredede Syge og de, som havde fundet Bedring, dog snart den ny Læres Apostle: de heldige Resultater, som laa aabenlyst for Alle, forvandlede mangen Saulus til en Paulus. Efterhaanden voxede da Tilstrømningen af Patienter, og nuomstunder er den af Dr. Brehmer allerede i 1857 opstillede Behandling af Lungesvindsoten ogsaa rundt omkring videnskabeligt antaget som mønsterværdig.

Prof. Dr. Seitz siger: „Særligt har i den sidste Tid Görbersdorf i Schlesien henledt den almindelige

Opmærksomhed paa sig, navnlig derved, at aldeles bortset fra Stedets lovpriste Immunitetsforhold, er der i den af Dr. Brehmer ledede Specialanstalt for Phthisikere kommet visse therapeutiske Maximer til Anvendelse, som i mange Retninger afveg fuldstændig fra de gængse Regler, og som med Rette fandt den største Paaagtelse". Og Prof. Dr. Jürgensen skriver: „Jeg mener, at Dr. Brehmer i Görbersdorfs Idé: at forbedre Lunge-Ernæringen ved en hensigtsmæssig Regulering af Hjertevirksomheden, er rigtig og særdeles heldig", — samt: „paa Videnskabens nuværende Standpunkt er det neppe muligt i hvert givet Tilfælde at afgjøre absolut sikkert, om et Ophold i Görbersdorf eller paa et andet højt liggende Sted bør foretrækkes for et Ophold ved Badestederne Ems, Lippspringe, Ovre-Salzbrunn, Soden etc. Hver enkelt Læge vil paaberaabe sig sine Erfaringer, men de Færreste vil være istand til af denne Erfaring at uddrage en bestemt videnskabelig Dom, som er overbevisende ogsaa for Andre. Med denne Reservation tør jeg fremsætte min egen Anskuelse, som gaar ud paa: at jeg i Almindelighed foretrækker de højtliggende Kuranstalter, hvor der behandles efter Dr. Brehmers Methode."

Næsten efter samme Maalestok som den, hvorefter Brehmers Anskuelser lidt efter lidt vandt Anerkjendelse, dukkede der Folk op, som søgte at udbytte Tanken; man anlagde Davos, Aussee og Falkenstein. Paa alle disse Steder bliver der, for at benytte Prof. Jürgensens Ord, „behandlet efter Dr. Brehmers Methode." Men hvor megen Umag man end gjør sig, er det jo bekjendt nok, at selv den bedste Kopi aldrig naaer Originalen, og at navnlig „Behandlingen efter" en Læges „Methode" nødvendigvis maa staa tilbage for Behandlingen af selve den Læge, som oprindelig undfangede Ideen. Derfor er da ogsaa Dr. Brehmers Kuranstalt blevet stedse mere og mere besøgt og har udadtil forvandlet sig til en saa stor Anstalt, som man ikke træffer ret ofte andetsteds. Den er følgelig ikke blot Moder-Anstalten for alle nu bestaaende, saakaldte højtliggende Kuranstalter, men tillige en Mønsteranstalt for dem. Ovenstaaende Illustration viser Hovedbygningen af Dr. Brehmers Kuranstalt. Den bestaar af et 500 Fod langt Komplex af Huse, som ligger skilte fra hinanden, for at man kan undgaa at sammenstuve Patienterne i én Bygning, men som dog ved udstrakte Vinterhaver og altid lukkede Gallerier staar i Forbindelse med hverandre. Husene indeholder Boliger for Patienterne og for Lægerne. Navnlig det i 1876 opførte nye Kurhus tilfredsstiller alle de Fordringer, som Hygiejnen paa nogen Maade kan stille til et Vaaningshus for Syge. Værelserne er 15 til 16 Fod høje, bliver uafbrudt ventilerede, er forsynede med særlig Sommer- og Vinter Ventilation og er desuden udstyrede med en Indretning, som gjør det muligt i hvert eneste Værelse at frembringe hvilkensomhelst Fugtighedsgrad af Luften, Lægen ønsker, og som derefter kontrolleres ved Hygrometret. Korridorerne er rummelige og, ligesom det storartede og kunstnerisk udstyrede Trappehus med sin af Søjler baarne Vestibule, regelmæssigt opvarmede om Vinteren. De brede Granittrin tillader Opstillingen af prægtige, evig grønne Planter, Gulvene i Korridorer og Vestibuler er belagte med smagfulde Fliser, Væggene malede med Olie af kølniske Kunstnere i den reneste gothiske Stil, i hvilken Stil jo ogsaa hele Huset er bygget. Værelserne byder Beboerne enhver tænkelig Komfort, og de paa første Sal, som vender mod Syd, har alle en privat, for oven lukket Balkon. Ikke desto mindre er, for allerede her at tilføje denne Oplysning, Priserne meget billige, netop for at gjøre denne Mønsteranstalt tilgængelig ogsaa i videre Kredse. Pensionsprisen (fraregnet Vin) for Bopæl, Opvartning, Bade og fuldstændig Kost, bestaaende af fem Maaltider daglig, beløber sig pr. Uge til 36 Reichsmark, og derover udelukkende afhængigt af, hvad Værelse man vælger. — Til Vaaningshuset slutter sig den over 250 Fod store Vinterhave med Orkester, Springvand osv. Selvfølgelig bliver den altid omhyggeligt opvarmet om Vinteren og tilbyder da Patienterne ikke blot et særdeles behageligt og sundt Opholdssted, men yder dem ogsaa, (i Forbindelse med de over 250 Fod lange Gallerier) paa Dage, hvor de ikke maa gaa ud, Muligheden til at skaffe sig fornøden Bevægelse. Skjøndt den Slags Dage om Vinteren hører til de største Sjeldenheder i Görbersdorf, er den nævnte Omstændighed dog en Fordel, som ikke maa undervurderes ved enhver Vinterkur. Og paa Vinterkuren maa der lægges betydelig Vægt, dersom Lungesvindsoten virkelig skal kureres. Thi dertil forslaar Sommermaanederne kun i de sjeldne, heldige Tilfælde, hvor der foreligger ganske friske Sygdomsanfald. Alle andre Patienter vil gjøre vel i, dersom de vil helbredes, at tage et længere Ophold med i Beregning og at opgive Ideen om at tage andetsteds hen om Vinteren. Thi mod de Lungesyges megen Rejsen fra den ene Kuranstalt til den anden bør der ifølge Dr. Brehmer protesteres bestemt. Det er jo i Regelen kun et Paafund, for at man kan skikke Patienten fra Sted til Sted med den Forsikkring, at han vil faa det betydeligt bedre, selv om saa det endelige Resultat af dette Vandreliv og dette „Bliven bedre" saare hyppig bliver Patientens Død. De Svindsotige bør holde fast ved den Regel, at hvor det gaar dem godt, hvor de virkelig sporer Bedring og ikke blot er fysisk oplivede som en Følge af forandrede, nye Naturindtryk, der skal de blive, til de er raske. I Dr. Brehmers Kuranstalt tilstræbes ialfald dette, og der kan det ogsaa føres igjennem. Thi hos Dr. Brehmer findes ikke alle de skadelige Forhold som Sneens Smelten, lummer Luft, stærk Blæst etc., der andetsteds tjener til at begrunde Phthisikernes Afrejse og Omflakken. De hidtidige Resultater af Vinterkure beviser ogsaa i Virkeligheden, at til at helbrede de Lungesvindsotige udkræves der aldeles ikke Svejtses eller Italiens altid solklare Dage, men derimod nok Udholdenhed, samt at de heldige Resultater af Vinterkure aldeles ikke staar tilbage for Sommerkurenes, ja at der just om Vinteren, naturligvis paa Grund af den længere Kur, opnaas forholdsvis mange Helbredelser. Den, som imidlertid desværre ikke formaar at afvente sin Helbredelse, behøver dog derfor ikke at give Afkald paa den Dr. Brehmerske Kuranstalts Velgjerninger. Thi han opnaar altid her Mere, end han i samme Tid opnaar ved hvilketsomhelst af de af Prof. Dr. Jürgensen opregnede Badesteder.

Foruden i Hovedbygningen kan Patienterne ogsaa — paa Kuranstaltens Grund — vælge sig Bopæl i tre Villaer, som ligger spredt i Kuranstaltens Park, og som er udstyrede med al mulig Komfort. Allevegne fra har man en mageløs Udsigt over den saa overordenlig smukke Görbersdorfer Dal, som altid har fortryllet den Fremmede, hvor vidt berejst han end var, og som gjør et stadig mere og mere fortryllende Indtryk, jo mer man fordyber sig i dens Bjerge og Kløfter.

Kuranstaltens Park begynder med en skyggefuld Allé tæt ved Kuranstaltens Hovedbygning og fører, stadig ad skyggefulde, langsomt stigende Veje, op til Kuranstaltens mægtige Granskov, hvor Patienterne holder Siesta i deres Hængekøjer og indaander den balsamiske Luft i fulde Drag, samt i hvis Udkant man finder den i rig gothisk Stil byggede Sommerdouche med en yndig Pavillon. Herfra fører lutter kunstnerisk anlagte Veje højere og højere op til de til Anstalten hørende Bjerge med deres Udsigter over hele det schlesiske Bjerglandskab. Hvilken Udstrækning denne for Patienterne bestemte Park har, fremgaar bedst af den Kjendsgjerning, at de lige anlagte og vel vedligeholdte Gange har en Længde af over 9000 Alen.

I passende Afstand fra Kuranstalten ligger Anstaltens Mejeri, hvor man selv producerer den af Lægerne ordinerede Mælk, som spiller en saa vigtig Rolle ved Behandlingen af Lungesvindsoten, og hvorfra den tre Gange om Dagen udskænkes nymalket. Kreaturbesætningen bestaar af 45 Malkekøer af den store Amsterdam'er Race samt af 35 Geder af Langensalzaer Racen. Det aarlige Mælkeforbrug beløber sig til over 100,000 Liter.

Behøver man at tilføje yderligere Oplysninger om Görbersdorfs Omegn? Det maa være tilstrækkeligt at fremhæve, at de nærmeste Banegaarde via Breslau er Friedland, R. B. Breslau og via Berlin eller Dresden Dittersbach, samt at de bekjendte Badesteder Charlottenbrunn og Salzbrunn med den herlige „Fürstensteinergrund" saavelsom de berømte Klippebyer Adersbach og Wekelsdorf (om hvilke den store Turist, Fyrst Pückler-Muskau sagde, „at Synet af dem holdt Én skadesløs for en Rejse paa 500 Mil") alle ligger kun 1½—2 Timers Vej fra Görbersdorf.

Besøget paa Kuranstalten er temmelig betydeligt. Den besøges dog mere af Udlændinge end af Indlændinge, og navnlig af Polakker, Russere og Hollændere. Selv fra de forenede nordamerikanske Stater bliver imidlertid hvert Aar Patienter sendte af deres Læger direkte til Dr. Brehmer.

Livet i den Brehmerske Kuranstalt ligner — allerede af den Grund, at alle Maaltider nydes i Fællesskab — en stor Familie's; det er utvungent og behageligt, da næsten Alle kjender hinanden og i større eller mindre Grad tager Del i de Andres Glæder og Sorger. Af den Slags støjende Fornøjelser, som mange Badesteder lægger Hovedvægten paa, finder man her slet ingen. Alt er nemlig kun lagt an paa, at Patienterne skal blive raske, og netop slige Fornøjelser har kun altfor ofte lagt Spiren til Sygdom. Men hver 14. Dag om Sommeren giver Waldenburger Bjergkapellet Koncert, som oftest i Skoven, og om Vinteren erstattes Koncerterne af Theaterforestillinger, hvorved Skuespillere fra de omkring liggende Byer optræder.

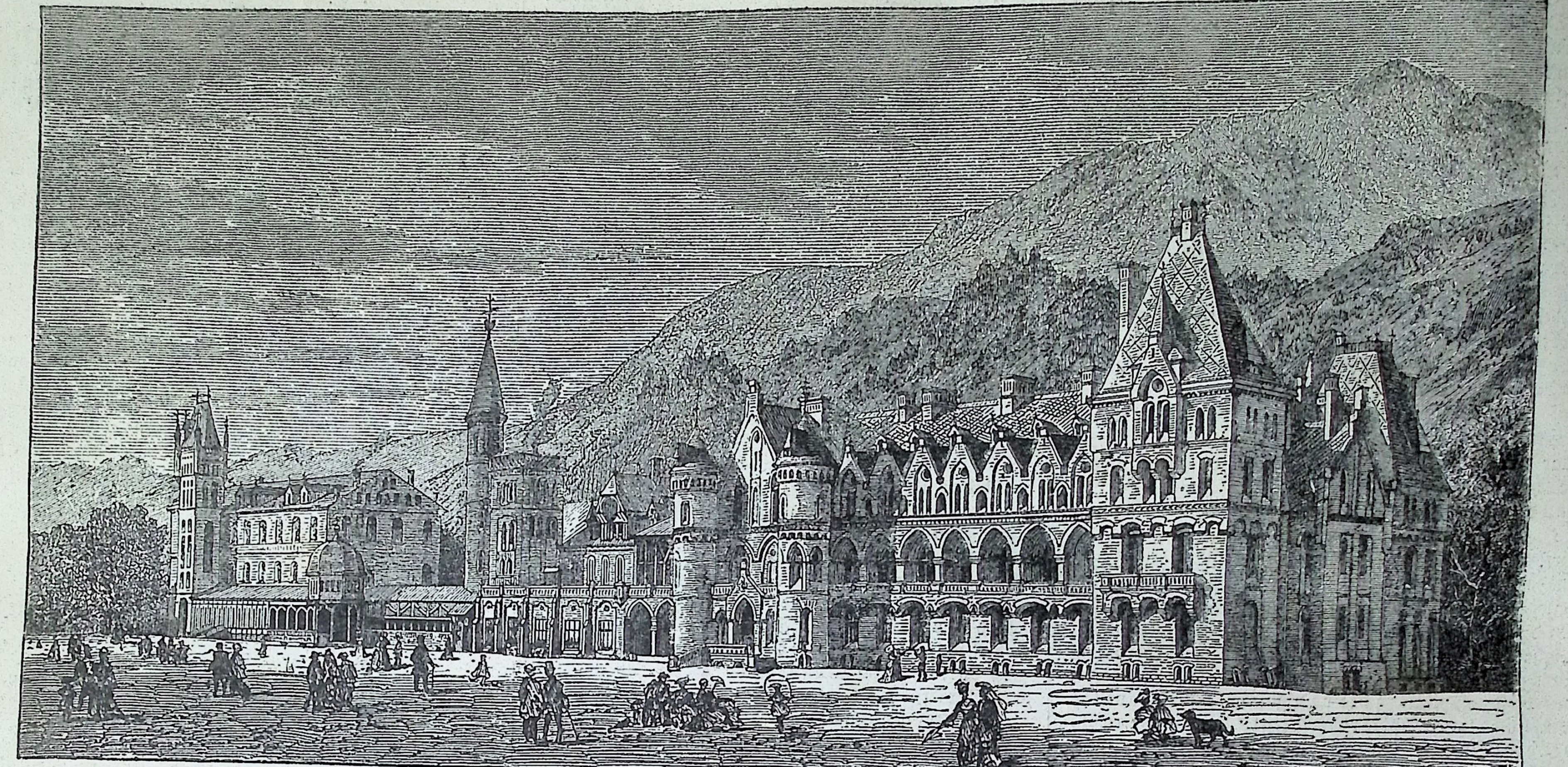
Den her givne Fremstilling af, hvad Dr. Brehmer har skabt siden 1857, kan give mange Lungesyge et Fingerpeg om, at og hvor de kan og vil finde Helbredelse for deres Onde, naar de blot har den fornødne Udholdenhed og ikke, som saa Mange, for sent slaar ind paa den rette Vej. Lungesvindsoten kan virkelig kureres, kun maa man i rette Tid gribe til de rigtige Midler. Men blandt disse Midler henhører ikke, som uforstandige Efterlignere af Dr. Brehmer paastaar, blot og bart frisk, sund Luft, men et Sted, hvor Lungesvindsot paa Grund af Klimaet virkelig ikke forekommer, altsaa som Görbersdorf, hvorfra Læren om Lungesvindsotens Helbredelighed saavelsom om Dr. Brehmers dertil sigtende Methode er udgaaet. Man bortødsle ikke forinden Tid og Penge ved at opsøge Kystens sunde, friske Luft (hvor mange Søfolk dør ikke selv af Lungesyge!), men man drage strax til det rette Sted: saa vil Lungesvindsoten ophøre at være en ødelæggende Sygdom, navnlig naar Lægerne vil lade være at ængste sig for at sige til den hostende Patient (selv om han ogsaa kun har den Affektion, man eufemistisk kalder Lungespids-Katarrh): „De har Lungesvindsot". Hint Udsagn vil da ikke længer være en Dødsdom, men en Frelser til Livet.

Dr. B. G.

Billedtexter.

Heklas sidste Udbrud. Vort Billede skyldes en Tegning af Kaptajn A. Ambrosen, Føreren af det danske Dampskib Valdemar, der farer mellem Kjøbenhavn, Leith, Færøerne og Island, og det fremstiller Heklas sidste Udbrud. Man var Vidne til det den 24. Marts omtrent Kl. 5 om Morgenen, da Skibet sejlede langs Kysten paa Vejen fra Rejkjavik til Færøerne. Det saae først ud, som om Udbruddet ikke kom fra det Sted, hvor selve Hekla er beliggende, men lidt over 1 Mils Vej NO. derfor, fra et Punkt, der laa ca. 1500 Fod over Havets Overflade eller, da Hekla har en Højde af 4,795 Fod, ca. 3500 Fod lavere end denne. Det viste sig imidlertid snart, at Udbruddet hidrørte fra den gamle vulkanske Arne, hvorfra allerede tidligere Lavastrømme er blevne udsendte til Fordærv for Landet. Heklas sidste Udbrud foregik i Sommeren 1845; det var et af de voldsomste, Vulkanen har havt, og der hengik to Aar, inden man ret begyndte at forvinde dets Følger. Det nu stedfundne Udbrud lod sig anmelde ved en Del Jordskjælv. Disse naaede endog til Rejkjavik, hvor man den 27de Kl. 5 om Eftermiddagen pludselig følte nogle temmelig heftige Jordskjælv og da Mørket indtraf saae et stærkt Flammeskjær paa Himlen, der var Reflexen af Ildkuglen, som Vulkanen udsendte. Den første Aften gjentoges Jordskjælvet flere Gange. I Nærheden af Vulkanen var Jordskjælvene selvfølgelig langt stærkere, men heldigvis har de ikke anrettet nogen synderlig Skade. Paa sine Steder vaklede imidlertid Husene, som om de hang i en Traad, og truede med at styrte sammen. Ombord paa Skibet havde man Lejlighed til i passende Afstand at betragte Udbruddet, ved hvilket Flammesøjlen hævede sig til en Højde, der tilsyneladende var den dobbelte af Bjergets Højde. Heldigvis var Vindens Retning af en saadan Beskaffenhed, at der kun faldt meget lidt Aske ind over de beboede Strækninger; det Meste af Asken er faldet over de øde Fjeldsletter mod Øst eller Nordost, og har derfor forhaabenlig ikke anrettet Skade.

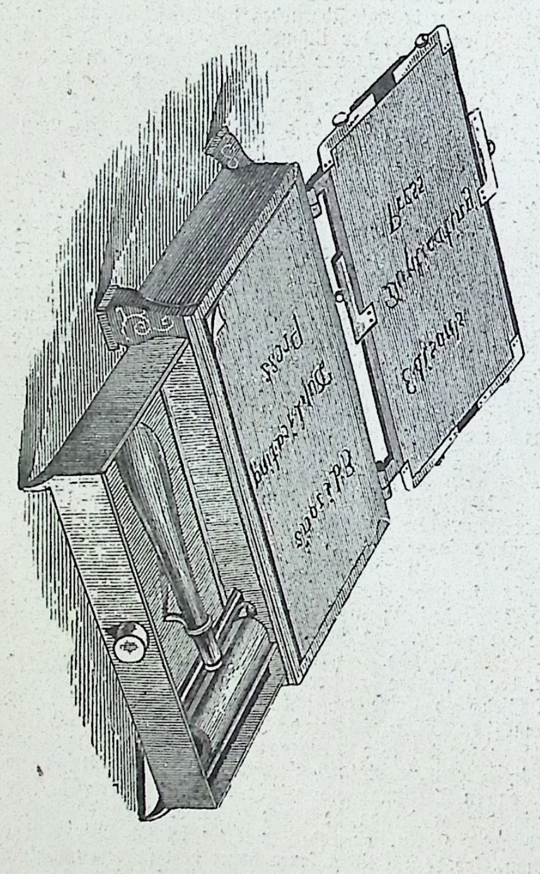
Eskimoer paa Rundrejse. Bestyrelserne for nogle større zoologiske Haver i Evropa har faaet den fortræffelige Idé at lokke Folk til Huse ved ogsaa at udstille mærkelige Mennesker. Paris gik i Spidsen, og efterat man der en Tid lang havde kunnet glæde sig ved Synet af en Horde virkelige Nubiere, overraskedes man en skjøn Dag ved at træffe disse Sydens Børn afløst af en ligesaa ægte Eskimo-Familie. Nu har ogsaa Berlins zoologiske Have faaet sine Eskimoer, den hæderværdige Familie Okabak, som i en Fart har bygget sig en national Jordhytte og lader til at befinde sig meget vel. Der er Mand og Kone, to voxne Slægtninge og to Børn paa henholdsvis 3½ og 1½ Aar. I den ene Slægtnings Aarer flyder der en Smule dansk Blod, og det Familjeskab kan han takke for lidt mindre brede Kindben og en noget større Væxt; de Øvrige repræsenterer den mongolske Race i dens fulde Renhed, har brunlige Ansigter og stridt sort Haar. De ser raske og stærke ud, den sortøjede, venlige og ganske kjønne Madam Okabak saavelsom hendes to Børn møder endog med pæne røde Kinder. Hendes Dragt bestaar naturligvis af Buxer, lange Støvler samt Jakke af det uundgaaelige Sælhundeskind; men desuden bærer hun et sort Silketørklæde om Hovedet, og Haaret, der er snoet sammen i en Pidsk, prydes (hos de gifte Kvinder) af et blaat Baand. Hr. Okabak, der er mindre forførerisk udstyret fra Naturens Haand, kan til Gjengjæld skrive og skal bl. A. have hilst den tydske Kejser med en Billet af følgende Indhold: „Okabak med Familje takker for det høje Besøg og ønsker, at Gud vil velsigne det tydske Kejserhus." Naturligvis skrev han det paa sit fædrene Sprog, og en Tolk maatte oversætte det; thi at det har sine Vanskeligheder at forstaa de brave Eskimoer uden en kyndig Mellemmands Hjælp, overtyder man sig let om hver Aften, naar man, før de skal til at sove, hører dem synge en Salme og derpaa bede Fadervor. Denne Bøn skal efter Sigende tage sig saaledes ud i deres Mund: „Atatarput killangmetotinah, akkin ussornarsile, nalegaveet tikiule; pekkorset killang, misut nunamisog tajmaikile! Tunnisigun udlome pitsavtinik; pirsaraunata, akkeetsoravta; sordlo pissengingavuttog akkutsortivut. Ursernartomut pisitsaraunata, ajortomidle annoautigut! Nalegaunerregavit pirsarsonnerrudlutidlo ussornarnerrudludlo isuk augitsomut! Amen." — Ja, nu kan jo Læseren forsøge, om han kan hitte ud af det. Imidlertid tilføjer vi her blot, at den oftomtalte Familje ogsaa fører 8 hvide eller plettede Eskimohunde med sig (de ser ud som en Mellemting mellem en Spids og en Skæferhund, men er større), og at den kjører nok saa gemytligt med dette Forspand hen over Havens Sandoceaner; ligeledes har Okabak sin Baad med og viser i Havens store Park, hvorledes han med et Par Aaretag hjælper sig op igjen, naar han er kæntret.

Dr. Brehmers Kuranstalt for Lungesyge ved Görbersdorf i Schlesien. (Sr S. 264)

Den lille Raadgiver.

Edisons elektriske Pen og Kopiérapparat. „Elektrisk Pen" kalder Fonografens Opfinder, den amerikanske Professor Edison, en af sine nyeste Opfindelser, som efter Alt at dømme vil komme til at spille en stor Rolle i Fremtiden. Man er ved Hjælp af den istand til at affatte et Brev, en Tegning, et Rids, en Melodi etc., som der saa kan tages indtil 5000 Kopier af, og det uden videre Besvær eller Hovedbrud; Enhver kan lære Hemmeligheden paa 5 Minuter og faar hurtigt saa megen Øvelse, at han kan præstere 3—500 Kopier i Timen. Navnlig for Forretningsfolk er denne Opfindelse jo særdeles værdifuld,

Kopierapparatet.

det de for en Bagatel, i en Fart og fuldstændig nøjagtigt kan faa udfærdiget Cirkulærer, Vareberetninger, Tilbud osv. i en stor Mængde Exemplarer. Saavel den elektriske Pen som Edisons Kopipresse har været i Brug i Amerika siden August 1876; nu er de ogsaa blevet indført i England, Kanada, Frankrig, Avstralien, Brasilien og andre Lande, saa der for Tiden er over 5000 af den Slags Instrumenter i Virksomhed. I de Forenede Stater træffer man dem ikke blot i Regeringskontorerne, men ogsaa paa Jernbane- og Dampskibsbureauer, i de højere Læreanstalter, Assurancekontorerne etc. etc. Man faar dem i to forskjellige Numere (til Ark, som er $0{,}20 \times 0{,}18$ og $0{,}37 \times 0{,}21$ store), og den tydske Forhandler (Optiker Krosbü i Hamburg) lader den første Størrelse betale med 160, den anden med 180 Rmk.

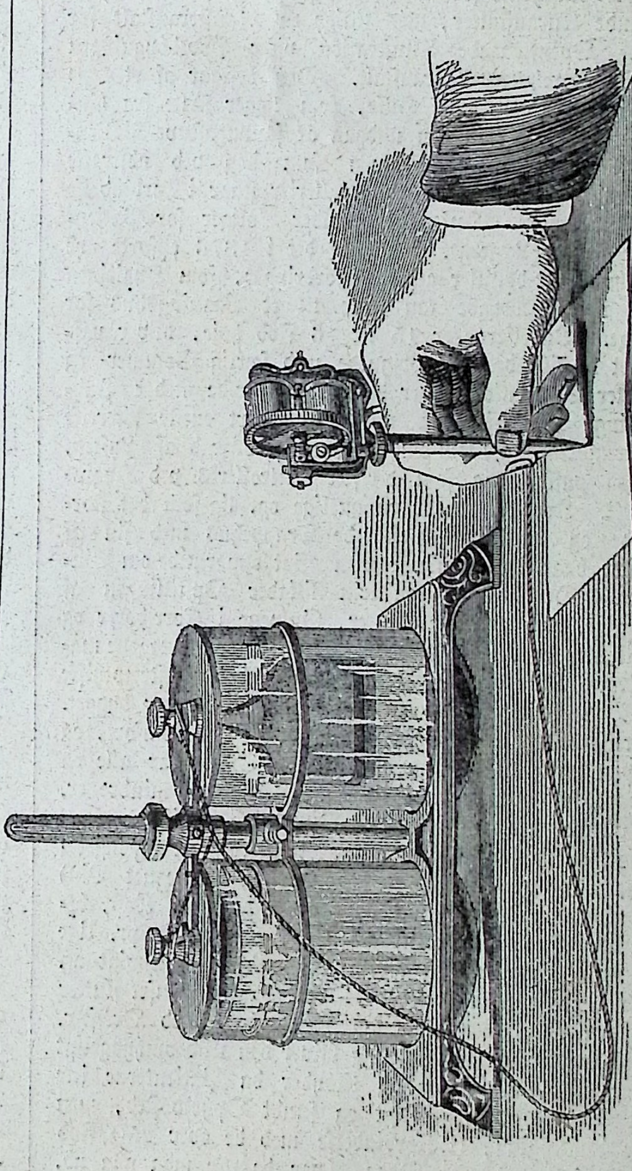
Selve den elektriske Pen bestaar ellers af tre Dele: de galvaniske Elementer, den elektromagnetiske Maskine og selve Pennen. Elementerne er saakaldte Kromelementer, der er forsynet med en Skyder for at løfte Kul- og Zinkstykkerne op af Vædsken, naar de ikke bruges, og derved forhindre, at de til Unytte fortæres af Syren. Derfra forplantes Elektriciteten gjennem to Ledningstraade, (som er isolerede fra hinanden, og som er meget bøjelige, saa de kan følge den Skrivendes Bevægelser) til den elektromagnetiske Maskine, der er af meget smaa Dimensioner og befæstet til Pennen. Denne bestaar af et spidst tilløbende Rør af et sædvanligt Penneskafts Størrelse. Inden i det er der befæstet en almindelig Naal, som af den elektromagnetiske Maskine sættes i en meget hurtig op- og nedadgaaende Bevægelse. Naar Røret med Naalen holdes lodret over det Papir, hvorpaa der skal skrives, og føres i vandret Stilling hen over dette, frembringer Naalen, der bevæger sig 133 Gange i Sekundet op og ned, en Række fine Punkter, og Skrifttegnene fremtræder altsaa punkterede i Papiret. Ved Hjælp af det saaledes punkterede Blad kan man nu i et Slags Kopierapparat frembringe Aftryk af det Skrevne. Kopierapparatet bestaar af en aldeles glat Plade, paa hvilket det rene Papirark lægges. Tæt ovenpaa dette anbringes det punkterede Blad, der er fastspændt i en Ramme, og nu ruller man en Valse, som er forsynet med Farve, frem og tilbage over det. Farven trænger da gjennem Hullerne ned til det underste Papir og frembringer Skrifttegnene. Paa denne Maade kan man som sagt i Løbet af meget kort Tid frembringe en Mængde Aftryk.

Fra vor Boghylde.

Arabesker af Sophus Bauditz er en Beretning om, hvad en ung Mand, der ikke kjender meget til Verden og Menneskene, men ser paa det Hele med et elskværdigt Blik fra Oehlenschlægerperioden, hvad han kan føle sig tiltalt af og opleve, naar han sammen med en god Ven gjør den Tur, som Hveranden gjør nutildags: ned til Bøhmen og Bayern og Norditalien. Undertiden svinder det Oplevede ganske vist ind til lovligt smaa Ubetydeligheder, som naar hele Eventyret i vælsk Tyrol „egenlig" kun bestaar i, at Forfatteren har faaet sin Paraply forbyttet; men til Gjengjæld vil vistnok adskillige Læsere faa et temmelig bestemt Indtryk af, at den unge Mand, der fortæller om de samme Egne, de har besøgt, dog havde Noget at gjøre dem opmærksom paa, som de ikke selv havde set. Hr. Bauditz har nemlig et ganske godt Øje for Landskabsstemninger, og han har ogsaa Evne til at lade sin Pen drage deres Konturer med Talent. Forresten er det Rejseskildringer, der kun er paavirkede af vor Literaturs for længst afdøde Koryfæer. Karakteristisk er Bogens Slutningsbemærkning. Forfatteren omtaler Anastasius Grüns Begravelse. Bladene har sagt, fortæller han, at med ham, med den sidste Romantiker er den gamle Tid baaret til Jorden. „De glemte," skriver Hr. Bauditz, „at den fødes paany med enhver sand Digter." Vi har altid ment, at det tvertimod netop var den nye Tid, de sande Digtere stod i Forhold til. (C. A. Reitzels Forlag.)

Gaade af s—r.

Lad vær' at forske efter mine Tvende,
Thi hvad man ser, man lærer bedst at kjende,
Jeg mener her mit Første og mit Fjerde,
Og mine tvende andre Dele ere
I Sandhed ofte ingenlunde sene,
Thi hillemænd, hvor de dog af kan bene!
Jeg selv er Frøken, Enke eller Frue!
Og ikke alle Tider mild at skue.

Den elektriske Pen.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Viev.

Rigtig løst af: Jens F. Nielsen.

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

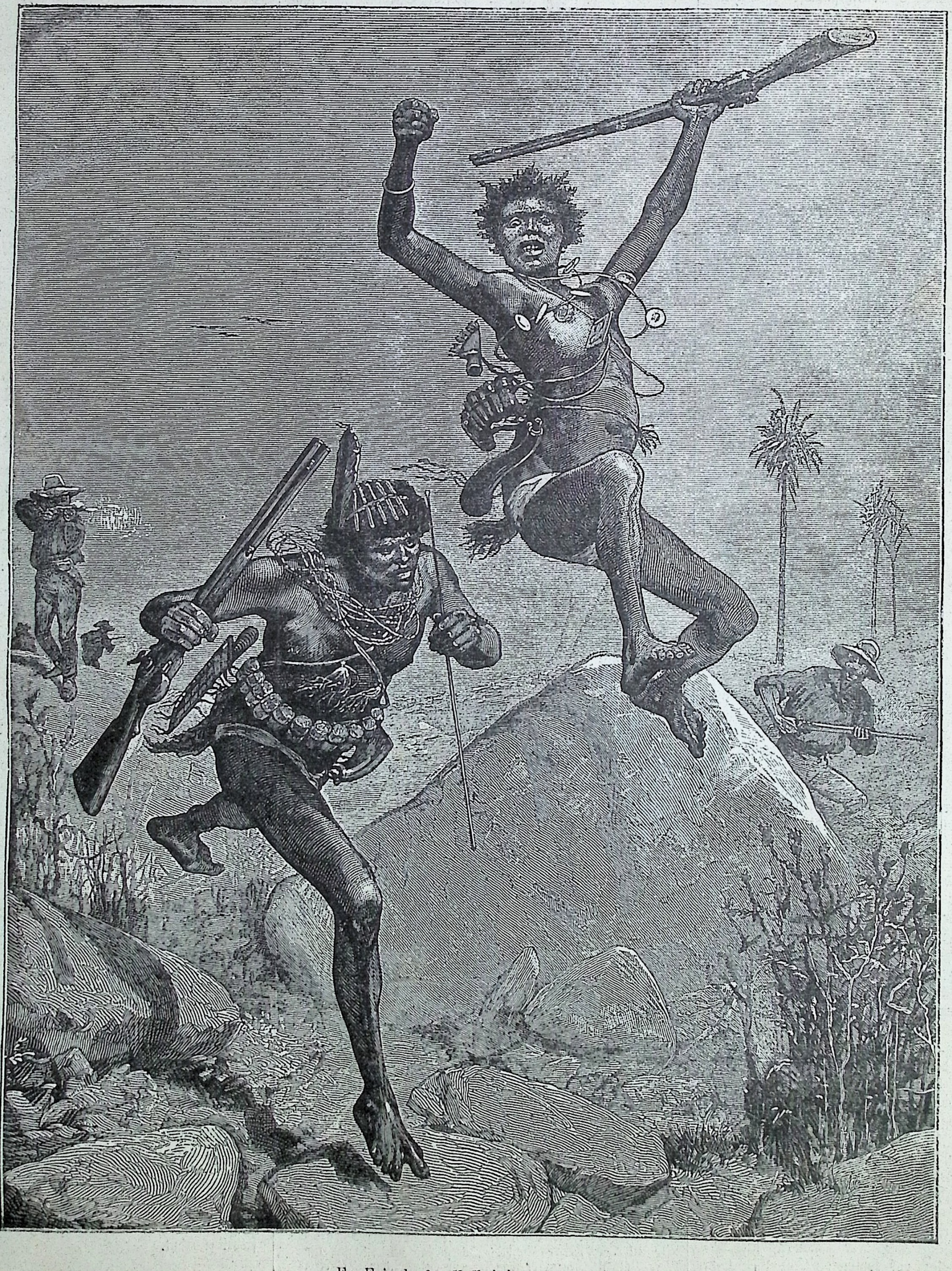
Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 85. Søndagen den 5. Maj. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder

En Episode fra Kafferkrigen. (Se S. 274)

Paris under Verdensudstillingen.

Paris d. 30. April.

I.

Civilisationens store Fest. — Visit i den danske Afdeling.

„Civilisationens store Fest," kaldte et fransk Blad igaar Verdensudstillingens Aabning i en Artikel, der opfordrede hele Paris til at illuminere. Naar Alt om fire og tyve Timer staar færdigt i en Pragt og Rigdom, der sejler tusind og een Nats Eventyr langt agterud, naar Marschal-præsidenten i Trocaderos Vidundersal, medens ængstende Krigsdepescher krydser som Lyn over den øvrige Verden, byder den ganske Jords Repræsentanter velkomne til dette kolossale Fredsværk — det største, nogen Tid og noget Sted har set rejse sig — naar Jubelraab fra hundrede Tusinder af Struber og i en Sprogforvirring, mod hvilken Babylons er Sletingenting, akkompagnerer og overdøver Kanontordenen, der skyder Festen ind', og naar da denne uendelig myldrende Masse af Mennesker, der er strømmet sammen fra alle Kroge af Verden, spreder sig over Marsmarkens Eventyrpaladser og Tryllehaver for at se og beundre de Vidunderværker, det nittende Aarhundredes Kultur er i Stand til at skabe, for at lære af alt det Nye og Store, dens Øjne møder, og hente Berigelse med hjem ikke blot for sig selv, men for Byer og Stænder og Nationer — naar om fire og tyve Timer det Øjeblik virkelig er naaet ved Udfoldelse af en Arbejdskraft, som man slet ikke danner sig nogen Forestilling om, undtagen man selv har staaet midt i den hele Tummel, — da turde Paris unægtelig nok have Grund til med Illumination at inaugurere „Civilisationens store Fest".

Der er nemlig ikke Skygge af Tvivl om, at denne Udstilling vil komme til at tage Luven fra sine Forgængere i langt Mere end Størrelse og Pragt. Den er Alverdens Kjæledægge hernede, Alverden tror urokkeligt paa den, og blot et flygtigt Blik er nok til at se, at denne Tro neppe bygger paa Sand.

Om fire og tyve Timer! Naar man staar midt i de af Kasser, Halm, Papir og alskens lignende Sager overfyldte Rum, der om et Døgn skal straale som rigt dekorerede Udstillingssale, eller naar man vader til Knæerne i Sand og Ler paa de Pladser, der inden samme Tidsfrist skal være forvandlede til foraarsgrønne Busketter og duftende Blomsterhaver, — ser det rigtignok ud som en ren Umulighed, at fire og tyve Timer kan være tilstrækkelige til et saadant Toilette. Men Folk, der maa vide Besked, forsikrer, at der aldeles Intet er i Vejen, og at vi imorgen (Onsdag) Klokken To vil finde Alt idetmindste tilsyneladende færdigt.

Alt — undtagen den græske Afdeling. Da de kjære dovne Grækere paa Marsmarken bor Side om Side med os Danske, havde et fransk Blad — jeg tror nok, det var »le Soir« — forleden Dag fortalt, at Danmark var det eneste Land, der paa Aabningsdagen ikke vilde kunne præsentere sine Lokaler nogenlunde ordenligt paaklædte. Vor Komité sendte imidlertid hurtigt Berigtigelse til Bladet, og det blev saa Hellas' dovne Sønner, der kom til at staa i Skammekrogen, medens vi til Erstatning for den lidte Tort fik en kjøn lille mention honorable.

Samme var iøvrig ogsaa ganske vel fortjent. Vore Industridrivende har ganske vist holdt sig utilbørligt tilbage, og den danske Afdeling kommer ikke til at give Verden noget andet Indtryk af os end af et lille, fattigt Land; men takket være Professor Dahlerups utrættelige Smag og Flid, præsenterer dog det Lidt, vi har sendt herned, sig meget vakkert, og ved Hjælp af et Par enkelte større Udstillere — særlig Sølvvarefabrikant Christesen, hvis separate lille Udstillingsboudoir rummer Gjenstande til en Værdi af over 300,000 Francs — kan vi ogsaa paa enkelte Omraader være med til den større Konkurrence.

Først i de resterende fire og tyve Timer vil ogsaa hos os Montrer og Skabe og Vægge fyldes, Pakkasserne forsvinde, og det store Craiolinstæppe (en Mellemting mellem Voxdug og Linoleum) blive udspændt, hvormed Voxdugfabrikant E. Meyer bedækker hele Gulvet i den danske Afdeling. Om selve de danske Udstillingsgjenstande maa jeg derfor vente med at fortælle. Men hvor lille en Rolle det Hjemlige end her spiller i det store Hele, er det dog selvfølgelig det, der interesserer mine Læsere mest, og jeg bringer derfor allerede idag et Par Ord om Arrangementet af vor Afdeling.

Man veed maaske, at der omtrent paa Midten af den store Rhomboide, som Udstillingspaladset danner, gaar en Tværgang, hvor de forskjellige Lande ud til en med glimrende Bousketter og Blomsterpartier smykket Allé har opført hver sin ejendommelige Facade, der fører ind til de respektive Afdelinger. Her er Danmarks lille Renaissancefront mærkeligt nok kommet til at ligge midt imellem en græsk Bygning paa den ene og en sydamerikansk Rococcofacade paa den anden Side. Det er ægte dansk Renaissance, Motivet taget fra Børsens Portal, meget karakteristisk og meget hjemligt. I Midten har man det store danske Vaaben, under det Kongens Navnetræk, og over Indgangsporten hans Valgsprog: „Med Gud for Ære og Ret." Paa begge Sider af denne er der udmærket smukke Marmorpiller; iøvrig er Bygningen af røde Mursten med Sandstensforziringer.

Gjennem Indgangsporten kommer man, som det sig hør og bør, først til Skolens Afdeling, hvor særlig et Udstillingsskab fra Blindeinstitutet vil komme til at hendrage Opmærksomheden paa sig med Arbejder i Knipplinger og Sligt, som man umuligt skulde tro udførte af Blinde. Saa følger Fotograf Petersens smukke Udstilling, en Montre, hvor adskillige mindre Udstillere i Parfume- og lignende Sager er blevne slaaede sammen, for at Opstillingen kan præsentere sig som Helhed, Christesens omtalte straalende Boudoir — med den kolossale Opsats fra Hjørnet af Østergade i Midten — samt andre Guldsmedsmontrer, musikalske Instrumenter, Terrakottasager m. M.

Netop paa Hjørnet her, med store Spejlglasruder ind til Christesens Udstilling, gaar en Tværgang gjennem Bygningen. Den er ved den danske Afdeling overhvælvet med en yderst smagfuld Egetræsport, over hvilken staar Navnet „Danmark". En lignende findes længer nede ved en efterfølgende Tværgang. Vi er de Eneste, der har faaet Tilladelse til at opføre saadanne Porte, og denne Omstændighed vil ganske sikkert blive af stor Betydning for den danske Afdeling; det er paa Grund af dem nemlig aldeles umuligt at overse den. At de er komne, skyldes som saa meget Andet Dahlerup. Han havde indgivet Tegningen til dem ifjor, før der endnu var noget egenligt Princip i det hele Arrangement, og da han engang havde faaet Tilladelse til at opføre dem, kunde man ikke godt være bekjendt at tage denne Tilladelse tilbage.

Paa den anden Side den første Port kommer først Snedker Oxelbergs prægtige Egetræsdøre og Vinduer, dernæst Bogtrykkerisager, Billedtryk og Sligt — „Nutidens" Læsere vil føle sig saare hjemligt tilmode her; vor Tordenskjold hænger smukt paa Væggen, som paa deres egen, — endvidere Lotteriernes Udstillingsskabe, en kollektiv Samling Porcellain fra Rosenborg og fra Privatfolk, Bernhard Skrøders Gyldenlædersager, et udmærket smukt Billard fra Blichfeldt, Symaskiner fra Demant m. M. Saa er den anden Port naaet; paa begge Sider af den hænger den grønlandske Handels Skindsager paa Væggen, og det kan neppe fejle, at nogle prægtige Isbjørnebamses Hoveder her vil samle mange Tilskuere. Gaar vi videre, støder vi paa Handskemagernes kollektive Samling, paa Hattemagernes dito, paa Kunstbroderierne, hvorimellem jeg ikke kan nægte mig allerede nu at omtale Blomstermaler Bangs (Aarhus) og hans Frues forbavsende Malerier paa Silketøj. Særlig er en blaa Sofapude med en Bøgegren noget af det Delikateste, man kan tænke sig. Videre træffer vi paa en stor Montre fra Hofstolemager Dahl & Comp, paa Meyers Voxdugs- og Bakkeudstilling, paa Fabrikater fra Øresunds kemiske Fabrikker og lignende Udstillings-Gjenstande, paa Bundtmagernes kollektive Udstilling — og naaer saa til Maskinhallen, hvor naturligvis særlig Anker Heegaard er dansk Udstiller.

Ogsaa her har Danmark noget Ejendommeligt, der vil henlede Opmærksomheden paa dets Afdeling. Professor Dahlerup har ladet rejse en kolossal Opstilling af Treforke med en Krands af Skjolde omkring og overbygget med et karakteristisk dansk Taarn, hvorfra Danebroge vajer. Denne kolossale Montre, om man tør kalde den saaledes, skal bruges til Opstilling af Gryder, Pander Jerntøj og Sligt. Man har været saare heldig med den; den er ligesaa smagfuld som iøjnefaldende, og det kan ikke godt tænkes, at Nogen gaar forbi den uden at faa at vide, at han befinder sig paa dansk Grund.

Efterat være passeret forbi et kolossalt Dekorationsmaleri af Gyllich, forestillende Aldersro Bryggeri, kommer vi ind i Agerdyrkningshallen, og har saa gaaet hele Udstillingspaladset igjennem. I Parken udenfor ligger et ganske lille dansk Hus. Den danske Kunstudstilling findes mellem de andre Landes i to Sale paa den anden Side Alleen med Facaderne. Saavidt det er muligt at se allerede nu, vil de faa udstillede Billeder tage sig godt ud her; i Centrum af dem hænger Perlen mellem dem: Carl Blochs „Kristian den Anden".*)

Mac Adam.

---

*) Vor specielle Korrespondent ved Pariser-Udstillingen vil i et følgende Numer fortælle udførligt om det glimrende Anlæg paa Trocadero-Banken, der fra Seinen hæver sig gradvis til c. 70 Metres Højde. Øverst paa denne Banke ligger Paladset, hvoraf vi idag bringer en Afbildning. Red.

Et Landskabsbillede.

(Sluttet.

Jeg saae mig da nødsaget til at forlade denne Søens ugjæstmilde Bevogter, og satte min Kurs efter den lille Kirke, hvis Navn jeg dog saaledes havde faaet tillistet mig. Jeg fortsatte Vandringen til Højre langs med Søranden, der bugtede sig ud og ind, idet jeg forgjæves spejdede efter „de vilde Svaner", der skulde bygge derude; derimod svømmede der Flokke af Vildænder paa den spejlblanke Flade, hvilket jeg allerede fandt mærkeligt nok i et Vand saa nær ved en stor Stad. Paa nogle Steder gik skumle, skovagtige Haver lige ned til Søen; de hørte til Gaarde, der knap kunde skimtes i Baggrunden gjennem Træernes tætte Blade. Der var saa tyst og ensomt i disse Haver, som om „Prindsessen i den slumrende Skov" kunde have boet derinde. Omsider kom jeg til en Dæmning med tilhørende Bro, der adskiller den nu næsten tørlagte nordlige Del fra den sydlige Del af Søen, og nu havde jeg Kirken med hosliggende By lige for mig. Jeg traadte ind i Byen, der begynder lige ved Søranden. Intet Menneske at se hverken i Husene eller i de smaa Haver. Hvor vare dog alle Rødovre Folkene henne? Formodenlig inde at staa i Stime i Tivoli eller et lignende Sted, gjørende sig selv og Andre Livet surt — maaske bølgede de i hine Strømme, gjennem hvilke jeg havde maattet kæmpe mig for at naa herud til deres forladte Pavluner.

Opfyldt af Ensomhedens behagelige Følelse begyndte jeg efterhaanden at stige langsomt op fra Søens Rand, op ad mod Kirken paa den stille Vang. Da jeg omtrent havde naaet den, begyndte dens Klokke at ringe. Det maatte være Aftenklokken, skjøndt Solen endnu var et Stykke over Horisonten; men hermed tager man det ikke saa nøje paa Landet, hvor Solen som oftest maa rette sig efter Ringerens Lejlighed. Klokkens Toner vare svage, men klangfulde og skjønne — stærke nok til at trænge ind i ethvert af de slumrende Huse og høres af de smaa Børn og enkelte Gamle, som jo dog efter al Sandsynlighed maatte findes derinde.

Kirken paa den stille Vang. Ja, i Sandhed stille. Som en Pavillon i en Have ligger Kirken omgiven af sin venlige Kirkegaard, hvor jeg gik ind og satte mig paa en Bænk under en Hængeask, med fri Udsigt mod Øst og Vest. Medens jeg opholdt mig her, gik Solen ned. Ikke den svageste Luftning rørte sig. Mod Vest hele Himlen i Brand, hvis Skjær laa over de uendelige Marker. Nedenfor mig den spejlblanke Sø, paa hvis Flade et svagt rødligt Skjær ogsaa hvilede. Længere mod Øst den store By i en blaalig Dunst, ud af hvilken enkelte solbeskinnede Tinder hævede sig frem.

Jeg har aldrig hørt Nogen berømme Rødovre for Skjønhed, — og hvad der i Almindelighed forstaas derved, findes der som sagt heller ikke. Og dog var der i disse Øjeblikke saa skjønt, saa paradisisk dejligt, at jeg aldrig senere har kunnet glemme min første Aften paa Rødovre Kirkegaard.

Senere har jeg valfartet ud til disse Steder paa enhver Tid af Aaret. Paa den nu stensatte Vold ved Aalekistehuset, — hvor der fremdeles ingen Aalekiste er, — men hvor den venlige Susen af det rindende Vand endnu bestandig lyder, har jeg i tidlige Foraarsdage betragtet de skjønneste Solnedgange, hvilke efter min Erfaring hyppigt indtræffe paa den nævnte Aarstid, — maaske som en Følge af, at de tunge og sønderrevne Skyer, der ere karakteristiske for Vinteren, nu lige have begyndt at antage blødere og mere sammenhængende Former, tætte nok endnu til i længere Tid at fastholde Sollyset og dog ikke saa tætte, at de forhindre Straalernes Gjennembrud. Her har jeg i de samme tidlige Foraarsdage næsten hvert Aar set den første Vibe, staaende paa sin Engtue saa ubevægelig, som var den en Plante skudt op deraf, ligesom jeg ogsaa i Lindetræerne ved Huset plejer at se den første Stær.

Vel er Vejen herud nok bleven noget forandret, siden jeg første Gang drog ud mod det ubekjendte Land. Lige udenfor Smallegade til Venstre, hvor den grønne Mark strax tog sin Begyndelse, ligger nu det store Slot for Smerte og Pine, Diakonisseanstalten; lidt længere ude bruser Jernbanetoget over Vejen, og til Højre ligger en hel lille By, det saakaldte Bangs Anlæg, — som før er nævnt. Men er man lykkelig og vel sluppen forbi disse Forhindringer, saa har man dog endnu i det Væsenlige den gamle landlige Markvej, der efterhaanden gaar over til en Sti, som snart slynger sig over Eng, snart gjennem Kornmarker og snart paa Toppen af et Dige, og dens sidste svage Spor fører ligesom fordum den af Menneskemængden trætte Vandringsmand til Aalekistehusets fredelige Idyl.

Thomas Lange.

Ombord paa Prøvesten.

I.

Natten før jeg skulde melde mig til Tjeneste, havde Tante nær kvalt mig under et Montblanc af Dyner og Tæpper: hun vilde dog have, jeg skulde „ligge lidt ordenligt" den sidste Nat, erklærede hun. Saa om Morgenen proppede hun mig baade med Mad og med gode Raad og Formaninger, — og dermed drev jeg af, ud til Kastellet. Her hændte mig, hvad der hænder enhver vordende Fædrelandsforsvarer: en Underofficer modtog mig bøst og vigtig med en Liste i Haanden, udstyrede mig oppe paa Vaabenkammeret med en lappet og luvslidt Frakke, hvori min Krop kunde have været to Gange, samt med et Par Benklæder, hvori det Halve af mine Ben vilde have frydet sig ved at kunne være én Gang, og skikkede mig dernæst, i skjøn Sammenblanding med en Sabel, Lædertøj, Mulepose og Feltflaske, ned i Gaarden igjen. Men saa skete der Noget, som det ikke falder i enhver Soldats Lod at opleve. Nede paa Toldboden stuvede man nemlig mig og en Del Lidelsesfæller i en stor Barkas, og den slæbtes derpaa af en lille, brystsygt prustende og asende Damper ud til Prøvesten.

Jeg indskyder her en orienterende Bemærkning. Det nuværende Prøvesten (der ikke er mer end en Snes Aar gammelt) er som bekjendt det sydligste af de 4 Forter, der som en indre Linje danner en Del af vor Hovedstads Søforsvar. Det ligger kun et Par Tusind Alen fra nærmeste Punkt af Amagers Kyst, men omtrent $^1/_2$ Mil fra Kjøbenhavns Toldbod, hvortil der daglig sendes flere Fartøjer. Fortet har nemlig en lille Flotille, bestaaende af en „Kragejolle" (et større Sejlfartøj), et Par store Travail-Baade og nogle Smaajoller; de finder en sikker Havn indenfor de Moler, som fra hver af Fortets Flanker konvergerende strækker sig ind mod Land. Indløbet lukkes med en vældig Bom, naar man ikke ønsker at modtage ubudne Gjæster; dem kan der forresten yderligere sendes en varm Hilsen gjennem Geværskydeskaarene i Havnemolernes Mure. Selve Fortet er bygget eller rettere støbt af Beton, en Blanding af Cement, Sand og Granitskærver, det stærkeste Murmateriale, man kjender. Det bestaar af en Række Hvælvinger, Side om Side, som ud imod Søen danner Kasematter for Kanonerne og ind imod Havnen Sove- og Opholdsrum for Mandskabet. Oven paa Kasematbygningen er en Række Batterier af mægtige, pandserbrydende Kanoner anbragte à ciel ouvert. Batterierne, hvorfra en funsende Ild kan sendes ud over Farvandet, er adskilte ved Traverser, det vil sige: murede, men med et tykt Jorddække forsynede Bygninger, hvis Retning er vinkelret paa Brystværnets, og hvis Indre bruges til Trappegange, Installation af Ophejsningsapparaterne for Kanoner osv. Til daglig Brug er Prøvestens Besætning kun et Par Hundrede Mand, som prægtigt kan rummes, uden at den Ene gaar og falder over den Anden; men hvordan man skal faa Plads, naar der under Krigsforhold samles en 6—700 Mand, er vanskeligt at forstaa. Det Eneste skulde da være, at hvor der er Hjerterum, er der ogsaa altid Husrum.

— — Naa men, vi kom altsaa ud paa Prøvesten. Alt var der saa nyt og uvant og ubekjendt, at jeg uvilkaarlig begyndte at hænge med Næbet; men Kammeraternes Spøg i Forbindelse med „en lille Sort" (ɔ: en højst modbydelig Kaffepunsch) hjalp mig igjen til Kræfter, og saa . . . ja saa skulde vi til Køjs. Det Natteleje, der anvistes mig, vakte atter min dybeste Forbavselse. Det var en Hængekøje i dens mest primitive Form: slet og ret et firkantet Stykke Lærred, som var snærpet sammen i begge Ender og udspændt mellem 2 Bjælker. En Madrats paa en halv Alens Bredde tjente tillige til Hovedpude, og naar man da tog et Tæppe over sig, kunde man have et kongeligt Leje — forudsat naturlig, at man først fik sig anbragt og forøvrig vilde ligge ganske stille. Der hørte imidlertid, mærkede jeg, nogen Øvelse til at komme op i det gyngende Apparat: thi som jeg sad bedst i Køjen og svøbte Tæppet om mine Ben, indtraadte der ustadig Ligevægt, og Følgen var, at jeg efter en større Omdrejning følte min Pandebrask i en mere intim Berøring med Gulvet, end jeg egenlig ønskede det. — Saa var der ogsaa den Ulæmpe, at vi laa saa tæt sammenstuvede, som Sild i en Tønde eller som Søm i en Pakke Tretommesøm. Vi laa eller rettere hang i to Rækker over hinanden, og de 18 Mand i hver Række vendte skiftevis Hoved og Fødder samme Vej. Paa den Maade kunde Ens Sovekammerat bekvemt klø En i Nakken med sine Tæer; og hvis den yderste Køje blev sat i en svingende Bevægelse, forholdt alle de øvrige Køjer sig som lige saa mange Billardkugler, idet kun den yderste Køje ved den anden Ende gjorde Udslag, medens Stødet forplantedes gjennem de øvrige 16 Køjer uden at bringe dem synderligt ud af deres Hvilestilling. Blev nu yderligere den Line (eller de to Liner, om man vil), som vi hang i og som kaldes Køjestjærten, skaaret over, faldt vi ganske simpelt paa Gulvet. Og da Mennesket som bekjendt er et ondskabsfuldt Væsen, der ofte finder en udsøgt Glæde i sine Medskabningers Kvide, kan det ikke forbavse, at Kammeraternes største Fornøjelse bestod i, at „prodse hverandre af". Det er et artilleristisk Udtryk, som her kun betød: at faa hverandre til at falde paa Gulvet ved at skjære den omtalte Køjestjært over. Naa, at tilbringe et Kvarterstid med i bar Skjorte at reparere Stjærten og rede Køjen paany, er ingen paradisisk Lyksalighed; og hvis saa Ildgjerningsmanden ovenikjøbet havde været ful nok til at overskjære Køjestjærten ved Hovedenden, maatte man være glad ved at slippe med en halvknækket Hals og kunde ganske rolig tage en dundrende Hovedpine med i Beregning ved det sandsynlige Overslag over Ens Velbefindende næste Dag.

Saameget om Natten! Om Morgenen vaktes — og vækkes vi da fremdeles ved den smukke livlige Artillerireveil, som kun bestaar af fire, fem Toner, kombinerede paa den sindrigste Maade. Sover man saa haardt, at denne musikalske Nydelse gaar Ens Øre forbi, kan man være ganske sikker paa at blive lysvaagen, naar den visiterende Underofficer et Øjeblik efter med Spanskrøret i Haanden træder ind for at se, om Alt er paa Benene. Ve! de Stakler, som skal vækkes ved hans „Tørn ud, I Fladfiske! for Fanden i Fænghullet, ligger I her og snuer endnu? nu har jeg Fanden bombardere min Hattepul aldrig kjendt dobbelt saa galt!" Der vanker skam Rap af Spanskrøret over de bare Ben eller — hvis den Visiterende er i extra godt Humør — en Spand koldt Vand ned i Køjen! . . . Efter den Konfekt paa fastende Hjerte skal der saa gjøres Toilette. Hele Besætningen stiger ned paa „Bærmen", en stensat Rand inden for Kasematbygningen ind mod Havnen. Der lægger de sig, alle 200 Mand, fladt paa Maven med Hovedet ud over Vandet, som i Regelen kun staar $^1/_2$ Fod under Bærmen, og i denne bekvemme Stilling spuler de sig, saa godt det lader sig gjøre, i det salte Vand. Et Stykke Sæbe kan desværre mangen Gang være lumsk glat, saa det pludselig smutter En ud af Hænde. Det er Noget, der sker for mer end en Rekrut mellem Aar og Dag, og i sin Iver for at fange det, inden det gaar til Bunds, rækker han sig da for langt ud, faar Overballance og plumper paa Hovedet i Vandet, til uendelig Morskab for de skadefro Kammerater. —

Efter at vi har nydt vor Morgenthe, pudset os bravt, og fejet og bragt Orden paa Stuen, begynder vi paa vore daglige Øvelser. Vi lærer mange herlige Ting herude: 1. „militær Anstand", ɔ: vi lærer at „trække Pukkelen ind og staa lige som et Lys", at hilse ved at lade højre Haand „ryge som en Raket" op til Huen, at „gaa lige i Nakken paa hverandre", og de af os, der er fødte med „respektstridige Ansigter", lærer at se ærbødig, „men dog frit" paa de Foresatte. 2. Roning, ved hvilken Øvelse vi stuves ned i en 16—Aares Barkas, og Enhver af os faar et ubehageligt langt og tykt Stykke Træ i Haanden, som kaldes en Aare, og som det gjælder om at haandtere uden at „hakke Kaal" (ɔ: komme ud af Takt) og uden at „fange Torsk" (lade Vandet faa Magt over Aaren). 3. „Manipulation" ɔ: Skyts- og Materielhaandtering, Øvelser i at „montere og demontere" Kanonerne ved Hjælp af nogle 3—8-benede Galger, „Kraner", som trods deres ikke ubetydelige Vægt og Uhaandterlighed skal kunne rejses og nedtages i en forbavsende kort Tid. Dog tør jeg ikke trætte med en Beskrivelse af en Søartillerists forskjellige Discipliner. At bakse med en 11" Kanon, at montere en Kasematkanon og at betjene saavel den ene som den anden er Altsammen morsomt, hvad Enhver nok selv vil indrømme, om den Lykke skulde times ham at blive Artillerist. Men det kan ikke nytte, jeg begynder at forklare, hvordan man bærer sig ad med at skive en Aare, eller hvor rapt man maa bruge sine Fingre for i tre Minuter at lade, rette og affyre en Kanon, hvis Projektil alene vejer 4—5 Centner. Sligt læres kun halvt ved i samfulde fire Maaneder at anvende otte Timer daglig paa praktisk Øvelse deri.

Derimod kan det fortælles, hvorlunde vi holder Taffel paa Prøvesten. Naar man anlægger en nogenlunde beskeden Maalestok, kan man i Grunden ikke klage over Maden; Kjødsuppen er altid kraftig og god, og naar Kjødsuppen er det, er den jo en Ret for Fyrster. Men skal man nyde den til Middag fire Gange om Ugen, og man vel at mærke ikke faar andre Retter end Suppen samt det kogte Kjød, bliver det dog lidt ensformigt i Længden. De andre tre Dage delikaterer man os med Vandgrød, Ærter og en Ret, hvis vulgære Navn, Batteriforskrækkelse, noksom tyder paa, i hvad Kurs den staar. — Anretningen gaar for sig i al Tarvelighed. Dug kjendes ikke, og Tallerkener heller ikke. Fem Mand langer til hvert Fad, og saa bliver det Enhvers Sag at æde, medens der er Noget; thi der vanker ingen „lille Portion" endnu. Man kjender heller ikke Gafler uden af Navn. Man kjøber sig en Foldekniv og en Ske af Træ, Horn eller Tin, Alt efter Enhvers Smag eller Formuesomstændigheder: det er det ganske Spisestel. Naar Taffelet er hævet, maa vi desuden efter Tur skiftes til at spule Fadet og den Træbakke, hvorpaa Kjødet serveres, rent i Havnen ved Hjælp af Tang og Sand.

Besætningen er inddelt i „Bakker" paa ti Mand, som broderligt maa dele om to Fadefuld Søbemad og et Stykke kogt Sul. For at Parteringen af dette sidste nu kan gaa saa redeligt for sig, at ingen af de Parthavende forfordeles, er der udvalgt en paalidelig Mand til „Bakkeformand", hvis Bestilling det er at dele Bakkens Kjød i ti lige Parter. Da imidlertid Bakkeformanden trods den strengeste Redelighed mod sin Vilje kunde komme til at forurette Nogen, lader vi ved Portionernes Uddeling den blinde Skæbnegudinde raade. Den, der repræsenterer hende, maa med bortvendt Aasyn nævne, hvem den Portion skal tilhøre, som Formanden holder i Næven, og som han dernæst overantvorter rette Vedkommende med en eller anden lille Vittighed. Ved vor „Bakke" er Formandsposten anbetroet en solid Smedesvend, — og jeg har megen Respekt for Smedesvende. Men jeg tror, det dog er saa sin egen Sag at gjøre en Smed til Bakkeformand, eftersom Smede i Regelen i den Grad vænner sig til mørktfarvede Hænder, at det ligefrem gjør Skaar i deres Velbefindende, om de ser sig belemrede med en lysere Teint. Maaske tror de deres Kraft knyttet til Farven. Vor Bakkeformand har altid sorte Hænder; han er ligefrem stolt af sine Næver. I de første Dage gik der mig en Gysen gjennem Kroppen, naar min Portion blev rakt mig paa denne mørke Præsenterbakke; men efterhaanden har jeg dog forsonet mig dermed, især efter at jeg er kommet paa det Rene med, at de farvede Molekuler, som laaner min Smeds Hænder deres Skjær, for største Delen har Sæde under Epidermis, eller, som han selv udtrykker det: „Det kan inte' gaa af i Vask." Da mine Bakkekammerater desuden har valgt ham med Akklamation, har jeg i den omtalte Omstændighed ikke fundet tilstrækkelig Anledning til at nedlægge Protest mod hans Mandat. —

N. Bang.

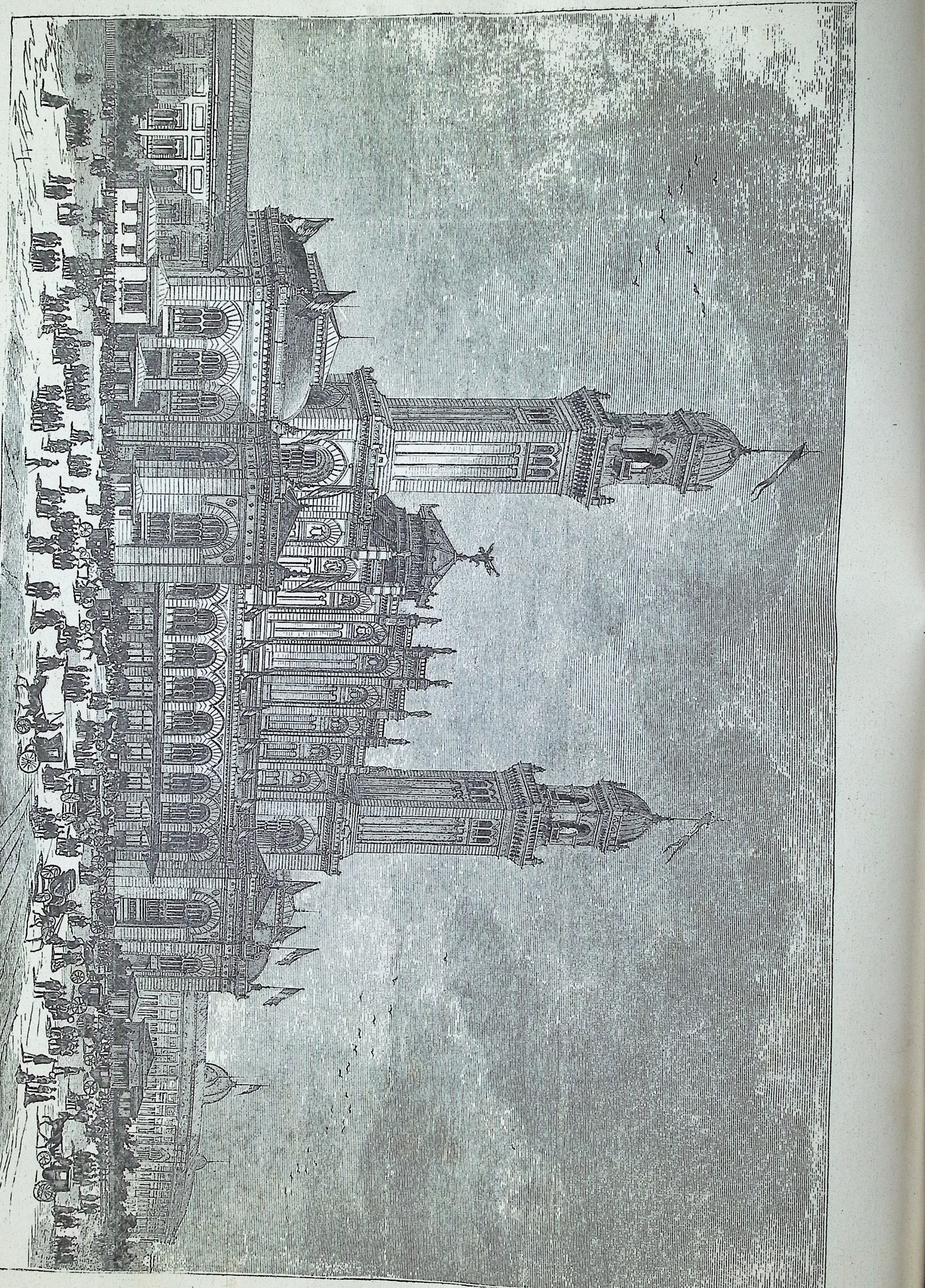
Abe Nahum Vandkrukke.

En jødisk Historie af **Sacher-Masoch**.

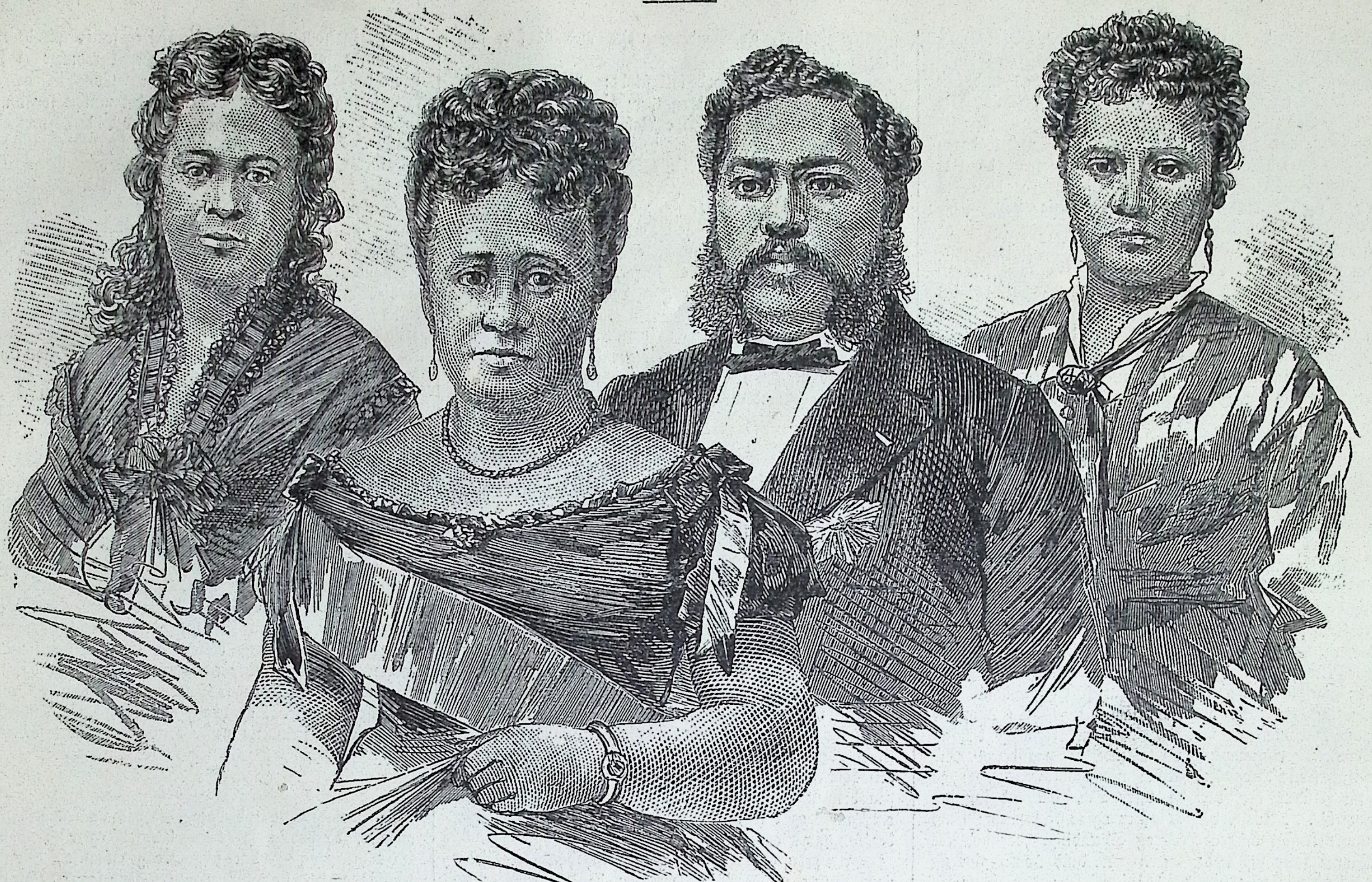
(Sluttet).

Saa er der en Amtmanden, en ægte Polak, som stjæler fra Staten og hader Jøderne, fordi de „Allesammen er saadan' nogle Bedragere". Hans Sønner, der gaar paa Gymnasiet, er altid i Spidsen, naar det gjælder om at prygle eller stritte med Sten efter Jøderne, og søger En saa hen paa Amtmandskontoret og fører Klager, er Amtmanden ovenikjøbet Mand for at lade ham tildele en Dragt Strips. Det var nu saadan, hvad man i de Tider kaldte et patriarkalsk Regimente. — Naa, saa kommer den Dag, da de polske Jøder fejrer Esthers Minde med et Slags Karneval, hvor naturligvis Haman spiller Hovedrollen i Maskeradeoptoget. Det er en Rolle, der udkræver en vis Dristighed; thi Haman, hvem den frygtagtige jødiske Fantasi har lavet om til en vældig Kæmpe, maa gaa paa Stylter, saa hans Skikkelse kan rage højt op over almindelige Menneskefigurer. Hvem Anden end Jossel skulde altsaa kunne spille Haman? Naturligvis, han spiller ham, og han haandterer sine Stylter saa sikkert og gratiøst, som om det var hans egne Ben, og han har et folderigt Gevandt paa af saa og saamange Lagener, som fuldstændig indhyller ham med samt hans Stylter, og han har en Maske paa med en en halv Alen lang Næse og en vældig stor Hat. Hans gamle Papa er ganske vist ustyrlig angst og traver jamrende bag efter Toget; men Jossel bliver rolig ved at agere til helt ud paa Natten, og saa gaar han ud at spadsere for egen Regning i Tarnovs Gader.

I Mørket, hvis Rædsler et Par usle Gadelygter kun bidrager til at forøge, tager Jossel sig ud som et gruopvækkende Uhyre af et Spøgelse for de faa Personer, der møder ham. En ungarsk Soldat, der staar paa Vagt, præsenterer i sin Dødsangst Gevær for ham, Vægteren lister skjælvende ind i en Gyde, Politisoldaten giver et Vræl fra sig og løber sin Vej. Pludselig kommer den vigtige Amtmand spankulerende. Haman udtordner et „Stands!", og bleg, rystende over hele Kroppen og med klapprende Tænder synker den Anden i Knæ. „Kast Dig næsegrus ned!" befaler Spøgelset videre, og Amtmanden adlyder. Saa staar Jossel ned af Stylterne, prygler ham ordentlig igjennem og brøler imidlertid af og til med hul Gravrøst: „Vil Du saa lade mine

Pariser-Udstillingen: Facaden af Trocadero-Paladset.

Prindsesse Likelike. Dronning Kapiolani. Kong Kalakaua I. Prindsesse Kamakaeha, Thronfølgerske.

Havaji's Kongefamilie. (Se S. 272).

Boulair-Linjerne nær Gallipoli, set fra Marmorahavet. (Se S 274).

stakkels Jøder være i Fred, Du? Jeg er Profeten Elias, forstaar Du?" — Dermed „fordufter" Jossel, og Amtmanden, der maa ligge fem Dage til Sengs med alle sine Buler og blaa Strimer, rører fra det Øjeblik aldrig mer en Jøde.

Den anden Gang trækker Jossel paa Sabbathsdagen en stakkels jødisk Skrædder op af Vandet, og da Abe Nahum Vandkrukke i sin Dødsangst bebrejder ham, at det er en Overtrædelse af den guddommelige Lov, — beviser Jossel af Skriften, at han har handlet rigtigt og anfører om dem, som af altfor stor Fromhed forsømmer om Sabbathen at frelse et Menneske fra Fare, saavel Ezechiels Ord: „Jeg overantvordede dem Love, der ikke er gode", som ogsaa Prædikerens Ord: „Vær ikke overdrevent from og forlang ikke at være den Klogeste". — Og atter en tredje Gang kommer en rig polsk Greve kjørende gjennem Tarnov, og hans Kudsk dejser drukken ned fra Bukken. Greven skjælder og smelder, men Jossel er i en Fart sprungen op paa Kudskesædet og kjører saa godt, at han kommer hjem med to Dukater. Nu er Ingen længer istand til at styre ham; han bliver Kudsk, paatager sig Fragtkjørsel, gjennemstrejfer Distriktet i alle mulige Retninger, bliver ofte flere Dage borte, — og den stakkels Abe Nahum Vandkrukke har ikke en eneste rolig Time mere.

Saa kommer Aaret 1846, den polske Opstand, Kontra-Revolutionen fra de galiziske Bønder, som i Kejserens Navn vender deres frygtelige Leer mod Insurgenterne, plyndrer og stikker Ild paa Herregaardene og nedhugger Adelsmændene. Amtmændene søger at faa dæmpet Bøndernes Raseri, men Ingen tør vove sig ud paa Landet undtagen netop Jøderne: dem skaaner den forfærdelige Le, dem betror man Bekjendtgjørelserne, dem skikker man ud med Befalingerne om at standse Slagteriet. — En Morgenstund faar man at vide, at Bønderne formelig belejrer Brzostek. Amtmanden vil affende et paalideligt Bud for at frelse Herskabet, altsaa naturligvis en Jøde: og hvem Anden kan der da være Tale om end just om Jossel! . . . Jossel vælges og er ogsaa strax parat; hans smukke Ansigt lyser af Mod og Spænding, hvorimod Abe Nahum føler sig Døden nær. Medens Jossel gjør sig rejsefærdig, slæber han sig hen i Skolen; han beder til Gud, kæmper med sig selv, hans Faderkjærlighed strider med hans Frygtsomhed, han tigger Gud om at lade en „Himmelstemme" lyde, der som et Orakel kan vise ham Vej, og som han saa lytter og lytter, begynder de at læse i Skolen, og han hører Versene: „Pharao drog med sin Hær til sin Grav; med Heste og Ryttere, Vogne og Kæmper lod Herren ham synke i det dybe Hav. Men af Israels Børn blev Ingen begravet, Alle drog de tørre gjennem Havet." — Da bryder han ud i et Skrig: Der var Himmelstemmen! Han løber hen til Amtmandsboligen, hvor Jossel, omringet af alle Jøderne, lige skal til at sætte sig op paa Hesten, og han klamrer sig til hans Ben og raaber: „Han rider ikke, . . . jeg rider selv, Hr. Amtmand!"

Alle studser, Alle beundrer ham. „Abe Nahum Vandkrukke vil ride, han er nok meschugge?"

Og han sætter sig virkelig til Hest, tager Bekjendtgjørelsen, kysser sin Søn, og giver sig til at græde; men han rider, og da Alverden følger bagefter, er der ikke En, som ikke har set ham ride ud af Tarnov og derpaa trave hen ad Kongevejen. Men denne Gang er Jossel bekymret for ham, og han vender tilbage til Amtmandsboligen og stiller sig med Ansigtet ind mod Muren og beder, og hans Taarer flyder uophørligt.

Saadan gaar et Par angstfulde Timer. — Pludselig lyder der Raab, Hestetrampen, Vognrumlen; jublende strømmer Jøderne sammen udenfor Amtmandsboligen, og midt iblandt dem ser man den stakkels lille Abe Nahum paa den store Hest, med straalende Ansigt, og bag efter ham følger Bønder med Leer, som paa fire smaa Vogne, forspændte med usle Heste, bringer Herskabet fra Brzostek, dets Funktionærer og dets Tjenerskab, hvoraf Enkelte er let saarede, men Alle i Live. Og Abe Nahum løftes af tyve Hænder paa éngang ned fra Hesten, og han kysser sin Søn, og Jossel kysser ham, og de græder Begge, og jeg tror næsten, alle Jøderne græder med.

Lidt efter lidt faar man Sammenhængen at vide. Herremanden fortæller, og den blege Herremandsfrue, som rystende svøber sig ind i sin Pelts, og alle Folkene og Bønderne fortæller, og kun Helten selv tier. — Bønderne var alt iførd med at storme Herregaarden i Brzostek; Laden brænder, Skuddene knalder, — da stormer Abe Nahum midt ind iblandt de Kæmpende. Hans Hest, en gammel afdanket Uhlanhest, er vrinskende sprængt midt ind i Ilden, saasnart den hørte de første Skud. Abe Nahum dukker sig i Sadlen, som en Vildand dukker ned mellem Sivet, han lukker tappert Øjnene, og saadan naaer han, med Bekjendtgjørelsen løftet højt i Vejret, helt hen til Gaarden. Øjeblikkelig trækker Bønderne sig tilbage, og Polakkerne holder op at skyde. Amtmandens Udsending taler til begge Partierne og mægler Fred. Polakkerne strækker Vaaben, og Bønderne nøjes med at føre dem fangne til Tarnov.

Himmelstemmen havde talt sandt: Af Israels Børn blev Ingen begravet, de drog tørre gjennem Havet.

Fra den Dag var Abe Nahum en stor Mand i Jødemenigheden og ogsaa en velhavende Mand. Regeringen belønnede ham for hans Daad, Herremanden fra Brzostek, der skylder ham sit og sine Omgivelsers Liv, talte ham 1000 Dukater op paa Bordet, og Abe Nahum kjøbte sig selv et virkelig helt Hus; men til sin Jossel kjøbte han to virkelige Heste og en Vogn, og da Jossel kjærlig kyssede ham til Tak derfor, tilføjede han med Stolthed: Du skal saagar faa Lov til at ride med Hestene."

Naar der imidlertid nu spørges: „Hvem er den største Kujon i Tarnov?" saa svarer de tarnovske Jøder: „Det veed vi ikke, hvem der er den største Kujon, men Abe Nahum Vandkrukke er det ikke."

Kongedømmet Havaji.

Havaji- (Sandvich-) Øgruppen er, som man maaske veed, Midtpunktet for Søhandelen i det store Ocean mellem Asien, Avstralien og Amerika, og Hovedstaden Honolulu staar ved Hjælp af Damp- og Sejlskibe i stadig Forbindelse med de største Verdenshavne. Ikke desto mindre spørger man kun sjeldent Nyt derfra — det skulde da være, at en af de vældige Vulkaner har gjort sig udtilbens, eller at der har været en ødelæggende Oversvømmelse, eller at den regerende Familie er blevet ramt af et Dødsfald. Tilfældigvis er alle tre Slags Ulykkestilfælde for nylig indtruffet samtidig. Vi benytter nu dette som Anledning til at henlede Læsernes Opmærksomhed paa det lille Ørige, og indleder med nogle faa Notitser om Landet og dets mærkelige Befolkning de Oplysninger, der kan gives om Havajis Kongefamilie.

Arkipelagets 12 Øer indtager tilsammen et Fladerum af 7000 engelske Kvadratmil; de 7 største er beboet (1872 af 56,897 Personer, deraf kun 49,000 Indfødte), hvorimod de 5 andre er nøgne smaa Klippemasser. Den største Ø, Havaji, er særlig mærkelig ved de to høje Kæmpevulkaner, Mauna Kea og Mauna Loa. De Indfødte er Allesammen omvendte til Kristendommen og har gjennem tvungen Skolegang lært at læse og skrive. Regeringsformen er indskrænket monarkisk. Parlamentet bestaar af et Overhus paa 20 Medlemmer (Halvdelen Hvide), som er valgte af Kongen, samt af 28 Repræsentanter, udgaaede af den almindelige Valgret; de træder sammen som lovgivende Forsamling hvert andet Aar. Der er 4 Ministre, 3 Hvide og 1 Indfødt for Øjeblikket. Den staaende Hær har den imponerende Styrke paa 60 Livgardister samt 25 Musikere; Krigsskibe existerer ikke. Øerne producerer Sukker, Ris, Kaffe, Uld, Skind, Tælle etc. og udførte i 1846 for 2¹/₄ Mill. Doll. Aandsbespisningen besørges af et engelsk Maanedsskrift samt af 2 engelske og 2 havajiske Ugeblade, der udgives i Honolulu.

De Indfødte (de saakaldte Polynesiere) var ialfald tidligere skarpt sondrede i to Grupper: Adelen og det simple Folk (Kanakas). De Første var ifølge religiøse Forskrifter fri for al Slags Arbejde og havde Ret til at blive betjente, ernærede og plejede af Folket, som paa Grund af Slidet og den tarvelige Levevis blev baade mindre, mørkere og spinklere end de Adelige. De oliven- eller broncebrune Høvdingeslægter skjød derimod op saavel i Højden som i Drøjden; Fyrsterne paa Havaji var tidt et godt Stykke over de 6 Fod, og Fyrstinderne, der stundom holdt en ligesaa drabelig Højde, udmærkede sig desuden ved en forurolígende Fedme: saasnart den første Ungdom var forbi, hang Kjødet paa Kroppen ofte ned i tykke Folder, hvad der hverken forhøjede deres Ynde eller deres Bevægelighed. — Mandfolkene bar gjerne den saakaldte Maro, et Slags yderst indviklet Bælte, Kvinderne den saakaldte Pau (en Kjole, som naaer fra Brystet til Knæerne); Adelen havde Ret til at tatovere sig paa det Allersomdejligste med Billeder af Dyr, Mennesker etc. For at forøge Skjønheden brugte man desuden at trykke de smaa Børns Hoveder taarnagtigt sammen og at klemme navnlig Pigebørnenes Næser flade. De havde det da saameget desto behageligere med at sige Goddag til hinanden, hvilket som oftest iværksættes ved at gnide Næsespidserne sammen eller ved at snøfte til hinanden med Næse og Overlæbe. Forøvrig var man ganske umaadelig høflig af sig, idetmindste overfor de Fornemme. Naar en Højerestaaende var tilstede, turde der hverken tales eller — spyttes, eller man skulde under alle Omstændigheder vende Ryggen til ham, hvis man havde Noget at forebringe. Ja hist og her brugtes der endog to Slags Sprog, hvoraf det ene kun anvendtes i Tiltale til Adelige.

Hvad Naturel angaar, saa er Polynesierne meget livlige, snaksomme, venlige, gjæstfri og forekommende mod Fremmede som mod alt Nyt. Hertil kommer et forbavsende Efterligneslsestalent samt en Evne til at opfatte hurtigt og let, hvad der gjør det muligt for dem i en Fart at tilegne sig Ydersiderne ved den evropæiske Kultur. Men de er som alle Vilde flygtige og ustadige og aldeles ude af Stand til at beherske deres Lidenskaber. Et helt Selskab af dem kan i et Nu slaa over fra den vanvittigste Kaadhed til den vanvittigste Jamren, og ligeledes kan den Enkeltes Stemning skifte i et Nu fra Hengivenhed til Had. Samtidig er de, skjøndt i en vis Forstand godmodige, haarde og følesløse. Det gjør intet Indtryk paa dem, om en Kammerat omkommer lige for deres Næse; de begaar enhver optænkelig Grusomhed mod Krigsfanger; og ligesom de plejede at mure en Mand levende inde ved hver Stolpe, naar et fyrsteligt Hus skulde bygges, saaledes blev ogsaa enhver ny Baad rullet i Vandet over levende Slaver. Menneskeliv spillede nu éngang ingen Rolle her, navnlig dersom Vedkommende hørte til det simple Folk. Men fremfor Alt gik det dog ud over Børnene. Der herskede paa disse Øer den forfærdeligste Usædelighed; paa Grund heraf sank naturligvis Folketallet stærkt, og samtidig hjalp de Voxne paa denne nedadgaaende Tendens ved at dræbe efter en stor Maalestok enten alle eller en Del af Børnene. Ogsaa svagelige Forældre eller Syge, som ikke længer kunde spise og tale, skaffede man sig af med, helst ved at begrave dem levende. Evropæerne har naturligvis for Størstedelen faaet sat en Stopper for hele dette Uvæsen; men til Gjengjæld har de bragt disse Øer (hvor epidemiske Sygdomme og Misdannelser tidligere næsten var fuldstændig ukjendte) en stor Mængde Sygdomme, hvoraf en enkelt er højst modbydelig, og hvoraf adskillige, f. Ex. Tuberkler, har mejet og fremdeles mejer de Indfødte bort for Fode.

* * *

Saameget til Indledning. Hvad nu Kongefamilien angaar, da døde i 1874 — barnløs og efter knap et Aars Regering — den unge Kong Lunalilo, den sidste Ætling af den store Kamehameha, som for 70 Aar siden samlede alle Arkipelagets Øer under sit Scepter. I Henhold til den havajiske Konstitution (!) valgte saa den lovgivende Forsamling i Honolulu Kanaka-Høvdingen, Prinds David Kalakaua, til Konge; men en Del af de Indfødte, som vilde havt Enkedronningen paa Thronen, gjorde et blodigt Oprør, der maatte undertrykkes ved Hjælp af Marinesoldater fra engelske og amerikanske Krigsskibe. Senere har dog Kong Kalakaua (paa Dansk: „Kampens Dag") forstaaet at vinde sine Undersaatters Hengivenhed. Han er født 16. Novbr. 1836, giftede sig for femten Aar siden med den meget afholdte Høvding-Datter Kapiolani (fra Øen Kauai), har nydt evropæisk Opdragelse, saa han bl. A. taler flydende Engelsk, og har (i Vinteren 1874—75) som en anden Monark og paa et amerikansk Krigsskib besøgt den nordamerikanske Republik, hvor det lykkedes ham at afslutte en fordelagtig Handelstraktat. Børn har han ingen af, og han lod derfor strax efter sin Thronbestigelse proklamere til Thronfølger en yngre Broder, der ligeledes talte Engelsk og Fransk, og som med stor Begejstring skal have stræbt at fremme evropæisk Civilisation blandt de ærværdige Indfødte. Desværre bortrev ifjor en let rheumatisk Feber den haabefulde Prinds. Den 25. April blev hans Lig med stor Højtidelighed bisat i den kongelige Begravelse i Nuuanu-Dalen, hvor Honolulus engelske Biskop (til hvis Kirke Kongefamilien hører) forrettede de religiøse Ceremonier. I Spidsen af Toget gik en Del Kanaka-Kvinder, som sang havajiske Klagesange; selve Ligvognen blev trukket af 200 Indfødte, og paa begge Sider af den bares dels brændende Fakler, dels omtrent 150 Kahilis, det vil sige paa lange Kokusstænger befæstede, store Duske af sorte og brogede Fjer. Kongen og Dronningen med hele Hoffet i Ekvipager, Gejstligheden, Frimurerne, samtlige Embedsmænd, Militæret, Skolebørn etc., etc. — ialt en 2000 Personer sluttede det besynderlige Optog.

Dagen efter at dette Dødsfald var indtruffet, proklameredes til Thronfølgerske Kongens ældste Søster, Prindsesse Lydia Kamakaeha, født d. 2. Septbr. 1838 og gift (siden 1862) med Amerikaneren, Guvernør Dominis paa Øen Oahu. Da ogsaa dettte Ægteskab er barnløst, staar Turen dernæst til hendes yngre Søster, Miriam Likelike (født 13. Januar 1851), der er gift med Cleghorn, den skotske Chef for et af Honolulus største Handelshuse, og som ikke giver Thronfølgersken noget efter i Dannelse, medens hun forud for hende har en lovende lille Pode paa 2 Aar.

Hvorvidt nu imidlertid den, som engang kommer til at bestige Thronen, ogsaa vil faa Lov til at herske ret længe, er og bliver stadig et stort Spørgsmaal. De Indfødte er, som alt sagt, et Folk, der forsvinder: alene i Løbet af det sidste Hundred Aar er Indbyggerantallet

funket ned til at være kun en Sjettedel saa stort, som det tidligere var. Den Dag er da maaske ikke længer fjern, da en amerikansk eller engelsk Guvernørs Flag vajer over det lille Kongeslot: og saa god Nat, stakkels havajiske Kongefamilie!

En vellugtende Industrigren.

Folk, som kommer Parfume paa deres Tøj eller deres Lommetørklæder, tænker vist kun sjeldent paa, hvad for en Mængde Hænder der har været i Virksomhed for saadan at fængsle den fine Blomsterduft og bringe den i Handelen. Blomsterduft er nu éngang „noget underligt Noget". Der bærer Vinden en skjøn Dag en zart Vellugt over til Dig fra en blomstrende Vikkemark et godt Stykke borte: men lugter Du til den enkelte Vikkeblomst, mærker Du ikke det Mindste; og omvendt dufter en enkelt Viol ganske fortræffeligt: men stikker Du Næsen ned i en Violbuket, er hele Herligheden strax forsvunden. Heldigvis er Vellugten dog ikke altid saa vanskelig af sig, men lader sig ofte gribe saa ufravigeligt og i saa store Mængder, at Parfumørerne ved en rigelig Tilsætning af den kan ligesom forjage den ubehagelige Lugt, der klæber ved den uparfumerede Toilette-Artikel, f. Ex. ved den bekjendte Kokossæbe.

Skal vi engang lade en Parfumør fortælle os Lidt om de finere Dufte, om, hvorfra han faar dem og hvordan de indvindes. Det er navnlig i det sydlige Frankrig, ved Middelhavets velsignede Kyster, man gaar paa Jagt efter de flygtige Blomster-Aander og fanger dem til Glæde og Behag ogsaa for vort kolde Norden. I Egnene omkring Nizza, Grasse, Cannes osv. dyrker man ikke Korn eller Vinranker; nej, Roser, Violer og Jasminer voxer her over mangfoldige Tønder Land, og i Blomsterhøstens Tid er Luften et helt Hav af Vellugt. I Marts høster man Viol og Jonquille, i Maj og Juni Roser og Orangeblomster og Blade, i Juli Reseda og Rosmarin; saa kommer Turen til Hjertensfryd, Jasmin, Lavendel og Geranier, indtil man endelig i Oktober og November slutter med Akazien. Hver Blomsterart skal høstes til sin bestemte Tid, Roserne om Morgenen, Nellikerne i Solskin, Jasminblomster før Solopgang; Blomsterne maa ogsaa forarbejdes, medens de endnu er friske, saa det gjælder for Fabrikanten om at træffe sine Dispositioner med stor Omsigt. Pudsigt nok har hver Egn sin Yndlingsblomst, Nizza f. Ex. Violen, Grasse Rosen, Cannes Akazien. Og hvor store Masse, der indhøstes, kan man faa et Begreb om, naar man hører, at Grasse, Cannes og de omliggende Landsbyer aarlig producerer en 80,000 ℔ Rosen-, 100,000 ℔ Jasmin- og 800,000 ℔ Orange-Blomster; dertil føjer saa Cannes en 34,000 ℔ Akazie-, og Nizza en 50,000 ℔ Violblomster. Som man ser — næsten Tilstrækkeligt til at skaffe Alverdens Saloner fin Lugt.

For nu at fastholde denne Blomsterduft anvender man to Methoder, den saakaldte Maceration, hvor en vis Mængde Blomster røres om i smeltet og omhyggeligt renset Fedt, samt den saakaldte Enfleurage, der kun bruges, hvor det gjælder om at faa fat paa de fineste Dufte (Viol, Rose, Jasmin etc.). Her bliver Glasplader, som er indfattede i Træammer, overstrøgne med et tyndt Lag velrenset Fedt eller Olivenolje; naar man saa drysser Blomster paa og lader det Hele staa en 2—3 Dage, indsuger Pomaden den fine Vellugt, og man faar dels en svagere Slags Blomsterpomade, som bruges til Haaret, dels en stærkere (til 6, 7 eller 10 Francs pr. Pundet), som bruges til Essensfabrikation. Grasse og Cannes producerer en 300,000 Pund om Aaret; desuden leveres der en Million Pund Orangeblomster-Vand og en Mængde fine Oljer, om hvis Kostbarhed man kan gjøre sig et Begreb, naar man hører, at 2000 Pund Blomster endnu ikke giver 2 Pund ætherisk Olje. Hvad Essenserne angaar, da tilberedes de, ved at man rører en bestemt Dosis af hin Blomsterpomade sammen med fin Alkohol; Duften gaar saa efterhaanden over paa Alkoholen, medens Pomaden tilsidst kommer til aldeles ikke at lugte af Noget. Den ringe Masse Fedt, som gjerne bliver tilbage i Alkoholen, og som vilde være til Skade baade for Essensens Finhed og for dens Holdbarhed, fjernes gjennem stærk Afkøling, der bringer Fedtet til at udskille sig i Form af Fnug. Imidlertid er Essensen ikke færdig dermed, eftersom Duften ved denne Tillavning altfor let vilde flygte bort; man maa tilsætte en saakaldet Tinktur (opløst Harpix), samt lidt fin ætherisk Olje, — og jo ældre denne Sammensætning da faar Lov til at blive, desto ejendommeligere udvikler Parfumen sig, og desto vanskeligere bliver det at gjætte, hvad for en Blanding der er benyttet. Parfumørens Kunst bestaar i at finde paa karakteristiske Blandinger. Undertiden lykkes det ham kun at finde et karakteristisk Navn («Kiss-me-quick», «Pensez-à-moi» etc.), undertiden (som i Jockey-Club, Millefleurs, Springflowers, den engelske Essbouquet) fremstiller han virkelig fine og aparte Parfumer. Den fineste Lommetørklæde-Essens er og bliver Extrait aux violettes de Parme; Violerne kommer ganske vist ikke fra Parma, men fra Nizza, — dog, det Vigtigste er, at Sammensætningen her er meget indviklet, og at den tillige er ualmindeligt heldig.

Blandt de Materialier, Parfumøren benytter, bør man vel i første Række nævne Moskus, der jo faas af Moskusdyrét, og som er et af de kostbareste Parfumeristoffer. Det trækkes ud med Alkohol og tilsættes i smaa bitte Portioner forskjellige Essenser. Fremdeles anvendes en Mængde ætheriske Oljer, som faas gjennem Destillation med Vanddampe af de paagjældende Plantedele. Tyrkisk Rosenolje betaltes før Krigen med c. 400 Kroner og betales nu med ca. 650 Kroner Pundet. En særdeles fin ætherisk Olje (til en 450 Kr. pr. Pund) udvindes af en Orchidee-Art og bringes i Handelen af Manila: det er Essensen Ylang-Ylang (malayisk: fortabt, fortabt!), som afgiver den fremherskende Duft i den yndede og bekjendte Lommetørklædeparfume af samme Navn. Langt dyrere (c. 1300 Kr. pr. Pund) er Champacca-Oljen fra Philippinerne, og endnu dyrere end denne (c. 1500 Kr. pr. Pd.) en ætherisk Olje, Iris-Oljen, som destilleres af Florentiner-Violens Rødder. Man maa her bruge 200 Pund Rødder for at faa blot omtrent 1/12 Pund fuldstændig ren Iris-Olje; men Duften er saa violagtig og stærk, at man ikke lader sig kyse af de høje Priser.

Endelig er der Sæberne, som man næsten udelukkende parfumerer ved Hjælp af ætheriske Oljer. Naturligvis gaar det imidlertid ikke an at komme disse uden videre i den hede, flydende Sæbemasse, hvis høje Temperatur i en Fart vilde gjøre det af med Vellugten. Man skjærer istedetfor god, lugtfri Talg-Sæbe i tynde Spaaner, der yderligere sønderdeles mellem Sæbemøllens Valser; saa bliver Farve og Parfume stænket paa og ved gjentagen Behandling af Møllen ligesom æltet ind i Massen. I den saakaldte Peloteuse arbejdes det Hele atter sammen til et fast Legeme; Maskinen skjærer derefter Sæben i større og mindre Stykker, og disse Stykker skal da yderligere tørres, pudses, presses og forsynes med Etiketter. Meget yndede er Rosen- og Violsæberne, navnlig den engelske, hvis særdeles behagelige Duft dog ikke just minder om Violer; det er næsten kun Tilfældet med savon aux violettes de Parme, der rigtignok ogsaa er meget dyrere. Til den fineste Rosensæbe benyttes nok Rosenolje, men sin egenlige Duft faar den dog af Geraniumsolje, der i fortyndet Tilstand lugter stærkt af Roser, og som produceres i Sydfrankrig og i Algier. Særdeles anbefalelsesværdig er den ægte franske savon de Thridace.

Efter Dr. **Schloemilch.**

Natstykker fra vore Dage.

I. En hel Gades Kommis'er som Tyvebande.

En Politikommissær udi den skjønne Stad Pest plejede at komme hyppigt paa en vis ungarsk Kafé og plejede der yderst regelmæssigt at træffe sammen med en hel Flok unge Manufaktur-Kommis'er. Naa, deri var intet Besynderligt, saa lidt som maaske i, at alle disse yngre Samfundsmedlemmer hørte hjemme bag Diske udi den saakaldte „Kronegade"; men hvad der i høj Grad forbavsede den værdige Politimand var, at de Herrer, som i det Højeste kunde have en 50—60 Gylden om Maaneden, med største Flothed bortspillede det ene Ti- og Tyvegylden-Stykke efter det andet. Principalerne, som man under Haanden forhørte sig hos, havde imidlertid Intet at bemærke, og det tegnede saaledes stærkt til, at „Opdageren" havde set Røg af en Brand, som der ikke var Ild i. Heldigvis tabte dog han hverken Modet eller Hovedet, men blev ved at anstille Efterforskninger, og bragte da ogsaa for kort Tid siden lykkeligt og vel en af de mærkeligste Forbrydelser for Dagen, som man nogensinde har hørt omtale. Kommis'erne i næsten samtlige Kronegadens Manufakturforretninger havde dannet en fuldstændig Tyvebande, viste det sig; de stjal Alle Varer og drev dernæst gjennem tre Kommissionærer eller Hælere en ligesaa udstrakt som indbringende Handel med det Stjaalne!

Foreløbig er der blevet arresteret 14 (som sagt Alle fra én Gade), og man har endda Adskillige i Kikkerten. . . . Naturligvis havde nogle Faa gjort Begyndelsen. Da deres Gager ikke forekom dem tilstrækkelige, borteskamotterede de i Ny og Næ Nester, nogle Alen Tøj eller andre Bagateller, som ikke let savnedes i Forretningen, og skilte sig mod et passende Vederlag af med disse Sager i „Vennekredse". Men saa kom de efterhaanden sammen med Kommiser hos andre Firmaer, overtalte disse og sluttede formelige Overenskomster — kort at fortælle, Historien blev sat i System. Man lejede i Fællesskab et Værelse; hver Kommis stjal dagligt hos sin Principal en passende Portion, og disse Portioner opbevaredes saa paa Værelset eller Varelageret, indtil Agenterne fik dem afsatte. Da Bandens Medlemmer virkede i forskjellige Brancher, blev Lageret rigt forsynet: Klæde, Uldvarer, Garn, Fløjl, Silke, Galanterivarer osv. hobedes op og solgtes, og for Udbyttet levede de unge Tyveknægte højt og „gav Greven". Man søgte paa de fineste Kaféer, røg de dyreste Cigarer, og navnlig spillede af alle Livsens Kræfter; Enhver stjal det mest Mulige for ret at kunne spille højt og flot, og naar han saa tabte, maatte han selvfølgelig stjæle endnu Mere. Karakteristisk nok gav man aldrig hinanden Kredit eller laante hinanden Penge; var Kontanterne gaaet med, maatte den, som sad i Uheld, pantsætte Uhr, Ringe etc. — og saa næste Dag søge sin Revanche henne i Butiken. Thi der førtes Konto for hver Enkelt i denne mærkelige Association; den, der stjal det Dyreste og Største, var ogsaa bedst pr. Kasse.

Da det noble Selskab ikke forgreb sig paa altfor enorme Masser ad Gangen, gik Tingene som sagt længe deres stilfærdige Gang. Men Politikommissær Heim var Manden, der kom med en Slæde i Vejen. Ham skylder Kriminalhistorien Fremdragelsen af det betænkelige Tilfælde, at en hel Gades Kommis'er, lutter saakaldte „dannede" unge Mænd af den hæderlige Mellemstand, kan slaa sig sammen om at udplyndre deres Principaler.

Løvsprings-Natten.

Bøgens Blad har Tæppet skudt
Af sig i den lune Nat,
Da i Bækkens bløde Luth
Vaarens Haand greb fat.

Undrende ved Vaarens Sang
Ud det fra sin Vugge saae:
Stjernen gik sin stille Gang
Over Himlen blaa.

Tyst fra Træ til Træ gaar Bud,
Fra hver Bøgens Vugge brun
Bladet spædt sig strækker ud
Fuldt af Dug og Dun.

Vuggetæppet falder blødt
Ned paa Anemonens Sne,
Bukkar dufter stærkt og sødt
Om det gamle Træ.

Mørket fuldt af Duft og Dug
Dysser hver en Sangfugl ind,
Med dens Brystduns bløde Fnug
Leger Nattens Vind.

Nyg den skyder, af og til
Den i Drømme Vingen slaar:
Det er Bækkens Citharspil,
Som dens Hjerte naar.

Mellem Mosens El og Rør
Gaar nu Elverpigens Dans,
Hjorten staar i Maanens Slør
Rank i Maanens Glans.

Rugen grøn paa Bakkens Mark
Rødblaa bli'r for Dagens Skjær,
Rød bli'r Bøgens hvide Bark,
Solen er alt nær.

Dagens Øje ser sig om,
Hele Skoven springer ud
Frisk og skjøn, som da den kom
Første Gang fra Gud.

Gjennem Skoven gaar et Par
Unge, glade begge To,
De som Skovens Knopper har
Ej for Længsel Ro.

Svenden kysser hendes Mund
Paa den stille, grønne Vej,
Hendes Barm den svulmer rund,
Ja, nu er det Maj!

Ak, jeg véd det jo saa godt,
Hvordan Alt gaar til i Vaar,
Den jeg, skjøndt mit Haar er graat,
Bedst af Alt forstaar.

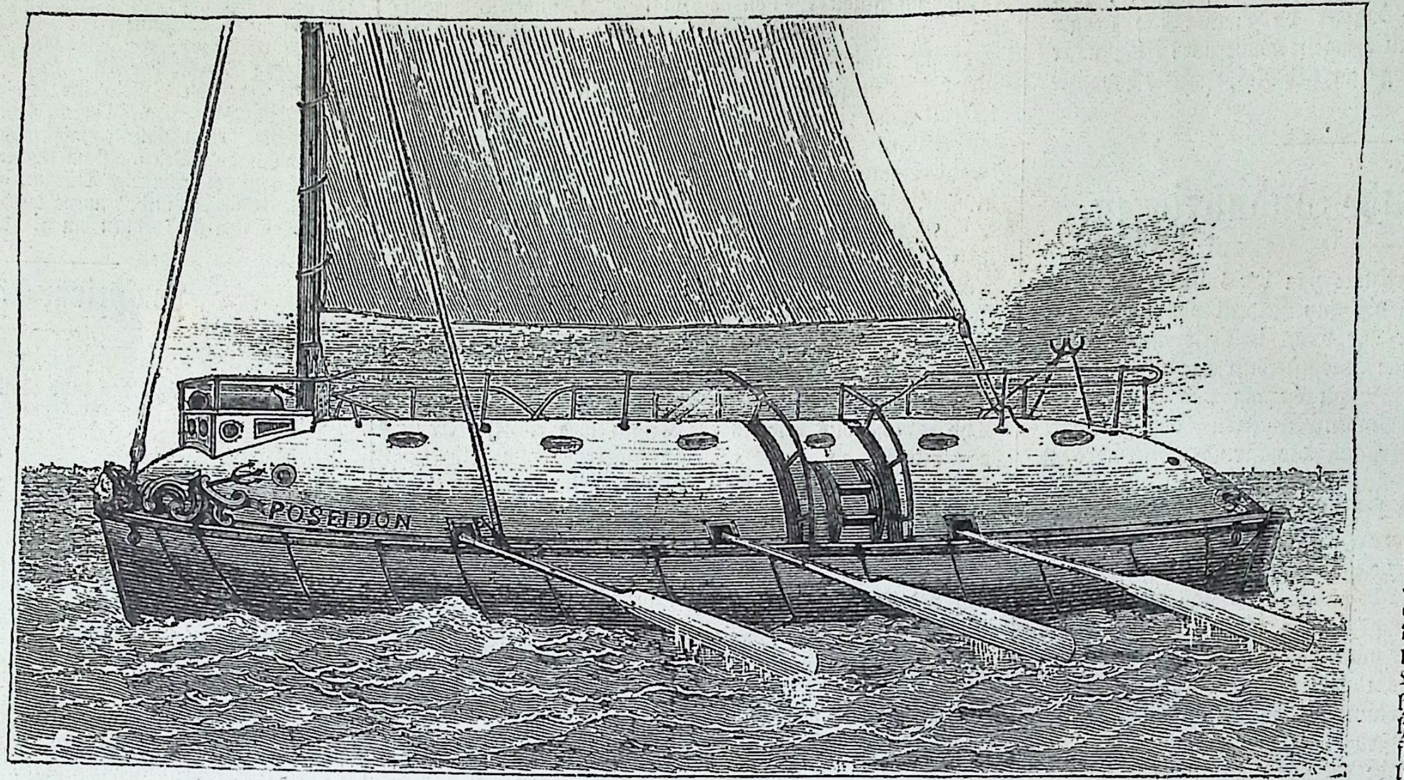
M. Rosing.

Theater.

Bjørnsons interessante lille Stykke „De Nygifte" er blevet gjenoptaget paa Repertoiret, formodenlig nærmest for at give en ny Debutantinde, Frk. Lydia Sørensen, Lejlighed til at vise sig i den unge „Barnekone" Lavras Rolle. Dersom den Figur skal fremstilles paa en tilnærmelsesvis fuldendt Maade, maa vedkommende Skuespillerinde raade saavel over en indtagende Personlighed som over en højt udviklet Kunst. Digteren har jo nemlig ikke blot stillet hende den vanskelige Opgave at gjengive i faa og dog tilstrækkeligt betegnende Træk den unge Piges Forvandling til Kvinde; nej han har gjort Forholdet usædvanligt indviklet ved at lade hin Forvandlingsproces blive idelig hæmmet af Vaner eller af datterlig Kjærlighed og ved samtidig at lade den blive fremskyndet af en saa uskjøn Lidenskab som Skinsyge. En slig sjælelig Udvikling formaar ingen Begynderinde at anskueliggjøre, og Frk. Sørensen forsøgte heller ikke derpaa. Man mærkede ikke engang i hendes Fremstilling, hvorledes Lavra voxer aandeligt; der var ingen „urolig Eftertænken", ingen „pludselig Blødhed i Blikket eller Sitren i Stemmeklangen", som forud kunde antyde for Den, der ikke kjendte Stykket, at nu havde „Barnekonen" begyndt for Alvor at elske sin Mand. Lavra var i 2. Akt, som hun var i 1.; men det er, maa man saa atter tilføje, heldigvis i dette Tilfælde ensbetydende med, at hun hele Tiden havde noget uskyldigt Yndefuldt og Rørende over sig, at en stor Del af hendes Repliker lød, som om de „kom fra Hjertet", og at der ikke var blot det fjerneste Spor af Manierèrthed eller Efteraben ved Præstationen. Hos Frk. Sørensen var ikke, som f. Ex. hos Frk. Lund, Hænderne Esaus, og Røsten Jacobs. — Ogsaa Frk. Wiehes Udførelse af Mathildes Rolle var paa éngang tiltalende og utilfredsstillende; men her lod omvendt det Utilfredsstillende til at ligge i, at Skuespillerindens Personlighed ikke tillod et korrekt Anlæg af Figuren at komme tydeligt og kraftigt frem. Den lidenskabelige Mathilde med sin vildledte og plumpt forsmaaede Kjærlighed er som en Soldat, der har gjort et strengt Felttog med: man vil aldrig rigtig tro paa, at Folk, som saaledes har lugtet Krudtrøgen, skal lige paa en Prik ligne en Rekrut fra Exercerskolen.

Billedtexter.

Af Kafferkrigen har vi tidligere (Nr. 79) bragt en udførligere Skildring, som vi kan henvise til hvad alle Enkeltheder angaar. Skjøndt det er et besværligt Felttog mod vidt adspredte fjendlige Bander, og skjøndt det føres mod Vilde, som ikke kjender noget til Barmhjertighed, oplever man dog mange morsomme Scener paa en saadan usædvanlig Expedition. Det er f. Ex. latterligt, skriver et Øjenvidne, at se Fingo'erne, Englændernes indfødte Hjælpetropper, halvt i europæisk Militærdragt og halvt i deres lette afrikanske Kostumer, triumfere over de nedslagne Landsmænd, naar de fører dem hjem som Fanger. Ogsaa under selve Kampen indtræffer der stundom komiske Scener, som man kan slutte sig til af Forsidebilledet: her er en flygtende Kaffer blevet indhentet af en engelsk Kugle, og man fristes næsten til at glemme det Sørgelige i Situationen over det Latterlige ved Kafferkrigerens Spring ind i Evigheden.

Den nye Redningsbaad «Posejdon».

Boulair-Linierne. Indsejlingen ra Dardanellerne til Marmorahavet beherskes af Gallipoli. Den ligger paa den smalle Pynt af en Halvø, som strækker sig et halvhundred engelske Mil i Sydvest langs den europæiske Dardanellerbred, og som skjuler Sarosbugten bag sig. Tværs over Isthmen, nogle Mile nord for Gallipoli, holder den tyrkiske Armé en Række stærkt befæstede Stillinger, saa der er et neutralt Bælte paa en 8 Kilometres Bredde mellem dem og de russiske Forposter. Den russiske Linie gaar fra Marmorahavet til Sarosbugten, strax syd for Jenikiøj, og ender ved de Saltsumpe, som strækker sig i flere Mils Længde indenfor Bugten. Tyrkernes Enemærker begynder ved Hadjali, en Milsvej fra Marmorahavet, og gaar derfra tværs over Tangen. Deres vigtigste By er Kavak, medens Russernes Hovedby er Jenikiøj. Examil-Linierne, som Tyrkerne nu er travlt beskæftigede med, har stor historisk Interesse, idet de, paa Lidt nær, er de samme Værker, som Osmanernes Forfædre opførte for Aarhundreder siden, da de første Gang gik over til Evropa. Bag disse Volde samledes de Myriader, som oversvømmede Sydvestevropa lige til Wiens Porte. Nu staar Efterkommerne paa den samme Jord og bereder sig maaske til at kæmpe for den sidste Strimmel Land, de endnu er i uomtvistet Besiddelse af udenfor Asien. De er en betydelig Hindring for en Styrke fra Fastlandet, som jo tillige vilde være udsat for Ilden fra Pandserskibene i Flanken; og selv om disse Linier blev tagne efter flere Angreb, er der endnu en stor Redoute under Arbejde, som maa erobres, inden man kommer til Boulair-Linierne. Tyrkerne har for Øjeblikket en Hær paa 25,000 Mand samlet paa Halvøen, og kan med Held holde Stillingen mod en overmægtig Fjende. Den britiske Flaade holder sig samtidig stedse rede. Agincourt og Hotspur ligger i Strædet, medens Swiftsure og Ruby krydser paa Højden af Sarosbugten. Russerne har sat sig fast paa Vestkysten af denne og har opbrændt alle tyrkiske Landsbyer paa Kysten og op ad Skraaningerne. Kadikiøj ligger højt paa Nordvestpynten og er nu det mest fremskudte Punkt, Russerne besidder henimod Gallipoli og Boulair-Linierne; de har der anlagt et stærkt Batteri og har vid Udsigt til de engelske Skibe, som ligger for Anker under Kysten lige overfor.

En ny Redningsbaad, „Posejdon", er blevet konstrueret af Hr. John F. Schultheiß i Ny-York, der i Forbigaaende bemærket allerede har 14 Patenter paa Opfindelser af den Art. Saavidt man kan skjønne, vil denne forbedrede Redningsbaad vanskeligt komme til at kæntre i stærk Brænding, og den lader i det Hele taget til at besidde en Del Fortrin fremfor de hidtil benyttede. Egentlig talt bestaar den af 2 Baade, som ligger ovenpaa hinanden; den ene af dem har Kjøl, den anden er fladbundet, og tilsammen ligner de saa temmelig en 28 Fod lang, 6 Fod høj og i begge Ender tilspidset Cylinder. Det Indre er skilt i 42 vandtætte Afdelinger af Metal, som er fyldt med Luft: i hver af Fartøjets Ender er en større Afdeling, de øvrige 40 ligger i to lige store Partier langs begge Siderne. En Luftpumpe fylder samtlige Afdelinger stadig med Luft. Desuden har Baaden en Signalpibe og et Taagehorn, hvis vældige Toner høres i lang Afstand. Masterne rejses og Sejlene hejses uden stort Besvær fra Baadens Indre, Styreapparatet har en særlig Konstruktion, som forhindrer det fra at komme i Uorden. Baaden kan sættes i Bevægelse baade ved Sejl og Aarer og tager sig ret imponerende ud. Endnu skal det blot tilføjes, at i „Posejdons" Indre (som faar sit Lys gjennem 20 runde Vinduer) kan der rummes 75 Personer; men for at man i Nødstilfælde kan frelse endnu flere Menneskeliv, er der paa Baadens Kant anbragt et Net, hvori ikke mindre end 300 Personer kan holde sig fast.

Logogryf af s—r.

1. 2. — 3. 4. 5. 6. 7. — 8. 9. 10. 11.
Hvor mangt et Hjerte knustes ej, fordi det
Blev valgt til det, hvorom her Tale blev!

1. 2. — 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11.
Og mangt et Hjerte nænned' ej at gie' det
Saa skaanselløst, som Pligten foreskrev.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Formynderske.

Rigtig løst af: Olgarewna Alexandrowitch Emmahowsky — The riddle-guesser in Portstreet — To kasserede Kristianshavnsidioter. — Theater Eduard. — Alexius Edvardus.

Indhold.

I Redaktionsanliggender henvender man sig til Hr. Vilhelm Møller, som træffes (Peder Skramsgade 17) hver Søgnedag Kl. 10—11 Form.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 86. Søndagen den 12. Maj. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder

Indiske Hjælpetropper undervejs til Bombay. (Se S. 276)

Undervejs.

„Situationen kritisk?“ eller „Situationen uforandret“? er Dagens første Spørgsmaal. Ogsaa herhjemme er Interessen stor for, hvad det skal blive til, og politiske Diskurser føres der nok af; men hvad har det at betyde i Sammenligning med Spændingen og Gjæringen i England? Det er jo rimeligt nok, at efter saa store Forberedelser vil den engelske Regering ikke trække sig tilbage uden Resultat. Først kom Flaadedemonstrationerne, saa fulgte Reservehærens Indkaldelse, og nu er endelig en Del af den indiske Armé beordret til Malta. De første Regimenter gik forrige Tirsdag ombord i Bombay. Det har gjort et godt Indtryk i England, at Sepoy'erne saa hurtigt og villigt efterkom den usædvanlige Ordre; flere Regimenter har endog frivilligt stillet sig til Tjeneste. Blandt de engelske Officerer i Indien skal Begejstringen være ubeskrivelig, og Autoriteterne er blevet oversvømmede med telegrafiske Anmodninger om at faa Lov til at gjøre Tjeneste i Udlandet. Anvendelsen af indfødte Tropper i Evropa omgiver i Hinduernes Øjne det indiske Militær med en Glands, som man haaber i Fremtiden vil gjøre det til en af Verdens smukkeste Hære. Desuden venter man, at Racehadet mellem Indfødte og Englændere vil forsvinde, naar de kommer til at kæmpe Side om Side. — Billedet fremstiller Pendjabregimentet paa Marsch. Afdelingen er dannet af Sikher, Indfødte fra Pendjab og Pathan, med nogle Hinduer og Muhammedanere imellem; det er en smuk Styrke af høje, kraftige Folk.

Paris under Verdensudstillingen.

II.

Aabningsfesten. — Fotografibilleder, tagne paa den hollandske Restavration.

Paris er henrykt, og Paris har Grund dertil. Det gaar ikke her som andetsteds: at man Uger, Maaneder, Aar iforvejen laver Programmer for, hvordan man ved den og den festlige Lejlighed skal bære sig ad, og saa følger disse Programmer, som vore danske Verber følger Reglerne i Bøjesens Grammatik. Franskmændene ligner deres Verber ikke mindre, end vi ligner vore. Man kan nok huske fra Borring: der er en aldeles utrolig Vrimmel af Uregelmæssigheder.

Saaledes ogsaa ved Udstillingens Aabningsfest. Den blev saa storartet glimrende, at alle de bonapartistiske, legitimistiske og obscurantistiske Blade er nærved at gaa ud af deres gode Skind af Ærgrelse. Men der var i Grunden slet Ingenting bestemt i Forvejen. Dagen før Aabningen leverede Journal officiel et Festprogram, som Ingen fik læst, før Festen var forbi, og en tre, fire Dage tidligere foreslog et Blad, at Byen skulde illuminere om Aftenen. Forslaget faldt i god Jord. Det gik her, som det gaar hjemme, naar man laver en Skovtur paa staaende Fod. Improvisationen slaar ti, hundrede Gange bedre an, end Alverdens modent overvejede, omhyggeligt sigtede og ved Forudkritik spolerede Arrangementer.

Aabningsfesten den første Maj, der i Grunden slet ikke havde Trocaderopaladset med dertil hørende Park, men Parises Boulevarder til Sceneri, voxede saa at sige op af Jorden. Om Morgenen vidste man ikke, hvad man vilde gjøre, om Middagen havde man — notabene for Betaling — plyndret alle Flag og Lampeudsalgssteder i Paris, som disse store Børn plyndrer Gevær- og Krudtfabriker, naar det tilfældigvis ikke er en Verdensudstillings Aabningsfest, men en Kommune, de laver, og om Aftenen mødtes man — i Begejstring over, at Paris atter var bleven det store, glimrende, toneangivende og verdensfortryllende Paris fra gamle Dage — til Fest med en saa altbetagende, altberusende umiddelbar Jubel, at det søger sin Lige i Pariserfesternes Historie, og at det umuligt kan finde sit Pendant nogetsomhelst Sted i Verden undtagen netop i denne mærkværdige By. Det var ikke en Fest, det var et Vidunder. Det var nogle af disse Øjeblikke, der i Menneskeslægtens Historie desværre er saa uhyre sporadiske, da Mennesker mødes med Mennesker i intetsomhelst Andet end den ene, store Fornemmelse: at være Mennesker og kun have en eneste Tanke, den at arbejde i Fællesskab for Menneskehedens store Sag. Der staar over alle Parises offenlige Bygninger de tre saa uhyre pretentiøse Ord: liberté, fraternité, égalité. Denne ene første Maj har givet dem Net til at staa der. Med Foraarsmaanedens første Dag 1878 er Republiken slaaet fast som Frankrigs eneste mulige fremtidige Regeringsform. Verdensudstillingen er dens første glimrende Triumf; den vil ikke blive dens sidste.

Thi dette Folk, som jeg forleden Aften under den enestaaende glimrende Illumination, der som den hele Fest er skudt op af Jorden lig en i en eneste Nat fuldudsprunget Foraarsblomst, har set, uden Hensyn til Kjøn og Alder og Samfundsklag — Blusemanden og den dekorerede Officer, Arbejderbarnet paa fjorten Aar og Millionæren med de hvide Haar — falde hinanden om Halsen i den uendelige, myldrende, knusende Brimmel paa Boulevarderne, dette Folk har atter som bestandig før taget Rollen som Pioneer i Verdenshistoriens nye Æra. Som man har kaldt Øhlenschlæger den Lyra, hvorpaa Muserne spillede, kan man kalde det Verdenstankernes inspirerede Folk. Den 30. April var Paris det knuste, overvundne, haanede Frankrigs Hovedstad; den 1. Maj er det Fredens, Arbejdets, Samdrægtighedens og Humanitetens begejstrede Apostel.

Jeg vil ikke tale om, hvorledes denne Begejstring gav sig Luft om Aftenen den 1. Maj. Min Pen mangler Farver til at skildre det, og jeg skammer mig ikke derved; thi den mest glimrende vilde gjøre det. Jeg noterer kun Faktumet: Verdensudstillingen i Paris 1878 har faaet den mest storartede, mest begejstrede Indvielse i en Folkefest, hvis Jubel overgaar Alt.

Jubelen skyldes dens Idé: Fredens og Arbejdets Verdens- og Fremtidsbeherskende Idé. Men ogsaa Realiteten, Virkeligheden, vi har som Løfte om Fremtidens Gjerning, er stor nok til at fortjene en omhyggelig Paaagtelse. Det er da simpelthen „Nutidens“ og min Pligt i en Række Artikler at give Læseren et Begreb om denne Udstilling.

Vi maa dog vente lidt med at gaa i Detail. Det er ikke saadan at orientere sig i denne uendelige Labyrinth af Mærkværdigheder fra Alverdens Lande. Kun to Ord til Forklaringshjælp paa senere Vandringer.

Selve det gigantiske Industripalads, som man, ligger paa Marsmarken. Det har Form af en langstrakt Rhomboide og rummer under sine glasdækkede Hvælvinger en myldrende Mængde af Tvær- og Længdegallerier, i hvilke man dog med nogenlunde Lethed finder Rede, da Ordenen med Hensyn til Grupper og Lande er strengt overholdt. Betydeligt større Chance har man for at fare vild paa Terrænet udenfor. Mellem Buffetter, Blomster og Haveanlæg skyder Dag for Dag Villaer og Pavilloner op som Paddehatte. De maa, tror jeg, snart tælles i hundredvis. Havde man ikke den store Midtergang fra Udstillingsbygningens Hovedfacade, vilde en Orientering være fuldstændig umulig.

I Flugt med den fører den nyanlagte Jernbro over til Trocaderoterrænet. Ogsaa det er forvandlet til en blomsterprangende Have, paa hvis Terrasser særlig de fjerne Lande (Japan, Kina, Tunis, Marokko, Ægypten, Siam osv.) har anlagt deres Pavilloner. Toppen af den langtfra ringe Højde krones af Trocaderopalæet, et storartet Festpalads i assyrisk Stil, fra hvis Gallerier og Arkader man har en enestaaende Udsigt ned over hele Udstillingsterritoriet med Paris i taaget Baggrund, paa hvilken kun Kejsergravens gyldne Kuppel aftegner sig i dominerende Klarhed.

Jeg sidder paa den hollandske Restavration tæt nedenfor dette Palads. Vinen, jeg drikker, minder mig i sin Smag nærmest om sur Kjærnemælk, men Pladsen er for Øjeblikket heldig til Optagelsen af Udstillingsfotografier. En halv Snes Skridt borte har et broget uniformeret Musikkorps, hvis gule Ansigter og sorte Haar røber Sydens kybligste Sønner, samlet Folk om et Stillads, der synes bygget netop til den Slags ambulante Koncertgivere. De opfører en Musik, som jeg tvivler om vilde blive lyst i Kuld og Kjøn af vore kjøbenhavnske Kritikere, men hvis vilde Taranteltoner passer fortræffeligt her til de exotiske Omgivelser.

Over Hovedet paa Tilhørerskaren flagrer et højst ejendommeligt Banner: et stort, af udspilet og malet Lærred lavet Uhyre, der saavidt jeg kan skjønne maa henregnes til Fiskeriget, men neppe har levende Pendanter nogetsomhelst Sted paa Jordkloden. Det er Japanesernes Flag. Hos de Udstillingsbesøgende synes det at vække stor Opmærksomhed, men de Overraskelser, Asiens yderste Østlændinge — Asiens Franskmænd, som de holder saa meget af at kalde sig selv — paa dette Omraade agter at byde deres evropæiske Forbilleder, skal dog ingenlunde være afsluttede med bemeldte Fisk. Man fortæller mig, at de har et nyt Dyrebanner for hver Maaned, og at Fisken langtfra er det mærkværdigste.

Medens Tarantelmusikanterne ellers for Øjeblikket har okkuperet den forsamlede Skares Opmærksomhed, ser jeg i Udkanten af Flokken en ganske lille Fyr, som jeg ikke kan lade være at faa ind i Fotografikassen. Han kigger i Luften efter Fisken, og den sorte Silkehat dratter derved helt bag i Nakken paa ham. Men den er der alligevel: en fuldstændig høj Cylinder, som vi kjøber dem hos Bodecker, paa en Krabat, der i det Allerhøjeste kan være otte Aar. Hans øvrige Kostume er blaa Fløjelsjakke og dito Posebenklæder til Knæet, rød- og gulstribede Strømper og højskaftede Lakstøvler med forgyldte Kvaster. Det kan ikke være Andet end en vordende engelsk Lord; saavidt jeg veed, er de sorte Cylinderhatte som højeste Mode for Børn endnu ikke adopteret andetsteds end i England.

Han lader til at følge med en ældre Herre, der holder i Udstillingsvogn ved Siden af. Tager jeg ikke fejl, er disse Ekvipager noget Nyt for Udstillingen 1878. De findes i Mængde ved alle Indgangsportene. Naar De tænker Dem en almindelig dansk Barnetrillevogn med stærkt udpolstret, lysegraat betrukket Sæde, har De Modellen. Istedetfor at Forspandet hjemme bestaar af en Barnepige eller en Ægtemand, der er under Pidsken, trækker her elegant uniformerede Tjenere omkring med disse Ekvipager, som er anskaffede til den magelige Part af Menneskeheden, der vil komme saa nemt som muligt fra en Ronde i Udstillingen. I Grunden en yderst praktisk Indretning, der ogsaa synes at blive meget benyttet.

Mellem Musikanternes Tilhørere ser jeg iøvrig selvfølgelig et aldeles uendeligt Virvar af Kostumer. Fornemt støttet til sin lange Sabel staar et Stykke fra de øvrige Dødelige Ungars Millionærmagnat Grev Zichy i sin med Guldbroderier helt overdækkede Jakke, der fortil naaer til Knæerne, men bagtil er saa kort som en almindelig Trøje, med den alenhøje hvide Fjer struttende ud fra Chakoten og med kolossale Guldsporer paa de høje Ridestøvler. Inde i Klyngen vrimler det af pidskepyntede Sønner fra det himmelske Rige, af Folk med alle mulige Slags Turbaner og orientalske Kaftaner ved Siden af rødskægede Nordboere med sort Stadsfrakke og hvidt Halstørklæde, af katholske Præster og spanske Soldater, hvis mærkværdige Grandezza og store, med violette Baand kantede Hatte har vakt ligefrem Opsigt paa Udstillingen, af gule Damer fra Hindostan og koketterende Skjønheder fra den venstre Seinebreds Therpsikorehal, af mærkværdige Repræsentanter for alle de Lande, der har ophobet deres Uendelighed af Mærkværdigheder derovre i det store, solbelyste Tempel for Menneskearbejdets, Menneskesnillets og Menneskefremskridtets ypperste Gjerninger, dette Tempel, i hvilket jeg næste Gang skal begynde at føre Dem rundt.*)

Mac Adam.

*) Det medfølgende Billede fremstiller Scenen, da Marschal Mac Mahon, efter at have erklæret Udstillingen for aabnet, begav sig (ledsaget af Prindserne af Wales, Danmark, Holland, Italien etc.) fra det røde, guldbroderede Fløjlstelt paa Trocaderopaladsets Rotunde, gjennem Trocaderohaven, forbi de vældige Springvande (som lige var begyndt at springe), over Jenabroen til Marsmarken og den egenlige Udstillingsbygning, for der at besøge hvert enkelt Lands Afdeling. Ved sin Ankomst var Marschallen bleven modtaget med en i Dagens Anledning komponeret Hymne, Handelsministeren holdt en Tale til ham, og Erklæringen om, at Udstillingen var aabnet, ledsagedes af 21 Kanonskud samt talrige Leveraab for Freden, Frankrig og Republiken.
Red.

Den forelskede Sindssyge.

Efter **Edmondo de Amicis.**

I.

Den Historie, her skal fortælles, tildrog sig paa en Ø, som ligger en 70 Mil fra Sicilien. Den har kun en eneste lille By og ikke over 2000 Indbyggere, hvoriblandt der, paa den Tid vor Fortælling spiller, var 3 eller 400 Deporterede. Af Hensyn til dem laa der en Afdeling Soldater, 40 Mand stærk, som afløstes hvert Fjerdingaar og stod under Kommando af en underordnet Officer. Soldaterne førte et yderst behageligt Liv, og det navnlig af to Grunde: for det Første havde de Ingenting at bestille (naar man da fraregner Vagttjenesten i Kasernen og Fængslerne, et Par Strejftog til det Indre af Øen samt en Smule Exercits), og for det Andet fik de en ganske udmærket Vin for en ren Bagatel. Officeren havde nu ligefrem fuldstændig Ferie og nød desuden den Behagelighed at kunne sige: jeg er Øverstkommanderende for hele Landets Militærmagt. Han havde to Fændriker som Adjutanter ved Pladskommandantskabet, havde fri Bolig i Centrum af Byen, og tilbragte Formiddagen med at gaa paa Jagt i Bjergene, Eftermiddagen i Læseselskabet sammen med Byens Honoratiores, Aftenen med at ligge i en Baad ude paa Havet. Han røg de bedste Cigarer, der kunde faas (til tre Øre Stykket), gik klædt, som han selv vilde, og levede uden Brøvl og uden Foresatte saa tilfreds og fornøjet, som en Bisp i en Gaaserede. Den eneste Sorg, han havde, kom fra Tanken om, at saa lyksaligt et Liv kunde ikke vare mer end 3 Maaneder.

Stedet ligger ved Strandbredden og har en lille Havn, som dengang besøgtes hver 14. Dag af Postdamp-

skibet mellem Tunis og Trapani. Der kom kun sjeldent andre Fartøjer, — saa sjeldent, at hver Gang der kom et, blev det bekjendtgjort ved Klokkeringning, hvorefter en stor Del af Befolkningen styrtede ned til Stranden som til et festligt Skuespil. — Byen selv gjør et beskedent, men venligt og livligt Indtryk, navnlig paa Grund af den store aabne Plads i Midten, der er for hele Befolkningen, hvad Gaardsrummet er for Beboerne af et Hus i Byen. En snever, lige og kun nogle faa Skridt lang Hovedgade forbinder hin Plads med Strandbredden. Butikerne og de offenlige Bygninger vender allesammen ud til Pladsen, og her ligger ogsaa (eller laa ialfald dengang) to Kaféer: i den ene søgte Borgmesteren, Embedsmændene og andre Honoratiores, i den anden de simplere Folk. Huset, hvori „Kommandanten" boede, laa lige ud for Havet, og da Terrænet hæver sig jevnt nede fra Strandbredden, kunde man fra de to Vinduer i hans Værelse se ud over Havnen, et godt Stykke af Stranden samt Havet og Siciliens fjerne Bjergtinder. — Den bestaar af lutter vulkanske Bjerge og af store, tætte Naaleskove.

En smuk Aprilmorgen for 3 Aar siden standsede Postdampskibet paa Vejen til Tunis udenfor Havne-Indløbet. Lige saa snart Skibet kom i Sigte, havde man givet sig til at ringe med Klokken af alle Kræfter, og hele Befolkningen var strømmet sammen, deriblandt „Kommandanten", Soldaterne, Byskriveren, Dommeren, Præsten, Politimesteren, Skatteopkræveren, Havnefogden, Dragonvagtmesteren og en ung Militærlæge, som havde Tilsyn med de Deporterede. To Baade gik ud til Damperen og landsatte 32 Infanterisoldater samt en smuk, blond Officer, der vexlede et Haandtryk med sin Kammerat og høfligt besvarede Embedspersonalets Velkomsthilsen, hvorpaa han i Spidsen for sin Afdeling og mellem to Rækker Nysgjerrige marscherede ind i Flækken. Saasnart han havde faaet indkvarteret sine Folk, kom han atter ned til de Ventende, og Byskriveren præsenterede nu de Forsamlede for ham, i en Tone, der laa midt imellem Spøg og Alvor eller venskabelig Fortrolighed, og som kun dæmpedes ved et uskyldigt Anstrøg af Embedsmandsvigtighed. Da den Ceremoni var overstaaet, opløstes Gruppen, og Officeren, der nu var alene med sin Kammerat, lod sig vise til den for ham bestemte Bopæl. Her var den bortdragende Officers Ordonnans ifærd med at pakke Kufferterne, og den Nyankomnes hjalp ham, for at han selv saameget desto snarere kunde komme til at pakke de medbragte Kufferter ud. En Time senere var Alt i Orden. Detachementet, som skulde fortrække, marscherede af samme Dags Aften Kl. 8 og fulgtes af det nye Detachement ned til Havnen. Strax efter at vor Officer havde sagt Farvel til sin Kammerat, trak han sig tilbage til sin Lejlighed og gik til Sengs; og da han var træt af Rejsen og Dagens Anstrengelser og trængte stærkt til Ro, smagte Søvnen ham ypperligt.

II.

Næste Morgen gik han ud strax efter Solopgang. Men han var neppe kommet et Par Skridt ned over den aabne Plads, før der var En, som trak ham saa smaat i hans Frakkeskjøder. Han standsede, vendte sig om og saae, vel saameget som en Alen fra sig, en ung Pige, der stod ret op og ubevægelig, som en Soldat, der gjør Honnør. Hendes Haar var uredt, og Dragten i Uorden, men hun selv var høj og slank og havde fine, skjønne Former; hendes store, livfulde sorte Øjne stirrede Officeren ind i Ansigtet og smilte.

— Hvad vil Du mig? spurgte han og saae forundret og nysgjerrig paa hende.

Hun svarede ikke, men blev ved at smile og holdt Haanden op til Panden, som ved den militære Hilsen.

Officeren trak paa Skulderen og gik videre. Men da han var gaaet en halv Snes Skridt, rykkede det igjen i hans Frakkeskjøder. Han standsede og vendte sig atter om. Hun stod ogsaa stille, strunk og stram som en Soldat i Geledet.

Han saae sig om og fik Øje paa en Tilskuer, der grinende fulgte hele Optrinet. — Hvad vil Du mig? spurgte han saa igjen.

Den unge Pige strakte Haanden ud, pegede med Fingeren paa ham og sagde smilende: — Jeg vil ha'e Dig!

„Aha," tænkte han, „hun har en Skrue løs." Og han tog et Par Skilling op af Lommen og rakte hende dem, idet han samtidig vendte sig om for at gaa videre. Men hun lagde den ene Arm over Brystet, ligesom for at beskytte sig mod den Haand, der bød hende Penge, og gjentog saa: „Jeg vil ha'e Dig!" Og hun stampede i Jorden, foer sig med begge Hænder gjennem Haaret og udstødte en dump, ensformig Klynken, omtrent som smaa Børn klynker endnu en lille Stund, efter at de er holdt op at græde.

Officeren saae paa de Omkringstaaende og derefter paa den unge Pige; saa saae han endnu engang paa de Omkringstaaende, og gik videre. Han kom uforstyrret over hele den aabne Plads; men da han var naaet hen til Gaden, som fører ned til Havnen, hørte han sagte, lette Skridt bagved sig som af En, der kom listende paa Tæerne, og da han skævede til Siden, hviskede en Stemme ham med en besynderlig Akcent i Øret: „Min Skat!" — Der foer en Gysen igjennem hele hans Krop; han vendte sig ikke om, men gik rask videre. Saa lød imidlertid Stemmen endnu engang: „Min Skat!" — For Fanden! udbrød han og vendte sig arrig om til Pigebarnet, der ængstelig veg tilbage: — lad mig nu i Fred og gaa din Vej! har Du forstaaet mig! — — Den unge Piges Ansigt fik et bedrøvet Udtryk; men strax efter smilte hun igjen, traadte et Skridt nærmere hen til ham, strakte Haanden ud, som om hun vilde kjærtegne Officeren (der hurtig trak sig bort), og hviskede: „Maa ikke blive vred, lille Lieutnant!"

— Gaa din Vej, siger jeg!

— Min egen Skat!

— Vil Du gaa, eller jeg kalder paa Soldaterne og lader Dig spærre inde! . . . Med de Ord pegede han paa nogle Soldater, som stod henne paa Gadehjørnet . . . Pigebarnet fjernede sig, langsomt skottende tilbage efter Officeren, og hviskede ganske sagte: „Min Skat!"

„Hm, det er kjedeligt nok!" sagde Lieutnanten til sig selv, medens han gik ned mod Havnen: — „hun er ellers saa smuk!"

Og hun var virkelig smuk — et vidunderligt Mønster paa Sicilianerindernes stolte, kjække Skjønhed, som snarere afnøder end indgyder Kjærlighed . . . og det blot ved et eneste af disse lange, gjennemtrængende Blik, som synes at læse din Sjæls skjulteste Tanker, og som gjør Dig desto ængsteligere, jo dristigere og kjækkere de er selv . . . Hun havde kulsort Haar og kulsorte Øjne, en bred, tankerig Pande, og hendes Øjenhaar og Læber bevægede sig hurtigt, livfuldt og udtryksfuldt. Stemmen lød lidt anstrengt og hæs, hendes Latter havde noget Krampagtigt over sig; og endnu en Stund efter at hun havde lét, holdt hun Munden aaben og Øjnene spærret op.

III.

„Hvorfor spærrer man hende ikke inde?" spurgte Officeren om Aftenen Doktoren, da han sammen med ham traadte ind i Byens Honoratiores' Kafé; han havde iforvejen fortalt, hvad der var hændet ham om Morgenen. — „Ja, hvor skulde man spærre hende inde?" svarede Doktoren. „Hun laa over et Aar paa Hospitalet; Magistraten betalte for hende, men da den saae, det var baade at spilde Tiden og Pengene, lod den hende bringe hjem igjen. Der var, efter alle Lægernes Skjøn, lidet eller intet Haab. Nu har hun ialfald sin Frihed, Staklen, og den kan man da ogsaa nok unde hende, siden hun ikke generer Andre end Militæret?

— Hvorfor just Militæret?

— Ja ser De, det er nu saa en egen Sag. Enhver fortæller den paa sin Maade, navnlig blandt de simplere Folk, som jo aldrig har Nok i den nøgne Sandhed, men digter Adskilligt til. Den sandsynligste Version lyder saaledes: For tre Aar siden forelskede en smuk ung Officer, der, ligesom De nu, kommanderede Detachementet her, spillede mesterligt Guitar og sang som en Engel, . . . forelskede han sig i Pigebarnet, der dengang, som forresten endnu, var den største Skjønhed i hele Byen . . .

— Ja det tror jeg . . .

— Naa ja og hun forelskede sig ogsaa i ham, dels naturligvis fordi han havde saadan en kjøn Stemme (for Folk her er rent gale efter Sang og Musik), men dels vel ogsaa, fordi han som Kommandant over alle Øens Tropper var en anset Person, og først og sidst fordi han var en Pokkers smuk Fyr. Og saadan som hun saa elskede ham! det var en Kjærlighed, forstaar De, som man kun træffer den her til Lands, en Flammen og Gløden, saa Vulkanernes Lava gjør Indtryk af at være kold i Sammenligning med den! Skinsyge, Krampeanfald, Raseri, kort sagt rene Tragedie-Scener! Hun havde ingen anden Familie end Moderen, der kun saae med hendes Øjne og dandsede efter hendes Pibe: saa kan De tænke Dem til, hvor frit Forholdet var. Naa, Folk begyndte at skumle; men det lader til, at Kjendsgjerningerne har modbevist de forresten meget nærliggende Formodninger, som Pigebarnets Opførsel fremkaldte, for nu tros og siges det almindeligt, at der skal ikke have været det mindste „Muggent" ved hele Historien, skjøndt det rigtignok er besynderligt og lyder temmelig utroligt, da de To skal have været halve Dage sammen. Men man har jo unægtelig den Slags Karakterer, navnlig her til Lands; de er ganske vist sjeldne, men der findes saadanne varmblodige, ugenerte Pigebørn, som løber den udslagne Dag efter deres Kjærester og tilsyneladende slet ikke kjender Noget til Blyhed eller Anstændighed, og som dog er strenge og bestemte og ubetvingelige, fuldt saa godt som de hellige vestalske Møer. Kort og godt, det staar fast, at Officeren havde lovet at gifte hende, og at hun stolede paa ham og nær var gaaet fra Forstanden af Glæde. Der var virkelig Dage, hvor man frygtede for, hun skulde blive forrykt. Det forstaar jeg ogsaa meget godt; hvem kan ane, hvor voldsomt Kjærligheden formaar at stige hos Pigebørn med det Temperament! . . . En Dag maatte man f. Ex. med Magt skille hende fra en anden ung Pige, som hun af en eller anden Grund var blevet skinsyg paa: ellers havde hun dræbt hende eller dog tilredt hende slemt. Hun var faret løs paa hende just her lige ud for Kaféen, i alle Folks Paasyn, og det kom til en alvorlig Scene. I det Hele taget kunde ingen Kvindeperson gaa forbi hendes Officers Bolig og se op til Vinduerne eller vende sig om efter ham paa Gaden, uden at Karmela (saadan hedder hun) strax var hende paa Nakken . . . Naa, endelig kom den Dag, da Detachementet skulde forflyttes; Officeren lovede at komme igjen om et Par Maaneder, Pigebarnet trode ham, han rejste — og lod sig ikke mere se. Staklen blev syg. Og dersom hun saa endda, medens hun var ifærd med at komme sig, lidt efter lidt havde mistet det sidste Glimt af Haab, kunde man maaske have kureret hende; men før hun endnu var kommet sig helt, fik hun pludselig at vide (jeg veed ikke, gjennem hvem), at hendes Kjæreste havde giftet sig! Slaget kom uventet og var forfærdeligt: hun blev vanvittig. Ja . . . det er Historien.

— Og saa?

— Saa blev hun, som jeg før fortalte Dem, sendt over i Hospitalet paa Sicilien; derfra kom hun tilbage hertil og har nu været her over et Aar.

I dette Øjeblik traadte en Soldat ind, som skulde hente Doktoren.

— Resten fortæller jeg Dem senere, farvel saalænge! — — Dermed forsvandt han.

Officeren rejste sig for at bukke for ham til Farvel og kom derved til at støde lydeligt med sin Sabel mod Bordet. Strax efter hørte man en Stemme raabe ude paa Pladsen: „Det var ham! Det var ham! Han er derinde!" . . . Og i næste Nu viste den Sindssyge sig paa Dørtærskelen.

— Bring hende bort! udbrød Officeren og foer op fra sin Stol, som om en Fjeder havde slynget ham i Vejret.

Pigen blev ført bort. „Jeg vil vente paa ham hjemme!" hørte man hende sige, idet hun gik sin Vej: — jeg vil vente hjemme paa min Officer."

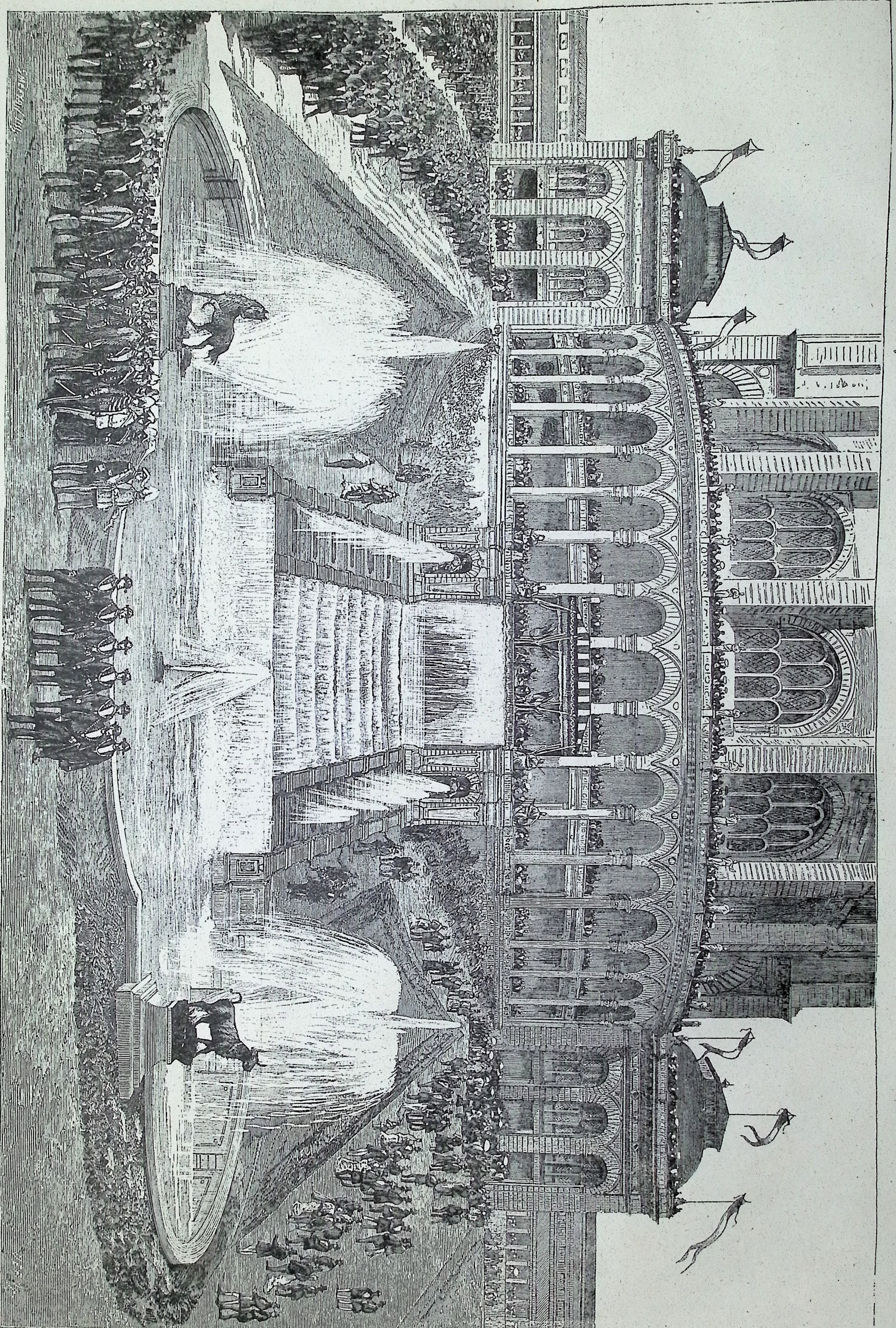
Blandt de faa Gjæster, der var i Kaféen, havde En lagt Mærke til Lieutnantens hurtige Spring op fra Stolen og til det forandrede Udtryk i hans Ansigt. Denne Gjæst hviskede til sin Nabo: „Hr. Lieutnanten skulde da vel aldrig være bange, hæ?"

(Fortsættes.)

Stewarts Kvinde-Hotel i Ny-York.

Den 3. April aabnedes det Hotel for arbejdende Kvinder (Working-Women's-Hotel), som Handelsfyrsten og Millionæren A. T. Stewart før sin Død havde paabegyndt, og som er blevet opført for hans Penge. Det vældige Palads er bygget (af John Kellum) i pragtfuld Renaissancestil, har otte Etager, ligger ved den fjerde Avenue mellem 32te og 33te Gade og har kostet 13,900,000 Kroner. Hovedindgangen med den smukke korinthiske Portal er i Bygningens over 48 Alen lange Frontside, som vender ud mod 4. Avenue, de to Sidefaçader paa den af 3 Gader indhegnede Bygning er Noget over et halvt hundrede Alen lange. Hotellets Stue-Etage er mørkt brunlig, Resten af Huset perlegraat, og kun Søjlerne er rødlige som skotsk Granit. Det Hele danner en aaben Firkant og omslutter en med Marmor mosaikagtigt brolagt, ubedækket Gaard, i hvis Midte et Springvand sender sine Straaler næsten en halv Snes Alen i Vejret. Omkring Fontainen bredre sig velklædte Blomsterbede, gjennemskaarne af Alleer, og naar det er blevet mørkt om Aftenen udsender store og smagfulde parisiske Bronzekandelabre deres magiske Lys.

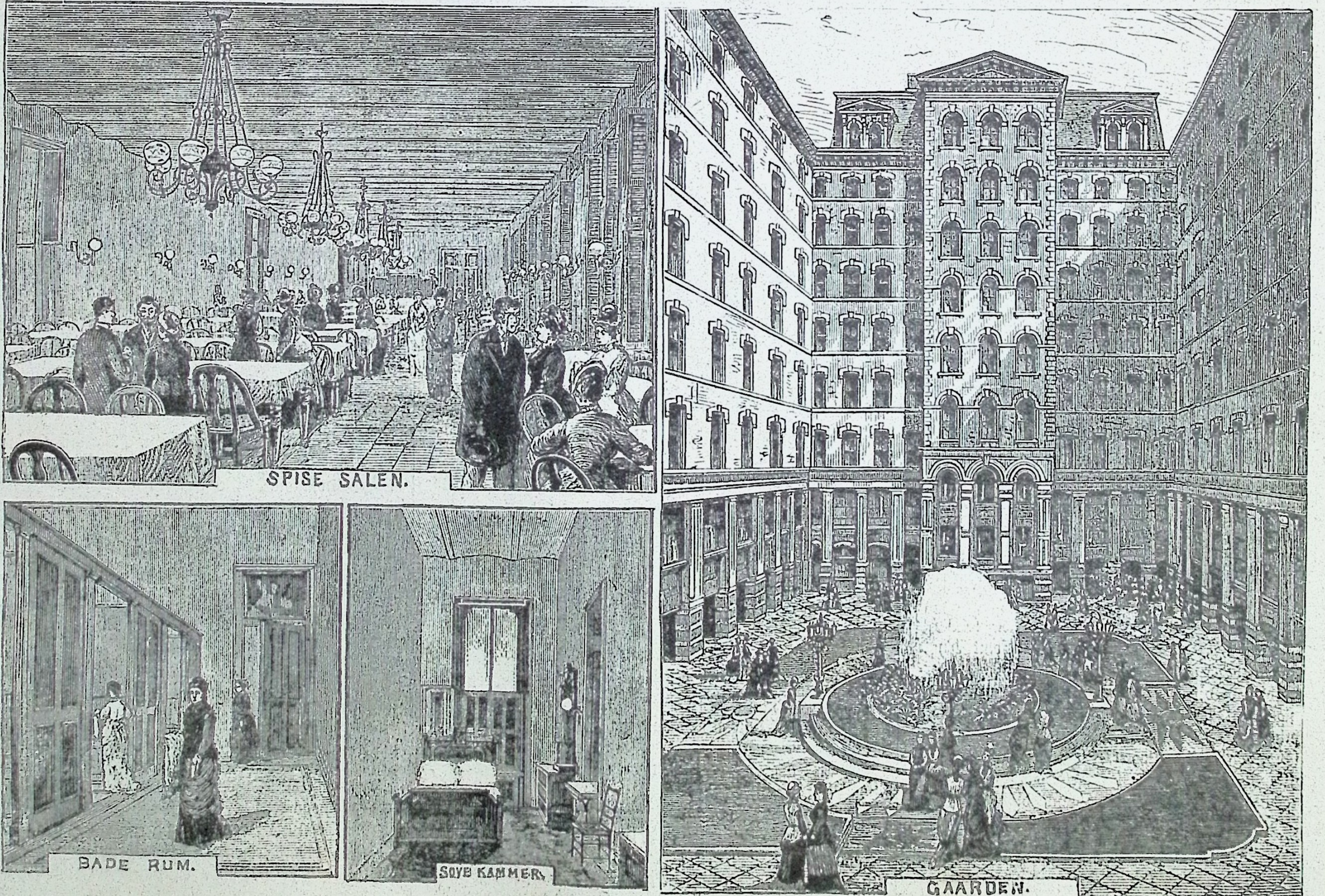
En vældig Vestibule fører ind til Hotellets store Kontor. Ligeoverfor Indgangen begynder den brede Hovedtrappe, som i Forbindelse med 4 magelige Sidetrapper og 5 store Damp-Elevatorer fører op til de øvre Etager. Hotellet har 502 Værelser; deraf er 115 store med to Fag Vinduer og koster 45 Kroner pro Persona om Ugen, med Kosten iberegnet, 34 er noget mindre, men dog ogsaa med to Fag Vinduer, og koster 37 Kr. 50 Øre (ligeledes med fuld Kost), 353 er smalle og med et Vindu og koster 26 Kr. 50 Øre (eller, naar To

Verdensudstillingen i Paris: Aabningshøjtideligheden. (Se S. 276)

Facaden af Hotellet.

Stewarts Kvindehotel i Ny-York. (Se S. 277).

bor sammen, 22 Kr. 50 Øre pro Persona). Den billigste Pris er altsaa 22 Kr. 50 Øre, og Enhver, som kjender lidt til Ny-Yorker Forhold, ser hurtigt, at den Sum kan de trængende eller fattige Arbejdersker slet ikke udrede; thi det er kun faa Haandarbejdersker eller Butiksjomfruer, som tjener en 23 Kroner om Ugen. Desuden maa to Personer, som vil dele Værelse, efter amerikansk Skik ogsaa ligge i Seng sammen. Fabrikarbejderskerne er da saagodtsom udelukkede fra Stewarts Pragt-Hotel og vedblivende henviste til usle Kaserner, medens bemidlede eller bedre gagerede arbejdende Kvinder ganske vist i den her omtalte Bygning finder mere Komfort og flere Bekvemmeligheder, end maaske nogetsomhelst lignende Institut i den gamle og ny Verden formaar at byde. For det Første er hele Bygningen fuldstændig ildfast, bygget af lutter Sten og Jern (blot med Undtagelse af Dørene, Vinduskarme samt Gulvene i et Par Etager). Dertil er alle Værelser godt, ja tildels endog elegant møblerede, og navnlig gjælder det om de større Saloner (eller „Parlours“). Den prægtige, store Spisesal ligger i første Etage; Gulvet er af Marmor, Dugene af Damask, Servicet af fint Porcellæn eller Sølv. Endnu flottere udstyret er den ligesaa store Sal i anden Etage, der er bestemt til at benyttes ved Lejernes festlige Sammenkomster; her er Gulvet skjult af et kostbart Tæppe, Borde, Stole og Spejle er af fineste Arbejde og elegant Façon, Sofaer, Lænestole og Chaiselonguer er betrukne med Silke, paa Væggene hænger kostbare Malerier (fra Stewarts Privatsamling), og dyre Vaser, Marmorbuster, Elfensarbejder og andre Kunstsager fylder op allevegne. Selv de mindste Værelser har smukke Gulvtæpper, Seng med Fjedermadrats, Bord med Marmorplade, Vadskeapparat med koldt og varmt Vand og desuden Klædeskab, to Rørstole etc. Endelig har Enhver Adgang til det elegante Bibliotheksværelse i tredie Etage, hvor der findes en Mængde Tidsskrifter og Aviser, og hvor der allerede ved Hotellets Aabning var en Bogsamling paa 2500 Bind. — Kjøkkenet kommanderer den „berømte“ Overkok Eduard Schelcher, som i tre Aar har fungeret i det fashionable Badested Saratoga Springs fineste Hotel. Han leverer en Kost, som man er vant til at faa den i et udenlandsk første Klasses Hotel og serverer: første Frokost (breakfast) om Morgenen Kl. 6½—9, anden dito eller Lunch Kl. 12—2, Middagsmad Kl. 6—8. Frokost koster 1 Kr. 30 Øre, Lunch 95, Middag 1 Kr. 90 Øre.

Naturligvis er der sørget for fortræffelige Badeværelser. I Kjælderetagen er der store Vadskeri-Lokaler, Tørrestuer, Strygestuer samt en uhyre Kuffert-Hal og to kæmpemæssige Patent-Bagerovne. Hotellet laver ogsaa selv den Gas, det behøver, og leverer Belysning i Værelserne indtil Kl. 11½ om Aftenen, da Porten lukkes; vil Gjæsterne bruge Gas yderligere, maa de betale derfor. — Dette er som sagt Fordelene, eller ialfald en Del af dem; men Opholdet i Hotellet har ogsaa sine Ulæmper, idet der er fastsat en streng og tidt lidt generende Husorden. Blandt Andet er det forbudt enhver Gjæst, hvad enten hun bor der for kort Tid eller til Stadighed, at medføre Katte, Hunde eller andre Yndlingsdyr af hvad Navn nævnes kan: ikke engang en Kanariefugl eller en lille bitte Sisgen har Lov til at holde hende med Selskab. Hun maa heller ikke selv føre nogensomhelst Møbler med, der maa ingen Symaskiner eller andet større Arbejdsværktøj findes paa hendes Værelse, og hun maa ikke i en snever Vending prøve paa at vadske et Stykke Tøj inde hos sig selv. Ligeledes maa mandlige eller kvindlige Besøgende ikke komme ind over Dørtærskelen til et udlejet Værelse, med Mindre samtlige Hotellets Lejersker enstemmig giver deres Samtykke dertil; men da Antallet af disse gjerne kan løbe op til en 700, har den Udvej ikke Stort at betyde. Endelig skal Enhver, som ønsker at bo i Hotellet, være forsynet med gode Vidnesbyrd og Anbefalinger og kunne paavise, hvor og i hvis Forretning hun er ansat; Institutets Bestyrelse afgjør saa, om hun kan finde Optagelse eller ej, og den kan ogsaa til ethvert Tidspunkt og efter sit Skjøn bortvise de Gjæster, med hvis Opførsel den ikke er tilfreds.

Det er let at se, at disse strenge Bestemmelser er indførte for at forhindre Kvinder med tvivlsomt Rygte og tvetydig Livsvandel fra at finde et Hjem her. Hvorvidt de imidlertid vil virke altfor generende, lader sig ikke godt sige paa Forhaand, og i det Hele taget maa jo først Fremtiden vise, om de Forhaabninger, man har knyttet til Stewarts Kvindehotel, tilnærmelsesvis vil gaa i Opfyldelse eller ej. Den beklagelsesværdige Kjendsgjerning lader sig dog under ingen Omstændigheder skjule, som sagt virkelig fattige Arbejdersker hverken vil faa Adgang til eller Hjælp i den store Millionærs Pragtbygning.

Rudolf Doehn.

En opsigtsvækkende Proces.

Den 24. Januar iaar, Kl. 10 om Formiddagen, faldt der et Revolverskud i St. Petersborg, som blev hørt over hele Evropa og langt ud over dets Grændser. En ung Pige, Datter af en Kaptajn, havde skudt paa Czarens „venstre Haand“, den mægtige Stadshøvedsmand Trephof. Hun havde, uden at sigte, saaret Politidirektøren farligt i Hoftepartiet; strax efter havde hun kastet den femløbede Revolver og roligt ladet sig arrestere. Om nogen personlig Bevæggrund til Forbrydelsen var der ikke Tale; det var ikke Mennesket Trephof, hun vilde ramme, men en af de fornemste Repræsentanter for den raa Vilkaarlighed og det hensynsløse Tyranni, som efter hendes Skjøn endnu stadig var ved Magten i Rusland.

Saaledes lød de russiske Blades Beretning strax efter Begivenheden, før Administrationen endnu havde faaet angivet dem Tonen. I saadanne korte Øjeblikke kommer de tidt for Skade og fortæller Sandheden; men næste Dag, kan man tro, har den vældige officielle Løgne-Saaemaskine allerede begyndt sin Virksomhed, og den gjør troligt sit Bedste for at forvanske og forvirre Alt. Det var i en vis Forstand pudsigt at iagttage alle disse Manøvrer med „indsendte“ Artikler fra „fuldstændig“ paalidelige „Øjenvidner“. For det Første gjaldt det om at stille Trephofs Mod og Aandskraft i et næsten overnaturligt Lys; den Maade, hvorpaa han var optraadt efter Attentatet, fik for hver Dag, der gik, en mer og mere halvgudsagtig Karakter. Dernæst skulde „Bevægelsen“, hvori Byen var kommet, omformes til den aller dybeste Forbittrelse mod Forbryderskeu og den allervarmeste Medfølelse for Politidirektøren: og virkelig modtog Trephof efterhaanden en lille Million af Beviser paa Sympathi — ifølge de officielle Meddelelser i Aviserne! Endelig maatte den stakkels heltemodige unge Sværmerske sværtes og males om til en gemen Laptaske eller til en Sindssyg. De mildeste, men „fuldstændig paalidelige“ Indsendere sagde, hun var gal; de strengeste forsikkrede, at hun havde været en politisk Forbryders eller — selve Politidirektørens Maitresse: thi om Hr. Trephof havde holdt sig en Maitresse, var der naturligvis intet Usømmeligt i det! . . . Og saaledes „indsendte“ man fort og fort, indtil endelig den ulykkelige offenlige Retshandling kom. Den gjorde med ét Slag det af med Politidirektørens tilløjede Popularitet; den stillede hans Karakter i et mildest talt uheldigt Lys; og den sønderrev for Vera Ivanovna Sassulitsch'es Vedkommende hele det Væv af lave Løgne, hvori man saa honnet havde indspundet et forsvarsløst Rygte.

Men den gjorde Mer end det. „Dersom vi kun skal holde os til det nøgne Faktum,“ saadan omtrent begyndte Vera Ivanovnas Advokat sin glimrende Tale for Skranken: „saa er her Intet at tale om. Ingen, og den Anklagede allermindst, falder paa at benægte, at Selvtægt og Voldshandlinger er Forbrydelser; og det er i dette Tilfælde jo strax og ubetinget tilstaaet, at der er begaaet en voldelig Handling. Men Bevæggrundene til den foreliggende Kjendsgjerning bør dog vel tages med; og deriblandt tror jeg saa, at hele den Anklagedes Livshistorie har sin Betydning, ikke blot forsaavidt som det gjælder om at bestemme, hvor stor hendes Skyld er, men ogsaa for at lære den Jordbund at kjende, hvoraf slige Forbrydelser avles.“ — Det var de Oplysninger, han derefter meddelte, som satte alle retskafne og rettænkende Sind i Oprør. De gav i al deres Kortfattethed et uomtvisteligt og anskueligt Begreb om, hvorledes Forholdene er i dette hellige Rusland, der for Tiden optræder som Kristendommens, Civilisationens og Humanitetens Forkæmper, uden at Alverden trækker paa Smilebaandet ad eller faar Kvalme ved Frasen.

* * *

Lad os, paa Grundlag af de stenograferede Referater af Retsforhandlingerne, gjenfortælle den ulykkelige Kvindes forfærdelige Historie. — Indtil sit 17. Aar opdroges hun paa en privat Pensionsanstalt i Moskva; saa tog hun med Udmærkelse Examen som Lærerinde og flyttede hjem til Moderen. For at gjøre sig bekjendt med en særlig Undervisningsmethode besøgte hun dog endnu en kort Tid et af Byens Instituter; og her stiftede hun Bekjendtskab med en Jevnaldrende, Frk. Netschajev, samt, gjennem hende, med Broderen, Student Netschajev. Ingen Mennesker kjendte dengang den Sidste; man vidste blot, at han i Studenterverdenen havde fremkaldt et Røre, der ikke havde noget Alvorligt at betyde. I Rusland er imidlertid Ophavsmanden til en hvilkensomhelst Bevægelse en mistænkelig eller farlig Person; der spejder man efter Komplotter i enhver Hilsen og ser skumle Planer i det uskyldigste Ord. For et Par Aar siden fik f. Ex. en Gymnasiums-Lærer et Brev fra en Student, hvori det bl. A. hed: „Agurkernes Regeringstid er begyndt“; det var nemlig just paa den Tid, da Agurkerne begyndte at blive store, — og som bekjendt spiser Russerne en gruværdig Mængde store Agurker. Men Gendarmerne, der havde kiget i Brevet, sporede slemme Hentydninger i hin Sætning; og følgelig maatte den stakkels Adjunkt foretage under Politi-Eskorte en lille Sviptur fra Vladimir til St. Petersborg — et Stykke Vej omtrent som fra Kjøbenhavn til Sydfrankrig. I St. Petersborgs Varetægtsarrest fik han Lov til at sidde 14 Dage; saa huskede man paa ham, spurgte om og fik at vide, hvad det med Agurkerne betød, og sendte ham med en Undskyldning tilbage til Vladimir! Historien er virkelig sand; man kan da forstaa, at det kunde synes lidt generende for den unge Student Netschajev at modtage Breve, og at Vera Ivanovna paa hans Anmodning modtog og overleverede ham 3 eller 4, til ham rettede Skrivelser. Nogen Tid efter anklagedes imidlertid Studenten for Statsforbrydelse, og hans 17aarige kvindelige Postbud blev arresteret. Hun sad i strengt Enkeltfængsel i to Aar og blev i al den Tid forhørt to Gange. Hun havde ingensomhelst Beskæftigelse og fik ikke Lov at se et Menneske; kun en sjelden Gang fortalte man hende, at hendes Moder havde været der og bedt hilse og sige, at Alle var raske. Det Eneste, hun kunde tage sig for, var at lytte efter Skildvagtens afmaalte Gang udenfor, efter Bøssekolbernes Slag i Stengulvet, saa ofte Afløsningen kom, efter den raslende Lyd af Slutterens Nøgleknippe og efter Fæstningsuhrets Slag, der Time for Time aftalte disse to Gange 365 Dage! Slutteren, som bragte hende Mad, eller nu og da Skildvagten, naar han udefra trykkede Ansigtet op mod Ruden i Døren for at undersøge, om Fangen ikke tænkte paa at tage Livet af sig, var de eneste Væsner, hun saae. Saaledes gik Dag efter Dag, hele en ung Piges 19de og 20de Aar, hvor ellers Kjærligheden bygger sine lyse, luftige Feslotte, og hvor alle Pulse banker Livet og Lykken imøde! Dem maatte hun, den Ulykkelige, tilbringe i Fæstningskasematter, blot fordi hun havde besørget et Par Breve! . . En ung dansk Pige kan neppe sætte sig ind i en Skæbne, der synes (og herhjemme er) saa utænkelig; men en dansk Moder kan dog maaske forestille sig Smerten og Harmen over en saadan Behandling, . . . tænk engang, Frue, om det havde været Deres Barn!

Efter to Aars Forløb fik Moderen sin Datter tilbage; da hun Intet havde gjort, og man Intet havde at straffe hende for, sagde man en skjøn Dag til hende, at nu kunde hun være fri. Om Undskyldninger eller Oprejsning var der ikke Tale; Rusland er nemlig det Land, hvor den Uskyldige maa sige Tak til for de Prygl, han har faaet. Men knap otte Dage efter indfinder sig pludselig en Gendarmeriofficer: „Vera Ivanovna, vil De behage at følge med, De skal i Arrest!“ — „Hvad skal jeg? Processen mod mig er hævet, jeg har ikke begaaet noget Ulovligt og . . .“ — „Ja det kommer ikke mig ved; jeg har min Ordre, og den maa lystres!“ . . . Kort og godt, den unge Pige sidder igjen i Kachotten, og Ingen siger hende hvorfor, og Ingen forhører hende. Men saa nogen Tid efter kommer en ny Gendarmeriofficer ind til hende og erklærer, at nu vil hun ligestrax blive „ført bort“. Det er saadan en Adspredelse, som Gendarmeriet i Rusland har meget travlt med at forskaffe Folk. Foruden det egenlige Politi har Regeringen et Gendarmkorps med Officerer i alle større Byer, og som kun staar under Chefen for den saakaldte tredie Afdeling, — Czarens „højre Haand“. Dette Korps er ikke Lovenes Haandhævere; det beskæftiger sig kun med Sager, som falder „udenfor Loven“, og straffer med Fængsel, Forflytning til Siberien eller Bjergværkerne, Omflytninger som fra Kjøbenhavn til Færøerne og fra Færøerne til Hessen-Darmstadt, samt muligvis ogsaa nu og da med nogle „faderlige“ Pidskeslag. Det behøver ingen Domstols Kjendelse for at flytte en Familiefader fra den ene Ende af Rusland til den anden; nej, det handler udelukkende efter egen „Mistanke“ eller eget „Skjøn“, og der er ingen Instans, man kan tage sin Tilflugt til, eller som ved et Magtsprog kan forpurre de lystige Strejftog. „Der er højt til Himlen og langt til Czaren“, siger Russeren, og saa tier han og lider. Saadan gjorde ogsaa Vera Ivanovna, da hun var nødt til det. Uden at faa sagt Farvel til sine Slægtninge, i en tynd Kjole og en let Paletot, med en Rubel i Lommen, en Æske Konfekt og en Bog som Tærepenge, blev hun transporteret afsted af to menige Gendarmer. Et Stykke af Vejen rejste de paa Jernbane; men det længste Stykke agede de paa en ussel Bondevogn, og den ene Gendarm maatte hylle hende ind i sin Faareskindspelts, for at hun ikke skulde fryse fordærvet. Endelig naaer man til Krestzy (en By i Guvernementet Novgorod), og Gendarmeriofficeren der erklærer, at hun er fri og kan leve, som hun vil; hun staar blot under hans Opsyn og skal melde sig til ham hver Løverdag. Fri i en vildfremmed By, med en Rubel i Lommen og skyet af de ængstelige Borgere som en „Mistænkt“!

Hun finder alligevel Husly hos en Familie; men saa falder man paa at „flytte" hende til den gode By Tver, og fra Tver til Saligulitsch, og fra Saligulitsch helt ned i den sydlige Ende af Rusland! Det stod saadan paa i Aar efter Aar; og Undersøgelser paa hendes Person, smaa Fængselstoure uden Forhør o. s. v. var Krydderiet paa Beværtningen. Endelig lykkes det hende at undkomme til St. Petersborg og derfra til Guvernementet Pensa. For at kunne tjene sit Brød, har hun lært sig til at være Jordemoder, og forresten har hun vel, som rimeligt er, fyldt sit Sind med Had mod Undertrykkelsen og med brændende Higen og Længsel efter lovbestemte, ordnede Tilstande. Og saa, i Sommeren 1877, er det, hun faar fat i en Avis og læser om, at St. Petersborgs Politidirektør har ladet en politisk Anklaget, den hende iøvrig fuldstændig ubekjendte Bogoljubov, pidske eller rettere r i s e i Varetægtsarresten! Opbragt over denne Mishandling, rasende over al den Vilkaarlighed og Uretfærdighed, hendes korte Liv har vist hende, spejder hun efter, om ikke Pressen vil opløfte et Skrig over Trephofs Misbrug af sin Myndighed, om Domstolene ikke vil stemple den som utilladelig, om den offenlige Mening ikke vil brændemærke den. Og da baade Pressen, Domstolene og den offenlige Mening tier, som om de var befalet til det — man var jo nemlig i Rusland! — saa beslutter hun at offre sit eget Liv for at vække Verden til Opmærksomhed.

Men her vil det maaske være rigtigst at indflette nogle Bemærkninger saavel om Hr. Trephof som om den afskyelige Tildragelse, der trykkede Revolveren i den forpinte Kvindes Haand.

* * *

En fransk Forfatter paastaar, at Trephof er et nægte Barn, som Forældrene efter gængse russisk Skik havde lagt hen paa en anden Mands Trappe; deraf har han ogsaa faaet sit Navn („Treppe", „Hof"), tilføjes der. Den ufrivillige Adoptivfader havde saa beholdt Barnet og givet det en god Opdragelse; Trephof lærte at tale Fransk, at „interessere sig" for Theatret, Literatur og Kunst, kort sagt, han blev præsentabel. Som P.litidirektør skal han have udmærket sig ved Akkuratesse, Nedelighed og Dygtighed samt ved ikke at bøje sig for Stormændenes ulovlige Lyster; en tydsk født Russer, hvis Paalidelighed ellers ikke er saa betydelig som hans Talent, vil fremdeles vide, at St. Petersborgs Indbyggere baade højagtede ham og holdt meget af ham. Hvordan det hænger sammen hermed, faar at staa hen. Der er ikke hidtil fremkommet Oplysninger, som forhindrer En fra at tro paa hans Kvalifikationer som Politimand; og s a a føjelig mod de Store har han ialfald ikke været som en af hans Forgængere, der efter et Par Dages Forløb bragte en af Hoffets Matadorer 30,000 Rubler, denne mente at være blevet bestjaalet for, — hvorpaa Matadoren til sin Forbavselse kort efter fandt de savnede Penge i Frakkeforet, som de havde forstukket sig i! . . Hvad endelig den store Popularitet angaar, da har Bladene ikke fremført andre B e v i s e r desangaaende, end at Trephof engang ved et Opløb fik et Ørehug i Hovedet eller Skulderen; men den Slags Hengivenhedsytringer er jo forsaavidt ogsaa slaaende nok.

Wiener-Feuilletonisten Wittmann har engang besøgt Trephof: „Jeg begav mig," fortæller han, „hen til den brøstfældige, vinde og skæve og uhyggelige Bygning, hvor Politimesteren har Kontor, og fik Lov til at vente en Stund i en skummel Forstue, — den samme, hvori Sassulitsch affyrede det skæbnesvangre Skud. Saa gik Døren op, og en gammel Militær i strunk og grøn Galauniform traadte ind, med sin Pikkelhue under Armen. Han var af Mellemhøjde og ikke længer synderlig rank, havde graat Haar og Skæg, hofmandsagtigt barberet Hage, et raat og rødt Ansigt — rødnet af Spiritus eller af Kulden — samt et Par Øjne, som jeg ikke skal sige, hvordan var: for han efterabede sin Herre, Czaren, ogsaa deri, at han stillede sig i en skæv Vinkel for den, han talte med, og stadig hørte efter og tiltalte En fra Siden. — „Hvad vil De?" spurgte han. „Gesvindt, om jeg maa be'e, jeg skal til Kejseren." — Ærligt talt, denne barske Profos-Tone overraskede mig; de andre Russere, jeg havde talt med, havde med deres glatte, vixede Høflighed vænnet mig til behageligere Manerer end saadan en Bjæffen løs. Jeg gav imidlertid kort Svar paa kort Tiltale og havde i et Par Sekunder forebragt mit Ærinde. — »Tres-bien!« snuppede han mig af, i en Tone, som om han vilde sige: „De er gal, det er bedst, De gjør en lille Afstikker til Siberien." Saa kaldte han paa en Sekretær, en civilklædt ung Mand, der rystende over hele Kroppen præsenterede sig for ham. — „Giv den Herre der, hvad han ønsker! sagde han. Ærbødigst Tjener, Højstærede . . ." — „Ærbødigst Tjener . . ."

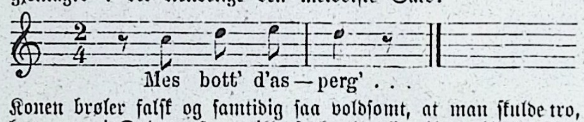
Det var hele Audiensen; men Trephof har ogsaa altid været kort for Hovedet og en Pokkers Fyr til at „rive af sig". Han gjorde Czarens Bekjendtskab og vandt hans Velvilje, medens han var Politidirektør i Warschau. Der skal Kejseren en Dag have set en Drosse, forspændt med to sorte Heste, rulle rask gjennem Gaderne; i Vognen stod, ret op i sin fulde Højde, Politidirektøren og kastede Ørneblik til Højre og Venstre. Paa den Maade, forklarede han for Monarken, kunde han bedre overse og passe paa Alt, — og Czaren blev saa henrykt over sin flinke Tjener, at han senere kaldte ham til det vigtige Embede i St. Petersborg. Ellers, veed man jo nok, gik det paa de Tider rigtigt „gemytligt" til i Polen. De polske Patrioter blev ikke blot plyndrede og jagne fra Gaard og Gods, men de fik ogsaa forskjellige „sidste Glæder" til Løn for deres Patriotisme. Rygtet vil vide, at En, der var dømt til at hænges, pinte man forinden en langsommelig Tid; og paa en lille Flok, der skulde skydes, skjød man først et Kvarters Tid med løst Krudt — for at vænne den til Dødsangsten. Ja der fortælles endog langt, langt værre Ting — men naturligvis, onde Mennesker fortæller jo saa Meget. At Pidsk og Ris imidlertid spillede en fremtrædende Rolle i Warschaus Fangehuller, skal man vist vanskeligt kunne benægte. Og den Vane, Hr. Trephof der var kommet i, har han desværre havt saa ondt ved at lægge af, . . . som nu videre skal berettes. **V. M.**

Originaler og originale Livsstillinger.

Læreren i Raab.

Etsteds i Paris (route de Flandre, om man endelig vil have Adressen) bor en lille skrøbelig, huløjet, forskræmt, rynket og gulladen Olding med en kroget Næse. Med Hovedet dykket ned mellem Skuldrene, Hænderne stukket op i Ærmerne og Fødderne i et Par hælløse Støvler tripper Mandslingen afsted, iført Klæder, som er saa forslidte, at de truer med at give offenlig Forargelse; man frygter for, at han skal falde paa at bukke sig, og at det Hele saa skal revne paa alle Ender og Kanter. Over den musegraa Dragt throner en Cylinderhat, der er høj som en Pyramide, — kort sagt hele Figuren tager sig ud som en, der ved en Fejltagelse er sluppet bort fra et oldhistorisk Museum.

Men træd engang ind i hans usle Lejlighed. Bagved et sortmalet Bord staar han med en elendig Violin i Haanden og udøver for 100de eller 1000de Gang en eller anden Frase. Ingen Orkesterdirigent er ivrigere eller vigtigere end han; Hoved, Fødder, Arme, ja endog de grønlandske Brilleglas over hans røde Næse slaar Takt, og han retter og retter med en Omhu, som om det gjaldt om at opdrage en „Stjerne", for ikke at sige en „Sol" blandt de verdensberømte Sangerinder. Hvem er saa hans Elev? — Foran ham staar en vordende Sælgekjærling, med Munden spilet op og Øjnene knebet sammen, og gjentager i det Uendelige den melodiske Sats:

Konen brøler falsk og samtidig saa voldsomt, at man skulde tro, hun var i Dødsangst og ikke forberedte sig til at tilbyde Folk Asparges. Læreren retter og retter, spiller Tonerne for hende, synger dem (forsaavidt som man kan kalde hans Brægen Sang) og bliver utrættelig ved at kommandere: „Saml Læberne i Midten — ret saa! Aabn saa Munden, som De skulde til at blæse paa Trompet . . . Hagen ivejret! . . Nej! det er galt! . . Frem med Brystet . . . længer endnu . . Bi lidt, lad mig stille Dem!"

— Væk med Poterne, Fatter! siger Konen, som er ude over den første Ungdoms blu Tilbageholdenhed, og med Fladen af Haanden giver hun Mandslingen et Dask lige midt paa Maven, saa han er nær ved at knække over, og saa der farer et Grynt istedetfor Melodi ud af hans Strube . . . Derefter begynder man forfra og indøver efter Raabet flere Timer itræk.

* * *

Saasnart Gadesælgerne har faaet Politiets Tilladelse til at raabe med Varer, skynder de sig hen til „le professeur de cris" (Læreren i Skrig). Og han driver sin Metier med kunstnerisk, ja formelig videnskabelig Alvor. I hans rigtignok yderst lille Bibliothek finder man omhyggelig Afskrifter af Politiplakater eller Reskripter, som i 1258 eller i det 14. Aarh. regulerede Raabene paa Gaderne. Det var dengang Tiggermunke og endnu misligere Væsner, som med deres Lungers fulde Kraft forlangte „Brød for Jesus, vor Herre". Oldingen har ogsaa et lille Bind „Paris's Raab" fra det 16. Aarhundrede, og i sin Praxis staar han som Traditionens Opretholder og Forsvarer. Takket være ham høver vore Dages Parisere de samme Raab, modulerede bestandig paa samme Maade, som deres Fædre havde; hver Slags Falbydelse har, om man vil, sin Melodi, — „Harengs qui glacent, qui glacent!" f. Ex. en anden end „Il arrive, le maquereau, il arrive!" — og Husmødrene eller Tyendet behøver slet ikke at søge at skjelne Ordene i det Virvar af Raab, der naaer op til dem: blot de hører en Tone, en Takt, veed de af gammel Erfaring, hvad for Varer der nu passerer forbi.

Melodierne opbevarer den Gamle. Han taler om sin Bestilling med en kolossal Vigtighed, betragter sig som en af Aarhundredets største Mænd, opremser, hvor mange Elever han har havt, blærer sig med den Nytte, han gjør, og henviser til oprørende Kabaler, som har forhindret ham fra at blive ansat som Professor ved Konservatoriet. Naa, hvad skal man sige? Der er endnu ikke født mangen en Spurv, som ej har troet, at hvis den holdt op med at kvække, maatte hele Verden styrte sammen. Og desuden er vor Mandsling jo ogsaa netop Lærer i udraabe. Efter P.-L. Imbert.

Theatre og Literatur.

Det kgl. Theater lader til at have faaet et Kassestykke i Professor Molbechs 4 Akts Stuespil „Ambrosius". Publikum græder lidt, ler en Del og klapper endnu mere baade af Stykket og af de Spillende. Da denne Forestilling saaledes i længere Tid vil samle Interessen om sig, tør vi nok bøje os for de Hensyn, andet Stof idag paalægger os, og gjemme den udførlige Anmeldelse til næste Gang.

— F o l k e t h e a t r e t s sidste Nyhed, „Den store Proces" har baade tabt og vundet gjennem Hr. Richard Schrøders talentfulde Bearbejdelse. Stykket har vundet i Dyd og gode Sæder, men det har tabt i Troværdighed og er slaaet noget over i en Farce-Genre, som nærmer sig det Utænkelige. Som det er, bringer det imidlertid Folk til at le i et Par Timer eller underholder dem i det Mindste, og det er jo det Væsenligste. Det har kvikke Repliker, en eller et Par pudsige Figurer og en forvirret Række Sammentræf og Situationer, som det er umuligt at fortælle om, men hvoraf mange er morsomme. Desuden har Hr. Zink skabt en fortræffelig Rentier, Frk. Olsen og Fru Holst ser nydelige ud, og det Hele gaar let og rask over Scenen. — Stykket ledsages af en lille Farce, „37 Sous", der er dygtigt komponeret, og hvori Hr Zink og Hr. Kolling høster stærkt og fortjent Bifald.

— Hr. G. B e t z o n i c h, hvis interessante Erindringer „Under Danebroge 1848—1850" vil blive fortsatte i Bladets følgende Numere, har gjennem Kultusministeriet erholdt offenlig Rejse-Understøttelse, for at han gjennem personligt Besøg kan lære Skuepladsen for Krigen bedre at kjende. — Hr. M. R o s i n g, fra hvis Haand Bladet i forrige Nr. bragte et varmt følt, lidt tungsindigt Foraarsdigt, udgav kort før Jul (paa Jacob Lunds Forlag) en kjøn lille Fortælling „Løvfald og Løvspring", som maaske en Del af Læserne endnu ikke har havt Lejlighed til at stifte Bekjendtskab med. Det er en Fortælling om en ældre Mand, en Kunstner, i hvis Sind Ungdommens kortvarige Kjærlighedslykke har efterladt tunge Sorger. Nu forelsker han sig umærkeligt og efterhaanden i en ren og dyb kvindelig Natur, der er skudt op i en dansk Provindsby som en fin og sjelden Haveblomst i et Vildnis af Markurter; men just som denne hans sjælelige Gjenopvaagnen bliver ham bevidst, opdager han, at hans ukjendte Søn allerede har vundet den unge Piges Hjerte, og han resignerer, drager stille bort og falder omsider i den fransk-tydske Krig. Forfatterens inderlige Kjærlighed til og Fortrolighed med den danske Natur har atter i denne fordringsløse Skildring sat sig smukke Vidnesbyrd; hans ikke synderligt kraftigt tegnede, men ofte sympathetiske Figurer vil desuden fængsle Opmærksomheden, navnlig maaske Læserindernes.

— Fra Baltimore har vi faaet tilsendt en Række Programmer, som viser, hvor utrætteligt vor begavede Landsmand, Komponisten Hr. A s g e r H a m e r i k arbejder paa at gjøre nordisk Musik bekjendt i hine fjerne Egne. Ved en Række Koncerter, som i Løbet af Aarets første Maaneder er blevet givet i Peabody-Institutet, er der blevet udført (foruden Arbejder af Hr. Hamerik selv) Kompositioner af Danskerne Gade (3 Symfonier), J. P. E. Hartmann (Ouverture til „Liden Kirsten", samt Fragmenter af „Valkyrien"), E. Hartmann (to Koncertstykker), Kunzen (Ouverture) og Schulz (Ouverture). Nordmændene og Svenskerne har været repræsenterede ved Grieg og Sødermann samt ved nogle Folkesange.

Broget Selskab.

H v o r d a n D a g e n g a a r f o r e n f i n P a r i s e r - D a m e. Under Karnevalet i Paris kom man sammen i Kostume til Matinéer, og derefter var en Tid lang musikalske, dramatiske og videnskabelige Matinéer stærkt paa Moden. De begyndte (eller begynder) Kl. 2 og varer til Kl. 4. Om Morgenen ifører den fine Dame sig en elegant Morgenslaabrok af hvidt Flonel og foret med Rødt, hvortil der saa bæres en hvid Kniplingskappe med røde Sløjfer. Kl. 10½ begiver hun sig i Fastetiden til Messen, klædt i en sort Princesse-Kjole, sort Matelassé-Paletot og sort Basthat med sorte Fjer; hun kommer først tilbage c. Kl. 12 og faar da ikke Tid til at klæde sig om før Frokosten. Kl. 2 besøger hun Italienernes Matinée og viser sig nu i en lyseblaa Brocatelle-Dragt, som er rigt garneret med ensfarvet blaa Faille og med tykke blaa Silke-Snore og Kvaster; en Hat af fin hvid Filt med matblaa Fjer og smukke, med Perler broderede Silkeblonder sidder paa det gratiøse Hoved. Matinéen varer som sagt til Kl. 4, men man tager derfra tidligere for at kunne passiare en Timestid hos Fru de B., som den Dag har aabent Hus (jour fixe); i den Anledning maa man dog først skynde sig hjem og ombytte den hvide Hat med en Tyllshat med Granatblomster samt det hvide Kachemirs Overstykke med en sort Metternichs-Jakke, rigt garneret med Kniplinger. Kl. 6 er man atter i sit Hjem for at spise til Middag og har nu i Mellemtiden opfanget tilstrækkeligt mange pikante Anekdoter, til at man kan underholde sin Hr. Gemal. Om Aftenen endelig er man buden til Bal i det X'ske Gesandtskabspallads. Eftermiddagstoilettet forsvinder altsaa, og Damen præsenterer sig i en Peignoir af brunt Silke, som rundt om er rigt prydet med persisk Broderi. Skotøjet skiftes ligeledes, og naar Ægtemanden træder ind i Spisesalen, ser han sin bedre Halvdel ligge henkastet i en Gyngestol henne ved Kaminen og balancere et Par fortryllende smaa broderede Fløjls Tøfler med forgyldte Hæle paa Fodspidserne. Saa til Bords, og efterat man har nydt sin „petite tasse" ind i Soveværelset foran det store Spejl og til Dagens sidste, store Toilette! Haaret bliver igjen kreppet og friseret, Guldax og grønne, glindsende Agern titter frem mellem de blonde Lokker, en hvid Silke-Princesse-Kjole, garneret med Crêpe lisse og rigt udstyret med Guldax, Guirlander og Agernbuketter, kommer paa — og naar Gemalen Kl. 10 banker paa Døren, træder Fruen ham straalende og frisk imøde, som om hun lige havde rejst sig fra en kvægende Hvile og ikke havde en hel Dags Strabadser af Fornøjelser liggende bag sig.

— I London vækker for Tiden et k æ m p e m æ s s i g t F o t o g r a f i stor Opsigt og fortjener det ogsaa, forsaavidt som det vel hidtil er enestaaende. En Manchester-Fotograf har arbejdet paa det i flere Aar. Billedet fremstiller 22 Portræter næsten i Legemsstørrelse; det er hele den engelske Kongefamilie forsamlet i Windsors grønne Sal. Til Højre og i Forgrunden ser man en Gruppe, bestaaende af Prindsesse Alexandra og fire yngre Medlemmer af Kongefamilien; til Venstre, tæt ved en Kamin, sidder paa en Kanapé Dronning Viktoria samt den tydske Kronprindsesse og ser paa Prindsesse Beatrice, der staar foran dem og rækker sin Moder en pragtfuld Bouket. Den tydske Kronprinds staar bagved Prindsessen og betragter ligeledes Blomsterne; de øvrige fyrstelige Personer er fordelte rundt om i Salen, passiarende To og To, viftende sig, betragtende Malerier, spillende Klaver eller vendende Nodeblade osv. Prindsen af Wales sidder ved et Bord midt i Stuen. Som man ser, er det et helt

Politidirektør Trephof. (Se S. 280).

Vera Ivanovna Sassulitsch. (Se S. 280).

Maleri, ypperligt lignende, livfuldt og karakteristisk. Efter hvad man siger, vil Fotografiet i lille Format komme i Handelen.

— Apropos om Prindsen af Wales! Han var for nylig indbudt til et overdaadigt Festmaaltid, som det hæderlige Londonske Skrædderlaug gav. Under Festen traf Prindsen bl. A. sin Hofskrædder og spurgte ham, hvordan han morede sig. „Jo Tak, Drs. kgl. Højhed“, svarede Skrædderen, „jeg synes blot, at Selskabet er saa blandet. — „Ja“, svarede Prindsen, „vi kan jo desværre ikke Allesammen være Skræddere.“

— Krinolinen vil, efter hvad Pariser-Korrespondenter fortæller, atter blive højeste Mode til forestaaende Efteraar. I de Fabriker, som dikterer det smukke Kjøn Love, arbejder man, efter hvad der siges, ivrigt paa at tilvirke Masser af bemeldte Artikel. Underligt nok, skal vi altsaa atter fra den ene Yderlighed til den anden, og Damerne, der en Tid lang har bestræbt sig for at blive saa slanke som muligt, kommer atter til at adsprede Verden med Skuet af en Hærskare vandrende Balloner med Hoveder paa.

Gaade af s—r.

At tidt det Sidste paa de Første trives,
Bekræfte en Botaniker vist vil;
Og ikke sandt? det Hele ikkun gives
Til dem, der satte Livet kjækt paa Spil;
Og mon ej Mange i det Sidste gjorde,
Hvad sandelig de ingenlunde burde?

Opløsning paa Logogryfen i forrige Numer:
Et Skuds Maal. — Et Skudsmaal.

Rettelse: I Hr. Rosings Digt i forrige Nr. 7de Vers' 3die Linje stod ved en Skrivfejl „Maanens“ istedetfor „Taagens“.

Indhold.

Abonnenter paa Nutiden fra April 1877 til April 1878, der endnu ikke maatte have erholdt Præmiebilledet Tordenskjold, bedes henvende sig enten til den Boghandel, hvorigjennem de erholder Bladet, eller, forsaavidt de modtager det gjennem Postvæsnet, til Hovedkontoret ved Indsendelse af Postkvitteringen.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 87. Søndagen den 19. Maj. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Verdensudstillingen i Paris: Arbejdere af forskjellige Nationaliteter ved Suffren-Porten. (Se S. 288).

Lundberg

Da „Helgoland“ løb af Stabelen.

Solskin, Stille, Barometret „som igaar“, brillant Vejr! saaledes oprandt den store Torsdag den 9. Maj. — Hr. Kommis Petersen kom med sin Forlovede spadserende ned ad Nyhavn, og søgte efter et Færgested. Han havde havt en vild Idé om at ville leje egen Baad, men havde heldigvis opgivet Planen; hun havde aldrig været i Baad før, undtagen i Gyngen paa Alléenberg, og da det var gaaet godt dengang, troede hun sig sikret mod Søsyge. — „Væssenarti, to Pladser, ovre i den der Baad, di ka' li'e ha' To endnu!“ . . . Petersen havde i syv Aar balanceret over Disken og lige saa længe havt med Kjoletøj at bestille, men alligevel var det ikke nemt for ham at transportere den Elskedes Plisséer og Sløjfer uskadte over de gyngende Færgebaade. „Uh nej, hvor her er Mange i, — og saa ækelt vaadt.“ — „For Satan, Skuden er jo læk!“ — „Bare der ikke er Bølger!“ — „Lille rare Færgemand, tror han nu ogsaa, vi kommer godt over?“ — det var Afskedskoret, og saa gik det ud paa det sorte, farlige Dyb. Med Undtagelse af nogle Frakkeskjøder og Manskketter kom dog Ingen til Skade paa den vovelige Tur, og Hr. Petersen kunde stiv og strunk føre sin Udkaarne ind til Orlogsværftets Mysterier. . . . Han er indigneret over Forbudet mod Tobaksrygning, men føler det dog ikke under sin Værdighed at ofre en „Witz“ paa den blaa Cerberus med den blanke Sabel ved Indgangen. Der er ingen „Helgoland“ at se endnu, og Parret maa altsaa lade sig føre af Mængden hen til Skuepladsen for Højtideligheden. Petersen finder Vejen „nedersaksisk“ lang og savner sin Cigar; men det kan ikke nytte, der er for mange Skildvagter. Langt om længe kommer de igjennem en stor Maskinhal, og paa den anden Side — staar Danmarks største Panserskib. Først glæder man sig over at være naaet saa vidt, saa begynder man at kritisere eller beundre. Meningerne er delte. — „Gud, hvor øndigt!“ — „Næj, de' wa' dov en farli' stoer Kasse; ded æ' nok jen, der ka' „klosse“!“ — „Saa den sku' være halvtredje Gang saa lang som Rundetaarn? den er Fanden, er' en!“ — „Hvad er det for en Indretning, den har i Enden?“ spørger en uskyldig Pode. „Den hedder en Vædder, min Dreng,“ forklarer hans Papa i Overensstemmelse med sin Morgenavis. — „Saa det er, what man her kalder en Pansership,“ mumler en Kaptajn, der farer paa England og er ivrig Angloman, „that er jo kun som en engelsk Kanonbaad.“ Men Petersen og hans Klotilde finder det overmaade storartet; de er jo ikke forvænte med engelske 8000 Tons Kolosser . . . Saa stod de da og ventede i et blandet Publikum. Og det var ingen ringe Opofrelse af Hr. Petersen; thi han, der var et net Menneske med Filipenser og Sommerfrakke, nærede den dybeste Foragt for „disse Rosinpillere“, der ogsaa vil hedde Kommis'er, og i det Hele taget for alle „simple“ Folk. Og saa at skulle høre paa disse Folkevittigheder! det var ganske utaaleligt. Endelig buldrer de hæse Kanoner fra Sixtus, Folk strække Hals, Flaget paa Kongeteltet hejses først paa halv og saa, da det ser saa uhyggeligt ud, paa hel Stang, — „Hurra—a—a, Kongen kommer!“ Nu maa da det store Øjeblik være der, . . . nej, der skal først holdes Taler. „Præsten skal bede for Sjælene, hvis Skuden gaar tilbunds,“ siger Kulsjoveren ved Siden af. Petersen er loyal, Petersen spidser Øre, men han kan ikke høre Noget af Talen. Han ønsker sig over paa Rigsdagsmændenes Plads, og aner ikke, at d'Hrr. Rigsdagsmænd ønsker sig over paa hans. Saa bliver Stiverne slaaet fra Skibet, Spillene gaar, og inden ret længe glider „Helgoland“ ud i Vandet, saa let og gratiøst, som man kan forlange det af et Panserskib. Folk har belavet sig paa at give et rungende Hurra, men de aner ikke, at det vil gaa i saadan en Fart: de bliver saa forundrede, at de taber baade Næse og Mund og giver deres Følelser Luft i et langtrukkent „Næ—æ—æ . . .!“ Saa kommer Hurra'et bagefter, ligesom Kanonskuddene fra Sixtus. — Vor Ven Petersen havde imidlertid forgjæves søgt at holde alle underordnede Individer tre Skridt fra Livet, og nu var Udsigten en Del spærret for ham. Men det begejstrede Øjeblik opløftede ham . . . og nedtrykte med det Samme nogle omstaaende Hatte. Han skulde have været „smidt ud“, hvis ikke noget Nødsommere havde truet baade ham og de Andre. De har taget Plads nede ved et Slæbested; idet nu Panserskibet sættes i Vandet, hæver der sig en vældig Bølge, den presses sammen af Bolværket, Folk presses sammen af Skræk — „aah Gu—s—s—s!!!“ Den truende Bølge kommer, bryder sig voldsomt, — og Petersens graa Sommerpantalons bliver saa vaade og stramme som et Par Svømmebuxer. „Her har jeg fundet en herlig Plads,“ synger Gadedrengen oppe paa Bolværket. Petersen og Klotilde maa med alle deres Lidelsesfæller bogstaveligt „sjaske“ hjem, og nu er det Søfolkenes Tur, at „føle sig“ overfor Landkrabberne.

Carl Hansen.

Smaabilleder fra Grønland.

I.

Man veed, at Grønlænderne lever af Sælhundefangst og Fiskeri, hvorfor de ogsaa har deres Boliger ved Havet. Disse oprindelig fladtagede Hytter opføres af Sten og Græstørv, og ved Hvalfangststederne ses ofte en stor Hval-Ryghvirvel hist og her anbragt i Muren som Hjørnesten. Husets eneste Rum (hvortil Indgangen dannes af en lang, kroget Gang, som er beregnet paa at holde Storm og Sne ude), har kun Vinduer paa Facaden (altid mod Søen), medens den brede Brix, som erstatter Grønlænderen vore Senge, Sofaer og Stole, indtager hele den bageste Hovedvæg. Ogsaa langs Sidevæggene løber brede Bænke, i Niveau med Hovedbrixen, ligesom der tidligere, da der var mere Skik og Orden i al huslig Indretning, skal have været saadanne langs med Vinduessiden, hovedsagelig bestemte til Sovesteder for Husets ugifte Mænd som ogsaa for Tilrejsende.

Brixen skal efter gammel Skik ved lave Skillevægge være afdelt — alt efter Husets Størrelse og Personantal — i 4 til 5 eller 5—6 Baase — undskyld Udtrykket, men det passer! Det store, uafdelte Rum under Brixen er skjult ved et i Kanten af samme fastslaaet Skindgardin, der hænger ned og saaledes dækker for Underverdenens Mysterier. I dette Pulterkammer gjemmes mange forskjelligartede Gjenstande: Bærposer, Spækposer og Augmasætter (Tørrede Smaasild), afgnavede Sælhundeben, Ben med Kjød paa, gamle Skind, ny Skind, Potter, Pander og Krukker samt adskilligt andet, uopregneligt Husgeraad. — Selve Brixens Overflade er overalt beklædt med bløde Rensdyrskind og holdes om Dagen ryddelig ved, at Alt, hvad der hedder Sengetøj, stables i Taarnhøjde op mod Bagvæggen, hvorimod det om Aftenen udspredes til Søstersenge, som redes med Hovedgjærdet paa Brixens Yderrand saaledes, at den Sovende undgaar Lysskjæret fra Vinduerne.

I min Barndom er jeg ofte kommen ind i Huse, hvor alle Herskaber har været tilkøjs, og det er et pudsigt Syn at se de lange Rækker runde, sorte Baghoveder og Haartoppe hele Vejen ned gjennem Huset.

Men træd selv med indenfor. Vi behøver ikke at være bange for at forstyrre, — desuden bliver vi ikke de eneste Gjæster. Grønlænderne er et selskabeligt Folkefærd, og Besøgsbænkene er aldrig tomme; den ene Gjæst afløser den anden, saa lang Dagen er. Det kan gaa, da den gjensidige Ceremoni ikke er anstrengende. Man banker ikke paa, der bydes ikke Goddag, man taler eller tier, ganske efter eget Forgodtbefindende. Mangen en Gjæst forlader sine Værter uden saameget som at have aabnet Munden.

Nu buk Dem og føl Dem frem, for Gangen er lav og mørk — bums! der stødte De Dem nok allerede. Men læg Mærke til, at nu lysner det en Smule — det er Gangen, der udvider sig i et Par smaa Siderum, som benyttes enten til Reserve-Kjøkken eller til Opbevaring af Redskaber og Brændsel. Videre! men bliv ikke altfor forskrækket, hvis en halv Snes store Hunde skulde fare op og knurre ad Dem, fordi De træder paa dem i Mørket. Ojussasimangilak — frisk Mod! giv dem et Spark — de er ikke vante til fin Behandling. Se saa, det var flinkt! Nu kun et Hop op paa den høje Dørtærskel, og vi staar hos innuitterne, der byder os et ingitlu-arise (maaske fordi vi er Evropæere). Vi siger „Tak“ og sætter os ned lige overfor den førnævnte Hovedbrix, altsaa paa Gjæstebænken, hvorfra vi ret kan iagttage, hvad der foregaar omkring os.

Huset, vi befinder os i, er Thomarses, og Karen, hans Hustru, er Herskerinde over den fornemste Plads i Huset: Rummet længst fra Døren. De prægtige Vægstenslamper, hvoraf hver Baasdronning har sin at passe, udbreder Lys og Varme, for ikke at sige: en frygtelig Hede. Karen saavelsom det øvrige Kvindepersonale foretrækkerderfor det lette Stuenéglige for en full dressed; de tætsluttende broderede Skindbenklæder, som kun bedækker Benene indtil Knæet, beholder de vel paa saavelsom i de fleste Tilfælde de lange, ligeledes med Skindbroderier prydede Støvler; men Timiakken, den bløde Dunpels, afkaster de og bærer paa Overkroppen kun Chemisen, der lig en Brynje slutter tæt om Legemet — høj i Nakken, med korte Ærmer og en Udskjæring foran til Pattebørns Bekvemmelighed. Karen sidder efter Kvindfolkets Skik saa langt tilbage paa Brixen, at netop Hælen berører Brixens Yderkant. Af og til drypper hun den store Mos-Lampevæge med Tran ved Hjælp af Lampepinden; thi at passe Lampen vel er næsten ensbetydende med Kvindelighed og Huslighed! Ved hendes venstre Side er redt et lunt lille Leje for hendes spæde Barn, som for Tiden slumrer der i sin lille Fugleskindsklokke. Moderen, der sagtens sidder med Sytøjet foran sig, har intet Øjeblik Øjet eller Tankerne fra Barnets Leje og for at forvisse sig om, at Alt er v e l, løfter hun op i Lagensnippen, der er slaaet over dets Ansigt til Beskyttelse mod Lampeskjæret.

Mens Barnet sover, vil vi kaste et Blik paa dets Omgivelser. Over Lamperne hænger Madgryder og Vandkjedler ikog, og over Folks Hoved dingler Støvler, Støvlestrømper og Timiakker; thi da der i et grønlandsk Hus i Almindelighed ikke findes noget Skuffemøbel, er der hele Vejen under Loftet anbragt et Tremmeværk, dels til Opbevaring af Paaklædningsgjenstande, dels til Tørring af samme. I et Grønlænderhus er der overhovedet intet Haarsbred Rum, som ikke er benyttet paa en eller anden Maade. Væggene er behængte med Aviser og kolorerede Billeder, der kan faas tilkjøbs ved de danske Kolonier. Særlig gouteres Konger og Dronninger i mørkeblaat Gevant, med ualmindeligt sorte Øjenbryn samt med meget store Kroner, fremdeles Haver med ualmindelig grønne Træer og Skibe, der enten springer i Luften eller brænder i lys Lue. De nationale Væggeprydelser er lange Rækker udpustede Fugleæg og et eget Slags yndede Cach-desordres, der ender i en stor Naalepude og tjener til Opbevaringssted for brogede Tøjlapper, Syrekvisiterne og Nedekammen, hvis denne da ikke (hvad der ogsaa kan hænde) har forvildet sig hen paa en af de Tallerkener eller Underkopper, som har Plads paa den lille Træreol, der næsten ufravigelig hører med til et anseligt Udstyr. Et Stueuhr findes ikke saa sjeldent hos kaladtlikkerne eller, som de ofte kalder sig, „innuiterne“, der betyder Menneskene (jeg maa antage „i Særdeleshed“!). Bemeldte Stueuhre findes baade med og uden Lodder; thi falder et af de søde Børn paa at forlange disse eller en af Viserne til Legetøj, føjer man det med Fornøjelse, og Uhret kan da faa Lov at gaa istaa. Tidsmaaling har imidlertid heller ikke Stort at betyde for Grønlænderne. „Bliver vi ikke færdige idag, saa kan vi blive det imorgen!“ er deres Valgsprog.“

S. Rink.

Den forelskede Sindssyge.

Efter **Edmondo de Amicis.**

IV.

Karmelas Moder beboede sammen med to eller tre Bondefamilier et lille Hus i Udkanten af Byen og ernærede sig kummerligt ved at sy for Folk. I Førstningen havde de mere Velhavende nu og da sendt hende lidt Penge; men de holdt op dermed, efterhaanden som de kom til Erkjendelse af, at Hjælp her var til ingen Nytte, da Pigebarnet hverken vilde spise eller sove hjemme, og da det var fuldstændig umuligt at faa hende til at skaane en ny Paaklædning en lille Smule blot de første fem, sex Dage. Adskillige Gange havde man efter mange Bønner faaet givet hende en hel Kjole paa; men lige med Et rev hun den af sig og klippede den i lutter smaa Stykker. Eller Moderen havde endelig faaet hende redt og pudset; i næste Nu foer hun sig saa med begge Hænder gjennem Haaret og var i en Fart ligesaa forpjudsket og laset, som hun havde været før. Størsteparten af Dagen flakkede hun om i de utilgængeligste og ensomste Bjergegne, gestikulerede og lo og talte højt med sig selv. De patrouillerende Gendarmer saae hende ofte der, hvordan hun sad og byggede smaa Huse af Sten eller sad ubevægelig paa en fremspringende Klippe og stirrede ud over Havet eller laa paa Jorden og sov. Fik hun Øje paa dem, fulgte hun dem med Øjnene, til de var borte, men besvarede aldrig deres Vinken med en eneste Lyd, en Bevægelse eller saameget som et Smil; i det Højeste gjorde hun, naar de var forsvundne, en Bevægelse med begge Hænder, som om hun lagde an paa dem med en Bøsse, og stadig med det alvorligste Ansigt af Verden. Ligesaadan opførte hun sig overfor Soldaterne. Hun gik forbi dem eller ind mellem deres Rækker uden at svare paa deres Bemærkninger eller vende Hovedet om efter dem eller se Nogen af dem ind i Ansigtet. Der var heller Ingen af dem, som vovede at røre hende med en Finger eller at tillade sig Dristigheder overfor hende: — man sagde om hende, at hun uddelte Ørefigner, der efterlod Mærke af hele Haanden.

Hvor hun imidlertid end opholdt sig, — saasnart hun hørte Trommens Lyd, kom hun løbende, og marscherede Soldaterne ned til Stranden for at exercere, fulgte hun bag efter. Medens Underofficererne kommanderede, og Officeren stod i nogen Afstand og saae til, trak hun sig lidt til Side og gjorde i dybeste Alvor alle

Soldaternes Øvelser med; en Kjæp tjente hende til Gevær, og hun gjentog sagte Kommandoordene. Saa paa éngang kastede hun Kjæppen, gav sig til at trippe rundt i Nærheden af Officeren, smilte forelsket til ham og kaldte ham med de ømmeste Navne, men ganske sagte, og idet hun holdt Haanden for Munden, for at Soldaterne ikke skulde høre hende. — Var hun hjemme i Byen, stod hun saagodtsom altid henne paa Pladsen udenfor Officerens Hus og forlystede en Sværm Børn med allehaande pudsige Indfald. Snart lavede hun sig en Cylinderhat af Papir med bred Skygge, satte den skævt paa Hovedet, støttede sig til en tyk Kjæp, brummede med snøvlende Stemme og efterabede Borgmesterens Gang; og snart strøede hun sig Papirsstumper i Haaret, slog Øjnene ned, kneb Læberne sammen, bevægede den ene Haand, som om hun viftede sig, vuggede sig i Hofterne og karrikerede kort sagt Byens faa Damer, naar de paa Helligdagene begav sig i Kirke. Men hvad hun end gjorde eller ikke gjorde, saa tog de Børne ikke længer Notits af hende. Og Mødrene søgte ogsaa at holde Børnene borte fra hende, efter at hun en Dag (fuldstændig imod Sædvane, og uvist paa Grund af hvad for en Indskydelse) havde grebet fat i en otte Aars Dreng, den Kjønneste blandt hendes Tilhørere, og kysset ham saa lidenskabeligt paa Hals og Ansigt, at han forfærdet gav sig til at brøle og skrige og troede, hun vilde kvæle ham. — En sjelden Gang gik hun i Kirke, knælede ned, foldede Hænderne som de Andre og mumlede nogle uforstaaelige Ord; men et Øjeblik efter brast hun i Latter, indtog Stillinger og gjorde besynderlige og upassende Grimacer, saa Ringeren maatte tage hende ved Armen og sætte hende udenfor.

Hun havde en kjøn Stemme, og dengang hun endnu var ved sine fulde Fem, sang hun godt. Senere tralrede hun blot monotont og uden Sammenhæng, især naar hun sad hjemme paa Dørtærskelen eller ved Foden af Trappen til Lieutenantens Bolig. Saa plejede hun ogsaa at gnaske de Figner i sig, som egenlig udgjorde hendes eneste Føde. Undertiden havde hun melankolske Øjeblikke, hvor hun hverken talte eller lo til Nogen, ikke engang til Børnene, men sad krøben sammen som en Hund udenfor Døren, med Hovedet gjemt i sit Skjørt eller med et Lømmetørklæde for Ansigtet, uden at lade sig skræmme op af denne Stilling, hvad Støj der end lød i Nærheden, eller om hendes Moder saa kaldte paa hende nok saa mange Gange. Dog indfandt den Slags Anfald sig sjeldent, i Reglen var hun i godt Humør.

Soldaterne tog hun som sagt ikke Spor af Notits af, men gjemte al sin Kjærlighed til Officererne. Dog behandlede hun dem ikke ens. Siden hun var kommet hjem fra Hospitalet, havde Detachementet skiftet sex eller otte Gange, og der havde været Officerer i alle Aldere og af højst forskjelligt Udvortes og Temperament: man lagde nu Mærke til, at hun viste uden Sammenligning mest Sympathi for de Yngre, ja endog lagde Vægt paa en Aldersforskjel af faa Aar, og lige saadan kunde hun udmærket godt skjelne de Kjønne fra de mindre Nette, skjøndt de Alle var hendes „Kjæreste" og hendes „Skat". En Lieutnant f. Ex., der var oppe i de Fyrre og som udmærkede sig ved Korpulence og en stor Næse, en Stentorstemme samt et rigtigt Basilisk-Blik, havde hun aldrig været venlig imod, og paa samme Maade havde hun behandlet nogle Efterfølgere, der lignede ham. Men der kom ogsaa unge, smukke, elskværdige Officerer, og havde hun ikke været tosset i Forvejen, kunde man have været fristet til at sige, at de havde fordrejet Hovedet paa hende. En af dem foresatte sig, at han vilde se at kurere Pigebarnet ved at bilde hende ind, at han virkelig elskede hende; men da han tog sig Sagen let, kjedede det ham allerede efter faa Dages Forløb, og han lod hende skjøtte sig selv. En Anden, som var mindre menneskekjærlig og mere materielt anlagt, gjorde sig selv det Spørgsmaal, hvorfor en kjøn Pige absolut behøvede at have Hovedet paa rette Sted; men til sin Overraskelse stødte han paa en uventet og yderst haardnakket Modstand. Ved hver Bevægelse, hvert Forsøg paa Tilnærmelse lagde hun Armene over Kors over Brystet, krøb sammen paa Hug og lo besynderligt, som Børn plejer at le, naar de tror, man har dem til Bedste paa en eller anden Maade: de ler og lader, som om de forstod det Hele, blot for at komme paa Spor efter, hvordan det hænger sammen. Men i slige Øjeblikke fik hendes Træk Liv, Øjnene funklede, alt det Sindssyge var som blæst bort, hun var ligefrem vidunderlig dejlig, og hendes strenge Tilbageholdenhed og Jomfruelighed gav hendes Bevægelser og hele Optræden en Frihed og Ro, der yderligere fremhævede Formernes pragtfulde Skjønhed. En Dame sagde ved at se hende, at hun havde truffet faa Kvinder, hos hvem Dyden saaledes „laa i Blodet". — Forøvrig paastod de Fleste, at hun antog enhver Officer, hun syntes om, for Den, som hun havde elsket, og som havde forladt hende. Men maaske det dog ikke forholdt sig saaledes, thi ellers var hun vel nu og da kommet med Hentydninger til det tidligere Passerede, hvad hun aldrig gjorde. Hun røbede heller aldrig, skjøndt hun hyppigt blev udspurgt om dette Punkt, at hun havde forstaaet Spørgsmaalet eller overhovedet kunde huske Noget; hun hørte blot opmærksomt efter og lo saa.

Drog et Detachement bort, fulgte hun det ned til Havnen, og naar Skibet sejlede, viftede hun med sit Lommetørklæde. Men hun græd ikke, viste ikke Tegn paa Smerte og begav sig strax hen og gjorde den ny Officer sin Kjærlighedserklæring: og den Sidstankomne lod stadig til at tækkes hende bedst.

V.

Alt dette fortalte Doktoren, som hurtigt var vendt tilbage. Vor Lieutnant gjentog endnu engang, idet han sagde Farvel: „Det er kjedeligt! hun er saa smuk!" — hvortil Doktoren svarede: „Ja vist saa! Og hvor hun maa være en stolt og ædel Karakter!"

Dermed gik Lieutnanten. — Det var allerede silde, og man saae ingen Mennesker paa Pladsen. Hans Bopæl laa paa den modsatte Side, lige overfor Kaféen. „Mon hun skulde være her?" tænkte han og sukkede. Saa spejdede han omkring sig og strakte Hals og drejede Hovedet til Højre og Venstre for at se, om der sad Nogen udenfor hans Dør. Men forgjæves, — det var bælgmørkt. Han gik videre, men sagtnede sin Gang mere og mere, blev flere Gange staaende og krydsede saa et Stykke fremad igjen, stadig seende sig om. „Selv om jeg vidste, at en Bandit stod med dragen Kniv og ventede paa mig, tror jeg, jeg vilde gaa ham lettere og raskere i Møde," mumlede han og tog resolut atter et Par Skridt.

„Ah, der sidder hun!" — Han havde opdaget hende, hun sad paa et af Trappetrinene udenfor hans Hus, men det var saa mørkt, saa han ikke kunde se hendes Ansigt. — „Hvad bestiller Du her?" spurgte han og traadte nærmere. Hun svarede ikke strax, men rejste sig, stillede sig foran ham, lagde begge Hænder paa hans Skuldre og sagde med blød Stemme og et fuldstændig forstandigt Udtryk: „Jeg ventede paa Dig . . . saa faldt jeg i Søvn."

— Og hvorfor har Du siddet og ventet paa mig? spurgte Officeren og fjernede hendes Hænder fra sine Skuldre.

— Fordi jeg vil være hos Dig, svarede hun.

„Saadan en Stemme! tænkte han: man skulde tro, hun var fuldt ved sin Forstand!" — Saa tog han en Svovlstik op af Lommen, strøg den af og holdt den op foran Karmelas Ansigt, saa han kunde se hende i Øjnene. Udmattelsen (thi hun havde strejfet om hele Dagen) og den korte Søvn, hun lige var vaagnet af, havde berøvet hendes Træk deres vante urolige og krampagtige Livlighed og givet dem et Anstrøg af Mathed og Melankoli; hun saae virkelig fortryllende ud og slet ikke sindssyg. — „O, min Elskede!" udbrød Karmela, saasnart hun fik Øje paa Lieutnantens Ansigt, og hun strakte Armene ud og søgte at tage ham om Hagen med Tommel- og Pegefingeren. Han greb hende i Armen; men i samme Nu bemægtigede hun sig med den anden Haand hans, trykkede den til sine Læber, kyssede den og bed ham i den. . . . Lieutnanten rev sig løs, foer ind i Huset og lukkede Døren af efter sig. „Min Skat!" raabte Karmela efter ham. Saa satte hun sig stiltiende ned paa Trappen, lagde Armene overkors over Knæene, bøjede Hovedet til Siden og faldt lidt efter i Søvn.

Det Første, Officeren gjorde, da han var kommet ind og havde faaet tændt Lys, var at undersøge sin højre Haand: der saaes endnu et svagt Aftryk af otte Tænder, og Fugtigheden fra hin sitrende Mund glindsede i de smaa Fordybninger. „Et besynderligt Kjærlighedsraseri!" mumlede han. Saa tændte han sig en Cigar og gav sig til at gaa op og ned ad Gulvet, medens han overvejede, hvorledes han skulde lægge Timerne for sit lille Detachements Øvelser. „Naa, det kan jeg tænke paa imorgen", sagde han pludselig, og hans Tanker tog en anden Retning. Han satte sig, slog op i en Bog, læste et Par Sider, gav sig igjen til at gaa op og ned ad Gulvet, tog paany Bogen, og besluttede endelig at gaa til Sengs. Han havde allerede næsten faaet klædt sig af, da der faldt ham Noget ind; han stod et Øjeblik stille, traadte saa hen til Vinduet og gjorde Mine til at lukke det op, men tog strax igjen Haanden til sig, trak paa Skuldrene og lagde sig til at sove.

Næste Morgen tidlig kom hans Ordonnans listende ind paa Tæerne og undrede sig højligt ved at finde ham vaagen, da han ellers ikke havde for Skik at vaagne af sig selv. Grinende rapporterede han til Lieutnanten: „Her sidder et Tossehoved udenfor Døren . . ."

— Hvad foretager hun sig?

— Ingenting. Hun siger, hun venter paa Hr. Lieutnanten.

Officeren tvang sig til at smile, saae, paa Soldaten, medens han børstede Tøjet, og sagde til sig selv: „Idag har han jo ligefrem Damp oppe!" . . . Da han var blevet klædt paa, spurgte han ham, om Pigebarnet var der endnu. Ordonnansen lukkede Vinduet op og sagde Jo. — „Hvad foretager hun sig?" — „Hun sidder og leger med Sten." — „Ser hun herop?" — „Nej." — „Sidder hun lige foran eller ved Siden af Trappen?" — „Henne ved Siden." — „Vel, saa kan jeg maaske undgaa hende." . . . Og han skyndte sig ud, men hans Sabels Raslen forraadte ham.

— Godmorgen, Godmorgen! raabte Karmela og kom ham i Møde paa Trappen. Da han skulde til at gaa forbi hende, trak hun et Tørklæde frem, greb med den anden Haand hans ene Fod og gav sig skyndsomst til at pudse paa hans Støvle, idet hun mumlede: „Vent blot et Øjeblik, Kjæreste, blot et lille Øjebliks Taalmodighed, . . . saa . . . nu er det godt!"

— Karmela! udbrød Lieutnanten i en streng Tone og søgte forgjæves at vriste sin Fod ud af hendes lille Haand: — Karmela dog!

Da han slap fri, skyndte han sig afsted . . . „Er der virkelig slet intet Middel til at faa hende bragt til Fornuft igjen?" spurgte han kort efter Doktoren. „Ja hvem kan vide, svarede denne: — naar man giver Tid og er taalmodig, kommer man langt."

(Fortsættes.)

Paris under Verdensudstillingen.

III.

Ungarsk Musik, Judics Latter og Tokajerglas. — Hos Japaneserne.

Trods alle Fester og trods al den Munterhed, alt det Humør, der naturligvis endnu stadig rummes indenfor Seinestaden, er Republikens Paris dog Alvorens og Arbejdets Paris i Modsætning til Kejsertidens glade, letsindige By. 1870 og 71 har virket; Dygtigheden i det franske Naturel har idetmindste foreløbig taget Luven fra det lette Sind, man arbejder nu, man leger ikke længer.

Republikens Exposition er da ogsaa i mange Henseender vidt forskjellig fra Kejserdømmets. Vi vil oftere have Lejlighed til at drage Paraleller; jeg gjør idag kun opmærksom paa et enkelt Træk. Medens man i 1867 ikke kunde gaa et Skridt uden at falde over Kaféer, Restavrationer og Adspredelsesetablissementer af enhver Art, er denne Gang Publikums og Avisernes daglige Klage: at der er en ligefrem generende Mangel paa Steder, hvor Udstillingsgjæsterne kan hvile sig og hente Kræfter til den fortsatte Spadseren rundt i denne Labyrinth af Gange og Gallerier.

Musik og den Slags Ting er der foreløbig slet ikke Tale om. Vore sydlandske Venner, som jeg sidste Gang præsenterede for Dem, er endnu deres eneste Konkurrenter, som gjør Musik inde i selve Udstillingsbygningen: jeg mener den Mængde Herrer og Damer af alle mulige Nationaliteter, der udstiller deres egne musikalske Evner til Beundring sammen med deres Kompatrioters Fortepianoer.

Disse Sydboere har ikke hjemme paa Trocaderoterrænet, hvor vi traf dem sidst. De gjorde kun Visit deroppe, men hører ellers til ved en af de omtalte sjeldne Udstillingskaféer, den ungarske. Deres sprudlende Dansérythmer har bragt denne en vogue; om otte Dage spiser man, idetmindste for ligesaa langt et Tidsrum, ikke Andet end Gulasch og drikker kun Dioscezq i Paris samt hvor Udstillingsgjæsterne, som har prøvet disse Rariteter, ellers hører hjemme. Indtil iaar har det kun været nogle enkelte Wienere par excellence, der kjendte denne Herreret; efter Udstillingen i 1878 vil Gulasch fuldstændig fortrænge Lobescovse og Haschih og alle den Slags Sager, der iøvrig heller ikke paa nogensomhelst Maade kan maale sig med den. Jeg skal se at faa Opskriften og saa lade den komme mellem vort Blads øvrige gode Raad. Foreløbig har det været al Ære værd, at jeg i den myldrende Trængsel af Gjæster kunde faa Lov til at spise den ved et af de smaa Borde. En misundelsesværdig Skæbne iøvrig. Paa den ene Side af mig har jeg det mest fortryllende hollandske Naturbarn i hvid Kjole og med det ejendommelige gyldne Pandebaand, paa den anden ingen Ringere end Parisernes Afgud, Variétés Dronning: den uforlignelige Judic. Jeg holder Øje med hende for selv at danne mig en Forestilling om hendes Alder; snart hedder det, at hun er i Trediverne, snart paastaar man, at hun har en Søn paa otte og tyve Aar. Jeg tror det Første, men jeg tør Intet sige med Bestemthed. Paa en fransk Dame, særlig naturligvis en Skuespillerinde, mellem 30 og 55 Aar kan man ikke se, hvor

Spanske Soldater af forskjellige Vaabenarter. Kong Frants af Assisi. — Marskalken. — Prindsen af Wales. — Fyrst Orloff. — Kronprindsen af Danmark. — Prinds Henrik af Nederlandene.

Verdensudstillingen i Paris: Marskalk Mac Mahon og de fremmede fyrstelige Personer standser mellem den spanske Afdeling og Byen Paris' Pavillon. (Se S. 288)

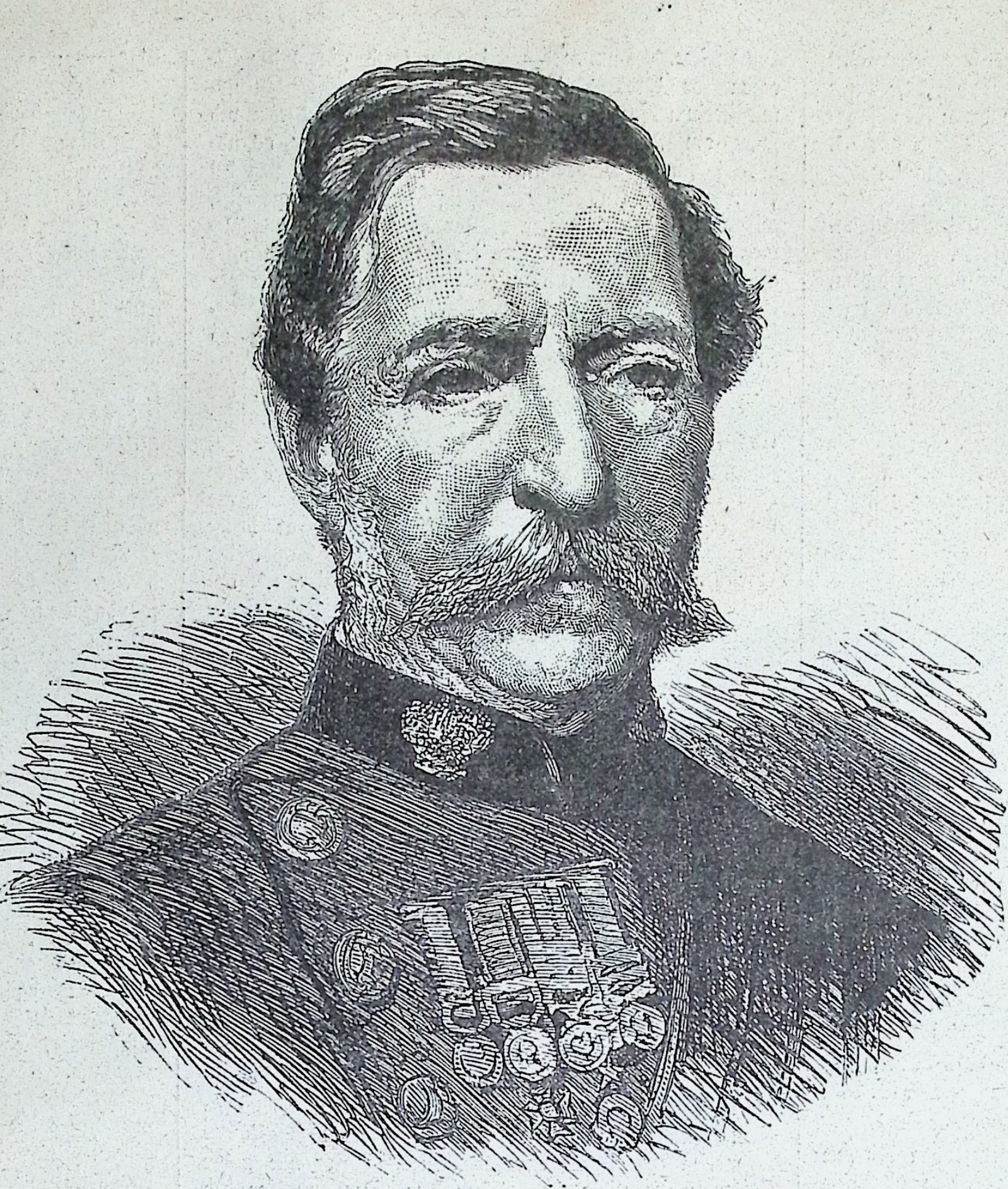
gammel hun er. Og paa Theatret nu slet ikke. Naar Judic som Niniche i det aldeles ellevildt og uimodstaaeligt morsomme Modestykke af samme Navn leende aabner den store Mund og viser sin uforlignelige Række hvide Tænder, eller naar hun forførerisk lægger Hovedet lidt skraat bagover og lukker Øjnene halvt, medens hun med den blødest indsmigrende Sangstemme og med et Foredrag, der er Højdepunktet af Kunst, synger sine flotte, vittige Kupletter, er hun under alle Betingelser ung nok til at vække en Bifaldsstorm, der ryster Huset endogsaa stærkere end de Lattersalver, Barons og Dupuis samt først og fremmest den mesterlige Lassouches glimrende komiske Spil vækker.

Hun sidder derhenne sammen med en Herre, jeg ikke veed hvem er. Men han siger aabenbart Morsomheder, og hun ler stadig. Man faar næsten Lyst til at le med selv; jeg har aldrig set nogen Kvinde kunne le saa berusende som hun. For Folks Sjælefreds Skyld burde hun ikke have Lov til at komme et saadant Sted, hvor det varmeste, glødende Solskjær skinner ind paa en Brimmel af Regnbueglas med Tokajer, og hvor Alverdens Nationer i den mest brogede Mylder af Kostumer lytter til Strauszifke Valse, spillede i den vildeste Fart, der kan tænkes. Eller f. Ex. til denne vidunderlige ungarske Bondedands, der er indlagt i Hector Berlioz' »Damnation de Faust«, — De veed den ypperlige Musik, der har givet Stødet til den langt anderledes manierede Wagnerske Retning.

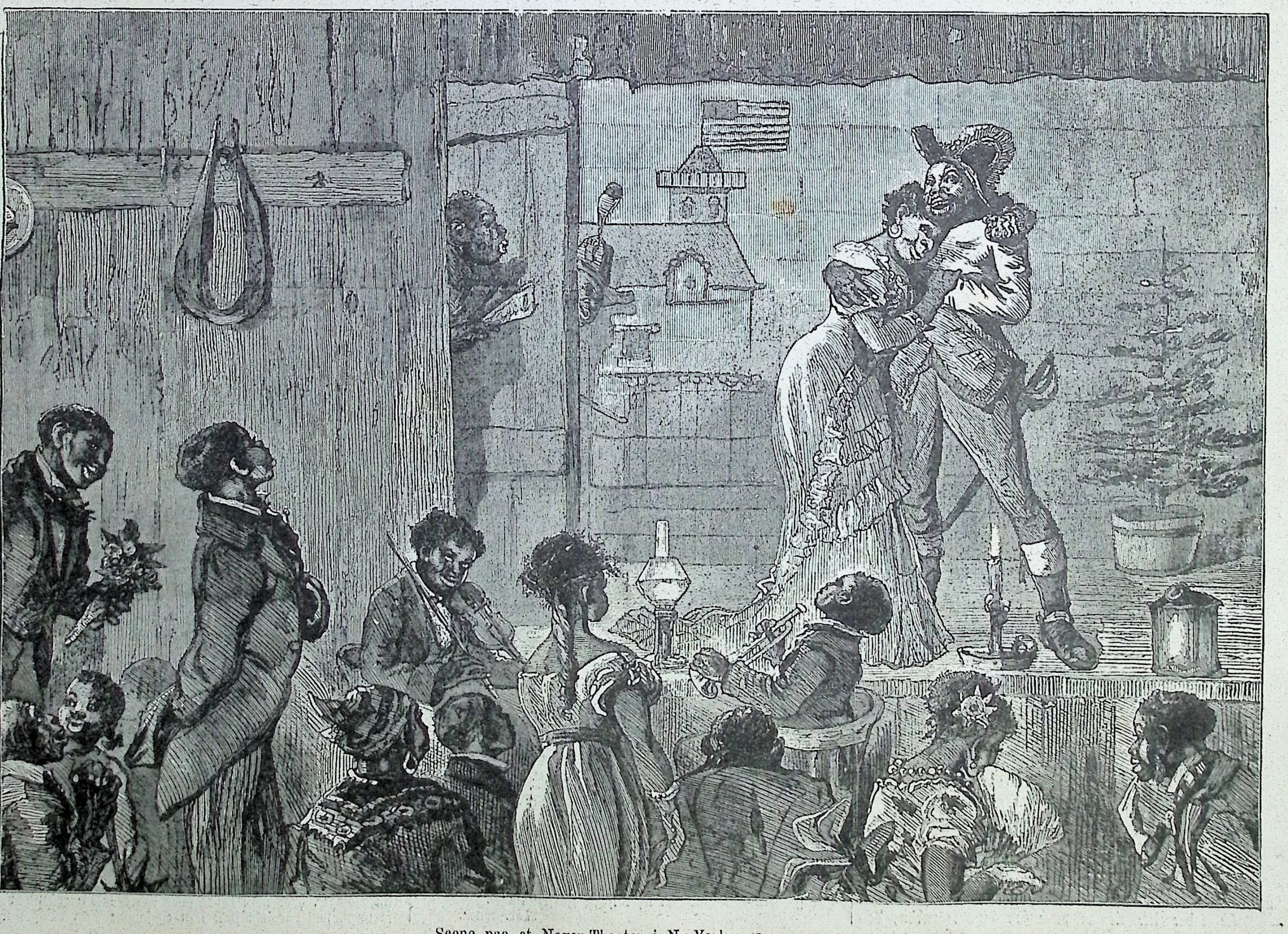
Den og Judics Latter og Tokajer, det er virkelig altfor Meget paa én Gang. Vi maa søge at blive ædru igjen; vi skal jo se paa Verdensudstilling.

Lad os bruge Tokajerglassene som Overgangsled. Man veed maaske, at disse spinkle, zirlige Glas, der spiller i alle Regnbuens Farver, er Mode for Øjeblikket; efter Expositionens Glasudstillinger at dømme kan jeg tilføje, at de i den nærmeste Fremtid aabenbart vil tage Luven fra alle mulige andre. Kun de med kulørte og gyldne Rococcoforziringer overlæssede kan maaske tage Konkurrencen op med dem. En af de største Glasvareudstillere, Lobmeyer fra Wien, møder slet ikke med Andet end disse to Slags, og da navnlig med den første. En hel lang Gang har den ene Lysekrone hængende ned fra Loftet ved Siden af den anden, men alle blænder de Øjet med deres spillende Regnbuefarver. Vaser af enhver Form og alle mulige Størrelser, Kandelabrer, Skaale, Karaffer, Tallerkener, Glas osv., Altsammen stadig i det uundgaaelige Regnbueglas. Jeg synes i Grunden slet ikke, det er kjønt; i ethvert Tilfælde vil man aabenbart meget hurtigt blive kjed af det. Ejendommeligt nok møder man det ogsaa kun højst sporadisk ovre hos Franskmændene, endskjøndt de ogsaa i Glasudstillingen som paa alle andre Omraader er langt rigere og mere omfattende og som oftest ogsaa langt bedre repræsenterede end noget andet Land. Ja, hvad der er af Glas paa Udstillingen! Der er en saa uendelig Mængde, at vi maa tilbage til dem engang igjen, naar jeg faar studeret hele Bygningen og de otte Katalogbind igjennem.

Vi bruger dem idag kun som

Lord Napier. (Se S. 289).

Scene paa et Neger-Theater i Ny-York. (Se S. 289).

Overgang til Vaser og lignende Sager af et noget andet Materiale og i en enkelt Afdeling. I den, som for Øjeblikket fortrinsvis samler Franskmændene: den japanesiske. Det gaar hernede ikke anderledes end hos os, „Sainara“ har gjort Smagen japanesisk ikke paa Theatret blot, men ogsaa i Hjemmet. Vil man være paa Moden, kan man slet ikke pynte sine Stuer med Andet end japanesiske Porcellæns-, Bronce- og Trævarer. De store Luxus- og Antikvitetshandleres Vinduer er fyldte med dem, og skjøndt de paa Udstillingen findes i forholdsvis ligefrem storartet Mængde — og notabene til ikke mindre storartet dyre Priser — ligger der næsten paa dem allesammen Sedler, som fortæller, at de er solgte til den og den Potentat. Man tror i Begyndelsen, at Japaneserne slet ikke har udstillet Andet. Der er en sex, syv store Sale udelukkende fyldte med Herligheder af den Slags, hvoraf enkelte Vaser koster endogsaa over 10,000 Franks, og som tilsammen maa repræsentere meget betydelige Kapitaler. Man tager Hatten af for de gode Asiakers ligefrem fabelagtige Kunstfærdighed paa dette Omraade; Smagen i deres Dekorerings- og Ciselerings-arbejder er ganske vist noget mærkelig efter evropæiske Begreber, specielt som Følge af Kunstnernes Forkjærlighed for Drager, Firben, Fabeluhyrer og Mennesker, hvem der synes at overgaa noget ganske extraordinært Forfærdeligt. Men Arbejdet baade paa Dekoreringen af deres Porcellænssager, paa Ciseleringen af Broncevaserne og paa Indlægningen af de forskjellige Chatoller, Skrin osv. af lakeret Træ er udført saa fint og med en saa grandios Taalmodighed, at man umuligt kan lade være at beundre.

Som sagt: man tager Hatten af for Japaneserne, allerede naar man ser denne Part af deres Udstilling. Men naar man har saa sparsom Plads til sin Raadighed som jeg, er der alligevel ingen Grund til at opholde sig længe ved den. Folk hjemme kan tænke sig Odewahns Magasin en Snes Tusind Gange forstørret, saa har de Indtrykket.

Nej, hvad der gjør Japanesernes Udstilling mærkelig for os Evropæere og altsaa ogsaa for os Danske, er efter min Mening de to smaa bageste af dens Værelser. Allerede dens Facade, der ganske simpelt paa den ene Side af en stor Egeport præsenterer en Plan af Tokio og paa den anden et Kort over Japan med forskjellige statistiske Opgivelser (Indbyggermængde, Skoleantal osv.), giver en Anelse om, at man indenfor skal faa noget Interessant at vide. Saa møder man de i evropæisk Dragt klædte Asiater, der taler Fransk til Fuldkommenhed og som kun naar man ser nøje paa deres gule, runde Ansigter kan skjælnes fra evropæiske Sydlændinge. Der maa dog altsaa være temmelig civiliseret i Japan, siden almindelige Kjøbmandsrepræsentanter kan tage sig saaledes ud, tænker man ved sig selv. Og naar man har passeret Suiten af Værelser med moderne japanesiske Handelsvarer, faar man til Evidens denne Forestilling bestyrket i de omtalte to, tilsyneladende meget lidt pretentiøse Værelser, der imidlertid er af ganske ualmindelig Interesse, saasnart man ser nærmere til.

Det viser sig nemlig, at det store østasiatiske Kejserdømme fuldstændig har brudt med gamle Traditioner og paa alle Omraader adopteret evropæisk Civilisation. Det viser sig endog, at det i mange Henseender staar paa Højde med vore egne Kulturlande.

Der er nu f. Ex. Bogtrykkerkunsten, som Adskillige af mine Læsere maaske bilder sig ind slet ikke kjendes i Mikadoens Rige. Man tager uhyre fejl. En Udstilling af Tryksager fra det i 1875 grundlagte kejserlige japanesiske Trykkeri klarer Vildfarelsen fuldstændig. Alt er naturligvis med japanesiske Bogstaver, men iøvrig er det Hele ganske som hos os, ligefra de udstillede Blytyper til de i almindeligt evropæisk Vælskbind indbundne, elegant trykte Bøger. Skjønliteratur ser jeg ikke noget til, men derimod en Mængde Lærebøger og Lexika. En tilstedeværende Japaneser oplyser mig om, at de i Regelen trykkes i et Oplag fra 1—2000. Ganske som hos os. Man er endog saa vidt, at man har Stempelmærker og Brevkort, for slet ikke at tale om Aviser. Paa en af Væggene hænger en Samling saadanne, udgivne i Tokio 1877. En fransk Opgivelse nedenunder angiver, at der kun findes et Exemplar af hver, og jeg tæller da omtrent halvtredsinstyve forskjellige. Hvad der staar i dem, kan jeg uheldigvis ikke læse paa Grund af de japanesiske Typer; jeg maa derfor nøjes med at meddele, at Japaneserne er saa praktiske at udgive deres Blade i Oktav som Smaahefter, samt at de allerede er i Stand til ogsaa paa Journalistikens Omraade at lære os noget Nyt. Hvad skulde der være i Vejen for at overføre paa Evropæisk den japanesiske Spekulants Ide, der trykker sit Blad paa grønt Papir, eller hans, der gaar endnu et Skridt videre og aldeles uundgaaeligt tiltrækker sig Opmærksomheden ved forgyldte Bogstaver paa brandrød Grund?

De lader ikke til at være saa dumme endda, de Japanesere. Dumme — nej, men hvad gjøres der ikke ogsaa for deres Opdragelse? Det japanesiske Kultusministerium søger at give os en Forestilling derom ved saare omfattende Udstillinger. Det præsenterer os udmærket smukke Verdensglober, der ligner vore paa det nær, at alle Indskrifter naturligvis er paa Japanesisk, astronomiske Instrumenter af stor Fuldkommenhed, Skolekort, trykte paa Pergament i ophøjet Arbejde, Masser af naturhistoriske Billeder til Skolebrug, en stor Mængde instruktivt Legetøj for Børn, fra hvilket Evropæerne ogsaa kunde hente adskillige nyttige Ideer, medicinske og kirurgiske Instrumenter osv. osv. Specielt lægger jeg Mærke til adskillige Modeller af japanesiske Skoler, der synes yderst praktisk indrettede, samt til saa fornuftige Udstillingsgjenstande som gjennemskaarne Modeller af Bjerge, der skulle vise, hvorledes Kobberminerne derinde er anlagte, og Skrivebøger, der skulle oplyse Evropæerne om den japanesiske Ungdoms Færdighed i at bruge Pennen. Desværre kan disse mærkværdige Tegn, der marscherer op i lodrette Kolonner, ikke i Linier, ikke oplyse mig. Jeg vilde sikkert ellers ogsaa her finde talende Prøver paa det Samme, der overrasker mig overalt i de to kuriøse Sale — paa en vidt fremskreden japanesisk Kultur i evropæisk Stil.*)

Mac Adam.

*) Naar man tidlig om Morgenen begiver sig hen til porte Suffren, slipper man efter Sigende ind i en forvirret Masse Udstillingsarbejdere, som venter paa, at Porten skal blive aabnet. Nordboere, Italienere, Spaniere, kort sagt alle mulige Nationer er repræsenterede, og i Nærheden af en Englænder, som alvorligt søger at konversere en Japaneser, træffer man maaske en Franskmand, der anstrenger sig for at lære en af det himmelske Riges Sønner Parisisk, hvilket Kineseren besvarer ved at spærre Munden op til et fornøjet Grin. Fra dette Kaos er Forsidebilledet hentet. Det andet Billede fremstiller atter Processionen ved Aabningshøjtideligheden, men paa et lidt senere Stadium, end Billedet i forrige Nr. viste den. Marskalken og hans Følge er her naaet over paa Marsmarken, er passeret ned ad „Nationernes Gade“ (hvor de respektive fremmede Udstillingskomiteer etc. staar opstillet hver udenfor sit Lands Afdeling) og er netop standset midtvejs mellem den spanske Afdeling og Byen Paris' Pavillon, hvor det glimrende Selskab skal nyde nogle Forfriskninger.

Red. Anm.

Hvorledes man fik Gas.

Naar Gassen spreder sit klare Lys i vore Værelser og giver dem en Belysning, som man tidligere ikke kjendte Magen til, tænker vistnok kun de Færreste paa, hvor kort en Tid de i Grunden har kjendt dette Gode. Gasbelysningens første Historie er imidlertid saa lærerig og interessant, at det vel kan lønne sig Umagen at fortælle den paany.

Vi skylder Alkymisten Van Helmont Benævnelsen Gas. Han anvendte den først paa den Luftart, som vi nu kjender fra de mousserende Vande, saasom Soda- og Seltersvand, og som kaldes Kulsyre. Fra den gik Benævnelsen over til at være et Fællesnavn for alle andre Luftarter, samtidig med at den blev Egennavn for den brændbare Luftart, der udvikler sig ved Ophedning af Stenkul og beslægtede Legemer i lukkede Kar. Naturen har fra tidligste Tid givet os Anvisning paa denne brændbare Luftart. Paa Halvøen Baku ved det kaspiske Hav har „den hellige Ild“ allerede flammet i Aartusinder, og den saavelsom beslægtede Fænomener i Persien og Kina er Gjenstand for religiøs Tilbedelse. Hvor kommer nu denne evigt brændende Lue fra? Videnskaben lærer os, at det er den af Stenkullene i Jordens Indre udviklede Gas, som er blevet antændt, idet den kom op til Overfladen, og som vedbliver at brænde. Saadanne naturlige Gasflammer træffes ogsaa i Italien, navnlig i Nærheden af Appeninerne, i Ungarn, Grækenland o. fl. Steder. Forklaringen bekræftes ved Erfaringer fra de engelske Stenkulsgruber; foruden den farlige, exploderende Luftart, der udvikler sig i disse, og som er bekjendt under Navn af Grubegas (paa Tydsk „schlagendes Wetter“) samt er Aarsag til alle Explosioner i Gruberne, kan der ogsaa paa de Steder, hvor Stenkullene er udsatte for stærk Opvarmning, udvikle sig Gas, som, naar den antændes, brænder med en lysende Flamme. Det er endog lykkedes en i England bosat tydsk Kemiker Becker at opsamle denne Gas og transportere den bort, hvorefter han antændte den, hvor han lystede. Der har ligeledes været gjort andre Forsøg paa at benytte den saaledes af Jordens Indre udstrømmende Gas til Belysning. I Kina skal man f. Ex. have anvendt Ledninger af Bambusrør for at føre Gassen hen til det Sted, hvor man agtede at anvende den, og hvor der, for at den ikke skulde ødelægge Ledningen, var anbragt Brændere af Pibeler; og i Ny-York skal man have benyttet Gaskilderne i Fredonia ved Eriesøen til Belysning, idet man opsamlede Gassen i Gasometre og derfra ledede den hen til de respektive Brugssteder.

Man havde saaledes en første Begyndelse til Gasbelysning; men der var endnu langt tilbage, før man tænkte videre over den gjorte Erfaring. Det er bekjendt, at man som Biprodukt ved Gastilberedningen udvinder Kokes; men dengang tilvirkede man Koksen som Hovedprodukt og lod den store Mængde Gas, som fremkom, gaa unyttet bort; i det Højeste brugte man den til engang imellem at forskaffe Arbejderne en Forlystelse ved at give dem Tilladelse til at antænde den. Imidlertid begyndte man omtrent i Midten af forrige Aarhundrede saa smaat at tænke paa Gastilberedningen. Englænderne Clayton og Hales viste 1739, at man kunde fremstille Belysningsgas ved at opvarme Stenkul i lukkede Beholdere, den saakaldte „tørre Destillation“. Det næste Skridt gjorde i 1767 Biskoppen af Slandaff, der viste, at den saaledes udviklede Gas kunde afledes gjennem et Rør og antændes, hvor man ønskede. Der foreligger derefter enkelte spredte Forsøg paa en Gastilvirkning, som dog ikke fik stor Betydning, før Englænderen Murdoch tog sig af Sagen. Dampmaskinens berømte Opfinder James Watt var gaaet i Kompagni med Maskinfabrikanten Boulton i Soho — det Maskinværksted, hvorfra ogsaa Danmark fik sit første Dampskib, „Caledonia“ — og hos dem var Murdoch ansat som Ingeniør. Her prøvedes det nye Belysningsmiddel. I 1798 belystes Maskinværkstederne i Soho med Gas, og i Anledning af Freden i Amiens 1802 var endog hele Fabriken illumineret med Gas. Murdoch belyste desuden sin egen Bolig i Redrush, der laa nogle engelske Mil fra Soho, med Gas, ligesom han ogsaa fyldte Gassen paa Blærer, der var forsynede med en Metalbrænder. Naar han gik hjem om Aftenen, tændte han en Blære med Gas og benyttede den som Lygte. Det lykkedes desuagtet ikke Murdoch at trænge igjennem med sin Opfindelse, og Sagen blev foreløbig stillet i Bero i England.

Omtrent samtidig var den blevet rejst i Frankrig, men heller ikke her lykkedes det strax at skaffe Gasbelysningen Indgang. Le Bon hed den Franskmand, som havde sat sig til Opgave at gjøre sine Landsmænd bekjendte med Gassen. Han fremstillede den ved den tørre Destillation af Træ og vilde derved opnaa at forene Opvarmning og Belysning i én Proces. Men Le Bon, der selv var en alvorlig Mand, tog noget for alvorligt fat paa Sagen, idet han troede, at hans Forsøg alene vilde være tilstrækkelige til at overbevise Folk om Rigtigheden af den Sag, han kæmpede for. Da han saa en Dag ikke fandt flere Øren, som vilde lytte til ham, eller flere Penge til at anstille Forsøg med, vidste han ingen anden Udvej end at gaa ud i Boulogneskoven og skyde sig en Kugle for Panden. —

Hvad der imidlertid ikke var lykkedes for den alvorlige, videnskabeligt anlagte Franskmand, lykkedes for en Tydsker, der ikke nær havde de samme Kundskaber som han, men som langt bedre forstod, hvorledes det store Publikum skulde tages. Winzer var født i Braunschweig, men da han kom til England, angliserede han sit Navn og kaldte sig Winsor. Han fik snart Øjet op for Gasbelysningens Betydning, og som den bedste Maade at skaffe den Indgang paa benyttede han sig af et Middel, der endnu i vore Dage ikke har mistet sin Tiltrækningskraft. Han grundede nemlig et stort Aktieselskab. Selv de mest glimrende Løfter om Udbytte, der nu gives Deltagerne i Aktieselskaber, er i Sammenligning med de Udsigter, Winsor aabnede for Deltagerne i hans Projekt, kun som Skjæret af et Talglys mod en Glasflamme. De, der tegnede Aktier i hans „nationale Belysnings- og Opvarmningsselskab for vore Gaders og Bygningers Forsyning med Lys og Varme“, kunde være sikkre paa, at de ved Hjælp af et Beløb paa 1000 Kr. vilde faa et Udbytte af 20,000 Kr.; og det var endda kun det første Aar, de behøvede at lade sig nøje dermed, — Udbyttet vilde senere fordobles, tripleres osv. Det er forbavsende nok, at Nogen vilde bide paa en saadan Madding; men vist er det, at Pengene strømmede ind i Mængde til Winsor, der imidlertid selvfølgelig ikke kunde opfylde sine Løfter.

Dr. Dx.

(Fortsættes).

Natstykker fra vore Dage.

En opsigtvækkende Proces.

(Fortsat).

En Formiddag ifjor — det var d. 13. Juni — kom Politidirektør Trephof hen for at inspicere en Varetægtsarrest; han ledsagedes af en af Fængslets daværende Funktionærer, Hr. Kurnejev. Nede i Gaarden gik tre Arrestanter og trak frisk Luft, blandt dem den førnævnte Bogoljubov. Trephof, der lader til den Dag at have været særlig opfarende, spurgte barsk sin Ledsager, hvor man kunde falde paa at lade Arrestanter være sammen, som var indviklede i en og samme Sag. Bogoljubov

traadte da til, hilste og gjorde opmærksom paa, at de to andre Fanger ikke var indviklede i hans Sag. „Der er Ingen, der taler til Dig!" skreg Trephof: „Hvad hedder Du? Er Du dømt?" — Jo, det var Bogoljubov. — „Naa, i Kachotten med ham!" . . . Det ser ud (thi Vidneforklaringerne er her lidt ufuldstændige), som om Trephof derpaa har gjort en Ronde og kort efter atter har passeret Bogoljubov, der endnu var nede i Fængselsgaarden og denne Gang ikke hilste. „Huen af!" skreg saa Politidirektøren og rettede et Slag mod Bogoljubovs Hoved, hvilket denne søgte at afparere ved at løfte Armen. Hele denne Trephofs Adfærd havde naturligvis ikke blot gjort Bogoljubov forbittret, men havde ogsaa irriteret de øvrige Arrestanter; det højrøstede Ordskifte havde kaldt dem til Vinduerne etc., og de tilkjendegav nu ved Udbrud og Raab deres Uvilje over det Forefaldne. For at dæmpe Bevægelsen lod Politidirektøren saa tildele Bogoljubov 25 Slag Ris; det var først hans Hensigt at lade alle Arrestanterne rise, men da navnlig den kvindelige Afdeling kom i et forfærdeligt Oprør, opgav man saavel dette som Planen om at lade Bogoljubov hudflette nede i Gaarden. Fra en Korridor trængte Lyden af Slagene, blandet med Lyden af halvkvalte Skrig, ud til de øvrige Arrestanter, hvoraf Flere brast i Graad af Fortvivlelse og Afsky. Det bør desuden tilføjes, at de 25—30 Fængselsbetjente, som deltog i Exekutionen, havde med raa Glæde holdt Risene op, saa de kunde ses af de kvindelige Fanger, og gjort Tegn for at vise, hvordan der skulde pidskes løs.

I et Par officielle Cirkulærer, som Øvrigheden har udstedt under og efter Processen, paastaas der, at Bogoljubov hin Dag havde tilladt sig „uforskammede Bemærkninger", og at „paa et Signal fra ham" de andre Arrestanter havde gjort forskjellig Tumult. Dette er imidlertid atter en af de Herrer russiske Stormænds Usandheder! Hr. Kurnejev, der i Mellemtiden var blevet forflyttet til Politidirektørens Embedsbolig, og hvis Vidnesbyrd øjensynlig er aflagt „med paaholden Tunge", godtgjør snarere, end han modbeviser, hvad de øvrige Vidner enstemmigt bekræfter: at Politidirektøren og ikke Bogoljubov har fremkaldt Tumulten. Hr. Trephof har med andre Ord baaret sig ad som visse Børn, der undertiden tirrer og irriterer deres Forældres stakkels Hunde en hel Evighed, og som saa, naar Hunden endelig bliver vred og vrisser, prygler Dyret efter bedste Formue. Iøvrig er det jo den ganske russiske Regeringskunsts Methode, og et forfærdeligt Antal af de Forbrydelser, som i Rusland straffes med de sværeste Straffe, burde ganske sikkert ikke afsones af Forbryderne, men af Czarens smaa og navnlig hans store Raadgivere. Thi de, og kun de, har til Syvende og sidst Skylden.

Der kan neppe være Tvivl om, at Politidirektøren ogsaa formelt overskred sin Myndighed, i det Øjeblik han lod Bogoljubov rise. Et af de nysnævnte Cirkulærer søger rigtignok at hævde hans Ret til at handle, som han gjorde. Det oplyser, hvad der jo er ganske interessant, at alle (ogsaa underordnede) Befalingsmænd, som ledsager en Transport Deporterede til Siberien, har Ret til at straffe enhver Fange (ogsaa en politisk!) med „indtil 100 Slags Ris, ja selv med Knut" (!), og det „endog for lidet væsenlige Forseelser" (!). Fremdeles oplyser det, at Fængselsdirektører har Lov til at lade kriminelle Arrestanter, der ikke endnu har mistet deres borgerlige Rettigheder, (!) straffe efter Forgodtbefindende med Ris! Men ingen af disse Bestemmelser passer paa Bogoljubov, der ikke var en almindelig kriminel Forbrydelser, og som ikke befandt sig paa Vejen til Siberien; han var ganske vist dømt til Deportation og Tvangsarbejde i Bjergværkerne, men først den 20. Juni (altsaa 7 Dage senere) erklærede vedkommende Autoritet ham „deportabel". — Men sæt ogsaa, Trephof havde havt formel Ret til at udstede sin Ordre, saa vidner den alligevel om en ægte moskovitisk Raahed. Bogoljubov var et af de unge Mennesker, som 18. Decbr. 76 gjorde nogle Optøjer udenfor Kasankirken; de forlangte Jord til de udsugede Bønder, forandret Regeringsform, et retfærdigere Straffesystem o. s. v. og indlod sig tilsidst i et lille Haandgemæng med Politiet. Advokat Alexandrov betegnede dem, under det fornemme Auditoriums Bifald, som „hæderlige, unge, sympathetiske Folk, hvem Alle havde havt Medfølelse med", og som var straffet grusomt nok for deres Ubesindighed og Fremfusenhed ved den umaadelig strenge Dom, Senatet havde fældet. Thi Bjergværksarbejde anses for værre end Dødsstraf! Herhjemme løber man altfor let i Hælene paa de løgnagtige officielle russiske Fremstillinger og korser sig med from Afsky, hver Gang man hører Ordet „Nihilist". Men under dette Stikord, som ogsaa anvendtes paa Bogoljubov, skjuler sig i Rusland de latterligst forskjellige Ting. For det Første bruges det næsten kun om unge eller lidet ansete Folk; disses indflydelsesrige, formuende og ældre Meningsfæller kalder man som oftest „Slavofiler" eller „Liberale", og de faar (som det altid hænder) i Reglen Lov til at være saa nogenlunde i Ro. Dernæst betyder „Nihilist" i Rusland baade filosofiske Naturer, der paa ingen Maade vil have med Agitation etc. at gjøre (se f. Ex Bazaroff i Turgénjevs „Fædre og Sønner"), og lidt demagogisk anlagte Personer, som gjerne er paavirkede af socialistiske eller kommunistiske Ideer. Men her maa man saa erindre, at en næsten fuldstændig Kommunisme stadig er Hovedgrundlaget for den russiske Stat, idet den kommunale Forfatning paa Landet som bekjendt gjør det næsten fuldstændig af med Individets Rettigheder. Og selve den russiske Regering har ialfald undertiden, f. Ex. i Polen, optraadt som Forkæmper for en saa erklæret og blodig Socialisme, at „Arbejderne" aldrig har præsteret noget Værre. Herom kan man læse bl. A. hos en saa konservativ og ængstelig Forfatter som Russer-Tydskeren Eckardt. Men under disse Omstændigheder bliver naturligvis Kommunisme og Socialisme noget helt Andet der end hos os Vesteuropæere. Ogsaa om de russiske Nihilisters politiske Forbrydelser gjælder i Virkeligheden, hvad Advokat Alexandrov sagde: at de „kan imorgen være borgerlige Dyder, — saavist som vi tidligere har set Oldinge blive kaldte tilbage fra Siberien og blive gjorte til Bærere netop af de Reformer, som havde afgivet Motiv til deres Landsforvisning." Ialfald bør deres strenge Skæbne (som ogsaa en saa sanddru og fin Natur som Turgénjev tydeligt har udtrykt) snarest vække Beklagelse og tungsindig Deltagelse og Lyst til yderligere at pine de Værgeløse. Og saa ovenikjøbet rises saadan en Værgeløs — fordi nogle Andre striger op over en Forhaanelse, der er tilføjet ham i Hidsighed!!

— — Til den heromhandlede Proces og til Trephofs Karakteristik hører endnu, at man nægtede Vera Sassulitschs Forsvarer Tilladelse til at føre et Par politiske Arrestanter som Vidner, — uagtet Regeringen, da det i sin Tid gjaldt om at fælde Netschajev, selv havde ladet Saadanne afgive Forklaring. Fremdeles bestræbte man sig af al Magt for at faa Vera dømt som en simpel og slet Morderske, hvad der naturligvis vilde have medført den strengeste Straf for hende. Samtlige Vidner, deriblandt 3 af Hr. Trephofs Undergivne, erklærede nu, at Vera Ivanovna havde kastet sin Revolver øjeblikkelig, efterat hun havde affyret Skuddet, samt at hun havde ladet sig gribe uden at gjøre den fjerneste Modstand. Politidirektøren selv derimod fastholdt — ganske alene — i sin strenge Vidneforklaring, at den Anklagede havde villet skyde igjen, og at hun havde sat sig til Modværge, da man greb hende, thi hun var kommet for at dræbe ham (Trephof)! Maaske Hr. Trephof ved et Middagsbord er en meget behagelig Kavaler: — dette Træk, med dets dyriske Hævnlyst, stempler ham ikke desto mindre som en „ferniseret Barbar", og det gjør et saameget modbydeligere Indtryk, som man kort iforvejen havde kunnet læse i officielle Beretninger, hvorledes „Politidirektøren i kristelig Ydmyghed havde bedt Gud tilgive sig og selv havde tilgivet den Vildledte hendes Synd imod ham."*)

Den føromtalte Kurnejev, der var tilstede ved Attentatet, maatte som sagt erklære, at hans øverste Foresattes Vidneforklaring „beroede paa en Fejltagelse". Men om denne Kurnejev, som strax greb fat i Vera Ivanovna, oplyste hans to Kolleger under Processen: at hvis de ikke var sprunget til, havde han (Kurnejev) rimeligvis paa Stedet kvalt den unge Pige! . . . Han vilde sikkert være avanceret hurtigt, hvis det var lykkedes ham paa denne „humane, kristelige og civiliserede" Maade at gjøre Ende paa Sagen; thi man ser nok — den vilde have passet fortræffeligt ind i det virkelig herskende System.

V. M.

Billedtexter.

Lord Napier af Magdala, der nu er bleven udnævnt til Overstkommanderende over den engelske Hær, er ligesom Stabschefen Sir Wolseley en Mand, der har tjent sine Laurbær i fremmede Verdensdele. Han blev født paa Ceylon 1810 og traadte 1828 som Lieutnant ind i det bengalske Ingeniørkorps. Han udmærkede sig i Sutlej Felttoget 1845 og avancerede siden til Overingeniør for Bengalen. Under den indiske Opstand 1857 var han virksom ved Lucknows Beleiring, og gik med Sir Rose mod Oprørerne, da de igjen havde samlet sig under Tantia Topee. Senere tjente han i Kina som Næstkommanderende, og i 1865 modtog han Posten som Kommandant i Bombay. Men hvad der har gjort hans Navn berømt, er det abyssinske Felttog, som han kommanderede i 1867 og førte til Ende med glimrende Held. Kong Theodor blev fuldstændig slagen ved Islamgie og dræbte sig selv, hvorpaa Sir Napier stormede Magdala. Da han efter dette Tog kom til England, blev han modtaget med store Æresbevisninger og ophøjet i Adelsstanden. Hans Herlighed har været to Gange gift og har en lille Familie paa otte Sønner og fire Døtre.

Negere paa Scenen. Som bekjendt har „den kulørte Mand" et vist Anlæg for lavkomisk, farceagtig Fremstilling, og de ægte Negersangere f. Ex. vækker gjerne stærkt Bifald ikke blot ved deres karrikerede Spring og Bevægelser, men ogsaa ved Lyde og Grimacer, som kun en Negerstrube og det abelignende Negeransigt formaar at tilvejebringe. — Det omstaaende Billed fører Tilskueren ind i et Ny-Yorksk Privattheater, hvor der spilles udelukkende af og næsten udelukkende for Negere. En ved Patchoulilugt blandet Brændevinsdunst slaar den Indtrædende imøde. Orkestret bestaar af en Violinspiller og en Trompeter. Oppe paa Scenen, der belyses sparsomt af et Lys, en Lampe og en Lygte, befinder et elskende Par sig i en Tilstand af fyrig Omfavnelse. Som Romeo og Julie fordum udveksler de — i et forfærdeligt Kaudervælsk — ømme Kjærlighedsforsikringer, men skal desværre forstyrres ved et skæbnesvangert Brev, som et Bud truer med at bringe ind til dem. Det stærkt pyntede Publikum konverserer nok en Del, men er alligevel yderst begejstret. En ældre Neger venter spændt paa et gunstigt Øjeblik til at kunne byde Scenens første Elskerinde en prægtig Buket, medens en yngre sort Skjønhed blandt Tilskuerne søger at henlede Opmærksomheden paa sig ved en lang og naturligvis falsk Fletning, som hun har betalt i dyre Domme. Dog, at spare er nu engang ikke de Sortes Sag, og navnlig ofrer de Alt paa at mode i det eleganteste Toilette, hvad der gjør dem saa uimodstaaeligt morsomme for europæiske Øjne.

Den lille Raadgiver.

Nye Moder. I England har en ung smuk Enke indført en Sørgedragt „Remember", en hvid Atlaskes Kjole med Frynser af hvide Marabutfjer, hvorover Guirlander af mørkt violet Pensée. — Til Foraars-Moder forbereder man bl. A. Changeant-Silkestoffer i nye og originale Schatteringer; et af dem hedder „Efter Regnen". De orientalske Tøjer er som alt omtalt mest paa Moden. I det saakaldte „Solstraaler" bedækkes den uldne Overflade af ophøjede, forskjellige farvede Silkestoffer, der ligesom Solstraaler løber i alle mulige Retninger; navnlig de tre fineste Farvesammenstillinger: korngult og blaat, sort og blaat, sølvhvidt og støvgraat, tager sig prægtigt ud. I det saakaldte „Firmamentets" Grund er indvævet stjerneformede Prikker; Stoffet bæres udelukkende ved Gaslys, garneret med mørkere Atlask og dobbeltfarvede Frynser. — Den nyeste Opfindelse er ellers en med Silke broderet Robe af Silke- eller Uld-Tricot! Denne Dragt af fint Silketricot og broderet med tyk glindsende Silke (foreløbig kun i Sort) skal have det Gode, at den vil jage Fiskebenene og Kyradserne paa Flugt.

Forsikkringsselskaber mod Uredeligheder, saavidt vides, en af den Slags nyttige Institutioner, vi endnu herhjemme ikke har gjort Bekjendtskab med. Det er kun altfor bekjendt, at overalt, hvor der ophobes Kapital, bukker sørgeligt hyppigt Kasserere, Bogholdere, Kontorister osv. under for Fristelsen til at forvexle Dit med Mit, og Kjøbmænd, Industridrivende, Banker etc. etc. maa vistnok være glade, om Nogen vil paatage sig at garantere dem mod Tab fremkaldte ved slig Uredelighed. De praktiske Englændere har nu fundet, at der ogsaa paa den kommercielle Utroskabs Omraade hersker en vis Lovbundenhed, saa det er muligt at arrangere en beskyttende Assurance, og paa Grundlag af Tabeller og Sandsynlighedsberegning har de stiftet deres „Fidelity Guarantee Insurance" (1840). For Øjeblikket helliger 9 Kompagnier sig udelukkende til denne Specialitet og gjør gode Forretninger, samtidig med at de sikkrer Andres Forretninger; de lever og lader leve, som det hedder. Forsikkringspræmien svinger imellem 5 sh. og 3 Pd. St. pr. 100 Pd. St., altsaa eftersom Risikoen er mer eller mindre stor, og denne ny Forsikkringsform vinder stadig flere og flere Tilhængere. Skulde den ikke fortjene Opmærksomhed i Danmark? Det Faktum, at ofte hele Familier kommer til at lide under betroede Personers Uredelighed, gjør det naturligt for vort Blad at fremdrage Sagen.

Erasmus-Montanus-Pibe er Navnet paa en forbedret og forøvrig meget net og praktisk Tobakspibe, som Kunstdrejer Øttinger har bragt i Handelen. Folk, der vil ryge Pibe, medens de skriver eller paa anden Maade har Brug for højre og maaske venstre Haand, kan have god Nytte af den; men ogsaa Andre, botaniserende, marscherende, galopperende, spadserende og ellers paa forskjellig Maade agerende Samtidige vil ventelig være glade ved at kunne komme til at slippe for at gaa og holde paa deres Pibe. Det er nemlig det Fiffige ved Erasmus-Montanus, at den saa at sige holder sig selv: der er en Hage ved den, og takket være den Hage sidder Hovedet fastgjort f. Ex. til et Knaphul i Frakken, medens et Guttaperkarør vedligeholder Forbindelsen med Munden.

Qvis.

*) Ifølge vel underrettede Korrespondancer fra St. Petersborg, der bekræftes ved Trephofs faktiske Afskedigelse, har man opdaget, at ogsaa denne „redelige" Embedsmand var „en Skurk". Han, Hittebarnet, Parvenuen, har i sin Embedstid „opsparet" ca. otte Millioner Kroner, dels ved at bestjæle Staten og dels ved at modtage Bestikkelser.

Smaa Meddelelser.

— Tivoli, som „aabnede" sidste Søndag, præsenterer atter i Aar forskjellige stærkt besøgte Lokaliteter i udvidet og forskjønnet Skikkelse. Man maa i det Hele taget give den nuværende dygtige Bestyrelse den Ros, at den efter bedste Evne søger at komme Publikums Ønsker i Forkjøbet og bestandig stræber at gjøre Etablissementet mere tiltrækkende. Selvfølgelig dirigerer Balduin Dahl ogsaa i denne Saison, med vante Liv og Omsigt, Orkestret i Koncertsalen, Hr. Volkersen fornøjer vedblivende som Pjerrot baade Smaa og Store, og forskjellige udenlandske „Selskaber" anstrenger sig saavel paa Plænen som paa Theatret for at adsprede alle adspredelseslystne Tilskuere. Balletpersonalet Cecchetti udfolder i sine Præstationer en betydelig Færdighed og Kraft, om end ingen overdreven Ynde eller Skjønhed, og fire bitte smaa kvindelige Akrobater, der er forbavsende flinke, gjør et halvt pudsigt, halvt rørende Indtryk, skjøndt det rigtignok forekommer os lidt pinligt at se Smaabørn optræde saaledes offenligt. Mindst har vi følt os tiltalte af et mandligt Akrobatselskab, der „arbejdede" med en vis febrilsk Hurtighed og derfor ikke ganske sikkert; men dets Medlemmer bliver vel heller ikke „gamle i Gaarde", saameget mindre, som de ikke lader til at have noget Nyt at byde.

Af „Nutidens Romanbibliothek" er 9de Hefte udkommet. Heri sluttes Vilhelm Jensens „Karin af Sverig" og paabegyndes den berømteste nulevende engelske Forfatterinde, George Eliots nyeste Bog, „Et løftet Slør og Broder Jakob", to ejendommelige og interessante Fortællinger. Ligeledes paabegyndes i det nævnte Hefte Bret Hartes nyeste Fortælling „Manden ved Stranden". Den handler om en Eneboer, hvem forspildt Kjærlighed har drevet ud til øde Egne, og hvem et lille Hittebarn og et kraftigt Naturbarn af en ung Kvinde skjænker igjen den Lykke, som saae ud til at være tabt for evig. — Vi henleder gjentagende Opmærksomheden paa „Romanbibliotheket", hvis Opgave det er at bringe hurtigst muligt og i skjønsomt Udvalg Oversættelser af de ypperste udenlandske novellistiske Forfatteres Skrifter, sammen med værdifulde Arbejder af nyere danske Digtere.

— Den tidligere omtalte smukke Samling Fotografier „Fra Kunstudstillingen 1878" bringer som Nr. 3 og 4 Gjengivelser af Neumanns stemmingsfulde Aftenbillede og Helsteds „en Fader med sine Børn, der beder til Madonna". (C. G. Iversens Boghandel).

— Hr. N. C. Rom har udgivet en „Vejledning i Landbohusflid", der fremtræder som et Uddrag og en Omarbejdelse af hans for to Aar siden udgivne „Haandgjerningsbog for Ungdommen". Alle de Arbejder, som det kan være nyttigt for den unge Landboer at have Kjendskab til, ere medtagne, og desuden bringer den nye Bog henved hundrede Træsnit, som ikke findes i Haandgjerningsbogen. (Roms Forlag).

— La société des gens de lettres foranstalter under Verdensudstillingen en international literær Kongres i Paris, hvor Victor Hugo skal holde Aabnings-Talen. Det er Hensigten især at drøfte Spørgsmaalet om den saakaldte literære Ejendomsret, og man venter, at et større Antal af vor Tids literære Notabiliteter vil deltage. Alle fremmede Skribenter har Adgang; nærmere Oplysninger meddeler Selskabets Vicepræsident, Hr. Pierre Zaccone, 5, rue Geoffroy-Marie.

Gaade af s—r.

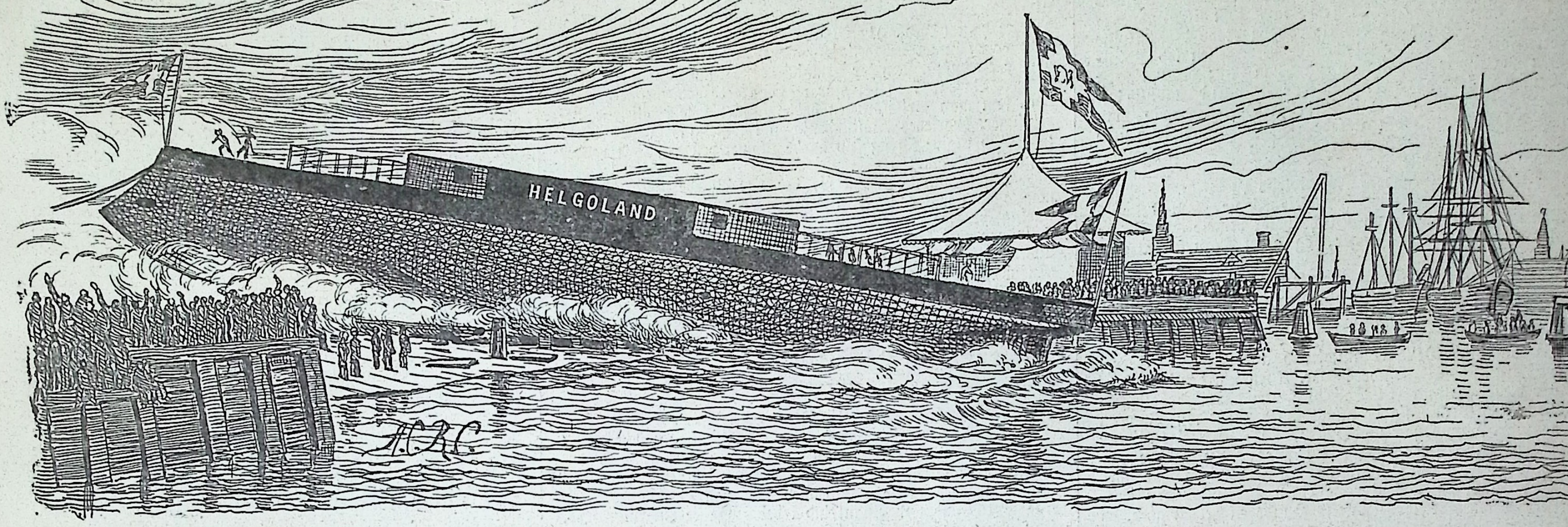
Vi trænge Alle til de sidste Dele,
Men langtfra Allesammen til det Hele,
Som Mange har betalt, der ingensinde
Betalte det — kan ud af det Du finde?
Med Lethed vist, naar blot Du vel vil mindes,
At Tonen kan til tvende Dele bindes.

Opløsning paa Logogryfen i forrige Numer:

Bjergeløn.

Indhold.

I Redaktionsanliggender henvender man sig til Hr. Vilhelm Møller, som træffes (Peder Skramsgade 17) hver Søgnedag Kl. 10—11 Form. Sammesteds hen adresseres Manuskripter, Breve, Bøger etc. til Redaktionen. — Bladets Expeditionskontor er St. Kjøbmagergade 44, St. o. G., og til det rettes alle Tilmeldelser, alle Forespørgsler om Præmiebilleder, Klager over mangelfuld Distribution, Bestillinger af Rammer og enkelte Numere osv.

Pandserbatteriet «Helgoland» løber af Stabelen. (Se S. 284)

Annoncer til „Nutiden“ modtages paa alle Annonceexpeditioner samt i Bladets Expedition, Kjøbmagergade 44. — For Udlandets Vedkommende kun i **Rudolf Mosse**'s Bureau i **Hamburg**, Berlin, Köln, Nürnberg, Zürich, Strassburg, Frankfurt, Breslau, Leipzig, Prag, Wien og Stuttgart.

Bordbesætninger
til Udstyr.

Nye Servicer ere fornylig ankomne i smukke, prisbillige Mønstre. **Bordopsats, Blomsterskaale, Vaser, Krystal- & Bronce-Lysekroner.**

NB. Servicerne kunne stedse kompletteres.

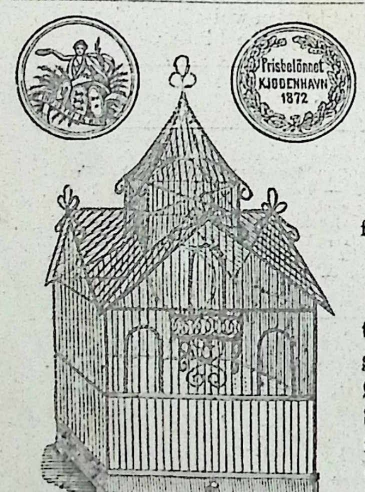
C. E. Fritzsche,
St. Kjøbmagergade 3.

en gros **Joh. A. Benthe,** en detail
Central-Herre- & Børne-Ekviperings-Magasin,
tidligere Store Kongensgade 19,
er flyttet til (3110)
Store Kjøbmagergade 11
og anbefaler sit store og nye Udvalg for Foraarssæsonen til sine bekjendte billige Priser.

Telegram!!!
Erasmus Montanus
Piber
er Navnet paa en ny Tobakspibe, der paa Grund af den Bekvemmelighed, hvormed den anvendes, særlig kan anbefales til **Turister**, Studerende og til enhver **Arbejder**. Faas for 3 Kr. pr. Stk. hos
(A. 298) **J. Oettinger,**
10, Frederiksberggade 10.

Observer!
Mine ærede Kunders Opmærksomhed henledes paa, at min Fabriks Detail-Udsalg af
Straahatte m. m.
saavel for Damer, Herrer og Børn **nu** som **før kun** er i **Silkegade Nr. 8** (Bikubens Gaard) samme Indgang som til Bikubens Sparekasse.
Kjøbenhavn, den 3. Mai 1878. **Joh. Gottschau.**

4, Gl. Torv 4,
Kjøbenhavns Metaltraadvarefabrik og Fortinneri
William Siegler.
Elegante sølvlignende Fuglebure
faas i største Udvalg fra 1 Kr. 70 Øre til højere Priser.
Patent
maskinstrikkede Jerntraadsgittere
til Glastage, Kjældervinduer, Hønsegaarde og Indhegninger faas fra 50 Øre pr. □ Alen efter Maskernes Størrelse og kunne sammenrullede forsendes i alle opgivne Dimensioner; samt Jern-, Messing- og galvaniseret Tvist i alle Numre.

15. Juni — **Esbjerg**. — 15. Octbr.
Bassin — Strømbade.

F. Hansen,
Møntergade 11,
Udsalg af Guld- og Sølvarbejder.

Uhre. Nye Cylinderuhre 16 Kr., do. med Guldrand 20 Kr., Sølv-Dameuhre med Guldrand 20 à 24 Kr., Guld-Ankergangsuhre med 15 Stene 60 Kr., Guld-Dameuhre 40 Kr., nye Stueuhre fra 3 Kr., nøjagtigt aftrukne og regulerede, sælges med 2 Aars Garanti og forsendes overalt mod Postforskud.
S. Rasmussen, Gl. Mønt 37.

Til Pintsen
anbefales **Straahatte, Baand, Blomster** samt **pyntede Hatte** i stort og smukt Udvalg fra
Joh. Windinge,
12, Gothersgade 12.

A. F. Neermann,
Hattefabrikant,
Gothersgade 7,
anbefaler sig med et stort Udvalg af
elegante Herrehatte.

Kjøbenhavns
største Dame-
Frisør-Forretning
er i
Store Kongensgade 39.

Taarn-Parasoller.
Nyeste Model for Saisonen samt En-tout-cas fra de billigste til de eleganteste, anbefales fra
C. Wennervalds
Parasol Fabrik en gros & en detail
Amagertorv 25,
ligefor Helliggejstes Kirke.
NB. Reele Varer. Billige Priser.

Fahnen,
gestickte, f. Vereine aller Art, sow Ausstattungen f. christl u. israelitische Cultus liefert.
J. A. Hietel in Leipzig.
Königl. Hoflieferant.
3377.

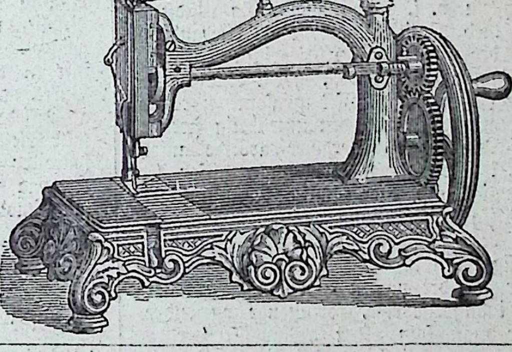
Bedre end hvilketsomhelst Haarvæxtmiddel.
Patenterede
amerikanske Hoved-Børster
med mageløs glat-slebne galvaniserede Staalbørster, velgjørende og behagelig ved Brugen, anbefalede af de berømteste **medicinske Avtoriteter.**
Pris Mk. 2,50 (en gros Rabat).
General-Depot hos
Herman Spies, Königsberg i Preuss.

Hotel & Pension Marienthal,

Nyt og storartet Hotel af **Iste Rang**, beliggende ved **Wandsbecher-Skoven.** Især deleshed egner dette Hotel sig for Personer, der agte at tage længere Ophold i Hamborg. **Bade i Huset**, direkte **Sporvognsbefordring** med **Hamborg** i 30 Minutter. **Smuk Park;** anerkjendt bedste Kjøkken og Vine i Hamborg. — Ekvipager, Terrasser etc. — Pension for 5 Mk. — Dansk tales. **Aug. Horn.**

P. A. E Müllers Honning-, Mjød-, Vox- og Maltextrakt-Forretning
en gros & en detail **4 Graabrødretorv 4,**
anbefaler
Dessert Taffel-Mjød. Malt Bryst-Mjød.
Extrafin Spise-Honning, ny Høst. Ægte friskbagte Honningkager.
Joh. Hoffs Malt-Extrakt. Kongens Bryghus's Malt-Extrakt.
Alfred Benzons do. do. Evers do. do.
til rimelige og bestemte Priser. Ordres expederes mod Postforskud.

Bergmann & Hüttemeier,

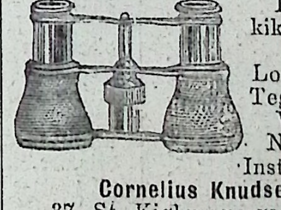
Holmens Kanal 15
(Hotel Kongen af Danmark)
(3381) Fabrik:
Amagergade 18.

Vore Udsalg ere stedse forsynede med Symaskiner efter bedste Konstruktioner.

Fuldstændig Garanti og Undervisning.

H. F. Madsens
Møbel-Etablissement,
Skandinavisk Hotel,
Hj. af St. Kongensgade og Gothersgade 4.

F. C. Vilsøet,
Vimmelskaftet 39,
anbefaler et rigt Udvalg af udsøgte Parfumerier fra de bedst renomerede udenlandske Fabrikker, samt af egen Tilvirkning.

Elektriske Apparater, Rejsekikkerter, Briller, Lorgnetter, Tegnebestik, Vægte, Niveller-Instrumenter.
Cornelius Knudsen,
37, St. Kjøbmagergade 37.

Elektriske Kjæder samt Øren- og Fingerringe faas ved Holmens Kanal 6, 1. Sal, fra 11—1.
H. C. Arentzen.

Elegante Pianoforter
fra bedste danske Fabrikker.
Frederiksborggade 20.
Ernst Herlin.

Kjøbenhavns nye og billigste

Brilleoplag
20, St. Strandstræde 20.
L. J. Texière.

Mandl. Svagheder hæves
ved et af **Læger godkjendt**
nyt opfunden chir. Instrument.
Eneste virkelige Middel, som, uden skadelige Følger, altid er sikkert virkende. Brochurer (Tysk). Alt nærmere indeholdende, sender under Couvert imod Indsendelse af 60 Øre i Brevmærker: General-agent **Bujatti**, Nürnberg Weinmarkt 5.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensborg, Jespersen & Fr. Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 88. Søndagen den 26. Maj. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder

Kejser Vilhelm af Tydskland.

Attentatet i Berlin.

Et modbydeligt Mordforsøg har i den sidste Tid bragt paa Millioners Læber den tydske Kejsers Navn og — en forløben Blikkenslagersvend Hødels. Historien vil ganske sikkert ikke opbevare dem sammen; thi skjøndt den ingenlunde gaar Slyuglerne og Forbryderne forbi, lader den dog til at foragte det ligefremme Udskud, deriblandt ogsaa de Mordere, hvem ikke en Idé, en vis ædel Vildfarelse, men kun den simpleste Forvorpenhed har trykket Mordvaabnet i Hænde. Øjeblikket eller Nysgjerrigheden har jo imidlertid ogsaa sine Krav, ... og der kan forsaavidt Intet være til Hinder for at underkaste sig dem, naar blot ikke den forbigaaende „offenlige Omtale“, som Usselheden saaledes opnaar, skal friste andre Uslinge over deres Evne.

Et besindigt Øjenvidne, Kjøbmand Binmel har fortalt Tildragelsen omtrent paa følgende Maade: Løverdagen den 11 Maj Kl 3¼ eller 3½ befandt han sig omtrent udfor den russiske Gesandtskabsbygning i Berlin, der ligger paa „unter den Linden“, — en særdeles bred Gade, hvor der mellem de to Fortove kommer først paa hver Side en almindelig brolagt Kjørevej og derpaa i Midten en meget bred, af Træer indhegnet Allé. Just paa denne Tid plejede Kejseren at vende tilbage fra sin daglige Kjøretur i „Thiergarten“ (en vidtstrakt Plantage lige udenfor Brandenburgerporten, hvor „unter den Linden“ ender), og ogsaa den Dag viste hans Vogn sig til det nævnte Klokkeslet. Hs. Majestæt havde sin Datter, Storhertuginden af Baden ved Siden af sig og en Livjæger paa Bukken. I samme Øjeblik, som Vognen passerede den russiske Gesandtskabsbygning (det Sted, hvor Karl Blind d. 7 Maj 1866 affyrede fem Revolverskud paa Grev Bismarck) faldt der et Skud, og Krudtrøgen drev hen imod Kejserens Vogn, hvoraf man kunde se, at den havde været Skyttens Maal. Strax efter løb den Mand, der havde skudt, bag om Vognen og tværs over Vejen, forsulgt af vel omtrent en Snes Personer, der tilfældig havde været tilstede. Under Flugten vendte han sig om, fyrede paa Forfølgerne, krøb saa under de Jernstænger, der forbinder en Række Afvisere, og vendte sig atter om og fyrede, men blev i det Samme ramt af et Par Stokkeslag i Hovedet og var et Sekund efter greben af de Tililende. Nu kom ogsaa Politiet, og lidt efter Livjægeren til, og man førte Forbryderen til Politistationen. Revolveren havde han kastet, strax da man naaede ham; det viste sig, at af dens Løb var endnu flere ladte med Skarpt.

Som alt sagt var denne Hødel — en meget ung Mand i en graa Sommeroverfrakke og med en snavset Kalabreserhat — Blikkenslagersvend af Profession. Han er født 1857 udenfor Ægteskab (Faderen hed Lehmann) af et „bravt og flittigt“ Fruentimmer, der senere giftede sig med en Skomager, og som for Tiden ernærer sig hæderligt ved Vadsk og Syening i Leipzig. Efter Forlydende skal han allerede i Skolen have opført sig slet og „stjaalet systematisk“; senere skal han bl. A. have gaaet en Kammerat ind paa Livet med en Jernstang og er nok desuden kommet i et lidet hyggeligt Forhold til Straffeloven, saa Øvrigheden har sendt Stikbreve efter ham. Som bekjendt sluttede han sig endelig til Socialdemokraterne, formodenlig af Forfængelighed og for at komme til at leve højt uden at bestille Noget, men da det ikke længer kastede Tilstrækkeligt af sig, vendte han sig til de saakaldte „Kristeligt-Sociale“, et Parti, der agiterer imod Socialdemokraterne, men ikke er fri for at kokettere med disses Lære eller Fordringer. Forøvrig har Undersøgelserne hidtil ikke oplyst om noget Væsenligt, navnlig ikke om, hvorvidt han har Medskyldige eller maaske endog blot har været et Redskab i Andres Haand. Man veed, at han under Forhørene har opført sig yderst ugenert, for ikke at sige frækt, og at han haardnakket har benægtet, at han har villet skyde paa Kejseren: han vilde blot, dreven af Nød, tage Livet af sig og iværksætte dette paa en iøjnefaldende Maade, for at Folk kunde se, man ogsaa i civiliserede Stater „sultede ihjel“. Da han imidlertid otte Dage forinden havde hjemsendt Tøj og endog en saadan Luxusgjenstand som — en Spilledaase, er denne Forklaring hurtigt dødsdømt.

Man har skyndt sig at meddele Offenligheden, at den her omtalte Bandit ved et Par Lejligheder skal have ytret til nogle socialistiske Kammerater, at „der behøvedes ingen Kejser eller Konge eller Fyrste mer“; men forsaavidt som man herved har villet bringe hans Forbrydelse ind under Belysning af en „Overbevisning“, tror vi rigtignok foreløbig, man har vist ham en fuldstændig uberettiget Ære. Det er klart, at de socialistiske Fraser er steget ham til Hovedet og rimeligvis ogsaa har bragt ham til at rette sin sidste Voldshandling netop mod Tydskernes forgudede Monark; men til Voldsmand har efter al Sandsynlighed ene og alene hans raa Natur og dernæst hans raa Forfængelighed gjort ham. Han er ingen Ravaillac, — man husker nok Munken, som „troede at tjene Gud“ ved at jage Henrik IV et Par Knivstik i Livet. Hødels Forfængelighed springer tydeligt frem i den Meddelelse, han en otte Dage iforvejen havde gjort en Fotograf: at om en Ugestid vilde han være død, men Efterretningen derom „vilde fare som en elektrisk Gnist over hele Verden“, saa Fotografen skulde blot lave en Mængde Portræter af ham! Og hans Raahed ligger ligesaa tydeligt for Dagen i den Samtale, han endnu om Morgenen d. 11. Maj førte med en Dame, i hvis Butik han kjøbte Revolveren. Han var her „yderst snaksom og næsten gemytlig“, prøvede Geværer og beklagede, at de ikke kunde puttes i Lommen, lod sig lære, hvorledes man skulde behandle en Revolver, og erklærede grinende, at „det var der da ingen Hexeri ved“ etc. etc. Forresten viser jo ogsaa Notitserne fra hans Barndom og Ungdom, at man her har med en Natur at gjøre, der er kapabel til det Slette.

. . . Kejseren, som nu er 81 Aar gammel (født 22. Marts 1797), spurgte forbavset, da Skuddet faldt og hans Datter kastede sig frem for at dække ham med sit Legeme: „Gjaldt det mig?“ Han lader til at have taget Sagen alvorligt, men rolig, — og har jo forøvrig senere modtaget en forbavsende Mængde Vidnesbyrd paa det tydske Folks Hengivenhed. Tætte Folkeskarer hilste ham med jublende Tilraab og Sange, Deputationer bragte Adresser, Studenterne kom med et pompøst Fakkeltog, og et næsten uendeligt Antal af de mest forskjellige Personer indtegnede deres Navne paa de i Paladset fremlagte Gratulationslister: forrest stod den svenske og den danske Gesandts Navne, derefter fulgte bl. A. Grev Moltkes, Bismarcks „Frottørs“, diverse Skolediscipler, den amerikanske Gesandt osv., osv. Ogsaa paa anden og rigtignok lidt besynderlig Maade skaffede Glæden over, at Attentatet var mislykkedes, sig Luft; saaledes klattrede et Par Invalider med Livsfare op og gav en preussisk Kongestatue en Krands om Hatten!

Naturligvis følges den Slags Begivenheder som den her omtalte altid af mer eller mindre pudsige Tilfælde. Man har f. Ex. maattet arrestere en ung religiøs Sværmer, der ikke blot vilde gjøre Kejseren „salig“, men som ogsaa paastod at have faaet den Mission „at beskytte Hs. Majestæt“. Og en ung Jurist, der netop d. 11. Maj pr. Telegraf havde meldt sin Fader om det heldige Udfald af Examen, modtog omgaaende ængstelig Forespørgsel om, „hvem det dog var, der havde skudt paa ham?“ Strax efter indløb der dog en ny Depesche: Faderen havde i Mellemtiden tilfældigvis truffet Telegrafisten i den By, hvor han boede, og bemeldte Telegrafist havde været yderst beklemt over et Telegram, der lød paa, at „Kejseren havde overstaaet Examen med bedste Karakter“. Man var saa kommet paa Spor efter Sagens rette Sammenhæng.

Zigeunerne i X-borg.

Den lille By X-borg laa og stegtes i Foraarssolen. Det officielle Thermometer paa Torvet meldte fra Skyggen 15°, private Thermometre, der ikke havde noget Ansvar, forøgede Ængstelsen, og det mest højrøstede af dem, kjendt under Pseudonymet Barber Jensen, rystede betænkeligt paa Hovedet. For Temperaturens Skyld kunde Vejrhanen paa Kirketaarnet gjerne strax have meldt sig til Tjeneste paa Hotellets Spiseseddel og ladet sig servere istedetfor de stegte Agerhøns, — og det er tvivlsomt, om dette lille Bedrageri vilde være blevet opdaget. Den lille By X-borg havde sine egne Kommunallove; den brød sig Pokker om Fysikens Love og udvidede sig hverken ved Varmen eller noget andet Tvangsmiddel. Den havde 4000 Indbyggere og med denne statistiske Overbevisning slog den sig til Ro og sov til Middag i 15° Foraarsvarme. Gik en Fremmed gjennem Byen for at undersøge, om det var muligt at kjede sig mere i den ene Gade end i den anden, mødte han intet Levende; en melankolsk Harmonikas Klagetoner, der hang og dirrede i Luften, gav ham den triste Oplysning: „Ach, Du lieber Augustin—Alles ist weg —“ Han maatte tro, at der ved en skjødesløs Beregning af Indbyggerantallet var indløbet en Fejl af 3999, da han endelig ved Byens Udgang i en Vejgrøft stødte paa det første Menneske, der sov under en laset Frakke, og hvis luftige Paaklædning godtgjorde, at han virkelig var det første Menneske.

Naa — Sagen var den, at Byfogden havde taget sin Paryk af, lagt et Lommetørklæde over sit Hoved og strakt sine Ben fra sig for at slibe sig en Skraber paa en halv Timestid; og da han gav Tonen an, forsvandt Parykker og Chignons, og paa en Strækning af ca. 8000 Ben fulgte en Slibning af med et rundt Tal 4000 Skrabere — hver paa en halv Timestid. Vi tør ikke paastaa, at den mathematiske Følge heraf maatte blive en lille Middagslur for Byen paa 2000 Timer; men selv en saadan Tilskikkelse vilde neppe have gjort den mere bestyrtet, end den blev, da den en halv Time efter atter blev Herre over sin Tænke- og Dømmekraft.

I Byens eneste Restavration og Kafé sad bag Disken en Opvarter, hvis trivelige Omrids tegnede sig paa en Baggrund af Øl- og Vinflasker; hans Hoved var sunket ned paa hans Bryst, som om han studerede den lille Spiseseddel paa sin Manskketskjorte og tænkte paa at gjøre en Bestilling. Foran ham laa et illustreret Blad: to Tyrker havde fanget en bulgarisk Spion, trukket hans hule Tænder ud for at finde en Depesche og, da de dernæst havde faaet Mistanke til en bestemt af hans Tarme, skaaret ham op for ikke at være overfladiske. Med dette blodige Indtryk var Opvarteren slumret ind. „Str-r-rastvuïte!“ lød pludselig en barsk Røst. „Gus!“ — udbrød Opvarteren og foer op, men faldt øjeblikkelig tilbage i Favnen paa veuve cliquot, der daanede om paa Gulvet. En Mand med lange sorte Haartjavser, Fez paa Hovedet, Tschibuk i Munden, Fløjlsjakke med Knapper som Kontorkopper, sølvbeslagne Hæle og Stok, asiatisk Skæg- og Tandsystem og vilde Fagter raabte: „Pivo, Bier — sput' si sich“. Her kunde ikke være Tale om Mindre end en Vivisection, og da Opvarteren frygtede for at miste sin Plads, dersom hans Herskab blev bekjendt med hans Maves ulovlige Indhold, vilde han lige til at raabe „Brand“ — da Gjæsten snappede en halv Bajer, tømte den i èt Drag, kastede en Mønt paa Bordet og forsvandt. — I Kjøkkenet bag Skjænkestuen vedligeholdt Kokkepigen en let Courtisering med første Støvlepudser, Kjældersvend og Viceopvarter. Gjennem Nøglehullet holdt hun sig à jour med den sovende Opvarters Mimik og var vittig paa hans Bekostning. „Himmel,“ udbrød hun, da hun ved en saadan privat Beskuelse fik Øje paa den besynderlige Gjæst — „Himmel — Tyrken er her“ — og med lukkede Øjne daanede hun behændig om i sin Bejlers Arme. Ved Synet af hendes bølgende Barm blev denne søsyg, men bragte i sin Besippelse Kjærlighedsguden istedetfor Havguden et Offer ved at trykke et Kys paa hendes Mund, — hvis det overhovedet var et Offer fra hans Side.

Hurtigt arbejdede Rygtet om den spøgelseagtige Osman sig op ad Kjøkkentrappen: for hvert Trappetrin steg han et Trin i Værdighed, hver Etage føjede en Hestehale til, og — da han naaede Kvisten, var han Pascha med tre Hestehaler. En halv Time efter kom det for Dagen, at Madam Svendsen i Søren Poppesgyde, der levede af sin Vask og hvis Mand „klinkede og brændte sammen efter en ny Methode“, ved det Lag Tre var faret op ved et græsseligt og mangeartet Skrig af hendes Mindste; at hun havde fundet bemeldte Afkom liggende paa Ryggen i Rendestenen og med et Par stribede Smaaben beskrivende Kredse i Luften til Bestyrkelse af den Anskuelse, at han var falden ned eller kjørt over og „Noget sprunget inden i ham;“ at hun havde klædt ham af for at tage en Fortegnelse over hans Ribben; og at, da Barnet paastod at have set en skrækkelig Mand med Hestehaler ned ad Nakken (som det antog for en Menneskeæder eller Neger), var det kommet paa Hovedet i Seng efter at have modtaget adskillige moderlige Dunk i dette. Hurtigere end en Telefon kunde besørge det og ligesaa paalideligt gik Rygtet videre; inden en Time havde Paschaen ligesaa mange Hestehaler som et Kavalleriregiment, og der mumledes saa smaat om et Harem. Osman Pascha — hed det — befandt sig i en vigtig politisk Mission paa Gjennemrejse i Byen og var taget inkognito ind paa Hotel du Nord.

Ejeren af dette grebes af en overtroisk Ærefrygt for sine Gjæster, og efter sukcessive at have tituleret en Skræddersvend, en Student og en Hestepranger „Durchlauchtighed“ fattede han en bestemt Mistanke til en Probenreuter, der havde benyttet det udenlandske Ord „Schnøbel“ til en Opvarter, og hvis Væsen var en behagelig Blanding af asiatisk Vildhed og østerlandsk Galanteri, idet han havde kastet en Støvleknægt efter Opvarteren, knebet tre Opvartningspiger i Kinden og kysset en fjerde. Folk valfartede til Hotellet: Drikkepengene steg, Bestillinger paa Likører, Øl, Kaffe og Cigarer gjordes for at lokke Opvarterne til og bringe dem til at forsnakke sig — dog, de var allerede blevet saa østerlandske i deres Væsen, at de kun udtrykte sig i et orakelmæssigt Billedsprog. Den gamle Dame, der i ti Aar havde lidt af den kroniske Sygdom, ikke at kunne blive mer end 25 Aar (den eneste Sygdom, man kan blive gammel og dog ikke gammel med), lejede en Droske og kjørte i Futteralkostume med rød Parasol forbi Hotellet for at anstille en mikroskopisk Inspektion af dets Vinduer.

Byfogdens første Tanke var: i fuld Galla at søge Audiens hos den tyrkiske Stormand for at komplimentere ham paa Byens Vegne, men saavel denne som andre officielle Opmærksomheder med Fakkeltog og Illumination

opgav han som stridende mod Inkognitoet. At han end ikke iagttog den simple Høflighed at hænge Profetens Fane ud, havde sin Grund i, at Byen ikke besad nogen saadan, som den overhovedet ikke ejede nogen anden Profet end den omtalte Vejrprofet, hvis Form — Messingbækkenet — vel nok havde noget Tyrkisk ved sig, men dog ikke kunde opfattes som en symbolsk Opmærksomhed mod Halvmaanens Repræsentant. I denne raadvilde Stemning gik han med høje Fadermordere og Kalvekryds op i Klubben for at spille sin Eftermiddagswhist. Her traf han Redaktøren i en grublende Stilling, ifærd med at beregne de uberegnelige Fordele af en Alliance med Tyrkiet, der skulde udvikles i en Artikel „Danmark og Situationen" i Morgennummeret: Handlingens Øjeblik var kommet! Danmark maatte vælge og beslutte sig, der maatte handles, træffes et Valg og tages en Beslutning! Hvor skulde Landet søge sin Støtte? I en saadan Sag at kaste et Blik paa Kortet maatte han kalde Kortsynethed — nej paa Historien! Hvad laa vel nærmere end en Tilnærmelse til en Stat, som i Erkjendelse af, at enhver Ting har sin Styrke i sin Begrændsning, aldrig havde søgt at afrunde sit Territorium paa Danmarks Bekostning, som aldrig . . .

„Hvad sa'e jeg for 14 Dage siden?" afbrød den lille vævre Kammerraad ham. Dette var et Spørgsmaal, der vilde have sat den bedste Mnemotekniker i Forlegenhed, da Kammerraaden talte saa meget, at han, naar han blev stenograferet, i faa Dage kunde have talt en Bogreol fuld. „Jeg saae, at vi styrede henimod det — for tre Uger siden kunde jeg sagt, at det vilde komme". „Naa, min gode Skovgaard" — sagde Byfogden til sin Medspiller, Konsul Skovgaard, der var bekjendt for sine russiske Sympathier, og hvis Kone og Døttre havde gjort et mislykket Forsøg paa at blive bazarmæssigt udstillede til Fordel for de russiske Saarede — „hvad gi'er De mig nu?" Konsulen svarede ikke, men fløjtede ad sin Hund, der var i Færd med at lægge sig ud med Klubværtens Kat: „Sultan — herom". „Jeg har altid anset Dem for en loyal Mand, Hr. Konsul", sagde Byfogden med Værdighed, „men De er uforsigtig — meget uforsigtig. Føler De ingen Forpligtelse overfor Dem selv og Deres Familie, bør De dog betænke, hvor let man i disse alvorlige Tider kan føre store og uberegnelige Ulykker over sit Fædreland. Det er min Pligt som Deres Øvrighed at paalægge Dem at vælge et mere passende Navn for Deres Hund."

Om Aftenen var der Musik i Klubhaven. Folk mødte i deres bedste Pynt, Stemningen var hviskende og anelsesfuld; da man ikke kunde vide, hvem man havde i sin Midte, overdøvede efter en hemmelig Instrux den tyrkiske Tromme og Bækkenet hele det øvrige Orkester, og i Skumringen bukkede Lysestøber Sørensen meget dybt for sin svorne Fjende, Lampefabrikant Hansen, i den Tro, at han viste Porten en Hyldest. Først langt over Midnat blev Redaktøren færdig med at løse det orientalske Spørgsmaal for en beundrende Kreds af unge Mennesker og gamle Portvinsflasker, hvilke Første slugte hans Ord med Begjærlighed, medens han selv traadte i et lignende Forhold til de Sidstes Indhold. Og efter Redaktørens Bortgang begyndte en ung Mand, tagende sit Udgangspunkt fra hans Halvmaane, et vidtløftigt astronomisk, ethnografisk og politisk Foredrag med indflettede Skaaler til Benefice for Profeten og hans Efterkommere. Da en Opvarter til Benefice for Værten foreslog ham Betalingen af en vis Pengeværdi, bad han ham med ægte tyrkisk Humor „rejse Fanden ivold" og anbefalede ham, da en saadan Udflugt ikke faldt i hans Smag, at søge Lindring ved en skriftlig Optegnelse af det paagjældende Beløb — Alt for ikke at komme i Strid med den Paragraf i Koranen, der forbyder den ægte Muselmand at betale sin Gjæld. Paa Hjemvejen kastede han sig gjentagne Gange paa østerlandsk Viis tilbedende ned paa Stenbroen og beskadigede sit Baghoved ved at løbe imod alle Byens Lygtepæle, da han halsstarrig vilde gaa baglænds for stadig at kunne vende Ansigtet mod Mekka.

Næste Morgen forkyndte store Plakater paa Gadehjørnerne, at den berømte Zigeunerhøvding Bumba med sin af 25 Personer bestaaende Familie havde stillet sig til Skue i et Bræddeskur udenfor Byen. Stor var Byens Fortørnelse, da Flere i den drabelige Person, der paa en bramfri Maade drak halve Bajere og forestod Badskningen af sin Families smudsige Linned, troede at gjenkjende den feterede tyrkiske Kriger, der en hel Dag havde holdt sig i X=borg med langt færre Anstrengelser end i Plevna. Fjern fra al diplomatisk Forborgenhed var den Aabenhed, hvormed han gav Publikum et Indblik i sit Husvæsen ved at varme en Torsk over en sagte Ild og derpaa brække den istykker til sin Familie uden at iagttage den af Mdm. Mangor foreskrevne Regel først „at tage den ud". Selv om en Enkelt kunde anse en saadan Optræden for nødvendig for at bevare Inkognitoet, svandt ethvert Haab, da man om Aftenen saae Familien dandse i bengalske Flammer. Denne Adfærd — hvis hemmelige Tillokkelse bestod i, at Familien ét Øjeblik stod paa det ene Ben og daskede sig paa det andet, for i det næste at staa paa det andet og daske sig paa det ene — kunde ikke være dikteret af politiske Hensyn, men kun have til Formaal at adsprede og forædle et æret Publikum.

Naa — Bumba rejste til Kjøbenhavn, og den lille Skandale i X=borg blev dysset ned, saa det er maaske noget indiskret at røbe den.

Samuel Weller.

Paris under Verdensudstillingen.

IV.

Dansk og norsk Arrangement.

Hvad det dog er for et utroligt Sammensurium af Nationaliteter, der mødes i Marsmarkens Palads og i Eventyrhaverne omkring det! Paa en tunesisk Kafé er jeg, medens vi sad og saae paa unge orientalske Pigers Dands til baskiske Trommers og Tamburiners Musik, af en ungarsk Literat bleven præsenteret for et rumænsk Selskab.

Særlig med En af dem, en ung Læge, kommer jeg i Samtale. Vi passiarer lidt om Politik. Naar man begge To hører til smaa Nationer, der er lige ved at blive klemt ihjel af store Naboer, har man altid sympathetiske Berøringspunkter, nok næsten til, naar man mødes midt i den brogede Verdenstummel, at føle sig halvvejs i Slægt med hinanden. Rumæneren faar Interesse for mig og mit Land, jeg for ham og hans.

Uheldigvis har man hjemme hos ham havt Andet at tænke paa end at være med til Verdensudstillingen. Han kan derfor ikke vise mig sit Land repræsenteret derinde i den store Bygning, hvor man ellers rejser Verden rundt adskilligt hurtigere og under adskilligt færre Gjenvordigheder end Mr. Fox. Det bliver altsaa kun mig, der maa vise frem.

Naturligvis fortæller jeg ham først, at den lille danske Afdeling paa Marsmarken ingenlunde er nogen fyldig Repræsentation af Landets Industri. Jeg siger ham, at der desværre ikke har været tilstrækkelige Pengemidler til Disposition, og at som Følge deraf mange af vore største Industridrivende har anset det for rigtigst at holde sig tilbage, sagtens af den Grund, at de mente, Danmark slet ikke burde deltage i Udstillingen, naar det ikke kunde gjøre det paa en i alle Henseender værdig Maade.

Rumæneren gjør mig en pligtskyldigst Kompliment, som jeg dog nærer nogen Tvivl om er ganske oprigtig ment. Vi er, siger han, naturligvis ikke saa stort med som de store Lande, men vi er dog ganske pænt med i de fleste almindelige Industribrancher.

Jeg synes, jeg kan høre paa Udtrykket, at han gjør en Reservation med dette „almindelige". Han har vel i Grunden heller ikke saa ganske Uret. Fra mit første Brev veed man i Hovedtrækkene, hvad vi har udstillet. Der er naturligvis siden kommet Adskilligt til, men selv saa fortræffelige Ting som Bundtmager Bangs Edderdunstæpper eller Grøns islandske Uldvarer, selv Carlsbergs fristende Flasker og Tidemands delikate syltede Frugter, der konkurrere med Udlandets bedste Sager i den Retning, selv saa udmærkede Prøver paa dansk Industri som Rubens kulørte Førstoffer eller Zederkops Svanebaj eller Klædevarerne fra Usserød, Randbøldal og Hellebæk, selv det kan dog ikke give Udstillingen som Helhed noget specielt og karakteristisk dansk Præg.

Der viser sig derfor ogsaa, da vi til Slutning gaar ind i Agerdyrkningsafdelingen, i Rumænerens Øje et Udtryk af Interesse, som jeg hidtil ikke har lagt Mærke til. Han er ganske godt bevandret i sin Statsøkonomi, og han veed, at nu kommer vi til Danmarks Specialitet. Men desværre viger dette Udtryk snart Pladsen for et andet, som røber iøjnefaldende Skuffelse. Desværre — og ikke uden Grund.

Det er bogstavelig talt sandt: jeg, der er Dansk og saae med dens Øjne, der skal skrive Korrespondancer, jeg havde gaaet tre, fire Dage i Udstillingen, før jeg lagde Mærke til Danmarks Agrikulturprodukter. Saa kommer jeg paa Strejferier ude omkring i Parken en Formiddag ind i to store Separathuse, fuldstændig fyldte med engelske og amerikanske Agerdyrkningsmaskiner, Nyheder af stor Interesse — sagde man mig — i Hundredvis. Ganske naturligt kom jeg til at spørge, hvorledes Danmark konstaterede for Verden, at ogsaa det havde et Landbrug, som der var Noget ved. Man viste mig op til et Skab bagved de syltede Agurker og Blommer. Indenfor smaa, firkantede Glasruder fandtes der Prøver paa en Mængde forskjellige Kornsorter fra forskjellige Egne af Landet, og vilde man se meget nøje til, kunde man endogsaa, bag en Mængde Daaser med Philip W. Heymanns preserverede Smør og Chr. Hansens samt andre Udstilleres Osteløbe, finde et Par Smaasække med gule Ærter henne i en Krog. Ja, faldt man paa, at det skulde betyde Noget, kunde man endog ved at undersøge en Samling smaa, støvede Mineralieæsker af den Slags, man bruger, naar man som Skoledreng samler paa Krystaller, faa en Forestilling om, at Landet producerede Tørv og den Slags Ting. Ja tænk Dem engang: i et Slags Katheder med Glas for Klappen gav tilmed noget Lammeuld Henthydninger til Kvægavl.

Kort sagt: der kunde anstilles virkelig interessante Studier deroppe bag Syltetøjskrukkerne. Men om der hidtil, saalænge Udstillingen har været aabnet, har været Andre deroppe end de, der har lavet Skabet og bragt Sagerne derop, samt Rumæneren og jeg, det er jo rigtignok et helt andet Spørgsmaal.

Hvor den Historie i Grunden er ægte dansk. Istedetfor at rejse en stor Trofæ med Kornax og Agerdyrkningsredskaber og Sligt og garnere den med Landbrugsprodukter i smagfuld Opstilling, saa man umuligt kunde gaa forbi uden at lægge Mærke til det, bliver det Hele skjult paa et Sted, hvor ingen Menneskesjæl kan finde det, undtagen han netop har Nogen til at vise ham det. Jeg forlanger ikke, at man som franske Fabrikanter skal bygge en hel Kirke ude i Parken blot for at faa sit farvede Glas til Kirkeruder godt udstillet; men paa en Verdensudstilling maa man udstille, ikke skjule — det synes at være saa let at forstaa som Fod i Hose.

Hvad vi dog paa dette Omraade kan lære hernede iaar. F. Ex. blot af Normændene. De har ganske vist havt større Summer bevilgede end vi, men til Gjengjæld er de da ogsaa baade betydeligt fattigere og betydeligt tilbage for os i adskillige Retninger. Og dog er deres Udstilling den af de mindre Landes, som vækker mest Opmærksomhed. Der er Stil i den, det er Sagen; man har samlet sig Allesammen i en energisk Vilje til at præstere det bedst Mulige.

Strax Arrangementet i sin Helhed viser det. Et Minut blot i den norske Afdeling er nok til strax at orientere os om en af Landets vigtigste Indtægtskilder: Træværksindustrien. Façaden ud til Nationernes Allé saavel som hver eneste Montre inde i Afdelingen, lige fra den, der gjemmer Lies Filigranarbejder i Sølv, til den, paa hvilken Lysholmsflaskernes Række marscherer op, — Alt er af det smukke, hvide Træ, som særlig Franskmændene beundre saa meget. Det er et Opstillingstalent, der slaar. Ingen, som kommer forbi, kan undgaa at faa at vide, hvilket Udbytte Norge drager af sine Skove.

Saaledes ogsaa med Hensyn til Fiskerivæsenet. Der er opført et helt Hus lige udenfor Afdelingen for at belyse det. Paa blaa Grund, saa man tydeligt kan se hver enkelt Maskes større eller mindre Finhed, er Loft og Vægge dekorerede med Fiskegarn og med Modeller af de forskjellige Fartøjer, der benyttes til Fangsten. Udstoppede Fisk af den Slags, man fanger i de norske Farvande, staar omkring paa Gulvet og paa Hylder, og en Mængde Skabe og Montrer viser dem i tørret, saltet, røget, nedlagt og preserveret Tilstand, — kort sagt, lige fra de Redskaber, hvormed Fiskefartøjet sejler ud, og indtil Fangstens Udbytte er bleven Handelsvare i de mangfoldige forskjellige Skikkelser, kan man her følge det norske Fiskeri. En lang Række Udstillere, særlig bergensiske, har Hver bidraget Sit, det Hele er stillet sammen med betydelig Arrangementssands, og Resultatet er, at selv den, der bryder sig mindst om Fiskefangst, alligevel interesserer sig for det, idetmindste saalænge han er derinde. Det er saadan, det skal være, naar man vil være med paa en Verdensudstilling. Juryens Dom kan være god nok, men Publikums spiller en ikke mindre Rolle, og det Publikum, der ikke ser, kan heller ikke se, at Noget er godt. Folk fra Alverdens Egne vil nu rejse hjem og fortælle, at af alle fiskeridrivende Lande var Norge det mest omfattende og bedst repræsenterede paa Udstillingen. Til det ene danske Fiskegarn, der hænger over Anker Heegaards Gryder, har neppe Nogensomhelst lagt Mærke.

Ved Siden deraf har Norge imidlertid ogsaa andre ejendommelige Udstillingsgjenstande. Midt i Afdelingen staar en Montre med en gigantisk Isblok for at henlede Opmærksomheden paa den norske Isexport. Den fornyes hver Dag og ligger stadig frisk og blinkende som Krystal deroppe. Det er atter Noget, som de Udstillingsbesøgende ikke kan gaa forbi uden at se paa. Saameget mindre, da der lige ved Siden af staar to fra Loftet til Gulvet naaende Montrer med de delikateste Pelsværksvarer i glimrende Udvalg.

Opregninger er kjedelige. Jeg kan imidlertid ikke, for at konstatere min Paastand om den norske Afdelings Ejendommelighed, lade være at fortælle, at et helt Skab er fyldt med Træsager, som Bonden i Opdal, Ole Olsen Møene, har snittet, og som naturligvis paa Grund af deres for Franskmændene exotiske Mærkværdighed strax har

Indvielseshøjtidelighed ombord paa et engelsk Hospitalsskib paa Donauen. (Se S. 297)

Dampskibet State of Georgia møder et Kæmpe-Isbjerg. (Se S. 297)

undergaaet den behagelige Skæbne at blive forsynet med de smaa hvide Sedler, hvorpaa staar Ordet vendu (Solgt). Jeg kan ligesaalidt forbigaa med Tavshed en, flere Montrer omfattende og højst karakteristisk norsk Udstillingsgjenstand i Flasker, hvis Indhold man med det tidligere omtalte Arrangementstalent har givet alle mulige gule og røde Nuancer, for at Opstillingen kunde tage sig ud. Hvad disse Flasker indeholder, er jeg en lille Smule bange for at fortælle, men da jeg nu engang har foresat mig som Udstillingskorrespondent at følge den ellers ikke absolut gyldne Regel: at sige Alting rent ud, maa ogsaa dette generende Ord frem. Den norske Udstilling excellerer paa en glimrende Maade i Levertran. Skulde De ved denne Meddelelse blive forulæmpet i den behagelige Fornemmelse, mit Brev muligvis ellers kunde have bidraget til at fremkalde hos Dem, haaber jeg det bliver godt igjen, naar jeg tilføjer, at det hovedsagelig er den smagløse Levertran fra Aalesund, Christianssund og Konov i Bergen, der er repræsenteret. Medens jeg er ved Sligt, tør jeg maaske tilføje, at den norske Udstilling ligeledes præsenterer en temmelig lidet ostensiv, men efter Sagkyndiges Mening for Fremtiden meget vigtig Nyhed: Fiskeguanoen, der allerede udføres i betydelig Mængde til England og Tydskland og upaatvivlelig snart vil komme til at spille en fremragende Rolle.

Mere Interesse kunde muligvis mine Læserinder have af en anden specifik norsk Udstillingsgjenstand; skjøndt den tilvirkes helt oppe i Nordfjord, er den dog en Specialitet for Gourmanden. Jeg tror at have en Smule Ret til at tale paa disse Vegne og jeg kan da forsikkre, at Hr. Wiesers henkogte Krabber, væsenlig paa Grund af en særdeles deliciøs medhenkogt Rogn, snart vil blive en farlig Konkurrent til de noget altmodische Daasehummere.

Jeg kunde begynde at udbrede mig vidt og bredt om, hvilken Betydning den omfattende Udstilling af norske Mineralier muligvis kan have, og jeg kunde særlig anstille alle mulige baade mineralogiske og fantastiske Betragtninger over Barrerne fra Kongsberg Sølvværk. Men jeg kjender den store Hemmelighed, hvormed saa mange andre Journalister aldrig kan gjøre sig fortrolige, jeg veed, at Kortfattethed er en hvilkensomhelst Skribents af Publikum mest paaskjønnede Dyd, og jeg standser her. Antagelsesvis har jeg allerede sagt nok, til at man kan forstaa, at Norge paa denne Verdensudstilling har taget Luven fra de andre skandinaviske Lande. Det er sørgeligt at maatte indrømme det, men Tilstaaelsen af Ens Skrøbeligheder er den første Begyndelse til Bedring, og — til næste Gang at tage sig nærmere sammen, saa det bliver os, der ved en kommende Verdensudstilling sejler Brødrerigerne agterud og viser Verden, at Danmark har en baade omfattende og ejendommelig Industri.

Skulde vi ogsaa i Realiteten mangle Betingelser for at kunne vise det, kommer der vel nok til at ligge nogle Aar mellem Udstillingen 1878 og den næste, og i nogle Aar kan meget gjøres. Med en ærlig Vilje notabene. Det var til den, jeg ved denne Artikel gjerne vilde puste lidt.

Mac Adam.

Den forelskede Sindssyge.

Efter Edmondo de Amicis.

VI.

Da der var gaaet en Maaned, var Doktoren og Lieutnanten blevet fortrolige Venner. Det, at deres Karakterer lignede hinanden, at de var i samme Alder og fremfor Alt maaske den Omstændighed, at de tilbragte hele Dagen sammen i en By, hvor der ellers saagodtsom ingen unge Mennesker af deres Stand fandtes, — bevirkede, at de hurtigt sluttede sig til hinanden og fik hinanden inderligt kjær. I Løbet af denne Maaned havde imidlertid den Ene af dem, Officeren, paa en højst paafaldende Maade skiftet Vaner. Strax de første Dage havde han ladet komme nogle store Folianter fra Neapel og havde saa flere Uger igjennem siddet og bladet i dem hver eneste Aften og gjort Uddrag og havt lange, alvorlige Samtaler desangaaende med Doktoren, hvilke Samtaler han stadig sluttede med den Bemærkning: „Efter min Mening kan Lægerne kun gjøre Lidet eller Intet i saadant et Tilfælde." — „Ja nu faar vi at se, hvad Du kan udrette!" svarede Doktoren, og med de Ord skiltes de saa, for næste Dag igjen at tage fat paa Diskussionen.

En Dag lod Officeren (i Henhold til nogle Spørgsmaal, han havde gjort Byskriveren) Stedets eneste Skrædder kalde op til sig. Derefter begav han sig hen respektive i den eneste Hattemagers og den eneste Kjøbmands Butik, — og anden Dagen derefter mødte han nede ved Stranden klædt fra Top til Taa i russisk Lærred, med en stor Straahat paa Hovedet og et blaat Tørklæde om Halsen. Da Doktoren traf sammen med ham om Aftenen, spurgte han: „Naa?" — „Der er Ingenting", svarede Lieutnanten. — „Ikke det mindste Tegn?" — „Nej, ikke Spor." — „Ja, det siger ikke Noget! bliv Du blot ved!" — „Du kan være ganske rolig."

Skatteopkræveren havde en Række Aar været Sanger og spillede forskjellige Instrumenter. En Dag aflagde Lieutnanten ham Besøg og sagde uden videre Indledning: „Jeg har en Bøn til Dem, vil De ikke lære mig at spille Guitar." — Endnu samme Dag begyndte Skatteopkræveren at give ham Timer, hver Morgen og Aften. Lieutnanten var meget lærenem, og det varede ikke længe, før han kunde akkompagnere sin Lærer til Sangen.

— De maa have en kjøn Stemme, sagde denne en Dag til ham ... Lieutnanten havde virkelig en smuk Stemme. Saa fik han da ogsaa Undervisning i Sang, og da der var gaaet en Maaned, foredrog han de sicilianske Viser saa yndefuldt og indtagende til Guitar-Akkompagnement, at det var en Lyst at høre ham.

— Vi havde engang tidligere en Officer her, som ogsaa spillede meget kjønt, bemærkede Skatteopkræveren gjentagne Gange. — Ja og navnlig var der en lille Arie, tilføjede han en Dag, — som han altid sang ... bi lidt! ... aah, han sang den aldeles bedaarende! Den begyndte ... ja for det var en, han selv havde lavet, maa De vide! ... den begyndte saadan:

> Karmela, her ved din Side
> Og stirrende ind i dit Øjes Glød,
> Imens fra din Mund saa rød
> Berusete Kyssene glide, —
> Jeg sidder den korte Sommerdag.
>
> Men bliver Skyggerne lange,
> Og falder det ind med min sidste Stund,
> Skal saligt og Mund mod Mund
> Som Barnet ved Vuggesange
> Jeg lulles ind i din bløde Favn.

— Aa, siig dem engang endnu! — — Skatteopkræveren gjentog Versene. — Og syng dem saa for mig! — Skatteopkræveren sang dem.

En Dag saae man Lieutnanten staa og snakke med Tobakshandleren, hvis Bod laa lige ved Siden af hans Bopæl, og strax efter begav han sig hen til Dragonvagtmesteren. — „Hør, Vagtmester," sagde han til ham, „jeg har hørt sige, De skal fægte saa fortræffeligt." — „Jeg? Aah Du min Gud, jeg har ikke havt Sablen i Haanden i over to Aar." — „Skal vi engang imellem opfriske Erindringerne lidt?" — „Ja med største Fornøjelse." — „Naa, saa er det bedst, vi fastsætter en vis Tid." — Tiden blev fastsat, og fra den Dag kunde Folk, som kom over den aabne Plads, hver Morgen høre Sabelklirren og Stampen og Pusten og Støjen inde i Lieutnantens Hus. Officeren øvede sig med Vagtmesteren i at fægte.

— „Det Experiment havde Du kunnet spare Dig," sagde en Dag Doktoren til ham: — har Du mærket Noget paa hende?" — „Nej! Men jeg tænkte, det var bedst at prøve det med; man fortalte mig, at „han" plejede at fægte med Vagtmesteren hver Morgen just paa den Tid, og at saa hun, som ikke holdt af at se til, imidlertid plejede at gaa ned paa Pladsen." — „Ak, kjære Ven, Alt det er omsonst, ... her skal der stærkere Midler til!"

(Fortsættes.)

Smaabilleder fra Grønland.

II.

Tiden gaar ligefuldt, for der, ser jeg, kommer baade Habakuk og Ominak hjem fra deres Dont paa Søen! Medens de hænger deres Liner og Snører fra sig paa Væggen, trækker man et Skind med tørrede Augmasæt frem for dem, hvormed de tilfredsstiller Appetiten, indtil de varme Retter i Gryderne bliver færdige. Grønlænderne har deres Hovedmaaltid om Aftenen, derfor er denne Tid, som samler alle Husets Folk om de blussende Lamper og sprudtende, boblende Gryder, ogsaa den livligste i Hytten. Ved Mændenes Indtræden bliver der fornyet Liv, især hvis der følger en Sælhund i Hælene paa dem; den bringes nemlig om Vinteren ofte hel ind i Huset og flenses der midt paa Stuegulvet. Men hverken den Ene eller Anden af vore Venner har fanget idag. De beretter dog ligefuldt som sædvanlig deres Dagshændelser paa Søen. Foredraget ledsages af en livlig Mimik, der kun daarligt lader sig gjengive; men jeg forstaar meget godt deres Fagter. Habakuk har Ordet: han beskriver, hvorledes han idag fik Øje paa Sælhunden — og gjengiver her den Aaretakt, hvormed han snart forsigtigt, snart resolut roede løs paa den, — samt hvorledes Sælhunden lytter og derpaa dukker under. Se der kommer igjen den underlige Gestus, den fremadgaaende, hoppende Bevægelse med det krumme Haandled og de samlede Fingre! Den skal vise, hvorledes Sælhunden skyder sig frem i Vandskorpen, indtil den endelig dukker op paany, og han, Fangeren, nu med en gratiøs Bevægelse, lidt bagover lænet i sin Kajak, pludselig sætter sig i Fart og skyder hen over den lange Dønning, hvorefter han enten med Kraft og Held harpunerer, kaster Blæren ud, ror til igjen og lænser, det vil sige: giver Sælhunden Dødsstødet, eller, som idag, Sælhunden undslipper ham i det afgjørende Øjeblik. Han maler et helt Billede, og man følger ham med Liv og Sjæl. Den gamle Bedstemo'er, der forgløst nyder Livet i det Halvdunkle af Brixen, støttende sine nøgne, brune Arme paa sine korslagte, nøgne, ikke mindre brune Ben, lytter næsten andægtigt, — de fyldige Pigebørn, der hidtil ikke har løftet Hovedet fra Skindbroderiet, retter sig i Vejret og lytter med aaben Mund, hvorved de fremviser deres glimrende, hvide Tandrækker, — Mødrene, der nys var saa udelukkende optagne af Barneplejen, beundrer og smigrer Habakuks Behændighed, — Smaaungerne, der løber nøgne om paa Brixeskindet, stirrer nysgjent paa den Talende, — for ikke at tale om de halvvoxne Drenge, der ganske identificerer sig med Jægeren.

Men vor Pusling vaagner — jeg mener Karens — og bliver løftet ud af Puderne og tiltalt med et „nagdlinnanguararsuk!" — Din lille Stakkel! — formodenlig sigtende til dens Afhængighedstilstand. Forøvrig bliver Lille Stakkel behandlet med al skyldig Opmærksomhed. Den bliver kjærtegnet, klappet og kysset, — dog ikke paa vor Maade, men snuset til paakryds og tvers, hele Ansigtet over — og dens smaa Hænder og Fødder tages i Munden, slippes, tages i Munden igjen og aftøres saa i Moderens Haand, Altsammen Tegn paa Kjærlighed og dyb Beundring. De grønlandske Mødre anvender ogsaa sære Kunster paa at udsmykke deres Pattebørns Hoved; først kommer Kappen, belæsset med Baandsløjfer, Rosetter og Pibestrimler, der hænger den lille Skabning helt ud over Øjnene, og derover igjen store Tørklæder, der ombindes som vore Bashliker og ligeledes trækkes saa langt som muligt ud over nalungiaks Kinder for at fuldstændiggjøre Moderens Skjønhedsideal, hvilket er: „kenagitsok — med et lille Ansigt". Da uheldigvis de Smaa altid har store og klodsede Ansigter, lader det til, at Grønlændermødrene maa bøde paa Naturen ved Kunsten.

Vor nalungiak sidder halvvaagen og gnider sit lille Ansigt med de generende Pibestrimler ilave, og ved første Kny bliver den lagt til Brystet. Denne Scene, der har været Gjenstand for saa mangen Malers Pensel, er i Grunden intet værdigt Emne, thi Grønlænderinden har intet smukt Bryst; og ligefrem frastødende bliver Synet, naar Patteglutten, hvad der er meget almindeligt i Grønland, er saa stor, at han nok saa kjækt kommer marscherende paa sine egne Ben og forlanger Brystet. Den Slags Optrin kan imidlertid saavidt mig bekjendt ikke befrygtes her i Huset; derimod staar en anden huslig Scene tilbage, som vi endnu maa tage med, forinden vi tiltræder Tilbagetoget. Dog maa jeg først forudskikke et Par Bemærkninger om Amanten, dette i Hverdagslivet saa uundværlige Klædningsstykke. Hovedsagen er, at det er et varmt Skindovertræk til Overkroppen — foran tæt sluttende til Legemets Form, men med et meget stort Halshul og saa megen Vide bagud, at et Barn paa indtil to Aar kan rummes deri. Formen samt visse Ornamenter er altid ens, men forøvrig har Smagen her et stort Spillerum, og der anvendes i Reglen megen Luxus paa Udsmykningen af en Amant i Form af Skindbroderier og Perlefryndser. Amanten kan bæres af Enhver, der tilbyder sig til at tage Barnet ud i Luften, men den anskaffes kun af den unge Moder, som i lang Tid ikke overlader nogen Anden Æren af at bære hendes „Stolthed og Glæde" omkring i dette klædelige Kostume, — klædeligt, naar det bæres af den, det passer, eller rettere af enhver Voxen, men højst latterligt paa de smaa Amantpiger mellem 6 og 12 Aar, der ligner sande smaa Deformiteter med den — man kan jo frit sige: dobbelte Overkrop til de korte, tynde, skjørteløse Ben.

Paa Gulvet foran Madam Habakuk staar just en lille tiaarig Amantpige i Færd med at slynge den vide Skindsæk over sit Hoved og snøre det stærke Baand om Livet, hvilket skal forhindre Barnet, hun skal bære, fra at falde igjennem for neden. Moderen svøber Fugleskindsklokken om Barnets smaa, nøgne Poter, og den Lille bliver rystet ned under flere assisterende Vridninger af den Tiaarige.

Men den Lille gik for langt tilbunds! hvorfor den Tiaarige pligtskyldigst har at bukke sig og paa bedste Maade se at faa Vedkommende rystet frem af Dybet. Det ser farligt ud, og Uvedkommende sidder med Livet i Hænderne af Frygt for, at Manøvren skal slaa fejl, og nalungiak komme farende paa Hovedet ud af Amanten — dog, Alt gaar vel, og Formynder og Myndling forsvinder gjennem den lave Dør, sandsynligvis for at gjæste

en anden Hytte, hvor Barnepigen da tager Plads paa Besøgsbænken mellem andre Gjæster, og hvor den Lille, hvis den ikke allerede er falden i Søvn undervejs, gjør sig tilgode paa hendes Ryg baade med Sang og Dans og maaske med et Kjødben eller et Stykke Kandissukker, saafremt den da er i en saa fremrykket Alder, at man har turdet betro den slige Sager.

Men jeg ser, der gjøres Tegn til Anretning hos Firmaet Thomarse & Habakuk, og da Grønlænderne ikke holder af at have Tilskuere ved deres Maaltid, vil vi følge den nys udvandrede Amantpiges Exempel og forføje os bort, — jeg idetmindste med den Forvisning, at vi vil være velkomne en anden Gang.

Thomarses Hus maa tjene som Model for et „bedre" grønlandsk Hus, saaledes som de nutildags egenlig kun findes paa mere afsides Pladser, hvor ikke Berøringen med Koloniens Civilisation tildels har udslettet det oprindelige, ægte „Nationale", der i ingen Henseender kan erstattes ved europæisk Luxus, ihvorvel denne ved et flygtigt, overfladisk Blik altid maa gjøre en behagelig og mildnende Virkning paa den europæiske Tilskuer.

S. Rink.

Hvorledes man fik Gas.

(Fortsat).

Man skulde nu tro, at Sagen dermed maatte været slaaet helt ihjel. Det var imidlertid langtfra ikke Tilfældet. Winsor havde ikke tabt Modet og forstod endnu stadig at vinde Publikum for sine Projekter. Han lovede det Guld og grønne Skove, gav det Udsigter til et stort Udbytte, forsikrede, at han vilde afhjælpe alle de Ulemper, der endnu klæbede ved Gassen som Følge af, at Fabrikationen ikke var videre udviklet og at man derfor heller ikke forstod ret at rense den, ja han tilbød endog at ville parfumere det nye Belysningsmiddel for at bøde paa dets ubehagelige Lugt. Han vilde have, der skulde lægges en Skat paa Alle, som ikke vilde bruge Gas og Kokes og saaledes modsatte sig, hvad der var til deres eget Bedste, han skrev Digte — temmelig tarvelige forresten — hvori han opfordrede til at benytte sig af det nye Belysningsmiddel, han lejede Lyceumtheatret, oplyste det med Gas og holdt der Foredrag over Gassen. Alt det hjalp. Publikum strømmede igjen til ham med Penge, og han kunde den ene Gang efter den anden begynde forfra. Det Besynderlige herved lader sig formentlig forklare af to Omstændigheder. For det Første syntes Tidspunktet endelig at være kommet, da Gasbelysningen skulde trænge igjennem. Det af Watt og Boulton i deres Maskinfabrik givne Exempel var blevet fulgt af andre Værksteder, og det viste sig altsaa, at Sagen i Virkeligheden var praktisk gjennemførlig. For det Andet maa Grunden til det heldige Resultat søges i Winsors Personlighed. Til Trods for Videnskabsmændenes Protester mod hans Reklamer, til Trods for, at endog Murdoch selv optraadte mod ham, og skjøndt der udkom et „heroisk Poem", hvori Winsor blev latterliggjort, lykkedes det ham stadig at vinde Publikum for sine Planer, og det, fordi han ikke udelukkende var en saadan Charlatan, som man maaske efter det Foregaaende kunde formode. Han besad virkelig nogen videnskabelig Dannelse, ialfald tilstrækkelig, til at indse den Sags Rigtighed og Betydning, som han kæmpede for, om han end maaske ikke troede selv paa alle de glimrende Løfter, han gav. Hvis han havde været en Svindler eller Bedrager, vilde han nemlig let have kunne gjøre sig usynlig med de betydelige Pengemidler, der stilledes til hans Raadighed; men det var saa langtfra ikke Tilfældet, at han endog tilsatte sine egne Midler for at realisere sine Planer. Og endelig lykkedes det ham at løse den Opgave, han havde sat sig. Vel fik han ikke Bevilling til „det store nationale Selskab for Belysning og Opvarmning for hele Kongeriget", som han havde drømt om, han maatte indskrænke sin Virksomhed til London. Men i 1810 opnaaede han for første Gang, efterat hans Ansøgning to Gange var blevet afslaaet, Patent paa sin Opfindelse, og i 1816 forlængedes og udvidedes dette yderligere. Den 31. December 1813 kunde han, navnlig ved Medvirkning af en dygtig Tekniker, Samuel Clegg, belyse Westminsterbroen i London med Gas, og den 1. April 1814 blev Sognet St. Margaret i Westminster oplyst paa samme Maade. Han nøjedes forøvrig ikke med de Resultater, han havde opnaaet i England, men drog over Kanalen for ogsaa at lyksaliggjøre Franskmændene med sin Gasbelysning. I Paris fandt han dog ikke samme Tilslutning som i London. Ludvig XVIII var vel gunstigt stemt for hans Planer og gav i 1815 det Aktieselskab, han vilde oprette, Tilladelse til at bære Prædikatet „kongeligt"; alligevel havde Winsor ingen Fremgang med sine Planer. Først i 1817 lykkedes det ham at komme til at belyse et Panorama med Gas; men Jordbunden var endnu ikke moden for Gasbelysningen i Frankrig. Winsor oplevede ikke selv at se den indført; han døde i Paris og ligger begravet paa den derværende Kirkegaard Père Lachaise, hvor et Monument med engelsk Indskrift fortæller om „Fred. Alb. Winsor, Opfinder af Gasbelysningen, død i Paris den 11. Maj 1830, i en Alder af 68 Aar."

I Amerika havde Gasbelysningen hurtigere Fremgang. Henfrey henledede der Amerikanernes Opmærksomhed paa Sagen, og i 1801 belyste han en stor Sal i Baltimore med Gas, hvorefter denne hurtigt fandt Indgang. — Derimod gik det langsommere i Tyskland. Vel kan Forsøgene med Gassen føres tilbage til 1802, da Winzler i Wien foretog Forsøg med Gas, tilberedt ved Ophedning af Træ, og 1808, da Werner oplyste et saksisk Bøveri med Gas; men selv de mindre Gasværker, der blev anlagte i 1816 af Lampadius paa Amalgamerværket ved Freiburg og af Prechtl ved den polytekniske Læreanstalt i Wien, bragte ingen birkte Frugter. Først i 1826 blev Berlin og Hannover oplyste med Gas, Leipzig fulgte efter i 1838 osv.

(Slutter).

Dr. Oz.

Billedtexter.

Fra et engelsk Hospitalsskib paa Donau'en. Den hjerteskjærende Nød, som nu i saa lang Tid og ikke mindst efter Freden har hersket paa Balkanhalvøen, har vakt inderlig Medlidenhed i alle Lande, og „det røde Kors" har ikke forglemt at udsende sine Opraab om Hjælp. Som ved saa mange andre Lejligheder er det ogsaa her den engelske Nation gaaet forrest, og det uden Spor af den Partiskhed, man saa gjerne vil beskylde den for: naar det gjælder Godgjørenhed, spørger den i Virkeligheden ikke om „britiske Interesser". Naturligvis er Hjælpen fortrinsvis bleven sendt til Tyrkiet som til det Land, der trængte mest; men man behøver blot at betragte omstaaende Billede for at se, at Russerne ogsaa i høj Grad nyder godt af det engelske „røde Kors's" Bistand. Billedet fremstiller nemlig Indvielsen af to Hospitalsskibe paa Donau, som skal anvendes til at føre russiske Saarede fra Sistova til Galatz, og som med deres 56 Barakker ialt rummer 1200 Senge. Det var et højtideligt Ojeblik, da den lille Flaade blev indviet med al den græske Kirkes imponerende Ceremoni, i Overværelse af russiske Generaler og Stormænd. Man synes maaske, at det er lidt sent at bygge den Slags Skibe, saa længe efter at Freden er sluttet; men i et Land som Tyrkiet kommer man ikke hurtigt afsted, og der ligger endnu saa mange Syge og venter paa at komme hjem, at de nye Skibe vil faa Nok at gjøre. Blot de nu ikke maa faa for Meget!

Isbjerge i Atlanterhavet. Det amerikanske Skib „State of Georgia" var underveis fra Glasgow til Ny-York. Det havde havt prægtigt Vejr, og da det holdt sig i fuldstændig isfri Regioner, spaaede alle Sagkyndige, at Rejsen vilde blive usædvanlig kortvarig. Pludselig mærkede man en besynderlig Kulde, der hurtigt drev alle Passagererne til Ovnene og hen til den varme Dampskorsten; Barometret faldt stærkt, og det uhyggelige Ord „Isbjerg" sneg sig som et lysky Spøgelse fra Mund til Mund. Hvor mangt et Skib var ikke blevet tilintetgjort ved bragende at tørne mod en af disse Iskæmper, der ligesom byttelystne gjennemstrejfer det vidstrakte Ocean! En uhyggelig Angst bemægtigede sig Passagererne, Skibsmandskabet satte alvorlige Ansigter op, og Kaptajnen og hans Officerer spejdede uroligt ud over Søen. Natten kom, men næsten Ingen fik Søvn i Øjnene. Det var begmørkt, Kulden blev stadig mer og mer uudholdelig, Ingen kunde vide, naar Skibet paa sin langsomme Fart lod Bougen ind mod den diamanthaarde Ismur. Endelig . . . endelig gryede det ad Dag, Taagen lettede, og en lys og straalende Morgen brød frem. Og der — lige foran Skibet, i knap 150 Metres Afstand, saa blot et Par Ombrejninger af Skruen vilde have slynget Fartøjet redningsløst imod det — der ragede et vældigt Isbjerg op, glitrende og glimrende i grønlig Farvepragt. Krampagtigt knytter Passagererne Hænderne, Tænderne klapprer i Munden, ethvert Ord og ethvert Skrig kvæles af Rædsel — men Kaptajnens sikre Kommandoraab er allerede blevet hørt og lystret i et Nu, Skibet drejer til Siden, og lidt efter glider man frelst og frejdigt og taknemligt forbi den Fare, som man neppe ret kan tro, at man saa vidunderligt er undsluppen fra.

Elektriske Kuriosa.

Nogle Bladredaktører i St. Fransisko have taget Patent paa en Methode, hvorefter en med Typer sat Side af Bladet afsendes pr. Telegraf i fra 15 til 30 Minuter. Dette sker efter samme Princip som det, der anvendes ved de kemiske Telegrafapparater; alle Mellemrummene mellem Typerne udfyldes med en ikke ledende Masse, medens Bogstaverne beholde deres blanke Metalflader. Den saaledes tilberedte Plade anbringes om en Cylinder, der drejes hurtigt rundt, medens Enden af en Telegraftraad berører Cylinderen; ved hver Omdrejning af Cylinderen bevæger denne sig ganske lidt til Siden i Retning af sin Axe, og Telegraftraaden kommer saaledes efterhaanden til at berøre ethvert Punkt paa Cylinderens Overflade. Hver Gang nu Traaden berører en Bogstavtypes Overflade, lukkes Strømmen, og paa den modtagende Station falder der en Metalspids ned paa et Stykke Papir, der er anbragt om en med Typernes ligedannet, omdrejende Cylinder, og tegner en fin Streg paa Papiret, saalænge Strømmen er lukket; men denne aabnes, saasnart Traaden paa den afsendende Station ved den derværende Cylinders Omdrejning kommer i Berøring med den mellem Typerne anbragte, ikke ledende Masse. Alle de paa det modtagende Papir saaledes nedtegnede fine Streger ville tilsammen danne de Bogstaver, der findes paa den afsendende Stations Cylinder, og ganske gjengive den derværende Text.

— D'Hrr. Parkinson og Martin have taget Patent paa en ny Maade at fælde Træer paa. De forbinde Kobbertraadene fra et kraftigt, galvanisk Batteri ved Hjælp af en Platintraad, som Strømmen gjør rødglødende, med hvilken Platintraad de da gjennemsave Træstammer, uden at der tabes Tømmer ved Savspaaner, og de fælde i 15 Minuter et Træ, som det nu tager mindst 2 Timer op at fælde.

— Planten Phytolacca electrica besidder en magnetisk Kraft, der er stærkest om Eftermiddagen Kl. 2 og aftager fra denne Tid og indtil Midnat; den er særlig stærk i stormfuldt Vejr, hvorimod Planten let visner ved Regn. Planten paavirker et Kompas allerede i 7—8 Skridts Afstand, og desto stærkere, jo nærmere Kompasset bringes; man mærker et svagt Stød, naar man bryder en Blomst af denne Plante, og der ses ingen Fugle eller Insekter paa den.

— Morgenfruer, Solsikker og Valmuer kunne udsende svage Lysglimt, særlig i de varmeste Sommermaaneder eller i stærk Tørke, kort efter Solnedgang eller før Solopgang. Da Glimtene er stærkest før Tordenvejr, men ikke ses i fugtigt Vejr, lader de til at maatte være en Virkning af Luftens Elektricitet.

— Dr. Upham satte sin Forelæsningsal i Salem i Massachusetts ved en 3 Mile lang Telegrafledning i Forbindelse med Hospitalet i Boston, og en Patients Pulsslag i Boston blev ved særlige Apparater gjengivet i Salem, idet Straalen fra et Magnesium-Lys svingede én Gang frem og tilbage paa Muren ved hvert Pulsslag.

Theatre og Literatur.

Den sidste Halvdel af Maj indjager som bekjendt altid Theatrene stor Skræk. Der er kommet Varme i Luften, Skoven staar frisk og grøn, og man tillægger velvilligt Kjøbenhavnerne saa megen Sands for den nyvaagnede Naturs Skjønheder, at man mener, de heller end at „gaa paa Komedie" vil gjæste Dyrehaven med den uforlignelige Klampenborg-Badeanstalt eller om Søndagene vil benytte de sjællandske Jernbaners billige Extratog til at foretage længere Udflugter. For da om muligt at bestaa sejrrigt i denne farlige Konkurrence har det kgl. Theater iaar ført Hr. Mantzius i Ilden. Han optræder i de Roller, man allerede i Efteraaret havde den Glæde at gjense ham i, og desuden i „Intrigerne" og „Erasmus Montanus". Hans Spil er ligesaa sundt og dygtigt som tidligere — dygtigere end de fleste sceniske Præstationer, man ser herhjemme til Dagligdags — og den, der interesserer sig for dramatisk Kunst, vil vel neppe undlade at give Møde. Alligevel lader ikke hans Optræden, men Prof. Molbechs „Ambrosius" til at skulle blive Theatrets sikkre pièce de boeuf; der er udsolgt Hus, hver Gang det opføres, og Publikum er hver Gang lige fornøjet.

Det er et Resultat, som vistnok Ingen havde forudset eller anet. I Reglen mener man, at et Helaftensstykke, som skal gjøre Lykke, maa have en klar Plan, fængslende Situationer, en behændigt ført Intrige, ejendommelige Figurer eller dog Noget af Alt dette: men „Ambrosius" har saa at sige slet Intet deraf. En skjøn Formiddag hopper en ung romantisk Friskfyr ind i en fyensk Barons Have og træffer der den naadige Frøken og hendes Kammerpige. Frøkenen er et godt Hoved, men blaseret og adelsstolt som bare Pokker; ikke desto mindre beslutter hun, da Kammerpigen tirrer hendes Forfængelighed ved et flygtigt Ord, at hun vil tvinge den nysankomne Friskfyr af en Skriver og Sanger for sine Fødder, — og lidt længere henne i Stykket røbes det saa, at hun, ialfald ubevidst, har gaaet hen og forelsket sig i ham! Aha, altsaa Udsigt til en „Mesalliance"! tænker maaske Tilskueren, saameget mer, som Ambrosius'es Hjerte naturligvis ogsaa har fænget: men det kommer ganske anderledes. Ambrosius lader sig, ovenpaa sit Livs stolteste og rigeste Øjeblik, drikke paa Peltsen af nogle Tjenestefolk, der pønser paa hans Fald, og under Indflydelse af den nydte Vin kompromitterer han saa baade sig selv og den Tilbedte. For at redde sin Adelsværdighed maa den unge Dame præsentere ham som et Stykke Legetøj, hun et Øjeblik har leget med; og skjøndt det kun vilde koste hende et Ord at oplyse ialfald Ambrosius om den rette Sammenhæng, lader hun ham drage sønderknust bort, — ligesaa uberørt af hans Smerte, som hendes Tilbøjelighed for ham et Øjeblik iforvejen forblev uberørt af hans Drukkenskab. Derpaa trolover hun sig selv med en Idiot, der gaar omkring i Stykket (og hvem Hr. S. Petersen paa Scenen har ophøjet til Over-Idiot), og Tæppet „falder langsomt". — Man har heri tilstrækkelige Antydninger om Plan, Intrige, Karaktertegning og maaske forskjellige andre Ting; men saa melder sig det slemme Spørgsmaal, hvor det dog kan være, at Stykket alligevel gjør saa stor en Lykke? Efter vort Skjøn væsenligst af to Grunde: for det Første paa Grund af den overordenligt sikkre Smag, hvormed en bleg, blødladen romantisk Grundtone er anslaaet og fastholdt, og for det Andet paa Grund af Udførelsen. Ingen maa blot et Øjeblik tro, at de Figurer, Prof. Molbech har søgt at tegne, hører hjemme i det Herrens Aar 1731. Den Tids Mennesker havde Begreber om Ret, Religion, Poesi, Kjærlighed, kort sagt om Alt, der var saa forskjellige fra de i Stykket udviklede, som Daggry fra Formiddagslys. Det kan hurtigst ses af den Maade, hvorpaa Forf. har behandlet og benyttet Ambrosius Stubs smukke Digt om Rosenknoppen. Han har for det Første kun taget den første Halvdel, har derefter filet af paa og fernisseret Versene og har endelig underlagt dem en romantisk, sværmerisk Kjærlighedsforklaring, har fremstillet Rosenknoppen som Symbol paa et naivt og blodløst Elskovshaabs korte Flagren under Solen. Men hos Stub lyder det ganske anderledes; ham minder Rosenknoppen i Overensstemmelse med hele den Tids Tankegang om, at man bør „stræbe efter Dyden", og forsaavidt som han har et Blik tilovers for det andet Kjøn, da er det for

> „De rosenrøde Kinder,
> Den Mund, den Dejlighed,
> De Øjnes Munterhed,
> Den nette Krop og Hænder,
> Som sig Hvers Gunst tilvender."

Som man ser, lider han just ikke af „sværmerisk" Begejstring. Men netop det „Sværmeriske", det Umandige hos Stykkets Ambrosius vækker Bifald. Vor Tid klager nok over Mangel paa „Karakterer", men den hverken savner eller yuder dem, opdragen som den er med en Digtning, der regnede Folk et Suk i Maaneskin til langt større Fortjeneste end en ærlig og kraftig Daad. Publikum har tvertimod endnu en god Del tilovers for de romantiske Elskere (dem, der var tilfreds med at være som den Elskedes Violin eller saadant Noget, og som saa forresten ikke havde Spor af Energi til at tilkæmpe sig hende), — og paa denne Fler-

tallets overgjemte Sympathi bygger Stykket. . . Den anden Hovedgrund til dets Sukces er som sagt den „stilfulde" Udførelse. Fru Eckardt ser fortryllende ud og holder med stor Dygtighed Adelsfrøkenens Figur i den noget usikkre Position af Kold- eller Varmblodig, „Ellepige eller Ikke-Ellepige", medens Hr. E. Poulsen med beundringsværdig Takt hjælper Hovedpersonen over alle Skjær. Ja endog den ufordøjelige Beruselsesscene faar han til at glide ned, idet han nemlig lidt efter lidt lader Drukkenskaben vige Pladsen for et rigtignok unaturligt, men populært effektrigt Vanvidsanfald. Endelig gjør Hr. O. Poulsen i en fyensk Tjenerrolle stor Virkning ved sin lunt-forslagne Maske og ved et særdeles interessant Spil, som navnlig morer Folk meget, hver Gang det bliver for hasarderet.

— Folketheatret har søgt Bistand mod Foraaret hos et ældre fransk Folkeskuespil, som i Bearbejdelse og udstyret med Sange præsenterer sig for danske Tilskuere under Navnet „Asmodæus". En ung sydlandsk Kvinde beslutter at frelse en ædelt anlagt ung Mand fra de Farer, som en Formue, hun selv hemmeligt har skjænket ham, udsætter hans Letsind og Naivetet for. I den yderst klædelige Forklædning som moderne Djævel, hjulpen af en brav ung Doktor og forøvrig paa en ufattelig og uforklaret Maade beherskende alle de Vanskeligheder og Hemmeligheder, som tænkes kan, gjennemfører hun sin Plan, viser Stykkets Helt, paa hvor skrøbelig en Grund hans Lykke hidtil har været bygget, og stiller ham sluttelig sin intimeste Medvirkning i Udsigt, hvis han vil gjøre et nyt og bedre Forsøg i Lykke-Byggeriet. At der undervejs falder en hel Del Spænding og Effekt af, ligger lige for, og da Fru Holst ikke blot er udmærket smuk, men ogsaa spiller særdeles dygtigt som Asmodæus, kan man nok forstaa, at Stykket ved den første Opførelse modtoges med stærkt Bifald. Det fortjener det ogsaa; vel er det ingen Perle i teknisk Henseende, og vel har Sangene bedre Melodier end Ord, . . . men for det Publikum, hvorpaa det nu éngang er beregnet, gjør det sikkert et heldigt og ingenlunde svagt Indtryk, og dette meget store Publikum har (hvad Kritiken kun altfor hyppigt glemmer) fuldt saa vel som Andre Krav paa at faa Noget efter sin Smag og sit Hjerte. — Blandt de øvrige Rollehavende bør fremhæves ikke blot Hr. Abrahams, men ogsaa Hr. Dorph-Petersen, der gjorde et anerkjendelsesværdigt Tilløb til at karakterisere, samt Fru Rosenbaum, der bl. A. foredrog en større Sang ganske kvikt og energisk.

— Paa Brødrene Salmonsens Forlag: en af Hr. Joh.

Blikkenslagersvend Hödel. (Se S. 292)

Magnussen besørget Oversættelse af den berømte engelske Digter Shelleys Tragedie „Beatrice Cenci". Som man maaske veed, antog man en lang Tid almindeligt, at en ædel og skjøn Kvindeskikkelse, som bar Navnet Beatrice Cenci, var blevet rædselsfuldt efterstræbt af et Uhyre af en Fader, og at hun og hendes Nærmeste som Følge af denne og andre Misgjerninger tilsidst var blevet drevne til at lade myrde Den, hvem ellers alle Følelser og Love byder Mennesket at ære og elske. Ud af en saadan Opfattelse har Shelley digtet sit Stykke, og hans Beatrice er næsten endnu yndefuldere og rigere end den, Guido Reni malede (Bogen bringer en Gjengivelse i Træsnit af dette Fantasi-Portræt). Senere Undersøgelser har imidlertid saa noget nær bevist, at man har gjort den gamle Cenci værre, men navnlig hans Datter og hans Sønner langt bedre, end de var, — og for Folk, som med disse Forudsætninger gaar til Læsningen af Shelleys Arbejde, har det maaske sine Vanskeligheder at „komme rigtigt med". Digtets farverige Billeder og tankevægtige Sprog (som har holdt sig ret godt i Oversættelsen) vil dog sikkert berede Adskillige en Nydelse og minde dem om, at de har med en af Shakespeares aandelige Landsmænd at gjøre. — Dr. G. Brandes har indledet Oversættelsen med et klart, koncist og oplysende Forord.

„Den forsvundne Gip" af Hesba Stretton er ligesom Forfatterindens tidligere Bøger en moraliserende Fortælling, nærmest for den modnere Ungdom. Drengen Sandy mister i Londons Gader sin Søster Gip, og under sin Søgen efter hende træffer han paa Medmennesker, der tager sig af ham og hans kristelige Opdragelse. (Gjertsens Forlag i Bergen.)

J. Levins fortræffelige Udgave af Wessels Digte med den udførlige Skildring af Digterens Liv samt ypperlige textkritiske og literærhistoriske Oplysninger foreligger nu i en ny, revideret Udgave paa C. A. Reitzels Forlag. — Paa samme Forlag er ligeledes udkommet 3. Udgave af H. C. Andersens Drama „Mulatten" samt 2. Udgave af „I Spanien".

Gaade af s—r.

Jeg tror, det Hele gjættet bliver glat,
Naar man bag Øre blot sig skriver, at
Hvis bare man forkert betoner det,
Forvandles det til en Person, der ret
Har klaret Blik, naar han dets Dommer er,
Og at det tømmer deres Lommer, der
Vil gjøre Brug af det til Konepynt,
Thi det kan koste megen Kronemønt.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Forklæder. — for Klæder.

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN

i BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 89. Søndagen den 2 Juni. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder

Prindsen af Wales' Sønner lærer at splidse Toug. (Se S. 305).

Paris under Verdensudstillingen.

V.

Fester, Receptioner, Damer og Toiletter.

Paris har Festmani. Baade Byen som Helhed og dens Beboere enkeltvis for sig. Efter den saa forunderlig vellykkede 1. Maj vil man have Pendanter til den ogsaa den 1. Juni (Voltairedagen) og den 14. Juli (Aarsdagen efter Bastillens Indtagelse). Reaktionen raaber, eller rettere sagt brøler, Vagt i Gevær, den besindige Regering holder sig i tilbagetrukken Reservation, de vilde Republikanere er nær ved at gjøre Revolution paa Basis af Festspørgsmaalet, de Fremmede endelig — og de er jo for Øjeblikket ogsaa en væsenlig Faktor i Paris' Befolkning — venter roligt og venter sig i ethvert Tilfælde noget Interessant.

Ventetiden kan ikke falde dem lang. En attendant er der private og halvoffenlige Festiviteter nok til at lægge Beslag paa deres Tid og deres Opmærksomhed. Den Rolle, disse Festiviteter har spillet under Expositionens første Maaned, og som de rimeligvis endnu en god Stund vil komme til at spille i Pariserlivet, forpligter mig til at underholde mine Læsere lidt om dem.

Alverden hernede giver Soiréer. Marskalken begyndte Aabningsdagen, Handelsministeren fortsatte den følgende Dag, saa kom Turen til Gesandter, Konsuler samt lignende Embedsmænd, og jeg tror nok, der nu ikke er en eneste Familie i Paris, som er vant til at føre blot en lille Smule Hus, uden at den føler sig moralsk forpligtet til mindst én Gang om Ugen at se hos sig Pariserbekjendte og navnlig Udlændinge, der har en eller anden Reference til Huset.

Selvfølgelig er der Overgangsnuancer, men i al Almindelighed tør jeg dog dele Udstillingssoiréerne i tre Hovedgrupper: Marskalkens, Embedsmændenes Pligtsoiréer og Privatfolks. De sidste har naturligvis for Øjeblikket ogsaa et ved rene Høflighedsinvitationer foraarsaget halvstivt Præg, men de er dog for Gjæsterne de morsomste. Man kommer Klokken ti, dandser lidt, snakker med Folk, som man kjender Nogle af idetmindste, og generer sig slet ikke for hinanden. Er der nogen Aand hos de Indbudne, kan disse Sammenkomster endog minde lidt om, hvad de gode gamle Salonaftener maa have været.

Kun til Gêne for Indbudte og Indbydere er den mellemste Gruppe. Selskabet er ikke stort nok til at kunne, som det gjør, bestaa af lutter heterogene Elementer. Man arriverer saa sent som muligt, helst henimod Midnat, stiller sig op med sin Klaphat under Armen og hører paa et Musikstykke eller et Sangnummer, drikker ved Buffeten et Glas Limonade, der kalder sig Punsch, faar, hvis man er saa heldig mellem hundrede Indbudte at træffe en lokaliseret Gjæst, som man kjender, Besked om, at der staar den og den udenlandske Fyrste, Marskalk eller fremmede Gesandt, og marscherer saa, en halv Time efter at man er kommen, afsted igjen med den Besked.

Adskilligt interessantere er Marskalkens Receptioner. Da de samtidig i Grunden er Forbilledet for alle de andre, bliver jeg ved dem.

„Marskalkspræsidenten for Republiken og Marskalkinde Mac Mahon tager imod i Palais de l'Elysée de og de Dage Kl. 9 om Aftenen", saaledes lyder Invitationskortet oversat paa Dansk. De foregaaende Gange er der blevet dandset, sidste Gang derimod skuffedes den talrige Ungdom i sine Forventninger. Man fik kun Koncertmusik af Zigeunerorkestret fra Udstillingens ungarske Kafé, disse besynderlige Musikanter, som Pariserne med deres altid lige ubegribelige Enthousiasme har fuldstændig forelsket sig i.

Naturligvis kommer der Ingen Klokken ni. Først et Par Timer senere er Salene fulde. Ikke overvættes forresten; en stor Part af den fornemme franske Verden holder sig borte, fordi Selskabet er dem for — „republikansk". Under Broglie-Regimentet har Marskalkens Sale ved Receptionerne naturligvis set anderledes ud; nu retter han sig ogsaa ved Udstedelsen af sine Indbydelser til Selskab efter det System, han i Politiken har adopteret. Man ser næsten flere sorte Kjoler uden, end med Dekorationer her. Men særlig nu i Udstillingstiden er Selskabet naturligvis alligevel yderst ejendommeligt. Her har vi en Gruppe, hvor Erkehertug Albrecht, Føreren for det østerrigske Krigsparti (af Udseende gammel Stuelærd med store Briller og læspende Organ, i blaa Generalsuniform) staar og taler med en Kæmpe i sort, kun med Æreslegionens Officerskors pyntet Kjole, Seinepræfekten Ferdinand Duval. Her en anden, hvor den persiske, med Tiara smykkede Gesandt lader til at være inde i en ivrig Diskussion med General Chanzy. Henne ved Buffeten drikker et besynderligt Selskab Champagne: den annamitiske Legation. Navnlig Chefen for den er en kostelig Fyr. Han er ikke større, end at han magelig kunde vises frem som en Dværg, og hans lange, spraglede Slaabrok gjør ham endnu mindre; det udpræget østerlandske, gule Ansigt har et Kvarter langt, sort Fipskæg samt en Hovedbeklædning, der gjør stor Opsigt: et Slags Amagerpigehue, med to kolossale Vinger af Staaltraadsnet bagud. Føjer man hertil Kinesere, Marokkanere, franske Marskalker i Uniform, italienske Gesandter osv. osv., kan man nok tænke sig, at Selskabet foruden den brogede Karakter, det i Realiteten maa have, hvor udenlandske Fyrster og udekorerede franske Republikanere spadserer Side om Side, ogsaa med Hensyn til Kostumer tager sig yderst broget ud.

I det forreste Værelse staar i Reglen Marskalken selv for at bringe sin Modtagelseshilsen til de Gjæster af Distinktion, som han kjender. Andre gaar simpelthen forbi ham med en almindelig Reverens. Han er uforanderlig klædt i sin Marskalksuniform med Æreslegionens brede Baand over Skuldren og Tapperhedsmedaillen fra Magenta — aldrig andre Ordener — paa Brystet. Marskalkinden er inde i de Sale, hvor der dandses og musiceres. Hun samtaler uafbrudt med Forskjellige af Selskabet, optræder i alle Henseender som en hyggelig og elskværdig Værtinde og forlader aldrig Selskabsværelserne — ligesaalidt som hendes Gemal —, før den sidste Gjæst har sagt Farvel til hende. Man synes med megen Flid at bestræbe sig for, at Receptionerne kan faa et vist borgerligt Præg; de ligner under alle Betingelser ikke i nogen Maade Soiréer hos en regerende Fyrste.

Lejligheden, hvor der tages imod, er forskjellig, eftersom der dandses eller kun musiceres. I første Tilfælde staar en Suite af ti, tolv Værelser, hvoriblandt to Dandsesale, aabne, i sidste er der kun halv saa megen Plads. Som altid i Frankrig er Udstyrelsen af disse Værelser ligesaa smagfuld som luxuriøs. Der er saa lidt Ostentation og Overlæsselse, at man næsten slet ikke tænker paa, hvor rigt det Hele i Grunden er. Naar et Selskab, som kjender hinanden, har truffet sammen, tager man Plads ved Kaminen eller i et Hjørne af Salen og faar et saa komplet Indtryk af hjemlig Hyggelighed, at man formelig kan falde paa at spørge, om hvor Kaffen bliver af. Det er ikke Overdrivelse, jeg har selv hørt en dansk Dame for fuldt Alvor rette dette Spørgsmaal, kort før man skulde gaa. Og dog sidder man her midt i det Kostbareste af Alt: Gobelins. Væggene er beklædte med Gobelins, der ligger Gobelinstæpper paa Gulvene, og endog Møblerne har samme Betræk. Naar Silkegardinernes og Portierernes Rigdom, trods de forunderlig afdæmpede Farver, staar i Forhold hertil, kan man tænke sig, hvad Monteringen af blot et eneste saadant Værelse maa repræsentere for en Kapital.

Imellem disse Selskabsværelser og de i lutter Spejlglas og Forgyldning straalende Sale til Dandsen og Musiceringen ligger Buffeten. Gamle, tavse, ærværdige Tjenere med sorte Kjoler, røde Atlaskesbenklæder og hvide Strømper staar bagved den og udskjænker fra Receptionens Begyndelse, til den sidste Gjæst er gaaet, Champagne, Punsch og lette, frapperede Limonader af en sjelden Velsmag. Iøvrig er hele Buffeten oversaaet med de delikateste Sager i Retning af kanderede Frugter, Biscuit, smaa Gateauer og den Slags. Andet Traktement bydes der ikke, men Ingen trænger heller til Andet, da Alverden jo først har spist til Middag, umiddelbart før de kom. Naar man reducerer Marskalksbuffetens Champagneluxus ganske simpelt til et Glas Punsch eller en Kop The med en Smule Biscuit til, er det et saa fornuftigt Arrangement, at det ikke noksom kan anbefales til alle, ogsaa udenfor Paris boende Familier, der holder af at se Venner og Bekjendte hos sig uden at være nødte til at holde en Spisestue, hvor der kan sidde halvtredssinstyve Mennesker om Bordet, eller til i Dage, maaske Uger forinden at forberede sig paa at tage mod Gjæster en enkelt Aften. En Buffet med lidt skaaret Smørrebrød og lidt Dessert, det er en ganske anderledes nem Historie. Frygt for, at et saadant Arrangement skal lægge Dæmper paa det gode Humør, behøver man ikke at nære; man morer sig ganske sikkert bedre ved at staa i en fortrolig Kreds sammen og passiare til et Glas Punsch end ved at sidde stiv og tavs omkring Bordet og høre paa dumme Skaaltaler.

Hos Marskalken er der altid fuldt, næsten Trængsel ved Buffeten. Og det ikke blot af sortkjolede Herre, men ligesaavel af diamantoversaaede Damer. Der kommer mange Damer til Receptionerne i Palais de l'Elysée, og mange unge Damer. En ung fransk Pige af den fornemme Verden har, saalænge hun endnu er ugift, ikke Lov til at klæde sig ostensivt. Man ser derfor paa Marskalksballerne mange Damer ganske simpelt i hvid Silkekjole — undertiden endog i Tyllsdito — uden Spor af Smykker. Men er Moderen eller en gift Slægtning med, udfolder hun ganske sikkert til Gjengjæld saameget desto større Pragt. Navnlig i Brillanter. Hvad der paa de stærkt dekolleterede Halse — selv de ældste Damer møder nedringede til Marskalkens Receptioner — blinker og funkler og lyser af Diamanter, er slet ikke til at beskrive. Garniturer til flere hundrede tusinde Kroners Værdi ser man hvert eneste Øjeblik. Men jeg har lagt Mærke til: meget sjeldent andre ædle Stene end netop Brillanter. Jeg kjender desværre ikke den Koder, som regulerer de forskjellige Ædelsstenes Forhold til de forskjellige Robeformer og Robefarver, men jeg kan slutte mig til, at det er i Kraft af den, at Brillanten for Øjeblikket dominerer. Brillanten forekommer mig i Virkeligheden ogsaa at passe betydeligt bedre end Topasen, Smaragden og Rubinen til de Toiletter, som for Tiden er i Mode: de hvide og sorte. Kun højst undtagelsesvis ser man paa Marskalksreceptionerne en eller anden Italienerinde forøge sine store, af de sorte Øjenvipper halvttilslørede Øjnes Virkning ved en Dragt, der funkler i alle mulige varme Farver. Den er ligesaa sjelden som det stramme røde Fløjelsliv, hvormed den peruvianske Ministerfrue søger at frembringe Indtrykket af noget Exotisk. Pariserinden selv møder kun i Hvidt og Sort. Men hun er saa Gjengjæld ikke bange for at stille disse to Farver sammen paa den mest hasarderede Maade. Jeg har saaledes, hvad der netop skal være højeste Mode, set sorte Handsker benyttede til en iøvrig fuldstændig hvid Dragt. Det er unægtelig aparte, men efter min Mening grimt i ligesaa høj Grad. Et fuldstændig sort Kostume, Handsker ogsaa, med nogle enkelte Baand hist og her i brændende Farver — og hvilken Ild Franskmændene kan lægge i deres Silkefarver, veed man — gjør derimod en ganske flatterende Virkning netop mellem alt det Hvide. Naa, men ikke Mere om Toiletter idag; paa en senere Vandring gjennem Udstillingspaladsets Damepragt vil vi faa Lejlighed nok til at anstille Modebetragtninger.*)

Mac Adam.

Den forelskede Sindssyge.

Efter **Edmondo de Amicis**.

VII.

Der var gaaet sex Uger efter det nye Detachements Ankomst. En Nat stod Lieutnanten, lige overfor Doktoren, henne foran et lille Bord i sin Dagligstue og prikkede aandsfraværende med sin Fjerpen i Lyset. „Hvordan skal dog Alt dette ende?" mumlede han. „Jeg gaar tilsidst hen og bliver selv forrykt . . . der er Øjeblikke, hvor jeg er nær ved at forgaa af Skam, hvor jeg synes, alle Mennesker maa le mig op i Ansigtet . . .!"

— Naa-aa, hvorfor det? henkastede den Anden for at vinde Tid til at hitte paa et Svar.

— Jo, fordi jeg . . . tager det saa ivrig og har saa megen Medlidenhed med denne ulykkelige Skabning, . . . paa Grund af mine Forsøg, alle mine frugtesløse Anstrengelser . . .

— Iver og Medlidenhed? . . . det er der da intet Latterligt i. — — Han saae ham ind i Øjnene: Siig mig Sandheden, . . . Du er forelsket i Karmela.

— Jeg?! udbrød Officeren og stirrede som lynslagen paa ham og blev rød helt op paa Panden.

— Ja, netop Du, svarede Doktoren. — Vær nu oprigtig, . . . jeg er dog din eneste Ven her . . .

— Netop fordi jeg vil være oprigtig mod Dig, kan jeg ikke sige Dig Andet, end hvad der virkelig er Tilfældet, erklærede den Anden. Han tav et Øjeblik og talte saa ilsomt videre; snart blev han bleg og snart atter rød, han stammede, fortalte sig og modsagde sig selv, som et Barn, der er blevet grebet paa fersk Gjerning og skal tilstaa sin Brøde. — Jeg forelsket? Og i Karmela? i en Forrykt? Hvad gaar der dog af Dig, Kjære, hvor kan Du falde paa noget saa Meningsløst? Jeg føler Medlidenhed med Stakkelen, det er sandt, jeg veed ikke, hvad jeg vilde give, om det kunde lykkes mig at redde hende, og hvor jeg vilde blive glad, hvis hun kom sig; men forelsket, . . . nej, det er der dog virkelig et stort Spring til! Ganske vist holder jeg af hende, holder endog meget af hende, og jeg sætter Pris paa hende, fordi hun altid har været saadan en brav og hæderlig Pige, endog overfor sin første og eneste Kjærlighed. Hvor

---

*) Af de Pariser-Billeder, vi idag bringer, er det ene taget i „Avenue de la Motte Piquet", hvor Strømmen til Udstillingen gaar igjennem. Her vrimler der hele Dagen af alle Slags Kjøretøjer, fra aristokratiske Ekvipager ned til Torvekærrer og med alle mulige Mellemled af lejede Vogne og Omnibusser, hvis Udseende Pariserne har varieret paa baade tænkelige og utænkelige iøjnefaldende Maader. Det andet Billede fremstiller den orientalske Basar i Trocadero omkring den algierske Pavillon. Det er et af Parisernes mest yndede Opholdssteder i denne Tid; de strømmer derhen for at se paa Moskeens og de andre Bygningers maleriske, orientalske Arkitektur og Dekoration og morer sig over de spraglet klædte Kjøbmænd, der sælger kostbare Bagateller i nydelige Kiosker og arabiske Telte.

er det ogsaa muligt Andet, end at man maa komme til at synes om hende?! Jeg har aldrig hørt Andet end milde og sømmelige Ord af hende; om det saa er hendes Kjærtegn, hendes Haandkys, der dog er Tegn paa hendes Sindssygdom, saa overskrider de ingensinde Anstændighedens Grændser. Og saa er hun saa smuk — smuk som en Engel fra Himlen! Saadan et Par Øjne, hun har, og saadant et Haar og en Mund og en Figur og et Par Hænder ... har Du nogensinde lagt Mærke til hendes Hænder? Du gode Gud, hvis hun var ved sin Forstand, saa var der jo ikke den Mand i Verden, som hun ikke fordrejede Hovedet paa! Og selv nu har hun Øjeblikke ... dersom man ikke vidste, hun var forrykt, kunde man gaa hen og gjøre en Galskab for hendes Skyld ... som naar hun f. Ex. ser En rolig i Øjnene og smiler og siger: „Min Elskede!" ... eller om Aftenen, i Mørke, hvor man ikke kan se hende og kun høre hendes Stemme ... naar hun f. Ex. siger saa blødt og ømt til mig, at hun har ventet paa mig og nu vil blive hos mig, og at jeg er hendes gode Engel og ... aa jeg veed ikke selv! I den Slags Øjeblikke synes jeg slet ikke, hun er syg, og saa længe jeg hører hende tale, banker mit Hjerte, forsikkrer jeg Dig, akkurat som jeg var forelsket i hende! ... Jeg har prøvet at nævne hendes Navn, ... det stod pludselig for mig, som om hun maatte være kommet sig ... „Karmela", sagde jeg, „ikke sandt, Du er ikke længer forrykt?" — „Jeg forrykt?", gjentog hun og saae paa mig med et Udtryk, som ... — „Karmela! Karmela!" raabte jeg, og mit Hjerte svulmede af Haab og ... — Men saa stirrede hun paa mig, og lige med Et gav hun sig til at skoggerle ... Ak, Kjære, i saadanne Øjeblikke kunde jeg løbe Panden imod Væggen af Fortvivlelse og Sorg og ... Du veed, hvor Meget jeg har forsøgt for at bringe hende til Fornuft ... men Du kjender ikke Alt, ... at jeg hver eneste Aften har lukket hende ind til mig og siddet hele Timer og talt med hende og spillet og sunget alle de Sange, som hendes Elskede i sin Tid sang, og bildt hende ind, at jeg var forelsket i hende, og fundet mig i hendes Indfald ... aa, Du kan ikke tænke Dig, hvad jeg følte, naar hun saadan kjærtegnede og kyssede mig ... Rædsel, Angst, Undseelse, Samvittighedsnag ... som om det var et Lig, jeg omfavnede, eller som om jeg bragte et stort Offer, eller som om jeg begik en Forbrydelse. O hvor jeg har lidt ... og Alt forgjæves! Jeg ligger om Natten og kan ikke sove, fordi jeg veed, hun sidder der udenfor paa Trappen, ... og saa synes jeg, jeg kan høre hende banke paa Ruden, eller at jeg kan se hendes forstyrrede Ansigt med de stive, udtryksløse Øjne ... eller at hun ler ude paa Pladsen — aa, denne forfærdelige Latter! det er ligesom en Jernhaand, der lægger sig paa mit Hjerte, saa jeg ikke engang har Mod til at staa op og se ud ad Vinduet, om det var hende! Jeg gider ikke læse, ikke skrive, ikke tænke ... jeg gaar i en evig Uro ... o, min Ven, blot jeg ikke selv mister Forstanden, ... jeg holder det ikke ud længe ... det er, ligesom mit Hjerte skulde sprænges ...

Han greb Doktorens Haand ... Doktoren var saa bevæget, at han ikke vidste, hvad han skulde svare; han lagde begge Hænder paa hans Skuldre, saae et Øjeblik paa ham, slyngede saa den ene Arm om hans Hals og trykkede ham op til sig. — — Pludselig vristede den unge Officer sig løs, løftede sit taarebadede Ansigt og saae med et straalende Smil paa sin Ven.

— Hvad er der? spurgte Doktoren, halvvejs forskrækket.

— Og tænk Dig saa, hvis hun kom sig! udbrød Lieutnanten og var nu pludselig næsten lykkelig ved den blotte Tanke derom: — hvis Øjnene mistede den uhyggelige Glands, og hun blev, som hun tidligere var, og hun en Dag kunde sige til mig: „Jeg takker Dig, min Ven, Gud velsigne Dig for din Troskab, jeg elsker Dig" ... og hun saa græd ... og talte forstandigt som alle Andre, og gik klædt og redt som andre unge Piger og fandt igjen alle hine, den første Ungdoms fine og kydske Følelser, som Sygdommen har skilt hende af med ... Nej Du! (og han greb Vennens Hænder), jeg vilde føle mig tilmode som en Gud, som En, der havde skabt et levende, vidunderligt Væsen, ... jeg vilde tro, Himlen havde bestemt hende netop for mig, og jeg vilde tage hende med til mine Forældre og ... Nej, nej, den Lykke tror jeg næsten ikke, jeg kunde bære, det vilde være en altfor, altfor usigelig stor Naade ...

Og han skjulte Ansigtet i sine Hænder.

— Min Skat! min Skat! lød det pludselig ude fra den aabne Plads.

Lieutnanten foer op og sagde i en bestemt Tone til Doktoren: — Gaa! ... Doktoren trykkede hans Haand, mumlede dybt rørt et: „Mod, min Ven!" og forføjede sig bort.

Officeren blev en Stund staaende midt paa Gulvet, saa ubevægelig som en Billedstøtte; saa gik han hen til Vinduet og lukkede det op, men traadte i det Samme et Skridt tilbage og stod et Øjeblik ligesom fortabt i Beskuelsen af det Syn, der viste sig for ham. Luften var mild og klar, der rørte sig ikke en Vind, det var en rent ud fortryllende Aften. Han saae ud over den lavere Del af Øen, ud over Tagene og de ensomme Veje og Havnen og Strandbredden (der var saa klart belyst af Maanen, at man havde kunnet se et Menneske gaa forbi ligesaa tydeligt som ved højlys Dag), — ud over det rolige, spejlklare Hav med Siciliens Bjerge i Baggrunden, der aftegnede sig i saa skarpe Omrids, saa man skulde troet, man var lige i Nærheden af dem. Rundt omkring hvilte den dybeste Stilhed ... „Ak, gid ogsaa jeg engang kunde komme til at nyde denne søde Fred!" tænkte Officeren og lod sit Blik svæve hen over det uendelige Hav ... Saa traadte han med bankende Hjerte igjen hen til Vinduet og saae ned, — Karmela sad udenfor hans Dør.

— Karmela!

— O min Elskede!

— Hvad bestiller Du?

— Hvad jeg bestiller? ... Det veed Du jo, jeg sidder og venter paa Dig ... paa, at Du skal kalde mig op til Dig. Eller vil Du ikke tale med mig i Aften?

— Nu kommer jeg og lukker op ... — Karmela klappede i Hænderne af Glæde og gav sig til at gjøre Dandsetrin ... Døren gik op, og Officeren viste sig med Lys i Haanden. Hun traadte ind, tog Lyset fra ham og næsten løb op ad Trappen. „Kom, skynd Dig, Stakkel!" mumlede hun og vendte sig om og rakte ham Haanden. „Giv Din Kjæreste Haanden, min smukke unge Ven!" Og hun trak ham med sig op i Stuen.

Der fik Officeren hende til at sætte sig, og med en Helgens Taalmodighed gjentog han alle Prøverne og Forsøgene fra den sidste Tid og hittede paa nye og hyklede skiftevis Kjærlighed og Had og Vrede og Smerte og Fortvivlelse, — men Alt forgjæves. Hun saae og hørte opmærksomt efter, men saasnart han tav, brast hun i Latter og spurgte: „Hvad gaar der af Dig?" eller hun sagde: „Din Stakkel, hvor det gjør mig ondt for Dig!" Og saa greb hun hans Hænder og kyssede dem med inderlig Medlidenhed.

— Karmela! udbrød endelig Officeren, som Indledning til et nyt og sidste Forsøg.

— Hvad vil Du mig?

Han gjorde Tegn til hende, at hun skulde komme nærmere ... Hun kom langsomt hen til ham, saae ham kjærligt i Øjnene, kastede sig saa pludselig til hans Bryst, lagde Armene om hans Hals, trykkede atter sine Læber mod hans Haand og hviskede med halvkvalt Stemme: „O Du Kjære, Kjære, Kjære ..!" — Alt løb rundt for den stakkels unge Mand. Han slyngede Armen om hendes Liv, gjorde den Haand fri, hun havde kysset, drejede blidt hendes Hoved med den, saa deres Munde mødtes, og gav hende et langt, brændende, lidenskabeligt Kys ... Pludselig viklede hun sig løs, satte et underlig alvorligt, eftertænksomt Ansigt op, og mumlede saa med et let Anstrøg af Misfornøjelse: „Hvad er det, Du gjør?" ... Der gik en Straale af Haab op for Officeren, tavs og ængstelig stirrede han paa hende ... Hun stod et Øjeblik tankefuld og smilte, med et ganske nyt og besynderligt Smil, og hviskede saa igjen: „Vi er jo ikke gifte endnu!"

Han havde nær givet et Skrig fra sig af Overraskelse; bleg og rystende over hele Kroppen anstrengte han sin Hjerne for at blive Herre over sig selv og ikke lade sig forlede af sine Følelser til et ubesindigt Svar ... Men i det Samme saae Karmela op paa Væggen, fik Øje paa en Cylinderhat, der hang paa et Søm, brast ud i en skraldende Latter, snappede Hatten, satte den paa Hovedet og gav sig til at synge og dandse rundt paa Gulvet.

— Karmela! udbrød Officeren smerteligt; men hun skabede sig blot endnu galere. — Karmela! gjentog han og traadte et Skridt hen imod hende. Hun blev forskrækket, foer ned ad Trappen, var et Minut efter ude paa Pladsen, og gav sig der til at dandse og hoppe og le af fuld Hals.

Den unge Lieutnant gik hen til Vinduet. „Karmela!" raabte han endnu engang ... Men saa skjulte han pludselig Ansigtet i sine Hænder, sank ned paa en Stol og begyndte at hulke krampagtigt, som et fortvivlet Barn.

(Fortsættes.)

Fra Bomuldsstriken i England.

Oppe i det nordvestlige England ligger Grevskabet Lancashire med dets af Havet stærkt indskaarne Kyst. Over Havnestaden Liverpool indføres fra den anden Side Atlanterhavet utallige Bomuldsladninger, og rundt om i Grevskabet hæver sig derfor mægtige Fabrikbyer, Manchester, Bolton, Blackburn og mange flere, hvor Hundreder af Skorstene udsender deres Kulstøv, og Tusinder af Spindler drejer sig rundt for at forarbejde den indførte Bomuld. Med ét Navn betegnes den hele Samling Byer, hvor denne Virksomhed har sit Sæde, som „de engelske Bomuldsdistrikter". Deroppe har der i den sidste Maanedstid fundet en sørgelig Kamp Sted mellem Arbejderne og Fabrikanterne, idet de sidste har set sig nødsagede til at nedsætte Arbejdslønnen med 10 pCt.; men hvad værre er: dette Forhold har tillige givet Anledning til en Række alvorlige tumultuariske Optrin og Scener, der endog har krævet Militærets Mellemkomst. Det ser vel ud, som om de Voldsomheder, der har fundet Sted, ikke hidrører fra selve de strikende Arbejdere og fra den egenlige Arbejderbefolkning i disse Byer, men fra en Skare Lediggængere, tildels unge Mennesker og Drenge, som har benyttet sig af Lejligheden til at drage fra By til By i Bomuldsdistrikterne og give deres Raahed og Lyst til Optøjer frit Spillerum; men derfor bliver de forefaldne Optrin ikke desto mindre lige beklagelige. Det hører allerede til de mindre Optøjer, at man slog Ruderne ind overalt, hvor der boede Fabrikanter eller Andre, som af en eller anden Grund ikke fandt Naade for Pøblens Øjne; at man brændte en Værtshusholder, der havde nægtet at skjænke Øl for Hoben, in effigie; og at Politiet blev modtaget med Stenkast. Navnlig i den næstsidste Uge af forrige Maaned har der fundet langt værre Optrin Sted i Fabrikbyen Blackburn. Der var kort iforvejen i Manchester blevet afholdt en Konference mellem Fabrikanterne og Arbejderne, hvor man lod til at være nær ved at komme til en Forstaaelse; men da Fabrikantforeningens Love indeholder en Bestemmelse, ifølge hvilken en Beslutning er forkastet, naar der blot er en Stemme imod den, lykkedes det ikke at naa noget Resultat. Efterretningen herom udbredte sig hurtigt, og skjøndt Strikekomiteen udstedte et Opraab, der begyndte med de Ord: „Glem ikke, at vort Valgsprog er Fred og Orden", og formanede til ikke at lade sig henrive til Voldsomheder, frugtede det dog ikke lige overfor Pøblen, der samlede sig i et Antal af tre tusind Personer, for største Delen bevæbnede med Stokke og Kjæppe, og fyldte sine Lommer med Sten. Hylende og skrigende drog Hoben fra Fabrik — „Møllerne, som de kaldes — til Fabrik, slog Ruderne ind og gjorde alle de Optøjer, den kunde overkomme. Politiet var aldeles magtesløst, da det var altfor ringe i Tal til at kunne skride ind mod Urostifterne; og der blev vel telegraferet til Nabobyerne efter Soldater, men disse kom først tilstede, da det Hele var forbi.

Et af de Punkter, hvor Hobens Raseri navnlig gav sig Luft, var Oberst Raynsforr Jacksons Bolig. Oberst Jackson var Formand for Fabrikantforeningen, og han var altsaa saa at sige selvskreven til at være et Offer for Optøjerne. Pøblen drog ud til hans Landejendom, Clayton Grange, et af de smukkeste og største Landsteder ved Blackburn, og brændte det af til Grunden, saa nu kun Ydermurene er tilbage deraf. I et Antal af 4—5000 Personer drog den hujende og skraalende frem mod Ejendommen. Oberst Jackson befandt sig i sit Hjem, men hans Hustru havde været ude at kjøre. Hun kom imidlertid tilbage, endnu forinden Sværmen havde naaet deres Hus, og fortalte sin Mand, hvad der forestod dem, idet hun kunde belægge sin Meddelelse med haandgribelige Beviser i Form af Stene, der var blevne kastede mod Vognen og tildels havde ødelagt den samt saaret Kusken. Oberst Jackson fik akkurat Tid til at sende sin Hustru og sine Børn bort til en Bekjendt i Nærheden, hvor de kunde være i Sikkerhed, før Hoben naaede hans Hus. Det Første, det gik ud over, var Vinduerne, der hurtigt blev knuste, hvorpaa Hoben trængte ind i Huset. Oberst Jackson maatte nu redde sig ved Flugten, og det lykkedes ham ogsaa ad en Sidevej at komme ind til Blackburn. En Høstak gik op i Flammer, og derpaa trængte Pøblen ind i Huset, ødelæggende Alt, hvad den traf paa. Et kostbart Bibliothek og en tilsvarende Malerisamling blev totalt tilintetgjort; det Samme var Tilfældet med det værdifulde Indbo. Ialt anslaas den anrettede Skade til 12,700 Pd. Sterl. Derefter blev selve Huset, som før nævnt, brændt af. Da der ikke var Mere tilbage at ødelægge, drog Hoben endelig bort, hylende og skrigende, som den var kommen, men dog ikke, før den havde taget en Vogn ud af Vognremisen, anbragt et Billede af Oberst Jackson inde i denne og stukket Ild paa det Hele, hvorpaa den trak den brændende Vogn tilbage til Blackburn, undervejs knusende saa mange Vinduer som muligt. Bagefter blev der naturligvis truffet energiske Foranstaltninger; den næste Morgen oplæste Byens Mayor fra Raadhuset en Proklamation mod Oprørsstifterne, der blev trukket Tropper til Byen osv., men da var Skaden allerede sket — og det er tilmed ikke den eneste Scene af den Art, hvortil Striken har givet Anledning.

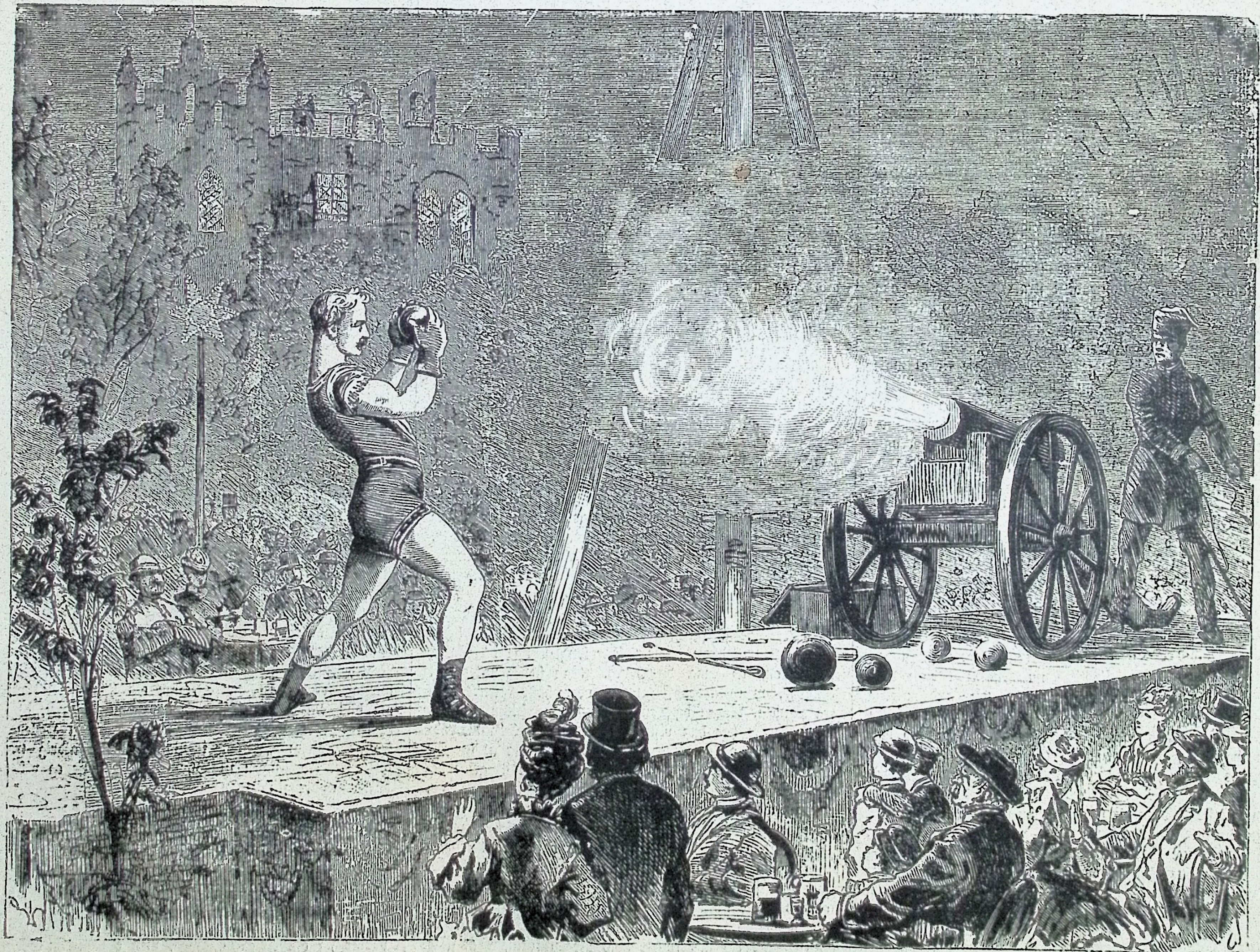
Fra Pariser-Udstillingen: Paa Vejen til Mars-Marken. (Se S. 300)

Fra de engelske Bomuldsvæveres Strike: De Strikende stikker Ild paa Oberst Jacksons Hus i Blackburn. (Se S. 301)

Fra Pariser-Udstillingen: Den orientalske Bazar. (Se S. 300).

Manden med Kanonkuglen. (Se S. 304).

Manden med Kanonkuglen og hans Album.

Foran mig ligger et stort, med Guldsnit rigt udstyret Album. Midt paa Bindet staar med Guldbogstaver „Holtum"; og da jeg slaar Bogen op, træffer jeg paa første Side, skrevet paa Engelsk under et fotografisk Brystbillede, Ordene: „John Holtum, født d. 29. Oktober 1845 i Haderslev i Danmark, nu hjemmehørende i de nordgermanske Stater (siden 1864); Borger i de forenede amerikanske Stater siden 9. Oktober 1868". — Selve Billedet fremstiller Profilen af en blond ung Mand, med kort Haar, kraftig Pande, et Par sikkre, godmodige Øjne, et lille Overskæg osv. Han bærer opstaaende Flipper, en meget stor Halssløjfe og en broscheagtig Naal eller Knap foran i Brystlæget af Skjorten.

Den Slags Albums plejer de „verdensberømte" Artister gjerne at føre med sig, dels maaske til behagelig privat Ihukommelse af indhøstet Ros og Bifald, men dels ogsaa, for at de kan oplyse Direktører og Bestyrelser om, hvad Folk andetsteds har tænkt og talt om deres Præstationer. Lad os blade videre i det, vi har foran os. De næste 4 Blade præsenterer Hr. Holtum i hel Figur, i forskjellige Stillinger og i en noget lettere Dragt: en kort, stramt sluttende, broderet Trøje eller Bluse tillader Trikotet at herske enevældigt over et stort Stykke af Brystet og det Meste af Benene og giver En desuden Lejlighed til at mønstre en særdeles velskabt og kraftig Skikkelse med et Par ualmindeligt muskuløse Arme. Paa det 5. Blad har Fotografierne antaget Visitkorts Format, og her møder man pludselig Billedet af en Dame samt Underskriften „Anna Holtum"; det ene Sted støtter hun sig til en besynderlig Opstilling af Kugler, Ringe, Knive, Flasker og jeg veed ikke hvad. Karakteristisk nok viser dette Portræt tilbage til en ganske lille Kjærlighedsroman. Under Verdensudstillingen i Wien havde en af de Kanonkugler, som Holtum ellers tumler saa forunderligt med, nær taget hans halve eller hele Hoved med paa sin Vandring, og han maatte i længere Tid holde Sengen. En smuk ung Kunstberiderske ved Navn Anna Born forhørte sig hver Dag om den Saaredes Befindende, og da han endelig rejste sig fra sit Sygeleje, fulgte hun ham paa Vej som hans Hustru.

Men vi er færdige med Fotografierne, og Udklippene af Aviserne begynder. Thi hele Resten af Albumet optages af Avisudklip, — af Feuilletoner, Anmeldelser, Digte, Billeder og Bekjendtgjørelser fra næsten alle Verdens Egne eller da ialfald fra en Vrimmel af Byer i Amerika, England, Frankrig, Italien, Østerrig (Bøhmen), Rusland (Polen), Tydskland etc. Det allerførste Udklip er fra Ny-York (November 1869), og der er Billeder til. Først ser man en trikotklædt Mandsperson staa skrævende paa to Tønder eller cylinderformede Kasser og balancere paa hver af de udstrakte, opadvendte Haandflader med en spidst tilløbende, 24 ℔ tung Kølle. Dernæst producerer den samme Figur sig hvilende i strakt venstre Arm paa en 64 pundig Kanonkugle, med Legemet horisontalt udstrakt over Gulvet og bærende en mindre Kugle i den fremstrakte højre Haand. Paa et tredie Billede er en nedfaldende 64-pundig Kugle stærkt paa Veje til at mase Næse og Mund paa den nu tilbage bøjede Kunstner; og paa det fjerde Billede endelig staar denne paa ét Ben, med det andet strakt lige bagud, bærer paa hver af de udstrakte, opadvendte Haandflader en 24-pundig Kugle og balancerer endelig paa Tænderne med et højt Stativ, hvis Top krones af den uhyggelige, 64-pundige Kugle, medens to Sidegrene bærer hver en 32-pundig dito. Disse Illustrationer giver en Forestilling om de Kunststykker, hvormed „den tydske Herkules" eller „den nye Herkules" (som Holtum dengang kaldtes) oprindelig vakte Opsigt. De omtalte Kanonkugler slyngede han bl. A. op i Luften til Højre og Venstre, foran eller bagud, tæt forbi Hovedet, og opfangede dem saa paa den bøjede Arm eller paa sin Nakke, saa det formelig knagede i Legemet. Den 64-pundige kom han ogsaa i en Pung, tog Pungen mellem Tænderne, og slyngede nu Kuglen tilbage over Hovedet, saa man mente, han maatte knuse Panden; eller naar han havde slynget den tilvejrs, og den kom susende ned, knap en Linie ved Siden af hans Hoved, lod han den passere gjennem den Aabning, hans bøjede Arm dannede mod Brystet, hvorpaa den bragende slog i Gulvet. Man ser, der var Nervepirring nok i hans Kunster, den uhyggeligste Voven Liv og Lemmer, som en blaseret Yankee blot kunde ønske sig, — og Theatrene var da ogsaa smækfulde, Aviserne kappedes om at rose ham, og begejstrede Sportsmænd overrakte ham for aabent Tæppe et prægtigt Guldurh med tre Guldkugler hængende i en svær Guldkjæde.

Men hvordan, vil man spørge, kommer et af Haderslevs findige Bysbørn til at agere moderne Herkules i Amerika? — Ja, Holtum har fristet den Skæbne, som Biograferne altid udsætter offenlige Personer for: nemlig at En fortæller Dit, og en Anden Dat, — og det er ganske umuligt at faa de franske, tydske og engelske Journalisters Oplysninger til at gaa sammen i en højere Enhed. Der hersker endda ret respektabel Samstemning om, at hans Fader var Tømmermand, at den bekjendte Hotelejerske Mdm. Rasch var hans Tante, og at han i sit 15. eller 16. Aar gik til Søs som Matros for at se sig om i Verden; men længere, tror jeg ikke, to af hans Biografer følges endrægtig ad, undtagen naturligvis de, som med stor Omhu, men selvfølgelig uden Kildeangivelse har skrevet hinanden af, — hvilken Tilsyneladelse, i Parenthes bemærket, ikke hører til Sjeldenhederne. Ellers paastaar Nogle, at han ombord har forlystet Mandskabet med mærkelige Kunststykker, og at en entreprenant Ny-Yorker, som tilfældigvis saae ham agere, strax fik ham til at optræde i Ny-York; Andre derimod vil vide, at skjøndt han blev Understyrmand eller saadant Noget, led han dog Nød, at han saa fra San-Francisco foretog sig en Udflugt til Nevadas Sølvminer med det faste Forsæt: kun at vende tilbage som Millionær, men at han ikke kunde holde Minelivets Besværligheder ud, og at han nu gjorde sit første Skridt ind paa Kunstens torne- og blomsterstrøede Bane. Imidlertid og hvordan det end forholder sig med hans Vandre- og Læreaar: optræde gjorde han, og Puf og Slag og Skrammer af sine Kugler og Køller fik han. „Køllespillet" udførtes nemlig med 3 tunge, med skarpe Pigge besatte Køller, der nok kunde berede selv en ualmindelig Krop blodige Gjenkjendelsesscener. Man vil vide, at Holtum engang i længere Tid maatte søge Hvile og Pleje paa et Hospital, og at det var, medens han laa her, han havde sin følgerige Drøm.

Han drømte, at han stod foran en ladt Kanon, at Kanonen blev fyret af, og at han greb Kuglen med sine Hænder! — Fra det Øjeblik havde han hverken Rist eller Ro: idelig spøgede Kanonkuglen for hans Tanker, og han blev ikke træt af at spekulere paa, hvorledes den Drøm skulde kunne realiseres. Den lille Sum Penge, han havde sparet sig sammen, var i 1867 blevet stjaalet fra ham; men kunde han føre denne Idé ud i Livet, havde han Udsigt til at vinde den flerfoldig tilbage. Han kjøbte sig altsaa en gammel Kanon og begyndte at anstille Forsøg med smaa Dosis'er Krudt og en Kugle, der var betydeligt mindre, end Løbet krævede. Efter lange Tiders Forberedelse troede han endelig at have naaet sit Maal; han optraadte, men var uheldig, idet nemlig Kuglen den ene Gang slet ikke kom ud og den anden Gang ikke vilde lade sig gribe. Nye Forsøg i al Stilhed, Forespørgsler hos Ingeniører og Artillerister, en Ventetid paa 1 eller 2 Aar og Udgifter paa nok en 5—6000 Kroner — saa var Drømmen omsider virkeliggjort: det beundrende Publikum saae rigtigt en ægte Kanon udskyde en ægte Kugle og Holtum gribende denne Kugle i Farten! Men saa ganske glat gik det dog stadig ikke. Undertiden slap han med Skrækken, som da Kanonen en Dag ikke vilde gaa af, og „Kuglekongen" (thi det Navn havde han nu faaet) vilde hen at se, hvad der var paafærde: i det Samme protsede Artilleristen af, Kuglen kom farende med fuld Kraft, og hvis Holtum ikke lynsnart havde kastet sig til Siden, var han rimeligvis blevet dræbt! Til andre Tider maatte han imidlertid betale Lærepenge. Saaledes fik han éngang en Finger brækket, en anden Gang en forstuvet, og i Wien gik det som sagt næsten endnu være. Tjenerne havde opstillet en Træpalissade paa vel en 1½ Tommes Tykkelse, Kanonen var blevet ladet, Holtum havde stillet sig hen ved Palissaden og kommanderet „Fyr!," og Kuglen var fløjet tæt forbi hans Kind og havde splintret Træet. Derefter havde han iført sig et Slags Bryst-Plastron og Halvhandsker, havde stillet sig en halv Snes Skridt fra Mundingen, og havde, da det andet Skud faldt, (med et Knald som af en stærkt ladt Flintebøsse) grebet Kuglen. Men Publikum var blevet nervøs og rejste sig for at forlade Lokalet. Ude af sig selv farer Holtum paa til og lader paany, kommanderer „Fyr," faar Kuglen lige i Ansigtet, synker om og maa bæres ud. Han havde nok grebet Kuglen, men Blodet strømmede over hans Hænder ned fra Panden, Næsen og Munden — et rædselsfuldt Syn!

Senere har han vistnok baade lært at behandle Ladningen bedre og opnaaet større Øvelse. Paa at beregne Ladningen og stille Kanonen nøjagtigt, paa at gribe behændigt til og paa at have Kræfter og stærke Nerver, beror efter hans eget Sigende „hele Kunsten". Han kan indrette det saaledes, at selv en spinkel Dame er istand til at gribe Kuglen (det lod han f. Ex. gjøre i Prag); men til at fange saa kraftigt udsendte Kugler, som han selv fanger, hører der en Behændighed, Styrke og Øvelse, som vistnok ingen Dilettant raader over. Holtum kan derfor med Sindsro overalt udlove stundom indtil c. 3000 eller 8000 Kroner, hvis Nogen formaar at gjøre hans Kunststykke efter. Der er nok Personer, som har prøvet deres Lykke, men de er blevet gjort ligesaa fuldt til Skamme som de, der mente, det Hele var elegant og morsom Øjenforblændelse eller Vindmageri. Der er ingen „Fjeder" i Kanonen, og det er virkelig Krudtet, som driver Kuglen ud; Hemmeligheden bestaar blot i, at Løbet er meget vidt, at Patronen er lavet med stor Omhu og Overlæg, samt at Holtum, som det er let at se, bl. A. følger en forøvrig meget simpel fysisk Lov. Og saa er der som sagt Koldblodigheden, Behændigheden, Kræfterne! . . . Disse fine gode Kræfter lægger han forresten i den senere Tid ogsaa for Dagen ved at lade 2 eller endog 4 Heste forgjæves søge at trække ham bort fra en Slags Stige, han klamrer sig til, eller ved, oprejst staaende, at lade spænde til hver af sine Hænder en Hest, som saa drives fremad, men ikke rokker ham af Pletten. Tager jeg ikke fejl, lægger han fremdeles en svær Kanon paa Skuldren og affyrer den der, saa Kuglen træffer Centrum af en Træskive og splintrer den, — ligesom en Bemærkning i et af Albumets Anmeldelser synes at antyde, at han til Afvexling har adspredt sig med at opfange en Kugle med Brystet, uden at det stærke Stød saameget som bragte ham til at at vakle. De sidste Anmeldere fremhæver iøvrig, at hans Kanon-Exercitier „nu ikke længer" i mindste Maade kan forfærde Damer.

„Den amerikanske Athlet" eller „den danske Athlet" kalder Holtum sig selv paa sine Plakater. . . . For at vende tilbage til hans Album, saa indeholder det som sagt ogsaa trykte Digte til hans Ære samt en Række Billeder — bl. A. Bismarck gribende de Kugler, Oppositionen udskyder, eller Børsspekulanten Philippart i samme Situation. Et ganske lille Billede viser, hvorlunde en Journalist, der ret vilde undersøge Kanonen, fik Hovedet klippet af, dengang Kuglen kom. Af Skrivelser er der ogsaa nogle — f. Ex. en fra Hinné, Kjøbenhavnernes gamle Yndling, der erklærer Holtum for at være „uimodsigelig enestaaende i sit Fag", og en, som Holtum selv lader til at sætte stor Pris paa: fra Chefen for Kong Viktor Emanuels Privatkancelli, der meddeler, at „Hans Majestæt Kongen har beundret saavel Deres (Holtums) overordenlige Styrke som Deres Behændighed, og at han har fundet sig foranlediget til som Tegn paa sin kongelige Bevaagenhed at sende Dem medfølgende Gulduhr, prydet med Allerhøjstsammes Navnetræk". Det kjøbenhavnske Publikum vil, naar disse Linier forlader Pressen, allerede have havt Lejlighed til at istemme den afdøde Konges gunstige Dom; vor sønderjydske Landsmand gjæster jo nemlig nu sit Fødelands Hovedstad, — og i de to Maaneder, han agter at optræde i Tivoli, vil han utvivlsomt ved sin Dygtighed og sin beskedne, elegante Optræden vinde sig forholdvis ligesaa mange Venner som i Udlandet.

D. D.

Tilbageblik paa Politiken.

En statistisk Opgjørelse af, hvor mange Parasoller, Hatte, Lorgnetter og Cigarer til 5 for 50 der mellem Aar og Dag falder som Offre for Folks Tilbøjelighed til at se sig tilbage, vilde være interessant. Og den vil komme: det Antal Medborgere, som, for ikke unyttigt at allarmere Publikum, beskedent lader sig føde i Dølgsmaal, ser sig alt opnoterede paa Fransk, og snart skal Verden komme til at gyse ved nøjagtig Rapport om det Antal Krænkelser af Menneskets helligste Ret, Fortovsretten, der begaas under det ovenfor nævnte letfærdige Paaskud. Ondet er indgroet. Hvorfor ser f. Ex. den unge Dame sig tilbage? For at gjøre Effekt ved et gratiøst Kast med de blonde Lokker? eller for at forvisse sig om, at hun stadig forfølges af den lille separate Lomme med det broderede Lommetørklæde, der i et Slags Løbetøjr „flyver", som den vil", lig Lokkerne? eller for at erfare, om den lille Sølvfisk, som med en Kjoleholders Lidenskab har bidt sig fast bag i hendes Nederdel, stadig ligger i dette Baghold. Hendes Blik er hurtigt, koket, sportsmæssigt, som om hun virkelig vil se, om hun endnu har Bid. Frygter hun maaske, at den pjaltede Skomagerdreng, der følger hende i Hælene og ironisk fløjter: „Fisken i Vandet bli'er aldrig træt," hører til Foreningen til Dyrenes Beskyttelse og vil tage Fisken under sin Beskyttelse for at standse hendes Dyrplageri? Nej, Grunden ligger sikkert skjult i Menneskenaturens gaadefulde Dybder. Ialfald maa man paa dette utilgængelige Sted søge Grunden til den Trang, som ved Aarets Begyndelse, ved Kvartalskifter og lignende Lejligheder paakommer Folk til at „kaste Blikket tilbage". Thi det, at de ofte ser noget Ubehageligt: — ganske som den unge Herre, der just i dette Øjeblik vender sig om efter Blondinen, men opdager sin Skrædder

og hurtigt snapper Øjnene til sig — veed man nok, afskrækker aldeles ikke.

Naar ogsaa jeg idag, skjøndt det hverken er Nytaar eller Kvartalsskifte, gribes af hin menneskelige Trang til at kaste Blikket tilbage, stammer det simpelthen fra mine uregelmæssige Vaner. Jeg troster mig dog ved, at jeg ikke træder Nogens Ret — og idetmindste ikke Nogens Forlovsret — for nær.

Den politiske Himmel har været jævnt overtrukken, og har det truende Uvejr endnu ikke fremkaldt en forøget Efterspørgsel efter En-tout-cas'er, har det dog bevirket, at Ytringer som: „Det ser ud til Allehaande", „det kan blive, til hvad det skal være" osv. som et Slags dybsindigt Kryderi bør findes ved ethvert Bord, ligesom det kostelige Helse- eller Sundhedssalt. Imidlertid har Kongressen stadig saa at sige ligget i Luften. Man har haabet, at den vilde opgive denne Magelighed for enten at nedlade sig i Wien, Berlin eller Baden — eller at „strande". Man ynder at omtale Kongressen som et Skib, og holder dette Billede stik, er der virkelig Fare for, at den skal foretrække den sidste Virksomhed. Jeg erindrer engang at have sejlet med et Dampskib, hvor Styrmanden først viste en Officer bort fra Kompasset, da hans Sabel kunde fremkalde en Misvisning, og efter at han dernæst havde bortfjernet en Dame med Pil i Haaret, kastede han et mistænksomt Blik til Zinkerne under mine Støvler og bad mig gaa forud, for at vi ikke skulde løbe paa Grund. Dersom da Kongressen har et saa mimoseagtigt Instrument ombord, kan man paa en Tid, hvor Staterne ruster sig til Tænderne og Skibet maa bevæge sig i højst metalliske Omgivelser, let risikere en Søulykke.

Nutildags er det ikke vanskeligt for Folk at følge med Begivenhederne, — Vanskeligheden er for Begivenhederne at følge med Folk. Enhver Begivenhed kommer saa at sige bag efter sig selv. Som det vil erindres, blev Frøken Malling forleden forlovet med Hr. Petersen; men allerede for to Aar siden, da hun rakte ham Sveitzerosten over Bordet og som til at rødme ved Tanken om at have drukket 2 Kopper Thé, vidste man, at de var „et Par" etc. — Saaledes er ogsaa allerede Kongressen „strandet" gjentagne Gange. Navnlig erindrer jeg en Eftermiddag, da jeg traadte ind til min Barber og afbrød ham i Læsningen af Telegrammerne. Hans Haand skjælvede som en Feberpatients, og Kniven hoppede som en Baad i Søgang, da den nærmede sig en lille Vorte paa min venstre Kind, der er mig særlig kjær, eftersom den skal sikre mig en sorgfri Alderdom. (Den er nemlig (i Forbigaaende bemærket) en Lønnedsgave af et kæmpemæssigt Organ af samme Art, som Naturen har indrømmet min gamle Tantes højre Kind; hun opfatter min Vorte som et Udtryk for Ensartethed i Følelser og sjælelig Slægtskab, og har introduceret mig i hendes Testamente). „Nu er der nok Tour til Russen!" bemærkede Barberen med Feber i Stemmen. „Hvad behager?" sagde jeg og slugte høflig saa stort et Kvantum Sæbe, som min Værtinde og hendes Familie omtrent forbruger i et Aar. „Jøsses, har De ikke hørt det?" udbrød Barberen i dybeste Sindsbevægelse, idet han snittede Vorten af, „— Kongressen er strandet!" Aldrig har jeg følt mig saa smerteligt berørt, — jeg havde ikke ventet denne blodige Udgang. Skummet stod mig om Munden, da jeg foer hen til Spejlet for at forvisse mig om, at Verdensbegivenheden havde gjort mig 10,000 Kroner fattigere; dog, min pekuniære Bekymring veg snart for en dyb patriotisk.

„Blod og Torden," mumlede jeg med hul Stemme, da jeg havde faaet Kinden plomberet med Fyrsvamp, og tumlede ud paa Gaden. Hvorfor strømmede alle Folk ud til Frederiksberg, — søgte de allerede udenfor Bombardementsgrændsen? Kun en enkelt Lieutnant gik modig den modsatte Vej; han søgte — sikkert for at berolige Mængden — at skjule sit blodtørstige Ønske om „strax at føres mod Fjenden", under den fredsommelige Anmodning om Ild paa Cigaren. — Cigaren! Jeg havde glemt min hos Barberen, men havde, instinktmæssigt følgende den moderne „Politik der Æqvivalente", i Stedet bortført en fremmed Stok. Der oppe i Gaden kommer en Ven af mig, ansat i Udenrigsministeriet — han maa vide Nyt! Han ser bleg, lidende og anstrengt ud ... Det er en travl og bekymret Tid!. Saa, der smuttede han ind i en Omnibus, som „fjerner alle Maveonder".

Jeg gik op paa Kaféen for at høre, om Vibenshus var sat i Forsvarsstand, om der var paatænkt en Udbygning af Grøfterne ved Jagtvejen, befalet en hurtig og extraordinær Klipning af Rekrutterne eller truffet andre Forholdsregler, ne qvid detrimenti caporet respublica. En Herre sad dybsindig paa „Dagstelegrafen" og læste „Dagbladet". Han rejste sig for at gaa en Stovlstik, og øjeblikkelig sprang to Personer til: den Ene snappede „Telegrafen", den Anden annekterede „Dagbladet". Hvor hurtigt havde ikke den russiske Ide om „den parallele Okkupation" gjennemtrængt alle Samfundslag! Under disse Forhold virkede det beroligende, da jeg i et Sidegemak opsnappede et Glimt af vor højtærede Krigsminister, der sad og stangede Tænder som i den dybeste Fred.

Om Aftenen gik jeg ud til Etatsraadens. Paa Vejen mødte jeg to Kursusdamer fra Frk. Zahle i heftig Diskussion med lidenskabelige Gebærder. „Bøjer" — hørte jeg den Ene sige, idet hun strøg mig forbi, medens jeg hos den Anden, der talte i en meget hurtig Mundart, opfangede et Ord som: — „Løbegrave" —. „Hvad!" tænkte jeg i min altererede Stemning — er der allerede Tale om Løbegrave og spanske Ryttere! Skulde Bøjerne være taget ind, og Fyrene slukkede i vore Farvande!*)" Gassen var heller ikke tændt, skøndt det var sent og ikke Maaneskin — formodenlig en defensiv Forholdsregel af Magistraten . . . enkelte Handlende tog endog deres Skilte ind. Og da jeg senere gik hjem, saae jeg i Nattens Mørke Personer ivrig beskæftiget med at flytte og ombytte de tilbageværende, som jeg antog — for at gjøre Gaden ganske ukjendelig og en fremmed Invasion end mere mislig.

Etatsraaden er en stor Politiker. Han har været en varm Tilhænger af Kongressen, for hvis fredelige Bestræbelser han forgjæves har søgt at fanatisere sin Familie. Hans Hustru har ingen Sands for Politik og er overhovedet noget tungnem i den Henseende. Da han for en Maanedstid siden bekymret fortalte hende, at „Porten igjen begyndte at ruste", spurgte hun, om hun skulde sende Bud efter Smeden; og da han den 23de f. M. bestyrtet kom ind med det Budskab, at „Porten brændte", var hendes første Tanke at bringe det sidste Værk af en af vore yngre Digtere i Sikkerhed, da det ikke var assureret (sine tidligere Arbejder har nemlig Forfatteren selv sikkret mod Brandskade, ligesom Vorherre Peblingesøen). Etatsraadinden har maaske mest Sympathi for Krigen og navnlig for de deraf flydende Bazarer. Hun kan takke Russerne for, at hendes ældste Datter blev forlovet med en juridisk Kandidat, og heller ikke har deres Blod flydt forgjæves for hendes yngste, da det har aabnet Øjnene paa en ung, lovende Lieutenant. Naar Frøken Marie nu oftere end før undselig maa sænke sine brune Øjne, medens Lieutnantens Overskæg Dag for Dag bliver spidsere, — er det en af de smukkeste Frugter af Russernes Lidelser i Balkanbjergene.

Dog er det Damerne strengt forbudt at læse Aviserne, da deres moskovitiske Venner i ædel Iver for at befordre deres Lykke undertiden lader sig forlede til Handlinger, som deres unge Protegéer ikke bør ane for ikke at komme til at sætte af paa den dem medfødte Blyhed. Der hersker altsaa i Etatsraadens kvindelige Omgivelser temmelig uklare Forestillinger om Kongressen. Han taler ofte om den, navnlig ved Maaltiderne, og den har en kjendelig Indflydelse paa hans Madlyst. Da man har bemærket, at en lignende Virkning fremkaldes ved Efterretninger som: „Sukker og Farin stille, Ris flov, Kaffe og Sago meget fast, Rug og Mel i Paris sluttede igaar lidt højere saavel pr. strax som pr. Terminer osv. —" har der efterhaanden udviklet sig den Anskuelse, at Kongressen maa være en Kornsort eller dog Noget, man kan spise — en Mistanke, som sikkert vil bestyrkes, naar den engang kommer istand eller „strander" for Alvor, og Markedet oversvømmes med „Kongreskager."

Justitsraad Petersen er den stadigste Husven i Familien. Han er en Kilde til idelige Disputer, da han aldrig viger en Haarsbred fra den Mening, som er den diametralt modsatte af Etatsraadens. Denne Haardnakkethed kan ofte forlede ham til dristige Paastande, som da han paa den Tid, da vor indre Politik stod paa Dagsordenen, i en Diskussion om, hvorvidt Folkethingsmand Berg gik med høj Hat eller rundpullet, afsluttede Debatten med den Erklæring: „Der er ikke Noget, der hedder høj Hat."

Som man kunde vente, var Familien ved min Ankomst i stærk Bevægelse. Sent paa Eftermiddagen havde Etatsraaden lukket sig inde paa sit Værelse, havde efter en heftig Kamp med sig selv forsaget Kongressen, og var en Time efter traadt ud som den Blodtørstigste af alle Dødelige. Neppe havde Justitsraaden afluret ham det, før han blev en begejstret Ven af Freden og end ikke skyede at benægte, at der overhovedet existerede Noget, der hed Krig, — uagtet han havde det forlovede Par lige for sine Øjne. Frøken Marie befandt sig i en formelig Belejringstilstand hele Aftenen. Lieutnantens Overskæg var spidsere end nogensinde, og Interessen for hans lakerede Støvler forhøjedes betydeligt ved, at han opfattedes som værende paa Krigsfod. End ikke, da det strax efter Thébordet var klart for Alle, at Lieutnanten samme Aften var bleven hemmeligt forlovet med Frøken Marie, vilde Justitsraaden indrømme, at Krig var et existerende Begreb. Og da Etatsraadinden under Paaskud af et Forretningsbrev havde kaldt sin Gemal ud for at betro ham den interessante Opdagelse, vendte han tilbage bestyrket i sin krigerske Opfattelse af Situationen, skjøndt han for en Ordens Skyld havde betegnet sin Kones Formodning som „Vaas."

Fortumlet gik jeg hjem, og næste Dag var jeg ikke klogere paa Spørgsmaalet om Krig eller Fred, end de Fleste af mine Medborgere. Dog er Etatsraaden og Justitsraaden en hel Del klogere. Den Første har siden Grev Schuvaloffs Afrejse fra London ikke havt en rolig Time, og betragter denne Udflugt som et personligt Shikaneri. Den Sidste er en varm Beundrer af Schuvaloff, og da han for nylig hængte et gaadefuldt Skilderi op i sin Dagligstue, antog man først, det skulde forestille Greven, — indtil man erfoer, at det var en af vore egne, endnu radikalere Fredsvenner, som vil tilbyde en eventuel Fjende „den skrællede Melon" for at blødgjøre ham.

Samuel Weller.

*) Først Dagen efter indsaae jeg, at de havde drøftet den hensigtsmæssigste Maade at „bøje" de fredelige Verber „løbe" og „grave" paa.

Billedtexter.

Prindsen af Wales' Sønner. Det er to kongelige Højhed'er, de to smaa Kadetter paa Forsidebilledet. De ser ikke ud til at være det, som de sidder der og lærer at splidse et Toug under Baadsmandens Opsyn. Men det er alligevel Sønner af Prindsen af Wales, der maa gjennemgaa den samme grundige Skole som enhver anden Kadet. Den ældste, Albert Viktor, er kun 14, og hans Broder Georg, har næppe fyldt 13 Aar, og dog har de nu allerede i et halvt Aar været Søkadetter ombord paa „Britannia". Selvfølgelig har de deres egne Værelser og egen Tjener ombord, men ellers er de i Et og Alt stillede lige med deres Kammerater. At de engelske Prindser gaar tilsøs, er overensstemmende med Kongehusets Traditioner, og Flaaden er jo desuden enhver Englænders Stolthed.

En engelsk Dampsav. Paa Verdensudstillingen i Paris kan man i den engelske Afdeling i Hovedbygningen se den nederste, oversavede Del af en Træbul, hvorpaa endnu ligger det flade, lidt kiledannede Savblad, med hvilket Gjennemsavningen har fundet Sted. Ser man nærmere til, vil man imidlertid finde, at dette Savblad er befæstet til en vertikal Dampmaskine af meget smaa Dimensioner, og at man altsaa her har en veritabel Dampsav for sig. Af denne, som er konstrueret i A. Ransomes & Co's bekjendte Fabrik i Chelsea, bringer vi idag en Afbildning. Apparatet har gjentagne Gange været offenligt prøvet i England, og blandt andre Sagkyndige har man til disse Prøver ogsaa tilkaldt Gladstone, der, som man veed, er en vældig Brændehugger for Herren, og som skal have udtalt sig meget rosende om det. Maskinen bestaar i det Væsenlige af en Dampcylinder af meget ringe Gjennemsnit, der hviler paa en Grundplade af Jern og desuden er fastspændt til det Træ, som skal fældes. Savbladet er direkte befæstet til Stempelstangen, og denne har foruden sin frem- og tilbagegaaende Bevægelse tillige en sidegaaende Bevægelse, idet hele Cylindren drejer sig, hvorved man kan gjennemsave hele Træet uden at behøve at forandre Apparatets Stilling. Selvfølgelig hører der ogsaa en Dampkjedel til Apparatet; det er en lille transportabel Kjedel, der ved et langt, bøjeligt Rør forbindes med Dampsaven, og jo længere dette Rør er, desto mindre Ulejlighed har man med at flytte Apparatet. Tænker man sig nemlig, at man vil fælde Træer i en Skov eller Park indenfor en vis Omkreds, anbringer man Dampkjedlen i Centrum af denne og giver Damprøret en Længde, der svarer til Radius i Omkredsen; man behøver da ikke at flytte Kjedlen en eneste Gang under hele Operationen. Hvad Flytningen af selve Dampsaven angaar, kan den udføres med stor Lethed, idet den kun vejer ca 3 Centner, og den kan derfor ved Hjælp af Løftestænger godt bæres fra det ene Sted til det andet af fire Mand. Da Damptrykket er meget højt, arbejder Maskinen hurtigt, idet den under almindelige Forhold kan fælde 4—6 Træer af 78 Centimeters Gjennemsnit i Løbet af en Times Tid. Maskinen skjærer desuden Træet af meget nær ved Jorden, saa der ikke gaar Meget tilspilde. Til disse Fortrin kommer endnu, at Maskinen kan skjære i alle mulige Stillinger, selv paa Skraaninger, og at den ved et lille Hjælpeapparat, der kan anbringes paa den, er istand til at gjennemsave liggende Træstammer.

Theatre etc.

Ogsaa „Erasmus Montanus" og „Intrigerne" har iaar opnaaet Rang og Værdighed som Kassestykker; det kgl. Theater har udsolgt Hus paa dem, — og hvad bedre er: det har Ære af den Maade, hvorpaa ialfald enkelte Roller spilles. I det Holbergske Skuespil tager Hr. Mantzius Luven fra sine Medspillende; hans Per Degn er en fortræffelig, indædt vigtig Dumrian, der med en lidt brægende Stemme og regnende sikkert paa sine Omgivelsers Uvidenhed og Bornerthed udtrumfer alt det guddommelige Galimathias, som den danske Komedies Fader har lagt ham i Munden. Næst efter denne Præstation kommer Hr. E. Poulsens Montanus, der er lidt grovt holdt og i Detaillerne vel meget anlagt paa et Galleri-Publikum, men som i Henseende til Opfattelse fortjener ikke ringe Anerkjendelse. — I „Intrigerne" (hvor blot Frøkenens ypperlige Rolle burde have været betroet til en lidt talentfuldere og elskværdigere Skuespillerinde) bar derimod Hr. Rosenkilde Prisen. I Stykker med saadan en halvt filistrøs eller „hyggeligt bornert" Atmosfære befinder han sig ret i sit Es, pusler om paa Scenen saa hjemligt, som en virkelig gammeldags Præst i en virkelig Præstegaards Dagligstue, og foredrager sine Smaasange med betydeligt dramatisk Liv. Kun ved Spillebordet overgik Hr. O. Poulsen ham; dennes Skolelærer var den Eneste, paa hvem man kunde mærke, at der spilledes Kort, de Andre sang deres Repliker altfor unaturligt febrilsk.

— I Tivoli debuterede i Tirsdags Aftes nogle nye Akrobater, hvoraf En med megen Sikkerhed og Behændighed balancerede paa en Kugle, som han trillede hen ad et Slags Vippebrædt. Blandt de andre Præstationer paa Plænen fortjener nogle Trapezkunster at ses, hvor bl. A. et ungt Menneske, hængende ved Fødderne i Trapezet, bærer i et Bælte mellem Tænderne en vandret udstrakt Kollega, hvis Person sættes i en hurtigt omdrejende Bevægelse.

Broget Selskab.

Man har antaget, at Maanen var et fuldstændig dødt, udbrændt Himmellegeme, men den bekjendte populære Forfatter, Dr. Hermann Klein, som i 12 Aar har studeret Maaneoverfladen, har i disse Dage opdaget, at der nys har dannet sig et Krater paa den. Dette nye Krater befinder sig nær Maanens Midterparti, vest for Krateret Hyginus, paa en vidtstrakt, flad Slette; dets indre Flade er dobbelt saa stor som Byen Kølns og overfløjer alle Jordens Kraterers, med Undtagelse af Kiraueas paa Havaji. Vest for Krateret saae Dr. Klein Egnen bedækket med Høje eller Klipperuiner samt to smalle Spalter, der var flere Mil lange.

— Forklaringer af nogle Udtryk, Mundhæld og Skikke: „Hocus pocus“ er kommet til os fra Tydskland, der igjen havde det fra en i 1638 i London udgiven Bog: „Hocus pocus junior, the anatomy of leger-demain“. Skriftet blev oversat paa Tydsk under Titlen „Hocus pocus junior eller Taskenspillerkunst,“ hvor hocus pocus altsaa toges som Egennavn paa en behændig Taskenspiller; først senere gik det over til at betyde Gjøgl etc. — „Guten Morgen, Hr. Fischer“, knytter sig til en gammel theologisk Kandidat Fischer (død 1836 i Kønigsberg), som havde set sig ganske blind paa Biblens Bogstav, og som bl. A. havde rendt sig fast i Ordene: „Og jeg siger Eder, paa Gaden skal I ikke staa stille og hilse Folk“. Han hverken hilste selv eller vilde hilses af Bekjendte, og da han ikke kunde fremtvinge det paa anden Maade end ved stadig at holde sig hjemme paa sit usle Værelse, gik han kun ud tidlig om Morgenen for at hente Vand fra en nærliggende Brønd. Stadig mødte han imidlertid Arbejdere etc., der for at drille ham hilste ham med et fornøjet „Guten Morgen, Hr. Fischer“; og det hjalp ikke, han klagede først til Politiet og saa til de højere Instanser, helt op til Kongen, — Hilsenen blev ved at lyde og lyder, som man veed, udenfor hans Fødeby den Dag idag. — „At drikke som en Børstenbinder“ er et gammelt tydsk Udtryk, idet man nemlig tidligere sagde, istedetfor „trinken“ (drikke), „ausbürsten“, altsaa ligesom at feje Struben med Vin. — „Morgenstund har Guld i Mund“ skriver sig fra Oldtiden, hvor man næsten hos alle Folkeslag (som hos Araberne den Dag idag) brugte at gjemme mindre Pengestykker i Munden; Grækerne gav deres Døde Færgepenge med i Munden (til Charon, Færgemanden paa Underverdenens Flod), og Lignende træffer man hos Germaner etc. — Brugen af Brudeslør forklarer Prof. Cassel saaledes, at idet Bruden hyllede sig i Slør, tilhyllede hun sig oprindelig til Fordel for Brudgommen, skjulte sig for alle Andre end for ham; saaledes blev Sløret et Udtryk for Troskab og Hengivenhed.

Dampsav til at fælde Træer. (Se S. 305).

— Stanley har bragt en besynderlig Hjerneskal med hjem fra Afrika. Han traf paa et af de Steder, han besøgte, en lang Række af den Slags Hjerneskaller spiddet op, og det viste sig, at de var Levninger af fangne Skovmennesker, „Soko“, der havde tjent til „Miama“ (Æde). Han lader ogsaa til at have set Hudstykker, men aldrig et levende Skovmenneske. Huden og Hjerneskallen skal ligne en Abes, men den berømte engelske Naturforsker Huxley antager den dog for at være Hjerneskallen af et Menneske, og man er nu i videnskabelige Kredse meget spændt paa, om der her skulde være fundet en hidtil ukjendt Mellemform mellem Aberne og Menneskene.

— En af vore flotteste unge Løver bad for nogle Dage siden et temmelig „bedærvet“ udseende Bybud om at besørge en Buket efter en bestemt Adresse. Bybudet saae paa Adressen, kvalte en Taare og erklærede med sin af Brændevin inspirerede Stemme: „Herren maa have mig undskyldt, men jeg har bandet paa, at jeg aldrig vil se det Pigebarn mere“. Og dermed leverede han „Løven“ Buketten tilbage.

Gaade af s—r.

Fra Læben er jeg fløjet tidt saa snelt,
Tidt kom til mig paa blodig Val en Helt,
Kom ikke selv Du til mig mange Gange?
Svar trøstig Jo! og giv det samme Svar,
Naar jeg desuden gjør det Spørgsmaal: Har
Jeg ikke ofte banet Vej for Mange,
Og fik ej Mange i mig Banesaaret,
Og have Mange ikke falsk mig baaret?

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Juveler — Juvelér.

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN

i

BILLEDER OG TEXT.

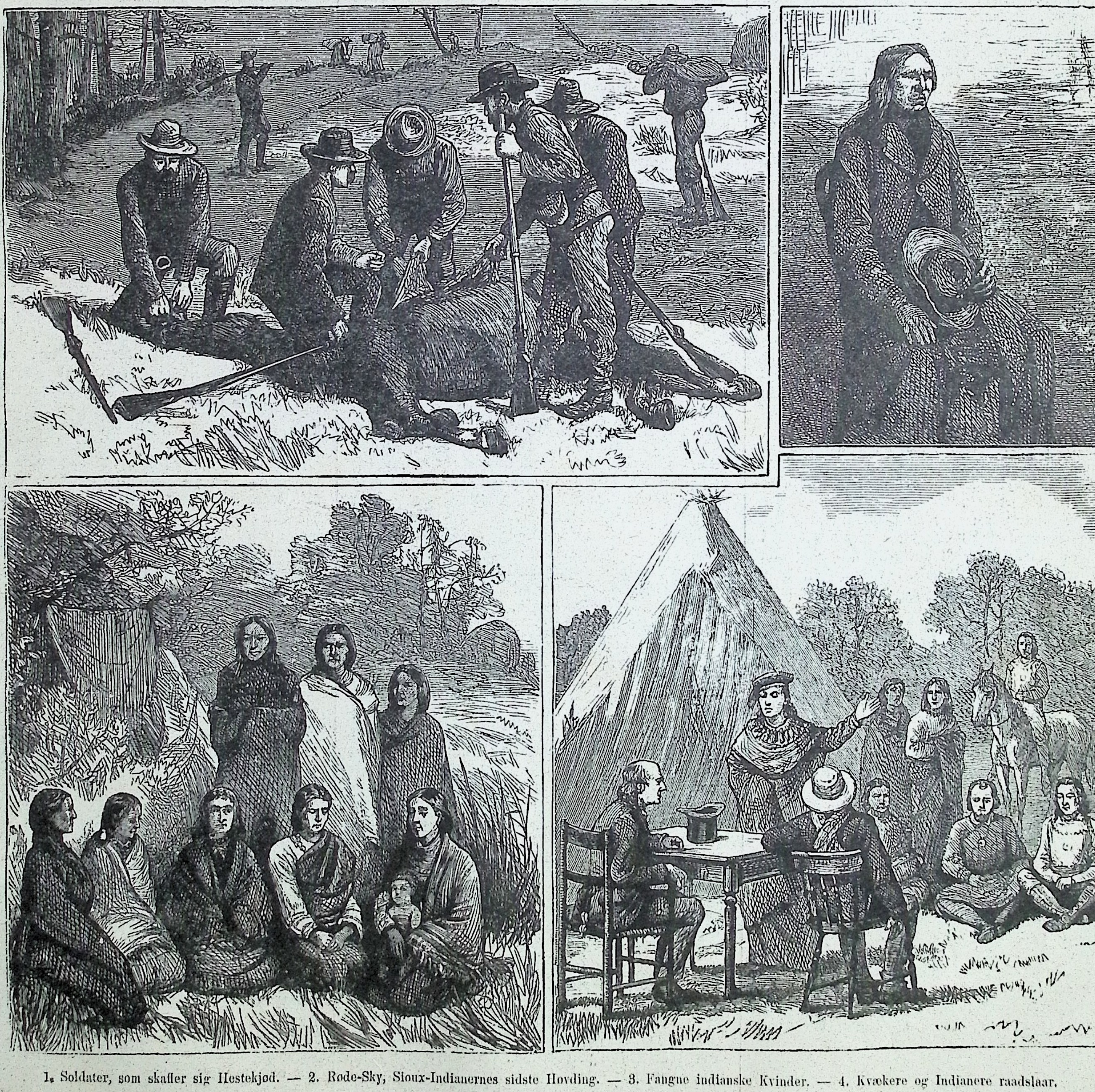
Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 90. Søndagen den 9. Juni. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Situationens Mand.

Den 4. (16) April 1866 affyrede, som man maaske veed, den russiske Student Karakosoff et Pistolskud mod Czaren. Chefen for det almægtige hemmelige Politi („den tredie Afdeling") havde ikke vidst mindste Besked om den Sammensværgelse, som hint Skud var Frugten af, og da hans Undergivne nu yderligere kun havde lidet Held med sig ved Forhørene og Efterforskningerne, bad han hovedkulds og forfærdet om den Afsked, som han ogsaa strax fik. Men hvor skulde man skaffe ham en Efterfølger i denne, det russiske Riges mægtigste Stilling? De Folk, Kejseren havde omgivet sig med og holdt af at se, var lutter Kavalerer, men ikke just særligt dygtige Personer; og blandt de Dygtige nærede ikke Faa Ausfuelser eller havde et Væsen, som var mindre afholdt ved Hove. Tilfældigvis besøgte den 38-aarige Grev Peter Schuvalov,

1. Soldater, som skaffer sig Hestekjød. — 2. Røde-Sky, Sioux-Indianernes sidste Hovding. — 3. Fangne indianske Kvinder. — 4. Kvækere og Indianere raadslaar.
Fra den sidste Krig mod Sioux-Indianerne. (Se S. 313)

Generalguvernør i Livland og Kurland og kort forinden udnævnt til Generaladjutant, netop i de Dage St. Petersborg, — og paa ham faldt uventet Kejserens Valg. Greven var en dygtig Administrator, havde tidligere gjort Tjeneste i Politiet, var smuk og meget elegant i sin Optræden, havde som Søn af den forrige Overhofmarskalk fra Barnsben bevæget sig ved Hoffet og sammen med Kejserhuset, og var endelig som respektabel Familiefader beskyttet mod Tilbøjeligheder til Kjærlighedsaffærer, Kortspil og lignende Skrøbeligheder: siden han var blevet gift med Grev Orlov-Davydovs fint dannede Enke, ansaaes han almindeligt for at være blevet „et ordenligt Menneske". — Som sagt, han blev udnævnt, og hans Debut var lovende. I Forbryderen Karakosoffs Bopæl havde man fundet en Mængde beskrevne smaa Papirsstumper, som Ingen vidste at stille Noget op med, og som dog alene kunde give Oplysninger, eftersom Karakosoff haardnakket tav, baade om hvem han selv og hvem hans Medskyldige var. Schuvalov lod disse Stumper lægge paa en Glasplade, flyttede om paa dem, læste fra begge Sider, — og kunde, inden Dagen var endt, møde hos Kejseren med de fornødne Holdepunkter for en videre Undersøgelse. Ligesaa behændigt vidste han at hævde sin Plads overfor den raa Muravjev, Polens „Bøddelknegt", der havde Sæde med ham i den Kommission, som var nedsat i Anledning af Attentatet, — saavelsom overfor de national-demokratiske Hedsporer, der — med Brødrene Miljutin i Spidsen — udøvede stor Indflydelse i de højeste Kredse. Schuvalov havde i det Hele taget fuldt op af Fjender. Storfyrst-Thronfølgeren tog ham det meget ilde op, at han kiggede i hans Brevvexling med Slavophilernes naive Førere; Kejserinden skjældte ham for en slet Kristen, fordi han modvirkede hendes fanatiske Skriftefader; Ignatiev og hans intrigante, erobringslystne Meningsfæller hadede ham, fordi han ikke havde Øre for „de betrængte slaviske Brødres Smertensskrig", men stadig holdt Blikket fæstet paa Rigets egne Forhold og Fordele; og det liberale Adelsparti endelig tilgav ham kun nødigt, at han havde stoppet Munden paa deres Talere og sendt deres Fører (hans egen Fætter) „paa Rejse". Men Kejseren holdt sin Haand over den unge Statsmand, hvis Magt endog blev saa stor, at man gav ham Tilnavnet „Peter den Fjerde". Nu og da anvendtes han ikke blot i saa delikate Sendelser, som da han i 1872 gik til Nizza for at søge at faa løst Storfyrst Alexis' hemmelige Ægteskab med Hofdamen Alexandrine Shukovski, men ogsaa i højst vigtige politiske Missioner, som da han i 1873 gik til London og afværgede Stormen, der allerede paa den Tid truede fra de britiske Statsmænd. I St. Petersborgs Saloner vakte hans slanke Skikkelse med det tidligt graanede Haar altid næsten ærefrygtsfuld Opmærksomhed, og saavel han som hans Hustru — der lever meget tilbagetrukken og lægger stor Vægt paa sine Børns Opdragelse — nød stor Agtelse.

Det er denne Schuvalov, som i den sidste Tid har spillet den meget efterstræbte Rolle som „Situationens Mand". Træt af det Ansvar, der hvilede paa ham, og irriteret eller besejret af utallige Intriger ombyttede han omsider sin Stilling som Chef for „tredie Afdeling" med den langt mindre indflydelsesrige som russisk Gesandt i London, og han lader her til utrætteligt at have arbejdet paa at forhindre — eller faa udsat en russisk-engelsk Krig. Hans Rejse til St. Petersborg og Berlin nu for nylig har bragt hans Navn paa Alles Munde, — særligt, da det viste sig, at han havde forstaaet at sætte sine Anskuelser igjennem. Hvis ikke alle Tegn skuffer, kommer Kongressen virkelig istand om faa Dage, og dermed er vel de truende Krigsudsigter ialfald foreløbig drevet over. Dette Resultat kan ganske sikkert Schuvalov tilegne sig Æren for, og det vil rimeligvis inden ret lang Tid bringe ham op paa den Førsteminister-Taburet, som den levelystne gamle Gortschakoff modvillig bereder sig til at forlade. Ialfald hvis Kejser Alexander lever og bliver ved Roret.

En engelsk Skribent siger om Schuvalov, at han kun gjør sig faa Illusioner og ikke har stor Sympathi for de britiske Forhold, men at han er velset i London paa Grund af sine Manerer og sin urokkelige Høflighed. „Han er en Mester i den Kunst at kunne høre til, medens han lader, som han var fuldstændig af deres Mening, han taler med. Tilstrækkelig beleven overfor Smaafolk, som han ikke har Noget at vente af, elskværdig, hvor hans Interesser byder ham at være det, veltalende, naar han har „Forsikringer" at give, — er han maaske af alle Diplomater den, der bedst forstaar at stoppe kortsynede Politikere Blaar i Øjnene." Som man ser — et Mønster paa en russisk Statsmand af den gamle Skole.

Ombord paa Prøvesten.

II.

Man lærer i Soldatertiden ganske godt Folk at kjende og møder ret mærkelige Træk. Hvor Mange falder saaledes paa at tænke, at en tung og skikkelig Falsterbonde kan gaa hen og blive sindssyg af Hjemve? . . . Knøsen, jeg taler om, var eneste Barn af rige Forældre, som havde forkjælet ham. Kun to Gange i sit Liv, før han blev Soldat, havde han været udenfor Kippinge By, naturligvis begge Gange eskorteret af de omhyggelige Slægtninge; ellers var han efter hans Byskammeraters Sigende et fredsommeligt Gemyt, der, næst Grødfadet, satte størst Pris paa Arnekrogen, hvor han, hensunken i dybe Betragtninger og pattende paa en Pibe, tilbragte Størstedelen af Tiden mellem Maaltiderne. Her, i de forandrede Omgivelser ude paa Fortet, blev han hurtig rent tummelumsk. Han vilde absolut opholde sig i en bestemt Kassemat, hvor han ikke havde det Bitterste at gjøre, men hvor han gik og saae forskrækkelig idiotisk ud. Det var ikke muligt at lokke et fornuftigt Ord ud af Krabaten, naar undtages en Lyd, der nok kunde ligne „Hjem"; og trak vi ham udenfor, saa han fik Øje paa Vandet, hylede han i vilden Sky og sled for at komme ind igjen. I tre Døgn lod vi ham gaa og puste og snøfte som en forskrækket Ko i den Kasemat, der havde vundet hans Hjerte; saa lovede vi ham, at han maatte komme hjem, naar han kun vilde følge med ned i Baaden for at blive sat i Land. Men vi kunde lige saa godt have sagt buh! til ham. Tilsidst maatte vi baste og binde ham paa alle Fire og surre ham fast til Toften for at faa ham transporteret ind paa Sygehuset.

Jeg kan forøvrig, i Parenthes bemærket, godt forstaa, at saadan en sølle Fyr kan blive helt vims i Hovedet ved pludselig at blive hensat under helt nye Forhold, ved at blive revet ud af sin snevre Forestillingskreds og sine faa, tilvante Ideer. Det Sprog, han her hørte, var ikke fuldstændig hans eget, den Maade at formulere sine Tanker paa kjendte han slet ikke, alle de Indtryk, han modtog gjennem Øjet, adskilte sig saa væsenligt fra Alt, hvad han tidligere havde set, — hvad var da rimeligere, end at han i sin Fortvivlelse klamrede sig til Mindet om sit tidligere Liv? Men derved blev Tanken om Hjemmet den ene dominerende, der voldsomt satte sig op mod ethvert Forsøg af ny Forestillinger, som han ikke kunde magte, paa at bemægtige sig hans fattige Hjerne. Under den Form er Hjemve ganske sikkert Vanvid.

— Men lad os fra disse Vanvidsbetragtninger komme til fornøjeligere Emner og Personer. Der er nu f. Ex. Konstabelen Skovgaard. Han er fra Husumegnen, hvad der forsaavidt har Betydning, som han har stor Vanskelighed ved at gjøre sig forstaaelig for andre Dødelige end netop Sønderjyder. Hans trofaste Ven og Vaabenbroder er Numer 17, en Landsmand af ham, som har sit Hjem „fi'e Mijl wæsten fo' Ha'e'slev". Da disse to Brave første Gang modtes paa Livets Vej — og det var i Prøvestens Kasemat, just som de Begge stod og løste op for deres Muleposer — mønstrede de hinanden og deres respektive, medbragte Liggendefæ med et inkvisitorisk Blik. Efter nogen Tids Forløb aabnede Skovgaard Samtalen: „Hø', sytten! ska' wi tou wæ'e jens om et Ma'skau? du har en Ost, og a har e' rejti' godt Foslor og en Kruk' Smør." — Sytten mediterede endnu en Stund, og da Forslaget velovervejet ikke forekom ham saa ilde, erklærede han sig villig til Fællesskabet. Fra den Dag har de været uadskillelige Venner; de sover ved hinandens Side og deler ærligt Sul og Brød. Skovgaard er den Altopofrende: han skriver Breve for sin Ven til dennes Hjem og Pige og tyder de kjære Meddelelser, som til Gjengjæld indløber fra deres fælles Hjemstavn. Sytten er en rigtig brav Fyr, men Fingerfærdighed er han desværre ikke i Besiddelse af, og det nagtet Sergent Beissenhertz daglig ved Geværexercitsen udtaler den Formening, at stakkels Nr. 17 har mindst 7 Fingre paa hver Haand, — saa stort Besvær har han nemlig med at faa de 5 Fingre, han virkelig har, anbragt paa rette Maade, at han altid lader til at faa et Par Stykker tilovers. Sæt ham til et Arbejde, som kun fordrer Kræfter, og han vil arbejde, saa Sveden hagler ned ad hans Pande, eller læg centnertunge Byrder paa hans Skuldre, og han vil bære dem med et Smil. Men faar han fat paa et Gevær eller et andet, nogenlunde fint Apparat, er han grædefærdig af Fortvivlelse over, at han slet ikke kan hitte ud af dets Haandtering. Skovgaard maa derfor ogsaa paatage sig den Vennepligt at pudse Syttens Gevær, saa hans Ven ikke lider den Forsmædelse at komme i Brummen. . . . Kun i ét Stykke giver Nr. 17 ikke Skovgaard Noget efter, ja jeg tror endog, han er hans Mester: det er i at spise. Skjøndt man om Aftenen begynder at skaffe Kl. $6^1/_2$, kan man i Regelen endnu Kl. 8 finde de to Sønderjyder i Færd med denne Idræt; med begge Albuer lænede paa Bordet og med stirrende Blik sidder de og gumler deres Mellemmad i sig, med en saa regelmæssig Langsomhed, at man kunde bruge deres Underkjæber som Sekundpendulet . . . Om Middagen bliver der øst ret forsvarlige Portioner op til os af Suppe, Grød og Ærter; men naar Nr. 17, som altid bliver ved, lige til Fadet er tomt, slikker sin Ske og stikker den ind i sit Madskab, ser han dog stedse saa modfalden-ud, som om han gik fra Bordet med en sulten Mave; og virkelig kan man et Øjeblik efter se ham med største Sindsro file en tommetyk Rundtenom af sit Brød og fortære den med en Appetit, som om han intet Væsenligt havde nydt i 8 Dage. Dog, det er rene Bagateller, mod hvad han og Skovgaard en skjøn Dag udførte. Disse tvende gjæve Staldbrødre var, sammen med 8 andre af samme Bakke, paa Vagt; men kun Skovgaard og „Sytten" kunde skaffe paa den reglementerede Tid, de Øvrige maatte paa Grund af Beskæftigelse vente, til Tid og Lejlighed gaves. Da Koksmaten udleverede Maden, spurgte han „Sytten", til hvilken Bakke han hørte; det var 2den Bakke, svarede denne, men han glemte at sige, at de kun var To tilstede, og derfor fik han naturligvis Mad til alle Ti, eller med andre Ord to store Fade fulde. Baade Skovgaard og „Sytten" blev glad overraskede ved denne Overflødighed og troede, det var i Anledning af Vagtturen, at de skulde trakteres. — Kort efter Middag kom saa tre Mand til Lieutnant Bloch, som havde Inspektion, og klagede over, at Numer 17 havde spist deres Ærter. Han ønskede af Hjertet Numer 17 Velbekomme og sendte de tre hungrige Stakler til Kokken med Ordre om at udlevere 3 Portioner extra. Lidt efter kom tre Andre med samme Besværing. „Hvad Djævlen! har Numer 17 ogsaa ædt Jer Mad?" — Jo, de troede da nok, det var ham. Det forekom Lieutnanten at være et vel stivt Stykke, og han gik hen paa Brandstuen, hvor han ganske rigtig fandt de to Syndere, hver med et tomt Fad foran sig. „Hvor har I gjort af Jere Kammeraters Mad?" spurgte han. Skovgaard skelede hen til sin Medskyldige, hvornæst han efter nogen Betænkning og med en højst angergiven og ulykkelig Mine tog Ordet og sagde: „Wi fik tow Fa'e; det jenn', det od han; det anj'n, det . . . det od a."

. . . Den mest Typiske er dog maaske en af mine „Sluffer" (nærmeste Sovekammerater), nemlig Numer 10, — en ægte „Krisjanit" (indfødt Kristianshavner), der svømmer som en Fisk og kan slaa Mærker i en Egetræs Bordplade med de bare Næver. Han gaar i Reglen under Navnet „den stærke Slagter", men lever forresten Størstedelen af Aaret af „tilfældigt Sjov", ærligt huggende og slidende sig gjennem Livet, der ikke har faret blidt med ham. Maaske han deraf har faaet det melankolske Edikkebryggeransigt, der passer saa fortrinlig til hans tørre Muttervits og til den lune, sindige Maade, hvorpaa han „opdager" Forskjellige af Kammeraterne. Der er for det Første den „præliminære Skræder", et sølle Skrog, som har faaet sit Tilnavn af, at han søgte at bilde os ind, han havde taget Præliminærexamen. Da han blev følt nærmere paa Tænderne, kom det imidlertid for en Dag, at det Hele indskrænkede sig til, han engang havde tænkt paa at studere til den lille Præliminærexamen, for hvilket Forehavende der dog stillede sig saa uoverstigelige Hindringer, at han maatte nøjes med Bevidstheden om sin gode Vilje. Det holdt haardt at faa den Tilstaaelse frem; men Numer 10 var Manden, der forstod at lokke den fra Skrædderen, endog uden at anvende alvorligere Midler . . . Et andet af hans Plejebørn er Nikolaj Sebastjansen, den rige Gaardmandssøn fra Sundby, der gjemmer sine Fødevarer under Laas og Lukke og heller lader sit Brød muldne og Sulet fordærves, end under Kammeraterne en Bid. Hos ham har Slagterens kjærlige Forsikring om, at „han holder saa meget af Nikkelaj" — en Forsikring, der altid ledsages af smaa, venskabelige Albuestød og Puf i Sidebenene — baaret saa gode Frugter, at Amagerfa'er nu er lydig som en Hund. Sebastjansen vilde saaledes ned til Kokken for at kjøbe sig en Cigar. Numer 10, som fik Nys om denne hans Hensigt, henvendte sig til ham med følgende Ord: „De' ve' si'e, Nikkelaj, Du ta'er en med te' maj!" Nej, mente Nikolaj, det havde han ikke Raad til. „Ja nu kan Du jo prøve at lade være." — Herkules lagde sig ganske rolig hen ad Bænken og stirrede filosofisk op i Loftet. Sebastjansen tøvede lidt og skottede hen til Kolossen, hvis knusende Ro og Alvor i den Grad imponerede ham, at han luskede af, for snart efter at vende tilbage med en Cigar til Numer 10 og — ingen til sig selv. Numer 10 nød Cigaren med synligt Velbehag.

Numer 10 er i det Hele taget en ganske flink Soldat, der aldrig skulker — hans Yndlingsudtryk er: „Jæ' æ' inte den uvillige" — men som mangen Gang letter Arbejdet for os Andre ved at fremkalde godt Humør. Sergent Creutz, en Holstener af Fødsel, der „i 1848

tjente mod Danmark og gjorde sin Pflicht og i 1864 var med Danmark og gjorde ochsaa sin Pflicht", mener rigtignok, at Numer 10 burde kasseres paa Grund af Mangel paa Begreb, og henregner ham til Fortets „Unumre"; og det er jo ogsaa underligt, at han aldrig kan svare rigtig, naar Sergent Creutz spørger ham, hvor Nøglen til Brandstuen i Almindelighed skal hænge — det korrekte Svar er: „Paa det dertil anviste Sted". Men jeg har i Grunden Gavtyven mistænkt for, at han driver lidt Gjæk ogsaa med Sergent Creutz. Denne spurgte ham en Dag, hvordan det indvendige hule Rum i Kanonen benævnedes, og Numer 10 blev ham Svar skyldig. „Naa, saa siig mig da, naar De nu dør en Gang, hvilken Part af Dem er det da, der farer til Helvede? — i Himlen kommer saa ein Schlingel doch ikke", tilføjede han haanligt. Numer 10 mente, at det blev hans syndige Krop. — „Ach naj, det er doch Sjælen." — Denne Mendring troede Numer 10 at kunne gaa ind paa. „Na, dummer Kerl, tror han da, at Kanonen ikke ochsaa har en Sjæl; och saa heter det indvendige, hule Rum". —

Numer 10 har én Fejl, en Kapitalfejl, og værst er den for ham selv: han er slem til at „brænde den af", det vil paa anden Dansk sige, han er slem til at komme for sildig ned til Fartøjet, der paa Landlovsdagene afhenter Mandskabet ved Toldboden. Selv mener han, at det kommer af, han har saa smuk en Kjæreste, men denne plausible Grund er dog ikke vægtig nok til at fri ham fra nogle smaa Krumslutningsture. Imidlertid, det maa man lade ham, han tager mod Jernet som en Mand. Det er i det Hele forbavsende, hvad han kan præstere i Retning af Haardførhed, man fristes til at tro, at han helt mangler Følelsesorganer. En Dag fik han en Finger i Klemme mellem Tandhjulene paa Svingkranen, men nagtet den ikke havde megen Lighed med en Finger, da den kom ud igjen, undslap der ham dog under denne Proces intet Smertesudraab, men kun et ærgerligt „Saa til Helvede!" Under hans sidste Krumslutningstur var Sergent Creutz grusom nok til at spørge ham, hvad han syntes om den sammenbøjede Stilling, og om han ikke snart fandt den lidt ubekvem. „Aa, det søn's je' inte'," var Numer 10's Svar.

N. Bang.

Den forelskede Sindssyge.

Efter Edmondo de Amicis.

VIII.

Saasnart Lieutnanten næste Morgen var staaet op, skyndte han sig hen til Doktoren. Da denne saae ham træde ind med et forstyrret Ansigt og forgrædte Øjne, skjønnede han nok, at hans Ven kom for at søge Trøst og Raad hos ham, og han fik ham til at sætte sig og begyndte paa en ordenlig Sparlagensprædiken. Men den unge Officer hørte ikke paa ham og lod til at være helt optagen af andre Tanker. Pludselig opklaredes hans Ansigt, han slog sig for Panden og udbrød: „Nej! at jeg ikke har tænkt paa det før!" — „Paa hvad?" spurgte Doktoren. Men den Anden svarede ikke, han greb blot en Pen og et Stykke Papir, satte sig til at skrive i flyvende Fart, og oplæste saa lidt efter følgende Brev:

„Hr. Lieutnant! Jeg henvender mig til Dem uden Omsvøb og Komplimenter, som det er Skik og Brug blandt os Soldater. I den sidste Maaned har jeg kommanderet det Detachement fra . . ., som for tre Aar siden, i Maanederne Juli, August og September, stod under Deres Befaling. Jeg har her lært at kjende en ung Pige paa 18 eller 20 Aar; hun hedder Karmela og har været sindssyg de to sidste Aar, efter hvad man siger: af Kjærlighed til Dem. Hvordan det er gaaet hende, efterat De har forladt Øen, veed De sikkert, og De kjender vistnok ogsaa hendes Sindssygdoms besynderlige Karakter; ialfald har man sagt mig, at Een her paa Øen har skrevet Dem til desangaaende. Den unge Piges ulykkelige Tilstand indgød mig strax første Gang, jeg saae hende, den dybeste Medlidenhed, og jeg har forsøgt Alt for atter at bringe hende til Fornuftens fulde Brug. Jeg har klædt mig, som De plejede, har lært at spille Guitar og at synge som De, kort sagt har antaget alle Deres Vaner, forsaavidt som jeg da kunde faa dem at vide af Personer, der havde kjendt Dem. Jeg lod, som jeg elskede hende, talte med hende om Dem, udgav mig for Dem, — men Alt forgjæves!

De kan tænke Dem, hvor smerteligt det er mig saaledes stadig at maatte se det ene Haab glippe efter det andet. Der er dog et Middel endnu, som De kan hjælpe mig til at forsøge, . . . nægt mig ikke Deres Bistand, De gjør en god Gjerning ved at opfylde min Bøn. Sagen er den. Man paastaar, at et af de virksomste Midler til at kurere Sindssyge skal være: med den mest samvittighedsfulde Nøjagtighed at lade dem opleve igjen en eller anden vigtig Begivenhed, som gik forud for deres Sygdom, selv om den maaske ikke var den egenlige Aarsag til den! Jeg har nu tænkt mig, at hvis Karmela kunde komme til nøjagtig at gjenopleve de Scener, som gik forud for Deres Afrejse herfra, vilde det maaske gjøre en Del Virkning. Efter hvad jeg har hørt, tog De bort om Natten og spiste forinden til Aften hjemme hos Dem selv sammen med Raadstueskriveren, Vagtmesteren og forskjellige andre Personer; men Enkeltheder fra den Aften kan de Paagjældende enten slet ikke eller kun utydeligt erindre. Jeg vover nu at henvende mig til Dem; thi det er en god Gjerning, som kun koster Dem ringe Ulejlighed, men som kan gjengive mig Livet og Lykken. Fortæl mig Alt, hvad De kan huske, hvem der var tilstede, hvad der blev talt om, hvad der skete, og navnlig Tid og Klokkeslet for de vigtigste Hændelser, . . . fortæl mig Alt udførligt og i nøjagtig Rækkefølge. Viis mig den store Velgjerning, jeg beder Dem om, og jeg skal være Dem taknemlig hele mit Liv . . . Jeg tilføjer Intet yderligere, men stoler paa Deres Højmodighed og rækker Dem som god Kammerat Haanden til Farvel!"

— Hvad mener Du om det? spurgte Lieutnanten.

— Det er en ypperlig Idé, svarede Doktoren, som spændt havde hørt til. — Veed Du, hvad han hedder, og hvor hans Regiment og Garnisonssted er?

— Ja, det veed Raadstueskriveren, . . . og jeg tror ogsaa, han svarer.

Der kom ganske rigtig Svar, — et Brev paa otte Sider, som indeholdt alle mulige Enkeltheder angaaende Personer, Samtaler osv. Men ikke et Ord, ikke en Hentydning til hans tidligere Kjærlighed eller blot den svageste Ytring af Medlidenhed med Karmela; der var kun Svar paa de stillede Spørgsmaal. Alligevel kunde man se af den kølige, forretningsmæssige Skrivelse, at den var affattet under et Pres af Samvittighedsnag. Ellers vilde Brevskriveren i det Mindste have hyklet Anger og Deltagelse eller vilde have sluttet med et „jeg haaber, at . . ." osv. Men, som sagt, der var ikke Spor af Sligt: „En Time efter Midnat afsejlede Dampskibet. Med Hilsen, . . . Deres . . . " — og saa Underskriften.

IX.

Endnu samme Dag traf Doktoren og hans Ven Forberedelser til at foranstalte det store Forsøg. De gik sammen til Raadstueskriveren, til Dommeren, til Skatteopkræveren, til Vagtmesteren og til de Andre, som de nu stod paa en meget intim Fod med. Doktoren forklarede Videnskabens, Lieutnanten forklarede Hjertets Argumenter, og gjennem megen Tale og Demonstreren fik de gjort tydeligt, hvad det drejede sig om, sikrede sig Samtliges Bistand og tildelte Enhver den Rolle, han skulde spille.

„Gud være lovet!" udbrød Doktoren, da de forlod den Sidste, Skatteopkræverens Hus: „nu har vi overstaaet det Væsenligste!" — De lod saa gaa Bud efter Karmelas Moder, og hun opfattede Sagen langt hurtigere end Raadstueskriveren og de andre Herrer, der vel Allesammen var skikkelige Folk, men som, navnlig i den Slags Sager, led af en Smule Tungnemhed. Karmela selv var i de Dage lidt utilpas og holdt sig hjemme. Lieutnanten og Doktoren traf hende siddende paa Jorden udenfor Døren, med Ryggen lænet op til Muren. Da hun fik Øje paa dem, rejste hun sig, kom — lidt langsommere, end hun ellers plejede — hen til Lieutnanten, omfavnede ham paa sin vante Manér og mumlede ganske sagte de vel bekjendte Ord.

— Karmela! sagde Lieutnanten: — vi kommer for at bringe Dig en Efterretning.

— En Efterretning, Efterretning, Efterretning . . . gjentog hun blidt og strøg tre Gange med sin Haand hen over Officerens Kind.

— Jeg rejser imorgen.

— Rejser jeg imorgen?

— Nej jeg . . . jeg rejser. Jeg tager bort herfra . . . med alle mine Soldater. Jeg gaar ombord paa Skibet, og Skibet fører mig langt, langt bort herfra . . . — Og han strakte Armen ud for at betegne en meget stor Afstand.

— Langt bort herfra, hviskede hun og saae i den Retning, Officeren angav. Det lod til, hun et Øjeblik overvejede Et eller Andet; men saa tilføjede hun i en ganske anden Tone og ligesom snakkende hen i Vejret: — „Dampskibet . . . det ryger . . ." — — Og hun gjorde Mine til igjen at ville omfavne Lieutnanten og kaldte ham ved det Navn, hun plejede at give ham.

— Atter forgjæves! tænkte han og rystede nedslaaet paa Hovedet.

— Det maa siges hende flere Gange, hviskede Doktoren til ham: — Lad os vente til senere! — — Og de forføjede sig bort, efterat de i en alvorlig Tone havde sagt til Karmela, at hun maatte ikke følge med.

Souper'en blev ansat til at skulle finde Sted den følgende Aften. Karmela satte sig, som hun plejede udenfor Officerens Dør. Han lod hende hente op i sit Værelse, hvor Ordonnansen efter hans Ordre havde kastet Alt hulter til bulter imellem hinanden, som om Afrejsen virkelig skulde gaa for sig. Bordet, Lænestolen og Sofaen laa fuld af Linned og Tøj, af Bøger og Papirer, og midt paa Gulvet stod to Kufferter, som Soldaten pakkede.

Da Karmela saae al denne Uorden, gjorde hun en lille Bevægelse, som om hun blev forbavset, og saae smilende paa Officeren.

— Jeg pakker ind til Rejsen, sagde han.

Karmela saae sig endnu engang om i Stuen og rynkede Øjenbrynene, hvad hun ellers aldrig plejede at gjøre. Lieutnanten fulgte hende spændt med Øjnene.

— Jeg rejser, sagde han igjen: — tager langt bort . . . med Dampskibet.

— Skal Du med Dampskibet?

— Ja . . . imorgen Aften.

— Imorgen Aften! gjentog hun mekanisk, og da hun i det Samme saae Guitaren ligge i Lænestolen, greb hun med en Finger i Strengene og fik dem til at skurre.

— Gjør det Dig ikke ondt, at jeg rejser? Er Du ikke bedrøvet over, at Du aldrig mer faar mig at se? spurgte Lieutnanten.

Karmela saae stivt paa ham og bøjede saa Hovedet, ligesom hensunken i Tanker. Officeren sagde Intet videre, men talte blot sagte med Soldaten og hjalp ham at lægge Tøjet sammen. Hun stod og stirrede paa ham uden at røre sig af Pletten. Endelig gik Lieutnanten hen til hende og sagde: „Gaa nu, Karmela, Du har været her længe nok, Du maa se at komme hjem." . . . Han tog hende ved Armen og drog hende blidt hen imod Døren. Men pludselig vendte hun sig om og slyngede Armene om hans Hals:

— Jeg vil ikke! sagde hun.

Og hun stampede to eller tre Gange med Foden i Gulvet. Saa sukkede hun, lagde igjen Armene om hans Hals, strøjfede hans Kind med sine Læber, men uden at kysse ham og som om hun tænkte paa ganske andre Ting, — og gik saa stille og langsomt sin Vej, uden at le, uden at vende sig om, med et Ansigt, hvori der ikke var Spor af Udtryk, som en Aandsfraværende, der har hundrede Ting i Hovedet og samtidig tænker paa slet Ingenting.

„Hvad betød nu det?" spurgte Officeren sig selv. „Skulde det være et godt Tegn? Gud give, det var, — jeg vil ialfald haabe det Bedste!"

(Fortsættes.)

Religiøse Lejrsamlinger i Amerika.

Det vrimler, veed man nok, i Amerika af Religionssekter, men Overtaget har Methodisterne; de er allerede betydeligt talrigere end baade Lutheraner og Katholiker. Det er navnlig de besynderlige «Campmeetings» (religiøse Lejrsamlinger), som har skaffet dem en saa hurtig og stor Tilvæxt. Baptisterne i Virginien opfandt oprindelig disse Andagtsøvelser under fri Himmel. Kirkerne i Virginien stod for et Hundrede Aar siden under den biskoppelig engelske Kirkes Kontrol, og kun den biskoppelige Lære maatte forkyndes fra Prædikestolene; saa faldt en begejstret Methodist paa at foranstalte «Campmeetings», forplantede Bevægelsen til andre Stater, drog Presbyterianer og Methodister med ind i den og opnaaede store Resultater. Men kun Methodisterne har bevaret disse Andagtsøvelser den Dag idag og stræber efter stedse at udvikle dem mere og mere. Navnlig i Unionens østlige Stater kan man i Sommermaanederne tilbringe hver eneste Dag i religiøse Lejrsamlinger; thi ikke saasnart er den ene hørt op, før den næste begynder, de ypperste Methodistgejstlige anser det for en Ære at prædike, og Forsamlingen bestaar tidt af 15—20,000 Mennesker. Rige Menigheder kjøber romantisk beliggende, skovbevoxede Pladser, der ofte strækker sig over flere hundrede Tønder Land, og indretter dem til Forsamlingssteder med storartede Restavrationer (hvor der ikke sælges Spiritus) og med kæmpemæssige Sovesale for de fattige Brødre, som ikke kan skaffe sig selv Tag over Hovedet. I de sidste 6 Aar har desuden Bevægelsen faaet ny Fart, ved at en kvindelig Apostel har berejst omtrent samtlige Stater og efter hendes egen Forsikring har omvendt ikke Mindre end 30,000 Mennesker til Methodisternes Lære. Maggie van Cott (som hun hedder) var endnu for 10 Aar siden en hæderlig Ny-Yorker Kjøbmands Kone; men saa døde hendes Mand pludselig, Kristus viste sig (siger hun) for hende med Tornekronen om Hovedet og opfordrede hende til at prædike Evangeliet, og hun følte sig gjennemstrømmet af en ukjendt Kraft.

Uden Angst begav hun sig ind i Methodisternes Templer, og kort efter lød hendes fyrige, opflammende Tale paa alle de mest besøgte Campmeetings.

Men det er paa Tide at fortælle, hvorledes disse religiøse Lejrsamlinger tager sig ud. Man har først et Indtryk, som om man nærmede sig et Sted, der for knap en 14 Dage siden var blevet taget i Besiddelse af Nybyggere. Midt i Skoven, under høje, skyggefulde Træer, er der anlagt Veje, og paa begge Sider af disse staar raat sammentømrede Hytter eller Lærredstelte Side om Side. Nogle af Hytterne og Teltene er kun tarveligt udstyrede, i det Højeste med en Maatte paa Gulvet; men i andre træffer man Brysselertæpper og Møbler fra de store Byers fineste Magasiner. Midtpunktet i Teltbyen dannes af Prædikestolen, og foran den er der anbragt talrige Bænke, hvor de Andægtige ofte fra tidlig om Morgenen til sent om Aftenen lytter til de Prædikener, der holdes næsten uafbrudt. Forresten oplives naturligvis Billedet af en vældig Mængde fraspændte Heste inde bag en formelig Vognborg, af legende Flokke Børn, af spadserende Par osv., og i Beværtningerne koger og braser og bager man af Hjertens Lyst.

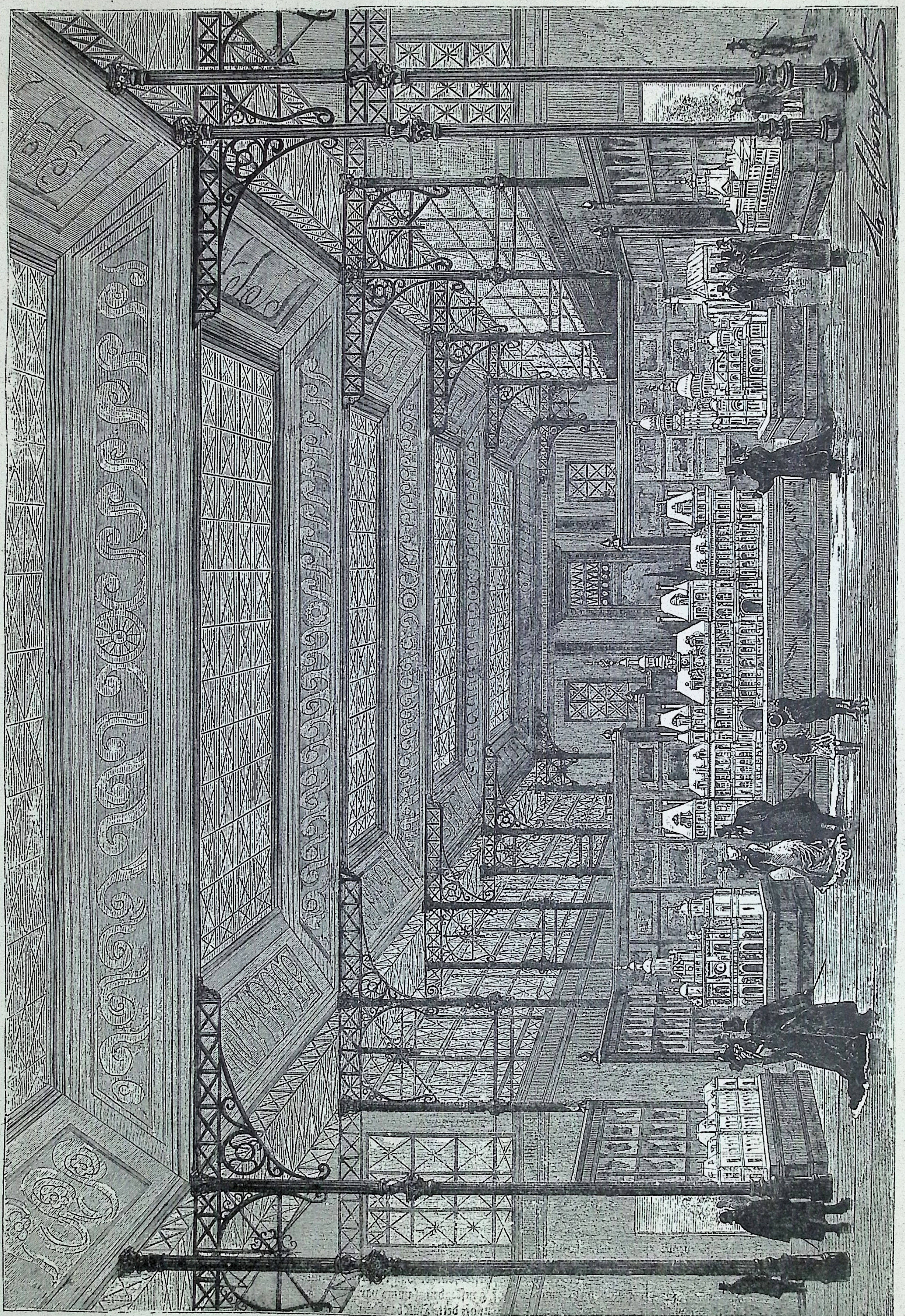
Henne i det store, aabne Skur for Enden af Pladsen har der imidlertid samlet sig et ærbart Selskab af Herrer med hvide Halstørklæder, sorte Kjoler og høje Cylinderhatte. Salvelsesfuldt hilser de hinanden, afmaalt bevæger de sig og taler, Alt hos dem er lutter sødlige Smil og Blidhed og Broderlighed. De staar eller sidder sammen i Grupper; men hvert Øjeblik kommer nye Kolleger til eller Sognebørn, endog ganske unge Piger, som vil bevidne Sjælesørgerne deres Ærefrygt, og som modtages med højtidelige Haandtryk og den uforanderlige, salvelsesfulde, smilende Hilsen. — Endelig lader Øjeblikket saa til at være kommet; man skæver op til Solen, der allerede brænder stærkt, og en forvirret Løben frem og tilbage i Forsamlingen efterfølges af dyb Stilhed. Menigheden har taget Plads paa Bænkene, Præsterne paa et Sæde, der løber langs med Skurets Indersider, og en gammel, ærværdig Mand bestiger Tribunen og erklærer Andagtsøvelserne for aabnede. Selv indleder han dem med en lille Tale om, at de er Gud velbehagelige, og da han derpaa knæler ned, følger hele Menigheden hans Exempel. Alle rejser sig pludselig op, vender sig om, knæler ned og støtter Ansigterne mod Bænkenes Sæder; men foreløbig tænker man dog pænt paa sit nye Tøj, — Kvinderne slaar deres Kjoler til Side, og Mændene breder Lommetørklæder ud, som de saa lægger Knæet paa. Man er da ogsaa først lige ved Begyndelsen af Extasen. En anden Gejstlig bestiger Tribunen, opfordrer Folk til at synge en fanatisk Hymne —

Grev P. Schuvalov, russisk Gesandt i London. (Se S. 307)

Hödel gribes, efter at han har skudt paa Kejser Vilhelm. (Se S. 313)

Byen Paris' Udstilling af Modeller til offenlige Anlæg og Bygninger. (Se S. 312)

man foredrager den mangestemmigt, til Melodien „Du, Du liegst mir im Herzen“ (!) — og giver derpaa Ordet til en svær, firskaaren Mand med grove Ansigtstræk, uhyggeligt lysende Øjne og stridt, uredt Haar. Denne Mands Tale ligner hans Person: den er raa, næsten vild, men den gaar til Marv og Ben, og hans Tordnen mod Synderne, hans skrigende Udmaling af Helvedes Kvaler gjør Indtryk selv paa den kolde og kritiske Tilhører. Saa tavs som en Mur, men gysende og skjælvende sidder Forsamlingen, da han endelig standser, og da strax efter en ny Præst træder frem og opfordrer Folk til at forene sig med ham i Bøn, kan man allerede se mangt et Øje blinke i fanatisk Betagethed. Mærkeligt nok lader de Gamle til at være de Fremmeligste i Retning ad sindssyg Begejstring; maaske det er Vanen, den stadige Øvelse, som gjør det.

I en Fart knæler Menigheden ned (denne Gang uden at tage Hensyn til det nye Tøj), og Præsten begynder at bede og beder stedse ivrigere og ivrigere. De gamle Mænd bekræfter nu og da hans Ord med et energisk „Amen!“, og de gamle Matroner hviner nu og da et »O Jesus, my redeemer!« kun Ungdommen forholder sig endnu temmelig rolig. Men da en tredie Bøn saa følges af en fjerde, femte og sjette, rives Alle med af Bevægelsen. Hvert eneste af Præstens Ord bekræftes med Udbrud, man rejser sig op og fægter i Luften med Armene, eller man tripper om og guider sig henrykt i Hænderne, eller man staar op paa Bænkene og ligefrem hyler som Affindige. Forældre og Børn kappes om at vride sig og skrige; thi jo mer betaget man viser sig, desto større er Udsigten til at vinde Guds evige Naade. — Endelig, efter den sjette Bøn, bliver der en Pavse; Præsterne kaster et Blik ud over Forsamlingen og smiler atter, da de ser angerfulde Syndere vakle hen til dem fra alle Ender og Kanter. Mange af disse Angerfulde er saa udmattede, saa de ikke kan gaa alene, men maa ledes og støttes af Andre. De tager saa Plads paa „Synderbænken“, et langt Sæde lige foran Tribunen, hvor hele Menigheden kan se deres Ruelse og Bodfærdighed; Størsteparten af dem er Kvinder, der synes at være helt sløve for det Pinlige i deres Stilling. Adskillige Gejstlige træder nu hen til disse Syndere og taler indtrængende til dem, og derefter sluttes Mødet med en inderlig Bøn. Man skilles og gaar Hver til Sit for nu ogsaa at lade Legemets Krav blive tilfredsstillede; selvfølgelig er man meget ivrig for at faa Sjælesørgerne til Gjæst hos sig.

— — Henimod Kl. 2 om Middagen samledes Menigheden atter paa Bænkene foran Tribunen, Scenerne fra om Morgenen gjentog sig, og henad Aften var „Bede-Feberen“ stegen til formeligt Delirium, ligesom der maatte hentes én „Synderbænk“ til for at skaffe Plads til de Bodfærdige. Det mørknede stærkt, før det sidste „Amen“ lød, og før man igjen søgte at styrke Legemerne. Besynderligt, ja næsten gaadefuldt var det saa at se, hvor hurtigt Folk ligesom kunde feje den fromme Stemning ud af Sjælen og indlade sig i livlig Samtale om de mest materielle Gjenstande; endog to af Præsterne var 10 Minuter efter Mødets Slutning dybt inde i en Undersøgelse om en fordelagtig Forretning med Landejendomme.

Th. M.

Paris under Verdensudstillingen.

VI.

„Nyd Øjeblikket!“

Paris er Arbejdets By som ingen anden i Verden, men det er ogsaa Livsnydelsens. Intetsteds trænger den sig under saa uendelig varierede Former ind paa det stakkels, svage Menneskebarn, klamrer sig med tusinde og atter tusinde Arme fast til ham og tilraaber ham sit «Carpe diem» — nyd Øjeblikket! — Det er et Raab, der lyser tavst, men veltalende fra Diamant-Facetterne i Palais Royals og Rue de la Paix' Juvelerbutikker; det flammer i de elektriske Lys foran den store Opera og i de andre Theatres Gaskroner; det straaler ud fra den orientalske Illumination i Champs Elysées Haver; det lyder i Vrinsket fra de prægtige Heste, paa hvilke i funklende Foraarssolskin elegante og slanke Amazoner traver ud i Bois de Boulogne; det smiler os imøde fra de skjønne Damers Øjne og Læber, der, skjødesløst lænede tilbage i deres Victoria'er, kjører til Løbene i Chantilly; det klinger i Sarah Bernhards Skrig, naar hun spiller Komedie paa Théâtre français, saavel som i de kvikke Operettedivaers Rulader, og det bliver plastisk og levende i Dandserindernes Piruetter. Ovre paa den anden Side Seinen er det Løsenet i Studenterkvarteret; det er den Parole, der følges i Faubourg Saint-Germains og Faubourg Saint-Honorés Saloner ligesaavel som af Quartier Latins tæmmede Løve, naar han sidder ved sin Bock og favner den let vundne og ligesaa let igjen slupne Elskede.

Carpe diem! Nyd Øjeblikket! Er Du Gourmand, saa gaa til Vefour eller i Café anglais, hvor Du finder Resultaterne af Aartusinders kulinariske Studier. Om Pariserne fodrer deres Fisk med Slavelig, som fordum Romerne deres Muræner, har jeg endnu ikke kunnet faa at vide med Bestemthed, kun det veed jeg, at de serverer dem i aldeles vidunderlig Sauce med Hummer og Trøfler og Champignons og mange andre herlige Sager. Men tag Penge paa Lommen! Thi efter Fisken følger Gammel-Englands røde, blødende Beef, Ortolanen med det fine Kjød og som Dessert Ferskener — ikke dem til fem Sous, — paa hvilke det zarte Dun endnu zittrer, Mandariner, i hvilke endnu den Solstraale gløder, der har modnet dem, og Jordbær, der endnu dufter af Skovskyggen, hvor de har voxet. Tag Penge paa Lommen, naar Du gaar i Hotel des ventes i Rue Drouot, hvis Du har Smag for Malerier og Statuer af gamle og nye Mestere, for Antikviteter af enhver Art, for Kniplinger fra Valenciennes og farvegløðende Gobeliner, for damascerede orientalske Vaaben, for Glas fra Venedig, for gammelt Porcellæn fra Meissen og Sèvres, for Majoliker og Chinoiserier. Tag Penge paa Lommen, naar Du gaar forbi Boulevardens Blomsterbutiker, hvor kæmpemæssige Orchideeog Magnolietræer staa Skildvagt ved Indgangen, og hvor der fra store hvide Papirshylstre udvælder et aldeles vidunderlig blomstrende Foraar, Roser af usandsynlig Størrelse og umulige Farver, mangedobbelte Violer fra Parma, Camelier og Azaleer og Tulipaner, der tidligere i Holland repræsenterede en Formue. Men fremfor Alt tag Penge paa Lommen, naar Du besøger Udstillingen, thi alle Fristelserne, alle Angrebene paa dine Guldstykker naaer her deres Toppunkt. Her er Alt, hvad der lokker i den forunderlige By, ligesom samlet i et Brændpunkt, fra hvilket den hele forførerisk Glands straaler ud med hundrede Gange fordoblet Styrke.

Bijouteriafdelingen f. Ex. Det Lokale, som rummer de parisiske Juvelerers Udstilling, er ikke større end Hotel d'Angleterres Kafé hjemme paa Kongens Nytorv, men alligevel har alene det Skatte, som jeg næsten skulde tro, Bismarck gjerne havde taget i Bytte for mindst den ene Tiendepart af Frankrigs Krigsskadeerstatning. Døm selv derom af hvad et enkelt Skab slutter inde. Her er nu først som Introduktion en aabnet Perlemusling, i hvilken ligger to Perler, der ikke endnu har løsnet sig; de er ganske ens og altsaa en stor Sjeldenhed, saa stor, at Udstilleren har ment, Muslingen som Indfatning fortjente en Guirlande af Blade, sammensatte af lutter Diamanter. Naa, hvorfor ikke; han synes at have Brillanter nok at rutte med. Ved Siden af ligger f. Ex. et Brystsmykke af Form som en Blomsterbuket, i hvilken alene er 5000. Adskillige af dem har et Kirsebærs Størrelse; lad os i Gjennemsnit regne hver blot til hundrede Kroner, det giver alligevel for 5000 en ganske kjøn Sum.

De, der sagtens var tilfreds med den Mindste af disse fem tusind, tænk Dem, hvorledes denne Buket blinker og funkler og lyner! Og dog er den næppe Skabets smukkeste Smykke. En finere Smag vil aabenbart foretrække Rosengrenen, der ligger som Pendant. Bladene og Blomsterdækket er Brillanter, men fra disse Dækker titter femten Rosenknopper frem, femten røde Perler, — som De veed: den sjeldneste Farve for ægte Perler. Denne Sammenstilling af Brillanter og kulørte Perler eller Stein synes i det Hele taget at være Skabets Specialitet. Af stor Virkning er saaledes en Rose, hvor der er anbragt Rubiner indenfor Diamanterne for at skaffe den lyserøde Farve tilveje.... Føj hertil et Livbaand af gule Diamanter til en Værdi af 350,000 Franks — havde denne myldrende Mængde store ædle Stene været hvide, vilde Smykket aabenbart have repræsenteret en tidobbelt saa stor Sum —; et Brillantsmykke i Form af et Anker, omslynget af en lille mørkerød Genius, der er udskaaren af en eneste Granat; et Halsbaand af diamantindfattede Tyrkiser, om hvis Skjønhed man maaske kan danne sig en Forestilling, naar man faar at vide, at den midterste er saa stor som en Dobbeltkrone og alene koster 9000 Franks; adskillige Broscher af forskjellige Sten og af højst besynderlig Form, blandt Andet fremstillende Brevduer, Krabber og de uundgaaelige Salamandere, der synes at være allernyeste og allerhøjeste Mode; endvidere naturligvis Tilbehør af Ringe, Naale, Ørenringe med alle mulige Slags ægte, kulørte Perler samt endelig efter min Mening Skabets ypperste Juvel, et Halsbaand af sorte Perler, — og De kan nok saa omtrent tænke Dem, at der her er Noget at se paa.

Det violette Atlask, hvormed Udstilleren har betrukket Skabet, fremhæver ypperligt disse sorte Perlers sjeldne Skjønhed. De er af forskjellig Størrelse, den mindste som en lille Ært, den største som et dansk Kirsebær, alle fuldkommen runde og af ganske den samme varme, bløde, sorte Farvetone. Værdien af dette Halsbaand er 200,000 Franks. Her har vi altsaa allerede Femteparten af den ene Million; regn nu saa omtrent ud, hvad de andre nævnte Smykker kan beløbe sig til, føj til, at der findes et halvt hundrede Skabe af ligesaa rigt Indhold, og se saa, om De kan operere med de Tal, De faar ud. Og det er saa blot franske Diamanter. Hvad for en aldeles fabelagtig Kapital repræsenterer ikke det hele Udstillingspalads!

Det hele Udstillingspalads med dets Uendelighed af Skatte, deriblandt Smykker, som ikke netop bestaar af ægte Perler og Sten. Jeg kan, da jeg er i Nærheden, ikke passere tavs forbi et Skab i Imitationsafdelingen, som ved Siden af eftergjorte Smaragder, Topaser og Safirer af Størrelse som Kanonkugler samt hele Fjer af graa, violette, gule og grønne Perler, som selv den bedste Fagmand kun ved at se meget nøje til kan skjælne fra ægte, tillige præsenterer noget ganske Nyt i præparerede Insekters Anvendelse til Damepynt. Man kjender de blaaagtige, som Opal virkende Smaabiller, der allerede i flere Aar er blevne benyttede til Frisure-Sommerfugle, Naale, Broscher og hele Garniturer. Der er ogsaa af dem de allervidunderligste Sager i Skabet, men de overstraales dog fuldstændig af den nævnte Nyhed: Smykker i Form af Paafugle, hvis Hale funkler i ligefrem ubeskrivelige grønne, gule og røde Farver. Det er simpelthen Rækker af smaa, over hinanden lagte Insekter nede fra Tropernes glødende Sol. Det er, som dens Straaler har koncentreret sig i dem og givet dem denne Farveild, der er noget rent Ukjendt baade for Levende og Dødt i vort kolde Nord. Jeg kan ikke noksom anbefale disse Smykker til alle Melankolske. Solglandsen, som ligger gjemt i dem, er rig nok til at lyne Livsglæde ind i den mest gravtunge Tristhed. Og synes man ikke om Paafugle, kan man ogsaa faa Sommerfugle og Salamandre, saa naturlige, som var de levende.

Efter denne Afstikker gaar vi igjen over til vor Bijouteriafdeling. Jeg kan selvfølgelig ikke omtale alle Herlighederne, som den slutter inde: det er Aladdinshave ved Siden af Aladdinshave, Diamantdiademer og Halsbaand, Perler af alle mulige Farver og undertiden af ligefrem fabelagtig Størrelse, Smaragder og Safirer saa store som Specier, Ringe med sorte Diamanter saa store som Hasselnødder, de dejligste Danebrogsnelliker i Email og Juveler, Roser til 30,000 Franks osv., osv. i den eventyrligste Overflødighed. Naar man har Sands for Beruselsen, som ligger i disse Juvelers lynende Farveblink, kan man gaa i Dage her uden at se sig træt.

Det er, ligesom man har havt en saadan Syndflod af Diamanter og Perler, at man slet ikke har vidst, hvad man skulde gjøre med dem. Hvordan kunde man ellers falde paa at lave en Parasol som denne her til 10,000 Franks. Skaftet er af store, lyse, prægtige Koraller, og mellem hver enkelt af disse funkler en bred Ring af Diamanter. I Enden af hver af Stativets Stænger sidder der en rød Perle, og Dupskoen er en mægtig Rubin af det reneste Vand. Parasollens Betræk er Kniplinger, og De kan tænke Dem hvad for ganske exceptionelle Kniplinger.

De mener sagtens, at en saadan Parasol kun er Udstillingsgjenstand, og at den aldrig kan bruges. Det er kun, fordi De ikke har set Toiletterne henne i „Habillement“-Afdelingen. Lad mig til Exempel beskrive et enkelt, Kjolen her af lyslilla Atlask. Brystet er lutter brede Kniplinger, og ligeledes drager en bred Kniplingsguirlande sig helt ned over Kjolens Nederdel. Paa begge Sider af disse Kniplinger er der en anden Guirlande: de skjønneste Blomster, broderede med hvidt Silke og ganske smaa hvide Perler. Overkjolen er slaaet til Side som en Postillonsuniform, og det tilbagebøjede Stykke er besat med Blomstermalerier, vil jeg kalde det, i Silkebroderi og med Blomster af Perler. I Ryggen er der ligeledes et bredt Kniplingsparti med broderede Blomsterguirlander paa begge Sider. Slæbet er selvfølgelig aldeles kolossalt. En god halv Alen oppe paa det drager en meget bred Knipling sig rundt om det. Under den er der atter en broderet Blomsterguirlande, som ender i en udtunget Bort, hvorfra hænger hvide Perler ned. Se det kalder man Luxus! Og af alle mulige andre Klædningsstykker er der ogsaa nok, som svarer dertil. Overstykket ved Siden af f. Ex. af naalestribet hvidt Silketøj med en Palmebort af hvide Perler og Guldbroderi. Selv Strømper og Silkestøvler, der kan passe til en saadan Rigdom, findes der Guds Velsignelse af. Og hvor det er smagfuldt Altsammen! Nuvel, vi er jo i Frankrig: den overdaadige Luxus', men i ikke mindre Grad den fint udviklede, verdensbeherskende og verdensforskjønnende Smags Fædreland.*)

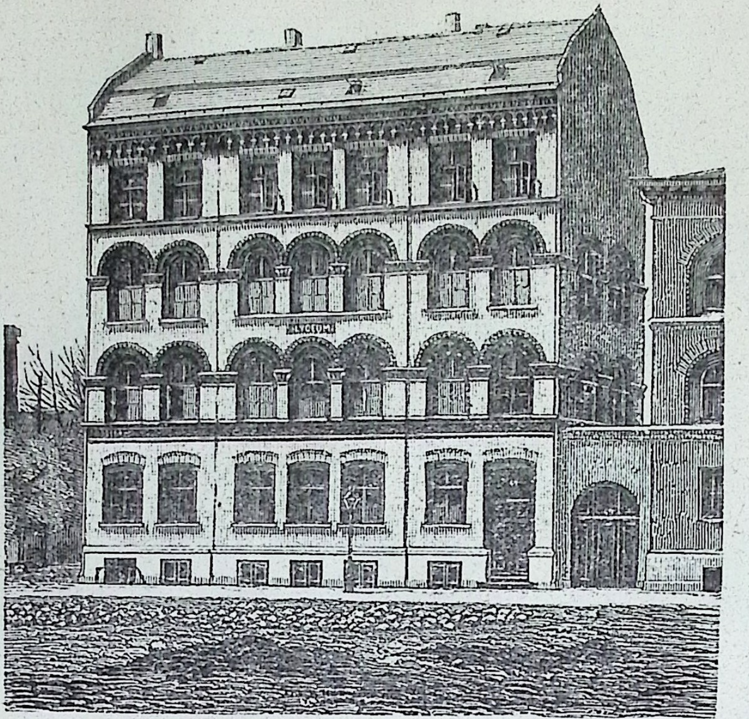
Mac Adam.

---

*) Omtrent midt i Industribygningen paa Marsmarken har Byen Paris en stor Pavillon med Modeller, Kort, Billeder og allehaande andre Oplysninger om den Virksomhed, Byens forskjellige Organer udfolder. Man ser f. Ex. her en Række kolossale Modeller, som giver en Forestilling om Parises rige System af Afløbskanaler og Vandledninger, fremdeles Smaabygninger, der indtil de mindste Enkeltheder (Borde, Bænke, Blækhuse, Karakterbøger, Svampe, Glober o. s. v.) gjengiver Indretningen og Udstyrelsen af Skoler, Asyler og Institutter, Modeller af Hospitaler og Fængsler med Prøver af Alt, hvad der benyttes i disse Anstalter, og endelig vældige Gjengivelser af alle de store offenlige Bygninger.

Red. Anm.

En ny kjøbenhavnsk Skolebygning.

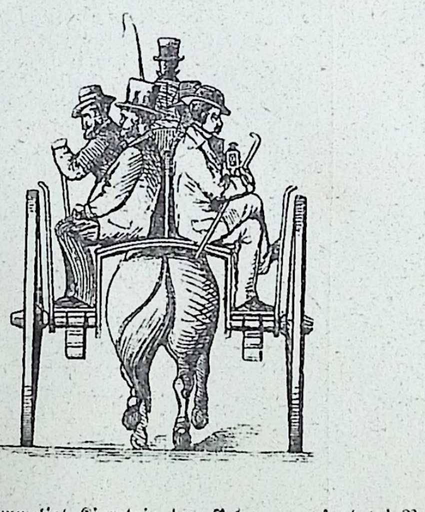
For knap 14 Dage siden indviedes i Kjøbenhavn en ny Bygning, der er beliggende i Ny-Farimagsgade og fremtidig skal afgive Lokale for den af de Hrr. H. Frisch og M. Bruhn bestyrede Latin- og Realskole „Lyceum". Huset gjør udenfra set et ret smukt og stateligt Indtryk, og der er ved dets indre Ordning og Udstyr taget visse Hensyn, som fortjener Opmærksomhed. Strax fra Gadedøren kommer man ad en lille Trappe op til en hvælvet, dekoreret Vestibule, hvorover staar Ordene: Mens sana in corpore sano, en sund Sjæl i et sundt Legeme; denne Fordring om „Sundhed" er Ledernes Program, og forsaavidt som den kan imødekommes gjennem Lokalers Indretning og Montering, kan Enhver se, de har anstrengt sig efter bedste Evne. ... Til at bevare og fremme Sundhed hører jo blandt Andet Ordenssands, — og en Fornemmelse af, at i disse Lokaler maa og skal man være „ordenlig", renlig, ja muligvis endog lidt vel adstadig, er vistnok baade det første og det stærkeste Indtryk, man modtager. Om det saa er den yndede Sport: at rutsche paa Maven ned ad Trappegelændere, saa er den her forpurret eller vanskeliggjort, idet lumske smaa Knapper strækker sig som et Tandbælte langs ned ad Gelænderets Overflade. Og tag saa de høje, lidt smalle Gange, de nøjagtig fordelte Knagerækker og Paraplystativer, Vandhanerne og Kummerne i Korridorerne, Skuffen i Skolebordet, hvor ved Timens Ophør alle Elevens Skolesager skal gjemmes, ja selve det elektriske Ringeapparat, der skingrende melder Frikvarterets Nærmelse, Begyndelse og Afslutning, — ved det Altsammen er der noget vist Bestemt og Afmaalt. Men det ny Lokales Fortrin ligger dog nærmest i, hvad der direkte er gjort for at tilfredsstille vor Tids hygiejniske Krav. For det Første er der sørget for god Luft; Klasseværelserne, der er 6 Alen høje, giver hver Discipel omtrent 180 Kubikfod Luft, og desuden fornyes, saavel Sommer som Vinter, Luften gjennem kunstig Ventilation. Til det Dampapparat, hvis Kjedel er opstillet i Kjælderen under Husets bageste Fløj, og som leder Damp ind i Rørovne i Skolens forskjellige Rum, hører en stor Dampskorsten, der gjennem Ventiler og ad en underjordisk Kanal opsuger den forbrugte Luft; den friske Luft derimod tilføres Klasserne fra Trappegangen gjennem Aabninger ved Ovnene, saaledes at den strax opvarmes ved Indtrædelsen. Paa denne Ordning (som ogsaa paa det Faktum, at Grunden, hvorpaa Bygningen hviler, har vist sig at være normal i sanitær Henseende) maa der i Virkeligheden lægges betydelig Vægt; thi om vi end ikke bestemt veed, hvad der ved den fordærvede Luft fremkalder ofte højst uhyggelige Virkninger paa Helbredstilstanden, saa er vi dog ganske sikkre paa, at fordærvet Luft fremkalder saadanne ... Det andet Punkt, som fortjener Opmærksomhed, er Skolebordene og Bænkene; de er nemlig ikke blot afpassede efter Elevernes Størrelse i de forskjellige Aldere, men er ogsaa indrettede paa at fremtvinge en bestemt Stilling under skriftlige Arbejder og paa saaledes at virke gavnlig baade for Legemets Udvikling og for Øjets Øvelse. Ryggen og Fødderne faar stadig Hvile her, og der er desuden kun Plads til 2 Elever ved Siden af hinanden, hvad der af flere Grunde neppe er uheldigt.

At en saa stor Skole har en passende Gymnastiksal, Solennitetssal, Bibliothek, Museum etc., følger af sig selv. Snarere fortjener at fremhæves, at man søger at indskrænke de gymnastiske Øvelser, der har en mere militær og kjedelig Karakter, at man har indført en Del her i Landet mindre kjendte Apparater (fast staaende og hængende Trapez, svævende Ringe, svenske Stiger etc.), og at man vil søge at optage Øvelser fra det tydske Turnvæsen. Alt dette er godt og i Overensstemmelse med det hidtil Omtalte, eftersom Gymnastikundervisningen ganske sikkert til en vis Grad bidrager til at udvikle „en sund Sjæl i et sundt Legeme". Men bedre vilde det dog have været, om den respektable Legeplads havde været endnu større og saa var blevet flittigt benyttet. Thi at Gymnastiken aldrig — hverken i legemlig eller aandelig Henseende — kan virke saa gavnligt paa de Unge, som en naturlig og livfuld Leg, det turde vor alvorlige Tid dog muligvis snart, om end modstræbende blive nødt til at indrømme.

Billedtexter.

Fra det fjerne Vesten. Det gaar saa bevæget til i Europa i disse Tider, at man vanskeligt følger Begivenhederne i de andre Verdensdele med Interesse. Om nogle hundrede Mand falder nede i Afrika mod Kafferne, eller om nogle Millioner Kinesere dør af Sult, eller om en sydamerikansk By bliver ødelagt af Jordskjælv kan ikke nær tiltrække sig den Opmærksomhed, som et Par krigerske Ord af en engelsk Minister. Lige saa lidt offrer man Indianerkrigen i Nordamerika en Tanke, ja man vilde maaske næppe en Gang vide, at den førtes, hvis ikke Verden var blevet skræmmet ved et Telegram derovrefra, som meldte, at en Oberst med sit Korps var blevet nedsablet af Siouxindianerne. Siden den Tid har Krigen raset uafbrudt i de vilde Bjergegne paa de forenede Staters nordvestlige Grændse. Amerikanerne har nemlig kun en ringe Styrke til deres Raadighed, og Soldaterne maa døje strenge Strabadser mellem de uvejsomme Klippebjerge i et alt Andet end behageligt Klima. Det hører ikke til Sjældenhederne, at et Kompagni maa slaa sig til Ro om Natten i en Mose, for ikke at opdages af Indianerne, og saa marschere hele Dage i kold Regn paa smalle Rationer, uden Udsigt til bedre Natteleje. Kunde de saa endda slaa sig til Ro! men nej, først maa Lejren indhegnes, ikke alene mod Indianerne, men ogsaa mod vilde Dyr. Og saa skal man marschere i ukjendte Egne, hvert Øjeblik udsat for at falde i Baghold og uden at kunne vente sig Naade af de ubarmhjertige Fjender! Forside-Billederne viser Episoder af dette haarde og farefulde Liv. Et Sted ser man en Transport indianske Kvinder og Børn, der efter en heldig Storm paa en Bjergkløft er bleven ført ind i Lejren som Fanger. Da Kløften var taget, saae man bag et Slags Brystværn de Indfødtes Kvinder og Børn ligge mellem hverandre forrevne og blodige. Og mange saadanne Scener forekommer sikkert i denne Udryddelseskrig.

Mordforsøgene mod den tydske Kejser. Til Dagsnumerets Billede af det første Attentat har vi forrige Gang bragt den fornødne Text. Der er senere ikke fremkommet nye Oplysninger, undtagen forsaavidt som Hödels Forfængelighed er blevet endnu skarpere fremdraget. Et Brev til sine Forældre, som han skrev i Fængslet, undertegnede han „Attentäter des Kaisers"; og Faderen har forklaret, at fra han, 17 Aar gl., havde deltaget i et socialistisk Møde, „gik al hans Digten og Tragten ud paa ligeledes at komme til at optræde som Taler", samt at han „var voldsom stolt", da han havde ledet og talt i en Folkeforsamling første Gang. Det er som sagt denne vildledte Forfængelighed, der har gjort Mennesket til Forbryder. Senere er hans mislykkede Foretagende bleven gjenoptaget af en saakaldet dannet Mand, Dr. phil. Carl Nobiling, født i April 1848 i Provindsen Posen af Folk af „de bedre Klasser" og uddannet dels af Huslærere, dels i kgl. latinsk Skole samt paa det landøkonomiske Institut og Universitet i Halle og Leipzig. Det er en lille, undersætsig Mand med rødt Kindskæg, der fra d. 1. Januar havde beboet et tarveligt, propert holdt Værelse i et Hus paa „Unter den Linden", og som herfra, fra et Vindue i 2. Etage, d. 2. Juni affyrede to Skud paa Kejseren, da denne kom kjørende fra sit Palais. Kejseren, som blev ramt af en Mængde Hagl, sank sammen ved det andet Skud og maatte øjeblikkelig kjøres tilbage. Nobiling rettede et Revolverskud mod de Folk, der trængte ind til ham, skjød sig derefter selv i Hovedet og lader desuden til af en tililende Officer at have faaet et Sabelhug i Hovedet, saa hans Liv neppe staar til at redde. I det med Blodpletter og Blodpøle tilsølede Værelse stod derpaa Forbryderen bagbunden, med Ansigt og Hovedet ophovnet og overgydt med Blod, og underkastedes strax et Forhør af de Justitsembedsmænd, der havde indfundet sig. Han tilstod strax, at han havde havt i Sinde at dræbe Kejseren; men det bør fremhæves, at de ellers bedst betjente Berliner-Blade i deres udførlige Referater har meddelt, at han paa alle andre Spørgsmaal gav undvigende Svar. Nobiling, der ved et senere Forhør var smilende og rolig, indtil han pludselig besvimede af sine Saar, tilføjede endnu, at han havde Medskyldige, som han ikke vilde nævne, og at hans Optræden var dikteret af „politiske Motiver"; men om at han selv skulde have været Socialist, melder som sagt de bedst betjente Blade Intet, og det Faktum, at han af alle Aviser kun har holdt det vanvittigt orthodoxe, katholske Organ „Germania" tyder ialfald ikke derpaa. Baade Hödels Attentat og nu dette lægger i Virkeligheden den Formodning nær, at det er ganske andre Kræfter end de socialdemokratiske, der staar bagved de oprørende Forsøg, — om det end paa den anden Side staar fast, at Autoriteternes absolut utilladelige, brutale Behandling af en fængslet og dødsdømt Socialist havde sat ondt Blod hos den socialistiske Befolkning. Nobilings senere Forklaringer vil der iøvrig neppe kunne tillægges mindste Betydning, da hans Hjerne er saa stærkt beskadiget, og Alt kommer da an paa, om Politiet, uden at lade sig gjøre blind paa Øjnene af Mistanken til Socialdemokratiet, forstaar at finde rigtig op til alle Sider. — I Berlin herskede der selvfølgelig en voldsom Ophidselse og Forbitrelse mod Forbryderen, som kun med Nød og neppe reddedes fra at blive dræbt af Mængden. Da Vognen, som førte ham til Fængslet, kjørte ud af Husets Gaard, fik Kudsken Hovedet bogstavelig næsten knust mod Portstolpen.

Et ejendommeligt Kjøretøj, der skal være opfundet i Ny-York, finder vi afbildet i Ruslands største illustrerede Blad, der dog ikke angiver Opfinderens Navn eller overhovedet meddeler nærmere Oplysninger om Kjøretøjets Indretning. Det skal være meget let at trække og meget besparende; forøvrig anskueliggjør Afbildningerne i tilstrækkelig Grad, hvad der er det væsentlige Nye ved det.

Den lille Raadgiver.

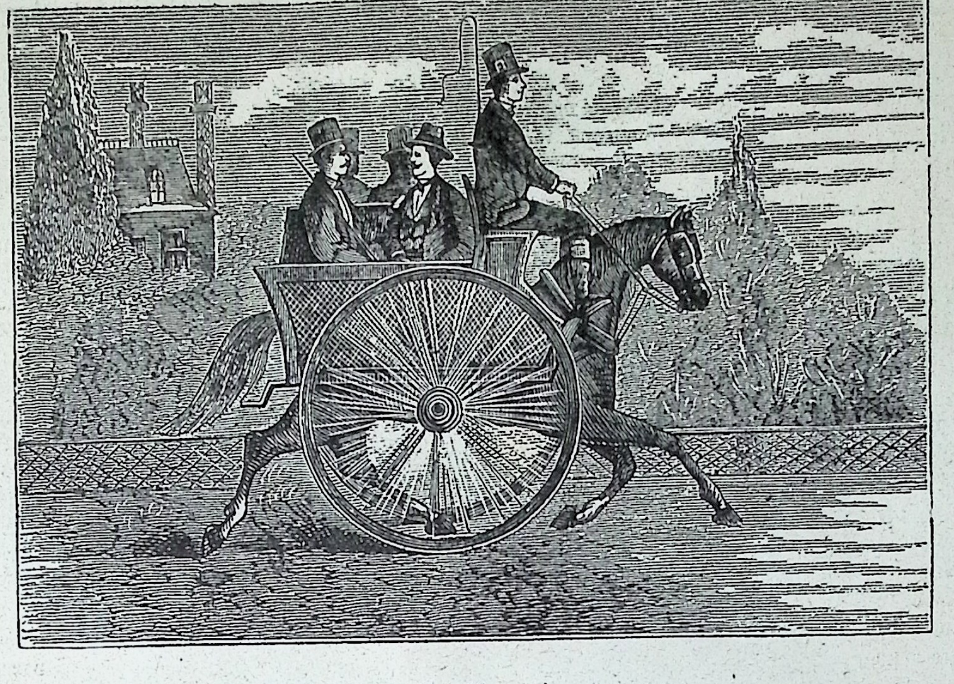
Simple Lynafledere. Som bekjendt er det endnu ikke lykkedes at opdage et Middel, hvorved man kunde skille den tordensvangre Luft af med en Del Elektricitet og saaledes forebygge de ofte saa fordærvelige Hagl-Nedslag. Derimod skal en intelligent Landmand i Tarbes (Øvre-Pyrenæerne) have fundet, at simple Straavidske er særdeles virksomme Lynafledere, og atten Sogne, som forsynede deres Bondehuse med den Slags Straavidske, har senere ikke lidt Noget af Lynilden. Vi gjengiver dette paa anden Haand efter et fransk landøkonomisk Tidsskrift, da Sagen dog rimeligvis fortjener Paaagtelse.

Den allernyeste Damepynt er en Bukeholder, en fingerbred Slange eller Firben, som holder en lille Buket levende eller kunstige Blomster omklamret, og som befæstes foran paa Brystet. Bruges kunstige Blomster, parfumeres de med et Par Draaber fin Essens. Den lille Slanges eller Firbenets skjællede Ryg bestaar undertiden af Diamanter, men hyppigst kun af Strass, som man nu fabrikerer til stor Fuldkommenhed, de funklende Øjne er af Rubiner, og den truende fremstrakte Tunge grøn eller forgyldt. Undertiden anvendes ogsaa en Sommerfugl istedetfor et Krybdyr.

De saakaldte Chantilly-Blonder, der bruges til at pynte Kjoler og Overstykker, bliver ventelig meget moderne, ligesaavel som saakaldte Satinshavler i alle mulige Kulører og den nydelige, vævede Besætning til Linned, som gaar under det engelske Navn Trimming. Forøvrig bærer Damerne nu: Jasmin og Viol, Hvidtjørn og Gjøgeurtsblomster, men endelig ingen Roser (det er „simpelt"!) sorte og kastaniebrune Capothatte, indfattede med en guldindvirket Blonde, med en Fløjls Sløjfe ved Øret og en lille Buket levende Blomster paa Siden; mange Shavler, Overstykker og smaa tredobbelte Kraver; sorte Kaschemirskjoler med store Besæt af hvid tyk Silke, hvide Kaschemirskjoler, garneret med Rüscher i mørke Farver, Linonskjoler med smaablomstret eller Vermicelli-Mønster paa lapisblaa Bund. — Ved Pariser-Udstillingens Aabningsfest bar kun Marskalinden og hendes Omgivelser Galatoiletter med Slæb af sort Brokade og presset Fløjl samt store Fjerhatte à la Rubens; de øvrige indbudte Gjæster mødte gjennemgaaende i Kjoler uden Slæb, som kun fortil var tæt sluttende, medens de bagtil var poset ophæftede med Tilsøb til lignende Pocher, som Marquiserne præsenterer sig med paa Watteaus Malerier († 1721). Det nye Kostume er endnu et godt Stykke fjernet fra den forfærdelige Krinoline eller Fiskebensskjørtet, men samtidig ogsaa fjernt fra den hidtil brugelige „Fuderal"-Kjole. Farverne er i Reglen mørke eller matte (Myrthegrønt, Mørke- eller Matblaat, Mandelbrunt og Graat, navnlig et Slags Gyldengraat, der i det Højeste kan sammenlignes med Regnskyer, hvorover en sidste Solstraale spiller).

Et Par Opfindelser, som kan interessere en videre Kreds, er et nyt Styreapparat, som en østerrigsk, men i London boende Mekaniker Kunstädter har konstrueret, og ved Hjælp af hvilket man i 60—70 Sekunder kan vende det største Skib og give det en stik modsat Retning. — Et Decimaluhr, forfærdiget af Ferdinand Noll fra Brandenburg a. d. H., som bringer Decimalsystemet (der jo nu er delvis gjennemført i Mønt, Maal og Vægt) ogsaa i Anvendelse ved Tidsinddelingen, og som følgelig er inddelt i 20 Timer à 100 Minutter à 50 Sekunder à 50 Tertier. Direktør for et tydsk Observatorium, Prof. Dr. Førster anbefaler varmt Opfindelsen. — En Tourist og Botaniser-Stok, hvori der paa en særdeles hensigtsmæssig Maade er anbragt 1) Signalpibe, 2) et Kompas, 3) et Mikroskop, 4) en lille Flaske Kloroform eller Æther (for Insektsamlere), 5) et Thermometer, 6) et Minutuhr (til Temperatur- og Tidsbestemmelser), 7) en Kniv, 8) en Botaniserspatel, 9) en lille Hammer med Øxe, 10) en lille Hakke samt endelig 11) en Pig til Hjælp for den, der vil færdes i is- og snebe-

dække Regioner. Stokken kan ogsaa benyttes som Turist-Paraply. Den faas hos Gebrüder Eberstein i Dresden, Altmarkt 12. Qvis.

Et ejendommeligt Kjøretøj. (Se S. 313).

Smaa Meddelelser.

— Vi erindrer om, at det sjællandske Jernbaneselskabs billige Extratog byder Publikum bekvem Lejlighed til at foretage lidt længere og — til en Afvexling — ogsaa interessantere Udflugter end netop langs Strandvejen. Ønsker man at gjæste Nordsjælland, bør man ikke glemme, at Holte Skov med dens Rigdom paa forskjelligartede Træer netop nu er særdeles tiltalende og at man, efter f. Ex. at have spadseret det lille Stykke Vej til Søllerød og tilbage igjen, endnu samme Dag kan besøge Hillerød, hvor Slotshaverne staar i deres smukkeste Dragt, og hvor man i Lejdersdorfs Hotel lige for Slottet kan tilfredsstille alle fornuftige, gastronomiske Krav, til kjøbenhavnske Priser . . . Folk, som gaar ad Masnedsund til, vilde vi foreslaa at gjæste Faxe. Man maa rigtignok benytte en lidet tiltalende Omnibus, men Vejen (forbi Bregentved etc) er særdeles smuk, Kalkgruberne er vel værd at se, og nede ved Faxe Strand har man en fortryllende, fredelig Udsigt.

— I Tivoli har Hr. Holtum nu begyndt sine Forestillinger, assisteret af et dygtigt engelsk Skøjteløber-Selskab (4 Damer og 1 Komiker) samt af 4 bitte smaa Velocipederyttere, hvis Præstationer er ligesaa yndefuldt indtagende som vellykkede. Hovedtiltrækningskraften udøves dog naturligvis af Hr. Holtum selv, hvem ingen Tivolibesøgende bør undlade at se. Den Lethed og elegante Sikkerhed, hvormed han behandler sine tunge Kanonkugler, er rent ud forbavsende, og ligeledes griber han med stor Aplomb den Kugle, der udskydes. Her i Kjøbenhavn har man i det Hele taget neppe tidligere set noget Ypperligere i Retning ad Akrobatik.

— Fotograf F. E. Landsperg (Vesterbrogade) har udsendt et ganske vellykket Billede af Pandserskibet „Helgoland". Man ser det imponerende Skib paa Beddingen, smykket med Flag og omgiven af en tæt Menneskemasse: om nogle faa Øjeblik skal Stiverne slaas fra, og vort største „Pandseruhyre" vil majestætisk glide ud i sit vaade Element. Formodenlig vil Adskillige have Interesse af at eje Fotografiet, der ikke er dyrt.

— De mange Forsøg paa at sætte Melodi til Drachmanns smukke Digt „De sønderjydske Piger" er blevet forøget med et nyt, hvis anonyme Komponist skriver sig „en sønderjydsk Pige" (Horneman & Erslevs Forlag). Det er maaske den bedste Melodi, der endnu er fremkommen, holdt, som den er, midt imellem Folkevise- og Salmestil og mindende en Del om Berggrens „Marsk Stig'"ske Sange.

— Paa Immanuel Rées Forlag er udkommet et meget tydeligt Kort over Jægersborg Dyrehave, Ermelund, Bernstorff og Ordrups Krat samt Charlottenlund. Kortet vil være en fortræffelig Vejleder paa Udflugter, og det anbefales bl. A. nu til Pintsedagene. Det er optaget i 1878 af L. Both og gjengiver saaledes de nyeste Forandringer.

— „En Søndageftermiddag paa Dyrehavsbakken" er Titlen paa et lille Folkelivsbillede, som maaske under Lejrsamlingen vil kunne udøve en vis Tiltrækningskraft paa vore Jenser (Udgivet af H. Cohen, Raadhusstræde).

— Hr. T. Weber har forøget sine tidligere udgivne Hjælpemidler til Studiet af Engelsk med et „Glossarium til Routledge's British Reading Book". Dette billige og ansete Værk egner sig ved sine Illustrationer særligt til at vække Elevens Interesse og har desuden, som forfattet i England, det store Fortrin, at det meddeler Læseren særligt saadanne Ord, som anvendes i det praktiske Liv. Saavel det som Hr. Webers Glossarium (C. A. Topps Forlag) fortjener derfor at anbefales. — Hr. Weber har endvidere udgivet „Outlines of English Grammar" (7 Sider).

— Nr. 4 for iaar af det illustrerede Pariserblad „La Question" indeholder en sympathetisk Artikel om vor udmærkede Komponist, Prof. N. V. Gade, tilligemed hans Portræt omgiven af Emblemer og Allegorier.

Korrespondance.

C. R. De tilsendte Digte kan ikke benyttes. — J. G. For gammelt. — Sp i B. Bladet honorerer ikke Gaader. — Resvak. Det er ganske alm. Æther; den, der gaar i Handelen under det fejlagtige Navn „Svovlæther". — J. Th. i R. Kan ikke benyttes. — Quisoit. Digtet kan ikke benyttes. — F. J. Skal maaske komme ved Lejlighed. — P. F. De tilsendte Digte kan ikke benyttes. — C. L. Forskriv det ønskede Kvartal fra Expeditionskontoret eller en Boghandel. — En Abonnent. De har Valget. — N. Lund. Kommer uden videre Indsendelse. — H. F. Hermanns „Tryllestaven" (F. C. Pio, 1858), forskjellige Piecer hos V. Pio etc. — En Abonnent. I Forstæderne skal Bladet være ombragt inden Kl. 12 — En i Korsør. Det Tilsendte kan ikke benyttes. Om Andet kan bruges, er jo ikke godt at sige, før man har set det. — En Abonnent. Giv blot lidt Tid, de andre Søhelte kommer nok. — L-r. Der er „Noget" ved dem, men ikke nok. — -?-. Ikke helt ilde, men heller ikke godt nok til at kunne trykkes. — S. K. Kan ikke benyttes; Manuskriptet kan afhentes paa Expeditionskontoret. — En Bonde fra Landet. De havde taget fejl af, hvor Enernes Plads er. — C. C. i B. Kan ikke bruges. — „En Abonnent". Forhør om Frimærketidendes Kontor paa Posthuset.

Gaade af s—r.

Det Fjerde og det Tredie og det Femte
Paa Fire gaar, paa To det Hele kun;
Det Første og det Femte, Læser! klemte
Tildøde mangt uskyldigt Kræ; i Bund
Og Grund det Andet — Femte ødelagde,
Og talte stumt, og Rigdom Verden bragte.

Blev Ordets Dele klart ej her bestemte,
Paa Sporet end et Vers Dig lede skal:
Du i det Tredie og det Fjerde — Femte
Ser af de sidste tvende Led et Tal;
Og tidt man sagde Folk de første Tvende,
At sige, naar man disse Led vil vende.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Pas.

Rigtig løst af: Tutor i Korsør.

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut. Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 91. Søndagen den 16. Juni. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Kejser Vilhelm efter Dr. Nobilings Attentat paa »Unter den Linden«. (Se S. 316)

Tre Dage paa Als.

I.

Aftnens Skygger, bløde, lange,
gjennem Kirkegaardens Gange
lydløst glide;
med de stive Arme fange
Kors ved Kors langs Gangens Side
ud i Mørkets tomme Rum;
Buskens Fugl har sat sig stum
paa de Faldnes simple hvide
Mindestene.
I den sene
Aftentime jeg alene
atter her blandt Venner staar.
Tys! en Fugl i Busken slaar
stemningsfuldt en sagte Trille —
stille!
Det er Natten selv, som faar,
mellem disse mørke Fjæle
paa den gamle Kirkegaard,
Maal og Mæle.

Sælsomt dæmpet som fra stemte
Strenge lyder disse Ord:
I, som her i Moderjord,
sikkert gjemte,
aldrig glemte,
stille sove;
I, som, medens Tider runde,
roligt blunde,
I, som døde af jer Vunde —
Ja, lyksalig, I, som kunde
dø af Eders Saar.
Lunt i Graven, som vi grove,
gid som I vi kunde sove.

Hvis var vel de Ord, som løde
i den stille Aftenstund?
Hvad tror I? Da Lyden døde,
stod jeg lidt med lukket Mund,
men saa kom fra Hjertets Grund
vildt et Skrig; med knuget Aande
i min Vaande
raabte jeg med greben Hu:
Det var Øen Als, som talte,
Als, som lydt paa Landsmænd kaldte —
Danmark, Danmark, hører Du!

Som Soldat hændte det mig, hvad der vistnok ikke hænder faa danske Soldater ved Ankomsten til Als — det var første Gang, jeg saae Øen i Sommerdragt. Opdyrket og frugtbar laa den nu i Modsætning til i Krigens Dage; ved sin grønne Rigdom selv, ved den Pragt, Naturen for Tiden udfolder, bliver det frugtbare danske Landskab desværre et endnu klarere Billede paa, hvad vi har tabt . . . Tabt — er det da tabt? Alsingeren tror det ikke, vil ikke tro det og har aldrig troet det. I disse tilsyneladende stille Egne, hvor Græs og Sæd gror af sig selv og Kvæget gaar til Knæerne i Kløver, ruller der en Understrøm af de dybeste Følelser, som nogensinde bevægede et Folk, foregaar der Noget, som griber ved sin Storhed og taler ved sin Tavshed. Her lides og bies, længes og haabes, og saa længe det staar saadan til, er Intet tabt. Tre Dage tilbragte paa Als er nok til at overbevise En derom.

Ved Indsejlingen forbi Sønderborg Slot, nu preussisk Kaserne, stod en tydsk Soldat deroppe og viftede til Hilsen med sit Tørklæde. Passagererne ombord var næsten udelukkende Turister, der lokkede af Sommeren skulde ud at forfriskes; de lo af Tyskerens Indfald, men der var dog Ingen, som hilste igjen. En eneste Haand løftedes — truende; det var en ung Pige fra Sønderborg, og blodrød vendte hun Ansigtet bort, da hun saae sin Bevægelse bemærket. Det var et ægte alsisk Ansigt, med brede, godmodige Træk og det milde godlidende Smil om Øjnene, som er ejendommeligt for dette beskedne, retskafne og taalmodige Folk. Undervejs havde vi allerede lagt Mærke til hende. Et Øjeblik, da vi nærmede os Sønderborg, pegede hun ind mod Kysten og sagde: „Der paa den Gaard bor en dansk Mand — en tro Dansk,“ føjede hun til; men ved nærmere Forespørgsel blev hun pludselig stille og ordknap og svarede kort, at hun havde taget fejl.

Hvor betegnende er ikke dette lille Træk — Als er i fremmed Haand, det tør ikke tale for ikke at forraade sig selv, — men det bier og haaber.

I Sønderborg Gader viste sig de første Pikkelhuer; der vrimlede af dem paa „Brüchen“. Alt indtil Gaderne er forvandlet (de hedder nu „Kasernestraße“, „Soldatenstraße“, „Kommandantenstraße“ og Lignende), de danske venlige Farver er fortrængte af det preussiske Sort-Hvide, ikke en Lygtepæl, en Vandpost eller et Skilderhus har undgaaet denne brede Pensel, der formelig er gaaet over Byen som et Sværd: Alt er flammet, stribet mærket med dette sørgelige Sort-Hvide. Fra Havnen kan man se Sejrsmonumentet knejse der, hvor Skandsen Nr. 4 for fjorten Aar siden samlede Hundreder kjække Landsmænd; paa denne Jord, som drak Kammeraternes varme Blod, har de sat deres Sejrtegn! Graaden skjød sig op i Halsen og slørede Øjnene og skjulte medlidende for et Øjeblik dette smukke Spir og denne Høj, hvor der for Efterslægten, indhugget i Sten, prædikes den sorte Løgn, at Kampen var lige, Tre mod Tre: de Danske afbildes segnende under Fanen og Fjenden med sit Spyd paa en oprejst og fuldt bevæbnet dansk Mands Bryst, — skjøndt han først over Grusdynger og Lig og Ti mod hver Enkelt naaede Sejren.

Oppe i Byen slentrede Preusserne overalt, hvorhen man vendte sin Fod og sit Øje, — pæne Folk, især Officererne, og jeg drister mig til at sige, de vilde i enhver anden Provindsby have lokket unge Damer, skjult bag Gardinernes Folder idetmindste, til at iagttage de statelige Uniformer. Men til de alsiske Pigers Ære maa jeg og hver Rejsende bevidne, at ikke et eneste Ansigt viste sig i Sønderborgs Vinduer. Ruderne var blanke, Karmene fulde af Blomster, men indenfor var der overalt stille og tomt. Soldaterne lod da for den Sags Skyld ogsaa til at kjede sig forskrækkeligt.

Byens Kirkegaard stod aaben. Lige for Indgangen ligger Mindesmærket for vore Faldne, og lidt tilvenstre for dette, men noget længer tilbage hæver sig det, som er rejst over vore Fjender. En gammel Bonde stod og betragtede de fire 60-Pundigere, som omhegne Graven, — de ligner forresten smaa Kakkelovne. „Dem har han ikke stjaalet fra os!“ sagde den Gamle ivrigt, idet han pegede paa Kakkelovnene; „det er Gods fra Hannover.“ Det var ligeledes ægte alsisk, dette uopfordrede Vink om at vogte sig for at dømme overilet, — man kan ogsaa gjøre en Skjælm Uret! sagde hele det jevne Ansigt. Den skikkelige Gamle blev snaksom, fra begge Sider greb vi Lejligheden og kom i Passiar, og efter det samme forsigtige, ængstelige Blik, som den unge Pige ombord allerede havde kastet omkring sig, inden hun talte, begyndte han i en sørgmodig Tone paa Rækken af sit Livs Bekymringer, og ikke sine alene, men Manges i hans. I sit enfoldige Sprog sagde han det Samme, som en Franskmand nylig paamindende har sagt sine Landsmænd: „Det Folk, der holder paa sit Sprog, har Nøglen til sit Fængsel.“ „Men det er netop Ulykken“, klagede han; „de tager Børnene fra Vuggen og lærer dem Tydsk, de udrydder det danske Maal, se det er det, de gjør! Saa er det ogsaa saadant et driftigt Folkefærd, dette tydske,“ føjede han modfalden til; „de forstaar at gaa ind i Alt, de er nævenyttige, er de, og vi er kun Alsingere og ikke kløgtige paa Verdens Vis, — de slaar os snart levende. Der er min Svigersøn, han har nede i Miang en Kro, som ogsaa laa der i Krigens Tid — Herregud! i hans lille Stue døde en saaret dansk Officer . . . Naa, en Dag sidste Sommer satte han en Bænk udenfor sin Dør, strax blev han sat i Skat for det; Gjæsterne vilde gjerne have et Bord ud til Bænken, det var tre blanke Marks Paalæg. Preusserne forstaar at knibe Folk og presse Ens Pung. En Nabo af mig fik fire Gange Skatteforhøjelse nu i dette samme Aar, sidste Gang var det, fordi han havde slaaet en Række nye Tremmer op i sit Hønsehus, — det blev gjort, for at det stakkels Kræ ikke skulde sidde for tæt sammen paa Hjaltet, men Kommissionen havde skrevet ham for, at han havde udvidet sin Drift, og betale maatte han. Saadan er Regimentet, der føres hos os. Ovre hos Dem i Kjøbenhavn tænker vel Ingen mere paa Als eller paa, hvad vi gaar igjennem . . . men Soldaterne, de kan dog vist aldrig forglemme os.“

Et Par Preussere gik forbi ude i Alléen. Den Gamle strøg sin Hue af og hilste dem med et alsingsk „Godavten“! „Det gaar En her, som det gik Manden,“ føjede han til som Forklaring af denne Opmærksomhed; „han bar taalmodig sin gamle Kone hver Dag ud i Solskinnet, — for at Vorherre skulde se hende og huske paa at tage hende til sig.“

Over faldne Danske, Svenske og Norske er der rejst et andet Monument paa den lille Kirkegaard. Jernlaagen derind til stod paa Klem, Kristtorn og Gran, tæt sammenvoxede, lod kun en lille Plads aaben derinde. Paa en Grankvist hang endnu en gammel Feltflaske fra 48, som om den var forglemt her en Aftenstund, da disse Grave aabnede sig for at modtage de afsjælede Fædrelands- og Broderlands Forsvarere. Ikke Monumentet med sin Indskrift eller Gravene selv eller den vemodsfulde Stemning, som jeg bragtes i ved dem, fremkaldte et saa levende Billede af det Svundne, som denne gamle Feltflaske med sin skjøre Snor, sit Rust, sin gamle velbekjendte Form og sit tomme Indre; melankolsk hang den her ensom paa sin Gren, bevæget af Aftenvinden og ligesom mumlende for sig selv sine Minder fra hine Dage, da tørstige Læber og halvbrustne Øjne bevægede sig bønligt efter en Læskedrik. Soldatens trofaste Ledsager holdt nu ligesom Vagt ved hans Grav. Jeg opdagede, at den ikke var tom, som jeg først troede; den var halvfuld af Olie — „til at holde Gitterets Hængsler linde med,“ forklarede den Mand, der gik og skuffede. „Det er saa fælt for Fruen at høre dem hvine, naar hun kommer og skal ind.“ Fruen? „Ja, Enkeoberstinden, hendes Mand ligger jo her, hun vil ligge her selv, naar Vorherre tager hende engang; hun kommer paa alle Aarstider, naar man mindst tænker derpaa.“

„Du vilde da nok holde Døren lind, alligevel Du ikke ventede Nogen bestemt,“ sagde den gamle Alsinger. „Vi herovre glemmer ikke Soldaten, der engang stred for os, det er det Eneste, vi har herovre af det Land, vi hører til . . . men i Kjøbenhavn tænker nok ikke Mange paa os Alsingere mere.“

Paa Vejen fra Kirkegaarden spejdede jeg efter et dansk Hotel; der var Navne som Stadt Sønderjylland, Stadt Danmark, Stadt Flensborg — de forekom mig at minde om de forladte Egne paa Folkevandringens Tider. I Sønderborg Hovedgade bredte sig „Holsteinisches Haus“; en Triumfmarsch blev spillet indenfor bag de rige Gardiner, formodenlig paa et Flygel fra Frankrig.

Nede ved Stranden, inde under en omvendt Baad, sad en Flok Børn, det unge Als; de nynnede en lille tydsk Salmesang: „Gnade für uns, Du himmlische Gott!“

Næste Dag gik Turen til Augustenborg. Landevejen bugtede sig mellem Rugmarker og blinkende Vandløb. Solvarmen laa og dirrede i Luften omme bag Skyerne, ude et Sted i Rummet højt over Jorden, som en Gjæst, der beskeden staar og banker paa Døren, uden at bestemme sig til at træde ind. Vinden var dristigere, den føjtede om, fulgt i Hælene af sine fripostige Venner, Regndraaberne, der nok saa muntert dandsede paa Vandpytterne og pidskede den Vejfarende i Ansigtet med sit Perleris.

Saadan naaede man det fordums Slot.

Rinkenæs Kro, Juni 78.

G. Betzonich.

Tydsklands sidste Hjemsogelser.

I. Dr. Nobilings Attentat.

Beretningerne om det andet Attentat mod Tydsklands Kejser har vedblivende fyldt Side efter Side i de tydske Blade; men skjøndt der sikkert allerede nu, hvis man samlede disse Artikler, er skrevet flere Reoler fulde om Sagen, har man ikke faaet blot de simpleste Kjendsgjerninger slaaet fast. Man har her et nyt og talende Vidnesbyrd om, hvad Historieskrivning vil sige; end ikke om en ganske lille og enestaaende Begivenhed fra vore Dage er det muligt at faa den nøgne Sandhed at vide, idet de officielle „farvede“ Fremstillinger kappes med saakaldte Øjenvidners Opdigtelser om at forvirre og tilsløre Alt! Det lader til, at Nobiling har skudt sig en Kugle i Hovedet, forinden man trængte ind til ham, samt at en af de Indtrængende har givet ham et Sabelhug i Armen. Et tidligere fuldstændig fortiet Slags Mellemspil paastaar en Korrespondent, han har set med sine egne Øjne. Da han steg op i Huset, hvor Nobiling boede, traf han, paa Trappen ud for første Sal, et Menneske med blodigt Ansigt liggende sunken sammen tæt op til Rækværket; to Personer holdt ham i Nakken, og en Tredie holdt hans Haand omklamret. En Herre, der kom til, huggede den Saarede og Grebne med sin Stok lige i Hovedet (!). Et Øjeblik efter indfandt en Politikommissær sig, og Nobiling, der endnu kunde gaa nogenlunde sikkert, blev atter slæbt op paa 2. Sal, hvor han boede. Dersom denne Skildring er sand, bringer den et Bidrag til Belysning af den Brutalitet, som Forbittrelsen har udviklet hos Berlins velklædte Befolkning, og som senere hen har givet sig tilkjende deri: at hver Gang et Subjekt paa et offenligt Sted har brugt nærbødige Ytringer om Kejseren, er han eller hun ankommet til Politistationen saa mishandlet af Publikum, at man strax maatte indlægge Arrestanten paa Hospitalet. De gode Berlinere, der med Rette er oprørte over de raa Attentater, lader desværre til selv at besidde en antagelig Portion Raahed og Tilbøjelighed til Selvtægt.

Om Nobilings Person og Karakter vrimler det naturligvis med Oplysninger; Enhver, der har sagt „Prosit“ til ham, naar han nøs, finder, at denne interessante Kjendsgjerning maa offenliggjøres, og undlader saa ikke at give sit Besyv om Forbryderens Væsen, Temperament o. s. v. Det er jo en gammel Historie, at naar en af deres Bekjendte har gjort noget Galt, plejer de fleste Mennesker pludselig at opdage en Mængde stygge Sider hos ham; mod den Faldne har man nu éngang i Reglen altid Sten ved Haanden, til at stene ham med. Søger man imidlertid at uddrage det Fælles og det, hvorom der hersker Enstemmighed, i de fremkomne Meddelelser, faar man ud, at den Forvildede var et godmodigt, anstændigt, flittigt, nervøst og forfængeligt Menneske, der stræbte højere, end hans Evne tillod ham at

naa, og som — ikke havde Lykken med sig i Livet. Den berømte Leipziger Nationaløkonom, Dr. Roscher giver ham det Vidnesbyrd, at hans for to Aar siden forfattede Doktordisputats var et særdeles samvittighedsfuldt og dygtigt Arbeide, fuldstændig frit for socialistiske Tendenser, ... som Nobiling overhovedet paa den Tid aldrig i Samtaler med ham forraadte paafaldende socialdemokratiske Tilbøieligheder. Saa søgte imidlertid den unge Mand længe og uden Held Ansættelse i Statens Tjeneste (hvortil han var vel kvalificeret), og rimeligvis har den kolde Fornemhed, hvormed han her stadig blev afvist, vakt hans Had mod den bestaaende Samfundsorden; det er, skal man se, næsten altid den personlige og kun sjeldent den rent theoretiske Uvilje, der skaber de fanatiske, forbryderiske Oppositionsmænd. Excentrisk og hidsig, som Nobiling var, maatte han have let ved at drages over til Socialisterne; og det Bifald han af og til høstede hos dem, den Vigtighed, han i sørgelig Selvforblindelse tillagde sin egen Optræden i deres Sag, bestyrkede ham sikkert i hans meningsløse Forbittrelse mod Statsinstitutionernes Repræsentanter. Han gik og drømte om at blive Minister under en Revolution, var henrykt — engang han havde holdt en Tale, som var blevet refereret — over at se sit N. un „foreviget", glædede sig som et Barn over ved Hjælp af gode Drikkepenge at være kommet til at sidde et Øieblik paa Dronning Viktorias Thronstol, og forsikkrede en Ven, at han (Nobiling) nok endnu „skulde drive det til noget Stort". Den Slags Smagtræk maler Manden bedre end mange Ord. Det er nu ogsaa let at forstaa, at Stakken altid reiste bevæbnet paa Jernbane, eller at han foer sammen, naar han hørte Skridt nærme sig hans Dør: naturligvis har han stadig set Øvrighedens Øine rettede paa sig og har betragtet sig som en Person, der holdt umaadelig vigtige Traade i sin Haand. Men denne fortvivlede Drømmer, — en flittig, prosaisk Bogorm, der troede sig skabt til verdensomvæltende Geni — var samtidig i det daglige Liv tjenstvillig, beskeden, strengt ordenlig i sin Levevis og sine Forpligtelser og søgte ikke Fornøielser. Om hans Keitethed og Ubekjendtskab med den Verden, han vilde reformere, giver det Træk god Oplysning: at han en Dag iførte sig sort Kjole og hvidt Halstørklæde for at — betale sin Husleie. Overfor Bekjendte var han i sin Tale overlegent smilende, deklamerende, meget sikker paa sine Anskuelser; overfor Folk, han ikke kjendte, var han taus og sky; kun Børn pleiede han at lege med og at kjærtegne, og han stod i et smukt Forhold til sin Familie, som han dagligt besøgte. Faderen, en yderst excentrisk, strengt konservativ og orthodox kirkelig Mand, havde allerede for flere Aar siden taget Livet af sig selv; men hans Moder, en meget dannet Dame, havde giftet sig igjen med en preussisk Major. Om det Indtryk, Begivenheden gjorde i deres Hus, har de tydske Blade med deres Mangel paa Diskretion ligeledes fortalt, — uden rigtignok at notere, at den Kjærlighed til den fortabte Søn, som træder frem herigjennem, snarere vidner om hans Forvildelse end om hans Forvorpenhed.

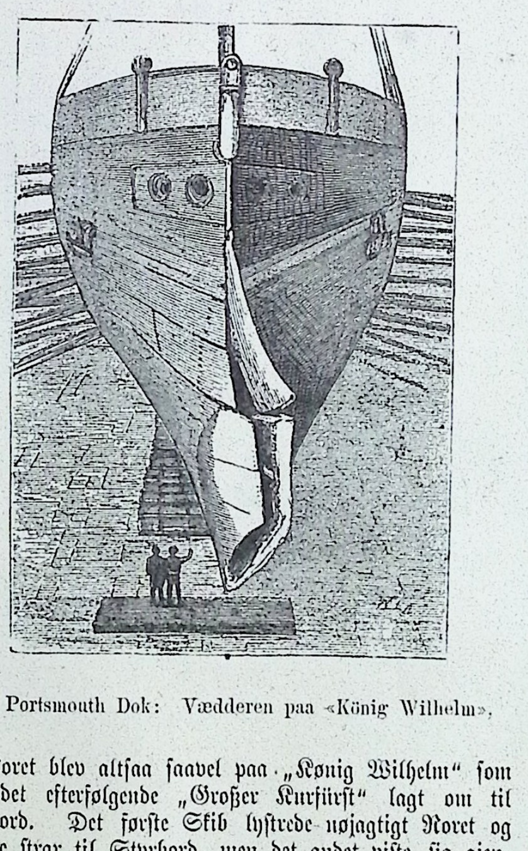
„I Hinderfinstraße, hvor Moderen og Stedfaderen bor — saaledes fortælles der, — sad de hin Søndag Eftermiddag ved Kaffen og passiarede vel tilmode om ligegyldige Ting. Pludselig ser de en kongelig Vogn med to civilklædte Herrer og to Officerer jage forbi i Galop og faa Minutter efter vende skyndsomst tilbage: men nu sad den berømte Læge, Gehejmeraad Langenbeck i Vognen. „Der maa vist en høitstaaende Person ligge med Et være blevet farligt syg, sagde Nobilings Stedfader; de har saadant et Hastværk med at faa hentet Gehejmeraaden" ... En halv Time efter holdt en Droske udenfor Huset, og en forskrækket Dame, saa bleg i Ansigtet som et Lig, steg ud af den. „Almægtigste Gud, hvad er der iveien med min Datter!" udbrød Majorinden og styrtede ud paa Trappen; men Datteren (der er Diakonisse paa et Hospital) bad hvilkende Moderen om at tie og vente, til de kom ind i Stuen, og sank her udmattet ned paa en Stol, medens Moderen stod og stirrede i angstfuld Spænding paa hende. Endelig spurgte hun: „Har Karl været her idag?" — „Nei," sagde Majoren, „han var her igaar, Lørdag." — „Og I veed ikke, hvad der er sket paa „Unter den Linden" idag?" — „Nei," svarede Moderen, „men spænd os nu ikke længer paa Pinebænken!" — „Man har skudt paa Keiseren." — Det gav et Sæt i baade Majoren og hans Kone, og de spurgte Begge paa engang: „Hvem har skudt?" Datteren trak Veiret dybt og sagde derpaa tonløst: „Moderen hedder Karl Nobiling, man raaber hans Navn med Forbandelse i alle Gader; jeg hørte Støien fra mit Vindu og kjørte, som jeg gik og stod, hen til Eder, for at faa at vide, hvor vor Karl er henne." Majoren brast i Graad, Moderen faldt besvimet om i Datterens Arme. I det Samme holdt igjen en Vogn udenfor Døren, og et Par høiereestaaende Politiembedsmænd traadte ind og bad høfligst Majoren og hans Frue ulejlige sig hen paa Politistationen; Datteren fik Lov til at følge med. Paa Veien derhen talte Moderen ikke et Ord, hun stirrede halvt forvirret paa Mængden og lyttede efter Avisudraaberne og de Skjældsord og Forbandelser, hvormed man nævnede hendes Barns Navn."

Denne sørgelige Familie-Scene burde man maaske i Tydskland have lagt sig stærkt paa Sinde. For Øieblikket straffer man i Flæng med 1, 2, ja 5 Aars Fængsel hver kaad respektstridig Ytring mod Keiseren, som en udannet Person tankeløst spytter ud i Luften: men man tænker ikke paa, hvorledes disse nødvendigt haarde Straffe virker i tyve, hundrede Hjem, blandt de Straffedes Slægt, Venner og Bekjendte. Desværre faaer man vist nu en Sæd, som om ikke ret lang Tid giver blodig Høst, og den Revolution, man vil forebygge, giver man ved sin blinde Iver Vægt. Men det lader til, at de Ledende i Nationen fuldstændig har tabt Hovedet: det dobbelte Attentat paa Keiseren faldt sammen med det ulykkelige Sammenstød mellem Pandserskibene og ramte ogsaa Nationens ømmeste Punkt, dens Forfængelighed: og saaret Forfængelighed gjør sjeldent omsigtsfuld.

Om hin anden Katastrofe meddeles iøvrig her, som Text til omstaaende Billede, en af de Reddedes Beretning.

II. Sammenstødet mellem Pandserskibene.

„Den tydske Pandsereskadre, bestaaende af Skibene „König Wilhelm", „Großer Kurfürst" og „Preußen" forlod d. 29. Maj Kl. 5 Efterm. Wilhelmshaven, passerede d. 31. Kl. $8^1/_2$ Formiddag Dover og befandt sig omtrent en halv Time efter ud for Folkestone, omtrent 3 Marinemil (en Marinemil = 1852 m) fra engelsk Kyst. Himlen var klar, og Søen stille, kun lange Bølger uden sprøitende Skumtoppe kom tungt glidende. Skibene fulgte i Kjølvandet efter hinanden, forrest Admiralskibet („König Wilhelm"), 100 Metre bagved „Großer Kurfürst", 400 Metre bagved „Preußen"; Farten var 9 Marinemil i Timen. Ombord blev der truffet Forberedelser til „Klart Skib", og alle Mand paa „Großer Kurfürst" var traadt an for at høre første Officer opløse Forklaringen. Ved „Klart Skib" forstaar man, at gjøre et Krigsskib færdig til Kamp; om Dagen skal paa 5 Minuter, om Natten paa 7 Minuter Alt være parat, saa det første Skud Skarpt kan affyres ... I det Samme krydsede en lille norsk Bark, kommende fra Styrbord, (Skibets høire Side, naar man bagfra ser forud) Admiralskibets Kurs. Ifølge Sø-Artiklerne skal et Dampskib dreie af for et Seilskib,

Fra Portsmouth Dok: Vædderen paa «König Wilhelm».

og Noret blev altsaa saavel paa „König Wilhelm" som paa det efterfølgende „Großer Kurfürst" lagt om til Bagbord. Det første Skib lystrede nøiagtigt Noret og dreiede strax til Styrbord, men det andet viste sig gjenstridigt.*) Der fulgte nogle pinlige Sekunder, de to Pandserskibe kom nærmere og nærmere ind paa hinanden, et Sammenstød lod til at være uundgaaeligt. Pludselig lød et vældigt Brag, to uhængte Baade knustes, nogle Stænger og Ræer faldt ned: „König Wilhelm" havde løbet sin Vædder lige ind i „Großer Kurfürst", omtrent midtveis paa bagbords Side. Selve Rystelsen paa det trufne Skib var ikke saa stærk, som man skulde have troet. Kl. var dengang 20' over 9. Alle Mand, med Undtagelse af Maskinfolkene, var paa Dækket; der herskede lydløs Stilhed, Ingen rørte sig fra sin Plads. Men nu lød Signalet, der angiver stor Ildebrand, og de paagjældende Mandskaber med deres Officerer i Spidsen løb til de forskjellige Dæk for at lukke de vandtætte Døre og Porte. Samtidig kommanderede Kaptajnen „Fuld Kraft i Maskinen", lod styre mod Land og satte alle Pumper i Bevægelse for at pumpe lænds. Men knap et halvt Minut efter Sammenstødet styrtede Vandet ind i de inderste Rum og oversvømmede Alt; Skibet lagde sig mer og mer om paa bagbords Side; Pumperne pumpede af al Magt, men det nyttede ikke. Den lydløse Stilhed afbrødes ellers stadig kun af Kommandoraabene: men nu steg Vandet allerede over bagbords Ræling og slikkede om Masterne, — „Alle Mand fra Skibet!" raabte den Øverstkommanderende. En stor Del af Matroserne steg op i Vanterne, Alle søgte over til Luvsiden, et Par Baade blev surret ned, Hængemaatter og Redningsbøier kastet over Bordet. Stærkere og stærkere hældede Skibet, nu streifede Ræerne allerede Vandet — henne ved Roret stod fer Mand stille paa deres Post ... et Sekund! og „Großer Kurfürst" havde ophørt at existere: Vandet havde naaet Pandsertaarnene, og Skibet kæntrede og vendte Bunden opad. Et rædselsfuldt Angstskrig skar gjennem Luften: Nogle var sprunget, Andre formelig rutschede over Kjølen ned i Vandet — saa kom en dumpt Brag, formodenlig af Kjedlerne, der sprang, samt en Malstrøm af Skum og Fraade ... og saa bedækkedes Overfladen kun af Skibbrudne, der førte en gyselig Kamp for Livet. Folkene var Rekrutter og for Størstedelen nøvede i Svømning. De, der kunde svømme, blev omklamrede af Andre i hele Klynger — et Hvin, saa dukkede denne Menneskeklump redningsløst ned under Bølgerne. Eller man saae enkelte Svømmere stride imod og i Dødsangst søge at ryste deres Kammerater af sig. En Del kom op i en Damparkasse: men den var læk og sank! en Del slap ind i en Baad: men den kæntrede; ikke Faa endelig var svømmet hen til Admiralskibet, men havde ikke Kræfter til at gribe Redningstouget og gik under! Selve „König Wilhelm" sank dybere og dybere med Forstavnen og vilde, hvis det havde blæst, sikkert ogsaa være gaaet under; nu udsatte baade den og det andet Krigsskib med største Flid Baade, og navnlig ikke en Snes engelske Fiskerbaade til og fiskede Mange op. Men vistnok mellem 3 og 400 Mand fandt deres Død i Bølgerne."

„Großer Kurfürst" paabegyndtes i 1869, og Planen til det blev ændret under Bygningen. Hele Skroget var af Jern, Skibet var c. 94 Metre langt og $16_{,3}$ Metre bredt, havde 6 Kjedler og en Reservekjedel og havde ialt kostet næsten $5^1/_2$ Millioner Reichsmark. Da det d. 17. Septbr. 1875 løb af Stabelen, holdt Marineministeren Daabstalen og haabede, at Skibet — ligesom dets berømte Navne, Grundlæggeren af Preussens Magt — skulde blive en Hjørnesten for tydsk Indflydelse; men Folkene ombord betragtede det mærkeligt nok altid som et Ulykkesskib. „König Wilhelm", der løb af Stabelen 1878, har kostet over 10 Millioner Rmk. og i Reparationer over 1 Mill. Man ser deraf, hvor stort allerede det pekuniære Tab er. Det sidstnævnte Skib naaede som bekjendt ind til Portsmouth med splintret Pandser og Vædder, saaledes som Billedet ved Siden af viser.

*) Beretningerne om den virkelige Grund til Sammenstødet er endnu ufuldstændige; der lader ikke blot til at være hørt feil Kommando, men ogsaa til at have været Noget galt ved Roret o. s. v.

Den forelskede Sindssyge.

Efter Edmondo de Amicis.

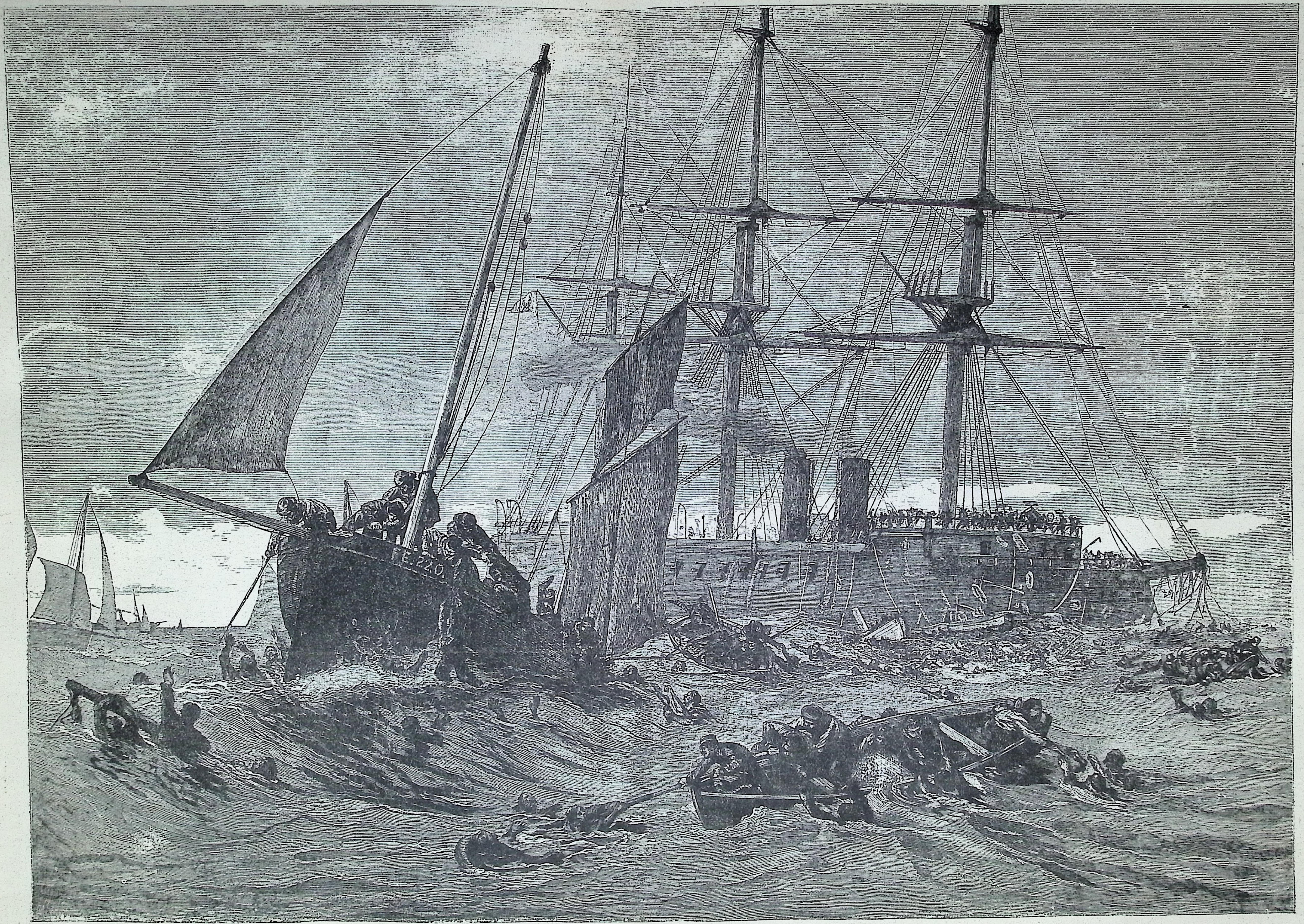
(Sluttet.)

IX.

Den følgende Dag gik Lieutnanten ikke ud og tog heller ikke imod Karmela, skjøndt han vidste, at hun, som hun pleiede, sad udenfor Døren. Hele Eftermiddagen gik med til at træffe Forberedelser til Proven om Aftenen. Hans lille Leilighed bestod af to Værelser og Kjøkken; det største af Værelserne, hvis Vinduer vendte ud til den aabne Plads, laa mellem Soveværelset og Indgangsdøren, og her lod han Aftensbordet dække. Hans Nabo Gjæstgiveren laante ham et stort Spisebord, indsandt sig personligt for at tillave med størst mulig Luxus de faa Retter, der behøvedes, og vartede endelig selv op ved Bordet, som han for tre Aar siden havde gjort hos Officerens Formand.

Henimod Kl. Ni kom Doktoren. — „Hun sidder dernede," sagde han, da han traadte ind: — „hun beklagede sig til mig over, at hun endnu ikke havde set Dig. Jeg spurgte hende, hvordan hun havde det; saa saae hun paa mig og sagde: „Dampskibet —!", men hun lo ikke, som hun pleier. Det er ikke godt at vide, hvad der gaar for sig i hendes Hoved, — det veed kun Gud ... Ak, saadan et flot Gilde det bliver ...!

De mønstrede Begge Bordet og talte saa om, paa

Sammenstødet ved Folkestone mellem de tydske Pandserskibe: Mandskab fra »Groszer Kurfürst« reddes. (Se S 317)

Ali-Suavi, Effendi, (Se S. 321)
Fører for Opstanden i Tcheragan.

hvad Maade Komedien eller rettere Melodramaet bedst lod sig sætte i Scene. Da de var blevet enige herom, spurgte Doktoren, om de nu ogsaa Alle kunde deres Roller paa Fingrene. Lieutnanten svarede, at det haabede han.

Lidt før Kl. Ti hørte man Fodtrin og Lyden af flere Stemmer udenfor Gadedøren. „Der er de,“ sagde Doktoren og gik hen til Vinduet, — „ja ganske rigtigt!“ — — Soldaten gik ned og lukkede op, Doktoren tændte de fire Armstager, som var placerede ved Bordets fire Hjørner. — „Hvor mit Hjerte banker!“ mumlede Officeren, — og den Anden svarede: — „Mod ... Mod, min Ven!“

Da lød pludselig Karmelas Stemme. „Jeg vil ogsaa med Dampskibet,“ raabte hun og klappede i Hænderne. — „Kan Du høre?“ sagde Doktoren, — „hun gaar ind paa Ideen, det er et godt Tegn. Blot friskt Mod nu! ... Her er dine Gjæster, min Ven!“

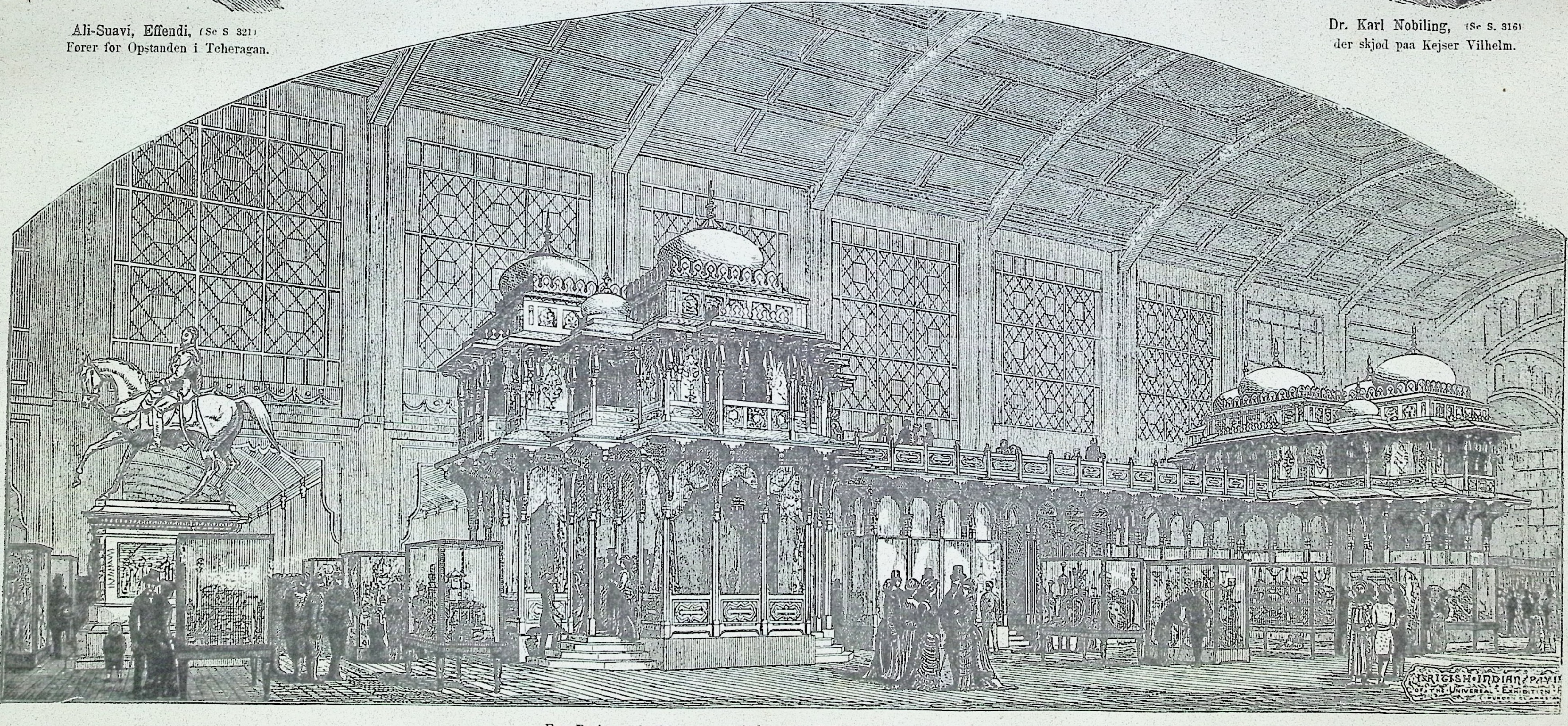
Døren gik op, og smilende og bukkende traadte ind i Stuen Raadstueskriveren, Dommeren og de Andre, som havde mødtes henne paa Kaféen. Medens saa Officeren hilste paa dem og takkede dem, fordi de var kommet, sagde Doktoren et Par Ord til Ordonnansen, der stod stiv og strunk henne i en Krog. Soldaten forsvandt, men kom et Øjeblik efter, uden at Nogen lagde Mærke til det, tilbage med Karmela, hvorpaa de Begge listede sig forsigtigt langs Væggen og ind i det tilstødende Værelse.

— Vær saa god at tage Plads! sagde Officeren. ... Alle satte sig, og Lyden af Stolene, der blev trukket ind til Bordet, samt af det langtrukne, salige „Ah!“, hvormed Gourmander plejer at hilse Maaltidets ventende Glæder, overdøvede den Smule Støj, som Ordonnansen gjorde, idet han holdt Karmela tilbage: hun havde nemlig aabnet Døren og vilde med Udbrudet: „Jeg har ikke set ham hele Dagen!“ fare ind til Lieutnanten. Soldaten forhindrede det imidlertid, satte en Stol hen foran Døren, lod hende sætte sig, og lukkede derpaa den ene Fløj saa højt op, at hun gjennem en lille Sprække kunde se, hvad der foregik inde i den anden Stue. ... Ingen af Gjæsterne vendte sig om til den Side, og Ingen saae derhen hverken nu eller senere under Maaltidet. Desuden forholdt Karmela sig ogsaa foreløbig rolig.

Og saa begyndte en forvirret Klappren med Knive og Gafler, en Raslen af Glas og Tallerkener og Tale og høje Udbrud og Latter. Hele Selskabet, med Undtagelse af Doktoren og Officeren, spiste med stor Appetit og drak af Hjertens Lyst. Detachementets Soldater,

Dr. Karl Nobiling, (Se S. 316)
der skjød paa Kejser Vilhelm.

Fra Pariser-Udstillingen: Prindsen af Wales' indiske Pavillon. (Se S. 321)

Korporaler og Sergenter blev rost for deres mønsterværdige Disciplin, Tapperhed og Høflighed, saa fortabte man sig i Lovtaler over den udmærkede Vin og den gode Mad, derpaa kom man til det dejlige Vejr, til den mageløse Nat og den forestaaende Rejse, som maatte blive udmærket behagelig, gjorde sluttelig en lille Afstikker over paa Politikens Omraade, og vendte saa tilbage til Soldaterne og til Rejsen. Der blev talt højere og højere, og Glassene tømtes stadig hurtigere og hurtigere, indtil omsider alle Ansigter blussede, Øjnene tindrede, Tungerne blev „tykke“, og Ordene faldt mer og mer usammenhængende. Uvilkaarligt havde de Alle taget deres Roller alvorligt og gjennemførte dem fortræffeligt. Men jo mer de Andre glemte, hvorfor de var kommet, og gav deres Lystighed Tøjlen, desto heftigere bankede den unge Officers Hjerte, og man kunde se paa ham, hvor bevæget han var. Der var dog ingen Andre end Doktoren, som lagde Mærke til det, og han blev ogsaa ved at holde Øje med Karmela. Hun sad endnu stadig uden at røre sig og stirrede ind gjennem den halvt aabne Dør. Ordonnansen havde benyttet et gunstigt Øjeblik og var gaaet sin Vej.

Tre Soldater kom saa ind i Stuen, tog Hver en af de Kufferter, der stod henne i en Krog, og bar dem ud. Karmela fulgte Soldaterne med Øjnene, lige til Døren havde lukket sig efter dem; saa saae hun atter paa Selskabet, der sad om Bordet.

Doktoren hviskede Raadstueskriveren Noget i Øret. — „Et Leve!“ udbrød denne pludselig og rejste sig vaklende, med Glasset i Haanden: — „et Leve for vor tappre Lieutnant, som kommanderer Øens brave Detachement, og som nu forlader os . . . han efterlader her paa vor Ø . . . til evig Tid . . . en smuk Erindring om det brave Detachement, . . . som vor tappre Lieutnant . . .“ — Han standsede et Øjeblik, søgte at tænkte sig om og sluttede derpaa resolut: „Et Leve for Hr. Lieutnanten, som nu forlader os!“

Alle Gjæsterne stødte klirrende deres Glas mod Officerens og spildte Vin paa Dugen: „Han leve!“ Raadstueskriveren sank tungt tilbage i sin Lænestol, saa man skulde næsten tro, han virkelig var beruset . . . Der blev endnu udbragt et Par Skaaler af lignende Indhold, og saa snakkede man igjen i Munden paa hinanden om Soldater, Politik, Vinen og Rejsen.

— Hr. Skatteopkræver, synger De os ikke en Sang? spurgte Doktoren.

De Andre sluttede sig til Doktoren. Skatteopkræveren gjorde sig kostbar og lod sig nøde en Stund, men saa smilte han, rømmede sig, tog Guitaren og sang en to, tre Vers, indtil endelig Selskabets Brølen afbrød ham.

— Lad mig faa den! raabte Officeren, og Alle tav. Han tog Guitaren, stemte den, lod, som om han stod usikkert paa Benene, og begyndte endelig . . . Han var ligbleg, og hans Hænder rystede som i Feber, men han sang alligevel med en ligefrem bedaarende Udtryksfuldhed.

„Karmela her ved din Side
Og stirrende ind i dit Øjes Glød,
Imens fra din Mund saa rød
Berusete Kyssene glide, —
Jeg sidder den korte Sommerdag . . .

Karmela lyttede med stigende Opmærksomhed og rynkede Øjenbrynene, som om hun anstrengte sig for at huske . . .

„Bravo! bravissimo! mageløst!“ raabte Gjæsterne i Kor, og Officeren sang videre:

„Men bliver Skyggerne lange,
Og falder det ind med min sidste Stund,
Skal saligt og Mund mod Mund
Som Barnet ved Vuggesange
Jeg lulles ind i din bløde Favn“ . . .

Det var de samme Ord, den samme Musik, kort sagt Alt fuldstændig som hin Nat. „Bravo! mageløst!“ raabte Gjæsterne igjen. Officeren sank udmattet ned paa Stolen. Karmela sad ubevægelig som en Statue og stirrede paa ham med store Øjne.

Doktoren stjal sig til at skotte hen efter hende. „Tys!“ raabte i det Samme Lieutnanten. Alle tav, og gjennem det aabne Vindue trængte op nede fra den aabne Plads lystigt Spil af Fløjter og Violiner samt den summende Lyd af en Mængde Mennesker. Det var Øens ti eller tolv Musikanter, fulgt af en stor Del af Befolkningen, som troede, at Detachementet virkelig skulde rejse . . . Karmela foer sammen og vendte sig om mod Vinduet. Der begyndte at komme Liv i hendes Ansigt, og hendes store Øjne vandrede spørgende fra Vinduet til Lieutnanten, fra ham til Gjæsterne og fra Gjæsterne atter til Vinduet, ligesom for bedre at høre Musiken og dog ikke tabe en eneste af Selskabets Bevægelser af Syne . . . Da Musiken standsede, klappede Flertallet af Publikum nede paa Pladsen i Hænderne, ganske som det var sket for tre Aar siden.

I dette Øjeblik kom Ordonnansen ilsomt ind. — Hr. Lieutnant, Skibet venter! meldte han.

Lieutnanten rejste sig og sagde højt: — Saa maa jeg desværre afsted . . . — Ogsaa Karmela havde sagte rejst sig; hun saae ufravendt paa ham og flyttede langsomt Stolen bort fra Døren.

Alle Gjæsterne var staaet fra Bordet og havde omringet den unge Officer. De lagde ikke Mærke til, at Karmelas Moder var kommet ind og havde begivet sig ind i det tilstødende Værelse, hvor hun omfavnede Datteren og kjærligt hviskede til hende: „Vær ved godt Mod, om to Maaneder kommer han igjen . . .“ Karmela saae paa Moderen, vristede sig, uden at svare et Ord, ud af hendes Favntag og vendte sig langsomt om, stadig med Blikket fæstet paa Officeren. Ham blev Gjæsterne ved at trykke i Haanden og at overvælde med højrøstede Taksigelser og Afskedshilsner, medens han spændte Sablen om, satte Kasketten paa og hængte Rejsetasken om Skulderen.

Medens det skete, havde Karmela i Tanker aabnet Døren helt; hun traadte et Skridt frem, saae bestyrtet snart paa Lieutnanten, snart paa hans Gjæster, snart paa Ordonnansen og snart paa Moderen, der stod ved Siden af hende, strøg sig saa med begge Hænder over Panden, purrede op i Haaret, sukkede dybt og kom til at ryste krampagtigt over hele Kroppen.

Endnu engang lød Musiken nede fra Pladsen, fulgt af et nyt, jublende Bifalds-Udbrud. — „Saa afsted! sagde Lieutnanten resolut og gjorde Mine til at gaa.

Da trængte et højt, fortvivlet Skrig sig frem fra Karmelas Bryst. Med et eneste Spring foer hun hen til den unge Officer, klamrede sig med overnaturlig Styrke fast til ham, kyssede ham som en Rasende paa hans Mund, hans Hals, hans Bryst, kort sagt, hvor hun kunne komme til, og klappede ham saa hulkende og jamrende paa Skuldre og Arme og i Ansigtet, — ret som en Moder kjærtegner sit Barn, der er blevet reddet op af Bølgerne, hvor hun endnu for et Sekund siden saae ham strække Hænderne bønfaldende ud imod hende og hørte ham raabe om Hjælp.

Et Øjeblik efter styrtede den stakkels Pige bevidstløs om paa Gulvet, med Hovedet for Lieutnantens Fødder. — — Hun var frelst!!!

Officeren kastede sig til Doktorens Bryst, der allerede havde aabnet Favnen for at tage imod ham. Karmelas Moder knælte ned, kyssede sit Barn og vædede det med sine Taarer. Alle de Tilstedeværende hævede rørt Blik og Hænder mod Himlen. Nede paa Pladsen blev Musiken ved at spille.

En dejlig lys Septembernat fire Maaneder senere skjød Dampskibet (som om Aftenen var afgaaet fra Tunis og efter Sædvane havde anløbet Havnen paa den her omtalte Ø) pilsnart over mod Siciliens Kyst. Søen var saa stille, at Skibet næsten ikke lod til at bevæge sig. Passagererne var da ogsaa Allesammen oppe paa Dækket og betragtede tavse den klare Himmel og det i Maaneglands hvilende Hav.

Et Stykke borte fra de Andre, lænende sig med forslagte Arme til Rælingen og saa nær ved hinanden, at deres Ansigter næsten laa Kind om Kind, stod en ung Mand og en Dame og saae tilbage i den Retning, hvorfra Skibet kom. Man skimtede endnu de utydelige Omrids af Øen, som de for lidt siden havde forladt . . . De stod længe i den Stilling og rørte sig ikke; men endelig hviskede den unge Kone, uden at se op: — „Og alligevel bløder mit Hjerte, ved at jeg skal forlade mit fattige Hjem, hvor jeg har lidt saameget, men hvor jeg saae Dig første Gang, og hvor Du kaldte mig til nyt Liv.“ — — Og som hun sagde det, støttede hun Panden mod sin Rejsefælles Skulder.

— Vi vender tilbage engang! svarede han og drejede hendes Ansigt om mod sig, saa han kunde se hende i Øjnene.

— Og besøger igjen din Bopæl? spurgte hun sagte.

— Ja.

— Og saa spiller Du paa Guitar for mig og synger igjen den Sang, Du veed . . .?

— Ja, min Elskede.

Syng den nu! udbrød Karmela begejstret: — ganske sagte!

Lieutnanten nærmede sin Mund til hendes Øre og nynnede:

„Karmela, ved din Side
Og stirrende ind i dit Øjes Glød . . .“

Hun slyngede Armene om sin Ægtefælles Hals og brast i Graad.

— Dyrebare, velsignede Pige, stammede han sagte og trykkede hende tæt op til sig: — hvil her . . . ved mit Hjerte . . . for evig!

Der foer pludselig en Gysen gjennem den unge Kvinde, hun saae sig om, saae først paa Havet og Øen og saa paa sin Mand og udbrød: — „Ak, er det ikke en Drøm Altsammen?!“ — — Men han lagde blidt Haanden paa hendes Mund og svarede: — „Nej, min Elskede, det er en Gjenopvaagnen!“

Og Skibet pilte videre, som baaren paa Vindens Vinger.

Paris under Verdensudstillingen.

VII.

Fra de Smaas Verden.

For en Forandrings Skyld har vi siddet i Guatemala og hvilt os ud til en ny Vandring. Vi har siddet og hvilt os og drukket en Guatemalakaffe, der midt i al den Dristighed, Expositionen rummer, selv har faaet det dristige Indfald at ville konkurrere med Mokkaen. Man tror, det er vildt, men det er det slet ikke. Kaffen er ganske udmærket, og den har et absolut Fortrin fremfor sin Konkurrent, nemlig det, at den idetmindste foreløbig udskjænkes gratis. Kan den bevare dette Fortrin under hele Verdensudstillingen, vil Indfaldet vise sig ikke at have været saa dumdristigt endda.

Vi har altsaa siddet og hvilt os og hørt paa Klokkespillet fra den myldrende Mængde Kirkeklokker, der holder Koncert hver Dag efter Frokosttid. Hvilt os, og medens vort Blik under Otiet strejfede rundt over de solbelyste Rosenbusketter i Parken og over de brogede Skarer af Folk fra Jordens fjerneste Lande, fantaseret os ind i en Eventyrverden, hvor det, vi nu skal se, hører godt hjemme.

Sidst var det de store forfængelige Børn, som blev orienterede lidt om, hvad Expositionen rummer af Vidundere skikkede til at faa deres Tænder til at løbe i Vand. Idag begiver vi os til de Smaas Eldorado. Det ligger naturligvis ogsaa paa fransk Grund. Saaledes gjør ikke blot alt det Bedste, men ogsaa alt det mest Forbavsende, Udstillingen slutter inde.

Kan De huske Barndomsaarene: den første Æske Tinsoldater, den første Noahs Ark og Jublen over disse Herligheder? Hvor har vi ikke været nøjsomme dengang! Hvor vilde ikke disse vore naive Glæders Skatte tage sig uendeligt fattige ud ved Siden af dem, som skal til for at tilfredsstille Børnene fra 1878! Idetmindste, hvis de franske Legetøjfabrikanters Udstilling kan gjælde som Maalestok for, hvad vore Dages Smaa forlanger.

Noahsarken og Tinsoldaterne er fuldstændig forsvundne. Istedetfor de sidste marscherer lange, lange Kolonner op af Voxfigurer med rigtige Uniformer, rigtige Tornystre og rigtige Voxben, og som Afløser af Trææsken med Dyrene præsenterer sig en stor Kasse, hvor Saharas Ørkensand ligger over Gulvet, begrændset af Pyramiderne og Tropernes Palmer. Henover dette Sand bevæger sig alle Slags ridende Mennesker og vilde Dyr. Fabrikantens naturhistoriske Kundskaber gaar ganske vist ikke videre, end at han anbringer Løver og Tigere samt røde, med Bue og Pilekogger bevæbnede Indianere i Sahara; men til Gjengjæld er det Altsammen i kolossale Dimensioner og saa naturtro, at man kan antage det Hele for en virkelig Lilleput-Verden.

Eller for at vælge et endnu mere slaaende Exempel. Her har vi, til Erstatning for gamle Dages primitive Dukkehuse med de manglende Lofter og Ydermure, et helt Slot i Renaissancestil med rigtige Marmorpiller og rigtige Sandstensforziringer. Foran det breder Haven sig med grusbelagte Gange, med Plæner og Blomsterpartier. Opad Pillerne, helt op til det skiferbelagte Tag, snor sig Vedbendranker; paa den fra første Etage fremspringende Balkon staar Miniaturaloer, og paa Terrassen neden under, udenfor de opslaaede Havestudøre, venter en Tjener i blaa Liberikjole og gule Silkebenklæder for at melde Husets fashionable Gjæster. Selve Lejligheden er fuld af Lilleputter og komplet monteret, lige fra den elegante Modtagelsessalon til Kjøkkenet, hvor der ikke mangler en eneste Kasserolle, Puddingform eller Rist paa det med Marmorplader belagte Komfur. Hvis det falder vanskeligt at kigge ind mellem Silkegardiner og Palmer, kan vi ved Siden af faa rigelig Lejlighed til at studere saadanne Dukkestuers Indretning. Her er til Saloner forgyldte, udpolstrede, med rødt og blaat Atlask betrukne Møbler: Lænestole, Causenser og Chaiselonguer, til Priser, som vi tarvelige Mennesker slet ikke vilde betale for vore. Her er et Sovekammer med Senge af udskaaret Ibenholt; Portiererne, der hænger ned fra Thronhimlen, saavel som Fjedermadratsernes Betræk er af hvidt Silketøj med røde og gule Buketter. Ibenholtsskabet har Spejlglasdør, og Servanten Marmorplade; Alt er komplet, lige til de blanktskinnende Staalnøgler i Kommodeskufferne og Smyrnagulvtæppet, hvis Mønster netop er afpasset specielt efter dette Sovekammer! — Eller tag Spisestuen. Stolene med det røde Læderbetræk, hvorpaa staar den grevelige

Dukkes Navneciffer, Buffet, Bord osv., Altsammen er af det dejligste, i antik Stil udskaarne Egetræ. Og Servicet svarer naturligvis dertil: Porcellænsstel med dejlige Buketter, forgyldte Sølvskeer, Glaskandelabrer, alt det Prægtigste, en herskabelig Dukkefamilie kan ønske sig.

Skulde Drs. Herligheder imidlertid dog ikke føle sig tilfreds med den Luxus, Dukkeslottet kan byde dem, vil de meget let kunne forøge den. Ved Siden af ligger en Park, som strax kan indkorporeres under Ejendommens Territorium. En guddommelig Park! I dens Dam sejler Svaner og Ænder om. Storkene staar paa ét Ben midt i prangende Rosenbede, og følger man de soignerede Alléer lidt længere ned, finder man mellem blomstrende Frugttræer græsbevoxede Indelukker, hvor Opsynsmænd i Uniform fodrer Miniaturudgaver af Kron- og Daadyr.

Et saadant Paradis maa naturligvis være fuldt af Spadserende. Her vandrer en ung drømmende Dame om med lyse, bølgende Lokker og i blegrødt Sommertoilette af Silketøj. Foran et frodigt Ferskenespalier staar beundrende et ungt, aabenbart meget fornemt Par; han har Bouton i Knaphullet, hun er i gul Silkekjole med de moderne havannafarvede Blomstertegninger; det hvide Silkeoverstykke er rigt besat med Guldbroderier, og over Sko med Diamantspænder titter de brune Silkestrømper frem. Hvorfor ikke? Udstillingsskabene rundt om belærer tilfulde om, at Dukkeverdenens Luxus ikke paa et eneste Punkt er mindre eventyragtigt rig, end den elegante parisiske Menneskeverdens. Slottets Beboere kan faa Alt at kjøbe i den store, straalende Dukkebys Butiker, der har grupperet sig omkring det. De kan drikke Dukkeflaskernes Indhold af slebne Krystalglas, de kan gaa paa Jagt med Dobbeltflinter, hvis damascerede Løb er indlagt med Sølvforziringer, de kan faa allerkjæreste smaa Violiner og Blæseinstrumenter til Orkestret i Parken, de kan forsyne deres Stalde med silkepolstrede Karether, de kan forære deres Donnaer alle mulige Smykker af Perler og ædle Stene, de kan underholde deres Gjæster med Billard- og Kegle- og alle mulige andre Spil, de kan pynte deres Heste med pletteret Seletøj og røde Klædesdækkener, hvorpaa Navnetræknet staar med gult Silke, kort sagt: Alt er komplet, hvad der paa nogen Maade kan høre med til disse Dukkeslotte, ligefra den moderne Lysekrone af farvet Glas ned til Fejekoste og Tandbørster.

Ikke sandt: naar der er Alt det for de pyntede Dukker, kan man tænke sig, at hvad man tilbyder selve Børnene maa være noget aldeles Mærkværdigt. Fra min egen Barndom husker jeg, hvilken Furore i hele vor Kreds engang en lille Æske gjorde, hvori befandt sig en trikotpyntet Fyr, som kunde dandse paa Linie. Siden den Tid er Kunsten steget uhyre meget. Naturligvis. Naar man har fundet paa at forsyne Børnene med Dukker og Dukketilbehør som beskrevet, er det ikke muligt at komme videre ad den Vej. Det næste Skridt er Forsøg paa at blæse Liv i det døde Legetøj.

Paa denne Bane er man da i Virkeligheden ogsaa inde. Det er hele avtomatiske Kunstværker, de franske Legetøjsfabrikanter præsenterer. Lige fra Frokosttid, indtil Udstillingen lukkes, er Gallerierne, hvor disse Mærkværdigheder vises frem, en eneste tætpakket Klynge af Mennesker. Man løfter de Smaa op paa Skuldrene, og man gjør selv alle mulige Anstrengelser for at komme til at se. Voxne og Børn more sig lige fortræffeligt, og det lader sig heller ikke nægte, at man skal være meget blaseret for ikke med Fornøjelse at drive en halv Times Tid hen mellem Legetøjsavtomaterne.

Her spadserer en kvik lille Høne afsted, alt medens det ene Æg efter det andet dratter ud fra den under Promenaden. Alvorligt, gravitetisk stoltserer dens Mage bagefter, standser undertiden, staar paa ét Ben, dukker med Hovedet og galer. Naar det er gjort, vandrer den videre, sender et fornemt Blik til Siden og blinker foragteligt ad Paafuglen, skjøndt samme forfængelige Kreatur den ene Gang efter den anden søger at forbavse ved at slaa sin pragtfulde Hale ud. Menneskene forbavser den, men ikke sine avtomatiske Medskabninger. Nattergalen slaar uden at ændse den i Jasminbusken, hvor den sidder, sine Triller med en Naturlighed, der næsten grændser til det Uhyggelige, Kanariefuglen og Irisken synger, Anden tripper saa smaat afsted og rapper med det røde Næb, Bjørnen marscherer støt og kluntet sin Vej, indtil den kommer til Enden af Bordet og dratter udover, kun et allerkjæreste lille hvidt Lam vender ængsteligt brægende Hovedet fra den ene Side til den anden og kigger ud paa Folk med nogle store fromme Øjne, som om den vilde spørge, om Alt det virkelig kan gaa naturligt til. Naa ja: der er Maskineri indeni, og hvad kan Maskineri ikke gjøre i 1878? Udstillingen er nær ved at svare: det kan gjøre Alt. Men hvad der i Grunden maa forbavse mer, end denne befjedrede og behaarede Verdens Kunststykker, er den Naturlighed, hvormed de er lavede. Ser man ikke nøjere til, er det slet ikke muligt at skjælne dem fra levende Dyr. Selv hvor det kun er Miniaturudgaver, som f. Ex. Strudsen, der traver afsted med en Vogn, hvori sidder et Selskab af hurraraabende Børn, eller den hvide Elefant, der under sin Atlaskesbaldakin befordrer Engleænderinden og rækker Snabelen op for at faa Sukker af hende, selv der illuderes man paa den mærkværdigste Maade.

Skal man beundre, eller skal man slaa Hænderne sammen og korse sig over, at vore Dage forlanger saadant Legetøj til Børn? Der bliver sagtens gjort begge Dele; jeg overlader til mine Læsere selv at stille sig paa hvilken Side, de behager. Faktum er, at der idag er solgt for to tusind Franks af disse Dyreavtomater alene til London*).

Mac Adam.

Urolighederne i Konstantinopel.

Man havde ofte hørt Tale om, at Murad, den vanvittige Ex-Sultan, skulde sættes paa Thronen igjen; og en skjøn Dag (d. 2. Maj) fløj det som en Løbeild gjennem Konstantinopel, at nu var Øjeblikket kommet og Revolutionen udbrudt. En Skare thraciske Flygtninger var bevæbnede styrtet gjennem Gaderne nærmest Tscheragan; i en Fart blev Bazarerne lukkede, Folk ligesom blæstes bort, og kun Hundene istemte en øresønderrivende Gjøen og Hylen. Oppe hos den regerende Sultan tabte man Hovedet af Angst; Kvinderne styrtede ud af Haremet og foer skrigende ned til Trappen ved Bosporus, Sultanen selv sendte skyndsomst Bud efter sine Ministre og lod alt det i Nærheden stationerede Militær rykke mod Tscheragan og omringe det. Her, hvor den afsatte Murad havde sin Bopæl, var imidlertid Følgende sket: En vis Ali Suavi, som vi strax skal tale nærmere om, havde i Spidsen for 30 thraciske Flygtninge vist sig for Tscheragan-Paladsets Port, havde trængt ind i Gaarden til det Hospital, som den røde Halvmaane har indrettet i en dersteds beliggende Kiosk, og havde forenet sig med omtrent 100 andre Flygtninge, som indtil det Øjeblik havde holdt sig skjult. Oprørerne brød Porten op, som førte ind til Paladset, skjød paa Vagterne, som vilde spærre dem Vejen, og trængte frem til i Nærheden af Sultan Murad. Denne skal imidlertid være blevet yderst forfærdet, idet han fejlagtigt antog, at Skaren kom for at dræbe ham. Hans Tjenere og Bevogtere satte sig til Modværge, Tropperne trængte ind udenfra, Skud knaldede paa Skud, og nogle faa Timer efter var atter Alt stille. En Mængde Lig bedækkede Gulvene, og adskillige Fanger blev førte ombord paa et Panserskib, der var posteret ude i Bosporus; ellers saae man kun nogle stærke Patrouiller vandre op og ned paa Kajen, og ude paa Strømmen laa syv, otte, med Marine-Soldater bemandede Skibe. „Revolutionens“ Ophavsmand var falden — efter Nogles Paastand egenhændigt dræbt af Exsultanen, efter hvad Andre vil vide skudt af en Vagtpost eller myrdet med Bajonetstik af Soldaterne. Liget blev strax kastet i Bosporus.

Denne Ali-Suavi havde ført et forunderligt omskiftende Liv: Præst, Journalist, Landsforvist, Prindsedrager, Universitetsdirektør og tilsidst Oprører! Under Abdul-Aziz' Regering saae han sig nødt til at flygte til England; men den almindelige Amnesti i 1876 gjorde ham det muligt at vende tilbage, og Midhat Pascha ansatte ham som Lærer for Abdul-Hamids Børn og senere som Bibliothekar i Dolma-Bagdsche og Lyceums Direktør. Han var og blev imidlertid i alle Henseender en excentrisk og ubehagelig Fanatiker, hvem Ingen kunde komme ud af det med. Skjøndt han var gift med en engelsk Dame og hørte til „Ungtyrkerne“, foragtede han Vesteuropæerne og deres Civilisation; den lille undersætsige Mand med det oppustede Ansigt plejede at erklære, at de arabiske Videnskabsmænd allerede for længe siden havde overfløjet det moderne Europas Filosofi og Naturforskning, og hvad hans Reformplaner for Tyrkiet angik, da tog de ikke Spor af Hensyn til Ikke-Muselmænd. Han var ganske vist ikke almindeligt begavet og kunde under andre Forhold være blevet en Profet eller en mægtig Folkefører; men under de nuværende Forhold opnaaede han ikke stort mer end yderligere at forvirre og forkvakle Alt, — om han end ganske vist med sin pathetiske Mysticisme opflammede sine Landsmænds Patriotisme. Som Embedsmand fik han i en Fart vendt op og ned paa Alt, og hans store politiske Planer gjorde ynkeligt Fiasko. Senest havde han saa stiftet en Forening af flygtede muhammedanske Thraciere, det vil sige af Folk, som hadede Abdul-Hamid, og som, medens de den udslagne Dag sad og drev paa Gaderne eller i Moskeernes Forgaarde og røg deres Cigaretter, havde gode Stunder til at lade deres Fattigdom og Haabløshed indgive dem eller stemme dem for alle vilde og selv forbryderiske Planer. Dagen før Opstandsforsøget skrev han i det tyrkiske Blad „Bassiret“: „Den trøstesløse Stilling kræver overordenlige Forholdsregler. Den Tillid, jeg kan glæde mig ved at nyde hos Folket, tillader mig at haabe, at mine Ord vil blive hørte. Derfor skriver jeg idag disse forberedende Linier; imorgen skal jeg udførligt meddele, hvorledes jeg er til Sinds at afhjælpe Nøden“. — Morgenen kom, og den saae Ali-Suavi vælte sig i sit Blod, medens de tyrkiske Aviser holdt den Gravtale over ham, at „Reenfemeden Ali-Suavi Effendi har fundet sin fortjente Død“.

Dermed drev denne Sag over; men faa Dage efter (27de Maj) løb en ny Hjobspost, — der havde været Ild i „den høje Port“, og over Halvdelen af den var i al Stilhed brændt af. Ellers er det Skik i Konstantinopel, at Natvægterne i hvert Distrikt passerer ned gjennem Gaderne og raaber: „Jangin war“ (der er Ildløs), idet de samtidig nævner hvor; men denne Gang havde Ingen hørt deres kraftige Stemmer. Naar der nemlig kom Ild i en offenlig Bygning, plejede man tidligere ikke at lade det udraabe, fordi Janitscharerne havde sædvansmæssig Ret til saa at plyndre den brændende Bygning, og fordi man ikke ved Udraabet vilde lokke Fler end nødvendigt til af dem eller af andre Rovlystne. Ganske vist er Janitscharerne forsvundne, og man har faaet et Slags europæisk Brandvæsen i Stedet, men Skikken lader, som saa mange andre Skikke rundt omkring, til at have overlevet Grunden til sin Oprindelse. Nok er det, — i al Stilhed var om Natten hele det mellemste Parti af den høje Port (Statsraadets og Justitsministeriets Kontorer) brændt ned med samt de deri opbevarede Arkiver og Registere. Bygningens Hjørnefløje med Premierministerens og Udenrigsministerens Lokaler var blevet staaende; men her havde til Gjengjæld andre Kræfter end Ilden været virksomme, Tapeterne hang i Laser, Gardiner og Gulvtæpper var flaaede i Stykker, hvert eneste Møbel var splittet og splintret, og alle Skuffer brækkede op, og deres Indhold spredt om paa Gulvene. Alt bar Præget af, at her forelaa en Forbrydelse, og muligvis var denne Begivenhed kun en Slags Fortsættelse af Ali-Suavis mislykkede Oprørsforsøg. Man havde Dagen før set thraciske Flygtninge snige sig om i Korridorerne, og da Ilden udbrød (Kl. 2 om Morgenen), laa alle Bygningens Vagter i den dybeste Rus. „Den høje Port“ er nu éngang i de ophidsede Muselmænds Øjne en af Kilderne til deres nuværende Ulykke, og man skal ofte have kunnet se den Troende hæve den knyttede Næve og true ad den vældige Bygning.

Den høje Port er flere Gange nedbrændt, sidste Gang i Begyndelsen af dette Aarhundrede, hvorpaa en græsk Bygmester opførte den hæslige Murstensbygning, som nu delvis blev Luernes Rov. Betegnende nok fandtes der i denne Kolos af en Bygning ikke en eneste Sprøjte, og før Brandfolkene kom til, havde Ilden grebet stærkt om sig. Der skal være gaaet Deposita tabt til en Værdi af 500,000 L. Det husvilde Statsraad og Justitsministerium er foreløbig flyttet over i den tyrkiske Rigsdagsbygning — og der, tyder Alt paa, kan de godt slaa sig til Ro: de Deputerede faar nemlig neppe Brug for Lokaler for det Første.

*) Prindsen af Wales' indiske Samling paa Udstillingen bestaar af de mærkelige og yderst kostbare Gjenstande, som han bragte hjem fra sin Udflugt til Indien i 1875. Thronstole af Sølv, guldbroderede og juvelbesatte Elefantsadler, Palankiner med guld- og sølvindvirket Tag, kunstnerisk drevne Sølv- og Guldfade, Drikkekrus, Tallerkener osv., Vaaben, der funkler af ædle Stene og repræsenterer enorme Værdier, endelig Modeller af indiske Vogne med deres Forspand, af Templer og Paladser etc., etc., giver Betragteren et godt Indblik i det store indiske Riges ejendommelige Kultur. Samlingen domineres af Prindsens kolossale Rytterstatue. Han er fremstillet i engelsk Generalsuniform; paa Fodstykket viser desuden to Relieffer, hvorledes han modtager en Deputation af indfødte Fyrster og en af Hindu-Piger. Red.

Fra vor Boghylde.

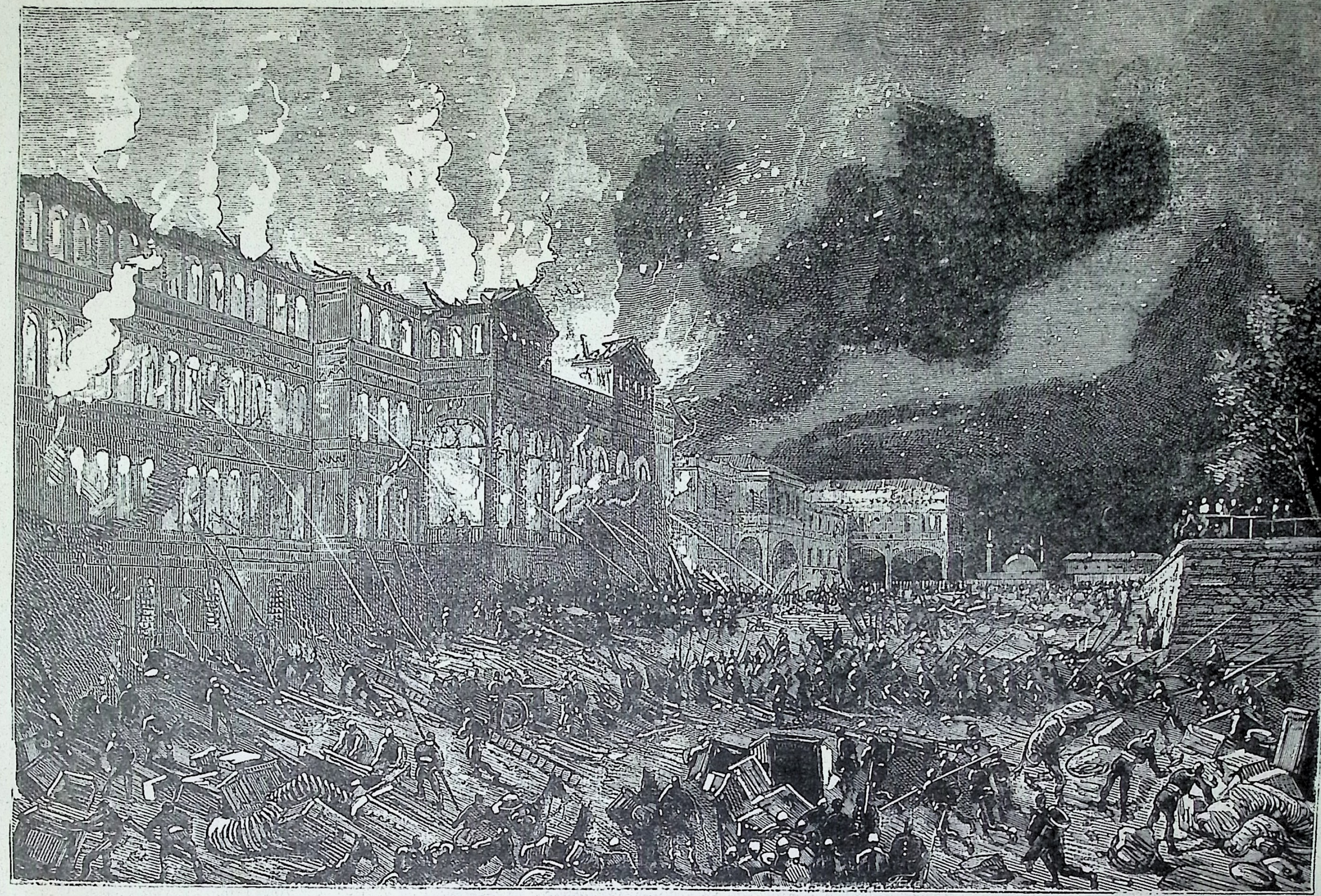
— Det smukke og særdeles fortjenstfulde Udvalg af Baggesens Digtninger, som Literærhistorikeren Kr. Arentzen og Forlæggerfirmaet A. F. Høst & Søn paabegyndte ifjor, er iaar blevet fortsat med et Bind „Udvalgte komiske og satiriske Poesier“, der indledes med en historisk Fremstilling af bemeldte Poesiers Tilblivelse og ledsages af talrige forklarende Anmærkninger. Bogen indeholder fem komiske Fortællinger og literærpolemiske Digtninger. Hvor glimrende Enkeltheder de sidstnævnte indeholder, og hvor vigtigt et Bidrag ialfald „Min Gjenganger og jeg selv“ er til Forstaaelsen af Brydningen mellem to skiftende Slægters Aandsliv, veed Enhver, som er blot en lille Smule bevandret i dansk Literatur; men det forekommer os alligevel, at man havde tjent Baggesen bedst ved at udelade dem i en Samling, som dog er beregnet paa at skaffe ham læst og yndet i en større Kreds med ikke just særlig udprægede Interesser for æsthetisk Kiv og Strid. Imidlertid — det beror jo paa et Skjøn, og Kjøbere, som ikke har Lyst til at læse Slutningen af Bindet, har da endelig ogsaa Lov til at springe den over. De komiske Fortællinger med deres rentud forbavsende Aandslivlighed og Lethed, hvor vittige Indfald titter ud af selv de skjødesløseste Rim, og hvor det vrimler af den sunde Menneskeforstands lystige Indhug paa støvet Overtro og ormædt Vedtægt, de vil ialfald bringe omtrent Enhver til idelig at trække paa Smilebaandet og skaffe de Fleste mangen hjertelig og befriende Latter. Tager vi ikke fejl, nærmer den Tid sig med stærke Skridt, da Baggesens Poesi, som længe var gaaet af Glemme, atter vil komme til Ære og Værdighed; thi han staar gjennem sine ypperste Egenskaber i nært Slægtskab til den moderne Aandsretning, og selv hans Fejl synes at harmonere med visse Fremtoninger i vore Dages hele Levevis.

— Den tidligere her i Bladet omtalte Folkeudgave af Carl Bernhards „Krøniker fra Kristian den Andens Tid“ er nu blevet sluttet og foreligger saavel uindbunden som indbunden i et smagfuldt Bind med forgyldte Portræter af Romanens vigtigste Personer. Man maa i allerhøjeste Grad anerkjende Forlæggerfirmaet, J. H. Schubothes Boghandels Liberalitet, som har gjort det muligt for alle Sognebibliotheker etc. saavelsom for alle lidet bemidlede Familier at anskaffe sig denne, over halvsyvinde Hundrede Sider store, smukt trykte og yderst underholdende Bog. „Kristian den Andens Krøniker“ kappes nemlig nu med Ingemanns historiske Romaner i Prisbillighed, ligesom den, lige siden den udkom, har kappedes med dem og senere med Carit Etlars bedste Skildringer fra Middelalderen om at fængsle et stort Publikums Opmærksomhed ved en spændende Handling, ved interessante Figurer og ved anskuelige Skildringer af svundne Tiders Liv og Færden. Folk, der er i Forlegenhed for en god Present til halvvoxne Børn, eller som vil se at faa deres Tyende til at læse „noget Ordenligt“, burde særligt være opmærksomme paa dette sunde og gode Skrift.

— „Shakespeares Liv og Værker“ af Rudolph Genée foreligger sluttet i Hr. Birket Smiths Oversættelse og forlagt af J. H. Schubothes Boghandel. Som alt tidligere omtalt tilbyder denne Bog — der vel er noget gammeldags i sin Methode og ikke synderligt aandfuld, men som er udsprungen af alvorlige Studier og en varm Kjærlighed til Digterkongen — sig som et hensigtmæssigt første Hjælpemiddel til at lære at forstaa Shakespeares Dramer og til at lære at kjende nogle af de Betingelser, hvorunder disse mærkelige Digtninger blev til.

„Mellem fjællene“, Fortællinger af Sigurd Sivertson, er norske Bondehistorier à la Bjørnson. Maaske har Forfatteren Talent; han befinder sig endnu for stærkt under Paavirkning af sit Forbillede, til at man tør have nogen sikker Mening derom. Der er noget Maniereret i hans Fortællinger, men ogsaa hist og her en vis Stemning. (R. Nielsens Forlag i Odense.)

— „Folkelige Foredrag“ af Sognepræst P. M. Lund i Arninge (Gads Forlag) er en videre Udarbejdelse af Taler, som Forfatteren til forskjellige Tider har holdt for et større Publikum, og som han nu udgiver for at minde om, at „stilles

Fra Konstantinopel: Den høje Port brænder. (Se S. 321).

vi Danske end ad i Partier, bør vi dog betragte hverandre som danske Mænd, der ad forskjellige Veje eftertragte det samme Maal: Fædrelandets Lykke og Hæder". De syv Foredrag omhandler dels saadanne almindelige Begreber som „Folkefrihed", „Hvad der skal være vort Valgsprog" osv., dels beskæftiger de sig med historiske Personer som Silkevæveren Jaquard og den opoffrende Kvækerinde Elisabeth Fry, men de løber dog ogsaa her stadig ud i religiøse og sociale Betragtninger eller Prædikener. Hverken Hr. L's Kundskaber eller hans Tænkedygtighed lader til at naa op over det hverdagslige Jevnmaal, men den gode Hensigt, der overalt viser sig bag hans Ord, vil neppe have sin Løn borte hos jevne Læsere.

Korrespondance.

S. W. Prøv Eibes „100 Timer" . . . „Grahamsbrød" vil De ialfald kunne faa lavet ved at henvende Dem paa et af de større Bagerier. — A. B. i Sæby. Nej. — B. H. 27. Kan ikke besvares uden nærmere Undersøgelse.

Gaade af s—r.

Hvis Du det Hele hurtigst ud vil grunde,
Tænk paa, hvad Mennesker og Faar og Hunde
I Reglen kun af alle Skabte underkastes;
Og mangt et Fiskeliv ved det antastes,
Naar bare man det første Led vil vende —
Gi'es der en Gaade lettere end denne?

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Dominikaner.

Rigtig løst af: Tutor i Korsør.

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN

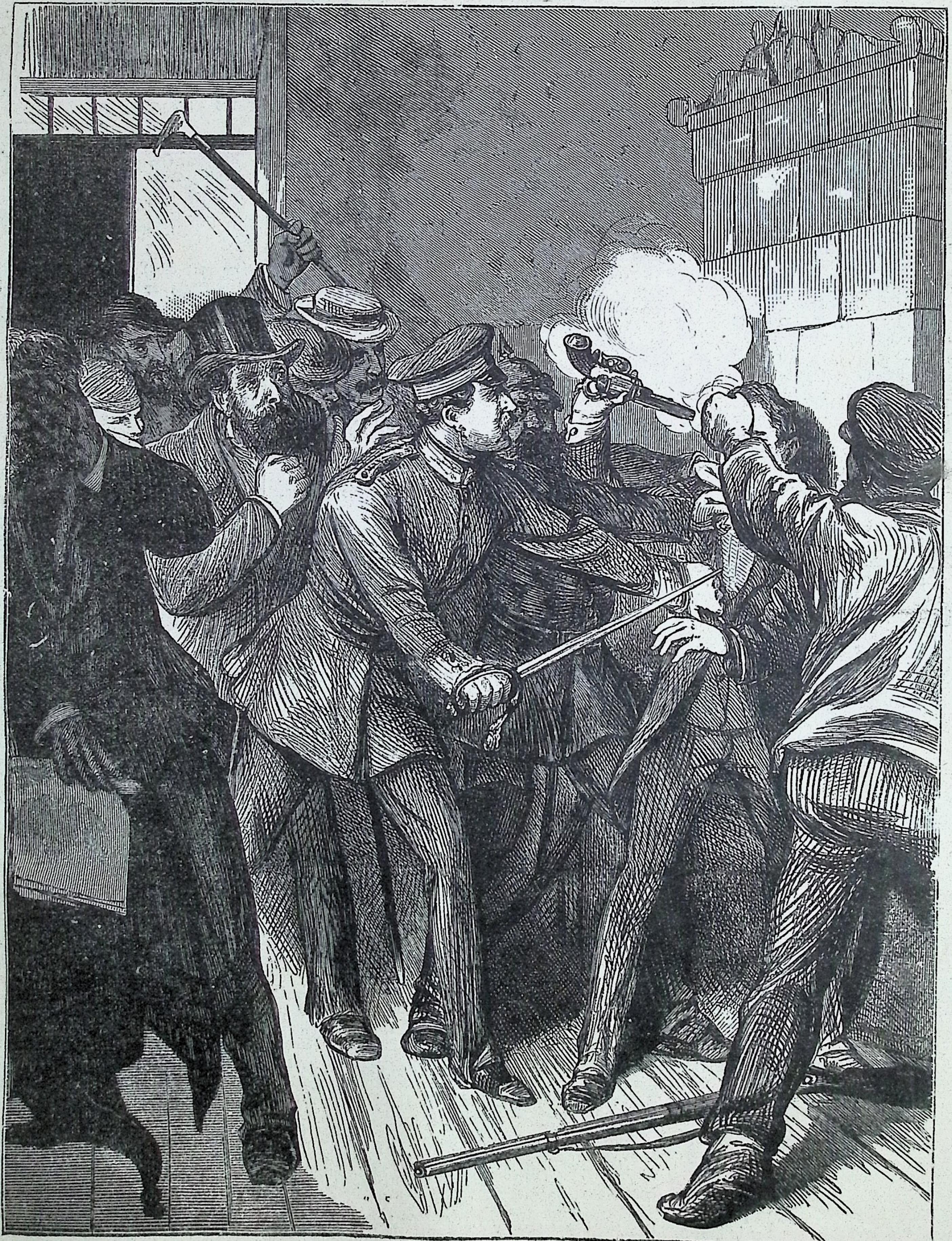
i

BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 92. Søndagen den 23. Juni. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Fra Berlin: Dr Nobiling bliver grebet. (Se S. 324)

Stemningen i Berlin.

Milliardbyen, som man ironisk har kaldt det tydske Kejserriges Hovedstad, har endelig i den sidste Tid faaet henledt Broderparten af Evropas Opmærksomhed paa sig. For Øjeblikket holdes der som bekjendt „en Kongres af Journalister, hvortil ogsaa enkelte Diplomater har indfundet sig." Journalisterne er nok nemlig mødt i et Antal af henved 200 (Redaktører med hele Stabe af Reportere og Kurerer), medens Diplomaterne kun udgjør et forholdsvis ganske lille Selskab. Og selve dette lille Selskab vækker endda ikke stort Røre; dets Medlemmer beder ganske vist hinanden til Middag, men om et saadant Virvar af Gjæstebud, Baller, Udflugter, Kjærligheds-intriger osv., osv., som Wiener-Kongressen i 1814 foranledigede, er der slet ikke Tale. Man vil ikke denne Gang lade de forskjellige Folk i deres Ansigts Sved opdrive 30 Millioner Gylden, for at de Herrer Kongresudsendinge kan more sig. Hovedstaden er i Virkeligheden øde og forknyt; ingen Forretninger, ingen Fornøjelser, ingen Liv og Lyst, men Militær og navnlig Politi paa alle Ender og Kanter, og en dump, trykket Stemning overalt! Belejringstilstanden er ikke proklameret, men man kunde fristes til at tro, at den alligevel faktisk var indført. Kejserens Palads er til alle Sider afspærret, og en hel Kjæde af Gendarmer indhegner den store Plads udenfor det; paa Pariser-Pladsen og udenfor de store Hoteller staar Vagtposter og Politibetjente, beredne Politimænd patrouillerer, Tre og Tre sammen, paa Hovedgaderne, man ser, skriver en tydsk Korrespondent, neppe saamange Civilpersoner som hjelmklædte Vagter!

Dr. Nobilings Attentat har baaret sørgelige Frugter; som en giftig Blomst har det strøet giftige Frø til alle Sider. Brutaliteten og Selvtægten voxer, et modbydeligt Angiveri staar i fuldeste Flor, Regering, Foreninger, Privatpersoner raser videre i ustandselig Fart. Arrestationer paa Grund af uærbødige Ytringer mod Monarken hører vedblivende til Dagens Orden, en 18—20 Mennesker fængsles dagligt af den Grund. Forholdsvis tidt har Angiverne af privat Hævnlyst løjet de Anklagede paa; og de, som virkelig befindes skyldige, staar som afskrækkende Vidner om, hvorledes alle Baand er slappede: Ytringer, der er faldne i Familiekredse eller i rent private Samtaler, rapporteres til Politiet af den Paagjældendes Slægt, Venner og Bekjendte — og med fabelagtig Hurtighed følger de strenge Domme efter og bekræftes ligesaa fabelagtigt hurtigt i anden Instans af Kammerretten. Offenlige og private Arbejdsgivere nægter Enhver Arbejde, der blot saameget som læser socialistiske Blade, al Avislæsning forbydes Soldaterne, der desuden trues med Straf, blot de taler med en Socialdemokrat, og den folkelige Lynchjustits fejrer i „Civilisationens Brændpunkt" Triumfer, som ellers kun det fjerne Vesten formaar at opvise. For nylig blev en Lommetyv greben paa „Unter den Linden", just som han stjal en Dames Portemonnæ. Ogsaa ham gik Folk løs paa og pryglede ham igjennem, før Politiet kom til; Slynglen søgte at fri sig ved at raabe, at han var ingen Majestæts-Fornærmer, men „kun en Gavtyv!"

Saalænge Attentatet endnu spores saa stærkt, er billedlige Gjengivelser af det stadig „Aktualiteter". Det Billede, Bladet bringer idag, fremstiller Scenen, hvor Forbryderen blev grebet, efterat han med et Revolverskud havde saaret en af de Indtrængende. Om Nobiling selv foreligger ikke nærmere Meddelelser. Man har blot maalt Distancen, hvori han skjød paa Kejseren. Fra Vinduet, hvor Skuddet blev affyret, og til Kejseren, var der i lige Luft-Linie 12,91 Metre (1 Meter over 1½ Alen); Kejserens Vogn befandt sig 4,0 Metre fra Muren af det paagjældende Hus.

Tyrkerne i Kurland.

Korrespondance til „Nutiden".

Libau i Kurland, Juni 1878.

Skjøndt der allerede er gaaet omtrent et Fjerdingaar, siden St. Stefanofreden blev afsluttet, lader det ikke til, den russiske Regering har i Sinde at forhaste sig med at udlevere de tyrkiske Krigsfanger. I det Mindste er her endnu flere hundrede Mand tilbage alene i Kurland, fordelte paa de forskjellige Kjøbstæder i Forhold til disses Størrelse. Gjennemgaaende bliver Fangerne godt behandlede, naar de først er ankomne til deres Bestemmelsessted; men under den lange og besværlige Rejse fra Bulgarien og Armenien til det nordlige Evropa har de sikkert lidt endog megen Nød af Mangel paa tilstrækkelig Næring og ved de anstrengende Marscher. Skylden herfor maa dog maaske mindre tilskrives de russiske Autoriteters Mangel paa Omsigt end den Kjendsgjerning, at Jernbanerne umuligt altid kunde overkomme det umaadelige Behov af Fødemidler, Ammunition og andre Nødvendighedsgjenstande til Hæren saavelsom de store Troppe-, Syge- og Fangetransporter, der stadigt maatte afgaa til og fra Krigsskuepladsen. Overalt, hvor Fangerne kom hen, blev de betragtede med en Blanding af Nysgjerrighed og Skræk, da Tyfus og lignende Sygdomme var deres stadige Følgesvende. Og for denne skrækkelige Sygdoms stærke Udbredelse bærer ganske vist Autoriteterne Ansvaret; saaledes har jeg fra paalidelig Kilde erfaret, at det flere Gange er hændet, at de Vaggoner, hvori de syge Tyrker havde siddet, ikke blev tilstrækkeligt desinficerede, saa Folk, der senere benyttede Vognene, blev angrebne af Smitten.

Allerede ved Juletid ankom et Par Hundrede Fanger — deriblandt to Paschaer — til Hovedstaden i Kurland: Mitau. Paschaerne faar udbetalt Hver 10 Rubler om Dagen for Statens Regning og er indlogerede paa Byens flotteste Hotel. De har anskaffet sig civile Klæder for at undgaa at vække altfor megen Opsigt, og spadserer eller kjører ofte omkring i Gaderne. I Førstningen var de i høj Grad indignerede over den Frækhed og Mangel paa Ærbarhed, som Kvinderne lagde for Dagen ved at vise sig offenligt utilslørede; men nu skal de efter sikkert Forlydende have tilsidesat deres religiøse Skrupler i saa Henseende, ja der ymtes endog saa smaat om, at de i deres stille Sind indrømmer, at Bibelen ialfald med Hensyn til denne Sag staar over Koranen. . . . Først ud paa Foraaret ankom det for Libau bestemte Antal Fanger til vor By. Det var en Afdeling paa lidt over 100 Mand, hvoraf omtrent en Fjerdedel var syge. De Sidstnævnte blev indlagte paa Lazaretherne og er nu for Størsteparten helbredede; men syv af dem sover den evige Søvn. De blev begravede udenfor Kirkegaarden, i simple, uhøvlede Trækister, i Kurlands kolde, fugtige Jordbund, fjernt fra Fædrelandet og fjernt fra Slægt og Venner.

Naar man betragter disse Mennesker, der har udgjort en Del af Tyrkernes tapre, men ofte vilde og grusomme Horder, gribes man uvilkaarligt af modstridende Følelser. Ens Uvilje mod Barbarerne gaar over til Medlidenhed med disse afmagrede og pjaltede, men endnu kraftige og muskuløse Skikkelser med de mørke og melankolske Ansigter. Da de steg ud af Toget ved Banegaarden, saae jeg, at Mange af dem ikke kunde forhindre en bitter Taare fra at liste sig ned over de vejrslagne Kinder. De Stakler! Græd de af Kulde og Sult, eller ved Tanken om deres fjerne Hjem, eller over de Ulykker, Krigen har bragt over deres Fædreland og deres Trosfæller? Under klingende Spil blev de ført som Krigsbytte ind i Byen. Da de saa var ankomne til den for dem bestemte Kaserne og var blevet fordelt i Grupper paa 8—10 Mand for at modtage Levnetsmidler, afgav de et malerisk og originalt Skue. Ejendommeligt klædte og af højst forskjelligt og forunderligt Udseende, som disse Østerlændere var, laa de der lejrede i de mest forskjellige Stillinger omkring en mægtig Kjedel med Kartoffelsuppe, Nogle med en Træske eller et Stykke Rugbrød i den ene Haand og den anden støttet mod Jorden, Andre med en Cigaret i den ene og en Vandrestav i den anden Haand, — medens de russiske Soldater, med godmodig Medlidenhed i Smilet, men med selvbevidst Sejrsstolthed i Blik og Holdning, støttede sig med Armene overkors paa Bøssepiben. Paa Hovedet havde de fleste Fanger en afstikkende, højrød Fez af et filtagtigt Stof; Enkelte havde dog ogsaa en rød, og atter Nogle en grøn Turban. De gik næsten Alle med Sandaler og var iførte de mest uensartede Kapper, Frakker, Benklæder etc. — i Reglen luvslidte og forrevne Stykker af russiske Uniformer. Adskillige bar dog endnu deres oprindelige Mundering. Jeg lagde saaledes særligt Mærke til en ung, rask og kraftig Knøs med lysebrun Hudfarve, der saae ud til at være en 18—20 Aar: han havde en Fez paa Hovedet, Overkroppen dækkedes af en mørkeblaa Jakke eller Bluse, besat med røde Snore, om Livet var der bundet et bredt, rødt Skærf eller Tørklæde, der tog sig særdeles godt ud, en temmelig medtaget, mørkeblaa Kappe hang løst over Skuldrene, og i Mangel af Tornyster bar han en lille Bylt sammenrullede Klæder i en Rem over Skulderen. Blaa Knæbenklæder, nogle linnede Klude om Smalbenet samt et Par Sandaler fuldendte hans Paaklædning. Som en Modsætning til ham, der rimeligvis hørte hjemme i Lilleasien, nævner jeg en anden Fange, — øjensynligt en ægte Tyrk fra Bulgarien eller Rumelien. Det var en gammel, krumbøjet Mand paa mindst 50—60 Aar, med stort, graat Skæg, lys Hudfarve, grøn Turban og forresten klædt i Pjalter. Han rystede i Feberkulde over hele Legemet. De mest iøjnefaldende af alle Fangerne var ellers ubetinget Araberne; deres store, kraftige Skikkelser, brune, glindsende Hudfarve, ravnsorte lange Haar, stærkt markerede Ansigtstræk og sorte lynende Øjne vakte i Forbindelse med deres stolte, ringeagtende Holdning strax Opmærksomhed. Tscherkesserne var kun repræsenterede ved to febersyge Stakler, der vel neppe nogensinde vender tilbage til deres bjergfulde Hjemstavn.

De nys beskrevne Krigsfanger kom hertil direkte med Jernbanen fra Vilna. Efter én Dags Rast i Libau maatte Halvdelen af dem, der ikke var syge, afmarschere til Hasenpoth (en lille By, der ligger c. 4 Mil herfra), medens Resten fik Lov til at blive. De er her som sagt endnu og finder sig med den for Muhammedaneren egne Sindsro ret godt i deres Skæbne. De holder umaadeligt meget af Tobak, tørrede Frugter og kogt Ris —, hvorimod de ikke kan lide Rugbrød —, og ofte kan man se dem ved Kasernegaardens Plankeværk bede Forbigaaende om disse Ting eller om Penge til at kjøbe dem for. Næsten Enhver af de mange nysgjerrige Tilskuere, som dagligt indfinder sig ved „den tyrkiske Kaserne", forærer dem i det Mindste et Par Cigaretter; som en Følge heraf bliver Fangerne stadigt forsynede med et lille Kvantum af den for Orientaleren saa uundværlige Tobak, og det er virkeligt morsomt at være Vidne til, med hvilket Velbehag og med hvilken Gravitet de hengiver sig til Nydelsen af det tilbedte „Ukrudt". Kun undtagelsesvis træffer man dem paa Gaden. Som Kuriosum kan anføres, at naar de kommer forbi en Jernhandlers Bod, staar de altid stille og betragter med havesyge Blikke og umaadeligt omhyggeligt de i Vinduerne udstillede Vaaben. At give disse Mennesker Vaaben i Hænde, vilde vistnok være ligesaa farligt som at lukke Døren op til et vildt Dyrs Bur.

P. Nygaard.

En Episode til Søs.

Af Alexander Dumas.

I.

Jeg maa bede Læserne følge min Histories Helt, Kaptajn Pamphilus, op til det Yderste af det atlantiske Ocean, mellem Island og Kap Farewell. Han havde denne Gang fornægtet sin Smag for Orienten og var draget op ad Nordpolen til, ikke for som Roß eller Parry at finde en Søvej mellem Øen Melville og Banksland, men i et nyttigere og navnlig mere indbringende Øjemed: han vilde i de nordlige Have gjøre det Omsætningssystem frugtbringende, som han havde anvendt med saa meget Held nede i det indiske Arkipelag. Bemeldte Skueplads for hans tidligere Bedrifter var begyndt at blive saa temmelig ufrugtbart som Følge af, at han var bleven lidt for nøje bekjendt med Skibe, der krydsede under denne Bredde; og forresten trængte han i det Hele taget til at indaande en anden Luft. Han vilde blot ved den nuværende Lejlighed ikke som hidtil offre Urtekramvarer eller The, men særligt Levertran sin værdifulde Opmærksomhed.

Kaptajn Pamphilus havde ikke spildt Tiden med at rekrutere sin Besætning blandt Hvalfanger-Matroser eller med at overlæsse sit Fartøj med Baade, Tougværk og Harpuner. Han havde ladet sig nøje med, kort før han lettede Anker, at efterse Svingbasserne, Caronaderne og Ottepundigerne (Smaagjenstande, som han brugte som Ballast), havde undersøgt Bøsserne, ladet Entringssablerne skærpe og forsynet sig med Proviant for sex Uger. Efter at have passeret Strædet ved Gibraltar var han saa henimod September Maaned, det vil sige paa det Tidspunkt, da Fiskeriet er i fuld Gang, naaet op til den 60. Bredegrad, hvor han uopholdeligt havde begyndt sin sædvanlige Fribytter-Industri.

Han holdt meget af hurtig Forretningsgang, og følgelig gav han sig fortrinsvis i Lag med de Fartøjer, hvis langsommere Fart ydede ham Garanti for en passende Ladning. Det er ikke svært at gjætte sig til hans Fremgangsmaade i slige delikate Affairer; vi vil derfor indskrænke os til at underrette Læserne om, at hans Foretagender kronedes med fuldstændigt Held. Han var nu paa Vejen hjemad med i det Højeste et halvt Hundrede tomme Tønder og befandt sig paa Højden af New-Foundlands-Bankerne, da han tilfældigvis stødte paa et Skib, som vendte tilbage fra Kabliaufangst. Skjøndt Kaptajn Pamphilus holdt mest af store Spekulationer, foragtede han dog paa ingen Maade de smaa, og det faldt ham ikke ind at forsømme denne Lejlighed til at komplettere sin Ladning. De 50 tomme Tønder spadserede ombord paa Fiskerfartøjet, som til Gjengjæld gjorde sig en Fornøjelse af at sende Kaptajn Pamphilus 50 fyldte Tønder. Hans Næstkommanderende, Policar, gjorde opmærksom paa, at de fyldte Tønder var 3 Tommer lavere end de tomme; men Kaptajn Pamphilus saae gjennem Fingre med denne Fejl, i Betragtning af, at Kabliauen først var blevet nedsaltet den foregaaende Dag. Han undersøgte blot alle Tønderne, en efter en, for at overtyde sig om Fiskens gode Kvalitet; derpaa lod han dem efterhaanden slaa til og gav sine Folk Ordre til at stuve dem ned i Bunden

af Lasten, med Undtagelse af en eneste, som han beholdt for sin egen Mund.

Om Aftenen, da han var i Begreb med at sætte sig til Bords, kom Skibslægen ned til ham for i Besætningens Navn at fordre tre eller fire Tønder af den friske Kabliau udleveret. Det var næsten en Maaned siden, Provianten var sluppet op, og Matroserne maatte tage tiltakke med Hvalfiskekjød og Sælhundekoteletter. Kaptajnen spurgte Doktoren, om alle Fødevarer var slupne op; Doktoren svarede, at der ganske vist endnu var et lille Forraad tilbage af de nysnævnte Ting, men at denne Føde, der allerede var uspiselig, medens den var frisk, ingenlunde var blevet bedre ved Nedsaltningen. Kaptajn Pamphilus svarede, at det var meget beklageligt, men han havde netop fra Huset Béra & Co. i Marseille en Ordre paa 49 Tønder saltet Kabliau, og han var nødt til at tilfredsstille en saa god Kunde; hvis hans Besætning ikke desto mindre ønskede frisk Torsk, stod det den frit for at fiske den, Noget, han, Kaptajnen, paa ingen Maade vilde modsætte sig. — Doktoren gik. Ti Minuter efter hørte Kaptajn Pamphilus en stærk Støj paa „Roxelanes" Dæk. Man hørte flere Stemmer raabe: „Til Huggerterne! til Huggerterne!", og en Matros skreg: „Leve Policar! Ned med Kaptajn Pamphilus!" Kaptajnen mente, det var paa Tide at vise sig. Han rejste sig fra Bordet, anbragte et Par Pistoler i sit Bælte, tændte sin Tschibouk*), hvilket han kun gjorde under heftigt Uvejr, tog en Slags Ærestamp, som var flettet med ganske ualmindelig Omhu, og som han kun betjente sig af ved højtidelige Lejligheder, og gik op paa Dækket. Der var Mytteri.

Kaptajn Pamphilus gik midt ind mellem Folkene, der stod i Klynger, og kastede Blikket til Højre og Venstre for at se, om virkelig et af disse Mennesker skulde vove at tiltale ham. En Fremmed vilde have troet, at Kaptajn Pamphilus gjorde en sædvanlig Ronde; men for „Roxelanes" Mandskab, som kjendte ham fra gammel Tid, var det noget helt Andet: man vidste, at Kaptajn Pamphilus aldrig var saa nær ved at bryde løs, som naar han ikke sagde et Ord, — og for Øjeblikket iagttog han en frygtelig Tavshed. Endelig standsede han efter to eller tre Ronder foran sin Næstkommanderende, der ligesaa lidt som de Andre lod til at være fremmed for Mytteriet. „Hør, Policar, min Ven," begyndte han, „kan De sige mig, hvad Vinden er?" „Jo, Hr. Kaptajn . . . Vinden er . . . De spørger om, . . . hvad Vinden er?" „Ja vel, Vinden . . . hvad er Vinden?" „Ja, . . . jeg veed min Tro ikke," svarede Policar. „Naa! ja, ja da, saa skal jeg fortælle Dem det." Kaptajn Pamphilus undersøgte med urokkeligt Alvor Himlen, der var mørk og urolig; derpaa strakte han Haanden ud i Retning ad Brisen, fløjtede paa Matros-Maneer og vendte sig endelig om til sin Næstkommanderende. „Jo! min brave Policar, nu skal jeg sige Dem, hvad Vinden er; det trækker op til en Byge." „Jeg tænkte det nok," sagde Policar. „Naa, og vil De saa, Kjære, gjøre mig den Tjeneste at sige mig, hvad der vil falde?" — „Hvad der vil falde?" — „Ja vel, falde som Hagl." „Det veed jeg virkelig ikke," sagde Policar. — „Det skal jeg sige Dem: der vil falde Tamp, min brave Ven, Tamp. Saa hvis Du er bange for Regnen, gjør Du bedst i at skynde Dig ned i Kahytten og blive der, til jeg kalder paa Dig. Forstaar Du det, Policar?" — „Vel, Hr. Kaptajn," sagde Policar, der allerede var halvt nede ad Kahytstrappen. „Det er en meget intelligent Fyr," bemærkede Kaptajn Pamphilus; derpaa gjorde han paany tre Ronder paa Dækket og standsede foran Tømmermanden, som stod med en Huggert. „Goddag, Georges," sagde Kaptajnen til ham, „hvad er det for et Stykke Legetøj, min Dreng?" „Aah! . . . Kaptajn . . .", stammede Georges, „. . . det . . . det er ikke Andet end Noget, jeg bruger til at banke Støvet ud af mine Klæder med." Han lod Huggerten falde; Kaptajnen tog den op og brækkede den midt over, som om den var et Rør. „Ja, jeg ser nok, hvad der er i Vejen," sagde han saa, „Du vilde have banket dine Klæder. Godt, min Ven, meget godt, Renlighed er ogsaa en Slags Dyd, som Italienerne siger." Han gjorde Tegn til To af Folkene. „Aah, kom herhen, I der, tag Jer en Stok og bank saa dygtigt løs paa stakkels Georges Trøje; aah, Georges, mit Barn, bøj din Ryg en lille Smule!" „Hvor mange Slag, Hr. Kaptajn?" sagde Medhjælperne ved Exekutionen. „Naa! giv ham 25 Hver."

Exekutionen begyndte, Kaptajnen talte Slagene; ved det 30te besvimede Georges. „Det er godt", sagde Kaptajnen, „bær ham ned i hans Køje. Han kan faa Resten imorgen. Ja for Enhver faar, hvad der tilkommer ham." Man adlød . . . Kaptajnen gjorde atter tre Ronder og standsede derpaa for sidste Gang, denne Gang foran Matrosen, som havde raabt: „Leve Policar! Ned med Kaptajn Pamphilus!" — „Naa! Gaëtano," sagde han, „hvordan gaar det med din smukke Stemme, min Dreng?" Gaëtano vilde svare, men trods alle hans Anstrengelser frembragte hans Strube kun nogle utydelige og uartikulerede Lyde. „Hm," sagde Kaptajnen, „vi skal nok hitte paa Noget, der kan hjælpe. For den Slags Tilfælde kan blive meget farlige, min Ven, hvis man ikke i Tide søger at kurere dem. Doktor, send mig Fire af Deres Medicinere." Doktoren udvalgte Fire af Folkene, som derpaa nærmede sig Gaëtano. „Kom herhen, mine Venner!" sagde Kaptajnen, „og gjør, som jeg siger. I tager et Reb, anbringer det over en Tridse, lægger den ene Ende om Halsen paa denne skikkelige Fyr her paa samme Maade som et Halstørklæde, og derpaa bliver I ved at hale i den anden Ende af Rebet, indtil I har bragt ham op i en Højde af 30 Fod. Der lader I ham hænge ti Minuter; naar I saa tager ham ned, skal I se, han vil tale som en Drossel og fløjte som en Stær. Skynd Jer nu, mine Venner!" — Exekutionen begyndte i dyb Tavshed og fuldførtes, Punkt for Punkt, uden at en Knurren lod sig høre. Kaptajn Pamphilus fulgte den med saa stor Opmærksomhed, at han lod sin Tschibouk gaa ud. Ti Minuter efter faldt den rebelske Matroses Legeme livløst ned paa Dækket. Doktoren traadte til og forsikrede sig om, at han var fuldstændig død; derpaa bandt man ham en Kugle ved Halsen, to ved Fødderne, og kastede ham i Havet. „Naa," sagde Kaptajnen, og trak sin Tschibouk op af Lommen, „nu kan I Allesammen gaa ned og tænde mig min Pibe, og saa er det nok, naar En af Jer bringer mig den herop igjen." Den Matros, som stod nærmest ved Kaptajnen, tog med Tegn paa den dybeste Respekt den ærefrygtindgydende Reliquie, som hans Overordnede rakte ham, og gik ned ad Mellemdækstrappen, fulgt af hele Mandskabet undtagen af Doktoren, som blev alene tilbage paa Dækket med Kaptajnen. Et Øjeblik efter kom Kokkedrengen Double-Bouche med den tændte Tschibouk. „Ah! er det Dig, din Gavtyv," sagde Kaptajnen, „hvad bestilte Du, medens disse skikkelige Folk spadserede paa Dækket og snakkede om deres Affærer? Svar, din lille Slubbert!" — „Jeg," sagde Double-Bouche, da han saae paa Kaptajnens Mine, at han ikke havde Noget at frygte, „jeg dyppede min Tro mit Brød i Gryden for at smage, om Suppen var god, og mine Fingre i Kasserollen for at forvisse mig om, at Saucen var salt nok." „Godt, Slyngel, tag saa selv det Bedste af Gryden og Kasserollen, og lav en Suppe til min Hund af Resten; Matroserne skal de første Dage spise tørt Brød og drikke rent Vand, . . . det vil sikre dem mod at faa Skjørbug. — Lad os saa gaa ned at spise til Middag, Doktor." — Og Kaptajnen gik ned i sin Kahyt, lod bringe en Kuvert til sin Gjæst, og gav sig atter ifærd med den friske Kabliau, som om intet Mærkeligt var hændet mellem første og anden Gang, han satte sig til Bords.

Efter Maaltidet gik han atter op paa Dækket for at gjøre sin Aftenronde. Alt var i den mest fuldendte Orden, den vagthavende Matros paa sin Post, Styrmanden ved Roret, og Udkigsmanden i Masten: Briggen gik for fulde Sejl og gjorde tappert sine otte Knob i Timen, med New-Foundlands-Banken paa venstre og St. Lavrence-Bugten paa højre Haand. Vinden blæste Ø. N. Ø., og det saae ud til, at den vilde holde sig. Kaptajn Pamphilus gjorde derfor Regning paa en rolig Nat ovenpaa den stormfulde Dag, gik atter ned i sin Kahyt, trak sin Frakke af, tændte sin Pibe, og satte sig ved sit Vindue, hvor han med Øjnene fulgte snart Røgen af sin Tobak, snart Skibets Kjølvand. Kaptajn Pamphilus's Karakter bar, som man vil have bemærket, mere Præget af Originalitet end af Poesi og livlig Indbildningskraft; men som ægte Sømand kunde han dog ikke se Maanen en smuk Nat forsølve Oceanets Bølger uden at lade sig rive hen til den drømmende Sympathi, som alle Søfolk føler for deres Element. Saaledes havde han vel ligget næsten to Timer med Legemet halvt bøjet ud ad sit Vindue, uden at høre Andet end Bølgernes Skvulpen og uden at se Andet end Forbjerget Saint-Jean, der lidt efter lidt forsvandt i Horisonten som en Havtaage, — da han pludselig følte sig kraftigt greben ved Frakkekraven og i Bagdelen af sine Benklæder! I samme Nu udførte de to Hænder, som tillod sig denne Familiaritet, samme Bevægelse som en Vægtstang, idet den ene Haand sænkedes, medens den anden hævede sig; og det havde til Følge, at Kaptajn Pamphilus' Fødder mistede deres Fodfæste og øjeblikkelig befandt sig betydeligt højere tilvejrs end hans Hoved. Han aabnede Munden for at raabe om Hjælp; men den Person, der udførte det besynderlige Experiment, opdagede i det Samme, at hans Legeme havde naaet den forønskede Hældningsgrad og slap derfor paa èngang Bagdelen af Benklæderne og Frakkekraven, hvoraf atter uundgaaeligt fulgte, at Kaptajnen, idet han imod sin Vilje adlød Ligevægtens og Tyngdens Love, foer ud paa Hovedet efter en næsten vertikal Linie og forsvandt i „Roxelanes" Kjølvand, medens Fartøjet gratiøst og hurtigt ilte videre, uden at ane, at det var Enke efter sin Kaptajn.

Da Kaptajn Pamphilus næste Dag Kl. 10 om Morgenen imod Sædvane endnu ikke havde vist sig paa Dækket, gik Doktoren ind i hans Lukaf og fandt det tomt. Øjeblikkelig udbredte det Rygte sig blandt Mandskabet, at Kaptajnen var forsvundet; Befalingen over Skibet tilfaldt efter Lov og Ret Næstkommanderende. Man gik som Følge deraf hen og trak Policar ud af hans Kahyt, hvor han samvittighedsfuldt overholdt sin Arrestordre; derpaa udraabte man ham til Kaptajn. Den første Anvendelse, den nye Chef gjorde af den ham overgivne Magt, var at uddele één Nation Kabliau og to Nationer Brændevin pr. Mand og at eftergive Georges de tyve Stokkeslag, han endnu havde tilgode. Tre Dage efter denne Begivenhed var der saa ombord paa „Roxelane" ikke mere Tale om Kaptajn Pamphilus, end om denne værdige Sømand aldrig havde existeret. — (Fortsættes.)

*) Tyrkisk Pibe. O. A.

Smaabilleder fra Grønland.

Fra Børnenes Liv.

Vi har tidligere gjort Bekjendtskab med Grønlænderbørnene i Amanten, fængslede til Moderens eller Barnepigens Ryg; nu vil vi lade dem gaa paa egne Ben og se, hvorledes de tumler sig saa. . . . Som Smaa er de meget uterépuk (egensindige), og ethvert af deres Luner er en Befaling for Forældrene, hvem de baade sparker, bider og slaar, uden at der følger anden Tilrettevisning efter end et blidt „silakarniarit! — kom dog til Fornuft!" Og de kommer til Fornuft og er med deres gode Natur i en forholdsvis ung Alder velopdragne og udmærker sig da navnlig ved en høj Grad af Respekt mod Ældre, som følger dem hele Livet igjennem.

I det tredje Aar, med andre Ord naar Amanten bliver dem for snever, kommer de i Nationalkostumet og begynder samtidig at løbe ude paa egen Haand. I Begyndelsen udsendes vel af og til en Stafet med Forespørgsel om Safiaraks eller Mikaelêraks Befindende (Endelsen „rak" sat til Navnet betyder „lille"), eller Moderen viser sig i Husdøren og sender et spejdende Blik ud over Legepladsen. Alt lader imidlertid til at gaa godt, og hun krummer igjen Ryg og forsvinder i den lave Husgang! Men sligt Tilsyn varer ikke længe ved, da den Lille snart bliver saa øvet i at skytte sig selv, at han nyder samme Tillid som hans ældre Sødskende.

Pile- og Stenkastning er Grønlænder-Drengenes første Leg. Bevægelserne eller Tagene hertil lærer de allerede som Patteborn paa Moderens Skjød; thi ligesom vore Mødre lærer os at „klappe Kage" eller at „vise, hvor store vi er", saaledes lærer Grønlændermødrene deres Poder at kaste Pilen eller at ro Kajakaaren, saa en Grønlænder bogstaveligt kan siges at blive forberedt til sin Livsgjerning lige fra Fødselen. Saasnart Drengen kan krybe ned af Skjødet, forsøger han sine Kunster paa egen Haand, og Akklamationen er stormende, naar Mikaelêrak har kastet sin første Barnepil; den gaar over alle Grændser, hvis han er saa heldig at knuse et Skilderi, en Vinduesrude eller anden skrøbelig Gjenstand. Der gjøres da Kaffegilde i Dagens store Anledning, hvorved deltagende Slægt og Venner med Fornøjelse indfinder sig, — saaledes gaar idetmindste Sagnet!

Grønlænderne viser aldrig Medlidenhed mod Dyr, og Børnene opdrages saaledes ikke dertil. Drengenes første levende Jagtbytte er de store Spyfluer, som de river ihjel Ben for Ben, Vinge for Vinge, og dernæst de smaa kropanoarsut og kugsagtat, Foraarstrækfugle, der aarligt oversvømmer alle Kolonier og Kystpladser; dem lister de smaa Buxetrolde sig ind paa, endog længe før de kan tale rent, tager derpaa behændigt Sigte og træffer sikkert nok den lille Fugl, der nys sad sorgløst paa Stenen og nikkede med sit lille smukke Hoved. Saasnart den er fældet, høres først et rungende „uah!" af de omstaaende Kammerater, hvorpaa Nogle af dem farer op til Huset og beretter Heltedaaden; Helten selv kommer flegmatisk vraltende bagefter med sit Bytte, ret som han ved sin ligegyldige Mine vilde antyde, at Resultatet var Intet mindre, end hvad man kunde vente sig af saadan en Jægersmand. Moderen er imidlertid af en ganske anden Mening: hun slænger Alt tilside og styrter ned af Brixen og ud i Gangen for at tage mod Jægeren, der bliver kysset, klappet, vadsket lidt i Ansigtet og dernæst faar Hætten revet af Hovedet, for at man saameget desto bedre kan faa Øje paa ham, Hædersmanden, der imedens er avanceret op paa sin ananas (Moders) Skjød. Her piner han i fortsat Flegma Livet helt ud af den stakkels lille Fugl, medens Ekko højt gjentager: „illa Mikaelêrak

Efter Fotografi af Hansen & Weller, Østerg. de 15.

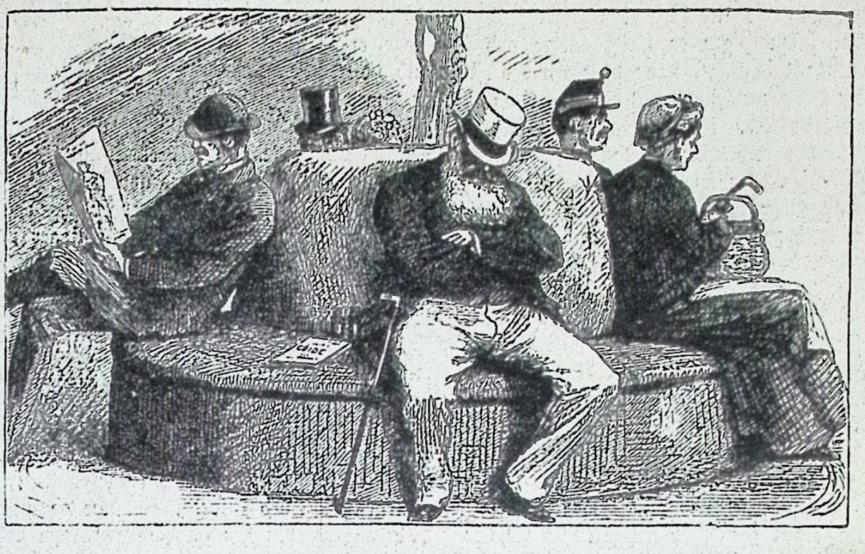
Skaaret i Træ til „Nutiden.“

Hs. kgl. Højhed Kronprindsen med Familie.

Prindsesse Louise, f. 17. Febr. 1875. — Kronprinds Frederik, f. 3. Juni 1843, formælet 28. Juli 1869. — Kronprindsesse Louise, f. 31. Oktb. 1851. — Prinds Harald, f. 8. Oktbr. 1876. — Prinds Kristian, f. 26. Septb. 1870. — Prinds Georg, f. 3. Avgust 1872.

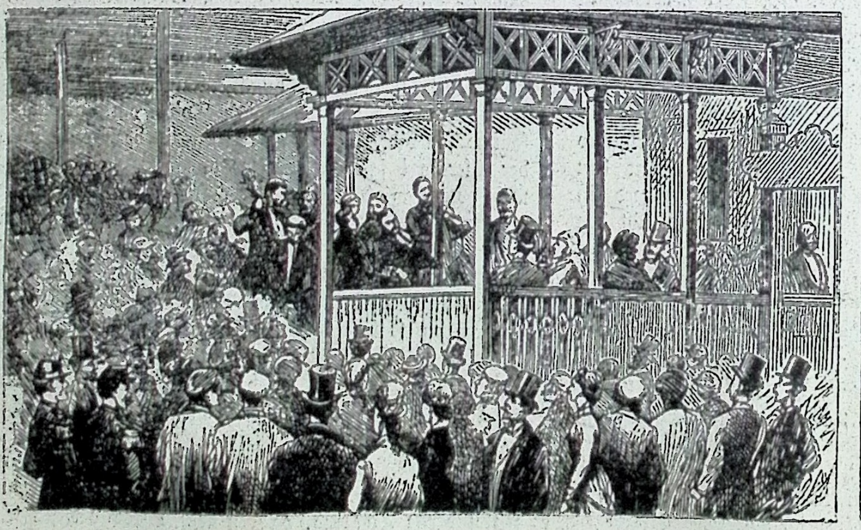
Det kniber at faa sammensat Spisesedlen.

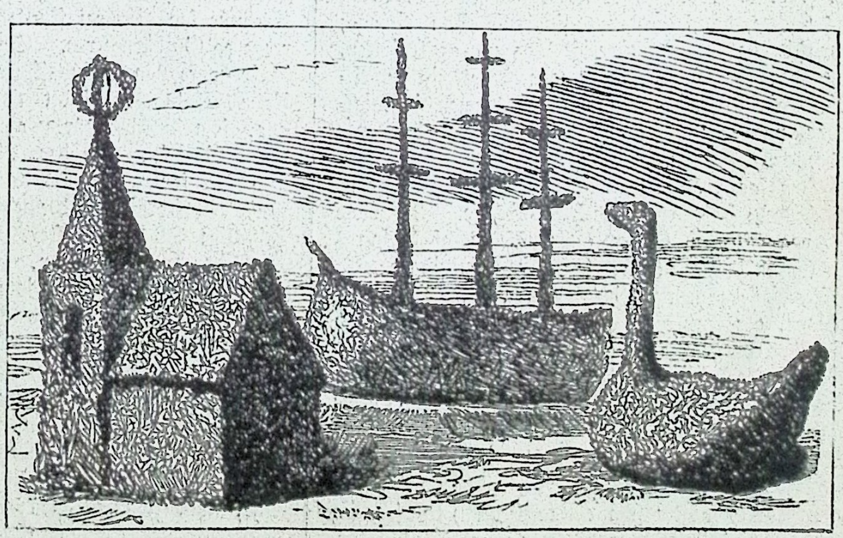
Man hviler sig.

Den japanesiske Villa og Have.

Det ungarske Zigeuner-Orkester.

Udklippede Taxtræer.

Fra Verdensudstillingen i Paris. (Se S. 330)

angutingnararsuk — nua! ja den Mikael, den Mikael — han kan nok blive til Noget!"

De smaa Piger er langt sødere end Drengene og morsomme at iagttage, naar de enten bevidst eller ubevidst efteraber de voxne Pigebørns Stillinger og Manerer med alt det Koketteri, som kan udfoldes f. Ex. i Maaden, hvorpaa man med en egen Drejning af Overkroppen løber hen ad Vejen eller op og ned ad Fjeldene, søgende Hvile for Stillingen ved at anbringe den højre Arm paa Ryggen, hvor man hager et Par Fingre fast i den blanke Rem af de broderede Skindbenklæder, — eller ved den lapsede Stilling, de veed at anbringe sig i, naar de ombinder Hovedtørklædet, (der forøvrig sad meget godt iforvejen!) — og tilslut i den for os danske Grønlændere saa velbekjendte Manøvre: at gjemme Hagen i Anorakhættens flatterende Hundeskindskantning. Alle disse Smaakunster opfanger Smaapigerne instinktmæssigt, paa samme Tid som de begynder at gaa ene eller, for ikke at overdrive, samtidig med Iførelsen af Nationaldragten.

Smaapigerne uddanner sig ligesom Drengebørnene gjennem Legen for det virkelige Livs Sysler. Ved alle beboede Pladser findes en Mængde Grushuller, der er opstaaede ved, at man har udgravet Sand til Husbyggeri og andet Brug; herhen bringer Smaapigerne om Sommeren deres tarvelige Legetøj og igloroságpukke, igâvsarpukke eller mersôsarpukke, det er: leger Hus, leger at koge eller at sy Dukketøj, og de bliver ved denne indbyrdes Undervisning meget tidligt selvstændige. Ingen Grønlænderinde er nogensinde blevet udtrykkeligt undervist i at berede et Skind eller flense en Sælhund; men lad blot Manden bringe Sælhunden, saa skal hun nok være Kone for at opskjære og partere den efter Kunstens Regler, for da hun som lille Pige kogte Ulke og kropanoarsut (de føromtalte Sangfugle) i sin Barnegryde under Fjeldvæggen, lærte hun sig med det Samme til at haandtere Ulloen, den ved alt Fruentimmerarbejde uundværlige Krumkniv, hvis korte Skæfte omfattes paa samme Maade som et Dørgreb, og som blandt Andet ogsaa bruges ved Flensningen af en Sælhund. At fange Sælhunde er derimod ikke saa lige at løbe til, og Opnaaelsen af denne vigtige Kunst kræver derfor en gradvis og mere alvorlig Uddannelse.

Ved Kolonierne, hvor Mændene ofte gaar i dansk Tjeneste, og hvor Grønlænderlivet i det Hele taget er sløvt, forsømmes denne saa vigtige Del af Børneopdragelsen næsten ganske, og det er derfor ved de affides Pladser, man kan gjøre Regning paa at træffe de ægte mandige og dristige Sælhundefangere som ogsaa de interessante Fremtoninger af Miniaturkajakmænd, der i fuldstændig Fangerustning allerede i Otteaarsalderen frygtløst boltrer sig i Strandens Brænding, øvende sig i at kæntre rundt med Kajakken, eller rettere i at rejse sig igjen, hvilket Sidste er den egenlige Kunst, og som udfordrer en betydelig Koldblodighed for at kunne lykkes.

Paa en af vore Rejser langs Kysten traf vi just engang et af disse Vidunderbørn, hvem Faderen havde ude at exercere. Han var det mindste Exemplar, vi nogensinde havde set tilsøs, og det var et højst elskværdigt Syn at se den lille Unge med det glatte, bløde Ansigt skyde hen ad Vandfladen og bruge Aaren tilsyneladende med samme Lethed som Faderen, den hærdede, vejrslagne Storfanger. Vi sparede selvfølgelig heller ikke paa vor oprigtige Beundring for den Lille, og Moderen, der stod paa Land, udgød sig i den for Grønlænderne egne, rige Ordstrøm ikke mindre hædrende om lille Amos's Færdigheder og sjeldne Egenskaber: om hvorlunde han uforsagt havde ladet sig skyde ud i Vandet den allerførste Gang, han skulde i Kajakken, — hvor yndigt det havde klædt ham, da han hævede Armen for at kaste Fuglepilen o. s. v. o. s. v. Efter nogle faa Ronder omkring Bugtens Skjær bragte Faderen sin lille Søn tilbage; denne vrikkede sig med kunstfærdigt Tag ud af Kajakken, tog med den for Grønlænderdrengene karakteristiske Alvorsmine Kajakpeltsen af, og stak saa Armen i Kajakhullet for paa voxen Mands Vis at bære den over Højvandsmærket. Men hvad saa? ja saa satte Moderen sig paa Hug foran Kajakmanden Amos, lod ham hænge sig om hendes Hals og bar ham tilhuse. At bære saaledes paa Ryggen hedder amarpuk, hvoraf deriveres Ordet Amant. Vi maatte le over Slutningen paa denne Mandighed; men i Grønland er det overalt det „Naturlige", der træder frem, og ofte smittes man selv af disse Naturbørns Naivetet.

Naar nu tilføjes, at Grønlænderbørnene let fatter den Undervisning, der gjennem Skolen tilbydes dem: Læsning, Skrivning, Regning og Religionsundervisning (hvilken sidste yderligere forøges ved den megen Kirkegang, de fra ganske Smaa deltager i, men til en vis Alder selvfølgelig kun betragter som en Adspredelse) tror jeg, jeg har gjort de almindeligste Bemærkninger om disse Miniaturmennesker, som lige fra det Øjeblik, de træder ud af Amanten, bærer Klæder af ganske det samme Snit som deres voxne Forbilleder.

S. Rink.

Af vore Dages Trolddomskunst.

I.

En Mils Vej fra Ny-York i Staten Ny-Yersey ligger Menlo-Park, et Dusin Træhuse, som i den sidste Tid er blevet verdensberømte. Saasnart man fra Jernvejsskinnerne (thi der er ingen Station) er kommet op paa en lille Bakke, som ligger mod Nord, ser man for sig et langagtigt, to Etages Brøddeskur med en Mængde Vinduer, og som formelig er omspunden med Telegraftraade. Gaar man indenfor, træffer man Stueetagen optagen bl. A. af Glasskabe med talrige Modeller af Instrumenter samt af et Maskinværksted, hvor en halv Snes flinke Mekanikere er travlt beskæftigede med Hammere, Bor og Mejsler, og hvor en Dampmaskine aldrig lader til at unde sig Hvile. Første Etage derimod danner en eneste, vældig stor Sal. Flere Tusinde Flasker og Glas med kulørte, flydende og faste Kemikalier ligesom griner En her imøde fra talrige Skabe og Hylder, og paa en Mængde Borde og Bænke svømmer i malerisk Uorden elektriske Batterier, Mikroskoper, Retorter, Telegrafapparater o. s. v. o. s. v. ... To Mænd træder os i Møde. Den Ene, der vel kan være et Par og tredive Aar, har et skægløst, ungdommeligt Ansigt med et godmodigt Smil og et Par klare, skjøndt lidt sky eller undselige Øjne; han er iført en mildest talt umoderne Dragt, fører sig som en jevn Landmand og taler ogsaa roligt og jevnt, om end meget høfligt. Man skulde ikke tro, man stod overfor en af vor Tids mægtigste „Troldmænd"; men den, der i dette Øjeblik byder En velkommen, er alligevel Thomas A Edison, Fonografens beundringsværdige Opfinder.

Edison begyndte som Telegrafist og tjente som Medhjælper rundt om i Amerika. Tyve Aar gammel debuterede han som Opfinder, idet det lykkedes ham at telegrafere paa én Traad samtidig til begge Sider. Om Natten gjorde han Tjeneste, om Dagen experimenterede han i et lille Rum, han havde faaet lejet bagved Telegrafstationen, — og da han saa havde løst Opgaven, manglede han Penge til at kunne skaffe sig et Patent. Men en Natur som hans trænger altid igjennem. Dage i Træk veg han ikke (og har han ofte senere ikke veget) fra sit Arbejdsbord, han spiste der, sov paa sin Stol, læste en Uendelighed af Bøger, udførte et Par tusind Experimenter i halvanden Maaned, kort sagt han arbejdede strengt gjennemsnitligt de 18 af Døgnets 24 Timer og føjede Opfindelse til Opfindelse, Berømmelse til Berømmelse. Han havde nu forlængst kunnet opgive sin underordnede Stilling, og naar man hører, at han besidder ikke mindre end c. 160 Patenter, kan man nok tænke sig, at han ogsaa for længst var vel kjendt og skattet blandt Fagmænd*). Men først Telefonen og Fonografen bragte hans Navn i Folkemunde.

Edison selv er halvvejs døv, saa overfladisk set er det pudsigt, at netop han skulde opfinde Fonografen. Læseren veed fra tidligere Meddelelser, hvad det Apparat præsterer. Det er en ganske lille Maskine, som, naar man holder en Tale eller synger en Sang for den, trofast opbevarer Talen paa sin valseformede Hukommelsestavle og gjengiver den saavel strax som langt senere med nøjagtig Efterligning af den Talendes eller Syngendes Stemmeklang. Hermed har Menneskeheden faaet et ældgammelt Ønske opfyldt. Allerede i de gamle babyloniske og græske Templer og Paladser var der paa Lofterne anbragt Guldfigurer, som forkyndte de Troende Gudernes Vilje; men deres Tale eller Sang var, som al Oldtidens Trolddomskunst, Humbug, det var virkelige Mennesker, der talte, og hvis Stemme saa gjennem skjulte Rør blev ledet ind i Figurerne og Guldhovederne. Senere vedblev man utrætteligt at spekulere paa Talemaskiner. En Biskop i Regensburg skal i Slutningen af det 13de Aarh. have lavet en Figur, som lukkede Døren op for Gjæsterne og sagde tydeligt Goddag; men den „hellige" Thomas af Aquino blev saa forarget over dette „Djævlens Værk", at han knuste Apparatet (og dermed 30 Aars Arbejde) med sin højhellige Stok. De store Naturforskere, deriblandt den ny Tids Apostel, Kepler, holdt imidlertid fast ved, at man maatte kunne eftergjøre den menneskelige Tale, og om man end i lang Tid navnlig stræbte at konstruere Apparater, der efterlignede Dyrenes Stemmer, kom man dog ogsaa bedre og bedre efter at forfærdige Talemaskiner. Med den wienske Mekaniker Fabers Talemaskine naaede disse Forsøg deres Højdepunkt; den kunde ligesaavel synge som hviske og talte baade tydeligt og udtryksfuldt. Men som med et Trylleslag skabtes saa pludselig noget helt Nyt; man slog ind paa en langt simplere Vej, forplantede ikke længer som hidtil ved en eller anden Mekanisme den menneskelige Stemme, men producerede den paany, og det blot ved Hjælp af en svingende Metalplade. En massiv Messingcylinder sættes i en nøjagtigt afpasset Bevægelse ved Hjælp af et Uhrværk, saaledes at den ikke blot drejer sig om sin Axe, men ogsaa skydes langsomt fremad. Om Cylinderen er rullet et Stykke tyndt Tinblik, og foran den er anbragt et Mundstykke med en tynd Jernplade, hvortil er befæstet lodret en lille Metalstift eller Naal. Sættes nu Jernpladen i Svingninger enten af en elektrisk Strøm eller af Stemmen, indridser Naalen Punkter eller Tegn paa det Tinblik, man rullede om Cylinderen; og disse Punkter svarer altsaa nøjagtigt til Lydsvingningerne, som f. Ex. den talte eller sungne Sætning frembragte. Med nogen Øvelse maatte man kunne „aflæse" Ordene eller Melodien, akkurat ligesom en Musiker læser Noder. Men endnu nemmere er det, at lade Maskinen selv læse, hvad den har skrevet. Følgelig anbringer man det ridsede Stykke Tinblik foran akkurat Magen til den nys omtalte Stift eller Naal, der nu blot ved en lille Fjeder trykkes ned i Ridsningens Fordybninger: Naalen følger da den før frembragte Linie, Metalpladen sættes i fuldstændig de samme Svingninger, som den før lod gaa videre, og har man sat en Høretragt paa Apparatet, hører man tydeligt de før sagte Ord eller den før sungne Sætning, gjengivet netop med den Talendes eller Syngendes ejendommelige Betoning, Hastighed o. s. v.

Edison arbejder for Tiden paa sin „Standard-Fonograf", der baade reproducerer den sagteste Hvisken og leverer et særdeles holdbart Skriveblad. Med det Apparat haaber han at faa indført „talende Breve": man „taler", forstaar De nok, et Brev foran Apparatet og sender den ridsede Plade til Adressaten, hvorpaa denne simpelthen lader sit Apparat gjenfortælle det Sagte! Ved Hjælp af den Maskine skal man kunne diktere sine Breve med en Fart af 150—200 Ord i Minutet(?) og lade dem foredrage igjen med alle Ens Stemmes Nuancer, — ikke sandt, en svimlende Fremtidsudsigt for alle Handelsmænd, ømme Veninder, Forelskede og andre travle Brevskrivere? En hel Bog paa over 40,000 Ord kan her fonograferes paa et eneste Blad! ... Næsten endnu vidunderligere er alligevel Sang-Telefonen, der gjengiver alle Melodier indtil de fineste Nuancer, — for ikke at tale om saadanne Pudsigheder som Uhr-Fonograferne, der med menneskelig Stemme melder, hvad Klokken er, ... og som f. Ex. nu pludselig meddeler Hr. Edisons Gjæster: „Klokken er 6, Ny-Yorker-Toget kommer!"

II.

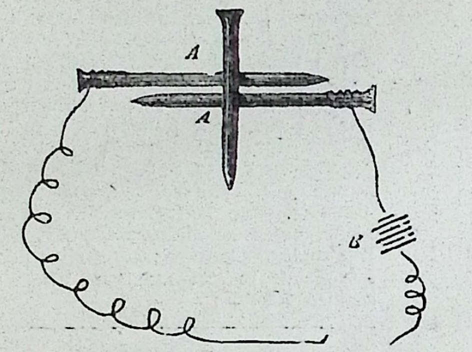
Folk er ofte vantro til urette Tid, og de Fleste vil vel ikke rigtigt kunne tro paa disse Vidundere, der siger Sparto til Alverdens Tryllekunster og samtidig hverken beror paa Sandsebedrag eller er Humbug. Sæt f. Ex., Hr. Petersen i Aalborg nu til Vinter en skjøn Dag ser i Avisen, at Frk. Schouw om Aftenen skal synge paa det kgl. Theater, og at saa hans Ven og Bysbarn, Kjøbmand Hansen, selvsamme Dag siger til ham: „Hør, kig lidt ind hos os iaften, Du! jeg har i Sinde at lade Augusta Schou synge os et Par Numere af „Martha":" — mon Hr. Petersen saa ikke vil begynde at tvivle om sin Ven Hansens Forstand? Og dog er der intetsomhelst Umuligt eller blot Usandsynligt ved denne Fremtids-Samtale. Man vil kunne anlægge sig en lille Privatsamling af de berømteste Sangerinder, de bedste Prædikanter, de mest yndede Skuespillere; man vil kunne lade sin Yndlingsdigter læse op for sig efter Middagsbordet og liggende paa Sofaen i sin Dagligstue nyde med Velbehag en stor parisisk Orkester-Koncert. Men naturligvis Alt pr. Fonograf. De Stykker Tinblik, der oprindeligt har opfanget og fastholdt Lydene, mangfoldiggjøres ad galvanoplastisk Vej og sælges eller udlejes derpaa til Liebhavere, som lader deres Apparater løse Lydenes bundne Tunge.

Der er saagodtsom ingen Tvivl om, at man vil komme saa vidt, naar man ser hen til de store Resultater, der allerede i saa kort Tid er opnaaet, og som forøges med hver Dag, der gaar. Her skal blot endnu fortælles om en af de nyeste og mærkeligste Opfindelser paa dette Omraade, Mikrofonen. Opfinderen er en anden berømt engelsk Fysiker, ved Navn M. Hughes. Han tog to smaa Brædder af en Cigarkasse, holdt det ene af dem vandret og stillede det andet lodret paa det første; det Hele er 10 Centimeter højt og 5—6 Centimeter bredt. Nede ved Foden befæstede han en lille Blyants-Tærning og 4 Centimeter højere oppe Magen til den; i henholdsvis Over- og Underfladen af disse Tærninger anbragtes endelig Fordybninger, som fastholdt en Blyantsstift i lodret Stilling. Der ledede saa en galvanisk Strøm til den underste Tærning, og den øverste stod ved sin Traad i Forbindelse med et almindeligt Telefon. Saaledes var da nok ialfald den oprindelige Konstruktion. Kradser man nu med Neglen paa det horisontale Brædt eller stryger

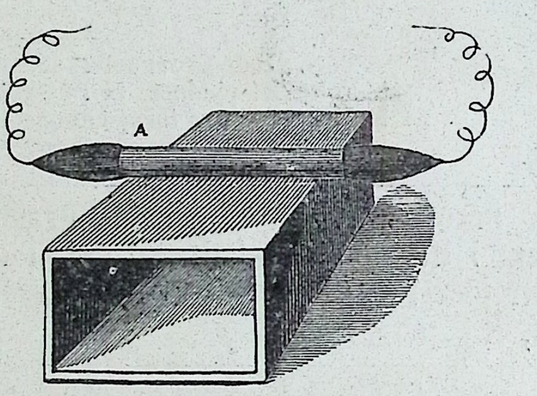
---

*) Berømt er særlig hans Quadruplexapparat, hvorved der samtidig befordres fire Depescher paa én Telegraftraad. I Amerika og England anvendes det med glimrende Held.

hen over det blot med Fanen af en Fjer, gjengiver Telefonens Høretragt Lyden yderst forstærket; thi medens man kunde sammenligne de hidtidige Telefoners Lyde med et formindsket Fotografi, maa det Hughes'ske Apparats Lyde sammenlignes med forstørrede Fotografier. Sætter man f. Ex. paa Brædtet en lille Blikdøsse med en Flue i, forplanter Mikrofonen den Støj, som Fluen foraarsager med sine Ben, idet den løber om paa Blikket! og lægger man et Lommeuhr paa Brædtet, hører man tydeligt Tandhjulene knirke og en Klappren som af en lille Vejrmølle. Den svageste Lyd, fjerne Fodtrin f. Ex., som fra Gulvet stiger op til Apparatet, forplantes med overraskende Nøjagtighed. Og at Lægerne nu vil have dobbelt let ved at høre Puls- og Hjerteslag etc., ligger jo lige for. Det Mærkelige er, at man slet ikke behøver at lægge Øret til Telefonen; den kan være stillet op i en Krog af Stuen, og man hører den alligevel tydeligt gjengive de svageste Lyde, ogsaa undertrykt Latter f. Ex. eller Hvisken.

Det nys beskrevne Apparat anvendtes, hvis vi ikke tager fejl, i det franske Videnskabernes Akademi. Hr. Hughes har selv konstrueret forskjellige. Saaledes et (Fig. 1), hvor to Metaltraadsstifter er anbragt vandret paa et lille Brædt, parallelt og med kun en Millimeters Afstand imellem sig; ved Endetraade er disse Stifter forbundne med et lille elektrisk Batteri saavelsom med en Telefon, der kan opstilles saa langt borte, man lyster. Ovenpaa de to Stifter er lagt, løst, en Naal, og taler eller synger man mod den, gjengiver Telefonen højt og tydeligt Lyden! — Instrumentet Fig. 2 bestaar af et

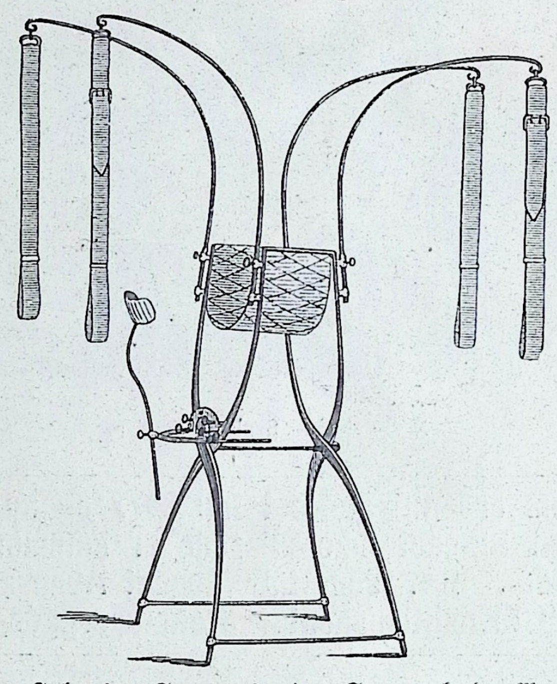
Glasrør, der er 7—8 Centimeter langt og c. 5 Millimeter i Gjennemsnit; det er fyldt med en støvagtig Blanding af Zink og Tin, lukket med Propper af Trækul, der befæstes med Lak, og ligesom i Fig. 1 forsynet med en Ledning. Røret ligger paa en Trækasse, og alle Lyde, der opstaar i denne, forplanter Røret i Form af elektriske Strømme til Telefonen. Endelig har man i Røret anbragt sex metalliserede Stykker Trækul, presset dem med skraa Berøringsflader op til hinanden, saa de dannede en langagtig Stav, forsynet denne i begge Ender med Metalbeslag og hertil befæstet Enderne af Ledningstraaden. Lydsvingningerne sætter Kulmassens Smaadele i forskjellig Svingning, (eftersom bemeldte Smaadele er yderst ømfindlige for Lyde), og Smaadelenes forskjellige Svingning betinger atter den elektriske Strøms Styrke, som gaar hen til Telefonen og gjenfrembringer Lyden.

Skjøndt Apparatet er saa nyt, har man allerede ændret det til at benyttes i forskjellige Retninger, bl. A. som Thermometer. Og her overgaar det alle tidligere bekjendte Instrumenter i Finhed og Sikkerhed. Stiller man det op i det Fri, viser det hver eneste Sky, der drager forbi, og det registrerer ligeledes selv den ringeste Temperatur-Forskjel, f. Ex. ogsaa den af Mennesket udaandede Lufts forskjellige Temperatur. Naar man udtaler Selvlyde foran Apparatet, ser man saaledes, at den ene Selvlyd fremkalder et ganske andet Udslag end den anden; det kommer af, at Mængden af den varme Gas, der strømmer ud af Munden, skifter med de skiftende Lyde. — Endnu talrigere er imidlertid ganske vist de Anvendelser, man venter at kunne gjøre af Mikrofonen. Skulde det være umuligt om ikke just at høre Græsset gro, saa dog f. Ex. at høre Blodet løbe om i Aarerne? Eller da de Døve som bekjendt hører ganske godt ved Hjælp af Tænderne, naar blot ikke Hørenerven er lammet, — kunde man saa ikke lade en Metaltraad gaa fra Telefonens Lydplade hen til deres Tænder og paa den Maade virkelig sætte dem i Stand til at høre Alt? Ja for at tage et endnu mere slaaende Exempel, — kunde man ikke komme til at høre Lyset og Farverne? Ombyttede man Apparatets Blyantsstift med en Stift af det metalliske Grundstof Selen (hvis Elektricitets-Ledningsevne skifter ved skiftende Belysning), maatte man, ved forskjellig Belysning, i Virkeligheden kunne omdanne Lysbølgerne til Lydbølger og saaledes komme til at høre Blaat og høre Rødt o. s. v.

Dog — hvor skal man begynde og hvor skal man ende, hvis man vil tale blot om de Muligheder, som er rimelige, ja endog mer end sandsynlige? Folkemøder pr. Fonograf, Skuespil pr. Fonograf (medens et vældigt Kinetiskop gjengiver Minespillet*)), Folkefester pr. Fonograf . . . det svimler for En ved Tanken. Og tænk saa paa Anvendelserne i Familielivet! Hvad vil, for blot at tage èt Exempel, ikke den skinsyge Forlovede eller den skinsyge Ægtemand faa for en værdifuld Forbundsfælle! Lad blot Frk. eller Fru Sørensen besvare i en mistænkeligt venlig Tone nogle mistænkeligt venlige Bemærkninger fra den kourgjørende Lieutnant Kristensen: naar Hr. Sørensen kommer hjem, melder Fonografen det Hele, og er der ovenikjøbet faldet et Kys, skal man ikke stole paa, det bliver udeladt af Referatet. Thi vel skal Fonografen endnu ikke „kunne kysse"; men saa vidt kommer den ogsaa nok, inden der faar løbet ret meget Vand i Stranden.

Henrik Holst.

Den lille Raadgiver.

Johansens Svømmestativ og Svømmebælte. Man behøver nutildags ikke at føre Bevis for, at det altid er heldigt, og at det hurtigere, end man selv venter, kan blive yderst vigtigt for En at kunne svømme. Svømmeundervisningens Nytte anerkjendes af Alle; men først i de sidste Aar — og ovenikjøbet kun fra en enkelt Mands Side — er der ialfald herhjemme blevet arbejdet paa at lette og forbedre denne Undervisning gjennem Opfindelse af nye og hensigtsmæssige Apparater. Hr. Gymnastik- og Svømmelærer Johansen, der med stor Udholdenhed og Opoffrelse har stræbt i denne Retning, har for det Første konstrueret et Stativ, som paa en heldig Maade tillader saavel Voxne som Børn at indøve Svømmebevægelserne paa Land; herved sættes de Paagjældende naturligvis paa langt kortere Tid end ellers istand til at bevæge sig i det vaade Element og forskaanes for en længere Instruktion i Vandet med alle dens baade legemlige og aandelige Ubehageligheder. Stativet, der er overordenlig stærkt, overordenlig let at behandle samt baade net og transportabelt, tillader Eleven frit og i den naturlige Svømmestilling at indøve saavel Bryst- som Rygsvømning, uden at Brystet lider derunder, idet den udstoppede Pude, som man ser rage ud fra Apparatet, støtter henholdsvis Brystet og Hovedet. Ved Brystsvømning hviler nemlig Brystet paa denne Pude, og Underlivet i Midterbæltet, medens Hænder og Fødder bæres oppe af de 4 Gjorder; ved Rygsvømning skrues de opstaaende Grene om, saa deres Spidser alle kommer til at vise i samme Retning, Ryggen hviler nu i Midterbæltet, Hovedet paa den lille Pude, og Ben og Armgjorde anbringes som før om Fod- og Haandledene. Forskjellige Skruer og Bolte gjør det endelig muligt at afpasse Apparatet i Længde, Højde og Bredde efter Eleverne, saa et og samme Stativ som sagt kan anvendes baade til Høje og Smaa, til Tykke og Tynde. — Har man ved Hjælp af dette smukke Apparat lært Sømmebevægelserne og kommer i Vandet, tilbyder Hr. J's patenterede Svømmebælte sin Assistance under de første Forsøg. Det præsenterer sig først, (Fig. 2), naar Eleven føres i stram Sele, hvor da de fire Bærereb paa en særdeles heldig Maade sætter Læreren istand til at beherske og begrændse Elevens Stilling og Bevægelser; desuden udmærker Bæltet sig ved, at det paa Grund af sin Form ikke kan genere eller trykke Eleven. Men næsten det største Fortrin ligger i den Omstændighed, at man her

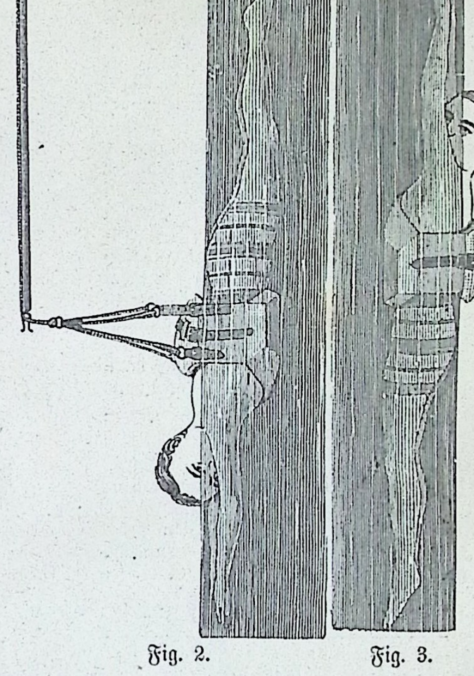

Fig. 2. Fig. 3.

gradvis kan formindske den kunstige Bærekraft, saa et og samme Bælte giver netop den Hjælp, der behøves og hverken Mere eller Mindre paa de forskjellige Trin af Svømme-Udygtighed, ligesom det er heldigt, at en Lærer ialfald paa senere Stadier af Øvelserne kan beskæftige 2 Elever ad Gangen med 1 Bælte. Hr. Johansens Bælte bestaar nemlig af et Bryststykke og et Rygstykke, der anvendes sammenspændte i Begyndelsen, medens senere først Bryststykket alene og derpaa det noget lettere Rygstykke alene omspændes — ved Brystsvømning (Fig. 3) naturligvis om Brystet, ved Rygsvømning om Ryggen. Iøvrig er dette, af de militære Avtoriter anbefalede og antagne Bælte forfærdiget af Lærred med indlagte Korkstykker af en saadan Form, at det baade holder i Ligevægt og med Lethed skjærer Vandet; nøjagtige Beskrivelser og Afbildninger meddeler Opfinderen, der for Tiden har sine Apparater udstillede paa Pariser-Udstillingen.

For Husmødre. Et tydsk landøkonomisk Tidsskrift anbefaler (efter talrige og omhyggelige Forsøg) paa det Varmeste nogle patenterede Gryder, som Hr. Karl Becker i Unna har bragt i Handelen. De letter, skrives der, Arbejdet, sparer Kokkepigen megen Tid, kan ikke koge over eller skaffe Maden sveden, og leverer endelig mere velsmagende Retter end de hidtil brugelige Redskaber. Den omtalte Gryde er ingen saakaldet Dampkogegryde, men en Vandkogegryde, hvori man kan tillave al Slags Spise. Den bestaar af to Dele, en ydre og en indre (gjennemhullet) Gryde, der ogsaa kan bruges hver for sig, den yderste som almindelig Gryde, den underste som Dørslag, Salatrenser o. s. v. Naar vi endnu tilføjer, at man ved at benytte disse Gryder ikke kan komme til at brænde sig, idet man hælder Maden ud, samt at de er lette at haandtere og meget propre, haaber vi at have vakt ialfald enkelte Husmødres Interesse for dem.

Qvis.

Billedtexter.

Verdensudstillings-Notitser. I Løbet af en halv Snes Dage af Juni Maaneds første Halvdel indtraf til Paris og meldtes som Ankomne 7808 Fremmede! Deraf var 2210 Englændere, 954 Belgiere, 720 Tydske, 531 Italienere og ligesaa mange Amerikanere, 407 Østerrigere, 392 Hollændere, 245 Spaniere etc. Naar man nu beregner, at ni Tiendedelen af dette Antal ikke kan gjøre sig forstaaelig paa Fransk, og at nioghalvfems Hundredelen navnlig ikke kan forstaa Fransk, saadan som Franskmænd taler det, dukker der op for en livlig Indbildningskraft en hel Uendelighed af Scener, hvor de ærede Udstillingsbesøgende ikke just befinder sig saa ganske i deres Es. Uden Mad og Drikke er jo f. Ex. selv disse Helte Ingenting; og skjøndt naturligvis Opvarterne for længst har anlagt sig et lille Udvalg af engelske eller tydske Fraser og brækker tappert løs paa fremmede Sprog, kommer der vistnok undertiden højst mærkelige Spisesedler i Stand. En ondskabsfuld Journalist berettede forleden Dag med stort Velbehag, hvorlunde han havde set et bravt lille Selskab af Landsmænd delikatere sig med en Middag paa fire Retter; Retterne bestod i: Suppe — nok en Slags Suppe — nok en Slags Suppe — og Jordbær, med henholdsvis sød Vin og Rhinskvin til! Efter den Slags Smaauheld og forresten en god Marsch i det udstrakte Terræn kan en hæderlig Familiefader sagtens trænge til at hvile sig paa en af Udstillingens Causenser og drømme længselsfuldt om Hjemmets Kjødgryder. Som sagt, det kan vi Allesammen godt sætte os ind i herhjemme, hvorimod det vistnok er rettest at lade Bladets Pariser-Korrespondent fortælle nærmere om det lille japanesiske Anlæg, som ogsaa er fremstillet i omstaaende Billedrække. Et elegant Gitter af Bambusrør omgiver Haven, hvortil en Port med smukt Træskjærerarbejde fører ind. I Haven ligger en

---

*) Kinetiskopet bestaar, som man maaske veed, hovedsageligt af en Slags rund Æske uden Laag, der drejes rundt paa en Tap. I Æskens Sider er regelmæssige Huller, som man ser ind igjennem; indvendigt paa Siderne af Æsken anbringes Billeder, som under den hurtige Omdrejning smelter sammen, saa man f. Ex. ser en Hest løbe og springe over Forhindringer, medens Jockeyen pidsker paa ... Dette bekjendte Legetøj vil man nu gjøre meget stort og belyse med elektrisk Lys; indeni det vil man anbringe en Række „Øjebliks"-Fotografier i Legemsstørrelse af en yndet Skuespiller, Taler etc. (der altsaa kommer til at præsentere sig ganske som paa Scenen eller Talerstolen), og Kinetiskopets Omdrejning vil man endelig afpasse nøjagtigt efter en Fonografs Gjengivelse af den Paagjældendes Tale. Det gjælder blot om at faa virkelige „Øjebliks"-Fotografier: saa kan De hjemme i Deres Stue paa èngang se og høre f. Ex. Vilh. Wiehe spille Olaf Trygveson paa det kgl. Theater.

nydelig Villa med zirlige Møbler, brogede Vægmalerier, store Vaser i alle Hjørner og Etagèrer med allehaande Nipssager. Udenfor træffer man et Porcellæns-Bassin med Springvand, Hvilesteder, overskyggede af mægtige kulørte Parasoller, smaa Plæner, ægte japanesiske Urter, Buske og Blomster, der fængsler ved deres aparte Udseende, og endelig en lille Hønsegaard. I Sidebygninger er der indrettet Bazarer, som samler talrige Kjøbere. — Om det ungarske Zigeuner-Orkester, der har vakt saa stor Opsigt, har der tidligere gjentagne Gange været talt i „Nutiden“. Vi har altsaa blot at tilføje, at de i Taxtræer udklippede besynderlige Figurer paa det sidste Billede skriver sig fra Hollænderne, hvor man ynder at pynte sine Haveanlæg i den Stil. De brave Hollændere! dygtige Gartnere og Havekunstnere er de som bekjendt, men hvorvidt deres gode Smag altid holder Skridt med deres Dygtighed, bliver et Spørgsmaal for sig.

Shahen af Persien. Paris gjæstes for Tiden af to „Kejsere“. Den Ene hedder John William Mackay og kaldes „Kejser af Bonanza“; han er nemlig den største af de fire Aktiehavere i „Big-Bonanza“, Virginiens berømte Sølvminer, og tager i denne Egenskab 800,000 Guld-Dollars ind om Maaneden. Hans aarlige Indtægt beløber sig til over 60 Millioner Franks (125 Franks i Minutet, 7500 i Timen, 180,000 om Dagen), men han er alligevel en yderst jevn Mand, der kjeder sig grusomt i „Verdens Hovedstad“. Den anden Potentat er Shahen af Persien. Da han for nogle Aar siden gjæstede Evropas største Hovedstæder, mødte han med et prægtigt Følge og straalende af Ædelstene, som fik alle Damers Tænder til at løbe i Vand; men han lader ellers ikke til i de finere Kredse at have efterladt særligt gunstige Erindringer, og nu, da han rejser inkognito, gjøres der tilsyneladende temmelig lidt Stads af ham. Foreløbig har Bladene ialfald kun noteret hans Nærværelse ved en Parade i St. Petersborg og ved et Bal i Baden-Baden. Det sidstnævnte Sted fulgte han ellers med stor Opmærksomhed nogle valsende Par og lod til at opfatte Dandsen som en Motion for at blive varm. Han opfordrede et Par af sine Hofmænd (Gesandterne i England og Tyrkiet, sagde man) til ogsaa at forsøge sig, og da de to Herrer smilende trak paa Skuldrene, foer han op fra sin Stol og sendte dem et Lynblik fra sine sorte, rullende Øjne, der viste, at han ikke taalte Modsigelse. Saa traadte selvfølgelig de stakkels Gesandter en Kontredands, og da den omsider gik over i en Vals, opmuntrede deres fornøjede Behersker dem med et lydeligt „Hoppla!“ — Shahen selv var iøvrig stadig den smukke Mand med den kjække Ørnenæse, og hans lidet smagfuldt syede Dragt var ogsaa endnu stadig oversaaet med Diamanter og Perler. Nasser-Eddin er født 1830 og Regent siden 1848. Strax i Begyndelsen af sin Regeringstid maatte han kæmpe mod oprørske Undersaatter, som af religiøse og sociale Bevæggrunde vilde styrte ham fra Thronen. Han skal dog ikke derved have ladet sig skræmme fra at foretage „liberale Reformer“. En af de, ialfald for Evropæere, vigtigste af disse er Omordningen af Postvæsnet samt Persiens Tilslutning til Berner Post-Konventionen, hvorved der indføres ensartet Taxt i næsten alle Lande. Desuden har han søgt at skaffe en bedre Administration i en Del af Rigets Provindser, har oprettet et Universitet (med franske Professorer), Folkekjøkkener, en Militærskole osv., har reorganiseret det persiske Gendarmeri, der skal vaage over de Rejsendes Sikkerhed, har bevæbnet Hæren med evropæiske Vaaben og oprettet Vaabenfabrikker, sluttet Handelstraktater med evropæiske Magter og gjennem Oversættelser af enkelte evropæiske Skrifter søgt at gjøre sit Folk en lille Smule bekjendt med vore Dages egenligt civiliserede Verden.

Nasser-Eddin, Shah af Persien.

Gaade af s—r.

Drag tusind Mil herfra, hvis Du vil skue
Mit Hele, naar dets Første Tonen har,
Og Hundredtusinder det da bebo;
Beton mit Andet! I din egen Stue
Er jeg Dig nær, tidt meget nær saagar,
Hvornaar tør Avtor ikke Dig betro,
Thi det er ugalant at gi'e Ideer
Til gaadefulde Smaavers ind med Skeer.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Klipning. — Pilkning.

Rigtig løst af: Tutor i Korsør. — Hj. + Hunosø + Hj. — C. H. & A. S. paa Gl. Mønt. — CA. En af de sex Idioter. — E. & A. H. i L. & p. K. — Lille Fenris i Frederikssund. — Klothilde Doamiski. — 2 af „Barkis,“ kvindelige Bekjendte. — Moer Maja i Havnegade. — Mulle og Nulle i Schønbergsgade. — En Menneskeklipper i Vejle. — Schmidt (Helletoft). — El. Pebrandt. — Jackott de Poppo.

I Redaktionsanliggender henvender man sig til Hr. Vilhelm Møller, som træffes (Peder Skramsgade 17) hver Søgnedag Kl. 10—11 Form.

Korrespondance.

F. P. Til Redaktøren. — b. Digtet kan ikke optages

Indhold.

Vore ærede Abonnenter, som modtage Bladet gjennem et Postkontor, bedes erindre at fornye Abonnement inden d. 26. ds.

Abonnenter paa „Nutiden“, som ere tiltraadte i Juli 1877 og nu ere berettigede til at erholde Præmiebilledet „Tordenskjold“, bedes, saafremt Billedet ikke allerede er kommet dem i Hænde, at rekvirere det i den Boglade, hvorigjennem de modtage Bladet. De, som har tegnet Abonnement paa Postkontoret, bedes indsende deres Rekvisition direkte til „Nutidens“ Expeditionskontor Kjøbmagergade 44, K.

Annoncer til „Nutiden“ modtages paa alle Annonceexpeditioner samt i Bladets Expedition, Kjøbmagergade 44. — For Udlandets Vedkommende kun i Rudolf Mosse's Bureau i Hamburg, Berlin, Köln, Nürnberg, Zürich, Strassburg, Frankfurt, Breslau, Leipzig, Prag, Wien og Stuttgart.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN i BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg, Jespersen & Fr. Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 93. Søndagen den 30. Juni. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Den blinde Konge.

Ikke langt fra Wien, ved en vidunderlig dejlig Bjergsø, ligger den lille By Gmunden, — et Slags Klampenborg for den østerrigske Hovedstadsbefolkning. Har man over en Træbro passeret den kolde, klare Fos, der styrter sig ud i Søen, og er man vandret forbi alle den snevre Dals Villaer, bestandig højere og højere op ad den prægtige Chaussé, ser man paa Skraaningen af en Banke en stor Park og oppe paa Toppen af Højen et stort, prunkløst Hus, hvorfra der er en henrivende Udsigt over Søen og den vilde, alvorlige Traunthal. Her boede i de sidste Aar og her indfandt sig under alle Omstændigheder stadig den 27. Maj en ældre, strunk, fornem Herre, som holdt Kudsk, Lakajer og Tjenerskab i lyserødt Liberi, som paa hin Dag hilstes af Bybefolkningen med Regattaer, Fakkeltog, Serenader og Illumination, og som smilte henrykt, naar En eller Anden i Tiltale og Omtale titulerede ham „vor Konge". — „Jeg holder af Gmundenerne," plejede den fornemme Herre nu og da at udbryde: — „thi de tror paa mig og mit Huses Fremtid." Og naar han var i særligt godt Lune, og han fik Besøg langvejs fra, fra Hannover, kunde han tilføje, som f. Ex. endnu ifjor: „Vi ses igjen i Hjemmet, — paa Gjensyn i min Hovedstad, mine Herrer!" — —

Manden, der talte saaledes, var den fordums Kong Georg af Hannover, — han, der éngang af al sin Magt skal have værget sig mod, at hans jernhaarde Fader trykkede Kongekronen om hans Hoved, og som saa indtil det Sidste greb efter denne tabte Krone, haabede paa den, længtes efter den og stolede paa den.

Nu et andet Billede! — En dejlig Avgustdag for en 3, 4 Aar siden var der propfuldt af Folk paa den nævnte lille Bys Promenade nede ved Søen; Alle ventede spændt, man spurgte hinanden, om „han" monstro ogsaa vilde vise sig, — endelig kom en prægtig Ekvipage rullende og holdt. To Herrer steg ud og spadserede, ugenert og hilsende venligt til begge Sider, med hinanden under Armen ned gjennem Rækkerne. Pludselig standsede Herren, der gik til Højre, saae ud over Søen og sagde med en høj, men mild Stemme og i udpræget hannoveransk Dialekt: „Hvor her er vidunderligt skjønt! Jeg har i Alperne set Meget, der er mere storslaaet, men Intet, der er saa yndigt som dette." Dermed gik de To videre; men gjennem Rækkerne løb en forbavset Mumlen, — Kong Georg kunde altsaa se! „Ja," sagde Nogle, „man har jo nok fortalt, han var blind. Der er blevet sagt, han havde engang som Barn, medens han legede, faaet Øjnene ødelagt, ved at en Pengepung blev slynget ham i Ansigtet, og man har ogsaa ment, han har mistet Synet, ved at et Krudthorn en Dag sprang paa Jagten. Men Folk fortæller saa Meget! Det er jo tydeligt, at Kongen ser enhver Hilsen, og nylig beundrede han ovenikjøbet Landskabet her." Saadan sagde som sagt Nogle, men Andre smilte, — og de, der smilte, fik snart de Fleste paa deres Parti. Kong Georg var imidlertid vendt om og havde nu Søen paa højre, Husrækken paa venstre Haand; med Et standsede han atter, midt inde i det tætteste Menneskemylder, pegede paa en Skomagers usle Bod og sagde højt til sin Ledsager: „Hvor her er dejligt, Greve. Se der . . . Traunkirchen . . . kan De se! . . ." Der gik en Fnisen gjennem Mængden; thi Forbjerget Traunkirchen laa langt til Højre, ovre paa den anden Side Søen! Den gamle Herre foer sammen, der gik et Udtryk af ængstelig Hjælpeløshed over hans Ansigt, han famlede uvilkaarligt efter sin Ledsager. Denne stod et Øjeblik raadvild, men skjød saa sin Arm ind under Kongens og førte ham rask, tvers gjennem Vejens Støv, hen til den ventende Vogn. Det var sidste Gang, de to Herrer viste sig paa Gmundener-Esplanaden.

Kong Georg V af Hannover.

Den blinde Konge, der lod, som han kunde se, og som aldrig — end ikke overfor sine Nærmeste — indrømmede, at han var blind, eller taalte, at man gik ud fra denne Kjendsgjerning som en Forudsætning! Hvilken komisk-tragisk Figur! Og saa tænke sig, at denne Mand i vanskelige, stormfulde Øjeblikke var stillet paa en ophøjet Plads, hvor der fremfor Alt krævedes skarpt Udkig og sikker Beregning, før Foden flyttedes blot et eneste Skridt! Hvor kunde det ende anderledes, end at denne Konge paa en Tid, hvor der spilledes Boldt med Fyrstekroner, maatte ende med at tabe sin og maatte tilbringe Resten af sit Liv i Landflygtighed, stolen e imod al Fornuft paa at se „sine Undersaatter" igjen i „sin Hovedstad"?!

Vi maa nøjes med at fortælle hans Historie i store Træk. Han var født 1819, besteg Thronen 1851 og mistede den — efter det ulykkelige Slag ved Langensalza, som

Kongen og hans Søn overværede — i 1866. Han var, næstefter vort eget lille Fædreland, det første Offer for Preussens umættelige og hensynsløse Udvidelseslyst. De følgende 12 Aar tilbragte han i Landflygtighed, dels i Wien, dels i Gmunden, dels i Paris, stadig haardnakket protesterende mod den Uret, der var voldt ham. Allerede forinden denne Katastrofe indtraf, havde han, ved det af Grev Borries ledede reaktionære Regimente, bragt sig i Miskredit hos en stor Del af sine Undersaatter; desuden modsatte han sig alle virkelige Reformer i det tydske Forbund og var derfor de tydske Patrioter en Torn i Øjet. Endnu i sidste Øjeblik stilledes det ham frit for at unddrage sig de uhyggelige Følger, som Tilslutningen til Østerrig skulde drage efter sig; men han havde éngang givet denne Stormagt sit Ord, hans Hovedstad blev besat af preussiske Tropper, han selv maatte flygte, og — Wiener-Regeringen lod ham i Stikken: thi ved den endelige Fredsslutning blev der nok ikke fra Wien gjort blot det svageste Forsøg paa at skaffe ham Throne og Rige tilbage. I det lille Slot i Hitzing, som indrømmedes ham til Bolig, blev der nu en lang Tid lagt allehaande Planer og spundet Intriger, som havde til Formaal at bringe Georg V tilbage til hans Land; men den ene Plan bristede efter den anden, saaledes som det f. Ex. var Tilfældet med den hannoveranske Legion, der blev dannet i Frankrig. Lykkeriddere og Rænkesmede søgte omkaps med virkelig trofaste Tilhængere at udbytte den stakkels forblindede og forhaabningsfulde Fyrstes Tro til Fremtiden, — og den tydske Regering besvarede Forsøgene med at beslaglægge hans Formue. Musiken, Digtekunsten, Religionen og talrige Undersaatters urokkelige Hengivenhed holdt ham imidlertid oppe, indtil Sygdom nu den 12. Juni bortrev ham i Paris. Om hans Livsanskuelse giver det god Oplysning, at han kort før sin Død beklagede Attentatet mod Kejser Vilhelm, „fordi (!) denne var Olding, Konge og hans Moders Søstersøn"; „men", tilføjede han, „lad ham (Kejseren) aldrig glemme, at her har Guds Haand dømt . . man rokker ikke ustraffet ved Kongedømmets Grundpiller her paa Jorden!" — Guds Haand! den kunde jo Folk paa den anden Side, om de vilde, se i den Kjendsgjerning, at den langt ældre Kejser Vilhelm overlevede den dethroniserede Konge.

Hans Gemalinde, Kronprinds Ernst-August (østerrigsk Oberst), Prindsesserne Friederike og Marie omgav ham med trofast Kjærlighed til det Sidste. Vist kun Prindsesse Friederike delte hans sikkre Tro paa „hans Huses Fremtid"; men de Andre lod idetmindste, som om de delte den, — ganske som de Allesammen lod, som om de troede, Kongen kunde se, ialfald naar der var Fremmede tilstede . . . Kun en eneste Gang skal Georg V have indrømmet overfor en Fremmed, at han var blind. Under den ivrige Agitation for Kongens Net, hvorunder mange skammelige Misbrug og megen Latterlighed skjød op som Paddehatte, fik man ogsaa oprettet en welfisk Bank i Wien. Bestyrelsen smurte sin Lire, Banken stod paa Nippet til at bedække sin kongelige „Ejer" med Skam og Skændsel, og en ung Advokat, en ærlig Mand, paatog sig det sørgelige Hverv at sige den bedragne Fyrste Sandheden. Den ulykkelige Konge blev saa bleg som et Lig, han lyttede til den forfærdelige Skildring, han rystede over hele Kroppen, og hans blinde Øjne traadte helt ud af deres Hulninger, da han hørte, at der var næsten ingen Redning mere. „Men hvor kunde det komme saa vidt?" stønnede han endelig. — „Jo ser De, Deres Majestæt" . . . begyndte Advokaten — „Ja se, se! . . . det er jo netop min Ulykke, at jeg ikke kan se!" hulkede Kongen krampagtigt. Saa rejste han sig op, ude af sig selv af Smerte, famlede med Fingrene over den unge Advokats Ansigt og hviskede: „De har en ærlig Stemme . . . De er ung endnu, Dem vil jeg tro . . . Siig mig, hvad skal jeg gjøre?!"

Dette lille Træk er betegnende. Det bekræfter, for at tage Sagen ganske jevnt og menneskeligt, at der gives brave Folk i alle Bestillinger, — ogsaa blandt dem, der staar helt udenfor deres Tid, f. Ex. blandt de beskedne, blinde Konger, der søger at bilde Alverden ind, at de er seende.

Tre Dage paa Als.

II.

Vi var vel en Fem, Sex, og ved godt Humør og Stemme. .
Saa gik vi os en Tur hist paa Voldene derhjemme.
Vi sang, ikke samlede, men Hver sin Melodi —
et rentud babylonisk Øresønderriveri.

Med Latter og Kaadhed vi lystigt blanded sammen
Balsalens Vals og Polka og Kordegnens Amen.
En jodled, En slog Takt, jeg tror paa Pullen af sin Hat,
kort sagt, vi støjed vildt i den maaneklare Nat.

Som bedst vi saadan vandred, En af Selskabet raaber:
„Det regner!" . . . Ganske rigtigt, . . . store varme Draaber
kom pladskende, som Skyerne var løst fra alle Baand, —
det rørte ikke os mer end bag paa min Haand.

Nu rejste sig en Stormvind, saa Voldens Træer nejed,
og Sand med vissent Løvfald hen over Stien fejed.
Vor muntre Flok fornam det ej, vi sang i vilden Sky;
hver Gang en Vise endte, begyndtes paa en ny.

Saa kom der efter dette et ganske sagte, næsten
umærkeligt Vindpust — sydfra — gjennem Blæsten.
Det lød som et Dødssuk, en Aftenklokkes Klang,
og grebne standsed vi med Et vor kaade Sang.

Vi standsede og lytted, — — en egen Sindets Mildhed,
den megen Latters Ophør, den pludselige Stilhed,
Alt i Forening slog os . . . Saa vaagned jeg og saae,
at drømmende her i Hotellets Seng jeg laa.

Jeg havde drømt det. Nedtrykt jeg uvilkaarligt tænkte
— ja tilgiv mig derhjemme! selv det til Læben trængte:
I Kjøbenhavn forstummer vist ingen munter Sang,
fordi et Suk fra Slesvig igjennem Natten klang.

Gaa saa med mig en Tur over Broen henad Dybbøl til.

Paa den hele Strækning, saa langt Øjet naaer, opdager man ikke en eneste Vejfarende, hverken til Fods eller til Vogns; men er man først naaet op til Dybbøl Mølle paa Bakken, har man Selskab nok i det, man ser, og i det, man ikke ser. Den skjønneste Udsigt aabner sig ind over Broagerland og Fjorden. Vandet ligger og leger i Dagskjæret, Krat og grønne Marker, Skov, Bakker og Enge vexler uafladeligt i det dejlige Landskab, som dannes af Dybbøl og Sundeved; det dobbelte Spir paa Broager Kirke kan ses helt ind til Flensborg. Til Venstre for Vejen, man gaar paa, peger Preussernes Sejrsstøtte som en løftet Finger, der holdes truende over Egnen; ser man over Alssund til Højre ud til Arnkil, møder Blikket dets ranke Søster, som skal vise Efterslægten, hvor det lille Danmarks stærke Fjende i 1864 omsider fandt Vej til det ulykkelige Als. Med Ryggen vendt mod Sejrsmærkerne gaar man længere frem, til de Faldnes Kæmpegrav. Til Højre for Chausseen afbrydes Hegnet, og i Ly af de gamle Skandser, ved Foden af Dybbøl Bakke, ligger den omhegnet og fredet. Jeg kom fra Sønderborg og gik ind ad den første Laage; lige for den laa Mindestenen med sit: „Hier ruhen 25 tapfere Dänen." Ord kan neppe beskrive det overvældende Indtryk af denne Dødens talende Stilhed. Vinden strøg skarpt ind fra Fjorden og suste gjennem Gravenes høje Græs, afblomstrede Pintselilier hang raslende paa deres Stængler, Gran og Kristtorn hvælvede et Tag over Krigernes stille Hvilested. Paa Himlen samlede sig tunge og mørke Skyer, drevne frem af en regnkold, sydlig Vind, Pilen ved Gjærdet skjælvede fra Rod til Top, et klagende Suk forekom mig at gaa gjennem hele Naturen, Luften selv ligesom fik menneskelig Røst og mumlede sit: „Den Jord, Du staar paa, er hellig! Hvad gjør Du, og hvad gjør alle I, som lever og aander, at det, de Tappre led, dog blev lidt forgjæves?" . . . Den knugende Stilhed vedblev at tale sit vældige Sprog, Sandet skreg under min Fod, den sorte Jernlænke, som snor sig fra Pæl til Pæl og omslutter den lange Gravhøj, klirrede i Vinden. Udenfor, hen over den brune, pløjede Ager, fløj lydløst de tavse Maager i store Flokke; som en skinnende hvid Fane strøg de samlede gjennem Luften . . . Atter et Jernkors mellem grønne Træer og over en endnu større Grav; Korsets sorte Bogstaver fortæller: „Hier ruhen 100 tapfere Dänen." Og se der, — der er et nyt Gravmæle: „209 tapfere Dänen ruhen hier." Side om Side ovenikjøbet med 28 tapre Preussere . . . Nej, her er ikke til at være! Der fødes Tanker i En, som vanhelliger Gravens Fred, . . . bort herfra, bort fra de faldne Danskes Hvilested! . . . . En Bonde skridtede jevnt hen ad Vejen der udenfor, og i en Fart havde jeg indhentet ham og indledt Bekjendtskabet med et Nik og et Goddag. Han var ikke kjøn, denne Bonde, Næsen vendte lidt opad som Benet paa en af de alsiske Gryder, der findes overalt i Landsbyernes Kjøkkener, hans Mund var stor, og Tænderne borte, Piben hang ved sin vaade Spids og dinglede i den ene nedkrængede Mundvig. Men saa havde han til Gjengjæld Alsingerens godlidende Smil og milde, lysegraa Øjne. Paa sin Manér var han snaksom; men det vil ikke sige Meget, naar Talen er om en alsingsk Bonde nu for Tiden. I afbrudte, ved Spørgsmaal fremkaldte Sætninger fortalte han, at han kom fra Mummark paa Als, hvor han boede, og at han skulde til Begravelse ovre i Angel.

„De har altsaa Familie i Angel?"

„Det var min Kones Broder, han, der nu er død."

„Ja saa. Og Deres Kone vilde ikke med?"

„Næ —" lød det langtrukkent, med et besynderligt Tillæg af et haardt Stød med Stokken i Landevejens Støv. „Se, man taler jo ikke mer om sine Sorger herovre, og nu er han jo ogsaa død og staar for den, som skal dømme os Alle. Men han har da ellers gjort os Tort nok Allesammen."

„Han har maaske ikke passet sin Gaard som driftig Landmand!"

„Naa, jo. Gaard havde han ingen af, han var Tømmermand."

„Naa saadan, nu forstaar jeg Dem."

„Han var en af de Tredive."

„En af de Tredive —?"

„Ja, de fik Jernkorset Allesammen bagefter, men det har været som et Haansmærke for dem, og Ingenting har gelinget sig for dem siden den Tur til Arnkil . . . det er ikke saadan, som man tror, at vise sit Lands Fjender Vej . . . Men der kommer En nede, som vil slutte Følgeskab med mig."

„Soldaten? Det er jo en Preusser, der kommer."

„Det er min Søstersøn nede fra Adsbøl," sagde Bonden. „Goddag, Anders! Har Du faaet Orlov i Dag?"

Anders tog sin Pikkelhue af og tørte sin brede Pande; med Tørklædet rev han en Træklods som en lille Tøjrepæl op af Lommen. „Der ligger den Tremark!" sagde han besippet.

„En Tremark?" — Jeg tog Pælen op og gjenkjendte Figuren. Til min store Indignation havde jeg set de stakkels Hunde her langs Landevejen slæbe afsted, allesammen besværede af saadan en Klods, der var hængt dem om Halsen.

„Jeg gik og legede med Trofast, og saa glemte jeg at give ham det Stads paa, da vi skiltes, og nu saae jeg en Gensdarm luske om Gaarden, lige idet jeg gik hjemme fra."

„Betaler De da Hundeskat paa Landet her?" spurgte jeg.

„Nej, Pælen koster Ingenting," forklarede Soldaten; „men Enhver skaaner jo sin Hund, naar man kan, og saa er det tre Marks Mulkt, hvis Gensdarmen ser det. Og en Gensdarm ser Alting her."

„Vi betalte fire Gange ifjor for Pasop hjemme til Vort," sagde den Gamle fra Mummark; „saa maatte vi sænke ham, det Skind!"

De to Slægtninge gik over til at tale om Familieanliggender.

„Der er kommet Brev fra Jens," fortalte den Unge; „han er landet i England, og han skriver, at han har det godt."

Morbroderen tørte sine Øjne med Bagen af sin Haand. „Saa ser han da aldrig hverken Fader eller Moder mere. Det er tungt for en Ung at have sin Hjemrejse saadan for evige Tider forbrudt."

„Det havde han betænkt, inden han deserterede fra Kasernen i Berlin," sagde Soldaten; „og var jeg bleven skikket væk som han for at slaas med Franskmænd — —"

Den Gamle kastede forskrækket et Blik paa mig, deres ubekjendte Ledsager, som uden at stille Kavtion for sit Landsmandskab var stødt til dem paa alfar Vej. Et Par oprigtigt mente Ord beroligede dem lidt, og i en Kro, med et Glas foran os, forøgedes vort lille Selskab med Stedets Vært og en Kone, som skulde til Hørup paa Als og besøge sin Datter.

Paa Krostuens Vægge hang et Billede af den gamle Dandserinde Pepita, og lige over for hende Kejseren selv i Glas og Ramme. I et Øjeblik, da slet Ingen i Stuen talte, satte den gamle Bondekone sagte sin Kaffekop fra sig og sagde:

„Han skal være maadelig endnu. Inde i Flensborg sagde Mange, at han stod det ikke igjennem."

„Han er jo ogsaa en gammel Mand," sagde Mummarkerbonden og saae op til Billedet paa Væggen.

„Vorherre lade ham leve! sagde Værten alvorligt, idet han drak en Slurk af sit Glas, og ivrig som paa Noget, man mener oprigtigt. „Vorherre lade ham leve — Pintsen over idetmindste, og gid vi saa maa sendes en Smule ordenligt Vejr i disse velsignede Helligdage, for vores Skyld, som skal tjene lidt paa dem. 1870, det var en Pintse, der var Knald i!"

„Man gik i en Dødsens Angst," sagde Konen, der skulde til Als. „Omkring Sønderborg kastede de Skandser op og spærrede os ude fra Alt; det var værre end i de rigtige gamle Krigstider; hele Preussen marscherede herind."

„Ja, her laa fireogtyvetusinde Mand, Infanteri og Artilleri," sagde Værten oplivet, „det var Tider, de! Dengang kunde det betale sig at holde Kro."

Soldaten havde, idet han under Værtens Tale rejste sig, væltet sit Glas, og hans Pikkelhue havde det ikke godt under hans Knoer, som han stemte imod Bordbladet uden at mærke, at Hovedtøjet kom i Klemme derved. Krováerten traadte hurtigt om bag en Stol som for at holde sin noget fremstaaende Mave forskandset; men saa fik hans fede Ansigt atter sit tilfredse Smil, og beroliget slog han gjæstfrit ud med Haanden, da han saae Døren aabnes og en ny Gjæst træde ind.

Det vár en Gensdarm. Han vædede sin Hals med en Slurk bayersk Øl, satte Kruset haardt mod Bordet, saae sig skarpt om til alle Sider, og gik videre.

Værten vejede hans Penge i Haanden. „Det er noget Jux, det Nickels,“ sagde han med et Skuldertræk, „men for hundrede Pfennige faar man dog en Sølvmark i Lommen.“

(Afsnittet sluttes i næste Nr.)

Paris under Verdensudstillingen.

VIII.

Det er Solskin idag, varmt Solskin, som ikke trues af den mindste Sky. Og saadan har det i den sidste Uge kun været undtagelsesvis; man er formelig nærved at glemme, at man befinder sig i det dejlige, solstraalende Frankrig. Maaske er det nu endelig forbi med Ouraganerne, som Franskmændene kalder Regnbyerne med de aldeles uundgaaelige Stormvinde foran; men man kan jo aldrig være sikker paa Noget i denne mærkværdige Verden, og det er derfor fornuftigst at tage Tiden iagt og gjøre Udflugt idag, da det er Vejr dertil.

Udflugt fra Marsmarkens Udstillingspalads. Det er ikke, fordi denne Udflugt er saa umaadelig lang; men det kan ikke nægtes, at naar det regner, er den ellers saa fortryllende Expositionspark ikke just indbydende at passere, saafremt man ikke tilfældigvis skulde have dansk Fodtøj af tykkeste Kvalitet ved Haanden, eller rettere paa Fødderne.

Vi spadserer altsaa over til Trocadero. Der har i de sidste Uger Meget forandret sig. Den store Festsal er omtrent fuldendt, og den lange Række Koncerter er allerede begyndt. De forskjellige Pavilloner i Parken mellem Paladset og Seinen er ligeledes saa omtrent allesammen aabnede. Naar om Eftermiddagen Vandene springer, viser de sig for den paa Jenabroen placerede Tilskuer som et overordentligt broget og livligt Prospekt. Om den glimrende Virkning, Kaskaden gjør, der styrter ned fra Paladset, har jeg allerede talt i et tidligere Brev. Effekten er nu saa meget større, som de forgyldte Grupper, der omgiver denne Kaskades øvre og nedre Bækken, efterhaanden af Tiden og Vejret er blevet overtrukne med en mildere Fernis. De sex Kvindefigurer, som grupperer sig om det øvre Bækken, og som forestiller de sex Verdensdele (Nord- og Sydamerika er personificerede som særlige Verdensdele), tager sig ganske vist, set nedefra, temmelig ubetydelige ud; men desto bedre virker de fire Dyregrupper omkring det nederste Bækken: Hesten af Billedhuggeren Bouillon, Tyren af Caïn, Rhinozerossen af Jacquinard og Elefanten af Frémiet.

Vi følger ved en anden Lejlighed de blomstersmykkede Gange forbi disse Statuer op til selve Trocaderopaladset og dets nu ogsaa aabnede historiske Udstillinger. Idag drejer vi til Højre, hvor en elegant, af udskaaret Træ bygget Pavillon, omgiven af en espaliersmykket Balkon, tiltrækker sig vor Opmærksomhed. Denne Pavillon er af det franske Forstvæsen opført paa en lille Klippegruppe. Dens Udsmykning er simpel og smagfuld; paa Ydervæggene, der er af lyst Egetræ, har man med regelmæssige Mellemrum hele Huset rundt anbragt Trofæer, bestaaende af alle til Forstkulturen henhørende Redskaber og Værktøj. Under en Tur omkring Balkonen eller det aabne Galleri har man særdeles smukke Udsigter over den omgivende Have, der er fyldt med indenlandske Træer, navnlig de forskjellige Gran- og Naaletræer. Selve Bygningen udgjør en eneste stor Sal. Om Alt, hvad der hører med ind under Skovenes Liv og Skovenes Dyrkning, faar vi her et Begreb. Strax lige overfor Døren staar oppe paa en høj, sort Piedestal et Vildsvin, der selv i udstoppet Tilstand ser umedgjørligt nok ud. Som talende Vidnesbyrd om dets Farlighed i levende Live har man paa Piedestalens fire Sider, som Basreliefs, anbragt Hovederne af fire forunderligt skjønne, af Uhyret nedlagte Hunde. Rundt langs Væggene er alle franske Rovdyr og Fugle udstillede i fortræffelige Exemplarer, og i Glaskasser alle baade nyttige og skadelige Insekter. Ved Siden af talrige Træprøver, og i Herbarier Prøver paa den hele Planteverden. Men det Interessanteste er dog de praktiske Fremstillinger af store Beplantnings- og Flodregulerings-arbejder, foretagne af Forstvæsenet i det sidste Aarti. Det er næsten Underværker af samme Slags som Fremtrylningen af Udstillingspalæerne og Udstillingsparken, — Underværker, der kun overgaas af selve det, Naturen har præsteret, fremfor Alt i den enestaaende, idetmindste alt Andet, hvad jeg har set, fuldstændig distancerende Skov ved Fontainebleau. Allerede af Reliefkortet i Forstpavillonen fristes man til et Besøg, og tager man det overtvært og aflægger Visiten f. Ex. en Søndag, naar Udstillingen — som det idetmindste har været Tilfældet de sidste Søndage — gjæstes af over 100,000 Mennesker og følgelig er aldeles ufremkommeligt overfyldt, vil man absolut have ét overvældende storartet Indtryk mere at bringe med hjem fra sin Pariserudflugt. Fontainebleauskoven er betydeligt større end vor Dyrehave, har paa mangfoldige Steder ligefrem urskovsagtige Partier, hvor meget sjeldent Andre end Vildsvinet forvilder sig ind, samt fremfor Alt en Uendelighed af Klippepartier og vildt romantiske Udsigtspunkter, af hvilke det ene slaar det andet i Storartethed. Og saa denne Uendelighed af blomstrende Træer, af røde Kastanier og hvide Akazier, af Mandeltræer og vilde Roser! Denne Uendelighed ogsaa af Blomster, i alle mulige Arter og alle mulige Farver. Af alle Skove, jeg nogensinde har set, er ingen blot tilnærmelsesvis saa blomsterrig som Fontainebleauskoven. Hvor vilde ikke vore Vis-a-vis'er ovre paa den anden Side Kaskadens Rhinozeros, Kineserne, blive henrykte ved et Besøg derude.

Efter i Udstillingens første fjorten Dage at have fortryllet de Besøgende, og da først og fremmest Franskmændene, ved deres ligesaa mærkværdigt rige som mærkværdigt exotiske Udstilling ovre paa Marsmarken, har de nu ogsaa faaet deres Hus paa Trocadero lukt op. Det er en hel kinesisk Bolig, med Gaard og Have, Værelser møblerede i kinesisk Stil samt Bazarer rundt omkring. Navnlig disse sidste gjør Lykke: der er en saa uendelig Mængde Smaating, som frister, at Udstillingsgjæsterne formelig staar i Queue foran disse Butiker hele Dagen igjennem. Men af det Altsammen, Porcellænsvaser, udskaarne Lamper, Silketøjer, Nipssager osv., er dog maaske de kunstige Blomster det Ejendommeligste.

Kinesernes Kjærlighed til Blomster er mer end velgjørende, den er formelig rørende og fuldstændig skikket til at skaffe det himmelske Riges Sønner Absolution for Meget, som maaske ellers nok kunde støde ved deres Karakter. Den naturlige Blomst er ikke tilgængelig for Alle, kun for de bedre Stillede og Landboeren, som selv kan plukke af Mark og Eng. Men den fattige Kineser har dog fundet for Europas Proletar, at han for en ren Bagatel kan skaffe sig aldeles fuldendt skjønne kunstige Blomster. Det er saa meget heldigere, som han virkelig har dem nødig, især naar han er gift. Enhver kinesisk Kvinde bliver i den „usynlige Verden“ repræsenteret ved et Træ og i den „synlige“ ved en Buket kunstige Blomster. Røde Blomster paa Træet betyder Drenge, hvide Piger. Men Træet vil ikke altid blomstre, og en Magier maa da gjøre noget Trolderi med den kunstige Blomsterbuket for at hente „bedre Jord“ fra Himlen. Er denne Tro ikke smuk, eller rettere er denne Indbildning ikke rørende?

Den kunstige Blomst er i Kina ligesaavel den fornemme Dames som Tiggerskens eneste Haarpynt. Fattige og Rige, Unge og Gamle, Skjønheder og Grimrianer gaar med den, de gaar med den ude og inde, ved alle mulige Lejligheder, og lægger den endog ofte ikke af om Natten. Naar Blomsten forsvinder, er det Tegn paa den dybeste Sorg; og dyb Sorg lægger en Kineserinde i Regelen kun for Dagen, naar hendes Ægtefælle dør. Loven tvinger hende nemlig saa dertil; den forbyder hende som Enke at smykke sig med Blomster, før hun har passeret de Halvtreds. Hun er da ikke længer farlig og har grundet Ret til engang i Himlen at fortælle sin salig forudgangne Ægtefælle, at hun dybt og længe har begrædt hans Død.

Franskmændene, specielt Pariserne, er Mestere i at lave kunstige Blomster, og mangfoldige Udstillingsskabe viser, at ogsaa Østerrigerne, Italienerne og Spanierne kan levere smukke Ting i Blomsterfabrikationen; men Kineseren staar dog over dem Alle. Af Papyrusbusken, der voxer rundt omkring i hans Lands sumpede Distrikter, udpresser og tørrer han tyndtskaarne Skiver og faar derved de fine Smaablade, som udgjør Hovedbestanddelen af den kunstige Blomst. Naturpapiret har den uskatterlige Egenskab, at det med største Lethed tager imod alle de pragtfulde kinesiske Farver og ikke blot gjengiver hele deres Ild, men ogsaa lægger over dem de bløde Toner, som er ejendommelige for de fleste naturlige Blomster. Naar man ser de kinesiske Efterligninger af disse forstaar man, at det himmelske Riges Søn har Ret til at klæde sig i Alverdens Farver, og indser, at han vilde gjøre sig latterlig, hvis han mellem sit solglødende Lands Flora spadserede omkring med sort Cylinderhat. Hvilken brændende Glød straaler En ikke i Møde fra Kinesernes blomsterfyldte Montrer, men hvilken Finhed ogsaa paa samme Tid! Hvide, jomfruelige Blomsterkalke vugge sig paa lette, formelig gjennemsigtige Stængler eller ligge paa saftig grønne Blade, der svømme ubevægeligt paa kunstigt fremstillede Vandflader, som om de vilde sige: hvad vil I dødelige Mennesker bryde Jer om de uudgrundelige Dybder? Lad dem være og skjænk Overfladen Jer Opmærksomhed; den har jo mer end nok, der kan fængsle og lokke!

Det er saadan i Kina, og det er saadan her. Især naar Paris straaler i Solskin. Man vender saa stadig tilbage til den uden nogensinde at blive træt. Vi gjør det ogsaa idag. En Plads paa Omnibussen, Sporvognen eller Dampskibet kan vi ikke længer erobre. Vil vi tage et Numer og vente, til Turen kommer til os, kan vi ifølge den paagjældende Funktionærs Udsagn haabe at komme afsted om tre Timer, da der er 2800 Numere før os. Men vi er heldige; der ruller netop en Droske forbi, og den tager vi.

Hvor herligt man dog kommer afsted paa Asfalten! Vi ruller over den brede Almabro med dens Tusinder og atter Tusinder af Fodgængere og Kjøretøjer, forbi Hippodromen; til Venstre sender Trocaderos Taarne os endnu en Affkedshilsen, og saa ind i Champs Elysées aristokratiske Kvarter. En relativ Stilhed omgiver os, tætløvede rødblomstrende Kastanier glæder Øjet og forfrisker Luften. Smaa Fontæner pladsker, forgyldte af Solstraalerne. Nu ligger selve den herlige Champ-Elysées-Allé for os. Vender man Blikket tilbage, løfter den vældige Triumfbue sig op mod Himlen. Omkring os er der et Hav af Mennesker og Vogne, som enten bevæger sig imod os ud til Bois de Boulogne, eller med os tilbage til Byen. Vi kan kun komme fremad i Skridt; en usigeligt forfriskende Trængsel af livsglade Verdensborgere omringer os paa alle Kanter, kostelig Vellugt gjennemdufter, Vandstraaler køler Luften. Allerede længe har vi set den slanke Obelisk, der hæver sig foran os ved Enden af Alleerne, paa Place de la Concorde. Maaske Verdens skjønneste Plads, en uhyre Firkant, begrændset af Seinen, Louvre og alle dette Kvarters Vidundere. Vi drejer af til Venstre, og foran os viser Madeleinen sig, det til den hellige Magdalene indviede græske Tempel. Dets Porte aabner sig netop for et Brudetog, men vi ruller forbi, videre, ned over „de store Boulevarder“, Kæmpestadens Hovedpulsaare. Terrænet sænker sig, og for vore blændede Øjne opruller sig i uoverskuelig Længde det ubeskrivelige Liv i dette „Verdens Hjerte“ — det virkelige Pariserliv! Hvor Øret ser hen, fængsles det af Livsfriskhed, og Øjet beruses af kaotiske Toner og kaotisk Summen, Verdensstadens Sprog. Butik ved Butik, Vogn klods op til Vogn, Menneskestrøm ved Menneskestrøm ind over hele den lange Række Boulevarder — lige indtil Pladsen, paa hvilken èngang Bastillen stod, og hvor Frihedens Gudinde nu paa Toppen af Julisøjlen svinger i den ene Haand Lysets Fakkel og i den anden de brudte Lænker. — — —

Solstraalende, livsglade, vidunderlige Paris!*)

Mac Adam.

Kongres-Silhouetter.

Folk, der har været i Berlin, har formodenlig ogsaa gjæstet Vilhelmsstraße. Den brede Boulevard „Unter den Linden“, som tidligere er beskrevet og afbildet her i Bladet, ender i et respektabelt Torv, den saakaldte Pariserplads, og med den ret imponerende Brandenburgerport; kommer man nu herfra op ad „Unter den Linden“ og drejer efter nogle Øjeblikkes Gang af til Venstre, befinder man sig i hin Berlins eleganteste Gade, hvis nordlige Del næsten er en sammenhængende Række Paladser og monumentale Bygninger. Et godt Stykke inde udvider Gaden sig til Wilhelmsplatz, hvor 6 store, prægtige Statuer fremstiller de betydeligste Helte fra de tre schlesiske Krige; her træffer man desuden Prinds Karls Palais, det store, pragtfulde Hotel Kaiserhof, Trefoldighedskirken (hvor den berømte Schleiermacher var Præst i 25 Aar) og Udenrigsministeriets vældige, ganske nye Sandstens-Palads. Nærmere op mod „Unter den Linden“ — og hyppigt med rige Smaahaver foran sig — har man en tre, fire Ministeriers Bygninger, den bekjendte Jernbanekonge, Dr. Strousbergs forrige Palais, det med enorm Bekostning og stor Kunst opførte, mosaik-indlagte Pringsheimske Hus, forskjellige Fyrsters og Prindsers Paladser og endelig, Side om Side (Nr. 76 og Nr. 77), Rigskanslerens hidtidige og nuværende eller fremtidige Residens. Det nuværende „Rigskanslerhus“ (Nr. 77, forhen Fyrst Radziwills Palads) bærer over Hovedindgangen det tydske Rigsvaaben, skærmet af to palmebærende Genier istedetfor af de bekjendte to tydske Vildmænd med Knipler. Vittige Hoveder paastaar, at Kejseren aldeles ikke vilde vide Noget af disse Genier at sige, men at han dog tilsidst bevægedes til at lade Vildmændene falde, mod at til Gjengjæld Freds-Genierne blev udstyret med nogle lange Ben: paa den Maade, tilføjes der, blev det nemlig betydet Alle, at selv den skjønneste Fred, naar der viser sig en pas-

*) Om den svensk-norske Pavillon har der tidligere været og vil der maaske blive yderligere Tale i vor Korrespondents Breve. Red.

fende Lejlighed, vil være vel skikket til at flygte sin Vej med Syvmileskridt.

Nu, — denne Del af Wilhelmsstraße var om Middagen d. 13. Juni afspærret af Politi og Militær, og oppe i Rigskanslerhuset ventede Fyrst Bismarck, eskorteret af Statsminister v. Bülow, Tydsklands Gesandt i Paris, Fyrst Hohenlohe-Schillingsfürst og sin Søn Grev Herbert Bismarck, paa de europæiske Stormagters Udsendinge til Kongressen. Fyrsten selv er for bekjendt, til at der behøver at siges mange Ord om hans Udseende; den Dag bar han forøvrig endnu et graat Skæg om hele Ansigtet, som han senere har lagt af . . Paa Slaget 2 indfandt Østerrigs Udenrigsminister Grev Andrassy sig, fulgt af den hovedrige Baron Haymerle (øster. Gesandt i Rom). Grev Julius Andrassy (født 8. Marts 1823) mødte i Honved-Husarernes blaa Uniform. Den lille, sortebrune, zigeneragtigt udseende Herre (der gaar under Øgenavnene: „den uhængte Højforræder", „vor Giulay" eller „den magyariske Greve") er snarere grim end smuk; men det sorte, stride Skæg og det krøllede, blaasorte Haar, hvorfra paa Boulevardmanér en Lok falder ned og koket overskygger den lave Pande, — skal alligevel have gjort et dybt Indtryk paa mer end én højtstaaende østerrigsk Dame, saameget mer, som de understøttes af et fyrigt og elastisk Naturel og megen Elegance. Greven er en vældig Jæger for Vorherre og en stor Hader af alt aandeligt Arbejde; diplomatiske Aktstykker nærer han en formelig sygelig Afsky for at gjennemlæse, og man skal undertiden i hans Ministerium en to, tre Dage have vendt op og ned paa Alt for at finde et Dokument, som saa — Udenrigsministeren havde glemt i sin Frakkelomme. — — Strax efter ham fulgte Englands Ministerpræsident Earl Beaconsfield (i mørkeblaa Diplomatfrakke med Guldbroderi), ledsaget af Lord Salisbury. Den Sidste skal være i Besiddelse af tre gode Ting: en energisk Kone, en stor Formue og en meget skarp Tunge; men Konen skilte ham for en Stund af med Formuen (da Faderen satte sig imod Partiet), og Tabet af Formuen gjorde ham just ikke mere tungefærdig, saa han undertiden fik nogle slemme Rap af Benjamin D'Israeli (født 31. Decbr. 1805), der var slem til at satirisere, navnlig før han blev Kronens første Minister og Medlem af Verdens stolteste Aristokrati. Den nuværende Beaconsfield, en statelig Figur med langt Haar og graanet Skæg, er, som man veed, født Jøde og har væsenlig svunget sig op ved en Række interessante Romaner. Det er ganske sikkert den mærkeligste Mand blandt alle Evropas Diplomater, og han overgaar utvivlsomt alle sine Kolleger i Tænkedygtighed og aandelig Dannelse, som han end savner Bismarcks hensynsløst sunde Kraft og maaske ogsaa Rus-

Fyrst Bismarck,
Tydsklands første Befuldmægtigede.

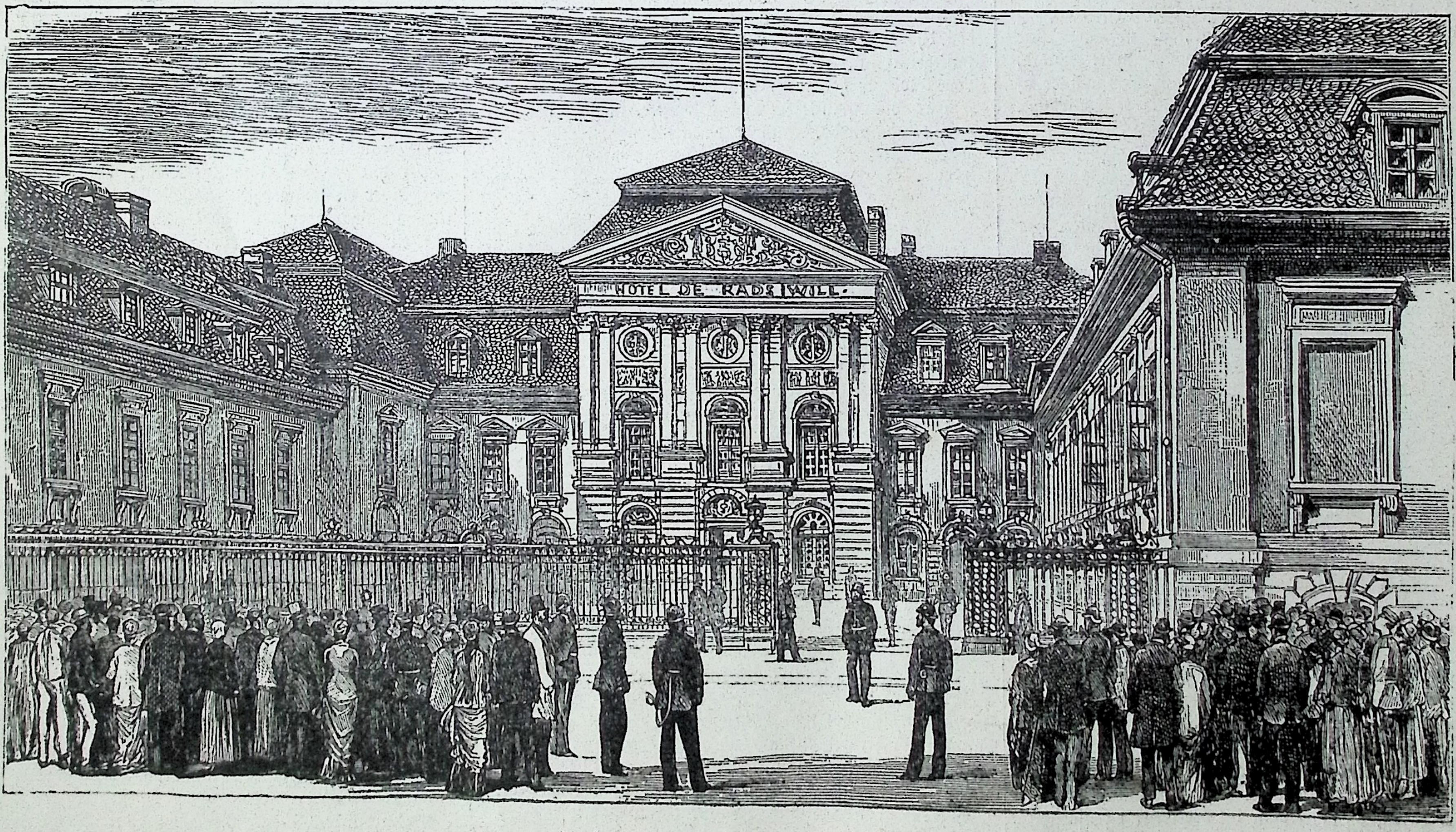
Udenrigsm Waddington,
Frankrigs f. B.

Udenrigsm. Andrassy,
Østerrigs f. B.

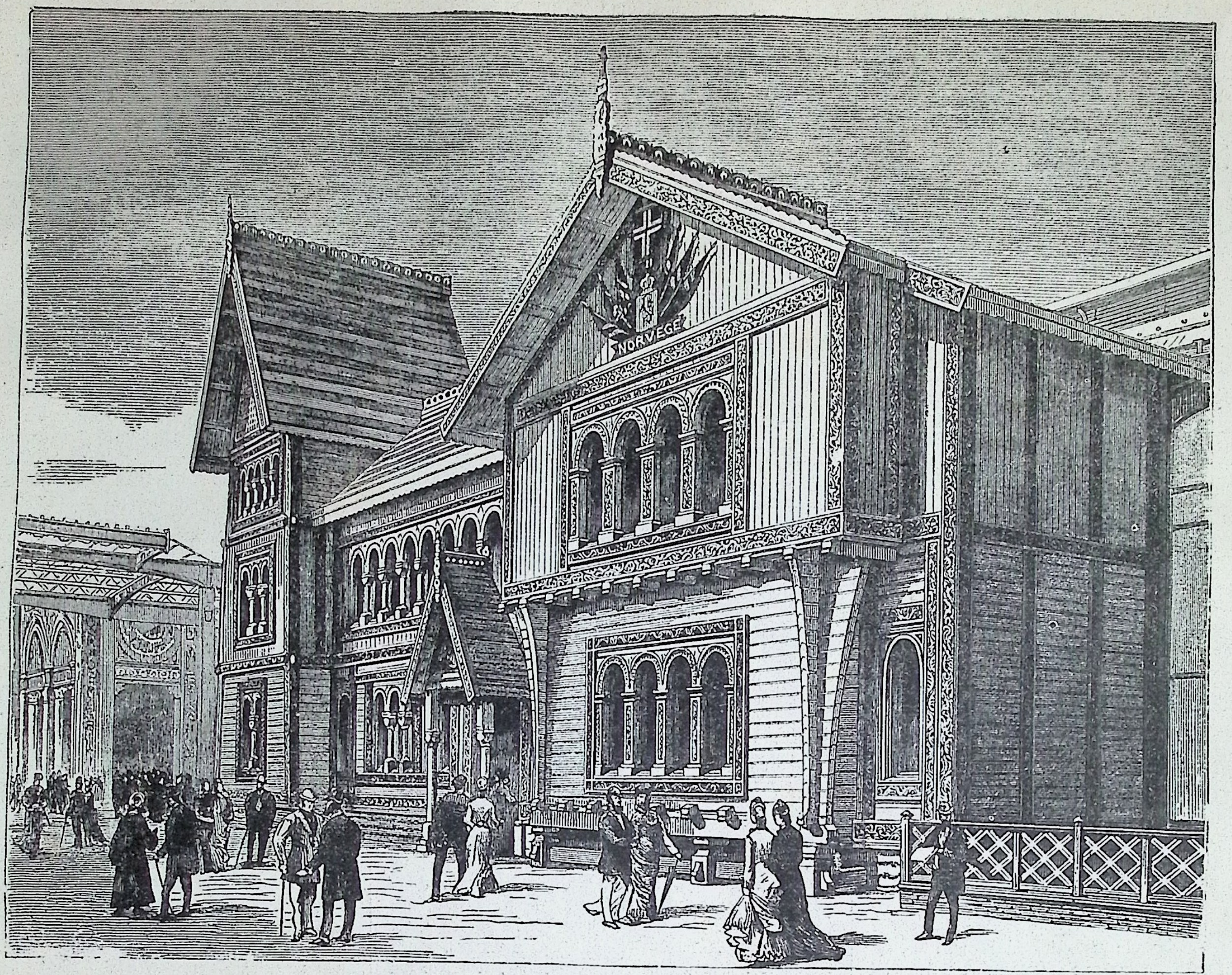

Earl Beaconsfield,
Englands f. B.

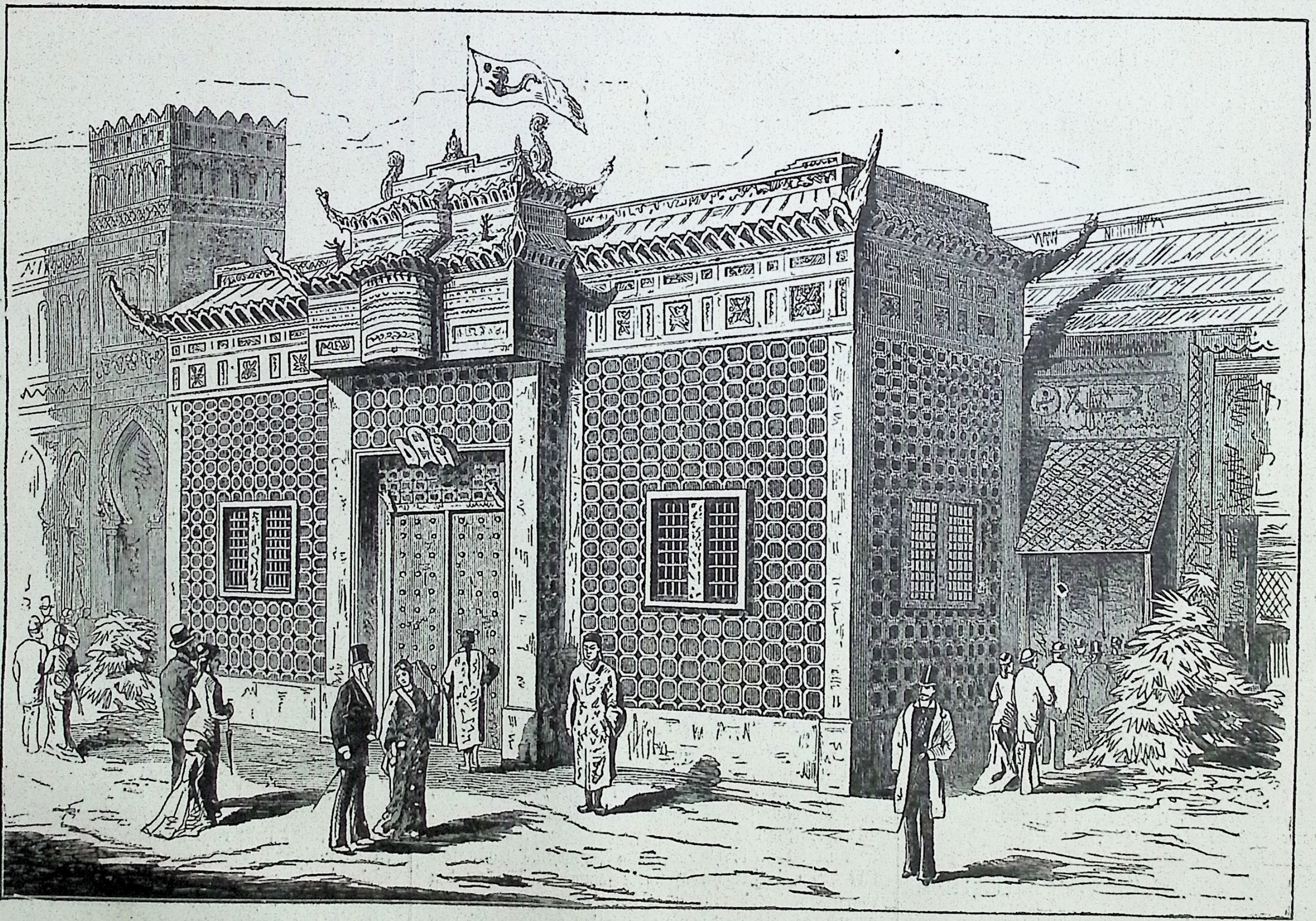

Rigskanslerens Palads i Wilhelmsstrasze.

Fra Kongressen i Berlin. (Se S. 333).

Den svensk-norske Pavillon.

Den kinesiske Pavillon.

Fra Verdensudstillingen i Paris. (Se S. 383)

fernes verdensberømte Snuhed. — — Efter at disse to Statsmænd med deres Ledsagere var kommet, indtraf de øvrige Udsendinge hurtigt efter hinanden. Først iblandt dem kom den franske Udenrigsminister, William Henry Waddington, fulgt af Frankrigs Gesandt i Berlin, Grev St. Vallier. Waddington (født i 1826) er en blond, undersætsig, kraftigt bygget Mand, en lærd Arkæolog, en troende, men tolerant Protestant og endelig — en stor Ven af Legemsøvelser. Han er født i Frankrig; Moderen var fra Normandiet, men Faderen var en Englænder, der havde erhvervet fransk Borgerret, og paa et engelsk Universitet stiftede Sønnen Bekjendtskab og blev Dus med Folk som Lord Derby, Salisbury og Lyons, — medens han paa mødrene Side, gjennem den berømte Bibelforsker Bunsen, knyttede vigtige Forbindelser i Tydskland. Som Udenrigsminister har han gaaet frem ærligt og jevnt, men sundt forstandigt, og de 485 Medlemmer i Deputeretkammeret medgav ham netop, kort før han rejste til Berlin, en enstemmig Billigelse af hans Politik, saa han i Ordets fulde Betydning tør optræde som Repræsentant for sit store Folk.

Allersidst indfandt Fyrst Gortschakoff sig, fulgt af Grev Schuvalow i grøn Generalsuniform. Fyrsten, en lille, gammel Herre med yderst spinkle Lemmer og glatraget Ansigt, maatte løftes af to Kammertjenere ud af Vognen og bæres i en Bærestol op til Kongressalen. Som Privatmand er han en yderst ivrig Beundrer af det smukke Kjøn og ligeledes yderst selvtilfreds og forfængelig. Han gjør sig gjerne til af sin „Erfaring" („jeg er Evropas ældste Kansler!" plejer han at sige), er stolt af, at han har alle evropæiske Ordener, lever kun for at vedblive at være Rigskansler til sit mer eller mindre salige Endeligt, og skal engang, da man spurgte ham, hvad den værste Ulykke var, der overhovedet kunde indtræde, ... have givet til Svar: „At jeg maatte tage min Afsked!" ... Grev Schuvalow, til hvis Klogskab ikke blot russiske Privatmænd stadig tager deres Tilflugt, mødte ogsaa til Kongressen med majestætisk Holdning og med et Par Øjne, hvis Klarhed og Venlighed kunde synes at friste Alle til at „betro sig" blindt.*)

Om de øvrige Kongres-Udsendinge maa vi, af Hensyn til Pladsen, vente med at fortælle. Det er nemlig nødvendigt at tilføje en lidt nærmere Beskrivelse af de Lokaler, hvori Diplomaterne holder Møde.

Naar man har passeret en med Palmer udstyret Forgaard eller Forhave, kommer man til Venstre, gjennem en Sideportal, til Trappeopgangen og derfra, over de med Tæpper belagte Marmortrin, til Kongressalens Forværelser. I det første af disse, hvis Vægge er purpurrøde med gyldne Striber, ser man foruden forskjellige andre Møbler en Del Skriveborde af Palisandertræ; her er Gesandtskabssekretærernes Venteværelse. En bred Fløjdør fører ind til Fyrst Bismarcks Privatværelse, med Parketgulv, tavlede Vægge og Loft med Arabesker; det med purpurrødt Fløjl betrukne Møblement er holdt i moderne Stil, og paa den hvide Alabasterkonsol foran det store Spejl staar et sort Uhr. Fra dette Værelse kan Fyrsten begive sig direkte ind i den 12 Meter høje, 16 Meter brede og 19 Meter lange Kongressal, hvis tre Fag Vinduer paa hver Længdeside prydes af røde Damaskes Gardiner og hvide, rigt broderede Tylls Forhæng. Loftet herinde er afdelt i hvide Felter med forgyldte Linier; midt paa det hænger en forgyldt Lysekrone med 105 Gasblus, og desuden findes endnu 50 Blus paa Armstagerne langs de for Størstedelen tavlede Vægge; Frisen under Loftet er smykket med Arabesker, der ligner Kardinalshatte. Parketgulvet er bedækket af et prægtigt persisk Tæppe, og desuden lægger man strax Mærke til et kunstigt graveret Ibenholts Uhr henne foran et omtrent 10 Fod højt Spejl af Diamantglas paa den venstre Sidevæg. Det hesteskoformede Kongresbord af mat Nøddetræ med grønt Klæde staar midt i Salen; tyve Stole med høje Rygge og matgrønt Læderbetræk har Plads omkring det ... Forlader man endelig Salen gjennem en af de to Døre til Højre, kommer man ind i det elegante Konversationsværelse (med lysegrønne Vægge og karmoisinrødt Damaskes Betræk), hvorfra saa atter en Fløjdør fører ind til den aflange Spisesal med tavlede Marmorvægge, smukke Fresker, Palmer og Glas-Lysekroner. Har Diplomaterne stillet deres Appetit ved den her opstillede Buffet, kan de fra en tilstødende, med Glas overdækket Balkon nyde en vid Udsigt over Parkens majestætiske gamle Linde, ... som, tiltrods for deres Alder, rimeligvis vil overleve baade de høje Herrer og deres Kongresværk.

---

*) Portræt af Lord Salisbury i Nr. 14, af Gortschakoff i Nr. 8, af Schuvalov i Nr. 90.

En Episode til Søs.

Af Alexander Dumas.

(Fortsat).

II.

(Vi vil ikke give Læseren en detailleret Beskrivelse af, hvorledes vor Ven Pamphilus, efter fem Timers forceret Svømning, og efter at han i en Time har flydt paa Ryggen for at hvile sig, endelig lander paa Ryggen af en Hvalfisk; hvorledes Hvalfisken bliver taget paa Slæbetoug af en vild Høvding, der hedder „den store Slange"; samt hvorledes Kaptajn Pamphilus derpaa af bemeldte Høvding bliver ophøjet i den ædle Slavestand og tatoveret og overmalet fra Isse til Fod. Uden nærmere at specifisere hvorledes, skal vi indskrænke os til at notere, at det endelig lykkes vor hæderlige Ven at flygte til Delaware-Floden, paa hvis Bredder han flere Dage igjennem maa gjennemgaa uhørte Strabadser og Farer.)

Vor Helt befandt sig nu i Nærheden af Filadelfia. Han vandrede rask afsted, glad over endelig at have Udsigt til Hvile ovenpaa alle de udstaaede Besværligheder. Beundrende lod han Øjet glide henover det ejendommelige Landskab, som oprulledes for hans Blik; han var i den lykkelige Sindstilstand, da den Rejsende kun beklager Savnet af Et: nemlig en Rejsekammerat, som kunde dele med ham de overvældende Følelser, der strømmer ind paa ham. Pludselig troede han fra Toppen af en Høj en halv Mil foran sig at se et sort Punkt, som stadig kom nærmere. Først anstrengte han sig et Øjeblik for at komme til Klarhed om, hvad det kunde være; men da Afstanden var for stor, gav han sig atter paa Vej og gik videre uden at bekymre sig om Gjenstanden, som han snart tabte af Syne, eftersom Terrænet var meget bakket. Han gik altsaa i sine egne Tanker og fløjtede en Melodi, medens han fægtede i Luften med sin Stok, da Gjenstanden paany viste sig for ham og nogle Hundrede Skridt nærmere end før; men denne Gang underkastede ogsaa den paa sin Side Kaptajnen en omhyggelig Undersøgelse. Pamphilus havde imidlertid lavet sig en Slags Kikkert af sin Haand; han saae et Øjeblik gjennem det improviserede Rør og gjorde den Opdagelse, at den Fremmede maatte være en Neger. Mødet kom ham saa meget mere belejligt, som han kun havde meget lidt Lyst til at tilbringe en tredje Nat ligesom de to foregaaende og nu gjorde sikker Regning paa at kunne bede Negeren om Anvisning paa et Logis. Kaptajn Pamphilus fordoblede altsaa sine Skridt og beklagede blot, at det bakkede Terræn skjulte den Person for ham, som kunde give ham saa værdifulde Oplysninger; dog haabede han sikkert at træffe ham paa Toppen af en Høj, der laa omtrent midtvejs imellem dem. Kaptajnen havde ikke taget fejl i sine strategiske Beregninger, thi paa Toppen af Højen stod han rigtigt nok Ansigt til Ansigt med den, han søgte; han havde kun taget fejl af een Ting, nemlig af Farven: thi den Fremmede var ingen Neger, det var en Bjørn.

Kaptajn Pamphilus maalte med et eneste Øjekast Farens Udstrækning. Vi fortæller ikke vore Læsere noget Nyt, naar vi siger, at vor Helt i den Slags Tilfælde aldrig tabte Modet; han kastede et Blik omkring sig for at undersøge Terrænet og saae, at der intet Middel var til at undslippe Dyret. Til Venstre løb Floden, som blev klemt ind mellem sine stejle Bredder og var altfor rivende, til at man kunde svømme over den; til Højre laa en Række stejle, spidse Klipper, som til Nød kunde bestiges af Firben, men var ufremkommelige for alle andre Væsner; bagved og foran var en Vej eller rettere sagt en Sti af den mindst mulige Bredde! ... Bjørnen havde imidlertid gjort Holdt i en Afstand af ti Skridt fra Kaptajnen og syntes at undersøge ham med spændt Opmærksomhed. Pamphilus, der havde truffet mange Kujoner under Tapperhedens Maske, tænkte, at den maaske var ligesaa bange for ham, som han for den, og gik altsaa lige ind paa Livet af den. Men Bjørnen gjorde det Samme. Saa begyndte Kaptajn Pamphilus at tro, at han havde taget fejl i sine Formodninger, og standsede; men Bjørnen blev ved at gaa fremad! Der kunde ikke være Spor af Tvivl: den Bjørn var ikke bange af sig ... Kaptajn Pamphilus gjorde da Venstre om for at lade sin Modstander have fri Passage og begyndte at slaa Retræte; men han havde ikke gaaet tre Skridt, før han var ved de spidse Klipper; han stillede sig nu med Ryggen imod dem, for ikke at blive overrasket bagfra, og oppebiede, hvad der vilde ske. Han kom ikke til at vente længe. Bjørnen, som var af den allerstørste Slags, marscherede frem til det Sted, hvor Kaptajn Pamphilus havde forladt Vejen, drejede her af under samme Vinkel, som den dygtige Strateg, den havde at gjøre med, nylig havde beskrevet, og gik lige ind paa ham! Situationen blev kritisk! Stedet var øde; han kunde ikke vente Hjælp af Nogen, og han havde intet andet Vaaben end en Stok, et temmelig tvivlsomt Forsvarsmiddel! Nu var Bjørnen kun to Skridt fra ham; han hævede Stokken, og — — Ved denne Gestus rejste Bjørnen sig paa Bagpoterne og gav sig til at dandse. Det var en afrettet Bjørn, som havde revet sig løs og var løbet sin Vej fra Ny-York, hvor den havde havt den Ære at gjøre Kunster for de forenede Staters Præsident, Mr. Jackson. Kaptajn Pamphilus, som beroligedes ved Fjendens Tilbøjeligheder i Retning ad Dands, bemærkede først nu, at den havde Mundkurv paa, og at en Stump itubrudt Lænke hang ned fra dens Hals; han beregnede øjeblikkelig, hvilken Fordel dette Møde kunde bringe ham i den ubehagelige Situation, hvori han befandt sig, og da hverken hans Herkomst eller hans Opdragelse havde givet ham disse aristokratiske Ideer, som enhver Anden i hans Sted maaske vilde have været paavirket af, mente han, at en Bjørnetrækkers Bestilling var meget hæderlig i Sammenligning med en Mængde andre Haandværk, som han havde set Landsmænd drive saavel i som udenfor Frankrig. Følgelig tog han fat i Dandsemesterens Lænke, gav den et Slag med Stokken paa Mundkurven for at betyde den, at den skulde høre op med sin Menuet, og forsatte sin Vej til Filadelfia. Bjørnen trak han efter sig saa let, som om det kunde have været en Jagthund.

Kaptajnen tilbragte endnu en Nat under aaben Himmel (i Grenene af et Træ, men beskyttet af Bjørnen, som sov lænket ved Foden af hans Seng) og naaede saa endelig ind til Byen Filadelfia, — stadig tatoveret og klædt som Vild, det vil sige, blot med et Bæverskind fæstet til Bæltet. Han gav sig nu til at lede om et Herberge; men der var ikke en eneste Gjæstgiver, som vilde have baade en Bjørn og en Vild i Logis; og Kaptajnen begyndte næsten at føle sig i større Forlegenhed midt i Pensylvaniens Hovedstad, end han havde følt i Hjertet af St. Lawrence-Flodens Skove. Men saa faldt hans Øje paa et stærkt oplyst Værtshus, hvorfra der udgik et saadant Spektakel af Klirren af Glas, Lattersalver og Eder, at det øjensynligt maatte hidrøre fra et Skibsmandskab, som nylig havde faaet sin Hyre udbetalt. Kaptajn Pamphilus' Haab vaagnede paany; enten maatte han have glemt, hvad en Sømand vil sige, eller ogsaa kunde han her faa Vin, Penge og en Seng, — tre yderst nødvendige Ting i den Tilstand, han var i. Han traadte altsaa tillidsfuldt nærmere, — men med Et standsede han som naglet til Pletten! han havde midt i Spektaklet, Skrigene og Ederne troet at høre en provencalsk Sang blive sunget af En af Svirebrødrene. Med fremstrakt Hals og lyttende Øre stod han endnu i nogen Tid tvivlraadig, — saa usandsynlig forekom Sagen ham; men da han hørte Omkvædet blive gjentaget i Kor, kunde han ikke længer tvivle: det var aabenbart Landsmænd. Han gik saa paany et Par Skridt og standsede atter; men denne Gang antog hans Ansigt et Udtryk af Forbavselse. Thi ikke nok med, at disse Mennesker var Landsmænd, eller at denne Sang var en provencalsk Sang; nej Den, der foredrog den, var — Policar, ... „Roxelane's" Besætning fortærede hans, Kaptajn Pamphilus', Ladning i Filadelfia!

(Fortsættes.)

Kjøbenhavn paa Kryds og Tvers.

III. Gadestemning og Vagtparade.

Det er en Passion for vore Malere at aflure Skove, Søer, Gadekjær og Vejgrøfter den Stemning, hvori de befinder sig til forskjellige Tider af Døgnet. De regner herved gjerne paa Himlens — især Solens og Skyernes — Bistand og fremhæver udtrykkeligt, naar de uden overjordisk Assistance har opsnuset et eller andet Træk, som letter det psykologiske Indblik. F. Ex. „Morgenstemning i Snoldeløv. Hanen galer paa Bondens Tag". Alt beror her paa denne lykkelige Omstændighed; kjendte Hanen sin Betydning, vilde den forbavset spile Øjnene op istedetfor at gale med lukkede Øjne for forfængeligt at vise Hønsene, at den kan det udenad. Eller „Eftermiddagsstemning ved Esrom Sø. Drengene gaar i Vandet": ogsaa her veed man strax, hvad Klokken er slaaet, da Drenge, som bekjendt, kun iagttager en saadan Renlighed paa den Tid af Døgnet o. s. v. ... I vore parlamentariske Tider tør man nu vel ikke nægte Betydningen af Landets Stemning; men det er dog neppe rigtigt ganske at lade haant om Kjøbstadens. Er her end ikke Tale om Krænkelse af Kjøbstadsrettigheder, maa det dog sikkert støde enhver uvillig Mand, at man aldrig ser en kunstnerisk Gjengivelse af f. Ex. „En kjøbenhavnsk Gade i Eftermiddagsstemning ..." En saadan vilde desuden være i høj Grad lønnende! Man lytte nemlig ikke til den gamle Dame med Rejsesækken, som styrter ud ad Gadedøren og forvildet raaber til en Veninde: „Min Gud! Her er jo hverken Droske eller nogen

Ting!" Det er en kvindelig Overdrivelse. „Her er lidt til Enhver og nok til Alle," som Manden med Tombolaen siger paa Dyrehavsbakken.

Den frem- og tilbagebølgende Menneskemasse tilfredsstiller allerede en Marinemalers bølgende Tilbøjeligheder. Eller hans Blik følger med begejstret Vemod en Person, der spyes op af en Kjælder, med en Cigar i Mundvigen samt Anlæg til at spytte den ud. Eftermiddagens matte Sollys kastes tilbage fra den røde Næse; med maritim Slingren krydser Personen op mod Stokke og Paraplujer efter Tilfældighedens uomstødelige Love, indtil han, ikke forvildet af disses Egenskab, strander paa en Albu og gaar tilbunds — ligesom „Großer Kurfürst" — i en Kjælder.... Blomstermaleren overraskes for sit Vedkommende ved en underskjøn Rose, der trods al videnskabelig Theori springer ud i en Herres Knaphul, saavelsom ved en lille ny botanisk Have paa en Dames Hoved. Med Mindre han maaske er Specialist i Gulerødder eller Kaalhoveder; thi da kigger han ind i Porten til den tykke Madam i de to Shavler, som ligger paa Lur bag sin Kaffekop. Her vil ogsaa Bataillemaleren standse. Damen har nemlig med Hensyn til Æblerne dannet sig den Anskuelse: „Et til fem", hvorimod en Flok ungdommelige Mathematikere slutter omvendt „Fem til en;" og ved idelig at anbringe sine Knoer i deres Hoveder og sine raadne Æbler i deres Ansigter søger hun nu at bringe dem bort fra deres videnskabelige Standpunkt.

Dyremaleren, Portrætmaleren, Landskabsmaleren — Alle finder de her Motiver i Guds Velsignelse. Og heller ikke den poetiske Duft, der klæder et Maleri saa godt, savnes i „den kjøbenhavnske Gade." Begejstrede Sangere istemmer lyriske Udbrud som „Vald-nødder — Jeg har mine egne Vald-nødder. Jeg er saa glad — jeg har mine egne Vald-nød-der!" Alvorlige Personer med metalliske Stemmer indprænter Almenheden store og betydningsfulde Sandheder, som: „Rø-Røspætter er go'!" Lidenskabelige Individer, der kaster kjælne Blik til Vinduerne, udbryder erotisk: „Søde-søde Messina!" og gjennem det Hele klinger Marinens Taagesignal som en dyb Grundtone, der leder Tanken hen paa det Overnaturlige og Rædselsfulde. Hermed forener sig en Række musikalske Lyd af hemmelighedsfuld og forblommet Oprindelse. Man mistænke ikke de unge Damer, der farer om med store Mapper med Paaskrift „Musik" — de vil kun fængsle Øjet, ikke Øret. Nej — det er Lirekassemandens parasitiske Fagforening, der hjemsøger enlige Gaarde om Eftermiddagen, ligesom Tømmermændenes hjemsøger enlige Herrer om Formiddagen. Begge Foreninger arbejder mod samme Maal: Katzenjammer. Musiken gjør Proselyter blandt Kokkepigerne, der læner sig ud ad Vinduet og forlader Grøden i blind Tillid til, at „Tonerne ikke blot Hjerte og Øre, men Alt i Verden mægter at røre." Den virker helbredende paa Syge: den stærke Mand, der lider af Podagra og humper om ved en tyk Stok, havde neppe lyttet to Minuter til den, før han kastede sin Stok og løb derfra, som om Intet var ivejen. Kun Musikeren selv med de to Krykker — der har lagt det ene Ben dobbelt, bærer Armen i Bind og en Soldaterhue trykket ned over en stærkt inflammeret Næse — kan den ikke helbrede. Den blege Student paa Kvisten udgyder sit Vandfad, og den „ej ubekvemme" Jurist paa 3die Sal offrer sit Barbervand til en indtrængende Gadesangers Hoved. „O bed mig ikke mere om denne ene Sang!" erklærer den Mishandlede sværmerisk og giver strax efter for tolvte Gang det bedrageriske Løfte, at han „synger ingen flere, naar den har lydt engang!"

Nej, der er ingen Mangel paa Enkeltheder. Det gjælder blot om at udlede Gadens Grundstemning, — og til et bestemt Tidspunkt, som røber sig selv, er den ikke vanskelig at gribe.

De Spadserendes Antal forøges. Man bemærker hist og her en af disse ældre Herrer med perpendikelagtige Vaner, hvis Livsfunktioner reguleres af deres Lommeuhr, og hvis højeste timelige Avtoritet er Kuglen paa Nikolaj Taarn. Bor man i en af de Gader, hvor de gaar deres Morgentur, behøver man kun at holde en lille Kikkert med Traadkors og nøjagtigt mærke sig det Moment, da de passerer Traaden, for at have en skarp Kontrol paa sit Stueuhr. — Snart efter opdager man magre, falmede Skikkelser, hvis Tilværelse den øvrige Del af Dagen kun anes af Spurvene under Taget. De hører til den Kategori af Menneskeslægten, som benytter deres Garderobe som Pennevidsker, stryger blækkede Fingre gjennem Haaret og kun møblerer deres Kvistkamre med de allernødvendigste Gjenstande: et Fotografi, en Guitar og en Støvleknægt. Naar Skumringen falder paa, bringer den hæse Guitar Maanen en Hymne eller „indvier" Husets Beboere i „Historien om en Person"; hvilket dog aldrig er Individets egen Historie, der forbliver en dyb Hemmelighed, da et nomadisk Instinkt bringer ham til at forlade sit Hjem umiddelbart før hver Betalingstermin. — Derpaa begynder velklædte Herrer med klædelig Mathed i deres Væsen at gaa langsomt, som om de ventede Nogen, eller at staa stille med en ligegyldig Mine for at skjære Spidsen af deres Cigar og stikke den i Vestelommen til „Opklædning af en trængende Konfirmand". Under denne filantropiske Handling vexler de Blik med Musikdamerne, hvis Antal er forøget til det Dobbelte, medens andre højhælede Døttre af Eva, med Kjolespidsen i Haanden, parvis standser foran Butikerne eller rastløst suser om fra den ene af disse til den anden, som om de forgjæves søgte Noget, idet de for at forhøje Illusionen udbryder: „Man skulde dog tro, der var Noget i Verden, der hedder en Nakkepind!" Ældre Damer, ansatte ved Efterretnings- eller Nyhedsvæsenet, og som har indviet deres Liv til at redde sig for Sporvognen og gjøre Droskeheste nervøse ved deres Skrig, strømmer til fra alle Kanter. „Schu Ballade!" raaber endelig den unge Flakkebjerg, idet han snapper Huen af sin Kammerat og kaster den op i Luften — „der har vi Parajen!" „Hille den gloende Ende af en Spegesild!" udbryder Kammeraten — „nu gaar Ballonen!"

I en Tone af den dybeste Overbevisning raaber en Stemme: „Med Sektioner højre Sveng! Parade, marsch!" hvorpaa „Aarhus Tappenstreg" eller en anden elektrisk Melodi svulmer og bølger gjennem Gaden, fulgt af Paraden, der bevæger sig frem som en Lavine, brydende sig Vej, rivende Alt med sig, voxende under Bevægelsen. „Smæk Fødderne i Jorden"! hvisker Sergenten paa Fløjen, „vi skal ha'e de Sten trampet i Stykker, at vi kan finde Vej tilbage!" Hvilket opløftende Syn! Rækker af Øjne, stirrende reglementsmæssigt i reglementsmæssigtklippede Nakker, strakte Ben, der bevæges efter den upartiske Regel: Venstre-højre, Venstre-højre osv. — i Spidsen en Lieutnant med Overskæg af det sortest mulige Materiale, der vender sig om og barsk tæller til fire — forrest Musiken, og det Hele holdt i Bevægelse ved en mindre aandelig Anstrengelse, end der behøves for at tælle til 5. Men Disciplinen er streng. „Synk Geværet og kast Hovedet op!" lyder Sergentens barbariske Ordre — „træk den Mave ind, 89, dertil har han faaet den!" „Skal han efter Jordemoderen, 43"? — vedbliver han dæmpet — „han farer jo affted som et tørt Lammeskind, — pas paa 3die Sidemands Bryst — Retning tilhøjre!"

Hist henne fra Kongens Have snor sig en lang Række trivelige Ungmøer frem, forneden garnerede med Børn, foroven behængte med Børn, skydende Vogne med Børn foran sig. De ældste Børn tuder begejstrede i Messingtrompeter, de yngre svinger fugtige Honningkager i Luften og anbringer i Henrykkelse smaa Honningbarelis-ef'er i deres Ansigt, de mindske skraaler og sparker. Det er Ammernes Optog, der drager ud for at møde Vagtparaden. Dekoreret med røde Sløjfer og omflagret af røde Baand funkler midt i denne Mælkevej en særligt rødmusset Stjerne, der søger at besnære højere Fløjmand i bageste Sektion ved listige Øjekast. „Gevær paa —" kommanderer Lieutnanten. „Gevær paa —" hvisker Sergenten — „giv den Dreng en i Krukken, 89 — Skulder — pas paa den civile Mand, det er Obersten!" Fløjmanden, som spejder efter denne Stormand, der har nedladt sig til Hverdagslivets mindre vatterede Kostume, — faar Øje paa Pigen. En kort Kamp mellem Reglement og Kjærlighed: han beslutter at knibe højre Øje til, blinke med venstre og smile. „Pokker og hans Oldemoer fare igjennem ham paa en Tornebusk, 77!" hvisker Sergenten — „gaar han ikke der og griner som en flækket Træsko — se at faa de Glarmesterøjne lukket op!" — Vinduerne er fulde af Ansigter. Deroppe paa første Sal sover en tyk Moppe i Vindnet for at komme sig efter Middagens Strabadser, en ældre Dame er sunket ned paa en Lænestol i samme Øjemed, og hendes Niece har et helt Kvarter anstrengt sig for at skjælne Musikens første Tone fra de Lydfænomener, som fremkaldes af nævnte prosaiske Bestræbelser. Pludselig farer Moppen op med et Hyl, Tanten vaagner bestyrtet, og med Møje overbeviser Niecen hende om, at Vagtparadens Optrækning er en Proces, der kun sjeldent foraarsager noget stort Tab af Menneskeliv. Selv staar hun dristig ved Vinduet; hun opfanger et Blik fra Lieutnanten, idet han lader skuldre, og farer tilbage i rødmende Forvirring over denne ligefremme, soldatermæssige Maade at udtrykke sine Følelser paa. Nej — Vagtparaden er ikke ganske farefri!

Endelig naaer den Hovedvagten. Der opmarscheres. „Giv Agt, — Rør!" kommanderer Lieutnanten. „Spyt!" føjer Sergenten til, slappende Tøjlerne end mere, og Musiken spiller sine tre Numre for en lyttende og beundrende Mængde. Og Folk gaar fra hverandre, bragte i Stemning, bærende en Stemning med sig fra „Gaden".

Men det er længe siden, Kjøbenhavnerne saaledes bleve „stemte" ved offenlig Foranstaltning. Vagtparaden maa nu „gaa sin dunkle Vej alene" ad lønlige Stier og ensomme Gader, som en Art Snigpatrouille, til Kastellet — og det forstemte Folk sukker efter den Dag, da det kan synge: „Der har vi den igjen, den søde Vagtparade!"

Samuel Weller.

Smaa Meddelelser.

— Tivoli havde selvfølgelig talrigt Besøg til sin St. Hansfest, og det var ikke vanskeligt at skjønne, at Folk var vel fornøjede med Arrangementet... I Cirkus samler Hr. Holtums ypperlige Præstationer vedblivende, som rimeligt er, mange Tilskuere. Der arbejdes desuden med paaskjønnelsesværdig Energi paa at skaffe hyppig Afvexling. Saavel de nydelige smaa Velocipederyttere som det engelske Skøjteløberselskab faar, efter Bestemmelsen den 1. Juli, Afløsere dels i et Akrobatselskab og dels i 2 Herrer og 4 Damer, der baade løber paa Skøjter og kjører paa Velocipede. De Sidstnævnte producerede sig allerede i Tirsdags Aftes og vakte stærkt Bifald. Damerne udmærker sig næsten alle ved junoniske Former og en tækkelig Optræden; specielt den ene Herre tumler desuden sin Velocipede med stor Dygtighed, saa han tilsidst kjører med en anden Herre siddende paa Ryggen af sig: og ovenpaa denne anden Herres Skuldre foretager derpaa en Dame, med et meget vindende Væsen, nogle gymnastiske Evolutioner.

— Den dygtige Leder af Klampenborgs Badeanstalt har iaar til Etablissementets andre og store Tillokkelser føjet den, der ligger i: dog ét Sted om Sommeren at kunne se ordenlige Skuespilpræstationer. Det lille Theater, han har ladet opføre, indviedes i Onsdags Aftes med en Forestilling af Folketheatrets bedste Kræfter. Fru Holst fremsagde en Prolog, og derpaa fulgte forskjellige Smaastykker, hvori Publikum havde den Fornøjelse at hilse paa d'Herrer Stigaard, Kolling, Wulff og Zinck samt Fruerne Holst, Rosenbaum og Wulff. Der er vel neppe Tvivl om, at dette Hr. Ginderups anbefalelsesværdige Forsøg vil møde meget Bifald.

— Væddeløbene paa Eremitage-Sletten havde navnlig den anden Dag trukket Folk til i store Skarer. Man fulgte de forskjellige Løb med spændt Interesse, og navnlig gjaldt dette da for deres Vedkommende, som „holdt" paa denne eller hin Hest. Der er som bekjendt indrettet en lille Børs ved disse Væddeløb. I en fire Smaabanker, som modtager Indskud fra 2 til 100 Kroner, kan man, hvis man er heldig, i en Fart faa sin Indsats betydeligt forøget, og der var Folk, som drog ud med en forholdsvis mager, men vendte hjem med en af Fyldighed næsten glindsende Portemonnæ. Til Gjengjæld var der jo rigtignok ogsaa dem, der havde mistet ikke blot Penge, men ogsaa den Ære, de tillagde sig selv eller nød hos Andre paa Grund af et formentlig dybtgaaende Kjendskab til de brave Gangeres Løbe-Evne. Selve Resultatet af Løbene er jo iøvrig bekjendt fra Bladene, som ogsaa det, at en Hest gjorde sig udtilbens og udbredte nogle Øjebliks Panik blandt visse Dele af Publikum.

Broget Selskab.

Polkaen, som nu nok Alle har været med til at dandse, skyldes, ifølge en lærd Østerriger, en fattig Tjenestepige i Kostelez, Anna Slezak, som først sang og dandsede den en Søndag ved det Lag 1830. En Lærer, Jos. Neruda, skrev Melodien op, og allerede næste Søndag indøvedes den ny Dands ved en af Studenter foranstaltet Underholdning. Derfra kom den til Prag, hvor den fik sit Navn efter det fremherskende Halvskridt („Pulka" er paa Bøhmisk „det Halve"). Først 1839 lærte Wienerne Polkaen at kjende, senere lærte Pariserne og Englænderne den. Den berømte Sangerinde Henriette Rossi-Sonntag foredrog Melodien, og der blev digtet Texter til den, ligesom den blev illustreret. Pudsigt nok er det, at Generalkonsulatet i London i 1862 anmodede Avtoriteterne i Kostelez om at opsøge Polkaens Opfinder og meddele hendes Navn og Bopæl. Polkaen gjort til Gjenstand for diplomatisk Korrespondance!

— Ved Ombrækning af Feuilletonen i et Blad kom der for nylig til at staa: Medens en Hagl af Pile pidskede ned over Belejrerne, stormede de tappre Helte med Landserne højt løftede op ad Bjerget, Alle under det begejstrede Raab: Fortsættelsen følger.

Logogryf af s—r.

1. 2. 3. 4. 5.
Hvor mange haarde Tryk, hvor mangt Besvær
Kan Folk af begge Kjøn jeg ikke volde!

3. 1. 5. 2, 4.
I kortere og læng're Tid Enhver
Mig ønsker gjerne daglig at beholde.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Mâdras — Madrâs.

Rigtigt løst af: Tutor i Korsør. — El Pebrandt.

Indhold.

Kjøbenhavn paa Kryds og Tvers III. (Se S. 336)
Vagtparaden paa Amalienborg Plads, tegnet til «Nutiden» af P. Klæstrup.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

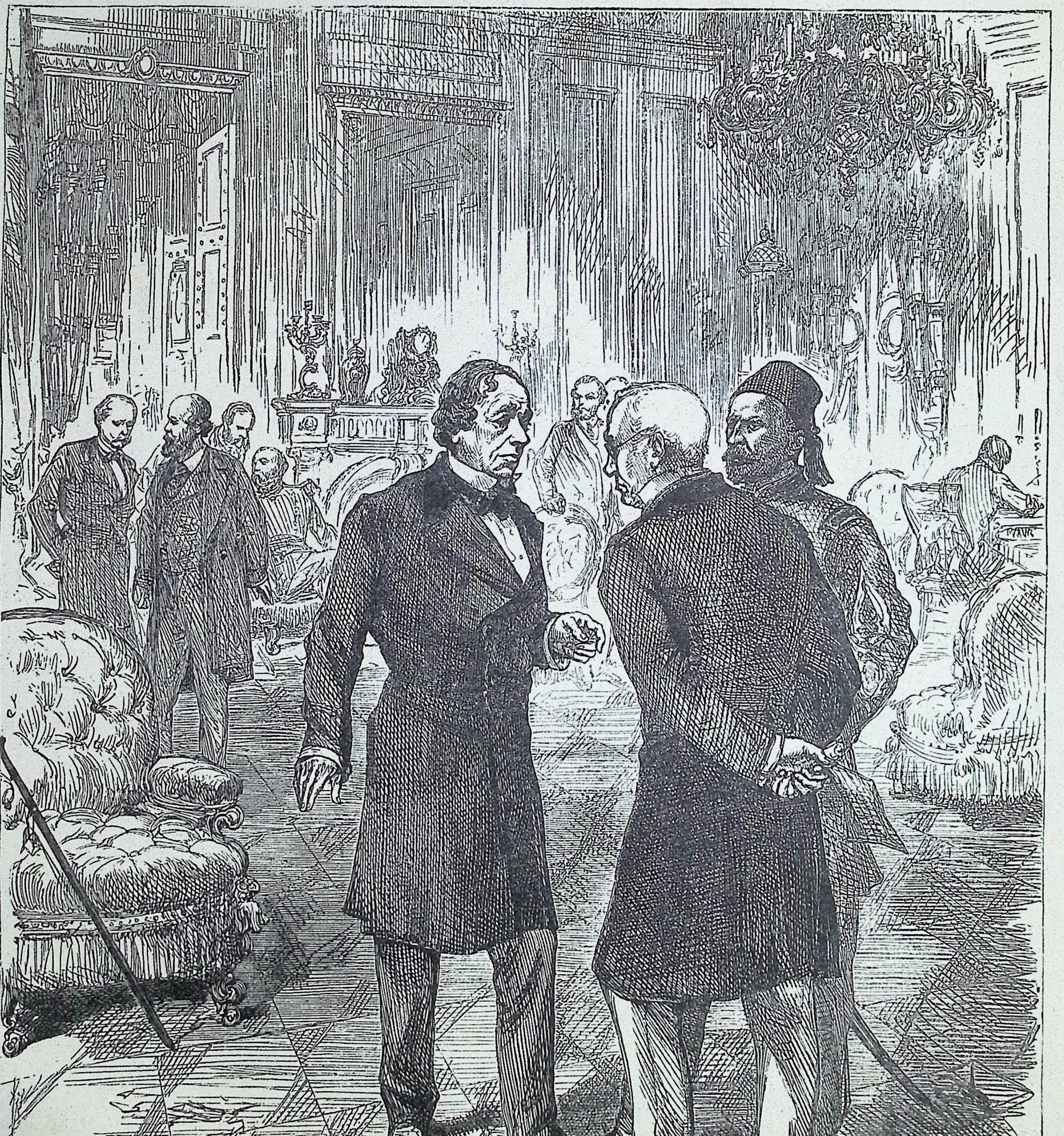
Hoffensberg, Jespersen & Fr. Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg & Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 94. Søndagen den 7. Juli. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Beaconsfield. Gortschakoff. Mehemed Ali.

Kongressen i Berlin: I Rigskanslerhusets Forværelse. (Se S. 340.)

Nye Kongres-Silhouetter.

Nede i Rigskanslerhuset i Wilhelmsstraße er d'Hrr. Diplomater blevet ved at slentre ud og ind. Gala-Uniformen har man aflagt, og nysigne Tilskuere maa nu nøjes med at betragte de lange sorte „Diplomatfrakker", som ogsaa Evropas Udsendinge anerkjender som højeste Mode... Sidst iblandt Kongressens Medlemmer baade ankommer og forlader hver Dag de tyrkiske Befuldmægtigede Salen; tavse og pustende Røgen af en Cigaret tankefuldt frem for sig ses de gaa fra og til det uhyggelige grønne Bord, som skal afgjøre deres Lands Skæbne. Første Repræsentant er som bekjendt den græskfødte Alexander Karatheodori Effendi, der har vidst at bevare sin Plads som Understatssekretær under en Uendelighed af Udenrigsministre, og som har spillet en betydelig Rolle under alle de ved Krigen foranledigede diplomatiske Underhandlinger. Hans Kunst bestaar i: at kunne tie, siger man. Forøvrig er han en slank Mand højt oppe i de Fyrre, med et intelligent Ansigt, der indfattes af et sort, allerede en Smule graasprængt Skæg. Han er født og til sit 16 Aar opdraget i Konstantinopel, hvorpaa han i Paris fik den Fernis af Dannelse over sig, som gjorde ham mulig i Tyrkiets finere Kredse. — Hans Ledsager Mehemed Ali Pascha, den berømte Musiker-Søn fra Magdeburg, er jo godt kjendt fra Krigen: hver Gang han belavede sig paa at sejre, lod hans Kolleger sig slaa og tvang ham derved til at trække sig tilbage. Han er en lille undersætsig Herre med lyst Skæg og et ægte nordtydsk, godmodigt Ansigt, og han har blot den Ulæmpe af Opholdet i Berlin, at Alverden vil være i Familie med ham. For nylig fik han bl. A. Besøg af en „Fætter", der begejstret underholdt ham med fælles Barndomserindringer: „Kan Du huske, dengang vi gjorde det, og da vi gjorde det?" Mehemed Ali tog hele Historien noget køligt og bad til Slutning „Fætteren" se at lære lidt bedre Tydsk eller Fransk: foreløbig røbede nemlig hans Maal ham som — en engelsk Aviskorrespondent, der gjerne vilde have Nyheder til sit Blad.

Blandt de øvrige fornemste Udsendinge skylder vi endnu at nævne Italiens Repræsentanter, Udenrigsminister Grev Corti og Gesandten i Berlin, Grev de Launay. Den Første er ingen Adonis. Han er af Mellemhøjde, ser ud til at være en halvtredsindstyve Aar, har en høj Pande, et Par ikke synderligt mørke Øjne, en temmelig flad Næse, et kort, mørkeblondt Skæg og et sat, sindigt Væsen, som snarere leder Tanken hen paa en Nordboer end paa en Sydlænding. I sin Optræden udmærker han sig ved Naturlighed og Ligefremhed, og kjender Intet til den komiske Tilknappethed, hvormed saa mange hule Hoveder blandt Embedsmændene finder det passende at vise sig. Han er født Piemonteser, har studeret ved Universitetet i Pavia, ombyttede under Krigen 1848 for en Stund Udenrigsministeriets Volontærfrakke med Artillerilieutnantsuniformen, kom saa, efter et fleraarigt Ophold i England, som Ministerresident til Stockholm, og har efter nogen Omflakken i de sidste Aar været Gesandt i Konstantinopel. Han taler flot og elegant og roses for at besidde en stor Ro, der aldrig lader sig overrumple. — Grev de Launay derimod, som i den preussiske Hovedstads stive aristokratiske Kredse lader til at have glemt sit Fædreland og vistnok hverken har fulgt eller interesseret sig for dets Udvikling, skal være en meget tilknappet og kølig Person, med et svagt Anstrøg af Klerikalisme. Han er ellers saavidt vides den af alle de forsamlede Diplomater, som har været længst i aktiv Tjeneste.

Hermed er Rækken af de fremragende Kongres-Medlemmer sluttet; det skulde da være, at man endnu vilde nævne en mellemhøj, velnæret Herre med rundt Hoved, sunde, rødmussede Kinder, et Par kloge blaa Øjne bag et Par sorte Hornbriller og et sat, forbindligt Væsen — Tydsklands anden Befuldmægtigede, Mecklenborgeren Hr. v. Bylow... Men der er jo desuden en Del underordnede Diplomater til Stede, og fremdeles omsværmes det grønne Bord i passende Afstand af en Uendelighed af officielle og private Deputerede, f. Ex. af Repræsentanter for store Bankierer, for det orleanistiske og det bonapartistiske Parti i Frankrig, for Bosnien, Serbien, Rumænien osv., osv. Om den montenegrinske Affending, Senatspræsidenten Bozo Petrovics, fortælles der en ret pudsig lille Historie. I en østerrigsk Sovekupé eller Dampskibskahyt var den vældige Herre gaaet til Sengs med Støvler og Sporer paa. Saadan bruger maaske sine Folk i Montenegro; men Opvarteren, der gyste for sine hele og rene Lagener, tillod sig alligevel at vække den høje Herre med et „Om Forladelse, det er ikke tilladt ...!" hvad der besvaredes med: „Veed han, hvem jeg er? jeg er Bozo Petrovics, Senatspræsident fra Montenegro, og skal til Kongressen i Berlin!" Den stakkels Opvarter lod til at blive fuldstændig knust ved denne Aabenbaring; men lidt efter fattede han sig dog og meddelte i en alvorlig Tone: „Ja her, Deres Excellence, har det saamænd heller slet Ingenting at sige; men i Preussen er der en Lov om, at man ikke maa gaa i Seng med Støvlerne paa, og da Lovene, som De nok veed, bliver strengt overholdt i Preussen, kunde det jo let føre til Forsinkelser for Dem ved Grændsen, saa..." — „Det er en anden Sag," afbrød den høje Rejsende ham, „saa træk Støvlerne af mig; for til Kongressen maa jeg." ... Og Hr. Bozo Petrovics passerede den preussiske Grændse paa Hosesokker.

Tre Dage paa Als.

II.

(Sluttet.)

Nummarkerbonden og hans Søstersøn drog videre mod Angeln; Konen og jeg gik tilbage over Dybbøl Bakke. Ved de Faldnes Grave standsede hun og saae derind.

„Har I Nogen liggende der, lille Mo'er?"

„Næ, der har jeg Ingen."

„Men De har formodenlig dog havt Sønner med i Krigen?"

„Næ, ikke i Krigen."

„Men De har dog mistet dem, — Herregud —"

„Næ, jeg har Ingen mistet."

„Naa, saa meget desto bedre, De har dem altsaa levende Allesammen endnu."

„Jeg har aldrig havt Nogen."

Det forekom mig bestemt, at der var blevet sagt i Kroen, at Konen skulde til Als og besøge sin Datter. Jeg vovede derfor et nyt Stormløb for at faa Gaaden klaret.

„Skal Mo'er over til Sønderborg?" spurgte jeg.

„Næ, ikke til Sønderborg."

„Nej, det er sandt, det var jo i Hørup, De sagde, at Deres Datter boede."

Konen stod stille midt paa Bakken og stirrede paa mig med et Par rødrandede, rindende Øjne. „Hvor er han fra?" spurgte hun.

Nu forstod jeg hende først, og ikke saasnart havde jeg da ogsaa beroliget hende med mit Skriftemaal, før hun traadte et langt Skridt forbi mine Fødder, om til min venstre Side, — maaske for at være en Landsmands Hjerte nærmere, tænkte jeg. Men hendes Bevægelse fik en anden, mere prosaisk Forklaring af hende selv. „Jeg hører ikke godt med mer end det ene Øre," sagde hun. „Hvad hedder han?"

Da hun havde faaet det at vide, blev hun aabenhjertet i samme Grad, som hun indtil nu havde været mistænksom og frastødende.

„Boede Mo'er herovre i Krigens Tid?" begyndte jeg for at føre Samtalen over paa hendes Enemærker.

„Kalder han det Fredstid nu, mit Barn?"

Jeg saae mig om. Vi stod paa Dybbøl Bakke lige ud for Sejrsstøtten. Inde bag Hækken lidt længere nede løftede Korset sig over de mange hundrede Faldnes Grav, som en Mast paa et sunket Skib; langs Vejen stod disse sort-hvidstribede Pæle, der findes allevegne herovre som et Mærke og et Fodspor paa hver Plet, hvor Preusserne er gaaet frem. Nedenfor Bakken kom en større Afdeling Soldater, Artillerister og Ingenieurer, skægede, mørkhudede Karle — Polakker, sagde Konen —, de gik ud til Skandserne paa Arbejde; efter dem fulgte en mindre Flok. Støvet rejste sig i tætte Skyer for deres tyksaalede Støvler, — de Flestes Fodtøj var endda daarligt nok, saae jeg, men Uniformerne var fine og af et klædeligt Snit, det hele Optog bredte sig saa vel fornøjet og husvant og dog med et for os Danske fremmed og anstødeligt Præg af Glæde og Sikkerhed. Den gamle Kone saavel som jeg, der ganske vist kun stod her som øjeblikkelig Vejfarende, men i Sprog og Hjertelag dog var hendes oprigtige Forbundne, vendte os Begge som paa et givet Tegn og saae til den anden Side, medens Militæret marscherede forbi.

Ved Vejkanten lidt fra os stod en Mand stille ligesom vi; nu kom han nærmere, idet han dunkede sig for Brystet med en Beskjænkets fægtende Armbevægelser. Paa dette Bryst sad Medaljen, som Kong Kristian den Niende har ladet præge og uddele i Hæren til Erindring om de Krige, hvis sørgelige Slutningsscene man finder paa Dybbøl Bakke.

Min Bondekone saae paa den Drukne, som om hun skulde tælle Haarene i hans Skæg.

„Kjender De ham?" spurgte jeg, langt fra at ane det Svar, jeg vilde faa.

„Det er min Søn," sagde hun sagte.

Den gamle Kone saae formodenlig af mit Ansigt, at jeg tænkte paa, hvad hun for et Øjeblik siden selv havde sagt, — „jeg har aldrig havt nogen Søn."

„Han er fuld — fuld med dansk Medalje paa Brystet!" sagde hun hvast.

„Netop; hvad kan Folk som han ikke drives til ved Alt, hvad de her maa se," trøstede jeg.

Hun saae paa mig med et Udtryk i sine stakkels syge Øjne, som jeg ikke glemmer saa let igjen. Den Berusede stod bøjet frem over sin Stok og saae efter Preusserne, der marscherede foran os, og et ubeskriveligt Glimt af Harme og Sorg foer ud fra hans omtaagede Øjne.

„Hans!" raabte hans Moder. Jeg hørte ikke Mer, jeg vendte mig stille og gik ned imod Broen, der fører ind over Sundet til Sønderborg. Medens jeg saa stod her og saae paa disse Planker, hvor saa mangen dansk Fod havde traadt sine sidste Fjed, gik de samlede forbi mig; han holdt hende i Kjolen som et Barn, og hun klappede hans Haand. Ude paa Broen kom en Sangforening fra Kiel, glade Rejsende, der beundrede Egnen og latterlystne tog Alt, hvad de opdagede, i muntert Øjesyn.

Den stakkels Kone kastede et hjælpeløst Blik omkring sig ... En Dør aabnedes i et af Husene ved Broen paa Dybbølsiden — og nok en Dør — og en til, — og venlige Hænder vinkede ad hende.

„Han er fuld," — sagde hun skamrød og uden at nærme sig.

„Han er dansk!" sagde Konen i den nærmeste Dør og nødte dem ind.

G. Betzonich.

Sønderborg, den 11. Juni 1878.

Et Besøg i Raad- og Domhusbygningen i Kjøbenhavn.

Naar man staar paa Nytorv og betragter den kolossale Bygning, som bærer Indskriften „Med Lov skal man Land bygge", kan man vel nok af og til, — særligt da, naar det ikke er i Forretninger — føle Lyst til at træde indenfor og gjøre sig lidt bekjendt med Forholdene. ... Passerer man da gjennem Politiporten nærmest ved Frederiksberggade og kommer ind i den ydre Gaard, møder man strax en Gjenstand, som paa Grund af sit ejendommelige Udseende fængsler Opmærksomheden; det er Politiets Cellevogn eller „Fedtefadet", som den fagmæssigt kaldes. Bemeldte Kjøretøj er en Smule mindre end en almindelig Omnibus, men maaske lidt mere klodset bygget, har ingen Vinduer og er paalangs gjennemskaaret af en Gang; ud til denne Gang fører sex Celler, og forøvrig er Vognen fortil forsynet med et Ringeapparat og bagtil med en Lygte. I hver Celle endelig er der foroven et med Staaltraad dækket Hul, et Slags Ventil, hvorigjennem der ledes frisk Luft ind, — hvis forresten ellers den Paagjældendes Samvittighed tillader ham at trække Vejret. Tungt og skummelt ruller dette Befordringsmiddel ud og ind ad Porten, hver Gang læsset med en ny Ladning, som stiger af i Gaarden, og som saa under en Arrestforvarers Opsigt begiver sig til et nyt Opholdssted, der ikke giver det første meget efter i Bekvemmelighed.

Ad en Stentrappe kommer man op til Politikammeret i Stueetagen. Det er et stort, rummeligt og lyst Lokale, som langs Væggene er udstyret med Pulte, hvor Kontorpersonalet sidder og arbejder. Skjøndt en Mængde Mennesker er beskæftigede her og til Trods for den omfattende Expedition, som Forretningsstoffet kræver, er Stilhed, Ro og Orden de mest karakteristiske Kjendetegn. Henne paa en Bænk ved den ene Væg har de nyligt anholdte Forbrydere foreløbig deres Plads, indtil nemlig de føres over til de for dem bestemte, ligeledes foreløbige Arrester. Undertiden lønner det nok Umagen at kaste et Blik paa disse Personer, i hvis Fysiognomier de forskjellige Trin af Forbryderlivet afspejler sig temmelig tydeligt. Mandfolk og Fruentimmer, gamle Folk og Børn sidder ved Siden af hinanden i den Orden, hvori de er ankomne. Den forhærdede Slyngel, for hvem Forbrydelsen er en Vanesag og Straffen maaske en Adspredelse, hviler sig med den mest sorgløse Mine af Verden for tyvende Gang paa denne Bænk og lader kun til at fatte en flygtig Interesse for Omgivelserne, naar en Nyankommens røde, forgrædte Øjne synes at antyde, at her er En, som er fuldstændig ubekjendt med Forholdene.

I første Etage ligger de fem Kriminelkamre, — 1ste, 2den og 3die paa den ene, 4de og 5te paa den anden Side. For at naa ind til de to sidste passerer man en „Forsal", som man høfligst kalder den, uden at man imidlertid af Navnet bør lade sig forlede til at tænke paa Lysekroner eller Sligt. Tvertimod, dersom man har havt til Hensigt at søge at bringe Belysningen i et passende Forhold til Stedets Bestemmelse, har man paa en beundringsværdig Maade truffet Pointet, saa mørkt

og uhyggeligt er her. Ser man sig nu i denne Forsal om til Højre eller til Venstre (thi man møder paa begge Sider ganske det samme Syn), falder Blikket paa en Række Skabe, der netop er saa store, at én Arrestant kan faa Plads i dem. Den, der puttes ind paa et saadant Gjemmested, har virkelig ikke Spor af Anledning til at bekymre sig om, hvorledes han yderligere skal forholde sig; thi der kan ikke være Tale om et eneste Skridt hverken frem eller tilbage, og Indretningen af Lokalet giver sig da ganske af sig selv. Jeg saae engang et ungt Menneske, som havde gjennemgaaet en Anholdelses forskjellige Stadier og nu pludselig stod foran Indgangen til bemeldte Lukafer. Arrestforvareren betydede ham med en Mine og en Haandbevægelse, hvad Plads han skulde indtage, og jeg glemmer aldrig det Udtryk, der saa kom i Arrestantens Ansigt. Han saae paa Betjenten med et vantro Smil, som om han vilde sige: „Men det er da ikke Deres Mening?" Hans Ledsager fandt dog ikke, der forelaa nogen Nødvendighed for at give lange Forklaringer, og et Skub samt et Knald med Døren, der blev smækket til, godtgjorde i en Fart, hvorledes Sagen egenlig hang sammen... Man kan forresten sætte sig paa et lille Brædt eller staa op, ganske efter Behag, og naturligvis behøver den Indespærrede ikke at forholde sig aldeles ørkesløs. Kig blot engang derind: De vil sikkert falde i Forbavselse ved at se, med hvilken Flid Kalken systematisk er kradset eller revet af Væggen, — hvad enten dette nu har sin Grund i ren Ødelæggelseslyst eller i Kjedsomhed. Og man har, hvor utroligt det end lyder, ogsaa anden Adspredelse at ty til. Da jeg for nogen Tid siden kastede et Blik i den angivne Retning, opdagede jeg i en af Dørene et Hul, saa stort som en Tomme i Gjennemsnit, boret med et eller andet skarpt Instrument. Her sad Fangen saa og kiggede ud paa de Forbigaaende; og da jeg en eller to Dage senere atter saae derhen, havde hans fiffige Idé strax fundet Tilhængere, — nu var der et lignende Hul i hver eneste Dør! Nød lærer jo som bekjendt nøgen Kone at spinde, og har først En vist Vej, er der altid Folk nok, som har Lyst til at gaa bagefter.

Drejer man af til Højre, befinder man sig udenfor en velbekjendt Institution, den offenlige Ret. Hvis det tilfældigvis er en Retsdag, ser man Dommeren sidde ved et med Lovbøger og lignende Sager bedækket Bord, og ved den ene Ende af dette har desuden Protokolføreren taget Plads. Skranken, som de Tiltalte møder for, deler Værelset i to Dele, saa Tilhørerne, der er placerede paa lange Bænke, ikke altfor umiddelbart kan deltage i Forhandlingerne. Publikum her hører nemlig ikke til den mest udvalgte Slags, undtagen hvis man vil tage Betegnelsen i en mindre smigrende Betydning. Dagdrivere og Ledíggængere sætter hinanden Stævne, og det hænder ikke saa sjeldent, at Auditoriet paa passende Steder giver sit lystige Lune Tøjlen ved at udslynge en eller anden „vittig" Bemærkning, som skal tilkjendegive, at man „følger med" og anser det for nødvendigt at lægge sin Anskuelse af Sagen for Dagen. Som oftest stemmer imidlertid disse Tilkjendegivelser ikke ganske med Dommerens Opfattelse, og heraf følger saa atter, at Vedkommende kaldes til Orden eller i uheldigste Tilfælde paa Stedet belægges med en Mulkt for Brud paa Rettergangspolitiet. Tiltrods for, at Assessoren har saadanne smaa Dæmpere ved Haanden, tror jeg dog neppe, han finder det fuldt saa morsomt i den offenlige Politiret som adskillige af Stamgjæsterne.

Til Slutning blot et flygtigt Blik over mod et andet Sted! Men for at det kan ske nogenlunde bekvemt, maa vi op i øverste Etage, hvor man fra et eller andet Kontor har Udsigt til Fængslerne lige overfor i Bygningen, som staar i Forbindelse med Raadhuset. Der, i det med Jernstænger tilgitrede Hul, viser sig et blegt Ansigt, som tilhører en ung Pige paa vel en 16—17 Aar. Hvor hun græder, Staklen! det er ganske sikkert første Gang, hun befinder sig i en saadan Situation. Og se! nu klatrer hun op ad Stængerne og holder sig fast med den ene Haand, medens hun med den anden smuldrer en besynderlig lysegul Substans paa Gesimsen udenfor. Det er Brød, — hun sidder paa Vand og Brød. En af de vilde Duer, der altid sværmer omkring denne Del af Bygningen, kommer flyvende; den sætter sig paa den smalle Kant udenfor og hakker i Smulerne, saa ryster den Vingerne og flyver bort, ... Den unge Pige ser et Øjeblik efter den, giver Slip paa sit Fodfæste og slynger Armene om Hovedet i uendelig Fortvivlelse... Længere henne, i et andet Hul, staar en gammel Kone, med de magre Hænder knuget om de kolde Jernstænger; hun nynner en Melodi og giver sig nu og da til at le højt, — med en haanlig, uhyggelig, modbydeligt fræk og ligegyldig Latter. Saadanne Modsætninger bor Dør om Dør eller rettere Vindu om Vindu, og Synet af dem efterlader i En et pinligt Spørgsmaal, om Samfundet ogsaa opnaaer de bedst mulige Resultater ved at skjære Atl over én Kam og behandle de mest modsatte Naturer med ganske de samme Midler og paa én og samme Maade.

Axel S.

Paris under Verdensudstillingen.

IX.

Paris har neppe nogensinde huset saa mange Gjæster som for Øjeblikket. Her plejer under almindelige Forhold at være mellem 50 og 100,000 Fremmede i Byen, men for Tiden er dette Antal allermindst tripleret. Queuegjenvordighederne har antaget Karakter af permanente Landeplager; man staar i Queue for at komme ind i Udstillingen, for at faa det at se derude, som Traditionen nu engang har slaaet fast, at man skal se: Krondiamanterne og den Slags Sager, for at komme hjem fra Expositionen, for at faa en Stol paa Fortovet udenfor sin Kafé, og for at blive mellem de Begunstigede, der stuves ind i Operaen eller Théâtre français. Naar man har halset sig træt i tre, fire Timer og endelig er naaet til det Resultat, at en Droskes Opdrivelse er umulig, staar man andre tre Timer i Queue for at komme ovenpaa en Omnibus; er man ikke saa hjemmevant, at man kan søge sig nye Spisesteder op, staar man i Queue omkring Bordene paa de mest bekjendte Restavrationer for endelig at blive delagtig i den store Affodring; man staar i Queue paa Jernbanestationerne, naar man vil snappe lidt Landluft i Fontainebleau, St. Germain eller Enghien, i Queue foran Hippodromporte og Butiker paa Moden, kort sagt allevegne. For hver Dag stiger i fuldstændig proportionalt Forhold Thermometret og Fremmedbesøget. Var det ikke netop Paris, man var i, Paris med de brede Boulevarder og det fabelagtigt fortrinlige Vandingssystem, der spreder Friskhed omkring sig hvert Minut paa Dagen, — vilde Folk styrte paa Gaden af Varme; og var det ikke netop Paris med dets uudtømmelige Evne til at imødekomme ethvert Behov, vilde de Rejsende ogsaa snart komme til at staa i Queue for at faa Tag over Hovedet og en Seng om Natten.

Men Paris er nu engang Paris; jeg tror, at selv om de tre hundrede tusinde Fremmede blev til en halv Million eller en hel endogsaa, skaffedes der endda Udveje til at huse dem. Endnu gaar det udmærket an; man betaler ganske vist allerede ti Franks for det Værelse, man gav halvtredje for ifjor Sommer, og om en fjorten Dages Tid koster det nok femten; men anbragt bliver man, og man kan jo dog virkelig heller ikke forlange at se Verdens Hovedstad straale i ligefrem overnaturlig Festglands for den samme beskedne Pengesum, som man kan ligge i en Skotterupsk Fiskerhytte for og fiske Billinger.

Vi vil blive et Øjeblik ved de parisiske Hoteller. Ligesom Verdensudstillingen er Moder til saa megen anden Pragt, har den ogsaa paa deres Omraade affødt et Fænomen, som sagtens tør kaldes det mest luxuriøse blandt dem, det ganske Evropa kan opvise. Parisiske Overopvartere, der var blevet rige — og det er nok Noget, parisiske Overopvartere kommer adskilligt lettere til end de fleste andre Verdensborgere — fandt for kort Tid siden paa, at et nyt elegant Hotel, der aabnedes samtidig med Expositionen, muligvis vilde blive en ganske god Forretning. Man lavede et Aktieselskab med Aktier hver paa en halv Million Francs, og da Driftskapitalen var tyve Millioner, byggede man Hotellet. Det kostede ialt omtrent to og tyve Millioner at opføre og montere, men det blev færdigt i Løbet af nogle Maaneder, og det har nu hvert eneste af sine sex hundrede Værelser besat. Dets Renommé er slaaet fast, og skjønt der jo allerede skal tjenes en Million eller mere alene for at dække Renterne af Kapitalen, som staar i denne Forretning, kan der aabenbart ikke være Skygge af Tvivl om, at Historien vil svare udmærket Regning.

Det nye Hotel hedder „Hotel Continental" og ligger i Rivoligaden. Dets prægtige Arkader med en straalende Gaslampe i hver af de smalle Buer fortsætter den lange Række, som paa den modsatte Side af Gaden ligger vis-à-vis Louvre og Tuillerierne. Terrænet har ligesom dette sidste Palais været i Ruiner siden Kommunens Dage; nu ser man atter her en Part af Parises skjønneste Arkitektur.

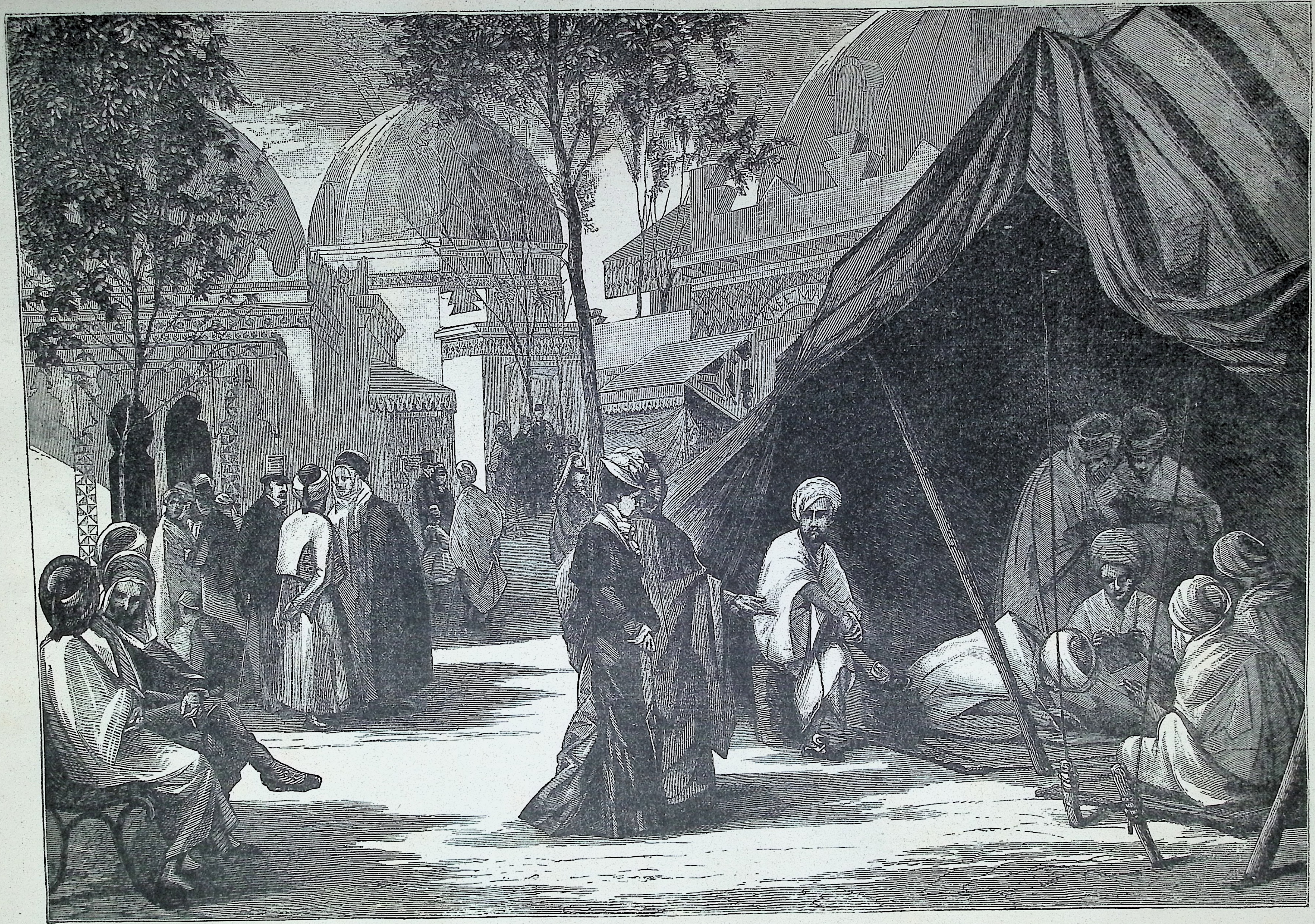
Pragtfuldere dog endnu end det Ydre er den indre Udsmykning. Hele den underste Etage er, med Undtagelse af de iøvrig mærkværdigt talrige Inspektions- og Renseignementskontorer, udelukkende bestemt til Festlokale. Fra den store, marmorbelagte Gaard, der indhegnes af prægtige græske Piller og gigantiske Kandelabrer af forgyldt Bronze, kommer man umiddelbart op til denne Suite Forsamlings- og Festværelser. Centrum af dem danner den store Banketsal, der er beregnet til tre hundrede Mennesker. Vi var omtrent saamange ved den splendide Diner, der gaves i Anledning af den literære Kongres, og jeg kan altsaa af Erfaring konstatere dens Rummelighed. Lod man sig stuve sammen à la dansk Festmiddagsarrangement, vilde dobbelt saa Mange ganske vel kunne faa Plads i Salen. Men her sidder man i udpolstrede Fløjels-Lænestole og har Plads baade til Albuer og Ben. Plads til at sidde og blændende Pragt rundt om, hvor Øjet end ser hen. Gigantiske Stukpiller med overdaadigt rige Ornamenter i forgyldt Bronze bærer Loftet, som Frankrigs ypperste Kunstnere har forvandlet til et helt Billedgalleri; ned omkring de ligeledes stukbeklædte Vægge hænger der ved Vinduerne Drapperier af Atlask, Guld og Fløjl, som alene har kostet fire tusinde Franks Parret, den kæmpestore Kamin er af Marmor, som man intetsteds i Verden finder skjønnere, og Alt, hvad der kan tænkes af Spejl- og Forgyldningsluxus, naaer her Toppunktet. Ved Siden af, bag Silkeportierer, der bogstaveligt talt er saa tunge, at man kun med Kraftanstrengelse kan løfte dem fra Gulvet, ligger et lille Kabinet, som slet ikke er Andet end Atlask og Guld, bestemt for fyrstelige Personer eller Nygifte, der et Øjeblik vil trække sig tilbage i Ensomhed, — og paa den modsatte Side Salen et Forsamlingsværelse, hvis man tør give en Salon, der kan rumme flere hundrede Mennesker, dette Navn, en Salon, som ligeledes umuligt kan tænkes mere ødselt udstyret. Paa hver af de to Endevægge er der fra Gulv til Loft ti, i brede Guldrammer indfattede Spejle; omkring dem har man draperet røde Atlaskesgardiner, og saavel op ad dem som langs Væggen og iøvrig kastet løst om rundt i Stuen myldrer det af Sofaer, Causeuser, Chaise-longuer, Divaner, Lænestole og Sligt, alle betrukne med rødt Fløjl og Atlask samt forsynede med Guldfryndser og Guldsnore. Og naar det saa endda var forbi med den Sal! Men foruden den er der endnu et Par andre, ikke mindre rige, beregnet paa det højtstærede Festpublikum, hvis Utaalmodighed bevæger det til at komme for tidligt, og for hvem en Avis eller et Album med Kunstværker derfor en attendant kan være en hensigtsmæssig Tidsfordriv. Navnlig den ene Sal, Avissalen, en luftig, maurisk Søjlehal med Vinterhave og Marmorstatuer mellem de altid grønne Busketter, forekommer mig unægtelig vel egnet til at bevæge Banketgjæsterne til at være en halv Times Tid forud for Præcished.

Som disse Festlokaler er ogsaa selve Hotellet. Det almindelige Restavrationslokale har Buffet og Panel af Ibenholt med Indlægning af Kobberornamenter, dertil svarende brune Gyldenlæderstapeter og Stolebetræk samt røde Marmorpiller som Bærere af det rigt dekorerede Loft. Table d'hôtesalen ved Siden af har Gobelinstapeter fra selve Statens uovertræffelige Fabriker, Stole med broderet Betræk samt en Ødselhed af Sølvservice og Opsatse paa det altid dækkede Bord, der overgaar de vildeste Fantasier; Hovedopsatsen i Midten er saa tung, at tyve Opvartere kun med Nød og næppe kan slæbe afsted med den.

Der er i denne Table d'hôtesal Plads til to hundrede og fem og tyve Gjæster, og skjøndt Hotellet kun er en fjorten Dage gammelt, har den flere Gange været fuldt optaget. Opvartningen er exemplarisk, men det forstaar sig: den kan jo ogsaa sagtens være det, naar Hotellet har en Stab paa halvtredie Hundrede Opvartere og lignende Funktionærer til sin Raadighed.

Selve Hotellet bestaar, som sagt, af sex Hundrede Værelser. Det er en hel Labyrinth af krydsende Gange, som man umuligt kunde finde Rede i, naar det Hele ikke var inddelt i en Række forskjellige Kvarterer. Den, der f. Ex. bor i Rivolikvarteret, har ligesaalidt at gjøre med Vendomekvarteret, som Pariserbourgeoisen har at gjøre med „de brave Bønder" ude i Bourg-la-reine. Naturligvis er der højst forskjellige Taxter paa de forskjellige Værelser; man kan faa de mindste for tolv Franks, medens man maa betale hundrede om Dagen for den eleganteste monterede Salon. Og saa slipper man naturligvis endda ikke med disse Hundrede; thi til saadan en Salon hører mindst et Sovekabinet og et Toiletværelse, hvilke atter koster hundrede; det er sex Tusind Franks om Maaneden, tilsyneladende en ganske antagelig Sum for en enkelt Persons Hotellejlighed, men dog i Grunden ikke saa formidabel, naar man tager i Betragtning, at en saadan Lejlighed har kostet tyve Tusind Franks at montere.

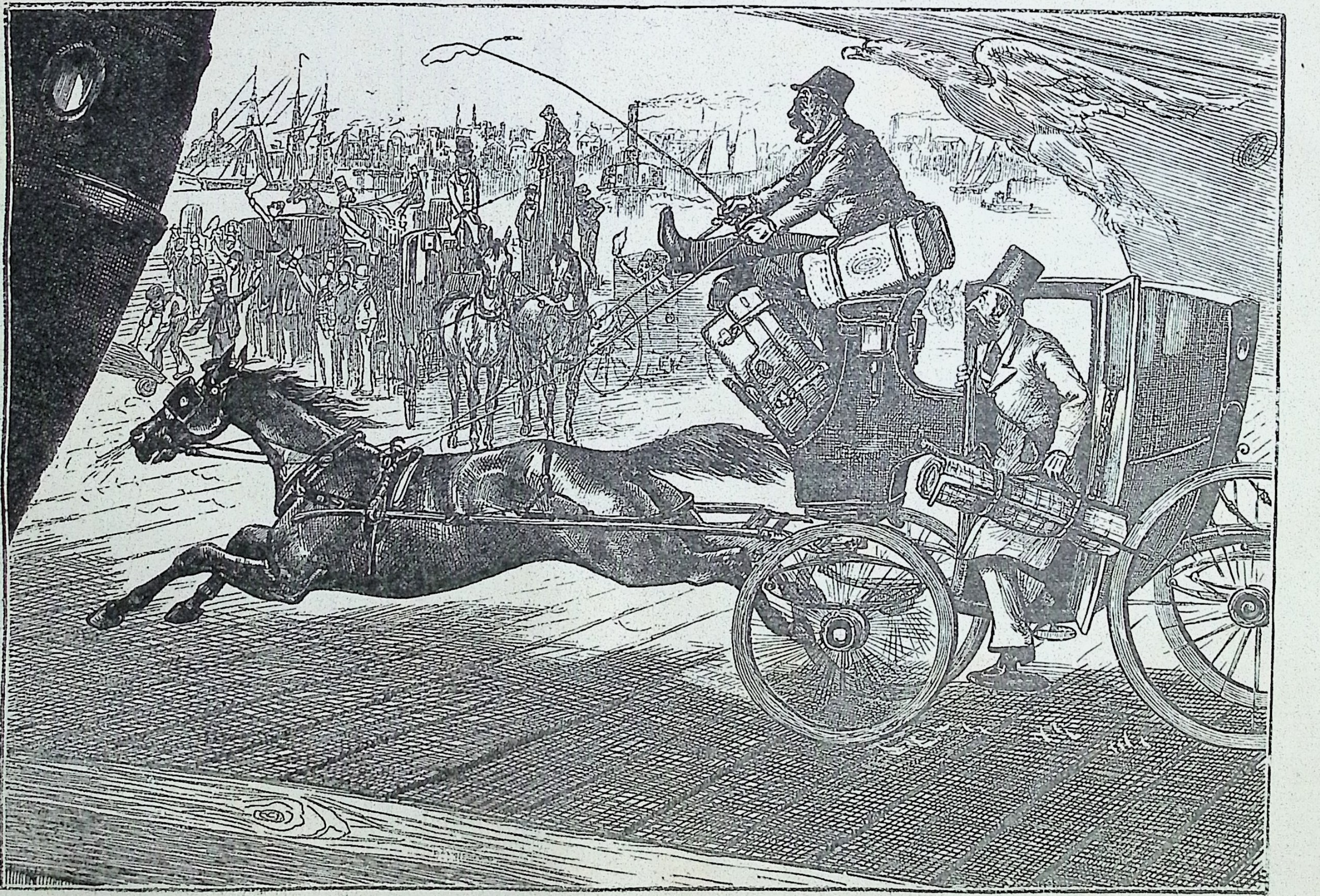
Der behøves ikke at stilles en Beskrivelse ved Siden af denne Talangivelse, for at Læserne skal forstaa, at man her er midt inde i det luxuriøse Paris' mest raffinerede Luxus. Jeg tilføjer derfor ogsaa kun ganske simpelt, at man ved Siden deraf ogsaa er midt inde i det nybyggede Paris' nyeste Hensigtsmæssighed. Nede i Hotellets Kjælder arbejder — foruden de store, af blanke Kobber- og Messingkar i en myldrende Uendelighed straalende Kjøkkener, — tre kolossale Dampmaskiner, der ikke har anden Opgave end at ventilere Hotellet, opvarme det om Vinteren og forsyne det helt op til øverste Etage med koldt eller varmt Vand, hvad nu Gjæsterne ønsker

Fra Verdensudstillingen i Paris: Arabere i deres Telt i Trocadero-Parken. (Se S. 341)

I en Sove-Waggon paa Pacifikbanen.

For sent til Dampskibet, som gaar til Evropa.

Amerikanere paa Rejse. (Se S. 345)

at benytte i de Bade, som hører med til hvert Toiletteværelse. Hotel Continental er inavgureret sammen med Verdensudstillingen og et Resultat af den samme parisiske Smag og Arrangementssands; det vil komme til at glæde sig ved Triumfer efter samme Maalestok, som Vidunderbygningen ude paa Marsmarken.*)

Mac Adam.

En Episode til Sos.

Af Alexander Dumas.

(Fortsat).

Kaptajn Pamphilus var ikke et Øjeblik i Tvivl om, hvad Parti han skulde tage. Takket være den store Slanges Barber og Maler, var han forklædt saa godt, at end ikke hans bedste Ven vilde have kunnet gjenkjende ham; han aabnede altsaa rask Døren til Værtshuset og traadte ind med sin Bjørn. Et enstemmigt Hurra modtog de ny Ankomne. Desværre havde Kaptajnen glemt at lade Bjørnen repetere sine Kunster, saa han var fuldstændig uvidende om, hvad den kunde præstere; men det intelligente Dyr kom af sig selv frem med sit Repertoire og var ikke saasnart kommet ind i Værtshuset, før det begyndte at trampe rundt for at rydde sig en Cirkel. Matroserne stod op paa Stole og Bænke, Policar satte sig ovenpaa Kakkelovnen, Skuespillet begyndte. Alt, hvad det er muligt at lære en Bjørn, kunde Kaptajnens; den dandsede Menuet som en Solodandser, red paa Kosteskaft akkurat som Hexene, og udpegede den mest Drukne af Selskabet paa en Maade, der maatte have kunnet gjøre det lærde Æsel skinsyg. Der hørtes da ogsaa et saa vældigt Bifaldsbrøl, dengang Forestillingen var forbi, at Policar erklærede, han vilde kjøbe Bjørnen og forære sit Mandskab den, hvad Pris Ejeren end forlangte for den. Erklæringen lønnedes med gjentagne Leveraab, og Tilbudet fornyedes paa formel Maade. Kaptajn Pamphilus forlangte ti Louisdorer for sit Dyr; Policar, som var i Spenderehjørnet, tilbød femten og tiltraadte som Følge heraf øjeblikkelig Besiddelsen af Dyret. Kaptajnen derimod gik sin Vej under det første Kunststykke i anden Forestilling, uden at Nogen lagde Mærke til ham, og uden at Nogen af Matroserne havde fattet mindste Mistanke.

Han havde ikke spildt Tiden; saasnart han kom ind i Knejpen, fulgte han med det ene Øje sin Bjørns Kunster, men talte samtidig med det Andet Matroserne. De var der Allesammen, fra første til sidste Mand; det var altsaa klart, at der ikke var en Sjæl ombord. Kun Double-Bouche manglede i Selskabet. Kaptajn Pamphilus sluttede deraf, at man havde ladet ham blive paa „Roxelane“ af Frygt for, at han maaske kunde faa Lyst til at vende ganske alene tilbage til Marseille. Ledet af dette mathematiske Ræsonnement styrede Kaptajnen ned til Havnen, idet han fulgte Water-Street, som løber parallelt med Quaierne. Da han var kommet derned, kastede han et hurtigt Blik paa alle de for Anker liggende Fartøjer og gjenkjendte, trods Mørket, i en Afstand af 500 Skridt „Roxelane“, som gyngede gratiøst paa Vandet, vugget af den stigende Flod. Forresten intet Lys ombord, Intet, som vidnede om, at Fartøjet var beboet! Han havde gjættet rigtigt. Uden at spilde et Minut sprang han nu paa Hovedet i Floden og svømmede lydløst ud mod Skibet.

Han svømmede tre Gange rundt om „Roxelane“ for at forvisse sig om, at der ingen Vagt var ombord; derpaa lod han sig, tilfreds med Resultatet af sine Undersøgelser, glide hen under Bugsprydet, fik fat i Rebstigen, og begyndte sin Opstigning, idet han standsede ved hvert Trin for at lytte. Alt var stille; han tog et sidste Trin og befandt sig paa Dækket af sit Skib. Her begyndte han atter at aande friere: endelig var han hjemme! Hans første Tanke var at skifte Dragt; den, han bar, var jo nemlig altfor naturlig og dog altfor forandrende. Han gik altsaa ned i sin gamle Kahyt og gjenfandt Alt paa samme Plads, som om Intet var hændet; den eneste Forandring var, at Policar havde ladet sine Effekter bringe derind og som en omhyggelig Mand havde lagt Kaptajnens til Side i en Kiste. Sin Respekt for Bohavet havde han drevet saa vidt, at Kaptajn Pamphilus kun behøvede at række Haanden hen til den Plads, hvor han plejede at stille sit Fyrtøj, for at gjenfinde det paa samme Sted, og saa han efter at have strøget ni Svovlstikker af endelig fik Lys. Han skred strax til at gjøre Toilette. Det var allerede Meget at have taget sit Fartøj i Besiddelse, men det var ikke nok; han maatte have sit gamle Ydre igjen, og det var vanskeligere. Den store Høvdings Maler havde gjort sine Sager fortræffeligt, saa Kaptajnen var ikke langt fra at tage hele Huden af sit Ansigt med Haandklædet: men endelig forsvandt dog de kunstigt frembragte Forsiringer, og en kraftig Gnidning førte vor Helts Ydre tilbage til de personlige Yndigheder, han oprindelig var i Besiddelse af. Han betragtede sig selv i et lille Spejl, og hvor lidt indtaget han end var i sin egen Person, følte han dog en vis Glæde ved atter at se sig saaledes, som han fra gammel Tid havde kjendt sig selv.

Da han havde tilendebragt denne første Forvandling, var det, som stod tilbage, den simpleste Ting af Verden. Han aabnede sin Kiste, trak sine paa langs stribede Benklæder paa, iførte sig sin tverstribede Vest og sin lange ternede Frakke, tog sin Hat ned fra den Knage, hvor den var hængt op, rullede sit røde Bælte om Livet, stak sine sølvbeslagne Pistoler i det, slukkede Lyset, og gik op paa Dækket. Der var ligesaa tomt og stille som før. Double-Bouche var stadig usynlig. Lykkeligvis kjendte Kaptajnen Fyrens Sædvaner og vidste, hvor han kunde træffe ham, naar han ikke var paa sin Post. Derfor gik han uden Tøven hen til Trappen, som førte til Skibskjøkkenet, steg forsigtigt ned ad de knirkende Trappetrin, og opdagede ganske rigtigt gjennem den paa Klem staaende Dør Double-Bouche beskæftiget med Forberedelserne til sin Aftensmad; han var netop ifærd med at tilberede sig et Stykke frisk Kabliau á-la-maitre-d'hôtel. I det Øjeblik, Kaptajnen kom, maa Fisken just have været tilpas kogt; thi Double-Bouche gjorde sin Kuvert færdig, tog Fisken op af Kasserollen, lagde den paa en Tallerken, satte Tallerkenen paa Bordet, og rystede sit Krus. Herved gjorde han den beklagelige Opdagelse, at det ikke var fuldt, og for nu ikke at komme til at savne Noget under Maaltidet, gik han ind i Proviantkammeret og hentede Forstærkning af flydende Varer. Souperen stod fuldstændig færdig; Kaptajn Pamphilus var sulten, han gik ind og satte sig til Bords.

Hvad enten Grunden var, at Kaptajnen i 14 Dage ikke havde smagt evropæisk Kjøkken, eller det laa i, at Double-Bouche virkelig besad et udpræget Talent for en Kunst, som han ialfald omfattede med stor Kjærlighed, — nok er det, at den, som nød godt af Souperen, fandt den udmærket. Han var netop paa det allerdelikateste Punkt i sit Arbejde, da han hørte et Skrig; han vendte Hovedet om og fik Øje paa Double-Bouche, der stod henne i Døren, forfærdet, bleg og ubevægelig: Staklen antog Kaptajn Pamphilus for et Gjenfærd, uagtet det formentlige Gjenfærd jo hengav sig til en Beskæftigelse, der udelukkende tilkommer denne Verdens Beboere. „Naa! lille Slubbert,“ sagde Kaptajnen, uden at lade sig forstyrre, „lad mig se! hvad er det, Du har der? Ser Du ikke, jeg er nær ved at dø af Tørst? Gesvindt, giv mig Noget at drikke!“ Double-Bouche's Knæer begyndte at ryste, og hans Tænder slog Tappenstreg. „Hvad gaar der af Dig?“ vedblev Kaptajnen, og rakte sit Glas frem, „skjænk nu i! Naada! bliver det til Noget?“ Double-Bouche nærmede sig saa modstræbende, som om han slæbtes til Galgen, og prøvede paa at adlyde; men i sin Skræk skjænkede han ligesaa Meget af Vinen udenfor som i Glasset. Kaptajnen lod, som han ikke saae denne Ubehændighed, og førte Glasset til sine Læber. Da han havde smagt paa Indholdet, smækkede han med Tungen: „He, Slubbert,“ sagde han, „det lader til, Du kjender Stedet. Hvor har Du tappet den Vin? Ud med Sproget, Mosjø Kjøkkenmester?“ „Jo,“ sagde Double-Bouche, der havde naaet Toppunktet af Rædsel, „jeg . . . har . . . tappet . . . af . . . af den tredje Tønde til, Venstre.“ „Ah! ha! Bordeaux-Lafitte. Saa Du holder af Bordeaux-Lafittte . . . naa, svar min Ven!“ „Ja, ganske vist,“ svarede Double-Bouble, „ganske vist, Hr. Kaptajn! men . . . den kan ikke taale, der kommer Vand i den?“ „Naa! saa drik den uden Vand, min Gut.“

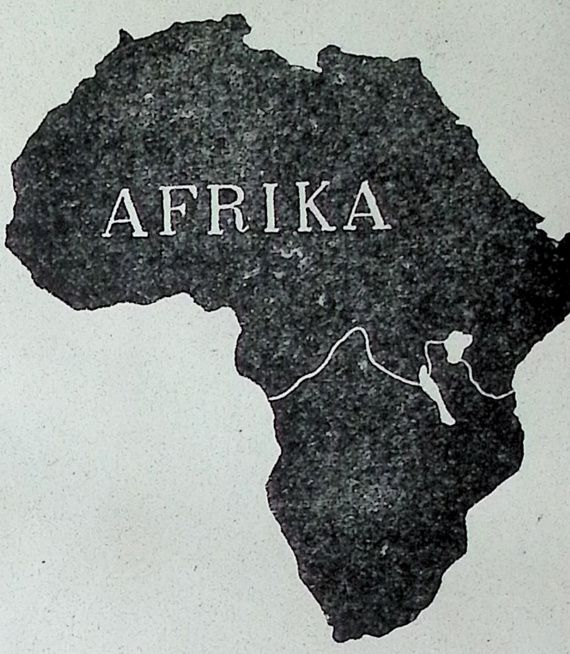
(Fortsættes).

Gjennem de Sortes Verdensdel.

Efter H. M. Stanley.

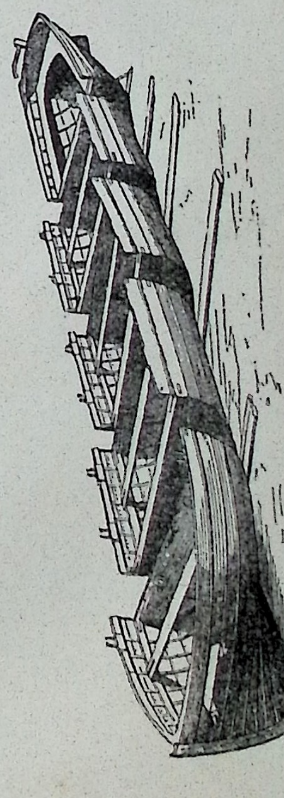
I. Indledning.

Jeg var paa Vejen hjem til England, efterat jeg som Korrespondent havde fulgt dets Tropper under deres Kampe mod det mægtige afrikanske Negerfolk Aschantierne (i Øvreguinea). Da, i April 1874, fik jeg Underretning om, at Livingstone var død, og at hans Lig vilde komme til at hvile i hans Fædrelands Jord. Den store Afrikarejsende var altsaa bukket under lige paa Tærskelen til de hemmelighedsfulde Egne, som han havde lovet at undersøge, og Spørgsmaalene om, hvor den store Tanganika-Sø havde sit Udløb, hvorvidt Viktoria-Søen udgjorde

en eller flere Søer osv., osv., stod ubesvarede tilbage. Den gamle Gaade: hvor Nilen vel kunde have sine Kilder? var endnu bestandig uløst! . . . I mit stille Sind lovede jeg mig selv, at den Gjerning, Livingstone havde maattet lade ufuldendt, skulde jeg med Guds Hjælp søge at fuldføre, og med febrilsk Hastværk arbejdede jeg Dag og Nat paa at faa min Bog fra Aschanti-Krigen skrevet færdig. Endelig, efter knap tre Ugers Forløb, var Bogen sluttet, og jeg kunde offre al min Tid og alle mine Tanker paa at forberede mig til den ny Rejse. Jeg læste over de hundrede Bøger om Afrika, sad oppe til langt ud paa Nætterne og udkastede Planer om, hvad Vej jeg burde drage, mærkede mig alle de Instrumenter og øvrige Gjenstande, jeg skulde have med for at kunne iagttage og afbilde, kort sagt, jeg levede og aandede kun for denne Sag. En Dag tog jeg mig dog lidt Frihed og gik op paa den engelske „Dagstelegrafs“ Redaktionskontor, og her kom en af Bladets Udgivere til. Talen faldt paa Livingstone samt paa hans ufuldendte Værk, og paa éngang spurgte Udgiveren: „Kunde og vilde D e paatage Dem at føre Arbejdet til Ende, dersom jeg nu stillede Dem den Opgave?“ — Jeg svarede, at hvis jeg fik Lov til at leve, skulde ialfald e n D e l, og fik jeg Lov at leve længe nok, skulde ogsaa h e l e Arbejdet blive besørget. Saa sendte man et Telegram til Hr. Bennet, Ejeren af det store amerikanske Dagblad „Ny-Yorks Herold“, om han vilde slaa sig sammen med „Dagstelegrafen“ og sende mig til Afrika. Der blev strax telegraferet Svar tilbage. Det indeholdt kun Ordene: „Ja . . . Bennet“, — og inden der var gaaet 24 Timer, var saaledes min Rejse en afgjort Sag. De to Blade skulde i Fællesskab bære Udgifterne.

I Løbet af 14 Dage skulde jeg have kjøbt Geværer, Ammunition, Tovværk, Sadler, Medikamenter, Fødevarer, videnskabelige Instrumenter, Tøjer til Presenter til de sorte Høvdinger, Pontoner, 3 Baade o. s. v. Den største Baad havde jeg selv givet Ideen til; den var 40 Fod lang, 6 Fod bred, 30 Tommer dyb, forfærdiget af 3/8 Tommer tykt spansk Ceder og kunde skilles ad i fem lige lange Stykker. Hvert af disse Stykker kunde atter deles i to Halvdele, saa den blev lettere at bære. — Frembeles skulde jeg have opdrevet Ledsagere. Rygtet om den „ny Mission“ var imidlertid kommet ud blandt Folk, og Begjæringer om Ansættelse ved den myl=

Storbaaden „Lady Alice“.

*) Foruden et Billede fra den tidligere omtalte „Nationernes Gade“, hvor man som bekjendt ved en Række Facader har søgt at give de Besøgende en Forestilling om de forskjellige Landes nationale Bygningskunst, og hvor Danmark møder med en Efterligning af den kjøbenhavnske Børs-Portal, — bringer Bladet et Billede af Arabernes store Telt i Udstillingsparken. Algiers Generalguvernør har sendt en lille Flok Folk som Repræsentanter for Kabylernes vindskibelige og krigerske Stamme, og disse prægtige Fyre, der Alle er iført Turkoernes maleriske blaa Uniform eller Spahiernes flagrende røde Kappe, trækker som rimeligt er mange Nysgjerrige til.

Red.

brede ind til baade det engelske og amerikanske Dagblads Redaktion. Jeg gjorde en lille Afstikker hjem til de Forenede Stater for at sige Farvel til Venner og Bekjendte derovre, og før jeg begav mig paa den Udflugt, var der allerede kommet over 1200 Ansøgninger fra Folk, som vilde med til Afrika. Der var Officerer — fra Lieutnanter helt op til Generaler — Hotelværter, Haandværkere, Kokke, Magnetisører, spiritistiske Medier, kort sagt Folk i alle Aldere og Stillinger og saavel med som uden Spor af Dygtighed. De kjendte naturligvis Allesammen Afrika paa en Prik, kunde taale Klimaet aldeles udmærket og vilde være mig til rent ud utrolig Nytte; der var dem, som vilde gaa til Vejrs med mig i Balloner og Flyvemaskiner, og der var dem, som vilde magnetisere de Vilde eller i Nødstilfælde gjøre mig selv usynlig, saa jeg kunde komme frem overalt. Havde jeg havt Penge nok, kunde jeg gjerne være marscheret af med en lille Armé paa 15,000 Mand Englændere, Amerikanere, Franskmænd, Tydskere, Italienere, Svejtsere, Belgiere, Spaniere og Grækere. Men jeg maatte desværre indskrænke min Hær til kun at bestaa af tre Mand, og det blev Brødrene John og Edvard Pocock samt den hidtidige Kontorist Frederik Barker. Den Sidstnævntes Lyst til at rejse og se Afrika var stærkere end alle mine Advarsler; de to Pococker, Sønner af en prægtig Fisker fra Kent, var et Par sjelden flinke Gutter, som havde Lyst til Eventyr og med godt Humør kunde tage Tingene, som de faldt. Ogsaa dem og deres Familie advarede jeg mod Vovestykket, men det endte da alligevel med, at de kom i min Tjeneste.

Nogle Dage, før jeg rejste, bragte den engelske „Dagstelegraf" en Artikel om den Gjerning, jeg gik til, og fra en Mængde ukjendte Venner i England fik jeg tilsendt Uhre, Piber, Pistoler, Knive, Kopipresser, Cigarer, Bibler, Ringe, Bønnebøger, Afhandlinger paa Engelsk, hvorved jeg skulde udbrede Kristendommen blandt de Vilde, . . . og jeg veed ikke selv hvad. Et Par Hunde fik jeg da ogsaa forærende, — foruden at jeg selv kjøbte mig en Støver („Nero"), en Buldog („Bull") og en Rottehund („Jack") —, og saa var Udrustningen i Orden. Udgiveren af „Dagstelegrafen" og Repræsentanterne for „Ny York Herold" gjorde hver et lille Gilde for mig, Expeditionen kom ombord og slap med at betale halv Fragt til Zanzibar — og den 15. August 1874 forlod jeg England for at paabegynde min Opdagelsesrejse paa Afrikas østlige Kyst.

Tre Perler.

III. Karoline.*)

Da min Hustru i Anledning af det heldige Udfald af hendes Jagt efter Skikkelighed maatte døje nogle behagelige spøgefulde Bemærkninger fra min Side, blev det ganske overladt mig at skaffe Petronelle en Efterfølgerske. „Værsgo, min Ven, nu kan Du se, om Du kan finde den Perle, vi søger efter". — Jeg gav mig øjeblikkelig til at søge, og jeg fandt — Karoline. Hun gjorde et mærkelig godt Indtryk paa mig; der var noget Aabenhjertet og Ligefremt ved hende, som strax maatte indtage Enhver. Jeg kunde f. Ex. saa godt lide, at hun allerførst spurgte, om det var nødvendigt, at hun stod meget tidlig op om Morgenen, da hun maatte tilstaa, det kunde hænde, at hun en enkelt Gang kom en lille Smule senere op, end hun selv huskede. Naa, at staa „meget tidlig" op var just ikke Herrens og Fruens mest udprægede Svaghed, og den Vanskelighed kom vi altsaa let over.

Da vi havde havt Karoline nogle Dage, begyndte min Hustru imidlertid at klage over, at hun var i en utilladelig Grad søvnig hele Dagen. Jeg selv, som havde fæstet Pigen, maatte efter nogen Tids Forløb (skjøndt jeg nødig vilde til det) indrømme, at det gik en Smule vel vidt med hendes Slumre-Tilbøjelighed. Min Kone paastod bl. A., at hun mindst 10 Gange om Dagen fandt hende hensunken i „et lille Blund" paa de utroligste Steder, paa Loftet, i Kjælderen, i Spisekamret og — andetsteds, samt at det maatte tilskrives disse Blund, at vi nu i en Række Dage havde faaet sveden Grød og Vælling, brændt Steg og kullede Pandekager. Tilsidst kom min Kone endog en skjøn Dag ved Middagstid ganske forskrækket farende ind til mig og udbrød: „Vil Du tænke Dig, det gik, som jeg hele Tiden har frygtet, nu sad hun ved Gud ude ved Komfuret og sov, og der var faldet en Gløb ned, som havde brændt Hul i hendes Nederdel! Dersom jeg ikke var kommen derud, havde hun bestemt brændt i lys Lue om et Øjeblik."

Her var ikke Andet for, end at jeg maatte kalde Karoline ind og foreholde hende hendes overdrevne Søvnighed. Jeg sagde mildt bebrejdende, at den var saameget besynderligere, som hun jo fik Lov til at gaa op paa sit Kammer meget tidlig hver Aften og aldrig behøvede at staa op før Kl. 7—8 om Morgenen, og spurgte hende, hvor det kunde være, at hun endda var saa søvnig. Herefter bad saa Karoline, at vi endelig ikke maatte være vrede; hun indrømmede Søvnigheden, men det var ogsaa hendes eneste Fejl. Hun kunde ikke gjøre ved det, forsikrede hun, det maatte vist være en Sygdom, der plagede hende. Hun havde hver eneste Nat saadanne fæle Drømme, som gjorde, at hun aldrig fik nogen rolig og sund Søvn. Den ene Nat drømte hun, at hun var mellem Tigere og Løver og andre vilde Dyr i et Menageri, — den anden Nat var hun i et stort Hus, ligesom i en Kirke, der ikke lod hende have Ro, — den tredie Nat var hun i Krig, hørte Trommer, Trompeter og Kanoner og maatte flygte i Hui og Hast. Altid var hun i Bevægelse, og saa var hun som Følge deraf saa træt om Morgenen, saa dødstræt! Og saa gav hun sig til at græde.

„Men saa maa vi jo have fat i Lægen," foreslog jeg.

„Aa nej, det kan ikke hjælpe, jeg har søgt flere Doktorer for det, men de har slet ikke kunnet hjælpe. Naar Fruen blot vil have lidt Taalmodighed, gaar det nok over, det plejer gjerne at blive bedre hen paa Sommeren."

Jeg henvendte mig alligevel til vor Huslæge og fik ham til at tale med Karoline; men jeg kunde godt mærke, at han var ikke i Stand til at forklare sig Grunden til disse Drømme og den mærkelige Sovesyge. Han lod falde nogle Ord om „daarlig Mave" og „Fejl i Mavesystemet" og skrev nogen Medicin op, som hun skulde bruge. Men det hjalp ikke; Karoline blundede stadig, til alle Tider og alle Steder, og drømte hver Nat det værste Tøjeri, som hun nu stadig fortalte os om Formiddagen. Snart havde hun været en lille Fisk, der hele Natten igjennem var bleven forfulgt af en stor Haj eller Søslange, snart havde hun været nede i en underjordisk Labyrinth hos en hel Del Troldfolk, hvorfra hun forgjæves havde søgt at komme op paa Jorden igjen, snart havde hun været oppe at dandse paa Linie mellem to høje Kirketaarne og havde i Fortvivlelse løbet fra den ene Ende af Linien til den anden uden at kunne komme ned. Engang havde hun været et Gulvtæppe, der var blevet udbanket (hun kunde formelig endnu føle paa Ryggen, hvor Slagene havde ramt), og atter en anden Gang havde hun forestillet sig at være en Billard-Bal, som man havde spillet med en hel Nat. Det var baade til at le og græde over, hvad den stakkels Pige maatte gjennemgaa i sin natlige Fantasi; men som oftest lo hun selv under Fortællingerne om sine underlige Drømme, som hun beskrev meget livagtigt, og vi søgte, saa godt vi kunde, at finde os i Følgerne af hendes mærkelige Sygdom.

En Formiddag, da Karoline just havde fortalt os, at hun om Natten havde været paa Hofbal, og at Kongen (til Straf fordi hun havde vægret sig ved at dandse med ham) havde befalet alle sine Kavallerer at dandse med hende i Et væk, indtil hun faldt om og døde, — — kom min Hustru pludselig ind til mig med sine bedste Brudestøvler, der var ganske slidte, iturevne og tilsmudsede. „Vil Du se, sagde hun: — jeg var oppe paa Karolines Kammer for at se efter hende — jeg tænkte, at hun maaske sad og sov deroppe — og da jeg ikke fandt hende, kikkede jeg i Tanker hendes Skab op. Der fandt jeg mine Brudestøvler, som jeg kun har havt paa én Gang siden Bryllupet, — vil Du blot se, som de ser ud?"

„Men — lille Ven — hvordan kan det være gaaet til?"

„Ja, Karoline maa naturligvis have taget dem og havt dem paa — veed Du, hvad der faldt mig ind — Du hørte nok, hun fortalte om Hofballet — Gud veed, om hun ikke gaar i Søvne og i den Tilstand gjør Ting, som hun ingen Anelse har om? — Kan Du huske Søvngængersken i Balletten forleden . . .?"

„Ja — Du siger Noget — det var da mærkeligt! Men hør, Du skulde dog se efter, lille Ven, det kan jo være, at hun — i Søvne — har taget andre Ting deroppe."

Lidt efter kom min Hustru ind igjen med Favnen fuld af Skjørter, Forklæder og forskjellige Klædningsstykker (deriblandt hendes Brudekjole), Altsammen forjadsket, tilsmudset og tildels ødelagt. „Har Du kjendt Magen", udbrød hun med den største Forbavselse malet i Ansigtet. „Alt det maa hun have brugt, og det maa være sket i Løbet af en Ugestid, for det er ikke længer siden, jeg saae efter oppe i mit Skab. Og mit allerbedste Tøj — det er jo forfærdeligt."

Naa vi maatte jo have opklaret, hvordan det hang sammen, — og vi fik det opklaret. Et Øjeblik efter ringede det nemlig paa Døren, og ind traadte en Politibetjent . . . Om vi havde en Pige, der hed Karoline?

Jo, det havde vi.

En slem Pige eller i al Fald en rask Tøs?

Hm — jeg mente, hun kunde snarere kaldes en søvnig Tøs.

Ja — en gal Tøs var hun, — hun var paa Dandsebod hver eneste Nat; om Herskabet virkelig ikke vidste af, at hun saaledes føjtede?

Nej, ingen Anelse derom: men det begyndte at gaa lidt op for os ved Politimandens Fortælling. Hun havde, berettede han, ført et meget gemytligt Liv om Natten paa Dandse-Salon og lignende Steder (ah! Huse med mange Mennesker, der ikke vilde lade hende i Ro — Menagerier med „Løver" og andre vilde Dyr — naa saaledes!) og han, Politimanden, havde saamænd tidt maattet stille Slagsmaal, der var opstaaet for hendes Skyld, (oho! Krig — Trommer og Trompeter). Det var især Søfolk, hun havde Kommers med (ja saa! — Hajfiske og Søslanger), forleden Nat havde hun nok faaet Bank af en Matros, fordi hun havde koketteret med en anden (ah! et udbanket Gulvtæppe), og sidste Nat havde hun været paa en stor Maskerade („Hofbal"). For Øjeblikket var hun henne paa Politistationen med en Madame, af hvem hun havde lejet nogle Klæder til Maskeraden, og med hvem hun var kommet i Spektakel, fordi Klæderne var revne itu. Forresten var Pigen nok egenlig ikke ond, og Assistenten vilde faa Sagen forligt, dersom hun kunde betale 6 Kroner. Hun selv sagde, at hun havde 6 Kroner af sin Løn tilgode, — om Herren (det var mig) isaafald vilde hjælpe Pigen . . . Maaneden var jo næsten ude?

Jo, det vilde jeg da endelig nok.

„Men" — udbrød min Hustru — „vi skal da ikke tage imod Pigen igjen?"

„Har Fruen maaske ogsaa Klager imod hende? har hun maaske gjort sig skyldig i værre Ting?" spurgte Politimanden inkvisitorisk.

„Ne—j —, vi vil saamæn ikke gjøre hende Noget. Men hun har i temmelig høj Grad spillet Komedie med os, og efter hvad vi nu har faaet at vide, vilde jeg ikke gjerne have hende i Huset mere."

Deri var Politimanden ganske enig med os, efterat vi havde ladet ham ane, hvordan Karoline, rent ud sagt, havde taget os ved Næsen, og han lovede at sørge for, at hun ikke kom mere. Da jeg gav ham Kronerne, havde jeg stor Lyst til at bede ham hilse Pigen og ønske, at hun fremtidig maatte sove vel og drømme behageligt.

— Se, fra den Dag opgav vi ethvert Haab om at faa „Perler" til Tjenestepiger, og Erfaringen har vist, at det gjorde vi vel i.

Emil.

*) Sidste Artikel. Nr. 1 og 2 se Nr. 78.

Amerikanere paa Rejse.

Alverden skal jo til Paris i Sommer, og ikke mindst Amerikanerne. Selv San Francisko sender sine Udstillingsgjæster, der ikke betænker sig paa at rejse Jorden en halv Gang rundt, for at se „Verdens Hovedstad". Hele Rejsen tager forøvrig neppe nok fire Uger; men det er en Tid, man ikke ønsker sig tilbage. Tænk Dem en pæn kalifornisk Grossererfamilie, som hidtil har levet selskabeligt og komfortabelt, og som nu henvises til at tilbringe en Uges Tid i en Waggon paa Pacifikbanen, hvor man kjører uafbrudt og med amerikansk Fart. De amerikanske Waggoner er ganske vist meget luxuriøse, og Selskab har Grossererfamilen ogsaa, især hvis den ikke holder sig til den allerfineste Kupé; men at være lukket inde Dag og Nat sammen med Guldgravere og Udvandrere, der ikke tager synderligt Hensyn til kvindelige Medrejsende, gjør altid de selskabelige Glæder lidt tvivlsomme, og selv den bedste Jernbaneluxus siger vanskeligt Sparto til en luxuriøs Grossererseng. Pacifikbanen har jo desuden ikke engang „pacificeret" sine egne Skinner, og Overfald hører ingenlunde til Sjeldenhederne. Hvad maa ikke nervøse Damer lide ved Udsigten til et Eventyr med Indianere eller Røvere, naar de ser deres Medrejsende pudse Riflerne? De faar allerede en lille Forsmag paa Farerne, hver Gang de kaster et Blik paa de kinesiske Arbejdere, som staar opstillede hist og her ved Banen, og hvis skulende Øjne og pludrende Kaudervælsk nok kan skræmme ængstelige Folk.

Men sæt, man endelig er naaet vel beholden til Afgangsstedet. „All rigth, let go — ohoi", . . det er Damperen til Evropa, der lægger ud, saa fuld af Passagerer, som en Sunddamper om Søndagen. Vor Grosserer kommer ansættende i fuld Karriere, men ‚God damn, Damperen svinger allerede ud ad — og de Rejsendes Lommetørklæder — ud i Havnen. Det er for sent, gode Herre! og ingen Sejlbaad kan indhente en „transatlantic" Damper, som gaar for „full speed". Naa, Ulykken er endda ikke saa stor. Om nogle Timer gaar der vel Skib igjen — nu i Saisonen er der ingen Farer ved Oceansejladsen, ikke engang ved at komme for sent. Man lever jo desuden i de store Skibe som i et Hotel, og hvis man ikke er tilbøjelig til at faa Søsyge, er en slig Dampskibssalon et Paradis mod en anden Klasses Kupé paa den vidtberømte Pacifikbane. —

e—n.

Fra vor Boghylde.

— De af Hr. T. Weber udgivne hensigtsmæssige Hjælpemidler til at lære det engelske Sprog er blevne forøgede med et „Glossarium" til Brug ved Oversættelse paa Engelsk af Scribes „Enten elskes eller dø" (Hejbergs Fordanskning), samt med et righoldigt „Glossarium til The Illustrated London Reading Book", en Samling Brudstykker i bunden og ubunden Stil af de bedste engelske Forfattere. Naar man hører, at der af bemeldte ypperlige Bog er solgt 150,000 Explr., kan man slutte sig til, at Englænderne selv sætter Pris paa den og finder den vel skikket til Indøvelse i deres Modersmaal. — Med de her nævnte to Piecer er det System, Hr. Weber har tænkt sig, sluttet; vi undlader ikke gjentagende at henlede Opmærksomheden paa de prisbillige og praktiske Smaabøger.

— Fra G. Torsts Boghandel, St. Kjøbmagergade 46, har vi modtaget til Anmeldelse et svensk „Atlas til Naturriket", som for en ren Bagatel bringer ikke mindre end 644 Afbildninger fra alle Grupper af Dyre- Plante- og Mineralriget, ledsagede af kortfattede Oplysninger og et Register. Vi har foreløbig herhjemme intet tilsvarende Arbejde, og da Atlas'et i højeste Grad kan tjene til at vække eller befordre Interessen for Naturhistorien, haaber vi, at ret mange Forældre, Lærere o. s. v. vil skjænke det fortjent Opmærksomhed og søge at skaffe det udbredt i deres Kreds.

— Paa Brødrene Salmonsens Forlag er udkommet tredie, fuldstændig omarbejdede Udgave af Hr. F. Gredsteds smukke og saa særdeles nyttige „Kort over Kjøbenhavn med Forstæderne", hvis Brugbarhed forøges ved det udførlige alfabetiske Register, der er klæbet til Bindet. — Fremdeles et ligeledes af Hr. Gredsted udarbejdet lille „Lommekort over Kjøbenhavns og Helsingørs Omegn", som vil kunne vejlede Folk paa mange behagelige og nye Udflugter.

— Med det den 15. Juni udgivne Nr. 12 har „Dansk Nykirke-Tidende" afsluttet sin første Aargang. Bladet har, saavidt vi formaar at skjønne, mindre været anlagt paa at vinde „den nye Kirke" nye Tilhængere end paa at befæste og navnlig opbygge dem, der alt har sluttet sig til denne, væsenligt af Swedenborg indstiftede Lære. Dog vil man i forskjellige Afhandlinger træffe Oplysning om, hvad der væsenligt adskiller fra Lutheranerne det her omtalte religiøse Samfund, som „Nutiden" jo forøvrig tidligere har søgt at udbrede lidt Kjendskab om, og hvis stærke Hævden af et Liv i Overensstemmelse med den Tro, man bekjender, under alle Omstændigheder fortjener ogsaa anderledes Troendes Sympathi. Det udpræget spiritualistiske Standpunkt, som Trossamfundet indtager i theoretisk eller filosofisk Henseende, kommer ligesaa tydeligt frem i Polemiken mod den lutheranske Opfattelse af visse Dogmer som i Antagelsen af en Aandeverden uden om os, med hvilken det skal være muligt for de Levende at træde i Forbindelse.

Gaade af s—r.

Du har vel Tid for Løjers Skyld at tænke
Lidt paa en Gaade, naar jeg vil Dig skjænke
Et mandligt Navn til Gjætning, som i den er
Vendt om at finde, og som godt Du kjender.

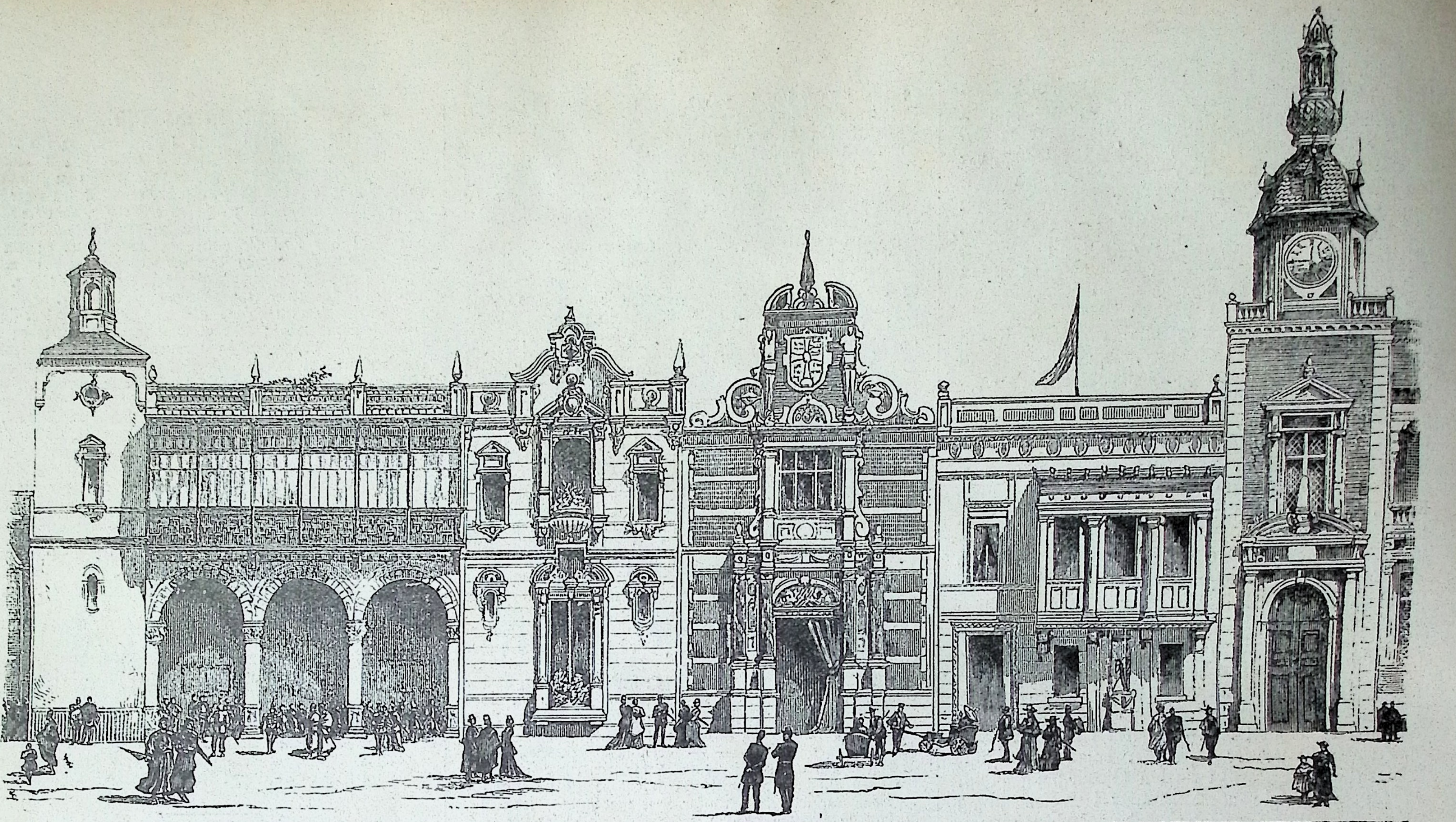
Opløsning paa Logogryfen i forrige Numer:

Armod. — Madro.

Rigtigt løst af: Tutor i Korsør. — C. H. & A. S. i Taarbæk. — Snellemark.

Indhold.

Rettelse. I tredie Spalte S. 333 er der indløbet et Par Trykfejl: L. 39—40 fr. ov. er „Øret" og „Øjet" byttet om, og i 6 Linie af „Kongres-Silhouetter" staar „til Venstre" istedetfor „til Højre".

Mellem- og Sydamerika. Danmark. Grækenland.

Fra Verdensudstillingen i Paris: Et Stykke af »Nationernes Gade«. (Se S. 344).

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg & Traps Etabl.

NUTIDEN

i

BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensborg & Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 95. Søndagen den 14. Juli. 1878.

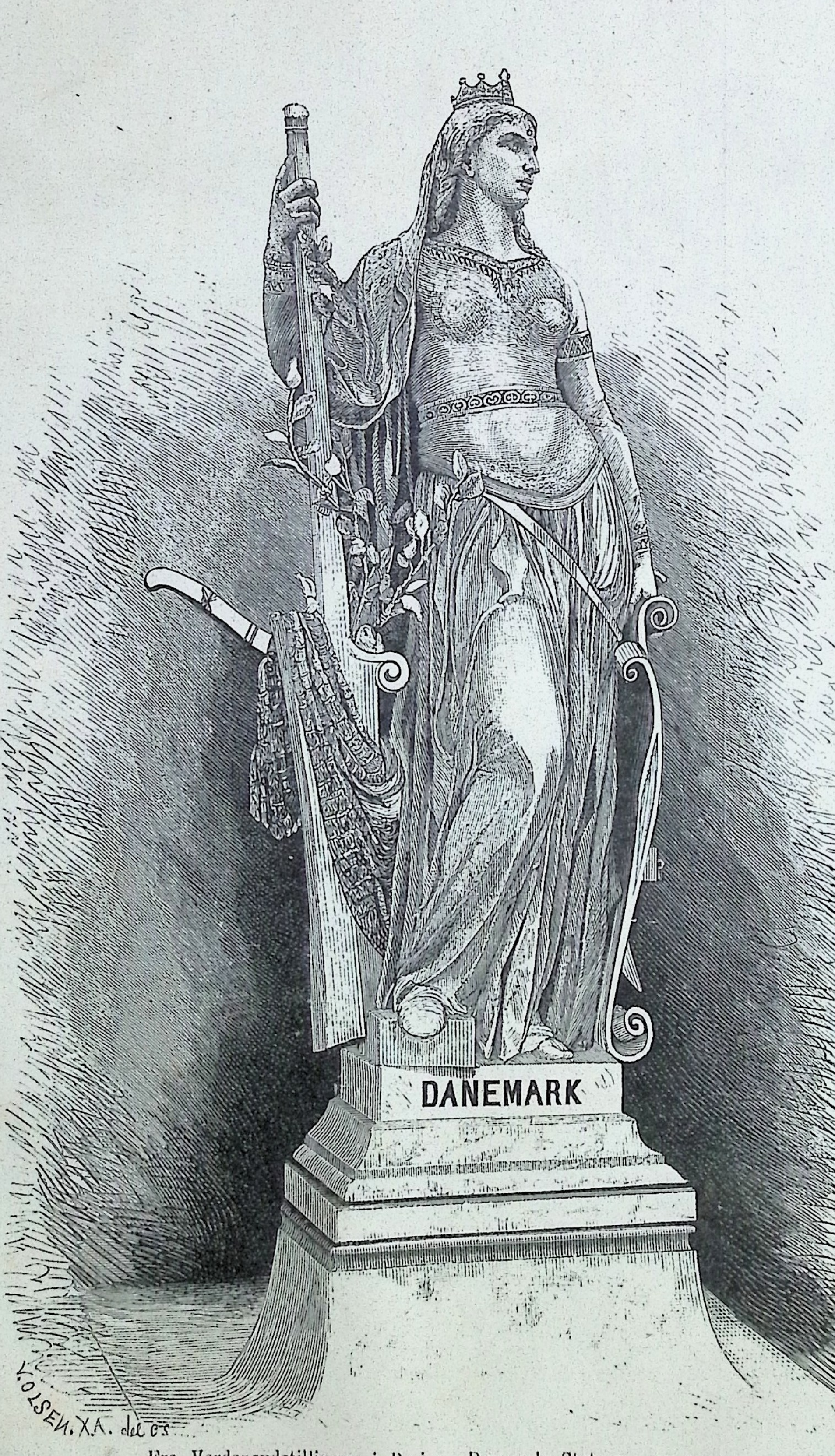
Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

I en dansk Kongebolig.

Det smukke Fredensborg er ikke blot, som man engang har sagt, et yndet Opholdssted for gamle „Pensionister"; mange Andre, baade Gamle og Unge, skylder det Tak for kjære Timer, henlevede i dets Skjød, og ingen Sommer gaar, hvor ikke endog en temmelig stor Flok føler Trang til at hvile ud i „det sværmeriske Stille" i disse dejlige Skove eller til at lade Skvulpet af Esromsøens Vover tysse paa det urolige Sind . . . Blandt de Faa, der hvert eneste Aar gjæster den lille By, er som bekjendt den danske Kongefamilie. Slottet her og dets Omgivelser har været Vidne til vigtige Begivenheder for mer end et af dens Medlemmer, og man siger neppe for Meget, naar man paastaar, at en kjærlig Erindring om Fredensborg lever hos vordende Dronninger ved Nevaen og ved Themsen saavel som hos en ung Konge i det fjerne Grækenland. Der er endog smaa, rørende Vidnesbyrd om denne Kjærlighed. Det kan Enhver let overtyde baade sig selv og Andre om, hvis han engang vil gjæste Kongeboligen, og han saa paa sin flygtige Gang gjennem dens Mylder af Værelser formaar at bruge sin Øjne og at skole sin Hukommelse.]

Fra den brede Hovedtrappe kommer man op i en Forsal, hvor Lakajer plejer at opholde sig, naar Slottet er beboet, og som forresten kun efterlader hos En et utydeligt Indtryk af grønne Vægge, dekorerede med Hoveder og andre Figurer. En Dør til Venstre fører ind i den jourhavende Adjutants meget rummelige, med Malerier tæt behængte Ventegemak, og herfra træder man saa, stadig vandrende til Venstre, ind i Kongens Avdiensværelse. Det er yderst lille. Gulvet dækkes af et rødt blomstret Tæppe, i det hvide Loft er indfattet et ovalt, allegorisk Maleri, fremstillende nogle Figurer, som rækker Blomster, og de røde Vægge næsten skjules af store Malerier; saaledes indtager en prægtig Kopi af Karl v. Manderns Kristian IV hele den bageste, et stort Billede af Frederik V til Hest hele den ene Sidevæg, medens man ved den anden ser Frederik III's Statue paa en hvid, rigt forgyldt Konsol. Møblementet bestaar af en lille Sofa bag et rundt Bord med Marmorplade samt af nogle lave Lænestole, der er betrukne med gult Silkedamask. Desuden findes her en lille, af Eleonora Ulfeldt broderet Kakkelovns-Skærm, hvor et Par højst besynderlige hjelmklædte Riddersmænd præsenterer sig for en Familie med et spædt Barn, som har lejret sig udenfor et mellem nogle Træer udspændt Telt . . . De tre følgende store Værelser — Hs. Majestæts Dagligstue, Arbejdsværelse og Toiletværelse — indtager hele Stueetagen ud mod den saakaldte Marmorhave. I det første af dem staar Bissens tappre Landsoldat oppe paa Kakkelovnen, medens man henne foran Kakkelovnen i den følgende Stue træffer en temmelig stor Skærm, paa hvis sort lakerede Grund Dronningen selv har malet en nydelig Rosenbuket. Væggene er overalt helt dækkede af Malerier. I Dagligstuen dominerer Billederne af fyrstelige Personer, der næsten alle udmærker sig ved at være særdeles grimme; i Arbejdsværelset lægger man særligt Mærke til Karl v. Manderns originale Portræt af Kristian IV samt til et Par store Søstykker af Melby og Kloss; i Toiletværelset endelig hænger der fuldt op af Smaabilleder, fremstillende Hestene fra det nu nedlagte Frederiksborgske Stutteri. Det samme Gulvtæppe strækker sig baade gjennem Daglig- og Arbejdsværelset, og Møblerne er begge Steder betrukne med rødt Silkedamask. Forøvrig er her adskillige Gjenstande, som det nok er værd at lægge Mærke til. Henne mellem Vinduerne i det førstnævnte Værelse ses over en Marmorkonsol et i en rigt forgyldt og udskaaren Ramme indfattet stort venetiansk Spejl, hvis Sidefelter er dekoreret med svagt ophøjede Figurer af mat Glas; et højt Skab af mat Træ strax indenfor Døren udmærker sig fremdeles baade ved sin Ælde (1641) og sit kunstfulde Træskjærerarbejde. I Arbejdsværelset fængsler navnlig et Taffeluhr af ægte Skildpadde Kunstkjenderens Opmærksomhed; den almindelige nysgjerrige Turist derimod vil sagtens vide stærkest Mærke i nogle temmelig „uciviliserede" Vaaben, som er stillet hen i en Krog, saavelsom i det Fotografi af en kinesisk Excellence, der er stukket ned mellem Glasset og Rammen paa et af Pillespejlene. Kongen skal selv have placeret Billedet af den himmelske Riges Søn paa hint ikke ganske fashionable Sted, og den pidskebehængte Minister sidder nu der og skæver forbavset hen til Hs. Majestæts store, tarvelige Skrivebord med den runde, polstrede Stol paa hver sin Side: „hjemme hos os", tænker maaske det excellente Kontrefej, „sætter Monarken skam ikke fremmede Ministre i Glas og Ramme, men sætter i det Højeste sine egne i Kachotten."

En hvidt paneleret og med forgyldte Lister udstyret lille Korridor fører ind til Dronningens Arbejdsværelse, som i Forbindelse med Hds. Majestæts tilstødende Salon og store Avdiensværelse indtager næsten Halvdelen af Stueetagen ud mod den egenlige Slotshave. Der hersker større Luxus i disse Værelser, og de efterlader et mere imponerende og rigt Indtryk, end Kongens tilsvarende, som vi nyligt forlod. Avdiensværelset staar for Øjeblikket tomt; i Salonen træffer man et stort Flygel, og Sofaer,

Fra Verdensudstillingen i Paris: Danmarks-Statuen. (Se S. 352).

Kaufeuser samt Lænestole (betrukne med gult, blomstret Silkedamask) spredte i beregnet og smagfuld Uorden over Gulvet, medens hele Møblementet i Arbejdsværelset er hvidt og rigt forgyldt samt ligeledes betrukket med gulblomstret Silkedamask. Møblerne her skriver sig allesammen fra det forsvundne Hirschholms Slot. En pudsig lille sort gammeldags Bilæggerovn paa fire Ben ender foroven i et hvidt og rigt forgyldt Taarn; en elegant hvid og forgyldt Skrivepult med store Spejle indtager Væggen nærmest Indgangsdøren, og tæt op til den staar det store, med grønt Klæde indlagte hvide Skrivebord med en mægtig, broderet Lænestol foran. Et Par Blomsterborde, en nydelig Marmorgruppe (Paris' Dom) paa Spejlkonsollen henne mellem de to Fag Vinduer, en kinesisk Kakkelovnsskærm med løjerlige Figurer paa rød Grund og en lille sort Stumtjener med et vidunderligt fint Mosaikarbejde (en Fugl i en Blomsterbuket) udgjør, ialfald under Hds. Majestæts Fraværelse, det øvrige Bohave. Loftet er hvidt med et lignende ovalt allegorisk Maleri som i Kongens Audiensværelse, og de to Vægge er helt optagne af bitte smaa Malerier af fyrstelige Personer (deriblandt af Juliane Marie med hele hendes Slægt). Inde i Salonen dominerer derimod Blomsterstykker og bibelske Malerier; paa hver Side af Hjørnesofaen hænger f. Ex. store Fremstillinger af Kristus paa Korset. Værelsets mærkeligste Gjenstand er forøvrig (fraregnet nogle Stykker af det berømte Flora Danica-Stel, der staar spredt omkring paa Konsollerne) et c. 200 Aar gammel Møbel, som bæres af to store, stærkt forgyldte, i Træ udskaarne Engle. Lukker man Skabet op, finder man indeni et lille Klaver og paa Dørene talrige smaa Malerier med bibelske Scener; foroven er der et Uhr, hvor to svævende Engle drager rundt med en rød Skive og ved deres Gaaen og Kommen angiver Klokkeslettet, samt i Toppen af det hele sorte, stærkt forgyldte Møbel endelig en gul Rytterfigur. Paa Bordet ligger her som i Arbejdsværelset adskillige Pragt- og Billedværker, Konevkas Silhouetter, Bøhms mørke Billeder osv.

Midterpartiet af Stueetagen ud til Slotshaven indtages af den udmærket smukke Havesal, paa hvis modsatte Side saa Kongefamiliens „Theværelse“ samt Arveprindsesse Karolines Lejlighed befinder sig. Men vi lader foreløbig saavel disse Lokaler som den daglige Spisestue bagved Havesalen ligge og begiver os istedetfor op paa 1. Sal og ind i Prindsesse Thyras Værelser. Der er, om man vil, ikke Synderligt at se paa heroppe, ialfald ikke i Retning ad Luxus. Dagligstuen har et almindeligt, rundt Mahogni Bord, mørke Stole med grønt Betræk og et rødt, storblomstret Gulvtæppe; dens eneste Mærkværdighed er et stort Staffeli med et paabegyndt Billede, Pensel og Palet, — Altsammen yderst skuffende malet af den for længst afdøde Kunstner, hvis Portræt findes anbragt henne i det ene Hjørne af Maleriet. Soveværelset med dets antike, med rødt Silkedamask betrukne Møbler tager sig altid noget elegantere ud; man træffer desuden herinde et lille Skrivebord, et af en massiv Mahogniramme indfattet og meget stort Væggespejl samt henne i den ene Krog et grønt Skærmbrædt, der diskret skjuler en lille Seng for Besøgerens Øjne. Men det tilstødende lille Toiletværelse, og Kammerfrøkenens Lejlighed frembyder saa igjen Intet af Interesse, og man vilde i en Fart være færdig med at bese hele denne Suite Værelser, hvis man ikke tilfældigvis faldt paa at kaste et Blik ud ad et af Dagligstuens Vinduer. Der træffer man nemlig de første af de Vidnesbyrd, som Begyndelsen af Artiklen hentydede til. Værelserne beboedes i sin Tid af Prindsesse Dagmar, og et Par af de smaa Vindusruder bevarer i deres livløse Tavshed talende Minder om den unge Kongedatters Følelsesliv. Et Sted staar der ridset med tydelig Skrift: „Farvel, mit elskede Fredensborg, Dagmar, 14. September 1866“, og neden under følger et utydeligere og afbrudt „Gud velsigne . . .“ Et andet Sted synes der at være gjort Forsøg paa at tegne et Hjerte, og indeni den noget skjødesløst trukne Kreds læser man „Nikolaj — Dagmar“, foruden den samme Dato som ovenfor. Ruderne gjemmer desuden Erindringer om Andre. „Albert Eduard . . Alexandra“ staar der, Navnet „Thyra“ træffer man to Gange, og atter en anden Gang læser man

Alexandra 28. Juin
Dagmar 10. Juillet 1866.

Tilbøjelighed til at indridse Navne og Udtryk for deres Følelser lader i det Hele taget til at være fælles for den danske Konges Børn og disses Familie. Naar man oppe i 1. Etage kommer over til de Værelser, som i sin Tid beboedes af Kong Georg, og som vender ud til Slotshaven, kan man f. Ex. standse foran en Vindusrude, hvor der foroven staar nogle utydelige (græske?) Bogstaver og forovden i flere Linier: „Danmark Dig følge Held og Hæder. Georg Willy 5. Juli 1876. Sidste Dag her i det elskede Fredensborg, himmelske Hjem. Wilhelm, Pr ✝ D.“ Paa en anden Rude læser man — til sin Forbavselse paa Dansk: „Mine Tanker ville altid med Glæde dvæle i Danmark. Anna L. til Hessen, født P. af Preussen, 25. Oktbr. 1869,“ samt strax efter — og maaske til sin Forbavselse paa Fransk: »Que Dieu veille sur la Famille Royale et la prestige. En souvenir de mon sejour ici 1867, Alexandra 1867.« Her træffer man desuden Navnet „Olga“ samt, hvad der jo tager sig ud som en Spøg eller som et Drilleri, Ordene „Alexandra de Russie, Alexandra 1864.“ — I den mageløse Riddersal endelig, som strækker sig gjennem alle Slottes Etager, og som i sin største Højde skal maale to eller treogfyrretyve Alen, er Karmene til et Par af Dørene fuldstændig overkradsede med Navne, Aarstal og andre korte Meddelelser. Blandt forskjellige Indskrifter, som ifølge deres egen Angivelse bør henlægges til Aarene 1730, 1749, 1751, 1769, 1794 etc., finder man en Erklæring om, at „Den 21 Juni 1871 kom Kong Georg af Grækenland til Grækenland“, og mindst tre eller fire Gange har man betroet Dørkarmen, at „Den 23 Juni 1866 blev Prindsesse Dagmar forlovet med Storfyrst Alexander af Rusland.“ Sandheden byder imidlertid at tilstaa, at ogsaa forskjellige „Petersen'er“, „Georgine'r“ og „Nielsen'er“ fra temmelig nærliggende Tider har fundet Lejlighed til at forevige sig paa disse taalmodige Sten-Indfatninger, saa det maa være Fremtidens Lærde forbeholdt at kritisere alle disse Inskriptioner og nærmere at bestemme, hvilke af dem, der er ægte fyrstelige, og hvilke ikke. mr.

(Sluttes).

Tre Dage paa Als.

III.

Dagen var sludfuld, og Skyer mørknede Himlen. Stien, jeg gik paa, snoede sig mellem de Volde, som Preusserne anlagde i det urolige Aar 1870. Foran og bag mig gik Massen af pintsepyntede Mennesker, en tæt og tavs Procession uden Sang, uden afbrækkede Majgrene og Alt det, som ellers karakteriserer et Folketog paa en Pintsedag. Det var Sønderborgs Beboere, som spadserede til Skoven. Umiddelbart paa Siden af mig gik en Borger derinde fra med sine Smaabørn; han hilste og begyndte med en uigjengivelig Blanding af uægte Underdanighed og Opblæsthed at orientere mig i Terrænet.

„Disse Forskandsninger lagde vi i 70,“ forklarede han i ægte berlinsk Rabalderdialekt; „det var en hel Ring om „Sonderburg,“ — dengang stolede vi jo endnu ikke rigtigt paa Befolkningen her; vi kastede en 80,000 Mand herind, — ser De, det gav Respekt; vi erklærede Byen i Belejringstilstand og afskar den al Forbindelse med Landet, — det forbløffede, de saae, man var beredt paa Alt. Det Hus dernede bag Volden — ser De det? det blev bygget til Lazareth og var saa stærkt, at et Pandserskib kunde løbet sin Vædder mod dets Cementvæg uden at rokke en Skærve deraf. Hvad vi bygger, er solidt, og de, der tjener vor Sag, bliver der sørget for; men det ser Folk ogsaa nu, det har vundet os Alle her; man har været lidt længe om at faa Øjnene op — det er ejendommeligt for Nationen, den er lidt langsom af sig, men naar den saa kommer, saa kommer den „mit alles“! Det forstaar sig, vi har jo bestandig vore Kanoner, der staar et Par Stykker af dem her i dette Lazareth, som vi ikke fik Brug for — dengang. De skulde se dem, De kan tro, det er Tøj, som kan holde, Kammerater, som er værd at betragte . . . vi havde lagt to af dem derude, de laa og pegede over paa Dybbøl uden at sige et Muk, men et Fingertryk, og de vilde have fejet Vejen ren lige ned til Flensborg, fire Mil rækker de, paa Ære! Det er Verdens bedste Kanoner, og Ingen vover heller at prøve en Dyst med dem.“

Jeg spurgte Mennesket, hvad Haandværk han drev, om han var Militær.

Nej, han var Skræder. „Men det var Kanonerne, vi talte om. De skulde se Folket her i al den Tid; de gik som paa Æg, eller som om En sov i Huset hos dem, som de var angst for at vække. Men nu er Alting rigtig godt, vi har Grund til at være fornøjede!“ sluttede han, og den brave Mand saae virkelig grundfornøjet ud. Hans fire Drenge sprang foran ham med deres smaa Straahatte, som ved et dristigt Tryk var sat lidt ned ad Nakken, de svingede med deres Lilleputstokke, ligesom Faderen med sin Knortekjæp, og da de ytrede Lyst til at trille sig i Græsset, fik de Lov efter en kort Betænkning, som gjaldt Søndagsdragten, de hvide Benklæder og de sorte Fløjlsbluser. Et Sving med Haanden ind over en Kløvermark gav Signalet, og som en Sværm Græshopper over Ægypten styrtede Flokken sig over Grøften og smed sig paa Jorden. De stak deres smaa tydske Næser ned mellem de duftende Blomsterduske, de sparkede med Fødderne, lod Straaene rasle mellem deres svedige Fingre og raabte i deres Pintseglæde: Leve Kejseren! Skræderen skreg med; han havde strakt sig, saa lang han var, paa den grønne Mark, og som han laa der, pyntet, leende, usædvanlig rundkindet og rødmusset af en Berliner at være, omgivet af sit Afkom, boltrende sig i den høje Kløver, forekom han mig som et slaaende Billede af Als og af Tilstanden i hele Slesvig. Han havde den naive Frækhed at indbyde mig til at tage Plads ved sin Side. „Probieren Sie es doch einmal,“ raabte han efter mig; „hier ist wunderschön!“

Ved en Slyngning, som Stien gjorde mellem et lille Krat, kom jeg til at gaa ganske ene et Øjeblik, hele Sværmen af Spadserende foran mig og bag mig var skjult; jeg gik længere ind i Krattet, bort fra den afstukne Vej, og kom over en Eng til en Udkant af Skoven. Her var ensomt og stille, for Øjet laa den vide Udsigt aaben til Sundet, der blinkede og spillede i det skiftende Sollys og bar Tankerne her fra „preussisk Grund“ over til „Danmark“; og den dejlige, kraftigt spirende Natur rundt omkring ligesom rejste sig og bad, veltalende ved sin skjønne Friskhed, den spurgte indtrængende, om der dog ikke fandtes ét Menneske her, som vilde gaa med Bud for den og bringe en Hilsen fra de alsingske Skove til Slesvigs Folk. Fuglene kvidrede i Buskene, Alt omkring mig jublede:

Det er Foraar. Alting spirer i den varme Luft.
Maj er kommen med sit skjønne,
bløde Grønne.
Engens Græs med Bellis spættes,
Fugle kvidre. Skoven tættes,
og med Vaarens søde Duft
Alting mættes.

Det er Foraar. Slesvig, hæv dit Hoved, se Dig om!
Lad de friske, milde, linde,
Vaarens Vinde
vifte bort, hvad Hjertet brænder;
hvad den Dig og Danmark sender,
denne Vaar, som tidligt kom,
Ingen kjender.

Det er Foraar. Solen bringer Spirekraft til Alt.
Haabets Fane skal I hejse,
I skal rejse
hver en sorgfuld, sænket Pande,
tale, som naar Vestens Vande
væder med sit stærke Salt
Slesvigs Strande.

Tale, ja! Til Magtens Sted skal tusind Tungers Raab
bære gamle Danmarks Smerte.
Fjendens Hjerte
vil vel aldrig os, de Svage,
Slesvig give frit tilbage . . .
Godt, saa skiller vi vort Haab
fra vor Klage.

Dette lovligt grebne Haab, som Tyskland selv har skabt,
ene godt vor Sag kan bære.
Tydsklands Ære
staar som Gidsel for sin Fange,
Vidnerne var altfor mange.
Slesvig selv kan ej gaa tabt,
vær ej bange.

Det er Foraar. Storm og Mulm og Nat erklæres Krig.
Hør! rundt i Evropas Riger
Raabet stiger:
Fred og Frihed, Ret for Alle!
Alt hvad man med Navn kan kalde,
Vold og Falsk og skændig Svig,
det skal falde.

Det er Foraar, Foraar! Rejs Dig, Slesvig, se Dig om!
For Guds Sol, den skjønne, rige,
Slud maa vige.
I Skærsommer Vaaren ender, —
hvad den Dig og Danmurk sender,
denne Vaar, som tidligt kom,
Ingen kjender!

(Fortsættes)

En Episode til Søs.

Af Alexander Dumas.

(Sluttet).

Kaptainen tog Kruset ud af Haanden paa Double-Bouche, skjænkede et nyt Glas Vin og rakte ham det. Double-Bouche tøvede et Øjeblik endnu; saa tog han en fortvivlet Beslutning: „Paa Deres Velgaaende, Kaptajn!“ sagde han og stak Glasset ud til Bunden, uden dog at tabe Den af Syne, der havde skjænket for ham. Virkningen af det oplivende Medikament var iøjnefaldende, Double-Bouche begyndte at mande sig op. „Naa!“ sagde Kaptajnen, „nu, da jeg kjender din Smag for Fisk à-la-maître-d'hôtel og veed, at Du sætter mest Pris paa Bordeaux-Lafitte, kunde vi maaske tale lidt om vore private Affærer. Hvad er der skët, siden jeg forlod Skibet?“ — „Man har udnævnt Policar til Chef i Deres Sted.“ — „Det tænkte

jeg nok!" — „Derpaa bestemte man sig til at sejle til Filadelfia, istedetfor at gaa direkte til Marseille, samt til at sælge det Halve af Ladningen der." — „Jeg havde en Anelse om det." — „De har saa solgt den, og i Løbet af tre Dage har de nu spist op, hvad de ikke kunde drikke op af den, og drukket op, hvad de ikke kunde spise." — „Javel!" sagde Kaptajnen, „jeg har selv set dem i Aktivitet. Men nu en anden Ting, — hvornaar sejler de?" — „Imorgen." — „Imorgen? Se se! det var nok lige i den syvende Time, jeg kom tilbage! Hør, Double-Bouche, Du holder jo af god Suppe, en god Boeuf, en fortræffelig Bordeaux-Lafitte, ikke sandt, min Vén?" — „Mer end af mit Liv, Hr. Kaptajn!." — „Vel, min Gut, jeg udnævner Dig til Hovmester paa „Roxelane" med 100 Daler fast om Aaret og en Tyvendedel af Prisepengene." — „Du gode Gud! er det Deres Alvor, Kaptajn? Og hvad skal jeg saa gjøre til Gjengjæld?" — „Du skal tie stille, ikke sige et Ord til Nogen om, at jeg ikke er død." — „Vel!" — „Og i Tilfælde af, at de ikke rejser imorgen, skal Du bringe mig Noget af denne rare Fisk og denne udmærkede Bordeaux-Lafitte hen paa det Sted, hvor jeg holder mig skjult." — „Brillant! Hvor vil De holde Dem skjult, Kaptajn?" — „I Krudtkammeret, for at jeg kan lade Jer Allesammen springe i Luften, hvis det ikke gaar, som jeg har beregnet." — „Vel, Kaptajn, der skal blive gjort Alt for, at De kan blive tilfreds med mig." — „Naa, saa Godnat, min Ven!" — „Godnat, Kaptajn, og sov vel, Hr. Kaptajn!"

Det sidste Ønske var overflødigt; thi vor Helt var trods sin stærke Konstitution nær ved at segne om af Træthed og Søvn. Da han kom ind i Krudtkammeret og havde laaset Døren af efter sig, fik han neppe nok Tid til at lave sig en Slags Seng mellem to Tønder og til at rulle en Fustage ind under sit Hoved istedetfor Hovedpude, før han faldt i en saa tryg Søvn, som om han aldrig ved de føromtalte Smaabegivenheder var blevet nødsaget til at forlade sit Skib. Han sov tolv Timer i Træk. Da han vaagnede, mærkede han paa „Roxelanes" Bevægelse, at den var i Fart; Skibet havde lettet Anker og sat Kursen ud paa Havet, uden at nære mindste Anelse om den Tilvæxt, det havde faaet i Kaptajnen.

Midt under den Støj og Forvirring, som altid ledsager et Skibs Afgang, hørte Kaptajnen det banke paa Døren til sit Skjulested. Det var Double-Bouche, som kom med hans Ration. — „Naa, min Gut," sagde Kaptajn Pamphilus, „nu sejler vi altsaa; og hvor styrer vi saa hen?" — „Til Nantes." — „Naa, og hvor er vi?" — „Paa Højden af Needy-Island." — „Godt! De er Alle ombord? og der er ingen Nye kommet?" „Jo, der er kommet en Bjørn." — „Vel! Naar vil vi kunne være paa aabent Hav?" — „Aah! iaften engang; vi har baade Brise og Strømmen med os, og ved Bombay Hook træffer vi Floden." — „Godt, Hvad er Klokken?" — „Ti." — „Jeg er fuldkommen tilfreds med din Intelligens og Nøjagtighed, jeg forhøjer din Gage med 100 Livres. Skynd Dig nu afsted og bring mig min Middagsmand Kl. 6." — Double-Bouche gjorde en Gestus, som skulde betyde, at han nok skulde være præcis, og gik sin Vej, henrykt over Kaptajnens Gavmildhed.

Ti Minuter efter, netop som Kaptajnen var blevet færdig med sin Frokost, hørte han Skrig, som hidrørte fra Double-Bouche, og som aabenbart fremkaldtes ved Slag af en Tamp. Han talte 25 Slag og Skrig, — ikke uden en vis Uro; thi han havde en Fornemmelse af, at han ikke var ganske uden Skyld i den Revselse, der tildeltes hans Forsørger. Da Skrigene imidlertid hørte op, og Intet ellers tydede paa noget Usædvanligt ombord, lagde hans Uro sig. En Time efter kunde han paa Skibets Rullen mærke, at det maatte være paa Højden af Bombay-Hook, idet den stigende Flods Bevægelse havde forenet sig med Strømmens. Saaledes gik Dagen. Kl. 7 om Aftenen bankede det paany paa Døren til Krudtkammeret; Kaptajn Pamphilus lukkede op, og Double-Bouche traadte for anden Gang ind.

„Naa, min Ven," sagde Kaptajnen, „jeg hørte Dig synge en Sang, som jeg syntes, jeg skulde kjende?" — „Aah! imorges? Ja de gav mig 25 Rottingslag, fordi de havde set mig gaa ind i Krudtkammeret og spurgte mig om, hvad jeg havde der at bestille." — „Hvor de er nysgjerrige af sig. Naa, og hvad svarede Du dem paa deres næsvise Spørgsmaal?" — „Aah! at jeg vilde stjæle Krudt til at lave Raketter af." — „Og derfor gav de Dig 25 Slag Rotting?" — „Bah! det gjør Ingenting; det blæser jo, saa det er allerede tørret." — „Hundrede Livres mere om Aaret for Rottingslagene!" — „Tak, Kaptajn." — „Tag Dig nu en lille indvendig og udvendig Afgnidning med Rom, og gaa saa tilkøjs. Jeg behøver vel ikke at fortælle Dig, hvor Rommen er, hvad?" — „Nej, Kaptajn!" — „Farvel, min Ven; men apropos, hvor er vi?" — „Vi passerer mellem Kap May paa den ene og Kap Henlopen paa den anden Side." — „Vel! Vel!" mumlede Kaptajnen, „om fire Timer er vi i rum Sø." Double-Bouche lukkede Døren og lod ham alene med dette Haab.

Fire Timer forløb uden at hidføre Forandring i de forskjellige Personers respektive Stilling; kun gik de sidste Timer stadig langsommere og ængsteligere for Kaptajn Pamphilus. Han lyttede med spændt Opmærksomhed efter de forskjellige Lyd, som fortalte ham, hvad der foregik rundt om og ovenover ham; han hørte Matroserne gaa tilkøjs, saae gjennem Dørens Sprækker efterhaanden alle Lys slukkes, og lidt efter begyndte saa Folkenes Snorken. Kaptajnen aabnede Døren og stak Hovedet op over Mellemdækket. Der var saa roligt som i en Sovesal. Han gik videre op ad de sex Trappetrin, som førte til Kahytten, og listede sig paa Tæerne frem til Døren; den stod paa Klem. Han standsede et Øjeblik, for at trække Vejret og kastede derpaa et Blik ind i Værelset. Det var kun oplyst af nogle spæde Straaler, som Maanen kastede ind gjennem Agtervinduet: de belyste en Skikkelse, som sad bøjet ud ad bemeldte Vindu, og som saa spændt betragtede en Gjenstand, der syntes at lægge Beslag paa hele hans Opmærksomhed, at han ikke hørte Kaptajn Pamphilus aabne Døren og lukke den efter sig. Den Omstændighed, at Manden, — i hvem Kaptajn Pamphilus øjeblikkelig, skjøndt han vendte Ryggen til, havde gjenkjendt Policar — var saa optaget, lod til at bringe Kaptajnen til at skifte Plan; han stødte atter Pistolen i Bæltet, nærmede sig langsomt og lydløst og med tilbageholdt Aandedræt Policar, og kom ham endelig saa nær, at han kunde naa ham. Idet han nu gjenkaldte sig den Manøvre, han selv havde været Offer for under ganske lignende Forhold, greb han sin tidligere Næstkommanderende med den ene Haand ved Frakkekraven, med den anden i Bagdelen af Benklæderne, udførte derpaa den samme Vægtstangsbevægelse, man i sin Tid havde forsøgt paa ham selv, og sendte Policar, førend denne fik Tid til at gjøre den ringeste Modstand eller udstøde det mindste Skrig, ud paa nærmere Efterforskninger efter den Gjenstand, han havde betragtet med saa stor Opmærksomhed. Da Kaptajn Pamphilus derpaa saae, at den stedfundne Begivenhed ikke i mindste Maade havde forstyrret Mandskabets Søvn, samt at „Roxelane" stadig gjorde sine ti Knob i Timen, lagde han sig ganske rolig i sin Hængekøje, der nu forekom ham dobbelt indbydende, og sov efter faa Øjebliks Forløb de Retfærdiges Søvn. — I Forbigaaende bemærket, saa var den Gjenstand, Policar havde havt saa travlt med at mønstre, en forsulten Haj, der fulgte Skibets Kjølvand i Haab om, at man vilde kaste Et eller Andet ud til den!

Den følgende Morgen stod Kaptajn Pamphilus op ved Daggry, tændte sin Tschibouk og gik op paa Dækket. Den Matros, som havde Vagt, og som just spadserede op og ned ad Dækket for at værge sig mod Morgenkulden, saae efterhaanden Kaptajnens Hoved, Skuldre, Bryst og Ben komme op ad Trappen, og blev staaende med aaben Mund og tænkte, at han drømte vel. Kaptajnen gik imidlertid tæt forbi ham, tilsyneladende uden at lægge Mærke til hans Forfærdelse, og gik hen og satte sig, som han plejede, paa Skandseklædningen. Omtrent en halv Time efter viste en anden Matros sig paa Dækket; men neppe var han kommet op ad Lugen, før ogsaa han stod som naglet fast til Pletten ved Synet af Kaptajn Pamphilus! „Naada!" sagde Kaptajnen saa efter et Øjebliks Tavshed, „hvad gaar der af Dig? Du afløser jo ikke den brave Georges, som er helt stivfrossen, efter at han har holdt Vagt i tre lange Timer. Naa, lad det nu gaa lidt gesvindt!" Matrosen adlød mekanisk og gik hen og tog Kammeratens Post. „Det var ret," vedblev saa Kaptajnen, „hver sin Tur, saadan skal det være. Kom nu her, Georges, og tag min Pibe, som er gaaet ud. Du kan gaa ned og faae den tændt, og lad saa hele Mandskabet bringe mig den herop igjen." Georges tog skjælvende Piben, ravede som en drukken Mand ned ad Mellemdækstrappen, og kom et Øjeblik efter op med den tændte Tschibouk i Haanden; alt det øvrige Mandskab fulgte bag efter, og tavse og forfærdede stillede de sig op paa Dækket.

Saa rejste Kaptajn Pamphilus sig og begyndte at gaa fra den ene Ende af Fartøjet til den anden, snart paa langs og snart paa tvers, som om Intet var passeret. Hver Gang, han kom forbi, veg Matroserne til Siden, som om den blotte Berøring med ham var dødbringende; og dog havde han ikke Spor af Vaaben og var mutters ene, medens de var 70 og havde hele „Roxelanes" Arsenal til deres Raadighed! Efter at han havde fortsat sin tavse Inspektion et Kvarters Tid, standsede han ved Chefstrappen, kastede et sidste Blik rundt om sig, gik ned i sin Kahyt, og forlangte sin Frokost. Double-Bouche bragte ham et Stykke Kablian à-la-maitre-d'hôtel og en Flaske Bordeaux-Lafitte; han havde allerede overtaget Funktionerne som Hovmester. Det var den eneste Forandring, som foregik ombord paa „Roxelane" under dens Overfart fra Filadelfia til Havre, hvortil den ankom efter en heldig Rejse paa 37 Dage, med én Mand mindre og én Bjørn mere, end da den gik ud.

Paris under Verdensudstillingen.

X.

De franske Kronjuveler.

I Expositionens Æresvestibule, som Forhallen indenfor Marsmarkpaladsets Hovedfaçade almindeligvis kaldes, staar der mellem Prindsen af Wales' indiske Skatte og de franske Nationalfabrikers Pragtværker af Gobelins og Sevresporcellæn en sexkantet Montre af Staal og stærke Spejlglasruder. En underlig symboliserende Montre. Hver Aften, naar Hvilens Fred ringes ind, synker denne Montre ned gjennem Gulvet, ned i et underjordisk Kammer, der er konstrueret af stærke Staalfjedre. Og hver Formiddag, naar de nysgjerrige Flokke atter har samlet sig, mindre om Arbejdets Vidundere end om Luxusens Feerier, stiger den igjen op for at beundres af den ventende Mængde. Helt ned gjennem Vestibulen stiller denne Mængde sig i Queue for at mætte sin Lyst til at være med i Trængselen, hvor de Andre klumper sig sammen. Den staar der i Timevis og spilder sin Tid for endelig at komme indenfor Silkesnorene og af Sergeant-de-ville'rne — saa at sige de eneste, man ser i hele Expositionspalæet — i Hast at jages forbi den lokkende Montres Skatte, . . . i Hast, eftersom der er Hundrede og atter Hundrede bagefter, hvis idiotisk opspilede Øjne ligeledes skal mættes.

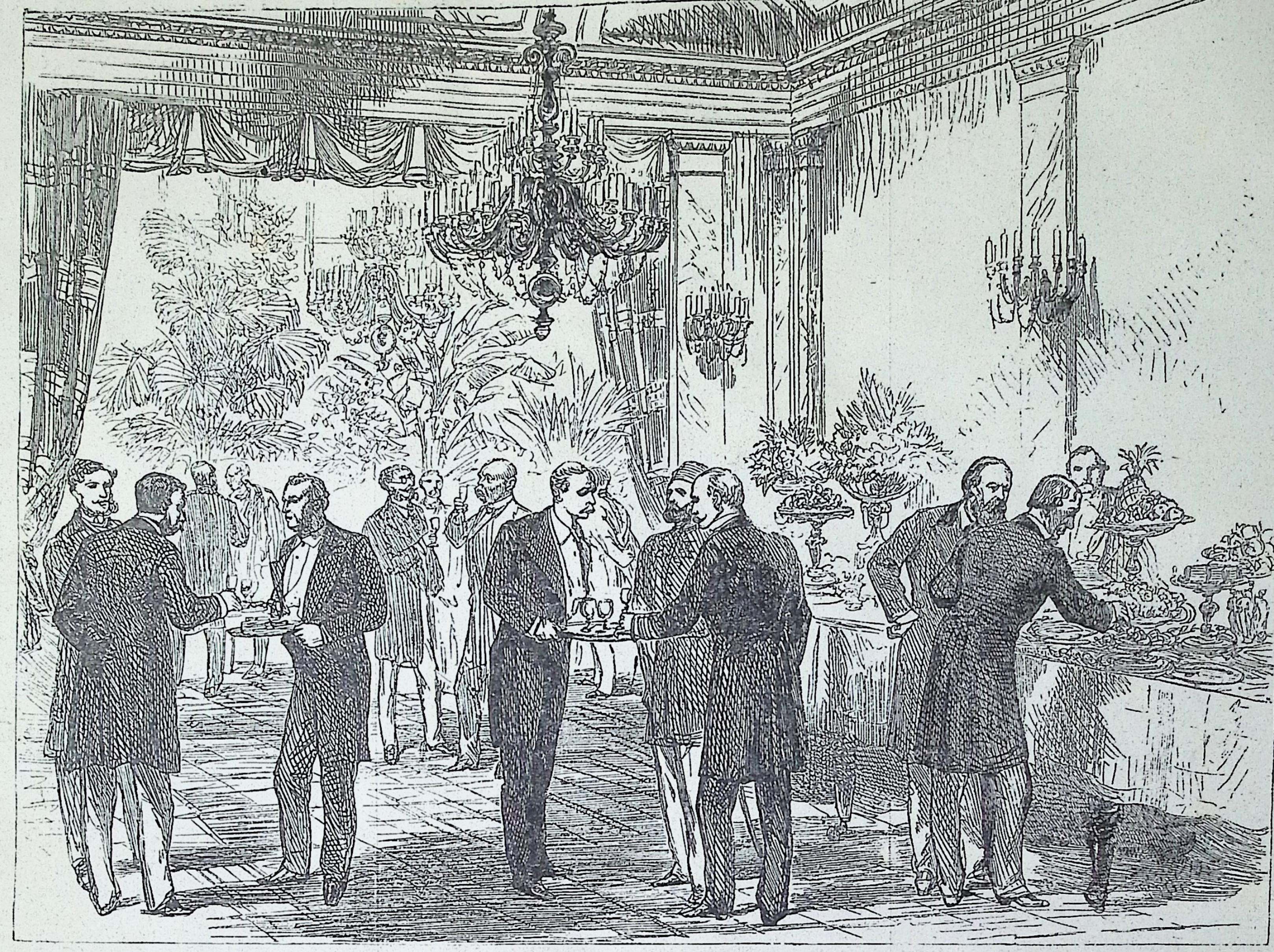
Hver tolvte Time gaar denne Montre i Gulvet, og hver tolvte stiger den op igjen. Men der kommer en Dag, da Folk fra alle Verdens Lande har kigget ind i Arbejdets og Fredens store Tempel, da Alle er vendte hjem fra det, fyldte af mægtige Indtryk, da Sfinxordet over dets Port er trængt forstaaet ud allevegne, saa de forunderlige Geniets og Udholdenhedens Resultater, der har prædiket dette Sfinxords Evangelium, kjendes og skattes overalt. Saa synker Montren indenfor de røde Silkesnore i Jorden for aldrig mere at stige op af sit Staalfængsel. En underlig symboliserende Montre har jeg kaldt den. To Ord er nok til Forklaring: indenfor Spejlglasruderne er paa røde Fløjlspuder den franske Krones Diamanter og Juveler udstillede.

Vor Tid har nu engang Passion for gamle Kuriositeter, og en Feuilletonist maa tilfredsstille sit Publikums Smag. Jeg skal derfor her have den Ære at underholde dem af mine Læsere, som ikke kan eller ikke vil være med i Æresvestibulens Queue, underholde dem lidt om den saa meget bekigede og beundrede Montres Indhold.

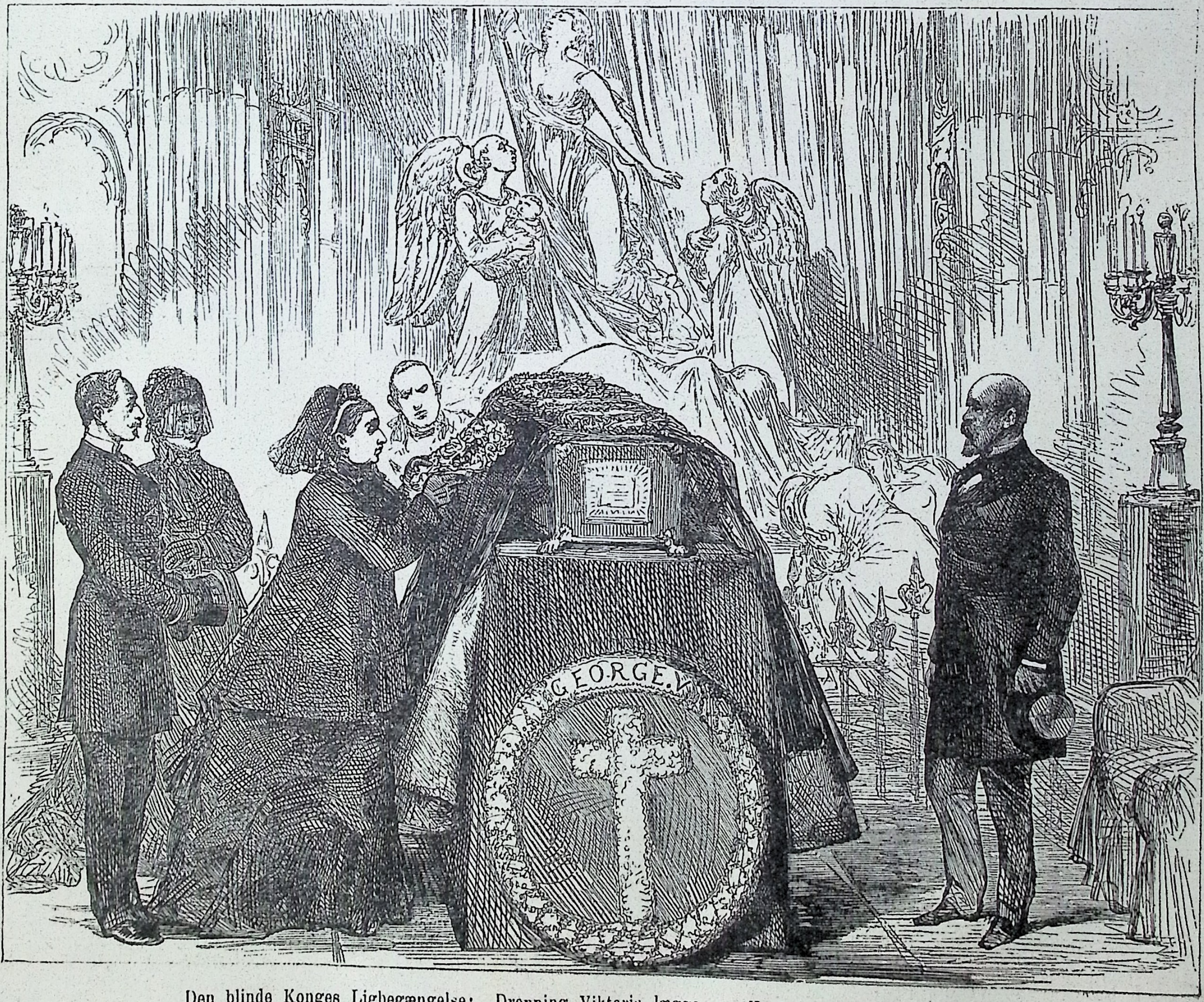
Naturligvis er dens Hovedattraktionspunkt den verdensberømte „Regent", den fabelagtige, enestaaende Brillant, som blev stjaalet fra de indiske Gruber ved Porteal og af Hertugregenten af Orleans, hvis Navn den bærer, indlemmedes i Frankrigs Kronskat for en Pris af to Millioner Franks. Stenen er af et ligefrem vidunderligt Vand; dens Slibning, der blev udført 1717 i Amsterdam og kostede 250,000 Franks, bliver af Kjendere beundret paa Grund af dens mathematiske Regelmæssighed. Af Størrelse er denne Diamant omtrent som en Reine-Claude, den er næsten rund af Form, har en Tykkelse, der svarer til dens Omfang, er helt hvid, fri for enhver Plet, enhver Sky eller Ridsning, samt fem Hundrede Gran tung. Nøjagtigt angivet vejer den $136\frac{7}{8}$ Karat; dens Længde er 31,5, dens Tykkelse 23,9 Millimeter. Man ser: det er en Fyr, der maa indgyde Respekt ogsaa paa Grund af Andet end sin Ælde.

Naturligvis har en saadan Ædelsten sin Historie. Man behøver blot at slaa efter i Hertugen af Saint-Simons Memoirer for at finde den. Ved et aldeles exceptionelt Tilfælde, fortæller han, lykkedes det en i Stormogulens Diamantgruber ansat Bestillingsmand at praktisere en Sten af vidunderlig Størrelse ind i en Del af Legemet, som ikke nærmere kan betegnes (den ædle Hertug, der som bekjendt holder af at tage Bladet fra Munden, siger uden Omsvøb: de s'en fourrer un dans le fondement.) samt, hvad der var det mest Mærkværdige: at naa til Kysten med den og indskibe sig uden at have maattet undergaa den Forsigtighedsproces, som ellers ingen Rejsende kunde slippe for, naar hans Navn og Stilling ikke frembød tilstrækkelige Garantier, en Forsigtighedsproces, i hvilken Indtagelsen af visse Renselsesmidler spillede en fremragende Rolle.

Fyren naaede da til Evropa med sin Diamant. Han viste den til forskjellige Fyrster, som ikke turde tænke paa at erhverve den for sig, og bragte den sluttelig til England, hvor Kongen beundrede den uden dog at kunne beslutte sig til at kjøbe den. Endelig arriverede Manden

Kongressen i Berlin: Scene i Buffet-Salen. (Se. S. 353)

Den blinde Konges Ligbegængelse: Dronning Viktoria lægger en Krands paa Kisten. (Se S. 353).

Fra Kafferkrigen: Kamp i Skoven. (Se S. 353)

med samt sin Diamant og en Krystalmodel af den til Frankrig og henvendte sig til Law. Saint-Simons Beretning om Salgsforhandlingerne her er i dens Naivetet altfor karakteristisk til ikke at blive gjengivet med Fortællerens egne Ord.

Law, skriver han, kom bestyrtet til mig og bragte mig Modellen. Jeg mente, at det ikke sømmede sig for Kongen af Frankrigs Storhed at lade sig skræmme af Prisen for et Klenodie, der var uskatterligt og enestaaende i Verden; jo mindre de andre Potentater havde vovet at tænke derpaa, desto mere maatte man netop tage sig iagt for at lade Juvelen slippe sig ud af Hænderne. Law, der var henrykt over at høre mig tale saaledes, bad mig ogsaa sige Hs. Højhed Hertugen af Orleans denne min Mening. Finansernes Tilstand var en Hindring, Regenten meget stærkt betonede; han frygtede, man vilde dadle ham for, at han gjorde et saa betydeligt Kjøb, medens saa Mange led Nød, og man ikke kunde opfylde de mest paatrængende Krav. Jeg roste denne Følelse, men sagde ham tillige, at man ikke turde bedømme Evropas største Konge paa samme Maade som en simpel Privatmand, der ganske vist ikke turde kaste 100,000 Franks ud for at pynte sig med en smuk Diamant, samtidig med at han havde stor Gjæld og ikke var i Stand til at betale den; at man maatte tage Kronens Ære med i Betragtning og ikke turde lade denne Lejlighed gaa tabt til at erhverve en ubetalbar og enestaaende Diamant, der bragte alle andre i Evropa til at blegne; at Erhvervelsen af den vilde være en evigt varende Hæder for Regentskabet; at det, man sparede ved at afvise Kjøbet ikke væsenligt kunde lette Finanserne, selv om disse befandt sig i nok saa slet en Tilstand; samt at Merbetyngelsen neppe vilde mærkes. Law havde, før han talte med mig, saa levende forestillet Ejeren Umuligheden af at sælge en Diamant til den Pris, han gjorde Regning paa, og han havde saa overbevisende forklaret ham de Tab, han vilde lide, naar han sønderlemmede den i flere Stykker, at han til Slutning gik ind paa at sælge den for to Millioner Franks. Desuden skulde han have Affaldet ved Slibningen. Paa denne Basis blev Handelen da afsluttet. Man betalte ham Renter af de to Millioner, til man var i Stand til at udbetale Kapitalen, og overlod ham imidlertid Ædelstene til samme Værdi i Pant. Hans Højhed Hertugen af Orleans blev behageligt skuffet ved det Bifald, hvormed Publikum modtog Kjøbet af en saa smuk og enestaaende Juvel." — Ikke sandt, det er hele Tiden, der afspejler sig i den franske Hofmands Beretning?

„Regenten" blev af Ludvig XVIII og Carl X baaren ved disse Majestæters Kroninger i Rheims. Ludvig Philip tog ingen Notits af den; Borgerkongen vilde jo i Virkeligheden ogsaa have taget sig underlig ud med saadanne Stene som Pendant til hans historiske Paraply. Men Napoleon den Tredie bragte den naturligvis igjen til Ære ved at anbringe den i Kejserkronen, som han satte paa sit Hoved i Notre-Dame. Der sidder den endnu, — det vil sige i Kronen, en Kejsers Hoved kommer dens Spil neppe nogensinde mere til at bestraale.

At Publikum staar i Quene for at faa samme Krone at se, er endda ikke saa vanskeligt at forstaa. Omtrent halvsjette Tusind kostbare Ædelsten blinker i den, og dens Værdi opføres i Statens Regnskaber til fjorten Millioner, syv hundrede og to tusind Franks. I det Hele skal, siger man, Montren i Æresvestibulen rumme 64,000 Juveler, der vejer 18,000 Karat og som allerede under Ludvig den Attende, da Penge jo gjaldt adskilligt mere end nu, var vurderede til omtrent 21 Millioner Franks. Efter disse Oplysninger vil man maaske fritage mig for at give et Billede af, hvad der funkler og lyner og straaler indenfor Spejlglasruderne. Den simple Anførelse af Tallene maa aabenbart være mere befrugtende for Enhvers Fantasi end alle Beskrivelser.

Næst efter „Regenten" er Sancydiamanten den mest berømte af Ædelstenene. Den har pæreagtig Form og en gammeldags, ikke ganske regelmæssig Slibning, idet den nemlig ikke har noget Midtplateau, men løber spidst ud til alle Sider. Da den kun vejer 33²/₁₆ Karat, er den nærmest en Dværg ved Siden af Regenten, men kan saa til Gjengjæld føre sin Historie meget længere tilbage. Den var et ældgammelt Klenodie hos Burgunderfyrsterne; en af Fyrsteslægtens Medlemmer havde i Østerland reddet en orientalsk Prindsesse ud af Fjendevold, og gjennem hende var den kommet i Slægtens Besiddelse. Karl den Dristige bar den som Galasmykke og havde den ogsaa hos sig i det ulykkelige Slag ved Nancy, hvor han fandt Døden. En svejtsisk Soldat fandt Ædelstenen ved Siden af Liget og solgte den for en Gylden. Den vandrede saa fra Haand til Haand, indtil den endelig blev kjøbt af Ludvig XII, som indlemmede den i den franske Kronskat. Under det sidste Kejserdømme blev den indfattet i et Diadem, som Kejserinde Eugenie jevnligt bar ved Hoffesterne.

Hvad hun har havt for Pynt til sin Naadighed! Her er saaledes ogsaa et andet Diadem med Safirer, hvoriblandt en af de største, som existerer i Verden, to Centimeter høj og halvanden bred. Og først og fremmest er der det prægtige Garniture af ægte Perler, som anslaas til en Værdi af en Million 165,000 Franks, og i hvilket findes den største Perle, man i ethvert Tilfælde kjender i Evropa. Den er af Størrelse som et Dueæg og præsenterer sig nu i prægtigt straalende Hvidhed. Men saaledes har det ikke været altid. Engang i forrige Aarhundrede blev den syg, den fik pludselig Gulsot. Stor Bekymring ved hele Hoffet. Man skyede imidlertid dengang Intet, naar det gjaldt et saa vigtigt Anliggende. Et specielt Gesandtskab blev afsendt til Schahen af Persien for at søge Raad til den kostbare Patient. Han vidste ogsaa ganske rigtigt et saadant: den Syge skulde puttes i en Kampfersæk og bæres Dag og Nat ved et Menneskebryst, saa kom den sig. Gesandtskabet bragte den Besked hjem, Dronningen lagde den syge Perle ved sit Bryst, og det hjalp; den menneskelige Varme gav den virkelig igjen dens smukke hvide Teint.

Selvfølgelig existerer der lignende Historier ogsaa om andre af Montrens Skatte; jeg indskrænker mig dog til en ganske lille Slutningshistorie. Under Revolutionen, i 1792, lykkedes det nogle dristige Tyve at bemægtige sig Kronjuvelerne. Natten mellem den sextende og syttende Avgust trængte de, fyrretyve i Tallet, ind i Skatkammeret og kom ved Hjælp af Tonge og Gadelygter lykkeligt bort med deres Fangst. Stor Bevægelse og Allarmering naturligvis den næste Morgen. Men trods de mest virksomme Efterspøringer kunde man kun faa fat i to af Banditerne, og de havde ingen Diamanter. Først senere gjenfandt man disse, og det ved et besynderligt Tilfælde. En Politiofficer var i Conciergeriet blevet rørt af en Dødsdømts Bøn, der som eneste Naade udbad sig at maattte blive barberet. Nogle Dage efter undslap denne Fange. Forklædt kom han til Politiofficeren og tilbød, til Tak fordi denne havde ladet ham blive barberet, at opgive ham, hvor Kronjuvelerne skjultes. To af hans Kachotkammerater havde talt om det en Nat, da han lod, som han sov. Man søgte paa det opgivne Sted og fandt virkelig ogsaa der Skatten. Hvad angaar Fangen, der var dømt for Falskmøntneri, gav man ham først som Belønning Lejlighed til at slippe ud af Paris og anbefalede ham derpaa til Krigsministeren, som udnævnte ham til Officer i et Linieregiment.

Tiderne forandrer sig; Frankrigs Krigsminister vilde nu neppe sætte en dødsdømt Forbryder ind i Hærens Officerskorps, selv om Kronjuvelerne var borte, og Forbryderen kunde skaffe dem tilbage. Tiderne forandre sig. Disse samme Juveler var endnu for ti Aar siden Sager af uhyre Vigtighed; de skulde fra en Kejsers Hoved sende Majestætens imponerende Lyn ud over en ydmygt tilbedende Hob. De ligger nu i Arbejdets store Musæum som gamle Kuriositetssager fra en svunden historisk Periode.*)

Mac Adam.

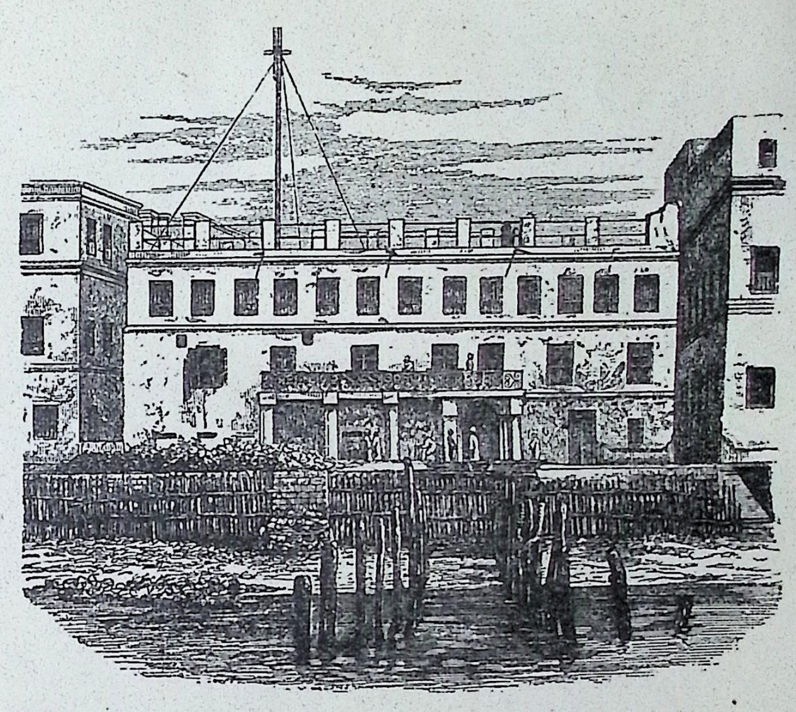
Gjennem de Sortes Verdensdel.

Efter H. M. Stanley.

II. I Zanzibar.

Den 21. Septbr. 1874 dampede vort Skib gjennem det smalle Sund, som skiller Øen Zanzibar fra Fastlandet. En matblaa Himmel hvælvede sig over den stille Sø og over det nære Land, der laa ligesom tilsløret af en varm, lysende Atmosfære og hensunken i en besynderlig søvndrukken, mystisk Tavshed. Længst tilbage glødede i Purpurfarver fjerne Højdedrag; nærmere ved løftede Palmer deres fjedrede Hoveder, og Johannisbrød-Træer med store, massive Kroner, Banan-Plantager med uigjennemtrængelig Skygge, Mango-Træers mørkegrønne Løv-Kugler, Orangelunde, store Kryddernellike-Plantager osv., smeltede sammen til et underfuldt betagende Billede, der meldte sig i bløde Former og badet i ligefrem betagende Vellugt. Saa stiger Skibsmaster op i Horisonten som fine, lodrette, utydelige Streger, og man ser til Venstre en blaahvid Masse. Det er Øens Hovedstad. I Bøssefskuds Afstand fra den lave, grøntklædte Kyst gaar Farten videre mod Syd, og Byen med de hvide, firkantede, ens høje og massive Huse viser sig stadig for En; den er bygget paa en lav Landtunge, skilles fra Havet ved en bred, sandet Strandbred og ligger ved en Bugt, som inderst inde gjør en lille Svingning.

Knap to Timer efter, at vi havde faaet Staden i Sigte, kastede Skibet Anker i et Par tusind Fods Afstand fra Kysten. En Mængde Baade kom ud til os; Evropæere, som talte Engelsk og Fransk, sad til Rors, Wangvanaer (frigivne Negere), i lange hvide Bomuldsskjorter og med røde Huer paa, roede for dem. Der var et Mylder af sorte og gule og rødbrune Ansigter, og Svahili og Arabisk, hinduiske og persiske Lyde summede En forvirret imøde . . . En Baad bragte mig i Land og til min gamle Ven, A. Sparhavks Hus; senere fik jeg mine Ledsagere og min Bagage udskibet, og saa kunde jeg da omsider skride til at organisere Expeditionen. Naar mit Dagværk var endt, red jeg en Tur i Byen og dens Omegn eller afventede — i Selskab med Kohuder, der var udhængte til Tørring — oppe paa Husets flade Tag Nattens Frembrud. Jeg havde her Udsigt til den plumpe engelske Konsulatsbygning samt over Rheden og Bugten, hvor et Par engelske Krigsskibe hvilte sig fra Jagten paa utrættelige arabiske Slavehandlere, og hvor

Britisk Konsulatsbygning i Zanzibar.

der forøvrig laa godt og vel et Hundrede Dampere og Dampbaade, arabiske Dhovs, Skuder eller Pramme. Om Dagen vrimlede der paa Strandbredden af Sorte, som lossede, af Matroser og af Dragere, som kom slæbende med store Sække Krydderneliker, Kanel, Elfenben, Kopal og anden Slags Gummi. Om Aftenen vaskede nøgne Arbejdere og Drenge sig i Bølgerne, arabiske Kjøbmænd flyttede Stole og Puder ud paa Havnedæmningen og slog en lun lille Passiar af, Dhover hejste deres trekantede Sejl paa de knirkende Rær, og zanzibarske Kanoer kom glidende med Træ og andre indenlandske Produkter. Først naar Solen var gaaet ned, blev Alt tyst. Saa kom Bønnens Time for Araberne, og da Zanzibar ikke kjender til Kjøretøjer med raslende Hjul, forstyrrede Intet den sene Aftentimes fredelige Stilhed.

En Ridetur tillader En i Ro og Mag at mønstre Lokaliteter, som det ellers let kan være farligt at ville stifte Bekjendtskab med i en Temperatur paa 28° R. Gjennem en snever, kroget, brolagt Gade kommer man forbi lutter hvide og lutter to- eller tre Etages Huse; de evropæiske Handlendes og Embedsmænds Boliger ligger Side om Side, og i Portene ser man de forskjellige Portnere gjøre sig det efter bedste Evne bekvemt. Her har vi Indgangen til det faldefærdige, gamle Fort, hvor nogle dovne og snavsede Balutschis og Arabere siddende holder Vagt; hist kommer Fyrst Barghaschs' prægtige, hvide, tre Etages Harem, bygget i arabisk Stil og ved en lukket Gang, 30 Fod ovenover vore Hoveder, sat i Forbindelse med en stor Bygning paa den modsatte Side af Gaden. Fire eller fem halvmaaneformede Trappetrin fører op til Haremets elegante Port, der er anbragt i en Højde af 3 Fod over Jorden; i Stueetagen opholder sig nogle Soldater, bevæbnede med Henri-Martini Geværer, Luntebøsser, Sværd og Skjolde . . . Længere fremme ophører Schangani, det evropæiske Kvarter, Gaden bliver endnu snevrere, og i Melindi-Kvarteret møder man fornemmelig Arabere og Hinduer. Fra en Bro har man Udsigt til en Mængde usle Hytter og Affaldsdynger, hvor halvnøgne Negere og hvidklædte Personer gaar og roder,

*) Af de to i dette Numer optagne Udstillingsbilleder fremstiller det første, som man vil se, Danmarks-Statuen, der har vakt meget Bifald, og som er udført af Hr. Marqueste. Den unge talentfulde Kunstner har tidligere opnaaet den bekjendte prix de Rome, hvormed følger tre Aars Ophold i Italien, og er for Tiden beskæftiget med flere Arbejder for Hertugen af Aumale. — Med det andet Billede fortsættes Gjengivelserne af den pompøse „Nationernes Gade". R. A.

og derpaa kommer man til Ngambu („den anden Side"), hvor Gaden er bred, men Snavset tykt. I dette Fattigkvarter bor Vangvanaerne sammen med velhavende Fiskere eller Msvahili, med Banyaner, Hinduere, Persere, Arabere og Balutscher, med agtværdige Slave-Haandværkere og Handelsmænd. Paa Helligdage gaar det lystigt til her, og de farverige Dragter gjør Folkelivsbilledet yderst interessant; om Hverdagene lægger man mere Mærke til Snudset, som hersker baade uden og indenfor de med tørre Palmeblade tækkede Lerhytter.

Dog — der er ingen Grund til i denne Sammenhæng at dvæle længe ved Zanzibar, . . . og jeg tilføjer endnu kun et Par Notitser om den før nævnte Sultan, Barghasch bin Sayid, samt om nogle af hans Undersaatter.

Han er uafhængig Hersker ikke blot over Øerne Zanzibar, Pemba og Mafia, men ogsaa over c. 1000 Mil paa Kysten, og hans Rige har saaledes en Udstrækning af omtrent 944 (geografiske) Kvadratmil med en Befolkning paa en halv Million Mennesker. Skjøndt opdragen i Islams strengeste Skole og vant til at betragte Afrikas sorte Indfødte som Erobringens, Vellystens eller Tuskhandelens lovlige Bytte, har han dog — først tvungen og senere (under et Besøg i London) vunden af Englænderne — gjort sig til Slavehandelens erklærede Fjende. Dersom ligeledes den evropæiske Kapital og Handel vilde søge at drage sig hans Protektion til Nytte, kunde der opnaas store Resultater; thi Landet er rigt paa værdifulde Produkter, og de Vanskeligheder, der stiller sig i Vejen for Varetransport etc., er ikke større, end at de kan overvindes. Først og fremmest trænges der imidlertid til Jernbaner. Sultanen selv tilbyder en Bagatel af henimod 2 Mill. Kroner, og mange rige Hinduere i Zanzibar vilde utvivlsomt ligeledes give Klækkeligt, saasnart et Aktieselskab tog Sagen for Alvor i sin Haand.

Det var Seyyid Barghasch' Bedstefader, som erobrede Zanzibar, og med ham fulgte mange Arabere. En Del af disse indlod sig i Forbindelser med Negerinder, og deres Afkom er nu saagodtsom ikke til at skjelne fra Landets oprindelige Indvaanere; men en Dels Efterkommere har dog ogsaa holdt fast ved deres gamle Huse og Marker, medens Andre er dragne som Kolonister til Indre-Afrika og er blevet boende der. Araberne paa Zanzibar er utvivlsomt de Flinkeste af hele deres Race. Er de utæmmelige i deres Had, saa er de ogsaa paalidelige i deres Venskab, og om de end er lovligt fine Forretningsmænd, er de paa den anden Side godmodige, omgængelige, aabenhjertede og gjæstfri. Den dannede Arabers Opførsel er i det Hele temmelig udadlelig; tvetydige Forhold omtales ikke, raa Udtryk anvendes aldrig i Fremmedes Nærværelse, og om de end naturligvis lider under deres Opdragelses og deres Races Fejl, skjuler dog den gængse Politur saa temmeligt alle moralske Skrøbeligheder for den evropæiske Gjæsts Blik. Af dem saavelsom af Vangvanaerne modtog vor Expedition god Understøttelse og havde den stor Nytte. Ved Vangvanaerne forstaar jeg i det Følgende Zanzibars Negere, baade Slaverne og de Fri. Man plejer at fælde meget strenge Domme over dem; men næsten syv Aars Erfaring har lært mig, at de meget vel er tilgængelige for Hengivenhed, Taknemlighed og lignende ædlere Følelser, at de lader sig opdrage til brave, lydige Tjenere, og at ikke Faa af dem er begavede, ærlige, flittige, lærvillige, retskafne og anstændige. Man maa blot ikke maale dem med et evropæisk Maal, men huske paa, at man har at gjøre med et Folk, der lige er indtraadt i den saakaldte Jernalder, og som følgelig i Kultur staar over 4000 Aar bagved Evropas Dannede. Den zanzibarske Indfødte er et veltilfreds, omgængeligt Menneske, der sætter sin Forfængelighed i at skaffe sig nogle hvide Skjorter, en glorød Hue samt om muligt en fin Spadserestok, og som forresten byder sig til Alt, hvad der falder for, — lige fra Lastdyr-Bestillingen og Kopalvadskeriet til det at ledsage Fremmede paa Opdagelsesreise i ukjendte Egne. Hans Livs Ideal er at se sig selv som Ejer af en lille Hytte og en lille Have, med et Dusin Høns og en Ged, et Par Koner, en fire, fem Børn og et Par Slaver omkring sig, — kort sagt at have en Besiddelse til knap og nap en 1000 Kroners Værdi. Men hvis dette ikke lader sig opnaa, trøster han sig ved en Drik Palmevin, Majsøl eller Brændevin og ved en lille Passiar med sine talrige Venner.

De tidligere Afrikarejsende skylder Vangvanaerne det Meste af, hvad de fik udrettet, og desuden har disse Negere bragt afsides boende afrikanske Folkeslag Underretning om Forhold udenfor, som ellers endnu længe vilde vedblevet at være dem fuldstændig ubekjendte . . . Der er dog et Par Negerstammer i Indreafrika, som efter mit Skjøn i Fremtiden vil komme til at gjøre os endnu mere Nytte, skjøndt de er alvorligere og mere indesluttede end Vangvanaerne: det er Vanyamvezierne eller de Indfødte fra Unyamvezi og Vasukumaerne eller de Indfødte fra Usukuma. De er fortræffelige til at bære, bliver ikke saa let syge, holder godt ud, er stolte af deres Bestilling som Dragere, kæmper, naar det kommer til Krig, modigt og snarraadigt, og er, hvis man behandler dem rigtigt, de lærvilligste og godmodigste Skabninger, jeg nogensinde har truffet. Under en oplyst Herskers Ledelse vilde de kunne afgive en ypperlig Kjærne for den store afrikanske Nation paa dens videre Udviklingsgang.

Billedtexter.

Kongressen i Berlin synger efter Forlydende paa sit sidste Vers, ja er maaske allerede kommet til Ende med det, naar dette Numer udkommer. Hvorvidt det, den har faaet udrettet, vil blive til Held for Evropas Fred, tør vel nok være Tvivl underkastet; men de ærede Diplomater har da allenfals igjen havt Lejlighed til at meditere og konferere og intrigere, — man skal se, det vil ikke mangle paa Folk, som føler Trang til at bevidne, at hermed er der udført verdenshistoriske Begivenheder. Foruden med at lave den Slags tvivlsomme Verdenshistorie har de Herrer Kongresmedlemmer imidlertid været beskæftigede med forskjellige mindre følgerige Anliggender. De har kjørt i røde Galakarether til Hoffet, de har vist sig saa temmelig fuldtallige til Koncert i zoologisk Have, og de har endelig „været til Middag" i én Uendelighed hos hinanden indbyrdes. Fyrst Bismarck gjorde Begyndelsen med at invitere. Som man veed, opvartede han ved hvert Møde Kongresmedlemmerne med Forfriskninger i den tidligere omtalte Buffetsal; her havde han ogsaa samlet dem til en Dinér, som overværedes af hans Frue, hans Datter og hans to Sønner samt af et eller to Medlemmer af hvert af de fremmede Gesandtskaber i Berlin. Middagen varede til over 9; og hvis man ønsker at kjende Spisesedlen, lød den saaledes: Kejserinde-Suppe, Gaaselever, Foreller, Russisk Raadyrs-Ryg med Trøffelsauce, Straszburger Kramsfuglepostej, Wienske Ænder, Krebse-Salat, Kalkun garneret med Vagtler, Kompots og Salat, Pariser Ananas-Tærte, Tyrkisk Bombe, Is.

Den blinde Konges Ligbegængelse, der var paabegyndt i Paris, sluttede den 24. Juni med stor Højtidelighed i Windsor. Her havde hvert eneste Hus udhængt Sørgeflag, og der blev ringet med alle Kirkeklokker. Et Extratog fra London bragte Prinds Napoleon, Ministrene, forskjellige høje Embedsmænd samt nogle hannoveranske Notabiliteter ud til Slottet; Prindsen og Prindsessen af Wales samt den øvrige kgl. Familie var allerede tidligere ankommet. Lidt før Kl. 11 tog Dronning Viktoria (som forinden egenhændigt havde nedlagt en Krands paa Kong Georg V's Kiste), fulgt af sin Svigerdatter, af et Par af sine Døttre og af begge den afdøde Konges Døttre, Plads i det med Sort betrukne Kapel, og strax efter traadte Toget ind. I Spidsen kom Exkongens Lakajer samt Repræsentanter for Dronningen og den kgl. Familie; derpaa fulgte Kirkens Gejstlighed, saa Adjutanter, som bar paa Silkepuder den Afdødes Krone, Fjerhat, Kaarde og Ordener, saa Lord Ordensmarskalken og Følge, saa Katafalken med Kisten (hvis Ligklæde holdtes af forskjellige fornemme hannoveranske Herrer) og sidst Hosebaandsordenens Vaabenkonge samt en Del fyrstelige Personer med Følge. Alle Deltagerne mødte i Salon-Toilette med hvidt Halstørklæde og Dekorationer, hvorimod Ingen var i Uniform. Da Bisættelses-Højtideligheden var til Ende, sænkedes den blomstersmykkede Kiste under Salmesang ned i Ligkammeret, Hosebaandsordenens Vaabenkonge proklamerede med høj Røst den døde Konges Titel, og Følget begav sig i den Orden, hvori det var kommet, ud af Kapellet, medens Orgelet spillede den storslaaede Sørgemarsch af „Savl".

En Scene af Kafferkrigen, som en engelsk Korrespondent har afbildet for et af sit Fædrelands Blade, giver en ret god Forestilling om, hvorledes man kæmper derovre i Syd-Afrika. Man ser her en lille Bataille mellem nogle Frivillige og en Afdeling Kaffere, som har lagt sig i Baghold i Skoven for at overfalde Transporter, der ad den nærliggende Vej maatte søge at naa fra den ene befæstede Position til den anden. Da de regulære Tropper har vanskeligt ved at komme frem paa et saa couperet Terræn, gjør disse Strejfskytter fortrinlig Nytte. Forøvrig lakker Krigen, som vi i tidligere Numere har omtalt udførligt, nu stærkt mod Enden, efter at forskjellige Kafferchefer og en hel Del af deres Folk er blevet dels dræbte, dels tagne tilfange.

Broget Selskab.

Hofekvipagernes Museum i St. Petersborg, bygget af Ssadovnikov, har en Facade paa næsten 50 Favne og er to Etager højt. Paradevognene og de gamle Stadskarether opbevares paa første Sal, hvorfra de kan sænkes ned, og hvortil de atter kan hejses op. Ellers fører to prægtige Trapper op til dette i 10 Værelser inddelte Rum, som er prydet med Stukkaturarbejder og 64 Gobelins i glimrende Rammer. Blandt de her opbevarede Gjenstande lægger man særlig Mærke til en tostolet, med hindbærfarvet Fløjl betrukken Ekvipage, som er en Foræring fra Frederik den Store. Udmærket Træskjærerarbejde smykker Vognen, paa hvis Dørfelter ses et Vaaben i Medaillons af kostbare Stene; en ligeledes af Ædelstene sammensat Kejser-Krone svæver foroven. Dernæst er der 6 af Katharina d. II's Kjøretøjer. Den ene Ekvipage (en Foræring fra Grev Orlov) er betrukken med karmoisinrødt Fløjl, Guldborter og Fryndser, og Dørene prydes af Malerier, som Ludvig XV's berømte Maler, Gravelot, har udført. En anden har Malerier af Watteaus Skole i Felterne samt Kejserindens Portræt, og en tredie (ligesom den foregaaende bygget af Pariseren Buekendael) er atter malet af Gravelot. Paa det forreste Felt ses en Venus, som stiger op af Havet; til Højre staar Juno, til Venstre en af Faar omgiven Hyrde, paa det bageste Felt endelig Katharinas Portræt. Betrækket er broderet med Guld en point d'Espagne. En fjerde, med lysegrønt Fløjl, er dekoreret af Boucher. Paa Sidefelterne ses Arbejdet, Overflodet, Handelen og Haandværket som blomsterstrøende Amoriner, paa det bageste Felt Apollo med Muserne. To Ørne med udbredte Vinger bærer Bukken, og over Vognen svæver den af Ædelstene blinkende Kejserkrone. — Ogsaa Kejser Paul d. I's Vogne (karmoisinrødt Fløjl, allegoriske Malerier af Boucher med Perlemors Forziringer) fængsler Øjet, men dog neppe i saa høj Grad som Peter den Stores Vosok (en Slags lukket Slæde): hvert Stykke Jern i den er smedet, og hvert Søm slaaet ind af Czaren selv. Brædderne er smurt over med en sort Farve, Betrækket simpelt graat Klæde, og Vinduerne af Marienglas. — Endelig kan fremhæves en af Bonden Shikinskij i 1801 forfærdiget mekanisk Droske, hvor Hjulene paa smaa Skiver angiver den tilbagelagte Vejlængde, ligesom Mekanismen frembringer Musik til den Rejsendes Underholdning.

— „Hocus pocus", skriver en Indsender til os, maa oprindelig være en Forvanskning af Ordene „hoc est corpus" (Dette er Kristi sande Legeme), som de katholske Præster brugte, naar de viste Hostien frem, og som den uvidende Mængde ikke forstod og lavede om. Det forvanskede Udtryk overførtes derefter — karakteristisk nok — paa Taskenspillerkunsten. Det er en bekjendt Sag, at hvor Publikum ikke forstaar Betydningen af et Ord, forandrer det Ordet, og helst saaledes, saa den Mening, hvori Publikum tager det, bliver tydelig. Blandt andre Exempler anfører den ærede Indsender „Pæremarked" istedetfor „Pferdemarkt" (Roskilde), „Mur- og Tømmerpolerer" istedetfor „Mur- og Tømmerparleur", (eller Fortaler), „Kjøreselv"-Bane istedetfor „Karousselbane", „Rumlebus" istedetfor „Omnibus", „Rendefoer" istedetfor „Rendez-vous". Det sidste Udtryk brugtes for et halvt Hundrede Aar siden af vort Rytteri og Artilleri, naar man havde sat Stævne til Bivouak eller Nattekvarter, og de Menige opfattede det som „Rendefoer", fordi Hestene da blev ordenligt fodrede efter Dagens Rend.

— Tolv unge Spaniere, Medlemmer af en Roe-Klub i Barcelona, agter at begive sig i en Roebaad fra Barcelona til Marsmarken og der at udstille deres Baad. Man kan paa Kortet forfølge den paatænkte, yderst vanskelige Sejlads. De gaar til Cette, derfra gjennem Beaucaire Kanalen ind i Rhonen og fra den ind i Saone, og saa gjennem Bourgogne Kanalen til Yonne, der fører dem ind i Seinen.

— En østerrigsk Officer, Valmisberg, har opfundet et „Repetirgewehr", som er forsynet med 9 Patroner og giver 9 Skud i 18 Sekunder.

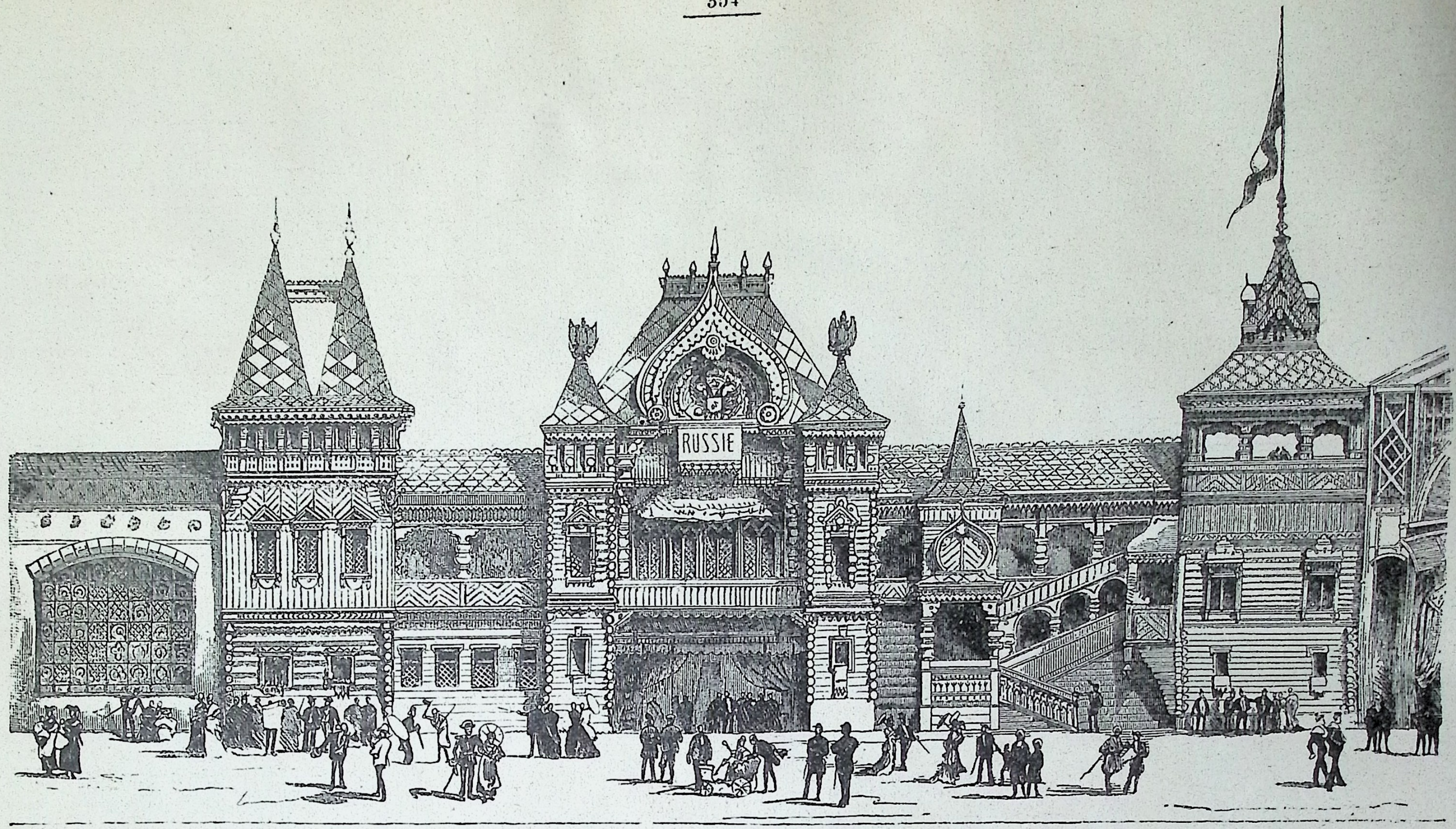
— Næste Aar skal der i London afholdes en stor landøkonomisk Udstilling (i Hydepark), og i 1880 skal der i Moskva foranstaltes en Udstilling af russiske Manufakturvarer.

Fra vor Boghylde.

— „Folkelige Smaaskrifter for By og Land", udgives af Plantør G. Bahnsen og Højskoleforstander L. Jørgensen (H. F. Mansa, Randers) i mindre Hefter, hvoraf f. Ex. det andet aabnes med en Fremstilling af de forenede Kommuners Alderdomsforsørgelseskasses Historie og Benyttelse. Af belærende eller oplysende Artikler indeholder det fremdeles Meddelelser om Telefonen, et Foredrag om Frugttræplantningen samt Smaanotitser om Træplantning, Dyrkning af Sennep og Middel mod Hugormbid. Desuden træffer man naturligvis Prøver paa den i visse Kredse uundgaaelige, efter vort Skjøn temmelig orkesløse Ræsonneren over saadanne Sager som „Enhed og Forskjellighed" eller „Aaben Sands og hjertelig Forstaaen", — Alt selvfølgelig under stærk Paavirkning af Grundtvig og Rasmus Nielsen, Bjørnson og Ibsen.

— Paa J. H. Schubothes Forlag: smukt udstyrede nye Udgaver af de to velbekjendte og tilsyneladende uopslidelige Smaa-Vandeviller „En Søndag paa Amager" og „Abekatten". Foran den sidstnævnte er atter aftrykt J. L. Heibergs Erklæring om, at han kun har havt en „underordnet", om end „ikke ganske uvæsenlig" Indflydelse paa disse Stykkers endelige Skikkelse. De opførtes første Gang henholdsvis i Foraaret 1848 og Foraaret 1849 og vil vel endnu en god Stund holde sig i Publikums Yndest ikke blot paa Grund af Forfatterens „Anlæg til dramatisk Opfattelse og Behandling" eller paa Grund af det heldige Melodivalg, men væsenligst paa Grund af den sentimentalt-idylliske Stemning, der er udbredt over dem, og som endnu svarer saa nøjagtigt til de fleste Danskes Aandstilstand i bevægede Øjeblikke.

— „Dansk Skomagertidende" er Navnet paa et Fjortendagsskrift, som vil søge at støtte og ophjælpe den danske Skotøjsindustri. Den nævnte Industrigren har lidt en Del ved den stærke Indførsel af Skotøj fra Udlandet (i 1876 88,466 ℔); og Redaktionen tilføjer, „at Udlandet er gaaet frem med saa store Skridt, at vi (herhjemme) staar Fare for at blive overfløjede". Under disse Omstændigheder vil det nye Blad sikkert kunne gjøre Nytte og fortjener derfor at anbefales.

Fra Verdensudstillingen i Paris: «Rusland» i «Nationernes Gade». (Se S. 352).

— Kaptajn Wilh. Pio, der skrev Sange ved Grundlovsfesten i Tivoli d. A., har forfattet og komponeret „Til Danmarks Jenser i Lejren ved Hjortekjærshuset“, — en Sang, som bemeldte Jenser maaske vil afvinde Interesse (G. Torsts Boglade).

— Paa G. E. C. Gads Forlag: „Aabent Brev til unge Husmødre fra en ældre Husmoder“. Indeholder (foruden en Del kvindelig Deklamation) nogle af den Slags almindelige Leveregler, som det ialfald ikke kan skade at høre gjentaget lidt ofte.

Gaade af s—r.

Bestandig Koner er de sidste Tvende,
Det Første og det Tredie ligesaa,
Og skyldes ikke det det Heles Trende,
At Koner elegant kan klædte gaa?

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Ditlev

(omvendt vel Tid, der findes i første Linie).

Korrespondance.

a-s'. Uanvendeligt. — Pm. De maa personligt raadføre Dem med en Læge. — E K Der existerer næppe nogen saadan Anstalt.

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg & Traps Etabl.

NUTIDEN

i

BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg & Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 96. Søndagen den 21. Juli. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

En forhenværende Præsident.

„Jeg anser de Danske for at være nogle af de bedste Emigranter, som kommer her til de Forenede Stater, og det vilde glæde mig, engang at se det Land, der er istand til at undvære saa dygtige og flittige Landsmænd som de Danske, der nu udgjør et betydeligt Antal af Nybyggerne i Vesten, og af hvilke jeg kjender Mange personligt fra Illinois." — Saaledes omtrent sagde daværende Præsident over de Forenede Stater, General Ulysses Grant til mig, da jeg i August 1871 hilste paa ham i Washington. I Juli 1878 kom han virkelig til Kjøbenhavn, og om end hans temmelig korte Ophold her just ikke gav ham megen Anledning til at lære Landet nærmere at kjende, var han dog særdeles tilfreds med det Indtryk af Folket og Folkelivet, han havde faaet. Jevn og ligefrem, som Grant er i hele sin Færden, tiltrak navnlig Tivoli som et ægte demokratisk Etablissement sig hans Opmærksomhed, og han besøgte det ogsaa hele tre Gange den Uge, han opholdt sig i vor Hovedstad.

Det var paatænkt af en Del fra Amerika tilbagevendte Danske at give Generalen en „Reception"; men Evnen slog ikke til som Viljen, og det maatte derfor opgives. Hoffet blev saaledes ene om at vise ham venlig Opmærksomhed, og han modtoges saavel af Hs. Maj. Kongen som af Kronprindsen.

Grant valgtes i Novbr. 1868 til Præsident og indtog sin Stilling den 4de Marts 1869; han gjenvalgtes i 1872 og overgav i 1876 Regeringen til den valgte Eftermand, Guvernør Hayes af Ohio. — Det var som bekjendt Krigen med Sydstaterne, der bragte ham frem for det amerikanske Folk. Han

General Ulysses Grant.

havde nogle Aar før Krigens Udbrud taget sin Afsked fra Armeen som Kaptajn, og levede paa sin Farm i Illinois. Tilfældigvis kom han ind til Byen Galena for at sælge et Læs Tømmer, og hørte der om Beskydningen af Fort Sumter, hvormed Oprøret brød ud. Guvernøren i Staten Illinois udstedte et Opraab om at danne et frivilligt Korps, Grant meldte sig, og rykkede kort efter ud som Oberst for et Regiment. Energisk, udholdende og tapper, som han var, steg han hurtigt i Rang, og takket være hans militære Organisationsevne voxede de Forenede Staters Armé til henved en Million Mand. Den ulykkelige Krig endte omsider med General Lees Overgivelse ved Apomotax Court House i Virginien. Grants Navn fløj fra Mund til Mund hele Unionen over, og det republikanske Parti benyttede snildeligt Lejligheden til at kaare ham til Partiets Bannerfører, idet det paa Partiets Convention i Chicago Maj 1868 gav ham deres Stemme som Kandidat til Præsidentværdigheden. Han valgtes, og efter de 4 Aars Udløb gjenvalgtes han, som sagt. At han nu under sin Administration ærligt stræbte efter at udføre det Program, han havde antaget i sit Tiltrædelsesbudskab, er sikkert; men han maatte bøje sig for sit Partis Ledere og for Oppositionen. Demokraterne var dengang endnu ikke stærkt nok repræsenterede i Senatet og Kongressen til at kunne lægge en Tøjle paa det overmodige republikanske Parti, som da ogsaa benyttede sin Magt til at skabe en Korruption, hvortil i vor Tid neppe nogen Stat i Verden har set Magen. Trods Alt det, der som Følge heraf kan siges om Grants Regeringstid, er han ikke desto mindre personlig almindeligt agtet, og det er slet ikke umuligt, at han endnu engang bliver kaaret til Præsident. Han er forøvrig meget lidt talende,

og det er saare vanskeligt at formaa ham til at holde „en Speech", — hvad der jo næsten er uundgaaelig nødvendigt i det amerikanske politiske Liv.

Generalen har to stærkt udviklede Passioner, nemlig for Heste og for sine Havana-Cigarer. Han ryger altid, tidligt og silde, og denne hans Lidenskab skal, efter hvad Rygtet siger, have bragt ham i Forlegenhed ved det engelske Hof, hvor han nok tændte sig en Cigar i Dronning Viktorias Drawing Room, til stor Forfærdelse for den glimrende Forsamling af Adelsmænd. Han er ellers en udmærket Familiefader, og hans Børn har alle faaet en fortrinlig Opdragelse. I Washington var han kun sjeldent borte fra sit Hjem, „det hvide Hus", og hans Frue, en meget aandrig og begavet Dame, forstod, sammen med sin Gemal, ypperligt at vinde de talrige Gjæster, som altid indfandt sig paa de officielle Modtagelsesaftener. Endnu maa det tilføjes, at Grant under sin Regering var særdeles forekommende mod alle Danske som besøgte ham, saa ikke Faa af vore Landsmænd, der er ansatte i amerikanske Regerings-Departementer, skylder hans personlige Indflydelse deres Stilling, — én Grund mere for os herhjemme til at bevare den forhenværende Præsident i venlig Erindring.

—n.

Skyggen af en Lé.

En amerikansk Fortælling.

Betsy Rovland vred Sæbeskummet af de blaastribede Skjorter, kastede dem ned i Skyllevandet og pustede af Træthed.

„Det er ogsaa grusomt med den Hede, naar man skal vadske!" sagde hun; og da hun saa rettede sig, for at unde sin stakkels Ryg en Smule Lettelse, og saae over mod Øst, hvor Kornmarkerne laa, faldt der en Skygge hen over Jorden udenfor den aabne Kjøkkendør, — en lang, besynderlig, hæsligt forvreden Skygge. Den mindede næsten om gamle Fatter „Tiden" i ABC-Bogen: for Ryggen saae ud til at være kroget, og i den fremstrakte Haand holdt den en Lé. Hurtigt og fordægtigt gled den forbi, som Skyggen fra en Laterna magica, — i næste Øjeblik var den atter borte.

Forpagter Ellers Folk var Allesammen ude i Marken, blot med Undtagelse af en Eneste, Abner Dale, og han laa til Sengs og rystedes af Feberen.

Den gamle Pige traadte hen paa Dørtærskelen, skyggede med Haanden over Øjnene for den glødende Sol og saae op mod Taget, hvorfra Skyggen maatte være kommet. Der var Ingenting at opdage, og det uagtet hun kunde overse hele Taget, paa det Stykke nær, som skjultes af den brede Skorsten. Gardinet var rullet ned for Vinduet i det Kammer, hvor Abner Dale laa. Paa den ene Side af Huset var der en Slags Trappestige, som gik op til Gangen under Tagrenden.

Dersom en Kjæltring med onde Hensigter vilde overrumple den syge Mand, uden at blive set fra Forhuset eller fra Kjøkkenet, kunde han ad den Vej nemt slippe op paa Taget og derfra komme hen til det aabne Vindu, som dækkedes af et viftende Gardin. Men hvem Anden end netop Betsy Rovland vidste Besked om Abner Dales Skat eller om, af hvad Grund, han havde givet sig til at spare sammen?

— Abner! raabte hun med sin skingrende Stemme: — Abner! kan I ikke høre?! Er der Nogen oppe hos Jer?

— Ikke en Moders Sjæl! svarede Abner.

Betsy Rovland tørte sine vaade Arme i det grove Vidskeklæde, som hang ved Døren, og rystede sine Skjørter, som hun var kommet til at stænke, medens hun vadskede. Saa gik hun op ad Trappestigen og saae ind i hvert eneste Værelse, — nej, der var ikke Spor af et menneskeligt Væsen! Tilsidst gik hun ind til den Syge.

— Er der ikke Noget, jeg kan gjøre for Jer? spurgte hun.

Han løftede Hovedet med det blonde Haar op fra den nedtrykte Pude og svarede med et mat Smil, som kun daarligt skjulte over baade Bekymring og Undseelse:

— Gud velsigne Jer, fordi I spørger, . . . nej, der er ikke. Det skulde da være, om I kom ud i Marken, og I vilde lægge Mærke til, hvem Mary Eller taler med.

— Det skal jeg, svarede Betsy og blinkede med sine gamle Øjne. — Men hvem hun saa end taler med, saa tænker hun dog kun paa Jer, . . . stol I blot trygt paa det! . . . Dermed begav hun sig langsomt paa Tilbagevejen og mumlede hen for sig: „Der maa Nogen være listet om Huset, eller ogsaa ser jeg Spøgelser ved højlys Dag. Aa Herrejemini! det manglede da kun!"

Gjennem Kjøkkenhaven og tvers over Engen, hvor Græsset strøjfede hendes klamme Kjole, vandrede hun ud paa Marken og ind mellem Høstfolkene. Der sad Mary Eller oppe paa en Bunke nyslaaet Græs som paa en Throne og henvendte i Ny og Næ et venligt Ord eller Smil saa til denne og saa til hin flittige Arbejder.

— Er der Noget paafærde? spurgte Forpagter Eller, da han saae Betsy komme. Men hun rystede paa Hovedet: selv om noget endnu Værre havde været at befrygte, skulde hun dog nok vogte sig for at tale om det og derved maaske skade Høsten!

Hun gik langsomt videre og saae imedens til Højre og Venstre. William var der, og Georg, og John, og de Allesammen! Nej, En saae hun ikke, — Mathev Blake, den nye Karl, han den Fremmede med de tykke, sorte Øjenbryn! Men saa lige i samme Øjeblik, som hun havde savnet ham, stod han et lille Stykke fra hende og tørte sig i Panden og Ansigtet med et gult Lommetørklæde.

— Har Du været hjemme, Mathev? spurgte Betsy.

— Jeg? Nej, jeg var bare henne ved Brønden at hente Vand, svarede han og blev ved at slaa.

— Vi troede næsten, Du var druknet! sagde En af de Andre til ham, som kom hen for at drikke af den store Træspand.

Saa skyndte Betsy sig hjem igjen. Der var Alt stille. . . . Da hun havde givet Signal til, at der skulde spises Vesperkost, og de sultne Høstfolk var strømmet sammen, gik hun atter op for at høre, om der var Noget, Abner Dale ønskede.

Først syntes hun, Sengen var tom, da hun kom ind i hans Kammer. Hvad for Noget, — tom? Nej, — der laa Noget i den, ganske stivt og ubevægeligt, . . . Noget, som engang havde været Abner Dale, men med en Pude over Ansigtet og et stort, gabende Saar i Halsen. Han havde ingen flere Ønsker her i Verden, — ikke engang med Hensyn til Mary Eller.

Det var et forfærdeligt Syn, — et Syn, som de, der saae det, aldrig senere kunde glemme.

Der blev holdt Ligsyn, og Betsy Rovland blev ligesom de Andre tilkaldt som Vidne, og hun udsagde, at den Dag, ja rimeligvis den Time, da Mordet fandt Sted, havde hun set Skyggen af en Mand, som efter hendes Formening havde listet sig langs Husets Tag. Man lo hende ud, da hun paastod, at hun var vis paa, Skyggen havde holdt en Lé i Haanden, — skjøndt det ganske vist var muligt, at den Mand, der havde røvet Livet og ovenikjøbet hans opsparede Penge fra Abner Dale, i Smug kunde have skaffet sig en Lé ude paa Marken. Det lille Stykke Staal, som laa ved Siden af Sengen, gav heller ingen nærmere Oplysninger.

Der hvilte ikke grundet Mistanke paa Nogensomhelst, — der var Ingen, som havde vist Had eller Skinsyge overfor den Døde. Men Betsy Rovland gjemte det lille Stykke Metal og sagde til sig selv: „Jeg vil huske paa, hvad han bad mig om, . . . jeg vil lægge Mærke til, hvem Mary Eller taler med!"

— — — Der var gaaet akkurat et Aar siden hin Dag, hvor Abner Dale for sidste Gang havde set Solens Lys: da kom Mary Eller, smilende over hele Ansigtet, ud i Kjøkkenet og lagde Armen om gamle Betsys Liv.

— Nu gifter jeg mig snart, sagde hun.

— Med Mathev Blake! udbrød Betsy og blev ganske bleg af Angst: — har Du betænkt, Barn, hvad Du gjør?!

— Betænkt . . . hvad for Noget? spurgte Mary. — Fader sætter stor Pris paa ham.

— Ak, bryd Dig ikke om, hvad jeg snakker, min Glut, jeg har nu saadan mine egne Ideer, sagde den Gamle. — Naa, og naar skal det saa være?

— Naar vi har faaet indhøstet.

. . . Aftenen før Bryllupsdagen var kommet, og Brudgommen var redet ind til Byen for at hente sine Bryllupsklæder. Saa kom Betsy Rovland med et bekymret Ansigt ind til Forpagter Eller.

— Herre, begyndte hun, jeg har tjent Jer redeligt og tro i fulde tyve Aar. Kanske jeg er en gammel Tosse, men jeg mener det godt og vil snakke lige løs fra Leveren. Her var for et Aar siden en ung Mand, som holdt af Jer Datter, tidt og mange Gange fortalte han mig, hvor kjær hun var ham. Han sparede Penge op bare for hendes Skyld og haabede, han engang skulde faa hende til Kone . . .

— Hvad for Noget? Abner Dale?

— Ja, Herre. Og det vidste Mathev Blake; og den Dag, den stakkels Knøs blev myrdet, havde Mathev Blake været borte fra Marken. Nej, stir ikke saadan paa mig, — jeg er ikke forrykt. Jeg fortæller bare, hvad der har ligget og rumsteret i mit Hoved et helt Aar, og hvad der nu er gaaet tydeligt op for mig. Manden, som den Dag listede over Taget, havde en Lé i Haanden, — og Ligsynsmændene gav mig justemæn en Stump af en rusten Lé. Se nu vil Mathev Blake gifte sig med Jer Datter — nej, hør mig kun ud! — og paa sit Kammer har han en Kiste, som han holder laaset og lukket og aldrig giver Nogen Lov at komme i. Dersom I nu vilde følge med og lukke den Kiste op, skal jeg velsigne Jer hele mit Liv. Finder I Ingenting i den, saa vil jeg være og hedde en gammel Tosse, og saa vil jeg ogsaa tro, at den Blodplet, jeg engang vadskede af en af Mathev Blakes Skjorter, var ikke af Abner Dales Blod. Det kan ikke krænke Nogen, og hvis Alt staar rigtigt til deroppe, behøver ingen Andre end I og jeg at faa Noget at vide derom.

Med tændte Lys i Haanden betraadte Forpagter Eller og gamle Betsy Rovland det Kammer, hvor Mathev Blake havde sin Seng staaende. Hun pegede paa Kisten. Der var intet andet Sted i Værelset, hvor man kunde skjule Noget, — og slaaet af Betsys Alvor fulgte Forpagteren hendes Anvisning.

En Nøgle fandtes intetsteds; men et kraftigt Hammerslag fik Laasen til at springe op.

Der laa noget aflagt Tøj i Kisten, og under det Noget, som den gamle Tjenestepige begjærligt greb efter. Det var en rusten, itubrukken Lé, hvorpaa en Del af Skaftet var hugget af med et klodset Øxehug!

Hun tog det skaarede Stykke Staal, hun havde gaaet og gjemt paa et helt Aar, frem af Lommen, — det Stykke nemlig, som var blevet fundet ved Siden af Abner Dales Seng. Det passede, Tak for Tak, ind i den ligesaa skaarede og rustne Lé, — ja om det saa var Rustpletterne, saa passede de sammen. Og Forpagter Eller bukkede sig ned over den, for at se bedre, og sukkede dybt.

Men der var En til i Stuen, som lyttede og spejdede, — en kjøn, slank ung Pige. Hun havde ubemærket listet sig derind og kiget frem over Hovedet paa de To, der laa paa Knæ foran Kisten. Nu strakte hun med et hjerteskjærende Skrig sine hvide Arme i Vejret og styrtede besvimet om paa Gulvet.

Betsy Rovland løftede Bladet paa Leen højt op.

— Abner Dale! udbrød hun: — jeg har fundet den Mand, der myrdede Dig. Jeg gjorde, som Du bad mig, . . . jeg lagde Mærke til, hvem Mary Eller talte med. Men nu gifter hun sig aldrig i Verden med ham!

— — Og ude paa Vejen kom i det Samme en Mand ridende hen mod Forpagter Ellers Gaard . . . . en Mand i Bryllupskjole, men med et Ansigt, hvor al Bryllupsglæden var jaget paa Flugt af den uforklarlige Angst, som havde drevet ham til at vende tidligere hjem, end han havde havt i Sinde . . . Nu løftede han Hovedet og saae, der var Lys paa hans Værelse, og hans bekymrede Ansigt blev blegt som en Dødnings. Indenfor Vinduet bevægede sig nogle Skikkelser — hvis det var, kunde han ikke skjønne; men højt oppe paa den hvide Væg faldt der en Skygge og strakte sig tilsidst som en lang Bue hen over hele Loftet: det var Skyggen af en Lé!!

Rytteren var lige ved Udkanten af et Badested. Hesten havde mageligt kunnet springe over Vandet eller ialfald nogle faa Skridt længere fremme kunnet vade over, — men Haanden, der holdt Tøjlerne, rystede og famlede forvirret. Der fulgte et Fejltrin, et skæbnesvangert Spring, — og da man om Morgenen fandt Mathev Blake, kunde ingen jordisk Dommer mere gjøre ham Noget.

Tre Dage paa Als.

(Sluttet.)

III.

Hen til den ensomme Plet, hvor jeg sad, naaede af og til den skingrende Lyd af en Klarinet, fulgt af dundrende Trommeslag; den kom stødvis fra den Del af Skoven, hvor Pintselystigheden afholdtes, og da Lyden i denne Afstand fantastisk begyndte at forme sig i mit Øre som vældige Næveslag paa en skrøbelig Mur, medens Klarinettens Adagio blev til ængstelige Skrig om Hjælp, gik jeg derhen. Propperne knaldede, og bajersk Øl perlede i Glassene; til en skrækkelig Musik drejede en Mængde Mennesker sig rundt i et Bræddetelt, saa lavt som en Faarestald; en Karussel tilfredsstillede det mindreaarige Publikums Trang til ogsaa at snurres rundt; og paa en Mark udenfor Skovhegnet vrinskede Bæsterne, som spændt for de stivaxlede Stadsvogne holdt der for at kapre Passagerer og befordre dem til Hørupháv, Skuepladsen for den egenlige Pintsefest. Kudskene forstod kun maadeligt den Kunst at kapre. Folk, der havde Lyst til at kjøre, maatte først søge dem op, hvor de stod og drev ved Karussellen eller „Dandsesalonen", og dernæst maatte man selv sørge for Rejseselskab, hvis man vilde afsted, da Ingen kjørte, før alle Vognens Sæder var fulde, eller gjorde det Mindste for at erobre sig de Lysthavende, som i store Flokke og lige saa tilbageholdent spadserede rundt om Kjøretøjerne uden at sige Noget, — et pudsigt Billede paa en ikke faatallig Del af denne ordknappe, taalmodige Obe-

folkning. Forstaar den ikke anden Kunst — vente og haabe, leve tillidsfuldt hen, stolende paa Lykken, der nok kommer engang, det forstaar den ialfald. Alle Vogne fik da ogsaa fuldt Læs her, en efter en svingede de forbi den hvide Tavle med det statelige „Catrinelund“, som Værten havde faaet op paa en Pæl over Indkjørselen, og gjennem den skyggefulde Skov gik Farten nu til Høruphav.

Her var altsaa Folkefest; det sørgende Als havde for et Par Timer kastet alle Bekymringer, alle Minder og alle skuffede Forhaabninger fra sig og fejrede Pintsen. Det Første, som faldt En i Øjnene, var den mærkværdige Mangel paa Faner og Flag; det, der ellers plejer at spille saa stor en Rolle ved alle folkelige Sammenkomster, var her ikke Spor af. Lige som nede ved „Catrinelund“ var en Dandseplads Festens Brændpunkt, der trak Alle til sig, men forresten var der ikke Meget at vælge imellem. Paa en Stubmark, uordenligt, som et Barn kan ryste sine Træhuse af Legetøjsæsken ud paa et Bord, laa en Kagebod og et Par andre Telte, deriblandt en Mester Jakel, hvis Komedie vilde have været en ganske god Illustration til det nittende Aarhundredes: Magt er Ret, hvis det havde været ment som Satire. Men det var neppe Tilfældet; han lod sine Aktører staa ranke og tavse oppe i deres Hul, for saa pludselig med et barbarisk Hyl, aldeleles umotiveret og uden tænkelig Grund, at styrte sig over hinanden, hvorpaa Scenen endte med, at den Stærkeste slog den Anden ned og bredte sig som Eneherre oppe i Hullet. Mellem Tilskuerne viste ikke et eneste Ansigt, at man saae nogen Allegori i det eller Noget af stedlig Betydning. Paa Sandhedens Vegne maa her nu tilstaas, at det ikke var tydsk Geschäft alene, som tilbød for et Par Groschen at adsprede den stille Alsinger i Pintsen. Ud fra et Telt — det er sandt, det var dog nok nede ved første Station — lød en saa forkjølet Forhøjningssopran, som nogensinde forlystede en Kjøbenhavner. Melodien, der kom ud gjennem Teltets Lærredsvæg, lig den Valle, Mejersken styrter fra sine Malkekar ud i Afløbstruget, var: „Saa synger jeg min Daudi!....“

Det var Billedets Avers. Idet jeg søgte ud af Vrimlen, fik jeg et Glimt af Reversen, af Understrømmen, der skød sig frem, dækket af den mudrede Overflade.

En kjøn ung Pige kom ud fra Dandseteltet. Hendes Dragt og Person i plump Sammenblanding forraadte, at hun var fra Landet, men tjente i Kjøbstaden. Omkring hendes Mund laa dette milde Træk, der udpræget karakteriserer den ægte Alsingerslægt, dette gode Smil, som gjør et saadant Ansigt til et velgjørende Møde, hvor man træffer det. Jeg hilste uvilkaarligt paa hende uden dog at faa noget Nik til Gjengjæld, da hun blev standset i det Samme af et Par gamle Folk, som jeg længe havde lagt Mærke til, fordi de gik omkring i Vrimlen, stadig og synligt nedtrykt søgende om Nogen; jeg havde endogsaa paa Forhaand lavet mig en lille Historie om dem. Som de gik der Haand i Haand, altfor varmt paaklædte, altfor gamle, altfor alvorlige til at trave saadan om i denne Folkevrimmel, sluttede jeg, at de godmodigt var fulgt med Børn eller Børnebørn herhen, som nu i Trængselen var blevet borte for dem... De ledte virkelig efter et Barn; jeg fik Historiens Sammenhæng og Slutning i Tilgift. Jeg stod saa nær, at jeg ikke kunde undgaa at høre Samtalen mellem dem.

„Goddag, Line!“ sagde den gamle Mand langsomt.

„Goddag, Fa'er! Er I her? Goddag, Mo'er! Er I ogsaa med?“

Pigen var blevet blodrød under sin lille pyntede Hat, og da der ikke var Noget at svare paa de Spørgsmaal, hun gjorde — eller ogsaa af en anden Grund, saa svarede Ingen af de Gamle. Der opstod en Pavse. Endelig aabnede Moderen de sammensluttede Læber.

„Du har nok faaet ny Kjole igjen,“ sagde hun.

„Og ny Hat,“ sagde Faderen.

„Og en Kjæreste,“ sagde Moderen.

„En Gensdarm!“ tilføjede han med Blikket stivt rettet imod hende. Datteren var blevet ligesaa hvid, som hun for lidt siden var rød, men hun samlede dog sit Mod til et afgjørende: „Ja.“

„Saa har Du ingen Forældre mere,“ sagde Faderen.

„Det faar være det Samme, Fa'er,“ lød det fra hende.

„Din Mo'er skal ikke være Mo'ermo'er til Spioner, til Preussere, til . . .“

„Fa'er, styr Dig dog!“ bad Moder og Datter i Angst; de saae sig forskrækket om, men den gamle Mand hørte ikke. „En Preusser!“ skreg han, „en Gensdarm!“

Folk stimlede sammen, en Mand med klirrende Sabel og Sporer skred ind og splittede Hoben. Det var Gensdarmen, Svigersønnen selv maaske; med ham og Bonden i Spidsen trak hele Sværmen over i „Hotellet“. Vi Udenforstaaende fik ikke Mere at vide; men de daglige Beretninger i slesvigske og tydske Blade om den Strenghed, hvormed Kredsretterne straffer uærbødige Ytringer om Regimentet, lader os destoværre ikke stort Haab om, at det er gaaet den gamle Alsinger synderlig godt.

Solen var gaaet ned, Folk kjørte hjemad. Jeg fik Plads i en stor Char-à-banc mellem en Mængde unge Mennesker inde fra Sønderborg. I Begyndelsen af Turen var Alle tavse, men efterhaanden som vi kom længere bort fra Vrimlen og ind i den dybe, stille Skov, blev Tungerne løste, — og paa denne Hjemtur i den dejlige Sommernat, under de høje Bøge, hvis Blade hviskede og smidskede som kaade Skolebørn lige ind i vort Øre, idet vi rullede forbi, oplevede jeg det smukkeste og mest Stemningsfulde af Alt, hvad der kom mig imøde paa Als.

G. Bezonich.

Hvorledes man fik Gas herhjemme.

(Se Nr. 87.)

Saa forbavsende det maaske end lyder, blev der allerede tidligt gjort Forsøg paa at indføre Gasbelysning i Kjøbenhavn. 1813, fortælles der i Ursins „Magasin for Kunstnere og Haandværkere“, anstillede „vor indsigtsfulde Medborger“, Blikkenslager Johannes Irgens, Forsøg med denne Belysning, og vejledet ved de Meddelelser, som Bladene bragte om den i Udlandet anvendte Fremgangsmaade, oplyste han et Par Lygter, som var anbragte udenfor hans Butik paa Kjøbmagergade, med Gas, der var tilberedt af Stenkul og Tørv. Den daværende Politimester Hvidberg, den Samme, som gjorde sig saa sørgeligt bekjendt under Jødefejden, forbød imidlertid Irgens at blive ved af Frygt for den Sammenstimlen af Mennesker, som fandt Sted i Gaden, og Irgens maatte da ogsaa for en Tid slaa sig til Ro. Men i Aarene 1816—18 gjenoptog han sine Forsøg og udvidede dem fra at omfatte Gastilberedning af Stenkul og Tørv til Forsøg med Gas af Olie og Tran. Han havde faaet Tilladelse til offenligt at forevise Gaslyset, og hans Formaal var at belyse hele Staden med Gas. Imidlertid fik han en Konkurrent i et lille Gasapparat, som Auditør Bille bragte med hjem fra England, hvor han formodenlig har gjort Bekjendtskab med det i Watt og Boultons tidligere omtalte Maskinfabrik i Soho; det var nemlig fra denne Fabrik, Bille skaffede vort første Dampskib, det noksom bekjendte „Caledonia“. Bille belyste ved Hjælp af sit Gasapparat den Hambroeske Gaard paa Kongens Nytorv, og da han senere associerede sig med H. C. Ørsted og Admiral, Kammerherre Bardenfleth, var det ikke saa underligt, at han i 1819 fik Tilladelse til at anlægge et større Gasværk i Kjøbenhavn, ved Hjælp af hvilket man vilde belyse Strækningen fra Vesterport til Kongens Nytorv. Irgens, der navnlig interesserede sig for Fremstillingen af Oliegas, havde ligeledes ansøgt om Tilladelse til at anlægge et Gasværk, der skulde anbringes i Nikolaj Taarn, og hvorfra hele Byen skulde belyses med Gas. Men Tilladelsen blev nægtet, og Frederik VI, hos hvem Irgens søgte privat Audiens, fraraadede ham endog i sin landsfaderlige Omsorg at indlade sig paa et saa voveligt Foretagende. Derimod fik han tre Aars Eneret paa Tilvirkning og Salg af Apparater til Gasudvikling af Olie og Tran til Brug for enkelte Bygninger og Familier, og medens den ovenfor nævnte Koncession til Bille aldrig kom til Udførelse og vistnok kun havde til Følge, at det dengang nylig oprettede kemiske Øvelseslaboratorium forsynedes med Gas, anlagde Irgens flere Steder sine Gasapparater, saaledes i det dramatiske Selskab „Thalias“ Lokale paa Østergade. Han blev ogsaa kaldt til Malmø for at forsyne det derværende Havnefyr med et Gasapparat. Senere, i 1829, anlagde han et Par Gasapparater i den polytekniske Læreanstalt og i den militære Højskole, og i 1841 anlagde han endnu et saadant i Hjorteapotheket.

Det næste Forsøg paa Indførelse af Gasbelysning i Kjøbenhavn skyldes den bekjendte vestindiske Planter, Mac Evoy, der kjøbte det Dehnske Palais i Bredgade og indrettede sig der med ualmindelig Pragt. Der fortælles, at Bommene i hans Stald var af Mahognitræ, og at ligeledes Vinduesrammerne var af denne Træsort, men at Frederik VI fandt al den Pragt for overdreven og forbød Mac-Evoy at have Vinduesrammer af Mahognitræ, hvorefter disse blev overmalede med hvid Farve. Mac-Evoy skulde nu ogsaa have et Gasapparat og fik i 1820 Tilladelse dertil, imod at han tillige belyste Palaiserne paa Amalienborg med Gas. Han indforskrev da en Englænder hertil, og Gasapparatet blev anlagt paa Pladsen ved Marmorkirken; men hvorledes det gik eller ikke gik, saa mislykkedes Forsøget fuldstændigt. Der blev saa indkaldt en anden Englænder, og han fik hurtigt Anlæget fuldført, hvorpaa Gassen brændte nogle Aftener; men netop paa Grund af den Hurtighed, hvormed det Hele var gaaet for sig, var Anlæget meget skjødesløst udført. Til Ledningen var der anvendt Blyrør, som var nedlagte lige i Overfladen af Gaden, og der opstod følgelig hyppige Brud og Utætheder. Mac-Evoy blev snart kjed af sit Gasapparat og forærede det til Frederik VI, som efter Sigende igjen forærede det til Blindeinstitutet.

Noget efter, at Gasbelysningen paa Amalienborg var ophørt, indfandt sig i Kjøbenhavn en Agent fra et londonsk Gaskompagni og tilbød at overtage Stadens Gasbelysning for et Vederlag, som ikke var større, end hvad den hidtilværende Lygteskat udgjorde. Stadens 2000 Tranlamper skulde da ombyttes med 800 Gasblus. Tilbudet var fristende, og man gik ind paa det; det viste sig imidlertid snart, at det engelske Selskab var „et af den Slags overspændte Foretagender, hvortil en Overflod af Penge i England gav Anledning, og som sysselsatte sig med, ej blot i England, men ogsaa paa Fastlandet uden behørig Stedkundskab at udføre alskens Projekter.“ Selskabet maatte opgive Entreprisen, men Hovedstaden profiterede dog paa en vis Maade derved, idet den Sum, Agenten havde maattet deponere som Sikkerhed for, at han vilde opfylde sine Forpligtelser, tilfaldt Stadens Kasse.

Først i 1857 fik Kjøbenhavn som bekjendt Gasbelysning. Men flere andre Byer i Danmark var da allerede ilet forud for den. I 1854 stiftedes „det danske Gaskompagni“ med Hovedsæde i London og Kjøbenhavn, og det havde allerede anlagt sine Gasværker i Odense, Helsingør og maaske flere andre Byer, forinden Turen kom til Hovedstaden. I denne selv var ogsaa allerede tidligere Gasbelysningen indført paa et Par Steder. Georg Carstensens to Etablissementer: Kasino og Alhambra blev f. Ex. dengang begge belyste med Gas. I 1855 blev der imidlertid som sagt sluttet Kontrakt med et engelsk Aktieselskab om Hovedstadens Belysning med Gas, og ifølge Planen, der fuldførtes i 1857, skulde der anvendes 2370 Gaslamper.*)

Dr. Ox.

Den sidste Æresbevisning.

Vi befinder os ved Bredden af Seinen, paa Vejen, der fører til Sèvres. Aftenhimlen er overtrukken, og kun hist og her bryder Solstraaler gjennem de mørke Skyer. Gjøglerbandens Vogn har gjort Holdt paa en særligt bar Plet, hvor de magre Øg kun finder nogle faa, af Solen svedne Græsstraa til at gumle paa med deres lange Tænder. Et Par forkrøblede Blomster i Urtepotter staar henne foran den store grønne Pauke, og ved Siden af hænger i et Bur en Dompap, som forbereder sig til sin Nattero ved i Et væk at ryste sine Fjer.

Selskabets Direktør, Hr. Brambilla, iført en nøddebrun Paletot og med en Odderskinds Hue paa Hovedet, ryger i Ro og Mag sin Pibe. Lige i Nærheden af ham har Fire af hans Trop lejret sig, nemlig tre Mandspersoner i hvide Kitler og et 16-aarigt Pigebarn med ildrødt Haar og umaadelig fregnet.

— Ja, jeg kunde gjerne skikke Bud efter Doktoren, siger Brambilla: — men paa saadant et Skovmenneske hjælper vort Lands Medicin skam ikke. Nej, havde vi bare Matthieu endnu! det var en brillant Beslagsmed . . .

— Bah, faldt et af Mandfolkene ind: — hans Landsmand og Kammerat veed begribeligvis allerbedst Besked om, hvad han fejler.

— Ja og desuden, tilføjede en Anden: — er det saamænd ikke Umagen værd at gjøre sig Ulejlighed for den Fyrs Skyld.

— Men han maa have slemme Smerter, sagde Pigebarnet medlidende: — hør blot, hvor han giver sig! — — Der lød virkelig en dump Stønnen fra det Indre af Vognen.

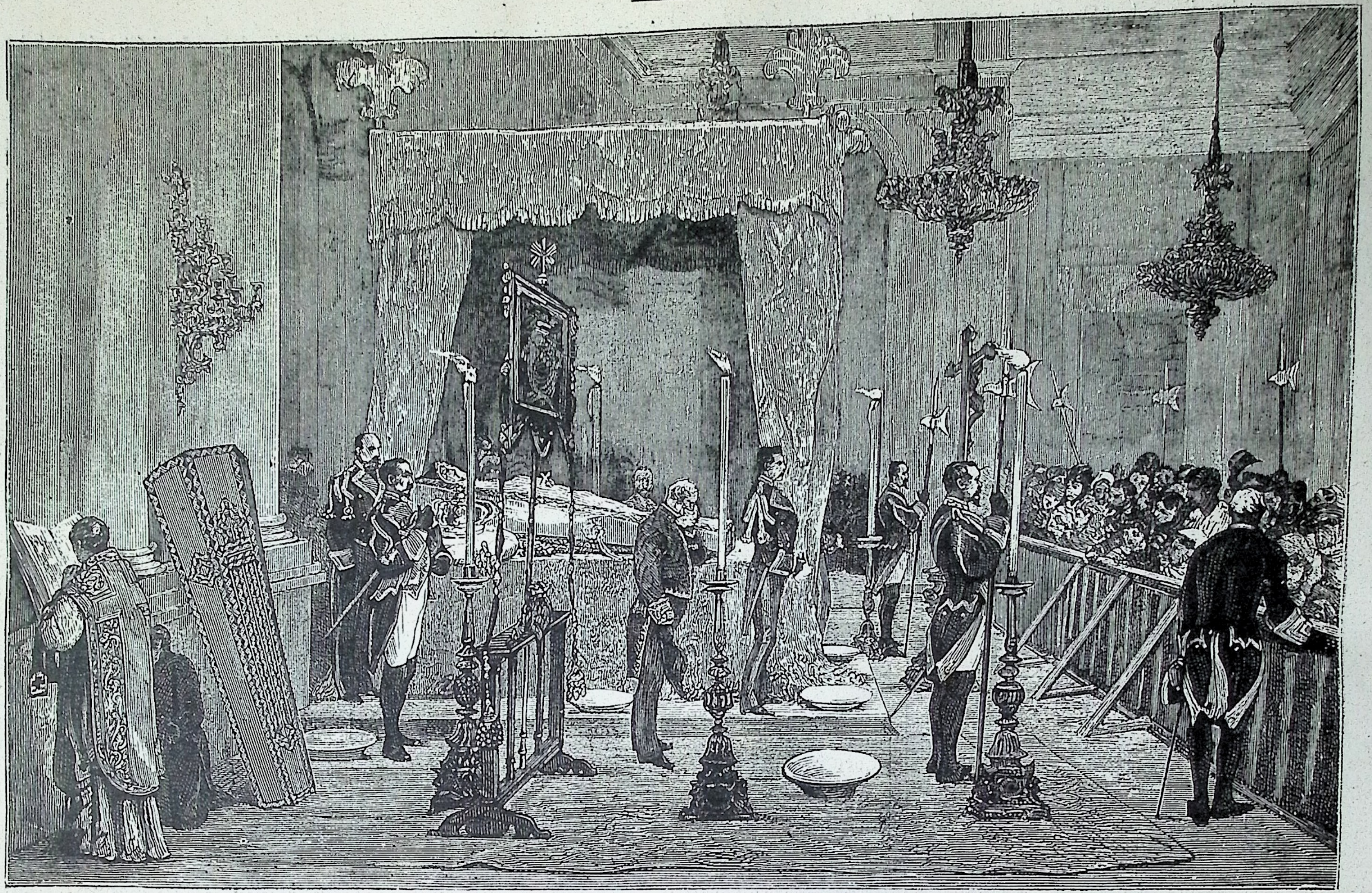
— Hans Kammerat kan gjerne være i Stand til at gaa hen og tage Livet af sig, hvis Fyren dør, bemærkede den fjerde Mandsperson.

— Ja, jeg skal ikke tage mig det nær, sagde Direktøren: — alle de Kunster, de kan, er jo arrangeret for to Personer. Gaar nu Misu hen og dør for mig, hvad skal jeg saa stille op med Kokonas?

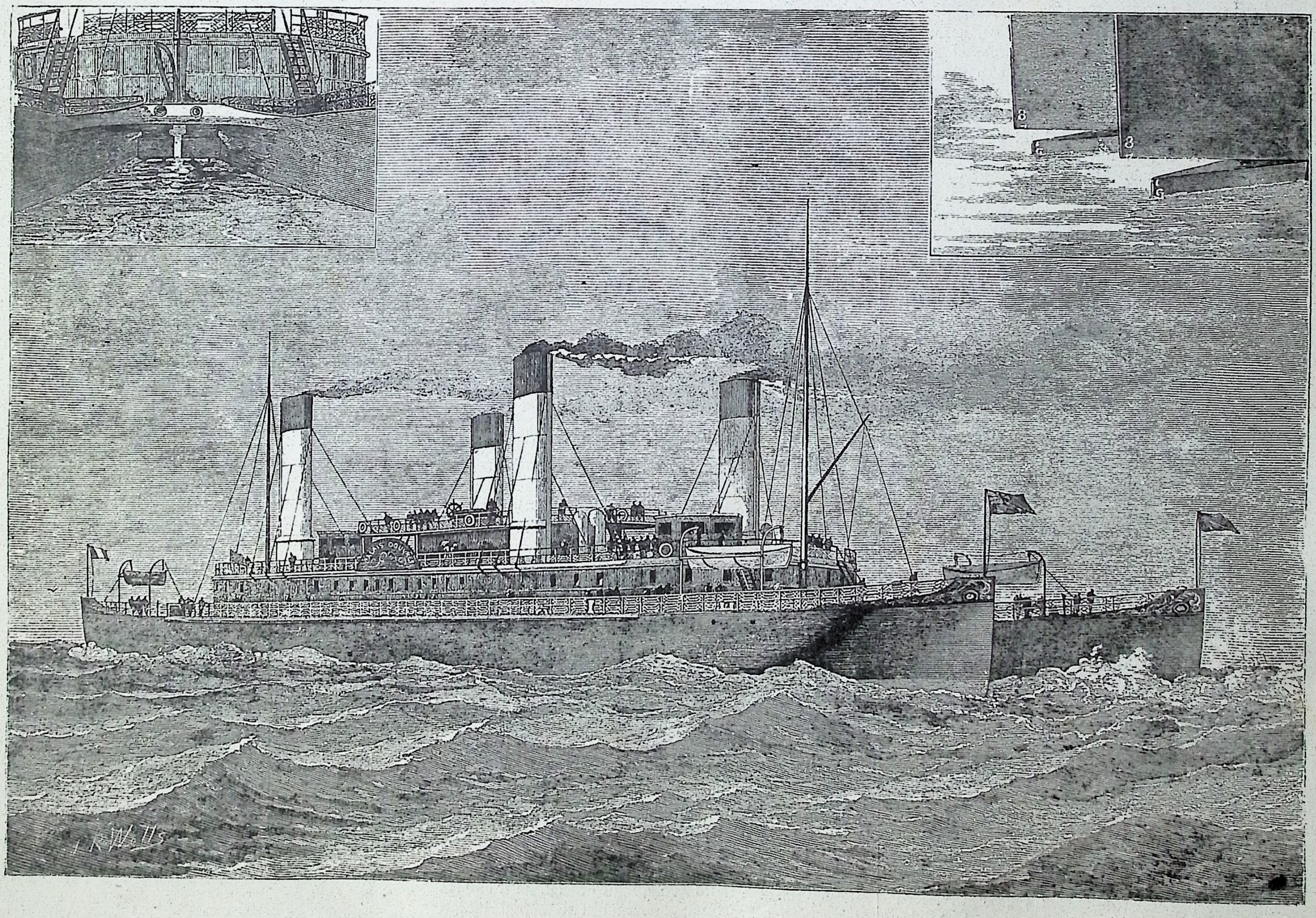
— Publikum bryder sig heller ikke videre om den Slags mere, indrømmede En af de Andre: — der bliver nutildags forevist saa mange uægte, saa der er Ingen, der tror rigtigt paa de ægte. De uægte arbejder mindst ligesaa godt, og saa kan man passiare med dem, naar Forestillingen er forbi . . .

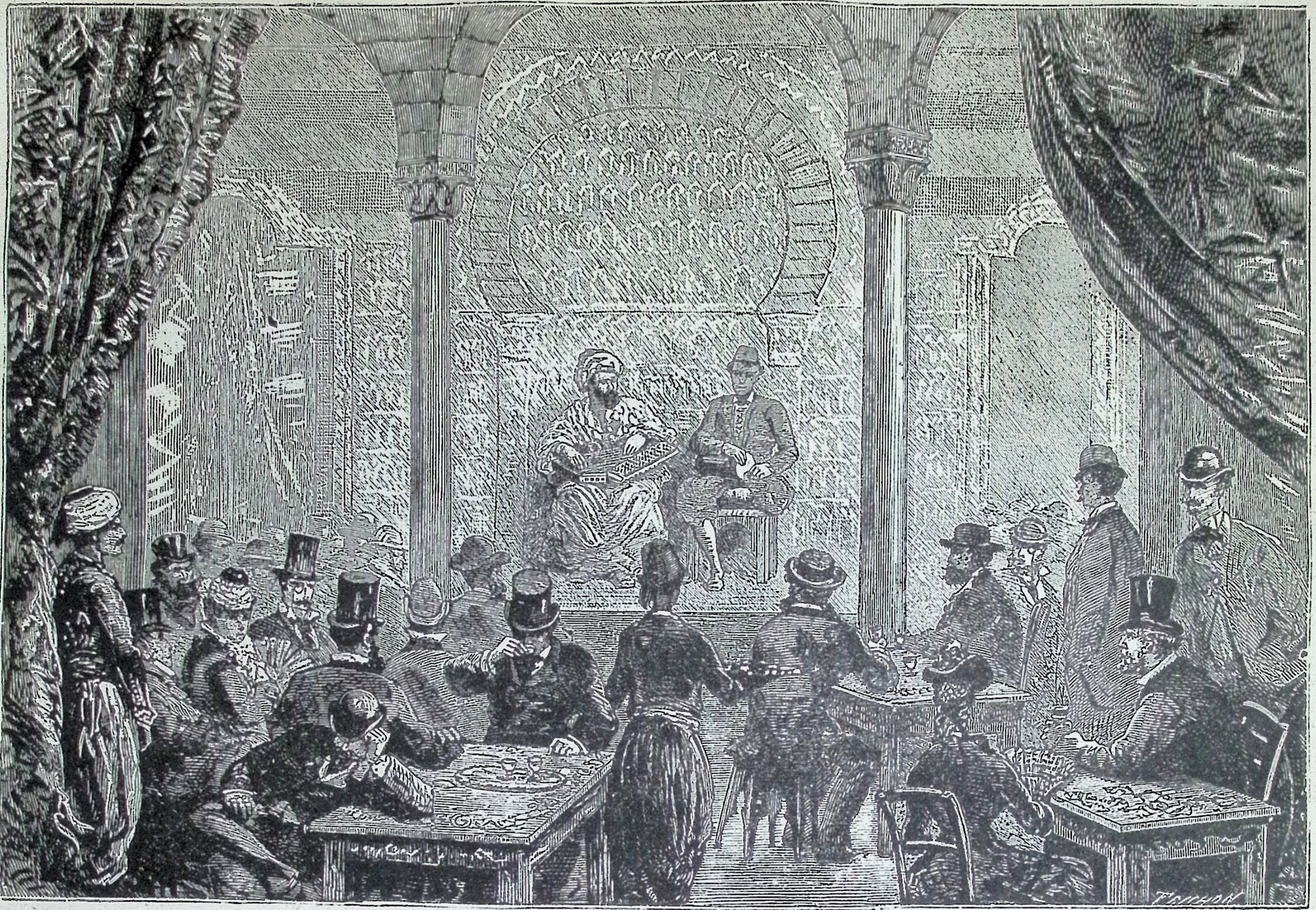
*) Paa Kontinentet findes der ialt 1037 Gasværker, af hvilke de 480 største alene producerer 337 Mill Kubikmeter Gas, og man kan anslaa samtlige Gasanstalters Produktion til 396 Mill. Kubikmeter. Disse Anstalters Kulforbrug udgjør 30,5 Mill. Centner aarlig, og deres Anlægskapital kan sættes til 317 Mill. Reichsmark.

Dronning Mercedes af Spanien paa Ligseng. (Se S. 361)

Dobbeltskibet paa Dover-Calais-Linien. (Se S. 361)

Fra Verdensudstillingen i Paris: Den tunesiske Kafé. (Se S. 361)

Parisiske Avissælgere. (Se S. 361)

— Hør blot! afbrød den unge Pige ham.

Fra det Indre af Vognen lød et forfærdeligt, gjennemtrængende Skrig, og næsten i samme Øjeblik væltedes Blomsterpotterne, Buret med Dompappen gav sig til at slingre voldsomt, og en Mand kom styrtende ud. Paa sine Arme bar han en anden Mandsperson, en mager, krampagtigt udstrakt Skikkelse med fordrejet Ansigt. De var Begge næsten nøgne; men deres Hud saae ud som brunligt Læder, og om Hofterne havde de nogle kulørte Klude.

— Hvad gaar der af Dig, din Hallunk! brølte Brambilla og greb fat i den Mand, som bar den Anden: — vil Du tage Livet af Misu, hvad?

Kokonas pegede tavs først paa den Døendes vidt opspærrede Øjne og saa paa Solen, som var i Begreb med at gaa ned, og hvis Straaler netop nu brød gjennem Skyerne . . . De forstod ham Alle og slap ham.

— Naa, lad ham skabe sig, som han har Lyst, brummede Direktøren; det Hedninge-Rak tilbeder jo Solen!"

— Ja det gjør de, bekræftede den unge Pige; hver Morgen kaster de sig næsegrus paa Maven og forretter deres Bøn. Jeg har tidt været nær ved at revne af Latter ved at se paa dem.

— Jeg burde dog vist have sendt Bud efter en Doktor, mumlede Brambilla mellem Tænderne. . . . Men se nu bare, som Kokonas skaber sig.

Kokonas havde lagt sin Ven, med Ansigtet mod Solen, henne paa Grøftekanten og opførte nu, under monoton Sang en vild Dans. Misus fordrejede Ansigt kom til at se mildere ud ved de Ord, den Anden nynnede, og som vel i Oversættelse kan have lydt saaledes: „Stakkels Broder, se til, Du kan samles med dine Forfædre; hos dem vil Du faa det bedre, end Du har det hos os. De vil ikke putte Dig den forkerte Ende af Cigaren i Munden, og de vil give Dig bedre Mad, end de fordømte Svinebønner, som Du aldrig har kunnet faa ned. De vil ogsaa spille skjønnere for Dig end de to Bajadser, hvoraf den Ene dundrer paa et Skind, og den Anden tuder ind i et Hul. Der vil Gensdarmerne ikke tage Dig i Kardusen, og Politimesterens Børn ikke knibe Dig i Læggene for at prøve, om Du ogsaa er levende . . ., stakkels Broder!"

— Aa! Aa! stønnede den Døende, og hans Bryst hævedes ved det sidste Suk . . . men uden at faa det sukket ud og uden at sænke sig igjen.

— Det er forbi! sagde Brambilla. — Hvem af Jer gider gaa ind til Sèvres og melde Dødsfaldet paa Politikammeret?

Men før Nogen fik Tid til at svare, gjorde Kokonas en vild Gestus, greb ned til sit Bælte, som om han ledte efter Noget, foer saa ind paa en af de tre Mandspersoner i hvide Kitler, rev den Kniv ud af Haanden paa ham, hvormed den Paagjældende just sad og skar Ost, og vilde til at styrte hen til Liget igjen. De øvrige Medlemmer af Selskabet, Direktøren indbefattet, holdt imidlertid paa ham og tog Kniven fra ham.

Saa begyndte den stakkels Kokonas at gjøre en fortvivlet Mængde Fagter, hvoraf man tydeligt kunde skjønne, at han nødvendigvis maatte skille sin Ven af med hans Skalp og hans Pandehud, samt at den Dødes Sjæl vilde tage en forfærdelig Hævn, hvis man nægtede Misu denne sidste Æresbevisning.

— Sludder og Vrøvl! mente Brambilla, — den Slags Dumheder kjender vi ikke her til Lands!

— — Natten var kommet, men ingen Politimand havde indfundet sig for at konstatere Dødsfaldet. Brambillas Bud havde undervejs truffet en Kollega, en anden „Kunstner", som vilde skaffe ham Engagement ved sit Selskab, og kunde først ventes tilbage næste Dag. Følgelig havde man lagt Liget ned under Vognen, havde derpaa begivet sig til Ro og sov nu Alle de Retfærdiges Søvn, — Alle med Undtagelse af Kokonas, hvem man havde spærret inde i et Slags Bur for at forhindre ham fra at tilfredsstille sine barbariske Tilbøjeligheder.

Med Et begyndte Træet i Vognfadingen at knirke og knage. Et Knivsblad kom frem gjennem en af Revnerne, borede sig længere og længere til Siden, og videde andre Revner ud; tilsidst gik nogle Brædder løs i Bunden, og en nøgen Mand snuttede ud gjennem Hullet. Det Hele havde gjort saa ringe Støj, at Ingen var blevet vækket.

Kokonas lod sig glide ned paa Jorden, famlede sig frem til Liget, førte med den ene Haand Kniven hen til den Dødes Pande, tog med den anden et ordentligt Tag i hans Haar, — og strilende baglænds om, hen mellem den store Pauke og Bækenet, hvad der gjorde et Helvedes Spektakel.

Han havde selv givet et Brøl af Forfærdelse fra sig; thi — o Ræbsel! — han havde beholdt Misus Skalp i Haanden, endnu før Kniven havde gjort et eneste Snit! Misu havde, uden at hans Kammerat vidste af det, en halv Snes Aar gaaet med Paryk!

Kokonas kravlede op igjen, gav sin døde Ven et Spark og mumlede det eneste franske Ord, han nogensinde havde kunnet lære: „Canaille!" A. Silvestre.

Gjennem de Sortes Verdensdel.

Efter H. M. Stanley.

~~~

III. Expeditionen udrustes.

Det er en drøj Forretning at organisere en afrikansk Expedition. Uafbrudt er man optagen — af at gjøre Indkjøb, sortere, pakke sammen, tage imod Meldinger, løbe hist og her — og det i 28°'s Varme! Man skal vælge og anskaffe sig de forskjellige Slags Tøjer, Glasperler eller andre Sager, der er søgte og gangbare Artikler hos de Indfødte, Expeditionen antagelsesvis kommer i Berøring med paa sin Rejse. Kraftige, halvnøgne Dragere kommer slæbende med store Baller ubleget Bomuldstøj, stribede og spraglede Stoffer, Tørklæder og røde Huer, eller med Sække fulde af blaa, grønne, røde, hvide, ravgule, smaa, store, runde og aflange Perler, eller med vældige Bundter tyk Messingtraad. Om Alt det har man først pruttet i det Uendelige med fiffige og paastaaelige Hindu-Kjøbmænd, og nu skal det undersøges, numereres, ordnes og indpakkes, hver Slags paa sin Maade og i Sække eller Pakker af forskjellig Størrelse. Gulvet flyder med Omslag og Sejldug, med Brædder og Papækelaag, med Savspaaner og Søm; Dragere og Tjenere, Kjøbmænd og Kjøbere render om mellem hverandre, raaber efter Farver til at mærke med eller efter Hammere, slaar Kasser til, vælter Pakker omkuld, river Papir over, kort sagt gjør et forfærdeligt Spektakel. Og hele Tiden er man badet i Sved, og de kulørte Arbejdere, der ikke holder Lommetørklæde, tører sig i det Uendelige i Ansigtet med Hænderne, Armene og Skjortærmerne.

En af Zanzibars Millionærer, Tarya Topan, der allerede paa min første Rejse havde staaet mig redeligt bi ved mine Indkjøb, hjalp mig ogsaa denne Gang. Han er en jevn Hinduer, der har svunget sig op, en from Muhammedaner, men liberal i sine Anskuelser, en yderst klog og omsigtsfuld Forretningsmand, men samtidig human. — Mine samtlige Varer, Mundforraad, Lægemidler, Klæder, Telte, Baade, Instrumenter etc. beløbe ialt noget over 16,300 Pund. Det blev nu Altsammen pakket saa nøjagtigt som muligt i Pakker paa 54 Pund og krævede saaledes 300 Personers Bærekraft. Pakkerne var gjort lidt mindre, end det i Regelen sker, for at Folkene ikke skulde trættes, og for at vi kunde komme desto hurtigere frem.

Saa var der endelig den Mængde Mennesker, som kom styrtende og tilbød mig deres Tjeneste. Fra min tidligere Rejse og fordi jeg havde fundet „den gamle, hvide Mand" (Livingstone), stod jeg godt anskreven herovre; man mente om mig, at jeg havde Held med mig, var gavmild og godt at komme ud af det med, — og Følgen var, at jeg havde fuldt op at gjøre allerede med at skaffe mig en Mængde Krøblinge, Halte, Svindfotige, Oldinge, Slagsbrødre, Dagdrivere og Banditer fra Halsen, som Alle vilde fæstes. Slaver tog jeg heller ikke imod, da de taber for meget under deres Herrers Indflydelse og Kommando. Men skjøndt jeg var kræsen i mit Valg, fik jeg naturligvis alligevel adskillige Dusin forvorpne Subjekter i mit Følge. En af dem, Msenna, forklarede mig i en lidenskabelig Tone og med ivrige Gebærder, hvorledes Arrene paa hans Hoved og Hals hidrørte fra hans nationale Kampe med hadefulde Arabere, og at han — „Allah være priset!" — aldrig havde gjort en Moders Sjæl Fortræd. „Du skal aldrig, Herre, faa Grund til at fortryde det, om Du tager mig med, og er Du bange for, jeg skal desertere, faa betal mig først, efter Fortjeneste, naar vi kommer tilbage til Zanzibar." — Hans Ord lod til at gjøre stærkt Indtræk paa den brogede Skare, der omgav ham; jeg syntes, jeg kunde læse i deres Ansigter, at han var en Slags misforstaaet og mishandlet, politisk Forbryder, — naa og kort sagt, jeg tog ham med, om end under Tilkjendegivelse af, at gjorde han Optøjr undervejs, lod jeg ham transportere i Lænker hele Vejen tilbage til Zanzibar. — Inde i Afrika, hvor Folk bliver usædvanligt meddelsomme, fik jeg ud, at Msenna havde myrdet 8 Mennesker og hørte til de værste Røvere i Zanzibar! Saadanne Personer blev jeg havde jeg ovenikjøbet gjort til Underanfører, da han lod til at være meget indflydelsesrig.

Først og fremmest engagerede jeg naturligvis dem, der havde vist sig flinke paa tidligere Expeditioner, og blandt deres Tal valgte jeg Anførerne: Manva Sera, Tschauperch, Badi Rehani, Kaltschetsche, Zaidi, Tschakanja, Farjalla, Badi Safeni, Bukhet, Mabruki Manyapara, Mabruki Unyanyembe, Muini Pembe, Ferahan, Bvana Muri, Khamsin, Mabruki Speke, Simba, Gardner, Hamoidah, Zaidi Mganda og Ulimengo. Men før vi kom rigtigt til at tale om Forretninger, maatte der uddeles passende Gaver. „Ulimengo" eller „Verden", den utrættelige Spasmager og Jæger fra Livingstone-Expeditionen, spærrede Munden op paa vid Gab af Taknemlighed, da han fik en Sølv-Halskjæde og en Guldring til sin tykke sorte Finger, og Manva Sera, der havde gjort Speke og Grant saavelsom mig store Tjenester, og som nu udnævntes til Hovedanfører, blev aldeles maalløs, da

Kvartermester Uledi og Hovedanfører Manva Sera.

jeg stak en stor Signetring paa hans Finger og hang ham et prægtigt Agat-Halsbaand om Halsen. Rojab og den paa Grund af sin Troskab og Omsigtsfuldhed ligefrem berømte Mabruki Speke (ogsaa med Tilnavn „Oxehovedet") betænktes med forskjellige Presenter, og den tappre, paalidelige Tschauperch modtog ikke blot Gaver til sig selv og sin Hustru, men fik ogsaa — efter sine indstændige Bønner — den tvaarige Arving til Tschauperchs Gods gjennem Vakcination beskyttet mod Anfald af Kopper under vor Fraværelse fra Zanzibar. Da dette var besørget, kom vi til den Raadslagning, „Schauri", som i Østafrika gaar forud for alle vigtigere Foretagender; „poli, poli!" eller „faa sagte! faa sagte!" er Folks Valgsprog her. Førerne stillede sig en skjøn Dag op i en Halvkreds, og jeg satte mig paa Tyrker-Vis foran Fronten. „Hvad er det, mine Venner? kom frem med, hvad I mener." — De mumlede mellem Tænderne og saae paa hinanden, og brast saa tilsidst i Latter. Kun Manva Sera, hvem i det Højeste en særligt god Vittighed eller Spøg kunde rive ud af hans rolige Alvor, sagde vrantent: „Tal I, Safenis Søn; vi opfører jo os som Børn, — tror I, Herren har i Sinde at æde os?" . . Herpaa betænkte Badi, Safenis Søn, sig fulde to Sekunder og sagde paa indsmigrende og ganske sagte: „Vi kommer herhen med Ord, Herre, hør, hvad vi har at sige. Det er godt, om vi kjender hvert Skridt foran os, før vi bryder op. En Rejsende rejser ikke, uden han veed, hvor han vandrer hen. Vi er kommet for at faa Visbed om, til hvad Lande din Rejse skal gaa." — Jeg svarede paa gebrokkent Kisvahili og i en ligesaa sagte og indsmigrende Tone den aandeløst ventende Skare. Da det ene Land og den ene Flod og Sø blev nævnt efter den anden, som jeg ved deres trofaste Hjælp haabede at komme til at undersøge, lød der halvt beundrende og halvt ængstelige Udbrud; og da jeg sluttede, trak Alle som En Vejret dybt og brød næsten samtidig ud i de Ord: „Ja, Kammerater, det er en Rejse, som fortjener at kaldes en Rejse!" . . . „Ja men, Herre", sagde de saa, da de havde faaet fundet sig lidt: — den lange Rejse vil det tage Aar at vandre, . . . fer, ni eller ti Aar!" — „Aa Snak! svarede jeg, hvor vil I hen? Araberne bruger rigtignok næsten 3 Aar om at naa til Udschidschi, men I husker nok, at jeg brugte kun 16 Maaneder fra Zanzibar til Udschidschi og tilbage igjen." — „Ja, det er sandt!" sagde de. — „Naa, og jeg kan forsikkre Jer, jeg er ikke kommet herover for at blive i Afrika; jeg vil blot se paa disse Floder og Søer, og saa rejser jeg hjem igjen." — „Ja men den gamle Mester Livingstone, indvendte Hamoidah, som havde rejst næsten 8 Aar med L., — han, veed I nok, sagde altid, han vilde kun rejse 2 Aar; men I veed ogsaa, at han kom aldrig tilbage, men døde paa Rejsen." — „Det er rigtigt; men naar jeg kom rask frem paa min første
~~~

Rejse, er det saa rimeligt, at jeg vil rejse langsomt nu? Er jeg meget ældre nu, eller er jeg mindre kraftig, eller veed jeg ikke nu, hvad det er at rejse? Kan I huske, at paa Henvejen til Udschidschi gav jeg Føreren Lov til at vise Vej, men paa Hjemvejen, hvem var det saa, der gik i Spidsen? var det ikke mig, og det ved Hjælp af det lille Kompas, der ikke kunde lyve, saadan som Føreren? — „Jo, det er sandt, Herre, hvert Ord er sandt!" — „Naa, saa lad os ende denne Schauri og gaa. Imorgen slutter vi den tilbørlige Overenskomst henne hos Konsulen," — og dermed „stod de op og gjorde, som dem var befalet."

Den Dag, da Kontrakten afsluttedes foran den amerikanske Konsul, satte 230 Mand (Vangvanaer, Vanyamvezier og Kystbeboere fra Mombasa, Tanga og Saadani) deres Bomærke overfor deres respektive Navne, — som Vidnesbyrd om, at de i 2 Aar (eller saa længe, til jeg ikke havde mere Brug for deres Tjeneste i Afrika) vilde lystre og følge mig villigt mod et Vederlag af fra 7½ til 37½ Krone pr. Maaned, foruden Kosten. Som Vitterlighedsvidner og Garanter var desuden de to Hundrede og Tredives hele Slægt og alle deres Venner mødte, saa der var en artig Trængsel i alle Konsulatsbygningens Værelser og nede i Gaarden. Jeg udbetalte strax som Forskud til hver Voxen 75 Kroner eller 4 Maaneders Løn og til hvert ungt Menneske det Halve, ligesom de fik 3 Kr. 75 Øre i Kostpenge pr. Uge indtil den Dag, vi forlod Kysten; ialt udredte jeg den Dag kontant c. 23,500 Kroner! Desuden paatog jeg mig forskjellige Forpligtelser. Jeg lovede at udbetale dem deres Løn punktligt paa Forlangende samt under Opholdet i Afrika at sælge dem det Tøj, de trængte til, for lidt over Zanzibars gængse Priser; endelig gav jeg dem „en ærlig hvid Mands" Ord paa, [1]) at jeg vilde behandle dem venligt og langmodigt; [2]) at jeg i Sygdomstilfælde vilde give dem passende Lægemidler og Egnens bedste Næringsmidler, eller, hvis Patienterne ikke kunde gaa videre, vilde skaffe dem tilbage til Steder, hvor de var sikre paa Liv og Frihed, og hvorfra de kunde have Haab om at komme hjem, ligesom jeg vilde give den Slags Patienter Tøj og Glasperler, saa de kunde betale indfødte Sygepassere for at hjælpe dem; [3]) at jeg i Tvistigheder vilde dømme upartisk og forhindre, at Svage blev undertrykte og mishandlede af de Stærke; [4]) at jeg vilde være som „Fader og Moder" imod dem og efter Evne værge dem mod al Vold af „vilde Indfødte og omkring strejfende og ingen Lov agtende Banditer." — Paa disse Betingelser vilde de saa gjøre deres Pligt som Mænd, lystre mig og staa mig trofast bi i Nødens Time, kort sagt opføre sig som gode og trofaste Børn; „og gid", saaledes hed det til Slutning, „Guds Velsignelse hvile over os!"

Hvorledes vi gjensidigt opfyldte vore Løfter, skal Fortællingen om vor vidunderlige og paa Begivenheder saa rige Rejse nærmere oplyse om. — Tidspunktet, da vi skulde tiltræde denne, slog endelig. Muhammedanernes Fastemaaned var til Ende, sex arabiske Skibe, der skulde føre os over Zanzibar-Havet, lagde sig for Anker udenfor den amerikanske Konsulatsbygning, og Vangvanaerne med deres Byldter og Maatter, fulgte af talrige Venner, som gav dem gode Raad og Formaninger, og forresten Allesammen yderst oplivede (maaske af visse Drikke), indfandt sig og blev bragte ombord. Saasnart en Dhov var fyldt, fik Kaptajnen Ordre til at lette og lægge sig længere ud. Kl. 5 om Eftermiddagen d. 12. Novbr. havde 224 Mand svaret ved Navneopraabet, og fem af Skibene, læssede med Passagerer, Hornkvæg og Bagage, ventede utaalmodigt paa Kommandoen om at stikke til Søs. Det sjette, hvori vore Hunde og vort Tøj, laa endnu nede ved Kysten og ventede paa mig og Frederik Barker, som havde Opsynet med vort personlige Tyende. Jeg, saavelsom de unge Englændere, havde allerede iforvejen sagt Farvel til evropæiske, arabiske og hinduiske Venner og Bekjendte og havde faaet deres varme Ønsker med paa Vej; nu vendte jeg mig om til min trofaste Ven, Hr. A. Sparhavk, og vilde takke ham for alt Godt, men kunde kun trykke hans Haand, . . . trods al min paatagne Lystighed var Taarerne nærved at bryde frem, og vi skiltes i Tavshed. Et Vink fra min Side, — Ankerne blev trukket op, og Sejlene hejst! Der viftedes med Lommetørklæder og Hatte, mange hvide Hænder vinkede til os, . . . vi saae endnu vore Venners hvide Ansigter . . . saa gled Grupperne inde paa Stranden ud i Taager og forsvandt!

Den kølige Aftenbrise har ført os ud paa Søen. For Aar, maaske for evigt har vi vexlet de sidste Ord med kjære, venlige Mennesker. Solen forsvinder ilsomt bag Horisontens vestlige Rand, Skumring og strax efter et bestandig tættere og tættere Mørke lægger sig over det fjerne Land og over det tavse Hav. Og imidlertid glider vi, tunge om Hjertet, gjennem det svindende Lys over mod de Sortes Verdensdel.

H. M. Stanley.

Billedtexter.

Dronning Mercedes paa Ligseng. Det er ikke ret længe siden, „Nutiden" fortalte sine Læsere om Spaniens unge Dronning samt om hendes Bryllupshøjtid: og allerede idag maa Bladet indføre mellem sine Gjengivelser i Text og Billeder af Aarets mest opsigtsvækkende Begivenheder den stakkels Maria de las Mercedes Død. To Dage efter, at hun havde fet sin 18de Fødselsdag, lukkedes hendes Øjne for bestandig; og alle de offenlige Bygninger, Butiker, Theatre o. s. v., som for netop 5 Maaneder siden havde pyntet sig paa det Bedste til hendes og hendes Brudgoms Ære, stod nu tavse og mørke og lukkede, som et Vidnesbyrd om den Sorg og Medfølelse, der havde grebet Befolkningen. En gastrisk Feber, i Forbindelse maaske med andre sygelige Dispositioner, gjorde d. 26. Juni Ende paa hendes Liv. Tidlig næste Morgen blev saa den Afdøde, efter hendes eget Ønske, klædt i de barmhjertige Søstres Dragt og baaret ind i den store „Søjlesal". De saakaldte Monteros de Espinosa (spanske Jægere) holdt, som man ser paa Billedet, Vagt derinde; de har nemlig fra gamle Dage bevaret Retten til at vaage om Natten udenfor Kongens Dør saavelsom til at bevogte ethvert Lig af den kongelige Familie, indtil det begraves. Hele Dagen havde forøvrig Publikum Adgang til Søjlesalen og kunde bringe Dronningens afsjælede Legeme det sidste Farvel. Dagen efter læstes den tidlig om Morgenen en stille Messe i Hoffets Nærværelse, og strax efter førtes Liget i pragtfuldt Optog, — med Soldater af alle Vaabenarter, Regimentsmusik, galonerede Hoffolk og Tjenere, Rigets højeste Notabiliteter, Gejstlige o. s. v. — til Banegaarden, hvorfra et Extratog bragte det til Eskurial. Her forrettedes Ligbegængelsen i det kongelige Kloster; efter Skik og Brug aabnedes Kisten, og Justitsministeren konstaterede, at Liget fandtes i den, — hvorpaa de sidste Bønner blev oplæste, og den unge Dronning blev sat ind i sit foreløbige Gravkammer.

Dobbeltskibet paa Dover-Calais-Linien fortjener navnlig alle Rejsendes Opmærksomhed, fordi det ikke blot gjør Overfarten kortvarigere, men ogsaa behageligere. Skroget bestaar af to Underskibe, der er stillet saaledes, at de indeslutter en Kanal, som bliver snevrere ind imod Midten; selv er de forbundne ved et fælles Dæk, og paa dette findes Salonen med flere Sale og en Del Kahytter. Dækket danner en Platform med en Terrasse, hvor Passagererne kan trække frisk Luft. Naar Dobbeltskibet sejler, presses Vandet i Kanalen mellem Underskibene stærkest sammen paa Midten, hvor ogsaa Hjulskovlene er anbragte; denne Sammentrængen af Vandet paa en lille Plet tillader Hjulene at arbejde med særlig kraftigt Tryk, — og desuden Kanalen vides ud bagtil, presser Vandet ind paa Skibets Agterende og forøger den Drivkraft, som skyder Skibet fremad. Afstanden mellem Dover og Calais er 25 Marinemil, og dem tilbagelægger „Calais-Dover" (saadan hedder Dobbeltskibet) paa 1½ Time; desuden ruller Damperen saagodtsom aldeles ikke, hvad der jo er et stort Fortrin paa en Route, hvor Søsygen ellers kræver saa mange og saa ubarmhjertige Offre. Endelig er Indretningen og Udstyrelsen særdeles tiltalende og byder baade Familier og Enerejsende alle mulige Bekvemmeligheder. De to Underskibe er forbundne ved Jern-Buer, og paa dem hviler som sagt det egentlige Skib. Roret er saa let at haandtere, at en Mand er nok til Betjening af det. De fire Maskiner har 4000 Hestes Kraft, og Skibet kan rumme 1000 Passagerer.

Af de to Smaabilleder viser det ene Kanalen mellem Underskibene med Hjulskovlene i Midten, det andet Dobbeltroret i Skibets ene Ende. For- og Bagstavnen er ganske ens byggede og indrettet, saa Skibet kan bevæge sig i begge Retninger uden først at behøve at vende.

Fra Pariserlivet. Ogsaa i Parises Kaféer læser man naturligvis Bladet; og der er f. Ex. i Øjeblikket Intet til Hinder for, at man kan studere sin Avis ude i den lille, halvkredsformede, altid overfyldte tunesiske Trokadero-Kafé, hvor en Zitherspiller og en Tambour i Nationalkostume rigtignok gjør En det lidt vanskeligt at holde Tankerne samlede. Men man kjøber i Paris som oftest selv sit Blad og bringer det med sig. Man kjøber Aviser, som man kjøber Bøger, paa Gaden, og Avissælgeren er en fuldt saa velkjendt Figur som den flyvende Boghandler. Hver eneste Morgen kommer den Sidstnævnte trækkende med sin Vogn, pakker sine Bøger ud paa det brede Quai-Gelænder, lader Kunderne rode om efter Hjertenslyst i alle de gamle Sager, protegerer den fattige Literat, giver Dagdriveren Grovheder og fantaserer alt imedens om en Fremtid, hvor han selv, Bog-Sjakkreren i Træsko, har tjent sig op til at være en fornem Forlægger . . . Avissælgerne danner et mere broget Korps. Tidligt om Morgenen kan man se dem belejre Bladenes Trykkeri- og Expeditionslokaler, Mænd og Kvinder løber omkap og puffes og brydes for at komme frem, og hvis man saa skal vente, eller man skal fordele Avis-Stablerne, er det saa bekvemt at kige indenfor hos Vinhandleren. Aarle og silde er de i Aktivitet, men der falder gjerne lidt Morskab af undervejs, — for ikke at tale om, at man jo sætter sig ind i Politiken og maaske en skjøn Dag kan optræde som stor Folketaler. I Boulevard-Kioskerne forestaar dog næsten udelukkende Kvinder Bladsalget, ligesom de har hævdet sig en Plads paa adskillige Gadehjørner; en helt ny Specialitet paa det her berørte Omraade er Seinedampernes Avisdrenge, som med høj Røst falbyder deres Blade og ikke nægter sig Noget i Retning ad at rose deres Varer.

Smaatræk om bekjendte Samtidige.

I.

Lord Beaconsfield var, kort forinden Kongressen samledes, i fornemt, engelsk Selskab. Alle snakkede om det orientalske Spørgsmaal, og Premierministeren hørte til, smilte og tav. Endelig vovede den højest staaende Dame, Hertuginden af Teck et direkte Angreb: „De har Majoritet i Underhuset, hele Overhuset og næsten hele Folket for Dem, og dog gaar Tiden, og vi veed hverken ud eller ind, hvad der skal ske; sig os dog, do tell us, my dear lord, what is it, you want?" — Ministerens Ansigt var klaret mer og mer op, han smilte forbindligt, endelig, da alle tav, saae han næsten forlegen op fra sin Tallerken: „Jeg? . . aa, jeg vilde blot gjerne bede om en lille Kartoffel", sagde han. — — Fra Berlin fortælles der om Ministerens altid redebonne Godgjørenhed; en Dag tog en fattig Mand en Cigarstump op, som Beaconsfield kastede, og denne bød ham øjeblikkeligt sit aabne Cigarfouderal! En Korrespondent paastaar desuden, at den gamle Herre en Dag gik ud med et Par Støvler paa, som tilhørte en i Hotellet boende Hofoperasangerinde; Damen var fra en „nordisk Hovedstad", skrives der.

— Apropos om Sangerinder, . . Trebelli er i London bleven skilt fra sin Mand, Tenoristen Battini. Det skal ved den Lejlighed have vist sig, at den berømte Sangerinde har kjøbt sig en Gaard i London, to Huse i Paris, et Landsted i Passy og et lille Pallads i Rom.

— Shahen af Persien var under sit forrige Ophold i Evropa yderst ugalant mod Damer; ved en Udflugt skulde han f. Ex. kjøre i Vogn sammen med Kejserinden af Østerrig, men han placerede sig midt paa Sædet, og først da Overhofmarskalken forsikkrede ham: at „Religionen" foreskrev, at kongelige Gjæster sad til Venstre for Kejserinden i en Vogn, bekvemmede Hs. Herlighed sig til at give Plads. Denne Gang har han nok været mer elskværdig af sig og sendte blandt Andet en Kavaler til Balletdandserinden Linda med Anmodning om, hun behageligst vilde tilsløre sig og gjøre Shahen sin Opvartning. Desværre tog Frk. Linda denne Indbydelse meget ilde op, og Kavaleren mødte rystende over hele Kroppen for sin Behersker, der skjældte ham Huden fuld, men sendte Frk. Linda et Armbaand med nogle ganske nette Diamanter.

Under sit Ophold i Paris skal Shahen have modtaget 5400 Breve fra alle Egne af Frankrig; alle Brevskriverne bad om Penge, Nogle om 50, Andre om — 3 Millioner Francs, og skulde samtlige Bønner have været opfyldte, vilde der være gaaet c. 50 Mill. med . . . . Om hans Nattero fortælles Følgende: Før han gaar i Seng, lader han i Regelen de tjenstgjørende Adjutanter kalde ind, spørger dem om, hvad de har bestilt den Dag, og hvordan de har moret sig, byder dem ofte et Par Cigaretter og giver dem endelig Tegn til at forføje sig bort. Saa træder Kammertjeneren til og hjælper Hs. Majestæt Frakke og Fodtøj af, samt binder ham et rødt eller hvidt Tørklæde om Hovedet; derpaa gaar ogsaa han, Shahen lukker Døren af indvendig fra og fuldfører selv Afklædningen. Paa et Bord ved Siden af Sengen staar Is, Limonade, Vand o. s. v., og der lægger han sin Hue, sit Uhr og sin Sabel. I det første Forværelse sover Kammertjeneren, i det næste de tjenstgjørende Adjutanter, i et andet igjen Vagten. Kommer der en Depesche om Natten, undersøger først Ministerpræsidenten, om den er saa vigtig, at Shahen bør vækkes; er det Tilfældet, banker Kammertjeneren paa Sovekammerdøren . . . Shahen har forresten nys udnævnt en Prince de l'Europe (Fyrste af Evropa); det er den persiske Gesandt i Wien og London, der er kommet saa højt paa Straa.

— Den bayerske Herkules (Hans Steyrer fra München) løfter en Marmorblok paa 375 Pd. med én Finger; ligeledes løfter han med én Haand en Jernstang paa 120 Pd., lader en Mand hænge sig i Enden af den, og spadserer saa med Manden og Stangen Scenen rundt.

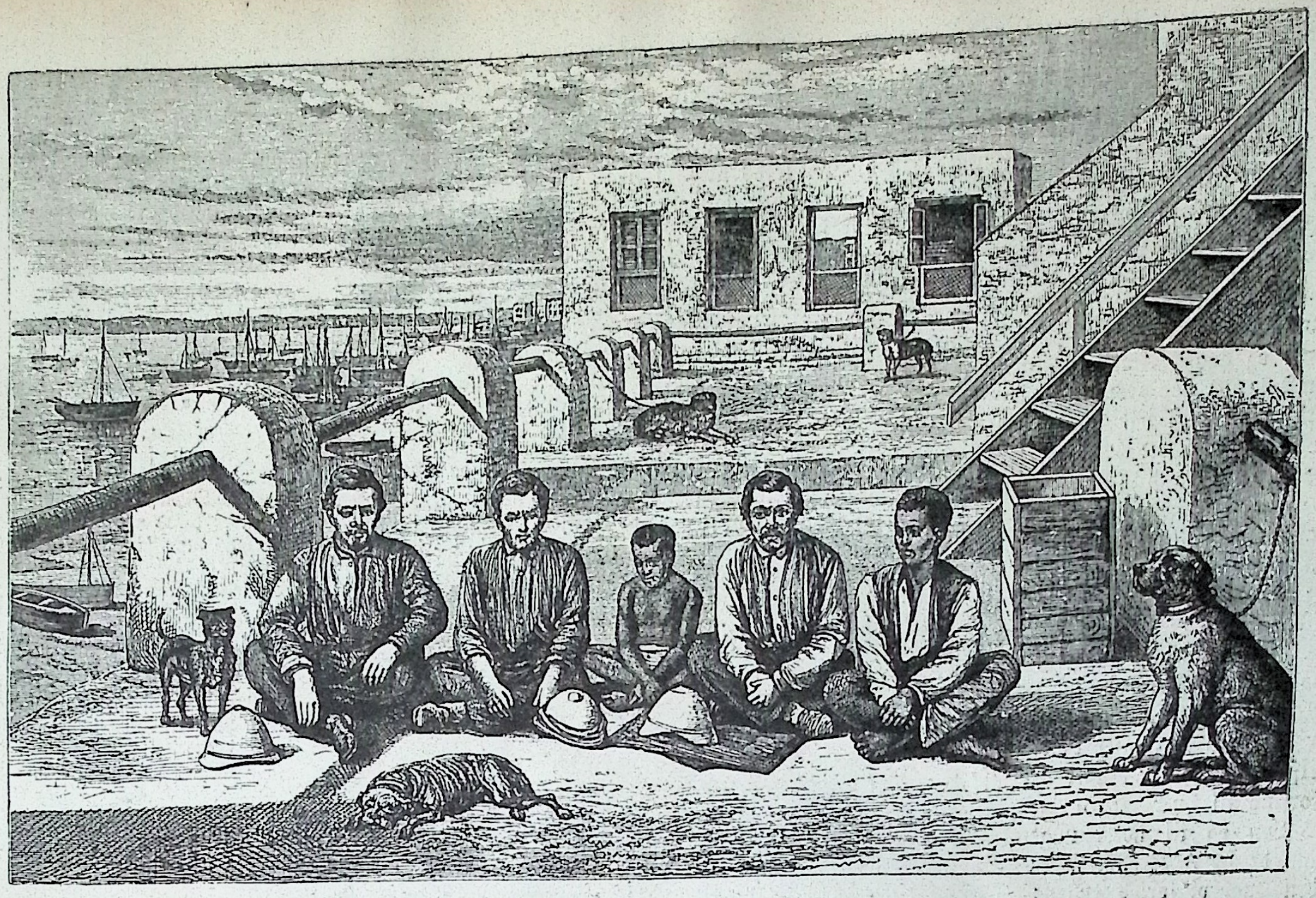
— Tennyson, den berømte engelske Digter, fik for nylig for et Digt paa 300 Verselinier i Tidsskriftet „Det 19de Aarhundrede" et Honorar af c. 2200 Kroner samt for et Digt i „Cornhill Magazine" 18 Kroner pr. Linie! Og saa klages der over, at vor Tid ikke sætter Pris paa Poesi!

Theater og Literatur.

— Paa J. H. Schubothes Boghandels Forlag: „Olger Danskes Krønnike", bearbejdet efter de ældste Udgaver af Nis Hansen og ledsaget af en Fortale af Justitsraad, Prof. C. Molbech. Det gamle Folkeskrift hører til dem, som længst og stærkest har fornøjet den danske Almue, og det har som Følge

heraf stor historisk Betydning. Men dets djærve, eventyrlige Indhold vil desuden ganske sikkert endnu falde i mange Læseres Smag, og navnlig vil naturligvis Børnene være lykkelige ved i de tilstundende lange Aftener at høre berette om den danske Holgers vidunderlige og tappre Bedrifter.

— Paa „königl. Schloßtheater im Klampenburg“, som de tydske Blade kalder det, samler Hr. Thomas og Frk. Dammhofer et taknemligt og fornøjet Publikum. Vi for vor Part foretrækker unægtelig Hr T's Præstationer. Der er ingen Tvivl om, at Frk. D. har en betydelig Begavelse, og i enkelte Scener spiller hun overraskende natursandt; men som oftest er baade hendes Replikfremsigelse, hendes Minespil og hendes Gestikulation vel karrikeret, og der er noget Uskjønt, undertiden ogsaa noget Ufint over hendes Optræden. Hr. Thomas overskrider derimod, selv hvor han driver sin Fremstilling ud i en temmelig skjælebodsagtig Komik, ikke den gode Smags Grændser; han er ogsaa der den dannede, belevne Mand, som blot for en Stund morer sig med at gjøre Grimasser. Forøvrig besidder han ikke ringe Opfindsomhed, er (fraregnet nogle stereotype Haandbevægelser) fuldstændig Herre over sin Person som over sin Stemme, og fremkalder regelmæssigt det ene stormende Latterudbrud efter det andet. Særligt i „Flamina“ og i hans Gjengivelse af „die zwei Möhre“ (Faderen og Franz fra Schillers „Die Räuber“) er han uimodstaaeligt morsom.

Frank Pocock. Frederik Barker. En Dreng fra Zanzibar. Edvard Pocock. Kalulu.
„Jack“ „Bull“. „Nero.“ „Kaptajn“. „Castor“

Medlemmer af Stanleys Expedition. (Se S. 360).

Gaade af s—r.

Det Hele tidt har banet Vej
Til Aandens største Skatte,
Og i det Sidste Du og jeg
Har følt os meget matte,
Og hvis jeg skulde nævne det,
Der bliver til det Første,
Af alle Gaader denne let
Da blev den allerstørste.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Kokoner.

Rigtigt løst af: Tutor i Korsør. — Paa Vers af T.

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg & Traps Etabl.

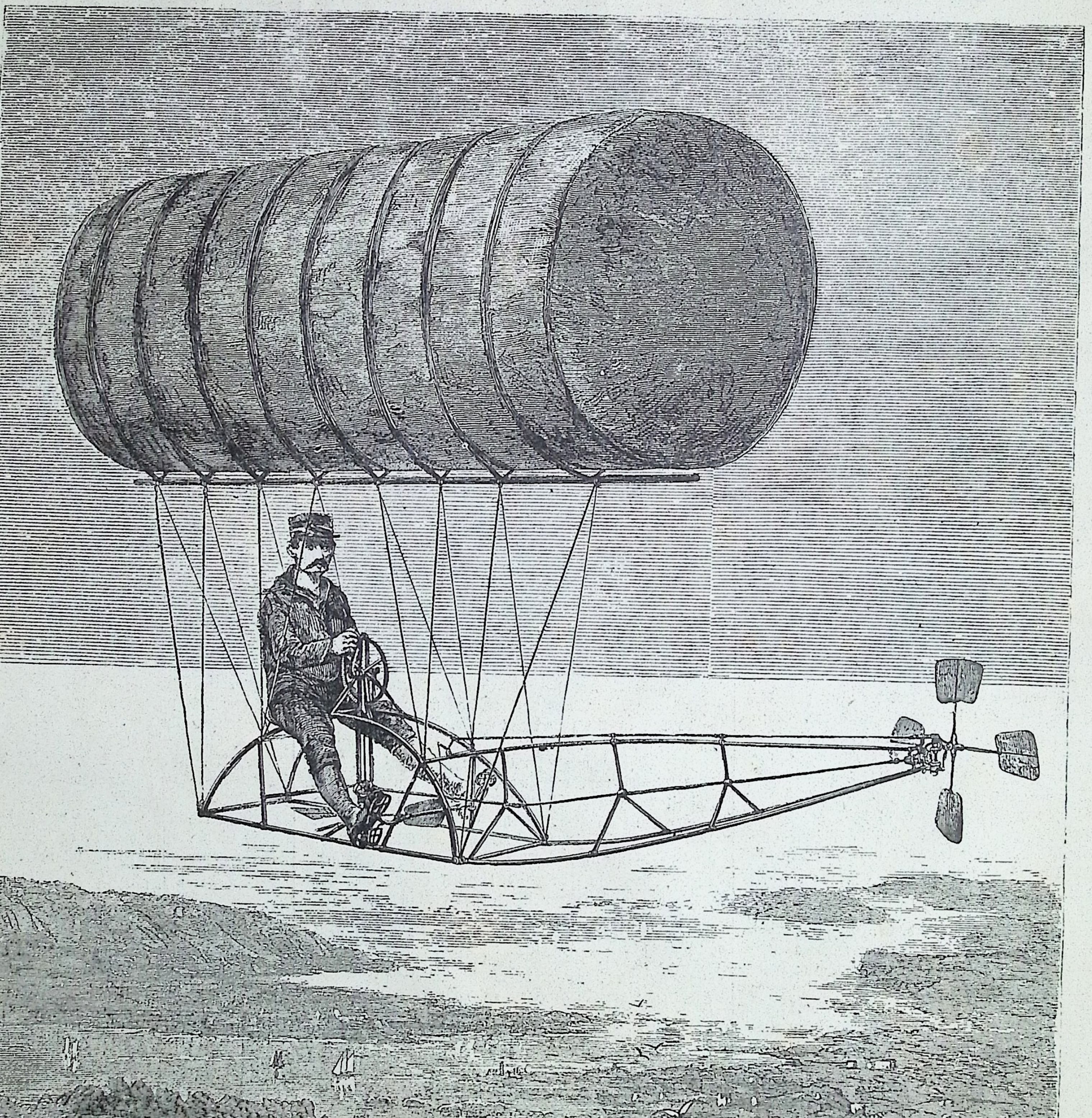
NUTIDEN

i BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg & Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 97. Søndagen den 28. Juli. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

En ny Flyvemaskine. (Se S. 364)

Luftskippernes gyldne Dage.

Folk, som har set, hvilket Mylder af Mennesker der, hver Gang Frk. Godard gaar op med sin Ballon, samler sig i og udenfor Tivoli, paa Voldskrænter, Kirketaarne, Fælleder etc., og som har hørt de Hurraraab, hvormed Publikum hilser den kjække Dame ved hendes Tilbagekomst, — Folk, som har set og hørt Alt det, vil maaske falde paa at sige, at Luftskipperne har allerede nu gyldne Dage. En klækkelig Gage — saadant Noget som et Tusind Franks for hver Opstigning — og forresten Navnkundighed og Bifald som de berømteste Kunstnere: naada, er det ikke et herligt Liv, saalænge det varer? . . . Netop Frk. Godards sidste Luftrejser har imidlertid paa en uhyggelig Maade godtgjort, at der er en slem Hage ved Herligheden; det kan være meget fornøjeligt at gaa op med en Ballon, men det bliver let mer end ubehageligt at gaa ned med den. Den ene Gang slæbes de Rejsende hen over skumpidskede Bølger, længere og længere ud mod den natdunkle Østersø og — den natdunkle Grav, en anden Gang falder de ned i et Menneskehav, som er næsten mere vildt og tøjlesløst end det virkelige Hav. Hele Ulykken er, at man ikke kan styre Lufthesten. Ja, hvis man ikke var givet Vind og Vejr blindt i Vold, hvis man kunde trodse Blæsten, ro frem og tilbage, til Højre og til Venstre efter bedste Behag, og man saa omsider kunde naa Jorden netop der, hvor man helst vilde, — saa kunde Luftskipperne begynde at tale om, at de fik gyldne Dage.

Og nu lader det til, at de kan begynde at tale derom. I de Forenede Stater i Amerika er Luftsejladsen længe blevet dreven med stor Iver, og Mr. Wise og andre bekjendte Luftskipperes Eventyr har ofte fornøjet et talrigt Publikum. Det er da ogsaa der, man fornylig skal have opfundet en Flyvemaskine, hvor Ballonens løftende Kraft erstattes ved en sindrig Indretning, som sætter Maskinens Styrer istand til at beherske den ved Hjælp af sine Fødder. Som Billedet viser, er en horisontalt liggende Cylinder af fint Lærred beklædt med Kautschuk; Cylinderen er 25 Fod lang, 13 Fod i Gjennemsnit, vejer 66 Pund og er fyldt med Gas. Brede uldne Baand er spændte over den og ned til en hul, med Nikkel overtrukken Messingstang, som er 1$^1/_2$ Tomme i Gjennemsnit og 23 Fod lang. Ved denne Stang hænger Maskinen i tynde Snore. Dens Basis er et Parallelogram af Stænger, 2 Fod bredt og 3$^1/_2$ Fod langt, hvorfra er oprejst bøjede, hule Stænger. Foroven er der anbragt et takket Staalhjul med dobbelte Haandgreb, som griber saaledes ind i en firbladet Vifte, at Styreren kan give Viften 2000 Omdrejninger i Minutet. Viftens 4 Blade er af hvidt Kristtorn, hvert med en Overflade af omtrent 50 Kvadrattommer; de er anbragte i en Vinkel omtrent som paa en Dampskibsskrue. Lige bagved Hjulet er et meget lille Sæde for Styreren. Hans Fødder hviler paa to lette Trædefjæl ovenover og ligefor Viften. Fra Forsiden af denne Indretning udgaar andre Stænger, bærende i deres yderste Ender en lodret virkende, omdrejende Vifte, Magen til den under Styrerens Sæde. Den er sat i Forbindelse med Hoved-Viften paa den Maade, at den kan sættes i Bevægelse eller ikke, ganske efter Behag, og kan drejes fra den ene Side til den anden og derved forandre Maskinens Kurs i Luften. Sidstnævnte Vifte gjør 2800 Omdrejninger i Minutet, medens den anden som sagt gjør 2000. Alle dens Bevægelser beherskes af Styrerens Fødder; naar han f. Ex. trykker med højre Fods Taa, vender den sig tilvenstre, og et let Tryk med Hælen drejer den over tilhøjre. Han kan ogsaa bringe Hoved-Viften til at virke saaledes, at naar den drejes til den ene Side, daler han, og naar den drejes til den anden, stiger han.

Ved en Prøvetur Onsdagen d. 12. Juni i Hartford i Connecticut steg det nye Luftskib til en Højde af 200 Fod og sejlede afsted indtil over Connecticut River; imidlertid lagde Styreren sin Evne til at forandre Højde og Retning efter Behag for Dagen. Da han steg op, blæste det kun lidt, og Maskinen viste sig at være fuldstændig i hans Magt. Men efterhaanden rejste der sig en Brise, og det blev anset for sikrest at vende hurtigt om, da der paa Himlen viste sig Tegn til Storm. Maskinen vendte og gik samme Vej tilbage, lige imod Vinden, til den var over den Plads, hvorfra den gik op; derpaa dalede den ned, nogle Fod fra Udgangspunktet. Som man ser, har Hr. Nitchell her opnaaet store Resultater, og hvis hans Maskine kan fuldkommengjøres, vil det neppe vare mange Aar, før ikke blot Godard'er, men slette og rette Frøkner Sørensen vover sig ud paa Luftsejlads.

F. L.

Store Forventninger.

Pennetegning af E. de H.

Justitsraaden med Familie skulde ud at kjøre; men da Wienervognen rullede op for Døren, var den ældste Datter som sædvanligt ikke halvt færdig med sin Paaklædning. Justitsraadinden stod og hægtede Kjolen om hende; Justitsraaden trommede Bjørneborgermarschen paa Bordet, og en yngre Søster opregnede med sindssvag Udholdenhed alle de Gange, de var kommet for sent ved at maatte vente efter hende. Kudsken knaldede med Pidsken. Stine blev sendt ned for at bede ham komme ind og drikke et Glas Vin saa længe.

Stine havde tjent hos Justitsraaden i nitten Aar, saa hun var ikke længer ung. Men hun havde det, som bedre end Salver og Bade bevarer Ansigtet for Rynker, et fredsommeligt Sind, Lyst til at arbejde og altid Arbejde nok. Hun var en pæn, ældre Pige med et bestemt, noget frastødende Væsen. Nu bragte hun sin Besked til Kudsken uden at gjøre sig den Ulejlighed at se op paa Bukken til ham.

Det var Vognmanden selv, som vilde kjøre for Herskabet idag. Den lille kortbenede, buttede Fyr kom i en Fart ned fra Bukken; han slængte Linerne om Lygteknappen, spændte Skaglerne fra, og fulgte med Stine. Men ind i Justitsraadens fine Stue, hvor der var Tæppe paa Gulvet, var han ikke til at formaa til at træde. Stine viste ham ind i hendes eget, lille Kammer ved Kjøkkenet og gik for at hente Flaske og Glas.

Vognmanden saae sig om. Der var baade Kommode og Klædeskab, Skabsdøren stod lidt paa Klem; paa Kommoden laa en Bog, en Bikubebog, — Vognmanden kiggede lidt i den; i femten Aar havde den stræbsomme Sjæl hver Maaned lagt ti Kroner op, — han fløjtede sagte og stod og saae ned i Gaarden, da Stine kom med Bakken.

— — Justitsraadens Kjøretur var længst forbi og fortrængt af nyere Begivenheder, blandt andre af den, at deres trofaste Stine havde opsagt sin Tjeneste og beredte sig til at tage bort.

„Hvorfor?"

Jo, hun skulde giftes.

„Med hvem?"

Med Vognmanden, Peter Krillesen.

„Hvorledes det var gaaet til?" Saadan: En Aften, ikke længe efter den omtalte Kjøretur, blev Stine inviteret paa Komedie af en langt ude Beslægtet, som ellers aldrig lod høre fra sig; hun gik, og i Theatret kom de, pudsigt nok, til at sidde lige ved Siden af Peter Krillesen. Han fulgte saa Stine hjem, og hans brune Øjne spillede saa godmodigt under den brede Pande, hans sorte Skæg var saa kruset og velbørstet, der var saadan en sund, god Forstand i Alt det, han sagde, han var saa gemytlig og saa galant, . . . kort sagt, da han næste Aften stod udenfor Porten, dengang hun kom ned for at laase den af, blev hun ganske fornøjet. Og da han saa alle de følgende Aftener stadig mødte paa Klokkeslet og begyndte en Passiar, blev de i kort Tid som gamle Bekjendte, og da han en Aften friede til hende, sagde hun Ja! Og nu skulde de giftes.

Stine raadspurgte sin tilkommende Ægteherre, hvad hans Mening var, om hun skulde tage graat eller sort Tøj til Brudekjole? Peter Krillesen klappede hende paa Skuldren og foreslog, at hun skulde staa i en af de mange gode Kjoler, hun allerede havde i Skabet. „Jeg mener," rettede han sig leende, „en af de mange gode Kjoler, som Du formodenlig har i dit Skab." — Stine var nu imidlertid ikke tilbøjelig til at følge hans Vink. Tiltrods for sine tredive Aar var hun saa festligt stemt som nogen Brud paa tyve, og det forekom hende, at Den, Peter Krillesen havde valgt, kunde ikke blive for pæn, og hende maatte der ikke spares paa. Saa kjøbte hun baade Kjole og Hat og et rigtigt Brudeschavl. Justitsraadens Damer pyntede hende, og hun kjørte til Kirke vel tilmode i al sin Stads.

Peter Krillesen betragtede hende opmærksomt og lo nok saa fornøjet, idetmindste sagde han ikke Noget, — dengang.

Samlivet begyndte . . . Da den omtalte Slægtning, som havde indledet Bekjendtskabet, en Dag besøgte de Nygifte, forstummede hun formelig ved at se den Orden og Hygge, hvormed det lille Hjem var indrettet. Hun vidste slet ikke, hvad hun skulde begynde med at rose, og hun var dog en Kone, som ellers nok forstod at bruge sin Tunge. „Herregud," sukkede hun tilsidst, „hvor det var Synd, at saamange Aar skulde gaa hen for Dem med at slide for Fremmede."

Madam Krillesen smilte. „Jeg har formodenlig trængt til at tjene saa længe, for at jeg kunde føle, hvad det vil sige at have Noget for sig selv," mente hun.

Denne Følelse af at have Noget for sig selv og Taknemligheden for det var maaske Stines skjulte Kilde til Taalmodighed, naar det kneb for hende at holde Alt, som hun ønskede. Og det kneb ikke saa sjeldent. Krillesen pyntede stadig op med sine store Støvler i deres bedste Stue, lagde Barbertøj i Vinduskarmen og smudsket Linned paa Borde og Stole, vadskede sig paa Stolen istedetfor paa Servanten, stænkede Sengetæppet over med Sæbevand, rev Haandklædet til sig med et Ryk, saa Stroppen blev hængende paa Krogen, og børstede sit Haar med Klædebørsten. Ja, en Morgen hændte det endog, at han gnaven plumpede Kaffen, hun bød ham, i Vandfadet uden at smage paa den. Den Dag, det skete, havde de lige været gifte en Maaned.

Stine saae forskrækket paa Manden, og ud af den Syndflod af Eder og Forbandelser, som nu fulgte, forstod hun endelig, at han var i Forlegenhed for Penge — mange Penge — han skulde bruge attenhundrede Kroner inden Middag, ellers var han fortabt. Stines Ansigt opklaredes, hun gik hen til Kommoden og tog Bogen frem, som hun aldrig havde talt om til sin Mand, at hun ejede. Hun havde tænkt sig, da hun blev gift, at den skulde gjemmes som en Tilflugt og Hjælp i den yderste Nød; men selv om det nu forbavsede hende og gjorde hende bekymret, at de allerede var naaet saavidt, skjulte hun det og rakte med et Smil sin sammensparede Skat.

Peter Krillesen knurrede som en Lænkehund, der beroliges med et Kjødben, og blev til hendes dybe Forundring næsten slet ikke overrasket. Hun skulde faa endnu mere Grund til Forbavselse. Efter at han havde gryntet lidt, begyndte han at forbande Fruentimmernes Lyst til at pynte sig, og uden at aabne Bogen gav han sig til at regne ud, hvilket Hul i den Sum, han skulde bruge, hendes Bryllupsstads havde gjort. Nu kunde hun pynte sig og more sig med det, medens han stod som en Kjæltring, der ikke kunde betale, hvad han skyldte ærlige Folk!

„Du gode Gud! har vi Gjæld!" stammede den stakkels Kone. „Tag Alt, hvad vi ejer, og sælg det, lad os blot faa betalt, hvad vi skylder bort."

Formildet klappede Vognmanden hende paa Skuldren og kaldte hende „sin Svedske" og „en Satans klog lille Kjærling, der nok kunde hitte paa Raad."

Og hun fandt virkelig paa Raad; hun gik hen til sit gamle Herskab. Paa Vejen, medens hun grublede over det Skete, var der Et af det Hele, som laa hende tungest paa Sinde. Hvor og hvornaar havde Krillesen set hendes Bikubebog? hvorfra vidste han, at siden hun havde gjort Indkjøb til sin Brudedragt, indeholdt den ikke nok til at dække hans Gjæld?

Da hun traadte ind i Justitsraadens Hus og gjensaae sit fordums Kammer, slog Sandheden ned som et Lyn i hendes Hoved; nu vidste hun, naar han havde set Bikubebogen, — og uden at gaa ind for at laane flere Penge til ham listede hun ned ad Trappen igjen. Ved Gadedøren mødte hun sin gamle Madmoder, der fik hende op med sig og ind til de Andre. Et pinligt Forhør begyndte, Allesammen fandt de, at Stine saae daarlig ud. „Herregud," sukkede Justitsraadinden medlidende, „og vi, som troede, Du var saa lykkelig! Hvad er det, der er ivejen, Stine?"

„Aa, ikke noget Videre," forsikkrede Stine sagtmodigt, „Jeg maa formodenlig have nogen Modgang fornøden for ikke at falde hen."

„Snak, som om Stine var af dem, der falder hen! Nej, Stine er udholdende, og Stine er mere end det; Stine er fornuftig, og det vil nok blive godt Altsammen engang endnu."

Justitsraadindens Vidnesbyrd trøstede og rejste den bedrøvede Kones Mod. Hun forklarede, at det var Penge, de manglede, skriftede, hvorfor hun kom, og fik den Sum, hun behøvede.

I det Øjeblik, Peter Krillesen modtog Pengene af sin Kones Haand, var han virkelig rørt; efter et vældigt Kladsk i sine fede, snavsede Hænder lod han dem falde som en Vægt paa hendes Skuldre, og han foer ind paa hendes Mund med sit store, buskede Skæg som med en Støvekost om et Møbel. Hun ømmede sig lidt, og han rynkede Panden, hun gjorde et Forsøg paa at sno sig ud af hans voldsomme Favntag, men saa klemte han haardere, og da der endelig undslap hende et lille Skrig, slap han hende stødt, gav hende et haardt Puf i Ryggen og sagde, hun var kivagtig og stikken, men han skulde nok faa pillet alle de fine Nykker ud af hende, det kunde hun stole paa.

Stine svarede ikke et Ord. Vognmanden hidsede sig selv mere og mere op, — saa foer han ud og smækkede Døren haardt i efter sig. Han kom først hjem næste Dags Formiddag. Da var han beruset og havde en Kammerat med i samme Tilstand som han selv.

(Sluttes).

Pariser-Søndage.

Vi Danske har Søndagsfornemmelsen i Blodet. Selv om vi personligt ikke føler Spor af Disposition til at se Andet i den Dag end i alle Ugens andre, kan vi dog ikke komme bort fra en vis umotiveret Følelse af Højtidelighed. Den aabenbarer sig maaske kun i Tendens til at tage en ren Skjorte paa, men ligemeget: den er der. Og den følger os, hvor vi kommer hen; Enhver, der har rejst, vil vide det. En fjern Klokkeringning, naar vi er paa Fodvandring oppe mellem Bjergene, en pyntet Flok Bønder paa Landevejen, som Jernbanen krydser, et Skib ude i rum Sø med Flag paa Mastetoppen, ja meget Mindre endnu er nok til, at Søndagsfornemmelsen strax kribler og krabler i hele Kroppen paa os, skjøndt vi Ugen igjennem ikke har havt Anelse om, hvorvidt det var en Tirsdag eller Torsdag eller Løverdag, vi gjorde det af med.

Skulde der være noget Sted i Verden, hvor denne Fornemmelse kunde undlade at indfinde sig, maatte det være i Paris, det vil sige i det centrale Paris, paa de store Boulevarder under et flygtigt Besøg. Der har om Søndagen de glimrende pyntede Butiker, Vogntrængslen, Tummelen og Menneskemylderet akkurat det samme Kostume paa som til daglig Brug, eller rettere: der er det Søndag hver Dag fra Frokosttid til Midnat.

Men de store Boulevarder er ikke Paris, og Boulevardkafeernes Gjæster, Boulevardasfaltens Drivere er ikke Pariserne. I uhyre Udstrækning paa alle Sider af det lille Luxus'ens Centrum, som Udstillingsgjæsten og den flygtige Pariserrejsende kjender og kalder Verdens Hovedstad, ligger det egenlige Paris, Arbejdets Paris, Kunstens Paris, Videnskabens, Poesiens, de store Fremtidsdrømmes og undertiden ogsaa de store Fremtidstankers Paris. Der holder man Søndag, for Manges Vedkommende ganske vist ikke hver Uge, for Adskilliges maaske kun en Gang om Maaneden eller hvert halve Aar, men Søndag holder man, og naar man gjør det, gjør man det tilgavns, af den ganske simple Grund, at man trænger tilgavns til den.

Det er en af de kompletteste Vildfarelser af Verden, naar man bilder sig ind, at Pariserne morer sig til daglig Brug. Kig ind i Portnerens Celle. Han er altid Haandværker ved Siden af, Skræder, Skomager eller Sligt. Nu vel: man finder ham ved hans Arbejde fra Solen staar op, til han henad Midnat gaar i Seng for at unde sig den korte Hvile, han kan faa, naar han hvert Øjeblik skal trække i Snoren, som lukker Porten op for Natte-Efternølerne. Kig ind i Blanchiseusens Stue. Hun holder ikke Kaffeselskab eller Fadersladder med Naboerne; man vil Dag ud, Dag ind, til et hvilketsomhelst Klokkeslet af en sexten Timers Dag finde hende uforanderligt paa samme Plet, ved hendes Vaskebalje eller Strygebord. Besøg de smaa Butiker. Ejeren, hans Sønner og hans Døttre staar ved Disken uafbrudt, medens hans Hustru fungerer som Kassererske, og Ingen af dem forlader maaske Maaneder igjennem deres Plads undtagen de Par Øjeblik, da de skiftes til at gaa ind i Værelset ved Siden af og sluge Maden i sig. Det er saadan med Kontormanden, det er saadan med Kunstneren, med den alvorlige Part af Literaturens og Videnskabens Mænd, kort sagt med mange, mange Fler, end vi Udlændinge tror.

Denne utrættelige Arbejdsenergi er Grunden til Frankrigs uudtømmelige Velstand, som den er Grunden til den forunderlige Kraft, hvormed Landet overlever alle de Storme, aristokratiske Sammensværgelser og socialistiske Revolter rejser imod det. Vore Dages Frankrig, ikke Korruptionslegionen, som Udlandet sender til Paris i Skikkelse af Udskudslediggængere fra alle Verdens Kanter, men Kjærnen af Folket, lever ganske vist ikke for at more sig. Det har maaske ikke altid rent ideale Motiver til at arbejde, en stor Part ser muligvis i Arbejdet kun Betingelsen for den franske Petit Bourgeois' Hovedopgave her i Verden: at sammenspare sig en Livrente til de gamle Dage; — men ligemeget, man arbejder, og Resultatet kommer ikke blot den Enkelte, det kommer ogsaa hele Landet tilgode.

Som sagt: kun højst undtagelsesvis kastes Arbejdsdragten; men naar Søndagsklæderne saa kommer paa, saa er Pariseren ogsaa et andet Menneske. Han tager ikke, som det desværre saa tidt er Tilfældet med vore kjære Kjøbenhavnere, ud til sine landlige Forlystelsessteder for at præsentere Damestads, for at sidde stiv paa en Paradebænk og kjede sig, for at drikke sig en Rus og sove den ud i Græsset, eller for at overtrumfe sine Omgangsvenner i Madopdækning og Vognluxus. For et Par Sous rutscher han tidligt om Morgenen afsted med sin Jernbane, rigere udrustet med Humør end med Mad- og Drikkevarer, tumler sig som et ellevildt, overgivent Barn under sit Lands vidunderlige Sol hele Dagen igjennem, og samler Landluft og Glæde og Kræfter til nye Maaneders Arbejde.

Vi følger ham til et Par af hans Yndlingssteder, et Par af dem, der præsenterer hans Søndagsmorskab paa den mest karakteristiske Maade.

Paris' Omegn, baade den allernærmeste og den lidt fjernere, er rig paa pittoreske Landskaber; man har hundrede Steder for et, hvor man kan tage hen. Der er desuden altid om Søndagen Noget paa Færde et eller andet af disse Steder; Petit Journal, Arbejderens, Petit Bourgeois'ens og forresten ogsaa adskillige Andres Organ — det roser sig af at have tre hundrede tusind Læsere — indeholder hver Løverdag paa flere Spalter Fortegnelsen over Landsbyer og Sligt rundt om Paris, hvor snart en Rosenbruds Kroning, snart Væddeløb, Bal champêtre eller alle den Slags „Fester", som vi vel nærmest, med et lidt udvidet Omfang af Ordet idetmindste, kan indregistrere under Begrebet Dyrehavsløjer, . . . hvor alle mulige Affskygninger af den Slags Fornøjelser optræder som Fristere. Egenlige Ture ud i selve Skoven ligger mindre for Pariseren. Dels er der ikke mange Skove af Betydning lige i Nærheden af Byen, dels tiltaler den lyrisk-idylliske Stemning i deres Indelukke ham ikke synderligt. Han har en vis Antipathi mod Stilheden; hans Øre er nu éngang blevet vant til Spektakel, og naar det ikke summer omkring ham, mangler han Noget og kan ikke være rigtigt i sit Es.

Skovene ved Fontænbleau for Exempel besøges derfor kun højst undtagelsesvis af den egenlige Pariser. Han kan komme dertil akkurat lige saa let og ligesaa hurtigt, som Kjøbenhavneren kommer til Fredensborg, og han finder her, som omtalt i et tidligere Brev, Naturskjønheder, af allerførste Rang: store Strækninger med aarhundredgamle Kæmpeege, vildtromantiske Klippekløfter med Søer og Vandfald, en myldrende Mængde farvepragende Blomster osv., osv. Men det frister ikke Pariseren. Forvilder han sig en sjelden Gang til Fontænebleau, naaer han under alle Betingelser ikke mer end en halv Mils Vej ind i Skoven, hvor der ved Fronsardkløfterne er et Forlystelsessted med hans Yndlingsfornøjelse: Karusseller og disse smaa Skydebaner, som vi kjender saa godt fra Etablissementerne i Frederiksberg Allé. Og i Regelen kommer han ikke engang saa langt; han indskrænker sig til en Spadseretur i den forøvrig vidunderligt dejlige Park og til nogle Timers Stirren paa de mosbegroede Karpers Slagsmaal med Svanerne om det Brød, han kaster ud til dem.

Endog Skoven ved St. Germain, der ikke ligger længere fra Paris, end Klampenborg fra Kjøbenhavn, er forholdsvis sparsomt besøgt. Man ser adskillige Herskabsvogne rulle gjennem de ypperligt holdte Alleer, man træffer af og til paa en af de talrige Pletter med alenhøjt Græs et Selskab lejret, som holder Skovtur paa nordisk Maner med Madkurv og selve Jorden til Bord, eller midt inde i Skovtykningen, paa Skrænten ved en lille Bæk, ser man nogle Grupper unge Folk, som giver Fuglesangen Akkompagnement. Men man kan saa ogsaa være sikker paa, at de Første er mere eller mindre beslægtet med den adstadigere, gifte Kunstnerverden, og at de Sidste i det Allerhøjeste otte Dage tidligere for første Gang i deres Liv har underskrevet Gabriel Marcs Ord:

Rien ne rime comme deux lèvres,
Les plus doux vers sont les baisers.

Hovedmassen af det Paris, som arbejder til daglig Brug og nogle faa Søndage om Aaret tager ud for at more sig, skal andetsteds hen. Der er tre Grupper Udflugtssteder, svarende til tre Grupper af Befolkningen. Det nederste Lag, tør jeg maaske sige, og samtidig den Portion, som kommer sjeldnest ud, som er haardest tynget af Arbejdet til daglig Brug og derfor mest primitiv i sine Fornøjelseskrav, . . . denne Part af det pariske Søndagspublikum befolker Saint Cloud og lignende Steder, der nu engang af Traditionen er designeret som Udflugtssteder. Særlig naar der er Fest, hvilket iøvrig passerer hvert andet Øjeblik. Saa vrimler der af Dyretæmmere, af Kabinetter, udenfor hvilke en halv Snes Bellevillefolk i Neger-, Indianer-, Tyrker-, og Gud veed hvad for andre Kostumer tuder Publikum sammen til en Forestilling, der skal føre det „Verden rundt i firsindstyve Minutter", af Taskenspillere og Liniedandsere, af Gynger og Karusseller, af Dandse-Estrader, Udsalgsboder og alt Sligt. I tæt sammenklumpede Masser trænger Pariseren og hele hans Familie sig om Alt dette; Mirlitonen, dette fra enhver parisisk Søndagsudflugt fuldstændig uadskillelige Blæseinstrument, bliver kjøbt og sat i Aktivitet af tusinde Steder, man synger, man ler, man jubler, man knuser Balloner paa hinandens Ryg, man kaster med Ringe efter Knive, man vædder om, hvem der kan slaa paa Tyrehovedet, saa „Amandas Elsker" springer frem, kort sagt: man morer sig uhyre overgivent og uhyre taknemlig for grumme Lidt. Er der kun én Ting, man ikke gjør: man drikker ikke. Beværtningsstederne er overordenlig faatallige og meget lidt besøgte. Mellem Tusinder af Søndagsgjæster paa disse Steder træffer man ikke En, der har faaet blot den allermindste Smule over Tørsten.

Naturligvis er ogsaa for Udlændingen, der kun som Tilskuer trænger sig ind i de glade Folkeklynger, en saadan Udflugt saare underholdende. Men ikke den mest underholdende. Over det Publikum, som skal til Saint-Cloud for at more sig rigtigt, er der et andet, lidt intelligentere maaske, i ethvert Tilfælde med lysere Ungdomssind. Man finder det paa Steder, hvor Udlændinge kun sjeldent kommer; jeg vil nævne to: Joinville-le-Pont og Sceaux. Hver af dem har adskillige Pendanter. I Joinville er det Flodsejladsen, som dominerer, i Sceaux Ridesporten. Naar man blot i sig selv har en lille Smule Humør, kan man ikke være noget af disse Steder en halv Time uden at blive revet helt med. For den unge Pariser er en saadan Udflugt til Joinville en ren Fest. Naturligvis er han i Kostume: Skjorte, helst med kulørt Sømandskrave, hvis han har Raad dertil, Lærredsbenklæder, Lærredsfrakke med Guldankere paa og under alle Betingelser: Canotierhat, det vil sige en af de moderne Straakasker, forsynet med en Skygge saa formidabel som muligt. Først naar den er to Alen bred, gjør dens Ejer rigtig Lykke. Saadan udstyret og med en Kjæreste — undertiden maaske ogsaa en ung Kone eller en „Veninde" idetmindste — under Armen anbringer man sig i de lange, spidse Kaproningsbaade, der er helt oversaaede med Flag. Trods brændende Sol og nudholdelig Varme ror man under Hvin og Jubel og Vittigheder omkap hele Dagen; undertiden kæntrer Baaden, og Selskabet in pleno dratter i Floden, . . . men hvad gjør det, saa er Morskaben først rigtig. Saa lægger man sig til Tørring i Solskinnet paa Bredden, slaas med Sand og Hatte, raaber Vivat, naar en særlig hurtig eller særlig flagsmykt Baad kommer forbi, glemmer, at der er en Verden, som er kjedelig og besværlig, og husker kun paa, at den Dag idag er viet til Ungdom og Solskin og Alt hvad man kan finde paa af Plasér.

I Sceaux er der det samme Liv. Kun sejler man ikke der, men rider paa Heste og Æsler. Det er just ikke de ædleste Exemplarer eller de mest rapfodede Gangere. Men Ungdommen paa Ryggen af dem elektriserer. I den vildeste Galop gaar det afsted gjennem Skoven. En bliver liggende i Grøfterne derude; en ung Amazone kommer hjem uden Hat, med vildt flagrende Haar og sønderreven Kjole. — Gud bevares vel, hvor det er dem ligegyldigt! Det løste Haar klæder godt, og til en ny Kjole bliver der sagtens Raad, før man skal i Skoven næste Gang. Man kravler op i Træerne, til Lysthusene deroppe under de høje Kroner — en anden af Sceaux's Specialiteter — man drikker en Flaske af den lette, røde Landvin, ser Solen lægge Aftenglands over den vidtstrakte Skov, nynner en lystig Vise, plukker Roser og Kys nedenfor i Haven, og har saa godt af den Dag for mange, mange Tider.

Ved Siden af Ungdomslivet her bliver Glandsen over den tredie Gruppe Udflugtssteder bleg. Jeg vil nævne Enghien som dens Repræsentant. Publikumet er det mere velstaaende Bourgeoisi. Det tager ud for at spadsere i „Rosenhaven", sejler adstadigt i Træernes Aftenskygger paa Søen, hører paa Koncert, spiller lidt Væddeløbsspil og Sligt, kort sagt morer sig paa pæn Maner. Enghien er et fransk Klampenborg. Hvordan man fordriver Tiden der, behøver jeg ikke at fortælle.

Mac Adam.

Gymnastikfesten i Svendborg.

Forrige Løverdag Eftermiddag optog i Korsør to Dampskibe en talrig Skare Ungdom; der var Ynglinge, og der var Drenge, og Alle havde de bragt Ungdommens glade Sind med paa Rejsen. Under Sange og ustandselig Latter og Passiaren gled Skibene over mod det smukke Fyens Kyst, og da Mørket begyndte at sænke sig, var man inde i det dejlige Svendborg Sund. Kun som gjennem et Slør saae man dette vort lille Fædrelands „sachsiske Svejts", men de skovkrandste Kyster, Engene og Markerne, som laa der udbredte i Sommeraftenens milde Stilhed, udøvede, ogsaa sete saaledes, en betagende Indflydelse paa Svendborgs unge Gjæster. Thi hele dette store Selskab var i Virkeligheden buden til Gjæst i den lille By. Redebont havde Befolkningen stillet Værelser og — hvad der var bedre endnu — et godt Hjertelag til Disposition, og da Skibene lagde an, og den talrige Menneskemasse hilste Velkommen, kunde Komiteen i Byen (med Kaptajn Nielsen i Spidsen) uddele alle de Kvarterbilletter, der behøvedes, og næsten flere til.

Som man veed, var det en herhjemme ganske ny Slags Fest, man stævnede sammen til. Det gjaldt ikke om at holde Taler eller synge Sange saadan „ins Blaue

hinein"; nej, unge Mennesker fra alle Landets Egne ønskede at prøve Kræfter med hinanden og at aflægge Vidnesbyrd om, at man ialfald paa adskillige Steder har faaet Øjnene op for, hvor vigtig ogsaa den legemlige Uddannelse er.

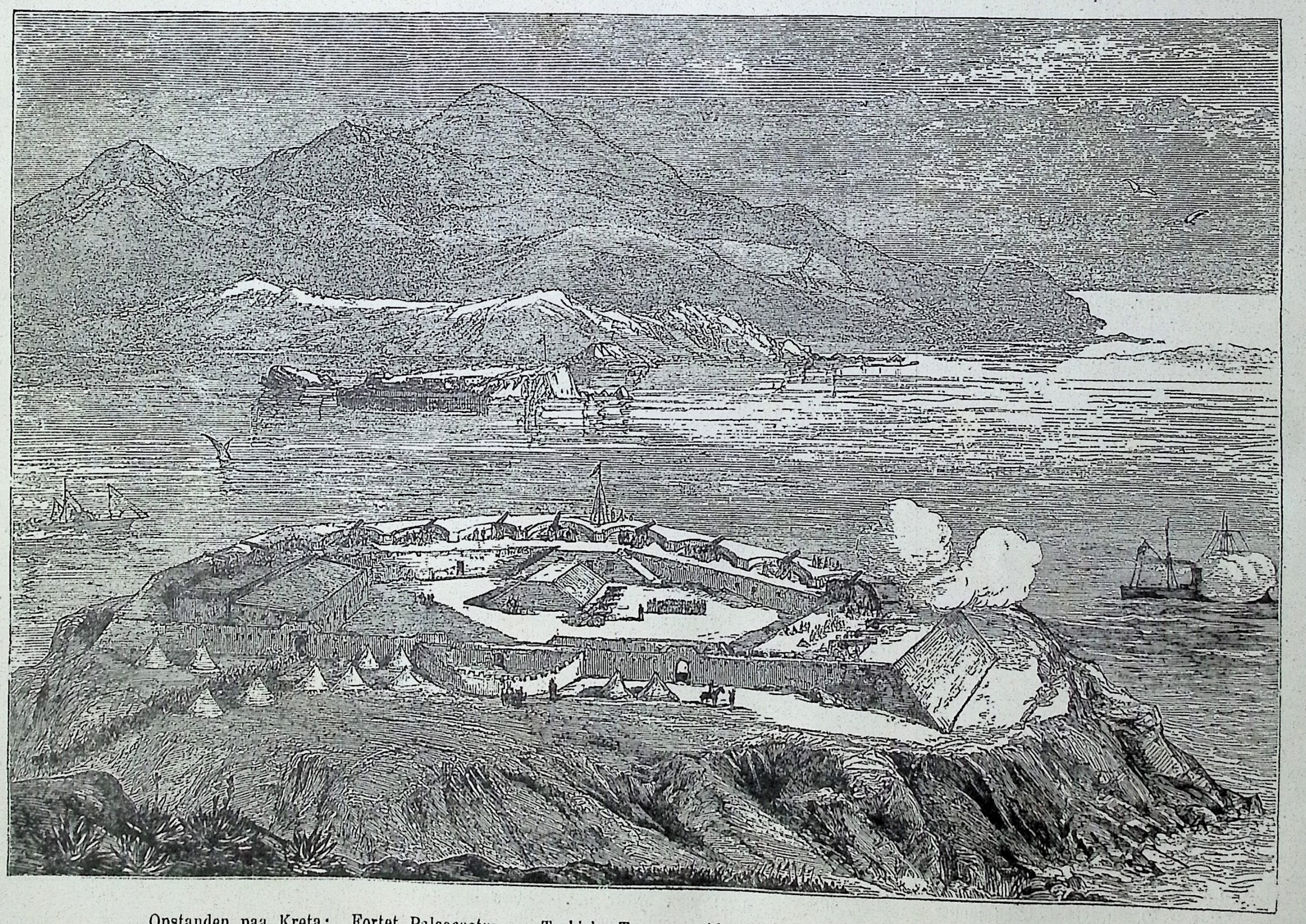
Søndag Morgen kom, og Vejret var næsten for smukt; thi Solen skinnede brændende hedt paa den store aabne Plads lidt udenfor Byen, hvor for kort siden Landmandsforsamlingen var blevet holdt, og hvor nu mellem Kl. 7 og 8 de forskjellige Afdelinger samledes, hver under sin Fane. Med et Musikkorps i Spidsen drog man Festpladsen rundt og opstillede sig foran en Talerstol, hvorfra Kapt. Nielsen udviklede Betydningen af de forestaaende Øvelser og Kampe og udbragte et Leve for Hs. Maj. Kongen. Da hans Foredrag var endt, marscherede man saa ind paa den egenlige Gymnastikplads, hvor der var lagt et Bræddegulv og rejst et stort Stillads til Trapezer. Strax efter begyndte Vaabenøvelserne, og Luften gjenlød af Slag med Huggerter etc. Allerede her tiltrak Kjøbenhavnerne sig den almindelige Opmærksomhed. Naar fradrages „Ungdomsskolen" fra Kjøbenhavn — Drenge paa en ti-fjorten Aar, som mødte i hvide Benklæder og Skjorter samt med et rødt Skærf om Livet —, var den kjøbenhavnske Forening den eneste, hvis Medlemmer Alle var i samme Kostume. Ellers kom, som der staar i Visen, „En paa Hoser og En paa Sko", og Nogle endog paa bare Ben, den Ene var i Frakke, den Anden i Trøje, og den Tredie igjen i Skjorteærmer; men Kjøbenhavnerne var Alle 30 i hvide Benklæder, kridhvide Flonelstrøjer med bredt nedfaldende Sømandskrave, kantet med Rødt, og en hvid Hue med rød Kvast

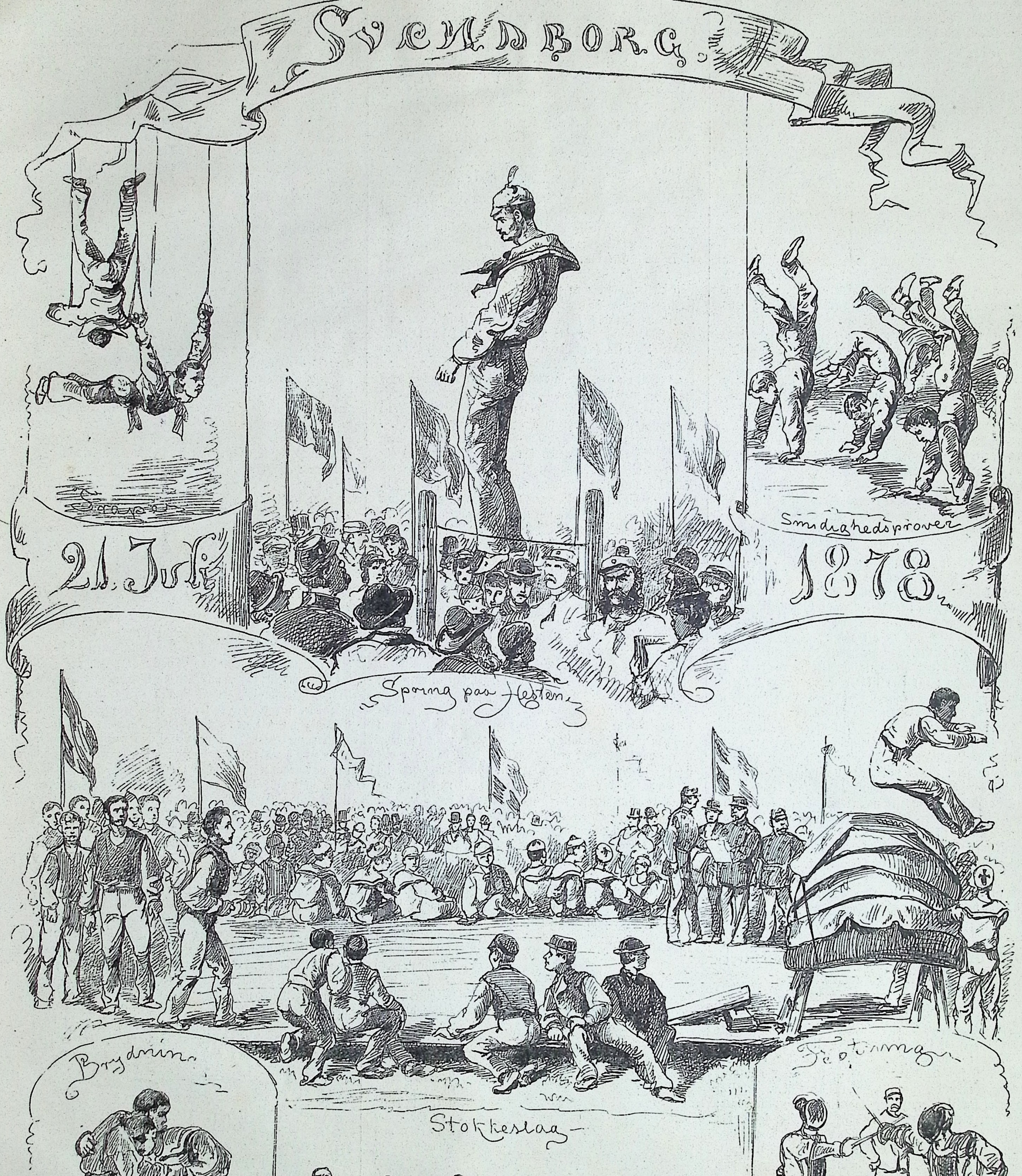
Felttøjmester v. Philippovics,
Chef for de bosniske Okkupationstropper. (Se „Orientalske Forviklinger" S. 369)

paa Hovedet. De smukke, kraftige Skikkelser tog sig ypperligt ud i denne klædelige Dragt, og da de ogsaa i deres Præstationer meget omsigtsfuldt lagde an paa at frembringe Massevirkning, var det intet Under, at de strax hilstes med beundrende Udbrud. Deres Batonnering (en Øvelse med Stokke, som udkræver stor Behændighed og Præcision) lønnedes navnlig med stærkt Bifald.

I de følgende Øvelser tog imidlertid Konkurrenterne ypperligt Revanche. Der var som bekjendt mødt Kredse fra næsten hele Landet, og særlig Vejstrup-Kredsen af Svendborg Amt gav ikke Kjøbenhavnerne meget efter. Men overhovedet var det forbavsende at se, til hvor smukke Resultater man overalt var naaet, og hvilken Kraft og Behændighed der udfoldedes af disse unge Bondekarle, som man gjerne, i Overensstemmelse med en svunden Tids Forhold, ynder at tænke sig som temmelig tunge og lade. Ved Voltigeringen f. Ex. fløj Vejstruperne fuldt saa let og flinkt over Hesten med dens $5^1/_4$ Sadelpude, som Kjøbenhavnerne, og først da disse om Eftermiddagen yderligere lagde en Mand ovenpaa Puderne, fik de Lov at beholde Sejren uomtvistet. Forøvrig udfyldtes Formiddagen med forskjellige Smidighedsøvelser; hvoriblandt navnlig Saltomortaler, Hovedspringene og Kraftspringene gjorde stor Lykke. Hvad en Saltomortale er, veed jo Enhver; ved Hovedspring sætter man Hænder og Hoved mod Jorden, ved Kraftspring Hænderne alene, og svinger saa rundt med et rask Sæt, uden at bøje Ryggen . . . Da man var færdig hermed, samlede Tilskuerne sig om Talerstolen og lyttede til Pastor Birkedals nu som altid begejstrede og stemningsfulde Foredrag; Størsteparten

Opstanden paa Kreta: Fortet Paleocastro — Tyrkiske Tropper rykker mod Oprørerne, (se „Orientalske Forviklinger" (S. 369.)

Gymnastikfesten i Svendborg, Originaltegning til „Nutiden". (Se S. 365).

af de Agerende, der kun havde havt et Kvarters Pusterum, søgte derimod vistnok lidt Hvile og Forfriskning for strax efter Talens Slutning at kunne tage fat paany. Nu fulgte Kjøbenhavnernes Barreøvelser, en Slags Præstationer, som nok kun èn Gang før (paa Folketheatret) er kommet offenligt frem herhjemme; de bestaar i at gaa i Armene paa to smalle Stænger, i derfra at foretage Sving op i Luften etc. etc. Kjøbenhavnerne gav ligeledes nogle højst interessante Trapezkunster (i tredobbelt Trapez) til Bedste og skræmmede ved deres uimodsigelige Dygtighed alle Medbejlere fra at kappes med dem paa dette Omraade. Endelig fulgte Vaabendyst mellem de forskjellige Kredse (hvor man ikke blot som om Morgenen lagde megen Kraft, men ogsaa klog Beregning for Dagen), Voltigering og Smidighedsøvelser samt — som Slutsten paa det Hele — en Brydekamp, udført fuldstændig efter Kunstens Regler. En bomstærk Vejstruper udfordrede en Kjøbenhavner, og den haarde Kamp fulgtes af Alle i aandeløs Spænding; langt om længe lagde Kjøbenhavneren Bondekarlen ned paa Ryggen, og begejstrede Kammerater bar saa først Sejrherren Pladsen rundt og derefter ogsaa den Overvundne, som Tegn paa deres Anerkjendelse af hans dygtige Modstand.

Kl. 8 holdt man op; Kl. 10 var der Dands i en Pavillon ved „Kristiansminde“. Vejen derud tog altid en halv Time, man havde været i Aktivitet — ovenikjøbet i brændende Sol — lige fra om Morgenen, og alligevel dandsede de brave Gymnastikere, som om de ikke havde bestilt Andet end at ligge paa Sofaen hele Dagen. Men Svendborgerne lettede dem unægtelig Arbejdet; thi alle Sagkyndige var enige om, at man kun i faa Provindsbyer træffer ikke blot saa mange smukke Damer, men ogsaa specielt saa mange ypperlige Baldamer som her. Tiden til Kl. 12 fløj derfor bort, — og Kl. 1 skulde det første Dampskib føre sin Ladning Gjæster tilbage til Korsør, medens det andet fulgte en halv Time efter. Hvor megen Kommers og hvor mange Spilopper der dreves ombord paa Skibene, gjør man sig ingen Forestilling om. Man skal have set formummede Skikkelser i røde Tæpper vandre blege om paa Dækket, da Dagen gryede, der mumles i Krogene om et vældigt Kapløb mellem Damperne, og Kjøbenhavnerne havde ikke faaet Mer af Gymnastik endnu, end at Enkelte af dem endog tænkte paa at foretage Længdespring fra det ene Dæk til det andet.

Vi skylder at tilføje, at der uddeltes Bronce-Medailler saavel til de enkelte Medlemmer af Afdelingerne (Kjøbenhavnerne fik Hver en) som til Kredsenes Lærere, og at Kapt. Nielsen, Lærer Appel fra Nyslinge, Lærer Lauritzen fra Odense, Adjunkt Dorph og Vexellerer Hansen fra Kjøbenhavn fik Sølvmedaille. Dette fører naturligt til at udtale en Tak til de Herrer, som væsenligst har taget de frivillige Legemsøvelsers Fremme her i Landet i deres Haand, og som, tildels med store personlige Opoffrelser, allerede har bragt den gavnlige Sag saa langt frem. Specielt burde man maaske nævne den Mand, som havde skjænket Kjøbenhavnerne deres klædelige Dragter, som havde stillet Skibene til Disposition, og som bl. A. lod et Extraskib gaa til Korsør blot for at hente 6 glemte Uniformer. Der er imidlertid en Generøsitet, som ynder at holde sig skjult, og som finder Tilfredsstillelse nok i at virke til et smukt Formaals Opnaaelse; det er, som man veed, ikke just den daarligste Slags Generøsitet.

Gjennem de Sortes Verdensdel.

Efter H. M. Stanley.

IV. Opbrud fra Bagamoyo.

Bagamoyo, Whindi og Saadani, østafrikanske Kyst-Landsbyer, er af flere Grunde heldige Udgangspunkter for en Rejse i Indre-Afrika. Befolkningen her er f. Ex. vant til at forstyrres i sit døsige og fredelige Liv dels af arabiske Handlende, der drager til det Indre, dels af Indfødte fra Unyamvezi, der kommer i store Karavaner; og blandt disse Indfødte, som gjerne vil hjem igjen, kan den ikke fuldtallige Expedition med Lethed finde passende Rekrutter. Jeg valgte følgelig Bagamoyo til Udgangspunkt og søgte her at vænne min Trup til en Smule Orden og Disciplin. Den Sorte er halsstarrig som et Føl, kommer let i Raseri, er urolig, mistænksom og uforstandig, han er sine dyriske Drifters Træl og er desuden frygtsom af Overtro. Der kan ikke være Tale om at bruge Magt imod ham; man maa tilgive og tilgive i det Uendelige og forresten behandle ham saadan, saa han begynder at ane, at der bagved Ens Mildhed og Venlighed ligger en stærk og ubøjelig Vilje. De første Uger sætter rigtignok den Rejsende paa en haard Prøve. Hans Folk er ved stærke Drikke etc. gjort fuldstændig vilde, de angrer, at de har indladt sig paa Turen, lytter til ethvertsomhelst Forslag, der gjøres dem, om at vende om, og stiller i det Hele taget vidtgaaende Krav til Ens Overbærenhed og Taalmod. Lidt efter lidt slutter dog en stor Del sig med Velvilje og Agtelse til deres Førere, og disses moralske Indflydelse og den Støtte, Føreren finder hos dem, hjælper til at holde de Ildesindede i Tømme og til omsider helt at besejre dem.

Vi landede i Bagamoyo d. 13. om Morgenen, fik vore Varer etc. under Tag, og jeg skulde netop til at mønstre min Skare. Men i det Samme kom hele Landsbyen i Oprør, eftersom samtlige Gader, Gyder, Gaarde og Bazarer havde hørt om den hvide Mand, „der var kommet med alle Zanzibars Røvere og Mordere for at tage Byen i Besiddelse.“ Mænd med ildrøde Ansigter, lynende, blodbegjærlige Blikke og i snavsede, sønderrevne Klæder samlede sig udenfor vor stille Lejr; Arabere med dragne Sværd, kraftige Belutscher med Luntebøsser og tændte Lunter truede og skreg, og bagved dem bølgede en oprørt Hob af gale Fruentimmer og ondskabsfulde Unger. „Hvad klager I over?“ spurgte jeg, der næsten hverken vidste ud eller ind, hvad jeg skulde gjøre. „Hvad vi klager over?“ brølte en fnysende Araber: — „Eders Folk stjæler, myrder og plyndrer, de slaar Tallerkener itu, slagter vore Høns, trækker Kniven mod vore Fruentimmer . . .“ og saaledes blev han ved at remse op. „Du gode Gud, min Ven,“ sagde jeg, — „det var da en kjedelig Historie! Men sæt Dig nu her ved Siden af mig og lad os som fornuftige Mænd snakke om Sagen.“ Araberen med de nøgne, senefulde Arme og det svungne Sværd saae paa mig med sine vilde, sorte Øjne, nikkede kort og tog Plads. „Vi staar i Begreb med at holde en Schauri — ti stille der! . . . hold din Mund, Belutscher! . . . Hør efter, Arabere!“ osv., lød det omkring os. Manden ved Siden af mig fortalte saa om den Uret, der var blevet tilføjet ham personligt af en af mine Folk, og den Skyldige blev strax arresteret og puttet i et mørkt Hul. Dommen hilstes med stærkt Bifald. Bagefter kom over et Dusin af begge Kjøn styrtende ind paa mig og førte Klage med forfærdeligt Spektakel; men et Par Timer senere herskede der dog atter Fred i Bagamoyo, og blot lidt over en Snes af mine Vangvanaer var paa Grund af forskjellige Forseelser indespærrede og under Bevogtning i det store Hus, jeg beboede.

For at undgaa Gjentagelser af dette forfærdelige Optrin anmodede jeg ved et Bud høfligt Byens Guvernør, Scheikh Mansur bin Suliman, om han vilde lade alle de af mine Vangvanaer, som opførte sig usømmeligt, fængsle og straffe. Men den hævnlystne Scheikh efterkom altfor beredvilligt min Bøn; han lod mine Folk prygle, lægge i Lænker og betale Bøder, næsten blot de viste sig i Gaderne, og et nyt Budskab fra mig stemte ham ikke mildere. Tilsidst mødte samtlige Vangvanaer hos mig og forlangte igjen en „Schauri“. Vi raadslog meget længe, og jeg foreholdt dem alvorligt deres daarlige Opførsel samt bad dem vise sig saa taalmodige som muligt; til Gjengjæld lovede jeg at bryde op i Løbet af to Dage og at udstede en almindelig Amnesti, første Gang vi derefter slog Lejr . . . Om Formiddagen d. 17. November 1874 kaldte da ogsaa ganske rigtigt Jagthornet Folkene sammen, og vi gjorde det første dristige Skridt ind mod Indre-Afrika.

Bagagen var iforvejen blevet fordelt i Forhold til de Paagjældendes Vært og Kræfter. En Mand, der gik særdeles sikkert og støt, bar de tre, i Bomuld indpakkede Kronometre, og de tolv unge, raske Førere (som var iførte flagrende Klæder af karmoisinrødt Sirts og bevæbnede med Snidergeværer) havde faaet Messingtraaden at slæbe paa. Til hvert Stykke af Baaden var der fire kæmpestore Bærere, som skulde afløse hinanden, To og To ad Gangen; de fik højere Løn end Anførerne (blot med Undtagelse af Manva Sera) samt dobbelt Ration og havde Lov til at tage deres Koner med. Resten af Truppen bar Pakker og Kasser af 60, 50 og 40 Punds Vægt. Der var ogsaa 6 Rideæsler, hvoraf to for de Syge;

Manva Sera's Kone.

desuden havde jeg 3 Nethængekøjer med til Patienterne, og sex Mand dannede et Slags flyvende Lazareth. . . . Under en uhyre Sammenstimlen af Bagamoyos Befolkning marscherede vi bort. I Spidsen, og nogle hundrede Alen foran Grosset, kom fire Anførere; de fulgtes af de tolv Vejvisere i røde Kapper, derpaa kom i en lang Linje 270 Dragere, saa 36 Fruentimmer og 10 Drenge, saa Rideæslerne, Evropæerne og de, der bar Bøsserne, og tilsidst 16 Anførere, som skulde samle Efternølere op etc., — ialt 356 Sjæle. Den lange Række strakte sig næsten èn halv engelsk Mil ind over den smalle Sti, som er Vejen baade for Handelsmænd og Opdagelsesrejsende. Edvard Pocock fungerede som Hornblæser, og han havde lært Hovedføreren, Hamadi, Signalerne, saa denne strax forstod, naar der skulde gjøres Holdt. Selv bar Hamadi sit Yndlings-Instrument, et uhyre langt Elfenbenshorn, hvori han havde Lov til at tude, naar vi nærmede os en passende Lejrplads, eller der viste sig Farer i Fronten. Foran ham travede en lille tykhovedet Dreng med en Slags Tromme, hvis Lyd skulde underrette Landsbyernes Befolkning om, at en Karavane var i Anmarsch. Mange Landsbyer ligger nemlig midt inde i tæt Buskads, og en Trup Fremmedes Ankomst, før Beboerne havde faaet Tid til at skjule deres rørlige Gods, kunde let vække Angst og Mistillid.

Den første Del af Vejen gik under Latter og Støj og lystig Snakken; en klar og brændende hed Sol skinnede ned paa den faste og tørre Sti og paa vor snorlige Kolonne. Men da vi steg ned i Kingani-Flodens Dal, begyndte Rækkerne at opløses, Hundene pustede og snappede efter Vejret, og i den forfærdelige Hede var vi nær ved at besvime af Udmattelse. Rundt om styrter Folk og ligger og jamrer og beklager sig, fordi de er draget ud fra Zanzibar; vi taler godt for dem og opmuntrer dem til at holde ud tre (engelske) Mil endnu, saa vil de nede ved Floden finde den Hvile og Skygge, som den tørre, luefarvede Dal umuligt kan yde dem. En Del mander sig op, men Andre maa læsses paa Æslerne, — og Kl. 2 naaer vi da endelig Kingani. Frank og hans Broder Edvard, der er blevet sendt iforvejen, har allerede faaet fat „Lady Alice“ i Vandet; halvanden Time efter er hele Truppen sat over, Baaden tages atter i Stykker, og vi marscherer videre mod Kikoka, vor første Lejrplads. Her holdt vi saa Rast om Eftermiddagen og den næste Dag. Desværre forstyrredes min Hviletid ubehageligt af en Afdeling Belutschisoldater, hvis Anfører bragte mig et Brev fra Guvernøren i Bagamoyo: mine Vangvanaer, skrev han, havde forført omtent femten Fruentimmer til at løbe bort fra deres Herrer, og disse Fruentimmer bad han mig nu udlevere. Selvfølgelig efterkom jeg hans Ønske; men Vangvanaerne var ikke til Sinds at give Slip paa deres Elskede, de greb til Geværerne, og det var nær kommet til slemme Haandgribeligheder. Imidlertid fik jeg de 47 „Trofaste“ fra min første Expedition til at stille sig ved Siden af Belutschisoldaterne, den Ene af Brødrene Pocock med en Snes Mand angreb Oprørerne bagfra, og paa den Maade fik vi lykkeligt og vel afvæbnet dem og taget Kvinderne fra dem.

Allerede paa dette første Stykke Vej blev to Mand alvorligt syge, og min prægtige Bulbider „Castor“ døde ved et af den voldsomme Hede fremkaldt Slagtilfælde. Det havde desuden vist sig, at Mange af Vangvanaerne hurtigt blev udmattede. Grunden hertil er dels det meget ukydske Liv, de plejer at føre, og dels maa den søges i forskjellige Nydelser — Opiums-Spisen, Tyggen paa Betelnødder, Indaanden af Damp af vildtvoxende Hamp etc., — som de er lidenskabeligt hengivne til. I en fortyndet Atmosfære, som man paa varme Dage har den under Troperne ved en Hede paa 48° R. i Solen, opdager disse Mennesker hurtigt, at deres fysiske Organisme ikke længer formaar at udholde Strabadser, som de indfødte Lastdragere med Lethed magter.

Jødinden i Rudnia.

Forretningsanliggender tvang os til at gjennemrejse Polen saa hurtigt som muligt; desuden frembyder det flade, sumpige, usunde Land, som breder sig mellem Minsk og den bothniske Bugt, ingen af den Slags Tillokkelser, som frister den Rejsende til at gjøre Ophold. Landsbyer og Flækker fulgte efter hinanden langs den uendelige Vej; de var allesammen saa godt som fuldstændig ens og adskilte sig kun fra hinanden ved at have flere eller færre Huse og Hytter eller ved Kirkernes forskjellige Antal og Størrelse. Jeg maa til vor store Skam tilstaa, at Synet af Poststationerne var det Eneste, der voldte os lidt Fornøjelse, og at Hensynet til det Maleriske ikke havde Spor af Andel i dette Indtryk.

En Dag havde vi tilfældigvis været fri for de

Ærgrelser og Forsinkelser, som ellers regelmæssigt forfulgte os. — „Men Du skal se, sagde jeg til min Rejsekammerat: — vi oplever nok endnu noget Forfærdeligt; for ellers vilde da denne Rejses onde Aand umuligt kunne være tilfreds med sit Dagværk."

Jeg havde neppe faaet talt ud, før Postillonen vendte sig halvt om paa Sædet og pegede med Enden af sin Pidsk over mod den lille Flække, vi nærmede os til. — „Der er Ildebrand derovre!" sagde han flegmatisk.

I Virkeligheden viste der sig nede i Horisonten og lige i Nærheden af os et rosenrødt Skjær, som brød sig mod dette fine, lidt grønladne Natblaa, der er saa ejendommeligt for Nordens Lande. Flækkens utydeligt takkede Skyggeomrids aftegnede sig paa den røde Grund, der efterhaanden tilsløredes af tykke Røgskyer, og den russiske Kirkes hvidtede Jernkuppel kastede Skjæret af Flammerne tilbage som et daarligt folieret Spejl.

— Hvad hedder den Flække? spurgte jeg Postillonen, som just havde langet Hestene et ordenligt Slag med Pidsken.

— Det er Rudnia, sagde han: — Byen Rudnia.

Enhver russisk eller polsk Bonde kalder en tre, fire Huse for en By, saasnart de ligger omkring en Kirke. Og Rudnia havde hele to Kirker, hvoraf den ene var katholsk.

* * *

Hestene, der saaledes havde smagt Pidsken, førte os hurtigt hen til en af disse store, hvid-, rød- og sortspættede Bomme, som dengang spærrede Indkjørslen til alle Byer. En Bommand i fedtet Uniform kom ud og tog mod de befalede Bompenge; da det var sket, raabte han nogle uforstaaelige Ord, og Bommen, der løb tvers over Vejen, gik til Vejrs og stillede sig paa Skraa i Luften. Postillonen skyndte paa Hestene, der for Resten ikke ønskede Noget heller end hurtigt at komme i Stald, og vi rullede i Galop gjennem en to, tre, yderst snavsede og yderst daarligt brolagte Gader.

En myldrende Skare styrtede afsted i samme Retning, som vi kjørte, hen imod Brandstedet, og vi var ikke saa farligt langt endda fra at kjøre en halv Snes over af de Jøder, som foer afsted, i opskjørtede Kitler og under skingrende Veraab.

— Det er en Jødes Hus, der brænder, sagde Postillonen, som blev ved at skynde paa Hestene.

— Hvor veed Du det fra? spurgte min Rejsefælle.

— Jo, for her stinker af Smørelse, svarede Fyren og grinte.

I det Samme svingede Kaleschen med Lynets Fart om et Hjørne, saa vi var nær ved at vælte, og holdt udenfor Posthuset.

Det var ganske rigtigt en jødisk Slagters Træhus, der brændte; det laa lige foran os, paa den anden Side Torvet. Den stakkels Djævels Trosfæller var i Færd med at kaste hans Indbo ud ad Vinduerne paa Husets Forside; Ilden var nemlig opstaaet i de bagest liggende Rum. Façaden var endnu blot ganske sort, men det var denne kulsorte Farve, som gaar lige forud for Luerne. Nogle blaalige Røghvirvler pippede hist og her op gjennem Taget og varslede om det altomfattende Flammehav, der om kort Tid maatte vise sig.

Min Rejsefælle sørgede for, at vi fik andre Heste og at vore Pas blev viserede, hvorimod jeg blev staaende ude paa Posthusets Trappe; den laa nogle Fod højere end Pladsen, og jeg havde saaledes et udmærket Overblik.

En Ildebrand er ikke noget Ualmindeligt i Polen. Men naar det er en Jødes Hus, der brænder, indfinder kun Jøderne sig og søger at redde. Katholikerne rører sig ikke af Pletten, men ser til og føler maaske i deres stille Sind en vis Tilfredsstillelse ved at iagttage, hvorledes Abrahams Sønners „uretfærdigt erhvervede" Gods gaar op i Luer . . . Denne Mangel paa Humanitet forklares, om den end ikke undskyldes, ved den Omstændighed, at Israeliterne, takket være deres Handelsaand, har lagt Beslag paa Broderparten af den stakkels Landbefolknings Indtægter, og at de gjennem det herskende Aagersystem forvandler Befolkningens Fattigdom til den reneste Elendighed.

Slagterens Kone og Børn, der sad midt ude paa Pladsen, fyldte Luften med deres gjennemtrængende Klageraab. Nogle Hunde gjøede. Hestene, der var spændt fra vor Vogn, rystede deres bjældebehængte Halskobler, og samtidig spændte man Klokkespil paa de Heste, der skulde sættes i Stedet for dem. Det Altsammen blev til et ubeskriveligt Virvar af Lyde, hvor Skrigene og den skrattende Støj dominerede. Jeg holdt mig for Ørene.

Henry Gréville.

(Sluttes.)

Billedtexter.

Orientalske Forviklinger. Freden, man nylig sluttede i Berlin, har aabnet Udsigt til mangen ny Strid og har ladet Fordringer, hvorom der allerede kæmpedes med Vaabenmagt, henstaa uløste. Blandt de Bestemmelser, der saare let kan afføde Tvist, maa i første Række nævnes den, hvorefter Østerrig foreløbig skal besætte Bosnien og Herzegovina. En betydelig Troppestyrke staar i Begreb med at marschere — eller er maaske nu alt marscheret — ind i hine vildt-romantiske Egne, hvor imponerende Bjerg- og Klippepartier afveksler med fredelige Bøgeskove og ret frugtbare Dalstrøg. Det er endnu tvivlsomt, hvad Modtagelse Okkupations-Tropperne faar. Den stolte Zaptieh i sin røde Dragt er bevæbnet til Tænderne, og den bosniske Beg i sit tyrkiske Kostume ligner Zaptieh'en ialfald i Selvraadighed og Uafhængighedssands. Det bliver under alle Omstændigheder en vanskelig Opgave at komme til Rette med de mange modstridende Interesser og med de af serbiske Agenter ophidsede, hede Hoveder; Den Øverstkommanderende, østerr. Felttøjmester, Friherre Josef v. Philippovics vil faa alle Hænder fulde, hvis han skal varetage sit Hverv paa en fyldestgjørende Maade. Generalen, hvis Portræt Bladet bringer idag, er født i Gospic 1818 og skal nedstamme fra Bosnien. Som alle de kroatiske Officerer i den østerr. Armé er han Soldat fra Top til Taa, holder strengt paa militær Uddannelse og Disciplin og er alt Andet end bange af sig. Allerede 17 Aar gammel kom han ind i Hæren og er derpaa gradvis steget til de højeste Værdigheder; han har været med og aflagt Prøver paa sit Mod i Krigene 1848, 1859 og 1866, og har desuden spillet en politisk Rolle dels som Regeringskommissær ved den serbiske Nationalkongres 1861, dels som Øverstkommanderende i Prag. Man tillægger ham Kjendskab til de sydslaviske, specielt til de bosniske Forhold, men hvor godt han nu end kjender dem, tør man vistnok vædde om, at han ikke kjender dem godt nok til at kunne undgaa et vække Anstød. Mands Vilje er Mands Himmerig, siger man jo, og Generalens og Bosniernes Viljer vil neppe blive saadan sammen, saa begge Parter bliver tilmode som i Himmerig.

Her er da atter Udsigt til Splid; men Spliden raser og har alt raset en god Stund paa Kreta (Candia), denne lille Ø (eller Øgruppe) i Middelhavet, hvis nordvestligste Punkt kun er en halv Snes Mil fjernet fra Grækenland, og hvis Befolkning ideligt drages over mod dette Land. Mer end to Tredjedele af de 210,000 Indb. er blot Grækere, Sproget er nygræsk, og selv Tyrkernes Klædedragt afviger kun lidet fra den, der bæres paa de græske Øer. Siden Muselmændene 1669 efter en 25-aarig Belejring indtog Hovedstaden Megalokastro, har Folket ideligt og ideligt rejst sig; mangen haard Kamp er blevet kæmpet saavel i Nordsidens dejlige Dale som oppe i Øens tre Bjergstrøg, og den sidste Opstand, der brød op 1866, undertryktes først to Aar efter. Atter nu har de utrættelige Kretensere rejst sig mod deres muhammedanske Beherskere, og omstaaende Billede fremstiller en af Kampens Episoder. Oprørerne, der holdt Apocorona-Dalen besat, havde flere Gange truet de tyrkiske Stillinger mellem Fort Paleocastro og Kalyvia, og den tyrkiske Øverstbefalende, Salih Pascha, besluttede derfor at jage dem op i Bjergene. Den 23. f. M. kæmpedes der saa 10 Timer og d. 24. hele Dagen, mellem omtrent en 3000 Mand paa begge Sider. Sluttelig blev Kretensernes Stillinger tagne, og de selv blev nødt til at trække sig tilbage.

Kvindelige Socialister paa Talerstolen. Som bekjendt anstiller den tydske Regering og en stor Del af de tydske Industridrivende for Tiden Parforcejagt efter Socialisterne. Enhver Arbejder, der blot saameget som læser et socialdemokratisk Blad, kan være temmelig sikker paa at faa sin Plads opsagt, og man skal have kunnet træffe formelige Tog af brødløse Socialister, der søgte til Egne, hvor man ikke kjendte deres Anskuelser eller ialfald ikke tog det saa nøje med dem. Som en Følge af dette stærke Tryk optræder den socialistiske Bevægelse i Tydskland da nu meget forsigtigt og tilbagetrukken; den er kommet til at ligne den Slags Skovbrande, som Russerne saa betegnende kalder „Ild under Jorden", og hvor Luen en Tid lang usynlig sniger sig frem fra Plet til Plet. ... Men før Socialist-Jagten begyndte, og før de to Mordforsøg mod Kejseren var blevet begaaede, talte Socialisterne og deres Agitatorer til Gjengjæld men end højrøstet. Navnlig i Berlin afholdt de hvert Øjeblik mer eller mindre skandaløse Møder, deriblandt saadanne, hvor Kvinder baade var Talere og Tilhørere. Fra disse, for vore Dage saa ejendommelige Sammenkomster har vi ønsket at bringe et Billede, som kunde give Læseren et Begreb ialfald om de ledende „Borgerinder". Borgerinde Hahn, der lod til at være ret intelligent og meget energisk, skal være gift med en Murer; om Borgerinde Stägemann, der var den Anden af Hovedtalerne, ved man derimod kun, at hendes Bopæl eller „Kontor" maatte søges i en Kjælder. Forøvrig „udmærkede" de sig begge ved at føre et højst kraftigt og ligefremt Sprog. Præsterne var de især frygteligt forbittrede paa, og deres bevingede Tale endte altid med en Opfordring til de begejstrede Tilhørerinder om at vende „dem i de sorte Kutter" Ryggen og melde sig ud af Folkekirken. Hvad mon nu egenlig Kirkerne og Præsterne havde gjort de to „Borgerinder"?

Den lille Raadgiver.

— Til Akvarier i Privathuse anbefales den kinesiske Macropode, der blandt Fiskene indtager samme Plads, som Paradisfuglen i den bevingede Verden. Den kan taale en høj Temperatur, men er ømfindlig mod Kulde (ved + 5° R. holder den op at tage Føde til sig), trænger sjeldent til frisk Vand, kan holdes i flere Aar og faar fintskrabet raat Kjød at spise. Henimod Legetiden (de hede Sommerdage) laver Hannen paa Overfladen af Vandet et Skumtæppe, der er 8—10 Centimetre bredt, og begynder saa at fare rundt efter Hunnen; imedens straaler hele Kroppen og Finnerne i de skjønneste Regnbuefarver. Rognen puster Hannen med Munden op i Skumtæppet, og ligeledes jager den senere den spæde Yngel hvert Øjeblik op i dette det varmeste Opholdssted. Alle disse Manøvrer er meget morsomme at iagttage, ligesom det er pudsigt at se Hannens Mistroiskhed mod og Angreb paa andre Fiske i Legetiden.

Intet sejgt Kjød mere! er et Ønske, som Saften af Melontræet (Carica Papaya) sætter enhver Husmoder istand til at faa opfyldt. Man havde allerede i Midten af det forrige Aarhundrede hørt fra Amerika, Brasilien, Surinam, Vestindien, Mejiko og Ostindien, at de Indfødte brugte at rulle Kjødet ind i Melontræets saftfulde Blade, og at det derpaa, naar det kogtes eller stegtes, paafaldende hurtigt blev mørt; men først nu har man anstillet nærmere Undersøgelser i Europa, og det har da vist sig, at det nævnte Træs mælkeagtige Saft, selv i tørret Tilstand og i bitte smaa Dosis'er, virker ganske som Pepsin (Mavesaften). Den opløser haardkogt Æggehvide, og man fik paa fem Minuter 10 Gram friskt, magert Kjød fuldstændig mørt ved at koge det i 20 Gram Vand, hvori man iforvejen havde hældt et Par Draaber af den nævnte Saft (der faas af Melontræets Frugt). Endnu har man ikke for Alvor begyndt at indføre den; men det vil sikkert snart ske, og enhver Husmoder kan da som sagt paa den letteste Maade af Verden forvandle sejgt Oxekjød til en Filet, der „smelter" i Munden.

— Et Middel mod Vandskræk meddeles fra Amerika; det er Alanta-Roden (Inula Helenium L.), som maa anvendes strax, før der indtræder Krampe, og som da altid skal kunne hjælpe. Hvis et Menneske er blevet bidt af et galt Dyr, tager man $1^1/_2$ Unze af Roden, river eller maser den, kommer omtrent en Pot Mælk paa, lader det Hele halvvejs koge og giver Patienten det at drikke om Morgenen paa fastende Hjerte. De følgende 5, 6 Timer maa han Intet nyde, eller ialfald maa han kun nyde en Bagatel, et Par Timer efter at han har drukket Dekoktet. Ved de følgende Dosis'er bruges omtrent en Trediedel mere af Roden, og Dekoktet nydes under de samme Betingelser fem Dage i Træk. Til Heste og Hornkvæg bruges 3 eller 4 Gange saa store Portioner. Man paastaar, at Midlet skal have vist sig ypperligt hensigtsmæssigt, og ialfald kan det vel neppe skade at anbefale det til Lægers Opmærksomhed.

Qvis.

Smaatræk om bekjendte Samtidige.

II.

Det nyeste Vidunderbarn er den $4^1/_2$ aarige Moriz Frankl, som for Tiden i Pest udfører de mest indviklede Regnestykker med hele Tal og Brøker i Hovedet, og som triumferende forkynder Resultatet, længe før den almindelige Voxne er blot halvt færdig med et regne efter. Det er et besynderligt Syn at se Drengen, medens han arbejder: han er ikke et Øjeblik stille, bevæger uafbrudt Hænder og Fødder, fløjter nu og da, og gjør Indtryk af at være fuldstændig aandsfraværende. Tager han fejl ved det sidste Tal, stirrer han fortabt hen for sig, sprætter og bevæger sig med hele Kroppen, bliver arrig, naar man taler til ham, — og kommer saa stødvis frem med det rigtige Tal. Han kan i et Nu sige En, hvor mange Sekunder der er i 48 Aar, og han udregnede paa mindre end 2 Minuter følgende Regnestykke: X. har paa 3 Ejendomme henholdsvis 2347, 1208 og 941 Faar, hvoraf hver bruger $1^1/_4$ Kilogram Salt om Dagen; hvor meget Salt bruger saa samtlige Faar i et Aar?

— Blandt Badegjæsterne i Karlsbad iaar vækker en Herre af Mellemhøjde, med langt graat Skæg, skarp Profil, blaa Briller paa den kraftigt formede Næse og sort Filthat, særlig Opmærksomhed. Han duver lidt med Hovedet, holder sig foroverbøjet og ligesom sammensunken og har en listende Gang. To civilklædte Officerer ledsager ham; han taler kun lidt og meget sagte, men hører opmærksomt efter og smiler ofte hen for sig. Det er Grev Arnim, der forsøgte at kaste Jernkansleren, Bismarck, af Sadlen, og hvem kun et velvilligt Lægeskjøn reddede fra Fængslet. Mærkeligt nok ser han kun saa lidende og medtagen ud, hvor der er mange Mennesker tilstede; saasnart han er sammen med Faa eller f. Ex. med en enkelt Dame, bliver hans Gang elastisk, Legemet retter sig, han gestikulerer ivrigt og taler flydende, indtrængende, livfuldt, baade Tydsk, Engelsk og Fransk. Forøvrig ses han meget sammen med to Russere, der ligner hinanden, som de kunde være Brødre, og hvoraf den Ene, Gehejmeraad Abaza, nok er udset til at afløse Schuvalow som Gesandt i London. Tænker Greven maaske, at „kommer Tid, kommer Raad", og at ogsaa Jernkanslere maa tilsidst bukke under?

— En af disse Dages „Stjerner" er den saakaldte „Vanddronning", Miss Lurline, der er født i Boston (Massachusetts) og allerede som Barn skal have følt sig stærkt tiltrukken af det vaade Element: naar Forældrene søgte efter hende, laa hun nede i Vandet og øvede sig i at svømme. En Dag var hun dukket under og blev over 2 Minuter borte; hendes Broder sprang ud efter hende og fandt hende, siges der, siddende nede paa Bunden paa en Sten: hun sad og skrællede en Appelsin, og Fiskene svømmede forbavsede omkring og forbi hende. Da hendes Forældre døde, optraadte hun offenligt, og honoreres nu med saadanne Smaabeløb som i Ny-York med 900 Dollars om Ugen, i Berlin med 5000 Rmk. (c. 4500 Kroner) om Maaneden; men Lægerne paastaar rigtignok ogsaa, at hun kun kan optræde 2, højst 3 Aar. Et Akvarium, der er omtrent $3^3/_4$ Alen højt, $2^1/_4$ Alen bredt og forsynet med tommetykke Krystalglasruder, fyldes med Vand, og i Vandet slippes en Del Guldfisk løs; saa viser Miss Lurline, der er høj, kjøn og meget velskabt, sig i et stramt sluttende, grønligt Skæl-Kostume og dukker til Musikens Klang ned under Vandet, belyst af elektriske Lys. Her sætter hun sig paa Bunden, med aabne Øjne, skjærer Pærer eller Appelsiner itu og spiser dem, drikker Mælk af en Flaske og ligger i to Minuter uden at røre sig. Hver Gang der er gaaet c. 3 Minuter, dykker hun et Øjeblik med Overkroppen op over Vandet. Tilsidst sætter man en Stol ned i Akvariet, og den unge Dame ruller sig sammen og skyder pilsnart, smidigere end en Aal, i elegante Bugtninger rundt mellem Benene paa Stolen og mellem Tremmerne paa dens Ryg.

Fra vor Boghylde.

Paa P. G. Philipsens Forlag er paabegyndt Udgivelsen af et Par Værker, som vil kunne yde navnlig alle Forretningsmænd overordenlig megen Nytte, og som i det Hele taget Enhver, der bevæger sig i det praktiske Liv, vil gjøre vel i at have ved Haanden. Assessor i Kriminal- og Politiretten, Hr. Th. Hindenburg udarbejder med Assistance af talrige, ansete Fagmænd en almenfattelig, let læselig „Juridisk Formularbog", som udgives i omtrent 10 prisbillige Hefter. Det er et særdeles righoldigt Materiale, som her er lagt til Rette for Publikum, og man maatte skrive flere Spalter fulde, hvis man blot i al Korthed skulde opremse Navnene paa de Forhold, hvorom der meddeles Oplysning. Bogen indledes med nogle Bemærkninger om Myndighed til at afslutte Retshandler, om Kontrakters Form, Stempelpligt, Tinglæsning o. s. v., og gaar derpaa i de to

udkomne Hefter over til nærmere at omtale Kjøbekontrakter og Skjøder, Formularer, Salg af Skibe og andre rørlige Gjenstande, Avktioner, Bytte og Mageskifte, Gave, Lejekontrakter, Forpagtningskontrakter o. s. v., idet den overalt giver nøjagtig Belæring om de paagjældende Dokumenters Affattelse. Værket vil desuden bringe den første samlede Fremstilling, der overhovedet findes, af de gængse Regler for Bevillinger og Øvrighedstilladelser. — Det andet Subskriptionsforetagende er et „Almindeligt Varelexikon“, udarbejdet af Toldinspektør J. Hjorth (c. 25 Hefter). Som Titlen angiver, har man her, i Ordbogsform, de fornødne Oplysninger om alle vigtigere internationale (og særligt om alle skandinaviske) Naturfrembringelser og Fabrikata. Sæt f. Ex., man i en Fart vil have Noget at vide om Appelsiner: man slaar da op under „A“ og belæres ved det paagjældende Ord ikke blot om, til hvad Art Appelsintræet hører, og hvor det voxer, men ogsaa om, hvorfra og hvordan Frugterne forsendes, hvad for forskjellige Sorter af dem, der er i Handelen, og hvilke Likører og Parfumer der tilberedes af dem. Saaledes overalt. Varernes Oprindelse og Sammensætning, deres Fabrikation- og Forsendelsesmaade, Kjendetegnene paa deres Godhed eller paa, at de er forfalskede, deres Hovedmarkeder, Maaden hvorpaa de opbevares og anvendes i Industri og Haandværk, — det Altsammen forklares En saa nemt og tydeligt som vel muligt. Det er da let at se, at en saadan Bog ikke blot meget ofte kan være praktisk nyttig ogsaa for Privatmanden, men at han tillige kan have Fornøjelse af at slaa op i den for at udvide sine Kundskaber og skaffe sig Oplysning om tusinde Ting, som han hvert Øjeblik kommer i Berøring med, som han maa kjøbe, eller som han hører omtale og selv omtaler.

Mdm. Stägemann. Præsidentinde Hahn.

Kvindelige berlinske Socialister paa Talerstolen. (Se S. 369.

Gaade af s—r.

At det bestaar af Kjød og Blod,
At det i Jorden har sin Rod,
Veed Hver, som læser dette;
De Første det paa Ho'det har,
Paa Ho'det bliver tidt man vaer
Det Sidste, man skal gjætte.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Falsbén.

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

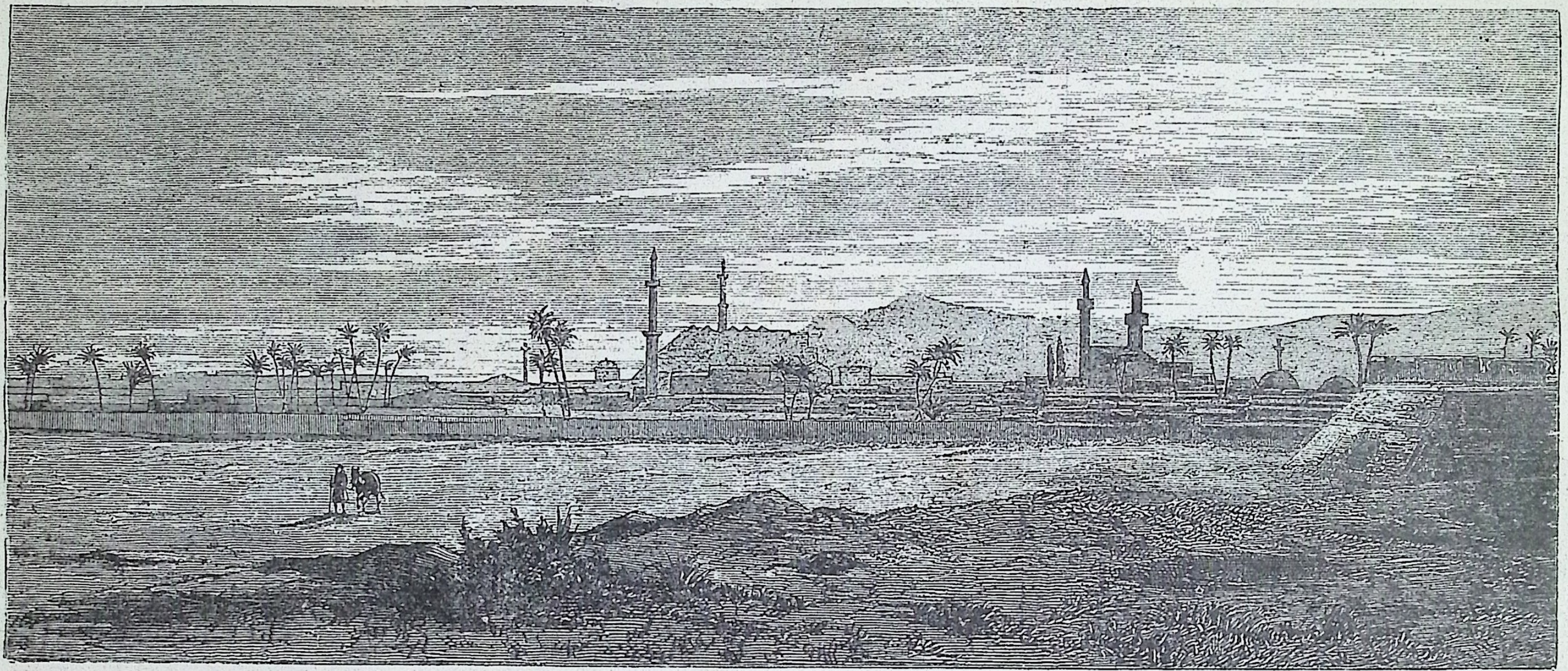
Hoffensberg & Traps Etabl.

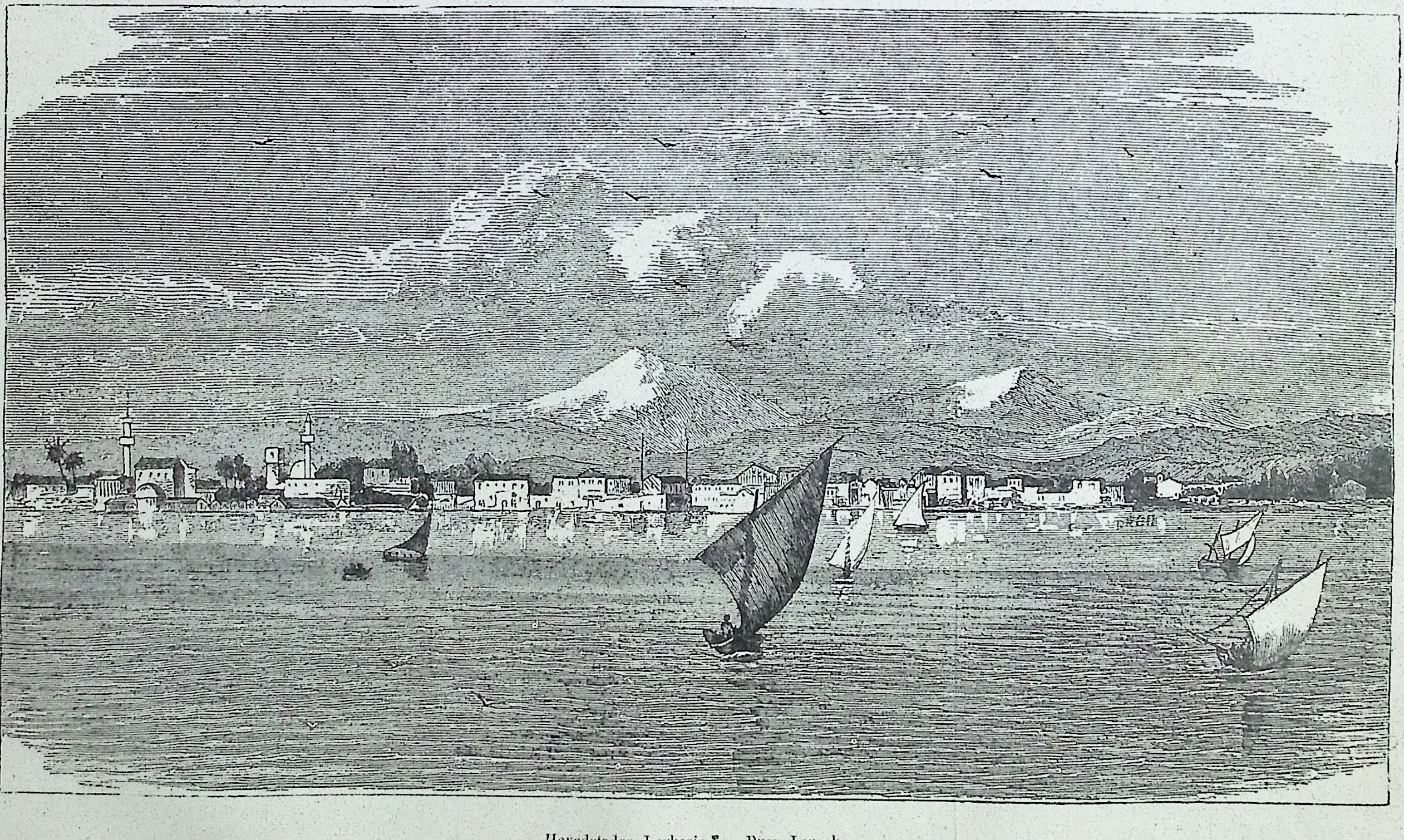
NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg & Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 98. Søndagen den 4. Avgust. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Hovedstaden Levkosia. — Byen Larnaka.

Fra Øen Cypern. (Se S. 372).

Det, der gjorde „Skildpadden" til „Bjorn".

I den østlige Firkant af Middelhavet ligger ensomt en omtrent 350 □ Mil stor Landmasse, der paa en Prik ligner en vældig Skinke. Sit lange Skinkeben strækker den ind i Vinklen mellem Lilleasien og Syrien (til hvilke Landsdele der kun er 25 geografiske Mil), ret som om den stræbte efter Herredømmet til begge Sider. Femoghalvfjerds geogr. Mil fra den kommer desuden Afrika, saa ved Hjælp af en Flaade kan Soldater ogsaa i en Fart naa den ægyptiske Kyst. Selve Øen falder i tre Dele. Langs Nordkanten og tæt op til Havet løber en lang, smal Bjergkjæde paa omtrent en 3000 Fods Højde; det vestlige og sydlige Parti derimod er dækket af Bjergmasser, der ofte hæver sig en 6000 Fod, og mellem hvilke en stor Slette breder sig, gjennemskaaren af to mangearmede Floder. I Regntiden træder disse Floder over deres Bredder, og da her ingen Baade findes, kan Folk i hele Uger ikke komme fra den ene Landsby til den anden. Men naar Vandet fordamper, efterlader det paa Markerne et Slags Nildynd, der bidrager til at gjøre denne store Slette ubeskriveligt frugtbar. Alle Forasiens, Ægyptens og Evropas Planter og Træer trives saavel her som i Bjergdalene og paa de smaa Sletter ude ved Stranden, og naar den uafladelige Regn (fra Midten af Oktober til Februar) endelig er holdt op, og Foraaret har indfundet sig, vælder Blomster og Urter frem allevegne, Kornet staar med tunge Ax, Orangetræerne maa skilles af med en Del af deres Frugt, for at de ikke skal knækkes over, og Luften er vidunderlig frisk og duftfyldt. Fra Juni bliver Heden under den rødglødende Himmel rigtignok uudholdelig, og om Efteraaret — hvor Luften er tyk og uigjennemsigtig, og hvor de visnede Urter og bladløse Træer stritter ivejret som Spøgelser — kan man kun bestille Noget om Aftenen eller om Natten. Men saa kommer atter Regnen, og Alt i Alt er det dog et velsignet Land at leve i.

Som man veed, skaffede England sig denne Ø, da det for nylig med et overraskende Spring forvandlede sig fra „Skildpadde" til et Monstrum af „Skildpadde" og „Bjørn" paa éngang, det vil sige, da det fra at have været Verdens største Sømagt tillige blev en af dets største Landmagter. Ved at drage det paa Soldater uudtømmeligt rige Indien med ind i Evropas Forviklinger gjorde England sig, ialfald foreløbig, til en Kæmpe af første Rang. Paa Cypern kan Masser af indiske Tropper samles, ligge i Lejr og bespises, — og naar man erindrer, at alene de indiske Muhammedanere (hvis aandelige Khalif er Sultanen i Konstantinopel) tæller over 40 Mill., forstaar man, hvad England vinder ved sin nye Position som Tyrkiets Forbundsfælle og Cyperns Behersker. Vanskeligheden bestaar blot i, at Vejen fra Indien til Middelhavet er lang og kostbar. Men bygger Englænderne (hvad sikkert snart vil ske) fra Iskenderum-Bugten, hvor Cypern strækker sin lange Spids ind, en knap 40 Mil lang Jernbane til Euphrat og derfra en gjennem Euphratdalen over Bagdad til den persiske Havbugt, — saa har de den Militærvej, hvorfra de kan beherske Persien, Arabien og Lilleasien og kan falde Russerne i Flanken, dersom disse gaar til Indien. Tilbage staar saa blot Spørgsmaalet om, hvor man skal lægge Krigshavnen paa Cypern. De to Hovedpladser for Handelen: Larnaka og Limasol har kun en aaben Rhed, hvor Skibene vanskeligt kan holde sig under Storm. Men maaske bliver den nu tilsandede Famagustas Havn gjort istand igjen, maaske Keryneja paa Øens underskjønne Nordkyst, hvor Kejser Frederik II's Soldater i næsten to Aar afslog alle Angreb, kommer til Ære engang igjen, eller maaske man finder et helt nyt og endnu hensigtsmæssigere Sted.

Dog — tilbage til selve Øen, det i gamle Dage saa vinrige Cypern.... Næsten alle dens offenlige Bygninger holder En i Stilhed et stort historisk Foredrag. Thi Stenene fra de oprindelige føniciske Bygninger anvendtes først til græske, saa til ægyptiske og romerske Templer, derpaa til kristne Kirker og arabiske Moskeer, senere til frankiske Borge, saa til tyrkiske Fæstningsværker og nu atter til kristne Kirker. Alle Oldtidens store Folkeslag har efter Tur hersket her; i Middelalderen kom saa først Byzantinerne, saa en kort Stund Richard Løvehjerte og Kejser Frederik II, derpaa, i noget længere Tid, Franskmændene, saa omtrent et hundred Aar Venetianerne, og endelig de sidste tre Hundred Aar Tyrkerne. Under deres Régime sank Alt hen. Der indførtes ingen nye Handelsplanter, Industri, Mark- og Havedyrkning tog af, Sukkerrøret næsten forsvandt, Bomuldsplanten gjorde det Følgeskab (for 300 Aar siden udførtes aarlig 30,000, nu 3000 Baller Bomuld!), Vinavlen forsømtes, og Frugt og Gemysedyrkning ophørte mer og mer. Her er altsaa Meget at gjøre godt igjen, og den praktiske John Bull vil sagtens være Mand for det. De 150,000 Indbyggere (100,000 Grækere, 50,000 Tyrker, 1000 Maroniter og Katholiker) har neppe mindst Grund til at glæde sig over „Okkupationen", dersom de ellers er sundt tænkende Mennesker og ikke hule Hoveder, der løber efter den første den bedste „nationale" Frasemager.

Øens Hovedstad er Levkosia, Nikosia eller Lefkoscha, som i Middelalderen var tre Gange større end nu, da den kun huser 12,000 Indbyggere. Dengang skal den ogsaa have havt c. 350 Kirker, hvoraf naturligvis de fleste er gaaet al Kjødets Gang. Den mest imponerende af dem, der er tilbage, er Sofie-Domkirken, et Virvar af Søjlegange, hvor Alt, hvad der ikke var af Sten, er slæbt bort, hvis Forhal og Mure er hvidtet over, og hvis Søjler og Kapitæler Tyrkerne har moret sig med at male røde, gule og grønne. De har ogsaa sat Trægittre for de smukke Spidsbue-Vinduer og har stolpret to høje Minareter ovenpaa det gamle Klokketaarn. Nikolavs-Kirken er forvandlet til Kornmagasin, medens Kongepaladset er sluppet naadigere, forsaavidt som den underste Etage er blevet gjort til Fængsel, de øverste til Paschaens Residens. Forøvrig gjør alle Byens bedre Bygninger et besynderligt Indtryk: Porthvælvingerne og de statelige Grundmure hører hjemme i svunden Tid og vidner om dens Herlighed, medens man ovenpaa har klistret en Bunke Træ og Ler, blot for i en Fart at komme under Tag.... De to Havnestæder, Limasol og Larnaka, tager sig betydeligere ud. Den sidstnævnte ser, trods sine mange tyrkiske Lerhytter, mere evropæisk ud end alle Cyperns andre Stæder, og i Larnaka — en Fjerdingvej fra Kysten — rører der sig et ret broget Forretningsliv, ligesom den da ogsaa er de evropæiske Konsulers Sæde. Ud til Stranden vender en respektabel Husrække, domineret hist og her af Kirker eller større Bygninger og udstyret med Palmehaver etc.; først bagved kommer Orienten, det vil sige, Træ- og Lerhytter, Snavs og Pjalter.

Baade om det, der er over, og det, der er under Jorden paa Cypern, kunde der ellers fortælles meget Interessant. Man kan neppe gjøre et Spadestik, uden man støder paa føniciske og gammelgræske Oldsager, — det er, ligesom man befandt sig paa en uhyre Kirkegaard. Og naturligvis er der ogsaa en Del at berette om de nulevende Cyprioter, om deres Udseende, Levevis, Skikke, osv. osv. Ude paa Sletten og ved Kysten træffer man undersætsige, firskaarne Skikkelser, hvis Ansigter synes at være indbagte i Sved og Støv; inde i Bjergdalene møder man høje, smukke, velskabte Folk, navnlig ofte bedaarende Kvinde-Skjønheder, hvis glødende Blik næsten gjør En angst og bange, men som forøvrig meget vel kjender baade til Sminke og Chignons og til at sværte Øjenbrynene. Paa Grund af Øens afsondrede Beliggenhed har Meget holdt sig her, som andetsteds forlængst er trængt bort; ude paa „Skinkebenet" f. Ex., som der var Tale om i Begyndelsen, skal Befolkningen hverken have Borde eller Senge, den bor i Jord- og Klippehuller, og en saa ældgammel, tidligere overalt udbredt Skik som den, at de unge Mænd først maa stjæle deres Elskede og bagefter gifte hende, praktiseres her endnu. I det Hele taget har Livet paa Øen et underlig patriarkalsk, for ikke at sige antikveret Anstrøg. Kirken kommanderer som Enehersker, der fastes strengt over en Trediedel af Aaret, og talrige er de religiøse Fester, der skal holdes, og de Ceremonier, der skal iagttages. Desuden træffer man saadanne Besynderligheder, som at naar man forlader et Hus, staar Kvinderne med Kulbækkener og strøer Olivenblade og krydrede Urter paa Gløderne, for at den tiltalende Duft og Røg kan ledsage Gjæsten et Stykke paa Vej... Men om Alt dette er her ikke Plads til at fortælle udførligt. Vi lagde blot Vægt paa at faa den sidstanførte Oplysning med, for at Læserne kan vide, hvad det betyder, dersom de maaske en skjøn Dag ser i et Blad, at John Bull eller hans Repræsentant, den cypriotiske Øverstkommanderende, General Wolseley, er blevet „røget ud" et eller andet Sted derovre.

Omega.

Jødinden i Rudnia.

(Sluttet.)

Paa éngang saae jeg de Jøder, der var beskæftiget med at redde Indboet, fare ud af Huset, dels gjennem Vinduerne og dels ad Døren. En hvid Røgbølge væltede sig gjennem Værelset, de lige havde forladt, og et rødligt Skjær kom ligesom svævende frem helt henne i Baggrunden. Væggen ind til det tilstødende Rum havde fænget.

Der blev pludselig forholdsvis stille. Den Slags Øjeblik har altid noget Højtideligt over sig.

— Naa, nu brænder det da godt! sagde roligt lige ved Siden af mig en kæmpemæssig Kosak, der var iført den graa Soldaterkappe.

Jeg saae op paa ham... Han stod nok saa sindigt og suttede paa en lille kort Kirsebærtræs Pibe. Han dinglede saa smaat med Hænderne og betragtede Ildebranden med utilsløret Tilfredsstillelse; den Maade, hvorpaa han i Et væk blinkede med Øjnene, tydede imidlertid paa, at han havde faaet et Par Glas Brændevin for Meget.

— Ve mig! Ve mig! lød Slagterens Stemme. Han stod midt ude paa Torvet og stirrede med en forvirret Mine paa sin klynkende Familie. Saa rev han sig i Haaret, og hans smaa Spytkrøller formelig dandsede frem og tilbage under hans voldsomme Bevægelser.

— Ve os! gjentog alle Jøderne i Kor.

— Jeg har glemt min gamle Moder! skreg den Ulykkelige.

Polakkerne besvarede hans Skrig med et Latterudbrud.

— Jeg troede, hun var hos Jer, sagde han til sin Kone, der havde rejst sig op, med sin Spæde i Armen, og saae forvildet frem for sig.

— Hvor er hun? raabte man til ham.

Han pegede med en fortvivlet Gestus op mod Huset og tildækkede saa sit Ansigt med en Flig af sin Kappe.

Polakkerne holdt op at le: selv om det ogsaa var en Jøde, der var Tale om, var det dog altid en Kvinde.

— Hun er i Kammeret til Venstre... Ilden er ikke naaet derind endnu! sagde han. — Frels hende mine Venner, frels hende! tilføjede han med en Stemme, der var paa Nippet til at kvæles af Angst.

De af hans Venner, der hidtil havde hjulpet ham, saae først paa Flammerne, vexlede saa et Blik indbyrdes — og tav.

— Gaa selv derind, Du! raabte en Gadedreng inde i Sværmen.

— Jeg giver Halvdelen af Alt, hvad jeg ejer, til Den, som frelser hende, skreg Slagteren og vred sine Hænder. — Ja, jeg giver det Halve... Halvdelen af Alt, hvad jeg ejer, gjentog han indtrængende: — frels den stakkels gamle Kone, mine Venner! frels hende, høje Herrer!

De sidste Ord havde han henvendt til Polakkerne. Men Ingen af dem rørte sig af Pletten. Min Nabo, den kæmpestore Kosak, gjorde et Skridt fremad, betænkte sig igjen, men stillede sig saa tilsidst, en Smule dinglende, op lige foran Slagteren.

— Ingen Sludder, Du! sagde han, stadig med Piben i Munden. — Hvor Meget vil Du give En for at kravle ind i det deroppe...? — Og han pegede paa Huset, som nu var næsten fuldstændig omspændt af Luerne.

— Fem Sølvrubler, bedste Ven, fem Sølvrubler! I den levende Guds Navn, jeg giver fem Sølvrubler!

— Hm, det er just ikke til at blive fed af, sagde Kosakken. — Naa, men lad gaa, vi har ikke Stunder at prutte... I har hørt paa det, alle I Andre, tilføjede han højt: — han har budt fem Sølvrubler.

En bekræftende Mumlen lød fra Hoben.

— Men Du skal bringe hende med ud! sagde Jøden og klamrede sig fast til Soldatens Ærme: — ellers giver jeg ikke en Hvid.

— Dit Kjødhoved! brummede Kosakken: — det er ikke for min Fornøjelse, jeg tager mig en Spadseretur derind. Hvor har Du hende, det gamle Familiestykke?

— Hun er i Kamret til Venstre..., i Sengen, der staar henne i Krogen.

— Vel! gryntede Russeren. — I Guds Navn da! raabte han med skingrende Stemme, — og han satte med et Spring op paa Trappen.

Hele Rudnias Befolkning holdt Vejret... Kosakken gjorde Korsets Tegn og forsvandt i Røgskyerne.

— Nu er der spændt for, sagde i det Samme vor Postillon og klattrede op paa Bukken.

— Vent et Øjeblik, svarede jeg, næsten hviskende.

Min Rejsefælle var kommet hen til mig og ventede, som alle Andre, spændt paa Dramaets Slutning.

* * *

Kosakken kom frem igjen med brændende Klæder, men paa Armene bar han den halvt besvimede gamle Jødinde. Og han havde endnu stadig Piben i Munden.

Jublende Bifald hilste ham.

— Her har Du din Gamle! sagde han til Jøden.

I det Samme lød der ligesom et Knald, og Luerne slog op om Huset paa alle Ender og Kanter. Men deraf tog nu Ingen blot Spor af Notits; Alles Blik var fæstet paa Kosakken.

— Naa, sagde han: — lad mig saa faa mine Penge.

— Hvad for Noget? stammede Jøden: — allerede? Vent bare, til jeg faar bragt min Familie i Sikkerhed. . . .

— Ingen Sludder, Du! brummede Kosakken truende (det lod til at være hans Yndlingsudtryk). — Kom med Pengene, . . . eller jeg . . .

Af tilvant Frygt holdt Slagteren Armen op for Ansigtet. Men Kosakken tænkte ikke paa at slaa; han stirrede blot paa ham med et Blik, der blev mer og mer forbittret. Forblindet af sin Gjerrighed lagde Jøden imidlertid ikke Mærke dertil: han trak ligesom nødtvungen en fedtet Tegnebog frem af sin Brystlomme, lukkede den sukkende op, rodede et Par Gange frem og tilbage i den, og fik endelig fat i en krøllet Papirslap, som han rakte Kosakken. Taget styrtede sammen og slyngede op i Luften et Neg af Gnister, hvoraf enkelte sprang helt over til os. Der blev lige saa lyst paa Pladsen som ved højlys Dag.

— Hvad?! en Rubel?! skreg Kosakken og slængte Piben fra sig: — en Rubel for at have sat mit Liv paa Spil . . . en Rubel?! Din forbandede Hund . . . saa gaar jeg heller derind igjen for slet Ingenting!

Han greb den ulykkelige gamle Kone, og før Nogen anede, hvad han havde i Sinde, var han styrtet hen mod Huset. Trappen brændte ikke endnu; han sprang med samt sin Byrde op paa den, — og slyngede Jødinden ind i Luerne! Saa vendte han sig om mod Hoben:

— En Rubel?! skreg han: — Saa, hent nu selv din Moder for Ingenting, din Tyveknægt, din Hundetamp . . .!

Den rædselsslagne Hob tav . . . Jeg sprang op i Vognen, og min Rejsefælle skyndte sig bag efter mig.

— Kjør til! alt hvad Remmer og Tøj kan holde! raabte jeg til Postillonen, . . . jeg følte mig ikke stærk nok til at se Mere.

I det Øjeblik, Vognen satte sig i Bevægelse, styrtede en Del af Façaden ned og spærrede Soldaten Tilbagevejen til Torvet. Hans høje Skikkelse aftegnede sig som en sort Skygge paa den flammende Grund. Han gjorde Tilløb til at sætte over Ilden; men ligesom han skulde til at springe, ramtes han af en Bjælke i Hovedet og styrtede om.

— Kjør! kjør! skreg jeg til Postillonen og dunkede ham i Ryggen for at give mine Ord større Eftertryk.

Han satte Hestene i Galop. Skaren veg mekanisk til Side, og faa Sekunder efter var vi ude paa aaben Mark.

Men jeg kunde ikke sove de første otte Dage derefter.

Henry Gréville.

Et af vore Dages Genier.

Thomas A. Edison.

Thomas Alva Edison er født 1818 i en eller anden lille Landsby i Staten New York, men hans egenlige Hjemstavn er Port Huron i Staten Michigan. Der flyttede hans Forældre hen, da han var 6 Aar gammel, og der lever hans Fader endnu.

Af sin Moder lærte Tom at læse, men i al sin Læretid har han kun gaaet to Maaneder i Skole. Da han var 12 Aar gammel, betraadte han „Embedsbanen", det vil sige, han blev ansat som privilegeret Avissælger paa Togene, der løber mellem Port Huron og Detroit. Nu fortæller rigtignok de amerikanske Aviser om ham, at han havde læst baade Biblen og Shakespeare samt Milton foruden en Mængde store Værker om Mekanik, Kemi og Elektricitet, inden han havde fyldt ti Aar. Men Curtius fortæller ogsaa om Olympia, at Zeus sendte en af sine Kammerherrer ned for at forsegle hendes Mave, da hun havde undfanget Alexander, og hvad saadanne Historier betyder, veed man nutildags temmelig godt. Da Tom traadte ombord paa Detroit Toget med sine Aviser slængt over Skulderen, var han slet intet Andet end en ganske almindelig Gade-Araber, med bare Fødder, Huller i Buxerne, en Hattepul uden Skygge eller en Skygge uden Hattepul, vasket hver Gang det regnede, spisende og sovende hvor det traf sig, hoppende fra én Vogn til en anden og falbydende sine Blade med den størst mulige Støj og Paatrængenhed.

Men han var virksom; inden det første Aar var omme, holdt han 4 Assistenter, som han betalte regelmæssig Ugeløn hver Løverdag Aften. Og han var opfindsom. Han fandt paa at telegrafere Overskrifterne paa Artiklerne til hver Station, en halv Time forinden han selv kom med Bladene, og naar man kjender Amerikanernes Talent for at lave Overskrifter og deres endnu større Talent til at lade sig snyde af Overskrifter, kan man ikke undre sig over, at Toms Idé slog fortræffeligt an, især beles da Tiden var fuld af Bekymring og Ophidselse, af vilde Spekulationer og løse Rygter. I sit fjortende Aar optraadte han som Redaktør og det i en meget ejendommelig Stil, thi han skrev, redigerede, satte, trykte og offentliggjorde i egen Person den hele Avis. Halvdelen af den første Bagagevogn var indrettet til en Røge-Kupé, men da Vognen ingen Fjedre havde og Kupéen ingen Vinduer, vilde Ingen sidde i den. Saa bemægtigede Tom sig det ledige Rum og indrettede det til Trykkeri og Redaktionslokale, og herfra udgik nu tre Gange om Ugen »The Grand Trunk Gazette«. Den bestod af et pænt lille Ark, var trykt paa den ene Side af Papiret, kostede 3 Cents Nummeret og solgtes ofte i 500 Expl. Man maa imidlertid ikke tro, at Folk kjøbte den for Kuriositetens Skyld, fordi den var skrevet, sat og trykt af en fjorten Aars Dreng. Paa ingen Maade! De kjøbte den, fordi den indeholdt Ting, som det var fornuftigt at betale tre Cents for at faa at vide: Jernbaneruter, Timetabeller, Taxttariffer, Rejsebøger, Notitser osv. afvexlende med maleriske Beskrivelser af Jernbane-Ulykker, interessante Rapporter om de sidste Ildebrande osv.

Men var der nu virkelig slet intet Andet i denne Fyr end en ganske almindelig Gade-Araber? Jo, det var der jo rigtignok, men dengang kunde kun meget faa Mennesker se det. Den berømte engelske Ingeniør Stevens rejste engang med Toget fra Detroit og kom tilfældigvis ind i Toms Kontor; og saa forbavset blev han ved at se Drengen arbejde, at han bestilte en særlig kostbar Udgave af Bladet og siden efter gav en meget kuriøs Notits om det til Londons »Times«. Han saae nemlig strax, at Tom var et Geni. Enhver af os har gjort den Erfaring, at naar en Fare truer uden aldeles at overvælde os, er det, som om alle vore Kræfter i samme Øjeblik fordobledes. Vi ser klarere, hører skarpere, tænker bedre, handler hurtigere, og Alt, hvad vi hører, tænker, eller gjør, indprenter sig med forøget Styrke i vor Erindring. Sagen er ikke den, at Kræfterne virkelig voxer. Den større Kraftudvikling, som unægtelig finder Sted i et saadant Øjeblik, beror ene og alene paa, at hele Livsvirksomheden i alle dens forskjellige Ytringer sammentrænges paa et eneste Punkt. Vi ser Tingene klarere, fordi vi paa samme Tid lytter til dem; vi tænker bedre, fordi vi ikke tænker paa Andet, end det vi ser og hører; vi handler hurtigere, fordi Alt det, der gaar sammen i os og danner vor Vilje, peger i en og samme Retning. Naar nu saadan en Evne til at samle sig helt paa noget Enkelt (hvilket er Betingelsen for overhovedet at gjøre noget Stort eller Dygtigt) forekommer hos et Menneske, ikke minutvis eller ved Paavirkning udenfra, men som den naturligste Maade, paa hvilken hans Sjæl arbejder, — kalder man ham et Geni; og naar han aldeles mangler den Evne, naar han altid vandrer rundt med Fluer i Hovedet, saa han ikke engang kan samle sig i det enkelte Øjeblik, da det kniber, kalder man ham en Fjante. Naturligvis er det ikke min Mening, at Geni er ensbetydende med Evne til at samle sig; men denne Evne er Geniets første og sikreste ydre Mærke. Naarsomhelst man hos en Dreng finder Selvfortabelsens Glæde i at gjøre det godt, som han har at gjøre, saa banke man paa, og man vil ikke gaa fejl: Geniet sidder derinde. Hos Edison, saadan som han er nu, hos den en og tredivaarige Mand med det sølvsprængte Haar er denne Evne saa fremtrædende, at den undertiden bliver uhyggelig, og den har karakteriseret ham, fra han var en lille Dreng. Han citerer Bøger, som han læste, da han var 10 Aar gammel, med Angivelse af Siden og Linierne, hvor Citatet findes, og Angivelsen er rigtig! Saa opmærksomt læste han, hvad han læste, — og en saadan Opmærksomhed har kun et Geni. Det vidste Stevens.

Der er et andet Mærke, hvorpaa man kjender Geniet i en Dreng, og det er hans Dumheder. Tom havde den Idé, at han maatte have „Opdragelse", og „Opdragelse", forekom det ham, fik man lettest ved at læse. Saa kjøbte han sig et Adgangskort til det største offentlige Bibliothek i Detroit og gav sig til at læse Bibliotheket igjennem. Ganske naturligt begyndte han med den yderste Bog paa den nederste Hylde i den første Reol, og han havde læst lidt over 7 Fod, forinden han opdagede, at naar man læser for at faa „Opdragelse", maa man gjøre et Valg i sin Læsning. Det var naturligvis meget dumt; men den Slags Dumheder begaar en Dumrian aldrig. Edison valgte at læse om Mekanik og Kemi, indrettede sit Trykkeri til et Laboratorium, kjøbte Retorter og Digler, Salte og Syrer, anstillede de vældigste Experimenter, og opnaaede endelig en Dag, som Toget var i fuld Fart, at stikke Ild paa hele Historien. Alle hans Ejendele brændte, selv fik han en nydelig Dragt Prygl af Konduktøren, — men Kemien opgav han ikke. Han fortsatte sine Experimenter om Natten nede i Kjælderen til sin Faders Hus i Port Huron, og det var just ikke altid Rosenduft, der vakte de Gamle af deres Søvn. Imidlertid var han blevet bekjendt med de unge Telegrafister paa de forskjellige Stationer, som Toget passerede, og derved blev hans Nysgjerrighed vakt med Hensyn til, hvad Telegrafen vel egenlig kunde være for Noget. En Bog om Elektricitet blev kjøbt, og da den var læst halvt igjennem, blev en Telegraflinie anlagt fra Toms Sovekammer og tvers gjennem Port Huron til det Hus, hvor en af Assistenterne boede. Linien bestod af simpel Staaltraad; Isoleringen var iværksat ved Hjælp af Glasflasker bundne til Tagrender og Træer; Magneterne var ligesaa primitive, og det første Batteri, han forsøgte at bruge, bestod — ja Herregud, Bogen var jo kun læst halvt ud! — af to Katte, der led frygteligt ved at blive gnedne paa Ryggen, til Haarene fløj Tom om Ørene. Det varede imidlertid ikke længe, før han blev nærmere bekjendt med Telegrafen. En Dag, netop som Toget drejede et Par Vogne af paa et andet Spor, saae Tom en lille Krabat paa to Aar, Søn af Telegrafisten paa Stationen, kravle ind paa Sporet, og han forstod, hvad der nødvendigvis maatte ske, hvis han selv ikke gjorde et eller andet desperat Forsøg. Saa sprang han ned foran Vognene, og det lykkedes ham at vælte sig selv og Barnet ud af Sporet, inden Toget naaede dem. Af Taknemlighed tilbød Faderen at lære ham at telegrafere. Hver Aften løb nu Tom med Godstoget fra Port Huron ned til Stationen og tilbragte Natten med at studere. Efter faa Maaneders Forløb var han færdig og blev ansat som Telegrafist i Port Huron Stationen, i Aaret 1865.*)

X.

(Sluttes).

Kjøbenhavn paa Kryds og Tvers.

IV. „En Fødselsdag" paa en Dandsebod**)

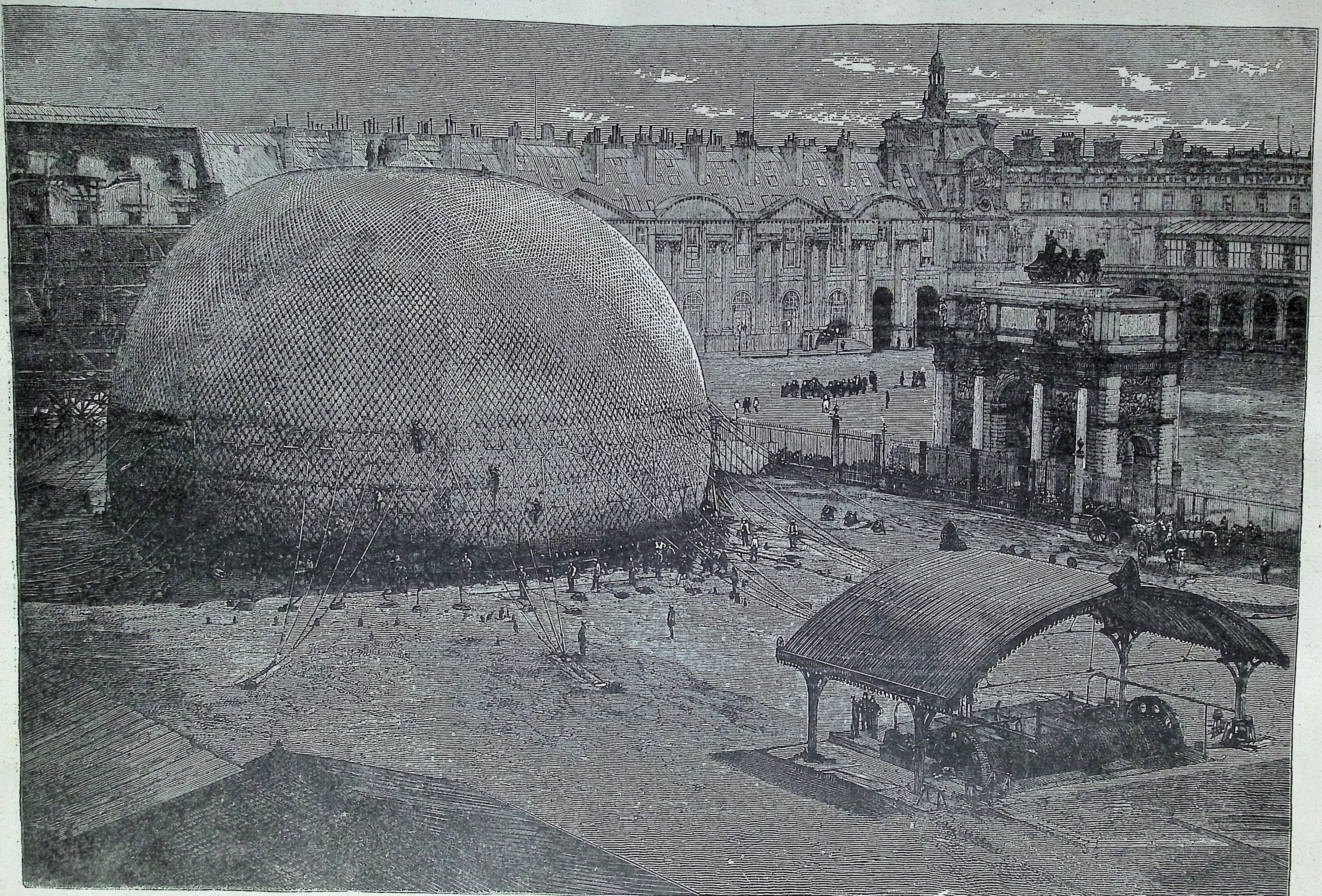
„Vogn, Herre?" sagde en Mand i tre Frakker, „Stenbroen er inte god for Ligtorne. Kjender en Mand, som satte den eneste, han havde, overstyr." I det Samme kjørte en Sporvogn forbi, og Hr. Jensen lod falde et Vink om Hensigtsmæssigheden af „at spore". „Slem at komme op i, som Drengen sagde om Bibelhistorien," bemærkede Droskekudsken; „kjender en Mand, som faldt og brækkede sine Øjenbryn." Denne skrækkelige Begivenhed gjorde Udslaget; efter nogle unyttige Forsøg paa at stige ind gjennem Vognvinduet samtykkede Hr. Petersen i at vente, til Døren blev aabnet, og afsted gik det efter den af Hr. Jensen opgivne Adresse: „Figaro, Kjøbenhavn. V." Det anses almindeligt for en klog Forholdsregel, naar man tager et saadant Sted hen, „at tælle sine Øjne", og det er derfor en paafaldende Omstændighed, at vi ikke finder de to Venner beskæftiget med denne mathematiske Syssel, men optagne af mere sørgløs Tidsfordriv. Hr. Jensen bankede med ungdommelig Fyrighed i Vogngulvet med sin Stok og underholdt de Forbigaaende med spøgefulde Tilraab, som: „Ta'en med Ro, gamle Skippundslod, det haster ikke med Kaffen!" „Hils hjemme, lille Jomfru, og siig, at de skal ikke vente med Aftensmaden," osv. Hr. Petersen forlangte ufortøvet at blive opvartet med Sodavand og Spegesild og underrettede en imaginær Opvarter om, at han ikke agtede at lade sig holde for Nar længer, men skulde vise ham noget Andet.

Da de to Venner traadte ind i Salonen „Figaro", havde „Mdm. Angot" netop rystet hele det midlertidige Forraad af Vejr ud af de dandsende Gjæster og derpaa godmodigt slængt dem tilside, for at de ved Rom, Tobak, Kurtiseren og Smaaslagsmaal kunde gjenvinde deres Sindsro. Da Hr. Petersen var saa tør i Halsen, som om „han havde slugt Sahara", gik han hen til et lille Sidebord, medens Hr. Jensen, hvis Fornødenhed gik i Retning ad „at faa Benene rørte", satte Hatten paa Snur og puffede Hundehovedet ind i Siden paa de enkelte Bestanddele af en Klynge Tilskuere med de formanende Ord: „Af Banen, Drenge — lad en ældre Herre komme til at ligge paa Tallerkningen!" I det Samme nærmede sig en Yngling med en Dame i rødt Musselin under venstre og en do. i alle mulige Farver under højre Arm, betegnende sin Vej ved sukcessive Tab af Slips, Lommetørklæde og andre private Ejendele. En kunstig Oversvømmelse i hans Ansigt, der truede med at slukke det usikkre Blinkfyr, Cigaren, røbede, at han havde dandset. Rækkende Hr. Jensen det lille Kvantum røde Fingre, man kan se hænge udenfor en Handskemagerbutik, udbrød han: „Godaften, Gamle — ingen Dame paa — Petersen faaet sig et Stænk? Frk. Pipperup — Hr. Jensen — Hr. Jensen — Frk. Mallerup — værseartig, Hr. Jensen, ta'e selv Sukker!" Nu hugger Dirigenten ind paa Tobaksrøgen i Salen, Trompeten og Fløjten snapper en Mundfuld af

---

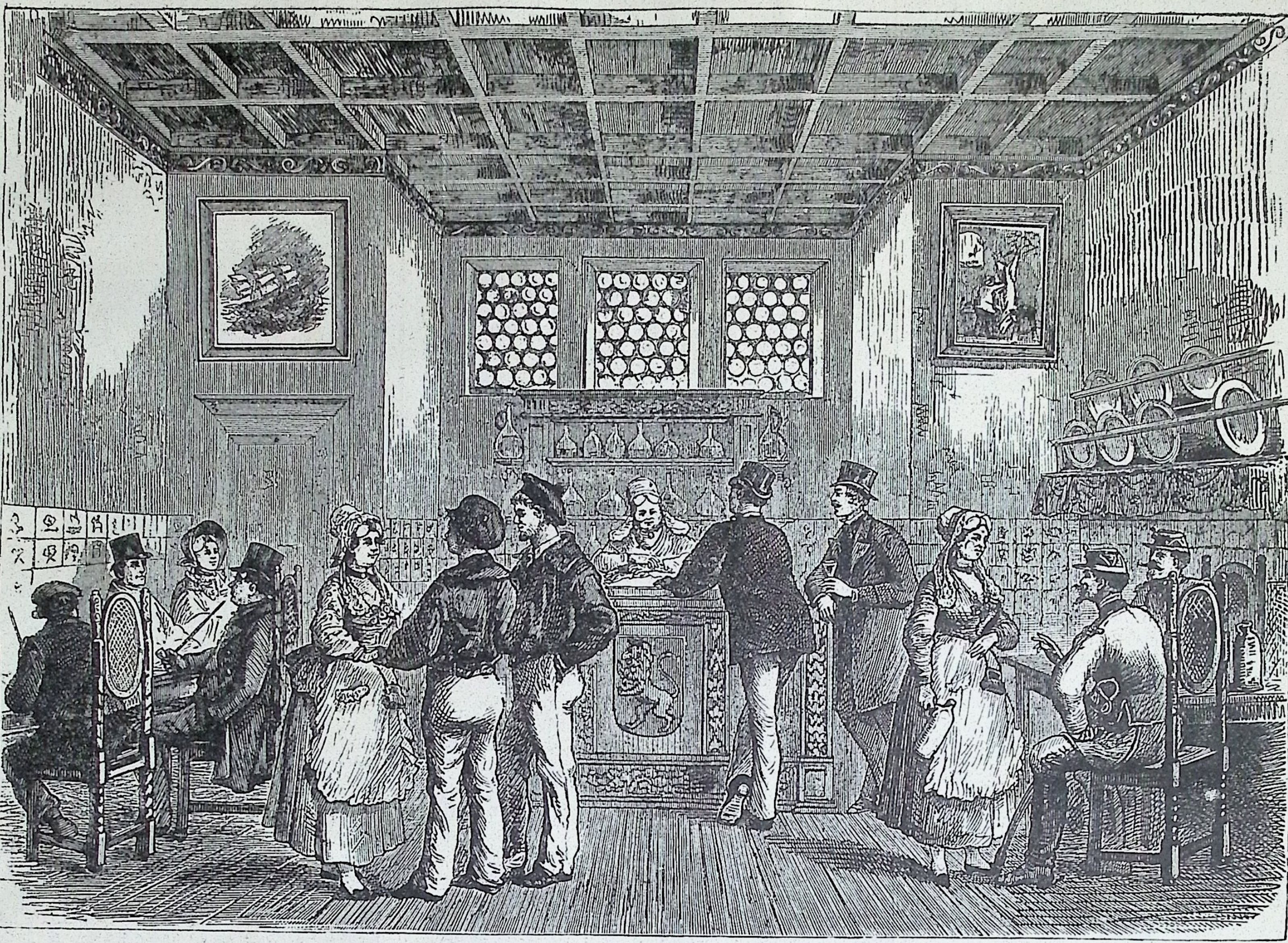
*) Meddelt efter det amerikanske Blad „Hejmdal". Skjøndt vi for ikke lang Tid siden har fortalt om Edisons Hjem og ogsaa Lidt om hans Liv, har denne Skildring af en interessant Mand forekommet os saa læseværdig, at vi ikke har betænkt os paa at lade „Nutiden" endnu engang underholde sine Læsere med nogle Oplysninger om Fonografens berømte Opfinder. Red.

**) Se Nr. 82.

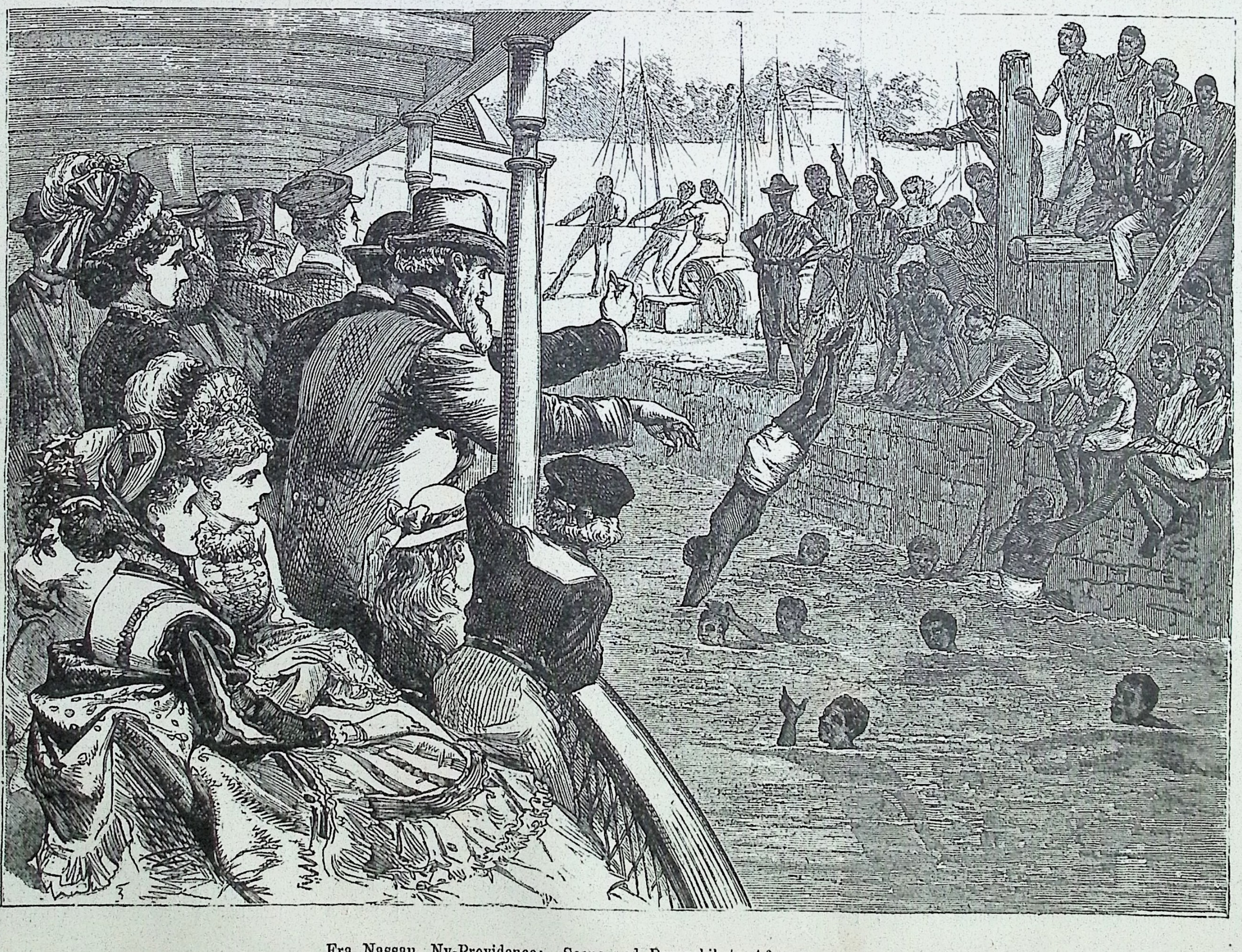

Den faststaaende Ballon fyldes i Tuillerie-Gaarden.

Fra Verdensudstillingen i Paris. (Se. S. 377).

Fra Verdensudstillingen i Paris: Det hollandske Værtshus. (Se S. 377)

Fra Nassau, Ny-Providence: Scene ved Dampskibets Afgang. (Se S. 377).

denne Forsvindingsform for Gjæsternes Cigarer og støder den gjennem deres Instrumenter, og det Budskab ruller ud over Publikum, at „Der Wenzel kommt“. Almindelig Bestyrtelse — hver Herre griber sin Dame (Hr. Jensen hende i rødt Musselin) og hvirvler sig i denne belastede Tilstand rundt, . . . 20 Omdrejninger i Minutet. Overalt babelsk Forvirring. Enhver retter sin Energi mod det Maal at bringe sig saa nær til Kogepunktet, som et Par Ben overhovedet kan føre det menneskelige Legeme. Hist falder et Par, der vil etablere nye Love for Ligevægten, her trædes Slæbet af en Damekjole, og Hr. Jensen ser sin Silkehat forsvinde under Mængdens Fødder. „Der laa man den Nat uden Dyne!“ siger han fattet og snapper med elskværdig Ligefremhed Magen til den af et Hoved, som netop suser ham forbi og Intet aner. Kort efter møder Hr. Jensen sin Hat, der for egen Risiko deltager i Lystigheden i en chapeau bas' overgivne Skikkelse. „Toddy eller Limonade?“ spørger han sin Dame, da Dandsen er endt. Tak — naar det endelig skulde være —, saa maaske en lille Romtoddy, ikke for stærk. Bly nipper Damen til denne Drik; men hver Gang „Mdm. Angot“ eller „Der Wenzel“ kommer bag paa Selskabet, ser hun sit Snit til ubemærket at tømme den og bliver, naar hun føres tilbage fra Dandsen, højst forbavset ved at finde den i en saa beklagelig Forfatning. Hr. Jensen fatter Mistanke til forskjellige Herrer og navnlig til en skaldet Nabo, han synes at have set før. „De kom nok for sent, da der blev uddelt Haar,“ siger han til ham, blot for at være ubehagelig. „Nej,“ svarer den Anden rolig, „men der var kun rødt Haar tilbage, og det vilde jeg ikke ha'e“. Da dette indeholder en Allusion til Hr. Jensens Haarfarve, og den Skaldede desuden sindbilledligt betegner ham (Hr. Jensen) som „en Knækparasol“ og formoder, at han kan „passe Skæg med sin Bedstemoder,“ vil Hr. Jensen skride til en øjeblikkelig Hævn. Men saa opdager han, at hans Ven Petersen er geraadet i en overhængende Fare.

At indlemme „en Sodavand“ i det lille Parti Drikkevarer, han indesluttede, havde været denne Persons stilfærdige Opgave; ved at lade en Spegesild svømme ned med, havde han lagt Grunden til et lille Akvarium i sit Indre. „Saa“ — sagde han og rejste sig styrket — „nu skjærer Brødkniven igjen.“ I det Samme strøg en blaa Damekjole forbi ham. Der var ingen Tvivl — det var hende — den magre Kunstnerinde, hans Hjertes Dame . . . Hr. Petersen nærmede sig og tilbød at glemme deres lille Uenighed fra før, af den galante Grund „at man maatte tilgive disse Øjne Alt.“ „Sikken en Lykke!“ sagde Damen. Hr. Petersen begyndte at udmale en lille Fremtidsidyl, baseret paa den Forudsætning, at hun „delte hans Følelser.“ Damen bemærkede, at da han havde ladet sit Skæg tage af, kunde det more hende at faa et Portræt af det; det var saa rart at kunne kjende ham igjen. Hr. Petersen lod sig ikke afbryde. „Bliv inte borte i'et, unge Kontrabog,“ lød en barsk Røst bag ved ham, „der er Ingen, der gi'er Findeløn for saadan et Par Galopadeben!“ Det var Sergeanten. Hr. Petersen spyttede med stor Fatning i begge Hænder, knappede sin Vest op, stillede sig i en for Manddrab yderst gunstig Positur og forsøgte Virkningen af et foreløbigt Puf mellem Sergeantens tredie og fjerde Ribben. „Kom inte til mig, unge Platmenasiestang, med Deres civile Flagren med Forbenene i Luften,“ advarede Krigeren. I denne kritiske Situation kom Hr. Jensen og Dandseinspektøren til. „Smørret for sig, og Fedtet for sig,“ sagde den Sidste, idet han skilte de Kæmpende ad, „stille Gemytlighed, mine Herrer! Vi raaber inte med Ribs i Rejetiden . . .“ „Der Wenzel kommt“ lød det gjennem Salen. Bort snapper „der Wenzel“ Sergeanten og Damen, rundt hvirvler den Selskabet, støder dem mod hverandre, vælter dem omkuld, rejser dem og puffer dem videre.

Medens Hr. Jensen i et Slags forbløffet Stirren lod sit Blik glide fra Lysekronen ned ad de tilslørede Logerækker, troede han at bemærke de gemytlige Omrids af en Næse af hans personlige Bekjendtskab, som sad i Klemme mellem Gardinerne i 2den Loge tilhøjre. Han greb sin Ven ved Armen og ilte bort for at finde Besidderen af den fysiognomiske Sjeldenhed. „Sidder Du her og fælder Taarer i Ensomhed, Brodersen“? udbrød han, idet han traadte ind. „Er der No'et i Vejen, Gamle, saa si'et hellere — er't Penge —?“ „Snak“, sagde den Tiltalte, som var Hr. Jensens Ven fra før, og vedblev til sin Dame (hende i alle mulige Farver): „drik væk, Mathilde, at vi kan faa Noget i Glassene.“ Da Damen beredvillig havde bortryddet enhver Hindring for denne Gjæstfrihed, foreslog hendes Kavaler „Afskaffelse af det dobbelte italienske Bogholderi“; derpaa fulgte „Nedlæggelsen af alle Kontorer — ingen Polakker i Glassene, mine Herrer!“ og paa Basis af den sidste Theori ophævede de i kort Tid adskillige for Samfundet nyttige Institutioner. Medens d'Hr. Jensen og Brodersen derpaa skred til at lægge Haand paa de offenlige Examiner, begyndte Hr. Petersen uforbeholdent at tilsværge Damen evig Troskab. „Det si'er De nok, Petersen, men De mener det inte“, — var de bittre Ord, hvormed hun modtog disse Forsikringer, ligesom hun forstyrrede Effekten af hans poetiske Billeder ved af og til at hæve sit Glas med det prosaiske Udbrud: „Skaal, Vægter!“ Imidlertid var der fra et æret Selskab i Nabologen begyndt at udgaa larmende Erklæringer om, „at den Sorg, de bar paa, den maatte, maatte Ingen forstaa.“ „Aa — minnesfeer lidt med den Stemme, De Orgelpibe!“ sagde Hr. Jensen, bankende paa Skillerummet; og da der ikke indtraadte nogen Forandring i den ønskede Retning, stak han sit Hoved ud af Logen for „at se paa Tingene“. Den samme nysgjerrige Opgave havde en Person i Nabologen stillet sig. „Tag det lille, næseklemmebehængte Ansigt til Dem,“ sagde Hr. Jensen. Og da Personen ikke gjorde det (formodenlig af Mangel paa Lyst til at rette sig efter andre Indskydelser end sine egne), tog Hr. Jensen en Prop mellem sine Fingre og knipsede behændigt Næseklemmeren bort. Ind foer Hovedet, og op gik næsten i samme Øjeblik Døren, og et Glas varmt Blandingsstof gødes af en usynlig Haand ud over Selskabet. „Gus!“ — skreg Damen paa Randen af en Besvimelse — „min nye Hat! Taaler Du det, Karl, er Du inte en Mand!“ Hr. Brodersen farer ind i Sidelogen for at vise sig som en Mand; kastes ud af den simple Grund, at han ikke er tre; men supplerer saa til dette Antal, — og Følgen bliver en forvirret Blanding af Hatte, Stoleben, Glas, Flasker og Stokke, Besvimelser og Hvin fra Damernes Side, blaa Øjne og knyttede Næver fra Herrernes. En Flaske Champagne bringes ved en Opvarters Konduite tilstede i rette Øjeblik, og Harmonien gjenoprettes. Personen med Næseklemmeren forlanger rørt at trykke Hr. Jensens Haand og paastaar at nære større Hengivenhed for ham end for nogen af sine Slægtninger. Som en venlig Fé i Pantomimen dukker pludselig Etablissementets Ejer op for at klinke „med sine kjære Stamgjæster“, som sikkert aldrig vil gjøre ham den Sorg at svigte Forretningen og forlade den beskedne Sal“.

En Time senere bereder han sig selv denne Sorg ved at kaste „fine kjære Stamgjæster“ ud, — og fra nu af hviler Beretningen kun paa løse Rygter. Som saadanne maa det sikkert betragtes, at Hr. Jensen med Varme opfordrede en ældre velklædt Herre til at vende Ryggen til, for at de kunde „springe Buk“, og, da den Ældre nægtede dem denne personlige Bekvemmelighed, mørbankede ham og dernæst 10 andre velklædte Herrer af lignende Grunde; at han ringede paa hos en Apotheker, og da Provisoren viste sig ved „Hullet“, istedetfor at bestille Medikamenter kastede en Kat ind til den lærde Mand; at han kimede en Gjordemoder op i Anledning af et opdigtet, kompliceret Tilfælde med Trillinger hos Bagerens paa Hjørnet; og at han endelig forvandlede bemeldte hjemsøgte Mand til Skræder ved at ombytte hans Skildt med Naboens. Større Tiltro maa skjænkes en under Eds Tilbud afgiven Erklæring af hans Værtinde om, at hun „ved det Lag 4 om Morgenen“ havde hørt en skingrende Sang paa Trappen samt Lyd som af en Dør, der sloges i, og af Porcellæn, der sloges istykker, — hvilket hun dog Alt havde tilskrevet Katten; at hun, da hun om Morgenen ikke fandt Hr. Jensens Støvler udenfor Døren, var gaaet ind og paa Bordet havde antruffet et underligt Stykke, af Udseende en Damemuffe, men af Bestemmelse en Silkehat; samt at hun havde fundet Brudstykker af en Petroleumslampe, ingen Spor af Hr. Jensens Vandtøj, men selve denne Person liggende, tilsyneladende stendød, i Sengen, rig paa Buler og fattig paa Fortænder. — Om Hr. Petersen har man den paa juridiske Dokumenter støttede Oplysning, at han henad Morgenstunden blev antruffet paa en Gadedørstrappe af en Betjent (hvis Opmærksomhed han henledte paa sin Person ved at kalde ham „en Laban“) under forbryderske Forsøg paa at aabne en fremmed Gadedør med en Syæskenøgle. Han blev bragt i sikker Forvaring, og man fremdrog af hans Frakkelomme forskjellige kvindelige Chignons, Forhaar og Fletninger, enkelte Hattebaand, ja endog en hel Damehat, — hvad der tyder paa, at han til det Sidste har fortsat sin Opmærksomhed mod det bedre Kjøn. Som formildende Omstændighed anførtes, at den Frakke, hvori disse kompromitterende Sager fandtes, viste sig ikke at tilhøre Hr. Petersen.

Først sent paa Eftermiddagen traf de to Venner hinanden paa Kaféen, og Hr. Petersen bemærkede med et Udtryk af tvivlsom Beundring, at det havde været „en rigtig Aften“. Hans Ven supplerede dette med den personlige Iagttagelse, at „den var noget varm“, hvorpaa de enedes om, at det dog i det Hele havde været „en kold En“. — Det Besynderligste ved „Fødselsdagen“ var imidlertid, at den ikke gjorde Hr. Jensen et Aar ældre, hvad der ellers (da Talen er om Herrer) plejer at være den almindelige Virkning.

Samuel Weller.

Store Forventninger.

Pennetegning af E. de H.

(Sluttet).

Stine lod sig ikke forstyrre eller forskrække. Hun modtog de to drukne Mennesker venligt, bad dem sidde ned og hørte taalmodigt baade paa Ægtemandens Brouten om, at han var Herre i sit Hus og havde Lov til at tage med sig hjem, hvem han lystede, og paa Kammeratens lallende Beundringsudbrud ved hver af hans Sætninger. Hendes Haab var, at de skulde falde isøvn; men da hun lidt for tidligt sneg sig til at trække de hvide Tæpper af Sengen, blev Krillesen opmærksom og forstod hendes Plan. Han rejste sig og ravede frem, medens hun roligt blev staaende og saae ham nærme sig. Det er muligt, at han i ædru Tilstand vilde være blevet paavirket af det faste, bedrøvede Blik, hvormed hun mødte hans; men, . . Manden var drukken, og da han nu tilmed snublede over en Stol og faldt ind over den opredte Seng, ved Synet af hvilken han netop havde følt sig fornærmet, blev han fuldstændig rasende: han slog om sig og traf hende. Kammeraten tumlede ham tilhjælp, — heldigvis stod Konen saa nær Døren, at hun let kunde slippe ud. Hun laasede den efter sig og indespærrede de Utilregnelige, som gav sig til at kaste omkring derinde med Alt, hvad der faldt dem i Hænderne.

Hun kaldte Ingen til Hjælp. Da hun havde fundet sig lidt, lyttede hun og hørte en Stol knuses mod Døren og Skilderierne klirre: — saa tog hun en Beslutning. Som Indianeren, naar hans Steppe kommer i Brand, anlægger en Kontraild og møder Flammehavet med Flammer, skyndte hun sig at dække et Bord, hvorpaa Flasker og Glas ikke manglede. Da hun var færdig, aabnede hun Døren og vinkede dem ind med smilende Ansigt, medens hele hendes Legeme dirrede af Skræk for, hvorvidt hendes dristige Spil vilde lykkes.

Det lykkedes. De to Omtaagede blev aldeles forplumrede; og det gik, som hun havde haabet: de kom snart paa det Stadium, hvor hun ved en Nabos Hjælp kunde faa den Uvedkommende stille transporteret ud af Huset og Ægtefællen bragt til Sengs.

Han vaagnede først næste Morgen, og i Huset var der da ikke Spor af Forstyrrelse eller af hvad der var foregaaet. Hans Kone saae nok saa mild og fornøjet ud; da han noget gnaven forsøgte at samle sine Erindringer, hjalp hun endog til at berolige ham og spøgte over det Passerede. „Vist havde Du en lille En,“ sagde hun leende, „men det var da ikke godt, at en ordenlig Mand ikke skulde have Lov til at more sig engang imellem. Du er da heller ikke af dem, der drikker Forstanden bort; hvad Du har drukket, har Du vist betalt, og en Mand som Du gjør aldrig Mer, end han kan forsvare.“

Krillesen fik Vand i Øjnene; han strakte sig i den bløde Seng, tilfreds med sig selv og med hele Verden. Stine tilbød at læse „Bladet“ højt for ham, medens han blev liggende og hvilte sig rigtigt ud. — Saa læste hun, Efterretninger og Telegrammer, Kuriosa, Avertissementer, Alt, Rub og Stub. Feuilletonen kom tilsidst; det var en Fortælling om et Mord og nogle Mennesker, som flygtede, . . . man fik hverken Begyndelsen eller Enden, men Stine lovede at skaffe Bogen, saa vilde hun læse den for ham, hvis han engang en Aften fik Lyst til at blive hjemme hos hende og høre til. . . . Dermed var Krillesen godt fornøjet; han skulde blive hjemme mange Aftener om Ugen, forsikkrede han. Han holdt imidlertid kun sit Løfte en eneste Gang, en Tid lang derefter, da hans Kone sagde, hun havde faaet Bogen, og nu kunde hun ikke beholde den længer, . . . han kunde jo bare blive en Timestid og saa gaa, hvis han blev kjed af at høre paa hende. Krillesen saae paa Uhret. Naa, Klokken otte havde han lovet at være et Sted, men nu var den rigtignok kun 6. Han satte sig altsaa brummende, og Stine læste et Kapitel; saa gik han ind i Kammeret og saae paa Uhret igjen: der var kun gaaet et Kvarter, og de var just midt i noget Morsomt. De Flygtende var lige paa et hængende Haar ved at blive skudt som Spioner, medens den rigtige Spion kom paa Ærens Top, — Krillesen mente, han kunde nok slaa sig til Ro og høre et Stykke endnu. Da det var færdigt, pegede Viserne paa Ni. Krillesen bandede svært og besluttede i sin Ærgrelse slet ikke at gaa ud den Aften. Bogens Personer interesserede ham; han svedte, naar det gik de Uskyldige ilde, slog i Bordet, naar Skurken stak af med Pengene, og tilsidst, da Alt blev godt, drak han det Glas Punsch, som hans Kone lavede til ham, saa veltilpas, som om han personligt havde været med til at skaffe Uskyldigheden Ret og Sejr.

En Tid gik saa Alting herligt. Stine læste en ny Bog for ham og havde begyndt paa en tredie. Mangen Aften lod de taalmodige Visere paa Uhret sig dreje efter Vognmandens Tarv, og han befandt sig tilsyneladende vel ved den forandrede Levevis. Men en Dag brast det

Hele; det møjsommeligt opbyggede Værk styrtede sammen og havde nær knust den stakkels Kone under Ruinerne.

En Kollega var død; Krillesen gik til Begravelse. Efter endt Ceremoni faldt det hæderlige Vognmandslag ind undervejs et Sted for at faa en Hjertestyrkning til Hjemturen. Nogle af Vognmændene forundrede sig over, at Peter Krillesen havde faaet Lov af sin Kone til at gaa ud idag; Andre mente, at det ikke var Lov, han manglede, nej, det var ham selv, der foragtede gamle Bekjendte nu: det morede ham mer at sidde hjemme i Sofaen hos Konen og blive stoppet ned mellem Puder og alle de andre Hundekunster, som hun galonerede ham med. Krillesen fnyste. Han vilde afsted og hævne sin Tort paa den, der havde voldt den. Selv Spotterne blev betænkelige ved at slippe ham løs i det Oprør, han var i; de vilde holde ham fra at gaa hjem, men det opirrede ham blot endnu mere. Han sled sig løs og tumlede afsted.

Han var ikke drukken, han var snarere netop i den farlige Mellemtilstand, hvor Drankeren — ikke helt ædru og heller ikke helt beskænket — alligevel har faaet ligesom Legemets brutale Kraft fordoblet ved Rusens Dunst og har Hjernen anspændt og djævelsk dygtig til hvilkensomhelst Gjerning, Individet i sin naturlige Ondskab og inspireret af Spiritus kan falde paa at styrte sig over.

Saaledes naaede han Hjemmet. — — Stine stod i Dagligstuen og dækkede Bord til sig og sin Mand. Hun havde lige faaet dækket op med sit smukke, blaa Porcellæn (Justitsraadens Brudegave), Vandkaraflen blinkede paa Bakken ved Siden af Glassene, der var Platde Menage og Sølvskeer, Brødkniv og Servietter paa Bordet — i den rasende Vognmands omtaagede Øjne ligesaa mange Fornærmelser imod ham personligt. Han snappede efter Vejret og udstødte et Brøl, inden han skred til at oprette sin krænkede Ære og begynde den Rettergang, som han, med løftet Næve, nu svor, han vilde øve. Med Udraabet: „Hundekunster!" styrtede han løs paa Justitsraadens Brudegave og Bordets øvrige Pragt.

Da Peter Krillesen endelig standsede, blødte han; et Skaar havde flænget hans Fingre, han brølte paa Stine, og hun kom frem fra det Skjul, hvor hun havde søgt Ly under Stormen. Sagtmodig hjalp hun ham tilrette, og uden at sige et eneste Ord bragte hun saavidt muligt Huset i Orden igjen. Men hvis hun troede, hun kunde røre ham eller vække hans Fornuft paa den Maade, tog hun fejl. Han forstod kun hendes Opførsel, som om hun erkjendte, at han var i sin gode Ret; han nød sin Sejr, og det behagede ham, at hun ikke dristede sig til at kny.

Justitsraadens hørte gjennem Naboerne om Sagen, og bekymret kom Stines gamle Madmoder for at faa at vide af hende selv, hvad der var sandt. Stine vilde skjule det og undskylde sin Mand; men Justitsraadinden lod sig ikke afvise. „Han er en Tyran og en simpel Person," sagde hun. „Stine, gaa fra ham og hav ingen Medlidenhed med saadant et Menneske."

„Jeg bliver ikke hos ham af Medlidenhed," forsikkrede Stine. „Men hvorfor skulde jeg gaa fra ham? Vi er jo ligesom to Krigshære, eller som To, der har en Sag sammen for Retten. Hvorfor skulde det, jeg strider for, ikke kunne faa Magt tilsidst ligesaa godt som det, han staar saa haardt paa? Jeg tror nu, det gjælder kun om, hvad for en Part der kan holde længst ud, og De har selv sagt mig, at jeg er standhaftig. Desuden" — lagde hun sagte og rød i Hovedet til, „nu er det for sent; man kan tale om at skilles, saalænge man kun er To."

„Veed han Noget om det?" spurgte Justitsraadinden.

„Nej, det er mit sidste Haab. Naar han hører det, gaar han nok i sig selv, og det bliver, som Fruen sagde engang, Altsammen godt endnu."

„Min Gud, saa siig det dog til ham," raadede det gamle Herskab. „Det vil jeg ogsaa," svarede Stine.

Samme Aften sagde hun det til ham.

Af alle de Overraskelser, som Peter Krillesen havde voldt sin Kone i deres korte Ægtestand, var denne sidste den mest overvældende; ikke i Drømme engang havde hun nogensinde frygtet eller anet, at noget saa Utænkeligt kunde ske. Han blev vred! Efter at have gjort et Udfald mod Fruentimmernes Skrøbelighed blev han ved at bævle en Tid lang frem og tilbage om den gode Ro, de havde levet i, og om, hvor godt de havde havt det. Paa éngang forekom det ham selv, at hans Stemme lød saa underlig tydeligt, Stuen blev ligesom større om ham, det var, som om han blev alene i den mellem de tomme Vægge. Han saae sky om efter Konen, hun stod henne ved Vinduet — han spilede Øjnene op og saae nøjere til — Vinduet stod aabent, og hun var der ikke mere! Hans Ben begyndte at ryste under ham, og ude af Stand til at flytte sig fra Stedet foldede han Hænderne og kaldte.

Stine svarede ikke. En graa Taage væltede tyk og fugtig tæt op mod Ruderne; den kolde Aftenluft fejede ind gjennem det Vindu, som stod aabent, en uhyggelig, varselsfuld Larm steg op til ham fra Dybet dernede, hvor Gaden laa med sin Trængsel og Vrimmel. Vognenes Rullen blandet med den mumlende Lyd af mange Stemmer naaede hans Øre og faldt paa hans Hjerne som Hammerslag. Peter Krillesen sank sammen, han styrtede paa Knæ og bevægede, krybende hen ad Gulvet, sin trinde Person frem til Vinduet. Hans ellers røde Kinder blev ligblege og hængende, Tænderne klapprede i hans Mund, og den Smule Tanke, han havde, summede tungt om det ene Spørgsmaal: Havde hun selv styrtet sig ud?

Da de opsamlede Rester af den Lemlæstede blev baaret ind, besvimede Peter Krillesen, og den Dag, Stine blev begravet, var han ikke til at styre. Der kom Krandse fra Justitsraadens og fra flere pæne Familier, som havde kjendt den Afdøde baade som Pige og som Kone. Præsten holdt bevæget Tale over hende, og hendes efterlevende Mand sparede ikke i nogen Retning paa hendes Begravelsesdag. Nabokoner og Bekjendte, der samledes ved Stadsen, græd, da den sorte Ligvogn i Skridtgang førtes forbi. Vejret var trist, en strid Regn pidskede Ligfølget i Ansigtet under hele den langsomme Fart ud til Kirkegaarden, de hvide Baand paa Krandsene flagrede forsjaskede ned om Ligvognens Sider, — kun En havde det roligt og lunt: den Døde i Kisten, hende, de begrød og beklagede.

Længe efter at hans Kone saa brat og sørgeligt var kommet af Dage, gik Peter Krillesen og bar paa sin Sorg. Næsten i hele tre Maaneder var han utrøstelig; saa mandede han sig op og saae sig paany om efter en Kone. Frieriet gik nok saa hurtigt som forrige Gang. En Borgermands Datter, der var kjed af et uhyggeligt Barndomshjems Fattigdom, af Faders og Moders Uenighed, af Sultens Trang og af Alt, hvad hun endnu havde set af Livet, gik denne Gang til Kirke som Peter Krillesens Brud. Skulde hun ogsaa dø tidligt, bliver han sagtens gift tredie Gang; der er altid nok af dem, som med store Forventninger stræber efter at faa „Lidt for sig selv," og — som faar det.

Billedtexter.

I Ballon og i Værtshus. I Bladets forrige Numer var der Tale om Luftsejlads, og idag kommer vi atter tilbage til Balloner: det er, kunde man synes, næsten for Meget af det Gode. Men den parisiske „Ballon captif" er for det Første noget helt Andet end Hr. Ritschells Flyvemaskine, noget Enestaaende, højst Originalt og Pudsigt; og hvorledes skulde, vi, for det Andet, kunne lade være at omtale det, som næsten alle Mennesker taler om for Øjeblikket, og det ikke alene i Paris? Der er man imidlertid ganske vist meget optagen af dette Kæmpe-Luftskib. Først lagde man ikke videre Mærke til den drabelige Ballon, der laa slunken og slap inde i Tuillerigaarden; men saa begyndte den at bugne op og at „hæve sig" som en uhyre stor Budding, og derpaa forvandledes den til en enorm Champignon, indhyllet i et Edderkoppenet, hvor en Masse Fluer (der ved nærmere Eftersyn viste sig at være Mænd) klattrede travlt om paa alle Ender og Kanter. Tilsidst blev „Svampen" til en Slags vældig Kuppel paa en orientalsk Moské (Ballonens Diameter er 54 Alen, ligesom Kuplens paa Aja-Sofia Kirken i Konstantinopel!), og denne Kuppel løftede sig fra Jorden og blev — Altsammen i 3 Dage! — til den majestætiske Kugle, der nu svæver oppe over Tuilleriernes Ruiner, og i Forhold til hvilken Louvres Facade, Triumfbuen o. s. v. tager sig ud som smaa Stykker Legetøj.

Maaske adskillige Læsere — eller ialfald Læseres Venner og Bekjendte — stifter et nærmere Bekjendskab med denne „Ballon captif", som i Udstillingstiden vil besørge alle Lysthavende (med tilstrækkelige Penge paa Lommen) et respektabelt Stykke Vej op i Luften; her skal foreløbig kun fortælles Lidt om dens Tilblivelse, om Maskineriet o. s. v. Den er konstrueret af Hr. Giffard, der har udkastet Tegning til og anstillet nøjagtig Beregning om selv de mindste Enkeltheder, — lige indtil Faconen paa de 60,000 Masker i Nettet. Takket være denne kloge Omsigtsfuldhed er Alt foreløbig gaaet, som var det trukket efter en Snor. Selve Ballonen er forfærdiget af flere Lag Tøj og Kautschuk lagt ovenpaa hinanden og har en zinkagtig Kulør; den er overordenlig stærk, og det er en rentud enorm Kraft, som skal til for at bryde det paa éngang stærke og elastiske Hylster. Naar den er helt færdig, vil Toppen af den være 15 Alen højere end Triumfbuen, og fra Bunden op til Ballonens indre Overflade vil der være en 5 Etagers Højde. Kablet, der holder den fast til Jorden, og som opruller om ved Damp drevne Gangspil, er sex Gange stærkere, end det ifølge Overfladen af Ballonens Spændkraft behøves. Endelig vil dygtige Luftskippere være tilstede og ved deres Iagttagelser og Ordrer stræbe at umuliggjøre enhver Art af Fare eller Gêne. Der vil da Intet være til Hinder for at tage Plads i den kredsformede Gondol, som vejer 1800 Kilogr., og hvori 50 Personer samtidig kan betragte det majestætiske Panorama af Paris. Ved behændigt draperede Gardiner har man søgt at formindske eller fordrive det Indtryk af, at man svæver ude i Rummet, som ellers let fremkalder Søsyge, — og for det Tilfælde, Folk skulde finde Leiligheden indbydende til at begaa et opsigtsvækkende Selvmord, kan det tjene til deres Slægtninges Beroligelse, at et Net forhindrer ubønhørligt saadanne dumme „Eventyr i Udstillingstiden." Touget er 900 Alen langt, og saa højt kan man altsaa stige . . . Som yderligere Oplysning om denne Kæmpeballons Dimensioner kan endnu tilføjes, at Tovene til Nettet har over 37,000 Alens Længde, og at der er anvendt 52,000 Læderstykker for at formindske Gnidningen; at Ballonen har en Total-Overflade paa 6000 Kvadratalen, og at hver Kvadratalen af Tøjet koster 4 Franks; at 40 Arbejdere har syet den (for Størstedelen paa Maskine), og at de har brugt 75,000 Alen grov Traad; at Ballonen og Gondolen med Kablet og øvrige Tilbehør vejer ialt 12,150 Kilogr.; samt at den er blevet fyldt ved Hr. Giffards store Hydrogen-Gas-Apparat, der i en Time producerer 20,000 kubiske Metrer Gas. . . . De Prøvefarter, man har holdt, er gaaet udmærket.

— — Fra Ballon til Værtshus er Springet ikke saa stort endda, eftersom jo ogsaa Ballonhelte trænger til en lille Hjertestyrkning. Vi forudsætter altsaa, at en eller anden Luftsejlende begiver sig fra Tuillerigaarden ud til Marsmarken, og at han søger op til et skummelt og gammelt lille Hus i Haarlemer Stil, som ligger skjult, nær Frankrigs og Ruslands Kolonier, halvt mellem Kayennepeber og halvt mellem siberiske Hytter. Nogle Trin fører op til den lille Terrasse, hvor Huset staar; det har grøn Kvist, gittrede Vinduer med bitte smaa, sexkantede, blyindfattede Ruder, et grønt fremspringende Tag over den jernbeslagne Dør og paa Taget i gammeldags Bogstaver Indskriften „anno 1575 — Het Loosie". Man staar i den aflagrede Schiedamer-Genevers Hjem, i Amsterdam'eren Mynheer Erven Lucas Bols' Residens, hvor Genever-, Bitter- og Kirschwasser-Flasker marscherer op langs Væggene som hele Garderegimenter. Smukke Frieserinder varter op. Alt er hollandsk paa dem, undtagen de hvid- og rødstribede Strømper og de elegante Ankelsko, og det lader saaledes til, at hos de friesiske Jomfruer begynder Fremskridtet fra neden og stiger opefter. Ansigtet f. Ex. titter endnu frem fra en gammeldags guldbesat Hue, hvorfra drejede Guldkvaster falder ned. Onde Tunger siger, at alt dette Øre-Gehængsel er en Efterligning efter Hestenes Skyklapper; men da de hollandske Jomfruer ikke just bliver sky ved Synet af bl. A. en saa usædvanlig Gjenstand som en kjøn ung Mand, er „Skyklapperne" sikkert kun en Udvikling af Diademet. Hollænderne havde som bekjendt engang saa fuldt op af Guld, at de endog tækkede Kirketage (f. Ex. Stavoren ved Zuidersø) med Guldplader, og hvorfor skulde de saa ikke betænke Tagene paa . . .? Nok sagt, Guld-Diademerne blev saa tykke og brede, at de kom til at hvile tungt paa de rige Jomfruers Hoveder og paa deres Fædres Samvittighed, og de Fattigere stadsede sig op med Sølv, saa naar man om Søndagen ser en Flok unge Piger vandre til Kirke i Harlingen og Groningen, skulde man tro, et helt Kyradsérregiment kom anstigende . . . Men, det var det, vi kom bort fra — Stadsen skæmmer ikke de friske, rosenrøde Ansigter, og den passer godt til Monteringen her i det gammeldags Hus, til Bordene, Stolene, Bænkene, ja endog til Vægge-Lampetterne og til Proptrækkerne. Man tror sig virkelig flyttet en tre hundred Aar tilbage i Tiden, — og Geneveren, man faar, er yderst fortræffelig.

Negerliv paa Bahama-Øerne. De Fleste husker maaske nok, at Bahama-Øerne i Vestindien (14 større og c. 500 mindre Øer mellem Floridas sydøstlige Kyst og Haiti) var det første amerikanske Land, Kolumbus opdagede 1492; derimod er det vel tvivlsomt, om ret Mange mindes, at Ny-Providence er Navnet paa en af disse Øer, og at den fælles Hovedstad „Nassau", netop ligger paa den. Vi forudskikker altsaa denne Oplysning, før vi gaar over til at fortælle, at i en af Nassaus Forstæder, Grant's Town, træffer man en talrig Negerbefolkning levende paa det Nærmeste i samme Tilstand som deres ægte Stammefrænder i Afrika. Den er Efterkommere efter Ladningen paa nogle Slaveskibe, som for et halvt hundred Aar siden faldt i Englændernes Hænder, og den har bevaret det afrikanske Hjemsteds Sprog og hele Levevis. Naar man kommer ind i Grants Town, tror man sig pludselig henflyttet til en af de Landsbyer, Livingstone, Stanley og andre Afrikarejsende har beskrevet os. En eneste snorlige Gade, paa begge Sider beplantet med Palmer og Banan-Træer, løber midt igjennem Kvarteret; bitte smaa Huse med hvidtede Mure og Straatage ligger halvt skjult mellem tropiske Frugttræer og omgivne af smaa, indhegnede, men skjødesløst holdte Haver. I hver af disse Hytter, der ofte kun er paa en halv Snes Kvadratfod, lever mindst 6 Personer, og de nøjes i Reglen med en eneste Seng. Den store, kattunbetrukne Gyngestol tilhører Bedstemoderen, der gjerne har en 2, 3 Børn at passe, medens Moderen tilbringer Tiden henne i Døren med at passiare med Naboerskerne. Mændene arbejder nede paa Skibsværfterne, Børnene sælger Grøntsager, Blomster og Frugt i Hotellerne; men den Sorte holder ikke meget af at arbejde, og det milde Klima og den yppige Vegetation tillader ham da ogsaa at tage sig Livet meget let. Undertiden giver han endog næsten fuldstændig Afkald paa Nydelser blot for ogsaa at kunne slippe for at bestille Noget, som det f. Ex. var Tilfældet med den nylig afdøde „Gunny Bag", en Slags sort Diogenes, der gik klædt i grovt Sækkelærred og havde indskrænket sine Fornødenheder til det mindst Mulige. Det vides dog ikke, om han ogsaa flyede Kirken, der ellers er en Kilde til stor Oplivelse for Negerne. De kommer sammen i et uanseligt Træhus med Straatag og hvidtede Lervægge, og her opfører de saa en ubeskrivelig, men for dem selv yderst tilfredsstillende Gudstjeneste bestaaende af Hyl, Hulken, Suk og vanvittige Gebærder.

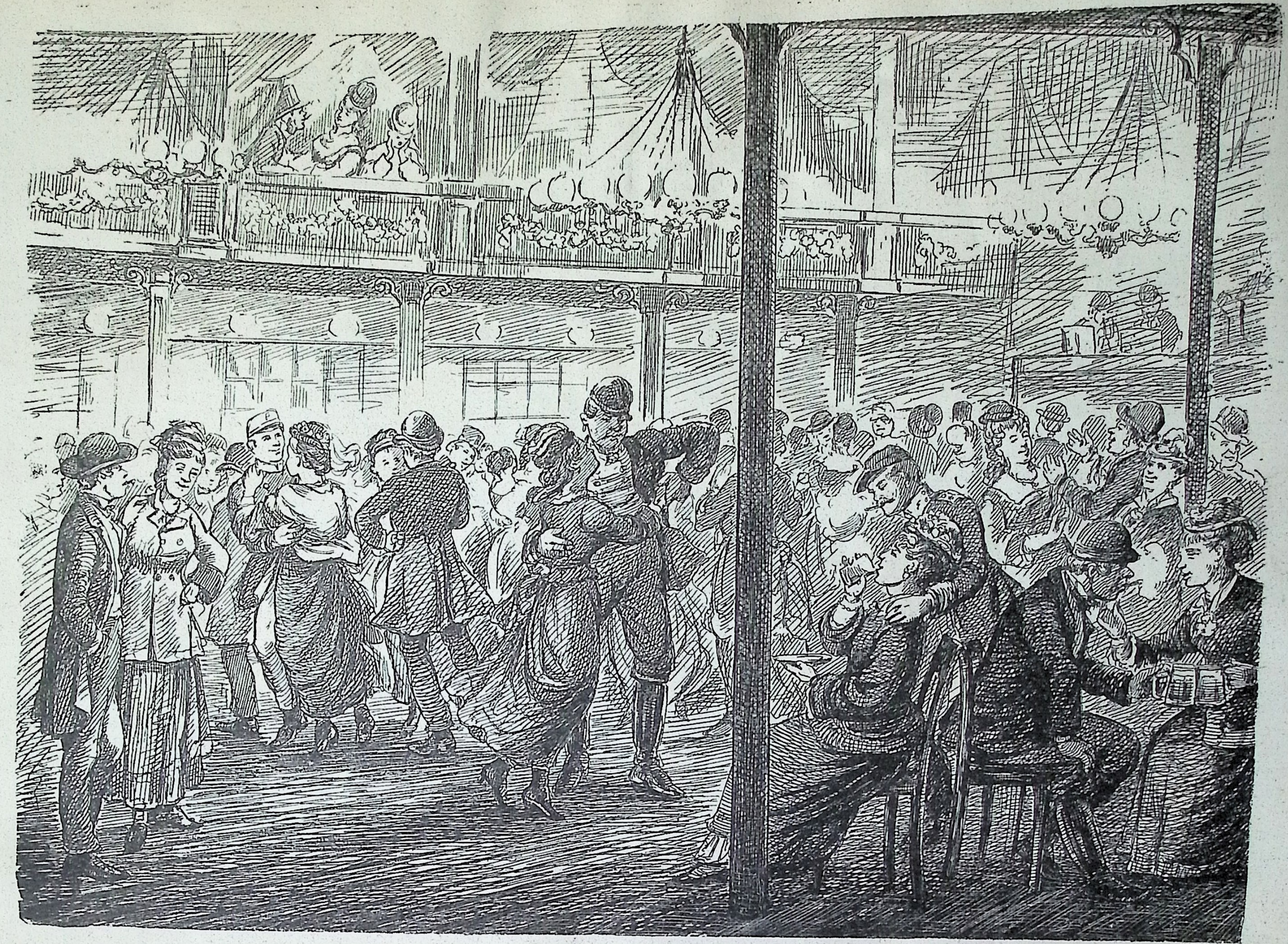
En enkelt Scene fra de Sortes Liv i Nassau fremstilles paa omstaaende Billede. Hver Gang Passagér-Dampskibet skal gaa, myldrer sorte Drenge frem paa Quajen i Svømmebuxer eller lignende tætsluttende Kostumer og forkorter de Rejsende Ventetiden ved dristige Svømmekunster. En opløben Neger træder f. Ex. hen til Kanten af Bolværket, peger med nogle vanvittige Armbevægelser ud paa Vandet, styrter sig saa hovedkulds i Bølgerne, dukker op med en Muslingskal eller en anden Erindring om Havbunden i Haanden og udbeder sig sluttelig en lille Drikkeskilling. Da hans Kammerater ogsaa vil være med om Budet, bliver der efterhaanden et øresønderrivende Spektakel. Navnlig naar en Rejsende kaster en eller anden Mønt ud til Svømmerne, gaar det ordenligt løs: de Sorte skyder pilsnart hen mod det Sted, hvor Mønten sank, og opfører baade under og over Vandet en Bataille, som nok kan „komme Folk til at le."

Gaade af s—r.

Hør tvende Raad, Du staar Dig ved
At følge, hvad der end Dig monne hænde:
Tal ej de første og det sidste Led!
Vær ej det Hele, men de sidste Tvende!

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:
Hanekam.

Indhold.

Kjøbenhavn paa Kryds og Tvers IV. (Se S. 373).
Paa en Dandsebod, tegnet til «Nutiden» af P. Klæstrup.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg & Traps Etabl.

NUTIDEN

i

BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensborg & Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 99. Søndagen den 11. Avgust. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Dronning Viktoria slaar Lord Beaconsfield til Ridder. (Se „Minister-Skæbner" S. 380).

Lindberg

Minister-Skæbner.

London svælgede hele den sidste Halvdel af Juli i Begejstring og Ovationer, ja Jubelen lader til ikke at være holdt op endnu, men skaffer sig ogsaa paa hede Augustdage Luft i Møder og Festmaaltider, hvor det gaar yderst varmt til. Fra d. 16. Juli, da Expres-Lokomotivet Nr. 123 løb ind foran den ved tropiske Vækster helt forvandlede Charing Cross' Perron, har Lord Beaconsfield været Dagens Løve hos det engelske Hovedstadspublikum. Hin Dag myldrede der udenfor Banegaarden af det høje Aristokratis, af Ministres, Generalers og Biskoppers Ekvipager, vel et Tusind Mennesker af Englands berømteste Slægter ventede spændt paa Togets Ankomstsignal, og længere tilbage bølgede en Hob, som det vilde have været spildt Ulejlighed at prøve paa at tælle, saa talrig og tæt pakket var den. Og da saa Klokken ringede, og Toget holdt, og en høj, gammel Mand i en lang graa Rejsefrakke kom frem fra en af de midterste Kupéer, — ja saa rullede der ud over Byen et af disse britiske Hurraer, som man maa høre selv for at kunne forstaa, hvor vældige de er. Fornemme som Simple hilste jublende denne „Parvenue", der havde sat England op igjen i det europæiske Højsæde, og Dronningen gik i Spidsen for Folkets Flertal, idet hun gav sin Minister den største Udmærkelse, hun raader over. Den 22. Juli gjorde hun ham til Hosebaandsridder, det vil sige, hun satte ham ind i et Selskab paa c. 50 Medlemmer, hvoraf omtrent Halvdelen er europæiske Regenter og fyrstelige Personer, og hvis anden Halvdel bestaar af Englands fineste Adel. Ministeren Sir Cowell førte Lord Beaconsfield frem for Dronningen, „Vaabenkongen" Sir Woods bar Ordenens Insignier. Som man maaske veed, bestaar disse af et mørkeblaat Fløjls Baand, som med et Guldspænde befæstes under det venstre Knæ, og som bærer Indskriften: «Honni soit qui mal y pense». Et lignende bredt Baand løber fra venstre Skulder til højre Hofte, og heri hænger det i Guld og Brillanter indfattede Billede af Ridder Georg, som kæmper med Dragen. Endelig bæres paa venstre Bryst en ottetakket Sølvstjerne, hvori det røde Georgskors og Knæbaandet med Motto. Ordensdragten bestaar af en mørkeblaa Silke-Underklædning, en rød, guldbræmmet Fløjls Kappe, en sort Baret med hvid Fjeder og en Guldkjæde . . . Dronningen slog, som Billedet viser, personligt Lorden til Ridder. Hun ledsagedes af Prindsesse Beatrice og Lady Waderpark foruden af et Par Kavalerer.

. . . Netop omtrent samtidig med, at Bladene bragte Efterretning om den Hyldelst, der ydedes Lord Beaconsfield, fortalte de om en anden Minister, der ligeledes var blevet hædret og misundt, men som nu pludselig havde maattet give det gamle Ord ny Bekræftelse: at man ikke skal prise Nogen lykkelig, før han ligger i sin Grav. Den japanesiske Indenrigsminister Okubo Toshimichi blev den fjortende Maj snigmyrdet, da han fra Mikadoens Palads vilde gaa ind i sin Vogn. Han var kun to og fyrretyve Aar gammel, men hørte til det unge Japans ypperste Statsmænd og havde været en af de mest aktive Ledere af Bevægelsen 1868, som brød Vicekongernes Magt til Fordel for Mikadoen, og som overhovedet gav Stødet til den forbavsende Række Reformer, hvorigjennem Japan med èt Slag har stillet sig paa mange Punkter i lige Linie med Evropas mest civiliserede Stater . . . Den Myrdedes Begravelse fandt Sted med stor Højtidelighed. Store Infanteri-Afdelinger aabnede Toget, og derpaa fulgte Præster i hvide Dragter og med grønne Grene i Hænderne. Skrinet, eller hvad man nu vil kalde det, hvori Liget laa, var, som man kan se paa et af Bladets Billeder, bygget i Form af et Tempel og hvilte paa Stænger, som bares paa Skuldrene af tredive Mænd af Præstestanden. Da man var naaet til det sidste Hvilested, blev det stillet paa en Platform, de hellige Grene og Bannere placeredes paa begge Sider, og paa Bordet foran Skrinet bragte saa Præsterne, efter Religionens Forskrifter, Offringer af forskjellige Slags Spisevarer, medens der blev afsunget Bønner og udført en Mængde Knæfald og andre Gestikulationer. Et ejendommeligt lille japanesisk Instrument spillede desuden en dæmpet Sørgemusik. Højtideligheden sluttede med, at Fyrsterne, Ministrene, de fremmede Gesandter etc., som var med i Toget, paa japanesisk Vis bragte den Afdøde det sidste Farvel, — og nu er selv i Japan i det Højeste Erindringen tilbage om den mægtige og begavede Statsmand, som kort forinden havde svømmet i Lykke og Velvære. En saa brat Omvexling kan tjene til Lære for Andre, — ogsaa for Lord Beaconsfield, om hvem et udenlandsk Vittighedsblad skrev: „han faar kun èt Hosebaand, fordi han allerede har det andet Ben i Graven".

Under Danebroge 1848-50.

Af G. Vetzonich.

V. Smaafolk og store Mænd paa Valpladsen.

I 48, før Hæren rykkede i Marken, gik mange snurrige Fyre om her hjemme og blev mer og mere Paradefigurer, fordi Fredstid og Soldater nu éngang er Antipoder og indbyrdes i Strid som to af Naturen uforenelige Ting. En gammel Major — i den gode gamle Tid, da der endnu var Majorer — gik f. Ex. stadig og lamenterede over Soldaterlivets Kjedsommelighed og betragtede sig selv og alle Kasernesoldater kun som komiske Figurer. „Man er saadan et Slags Spilledaase," sagde han; „først naar man kommer i Krig, trækkes Værket op, saa Folk kan se, hvad man duer til." Man kaldte ham Spilledaasen og fandt, at han var trukket ganske godt op. Men saa viste det sig, at vi netop fik Krig, og at han selv fik en Historie, skjøndt han slet ikke kom i Felten. Den Dag, da han med sin Bataillon skulde rejse fra Kjøbenhavn, skød han sig en Kugle gjennem Hjertet, og Grunden til den fortvivlede Gjerning var, at han, lidt affældig og til Aars, som han var, ikke troede sig dygtig nok til at føre an, hvor det gjaldt saa Manges Liv. Paa hans Skrivebord fandt man en skreven Seddel, hvori han appellerede til sine Kammerater og hver ærlig Soldat, som han haabede vilde forstaa ham. Til hans Efterladte laa et Par Afskedsord, skrevne saa roligt og muntert, som om det var en Tur paa Fælleden og ikke Rejsen ud af Livet, han stod i Begreb med at foretage. Han havde ikke Mod til at paatage sig Skin af at være fejg, det tilstod han oprigtigt, og valgte derfor den eneste Udvej, der efter hans Mening stod aaben for ham som Soldat.

Mellem de Mænd derimod, som virkelig Krigen gav et Navn, var den bekjendte Glud. Ved Felttogets Begyndelse var han Berider i Artilleriet, en Karl med Lemmer som en Kæmpe og en Røst som en Taarnvægter. Han gik altid med Ridestøvler og Chambrière, Læderhalsbind og rødternet Lommetørklæde. Ved hele sin Personlighed og Optræden gjorde han Indtryk af — hvad der ogsaa var Sandhed —, at han tilbragte sin Tid delt mellem Marketenderiet og Stalden, og hans Selskab var altsaa Trænkonstabler og Heste og de Kammerater, han traf ved Glasset. Alligevel var han høflig og fredsommelig, aldrig højrøstet, hvor han ikke havde Kommandoen, og aldrig ondskabsfuld, selv ikke om han havde en Rus. Der fortaltes mange morsomme Historier om ham, som egenlig ikke angaar ham som Krigsmand, men som dog kan karakterisere ham som den, han var i Krig saavel som i Fred. Man kunde undertiden træffe ham med, hvad man i det vulgære Sprog kalder en lille Pidsk; saa var han frygtelig fornøjet, skar løs til Højre og Venstre med drøje Vittigheder og drak tæt, indtil han gjennem tre bestemte Stadier, altid ens, kom til samme Slutningsscene. Paa andet Trin af Rusen sang han Ballader og Buggeviser og blev umaadelig blid; han kom med Rim og Vendinger, som aldrig nogen Dødelig før havde hørt Magen til, og en lille fransk Soldatervise i Originalsproget, hvoraf han selv ikke forstod en Tøddel og en Franskmand endnu Mindre, dannede saagodtsom stedse den glimrende Overgang til det næste Stadium. Her blev han krigerisk, ytrede Lyst til at skyde efter Vinduerne med Pistoler, til at puste Lamper ud eller til at løfte Nogen eller Noget i stiv Arm op fra Gulvet, og den begejstrede Finale paa disse Løjer var stadig Forslaget om at lade sadle op og ride ud til Niels Husar i Charlottenlund. Paa det Punkt tog saa de ædru Medlemmer af Selskabet, hvis ellers et saadant Væsen fandtes, gjerne Sagen under Behandling, og ved at udbringe en Skaal for Kongen af Sumatra eller et Leve for de Dødfødte bragte Vedkommende den skikkelige Kammerat paa Højdemaalet af en salig Tilstand. Saa blev han kjælen, vilde om bag Disken og kysse Jomfruen, kom altid galt afsted, naar han skulde have sit svære Korpus bugseret fra Bænken, rømmede sig forskrækkeligt for at bortlede Opmærksomheden fra sine fortvivlede Forsøg paa at rette sig i Vejret, og opgav tilsidst det Hele med en Latter, der gjorde det af med hans sidste Kræfter. Han holdt sig paa Maven, kastede sig over Bordet, blev ved at le og gled sluttelig med en mat Grynten over i Søvnens Arme. Naar Trompeterens Horn blæste Revejlle, vaagnede imidlertid Berider Glud, enten det var et Kvarter eller tolv Timer, siden han var slumret ind; han vaagnede med et Sæt, gned sig Søvnen af Øjnene og knappede Uniformen med et: „Død og Helvede, hvad vil min Kjæreste sige, naar hun ser mig saadan!"

Den brave Glud havde virkelig en Kjæreste, en honnet Borgermandsenke, der skulde være meget indtagen i den graasprængte Goliath. Idetmindste fandt hun sig rolig i alle de Familiespydigheder, som hendes Passion for ham indbragte hende, og kom Nogen direkte til hende med troværdige Oplysninger, afviste hun dem gjerne med et kort: „Den, der aldrig er Noget i Vejen med, giver jeg ikke Meget for!" Han paa sin Side røbede stor Respekt for Enkens Dom. Som fortalt gjaldt hans første Tanke altid hende, naar han et Øjeblik havde glemt sig selv; og det ikke, fordi han var bange for hende, tvertimod! Forholdet havde snarere en galant Karakter. Man skulde blot se den gamle Underofficer blive lapset og trække i Knebelsbarten og sætte Fødderne udad til ganske smaa Kavalerskridt og svippe med Ridepidsken, naar han kom i Nærheden af Stormgade, og hun kiggede op fra Kjælderhalsen og fingerede, at hun tænkte paa alt Andet end ham! Hun vilde saa gjerne havt ham til at gaa med en Smule hvid Strimmel indenfor Halsbindet, men i det Punkt var han urokkelig. Han hadede Alt, hvad der kunde ligne Pynt paa en Soldat, og det hændte ikke sjeldent, at han aabent udtalte sig ringeagtende om, at Officererne kunde gaa saa udskrammereret klædt, med røde Striber og Guldstads. — „Pføj!" Det var ikke, som det var Mandfolk, man havde for sig, men smaa kjøbenhavnske Jomfruer — Pføj!"

Krigen brød ud. Krigsminister Tscherning vendte op og ned paa Alt og luftede ud i de gamle Kaserner. Mellem de Officerer, som han rekruterede sig til fra Underklasserne, var Glud. Alle trak paa Skuldrene og rystede paa Hovedet, og den brave Berider selv ikke mindst. Der var imidlertid ikke levnet mange Minuter til Betænkning for Nogetsomhelst, Udnævnelsen og Marschordren stod saa at sige paa samme Papirlap, man havde at stikke den i Lommen, trække i Tøjet og skynde sig afsted. Men aldrig havde den skikkelige Berider mere bestyrtet set ned ad sit Korpus efter en Svir, end han nu tog „Lieutnanten" i Øjesyn, og aldrig havde han mere forskrækket end nu anbragt sit: „Død og Helvede! hvad vil min Kjæreste sige, naar hun ser mig saadan!" — Hun fik ham at se i hans nye Puds den Dag, da han kom for at sige hende Farvel, og hun fandt det ganske i sin Orden, at han var en af de Første, man tænkte paa at forfremme. Hendes dristige: „Fanden i Vold med Rangen, bare den giver Dig Kommando!" rettede hans Syn for Sagen og forsonede ham med den. „Det udvendige Galleri skulde han slet ikke kere sig om," formanede hun; „det var jo, som Jomfruen i Komedien sagde om Mandfolkene, kunde man blive gift paa anden Maade, saa indlod man sig naturligvis ikke med dem, men Livets Gang var nu altid ens, og saadant Noget maatte man tage, som saadant Noget faldt. Han blev jo den, han var, hvad han saa havde paa!" Efter denne Tale løftede Glud sit Hoved næsten ligesaa højt nu i sin Lieutnants-Uniform, som dengang han gik med sine gule Uldsnore over Ærmet, og kun lidet anede den skikkelige Mand, at hans muntre „Adiøs, Lieutnant von Glud!" da han i Kampen ved Slesvig havde opgivet Haabet om at slippe levende fra Valpladsen, engang, naar han længst laa i sin Grav, af en Eftermaalsmand skulde forklares, som om han havde sagt det for dog endnu engang at have den Tilfredsstillelse at høre sig tituleret „Lieutnant". Mon ikke den samme von Glud, hvis han kunde hørt saadan en Anekdote, mere alvorlig end nogensinde vilde have anbragt sit: „Potz tausend! hvad vilde min Kjæreste sige, hvis hun hørte den Historie!" — —

(Fortsættes).

Det gamle Hus.

Efter Pierantoni-Manzini.

I. Et ituslaaet Helgenbillede gjør et Mirakel.

Højstærede! Af Profession er jeg Murmester, og derfor vil De maaske synes, det er underligt, at jeg griber Pennen og vil fortælle Dem en Historie. Men man har sagt mig, at Ingen kunde gjøre det bedre end jeg, som selv har spillet en Rolle i den; og desuden har jeg da ogsaa gaaet flittigt i Aftenskolen, saa jeg indser ikke, hvorfor jeg skulde lade være at probere saadan ganske jevnt og ligefrem, især da De saamæn Allesammen godt kan forstaa mig, naar De bare vil have lidt god Vilje.

Se, Murerhaandværket synes jeg godt om, og det er forresten ligesom et Arvestykke i vor Familie. Der er mange store Herrer, som er stolte af at kunne regne op, i hvor mange Aarhundreder deres Forfædre har været Dagdrivere; men vi Haandværkere af den gamle Skole er glade ved, naar bare vort Haandværk kan nedarves fra Fader til Søn, for saa tænker vi, det gjennem Exempel og Nedarvning skal blive drevet til stadig større og større Fuldkommenhed i Familien . . . Naa, men det kommer nu egenlig ikke det Smør ved; for jeg skulde strengt taget bare fortælle, at for ikke ret lang Tid siden havde Florens' Kommune sat mig til at rive nogle Huse ned, saa Byen kunde faa sig en smuk og bred Gade, ligesom de nok har i Paris og London. Det med at rive Huse ned er ellers en af de ulyksaligste Bestillinger, som en ærlig

Murer kan blive sat til. Naar man saadan river Stenene løs, lyder det næsten, som om Murene jamrede sig, og naar Façaden er blevet slaaet ind og Værelserne kommer frem, er det, ligesom Væggene skammede sig for at skulle vise sig saadan ganske nøgne og for at røbe alle de Hemmeligheder, som de har staaet og gjemt paa i Aarhundreder. Jeg var da ogsaa blevet helt gnaven, lige siden vi havde begyndt paa det infame Arbejde, og naar Folkene drev, kunde jeg i Førstningen ikke komme ud af det med at skjænde paa dem: for jeg tænkte paa den Tid, da andre Arbejdere havde havt travlt med at bygge Huset og havde gaaet og tænkt, de lavede noget rigtig fint Noget. Men saa slog jeg mig tilsidst de Griller af Hovedet og sagde til mig selv, at Arbejderne maa have Arbejde, og jeg muntrede Folkene op og stemte selv i med en Sang, for at det kunde gaa lidt raskere fra Haanden.

Naa, men saa var det en Søndag i April Maaned ved det Lag Klokken to, og jeg havde sat mig hen for at hvile mig en Smule. Jeg sad saadan og grubliserede for mig selv, for ligesaa snart jeg er færdig med Arbejdet, skal jeg altid til at spekulere. Saa stod der pludselig lige foran mig et ungt Menneske, der saae ud, som om han havde Lyst til at snakke til mig, men alligevel ikke havde rigtig Mod paa det. Folkene var endnu ikke kommet tilbage fra Middag, og han og jeg var ganske ene i den støvede, menneisketomme Gade og skævede hen paa hinanden. Efter Udseendet at dømme kunde han ikke være stort over en Snes Aar; han var meget tarvelig klædt, men der var saadan et aparte Snit over Tøjet, han havde langt krøllet Haar, et Par funklende sorte Øjne og var for Øjeblikket ligesom lidt hed i Hovedet.

— Hr. Murmester, sagde han og løftede paa Hatten; men saa gik han istaa igjen.

Jeg rejste mig strax op og stod og ventede paa, hvad han kunde have at sige.

— Hr. Murmester, sagde han, jeg vilde . . . jeg vilde gjerne bede, om jeg ikke maatte gaa op i Huset, før det bliver revet ned.

— Nej, det er umuligt, svarede jeg.

— De vil vise mig en stor Venlighed, tilføjede han, og hans Stemme rystede, som om han var lige ved at græde.

— Det gjør mig meget ondt, sagde jeg (og det gjorde mig virkelig ondt for ham), men jeg kan sandelig ikke give Dem Lov. Dersom De kan faa fat i Ingeniøren eller en Anden af dem, der har Noget at sige her, saa bliver det en anden Sag . . . Men ser De, Trappen er ogsaa allerede borte.

— Jeg kjender Ingen, jeg staar ganske ene i Verden, mumlede han forknyt. Viis mig den Godhed, Hr. Murmester . . . ! I Stuen deroppe med de blaa Vægge er jeg født, der har jeg tilbragt min Barndom . . . der har jeg set min stakkels Moder dø.

— Deres Moder, unge Herre?! sagde jeg og var Skam nær ved selv at faa Vand i Øjnene. Ja saa lad gaa da . . . De bliver vel ikke svimmel, og hvis Folkene kommer, medens De er deroppe, kan jeg sige, De er i Familie med mig. De ser jo nok ud til at høre til de Fornemme, men det er da ingen Skam nuomstunder at være i Familie med en Haandværker, veed jeg . . .

Jeg sagde saa ikke Mer, for jeg kunde se, at det unge Menneske hørte ikke paa mig. Lige med Et støttede han Armen mod Muren, holdt Haanden for Øjnene og gav sig til at hulke, saa Gud maatte sig forbarme. Jeg traadte lidt til Side; for jeg veed nok, at naar Mandfolk græder, holder de ikke af, man ser det. Saa tilsidst blev han jo ogsaa rolig igjen og vendte sig om og vinkede ad mig; men i Stedet for (som jeg havde tænkt mig) at han skulde være flov, fordi han havde grædt, sagde han ganske roligt og ligefrem: — Sidste Gang, jeg kom her forbi, var, da jeg fulgte Moder til Graven.

Vi kravlede op ad saadan en Stige, De veed, Murerne bruger, og jeg lagde Mærke til, at det unge Menneske fulgte flinkt bag efter. Da vi kom op til tredie Etage, stod vi stille et Øjeblik; til Højre og Venstre laa to lange Rækker Værelser uden Døre, uden Forvægge og uden Loft . . . rigtigt som modbydelige Ruiner. Den unge Mand saae sig om, smuttede forbi mig og drejede til Venstre. Først lod jeg ham skjøtte sig selv og fulgte kun langsomt bagefter; men da han saa standsede paa Dørtærskelen ind til Hjørneværelset, kom der pludselig en Angst over mig, for at jeg maaske havde indladt mig paa en slem Historie, og jeg skyndte mig hen til ham. Stuen, vi kom ind i, var vel en ni Alen i Kvadrat og saae ganske venligt ud med de forgyldte Stjerner paa de blaa Vægge. Det hvælvede Loft var revet ned, men jeg kunde huske, der havde været Malerier paa det, og Vinduet var højt og dekoreret med udskaaret Cyprestræ. Alting tydede paa, at her engang havde boet rige og fornemme Folk, selv om Værelset maaske senere var blevet lejet ud til mindre Velhavende. Jeg lagde ogsaa Mærke til, at der henne i en vel halv anden Alen høj Nische i den bageste Væg stod en ituslaaet og vaklevoren Statue i Munkekutte. Kanske her tidligere havde været Bedekammer.

Medens jeg stod og saae paa Alt det, var den unge Mand knælet ned ved Væggen, og det saae svært ud til, han skulde til at græde igjen; men saa betvang han sig, satte sig op i Vinduskarmen og sagde, ligesom han talte til sig selv: — Her ved dette Vindu plejede hun at sidde og arbejde, og jeg sad ved hendes Fødder og saae paa hende, og af og til bøjede hun sig ned og kyssede mig . . . Og der, vedblev han efter en lille Pavse, stod hendes Seng, og der var mit lille Leje, og naar hun vækkede mig om Morgenen, var det, ligesom om Helgenen derhenne i sin solbeskinnede Nische smilte til mig . . . Ak og vore dejlige Morgenture! sagde han efter en ny Pavse og med Graad i Stemmen. — Og saa dengang hun lærte mig at læse! . . .. og naar hun sang for mig med sin søde, søde Stemme! . . . Og saa skulde hun dø saa ung . . . o jeg Ulykkelige!

Han sprang op; men hans Sindsbevægelse gjorde ham svimmel, og han greb frem for sig efter Helgenen med den højre Haand, for at have Noget at holde sig ved.

Ja, og saa var det, der skete Noget, Højstærede, som jeg ikke vilde have troet, hvis Nogen havde fortalt mig det. Men det er alligevel ingen Løgn, men snarere et af de Mirakler, som faar et enfoldigt Menneske som mig til at tro paa et naadigt Forsyn; og jeg saae det da, veed jeg, med mine egne Øjne. Terrakottastatuen, der var kommet ud af Ligevægt ved de mange Puf, Murene havde faaet, begyndte at dingle under hans kraftige Greb, og bardous! . . . der laa den paa Gulvet i tusinde Stykker! Men kan De saa gjætte, hvad den hellige Herre havde i sin Mave? han havde en lille Trækasse, som ogsaa gik itu, og ud af den trillede en lille Rulle gamle Papirer og et Portræt og nogle visne Blomster og en Lok sort Haar . . . Det unge Menneske styrtede sig ned paa Gulvet og vidste ikke, hvad han først skulde gribe efter; han stirrede paa Billedet, kyssede Haarlokken, som han var besat, og bums! der besvimede han. Jeg kaldte paa ham og ruskede i ham, først sagte og saa stærkere; men han blev ved at ligge der med lukkede Øjne og ligesaa hvid som en kalket Væg, og jeg knuste et Par ordenlige Eder mellem Tænderne: for det, maa jeg tilstaa, er en slem Vane, jeg har, hver Gang jeg saadan kommer i Knibe.

Imidlertid var Folkene da kommet tilbage fra Middagen, og efter at jeg først havde skrabet Indholdet af den hemmelighedsfulde Kasse til mig, vinkede jeg ad et Par af dem og fortalte dem, hvad jeg nu saadan mente, de kunde have godt af at høre. Naa, de fik jo saa med en Del Besvær transporteret Mennesket ned ad Stigen og hen til Apothekeren paa Hjørnet af Gaden, og naturligvis blev der et helt Opløb udenfor Døren af Folk, som lavede gyselige Historier om, hvad der var passeret. Langt om længe slog vor Fyr Øjnene op og skævede mistroisk omkring sig; saa prøvede han paa at rejse sig, men kunde ikke og faldt igjen tilbage i Lænestolen. Jeg stjal mig til at vise ham Papirerne, som jeg havde gjemt under min Jakke, bød ham Armen, og førte ham de Par Skridt, der var, hen til mit eget simple Hus i San Lorenzo.

— Gud, hvad er der sket?! udbrød min Kone, som sad udenfor Døren og flettede Straa: — og hvem er det, Du der har med?

— Se at faa Sengen redt, og lad os være fri for Brøvl! sagde jeg rask væk; for Fruentimmerne er farligt nysgjerrige af sig, saa Gud naade Den, der vil til at fortælle dem Løst og Fast. Min Kone er en Sludrebøtte som alle de Andre; men ellers er hun en komplet Perle, og hun røg op ad Trappen, saa da jeg med min Fremmede var kommet ind i vor anden Stue, stod Sengen allerede redt, med rene Lagner paa og med Tæppet slaaet tilbage, og han kunde lige stikke i den. Naa ja, og kort at fortælle — da han ingen Doktor vilde have hentet, og min Kone sagde, det var bare en ganske almindelig Besvimelse, fik jeg ham bragt til Sengs og skyndte mig saa hen til Arbejdet igjen, for at Folkene ikke skulde gjøre mig dumme Streger.

Da jeg henimod Aften kom hjem, var den unge Herre allerede paa Benene igjen og sad og ventede utaalmodigt paa at komme til at takke mig. — De er min Redningsmand! udbrød han, hvordan skal jeg dog kunne takke Dem?

— Fortæl os Deres Historie, sagde min Kone, der var lige ved at dø af Nysgjerrighed, og som syntes, hun kunde se paa mig, at jeg ogsaa nok havde Lyst til at faa Noget at vide.

Jeg skjændte saadan af Sømmelighedshensyn paa hende, men den unge Mand afbrød mig: — Ja, jeg vil fortælle Dem Alt. Og naar jeg saa har fortalt Dem det, vil jeg bede Dem om et godt Raad . . .

— Mig? en simpel Arbejder? Jeg tror, De vil!

— Jeg veed, De er en Mand med Hjerte . . . og desuden: Arbejder? Jeg er selv Arbejder, dersom det Navn betyder, at man lever af sine Hænders Arbejde . . . jeg er Maler.

— Ja, det er Pokker til Forskjel, faldt min Kone ind.

— Rigtigt, min Pige! Men vil Du nu ikke være saa god at dække Aftensbordet og lade være at forstyrre os med din Passiar! sagde jeg med et bøst Ansigt, og trak saa min salig Bedstefaders gamle Lænestol frem til Maleren og en trebenet Taburet til mig selv.

Min Kone, der ellers er en Perle af en Husmoder, gav sig strax til at dække Bordet; men skjøndt hun saae ud, som hun var helt optagen af sine huslige Forretninger og føjtede ud og ind som en Raket, havde hun dog hørt hver eneste Smule, hvad jeg snart skulde faa at mærke.

(Fortsættes.)

Hos en fornem Pariserdame.

I.

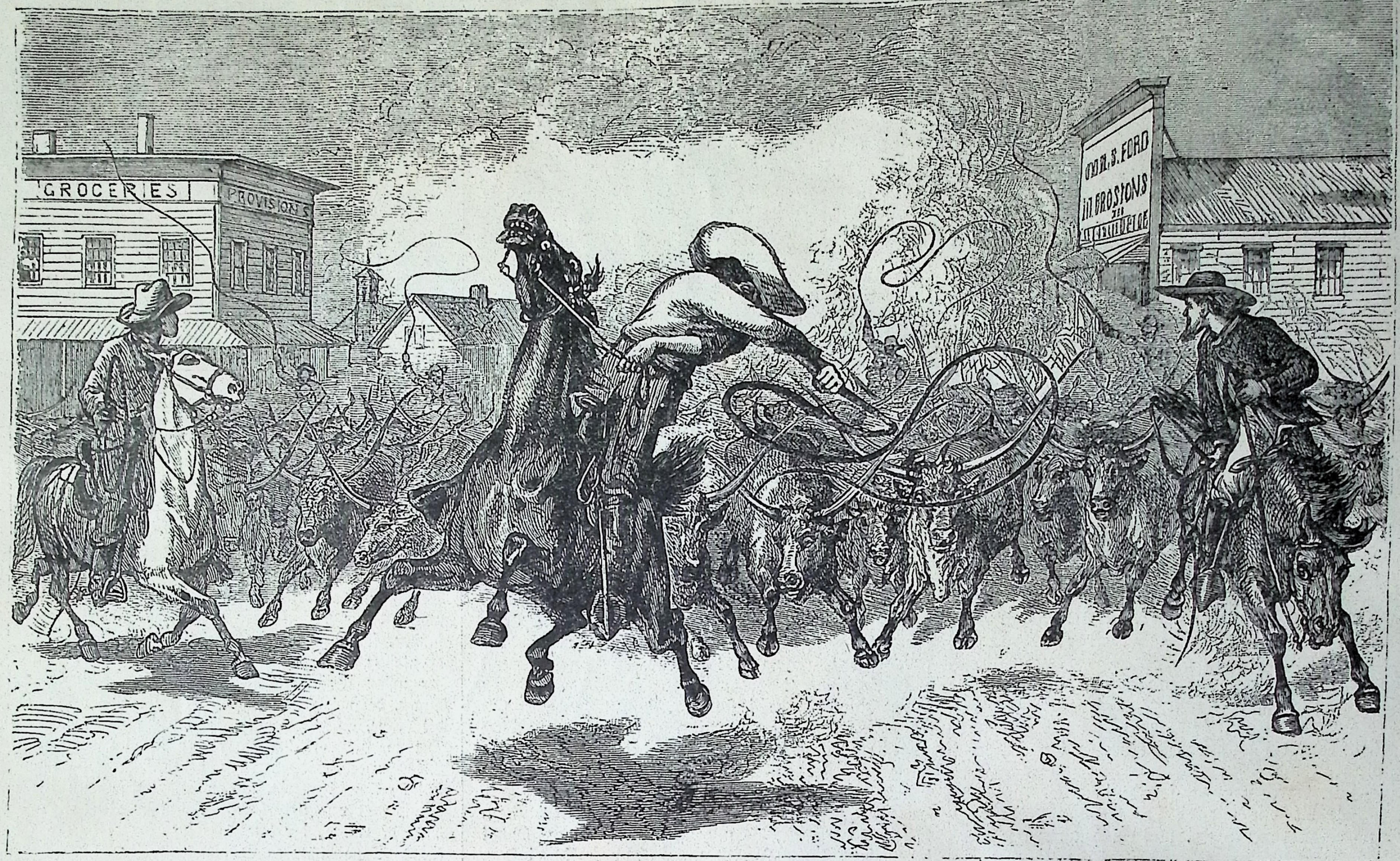
Paa det Selskabeliges Omraade existerer i Paris væsenlig kun den gamle „store Verden" fra Kejserdømmets Dage. Hvorvidt den er bonapartistisk endnu, eller — hvad vel i Regelen er Tilfældet — har vendt om til Republikanismen, bliver ligegyldigt; Façonen, hvorpaa man i denne Verden lever og omgaas hinanden, er den samme, som da Tuillerierne gav Tonen an. Ikke mindre ostentativ; tvertimod: det er ikke blot Republikens Ministre, der under Udstillingen søger at overbyde Kejserdømmets Pragt, de store Pengemænd gjør det ligeledes og har gjort det længe, allerede medens Paris var i Hverdagskostume. Det engelske «evening party» er ikke vendt tilbage til Chislehurst med Bonaparterne, det præsenterer sig endnu i fuldeste Flor i Paris. Man kommer sammen ikke for gjensidig at være underholdende, men for at lade sig underholde af Andre, der betales derfor, for at høre paa bekjendte Sangerinder og Deklamatorer, for at blændes af Illumination eller gabe i en Krog, medens man kigger paa Diamanter. At gaa i Selskab er ganske det Samme som at gaa i Theatret eller paa Koncert.

Selv med den bedste Vilje af Verden kan man ikke komme til at gjøre en Undtagelse fra Regelen, Selskabslivets gængse Form er en despotisk Lov, som Alle maa bøje sig for. Endog den Dame, hos hvem jeg idag introducerer mine Læsere, maa gjøre det, skjøndt hun ganske sikkert har saa lidt Lyst dertil som Nogen og har baade Position og Talent at støtte sig til.

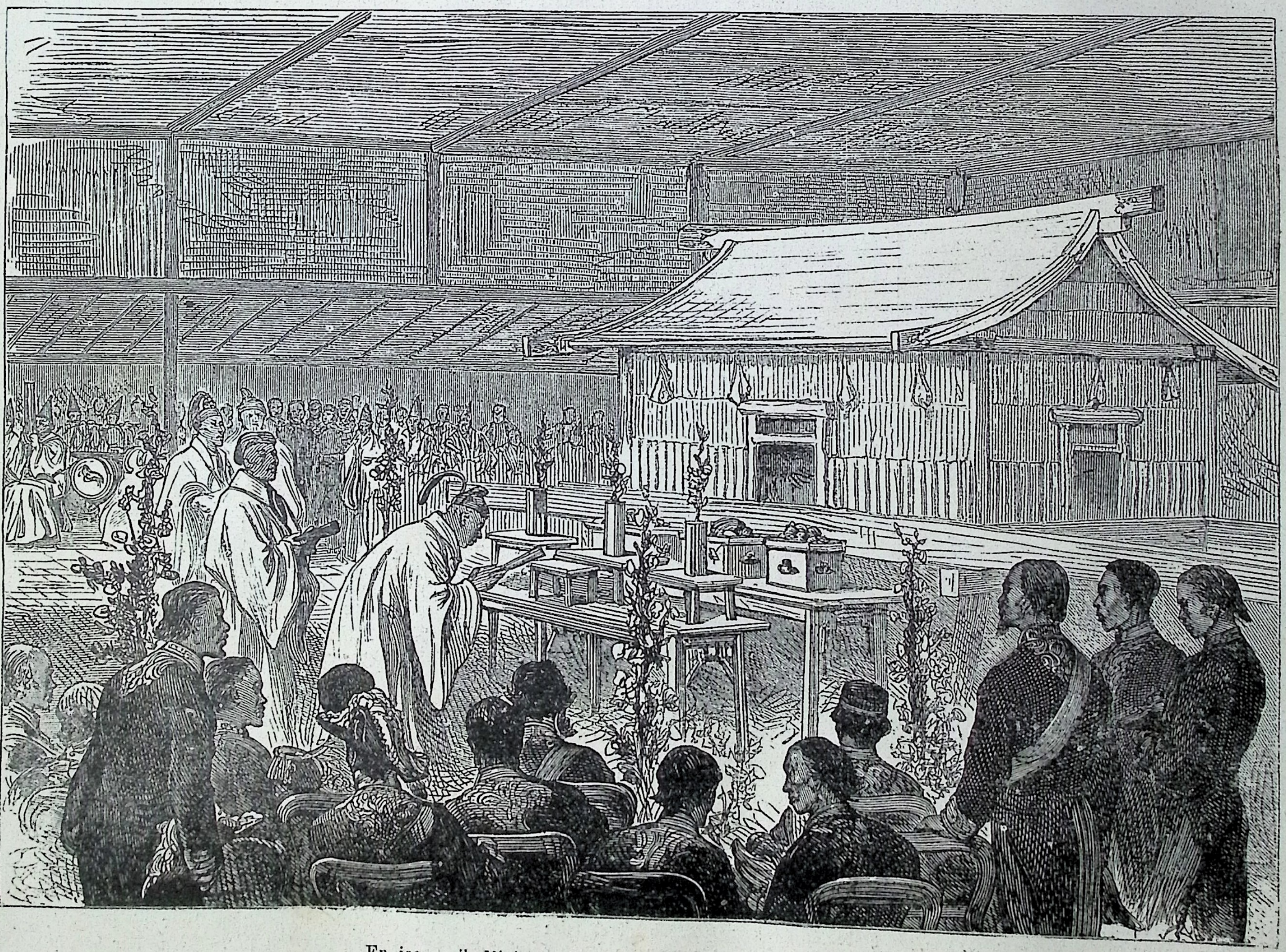
Hun fører Titel af Fyrstinde, er Kusine, eller hvad man til daglig Brug kalder Kusine, af den sidste Kejser Napoleon, bærer nu en afdød berømt italiensk Ministers Navn, og har selv skaffet sig et Navn som Forfatterinde, og det ovenikjøbet Forfatterinde af Talent i idetmindste to Literaturer. Ikke desto mindre maa hun følge Trup med Tiden. Men hun mener saa sagtens, at siden hun er rig nok dertil, vil hun idetmindste have den Tilfredsstillelse at gjøre det saa glimrende som muligt, og hendes Fester hører da ogsaa i Virkeligheden til de splendideste, der for Øjeblikket gives i Paris.

Hun bebor i Avenue du Bois de Boulogne et pragtfuldt Hotel med tilhørende meget store Haver. Nu ved Sommertid er det naturligvis navnlig dem, som i forskjellige fantastiske Kostumer bliver Skuepladsen for hendes extravagante Fester. Den ene Dag lyder Indbydelsen paa Fête villageoise fra Klokken To om Formiddagen til Et om Natten, og samtidig medfølger et Program, som til de mindste Enkeltheder kopierer en saadan Landsbyfest; næste Gang er der paa Foden af det elegante Invitationskort som Kostume for Herrerne angivet „venetiansk Kappe", for Damerne Domino . . . Man bruger i Kjøbenhavn meget lidt disse smaa venetianske Silkekapper, der hænges paa Skulderen over den sorte Selskabsdragt. Her benyttes de til alle private Fester, hvor man skal være i Kostume. Kun paa Operaballerne kan en Herre møde i Domino.

Iført en saadan venetiansk Kappe kjørte jeg Klokken halv Elleve ud til Hotellet i Avenue du Bois de Boulogne. Paa en tidligere Visit havde Fyrstinden fortalt mig, at det var en venetiansk Fest, der var Tale om, og jeg blev følgelig mindre overrasket. Man kunde ellers nok være blevet det. Just ikke ved selve Indtrædelsen, den var den almindelige: en Veranda fyldt med Tjenere i røde Atlaskes Knæbenklæder og sort Kjole, samt forrest i denne Trup en Kæmpe, der kommer til at se endnu større ud paa Grund af sin Forsyning med trekantet Hat af unaadelige Dimensioner og en Stok, der er ligesaa lang som han selv. Man giver ham sit Indbydelseskort, han søger at finde ud af Navnet, men brøler det natur-

Kvægtransport fra Kansas til de østlige Egne. (Se S. 385).

En japanesik Ministers Begravelse. (Se „Minister-Skæbner" S, 380)

Billeder af nordiske Malere, III.

»Eventyr paa Promenaden«, efter Gustav Brandelius' Maleri. (Se S. 385.)

ligvis i Regelen bindegalt med en Stentorstemme, der aabenbart er beregnet paa at holde det allerede arriverede Selskab i de to tilstødende Saloner vaagent, medens det venter paa, at der skal passere Noget. Man træder ind og træffer Værtinden i den forreste Salon, vexler nogle Ord med hende, som en Pappegøje for længe siden maatte have kunnet lære sig til at besørge, og spejder saa omkring, om der skulde være En eller Anden, man kjender og kan sige et Par andre ligesaa ligegyldige Ord til. Som sagt: det almindelige Einerlei fra alle Selskaber i den store Verden. Men et Øjekast henover de samlede Grupper var nok til at overtyde mig om, at her fandtes Elementer, som idetmindste kunde paatage sig at bryde Stilheden, og et Blik ud i Haverne bag Hotellet var ligeledes tilstrækkeligt til at vise mig, at heller ikke selve Arrangementet hørte til de almindelige.

Fyrstindens Haver er anlagt overordenlig malerisk. Halvt gjennemsigtige Busketter overalt som Indfatning af Smaadamme med Statuetter og store, stærktfarvede Blomster paa Bredden. Kunstige Drypstensgrotter med rislende Kildevæld, hemmelighedsfulde Gange mellem tætklippede Taxushækker, et Mylder af Fontæner osv. Det Hele saa mystisk-romantisk som muligt. Disse Anlæg er som skabte til orientalsk Illumination, og den paagjældende Aften var denne et rent non plus ultra af Pragt. Hvert Træ, hver Gren var oversaaet med store, runde, allesammen røde Lygter; over Smaasøerne var der trukket Snore, hvorpaa de hang i store Kroner, der naturligvis spejlede sig med udmærket Effekt i det kulsorte Vand uden mindste Krusning; inde i Busketterne hvert Øjeblik bengalske Blus, Fyrværkeriguldregn, der blev sat op paa den modsatte Side af Hotellet, saa kun dens Stjerner dryssede ned over de illuminerede Træer, permanent dæmpet Musik af Orkestre, man ikke kunde se, kort sagt Alt, hvad der kunde tænkes, for at forskjønne en af de vidunderligste Sommernætter i den dejligste Blomsterhave.

Længe varede det da heller ikke, før Alle var derude. Vi kommer næste Gang tilbage til Selskabet, Fyrstinden samler om sig. Idag kun Saameget, at unge literære Mennesker fra Alverdens Lande udgjør en ikke ringe Part af det. Dem kan en saadan venetiansk Nat, særlig naar de hvert andet Minut møder Tjenere med fyldte Champagneflasker, ikke godt undlade at sætte i Stemning. Den paagjældende Aften blev Stemningen endog enkelte Gange saa udpræget, at den smittede selv de Stiveste og mest Blaserede blandt de gamle Herrer og Damer. Man dandsede Kvadrille inde i Havepavillonen, og man applauderede formelig, naar en ung Dame oppe paa Hotellets Tag havde staaet i elektrisk Belysning og sunget Romancer til Guitarakkompagnement, eller naar prægtige, store farvede Laterna-magikabilleder viste sig paa Fortæppet af et improviseret Theater, som var saa snildt opført, at Billederne spejlede sig i Vandet tre Steder paa engang. Værtinden havde al mulig Grund til at være tilfreds med sin Fest. Og hun lod da ogsaa hele Aftenen til at vise et overordenligt straalende Ansigt — forsaavidt som det ikke var Diamanternes Skjær, der blændede. Af dem bar hun nemlig en aldeles overvældende Mængde; selv de mest straalende blandt de andre Dametoiletter kunde ikke maale sig med hendes. Naar jeg anslaar det til at være over en Million værd, tager jeg neppe Munden for fuld. Hele Brystet af den brogede Silkekjole var besat med Rækker af Diamanter, i Kronen, hun bar paa Hovedet, talte jeg nogle og tyve forskjellige store Juvelsmykker under Form af alle mulige Slags Blomster, om Halsen hang en Slange af emailleret Guld, der illuderede saa fuldstændig, at jeg saae unge Damer blive bange for den, og det var endda Altsammen Ingenting mod den Samling ægte Perler, hvormed Kostumet var smykket. Fyrstinden skal eje en af de skjønneste Samlinger Perler i Verden, og hun bar dem vistnok allesammen den Aften. Se saadan ser Selskaber og Folk, der er til Selskab, ud i Paris; det er ikke ganske som hos os.

Mac Adam.

Et af vore Dages Genier.

Thomas A. Edison.

(Sluttet.)

Fra dette Tidspunkt og til hans Ansættelse som Telegrafist i Boston (1869) fandt unge Edison det virkelig drøjt. Ikke saameget paa Grund af den Miskjendelse, han var udsat for: thi saa længe man føler med sig selv, at man virkelig betyder Noget, bryder man sig jo ikke saa meget om, enten Andre anerkjender det eller ej; for Miskjendelsen bukker man ikke under, før man er blevet nødt til at tilstaa for sig selv, at den har set rigtigt. Men der er i ethvert Genis Levnetsløb et Tidsrum, som ikke kan undgaa at blive mer eller mindre nedtrykkende. Det er ganske vist det Skjønneste, man kan faa at se paa Jorden — et Geni paa dets Fuldendelses Dag, naar det staar færdig og straalende. Men der er rigtignok ogsaa et løjerligt, pinligt, ulykkeligt Syn: et Geni, over hvem det Ufærdiges Forvirring og Angst endnu ruger. Husk, hvad for en Pinagtighed man fornemmer, naar et Ord ligger En paa Tungen, og man dog ikke kan finde det; eller tænk paa, hvilken Forfærdelse man føler, naar man drømmer, at man er lukket inde i et bælgmørkt Rum og hører de Andre gaa bort, og man kan ikke finde ud og kan ikke skrige. At være fortæret af en Lidenskab, som endnu ingen Gjenstand har, at være kommanderet af en Idé, som endnu ingen Virkelighed har, — det er altid til en vis Tid de Vilkaar, hvorunder Geniet lever. Unge Edisons Kammerater kaldte ham „Luny", (en Forkortelse af „Lunatic") og „Towlig-Tom", ikke saameget, fordi han altid holdt sig borte fra deres Selskab og sad over alle sine Bøger, Instrumenter, Materialier for Experimenter osv., som fordi de ikke kunde finde nogen Mening i, hvad han sagde; og deri var de da forsaavidt undskyldte, som han jo altid underforstod Noget, som de ikke vidste, hvad var. Heller ikke hans Foresatte holdt af ham. Han fik en høj Løn, thi han var en udmærket Telegrafist, men det varede sjeldent længe, før han fik sin Afsked, og med sit Bibliothek og Laboratorium drev han om fra Port Huron til Stockton, fra Stockton til Fort Wayne, fra Fort Wayne til Cincinnati, Memphis, New Orleans, St. Louis osv. I Fort Wayne var det Regel, at den Telegrafist, som havde Vagten, skulde signalisere et vist Ord hver Time til Hovedstationen, for at man kunde se, at han var vaagen. Edison lavede en Maskine, som udførte denne Forretning, og sov selv sødeligt; men saa lavede han flere Maskiner og solgte dem til andre Telegrafister, og saa blev han afskediget. I Memphis fik han den Idé, at man kunde sende flere Depescher paa éngang gjennem en og samme Traad (Quadruplex transmission), og skjøndt denne Idé virkelig senere voxede og blev en af hans betydeligste og brillanteste Opfindelser, var det jo Noget, man ikke kunde forlange, en Stations-Direktør i Memphis skulde forstaa. Han kaldte ham altsaa gal og sendte ham bort. Overhovedet, saasnart Edison traadte ind paa en Telegraf-Station, var det, som om hele Stationen paa éngang fik Nervefeber. Instrumenterne flyttedes, Traadene anbragtes i nye Forbindelser osv., thi Edison betragtede hele Stationen som et Experimentere-Lokale, der var stillet til hans Raadighed; og naar man er en forstandig Mand og sætter Pris paa Ro og Orden, hvor kan man saa finde sig i saadant Noget? Tilsidst blev han saa besat af sin Quadruplex Transmission, at han blev forsømmelig i Tjenesten. Han undskyldte sig hvert Øjeblik med Sygdom, og saa fandt man ham læsende i de offenlige Bibliotheker eller rendende omkring paa Tagene for at gjøre Experimenter. Det gik naturligvis ikke.

I Vinteren 1868—69 vendte han hjem til Port Huron og sad et Par Maaneder med Hænderne i Skjødet.

I Boston-Stationen havde Edison en Ven, der troede paa ham som paa Bibelen, og som skaffede ham en Plads. En af de vigtigste Telegraflinier i Amerika er naturligvis den mellem Boston og New York, og paa New York-Enden af denne Linie var der paa den Tid en Telegrafist, der var bekjendt som den hurtigste Sender i hele Landet. Det havde hidtil ikke været muligt for Direktøren i Boston, Mr. Milliken, at skaffe en Mand, som kunde maale sig med dette Uhyre og modtage ligesaa hurtigt, som han sendte. Den Ene forsøgte efter den Anden, og Alle opgav det efter en Dags, ofte efter en Times Forløb. Tilsidst lod Mr. Milliken sig overtale til at sende Bud efter Edison. Han kom og præsenterede sig i det elegante Lokale paa en forrygende Snevejrsdag i Lærreds-Buxer, nedtraadte Sko, en Hat med en iturevne Skygge og en gammel, afdanket Slave-Kavaj, som han havde kjøbt paa Vejen af en Jernbane-Arbejder.

„Er De Manden her?"

„Ja, jeg er Direktøren."

„Jeg er Edison. Naar skal jeg begynde?"

Hele Personalet brast i Latter, og selv Mr. Milliken blev saa forbavset, at han knap havde Mod til at svare: „Klokken 5."

Klokken 5 kom Edison, fik sin Plads anvist, satte sig ned, aabnede Instrumentet, og i det Samme lød Allarmen. Alt var stille og fuldt af Forventning. Klik-klik-klik, sagde Instrumentet og det saa hurtigt, at Lyden syntes at løbe ud i Et, medens Parpirstrimlen med Tegnene paa sagte flød frem under Hjulet i en uafbrudt Strøm. Men Edison saae ikke paa Papiret. Han forstod det Klik-klik-klik, som om det var hans Modersmaal, og mageligt henslængt paa Stolen affkrev han Depesche efter Depesche med en udmærket smuk Haandskrift. Saaledes blev det ved Time efter Time, indtil endelig Senderen i New York brølte gjennem Telegrafen:

„Hallo! Hvem Fanden er De?"

„Jeg er den ny Mand. Jeg hedder Edison."

„De er en allerhelvedes Karl. Her er min Haand."

„Tak! Her er min!"

Mr. Milliken følte Respekt for den unge Mand og snart ogsaa Sympathi. Han mærkede, at bagved det indesluttede, kejtede, men alligevel paa ingen Maade uskjønne Ydre brændte Livet i lyse Luer. Edison fik Lov til at gjøre Experimenter, og Mr. Milliken, som selv er Opfinder, gav ham mangen værdifuld Haandsrækning. Ogsaa fulgte nu den ene sindrige Opfindelse efter den anden, og Edison begyndte at blive bekjendt. Hans store Idé, Multiple-Transmission, hvorved én Traad gjør samme Tjeneste som fire eller sex, lykkedes imidlertid endnu ikke. I 1870—71 gjorde han flere store Forsøg mellem Troy og New York, og de glippede. I 1871 gik han til New York, og den sindrige Maade, hvorpaa han først restavrerede og derefter aldeles omdannede Guld-Børsens Indicator, skaffede ham en meget indbringende Stilling som Chief-electrician for the Western Union Telegraph Company. Da saa næste Aar hans Quadruplex var færdig og kunde tages i Brug, sprang han paa éngang frem i forreste Række. I to Aar, 1873—75, var han Direktør for en stortartet elektrisk Fabrik i New York, et Foretagende, der var stillet paa Aktier og sat i Gang med en uhyre stor Kapital under hans personlige Ledelse; det beskæftigede 400 Mennesker, og i pekuniær Henseende gik Alt vel. Men det Slags Virksomhed behagede ham ikke. Han er ligesaa lidt Fabrikant, som han er Videnskabsmand. Han repræsenterer det Mellemord, der forbinder Videnskaben med Industrien: han er Opfinder. At flere af hans Opfindelser tillige er Opdagelser, er vel ikke ganske tilfældigt, men beror ligesaa meget paa Videnskabens tilfældige Udviklingstrin som paa Edisons tilfældige Aands-Karakter. I 1875 kjøbte han (som tidligere omtalt her i Bladet) Jord i Menlo Park i New Jersey, byggede en smuk Bolig for sin Familie og et uhyre Laboratorium for sig selv, og der bor han nu, beskæftiget fra Morgen til Aften med at gjøre Opfindelser.

Naar man i Amerika gjør en Opfindelse, tager man Patent paa den, og for en vis Række Aar maa Enhver, som bruger Opfindelsen, saa betale en aarlig Leje. Mr. Edison har over hundredeoghalvtredsindstyve saadanne Patenter, og hans aarlige Indtægter af dem overstiger 50,000 P. St. Alle disse Penge anvender han paa sit Laboratorium. Som det staar nu, har det med sine kemiske og elektriske Apparater kostet 400,000 P. St., og det koster aarlig omtrent 30,000 i Vedligeholdelse, Underhold til Assistenter osv. At træde ind i dette Laboratorium er som at træde ind i et Hexekjøkken, og Mesteren selv gjør ofte et Indtryk, som om han tjente en fremmed, ubekjendt Magt. Han arbejder somme Tider 24 og somme Tider 60 Timer i Træk uden at spise eller hvile, styrtende afsted efter en Idé, der svæver frem langt borte foran ham, med den samme indre Naturnødvendighed som den, hvormed en Flod ruller ned fra Højlandene mod Oceanet. Men i denne vilde Jagt forekommer der rigtignok ogsaa nu og da Glimt af en hel og vidunderlig skjøn Menneskelighed. Han har en dejlig Hustru, og det ikke umuligt, at hendes Lykke dog nok til Syvende og sidst er hans første Opgave; han har to dejlige Børn, og han kan glemme alt Andet over dem. Han er klog og dygtig som Forretningsmand. Han er let tilgængelig for Kunst, for Musik og lyriske Digte. Og en Samtale med et virkelig morsomt Menneske, det vil sige, et Menneske, hos hvem en Samtale er Liv og Produktion og ikke en simpel Brevkasse-Gjengivelse af hvad Andre har sagt, er ham noget aldeles Uimodstaaeligt. Selv forklarer han — og han forklarer altid, naar han taler — med en Simpelhed, Tydelighed og Myndighed, der ikke blot interesserer, men ogsaa imponerer, og en Indvending, om den ogsaa er støttet paa Analogier fra Sfærer, der er ham ubekjendte, griber han og behandler den med en Sikkerhed og en Snuhed, som gjør, at en Samtale med ham altid giver rigt Udbytte.*)

x.

Hvorledes man holder Skole i Amerika.

„Jeg tvivler ikke et Øjeblik om, Højstærede, at De er i Besiddelse af alle de Kundskaber, som De behøver for at være Skolelærer. Men for at kunne holde Skole i Gramberry-Gulch er det paa ingen Maade tilstrækkeligt. Den Erfaring kommer De snart til at gjøre, hvis De vover Forsøget. Vi har nu havt tre Lærere efter hinanden, der ligesom De ikke lod sig af-

---

*) Af Edisons mærkelige elektriske Pen og Kopiérapparat har „Nutiden" allerede i Nr. 84 bragt Afbildninger og udførlig Beskrivelse. Idet vi blot erindrer om, at man ved Hjælp af bemeldte Pen paa den letteste Maade af Verden kan tage flere Hundrede Kopier i Timen af Breve, Tegninger, Noder osv., henleder vi Opmærksomheden paa, at Bladets Bagside præsenterer idag en Tegne- og Skriftprøve, udført med Edisons Pen i Hr. Cornelius Knudsens Etablissement her i Byen. Pennen har, som man vil se, kopieret en af Fritz Jürgensens morsomme Tegninger med tilhørende Text.

Red. Anm.

stække. Resultatet deraf er, at den Ene ligger paa Kirkegaarden, og at den Anden mistede sit højre Øje; den Tredie holdt sig tappert paa sin Plads fra 9 til 12, hvorpaa han af Sundhedshensyn bad om en Permission, som han endnu den Dag idag ikke er vendt tilbage fra. De lader ovenikjøbet til at have en svagelig Konstitution; og Deres Kundskaber gjør blot Sagen værre, eftersom vore unge Folk rent ud sagt har Meget imod Alt, hvad der ikke er i Slægt med Idiotisme."

Saadan omtrent lød de Ord, Amtmanden sagde til min Ven Harry Flotee, da han indgav sin Ansøgning om den ubesatte Lærerpost i Gramberry-Gulch.

„Lad mig blot forsøge; jeg veed nok, at jeg er lidt svagelig, men jeg er ogsaa sejg, og jeg tror, at jeg er i Besiddelse af en god Dosis Villjeskraft," svarede Harry.

„Som De behager; her er Skolehuset, det er fuldstændig i Orden. Hvis det altsaa virkelig er Deres faste Beslutning, vil jeg strax bekjendtgjøre, at Skolen aabnes."

„Gjør De kun det," svarede Harry, „jeg er villig til allerede næste Mandag Klokken Ni om Formiddagen at begynde Undervisningen."

Efterretningen blev annonceret gjennem Opslag og fremkaldte en usædvanlig Bevægelse blandt Gramberry-Gulchs mindreaarige Indbyggere. I det Mindste halvtredsindstyve unge Fyre af begge Kjøn aabnede i Aftenens Løb Døren til Gjæstgiverstuen for med egne Øjne at se det modige Menneske, som spiste sin Aftensmad derinde og hengav sig til den overtroiske Forestilling, at han kunde forestaa en Skole i dette Distrikt. Mer end ét haanlig-overlegent Blik hvilte paa den fremtidige Lærers svagelige Skikkelse og ungdommelige Ansigt.

Mandag Morgen kom. Uhret viste Otte, da Harry Flotee med afmaalte Skridt begav sig ind i Skolehuset. I den ene Haand holdt han en lille Kuffert, i den anden Nøglen.

„Allerede parat til at stikke af, naar han ser, vi er ham for krasse!" raabte en skelende, bredskuldret Laban paa atten Aar.

Skolestuen stod aaben. Den ny Lærer traadte op paa Kathedret.

Nogle af de unge Mennesker løb bag efter ham for at se, hvad han nu vilde tage sig for, skjøndt de egenlig ikke maatte komme ind i Stuen, før Klokken havde ringet.

Harry aabnede med stor Ro og uden i mindste Maade at lægge Mærke til sine Tilskuere Kufferten, tog et bredt Vaabenbælte ud af den, spændte det om Hofterne paa sig, og stak tre sexløbede Revolvere i Bæltet. Efter at han havde forvisset sig om, at disse Arsenal-Smaapillerier sad godt, forsynede han sig yderligere med en 18 Tommer bred Bowiekniv.

„Død og Pine! det skal nok gaa skarpt til!" hviskede den skelende unge Fyr til en af Kammeraterne.

Derpaa trak den ny Lærer et firkantet Kort, omtrent fire Tommer i Kvadrat, op af Lommen og gik hen i den anden Ende af Skolestuen og slog det op paa Væggen, hvorefter han vendte tilbage til Kathedret, tog en Revolver ud af Bæltet og saa hurtigt som et Lyn skød den ene Kugle ovenpaa den anden ind i Kortet, indtil der paa en Flade, som ikke var større end et Dollarsstykke, viste sig sex Huller. Imidlertid var Klassen blevet halvt fuld. De halvvoxne Piger og Drenge stod og gabede med vidt opspærret Mund, medens de Mindre stod udenfor og kastede sky og ængstelige Blik ind ad Døren. Læreren saae sig om, som en General før Slaget. Han lod prøvende sit Øje vandre hen over Omgivelserne.

Men de maa ikke have forekommet ham tilstrækkeligt bearbejdede endnu; thi med Bowiekniven i Haanden traadte han nu midt ud paa Gulvet og slyngede den med en saadan Færdighed imod Væggen, at den blev siddende i Centrum af det gjennemhullede Kort.

Der lod han den saa svæve truende over de kjække Hoveder, forsynede sit Vaabenbælte med to nye Bowieknive fra den uudtømmelige Kuffert, og ladede derpaa atter den endnu rygende Pistol.

„Ring med Klokken, Undervisningen kan begynde," sagde han saa med isnende Kulde. Han havde henvendt disse Ord til den skelende Yngling, som han meget rigtigt antog for Skolens værste Urostifter. Denne rejste sig uden videre og ringede.

„Eleverne har at sætte sig ned, vi begynder med en Bøn", tilføjede Læreren i en bestemt og kort Tone. Lydløst, næsten aandeløst, satte Alle sig.

Efter Bønnen gik han med den ladte Revolver i Haanden ned gjennem Rækkerne.

„Nu gaar vi over til at inddele Klasserne", sagde han i det mest dundrende Imperativ. „Alle de, der kan læse, skrive eller blot stave, har at rejse sig op. De skal udgjøre første Klasse." — Kun Sex rejste sig; han førte dem, med Vaabnet i Haanden, hen til de forreste Bænke.

Derpaa begyndte han at mønstre de Andre. I dette Øjeblik lod der sig høre en Mumlen, som paa ingen Maade syntes at være i Slægt med Bifald. Han vendte sig om, og holdt et helt Minut Revolveren i Højde med den skelende Ynglings Hoved.

„Her er al mulig Snakken forbudt," raabte han med Stentorstemme, „hører I!" han holdt stadig Pistolen i samme Retning.

„Jeg skal ikke gjøre det mere," svarede Fyren, som han sigtede paa.

„Godt; men læg vel Mærke til, at jeg advarer ikke to Gange."

Det tog to Timer at faa inddelt Klasserne, men de var saa ogsaa brillant organiserede. Derpaa kom Frikvarteret. Saavel Eleverne som Læreren forlod Værelset. Det var hedt og lummert. En Krage svævede højt oppe i Luften over Indgangen til Skolebygningen. Læreren trak sin ladte Revolver op af Bæltet og sigtede. Et Sekund efter laa Fuglen dræbt for hans Fødder.

Det skal have været den sidste Krigsbedrift, den unge Lærer udførte, men han havde saa ogsaa gjennem sin modige, hensynsløse Methode taget sine Elevers Agtelse med Storm. Han var netop den rette Mand for Gramberry-Gulch; endelig havde de fundet ham. Han holdt sig tre Aar paa sin Post, og allerede efter det første Kvartals Forløb blev hans Gage fordoblet. — Historien klinger noget løjerlig, og dog er den fuldstændig sandfærdig.

Efter H. Perl.

Billedtexter.

Spekulant-Liv i Kansas. Det er bekjendt, at ikke blot Tydskerne, men ogsaa Skandinaverne har bidraget Meget til at hæve Agerdyrkning og Kvægavl i Amerikas vestlige Stater, særlig i Kansas, hvor de vidtstrakte Prairier aabner et stort Felt for Kolonisationsforsøg. Her finder den Industridrivende, Handelsmanden og Landmanden alle Betingelser for hurtigt at kunne slaa sig op, og navnlig gjør Kvægopdrætteren gode Forretninger. Hornkvæget fra det sydvestlige Kansas er meget søgt til Export til Europa, og Spekulanter gjennemrejser uafladelig i Massevis Egnen, for af de forskjellige Farmere at opkjøbe navnlig forthornet Kreatur. Man ser paa et af Billederne en saadan Kvægtransport, der gaar mod Øst og nu maaske for længst har styrket og vederkvæget forskjellige europæiske Maver.

Eventyr paa Promenaden. Den mest Populære maaske af alle de svenske Dyremalere er Gustav Brandelius, født 1833 i Vestergötland. Han studerede først og kom saa ind i Hæren, men slog endelig — navnlig efter en Udenlandsrejse til Dysseldorf og Paris — igjennem som Kunstner og glæder sig nu ved et anset Navn. Det genremæssige Dyremaleri er hans egentlige Omraade, begrændset paa den ene Side af den strenge Genre, paa den anden af Landskabsmaleriet. Han medbringer overalt et godmodigt, lunefuldt Syn paa Gjenstandene, en ikke ringe Evne til at karakterisere, en sikker Tegning og en kraftig Farvegivning, som i Forbindelse med et lykkeligt Valg af Motiver har gjort ham til en af det store Publikums Yndlinge. I det Billede, Bladet idag bringer som et nyt Led i dets Gjengivelser i Træsnit efter berømte nordiske Maleres Arbejder, har Brandelius ret slaaet Gjækken løs. Det at ligge paa Landet om Sommeren kan jo være ydert behageligt, men det kan ogsaa have sine smaa Ulæmper, og hertil hører bl. A. et ufrivilligt Møde med gale Køer. Frøkenen har lokket den gamle Tante, der er i Besøg hos dem, til en lille Spadseretur udenfor Havens fredede Enemærker, og her har uheldigvis en rød Parasol og en ellers meget elskværdig Hund vakt Markens Beboeres udelte Misfornøjelse. Takket være Frøkenens gode Øjne har man i rette Tid fundet tiltraadt Tilbagetoget, skjøndt rigtignok ikke uden at maatte give Parasollen til Pris for Fjenden; Hunden som Arrieregarde søger imidlertid ved tapre Evolutioner at bortlede Opmærksomheden fra de Flygtende og saaledes at dække Tilbagetoget. Naar man da nu om lidt lykkelig og vel er naaet op i Huset, og den første Skræk har lagt sig, vil det maaske glæde at mindes de overstandne Besværligheder. Og tænk, hvor Tanten vil kunne udbrede sig i alle Vinterens Kaffeselskaber, om dengang hun „var i Livsfare", men frelstes ved sin uforlignelige Aandsnærværelse og sit uforlignelige Mod!

Kunst og Literatur.

— De tidligere omtalte „12 Fotografier fra Kunst-Udstillingen 1878", udførte af Hr. Vilh. Tillge, foreligger nu samlede og kan faas i en smagfuld lille Mappe. Om man end maaske kunde have ønsket et enkelt Billede udskudt og et andet taget i Stedet, giver dog den lille Samling som Helhed et ret godt Begreb om dette Aars Udstilling, og det er os derfor ogsaa en Fornøjelse at gjentage den Anbefaling, hvormed vi strax hilste det smukke Foretagende. Følgende Kunstnere er repræsenterede: Otto Bache (Et Kobbel Heste udenfor en Kro), C. Blaas (En Stræderbod i Venedig), Exner (Frierens Besøg), Helsted (En Fader med sine Børn bedende til Madonna), Henningsen (Gadekjær i en sjællandsk Landsby), Kondrup (En Dreng, som trækker en Strømpe af), Mackeprang (En Stuekat i Besøg hos sine Slægtninge), Neumann (Paa Skagens Strand), Rosenstand (I Karnevalstiden), Nump (Skovparti), Sonne (Høstscene), Thornøe (Børns Legeplads paa Horsens gamle Kirkegaard).

— Forlaget af Gyldendalske Boghdl.'s Sortiment er udkommet „Ledetraad ved Konfirmationsundervisning" af P. Chr. Dybdal. Forordet meddeler, at Forf. ikke tænker paa at søge at fortrænge autoriserede Skolebøger, men at blot „Børnene burde forundes den Glæde at faa en ny Bog at læse, naar de hos Præsten beredes (!) til Konfirmation". Hvad denne „Glæde" angaar kan Forordet have fuldstændig Ret, eftersom det bekjendte Udsagn „Afvexling fornøjer" rimeligvis jo ogsaa gjælder for Konfirmanders Vedkommende; men paa den anden Side er ganske vist ikke al Afvexling fornøjelig, og vi tvivler meget om, at Børn just vil „glædes" ved at skulle arbejde sig igjennem et Sprog, der er saa ukorrekt, ubehjælpsomt og uklart, at selv den Voxne undertiden har vanskeligt ved at faa fat paa Tankegangen og Meningen. Naar, for blot at tage et Exempel, strax paa den anden Side Sætningen „Jeg Herren osv. hjemsøger Fædrenes Synd osv." skal tydeliggjøres ved Bemærkningen „Der udtales Arvelov", — hører sikkert Fornøjelsen op for alle Læsere, som ikke netop er Beundrere af sprogligt fejlfulde og knudrede Tavtologier, hvorved det Simple kommer til at se ud, som det var indviklet.

— Paa Gads Forlag: „Dansk Ordsprogskat" af E. Mau, 1ste og 2det Hefte, et meget fortjenstfuldt og med stor Flid paabegyndt Foretagende, som man maa haabe vil finde fornøden Understøttelse, saa det kan fuldføres paa en passende Maade. Fra de andre Ordsprogssamlinger, der er blevet udgivne i dette Aarhundrede, adskiller den her anmeldte sig ved, at den er bestemt til at blive ganske anderledes fuldstændig og omfattende, idet den nemlig vil komme til at indeholde over halvtredsindstyve Tusind Ordsprog med mange Varianter og et meget stort Antal Talemaader, Tankesprog m. M. (Molbechs Samling, som ellers er den righoldigste, tæller kun 4600 Numere). Man vil da hos Hr. Mau finde ialfald Flertallet af disse knappe, fyndige Sætninger, som ikke blot give det mest tydelige Udslag om Forfædrenes Levevis og Tænkemaade, men som ogsaa endnu formaar at vække Eftertanken eller at klare og udvide vor Forestillingskreds. Ordningen er alfabetisk, efter hvad der forekom Samleren at være Hovedordet eller Stikordet i hvert enkelt Udsagn, og maaske vil dette Princip vise sig at være ret hensigtsmæssigt; ialfald vil det tredobbelte Register, som stilles i Udsigt, forhaabentlig afhjælpe, hvad Misligheder der muligvis maatte klæbe ved det. Det Eneste, som forekommer os uforklarligt, er, hvad Bibelstederne skal i Ordsprogsamlingen; men enhver Samler har jo sin fixe Idé, og denne er da heldigvis ingen Grund til at gjøre store Ophævelser over.

Broget Selskab.

Kvindernes Emancipation skrider stærkt frem i Nordamerika, navnlig i Illinois. Chikago har 3 kvindelige Advokater. Mistress Mira Bradwell var den første kvindelige Dr. jur. og Advokat i Staten Illinois; hun redigerer „The Legal News", et toneangivende Blad, som trykkes i et mønsterværdigt indrettet, af lutter Kvinder betjent Officin. Miss Alta Hulett i Chikago, der for nylig døde, væsenlig paa Grund af Overanstrengelse, blev 19 Aar gl. Advokat og havde i sit 23. Aar et anset Navn og en Praxis med over 3000 Dollars' Indtægt om Aaret. Mange Damer har kastet sig over Theologien og prædiker Evangelium med og uden Statens Autorisation. Desuden er der talrige kvindelige Journalister og Forlæggere. Den mest Begavede er Margaret Buchanan Sullivan; Miss Annie Kerr har en aarlig Gage paa 2500 Dollars for at levere Boganmeldelser og Modeartikler til Chikago-Times, en anden Dame skriver politiske Ledere, som man lægger meget Mærke til. Endelig driver Miss A. Saveet (knap 23 Aar gl.) et af Vestamerikas største Trykkerier og har en Pensions-Agentur i Chikago, hvor hun beskæftiger 15 Kommis'er etc. etc.

— Jules Verne har ladet sig bygge et Dampskib paa 100 Tons, hvormed han vil berejse alle Have og samle nye Ideer.

— Om Nogen har Grund til at glæde sig over Nutiden, maa det da være de engelske Ægtehustruer. Endnu i Tyverne af dette Aarhundrede fandt Kongen det nødvendigt at udstede Anordninger, hvorefter de Ægtemænd, som var kjendte skyldige i for fjerde Gang at have forladt Kone og Børn, skulde have Pidsk.

— Kejseren af Tydskland har af en i Berlin bosiddende fornem Englænderinde faaet en Net syltede Rosenblade forærende, der skal være en overordenligt styrkende Delikatesse. Den bestaar af Bladene af en vis Slags Roser, som voxer i Ægypten, og tilberedes af Kogekunstnere i Alexandrien; en Frugthandel i Smyrna forsender iøvrig ogsaa Rosenblade i Gelé samt Rosenblade, nedlagte i Rosenhonning.

— En Hr. Smith fra Morissanna har i Ny-Yorks Haveselskab udstillet Jordbær („Præsident Lincoln"), der er 28 Centimetre store i Omfang og vejer over 1 Pund!

— Man anstillede for Aaret 1877 omfattende Undersøgelser over de uægte Børn i Berlin (der var 5389) og fandt, at af disse Børns Mødre var: 1565 Tjenestepiger, 1077 Sypiger, 319 Husholdersker, 318 Enker, 199 Strygepiger, 158 Vadskerpiger, 90 saakaldte Værtinder, 57 Stupiger, 54 Butiksjomfruer, 49 fraskilte Koner, 75 Cigararbejdersker, 30 Opvartningsjomfruer, 29 Possementmagersker, 26 Kræmmersker, 8 Lærerinder, 6 Dandserinder, 5 Selskabsdamer, 1104 Arbejdersker, 131 Haandarbejdersker, 24 Brodererersker, 24 Damefrisørinder, 19 Skuespillerinder, 8 Guvernanter, 8 Sangerinder, 6 Sygeplejersker.

— En paalidelig Mand meddeler et Par ganske mærkelige Vidnesbyrd om, hvor kloge Gjæs og Katte kan være. I sin Gaard havde han et Vandtrug staaende, som, naar man trak en Træprop ud, i en Fart udøste hele sit Indhold. Hvert Øjeblik var Truget tomt, og Gaarden oversvømmet med Vand; da saae han en skjøn Dag, hvorledes den stærkeste Gaas stod og halede i Træproppen, indtil denne lykkelig og vel gik løs, hvorpaa Gaasen selv og dens Kammerater fornøjede drak af og tog sig et Styrtebad i det udstrømmende Vand. — Ligeledes forsvandt hyppigt Fødevarer fra Kjøkkenskabet, hvis to Fløjdøre var lukket ved en ovenfra nedhængende Slaa, som man maatte skyde ivejret, hvorpaa Dørene gik op. Husets kloge Hankat havde udspekuleret Mekanismen. Meddeleren traf den fiffige Tyveknægt siddende paa Skabet: med den ene Pote trak den Slaaen fra, skubbede saa med den anden Dørene lidt op, lod Slaaen falde ned igjen, saa Dørene ikke atter kunde gaa i, sprang nu ned paa Gulvet og lukkede med største Sindsro begge Fløjdøre op paa vid Gab, hvorefter den inspicerede Forraadet og valgte sig sit Bytte.

— Ogsaa i det varme Afrika findes der Snebjerge; Kenia og Kilmandscharo, næsten begge under Ækvator og c. 300 Kilometre fra Østkysten, er de højest iblandt disse, henholdsvis 5000 og 6116 Metre høje. Sammen med nogle andre Bjergkæmper skiller de de mellemafrikanske Søer Tanganjikas og Ukereves Bækken fra det indiske Ocean. En tydsk Rejsende har ifjor efter en to Maaneders overordenlig farefuld og besværlig Rejse fra Zanzibar gjort Forsøg paa at bestige Kenia; men hans Folk nægtede at følge, og han selv fik af en Høvding en Giftdrik, saa kun en hurtigt indtagen Modgift frelste ham fra Døden. Derpaa vendte han om.

— Edison, som i Forbigaaende bemærket har givet sine to Sønner Navnene „Dot" (Punkt) og „Dash" (Streg) efter Skrifttegnene i Morses telegrafiske Alfabet, — har i den sidste Tid opfundet en Varmemaaler, der nøjagtigt bestemmer Stjernestraalernes Varmegrad, samt et Slags Øretrompet, Teleskofonen, ved hvis Hjælp man paa meget lang Distance kan tydeligt høre Ord, der udtales i almindelig Tone. — Hughes, hvis „Mikrophon" vi omtalte i et tidligere Nummer, er født i Kentucki, men opholder sig for Tiden i England.

— Det nyeste amerikanske Nyt for Damer er nogle mærkelige Korsetter. For det Første er der konstrueret ét for Kvinder, som gjerne vil gjælde for ømme Mødre, men som ikke selv er istand til at give deres Børn Die. Det er forsynet med en kunstig, naturtro malet Barm af Kautschuk, der indeholder Gede- eller Komælk. Den paagjældende Dames Legemsvarme giver Mælken en passende Temperatur, og det spæde Barn aner ikke Andet, end at Moderen ammer det, — medens Moderen selv, uden Fare for sin Skjønhed, skaffer sig Ord for at være en ren Perle blandt Kvinder . . . Det andet Korset giver en bølgende Barm. Sæt, en Herre, der er rig, men grim og følgelig mistroisk, frier til en ung Pige og skarpt passer paa, om hendes Svar ikke dikteres udelukkende af Hensyn til hans Penge og tiltrods for hans egen Person. For saa at faa ham til at tro, at hans Følelser virkelig bliver gjengjældt, trykker den unge Dame paa en usynlig Fjeder, og hendes (kunstige) Barm begynder at bølge, først langsomt, men efterhaanden mer og mere lidenskabeligt. Mekanismen tillader iøvrig at give de forskjelligste Følelses-Grader et passende Udtryk. — Kan man drive det videre?

— En kæmpemæssig Englænder havde spist til Middag paa en af Londons Restavrationer. Han betaler sin Regning, men glemmer at give Drikkepenge; man gjør ham beskedent opmærksom paa, at paa Regningen var der ikke opført Noget for Opvarteren. „Naa og hvad saa? brøler Englænderen og viser nogle forfærdelige Tænder: — har jeg maaske spist Opvarteren?" . . . Den tjenende Aand stod som lynslaaet.

Et Par smaa Repliker fra Børneverdenen: — En Dame bringer sin Venindes lille Datter nogle Bolscher; Moderen tager imod dem: „Siig mange Tak, Klara; dem gjemmer vi, til vi engang igjen bliver forkjølede.“

Lille Klara (efter et Øjebliks Betænkning): Moder, nu er jeg forkjølet!

— Et andet Barn vil ogsaa have Brystsukker, og Moderen siger, hun kan ikke taale at spise flere, saa bliver hun syg. — Barnet: „Ja men, Mama, giv mig bare et Brystsukker, saa kan Du lige strax bagefter sende Bud efter Doktoren!“

— En elegant Dame spadserer med en fin „tjenstgjørende Kavaler“ og har sin lille Søn ved Haanden. Drengen: Nej, Moder, se blot, kan Du ikke kjende den Herre, der gaar?“ ... „Nej, hvad for en Herre?“ ... „Jo, Moder, vist kjender Du ham, det er jo lille Fa'er fra ifjor.“

— Man veed, at de engelske Dommere holder af at slutte med et lille moralsk Foredrag. En Dag gjaldt det om et Svin, der var blevet stjaalet. „Hvad gjorde De med det Svin, som De stjal fra Enken Dickson? spurgte Dommeren.

Den Anklagede. Det spiste jeg.

Dommeren. Og De følte ikke Samvittighedsnag? Hvad tror De, De vil sige, naar De paa den yderste Dag sammen med Enken Dickson staar overfor den evige Dommer, og Herren kræver Regnskab af Dem for Deres Gjerning?

Den Anklagede. Tillad mig, Hr. Dommer, mener De, Svinet er der ogsaa?

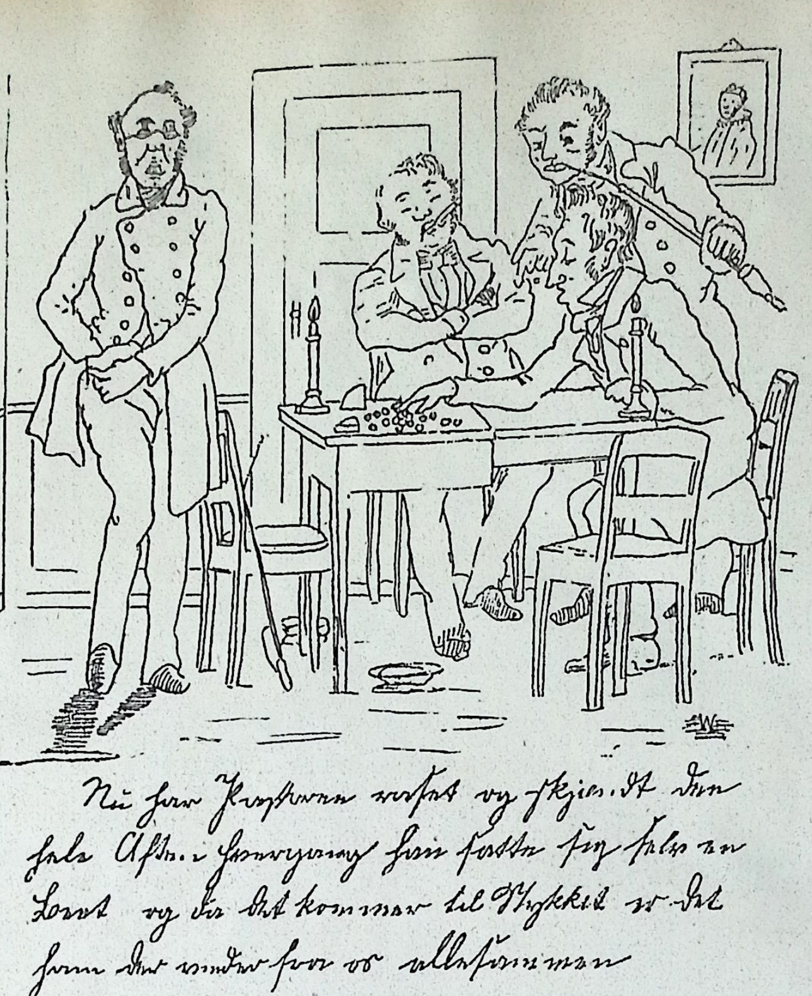
Dommeren. Ja naturlig.

Den Anklagede. Ja saa vil jeg ganske ligefrem sige til Enken Dickson: Der staar Deres Svin, tag det nu.

— Igjen en Replik fra Børneverdenen. — Præsten spørger et 6 Aars Barn om, hvorfor Gud havde forbudt Adam og Eva at spise Æbler af et vist Træ i Paradisets Have ... Drengen efter et Øjebliks Betænkning: „Fordi Gud vilde have de Æbler til at sylte.“

— Der er Stortalere i alle Lande. En Franskmand fortalte til en Spanier, at det tidt frøs saadan i Paris, saa Kognaken i Flasker med Straafletning om blev til Is ... Spanieren svarede: „Ja det undrer mig saamænd ikke, for i Spanien er Vinteren endnu strengere. Jeg kan huske, jeg en Aften var gaaet i Theatret og havde glemt at slukke Lyset paa mit Værelse: vil De tænke Dem, da jeg kommer hjem, er Flammen min Salighed stivfrossen.“

— Samtlige slaviske Folkeslag skal tælle 90,365,600 Sjæle, hvoraf 61,199,600 Russere (14,168,228 Lillerussere og 3,488,000 Hviderussere), 9,492,160 Polakker, 5,940,200 Serber og Kroater, 5,123,950 Bulgarer, 4,815,150 Czecher, 2,223,850 Slovaker, 136,000 Vender og 111,416 Kassuber med eget Skriftsprog og egen Literatur. I Rusland er der 59,000,000 Græsk-Katholske med 50,834 Kirker og Kapeller samt 107,724 Sognegejstlige; desuden 5689 Munke og 3587 Nonner i 493 Klostre.

Tegne- og Skriftprøve (af Fritz Jürgensens Tegninger), udført med Edisons Pen.

Gaade af s—r.

Paa et Navn Du spekulere,
Som en Dame aldrig bar,
Vil Du dette Navn kupere,
Vil et Navn der resultere,
Som en Herre aldrig har;
Vil Du undgaa Vrøvl og Trætte,
Hør et Raad da kort og godt!
Giv de Første, Du skal gjætte,
Alle Tider hvad med Rette
Deres er i Stort og Smaat!

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Overmodig.

Over Dig — modig.

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg & Traps Etabl.

NUTIDEN

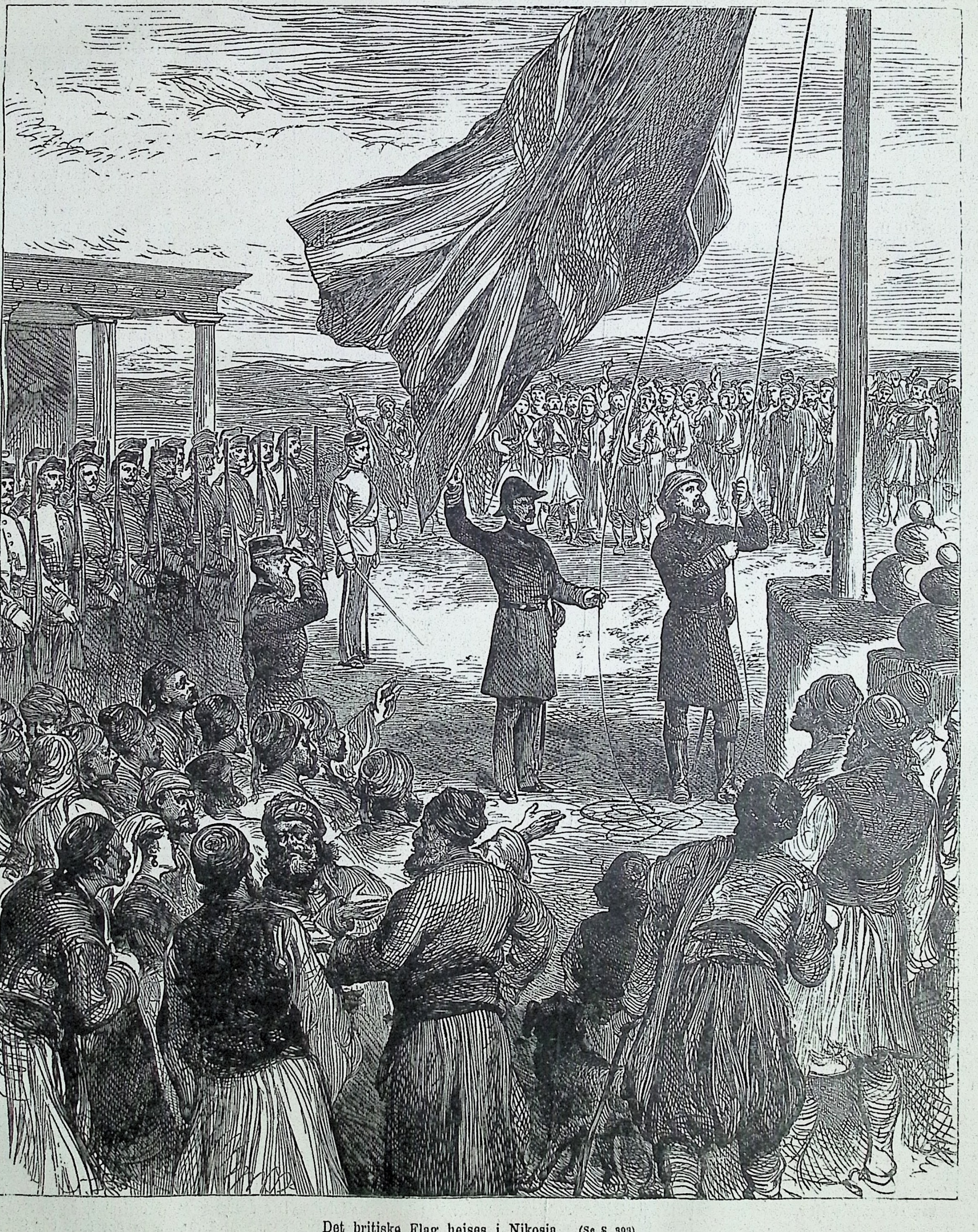
i

BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg & Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 100. Søndagen den 18. Avgust. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Det britiske Flag hejses i Nikosia. (Se S. 393).

Ny Tivoligjæster.

Man kan ikke sige Andet, end at Tivoli følger med Tiden, og at det bestræber sig for vedblivende at fortjene al den Roes, som baade Kjøbenhavnere og Fremmede ødsler paa det fortræffeligt ledede Etablissement. Der findes neppe en eneste „Stjerne“ paa Akrobatikens Himmel, uden at Tivoli har ladet den straale paa sin aabne Plæne; Ballonfarter og Udsigten til Labyrinthpromenader, elektrisk Belysning og elektriserende Sangere, Musikere eller Orkesterdirigenter kappes om at lokke Folk til Huse, — og selve dette „Hus“, Terrænet nemlig, bliver stadig smagfuldere og smagfuldere udstyret. Nu i disse Dage har Direktionen gjort et nyt Forsøg, som, hvis det lykkes og følges af lignende, vil give Haven forøget Tiltrækningskraft. Ja maaske Tivoli endog en skjøn Dag vil komme saavidt, at det delvis erstatter den Slags Institutioner som Parisernes jardin d’acclimatation osv., og at f. Ex. Hr. Sørensen selv med alle hans Rollinger her vil kunne faa sig en Ridetur paa Elefanter og Kameler. Foreløbig har man nemlig, ifølge „Nationaltidende“, engageret det Selskab af 15 Nubiere, som er blevet forevist i de fleste af Evropas Hovedstæder, og som medbringer 2 Strudse, 7 Dromedarer, 4 Elefanter, 6 Giraffer, 1 Rhinoceros samt 4 Antiloper, foruden Faar, Geder, Æsler og Hunde. Ikke sandt, af en Begyndelse at være er dette da ganske respektabelt!

Det er den bekjendte store hamburgske Dyrehandler, Hr. Hagenbeck, som har skaffet Truppen til Evropa. Til næsten al Verdens Hjørner sender han Kommissionærer og lader han afgaa Expeditioner, som ofte koster ham nær ved en lille Million om Aaret; men han sælger saa unægtelig ogsaa undertiden sin Fangst for omtrent det Dobbelte. Nubierne her havde f. Ex. oprindeligt Rhinoceros’er med til 15,000, Elefanter til 5000 og Giraffer til 8000 Francs Stykket! I Reglen modtager Evropæere Ladningen i Ægypten; men i den sidste Tid har man fundet paa at lade Indfødte ledsage Dyrene, hvad der jo vækker større Opsigt, og hvorved desuden Folk paa en nem Maade faar dannet sig et Begreb om fjerne Folkeslag og deres Skikke. De glindsende sorte, lidt tyklæbede Afrikanere, som skal gjæste Tivoli, er fra Takka, der mod Syd begrændses af Abyssinien. De er velskabte, smidige og behændige, men mærkværdigt lidt stærke og kan næsten ikke taale at bære blot den mindste Byrde. Hvad der ellers ved deres Udseende især vækker Studsen, er den Frisure, de har lagt sig til. De laver rundt om Hovedet et Slags Paryk og sætter Haarene i Midten op i en Toupet, som gjennemstikkes med Ribber af Palmeblade; derpaa dypper de noget raa Tælle i Vand, tygger den med Tænderne til en hvidlig Dejg, og propper Saameget, de kan overkomme, af denne mindre vellugtende Pomade i Toupeten. Det kan være meget morsomt at se til; men man vil maaske gjøre den Jagttagelse, at det ikke er saa behageligt at komme i Nærheden af.

Ellers er Nubierne meget propre og meget anstændige. De møder, efter Pariserbladenes Erklæringer, til Stadighed i hvide Svømmebuxer samt i et Slags rødkantede hvide Togaer og tillader sig nok kun at blotte Ryggen, naar det er meget varmt og godt Vejr. Deres flettede Telte er meget lave, deres Sengesteder bestaar af Oxehuder, som er spændt ud mellem fire Pæle. Som oftest sidder de rolige og ligegyldige udenfor Teltene, koger og fortærer deres Mad, hører paa, at deres (muhammedanske) Præst tre Gange om Dagen fremsiger Bønner og udfører de religiøse Ceremonier, eller spiller maaske nu og da paa deres højst primitive Guitarer og Trommer; et Par Gange om Dagen sætter de sig op i Dromedarernes brede Sadler og udfører — til et æret Publikums Adspredelse — forskjellige hjemlige Evolutioner. Det Eneste, der ialfald under Begyndelsen af deres evropæiske Rundrejse kunde stemme dem livligere og gemytligere, var Synet af blinkende Gjenstande og smaa Duføre. En af dem lokkede en Dag med mange bønfaldende Gestus en Pariserdame til at tage den Staalkjæde af, som hang ved Haandtaget paa hendes Entoutcas; saasnart saa Nubieren havde faaet den, slyngede han den om Panden og travede majestætisk rundt blandt sine misundelige Kolleger. Desuden lærte de forholdsvis hurtigt at sige Tak (»Merci, monsieur«, »Merci, madame!«) samt at tælle Pengene, de fik af begejstrede Tilskuere, og man paastaar, at Opholdet i Boulogneskoven indbragte dem Hver godt og vel 1000 Franks (foruden hvad de fik af Hagenbeck)! Præsten tiggede værre end Nogen af de Andre, og Kobber- og Sølvmønter forsvandt lige gesvindt i hans rynkede Haand; han udmærkede sig imidlertid ved aldrig at sige „Tak“, det var formodenlig under hans Værdighed som Himlens Tjener. Naa men, kanske baade han og hans Sognebørn har forandret sig; ialfald veed Læserne nu, hvad de har at rette sig efter.

Under Danebroge 1848-50.

Af G. Betonich.

V. Smaafolk og store Mænd paa Valpladsen.

(Fortsat).

Den frembrydende Krig bragte ganske vist Friskhed og Bevægelse i det træge Kaserneliv, den tvang Folk til at sige Farvel til det reglementerede Trit paa Exercerpladsen og Fælleden, og Paradesoldaten forsvandt for ikke mer at komme tilsyne i vor Tid. Men det forhindrede ikke, at en eller anden Uniform midt i Krigen saas vandrende derovre paa Valpladsen med samme karakteristisk langsomme Skridt som dem, hvormed han hjemme i Kjøbenhavn skred gjennem Slottets Kavalergang eller ude paa sine fredelige Morgenture maalte Jomfrustien og Langelinie. — En af disse Sindige var, som hver Mand veed, General Julius de Meza.

Før Øresundstoldens Ophævelse havde man i den muntre By Helsingør mange fornøjelige Ting, der sluttede sig til hin Told og voxede i Kraft af den. Der var blandt Andet en Øresundsforening, og i Forsalen til dens, til Fornøjelserne indviede Hal hang Portrætet af en midaldrende Mand med et højst karakteristisk Fysiognomi, — et Mønsterhoved for alle varmhjertede Stiftere af venskabelige Foreninger. De runde Øjne formelig luede af godt Humør, og et jovialt Smil trak nogle aldeles ubeskrivelige Streger over Næseroden samt over de en Smule fremskudte Læber. Panden røbede Kløgt og Snille; man forstod, at en Mand med saadant et Ansigt maatte blive Sjælen i enhver Kreds, der samlede sig om ham, . . . lidt mere krigerisk anlagt maatte han være blevet en udmærket Feltherre. Portrætet var af Doktor og Justitsraad de Meza, Generalens Fader.

Da Justitsraadens Julius kom fra Kadetakademiet som 16 Aar gammel Lieutnant, lo Ingen mere hjerteligt af ham end Faderen. Lieutnanten var ikke større, end en velvoxen Dreng paa 12 Aar ellers er, hans Sabel slæbte efter ham, og naar han marscherede frem for Fronten af sit Kompagni og kommanderede „Hovedet op, Folk!“ tog hele Geledet sig den Frihed at grine i Skæget. Sine Ting kunde den lille Lieutnant imidlertid, han kommanderede støt og lydeligt, og gik med saa stor Gravitet til Alt, at han med sin sejge Alvor tilsidst fik endog den muntre Fader til at studse over, om der dog ikke stak noget Stort i det lille Fuderal. Da denne Tanke havde slaaet den fortræffelige Doktor, tændte han øjeblikkelig et Lys for at gaa op paa Pulterkamret og finde et Par Mustacher til Sønnen, idet han leende citerede Hans Majestæt Kong Frederik den Sjettes virkelige, allerhøjeste Befaling for Regimentstamburen, „at han har at bære det udleverede Mundskæg uden Hensyn til Gadedrengenes Malicer.“

Tiden gik. Den lille Lieutnant blev stor, medens den lystige Doktor efter Naturens Gang lagdes hos sine Fædre. Inden han holdt op at le, havde han med sin vante Humor bedt Sønnen om Forladelse, fordi han havde sat ham i Verden i saadant et lille og fredeligt Land som Danmark. „Du burde været født i Frankrig, Julius!“ sukkede han. Men Julius protesterede. „Saa havde mit Liv havt én stor Nydelse mindre — den, at lære det franske Sprog,“ sagde han paa Fransk.

Det slesvigske Spørgsmaal, der mange Aar før 1848 laa som en ulmende Gløe i Grunden, var undertiden, medens den muntre Doktor levede, Gjenstand for hans dybsindige Betragtninger. Den livlige Gamle blev da fremsynet, han spaaede sit Fødeland, at der vilde visselig komme Tider, da man havde Brug for Feltherrer i Danmark. — „Tror Du, Papa“, sagde da Sønnen og saae alvorligt paa ham, „at jeg behøver at tage andre Handsker paa idag?“

Man naaede Aar 48. I Slaget ved Slesvig stod en Deling dansk Artilleri, det vil sige to Kanoner, haardt betrængt af Fjendens Skyts, som havde Overtaget i alle Henseender. For det Første var han langt talrigere end vi, og for det Andet var han meget heldigere placeret, idet hans Standplads var paa en Bakkekam for Udkanten af Byen, medens vi var nødt til at stille os op nede paa Vejen. Til Overflod havde vi de lyse Mure af et Hus til Baggrund, saa vi stod nok saa nydeligt til Skive for hans Kugler. Øjeblikket var kritisk; det gjaldt om at holde Stillingen og faa den overlegne Ild bragt til Tavshed, og skjøndt det saae haabløst ud, idet Skraalhalsene derovre næsten umenneskeligt vedholdende skød til Maals efter vore Kanoners flinke Besætning, lykkedes det dog tilsidst. Men Delingens Kommandør var ogsaa Lieutnant Glud. Hans Mandskab faldt om ham som Kegler om Kongen, han og hans Folk traadte i Pøle af Blod, der samledes i de dybe Hjulspor, — men han tabte ikke sin Sindsro. Faldt en Mand, tog han den Faldnes Plads ved Kanonen, indtil der kom Forstærkning, traf det sig, at To eller Tre fik Forfald, gjorde han Gavn for de To eller Tre. Med rullende Øjne og dampende som et Lokomotiv travede Kæmpen rundt om sine Kanoner i uafladelig Bevægelse, hans sikkre Kommando hævede sig regelfast, som Stempelstangen i en Dampmaskine, og hver Gang en ny Granat kom rutsjende og hvislende og splittede hans Trop, gik der en Trækning over hans Ansigt, som om han var i Humør til at række Tunge eller true med knyttet Næve ad den.

En Officer kom sindigt ridende midt igjennem Kugleregnen ned til det beskudte Punkt. Han steg af Hesten og gik til Fods hen til de Kjække for mundligt at takke dem for den flinke Betjening af Kanonerne. Det var den lille Lieutnant, Doktorens Søn Julius, nu Major de Meza.

Lieutnant Glud fik ikke Tid til mer end et Nik som Svar paa Opmærksomheden; han vinkede ivrigt, at Majoren skulde dække sig, da en fjendlig Granat i det Samme slog ned midt imellem dem og antændte en Forstilling. I Farten, da han foer frem og med sin Tordenrøst samlede Resterne af sine Folk, raabte han endnu fra den anden Side:

„For Satan — — Hr. Major, her er ikke sikkert for Dem!“

Meza vinkede, at man ikke maatte lade sig forstyrre.

„Ah, ne vous dérangez pas, min brave Lieutnant!“ raabte han, og Glud, som kunde Fransk fra den lille Vise, han havde sunget derhjemme i Marketenderiet, nikkede i god Forstaaelse med Majoren.

„Ja gu’ er vi derangerede,“ brummede han, „men skidt med det! Den, som her gjør sig til Lam, bliver ædt af Ulven.“

Meza lo. «Ce n’est que trop vrai!» sagde han og pegede over mod Bakken og Fjendens Kanoner.

Den brave Lieutnant kommanderede „Fyr!“ og stadig i udmærket Forstaaelse med det, der blev talt i Majorens Yndlingssprog, tilføjede han glubsk: „Vi kerer os Fanden om hans Trop, og om de Fyre er vrede eller ikke . . . Numer Et, pas paa Retningen! Saa til Helvede — Hr. Major, sagde jeg ikke nok, at her ikke var sikkert for Dem!“

„Her støver lidt,“ sagde Majoren og viftede sig med Tørklædet; „men — je m’asseiérai!“ tilføjede han smilende, idet han lod Gjerningen følge paa Ordene; og med en Ro, hvoraf selv Glud syntes slaaet, satte han sig mageligt paa et sønderskudt Lavethjul for en Stund endnu at betragte, hvad der foregik om ham.

(Fortsættes).

Det gamle Hus.

Efter Pierantoni-Manzini.

II.

Maleren fortæller os sin Historie.

Den unge Mand bad mig lægge det hemmelighedsfulde Papir i hans Skjød, og fortalte saa omtrent saaledes:

„Jeg hedder Rafael — maaske netop det Navn gav mig Lyst til at blive Kunstner! — og er som sagt født i hint Værelse, som min gode Engel eller min Moders Aand idag drev mig til at besøge endnu engang, før det blev revet ned. Hvor megen Umag jeg end gjør mig for at huske mig om, mindes jeg dog ikke, at der nogensinde var Andre om mig end Moder: Skjøndt! lige i dette Øjeblik dukker det utydeligt op for mig, at jeg en Nat pludselig vaagnede og saae en høj smuk Mand med sort Skæg bøje sig grædende ned over mig og kysse mig. Men maaske det kun er Billedet her (og han rakte mig Portrætet), som faar mig til at drømme med aabne Øjne.“

Jeg saae paa det lille Portræt. Det fremstillede en ung Mand paa vel en 30 Aar og klædt i Alpejægernes graa Uniform fra Anno 1859. „Jesus Maria! sikken dejlig Mand!“ sagde min Kone, der var kommet listende til bagfra og stod med Hænderne foldede af Begejstring . . . Ja de Fruentimmer, de Fruentimmer!

„Moder var ogsaa smuk som en Engel, vedblev Hr. Rafael, og jeg elskede hende højere end Alt. Hun var fattig og ernærede sig ved at sy for Folk samt ved at lave kunstige Blomster, der saae saa naturlige ud, som de lige var blevet plukkede. Altid arbejdede hun, og saa sang hun til Arbejdet, — især saadan en sørgmodig Sang om Ninetta, der havde sovet tre Dage, og hvem Intet kunde vække mere, hverken Fløjters og Gigers Spil eller hendes Kjærestes Kalden; „min Ninetta vaagner aldrig,“ var Omkvædet. Jeg sad ved Moders Fødder og græd, jeg vidste ikke selv hvorfor; men med Et kastede jeg mig om Moders Hals, og hun smilte og fortalte mig Historier eller sagde Vers, hvor der altid var Tale om Dyden og Fædrelandet, og hver Gang sluttede hun med de Ord: „Du skal blive din Fader værdig!“

„Min Fader? Jeg havde aldrig set ham og turde heller ikke mer spørge om ham, da Mama havde sukket og grædt, saa ofte jeg havde ført Talen hen paa ham . . . Imidlertid gik Tiden, og vi var i 1859. Jeg var dengang 11 Aar og havde aldrig været borte fra Moder, som selv lærte mig at læse og skrive. En gammel Kone fra Nabolaget, Cecira, lavede vor Smule Mad til os og bragte Moders Arbejde omkring i Byen; Andre saae jeg ikke, eller kom jeg da ikke sammen med . . . Dengang var der megen Tale om Krig og Revolution, og Moder var ligesom forvandlet: snart blussede hendes Kinder, og snart var hun bleg som en Død. „Nu slaar vor Forløsnings Time, min Dreng!" sagde hun flere Gange. Hun vilde have sagt Mer endnu; men saa bøjede hun Hovedet og mumlede: „Nej, han skal forklare ham det Hele!"

Den „Han" var bestemt Fader, og underlige Tanker gik gjennem mit Hoved. Saa en Dag bragte Postbudet en lille Pakke (det var sagtens Portrætet her) og et Brev, som jeg har læst vel over de hundrede Gange. Her er det."

Jeg læste Brevet, som havde til Overskrift „Min elskede Kone" og til Underskrift „Din trofaste Mand". Det fortalte om, hvordan Manden efter 9 Aars Fraværelse var vendt ligesaa fattig tilbage fra Amerika, som han var draget bort, og hvorledes han, den gamle Frihedshelt fra 48, havde skyndt sig at stille sig under Garibaldi. „Skulde jeg falde," stod der, saa tag vort Barn ved Haanden og gaa op til min stolte Fader, maaske min Død vil røre ham til Medlidenhed." Resten var Paalæg om at opdrage Drengen til en Frihedens og Fædrelandets og Folkets Ven samt Forhaabninger om, at Italien vilde blive befriet, saa han selv atter kunde gjæste Toskana . . .

„Det gik strengt til i Florens dengang, begyndte Hr. Rafael igjen; overalt blev der holdt Husundersøgelser og foretaget Arrestationer osv. . . . Samme Dags Aften, som vi havde faaet Brevet, kom gamle Cesira styrtende ind og sagde, der var en Politikommissær og spurgte efter os; Politiet havde opdaget, at Moder var gift med en Revolutionsmand. Men trods al Søgen fandt Kommissæren Ingenting, og tilsidst, kan jeg huske, greb han mig i Armen og ruskede mig og raabte: „hvor er din Faders Breve, din Karbonari-Unge?" . . . Og saa fulgte der Skjældsord og Eder, saa jeg forskrækket gjemte Ansigtet i Moders Kjole.

Hun var blevet meget bleg. Nu satte hun sig ved Vinduet, tog mig op paa sit Skjød og fortalte mig under Taarer, at hun følte sig saa svag og træt, og at hun ikke turde opsætte længer at betro mig Alt . . . Det var Foraar, Klokkerne rundt om i Byen slog netop, fra Nabohaverne kom en stærk Blomsterduft op til os, Maanen skinnede ind i vort Værelse og paa Moders dejlige Ansigt, som jeg sad og stirrede ind i . . . Lige med Et standsede hun og greb mig i Armen. To Mænd gik forbi nede i den øde Gade, og den Ene af dem sagde dæmpet, men dog tydeligt: „Jeg har Beretningen om Indtagelsen af Fermo og Varese . . . saadan en Sejr, Du! . . . Her er Listen over de Døde og Saarede!"

— Løb, Barn, raabte Moder aldeles ude af sig selv: — for Guds Skyld løb . . . se at faa den Liste af Herrerne dernede . . . det gjælder din Faders Liv!

Jeg styrtede ned ad Trappen, indhentede Mændene og bad dem om Listen. „Hvem har sendt Dig?" sagde de. — „Det har Mama." — „Saa viis os op til hende." . . .

Moder stod ude paa Trappeafsatsen. Hun rev Listen til sig, foer hen til Vinduet for at se . . . saa et Skrig — aa! saadant et forfærdeligt Skrig! — og et Fald! . . . „Moder! Moder!" raabte jeg og kastede mig ned over hende.

Cesira blev hentet, og Lægen, og de to Herrer hjalp os ogsaa. Moder levede endnu to Dage, men lod ikke til at komme til sig selv mere. Kun hvilte hendes stive Blik ufravendt paa Helgenbilledet, — o, den Ulykkelige! hvor hun maa have lidt ved ikke at kunne tale!"

Hr. Rafael tav lidt og holdt Hænderne for Øjnene. Jeg gik hen til Vinduet og lod, som jeg saae ud, og min Kone sad henne i en Krog og græd stille bag sit Forklæde . . . Men saa mandede vor Gjæst sig op igjen og fortalte videre:

„Ja dermed er min Historie egenlig til Ende. De to Herrer — det var fattige Kunstnere — tog sig af mig. Før vi forlod Huset, forlangte gamle Cesira, at hver Krog skulde efterses, da hun vidste, der maatte og skulde være vigtige Papirer gjemt etsteds. Men vi fandt Intet, jeg kunde heller ikke finde Faders Navn paa Listen over dem, der var faldet ved Varese, og jeg tænkte da, som alle Andre, lige til den Dag idag, at jeg var et uægte Barn. I 1860 vilde begge Malerne med Garibaldi; men af Hensyn til mig trak de Lod om, hvem der skulde gaa i Krig, og hvem der skulde blive hjemme hos mig! Loddet traf den Yngste; han græd af Fortvivlelse, men han blev og tog sig af mig, medens den Anden kæmpede som en Løve og faldt ved Milazzo. Først for et Aar siden mistede jeg min faderlige Ven. Jeg havde levet ensomt, hensunken i mørke Grublerier over min egen som over Moders Skæbne og . . . naa ja, Resten kjender De jo!

— Men hvad var det egenlig, De fandt i det Helgenbillede? buste min nysgjerrige Madam ud. — Det var da aldrig en Skat?

— Jo, De har truffet det . . . det var en Skat . . . her er mine Forældres Vielsesattest. Min stakkels, fattige Moder var lovformeligt viet til Baron. . . . Og han nævnte Navnet paa en gammel fornem Slægt, som i mange Aar har staaet godt anskreven hos os Florentinere.

Min Kone blev ved at gjentage „Naa Gud være lovet!", og jeg selv var næsten endnu mere fornøjet. Men Hr. Rafael sukkede blot og sagde: „Ja, naar jeg nu igjen ser paa Listen over de Faldne ved Varese, veed jeg, at det er min Faders Navn, der staar øverst; men det er ogsaa det Hele. Tror De maaske, jeg saadan uden videre kan løbe op og banke paa den fremmede Herres Dør og kræve det, som man nægtede min Moder? Hemmeligt Bryllup — en Landsbypræst, to brændende Kjærter foran et Madonnabillede, et Par paalidelige Tjenere og et hvisket „Ja" — var i de Tider et prægtigt Middel til at berolige en ung Piges Samvittighed. Min Fader elskede nok min Moder; men Fædrelandet var dog hans første og største Kjærlighed, for det offrede han Alt, sin Ungdoms Elskov som sin Families Stolthed . . . Lad mig ogsaa leve med Folket og tilhøre Folket, som han engang forlangte. Foragt for de Fornemme mod de Fornemmes Foragt!" udbrød han og gjorde Mine til at rive det stemplede Dokument midt over.

— Unge Mand, sagde jeg i min strengeste Tone og greb ham i Armen: — husk paa, det gjælder Deres Moders Ære! . . . Da jeg saa havde faaet bemægtiget mig Attesten og gjemt den, vedblev jeg: — Jeg kjender Deres Bedstefader, jeg har flere Gange havt Arbejde for ham; det er en Herremand af den gamle Skole, høflig mod Alle, men som endnu lever med en Afgrund mellem sig og Plebejerne. Nu er alle Mennesker Ligemænd; vi staar paa lige Fod med hinanden, men saadan en Mængde Tjørnehække der endnu voxer langs Vejene! Javel, vi er Alle Brødre, . . . og alligevel bides og rives vi tidt som Hunde og Katte!

Imidlertid havde min Kone jo faaet dækket Aftensbordet. Men jeg var den Eneste, der tog sig af den stegte Lammefjerding og Salaten; min Kone havde mistet sin Appetit, og Maleren drak kun en Slurk Vin . . . Da jeg var færdig med at spise, begyndte jeg saa igjen at prædike Fornuft for min Gjæst; men det var Altsammen talt for døve Øren. Bedstefaderen vilde han slet ikke høre Noget om, ja han vilde ikke engang have at vide, hvor han boede; han bad mig blot gjemme Papirerne og lovede mig saa med et ordenligt Haandtryk, at han snart vilde se ind til os igjen. Naa ja og kort at fortælle, — ikke fulde 24 Timer efter meldte Hr. Rafael sig hos os som Kostgænger, da han syntes bedre om vor Husmandskost end om Restavrationernes tynde Suppe, og min Kone skaffede ham hos en Bekjendt to Stuer for et Par Lire om Maaneden, hvad der virkelig var Pokkers godt sluppet i disse dyre Tider.

(Fortsættes.)

„Den tappre Landsoldats" Komponist.

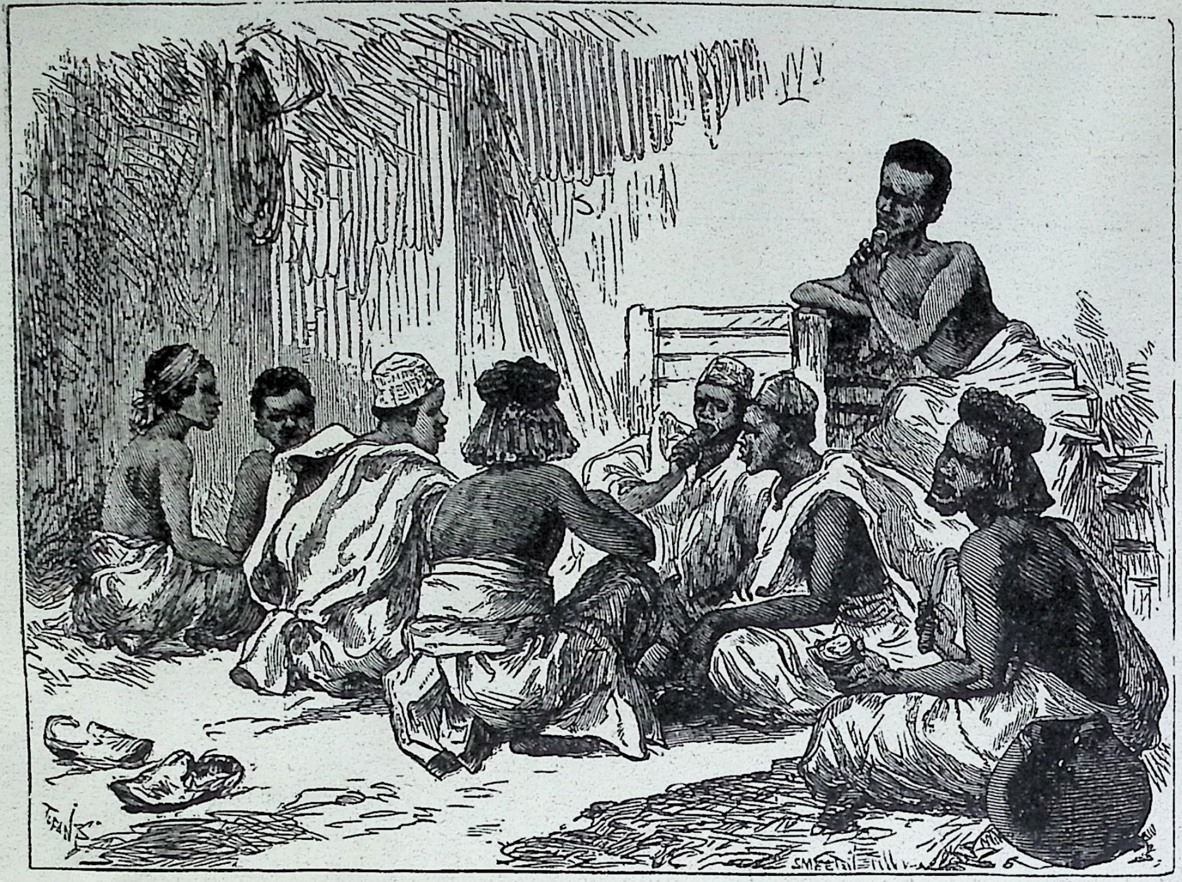
Efterat man havde holdt Lovtaler og besluttet at rejse Mindesten for „den tappre Landsoldats" Forfatter, kom man langt om længe i Tanker om, at vor nationale Krigssang ogsaa havde havt en Komponist, og man indsaae, at Ophavsmanden til den Melodi, der havde ledsaget de danske Soldater i Slaget, og som havde baaret Haab og Fortrøstning hele Landet over, dog ogsaa nok fortjente at bevares endnu en Stund i taknemlig Erindring. Som man veed, bliver der nu rejst et Mindesmærke over begge vor prægtige Krigssangs Forældre, — og forsaavidt er Alt, som det bør være. Men medens Skildringer af P. Fabers Levnet og Personlighed er gaaet gjennem alle Landets Blade, har Ingen (hvis vi da ikke husker fejl) fortalt blot nogenlunde udførligt om, hvem Horneman var, og hvorledes hans Liv gik hen. Det er denne Forsømmelse, de følgende Linier efter en beskeden Maalestok skal stræbe at gjøre god igjen. Er Skildringen end ingenlunde udtømmende, saa er den ialfald paalidelig, og den vil sikkert tillade Læserne at danne sig idetmindste en nogenlunde tydelig Forestilling om den elskværdige Sanger af nogle af vore elskværdigste og mest yndede Folkesange.

* * *

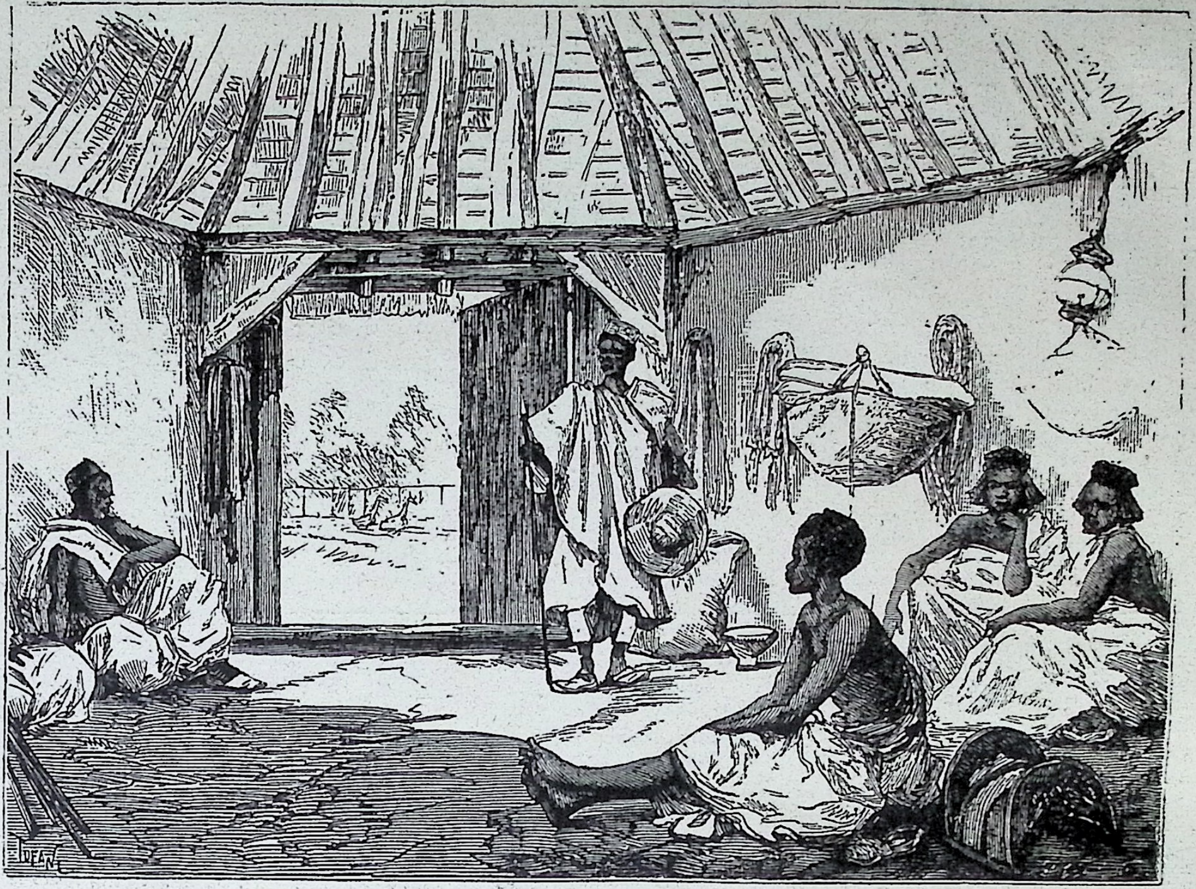
Den gamle Pastel- og Miniaturmaler, Professor Chr. Horneman boede paa Charlottenborg, da Sønnen Emil blev født (6. Maj 1809). Hvad var naturligere, end at Drengen, som færdedes hele Dagen mellem Kunstværker og Kunstnere, fik Lyst til at være Maler; og at han besad gode Anlæg i saa Henseende, var da heller ikke saa underligt, eftersom han havde Forældre at slægte paa med ægte Kunstner-Temperament. Faderen var en lidenskabelig, dybtfølende og kraftig Natur, Moderen, den for sin ualmindelige Skjønhed og Ynde vidt bekjendte Fru Josefine Horneman, var født Italienerinde, et varmt og samtidig blidt Blod. Emil fik en Blanding af disse forskjellige Egenskaber. Saavel hans Ydre som hans Tankegang røbede, ialfald i hans modnere Alder, medfødt Noblesse. Hans fine og intelligente Ansigtstræk bar Præg af en aandelig og sjælelig Adel, hvis Ægthed godkjendtes ved, at Glandsen aldrig formindskedes, hvad for Forhold han saa end bevægede sig under. Han følte ikke Nødvendigheden af at optræde med kunstlet Værdighed, dertil besad han altfor megen virkelig Smag og Takt. I sin Fremtræden var han tvertimod beskeden, og hvor ofte den Egenskab end blev misbrugt af Andre, kunde han dog aldrig bekvemme sig til at tilkæmpe sig sin Ret, men trak sig rolig tilbage og lo saa smaat af Verdens smaalige Forfængelighed. Kun for sine materielle Interesser var han noget mere paa sin Post, thi det gjaldt jo om at leve og opfylde sine Forpligtelser; heller ikke her viste han imidlertid Smaalighed, — og med denne virkelig ualmindeligt stoiske Natur forenede han Kjærlighed til Livet, Naturen og Kunsten.

Hans første Ønske som Dreng var, som sagt, at blive Maler, og han kom derfor paa Tegneskolen. Her vandt han ligesaa meget Lærernes Yndest ved sit ubestridelige Talent som Kollegernes Venskab ved sit livlige og elskværdige Sind. Hvad der maaske ogsaa bidrog til at gjøre ham afholdt af Kammeraterne, var hans Anlæg for Spilopper, der dog aldrig yttrede sig paa en drilagtig eller ondskabsfuld Maade. Nulevende Kammerater fra den Tid fortæller, at han en Dag udførte det Kunststykke at hale en levende Hest, som stod forladt af en Tørvebonde i Charlottenborgs Slotsgaard, op ad Vindeltrappen og op paa 1ste Sal. Da Dyret ikke kunde gaa ned igjen ad de stejle Trapper, maatte det føres gjennem Malersalen ud til Hovedtrappen, og med endel Besvær fik man det saa endelig uskadt ned til den forbavsede Tørvebonde. . . . Haand i Haand med denne „Gemytlighed" gik forøvrig, karakteristisk nok, en dyb religiøs Følelse, der lagde sig for Dagen allerede i hans tidlige Ungdom. Under en Rejse i Norge f. Ex., sammen med Landskabsmaler Scheuermann, benyttede han Lejligheden til paa samme Tid at tage Skitser efter Naturen og at oplyse de i religiøs Henseende temmelig uvidende Bønder. Lige til hans Dødsdag optog da ogsaa kristelige Spørgsmaal ham i høj Grad, om han end ikke talte om dem til Alle og Enhver.

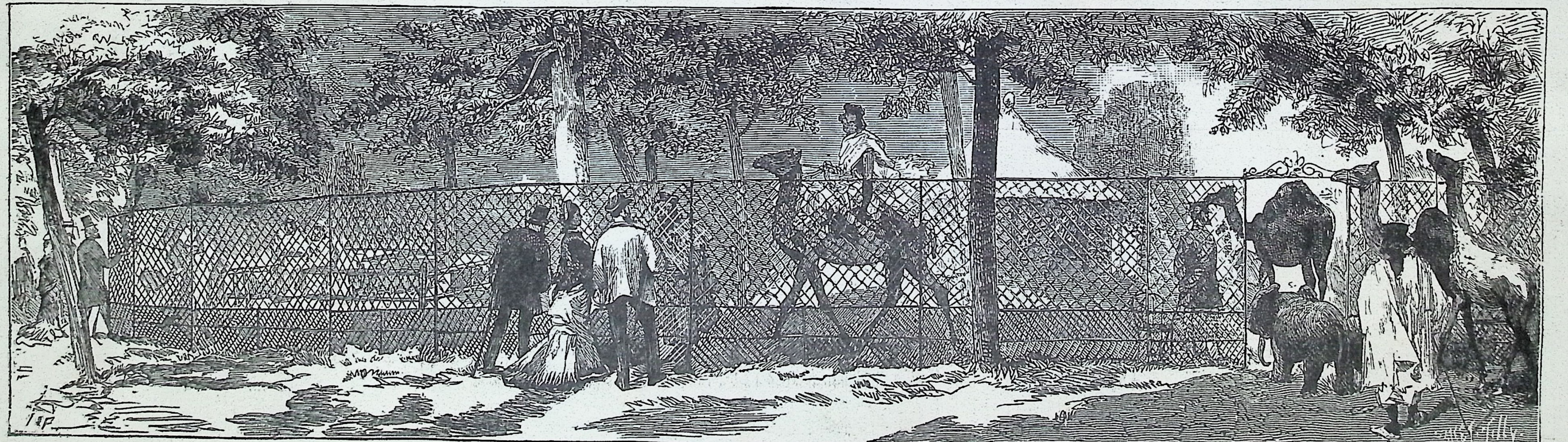
Ubekjendt for Alle af hvad Grund forbød hans Fader ham pludselig en Dag at gaa mere paa Tegneskole og lod ham vide, at han ikke skulde være Maler, men at han fra nu af havde at studere Musik. Heldigvis havde den musikalske Kunst allerede forlængst vundet en med Malerkunsten næsten sideordnet Plads i hans Hjerte; men hvad der hidtil havde været Leg, skulde nu være Alvor, og det gjaldt om, i en temmelig fremrykket Alder, at tilegne sig Kundskaber og Duelighed, som mange Yngre besad. Horneman øvede sig imidlertid flittigt paa Fortepianoet og opnaaede da ogsaa en for de Tider ualmindelig Færdighed; ikke Faa kan sikkert endnu huske hans smukke afrundede og ægte musikalske Spil. Samtidig tog han Undervisning i Theori, hvor han dog desværre ikke drev det synderligt vidt. Til Brug ved mindre Musikformer var hans Kundskaber vel tilstrækkelige; men han var sikkert af Naturen bestemt til noget Mere som Komponist end til blot at sysle med Smaasange og Klaverstykker. Han havde en rig Fantasi, og Alle spaaede ham en stor Fremtid. Hans Op 1, Tolv Kapricer for Fortepiano, omtalte ingen Ringere end Robert Schumann yderst rosende i en længere Artikel, hvor han bl. A. raadede Horneman til at forsøge sig i endnu større Former. Raadet blev ikke fulgt, og Svaret paa Spørgsmaalet: „hvorfor ikke? er igjen en af disse ulykkelige Historier, der kan fortælles om saa mangt et stort og smukt Talent. Faderen tog sig ikke tilstrækkeligt af hans Opdragelse og havde neppe Raad til at holde Lærer til ham. De Aar, der var spildt paa Malerstudier, spillede naturligvis ogsaa en Rolle, og et lille Hang til Magelighed, tidligt Giftermaal, Børn og hvad dermed følger skulde saa nok hæmme al videre Udvikling. De mange Smaasange og Klaverstykker vidner om en virkelig ejendommelig Kunstnernatur. De flotte Sømandsviser „Holmens faste Stok" og „Gutter ombord" f. Ex. er i høj Grad originale, han har i dem anslaaet en Streng, som Ingen før ham havde berørt. Det Hornemanske gjør sig ligeledes gjældende i de inderlige og melodiøse Smaasange „Dengang

Der holdes Maaltid.

Det Indre af et Telt.

Ridt paa Dromedarer.

Ny Tivoligjæster: Nubierne. (Se S. 388)

Englændere som forøger deres Kundskaber.

Hollandske Klokker.

Fra Verdensudstillingen i Paris. (Se S. 393).

jeg var en Lille", „Højt fra Træets grønne Top", Sangene af „Soldaterløjer" osv. Der er en vis Noblesse udbredt over disse Melodier, og hans Arbejder udmærker sig i det Hele taget ved en Aandsfrihed, som kun sjeldent spores hos Komponister, der skriver for Menigmand.

Tilbøjelig til at spekulere, som Horneman var, førtes han ind paa en Bane, der maaske var gavnligere for hans Muse end Informationslivet. Han stiftede Musikhandelen paa Amagertorv (nuværende Firma Horneman & Erslev), og her lagde han et nyt Talent for Dagen, idet han paa faa Aar arbejdede Forretningen betydeligt op. Da han følte Arbejdet voxe sig over Hovedet, tilbød han en god Bekjendt, forhenværende Musiklærer Emil Erslev, at dele Arbejde og Løn med sig. Kompagniskabet var forsaavidt heldigt, som de To netop supplerede hinanden; Erslev var den dygtige Bogfører, og Horneman Spekulanten, Sjælen i Forretningen. Musikhandelen bragte iøvrig hurtigt Hornemans Navn om i næsten alle danske Huse, ialfald i alle de Huse, hvor der fandtes et Fortepiano. Hvem af det klaverspillende Publikum kjender ikke Hornemans „femtonige Smaastykker" „Opmuntringer for Børn" „Børnevennen" o. s. v.? Den barnlige Ynde og Elskværdighed, som ytrer sig i disse Smaating, har med Rette gjort dem uundværlige ved Undervisningen, og det tør siges, at der neppe findes en eneste Lærer i hele Danmark, som ikke benytter dem. Men naturligvis vil hverken de eller hans øvrige Sange leve saa længe, som Melodien til „den tappre Landsoldat". Han komponerede den, kan vi tilføje, 1848, i Begyndelsen af Krigen, og efter den fulgte alle de øvrige Krigssange, som i ikke ringe Grad bidrager til at opretholde Mindet om hin lykkelige Periode. Foruden de to tidligere Sømandssange skylder man Horneman Tak for følgende: „Igaar jeg fik min Trøje", „God Dag, god Dag, min Pige", „En Vise vil jeg synge", „Bøn for Danmark" („Kongernes Konge") o. s. v. Hvad specielt „den tappre Landsoldat" angaar, da har Hr. August Bournonville i en Artikel i „Ude og Hjemme" fortalt, at Melodien først var bestemt til en Marsch, og at Faber senere benyttede den som Melodi til sin Text. Men dette er aldeles urigtigt. Horneman komponerede Melodien i den Hensigt, at det skulde være en Sang, hvad jo ogsaa Formen tilstrækkeligt viser, og han føjede selv Ord til, som netop var i Stil med dem, Faber senere tildigtede. Sangen hed ogsaa allerede „den tappre Landsoldat", inden Faber havde skrevet et Ord af Texten. Kort og godt, Horneman er Fader baade til Melodien og til Digtets Aand; selvfølgelig stiller Texten her sig ikke til Melodien, som et andet Digt stiller sig til en saakaldet „given Melodi".

En Periode paa omtrent 10 Aar af Hornemans Liv hengik desværre med private Spekulationer (Byggeforetagender), som ikke tillod ham at beskæftige sig med Musiken. I de Aar tjente han en større Formue, der dog gik fuldstændig tabt ved den ulykkelige Alhambrasag. Da han saa ovenikjøbet blev nødt til at sælge sin Andel i Musikhandelen til Erslev, for at skaffe Penge til Kreditorerne, var han tilsidst aldeles reduceret og maatte ved Hjælp af sin Søn atter skaffe sig en Stilling som Musikhandler. Hr. Erslev havde nemlig ved hans Udtrædelse af Forretningen nægtet ham at blive optaget paany, selv om han kunde tilbagebetale de Penge, hvorfor han havde solgt sin Andel. Paa Kjøbmagergade Nr. 4 tilbragte han da som selvstændig Musikhandler sine sidste tolv Leve-Aar. Der komponerede han atter flere gode Ting, blandt Andet „Nipssagerne", flere Hefter Studier og en stor Mængde Sange, deriblandt Krigssangene fra 1864, — og der udaandede han ogsaa en Søndag Morgen (29. Maj 1870), siddende i den Gyngestol, som saa længe havde været hans Yndlingsplads. Man kan sige om ham, at han ikke har efterladt sig „Mangt, men Meget", non multa sed multum, . . . forsaavidt som det er meget: at have givet sine Landsmænds Stemning Vinger og Lyd, at have været hele Nationens Tolk i nogle af dens rigeste, mest glædesyldte og mest sorgbetyngede Øjeblikke.

x. x.

I en dansk Kongebolig.

(Sluttet fra Nr 95).

Før man kommer ind i Prindsesse Thyras Lejlighed, passerer man Dronningens store „Formiddagsværelse" samt Hds. Majestæts Malerværelse. Det Sidste gjemmer, foruden Staffeliet, kun en stor Skærm, der imidlertid bærer Vidne om Prindsesse Thyras og Prinds Valdemars gode Smag: thi af en Mængde Glandsbilleder, Portræter, Landskaber, Dyrescener osv. har de komponeret et Slags „Potpourri for Øjnene", som tager sig meget morsomt ud. . . . I „Formiddagsværelset" standser man først ved to bitte smaa Stole og et lille Bord — til Kronprindsens Børn, naar de besøger „Bedstemama" —, dernæst ved den afdøde Landgreves massive, højrandede, temmelig uskjønne Skrivebord, og endelig ved Dronningens noget bedestolsagtige lille Læsepult samt ved Malerierne og den med store Blomster dekorerede Kakkelovnsskærm. Et yderst karakteristisk Billede af Pave Leo X. og hans to Kardinaler dominerer Værelset; den anden Side af Beboerens Smag eller Tilbøjelighed betegnes ved talrige Frugt- og Blomsterstykker. Lad os endnu notere, at her hænger Pastelmalerier af Dronningens Forældre, at en af Lænestolenes blaa Fløjl er dekoreret med malede Blomster, at gult Silkedamask giver Sofaen et meget indbydende Udseende, samt at det storblomstrede Gulvtæppe har fremherskende gulrød Farve paa graa Bund, — — og lad os saa, gjennem Prindsesse Thyras tidligere beskrevne Lejlighed, begive os ind i Drs. Majestæters Soveværelse. Det begrændses paa den ene Side af den saakaldte mørke Trappe, hvor efter Rygtet en Komtesse skal have styrtet sig — eller skal være blevet styrtet (af Juliane Marie) ned i Kjælderen, . . . paa den anden Side af et Skabeværelse og et Toiletværelse. Majestæternes svære Egetræs-Senge har højt oppe foroven en Krone, hvorfra grønne og hvide Forhæng falder ned til Siden; et nysgjerrigt Blik, der stræber at gaa videre i Detaille, træffer grønne silkebetrukne Sengetæpper etc. I Toiletværelset ses en yderst pudsig, højrygget, forunderlig snever og klodset Lænestol, som har tilhørt Landgreven; desuden lægger man Mærke til en ganske lille bitte rød Stol med hvidt Betræk (i den gammeldags Sivstols Façon), hvorpaa den russiske Thronfølgerske som Barn har tilbragt mangen en Time under fornøjet Passiaren med sine Forældre.

Aftrædelsesværelserne for fyrstelige Personer, Gjæsteværelserne osv. er der intet Videre at fortælle om. Heller ikke Kronprindsens Lejlighed frembyder Noget af Interesse. Hs. kgl. Højheds Børn har, tæt op til Majestæternes Soveværelse, en Suite store Værelser til deres Disposition; Kronprindsens Arbejdsværelse, Soveværelset, Kronprindsessens lille Toiletværelse, Dagligstuen og Adjutantens Værelse ligger temmelig langt derfra, i den anden Ende af Slottet. Over Sofaen i det lidt gammeldags møblerede Arbejdsværelse hænger store Portræter af Kong Karl d. 11te og 12te af Sverig; henne i en Vinduesskrog ses et Exemplar af Jagtlovene. Men i det Hele taget faar man heroppe et noget stærkere Indtryk end ellers af, at Slottet er ubeboet, og istedetfor at dvæle længere i de nævnte Rum foretrækker vi at begive os ned i Havesalen og i en Fart at gjennemvandre den Del af Stueetagen, som vi standsede ved i den første Artikel.

Havesalen er — naar fraregnes den imposante Riddersal — Slottets prægtigste Lokale og gjør et lidt melankolsk, men særdeles pompøst og hyggeligt Indtryk. Størsteparten af det hvide Loft indtages af et mægtigt Oliemaleri, fremstillende den græske Olymps talrige Guder og Gudinder; rigt Stukkaturarbejde, Engle, Blomster, Frugter osv. optager den øvrige Del. Gulvet er Parketgulv, og forgyldte Sofaer, Lænestole etc. med blaat Silkedamaskes-Betræk er spredte ud over det; mellem Vinduerne er Spejle; Glaslysekroner fra Frederik IV's Tid hænger ned fra Loftet. Det, der giver Salen dens ejendommelige Præg, er imidlertid dels de forgyldte Spydgittre om Kakkelovnene, dels og fornemmelig de store Vægmalerier, for Størstedelen fremstillende Roms Ruiner. Med deres dæmpede Farver og alvorlige Emner giver de Rummet den højtidelige Karakter, som end ikke Sollyset gjennem den store Havestuedør formaar at mildne eller forjage. . . . Umiddelbart op til Havesalen støder saa Theværelset med dets sort lakerede, stærkt forgyldte, spejlglasbeklædte og med Perlemoder indlagte Skabe, Spillebord osv., — Altsammen en Gave fra asiatisk Kompagni til Kristian den IV. I Værelsets to Hjørner ud mod Haven ses bl. A. et Par højst interessante Porcellæns-Hunde, der selv udmærker sig ved gruelige røde Snuder, grønne Øjenbryn samt lignende legemlige Fortrin, og som desuden marscherer op med en Slags blaa Hvalp siddende mellem Benene. Ellers er her ikke Videre at se end i den bagved liggende daglige Spisesal, som har Loftmaleri og højryggede røde Lænestole fra Kristian IV's Tid; Lænestolene staar dog kun til Stads, for at bevare dem er man kjønt nødt til at lade være at bruge dem.

Selve Riddersalen gaar gjennem hele Slottets Højde; den benyttes ved „finere" Middage, men man maa placere Musiken i et tilstødende Værelse, da Lyden ellers kastes for vældigt tilbage fra de 42 til 43 Alen høje, lyseblaa Vægge og fra det stjernebesaaede Kuppel-Loft. Ved første Sal løber en Trappegang rundt om hele Salen, og smaa Døre fører ind til Siderne; ellers er Rummet forneden dekoreret med oliemalede Fremstillinger af den trojanske Krig, medens man oppe ved første Sal finder fire Oliemalerier af Scener af vort Fædrelands Historie, bl. A. af Fredslutningen mellem Danmark og Sverig 1720. En Stjerne med to sorte Stene i Parketgulvet betegner ifølge Rygtet den Plet, hvor Fredstraktaten undertegnedes . . . Endelig har man henne i det længst bortliggende Hjørne af Slottet Arveprindsessens Lejlighed. Dagligstuen har Nøddetræs Møblement, moderne Malerier, rødt Silkedamaskes Betræk, Skrivebord med indlagt rødt Klæde og Kongens Buste paa Kakkelovnen; paa den hvidt oplakerede Karm af Døren, som fører ind dertil, ses Frederik VI's Maal (noteret med Blyant) fra Aarene 1777 til 1783, og man faar her at vide, hvis man ikke vidste det forinden, at den hensovede Majestæt var meget nærmere ved at være en Dverg end ved selv i Smigreres Mund at kunne kaldes en Kæmpe! Den anden Dør fører gjennem Toiletværelset ind til det lille bitte Sovekammer med den lille bitte gammeldags Jernkakkelovn, det grønne Skærmbrædt for Sengen og nogle højst tarvelige Billeder paa Væggene. Lige over Sengen hænger Hovedet af en ung Kvinde med rødt Haar; den modsatte Væg optages af tarvelige Lithografier eller Kobberstik i tarvelige brune Rammer af Arveprindsessens Forældre, samt af en Slags St. Johannes, der ifølge en Tilegnelse oprindeligt har tilhørt Brøndsted. Alt herinde har i det Hele taget et Præg af Tarvelighed, som mindst af Alt minder En om, at man befinder sig i en kongelig Bolig.

Vi har imidlertid nu gjennemvandret denne, og der staar kun tilbage at henlede Folks Opmærksomhed paa den saakaldte Marmorhave eller Dronningens Have, som en Dør fra Kongens Audiensværelse fører ud til. Naar den kgl. Familie ikke opholder sig paa Fredensborg, staar Adgangen aaben for Publikum, og man bør ikke undlade at benytte sig heraf. Fra Slottets Stueetage fører som sagt en bred Stentrappe ned til et paa venstre Haand med en lille Lindehæk indhegnet Plateau. Udsigten til Højre begrændses af en dejlig Lindeallé; ligefor ser man ud over en lille Rosenhave med talrige Marmorfigurer og Vaser. Denne Rosen-Have ender saa ved et lavt, muret Gjærde, hvori et stort Springvand; men dybt neden for brederen fortryllende Park sig, hvor en af et smalt Vandløb omgjordet og med hængende Urter indhegnet Rosen-Ø gjør et ubeskrivelig varmt og sydlandsk Indtryk. Længere ude endelig forvilder man sig ind til en Dam med Svaner eller til Punkter, hvor snart Nordmandsdalens Statuer, snart Esromsøens Bølger titter En imøde: hele Fredensborghavens Poesi er ligesom koncentreret herinde, og den, der kommer fra en langsommelig Vandring gjennem Slottets utallige Værelser, føler maaske dobbelt stærkt, at den dejligste Kongesal er og bliver dog den, som vore danske Bøge hvælver med deres grønne, luftige Kroner.

mr.

Hos en fornem Pariserdame.

II.

Maaske ikke slet saa luxuriøs som den venetianske Nat, men til Gjengjæld mere original var Landsbyfesten hos samme Fyrstinde. Som Forbillede er dens Arrangement absolut anbefalelsesværdigt for vore Villaejere ved Strandvejen. Det hænder jo undertiden, at disse Lykkebegunstigede ikke mellem de øvrige Fortunas Gaver har faaet den, at kunne „hitte paa", og at de derfor simpelthen indskrænker sig til at byde deres Gjæster en Diner med Tilbehør af excellente Vine og i Reglen adskilligt mindre excellente Skaaltaler. Nuvel, de vil aabenbart kunne faa Ideer, hvis de vil være saa venlige at læse de efterfølgende Linier.

Indbydelsen lød paa Klokken To, og Husets nærmere Bekjendte begyndte ogsaa at komme omtrent ved den Tid. Da det hele Arrangement lige ned til de mindste Detailler søgte saavidt muligt at kopiere de franske Landsbyers virkelige Fester, mødte naturligvis de mere Intime i Kostume. Man saae Bondepigedragter fra de forskjelligste Egne af Frankrig, Italien og Spanien; de unge Herrer derimod lod til at have fundet Bretagnekostumet og Attributerne som adjoint du maire mest klædelige. Den stive Portion af Selskabet behagede først at indfinde sig om Aftenen, og da Husets Værtinde selv helst ser, at man slaar Gjækken løs saa vidt muligt, var der selvfølgelig al Anledning til at more sig over de forskjellige Festadspredelser, som bødes.

Under stadig Musiceren af „Landsbyens Orkestre", hvilke naturligvis til Ære for Dagen mødte i gammeldags Kostume med Paryk og Knæbenklæder, gik Legene i Haven deres Gang. Der var trykt Program, som man holdt sig strengt efterrettelig. Som Ouverture, medens Selskabet samledes, holdt man stor „Massacre paa Uskyldige", det vil sige, man kastede løs med Bomuldsboldte paa et Stativ med komiske Dukker; den, der kunde faa de fleste til at dratte, skulde have Prisbelønning, men selvfølgelig gav Optællingen kun Anledning til, at

man udnævnte sine Konkurrenter til „Uskyldige“ og regalerede dem med Bomuldsboldtene. Allerede ved den næste Turnering indfandt Værtinden sig imidlertid og fordelte Priserne til Festens „Kommissærer“, der saa maatte vandre omkring og vise dem til hele Selskabet. Armbaand, Vifter, Cigarfuderaler, Brevmapper foruden naturligvis en Uendelighed af mere vittige end værdifulde Smaagjenstande fristede, og de Dystlystnes Tal blev ikke ringe, hverken da det gjaldt om at bore Sværdklingen gjennem det store røde Hjerte (jeu du crève-coeur), eller da man stak til Ringen, holdt Sækkevæddeløb, brødes paa Plankerne ude over Søen for at vælte hinanden i Vandet eller bedrev andre ungdommelige Sportsidrætter.

I Pavserne mellem Omgangene holdt man Salonkoncert inde i selve Villaen. Store Celebriteter som dem, man faar at høre ved Finansmatadorers og andre rige Borgerliges Selskaber, manglede dog her. Ejerinden af Hotellet i Avenue du Bois de Boulogne er, som sagt, selv en bekjendt Forfatterinde og prætenderer at have Folk af Talent nok i sin Omgangskreds til ikke at behøve kjøbt Assistance. Komponisterne og Forfatterne til Programmets forskjellige Numere findes altid mellem Husets Gjæster, ligesaavel som de udførende Kræfter. Fyrstinden selv og delvis ligeledes hendes syttenaarige Datter udfolder deres Talent paa alle Omraader. Som man let kan forstaa, er der ogsaa adskillige bekjendte Navne tilstede, Forfattere navnlig, men dog forholdsvis færre Franskmænd end Udlændinge. Den indfødte Part af den skrivende Verden i Paris er en noget blaseret Menneskerace; den har allerede forskjellige Gange tidligere overværet Fyrstindens Fester og føler ved dem ikke længer nogen synderlig pirrende Nyhedens Interesse. Af Udlændinge derimod, ganske specielt af Spaniere og Italienere, findes kun Faa, som overhovedet giver sig af med Literatur og Kunst, uden at de under et Pariserophold er stadige Gjæster i Villaen i Avenue du Bois de Boulogne.

For at blive i Stilen, eller her maa man vel rettere sige: i Stemningen, var der for Koncerten den paagjældende Aften lovet et komplet „Landsbyprogram“, og Værtindens Extravagance var endog gaaet saa vidt, at hun havde forvandlet den største Salon til en Blomsterhave med et Theater i Baggrunden, hvis Scene fremstillede en — iøvrig temmelig idealiseret — Smedie, hvor Sangene foredroges. Man vil kunne danne sig en Forestilling om, hvilken Luxus der udfoldes ved disse Fester, naar jeg fortæller, at hele Salen var fyldt med Laurbærtræer, Rhododendrer, Kaktusser, Azoleer og lignende Planter, mellem hvilke man havde anbragt Marmorstatuetter og Fontæner, samt at alle Væggene, alene for den Aften, var blevet beklædt med Spejlglas fra Loft til Gulv, for at Indtrykket af, at man befandt sig i en Have, kunde blive mere illuderende.

Det lille Theater her var imidlertid ikke det eneste, der opvartedes med. Et andet og permanent fandtes i en Havepavillon, som ved Sommerfesterne benyttes til Spise- og Dandsesalon. Efter Dineren gaves der Forestillinger paa det, mest Proverber af Husets Værtinde. Det var naturligvis i og for sig kun Dilettantkomedie, af tilmed nu og da en noget improviseret Natur; men der er alligevel Pokker til Forskjel paa dansk og fransk Dilettantkomedie. Franskmændene er fødte Aktører, og de franske Damer ikke mindst fødte Skuespillerinder. Det Hele kan mangle Façon, men i Enkelthederne finder man dog ved Lejligheder som her meget ligefrem Fortræffeligt. Til en af de Agerendes Præstationer knyttede sig særlig Interesse. Det var en vordende Debutant paa Théâtre français, Elev af Delaunay og Arvtager, paastaar man, af alle dennes yngre Roller. Der kan ikke være Tvivl om, at det unge Menneske har endog meget Talent. Fremdeles er han, man maa vistnok nærmest sige ualmindelig smuk, har et ypperligt Theaterorgan og en fortræffelig Holdning, kort sagt alle mulige ydre Betingelser for Scenen. Personlig er han et opvakt ungt Menneske, normal og sund, lidt ungdommelig lyrisk endnu, men uden Spor af Kunstneraffektation eller Kunstnersentimentalitet. Det skulde være underligt, om man her ikke er berettiget til at vente sig noget Ualmindeligt. Og det vilde være saare heldigt, om Forventningerne gik i Opfyldelse; thi Théâtre français har næsten ligesaa stor Trang til unge Elskere som vort eget kongelige Theater.

Men tilbage til selve Festen. Dens Middag maatte naturligvis ogsaa holdes lidt i den landlige Stil. Man spiste ganske vist udelukkende paa Sølv, der serveredes kun lutter udsøgte Retter, men i Menuen var der ikke mere Orden, end naar man lejrer sig under de grønne Træer og breder Dug paa Grønsværet. Karper- og Vildsvinestege, Strasburger Gaaseleverpostejer og Ferskener, Alt blev præsenteret paa engang og konsumeredes i den mest fortvivlede Uorden. „Landsbyens Orkester“ musicerede omkap med Champagnepropperne, man sang og holdt Skaaltaler i Munden paa hinanden, tog Stolen bort under „Hr. Mairen“, saa han brattede paa Gulvet, kronede Rosenbrude og tedde sig i det Hele taget paa alle Maader, som holdt man virkelig Skovturmaaltid i det Grønne.

Desto mere paafaldende var Sceneforandringen for dem, som efter denne Middag ikke foretrak at fortsætte Løjerne i den illuminerede Have, men Pavillonen indrettedes til Theater, men fulgte Værtinden over i Hovedbygningen. Her havde den mindre kunstnerisk-ungdommelige, men til Gjengjæld finere Portion af de indbudne Gjæster, italienske Grever, spanske Grander og franske Ministre med deres Damer imidlertid samlet sig, Damerne naturligvis i Toiletter, der var ligesaa oversaaede med Diamanter, som Herrernes sorte Kjoler var det med Ordener. Gjæsterne, der var komne i Løbet af Dagen, mødte, forsaavidt de ikke var i Kostume, efter Opfordring i sort Frakke og lyse Benklæder; under Republiken anvendes Kjoler kun yderst sparsomt. Men her var der selvfølgelig ikke Tale om Andet end grande tenue og Selskabsstivhed. I en Salon med udpolstrede blaa Atlaskesvægge var Damerne sunket ned i Lænestole og Divaner med samme Slags blaa Atlaskesbetræk, de strakte deres Diminutivfødder frem paa Gobelinstæppet over Gulvet, saa man mellem Skoenes gjennembrudte Overlæder kunde skimte de kulørte Silkestrømper, og sad forresten og halvsov bag Vifter til saadant noget som en halv Snes Tusind Franks. Herrerne havde naturligvis afsondret sig fra dem; de stod og kiggede paa Marmorbuster og andre Kunstskatte, som Fyrstinden har bragt med sig fra Italien, uden at ane hvad de saae paa, vexlede to ligegyldige Ord med en Sidemand, som de havde truffet i Gud veed hvormange Snese Soireer forinden, men om hvis Navn de dog ikke havde Spor af Begreb, eller beskæftigede sig med lignende, ligesaa interessant Tidsfordriv. Paa Fyrstindens Opfordring fulgte de med over i Theaterpavillonen for at kjede sig videre der. At der slap lidt beklemt Luft ind med dem, kunde jo ikke undgaas; men heldigvis var Aftenen ligesaa vidunderlig skjøn og frisk, som Dagen havde været solstraalende, og Villaens Balkon sang forskjellige unge Landsbypiger med deres Elskede, og paa de store Plæner ved Vandet spillede Landsbymusikanterne til Dands. Da man henad Natten sagde Farvel til Værtinden, kunde man i ethvert Tilfælde ikke nægte, at hun havde gjort Adskilligt for at underholde sine Gjæster. Som sagt: man har her Beskrivelsen af Festen til at faa Ideer af.

Mac Adam.

Billedtexter.

Englænderne tager Cypern i Besiddelse. Fredag den 12. Juli samledes en Mængde Cyprioter, baade Grækere og Tyrker, i Nikosia for at være Vidne til, at Admiral, Lord John Hay formelt tog Øen i Besiddelse paa Dronning Viktorias Vegne og hejste det britiske Flag. En fem og tyve Marineartillerister og nogle Marinesoldater fra „Minotaurus“ udgjorde hele den tilstedeværende engelske Styrke; men der lod for den Sags Skyld heller ikke til at behøves Flere, thi de fornødne begejstrede Hurraer og Bifaldsudbruddene, da Dronningens Navn blev nævnet, besørgedes med stor Redebonhed af Øens Befolkning. Rimeligvis venter den, at den engelske Administration skal skæppe godt i dens Lommer; og man sige, hvad man vil, — det, Folk venter sig Fordel af, ser de sjelden synderligt umildt til. Nok sagt, der herskede stor Glæde, da Hr. Baring (ansat ved det engelske Gesandtskab i Konstantinopel) gjentog saavel paa Græsk som paa Tyrkisk Meddelelsen om, at Cypern fra nu af sad under Englands Vinger. Bladets Forsidebillede giver et Begreb om Ceremonien. Figuren, der staar med Haanden løftet for at salutere Flaget, er den førnævnte Admiral; Kaptajn Rawson, assisteret af en anden Søofficer, forestod Flagets Hejsning.

Fra Verdensudstillingen i Paris. Som Gud og Hvermand veed, sender de brave Hollændere tre berømte Varer ud over den ganske Jord: Schiedam'er Geneveren (som vi i et tidligere Numer omtalte), Eydamer-Osten og Harlem'er-Tulipanen. En fjerde, for Landet mindst ligesaa karakteristisk Vare beholder de heldigvis i Reglen for sig selv: det er Klokkespillene. Ingen har rejst i Holland, som ikke med Rædsel tænker tilbage paa, hvorledes der hvert eneste Kvarter, Dag og Nat, rejser sig en Klokkeklang, som er nærved at tage om ikke Livet saa dog Ørene af En. Klokkerne hilser den Nyfødte Velkommen og ledsager ham gjennem hele Livet; der er ikke en Landsby uden Kirketaarn, og ikke et Kirketaarn uden Klokkespil, saa man undrer sig tilsidst over, at man ikke ogsaa træffer Klokker paa Skibsmasterne, hvad der jo dog aabenbart maatte afhjælpe „et dybtfølt Savn“ hos den søfarende Mynheer . . . Paa Verdensudstillingen har Hollænderen sørget for at faa sine Klokker, og det maa man sige, de lader En aldrig i Tvivl om, „hvad Klokken er slaaet“. Mange finder tvertimod, at de er altfor indtrængende med deres Oplysninger herom; men den hollandske Udstillingskoloni møder ufravigeligt paa Pletten, naar Spektaklet er allerværst, og lytter med blidt Velbehag til de kjære, de hjemlige Toner.

— — Mange vil maaske tro, at den Familie, der paa det andet Billede er fremstillet kjørende og travende rundt i Udstillingslokalerne, ogsaa er Hollændere; men man tager fejl, det er ægtefødte Børn af England, som har lagt Beslag paa en af de rullende Lænestole i Udstillingen, og som nu haler afsted for at se og for at forøge deres Kundskaber. Fatter indtager Forsædet, Datteren, der optager Skitser, sidder baglænds, en haabefuld ung Pode hænger bagpaa; Mama endelig lorgnetterer, Numer To af Døttrene studerer „Føreren“, og Alle er vigtige og vel tilfredse, undtagen det stakkels menneskelige Forspand, der maa slide værre end en Hest.

Op fra Havsens Bund. Den 24. Marts forliste, som Læserne maaske husker, pludselig det engelske Øvelsesskib „Eurydice“ udfor Øen Wight, og næsten en halvfjerde Hundrede Mennesker fandt deres Død i Bølgerne. „Nutiden“ bragte i sin Tid (Nr. 81) baade Afbildning og Beskrivelse af den sørgelige Hændelse. I de efterfølgende 4—5 Maaneder har man været travlt beskæftiget med at søge at hæve Vraget, og skjøndt man en Tid lang mistvivlede om et heldigt Udfald af disse Bestræbelser, er de dog nok nu fuldstændig lykkedes. De hosføjede Billeder viser, hvorledes man havde placeret Fartøjerne, som benyttedes ved det storartede og yderst indviklede Bjergningsforetagende; man maa desuden erindre, at Alt afhang af Dykkerne, og at de kun kunde arbejde ved Ebbe og i meget smukt Vejr, eftersom Understrømmen ved Wights Kyst er overordenlig stærk. Skibet laa oprindeligt paa 7½ Favne Vand, hvortil maa føjes 8 eller 9 Fod Mudder, som Vraget havde boret sig ned i, — ialt altsaa omtrent en 55 Fod under Havfladen; det var følgelig fra en antagelig Dybde, man skulde have det løftet op. Fremgangsmaaden var i sine store Træk følgende: Den ene Ende af Jernkjættinger blev fastgjort indenfor Portene paa „Eurydice“, hvor de holdtes af store Stykker Tømmer, den anden Ende gik op til de fire Skibe, som var anbragt ovenover og paatvers af Vraget. Naar Alt saa var i Orden, og Ebben var paa sit laveste Punkt, begyndte Løftningsprocessen, det vil sige: Kjættingerne blev halet til og gjort fast i de løftende Skibe, og efterhaanden som Floden steg og steg, gik Vraget naturligvis tilvejrs. Nu kom Damperne og trak det Hele ind paa lavere Vand, saa Vraget tilsidst kom til at ligge paa en Banke og fik øverste Dæk op over Vandfladen. Men tidt var Søen i Oprør, og alt Arbejdet maatte opgives, og de løftende Skibe maatte skyndsomst søge ind til Portsmouth. Den sidste Løftning endelig udførtes ved Hjælp af Ankerkjættinger, som gik ind under Vraget. Men Vejret og Søgangen lagde vedblivende store Vanskeligheder i Vejen, og først de nærmest foregaaende Dages Efterretninger betragtede Redningsforetagendet som saa omtrent helt sikkret.

Hele den engelske Kongefamilie var ude at bese Vraget, og navnlig var Prindsen af Wales ombord i det og underholdt sig en Stund med de der tjenstgjørende Officerer. . . . Da „Eurydices“ Dæk viste sig over Vandfladen, frembød det et Billede paa den yderste Forvirring. Det var næsten helt skjult af Touge og Kjættinger. Skroget var ellers kun lidet molesteret, naar man ser bort fra, at „Thunderer“ havde givet det nogle Skavanker, og at ogsaa Jernkjættingerne havde skrabet det en Del. To Baade blev fundne vel beholdne paa deres reglementerede Plads, — men man fandt ogsaa over et Dusin Lig og havde saa endda Forvisningen om, at mange, mange fler endnu ikke var kommet op for Dagens Lys.

Korrespondance.

A. Koloradobillen, som man forhaabenlig uden Grund har frygtet for nu ogsaa skulde gjæste os, finder De afbildet og beskrevet S. 419 i Bladets første Aargang. — Bjergmanden i Tyrol. De behøver neppe at gaa i Angst hverken for Seler eller bayersk Øl. Om Tilvirkningen af mousserende Vande kan vi henvise Dem til Quarizius, künstl. Darstell. mouss. Getränke, Weimar 1870; men Deres Gaader kan vi ikke bruge. — M. B. Det foreslaas, at De vedblivende driver uden Tilskuere eller Tilhørere den gaadefulde Sport med at „trykke Naturen til Deres Bryst“. — Alma. Deres Ønske om at se et Billede af Edison skynder vi os at opfylde; her har De den berømte Opfinders Portræt:

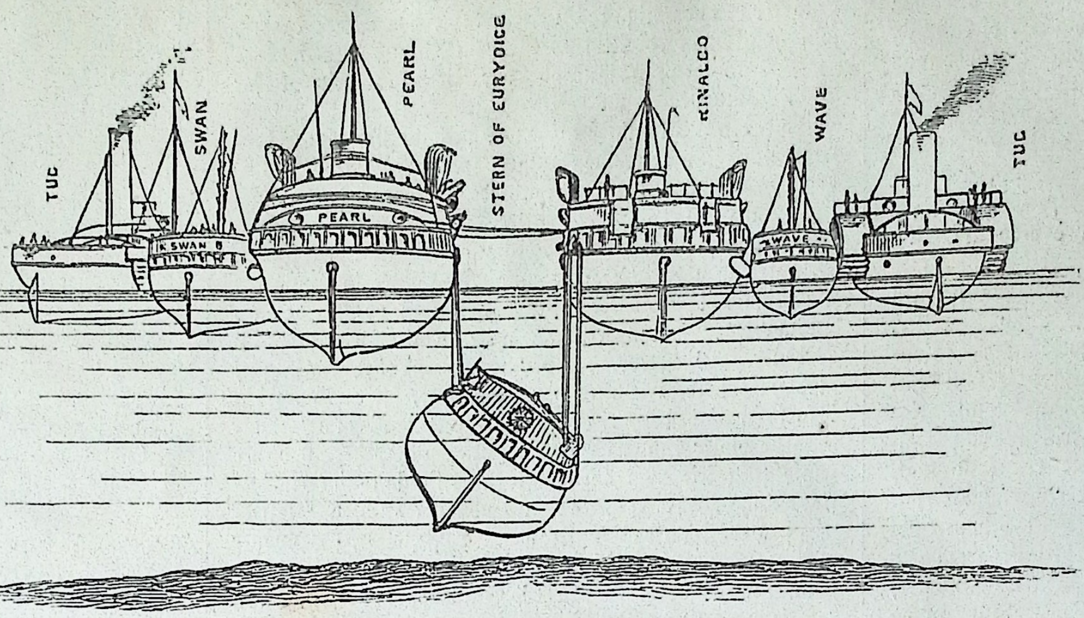
Broget Selskab.

— I hele Kavkasus nyder den gamle Natijev stor Anseelse, og han har vist Russerne meget betydelige Tjenester, hvor det gjaldt om at bekæmpe indfødte Stammer. Som oftest er Kampen blevet ført med Skud og Hug, men undertiden dog ogsaa med List. Saaledes gjorde engang flere lesgiske Auler Opstand i et Distrikt, som Natijev var Chef for. Aulaernes Ældste var ikke til at styre, og kun med Nød og neppe lod de sig bevæge til at vente til d. 2. Februar: „dersom Allah, sagde Natijev, billiger Eders Opstand, vil vi faa en klar Aften og Nat, og Maanen vil lyse hele Natten igjennem; men misbilliger han Eders Fordringer og Opstand, vil Maanen formørkes.“ Om Aftenen paa den bestemte Dag samledes de Ældste udenfor hans Hus og betragtede opmærksomt den opgaaende Maane; Natijev selv var yderst urolig, thi blev det en maanelys Aften, maatte Opstanden ufejlbarligt udbryde. Kl. 11 formørkedes dog heldigvis Maanen, alle de Ældste blev umaadeligt forfærdede, bad angerfuldt om Tilgivelse, lovede at lystre Allahs Vilje, som her var tilkjendegivet dem ved et Mirakel, og ærede fra den Tid Natijev som en stor Troldmand og Profet. Hemmeligheden var, at han havde kunnet læse i en Almanak, — hvoraf altsaa fremgaar, at en saadan kan have et hidtil neppe anet Værd.

— Som bekjendt samles der ivrigt paa Frimærker af en hel Del Mennesker, og det er ganske pudsigt at se i et Katalog fra det engelske Firma Stafford Smith and Co., Preston-Road i Brighton, at det forhandler ikke mindre end 3821 Slags forskjellige Frimærker! Enkelte af dem er i meget høj Pris. Et rødt spansk 2-Real-Mærke fra 1851 koster ubrugt 42, stemplet 35 Shillings, og et rødt 4-Pesos-Mærke fra Buenos-Ayres (1858) koster endog henholdsvis 63 og 50 Shillings. Da en Shilling er godt og vel 88 Øre, ser man, at Priserne naaer temmelig højt op.

— Et Selskab af Dverge fra Bologna vækker for Tiden stor Opsigt i London. Det bestaar af de to Brødre, Baron Lillefinger (30 Aar gl., 35 Tommer høj) og Grev Rosenknop (28 Aar, 1/2 Tomme højere) samt af deres Søster, Hertuginden af Lilleput, der er 24 Aar og en ubetydelig Kjende højere.

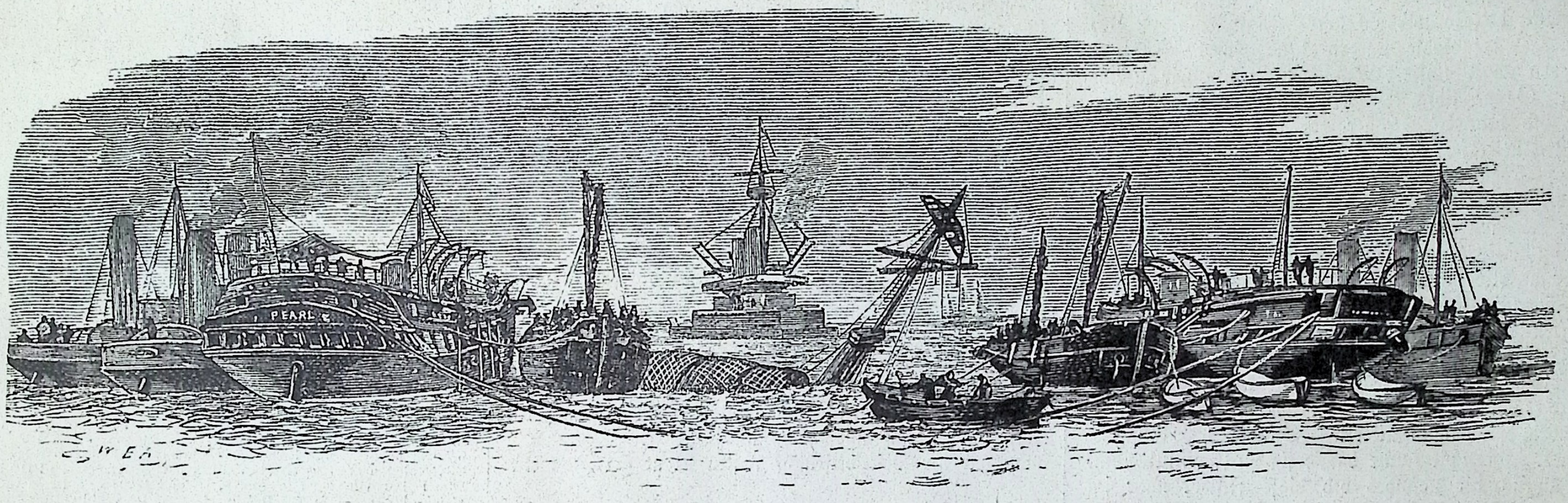
— Den Hosebaandsordenens Brillantstjerne, som Lord Beaconsfield har faaet foræret af Mæcenaten Sir Richard Wallace, er sine 220,000 Kroner værd mellem Brødre. Den har tilhørt den rige og rigt begavede Lord Hertfort, hvem Thackeray har skildret i „Vanity Fair" (som Marquis of Steyne), og hvem Lord Beaconsfield selv har portræteret i sin Roman Caningsby (som Marquis of Monmouth).

Agterspejlene af de løftende Skibe og af Vraget, efterat Masten var taget ud.

— En lille Pige vilde gjerne have mere Sukker paa sin Rødgrød og tog sig Moderens haardnakkede Afslag meget nær . . . „Mo'er!" udbrød hun efter en Stunds Betænkning og med et yderst alvorligt Ansigt: „veed Du, . . . der var forleden en lille Pige her omme i den anden Gade, som heller ikke maatte faa mere Sukker paa sin Grød." — „Ja saa! sagde Moderen, — hvad var der med hende?" — „Jo, Mo'er, Dagen efter gik den lille Pige hen og faldt i Brønden! . . . Det vides ikke, om det gruelige Argument rørte Moderens Hjerte.

— I Guvernementet Tschernigov i Rusland opdagede man for nylig en smuk Morgen, at en frisk Barnegrav var blevet aabnet, og at alt Kjødet var skaaret af det lille Lig. To Kosakker havde kogt Fedtet af bemeldte Kjød, fordi de stod i den Formening, at Lys, der var støbt af Menneskefedt, gjorde dem, som bar det, usynlige. Og da de nu selv var Tyve af Professionen, havde de tænkt, at slige Lys ret maatte være Noget for dem.

Bugserdampere. Løftende Skibe. Løftende Skibe. Bugserdamper.

Vraget af »Eurydice« løftes op. (Se S. 393).

Smaa Meddelelser.

— „Nutidens Romanbibliothek" har i sit 2. Bind paabegyndt Oversættelser af Alfons Daudets og Marc Twains morsomme Arbejder „Tartarin fra Tarascons vidunderlige Hændelser" og „Tom Savyers Eventyr". Den franske Forfatters Bog er Fortællingen om en Storpraler, som tilsidst af sine egne Pralerier twinges til at gaa paa Løvejagt i Afrika, og som bl. A. oplever et pudsigt Kjærlighedseventyr; det er maaske det bedst komponerede af alle Daudets Arbejder, og det vil neppe undlade at fængsle Læserens Opmærksomhed. Af Marc Twains Fortælling har „Nutiden" tidligere bragt et Brudstykke, og forresten er denne Forfatters tørre Lune og drastiske Komik jo saa bekjendt, at de Fleste vel paa Forhaand har et Begreb om, hvor fornøjelig en Lekture der her venter dem. Istedetfor da at udtale os yderligere om „Tom Savyer" tilføjer vi, at der i de nærmest følgende Hefter agtes optaget Oversættelser af et Par Bøger, som beskæftiger sig med opsigtsvækkende Begivenheder fra de sidste Aar, og som ogsaa i Udlandet har fundet talrige Læsere. Østerrigeren Leon Norberg fortæller f. Ex., paa Grundlag af historiske Data samt stenograferede Referater af Processen, om „Antonellis Datter", hvorved der skal aabnes meget interessante Indblik i det moderne katholske Præsteskabs Liv og Færden, — og det er nok ligeledes paatænkt at optage en russisk Fortælling, som spiller under den sidste Krig og er forfattet af en af Ruslands dygtigste Korrespondenter.

Tivoli havde til sin „Fødselsdag" i Torsdags iført sig en straalende Dragt, og navnlig gjorde det elektriske Lys, der var anbragt foran Koncertsalen, stor Virkning. Fra en parallelogramformet Lygte, hvis to nederste Trediedele var af mat Glas, udgik et hvidligt, udmærket smukt Lys, som fik Gaslygternes Skjær til at tage sig forunderligt svagt ud. „Fremtidens Belysning" vil utvivlsomt komme til at overgaa vor Tids i endnu højere Grad, end denne overgaar vor Bedsteforældres. — I Koncertsalen vakte den wienske Orkesterdirigent Strauß stor Begejstring. Han dirigerer overordenlig energisk, er næsten uafladelig i Bevægelse saa at sige med hele sin Person, men faar saa ogsaa disse uforligneligt bølgende, næsten lokkende østerrigske Valse udførte med fortrinlig Præcision. Det er en Hæder for Hr. Balduin Dahl, at hans Orkester kan præstere saa gode Ting, — og at han selv under saa stærkt Bifald hævdede sin Plads som Dirigent ved Siden af den Fremmede.

Rebus af s—r.

T
PPNST

Oplosning paa Gaaden i forrige Numer:
Andreas. — Andrea. — Andre.

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg & Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg & Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

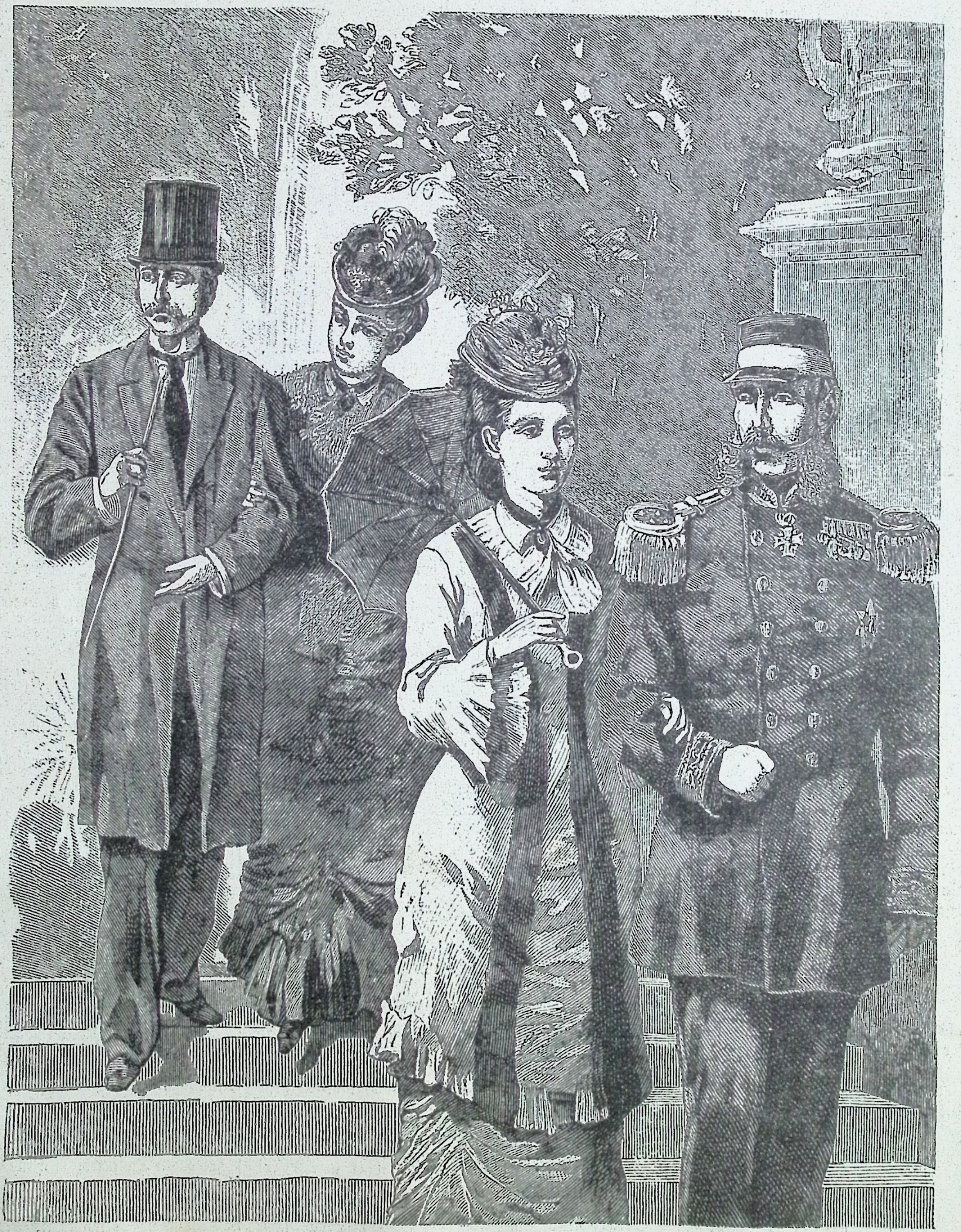
Nr. 101. Søndagen den 25. Avgust. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Et Dobbelt-Brudepar.

Vore Naboer Tydskerne lader til at have giftefærdige Prindsesser formeligt paa Lager; og for saa ikke at vise sig knebne, faar de gjerne et Par Stykker af dem forsørgede ad Gangen. Som man erindrer, hjemførte et Par tydske Fyrster for ikke ret lang Tid siden en Datter af den tydske Kronprinds og en af Prinds Friedrich Karls Døttre; nu staar atter to Bryllupper for Døren, idet Prinds Arthur af England og Prinds Henrik af Nederlandene skal formæles henholdsvis med den Yngste og den Ældste af førnævnte Prinds Friedrich Karls Døttre. Dobbelt-Forlovelsen blev deklareret af Kejser Vilhelm d. 14. Maj ved et Galataffel paa 100 Kuverter i Berliner-Paladsets „Ørnesal"; hvad Brylupperne angaar, saa har Prinds Henrik fejret sit igaar, Løverdag, i Potsdam, medens den engelske Prinds nok først skal gjøres til Ægtemand i Begyndelsen af 1879. Englænderen vil have Højtideligheden hjemme hos sig selv, det vil sige i Windsor.

Om de unge Damer er der ikke Stort at fortælle; for de fleste Kvinder gjælder det jo ogsaa, at jo Mindre man kan sige om dem, desto heldigere og dem selv mere udmærkende er det. Prinds Henriks Tilkommende hedder Marie Elisabeth Luise Friederike og er født 14. Septbr. 1855; hun befinder sig altsaa allerede paa Vejen til den éngang saa interessante Trediveaars-Alder. Ligesom hendes yngste Søster Luise Margarethe (født 25. Juli 1860) skal hun have nydt en efter „fornemme" Begreber fortræffelig Opdragelse, hvor der ikke mindst er blevet lagt Vægt paa det Æsthetiske og Kunstneriske, og det gjælder saavel om hende som om hendes Sødskende, at de ved deres næsten borgerlige Jævnhed og Ligefremhed har vundet sig megen Sympathi hos de loyale Berlinere. Prindsesse Marie kunde man hyppigt møde i en lille Kurvevogn, som hun selv kjørte, eller spadserende Arm i Arm med sine Hofdamer; for Søstrenes Guvernante, en Grevinde Schlieben, nærede hun en næsten lidenskabelig Hengivenhed. Som et smukt Træk af hende fremhæves den hos almindeligt moralske Mennesker rigtignok selvfølgelige Optræden, hvorved hun satte igjennem, at hendes næstældste Søster tiltrods for Etiketten fik Lov til at blive gift før hende.

Hertugen af Connaught. Prindsesse Luise Margarethe af Preussen. Prindsesse Marie af Preussen. Prinds Henrik af Nederlandene.

Et Dobbelt-Brudepar.

Hvad angaar de to Brudgomme, da er Prinds Henrik af Nederlandene født i Soestdyk d. 13. Juni 1820; han er altsaa en højst bedaget Ægteskabskandidat, men har for den Sags Skyld fra 1853 til 1872 været gift første Gang med en sachsen-weimarsk Prindsesse, som dog ikke efterlod ham Børn. „Og paa Prinds Henrik hviler hele Landets Haab om Forplantning af den nedarvede Regent-Slægt", som det hedder saa smagfuldt og honnet i en tydsk Journalartikel. Samme Artikel vil vide, at „det nederlandske Folk allerede længe har bestormet Prindsen med Bønner om at indgaa en ny Forbindelse", eftersom af hans Broder, den regerende Konges egne to Sønner Numer Et vægrer sig ved at gifte sig samt ved at forlade Paris, og Numer To befinder sig i en saare lidende Tilstand. Prinds Henrik kan glæde sig ved et godt Helbred, og „hans venlige Værdighed, hans alvorlige Galanteri" antages at have gjort Indtryk paa den tydske Prindsesse, der selv skal være en alvorligt anlagt og dyb Natur. Man mener med andre Ord, at der er en Smule Godhed og Ømhed med i Spillet, og at ikke den blotte Udsigt til Nederlandenes Dronningekrone har lokket hende til Brudeskamlen ved den snart Tredsindstyve-Aariges Side. Thi at denne Krone kan komme til at smykke hendes Hoved, er rimeligt nok, da man venter, at baade Kongen og Thronfølgeren, Prindsen af Oranien, vil

abdicere til Fordel for Prinds Henrik. Selve denne er meget populær i Nederlandene og stiller sig ogsaa gjerne i Spidsen for alle patriotiske Foretagender; han har Rang som Admirallieutnant, men har forøvrig tjent sine Sporer som Statholder i Storfyrstendømmet Luxemburg. I den sidstnævnte Stilling (man veed, at Luxemburg er i Personal-Union med Nederlandene, men har egen Forvaltning og Forfatning) optraadte han ægte konstitutionelt og meget taktfuldt, saa da han i 1875 fejrede sit 25 Aars Jubilæum som Statholder, blev Festen til en storartet Nationalfest.

Den anden Brudgom, Prinds Arthur, Hertug af Connaught og, efter hvad der paastaas, designeret til Vicekonge i Irland, er Dronning Viktorias tredie ældste Søn; den næstældste blev, som man maaske husker, i 1874 gift med Czaren af Ruslands eneste Datter, og den yngste, Leopold, skranter endel. . . . Prinds Arthur har foreløbig Charge som Oberstlieutnant i en Skyttebrigade, men er ellers Dronning Viktorias personlige Adjutant og som Følge deraf altid om hende. Han har set sig ikke saa lidt om i Verden, er meget yndet i Hofkredsene og det fine Selskab, og skal endelig ogsaa nyde Agtelse som Militær. Det tydske Blad, vi her har fulgt, tilføjer: „hvad forøvrig Prindsens engelske Familiekrav angaar, bør det altid erindres, at paa Grund af Hertugen af Edinburghs (Dronning Viktorias næstældste Søns) ejendommelige Stilling som Thronfølger i det sachsiske Hertugdømme Koburg-Gotha, vilde Hertugen af Connaught — under visse Eventualiteter i Storbrittanien, som man vel ikke behøver at ængstes for, men som dog heller ikke er utænkelige — komme til at gjælde for Dronning Viktorias næstældste, skjøndt han kun er hendes tredieældste Søn.“ Med andre Ord, ikke saasnart faar man en tydsk Prindsesse gift med en engelsk Prinds, før man lader til at spekulere i den rette britiske Thronfølgers Død og aabner sine tydske Læsere den pragtfulde Udsigt, at en tydsk Dame maaske ogsaa engang kunde blive Dronning eller dog Magthaver af England. Monstro vore Naboer dernede ikke en skjøn Dag gaber saa højt og vil sluge Saameget, at det gaar dem som den begjærlige Krukke, der gik altfor længe og altfor hyppigt til Vands?

Under Danebroge 1848-50.

Af G. Betzonich.

V. Smaafolk og store Mænd paa Valpladsen.

(Fortsat).

Et Emne, som ofte er paa Bane mellem Soldater, er: hvorledes Den eller Den mon vil te sig, naar han kommer i Slag. Saadan sad en halv Snes Artillerister en Aftenstund om deres Vagtild, eller rettere, de laa udstrakte i det tørre Løv paa deres Kapper eller sad paa Træstammer og Stubbe, medens Hestene græssede tæt ved. Samtalen drejede sig om Slaget, der nylig havde staaet, men som de ikke havde været med i, og om hvad den følgende Morgen sandsynligvis vilde bringe. Alle som En ønskede ivrigt, at Batteriet maatte komme med i Ilden, hvis det gik til Kamp.

En meget højrøstet Nordsjællænder, Bondesøn fra Omegnen af Frederiksborg, tog Ordet: „Jeg vil slaas som en Mand!“ sagde han. „Naar man kan sine Ting og har Hjerte i Livet, saa slaas man altid som en Mand.“

Hans Sidemand, det var ogsaa en Bondesøn, men hjemmehørende noget nærmere Hovedstaden, sagde: „Slaas som en Mand, — det er for lidt sagt, min Ven. Man skal slaas som en Djævel, Niogfyrre, det batter bedre, Du, og det vil jeg gjøre, min Ven!“

Niogfyrre, Jørgensen hed han, blev slaaet paa Skulderen ved det sidste „min Ven“ og opfordret til at sige, hvor Mange han tænkte at ville tage paa sin Samvittighed.

„Det veed jeg sgu ikke,“ sagde den Tiltalte oprigtigt. „Før man har proberet det, kan man jo ikke sige, hvordan man vil være til Mode i Slag, — jeg vil slet ikke forsværge, at Modet svigter mig, naar det kniber.“

Da Batteriet Jessen rykkede ud Paaske Morgen, havde de to kjække Sjællændere faaet Plads ved den forreste Kanon: han, der vilde slaas som en Djævel, sad som Forrider med Huen lidt paa Snur og strøg sit kraftige Mundskæg op mod Øjnene, den Anden sad paa Mellemløberen og klappede sin Hest paa Halsen med et muntert Smil. Som Stangrider kom Niogfyrre luntende. Han havde kastet Tøjlerne over Armen og havde travlt med at surre Remmen paa sin Hue fast og spænde den stramt ned under Hagen. „Det er dog forbandet!“ brummede han. Har jeg faaet en anden Hue i Dag? Ellers drukner jeg i den, og nu — hvordan er det dog fat . . . den klemmer mig, som om den var altfor lille til mig — det er ikke min.“

„Gu' er det din!“ grinte Mellemrideren; „men det er Skrækken, der gjør Dig tykhovedet, Jørgensen. Tag Dig godt i Agt og hold Dig brav fast, nu begynder det.“

Ved Mysunde kom Batteriet i Engagement, og efter en heftig Kamp blev Fjendens Ild saa overlegen, at vi maatte trække os tilbage for ikke at lade vort Skyts falde i hans Vold. Da Retraiten sattes i Værk, blev Bespændingen for den forreste Kanon sky, og i vild Galop satte de sex Heste afsted med Forstillingen efter sig over mod Fjenden. For- og Mellemrideren, der ikke kunde standse de rasende Dyr, opgav snart Forsøget og lod sig glide af, først den Ene, saa den Anden, og ilede tilbage til Batteriet. Stangrideren derimod holdt sig i Sadlen. Da han saae de Andre dumpe, klemte han sig fastere, og efter et sandt Mazepparidt gjennem en Hagl af fjendlige Kugler prøvede han paa, med Anspændelse af alle sine Kræfter, at faa de skjælvende Dyr tvunget til at gjøre et Sving til Siden og derefter ud i et Moseløb og saa — ja, Resten gik af sig selv. Øgene stod forbløffede, da det kolde Vand uformodet pjadskede dem op om Bug og Bringe, han benyttede sig af sit Held, kastede sig fra Stanghesten over paa Forløberen, vendte, og travede, bestandig med Kuglerne efter sig, tilbage til Batteriet, som han efter nogen Søgen ogsaa lykkeligt fandt. Manden var den senere Rigsdagsmand Sylvester Jørgensen.

. . . Der var forresten En af vore Artillerister, som ved en anden Lejlighed havde været i et Tilfælde omtrent som Jørgensens. Et Par Heste løb med ham Pokker i Vold den forkerte Vej og bragte ham i Livsfare, hvoraf ikke hans eget Snille, men Omstændighederne reddede ham. Jeg hørte ham fortælle sin Historie en Nat, da en lille Flok paa en kjedelig Feltvagt forkortede sig Tiden med hvad de kunde finde paa.

„Herregud! skal jeg nu fortælle det gamle Brøvl!“ klagede han med et Ansigt, der forraadte, at det dog ikke var ham saa ukjært at følge Opfordringen. „Jeg hængte paa Hesteryggen, saa længe jeg orkede; saa blev jeg omgaaet af otte langskægede Tydskere — Otte om En, den var for stram! Jeg maatte naturligvis gi'e mig; men et bitte Korn senere hen, da de havde sat mig som Fange paa en Furagevogn, glemte de mig, og jeg tog til at rende og er nu her, som I ser. Det er hele Historien.“

„Og Du var slet ikke bange, Kresten? Det Hele gik saadan i en Snup?“ frittede En.

„Bange . . . Naa, strax da Bæsterne stak i at rende, var jeg ikke meget kurasi; der kom mig saadan en underlig rød Taage for begge Øjne, og saa syntes jeg, at Træerne stod med Roden i Vejret langs Vejkanten, og det var lige saa grangiveligt, som om En løb og pikkede mig med en spids Hammer oven i Hovedet. Men saa lige i det Samme, som jeg fik de tydske „Bangeneter“ paa Armslængde fra mig, — ja kan I begribe det? — saa gik hele min Angst og min Bæven over. Jeg gav et Brøl fra mig, og kanske det var det, som lettede og gav Luft, allenfals blev jeg da klar efter det, og hvad jeg gjorde siden var saa roligt, som om jeg i alle mine Levedage aldrig havde bestilt Andet end at lade mig tage af tydske Soldater og løbe fra dem igjen.“

„Saadan havde jeg det ikke den anden Dag, — I veed nok, da jeg faldt i Fangenskab,“ sagde en Anden.

„Du, Jens Toft, har Du ogsaa været i Fangenskab?“ spurgtes der.

„Ja vel har jeg det, inden jeg kom til dette her Batteri, for jeg drog jo ud med 2det, — det var ogsaa et Satans rask Batteri, det! Og saa var det nede ved Krusaa, vi masede paa for at komme til Skud, og det skete i en Fart, kan I tro, med Folk over os som Bruun og Thestrup — kjender I dem? Tydskerne stod dækkede, og vi maatte tage tiltakke med Marker saa flakke som en Tallerken; saa protsede vi paa for at rykke ham nærmere paa Livet og faa en Ende paa Brøvlet; for saadan var Bruun, — lige bardous paa! Men saa var det skam, at det kneb for Jens Toft og for et Par Stykker med ham. For at spare en Bid Vej satte vi over en Grøft, men ved det blev vi sinkede, og Fanden maa vide, hvordan det gik til, men før vi forsaae os, var vi nappede Allesammen — og vi var endda en fire Stykker i Følge. Vi var nu meget lystige af os, vi Fyre, og raske paa det, og Ole Tinkerup, som ogsaa var med, snakkede Tydsk og sagde: „Skidt med das!“ for vi saae hele Tiden Vore avancere ned imod os, og strax efter blev der ogsaa svært Halløj i Lejren omkring os, de tudede i deres tydske Horn: retirer! retirer! og vi fire Danske raabte Hurra! og snakkede mellem os selv om, at det slet ikke var saa gefærligt i saadan en Hurlumhej at snige sig bort. Men — aber, som Tydsken siger, nu skal I høre Løjer! Aldrig saasnart havde Ole Tinkerup blinket til mig og peget med Fingeren først paa ham, der stod Vagt for os, og saa paa Vejen ned efter, førend jeg blev som lamslaaet i hele min Krop, og den kolde Sved skyllede mig ned over Panden . . . ja, det er, som jeg siger, I skal slet ikke grine. Jeg blev saa hvid som et Lagen og maatte lægge mig ned paa lidt Halm og lukke begge Øjnene og holde mig for Maven, for ellers var jeg besvimet, og nu kan I tro mig, om I vil, og lade være, om I vil, men den Angst fik jeg ikke ud af min Krop før længe efter, at jeg var kommet i mine gamle Folder igjen.“

„Naa, Du kom altsaa i dine gamle Folder igjen?“

„Gu' gjorde jeg det; men hvordan? Ja det maa I spørge mine Lemmer om, for de tog Magten og styrede selv Konkursen uden at spørge mig om Forlov; mine Arme drejede sig som to Møllevinger, det mærkede jeg nok, og jeg leverede Næsestyvere til Højre og Venstre, men Benene dirrede under mig, og Hjertet var nede i Buxerne, — og det skal jeg aldrig nægte for noget Menneskebarn, at Angstens Sved haglede af mig, og da jeg først var begyndt at rende, saa var jeg rent som tosset. Men det er ligegodt det Løjerligste, jeg nogensinde har oplevet, at en Mand som jeg, der veed med mig selv og har bevist ved flere Lejligheder, at jeg ikke er bange, dog justement er det lige i det Moment, da det ser ud, som jeg viste mest Mod og Mandshjerte.“

. . . Vagtilden blussede, og Mandskabet blev ved at fortælle for at holde hverandre aarvaagne og varme. Nattevinden suste i de gamle Egekroner, en Fugl eller et Egern smuttede let mellem de raslende Blade, en opskræmmet Ugle skreg og fløj tungt fra Gren til Gren, Baalets røde Skjær kastede lange Skygger hen over den bløde Skovbund, hvor Anemoner og Bukkar blomstrede nu i Krigstid som i Fredstid i Ly af de høje Træer. Feltflaskerne gik rundt, til man naaede sidste Taar i den sidste Flaske, og saa blev det da endelig Morgen. Den første Lysning mellem Træerne hilstes af en enlig Stemme, der uformodet hævede sig, som den trilrende Lærke slaar op af Kornet, — kun med den Forskjel, at Tonen var lige saa falsk, som Lærkens er ren. Manden sang, som om han var ganske mutters ene i den store Skov, og stod stiv som det Træ, han havde posteret sig ved, med den ene Haand paa Sabelskeden og den anden langs Buxesømmen, som Reglementet byder ved Kommando „Ret!“ Hans Stemme sank eller steg, eftersom Rimene var dristige eller vemodige, — og hans Vise tager vi med i Fortællingen:

„Vi droge for vort Fødeland
Og rejste over brusend Vand,
Vi bleve kommanderede
Fra vores Elskede.“

Her satte den Syngende Tonen i en anden Art, som om det Haab, Verset udtalte, maatte kaste et Skjær over Linierne:

„Gud hende med de Børn saa smaa
Opholde og beskjærme, saa
Vi dem igjen beskue kan
I glædelig Tilstand.“

Næste Vers kom med betydelig Nedgang i Bassen:

„Du Danmarks arge Fjende, som
Berøver mangen Søn saa from
Og mangen Datter Fader sin,
Og det forvolder Pin!
Du med hin stolte Nikanor
Vil være Herre her paa Jord,
Men snart Du skal som Pharaŏ
I Havets Dyb forgaa.“

Efter denne besværgende og nysstiske Henpegen til historiske Begivenheder og Personer trak Sangeren Vejret dybt, saae sig om, og udslyngede tankefuldt og langsomt endnu et lille Projektil mod den fælles nære Fjende:

„Hvad hjælper det, Du Herre er
Og kan i Landet stort Bravér?
Gud signer vores Konge kjær
Og hans Bestræbelser!

hvorpaa han sluttede med i blid Adagio og i flyvende Fart at fremføre en Række Ønsker:

„Tag Kongen og hans ædle Slægt
Miskundelig i Varetægt,
Velsign os med din Landefred
Og styrt de Tydske ned.
Du Sejren fuld tilvende os
Og byde Fjendens Kugler Trods.
I Fredens Haab jeg denne Gang
Da ende vil min Sang.“

Man maa have hørt og set en saadan Scene for at kunne fatte al den Umiddelbarhedens Inderlighed, som brød ud under den plumpe Form. Ingen lo hverken af den Syngendes Bas eller Falset, tvertimod En af Flokken greb med Instinktets Takt Lejligheden til at udbringe et Hurra for gamle Danmark; men kun et ganske sagte: thi Fjendens Forposter stod ikke længer borte, end at man kunde høre deres „Halt! wer da?! i den stille Nat samt den dumpe Gjenlyd af Patrouillernes Marsch hen ad Chausseen.

(Afsnittet sluttes i næste Nr.)

Væddekampen i Orienten.

Væddekampen mellem England og Rusland, om hvem der skal have Overtaget i Orienten, vedbliver at holde alle Nationer i spændt Opmærksomhed og Forventning. Den lokker i den sidste Tid al det politiske Bundtmagerlofts Fantasi over til saa lidet bekjendte og vilde Egne som Afghanistan, men holder dog fortrinsvis Tankerne fæstet ved Konstantinopel, hvor den engelske og den russiske Gesandt, som to rivaliserende Koketter, skinsygt og uafladeligt strides om Sultanens og hans indflydelsesrige Kreaturers Velvilje. Englændernes Repræsentant, Hr. Layard har ofte været omtalt; den russiske Udsending derimod, Statssekretær, Senator, Gehejmeraad, Fyrst Alexej Borisovitsch Lobanoff, er trods alle sine høje Titler en for os Vesteuropæere temmelig „ny Mand". Det øvrige Evropa udmærker sig jo i det Hele taget ved den størst mulige Mangel paa Kjendskab til vigtige russiske Forhold og Personer, og der er ingen Grund til, at Fyrsten (som er født 1825) skulde danne en af de faa Undtagelser, der bekræfter Reglen. Han har ganske vist engang tidligere været Gesandt i Konstantinopel, nemlig fra 1859 til 1863, og dengang ydede han sin Regering saa god Tjeneste, at Czaren benaadede ham med Vladimirs-Ordenen, Kammerherretitlen og Rang som virkelig Statsraad; men hans største diplomatiske Sejrvinding bestod i Afslutning af en Handelstraktat med Porten, — og hvem i Vestevropa brød sig tidligere om en russisk-tyrkisk Handelstraktat? Ligeledes gjorde han paa den Tid en diplomatisk Visit i Turin, der indbragte ham baade en italiensk og en russisk Orden, — men ogsaa det laa for fjernt til at kunne vække Opmærksomhed. Og den øvrige Del af hans Karriere skjules i det St. Petersborgske Bureaukrati-Mørke eller tilsløres af det russiske Provindslivs dræbende Ensformighed og Kjedsomhed. Her er Mærkestenene paa den Vej, han har gaaet: 1844 kom han fra Alexandrofskøj Institutet, hvor han var blevet opdraget, til Udenrigsministeriet, og efterat han var blevet Sekretær og Kammerjunker, gik han 1850 til Gesandtskabet i Berlin, 1856 som „Raadgiver" til det i Konstantinopel. I 1863 tog han sin Afsked, men traadte efter nogle Maaneders Forløb atter i Udenrigsministeriets og derefter i Indenrigsministeriets Tjeneste, hvad der bevirkede, at han 1866 valgtes til Guvernør (et Slags lille Vicekonge) i Orloff samt senere udnævntes til Gehejmeraad, Senator, Medhjælper hos Indenrigsministeren og Statssekretær.

Da det gjaldt om at gjenoprette et godt Forhold til Porten, faldt de russiske Magthaveres Øjne paa denne Mand, der tidligere i høj Grad havde vidst at gjøre sig afholdt og skaffe sig respekteret i de tyrkiske Regeringskredse. Den 22. April d. A. fik man da at vide, at Rænkesmeden Ignatief, en af Hovedmændene for den sidste modbydelige Krig, havde maattet vige Pladsen for Lobanoff, der formodenlig som alle russiske Diplomater har en Ræv bag Øret, men som dog sikkert er en hæderligere og samvittighedsfuldere Natur end den hensynsløse og ærgjerrige diplomatiske Løgnhals, der var hans Forgænger.

* * *

Hvorvidt Hr. Layard i Længden vil kunne hamle op med sin russiske Kollega, faar Tiden at vise. Men som flere Gange tidligere omtalt har England skyndt sig at faa et godt Rygstød, der ikke berøres af diplomatiske Intriger, og som vejer lige tungt i Vægtskaalen, enten Gesandten i Konstantinopel sejrer eller bliver besejret. Allerede af den Grund kan man ikke lade være at tænke paa og tale om Cypern; og saa knytter sig jo desuden til den engelske Okkupation Haabet om, at denne Venus' Ø, hvoraf nu en stor Del ligger hen som en Ørken, atter, lig selve Gudinden Venus, skal dukke frem af Havet i forynget Skikkelse. Endelig møder Blikket for Tiden dernede den ene interessante og livfulde Scene efter den anden. Det Billede, som Bladet bringer idag, fremstiller Kanal-Eskadren og Transport-Flaaden, der er ankret op, efter at den har bragt Øens fremtidige Guvernør, Sir Garnet Wolseley, samt Tropperne til Cypern. Byen Larnaka, foran hvilken den ligger, ligner de fleste Søstæder i Orienten, kun med den Forskjel, at den er om muligt endnu mere søvnig og stille end Størstedelen af disse. Men den evropæiske Indflydelse vel snart vække den af Søvnen og give den et helt forandret Udseende; i den ene Ende af Byen rører sig allerede Travlhed og Forretningsliv, der dog rigtignok er udelukkende evropæisk, eftersom de flegmatiske Tyrker anstiller sig, som om Alt det slet ikke vedkom dem. Kanal-Eskadren har i det Hele taget ikke været ørkesløs; Hertugen af Edingburgh og et stort Antal Søfolk har slaaet Lejr ved Landingspladsen nord for Byen og har bygget 5 Landgangsbroer. Prindsen bebor endnu det gamle Kvarantæne-Lazareth, hvorimod Søfolkene ligger i Telte og under Solsejl rundt om Hovedkvarteret. Prindsen fortjener megen Ros for den Maade, hvorpaa han har ledet Arrangementet ved Landsættelsen; Civile kan kun vanskeligt danne sig en Forestilling om, hvor megen Omtanke og Omsorg der udfordres for at landsætte titusind Mand paa en sandet Strand, hvor alle Hjælpemidler hidtil kun har været negativt tilstede. Den virksomme og ivrige Prinds, der nu er solbrændt som en Tater, har stadig givet personligt Møde ved og ledet Landsættelsen. Strax efter Ankomsten marscherer hvert Regiment lige til Lejrpladsen. Fra Kl. 4 til det bliver mørkt arbejdes der uafbrudt; i alle Retninger bugseres Lægtere, Fartøjer, Heste-Baade osv. af smaa Dampere, og Joller gaar uafladeligt frem og tilbage. En yderst kort Tid er tilstrækkelig til at faa losset, og man kan ikke tænke sig, saadan en Travlhed der hersker paa Landingsstedet. En stadig Trængsel af Kameler, Muldyr, Æsler, Kavalleri-Heste, Ordonnanser, Ghoorkaer og Punjaber, Grækere og Muselmænd frembringer en forvirrende og stadig vexlende kalejdoskopisk Effekt i Farve og Former. Det er forøvrig ingen Børneleg, Søfolkene og Hertugen har maattet udholde her under Cyperns brændende Middagssol og netop i Hundedagene; der er da for den Sags Skyld ogsaa indtruffet et Par Tilfælde af Solstik, om end paa den anden Side Troppernes Sundhedstilstand hidtil har været ganske tilfredsstillende. De er blevne fordelte til forskjellige Steder, og nogle af dem skal bl. A. blive i Larnaka. Her har den nyttige Arbejder-Afdeling, Bombay-Sappørerne, under Oberst Prendergast allerede gjort Vidundere, og det Nyttige vil hurtigt fortrænge det Maleriske i denne Del af Orienten. Der lader til at være fuldt op af Kameler, Muldyr, Æsler og smaa Heste, men Prisen er allerede stegen 70 pCt. Oxekjød koster nu dobbelt saa meget, som før Okkupationen begyndte, og Sne-Is, der faas fra Libanon, pakket i Trækasser og Straa, maa næsten betales med Guld. De snevre Gader og kølige Bazarer er overfyldte af indiske Soldater, hvis røde Tunikaer frembringer en behagelig Afvexling, og i Kaféerne, nogle usle Boder med faldefærdige Træ-Altaner, som hænger ud over Vandet, vrimler der af Eventyrere, Udskud fra Piræus, Syra, Zante og Anatolien. Man finder her igjen de Skurke-Fysiognomier, som man ellers har mødt i Pera og Stambul, forøget med Rekruter fra Port Said og Alexandrien. Men — alle Roser har jo Torne. Naar, som det forgangen Aften var Tilfældet, Minareterne illumineres, naar Lysene blinker i Byen, og de utallige Lanterner paa Skibene spejler sig omkap med Stjernerne i den klare Sø, er her vidunderligt skjønt, og man nærer ingen Tvivl om, at Cypern vil blive i alle Retninger det blomstrende og sikkre Holdepunkt, hvortil Englænderne venter, det skal forvandles.

K. L.

Det gamle Hus.

Efter Pierantoni-Manzini.

III.

Der bliver Tale om Kjærlighed.

Jeg havde troet, at vor unge Ven vilde betænke sig, naar han først fik sundet sig lidt, og at han vilde give sig til at spekulere over, hvordan han bedst kunde komme til sin Ret. Men Gud bevares! han blev ved at give Spartaneren, og nu, da han var beroliget med Hensyn til Moderens Dyd og sin egen Herkomst, offrede han sig helt for sin Kunst og paastod, han var slet ikke bange for Fattigdom. Jeg forklarede ham, at jeg kunde ikke forstaa, hvor Nogen gad være en fattig Maler, naar han kunde blive Baron og rig som en Krøsus; men han saae helt begejstret paa mig med sine store sorte Øjne og buste ud med en lang Passiar om, at en Kunstner var en Mand, der drømte om at blive rig ved egen Fortjeneste og ikke ønskede at skylde Nogen Tak, osv.

— Ja, ja da, sagde jeg: — saa lad Dem først anerkjende som Baron, og mal De saa i Guds Navn væk. I Tilgift faar De Moneter, og veed De hvad, Moneter kan man min Salighed altid have Brug for.... Jeg syntes, jeg talte brillant, men jeg kunde saamænd lige saa gjerne have snakket til en Træbul. Det var altid tidsnok senere, mente han, at tænke paa Moneterne.

Paa den Maade gik der fjorten Dage, og Hr. Rafael lod til at have glemt hele Historien; men min Kone og jeg blev ved at spekulere over Sagen, og det, saa vi knap kunde komme til at sove om Natten. „Kan Du dog ikke tænke Dig en Maade at faa bragt det Hele i Orden paa? sagde min Gamle til mig hver Aften: — ak Gud, ak Gud! bare vi dog maatte faa en Indskydelse!" — Jeg blev Skam tilsidst helt gnaven over det. — „Lad mig nu i Fred, Kone!" snerrede jeg: — hvad ske skal, det sker.... Godnat! sagde jeg, og dermed pustede jeg Lyset ud lige for Næsen af hende.

Første Søndag i Maj Maaned bad Hr. Rafael mig gaa ud at spasere med ham, saa kunde jeg med det Samme vise ham hans Bedstefaders Hus. Min Kone nikkede nok saa fornøjet til mig, at jeg skulde gjøre, som han bad mig, og jeg lagde altsaa med et Suk Søndagspiben fra mig og tog min Hat og gav mig paa Vej. „Se her er det, Deres Forfædre har boet!" skulde jeg lige til at sige i en passende højtidelig Tone; men der staar allerede min Hr. Rafael saa stiv som en Dørstolpe og stirrer paa det nysselige gamle Palads, der for den Sags Skyld er en af vor Bys Seværdigheder. — „Naa saa De har været her før?" sagde jeg lidt stødt.

— Ja, svarede han: — det har jeg, jeg var blot ikke ganske vis i min Sag ... jeg vilde ... ja kort og godt, jeg har Noget at bede Dig om.

— Hvad er det?

— Sagen er den ... jeg har nu i et halvt Aar været forelsket i en ung Pige ... en ren Skjønhedens Gudinde ... som hedder Argia, og som bor her i Huset. Hver eneste Dag stillede jeg mig op for at se hende, naar hun kjørte ud, og jeg skulde næsten tro, hun har lagt Mærke til mig, for naar hun ikke strax fik Øje paa mig, syntes jeg, hun saae urolig ud, men lige saasnart hun opdagede mig, gik der et Smil over hendes Ansigt. I det Smil laa hele mit Liv, — og nu er det tre Dage siden, jeg har set det; ja, og saa var det, jeg vilde bede Dig, om Du ikke vilde prøve paa at spørge om hende ...

— Det var en net Bestilling, De der har til mig, svarede jeg lidt gnavent; for jeg havde troet, han tænkte paa sin Arv. — Vi veed nok, hvad det har at sige med saadan at tilbede i Stilhed og kigge Øjnene ud af Hovedet, ... paa den Maade begynder alle Kjærestehistorier.

Men saa blev han helt ildrød i Hoved. — Mistænkeliggjør mig ikke min Kjærlighed, buste han løs: — den er en Kunstner-Drøm og kan aldrig blive Andet.

— Hvorfor ikke? Se at blive Baron, saa kan De gifte Dem med Pigen.

Jeg havde ikke faaet talt ud endnu, saa fløj Porten op, og en prægtig Vogn rullede ud. I Vognen sad en mageløs dejlig ung Pige samt to gamle Herrer, hvoraf den Ene saae Pokkers affældig ud, og ved Siden af red paa en dejlig ravnsort Hest en rigtig pudset og slikket Kavaler. Baade Vognen og Rytteren foer forbi som et Lyn.

— Veed De, at den gamle Herre d e r var Deres Bedstefader? spurgte jeg.

— Du almægtige Gud, hvor kommer Argia da i den Vogn? Og hvad har den unge Laps at gjøre ved Siden af hende? udbrød Rafael og blev ganske gulgrøn i Ansigtet af Jalousi.

En af Staldkarlene var blevet staaende i Porten og saae efter Vognen; jeg løftede paa Hatten, roste Herskabets Heste og Ekvipage, og fik saadan lidt efter lidt bragt ud af ham, at efter hvad Folk snakkede om, skulde Argia nok giftes med den gamle Barons Dattersøn og Arving, altsaa med Rafaels Fætter.

Tavse og forknytte gik vi hjem. Blot en eneste Gang mumlede Rafael hen for sig: „Dattersøn? og Arving? Det kunde jeg ogsaa være, og saa foretrak hun maaske mig ... han vil blive en net Ægtemand!" — — Men saa sagde han ikke Videre, og de følgende Dage talte han heller ikke om Historien. Jeg kunde jo imidlertid se paa den stakkels Fyr, at han gik og led; og jeg tog altsaa Mod til mig og lod falde et lille Ord i den bevidste Retning. Han svarede, at det gjorde ham ondt for hende, den unge Laps var en Spiller og Kvindejæger, som var kjendt i hele Florens; dog, det kunde han, Rafael, ikke gjøre Noget ved, Argia blev i det Mindste rig, og det var ham, Rafael, en Trøst, at han i det Mindste havde Ret til at tænke ved sig selv, at al den Rigdom kunde have været hans, men at han frivillig havde overladt hende den.

— Nej, hør nu engang, Hr. Rafael, sagde jeg: — nu bliver den mig for drøj. Dersom De absolut vil opoffre Dem selv, saa vær saa god, hver Mand sin Lyst; men hun, den uskyldige Engel, skal dog ikke blive ulykkelig for hele sit Liv ved Deres Skyld, og dersom De virkelig elsker hende ...

— Dersom hun elskede mig, vilde hun ikke gifte sig med den Anden!

— Aa, elske, elske! De er dog virkelig et for fornuftigt Menneske, til at De kan falde paa at tro, at man gaar hen og forliber sig i en Mand, bare fordi han et Par Gange har kiget paa En paa Gaden. Se De at gjøre Frøknens Bekjendtskab og lad hende lære Dem at kjende og ...

— Du har ikke Spor af Begreb om Kjærlighed! afbrød han mig kort og vendte mig Ryggen ... Og jeg brummede i Skæget: „Slidder og Sladder!" og gik gnaven til mit Arbejde.

Næste Dag var en Søndag, og vi gik igjen ud at

spadsere, og det skar os Begge i Hjertet, da vi saae den samme Rytter ved Siden ad Baronens Ekvipage. Men denne Gang var Bestefaderen ikke med, og Vognen kjørte langsommere, og jeg kunde ikke lade være at se, at der kom et ømt Blik fra Frøkenens Øjne, ligesom Dug fra Himlen. „Se, se, tænkte jeg ved mig selv: — Børnene holder virkelig af hinanden, og Rafael er da en komplet . . . (ja jeg mente ikke noget Ondt med det, men jeg tænkte rigtignok ved mig selv: —) en rigtig komplet Dumrian.“ — — Jeg fulgte saa med ham op paa hans Værelse, skjøndt hans Øjekast tydeligt sagde mig, at jeg skulde gaa min Vej og lade ham i Ro. Men det er nu ikke for det, . . . naar det passer i mit Kram, kan jeg meget godt spille baade den Døve og den Blinde.

Da vi saa var kommet op i hans lille Atelier, lagde jeg Alt tilrette, hvad han behøvede for at skrive, medens han aldeles fortabt stod og stirrede paa en Skitse, som han havde staaende paa sit Staffeli. Naturligvis var det et Billede af den unge Pige, og det lignede hende, som den ene Draabe Vand ligner den anden. Da jeg saa var færdig med mine Forberedelser, tog jeg min unge Ven ved Armen, trykkede ham ned paa Stolen og gav ham Pennen i Haanden. Han lod mig ganske roligt tumle med sig, ligesom han kunde have været en Søvngænger; men saa paa éngang gav det et Sæt i ham, han saae først paa mig og saa paa Papiret og saa paa Pennen, derefter betænkte han sig et Øjeblik, saa skrev han et Navn oppe i Hjørnet af Papiret, og nu gik det løs i Et væk, som om Brevet aldrig skulde have Ende. Jeg stod imidlertid og smilte saadan lidt ondskabsfuldt af ham, for jeg syntes, det var med ham akkurat som med Kalken, naar den begynder at koge og syde ligesom en lille Vulkan nede i Kulen.

Fyrst Lobanoff, russ. Gesandt i Konstantinopel. (Se S. 397).

Efterhaanden tog det imidlertid af med Voldsomheden, og Arket var da for den Sags Skyld ogsaa skrevet fuldt. Han tilføjede endnu et Par Ord, som vist maa have været meget rørende, for et Par store Taarer trillede ham ned over Kinderne, og saa undertegnede han Brevet med sit Navn „Rafael“, og lod Pennen falde ned paa Bordet og saae paa mig med et Par store Øjne og mumlede: — Men hvad nu?

— Ja nu mangler der bare Konvolut og Udskriften, sagde jeg. — Saadan! . . . giv De saa blot mig Brevet . . .

— Dig? spurgte han og lo gjennem Taarer. — Du, som ellers er saa stolt af Dig, . . . vil Du virkelig paatage Dig det Ærinde?

— Naa hvad! mumlede jeg og blev lidt forlegen: — det vil jo ganske vist falde mig lidt haardt . . . men De har nu éngang forhexet mig. Desuden én Gang er jo ingen Gang, siger man, og for en Ven . . .

Han foer op fra Stolen og græd som et Barn og rystede min Haand, saa han min Sandten paa et hængende Haar nær havde revet den af Led for mig.

Samme Aften blev Brevet paa en behændig Maade overgivet Frøkenen, og allerede næste Morgen kom der Svar: en fin lille duftende Billet, som min unge Ven absolut vilde have, jeg skulde læse, og som jeg har faaet Lov af begge de Paagjældende at afskrive her:

„Højstærede Hr. Maler!

Jeg er en stakkels uerfaren Pige, som har mistet sin Moder og trues af en stor Fare: den at skulle ægte en Mand, som jeg hverken kan agte eller elske. Derfor vover jeg at besvare Deres smukke og inderlige Brev; Den, der skriver som De, maa være

Ved den saakaldte «Moses' Grav»: Pilgrimme saluterer. (Se S. 401).

Okkupationen af Cypern: En Landingsplads ved Larnaka. (Se S. 397)

en hæderlig og sandru Mand, paa hvis Ære man kan stole . . . De siger, at De er fattig, forældreløs og ulykkelig; det har rørt mig til Taarer, og jeg vilde gjerne trøste Dem. Det er ikke min Hensigt at føje mig efter Dens Vilje, som vil have, jeg skal gjøre et rigt Parti. Jeg har tidligt lært, at Rigdom og et Menneskes Værd er to forskjellige Ting, og jeg vil heller være fattig og elsket end rig og foragtelig.

Der var Saameget, jeg endnu kunde have Lyst til at sige Dem, men min Haand ryster; fat Mod og arbejd! Jeg skal tænke paa Dem og bede til Forsynet for Deres Lykke. Mere tør jeg ikke sige, thi det vilde ikke passe sig; men stol paa mig, som jeg stoler paa Dem. . . . Jeg sender Dem en Lok Haar, for at De kan have en Erindring om mig, men De maa ikke tro, jeg er saa dristig at sende Dem en af mit eget Haar; det er en Lok af min salig Moders, og den har været mig en dyrebar Relikvie — gid den ogsaa maa være Dem det.

Argia."

Jeg var ganske af min Vens Mening, at det var et allerkjæreste lille Brev. „Den, der skriver saadan, fortjener at blive elsket", tænkte jeg. — Men nu vil De da udentvivl forandre Deres Beslutning, spurgte jeg saa. — Hvad har De i Sinde at gjøre?

— Naturligvis adlyde Argia . . . blive ved at elske hende i Stilhed og arbejde for hende. Har Du ikke selv læst, at hun ikke bryder sig om Rigdom; hvad skulde den altsaa kunne hjælpe mig til?

— Det var saamænd ogsaa et Spørgsmaal! naturligvis til at kunne gifte Dem saameget desto hurtigere.

— Ja saa! Saa Du tror altsaa, det er saa let at faa min stolte Bedstefader til at anerkjende Julias Barn som sin Sønnesøn? Tænk dog paa Skandalen ved en Proces og paa alle de Ydmygelser og Ubehageligheder, den vilde føre med sig; En, som ikke har havt Medlidenhed med sin egen Søn, vil naturligvis endnu mindre have det med Sønnens Barn. Nej, lad dem beholde deres Penge, . . . Kunsten og Kjærligheden er min Rigdom!

— — Aah, han er stædigere end et Mulæsel! sagde jeg om Aftenen til min Gamle, da jeg havde fortalt hende hele Historien.

— Veed Du hvad, mente hun og nikkede saa lumskeligt: — hvis jeg var i dit Sted, saa vilde det more mig at klare Historien fuldstændig paa egen Haand.

— Paa egen Haand, Du? Hvordan skulde jeg bære mig ad med det?

— Ja, det maa Du om, gamle Brumbasse!

(Fortsættes).

Et Kapitel for Tobaksrygere.

I vore Dage har Cigaren saa temmelig slaaet Røgtobakken af Marken, og den statelige sølvbeslagne Merskumspibe fører en mere tilbagetrukken Tilværelse hos Landsbypræster af den gode gamle Skole og hos smaa og store Proprietærer. Men hvis Tydskland faar indført Tobaksmonopol, og vi selv en skjøn Dag vaagner op med den projekterede forøgede Told paa alle rygelige Cigarer, skal man se, at Piben atter kommer til Ære og Værdighed, — og allerede nu har de rygende Medlemmer af Samfundet da idetmindste de Merskums Cigarrør at paradere med, saa en lille Artikel om Merskum kan vel nok gjøre Regning paa at interessere. — Merskum er, for strax at faa de kjedsommeligste Oplysninger fra Haanden, som bekjendt et Slags Jord, der af rettroende Kemikere betegnes med det skjønne Navn „Magnesiasilikathydrat", . . . det vil sige, den bestaar af Talk, Kiselsyre og Vand. Man finder den flere Steder i Evropa, f. Ex. i Bosnien, Spanien, Frankrig og Grækenland, men Hovedoplagsstedet er dog Eski Schehr i Lilleasien, en By, der, naar man gaar over Brussa, kun ligger et Par Dagsrejser fra Konstantinopel. Regeringen ejer og bortforpagter de derværende Gruber til Private og Selskaber, som hensynsløst søger at faa det mest Mulige ud af Historien, og som da ogsaa regelmæssigt hvert Aar skaffer en 10, 12 Mennesker levende begravet under nedstyrtende Jordlag etc. Ialt arbejder en 4000 Mand i disse lodrette Skakter, der er saa snevre, at et Menneske akkurat kan knibe sig ned igjennem dem, samt i de vandret udgaaende Gange. Herfra hentes Merskummet op i tykke, sejge Masser, der bliver lidt haarde, naar de kommer i fri Luft, men som dog endnu stadig kan skjæres i Stykker. Kuløren er oprindeligt hvid, med et svagt Tilløb til Gulladent eller Rødligt, og Massen er neppe tungere end Vand. Det saaledes indvundne Merskum bleges nu i Solen, gnides med Uldtøj, gjøres glat, og sorteres sluttelig i forskjellige Kvaliteter. Dets Lethed, Blødhed, Porøsitet samt Evne til at antage en smuk Politur og til at opsuge Fugtighed gjør det fortrinligt skikket til at anvendes til Fabrikation af Pibehoveder.

I Begyndelsen af det 18. Aarh. begyndte Tyrkerne at forarbejde Merskummet til Pibehoveder, og strax efter søgte man at udføre det i raa Tilstand til forskjellige Byer, f. Ex. Nürnberg, der en Tid lang var Sædet for en betydelig Industri i den her omtalte Retning. Aar 1753 bragte en af Grev Andrassys Forfædre som Kuriositet et Stykke raat Merskum med fra en Rejse i Tyrkiet, og han faldt paa at lade en Skomager lave sig et Pibehoved deraf. Tilfældigvis kom saa det Hoved, den kunstfærdige Skomager udskjar, i Berøring med en Tavle Vox, hvorpaa han plejede at voxe sin Traad, og første Gang, Greven røg af sin nye Pibe, viste der sig en smuk lysebrun Farve paa de voxede Steder. Strax fik hele Hovedet en Oversmøring med Vox, — og paa den Maade blev den ædle ungarske Skomager Karl Kovatsch Opfinderen af „Kunsten" at ryge Merskum til . . . En anden jevn Mand, Christoph Dreiß fra den lille thyringske Flække Ruhla, gjorde omtrent samtidig en anden Iagttagelse; han opdagede, at man kunde pulverisere og sammensmelte det Merskum, der faldt af, naar man skjar Pibehoveder ud, og herved fik man det „uægte Merskum", der nu er Gjenstand for alle hæderlige Tobaksrygeres dybeste Foragt. Thi „uægte Merskum" er virkelig intet Andet end det Affald af „ægte" Merskum, som bliver tilbage ved Fabrikationen. Det kjendes, kan vi strax tilføje, derved fra det ægte, at det ikke kan taale at ligge i Vand, men sprækker og tilsidst skilles ad, hvorimod ægte Merskum ikke opløses i Vand.

Nuomstunder er der i Eski Schehr ikke faa evropæiske Huse, som udfører Merskum, og medens man i 1855 sendte kun 3000 Kister, slæber Muldyrs- eller Kamelkaravanerne nu, over usle Veje, godt og vel 10,000 Kister om Aaret ned til Kysten. Herfra gaar denne Ladning (der koster omtrent 1 Million Kroner) over Triest og Marseille til Wien, Paris og Ruhla. Den sidstnævnte lille By med sine 4500 Indbyggere og omliggende ti Landsbyers Befolkning holder sig nemlig stadig i Spidsen for Fabrikationen og forsyner Alverden med et Utal af Piber, Cigarrør osv. Alting laves her, Mundspidser og Dæksler saavelsom Rør og Hoveder, og fra mangfoldige Steder, fra Sverig og fra Pyrenæerne, fra Libanon og fra Østersøens Kyster, indføres det Raamateriale, som forarbejdes til de forskjellige Dele af Ryge-Utensilierne. Gjennemsnitligt produceres der om Aaret 540,000 ægte Merskumshoveder, med eller uden Figurer og fra 3 til 360 Reichsmark Dusinet (men ogsaa til 240 Rmk. Stykket og derover); desuden 5,400,000 Stykker uægte Merskumshoveder (1—18 Mk. Dusinet), 10 Millioner Porcellæns-Pibehoveder (25 Pfennig til 9 Mk. Dusinet), 5 Mill. Træpibehoveder (20 Pfen. — 18 Mk. Dusinet), 2 Mill. 7 hundrede Tusind Ler- og Lava-Pibehoveder, 15 Mill. Piberør, 27 Mill. Pibebeslag, 1,650,000 Dusin Slanger, Kvaster etc., 144,000 Etuis, 10 Mill. Mundspidser og 15 Mill. fuldstændig færdige Piber (fra 40 Pf. til 450 Mk. Dusinet). Ialt udfører denne ene lille thyringske Bjergflække for 6 Mill. Rmk. om Aaret! — Enkelte Merskumspiber løber imidlertid rigtignok ogsaa op til at koste c. 360 Kroner Stykket!

Prisen paa det raa Merskum varierer en Del. En Kiste fuld paa 30 Tommers Længde, 15 Tommers Højde og 8½ Tommes Dybde kostede for en femten Aar siden 1000 Rmk. og derover, men faas nu for 450—600 Rmk. — Naar der skal sorteres, skjelner man først mellem „ren" og „uren" Vare; og her maa der passes godt paa, thi jo Mer Fabrikanten kan bringe ud af en Klump Merskum uden at faa Affald, desto bedre tjener han. Men ogsaa senere maa der vises stor Omhu; man støder nemlig ofte inde i Massen paa hule Rum, Revner, Sand, Smaastene osv., og det gjælder da om, at man ikke gaar hen og ødelægger et større Stykke end højst nødvendigt. Selve Fabrikationen begynder med, at man ved at skrabe og skjære med Kniv samt ved Hjælp af Sav, Fil eller Drejebænk tilvirker i raa Omrids de fornødne Pibehoveds- eller Cigarrørs-Former; man antyder ogsaa flygtigt de Figurer, der senere skal udskjæres af den mere Kunstfærdige. Derpaa tørres de forskjellige Stykker, koges saa i Sperma ceti, og bringes endelig over i hedt Vox; det er denne Procedure, som her ikke kan beskrives nærmere, der betinger, at Merskummet kan „ryges til" og faa saadan en nydelig brun Kulør. De saakaldte „raa" Merskumshoveder, man træffer i Handelen, bliver ikke kogte; man kan aldrig bringe dem til at se elegante ud, de præsterer sig, hvor længe man end ryger paa dem, som nogle tarvelige, matte, kjedelige Askepot'ter. Til Oplysning for Alle dem, der ikke veed det, kan vi imidlertid tilføje, at ogsaa her skuffer Skinnet, eller rettere Mangelen paa Skin, og at Tobakken aldrig smager bedre end netop af disse uanselige, ikke glindsende eller brune, men ganske „raa" Merskumshoveder.

Efter Alexander Ziegler.

Gjennem de Sortes Verdensdel.

Efter H. M. Stanley.

V. Regntid og Sygdom.

Marschturen gik parallelt med de tidligere Afrikarejsendes, men tredive Mil nordligere end den nordligste af disse Ved Rosako kom vi ind paa et frodigt, saftigt grønt

Expeditionen i Rosako.

svagt bølgeformet Terræn, passerede de med nye Palissadeforskandsninger indhegnede Landsbyer Congorido og Mfuteh (hvis Indbyggere var meget ængstelige og mistroiske), gik flere Gange over Floden Wami og kom endelig til Bifloden Mkundi, som skiller fra Usagara det hidtil gjennemrejste bjergfulde Nguru-Land. Befolkningen her havde overalt været meget opsat paa sorte og hvide Glasperler, Messingtraad samt blaat og rødstribet Tøj. De flænger Øreflipperne og skyder Græskarstumper eller Træskiver ind i Udsnittet for at faa det videt rigtigt ud; ligeledes maler de sig med Okker i Ansigtet, og efter Nabofolks Exempel fletter de Haaret i lange Lokker, som derpaa pyntes med Kobberstykker eller hvide og røde Perler. Til Halsbaand bruger de et besynderligt Virvar af bitte smaa Gedehorn, Messingkjæder, store ægformede Perler osv.

Vejen gik højere og højere opad, stadig med Udsigt til maleriske og imponerende Bjergkjæder, og i Kitangeh befandt vi os 4490 Fod over Havet. Der var Landsbyer nok, men takket være plyndrende Nabostammer var Folkene stadig sky af sig og ængstelige. Jagten indbragte mig kun en Zebra og en lille Antilope; desuden havde vi et Besøg af Løver, som dog ikke førte til noget mærkeligt Resultat. Hist og her betegnede Menneske-Hjerneskaller den Vej, som tidligere Rejsende havde fulgt. Efter 25 Dages Marsch (12. Decbr.) naaede vi gjennem Usagara-Landet til Mpvapva-Floden, hvor Tamarindetræer, Sykomorer, Bomulds- og Baobabtræer viser sig i smukke Exemplarer, men dog ikke danner nogen egenlig Skov; vi havde ogsaa tidligere kun sjeldent truffet Skove (i det Højeste i de dybe Bjergdale), hvorimod rødbrunt Græs, brombæragtigt Krat og endelig Siv var meget almindeligt . . . Undervejs var altid et Halvthundrede af Folkene løbet fra mig — tiltrods for, at et Slags Politikorps fulgte en Dagsrejse efter os eller dirigeredes ud til Siderne efter Desertører —, og ikke blot de modtagne Forskud, men ogsaa en Del Geværer, som skulde hjælpe til at beskytte os, gik saaledes i Løbet. Desuden havde vi maattet lade adskillige baade Mænd og Kvinder blive tilbage, fordi de ikke havde Kræfter nok. Den bedste eller fornuftigste Behandling i enhver Henseende formaaede ikke at tvinge disse

Naturer til at opfylde deres Forpligtelser, og Expeditionen kom saaledes ikke til at optræde med det Mandskab og den Styrke, som alene kan indgyde Respekt her i de Sortes Verdensdel.

I Sultan Mpamiras Residens, Landsbyen Itumbi, gjorde vi Bekjendtskab med det afrikanske Vejrligs Lunefuldhed i December Maaned. Gjennem det dobbelte Telttag sendte Solstraalerne os en Hede paa 28½° R; men knap en Time efter sank Thermometret til 16¼° R, det lynede voldsomt i Et væk, og forfærdelige Tordendrøn rullede hen mellem Bjergene. Hvor stærk samtidig Regnen maa have været, kan man slutte sig til af den Omstændighed, at der i en Fordybning dannede sig et brusende Vandløb paa godt og vel ¾ Alens Dybde samt en 75 Alens Bredde; et Par Timer efter var forøvrig hele denne respektable lille Bæk atter forsvundet og havde kun efterladt sig nogle ganske tynde Forgreninger. Imidlertid havde denne Episode været ligesom Forspillet til Regntiden, der begyndte den 23. Decbr. Allerede næste Dag maatte vi under en rasende Storm kæmpe os otte Mil frem over en Slette, der var helt oversvømmet af brusende, gule Strømme, og da vi endelig gjorde Holdt og skulde holde Jul, var Jorden, hvorpaa vore Telte stod, et rent Morads. Efter den besværlige Vandring ad lerede, slibrige Veje, med gjennemblødte Byrder og gjennemblødt Tøj, var Alle baade udasede, forkomne og modløse; hertil kom, at vi begyndte at sulte saa smaat, da det ikke var muligt at opdrive mer end ubetydelige Rationer Korn, og det selv ikke, om jeg betalte det Tidobbelte af den almindelige Pris. De letsindige Indfødte kjender nu éngang ikke den Kunst at gjemme til de vanskelige Tider. Jeg selv havde ikke de sidste ti Dage set en Skive Kjød, men havde maattet nøjes med kogt Ris, The og Kaffe (Folkene fik Melsuppe); paa 38 Dage var min Vægt sunket fra 180 til 134 Pund! Endelig skulde jeg endnu i det Uendelige prutte med Penge-udpressende Høvdinge om den Røver-Sold, som de forlangte, og som jeg maatte betale for at slippe frem!

Men det nyttede ikke at tabe Modet og sidde med Hænderne i Skjødet; og følgelig gik det videre! Etsteds traf vi et forladt Bosted, hvor nogle flade Truge i Klipperne maaske var uddybede af hele Generationer af kornmalende Fruentimmer; et andet Sted blev en Høvding yderst henrykt over vort Komme, idet han haabede at mange flere Karavaner vilde følge efter; og et tredie Sted fængsledes vor Opmærksomhed af skuffende Luftspejlinger. I Distriktet Mukondoku, der tæller omtrent 100 smaa Landsbyer, rykkede de altid krigeriske Indfødte os imøde med løftede Spyd og Raab og vilde Gebærder; men da de havde faaet Lov til at gjøre sig vigtige en Stund, faldt de dog til Føje og lod os i Ro og Fred opslaa vor Lejr under et vældigt Baobabtræ tæt udenfor Kongens Landsby. Monarken selv er snu, presser den højst mulige Tribut ud af de Rejsende og giver aldrig den mindste Smule til Gjengjæld; hans Folk er baade talrigt, stærkt og kjækt, og da det er ligesaa indbildsk som dets Konge, farer det op ved den ubetydeligste Anledning og vil til at slaa løs. Hos os vilde de Indfødte absolut ind i Lejren og gjennemsnuse hvert eneste Telt eller Hytte, saa det faldt ikke saa ganske let endda at opretholde Freden. Det Allerværste var, at jeg samtidig kun kunde stole saa daarligt paa mit Følge. Jeg opdagede og forpurrede en Sammensværgelse, hvorved hele 50 Mand havde forpligtet sig til at løbe fra mig; 5 deserterede virkelig med deres Bøsser og Bagage, 20 stod paa Sygelisten, 2 havde vi maattet lade blive tilbage osv. osv. Havde jeg ikke havt de to Brødre Pocock og Frederik Barker, aner jeg ikke, hvordan det skulde være gaaet, — saameget mindre, som jeg tidt selv led af Feber og var udmattet af Mangel paa ordenlig Føde. Nu kunde jeg dog altid nøjes med at gribe personligt ind ved de allerfarligste Stridigheder mellem Expeditionens Medlemmer og forresten anvende min Dag til at forhandle med Høvdingene, besøge og pleje de Syge, anstille astronomiske Jagttagelser og optegne ethnografiske Notitser.

(Afsnittet sluttes i næste Nr.)

Natstykker fra vore Dage.

Den maskerede Indbrudstyv.

I lang Tid har ingen Forbrydelse herhjemme vakt saa megen Omtale som det besynderlige Indbrudstyveri Natten mellem d. 12te og 13de dennes paa Svanemosegaardsvej. Ligesom de ordenligt betjente Aviser bringer udførlig Oplysning om alle opsigtvækkende Begivenheder, saaledes er det jo de illustrerede Blades Opgave at gjenfremstille slige Hændelser i Billeder, og „Nutiden" har derfor, som man ser, ogsaa strax været betænkt paa at bringe en anskueliggjørende Tegning. Den er optaget paa Stedet og fuldstændig nøjagtig, ialfald hvad Omgivelserne angaar. Til bedre Forstaaelse skal den her ledsages af en kort orienterende Text.

Stedet, som hjemsøgtes af den maskerede Tyv, er en lille toetages Villa, der ligger, fredeligt og venligt, lige ved et Knæ af Vejen; man har kun et Øjebliks Gang op til Ladegaardsaaen. Huset ligger, omgivet af et Stakit, klemt inde mellem tilstødende Haver og har selv en lille Have — der paa de tre Sider dog ikke er stort Andet end en bred Gang — som et Slags Bolværk om sig. Lad os gaa ind ad Laagen ude ved Vejen: vi har saa —, eftersom Huset ligger paa langs foran os — den egentlige Udgangsdør et Stykke fremme til Venstre, men vi drejer til Højre om Villaens ene Ende, passerer gjennem den snævre Have ned forbi Bygningen i hele dens Længde, drejer saa til Venstre, og staar nu foran den anden Ende, hvori der er en Havedør med store Glasruder og tæt ved Siden af, yderligere til Højre for os, et Fag Kjøkkenvinduer. Foran Døren breder Haven sig med Bede og Gange, indtil den paa begge Sider stopper ved en gjennemsigtig Hæk af Nøddebuske etc. og lige foran, i nogle ganske faa Alens Afstand, begrændses af en lav Tjørnehæk. Strax paa den anden Side af denne lille Tjørnehæk gaar Banelinierne med deres Smule Grøft paa hver sin Side, og bagved ses atter en stor Tømmerplads med Stuer, Brædde-stabler osv. Det er den letteste Sag af Verden at smutte ind i de to tilstødende Haver eller ved et lille Hop at sætte over Tjørnehækken og søge Skjul paa den modsatte Side.

Saaledes er altsaa Lokaliteterne, særligt for Stuetagens Vedkommende. Denne beboedes hin ulykkelige Nat ganske alene af en ung, heldigvis snarraadig og behjertet Mand, medens Villaens Ejer, en gammel, næsten blind Herre, med sin Husstand oppe paa 1ste Sal saagodtsom Intet hørte til Allarmen. En tre Uger iforvejen havde, som man veed, bemeldte Husejer faaet et af de moderne Trudselsbreve, hvori han opfordredes til at henlægge 50 Kr. paa et nærmere betegnet Sted; Lørdagen, før Forbrydelsen fandt Sted, modtog nu ogsaa den unge Mand (lad os for Nemheds Skyld sige: Hr. B.) et lignende Brev, der dog kun forlangte 25 Kr., men tillige advarede ham mod at Melding til Politiet. Blandt al disse taabelige Trudselsbreves Taabelighed er Intet dummere end denne stadigt tilbage vendende Advarsel; hvis Brevskriverne kunde tænke sig det Allermindste om, maatte de da vide, at Angivelse til Politiet her er en aldeles uafviselig Pligt, og det ikke blot ifølge Loven eller af Hensyn til Ens egen Velfærd, men ogsaa af Hensyn til Samfundet, til Ens Medmennesker. Nuvel, Hr. B. meldte altsaa naturligvis Sagen, og samtidig begyndte han igjen at tænke paa smaat paa en gammel Yndlingsplan: Planen om at kjøbe sig en Revolver. Man sige, hvad man vil: det er et af den Slags Stykker, som det altid er „rart at have i Huset", — navnlig naar man bliver truet med Ubehageligheder.

Det var dog maaske blevet ved Tanken, hvis der ikke Natten mellem Søndag og Mandag var hændet Noget. Hr. B. laa, vaagen, i sit Sovekammer, hvis ene Fag Vinduer vender ud til Svanemosegaardsvej; saa syntes han pludselig, at paa det nedrullede Vindusgardin viste sig Skyggen af en Skikkelse, som listede forbi udenfor! Han lyttede, rullede Gardinet op, aabnede, troer jeg, endog Vinduet, — nej! nu var der Ingenting. Men dette lille Natte-Diversissement havde dog gjort den unge Mand en Smule betænkelig. Han indsaae, at den lille dovne Hundehvalp, som han havde liggende paa en Stump Tæppe henne foran Kakkelovnen, og som ovenikjøbet led af Hundesyge, vilde ikke være ham til Hjælp, hvis det virkelig gik løs. Næste Dag kjøbte han sig altsaa en Revolver; og da han om Aftenen gik i Seng, laa den, med alle Løb ladte, ved Siden af Lysestagen og Svovlstikkerne paa den Stol, som han havde sat hen ved sit Hovedgjærde.

Man maa nu først have at vide, hvordan Værelserne ligger. Naar man kommer fra Jernbanen, har man som sagt lige for sig Havestuedøren og til Højre, i Flugt med denne, Kjøkkenet. Paa det ene af dettes Vinduer var Krogen forøvrigt ikke sat paa; og naar man lod et Knivsblad glide ned mellem Vinduet og Vinduesposten, sprang den nederste Krog med Lethed op. Lige for Vinduerne er saa Vadsken, hvor en Del Potteplanter var sat hen, for at de kunde faa bedre Lys; de, som stod foran det nys omtalte Vindu, var om Morgenen pænt sat til Side, og paa selve den lukkede Vadsk saas Grus samt strabede eller skurede Spor. . . Fra Kjøkkenet fører en Sidedør ind til den rummelige Havestue, som indtager den ene Halvdel af hvad man vel maa kalde Husets Facade; en Dør, modsat Havedøren, gaar ind til en Dagligstue, som indtager den anden Halvdel, — og idet man træder ind i hin Dagligstue, har man længst fra sig, altsaa nærmest ud mod Svanemosegaardsvej, i Krogen til Venstre en antik Sekretær, i Krogen til Højre en lille Dør ind til B.'s Soveværelse. Sekretæren var om Morgenen lukket op med en Dirk eller Nøgle, og Klappen slaaet ned; En, der staar foran den, kan ikke ses af Den, som ligger i det tilstødende Soveværelse, eftersom Sengen staar langt tilbage i dette.

Det var altsaa Natten mellem Mandag og Tirsdag, ved det Lag Klokken 3. Den første Dagning var maaske begyndt at skumre frem; men indover regnede det stærkt, og kun i utydelige, taagede Omrids kunde man skimte Gjenstandene i Soveværelset, hvis Dør stod halvt aaben. Pludselig vaagnede Hr. B., vækket enten af en Støj eller af Hundehvalpens Knurren. Med Søvnen endnu ikke helt jaget af Øjnene saae han frem for sig . . . lyttede — nej! Alt var dødsstille. Kun knurrede Hunden stadig saa smaat. „Eiegmeget!" tænkte den unge Mand: „jeg vil dog tænde en Svovlstik og se rigtig efter". Han rejste sig halvt over Ende; Svovlstikken knittrede, Stearinlyset sugede Flammen til sig — som alle Stearinlys plejer at gjøre, straks naar de tændes —, og i dette matte, flimrende Lys fik han endnu engang Blikket mønstrende glide hen gjennem Stuen. Det standsede ved Døren: thi der stod, halvt skjult af den og trykket op i Krogen, som de to sammenstødende Vægge danner, en Skikkelse af Mellemhøjde, i mørkt Tøj, med noget Hvidt i Halsen, en lille rund Hat paa Hovedet og sort Maske for Ansigtet! I samme Nu tog Hr. B.'s Haand om Revolveren. „Rør Dem ikke, eller jeg skyder!" sagde Skikkelsen henne ved Døren med en hæs, ligesom lidt benauet Stemme, og dermed drog den langsomt Døren til efter sig. Men før denne Dør endnu var blevet helt lukket, blinkede et Pistolløb frem i Aabningen, der lød et Knald, og en Kugle hvislede forbi, nogle Haarsbredder fra Hr. B.'s Hoved, og borede sig dybt ind i Væggen over Sengen. Omtrent samtidig affyrede Hr. B. det første af Revolverens Skud; men Døren optog Kuglen, der i Laars-Højde trængte ind gjennem Træet. Alt dette og hvad der nu fulgte efter var et Par Sekunders Værk. Tyven flygtede, uden at man hørte hans Fodtrin, gjennem Dagligstuen, hvis Dør han smak i efter sig med et dundrende Drøn, samt gjennem den aabentstaaende Havedør; den behjertede Hr. B., der med Lynets Fart var sprunget ud af Sengen og som nær inde i den anden Stue havde snublet over den forskrækkede Hundehvalp, skjød anden Gang strax i Sovekammerdøren og tredie Gang, efter at han havde faaet lukket Døren op til Havestuen. Den ene af disse Kugler kom en Ubetydelighed for sent og traf Dørkanten, den anden gik gjennem Havestudørens Rude. Henne paa Tærskelen ud til Haven var der Intetsomhelst hverken at se eller høre.

Udenfor regnede det som sagt, saa Vejret lokkede just ikke Den til at aflægge et Besøg i det Fri, der kun var iført det allersom inderste Klædningsstykke. Desuden vilde det da heller ikke have været synderligt klogt at udstille sig selv i hvid Dragt til Skive for en uset Fjendes maaske paany ladte Pistol. . . . Hr. B. besluttede altsaa at betragte sit Hus som sin Fæstning; han ladede atter de tre Revolverløb, gjorde en Ronde og saae efter i Værelserne, satte sig saa til at læse, uden at det dog havde nogen rigtig Skik med Lekturen, og kastede sig endelig paa sin Seng. Men skjøndt man sover godt, efterat man definitivt er undsluppen en Fare, er en Fare, som hvert Øjeblik kan vende tilbage, just ikke det bedste Sovepulver. Hr. B. har ogsaa faaet en Evne til at vaagne ved den aller svageste Støj, som just ikke er behagelig, om han engang vil have sig en „ordenlig Lur".

. . . . Det Gaadefulde og samtidig det Modbydelige ved det her skildrede Indbrud ligger forøvrig, forekommer det mig, ikke i den meget omtalte Maskering, men i det aldeles umotiverede og gemene Pistolskud. Derfra, hvor Tyven stod, da Lyset blev tændt i den tilstødende Stue, kunde han med største Lethed og uset have listet sig ud igjen; blot han drejede Hovedet, kunde han se, at han endnu ikke var opdaget. Hvad vilde han da henne i Sovekammerdøren? Blev han maaske angst og gik fra Koncepterne? eller vilde han have Udbytte af sin Expedition, og foretrak han følgelig i Nødsfald at tage et Menneskes Død paa sin Samvittighed fremfor at gaa tomhændet bort? . . I sidste Tilfælde staar man overfor en Tankeløshed eller Samvittighedsløshed, som fortjener Alles (for den Sags Skyld ogsaa alle Tyveknegtes) dybeste Afsky. Thi man betænke blot: at udsætte sig for at dræbe en bedaget Enkes eneste Støtte og Glæde, for at afbryde voldsomt et kraftigt og livsfrisk ungt Menneskes løfterige Livsbane . . og det rimeligvis uden anden Vinding, end at man næste Dag kunde drikke et Glas mere og spise en Bagatel bedre! . . Dersom Sligt ikke skulde oprøre selv Mennesker, som i adskillige andre Retninger har bidt Hovedet af Skammen, saa vilde det staa sørgeligere til i Verden, end det, naar Alt kommer til Alt, gjør i de Besindiges Øjne.

Billedtexter.

Pilgrimme ved Moses' Grav. I sidste Kapitel af 5. Mose-Bog siges der, at Moses blev begravet, hvor han døde, i en Dal i Landet Moab over imod Beth-peor; men, tilføjes der, intet Menneske kjender indtil denne Dag hans Grav. Der er alligevel mellem Jericho og det døde Hav en muhammedansk Helligdom, „Neby Musa", som skriver sig fra det 13. Aarhundrede, og som den muhammedanske Tradition fremstiller som den store Lovgivers sidste Hvilested. Desaarsag besøges den selvfølgelig til visse Tider af talrige Pilgrimme og af fanatiske Dervisher. Nogle lægger Vejen her forbi, naar de rejser tilbage fra Mekka, Andre, navnlig arabiske Stammer fra alle Dele af Syrien, drager direkte hertil. Omtrent midt i April lejrer de fanatiske Hobe sig for flere Dage i og omkring Ruinerne af Moskeen og Murene, hvor indenfor man antager, at Moses' Grav findes, og naar nye Bander Pilgrimme nærmer sig, saluteres der fra Moskeen med gamle Flinte-Bøsser og Pistoler. Saluten besvares af de ankommende Arabere og Tyrker, som slaar paa Trommer og Cymbaler, medens de rykker frem; og hver Pilgrim affyrer sin Bøsse i Luften, idet han træder gjennem Moskeens Port. Kvinderne, der danner Bagtroppen, synger imidlertid og klapper i Hænderne, saa Scenen tager sig meget livlig ud.

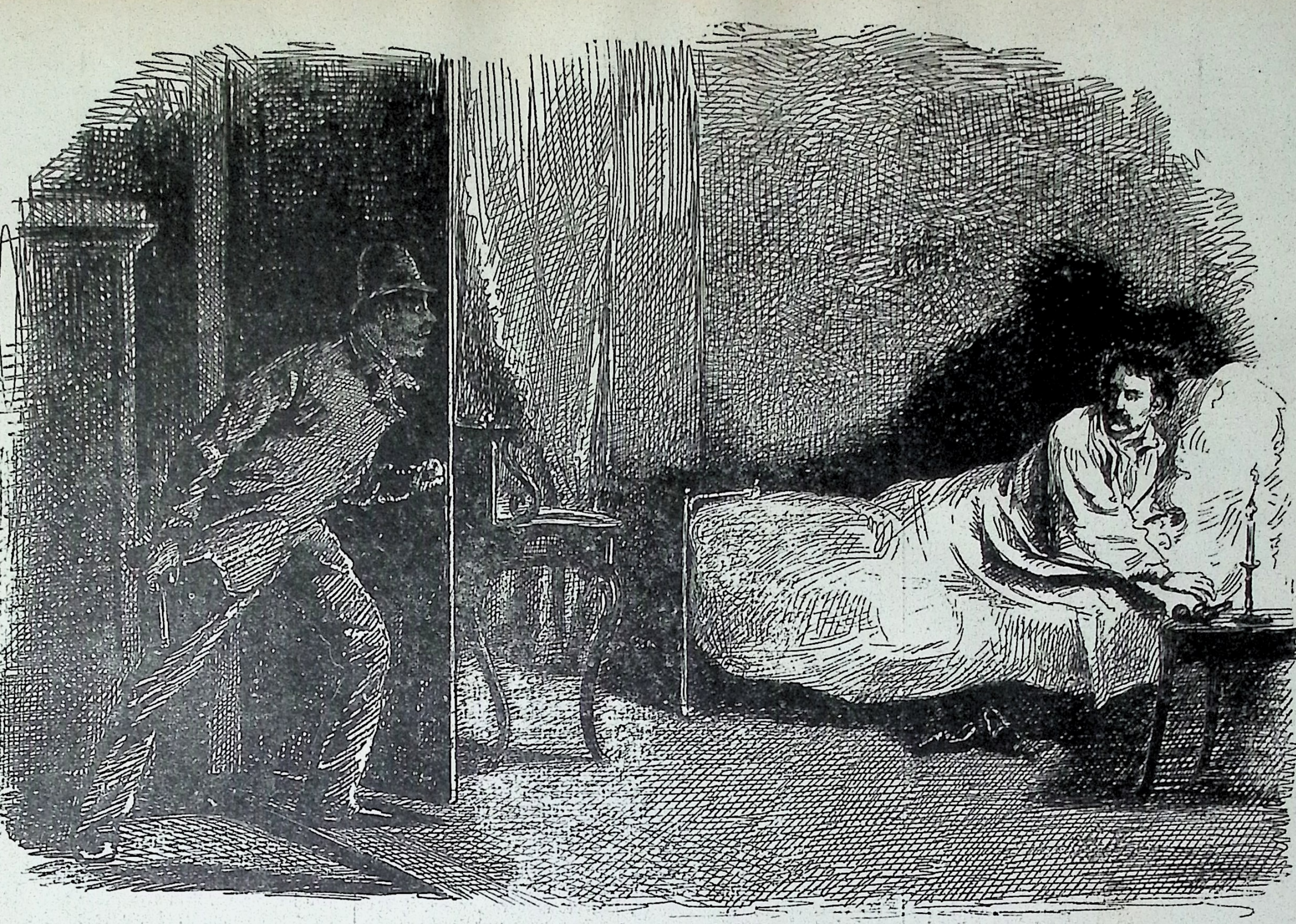
Et mærkværdigt Tvillingpar forevises for Tiden i Ny-Yorks Akvarium, der jo i det Hele taget lægger an paa at trække Folk til Huse ved højst overraskende Udstillingsgjenstande. Søstrene Rosa og Marie Drouin har Hver sin fuldstændigt udviklede Overkrop; men de er sammenvoxede fra det nederste Ribben og har saaledes ialt kun én Underkrop med to Ben. Det Mærkeligste er, at hvert Barn kan bevæge et af Benene. Forøvrig er den Enes Livsfunktioner helt uafhængige af den Andens, de har Begge en fortræffelig Appetit og lader — i en Alder af 8 Maaneder — til at være nok saa raske og tilfredse. Forældrene er 26 Aar og har iforvejen et toaarigt Barn, hvis Legeme er normalt udviklet. Bedstefaderen stammer fra Marseille og lever endnu i Kanada, hvor Tvillingparret er født. Dettes Moder er med i Ny-York og plejer det.

Den lille Raadgiver.

Agurker holdes friske til ud paa Vinteren, naar man først udsøger smukke Exemplarer, skjærer dem af tæt inde ved Ranken (saa Stilken følger med Agurken), vadsker dem overalt og omhyggeligt med en blød Børste, tører dem godt af, og endelig stryger dem over med Æggehvide, saa ikke en eneste lille Plet bliver fri for denne saa at sige uigjennemtrængelige Æggehvide-Hud. Efterat Agurkerne derpaa er blevet tørret i Luften, binder man et Stykke Seglgarn til Stilken og hænger dem op paa en Snor eller Stang i et meget tørt Rum.

Heste og Kvæg beskyttes mod Fluer, naar man vadsker navnlig Halerne og Næseboerne med et kraftigt Afkog af Nøddeblade. Paa den Maade skal ogsaa Æggene blive ødelagte, som Fluerne lægger i Dyrenes Hud.

Paa Hoffensberg & Traps Forlag har Hr. Overlærer T. H. Lund udgivet et stort „Anskuelsesbillede", som er bestemt for Skolebørn i en Alder af 6—8 Aar, og som — i Forening med fire eller fem følgende — skal søge at fortrænge de tydske Billeder, der hidtil har været udbredt i vore Skoler. Det foreliggende, der er særdeles tydeligt og smukt udført, samler paa en forholdsvis lille Plads saagodtsom alle de levende Væsner, Redskaber, Beskæftigelser etc., man fortrinsvis møder herhjemme paa Landet og leder derved Børnene til at erhverve sig den vigtigste Kunst: at have Opmærksomhed for Omgivelserne.

Den maskerede Indbrudstyv paa Svanemosegaardsvej. (Se S. 401)

Middel mod Epilepsi. Storhertuginden af Mecklenburg-Schwerin er i den sidste Tid blevet bestormet med Bønner om Afskrifter af en gammel Recept, som er fundet i det stor-hertugelige Arkiv, og som allerede skal have hjulpet i mange Tilfælde af Epilepsi. Da Antallet af de indgaaende Ansøgninger blev altfor overvældende, overgav Storhertuginden Recepten til Schwerins Hofapotheker, og det har nu vist sig, at det berømte Middel bestaar af 91,23 Dele Pæonierod-Pulver og 8,77 Dele kulsur Kalk, der laves til 24 smaa Pulvere og tages i eller sammen med et Glas „Maiblumenwasser" (Afkog af Foraarsblomster; Bukkar eller Løvetand?) Vi gjengiver disse Oplysninger, da Midlet som sagt skal have vist sig virksomt. men beder dog Patienter om ikke at anvende det uden efter Samraad med deres Læge.

Kæmpe-Champignons faas, ifølge franske Gartnere, naar man jevnligt vander Bedene med Vand, hvori der er opløst Salpeter. Det er allerede lykkedes at præstere Svampe, hvis Hat er 20 Centimetre stor, og som vejer 0,1 Kilogr.

Qvis.

Vor Brevkasse.

En Indsender ønsker af en Fagmand nærmere Oplysning om, hvorvidt der paa Dansk findes en Lærebog i Stenografi, af hvilken man ved Selvstudium kan lære at stenografere til Fuldkommenhed. — En Anden vil gjerne have at vide, om afdøde Professor N. L. Høyen var i Familie (og da i hvad Grad) med for længst afdøde Skolelærer C. Høyen i Horne og Hjørring. — Ch. & I K. ønsker Oplysning om, til hvad store Mængder ensartede Frimærker kan benyttes. — m. R vil gjerne lære et Instrument at kjende, hvormed man om Vinteren let kan lukke Vinduer op og i. — Carolin spørger om, hvorledes Mos farves grønt.

Et mærkværdigt Tvillingpar. (Se. S. 401)

Korrespondance.

„Hjemvee". Kan ikke benyttes; Manuskriptet kan afhentes paa Expeditionskontoret. — To Abonnenter. Jo, Friherrerne er adelige.

Gaade af s—r.

Jeg veed, min Tro! i Hast ej Noget, som
Saa let vi som de Første kunne.
I gamle Dage i det Hele kom
Der mange store Himmelhunde;
At mange store Himmelhunde faar
De tvende Sidste at fornemme,
Og det endog saalænge Verden staar,
Maa endelig man ikke glemme.

Opløsning paa Rebussen i forrige Numer:

Ta' Lene Top, Ernst!

T alene To P'er n s t

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg & Traps Etabl.

NUTIDEN

i

BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg & Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 102. Søndagen den 1. September. 1878.

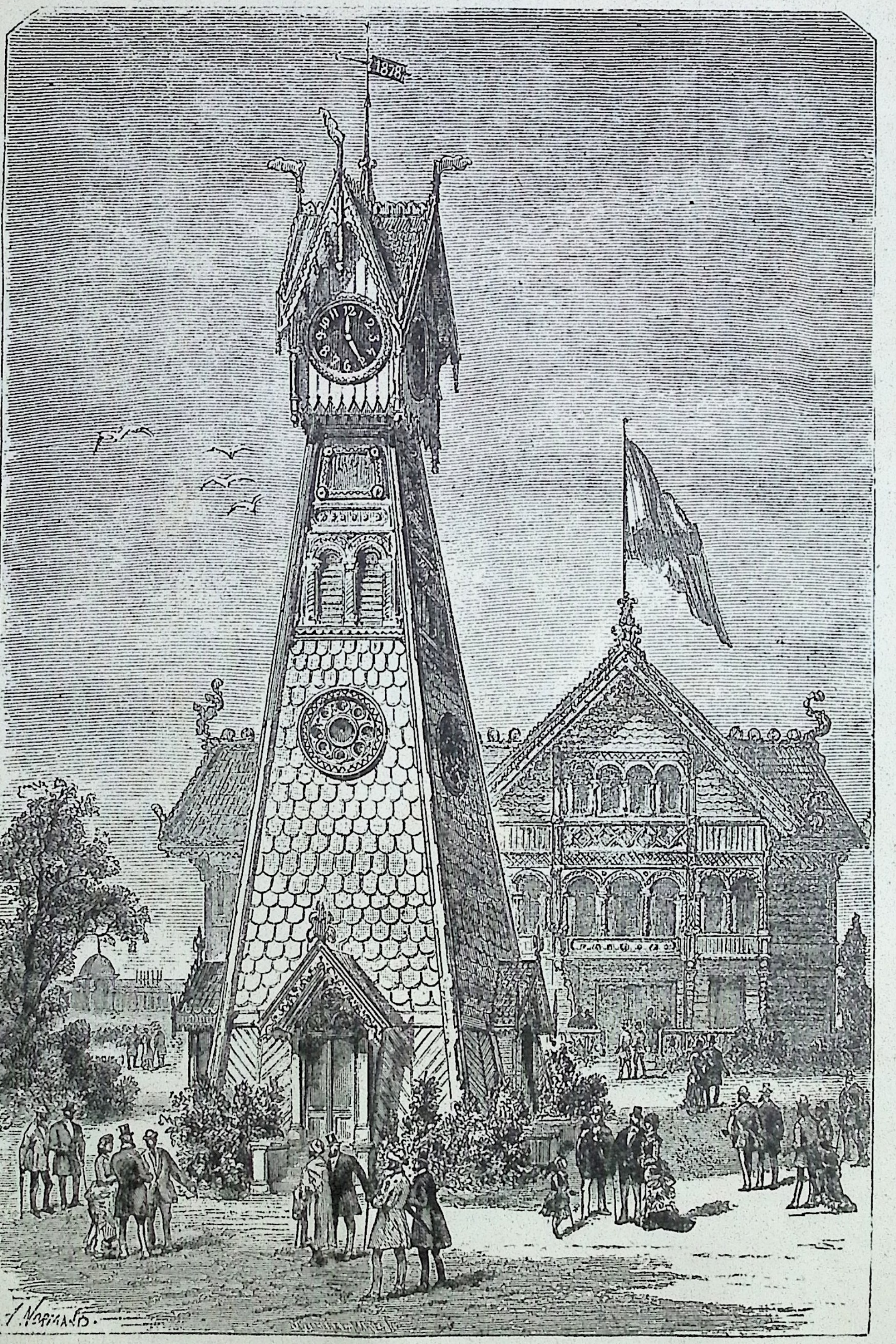
Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

En Rejseerindring fra Cowes og Trouville.

Hvor Kanalen breder sig for at modtage med aabne Arme Atlanterhavet, ligger Øen Wight, bekjendt for sin Skjønhed og sit milde Klima. Fra dens Klipper ser man ud over Havet, — mod Syd saa langt Øjet rækker, medens Vandet der adskiller Øen fra England, ikke er stort bredere end Øresundet ved Hveen og som dette altid fuldt af Skibe, der søger til Portsmouth eller Southampton. De grønne Bakker er besaaede med Villaer og Lysthaver, og i hver Vig langs Strandbredden ligger Smaabyer med pragtfulde Hoteller; thi Øen er Englændernes Sommer- og Vinterhave, og Byerne paa den deres mest yndede Badesteder.

Cowes ligger lunt i Læ af Klipperne paa Indersiden af Øen. Om Vinteren, naar Stormen ruller de høje Bølger ind fra Oceanet, byder den Sømanden en sikker Havn, om Sommeren, naar Havet er blankt som et Spejl og de store oversøiske Dampere kommer stønnende og pustende ind i Sundet, sender dens smilende Blomsterflor og skovbevoxte Bakker Passagererne den første Velkomsthilsen. Det er Englands fashionableste Badested. Dronningen opholder sig i August Maaned paa Slottet Osborne, som ligger tæt udenfor Byen, og følgelig samles den elegante Verden her og udhviler sig efter Londoner-Sæsonens Strabadser. Kejserinde Eugenie og den kejserlige Prinds boede her sidste Sommer, Prindsen af Wales laa med sine Børn ombord paa Osborne, Dronningens store Dampyacht. . . Endelig og fornemmelig er Cowes Yachternes Hovedstation. De fleste engelske Lystfartøjer kalde den lille By deres Hjemsted, og den ansete Klub i England, «the royal yachtclub», har sit Sæde her, — et gammeldags Kastel overgroet med Vedbend, som ligger malerisk paa en Pynt ved Indsejlingen til Havnen.

Jeg havde sidste Sommer, sammen med en god Ven, lovet at deltage i et Kryds i Kanalen paa en Yacht, der tilhørte Frank Howard, og paa en varm August-Eftermiddag, en af de første Dage i Maaneden, stod vi da paa Perronen ved Waterloo-Stationen, for over Portsmouth at naa Cowes. Min Rejsefælle Richard Walton — han blev blandt sine Venner altid kaldt „Dick" — var et af de elskværdigste Mennesker jeg har kjendt. Han var godt begavet, og havde i en ung Alder taget en Grad ved Universitetet i Oxford; men da han var aldeles blottet for Ærgjerrighed, og Skæbnen ved Fødselen havde givet ham flere Penge, end han egenlig behøvede, mente han hermed ogsaa at have opfyldt alle Pligter mod Samfundet. Af Naturen overordenlig godmodig og fri for al Affektation, som han var, udmærkede han sig særlig ved en uforlignelig og urokkelig Ro og Sindsligevægt; men han havde samtidig et ret varmt Hjerte og var en trofast Ven. Skjøndt han ingenlunde yndede Søen og altid havde været søsyg, naar han passerede Kanalen paa Rejser til Udlandet, gik han dog nu ufortrødent med ombord, blot fordi vi, hans bedste Venner, bad ham følge med.

Fra Verdensudstillingen i Paris: Det svenske Taarn i Trokadero-Parken. (Se S. 405)

Efter omtrent tre Timers Kjørsel naaede vi Portsmouth, hvor vi indskibede os til Øen Wight, og en Times Tid efter snoede vort lille Dampskib sig mellem de zirlige Lystfartøjer, der i stor Mængde ligger tilankers ud for Cowes. Indsejlingen er smuk; Byen med de gammeldags Huse, der ligger over hinanden op ad Skrænten, tager sig virkelig fortræffeligt ud. I dens snevre Gade møder man fremdeles nydelige Toiletter. Blaa uldne Kjoler med brede Orlogskraver, og Hatte, der sidder bag ad Nakken, med Baand med forgyldte Bogstaver, som ægte Matrosers, vexler med udsøgte Parisertoiletter. Matros- og Fiskepigedragter saavel som karmoisinrøde Parasoller lod til særligt at være i Mode. Da vi kom tilbage til Skibsbroen, holdt der en Phaeton med to Damer. Den Ene af dem, som stod op i Vognen, var klædt i en mørkeblaa Dragt, med bred hvid Krave og hvide Opslag. Skjørtet var hæftet op paa den ene Side, saa dets hvide Foer laa som et Skærf fra Hofte til Knæ, medens Underskjørtet var rødt og saa kort, at man skimtede den sorte Silkestrømpe og lille Sko. Paa Hovedet bar hun en rød neapolitansk Hue og i Haanden en hvid Kniplingsparasol. Det var næsten værd at rejse til Cowes blot for at se en saa smagfuld Dragt.

Imidlertid var Baaden fra Franks Yacht kommet, og nogle kraftige Aaretag bragte os hurtigt ud til bemeldte Yacht. Den hed „Mystery" og var 120 Register-Tons, altsaa ikke just noget lille Fartøj, om der end paa den anden Side findes Lystfartøjer, hvis Drægtighed naaer op til 5 à 600 Tons, samt enkelte Dampyachts, der er endnu større. Den var skonnertrigget, det vil sige: med to Master, og havde

en Besætning af otte Mand foruden Kaptajn og Kok. Da vi nu selv var Tre og en Tjener, blev vi ialt fjorten Mand ombord. Kokken var en fransk Neger, hvis sorte Krop var klædt i hvidt Lærred og tækket med en Hue af samme Stof. Han havde paa Skibslisten et meget pænt Navn „Jean Baptist Francais Fargenil", men Dick døbte ham „Zambo", og det kom han saa til at hedde Resten af Rejsen.

Han aflagde, maa jeg tilstaa, strax tilfredsstillende Prøver paa sin Færdighed, og vi spiste og røg vore Cigarer i et fortræffeligt Humør. Til om Aftenen havde Frank skaffet os en Invitation til Lady F's Bal; følgelig gjorde vi Toilette og sprang saa igjen i Baaden.

Maanen var ved at staa op og lyste for de mange Fartøjer, som foer ud og ind mellem Landet og Skibene. Sammen med en hel Klynge andre Baade naaede vi „Miranda", en stor tremastet Sejlyacht, hvor Vært og Værtinde stod ved Faldrebet og tog imod deres Gjæster. Dækket var fuldt af Mennesker, saa vi Tre blev hurtigt skilte fra hinanden. Frank forsvandt blandt de Dandsende, og jeg saae ham kort efter hvirvle rundt til en af Straus's Melodier; Dick overgav sig paa Naade og Unaade til en Moder med tvende ugifte Døttre; jeg selv bød en Dame, jeg kjendte fra London, Armen og spadserede en Stund med hende. Et Solsejl var spændt som et Tag over Skibet i hele dets Længde, og fra Stormasten langs Siderne og rundt om Agterenden var der trukket Sejldug, saa denne Del af Dækket dannede et stort Telt, hvori man dandsede. Ved Mesansmasten og rundt om Skylighterne var Blomsterpartier, hvor der sad Grupper af Herrer og Damer; den festlige Scene belystes af kulørte Lamper, der hang under Solsejlet.

Vi kom tilsidst ned i Kahytten, der bestod af to store, smagfuldt dekorerede Saloner, hvor Buffeter med Is og Champagne og Siddepladser i hyggelige Hjørner indbød til Hvile og Forfriskning. Jeg fandt en ledig Sophaplads for min Dame, og efterat Dick, som her stødte til, havde forsynet os med Jordbæris, fortsattes Samtalen om Løst og Fast, om forestaaende Bryllupper og hævede Forlovelser og vort forestaaende Kryds etc., saa Minutterne svandt under Skæmt og Munterhed, til Folk begyndte at tage bort. I en mindre Kahyt bagved os og halvt skjult af Blomster sad en Dame, vi ikke før havde bemærket, men som nu, da hun rejste sig, tiltrak sig vor Opmærksomhed. Hun bar et udsøgt Toilette, der fremhævede en herlig Figur; hendes Træk var fine, hun havde store sorte fryndsede Øjne, og det mørke Haar var trukket frit tilbage, saa Nakkens skjønne Omrids traadte tydeligt frem. En Herre stod bøjet foran hende, hans Ansigt kunde vi ikke se; men den Arm, hun holdt ud imod ham, var saa blød og rund, at man vel kunde forstaa, at Handsken var længe om at lade sig knappe.

Min Dame, Mrs. O'Connell, der sad lidt længere fremme, havde imidlertid gjenkjendt Herren og bemærkede sarkastisk: „Det lader til, Deres Ven har Smag for det Idylliske!"

„Og hvem er denne sydlandske Aabenbaring?" spurgte Dick Mrs. O'Connell, der havde Ord for at kjende Alverden.

„Det er Lady Cardil, Sæsonens Skjønhed", svarede hun, „en ung Dame, der for to Aar siden mistede sin Mand, og som nu viser sig igjen for første Gang, siden hun blev Enke; hun er Portugiserinde af Fødsel og meget elskværdig. Vil De gjerne præsenteres?"

„Nej jeg takker", svarede Dick, der hadede at gjøre nye Bekjendtskaber. Og da Mr. O'Connell, der søgte sin Hustru, for at tage bort, i det Samme stødte til os, gik vi med dem op paa Dækket.

Maanen stod nu højt paa Himlen, og Vandet krustes af en svag Brise. En langagtig Bølgebevægelse rullede ind til os fra Havet og gjorde sig gjældende ved nu og da at løfte den lille Dampbaad, der bragte Gjæsterne i Land, — til stor Moro for de lykkeligt Indskibede, men ikke synderlig behageligt for den, der stod med det ene Ben paa Trappen og det andet i Baaden. Der var Trængsel ved Faldrebet for at komme afsted, og Frank, som ogsaa var kommet op paa Dækket, stod parat til at hjælpe Lady Cardil fraborde.

„Maa jeg ikke sætte Dem iland?" hørte jeg ham sige, „De skal komme hurtigere afsted i min Gig."

„De skal gaa ombord og sove", svarede hun ham med en blid, harmonisk Stemme. „De sejler jo tidligt imorgen, saa De kan trænge til Hvile. Hvorfor bliver De dog ikke? Bliv i det Mindste Kapsejladsen over?"

„Jeg har lovet mine Venner at sejle imorgen, og jeg har selv skyndt mest paa for at komme afsted; jeg vidste ikke dengang, at — at der var saa behageligt i Cowes."

Han hjalp hende ud paa Faldrebstrappen. „Vi ses igjen i Trouville," hviskede hun og sprang ned i Baaden.

(Fortsættes.)

Alphonse Vorring.

Under Danebroge 1848-50.

Af G. Betzonich.

V. Smaafolk og store Mænd paa Valpladsen.

(Sluttet.)

Blandt de Batterichefer, vi unge Artillerister fik mest at se i Krigens første Aar, var Kaptajn Dinesen en af de Ivrigste. Han var her som paa Overrejsen altid i Bevægelse, altid parat til at forklare, at nu var man i Felten og ikke hjemme og at det nu hed: Paa Liv og Død! og ikke: Fred og ingen Fare! Undertiden gik det ud over den kjække Kommandør selv, at han tog sig saa levende af Alt, undertiden kom han ogsaa i sin krigerske og haardføre Iver til at gjøre Noget, som Mennesket Dinesen havde Møje med at faa jevnet efter Soldaten Dinesen. Aftenen efter Slaget ved Slesvig, da Batteriet trak sig tilbage, kom saaledes en Infanterist og bad, om han maatte kjøre med det — han var syg og kunde ikke gaa og var faret vild fra sin Afdeling. Karlen holdt sig rank og havde et kjækt, rødmusset Ansigt, saa Dinesen, der drømte sig i Algier mellem lejede Horder af alle mulige Folkeslag, skammede ham ud og lod ham gaa. En Stund efter kom Infanteristen imidlertid igjen og gjentog sin Bøn om en lille Plads paa en af Kanonerne, — det var i Benet, han var saaret, sagde han, og han kunde ikke taale at gaa. Dinesen blev vred og jog ham anden Gang væk. Men da saa endelig Batteriet naaede en Skov, hvor man tog et længere Hvil og fik tændt et dygtigt Baal, fik Infanteristen fat i Batteriets Læge. Doktoren gav sig strax i Lag med at hjælpe Soldaten; han lagde sig paa Knæ for at trække Støvlen af ham, og idet den gik af, besvimede Manden; han var virkelig endog temmelig haardt saaret i Benet. Dinesen, hvis skarpe Blik altid paa langt Hold opfattede Alt, hvad der foregik om ham, svang sig af Hesten, ilte til, skubbede Doktoren ængsteligt til Side, løftede den Syge i sine Arme og gav, da man fik Liv i ham igjen, en god Dusør, for at hver Mand, naar de kom i Kvarter, kunde drikke sig et varmt Glas og tømme det paa, „at det var gaaet en Skjelm bedre, end han fortjente." Pungen selv med dens utalte Indhold fik Infanteristen, som derefter paa en Forstilling blev kjørt til den nærmeste Kro, hvor Ambulancen var etableret. Denne Historie med Pungen forraadte forresten, for hvem der kjendte Dinesen nøjere, hvor dybt greben han var og hvor ængstelig for det, som kunde være sket ved hans utidige Strenghed.

En Modsætning til Dinesen var Jessen, Chefen for 3die Batteri. Hos ham gik Alt, som man spotvis sagde, i Kjærlighed og Glæde; hans Befalinger lignede mere Overtalelser end Kommando, og hans lille, blonde, spinkle Person havde Intet af en Krigers Barskhed ved sig. Naar man ikke selv havde set, hvad han paa sin milde Maade kunde faa sine Folk til at udrette, naar man ikke havde hørt, hvorledes denne hjertelige Stemme, denne halvt bedende, halvt formanende Tone kunde elektrisere, skulde man ikke tro det muligt, at der mellem Soldater og i Krigstid, ude i Slag, kunde virkes saa meget med Venlighed eller føres saa store Ting igjennem ved en saa godmodig, saa — rent ud sagt — nanselig og blodhjertet Mand som Major Jessen. Hemmeligheden laa i, at han foruden at være godmodig var rolig og uforfærdet og til det Utrolige udholdende, — det skaffede ham Beundringens Respekt. Altid i Spidsen, altid i jevnt godt Humør kunde han dele sin Mad med Folkene og tage en Snaps af deres Flaske og være deres Kammerat paa en Maade, som gjorde det til en efterstræbt Udmærkelse. Hans Hjerte gjorde ham til Helt. Midt i Slaget stoppede han sin Pibe og røg den ud med uforstyrret Humør; engang slog en Kugle den ud af Munden paa ham, — han saae paa Stumperne og sagde smilende: „De Knægte kunde gjerne have ladet mig ryge den ud først." Desuden, maa det tilføjes, fandt Mildheden og Chefens Godmodighed en gavnlig Modvægt hos den Næstkommanderende, hvis kraftige Hjælp Overhovedet ogsaa skattede efter Fortjeneste. Denne Næstkommanderende var forresten en gammel Bekjendt fra Elevskolen, Lieutnant Schreiber, vor kjære, uforglemmelige Lærer, som ved sin Høflighed og sit kavallermæssige Væsen dengang vandt vore Drengehjerter. Naar Feltlivet gjorde Mandskabet ligegyldigt for den hidtil saa vigtige Pudsning og al anden kasernemæssig Orden og Reglement, og Chefen mildt saae gjennem Fingre med slige Forseelser, saa strammede Lieutnanten Tøjlerne og fik med stor Bestemthed Alt i rigtigt Spor. Han brugte en probat Methode: Strenghed strax og venlig Omgang, naar Stormen var redet af. En Dag fandt han Batteriets Kogekjedler uhyggeligt forsømte. Han sammenkaldte de af Folkene, hvem det paalaa efter Tur at holde dem i Orden. Det var Bønderkarle, der var altsaa ikke Brug for lang Forklaring, og han befalede, at de, som havde forset sig, skulde marschere med fuld Oppakning foran Batteriet hele næste Dag. En var dristig nok til at pukke paa, at han saa vilde klage til Kaptajnen. Værsaaartig, Lieutnanten tillod det; men efterat Karlen virkelig havde beklaget sig, og Kaptajnen i al Hemmelighed forgjæves havde forsøgt at mægle for ham, maatte Synderne dog, da Paraden stillede til Afmarsch, trave de befalede fire Mil stønnende under Byrden af Tornystrene. Fra den Dag traf man altid Kjedlerne blanke som et Spejl, og Lieutnanten var til daglig Brug saa omgængelig, at Uviljen og Misfornøjelsen og Medlidenheden med de Straffede forvandledes til Respekt for ham. Han havde ogsaa en egen Maade at handle efter Konduite paa, som gjorde ham til Befalingsmand i Ordets fulde Betydning. En Dag kom en Karl og spurgte Lieutnanten, om det ikke var Soldaten forbudt at sende Underretning til Fjendligtsindede. Jo, det var det rigtignok. Ja saa maatte han melde Nr. 60 Ole Langsted fra Tirsbæk, for han havde imorges sendt en skreven Seddel ind til Jagel. „Veed Du, hvad der stod paa Sedlen," spurgte Lieutnanten, „eller hvem den var skrevet til?" Jo, den var skrevet til en Pige derinde, som havde skjænket baade ham, Angiveren, og Ole med Øl en Dag, de kom forbi hendes Faders Hus. Lieutnanten mente, at hun saa vel snarest var danskfindet; men siden den Sag forekom Karlen saa mistænkelig, skulde han foreløbig komme hver Morgen og bringe ham, Lieutnanten, ordret samme Melding. Karlen maatte komme; men allerede den anden Morgen bad han ynkeligt for sig, og paa den tredje fik han ondt udenfor Lieutnantens Dør, da han skulde derop. Den fjerde Morgen kom Ole Langsted selv og sagde, at Per havde bedt ham gaa op og tale godt for ham hos Lieutnanten, — han skulde aldrig i sin Levetid gjøre noget Hadsk eller Lumpent mere.

Mellem de Menige ved Jessens Batteri var en af de raskeste Kulsviere, som nogensinde bar Uniform; han hed Ullerup. Den 22. April laa Batteriet i Slesvig, og næste Morgen tidlig vækkede Preussernes Kugler os. Jessen lod sin Trompeter blæse til Udrykning, og Batteriet kom i god Orden ud af Byen, med Undtagelse af et Par Ammunitionsvogne, som maatte efterlades, fordi Bespændingen til dem udeblev. Ullerup og tre andre Artillerister sattes som Vagt ved Vognene, rigtignok uden nogen rimelig Udsigt til at slippe derfra og se Kammeraterne igjen, da den fjendligtsindede Del af Byens Befolkning, saa snart Batteriet var borte, i store Flokke styrtede til og vilde bemægtige sig Byttet. Nu mødte Hestene, og Folk spændte dem for under megen Jubel. Ullerup lod dem gjøre det, han lod endog de tre Artillerister, der var givet ham til Hjælp, sidde op rede til at kjøre med; men i det Øjeblik, da Alt var i Stand til at sætte sig i Bevægelse, sprang han selv op paa den forreste Vogn, slog Krudtkassens Laag tilbage, holdt en tændt Lunte derover, og med en Kulsvieed, saa grov som en rask Soldat nogen Tid rev den af sig, svoer han at ville sprænge sig selv og dem Alle i Luften, hvis de ikke gav Slip. Det hjalp. Med et Rædselsskrig spredtes Tydskerne, og begge Vogne kjørte uantastede, Ullerup stadig med den tændte Lunte over den letfængelige Ladning, ud gjennem Byen og bort ad Veje, som Ingen af dem kjendte, og hvorpaa de ogsaa foer vild, saa de først efter mange Eventyr naaede helt gjennem Jylland ad Søvejen til Als.

En anden Gang kom den samme Ullerup til at slaa en Kulbøtte, som ingen Akrobat skulde gjøre ham efter. Det var ved Sundeved den 28. Maj. Hele Batteriet var i Ilden. En fjendlig Granat faldt midt i en Forstilling, og med et forfærdeligt Brag fløj denne i Luften; begge Haler paa Stanghestene stod i lys Lue, og Ullerup, der i samme Øjeblik som Nummer Syv ved Kanonen var traadt op paa Forbrædtet, gik til Vejrs som en Raket. Han vendte et Par Møller deroppe og kom — saa utroligt det end lyder — uskadt ned igjen og stod paa sine Ben, dygtigt rød i Ansigtet, men paa sin Plads, hvor han øjeblikkelig tog fat igjen, som om Intet var hændet ham.

Hans Held og Uforfærdethed blev næsten til et Ordsprog i Batteriet. En anden Gang var han paa Nippet til at falde i Fangenskab, men hans Lykkestjerne svigtede ham ej heller her, saa lidt som hans Mod. Han kom jagende med Ammunition ud til to Kanoner af Batteriet, som under Lieutnant Schreiber var i Engagement mod Fjenden. Neppe var Ullerup kommet indenfor Ildkredsen, før en Granat gik over hans Hoved saa lavt, at Lufttrykket rev Chakoten af ham; den splintrede hans Kjøretøj bag ham, Træstumper og Jernsplinter føg ham om Ørene, Hestene blev skræmte, og han havde alle sine Kræfter nødig for ikke at blive slynget af Sadlen og knust mod de Stengjærder og Vejskrænter, som den vilde Jagt nu foer hen over. For at gjøre det værre endnu kom en mat Granat sejlende lavt gjennem Luften lige imod dem, — der var ingen Tvivl om, at det ubarmhjertige Jern vilde knuse hele Historien og lave en Kage af den saa let, som det var en Kurv med Æg, den

masede. Dyrene spidsede Øre ved den ejendommelige Lyd, som dette Slags Projektil fremkalder paa sin Fart, denne hule, syngende Strubetone, der ikke kan lignes ved noget Andet; skjærende og dæmpet som et Raab fra en anden Verden, hvortil den da ogsaa kalder, hvinede den bestandig nærmere og nærmere. Instinktet samlede de Umælende til Beslutning, og saa klogt som nogen menneskelig Hjerne kunde udfundet det, valgte de at slaa over i en Volte, først til Siden og saa lige ud tilbage, og de kom saa komisk akkurat paa deres Plads i Rækken, saa Ullerup med ægte Kulsviersuffisance kunde spytte i Næverne og tage fat, som om slet Intet var hændet.

— — Med Slaget ved Bov begyndte, som Historien viser, Krigen mellem den danske Soldat og Oprørerne, den eneste Kamp, hvor Partiet stod lige og de to egenlige Fjender maalte Styrke mod hinanden. Da Slaget her var sejrrigt for de danske Vaaben, og Oprørshæren i første Træk var blevet splittet og lammet, tyede den lille Friskarefane ind i Ly af den sorte Ørn, og ved Slesvig senere hen paa Sommeren, i Sundeved og ved Dybbøl var det en Nabo, som fra sit Vindu havde set, hvad der foregik, og som ilte med at lægge et Lod i Vægten. Første Aar var sluttet —

Grav ved Grav langs Slesvigs Kyst
højned sig i Aftenrøden,
Alle de, som sank i Døden,
hvilte under Tuen tyst.
Lunt, i Gravens Arme trykte,
laa de under blomstersmykte,
taarevaade, grønne Høje,
stille og med brustent Øje, —
ganske stille! O, men dog
talende et lydt og vægtigt,
overmægtigt
gribende, profetisk Sprog.

Ud fra disse tavse Lig —
netop ved den dybe Stilhed,
øget end ved Dødens Milhed,
lød det som et Raab, et Skrig:
Vi, som her i Muld blev lagte,
som vort Liv til Offer bragte,
vi, som faldt i første Møde
og i fagrest Ungdom døde —
hvorfor stred vi? Om en Tid
skal maaske vor stærke Fjende
sidde inde
dog med Byttet fra vor Strid.

Danmark, hør din døde Søn!
Alle vi, som stumme hvile
her bag Gjærdets Sten og Pile,
Danmark, Moder, hør vor Bøn:
lad kun danske Hænder frede
Pletten, hvor vi slumre nede,
lad os under Flagets Flige
altid bo i Danmarks Rige,
lov det! hold det! glem det ej!
Vore Grave værn som Volde!
dæk med Skjolde
os, som gav vort Liv for Dig!

Paris under Verdensudstillingen.

XI.

Udstillingens Augustpublikum.

Som Alverden ellers, har ogsaa Udstillingslivet taget sig en lille Sommerferie. Dog ikke saadan at forstaa, at Besøget er blevet mindre. Tværtimod. Gjennemsnitstallet for August har endog været endnu betydeligere end for de foregaaende Maaneder, og paa enkelte Dage, f. Ex. den berømte femtende August, Frankrigs største Festdag, tidligere baade Kejserens, Violbuketternes og den hellige Jomfrus Dag, nu kun den Sidstes, var der endog saa vrimlende fort af Mennesker i Udstillingsgallerierne, at man bogstavelig havde Besvær med at bane sig Vej derinde.

Men det er den stille Karavane, der nu arriverer. Den store Verden har tumlet sig træt i Receptionernes, Pariserbourgeoisiet i Udstillingsfesternes uafbrudte Række. Verdensstadens Huse er gjennemglødede af Solen, man kan for Varme ikke sove om Natten, og man sidder timevis paa Gaden udenfor Kaféerne uden at kunne faa snappet et eneste friskt Vindpust. Det bliver kogt, før det faar arbejdet sig ind gjennem de uendelige Gader. De Fremmede modererer foreløbig Invasionsenergien, og Pariserne selv tyer til Omegnen. Men til Gjengjæld kommer Omegnen til Paris. Den, der har fulgt Udstillingslivet lige fra den mærkværdige første Maj til nu, kan ikke undlade at se Forandringen. De „rullende Lænestole" er forsvundne fra Gallerierne; Opvarterne staar i al Ro og Mag og passiarer udenfor Catelains Restavration, afventende den sjeldne Udstillingsgjæst, der har en, fire Louisdorer at give ud til sin Frokost; med Droskekudskens olympiske Storhed har det i den Grad taget en sørgelig Ende, at han stundom endog maa nedlade sig til at kapre Folk; Ouene ved Theatrenes Billetkontorer existerer endnu kun i Direktørernes Erindringer fra en svunden Guldalder; og blot udenfor de store Affodringsanstalter, hvormed Hr. Duval har lyksaliggjort Paris, er Opstillingen af sultne Medmennesker ofte halve Gader lang. Den guldudstrøende, forttumlende store Verden fra alle Kanter af Jorden ligger foreløbig paa Ryggen under grønne Træer i diverse landlige Paradiser og drømmer om Dagene i den mærkværdige Seinestad. Men paa de rømmede Pladser er andre Armeer rykkede ind, Mennesker, der ikke pynter op i Udstillingsbyen som deres Forgængere, Mennesker, som Boulevardpublikumet og Mabilleentreperenørerne og de store Restavrationsværter ser ned paa med knusende Foragt, Mennesker, som kun har en Sous at give ud, hvor Majpublikumet kastede om sig med Guldstykker, men dog et Publikum, hvis Udstillingsbesøg maaske alligevel i sidste Instans gjør Frankrig rigere end Skattene, som de udenlandske Krøsuser i Foraarets Løb har afleveret til Paris. Thi i dette Publikums Liv er Udstillingsbesøget en Begivenhed, den største siden Sedan, og den største, indtil Revanchen kommer. Disse Mennesker drager ikke til Paris med Fornøjelsesfeberen kriblende i alle Fibrer. De ønsker ikke Marsmarkpaladset Pokker i Vold for at kunne nyde Paris i Fred og Ro. De kommer med Øjnene aabne for at se og med Viljen anspændt for at hente den størst mulige Belæring ud af hvad der ses. Og de ser og forstaar — thi det er jo ved denne Nation, hvoraf Fjerdeparten maaske ikke kan læse og skrive, det Store og Lykkelige, at Øje og Tanke lukker sig op paa samme Tid — og de henter Hver paa sit Omraade en ny Erfaring med hjem til deres lille Virkekreds. Men de mange smaa Virkekredse er, naar de lægges sammen, ikke Andet end hele Samfundet, og de mange smaa Erfaringer, der rækker hinanden Haanden, til fælles Gang fremad, bliver til Slutning det sejrende Fremskridts største Triumftog. Hatten af for den Armé, som i August har okkuperet Udstillingsgallerierne, for den, som gjorde sort derinde den 15. August. Lad Marsmarkpaladsets Led blot faa Lov at skyde i Vejret, saa varer det ikke længe, før denne 15. August i det Højeste bliver en Mindedag i den Forstand, at den minder om gamle Vildfarelser. Den Slægt, som følger efter 1878, forærer ikke hans apostoliske Majestæt i Rom Presenter som det Guldskab med Dogmet om den ubesmittede Undfangelse paa alle Sprog, der staar udstillet i den franske Juvelerafdeling, og som har gjort den katholske Landbefolkning i Frankrig over en Million Kroner fattigere.

Men det er underligt at se paa dette Udstillingens Augustpublikum. Intet Toilette, intet moderne Snit engang, ingen parisisk Kvikhed, intet højt Ord og ingen hurtige Fagter. Pariseren fra de smaa Gader og Franskmanden „fra Provindsen" er langt mindre „med" end f. Ex. Folk herhjemme. At sige kun i deres ydre Fremtoning naturligvis. Der er altid et Øje fuldt af Liv, som bringer Frakken fra Halvtredserne og de store Støvler og Bomulds Familieparapluien i Forglemmelse, og som uundgaaeligt minder om, at der bag den fatte Gang og den langsomme Tale alligevel ruller et Blod, som er varmet op af sydligere Sol end vort og idetmindste af og til ganske vel kan komme i Kog. Man bilder sig saa gjerne ind, at Frankrig er den moderne Korruptions Arnested. Hvis man ved Frankrig forstaar den store Boulevard fra Konkordepladsen til Porte St. Denis, kan der muligvis diskuteres om, hvorvidt man har Ret eller ej, skjøndt jeg tror det ikke. Men de store Boulevarder er ikke Frankrig, ikke engang Paris. De er befolkede af Udskud og Dagdrivere fra Alverdens Lande og kommer ikke Frankrig mere ved, end Østergade gjør det. Massen af Franskmændene er et sundt, energisk, arbejdsdygtigt og flittigt Folkefærd, som vil præstere Vidundere i det Øjeblik, der for bestandig bliver hamret en Pæl gjennem Livet paa de katholske Sortkjolers Myndighed. Det er det Indtryk, man faar overalt i Frankrig, hvor man støder paa „Folk fra Provindsen", og ikke mindst i Udstillingen. Følg dem en Dag derude. Se dem arrivere direkte fra Landet, ikke med Jernbanen, som for deres primitive Opfattelse bliver altfor dyr, men med egen Befordring, en stor Fjælevogn, paa hvilken man har kjørt Høsten ind, og som nu i Char-à-bancsudpyntning befordrer hele Egnen til Paris. De arriverer præcis Klokken Ti, naar Udstillingen lukkes op, staar af ved Militærskolen og løser strax deres „Ticket", for saa ikke at forlade Udstillingsterrænet, før Sergeant-de-villerne underretter dem om, at de nu paa ingen Maade kan blive der længer. Saa gaar det atter direkte hjem. Kjørselen har ofte varet hele den foregaaende Nat og varer nu en Nat igjen, men den Slags Udstillingsgjæster bliver ikke trætte. Selv om den samme Historie skulde gjentage sig en halv Snes Gange i Træk, vilde de kun være henrykte derover. Man synes formelig, man ved at se dem derinde i Gallerierne mærker et Pust af den Friskhed, som man ellers for Øjeblikket kan søge længe om baade i og udenfor Udstillingen. Det er store Børn, for hvis Øjne pludselig Alverdens Eventyrvidundere har udbredt sig. Fra Diamantsliberiet*) i Arbejdsgalleriet at regne til Prindsen af Wales' indiske Skatte, fra Japaneserhaven til Paschahens Pavillon helt oppe paa Højden af Trocadero, fra selve det stolte byzantinske Trocaderoslot til det svenske Klokketaarn — af hvilket Bladet idag ogsaa giver et Billede, da det trods al sin Tarvelighed hører til Udstillingens smukkeste og mest beundrede Smaabygninger — har man jo af Venner og Bekjendte hørt Tale om alle Udstillingens Mærkværdigheder; men at det var, hvad det i Virkeligheden er, havde dog disse brave Folk fra de smaa Kroge ligesaa lidt troet som Gjæsterne fra de store Byer. Og de, der aldrig engang i deres Drømme har anet noget Saadant før, ser naturligvis paa det med en Forundring, som vi Andre slet ikke forstaar. De glemmer Alt for at se, de glemmer at tale, og de glemmer at spise. Først naar Klokken slaar Sex, og Gallerierne lukkes, bliver Madposen aabnet, og paa en Bænk i Parken fortærer man sin Flaske Vin, sin Høne og sit Brød. Solen begynder at gaa ned. Dens Farveskjær gløder fra Kejsergravens Kuppel ind over Kæmpepaladsets Tag, ind over de farveglødende Rhotodendrer, over Fontæner og kunstige Grotter og al den anden Herlighed. En saadan Dag i Udstillingen er for dette Augustpublikum paa samme Tid den skjønneste og den udbytterigeste Dag i dets Liv. For os er det selv, mellem Udstillingens Mangfoldighed af Seværdigheder, langtfra den ubetydeligste og under alle Betingelser en af de mest sympathetiske Seværdigheder.

Mac Adam.

Det gamle Hus.

Efter Pierantoni-Manzini.

IV.

Jeg klarer Sagen paa egen Haand.

Jeg spekulerede og spekulerede, og en skjøn Morgen mente jeg, jeg havde truffet det Rette. Saasnart vi den Dag var færdig med Arbejdet, gik jeg hen til Skræderen paa Hjørnet af San Lorenzo (En af dem, der ikke kerer sig om Moden, men leverer solidt Arbejde), og hos ham bestilte jeg mig en ny Vest og en ny Klædes Frakke. „Hillemænd, hvor Du skal være fin! sagde den Gamle og smaalo: — har de nu ogsaa gaaet hen og valgt Dig til „Depeteret". — „Den er god! sagde jeg og smaalo med: — „Du har truffet Sømmet paa Hovedet, Fatter . . . Deputeret, . . . det stemmer!"

Næste Søndag fik jeg hele Stadsen. Jeg barberede mig saa og krøb i en stivet Skjorte og bandt mig et sort Tørklæde om Halsen, saa jeg næsten kom til at ligne en Notar. Saa kyssede jeg Mutter, der gloede paa mig, som om de havde forbyttet mig for hende, og efter at jeg havde stukket den hemmelighedsfulde Kasse til mig, travede jeg hen til Baronens Palads. Naa og kort at fortælle, da jeg var kjendt af Portneren og sagde, jeg skulde tale med Naadigherren, saa fik jeg Lov at slippe ind; „men forresten, sagde Portneren, er der ikke en Hund, der længer bekymrer sig om den Gamle, de gaar Allesammen lige direktement til Hr. Julius, som jo da ogsaa snart bliver Baron i den Gamles Sted."

Jeg listede langsomt op ad Trapperne og tørte imidlertid Sveden af Panden: for omendskjøndt det kanske ikke er til synderlig stor Ære for mig, saa maa jeg dog sige, at jeg svedte som bare Pokker, og at det nok ikke var Varmen alene, som var Skyld deri. Medens saa Kammertjeneren gik for at melde mig, saae jeg mig om i Værelset. „Guds Død og Pine! tænkte jeg: — saadan en Pragt!" uagtet det jo nok var lidt gammeldags og ikke saae ud til at være flyttet fra sin Plads de sidste tredive Aar. „Hm! tænkte jeg saa videre: — her har kanske Sønnen tigget Faderen om at faa Lov til at ægte sin Kjæreste, og her har kanske Baronen senere læst det forstødte Barns Brev og læst Efterretningen om hans Død! Alt det rørte ikke hans Hjerte, og saa mener Du, at dine simple Ord skulde kunne gjøre det!" . . . Jeg blev hedere og hedere om Ørene og ønskede halvt, at jeg aldrig var kommet herop.

En kort, tør Hoste skræmmede mig op — og jeg skyndte mig at bukke for den gamle Baron. Han var i en mørk, guldsnirklet Slaabrok, der holdtes sammen om Livet af en sort-gylden Snor; en Fløjls Kalot sad paa Snur paa den høje, skaldede Pande, og to store graa Lokker hang ned ved de udtærede visne Kinder. Baronen

---

*) Vi fortsætter idag vor Suite Udstillingsbilleder med en Afbildning af dette Sliberi, et aflukket Glashus midt i det saakaldte Arbejdsgalleri, hvor man paa enhver Tid af Dagen finder Udstillingsgjæster i Massevis beskæftigede med at beundre de udstillede raa og slebne Sten samt det sindrige Arbejde ved Slibningen.

„Euphrates" „Gorgon" „Prince Albert"

„Hercules" „Hector" „Victoria og Albert" „Alberta" „Hydra" Torpedo-Baad „Belleisle" „Thunderer"

Den kgl. Yacht hejser Signalflag.

„Euphrates" „Hydra" „Gorgon" „Prince Albert"

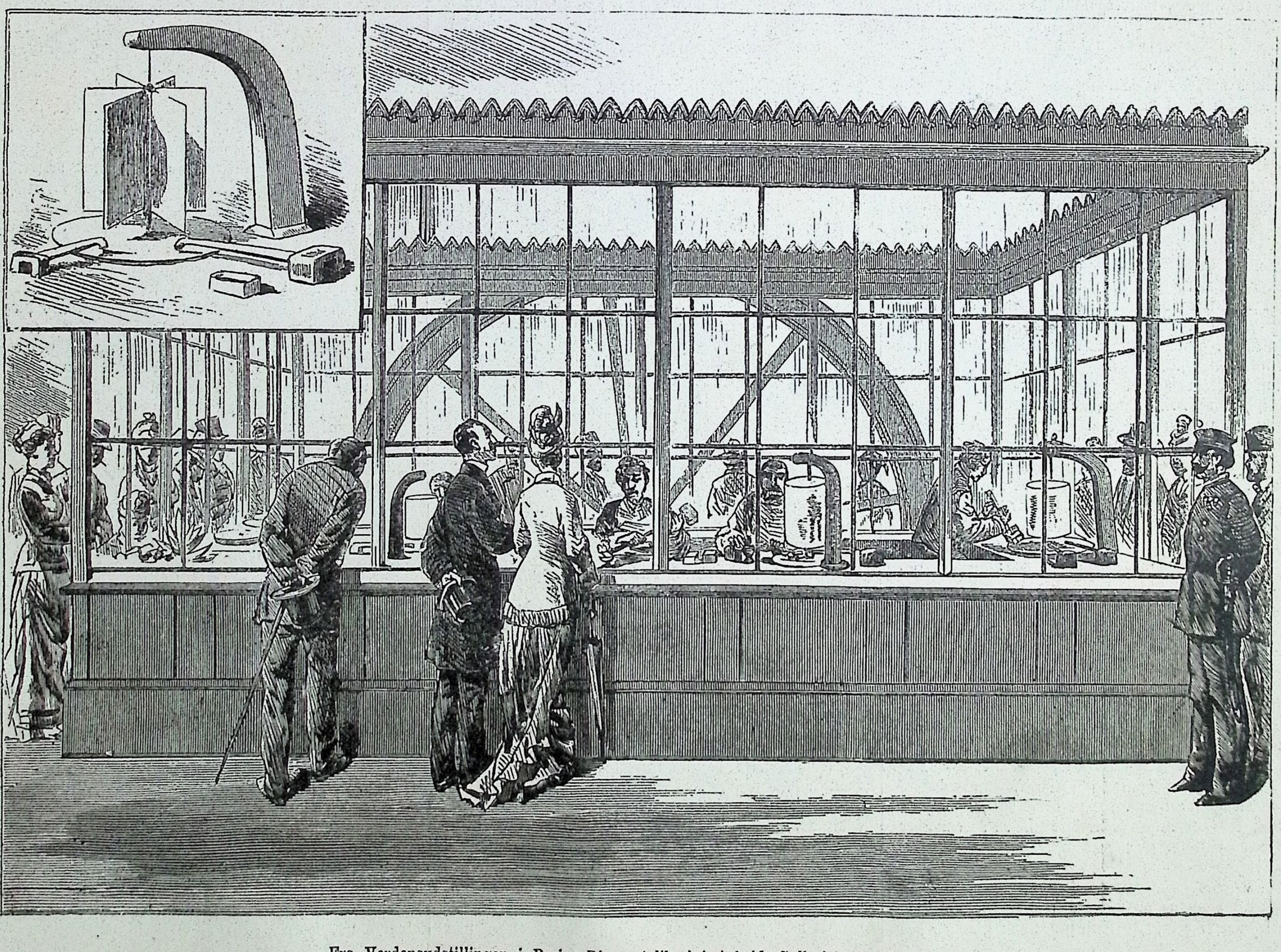
„Resistance" „Warrior" „Lord Warden" „Valiant" „Hector" „Hercules" „Osborne" „Victoria og Albert" „Elfin" „Belleisle" „Thunderer"

Den kgl. Flotille passerer ned gjennem Linierne.

Den store Flaaderevue ved Spithead. (Se S. 409)

En muhamedansk Deputation hos General Philippovics. (Se S. 410)

Fra Verdensudstillingen i Paris; Diamantsliberi i Arbejds-Galleriet. (Se S. 405)

er ellers af Mellemhøjde; men han var bøjet af Alder og saae meget kummerlig ud. Han kom slæbende i sine store Pelsstøvler hen mod mig og kiggede paa mig med sine smaa, gjennemtrængende Ojne, der blinkede frem fra deres dybe Hulninger under de buskede graa Bryn, som et Par flakkende Gasblus.

Jeg tog min Hat af, (hvad jeg af bare Befippelse hidtil havde glemt at gjøre), og da Baronen havde faaet sat sig i en Lænestol, spurgte jeg allerførst til hans Befindende. — „Ja det er saa lala, Beppo, sagde han: — som det kan være hos en gammel Mand! Men lad mig nu høre, hvad der har ført Dig op til mig, — er der Noget, jeg kan gjøre for Dig?

Han talte som en fornem Here af den gamle Skole, med saadan en lidt udenlandsk Akcent, og bød mig, meget nedladende, en Pris af sin Guld-Tobaksdaase. Saa sagde jeg, at jeg var kommet for at bede ham om et godt Raad, og han, der aabenbart blev glad over, at han endnu ansaas for en mægtig Mand, svarede: — Naa, ja tag Dig saa en Stol, Beppo, og fortæl mig Sagen.

— Sagen er den, begyndte jeg, at der er hændet mig noget meget Underligt og saadan Noget, som kun en fornem Herre med Deres Erfaring rigtigt kan dømme om . . . Dermed fortalte jeg ham saa hele Historien, fra Begyndelsen til Enden. Jeg beskrev den unge Maler og hans Kjærlighed til Moderen, jeg diskede op med, hvordan vi havde fundet Papirerne, kort sagt, jeg gik nok saa rask paa. Men jo raskere jeg blev, desto mere benauet blev Baronen. Han foer sammen og blev ligbleg, og saa lod han igjen ganske ligegyldig, men stirrede paa mig, som om han vilde læse lige ind i min Sjæl.

— Hvor er saa de Papirer blevet af? spurgte han endelig.

— Dem har jeg.

— Har Du?! . . . Og hvad hedder denne foregivne Slægtning . . . Bedstefaderen?

— Ja det er jo Ulykken . . . jeg har ikke kunnet læse Navnet.

Baronen saae mistroisk paa mig; han stolede aabenbart ikke længer paa mig.

— Ja ser De, Deres Naade, sagde jeg saa: — i min Ungdom var der ingen Skoler, som Deres Naade nok veed. Jeg kan tilnød kradse mit Navn og kanske ogsaa læse en Smule Trykt; men dette her maa være en Slags gammel og hemmelig Skrift, for hverken jeg eller min Kone derhjemme, som dog altid har lært noget Mere, har kunnet hitte ud af det. Saa sagde hun: „Kjender Du ingen fin Herre, som Du kunde spørge til Raads?" sagde hun. . . . Naa, vi tænke lidt paa Præsten, men . . . ja De veed nok, det er saa fin Sag med disse Præstefolk! Og saa var det, jeg kom til at tænke paa Deres Naade: det maa være den Rigtige, sagde jeg til mig selv, han kan forklare Dig, om Du skal holde din Mund eller gaa med hele Historien til Politiet.

Mit Fif lykkedes. Baronen troede, jeg ikke vidste Spor af Besked om, hvordan Sagen egenlig hang sammen, og med rystende Stemme spurgte han mig: — Siig mig, Beppo, . . . har Du de Papirer hos Dig?

Jo, det havde jeg, og jeg gav ham baade Vielsesattesten og Sønnens Brev, hvori Portrætet laa. Han tog først Attesten og besaae den paa alle Ender og Kanter; saa kastede han et Blik paa Konvolutens Udskrift, rejste sig forskrækket, gjennemlæste Brevet flere Gange og græd imidlertid ganske stille. Portrætet var gledet ud, idet han lukkede Konvoluten op; jeg tog det op fra Gulvet og rakte ham det . . . og han udstødte et højt Skrig og bedækkede saa Billedet med Kys. Derpaa fattede han sig og skævede mistroisk hen paa mig og mumlede: — Den unge Mand . . . var en . . . fjern Slægtning af mig, Beppo, . . . derfor blev jeg saa bevæget. . . .

— Naa, saa De kjender Familien? sagde jeg. — Saa veed De naturligvis ogsaa, hvordan det unge Menneskes Bedstefader er.

— Den gamle Herre? stammede han: — jeg tror, han . . . er død.

— Naa, saa meget desto bedre, sagde jeg: — hvis det unge Menneskes Slægtninge saa ikke med det Gode vil anerkjende ham, har han altid lettere ved at føre en Proces. Men vær nu saa god at give mig Papirerne og at sige mig Familiens Navn og hvad De mener, jeg skal gjøre.

Det kneb for mig saadan at spille den Uvidende, saa meget mer, som det gjorde mig ondt for den gamle Baron. Paa hans Pande perlede store Sveddraaber, de tynde Læber pressede sig strengt sammen, men aabnedes saa uvilkaarligt for et Suk, og Hænderne og hele Kroppen rystede af den undertrykte Sindsbevægelse . . . Men efter at jeg èngang havde begyndt paa Sagen, var der intet Andet for end at søge at føre den til Ende.

— Beppo, sagde Baronen pludselig: — hvad koster de Papirer? Hold nu op med den Komedie . . . Du veed, hvad der staar i dem, og Fristelsen til at gjøre en god Fangst har været Dig for stærk. Naa, Folk af din Stand . . .

Jeg havde søgt at styre mig, men nu brød det løs. — Folk af min Stand, Hr. Baron, forstaar sig unomstunder lige saa meget paa Ære og Redelighed som adelige Dagdrivere, buldrede jeg løs, og jeg udviklede det videre i maaske ikke overdrevent pæne Udtryk. Men Pokker staa i den Gamle . . . rettede han sig ikke og saae saa kommanderende ud, at det var, ligesom Stemmen paa èngang blev borte for mig, og jeg ikke kunde faa et Ord mere frem. — Undskyld, Deres Excellence, begyndte jeg saa lidt efter igjen: — men De tiltroede mig Ting, som, bare jeg tænker derpaa, kan drive mig Blodet op i Ansigtet. For at De imidlertid kan se, hvor megen Tillid og Ærbødighed jeg nærer for Dem, saa vil jeg lade Papirerne blive her og komme igjen om et Par Dage og høre Deres Mening. Jeg forstaar mig slet ikke noget paa det, men det er jeg sikker paa, at hvis Deres Naade bare vilde tale med den unge Hr. Rafael, vilde De saamæn ogsaa blive helt forgabet i ham og gjøre for ham Alt, hvad De kunde.

— De vil lade mig beholde Papirerne? spurgte den Gamle halvt fornøjet og halvt forlegen.

— Hvis De ikke har noget derimod . . . det er da det sikkreste Gjemmested. . . .

— Ja, det var dog maaske bedst, forstaar Du . . . Naa, det er godt . . . kom saa igjen . . . kom igjen imorgen . . .

Jeg bukkede ærbødigst og tøflede ud bag Portieren, hvor den gamle Tjener aabenbart havde staaet og luret; han skyndte sig nok at trække sig tilbage, da jeg kom ud, men jeg havde allerede bidt Mærke i ham og gav ham et Vink, at han skulde følge med ned ad Trappen. — Hør, Andreas, sagde jeg saa til ham: — hørte Du, hvad der blev talt om?

— Lidt af det, svarede han helt forskrækket. — Du talte om vor kjære unge Herre, Baron Julian, som havde saadan en sørgelig Skæbne . . .

— Rigtigt, Andreas. Du veed jo, hvordan det Hele gik til, og at din unge Herre faldt i Krigen, (her pudsede den Gamle voldsomt Næsen) og Spørgsmaalet er nu, om Du vil hjælpe mig med at faa den Gamle deroppe til at anerkjende din unge Herres ægtefødte Søn. Hvad siger Du til det, Andreas?

Han saae helt grinagtig ud, men jeg kunde dog ikke le ad ham. Med den ene Haand blev han ved at glatte paa sit korte, hvide Haar, og med Bagen af den anden tørte han Taarerne bort, som dryppede ned paa hans røde Fløjls Vest. — Ak Gud, ak Gud, hviskede han: — hvor kan jeg hjælpe Dig med det, Beppo?

— Jo, Du maa holde skarpt Øje med Baronen og saa imorgen fortælle mig hver eneste Smule; og ser Du, dersom Du saa kunde komme til at lægge et godt Ord ind for den unge Herre . . .

I det Samme ringede det, som om hele Huset skulde styrte sammen. Andreas skyndte sig ind i sin Herres Værelse, og jeg foer i Firspring ud ad Døren, enten det nu var af Befippelse eller fordi jeg var saa sulten; thi Klokken var meget over Tolv, og jeg kan aldrig lide at lade Maden vente paa mig.

(Fortsættes).

Forsøg med Agerdyrkningsmaskiner.

Slette Tider og Indskrænkninger er Omkvædet i den sidste Tid ikke blot hos os, men overalt; de sidste magre Aar har slugt Overskudet fra de foregaaende fede, — hvis der overhovedet har været noget Overskud. Thi hvad Landmændene angaar, kan man næsten som Regel sige, at Overskudet øjeblikkelig er blevet nedlagt i Jorden, i Skikkelse af Grundforbedringer, kunstig Gjødning, Foderstoffer osv. Tidernes Ugunst har da i Landbruget vist sig derved, at man har indskrænket sig paa alle Punkter; hvad der ikke var strengt nødvendigt at udrette har man skudt ud i Fremtiden, man har undladt at kjøbe Maskiner, kunstige Fodringsmidler osv. Saa meget mærkeligere er det, at trods denne Stilstand, som utvivlsomt maa have indvirket stærkt paa Fabrikanterne af Landbrugsmaskiner, har disse ikke ladet sig standse i deres Virksomhed, men har ufortrødent arbejdet videre. De gamle Maskiner forbedres, nye opfindes, og der er snart ikke det Arbejde paa Landet, hvor ikke Haandkraften kan erstattes af Maskinerne.

Paa Verdensudstillingen i Paris har man i Aar kunnet danne sig et tydeligt Billede af den betydelige Udvikling, Landbruget har naaet i de forskjellige Lande, dels ved det store Dyrskue, hvor ogsaa Danmark var repræsenteret ved Køer af den røde danske Race, (Køer som ganske vist næsten forsvandt ved Siden af de kolossale hollandske og Korthorns-Studene, men som dog hævdede deres Plads som fortrinlige Malkedyr, og om hvilke Englænderne sagde, at de vare „milk and bone") — dels ved Fremstillingen af Landbrugets forskjellige Frembringelser, og dels endelig ved den aldeles storartede Redskabsudstilling. Vi skal her omtale enkelte af de Forsøg, der anstilledes med de i Paris udstillede Maskiner, og som har dannet et Supplement til selve Udstillingen.

Den første Række af disse Forsøg afholdtes ved Mormant, en lille Landsby, som ligger paa en Slette paa Vejen til Melun. Prøverne afholdtes for Meje-Slaa- og Høstemaskiner. Det var, som om de fem Verdensdele havde sat hverandre Stævne paa denne Plet, Evropæerne fra de forskjellige Lande, den amerikanske Yankee, den avstralske Kolonist, Kineserne, Japaneserne og arabiske Høvdinge.

Hovedinteressen var navnlig knyttet til Mejemaskinerne, og især til dem, som samtidig med at de mejede ogsaa bandt Sæden. Det maa indrømmes, at Opgaven nu i det Væsenlige er løst. Den vigtigste Indvending er den, at der til Bindingen benyttes Staaltraad, som man frygter for vil kunne gjøre Skade ved at komme ind i Kreaturernes Foder. D'Hr. Aveling & Porter, Englændere — lod deres Dampmejemaskiner arbejde, som med en Skaarbred af over tre Alen drives af et Lokomobil, der ved Hjælp af en Kran er i Stand til at vende Maskinen.

Den anden Forsøgsrække med Agerdyrkningsmaskiner fandt Sted d. 29. Juli paa den berømte Avlsgaard Petit Bourg, der drives af Hr. Decauville den Ældre. Man vilde have vanskeligt ved at træffe et Sted, der bedre egnede sig til disse Forsøg; thi i Petit Bourg findes som paa maaske intet andet Sted samlet Alt, hvad der i agronomisk Henseende kan tiltrække sig et saa kræsent Publikums Opmærksomhed som det, der er forvænt ved Beskuelsen af Marsmarkens og Trocaderos Vidundere. Ejeren driver ikke alene sit Landvæsen paa den intensiveste og intelligenteste Maade, han har ogsaa store Værksteder, hvorfra der f. Ex. udgaar postative Jernbaner, som er anvendelige i Agerbruget, og hvis Tilvirkning navnlig siden 1875 har taget et betydeligt Opsving. Naar man dertil føjer store Frugthaver dyrkede med den Omhu og Indsigt, som fransk Havekunst kan udvikle, Fedestalde for det Kvæg, som fodres med Affaldet fra Brændevinsbrænderiet, Møllestensbrud etc., vil man forstaa, at Petit Bourg burde besøges af alle de Landmænd, som gjæster Udstillingen, saa meget mer, som det er bekvemt beliggende og i let Forbindelse med Paris.

Forsøgsrækken d. 29. Juli skulde omfatte Dampdyrkningsmaskiner og Redskaber til Jordens Behandling. I den ellevte Time havde man dertil føjet Slaamaskiner. En stor Del Franske og Fremmede overværede Prøverne, og alle fem Verdensdele mødtes i Forsøgsmarken, ved P. B. Mellem de Maskiner, som arbejdede, indtog Ploven første Plads. Talrigst repræsenterede var de franske og amerikanske Plove, medens atter her de engelske Maskinfabrikanter havde afslaaet „at gaa i Marken". Om Grunden til deres Tilbageholdenhed var den, at de frygtede for at fordærve de udstillede Maskiners pragtfulde Ydre ved Transporten og Arbejdet, eller om det var Overbevisningen om, at deres Maskiners Overlegenhed over andre Landes ikke behøvede yderligere Bevis, skal vi lade være usagt; vist er det, at de engelske Maskinfabrikanter ikke behøver at frygte Sammenligninger. Forsøgsmarken var fortræffeligt beskaffen for Plovenes Arbejder og var i Forvejen inddelt for de forskjellige Maskiner. De Plove, som navnlig tildrog sig Opmærksomhed, var de med flere Legemer forsynede, som gjorde flere Ploves Arbejder med 1 Mand og altsaa sparede Haandarbejde. Mindre gunstige var Forholdene for Benyttelsen af Saamaskinen. En Englænder Mr. Snyht, der havde været mindre tilbageholden end hans Landsmænd, tog Del i disse Prøver.

Men den interessanteste Del af Forsøgene var selvfølgelig Arbejdet med Dampdyrkningsapparater, og Ejeren af Petit Bourg lod hele sit Materiel, der er konstrueret efter Fiolers System, træde i Virksomhed. Man saae en Dampplov med 6 Plovlegemer, Grubber, Harve og og Tromle arbejde mellem de to Lokomobiler, og Alt udførtes med største Nøjagtighed. Navnlig beundrede man Harven og Tromlen, som Mange saae for første Gang. Forsøgsmarken var 350 Metre bred, og Harve og Tromle 7 Metre brede. Dernæst forevistes Spredning og Nedpløjning af Gjødning efter Decauvilles System og ved Hjælp af Damppløjning. Baneskinnerne blev ført ud i Marken, og trukken af en Hest kom fra Gaarden et helt Tog af Waggoner belæsset med en Blanding af Staldgjødning og Gadeskarn fra Paris; to Mænd aflæssede Waggonerne og spredte Gjødningen ved Greb, og endelig kom Dampploven og pløjede det Hele ned.

Sluttelig forevistes et Damppløjeapparat efter Debans System, hvor der arbejdes med en Maskine og Tonge, og som arbejder fortræffeligt. Det koster, foruden Lokomobil, 12,000 Frks., og man angav, det kunde grubbe omtrent 9 Tdr. Land daglig og pløje fra 5—9 Tdr. Land, efter Jordens Beskaffenhed. De daglige Udgifter angives til 60 Frk.

Saavel paa Mormant som ved Petit Bourg foretoges endelig højst interessante Forsøg med Arbejder i Marken ved elektrisk Lys. Systemet er simpelt og ikke vanskeligt at anvende. Paa et almindeligt Lokomobil anbringes et Grammes Apparat til Udvikling af Elektricitet, og det sættes i Bevægelse fra Lokomobilet ved Hjælp af en Drivrem. Elektriciteten overføres til Toppen af en Mast paa 20 à 25 Metres Højde, der bærer Lampen og Regulatoren. Masten dannes af sammenføjede Jernrør, og Lygten hænger i en Snor, saa den kan sænkes, uden at Masten tages ned. Til Udvikling af den nødvendige Masse Elektricitet udfordres et Lokomobil af 3 à 4 Hestes Kraft, og selvfølgelig maa Maskinen være stærkere, hvis den samtidig skal kunne udføre andet Arbejde. Man opnaar herved at kunne benytte Natten til Arbejder, som hidtil altid har været henvist til Dagen, og det forstaar sig af sig selv, at dette i den travle Tid er af overordenlig stor Betydning.

Gjennem de Sortes Verdensdel.

Efter H. M. Stanley.

V. Regntid og Sygdom.

(Sluttet)

Forsynede med Vejvisere af Mukondokus Konge brød vi Nytaarsdag 1875 op i nordlig Retning og forlod saaledes første Gang Unyanyembe-Stien, den sædvanlige Vej i det østlige Mellemafrika. Først kom vi forbi en Del Wahumba-Landsbyer; de saae meget usle ud, men Indbyggerne ejede dog flere Hjorder puklet, korthornet Kvæg, Faar- og Gedehjorder samt kraftige Æsler og Hunde, og, hvad der i høj Grad forbavsede mig, adskillige af de unge Fruentimmer, her boede, var usædvanligt smukke og fint byggede. Vi Evropæere var stadig rene Vidundere i de Indfødtes Øjne; de fornemste Mænd og Kvinder opfordrede os indtrængende til at gjøre Holdt i deres Landsbyer, og smukke unge Høvdinge anmodede os om at blande Blod med dem. En Høvdingesøn bragte mig endog om Natten „en lille Vennegave" bestaaende af et stort Fad nymalket, varm Mælk, og da jeg til Gjengjæld forærede ham noget Stads, havde han nær grædt af Glæde: hans vidt opspærrede Øjne straalede ialfald, og han greb og trykkede inderligt min Haand. Desuden lod han sine Sandaler af Kohud udspørge et magisk Orakel angaaende min Rejse, og da højre Fods Sandal tre Gange var blevet kastet i Vejret og tre Gange var faldet med den øverste Side nedad, erklærede han, at mit Helbred og Held var fuldstændig sikkret.

Næste Holdepunkt var Landsbyen Mtivi, hvor efter en Times Regn Vandet stod sex Tommer over Jorden paa vor Lejrplads! Min egen Seng var blevet til en Ø i en lille Flod, som, hvis den var blevet dybere og havde faaet stærkere Strøm, sikkert vilde have ført mig mod Syd ud i Nufidschis Leje. Dagen brød imidlertid frem, og vi marscherede op mod Uyanzis Højland, hvor den statelige afrikanske Ask (Myombo) afløste Ugogo-Slettens dværgagtige Buskvæxt, og hvor vi forøvrig mødte Hundreder af Flygtninge, som vendte tilbage fra Kampe mellem rivaliserende indfødte Fyrster. Endnu et Par Dagsrejser længere fremme kom vi ind paa en med tæt og lavt Buskads bevoxet Slette. Vi maatte med Anstrengelse bane os Vej mellem de sammenflettede Grene, der flængede vore Legemer og vort Tøj, og jo længer vi rykkede frem, desto værre blev det. Hertil kom, at Førerne havde tabt Sporet og vidste hverken ud eller ind, samt at Expeditionen allerede led en Del af Sult! Jeg tog det rigtignok store Ansvar paa mig at slaa ind i en ny Retning, og saa gik det igjen videre, en hel Dag og en Nat og næste Formiddag. Endelig naaede vi en ussel Landsby, hvor der boede ialt to Familier; men de havde ikke et eneste Korn tilovers! Imidlertid var en lille Afdeling paa 4 Mand og 1 Dreng blevet borte for os; jeg sendte Folk ud efter dem, og det viste sig, at den ene Voxne og Drengen var helt forsvundet, medens de tre Andre var slaaet ind paa et Elefantspor og var omkomne af Fortvivlelse, Sult og Udmattelse. Os Alle rykkede i det Hele taget en forfærdelig Død af Sult nærmere og nærmere ind paa Livet. Fyrretyve raske Frivillige, der selv Intet havde at spise, var ganske vist draget afsted til nærmeste Landsby for at kjøbe Næringsmidler; men Vejen derover var 48 Mil, og hvad kunde der ikke være blevet af os, før de naaede tilbage! Forgjæves strejfede vi om efter Vildt og søgte efter spiselige Urter eller Rødder. Nogle af Folkene fandt et Elefantlig, der var gaaet i Forraadnelse, og begyndte at sluge det i sig, men straffedes derfor med Brækning og Sygdom; Andre havde i en Løvehule fundet to Løveunger, som de bragte mig; og jeg selv opdagede, at jeg blandt mine Medikamenter havde Havregrød nok til at kunne skaffe hver Mand to Kopper tynd Havreslim: 10 Pund Havregrød og 4 Pund Revalenta arabica blev kogt med 25 Galloner Vand i en Kuffert af Jernblik, og jublende nød Folkene det uventede Maaltid. Endelig, sent paa Aftenen, lød der Bøsseskud til Tegn paa, at vore Udsendinge kom tilbage, og de bragte heldigvis saa megen Hirse med sig, at vi Alle kunde spise os saa temmelig mætte. — Endnu samme Dag brød vi saa op, og efter at have passeret bl. A. en moradsig Strækning, hvor vi saae Tusinder af Elefantspor, slog vi endelig Lejr i Nærheden af den ovenfor omtalte Landsby, der hed Suna.

Det saae imidlertid ud til, at de Indfødte ikke var os videre gunstigt stemte; en Del havde travlt med at bringe Fruentimmer og Børn bort, Andre strejfede med truende Gebærder omkring ved Lejren og mødte op med en uhyre Mængde Spyd, Buer, Pile og Stokke. For om muligt at forebygge en Kamp gik jeg ubevæbnet ud til dem, opfordrede dem ved Gestus til at sidde ned, tilkaldte mine, ligeledes ubevæbnede, Tolke og søgte at forklare Hensigten med Expeditionen; desuden forærede jeg dem, der saae ud til at have mest Indflydelse, nogle Glasperler. Det viste sig nu, at blandt de Folk, jeg som ovenfor omtalt sendte til Suna efter Furage, havde der været nogle Tyveknægte; da En af disse var blevet pidsket i Landsby-Indvaanernes Paasyn, og den skete Skade var blevet gjort god igjen, lagde Stormen sig . . . Det var ellers et interessant Skue at se disse Varimi i Krigerkostume; Høge- og Hønsevingefjeder, Zebra- og Giraf-Manker omgav kredsformet deres Pander, de havde Skjolde af Rhinoceroshud, Pile paa $1^1/_2$ Alens Længde og skrækindjagende Spyd. I fysisk Henseende var det den smukkeste Stamme, jeg endnu havde truffet. Disse Indfødte var kraftigt byggede, høje, med regelmæssige Træk og mandig Holdning; baade deres Haar og deres Hudfarve lignede fuldstændig Negrenes (Kvinderne var lidt lysere end Mændene), men de havde hverken den fladtrykte Næse eller de tykke, fremspringende Læber. De gik ganske nøgne, og en Mængde af dem havde ladet Haaret barbere af, saa der kun var en tynd, bølgeformet Linie over Panden tilbage; deres Pynt bestod i et Messingtraads Bælte om Lænderne, Messingspanger om Arme og Ben, Messingtraads-Halsbaand, omtrent et Dusin lange Halskjæder samt endelig en Masse Perler, der var flettet ind i Haaret. Tøj brød de sig aldeles ikke om, det skulde da være blaat Kaniki. Hvad deres „sociale" Forhold angaar, da tog de i Krigstid til Ældste eller Anfører en Kæmpe paa $6^1/_2$ Fod; i Fredstid lod ældre Personer og Familiechefer til at besørge Retsplejen, hvorimod de vist ingen Høvdinge havde. De drev baade Kvægavl og Agerdyrkning; saa langt Øjet rakte, saae man dyrket Jord med Grupper af smaa Landsbyer, og der var Hjorder af Geder, Faar og Hornkvæg.

Vi bedede her fire Dage. De mistænksomme Warimi blev imidlertid mer og mer pirrelige og uhøflige, og samtidig steg Sygeligheden saa stærkt, at jeg nødvendigvis maatte se at komme et andet Sted hen. Over 30 led af Feber, Asthma, Bryst-, Lunge-, Hjertesygdomme, Rheumatisme osv; nu maatte ogsaa Edvard Pocock lægge sig, og til min Rædsel viste det sig snart, at vi stod overfor et gyseligt Tyfusanfald. Langsomt drog vi da frem gjennem det tæt befolkede Distrikt, ledsagede paa begge Sider af Hundreder af bevæbnede Indfødte. Var vi blevne angrebne i dette Øjeblik, tvivler jeg om, at vi havde gjort ret megen Modstand; Sulteperioden, de uhyre Anstrengelser paa Vandringen gjennem Uveriveris Krat etc. havde forvandlet os til en ubeskrivelig elendig og modløs Bande. Heldigvis slap vi for Kamp og naaede omsider til Tschivyu, 400 Mil fjernet fra Havet.

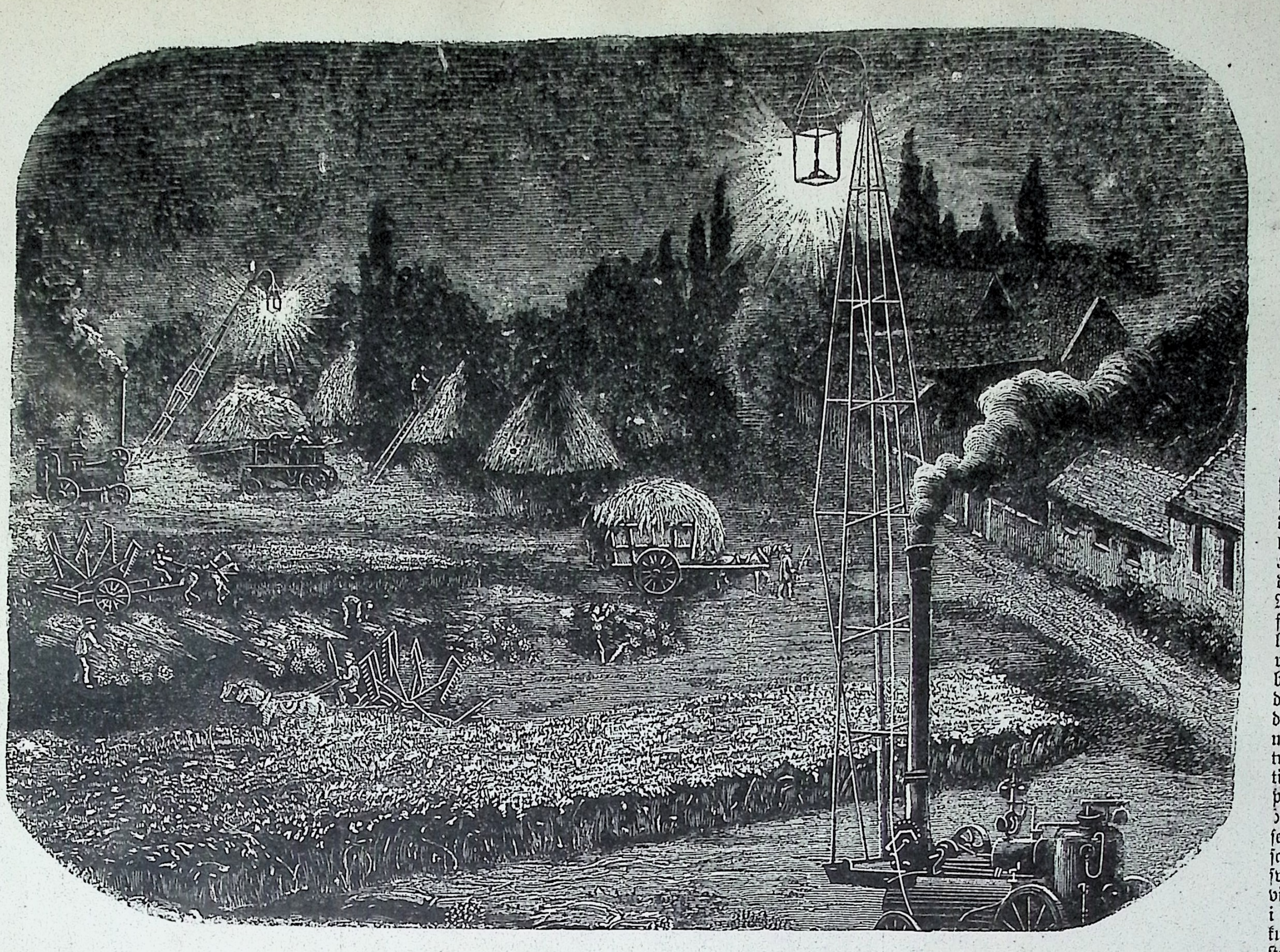
Her døde Edvard Pocock. Jeg var hos ham, da han opgav Aanden, og min egen Smerte voxede ved at se, hvor fortvivlet Broderen blev. Vi gravede en fire Fod dyb Grav ved Foden af en mægtig Akazie (i hvis ærværdige Stamme Frank Pocock havde indskaaret et Kors), og efter at Liget var blevet viklet ind i Liglagenet, bragte vi det til den evige Hvile. Saagodtsom alle Vangvanaerne var tilstede; vi læste under den nedgaaende Sols sidste Straaler Kirkens Ligbønner over den Hensovede og trak os saa Alle tilbage til vore Telte for i Stilhed at gruble over vort uerstattelige Tab.

Billedtexter.

Flaade-Revuen ved Spithead. Den Magtudfoldelse fra Englands Side, som de orientalske Forviklinger bevirkede, fik sin pompøse Afslutning ved den store Flaade-Revue, hvor Reserve-Eskadren under Kommando af Admiral Sir A. C. Key præsenterede sig for Dronningen, Prindsen og Prindsessen af Wales, Prindsesse Beatrice, Hertugen af Connaught, en Mængde Parlamentsmedlemmer og et stort, broget sammensat Publikum. Dagens Begivenheder begyndte med, at Medlemmerne af begge Parlamentets Huse ankom med Extratog fra London og gik ombord paa „Euphrates", medens rundt paa Skibsværftet andre Selskaber indskibedes paa de for dem bestemte Fartøjer. Desværre mistede Revuen meget af sin Glands ved de uheldige Vejrforhold, hvorunder den blev afholdt. Aftenen iforvejen havde Vinden lagt sig, og Alt tegnede godt, skjøndt rigtignok nogle tunge Regnskyer kom sejlende over Øen Wight. Men om Natten begyndte det at klare op fra Sydvest, Regnen skyllede ned, og da Dagen brød frem, kunde Vejret ikke godt tænkes uheldigere. En tung, diset Luft laa over Vandet og skjulte Skibene for Tilskuerne paa Kysten, medens Vinden, som var blæst op til en Kuling, tilintetgjorde det sidste svage Haab om, at Flaaden kunde komme til at manøvrere. Omtrent Kl. 12 blev der saluteret fra alle Skibene ved Spithead og i Havnen, og Flagene hejstes. Henimod Kl. 3 saas Dronningen i en kongelig Chalup at begive sig hen mod den kgl. Jagt „Victori og Albert", som laa udfor Osborne, og strax efter hejstes den kgl. Flag paa Mastetoppen, hvilket for Flaaden var Signalet til at salutere. Efter Dronningens fulgte Prindsen af Wales' Jagt, og derefter en hel Eskadre Jagter med de Indbudne. De kom i fuld Fart, for den stærke Brise, ned mod Flaaden, der nu saas liggende for Anker i den mest beundringsværdige Orden — de større, men mindre frygtelige Skibe til Styrbord, Taarn-Skibene og Monitorerne til Bagbord. Midt imellem disse to Afdelinger var der en bred Vand-Vej, nedad hvilken Dronningens Skib kom ansættende. Efterhaanden som den kgl. Jagt nærmede sig, mandedes Ræer, og Hurra efter Hurra lød fra Skibene. En Mængde smaa Fartøjer fulgte tæt i Eskadrens Kjølvand, og heldigvis oplystes Scenen i dette Øjeblik af den eneste Solstraale, der viste sig i Løbet af Dagen. De

lange, lige Rækker, de vajende Flag og de mandede Ræer frembød et smukt Skue. Den kgl. Jagt dampede hen mod Fyrskibet, passerede ikke langt fra Vraget af „Eurydice", og vendte saa om mod Flaaden igjen. Det havde som sagt været paatænkt at lade Skibene udføre nogle Manøvrer, men man opgav meget fornuftigt denne Plan; der vilde i Virkeligheden have været ikke ringe Fare forbunden med Evolutioner paa Grund af den indskrænkede Plads, de mange Fartøjer og Baade, de heftige Vindstød og de stærke Regnbyger, som ikke tillod at se tydeligt. Dronningen lod give Signalet: „Jeg er meget tilfreds, og det gjør mig ondt, at Vejret forhindrer Evolutioner", hvorpaa hun sejlede bort under Røgen af en ny Salut. Dette var for Tilskuerne et almindeligt Signal til at begive sig hjem, og kort efter var Indløbet til Portsmouth Havn fuldt af Fartøjer, som søgte til de forskjellige Landingspladser. Man saae Folk staa i tætte Klynger paa Bolværkerne og Broerne, ja selv paa de fjerne Tage i Southsea; trods voldsomme Vindstød og den tætte Regn ventede de taalmodigt for at se det interessante Skuespil. Et Extratog bragte Parlamentsmedlemmerne, der var blevne flot beværtede ombord paa Euphrates som Admiralitetets Gjæster, tilbage til London. Saa vidt vides indtraf intet Uheld i Løbet af Dagen.

Før Indmarschen i Bosnien. Enten de udenlandske illustrerede Blade mener, at Folk er begyndt at blive kjede af Krig, eller der er andre Grunde, saa har de endnu saa at sige ikke faaet bragt et eneste Billede fra Begivenhederne i Bosnien i August Maaned. Lige i deres allersidste Numer meddeler et Par Tidender Skitser fra Overgangen over Save; men man kan just ikke paastaa, at disse Skitser har stor Interesse, eller at de hjælper En til at danne sig en særdeles tydelig Forestilling om Hændelsen. Det eneste virkeligt karakteristiske Billede fra den østerrigsk-bosniske Affære, som hidtil er kommet os for Øje, finder Læserne gjengivet i nærværende Numer af „Nutiden".

Markarbejde, udført ved elektrisk Belysning paa Petit Bourg. (Se S. 408)

Det fremstiller imidlertid en Scene, som forefaldt, før Østerrigerne var rykket ind, dengang Hovedkvarteret og de længst fremskudte Tropper endnu befandt sig i Brod ved Save, lige overfor det tyrkiske Brod eller Budus.

Her mødte d. 25. Juli (Indmarschen begyndte d. 29.) en Del tyrkiske „Begs" som Repræsentanter for Muhammedanerne i de nærmest tilstødende Egne, med en Gejstlig og en Lærer som Ordførere. Efter at man havde faaet de meget omstændelige orientalske Hilsner fra Haanden, forklarede Muhammedanerne for General Philippovics, at de nærede en vis Angst baade for deres Liv, deres Ejendom og deres Religion, men at naar disse tre Goder blev dem tilsikkrede, var de parate til at blive den østerrigske Kejsers ivrigste Undersaatter. Herpaa svarede naturligvis Generalen, at i saa Henseende kunde de være fuldstændigt rolige, Østerrig vilde kun bringe dem Fred og Orden, og naturligvis forlod Deputationen den Overstkommanderende i en højst tillidsfuld og tilfreds Stemning. Men Resultatet blev dog, at de østerrigske Teopper mødte en energisk og fanatisk Modstand, saa Deputationens Medlemmer — „der vilde ile ud i alle Retninger for at forkynde det glade Budskab" — lader ikke til at have skyndt sig synderligt eller til at have besiddet stor Indflydelse blandt deres Landsmænd.

Gaade af s—r.

Det Sidste hører til, saafremt
Man vil det Sidste og de Første storme,
Hvor Mars for Alvor raser slemt,
Saa Tab af Liv og Lemmer er enorme;
Det Sidste kulminerer i det Hele —
Hvad er saa, Læser! dettes trende Dele?

Opløsning paa Rebussen i forrige Numer:

Gabestokken.

Rigtigt løst af: „Ødipos".

Indhold.

I Redaktionsanliggender henvender man sig til Hr. Vilhelm Møller, som træffes (Peder Skramsgade 17) hver Søgnedag Kl. 10—11 Form.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg & Traps Etabl.

NUTIDEN

i

BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg & Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 103. Søndagen den 8. September. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Ny-Yorks Klampenborg.

Det noverskuelige Hav af Huse, som kaldes Ny-York, breder sig som bekjendt over den af Hudson-Harlem- og Eastriver dannede Manhattan-Ø. Naar man søger ni engelske Mil længere bort, til den sydvestlige Spids af Øen Long-Island, træffer man paa en 4½ Mil lang og ½ Mil bred Landtange, Kaninøen (Coney-Island), — og her har Ny-Yorkerne deres Klampenborg. For faa Aar siden var Landtangen vilde Kaniners og sky Søfugles lidet besøgte Domæne; nu er den som sagt et yndet Badested med en Mængde elegant udstyrede Hoteller og Pavilloner. Fire Maaneder om Aaret er her mere myldrende sort af Badegjæster, end det danske Klampenborgs Forpagter rimeligvis nogensinde har drømt sig, der kunde blive paa det bekjendte Etablissement nær Øresundets Bred. Ny-Yorker-Patricieren, der ikke har Raad til at rejse til Evropa med hele sin Familie, søger herud ligesaa vel som Arbejderen, og fra tidlig Morgen til sent paa Aftenen strømmer Fædre og Mødre, Oldinge og Børn, unge Herrer og unge Damer ad sex forskjellige Jernbanelinier ud til de nogle og tyve Hoteller og de fem forskjellige Badeanstalter. Jernbanerne og Hotellerne har kostet over 20 Mill. Dollars, — men hvad siger det, naar blot de betaler sig?

Det mest yndede Punkt paa Kaninøen er dog Manhattankysten, hvorfra nedenstaaende Billede er hentet; her er Bølgeslaget ikke altfor stærkt, men heller ikke altfor svagt. En Jernbane med tre Grene, der paa Søn- og Helligdage befordrer over 20,000 Mennesker, fører til de forskjellige Badeanstalter; desuden løber en lille Bane langs Bredden, og for 10 Cents kan man ad den gjøre en Lystrejse paa to Mil. Jernbaneselskabet ejer 500 Akres Land paa Kaninøen, som udelukkende er forbeholdt Aktionærerne og deres nærmeste Venner. At det „store Hotel" og den „store Pavillon" er luxuriøst indrettet, samt at man har sørget for en Restavration med glimrende Udsigt, følger saa omtrent af sig selv; og ligeledes vil det neppe overraske Nogen at høre, at her ligger en hel Flotille af Ro- og Sejlbaade, som med en paalidelig Besætning tilbyder sig til større og mindre Udflugter tilsøs. Selve Badepavillonen for Damer (hvortil kun Kvinder og Børn har Adgang, og hvor der er lutter kvindelig Betjening) indeholder 400 store Aflukker, Alle forsynede med Gas og rindende Vand. Her bader ofte over 1000 Damer om Dagen. Herrepavillonen, der er ligesaadan udstyret, og hvor der desuden er et Dampvadskeri til Badskning af Svømmedragter, er endnu større og har 700 Rum. En ny og anselig Bygning, det saakaldte Amfitheater, staar aaben for Alle mod en Entré af 10 Cents, og her tumler sig under Spøg og Latter og i broget Virvar baade Herrer, Damer og Børn. Et aldeles vidunderligt Syn er det, naar om Aftenen et elektro-magnetisk Ildhjul spreder sit magiske Lys over Bølgerne, i hvis Sølvskum Mænd og Kvinder dukker op og ned. Da Nattebadene i mange Henseender er mest vederkvægende, agter man nu at indføre flere af den Slags ved Damp drevne, rullende Ildstjerner, hvis Lysstyrke svarer til 15,000 Lys. Naturligvis er der ogsaa

Ny-Yorks Klampenborg: Badeanstalt paa Manhattankysten.

Orkestre, og Musikens Toner bidrager til at gjøre Scenen endnu mere ejendommelig og fængslende.

En Slags Modsætning til disse Badesteder danner Rockaway-Anstalten, ligeledes paa Long-Island. Understøttelsesselskabet i den vestlige Del af Ny-York havde oprindeligt bestemt den for bemeldte Bykvarters fattige og syge Kvinder og Børn; men man har senere givet svagelige Børn fra hele Ny-York Adgang til den. Stakkerne befordres gratis til Rockaway, bliver der undersøgt af Læger og faar, hvis deres Helbredstilstand kræver det, med samt deres Mødre frit Ophold og fri Kost i en Uge eller derover. Hver Morgen og Aften kommer de Smaa i Vandet, og kniber det end i Begyndelsen, lærer de dog efterhaanden at søge med Lyst ud i Bølgerne, der her er lavere end paa Manhattankysten. Udvalgte Medlemmer af Understøttelsesselskabet fører Opsyn med Etablissementet, — og har sikkert fundet rig Belønning for deres Opoffrelse i det Faktum, at mangt et Barn her har faaet Helsen og Førlighed tilbage. R. D.

En Ravnemoder paa Thronen.

Da Dronning Isabella for nylig solgte en Bunke Diamanter og endda beholdt en god Slump tilbage, sagde mer end ét Menneske: „Hvor det ulykkelige Spanien dog maa have været rigt! Saameget har altsaa Datteren uden Besvær kunnet plyndre det for, efter at Moderen i en Række Aar havde brandskattet det med hensynsløs Frækhed!“ . . . Maria Kristina, Enkedronningen, som nu er død, havde altid først og fremmest tænkt paa at skrabe til sig. Hun lod sine gamle Handsker og Hatte vadske og solgte sit aflagte Tøj til Tjenerskabet! og hun gjorde desværre Ting, der var værre end det, — saasnart Guldet vinkede, skræmmede Intet hende tilbage. Hun bemægtigede sig Kron-Juvelerne samt en Mængde andre Familie-Pretiosa og lod, dengang hun var Regentinde, Ministerierne anvise hende fabelagtige Summer; hun lod hugge Træerne ved de kgl. Lystslotte for at kunne sælge dem som Brændsel, hun lod hele Guld- og Sølvklumper fra det nationale Naturaliekabinet smelte og for egen Regning udmønte i fremmede Mønter, ja fra Escorials Malerisamling lod hun de værdifuldeste Billeder (Murillo'er, Velasquez'er etc.) slæbe til London og sælge! Hendes højre Haand i saa Henseende var Chefen for det hemmelige Politi, den berygtede Francisko Chico, der tilsidst paa en Revolutionsdag blev skudt af en anden Bandit, Morderen og Tyrefægteren Pacheta. Hos bemeldte Chico fandt man 240 Gulduhre, 180 Sølvuhre, kostbare Pretiosa og en Mængde Gjenstande, han havde stjaalet i de kgl. Paladser. Som Herren er, saa følger ham Svende: og hvis ikke Kronen havde beskyttet Maria Kristina, vilde hendes Titel have været Tyv og hendes rette Opholdssted Fængslet.

Hun havde Ravnens Natur, — alt det Blinkende maatte i hendes Kløer; men hun havde ogsaa Noget af dens formentlige Natur som Moder, overfor Datteren Isabella. Alle veed, at der var ingen Ende paa denne Sidstes Elskere. Man talte tilsidst om Marfori; men hans Navn var egenlig kun Udtryk for en Samling, der havde været før og kom efter ham. Medens Isabella var gift med Don Franzisco de Assis, tilhørte hendes Hjerte i hurtig Omskiften General Serrano, Staldmester Barrutia, Grev Cantillana (en bekjendt Eventyrer og Spiller), Sangeren Miral, Zaldiva, Marquis'erne Vileja og de Bedmar, General-Sønnen Canario, Adjutant Henriquez, den italienske Violoncellist Cassilla, General-Sønnen Cobanez og — endnu Flere. For dette lastefulde Liv bar væsenligt Isabellas egen Moder Skylden! hun havde gjort, hvad der stod i hendes Magt for at lede Datterens sydlandske, ildfulde Temperament ud i de groveste Udskejelsers Hængedynd. Hun havde, da Datteren endnu var ganske ung, forsynet hende med de slibrigste og gemeneste Bøger, havde skaffet hende de sletteste, mest kejtede Lærere, havde omgivet hende med et lille Hof af letsindige, unge Svirebrødre, i hvis Selskab Prindsessen fejrede de skandaløseste Orgier, ja hun havde endog optraadt som Koblerske mellem Datteren og en ung Mand, hvem hun havde udset til at være Redskabet for hendes Planer. Og hvad gik disse Planer ud paa? hvorfor vilde hun absolut have Datteren fordærvet og ødelagt? . . . Hun var Ravnemoder mod Isabella, fordi hun var Abemoder mod sine øvrige Børn. Hun vilde gjøre den Førstnævnte uskikket til at bestige eller beholde Thronen, for at hun saa kunde skaffe sin yngste Datter, Hertuginden af Montpensier, op paa den.

Maria Kristina var i 1828 blevet den gamle Ferdinand VII's fjerde Kone. Denne udtærede, aandeligt og legemligt fordærvede Søn af en næsten idiotisk Fader og en gemen Moder havde lyttet saa længe til en neapolitansk Prindsesses glødende Skildringer af hendes yngre Søsters Yndigheder, at han tilsidst satte sig op mod sine klerikale Omgivelsers Vilje og ægtede den 23-aarige, ganske vist bedaarende og berusende Maria Kristina. Hun var født d. 27. April 1806 som Kong Franz af Neapels ellevte Barn, havde været vant til saa temmeligt at raade sig selv og havde uddannet sig til en god Malerske og en lidenskabelig Jægerske. Yppigt skabt, med regelmæssige, livfulde Træk og fyrige Øjne, altid i godt Humør, glad, levelysten og fortryllende, som hun var, fik hun i en Fart sin vrantne Svækling af en Ægtemand fuldstændigt i Lommen, ja drev det endog saa vidt, at hun (til Fordel for deres Datter) fik ham til egenmægtigt at forandre Thronfølgeordenen, hvoraf de blodige og forbittrede Kampe mellem Karlisterne („de Apostoliske“) og Regeringspartiet opstod, som har fortsat sig helt ned til vore Dage. Isabella er født d. 10. Oktober 1830; men Maria Kristinas Hjerte hang som sagt ved det næste Barn, hun fik, Marie Luise, der senere blev Hertuginde af Montpensier og Moder til Donna Mercedes, Alfons d. XII's (Isabellas Søns) nylig afdøde Gemalinde.

I Aaret 1833 døde Kong Ferdinand; allerede forinden havde hans Dronning kastet sig i Armene paa en Livgardist, Fernando Munoz, og neppe havde Graven lukket sig over den Gamle, før hun hemmeligt ægtede denne simple Soldat. Han blev senere Hertug af Rianzares, og hun fødte ham ti Børn. Og ham var hun saavidt vides en trofast Hustru, hans Børn var hun en øm Moder, for ham og for dem skrabede hun Skatte sammen og trodsede alle Hensyn og alle Farer.

Thi af Farer var der ikke faa. Maria Kristina var blevet udnævnt til Regentinde under Isabellas Umyndighedsperiode, og til Krigen med Karlisterne kom en Række Revolter samt tilsidst Revolution i Madrid, hvor Regentindens Intriger og Tyverier, Datteren Isabellas Orgier og Hofkreaturernes skjændselsfulde Liv og Optræden idelig vakte Misfornøjelse. En Dag trængte nogle drukne Gardister ind i Slottet og vilde myrde deres gamle Kammerat Munoz; men Maria Kristina gik personligt Oprørerne i Møde og fik dem opholdt saa længe, saa hendes Elsker imidlertid kunde smutte bort gjennem en underjordisk Gang. I 1840 maatte hun forlade Landet; men takket være en Uendelighed af Intriger og Komplotter kunde hun omtrent 3 Aar efter vende tilbage, og i Februar holdt hun triumferende sit Indtog i Hovedstaden. Forbittrelsen og Gjæringen blev imidlertid ved at rase; der fejredes neppe en eneste offenlig Fest, uden at man ventede: nu bryder Revolutionen ud! Endelig, paa Tyrefægtningsdagen d. 17. Juli 1854 lukkedes pludselig alle Butiker, Folk trængte sig sammen, og der laa en underlig trykket Stemning over Byen. Om Aftenen illumineredes som ved et Trylleslag alle Huse, der brændte Glædesblus paa Puerta del Sol, og overalt jublede man: et nyt og bedre Ministerium var blevet udnævnt, hed det sig. Men Glæden varede kun kort. Paa alle Gadehjørner dukkede der Plakater frem, som var rettet mod Dronninge-Moderen, bevæbnede Skarer drog gjennem Gaderne, Ilden blussede op om Maria Kristinas Palads, som Vagten ikke indlod sig paa at forsvare, ikke mindre end 280 Barrikader taarnedes op i et Nu, Kanonerne dundrede, overalt blev der kæmpet. Næste Dag havde Progressisterne sejret, og Espartero, Maria Kristinas gamle Modstander, var kommet i Spidsen for Ministeriet. Voldsom Jubel, Tyrefægtninger, Boleros og Fandangos! ti Nætter i Træk var Madrid illumineret. Kun d. 26. Juli slukkedes alle Lys, der blev bredt sorte Liglagener over Barrikaderne, under en Gravlampe læste man Ordene: „Idag er det Santa Kristina.“ Og da tre Dage efter det ny Ministeriums Sammensætning blev bekjendtgjort, raabte Folket: „Leve Dronningen, leve Konstitutionen! Kristine skal dø!“ . . . Man kunde ikke være bedre hadet, end hun var. Da Espartero omsider lod hende transportere over Grændsen til Frankrig, maatte en stærk militær Konvoy beskytte hendes Person mod det rasende Folk.

Men hvordan havde Maria Kristina selv været til Mode i disse Revolutionsdage? Hun havde forsøgt at faa Dronningen, Isabella, til at flygte med sig, — enten det nu var for at drage hende med i Faldet eller for at have hende til Beskyttelse. Efter de evropæiske Gesandters Raad besluttede Isabella at blive, skjøndt hun stod fuldstændig forladt; Maria Kristina bad, besvor, befalede, men Isabella sagde Nej. Og saa kom det til en mærkelig Familiescene. Den stakkels Kong Franzisco de Asis, som Regentinden havde faaet smedet Isabella til, fik Nys om sin Svigermoders Planer; han traf hende i Isabellas Gemak, overøste hende med Bebrejdelser og gjorde hende ansvarlig for Spaniens Ulykke. Maria Kristina svarede med en Strøm af Skjældsord, kaldte ham en Hanrej og gav ham et Ørefigen; Kongen trak sin Kaarde og saarede, paastaas der, sin Svigermoder i Armen. Endelig fik Isabella dem fra hinanden, men var nu selv blevet saa altereret, saa hun maatte aarelades.

Medens Folket raabte paa hendes Hoved og stormede mod Slottet, modtog Maria Kristina imidlertid dem, der hemmelig ilte hende til Hjælp, med sædvanlig altbesejrende Elskværdighed. Og medens Pøbelen brølte udenfor „Muere Cristina“ (Død over Kristina!) paalagde hun roligt og med stor Omtanke den sachsiske Gesandt: at han endelig maatte se at skaffe hende hendes Palads solgt til den engelske Gesandt Lord Howden. Ravnen havde heller ikke under den yderste Fare glemt sin Ravnenatur, — Lysten til det blinkende Guld.

Tildels efter Hans Wachenhusen.

Det gamle Hus.

Efter Pierantoni-Manzini.

V.

Sor Rafael forhexer Bedstefaderen.

Jeg kan ikke lade være at grine saa smaat i Skæget, medens jeg sidder og tænker paa, at de ærede Herskaber, der er saa venlige at læse min Fortælling, har sagt ved sig selv forrige Gang, at jeg maatte da være en stor Dumrian, siden jeg lod den fornemme Baron beholde Dokumenterne. For ser De, der var saadan en Skribent af Faget, som havde fortalt mig, at man maatte aldrig rykke ud med det Altsammen lige strax; og derfor beholdt jeg det ogsaa for mig selv, at jeg, før jeg gik til Baronen, havde taget to af mine Svende med mig og var gaaet hen baade til Notaren og Præsten og i Vidners Overværelse havde ladet mig fly en Afskrift af Vielsesattesten. Brevet og Portrætet satte jeg jo rigtignok paa Spil, og jeg var ligesom lidt benauet, da jeg om Aftenen mødte Rafaels aabne Blik og ikke turde se ham rigtigt i Øjnene; men hvad skal man sige, der snakkes jo saa Meget nutildags i Aviserne om de „fuldbragte Kjendsgjerningers“ Politik, saa havde jeg Held med mig, var det jo klart, jeg ogsaa havde handlet rigtigt.

Alligevel havde jeg naturligvis en vældig Hjerteklabappelse, da jeg næste Dag gik hen til Baronens og fik fat i Andreas, Kammertjeneren. Jo, sagde han og halede mig ind i sit Kammer, Alt var i god Gænge. Da han den foregaaende Dag kom farende ind til Herren, som jo havde ringet saa voldsomt, stod han, Baronen, midt paa Gulvet og stirrede paa et Portræt. „Kan Du se, hvem det er?“ sagde han til Andreas, — og det gamle Skrog havde givet sig til at tudskraale, da han saae Billedet af sin salig unge Herre. Den Gamle prøvede paa at se bister ud; men tilsidst tog Graaden ogsaa Magten over ham, og saa begyndte han og Andreas at snakke om Sønnen og om hans afdøde Moder og om en Mængde kjære længst forglemte Ting . . . naa ja og kort at fortælle: Enden blev, at den gamle Baron og hans Tjener inkognito vilde besøge Sor Rafael for at se, om han fortjente, at der blev taget Notits af ham. Henad Kl. 4 samme Dags Eftermiddag vilde de komme.

Jeg spurgte min Kone, om hun mente, jeg skulde forberede Rafael paa Besøget; men hun sagde Nej, og saa nøjedes jeg da med at gjøre et lille Løb op til ham og ordne og arrangere det Hele deroppe og faa sat Blomster i en pæn Vase, han havde paa Kakkelovnen. „Ha, ha, ha! sagde han og saae op fra sit Arbejde og lo til mig: „man skulde saamæn tro, Du vilde gifte mig bort iaften, Beppo, saa travlt har Du med at pynte op her!“ . . . „Aa ja, det kan jo ogsaa gjerne være . . .“ begyndte jeg: men Resten blev siddende i Halsen paa mig, for i det Samme blev der ringet stærkt paa Gadedøren, og Baronen og Tjeneren arriverede.

Sandt at sige, saa gjemte jeg mig inde i Rafaels Sovekammer; for jeg syntes, at hvad der nu skulde ske, var jeg Manden for, saa jeg havde da idetmindste Lov at se, hvorvidt jeg fortjente Ros eller Prygl for mit Paafund . . . Naa, da den Gamle traadte ind, sprang Rafael op og blev staaende aldeles maalløs, — han havde kjendt Bedstefaderen. Baronens afmagrede Kinder dirrede, og hans Stemme rystede; tilsidst spurgte han: „Er det Maleren Hr. Rafael?“ — Der kom intet Svar. — „Jeg vilde gjerne se Deres Arbejder, man har talt til mig om Dem . . .“ begyndte den Gamle igjen efter en Pavse. — Rafael tav stadig. — Saa blev Baronen aabenbart noget uhyggelig tilmode: „Ja maaske jeg forstyrrer, mumlede han; — jeg kan komme igjen en anden Gang“ . . . og han vendte sig for at gaa. Jeg stod som paa Naale og tænkte allerede ved mig selv, at Slaget var tabt; men gamle Andreas gik min Sandten hen og vandt Bataillen. Han havde staaet og skaaret nogle underlige Ansigter hele Tiden; nu sprættede han lige med Et ud med Armene og stammede: „Se dog, Hr. Baron, det er jo Sor Julian, min unge Herre, som han gik og stod, . . . kan De ikke se, det er Deres eget Kjød og Blod?! . . .“ og dermed faldt den Gamle paa Knæ og gav sig til at

hulke som et Barn og greb Rafaels Haand og kyssede den . . . Hvad der derefter skete, var et Øjebliks Sag. „Bedstefader!“ sagde Rafael i en Tone, som maatte have kunnet vække en Død til Live . . . og Baronen bredte Armene ud . . . og de omfavnede hinanden, som var de voxet sammen . . . — og jeg gamle Tosse stod min Salighed omme bag Portieren og græd mine modige Taarer, ligesom det kunde have været Mutter og ikke mig, der saae til.

Rafael førte den gamle Baron hen til en Lænestol, og selv lagde han sig paa det ene Knæ ved Siden af ham. Hvor han saae dejlig ud! Øjnene fulde af Taarer, blege Kinder, det sorte krøllede Haar over den høje, aabne Pande, de blege Læber . . . jo, det var ikke saa underligt, at Bedstefaderen bøjede sig ned og kyssede hans Haar og hviskede: „Julian, . . . o, min Julian!“ Kanske han ogsaa troede et Øjeblik, det var Sønnen, han havde for sig . . . Naa og saa snakkede de To sammen, og Rafael fortalte om sin Moder og om sin tidligere Stemning og om, hvordan hans Had til Bedstefaderen pludselig, især ved gamle Andreas' Udbrud, var blevet ligesom blæst bort, — og Baronen sagde, han anerkjendte ham som sin Sønnesøn og sin Arving, og nu skulde de altid være sammen osv. Men Pokker staa i Maleren, var han ikke ligesaa stædig som et Mulæsel: han vilde hverken have Rigdom eller Titel, sagde han, han vilde ikke behandles bedre, end hans Fader var blevet, der dog havde fortjent langt bedre Behandling end han . . . Den gamle Baron var som himmelfalden, og jeg selv fik i en Fart vidsket Taarerne væk og blev saa hed i Kammen som en kalkunsk Hane: „Saadan en Stivnakke! brummede jeg: — din egensindige Hanskvast, dit Klokkefaar . . .“ Ja jeg var saamænd blevet grovere endnu, hvis der ikke i det Samme havde lydt Støj henne fra Døren, og jeg havde maattet vende mig om for at se, hvem det var. Kan Nogen gjætte det? . . . Det var Baronens Dattersøn og Arving, Argias Tilbeder!

Rafael var sprunget op og stod med den ene Haand paa Stoleryggen, den anden presset krampagtigt mod Brystet. Lapsen snakkede forvirret om, at han havde set Bedstefaderens Vogn holde nedenfor og saa havde tilladt sig at gaa op for at høre . . . for at spørge . . . men han kom maaske til Ulejlighed, tilføjede han og stirrede forbavset paa den besynderlige Scene. Baronen formelig rystede over hele Kroppen; et Øjeblik lod det til, han ikke selv vidste, hvad han vilde, — men saa rejste han sig, gjorde en Haandbevægelse mod de to unge Mennesker og sagde med værdig Anstand: „Grev Ernst, min Dattersøn, . . . Rafael, din Fætter!“

— Min Fætter?! udbrød Lapsen.

— Ja, en Søn af min Julian, hvem Gud har tilgivet, hvad han forbrød mod mig.

— Hans ægtefødte Søn! bemærkede Rafael stolt, da han saae, at Fætteren gjorde Mine til at trække spodsk paa Smilebaandet.

Den unge Greve stod et Sekund tvivlraadig. „Naa, saameget desto bedre!“ sagde han endelig og rakte Rafael Haanden.

Ja og kort at fortælle, — da de kjørte bort, havde de faaet Maleren med sig. Jeg saae mig om i Stuen og følte mig saa besynderligt tilmode, — akkurat, kan jeg tænke mig, som Lampepudseren, der skal slukke Lysene, naar Komedien er forbi og Folk er gaaet. Ærligt talt var jeg ogsaa lidt forknyt, som om jeg havde mistet en kjær Ven eller dog hans Venskab. Men saa rystede jeg mig og brummede i Skæget: „Naa! hvad! det er saa Verdens Gang!“ og dermed lukkede jeg Døren og pilte hjem for at fortælle min Kone, hvordan Alt var spændt af. Og jeg siger Ingenting, — men om Mutter var nysgjerrig, vil jeg ganske overlade de ærede Herskaber selv at bedømme.

(Sluttes i næste Nr.)

Sølvbryllupsfesten i Brüssel.

I Belgien, men da navnlig i Brüssel, har man nylig holdt Fest tre Dage paa Rad. Det var Kongens og Dronningens Sølvbryllup. Leopold den II, der ved sit ægte konstitutionelle Sindelag, ved sin Hæderlighed og sin Dygtighed har vundet sig baade sit Folks Hengivenhed og fremmede Monarkers agtelsesfulde Velvilje, var d. 22. August for 25 Aar siden blevet formælet med Erkehertuginde Maria Henriette af Østerig; han var dengang kun lidt over 18, og hun skulde først lige til at fylde sit 17de Aar (hun er født 23. August 1836). Fra alle Fyrstehuse var der nu kommet Afsendinge, fra alle Landets Egne og Kommuner Deputationer; Mænd og Kvinder, Smaa og Store kappedes om at bringe gode Ønsker og lægge deres hjertelige Følelser for Dagen. Saaledes blev denne Fest i Virkeligheden en Nationalfest; thi hele Nationen lod møde for sig ved Repræsentanter, Kvinderne den første, Mændene den anden, og Børnene den tredie Dag.

Det følger af sig selv, at Brüssel var næsten skjult af Flag. Murene forsvandt under Guirlander og Blomster, fra Hus til Hus var der trukket Staaltraad eller Kjæder, som bar Kroner, Transparenter og Lampetter, Oriflammer og de lidt tungsindige, men solide sort-gul-røde Nationalfarver vajede En overalt imøde. Om Dagen det dejligste Vejr, om Aftenen den vidunderligste Illumination. Byen stod op i et Hav af Flag og gik til Sengs i et Lyshav, der spotter al Beskrivelse.

De fremmede Fyrsters og Gesandters Modtagelse, det højtidelige Tedeum og Gejstlighedens Hilsen den første Dags Morgen springer vi her over; saadant Noget er ens overalt og ved alle festlige Lejligheder, ialfald saa omtrent. Men da Sølvbryllupsparret var vendt hjem fra Kirken, modtog det — og særligt Dronningen — en Kæmpedeputation, som man sjeldent har set Magen til. Fra alle Landets Kommuner var der sendt ialt 2,600 Damer for at lykønske hende, og dette Mylder af Kvinder drog Peloton-vis op, eskorteret af Civilgardister. I Spidsen kom Repræsentantinderne for de store Byer, med Brüssels Borgmester-Frue i Spidsen; den overleverede Dronningen de belgiske Kvinders Sølvbryllupsgave, Krone og Slæb, og til den rettedes ogsaa Hds. Majestæts veltalende Svar, hvori hun bevidnede sin Kjærlighed til Belgien. Bagefter defilerede hele det øvrige Tog forbi den kongelige Estrade; det var Brüssels Borgmester, der havde fattet Ideen til denne smukke Hilsen, og da han i Spidsen for den første Dame-Peloton passerede Kongen, rejste denne sig og takkede ham med et Haandtryk for dette Øjeblik, der hørte blandt hans Livs lyseste og lykkeligste.

Næsten endnu smukkere var forøvrig tredie Dags Optog: da kom alle Skolebørnene militærisk marscherende og gjorde, baade Drenge og Piger, under egen Kommando deres „Højre om!“ og „med Sektioner sving ud“! etc., etc., saa alvorligt og korrekt, som om det kunde have været gamle Soldater under gamle Hugaf'ers Kommando. Hver Pigeskole bragte desuden en Blomsterkurv med, som den under Forbimarschen satte op paa den kgl. Estrade. Her ordnede Tjenere Børnenes talrige Blomster-Gaver, og tilsidst sad Majestæterne der som i et Hav af Farver og Vellugt, medens Smaagutterne nedenfor stramt og ærbødigt blev ved at drage forbi og bragte deres uskyldige Ønsker om Held og Lykke!

Den midterste Dag endelig havde Mandfolkene lagt Beslag paa: det var Revuernes Dag, med Parade af det regulære Militær, Civilgarden osv. Om Morgenen havde det skyllet Vande ned, og Folk fik en vaad Trøje; men da Defileringen begyndte, holdt heldigvis Regnen op, og Begejstringen var saa stor og almindelig, som man vel vilde ønske sig. Der havde dog nær kommet en Kurre paa Traaden. Den nye Chef for Civilgarden havde først tænkt, sagde man, paa at forbyde Folkene at udstøde selv det mindste Raab, medens de passerede Kongen og Dronningen; og hvordan tror man, en hæderlig belgisk Civilgardist kan holde det ud, naar han ikke maa brøle løs? Uden Brøl er Helten Ingenting! Følgelig flokkedes man paa Gaderne, Alverden disputerede og diskuterede, Indenrigsministeriet skrev til Krigsministeriet, Krigsministeriet skrev til Stadens Kommandant, og Alle var spændt paa Udfaldet. Endelig meddelte Chefen, at Civilgardisterne skulde have Lov til at raabe; og man kan tro, de gjorde Brug af Tilladelsen, . . . Luften rystede for deres „vive le Roi!“ og deres Hurraraab.

Lad os notere, at alle mindre stærkt kompromitterede Straffede blev løsladt, og at alle Fængselsinspektører fik Ordre om at indstille Forbrydere, der fortjente det, til Benaadning. Festdagens Solskjær lagde sig over hele Samfundet og trængte endog ud til de forskudte Børn, til dem, som stod udenfor det og havde stillet sig fjendligt mod det.

En ny Religionsstifter.

Det lyder som et Eventyr fra for lang, lang Tid siden, og dog skriver det sig kun fra igaar. De italienske Blade er fulde af Beretninger om det; vi giver her et Uddrag af, hvad de fortæller.

Den 18. August gik Profeten Sanct David, den „nye Kristus“, som han selv kaldte sig, i Døden for en splinterny Religion, han havde stiftet. I Spidsen for tre tusind Troende faldt han som Martyr, gjennemboret af italienske Gensdarmers Kugler. Verden udenfor Italien har, medens han levede, kun lagt lidet Mærke til ham, men hans Liv og hans profetiske Virksomhed er dog interessant nok. Desuden har den „nye Kristus'“ Sekt i kort Tid erhvervet sig Tusinder af begejstrede Tilhængere, hvoriblandt adskillige Personer af ikke ringe Anseelse, og det ser næsten ud, som om den kun har ventet paa sin Profets Martyrium for at svinge sig op til almindelig, det vil sige mer end lokal Betydning. Der begynder allerede at danne sig en Legende om „Helgenen“, og de italienske Blade offenliggjør en Mængde af hans Profetier. Til Paven sagde han: „Fæst ikke Lid til en fremmed, forræderisk Indblanding. Gud vil inden føje Tid sende en stor Fyrste, der skal udfolde Folkenes Banner og erobre Verden“. Til Kongen af Italien: „Dine Ministre er dine og dit Huses Fjender; j.g er bekymret over, at jeg ikke kan gaa Dig tilhaande for at bevare Dig for den haarde Skæbne, som forestaar Dig“. Til Frankrig: „Forsværg Voltaire, og Du vil blive forenet i et stort Kongerige sammen med Italien, Spanien og Grækenland“. For Rusland, England, Østerrig og Spanien profeterer han først Ruin og derpaa Gjenopstandelse. Til Grækenland siger han: „Fra Dig vil den nye, store Monark komme, ligesom den store Alexander. Det er den Almægtiges Vilje“. Og han slutter! „Jeg er hverken Publicist, Skribent, Partimand eller Fanatiker. Jeg er En, der er begejstret af Gud, og jeg kan, naar jeg vil, bevæge Bjergene og jævne dem med Jorden. Jeg holder i min Haand Scepteret, der formaar at skabe ét Kongerige af hele Evropa.“

Hans Tilhængere troede imidlertid saadanne Ord, og da deres Antal begyndte at blive Tusinder, besluttede han at bygge en Kirke paa Toppen af Montelabro, nær ved tre tusind Fod over Havet. Projektet blev strax udført, Mænd, Kvinder og Børn klattrede om Søndagene processionsvis op ad det hellige Bjerg med store Sten paa deres Skuldre. De troede, at Værket var desto mer fortjenstligt, jo tungere Byrder de paalagde sig, og de sang Litanier under den besværlige Opstigning. Saaledes blev i kort Tid en vældig Masse Sten som ved et Trylleslag bragt op paa Toppen af Montelabro, og man byggede der en Kirke og et kolossalt Taarn, der blev kaldet „Davidstaarnet“ eller „Helgentaarnet“. Der prædikede stadig Profeten, og de sidste Søndage lyttede over tre tusind Mennesker fra Omegnen til hans Ord, indtil han saa den 18. August i Spidsen for sine Tilhængere steg ned paa Arcidossasletten for at fordrive Præsterne og med Magt udbrede sin kommunistiske Mysticisme. De Troende sang Hymner og marscherede afsted under Leveraab for den „kristelige Republik“. Men da den italienske Regerings Soldater rykkede frem imod dem, raabte Profeten: „Fremad for mig, thi jeg er Konge“. Anføreren for Gensdarmerne kommanderede „Fyr!“ En Kugle traf Profeten, og hans Tilhængere, af hvilke en halv Snes Stykker var blevet dræbte eller saarede, bragte ham døende ind mellem Santa-Fiorabjergene. Skjult i Skovene venter de nu der den „nye Kristus'“ Opstandelse.

David Lazzaretti var omtrent 45 Aar gammel og oprindelig Kudsk hos en Vognmand. Hans Ydre skildres som særdeles imponerende. I hans Ansigt var der et vindende Smil. Hans Temperament var livligt; han havde tidlig fyldt sin Sjæl med Fortællinger om bibelske Undere og optagen af Indtrykkene fra en stor Revolutions- og Insurrektions-Periode, som han var, kom han til den Overbevisning, at han selv var bestemt til en stor Gjenfødelsesmission. Han grundede en Tid lang forgjæves over, i hvad Retning denne Mission gik, og han forsøgte sig i forskjellige Karrierer. Først blev han Soldat; derpaa ombyttede han Sværdet med Pennen og optraadte som Tragediedigter; saa finder vi ham mellem Garibaldis Rødskjorter og derefter som Præst, indtil han endelig forsvinder fra sin Fædreneby Arcidossa, Ingen veed hvorhen. Da han efter et Aars Forløb kommer tilbage, siger han, at han har forberedt sig i Ørkenen og gjort Bod, og han begynder nu i sine Prædikener at præsentere sig selv som den nye Kristus, idet han begrunder dette med de Visioner, han har havt, og de Undere, han har øvet. Man gjorde i Begyndelsen Nar af ham; men efterhaanden samlede han Folk om sig, der troede paa hans besynderlige Visionshistorier. Ved bestandig Øvelse var hans naturlige Veltalenhed blevet stærkt udviklet, og det lykkedes ham, først mellem den fattige Landbefolkning, men derpaa ogsaa i Byerne at danne en Sekt, der anerkjendte hans aandelige Magt og troede paa hans Lærdomme. Fra en Eneboerhytte paa Montelabro vandt han nye Tilhængere, hver Gang han viste sig, og derop bragte hans Disciple alle deres Ejendele: thi den nye Messias prædikede Kommunismen. Landboerne bragte ham Udbyttet af deres Høst, og de forskrev ogsaa deres Jord og Huse til Profeten, der da paany fordelte det Hele, men naturligvis reserverede sig selv og „fælles Øjemed“ en betydelig Del. Da mange Familier blev ruinerede ved denne Kommunisme, blandede Politiet sig i Sagen, og Profeten blev en skjøn Dag puttet i en Vogn og under god Eskorte transporteret til Scansaono, hvor Præfekten boede. Medens

Marie Henriette. (Se S. 413).
Dronning af Belgien.

Maria Kirstina. (Se S. 412).
Enkedronning af Spanien,
død i Havre 21. Avg. 1878.

Sølvbryllupsfest i Brüssel: Damernes Procession. (Se S. 413).

Offre for Varmen i St. Louis.

Ved 32° R. paa Jenabroen i Paris.

Solskinsliv. (Se S. 416).

Vognen holdt udenfor Præfekturet, blev den forsamlede Menneskemasse Vidne til, at en saare anset Embedsmand kastede sig paa Knæ for den, kyssede Profetens Hænder og fulgte ham til Fængslet. Overalt viste man stor Deltagelse for ham, og Processen endte da ogsaa med, at han blev frikjendt. Der var Ingen, der vilde vidne imod ham og paastaa, at han havde bedraget dem ved at tage deres Ejendom. Præfekten fandt sig dog berettiget til at udvise ham af Provindsen. Efter en kort Vandring gjennem Italien og Frankrig, der ikke altid var heldig, idet man nemlig i Umbrien anholdt ham som Vagabond og udviste ham af Frankrig, vendte han tilbage til Hytten paa Montelabro, denne Gang ledsaget af en fransk Præst; og snart viste det sig, at Forfølgelsen kun havde gjort Profeten endnu mere populær. Hans Rigdom voxede i saa høj Grad, at han kunde udsætte en aarlig Rente paa 9000 Franks for den Advokat, som havde forsvaret ham for Retten. Hidtil havde Gejstligheden og Selskabet for katholske Interesser i Gresette stadig understøttet ham; men nu erklærede Lazzaretti sig mod de katholske Præster, og hans forhenværende Venner blev hans heftigste Fjender. Hele Gejstligheden og overhovedet to Trediedele af Menneskeslægten maatte, saaledes prædikede han, udryddes ved Hjælp af de Troendes Legioner, det var det eneste Middel til Menneskeslægtens Befrielse. Disse Ord finder man i en trykt Traktat, betitlet: „Extaser og profetiske Aabenbaringer af David Lazzaretti, den nye Messias, Jesus Kristus, monarkisk Dommer og øverste Anfører til Menneskenes fuldstændige Befrielse." I en anden trykt Traktat gaar han endnu videre. Dens fireogtyvende Artikel siger, „at Lazzaretti, Herrens Salvede, virkelig er Kristus, bestemt til at fuldbringe den Hellig Aands almindelige Reform". Ifølge den syttende Artikel gaves der foruden Paradis, Skjærsild og Helvede endnu et „Haabets Rige" for de Ulykkelige. Lazzarettis Helvede har den Ejendommelighed, at det ikke er evigt. Istedetfor én Sjæl har man, ifølge Lazzaretti, to, „Legemets Aand" og „Sjælens Aand", der stemmer fuldstændig overens med Tendenserne til det Gode eller til det Onde. Naar Mennesket dør, ifører det sig et andet Legeme, i hvilket det i den anden Verdens store Riger er salig, lider eller haaber.

Til hvilket af disse Riger Profeten nu er gaaet ind, derom synes Anskuelserne at være meget delte. Den romerske Kirke har den 31te Juli sat hans Skrifter paa Fortegnelsen over forbudte Bøger, Regeringens Gensdarmer har skudt ham, de liberale italienske Blade fordømmer ham som Bedrager og religiøs Sværmer, men samtidig har Oppositionen mod Regeringen i høje Toner bebrejdet denne, at man ikke gjorde Manden uskadelig, før det kom til Blodsudgydelse, og Alverden i Italien interesserer sig foreløbig for den nye Martyr for en ny Religion. Hvis David Lazzaretti mellem sine Disciple har en begavet Tilhænger, kan denne let gjøre stor Propaganda.

Bismarcks Hund.

Vi befinder os i Gastein, hvor Fyrst Bismarck for Øjeblikket residerer. En fortryllende Residens. Den lille By ligger i en af de skjønneste Egne af Verden, i Salzburg, Turisternes Paradis. Den breder sig amfitheatralsk paa to Klippeskrænter og gjennemskjæres i Midten af en lille Flod, der i styrtende Fald haster ned fra Alperne og gjør et Spektakel, saa man skulde tro, man hørte en hel Artillerisalve. Højt oppe ser man en vældig Kjæde Isbjerge, der skiller Salzburg fra Kærnthen. Det Hele er saare pittoresk.

Paa en af disse Klippeskrænter i den sydlige Del af Byen har den tydske Rigskansler opslaaet sin Bolig, i et Hus af fuldstændig borgerligt Udseende, — saa borgerligt, at der endog bor en Urtekræmmer i Stuen. Fra Porten, som holdes hermetisk lukket for almindelige Dødelige, ser man Tid efter anden en Garderkarl, forklædt som Badegjæst, komme ud og afløse en anden Garderkarl, der ligeledes er forklædt som Badegjæst. Stueetagen er Fyrstens private Politistation. Den elegante Badegjæst holder sig i Regelen ved Indgangen til Haven, der danner et Slags Terrasse, og hvor man under et Solsejl i Ro og Mag kan betragte Landskabet.

Eller betragte Kansleren, naar han sidder ved Vinduet paa første Sal, som Tilfældet var, da jeg kom dertil. Han sad og læste en Avis. Paa Promenaden udenfor havde, som rent tilfældigt, en østerrigsk Politiagent slaaet sig til Ro og holdt Øje med de Fremmede. Jeg anbragte mig paa en Bænk ved Siden af ham og søgte at faa en Samtale i Gang. Men det var spildt Ulejlighed. Dette Menneske havde kun Ordre til at iagttage og tie, og det var umuligt at pine et eneste Ord ud af ham om Fyrstens Vaner i Gastein.

„Skulde De heller ikke," spurgte jeg til Slutning i den mest indsmigrende Tone af Verden, „kunne sige mig, om Kansleren har sin Hund med her i Gastein? De veed denne famøse Hund, som aldrig forlader ham, og som er næsten ligesaa berømt som dens Herre?"

Spørgsmaalet forekom aabenbart Østerrigeren yderligt indiskret. Han svarede da heller ikke, men efter en længere Stunds Reflexion strakte han Haanden ud i Retning ad Haven. En Tjener gik tvers over den med en stor Hund, sort som selve Lucifer. Det var den! Fyrst Bismarcks Hund er ingen almindelig Hund, den tilhører Historien. Aviserne har helliget den en hel Uendelighed af Artikler, den er kjendt i alle Lande ikke blot som Rigskanslerens trofasteste Ven, men ogsaa som en Bevogter af helt anderledes farlig Kaliber end de fem, sex falske Badegjæster. Den er sin Herres uadskillelige Ledsager; om Dagen ligger den udenfor Døren til hans Arbejdsværelse, om Natten ved Foden af hans Seng. Den ligger der med Snuden i Vejret og lugter en Socialist i tre hundrede Skridts Afstand.

Jeg maa imidlertid her røbe Noget, der vil komme som et Lynslag over Referenterne og deres mange Artikler om Fyrst Bismarcks Hund. Hvordan jeg har faaet den Nyhed at vide? hvilke diplomatiske Anstrængelser jeg har udfoldet for at komme i Besiddelse af saa extraordinære Oplysninger om denne Hund? Ja det bliver min Hemmelighed. Nok er det, at hvad jeg her beretter om den er fuldstændig authentisk.

Den famøse Hund, den mærkværdige Hund, den berømte Hund Sultan er ikke mere. Hunden i Gastein er en falsk Sultan; den hedder slet ikke Sultan. Den sande, den eneste, den uforlignelige, historiske Hund er ved Foraarstid blevet slaaet ihjel i Pommern af Snigmordere, der ikke kunde faa fat i Herren, og som lod sig nøje med hans Hund. En Aften forlod Sultan Slottet og kom ikke mere tilbage. Dagen efter søgte man den forgjæves, og endelig den følgende Dag, hvilket Drama! man fandt Sultans Lig inde i Skoven, hængende i et Træ med et Reb om Halsen. Telegrafen har ikke talt om denne vigtige Begivenhed, Evropa har ikke faaet den at vide. Drabet er blevet holdt hemmeligt; Kejserdømmets virkelige Hund er blevet myrdet, og dens Broder har sukcederet den, uden at denne Forandring i Fyrst Bismarcks Hundedynasti er blevet notificeret de udenlandske Kabinetter.

Vi har i Historien havt en Pseudo-Smerdis; Fyrst Bismarcks Hund er en Pseudo-Sultan, der ligner sin ældre Broder, som den ene Draabe Vand ligner den anden. For Referenterne og for Publikum hedder Kejserdømmets Hund endnu stadig Sultan; men indenfor fire intime Vægge fører den et mere betegnende Navn. Der er Hunde nok i Verden, der hedder Sultan, men der er kun faa, der, som Fyrst Bismarcks, tituleres „Kyrads". Dyret er i Virkeligheden et levende Kyrads for Rigskansleren; et Staaltraadsharnisk er generende, Fyrst Bismarck har remplaceret det med en Hund.

Fulgt paa Afstand af en ærbødig Tjener avancerede „Kyrads" hen imod mig. Det var dens Promenadetid, den Tid, da den i Overværelse af det forsamlede Publikum fyldestgjorde Naturens Krav. Selvfølgelig en stor Ære for Badegjæsterne i Gastein.

„Kyrads" er en meget stor og meget imponerende Skikkelse. Den er sort fra Top til Taa og skinner som en lakeret Støvle. Kammertjeneren, som assisterer ved dens Toilette, sover sig ikke sin Løn til, det er ganske sikkert. Og Dyrets Holdning svarer til dets soignerede Toilette. „Kyrads" ser ud til at være sig baade sin høje Stilling og de vigtige Forretninger, der er betroede den, fuldstændig bevidst. En stor Kanslers intimeste Privatsekretær kan ikke udfolde en mere ophøjet Majestæt end Kejserdømmets nye Hund.

Stadig fulgt paa Afstand af Lakajen, som en kongelig Prinds, der promenerer, avancerede, som sagt, „Kyrads" hen imod mig. Naar Hunden standsede, gjorde Tjeneren det ogsaa; naar den løftede Poten for at fortsætte sin Marsch, løftede Domestiken ligeledes sin. Da den var kommet hen til Bænken, hvor jeg stadig sad ved Siden af den østerrigske Politiagent, standsede Kyrads. Den lagde først Snuden i Politimandens Skjød, som for at sige Goddag til en god Kammerat, vendte sig derpaa om mod mig og lod til at betragte mig med en høj Grad af Mistillid. Jeg ventede hvert Øjeblik, at den vilde forlange at se mit Pas.

Mønstringen varede længe, men til Slutning lod dog „Kyrads" til at føle sig beroliget. Den lagde sine Poter paa Østerrigerens Knæ, nærmede sin Snude til hans Øre og gjorde Indtryk af at ville sige: „Jeg tror ikke, vi behøver at være bange for ham." Derpaa fortsatte den sin Vej, stadig fulgt paa Afstand af Lakajen. I det Øjeblik, da den passerede forbi mig, troede jeg at gjøre mig behagelig for ham ved at henkaste en Bemærkning om, hvad det dog var for et prægtigt Dyr. Men han maalte mig med et knusende Blik, synligt overrasket over den Fremmedes Dristighed, der vovede at tiltale ham uden at have den Ære at være præsenteret for ham. Naturligvis; naar man indtager en saa højtbetroet Stilling i Samfundet, at man kæmmer Kejserdømmets Hund, har man Ret til at foragte Resten af Menneskeheden.

Omgiven af talrige Badegjæster, der betragtede den med den mest levende Nysgjerrighed, fortsatte „Kyrads" endnu nogle Minuter sin Promenade og gik saa ind i Haven. Jeg havde fulgt den. Foran Indgangen til Haven promenerede en af de omtalte elegante Badegjæster. Han præsenterede sig i fortræffelig Forklædning. Han havde endog Handske paa den ene Haand, en Paletot kastet skjødesløst over venstre Arm og Stok i højre Haand. En koket Hat sad halvt paa Snur; han spillede sin Rolle superbt. Men det kunde ikke nytte: et Par kolossale Fødder i endnu kolossalere Støvler og nogle uhyggelige sorte Negle paa den ikke behandskede Haand røbede hans vulgære Oprindelse. Nej, maa jeg saa bede om „Kyrads".

Paa Havens Terrasse blev den modtaget af sin berømte Herre. Ved dette Møde standser jeg. Jeg besidder ikke i den Grad Mangel paa Ærbødighedssands, at jeg fra en Hund og en Politiagent, det vil sige fra to Væsner af underordnet Natur, skulde gaa over til den Statsmand, hvem den indre Politik har skabt en af de vanskeligste Situationer, som en Premierminister nogensinde har befundet sig i.

Efter Albert Wolff.

Solskinsliv.

Det har været en dejlig Sommer iaar, siger Folk herhjemme. Solskinnet, som vi ellers har saa lidt af, og som vi trænger saa meget til, har straalet Dag ud og Dag ind. Det har givet Luften Varme, Sommerlandskaberne Farve og Glands, Humøret lidt af den ubekymrede Lethed, der ellers ikke er Hverdagsgjæst under Nordens Himmel. Men dog har man naturligvis til visse Tider været utaknemlig. Man har pustet og stønnet og klaget og tørt Svedperlerne af Panden med et langtrukkent træt Suk, som existerede der overhovedet i den ganske Verden ikke mere plagede Væsner. Hvis det kan trøste i retrospektive Betragtninger over disse enkelte Øjeblikkes Solgjenvordigheder, bedes Læserne betragte omstaaende Billede. Det vil fortælle dem, at deres fingerede Lidelser er Paradisfornemmelser, mod hvad Folk paa andre Punkter af Jordkloden i denne Sommer har udstaaet, naar den kjære Sol blev altfor ivrig i sine glødende Tilbøjeligheder. Naturligvis har Yankeelandet paa den anden Side Havet, hvor Alt præsenterer sig under større Dimensioner end i det gamle Evropa, ogsaa paa dette Omraade præsteret de sørgeligste Fænomener. Amerika har idetmindste i visse Perioder af Sommeren været plaget af en ganske enestaaende Hede, og de amerikanske Blade har fra adskillige af de større Byer bragt talrige Beretninger om Solstik og Sligt. Intetsteds synes man dog at have lidt saaledes derunder som i St. Louis, hvor Solstikstilfælde næsten optraadte ligefrem som Epidemi. Billedet er i den Henseende veltalende nok. Efter at have set det, vil Strandvejsgrosssereren, der fra Gader, hvor han dog kun undtagelsesvis mødte mer end nogle og tyve Graders Varme, har søgt hjem til Dyrehavsskygger og Øresundsluftninger, formentlig indrømme, at han billigvis kun kan opsende Takadresser til den kjære Sol for den Maade, hvorpaa den har behandlet ham.

Har han, som saa Mange i denne Sommer, en fjorten Dags Tid vendt det kølige Øresundspust Ryggen for at kaste sig ind i den store parisiske Udstillingstummel, vil han rimeligvis af Erfaring vide, hvad Sommersolskin kan betyde under sydligere Bredegrader end hans egen. Paris har ganske vist af og til i Sommer præsenteret Gjæsterne fra Alverdens Kanter et ualmindelig køligt Klima, men til Gjengjæld har næsten hele Juni og Juli været glødende varme. I de Maaneder har man ogsaa i Paris havt permanent Solskin. Og permanent Solskin vil virkelig sige en Himmel uden mindste Sky fra den tidligste Morgen til den seneste Aften, Dag efter Dag og Uge efter Uge, uden Spor af Afbrydelse. Saa bliver det varmt til Slutning; henved tredive Grader Reaumur i Skyggen hører til Hverdagsbegivenhederne. Og det arriverede da ogsaa, at Landsmænd med mere kølige Tilbøjeligheder følte sig saa generede af denne stadige Sol, at de over Hals og Hoved fik deres Retourbillet frem og kom afsted til Hjemmet igjen. Paa visse Dage var det dem aldeles umuligt at kigge indenfor Udstillingsterrænet, i ethvert Tilfælde umuligt at vove sig ud paa den omtrent en kvart Mil lange Vej fra Trokaderopaladset til Kæmpebygningen paa Marsmarken. Nu, hvad denne sidste Promenade angaar er det ikke saa

uforstaaeligt endda. Selv Afrikas Sorte søgte ikke saa sjeldent at krybe i Ly for Solen. At sige, da dette langt om længe lod sig gjøre. Vejen var i Begyndelsen saa skyggeløs som Sahara, og først da alle Bladene i Kor havde averteret om, at det her kunde gaa ligesom i St. Louis, hvis Udstillingsgjæsterne ikke snart fik skyggende Tag over Hovedet, kom der Bænke med Telttag over langs hele Jenabroen. De blev strax Yndlingsopholdsstedet par excellence, idetmindste for den drivende Part af de Udstillingsbesøgende. Man sad henrivende, med store Blomsterplanter i Nakken, med Seinen og dens idetmindste forholdsvise Friskhed i en halv Snes Alens Distance, med Udsigt til alle Udstillingsherlighederne rundt omkring, og, hvad der naturligvis var det Bedste, med hele det brogede Udstillingsliv passerende Revue for sig i uafbrudt, stadig vexlende Tummel. Kun naar man vilde hengive sig til Meditationer eller Samtaler paa Tomandshaand af mere idyllisk Natur, søgte man andetsteds hen, til en eller anden ensomt staaende „Busket-Chair“, en Slags Mellemting mellem Stol og Lysthus, om hvis Konstruktion Bagside-Billedet giver nærmere Forklaring. Hvilke lyse Solskinsdrømme der er blevne drømte, og hvilket saligt Solskinsliv der stundom er blevet ført bag deres diskrete Kurvefletninger, derom tier Udstillingskrøniken. Kun en eller anden mindre diskret Udstillingsbetjent kan maaske fra disse moderne Skriftestole præsentere Novelleforfatteren Stof til besynderlige Historier.

En Rejseerindring fra Cowes og Trouville.

(Fortsat.)

Vor egen Baad laa parat, og i et Nu var vi ombord og søgte vore Køjer. Dick viste sig lidt efter hos mig i sit uskyldigste Kostume; han klagede over, at Skibet rokkede, og da det var længe siden, han laa i Vugge, sagde han, holdt han ikke meget af det. Jeg fik ham drevet ud af min Kahyt; jeg hørte ham saa klirre med Glassene i Buffeten, men tilsidst blev Alt stille, og Søvnen kom.

„Op Anker!“ „Hejs Klyveren!“ lød det over vore Hoveder næste Morgen. Solen var staaet op og skinnede paa det hvide Storsejl, der strakte sig højt op i Luften, saa man maatte lægge Hovedet godt tilbage for at skimte Storepiken. „Mystery“ begyndte allerede at lægge Siden til og kaste Vandet fra Bougen, og lystrende sit Ror krøb hun agter om Pandora, skød som en Pil mellem Hildegarde*) og Creamhilda og gled sirligt forbi den Yacht, vi nylig havde forladt. Saa bøjede vi om Pynten, forbi Klubbens Bygning, og nu toppedes Sejl paa Sejl taarnhøjt over hinanden, Farten tiltog med hver Tomme Sejldug, og den friske Luftning krusede Haaret om Tindingerne og pirrede Livslysten ud af sin søvnige Tilværelse. I et Nu var man oppe paa Dækket og følte Glæden over den skjønne Morgen. Inde paa Land laa de slumrende Villaer i Haver, der saae ud som et stadigt vexlende Blomstertæppe, den friske Jordbund duftede i Morgenduggen, og de grønne, fløjlsbløde Plainer, der løb lige ned til Vandkanten, indbød til Hvile. Men Mystery havde ingen Tid. Forude laa „Hurst Castle“ og „the Needles“, Øen Wights vestligste Pynt, og snart dukkede Skibet sin Stævn i Kanalens muntre Bølger, brusende frem under Pres af Sejl.

Kursen blev sat efter Jersey, en af de normanniske Øer paa den anden Side Kanalen i St. Malo Bugten. Det er engelske Besiddelser; det 29. Regiment, blandt hvis Officerer vi talte en Del Venner, og Frank en Fætter, laa indkvarteret her. Da Øen tilmed er bekjendt for sin Naturskjønhed havde vi besluttet at besøge den.

Imidlertid døde Vinden efterhaanden hen, og da vi efter Middag kom op paa Dækket, var det blikstille. Vi fik et Par Lænestole bragt op, tændte vore Cigarer og nød den smukke Aftendæmring, drøftende de sidste Dages Begivenheder og Ballet den foregaaende Aften. Jeg var naturligvis nysgjerrig efter at høre, hvorfra Frank kjendte Lady Cardil, og han fortalte mig saa, at han havde truffet hende ved et Middagsselskab i London, kort før han tog bort, samt at hun havde kjendt hans Søster Edith i Paris, hvad der strax havde grundlagt Bekjendtskabet. I Cowes boede hun hos sine Slægtninge, Lord og Lady Ventworths, hos hvem han havde gjort Visit, og senere havde de mødtes paa Baller og i Selskaber. Det var let at mærke, at han ikke var gaaet skudfri gjennem Ilden; da jeg drillede ham med, at de nok skulde træffes i Trouville, blev han rød og forklarede, at Lord Ventworths hvert Aar plejede at tage dertil, saa det var jo naturligt, at Lady Cardil ogsaa kom der.

Jeg havde forud oftere hørt Lady Cardils Navn og kjendte hendes Historie. Hun var Datter af en portugisisk Adelsmand, der for en Del Aar siden havde været Gesandt i London, og som døde uden at efterlade hende en Skilling. Paa mødrene Side havde hun engelske Slægtninge, og det var under et Besøg hos disse, hun mødte den gamle Lord, hvis Hustru hun blev, tiltrods for den store Forskjel i deres Alder. Lord Cardil havde været en arrig gammel Ægteherre, som formodenlig havde forudset, at den unge smukke Kvinde neppe vilde forblive lang Tid i Enkestanden; thi han efterlod sin Formue til den Slægtning, der arvede Titlen, og betænkte kun sin Hustru med en tarvelig Livrente. . . . Under disse Omstændigheder var en Forbindelse mellem hende og min Ven en Umulighed. Frank var langtfra ikke rig. Han var under sin Umyndighedsperiode blevet holdt usædvanligt nøjsomt af en streng Formynder og havde derfor lovet sig selv at nyde Livet — coute qui coute —, saasnart han blev myndig. Løftet holdt han næsten altfor godt. Hans nuværende Levevis oversteg langt hans Kræfter, uagtet den Formue, han havde modtaget ved Myndighedsalderen, var temmelig betydelig. Forøvrig var han en brav, rettænkende Karakter med en klar Forstand, der var skærpet ved en omhyggelig Uddannelse; han kastede sig heller ikke hovedkulds ud i Ødselhedens Malstrøm, men havde sat sig et bestemt Tidspunkt, da han vilde sige stop, hvorefter han havde i Sinde at tage over til en Onkel i Ostindien og søge Virksomhed og Anvendelse for sin Kapital ved dennes Plantage. Den ydre Verden dømte imidlertid efter det Liv, han førte, og da hans Slægt var rig, ansaae den ham for at være en Mand med store Indtægter.

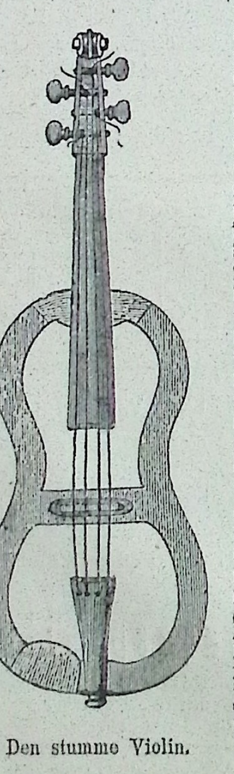
Alphonse Borring.

(Fortsættes).

*) Prindsen af Wales' Sejlyacht, med hvilken han har vundet første Præmie ved flere Kapsejladser.

Den lille Raadgiver.

Den stumme Violin kalder Gebr: Wolff i Kreuznach et Instrument, der maa betragtes som en Velsignelse i vor spillegale Tid, — navnlig, hvis det ret snart kunde drage „et stumt Klavér“ efter sig. Alle Mennesker (undtagen naturligvis selve de Spillende) veed, hvad det er for en Rædsel at bo i Hus eller endog Dør om Dør med en flittig Ungersvend, der med Djævlens Vold og Magt søger at trænge ind i Violinspillets Hemmeligheder. Ved hvert „Buestrøg“ løber det En iskoldt ned ad Ryggen, og man anlægger sig tilsidst en beskeden lille Privatmening om: at den Lyd, der skal frembringes, naar man i ungdommeligt Overmod haler løs paa en levende Kats Hale, ingenlunde kan være saa uovertræffelig i Henseende til Gruelighed, som alle ældre og yngre Forfattere ellers har lagt sig efter at paastaa. Ja selv en ædel „Lærers“, en virkelig „Musikers“, en „Virtuoses“ Øvelser paa Viol kan i Længden blive drøje nok at faa ned, — og derfor maa man som sagt indordne Gebr: Wolff blandt Menneskehedens Velgjørere, nu da dette Firma har opfundet „den stumme Violin“. Alle rædselsfulde Triller, Passager og Dobbeltgreb gaar her Naboens Øre forbi, den violinspillende unge Mand kan af Hjertens Lyst driste sig til de forfærdeligste Spring, uden at den, som bor oven over eller ved Siden af ham, strax behøver at bestille Flytteomnibus. Man hører nemlig ikke en Lyd! „Ja men, siger De saa, det er jo bare fra Dynen i Halmen; for hvordan kan Ungersvenden lære at spille, dersom Violinen ikke giver Lyd fra sig, og dersom han ikke kan høre, om han spiller falsk eller saa rent som en Engel?“ . . Jo ser De, den Spillende kan ogsaa stadig høre; Violinen giver virkelig Lyd fra sig, men blot ganske sagte, næsten hviskende, til strækkelig tydeligt for den, der spiller, men ikke til at opfatte paa den anden Side af en lukket Dør. Det Resultat opnaas paa den simpleste Maade af Verden. „Den stumme Violin“ ligner sine mere højttonende Sødskende, næsten ligesom den ene Draabe Vand ligner den anden; den er indrettet ganske paa samme Maade som de, men har blot istedetfor den hule Kasse en massiv Mahogni-Træramme af omtrent samme Form og nøjagtigt samme Størrelse. Ved den almindelige Violin forstærker navnlig Kassens Luft Lydene; men den massive Træramme vibrerer kun ganske lidt, og den kan følgelig kun i ringe Grad forstærke Strengelyden eller sætte Luften i skarpe Svingninger. Som sagt, Ideen er meget simpel, — men derfor er Paafundet ikke mindre anbefalelsesværdigt. Alle menneskekjærlige Væsner, der kan udøve Indflydelse paa vordende Violinister, bør tvertimod have Opmærksomheden henvendt paa „den stumme Violin“, der vil kunne befri Mange for mange Timers Ærgrelser og Lidelser.

Den stumme Violin.

Et Stue-Springvand, der er baade nemt og elegant, anbefales fra det tydske Vandværksselskab i Høchst a. M. Apparatet sættes paa Gulvet eller paa en Forhøjning, og de indenfor Stilladset og oven over hinanden anbragte Ballons bringes i nøjagtig lodret Stilling. Naar det er sket, fylder man Vand i den Glasskaal, hvorfra Straalen stiger op, og bliver ved hermed, saa længe Apparatet kan tage imod mere Vand og det ikke flyder ud over Klokkens Rand. Saasnart Fyldningen er overstaaet, drejer man den øverste Ballon nedad, og Forestillingen gaar for sig; den varer ved (i Reglen et Par Timer), til Ballonen har afgivet alt Vandet til den anden Ballon, og naar man saa igjen drejer den øverste Ballon ned, har man Spillet gaaende forfra. Apparatet, der arbejder fuldstændig regelmæssigt (naar man blot nu og da kommer lidt Vand i Glasklokken istedetfor det, som er fordampet efterhaanden), optager kun ringe Plads, kan samtidig gjøre Tjeneste som et særdeles flot Blomsterbord og forfærdiges ogsaa i større Dimensioner, til Brug i Haver, til Akvarier etc.

Et „Æggekoger-Timeglas“ med Signalklokke har vakt en Del Opmærksomhed paa Pariser-Udstillingen og kan faas hos Rich. Schnabel, Wintergartenstraße i Leipzig. Ved den ene Kolbe (det ene Glas) er anbragt en lille Hammer, ved den anden en Skala med Tallene 2, 3 og 4 samt en Regulator, som man indstiller paa et af Tallene, alt eftersom man vil have Ægget kogt 2, 3 eller 4 Minuter. Apparatet maa stilles saaledes, at den Kolbe, hvor Hammeren befinder sig, er fuld af Sand og kommer til at staa øverst. Alt eftersom Regulatoren er indstillet, slaar Hammeren, saasnart den bestemte Mængde Sand er løbet ned i den underste Kolbe, mod Klokken, som er anbragt ved Apparatets Fod, og man faar saaledes at vide, at Ægget er tilstrækkeligt kogt, uden at man behøver at se efter eller passe paa.

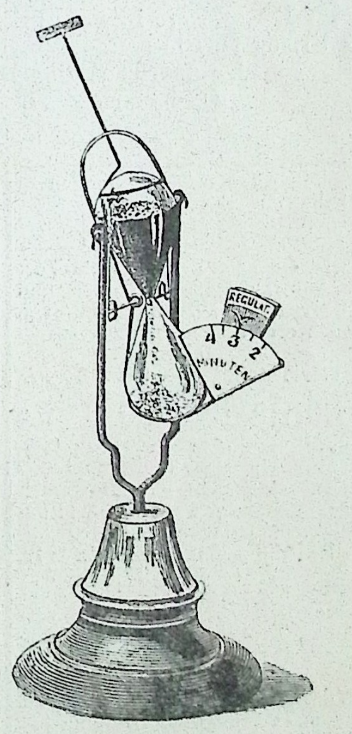
Et Stue-Springvand.

— Man farver i den sidste Tid Rødvin efter en stor Maalestok, navnlig med forskjellige Slags Fuchsin. Nyere Forsøg med Hunde har godtgjort, at selv ren Fuchsin virker særdeles skadeligt paa Sundhedstilstanden; i Vindrikkeres Interesse anfører vi derfor efter Prof. Baudrimont i Bordeaux et meget simpelt Middel, hvorved man kan undersøge, om der er Fuchsin i Vinen. Man hælder et Par Draaber af den ud paa den flade Haand; er der Fuchsin tilstede, bliver Huden efter nogle Øjebliks Forløb temmelig rød, og denne Farve lader sig ikke fjerne ved Tvætning med Vand. Hvis derimod Pletten let lader sig vadske af med Vand, er der ikke Fuchsin i Vinen.

Qvis.

Broget Selskab.

Hvem opdagede Amerika? Alverden veed, at Amerika i Slutningen af det 15. Aarhundrede blev opdaget af Kristofer Kolumbus. Men vist kun meget Faa veed, at i Midten af det 5. Aarhundrede — altsaa næsten 1000 Aar tidligere — skal kinesiske Munke have opdaget den ny Verdensdel. Vi siger „skal have opdaget“, thi afgjort er Sagen ikke endnu. En bekjendt engelsk Forfatter, Charles Leland, har i sin Bog „Fusang“ samlet de herom anstillede Undersøgelser. Man kjender hidtil ingen Ruiner eller Indskrifter i Amerika, som kunde tyde paa en saa tidlig kinesisk Opdagelse; man er altsaa henvist til de kinesiske Krønikeskrivere, — men her gjælder det først, om disse Skribenter er sanddru, og dernæst om at faa dem rigtigt tolkede. Imidlertid fortæller Historikeren Nan Su og Ven Hien Tum Kao paa Grundlag af paalidelige Efterretninger, at et Skib Aar 507 blev ført til en ubekjendt Ø, og Skildringen af denne Øs Beboere og deres „Hundesprog“ passer saa godt paa Pueblo-Indianerne, at man nok kan tro, her er Tale om disses Hjemsted, Ny-Mexiko. Ja en buddhistisk Munk, Hoei Shin, som 499 eft. Kr. kom tilbage fra en Rejse, fortæller endog om et Land, Fusang, han havde besøgt, og som laa „20,000 Li øst for“ Tahan (hvad Nogle antager for Alaska, Andre for Jesso). Shin forklarede, at Navnet „Fusang“ kom fra Fusang-Træet (Mexikos Aloë?), der ydede Indbyggerne en Del af deres Føde og Klæder. Husene, sagde han, var af Træ, og man kjendte ikke til Befæstninger. Kvæget havde uhyre store Horn, Hjorte benyttedes som Trækdyr, men der fandtes ogsaa Heste. De ædle Metaller kjendtes, men de brugtes ikke til Mønter. Indbyggerne havde et Skriftsprog og en astronomisk Cyklus paa ti Aar. Regeringsformen var blandet monarkisk og aristokratisk-oligarkisk. Religionen havde været en

Et Æggekoger-Timeglas med Signalklokke.

anden før Aar 458 eft. Kr., men da kom 5 Tiggermunke fra Kongeriget Kipin (Samarkand) og udbredte deres Religion, Gudebilleder og hellige Skrifter, ligesom de underviste Folket i Klosterlivets Lærdomme og derved fik Landets Skikke ændret.

Er denne Fortælling sandfærdig, kan der neppe tvivles om, at Fusang maa søges i Amerika. Japan kan det af flere Grunde neppe være. Men der er rigtignok det Mærkelige, at hvis Buddhismen var blevet saa udbredt, som her paastaaet, i Amerika, maatte den dog have efterladt sig Spor, hvad der hidtil ikke vides at være Tilfældet. Og der er ligeledes den Omstændighed, at Hestene var uddøde i Amerika, længe før Spanierne kom dertil: men havde de været Husdyr i Fusang, og Fusang var Mexiko, vilde man dog neppe have ladet den uddø . . Lelands Forsøg paa at gjøre Fusang til Peru, hvor man vitterligt har benyttet Raa- og Daadyr til Last- og Trækdyr, har foreløbig ikke megen Udsigt til at vinde Stemningen for sig. Men derfor, gjentager vi, kan Kineserne muligvis meget godt alligevel have besøgt Amerika længe før Kolumbus, saameget mer, som det er blevet godtgjort ved omhyggelige Maalninger, at i gunstigt Vejr kan man meget godt sejle endog i aaben Baad fra det stille Havs asiatiske Bred til den amerikanske.

Efter Leop. Katscher.

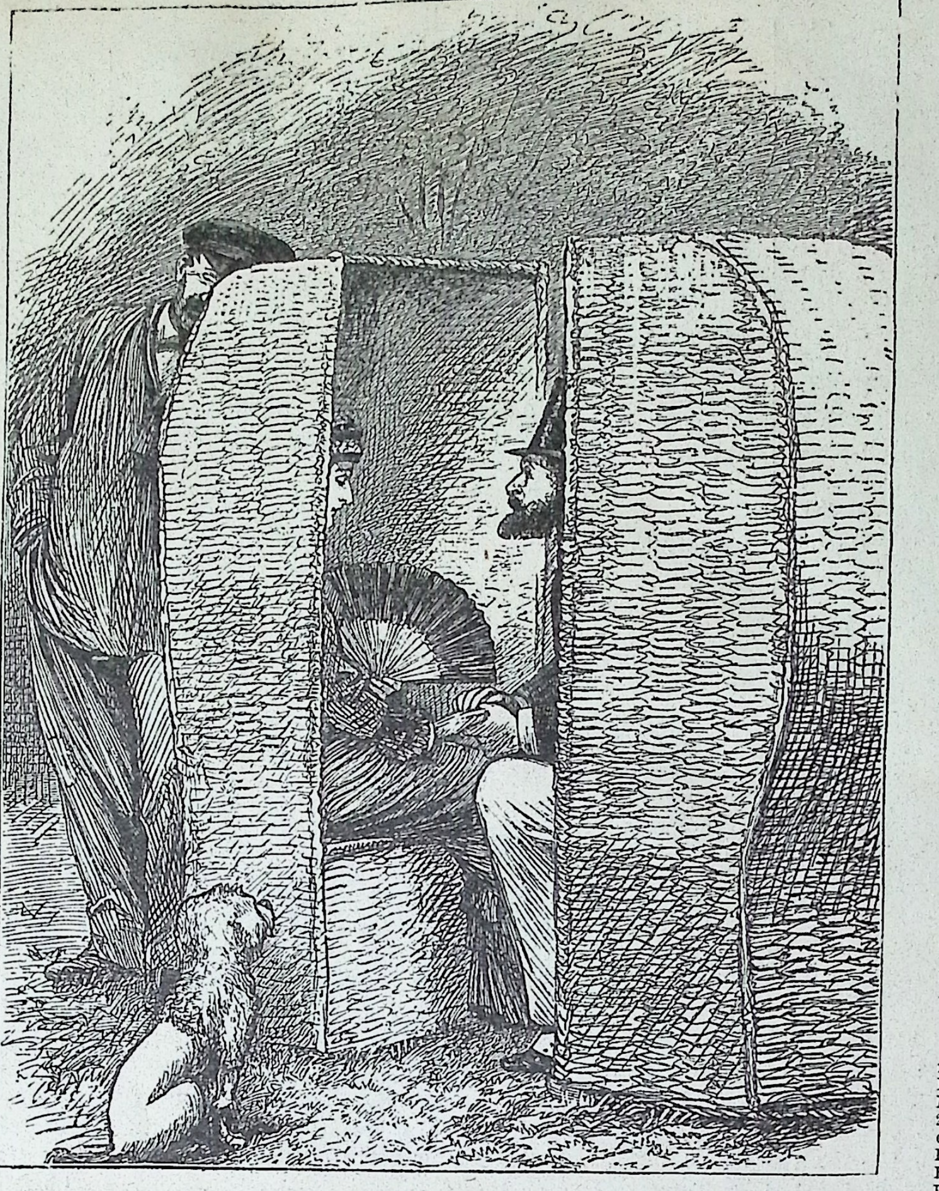
— I Mellem-Avstralien tygger de Indfødte Bladene af en Plante, som de kalder Pituri, og som sætter dem istand til at udholde langvarige Anstrengelser uden at tage Føde til sig, ligesom den ogsaa gjør modig og ilter. Bladene bliver smuldrede og gjemte i smaa Poser; før saa de Indfødte gaar i Krig, muntrer de sig op ved at tygge en Portion, og naar de tager større Masser bliver de fuldstændig rasende. Lægerne burde anstille Forsøg med dette ny Middel (botanisk Navn Duboisca Hopwodii).

— Blandt de indiske Tropper, som skal besætte Cypern, findes mørkladne Jøder fra Malabar-Kyster. De hører til B'naj Israels-Menigheden og paastaar, at de er Efterkommere af hine Jøder, som Kong Salomo sendte til Indien efter Elfenben og Ædelstene. Hvad angaar religiøse Skikke afviger de betydeligt fra deres Trosfæller; Sabbathen og Passahfesten er nok deres egenlige Højtider.

Gaade af s—r.

Kun lille Gaaden er idag, og den
Kan saamæn ikke regnes til de svære —
Hvad er det, Læser! som bestaar af Mænd,
Som disse hyppigt, Kvinder sjeldent bære;
I hvilket Alt kan være; medens Intet
Er hyppigt i'et? — vær saa artig, find det!

Opløsning paa Rebussen i forrige Numer:
Heltemod.

Solskinsliv: »Igjen den gamle Historie!« (Se S. 416)

Theater.

Det kgl. Theater har allerede bragt to elskværdige smaa Nyheder, en dannet og indsmigrende Bagatel („Myren og Græshoppen") af to saa elegante Nutids-Forfattere som Legouvé og Labiche, og et af Marivaux's zirligt slebne Intrigestykker, der dog i den moderne Oversættelse og under Udførelsen havde mistet Størsteparten af sin gammeldags Duft og var blevet lidt vel jevnt og tungt. „Kjærlighed og Lykketræf", som det sidstnævnte Arbejde er blevet kaldt paa Dansk, har ingen anden Opgave end at underholde ved naiv Legen Skjul samt at lade Følelser og Stemninger skaffe sig Udtryk i spøgefulde Situationer og fint beregnede Ord; Legouvé og Labiche prædiker derimod i Forbigaaende en ofte overset Sandhed, den nemlig, at de ædle, de ideale Tosser er Verdens Salt, og at dersom Snusfornuften opretholder og bevarer, bringer Tossegodheden, Tossetroen, om man saa vil: Tossemodet det Altsammen og os Alle fremad. Man kjender denne Lære fra tusinde Dogmer og Mundhæld, som f. Ex. fra disse, at „Troen flytter Bjerge", eller at „Du skal elske din Næste"; men det skader jo aldrig at træffe gammel Visdom i ny Form, og Ulykken er da blot, at Forfatterne har ligesom klistret Visdommen udenpaa deres Stykke istedetfor at lade den springe overbevisende frem af hele dets Anlæg og Udvikling . . . Frk. Lund, som havde sin anden Debut her, var desværre unaturlig og usand i næsten hver Bevægelse og hver Replik; man fandt hos hende Intet af den fantasirige Opfattelse og den fuldstændige Hengivelse i Situationerne, som Aftenen efter gjorde en ny anden Debut, Frk. Sørensens i „Alferne", saa særdeles tiltalende og lovende.

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

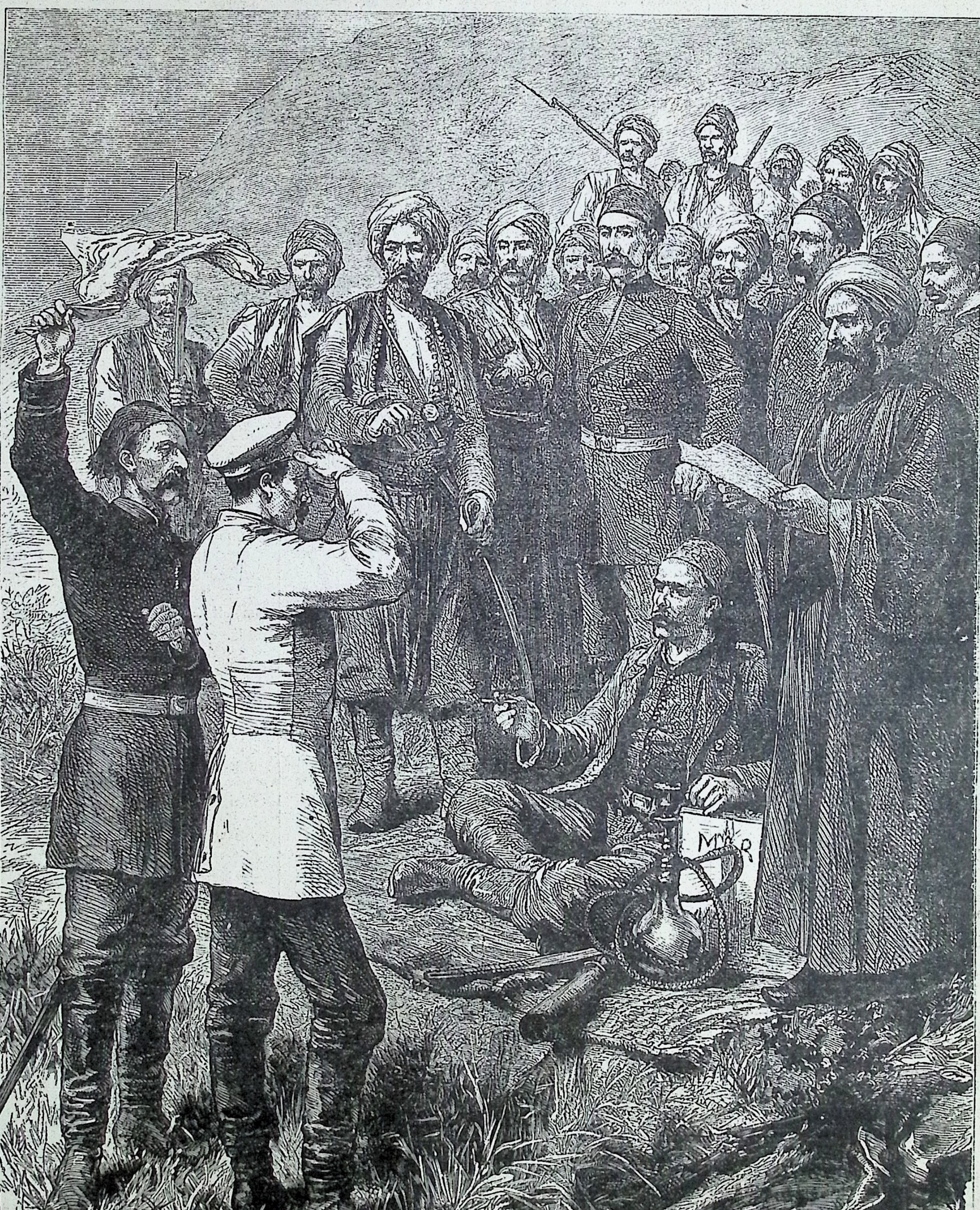
Hoffensberg & Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg & Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 104. Søndagen den 15. September. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Fra Rhodope-Opstanden: Hydayet Bey, Oprørernes Chef, modtager en russisk Parlamentær. (S. S. 425)

Kampen i Bosnien.

Dersom Østerrigerne har haabet, de skulde foretage en flot Parademarsch gjennem de Landsdele, de med et saa let Hjerte har paataget sig at „okkupere“, kan man rigtignok sige, de grundigt har gjort Regning uden Vært. Bjørnen, hvis Skind de vilde sælge, allerede før de havde skudt den, har unægtelig givet dem drøje Rap med sine Poter, og der er i hin underskjønne Have, som kaldes Bosnien, forefaldet Scener, hvis Rædsler og Grusomheder maaler sig fuldstændigt med de russisk-tyrkiske Skandaler. Særlig slemt er det gaaet ud over venstre Fløj (20° Division), hvis tapre Chef, General Szapary, skulde trænge frem mod Zvornik ved Serbiens Sydgrændse og besætte Østbosnien. Han naaede til Tuszla, men blev saa af Bosniakernes overlegne Stridskræfter tvunget bort fra sin Operationslinie, ind i Bosnadalen, hvor han ved Doboj indtog en stærk Defensivstilling. Det er en af Kampene under dette Tilbagetog, omstaaende Billed tillader Læseren at danne sig en Forestilling om.

Hvad de stakkels Soldater har maattet døje paa den Marsch, lyder næsten utroligt. Øsende Regn 36 Timer itræk var en af Gjenvordighederne. Efter ti Timers uafbrudt Marsch ankommer man, fuldstændig gjennemblødt, i Bælgmørke til Bivouakpladsen og træffer denne forvandlet til et Morads, hvor Heste som Mennesker synker i til Knæerne; der hjælper ingen „kjære Moder“, her maa man afvente Morgenens Komme. Om at faa Noget kogt, er der ikke Tale; Regnen slukker de Baal, man søger at tænde, — og saa har man Fjenden, den vilde og grusomme Fjende, ved Siden af eller rundt om sig og kan vente et Overfald hvert Minut! .. Rykker man endelig videre om Morgenen, skal man maaske passere et snevert, langstrakt Defilé, hvis stejle Sidevægge er gjennemskaaret med Kløfter og bevoxet med næsten uigjennemtrængelig Underskov eller Buskads. Oppe paa Klipperne og inde i Kløfterne, skjult bag Træer eller gjemt i Krattet, lurer Landets Børn paa de Indtrængende, — og de regulære Tropper kan ikke komme til at anvende den gængse Kampmethode, kan ikke udfolde sig eller dog kun med den utroligste Anstrengelse naa op paa gunstigt beliggende Terræn. Kommer det endelig til Kamp, er denne i Regelen vild og forbittret. Hadet er oppe paa begge Sider og gjør Blodsudgydelsen endnu blodigere. De faldne Østerrigere lemlæstes af de rasende Bosniaker, der nu éngang ikke hører blandt Civilisationens Mænd, og af hvem man derfor heller ikke tør fordre en civiliseret Krigsførelse. Den første døde Soldat, en af Krigskorrespondenterne ved venstre Fløj saae, var plyndret fuldstændig for alt Tøj, havde et brækket Ben, et Skud i venstre Øje, Flænge af et Sabelhug i Hovedet og halvt gjennemskaaren Hals. Senere, da man havde faaet Blod paa Tanden, kom Kampens Offre til at se endnu rædselsfuldere ud. Saaledes fandt man etsteds 25 nøgne Kroppe med afskaarne Hoveder og lidt længere fremme disse Hoveder, med afskaarne Øren, ligefrem stablet op, som Kuglepyramider!

Et af de Steder, hvor det gik værst til, var ved Maglaj. Denne By ligger aldeles fortryllende paa Bjerge, der falder stejlt af mod Bosnafloden, er Sædet for en Kajmakam og har omtrent 3000 Indbyggere, for Størstedelen Muhammedanere. Her bor ikke faa rige Begs, hvis Huse er smagfuldt byggede og særdeles luxuriøst indrettede; desuden har Byen et ejendommeligt middelalderligt Kastel og en Moské, som hører til Landets interessanteste og skjønneste Bygninger. Befolkningen overfaldt som sagt d. 3. August pludselig og lumsk en detacheret Troppeafdeling og anrettede et ikke ubetydeligt Blodbad; adskillige Husarer, der undslap, men hvis Heste var blevet skudt under Tilbagetoget, indtraf 48 Timer efter ved den østerrigske Avantgarde, forkomne af Kulde, Sult, Tørst, Regn og den stadige Dødsangst, — nogle rædselsfulde Skikkelser at se paa. Man kan finde det undskyldeligt til en vis Grad, at naar saadanne Kammerater bliver Vejvisere for Okkupationstropperne, kan disse nok tabe Taalmodigheden og gaa strengt i Rette med deres Fjender. Men Faktum er og bliver dog, at Østerrig uden fjerneste Skygge af moralsk Ret har kastet sig over et fremmed Folk, saa det er igjen umuligt at sympathisere med dem tiltrods for al Bosniakernes Vildskab og Blodtørst. Noget Andet er, at den fremrykkende Hær med dens Kanonsalver, dens Geværild og dens Sabelhug maaske nok er et Redskab for den uundgaaelige historiske Udvikling: Bosniakerne har ikke af egen Drift holdt Skridt med det civiliserede Evropa, og saa bliver de tvungne til at fortne deres Gang. Naturens Orden giver nu éngang aldrig Efternølerne evig Betænkningstid.

En Rejseerindring fra Cowes og Trouville.

(Fortsat.)

... Næste Morgen efter Frokost passerede vi Klippeøen, hvor Victor Hugo levede i Landflygtighed, og saae nu vor Rejses Maal, Øen Jersey, ligge som en Skyklump forude i Horisonten. Vind og Strøm var med os, og før Solen stod lavt paa den vestlige Himmel, løb vi ind i St. Heliers*) Havn, hvor vi blev modtagne paa Kajen af vore Venner. Vejen til Fortet snoede sig i Zigzag op ad Klippen, og frembød ved hver Omdrejning dejlige Udsigter over Øen og Havet. Oppe paa Toppen af Bjerget laa Fæstningen, hvor Officererne boede i Kasematter, som var store, rummelige Haller, udhulede i Brystværnet; og jeg har sjeldent overværet en smukkere eller livligere Fest end den, man her i Officersmessen beredte os.

„Vi maa have arrangeret en Tur til Corbiere-Klipperne,“ foreslog den gamle, graahaarede Oberst under Bordet, „og Øen Saark burde ogsaa besøges, før De forlader os.“

„Og Grave de Laque,“ supplerede en blond Officer, som sad ved Franks højre Side; „maaske I kunde formaa den mystiske Skjønhed til at vise sig.“

„En mystisk Skjønhed?“ „Hende har vi ikke hørt Noget om. Fortæl, fortæl!“ lød det fra alle Sider.

„En eller anden gammel Hex!“ spottede Fændriken; „Rosmore har formodenlig forskrevet hende fra Wales for at faa os Alle til at gaa i Fælden.“

„Det er en komplet Skjønhed,“ forsikkrede den blonde Officer, som de Andre kaldte Rosmore, „en Brunette, med Smilehuller, god Figur og de nydeligste Pariserstøvler, med Hæle paa et Kvarters Højde.“

„Naar De har set Alt det, kan der da ikke være meget Mystisk tilbage,“ mente En.

„Havde hun sorte eller stribede Silkestrømper?“ spurgte en Anden.

„Jeg har kun set hende en eneste Gang for tre Maaneder siden,“ vedblev han uden at lade sig afbryde, „og det var, da jeg laa med Skydeskolen ved Grave de Laque. En Dag, midt under Øvelserne, saae jeg en Dame komme ind i vor Skudlinie, og jeg maatte skynde mig for at forhindre en Ulykke. Hun smilte og takkede mig ... Tais toi, mon coeur!“ tilføjede han og knugede begge Hænder mod Hjertet med komisk Pathos.

„For tre Maaneder siden, — og De er ikke kommet videre?“ sagde Majoren og rystede tvivlende paa Hovedet.

„Jeg har brugt Tiden til at anstille Efterforskninger,“ forklarede Rosmore, „men Alt, hvad jeg har opdaget, er, at hun bor alene med en Kammerpige i et Hus nede ved Vandet, at hun kalder sig Mrs. Stanley, og at hun kommer meget sjeldent til Byen.“

„Jeg veed ikke bedre, end at vi spiser Frokost der imorgen,“ foreslog Franks Fætter, som sad ved Siden af mig. „Jeg henter Jer med min Vogn, og har vi Lykken med os, faar vi vel nok den Skjønne at se.“

Derved blev det. — — Tidlig næste Morgen stod vi tilvogns og kjørte gjennem de smalle Gader, som udmundede højt oppe over Havet. Her bredte sig saa et Landskab, der saae ud som en vidtstrakt Have, fyldt af Træer, der bøjede sig under Vægten af mangfoldige Frugter. Hestene sprang i Seletøjet og slængte Skummet om Ørene paa os, og i lystig Fart gik det op ad Bakker og ned i Dale, paa en Vej, som løb mellem Hække af Kaprifolier og tilsidst endte ved en Bugt af Havet, der laa dybt nede for vore Fødder. Vognen standsede nu udfor en lille Kaserne, hvor der laa et Detachement Soldater, og Fændriken, som var kjørt iforvejen, tog højtideligt imod os. Han havde forøvrig nyttet Tiden vel og indrettet Alt paa den mest udsøgte Maade. Et Frokostbord, overlæsset med alle mulige Rariteter, stod dækket under Kastanietræerne i Haven, og Regimentets Musikkorps udførte smukke Numre under Maaltidet. Stemningen blev hurtigt meget livlig. Efter Bordet tændtes Cigarerne, og vi slentrede til Skiverne for at prøve den nye Martini Henry Riffel samt for at betragte den smukke Udsigt, man har fra dette Punkt. Vi kom til at studse ved et Syn, der er ejendommeligt for disse Øer. Vandet stiger og falder nemlig i en usædvanlig Grad paa denne Side Kanalen, og der er saamegen Forskjel i Vandstandene, at man ved Lavvande kan spadsere tørskoet ud til Fyrtaarnet paa Corbiere-Klipperne, skjøndt disse ligger en Fjerdingvej fra Land. Ved Højvande derimod staar Taarnet omgivet af Hav paa alle Sider. Nu var det Ebbe, paa det Sted, hvor vi stod, havde Vandet næsten fuldstændig forladt Kysten, og som ved et Trylleslag var den blaa Flade, vi havde beundret ved vor Ankomst, bleven forvandlet til en Uendelighed af troldomsagtige Bjergdannelser, der strakte sig langt ud i Havet og laa som en stor forstenet By, hvor Øjet forvildede sig blandt de øde Gader. Det var et Blad af en Eventyrbog, der pludselig sloges op og fængslede Beskueren ved sin mystiske Tilblivelse.

Vi stod længe og saae paa, hvordan Vandet kom krybende tilbage og slikkede op ad de kolde Klippestykker; saa ophørte Fortryllelsen, og vi drev hen langs Kysten søgende efter nye Udsigter. Lidt efter kom vi til et Dalstrøg, der stoppede vor videre Fremtrængen, og her begyndte Forventningerne at stige; thi nu nærmede vi os den Ubekjendtes Bolig. Neden for os laa et lille Hus, omgivet af en Have; det tilhørte en Bonde ovre paa den anden Side Kløften, som om Sommeren lejede det ud til Badegjæster, og som for tre Maaneder siden havde lejet det ud til den omtalte Dame. Vi satte os i Græsset paa Kanten af Skrænten, haabende paa, at Nogen vilde vise sig; men Huset laa, som det var ubeboet, og ikke en Kat rørte sig.

„Det maa være den sovende Skjønhed i Eventyret“, bemærkede Frank, „der er jo ikke Spor af Tegn paa Liv dernede.“

„Er der ikke ogsaa et Bæst i det Eventyr?“ spurgte Dick sarkastisk.

„Jo — og Du bliver Bæstet, naar Du triller ned ad Skrænten,“ lo Frank, og greb ham for Spøg pludselig i Armen, som om han vilde rive ham ned.

„Jeg har det!“ raabte Franks Fætter, „vi skal Allesammen faa hende at se. Jeg foreslaar, at vi Alle paa éngang ruller ned ad Skrænten her; naar vi kommer til Bunden, bliver En af os liggende, som om han var kommet tilskade, og vi bærer ham saa ind i Huset.“

Forslaget blev modtaget med almindeligt Bifald, og Rosmore udbad sig strax Æren af at maatte være den, der kom tilskade; men vi blev enige om at trække Lod, og Dick blev den Udkaarede. Saa kastede vi os uden videre ud paa det bløde Grønsvær og begyndte at trille, og vi stoppede ikke, før vi var ved Foden af Bakken. Her tørnede Dick mod en Træstamme og blev liggende aldeles ubevægelig; vi bar ham saa op til Huset og gjorde den stakkels Pige, der aabnede for os, saa forskrækket, at hun i sin Befippelse lukkede alle Døre op.

„Du gode Gud, er der sket en Ulykke?“ spurgte en elegant klædt Dame, som i det Samme kom til.

„Vi haaber det Bedste,“ svarede Rosmore med et yderst alvorligt Ansigt; og da vi saa havde faaet lagt vor Byrde paa en Sofa, begyndte han med Kjendermine at undersøge Patientens Lemmer.

Heldigvis var Damens Øjne spændt fæstede paa den foregivne Læge, ellers vilde hun have opdaget de skelende Blik, hvormed hun blev iagttaget. Skjøndt ikke ganske ung, var hun virkelig kjøn, om end altfor elegant til at falde i vor Smag. Trop de bruit pour une omelette, var Resultatet af vor Undersøgelse, og vi længtes efter at komme bort for at lade vor Skuffelse gaa ud over Rosmore.

„Jeg frygter for, det vil være umuligt at flytte vor Ven strax, uden at udsætte ham for Fare“, sagde han imidlertid med uforskammet Koldblodighed.

„Nej for Guds Skyld!“ svarede hun ængsteligt, „vi kan indrette ham et Leje her i denne Stue, hvis De mener, det er nødvendigt.“

„Ja det gjør mig meget ondt, at jeg skal volde Dem saadan en Ulejlighed,“ vedblev Rosmore, som følte sig skuffet og nu gottede sig ved at spille Dick et Puds. „Men en Flytning undtagen paa Bærebør til St. Helier eller blot til Kasernen vilde være for farlig. Saasnart jeg er kommet tilbage til Fortet, skal jeg sende en Ambulance-Vogn og befri Dem for den utidige Gjæst.“

Til vor Forundring kom Dick ikke med Indvendinger, men lod til at finde sig med Ro i sin Skæbne. Vi forklarede saa i Korthed Fruen, hvorledes Ulykken var sket, og tog bort under gjensidige Undskyldninger og Protester.

Først sent om Eftermiddagen kom vi, af forskjellige Grunde, ombord. Her fandt jeg en Billet fra Dick, hvori han bad mig sende Tjeneren ud med noget Linned til ham. Jeg gav Brevet til hans trofaste Robert, forklarede denne, hvorledes han skulde forholde sig for ikke at røbe Hemmeligheden og saare Fruens Følelser, og befalede ham ligeledes at leje en Vogn, som kunde bringe hans Herre hjem. Men hvem der alligevel ikke kom den Dag, det var Dick, og da ogsaa næste Dag den ene Time gik efter den anden, uden at vi hørte fra ham, besluttede vi tilsidst at tage derud igjen. Vi fandt vor Ven liggende i det Værelse, hvor vi havde forladt ham, i en Feltseng og med et Sybord ved Siden af sig; Blomster samt en opslaaet Bog vidnede om, at Husets Ejerinde ikke havde forsømt ham.

„Saa, Dick,“ begyndte jeg, „nu er vi her for at

*) Byen paa Jersey.

hente Dig. Det var os aldeles umuligt at skaffe en Bærebør; men Du kunde jo have trukket Dig tilbage med Anstand i den Vogn, jeg sendte iaftes."

„Nej," svarede Dick tørt, „det haster jo ikke, jeg har det meget behageligt; jeg er bange for, jeg ikke kan taale at flyttes."

Vi saae forbavsede paa hinanden. Det havde vi ikke ventet os. Vi havde villet spille Dick et Puds ved at lade ham blive tilbage som forstilt syg, og nu fandt vi ham yderst vel tilfreds med sin Skæbne.

„Men, Dick! udbrød endelig Frank: — jeg tror, Du er blevet tosset. Husk paa, vi skal jo sejle imorgen."

Det var klart, at Dick var blevet indtagen i sin skjønne Plejerske og nu med vante Halsstarrighed vilde fortsætte den bisarre Tilværelse. Saa der stod vi nok saa pænt med det Par Mand og den Bærebør, vi havde bragt med for ikke at vække Damens Mistanke! Rosmore forstod imidlertid at omgaa alle Vanskeligheder; han lod sig melde hos Fruen, blev ført ind i hendes Dagligstue, takkede hende i velvalgte Udtryk for den Omhu, hun havde vist vor Ven, men tilføjede, at dersom vi nu blot maatte laane Sengen, hvori vor Ven laa, kunde vi undgaa al unødig Omflytning og kjøre ham saa meget desto forsigtigere til Byen.

Fruen gav sit Samtykke og fulgte med ind i Sygeværelset for at tage Afsked med sin Gjæst. „Doktoren her siger, at De maa forlade os," sagde hun og rettede paa hans Pude og saae paa ham med et medlidende Blik. „De veed, hvor gjerne jeg vilde være Dem til Nytte, om jeg kunde; men jeg faar jo ikke Lov til at beholde Dem længer."

„Jeg tror ikke, jeg kan taale at blive lagt paa en Bærebør," forsikkrede Dick, som ikke anede, hvad der vilde ske.

„Nej, det har jeg sørget for, min Ven," svarede Rosmore, og vinkede Mandskabet hen til sig. De løftede behændigt Sengen op mellem sig og bar uden videre Dick ud i den friske Luft. Fruen holdt Lommetørklædet for Øjnene; Rosmore sagde hende endnu et Par smukke Ord til Tak for hendes Omsorg for vor Ven; og derefter bugtede vort Tog sig i højtidelig Procession op ad Skrænten.

Den Aften var Dick usædvanlig ordknap, uagtet han var udsat for en Mængde Spørgsmaal og Drillerier. Han trøstede sig ved sit Glas, og lod kun nu og da et Ord falde om, at han vilde besøge Den igjen, saasnart en passende Tid var hengaaet.

Alphonse Borring.

(Fortsættes)

Alexander Dumas i sit Hjem.

I Avenue de Villiers, en af de lange, rolige Alléer paa den anden Side Paris' ydre Boulevard, ligger en ny, men gammeldags udseende Bygning med rød Murstensfaçade og hvide Hjørnesten. Den skjuler sig halvt bag en foran liggende Have, som yderligere afdæmper Støjen og Uroen fra Verdensstaden. Det Hele gjør Indtryk om just ikke af Pragt, saa dog af Komfortabilitet i Ordets fulde Forstand.

Her bor i et Hjem, som i Virkeligheden ogsaa hører til de bedst indrettede i hele Paris, Alexander Dumas den Yngre, en af Frankrigs — og dermed ogsaa af Verdens — berømteste, bedst begavede og bedst betalte dramatiske Forfattere for Øjeblikket. Det er mer end en sædvanlig Privatbolig; det er et Kunstgalleri, opfyldt af Malerier, Tegninger og Skulpturarbejder fra Øverst til Nederst. Man finder Malerier allerede lige indenfor Døren; dersom Husets Ejer agter at anskaffe sig flere, lader han til umuligt at kunne skaffe Plads til dem, med Mindre han da hænger dem udenpaa Murene. Spisesalens Vægge er overfyldte af dem, og ligeledes de andre Stuers; de hænger helt op langs Trapperne, aabenbart mere, fordi der er saamange af dem, end for at de skal ses, thi her paa Trapperne forstyrres i høj Grad deres Virkning af Skjæret, som falder ind gjennem de farvede Vinduesruder. Og dog er det lutter udmærkede Sager, virkelige Perler af Fortuny, Corot, Regnault, Moret, Troyon og Flere. Hvis Dumas var Forretningsmand, kunde han ikke anbringe sine Kapitaler bedre; det er Arbejder, hvis Værd absolut maa stige betydeligt Aar for Aar. Saaledes maaske navnlig Billederne af Meissonnier, hvis ejendommelige Vane at arbejde paa man har udmærket Lejlighed til at gjøre sig bekjendt med i Dumas' Galleri. Meissonnier har den Ejendommelighed, at han lader til kun at kunne omspænde med Blikket et lille Omraade ad Gangen; hvor Andre ser i Fod, ser han i Tommer. For nylig malte han et Hoved af Dumas i halv Legemsstørrelse, og det kostede ham overordenlig stor Anstrengelse at tumle med disse Kæmpeproportioner.

Dumas har imidlertid ikke samlet disse Kunstsager blot som Amatør; de er tvertimod i en vis Forstand det Værktøj, hvormed han arbejder. „Forfatteren," siger han, „er væsenligt et Produkt af sine Omgivelser, og han bør derfor bestræbe sig for, at disse bliver af bedste Slags. Dog maa det forstaas med en vigtig Begrændsning: Kunstneren bliver kun ret inspireret af en Kunst, der ikke er hans egen. Han er altfor haandværksmæssigt indviet i en vis Slags Effekt, til at han rent og ublandet kan nyde dens Skjønheder. En smuk Statue derimod kan vække en smuk Melodi til Live, ligesom en Musikers Værk kan indgive Billedhuggeren hans lykkeligste Tanker. „Tartuffe" og „Misantropen" gjør mig snarere modfalden end oprømt. De viser mig kun altfor klart, hvad jeg ikke kan gjøre. Naar jeg derimod betragter Venus fra Milo, eller naar jeg hører Don Juan, føler jeg Intet til de praktiske Vanskeligheder ved Udførelsen; jeg ser kun Mesterværket i dets Totalitet som saadant, og jeg drømmer om Muligheden af at skabe noget Lignende paa et andet Kunstomraade."

Som Følge heraf lever Dumas i Grunden mere mellem Malerier end mellem Bøger. Hans Bibliothek er lille, egenlig kun et eneste Bogskab med de ypperste Forfattere: Shakespeare, Homer, Dante, Moliére, Montaigne osv., samt fremfor Alt med videnskabelige Arbejder. Forfatterne i Fysiologi f. Ex. er meget talrigt repræsenterede. Kritikere, der stadig paastaar, at Kunstværker med en bestemt Tendens absolut maa mislykkes, vil undres ved at høre, at Frankrigs populæreste dramatiske Forfatter netop for Øjeblikket er beskæftiget med et Arbejde, der skal fremstille det saakaldte Kvalitetsvalgs Indflydelse paa det moralske Omraade. Et Skuespil med et saadant Emne er ganske vist et dristigt Foretagende, men ikke for dristigt for Dumas; han har tidligere været i Kast med lignende. Det er karakteristisk for hans Geni, at han opfatter som Filosof og derpaa kalder den anden Halvpart af sit Jeg, Dramaturgen, frem for at iklæde Tanken en letfattelig, konkret Form. Hans Ideer bevæger sig i første Instans paa Moralens Omraade; han sysler med dem, til han har frembragt ikke en Afhandling, men en Situation, og hans Tilhørere tvinges til Latter eller Taarer uden et Øjeblik at ane, at de har for sig en behændigt omklædt Sætning af den alvorligste af alle Videnskaber.

Hans Arbejdsværelse er et rent Pulterkammer, overfyldt, foruden med Billeder og store Statuer, tillige med alle mulige Sager af Porcellæn, Terrakotta osv. Midt paa Gulvet staar et stort Skrivebord. Han har selv i et Brev til en af sine Venner beskrevet, hvorledes det ser ud. „Det er oversaaet," siger han, „med Papir af alle Slags Former og alle Slags Farver. Jeg spreder det omkring mig i den vildeste Uorden for at give mig Smag for Arbejde, thi der findes Intet, som mere vækker Lysten til at skrive hos en Forfatter end netop smukt Papir. Det er som Mælk for Katten; det er uimodstaaeligt. Nedenfor det har jeg mine Breve. Jeg gjemmer alle dem, jeg faar; der er nogle, som er tredive Aar gamle. De ligger allesammen i en stor Skuffe med afdelte Rum, som jeg kalder „den fælles Grav". Bliv ikke forundret, hvis jeg en skjøn Dag publicerer en Bog med den Titel. Naar jeg har lagt Planen til en Komedie, tager jeg tyve Ark Papir for hver Akt, undtagen for den sidste, og saa giver jeg mig i Kast med Arbejdet. Efterhaanden som jeg nærmer mig det tyvende Ark, begynder jeg at tænke, at det nu vist er paa Tide at slutte den Akt. Kun den sidste er begrændset til at omfatte sytten Ark; den bør være kortere end de andre. Lang Erfaring har lært mig at holde fast ved et bestemt Kvantum; Publikum kan ikke fordøje Mere."

I Smaat som i Stort viser han sig yderst modtagelig for Indtryk af, hvad der omgiver ham. Hans Papirpressere er Modeller i Bronze eller Marmor af hans Venners Hænder, . . . det behøver ikke at siges, at hans Valg er strengt indskrænket til det ene Kjøn. Hver Haand er en Souvenir, og en af dem især er af sjelden Skjønhed og tillige en Hemmelighed for alle Andre end Modellens Ejer. „Forestil Dem," plejer han at sige, „at i Aaret 1843 den 11 April — —," og her afbryder han saa Historien. Et fint Portræt, som han altid har staaende foran sig, fremstiller Jeannine i «Les Idees de Madame Aubray». Han har oplevet alle sine Arbejder.

I Lighed med de fleste Franskmænd begynder han sit Arbejde tidligt om Morgenen for at kunne have Aftenen fri. Hans Maade at adsprede sig paa har stundom været højst usædvanlig. Da de kinesiske Knivkastere kom til Paris for nogle Aar siden, morede han sig af og til med at efterligne deres Kunststykker som en Slags privat Øvelse i Gymnastik og til Rekreation for baade Legeme og Sjæl. En af hans Yndlingsadspredelser i de senere Aar bestaar i at gjøre rent i sin egen Stue. Naar hans Ideer ikke er saa klare, som han kunde ønske, kaster han Frakken og paatager sig for en Dags Tid eller to en Stuepiges Funktioner, indtil han atter føler sig parat til dramatisk Filosoferen.

Hans Konversation er saare behagelig, og han forstaar altid at vælge Udtryk, som paa den heldigste Maade passer til Emnet. Han er i Besiddelse af en af de sjeldneste Evner, Evnen til at gjøre en Monolog interessant. Han begynder sin Bevisrække med en almindelig Sætning, og man aner Intet, lige til man opdager, at Slutningsepigrammet ogsaa er en logisk Konklusion. Han personificerer sit Argument, udvikler det under Samtale med digtede Karakterer, og Tilhørerne faar efterhaanden fuldstændig Fornemmelsen af at overvære en scenisk Forestilling.

Hvad det Ydre angaar er han noget over Middelhøjde, har en kraftig Legemskonstitution og saa lidt af Forfattertypen i sin Fremtræden, at man kunde fristes til at antage ham for et Menneske, der aldrig har ladet trykke en Linie. I hans Øjne vil man dog altid finde Noget, der skiller ham bestemt fra den store Mængde og røber den skarpe Jagttager. Naar der kommer Liv i disse Øjne, breder de Lys over hele Ansigtet, og han ligner da altfor meget et Geni, til at man et eneste Øjeblik kan antage ham for kun at være en fuldendt Verdensmand.

Hollandske Rejsefeuilletoner.

I.

„Alle Veje fører til Rom", sagde man i gamle Dage. Nu holder den Paastand ikke stik længer. Den gamle Kunststad ved Tiberens Bredder er dethroniseret, dens egne Kunstnere vandrer ud for at lære af de store Mestere ved Seinen. Nu fører alle Veje til Paris. Og dobbelt, tidobbelt naturligvis i dette for Seinestaden saa mærkværdige Aar 1878.

Men alle Veje er ikke lige gode. Jeg skal idag proponere en, som forekommer mig excellent. Maaske mindre, naar man drager derned. Saa har man Hastværk med at faa rystet det hjemlige Stuestøv af sig i Expositionstummelen. Med sex og tredive Timers Iltogsfart, selv om den gaar gjennem utaalelig Solhede, forliges Længslen efter det Nye udmærket. Men naar man har fartet omkring fra Indtryk til Indtryk i ustandselig Rækkefølge, træt Øje og Tanke ved at se og opfatte fra Morgen til Aften, levet med saameget, som man overhovedet kan leve med i dette store, støjende, af Trængsel og Uro og Nydelse, men ogsaa af Anstrengelse paa alle Kanter mættede, parisiske Udstillingsliv, saa kommer der en Dag, da Hvilen og Stilheden igjen er det, som smager bedst. At rejse hurtigt hjemad for at søge den, kan ikke nytte. Der venter jo hundrede Forretninger og alt Sligt paa ubarmhjertigt at gjøre det af med Ens Ro. Det er i et saadant Tilfælde, jeg anbefaler Forslaget om at vælge en Rejseroute, der hører til de uvante. Det lyder: læg Vejen gjennem det mest stille, det fra hele det almindelige civiliserede Evropa mest forskjellige Land, Landet med de uendeligt flade Marker og de uendeligt rolige Indbyggere, Landet, hvis vide Horisonter Dampskorstensrøgen endnu ikke har mørknet, hvor den elskværdige gamle Vindmølle endnu er det dominerende Punkt i Landskabet, hvor Klædedragt og Menneskefysiognomier, Trækbaadene paa Kanalerne og Husene i Byerne udsletter alle mulige Reminiscenser om den moderne Verden. Rejs over Holland; man bliver paa en saadan Rejse — tilsyneladende idetmindste — flyttet langt, langt bort i Tiden, helt ind i Middelalderen næsten.

Kom f. Ex. til Amsterdam. Vi antager, at der er gaaet en fem, sex Timers Rejse forud, og at Ankomsten sker omtrent Klokken Tolv om Formiddagen. Man har endnu Intet spist, siden man stod op, og Menneskets Behov til legemlig Føde gjør sine Krav gjældende. Man henvender sig til den alvidende røde Rejseven, der kalder sig Bædeker. Han giver Anvisning paa Stadens fornemste Restavration, og man haster derhen. En ung Pige med gyldent Pandebaand, med et allersødeste lille Ansigt og aldeles kolossale Fødder — de fleste Hollænderinder er smukke, men de har desværre næsten ogsaa Allesammen rentud umulige Fødder — gaar alene omkring og gjør rent i en Sal med Billard i Midten og Smaaborde rundt om, et fuldstændigt Pendant til de gamle Skipperhotellers Gjæstestuer nede i Nyhavn. I den Blanding af gebrokkent Dansk og umuligt Tydsk, hvormed man i Regelen klarer sig ganske vel i Holland, søger vi at bibringe hende en Forestilling om vor Appetit. Hun tilkalder en Opvarter, der taler Fransk. — Vil De være saa god at bringe os Spisesedlen. — Her existerer ingen. — Vil De da venligst underrette os om, hvad vi kan faa at spise. — Ingenting. — De forstaar os aabenbart ikke: vi ønsker kun, hvad Restavrationen kan byde, en eller anden Ret Mad, ligegyldigt hvilken. — Kokken kommer først Klokken To; og før gjøres der ikke

Østerrigerne i Bosnien: Fra General Szaparys Tilbagetog til Doboj. (Se S. 420).

Bryllup pr. Revolvere: En ung Amerikaner tvinges til at gifte sig. (Se S. 425)

Kinesere paa Scenen: Forestilling i det kejserligt kinesiske Theater i San Francisko. (Se S 425).

Ild paa i Kjøkkenet. Før halv Fire plejer her ikke at komme Gjæster i Restavrationen, og før kan jeg Intet servere dem. — Men maaske De da er saa god at anvise os et andet Lokale, hvor vi kan faa Noget at spise. — Det kan De paa denne Tid af Dagen intetsteds faa i Amsterdam.

Samtalen er ordret, som jeg selv har ført den med den paagjældende Opvarter. Og han havde Ret. Amsterdam er Hollands Hovedstad, og den har 300,000 Indbyggere; men disse tre hundrede tusinde Mennesker lever indtil deres Middagstid, mellem Tre og Fire, af Brød og Kaffe, og der existerer i Staden ikke en eneste Restavration, som tillader Folk at følge en anden Levevis.

Vi maatte slaa os tiltaals med Kaffen. Da den var konsumeret, begyndte det at regne. Vi vilde tage os en Vogn for at se Byen uden at generes af Føret. I Regnvejr er de snevre amsterdamske Gader nemlig ingenlunde lystelige at passere. Men Hollands Hovedstad er akkurat ligesaa elskværdig primitiv, hvad Droskevæsenet som hvad Restavrationerne angaar. Hollænderen har tilstrækkeligt store Fødder at gaa paa, han kjører ikke. Og Amsterdam lader ikke til at være en By, der besøges saa meget af Fremmede, at man kan holde Drosker til dem. Vil man have en Vogn, er der ikke Andet at gjøre end at spadsere hen til en Vognmand og vente hos ham, til der bliver spændt for. Man har baade lukkede og aabne Kjøretøjer, men naturligvis er Prisen ogsaa hollandsk, det vil sige ganske mærkværdig; den aabne Befordring koster omtrent dobbelt saa meget som den lukkede. Saa faar man imidlertid rigtignok ogsaa en Kudsk, der er meget fin, med et saa brillant karakteristisk spidsskæget Ansigt, som det kunde være taget lige ud af et Rembrandtsk Billede, og med en høj sort Hat thronende majestætisk paa det kortklippede Haar. Sort Hat er en meget sjelden Luxusartikel i Amsterdam. Fraregnet min Kudsks, min Rejsevens og min egen saae jeg ikke ti i hele Byen.

Selve Stadens Udseende gjør et ikke mindre antediluviansk Indtryk. Man klager over Mangel paa Stil i vore Dages Byer; det er en Klage, som ikke gjælder Amsterdam. Man kan ikke tænke sig noget mere Stiliseret end den. Men det har aabenbart moderne Arkitekter ingen Skyld i. Hele den store Hoveddel af Byen præsenterer sig endnu ganske som for Aarhundreder siden; det maa ikke være saa usolidt endda at bygge paa Piller.

Ogsaa fra skandinaviske Byer kjender man denne det syttende og attende Aarhundredes hollandske Stil; hist og her finder man tilmed endnu i Kjøbenhavn enkelte Bygningsreminiscenser fra den. Men i Amsterdam er der slet ikke Andet. Gade op og Gade ned staar den ene røde Murstensgavl ved Siden af den anden i uafbrudt Række. Lige ensformigt og lige alvorligt overalt, uden Skygge af Forandring, uden mindste Spor af moderne Snit over et eneste af disse gamle Kjøbmandshuse. De er vinde og skæve allesammen, men selv deri ligner de hinanden; en Krumning ind paa Midten og en Fremspringen af Gavlens øverste Spids hører uundgaaeligt med til den fælles, stive Uniform. I Begyndelsen generer disse abnorme Façadelinier den Fremmede en Del; man paaskynder sine Skridt, alt imedens man kaster urolige Blik til Hanebjælkerne øverst oppe, man har en Fornemmelse, som om de absolut maatte dumpe ned paa Ens Hoved under deres Bestræbelser for over Gjenbogavlen at kigge hen til „Grachterne“ efter Kjøbmandsvarer, som de kan faa Lov at hejse op. Men en eller anden patriotisk Hollænder ser Forfærdelsen, hvormed man haster afsted for at undgaa den indbildte Fare. Han er uhyre bekymret for sine Byers gode Renommé hos Fremmede, og han forsikkrer os, at der ikke er allermindste Spor af Grund til at være ængstelig. Den øverste Part af disse Gavle er tøjret fast med forsvarlige Jernstænger, og naar selve Gavlen slaar Bugter, er det ikke dens Alderdom, som er Skyld deri. Man har fra første Færd bygget den saaledes, for at Vandet kunde løbe af. Naturligvis; det vilde jo være urimeligt, om de hollandske Huse ikke ogsaa var skabte som Hollændere.

Selvfølgelig er der ingen Fortove udenfor dem, idetmindste ingen, man kan passere. Naar Gaden er rigtig fornem, findes der ganske vist en halv Alens Fliser mellem Rendestenen og Husene; men de er ved hvert tiende Skridt spærrede af med Jernkjæder for at hindre Passagen. Stueetagens Vinduer sidder nemlig langt nede, og Hollænderen vil ikke have sin rolige Familielykke forstyrret af indiskrete Blik. Der er jo desuden ingen Grund til at holde Trottoirer, naar selve Gaden kun ved højtidelige Lejligheder befares af Vogne.

Maaske skyldes iøvrig Vogntrafikens exempelløse Sparsomhed selve Byens Anlægsmaade. Man risikerer, naar man benytter sig af det amsterdamske Befordringsmiddel, hvert Øjeblik at kjøre sig i Klemme, selv om man holder sig til Stadens egenlige Hovedpulsaarer. Og at komme tilvogns ind i den Labyrinth af Stræder og Gyder og Passager, som i alle Retninger gjennemkrydser Byen, hører til det absolut Umulige. Har man Anlæg til Korpulence, kan det være vanskeligt nok tilfods. Salig Peder Madsens Gang var boulevardbred i Sammenligning med disse Tarmstrenge.

Inde i deres uhyggelige Dybder huserer aabenbart Pluraliteten af de 35,000 Jøder, der har fundet et Asyl i Hollands Hovedstad. Tør man dømme efter Indtrykket fra Gaderne, hører nemlig Amsterdam til de sjeldne Byer, hvor Jøderne ikke er rige Folk. Hveranden Arbejder, man møder, præsenterer Typen, som det er umuligt at tage fejl af, og fra de tusinde Sælgekarrer, der bidrager væsenligt til at give det amsterdamske Gadeliv dets ejendommelige Præg, sender altid store orientalske Øjne deres graadige Blik ud paa de Forbigaaende. Ikke saa sjeldent kryber de stakkels pjaltede Handlende længere frem, haler Folk i Frakkeskjødet, og søger med anbefalende Skrig eller med ydmygt Tiggeri at blive Karrernes Indhold kvit. De staar der fra Morgen til Aften, i godt og i daarligt Vejr. Naar det regner, spændes et snavset Lærredstelt ud over Karren, og under det fortærer saa hele Familien sine halvraadne Fisk og sine visne Grøntsager. Først om Aftenen, naar den sidste Rest af Gadelivet er uddød, spænder dens Medlemmer sig for Karren, og søger hjem til Gyderne. Over adskillige Kjældere derinde vil man lægge Mærke til Indskriften, „Water en vuur te koop“, Vand og Ild tilsalgs. Der kjøber de sig for et Par Ører saameget varmt Vand, som er nødvendigt til en Kop Kaffe eller The, samt et Stykke Tørvegløds til at lægge under Kjedlen. Det er for dem Dagens Herremaaltid.

Men Mange af dem sparer paa den Maade Cent sammen efter Cent. Og der kommer en Dag, da de eller deres Sønner eller Sønners Sønner slaar en Streg over Fattigmandslivet og flytter hen ved Grachten. Grachterne er Amsterdams store Boulevarder, Potentaternes Del af Byen, og forresten ingenlunde den mindst seværdige. I Midten trænger Baad sig ved Baad og Kjøbmandsskude sig ved Kjøbmandsskude paa den selv i Stormvejr stille Kanal. Paa Siderne er der intet Bolværk, intet Stakit engang. Den gaar saa at sige i Flugt med Gaden; Hollænderne er for fortrolige med Vandet, til at de skulde være bange for det. Adskillelse mellem Kanal og Gade danner kun de lysgrønne Elmetræer. Ved Sommertid, naar disse Træer staar med Løv, er der trods al Sneverhed og alt gammeldags Snit hyggeligt her ved Grachten, en underlig stille, patriarkalsk Hygge. De stive, alvorlige Hollændere spankulerer gravitetisk forbi eller sidder udenfor Husene paa de grøntmalede Bænke, Skuderne stikker deres hundredaarige Stavne frem, — man er langt, langt borte fra det moderne Liv og den moderne Verden.

Mac Adam.

Det gamle Hus.

Efter Pierantoni-Manzini.

(Sluttet).

VI.

Jeg udbringer en Skaal og slutter

Hvad der saa videre skete, højstærede Herskaber? Jo ser De, da jeg traf Rafael igjen, var han det lykkeligste Menneske under Solen. Grev Ernst, der ikke just var en snavs Fyr, men som oprigtigt talt ikke havde Hjerne til Husbehov, brød sig Pokker ikke om Argia, men vilde meget gjerne have sin Gjæld betalt, for femtende Gang tror jeg: saa da den Sag var klaret, trak han sig tilbage. Saa kjørte den gamle Baron og Rafael hen til Argias Fader og fik Medgiften og det Hele bragt i Orden, og derpaa gik Faderen ind og sagde til Argia, at nu var Forbindelsen klappet og klar, og hendes Tilkommende ventede paa hende inde i Værelset ved Siden af. Det stakkels Barn, der jo mente, det stadig var Grev Ernst, vred sig som en Orm; men der hjalp ingen kjære Moder: „jeg har givet mit Ord, sagde Faderen (som stod og smaalo over hende i sit stille Sind), Du maa gaa ind!“ — Saa lukkede hun da Døren op, kom ind med bøjet Hovedet og med Øjnene fulde af Taarer og sagde ganske sagte: „Hr. Greve, sagde hun og saae ned i Gulvet: — jeg er nødt til at sige Dem, . . . jeg kan ikke blive Deres Hustru. Det er ingen tom Udflugt, . . . jeg elsker en Anden, . . . det er Grunden til mit Afslag!“

— O Argia! hviskede Rafael, som ikke længer kunde styre sig. — Hun saae op, udstødte et Skrig og laa i næste Nu — halvt leende og halvt grædende — ved min Malers Bryst . . . At de to Gamle — Baronen og hendes Fader — gav hende Lov til at blive liggende der og forresten stod og smidskede og græd saa smaat med, behøver jeg naturligvis ikke at fortælle.

Men det maa jeg sige, at Lykken gik ikke Rafael til Hovedet. Han blev ved at være som en Ven for mig og kom tidt og saae til mig, naar jeg var paa Arbejde; ja Huset, vi skulde have revet ned, kjøbte han til Syvende og sidst, og da den blaa Stue jo allerede var gaaet al Kjødets Gang, lod han mig lave lige Magen efter den, med Helgenbillede og Loftsmalerier og det Hele. Første Maj havde vi Façaden klar, og saa blev der taget fat paa Dekorationen af den store Sal, hvor Bryllupet skulde staa. Hver eneste Dag trak Rafael i Kitlen, klattrede op paa Stilladset og malede paa Loftet de dejligste Barnefigurer, et Menneske vilde se for sine Øjne. „Herregud, Hr. Rafael, sagde jeg: — nu er De rig og Baron, hvad vil De saa blive ved at slide for? Hvorfor sidder De ikke heller hjemme og kjæler for Kjæresten?“ — „Nej, Beppo, svarede han meget fornuftigt, jeg vil ingen Dagdriver være. Det er mig en Lykke at se min Argia, men Lykken smager allerbedst, naar man synes, man har fortjent den. Kjærlighed og Arbejde! det er og bliver mit Valgsprog.“

Malerierne var færdige, og der kom mange berømte Kunstnere og saae paa dem og hævede Baron Rafaels Talent til Skyerne, medens de maaske ikke vilde have værdiget den fattige og forældreløse Dreng et eneste Blik. Men saadan gaar det her i Verden! Naturligvis kom Argia ogsaa, og hun saae paa Englene, Rafael havde malet, og paa ham selv, og saa blev de begge To ildrøde i Hovedet: jeg veed ikke, om de kanske tænkte paa andre smaa Engle, som snart skulde . . . nok sagt! Og saa kom Frøkenen hen til mig og rakte mig sin lille hvide Dukkehaand, som jeg ovenikjøbet maatte trykke forsvarligt, og saa sagde hun: „Mester Beppo, sagde hun, Rafael og jeg har bestemt, at De skal være vor Forlover.“

Jeg synes ellers, jeg har et ganske godt Snakketøj; men jeg vil være evigt fordømt, om jeg kunde faa et Ord frem, . . . det bare pressede mig i Halsen, som om jeg var paa det Nærmeste til at skulle kvæles.

— Ja vi har, sagde hun: — og De faar ikke Lov til at sige Nej, . . . mig har Ingen Lov til at sige Nej til! tilføjede hun med et Smil, saa jeg gjerne kunde være gaaet i Ilden for hende. Jeg mumlede Noget, om at det gik virkelig ikke, hun maatte dog betænke, at . . . „Nej, sagde hun, vi har betænkt det Altsammen. Paa Søndag Morgen er De parat til at følge os i Kirke og op paa Raadhuset, og saa spiser vi og er sammen, til Rafael og jeg kjører ud paa Landet, hvor De veed, vi vil tilbringe vore Hvedebrødsdage!“

Dermed var hun borte, og jeg stod ganske forbløffet og stirrede efter hende. Men Rafael kom Dagen efter og forsikkrede mig, at det var deres ramme Alvor, . . . og saa tænkte jeg som en fornuftig Mand: lad os se at skille os fra det saa pænt som muligt. Altsaa lod jeg Mutter undre sig, saameget hun vilde, og løbe og prate til alle Naboerne om den Ære, der var vederfaret mig; jeg passede bare paa, at hun sørgede for mit Tøj, og forresten lukkede jeg mig inde og spekulerede over, hvordan jeg skulde bære mig ad, og hvad jeg skulde sige paa Bryllupsdagen.

Vi var en 50 Stykker tilbords, Hertuger og Prindser og Damer og Kunstnere. Der var ogsaa en Rigsdagsmand, men ærligt talt syntes jeg ikke om ham; snakke og være vigtig paa det kunde han, men saasnart det virkelig gjaldt om Politik, om hvad der var til Nytte der eller der, saa var han, med Tugt at melde, dummere end Deres ærbødige Tjener. Forresten blev der jo udbragt en hel Del Skaaler, og saa lige paa Slutningen siger Rafael til mig: „Men, Beppo!“ siger han, „har Du ikke et godt Ønske for os? Det er Dig, der har skabt vor Lykke, og saa sidder Du der og mæler ikke et Ord!“ . . . „Jo med Tilladelse!“ sagde jeg saa og rejste mig op, og Allesammen gav de sig til at glo nysgjerrigt paa mig: — siden De ønsker det, vil jeg ogsaa nok sige Lidt. Og saa vil jeg sige, at de ærede Herskaber finder det maaske løjerligt, at en simpel Haandværksmand sidder her idag ved samme Bord som de. Men jeg har taget imod Indbydelsen, for det Første, fordi det var en Engel, der kom med den til mig, og for det Andet, fordi jeg mener, at i vore Dage skal ethvert Menneske stole paa sig selv og holde sig selv god nok til at omgaas som Ligemand med hvem det skal være. Det kan ikke nytte, mine Herrer! vi har ligesaa bravt et Hjerte som alle Andre, vi mangler bare Dannelsen og Levemaaden. Og se derfor vil jeg sige til Dem, Rafael, da De jo før har gjort Dem til af, at De hørte til Arbejderne: glem De os ikke, vil jeg sige, nu da De er bleven rig og mægtig! bliv De og Deres kjære Kone vore Velgjørere, undervis vore Børn, hjælp vore Fruentimmer til at faa aflagt deres Fordomme, uddan og opdrag os i enhver Henseende! Det er paa den Manér, man tjener sit Fædreland, Hr. Rigsdagsmand, og arbejder for den rette Frihed. Og saa vil jeg forresten bare sige, om vi skal drikke igjen paa de Nygiftes Velgaaende og give dem et rigtig velment Hurra med paa Vejen! De leve! Hurra!“

Der var jo nok de, der havde skaaret Ansigter ad Talen, men jeg kerte mig Pokker om det. Den gamle Baron klappede mig paa Skulderen og sagde: „Bravo, Beppo, din Filosofi er ikke tappet af den daarligste Tønde!" og Rafael omfavnede mig og svor, at han skulde følge mit Raad. Saa fulgte jeg dem til Vogns, og Argia kyssede paa Fingeren ad mig, og jeg stod og blev ganske fugtig om Øjnene af at stirre efter dem, da de kjørte.

Men da jeg saa var kommet hjem, satte jeg mig til at skrive Historien her, for at se at faa Bugt med det daarlige Humør. Skulde Rafael holde Ord, var det jo muligt, at Mester Beppo fik Stof til en ny Beretning, og det en, der var endnu lystigere end denne; men foreløbig anbefaler jeg mig til de ærede Læseres gunstige Omdømme.

Gjennem de Sortes Verdensdel.

Efter H. M. Stanley.

VI.

Kampe og Udsigter.

Den vældige, med Buskads tæt bevoxede Højslette begyndte at give Plads for isolerede Bjerge, Bakkerækker og dybe Furer, og fra disse Furer kom nogle Smaabække, Nilens fjerneste Kilder mod Syd. Hidtil havde vi kun hentet vort Drikkevand fra Damme og stillestaaende Pøle. Nu blev Floderne (der alle løb mod Nord) talrigere, men underligt nok var Hornkvæget, Hundene, Faarene og Gederne, vi saae i denne rigeligt vandede Egn, rene Skeletter, og ene Menneskene lod til at have deres gode Udkomme. Som besynderlige Karaktertræk hos de Folk, vi stiftede Bekjendtskab med, kan anføres, at etsteds var de meget venskabelige, men vilde dog paa ingen Maade vise os Vej, og et andet Sted, hvor de nysgjerrigt, men noget sky iagttog os paa Afstand, havde de den besynderlige Skik at rive omhyggeligt Haarene ud under Armene og i Ansigtet. Ellers var der indtil 21. Januar (1875) intet særligt Mærkeligt at notere. Vi passerede et Klippeparti paa en Kvadratmils Udstrækning, hvor løjerligt forrevne og af Vandet ligesom afslebne Kupler og Takker ragede op i Tusindvis; af og til dannede Klipperne fuldstændige Kegler, og disses Spids var ligesom kalcinerede, begrundet paa den stærke Hedes Indvirkning og den derefter følgende pludselige Afkøling ved Regnen . . . Temperaturen steg i disse Dage sjeldent over $20\frac{1}{2}^0$ R., holdt sig ofte længe paa 15^0 og sank om Natten til $13^3/_4{}^0$.

Paa den ovenfor nævnte Dag havde vi slaaet Lejr paa det højeste Punkt i et omtrent tolv Mil langt og sex Mil bredt Dalbækken, hvorover en Mængde Landsbyer laa spredte; Egnen kaldes Vinyata eller Niranga. Bedst som vi var ifærd med at udpakke og tørre en Del Tøjer, der var blevne vaade, fik jeg Besøg af Stedets store Hexedoktor, der medbragte en fed Oxe som Venskabstegn. Jeg beværtede ham med meget sød Kaffe og Biscuits, forærede ham en Mængde Sager, indgik efter hans Opfordring og med al en Hednings højtidelige Alvor Broderskab med ham, og sagde endelig nok saa forhaabningsfuld Farvel til ham, efterat jeg endnu havde lovet at sende ham Hjertet af Oxen, som mine Folk var ifærd med at slagte. Hele Dagen var gaaet fortræffeligt, Expeditionen var kommet godt ud af det med de Indfødte, og det var derfor en højst overraskende Ubehagelighed, da mine Udsendinge meldte mig, at En af Folkene, som af Helbredshensyn var fulgt langsomt bagefter, var blevet fundet liggende dræbt og ilde tilredt med over 30 Saar. Jeg tav imidlertid selv og befalede Alle at tie om Mordet, tog næste Morgen Kl. 8 med uforandret Venlighed mod Hexedoktoren, gav ham paany Foræringer og skiltes paany fra ham som fra en god Ven. En halv Time efter lød pludselig Krigsskriget „Hihju æ hihju", og jeg havde neppe faaet Stunder til at samle en lille Styrke, før en stor Skare Indfødte marscherede op væbnede med Spyd, Buer, Pile og Skjolde. To ubevæbnede Parlamentærer, som jeg udsendte, fik dog sluttet Fred med denne Skare: en af mine Mænd havde stjaalet en Smule Mælk, paastodes der, og den Mælk forpligtede jeg mig til at godtgjøre rigeligt. Men ligesom Hoben beredte sig til at trække af, kom en ny, stærk Afdeling til; og her var et Par høje Skikkelser utrættelige i at opflamme til Kamp med rasende Kast med Hovedet, hidsige Gestus og indtrængende Ord. Det lod endog til, de vilde slaas med dem, der nys havde sluttet Fred med mig, hvis disse ikke brød Freden. I det Samme kom en af mine Mænd til mig med et Kastespyd siddende i det højre Albueled, et Snit i venstre Side og et gabende Saar i Tindingen af en udslynget Knortestok; han selv var blevet saaledes tilredt, hans Broder var blevet dræbt af nogle Indfødte, — og strax efter viste disse Indfødte, med endnu blodige Hænder, sig ovre blandt Fjenderne, der herved Allesammen stemtes for at føre Krig. „De fejge Bangbuxer og de hvide Mænd, der aabenbart kun var Fruentimmer", skulde dræbes.

Kampen begyndte og varede ved den Dag og næste Dag og ligeledes d. 25., da vi endelig fik jaget vore Angribere tilbage, fik stukket Ild paa nogle af deres Landsbyer og fik skaffet os selv fri Aandsfrisk. Ialt mistede vi paa de 3 Dage 24 Mand og 12 Geværer; Fire blev saarede, og 4 Kasser Ammunition blev opbrugt. Da vi havde en 25 Syge, var Situationen ingenlunde tiltalende. Ganske vist var der i en Fart blevet bygget en stærk Pallisadeforskandsning om Lejren, saa vi kunde holde os; men Angriberne trak bestandig nye Kræfter til, vilde aabenbart ikke slippe os for nogen Pris, og truede saaledes med fuldstændig at indeslutte og i billigste Tilfælde at udsulte os. Jeg tør sige, at jeg til det Yderste søgte at undgaa Kamp og kun nødtvungen forsvarede mig; men det følger af sig selv, at jeg foretrak at føre Krig efter Kunstens Regler fremfor selv med alle mine Folk at blive dræbt. Efter al Sandsynlighed var det væsenlig Begjærlighed efter vore Tøjer (og maaske ogsaa ren Mordlyst), som drev de Indfødte til at anfalde os. De angreb saa vedblivende og modigt, fordi (som en Høvding senere forklarede mig) — jeg havde sendt Hexedoktoren Oxens Hjerte tilbage! Det maatte jeg aldrig have gjort. De Indfødte troede nemlig, at idet vi mistede dette blod-udbredende Organ, havde vi svækket vore egne Legemer, saa vi nødvendigvis vilde blive et let Bytte for dem. Det er en af den Slags Anskuelser, som civiliserede Mennesker har saa vanskeligt ved at sætte sig ind i, men som ikke desto mindre paa et lavere Udviklingstrin staar urokkeligt fast og bestemmer over Folks hele Gjøren og Laden.

(Sluttes.)

Billedtexter.

Fra Rhodope-Opstanden. Strax efter Berliner-Kongressens Afslutning nedsattes en Kommission, som skulde undersøge Tilstanden i Rhodopebjergene, hvor de muhammedanske Indbyggere havde gjort aabent Oprør mod Russerne paa Grund af den slette Behandling, disse i Forening med Bulgarerne havde ladet dem vederfares. Efterat en russisk-tyrkisk Kommission forgjæves havde søgt at formaa Insurgenterne til at indgaa en Overenskomst, mente man, at en international Kommission, sammensat af østerrigske, tydske, engelske, russiske, franske, italienske og tyrkiske Afsendinge, vilde kunne udøve en større Indflydelse. Men det var for Meget forlangt, at Repræsentanter for saa mange forskjellige Magter, hvoraf flere ovenikjøbet staar i spændt Forhold til hinanden, skulde kunne enes, og Kommissionen har da ogsaa lagt Beslag paa den offenlige Opmærksomhed netop derved, at de russiske, italienske og tydske Repræsentanter ikke vilde underskrive en Fællesbeslutning. Det maa alligevel anses for bevist, at der af Bulgarerne og de russiske Soldater er begaaet de mest oprørende Grusomheder, og der fortælles de skrækkeligste Ting om, hvorledes Koner og Piger er blevne mishandlede, Børn spiddede paa Bajonetter, hele Landsbyer ødelagte og deres Beboere jagede bort og berøvede Alt, hvad de ejede. — Paa vort Billede ses Hydayet Bey, Chef for Insurgenterne, i Begreb med at modtage det russiske Parlamentær-Flag. Bindet tages fra Øjnene paa den russiske Parlamentær (Oberst Dimitrieff) af en tyrkisk Officer; Officeren, som sidder ned, er Hydayet Bey. De andre Personer, naar man gaar fra Højre til Venstre, er: Hadji Ibrahim Effendi, anden Sekretær hos Hydayet Bey, Skinder Bey og El Hass Bey, Adjutanter, Mullah Murad og Fezullah, Chef for det irregulære Kavalleri.

Bryllup pr. Revolvere. Det er et underligt Land, dette Amerika, Livet derovre er baade i Stort og Smaat og i Godt og Ondt saa ejendommeligt, at den ene Scene efter den anden vækker Ens Opmærksomhed. Saadan fandt vi forleden i et amerikansk Blad Billedet af et højst mærkeligt Bryllup, man for nylig havde arrangeret. Begyndelsen af Historien var i al sin Sørgelighed lidet opsigtsvækkende og desværre alt Andet end ualmindelig. Udi Byen Harpersburg i Kentucky havde en ung Døgenigt gaaet hen og bedaaret en kjøn, ung Enke, der boede hos en Slægtning, en gammel Oberst. Obersten bar sig ad som alle gamle Slægtninger, det vil sige, han advarede; og Enkefruen bar sig ad som alle unge Forelskede, det vil sige, hun blæste Advarslerne et Stykke. Hun gjorde imidlertid mer end det, — hun gjorde sin Elskede temmelig vidtgaaende Indrømmelser: og en skjøn Dag var saa Herligheden forbi, og Don Juan'en Pokker ivold. Antagelsesvis hørte han til det Slags Væsner, der er villige til Alt, og som ikke engang ser paa en god Omgang: thi fra den Elskedes Favntag flygtede han til et Hotels Opvarter-Logis i Leesville og til en Opvarters Bestilling. Den unge Dame, der var blevet forstødt af Onkelen, tænkte imidlertid, at en Opvarter som Fader til et Barn var bedre end slet ingen; følgelig satte hun efter Flygtningen, fandt hans Spor i Leesville, og — kom for sent: Hr. Døgenigten var netop Natten iforvejen kjørt bort med Værtens Hest og Vogn og havde desuden laant 200 Pd. St. af Hotelejeren, rigtignok uden dennes Vidende og Vilje. Men en elskende og hadende Kvinde er omtrent lige ihærdige: altsaa holdt den bedragne Enkefrue en energisk Tale til Hotellets mandlige Stamgjæster, og da navnlig Hotelejeren fandt den Maade, hvorpaa Forføreren var optraadt, aldeles uforsvarlig, kom der en bevæbnet Expedition istand. Flygtningen blev forfulgt, fanget og ført tilbage til Leesville, og med udsøgt Galanteri og Retfærdighedssands tænkte de heldige Borgere saa først paa det svage Kjøn og gjemte den bestjaalne Værts Interesser tilsidst. Efter en kort Raadslagning holdt en halv Snes Mænd den forhenværende Don Juan deres ladte Revolvere op for Næsen og spurgte ham kort og godt: „Giftermaal eller Livet?" Naa, Døden er haard at gaa paa: en Sognefoged eller Himlen maa vide hvad for en Landsby-Øvrighed erklærede den forhenværende Opvarter og den unge Enke for rette Ægtefolk at være, — og saa trak man af med Ægtemanden til Kaschotten. Hvad Ansigt han satte op til Alt det, kan ses paa Billedet; Enken vendte tilbage til Onkelen, der nu modtog hende som en uberygtet, ægteviet Hustru.

Kinesere paa Scenen. Det himmelske Riges Sønner har i San Francisko grundlagt to Theatre, hvoraf det fineste kalder sig „kejserligt kinesisk" og møder med de bedste Skuespillere. Forestillingen varer fra Kl. 8 Aften til Kl. 4 Morgen, det vil sige hele otte Timer, men kan saa ogsaa nydes partivis; den, der kommer sent, betaler mindre end den, der kommer tidligt, — blot med Undtagelse af Ikke-Kinesere, som uden Undtagelse eller Afslag maa bløde 50 Cents. Indeni er Huset tarveligt og mørkt; Mændene sætter sig paa plumpe og snavsede Træbænke, Kvinderne vises Alle op paa Galleriet. To Trapper fører fra Gulvet op til det Brædderstillads, som danner Scenen. Den har ingen Dekorationer; der er blot i Baggrunden to Aabninger med Forhæng for, gjennem hvilke de Agerende kommer ud og ind. Musikanterne sidder længst tilbage paa Scenen, saa der er heller ingen Orkesterplads. Skal Forestillingen begynde, opføres der først en øresønderrivende Koncert paa monotone kinesiske Violiner, paa trebenede smaa Trommer osv. Saa tager Skuespillerne fat, og under Tilskuernes dybeste Opmærksomhed gaar det løs paa Pantomimen; kun nu og da udstøder Kunstnerne nogle skingrende Hyl og styrter som Besatte løs paa hinanden. Gjennem de to Døre i Baggrunden kommer uafbrudt ind paa Scenen grotesk kostumerede Personer med græsseligt fordrejede Masker, med Horn og store Paafuglefjeder paa Hovedet, med langt Skæg, rødt og gyldent malede Ansigter og i rigt broderede Kjorter, blinkende Skjold, Vaaben etc. Der har vi f. Ex. selve Krigsguden, grellt malet, behængt med Guld- og Sølvpapir, smykket med langt Skæg og med kæmpemæssig, vajende Hjelmbusk. Han giver et forfærdeligt Brøl fra sig og sætter over Scenen, gjør Kaprioler, dandser Krigsdands paa ét Ben osv. Lige efter ham kommer en Skare halvnøgne og hornede Krigere, som med deres Landser opfører en vild Kamp og imidlertid slaar de utroligste for- og baglænds Kulbøtter, gaar paa Hænderne, ruller sig sammen til formelige Kugler og gjør en Mængde andre Kunster. Alt det beundrer den kinesiske Tilskuer under beskeden Tavshed. Et Par Amerikanere, der er sluppet ind, lader sig henrive til lydeligt Bifald, men straffes for denne deres „uanstændige" Opførsel med dadlende Blik fra alle det himmelske Riges Sønner. Gud veed, hvad europæiske Kunstnere vilde sige, hvis Publikum faldt paa at blive rigtig kinesisk „anstændigt"?

Smaatræk om bekjendte Samtidige.

III.

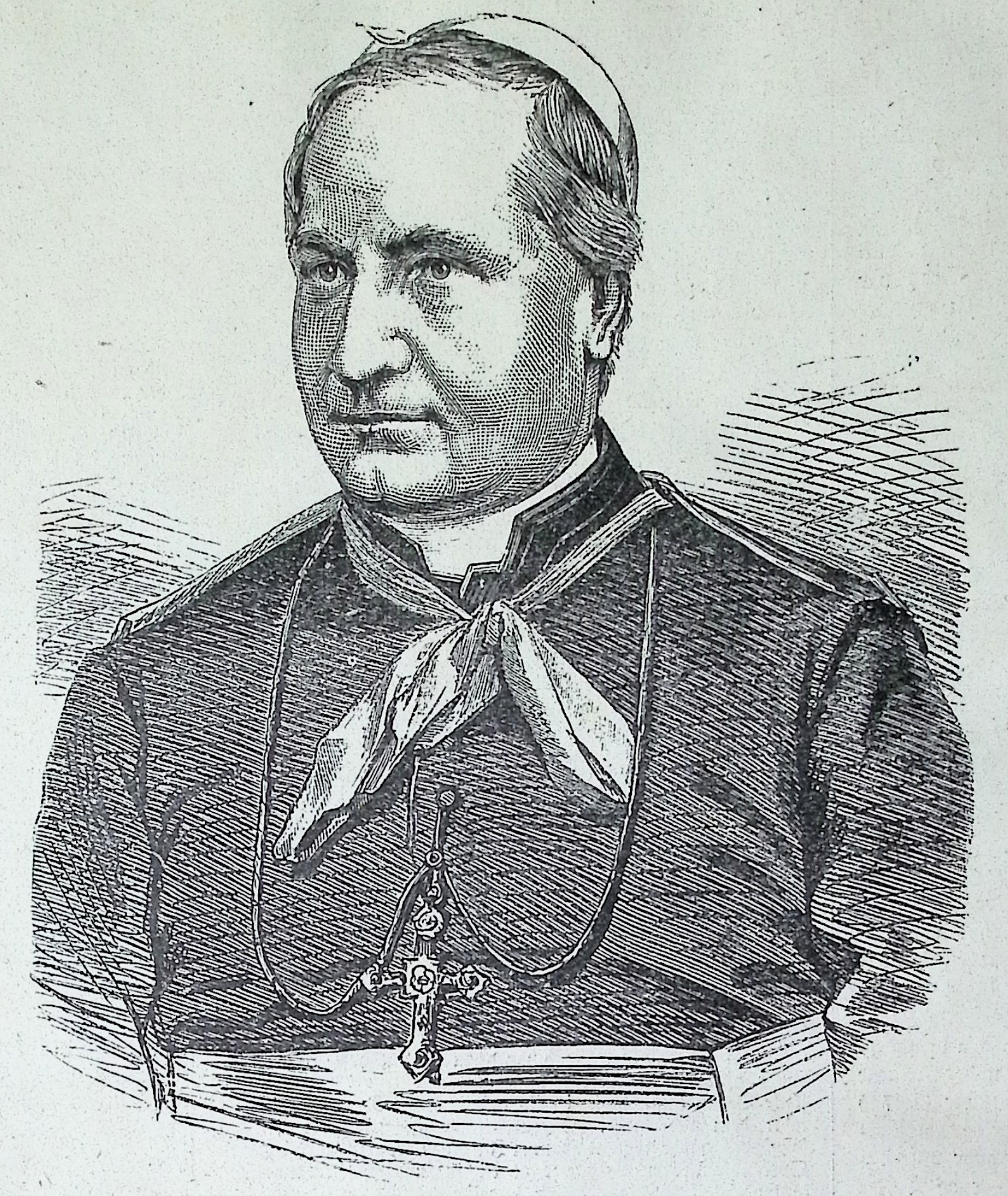
De saakaldte Nihilister i Rusland lader til at fremture urokkeligt i at straffe med Mord enhver Vilkaarlighed eller blot Strenghed mod deres Meningsfæller fra Politiets Side. En kraftig Indskriden mod deres Agitationer foranledigede paa en og samme Dag flere højtstaaende Politimænds Drab, deriblandt

Generaladjutant Mesenzoffs, Chefen for den berygtede „tredie Afdeling" (eller det hemmelige over hele Landet forgrenede Gensdarmeri). Den Myrdede, der hed Nikolaj Vladimirovitsch, nedstammede fra en gammel adelig Familie og var Søn af en pensioneret General, der levede yderst tilbagetrukkent i en af det indre Ruslands Provindsbyer; paa mødrene Side og gjennem sine to gifte Søstres Mænd var han beslægtet med St. Petersborgs fineste Kredse. Selvfølgelig slog Generalssønnen (18 Aar gl.) ind paa den militære Løbebane, blev 1848 Lieutnant i et Garde-Infanteriregiment, gjorde Krimkrigen med som Adjutant hos den Overstkommanderende og blev endelig senere først Kejserens Fløjadjutant og derpaa hans Generaladjutant. Da endelig den hidtidige Chef for Ruslands hemmelige Politi gik hen og blev sindsforvirret, overdrog man Mesenzoff hans Bestilling, og han gik til dette Hverv som til alt Andet, roligt, ligegyldigt, men redeligt og med Ønsket om at gjøre sin Pligt saa godt, han kunde. Det var i det Hele taget et Grundtræk i hans Karakter, at han kunde anvendes og villigt lod sig anvende til Alt; men desuden skal han have været en ærlig Mand, og paa denne blandt Ruslands Embedsmænd yderst sjeldne Egenskab satte Kejseren stor Pris. Derfor benyttede Czaren ogsaa denne sin Undersaat i mange Missioner, til at afgive Kjendelse i en Proces f. Ex., eller til at inspicere et Linieregiment, eller til at bilægge Tvist mellem højtstaaende Ægtefolk etc etc. Mesenzoff var ikke intelligent, men han havde en god Vilje, og den hjalp ham frem. Han maa ogsaa have vidst at gjøre sig afholdt, dersom den Deltagelse, Efterretningen om hans Mord fremkaldte, da ikke har været i Familie med det officielle russiske Samfunds uforgængelige Kræftskade: Hykleriet.

— Blandt de Personligheder, som i den sidste Tid fortrinsvis har henledt Opmærksomheden paa sig, staar Vatikanets Udsending til Bismarck i første Række. Det vakte umaadelig Opsigt, da man hørte, at „Jernkansleren" alligevel havde bekvemmet sig til at „gaa til Kanossa", til at lade Kampen mod Katholicismens Overskridelser falde; og selvfølgelig

vendte den offenlige Nysgjerrighed sig mod den Person, hvem Magthaverne i Rom havde fundet kløgtig og forslagen nok til at kunne hamle op under Underhandlingerne med selve Evropas berømteste Diplomat. Monsignor Gaetano Aloisi Masella er født 30. Sept. 1826 i Pontekorvo (en By i den tidligere Kirkestat) af adelige Forældre. Han fik sin Opdragelse og Undervisning paa gejstlige Læreanstalter i Neapel og Rom, indsattes 1849 til Præst, og beklædte fra 1850—64 tildels fremragende Stillinger ved det pavelige Nuntiatur i Neapel og München. Fra det sidste Sted gik han til Nuntiaturet i Paris, der af Vatikanet betragtes som et Slags diplomatisk Højskole, og kom saa i 1876 endelig atter til Rom, hvor Pius IX gjorde ham til Husprælat og Dommer ved den pavelige Højesteret. En endnu større Udmærkelse var Udnævnelsen til Gesandtskabsraad i Konstantinopel (hvor den nys afdøde Statssekretær Franchi havde faaet den Mission at søge at udjevne nogle Stridigheder, som var opstaaet blandt de armeniske Kristne), og han erhvervede sig her Kundskaber, der gjorde ham vel skikket til hans paafølgende Virksomhed som Sekretær ved Kongregationen for Propagandaen i de orientalske Anliggender. Efter at han saa endnu var sprunget et Trin tilvejrs, gik han i Maj 1877 som Nuntius til Hoffet i München, og indviedes endelig, da han skulde ilag med Bismarck, til Erkebiskop af Ny-Cæsarea. Det er saaledes en yderst fornem og erfaren Prælat, i hvis Hænder Paven nedlagde den tydsk-romerske Kamps Skæbne, og at han tillige som komplet Kavaler og beleven Hofmand frembyder alle mulige Garantier i Retning af elegant Sprog og slebent Væsen, følger jo af sig selv. De katholske Kirkefyrster er ingen Sinker. Masella taler f. Ex. tre Sprog som sit Modersmaal.

Kardinal Masella,
som har underhandlet med Bismarck.

Korrespondance.

Alma. Modefarver er (og bliver) Granatrødt, det vil sige, en mørk, brunligt rød Farve; en ny Slags Korngult, der tager sig ypperligt ud til Granatrødt, er ogsaa begyndt at trænge igjennem. Man kommer til at bruge ensfarvede Efteraars- og Vinter-Tøjer, pyntede med Plyds af samme Nuance. Skotsk rudrede Plaids og Tartans (navnlig blaat og grønt rudrede med røde eller gule Linier) vil formentlig blive moderne. Desuden tilbydes der en Uendelighed af stribede og smaamønstrede Silke- og Uld-Stoffer . . . Moderne Parfume er „Chypre royal ambré“.

Geografisk Gaade af Anna.

Forbogstaverne læste fraoven nedad, og Endebogstaverne læste franeden opad, danner Navnene paa to danske Digtere.

En Del af Asien
En By i England.
En Flod i Indien.
Et Badested i Bøhmen.
En By i Frankrig,
En Fjord i Slesvig.
En Flod i Rusland
En Ø i Avstralien.

I Redaktionsanliggender henvender man sig til Hr. Vilhelm Møller, som træffes (Peder Skramsgade 17 hver Søgnedag Kl. 10—11 Form.

Smaa Meddelelser.

— Aarsberetningen fra Hr. Albert Meyers Sangkonservatorium fremhæver Elevantallets Stigning (390 mod 144 ifjor) og meddeler en Anbefaling fra Prof. Gade, der udtaler, „at den almindelige musikalske Uddannelse altid burde indledes med Sangundervisningen, og at navnlig Barnealderen burde benyttes i langt videre Maalestok end hidtil til Stemmens og Ørets rette Uddannelse.“

— Som Hjælpemiddel til de tidligere udgivne Praktiske Materialier i Engelsk har den flittige Hr. T. Weber udsendt et lille Hefte „Engelske Læseøvelser“, der formodenlig ligesom Forf's ældre Smaa-Arbejder vil blive en Del benyttet.

Rebus af s—r.

N 1 0

Oplosning paa Gaaden i forrige Numer.

Orden.

Rigtig løst af: La fille du Colonel de génie à Vevei.

Indhold.

Vore ærede Abonnenter, som modtage Bladet gjennem et Postkontor, bedes erindre at fornye Abonnement inden d. 26. ds.

De af „Nutiden“s Abonnenter, der ere tiltraadte 1. Oktober 77 og saaledes tilkomme Præmiebilledet Tordenskjold nu, bedes enten reqvirere dette gjennem den Boglade, hvorigjennem Bladet faas, eller hvis saadant sker igjennem Postvæsenet, direkte til Nutidens Expedition.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg & Traps Etabl.

NUTIDEN

i

BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg & Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 105. Søndagen den 22. September. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Sammenstødet paa Thomsen: Ligene fiskes op. (Se S. 428).

Lundberg

Sammenstødet paa Themsen.

Den 3. Septb., Kl. 10 om Formiddagen, forlod det store Passagerdampskib „Prindsesse Alice" Landgangsstedet ved London Bridge og bragte vel omtrent en 800 fornøjede Mennesker til Rocherville, Gravesend og Sheerness. Det var et dejligt Vejr, og der herskede Lystighed ombord. Musiken spillede, man passiarede og lo, Mødre kjærtegnede deres Smaa („jeg har aldrig før set saamange Glutter ved Moders Bryst samlede paa ét Sted", forklarede en af Passagererne), unge Kjærestefolk var lutter Smil og Glæde, og Adskillige indledede med Blik og Haandtryk Forsøget paa engang at komme til at nyde en ligesaa stor Lykke. Henimod Kl. 6 om Eftermiddagen lagde Skibet paa Tilbagevejen an ved Gravesend, og efterat det der havde optaget sine sidste Passagerer, dampede det rask hen mod Woolwich. Her udfor var det omtrent Kl. 7¾. Det styrede netop hen mod det Sted, hvor der for nogle Aar siden forefaldt et saa rædselsfuldt Sammenstød mellem Skibene „Metis" og „Wentwort". Pludselig kom en vældig Kolos glidende hen mod „Prindsesse Alice". „Hejda, hejda! hvor vil I hen?!" hørte man Sidstnævntes Kaptajn udbryde. Samtidig blev der paa begge Sider givet Ordre til at bakke, man raabte til hinanden, „Du almægtige Gud! vi er fortabte!" skreg en Kvindestemme, og man hørte Skibsofficererne erklære, det gik nok Altsammen. „Stille! Der er ingen Fare!" kommanderede en Herre og strakte bydende Haanden ud; men lige i samme Nu borede Skruedamperen sin Forstavn ind i Midten paa „Prindsesse Alice", hvis Dampkjedel explodered. Stødet var slet ikke stærkt, en ganske simpel Træengen ind og næsten uden Modstand; det næsten skar imidlertid det mindre Skib i to Stykker. Nogle Minuter senere havde saa „Bywell Castle" (saadan hed Dødssejleren) atter gjort sig klar, Vandet strømmede ind i Passagerskibet, og fem Minuter efter var det med samt en Vrimmel af Mennesker opslugt saa fuldstændig af Bølgerne, at man ikke engang under Ebben kunde se Spor af det.*)

De Rædselsscener, som nu paafulgte, er det næsten uudholdeligt blot at tænke paa. I en fem, sex Minuter var Vandfladen bedækket med Hundreder og atter Hundreder, der strakte Armene i Vejret, der skreg om Hjælp, der græd og jamrede og vred sig i Krampe, og hvorover saa det grusomme Element med et stille Kluk lukkede sig nu hist og nu her. Snart gik en Enkelt og snart en hel Familie under, eller en forstyrret Klump Mennesker drog indbyrdes hinanden ned i Dybet, medens Enhver dog kun tænkte paa at redde sig. En ung Mand havde i det afgjørende Øjeblik banet sig Vej hen til sin Brud; han tog hende paa Skulderen og sprang over Bord, men hun gled eller blev af andre Druknende trukket bort fra ham, og da han dukkede ned efter hende, kunde han ikke finde hende, men kom ind til Land med en Bildfremmed. Paa en ung Kone blev det diende Barn skyllet væk fra Brystet, og desuden mistede hun sin Mand og tre Børn; en anden Dame, en Guvernante, saae sine syv Elever forsvinde og blev selv først reddet, da hun tredie Gang var gaaet tilbunds. Saadanne Hændelser fortælles der mange af, . . . men de, som ikke fortælles, er dog de mest rystende. En lille Dreng forklarede: „Jeg er otte Aar; jeg var ombord med Fader, Moder, tre Brødre og min ganske lille Søster. Jeg var hele Tiden hos Fader og saae ham sidst paa Skibet; hvor de Andre blev af, veed jeg ikke." Tænk Dem nu blot disse „Andres" sidste Kvaler, de grædende Børn og den ulykkelige, over sig selv og over sine Børn fortvivlende, døende Moder!

Der var næsten slet ingen andre Skibe eller Baade i Nærheden, da Ulykken fandt Sted. Fra „Bywell Castle" satte man „saa hurtigt, det lod sig gjøre" to Baade ud, der nær var blevet halet ned under Vandet af den Mængde Mennesker, som søgte at klatre op i dem; ialt reddede de en 40 Stykker. Ligeledes blev der kastet Toug ud. Fire, ja fem hundrede Hænder strakte ud for at faa fat i et saadant Toug, de Druknende sloges ligefrem for selv at naa det og for at rive Andre bort, . . . og desto Færre blev naturligvis frelste . . . En Skipper, som saae, at Skibene maatte støde sammen, fik fat i nogle Kammerater, og deres lille Baad var i et Nu fyldt af Tretten, som de roede bort med; havde de havt en større Baad, kunde de med Lethed have reddet fire Gange saa mange. Endelig fik et andet Dampskib, „Hertugen af Teck", der kom et Stykke bag efter det forulykkede Skib, en Del af dem ombord, som havde formaaet at holde sig oppe ved Svømning. Passagererne her var ved Dampfløjtens skingrende Nødsignal blevet underrettede om, at en Ulykke var i Anmarsch; de saae „Prindsesse Alice" synke, hørte de rædselsfulde Skrig, men fik dog som sagt ogsaa frelst bl. A. et halvt Dusin Fruentimmer, der saa, indhyllede i hvide Sengetæpper, rystende over hele Kroppen og næsten maalløse af Skræk, sad og krøb sammen ved Ildstedet inde i Kjøkkenet.

Ikke desto mindre omkom, som man veed, vistnok mindst en 6—700 Mennesker! Themsen var en Stund bedækket med Klædningsstykker og Hatte, og det ene Lig fiskedes op efter det andet og bragtes i Land. Til Woolwich førte i Løbet af den følgende Dag hvert eneste Banetog Hundreder af Personer, som kom for at faa Oplysninger om Slægt og Venner eller for at se disses Lig. Hvad for Sammentræf og Gjenkjendelsesscener, man her oplevede, hører der ikke megen Fantasi til at tænke sig.

*) „Prindsesse Alice" holdt 251 Tons og havde Maskiner paa 140 Hestes Kraft; det var 219 Fod langt og 20 Fod bredt, med noget over 8 Fods Dybde. Bygget 1865. Mandskabet var ædru og paapasseligt. „Bywell Castle", Jernskruedamperen, holder 1376 Tons, har Maskiner paa 120 Hestes Kraft, er 254 Fod langt, 32 Fod bredt og 19 Fod 6 Tommer dybt.

Blandt de Druknede.

Efterat der er fortalt om selve Katastrofen paa Themsen, staar endnu tilbage at søge at give en Forestilling om hvad der fulgte efter. Her skal da i al Korthed antydes, hvad for Scener man den følgende Dag oplevede i Woolwich og omliggende Smaasteder.

Befolkningen var i en ubeskrivelig Ophidselse. Gaderne var pakket fulde af Mandfolk og Kvinder, Soldater, Matroser, Handlende, Arbejdere, Landmænd osv. Her spærres Gaden af en Gruppe Kavallerister, Artillerister og Betjente, hvis mørke Dragt stikker underligt af mod de blaa og røde Uniformer, og som ængsteligt diskuterer nogle Venners og Slægtninges Skæbne. Hist har nogle fattigt klædte Kvinder eller nogle blegkindede Arbejdere sluttet sig sammen og udvexler i dæmpet Tone deres Reflexioner om, hvorvidt man vil kunne finde Ligene. Jo længer man kommer frem mod Town Hall (en af de Bygninger, hvor de fundne Lig er udstillede), desto større bliver Trængslen; man er nødt til at staa af Vognen og søge at arbejde sig længere frem til Fods. Der støjes, puffes og presses, Kvinder væltes omkuld, Politiet skjældes ud, og det halve Dusin Betjente, der er tilstede, er fuldstændig magtesløse. I Folkemassen, som søger Adgang til den rædselsfulde Udstilling, ser man iøvrig fortvivlede Slægtninge og Venner, Ansigter, hvori Angsten og Spændingen har sat deres tydelige Mærke, men ogsaa Dagdrivere, Spektakelmagere, Udskud, som søger en gemen Nysgjerrighed tilfredsstillet, og som vil mætte deres Skuelyst paa et Syn, enhver Anden maa bede Himlen bevare sig for.

Saa, nu er vi sluppet ind ad den snevre Dør! Ligefor os, ved Salens ene Side har man i Skynding stablet Lokalets Borde og Stole sammen; ved den anden Side, henne under Vinduerne, hvorigjennem Solen kaster sine blændende Straaler, ligger Treogtredive af dem, som Dagen forud lo og spøgte paa „Prindsesse Alices" Dæk. Et hjerteskjærende Skue! De voxhvide Hænder og Fødder stikker saa forfærdeligt af mod de oppustede og røde Ansigter, der allerede er paa Nippet til at opløses. Hænderne er knuget sammen, Arme og Ben krampagtigt forvredne, — lutter tavse, men ubeskriveligt talende Tegn om Dødskampens Kvaler. Paa et af Ligene f. Ex. hænger den ene Haand slapt ned langs Laaret, medens den anden oppe foran Brystet ser ud til at gribe ængsteligt frem for sig. En Anden, en Kone paa et halvt Hundrede Aar, har foldet Hænderne, som om hun bad om Hjælp; Blodet — Dødens Graad — løber hende sagte ud ad Næseboerne, Ansigtet er stærkt oppustet.

Hvert Øjeblik kommer man med nye Lig. Og næsten endnu mere gribende end disses Tavshed er deres Blik, Bevægelser og Udbrud, som kommer for at oplede blandt de afsjælede Legemer saa en Mand, og saa en Hustru, og saa en Broder, eller en Kjæreste, eller et Barn. Der er en stakkels Kone, i Enkens Sørgedragt; en Politibetjent leder hende langsomt hen mod Stedet, hvor Ligene ligger. Pludselig bryder hun ud i en underlig, kvalt Hulken og styrter besvimet om: det var kun en Vens Lig, hun fik Øje paa, men hun savner ogsaa en Søn, og ham skal hun, naar hun nu kommer til sig selv igjen, søge paa sin tunge Gang til de andre Lighuse! . . . Og der kommer to elegante Damer, aabenbart „Plet" og ikke Sølv. Den Forreste, der er modigst, ser sig om til alle Sider, men bliver bleg og skynder sig ud; den Anden trykker krampagtigt Politibetjenten i Armen, vakler frem, vover neppe nok at se paa Ligene, vender sig bort og ryster saa smaat paa Hovedet: „Nej, han er ikke her!" . . To Koner, som kommer ind, besvimer øjeblikkelig og maa bæres ud af de Vagthavende. Ja selv store, kraftige Soldater blegner og har travlt med at komme over til Udgangsdøren. Deres Sporer klirrer underligt hult i dette stille Værelse, hvor man ellers kun hører Graad, Suk, et fortvivlet Skrig nu og da, og Politimandens monotone, idelig gjentagne: „Passér efter at have set paa Ligene."

En Mængde andre Steder har man udstillet de Druknede; saaledes unge Piger, Koner og Børn nede ved Dampskibskompagniets Kaj. Her ligger blandt Andre en ung Pige, der ser ud til at have lidt forfærdeligt; ogsaa paa hende flyder Blodet langsomt ud ad Næseboerne. Og her hviler en ung Kone omgiven af sine fire døde Børn. Selv i de ligegyldigste Ansigter, i Øjne, som ikke har blinket ved Synet af den øvrige rædselsfulde Ligdynge, kommer der en Trækning, et Udtryk, et Tilløb til en Taare, da hin stille Gruppe viser sig for dem. Det stemmer En for Brystet, og man skynder sig ud. Der udenfor er Gaderne stadig fulde, og midt under de dæmpede Samtaler, Skildringerne af Ulykken og den idelige Sukken og Hulken lyder — besynderligt nok — de hæse Toner fra omvandrende Positivspilleres Kasser.

Argus.

En Rejseerindring fra Cowes og Trouville.

(Fortsat.)

Næste Morgen tidlig satte vi Sejl, og en strygende Vestenvind førte os hurtigt saa langt tilsøs, at den venlige Ø ved Middagstid var svundet ind til et Punkt i Horisonten. Vinden friskede, og Strømmen skød paa. Som en Pil fløj vi forbi Cape la Hague, firede vore Skjøder af, og slingrede saa med forøget Fart forbi Cherbourg og langs Normandiets Kyst. Da Aftenen kom, var vi allerede ud for Byen Caen, Maanen, der saa trofast havde staaet os bi, siden vi forlod Cowes, var nu noget sen med at komme frem, og da den tilsidst viste sig, tog den Vinden fra os, saa det blev næsten stille; men vi gik tilkøjs med Erkjendelsen af, at vi aldrig før havde følt Dagen svinde saa hurtigt for os, takket være Vinden, som jog Tiden afsted. Henad Morgenstunden maatte Vinden forøvrig være sprunget op igjen; thi vi vækkedes ved Støjen af Travlhed paa Dækket, og da vi kom op, var Ankeret faldet udfor Trouville, en lille By ved Seinens Munding, som i de sidste Aar er blevet Parisernes Yndlingssted.

Op ad Dagen roede vi iland og tog ind i Hotel «Des roches noirs», som ligger lige nede ved Stranden. Saisonen var paa sit Højdepunkt, og paa Promenaden myldrede der af Folk. Pariserinder i glimrende Toiletter spadserede op og ned ad det smalle Plankegulv, som var lagt over det løse Sand. Nede paa Strandbredden legede Børnene i Sandet, og Badekoner udlejede Stole til Folk. Udenfor boltrede de Voxne sig i Vandet, iført Svømmedragter (eftersom Herrer og Damer bader sammen), medens Tilskuerne inde paa Land bevæbnede med Kikkert, som Publikum i et Theater, skaanselløst kritiserede de Badende.

Bagved Hotellet højner Landet sig til en jævnt stigende Skrænt, der er oversaaet med Villaer og kunstigt anlagte Haver; ved Foden heraf ligger Byerne Trouville og Deauville med en lille Flod imellem sig, som danner en Havn for Dampskibene og Lystbaadene. — Vi slentrede op ad Byens Hovedgade, frydede os over de livlige Scener og beundrede de smukke Sager i Butiksvinduerne. Som vi stoppede foran et af disse, kjørte en Vogn op og standsede bagved. En Herre og to Damer steg ud. Frank hilste; Herren gjenkjendte Dick fra Oxford, og en almindelig Præsentation paafulgte. Det var Lord og Lady Ventworth og Lady Cardil. Vi gik saa med dem ind i Butiken, hvor Damerne skulde gjøre Indkjøb. Før de stod tilvogns, havde vi hørt de sidste Nyheder fra Cowes, og havde faaet at vide, at de selv var komne Dagen forud, at de havde lejet en Villa oppe paa Skrænten for Resten af Sæsonen, samt at det vilde glæde Lady Ventworth at se os der.

„Det staar i Deres Magt at bevise os en endnu større Hæder," sagde Frank. — „Spis til Middag ombord i min Yacht idag. „Mysterys" Dæk er endnu ikke blevet betraadt af en Dames Fod, og det vilde være os en særlig Glæde, om De og Lady Cardil vilde være de Første."

Lady Ventworth saae spørgende paa sin Mand, som med et ægteskabeligt Nik lod hende forstaa, at han ikke havde nogen Bestemmelse for Aftenen. — „Klokken Syv altsaa," sagde Grevinden og lagde Pidsken paa sine smaa, sorte Heste.

Vi kom i en Fart ombord, hvor Alt blev ordnet for at faa „Mystery" saa festligt smykket som muligt. Kokken blev sendt iland for at skaffe Egnens bedste Produkter, Kahytten blev pyntet baade med Blomster og

Potteplanter, og et Par Palmer tog sig aldeles ypperligt ud oppe paa Dækket. . . . Dick var i glimrende Humør. Paa vor sidste Expedition havde han fundet et Telegrafkontor, — han holdt meget af at telegrafere, men skrev aldrig Breve — og her havde han nu udøst sine Følelser og sin Taknemlighed i et alenlangt Telegram til Damen paa Jersey. Som en dyb Hemmelighed betroede han mig, at han havde bedt hende tage til Trouville, hvor der var livligere og behageligere og følgelig, efter hans Logik, ogsaa sundere; ligeledes fortalte han mig, at han i Damen havde gjenkjendt en Skuespillerinde fra Gaiety Theatret i London, som for et Aarstid siden pludselig var forsvunden fra Scenen.

Tiden for vore Gjæsters Ankomst nærmede sig. Faldrebstrappen blev belagt med Tæpper, den store Baad, med 6 Mand til at ro og Kaptajnen til at styre, blev sendt iland, Dæk og Kahyt inspiceredes, og der blev, for sidste Gang, rettet paa det hvide Halstørklæde.

Sjeldent har en Dame taget sig bedre ud, end Lady Cardil gjorde denne Aften, som hun sad der under Solsejlet, da vi efter Middagen samledes paa Dækket. Hendes skjønne Hoved var bøjet let tilbage mod Stoleryggen og badedes af den nedgaaende Sols sidste Straaler; hendes Kinder rødmede under Glædens og Øjeblikkets oplivende Virkninger, og Frank, som sad tætved, følte sit Hjerte banke stærkere under Indflydelsen af hendes smukke Øjne. Mystery gled sagte ind mod Land; Kaptajnen benyttede Højvandet til at bringe Yachten i Havn, og ført af Strømmen bevægede vi os tyste og stille fremad. Lord Ventworth og Dick nød deres Cigarer forude, Lady Ventworth fortalte mig Anekdoter om Ejerne af de forskjellige Villaer inde paa Land, og Frank og Lady Cardil sade agterude i stille Beundring af den skjønne Scene.

„Hvor det er behageligt, saaledes at glide sagte hen over Vandet," brød Lady Cardil tilsidst Tavsheden; „Landskabet er saa smukt i denne Belysning, hvor Lyset kæmper med Mørket. De har virkelig forskaffet os en sjelden Nydelse, som jeg vil mindes ofte i den kjedelige Vinter, naar vi begraver os i Hampshire."

„Vil det være Dem et *kjært* Minde?" hviskede Frank, hvis Følelser rev ham med sig.

Var det den nedgaaende Sol, der overgød hendes Ansigt med blussende Rødme? — Hun bøjede Hovedet, . . . og et Øjeblik efter lagde vi til ved Bolværket og tog Afsked med vore Gjæster.

De følgende Dage svandt let og fornøjeligt for os, med Visiter paa Villaen og Udflugter tilhest og tilvogns. Frank var dog ikke længer den samme belevne Verdensmand som før; han var forelsket og følte sig desuden i en falsk Stilling, som han kæmpede for at rive sig ud af. Det blev mig Dag for Dag tydeligere, at han havde besluttet at vove et afgjørende Skridt. — Hvad Dick angaar, saa havde han en skjøn Dag faaet Svar paa Telegrammet: Fruen glædede sig over, at han nu var fuldstændig helbredet, og sluttede med at sige, at hun efter den lille Episode, hvori han havde spillet Hovedrollen, fandt Jersey yderst kjedelig, saa hun vilde følge hans Raad og glædede sig til ret snart at møde ham i Trouville. Denne Udsigt til en Forøgelse af vort Selskab var os just ikke meget kjærkommen. Blandt Dicks nærmeste Venner havde det for det Første altid været en afgjort og velset Sag, at han skulde ægte sin Kusine, saasnart hun blev myndig, og denne heldige Forbindelse truede Jersey-Eventyret med at sætte overstyr. For det Andet kjendte vi Dick godt nok, til at vide, at han med sin sædvanlige Tankeløshed vilde spadsere, kjøre, ride og paa anden Maade more sig med sin ny Bekjendt uden at tage Hensyn til Formen eller til, hvad Folk sagde. Lady Ventworth og Lady Cardil vilde saa naturligvis spørge os om, hvem den smukke Brunette var, og de vilde neppe finde vor Forklaring tilfredsstillende.

For Frank var Situationen isforvejen pinlig nok. Hans Forhold til Lady Cardil blev Dag for Dag fortroligere, saa at trække sig tilbage var ikke længer let. Men Noget maatte der gjøres. Hans Formue var allerede halvt opbrugt, og da han aldrig havde været ved Universitetet eller taget Examen, var en almindelig Embedsstilling lukket for ham. Ikke heller kunde han finde sig i at være økonomisk, medens han før havde været saa ødsel, — Indien var det Eneste, der stod tilbage for ham, og han indsaae nu, at han ved at give efter for sine Følelser var gaaet for vidt. Lady Ventworth havde i den senere Tid begunstiget ham særligt, som saae hun i ham en tilkommende Slægtning; og at dette skete i Overbevisningen om, at han var formuende, vidste Enhver. Som sagt, Noget maatte der gjøres, og vi blev enige om at forlade Trouville saa snart som muligt og gjøre et længere Togt tilsøs. Med den Beslutning skiltes vi, da Dick var gaaet ud for at lede efter Fruen. Frank skulde ombord og give de nødvendige Ordre, jeg skulde skrive en Del Breve. Men da Frank var kommet ud paa Gaden, tog han, næsten uden at vide det, Vejen op ad Skrænten, og først da han kom til Alleen, som førte op til Villaen, huskede han, at det var ikke derhen, han skulde. Han vendte saa om og gik et Stykke tilbage; men Villaen laa saa roligt i Ly af de skyggende Bøgetræer, Hjertet bankede med Længselens Magt og gjorde ham tvivlraadig, — han mandede sig op, tog en rask Beslutning, gik tilbage og ringede paa.

Det var efter Lunch-Tiden. Lord og Lady Ventworth var netop kjørt ud, Frank, der var som hjemme i Huset, sendte Tjeneren bort og gik selv for at søge Lady Cardil. Hun sad nede i Haven, henne under et mægtigt Lindetræ. En hvid Pikés-Kjole med sort Besætning fremhævede hendes gratiøse Figur. Hun havde en Bog liggende i Skjødet; men Haanden legede aandsfraværende med Viften, og hendes Tanker lod til at være langt borte. Maaske blandt Skibene, der saas ude i det Fjerne?

Frank betænkte sig ikke længe. Han gik dristigt hen til hende, og da hun rejste sig for at hilse paa ham, greb han begge hendes Hænder, og sagde med dirrende Stemme:

„Lady Cardil," sagde han, „jeg kommer for at sige Dem — hvad De vel veed, — hvad De længe maa have følt — at De for mig er blevet Alt — Alt, hvad der giver dette Liv Lys, Varme og Værd." Hans Legeme skjælvede af undertrykt Følelse, — medens hun, der i første Øjeblik forlegent havde bøjet sig til Siden, nu hævede Hovedet og saae ham ærligt ind i Øjnene, som ventede hun, hvad der vilde følge.

„Jeg har talt" vedblev han, og hans Stemme klang vemodig, „og dog burde jeg have tiet; men Synet af Dem gjorde det af med min Fornuft. — Jeg kom for at sige Dem Farvel, — for at bede Dem tilgive, at jeg har søgt at vække og at vinde Deres Kjærlighed, jeg, der har saa Lidt at byde Dem til Gjengjæld. Mit Liv har været en taabelig Legen med Mandens Pligter og Formaal; jeg har ødslet med min Tid og mine Penge, og der staar kun tilbage for mig i fremmed Land at oprette, hvad der er tabt. — Nej, De maa ikke se saadan paa mig; jeg anede ikke, at De skulde blive mig saa dyrebar, dengang vi mødtes første Gang."

Lady Cardil var blevet ligbleg; hun sank tilbage i sin Stol, skjulte Ansigtet i sit Lommetørklæde og græd. . . Frank stod sønderknust. Han bøjede sig for at tage hendes Hænder bort, og under Forsøget berørte han dem flygtigt med sine Læber. Der foer en Gysen igjennem hende. Hun rev Haanden til sig og sagde med halvkvalt Stemme, uden at tage Tørklædet fra Øjnene: — „Forlad mig, jeg beder Dem, forlad mig!"

„Siig mig blot et venligt Ord, før jeg gaar!" bad Frank der havde faaet Mod igjen ved Lyden af hendes Stemme. — „Lad mig blot høre, at De tilgiver mig? — blot at De vil mindes mig med en venlig Tanke, Mer *tør* jeg jo ikke bede om."

Lady Cardil rejste sig, og holdt endnu et Øjeblik Tørklædet for Øjnene; saa løftede hun det smukke Hoved, der nu lignede et Oldtids Marmorbilled, og med en Stemme, der af og til rystede, som kostede det hende stor Anstrengelse at tale, sagde hun.

„Jeg har bedt Dem forlade mig, og De er endnu her. De har ikke handlet ret imod mig. En Mand har Pligter mod det Samfund, han lever i, saavel som en Kvinde; at De ikke var uvidende derom, har Deres egne Ord overbevist mig om; saameget mere Skam er det, at en Kvinde skal minde Dem, — og nu . . . — Jeg beder Dem, forlad mig."

Frank stod som lynslaaet. Men i et Nu tog han sig sammen. „De har Ret," sagde han, „jeg glemte Verden for Dem. „De skal blive forskaanet for igjen at mindes denne Episode." Han bukkede, gik sin Vej, uden at se paa hende eller vende sig om, skyndte sig gjennem Huset, gav Tjeneren sine Kort, som han kradsede et P. P. C. paa, og standsede saa ikke, før han stod hos mig i Hotellet. . . . Her var jeg netop blevet færdig med mit sidste Brev, da han traadte ind og forskrækkede mig ved sit slappe, fortrukne Ansigt. Han kastede sig paa Sofaen, skjulte Hovedet i Puden, og hulkede som et Barn. Jeg anede, hvad der var sket, og indsaa, at det Eneste, som kunde forhindre en fuldstændig Sammenstyrtning, var, at vi øjeblikkelig kom afsted. Jeg ringede og forlangte vore Regninger, sendte et Par Ord til Kaptajnen, hvori jeg bad ham gjøre Alt klart til at sejle om en Time, og gik selv for at finde Dick.

Alphonse Borring.

(Sluttes).

Gadekampen i Serajevo.

Efterat den østerrigske Hovedarmé, under idelige Fægtninger og udmattet af de besværlige Marscher, omsider d. 18. Avg. var naaet frem i Nærheden af Bosniens Hovedstad, gjordes der Holdt en Dag, dels for at rekognoscere og udforske Stemningen i Byen, dels for d. 19. at kunne møde kampdygtig udenfor Serajevos Mure. Tropperne var delte i to Grupper. Den største (8 Bataillоner, 3 Eskadroner og 5 Batterier) havde lejret sig ved Blazuj, den mindste (7 Bataillоner, 3 Batterier samt noget Kavalleri) ved Kobila Glava. Om Morgenen d. 19. brød man op Kl. 4 og 4½. En tæt Taage havde bredt sig over Egnen, saa man neppe kunde se en 400 Skridt frem for sig.

Bosniens Hovedstad, Serajevo eller Bosna-Seraj, ligger ved den østlige Udkant af en stor, af Bjerge indesluttet Dal, og paa begge Sider af Floden Miljacka, der ovenfor Byen kommer ud fra en dejlig, kløftlignende Dal. Højderne rundt om er kun hist og her bedækkede af Eng og Mark. Skovene er enten ryddede eller bestaar for Størstedelen kun af forkrøblede og mishandlede Træer. Sletten selv er iøvrig frugtbar, og her dyrkes meget Korn og Grøntsager. Naar man oppe fra en af Højderne ser ned paa Serajevo, tager den sig fortræffeligt ud med sine hvidtede og af Haver omgivne Træhuse, med sine hundrede Minareter, sit gamle Kastel og sin imponerende græske Kirke. Men kommer man indenfor, finder man kun snavsede, daarligt brolagte og snevre Gader, grimme og malpropre Huse, smudsige, uappetitligt udseende Mennesker og hele Horder herreløse Hunde. Man siger, der skal være en 40—50,000 Indbyggere, hvoraf over to Trediedele er Muhammedanere, og Resten Katholiker, Græsk-Katholske, Jøder og Zigeunere.

Det var klart, at Befolkningen vilde sætte sig til Modværge. Kl. 5¼ begyndte en temmelig svag Tiraillørfægtning, et Kvarter efter faldt det første Kanonskud, og snart var Kampen i Gang rundt omkring. Det saae længe ud, som om Østerrigerne ingen Vegne skulde komme; men en halvanden Times heftige Artillerikamp banede dem omsider Vej, og Kl. 10½ skred Infanteriet til Angreb. I Hælene paa Fjenden trængte nogle Kompagnier fra to Sider ind i Byen, — og overøstes pludselig af en Kugleregn. Tyrkerne havde trukket sig tilbage til Husene og barrikaderet Dørene, og herfra aabnede de nu som sagt en morderisk Ild. Kvinderne kæmpede sammen med Mændene, Børnene ladede Geværerne eller rakte Ammunition, og var det sidste Skud affyret og Østerrigerne sprængte Døren, styrtede Koner og Jomfruer, fuldt saa vel som deres Mænd og Brødre, sig med Kniv og Handschar mod Soldaterne, indtil en af Parterne bukkede under. Hvert eneste Hus i Tyrkerkvarteret maatte tages med Storm eller stikkes i Brand, og Slagteriet varede over en Time. Kl. 12 havde Fjenden trukket sig tilbage fra de nærmeste Højder, Byen brændte paa flere Steder, og man haabede, at nu var der Fred og ingen Fare længer.

Men da saa den Overstkommanderende red ind i Serajevo, og han med sin Stab passerede forbi det tyrkiske Militærhospital, hvorfra en stor, hvid Fane vajede, blev der pludselig igjen skudt paa Tropperne. Og saa gik Myrderiet løs paany, Husene flammede op, Kuglerne peb i alle mulige Retninger, Hyl og Eder fyldte Luften. Man saae atter i de brændende Huse bosniske Mænd og Kvinder lade og skyde med febrilsk Iver. Døden skræmmede ikke et Sekund deres vilde Fanatisme, de tænkte alene paa at dræbe „Undertrykkerne" og bekymrede sig kun lidt om deres egen Død. *Begge* Parter havde for en Stund sat alle menneskelige Følelser til Side, og som gale Dyr raste man mod hinanden. Hvad man saae her af oprørende Billeder, — ituhuggede Mødre, dræbte spæde Børn osv. osv. — trodser enhver Beskrivelse.

Kl. 2½ stilnede Kampen af, Kl. 5 var der fuldstændig Ro i Byen. Det østerrigske Flag blev hejst under Hurraraab og Musik, den kristne Befolkning kom frem af sine Smuthuller og bøjede sig i Støvet for Sejrherrerne, alle den græske Kirkes Klokker ringede højtideligt, da Overgeneralen med sin Stab holdt sit Indtog i Guvernørboligen. Strax efter blev der udstedt en (efter stor Maalestok adlydt) Ordre om at aflevere alle Vaaben, der blev indført en ny kommunal Forfatning, og til Straf for Gadekampen paalagde man Staden en betydelig Pengebøde. Endnu pinligere Kontributioner udskrev imidlertid — den ikke-muhammedanske Befolkning. Neppe var d. 19. de sidste Skud faldne, og Ordenen gjenoprettet, før Ikke-Muhammedanerne kom frem af deres Skjul og over Ligene, der knap var blevet kolde endnu, skyndte sig hen til Brandstederne og de forladte muhammedanske Huse for at røve og plyndre der. Da saa Østerrigerne omsider skred ind med Vaabenmagt mod dette modbydelige Uvæsen, kastede de kristne Bosnier sig paa at flaa Soldaterne. Prisen paa Levnetsmidler steg til det Femdobbelte, for en Bid Brød forlangte man 50 Kreuzer, og kunde den stakkels forsultne Soldat ikke udrede det, gik hans Broder i Kristo roligt sin Vej. Da Generalen derpaa under Trudsel af streng Straf forbød dette Optrækkeri . . . lukkede „de Befriede" deres Butiker

Sammenstødet paa Themsen mellem »Prindsesse Alice« og »Bywell Castle«. (Se S. 428).

Scene af Gadekampen i Serajevo, d. 19. Avgust. (Se S. 429)

og nægtede at sælge, — haabende paa, at da al Tilførsel var umulig, vilde de nok faa pint Blodpengene ud af deres forkomne Befriere. Her saalidt som i Bulgarien har de saakaldte Undertrykte vist sig værdige til alt det Blod, alle de Taarer, al den Sorg og al den Ulykke, der — ialfald efter Diplomaternes Foregivende — er blevet offret udelukkende for deres Skyld.

Vore egne Vinduer.

Hvor er I henne, Store og Smaa,
I gravenstensmæskede gamle Svaner,
Som fordum hernede „ved Stranden“ laa
Og vajed med sort-rød-gyldne Faner?

Hvor er Du, Du sværtede Skuderad,
Du Hjem for Kanalens fedede Rotter,
Du Disk for det dejlige Lertøjsfad
Og Materialet til Æblekompotter?

Hvor er I henne, Store og Smaa,
I gamle, fortrolige Venner,
Som fordum hernede „ved Stranden“ laa — —

— — — — — — — — — — — — — —

Jeg standsede mine Allokutioner og faldt i Tanker.

Dagen før var jeg arriveret tilbage til Kongens Kjøbenhavn. Alt stod ved det Gamle, havde Vennerne paa Jernbaneperronen sagt. Drosken ovre fra Hjørnet, den velbekjendte, gamle Karosse med de ærværdige sorte Sæder, om hvilke Traditionen meldte, at de engang havde været lysegraa, Drosken med det hvide Veteranforspand var jollet afsted med mig i den hyggelige, humpende og hoppende Pasgang, der strax satte i hjemligt Humør, Blæsten og den graatunge Himmel havde budt mig Velkommen, Støvskyerne havde kjærtegnet mig, Hestegjødningslaget over Gaderne frydet mit Øje, og Skandalhistoriernes lystelige Smaasnak øjeblikkelig vederkvæget mit Øre med sine nationale Melodier. Der var ikke Tvivl derom: Vennerne havde Ret, Alt stod fuldstændig ved det Gamle.

Jeg havde gaaet min vante Spadseretur. Altsammen ganske og aldeles, som da jeg forlod det. Intet moderne Vandingsapparat havde gjort forbryderiske Attentater paa Frederiksberg Allé, Mudderpølen henne ved Jernporten befandt sig i samme trivelige Omstændigheder, som da jeg saae den sidst, Rosenaaen duftede ligesaa sødt, og Andemaden paa Voldgraven ved Industribygningen docerede sine Stagnationstheorier med ligesaa glædelig Brede som nogensinde. Kun i salig Klebergs Skur var der rykket nye Mærkværdigheder ind, et „nordiskt och sydlandskt Waxkabinett“ med en udstoppet, saare bedrøvelig udseende evig Jøde som Skytshelgen ved Indgangen og en Kæmpeskildpadde — Miniaturudgave — indenfor som Hovedattraktion.

Et Stykke til af den gamle Vold var ganget heden ganske vist, og der var dukket et Par nye Huse op ved den nye Boulevard. Men de forstyrrede ikke mit hyggelige Indtryk af at finde Alt ved det Gamle. Boulevardstilen, den ægte kjøbenhavnske Boulevardstil, var saa tro bevaret, at ikke engang Beværtningsskildtet over Kjælderhalsen manglede som Dekoration. Med glade Gjenkjendelsesfornemmelser balancerede jeg henover Nørrevoldbrolægningens Spidsformationer og konstaterede de kjære gamle Møddingers permanente Existens oppe omkring Filosofgangens Mølle. Jeg glædede mig paa Kommunens Vegne over den virksomme Assistance, Gadedrengenes Glideøvelser stadig ydede Demoleringsarbejdet, jeg beundrede den vise Forsynlighed, der Aar efter Aar lod Græstæppet over disse til Ødelæggelse viede Territorier svie mere og mere af og forsvinde, for at dets Existens ikke skulde savnes, naar engang vore Børnebørn ser Boulevardprojektet realiseret ogsaa i disse fjerne Ørkenegne. Og endelig — med hvilken urolig Hjertebanken havde jeg ikke paaskyndet mine Skridt i Længsel efter at se, om denne gamle Ven existerede endnu — endelig blev Kronen sat paa den hele store Gjenkjendelsesglæde: den var der virkelig endnu, den tro Vogter over Kirsebærgangens forbudte Paradisstier, den enestaaende, den legendære, den uforlignelige lukkede Laage med sit sorte Inskriptions-Flammesværd: „Nøglen faas hos Økonomiforvalteren“.

Hvor er det ikke skjønt, hvor er det ikke rørende saaledes efter lang Fraværelse at staa igjen midt imellem alle de kjære Venner! Med saligt Velbehag nød jeg min Lykke. Ud paa Eftermiddagen begyndte den graa Himmel at græde Gjenkjendelsestaarer med mig, og mit Rendestensbrædt tog fat paa Svømmeøvelserne, ved hvilke jeg havde sluppet det sidst; der manglede nu Intet længer, Hyggen, Hjemlighedsfølelsen var komplet.

Ak, men hvilken Glæde kan vel være permanent i denne jordiske Jammerdal. Strax den følgende Morgen blev der gjort Skaar i min. En af de allerældste Venner præsenterede sig i et Kostume, — naa ja, et Kostume, som jeg grumme nødigt vil kvalificere. Det gamle, adstadige, konservative Universitet, med hvis Ydre og Indre jeg havde troet Stagnationsstøvet uadskilleligt forenet, det gamle, graa Universitet var blevet vadsket rent og brystede sig i en lysegul Spradebassedragt, som gjorde det komplet ukjendeligt.

Det var kun et daarligt Omen for, hvad der vilde møde mig paa Morgenturen.

Og jeg var i Virkeligheden heller ikke kommet længere end ud mellem Amagerkonernes Pastinakstilke og Asiekurve, før en underlig sort Røg fængslede min Opmærksomhed. Højst mystisk! Den kom op fra Kanalen og trak langsomt og lavt over Gammelstrands Fiskestader hen ad Assistenshuset til.

Med ilsomme Skridt skyndte jeg mig til Højbro. Langs dens Rækværk og langs de nærmeste Stykker Bolværk var der sort af Mennesker, som hældede sig frem og kiggede ned i Vandet. Det maatte være noget yderst Aparte, kunde man se paa den Graadighed, hvormed deres Jagttagelseslyst slugte hvad der foregik dernede.

Nej, det var intet Aparte, det var noget rent Umuligt, Utænkeligt, Fabelagtigt, det var kort og godt en Muddermaskine, en rigtig veritabel Dampmuddermaskine, midt inde i Centrum af Kjøbenhavn, inde i den gamle Kanal „ved Stranden“.

Var det Syner, jeg saae? Æbleskipperne borte, Pottemagerdækkene borte. Overalt Tømrere og Gravere og Mudderfolk i travl Aktivitet. Man rev Stenbroen op, man videde ud, man rammede Bropiller ned i Vandet, man rumsterede og revolterede og endevendte det Hele.

Jeg gned mine Øjne og kneb mig i Armen for at føle, om jeg var vaagen. Jo, det maatte være rigtigt. Derhenne paa Hjørnet sad Fiskermadamen, den ældste og ægteste af dem Allesammen. Hun havde siddet der Dag ud og Dag ind i tyve Aar og holdt Vagt over sine Torsk og Rødspætter; hun maatte vide Besked om, hvad det var for ukristelige, gudsforgaaende Ting, man gjorde ved hendes gamle, ærværdige Kvarter.

Jeg gik hen og spurgte. Flynderen, som netop i det Samme stak Hovedet op over Bøttekanten for ogsaa at kigge paa de ny Løjer, fik med et antageligt Dask over Halen betydet, at det ikke var Noget, som kom den ved, og saa begyndte hun. Hendes Harme havde aabenbart længe siddet indeklemt; den fik nu Luft tilgavns.

Holmens Bro skulde væk, og de skulde have en anden derhenne, Mage til den nye Knippels. Fin som en Ulykke, havde Jokumsen sagt, af bare Sten og Jern ude fra Burmeister og sex og halvtredssinstyve Fod bred. Naa, for hendes Skyld kunde de lave det af Messinggesvejsninger Altsammen, om de havde Lyst, og lægge den helt ud til Overgade eller Kongelunden, hvis det morede dem, det var Noget, som kun kom dem ved selv. Og hvad de nye Granitbolværker angik, saa ogsaa gjerne for hendes Skyld. Naar de, der havde Ret til Bolværkerne, vilde bekoste den Historie, skjøndt de tog „Liggepengene“, ligegodt enten det var Sten eller Træ, saa havde de jo Lov til det. Jokumsen havde rigtignok vaaset om, at det var Havnevæsenet, der fremtidig skulde have det Hele under sig, og at det skulde høre op med Liggepengene. Men Ret og Retfærdighed var der dog endnu til i Kjøbenhavn, og hvis hun var i de Husejeres Sted, der havde Part i Bolværkerne, saa vilde hun sandelig ikke lade sig det byde.

Madam Nikolajsen følte sig yderlig indigneret ved Tanken om, at det gamle Liggepengeprivelegium, i Kraft af hvilket diverse Grundejere ved Kanalen opkræver en bestemt Sum af Skibene mod til Gjengjæld at restavrere Bolværkerne, ved hvilke de fortøjes, at denne ærværdige, mosgroede Institution muligvis ligesom saa meget andet godt Gammelt kunde komme til at vandre heden. Men det var dog endnu ikke direkte hendes Territorium. Først da hun i sin Redegjørelse for Omvæltningsplanen naaede til det, kom Indignationen op paa Kogepunktet og lagde hende Ord i Munden, som ikke ganske vel lader sig gjengive paa Prent. Hendes Harme var i Virkeligheden ogsaa fuldt begrundet. Ikke nok med den nye Holmensbro, med Kanaludvidelsen og Granitkajerne, — man var ogsaa i Færd med Attentater paa den skikkelige Højbro. Den skulde ganske vist faa Lov at blive, som den var, men den skulde lægges mere midt for Torvet, drejes med sin ene Ende over ad Fortunstræde til, saa dette Stræde kunde tage Vognene istedetfor Østergade, og saa der kom en hel ny Gænge i Færdselen. Og hvad der var det Værste af det Hele: Madam Nikolajsen og alle de andre pæne Madamer, der havde siddet her hver evige Dag paa den samme Plads saa længe, at de snart var voxet fast til den, de skulde nu døje den Tort med de nye Fiskehuse eller Haller à la Paris eller hvad det var for Tøjeri. Men Madam Nikolajsen sagde Tak for sig. Hendes Rødspætter var store og lyslevende Fisk, der ikke behøvede at svømme i Marmorkar for at blive solgte, og disse fine Anstalter, hvor de maaske vilde tvinge En til at møde i Silkekjole for at faa Lov at sidde og tjene sit Brød paa en ærlig Maade, dem skulde hun dog ikke have noget af. Naar Hallerne kom, saa sagde hun Adjøs, og saa kunde de holde Bal og Spektakel der, saameget de lystede, ligesom Aviserne fortalte, at de havde gjort i Paris.

Jeg er sikker paa, at Madam Nikolajsen blev ved endnu længe, efter at jeg var gaaet. Men jeg havde allerede mer end nok. Hendes Beretning havde saa pludselig og komplet gjort det af med alle hjemlige Hyggelighedsfornemmelser, at jeg trængte til at komme mig efter Forskrækkelsen.

Ør og fortumlet satte jeg mig paa Slotskirketrappen for at hvile et Øjeblik. Det var en mærkelig stille Luft, med Sol bagved, men tung og taaget. Jeg støttede Hovedet i Haanden og faldt i Tanker. Underlige Billeder dukkede op for mig. Jeg saae de blanktglattede, brune Cementkajer spejle sig i en Kanal uden raadne Æbler og regnbuefarvet Fedtovertræk, uden sorte Skipperskuder endogsaa, jeg saae fra Slotsterrænet en stor monumental Bro, hvor ikke blot to, men tre og fire Vogne kunde passere ved Siden ad hinanden, føre over til Holmens Kirke, fra hvis Omgivelser alle mer eller mindre præhistoriske Møddinger var forsvundne, jeg saae de gamle Fiskeballer borte, og en stor pyntelig, halvdækket Hal i deres Sted, jeg saae Kludesælgerskene fra Torvet med det odiøse Navn ved Siden af føle sig generede af de fine Omgivelser og fortrække til Udkanterne af Byen, ja mine Fantasier førte mig endnu langt, langt videre. Hvad der skete her var kun en første Begyndelse, der efterhaanden voxede til en Revolte, som vendte helt op og ned paa det gamle Kjøbenhavn. Vognmagerstræder og Gaasegader forsvandt, Rosenaaer og Rendestene tørrede ud, bløde Asfaltflader bredte sig over den gamle Stenbros Høje og Dale, Huse uden Beværtningskjældere, rent uden underjordiske Beboelseslejligheder endogsaa, mødte mit Øje, hvor jeg saae hen, Vandingsslanger snoede sig gjennem Alléerne, Nøglen blev i stort Festoptog hentet fra Økonomiforvalteren, og alle offenlige Promenader lukket op for evindelige Tider, — det var ikke en Revolte længer, det var en hel Revolution.

Men saa pludselig — hvad var det? Med Et blev det Graat i Graat igjen Altsammen, og alle Fantasibillederne svandt. Jeg hørte tunge, adstadige Skridt ved Siden af mig, og jeg løftede Hovedet.

Borgmester Ehlers gik forbi og inspicerede Arbejderne ved Kanalen — — — —

Jeg var hjemme igjen, hjemme i den virkelige Verden, hjemme i Kjøbenhavn. Hyggelighedsfornemmelserne vendte tilbage. De Forandringer ved den kjære gamle Holmens Bro var jo kjedelige nok, men jeg følte det sikkert: ved dem vilde det ogsaa blive. Pæreskuderne vilde komme igjen og aflevere deres „Liggepenge“, Rosenaaen dufte, Stenbroen voxe sig spidsere, og Nøglen stadig forblive hos Økonomiforvalteren. Jeg kunde roligt gaa hjem og ryge min Pibe, og Kjøbenhavn kunde sove roligt; der var stærke Magter, som vaagede over dens gamle Fred. En muret Kaj, det var allerede galt nok, men en kjøbenhavnsk Kanal uden Pæreskuder! Kan der existere større Umuligheder?

Mac Adam.

Gjennem de Sortes Verdensdel.

Efter H. M. Stanley.

VI.

Kampe og Udsigter.

(Sluttet.)

Expeditionen bestod nu af 3 Evropære, 206 Vangvana og Vanyamvezi, 25 Fruentimmer og 6 Drenge. Vi var en 5650 Fod oppe over Havet, i et med skovbevoxede Højsletter og Bjerge kuperet Terræn, som Floden Livumbu bruser igjennem. Vejen førte gjennem en Skov af stolte Myombo-Træer og forbi vældige, nøgne Klipper, der i Afstand lignede store Slotte og Borge. I Mgongo Tembo („Elefantryggen“) hvilte vi os to Dage og fik overladt en halv Snes Mand af Stedets joviale, men strengt konservative Høvding: han har 16 Sønner, men vil ikke tillade dem at besøge Unyanyembe eller Zanzibar, for at de ikke skal lære slette Sæder! Det er omtrent som her i Evropa med London og Paris ... Paa vor videre Marsch mødte Baobab-Træet os, da vi begyndte at komme ned til en 4000 Fod over Havet; men strax efter veg det Pladsen for tornede Akazier og al Slags Buskads, og saa fulgte igjen udstrakte Flader med luefarvet Græs. Midt i denne store Slette hæver sig, som en skovkrandset Ø, en mærkelig Høj, hvor det talrige Vildt flygter op, naar Regntiden kommer med de vældige Skyller; men nu strejfede det talrigt om, Giraffer, Zebraer,

Bøfler, Antiloper, Bukke osv., og der var ligeledes fuldt op af Ibiser, Flamingoer, Gribbe, Skegæs og endnu mange flere Fugle. Takket være dette Forhold havde vi nu Kjød nok; og da vi midt i Februar naaede til det fede Land Usukuma, som er rigt paa Korn, Bønner, Kartofler, Honning, Tobak osv., havde vi foreløbig ingen Nød; Folkene svælgede i Mad og Drikke og holdt Fest hele tre Dage paa Rad.

Fra det bølgeformede Højland kom vi ned i Livumbus (eller Monangahs) brede, brunlige Dal, og saa slog vi ind i en vejløs Egn, hvor det vrimlede med Elefantspor, med af Næshorn oprodede Pytter og med mudrede Sumpe. Den 17. Febr. om Morgenen kom vi, efter at have passeret en Bjergryg, til det østlige Usiha, det vil sige til et dejligt Land, som først ender ved Viktoria Nyanza-Søen. Fra en af de som ved et Trylleslag henkastede Klipper ser man ud over et uendeligt Rum, hvor isolerede Bjerge, spaltede Klippemasser, runde Jordhøje osv. indhegner en bølgeformet, græsbevoxet Slette, der er bedækket af Tusinder af Kvæghjorde. Gjennem dette Land bugtede Expeditionen sig d. 19. Febr., fulgt hele tre Mil paa Vej af venlige og spøgefulde Indfødte, og passerede saa efterhaanden en Mængde Landsbyer og en Mængde Ferskvandskilder. Et Par Gange antog man os for den frygtede Erobrer Mirambo; men det førte ikke til Andet, end at Krigsskrigets langtrukne, dybe, melodiske Toner rullede hundredstemmigt ud over Landet, og vi kom uhindrede først til Mondo og saa til Abaddi eller Baddi. Her udvidede Egnen sig til en skovløs Park, som formelig hvidnedes af Kvæg- Gede- og Faarehjorder, og hvor blot besynderlige Høje med Klippetoppe og hist og her en enkelt Busk eller et Træ hævede sig. De voxne Mænd gik splitternøgne, Fruentimmerne derimod i stive Skind eller halvgarvede Kohuder. Landsbyerne her i Usukuma var indhegnede med Euforbie-Hækker, hvis Mælkesaft svier umaadeligt, naar man f. Ex. faar et Stænk af den i Øjet. Om Indbyggernes Velstand giver det et godt Begreb, at Priserne var 4, ja endog 8 Gange lavere end i Ugogo. Der havde jeg f. Ex. betalt en Oxe med 48 Yards Lærred, medens jeg her fik den for 6 Yards.

I Marya (4800 Fod over Havet) var Landsbybefolkningen utaaleligt støjende og uforskammet. Høvdingen trængte trods mine Folks Invendinger, ind til mig i mit Telt, da jeg hvilte mig efter Marschen; men idet han saa rev Døren op, foer mine to Buldogger ind paa ham og bed ham i Haanden, og han blev nu ubeskriveligt forskrækket: han lod nemlig til at tro, at den hvide Mand inde i sit Telt havde forvandlet sig til to rasende Dyr! ... De sytten næste Mil gik gjennem tørt Dschungel til Syd-Usmau, hvor de indfødte Rejsende, hver Gang de bryder op, gjør et frygteligt, om end ikke aldeles uharmonisk Spektakel med nogle kugleformede, hjemmelavede Klokker, som skal vække Fruentimmerne til deres daglige Dont... Saa førte Vejen gjennem en tæt Skov forbi nogle Klippebjerge, fra hvis Toppe Aber i lange Rækker saae foragteligt ned paa os, — og endelig nærmede vi os Gambatschika i Nord-Usmau, 4600 Fod over Havet. Her fik vi et Øjeblik Udsigt til de fjerne Urirvi-Bjerge og Manassa-Højene, og de, sagde de Indfødte, dannede Bredderne om den store Sø!

Den 27. Febr. om Morgenen var vi tidligt paa Benene. Folkene forstod godt, hvor vigtig den forestaaende 19 Mil lange Dagsmarsch var, og da Hornsignalet lød: „Afsted!" svarede Vanyamvezi og Vangvanaer med høje Raab: „Ja sandelig, ja sandelig, saa vil Gud!" Selv de Indfødte, der var strømmet massevis til, grebes af Begejstringen og opmuntrede os af alle Kræfter. Vi kom ned i et Dalbækken, passerede den ene Bjergryg efter den anden, drog over dyrkede Marker og gjennem Landsbyer, — og hørte saa pludselig henne fra Fronten et Hurraraab: Frank Pocock havde været oppe paa en Bjergtop og kom nu, svingende med Hatten og straalende over hele Ansigtet, tilbage, — han havde set Søen, den var storartet! Ja rigtigt! Bjerget, vi stod paa, skraanede ned til en bred Bugt, der var kantet med grønt, bølgende Siv, med skyggefulde Træer og hist og her med Landsbyers kegleformede Huse; længere tilbage bredte saa Søen sig som en Sølvflade, indtil endelig mørkeblaa Høje og Bjerge satte en Skranke for den. Endelig ... endelig var altsaa det første Maal naaet, — og en ung, kjæk, smuk Vanyamvezi istemte med beundringsværdigt Foredrag en Jubelsang, som Koret delvis gjentog, og hvis vilde, besynderlige Toner brød sig mellem og kastedes tilbage fra de omgivende Bjerge. Musiken lød, Flagene vajede, i en lang Række drog vi ned ad Skraaningerne til Kagehyis Marker. Omtrent en halv Mil, før vi naaede hen til Landsbyerne, kom Hundreder af Krigere, bevæbnede til Tænderne og med Hovedpynt af Fjer, i fuldt Løb ansættende imod os og gav undervejs Prøver paa deres Færdighed i Bueskydning og Spydkastning: de havde ogsaa først antaget os for Mirambo og mente saa, da de opdagede deres Fejltagelse, at de nu ligesaa gjerne kunde benytte den gunstige Lejlighed til at vise os deres Tapperhed. Forøvrig blev vi vel modtagne og fandt hurtigt, om end ikke hyggeligt Logis. Fra 17. Novbr. 1874 til 27. Febr. 1875 havde vi nu ialt vandret 720 eng. Mil (1158,7 Kilometer); de 103 Dage faldt i 70 Marschdage og 33 Rastdage, saa gjennemsnitligt var vor daglige Marsch lidt over 10 Mil, eller hvis man fordeler den tilbagelagte Vej ogsaa paa de absolut nødvendige Hviledage: 7 eng. Mil.

Den lille Raadgiver.

Giftigt Kjød kalder Jægeren Kjødet af Hjorte, som ved Parforce-Jagter er blevet hidset tildøde, og han betragter det som absolut uspiseligt baade for Mennesker og Dyr. Ogsaa Kjødet af Dyr, der er fanget i Doner etc., og som har pint sig tildøde, saavel som Kjødet af Slagtekvæg, der før Slagtningen er blevet hidset, ængstet eller i det Hele taget behandlet daarligt, er uimodsigeligt skadeligt og kan endog medføre livsfarlige Sygdomme. Saadanne Dyrs Blod viser under Mikroskopet en paafaldende Forandring, og Læger finder, det ligner de Dyrs Blod, som er angrebne af Kvægpest. Der kan da ikke vaages tilstrækkeligt over, at Fisk, Slagtekvæg etc., som skal tjene til Føde, bliver behandlet ordenligt og navnlig ikke bliver pint eller ængstet. I Hessen har man forbudt at slagte Dyr, som man har jaget, saa de fik Feber; de maa først slagtes, naar de er i fuldstændig normal og sund Tilstand.

Til at plukke Gjæs har en amerikansk Landmand konstrueret en Maskine, som bestaar af et Hjul (12 Tommer i Gjennemsnit), hvis Kant er besat med smaa Guttaperkakløer. Disse Kløer bevæger sig under Hjulets Drejning ovenfra nedad og griber og river til sig Alt, hvad der kommer dem ivejen. Naar man i passende Afstand byder dem en Høne eller en Gaas, griber de altsaa dennes Fjer og river dem af. Ved Hjælp af et Lufttræk blæses Dunene ind i et Rør, hvorimod de større Fjer falder i en Slags Tragt, hvor en automatisk Haand presser dem og binder dem sammen med Traad samt lægger dem hen i en Kurv, der, naar den er fyldt, erstattes med en ny. Maskinen sættes i Bevægelse ved et Trædebrædt, og en øvet Person skal i en Time kunne plukke 50—60 Stykker Fjerkræ af almindelig Størrelse.

Antipodiske Hyacinther vil sikkert i den kommende Sæson blive en yndet Vinduesprydelse. I et Dobbeltglas, som man foreløbig faar hos Firmaet Heinemann i Erfurt, men som vel snart kommer i Handelen herhjemme, voxer den ene Hyacinth paa sædvanlig Vis op i Vejret; det andet Løg skyder derimod snorlige nedad og udfolder i den med Vand fyldte Del af Glasset en prægtig Blomst, som endog lader til at blive betydeligt større end Antipoden. Det er den letteste Sag af Verden at faa dette Resultat frem, og selvfølgelig tager det sig ganske anderledes overraskende og smukt ud at se de to Blomster i Glasset end at se en enkelt Blomst.

For Billardspillere maa det tjene til Beroligelse, at man i Paris har patenteret et nyt Apparat, hvorved man — uden saameget som at røre ved Kridtet — ikke blot regelmæssigt og omhyggeligt kan kridte Spidsen af Queuen, men desuden kan rette alle Ujævnheder, bemeldte Spids muligvis gjennem Stød og Fald kunde have paadraget sig. Apparatet bestaar af to Blikcylindere, en Tragt samt to Kobber- eller Træ-Indfatninger og kan anbringes paa Gulvet eller i enhver Vinduesnische.

Qvis.

Theatrene.

Det kgl. Theaters første originale Nyhed, „Et ungt Menneske", formaar vi ikke at afvinde blot en respektabel Interesse. I dramatisk Henseende er Stykket et fuldstændigt Misfoster. Bygget over et løst Indfald, som det er, hjælper det sig frem med et Par plumpe, den egenlige Idé fuldstændig uvedkommende Paafund (en ung Pige antages paa den urimeligste Maade af Verden for en forklædt mandlig Tyv osv.) og har forøvrig til dramatisk Udstyr ialt to Situationer: en Begyndelsesscene, som ikke beviser, og en Slutningsscene, som ikke modbeviser Noget. Den, i Parenthes bemærket mere gnavne end kjærlige, mere paastaaelige end unge „Konsul" tilvejebringer som dramatisk Bevis for, at der ingen Ungdom er længer, en Frokostscene, hvor hans Kone, hans Børn og hans Tjenestefolk ytrer Ulyst til at tage til Grundlovsfest og høre ham og hans Kolleger holde de gamle, fraserige Taler etc.! Han lader sig omvende til at tro paa Ungdom ogsaa i vore Dage, ved at hans Søn — da han selv bliver ikke alene uretfærdig, men ogsaa uhøflig mod en indtagende ung Dame — farer en Smule op og læser ham Texten! Kan man tænke sig noget mere Valent og Uafgjørende? og i det Hele taget — kan man tænke sig en mere ørkesløs Opgave end at undersøge, hvorvidt unge Mennesker er unge? Dersom det at være ung i Sind bestod i netop at have sine Forældres Idealer, Attraa og Udtryksmaade, saa maatte al Ungdom være forsvunden af Verden med det første Menneskepar; men hvis ikke, saa burde alle vrantne gamle „Konsuler" paa Forhaand have sund Sands nok til at indse, at Ungdomssindet lever og vil leve bestandigt, og at hvis de ikke kan finde det i den Form, det just for Øjeblikket viser sig i, saa er Skylden deres, og ikke Ungdommens. — Saameget om Stykkets dramatiske Værd. Hvad dets poetiske eller literære Betydning angaar maa det være nok at sige, at Dialogen er lige ved at sprække af Fyldekalk (ogsaa af den Slags, som Dilettanterne anvender for at faa Rimene frem), og at der ikke er en eneste af disse tankevægtige Sætninger, som opvejer hele Sider, ja end ikke et eneste af disse ejendommeligt malende Adjektiver, som opvejer mange Sætninger. Saaledes var det da forbeholdt de Spillende at vinde Slaget, og Hr. Wiehes elskværdige Konsul samt Fru Hennings, paa sine Steder rent ud geniale, „Karoline" forhindrede ialfald Nederlaget. Den Sidstnævnte havde en Række Bevægelser og Betoninger, der var ligesaa sikkert aflurede Virkeligheden som fortryllende gjengivne; den Tone, hvori hun harcellerede Konsulens Søn, hendes Kast med Hovedet og i det Hele taget næsten hele Udarbejdelsen af Monologerne var beundringsværdig og godtgjorde atter, at for Øjeblikket indtager denne Kunstnerinde uden Sammenligning den første Plads i det reciterende Skuespil. Naar hun ikke altid opnaar at frembringe et stærkt Helhedsindtryk, men virker fortrinsvis i Situationer og ved Detailler, kommer det sikkert af, at hun (det er ialfald vort ærbødige Skjøn) „gjør for Meget ud af" sine Roller. Ærligt talt forekommer det os, at et Par smukke Øjne ikke behøver at straale ved enhver Bemærkning, at man ikke bør understrege næsten Alt, hvad man siger, med en Gestus, og at den største Aandfuldhed hos aandfulde Kunstnere bestaar i at holde Maade med Aandfuldheden.

Folketheatret og Kasino har hidtil levet paa Repriser. Det sidste har budt Publikum Hr. Mantzius som Gjæst, og naturligvis har Publikum været veltilfreds, — det første har begyndt sin Sæson under særdeles heldige Avspicier, idet Huset næsten stadig har været fuldt til det gamle Kassestykke „Et Vaisenhusbarn". Maaske er Bænkene dog ogsaa for en Del blevet tæt besatte, fordi man vilde hilse paa Hr. Stigaard, der er vendt tilbage til sin gamle Scene, hvor han kommer til at virke mellem et Personale saa godt og fuldtalligt, som vore Privattheatre neppe nogensinde før har kunnet fremvise det. I den kommende Uge vil man have Lejlighed til at se dette Personale prøve Kræfter paa et af Sardous interessanteste og ejendommeligste Stykker, som paa Folketheatret opføres i Bearbejdelse af Fritz Holst under Titlen „Det gamle og det nye Hus", — en Forestilling, vore Læsere ikke vil fortryde at gjøre Bekjendtskab med.

Fra vor Boghylde.

— Firmaet Georg Chr. Ursins Efterfølger har faaet i Hovedkommission for Norden et tydsk Kæmpeværk, som ganske vist fortjener stor Opmærksomhed. Det er en Verdenshistorie, som griber de fremtrædende Bevægelser eller Personligheder i Oldtiden, Middelalderen og Nutiden, og som paa Grundlag af den nyeste historiske Kritiks Resultater giver en, med talrige, ypperlige Illustrationer gjennemvævet Skildring af Kulturlivets Udvikling. Udgiveren, Hr. W. Onken, understøttes af saa dygtige Fagmænd som Ægyptologen Prof. Dümichen, Assyriologen Prof. Schrader, Digteren Prof Dahn, Renaissancekjenderen Dr. Geiger, Amerika-Historikeren Dr. Kapp etc. For den, der veed, i hvor høj Grad Historien, som den endnu for Størstedelen læres, afviger fra, hvad den moderne Forskning betragter som fastslaaet, staar det som meget ønskeligt, at dette Værk maa komme til at svare til sin Plan og saa blive meget læst. Det udgives i omtrent 100 Hefter.

— Paa C. W. Stincks Forlag: Den hensigtsmæssige lille Fortegnelse over „Kjøbenhavns Theater Billet-Priser", der for Saisonen 1878-79 har undergaaet nogle Forandringer og har medtaget Concert du Boulevard.

Logogryf af s—r.

1. 2. 3. 4.
Et mere simpelt manuelt Produkt
I Hast sig neppe tænke lader —
4. 1. 2. 3.
Et Vidne tidt om Aandens høje Flugt,
Der har begejstret Myriader.

Gaade.

De tvende første Led, forenet til et Hele,
Er Noget, man ikke med sin bedste Ven kan dele.
Og tabes dette Hele, det Tab kan ikke bæres!
Det tredie Led kan ogsaa kun daarligt undværes:
Thi gid, at Himlen altid os nok deraf forlene, —
Dog ikke i de første, der er det slemt til Gêne! — —
Det Fjerde er en Bolig, saa lun og tæt og lille,
En Enebor lever der i Fred og ganske stille.
Men, om han ej forstyrres, saa tvinger dog hans Længsel
Tilsidst ham til at bryde det snevre, skumle Fængsel! —
Det Hele er en Gjenstand, der engang var moderne
Saavel for Husets Frue som og for Husets Terne:
Nu er det gammeldags, kun en halv glemt Tradition
Og træffes knap engang hos den simpleste Portion.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Et Bagno.

Et Bag N O

Opløsning paa den geografiske Gaade i forrige Numer:

Ingemann. — Andersen.

Rigtigt løst af: Ödipos. — Mette & Komp.

Gaaden i Nr. 103 rigtigt løst af T. R. — Opløsninger maa være Red. i Hænde senest Onsdag Aften.

Vor Brevkasse.

p—q ønsker at vide, hvorledes man forhindrer Ørentviste fra at afæde de nye Skud paa „Jernbane Epheu", samt om denne Plante er skadelig i Soveværelser. — x + z + z spørger, om han skal bruge usynlige Hørerør for Tunghørhed.

Korrespondance.

P. J. Digtet kan ikke benyttes. — m—m. Egner sig ikke til at trykkes. — Tom. Deres Ønske om, at vi i Lighed med „Nær og Fjern" skulde levere Oversættelsesopgaver, tør vi ikke love Dem opfyldt, undtagen maaske en sjelden Gang. Her har De og andre Lysthavende imidlertid et smukt lille Digt af Karl Siebel at prøve Kræfter paa; en god Oversættelse skal blive baade optaget og honoreret:

Begrabe deine Todten
Tief in dein Herz hinein;
So werden sie dein Leben,
Lebendige Todte sein.

So werden sie im Herzen
Stets wieder auferstehn,
Als gute, lichte Engel
Mit dir durchs Leben gehn.

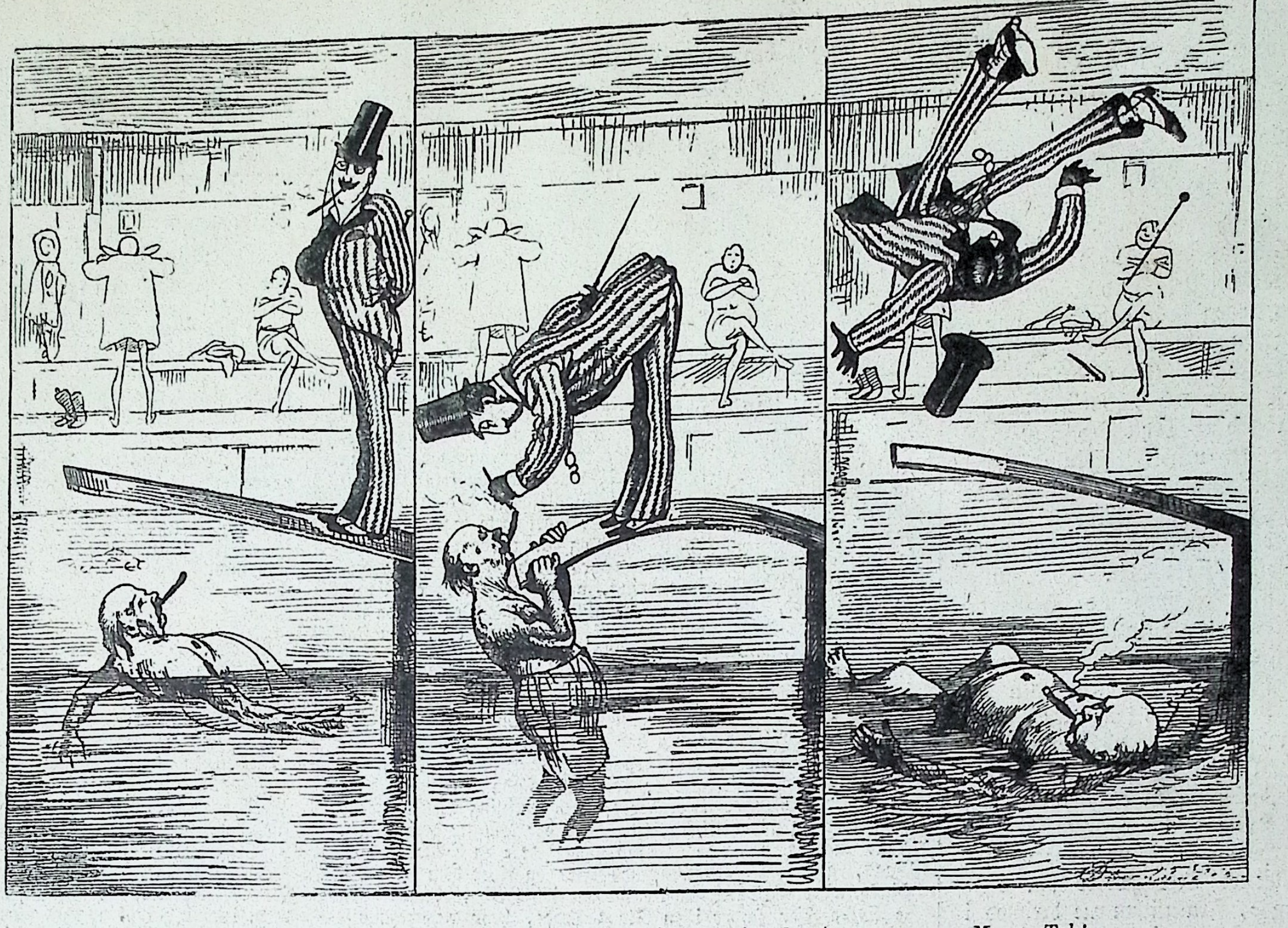
Begrab' dein eigen Leben
In andrer Herz hinein;
So wirst du, und bist du ein Todter,
Ein ewig Lebender sein!

Indhold.

I Redaktionsanliggender henvender man sig til Hr. Vilhelm Møller, som træffes (Peder Skramsgade 17) hver Søgnedag Kl. 10—11 Form.

Broget Selskab.

Til Selskabsbrug, det vil da sige: naar man ikke har mere aandrige Sager at beskæftige sig med, anbefaler Tallet 9 sig. Det er ligesom en af disse Guttaperkamænd, som man kan klemme sammen i alle mulige Former, men som stadig springer tilbage og bliver igjen den rigtige gamle Guttaperkamand. Multiplicer 9 med hvad Tal, De lyster, og læg de udkomne Tal sammen: det bliver stadig paa en eller anden Maade til 9. 3 Gange 9 er 27, og 2 og 7 er 9; 11 Gange 9 er 99, 9 og 9 er 18, og 1 og 8 er 9; 5071 Gange 9 er 45,639; Tallene sammenlagte er 27, og 2 og 7 er 9. Men hermed er Experimenterne langtfra til Ende. Skriv nogle Tal op, vend dem om, og træk den omvendte Række fra den første, — saa kommer vi ogsaa til 9. Vi skriver f. Ex. 5071, vender om: 1705, trækker 1705 fra 5071 og faar 3366, lægger de sidste Tal sammen og faar 18, hvor 1 og 8 er 9. Eller kvadrer engang et hvilketsomhelst Tal, lad os sige 62. Vendt om giver det 26, der trukket fra 62 giver 36, og 3 og 6 er 9. Kvadraterne paa 26 og 62 er 676 og 3844; træk det første Tal fra det sidste, og De faar 3168, hvilke Tal sammenlagte giver 18 (1 + 8). Eller skriv et større Tal, f. Ex. 7,549, 132, træk derfra Summen af de enkelte Tal (altsaa 31), og De faar 7,549, 101 = 27 = 2 + 7 = 9. Det er hertil, Folk, der vil agere kløgtige i Selskaber, kan knytte an. Uden at man ser derpaa, lader man En skrive en hvilkensomhelst Række Tal — vi sætter 63,425. Godt, tilføjer man, læg saa Tallene sammen (20), træk Summen fra det første Tal (20 fra 63,425 = 63,405), og udslet nu i det sidste Facit (63,405) hvilket Tal, De vil (f. Ex. 4); naar De blot vil sige mig Summen af de resterende Tal (her altsaa 14), skal jeg sige Dem, hvad Tal De har slettet ud. Thi man gaar blot til det nærmeste Multiplum af 9 (her altsaa til 18) og trækker den Sum (14), man har faaet opgivet, fra. 14 fra 18 giver 4, — det udslettede Tal.

Ah! det gasser . . . saadan at svømme paa Ryggen og saa ryge sig en god Cigar! — — Saa for Pokker! nu er den gaaet ud!

«Tør jeg ikke bede om at tænde hos Dem?»
«Jo, med Fornøjelse!»

«Mange Tak!»

Det skæbnesvangre Vippebrædt. (Efter „Flieg. Blätt.").

Fra Hr. Albert Meyers Sangkonservatorium, som vi i forrige Numer henledte vore Læseres Opmærksomhed paa, medfølger idag Indbydelse til Sangkursus saavel for Voxne som for Børn. Stemmens rette Uddannelse er en saa vigtig Sag, og Hr. Meyer nyder saa stor Anseelse som Lærer, at vi i Publikums Interesse kun kan ønske disse Indbydelser alt muligt Held, det vil sige: at de maa fremkalde stærk Tilslutning.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg & Traps Etabl.

NUTIDEN
i
BILLEDER OG TEXT.

Udgivere: Hoffensberg & Trap.
Red.: Vilhelm Møller og Richard Kaufmann.

Nr. 106. Søndagen den 29. September. 1878.

Abonnementspris: 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal.
Gratis Præmiefordeling af Farvetryksbilleder.

Fra Verdensudstillingen i Paris: Det skandinaviske ethnografiske Museum. (Se S. 436).

Fra Verdensudstillingen i Paris.

Det skandinaviske ethnografiske Museum.

Det gaar Sverig som alle Lande, der nyder godt af Jernbaners og andre Samfærdselsmidlers Velsignelser: at disse Goder kun opnaas paa Bekostning af meget Godt og Gammelt, som ikke kan trives i den Luft, Hastværksmaskinerne fører med sig, en Luft, der næsten er ligesaa farlig for gammeldags Tænkemaade og gammeldags Skikke og Sædvaner som den politiske Agitation, der nu snart har omspændt Bondestanden i alle de nordiske Riger. Lidt senere end hos os har Almuen i Sverig begyndt at aflægge sine Fædres Dragt og iført sig „Kulturmenneskets“ Uniform; men pletvis rundt om i Landet er de gamle Dragter dog allerede ligesaa sjeldne at finde, som det nu er Tilfældet over hele Danmark. Man veed, hvad for et Tab derved lides, hvor prosaisk og dødt der kommer til at se ud i et Land, naar Almuens brogede, stærkt farvede Klæder forsvinder, naar de gamle Metalsmykker med de vedhængende Mønter og Pendeloquer gaar i de omvandrende Sjakreres Tasker og erstattes med den nye Tids Galanterikram, og naar Husfliden gaar i Glemme — ikke den Husflid, der pynter sig med Navnet som Skjul for en Massefabrikation til Fordel for Entreprenørerne, men den, der forhen tjente til at smykke Hjemmet. Det er for at værne om Minderne, der endnu er til fra en Tid, som tænkte anderledes, end vor Tid tænker, og hvis Levemaade lignede den nuværende saa lidt — —, at en enthusiastisk Mand i Stockholm har grundlagt det Museum, som nys har bragt ham saamegen Ære og Tak. Uden Pengemidler af nogensomhelst Betydning, uden Støtte af Regeringen, kun hjulpet af nogle Monomaner, der lignede ham i Begejstring og Udholdenhed, har Dr. A. Hazelius langsomt og møjsommeligt, ofte overset og spottet, men jevnt kæmpende sig frem ved Laan, Bytte og Gaver, skabt en Samling af sit Fædrelands daglig forsvindende ethnografiske Ejendommeligheder, som indtil dette Øjeblik er enestaaende i Verden, og det netop fordi dets Tendens er en indre Missions. Vil vi Danske have at vide, hvorledes Coopers indianske Høvdinger saae ud, eller er man nysgjerrig efter at kjende de tyrkiske Haremskvinders Klædedragt, behøver vi kun at begive os op i Prindsens Palæ; men vil vi søge Oplysning om vort eget Folks Ethnologi i forrige Slægtled, er det ikke der, og desværre heller intet andet Sted, man faar det at vide. Det vil inden kort Tid være mere dunkelt for os, end Livet i Hedenold.

Dr. Hazelius og hans Museum har givet Møde paa Trocaderopaladset. Han raader over den prægtige Fløjpavillon ud mod Passy, har Spanien ved sin Side og Finland, der ogsaa udstiller sine folkelige Ejendommeligheder, under sig. Han har havt Maleren Ahlgrensson til Hjælper, og alene de, der kjender denne Kunstners gedigne Smag og utrolige savoir faire, kan tænke sig, hvilket overraskende Folkelivsbillede der med faa Midler er samlet paa en ringe Plads.

Med Hensyn til Methoden, hvorefter disse Mænd har vundet deres Sejr og fængslet det svenske og det kosmopolitiske Publikums Interesse for Museet, da er den simpel og god. De har benyttet den dramatiske Kunsts to mægtigste Midler, det at røre og det at more. De har ikke nøjedes med at tilvejebringe Kostumer, Møbler, Husgeraad, de har taget en Del af de gamle Stuer med. Panelerne med de malede Fyldinger, Vinduerne med de solbrændte, grønlige Ruder, Sengestederne med de usyede Lagener og de hjemmegjorte Bolstre er vandrede til Paris og tjener til at bygge disse gamle Bondestuer op, som har i deres Luft en arvet Ro og Hygge, Fornemmelsen af en Families Levnetsløb i mange Slægtled, en forbavsende stemningsfuld Virkning flyttet over i en By som Paris, hvor Ingen mer kan finde og heller ikke bryder sig det Mindste om at finde det Hus, hvor han selv er født og hans Fader død. I disse Stuer, hvor Gulvet er strøet med Granris, brænder Ilden paa Arnen, og man tror at høre Vandet snurre i den blanke Kobberkjedel. Husets Folk er samlede, et Sted til Glæde og Gammen, et andet Sted ved en Vugge med et døende Barn. Et tredie Sted føres vi ind i et Vinterlandskab, under aaben Himmel. Vi er i Lapland. Sneen blinker i Vintersolen, dækker Jorden og ligger i tykke Lag paa Granernes Grene. En lappisk Familie er ude paa en af sine periodiske Omvandringer. Husfaderen sidder i sin Slæde, forspændt med en prægtigt optømmet Ren, og har den Stok i Haanden, hvormed han styrer Forspandet. En gammel Kone med sin korte Tobakspibe i Munden sidder ned paa en Transportslæde, som hun er ifærd med at pakke. I Teltet tilhøjre er en ung Mand beskæftiget med at sy en Flænge i Teltet sammen med Naal og Traad. Alles Blik er vendte mod Jægeren, som skrider ned ad Bakken paa sine Sneskøjter, med sin Pigkjæp i Haanden. Paa Ryggen har han Skindet af en Jerv, som han har fældet. Inde i Teltet har en gammel Kone travlt med Kaffen, og en ung Moder med at give sit Barn Die.

Igjennem alle disse tiltalende Gjengivelser af Folkelivet gaar der en Troskab og en Vederhæftighed i Omgivelserne og i Kostumerne, som er en Følge af, at hver lille Ting er taget fra Virkeligheden og i og for sig er en historisk Kuriositet. Den artistiske Side ved Fremstillingen, Personernes Stilling og Ansigtsudtryk er ordnet og givet med sand kunstnerisk Smag og Moderation, og langt fra den sædvanlige Museumstørhed og fra Voxkabinettets falske og forlorne Pænhed. Sammensmeltningen mellem de plastiske Sager i Forgrunden og de malede Ting i Baggrunden er overraskende og skuffende. Det Hele er en tour de force, gjennemført med alle Billedhuggerkunstens, Malerkunstens og Museumsvidenskabens Hjælpemidler, netop den rette Maade at gribe den beskuende Mængde paa og at popularisere en ung Idé, som maa bringe alle sine Jern i Ilden for at bane sig Vej.

I vort Land sættes i denne Tid en Bevægelse i Gang for at forberede Sindene paa den Tanke, at vi endelig maa til at bygge os sømmelige Museumsbygninger. Gid denne Lejlighed ikke maa gaa unyttet hen, da der gjøres et Greb i Pungen, men gid de Mænd, som har vore ethnografiske Samlinger i Varetægt, vil gjøre Alt for at føre vort ethnografiske Museum, som nu udelukker alle evropæiske Folkeslag fra sine Sale, et Skridt videre, saaledes, at idetmindste det danske Folk og de med den beslægtede Stammer kan faa Plads deri, og saa de Levninger af vort Folkeliv i gamle Dage, vi endnu har spredte omkring, og som endnu i et kort Tidsrum kan reddes fra Undergang, maa blive samlede der!

V. o.

Rædselsdagene i Tyroler-Alperne.

Om Middagen d. 15. August drog mørke, truende Skyer op over Tauferer- og Ahrendal, og kort efter brød Uvejret løs. Det raste imidlertid oppe paa Bjergene, nede i Dalen fik man kun nogle vældige Regnskyl. Strax efter slog Vinden saa om til Nord, og man haabede, at det Hele var overstaaet. Men henimod Aften begyndte den brede, brusende Ahren-Bæk, der suger Næring til sig fra talrige Gletscher-Afløb, at svulme op og at mørknes, — og i Løbet af Natten tørredes den pludselig ud, saa den dybe Flodseng med dens Klippe-Rester laa fuldstændig bar. Øjeblikkelig klemtede Stormklokkerne rundt omkring; thi Folkene her vidste strax, at nu hang deres Liv og deres Ejendom kun i en Spindelvævstraad. En Mils Vej ovenfor Landsbyen Taufers havde Gletscher-Bækkene væltet kolossale Masser Sten, Grus og Dynd sammen og skudt den saaledes dannede, vældige Dæmning tvers ind over Dalen; imod Dæmningen endelig brød rasende Ahren-Bæk sig, og da den ikke formaaede at bryde igjennem, forvandlede den Egnen i vid Udstrækning til en skummende Sø. Fra alle Kanter strømmede Folk til, man sled og slæbte i yderste Livsfare for at skaffe Bækken Afløb, og omsider — efter flere Timers Herkulesarbejde — buldrede den brølende ind i sit tørre Flodleje. Stene, Klippestykker paa tyve Centners Vægt eller derover slyngede den frem for sig, som var de lette Smaaboldte; og selv var den sortebrunt dyndet, mættet af Jorden fra nedstyrtede, vældige Bjergskraaninger eller fra de oprodede Marker og Enge. Stanken af alt det Dynd, den førte, bredte sig kvælende vidt ud over Egnen, og paa dens Bølger saae man i vild Hvirvel en Uendelighed af Træstammer samt af al Slags Træ og Trækul, som den havde taget med fra det store Kobber-Smelteværk, den havde ødelagt undervejs.

Bredderne nærmest Landsbyerne havde man søgt at beskytte ved at sænke store Graner med Toppen nedad i Bølgerne og befæste dem med stærke Kjæder; og da om Eftermiddagen d. 16. Strømmen holdt op at stige, hengav man sig igjen til Haabet om, at nu var det overstaaet. Men det skulde desværre komme ganske anderledes. Om Natten lød pludselig atter Stormklokkernes ængstelige Klemten fra alle Dalens Landsbyer: Gletschernes optøede Snemarker havde sendt nye Vandmasser, Faren for Undergang voxede med hvert Minut. Det var en rædselsfuld Nat. Bølgernes Brølen, Klokkernes Klemten og den Alt overdøvende Torden fra de store Klippestykker, som Strømmen rasende væltede frem og huggede mod hinanden i sit oprodede Leje, kunde nok have taget Modet fra den Modigste; og naar disse kæmpemæssige Sten slyngedes mod hinanden, faldt der flakkende Lynskjær ud over de gyselige Omgivelser, over det sorte, skummende Vand. Den dejlige, langstrakte Taufererdal, berømt for sine maleriske Partier og for de gamle Ruiner, som oppe fra skyhøje Klipper skuer indbydende ned, blev oversvømmet af det løsladte Element. Nogle Steder kom det tidligere (allerede tidlig paa Natten), og andre Steder senere; men overalt slog det Huse omkuld, rev Murbrokker, Husgeraad, Helgenbilleder, Kvæg og Mennesker med sig paa sin sandsesløse Fart eller skjulte Alt under sine Dyndmasser og sine Bølger. Etsteds dannedes der en hel ny Sø, hvor man endnu ser Husene under Vandet; eller Mudderet dængedes op over treetages Bygninger, Bølgerne optaarnede gigantiske Klippemure, og Skrænter, Træer, Broer osv. forsvandt, som var det blæst bort. Hvad Menneskene maatte udstaa af Angst og Fare, lader sig vanskeligt skildre; her er en Beretning af en Bonde, oversat efter hans i Dialekt givne Forklaring til en Rejsende:

„Vi var den Aften Allesammen inde i Stuen, min Kone, mit Barn, min gamle Moder, jeg selv og en Bekjendt af mig. Paa éngang er Vandet der, saa der kunde ikke være Tale om at slippe bort; og noget efter kom det ogsaa gjennem Vinduet ind i Stuen. Min Kone havde taget Barnet paa Armen, og vi holdt os fast i hinanden, for at vi kunde omkomme sammen, og bad. Da Vandet saa rev Mur væk efter Mur og blev ved at stige, pressede vi Ansigtet og Munden op mod Ryggen af hinanden, for at vi ikke skulde drukne for gesvindt. Først tog saa Vandet Barnet bort fra min Kone, saa rev det hende med sig — hun var dog ellers en meget skikkelig Kvinde, var hun, — og skyllede hende afsted. Moder holdt jeg længst paa — I veed nok, man slipper ikke sin Moder saa let — men med Et var hun ogsaa borte, og jeg og min Ven blev slynget om bag en Sten. Hvis den ikke havde holdt, var jeg kommet til at følge de Andre i Døden; men den mente sagtens, jeg havde ikke forskyldt det, og holdt. Vi sad saa i Vand til op paa Halsen, indtil de kom os til Hjælp om Morgenen med Reb. Min Kone fandt vi tre Dage efter skyllet op paa Bredden nede i Dalen, men Barnet og min gamle Moder har vi ikke set.“

I Landsbyen Taufers-Sand troede man, de brede Stendæmninger vilde holde Vandet i Tømme. Men Klippestykkerne og Vandmasserne blev ved at storme imod, saa Dæmningen rystede, og forfærdede styrtede Folk ind i deres Huse og Hytter, samlede i ængstelig Hast deres Pakkenilliker og drev Kvæget ned ad Bjergskraaningen. Henad Kl. 7 lød pludselig Rædselsskriget: „Dæmningen er gjennembrudt, Vandet kommer!“ og i samme Nu væltede den mudrede Strøm sig ind i Gjæstgiverstedet, som ved en stærk Gaardsmur syntes at være saa nogenlunde skærmet. Hjerteskjærende Raab om Hjælp lød allevegne fra; fra alle Vinduer og Tage stirrede grædende, hændervridende Mennesker ned paa de gyselige Bølger, som kom med Masser af Træstammer, Vogne, Husgeraad osv. Muren om Gjæstgiverstedet rystede og styrtede tilsidst sammen, Vandet bruste ind gjennem hele Stueetagen, jamrende og bedende sad Kvinderne og krøb sammen og ventede paa den tilsyneladende visse Død. Lige overfor paa Bjergskraaningen havde de af Landsbyens Indvaanere lejret sig, som havde naaet at flygte i sidste Øjeblik: kun Faa af dem havde faaet Tøj eller Sengesteder slæbt med sig, og nu sad de der og stirrede blege og maalløse paa de vrede Vande, der ødelagde og bortførte deres Hjem og Alt, hvad Hjemmene indesluttede. Hele fem Timer holdt Vandet sig i den forfærdelige Højde; da, i det yderste Sekund, skaffede det sig pludselig nyt Gjennembrud, væltede sig ind over Marker og ødelagde disses rige Høst, men skaante dog en Del Huse og endnu flere Menneskeliv. Paa Granstammer, der kastedes fra de øverste Etager mellem Husene tvers hen over Bølgerne, reddedes de Indespærrede fra de mest udsatte Bygninger, og Formiddagens ulidelige Angst veg Pladsen for en sløv Gysen, naar de betragtede Ødelæggelsen rundt omkring.

Næsten ikke et eneste Hus var forblevet uskadt; mange af dem var fuldstændig ødelagte. Store Stenbunker laa dænget op saa hist og saa her, Sæden var skyllet væk eller begravet, Kreaturet druknet, alt Husgeraad splittet og splintret. De ellers saa propre Huse med de udskaarne, blomstersmykkede Gallerier og de mange Fresker og Helgenbilleder afgav nu et Ødelæggelsens vederstyggelige Billede. Man saae ikke længer de smukke Tyrolerpiger med den uundgaaelige Nellike eller Rose bag Øret titte ud ad venlige Vinduer, og hørte ikke Tyrolerens fortrolige Hilsen „Grüß Dich Gott, Mensch!“ Bedende eller aandsfraværende stirrende frem for sig sad Folk og talte ikke sammen; denne Ulykke havde bøjet dem til Jorden og gjort dem stumme under sit forfærdelige, uventede Slag. De havde end ikke deres hellige Billeder mer at trøste sig ved. Hist og her saae man et begravet i Dyndet; akkurat Helgenglorien ragede op, men paa dens Spidser sad nu f. Ex. en Hvepserede, der ogsaa var kommet paa Fart i Rædselsnatten.

Tildels efter A. Brendel.

En Rejseerindring fra Cowes og Trouville.

(Sluttet).

Jeg fandt Dick kort efter siddende ved Stranden med en Dame, i hvem jeg strax gjenkjendte Fruen fra Jersey. Hun var altsaa kommet, og han havde ikke spildt Tiden. Jeg hilste paa Fruen, spurgte om hendes Rejse, passiarede om Dit og Dat og fortalte saa Dick, at vor Ven laa i mit Værelse med en stærk Hovedpine. Dick foreslog strax at gaa op at se til ham. Fruen, der boede i samme Hotel som vi, gik med ind og vi skiltes i Forhallen.

Saasnart jeg var blevet ene med Dick, fortalte jeg ham Sagens rette Sammenhæng og sagde ham, at jeg havde indrettet Alt paa øjeblikkelig Afrejse; det var den eneste Maade, hvorpaa vi kunde rive vor Ven ud af en Sindsbevægelse, som ellers let kunde ende med en alvorlig Sygdom. Dick indsaa lige strax, at jeg havde Ret, og hans gode Hjerte lod ham glemme Alt for sin Ven. Kufferterne blev pakkede, vi gjorde i en Fart Afskedsvisit hos Lord og Lady Ventworth, fik Frank med os, og kom ombord. Vejret var imidlertid blevet uroligt, Vinden havde rejst sig og pidskede Vandet til Skum, og der var kun meget faa Sejlere at se. Mystery huggede Boven i Søen, Slag i Slag! Skummet sprøjtede højt op ad Masten, og ikke en Plet paa Dækket var tør. Men den friske Luftning og den virksomme Tumlen paa Dækket undlod ikke at gjøre sin Virkning paa vor Ven; han blev snart sig selv igjen, Tankerne ordnedes, og Selvfølelsen vaktes. Han overvejede roligt sin Stilling og foresatte sig, at han strax vilde skride til at realisere sine Ejendele og derpaa rejse til Ostindien, for dog engang at blive til Noget. Det forandrede Klima og Virksomheden vilde desuden være en Velsignelse for ham i hans Sindstilstand.

Kulingen tog til, og det blæste en ren Storm. Vi gjorde vore Sejl mindre og mindre; men Vinden stod lige ind i Bugten, hvorfra vi kom. Mørket faldt paa, og forud i Læ, saae vi Fyrene paa Pynten Cap Hayes ved Indsejlingen til Havre. Fartøjet laa vel til Vinden; men det var umuligt at avancere mod Strømmen og den krabbe Sø. Kaptajnen raadede os til at søge ind til Havre; men Frank vilde blive, han trængte til Modstand og Kamp. Saa kom en Byge og fejede hen over os; Vinden peb i Rigningen og krængede voldsomt over, hele dens Læ Side var begravet i Bølgerne, og Baaden under Daviderne fyldtes med Vand. Saa rejste Skuden sig knagende igjen; Tallierne sprang, Baaden knustes, og da Bygen drev over, saae vi Fyrene forud. Der var da ingen anden Redning, vi maatte søge Havn. Skaden, vi led, var imidlertid saa betydelig, at Skibet maatte underkastes en Reparation, som vilde tage flere Dage. Dick og jeg bestemte at ville blive ombord, medens Frank rejste til London for at raadføre sig med sin Prokurator.

Neppe var Frank borte, før Dicks Tanker igjen søgte tilbage til Trouville, og det begyndte at gaa op for ham, at han i Grunden havde opført sig særdeles ubehøvlet. Han begyndte derfor at plage mig om at tage med ham derover, og da han fik at vide, at der hver Morgen afgik en Damper, som gjorde Overfarten i en Time, lod han mig ikke Ro, før jeg lovede ham at tage med. Kl. Elleve om Formiddagen ankom vi i god Behold til Trouville, men — Fruen var rejst samme Morgen med Toget til Paris. Herved var Intet at gjøre. Dick havde stor Lyst til at rejse efter hende, men indsaa det Latterlige i en saadan Expedition, og tog følgelig med tilbage til Havre. Paa Hotellet, tilføjer jeg, havde vi set, at Lord og Lady Ventworth og Lady Cardil havde forladt Trouville og var taget til London den foregaaende Dag, hvad der undrede os meget.

To Dage efter fik Dick et Brev, som havde været adresseret til hans Klub, og var blevet fremsendt af Portieren. Det viste sig at være fra Fruen. Hun lod just ikke til at paaskjønne hans Opmærksomhed imod hende og var i sin Forbittrelse taget til Paris; dog formildedes hun henimod Slutningen saameget, at hun opgav ham sin Adresse.

Jeg var gaaet i Land, for at opsøge vor Mægler, der var en behagelig ung Mand. Posten havde nemlig ogsaa bragt mig et Brev, der skulde puttes i en ny Konvolut samt omadresseres, og hertil behøvede jeg hans Hjælp, saavel som til at skaffe en Politibetjent, der kunde overlevere det til Adressaten. — Da jeg kom ombord, var Dick fast bestemt paa at tage til Paris; hans Kuffert var allerede pakket, og han ventede blot paa mig, for om muligt at overtale mig til at følge med. Som vi debatterede Sagen, indfandt en Politibetjent sig hos Kaptajnen, denne førte ham agterud til os, og Betjenten gik lige op til Dick og spurgte paa Fransk, „Er De Hr. Richard Walton?"

Dick saae paa det store Brev, som Betjenten holdt i Haanden; det var adresseret til ham, — og han tog det. Da Betjenten saa var gaaet, aabnede han det langsomt, og udfoldede et stort officielt Papir, en Skrivelse fra Opdagelses-Departementet Scotland Yard, London. Man meddelte ham, kort at fortælle, at Fru Stanley var en noget kompromitteret Dame og betydede ham, at han fremtidig burde være lidt forsigtigere i Valget af sin Omgang. Dicks Ansigt blev forunderlig langt. Han rakte mig Dokumentet til Gjennemlæsning og gik ned i sin Kahyt med et meget slovt Udtryk; jeg hørte ham strax efter give Tjeneren Ordre til at pakke Kufferten ud igjen.

Selvfølgelig foreholdt jeg ham alvorligt alle de Ubehageligheder, hint i rette Tid indtrufne Brev rimeligvis havde forskaanet ham for, og gjorde ham det i det Hele taget saa broget, at han blot ønskede sig til Wales igjen. Vi blev tilsidst enige om, at vi samme Aften vilde tage til London og tilbringe Tiden sammen med Frank, til Dagen kom, da denne skulde rejse. Men heller ikke den Tur blev iværksat. — Klokken Syv modtog vi et Telegram fra Frank, hvori han underrettede os om, at han havde endt sine Forretninger og næste Morgen tidlig vilde være hos os. Og da han saa næste Morgen ganske rigtig kom, ankom samtidig et Brev til ham, der selvfølgelig maatte have rejst med ham den hele Vej fra London. Han studsede ved at se Haandskriften, og gik ind i sin Kahyt for at læse det i Ro. En Time senere var Alting ombord Glæde og Jubel, og „Mystery", der havde fuldendt sin Reparation, gjordes klar til øjeblikkelig at sejle. Brevet, Frank havde modtaget, lod nemlig saaledes:

„Ligesaa haardt som jeg dømte Dem, da De, uden at være istand til at gifte Dem, gjorde mig en Kjærlighedserklæring, ligesaa skarpt vil De maaske nu bedømme mig, der vover at tilbyde Dem den Haand, som De for nogle Dage siden lod til at sætte Pris paa, og med den en Formue. Lad mig i Korthed sige Dem, at Lord Cardils Arving, den unge Mand, er omkommet paa en Jagttur i Skotland, hvor han er styrtet ned over en Klippeskrænt. Som De vist maa vide, bringer denne Ulykke mig en Formue, og da De er Ihændehaveren af min Lykke, kan jeg nu kun bede Dem give mig den tilbage og modtage min Haand i Bytte."

Da Solen gik ned over den franske Kyst, var „Mystery" næsten ude af Sigte, flyvende for fulde Sejl tilbage til Cowes, med tre af de lykkeligste Mennesker ombord. — Dick opdagede aldrig vort Krigspuds; Frank holder Bryllup i næste Maaned. Alphonse Borring.

Fangen i San Marino.

De gamle Helgene bedrev mange mærkelige Ting. Men som Grundlæggere af Republiker, og det ovenikjøbet af Republiker, der holdt, optraadte de dog sjeldent. Den brave San Marino gjør en paaagtelsesværdig Undtagelse. Hans Værk har ganske vist ikke været stort, men det har været holdbart. Revolutionen har sparet det, Krigen (og Guderne skal vide, at den ellers har slidt nok paa Italien) har respekteret det; det har aldrig søgt at udvide sine Grændser, og Suverænerne har forbudt, at de formindskedes. San Marino kan betragte sin Kollega Karl den Store med en Følelse af Overlegenhed, der er forstaaelig og naturlig.

Oppe paa Toppen af et Bjerg har denne lille Republik ligesom Ørnene sin Rede. Der findes i Reden kun 4000 Beboere, men den har dog Alt: en Regering, et Ministerium, Øvrighedspersoner, en Armé og en General, ja endog et Fængsel. Republiken staar, som man ser, paa Højdepunktet af Civilisation; kun gjør den meget lidt Brug af bemeldte Fængsel. Sin Historie har det imidlertid, og det en Historie, der er ganske fornøjelig.

Engang fik General La M . . . R . . . af den østerrigske Regering det Hverv at studere Republikens Institutioner paa selve Stedet. En Republik, der lever uden Spor af Skatter, fortjener vel, at man studerer den.

Efter talrige Visiter hos alle Autoriteterne bad Generalen, der vilde bringe komplette Notitser med hjem, om Tilladelse til at besøge Fængslerne. En eller anden Kommandør — i San Marino er Flertallet af de 4000 Indbyggere Adelige og ligeledes Kommandører af forskjellige Ordener — viste ham til det eneste.

Da man var kommet til Gitteret, som indhegnede det, tog Kommandøren Afsked, og Generalen blev alene tilbage med sit Følge. Man ringede og ringede saa stærkt, man kunde, men der kom Ingen og lukkede op. Man havde Tid til at se sig om. Der laa indenfor Gitteret en prægtig lille Have. Et Æsel trillede sig paa det tætte Græs, og ved Siden af gnavede to Smaageder den vilde Vins og Slud. Murene var bedækkede med Slyngplanter, hvor Drosler havde bygget Rede. To Duer næbbedes paa Rækværket om en Brønd, hvis vaade Spande udviste, at Æslet derhenne nød sin velfortjente Hvile efter nys overstaaet Arbejde.

Endelig saae Generalen en Fyr med Spade komme nede fra Enden af Haven. „Er det Fængslet?" spurgte han, da Manden nærmede sig og blev staaende fortabt i Betragtning af hans brillante Uniform.

„Ja, Padrone!"

„Jeg ønsker at bese det."

Gitterporten blev øjeblikkelig aabnet. Ved Enden af Haven saae man Fængselsbygningen. Et Firben laa og sov i Solskinnet paa Trappen.

„Er det Dem, der er Fangevogteren?" spurgte Generalen.

„Ja, Excellenca."

„Har De mange Fanger?"

„Kun en eneste."

Fangevogteren nærmede sig Døren og fik den med Besvær lukket op. Det i sine Drømme forstyrrede Firben løftede sit lille Hoved og saae med sine gyldne Øjne „det mægtige Østerrig" passere forbi. Det første Rum var et Kjøkken, saare rigeligt forsynet med Proviant, det andet et ganske hyggeligt Soveværelse.

„Og det er Kasjotten, Excellenca," sagde Fangevogteren. Han pegede paa en gammel, forfalden Dør, som han derefter aabnede. Der var ikke megen Plads derinde, og heller ikke meget Lys. Gjennem en ganske lille Rude sendte et Stykke blaa Himmel et diskret Skjær; henne i en Krog skjælnede man utydeligt en mørk Masse som et Menneske, der laa i en sammenrullet Stilling og sov.

„Været her længe?" spurgte Generalen.

„To Aar, Excellenca."

„Og De er tilfreds med Fyren."

„Meget tilfreds. Det reneste Blod, Excellenca. Jeg tænker snart, vi begynder at tappe. Den lille Aareladning igaar med Boret lovede det Bedste."

Følget kunde ved disse Ord ikke tilbageholde en Følelse af Rædsel.

„Vil Excellencaen ikke smage?" vedblev Fangevogteren. Generalen gjorde et Skridt tilbage. De skikkelige Republikanere i San Marino var altsaa Vampyrer.

„Her er nok at tage af. Hele Fadet er fuldt, og af den allerbedste Høst. Naa, vil Excellencaen saa ikke smage?"

„Ah, nu forstaar jeg," udbrød Generalen, „det er en Vintønde, der ligger derhenne. Men hvor Pokker er da Fangen, naar Kasjotten bliver brugt til Vinkjælder?"

„Fangen? Foran Excellencaen begribeligvis, siden Fangen er mig."

„De? De er jo Fangevogteren, har De selv sagt."

„Ja vel, det er jeg ogsaa, Excellenca. Jeg er Fangevogter og Fange paa éngang, for den Fange, jeg vogter, det er netop mig selv."

Det forholdt sig virkelig, som Fyren sagde. Hans Historie lyder som et Eventyr fra Guldalderen, og er ikke desto mindre en virkelig Historie fra vore Dage. Han hed Facciolo og var Undersaat fra Kirkestaten. Da samme Facciolo aldrig havde havt særlig Smag for Arbejdet, valgte han „Ladronens" fri Profession. Men som god Patriot stjal han aldrig i den hellige Faders Rige; han gav den lille Naborepublik Fortrinet, maaske af den Grund, at Republiken ikke holdt af at føde Banditen og derfor altid sendte ham tilbage over Grændsen Dagen efter, at han var blevet snappet. En Bestilling, der iøvrig ikke faldt særligt besværlig for Republikens Gensdarmer; inden de havde røget en Cigar ud, var de over Grændsen og tilbage igjen.

Men en Morgenstund døde Fangevogteren, og netop Dagen før var Facciolo atter vandret i Hullet for at have lagt Beslag paa to Høns, som ikke tilhørte ham. Vogteren var pludselig død i sin Fanges Arme, idet han meldte „fjorten Konger", hvad der gav ham en absolut Overvægt over hans Vis-a-vis. Da Gensdarmen traadte ind i Fængslet for at føre Fangen over Grændsen, græd Facciolo, som han var pidsket.

„Nej," udbrød han hulkende. „Jeg gaar ikke, jeg gaar ikke. Hvem skulde saa bede paa hans Grav, hvem skulde læse Messer for hans stakkels Sjæl! Han holdt af Facciolo, og Facciolo vil blive tro imod ham."

Gensdarmen underrettede Autoriteterne om Fangens Beslutning. Og Autoriteterne kom og bad og besvor ham at lade sig befordre over Grændsen som sædvanlig. Men Facciolo blev blot ved at hulke uden at ville høre dem. Man lovede ham, at han maatte faa de to Høns med sig, man lovede ham to andre til, men heller ikke det kunde bevæge ham. „Nej, nej, jeg vil dø her," vedblev ham.

„Men der er jo Ingen længer, som kan passe paa Dig."

„Det kommer ikke mig ved; det bliver Deres Sag."

Fra Rædselsdagene i Tyroler-Alperne. (Se S. 436).

En amerikansk Borgerfamilie paa Rejse til Paris. (Se S. 441)

„Men Du indser dog, at vi ikke kan udnævne en ny Fangevogter expres for din Skyld."

Facciolo vilde Ingenting indse, og man var i den største Vaande. Men pludselig fik den Ene af Embedsmændene en lys Idé. „Du vil ikke lade Dig føre bort, Facciolo?" spurgte han endnu engang. — „Nej!" — „Godt; vi udnævner Dig selv til Fangevogter. Du faaer ingen Gage — det er altid det sparet — men Du skal faa Lov at tage Udbyttet af Haven her mod at holde den vedlige. Det er mer, end Du behøver til dine Høns; vi lader Dig beholde Hønsene, og Du skal faa en Hane ovenikjøbet, og den Afdødes Æsel og Geder i Tilgift."

„Se paa den Maade kom jeg til at blive her, Excellenca," forklarede Facciolo Generalen, „og jeg har nu ikke Andet at leve af end de høje Excellencers Ædelmodighed, der besøger Fængslet."

Om Generalen lod denne Historie figurere i sin Rapport, veed jeg ikke, men derimod trykkede han smilende en romersk Daler i Fangevogterens udstrakte Haand.

„Excellenca, det er Fangen, der er mest at beklage," udbrød Facciolo og strakte den anden frem. „Har Excellenca ikke Noget til ham?"

Generalen lod et nyt Smil glide over sit Ansigt og en ny Daler ned i Facciolos Lomme. Da den vel var dernede, stod Fyren et Øjeblik med et meget tankefuldt Udtryk.

„De er ædelmodig, Excellenca," sagde han derpaa. „Facciolo vilde hele sit Liv angre, at han havde beholdt Deres Lommetørklæde. Her er det; havde taget det som Erindring . . . men heldigvis er Fangevogteren her ogsaa, og han ser Alting."

Her ender Historien om Fangen i San Marino, der aldrig kunde undslippe, fordi hans Slutter fulgte ham overalt.

Gonzague-Privat.

En lithauisk „Rejou".

Korrespondance til „Nutiden".

Libau, September 1878.

Ensomt, midt paa den vidtstrakte Mark, hvis Flade vistnok endnu aldrig er blevet gjennemfuret af en Plov, ligger den til Godset V. hørende „Rejou". Den er bygget af svære, med Trænagler sammenføjede Fyrretræsplanker, som engang har været tjærede, men vistnok ikke høvlede. I den ene Gavl findes en bred, men meget lav Port, som hænger løst paa en pibende Birketræs-Hængsel, og som passer saa daarligt til Karmen, at en Mand med Lethed kan putte sin Haand ind gjennem Aabningen næsten overalt; Vinduer og Skorsten spejder Øjet forgjæves efter, og hvad Tagskæget angaar, da er det knap fire Fod over Jorden. Hvorvidt endelig det bugtede og uformelige Tag bestaar af Halm eller af Mos, er vanskeligt at afgjøre, men gammelt er det ialfald!

V. er et Gods i det nordlige Lithauen, en tre Mils Vej syd for Kurlands Grændse, i en temmelig flad, men skovrig og af flere Bække og Aaer oplivet Eng; og „Rejou" er det i Lithauen gængse Navn paa den, altid i nogen Afstand fra Gaardens øvrige Bygninger opførte, Længe, hvori Udtærskningen af Sæden foregaar. Vel nærmest paa Grund af de endnu temmelig mangelfulde Samfærdselsmidler har den nyere Tids talrige Maskiner til Dato kun vundet ringe Indpas i den her omhandlede Landsdel, og Tærskemaskinen anvendes følgelig i det Højeste paa større Herregaarde, hvor driftige og dygtige Ejere forstaar at drage den rette Fordel af en nærliggende Jernbanestation eller „Landevej" (det vil sige: to indgrøftede Hjulspor!). Det Redskab, der bedst vilde kunne erstatte den, nemlig Plejlen, kjendes endnu ikke af Lithauerne, eller hvad der næsten er rimeligere — de er for lade til at befatte sig med et saa anstrengende Arbejde som at svinge en Plejl fra Morgen til Aften. Nok sagt, den Maade hvorpaa man tærsker i Lithauen, er saa primitiv, at man er nødt til, inden Sæden bringes under en Snes uskoede, trampende Hestehove, at lade den gjennemgaa en Tørringsproces for at løsne Kornene i Axene, da man ellers aldrig vilde blive færdig med at skille Kjernen fra Straaet. Halvdelen af „Rejou'en" optages i det Øjemed af en kæmpemæssig, af svære Bjælker opført Ovn, der naaer fra Gulvet til Loftet i hele Bygningens Brede, og som kun har en eneste Ind- og Udgang, nemlig en lille Dør eller Luge i den solide Plankevæg, der betegner Grændsen mellem Ovnen og den foran samme værende Lo, paa hvis faste Lergulv den tørrede Sæd spredes, naar den skal tærskes. Det Eneste, der findes indeni Ovnen, er et aabent Ildsted uden Skorsten, — saa Lufttræk altsaa er umuligt, saasnart Lugen lukkes, — samt en Mængde Stænger, der i vandret Stilling er anbragte rundt om langs Væggene, ligefra Gulvet til halvvejs op ad Taget. Paa disse hænges Kornet i tynde Lag, medens et stort Baal, der antændes paa Ildstedet, lader Temperaturen stige til en uhyre Højde, der holder sig næsten uforandret en hel Dag igjennem, ved at Lugen lukkes fast til. Røgen baner sig Vej gjennem Taget, ud af hvis Sprækker den overalt kan ses at pible frem, hvorved der snart danner sig en Sky eller Søjle af Røg over Huset, som giver det Hele et noget ildebrandsagtigt Præg.

Ligesaa mærkelig og interessant som Bygningen og dens Anvendelse, er det Liv der rører sig inden dens Vægge. Tidligt om Morgenen (undertiden Kl. 2) tager Folkene fat paa deres Dont; den Dagen iforvejen tørrede Sæd hentes ud af Ovnen med store, uformelige, af en tveget Gren tildannede „Høtyve", og en ny Portion Sæd og Brændsel lægges ind. De ligesaa smaa som lærvillige, udholdende og nøjsomme Heste hentes hjem fra den ikke ganske nærliggende Fold ude i Skoven, hvor de har tilbragt en Del af Natten med at lede efter Skovbundens sparsomme Græs, og sammenbindes ved Hoved og Hale i en Rundkreds. Hvis det endelig lufter lidt, faar en af Karlene travlt med at ophænge et Sold eller Lgn. i den aabentstaaende Port, for at man strax med det Samme kan rense Kornet. — Luerne inde i Ovnen slaar nu højt i Vejret og kaster et besynderligt grelt Skær over det halvt med Røg opfyldte Rum; Hestene traver ufortrødent om, og tre, fire Karle er uafladeligt sysselsatte med at rode op i, bortskaffe og forny Sæden under de trampende Hove, med at ryste Soldet, pidske paa Hestene osv. Da det endnu er varmt i Vejret, har Folkene kun en grov Lærredsskjorte og dito Benklæder paa; Fødderne er ubedækkede, paa Hovedet bærer de en Slags Hue eller Kasket. Om Livet har de en Læderrem, hvortil er fastgjort en lille rød eller hvid Skindpung, der indeholder et Kvantum af den uundværlige, grovtskaarne Tobak til 5 Kopek Pundet (!) uden hvilken disse Mennesker ligefrem ikke kan leve, og som forskaffer dem deres største Nydelse, — Brændevin kan de til Nød undvære, men aldrig Tobak. Den korte Pibe med det store Porcellænshoved hænger dem da ogsaa uafladeligt mellem Tænderne, hvad enten den er tændt eller ej. Rosenkrandsen af smaa sorte eller gule Trækugler savnes heller aldrig, og da de er ivrige Katholiker og selvfølgelig meget overtroiske, bærer de som oftest en eller anden Relikvie om Halsen eller i Lommen. Den er indviet af deres Præst, og de har den urokkelige Tro til den, at den vil bevare dem for Lynnedslag, onde Øjne og lignende Ulykker og Djævelskab.

Hele Efteraaret og Vinteren igjennem, fra den tidligste Morgen til sent paa Aftenen, arbejdes der saaledes i den skumle og tilrøgede Bygning, og hvis det har været et rigtig godt Aar, er den sidste Del af den gyldne Høst endnu ikke bearbejdet i „Rejou'en", naar Vaaren vækker alt Dyre- og Planteliv til ny Virksomhed og muliggjør Gjenoptagelsen af Markarbejderne, der har hvilet hele den lange, strenge, østevropæiske Vinter. Man vil let kunne fatte, hvor tidsspildende og bekostelig den omtalte Fremgangsmaade er, da Landmanden jo, foruden at han maa vente længe, før han kan faa sine Produkter realiserede, maa finde sig i, at baade Korn og Halm lider en betydelig Forringelse i Rumfang, Vægt, Godhed og Værdi; men alligevel vil Lithaueren ikke slaa ind paa nye Methoder, og — Mands Vilje er jo forsaavidt altid Mands Himmerig, . . . siger man da.

P. Nygaard.

Vin og Kjød.

Der er something rotten in the state of Danmark. Man siger det med et Skuldertræk. Det har der været siden salig Hamlets Dage, tænker man, det vil der altid blive ved at være, og det er der allevegne. Man gjør sig Bryderi for Ingenting, naar man raaber Vagt i Gevær over disse gamle Skader; det bliver kun Don Quichotes Kamp med Møllerne om igjen.

Undertiden har man Ret. En Lejlighed kan være ganske god og ganske beboelig alligevel, fordi der sætter sig lidt Mug paa et Par gamle Støvler inde i en Servante. Man skal ikke gjøre Allarm eller rive Huset ned for den Sags Skyld. Men der er ogsaa Noget, som hedder Svamp, ædende Svamp, der breder sig videre Dag efter Dag, underminerer Gulve og Vægge og sender sin Pest og Fordærvelse ud over Kjældere og Kamre og Stuer. Den kan det ikke nytte at stille sig hen og se paa med et Skuldertræk. Den maa bort strax, naar dens Tilværelse er konstateret, og det forsvarligt bort før det Hele ramler sammen.

Der findes i det store Hus, man kalder Samfundet, desværre ogsaa adskilligt af saadan Svamp, som man ikke i gammel Slendrian tør lade passere ind under den Kategori af something rotten, for hvilken et Skuldertræk er nok. De sidste Dage har bragt frem for Lyset to Tilfælde af disse gamle Skader, om hvilke Folk er saa tilbøjelige til at sige: „naa ja, hvad saa videre; det vidste vi jo, og ved den Historie er der Ingenting at gjøre," men som i Virkeligheden, hvis der Intet bliver gjort, æder sig som Svampen videre og videre med Attentater paa Hundreder, paa Tusinder af Medborgeres Sundhed, ja paa deres Liv maaske endog undertiden.

Dagbladene har fortalt det. Sidste Fredag indeholdt de en Meddelelse om, at Frederiksberg Politi hos en Del Handlende i Kommunen havde indkjøbt forskjellige Kvanta Rødvin, Portvin og Kognak for at lade disse Prøver undersøge. Resultaterne af Undersøgelsen var saa triste, som de kunde være. Al Portvinen og Kognaken og det Meste af Rødvinen viste sig at være kunstige Produkter, lavede dels af de Handlende selv, dels af de Vinhandlere, hos hvem de havde kjøbt Vinen. Til Forfalskningen var der anvendt Spiritus, destilleret Vand, Sukker og — Svovlsyre, og dette forfærdelige Præparat solgte man under Navn af Vin til en Pris af to Kroner for Flasken.

Ikke længer end Dagen efter fulgte en ny Meddelelse. I de fire sidste Uger var der paa Aarhus Torv blevet solgt mindst sex tusinde Pund Kjød, som bevisligt kunde konstateres skrev sig fra syge og halvdøde Dyr. Man lægge vel Mærke til, at der her kun er Tale om, hvad der kunde konstateres; det tør antages, at ved Siden heraf utallige andre Bedragerier er passerede uopdagede forbi. Køer, som havde havt Lungesyge, Trommesyge, Tuberkler osv., Svin, der var døde af Mælkefeber og andre Sygdomme, vandrede uden videre fra Slagterboden ud mellem Publikum til de almindelige Priser for frisk og ufordærvet Kjød.

Man læste disse Meddelelser, man debatterede dem vel endog ved et og andet hyggeligt Familiebord som noget „i Grunden" ganske Forfærdeligt. Men den næste Dag bragte Avisen andre Meddelelser, som førte ny og interessantere Debat med sig; den falske Vin og det fordærvede Kjød havde man glemt, eller i ethvert Tilfælde havde man slaaet sig tiltaals med, at saadan var det nu engang, og ved den Sag var der neppe Andet at gjøre end at hytte sig selv saa godt som muligt for at komme mellem de Bedragnes Tal.

Der er sagtens Enkelte — og desværre netop de, som ellers med størst Appel kunde og vilde raabe Vagt i Gevær —, der kan hjælpe sig med denne egoistiske Udvej. Men de er et fuldstændigt forsvindende Minimum af Befolkningen. Pluraliteten har hverken Midler i Hænde til at skaffe sig sin Vin direkte pr. Oxehoved eller til at sætte sig hen og analysere og destillere, hvad man spiser og drikker. Og netop for denne Pluralitet, for den store Mellemklasse af Befolkningen, til hvem Existenskampen stiller stadig haardere og haardere Krav om Slid og Slæb, om et Arbejde, der anstrenger, overanstrenger aandelige og fysiske Kræfter, netop for den bliver ofte i vor, de Nervøses Tidsalder, sund, uforfalsket Vin og kraftigt, nærende Kjød ikke blot et Lægeraad, som det er ganske hensigtsmæssigt at følge, men ligefrem en absolut Betingelse for Helbredets Bevarelse, for Muligheden af at kunne fortsætte det Arbejde, hvoraf hele Familiers Existens afhænger. Lad dem styrke sig paa tuberkuløse Oxestege og skylle denne appetitlige Spise ned med sprittilsat Svovlsyrevand, saa faar vi at se, hvor mange af dem der undgaar Hospitalssengen som Slutning paa Kuren.

Eller nu den Fattige. Udmal Dem et Billede, der hører til Hverdagshistorierne i dette „sunde" Kjøbenhavn, hvor trods Søluftens Udrensning af de snavsede Gader, trods Solens Adgang til selv de usleste Rønner, trods den forholdsvis yderst ringe Pauperisme og adskillige andre Goder, der ikke kan vurderes højt nok, hvor trods Alt det Tuberkulosen, denne det nittende Aarhundredes Svøbe, huserer saa vildt som nogetsteds. I en eller anden Kjælder, i Bagstuen maaske, som De kan se over til fra Deres egne Spisestuevinduer, bor en skikkelig, stræbsom Arbejderfamilie. Manden er Haandværker, Konen vasker for Folk. Begge slider de fra Morgen til Aften, men Prisen paa alle Livsfornødenheder stiger og stiger, Konen har en gammel Moder, til hvem der ogsaa skal skaffes Brødet, og i Uger og Maaneder har Sønnen ligget syg. Han er Parrets Stolthed, Lykken, hvori alle Fremtidshaab og alle Erindringer fra de unge, legende Dage samler sig, Lykken, den eneste, de har. Og de har da gjort Alt for denne Søn. Deres Liv er en Kjæde af personlige Savn for at bane ham Vej. Han er blevet tyve Aar; saa kommer Sygdommen, denne forfærdelige, tærende Sygdom, som i den Alder kun en af Hundrede naaer over. Men ogsaa overfor den gjør Opoffrelserne Vidundere. Han bliver Rekonvalescent, og Lægen giver Haab om Helbredelse. Kun fremfor Alt styrkende Næring, Kjød og Vin foreløbig bestandig.

Der er Ingen, som ikke veed, hvad slige Lægefordringer har at betyde for dem, som knap ejer Brødet

til daglig Brug. Hvad skal der ikke for Kraftanstrengelser, hvad skal der ikke for Arbejde til, for d: to Kroner spares sammen til den Flaske Vin, som Doktoren har sagt er uundgaaelig nødvendig!

Men man har dem endelig, og Sult og Nattevaagen er glemt, og inderlig lykkelig skynder Moderen sig med disse Penge hen til Vinhandleren paa Hjørnet for at kjøbe Kræfter og Sundhed til sin Søn. Og saa faar hun Spiritus og Svovlsyre og Vand! Den dyrtkjøbte Medicin, som hun i Triumf bringer tilbage til Hjemmet, er Gift, Gift, som maaske inden en Uges Forløb har gjort alle Opoffrelser og al Pleje overflødig, revet ned, hvad der møjsommeligt i Aar og Dag var bygget op, og kastet det ulykkelige Barn tilbage paa Sygelejet for at lade Kiste og Grav følge efter.

Man kan ikke paastaa, at slige Billeder alene hører Fantasien til. Man veed kun altfor godt, naar man vil være ærlig, at Virkeligheden har dem Dag efter Dag ofte i endnu langt mere skrigende Farver. Men ligeoverfor den Slags „gamle Skader“ er det beklagende Skuldertræk ikke nok. En enkelt Kommune har begyndt med Undersøgelser; dette Exempel bør følges, og disse Undersøgelser bør føres videre overalt. Man bør ved Love, som ikke kan være strenge nok, ved Bøder saa store, at de forarmer ligefrem den Mand, der gjør sig skyldig i Bedraget, søge at sætte en Stopper for det. At mulktere en Vinhandler med en Snes Kroner til de Fattiges Kasse er ikke nok. Han kan le af den Straf; paa sit Svovlsyrevand tjener han ti, hundrede Gange saa meget. I Frankrig er det Tusinder, Vinforfalskeren maa betale, og han kan dog undertiden finde sin Regning ved Bedraget.

Og vil det Offenlige ikke gaa energisk tilværks, saa maa Sagen stilles under det private Initiativs Ægide. I det praktiske Amerika er det paa saadanne Omraader Dagspressen, der agerer Sundhedspoliti. En Appel til dens Kollega herhjemme vilde maaske i det givne Tilfælde ikke være overflødig. Naturligvis: en saadan Gjerning maa røgtes med stor Forsigtighed og Samvittighedsfuldhed, og fremfor Alt bør Faren for ved løse Angivelser at stille en brødefri Mand i Gabestokken undgaas med den allerstørste Omhu. Men har man ved Publikums egen Assistance og ved selvstændig anstillede Undersøgelser overbevist sig om foreliggende Forfalskninger, saa Offenlighedens fulde Lys paa Sagen, for at Alverden kan holde sig borte fra de Udsalgssteder, hvor man giver Svovlsyrevand Vinetiketter og sælger den Fattige og Syge Kjød, som undergraver hans Sundhed istedetfor at styrke den. Det er det radikaleste Middel til at komme Ondet ind paa Livet og faa det ryddet ud. Og her er der i Virkeligheden Tale om mer end en Smule uskyldigt Mug; Svampen er der, og kommer man til at se rigtigt efter, vil det vel desværre vise sig, at den ikke blot optræder sporadisk i frederiksbergske og aarhusianske Kommuner, men at den har ædt sig ind ogsaa mange, mange andre Steder. Man kan ikke være tilstrækkeligt paa sin Post; det er en virkelig Fare, et virkeligt Samfundsonde, hvormed man har at gjøre.

Mac Adam.

En amerikansk Spiritist-Aften.

Klokken var Ni.

„God Aften, de Herrer!“ sagde en slank, høj Mand med paafaldende blegt Ansigt, og traadte langsomt fra sit Privatværelse ind i Salonen, hvor et Dusin Herrer sad sammen i Smaagrupper. Alle tav pludselig, og den Nyankomne tog Plads. I det Samme lød en tydelig Banken rundt om i Stuen, ja endog under Bordet. „Jeg hilser Eder, dyrebare Aander!“ tilføjede den Blege, saae sig om med et halvt højtideligt, halvt tilfreds Blik og slog ud med Haanden, som om han vilde bede Aanderne undskylde ham et Øjeblik.

„Mediet“ — thi et saadant var Manden — lænede sig tilbage i den magelige Stol, lod til at falde i Tanker, og strøg sig et Par Gange aandsfraværende gjennem det tykke Haar. Saa følte og saae han flygtigt paa sin Puls, trak Vejret dybt, og slog paa en lille Sølvklokke, der stod. En Negerdreng kom ind. „Bring Cigarer og Isvand til Herrerne,“ kommanderede Mediet i en kort Tone, „og husk saa, at jeg ikke er hjemme i Aften. Vil jeg Dig Noget, skal jeg ringe.“ Dermed lænede han sig atter som udmattet tilbage og lukkede Øjnene. Drengen bragte det Forlangte. „Ja, jeg haaber, de Herrer ryger Allesammen!“ bemærkede Mediet, hvorpaa Cigarerne blev budt om, og Negerdrengen forsvandt. Strax efter lød Bankningen igjen. Flere af de Tilstedeværende blev angst og foer sammen, der herskede Dødsstilhed, som kun nu og da afbrødes af hine uhyggelige, hemmelighedsfulde Lyde.

„Ja, ja, strax!“ sagde Mediet, stadig med lukte Øjne; men han bevægede Læberne, og der gled et lykkeligt Smil over hans Ansigt. Saa rejste han sig halvt, sukkede dybt, og spurgte, om han maatte begynde. Alle sagde Ja. Hele Selskabet var til det Yderste spændt eller ængstet, kun han, Mediet, var rolig, en Smule anstrengt og ligesom kjed over det forestaaende Besvær. Mat smed han nogle Blyanter paa Bordet og bad Enhver skrive Navnene paa de Aander, han ønskede at faa Meddelelser af; derpaa faldt han atter tilbage i sin drømmende Tilstand.

Omtrent en 40 beskrevne Sedler laa foran ham. Mediet tog en af dem, løftede den langsomt op og mumlede Noget mellem Tænderne. Pludselig foer han sammen, hans Øjne funklede, han blev næsten ti Aar yngre. „Undskyld“, sagde han og saae sig om, „jeg kjender Ingen af de Herrer, hvem er Hr. Vilhelm Bowers?“

En smuk, alvorlig Mand tæt ved Siden ad ham blegnede en Smule og svarede saa roligt, at det var ham. — „Hr. Bowers!“ vedblev Aandeseeren i en orakelmæssig Tone, „Ellens Aand er her“, — og han vendte sig om, saae over Skulderen og spurgte: „Ikke sandt, Ellen, Du er her?“

„Bum, Bum, Bum!“ lød det under Bordet, og Hr. Bowers sad med halvaaben Mund og tilbageholdt Aandedræt. — Vil De gjøre Aanden et Spørgsmaal?“ spurgte Mediet. — „Nej, nej!“ svarede Hr. Bowers, og han vendte sig om til sin Nabo og hviskede: „Det er 15 Aar, siden stakkels Nelly døde, . . . er det ikke forfærdeligt, at hun nu skal vise sig her?“

Mediet tog en ny Seddel og holdt den ivejret; i det Samme lød en stærk Banken. „Ja, ja,“ sagde han ligesom beroligende, „din Tur kommer strax. Hr. Georg Havley!“ — Den Tiltalte sad lige over for ham og blegnede en Smule. — „Hr. Georg Havley,“ fortsatte Mediet, „Kaptajn Charles Havley er her, — vil De rette noget Spørgsmaal til ham.“

— Ja vel vil jeg det, erklærede den Tiltalte med et vantro Smil. — Spørg . . . spørg ham, hvor og hvordan han døde?“

Der lød tre Slag, Mediet vendte sig om som for at lytte efter en Meddelelse. „Aanden siger, den blev dræbt i Slaget ved Gettysburg,“ sagde den Blege med lukkede Øjne.

— Spørg ham, om han har truffet John Lanigan i Himlen?“

— Nej, Lanigan er ikke død, han lever i San Francisko.

Hr. Havley lod til at blive lidt forvirret. — „Spørg ham endnu engang,“ tilføjede han langsomt: — „hvor er han født?“ — — Og Mediet svarede: „Aanden siger, den er kommet for tidlig til Verden, paa en Rejse fra Ny-York til Liverpool.“

„Det er nok!“ afbrød Havley ham og rejste sig. „Jeg indrømmer, at alle Svarene er rigtige, og jeg forstaar ikke, hvordan det kan gaa til. Men jeg er alligevel overbevist om, at det er ren og bar Humbug.“

Flere af de Tilstedeværende trængte ind paa ham, irettesatte ham, sagde, han burde gjøre en Undskyldning, osv. Tilsidst tog han Ordet „Humbug“ tilbage, man gik videre, og forskjellige Aander blev kaldt frem, som svarede. Det gik endog saavidt, at En ikke mødte, fordi (som det senere opdagedes) der var skrevet et galt Fornavn; da man rettede det, faldt Svarene fuldstændig rigtige.

Tilsidst forlangte En Nævnelsen af et Fornavn. Der lød de tre Slag, og Mediet erklærede, Aanden vilde skrive det med Blodbogstaver paa Bagsiden af hans Haand.

Han krængede sit Frakkeærme og sin Mansket tilbage og lagde den venstre Haand fladt paa Bordet. Alle rejste sig, trængte sig om ham, og stirrede paa ham. Der var Intet at se. Men med Et begyndte der at vise sig blegrøde Linier, de blev skarpere og skarpere, og tilsidst stod med tydelige Træk det rigtige Navn „Frank“ der. Man saae forfærdet paa hinanden, talte i Munden paa hinanden, vidste hverken ud eller ind. Hr. Havley holdt vedblivende paa, at det var Gavtyvestreger, og vilde have Alle til at blive, indtil Fiffet blev opdaget. Imidlertid laa Mediet lænet tilbage i Stolen, tilsyneladende uden at tage Notits af Selskabet eller dets Domme. Men pludselig sprang han op, stirrede ufravendt paa de Tilstedeværende, formelig tvang dem med sit myndige Blik og den befalende udstrakte Arm til at sætte sig igjen, — og saa begyndte Bankningen paany. Af Nysgjerrighed rettede Hr. Havley et Spørgsmaal til Aandeseeren. Denne vilde til at svare, men i det Samme blev der banket stærkt og vedholdende, han betænkte sig, kom til at ryste og saae om over Skulderen. „Ja, ja,“ mumlede han som sønderknust, „jeg skal sige ham det.“ — — Saa lænede han sig et Øjeblik tilbage, lod til at kæmpe med sig selv, men meldte endelig i hul Gravtone: — „Ethel Allens Aand byder mig at tale; hun er her og ønsker, at Hr. Georg Havley skal vide det.“

„Gud i Himlen!“ udbrød Tvivleren og sprang op som en Affindig, „hvad er det for Djævlens Blændværk? hvorfra kjender De det Navn? Den Dame, De nævner, lever og er sund og rask.“

„Ethel Allens Aand er her og byder mig at melde det til Hr. Georg Havley!“ gjentog Mediet højtideligt. Saa rejste han sig med Anstrengelse, drejede Gassen om, — og paa Væggen viste sig i Ildlinier, ganske tydeligt, Billedet af en Dame!

Med et Skrig sank Havley tilbage paa Stolen. Gassen blev tændt, og Alles Øjne rettede sig paa Tvivleren: der var ingen Udvej længer, Billedet havde lignet!

Saavidt er Alt virkelig passeret, men nu kommer Opløsningen.

Fløjdørene ind til det tilstødende Værelse blev pludselig slaaet op, fra Klaveret lød en lystig Marsch, og inde i den festligt oplyste Sal stod et veldækket Bord, som Negerdrengen netop gik og satte Flasker om paa. — — Sex af de tilstedeværende Herrer havde havt sex af deres bedste Venner til Bedste! De havde iforvejen forsynet Mediet med alle mulige Oplysninger, med Fotografier, Fosfor, Kemikalier osv., og et elektrisk Batteri havde sørget for den hemmelighedsfulde Bankning. Ingen af de sex Uindviede havde havt Spor af Anelse om Intrigen, saalidt som nogen Udenforstaaende. Historien kom i sin Tid i Avisen — — og Læseren kan tænke sig, at de amerikanske Spiritister blev noget slukørede og en Stund vogtede sig for at være altfor stortalende.

Efter O. E. Hopp.

Billedtexter.

Amerikanere paa Rejse lader til undertiden at være en højst pudsig Slags Fremtoninger, og Ny-Yorks Billedblade bliver ikke trætte af at følge dem med velvillig Opmærksomhed. Omstaaende ser man en tiltalende Udgave af den amerikanske Hr. Sørensen med samt den ganske Sørensenske Familie paa Vej til Pariser-Udstillingens Vidundere. Der er noget næsten Hjemligt over disse Figurer, den samme fornøjede Agtpaagivenhed for alt Muligt, den samme stilfærdige, uopslidelige, godmodige Gemytlighed, som ialfald tidligere udmærkede den danske „Spidsborger“, naar han havde givet Arbejdet en god Dag og var kommet ud at more sig. Herhjemme lader disse brave Folk til at være paa Vej til at dø ud; at de ikke allerede for længst er gaaet al Kjødets Gang i den febrilsk fremadhastende ny Verden, er en Mærkværdighed, som det er værd at dvæle ved et Øjeblik.

Edisons Megafon tilsigter at hjælpe Øret, som Mikroskopet og Kikkerten for længst har hjulpet Øjet. Man har nok brugt Hørerør og Talerør, men de kræver, som man veed, at den Talende direkte medvirker; og de egenlige Hørerør, hvor den snevre Ende sættes til Øret, medens den anden, stærkt udvidede Ende leder større Partier af de ankommende Lydbølger til Øret, har hidtil ikke hjulpet stort, fordi man stadig benyttede temmelig smaa Instumenter. Først Edison har med sit vante geniale Greb fjernet denne Mislighed. Han har af en Papirsmasse konstrueret to kolossale Hørerør, der er godt og vel 2 Meter lange samt ⅔ Meter brede, og han har befæstet dem paralellt ved Siden ad hinanden samt i deres tynde Ende forsynet dem med Rør eller Slanger, der føres op til hver sit Øre. En sagte Hviskken skal ved Hjælp af dette Apparat kunne høres paa 900 Fods Afstand; og for det Tilfælde, der skal konverseres paa lang Afstand, har han mellem begge Hørerørene anbragt et almindeligt Talerør, hvorefter man med to saaledes udstyrede Megafoner uden alt Besvær skal kunne samtale, uagtet man er 6—9000 Fod fjernet fra hinanden. Den overordenligt vide Tragtaabning opfanger nemlig usædvanligt store Partier af Lydbølgerne. Det ligger nær, at dette Instrument vil kunne gjøre god Tjeneste i mange Tilfælde, og Tunghørige vil vel ogsaa nu og da have god Nytte af at bruge det.

Theatrene.

Det kgl. Theater præsenterede i Onsdags under stærkt Bifald Richardts og Heyses nationale Helaftens-Opera „Drot og Marsk“, som vi næste Gang skal omtale udførligt.

Kasinos sidste Nyhed hedder „Tricoche og Cacolet“ og er en 5-Akts-Farce af Meilhac og Halevy, bearbejdet af Hr. Richard Schrøder. At referere Stykkets Indhold vilde være noget nær umuligt. Selvfølgelig findes der i denne som i enhver tidssvarende Farce en rig Bankier, der betaler sine Tjenestefolk deres Løn i rumænske Jernbaneaktier, og en Pascha, der bedaares af en Dandserinde, og som denne Gang er fra Ægypten. Himlen maa vide, hvad de stakkels Farceforfattere vil gjøre, naar der en smuk Dag ikke mere findes Paschaer i Tyrkiet og Ægypten, Beyer i Tunis eller rige Brasilianere i Brasilien. Man vil da blive nødsaget til atter at proklamere Naboberne fra Indien; men dem tror man ikke mere paa — efter Hungersnøden. Desuden er der i Stykket en Elsker, som løber ud og ind ad Dørene med sin Svigermoder — in effigie — paa Ryggen, og en Elskerinde, der følger bagefter med en Kanariefugl. Men, som sagt, Enhver, der vil kjende Stykket, maa selv se det, og efter de fra Scenen udkastede Adressekort at dømme vil Firmaet foreløbig være at træffe hver Aften fra Kl. 7 til 10. D'Hrr. Madsen og Neumann har anvendt megen Tid paa deres store, vanskelige og anstrengende Omklædningsroller. Maaske bør man denne Gang tilkjende Hr. Neumann Prisen, men ogsaa Hr. Madsen spiller meget morsomt. Bankieren gaves af Hr. Knobelauch, der muligvis kunde have gjort denne Figur noget mere karakteristisk, og Emil, der

„immer er nobel, men aldrig med", gav Hr. Zangenberg Lejlighed til at vise sit Talent fra en ny Side. Frøken Johanne Betzonick, hvem vi ikke mindes tidligere at have set, optraadte som Datteren. Naar den unge Dame, der er smuk og har et behageligt Organ, er blevet noget mere uddannet, vil hun maaske blive en Støtte for Theatret.

Gaade af s—r.

Hvad mangen Efteraarets Dag og Kveld
Er i det første Led saa tidt til Held
For dem, der did paa Sundheds Vegne drage,
Det bliver i det sidste Led man var;
Og i det Hele man for Øje har —
Poetisk talt — et Ly for Mand og Mage.

Opløsning paa Logogryfen i forrige Numer:

Pose. — Epos.

Rigtigt løst at: Johnny.

Opløsning paa Gaaden i forrige Numer:

Hovedvandsæg.

Den geografiske Gaade i Nr. 104 endvidere rigtigt løst af G. G. T. og J. M. H. T. i Frederikssund samt af Firkløveret i Rødby — Gjentagende henledes Opmærksomheden paa, at Opløsninger, der ønskes indrykkede i Bladet, maa være Red. i Hænde senest Onsdag Aften.

Vor Brevkasse.

(For Spørgsmaal fra Publikum samt for Besvarelser af disse Spørgsmaal, givne af Indsendere.)

En Tvivler spørger, om der paa Tydsk eller Dansk er udkommet et Modskrift mod „Rabbi Jeshua ben Josef hanootzoi". — Christian von Knutzon, Feldballe, ønsker at erfare, paa hvad Maade man lettest og hurtigst tilryger et Merskums Pibehoved — En Abonnentinde spørger om et uskadeligt Middel, der kan standse Væxten af eller helt borttage Skæg.

Edisons Megafon. (Se S. 441).

Paa Folketheatret spilles iaften Folkekomedien „Et Vaisenhusbarn" for 100de Gang. Stykket er blevet opført hver Spilleaften i den forløbne Maaned, eller i Alt 25 Gange under Hr. Stigaards nuværende Engagement. Samtidig vil P. Fabers bekjendte Opera-Farce „Stegekjælderen" eller „Den fine Verden" komme til at gaa over Scenen.

Korrespondance.

En Abonnent. Forsaavidt Exemplarer af de omtalte Billeder endnu findes, vil De kunne faa deraf.

Indhold.

Billederne fra Vilh. Pachts Institut.

Hoffensberg & Traps Etabl.